T.C.
Maliye Bakanlığı
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Yayın No: 2008/387

Tüm Kamu İdarelerinin Bütçe ve Muhasebe Ansiklopedisi

Cilt 1
A - K

Salâhaddin Kardeş
Millî Emlak Başkontrolörü

Ankara, 2009

T. C.
MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Tüm Kamu İdarelerinin Bütçe ve Muhasebe Ansiklopedisi

Cilt 1
A – K

(Güncelleştirilmiş İkinci Baskı)

Salâhaddin Kardeş
Emekli Millî Emlak Başkontrolörü

Ankara, 2009

05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre bu eserin bütün yayın, tercüme ve iktibas hakları, Salâhaddin Kardeş'e aittir.

Birinci Baskı: Ocak 2009
İkinci Baskı: Mart 2009

Kitabın ikinci baskısının yayın ve dağıtım hakkı, Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığına aittir.

Bu Kitap, yetmiş üç yıllık ömrünü millî eğitime ve Türk kültürü araştırmalarına harcayan ağabeyim Mehmed Kardeş'in hatırasına ithaf olunmuştur.

ÖN SÖZ

2006 yılbaşından itibaren, kamu idarelerinin harcama ve bütçe mevzuatında önemli değişiklikler olmuştur. Seksen yıllık uygulamadan sonra; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu yürürlükten kaldırılarak yerine, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu yürürlüğe konulmuştur. Ancak, bütçe ve muhasebe mevzuatındaki bu değişikliğe paralel olarak diğer kanunlarda değiştirilmesi gereken değişiklikler yapılmamıştır. Örneğin, katma bütçe sistemi uygulamadan kaldırılmış olmakla birlikte, katma bütçeye ve katma bütçeli kuruluşlara atıf yapan yüz yirmi bir adet kanun ve kanun hükmünde kararnamenin ilgili hükümleri değiştirilmemiştir.

Özel bütçe ve özel bütçeli kamu idaresinin tanımında değişiklik yapılmıştır. 2006 yılından önce, mahallî idarelere özel bütçeli kamu idaresi denilirken, bunlara mahallî idare bütçesi kapsamındaki kamu idaresi denilmeye başlanılmıştır ve köy tüzel kişilikleri de kapsam dışına çıkarılmıştır.

Önceden kamu kurum ve kuruluşlarının bütçeleri dört çeşit idi: Genel bütçe, katma bütçe, özel bütçe ve bağımsız bütçe. 2006 başından sonra, bular altıya çıktı: Genel bütçe, özel bütçe, düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi, sosyal güvenlik kurumu bütçesi, mahallî idare bütçesi ve bağımsız bütçe. Ayrıca bunlardan, bağımsız bütçe dışındakilerin tümünü ifade eden "genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri" deyimi ile "genel bütçe, özel bütçe, düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi"ni birlikte ifade eden "merkezî yönetim bütçesi" deyimi de mevzuata girmiştir.

Özellikle personel mevzuatı tam bir dağınıklık içindedir. Örneğin; Devlet Memurları Kanunu dışında, sözleşmeli personelle ilgili düzenleme yapılmış kanun ve kanun hükmünde kararname sayısı doksan yedidir. Ayrıca, emeklilikle görevli üç kuruluş kapatılarak yerine tek görevli Sosyal Güvenlik Kurumu kurulmuştur. Buna paralel olarak dağınık emekli mevzuatı tek kanunda toplanarak 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu yürürlüğe konulmuştur. Bu değişiklik olmakla birlikte, eski mevzuatın da eski çalışanlar açısından yürürlüğü devam etmektedir.

Hemen hemen her kanunda, Devlete masraf yapmayı gerektirecek hükümler bulunmaktadır.

Bir asra yaklaşan döneme yayılan mevzuatta, kamu idarelerinin adlarında ve statülerinde değişiklikler yapılmış olmakla beraber, bunların

yer aldığı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde gerekli değişiklikler yapılmamıştır. Kurum ve kuruluşlarının bazıları kaldırılmış, bazıları birleştirilmiş, bazıları bakanlıkken müsteşarlığa, bazıları müsteşarlık veya genel müdürlükken bakanlığa dönüşmüştür. Bazı görev ve yetkiler, başka birimlere verilmiştir. Bu değişiklikler, ilgili kanunlarda yapılmamıştır. Bu nedenle, birimlerin adları, son duruma uygun hâle getirilmiştir. Mevzuatta Devlet Bakanlığına veya Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığına verilen görev ve yetkiler, Başbakanlıkta gösterilmiştir.

Kitapta, tüm kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulmuş idareleri ilgilendiren mevzuata yer verilmiştir. Özel hukuk tüzel kişileri de bazı durumlarda Kitaba konu edilmiştir. Çünkü bazen işin başlangıcında, sonunda veya işlem sırasında bunlar da işin içine girmektedir. Bunların tümü için ayrı maddeler düzenlenmiş ve ilgili maddelere göndermeler yapılmıştır. Bu tür maddelerde sırasıyla önce bütçelerine, sonra kuruluş ve görev kanunu veya kanun hükmünde kararnamelerine, tarih sırasına göre kanun ve kanun hükmünde kararnamelere, tüzüklere, Bakanlar Kurulu kararlarına, yönetmeliklere, genel tebliğlere ve genelgelere yer verilmiştir.

Genel uygulama, sözlük ve ansiklopedilerde sayfa başlığı vardır ve kitap için içindekiler bölümü olmaz. Biz tersini yaparak Kitabın sayfa sayısında tasarruf yaptık. Sayfalarda az madde olduğundan, başlığa ihtiyaç yoktur. Ansiklopedinin tüm ana maddelerini içeren bir içindekiler tablosu hazırlayarak, aranılan maddelerin kolayca bulunması sağlanmıştır.

Kitaba konu mevzuat, tarih sırasına göre kitaba eklenmiştir. Bunların adlarının Kitabın metin kısmında yer alması, kitabın önemli ölçüde kalınlaşmasına sebep olacaktı; çünkü, adı on satırı geçen isimler bulunmaktadır. Ayrıca; okuyucu bu listelerden yararlanarak mevzuatın kaynaklarına da ulaşabilecektir. Metinlerde; kanunlar tarih ve sayısı, kanun hükmünde kararnameler ve tebliğ ile genelgelerde sadece sayısı belirtilerek kullanılmış, yönetmeliklerde ise ad kullanılmıştır.

Kitapta altı bine yakın gönderme yapılarak hacminin fazla büyümemesi sağlanmıştır. Madde sayısı dört bin civarındadır.

İmla konusunda, Türk Dil Kurumunun yayımladığı Yazım Kılavuzu esas alınmıştır.

Şüphesiz ki Kitabın kapsamı genişletebileceği gibi, daraltılabilir de. Bu takdire bağlı bir şeydir. Ancak biz, kapsam içinde olması gerekenleri almaya çalıştık. Sadece bir kurumu ilgilendiren Bakanlar Kurulu ka-

Kurulu kararlarına ve yönetmeliklere yer vermedik. Bunlardan ilgili maddelerde söz ettik.

Kitabın basım, yayım ve dağıtımını sağlayan Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanı Doç. Dr. Ahmet Kesik ile mesai arkadaşlarına ve basımını gerçekleştiren Sayın Naki Gökçe'ye teşekkür ediyorum.

Bir ihtiyacın karşılanabilmesinde katkım olduysa, kendimi bahtiyar sayacağım.

Ankara, 03.03.2009 **Salâhaddin KARDEŞ**

İÇİNDEKİLER

Cilt 1

A

Abant İzzet Baysal Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1
Abideler/1
(A) Cetveli/1
Acıbadem Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1
Aciz/1
Aciz Vesikası/1
Açık Artırma/1
Açık İhale Usulü/1
Açıktan Atanmada Aylığa Hak Kazanma/1
Açık Teklif Usulü/1
Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1
Adalet Bakanlığıyla İlgili Hükümler/1
Adana Elektrik İşletme Müessesesiyle İlgili Hükümler/3
Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/3
Aday/3
Adaylıktan ve Açıktan Atanmada Aylık ve Ödeneğe Hak Kazanma/3
Aday Memurların Aylıkları/3
Ad Çekmek/4
Adıyaman Üniversitesiyle İlgili Hükümler/4
Adi/4
Adi Alacaklar/4
Adi Kefil/4
Adi Malullükle İlgili Hükümler/4
Adi Senet/4
Adi Şirket/4
Adi Tamir/4
Adl/4
Adlî Mahkemeler/4
Adlî Müzaheret/4

Adlî Para Cezası ve Bunun Hazineye Ödenmesi/4
Adlî Personele Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi/6
Adlî Sicil ve Arşiv Kaydı Ücretlerinin Gelir Kaydı/6
Adlî Tatil/6
Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler/6
Adlî Yardım/8
Adlî Yardım Bürosuna Devlet Katkısı/9
Adlî Yargı İkinci Derece Mahkemeleri/10
Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri/10
Adlî Yıl/10
Adnan Menderes Üniversitesiyle İlgili Hükümler/10
Afet Bölgelerinde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler/10
Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları/10
Afet Harcamalarında Uygulanmayacak Hükümler/11
Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans/12
Afetlerle İlgili Hükümler/12
Afetzede/13
Afyon Kocatepe Üniversitesiyle İlgili Hükümler/13
Ağırlama Giderlerinin Ödenmesi/13
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesiyle İlgili Hükümler/13
Ahar/13
Ahi Evran Üniversitesiyle İlgili Hükümler/13
Ahkâm/13
Ahz ü Kabz/13
Aile Hekimi Çalıştırılması ve Ödemeleri/13
Aile ile Birlikte Oturulması Yasak Edilen Bölgelere Geliş ve Gidişte Aile Harcırahı/14
Aile Masrafının Miktarı/15
Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/15
Aile Yardımının Ödenmesi/16
Aile Yardımı Ödeneği/16
Aile Yardımı Ödeneği/17
Aile Yardımıyla İlgili Hükümler/17
Akar/18
Akaret/18
Akça/18
Akçalı/18
Akçe/18
Akd/18

Akdeniz Üniversitesiyle İlgili Hükümler/18
Akdetmek/18
Akdî Halef/18
Akdî Hısımlık/18
Akdî İkametgâh/18
Akideyn/18
Akit/18
Akitten Doğan Alacaklar/18
Akit Vaadi/18
Aklama/18
Akrabalık/18
Aksaray Üniversitesiyle İlgili Hükümler/19
Aktif İstihbarat Görevlilerine Verilen Ek Tazminatın Ödenmesi/19
Alacağın Takası/19
Alacağın Temliki/19
Alacak/19
Alacak Davası/19
Alacak Hakkı/19
Alacaklı/19
Alacaklının Temerrüdü/19
Alacaklı ve Borçlu Sıfatının Birleşmesi/19
Alacak Senedi/19
Alacak Üzerinde Rehin Hakkı/19
Alamet/19
Alat/19
Aldatma/19
Alenî/19
Alenî Müzayede/19
Aleniyet/19
Alet/19
Aleyh/19
Alıcı/19
Alım/19
Alım Satım/19
Alınan Avanslar (34)/20
Alınan Avanslar (44)/20
Alış Fiyatı/20
Altı Yüz Otuz Bir Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Hükümleri/20
Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar/20

Alt Soy/24
Altyapı/24
Altyapı Tesisleri/24
Altyapı Yatırımları/24
Alt Yüklenici/24
Âm/24
Amasya Üniversitesiyle İlgili Hükümler/24
Ambar/24
Amir/24
Amir Hükümler/24
Amir-i İta/24
Amir-i İta Yetkisinin Devri/25
Amme/25
Amme Alacağı Nedeniyle Teferruğ/25
Amme Emlaki/25
Amme Hizmeti/25
Amme Hukuku/25
Amme Hükmî Şahısları/25
Amme Hükmî Şahıslarının Malları/25
Amme İdaresi/25
Amme İdare ve Müesseseleri/25
Amme Malları/26
Amme Menfaati/26
Amme Müesseseleri/26
Amortismana Tabi Varlıkların Kullanım Sürelerinin Değişmesi/26
Amortisman ve Tükenme Payı Uygulaması/26
Anadolu Ajansıyla İlgili Hükümler/26
Anadolu Üniversitesiyle İlgili Hükümler/26
Anahtar Teslimi Götürü Bedel Sözleşmesi/27
Anapara/27
Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler/27
Anayasanın Bütçe Konusundaki Hükümleri/29
Anıtkabir Giderleri/30
Ankara Atatürk Kültür Merkeziyle İlgili Hükümler/30
Ankara Elektrik ve Havagazı Müessesesiyle İlgili Hükümler/31
Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/33
Ankara Üniversitesiyle İlgili Hükümler/33
Antalya Su ve Atık Su İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/33
Antep Fıstığını Aşılayanlara Ödül Verilmesi/33

Araç, Gereç, Mal ve Hizmet Verme Yükümlülüğü/33
Ara Kararı/34
Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi/34
Arazi/37
Arazi Vergisi/38
Ardahan Üniversitesiyle İlgili Hükümler/38
Ar-Ge Merkezi/38
Ar-Ge Personeli/38
Ar-Ge Projesi/38
Arî Olmak/38
Arsa/38
Arsa Vergisi/38
Arşiv/38
Arşiv Kaydı Ücretlerinin Gelir Kaydı/38
Artırma ve Eksiltme/38
Artvin Çoruh Üniversitesiyle İlgili Hükümler/38
Arz/38
Arzuhâl/38
Arzuhâl Hakkı/38
Asar-ı Atika/38
Asar-ı Nefise/38
Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Göre Ödül Verilmesi/38
Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Göre Verilen Ödüllerin Ödenmesi/39
Asgarî/39
Ashap/39
Askerî Birliklerde Harekâtta Harcırah/39
Askerî Hastane Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler/39
Askerî Yargı Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri/39
Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler/40
Askerler İçin Tutulacak Avukat Ücretinin Ödenmesi/40
Askerlik Kanununa Göre Gelir Kaydı/41
Askerlikle İlgili Hükümler/41
Aslî Nüsha/41
Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları/41
Atatürk Araştırma Merkeziyle İlgili Hükümler/42
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler/42
Atatürk Kültür Merkeziyle İlgili Hükümler/45
Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/45

Atatürk Üniversitesiyle İlgili Hükümler/46
Ateşli Silahların Satışıyla İlgili Hükümler/46
Atıf Yapmak/46
Atılım Üniversitesiyle İlgili Hükümler/46
Atlayış Tazminatının Ödenmesi/47
Avan Proje/47
Avans/47
Avansların Sayıştayca Denetimi/47
Avanslarla İlgili Hükümler/47
Avans Verilmesi/49
Avdet/49
Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması/49
Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler/51
Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun Yol Giderleri/52
Avrupa Birliği Uzmanlığı ve Uzman Yardımcılığında Sözleşmeli Personel Çalıştırılması/52
Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Alınan Hibelerin Özel Hesaplardan İzlenmesi/52
Avukatlardan Hizmet Satın Alınması/52
Avukatlık Hizmet Bedellerinin Ödenmesi/52
Avukatlık Hizmetleri Sınıfı/53
Ayırt Etme Gücü/53
Aylığın Ödeme Zamanı/53
Aylığın Ödeme Zamanı ve Esasları/53
Aylık/54
Aylık/54
Aylıkların Avans Olarak Ödenmesi/54
Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi/54
Aylıklarını 657, 926, 2802 ve 2914 Sayılı Kanunlara Göre Almayanların Ek Göstergeleri/55
Aylıklarla İlgili Hükümler/55
Aylık Ödemeleri/68
Aylıksız İzin/68
Aylıksız İzin/69
Aylık Tablosu/69
Aylıktan Kesme Cezası/69
Aylık ve Ödeneğin Ödeme Zamanı/69
Ayn/69
Aynen İade/69

Aynî Teminat/69
Ayniyat/69
Ayniyat Mutemedi/69
Ayniyat Sayımı/70
Ayniyat Saymanı/70
Ayniyet/70
Azamî/70
Azil/70
Azletmek/70

B

Bağımsız Bütçe/71
Bağımsız Bütçeli Kuruluş/71
Bağımsız Bütçeli Kuruluşlar/71
Bağışlama/72
Bağış ve Yardımlar/72
Bağıt/72
Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler/72
Bağ-Kur'la İlgili Hükümler/81
Bağlı Döner Sermayelerden Alım Bedellerinin Ödenmesi/82
Bağlı Ortaklık/82
Bahçeşehir Üniversitesiyle İlgili Hükümler/82
Bahrî/82
Bakanların Sorumluluğu/82
Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu/82
Bakanlar Kurulunun 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle İlgili Yetki Sınırı/83
Bakanlar Kuruluyla İlgili Hükümler/83
Bakanlarla Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları/95
Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu Tarafından Yurt Dışında Görevlendirme/95
Bakan Ödeneklerinin Ödenmesi/95
Bakım Masrafı/95
Bakım ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi/95
Bakiye/95
Balıkçı Barınaklarının Kiraya Verilmesiyle İlgili Hükümler/95
Balıkesir Üniversitesiyle İlgili Hükümler/96
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler/96
Bankacılık Kanununa Göre Mal, Araç ve Gereç Verme/99

Bankalar, Sigorta ve Reasürans Şirketleri, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Borsalar veya Bunların Teşkil Ettikleri Birliklerin Emekli Sandıklarıyla İlgili Hükümler/99
Banka ve Sigorta Muamelesi Vergisi/100
Banknot/100
Barem/100
Barışta Silahaltına Alınanların Askerlik Sürelerinin Kademe ve Derece İntibakları/100
Barolar ve Türkiye Barolar Birliğiyle İlgili Hükümler/100
Bartın Üniversitesiyle İlgili Hükümler/101
Basın Çalışanlarına Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması/101
Basın-İlan Kurumuyla İlgili Hükümler/101
Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/103
Basit Tamir ve Tadil/103
Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesiyle İlgili Hükümler/104
Başbakanlıkla İlgili Hükümler/104
Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti/111
Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler/113
Başbakan ve Bakanlarla Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yolukları/114
Başbakan ve Bakan Ödeneklerinin Ödenmesi/115
Başkâtip/115
Başka Yerde Bırakılan Aile Fertlerinin Harcırahı/115
Başkent Üniversitesiyle İlgili Hükümler/115
Başvekil/115
Başvuru Belgesi/115
Batman Üniversitesiyle İlgili Hükümler/115
Bayburt Üniversitesiyle İlgili Hükümler/115
Bayındırlık İşleri/116
Bayındırlık ve İskân Bakanlığıyla İlgili Hükümler/116
Bayi/117
Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı/117
Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler/117
(B) Cetveli/118
Bedava/118
Bedel/118
Bedelsiz Taşınmaz Mal Devri/118
Bedelsiz Taşınmaz Mal Tahsisi/118
Belde/118

Belediye/119
Belediye Encümeni/119
Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler/119
Belediyelerde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı/126
Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi/126
Belediyelerle İlgili Hükümler/131
Belediye Meclisi/137
Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı/137
Belge/137
Belge İbraz Edilememesi/137
Belgelerle İlgili Olarak Kamu İdarelerinin Sorumluluğu/137
Belli İstekliler Arasında İhale Usulü/137
Beyanname/137
Beyaz Ciro/137
Bey'iye Aidatı Ödemeleri/137
Beykent Üniversitesiyle İlgili Hükümler/137
Beylik Mal/138
Beynelmilel/138
Beytülmal/138
Beyyine/138
Beyyine Külfeti/138
Bîkayd/138
Bilanço/138
Bilanço/138
Bilanço İlkeleri/138
Bilcümle/139
Bilecik Üniversitesiyle İlgili Hükümler/139
Biletinin Yemeksiz Olarak Alınması Mümkün Olmayan Vasıtalarda Seyahat Ücreti/139
Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu Üyelerine Ödeme/139
Bilgi Edinme Hakkı Kanununa Göre Gelir Kaydı/139
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler/139
Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun Giderleri/144
Bilirkişi/144
Bilirkişilik, Uzmanlık, Tanıklık ve Benzeri Hizmet Ücretlerinin Ödenmesi/144
Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri/144
Bilkent Üniversitesiyle İlgili Hükümler/146

Bina/146
Bina İnşaat Harcı/146
Bina Küçük Onarımı/146
Bina Vergisi/146
Bingöl Üniversitesiyle İlgili Hükümler/146
Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununa Göre Gelir Kaydı/146
Birinci Kânun/146
Birinci Keşif/147
Birinci Teşrin/147
Birlik Hâlinde Yabancı Ülkelere Gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri Mensuplarının Harcırahı/147
Birliklere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılmasıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri/147

Birliklere Yapılacak Ödemeler/148
Birlikte Dava/148
Birlikte Kefil/148
Bitlis Eren Üniversitesiyle İlgili Hükümler/148
Boğaziçi Üniversitesiyle İlgili Hükümler/148
Bomba İmha Tazminatı Ödenmesi/148
Bono/148
Borcun İfa Edilmemesi/148
Borcun Nakli/148
Borcun Tanınması/148
Borç/149
Borç İkrarı/149
Borçlanma Maliyet Giderlerinin Ödenmesi/149
Borçlanma ve Borçlanma Maliyetleri/149
Borçlanma ve Garanti Limiti/149
Borçlanma ve Hibede Düzenleme Yapma ve Danışmanlık Hizmetleri/150
Borçlanma ve Hibede Vergi, Resim, Harç ve Fon İstisnası/150
Borçların Kaynağı/151
Borçların Terkini/151
Borçlar Kanunu Zaman Aşımı Hükümleri/151
Borçlu/151
Borçlunun Temerrüdü/151
Borç Ödemeleri/151
Borç Senedi/152
Borç Servisi/152

Borç ve Gider Karşılıkları (37)/152
Borç ve Gider Karşılıkları (47)/152
Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi/152
Borç Yönetimi/153
Borsalar veya Bunların Teşkil Ettikleri Birliklerin Emekli Sandıklarıyla İlgili Hükümler/153
Boru Hatlarıyla Petrol Taşıma Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler/154
Boşaltma/154
Boş Derece/154
Bozok Üniversitesiyle İlgili Hükümler/154
Bölünmüş Yol/154
Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler/154
Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/156
Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler/156
Burs Ödemeleri/156
Burs ve Öğrenci Kredisi Verilmesiyle İlgili Hükümler/156
Bütçe/157
Bütçe/157
Bütçe/157
Bütçe Açığı/157
Bütçe Dengesi/157
Bütçe Dışı Ön Ödemeler/157
Bütçe Dönemi/157
Bütçe Fazlası/157
Bütçe Gelir Hesapları/157
Bütçe Geliri/158
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İade Hesapları/158
Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu/158
Bütçe Gider Hesapları/158
Bütçe Gideri/159
Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu/159
Bütçe Giderlerinin Finansal Sınıflandırılması Tablosu/159
Bütçe Giderlerinin Fonksiyonel Sınıflandırılması Tablosu/159
Bütçe Giderlerinin Kurumsal Sınıflandırılması Tablosu/159
Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu/160
Bütçe Hazırlama Rehberi/160
Bütçe Hesapları/160
Bütçe İlkeleri/160
Bütçe Kontrolörü/160

Bütçelerden Yardım Yapılması/160
Bütçelerin Uygulama Esasları/160
Bütçeleştirilmiş Borçlar/165
Bütçe Mevzuatının Uygulanmasıyla İlgili Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının Yetkileri/165
Bütçe Ödenek İşlemleri/165
Bütçe Politikası, Gelir ve Giderlerin İzlenmesi/165
Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri/165
Bütçe Uygulama Sonuçları/167
Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu/168
Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu İlkeleri/168
Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü/168
Bütçe Yılı/170
Büyükelçiliklerde Alım, Yapım ve Hizmet İhaleleri/170
Büyükelçiliklerde Satış, Trampa, Kira ve İrtifak Hakkı/170
Büyük Onarım/170
Büyükşehir/170
Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler/171

C

Caiz/177
Cari/177
Cari Fiyat/177
Cayma Hakkı/177
Cayma Tazminatı/177
(C) Cetveli/177
Cebren Tahsil/177
Cebrî/177
Cebrî İcra/177
Cebrî Satış/177
Celal Bayar Üniversitesiyle İlgili Hükümler/177
Celse/177
Cenaze Giderleri/177
Cenaze Giderlerinin Ödenmesi/177
Cenaze Giderleriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri/178
Cenazelerle İlgili Hükümler/178
Cenaze Nakil Masraflarının Harcırah Kanununa Göre Ödenmesi/179
Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumuyla İlgili Hükümler/181

Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarına Ödemeler/181
Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezlerinde Ders Ücreti/181
Cezaî Şart/181
Cibayet/181
Cif/181
Ciro/181
Ciro Üzerinden Pay/182
Civar Hısımlığı/182
Cumhurbaşkanının Seyahat Masrafları/182
Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler/182
Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın Muhasebe Hizmetleri/183
Cumhurbaşkanlığıyla İlgili Hükümler/183
Cumhuriyet Üniversitesiyle İlgili Hükümler/184
Cüzafen Beyi/184

Ç

Çağ Üniversitesiyle İlgili Hükümler/185
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/185
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleriyle İlgili Hükümler/185
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/185
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla İlgili Hükümler/186
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkeziyle İlgili Hükümler/187
Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması/187
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesiyle İlgili Hükümler/192
Çankaya Üniversitesiyle İlgili Hükümler/192
Çankırı Karatekin Üniversitesiyle İlgili Hükümler/192
Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları/192
Çeltik Ekimiyle İlgili Gelir Kaydı ve Ödenekler/193
Çerçeve Hesap Planı/194
Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı/194
Çeşitli Hizmet Alımları Bedellerinin Ödenmesi/201
Çevre Kanununa Göre Gelir Kaydı/201
Çevre Temizlik Vergisi/201

Çevre ve Orman Bakanlığıyla İlgili Hükümler/201
Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun Hükmü/203
Çiftçinin Desteklenmesi/203
Çift Taraflı Kayıt Sistemi/203
Çocuk Yardımı/203
Çoğunluk/203
Çukurova Üniversitesiyle İlgili Hükümler/204

D

Daimî Görev Harcırahının Başlangıcı/205
Daimî veya Geçici Görev Hâlinde Yolda veya Göreve Başlamadan Vefat Edenlerin Harcırahı/205
Daire/205
Dalgıçlara Ödenecek Tazminat/205
Dalış Tazminatının Ödenmesi/205
Damga Pulu/205
Damga Vergisi, Damga Resmi/205
Danışman/205
Danışmanlık Hizmet İhaleleri/206
Danıştay ile Sayıştay Kararları Arasındaki Uyuşmazlık Hâli/206
Danıştayla İlgili Hükümler/206
Darp/207
Darphane/207
Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Döner Sermayesi/207
Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Görevleri/208
Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/208
Dava/209
Davalarda Parasal Sınırlar/209
Dava Vekili/209
Dayanıklı Taşınırlar/209
Def/209
Defterdar/209
Defterdarlık/210
Defterdarlıkla İlgili Hükümler/210
Defterdarlık Muhasebat Birimleri/210
Defter Değeri/211
Değer Hareketleri/211
Değerli Kâğıtlar/211

Değerli Kâğıtlar Kanunu Hükümleri/211
Değer Paha/212
Değer ve Miktar Değişimleri/212
Delalet Etmek/212
Delil/213
Demirbaş Alım Giderlerinin Ödenmesi/213
Demirbaş Bakım ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi/213
Demirbaş Eşya/213
Demirbaşlar/213
Denetimli Serbestlik ve Yardım ile Koruma Hizmetleriyle İlgili Hükümler/213
Denizaltıcılara Ödenecek Tazminat/213
Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler/213
Deniz İş Kanununa Göre Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması/215
Denizlerde ve Yurt Düzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun Gereğince Verilen İkramiyelerin Ödenmesi/215
Deniz Ticaret Odalarıyla İlgili Hükümler/215
Denk Bütçe/215
Depozito/215
Derç/216
Derece Aylığı/216
Derece Değişikliğinde Aylığa Hak Kazanma/216
Derece Değişikliğinde Verilecek Aylık/216
Derecelerin İlk ve En Yüksek Kademe Aylıkları/216
Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar/216
Derece Yükseltilmesi/218
Derneklere Yapılacak Ödemeler/218
Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik Hükümleri/218
Ders Görevi/220
Ders Görevi Ücreti/220
Dersiam/220
Dersle İlgili Hükümler/221
Ders Ücretinin Ödenmesi/222
Ders ve Konferans Ücretleri/222
Ders ve Konferans Ücretleri/223

Deruhte/223
Derz/223
Destek Personeli/223
Devlet/223
Devlet Arazisi/223
Devlet Borcu/223
Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi/223
Devlet Bütçe Uzmanı/226
Devlet Daire ve Müesseseleri/227
Devlet Davalarında Parasal Sınırlar/227
Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri/227
Devlet Davalarını Takip Eden Personele Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi/229
Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler/229
Devlet Devair ve Müessesatı/230
Devlet Dış Borcu/230
Devlete Ait (Mal)/230
Devlet Emlaki/230
Devlet Geliri/ 230
Devlet Hakkı/230
Devlet Hazinesi/230
Devlet-i Âli Osman/230
Devlet İç Borcu/230
Devlet İç Borçlanma Senetleri/230
Devlet İhale Kanunu Hükümleri/230
Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki Yerler/257
Devletin Mal Varlığı/257
Devlet Kuruluşu/258
Devletleştirme/258
Devletleştirme Karşılıklarının Ödenmesi/258
Devlet Malı/258
Devlet Mallarıyla Bazı İdare ve Kurumlar Hakkında Sayıştay Raporları/258
Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün Görevleri/258
Devlet Malzeme Ofisinden Alım Bedellerinin Ödenmesi/259
Devlet Malzeme Ofisinden Satın Alma/259
Devlet Malzeme Ofisiyle İlgili Hükümler/259
Devlet Memurları Kanunu Hükümleri/260
Devlet Memurları Kanununa Göre Verilen Ödüllerin Ödenmesi/262
Devlet Memurları Kanunundaki Hizmet Sınıfları/262

Devlet Memurları Kanunundaki İstihdam Şekilleri/262
Devlet Memurları Kanununun Malî Hükümlerinin Kapsamı/263
Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri/264
Devlet Memuruna Ödül Verilmesi/278
Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/278
Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri/280
Devlet Mezarlığı Harcamaları/280
Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları/280
Devlet Muhasebe Uzmanı/284
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/284
Devlet Payı/287
Devlet Personel Başkanlığıyla İlgili Hükümler/287
Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler/289
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı/292
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/292
Devlet Tahvili/294
Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/294
Deyin/297
Dış Borcun Devri/297
Dış Borcun İkrazı/297
Dış Borcun Tahsisi/297
Dış Borcun Tahsisi Yetkisi/297
Dış Borç Alma ve Verme Yetkisi/297
Dış Borç Değişim Tablosu/297
Dış Borçlanma/298
Dış Denetim/298
Dış Finansman/299
Dış Finansman Kaynağı/299
Dış Hazine/299
Dış İmkân/299
Dışişleri Bakanlığı Bütçesine Gelir ve Ödenek Kaydı/299
Dışişleri Bakanlığı Memurları ve Benzerlerinin Harcırah Açısından Takip Edecekleri Yol/299
Dışişleri Bakanlığı Mensuplarına Ödemeler/300
Dışişleri Bakanlığıyla İlgili Hükümler/301
Dış Temsilciliklerce Yapılan Harcamalara İlişkin Bedellerin Ödenmesi/303

Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler/303
Dış Ülkelerde Alım, Yapım ve Hizmet İhaleleri/303
Dış Ülkelerde Satış, Trampa, Kira ve İrtifak Hakkı/303
Dicle Üniversitesiyle İlgili Hükümler/303
Diğer Alacaklar/303
Diğer Borçlar/304
Diğer Dönen Varlıklar/304
Diğer Duran Varlıklar/305
Diğer Hazine Alacağı/305
Diğer İdare, Kurum ve Kuruluşlara Verilecek Paylar/305
Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar/306
Diğer Kurumlarda Vekâleten veya Geçici Olarak Görevlendirilen ve Kadro Aylıklarını Kendi Kurum veya Kuruluşlarından Alanların, İlgili Kurum Ödemelerinden Yararlanamamaları/306
Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar/307
Dilekçe/307
Dilekçe Hakkı/307
Din Hizmetleri Sınıfı/307
Disiplin Cezası Olarak Aylıktan Kesme ve Kademe İlerlemesinin Durdurulması/307
Diş Hekimleri Odaları ve Türk Diş Hekimleri Birliğiyle İlgili Hükümler/308
Divan-ı Muhasebat/308
Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Göre Gelir ve Ödenek Kaydı/308
Diyanet İşleri Başkanlığıyla İlgili Hükümler/309
Diyanet Vakfıyla İlgili Hükümler/310
Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/310
Doğal/310
Doğal Afetler/310
Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler/310
Doğal Gaz Tüketim Giderlerinin Ödenmesi/311
Doğrudan Temin/311
Doğum Yardımının Ödenmesi/311
Doğum Yardımı Ödeneği/311
Doğum Yardımı Ödeneği/312
Doğum Yardımıyla İlgili Hükümler/312
Doğuş Üniversitesiyle İlgili Hükümler/312
Dokuz Eylül Üniversitesiyle İlgili Hükümler/312

Dönem Faaliyet Sonuçları/312
Dönem Sonu İşlemleri/313
Dönen Varlıklar/313
Döner Sermaye/313
Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği/313
Döner Sermayeli İşletmelerin Aylık Gayrisafi Hasılatından Tahsil Edilen Tutarın Genel Bütçeye Gelir Kaydı/313
Döner Sermayeli Kuruluş/313
Döviz/313
Duçar/313
Dul ve Yetimlerle İlgili Hükümler/313
Dumlupınar Üniversitesiyle İlgili Hükümler/315
Duran Varlıklar/315
Dükkân/315
Düyun/315
Düzce Üniversitesiyle İlgili Hükümler/315
Düzenlenecek Temel Malî Tablolar/315
Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi/316
Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi Kapsamındaki Kurumlar/316
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar/316

E

Ebat/317
Ecel/317
(E) Cetveli/317
Ecir/317
Ecnebi/317
Ecrimisil/317
Eczacı Odaları ve Türk Eczacıları Birliğiyle İlgili Hükümler/317
Eda/317
Eda Etmek/317
Eda Yerini Tutan İfa/317
Edim/317
Efrat/309
Ege Üniversitesiyle İlgili Hükümler/317
Eğitime Katkı Payı/317
Eğitim Öğretim Ödeneği/317
Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı/318
Eğlence Vergisi/318

Ehil/318
Ehl-i Hibre/318
Ehl-i Vukuf/318
Ehliyet/318
Ehliyetname/318
Ehliyetsiz/318
Ehliyet Tespiti, İmtihan, Hava Değişimi İçin Başka Yere Gönderilenlerin Harcırahı/318
Ek Bütçe/318
Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi/318
Ek Çalışmayla İlgili Hükümler/319
Ek Dersle İlgili Hükümler/319
Ek Ders Ücreti/319
Ek Ders Ücreti/319
Ek Ders Ücretinin Ödenmesi (Millî Eğitim Bakanlığı İçin)/319
Ek Ders Ücretinin Ödenmesi (Yükseköğretim İçin)/319
Ek Görev Aylığına Hak Kazanma ve Bunun Ödenme Şekli/319
Ek Göstergeler/319
Ekonomik Sınıflandırma/331
Ekonomik ve Sosyal Konsey İçin Ödenek/331
Ek Ödeme Yapılması/331
Ek Ödenek/336
Ekseriyet/336
Eksiltme/336
Eksper/336
Ekspertiz/336
Ek Tahsisat/336
Ek Tazminatlar/337
Ek Teminat/338
Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/338
Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi/339
Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı/339
Elektrik, Su, Doğal Gaz ve Benzeri Tüketim Giderlerinin Ödenmesi/341
Elektrik Üretim Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler/341
Elektrik ve Hava Gazı Tüketim Vergisi/341
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler/341
Eleman Teminindeki Güçlük Zammı/347
Eleman Teminindeki Güçlük Zammı/347
El Konulan Silahların Devri/347

Emaneten/347
Emanet Yabancı Kaynaklar/347
Emekli İkramiyesiyle İlgili Hükümler/348
Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması/348
Emeklilere Ek Ödeme/349
Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler/351
Emekli Sandığı ve Emekli Sandığı Kanunuyla İlgili Hükümler/415
Emlak/417
Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler/417
Emlak Vergisi/417
Emlak Vergisi Değeri/417
Emniyet Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/418
Emniyet Görevlilerine Verilen Ek Tazminatın Ödenmesi/420
Emniyet Hizmetleri Sınıfı/420
Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Bomba İmha Tazminatı Ödenmesi/420
Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesi/420
Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Mükâfat Verilmesi/421
Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Verilen Mükâfatların Ödenmesi/421
Emniyet Teşkilatı Uçuş Hizmetleri Tazminatının Ödenmesi/421
Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı/421
Emirname/426
Emre Muharrer Senet/426
Emsal Bedel/426
Emtia/426
Emval/426
Emval-i Gayrimenkule/426
Emval-i Menkule/426
Emval-i Metruke/426
Emval-i Metruke Kanunları/426
Emval-i Umumiye/426
En Büyük Maliye Memuru/426
Endüstri Bölgelerinde Gelir Kaydı/426
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler/426
Enerji Verimliliği Kanunu Hükümleri/428
Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığıyla İlgili Hükümler/429
Enkaz/430
Erbap/430
Erciyes Üniversitesiyle İlgili Hükümler/430

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketiyle İlgili Hüküm/430
Ergin Kılınma/431
Erginlik/431
Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Reisi/431
Erken Bitirme Primi/431
Erteleme/431
Ertesi Yıla Geçen Yüklenme/431
Er ve Erbaş Harçlıkları/431
Er ve Erbaş Harçlıkları ve Tayın Bedellerinin Ödenmesi/432
Erzincan Üniversitesiyle İlgili Hükümler/433
Erzurum Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/433
Esaslı Tamir ve Tadil/433
Esbab-ı Mücbire/433
Esbab-ı Sübutiye/433
Esham/433
Eski Eserler/433
Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu/433
Eskişehir Osmangazi Üniversitesiyle İlgili Hükümler/433
Eskişehir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/434
Esna/434
Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununa Göre Gelir Kaydı/434
Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşlarında Aylık Ücretler ve Huzur Hakları/434
Esnaf ve Sanatkârlar Odaları ile Bu Odaların Üst Kuruluşları Olan Birlik, Federasyon ve Konfederasyonuyla İlgili Hükümler/435
Eşhas/435
Eşhas-ı Hakikiye/435
Eşhas-ı Hususiye/435
Eşhas-ı Hükmiye/435
Eşhas-ı Mebhuse/435
Eşhas-ı Merkume/435
Eşik Değerler/435
Eşya/435
Eşya-ı Cürmiye/435
Etüt/435
Etüt ve Proje Hizmetleri/435

Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/436
Evlenme Yardımının Ödenmesi/436
Evlenme Yardımı ve İkramiyesiyle İlgili Hükümler/436
Evrak/436
Evrak-ı Müsbite/436
Evrak-ı Resmiye/436
Evrak-ı Sübutiye/436
Evrensel Hizmetin Sağlanması Nedeniyle Bütçeye Gelir Kaydı/436

F

Faaliyet Alacakları (12)/437
Faaliyet Alacakları (22)/438
Faaliyet Borçları (32)/438
Faaliyet Borçları (42)/439
Faaliyet Dönemi/439
Faaliyet Hesapları/439
Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap/439
Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri/441
Faaliyet Sonuçları/446
Faaliyet Sonuçları Tablosu/446
Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkeleri/446
Fahrî Konsoloslara Yapılan Ödemeler/447
Fahrî Konsolosluklar Aidat ve Giderlerinin Ödenmesi/447
Faiz/447
Faiz Giderleri ve Faiz Gelirleri/447
Faiz, Iskonto ve Diğer Borçlanma Giderlerinin Ödenmesi/447
Fark Tazminatı/448
Fatih Üniversitesiyle İlgili Hükümler/448
Fatura/448
Faydalı Masraflar/448
Fazla Çalışma Ücreti/449
Fazla Çalışma Ücretinin Ödenmesi/449
Fazla Çalışma Ücretinin Tanımı/449
Fazla Çalışmayla İlgili Hükümler/449
Fazla Mesaiyle İlgili Hükümler/453
(F) Cetveli/453
Fek/453
Felaketzede/453
Fen Adamları/453

Fennî Mesul/453
Fennî Mesuliyet/453
Fer/453
Feragat/453
Ferma/453
Feshi İhbar/453
Feshin İhbarı Mehli/453
Fesih/453
Fırat Üniversitesiyle İlgili Hükümler/453
Fiil/454
Fiil Ehliyeti/454
Fiilen Arazi Üzerinde Çalışanların Harcırahı/454
Fiilî Hizmetlerle İlgili Hükümler/454
Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre Bütçeye Gelir Kaydı/455
Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre İkramiye Ödenmesi/455
Fiyat/456
Fiyat Farkı/456
Fiyat Farkı Verilmesi/456
Fob/456
Form/456
Formül/456
Fuar Giderlerinin Ödenmesi/456
Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanuna Göre Gelir Ve Ödenek Kaydı/456

Füru/456
Füruht/456

G

Galat/457
Galatasaray Üniversitesiyle İlgili Hükümler/457
Galle/457
Garamet/457
Garameten Tevzi/457
Garantili İmkân/457
Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması/457
Garanti Ücreti/457
Garîm/457
Gayrimaddî Mallar/457

Gayrimenkul/457
Gayrimenkul Beyi/457
Gayrimenkul Mal/457
Gayrimenkul Rehni/457
Gayrisafi/457
Gayrisafi Hasılat/457
Gayrisafilik İlkesi/457
Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/457
Gaziantep Üniversitesiyle İlgili Hükümler/458
Gazikent Üniversitesiyle İlgili Hükümler/458
Gaziosmanpaşa Üniversitesiyle İlgili Hükümler/458
Gazi Üniversitesiyle İlgili Hükümler/458
Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsüyle İlgili Hükümler/458
Gecekondu Kanununun Uygulanmayacak Hükümleri/458
Gecikme Cezası/458
Gecikme Zammı/459
Geçerlik Şartı/459
Geçici Bütçe/459
Geçici Görevde İken Görev Yeri Değiştirilen Memurların Aylıkları/459
Geçici Görev Gündeliğinin Verilebileceği Azamî Süre/459
Geçici Görev Hâlinde Yolda veya Göreve Başlamadan Vefat Edenlerin Harcırahı/460
Geçici Görev Harcırahı (Yol Masrafı ve Yevmiye)/460
Geçici Görev Mahallerinde Hastalananlara Verilecek Yevmiye/460
Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması/460
Geçici Kabul/461
Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları/461
Geçici Personel Giderlerinin Ödenmesi/461
Geçici Süreli Görevlendirme/462
Geçici Teminat/463
Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları/463
Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları/463
Gediz Üniversitesiyle İlgili Hükümler/463
Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları/463
Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları/464
Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları/464
Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları/465
Gelecek Yıllara Yaygın Yüklenmeler/465
Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Özel Hesabı/465

Gelir/466
Gelir/466
Gelir Hesapları/466
Gelir İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler/466
Gelirlerin Dayanakları/467
Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu/467
Gelirlerin İzlenmesi/467
Gelirlerin Toplanması/467
Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu/468
Gelir Ortaklığı Senedi/468
Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler/468
Gelir Politikası ve İlkeleri/505
Gelir ve Giderleri Etkileyecek Kanun Tasarılar/505
Gelir ve Kurumlar Vergisi Tahsilat Toplamı Üzerinden Pay Kesintisi/505
Gelir Vergisi/505
Geliştirme Ödeneği/505
Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı/505
Gemilerde Çalışanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması/508
Gemi Sağlık Resmi Kanununa Göre Gelir Kaydı/508
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna Göre Verilen İkramiyelerin Ödenmesi/508
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/508
Genel Bütçe/513
Genel Bütçe/513
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri/513
Genel Bütçeli Kuruluş/515
Genelge/515
Genel Giderler/515
Genel İdare Hizmetleri Sınıfı/515
Genelkurmay Başkanlığıyla İlgili Hükümler/515
Genel Mahkemeler/517
Genel Sağlık Sigortası Hükümleri/517
Genel Tebliğ/517
Genel Uygunluk Bildirimi/517
Genel Uygunluk Bildirimi/517
Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları/517
Genel Vekâletname/518
Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri/518

Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri/518
Genel Yönetim Muhasebe Standartları, Kuralları ve Uygulanması/518
Genel Yönetim Muhasebe Standartlarının Oluşturulması/519
Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Amacı/519
Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri/519
Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Kapsamı/523
Gerçek Kişi/523
Geri Alma Davası/523
Gıyabî/523
Gıyabî Hüküm/523
Gider/523
Gider Hesapları/523
Giderin Gerçekleştirilmesi/523
Giderleri Etkileyecek Kanun Tasarılar/523
Giderlerin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu/523
Giderlerin Fonksiyonel Sınıflandırılması Tablosu/523
Giderlerin İzlenmesi/524
Giderlerin Kurumsal Sınıflandırılması Tablosu/524
Gider Vergileri/524
Giresun Üniversitesiyle İlgili Hükümler/524
Giyecek ve Yiyecek Yardımı/524
Giyecek Yardımı/524
Giyecek Yardımının Ödenmesi/524
Giyecek Yardımıyla İlgili Hükümler/524
Gizli Temlikî Ciro/525
Gizli Terhinî Ciro/525
Göndermekten Vazgeçilenlerin Harcırahı/525
Görev/525
Görevden Uzaklaştırma/526
Görev Giderleri ve Hizmet Alım Giderlerinin Ödenmesi/527
Görev Mahallini Terk Etmek Mecburiyetinde Kalanların Harcırahı/527
Görevsizlik/528
Görev Tazminatı/528
Görev Tazminatının Dikkate Alınmayacağı Durumlar/529
Görev Yeri Değiştirilenlerden Eski Görevlerine Devamları Tebliğ Edilenlerin Aylıkları/529
Görev Yeri Değiştirilen Memurların Aylıkları/529
Görev Zararı, Hazine Yardımı ve Diğer Transfer Harcamalarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi/529
Görev Zararları ve Hazine Yardımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi/529

Göstergeler/530
Gösterge Tabloları/530
Gösterge Tablosu ve Ek Göstergeler/530
Götürü Bedel Sözleşmesi/530
Gurema/530
Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler/530
Gümrük Kanununa Göre Gelir Kaydı/531
Gümrük Mevzuatına Göre Tasfiye Edilecek Eşya Hakkında Döner Sermaye Kanununa Göre Gelir Kaydı/532
Gümrük Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler/532
Gümrük Vergileri/533
Gümrük Vergisi Hasılatından Liman İşleten Kuruluşlara Pay Verilmesi/533
Gümüşhane Üniversitesiyle İlgili Hükümler/534
Gündelik/534
Güneydoğu Anadolu Projesi (Gap) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler/534

H

Haberleşme Giderlerinin Ödenmesi/537
Haberleşme Vergisi/537
Hacet/537
Hacettepe Üniversitesiyle İlgili Hükümler/537
Hacir/537
Haciz/537
Haczi Caiz Olmayan Mallar/537
Had/537
Hadd-i Layik/537
Hak/537
Hak Düşürücü Süre/537
Hak Ediş/537
Hak Ediş Davası/537
Hak Ediş Raporu/537
Hak Ediş Raporu/537
Hak Ehliyeti/538
Hakem/538
Hakikî Şahıs/538
Hâkim/538
Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri/538
Hâkimler ve Savcılarla İlgili Hükümler/541
Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerine Ödeme/544

Hakkaniyet/545
Hakkâri Üniversitesiyle İlgili Hükümler/545
Hakkın Düşmesi/545
Hakkın Konusu/545
Hakkın Kullanılması/545
Hakkın Sukutu/545
Hakk-ı Rüçhan/545
Hakk-ı Takdim/545
Hakların Telahuku/545
Haklı Neden/545
Haklı Sebep/545
Hak Sahibi/545
Haksız Edinme/545
Haksız İktisap/545
Halef/545
Halefiyet/545
Haliç Üniversitesiyle İlgili Hükümler/545
Halk Bankasıyla İlgili Hükümler/546
Hapsen Tazyik/546
Harcama Birimi/546
Harcamalara Katılma Payı/546
Harcamalarda Kullanılacak Belgeler/546
Harcamaların Kısa Dönemde İncelenmesi/546
Harcama Talimatı/546
Harcama Talimatı ve Sorumluluk/547
Harcama Yapılması/547
Harcama Yetkilisi/549
Harcama Yetkisi/549
Harcırah/549
Harcıraha Esas Seyahat Günlerinin Hesabı/550
Harcırah Alabilmek İçin Müracaat Süresi/550
Harcırah Hesabında Esas Tutulacak Aylıklar/550
Harcırah Hesabına Esas Tutulacak Kilometre veya Deniz Mili/550
Harcırah Hesabında Esas Tutulacak Yol/550
Harcırahın Haczedilmezliği/551
Harcırahın Ödenmesi ve Mahsubu/551
Harcırahın Unsurları/552
Harcırah Kanunu Hükümleri/552
Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar/554
Harcırah Ödemelerinde Sınırlamalar/557
Harcırahta Gerçek Dışı Beyanname Verenler/557
Harcırah Unsurlarının Birlikte Verilmesini Gerektiren Hâller/558
Harcırah Verilecek Kimseler/558
Harç/558

Harçlar/558
Harçlar Kanununa Göre Gelir Kaydı/558
Harçlık/558
Harçlıklar/558
Harçlıklarla İlgili Hükümler/559
Harç Pulu/559
Harfiyyen İcra/559
Harnupları Aşılayanlara Ödül Verilmesi/559
Harp Akademileri Öğretim Elemanlarının Hakları/559
Harp Gemilerinin Satışından Elde Edilen Gelirlerin Özel Ödenek Kaydı/560
Harp Malullüğü ile İlgili Hükümler/560
Harp Okullarında Özlük Hakları/560
Harp Okulları ve Harp Akademilerinde Ders Görevi Verilenlerin Ücreti/560
Harran Üniversitesiyle İlgili Hükümler/561
Has/561
Hasar/561
Hasat/561
Hasıl/561
Hasıla/561
Hasılat/561
Hasılat Payı/561
Hata/561
Hava Değişimi İçin Başka Yere Gönderilenlerin Harcırahı/561
Hava Harp Okulu Öğrencileri ile Aday Öğrencilerine Tazminat Ödenmesi/561
Havale/561
Hayatî Tehlike Arz Eden Hastalıklarla Mücadelede Yevmiye/561
Hayvan Islahı Kanununa Göre Verilen İkramiye ve Primlerin Ödenmesi/562
Hayvan Kesimi Muayene ve Denetleme Harcı/562
Hayvanları Koruma Kanununa Göre İlgili Kuruluşlara Malî Destek/562
Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa Göre Tazminat Ödenmesi/562
Hazarda Eğitim ve Manevra İçin Silahaltına Alınanların Aylıklarının Ödenmesi/563
Hazır Değerler/563
Hazine/564
Hazine Alacağı/565
Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi/565
Hazine Alacaklarını Yönetme Yetkisi/566
Hazine Arazisi/566
Hazine Avukatı/566
Hazine Birliği/566
Hazine Bonosu/566
Hazinece Borç Verilmesi/566
Hazinedar/568
Hazinedarlık/568

Hazine Garantileri/568
Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması/568
Hazine Garanti Limiti/569
Hazine Garantisi Verme Yetkisi/569
Hazine Hakkı/569
Hazine-i Evrak/569
Hazine-i Maliye/570
Hazine Karşı Garantisi/570
Hazine Kefaletini Haiz Tahvil/570
Hazine Malları/570
Hazine Müsteşarlığının Görevleri/570
Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler/574
Hazine Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler/576
Hazinenin Mirasçılığı/579
Hazinenin Özel Malları/579
Hazinenin Özel Mülkiyetindeki Yer/579
Hazine Payı/579
Hazine Saymanlığı/579
Hazine Ülke Garantisi/580
Hazine Yardımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi/580
Hazine Yatırım Garantisi/580
(H) Cetveli/580
Hek/580
Hesabat/580
Hesap Dönemi/580
Hesapların Dairelerce İncelenmesi/580
Hesapların Niteliği/580
Hesapların Verilme Zamanı/580
Hesapların Yargılanması/581
Hesap Planları ve Detaylı Hesap Planlarının Hazırlanması/581
Hesap Verme Sorumluluğu/581
Hesap Verme Sorumluluğu/581
Hesap Vermeyen Saymanlar/581
Heyet-i Sıhhiye/582
Heyet ve Benzeri Organlarda Görev Alanlara Bir Yerden Ödeme Yapılması/582
Hısımlık/582
Hibe/582
Hibe/582
Hibe Alma ve Verme/582
Hibe Alma ve Verme Yetkisi/583
Hibede Düzenleme Yapma ve Danışmanlık Hizmetleri/583
Hibede Vergi, Resim, Harç ve Fon İstisnası/583
Hibre/583
Hidemat-ı Amme/583

Hilaf-ı Hakikat/583
Hilafına/583
Hile/583
Hisse/583
Hissedar/583
Hisse Senedi/583
Hisse Senetlerinin İntikali ve Devri/583
Hitit Üniversitesiyle İlgili Hükümler/584
Hizmet/584
Hizmet Akdi/584
Hizmet Alımları/584
Hizmet İhalesi/584
Hizmet İşleri Hak Ediş Raporu/584
Hizmet Malları/584
Hizmet Sunucusu/584
Hizmet Tazminatı/584
Hudus/584
Hudut/584
Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/584
Hukuk/585
Hukuka Mugayeret/585
Hukuken/585
Hukukî/585
Hukukî Fiil/585
Hukukî Hadise/585
Hukukî Hata/585
Hukukî İşlem/585
Hukukî Muamele/585
Hukukî Münasebet/585
Hukukî Netice/585
Hukukî Sorumluluk/585
Hukukî Tefsir/585
Hukukî Vakıa/585
Hukuk Süjesi/585
Hurda/585
Hurda Değeri/585
Hususî/585
Hususî Bütçe/586
Hususî Bütçeli İdare/586
Hususî İdare/586
Hususî Hukuk/586
Hususî Senet/586
Hususî Şahıslar/586
Hususî Şahsiyet/586

Huzur Hakkının Ödenmesi/586
Huzur Hakkıyla İlgili Hükümler/586
Hüccet/588
Hükkâm/588
Hükmen/588
Hükmen Onanma/588
Hükmen Takdir/588
Hükmî/588
Hükmî Şahıs/588
Hükmî Şahısların İkametgâhı/588
Hükmî Şahsiyet/588
Hükûmet Yedinde/588
Hüküm/588
Hüküm Almak/588
Hükümlülerin Çalıştırılması/588
Hüküm ve Tutanaklar/588
Hülasa/588
Hüviyet/589

I

Iğdır Üniversitesiyle İlgili Hükümler/591
Isdar/591
Iskat/591
Iskat-ı Mürur-u Zaman/591
Iskonto Giderlerinin Ödenmesi/591
Islah/591
Istılah/591
Işık Üniversitesiyle İlgili Hükümler/591

İ

İade/593
İbate/593
İbra/593
İbra Etmek/593
İbraname/593
İbraz/593
İbraz Etmek/593
İcap ve Kabul/593
İcar/593

İcarat/593
İcare/593
İcazet/593
(İ) Cetveli/593
İcra/593
İcra Dairelerinde Zimmete Geçirilen Paraların Devletçe Ödenmesi/593
İcra Dairesi/593
İcra Emri/593
İcra Memuru/594
İcranın Geciktirilmesi/594
İcranın Tehiri/594
İcra Teşkilatı/594
İcra Vekilleri Heyeti/594
İcra Yoluyla Satış/594
İç Borç Değişim Tablosu/594
İç Borçlanma/594
İç Denetçi/595
İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği Hükümleri/595
İç Denetçilere Ek Ödeme Yapılması/598
İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri/599
İç Denetçinin Görevleri/611
İç Denetçinin Nitelikleri ve Atanması/611
İç Denetim/611
İç Denetim Koordinasyon Kurulu/611
İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri/611
İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Görevleri/615
İç İmkânlarla Üretilen Maddî Duran Varlıklar/615
İçişleri Bakanlığıyla İlgili Hükümler/615
İç Kontrol Sistemi/619
İç Kontrolün Amacı/626
İç Kontrolün Tanımı/626
İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar/626
İçtihat/634
İçtihatların Tevhidi/634
İdare/634
İdare Amiri/634
İdare-i Hususiye/635

İdarenin Hususî Malları/635
İdarenin Sorumluluğu/635
İdareten/635
İdarî Görev Ödeneği/635
İdarî Karar/635
İdarî Mahkemeler/635
İdarî Muamele/635
İdarî Para Cezası/635
İdarî Tasarruf/635
İdarî Tebligat/635
İdarî Yargı/635
İdarî Yargı Mensuplarına Yol Gideri, Tazminat ve Gündelik Ödenmesi/635
İddia/636
İddia Olunan Şey/636
İfa/636
İfa Etmek/636
İfa Karinesi/636
İfa Yeri/636
İfa Yerini Tutan Eda/636
İfa Zamanı/636
İflas/636
İflas Etmek/636
İfna/636
İfraz/636
İfraz Etmek/636
İfraz ve Tevhit Harcı/636
İhale/636
İhale Bedeli/636
İhalelerle İlgili Tüm Konular/636
İhaleye Fesat Karıştırma/636
İhaleye Katılma (Yeterlik) Belgesi/636
İhale Yetkilisi/637
İhbar/637
İhbar Edilebilecek Mal, Hak, Alacak, Vergi ve Ödemeler/637
İhbarname/637
İhbar Tazminatının Ödenmesi/637
İhdas/637
İhdas Etmek/637

İhlal/637
İhlal Etmek/637
İhmal/637
İhracatı Geliştirme Etüt Merkeziyle İlgili Hükümler/637
İhraç Tutarı/637
İhraz Etmek/637
İhtar/637
İhtar Etmek/637
İhtarname/637
İhticac/637
İhtilaf/637
İhtiyaç Maddelerinin İhale ile Alımı/637
İhtiyar/637
İhtiyar Etmek/638
İhtiyarî/638
İhtiyarî Hüküm/638
İhtiyarî İlan/638
İhtiyat Akçesi/638
İhtiyaten/638
İhtiyatî Haciz/638
İhtiyatî Tedbir/638
İhzarat/638
İkame Prensibi/638
İkametgâh/638
İkinci Derece İta Amiri/638
İkinci Görev Aylığı/638
İkinci Görev Aylık ve Ücretleri/638
İkinci Görev Verilecek Memurlar ve Görevler/638
İkinci Görev Yasağı ve İstisnalarında Ödemeler/639
İkinci Kânun/639
İkinci Keşif Kesin Hesabı/639
İkinci Teşrin/639
İkramiyelerin Ödenmesi/640
İkramiye Ödenmesi Öngören Hükümler/640
İkrar/642
İkraz/642
İkrazat/642
İkraz, İstikraz, Kredi ve Avansların Sayıştayca Denetimi/642
İkraz Ücreti/642
İksa/643

İktisadî Devlet Teşekkülleri/643
İktisap/643
İktisap Etmek/643
İla/643
İlam/643
İlamların Bildirilmesi ve Tavzihi/643
İlamların İnfaz Cetveli/643
İlamların İnfazı/643
İlamsız Takip/643
İlan/643
İlanen Tebligat/643
İlanın Uygun Olmaması/643
İlan ve Reklam Vergisi/643
İlbay/643
İlçebay/643
İlga Etmek/643
İlk Atanmada Aylığa Hak Kazanma/643
İlk Kademe Belediyesi/643
İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığıyla İlgili Hükümler/644
İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar/644
İller Bankasıyla İlgili Hükümler/645
İllet/648
İlliyet/648
İlmî İçtihat/648
İl Özel İdarelerinde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı/648
İl Özel İdarelerinde Ek Ödeme/648
İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler/648
İl Özel İdaresi/657
İltizamî Muamele/657
İmal/657
İmalat/657
İmar/657
İmha/657
İmtina Etmek/657
İmtiyaz/657
İmtiyazat/657
İmtiyazlı Alacak/657
İmza Sirküleri/657
İndirim, İade ve Iskonto Hesapları/657

İndirimli Tarife ile Seyahatte Yol Masrafı/657
İnfisah/658
İnfisah Etmek/658
İnhisar/658
İnikat/658
İnkıta/658
İnönü Armağanları Kanunu Hükümleri/658
İnönü Üniversitesiyle İlgili Hükümler/658
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Yolluk Giderleri/658
İnşa/658
İnşaat/658
İnşaat Maliyeti/658
İntaç/658
İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun Hükümleri/658
İntifa/659
İntifa Hakkı/659
İntihap/659
İntikal/659
İnzibat/659
İpka/659
İpka Etmek/659
İpotek/659
İptal/659
İptal Etmek/659
İrade Beyanı/659
İrade İzharı/659
İrae/659
İrat/659
İrtifak/659
İrtifak Hakkı/659
İskân Kanununun Malî Hükümleri/659
İskele Kiralarının Gelir Kaydı/662
İspat/662
İspat Etmek/662
İspat Külfeti/662
İspat Vasıtası/662
İspat Yükü/662
İstanbul Arel Üniversitesiyle İlgili Hükümler/662

İstanbul Aydın Üniversitesiyle İlgili Hükümler/663
İstanbul Bilgi Üniversitesiyle İlgili Hükümler/663
İstanbul Bilim Üniversitesiyle İlgili Hükümler/663
İstanbul'da Yapılacak Olimpiyat Oyunlarıyla İlgili Hükümler/663
İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/663
İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler/664
İstanbul Kemerburgaz Üniversitesiyle İlgili Hükümler/667
İstanbul Kültür Üniversitesiyle İlgili Hükümler/667
İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/667
İstanbul Şehir Üniversitesiyle İlgili Hükümler/667
İstanbul Teknik Üniversitesiyle İlgili Hükümler/667
İstanbul Ticaret Üniversitesiyle İlgili Hükümler/667
İstanbul Üniversitesiyle İlgili Hükümler/667
İsteğe Bağlı Sigorta ve Emeklilik/668
İstekli/668
İsticar/668
İstida/668
İstida Hakkı/668
İstidaname/668
İstifa Olunmak/668
İstihdam Etmek/668
İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler/668
İstihkak/668
İstihkak Davası/668
İstihlaf/668
İstihsal Etmek/668
İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı/668
İstikraz/670
İstikrazat/670
İstikrazın Sayıştayca Denetimi/670
İstikşaf/670
İstilzam/670
İstimlak/670
İstimlak Etmek/670
İstimval/670
İstinkâf/670
İstinkâf Etmek/670
İstirdat/670

İstirdat Davası/670
İstismar/670
İstismar Etmek/670
İstisna Akdi/670
İstisnaî Memurluklardan Ayrılanların Durumu/670
İstişarî/671
İstizah/671
İstizah Etmek/671
İstizan/671
İstizan Etmek/671
İş Akdi/671
İşaret/671
İşçi Evlenme, Doğum ve Ölüm Yardımlarının Ödenmesi/671
İşçi Giyecek Yardımlarının Ödenmesi/671
İşçilere Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması/671
İşçi Ücretlerinin Hak Edişlerden Ödenmesi/671
İşçi Ücretlerinin Ödenmesi/672
İşgal Harcı/672
İş Göremezlikle İlgili Hükümler/673
İş Güçlüğü, İş Riski ve Temininde Güçlük Zammı ile Malî Sorumluluk Tazminatı/673
İş Güçlüğü Zammı/673
İş Güçlüğü Zammı/673
İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı/673
İş Kazası ve Meslek Hastalığıyla İlgili Hükümler/678
İşlem/678
İşlemlerin Belgeye Dayanması ve Belge Düzeni/678
İşletme Hakkı/679
İş Programı/679
İş Riski Zammı/679
İş Riski Zammı/679
İşsizlik Sigortası/679
İştira/687
İştira Etmek/687
İştirak/687
İştirak Etmek/687
İştirak Payı/687
İşyar/687
İş Yeri/687
İş Yeri Açma İzni Harcı/687

İş Yeri Teslimi/688
İta Amiri/688
İta Emri/688
İta Olunmak/688
İtfa/688
İtibarî Değer/688
İtibarî Hizmetlerle İlgili Hükümler/688
İtibarî Kıymet/688
İtiraz/688
İttihab/688
İvaz/688
İvazlı/688
İvazlı Akit/689
İvazlı İktisap/689
İvazsız/689
İvazsız Akit/689
İvazsız İktisap/689
İvaz Şartıyla Hibe/689
İzam/689
İz Bedeli/689
İzin/689
İzinsiz İnşaatlar İçin Oluşturulan Fonlarla İlgili Hükümler/689
İzin veya Geçici Görevde İken Görev Yeri Değiştirilen Memurların Aylıkları/690
İzmir Ekonomi Üniversitesiyle İlgili Hükümler/690
İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/690
İzmir Üniversitesiyle İlgili Hükümler/690
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsüyle İlgili Hükümler/690

J

Jandarma Genel Komutanlığıyla İlgili Hükümler/691
Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Hükümleri/693

K

Kabahatler Kanundaki İdarî Para Cezalarının Gelir Kaydı/695
Kabil-i Haciz/695
Kabil-i Temlik/695

Kabul/695
Kabz/695
Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi/695
Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Verilen İkramiyelerin Ödenmesi/696
Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri/696
Kadastro/702
Kademe Aylığı/702
Kademe Aylığı/702
Kademe İlerlemesi/702
Kademe İlerlemesinde Aylığa Hak Kazanma/702
Kademe İlerlemesinde Aylığa Hak Kazanma/702
Kademe İlerlemesinde Verilecek Aylık/702
Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezası/702
Kademe İlerlemesi Şartları ve Onay Mercii/702
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/703
Kadimen/704
Kadir Has Üniversitesiyle İlgili Hükümler/704
Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali/704
Kadroları Kaldırılan Devlet Memurları/707
Kadrosuz İstihdam Yasağı ve Kadroların Tespiti/708
Kadrosuzluk Tazminatı/708
Kafkas Üniversitesiyle İlgili Hükümler/708
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesiyle İlgili Hükümler/708
Kalem/708
Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler/708
Kamu/710
Kamu Alacaklarının Silinmesi/711
Kamu Borç Yönetimi Raporu/711
Kamu Davası Açılan Personelin Masraflarının Ödenmesi/711
Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Öngörülen İdarî Para Cezaları/711
Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri/712
Kamu Geliri/720
Kamu Gelir ve Giderlerinin Yılı ve Mahsup Dönemi/720
Kamu Gideri/720
Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat/720
Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkan ve Üyelerine Ödeme/720
Kamu Hesapları/721

L

Kamu Hizmeti/722
Kamu Hukuku/722
Kamu Hukuku Tüzel Kişileri/722
Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik Hükümleri/722
Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri/722
Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik Hükümleri/722
Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri/722
Kamu İdaresi/722
Kamu İhale Kanunu Hükümleri/722
Kamu İhale Kanununun Üçüncü Maddesi Kapsamındaki Alımlar ile İdarelerin Kendilerine Bağlı Döner Sermayelerden Yapacakları Alımlara İlişkin Bedellerin Ödenmesi/766
Kamu İhale Kanununun Yirmi İkinci Maddesinin (d) Bendine Göre Yapılacak Alımlara İlişkin Bedellerin Ödenmesi/768
Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler/768
Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler/769
Kamu İhale Mevzuatına Göre Yapılan Alımlara İlişkin Ödemelerde Aranacak Diğer Belgeler/776
Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri/776
Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler/788
Kamu İktisadî Kuruluşları/788
Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler/788
Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler/794
Kamu İktisadî Teşebbüsü/802
Kamu Kaynağının Kullanılmasının Genel Esasları/802
Kamu Kaynakları/803
Kamu Konutları Kanununa Göre Gelir Kaydı/803
Kamu Konutu/803
Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanun Hükmü/803
Kamu Kuruluşu/804
Kamu Kurum, Kuruluş ve Teşebbüsleri/804
Kamu Kurumları/804
Kamu Kurumu/804
Kamu Kurumu Olarak Kurulan Meslek Kuruluşları/804

Kamu Kurum ve Kuruluşları/804
Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası/804
Kamulaştırma/805
Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi/805
Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi/811
Kamulaştırma Sertifikası/811
Kamu Malına Çevirme/812
Kamu Maliyesi/812
Kamu Malî Yönetimi/812
Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri/813
Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler/814
Kamu Malî Yönetimi ve Kontrolü Konusunda Maliye Bakanlığı Yetkisi/815
Kamu Malları/815
Kamu Mallarının Özellikleri/815
Kamu Mülkiyeti/815
Kamu Payı/815
Kamusal/815
Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullandırılması/815
Kamutay/816
Kamu Tüzel Kişileri/816
Kamu Tüzel Kişilerinin Malları/816
Kamu Yararı/816
Kamu Yararı Kararı/816
Kamu Yararına Çalışan Dernek/816
Kamu Yatırım Projeleri/816
Kamu Zararı/816
Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri/816
Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı/824
Kançılarya/825
Kan Hısımlığı/825
Kanun/825
Kanuna Mugayir Tahakkuk ve Tediye Muamelatını İhbar Edenlere İkramiye İtasına Dair Kanuna Göre Verilen İkramiyelerin Ödenmesi/825
Kanunen/825

Kanun Hükmünde Kararname/825
Kanunî/825
Kanunî Faiz/825
Kanunî Halef/825
Kanunî İkametgâh/825
Kanunî Karine/825
Kanunî Mümessil/825
Kanunî Şartlar/825
Kanunla Kurulmuş Kurum ve Kuruluşlar/825
Kanunların Konu ve Zaman Bakımından Uygulanması/826
Kanunname/826
Kânun-u Evvel/826
Kânun-u Sani/826
Kapalı İstihbarat ve Kapalı Savunma Hizmet Giderlerinin Ödenmesi/826
Kapalı Teklif Usulü/826
Kapsama Dâhil Kuruluş/826
Kara Avcılığı Kanunu Hükümleri/826
Karabet/828
Karabük Üniversitesiyle İlgili Hükümler/828
Karadeniz Teknik Üniversitesiyle İlgili Hükümler/828
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesiyle İlgili Hükümler/828
Karar/828
Karar Düzeltilmesi/828
Karar Düzeltilmesi İstemi ve İncelenmesi/828
Karar Düzeltilmesi Sebepleri/829
Kararname/829
Kara Sınırlarının Korunmasında Görev Alanlara Ödemeler/829
Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı/829
Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/830
Karayolları Trafik Kanununa Göre Gelir Kaydı/832
Kara Yolu Geçişinde Yabancı Araçlardan Alınan Ücret/832
Karı/833
Karı Koca/833
Karine/833
Karşılıksız Kazanma/833
Karye/833
Kasaba/833
Kasabat/833
Kasıt/833

Kastamonu Üniversitesiyle İlgili Hükümler/833
Katılım Payıyla İlgili Hükümler/833
Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler/834
Kâtib-i Adil/835
Kati Hüküm/835
Kati Karine/835
Kati Mehil/835
Kati Teminat/835
Kat Karşılığı İnşaat/835
Katkı Payı ve Bütçelerde Gösterilmesi/835
Katma Bütçe/836
Katma Bütçeli Kuruluş/836
Katma Bütçeli Kuruluşlar/836
Katma Bütçeye ve Katma Bütçeli Kuruluşlara Atıf Yapan Hükümler/838
Katma Değer Vergisi/844
Katsayı/845
Katsayı/845
Kaydın Terkini/845
Kayın Hısımlığı/845
Kayıt Düzeni ve Kayıt Düzeltmesi/845
Kayıtlı Değer/845
Kayıt Maliki/845
Kayıt ve Suret Harcı/845
Kayıt Zamanı/845
Kayıt Zamanı, Kamu Gelir ve Giderleri ile Bütçe Gelir ve Giderlerinin Yılı/846
Kaymakam/846
Kaymakamlık/846
Kaynak Suları Harcı/846
Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/846
Kayyım/846
Kaza Dairesi/846
Kazaen Takdir/846
Kazaî İçtihat/846
Kazaî Mehil/846
Kazaî Rüşt/846
Kazaî Tebligat/846
Kazaî Tefsir/846
Kazaî Temlik/846

Kazaî Terkin/846
Kaza Salahiyeti/846
Kaziye-i Muhkeme/847
(K) Cetveli/847
Kefalet/847
Kefaleten/847
Kefaletname/847
Kefalet Sandığı/847
Kefalet Sandıklarıyla İlgili Hükümler/850
Kefil/851
Kefile Kefil/851
Kesb-i Katiyet Etmek/851
Kesin Hesap/851
Kesin Hesap/851
Kesin Hesap Kanunu/851
Kesin Hesap Kanunu/851
Kesin Hesap Kanunuyla İlgili Anayasa Hükmü/851
Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri/851
Kesin Hüküm/860
Kesin Kabul/860
Kesin Ödemelerdeki Belgeler/860
Kesin Proje/860
Kesin Teminat/860
Keşide/860
Keşif/860
Keşif Bedeli/860
Keşif Özeti/860
Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler/860
Kıdem Aylığı/861
Kıdem Tazminatının Ödenmesi/861
Kıdem Tazminatıyla İlgili Hükümler/861
Kırıkkale Üniversitesiyle İlgili Hükümler/862
Kırklareli Üniversitesiyle İlgili Hükümler/862
Kısa Çalışma Ödeneği/862
Kısa Vadeli Dış Malî Borçlar/862
Kısa Vadeli İç Malî Borçlar/863
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar/864
Kısıt/864
Kısıtlama/864
Kısıtlı/864

Kıst/864
Kıstas Aylık/864
Kıstas Aylık/864
Kıstas Aylık/864
Kıst-el-Yevm/864
Kıyem/864
Kıymetli Evrak/864
Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi/864
Kilis 7 Aralık Üniversitesiyle İlgili Hükümler/864
Kimlik/865
Kira/865
Kira Bedellerinin Ödenmesi/865
Kiracı/865
Kiralamak/865
Kiralanan/865
Kiralayan/865
Kira Sözleşmesinde Süre/865
Kiraya Vermek/865
Kişi/865
Kişilerin Uğradıkları Zararlar/865
Kişilik/866
Kişisel/866
Kişisel Sorumluluk ve Zarar/866
Kocaeli Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/866
Kocaeli Üniversitesiyle İlgili Hükümler/866
Koç Üniversitesiyle İlgili Hükümler/866
Komisyon ve Benzeri Organlarda Görev Alanlara Bir Yerden Ödeme Yapılması/866
Komite ve Benzeri Organlarda Görev Alanlara Bir Yerden Ödeme Yapılması/866
Konferanslarla İlgili Hükümler/867
Konferans Ücretinin Ödenmesi/867
Konferans Ücretleri/867
Konsolide Bütçe/867
Konsolos/867
Konsoloshane/867
Konsolosluklarda Mal Alımı, Yapım ve Hizmet Alımları/867
Konsolosluklarda Satış, Trampa, Kira ve İrtifak Hakkı/867
Kontrat/868

Kontrol Amiri/868
Kontrol Mühendisi/868
Kontrolün Yapılışı ve İşleyişi/868
Konut/868
Konut Edindirme Yardımı Hesaplarından Gelir Kaydı/868
Konut Sertifikası/868
Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/868
Köy/868
Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları/868
Köy Tüzel Kişiliği/872
Köy Tüzel Kişilikleriyle İlgili Hükümler/872
Kredilerin Sayıştayca Denetimi/874
Kredi Verilmesi/874
Kullanma Hakkı/874
Kullanma İzni/874
Kullanma Süresi/874
Kulüplere Ödül Verilmesi/874
Kura/874
Kurâ/874
Kurbağa Adamlara Ödenecek Tazminat/874
Kurslara Katılanlara Verilecek Gündelik/874
Kurs ve Toplantılara Katılma Giderlerinin Ödenmesi/874
Kurul, Komisyon, Heyet, Komite ve Benzeri Organlarda Görev Alanlara Bir Yerden Ödeme Yapılması/875
Kuruluşlara Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılmasıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri/875

Kurum Alacakları (13)/875
Kurum Alacakları (23)/876
Kurumlara Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılmasıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri/877

Kurumlara Yapılacak Ödemeler/877
Kurumlardan Alınacak Hasılat Payı/877
Kurumlar Vergisi/878
Kurumlar Vergisi Tahsilat Toplamı Üzerinden Pay Kesintisi/878
Kusur/878

Kuvvet Komutanlıklarındaki Sermayeden Ek Görev Ücreti Ödenmesi/878
Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi İçin Ödeme/878
Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi Kanununa Göre Gelir Kaydı/878
Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı Müşterek Enfrastrüktür Programı Gereğince Türkiye'de Yapılacak İnşa ve Tesis İşlerine Dair Kanun Hükmü/878
Küçük Onarım/879
Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler/879
Külfet/880
Küllî Halefiyet/880
Kültür Varlıkları/880
Kültür Varlıklarında Muhbir İkramiyesi/881
Kültür Varlıklarını Bulanlara Verilecek İkramiye/881
Kültür Varlıklarının Kültür ve Turizm Bakanlığına Devri/881
Kültür Varlıklarının Millî Savunma Bakanlığına Devri/882
Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa Göre Verilen İkramiyelerin Ödenmesi/882
Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları Üyelerine Ödemeler/882
Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/882
Kültür ve Turizm Bakanlığınca Ödül Verilmesi/884
Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna Göre Verilen Ödüllerin Ödenmesi/884
Kültür ve Turizm Bakanlığıyla İlgili Hükümler/884
Kültür ve Turizm Uzmanlarına Ek Ödeme/885
Kültür Yatırımları ve Girişimlerinde Prim Desteği/886
Kütük/886

Cilt 2

L

Lafzî Tefsir/889
Layıha/889
Layik Had/889
Leh/889

Lehtar/889
Limanlar İnşaatı Hakkında Kanun Hükmü/889
Limanlar Kanununa Göre Hazineye Gelir Kaydı/889
Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonuyla İlgili Hüküm/889
Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı/889
Lojman/889

M

Maaş ve Ücretlerden Haciz Yoluyla Kesinti/891
Mabeyn Senedi/891
Madalya ve Nişanların Giderleri/891
Maddî Duran Varlıklar/891
Maddî Duran Varlıkların Kayıt Değerleri/893
Maddî Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamalar/894
Maddî Hata/894
Maddî Karine/894
Maddî Mallar/894
Maddî Olmayan Duran Varlıklar/894
Maddî Olmayan Duran Varlıklar ve Kayıt Değerleri/895
Maddî Olmayan Mallar/895
Maddî Zarar/895
Maden/895
Maden Arama Ruhsatı/895
Madenî Paraların İtibarî Değerlerinin Gelir Kaydı/895
Madenî Ufaklık ve Hatıra Para Bastırılması Hakkında Kanunun Uygulanmayacak Hükümleri/895
Maden Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı/896
Madenlerden Belediyelere Pay Verilmesi/896
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/896
Mahalle/896
Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları/896
Mahallî İdare/896
Mahallî İdare/896
Mahallî İdare Birlikleriyle İlgili Hükümler/896
Mahallî İdare Bütçesi/898
Mahallî İdare Bütçesi Kapsamındaki Kamu İdareleri/898
Mahallî İdareler/899
Mahallî İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği/899

Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı/899
Mahallî İdarelerin Sözleşmelerinde Tescil Sınırı/899
Mahallî İdarelerle İlgili Kamu Malî Yönetimi Hükümleri/899
Mahcur/899
Mahcuz/899
Mahdut/899
Mahdut Artırma/899
Mahdut Ehliyet/900
Mahdut Eksiltme/900
Mahfuz Hisse/900
Mahfuz Mallar/900
Mahkeme Harç ve Giderlerinin Ödenmesi/900
Mahkemeler İçtihadı/901
Mahkemelerin Tatili/901
Mahkeme Masraflarının Devletçe Ödenmesi/901
Mahrumiyet Yerinden Başka Yere Atanan, Ölen, Emekliye Ayrılanların Burs Haklarının Devamı/901
Mahsup/901
Mail-i İnhidam/901
Maişet/901
Makam Tazminatı/901
Makam Tazminatı/905
Makam Tazminatı/905
Makam Tazminatının Ödenmesinde Önlisans Mezunlarının Durumu/905
Makbuz/906
Makine Alım Giderlerinin Ödenmesi/906
Makine, Teçhizat, Taşıt, Demirbaş Bakım ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi/906
Makine ve Cihazlar/906
Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumuyla İlgili hükümler/906
Maktu Bedel/906
Maktuen/906
Mal/906
Mal Alımları/906
Mal Beyanı, Mal Bildirimi/906
Malen Mesul/906
Mal Etmek/906
Malî Duran Varlıklar/906
Malî Durum Bildirisi/907

Malî Hizmetler/907
Malî Hizmetler Birimi/907
Malî Hizmetler Uzmanı/907
Malî İstatistikler/908
Malik/909
Malî Kontrol/909
Malî Olmayan Varlıklar ve Sınıflandırılması/909
Malî Plan Hazırlama Rehberi/909
Malî Raporlama/909
Malî Raporlama/910
Malî Raporlamanın Amaçları/910
Malî Saydamlık/910
Malî Sorumluluk Tazminatı/911
Malî Sorumluluk Tazminatı/911
Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında Ek Ödeme/911
Malî Tabloların Hazırlanmasından Sorumlu Olanlar/911
Malî Tabloların Konsolide Edilmesi/912
Malî Tabloların Maliye Bakanlığına Gönderilmesi/912
Malî Tatil/912
Malî Tebligat/914
Malî Varlıklar ve Sınıflandırılması/914
Malî Varlık ve Yükümlülükler Değişim Tablosu/914
Maliye/914
Maliye Bakanının Malî İşlemler Konusundaki Yetkileri/914
Maliye Bakanlığı Mensuplarına Ek Ödeme ve Fazla Çalışma Yaptırılması/915
Maliye Bakanlığınca Kamu Malî Yönetimi Konusunda Yürütülecek Hizmetler/916
Maliye Bakanlığının Görevleri/916
Maliye Bakanlığıyla İlgili Hükümler/917
Maliye Hazinesi/933
Maliye Müfettişi/933
Maliyet Bedeli/933
Maliyet Bedeli/933
Maliye Teftiş Kurulu/933
Maliyet Hesapları/935
Maliyeye Ait (Mal)/935
Malî Yıl/936
Malî Yıl/936

Malî Yıl/936
Mal, Malzeme ve Gayri Maddî Hak Alım Giderlerinin Ödenmesi/936
Malmüdürlüğü/936
Malmüdürlüğüyle İlgili Hükümler/936
Malmüdürü/937
Mal Sandığı/937
Malullük ve Malullük Aylığıyla İlgili Hükümler/937
Maltepe Üniversitesiyle İlgili Hükümler/939
Mal Varlığı/939
Mal Varlığı Hakları/939
Mal Yönetiminde Etkinlik ve Sorumluluk/939
Malzeme/939
Malzeme Alım Giderlerinin Ödenmesi/939
Malzeme Fiyat Farkı/939
Mamelek/939
Mamelek Hakları/939
Mardin Artuklu Üniversitesiyle İlgili Hükümler/939
Marmara Üniversitesiyle İlgili Hükümler/939
Masarıf/940
Masarıf-ı Gayri Melhuza/940
Masarıf-ı Muhakeme/940
Masraf/940
Matlubat/940
Matlubun Temliki/940
Matlup/940
Mazbata/940
Mazeret/940
(M) Cetveli/940
Mebde'/940
Mebi/940
Meccanen/940
Mecur/940
Medenî Hak/940
Medenî Haklardan Yararlanma Ehliyeti/940
Medenî Hakları Kullanma Ehliyeti/940
Mefhum/940
Mehil/940
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesiyle İlgili Hükümler/941
Mekşuf/941
Mektum/941

Melhuz/941
Melhuzat/941
Melikşah Üniversitesiyle İlgili Hükümler/941
Memalik-i Ecnebi/941
Memleket İç ve Dışında Harcıraha Esas Seyahat Günlerinin Hesabı/941
Memleket İç ve Dışında Mücbir veya Zatî Sebepler ve Vahim Hastalıklar Yüzünden Yola Devam Edememe Hâlinde Yevmiye/941
Memur/941
Memurîn/941
Memuriyet Mahalleri İçinde Yol Masrafı/941
Memuriyet Mahalli/942
Memuriyet Mahalli Dışına Gönderilenlerin Gündeliği/942
Memuriyet Mahalli İçinde Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı/42
Memurlara Ödenecek Aylık Tutarları/942
Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri/942
Memurların Dış Memleketlere Gönderilmesi ve Yükümlülükleri/945
Memur veya Hizmetli Olmayanların Harcırahı/946
Menafi-i Hazine/947
Menafi-i Umumiye Kararı/947
Menafi-i Umumiyeye Hadim Müesseseler/947
Menfaat/947
Menfaati Umuma Ait Mallar/947
Menfi Şart/947
Menfi Zarar/947
Menkul/947
Menkul Beyi/947
Menkul Kıymetler Borsalarıyla İlgili Hükümler/947
Menkul Kıymetler ve Varlıklar/948
Menkul Kıymet ve Varlıklar (11)/949
Menkul Kıymet ve Varlıklar (21)/950
Menkul Mal/950
Menkul Rehni/950
Menkul ve Gayrimenkul Emval ile Bunların İntifa Haklarının ve Daimî Vergilerin Mektumlarını Haber Verenlere Verilecek İkramiye Hakkında Kanuna Göre Verilen İkramiyelerin Ödenmesi/950
Mera Kanununa Göre Gelir Kaydı/951
Merbut/951
Merbut Olmak/951
Merhun/951

Meri/951
Meriyet/951
Merkez Dışı Birimlere Ödenek Gönderme/951
Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu/951
Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller/953
Merkezî Yönetim Bütçesi/954
Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği Hükümleri/954
Merkezî Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri/955
Merkezî Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri/955
Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği/955
Merkez Saymanlık Müdürlüğü/955
Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/956
Mersin Üniversitesiyle İlgili Hükümler/956
Mesbuk/956
Mesken/956
Meskukât/956
Meslek Hastalığıyla İlgili Hükümler/956
Meslekî Eğitim Aday, Çırak ve Öğrencilerinin Sosyal Güvenlik Primlerinin Ödenmesi/956
Meslekî Eğitim Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı/956
Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler/956
Meslek Kuruluşları/958
Mesul Bilmal/958
Mesuliyet/958
Meşrut/958
Meta/958
Methal/958
Methali Olmak/958
Metraj/958
Mevad/958
Mevadd-ı İnşaiye/958
Mevzuat/958
Mevzuata Uygun Görülmeyen İşlemler/958
Mezarlıkların Bakım ve Onarımı Ödenekleri/958
Mezkure/958
Mezun/958
Mezunen/958
Miat/958
Milletvekili Seçimi Kanununa Göre Gelir Kaydı/959

Milletvekillerinin Ödenek ve Yollukları/959
Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Meslekî ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler/959
Millî Eğitim Bakanlığınca Ek Ders Ücretlerinin Ödenmesi/959
Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Ücretleri/960
Milli Eğitim Bakanlığıyla İlgili Hükümler/961
Millî Eğitim Basımevi Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler/964
Millî Eğitim Temel Kanunu Hükümleri/964
Millî Emlak/965
Millî Emlake Ait (Mal)/966
Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler/966
Millî İstihbarat Hizmetleri Sınıfı/966
Millî İstihbarat Teşkilatında Sözleşmeli İstihdam/966
Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler/967
Millî Korunma Kanunundaki Hüküm/969
Millîleştirmek/970
Millî Müdafaa Mükellefiyeti/970
Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/970
Millî Prodüktivite Merkeziyle İlgili Hükümler/974
Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler/975
Millî Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarındaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler/976
Millî Savunma Bakanlığı İlmî İstişare ve Araştırma Kuruluyla İlgili Hüküm/977
Millî Savunma Bakanlığına Tahsisli Taşınmaz Malların Satışından Elde Edilen Gelirler ve Ödenek Kaydı/977
Millî Savunma Bakanlığıyla İlgili Hükümler/977
Mimarlar Odalarıyla İlgili Hükümler/982
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesiyle İlgili Hükümler/982
Mirî Mal/982
Misafir ve Ziyaretçilere Refakat Edenlerin Harcırahı/982
Misil/982
Mislen Eda/982
Mislî Şeyler/982
Mizanlar/982
Moral/983
Motorlu Taşıtlar Vergisi/983
Muaccel Borç/983
Muacceliyet/983

Muadil/983
Muafiyat/983
Muamele/983
Muavenet/983
Muayene Komisyonu/983
Muayene, Ruhsat ve Rapor Harcı/983
Muayene ve Kabul/983
Muayyen/983
Mubayaa Etmek/983
Mucer/983
Mucibince/983
Mucip/983
Muğla Üniversitesiyle İlgili Hükümler/983
Muhakeme Masrafları/983
Muhammen/983
Muhammen Bedel/984
Muhammin/984
Muharrer/984
Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri/984
Muhasebat Kontrolörü/985
Muhasebe/986
Muhasebe Birimi/986
Muhasebe Denetmeni/986
Muhasebe Döneminin Kapatılması/986
Muhasebe Dönemi ve Dönem Sonu İşlemleri/987
Muhasebe Dönemi ve Mahsup Dönemi/987
Muhasebe Hizmeti ve Muhasebe Yetkilisinin Yetki ve Sorumlulukları/987
Muhasebe İşlemi/987
Muhasebe-i Umumiye Kanunu Hükümleri/987
Muhasebe Memurlarının Nitelikleri, Sorumlulukları ve Eğitimleri/987
Muhasebe Müdürlüğü/988
Muhasebenin Temelini Oluşturan Kavramlar/988
Muhasebe Politikaları/989
Muhasebe Politikalarında Değişiklikler ve Temel Yanlışlıklar/989
Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler/989
Muhasebe Servisi/989
Muhasebe Sistemi/989
Muhasebe Sistemi/989

Muhasebe Sistemleri ve Raporların Standartlara Uygunluğunun Denetlenmesi/989
Muhasebe Uzmanı/989
Muhasebe Yetkilisi/990
Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri/990
Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri/999
Muhasebe Yetkilisinin Nitelikleri ve Atanması/1007
Muhasebe Yönetmelikleri/1007
Muhasib-i Mesul/1008
Muhasip/1008
Muhasip Mutemedi/1008
Muhassil/1008
Muhatap/1008
Muhayyerlik/1008
Muhbir İkramiyesi/1008
Muhbir İkramiyesi İşlemleri/1008
Muhdesat/1010
Muhik/1010
Muhik Sebep/1010
Muhkem Kaziye/1010
Muhtaç Erbaş ve Er Ailelerinin Ücretsiz Tedavisi/1010
Muhtaçlara Ödenen Aylıklar/1011
Muhtaçlıkla İlgili Hükümler/1011
Muhtar/1012
Muhtar Bütçe/1012
Muhtar Bütçeli İdare/1012
Muhtar (Bağımsız, Özerk) Bütçeli Kuruluşlar/1012
Muhtariyet/1012
Muhtar Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri/1012
Mukarrerat/1013
Mukavelat Muharriri/1013
Mukavele/1013
Mukavelename/1013
Mukayyet/1013
Mukayyet Değer/1013
Muktezî/1013

Murafaa/1013
Murafaa/1013
Musaddak/1013
Mustafa Kemal Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1013
Muş Alparslan Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1013
Mutabakat Beyannamesi/1013
Mutalebe/1013
Mutat/1013
Mutazammın/1013
Mutemet/1013
Muvafakat/1013
Muvakkat Bütçe/1013
Muvakkat İnkıta/1013
Muvakkat Teminat/1014
Muvasalat/1014
Muvazene-i Umumiye/1014
Muvazene-i Umumiye Kanunu/1014
Mübadele İşlemlerinden Sağlanan Gelirler/1014
Mübadil/1014
Mübayaa/1014
Mücbir Sebepler/1014
Müctemian/1014
Müdafi/1014
Müdahil/1014
Müddet/1014
Müderris/1014
Müeccel Borç/1014
Müecceliyet/1014
Müessese/1014
Müeyyide/1014
Müfettiş ve Benzerlerinin Aile ve Yer Değiştirme Masrafı/1014
Mühendis Odalarıyla İlgili Hükümler/1015
Mühlet/1015
Mükâfat/1015
Mükâfat Verilmesi Öngören Hükümler/1015
Mükellefiyet/1015
Mülga/1015
Mülhak/1015
Mülhak Bütçe/1015
Mülhak Bütçeli Kuruluş/1015

Mülk/1015
Mülkî İdare Amiri/1015
Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı/1015
Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfındakilere Ek Ödeme/1015
Mülkiye/1016
Mülkiye Amiri/1016
Mülkiyet/1016
Mültezim/1016
Mümessil/1016
Mümeyyiz Olma/1016
Mümza/1016
Münakasa/1016
Mün'akit/1016
Münasebet/1016
Münhal/1016
Münhasır/1016
Mümtazen/1016
Münteşiren/1016
Mürekkep/1016
Mürekkep Faiz/1016
Mürettep/1016
Mürur-u Zaman/1016
Müsabaka/1016
Müstafi/1016
Müstahak/1016
Müstahdem/1016
Müstahik/1016
Müstecer/1016
Müstecir/1016
Müstenit/1016
Müşir/1016
Müşterek Borçlu/1016
Müştereken/1016
Müşterek Fon Hesabı/1016
Müşterek İlliyet/1017
Müşteri/1017
Müteahhit/1017
Müteahhitlik Karnesi/1017
Müteahhitlik Sicilleri/1017
Müteallik/1018

Mütedavil Sermaye/1018
Mütesaviyen/1018
Mütesebbip/1018
Müteselsil Alacaklılar/1018
Müteselsil Borçlular/1018
Müteselsil Kefil/1018
Müteselsil Sorumluluk/1018
Mütevellit/1018
Müvekkil/1018
Müzaheret-i Adliye/1018
Müzayede/1018
Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay Verilmesi/1018

N

Nakdî/1021
Nakdî Tazminatın Ödenmesi/1021
Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması/1021
Nakdî Teminat/1025
Nakit/1025
Nakit Akım Tablosu/1025
Nakit, Borç ve Risk Yönetimi/1026
Nakit Devlet İç Borçlanma Senetleri/1028
Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları/1028
Nakit Esası/1029
Nakten İade/1029
Namık Kemal Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1029
Nasafet/1029
Nasıp/1029
Nato ile İlgili Hüküm/1029
Nâzım Hesaplar/1029
Nâzım Hesaplara İlişkin İlkeler/1029
Neden/1030
Nesep/1030
Net Borç Kullanımı/1030
Net Değer/1030
Nevşehir Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1030
Nezd/1030
Nezdine/1030
Niğde Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1030

Nispî/1030
Niza/1030
Nizamname/1031
Nominal/ 1031
Nominal Kıymet/1031
Norm/1031
Noter/1031
Noterlerin Harç, Vergi ve Resim Bedellerini Yatırması/1031
Noter Odaları ve Türkiye Noterler Birliğiyle İlgili Hükümler/1032
Nukut/1032
Nukz/1032
Nüfus Hizmetleri Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücreti/1032
Nüfus Hizmetleri Kanununa Göre Gelir Kaydı/1032

O

(O) Cetveli/1033
Okan Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1033
Olağanüstü Hâl/1033
Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler/1033
Olağanüstü Hâllerde Belge İbraz Edilememesi/1034
Olağanüstü Hâllerde Mal Verme Yükümlülüğü/1034
Olağanüstü Hâllerde Ödemeler/1034
Olağanüstü Hâllerde Silahaltına Alınan Personel ve Ödenecek Tazminat/1035
Olağanüstü Hâllerde ve Yeni Bir Giderin Ortaya Çıkması Hâlinde Yapılacak Ödemelere İlişkin Düzenlemeler/1035
Onarım/1035
Onay/1035
Onay Belgesi/1035
Onay Belgesi/1036
Ondokuz Mayıs Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1036
Ordu Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1036
Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler/1036
Organik Tarım Kanununa Göre Hazineye Gelir Kaydı/1040
Orman Genel Müdürlüğünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı/1040
Orman Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1041
Orman Kadastro Komisyonları ve Amenajman Heyetlerine Ödemeler/1042
Orman Kanununa Göre Gelir Kaydı/1042

Orman Kanununa Göre Hizmet Satın Alınması/1042
Orman Kanununa Göre İkramiye/1042
Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler/1043
Orta Doğu Teknik Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1044
Ortak/1044
Ortak Giderler/1044
Ortak Girişim/1044
Ortak İlliyet/1044
Ortaklık/1044
Ortalama Kanunî Ücret Tavanı/1044
Ortalama Ücret Toplamı/1045
Ortalama Ücret Toplamı Üst Sınırı/1045
Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar/1045
Orta Vadeli Program Hazırlama Rehberi/1045
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1045

Ö

Ödeme/1047
Ödeme Belgeleri ve Bağlanacak Kanıtlayıcı Belgeler/1047
Ödeme Belgesi/1047
Ödeme Emri/1048
Ödeme Kabiliyeti/1048
Ödemelerde Amme Alacağı Olup Olmadığının Aranması/1048
Ödemelerde Kanıtlayıcı Belgeler/1048
Ödeme Yapılacak Kişiler/1048
Ödenecek Brüt Aylık Tutarı/1050
Ödenecek Diğer Yükümlülükler/1050
Ödenek/1051
Ödenek Aktarmaları/1051
Ödenek Gönderme Belgesi/1051
Ödenek Hesapları/1051
Ödeneklerin Kullanılması/1052
Ödenek Üstü Harcama/1052
Ödenemeyen Giderler ve Bütçeleştirilmiş Borçlar/1052
Ödenemeyen Giderler ve Emanet Hesapları/1052
Ödül/1052
Ödül/1052
Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi/1052
Ödül Verilmesi Öngören Hükümler/1055

Ödünç Verme ve Yardımla İlgili Bedellerin Ödenmesi/1056
Öğrenci Burs ve Kredisi Verilmesiyle İlgili Hükümler/1056
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince Yapılan Sınavlarda Görevlendirilen Millî Eğitim Bakanlığı Personeline Ödeme/1056
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkeziyle İlgili Hükümler/1057
Öğrenim Bursları ve Yurtları/1057
Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi/1057
Öğretim Elemanlarının Görev Aylıkları/1059
Öğretim Görevlileri ve Okutmanlar Sınıfı/1059
Öğretim Üyeleri Sınıfı/1059
Öğretim Yardımcıları Sınıfı/1059
Öğretim Yılına Hazırlık Ödeneği/1059
Öğretmenlerin Aylıksız Atanması ve Yer Değiştirmesi/1059
Öğretmenlerin Belli Aylarda Emekliye Ayrılmaları/1060
Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler/1060
Ölçü ve Ölçü Aletlerinin Muayenesi Nedeniyle Ödeme/1060
Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı/1061
Ölüm Aylığı ve Ölüm Yardımıyla İlgili Hükümler/1061
Ölüm Yardımının Ödenmesi/1062
Ölüm Yardımı Ödeneği/1062
Ölüm Yardımı Ödeneği/1062
Ölüm Yardımıyla İlgili Hükümler/1062
Ön Malî Kontrol/1062
Ön Ödeme/1062
Ön Ödemeler/1062
Ön Ödemelerdeki Belgeler/1063
Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri/1063
Ön Proje/1069
Örtülü Ödenek/1069
Örtülü Ödenek/1069
Özel Bütçe/1070
Özel Bütçe/1070
Özel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri/1070
Özel Bütçeli Kuruluş/1072
Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler/1072
Özel Gelir/1073
Özel Gelirler/1073
Özel Gelirlerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler/1073

Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi Konusunda Maliye Bakanlığı Yetkisi/1073
Özel Görevli Emniyet Mensuplarının Yol Masrafı/1074
Özel Güvenlik Görevlilerine veya Mirasçılarına Tazminat Ödenmesi/1074
Özel Hukuk/1074
Özel Hukuk Tüzel Kişileri/1074
Özel İdare/1074
Özel İdarelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi/1074
Özel İdarelerle İlgili Hükümler/1074
Özel İletişim Vergisi/1074
Özelleştirilen İdarelerdeki Personelin Özlük Hakları/1074
Özelleştirme/1075
Özelleştirme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler/1075
Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler/1076
Özel Mallar/1086
Özel Ödenek Kaydedilen Bazı Fon Gelirlerinin Bütçeye Gelir Kaydı/1086
Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler/1086
Özel Öğretim Kurumlarında Kamu Personelinin Ücretli Ders Vermesi/1086
Özel Önemi Haiz Merasimlere İştirak Edeceklerin Dış Yevmiyeleri/1087
Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senetleri/1087
Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar/1087
Özel Tüketim Vergisi/1087
Özel Tüketim Vergisi Hasılatının Paylaşımı/1087
Özerk/1088
Özerk Bütçe/1088
Özerk Bütçeli Kuruluş/1088
Özerk (Bağımsız, Muhtar) Bütçeli Kuruluşlar/1088
Özgülemek/1088
Öz Kaynak/1088
Öz Kaynaklar/1088
Öz Kaynaklara İlişkin İlkeler/1088
Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler/1088
Özürlülerin Destek Eğitimi Giderlerinin Karşılanması/1089
Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu/1090
Özyeğin Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1092

P

Pamukkale Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1093
Para/1093
Para Cezaları ve Yetkili Merciler/1093
Para Piyasası Nakit İşlemleri/1093
Parasal/1093
Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi/1093
Parasız ve Tenzilli Tarife ile Seyahatte Yol Masrafı/1094
Parasız Yatılı Okutulacak Öğrencilere Ödemeler/1094
Paraşütçülere Ödenecek Tazminat/1094
Paraya Çevirme/1095
Parselasyon Harcı/1095
Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler/1095
Pay/1096
Paydaş/1096
Pay Ödemeleri/1096
Pazarlık Usulü/1096
(P) Cetveli/1096
Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri/1096
Personel Giderlerinin Ödenmesi/1099
Personel ve Bütçe Mevzuatının Uygulanışında Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının Yetkileri/1099
Peşin/1100
Peşinat/ 1100
Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1100
Petrol Kanununa Göre Hazineye Gelir Kaydı/1101
Petrol Piyasası Kanununa Göre Gelir Kaydı/1101
Petrol Piyasası Kanunundaki İkramiyeler/1101
Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun Hükümleri/1102
Pey Akçesi/1102
Pey Sürmek/1102
Piri Reis Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1102
Piyasa/1102
Piyasa Fiyat Araştırması Tutanağı/1102
Piyasa Rayici/1102
Piyasa Yapıcılığı/1102
Piyasa Yapıcısı/1103
Plan/1103
Plan ve Proje Tasdik Harcı/1103

Polis Akademisinde Ek Ödeme ve Döner Sermaye İçin Uygulanmayacak Hükümler/1103
Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa Göre Ödemeler/1103
Posta Pulu/1104
Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler (T. C. Posta Ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü)/1104
Prim/1105
Programın Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı/1105
Program Kredisi/1105
Proje/1105
Proje/1106
Proje Kredisi/1106
Proje Müellifi/1106
Proje Yarışma Ödülleri ile Proje Teşvik Ve Destekleme Giderlerinin Ödenmesi/1106
Protesto/1106
Protesto Çekmek/1106
Protokol/1106
Pul/1106
Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi/1107

R

Rabıt/1111
Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler/1111
Rahin/1112
Raporlama Birimi/1112
Raporlama Süreleri/1113
Rapten/1113
Raptetmek/1113
Rayiç/1113
Rayiç Değer/1113
Rayiç Fiyat/1113
Reasürans Şirketleri veya Bunların Teşkil Ettikleri Birliklerin Emekli Sandıklarıyla İlgili Hükümler/1113
Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığıyla İlgili Hükümler/1113
Ref Kararı/1113
Rehin/1113
Reisicumhur/1113

Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları/1114
Rekabet Öncesi İş Birliği Projeleri/1115
Resen/1115
Resen Karar/1115
Resim/1115
Resmî Bina/1115
Resmî Ceride/1115
Resmî Evrak/1115
Resmî Gazete/1115
Resmî Olmayan Senet/1115
Resmî Senet/1115
Resmî Sicil/1115
Resmî Şekil/1115
Restorasyon/1115
Resülmal/1116
Rezerv/1116
Rıza/1116
Rızaen Ödeme/1116
Risk Hesabı/1116
Risk Yönetimi/1116
Rize Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1116
Ruhsat/1116
Ruhsatiye/1116
Ruhsatname, Ruhsatiye/1116
Rücu/1116
Rücu Etmek/1116
Rücu Hakkı/1116
Rüçhan/1116
Rüçhan Hakkı/1117
Rüsum/1117
Rüsumat/1117
Rüşt/1117
Rütbe Aylığı/1117
Rütbe Terfiinde ve Kıdemlilik Aylığa Hak Kazanma/1117
Rütbe ve Rütbe Kıdemliliklerinin İlk ve En Yüksek Kademe Aylıkları/1117

S

Sabancı Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1119

Sadıra/1119
Sadıra Defteri/1119
Sadıra Numarası/1119
Safi Hasılat/1119
Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Personeline Ödemeler/1119
Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesiyle İlgili Gelir Kaydı/1121
Sağlık Bakanlığınca Bilimsel Nitelikli ve Ruhsatlandırma Komisyonlarında Görevlendirilenlere Ödemeler/1121
Sağlık Bakanlığınca Düzenlen Ruhsatlandırma Bedellerinin Gelir Kaydı/1121
Sağlık Bakanlığınca Sözleşmeli Personel Çalıştırılması/1121
Sağlık Bakanlığında Hizmet Karşılığı Uzmanlık Eğitimi/1122
Sağlık Bakanlığıyla İlgili Hükümler/1122
Sağlık Belgesi Harcı/1125
Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri/1125
Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı/1126
Sağlık Meslek Liselerinde Görev Yapan Memurlara Ödeme/1127
Sağlık Personeline Ödenen Nöbet Ücreti/1127
Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Hükümleri/1128
Sahih/1129
Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler/1129
Sahil Güvenlik Komutanlığıyla İlgili Hükümler/1130
Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1131
Sakarya Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1131
Sakıt Olmak/1131
Saklı Pay/1131
Salahiyet/1131
Salahiyetin Fıkdanı/1131
Salahiyetsiz Temsil/1131
Salahiyettar/1131
Salahiyet Tecavüzü/1131
Salahiyet Teffizi/1131
Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1131
Sanat Eseri Alımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi/1132
Sanayi Odaları veya Bunların Teşkil Ettikleri Birliklerin Emekli Sandıklarıyla İlgili Hükümler/1132
Sanayi Odalarıyla İlgili Hükümler/1132

Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca, Sınaî Alandaki Teknolojik Gelişmeleri Teşvik Etmek Amacıyla Yapılan Ödeme/1132
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Personeline Ödemeler/1133
Sanayi ve Ticaret Bakanlığıyla İlgili Hükümler/1133
Sandıklara Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılmasıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri/1134

Sandıklara Yapılacak Ödemeler/1134
Sarf/1134
Sarfınazar/1134
Sarfiyat/1134
Satıcı/1134
Satış/1135
Savaş Hâline Harp Sanayii Ödenekleri/1135
Savcılarla İlgili Hükümler/1135
Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler/1135
Sayıştay/1137
Sayıştaya Hesap Veren Saymanlar ve Bu Durumda Olanlar/1137
Sayıştaya İlişkin Kanun Tasarı ve Teklifleri/1137
Sayıştay Başkanı ve Üyelerinin Teminatı/1138
Sayıştay Başkan ve Üyelerinin Yargılanması/1138
Sayıştayda Belgelerin Saklanması/1138
Sayıştayda Çalışmaya Ara Verme/1138
Sayıştay Daireleri ve Görevleri/1138
Sayıştay Daireler Kurulu ve Görevleri/1138
Sayıştay Denetçisine Bilgi ve Belge Verme Zorunluluğu/1139
Sayıştay Denetçisi Raporları/1139
Sayıştay Denetçisi Raporları Üzerinde Yapılacak İşlem/1139
Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama/1139
Sayıştay Denetimini Kolaylaştırıcı Tedbirlerin Alınması/1145
Sayıştay Denetlemesi/1145
Sayıştay Genel Kurulu ve Görevleri/1145
Sayıştayın Bütçesi/1145
Sayıştayın Görev ve Yetkisi/1145
Sayıştayın İstişarî Görüşü/1148
Sayıştayın Kısmî Denetimi/1148
Sayıştayın Muhasebe Hizmetleri/1149
Sayıştayın Organları/1149
Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması/1149

Sayıştayın Verimlilik ve Etkinlik Değerlendirmesi/1150
Sayıştayın Yargılaması/1150
Sayıştay İdarî Kararlarının Birleştirilmesi/1152
Sayıştay İlamları/1153
Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları/1153
Sayıştay İlamlarında İçtihadın Birleştirilmesi/1155
Sayıştay İlamlarının İnfazı/1155
Sayıştay İlamları ve Kararlarının Damga Vergisi İstisnası/1155
Sayıştay ile Danıştay Kararları Arasındaki Uyuşmazlık Hâli/1155
Sayıştay Kanunu Hükümleri/1155
Sayıştay Kanununda Hüküm Bulunmayan Hâller/1156
Sayıştayla İlgili Hükümler/1156
Sayıştay Mensupları/1164
Sayıştay Mensuplarına Başka Görev Yasağı/1164
Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri/1164
Sayıştay Mensuplarının Görev ve Yetkileri/1165
Sayıştay Raporları/1166
Sayıştay Savcısının Görevleri/1166
Sayıştay Tebligatları/1166
Sayıştay Temyiz Kurulu ve Görevi/1167
Sayıştay Üyelerinin Teminatı/1167
Sayman/1167
Sayman Hesaplarının İncelenmesi/1167
Saymanın Beraatına Yeterli Belgeler/1167
Saymanların Hesap Vermesi/1167
Saymanlarla Diğer Görevliler Hakkında Uygulanacak Cezalar/1168
Saymanlıkların ve Saymanların Sayıştaya Bildirilmesi/1168
Saymanlık Müdürlüğü/1169
Sayman Mutemedi/1169
Sayman ve Sayman Mutemetlerinin Devir Süreleri ve Aylıkları/1169
Sebep/1169
Sebepsiz İktisap/1169
Seçim Giderlerinin Ödenmesi/1169
Seçim İşleriyle İlgili Hükümler/1169
Sefarethane/1170
Seferberliğin Kaldırılması/1170
Seferberlik/1170
Seferberlik İlanı/1170
Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü/1170

Seferberlik ve Savaş Hâline Harp Sanayii Ödenekleri/1171
Seferde Muvazzaflık Hizmeti Dışında Silahaltına Alınan Memurların Aylıklarının Ödenmesi/1172
Seferde ve Barışta Silahaltına Alınanlara Ödemeler/1172
Seferde veya Talim ve Manevra İçin Hazarda Silahaltına Alınanların Askerlik Sürelerinin Kademe ve Derece İntibakları/1172
Sefer Hâline Geçişte Silahaltında Bulunan Memurların Aylıkları/1172
Sefine/1172
Sehm, Sehim/1172
Selçuk Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1172
Selef/1172
Semen/1172
Sendikalara Yapılacak Ödemeler/1172
Sendika Ödeneği Ödenmesi/1173
Sene-i Malî/1173
Senet/1173
Senevî/1173
Serbest Bölgelerde İhale Usulüne Tabi Olmama/1173
Serbest Bölgeler Kanununa Göre Hazineye Gelir Kaydı/1173
Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler Odaları, Yeminli Malî Müşavirler Odaları ve Türkiye Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler ve Yeminli Malî Müşavirler Odaları Birliğiyle İlgili Hükümler/1173
Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler Odalarıyla İlgili Hükümler/1173
Sermaye/1174
Sermaye Piyasası Araçlarının İşlem Göreceği Borsalarıyla İlgili Hükümler/1174
Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler/1174
Sermaye Teşkilleri Ödemeleri/1176
Sevke Memur ve Erbaş ve Erlere Verilecek Gündelik/1176
Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı/1176
Seyyar Olarak Memuriyet Mahalli İçinde Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı/1176
Sıhhî/1176
Sıhrî/1176
Sıhrî Hısımlık/1176
Sıhriyet/1176
Sıkıyönetim Hizmet Zammının Ödenmesi/1176
Sıkıyönetim Hizmet Zammı ve Tayın Bedeli Ödenmesi/1176
Sıkıyönetim Komutanının Mallardan Yararlanma Yetkisi/1177
Sınav İçin Başka Yere Gönderilenlerin Harcırahı/1177

Sınıf Dışında Kadro İhdas Edilemeyeceği/1177
Sınıfta Kalan Çocuklar İçin Burs Verilemeyeceği/1177
Sıtmanın İmhası Hakkında Kanun Hükmü/1177
Sıvılaştırılmış Petrol Gazları İle İlgili Hazineye Gelir Kaydı/1178
Sicil/1178
Sigortalılara Yapılacak Tazminat Ödemeleri/1178
Sigorta Şirketleri veya Bunların Teşkil Ettikleri Birliklerin Emekli Sandıklarıyla İlgili Hükümler/1178
Sigorta Ücreti/1178
Siirt Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1178
Silahaltına Alınmazdan Önce Kadrolarından Açıkta Bulunanların Aylıkları/1178
Silahlı Kuvvetler Görevlilerine Verilen Ek Tazminatın Ödenmesi/1178
Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılmasıyla İlgili Hüküm/1178
Silmek/1179
Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi, Sınıflandırılması ve Desteklenmesiyle İlgili Kurul Üyelerine Ödeme/1179
Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanuna Göre Gelir ve Ödenek Kaydı/1179

Sinop Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1179
Sirayet/1179
Sirküler/1179
Sit/1180
Sit Sertifikası/1180
Sivil Hava Araçlarının Üçüncü Kişilere Verdiği Zararlarla İlgili Gelir Kaydı/1181
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı/1181
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler/1181
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1182
Sivil Müdafaa Kanununa Göre Gelir Kaydı/1182
Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Ekipleri İçin Ödenek Ayrılması/1182
Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeli Çalıştırılması ve Malî Hakları/1182
Sivil Toplum Örgütü/1183
Siyasî Parti, Dernek, Birlik, Sandık, Kurum, Sendika, Vakıf ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Ödemeler/1183
Siyasî Partilere Devlet Yardımı/1183

Siyasî Partilerin Anayasa Mahkemesince Denetiminde Sayıştayın Yardımı/1184
Siyasî Partiler Kanununa Göre Hazineye Gelir Kaydı/1185
Sorav/1185
Sorum/1185
Sosyal Güvenlik Kurumları/1185
Sosyal Güvenlik Kurumları/1185
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri/1185
Sosyal Güvenlik Kurumları ve Mahallî İdarelerle İlgili Kamu Malî Yönetimi Hükümleri/1188
Sosyal Güvenlik Kurumu Bütçesi/1188
Sosyal Güvenlik Kurumu Bütçesi Kapsamındaki Kurumlar/1188
Sosyal Güvenlik Kurumunda Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı/1189
Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler/1189
Sosyal Hak ve Yardımlarla İlgili Hükümler/1200
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler/1204
Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler/1206
Sosyal Sigortalar Kurumuyla İlgili Hükümler/1228
Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri/1229
Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu/1353
Sosyal Yardımlar/1353
Sosyal Yardımlar/1353
Sosyal Yardımların Ödenmesi/1353
Sosyal Yardımlarla İlgili Hükümler/1353
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1354
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri/1355
Sosyete/1356
Sözleşme/1356
Sözleşme Birim Fiyatı/1356
Sözleşmeden Doğan Alacaklar/1356
Sözleşmeden Doğan Alacak Nedeniyle Teferruğ/1356
Sözleşmeli Personelle İlgili Hükümler/1357
Sözleşmeli Personel Ücretlerinin Ödenmesi/1363
Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları/1364
Sözleşmeli Ücreti/1365
Sözleşmenin Devri/1366
Sözleşme Tasarısı/1366

Sözleşmeye Bağlı Faiz/1366
Sporculara Ödül Verilmesi/1366
Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması/1366
Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanun Hükümleri/1370
Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanuna Göre Para Cezaları/1371
Spor Temaslarında Harcırah/1371
Stoklar/1371
Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri/1372
Stratejik Ölçüt/1380
Stratejik Plan/1381
Stratejik Planlama ve Performans Esaslı Bütçeleme/1381
Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri/1381
Suç Eşyası/1384
Suç Teşkil Eden Fiiller/1384
Sukut/1384
Sukut-u Hak/1384
Sulh/1384
Sulhen/1384
Sulhname/1384
Suret/1384
Suret-i Meriyet/1384
Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı/1384
Su Tüketim Giderlerinin Ödenmesi/1384
Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1384
Suver-i Muhtelife/1387
Sübut/1387
Sübut Sebepleri/1387
Sübut Vasıtası/1387
Sübvansiyonlar ve Transferler/1387
Süleyman Demirel Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1388
Sürekli Görevle Yurt Dışında Bulunan Memurların Aylıkları/1388
Süre Uzatımı/1388

Ş

Şahıs/1389

Şahsen/1389
Şahs-ı Salis/1389
Şahsî/1389
Şahsî Beyine/1389
Şahsî Halefiyet/1389
Şahsiyet/1389
Şahsiyet-i Hükmiye/1389
Şans Oyunlarından Hazineye Aktarılacak Kamu Payının Genel Bütçeye Gelir Kaydı/1389
Şans Oyunları Vergisi/1389
Şantiye/1389
Şart/1389
Şarta Bağlı Varlık ve Yükümlülükler Tablosu/1389
Şart-ı Takyidi/1389
Şartlaşma/1389
Şartlı Bağış ve Yardımlar/1389
Şartname/1390
Şartnamelerde Değişiklik Hâlinde İlan/1390
Şehbender/1390
Şehbenderhane/1390
Şehitlik ve Sakatlık Tazminatı/1390
Şehitlik ve Sakatlık Tazminatı/1390
Şehremaneti/1390
Şeker Kurumuyla İlgili Hükümler/1390
Şekil/1390
Şeklî/1390
Şekl-i Tatbiki/1390
Şerait/1391
Şerik/1391
Şey/1391
Şırnak Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1391
Şikâyetlerin İncelenmesi/1391
Şirket/1391
Şirket Merkezi/1391
Şube/1391
Şûrayıdevlet/1391
Şüpheli Cisimlerle İlgili Ödül Verilmesi/1391

T

Taahhüt/1393
Taahhüt Dosyası/1393
Taahhüt Hesapları/1393
Taahhütler ile Garantilerin Kaydı ve Değerlemesi/1394
Taahhütname/1394
Taayyün/1394
Taayyün Etmek/1394
Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı/1394
Tabiî/1394
Tabiî Afetler/1394
Tabiî Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar/1395
Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar/1395
Tabiî Servetler ve Kaynaklar/1397
Tabip Odaları ve Türk Tabipleri Birliğiyle İlgili Hükümler/1397
Tadadî Hüküm/1397
Tadil/1397
Tadilat/1397
Tadil Etmek/1397
Tahaddüs/1397
Tahakkuk/1397
Tahakkuk Esası/1397
Tahakkuk Memuru/1397
Tahdidat/1398
Tahdidî Hüküm/1398
Tahdit Etmek/1398
Tahkik/1398
Tahkim/1398
Tahliye/1398
Tahliye Giderleri/1398
Tahmil/1399
Tahmin Edilen Bedel/1399
Tahrirat/1399
Tahrirat-ı Umumiye/1399
Tahriren/1399
Tahrirî/1399
Tahrirî Beyyine/1399
Tahrirî Mezuniyet/1399
Tahrirî Şekil/1399
Tahsil/1399
Tahsilat/1399

Tahsil Bursları ve Yurtlar/1399
Tahsil Etmek/1399
Tahsis/1399
Tahsisat/1401
Tahsisat-ı Mesture/1401
Tahsisli Mallar/1402
Tahvil/1402
Tahvilat/1402
Tahvilen/1402
Takaddüm/1402
Takaddüm Hakkı/1402
Takarrür/1402
Takas/1402
Takas/1402
Takas Etmek/1402
Takayyüt/1402
Takdir/1402
Takdire Bağlı İşlem/1402
Takdir Etmek/1402
Takdir Hakkı/1402
Takdir Yetkisi/1402
Takibat/1402
Takip/1403
Taksit/1403
Takvim-i Vakayı/1403
Takvim Yılı/1403
Takyit/1403
Talimatname/1403
Talip/1403
Tamamlayıcı Hüküm/1403
Tam Ciro/1403
Tamim/1403
Tamimen/1403
Tanık Koruma Kanunu Hükümleri/1403
Tanıklık Hizmet Ücretlerinin Ödenmesi/1406
Tanıtma Fonuna Ödenek/1406
Tanıtma Fonuyla İlgili Gelir ve Ödenek Kaydı/1406
Tanıtma Giderlerinin Ödenmesi/1406
Tapu İşlemlerinin Daire Dışında Yapılması Hâlinde Harcırah Yerine Verilen Ücret/1407

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1407
Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri/1409
Tarımın Teşviki ve Çiftçinin Desteklenmesi/1411
Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler/1411
Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı/1413
Tarım Reformu Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1414
Tarımsal Destekleme Ödemeleri/1414
Tarımsal Üretici Birlikleriyle İlgili Hüküm/1417
Tarım Sigortaları Kanununa Göre Devlet Desteği/1417
Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler/1417
Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler/1419
Tarım ve Köyişleri Başkanlığıyla İlgili Hükümler/1420
Tarifeye Bağlı Ödemeler/1421
Tarihî/1421
Tarihî Eser/1421
Tarih Varlıkları/1421
Tarla/1421
Tasarruf/1421
Tasarruf Ehliyeti/1421
Tasarruf Etmek/1421
Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun Hükmü/1421
Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler/1422
Tasarruf Muamelesi/1426
Tasarruf Nisabı/1426
Tasdik/1426
Tasdik Etmek/1427
Tasdikli Suret/1427
Tasfiye/1427
Tasfiye Edilen Bazı Fonların Gelirlerinin Gelir ve Ödenek Kaydı/1427
Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1427
Tashih/1427
Tasman/1427
Tasrih/1427

Tasvip/1427
Tasvip Etmek/1428
Taşeron/1428
Taşıma/1428
Taşıma Giderlerinin Ödenmesi/1428
Taşıma İhalesi/1428
Taşınır/1428
Taşınır İşlem Fişine İlişkin İstisnaî Hükümler/1428
Taşınır Kültür Varlıklarının Müzeler İçin Satın Alınması/1429
Taşınır Mal/1429
Taşınır Malların İhale ile Alımı/1429
Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri/1429
Taşınır ve Taşınmaz Edinme/1449
Taşınır ve Taşınmaz İşlemleri/1449
Taşınır ve Taşınmazlar/1449
Taşınır ve Taşınmaz Satışı/1451
Taşınmaz/1451
Taşınmaz Edinme/1451
Taşınmaz İşlemleri/1451
Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı/1451
Taşınmaz Mal/1451
Taşınmaz Mal Alım Bedellerinin Ödenmesi/1451
Taşınmaz Mal Alımları, Kamulaştırma ve Devletleştirme Bedelleri, Onarım Giderlerinin Ödenmesi/1451
Taşınmaz Mal Kayıt İşlemleri/1452
Taşınmaz Malların Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri/1455
Taşınmaz Malların İhale ile Alımı/1455
Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri/1455
Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesinde Giderler/1463
Taşınmaz Satışı/1463
Taşınmaz Tahsisi/1464
Taşıt/1464
Taşıt Alım Giderlerinin Ödenmesi/1464
Taşıt Bakım ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi/1464
Taşıtlı Mal/1464
Taşıtsız Mal/1464
Tatbikî/1464
Tatbik İmza/1464
Tatil/1464

Tatil Günleri/1464
Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı/1464
Tavazzuh Etmek/1464
Taviz/1464
Taviz Bedeli/1464
Tavzif/1464
Tavzih/1464
Tayın/1464
Tayın Bedelinin Ödenmesi/1464
Tayın Bedeli Verilmesi/1464
Tayyare/1465
Tazammun/1465
Tazminat/1465
Tazminat Ödemeleri/1466
Tazminat Ödenmesini Öngören Hükümler/1466
Tazmin Etmek/1470
(T) Cetveli/1470
Tebdil/1470
Tebeddül/1470
Tebeddülat/1470
Tebellüğ/1470
Teberru/1470
Tebeyyün/1470
Tebligat/1470
Tebligatta Harcırah Karşılığı Verilen Masraflar/1471
Tebliğ/1471
Tecdit/1471
Teceddüt/1471
Tecil/1471
Tecil Faizi/1471
Tecviz Etmek/1471
Teçhiz/1471
Teçhizat Alım Giderlerinin Ödenmesi/1471
Teçhiz ve Tekfin/1471
Tedabir/1471
Tedarikçi/1471
Tedarik Etmek/1471
Tedavi Giderlerinin Ödenmesi/1471
Tedavi ve Cenaze Giderlerinin Ödenmesi/1472
Tedavi ve Cenaze Masrafları/1472

Tedavi Yardımıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri/1472
Tedavül/1472
Tedbir/1472
Tediye/1472
Tediye Emri/1472
Tediye Etmek/1472
Tediye Kabiliyeti/1472
Tedvir/1472
Teessüs/1472
Teeyyüt/1472
Tefrik/1472
Tefsir/1473
Tehir/1473
Tehir-i İcra/1473
Tekabül/1473
Tekâlif/1473
Tekeffül/1473
Tekerrür/1473
Tekfin/1473
Teklif/1473
Teklif Birim Fiyatı/1473
Teklif Verme/1473
Teknik Altyapı/1473
Teknik Hizmetler/1473
Teknik Hizmetler Sınıfı/1473
Teknogirişim Sermayesi/1474
Teknoloji Geliştirme Bölgeleriyle İlgili Hükümler/1474
Telafi Etmek/1474
Telef/1474
Telekomünikasyon Hizmeti Sunmak Üzere Yetkilendirilen İşletmecilerin Ödemeleri Gereken Hazine Payı/1474
Telgraf ve Telefon Kanununa Göre Hazineye Gelir Devri/1475
Telif Hakkı/1476
Telif ve İşleme Ücretleri/1476
Telif ve Tercüme Ücretlerinin Ödenmesi/1476
Tellallık Harcı/1477
Temdit/1477
Temellük/1477
Temel Muhasebe Kavramları ve İlkeleri/1477
Temel Yanlışlıklar/1477

Temerrüt/1478
Temerrüt Faizi/1478
Teminat/1478
Teminat Akçesi/1478
Teminat Mektubu/1478
Teminat Süresi/1478
Temlik/1478
Temlikî Ciro/1478
Temsil/1478
Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderlerinin Ödenmesi/1478
Temsilci/1479
Temsil Giderleri/1479
Temsil Giderleri/1479
Temsil Giderleri ve Yönetmeliği/1479
Temsil Kudreti/1479
Temsil Ödeneği/1479
Temsil Tazminatı/1479
Temsil ve Ağırlama Giderlerinde Sınırlama/1480
Temsil ve Görev Tazminatlarının Dikkate Alınmayacağı Durumlar/1480
Temyiz/1480
Temyiz Dilekçesinin Verileceği Yerler/1480
Temyiz İsteği/1480
Temyiz İsteğinin Karara Bağlanması/1481
Temyiz Kudreti/1481
Temyiz Kurulu Kararı/1481
Temyiz Mercii/1481
Temyiz Sebepleri/1481
Tenfiz/1481
Tenkis/1481
Tenkis-i Bedel/1481
Tensip Etmek/1481
Tenzil-i Bedel/1481
Terahi/1481
Tercüme Ücretlerinin Ödenmesi/1481
Tereddütlerin Giderilmesi/1481
Tereke/1481
Terekküp/1481
Terettüp/1481
Terhin/1481
Terhinî Ciro/1481

Terike/1481
Terkin/1482
Terörle Mücadelede Görev Alanlar İçin Tutulan Avukatlara Ödeme/1482
Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri/1482
Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması/1485
Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zarar Ödemeleri/1488
Tescil/1488
Tesellüm/1488
Teselsül/1488
Teseyyüp/1488
Teslim/1488
Tesviye/1489
Teşebbüs/1489
Teşekkül/1489
Teşkilat/1489
Teşrîî Tefsir/1489
Teşrin-i Evvel/1489
Teşrin-i Sani/1489
Tetkik/1489
Tetkikât/1489
Tetkik Mercii/1489
Tevakkuf/1489
Tevdi/1489
Tevdiat/1489
Tevdi Mahalli/1489
Tevellüt/1489
Tevfikan/1489
Tevhit/1489
Tevkil Etmek/1489
Tevkilî Ciro/1489
Tevsi/1489
Tevsik/1489
Tevzi/1489
Tezyid-i Bedel/1489
Tezyit/1489
Ticaret Borsalarıyla İlgili Hükümler/1489
Ticaret Odaları veya Bunların Teşkil Ettikleri Birliklerin Emekli Sandıklarıyla İlgili Hükümler/1490
Ticaret Odalarıyla İlgili Hükümler/1490

Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle İlgili Hükümler/1490
Ticaret ve Sanayi Odalarıyla İlgili Hükümler/1491
Tobb Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1491
Toplam Bedel Üzerinden Birim Fiyat Sözleşmesi/1491
Toplantılara Katılma Giderinin Ödenmesi/1491
Toplantılara Katılma Giderlerinin Ödenmesi/1491
Toplantı Ücretinin Ödenmesi/1491
Toplantı Ücretleriyle İlgili Hükümler/1491
Toplu Konut İdaresi Başkanlığında Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı/1493
Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler/1494
Topluluk Sigortasıyla İlgili Hükümler/1496
Topluma Kazandırma Kanununa Göre Yapılan Harcamalar/1496
Toprak/1496
Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa Göre Gelir Kaydı/1496
Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü İçin Senet İhracı/1497
Toptan Ödemeyle İlgili Hükümler/1497
Tören Giderlerinin Ödenmesi/1498
Trakya Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1498
Trampa/1498
Transferler/1498
Transit Petrol Boru Hatları Kurulu Üyelerine Toplantı Ücreti Ödenmesi/1498
Trofe/1498
Tunceli Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1498
Tutanak/1498
Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı/1498
Tüketim Mal ve Malzemeleri, Demirbaş, Makine, Teçhizat ve Taşıt Alım Giderlerinin Ödenmesi/1498
Tüketim Malzemeleri/1499
Türev Ürün/1499
Türk Akreditasyon Kurumuyla İlgili Hükümler/1499
Türk Dil Kurumuyla İlgili Hükümler/1500
Türk Diş Hekimleri Birliğiyle İlgili Hükümler/1500
Türk Eczacıları Birliğiyle İlgili Hükümler/1500
Türk Hava Kurumuyla İlgili Hükümler/1500
Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler/1500
Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler/1502
Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler/1504

Türkiye Bankalar Birliğiyle İlgili Hükümler/1506
Türkiye Barolar Birliğiyle İlgili Hükümler/1506
Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler/1506
Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler/1507
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödeneği/1511
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Sayıştayın Denetim Yapması/1511
Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler/1511
Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı/1514
Türkiye Büyük Millet Meclisinin Denetlenmesi/1514
Türkiye Büyük Millet Meclisinin Muhasebe Hizmetleri/1514
Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları/1514
Türkiye Büyük Millet Meclisiyle İlgili Hükümler/1515
Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1518
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler/1519
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler/1522
Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğiyle İlgili Hükümler/1525
Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler/1526
Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı/1526
Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonuyla İlgili Hükümler/1526
Türkiye Futbol Federasyonuyla İlgili Hükümler/1526
Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler/1528
Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler/1529
Türkiye İş Kurumunda Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı/1533
Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler/1533
Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler/1535
Türkiye Katılım Bankaları Birliğiyle İlgili Hükümler/1538
Türkiye Kızılay Derneğiyle İlgili Hükümler/1538
Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuyla İlgili Hükümler/1538
Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler/1538
Türkiye Noterler Birliğiyle İlgili Hükümler/1539
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle İlgili Hükümler/1539

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun Gelirleri/1539
Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler/1541
Türkiye Sakatlar Konfederasyonuyla İlgili Hükümler/1545
Türkiye Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler ve Yeminli Malî Müşavirler Odaları Birliğiyle İlgili Hükümler/1545
Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğiyle İlgili Hükümler/1545
Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğiyle İlgili Hükümler/1545
Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu/1545
Türkiye Tohumcular Birliği ve Alt Birlikleriyle İlgili Hükümler/1545
Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığıyla İlgili Hükümler/1545
Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler/1546
Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli/147
Türkiye Ziraat Odaları Birliğiyle İlgili Hükümler/1549
Türk Kodeksi Komisyonu Üyelerine Ödenecek Ücret/1549
Türk Mühendis ve Mimarları Odaları ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğiyle İlgili Hükümler/1549
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğiyle İlgili Hükümler/1549
Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna Göre İkramiye Ödenmesi/1549
Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna Göre Verilen İkramiyelerin Ödenmesi/1549
Türk Patent Enstitüsünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı/1549
Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler/1549
Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler/1551
Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri/1551
Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri/1554
Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri/1556
Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Göre Verilen Ödüllerin Ödenmesi/1576
Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler/1576
Türk Silahlı Kuvvetleriyle İlgili Hükümler/1577
Türk Standartları Enstitüsüyle İlgili Hükümler/1584
Türk Tabipleri Birliğiyle İlgili Hükümler/1585
Türk Tarih Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler/1585
Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler/1585
Türk Uluslararası Gemi Sicili Harçlarından Gelir Kaydı/1587
Türk Veteriner Hekimleri Birliğiyle İlgili Hükümler/1587

Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler/1587
Tüzel/1589
Tüzel Kişi/1589
Tüzel Kişilerin İkametgâhı/1589
Tüzük/1589

U

Uçuculara Ödenecek Tazminat/1591
Uçucu ve Kurbağa Adamlara Ödenecek Tazminat/1591
Uçuş, Dalış ve Atlayış Tazminatının Ödenmesi/1591
Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı/1591
Uçuş Tazminatının Ödenmesi/1599
Ufuk Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1599
Uhde/1600
Uhdesinde Olmak/1600
Ukud/1600
Ulaştırma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesine Gelir Kaydı/1600
Ulaştırma Bakanlığınca Alınan Deniz Dibi Taramaları, Deney ve Araştırma Bedellerinin Gelir Kaydı/1600
Ulaştırma Bakanlığınca Oluşturulan Danışma Kurullarının Giderlerinin Ödenmesi/1600
Ulaştırma Bakanlığıyla İlgili Hükümler/1600
Ulaştırma Hizmeti Veren Kuruluşlarda Harcırah/1601
Ulaştırma ve Haberleşme Giderlerinin Ödenmesi/1601
Uludağ Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1602
Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler/1602
Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukukî Yön ve Kapsamına Dair Kanun Hükümleri/1603
Uluslararası Genel Yönetim Muhasebesi Standartlarının Uyarlanması/1604
Uluslararası Kuruluşta Hizmet Alma/1604
Umumî/1604
Umumî Bütçe/1604
Umumî Bütçeli İdare/1604
Umumî Hayata Müessir Afet/1605
Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna Göre Gelir ve Ödenek Kaydı/1605

Umumî Muvazene/1605
Umumî Tebliğ/1605
Umumî Vekâletname/1605
Unsur/1605
Usul/1605
Usulsüz Tevdi/1605
Usul ve Füru Hısımlığı/1605
Uşak Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1605
Uygulama Projesi/1605
Uygulama Yılı/1605
Uygulama Yılı Birim Fiyatı/1605
Uygun Bedel/1605
Uygun Görüş Alınması Gereken Hâllerdeki Ödemelerde Aranacak Belgeler/1605
Uyuşmazlık Mahkemesiyle İlgili Hükümler/1606
Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri/1606
Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri/1610
Uzmanlık Hizmet Ücretlerinin Ödenmesi/1611
Uzun Vadeli Dış Malî Borçlar/1611
Uzun Vadeli İç Malî Borçlar/1611
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar/1612

Ü

Ücret Garanti Fonu/1613
Ücretlerden Haciz Yoluyla Kesinti/1613
Ücretlerin Ödenmesi/1613
Ücretsiz Seyahatte Yol Masrafı/1613
Üçüncü Kişi/1613
Üçüncü Şahıs/1613
Üç Yüz Yetmiş Beş Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Hükümleri/1613
Üniversite/1613
Üniversitelerle İlgili Hükümler/1613
Üniversite Ödeneği/1613
Üstat/1613
Üst Hakkı/1614
Üst Soy Hısımlığı/1614
Üst Yöneticiler ve Sorumlulukları/1614

V

Vade/1615
Vahid-i Fiyat/1615
Vahid-i Kıyasî/1615
Vakıa/1615
Vakıflara Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılmasıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri/1615

Vakıflara Yapılacak Ödemeler/1615
Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler/1615
Vakıflar Tarafından Kurulan Üniversiteler/1620
Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı/1620
Vali/1621
Valilerin Merkezde Görevlendirilmesi/1621
Valilik/1622
Varak/1622
Varidat/1622
Varide/1622
Varide Numarası/1622
Varis/1622
Varit/1622
Varlıklara İlişkin İlkeler/1622
Varlık Teminatlı Menkul Kıymetler/1623
Vasi/1623
Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması/1623
Vaz'/1625
Vazıyet/1625
Vazife/1625
Vazifede Malul Kalan ve Ölenlerin Ailelerine Ödenecek Tazminatlar/1625
Vazife Malullüğü ile İlgili Hükümler/1625
Vazife ve Salahiyet/1625
Vazife ve Salahiyet Uyuşmazlığı/1625
Vaziülyet/1625
Vaziyet/1625
Vaziyet Planı/1625
Vazolunmak/1625
(V) Cetveli/1625
Vecibe/1625

Vekâlet/1626
Vekâlet Görevinin Fiilen Yapılması Şartı/1626
Vekâlet Görevi ve Aylık Verilmesinin Şartları/1626
Vekâleten/1626
Vekâlet, İkinci Görev Aylık ve Ücretleri ile Diğer Ödemeler/1626
Vekâletname/1627
Vekil/1627
Vekillerin Sorumluluğu/1627
Velayet/1627
Veli/1627
Veraset/1627
Veraset İlamı/1627
Veraset ve İntikal Vergisi/1627
Vergi/1627
Vergi Konseyi Üyelerine Ödenen Huzur Hakkı/1627
Vergi, Resim, Harç ve Benzeri Giderlere İlişkin Ödemeler/1627
Verile Emri/1628
Verilen Garanti Hesapları/1628
Vesayet/1628
Veteriner Hekim Odaları ve Türk Veteriner Hekimleri Birliğiyle İlgili Hükümler/1628
Veteriner Hekim Odalarıyla İlgili Hükümler/1628
Vesika/1628
Vezaif/1628
Vicahî Hüküm/1628
Vilayet Hususî İdaresi/1628
Vize/1628
Vize İşlemleri/1628
Vize veya Uygun Görüş Alınması Gereken Hâllerdeki Ödemelerde Aranacak Belgeler/1629
Vuku/1629
Vukuat/1629
Vukuf/1629
Vürud/1629

Y

Yabancı/1631
Yabancı Bir Memleket veya Kurumda Görev Alma/1631
Yabancı Bir Memleket veya Uluslararası Kuruluşta Hizmet Alma/1631

C

Yabancı Dil Tazminatı/1631
Yabancı Dil Tazminatının Ödenmesi/1632
Yabancı Kaynaklara İlişkin İlkeler/1632
Yabancılarla İlgili Hükümler/1633
Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması/1637
Yabancı Para Cinsinden Yapılan İşlemler ve Kur Değişiklikleri/1638
Yabancı Ülkelerde Alım, Yapım ve Hizmet İhaleleri/1639
Yabancı Ülkelerde Satış, Trampa, Kira ve İrtifak Hakkı/1639
Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler/1639
Yabancı Ülkelere Ödünç Verme ve Yardımla İlgili Bedellerin Ödenmesi/1640
Yabanî Zeytin, Antep Fıstığı ve Harnupları Aşılayanlara Ödül Verilmesi/1640
Yakacak Yardımı/1641
Yaklaşık Maliyet/1641
Yalova Termal Kaplıcaları İşletme İdaresiyle İlgili Hükümler/1641
Yalova Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1641
Yangın Sigortası Vergisi/1641
Yanılma/1641
Yan Soy Hısımlığı/1641
Yan Tesisler/1641
Yapı Araçları Bildirisi/1641
Yapı Denetimi Hükümleri/1641
Yapı İşleri Birim Fiyatı Tarifeleri/1642
Yapı İşleri Genel Fiyat Analizleri/1642
Yapı Kullanma İzni/1642
Yapı Kullanma İzni Harcı/1642
Yapım/1642
Yapım İhaleleri/1642
Yapım İhalelerinde Yetki/1642
Yapım İhalesi/1643
Yapım İşinde Ödenek Aktarılması/1643
Yapım İşinde Yatırımcı Kuruluşun Görevleri/1643
Yapım İşleri Hak Ediş Raporu/1643
Yapım İşlerinde Sigorta Primleri/1643
Yapım İşlerinin Yatırım Programına Alınması/1644
Yapım Müteahhidi/1644
Yapı, Tesis ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi/1644
Yapı Yaklaşık Maliyeti/1644

Yap-İşlet-Devret Modeli/1644
Yap-İşlet Modeli/1644
Yaptırımlar ve Yetkili Merciler/1644
Yardımcı Hizmetler Sınıfı/1646
Yardım Ödemeleri/1646
Yargıç/1646
Yargı Çevresi/1646
Yargılama Giderleri/1646
Yargılama Giderlerinin Devletçe Ödenmesi/1646
Yargılamanın İadesi/1647
Yargılamanın İadesi İsteminin Görüşülmesi/1647
Yargılamanın İadesi Sebepleri/1647
Yargı Ödeneği/1647
Yargı Ödeneği ve Ek Ödeme/1647
Yargıtayla İlgili Hükümler/1647
Yasa/1649
Yasal Temsilci/1649
Yaşar Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1649
Yaşlılık Aylığıyla İlgili Hükümler/1649
Yatacak Yeri Bulunmayan Mahallerde Geçici Görev Yapanların Vasıta Ücreti/1650
Yatılı Bölge ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Mahsus Okullardaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler/1650
Yatırım Amaçlı Varlık Edinimleri/1651
Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler/1651
Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler/1653
Yatırım Programı Hazırlama Rehberi/1655
Yazılı Bildirim/1655
Yazılı Hukuk/1655
Yazılı Şekil/1655
Yed/1655
Yedekler/1655
Yedek Ödenek/1656
Yed-i Adil/1656
Yed-i Emin/ 1656
Yed-i Mürtehin/1656
Yeditepe Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1656
Yeminli Malî Müşavirler Odalarıyla İlgili Hükümler/1656
Yeni Bir Giderin Ortaya Çıkması Hâlinde Yapılacak Ödemelere İlişkin Düzenlemeler/1656

Yeniden Değerleme/1656
Yeniden Değerleme Farkları/1656
Yeniden Değerleme Oranı/1657
Yeniden Değerleme Uygulaması/1657
Yenileme/1657
Yeni Memuriyet Mahallinde İşe Başlamadan veya Yolda Vefat Hâlinde Aile Harcırahı/1657
Yeni Türk Lirası/1658
Yeni Yüzyıl Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1659
Yer Değiştirme Masrafı/1659
Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarda Bazı Durumlarda Eşe Ödeme/1659
Yerel Yönetimler/1659
Yer Görme Belgesi/1660
Yerleşim Planı/1660
Yerleşim Yeri/1660
Yerli İstekli/1660
Yeşil Kartlıların Tedavi Giderlerinin Karşılanması/1660
Yeterlik/1662
Yeterlik Belgesi/1662
Yetimlerle İlgili Hükümler/1662
Yetki/1662
Yetki Devri/1662
Yetkisiz Tahsil ve Ödeme/1662
Yetkisiz Temsil/1662
Yetki Tecavüzü/1662
Yevmiyeler/1662
Yıldız Teknik Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1663
Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Edişleri/1663
Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri/1663
Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler/1663
Yıpranma Tazminatı/1664
Yıpranma Tazminatı/1664
Yiyecek Yardımı/1664
Yola Devam Edememe Hâlinde Yevmiye/1664
Yol Harcamalarına Katılma Payı/1664
Yolluk Giderleri ve Gündelikleri/1664
Yolluk Giderleri ve Gündelikleri/1665
Yolluk Karşılığı Verilen Tazminatların Ödenmesi/1665

Yolluklara İlişkin Diğer Hükümler/1665
Yollukların Ödenmesi/1666
Yol Masrafı, Yevmiye, Aile Masrafı ve Yer Değiştirme Masrafının Birlikte Verilmesini İcap Ettiren Hâller/1666
Yol Masrafları/1666
Yorum/1667
Yöneticilerin Sorumluluğu/1667
Yöneticilerin Sorumluluğu, Görevlilerin Nitelikleri, Muhasebe Sisteminin Denetlenmesi/1667
Yönetmelik/1667
Yunus Emre Vakfına Kamudan Para Aktarma/1667
Yurt Dışı Aylıkları/1667
Yurt Dışı Eğitim Masraflarının Tahsili/1667
Yurt Dışı Geçici Görev Yolluğunun Ödenmesi/1668
Yurt Dışına Çıkış Harcının Toplu Konut İdaresine Aktarılması/1668
Yurt Dışında Aylıklar/1669
Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi/1669
Yurt Dışında Görevde Bulunanlardan Geçici Görevle Merkeze Çağrılanların Aylıkları/1673
Yurt Dışında Görevli Bulunanlardan Bir Başka Memlekete Geçici Olarak Gönderilenlerin Aylıkları/1673
Yurt Dışında Görevli Bulunanlardan Farklı Katsayılı Başka Bir Memlekete Atananların Aylıkları/1673
Yurt Dışında Görevli Memurlardan Farklı Katsayılı Memlekete Atananların Aylıkları/1673
Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması/1674
Yurt Dışındaki Memurlardan Geçici Görevle Merkeze Çağrılanların Aylıkları/1675
Yurt Dışından Yapılacak Mal Ve Hizmet Alımlarında Aranan Ödeme Belgeleri/1675
Yurt Dışında Verilecek Gündeliklerin Miktarı/1675
Yurt Dışında Yol Masrafı/1675
Yurt Dışı Sağlık Birimlerindeki Aylıklar/1676
Yurt Dışı Sürekli Görev Yolluğunun Ödenmesi/1676
Yurt Dışı Tedavi Giderlerine Katılım Payı/1676
Yurt Dışı Yer Değiştirme Masrafı/1676
Yurt İçi Geçici Görev Yolluğunun Ödenmesi/1676
Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı/1677

Yurt İçinde Yer Değiştirme Masrafı/1678
Yurt İçinde Yol Masrafı/1678
Yurt İçi Sürekli Görev Yolluğunun Ödenmesi/1680
Yurt İçi ve Dışı Spor Temaslarında Harcırah/1681
Yurt İçi ve Yurt Dışında Kurslara Katılanlara Verilecek Gündelik/1681
Yüklenici/1681
Yüklenmeye Girişilmesi/1681
Yüksek Hâkimlik Tazminatı/ 1681
Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler/1684
Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri/1685
Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler/1686
Yükseköğretim Kuruluyla İlgili Hükümler/1695
Yükseköğretim Kurumları/1695
Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler/1695
Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler/1697
Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler/1697
Yükseköğretim Kurum ve Kuruluşlarında Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı/1701
Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri/1702
Yüksek Sağlık Şûrası Üyelerine Ödenen Huzur Hakkı/1707
Yüksek Seçim Kuruluyla İlgili Hükümler/1707
Yüksek Teknoloji Enstitüleriyle İlgili Hükümler/1707
Yüksek Teknoloji Enstitüsü/1707
Yükselinebilecek Derecenin Üstünde Bir Dereceye Yükselme/1707
Yükümlü/1708
Yükümlülük/1708
Yürürlük/1708
Yüz Ölçümü/1708
Yüzüncü Yıl Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1708

Z

Zabıt/1709
Zabıtname/1709
Zabıt Varakası/1709
Zabıt Vesikası/1709
Zail Olmak/1709

Zaman Aşımı/1709
Zaman Aşımı/1709
Zaman Aşımının Hesaplanışı, Kesilmesi, Durması ve Borçlar Kanununun İlgili Hükümleri/1709
Zaman Aşımıyla İlgili Hükümler/1713
Zaman-ı İdare/1714
Zâmin/1714
Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler/1714
Zam ve Tazminatlar/1715
Zapt ü Rapt/1722
Zarar/1722
Zarar ve Ziyan/1722
Zarb/1722
Zarfında/1722
Zarurî Giderler/1722
Zarurî Masraflar/1723
Zatî/1723
Zemin Açma İzni ve Toprak Hafriyatı Harcı/1733
Ziraat Bankasıyla İlgili Hükümler/1733
Ziraat Odaları ve Türkiye Ziraat Odaları Birliğiyle İlgili Hükümler/1723
Ziraat Odalarıyla İlgili Hükümler/1733
Zirve Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1724
Ziya/1724
Ziyade/1724
Ziyaretçilere Refakat Edenlerin Harcırahı/1724
Zonguldak Karaelmas Üniversitesiyle İlgili Hükümler/1724
Zor Alım/1724
Zorla İcra/1724
Zuhur/1724

KİTABA KONU EDİLEN MEVZUAT

KANUNLAR/1727
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER/1789
TÜZÜKLER/1796
BAKANLAR KURULU KARARLARI/1797
KAMU İHALE KURULU KARARLARI/1801
YÖNETMELİKLER/1802

KAMU İHALE TEBLİĞLERİ/1809
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU TEBLİĞLERİ/1810
MİLLÎ EMLAK GENEL TEBLİĞLERİ/1812
YARGI KARARLARI/1812
DİĞERLERİ/1813

BİBLİYOGRAFYA/1815

Yazarın Öz Geçmişi ve Yayımlanmış Kitapları/1823

A

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ABİDELER: *bk. Kültür Varlıkları.*

(A) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

ACIBADEM ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

ACİZ,-CZİ: Bir kişinin borçlarını ödeyemeyecek durumda bulunması.

ACİZ VESİKASI: Haciz yoluyla takip edilen bir borçludan alacağını tamamen veya kısmen alamayan alacaklıya, ödenmeyen alacak için verilen belge.

AÇIK ARTIRMA: Artırma ile ilgili ihalelerde, pey ve tekliflerin, herkesin katılabileceği rakipler önünde, sözlü olarak verilmesi. Alenî müzayede. Açık eksiltme deyiminin zıt anlamlısı.

AÇIK İHALE USULÜ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

AÇIKTAN ATANMADA AYLIĞA HAK KAZANMA: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 165'inci maddesine göre; bir göreve açıktan aday veya asıl memur olarak atananlar, göreve başladıkları günden itibaren aylığa hak kazanırlar. Bu suretle göreve başlamada ilk aylık, gün hesabiyle ay sonunda ödenir.

AÇIK TEKLİF USULÜ: Artırma ihalelerinde; pey ve tekliflerin, herkesin katılabileceği rakipler önünde, sözlü olarak verilmesiyle gerçekleştirilen Devlet ihale usullerinden biri. *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

ADALET BAKANLIĞI CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri: *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **B - Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu:** *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.*

ADALET BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bakanlığın Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Hâkim ve Savcı İhtiyacını Karşılamak İçin Burs Verilmesi:** 29.03.1984 tarih ve 2992 sayılı Kanuna, 12.03.1988

tarih ve 3446 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; Adalet Bakanlığı hesabına, hâkim ve savcı ihtiyacını karşılamak üzere, burs verilmek suretiyle, yükseköğrenim yaptırılabilir. Bu öğrencilere, emsallerine ödenen bursun iki katı oranında burs verilir. Burs alarak öğrenimlerini tamamlamış olanlar, staj için yazılı sınava tabi tutulmazlar. Adalet Bakanlığı hesabına burs almak suretiyle yükseköğrenim yapmış olanlar mecburî hizmetle yükümlüdürler. Bu hususta, Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır. Mecburî hizmet süresi, hâkimlik ve savcılık görevine başlama tarihinden itibaren hesap edilir. Adalet Bakanlığı, yükseköğrenim öğrenci yurtları ile üniversite yurtlarında kalan burslu öğrencilerinin hâkimlik ve savcılık görevlerine hazırlanmaları bakımından eğitimlerine, Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu ve üniversitelerle yapacağı protokol esasları dâhilinde yardımcı olur. **C - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **Ç - Ceza Davalarında Harcırahın Ödenmesi ve Mahsubu:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahın Ödenmesi ve Mahsubu.* **D - Adlî Yardım Bürosuna Devlet Katkısı:** *19.03.1969 tarih ve 1136 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Yardım Bürosuna Devlet Katkısı.* **E - Uyuşmazlık Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *12.06.1979 tarih ve 2247 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uyuşmazlık Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **F - Adlî Tıp Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler.* **G - Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* **H - Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **İ - Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **J - Yüksek Hâkimlik Tazminatı:** *270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı.* **K - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **L - Adlî Personel ve Devlet Davalarını Takip Edenlere Ödenen Harcırah:** *08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.* **M - Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumuyla İlgili Hükümler:** *06.08.1997 tarih ve 4301 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **N - Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarına Ödeme:** *14.06.2001 tarih ve 4681 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarına Ödemeler.* **O - Kamu**

İhale Kanununun Kapsam Dışında Tuttuğu İşler: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **P - Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezlerinde Ders Ücreti:** *29.07.2002 tarih ve 4769 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezlerinde Ders Ücreti.* **R - Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **S - Adlî Sicil ve Arşiv Kaydı Ücretlerinin Gelir Kaydı:** *25.05.2005 tarih ve 5352 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Sicil ve Arşiv Kaydı Ücretlerinin Gelir Kaydı.* **T - Denetimli Serbestlik ve Yardım ile Koruma Hizmetleriyle İlgili Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Denetimli Serbestlik ve Yardım ile Koruma Hizmetleriyle İlgili Hükümler.* **U - Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.*

ADANA ELEKTRİK İŞLETME MÜESSESESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Müessesenin tüzel kişiliği olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla mahallî idare bütçesi kapsamına alınmıştır. Bu Müessese, 16.12.1942 tarih ve 4325 sayılı Kanunla kurulmuştur. Mülga 110 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 25'inci maddesinde ve 15.07.1970 tarih ve 1312 sayılı Mülga Kanunun 37'nci maddesinde, bu Kanunun mezkur Kanun Hükmünde Kararnameye ve Kanuna aykırı hükümlerinin yürürlükten kaldırıldığı hükme bağlanmıştır. Bu nedenle, Müessesenin işlerliği kalmamıştır.

ADANA SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

ADAY: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

ADAYLIKTAN VE AÇIKTAN ATANMADA AYLIK VE ÖDENEĞE HAK KAZANMA: *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.*

ADAY MEMURLARIN AYLIKLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 158'inci maddesine göre; herhangi bir sınıfta aday olarak göreve başlayanlar, bu Kanunun 54'üncü maddesindeki esaslara göre, girecekleri derecenin hak edecekleri kademe aylığını alırlar. Aday memurlara, asaletleri tasdik edilinceye kadar kademe ilerlemesi uygulanmaz. 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 159'uncu maddesine göre; adaylık süresi sonunda bu Kanun hükümlerine göre asıl memurluğa atananların adaylıkta geçirdikleri süreler, kademe ilerlemelerinde ve derece

yükselmelerinde değerlendirilir.

AD ÇEKMEK: Devlet ihalelerinde aynı teklifi veren isteklilerden, ihalenin kimin üzerinde kalacağının belirlenmesi amacıyla yapılan kura çekilmesi. Kura.

ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ADİ: Sıradan, normal, hiçbir özelliği olmayan. Adi şirket kavramında olduğu gibi.

ADİ ALACAKLAR: Kanun veya sözleşmeden doğan taşınır mal veya taşınmaz mal rehiniyle temin edilmiş olan, ancak kanuna göre imtiyazlı olmayan alacaklar; rehin bedeli yetmemesinden dolayı kalan alacaklar.

ADİ KEFİL: Alacaklının kefile müracaat edebilmesi için; borçlunun iflas etmesi, borçlu aleyhine yapılan takibatın alacaklının hatası olmaksızın semeresiz kalması ve borçlu aleyhine yurt içinde takibatın imkânsız hâle gelmesi durumlarında kendisine müracaat edilebilen kefil.

ADİ MALULLÜKLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Malullük ve Malullük Aylığıyla İlgili Hükümler.*

ADİ SENET: Yalnız aleyhine sonuç doğuracak kimse tarafından imzalanmış senet. Resmî olmayan senet. Hususî senet. Mabeyn senedi.

ADİ ŞİRKET: İki veya daha çok kimsenin, müşterek bir amaca erişmek maksadıyla; emeklerini, paylarını ve mallarını birleştirdikleri sözleşme ve bu tür şirketin adı.

ADİ TAMİR: Derz, iç ve dış sıva, badana, boya, oluk, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik, sıhhî tesisat, korkuluk, paratoner, pergola ve benzerlerinin tamirleri ile bölme duvarı, bahçe duvarı, baca ve saçak ve benzeri elemanların tamiri ve yoldan görünmeyen küçük ve basit, ruhsata tabi olmayan işler.

ADL: Rehin veren ile rehin alanın güvenip rehin konusu şeyi tevdi ve teslim ettikleri üçüncü kimse.

ADLÎ MAHKEMELER: Ceza mahkemeleri ve hukuk mahkemelerini birlikte ifade eden kavram. Bunlara "genel mahkemeler" de denir. Yargıtay, hukuk mahkemeleri ve ceza mahkemelerinden oluşur.

ADLÎ MÜZAHERET: *bk. Adlî Yardım.*

ADLÎ PARA CEZASI VE BUNUN HAZİNEYE ÖDENMESİ: Bu konu, 26.09.2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 52'nci maddesinde düzenlenmiştir: **A - Adlî Para Cezasının Tanımı:** Adlî para cezası, beş günden az ve Kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde yedi yüz otuz günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağın, hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir. **B - Cezanın Alt ve Üst Sınırı:** En az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olan bir gün karşılığı adlî para cezasının miktarı,

kişinin ekonomik ve diğer şahsî hâlleri göz önünde bulundurularak takdir edilir. 04.11.2004 tarih ve 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 8'inci maddesi gereğince; Türk Ceza Kanununda geçen "Türk Lirası" ibaresi karşılığında, uygulamada, 28.01.2004 tarih ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun hükümlerine göre ülkede tedavülde bulunan para "Yeni Türk Lirası" olarak adlandırıldığı sürece, bu ibare kullanılır. Bu hüküm nedeniyle, madde metninde sözü edilen "Türk Lirası" ibaresinin, "Yeni Türk Lirası" olarak anlaşılması gerekir. **C - Kararda Belirtilmesi Gereken Hususlar:** Kararda, adlî para cezasının belirlenmesinde esas alınan tam gün sayısı ile bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ayrı ayrı gösterilir. Hâkim, ekonomik ve şahsî hâllerini göz önünde bulundurarak, kişiye adlî para cezasını ödemesi için hükmün kesinleşme tarihinden itibaren bir yıldan fazla olmamak üzere mehil verebileceği gibi, bu cezanın belirli taksitler hâlinde ödenmesine de karar verebilir. Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten az olamaz. Kararda, taksitlerden birinin zamanında ödenmemesi hâlinde, geri kalan kısmın tamamının tahsil edileceği ve ödenmeyen adlî para cezasının hapse çevrileceği belirtilir. **D - Adlî Para Cezasının İnfazı:** 13.12.2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 106'ncı maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **a)** Adlî para cezası, Türk Ceza Kanununun 52'nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen usule göre tayin olunacak bir miktar paranın, Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir. **b)** Adlî para cezasını içeren ilam, cumhuriyet başsavcılığına verilir. Cumhuriyet savcısı, otuz gün içinde adlî para cezasının ödenmesi için hükümlüye, 20'nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca bir ödeme emri tebliğ eder. **c)** Hükümlü, tebliğ olunan ödeme emri üzerine, belli süre içinde adlî para cezasını ödemezse, cumhuriyet savcısının kararı ile ödenmeyen kısma karşılık gelen gün miktarınca hapsedilir. **d)** 26.02.2008 tarih ve 5739 sayılı Kanunla değişik fıkraya göre; çocuklar hakkında hükmedilen adlî para cezasının ödenmemesi hâlinde, bu ceza hapse çevrilemez. Bu takdirde, on birinci fıkra (Aşağıdaki 'j' fıkrası) hükmü uygulanır. **e)** Adlî para cezasının hapse çevrileceği mahkeme ilamında yazılı olmasa bile, yukarıdaki (c) bendinde belirtilen hüküm, cumhuriyet başsavcılığınca uygulanır. **f)** Hükümde, adlî para cezası takside bağlanmamış ise, bir aylık süre içinde adlî para cezasının üçte birini ödeyen hükümlünün isteği üzerine, geri kalan kısmının birer ay ara ile iki eşit taksitte ödenmesine izin verilir. İlk taksidin süresinde ödenmemesi hâlinde, verilen ikinci takside ilişkin izin hükümsüz kalır. **g)** Adlî para cezası yerine çektirilen hapis süresi, üç yılı geçemez. Birden fazla hükümle adlî para cezalarına mahkûmiyet hâlinde, bu süre beş yılı geçemez. **h)** Hükümlü, hapis yattığı günlerin dışındaki günlere karşılık gelen parayı öderse, hapisten çıkartılır. **i)** 26.02.2008 tarih ve 5739 sayılı Kanunla değişik fıkraya göre, adlî para cezasından

çevrilen hapsin infazı ertelenemez ve bunun infazında koşullu salıverilme hükümleri uygulanmaz. Hapse çevrilmiş olmasına rağmen hak yoksunlukları bakımından esas alınacak olan adlî para cezasıdır. **j)** İnfaz edilen hapsin süresi, adlî para cezasını tamamıyla karşılamamış olursa, geri kalan adlî para cezasının tahsili için ilam, cumhuriyet başsavcılığınca mahallin en büyük mal memuruna verilir. Bu makamlarca, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre, kalan adlî para cezası tahsil edilir.

ADLÎ PERSONELE YOL GİDERİ VE TAZMİNAT VERİLMESİ: *08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.*

ADLÎ SİCİL VE ARŞİV KAYDI ÜCRETLERİNİN GELİR KAYDI: 25.05.2005 tarih ve 5352 sayılı Kanunun 26.02.2008 tarih ve 5739 sayılı Kanunla değişik 17'nci maddesine göre; Kanunun 7'nci ve 10'uncu maddeleri uyarınca kişiler tarafından yapılacak adlî sicil veya arşiv kaydı taleplerinde, beş Yeni Türk Lirası ücret alınır. Bu ücret Adalet Bakanlığının ihtiyaçlarında kullanılmak üzere Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İş Yurtları Kurumuna gelir kaydedilir.

ADLÎ TATİL: 18.06.1927 tarih ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 14.07.2004 tarih ve 5219 sayılı Kanunla değişik 175'inci maddesi, 04.12.2004 tarih ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 331'inci maddesi, 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun 14.07.2004 tarih ve 5219 sayılı Kanunla değişik 101'inci maddesi, 04.07.1972 tarih ve 1602 sayılı Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 14.07.2004 tarih ve 5219 sayılı Kanunla değişik 85'inci maddesi, 06.01.1982 tarih ve 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun 14.07.2004 tarih ve 5219 sayılı Kanunla değişik 61'inci maddesi ve 06.01.1982 tarih ve 2575 sayılı Danıştay Kanununun 14.07.2004 tarih ve 5219 sayılı Kanunla değişik 86'ncı maddesi gereğince; her yıl bütün mahkemelerin, Ağustosun birinden Eylülün beşine kadar yaptığı tatil. Kanunlarda belirtilmiş özel durumlar dışında, bu süre içinde adlî işlemler yapılmaz.

ADLÎ TIP KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - İkinci Görev Aylığı:** 14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun 27'nci maddesine göre; 26'ncı maddede belirtilen görevlere atanacak olan öğretim üyeleri veya yardımcılarının bağlı bulundukları kurumdan aldıkları aylık ve ödenekleri kesilmez. Kendilerine ayrıca ikinci görev aylığı verilir. **C - Fark Tazminatı:** 2659 sayılı Kanunun 28'inci maddesine göre; yükseköğretim kurumu öğretim üyesi veya yardımcısı iken Adlî Tıp Kurumunda bir göreve asaleten atanan öğretim elemanlarına Adlî Tıp Kurumundaki görevleri nedeniyle ödenen malî haklar, yükseköğretim kurumundaki toplam malî haklardan az olduğu

takdirde, aradaki fark ayrıca tazminat olarak ödenir. **D - Adlî Tıp Kurumu Döner Sermaye İşletmesi:** 2659 sayılı Kanunun 29'uncu maddesine göre; döner sermaye, Adalet Bakanlığı bütçesine konulacak ödeneklerle Hazinece verilecek aynî yardımlar, döner sermaye faaliyetlerinden elde edilecek kârlar, bağış ve yardımlardan teşekkül eder. Döner sermaye işletmelerinin faaliyetlerinden doğan kârlar, işletmenin ödenmiş sermayesi, bu maddenin ikinci fıkrası uyarınca tahsis edilen sermaye miktarına ulaşıncaya kadar döner sermayeye eklenir. Ödenmiş sermaye bu miktarı bulduktan sonra kârlar, müteakip malî yılın altıncı ay sonuna kadar mal sandığına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir. Süresinde mal sandığına yatırılmayan kârlar işletmenin sorumlu sayman ve ita amirlerinden veya bu görevleri yürütenlerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil edilir. Döner sermayeden; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 4'ncü maddesine göre döner sermaye işletmelerinin çalıştırılacak memurları ve toplu sözleşmelerden doğan diğer hakları, döner sermaye ile yapılan iş ve hizmetlere ilişkin giderler, Harcırah Kanunu uyarınca ödenecek yolluklar ve Kurum personeline yapılacak ödemeler dışında hiçbir ödeme yapılmaz. Döner sermaye işleri; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine ve sarftan önce Sayıştay denetimine bağlı değildir. Döner sermaye ile yapılan işlerden doğan gelir ve giderler için malî yılı izleyen dört ay içinde düzenlenecek bilanço ekleri gelir ve gider belgeleriyle birlikte Sayıştay Başkanlığına, bilanço ve eklerinin onaylı birer örnekleri de aynı süre içinde Maliye Bakanlığına gönderilir. Maddenin "1050, 2490 ve Sayıştay denetimine bağlı olmama" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **E - Kurum Personeline Yapılacak Ödeme:** 2659 sayılı Kanunun 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddesine göre; personelin katkısıyla elde edilen döner sermaye gelirlerinin en az % 35'i Adlî Tıp Kurumu ve birimlerine malzeme, araç, gereç, araştırma ve döner sermayede görevli personel giderlerine ayrılır. Gelirin geri kalan kısmı Adlî Tıp Kurumunda ve birimlerinde görevli personele; sınıfı, çalışma şartları, hizmet nitelikleri, hizmete katkısı, performansı ve benzeri hususlar dikkate alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine çıkarılacak yönetmelikte tespit edilecek esaslara göre ödenebilir. Yapılacak ödeme, ilgili personelin bir ayda alacağı aylık (Ek gösterge dâhil), yan ödeme ve her türlü tazminat (Makam, temsil ve görev tazminatı hariç) toplamının; **a)** Adlî Tıp Kurumu Başkanı için %

500'ünü, **b)** Başkan yardımcıları için % 475'ini, **c)** İhtisas kurulu başkanları için % 450'sini, **d)** İhtisas kurulu üyeleri ile grup başkanları için % 400'ünü, **e)** İhtisas dairesi başkanları, uzman tabip, Tıpta Uzmanlık Tüzüğünde belirtilen dallarda bu Tüzük hükümlerine göre uzman olanlar ile uzman diş tabipleri için % 350'sini, **f)** Asistan tabip, pratisyen tabip ve diş tabipleri için % 300'ünü, **g)** Alanında doktora derecesi almış olan mühendis, psikolog, biyolog, kimyager ve eczacılar için % 250'sini, **h)** Hizmetin niteliği itibarıyla görevin zorluk ve risk derecesi yüksek olduğu başkanlar kurulu kararı ile belirlenen personel ile otopsi görevlileri için % 200'ünü, **i)** Diğer personel için % 150'sini geçemez. Serbest çalışan sağlık personeline ikinci fıkrada belirtilen oranların yarısı uygulanır. İkinci görev aylığı almak suretiyle çalışanlar, bu ödemeden yararlanamaz. **F - Adalet Bakanlığı Hesabına Burslu Öğrenci Okutma ve Yurt Dışında Eğitim:** 2659 sayılı Kanunun 19.02.2003 tarih ve 4810 sayılı Kanunla değişik 32'nci maddesine göre; Adalet Bakanlığı hesabına Adlî Tıp Kurumuna adlî tabip ve uzman yetiştirmek üzere, yurt içinde ve yurt dışında burs verilmek suretiyle yükseköğrenim yaptırılabilir. Burs verilmek suretiyle yükseköğrenim yapacak öğrencilerin sayısı Adalet Bakanlığınca saptanır. Bu öğrencilere emsallerine ödenen bursun iki katı oranında burs ödenir. Burs alarak öğrenimlerini tamamlamış olanlar, Adlî Tıp Kurumlarındaki uzmanlık ve ihtisas sınavlarına tabi tutulmadan asistanlık (Araştırma görevlisi) kadrolarına atanırlar. Adlî Tıp Kurumunda yararlanılmak üzere Kurum Başkanlığının teklifi, Adalet Bakanlığının onayı ile yurt dışına yolluklu ve yevmiyeli olarak eğitim almak için personel gönderilir. Bu personel, 35'inci maddedeki mecburî hizmet yükümlülüğüne tabidir. **G - Adlî Tıp Kurumu Uzmanlarının Sözleşmeli Personel Olarak Çalıştırılması:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurları Kanunundaki İstihdam Şekilleri.* **H - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **İ - Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **J - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **K - Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

ADLÎ YARDIM: Kendi açacağı veya aleyhine açılmış davanın savunulması ve icraya veya ihtiyatî tedbirlere müracaat için gerekli masrafların tamamını veya bir kısmını ödeme güçlüğü içinde bulunan ve haklı olduklarına dair delil gösteren kimselerle hayır kurumlarına, harç ve masraflar konusunda

devlet tarafından yardım edilmesi. Müzaheret-i adliye. Adlî müzaheret.

ADLÎ YARDIM BÜROSUNA DEVLET KATKISI: A - Adlî Yardımın Kapsamı: 19.03.1969 tarih ve 1136 sayılı Kanunun 02.05.2001 tarih ve 4667 sayılı Kanunla değişik 176'ncı maddesine göre; adlî yardım, avukatlık ücretlerini ve diğer yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanlara bu Kanunda yazılı avukatlık hizmetlerinin sağlanmasıdır. **B - Adlî Yardım Bürosu:** 1136 sayılı Kanunun 02.05.2001 tarih ve 4667 sayılı Kanunla değişik 177'nci maddesine göre; adlî yardım hizmeti, baro merkezlerinde, baro yönetim kurullarınca avukatlar arasından oluşturulan adlî yardım bürosu tarafından yürütülür. Baro yönetim kurulu, ayrıca baro merkezi dışında avukat sayısı beşten çok olan her yargı çevresinde de bir avukatı adlî yardım bürosu temsilcisi olarak görevlendirebilir. Büro ve temsilciler, baro yönetim kurulunun gözetimi altında çalışırlar. **C - Büronun Gelirleri:** 1136 sayılı Kanunun 02.05.2001 tarih ve 4667 sayılı Kanun ve 28.03.2007 tarih ve 5615 sayılı Kanunla değişik 180'inci maddesine göre, adlî yardım bürosunun gelirleri şunlardır: **a)** İki yıl öncesine ait kesin hesap sonuçlarına göre tespit edilen toplam miktarlar esas alınarak 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan harçların yüzde ikisi ile idarî nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının yüzde ikisi. **b)** Baroya düşecek paylar ile kamu ve özel kurum ve kuruluşlarından, il veya belediye bütçelerinden baroya yapılan yardımlar. **c)** Bu amaçla yapılan her türlü bağışlar. **d)** Adlî yardım görevinden çekilen avukatların yatıracağı ücret. **e)** Adlî yardımla görevlendirilen avukatın aldığı ücretin yüzde onu ile davadan haklı çıkan adlî yardımdan yararlanan kişinin avukat ücretinden başka, yararlandığı kısmın yüzde beşi. Adlî yardım bürolarının gelir ve giderleri büro bütçesinin ayrı bölümlerinde gösterilir. Bu bölümde kalan gelir fazlasının bir sonraki yıla aynen aktarılması zorunludur. Birinci fıkranın (a) bendine göre hesaplanacak ödenek, Maliye Bakanlığınca her yıl Mart ayının sonuna kadar Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılır. Bu paralar, münhasıran adlî yardım için kullanılır ve yılı içinde harcanmayan paralar, ertesi yıla aynen aktarılır. Bu paraların barolar arasındaki dağıtımı ve kullanılmasına ilişkin hususlar, Türkiye Barolar Birliği tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Maliye Bakanlığınca iki yıl öncesine ait kesin hesap sonuçlarına göre tespit edilen toplam tutarlar esas alınarak 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan harçların yüzde biri ile idarî nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının yüzde biri; her yıl Mart ayının sonuna kadar Türkiye Barolar Birliği adına açılan hesaba aktarılır ve zorunlu müdafi ve vekil görevlendirme ile ilgili cari giderler bu hesaptan ödenir. Bu hesap, münhasıran zorunlu müdafi ve vekil görevlendirme ile ilgili cari giderler için kullanılır ve yılı içinde harcanmayan paralar, ertesi yıla aynen aktarılır. Bu paraların barolar arasındaki dağıtımı, harcanması ve bu

hizmet için çalıştırılacak personele ilişkin hususlar, Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı ile Türkiye Barolar Birliği tarafından birlikte çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

ADLÎ YARGI İKİNCİ DERECE MAHKEMELERİ: 26.09.2004 tarih ve 5235 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; adlî yargı ikinci derece mahkemeleri, bölge adliye mahkemeleridir.

ADLÎ YARGI İLK DERECE MAHKEMELERİ: 26.09.2004 tarih ve 5235 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; adlî yargı ilk derece mahkemeleri, hukuk ve ceza mahkemeleridir.

ADLÎ YIL: Mahkemelerin bir yıllık çalışma süresi. Her yıl 06 Eylülde başlayıp 31 Temmuz akşamı sona eren süre.

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

AFET BÖLGELERİNDE ÇALIŞTIRILACAK PERSONELE YAPILACAK ÖDEMELER: 07.09.1971 tarih ve 1480 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; afet bölgelerinde Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca kurulan ve bu Bakanlığın koordinatörlüğündeki özel afet örgütlerinde fiilen çalışan kamu personeline, bu bölgelerde çalıştıkları sürece, bağlı oldukları kuruluşlardan aldıkları maaş veya aylık ücretlerinin veya yevmiyelerinin otuz günlük brüt tutarlarının % 100'üne kadar Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerinden veya Afetler Fonundan (Afet Fonu, uygulamadan kaldırılmıştır. Ancak, 15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesine göre; çeşitli kanunlarda Afetler Fonuna yapılan atıflar, afet tertiplerine veya acil afet hesaplarına yapılmış sayılır) veya özel olarak teşkil edilen afetle ilgili diğer fonlardan ödeme yapmaya Bayındırlık ve İskân Bakanı yetkilidir. Bu ödemenin süresi Bakanlar Kurulunca tespit ve gerektiğinde uzatılabilir. Kanunun 3'üncü maddesine göre; bu Kanun gereğince yapılan ödemelerden yararlananlara, 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre ikamet gündeliği ve her ne ad altında olursa olsun başkaca bir yan ödeme yapılamaz.

AFET BÖLGELERİNDE MAL VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE AFETLERDEKİ KURTARMA HARCAMALARI: A - Tabiî Afetin Neler Olduğu: 15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun 27.12.1993 tarih ve 3956 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesinin birinci fıkrasında, tabiî afetin tanımı yapılmamış, ancak neler olduğu sayılmıştır. Buna göre; deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetler, tabiî afet sayılmaktadır. **B - Afet Bölgelerinin Tespit ve İlanı:** 7269 sayılı Kanunun 02.07.1968 tarih ve 1051 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; su baskınına uğramış veya uğrayabilir bölgeler, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine, Devlet Su

İşleri Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu bakanlıkça; yer sarsıntısı, yer kayması, kaya düşmesi ve çığ gibi afetlere uğramış veya uğrayabilir bölgeler ise, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca tespit ve bunlardan şehir ve kasabalarda meydana gelen ve gelebileceklerin sınırları imar planına, imar planı bulunmayan kasaba ve köylerde de belli edildikçe harita veya krokilere işlenmek suretiyle, afete maruz bölge olarak Bayındırlık ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine, Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır ve bu suretle tespit olunan sınırlar, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının isteği üzerine ilgili valiliklerce mahallinde ilan olunur. Mahallî şart ve özellikler dolayısıyla yangın afetine uğraması muhtemel olan sahalar, şehir ve kasabalarda belediye meclisleri, köylerde ihtiyar heyetleri tarafından tespit ve kaymakamların mütalaası alındıktan sonra valilerin tasvibi üzerine ilgili bölgelerde ilan olunur. **C - Mülkiye Amirlerine Verilen Olağanüstü Yetkiler:** 7269 sayılı Kanunun 02.07.1968 tarih ve 1051 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Afetlerin meydana gelmesinden sonra vali ve kaymakamlar, askerler ve hâkim sınıfından bulunanlar hariç olmak üzere, 18- 65 yaş arasındaki bütün erkeklere görev vermeye, bedeli, ücreti veya kirası sonradan ödenmek üzere canlı, cansız, resmî ve özel her türlü taşıt araçlarına ve gerekli makine, alat ve edevatına el koymaya ve hiçbir kayda ve merasime tabi olmaksızın tedavi, kurtarma, yedirme, giydirme ve barındırma gibi işlerle bu gibi işlerin gerektirdiği acil satın almaları ve kiralamayı yapmaya, Devlete, mahallî idarelere, vakıflara, iktisadî Devlet teşekkülleri ile bunlara bağlı kurumlara ilişkin her türlü taşınmaz malları; yetmemesi hâlinde de diğer tüzel kişiler ile gerçek kişilere ait bina ve müştemilatı ile bahçe ve arsa gibi araziyi geçici olarak işgale yetkilidir. **2.** Bu yetkinin kullanma süresi, afetin sona ermesinden itibaren on beş gündür. Bu süre, gerektiğinde Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca uzatılabilir. **3.** Yedirme, giydirme, barındırma, onarım için afetzedelere nakdî ödemede bulunulması, önleme için harcama yapılması, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının iznine bağlıdır. **4.** Bu madde gereğince yapılacak harcamalar ve ödemeler, borçlandırmaya tabi tutulmaz. **5.** Kendilerinden yardım istenilen afet bölgesi civarındaki vali ve kaymakamlar, yukarıdaki fıkralarda yazılı yetkilerini kullanarak bütün imkân ve vasıtalarla yardıma mecburdurlar.

AFET HARCAMALARINDA UYGULANMAYACAK HÜKÜMLER: A - 15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla değişik 46'ncı maddesine göre; 33'üncü maddede yazılı afet tertiplerinden yapılacak harcamalar 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu, Sayıştay Kanunu ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa tabi değildir. **B -** 7269 sayılı Kanuna, 581 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 11'inci maddeye göre; genel bütçeye dâhil olmayan kamu kurum ve kuruluşlarınca doğal afete maruz kalan bölgelere yapılacak bağış ve yardımlar ile eğitim amacıyla yapılmış

veya yapılacak olan yardımlar, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir. Bu maddelerin "tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

AFETLERDE GÖREV ALANLARA VERİLEN TAZMİNAT, İKRAMİYE VE AVANS: 15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre; **A -** Bu Kanun gereğince kendilerine vazife verilmiş olanlardan memur bulunmayanların vazifelerinin ifası sırasında vuku bulan kazalarda ölenlerin mirasçılarına veya malul kalanlara ödenecek tazminat, **B -** Afetler dolayısıyla memur olan ve olmayanlardan fevkalade yararlık gösterenlere verilebilecek ikramiyeler, **C -** Afete maruz kalan bölgelerde genel bütçeden, katma bütçeli idarelerden *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)*, özel idare ve belediyelerden, diğer kuruluşlardan maaş ve ücret alan memur ve diğer görevlilerle emekli, dul ve yetimlerden yardıma muhtaç olacak derecede malen veya bedenen ehemmiyetli zarara uğrayanlara üç aylık istihkaklarını geçmemek üzere verilebilecek avansla bu avansların ne suretle geri alınacağı ve vefat edenlere ait avansların kısmen veya tamamen geri alınıp alınamayacağı ve diğer hususlar hakkında Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca hazırlanacak esaslar, Bakanlar Kurulunca onaylandıktan uygulanır.

AFETLERLE İLGİLİ HÜKÜMLER: **A - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **B - Mal Verme Yükümlülüğü ve Kurtarma Harcamaları:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları.* **C - Harcamalarda Uygulanmayacak Hükümler:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Harcamalarında Uygulanmayacak Hükümler.* **D - Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **E – Afetlerde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler:** *07.09.1971 tarih ve 1480 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Bölgelerinde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler.* **F - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.

AFETZEDE: Afete uğramış kimse, afete maruz kalmış kimse.

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

AĞIRLAMA GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderlerinin Ödenmesi.*

AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

AHAR: Başka. Ahar mahaller, başka yerler.

AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

AHKÂM: *bk. Hüküm.*

AHZ Ü KABZ: Kendine mal etme.

AİLE HEKİMİ ÇALIŞTIRILMASI VE ÖDEMELERİ: 24.11.2004 tarih ve 5258 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A -** Sağlık Bakanlığı; Bakanlık veya diğer kamu kurum veya kuruluşları personeli olan uzman tabip, tabip ve aile sağlığı elemanı olarak çalıştırılacak sağlık personelini, kendilerinin talebi ve kurumlarının veya bakanlığın muvafakati üzerine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın, sözleşmeli olarak çalıştırmaya veya bu nitelikteki Bakanlık personelini aile hekimliği uygulamaları için görevlendirmeye yetkilidir. **B -** Aile sağlığı elemanları, aile hekimi tarafından belirlenen ve Sağlık Bakanlığı tarafından uygun görülen, kurumlarınca da muvafakati verilen bakanlık veya diğer kamu kurum ve kuruluşları personeli arasından seçilir ve bunlar sözleşmeli olarak çalıştırılır. Bu suretle eleman temin edilememesi hâlinde, Sağlık Bakanlığı, personelini bu hizmetler için görevlendirebilir. İhtiyaç duyulması hâlinde, Türkiye'de mesleğini icra etmeye yetkili ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48'inci maddesinin (A) bendinin (4), (5) ve (7) numaralı alt bentlerindeki şartları taşıyan kamu görevlisi olmayan uzman tabip, tabip ve aile sağlığı elemanları; Sağlık Bakanlığının önerisi, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine sözleşme yapılarak aile hekimliği uygulamalarını yürütmek üzere çalıştırılabilir. **C -** Sözleşmeli

olarak çalışan aile hekimi ve aile sağlığı elemanları kurumlarında aylıksız veya ücretsiz izinli sayılırlar ve bunların kadroları ile ilişkileri devam eder. Bu personel, talepleri hâlinde eski görevlerine atanırlar ve sözleşmeli statüde geçen süreleri kazanılmış hak derece ve kademelerinde veya kıdemlerinde değerlendirilir. Sözleşmeli personel statüsünde çalışmakta iken aile hekimi ve aile sağlığı elemanı statüsüne geçenlerden önceki sözleşmeli personel statüsüne dönmek isteyenler, eski kurumlarındaki boş pozisyonlara öncelikle atanırlar ve bu madde kapsamındaki çalışmaları hizmet sürelerinde dikkate alınır. **D -** Kadroya bağlı olarak veya sözleşmeli personel pozisyonlarında görev yapan personelden Sağlık Bakanlığınca aile hekimi veya aile sağlığı elemanı olarak görevlendirilenlere, 209 sayılı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Bağlı Sağlık Kuruluşları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun uyarınca ek ödeme yapılmaz. Bunlara, aylıklarına ve ücretlerine ilaveten, çalıştıkları günler dikkate alınarak aşağıdaki fıkrada belirlenen miktarların yarısını aşmamak üzere tespit edilecek tutarda ödeme yapılır. **E -** Sözleşme yapılan aile hekimi ve aile sağlığı elemanlarına, 657 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) bendine göre belirlenen en yüksek brüt sözleşme ücretinin aile hekimi için (6) katını, aile sağlığı elemanı için (1,5) katını aşmamak üzere tespit edilecek tutar, çalışılan ay sonuçlarının ilgili sağlık idaresine bildiriminden itibaren on beş gün içerisinde ödenir. **F -** Sözleşmeli olarak çalışmaya başlayanların, daha önce bağlı oldukları sosyal güvenlik kuruluşlarıyla ilişkileri aynı şekilde devam ettirilir. Ancak; her türlü prim, kesenek ve kurum karşılıkları bu fıkrada belirtilen ücretlerden kesilerek ilgili sosyal güvenlik kuruluşuna aktarılır. Bunlar önceki durumları çerçevesinde tedavi yardımlarından yararlanmaya devam ederler. **G -** Aile hekimi ve aile sağlığı elemanlarının durumları ve aile hekimliği uzmanlık eğitimi almış olup olmadıkları da dikkate alınmak suretiyle yapılacak ödeme tutarlarının tespitinde; çalıştığı bölgenin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi, aile sağlığı merkezi giderleri, tetkik ve sarf malzemesi giderleri, kayıtlı kişi sayısı ve bunların risk grupları, gezici sağlık hizmetleri ile aile hekimi tarafından karşılanmayan gider unsurları gibi kriterler esas alınır. Sağlık Bakanlığınca belirlenen standartlara göre, koruyucu hekimlik hizmetlerinin eksik uygulaması hâlinde bu ödeme tutarından brüt ücretin % 20'sine kadar indirim yapılır. Sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi ücreti, aile sağlığı merkezi giderleri, tetkik ve sarf malzemesi giderleri ve gezici sağlık hizmetleri ödemelerinden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz.

AİLE İLE BİRLİKTE OTURULMASI YASAK EDİLEN BÖLGELERE GELİŞ VE GİDİŞTE AİLE HARCIRAHI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 16'ncı maddesine göre; aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelerden

çıkarılacak veya bu nevi bir bölgeye atanacak veya naklolunacak askerî şahısların aile fertleri için 45'nci maddenin son fıkrası hükmü de dikkate alınmak suretiyle, aşağıda belirtilen yerlere kadar, aile masrafı ile yer değiştirme masrafı verilir: **A -** Aile ile birlikte oturulması yasak edilmiş olan bölgelerden çıkarılacak aile fertlerine ikamet edecekleri yere kadar. **B -** Aile ile birlikte oturulması yasak edilmiş olan yerden yasak edilmiş olmayan bir yere atananların aile fertleri için, bunların yukarıdaki hükme göre harcırah verilmiş olan ikamet yerlerinden yeni vazife mahalline kadar. **C -** Aile ile birlikte oturulması yasak edilmiş olan bir yerden yine böyle bir yere atananların aile fertleri için, bunların evvelce oturduğu yerden ikamet edecekleri yeni mahalle kadar. **D -** Aile ile birlikte oturulması yasak olmayan bir yerden, yasak olan bir yere atananların aile fertleri için, eski vazife mahallinden ailenin ikamet edeceği yere kadar. **E -** Aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelerden çıkarılmış olan aile fertlerinin, yasağın kalkması üzerine tekrar yerlerine dönmeleri hâlinde, bunlara (A)'daki hükme göre harcırah verilmiş olan yerden eski yasak yere kadar.

AİLE MASRAFININ MİKTARI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 44'üncü maddesine göre; aile masrafı, aile fertlerinden her biri için memur veya hizmetlilerin bu Kanuna göre hak ettikleri taşıt ücreti ile gündeliklerinden oluşur. Ancak, özel taşıt kiralanması suretiyle gidilmesi zorunlu olan yerlere memur veya hizmetli ile birlikte seyahat eden aile fertleri için ayrıca taşıt ücreti ödenmez.

AİLE VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Aile ve Sosyal Araştırmalar Danışma Kurulunun Harcırahı:** 10.11.2004 tarih ve 5256 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre; Aile ve Sosyal Araştırmalar Danışma Kurulu üyelerine, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre ödeme yapılır. **C - Personel Rejimi:** 5256 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre; Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğünde genel müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, hukuk müşaviri, aile ve sosyal araştırma uzmanı, aile ve sosyal araştırma uzman yardımcısı, şube müdürü kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile unvanlar itibarıyla yer alan taban ve tavan ücretleri ve her çeşit ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Başbakanlık merkez teşkilatında sözleşmeli olarak çalıştırılan emsali personelin yararlandığı ücret artışlarından Genel Müdürlükte çalışan sözleşmeli personel de aynen yararlandırılır. Söz konusu personele, çalıştıkları günlerle orantılı olarak

(Hastalık ve yıllık izinleri dâhil) Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarında ikramiye ödenir. Bunlardan üstün gayret ve çalışmaları sonucunda emsallerine göre başarılı çalışma yaptıkları tespit edilenlere Genel Müdürün teklifi, ilgili bakanın uygun görüşü üzerine Başbakan onayı ile Haziran ve Aralık aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarına kadar teşvik ikramiyesi ödenebilir. Kadro karşılığı sözleşme ile çalıştırılacak personel, istekleri üzerine Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgilendirilir. Genel Müdürlük kadrolarında çalışan memurlar, Başbakanlık personelinin yararlandığı fazla çalışma ücretinden aynı usul ve esaslara göre yararlanır. **D – Görevlendirme:** 5256 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre; Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğünün görev alanı ile ilgili konularda genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde çalışanlar, kendilerinin ve kurumlarının muvafakati ile Genel Müdürlükte görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilen personel kurumundan izinli sayılır ve asıl kadrosuyla ilgisi devam eder. Bunların terfileri başkaca işleme gerek kalmaksızın kurumlarınca yapılır. Bu şekilde görevlendirilenler, görev süresince görevlendirilmeye ilişkin belgede belirtilmek kaydıyla, malî ve sosyal haklarını görevlendirildikleri kurumdan alabileceği gibi kadrolarının bulunduğu kurumdan da alabilirler. Görevlendirilecek personel sayısı, mevcut personelin yüzde onunu aşamaz. **E - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **F - Zam ve Tazminatlarla İlgili Hükümler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Zam ve Tazminatlar.* **G - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

AİLE YARDIMININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

AİLE YARDIMI ÖDENEĞİ: A – Miktarı: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 375 ve 527 sayılı kanun hükmünde kararnameler, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanun ve 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla değişik 202'nci maddesine göre, evli bulunan Devlet memurlarına aile yardımı ödeneği verilir. Bu yardım, memurun her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için 1.500, çocuklarından her biri için de 250 gösterge rakamının (72'nci ay dâhil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırımlı) aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden ödenir. Ancak ikiden fazla çocuk için aile yardımı ödeneği verilmez. Eşlerden birine iş akdi veya toplu sözleşme gereği çocukları için yapılan aile yardımı ödeneği daha düşük ise, yalnız aradaki fark ödenir. Bu fıkrada yer alan gösterge rakamlarını üç katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Dul memurların çocukları için yukarıdaki fıkralar hükmü uygulanır. Boşanma veya ayrılık vukuunda mahkeme bu yardımın hangi tarafa ve ne oranda verileceğini

de kararında belirtir. Devlet memurunun, geçimini sağladığı üvey çocukları için de bu ödenek verilir. **B - Aile Yardımı Ödeneğinin Ödeme Usulü:** 657 sayılı Kanunun 203'üncü maddesine göre; aile yardımı ödeneği, Devlet memurlarına her ay aylıklarıyla birlikte ödenir. Karı ve kocanın her ikisi de memur iseler, bu ödenek yalnız kocaya verilir. Aile yardımı ödenekleri hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir ve borç için haczedilemez. **C - Aile Yardımı Ödeneğine Hak Kazanma:** 657 sayılı Kanunun 204'üncü maddesine göre; memur, eş için ödenen aile yardımı ödeneğine evlendiği; çocuk için ödenen yardıma da, çocuğunun doğduğu tarihi takip eden ay başından itibaren hak kazanır. **D - Aile Yardımı Ödeneği Hakkını Kaybetme:** 657 sayılı Kanunun 205'inci maddesine göre; memur, eş için ödenen aile yardımı ödeneği hakkını eşinden boşanma veya eşinin ölümü, çocuk için ödenen yardım ödeneği hakkını da çocuğun ölümü veya 206'ncı maddedeki hâllerin vukuunu takip eden ay başından itibaren kaybeder. **E - Çocuk İçin Aile Yardımı Ödeneği Verilmeyecek Durumlar:** 657 sayılı Kanunun 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 206'ncı maddesine göre; aşağıdaki hâllerde, çocuklar için aile yardımı ödeneği verilmez: **1.** Evlenen çocuklar. **2.** 25 yaşını dolduran çocuklar (25 yaşını bitirdiği hâlde evlenmemiş kız çocukları ile çalışamayacak derecede malullükleri resmî sağlık kurulu raporuyla tespit edilenler için süresiz olarak ödeneğin verilmesine devam olunur). **3.** Kendileri hesabına ticaret yapan veya gerçek veya tüzel kişiler yanında her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışan çocuklar (Öğrenim yapmakta iken tatil devresinde çalışanlar hariç). **4.** Burs alan veya Devletçe okutulan çocuklar.

AİLE YARDIMI ÖDENEĞİ: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

AİLE YARDIMIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Devlet Memurları Kanunundaki Hükümler: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Aile Yardımı Ödeneği.* ***b)*** *Kadroları Kaldırılan Devlet Memurları.* ***c)*** *Ölüm Yardımı Ödeneği.* **B - Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunundaki Hükümler:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **C - Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **D - Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **E - Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri:** *28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri.* **F - Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık*

Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler. **G - Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **H - Aile ve Çocuk Yardımlarının Hesaplara Kaydı ve Rapor edilmesi:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlar.* **İ - Aile Yardımının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

AKAR: Kiraya verilerek gelir getiren ev, dükkân, tarla gibi mülk. Akaret.

AKARET: *bk. Akar.*

AKÇA: Osmanlılarda, para olarak kullanılmak üzere basılan altın ve gümüş sikkelere verilen ad.

AKÇALI: Parayla ilgili, paraya bağlı, malî.

AKÇE: Her türlü madenî para, küçük gümüş para.

AKD: *bk. Akit.*

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

AKDETMEK: Sözleşme yapmak.

AKDÎ HALEF: Sözleşme gereğince, birinin ardından gelip onun yerine geçen kimse.

AKDÎ HISIMLIK,-ĞI: Sözleşmeden doğan hısımlık: **A -** Evlenmede karının kan hısımları ile koca, kocanın kan hısımlarıyla karı arasında meydana gelen kayın hısımlığı. **B -** Evlat edinme sözleşmesiyle meydana gelen hısımlık. Kayın hısımlığı.

AKDÎ İKAMETGÂH: Sözleşmede tarafların ikametgâh olarak belirledikleri yer. Bu yer, sözleşmenin doğurduğu taahhüt ve borçların ifası veya tebliğlerin yapılması için gösterilmiş yerdir.

AKİDEYN: Bir sözleşmeyi yapan kimselerden, sözleşmenin iki tarafını birlikte ifade eden deyim.

AKİT,-KDİ: Taraflardan birinin uygun irade beyanı ile meydana gelen ve onlara karşılıklı yükümlülükler getiren anlaşma. Akd. Sözleşme. Bağıt. Kontrat. Kelimenin çoğulu, ukud. Kamu kurum ve kuruluşları ile müşteri veya müteahhit arasında yapılan yazılı anlaşma.

AKİTTEN DOĞAN ALACAKLAR: *bk. Sözleşmeden Doğan Alacaklar.*

AKİT VAADİ: Ön sözleşme. Daha sonra sözleşme yapılacağı konusunda anlaşma.

AKLAMA: *bk. İbra.*

AKRABALIK,-ĞI: *bk. Sıhriyet.*

AKSARAY ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B**

– Diğer Hükümler: *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

AKTİF İSTİHBARAT GÖREVLİLERİNE VERİLEN EK TAZMİNATIN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

ALACAĞIN TAKASI: İki kişi karşılıklı olarak birbirlerine borçlu iseler, o kişilerden her birinin borçlarını alacağı ile ödeşmesi durumu.

ALACAĞIN TEMLİKİ: Borç ilişkilerinden doğan hakların, alacaklı tarafından üçüncü bir kişiye devredilmesi. Matlubun temliki.

ALACAK,-ĞI: Bir kimsenin diğer birini ya şimdi, ya da ileride bir şey yapmaya, yapmamaya veya kendisine bir şey vermeye mecbur etmesi hakkı. Matlup.

ALACAK DAVASI: Bir edada bulunmaya mecbur olan borçlu aleyhine, edayı istemeye hakkı olan alacaklı tarafından açılan şahsî bir dava olup edayı istemekten ibaret bir davadır.

ALACAK HAKKI: *bk. Alacak. Borç. Eda.*

ALACAKLI: Herhangi bir edayı yerine getirmeyi veya nakdî ödemeyi istemek hakkı olan kişi.

ALACAKLININ TEMERRÜDÜ: Yapılacak veya verilecek şey, usulüne uygun olarak kendisine arz olunduğu hâlde, haklı bir sebep olmaksızın edayı ret etmesi veya borçlu tarafından edanın yerine getirilebilmesi için kendisinin önceden yapması gereken işlemleri yapmaktan kaçınması.

ALACAKLI VE BORÇLU SIFATININ BİRLEŞMESİ: Alacaklılık ve borçluluk sıfatının bir kişide birleşmesi durumu. Mirasçının, miras bırakandan alacaklı olması gibi. Bu gibi durumlarda, borç ortadan kalkar.

ALACAK SENEDİ: *bk. Tahvil.*

ALACAK ÜZERİNDE REHİN HAKKI: Bir alacak üzerinde tesis edilen rehinin, rehin alana verdiği hak.

ALAMET: Belirti, işaret, iz, nişan.

ALAT: *bk. Alet.*

ALDATMA: *bk. Hile*

ALENÎ: Açık, ortada, meydanda, herkesin içinde yapılan.

ALENÎ MÜZAYEDE: *bk. Açık Artırma.*

ALENİYET: Göz önünde olma. Açıklık.

ALET: Bir el işini veya mekanik bir işi gerçekleştirmek için özel olarak yapılmış nesne. Bir sanatı yapmaya yarayan araç. Kelimenin çoğulu, alat.

ALEYH: Karşı, karşıt, zıt.

ALICI: Satın almak isteyen kimse, müşteri.

ALIM: Bedeli karşılığında mal ve hizmet edinilmesi.

ALIM SATIM: *bk. Satış.*

ALINAN AVANSLAR (34): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 71'inci maddesine göre; bu hesap grubu, iş, sözleşme ve diğer nedenlerle üçüncü kişilerden alınan avansların izlenmesi için kullanılır. Alınan avanslar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:
340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı

349 Alınan Diğer Avanslar Hesabı

340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı: Bu hesap, mal ve hizmet satış faaliyeti olan kamu idarelerinin satış amacıyla gelecekte yapacağı mal ve hizmet teslimleriyle ilgili olarak peşin tahsil ettiği avans tutarlarının izlenmesi için kullanılır. **349 Alınan Diğer Avanslar Hesabı:** Bu hesap, alınan diğer kısa vadeli avansların izlenmesi için kullanılır.

ALINAN AVANSLAR (44): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 82'nci maddesine göre; bu hesap grubu, iş, sözleşme ve diğer nedenlerle üçüncü kişilerden alınan uzun vadeli avansların izlenmesi için kullanılır. Bu grupta yer alan tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içerisindeki alınan avanslar hesap grubunun ilgili hesaplarına aktarılır. Alınan avanslar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

440 Alınan Sipariş Avansları Hesabı

449 Alınan Diğer Avanslar Hesabı

440 Alınan Sipariş Avansları Hesabı: Bu hesap, mal ve hizmet satış faaliyeti olan kamu idarelerinin gelecekte yapacağı mal ve hizmet teslimleriyle ilgili olarak peşin tahsil ettiği ve içinde bulunulan faaliyet dönemini aşan bir süreyle alınan avans tutarlarının izlenmesi için kullanılır. **449 Alınan Diğer Avanslar Hesabı:** Bu hesap, alınan diğer uzun vadeli avansların izlenmesi için kullanılır.

ALIŞ FİYATI: Bir mal için alım karşılığı ödenen para.

ALTI YÜZ OTUZ BİR SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME HÜKÜMLERİ: *631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Bakanlar Kurulunun 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle İlgili Yetki Sınırı.* ***2.*** *Görev Tazminatı.* ***3.*** *Harcırah Ödemelerinde Sınırlamalar.* ***4.*** *Kurul, Komisyon, Heyet, Komite ve Benzeri Organlarda Görev Alanlara Bir Yerden Ödeme Yapılması.* ***5.*** *Makam Tazminatının Ödenmesinde Önlisans Mezunlarının Durumu.* ***6.*** *Ortalama Kanunî Ücret Tavanı.* ***7.*** *Temsil ve Ağırlama Giderlerinde Sınırlama.* ***8.*** *Temsil ve Görev Tazminatlarının Dikkate Alınmayacağı Durumlar.*

ALTMIŞ BEŞ YAŞINI DOLDURMUŞ KİMSELERE VE MUHTAÇLARA ÖDENEN AYLIKLAR: A – Hak Sahibi Olmanın Şartları ve Aylık Tutar: 01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanunun 05.03.1992 tarih ve 3783 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; altmış beş yaşını doldurmuş, kendisine kanunen bakmakla mükellef kimsesi bulunmayan, sosyal güvenlik kuruluşlarının herhangi birisinden her ne nam altında olursa olsun bir gelir veya aylık hakkından yararlanmayan, nafaka bağlanmamış veya bağlanması mümkün olmayan, mahkeme kararıyla veya doğrudan doğruya kanunla bağlanmış herhangi bir devamlı gelire sahip bulunmayan ve muhtaçlığını il veya ilçe idare heyetlerinden

alacakları belgelerle kanıtlayan Türk vatandaşlarına hayatta bulundukları sürece, 300 gösterge rakamının her yıl merkezî yönetim bütçe kanunu ile tespit edilecek katsayı ile çarpımından bulunacak tutarda aylık bağlanır. Herhangi bir şekilde bu maddede yazılı miktardan fazla devamlı gelir sağlayan veya sağlaması mümkün olan kimselerin geçim kaynağı var sayılır ve kendilerine aylık bağlanmaz. Altmış beş yaşın bitiminin tespitinde, ilgililerin, bu Kanun yayımlandığı tarihte, nüfus kütük kayıtlarındaki doğum tarihleri esas alınır. Doğum tarihlerinde yapılacak düzeltmeler ile bu Kanunun yayımlandığı tarihten geriye doğru bir yıl içinde yapılmış düzeltmeler nazara alınmaz. **B – Ödeyecek Makam:** 2022 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; bu aylıklar ve Kanunda yazılı diğer ödemeler için her yıl Devlet bütçesine gerekli ve yeterli ödenek konur ve aylıklar hak sahiplerine Sosyal Güvenlik Kurumu aracılığı ile bağlanır ve ödenir. **C – Ödeme Şekli:** 2022 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; bu aylıkların başlangıç tarihi, ilgililerin Sosyal Güvenlik Kurumuna yapacakları yazılı müracaatlarını takip eden ay başıdır. Hak sahiplerine bağlanan aylıklar üç ayda bir peşin olarak verilir. Aylığın bağlanış tarihi ile dönem arasındaki haklar ayrıca ödenir. Peşin verilen gelir ve aylıklar durum değişikliği veya ölüm hâlinde geri alınmaz. Ancak, aylık bağlama ile ilgili geçim şartının kalkması hâlinde, aylıklar bu şartın kalktığı tarihi takip eden dönem başından itibaren kesilir. Maddeye, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; bu aylıklar, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından belirlenecek ödeme gün ve dönemlerinde peşin olarak ödenir. Aylığa hak kazanma başlangıç tarihi ile ilk aylık ödemesinin yapıldığı ödeme döneminin ilişkin olduğu aya kadar olan haklar için ise defaten ödeme yapılır. **D – Uygulama Yönetmeliği:** 2022 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; bu Kanuna göre aylık bağlanmada veya ödenmesinde uygulanacak usul ve kullanılacak belgeler, Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca müşterek hazırlanacak bir yönetmelikle tespit olunur. **E – Haksız Olarak Aylık Almanın Müeyyidesi:** 2022 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; bu Kanuna göre aylığa hak kazanmak üzere düzenlenen belgelerin gerçeğe uymadığı tespit edildiği takdirde, ödenen aylıklar % 50 fazlası ile geri alındığı gibi, belgeleri düzenleyen ve kullananlar hakkında ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. **F – Muafiyetler:** 2022 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre, bu aylıklar ile bağlanmasında ve ödenmesinde kullanılacak belgeler her türlü vergi ve resimden muaftır. **G - Aylık Bağlama, Bilgi İsteme, Sağlık Kurulu Raporları ve Denetim:**

2022 sayılı Kanunun 31.07.2008 tarih ve 5797 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesine göre; Sosyal Güvenlik Kurumu, il veya ilçe idare kurullarının alacakları muhtaçlık kararlarını esas alarak aylık bağlar. Kurum gerektiğinde, aylık almaya başvuranların gelir, yaşam düzeyi ve varlıkları hakkında, belirleyeceği yöntemlerle inceleme yapmaya ve yaptırmaya, resmî ve özel idare müessese ve ortaklarından ve şahıslardan bilgi ve belge istemeye yetkilidir. Aylık bağlanmasında il veya ilçe idare kurullarının alacakları muhtaçlık kararlarıyla birlikte bu Kanunun gerektirdiği hâllerde yetkili hastanelerden alınan sağlık kurulu raporları esas alınır. Aylık bağlanmasına esas belgelerin eksik olmaması hâlinde aylık bağlama işlemi yapılır. Birinci ve ikinci fıkralar çerçevesinde aylık bağlama işleminden sonra yapılacak incelemeler sonucunda, aylık bağlama kararını etkileyecek durumların tespit edilmesi hâlinde, tespit edilen eksikliklerin giderilmesi için durum aylık bağlanana iadeli taahhütlü, ilgili idareye de adi posta ile bildirilir. Eksikliklerin giderilmemesi hâlinde tebligat tarihinden itibaren üç aylık sürenin sona erdiği tarihin içinde bulunduğu ödeme döneminin sonunda aylık kesme veya düzeltme işlemi yapılır ve fazla ödenen tutarlar geri alınır. Gerçeğe aykırı sağlık kurulu raporu düzenlediği veya bu nitelikteki raporlara dayanarak aylık aldığı tespit edilenler hakkında Türk Ceza Kanununun ilgili hükümlerine göre işlem yapılır. Bu madde kapsamında aylık bağlamaya esas sağlık kurulu raporlarını düzenlemeye yetkili sağlık kuruluşlarının belirlenmesi ile bu raporların alınmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığı ile Kurum tarafından birlikte hazırlanacak yönetmelikle belirlenir. **H – Muhtaçlık Aylıkları:** 2022 sayılı Kanuna, 01.07.2005 tarih ve 5378 sayılı Kanunla eklenen ve 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değiştirilen ek 1'inci maddeye göre, altmış beş yaşını doldurmamış olmakla birlikte; **a)** Başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek şekilde özürlü olduklarını tam teşekküllü hastanelerden alacakları sağlık kurulu raporu ile kanıtlayan, on sekiz yaşını dolduran ve kanunen bakmakla mükellef kimsesi bulunmayan özürlülerden; her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirleri toplamının aylık ortalamasına göre bu Kanunun 1'inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan daha az geliri olanlara, bu Kanunun 1'inci maddesine göre belirlenecek aylık tutarının % 300'ü tutarında, **b)** On sekiz yaşını dolduran, kanunen bakmakla mükellef kimsesi olmayan ve herhangi bir işe yerleştirilememiş olan özürlülerden; her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirleri toplamının aylık ortalamasına göre bu Kanunun 1'inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan daha az geliri olanlara, bu Kanunun 1'inci maddesine göre belirlenecek aylık tutarının % 200'ü tutarında, **c)** Her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirleri toplamının aylık ortalamasına göre bu Kanunun 1'inci maddesinde belirtilen gösterge

rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan daha az geliri olduğu hâlde, kanunen bakmakla yükümlü olduğu on sekiz yaşını tamamlamamış özürlü yakını bulunanlara, bakım ilişkisi fiilen gerçekleşmek kaydıyla bu Kanunun 1'inci maddesine göre belirlenecek aylık tutarının % 200'ü tutarında, aylık bağlanır. Maddenin diğer hükümleri şöyledir: **aa)** Altmış beş yaşın doldurulmasından önce bu madde hükümlerine göre bağlanmış olan aylıkların aynı şekilde ödenmesine devam olunur. Bu Kanunun 1'inci maddesine göre aylık bağlananlardan başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek kadar özürlü olduklarını tam teşekküllü hastaneden alacakları sağlık kurulu raporu ile kanıtlayanlara da birinci fıkranın (a) bendine göre aylık bağlanır. Aylık bağlanmasına esas özürlülük oranı değişenlerin aylıkları durumlarına göre yeniden tespit olunur. Özürlülük oranı, bu Kanuna göre aylık bağlanması gereken oranın altına düşenler ile birinci fıkrada belirtilen aylık ortama gelir tutarından fazla gelir elde etmeye başlayanların aylıkları kesilir. **bb)** Aylık hakkından yararlanan on sekiz yaşından küçük özürlülerin yalnızca kendileri bu Kanunun 7'nci maddesinde belirtilen tedavi hakkından yararlanır. Ancak, bu madde hükümlerine göre aylık alanlardan herhangi bir sosyal güvenlik kurumunun tedavi yardımı kapsamında bulunanlara tedavi yardımı yapılmaz. **cc)** Bu Kanunun 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8'inci maddeleri birinci fıkra hükümlerine göre aylık ödenecekler hakkında da uygulanır. **dd)** Bu maddenin birinci fıkrası hükümlerine göre aylık almaya hak kazanacak şekilde özürlü olduğunu belgeleyen ve herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan yetim olarak aylık veya gelir almakta olan çocuklardan bu kurumlardan aldıkları aylık veya gelir toplamı tutarları bu madde gereğince durumlarına göre ödenebilecek tutardan daha az olanlara; aradaki fark ilgili sosyal güvenlik kurumu tarafından (birden fazla sosyal güvenlik kurumundan aylık veya gelir alanlar için yalnızca tercih edecekleri bir sosyal güvenlik kurumu tarafından) ödenir ve bu şekilde ödenen tutarlar Hazineden tahsil edilir. Maddede sözü geçen Kanunun 7'nci maddesi, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **İ – İşlemlerin Sosyal Güvenlik İl Müdürlükleri veya Sosyal Güvenlik Merkezleri Tarafından Yapılabilmesi ve Atıflar:** 2022 sayılı Kanuna, 31.07.2008 tarih ve 5797 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci maddeye göre; bu Kanun kapsamında yapılan müracaatların kabulü ve aylık bağlanması işlemleri, teşkilatlanmalarının tamamlanmasından sonra sosyal güvenlik il müdürlükleri veya sosyal güvenlik merkezleri tarafından yerine getirilir. Diğer mevzuatta daha önce bu Kanunun 8'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oluşturulan sağlık kurullarına yapılan atıflar, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunla kurulan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Kuruluna yapılmış sayılır. **J – Önceki Yersiz Ödemeler:** 2022 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 1'inci maddeye göre; bu Kanun kapsamındaki kişilere bu

maddenin yürürlüğe girdiği tarihe (08.05.2008) kadar yersiz ödenen ve geri alınması gereken aylıklar ile bunlardan doğan ceza ve faizler terkin edilmiştir. İlgililer hakkında herhangi bir idarî ve icraî takibat yapılmaz.

ALT SOY: *bk. Füru*

ALTYAPI: Bir parselde yapı yapılabilmesi ve yapılan yapının, içinde oturanlara yeterli bir barınma yeri sağlayabilmesi için bulundurulması gereken su, elektrik, kanalizasyon gibi tesisler.

ALTYAPI TESİSLERİ: Yol, su, elektrik, kanalizasyon, doğal gaz, iletişim, merkezî ısıtma ve benzeri teknik altyapı tesisleri ile çevre düzenlemesi işleri ve bunların gerektirdiği tesislerin bütünü.

ALTYAPI YATIRIMLARI: Tarım, sanayi, ticaret gibi ekonomik faaliyetlerin gelişebilmesi amacıyla gerekli olan yol, baraj, liman, demir yolu, haberleşme sistemleri, elektrik gibi kamu hizmetlerini içine alan temel yatırımlar.

ALT YÜKLENİCİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

ÂM,-MME: Genel. Kelimenin çoğu, umumî.

AMASYA ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

AMBAR: *bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.*

AMİR: Emreden, buyuran, üst. Bir işte emir verme yetkisi olan kimse.

AMİR HÜKÜMLER: Sözleşmenin taraflarının iradeleri ile değiştirilemeyen kanun hükümleri. Taşınmaz mal devir ve temlikinin resmî şekilde yapılmasını öngören kanun hükmü gibi.

AMİR-İ İTA: Mülga 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 10'uncu maddesine göre; Devlet hizmetlerine ilişkin giderlerin geçici ya da kesin olarak ödenmesi hakkında saymanlara yazılı emir ve izin verenlere amir-i ita denir. Amir-i ita olarak merkez birimlerinde bakanlar, taşra birimlerinde en büyük memur bulunur. İta amiri. Bugünkü anlamda harcama yetkilisi. Hazine malları ile ilgili artırma ihalelerinde; merkezde bakan, taşrada defterdar, olması hâlinde millî emlak dairesi başkanı ve ilçede kaymakam, amir-i itadır.

AMİR-İ İTA YETKİSİNİN DEVRİ: Bütçelerden bir ödeme yapılabilmesi için; ita amirliği yetkisinin, bakanlar tarafından valilere veya merkezdeki birim başkanlıklarına, valiler tarafından da ilgili daire amirlerine, yazılı olarak devredilmesi. Mülga 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 71'inci maddesine göre; bakanlar kendi bütçelerinin ita amirleridir. Bakanlar veya yetkili kıldıkları memurlar bütçeleri içinde yapmak istedikleri giderler için merkez saymanları adına verile emirleri düzenlerler. Gider tahakkuk ettiğinde, o yerdeki saymanın veznesinden ödenmek üzere her bakan, ikinci derece ita amirlerine izin verebilir. Bu izinler ödeme emirleri ile tebliğ olunur. Bugünkü anlamda harcama

yetkilisinin bu yetkiyi devretmesi.

AMME: *bk. Kamu.*

AMME ALACAĞI NEDENİYLE TEFERRUĞ: Devletin, özel idarelerin, belediyelerin vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait mahkeme masrafları, vergi cezası, para cezası gibi aslî, gecikme zammı, faiz gibi fer'î kamu alacakları ve aynı idarelerin sözleşmeden ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan ve kamu hizmetlerinin uygulanmasından doğan diğer alacaklar ile bunların takip masrafları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip ve tahsil edilir. Kamu alacağı başka yollarla tahsil edilemez ise, borçlunun taşınmaz mallarını haczedebilir. Haczedilen taşınmaz mallar, Kanunun 90'ıncı maddesinde belirtilen komisyonca satılır. Bu satış sırasında mal bedelinin % 75'ine kadar teklif gelirse, en yüksek bedeli verene mal satılır. Taşınmaz mal satılamazsa, yedi gün sonra bir kez daha satışa çıkarılır. İkinci artırmada da satış olmaz ise, bu tarihten itibaren bir yıl içinde en az bir defa daha satışa çıkarılır. Taşınmaz mal yine satılamaz ise, satış komisyonu kararıyla ve idarenin talebiyle teferruğ edilir. Teferruğ bedeli, taşınmaz malın belirlenmiş rayiç bedelinin % 50'sidir. Kanunun 98'inci maddesinde düzenlenen bu hükümlere göre, teferruğ işlemi yapıldıktan itibaren bir yıl içinde kamu borçlusu, borcunu, gecikme zammını ve teferruğ masraflarını öderse, taşınmaz mal kendisine geri verilir. Bu bir yıl içerisinde taşınmaz mal idarece satılamaz. Bu nedenle de taşınmaz malın tam mülkiyeti bir yıl sonra idareye geçmektedir. Bir yıl sonra taşınmaz mal idarece satılabilir.

AMME EMLAKİ: *bk. Kamu Malları.*

AMME HİZMETİ: *bk. Kamu Hizmeti.*

AMME HUKUKU: *bk. Kamu Hukuku.*

AMME HÜKMÎ ŞAHISLARI: *bk. Kamu Tüzel Kişileri.*

AMME HÜKMÎ ŞAHISLARININ MALLARI: Kamu tüzel kişilerinin mülkiyet veya tasarruflarında bulunanlardan kamu malları ile özel malları birlikte ifade eden deyim. Kamu tüzel kişilerinin malları. Emval-i umumiye. Menfaati umuma ait mallar.

AMME İDARESİ: Kamu idaresi, kamu kuruluşu, kamu yönetim birimi.

AMME İDARE VE MÜESSESELERİ: *bk. Kamu Kurum ve Kuruluşları.*

AMME MALLARI: *bk. Kamu Malları.*

AMME MENFAATİ: Halkın ve devletin ihtiyaçları ile ilgili olan ve bunları karşılayan, halka, millete ve devlete yararlar sağlayan menfaatler. Kamu yararı.

AMME MÜESSESELERİ: Belli bir kamu hizmeti görmekle yükümlü ve devlete veya diğer bir kamu kuruluşuna bağlı tüzel kişiler. Kamu tüzel kişiliğini haiz kamu kurumları.

AMORTİSMANA TABİ VARLIKLARIN KULLANIM SÜRELERİNİN DEĞİŞMESİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 29'uncu maddesine göre; amortismana tabi varlıkların ekonomik ömürleri belli

aralıklarla yeniden gözden geçirilir ve eğer kullanım süreleri başlangıçta yapılan tahminden kayda değer şekilde farklı ise, amortisman hesaplama süresi mevcut ve gelecek dönemleri içerecek şekilde yeniden belirlenir.

AMORTİSMAN VE TÜKENME PAYI UYGULAMASI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 27'nci maddesine göre, bu Yönetmelik kapsamına dâhil kamu idarelerince muhasebe sistemine dâhil edilen duran varlıklardan; arazi ve arsalar, yapım aşamasındaki sabit varlıklar, varlıkların elde edilmesi için verilen avans ve krediler ile sanat eserleri dışındakilerden hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin esas ve usuller ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranları duran varlık çeşitlerine göre Maliye Bakanlığınca belirlenir. Bir duran varlığın amortisman ve tükenme payına tabi değeri, varlığın yararlanma ya da itfa süresine sistemli bir biçimde dağıtılır. Amortisman ve tükenme payı tutarı gider olarak muhasebeleştirilir. Duran varlıkların ilk defa amortisman ve tükenme payı ile yeniden değerlemeye esas alınacak değeri maliyet bedelidir. Ancak, yeniden değerlemeye tabi tutulmuş olan varlıklar için amortisman ve tükenme payı hesaplamasına esas alınacak değer, yeniden değerleme sonucu ortaya çıkan değerdir. Bir varlık için yapılan harcamaların, varlığın iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin arttırılması sonucunu doğurması durumunda, amortisman ve tükenme payı hesaplaması varlığın yeni değeri üzerinden yapılır. Bir varlığın kullanımından elde edilebilecek ekonomik fayda tüketildikçe, bu tüketimi yansıtabilmek amacıyla ayrılan amortismanların birikmiş tutarı ile tükenme paylarının birikmiş tutarı, varlığın defter değeri altında eksi değer olarak gösterilir.

ANADOLU AJANSIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

ANADOLU ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ANAHTAR TESLİMİ GÖTÜRÜ BEDEL SÖZLEŞMESİ: *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.*

ANAPARA: *bk. Resülmal.*

ANAYASA MAHKEMESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Mahkeme Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. 10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun 56'ncı maddesine göre; Anayasa Mahkemesi, genel bütçe içinde kendi bütçesi ile yönetilir. Bütçenin birinci derecede ita amirliğini Başkan; ikinci derecede ita amirliğini Genel Sekreter yapar. Muhasebe işleri, Anayasa

Mahkemesi nezdinde kurulacak muhasebe teşkilatı, masraf tahakkuk işleri ise Mahkemenin Malî İşler Müdürlüğü tarafından yürütülür. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütçe ile ilgili görüşmelerde Adalet Bakanı veya tensip ettiği takdirde Anayasa Mahkemesi Genel Sekreteri hazır bulunur. Bu görüşmelere Başkan ve üyeler açıklama yapmak üzere davet edilemezler. **B - Mahkeme Raportörleri:** 2949 sayılı Kanunun 346, 375 ve 570 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 16'ncı maddesine göre; Anayasa Mahkemesine, çalışmalarında yardımcı olmak üzere yeteri kadar raportör verilir. Raportörler mesleklerinde en az beş yıl başarı ile çalışmış olan 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununda tanımlanan hâkim ve savcılar, Sayıştay denetçisi, başdenetçisi veya uzman denetçileri arasından ilgilinin isteği, Anayasa Mahkemesi Başkanının uygun görmesi üzerine bağlı oldukları kurumun yetkili mercileri tarafından atanırlar. Yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında doçent, yardımcı doçent ve doktora yapmış araştırma görevlileri de aynı usul ve şartlarla raportör olarak atanabilirler. Raportörlerin özlük işlerinde, mensup oldukları mesleklere ait hükümler uygulanır ve raportör olarak geçirdikleri süreler mesleklerinde geçmiş sayılır. Ancak, bunların yükselme ve kademe ilerlemelerinde Anayasa Mahkemesi Başkanı tarafından verilecek yazılı bilgi esas olur. Kanunî izin haklarına ve sağlık işlerine ilişkin işlemler, Anayasa Mahkemesi Başkanlığınca yürütülür ve sicillerine işlenmek üzere kurumlarına bildirilir. Raportörler, aslî görevlerine ek olarak Başkan tarafından verilen görevleri de yürütürler ve bilimsel araştırmalara katılırlar. Raportörlere, aylık ve ödeneklerinden ayrı olarak her ay 2.500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda ek ödenek verilir. Yükseköğretim kurumlarından veya Sayıştaydan gelen raportörlere kendi kurumlarınca ödenen aylık ve ödeneklerin toplamı; aynı derece, kademe ve kıdemdeki hâkim ve savcı raportörlere ödenen aylık ve ödenekler toplamından (Yüksek hâkimlik tazminatı dâhil) az olduğu takdirde, aradaki fark kendilerine ayrıca ödenir. **C - Yol Giderleri, Tazminatlar ve Gündelikler:** 2949 sayılı Kanunun 59'uncu maddesine göre; Anayasa Mahkemesi Başkanı, Başkanvekili, üyeleri ile raportörlerinden keşif, bilirkişi incelemesi veya buna benzer tetkikatı yapmak üzere görevlendirilenlere, gerçek yol giderleri ile görevden geçen günler için ek gösterge dâhil brüt aylık tutarlarının Başkan ve üyeler için yirmide biri, raportörler için otuzda biri oranında gündelik verilir. Bu gündelikler, zorunlu gideri karşılamazsa, aradaki fark belgelere dayalı olmak şartı ile ayrıca ödenir. Şu kadar ki, bu suretle yapılan ödemeler gündeliklerin yüzde ellisini geçemez. **D – Ek Ödemeler:** 2949 sayılı Kanuna, 14.07.2004 tarih ve 5221 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; Yüce Divan sıfatıyla yapılan yargılamanın gerekli kıldığı durumlarda genel, katma *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve

özerk bütçeli dairelerde çalışanlar ile hâkim, savcı ve Sayıştay denetçileri aylık, ödenek, her türlü zam, tazminatlar ile diğer malî, sosyal hak ve yardımlar kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Anayasa Mahkemesinde görevlendirilir. Görevlendirme, Anayasa Mahkemesi Başkanının istemi üzerine ilgili kurum ve kurullarca on gün içinde sonuçlandırılır. Geçici görev süresi ilgililerin terfi ve emekliliklerinde hesaba katılarak özlük hakları devam ettirilir. Geçici görev süresince yükselme ve kademe ilerlemelerine esas olmak üzere Anayasa Mahkemesi Başkanı, ilgili kurum ve kurullara yazılı bilgi verir. Geçici olarak görevlendirilenlere bu görev süresince almakta oldukları aylık, ödenek, zam ve tazminatlardan ayrı olarak her ay 2.500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda ek ödenek verilir. Anayasa Mahkemesi personeline, bütçe kanunlarındaki sınırlamalara bağlı kalınmaksızın fiilen ödenmekte olan fazla çalışma ücretleri, Yüce Divan sıfatıyla yapılan yargılamanın sonuçlanmasına kadar iki katı olarak ödenir. **E - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **F - Devlet Memurları Kanunundan Ayrı Özel Kanun Hükümlerine Tabi Olma:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* **G - Siyasî Partilerin Anayasa Mahkemesince Denetiminde Sayıştayın Yardımı:** *2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 22.04.1983 tarih ve 2820 sayılı Kanun ve 10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Siyasî Partilerin Anayasa Mahkemesince Denetiminde Sayıştayın Yardımı.* **H - Sayıştay Başkan ve Üyelerinin Yargılanması:** *2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile 10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Başkan ve Üyelerinin Yargılanması.* **İ - Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükmü:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* **J - Siyasî Parti Kapatılması:** *22.04.1983 tarih ve 2820 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **K - Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **L - Yüksek Hâkimlik Tazminatı:** *270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı.* **M - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

ANAYASANIN BÜTÇE KONUSUNDAKİ HÜKÜMLERİ: 18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının bütçeyle ilgili hükümleri, 161-164'üncü maddelerinde yer almıştır. **A - Bütçenin Hazırlanması ve Uygulanması:** Anayasanın 29.10.2005 tarih ve 5428 sayılı Kanunla değişik 161'inci maddesine göre; Devletin ve kamu

iktisadî teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamaları, yıllık bütçelerle yapılır. Malî yıl başlangıcı ile merkezî yönetim bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü kanunla düzenlenir. Kanun, kalkınma planları ile ilgili yatırımlar veya bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetler için özel süre ve usuller koyabilir. Bütçe kanununa, bütçe ile ilgili hükümler dışında hiçbir hüküm konulamaz. **B - Bütçenin Görüşülmesi:** Anayasanın 29.10.2005 tarih ve 5428 sayılı Kanunla değişik 162'nci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Bakanlar Kurulu, merkezî yönetim bütçe tasarısı ile millî bütçe tahminlerini gösteren raporu, malî yılbaşından en az yetmiş beş gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. **2.** Bütçe tasarıları ve rapor, kırk üyeden kurulu Bütçe Komisyonunda incelenir. Bu komisyonun kuruluşunda, iktidar grubuna veya gruplarına en az yirmi beş üye verilmek şartı ile, siyasî parti gruplarının ve bağımsızların oranlarına göre temsili göz önünde tutulur. **3.** Bütçe Komisyonunun elli beş gün içinde kabul edeceği metin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülür ve malî yılbaşına kadar karara bağlanır. **4.** Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Genel Kurulda, kamu idare bütçeleri hakkında düşüncelerini, her bütçenin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında açıklarlar; bölümler ve değişiklik önergeleri, üzerinde ayrıca görüşme yapılmaksızın okunur ve oylanır. **5.** Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bütçe kanunu tasarılarının Genel Kurulda görüşülmesi sırasında, gider artırıcı veya gelirleri azaltıcı önerilerde bulunamazlar. **C - Bütçelerde Değişiklik Yapılabilme Esasları:** Anayasanın 29.10.2005 tarih ve 5428 sayılı Kanunla değişik 163'üncü maddesine göre; merkezî yönetim bütçesiyle verilen ödenek, harcanabilecek miktarın sınırını gösterir. Harcanabilecek miktar sınırının, Bakanlar Kurulu kararıyla aşılabileceğine dair bütçelere hüküm konulamaz. Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname ile bütçede değişiklik yapmak yetkisi verilemez. Cari yıl bütçesindeki ödenek artışını öngören değişiklik tasarılarında ve cari ve ileriki yıl bütçelerine malî yük getirecek nitelikteki kanun tasarı ve tekliflerinde, belirtilen giderleri karşılayabilecek malî kaynak gösterilmesi zorunludur. **D - Kesin Hesap:** Anayasanın 29.10.2005 tarih ve 5428 sayılı Kanunla değişik 164'üncü maddesine göre; kesin hesap kanunu tasarıları, kanunda daha kısa bir süre kabul edilmemiş ise, ilgili oldukları malî yılın sonundan başlayarak, en geç yedi ay sonra Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Sayıştay; genel uygunluk bildirimini, ilişkin olduğu kesin hesap kanunu tasarısının verilmesinden başlayarak en geç yetmiş beş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Kesin hesap kanunu tasarısı, yeni yıl bütçe kanunu tasarısıyla birlikte Bütçe Komisyonu gündemine alınır. Bütçe Komisyonu, bütçe kanunu tasarısıyla kesin hesap kanunu tasarısını Genel Kurula birlikte sunar, Genel Kurul, kesin hesap kanunu tasarısını, yeni yıl bütçe kanunu tasarısıyla beraber görüşerek karara bağlar. Kesin hesap kanunu tasarısı ve genel uygunluk bildiriminin Türkiye Büyük

Millet Meclisine verilmiş olması, ilgili yıla ait Sayıştayca sonuçlandırılamamış denetim ve hesap yargılamasını önlemez ve bunların karara bağlandığı anlamına gelmez.

ANITKABİR GİDERLERİ: 11.09.1981 tarih ve 2524 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; Anıtkabir'in her türlü giderleri, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

ANKARA ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 23.09.1980 tarih ve 2302 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; Kanunun 2'nci maddesinde yazılı görev giderlerini karşılamak üzere Kutlama Koordinasyon Kurulu emrinde bir fon oluşturulur. Genel ve katma bütçeli idarelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* belediyeler, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu kurumları bu Kanunun kapsamına giren işlerden dolayı yapacakları her türlü harcamaları Kutlama Koordinasyon Kurulunun iznini almak şartıyla kendi bütçelerinden karşılarlar. Atatürk Kültür Merkezinin etüt ve proje giderleri bu fondan karşılanır. Merkezin yapımı, genel mevzuat çerçevesinde Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca yürütülür. Yapım için yapılacak harcamalarda 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu uygulanmaz. 2302 sayılı Kanunun 11'inci maddesine göre; fondan yapılacak harcamalar, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. Ancak bir malî yıl içerisinde fona ilişkin gelirler ve giderlerin dökümü, belgeleriyle birlikte malî yıl sonunu izleyen dört ay içinde sayman tarafından Sayıştaya sunulur. Maddelerin "uygulanmama ve tabi olmama" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

ANKARA ELEKTRİK VE HAVAGAZI MÜESSESESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçe ve Kadro: Müessesenin tüzel kişiliği olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla mahallî idare bütçesi kapsamına alınmıştır. 16.12.1942 tarih ve 4325 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; İşletme Müessesesinin bütçeleriyle kadroları her yıl Ekimin son on beş günü içinde Ankara Büyükşehir Belediye Meclislerinin onayına arz olunur. Bu Meclisin Kasım toplantılarında onayla kesin şeklini alacak olan bütçe ve kadrolar, hesap yılı başından önce İşletme Müessesesine verilir. Gerekirse, bütçe ve kadrolarda yıl içinde de aynı suretle değişiklikler yapılabilir. Bütçelerle kadrolar ve bunlarda yapılacak değişiklikler, tarifeye etkisi bakımından, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının mütalaası alındıktan sonra Belediye Meclisince onaylanır. **B – Bütçenin Denetimi:** 4325 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre;

Müessesenin yıllık bilanço ve kâr ve zarar hesapları, izleyen yılın üçüncü ayının 15'ine kadar Müessese İdaresince tanzim ve müessese Genel Müdür veya müdürleriyle muhasebecileri tarafından imza olunup Belediye Meclisiyle murakıplara verilir. Bunlara Müessesenin yıllık çalışmalarını özetleyen ve bu çalışmaların neticelerini tahlil eden bir rapor da bağlanır. Kanunun 11'inci maddesine göre; murakıplar, kendilerine verilen bilanço ve kâr ve zarar hesaplarını, Müessesenin bütün işlem ve hesapları üzerinde yapmış oldukları incelemeleri göz önünde tutarak tahlil ve mütalaalarını içere raporlarını tanzim ve imza ederler. Bu raporlar, en geç hesapların ait olduğu yılı takip eden yılın üçüncü ayının sonuna kadar Belediye Meclisine verilir. Belediye Meclisi, bilanço ve kâr ve zarar hesaplarını en geç iki ay zarfında tetkik ve tasdik ederler. Bilanço ve kâr ve zarar hesaplarının Belediye Meclisince onaylanması, Müessese İdare Encümeninin o yıl için ibrasını içerir. **C - Gelirleri:** 4325 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre, İşletme Müessesesinin gelir kaynakları şunlardır: **a)** İşletmeden hasıl olan her türlü gelirler. **b)** İşletme mevcutlarının getireceği faizler ve gelirler. **c)** Belediye bütçesinden yapılacak yardımlar. **d)** İstikraz suretiyle temin olunacak paralar. **e)** Türlü gelirler. İşletme Müessesesinin bu maddenin (a) ve (b) fıkralarında yazılı gelirlerinin 13'üncü maddenin (a) ve (b) fıkralarında yazılı masrafları karşılamaması veya genişletmelere lüzumlu sermayenin tamamının İdarece teminin mümkün olmaması hâlinde noksan kalan veya tamamlanması lazım gelen miktarın temini için Belediye bütçesine icap eden yardım ödeneği konulabileceği gibi Belediye Meclisinin muvafakati ve Belediyenin kefaletiyle İşletme Müessesesince istikraz akdi suretiyle de temin olunabilir. İstikrazla ilgili hükümler konusunda, 4749 sayılı Kanun hükümlerine de uyulması gerekir. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **D- Harcamaları:** 4325 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre, Müessesenin elde edecekleri her türlü gelirlerden sırasıyla; **a)** Genel idare ve işletme masrafları, **b)** Satın alma taksitleri karşılığı olarak Hazineye ödenecek paralar, **c)** Yenileme karşılıkları, **d)** Fevkalade masraflarla kâr ve zarar hesaplarının muhtemel açıklarını karşılamak üzere (a, b ve c) fıkralarında yazılı paraların çıkarılmasından sonra kalacak bakiyenin % 10'u nispetinde ihtiyat akçesi, **e)** Gayrisafi gelir üzerinden ayrılacak % 5 Belediye payı, **f)** (a, b, c, d ve e) fıkralarında gösterilen paylar ayrıldıktan sonra bakiye kalacak safi hasılattan % 5'i 3460 sayılı Kanun hükümlerine göre memuru ve diğer görevlilerin ikramiyesi olarak ayrılır. 17.06.1938 tarih ve 3460 sayılı Kanun, 12.03.1964 tarih ve 440 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. Hâlen konuyla ilgili olarak 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yürürlüktedir. *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili*

Hükümler. **g)** Yukarıdaki fıkralarda yazılı masraflar, karşılıklar ve hisseler çıkarılıp geri kalacak safi gelirden genişletme ihtiyatı olarak lüzumlu paralar da ayrıldıktan sonra kalanı Belediye bütçesine irat kaydolunur. (d) Fıkrasında yazılı % 10'lardan birikecek ihtiyat akçası, sermayenin dörtte birini bulduktan sonra bu ad ile para ayrılmaz. Ancak görülecek olan lüzum üzerine bu paradan harcandıkça, dörtte bir nispetini buluncaya kadar bu hesaba hisse ayrılmasına yeniden devam olunur. **E – Diğer Hükümler:** 4325 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; 13'üncü maddeye göre her yıl ayrılacak yenileme karşılıkları ve ihtiyat akçeleri millî bankalara yatırılır veya İdare Encümeni kararıyla Hazine tahvili satın alınmasına tahsis olunur. Müessese İdare Encümeninin teklifi üzerine, yenileme karşılıklarının yarısına kadarının genişletme işlerine sarfına Belediye Meclisince karar verilebilir. Ancak bu hususta, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının muvafakati alınmak şarttır. Bunun dışında yenileme karşılıkları yenilemeden başka masraflara sarf edilemeyeceği gibi ihtiyat akçeleri de fevkalade masraflarla kâr ve zarar hesabının açıklarından başka yerlerde kullanılamaz ve bu paralar hiçbir suretle karşılık gösterilemez. Belediye 13'üncü maddenin (e) fıkrasında yazılı Belediye payıyla aynı maddenin (g) fıkrasına göre Belediyeye verilecek gelir fazlalarından başka Müessese gelirleri üzerinde hiçbir tasarrufta bulunamazlar ve Müesseseden hiçbir suretle para istikraz edemezler. **F - Tabi Olmayacağı Hükümler:** 16.12.1942 tarih ve 4325 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre; İşletme Müessesesi 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanununa tabi değildir. Maddenin "tabi olmama" hükümlerinin işlerliği kalmamıştır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **G – Müessesenin Elektrikle İlgili Görevi:** Mülga 110 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 25'inci maddesinde ve 15.07.1970 tarih ve 1312 sayılı Mülga Kanunun 37'nci maddesinde, bu Kanunun mezkur Kanun Hükmünde Kararnameye ve Kanuna aykırı hükümlerinin yürürlükten kaldırıldığı hükme bağlanmıştır. Bu nedenle, Müessesenin elektrikle ilgili görevinin yürürlüğü kalmamıştır.

ANKARA SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

ANKARA ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi:

10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ANTALYA SU VE ATIK SU İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

ANTEP FISTIĞINI AŞILAYANLARA ÖDÜL VERİLMESİ: *26.01.1939 tarih ve 3573 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabanî Zeytin, Antep Fıstığı ve Harnupları Aşılayanlara Ödül Verilmesi.*

ARAÇ, GEREÇ, MAL VE HİZMET VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ: Bu konuda öngörülen hükümler şöyledir: **A -** Savaş, seferberlik, gerginlik ve kriz dönemlerinde, mal ve hizmet verme ile ilgili yükümlülükler, ayrıntılı biçimde, 07.06.1939 tarih ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununda öngörülmüştür. *bk. Millî Müdafaa Mükellefiyeti.* **B -** Afet bölgesi ilan edilen bölgelerde malların kullanımı konusunda, vali ve kaymakamlara, 7269 sayılı Kanunun 02.07.1968 tarih ve 1051 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesiyle yetkiler verilmiştir. *bk. Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları.* **C -** 1402 sayılı Kanunun 19.09.1980 tarih ve 2301 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinin (m) bendiyle, sıkıyönetim komutana, mallardan yararlanma yetkisi verilmiştir. *bk. Sıkıyönetim Komutanının Mallardan Yararlanma Yetkisi.* **D -** Olağanüstü hâl ilan edilmiş bölgelerde arazi, arsa, bina, tesis, araç, gereç ve diğer malları verme yükümlülüğü, 25.10.1983 tarih ve 2935 sayılı Olağanüstü Hâl Kanununun 7 ve 18'inci maddelerinde düzenlenmiştir. *bk. Olağanüstü Hâllerde Mal Verme Yükümlülüğü.* **E -** Seferberlik ve savaş durumlarında araç, gereç ve hizmet verme yükümlülüğü, 04.11.1983 tarih ve 2941 sayılı Kanunda düzenlenmiştir. *bk. Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü.* **F -** Patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerin, zararsız hâle getirilmesi için araç, gereç verme, bunlar için ödenecek ücretler ve kamu görevlilerinin yükümlülüğü, 24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Kanunda düzenlenmiştir. *bk. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler.* **G -** Bölünmüş yol yapımında kullanılmak üzere, 5003 sayılı Kanuna göre Karayolları Genel Müdürlüğü emrine makine ve ekipman verilebilir. *bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **H –** 5411 sayılı Kanuna göre; bankacılık ile ilgili suçların soruşturması için, cumhuriyet savcılığına araç ve gereç verilebilir. *bk. Bankacılık Kanununa Göre Mal, Araç ve Gereç Verme.*

ARA KARARI: Bir davanın devamı sırasında, taraflardan ek bilgi ve belge istenilmesi amacıyla mahkemece verilen karar.

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME FAALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİ: A – Kanunun Amaç ve Kapsamı: Araştırma ve

geliştirme faaliyeti ve yenilik yoluyla ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için teknolojik bilgi üretilmesini, üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılmasını, ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesini, verimliliğin artırılmasını, üretim maliyetlerinin düşürülmesini, teknolojik bilginin ticarîleştirilmesini, rekabet öncesi iş birliklerinin geliştirilmesini, teknoloji yoğun üretim, girişimcilik ve bu alanlara yönelik yatırımlar ile Ar-Ge'ye ve yeniliğe yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılmasını, Ar-Ge personeli ve nitelikli iş gücü istihdamının artırılmasını desteklemek ve teşviki amacıyla, 28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanun çıkarılmıştır. Bu Kanun; Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı tarafından 12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Kanuna göre oluşturulan teknoloji merkezleri (Teknoloji merkezi işletmeleri) ile Türkiye'deki Ar-Ge merkezleri, Ar-Ge projeleri ve rekabet öncesi iş birliği projeleri ve teknogirişim sermayesine ilişkin destek ve teşvikleri kapsar. **B – Bazı Tanımlar:** 5746 sayılı Kanunun 2'nci maddesinde yer alan tanımlardan bazıları şöyledir: **a) Araştırma ve Geliştirme Faaliyeti (Ar-Ge):** Araştırma ve geliştirme, kültür, insan ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bunun yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmalar, çevre uyumlu ürün tasarımı veya yazılım faaliyetleri ile alanında bilimsel ve teknolojik gelişme sağlayan, bilimsel ve teknolojik bir belirsizliğe odaklanan, çıktıları özgün, deneysel, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetler. **b) Yenilik:** Sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara cevap verebilen, mevcut pazarlara başarıyla sunulabilecek ya da yeni pazarlar yaratabilecek; yeni bir ürün, hizmet, uygulama, yöntem veya iş modeli fikri ile oluşturulan süreçler ve süreçlerin neticeleri. **c) Ar-Ge Merkezi:** Dar mükellef kurumların Türkiye'deki iş yerleri dâhil, kanunî veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurt içinde araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan ve en az elli tam zaman eş değer Ar-Ge personeli istihdam eden, yeterli Ar-Ge birikimi ve yeteneği olan birimler. **ç) Ar-Ge Projesi:** Amacı, kapsamı, genel ve teknik tanımı, süresi, bütçesi, özel şartları, diğer kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilerce sağlanacak aynî ve/veya nakdî destek tutarları, sonuçta doğacak fikrî mülkiyet haklarının paylaşım esasları tespit edilmiş ve Ar-Ge faaliyetlerinin her safhasını belirleyecek mahiyette ve bilimsel esaslar çerçevesinde hazırlanan proje. **d) Rekabet Öncesi İş Birliği Projeleri:** Birden fazla kuruluşun; ölçek ekonomisinden yararlanmak suretiyle yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlayarak verimliliği artırmak ve mevcut duruma göre daha yüksek katma değer sağlamak üzere, rekabet öncesinde ortak parça veya sistem geliştirmek ya da platform kurabilmek amacıyla yürütecekleri, Ar-Ge faaliyetlerine yönelik olarak yapılan ve fizibiliteye

dayanan iş birliği anlaşması kapsamında, bilimsel ve teknolojik niteliği olan projeler. **e) Teknogirişim Sermayesi:** Örgün öğrenim veren üniversitelerin herhangi bir lisans programından bir yıl içinde mezun olabilecek durumdaki öğrenci, yüksek lisans veya doktora öğrencisi ya da lisans, yüksek lisans veya doktora derecelerinden birini ön başvuru tarihinden en çok beş yıl önce almış kişilerin, teknoloji ve yenilik odaklı iş fikirlerini, desteği veren merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından desteklenmesi uygun bulunan bir iş planı çerçevesinde, katma değer ve nitelikli istihdam yaratma potansiyeli yüksek teşebbüslere dönüştürebilmelerini teşvik etmek için yapılan sermaye desteği. **f) Ar-Ge Personeli:** Ar-Ge faaliyetlerinde doğrudan görevli araştırmacı ve teknisyenler: **1. Araştırmacı:** Ar-Ge faaliyetleri ile yenilik tanımı kapsamındaki projelerde, yeni bilgi, ürün, süreç, yöntem ve sistemlerin tasarım veya oluşturulması ve ilgili projelerin yönetilmesi süreçlerinde yer alan en az lisans mezunu uzmanlar. **2. Teknisyen:** Mühendislik, fen ve sağlık bilimleri alanlarında yükseköğrenim görmüş ya da meslek lisesi veya meslek yüksekokullarının teknik fen ve sağlık bölümlerinden mezun, teknik bilgi ve deneyim sahibi kişiler. **g) Destek Personeli:** Ar-Ge faaliyetlerine katılan veya bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili yönetici, teknik eleman, laborant, sekreter, işçi ve benzeri personel. **C - İndirim, İstisna, Destek ve Teşvik Unsurları:** 5746 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde düzenlenen hükümler ise şöyledir: **a) Ar-Ge İndirimi:** Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi iş birliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlarca gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı ile 500 ve üzerinde tam zaman eş değer Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamasının bir önceki yıla göre artışının yarısı, 13.06.2006 tarih ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10'uncu maddesine göre kurum kazancının ve 31.12.1960 tarih ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89'uncu maddesi uyarınca ticarî kazancın tespitinde indirim konusu yapılır. Ayrıca bu harcamalar, 04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir, bir iktisadî kıymet oluşmaması hâlinde ise doğrudan gider yazılır. Kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda 213 sayılı Kanuna göre her yıl belirlenen yeniden değerleme oranında artırılarak dikkate alınır. **b) Gelir Vergisi Stopajı Teşviki:** Kamu personeli hariç olmak üzere teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde ve rekabet öncesi iş birliği projelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personelinin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretlerinin doktoralı olanlar için yüzde doksanı, diğerleri için yüzde sekseni gelir vergisinden müstesnadır. **c) Sigorta Primi Desteği:** Kamu personeli hariç olmak üzere teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projeleri ile rekabet öncesi iş birliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde çalışan Ar-Ge ve destek personeli ile 26.06.2001 tarih ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2'nci maddesi uyarınca ücreti gelir vergisinden istisna olan personelin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, her bir çalışan için beş yıl süreyle Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. **d) Damga Vergisi İstisnası:** Bu Kanun kapsamındaki her türlü Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile ilgili olarak düzenlenen kâğıtlardan damga vergisi alınmaz. **e) Teknogirişim Sermayesi Desteği:** Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından bu Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki koşulları taşıyanlara bir defaya mahsus olmak üzere teminat alınmaksızın 100.000 Yeni Türk Lirasına kadar teknogirişim sermayesi desteği hibe olarak verilir. Bu fıkra uyarınca yılı bütçesinde Ar-Ge projelerinin desteklenmesi amacıyla ödeneği bulunan merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin tümü tarafından yapılan ödemelerin toplamı, her takvim yılı için 10.000.000 Yeni Türk Lirasını geçemez. Bu tutarlar, takip eden yıllarda 213 sayılı Kanuna göre her yıl belirlenen yeniden değerleme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Rekabet öncesi iş birliği projelerinde işbirliğini oluşturan kuruluşların bu iş birliğine yaptıkları katkılar, iş birliği protokolünde belirlenen kuruluşlardan biri adına açılacak özel bir hesapta izlenir. Özel hesaba aktarılan bu tutarlar, harcamanın yapıldığı dönemde katkı sağlayan kuruluşların Ar-Ge harcaması olarak kabul edilir ve proje dışında başka bir amaç için kullanılamaz. Proje hesabında toplanan tutarlar, proje özel hesabı açan kuruluşun kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınmaz. Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde bulunanların; kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan vakıflar ile uluslararası fonlardan aldıkları destekler özel bir fon hesabında tutulur. Bu fon, 193 sayılı Kanun ve 5520 sayılı Kanuna göre vergiye tabi kazancın ve ilgili yılda yapılan Ar-Ge harcaması tutarının tespitinde dikkate alınmaz. Bu fonun, elde edildiği hesap dönemini izleyen beş yıl içinde sermayeye ilave dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilmesi veya işletmeden çekilmesi hâlinde, zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğratılmış

sayılır. **D - Uygulama ve Denetim Esasları:** 5746 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; **a)** Bu Kanun kapsamındaki destek ve teşvik unsurlarından yararlananların bu Kanunda öngörülen şartları taşıdıklarına ilişkin tespitler, en geç iki yıllık süreler itibarıyla yapılır. **b)** Bu Kanunun 3'üncü maddesinde belirtilen gelir vergisi stopajı ve sigorta primi işveren hissesine ilişkin teşviklerden yararlanacak olan destek personelinin tam zaman eş değeri sayısı, toplam tam zamanlı Ar-Ge personeli sayısının yüzde onunu geçemez. **c)** Asgarî Ar-Ge personeli sayısının hesabında fiilen ve tam zamanlı olarak çalışan personelin üçer aylık dönemler itibarıyla ortalaması esas alınır. **d)** Bu Kanunda öngörülen şartların ihlali veya teşvik ve destek unsurlarının amacı dışında kullanılması hâlinde, zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler yönünden vergi ziyaı doğmuş sayılır. Sağlanan vergi dışı destekler ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ve gecikme zammı uygulanmak suretiyle tahsil edilir. **e)** Bu Kanun kapsamındaki indirim, istisna, destek ve teşviklerden yararlananlar; 193 sayılı Kanunun 89'uncu maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendi, 5520 sayılı Kanunun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve 29.01.2004 tarih ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun aynı mahiyetteki hükümlerinden ayrıca yararlanamazlar. *29.01.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler.* **f)** Bu Kanunun uygulamasına ve denetimine ilişkin usul ve esaslar, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından birlikte çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. **E – Kanunun Yürürlük Süresi:** 5746 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; bu Kanun 31.12.2023 tarihine kadar uygulanır.

ARAZİ: Yeryüzünün parçası, yer, toprak. Arz kelimesinin çoğulu.

ARAZİ VERGİSİ: *29.07.1970 tarih ve 1319 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emlak Vergisi.*

ARDAHAN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

AR-GE MERKEZİ: *28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.*

AR-GE PERSONELİ: *28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.*

AR-GE PROJESİ: *28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.*

ARÎ OLMAK: Çıplak olmak, hür olmak.

ARSA: Üzerinde yapı yapılmak için ayrılmış yer.

ARSA VERGİSİ: *29.07.1970 tarih ve 1319 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Emlak Vergisi.

ARŞİV: Devlet evrakıyla tarihî belgelerin tasnif edilerek saklandığı yer. Hazine-i Evrak.

ARŞİV KAYDI ÜCRETLERİNİN GELİR KAYDI: *25.05.2005 tarih ve 5352 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Sicil ve Arşiv Kaydı Ücretlerinin Gelir Kaydı.*

ARTIRMA VE EKSİLTME: Bir ihalenin elverişli olarak meydana gelmesini temin amacıyla, aralarında rekabet bulunan kimseler tarafından en yüksek veya en az bedeli teklif etme işi.

ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ARZ: Arazi kelimesinin tekili. *bk. Arazi.*

ARZUHÂL: *bk. İstida.*

ARZUHÂL HAKKI: *bk. İstida Hakkı.*

ASAR-I ATİKA: Korunması tarih ve sanat bakımından kamu yararı ile ilgili ve bu sebeple ayrı bir yönetim biçimine tabi olan taşınır ve taşınmaz mallar. Taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları.

ASAR-I NEFİSE: Güzel eserler, beğenilen eserler, çok hoşa giden eserler, sanat eserleri.

ASAYİŞE MÜESSİR BAZI FİİLLERİN ÖNLENMESİ HAKKINDA KANUNA GÖRE ÖDÜL VERİLMESİ: 08.09.1971 tarih ve 1481 sayılı Kanuna, 17.06.1987 tarih ve 3387 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Anayasa düzenine ve genel güvenliğe aykırı suçlarla ilgili; İçişleri Bakanlığınca belirlenecek kişilerin veya bu suçlardan sayılan olayların faillerinin yakalanabilmesine yardımcı olanlara veya yerlerini yahut kimliklerini bildirenlere para ödülü verilebilir. İçişleri Bakanlığınca ödül verilenler hakkında koruyucu tedbir alınır. Bu kişilerin kimlikleri açıklanamaz.

ASAYİŞE MÜESSİR BAZI FİİLLERİN ÖNLENMESİ HAKKINDA KANUNA GÖRE VERİLEN ÖDÜLLERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

ASGARÎ: En az, en aşağı, en azından, en düşük. Kelimenin zıt anlamlısı, azamî.

ASHAP,-BI: Sahipler. Sahip kelimesinin çoğulu.

ASKERÎ BİRLİKLERDE HAREKÂTTA HARCIRAH: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre; kıta hâlinde ve bir kumanda altında hareket eden askerî birliklere mensup subay ve askerî memurlarla astsubaylara ve sivil memur ve hizmetlilere, yol masrafı ve yevmiye verilmez. Ancak bu hareket, kıtanın daimî yer değiştirmesi veya

diğer kuruluşa girmesi için olursa, bunlara aile ve yer değiştirme masrafı verilir. Subay, askerî memur ve astsubaylardan bir kıtayı bir yerden diğer muayyen bir yere götürmeye memur edilip bu vazifenin hitamında asıl birlikleri mahalline dönenlere, yalnız dönüşleri için ve teslim ve tesellüm için birkaç erle başka mahalle gönderilenlere gidiş, dönüşleri için yol masrafı ve yevmiye verilir. Celp ve terhis eratını sevke memur edilen subay ve askerî memur ve astsubaylara, gidişlerinde yalnız yevmiye ve dönüşlerinde yol masrafı ve yevmiye verilir.

ASKERÎ HASTANE DÖNER SERMAYESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Ek Ücret Ödemesi: 17.11.1983 tarih ve 2957 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; askerî hastanelerdeki döner sermaye işlerinde ek görevle görevlendirilen subay ve astsubaylara, Millî Savunma Bakanlığı Döner Sermaye Yönetim Kurulunca 50-250 arasında, tespit edilecek gösterge rakamının her yıl bütçe kanunlarında gösterilen aylık katsayısı ile çarpılmasından elde edilecek miktar, aylık ek görev ücreti olarak ödenir. **B - Uygulanmayacak Hüküm:** 2957 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; döner sermaye işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa tabi değildir. Maddenin "1050'ye tabi olmama" hükmünün işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

ASKERÎ YARGI MENSUPLARININ AYLIK VE ÖDENEKLERİ: 24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanuna, 486 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 29.06.2006 tarih ve 5536 sayılı Kanun ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik değiştirilen ek geçici 2'nci maddeye göre; kendi kanunlarında gerekli değişiklik yapılıncaya kadar, aylık, ek gösterge, ödenek, malî, sosyal ve diğer özlük hakları bakımından; **a)** Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi başkanları ve başsavcıları, Askerî Yargıtay İkinci Başkanı ile bu yüksek yargı organlarının daire başkanları ve üyeleri; sırasıyla Yargıtay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Birinci Başkanvekili, daire başkanları ile üyeleri, **b)** Birinci sınıfa geçirildikten sonra, bu sınıfta bir yılını tamamlamış ve askerî yüksek yargı organı üyeliklerine seçilme niteliklerini kaybetmemiş olan askerî hâkim ve savcılar; 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu hükümleri uyarınca birinci sınıf hâkim ve savcılar, **c)** Birinci sınıfa geçirilmiş ve askerî yüksek yargı organı üyeliklerine seçilme hakkını kaybetmemiş olan askerî hâkim ve savcılar; birinci sınıfa ayrılmış ve Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilme hakkını kaybetmemiş diğer hâkim ve savcılar, **d)** Yukarıdakilerin dışında kalan askerî hâkim ve savcılar; aldıkları aylık derecesine eşit bulunan sınıf ve derecedeki (9'uncu derecede bulunan askerî hâkim ve savcılar, 103'üncü maddedeki aylık ödeme oranı % 39 olarak uygulanmak ve yargı ödeneği de bu oran üzerinden hesaplanacak brüt aylıkları esas alınarak verilmek üzere 8'inci derecedeki) diğer hâkim ve savcılar, **e)**

Askerî adalet müfettişleri; adalet müfettişleri, **f)** Askerî hâkim adayları; hâkim ve savcı adayları hakkındaki hükümlere tabidirler. *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.*

ASKERÎ YARGITAY BAŞSAVCILIĞINDA GÖREVLENDİRİLEN SAVCILARA ÖDEMELER: 27.06.1972 tarih ve 1600 sayılı Kanuna, 11.12.1981 tarih ve 2563 sayılı Kanunla eklenen ek 3'üncü maddeye göre, sıkıyönetim komutanlıkları askerî mahkemelerince verilmiş bulunan kararlara ilişkin olarak görev yapmak üzere; Askerî Yargıtay Başsavcılığınca belirlenecek ihtiyaca göre, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Millî Savunma Bakanının yapacağı teklif üzerine istenilen sayıda cumhuriyet savcısı ile cumhuriyet savcı yardımcısı asıl görev yerleri ile ilişikleri kesilmemek ve kadroları saklı kalmak koşulu ile kazanılmış hakları ve kadro maaşları ile Askerî Yargıtay Başsavcılığında, süre ile sınırlı olmaksızın özel kanunlarındaki usule göre Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca Askerî Yargıtay Başsavcı yardımcısı olarak görevlendirilirler ve aynı usulle görevlerine iade edilirler. Cumhuriyet savcıları ile cumhuriyet savcı yardımcıları izin, istirahat ve tedavi konularında askerî hâkimlerin statüsüne tabidirler. Aylıkları, kesenekleri, sosyal yardım ve ödenekleri tabi oldukları asıl bütçelerinden, yollukları ve diğer giderleri Millî Savunma Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Cumhuriyet savcıları ile cumhuriyet savcı yardımcılarına bu görevlerinin devamı süresince 2155 sayılı Kanun uyarınca tayın bedeli ödenir. *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.*

ASKERLER İÇİN TUTULACAK AVUKAT ÜCRETİNİN ÖDENMESİ: 01.04.1961 tarih ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 25.04.1972 tarih ve 1582 sayılı Kanunla değişik 87'nci maddesi, askerlerin silah kullanma yetkilerini düzenlemektedir. Maddenin sonuna, 22.11.1990 tarih ve 3683 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; silah kullanmak zorunda kalan asker kişiler hakkında, hazırlık soruşturması askerî savcı, cumhuriyet savcısı veya yardımcıları tarafından yapılır. Haklarında dava açılan sanık asker kişiler duruşmadan vareste tutulabilir. Olayın mahiyetine ve kusurun derecesine göre sanığın mensup olduğu bakanlıkça durumu uygun görülenlerin vekâlet verdiği avukatın ücreti, bu bakanlıkların bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

ASKERLİK KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *21.06.1927 tarihli ve 1111 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ASKERLİKLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Türk Silahlı Kuvvetleriyle İlgili Hükümler.*

ASLÎ NÜSHA: Hukukî bir işlemi tespit eden ve ilgililerin veya temsilcilerinin imzalarını taşıyan esas varak (Varak, evrak kelimesinin tekili). Suret,

örnek deyiminin zıt anlamlısı.

ASTSUBAY MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA ÖZLÜK HAKLARI: 11.04.2002 tarih ve 4752 sayılı Kanunun 32'nci maddesindeki hükümler şunlardır: **A -** Astsubay meslek yüksekokullarında görevli askerî öğretim elemanlarının özlük haklarına ilişkin ödemelerde, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri uygulanır. *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **B -** Asker öğretim elemanlarına, 11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 12'nci maddesine göre hesaplanacak üniversite ödeneği ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 17'nci maddesine göre ödenen Türk Silahlı Kuvvetleri hizmet tazminatından hangisi fazla ise o ödenir. Öğretim elemanlarından 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunundan istifade edenlerin, bu Kanuna göre ödenen tazminatlarının, Türk Silahlı Kuvvetleri hizmet tazminatı ile üniversite ödeneğinden fazla olması hâlinde, tazminat ödemeleri, 2629 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılır. *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* Ayrıca, astsubay meslek yüksekokulu komutanına, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 13'üncü maddesine göre idarî görev ödeneği ödenir. Astsubay meslek yüksekokulu komutanına verilecek idarî görev ödeneği, meslek yüksekokulu müdürlerine ödenecek miktar kadardır. *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **C -** Astsubay meslek yüksekokullarında görevlendirilen sivil öğretim elemanlarının özlük hakları, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu hükümlerine göre verilir. *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **D -** Haftalık okutulması mecburî ders yükü saati dışında, astsubay meslek yüksekokullarında görevli öğretim elemanlarına; Genelkurmay Başkanlığı, ilgili kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde haftada en çok yirmi saate kadar verilecek dersler için, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11'inci Maddesine uygun olarak ek ders ücreti ödenir.

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **C - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.*

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Kurum Bütçesi: 11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun 99'uncu maddesinde, Kurumun bütçesiyle ilgili esaslar düzenlenmiştir. Ancak Kurum, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle, 99'uncu maddenin işlerliği yoktur. **B - Personelin Özlük Hakları:** 2876 sayılı Kanunun 07.02.1990 tarih ve 3612 sayılı Kanun, 15.05.1991 tarih ve 3742 sayılı Kanun, 30.05.1991 tarih ve 3753 sayılı Kanunla değişik 97'nci maddesine göre; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunda ve bağlı kuruluşlarında görevlendirilecek bütün personelin özlük hakları aşağıdaki şekilde düzenlenir: **a)** Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinde, uzmanlığı gerektiren belirli görevler için ihtiyaç duyulacak sözleşmeli personele verilecek ücret ve sair haklar, bu hususstaki kısıtlamalara bağlı kalmaksızın Yüksek Kurum Başkanının önerisi, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Başbakanlıkça kararlaştırılır. **b)** Bu Kanun gereğince haklarında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun görevlendirmeye ilişkin hükümleri uygulananlara, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kuruluna ve yürütme kurullarına atanacak üyelere ödenecek ücretlerle, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yüksek Kurulu, Atatürk Uluslararası Barış Ödülü Kurulu ve Millî Komiteye Cumhurbaşkanı tarafından seçilen üyelere ve bilim kurullarının aslî üyelerine ödenecek huzur hakları Yüksek Kurum Başkanının teklifi üzerine Başbakanlık tarafından tespit edilir. Bu suretle atanan veya görevlendirilenlerin, varsa emekli aylıkları kesilmez. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* Bu Kanun gereğince kurulan bilim ve uygulama kolları, diğer kol, komisyon ve çalışma grupları başkan ve üyeleri hakkında, faaliyet ve hizmetin niteliğine göre, şartları varsa, uzmanlığı gerektiren belirli görevlere ilişkin hükümler veya yayın ve telif mevzuatı uygulanır. **c)** Yüksek Kurum ve bağlı kuruluşlarında başkan, başkan yardımcısı, genel sekreter, kurum ve merkez sekreteri, daire başkanı ve şube müdürü kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Ancak, bu görevlerde çalıştırılacaklar için yükseköğrenim yanında, Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinde belirtilen şartlar aranır. *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* Bu şekilde çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeleri Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Türk Tarih Kurumu

Basımevinde genel hükümlere göre işçi statüsünde personel çalıştırılabilir. **d)** 13.12.1960 tarih ve 160 sayılı Devlet Personel Dairesi Kurulması Hakkında Kanunun 4'üncü maddesi kapsamına giren kurum ve kuruluşlarda çalışmakta olanlardan *(160 sayılı Kanun, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yürürlükten kaldırılmıştır. Aynı hükümler, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesinde yer almıştır. bk. Geçici Süreli Görevlendirme)*; **aa)** Yüksek Kurum Başkanlığı ve bağlı kuruluşlarında görevlendirilen personel, görevlendirildiği sürece kendi kurumlarından aylıksız izinli sayılırlar. Bu personelin Yüksek Kurum Başkanlığı veya bağlı kuruluşlarında geçirdikleri süre, kesenekleri kendileri, karşılıkları da Yüksek Kurum Başkanlığı veya bağlı kuruluşlarınca ödenmek üzere terfi ve emekliliklerinde dikkate alınmak suretiyle meslek, unvan ve sıfatları göz önünde bulundurularak, ayrıldıkları tarihten itibaren kendi kurumlarına boş kadro şartı aranmaksızın dönüşleri yapılır. **bb)** Aylıklarını kendi kuruluşlarından almak suretiyle görevlendirilerek personele bu maddenin (b) fıkrasına göre tespit edilecek ücret veya huzur hakları, Yüksek Kurum Başkanlığı veya bağlı kuruluşları tarafından karşılanır. Üniversiteden görevlendirilecek öğretim elemanlarına verilecek huzur hakları, bunların kurumlarındaki her türlü hakları saklı kalmak, kurumlarındaki özlük haklarından ve döner sermayeden de yararlanmak üzere ödenir. Öğretim elemanlarına ödenecek huzur hakları bağlı oldukları yükseköğretim kurumunun döner sermayesine gelir kaydedilmez. **C – Kurumun Gelir Kaynakları:** 2876 sayılı Kanunun 100'üncü maddesine göre; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve bağlı kuruluşlarının gelir kaynakları şunlardır: **1.** Yüksek Kurumun gelir kaynakları: **a)** Başbakanlık bütçesine her yıl Yüksek Kurum için konulacak ödenekler. **b)** Bağış, yardım ve vasiyetler. **c)** Döner sermaye kârları ve diğer gelirler. **2.** Atatürk Araştırma Merkezinin gelir kaynakları: **a)** Başbakanlık bütçesinden, Yüksek Kurum kanalıyla yapılacak yardımlar. **b)** Atatürk Araştırma Merkezinin hizmet ve faaliyetlerinden elde edilen gelirler. **c)** Atatürk Araştırma Merkezinde yapılan bağış ve yardımlar. **d)** Atatürk Araştırma Merkezinin mal varlığından elde edilen gelirler. **e)** Döner sermaye kârları ve diğer gelirler. **3.** Türk Dil Kurumunun gelir kaynakları: **a)** Atatürk'ün vasiyetine dayalı gelirler. **b)** Türk Dil Kurumunun hizmet ve faaliyetlerinden elde edilen gelirler. **c)** Türk Dil Kurumu mal varlığından elde edilen gelirler. **d)** Türk Dil Kurumuna yapılan bağış ve yardımlar. **e)** Döner sermaye kârları ve diğer gelirler. **f)** Zorunlu hâllerde, Başbakanlık bütçesinden Yüksek Kurum kanalıyla yapılan yardımlar. **4.** Türk Tarih Kurumunun gelir kaynakları: **a)** Atatürk'ün vasiyetine dayalı gelirler. **b)** Türk Tarih Kurumunun hizmet ve faaliyetlerinden elde edilen gelirler. **c)** Türk Tarih Kurumu mal varlığından elde edilen gelirler. **d)** Türk Tarih Kurumuna yapılan bağış ve yardımlar. **e)** Döner sermaye kârları ve diğer gelirler. **f)** Zorunlu hâllerde,

Başbakanlık bütçesinden Yüksek Kurum kanalıyla yapılacak yardımlar. **5.** Atatürk Kültür Merkezinin gelir kaynakları: **a)** Başbakanlık bütçesinden Yüksek Kurum kanalıyla yapılan yardımlar. **b)** Atatürk Kültür Merkezinin hizmet ve faaliyetlerinden elde edilen gelirler. **c)** Atatürk Kültür Merkezine yapılan bağış ve yardımlar. **d)** Atatürk Kültür Merkezinin mal varlığından elde edilen gelirler. **e)** Döner sermaye kârları ve diğer gelirler. 5018 sayılı Kanunla Yüksek Kurum, özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. Bu nedenle, "Başbakanlık bütçesine ödenek konulması ve bu bütçeden yardımların" işlerliği kalmamıştır. **D - Döner Sermaye:** 2876 sayılı Kanunun 102'nci maddesine göre; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı ve bağlı kuruluşlarında döner sermaye işletmeleri kurulabilir. Döner sermaye işletmelerinin toplam sermaye miktarı bir milyar liradır. Bu sermayenin kurulacak döner sermaye işletmeleri arasındaki dağılımı Yüksek Kurum Başkanlığınca yapılır. Döner sermayelere tahsis edilecek taşınır ve taşınmaz değerlerin toplamının döner sermaye miktarını karşılamaması hâlinde aradaki fark Kurumun bütçesine bu amaçla konulacak ödeneklerle karşılanır. Kurumun döner sermaye miktarını bir katı kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Malî yılın bitiminden itibaren dört ay içinde hazırlanacak bilanço ve ekleri ile bütün gelir ve gider belgeleri, denetim için Sayıştaya, bilanço ve eklerinin birer örneği de aynı süre içinde Maliye Bakanlığına gönderilir. **E - Uygulanmayacak Hükümler:** 2876 sayılı Kanunun 101'nci maddesine göre; Yüksek Kurum ve bağlı kuruluşları, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. Maddenin "1050 ve 2490'a tabi olmama" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **F - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **G - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **C - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.*

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Çiftlik Müdürlüğünün Bütçesi: Müdürlüğün tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. **1.** 24.03.1950 tarih ve 5659 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre, Müdürlüğün bütçe yılı takvim yılıdır. Her bütçe yılına ait bilanço, kâr ve zarar hesapları o yıl sonundan itibaren üç ay içinde Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna incelenmek üzere gönderilir. Yüksek Denetleme Kurulunun bu hususta raporu bilanço, kâr ve zarar hesaplarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Bu raporla bilanço ve kâr ve zarar hesapları Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe ve Tarım Komisyonlarından müteşekkil Karma Komisyon tarafından incelenerek Genel Kurulun onayına arz edilir. **2.** 5659 sayılı Kanunun 07.02.1990 tarih ve 3612 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; Müdürlüğün bütçesi her yıl Maliye Bakanlığının olumlu görüşü üzerine, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanarak yürürlüğe konulur. **3.** 5659 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre, Çiftliğin bilançosu zarar gösteren yıllarda bu zarar yedek sermayeden karşılanır. Yedek sermaye ile karşılanamayan kısım, ertesi yıl Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bütçesine konacak yardım ödeneği ile kapatılır. **B – Sermayesi:** 5659 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre, sermayenin yıllık safi gelirinden % 25'i yedek sermaye olarak ayrılır. Onuncu maddeye göre satılacak taşınmaz malların ve satışı kararlaştırılıp işlemi tamamlanmamış arazinin bilanço kıymetleriyle satış bedelleri arasındaki fark doğrudan doğruya yedek sermayeye eklenir. Yedek sermaye ancak 8'inci maddede yazılı maksat için kullanılır. **C – Uygulanmayacak Hükümler:** 5659 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; Müdürlük, özel hukuk esaslarına göre idare olunur. İşlemleri ve harcamaları 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunları hükümlerine tabi değildir. Maddenin "tabi değildir" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **D – Çiftlik Personeli: 1.** 5659 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre; Çiftlik mamurlarıyla aileleri Çiftlik hudutları içindeki Çiftliğe ait konutlarda, Müdürlük tarafından mahallî rayice uygun olarak takdir edilecek kira karşılığında barındırılabilirler. Çitlikte ikametleri işletme icabından olan çeşitli hizmetlilerle sürekli işçiler ve bunların aileleri Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından belirtilecek esaslar dairesinde Müdürlükçe çiftliğe ait yerlerde parasız oturtulabilirler. Madde hükmü, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu hükümleri karşısında, 12'nci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. **2.** 5659 sayılı Kanunun 13'üncü

maddesine göre; Çiftlikte çalışan ve İş Kanununa tabi olmayan sürekli işçilerin işten doğma hastalıkları hâlinde bunlar iki ay müddetle, ücretleri yarım verilmek ve tedavi giderleri ve yol paraları İdare tarafından ödenmek suretiyle tedavi ettirilir. **E - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **F - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ATEŞLİ SİLAHLARIN SATIŞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 10.07.1953 tarih ve 6136 sayılı Kanuna, 12.05.1988 tarih ve 3448 sayılı Kanunla eklenen ek 10'uncu maddeye göre; standart dışı olanlar hariç, demirbaşa kayıtlı ve hâlen personele zimmetli tabancalar bu personele satılır. Standart dışı silahlar İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek esaslar çerçevesinde Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yurt içinde veya yurt dışında serbest piyasada satılır. Bu satışlara ait işlemler, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. *Kanunun satış bedellerinin gelir kaydıyla ilgili hükmü için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* "1050 sayılı Kanuna tabi olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

ATIF YAPMAK: İlişkili bulmak. Yöneltme, çevirme.

ATILIM ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

ATLAYIŞ TAZMİNATININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

AVAN PROJE: Asıl projeden önce yapılan ve yapılacak projeye esas olacak şekilde yapılan taslak proje.

AVANS: Alacağına sayılmak üzere, önceden yapılan ödeme.

AVANSLARIN SAYIŞTAYCA DENETİMİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İkraz, İstikraz, Kredi ve Avansların Sayıştayca Denetimi.*

AVANSLARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. İller Bankasıyla İlgili Hükümler: *13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İller Bankasıyla İlgili Hükümler.* **2. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler. **3. Daimî veya Geçici Görev Hâlinde Yolda veya Göreve Başlamadan Vefat Edenlerin Harcırahı:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Daimî veya Geçici Görev Hâlinde Yolda veya Göreve Başlamadan Vefat Edenlerin Harcırahı.* **4. Harcırahın Ödenmesi ve Mahsubu:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahın Ödenmesi ve Mahsubu.* **5. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Avans:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **6. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **7. Aylıkların Avans Olarak Ödenmesi:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aylıkların Avans Olarak Ödenmesi.* **8. İkraz, İstikraz, Kredi ve Avansların Sayıştayca Denetimi:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İkraz, İstikraz, Kredi ve Avansların Sayıştayca Denetimi.* **9. Sayıştayın Görev ve Yetkisi:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.* **10. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **11. Bağ-Kur'lularla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **12. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **13. Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler.* **14. Yükseköğretim Kanunu Hükümleri:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **15. Devlet İhale Kanunu Hükümleri:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **16. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi:** *28.09.1988 tarih ve 3472 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi.* **17. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **18. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler:** *02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler.* **19. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **20. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili**

Hükümler: *587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **21. Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **22. Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **23. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.* **24. Bütçelerin Uygulama Esasları:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.* **25. Harcama Yapılması:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.* **26. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **27. Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullandırılması:** *27.12.2006 tarih ve 5570 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullandırılması.* **28. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **29. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Alınan Avanslar (34).* ***b)*** *Alınan Avanslar (44).* ***c)*** *Amortisman ve Tükenme Payı Uygulaması.* ***d)*** *Bütçe Gider Hesapları.* ***e)*** *Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı.* ***f)*** *Emanet Yabancı Kaynaklar.* ***g)*** *Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar.* ***h)*** *Maddî Duran Varlıklar.* ***i)*** *Ön Ödemeler.* ***j)*** *Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar.* ***k)*** *Yabancı Kaynaklara İlişkin İlkeler.* **30. Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Dış Temsilciliklerce Yapılan Harcamalara İlişkin Bedellerin Ödenmesi.* ***b)*** *Er ve Erbaş Harçlıkları ve Tayın Bedellerinin Ödenmesi.* ***c)*** *Görev Zararları ve Hazine Yardımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi.* ***d)*** *Onay Belgesi.* ***e)*** *Ödeme Belgeleri ve Bağlanacak Kanıtlayıcı Belgeler.* ***f)*** *Yolluklara İlişkin Diğer Hükümler.* **31. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **32. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında*

Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.

AVANS VERİLMESİ: *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

AVDET: Dönme, deri gelme, dönüş.

AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK PROGRAMLARI MERKEZİNİN BÜTÇESİ VE PERSONEL ÇALIŞTIRMASI: A – Bütçesi: Merkezin tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. **B – Personel Çalıştırması:** 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 31.07.2003 tarih ve 4968 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci maddede yer alan hükümler şöyledir: **1.** Devlet Planlama Teşkilatı ile ilgili olmak üzere Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı kurulmuştur. **2.** Merkezde hizmetler, sözleşmeli personel eliyle yürütülür. Merkezde bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 ve 35'inci maddelerinde belirtilen usul ve esaslara göre kamu kurum ve kuruluşları ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının diğer birimlerinden sözleşmeli personel istihdam edilebilir. **3.** Hâkim ve savcıların Merkezde görevlendirilmesi durumunda kendilerinin muvafakatleri alınır. Yabancı uzmanlar da sözleşmeli olarak istihdam edilebilir. **4.** Merkez, Avrupa Birliği eğitim ve gençlik programlarının tanıtımı amacıyla toplam yetmiş kişiyi geçmemek üzere geçici süre ile rehberler görevlendirebilir. **5.** Rehberler hariç olmak üzere Merkezde her ne şekilde olursa olsun istihdam edilecek personel sayısı yüz kişiden fazla olamaz. Hizmet sürelerinin değerlendirilmesi genel hükümlere göre yapılır. **6.** Emeklilik işlemlerinde, Merkez Başkanına genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdürler için, genel koordinatörlere ise daire başkanı için öngörülmüş bulunan temsil, makam, görev ve benzeri tazminatlar ile diğer malî ve sosyal haklar aynen uygulanır. Diğer görevlilere 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre girebilecekleri sınıflardaki benzer görevlerin aynı kadro, unvan ve derecesi için belirlenmiş ek gösterge rakamları, temsil, makam, görev ve benzeri tazminatlarla diğer malî ve sosyal haklar aynen uygulanır. **7.** Kamu kurum ve kuruluşlarından yukarıda sayılan pozisyonlarda istihdam edilen kamu görevlileri, görevleri sona erdiğinde kurumlarında mükteseplerine uygun bir göreve atanırlar. **8.** Sözleşmeli personele verilecek her türlü ödemeler dâhil net ücretler; Merkez Başkanına Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında görev yapan genel müdürler için, genel koordinatörlere Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında görev yapan daire başkanları için, program ve destek birimleri koordinatörleri ile uzmanlara planlama uzmanları için ve diğer görevlilere ise Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığındaki benzer görevler için öngörülmüş bulunan ücretleri aşmamak kaydıyla, Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu bakan tarafından belirlenir. **9.** Geçici

süreyle görevlendirilecek rehberlere verilecek yevmiye, Türkiye ve Avrupa Birliğindeki kıstaslar çerçevesinde, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Yönlendirme ve İzleme Komitesinin kararı ve Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu bakanın onayıyla belirlenir. **10.** Merkezde çalışan personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık giderleri, kamu görevlilerine uygulanan genel hükümler çerçevesinde karşılanır. **11.** Merkezin gelirleri, her yıl Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesine konulacak programlara katkı payı, Avrupa Komisyonunun tahsis edeceği malî yardımlar ile faiz, bağış gibi diğer gelirlerden oluşur. Katkı payı ve Avrupa Komisyonunun tahsis edeceği malî yardım, Merkez adına açılacak banka hesaplarında tutulur. Maliye Bakanlığı katkı payını, her yıl Ocak ve Temmuz aylarında iki eşit taksit hâlinde bu hesaplara aktarır. Komisyon tarafından bu hesaplara aktarılan malî yardımın kullanılamayan kısmı, Komisyona iade edilir. Bu kaynağın nemalandırılması hâlinde, nemanın Komisyonun tahsis ettiği malî yardıma tekabül eden miktarı, Komisyon adına Merkez tarafından muhafaza edilir ve talep edildiği takdirde Komisyona iade edilir. Komisyonun tahsis ettiği malî yardım dışında kalan gelir-gider fazlası ise, bir sonraki yıl kullanılmak üzere Merkez adına açılan hesaplarda tutulur. Merkezin bütçesi ve harcama usulleri genel ve katma bütçeli *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* kurum ve kuruluşların tabi olduğu hükümlere tabi değildir. Bütçe malî yıl itibarıyla Başkanlıkça hazırlanır, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Yönlendirme ve İzleme Komitesinin kararı ve Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu bakanın onayıyla yürürlüğe girer. Merkezin gelir ve giderleri Sayıştay denetimine tabidir. **12.**540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 31.07.2003 tarih ve 4968 sayılı Kanunla eklenen geçici 7'nci maddeye göre; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bünyesinde bulunan Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi Başkanlığının yürüttüğü tüm iş ve işlemler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, Merkez tarafından yürütülür ve anılan Daire Başkanlığında görevli personel, Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu bakan tarafından Merkezdeki pozisyonlarda görevlendirilerek kendileriyle sözleşme yapılır. Devlet Planlama Teşkilatında, 28.07.1967 tarih ve 933 sayılı Kalkınma Planının Uygulanması Esaslarına Dair Kanun hükümlerine göre sözleşmeli olarak istihdam edilenlerden Merkez Başkanlığında görevlendirilmiş olup, sözleşmeleri Merkez Başkanlığınca yenilenmeyen personel, istekleri hâlinde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığındaki görevlerine dönebilirler.

AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER:

A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Personel Rejimi:** 27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı

Kanunun 4'üncü maddesinde yer alan hükümler şöyledir: Avrupa Birliği Genel Sekreterliği personeli, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. Avrupa Birliği uzman ve uzman yardımcıları hakkında 14.04.1989 tarih ve 367 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4'üncü maddesi hükümleri uygulanır. Avrupa Birliği Genel Sekreterliği mütercim kadrolarına atanan personel bu kadrolar karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Bu suretle çalıştırılacakların, çalıştırılma usul ve esasları ile ücret ve diğer malî hakları Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir. Sözleşmeli olarak istihdam edilecek personel istekleri üzerine, Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgilendirilir. Genel ve katma bütçeli daireler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, belediyeler ve il özel idareleri, sermayesinin yarıdan fazlası kamuya ait kuruluşlar, iktisadî Devlet teşekkülleri ve kamu iktisadî kuruluşları ile bunlara bağlı ortaklıklar ve müesseselerde Avrupa Birliği ile ilgili alanlarda çalışanlar veya çalışmış olanlar; kurumlarının muvafakatiyle, aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla Avrupa Birliği Genel Sekreterliğinde geçici olarak görevlendirilebilir. Bu personel, kurumlarından maaşlı izinli sayılır. İzinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgili özlük hakları kurumlarında devam eder. Üniversite öğretim elemanları, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38'inci maddesine göre, Avrupa Birliği Genel Sekreterliğinde görevlendirilebilir. **C - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Makam Tazminatı.* ***c)*** *Zam ve Tazminatlar.* **D - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

AVRUPA BİRLİĞİ UYUM KOMİSYONUNUN YOL GİDERLERİ: 15.04.2003 tarih ve 4847 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; Avrupa Birliği Uyum Komisyonu çalışmaları ile ilgili olarak, yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyonun kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır.

AVRUPA BİRLİĞİ UZMANLIĞI VE UZMAN YARDIMCILIĞINDA SÖZLEŞMELİ PERSONEL ÇALIŞTIRILMASI: 367 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4'üncü maddesine göre; Avrupa Birliği uzmanlığı ve Avrupa Birliği uzman yardımcılığı hizmetlerinde kadro karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Kadro

karşılık gösterilmek kaydıyla çalıştırılacakların sayısı, sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve yapılacak diğer ödemeler, Bakanlar Kurulunca belirlenir.

AVRUPA BİRLİĞİ VE ULUSLARARASI KURULUŞLARIN KAYNAKLARINDAN ALINAN HİBELERİN ÖZEL HESAPLARDAN İZLENMESİ: *17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

AVUKATLARDAN HİZMET SATIN ALINMASI: 08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanunun 22'nci maddesine, 12.12.2003 tarih ve 5020 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre, ihtisas gerektiren ve ihtiyaç duyulan hâllerde; ilgili bakanlığın teklifi üzerine, Bakanlar Kurulu kararıyla 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesinin (h) bendi hükmüne göre serbest avukatlardan veya avukatlık ortaklıklarından hizmet satın alınabilir. 4353 sayılı Kanunun 12.12.2003 tarih ve 5020 sayılı Kanun ve 16.07.2004 tarih ve 5228 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre, ihtisas gerektiren ve ihtiyaç duyulan hâllerde; Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla, 4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesinin (h) bendi hükmüne göre serbest avukatlardan veya avukatlık ortaklıklarından hizmet satın alınabilir. Milletlerarası yargı organlarında Devletin taraf olduğu davalar ile milletlerarası tahkim yoluyla çözümlenmesi öngörülen ve Hazine avukatlarınca takibine imkân bulunamayan uyuşmazlıklarla ilgili davalarda da; Devleti ve genel bütçeli daireleri temsil etmek ve savunmak üzere, Türk ve yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından ilgili idarelerce 4734 sayılı Kanunun 22'nci maddesinin (h) bendi hükmüne göre hizmet satın alınabilir.

AVUKATLIK HİZMET BEDELLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 40'ıncı maddesine göre; avukatlık hizmet bedellerinin ödenmesinde, aşağıda belirtilen belgeler aranır: **A –** 04.07.1934 tarih ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile 01.04.1961 tarih ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu hükümlerine göre hakkında dava açılan kişiler için tutulan avukat ücretlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** İlgili bakanın onayını taşıyan özel komisyon kararı. **2.** Fatura. **B -** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamına giren ve görevleri nedeniyle haklarında kamu davası açılmış olup da beraat edenlerin avukatlık ücretleri ve diğer masraflarının ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** İlgilinin beraat ettiğine ilişkin kesinleşmiş mahkeme kararı. **2.** Dava ile ilgili yapılan masraflara ait fatura. **C –** 12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu uyarınca, terörle mücadelede görev alanlar için tutulan avukatlara yapılacak ücret ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Fatura. **D –** 08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanunun 22 ve

36'ncı maddeleri uyarınca satın alınan avukatlık hizmet bedellerinin ödenmesinde, bu Yönetmeliğin "Çeşitli Hizmet Alımları" başlıklı 46'ncı maddesinde belirtilen belgeler aranır. Ancak ihtisas gerektiren ve ihtiyaç duyulan hâllerde, 4353 sayılı Kanunun 36'ncı maddesinin birinci fıkrası gereğince, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesinin (h) bendine göre satın alınan avukatlık hizmet bedelleri ödemelerinde ayrıca Bakanlar Kurulu kararı aranır.

AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; avukatlık hizmetleri sınıfı, özel kanunlarına göre avukatlık ruhsatına sahip, baroya kayıtlı ve kurumlarını yargı mercilerinde temsil yetkisini haiz olan memurları kapsar.

AYIRT ETME GÜCÜ: *22.11.2001 tarih ve 4721 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temyiz Kudreti.*

AYLIĞIN ÖDEME ZAMANI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

AYLIĞIN ÖDEME ZAMANI VE ESASLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değiştirilen ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle hükümler eklenen 164'üncü maddesine göre, memurlara aylıkları her ayın başında peşin ödenir. Emekliye ayrılma ve ölüm hâllerinde o aya ait peşin ödenen aylık, geri alınmaz. Sözleşmeli personelin ücretleri sözleşme şartlarına göre, geçici personelin gündelikleri gün hesabıyla hafta veya ay sonlarında ödenir. Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu hükümlerine göre almakta bulunan Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri (Sözleşmeli statüdeki personel dâhil) ile kamu ve özel kesimde iş kanunlarına göre istihdam edilen işçilere, çeşitli adlar altında yapılan nakdî ve aynî nitelikteki tüm ödemelerin hesaplanma kolaylığını ve basitliğini sağlamak amacıyla, bordro düzenlemesine, tahakkuk ve ödeme işlem ve sürelerine ilişkin esas ve usulleri tespit etmeye, aydan daha kısa ya da daha uzun sürelerde yapılan ödemelerin aylık dönemler itibarıyla tahakkuk ettirilmesi ve ödenmesine karar vermeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. Üçüncü fıkra kapsamına giren personelin her türlü özlük haklarının ve tahakkuk işlemlerinin belli merkezlerden yapılabilmesi ve ödemelerin bankacılık sistemi aracılığı ile gerçekleştirilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmaya ve gerekli tedbirleri almaya, Maliye Bakanlığı yetkilidir. *Ayrıca, aylıkların ayın on beşinde ödenmesi konusunda, 28.09.1988 tarih ve 3472 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi.*

AYLIK: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 147'nci maddesine göre; bu Kanuna tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında, kadroya

dayanılarak ay itibarıyla ödenen para.

AYLIK: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

AYLIKLARIN AVANS OLARAK ÖDENMESİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanuna, 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 24'üncü maddeye göre; aylıklarını personel kanunlarına göre almakta olanlara, müteakip ayın aylığına mahsuben Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenecek esaslar dâhilinde avans ödenebilir. Bu şekilde yapılacak avans ödemeleri, ait olduğu aylıkla birlikte kanunî kesintilere tabi tutulur ve ilgililerin ölümü hâlinde geri alınmaz.

AYLIKLARIN AYIN ON BEŞİNDE VERİLMESİ: 28.09.1988 tarih ve 3472 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu hükümlerine göre almakta bulunan Devlet memurları ile diğer kamu görevlilerinin (Sözleşmeli statüdeki personel dâhil) aylık veya sözleşme ücretleri, ilki 15.10.1987 tarihinde olmak üzere her ayın 15'inde ödenir. Aylıklarla birlikte ödenen zam ve tazminatlar, ödenekler, tayın bedeli, yakacak yardımı ile aylıklara ilişkin hükümler dairesinde ödenmesi öngörülen sair hak edişler hakkında da yukarıdaki şekilde işlem yapılır (657 sayılı Kanunun "yakacak yardımı"nı düzenleyen 213'üncü maddesi, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yürürlükten kaldırılmıştır). Devlet memurları ile diğer kamu görevlilerine ilişkin kanunlarda yer alan "ay başı" ibareleri "ayın on beşi" olarak uygulanır. Kanunun 2'nci maddesine göre; sürekli görevle yurt dışına gönderilenlerle aylıkları yurt dışına transfer edilenler hakkında mevcut uygulamaya devam olunur. Kanunun 3'üncü maddesine göre; ilgililere 15 Aralık/l4 Ocak dönemleri için bu Kanun hükümleri dairesinde yapılacak ödemelerin yarısı ödemenin yapıldığı yıl bütçesine gider kaydolunur, kalanı ise avans hesaplarına alınarak müteakip malî yılbaşında bütçeye gider yazılır. Kanunun 4'üncü maddesine göre, kamu kurum ve kuruluşlarında işçi statüsünde çalışanların aylık ücretlerinin ödenmesinde de yukarıdaki hükümler dairesinde işlem yapılır.

AYLIKLARINI 657, 926, 2802 ve 2914 SAYILI KANUNLARA GÖRE ALMAYANLARIN EK GÖSTERGELERİ: 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 30'uncu maddesine göre; aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ek ve değişikliklerine, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa göre almayan personele özel mevzuatları gereği daha yüksek bir tespit yapılmadıkça, genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdürler için belirlenen ek gösterge rakamını geçmemek üzere, ifa ettikleri görevleri itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre

girebilecekleri sınıflardaki benzer görevlerin aynı kadro, unvan veya derecesi için belirlenmiş olan ek göstergeler uygulanır.

AYLIKLARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler: *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **2. Köy Korucularıyla İlgili Hükümler:** *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.* **3. Çalıştırılanlara Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması:** *22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Kanun, 13.06.1952 tarih ve 5953 sayılı Kanun, 20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanun ve 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması.* **4. Devlet Davalarındaki Vekâlet Ücretleriyle İlgili Hükümler:** *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.* **5. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler:** *08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler.* **6. Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfındakilere Ek Ödeme:** *09.06.1930 tarih ve 1700 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfındakilere Ek Ödeme.* **7. Maaş ve Ücretlerden Haciz Yoluyla Kesinti:** *09.06.1932 tarih ve 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maaş ve Ücretlerden Haciz Yoluyla Kesinti.* **8. Kefalet Sandığıyla İlgili Hükümler:** *02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kefalet Sandığı.* **9. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Bomba İmha Tazminatı Ödenmesi:** *04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Bomba İmha Tazminatı Ödenmesi.* **10. İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *16.06.1939 tarih ve 3645 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **11. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **12. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **13. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **14. Harcırah Hesabında Esas Tutulacak Aylıklar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırah Hesabında Esas Tutulacak Aylıklar.* **15. Orman Kadastro Komisyonları ve Amenajman Heyetlerine Ödemeler:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Orman Kadastro Komisyonları ve Amenajman Heyetlerine Ödemeler. **16. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler.* **17. Afetlerde Görev Alanlara Ödemeler:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **18. Yabancı Ülkelerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması:** *16.12.1960 tarih ve 168 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması.* **19. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.1961 tarih ve 205 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **20. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Ödemeler:** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Personeline Ödemeler.* **21. Maliye Bakanlığı Mensuplarına Ek Ödeme:** *04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maliye Bakanlığı Mensuplarına Ek Ödeme ve Fazla Çalışma Yaptırılması.* **22. Er ve Erbaş Harçlıkları:** *23.02.1961 tarih ve 257 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Er ve Erbaş Harçlıkları.* **23. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.08.1961 tarih ve 351 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler.* **24. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **25. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler:** *14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler.* **26. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **27. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***1.*** *Açıktan Atanmada Aylığa Hak Kazanma.* ***2.*** *Aday Memurların Aylıkları.* ***3.*** *Aylığın Ödeme Zamanı ve Esasları.* ***4.*** *Aylık.* ***5.*** *Aylıkların Avans Olarak Ödenmesi.* ***6.*** *Aylıksız İzin.* ***7.*** *Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu Tarafından Yurt Dışında Görevlendirme.* ***8.*** *Derece Aylığı.* ***9.*** *Derece Değişikliğinde Aylığa Hak Kazanma.* ***10.*** *Derece Değişikliğinde Verilecek Aylık.* ***11.*** *Derecelerin İlk ve En Yüksek Kademe Aylıkları.* ***12.*** *Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* ***13.*** *Devlet Memurları Kanununun Malî Hükümlerinin Kapsamı.* ***14.*** *Disiplin Cezası Olarak Aylıktan Kesme ve Kademe İlerlemesinin Durdurulması.* ***15.*** *Ek Göstergeler.****16.*** *Geçici Süreli Görevlendirme.* ***17.*** *Görevden Uzaklaştırma.* ***18.*** *Görev Yeri Değiştirilenlerden Eski Görevlerine*

Devamları Tebliğ Edilenlerin Aylıkları. ***19.*** *Görev Yeri Değiştirilen Memurların Aylıkları.* ***20.*** *Göstergeler.* ***21.*** *Hazarda Eğitim ve Manevra İçin Silahaltına Alınanların Aylıklarının Ödenmesi.* ***22.*** *İzin veya Geçici Görevde İken Görev Yeri Değiştirilen Memurların Aylıkları.* ***23.*** *Kademe Aylığı.* ***24.*** *Kademe İlerlemesinde Aylığa Hak Kazanma.* ***25.*** *Kademe İlerlemesinde Verilecek Aylık.* ***26.*** *Kademe İlerlemesi Şartları ve Onay Mercii.* ***27.*** *Kadroları Kaldırılan Devlet Memurları.* ***28.*** *Katsayı.* ***29.*** *Makam Tazminatı.* ***30.*** *Memurlara Ödenecek Aylık Tutarları.* ***31.*** *Memurların Dış Memleketlere Gönderilmesi ve Yükümlülükleri.* ***32.*** *Millî İstihbarat Teşkilatında Sözleşmeli İstihdam.* ***33.*** *Sayman ve Sayman Mutemetlerinin Devir Süreleri ve Aylıkları.* ***34.*** *Seferde Muvazzaflık Hizmeti Dışında Silahaltına Alınan Memurların Aylıklarının Ödenmesi.* ***35.*** *Seferde veya Talim ve Manevra İçin Hazarda Silahaltına Alınanların Askerlik Sürelerinin Kademe ve Derece İntibakları.* ***36.*** *Sefer Hâline Geçişte Silahaltında Bulunan Memurların Aylıkları.* ***37.*** *Silahaltına Alınmazdan Önce Kadrolarından Açıkta Bulunanların Aylıkları.* ***38.*** *Sürekli Görevle Yurt Dışında Bulunan Memurların Aylıkları.* ***39.*** *Vekâlet Görevinin Fiilen Yapılması Şartı.* ***40.*** *Vekâlet Görevi ve Aylık Verilmesinin Şartları.* ***41.*** *Vekâlet, İkinci Görev Aylık ve Ücretleri ile Diğer Ödemeler.* ***42.*** *Yabancı Bir Memleket veya Uluslararası Kuruluşta Hizmet Alma.* ***43.*** *Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarda Bazı Durumlarda Eşe Ödeme.* ***44.*** *Yurt Dışında Aylıklar.* ***45.*** *Yurt Dışında Görevli Memurlardan Farklı Katsayılı Memlekete Atananların Aylıkları.* ***46.*** *Yurt Dışındaki Memurlardan Geçici Görevle Merkeze Çağrılanların Aylıkları.* ***47.*** *Yükselinebilecek Derecenin Üstünde Bir Dereceye Yükselme.* ***48.*** *Zam ve Tazminatlar.* **28. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları:** *14.07.1966 tarih ve 772 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları.* **29. Saymanlarla Diğer Görevliler Hakkında Uygulanacak Cezalar:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Saymanlarla Diğer Görevliler Hakkında Uygulanacak Cezalar.* **30. Hesap Vermeyen Saymanlar:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hesap Vermeyen Saymanlar.* **31. Saymanlıkların ve Saymanların Sayıştaya Bildirilmesi:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Saymanlıkların ve Saymanların Sayıştaya Bildirilmesi.* **32. Gemi Adamlarına Ödenen Kıdem Tazminatı:** *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı.* **33. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **34. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler:** *21.12.1967 tarih ve 969 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **35. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı:** *24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı. **36. Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler:** *14.01.1970 tarih ve 1211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler.* **37. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.07.1970 tarih ve 1309 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **38. Sıkıyönetim Hizmet Zammı ve Tayın Bedeli Ödenmesi:** *13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sıkıyönetim Hizmet Zammı ve Tayın Bedeli Ödenmesi.* **39. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı:** *25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı.* **40. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **41. Afet Bölgelerinde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler:** *07.09.1971 tarih ve 1480 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Bölgelerinde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler.* **42. Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler***: 27.06.1972 tarih ve 1600 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler.* **43. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar:** *01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar.* **44. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri:** *29.08.1977 tarih ve 2108 sayılı Yasanın ilgili hükümleri için bk. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri.* **45. Tayın Bedeli Verilmesi:** *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.* **46. Uyuşmazlık Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *12.06.1979 tarih ve 2247 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uyuşmazlık Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **47. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **48. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hükümleri:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **49. Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Hükümleri:** *31.12.1980 tarih ve 2368 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Hükümleri.* **50. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler:** *01.04.1981 tarih ve 2443 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler.* **51. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması:** *23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması.* **52. Hâkimler ve**

Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerine Ödeme: *13.05.1981 tarih ve 2461 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerine Ödeme.* **53. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler.* **54. Yükseköğretim Kanunu Hükümleri:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* ***b)*** *Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **55. Su ve Kanalizasyon İdareleriyle İlgili Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **56. Danıştayla İlgili Hükümler:** *06.01.1982 tarih ve 2575 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Danıştayla İlgili Hükümler.* **57. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* **58. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler:** *14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler.* **59. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **60. Sahil Güvenlik Komutanlığıyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler.* **61. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Askerî Yargı Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* ***b)*** *Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* ***c)*** *Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **62. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.04.1983 tarih ve 2813 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.* **63. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **64. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları Üyelerine Ödemeler:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları Üyelerine Ödemeler.* **65. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **66. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *17.08.1983 tarih ve 2879 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler.* **67.**

Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **68. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **69. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler:** *17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler.* **70. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri:** *17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri.* **71. Olağanüstü Hâllerde Ödemeler:** *25.10.1983 tarih ve 2935 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâllerde Ödemeler.* **72. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **73. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler:** *09.11.1983 tarih ve 2945 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler.* **74. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **75. Sayıştay Denetçilerinin Yüce Divanda Çalıştırılması:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Siyasî Partilerin Anayasa Mahkemesince Denetiminde Sayıştayın Yardımı.* **76. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **77. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler:** *17.11.1983 tarih ve 2955 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler.* **78. Askerî Hastane Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler:** *17.11.1983 tarih ve 2957 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Hastane Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **79. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Aylıklardan Kesinti Yapması:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri.* **80. Yurt Dışı Sağlık Birimlerindeki Aylıklar:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışı Sağlık Birimlerindeki Aylıklar.* **81. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **82. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **83. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin**

Ödeneği: *09.10.1984 tarih ve 3054 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödeneği.* **84. Başbakan ve Bakanların Ödenekleri ile Yollukları:** *09.10.1984 tarih ve 3055 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakan ve Bakanlarla Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları.* **85. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **86. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca, Sınaî Alandaki Teknolojik Gelişmeleri Teşvik Etmek Amacıyla Yapılan Ödeme:** *08.01.1985 tarih ve 3143 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca, Sınaî Alandaki Teknolojik Gelişmeleri Teşvik Etmek Amacıyla Yapılan Ödeme.* **87. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleriyle İlgili Hükümler:** *09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleriyle İlgili Hükümler.* **88. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.* **89. Yurt Dışındakilerin Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi:** *08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi.* **90. Millî Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarındaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler:** *10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarındaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler.* **91. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **92. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünü İlgilendiren Hükümler:** *08.01.1986 tarih ve 3254 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **93. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **94. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **95. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması:** *28.05.1986 tarih ve 3292 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması.* **96. Yüksek Hâkimlik Tazminatı:** *270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı.* **97. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri.* **98.**

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler: *21.06.1987 tarih ve 3402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **99. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler:** *285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler.* **100. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **101. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri:** *28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri.* **102. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi:** *28.09.1988 tarih ve 3472 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi.* **103. Kara Sınırlarının Korunmasında Görev Alanlara Ödemeler:** *10.11.1988 tarih ve 3497 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kara Sınırlarının Korunmasında Görev Alanlara Ödemeler.* **104. Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri.* **105. Diğer Kurumlarda Vekâleten veya Geçici Olarak Görevlendirilen ve Kadro Aylıklarını Kendi Kurum veya Kuruluşlarından Alanlarla İlgili Hükümler:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Diğer Kurumlarda Vekâleten veya Geçici Olarak Görevlendirilen ve Kadro Aylıklarını Kendi Kurum veya Kuruluşlarından Alanların, İlgili Kurum Ödemelerinden Yararlanamamaları.* **106. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **107. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **108. Görev Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Görev Tazminatı.* **109. İç Denetçilere Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçilere Ek Ödeme Yapılması.* **110. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı:** *27.06.1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı.* **111. Yabancı Dil Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yabancı Dil Tazminatı.* **112. Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler:** *388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler.* **113. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **114. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığını İlgilendiren Hükümler:** *12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi*

Başkanlığıyla İlgili Hükümler. **115. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları:** *26.10.1990 tarih ve 3671 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları.* **116. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **117. Adlî Personel ve Devlet Davalarını Takip Edenlere Ödenen Harcırah:** *08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.* **118. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **119. Öğretmenlerin Aylıksız Atanması ve Yer Değiştirmesi:** *30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmenlerin Aylıksız Atanması ve Yer Değiştirmesi.* **120. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler:** *497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler.* **121. Radyo ve Televizyon Üst Kurulunu İlgilendiren Hükümler:** *13.04.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler.* **122. Aylıklarını 657, 926, 2802 ve 2914 Sayılı Kanunlara Göre Almayanların Ek Göstergeleri:** *527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Aylıklarını 657, 926, 2802 ve 2914 Sayılı Kanunlara Göre Almayanların Ek Göstergeleri.* **123. Özelleştirilen İdarelerdeki Personelin Özlük Hakları:** *527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özelleştirilen İdarelerdeki Personelin Özlük Hakları.* **124. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **125. Dışişleri Bakanlığı Mensuplarına Ödemeler:** *24.06.1994 tarih ve 4009 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Dışişleri Bakanlığı Mensuplarına Ödemeler.* **126. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **127. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları:** *07.12.1994 tarih ve 4054 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları.* **128. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **129. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Personeline Ödemeler:** *23.02.1995 tarih ve 4077 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Personeline Ödemeler.* **130. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **131. Tabiî Afetler**

Nedeniyle Yapılan Yardımlar: *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **132. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **133. İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **134. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler:** *587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **135. Türk Akreditasyon Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *27.10.1999 tarih ve 4457 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Akreditasyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **136. Gümrük Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gümrük Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **137. Temsil Tazminatı:** *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı.* **138. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler.* **139. Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **140. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **141. Polis Akademisindeki Ek Ödeme:** *25.04.2001 tarih ve 4652 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Polis Akademisinde Ek Ödeme ve Döner Sermaye İçin Uygulanmayacak Hükümler.* **142. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **143. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **144. Teknoloji Geliştirme Bölgeleriyle İlgili Hükümler:** *26.06.2001 tarih ve 4691 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Teknoloji Geliştirme Bölgeleriyle İlgili Hükümler.* **145. Makam Tazminatının Ödenmesinde Önlisans Mezunlarının Durumu:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Makam Tazminatının Ödenmesinde Önlisans Mezunlarının Durumu.* **146. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı.* **147. Temsil ve Görev Tazminatlarının Dikkate Alınmayacağı Durumlar:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Temsil ve Görev Tazminatlarının Dikkate Alınmayacağı Durumlar.* **148. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme**

Kurumuyla İlgili Hükümler: *03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **149. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **150. Kültür ve Turizm Uzmanlarına Ek Ödeme:** *16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Uzmanlarına Ek Ödeme.* **151. Çevre ve Orman Bakanlığıyla İlgili Hükümler:** *01.05.2003 tarih ve 4856 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çevre ve Orman Bakanlığıyla İlgili Hükümler.* **152. İşçi Ücretlerinin Hak Edişten Ödenmesi:** *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Hak Edişlerden Ödenmesi.* **153. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **154. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler:** *25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler.* **155. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **156. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **157. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler:** *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **158. Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkan ve Üyelerine Ödeme:** *25.05.2004 tarih ve 5176 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkan ve Üyelerine Ödeme.* **159. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler:** *10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler.* **160. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **161. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.11.2004 tarih ve 5256 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **162. Aile Hekimi Çalıştırılması ve Ödemeleri:** *24.11.2004 tarih ve 5258 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile Hekimi Çalıştırılması ve Ödemeleri.* **163. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **164. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *İl Özel*

İdarelerinde Ek Ödeme. ***b)*** *İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **165. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **166. Mahallî İdare Birlikleriyle İlgili Hükümler:** *26.05.2005 tarih ve 5355 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mahallî İdare Birlikleriyle İlgili Hükümler.* **167. Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşlarında Aylıklar:** *07.06.2005 tarih ve 5362 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşlarında Aylık Ücretler ve Huzur Hakları.* **168. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **169. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **170. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **171. Türkiye İstatistik Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **172. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler:** *10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler.* **173. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **174. Emeklilere Ek Ödeme:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **175. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **176. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **177. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansıyla İlgili Hükümler:** *21.06.2006 tarih ve 5523 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli.* **178. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *21.09.2006 tarih ve 5544 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **179. Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında Ek Ödeme:** *11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında Ek Ödeme.* **180. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım*

ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler. **181. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri:** *24.05.2007 tarih ve 5668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri.* **182. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **183. Vakıflar Genel Müdürlüğünde Aylıklar:** *20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **184. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması:** *24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması.* **185. Vatanî Hizmet Aylıklarıyla İlgili Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Hükümleri:** *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.* **186. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **187. Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **188. Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin İlgili Hükümler:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Aylık Ödemeleri.* ***b)*** *Başbakan ve Bakan Ödeneklerinin Ödenmesi.* ***c)*** *Er ve Erbaş Harçlıkları ve Tayın Bedellerinin Ödenmesi.* ***d)*** *İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.* ***e)*** *Sözleşmeli Personel Ücretlerinin Ödenmesi.* ***f)*** *Yabancı Dil Tazminatının Ödenmesi.* ***g)*** *Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.* **189. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **190. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

AYLIK ÖDEMELERİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 9'uncu maddesine göre; aylık ve aylıkla birlikte ödenen hak edişler için Aylık Bordrosu veya Yurt Dışı Aylık Bordrosu (Örnek 8 veya 8/A) ve Personel Bildirimi (Örnek 9) ile duruma göre ödemenin yapıldığı ilk aya ait ödeme belgesine aşağıda belirtilen belgeler bağlanır: **A -** İlk atamalarda, atama onayı ve işe başlama yazısı. **B -** Naklen atamalarda,

atama onayı, işe başlama yazısı ve Personel Nakil Bildirimi (Örnek 10); askerî personelin naklen atamalarında (10/A) örnek numaralı Ayrılış ve Katılış Bildirimi. **C** - Terfilerde, terfi onayı. Otomatik olarak yapılan kademe ilerlemelerinde terfi onayı aranmaz. **D** - Görevden uzaklaştırmalarda, yetkili makamın onayı veya yazısı. **E** - Görevden uzaklaştırılmış olanların göreve iadelerinde, yetkili makamın onayı ve göreve başlama yazısı. **F** - Görevden uzaklaştırılmış olanların açıkta kaldıkları sürelere ait aylıklarının ödenmesinde, harcama talimatı. **G** - Ücretli vekâletlerde, vekâlet onayı ve işe başlama yazısı. **H** - İkinci görev ödemelerinde, ikinci görev onayı ve işe başlama yazısı. **İ** - Aylıksız izin ve askerlik dönüşü yeniden işe başlamalarda, işe başlama yazısı. Malî yılın ilk ayına ait ödemelerde, personelin kıdem aylığına esas hizmet sürelerini gösteren insan kaynakları birimince onaylı listenin ödeme belgesine bağlanması gerekir. Diğer aylarda ise, durumunda değişiklik olanların listesi ödeme belgesine bağlanır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin muhtelif okullarından mezun olanların atama onayları, ikinci aya ait ödeme belgesine bağlanır.

AYLIKSIZ İZİN: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 562 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 14.07.2004 tarih ve 5223 sayılı Kanun ve 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla değişik 108'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A** - Devlet memurunun bakmaya mecbur olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya önemli bir hastalığa tutulmuş olması hâllerinde, bu hâllerin raporla belgelendirilmesi şartıyla Devlet memurlarına, istekleri üzerine en çok altı aya kadar aylıksız izin verilebilir. Aynı şartlarla bu süre bir katına kadar uzatılabilir. **B** - Devlet memurlarına on hizmet yılını tamamlamış olmaları ve istekleri hâlinde, memuriyet süreleri boyunca ve bir defada kullanılmak üzere altı aya kadar aylıksız izin verilebilir. Ancak, sıkıyönetim veya olağanüstü hâl ilan edilen bölgelere veya kalkınmada öncelikli yörelere 72'nci madde gereğince belli bir süre görev yapmak üzere mecburî olarak sürekli görevle atananlar hakkında bu bölgelerdeki görev süreleri içinde bu fıkra hükmü uygulanmaz. **C** - Doğum yapan memurlara istekleri hâlinde, 104'üncü maddenin (A) bendinde belirtilen sürelerin bitiminden itibaren on iki aya kadar aylıksız izin verilir. **D** - Yetiştirilmek üzere (Bursla gidenler dâhil) yurt dışına Devlet tarafından gönderilen öğrenci ve memurlarla yurt içine ve yurt dışına sürekli görevle atanan memurların eşlerine, memuriyetleri süresince her defasında bir yıldan az olmamak üzere en çok sekiz yıla kadar aylıksız izin verilebilir. Bunların dönüşlerinde, bu Kanunun 72'nci maddesi çerçevesinde, görev yerlerine bağlı olmaksızın atamaları yapılır. **E** - Aylıksız izin süresinin bitiminden önce mazeretini gerektiren sebebin kalkması hâlinde, memur derhâl görevine dönmek zorundadır. Mazeret sebebinin kalkması hâlinde veya aylıksız izin süresinin bitiminde

görevine dönmeyenler, memuriyetten çekilmiş sayılırlar. **F -** Muvazzaf askerliğe ayrılan memurlar, askerlik süresince görev yeri saklı kalarak aylıksız izinli sayılırlar. Bunlar hakkında, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri ile bu Kanunun 83'üncü maddesi hükümleri saklıdır. 83'üncü madde yürürlükten kaldırılmıştır. 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malullük, vazife malullüğü ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

AYLIKSIZ İZİN: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

AYLIK TABLOSU: *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.*

AYLIKTAN KESME CEZASI: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Disiplin Cezası Olarak Aylıktan Kesme ve Kademe İlerlemesinin Durdurulması.*

AYLIK VE ÖDENEĞİN ÖDEME ZAMANI: *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.*

AYN: Paradan başka edinilmesi mümkün olan her çeşit maddî ve maddî olmayan bütün servet unsurları. Kelimenin çoğulu, ayniyat.

AYNEN İADE: Olduğu gibi geri verme. Alınan şeyin aynısının geri verilmesi.

AYNÎ TEMİNAT: Bir borcu temin amacıyla taşınır veya taşınmaz mal rehinini ifade eder ki, alacaklı, rehin olarak gösterilmiş mal üzerinden alacağını almak hakkını haiz olur. Bunun zıt anlamlısı, şahsî teminattır.

AYNİYAT: Kullanılmaya ve harcanmaya uygun bulunan ve taşınması kolay olan eşya. Kelimenin tekili, ayn.

AYNİYAT MUTEMEDİ: Ayniyat işlemleri az olan yerlerde, kendisine teslim edilen ayniyattan dolayı, ayniyat saymanına karşı sorumlu olan görevli.

AYNİYAT SAYIMI: Devlete ait taşınır malların; genellikle yıl sonunda veya ihtiyaç duyulacak zamanlarda sayılması, ölçülmesi, tartılması, fazlalık veya noksanlığın olup olmadığının belirlenmesi amacıyla yapılan işlemler.

AYNİYAT SAYMANI: Devlete ait taşınır malların ambara girişini, çıkışını, sarf edilmesini ve benzeri işlemleri yürüten ve Sayıştaya bu mallarla ilgili idare zamanı hesabı veren görevli.

AYNİYET: Bir şeyin aslı gibi. Tıpkısı olma.

AZAMÎ: En büyük, en çok. Maksimum. Asgarî kelimesinin zıt anlamlısı.

AZİL: Verilen temsil yetkisinin, veren tarafından tek taraflı olarak kaldırılması.

Bu konudaki irade beyanının muhatabına ulaşması ile azil tekemmül eder.

AZLETMEK: Bir görevliyi, görevden ayırıp açıkta bırakmak, görevden almak. Müvekkilin, vekilinin görevine son vermesi gibi.

B

BAĞIMSIZ BÜTÇE: 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 12'nci maddesinde tanımları yapılan genel bütçe, özel bütçe, düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi, sosyal güvenlik kurumu bütçesi ve bu bütçelere tabi olduğu belirtilen ve Kanuna isimleri eklenen kamu idareleri ile mahallî bütçe kapsamındaki belediyeler, il özel idareleri, belediyeler ile il özel idarelerine bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarının bütçesi. Özerk bütçe. Muhtar bütçe.

BAĞIMSIZ BÜTÇELİ KURULUŞ: Bağımsız bütçe ile idare edilen kamu kurum veya kuruluşu. Muhtar bütçeli kuruluş. Özerk bütçeli kuruluş.

BAĞIMSIZ BÜTÇELİ KURULUŞLAR: Bağımsız bütçeli kamu kurum ve kuruluşları alfabetik olarak aşağıda sıralanmış ve kuruluş ve görevleri ile ilgili kanun veya kanun hükmünde kararnamelerin tarih ve sayıları parantez içinde gösterilmiştir: **1.** Basın-İlan Kurumu (02.01.1961-195). **2.** Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı döner sermaye işletmeleri (09.01.1985-3146). **3.** Doğal Afet Sigortaları Kurumu (25.11.1999-587/K.H.K.). **4.** Kamu iktisadî teşebbüsleri (08.06.1984-233/ K.H.K.). **5.** Köy tüzel kişilikleri (18.03.1340-442). **6.** Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğü (19.06.1979-2252). **7.** Mahallî idare birlikleri (26.05.2005-5355). **8.** Menkul kıymetler borsaları (03.10. 1983-91/K.H.K.). **9. Mesleklerle İlgili Kamu Kurumları: 9/1.** Barolar ve Türkiye Barolar Birliği (19.03.1969-1136). **9/2.** Diş hekimleri odaları ve Türk Diş Hekimleri Birliği (07.06.1985-3224). **9/3.** Eczacı odaları ve Türk Eczacıları Birliği (25.01.1956-6643). **9/4.** Esnaf ve sanatkârlar odaları ile bu odaların üst kuruluşları olan birlik, federasyon ve konfederasyonu (07.06.2005-5362). **9/5.** Noter odaları ve Türkiye Noterler Birliği (18.01.1972-1512). **9/6.** Serbest muhasebeci malî müşavirler odaları, yeminli malî müşavirler odaları ve Türkiye Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler ve Yeminli Malî Müşavirler Odaları Birliği (01.06. 1989-3568). **9/7.** Tabip odaları ve Türk Tabipleri Birliği (23.01.1953-6023). **9/8.** Ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (18.05.2004-5174). **9/9.** Türkiye Bankalar Birliği (19.10.2005-5411). **9/10.** Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği (28.07.1981-2499). **9/11.** Türkiye Katılım Bankaları Birliği (19.10.2005-5411). **9/12.** Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (28.07.1981-2499). **9/13.** Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği (03.06.2007-5684). **9/14.** Türkiye Tohumcular Birliği ve alt birlikleri (31.10.2006-5553). **9/15.** Türk mühendis ve mimarları odaları ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (27.01.1954-6235). **9/16.** Veteriner hekim odaları ve Türk Veteriner Hekimleri Birliği (09.03.1954-6343).

9/17. Ziraat odaları ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği (06.05.1957-6964). **10.** Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü (04.04.1988-320/K.H.K.). **11.** Sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği borsalar (28.07.1981-2499). **12.** Şeker Kurumu (04.04.2001 - 4634). **13.** Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (04.05.2007 - 5648). **14.** Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (19.10.2005-5411). **15.** Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (02.03.1984-2985). **16.** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (14.01.1970-1211). **17.** Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (28.07.1981-2499). **18.** Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu (11.11.1983-2954). **19.** Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı (21.06.2006-5523). **20. Vakıflar Tarafından Kurulan Üniversiteler:** Bu üniversitelerin tümü, 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Kanuna ek olarak çıkarılan kanunlarla kurmuşlardır. Bu üniversiteler, alfabetik sıra ile aşağıda olup buldukları yerler de yanında belirtilmiştir: **20/1.** Acıbadem Üniversitesi-İstanbul. **20/2.** Atılım Üniversitesi-Ankara. **20/3.** Bahçeşehir Üniversitesi-İstanbul. **20/4.** Başkent Üniversitesi-Ankara. **20/5.** Beykent Üniversitesi-İstanbul. **20/6.** Bilkent Üniversitesi–Ankara. **20/7.** Çağ Üniversitesi-Tarsus. **20/8.** Çankaya Üniversitesi-Ankara. **20/9.** Doğuş Üniversitesi-İstanbul. **20/10.** Fatih Üniversitesi-İstanbul. **20/11.** Gazikent Üniversitesi-Gaziantep. **20/12.** Gediz Üniversitesi-İzmir. **20/13.** Haliç Üniversitesi-İstanbul. **20/14.** Işık Üniversitesi-İstanbul. **20/15.** İstanbul Arel Üniversitesi-İstanbul. **20/16.** İstanbul Aydın Üniversitesi-İstanbul. **20/17.** İstanbul Bilgi Üniversitesi-İstanbul. **20/18.** İstanbul Bilim Üniversitesi-İstanbul. **20/19.** İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi-İstanbul. **20/20.** İstanbul Kültür Üniversitesi-İstanbul. **20/21.** İstanbul Şehir Üniversitesi-İstanbul. **20/22.** İstanbul Ticaret Üniversitesi-İstanbul. **20/23.** İzmir Ekonomi Üniversitesi-İzmir. **20/24.** İzmir Üniversitesi-İzmir. **20/25.** Kadir Has Üniversitesi-İstanbul. **20/26.** Koç Üniversitesi-İstanbul. **20/27.** Maltepe Üniversitesi-İstanbul. **20/28.** Melikşah Üniversitesi-Kayseri. **20/29.** Okan Üniversitesi-İstanbul. **20/30.** Özyeğin Üniversitesi-İstanbul. **20/31.** Piri Reis Üniversitesi-İstanbul. **20/32.** Sabancı Üniversitesi-İstanbul. **20/33.** TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi-Ankara. **20/34.** Ufuk Üniversitesi-Ankara. **20/35.** Yaşar Üniversitesi-İzmir. **20/36.** Yeditepe Üniversitesi-İstanbul. **20/37.** Yeni Yüzyıl Üniversitesi-İstanbul. **20/38.** Zirve Üniversitesi-Gaziantep.

BAĞIŞLAMA: Bir kimsenin, karşılığında bir bedel taahhüt edilmeksizin malının tamamını veya bir kısmını diğer bir kimseye, kabulüne bağlı olmaksızın, mülkiyetini devretmesini öngören sözleşme. Hibe.

BAĞIŞ VE YARDIMLAR: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelirlerin Toplanması.*

BAĞIT: *bk. Akit.*

BAĞ-KUR'A TABİ OLAN SİGORTALILARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun 83, 84, geçici 10'uncu ve ek geçici 6'ncı maddeleri hariç diğer maddeleri, 31.05.2006 tarih ve 5510

sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak; 5510 sayılı Kanunun muhtelif maddelerinde, bu Kanuna atıf yapıldığı ve eski sigortalılar açısından bazı hükümleri uygulandığı için, bazı maddeleri kitaba alınmıştır. *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **A - Malullük Sigortası ve Malullük Aylığı: 1. Malullük Sigortasından Sağlanan Yardım:** 1479 sayılı Kanunun 27'nci maddesi gereğince; malullük sigortasından sağlanan yardım, malullük aylığı bağlanmasıdır. Kanunun 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesine göre; bu Kanunun uygulanmasında, çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirdiği tespit edilen sigortalı malul sayılır. Şu kadar ki, bu Kanuna tabi sigortalılığın başladığı tarihte malul sayılacak derecede hastalık veya arızası bulunduğu önceden veya sonradan tespit edilen sigortalı, bu hastalık veya arızası nedeniyle malullük sigortası yardımlarından yararlanamaz. Sigortalıların hangi hâllerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş sayılacakları, sağlık işlemlerine ilişkin yönetmelikteki esaslara göre tespit olunur. **2. Malullük Aylığından Yararlanma Şartları:** 1479 sayılı Kanunun 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanunla değişik 29'uncu maddesine göre; malullük aylığından yararlanabilmek için, aşağıdaki şartların mevcut olması gerekir: **a)** Bu Kanunun 28'inci maddesine göre malul sayılmak. **b)** En az beş tam yıl sigorta primi ödemiş olmak. **c)** Yazılı istekte bulunmak ve istek tarihi itibariyle prim ve her türlü borçlarını ödemiş olmak. Bu Kanuna tabi sigortalılığı devam ederken bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu çalışma gücünün en az üçte ikisini kaybedenler hakkında beş tam yıl sigorta primi ödemiş olmak şartı aranmaz. **3. Malullük Aylığının Hesaplanması:** 1479 sayılı Kanunun 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddesine göre; malullük aylığı, sigortalının sigortalılık süresi içinde prim ödediği gelir basamaklarının, bu basamaklardaki prim ödeme süreleri de dikkate alınarak, aylık başlangıç tarihinde yürürlükte bulunan gelir tablosu üzerinden hesaplanacak ağırlıklı ortalamasının % 65'idir. Başka birinin sürekli bakımına muhtaç malul sigortalıya %75 oranında malullük aylığı bağlanır. Birinci fıkraya göre bağlanan, malullük aylığı, ayrıca, gelir tablosunun son olarak değiştirildiği ay ile aylık başlangıç tarihi arasında geçen her ay bir önceki aya göre, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllı kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranları kadar artırılır. **4. Malullük Aylığının Başlangıcı:** 1479 sayılı Kanunun 31'inci maddesine göre; malullük aylığı, malullüğün tespit edildiği tarihi takip eden ay başından başlar. **5. Kontrol Muayenesi:** 1479 sayılı Kanunun 20.06.1987 tarih ve 3396 sayılı Kanun ve 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 32'nci maddesine göre; Sosyal Güvenlik Kurumu, malullük aylığı bağlanan sigortalıları ve çalışamayacak durumda malul

çocukları, kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurunca kadar kontrol muayenesine tabi tutabilir. Kabul edilir bir özrü olmadığı hâlde, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihi takip eden ay başına kadar yaptırmayanların aylıklarının ödenmesi, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak durdurulur. Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlayarak, üç ay içinde yaptıran ve malullük hâlinin devam ettiği tespit edilenlerin aylıkları, ödemenin durdurulduğu tarih itibariyle tekrar başlatılır. Kontrol muayenesini, Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptıran ve malullük hâlinin devam ettiği tespit edilenlerin durdurulan aylıkları, rapor tarihini takip eden ay başından başlanarak ödenir. **6. Malullük Aylığının Kesilmesi:** 1479 sayılı Kanunun 19.04.1979 tarih ve 2229 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesine göre; yapılan kontrol muayenesi sonucu malullük hâlinin kalktığının anlaşılması durumunda, malullük aylığı kesilir. **B - Yaşlılık Sigortası ve Yaşlılık Aylığı: 1. Yaşlılık Sigortasından Sağlanan Yardımlar:** 1479 sayılı Kanunun 34'üncü maddesine göre, yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır: **a)** Yaşlılık aylığı bağlanması. **b)** Toptan ödeme yapılması. **2. Yaşlılık Aylığından Yararlanma Koşulları:** 1479 sayılı Kanunun 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 35'inci maddesine göre, yaşlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalının; **a)** Yazılı talepte bulunması, talepte bulunduğu tarihte prim ve her türlü borçlarını ödemiş olması, **b)** Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş ve 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olması şarttır. Kadın ise 60, erkek ise 62 yaşını dolduran ve en az 15 tam yıl prim ödeyen sigortalılara da kısmî yaşlılık aylığı bağlanır. 1479 sayılı Kanuna, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla eklenen ve 25.05.2002 tarih ve 4759 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 10'uncu madde gereğince; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten (01.06.2002) önce yürürlükte bulunan hükümlere göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başı itibariyle aylık bağlanmasına hak kazananlar ile aylık bağlanmasına hak kazanmalarına iki tam yıl veya daha az kalan sigortalıların, tam veya kısmî yaşlılık aylığı talep hakları saklıdır. 23.5.2002 tarihini takip eden ay başı itibarıyla, kadın ise 20 tam yıl, erkek ise 25 tam yıl prim ödemiş olanlar ile prim ödeme sürelerinin dolmasına; **a)** 2 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 40 yaşını, erkeklere 44 yaşını, **b)** 3 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 41, 3 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklere 45 yaşını, **c)** 3 tam yıldan fazla, 4 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 42 yaşını, 3 yıl 6 aydan fazla, 5 tam yıl veya daha az kalan erkeklere 46 yaşını, **d)** 4 tam yıldan fazla, 5 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 43 yaşını, 5 tam yıldan fazla, 6 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklere 47 yaşını, **e)** 5 tam yıldan fazla, 6 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 44 yaşını, 6 yıl 6 aydan fazla, 8 tam yıl veya daha az kalan erkeklere 48 yaşını, **f)** 6 tam yıldan fazla, 7 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 45 yaşını, 8 tam yıldan fazla, 9 yıl 6 ay

veya daha az kalan erkeklere 49 yaşını, **g)** 7 tam yıldan fazla, 8 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 46 yaşını, 9 yıl 6 aydan fazla, 11 tam yıl veya daha az kalan erkeklere 50 yaşını, **h)** 8 tam yıldan fazla, 9 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 47 yaşını, 11 tam yıldan fazla, 12 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklere 51 yaşını, **i)** 9 tam yıldan fazla, 10 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 48 yaşını, 12 yıl 6 aydan fazla, 14 tam yıl veya daha az kalan erkeklere 52 yaşını, **j)** 10 tam yıldan fazla, 11 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 49 yaşını, 14 tam yıldan fazla, 15 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklere 53 yaşını, **k)** 11 tam yıldan fazla, 12 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 50 yaşını, 15 yıl 6 aydan fazla, 17 tam yıl veya daha az kalan erkeklere 54 yaşını, **l)** 12 tam yıldan fazla, 13 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 51 yaşını, 17 tam yıldan fazla, 18 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklere 55 yaşını, **m)** 13 tam yıldan fazla, 14 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 52 yaşını, 18 yıl 6 aydan fazla, 20 tam yıl veya daha az kalan erkeklere 56 yaşını, **n)** 14 tam yıldan fazla, 15 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 53 yaşını, 20 tam yıldan fazla, 21 yıl 6 ay veya daha az kalan erkeklere 57 yaşını, **o)** 15 tam yıldan fazla, 16 tam yıl veya daha az kalan kadınlara 54 yaşını, 21 yıl 6 aydan fazla veya 22 tam yıl kalan erkeklere 58 yaşını, **p)** 16 tam yıldan fazla veya 17 tam yıl kalan kadınlara 55 yaşını doldurmaları, kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödemeleri şartıyla ve talepte bulunmaları halinde, yaşlılık aylığı bağlanır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlardan, 15 tam yıl prim ödeme süresi ile kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurma koşulunu, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren (01.07.2002); **a)** 2 tam yıldan fazla, 4 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren kadınlara 51, erkeklere 56 yaşını, **b)** 4 tam yıldan fazla, 6 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren kadınlara 52, erkeklere 56 yaşını, **c)** 6 tam yıldan fazla, 8 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren kadınlara 53, erkeklere 57 yaşını, **d)** 8 tam yıldan fazla, 10 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren kadınlara 54, erkeklere 57 yaşını, **e)** 10 tam yıldan fazla süre içinde yerine getiren kadınlara 56, erkeklere 58 yaşını doldurmaları ve talepte bulunmaları hâlinde, yaşlılık aylığı bağlanır. **3. Yaşlılık Aylığının Hesaplanması:** 1479 sayılı Kanunun 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; yaşlılık aylığı, sigortalının sigortalılık süresi içinde aylar itibariyle prim ödediği gelir basamaklarının, bu basamaklardaki prim ödeme süreleri de dikkate alınarak, aylık başlangıç tarihinde yürürlükte bulunan gelir tablosu üzerinden hesaplanacak ağırlıklı ortalamanın aylık bağlama oranı ile çarpılması suretiyle hesaplanır. Aylık bağlama oranı, sigortalının toplam sigortalılık süresinin ilk on tam yılının her bir yılı için % 3,5 takip eden on beş tam yılın her bir yılı için % 2 ve yirmi beş yıldan fazla her bir tam yıl için % 1,5 oranlarının toplamıdır. Birinci ve ikinci fıkralara göre hesaplanan yaşlılık aylığı, ayrıca, gelir tablosunun son olarak değiştirildiği ay ile aylık

başlangıç tarihi arasında geçen her ay için, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllı kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranları kadar artırılır. Bu Kanuna göre bağlanan yaşlılık, malullük ve ölüm aylıkları, her ay bir önceki aya göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllı kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranları kadar artırılır. **4. Yaşlılık Aylığının Başlangıcı:** 1479 sayılı Kanunun 37'nci maddesine göre; yaşlılık aylığı, sigortalının aylık bağlanması için Kurumda yazılı istekte bulunduğu tarihi takip eden ay başından başlar. **5. Yaşlılık Aylığının Kesilmesi:** 1479 sayılı Kanunun 16.10.2007 tarih ve 5698 sayılı Kanunla değişik 38'inci maddesine göre; bu Kanuna göre yaşlılık aylığı alanların istekleri hâlinde, aylıkları kesilerek son defa prim ödedikleri basamaktan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile sağlık sigortası primi ödemeye devam edebilirler. Bunların tekrar yaşlılık aylığı talep etmeleri durumunda, yeniden bağlanacak yaşlılık aylığı, talep tarihini takip eden ödeme döneminden başlanarak ödenir. Yeni aylık, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanarak birinci fıkrada belirtilen aylık başlangıç tarihi itibarıyla bulunan tutarı ile emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmî aylığın toplamından oluşur. Emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmî aylık, talep tarihindeki emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı toplamı üzerinden, yürürlükteki hükümlere göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır. **6. Yaşlılık Sigortasından Toptan Ödeme ve Hizmet İhyası:** 1479 sayılı Kanunun 19.04.1979 tarih ve 2229 sayılı Kanun, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun ve 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesine göre; sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan, malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan kadın ise 60, erkek ise 62 yaşını doldurmuş bulunan sigortalılara, ödedikleri primler, yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir. Bu Kanuna göre tekrar sigortalı olanlar, toptan ödeme yapılan sürelerini ihya etmek istedikleri takdirde, bu sürelere ilişkin primler, toptan ödeme talebinde bulundukları tarihte son defa prim ödedikleri basamağın, ihya talebinde bulundukları tarihteki tutarları esas alınarak hesaplanır ve tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödenir. Bu şekilde ihya edilen süreler yaşlılık aylığı bağlanmasında ihya tarihinden itibaren altı ay sonra sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Bu Kanuna tabi hizmetlerin 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun 5'inci maddesine göre ihyasında da, bu fıkra hükmü uygulanır. *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **C - Ölüm Sigortası ve Ölüm Aylığı: 1. Ölüm Sigortasından Sağlanan Yardımlar:** 1479 sayılı Kanunun 40'ıncı maddesine göre, ölüm sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır: **a)** Eşe, çocuklara, ana ve

babaya aylık bağlanması. **b)** Eşe, çocuklara, ana ve babaya toptan ödeme yapılması. **c)** Ölen sigortalı için cenaze masrafı karşılığı verilmesi. **2. Ölüm Aylığından Yararlanma Koşulları:** 1479 sayılı Kanunun 19.04.1979 tarih ve 2229 sayılı Kanun ve 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanunla değişik 41'inci maddesine göre; **a)** Ölüm tarihinde en az beş tam yıl sigorta primi ödemiş olan, **b)** Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken yahut yazılı olarak istekte bulunup malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazandıktan sonra ölen, **c)** Bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylıkları kesilmiş olan sigortalılardan ölen, **d)** En az beş tam yıl sigorta primi ödemiş olanlardan toptan ödeme talebinde bulunmakla beraber, toptan ödeme yapılmadan ölen sigortalının hak sahibi kimselerine yazılı talepleri hâlinde aylık bağlanır. Ancak, sigortalı iken geçirdiği iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölenler için prim ödeme süresi aranmaz. **3. Ölüm Aylığının Hesaplanması:** 1479 sayılı Kanunun 19.04.1979 tarih ve 2229 sayılı Kanun, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun ve 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanunla değişik 42'nci maddesine göre; sigortalının ölümü hâlinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın saptanmasında; **a)** Sigortalıların almakta olduğu malullük veya yaşlılık aylığı, **b)** Malullük aylığı bağlandıktan sonra kontrol muayenesi nedeniyle aylığı kesilen sigortalı için, sağlığında başlanmış bulunan malullük aylığı, **c)** Yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması nedeniyle aylığı kesilen sigortalı için 38'inci maddedeki esaslara göre saptanacak aylık, **d)** Sigortalının beş tam yıl prim ödemekle beraber, yirmi beş tam yıldan az prim ödemeden ölümü hâlinde, yirmi beş tam yıl prim ödemiş olanlar gibi, 36'ncı maddeye göre hesaplanacak aylık esas tutulur. Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmış veya aylık bağlanmasına hak kazanmış ise (a) ve (b) fıkralarına göre saptanacak aylıklarda bu nedenle yapılan artış oranı dikkate alınmaz. Ölüm aylığı, her hâlde ölüm aylığına esas gelir basamağının % 90'ını aşamaz. **4. Ölüm Aylığının Başlangıcı:** 1479 sayılı Kanunun 14.03.1985 tarih ve 3165 sayılı Kanunla değişik 43'üncü maddesine göre; sigortalının ölümde hak sahibi kimselerine bağlanacak aylıklar, ölümle aylığı hak kazandıkları tarihten sonraki ay başından başlar. Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken ölen sigortalının hak sahibi kimselerine bağlanacak aylık, sigortalının hak kazandığı son aylık döneminin sona erdiği tarihten başlar. Hakkı doğuran olay tarihinden beş yıl geçtikten sonra talepte bulunanların ölüm aylıkları, talep tarihini takip eden ay başından itibaren başlar. **5. Ölüm Sigortasından Toptan Ödeme:** 1479 sayılı Kanunun 44'üncü maddesine göre; ölen sigortalının hak sahibi kimselerinden hiçbiri bu Kanuna göre ölüm sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamadıkları takdirde, sigortalının ödediği primler, hak sahiplerine toptan ödeme şeklinde geri verilir. **6. Eş ve Çocuklara, Ana ve Babaya Tahsis Yapılması:** 1479 sayılı Kanunun 19.04.1979

tarih ve 2229 sayılı Kanun, 06.03.1981 tarih ve 2423 sayılı Kanun, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun ve 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanunla değişik 45'inci maddesine göre; ölen sigortalının tahsis yapılmasına hak kazanan kimselerine, aşağıdaki hükümlerde belirtilen oran ve koşullarla aylık bağlanır veya toptan ödeme yapılır. Ölen sigortalının 42'nci madde gereğince saptanacak aylığının veya 44'üncü madde gereğince saptanacak toptan ödeme tutarının; **a)** Dul eş için % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayanların dul eşine % 75'i, **b)** On sekiz yaşını, ortaöğrenim yapması hâlinde yirmi yaşını, yükseköğrenim yapması hâlinde yirmi beş yaşını doldurmayan ve (18 yaşını doldurmayanlar hariç) bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan, bu kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan veya yaşları ne olursa olsun çalışamayacak durumda malul olan çocuklarla, yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan, bu kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan kız çocuklarının her birine % 25'i, **c)** Sigortalının ölümü tarihinde veya sonradan eşine veya çocuklarına yapılması gereken tahsisin toplamı, sigortalıya ait tahsisten aşağı olursa, artan kısım eşit paylar hâlinde, sigortalının bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan, bu kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan ana ve babasına her birinin hissesi sigortalıya ait aylığın en çok % 25'i, hak sahiplerine bağlanacak aylıklara esas aylık tutarı, birinci basamağın % 45'inden az olamaz. Bu miktarın, hak sahibi bir kişi ise % 80'inden, iki kişi ise % 90'ından, iki kişiden fazla ise % 100'ünden az aylık bağlanamaz. Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları ile sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarda belirtilen esaslara göre yararlanırlar. Hak sahibi eş ve çocuklara yapılacak tahsisin toplamı, sigortalıya ait aylık tutarını geçemez. Bu sınırın aşılmaması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin tahsis miktarlarından orantılı olarak indirmeler yapılır. **7. Ölüm Aylığının Kesilmesi:** 1479 sayılı Kanunun 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanunla değişik 46'ncı maddesine göre, sigortalının dul eşi evlenirse aylığı kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenme son bulunca aylık yeniden bağlanır. Sonraki eşinden de aylık almaya hak kazanan dul eşe bu aylıklardan fazla olanı ödenir. Sigortalının kız çocuklarına bağlanan aylıklar, bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmaya başladıkları veya evlendikleri tarihi takip eden aylık ödeme tarihinden itibaren kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan nedenlerin ortadan kalkması hâlinde, bu Kanunun 45'inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi (Yukarıda 'b' bendi) hükmü saklı kalmak şartıyla, bu tarihi takip eden aylık ödeme tarihinden başlanarak

yeniden aylık bağlanır. Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da aylık almaya hak kazanan kız çocuklarına bu aylıklardan fazla olanı ödenir. Sigortalının erkek çocuklarına bağlanan aylıklar, çocuğun on sekiz yaşını veya bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmamaları koşuluyla, ortaöğrenim yapması hâlinde yirmi yaşını, yükseköğrenim yapması hâlinde yirmi beş yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Bu yaşları doldurdukları tarihte çalışamayacak durumda malul olan erkek çocukların aylıklarının ödenmesine devam olunur. **D - Raporlar:** 1479 sayılı Kanunun 20.06.1987 tarih ve 3396 sayılı Kanunla değişik 56'ncı maddesine göre, malullük hâlinin tespitinde; Sağlık Bakanlığı, üniversiteler ve kamu iktisadî teşebbüslerine ait hastanelerin sağlık kurullarınca verilecek raporlarda belirtilen hastalık ve arızalar esas alınır. Bu raporlar, Kurumca teşekkül ettirilecek sağlık kurulunda değerlendirilir. **E - Aylıkların Birleşmesi:** 1479 sayılı Kanunun 20.06.1987 tarih ve 3396 sayılı Kanunla değişik 57'nci maddesine göre; hem malullük hem de yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanan sigortalıya bu aylıklardan yüksek olanı, aylıklar eşitse yalnız yaşlılık aylığı bağlanır. Malullük sigortasından aylık bağlanmasına ve yaşlılık sigortasından toptan ödeme yapılmasına hak kazanan sigortalıya yalnız aylık verilir. **F - Aylıkların Ödenmesi:** 1479 sayılı Kanunun 14.03.1985 tarih ve 3165 sayılı Kanun ve 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanunla değişik 58'inci maddesine göre; sigortalıya veya hak sahibi olan kimselere bu Kanun gereğince bağlanan aylıkların, her ay veya üç ayda bir peşin olarak verilmesi ile aylıkların ödeme tarihlerini belirlemeye Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı yetkilidir. Peşin ödenen aylıklar, durum değişikliği veya ölüm hâlinde geri alınmaz. **G - Avans Verilmesi:** 1479 sayılı Kanunun 61'inci maddesine göre; malullük, yaşlılık veya ölüm sigortalarından aylık veya toptan ödeme işlemlerine başlanmış bulunan ve aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazandığı anlaşılan sigortalıya veya hak sahibi kimselerine, ileride alacaklarından mahsup edilmek üzere avans verilebilir. **H - Bildirim ve İtiraz:** 1479 sayılı Kanunun 65'inci maddesine göre; Kurum, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için gerekli belgeler tamamlanınca, bağlanacak aylıkları ve yapılacak toptan ödemeleri hesap ve tespit ederek en geç üç ay içinde ilgililere yazı ile bildirir. Sigortalı ve hak sahibi kimseleri, kararı bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurumun kararına itiraz edebilirler. İtiraz, kararın uygulanmasını durdurmaz. **İ - Yaşla İlgili Hükümler:** 1479 sayılı Kanunun 66'ncı maddesine göre; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında, sigortalıların ve hak sahibi çocuklarının sigortalının bu Kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri, sigortalının bu Kanuna tabi olarak ilk

defa çalışmaya başladığı tarihten sonra doğan çocuklarının da nüfusu kütüğüne ilk olarak yazılan doğum tarihleri esas tutulur. Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmayanlar 1 Temmuzda, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmayanlar o ayın 1'inde doğmuş sayılır. **J - Sigorta Yardımlarının Haczedilemeyeceği:** 1479 sayılı Kanunun 67'nci maddesine göre; bu Kanun gereğince bağlanacak aylıklar, nafaka borçları dışında, haciz veya başkasına devir ve temlik edilemez. Ancak, sigortalılara veya hak sahibi kimselerine Kurumca fuzulen ödendiği anlaşılan her türlü aylık yardımlar 55'inci maddenin son fıkrası saklı kalmak kaydıyla, ilgililerin, sonraki her çeşit istihkaklarından, kesilmek suretiyle geri alınır. **K - Değişen Aylıkların Başlangıcı:** 1479 sayılı Kanunun 77'nci maddesine göre; bu Kanuna göre aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kimselerin durumlarında, kendilerine veya başka hak sahiplerine bağlanmış aylık tutarının artırılmasını veya azaltılmasını gerektiren bir değişiklik meydana gelirse aylık miktarları, bu değişikliğin meydana geldiği tarihi takip eden ay başından başlanarak artırılır veya azaltılır. **L - Hakkın Düşmesi:** 1479 sayılı Kanunun 14.03.1985 tarih ve 3165 sayılı Kanunla değişik 78'inci maddesine göre; bu Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, cenaze yardımı ve ölüm toptan ödeme hakları, hakkı doğuran olay tarihinden başlanarak on yıl içinde istenmezse düşer. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından herhangi bir döneme ilişkin aylığını beş yıl içinde almayanların bu döneme ilişkin aylıkları ödenmez. **M - İsteğe Bağlı Sigorta:** 1479 sayılı Kanunun 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanunla değişik 79'uncu maddesine göre; bu Kanunun 24'üncü maddesinin (I) numaralı bendi kapsamına girmeyenlerden, aynı maddenin (II) numaralı bendinin (a) ve (c) alt bentlerinde sayılanlar dışında kalanlar, ev kadınları ve Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklular talepleri hâlinde isteğe bağlı sigortalı olabilirler. İsteğe bağlı sigortalı olanların basamak seçme ve yükseltmelerinde bu Kanun hükümleri uygulanır. İsteğe bağlı sigortalılık, sigortalılık tescil talebinin Kuruma intikal ettiği tarih itibariyle başlar ve terk talebinin Kuruma intikal ettiği tarihte veya diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi olarak çalışmaya başladığı tarihten bir gün önce veya sigortalının toplam borcunun üç aylık prim ve ceza tutarından fazla olması hâlinde sigortalının daha önce ödediği primlerin tam olarak karşıladığı ayın sonu itibariyle sona erer. 2926 sayılı Kanun kapsamına girmeden önce bu Kanun kapsamında isteğe bağlı sigortalı olanların, isteğe bağlı sigortalılıkları devam eder. İsteğe bağlı sigortanın hangi esaslara göre yapılacağı yönetmelikle düzenlenir. **N - Sosyal Yardım Zammı:** 1479 sayılı Kanuna, 06.03.1981 tarih ve 2423 sayılı Kanunla eklenen ve 20.06.1987 tarih ve 3396 sayılı Kanun ve 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değiştirilen ek 7'nci maddeye göre; bu Kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı alanlardan 1 ila 12 basamaklarda bulunanlara 5.850.000 lira, 13 ila 24 basamaklarda bulunanlara 4.500.000 lira sosyal yardım zammı, aylıklarla

birlikte her ay peşin olarak ödenir. Ölen sigortalının hak sahibinin birden fazla olması hâlinde bu zammın tamamı hak sahiplerine eşit oranda bölüştürülür. Sosyal güvenlik kanunlarına göre bağlanan iki ayrı aylığı birlikte alanlara, 1479 sayılı Kanuna göre ayrı ayrı bağlanan iki aylığı birlikte alanlara veya iki sigortalıdan da ayrı ayrı ölüm aylığı alan hak sahiplerine bunlardan yalnız birisi için sosyal yardım zammı ödenir. Ödenen sosyal yardım zammı haciz edilemeyeceği gibi, damga vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Ancak; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık almakta iken T.C. Emekli Sandığı ile Sosyal Sigortalar Kanununa tabi işlerde kadrolu, ücretli, geçici kadrolu, yevmiyeli, sözleşmeli veya yapılan işe göre ücret veya yevmiye ödenmek suretiyle görev alanlara sosyal yardım zammı ödenmez. 2829 sayılı Kanun hükümleri gereğince aylık bağlananlara ödenecek sosyal yardım zammı, hizmet süreleriyle orantılı olarak tespit edilerek aynı nitelikteki zammı ödeyen ilgili sandık veya kurumdan tahsil edilir. Diğer sandık ve kurumlarca yapılan aynı mahiyetteki ödemelere, Bağ - Kur'un ödediği sosyal yardım zammı miktarı esas alınarak, hizmet süreleriyle orantılı olarak iştirak edilir. Emeklilikleri iptal edilenlerle yersiz ödeme yapılmış olanlara ödenen sosyal yardım zammının tamamı ilgililerden tahsil edilir. Ölüm hâlinde peşin ödenen zamlar hakkında, peşin ödenen aylıklarla ilgili hükümler uygulanır. *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **O – Önceden Bağlanmış Aylıkların Kapsam Dışı Tutulması:** 1479 sayılı Kanuna, 19.04.1979 tarih ve 2229 sayılı Kanunla eklenen ve 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değiştirilen ek geçici 6'ncı maddesi gereğince; 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe (01.10.2008) kadar T. C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları ile kanunla kurulu diğer emekli sandıklarınca kendilerine yaşlılık, malullük veya ölüm aylığı bağlananlar, 01.10.1972 tarihinden itibaren 1479 sayılı Kanun kapsamı dışında sayılırlar. Ancak, bu Kanuna tabi hizmet süreleri, diğer kurum ve sandıklara bildirilmiş ise bu hizmetler geçerli sayılır.

BAĞ-KUR'LA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - T. C. Emekli Sandığı Kanun Hükümleri: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **B – Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **C - Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **D - Ek Ödeme Yapılması:**

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması. **E - Emeklilere Ek Ödeme Yapılması:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **F - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **G - Malî Tatil:** *15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Tatil.*

BAĞLI DÖNER SERMAYELERDEN ALIM BEDELLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesi Kapsamındaki Alımlar ile İdarelerin Kendilerine Bağlı Döner Sermayelerden Yapacakları Alımlara İlişkin Bedellerin Ödenmesi.*

BAĞLI ORTAKLIK: Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası iktisadî Devlet teşekkülüne veya kamu iktisadî kuruluşuna ait olan işletme veya işletmeler topluluğundan oluşan anonim şirketler.

BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

BAHRÎ: Denizle ilgili, denize ait.

BAKANLARIN SORUMLULUĞU: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.*

BAKANLARIN VE ÜST YÖNETİCİLERİN HESAP VERME SORUMLULUĞU: A – Bakanların Sorumluluğu: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesine göre; bakanlar, Hükûmet politikasının uygulanması ile bakanlıklarının ve bakanlıklarına bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların stratejik planları ile bütçelerinin kalkınma planlarına, yıllık programlara uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, bu çerçevede diğer bakanlıklarla koordinasyon ve iş birliğini sağlamaktan sorumludur. Bu sorumluluk, Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri için Millî Eğitim Bakanına, mahallî idareler için İçişleri Bakanına aittir. Bakanlar, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ile hukukî ve malî konularda Başbakana ve Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumludurlar. Bakanlar; idarelerinin amaçları, hedefleri, stratejileri, varlıkları, yükümlülükleri ve yıllık performans programları konusunda her malî yılın ilk ayı içinde kamuoyunu bilgilendirirler. **B - Üst Yöneticiler ve Sorumlulukları:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesine göre; bakanlıklarda müsteşar, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel

idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanı üst yöneticidir. Ancak, Millî Savunma Bakanlığında üst yönetici Bakandır. Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve bu Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar. Üst yöneticiler, bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirirler.

BAKANLAR KURULUNUN 631 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEYLE İLGİLİ YETKİ SINIRI: 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 18'inci maddesine göre; Bakanlar Kuruluna bu Kanun Hükmünde Kararname ile verilen yetkilerin kullanılması sırasında, bu amaç için öngörülmüş olan ek malî imkânlar aşılmaz.

BAKANLAR KURULUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Köy Korucularıyla İlgili Hükümler: *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevle8ndirilmesi ve Malî Hakları.* **2. 1389 Sayılı Kanuna Göre Vekâlet Ücreti Tevzi Yönetmeliğinin Yürürlüğe Konulması:** *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.* **3. Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna Göre İkramiye Ödenmesi:** *20.02.1930 tarih ve 1567 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna Göre İkramiye Ödenmesi.* **4. Muhbir İkramiyesi İşlemleri:** *26.12.1931 tarih ve 1905 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhbir İkramiyesi İşlemleri.* **5. Millî Müdafaa Mükellefiyeti:** *07.06.1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Müdafaa Mükellefiyeti.* **6. Avukatlardan Hizmet Satın Alınması:** *08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avukatlardan Hizmet Satın Alınması.* **7. Orman Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *09.07.1946 tarih ve 4785 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **8. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **9. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **10. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **11. Fikir ve**

Sanat Eserleri Kanununa Göre Bütçeye Gelir Kaydı: *05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **12. NATO Teşkilatı Müşterek Enfrastrüktür Programı Gereğince Türkiye'de Yapılacak İnşa ve Tesis İşlerine Dair Kanun Hükmü:** *02.07.1953 tarih ve 6095 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı Müşterek Enfrastrüktür Programı Gereğince Türkiye'de Yapılacak İnşa ve Tesis İşlerine Dair Kanun Hükmü.* **13. Gecikme Zammı:** *21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gecikme Zammı.* **14. Harcırah Kanunu Hükümleri:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Birlik Hâlinde Yabancı Ülkelere Gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri Mensuplarının Harcırahı.* ***b)*** *Görev Mahallini Terk Etmek Mecburiyetinde Kalanların Harcırahı.* ***c)*** *Harcırah Hesabına Esas Tutulacak Kilometre veya Deniz Mili.* ***d)*** *Hayatî Tehlike Arz Eden Hastalıklarla Mücadelede Yevmiye.* ***e)*** *Özel Önemi Haiz Merasimlere İştirak Edeceklerin Dış Yevmiyeleri.* ***f)*** *Yurt Dışında Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***g)*** *Yurt İçi ve Dışı Spor Temaslarında Harcırah.* **15. Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *07.03.1954 tarih ve 6326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **16. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeli Çalıştırılması ve Malî Hakları:** *09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeli Çalıştırılması ve Malî Hakları.* **17. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **18. Afet Bölgelerinin Tespiti:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları.* **19. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **20. Basın-İlan Kurumuyla İlgili Hükümler:** *02.01.1961 tarih ve 195 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Basın-İlan Kurumuyla İlgili Hükümler.* **21. Seçim İşleriyle İlgili Hükümler:** *26.04.1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seçim İşleriyle İlgili Hükümler.* **22. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler:** *14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler.* **23. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **24. Diyanet İşleri Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *22.06.1965 tarih ve 633 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Diyanet İşleri Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **25.**

Devlet Memurları Kanunu Hükümleri: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Aile Yardımı Ödeneği.* ***b)****Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu Tarafından Yurt Dışında Görevlendirme.* ***c)*** *Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* ***d)*** *Ders Görevi.* ***e)*** *Devlet Memurları Kanunundaki İstihdam Şekilleri.* ***f)*** *Ek Göstergeler.* ***g)*** *Fazla Çalışma Ücreti.* ***h)*** *Katsayı.* ***i)*** *Memurların Dış Memleketlere Gönderilmesi ve Yükümlülükleri.* ***j)*** *Öğretim Yılına Hazırlık Ödeneği.* ***k)*** *Yurt Dışında Aylıklar.* ***l)*** *Zam ve Tazminatlar.* **26. Sayıştay Kanunu Hükümleri:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları.* ***b)*** *Sayıştayın Bütçesi.* ***c)*** *Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması.* **27. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **28. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler:** *14.01.1970 tarih ve 1211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler.* **29. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.07.1970 tarih ve 1309 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **30. Sıkıyönetimle İlgili Hükümler:** *13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sıkıyönetim Hizmet Zammı ve Tayın Bedeli Ödenmesi.* **31. Afet Bölgelerinde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler:** *07.09.1971 tarih ve 1480 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Bölgelerinde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler.* **32. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri:** *29.08.1977 tarih ve 2108 sayılı Yasanın ilgili hükümleri için bk. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri.* **33. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **34. Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Hükümleri:** *31.12.1980 tarih ve 2368 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Hükümleri.* **35. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler.* **36. Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler.* **37. Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanun Hükmü:** *11.09.1981 tarih ve 2522 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanun Hükmü.* **38.**

Yükseköğretim Kurumları Cari Hizmet Ödeneklerinin Tespiti: *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **39. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **40. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **41. Anayasanın Bütçe Hükümleri:** *18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının ilgili hükümleri için bk. Anayasanın Bütçe Konusundaki Hükümleri.* **42. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **43. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler:** *72 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler.* **44. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **45. Devlet İhale Kanunu Hükümleri:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **46. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri:** *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **47. Karayolları Trafik Kanunu Hükümleri:** *13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **48. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri:** *17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri.* **49. Olağanüstü Hâllerde Ödemeler:** *25.10.1983 tarih ve 2935 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâllerde Ödemeler.* **50. Millî İstihbarat Teşkilatını İlgilendiren Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **51. Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü:** *04.11.1983 tarih ve 2941 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü.* **52. Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi:** *04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi.* **53. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler:** *09.11.1983 tarih ve 2945 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler.* **54. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri*

için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler. **55. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü.* **56. Yurt Dışı Sağlık Birimlerindeki Aylıklar:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışı Sağlık Birimlerindeki Aylıklar.* **57. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **58. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **59. Devlet Personel Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Personel Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **60. Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **61. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler:** *233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler.* **62. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *29.06.1984 tarih ve 3045 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **63. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **64. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun Gelirleri:** *04.12.1984 tarih ve 3093 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun Gelirleri.* **65. Temerrüt Faizi:** *04.12.1984 tarih ve 3095 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temerrüt Faizi.* **66. Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** *04.12.1984 tarih ve 3096 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **67. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi:** *08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi.* **68. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **69. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *08.01.1986 tarih ve 3254 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **70. Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **71. Vatanî Hizmet Tertibi**

Aylıklarının Bağlanması: *28.05.1986 tarih ve 3292 sayılı Kanun ilgili hükümleri için bk. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması.* **72. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri:** *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.* **73. Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *25.03.1987 tarih ve 3332 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **74. Tarımın Teşviki ve Çiftçinin Desteklenmesi:** *12.06.1987 tarih ve 3380 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımın Teşviki ve Çiftçinin Desteklenmesi.* **75. Şans Oyunlarına İlişkin Lisans Verilmesi:** *320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **76. Avrupa Birliği Uzmanlığı ve Uzman Yardımcılığında Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** *367 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Uzmanlığı ve Uzman Yardımcılığında Sözleşmeli Personel Çalıştırılması.* **77. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler:** *15.06.1989 tarih ve 3580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler.* **78. 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Öngörülen Hükümler:** *27.06.1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Ödeme Yapılması.* ***b)*** *Görev Tazminatı.* ***c)*** *İç Denetçilere Ek Ödeme Yapılması.* ***d)*** *Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı.* ***e)*** *Telif ve İşleme Ücretleri.* **79. GAP Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler:** *388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler.* **80. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **81. İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları İçin Taşınmaz Mal Tahsisi:** *30.04.1992 tarih ve 3796 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **82. Yeşil Kartlılarla İlgili Hükümler:** *18.06.1992 tarih ve 3816 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yeşil Kartlıların Tedavi Giderlerinin Karşılanması.* **83. Gümrük Vergisi Hasılatından Liman İşleten Kuruluşlara Pay Verilmesi:** *25.06.1992 tarih ve 3824 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gümrük Vergisi Hasılatından Liman İşleten Kuruluşlara Pay Verilmesi.* **84. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler:** *02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler.* **85.**

Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler: *19.11.1992 tarih ve 3843 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler.* **86. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **87. Katkı Payı ve Bütçelerde Gösterilmesi:** *08.06.1994 tarih ve 3996 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Katkı Payı ve Bütçelerde Gösterilmesi.* **88. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **89. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **90. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları:** *07.12.1994 tarih ve 4054 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları.* **91. Hazine Müsteşarlığının Görevleri:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **92. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **93. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **94. İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **95. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **96. Türk Uluslararası Gemi Sicili Harçlarının Bütçeye Gelir Kaydı:** *16.12.1999 tarih ve 4490 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **97. Temsil Tazminatı:** *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı.* **98. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler.* **99. Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **100. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **101. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri*

İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler. **102. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **103. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarına Ödemeler:** *14.06.2001 tarih ve 4681 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarına Ödemeler.* **104. 4684 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükümleri:** *20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **105. Bakanlar Kurulunun 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle İlgili Yetki Sınırı:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bakanlar Kurulunun 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle İlgili Yetki Sınırı.* **106. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı.* **107. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **108. Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **109. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **110. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.* **111. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **112. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası:** *08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası.* **113. Endüstri Bölgelerinde Gelir Kaydı:** *09.01.2002 tarih ve 4737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **114. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun İlgili Hükümleri:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Borçlanma ve Garanti Limiti.* ***b)*** *Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.* ***c)*** *Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* ***d)*** *Dış Borçlanma.* ***e)*** *Hazinece Borç Verilmesi.* ***f)*** *Hibe Alma ve Verme.* ***g)*** *Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **115. Özel Tüketim Vergisinin Paylaşımı:** *06.06.2002 tarih*

ve 4760 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özel Tüketim Vergisi Hasılatının Paylaşımı. **116. Gelir ve Kurumlar Vergisi Tahsilat Toplamı Üzerinden Pay Kesintisi:** *09.04.2003 tarih ve 4842 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir ve Kurumlar Vergisi Tahsilat Toplamı Üzerinden Pay Kesintisi.* **117. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **118. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler:** *25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler.* **119. Sivil Hava Araçlarının Üçüncü Kişilere Verdiği Zararlarla İlgili Hükümler:** *26.06.2003 tarih ve 4911 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **120. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **121. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri:** *17.07.2003 tarih ve 4948 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri.* **122. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *09.10.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **123. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler:** *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **124. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Bütçelerin Uygulama Esasları.* ***b)*** *Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap.* ***c)*** *Harcama Yapılması.* ***d)*** *İç Kontrol Sistemi.* ***e)*** *Kamu Hesapları.* ***f)*** *Kurumlardan Alınacak Hasılat Payı.* ***g)*** *Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu.* ***h)*** *Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* ***i)****Taşınır ve Taşınmazlar.* ***j)*** *Yaptırımlar ve Yetkili Merciler.* **125. Yeni Türk Lirası:** *28.01.2004 tarih ve 5083 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yeni Türk Lirası.* **126. Kültür Yatırımları ve Girişimlerinde Prim Desteği:** *14.07.2004 tarih ve 5225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Yatırımları ve Girişimlerinde Prim Desteği.* **127. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması:** *17.07.2004 tarih ve 5233 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması.* **128. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *27.10.2004 tarih ve 5251 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **129. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.11.2004 tarih ve 5256 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel*

Müdürlüğüyle İlgili Hükümler. **130. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünü İlgilendiren Hükümler:** *01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **131. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **132. Tarım Sigortaları Kanununa Göre Devlet Desteği:** *14.06.2005 tarih ve 5363 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım Sigortaları Kanununa Göre Devlet Desteği.* **133. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler:** *16.06.2005 tarih ve 5366 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler.* **134. Evrensel Hizmetin Sağlanması Nedeniyle Bütçeye Gelir Kaydı:** *16.06.2005 tarih ve 5369 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **135. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **136. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler:** *10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler.* **137. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **138. Tarımsal Destekleme Ödemeleri:** *18.04.2006 tarih ve 5488 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımsal Destekleme Ödemeleri.* **139. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **140. Yapım İşlerinde Sigorta Primleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yapım İşlerinde Sigorta Primleri.* **141. Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullandırılması:** *27.12.2006 tarih ve 5570 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullandırılması.* **142. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye:** *21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi.* **143. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **144. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler:** *02.11.2007 tarih ve 5706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler.* **145. Vakıflar Genel Müdürlüğünü İlgilendiren Hükümler:**

20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler. **146. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması:** *24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması.* **147. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi:** *02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **148. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.* **149. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin Yürürlüğe Konulması:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **150. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları:** *Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları.* **151. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Yürürlüğe Konulması:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.* **152. Maddî Duran Varlıklar:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Maddî Duran Varlıklar.* **153. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **154. İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği Hükümleri:** *İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği Hükümleri.* **155. Avukatlık Hizmet Bedellerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Avukatlık Hizmet Bedellerinin Ödenmesi.* **156. Bilirkişilik, Uzmanlık, Tanıklık ve Benzeri Hizmet Ücretlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Bilirkişilik, Uzmanlık, Tanıklık ve Benzeri Hizmet Ücretlerinin Ödenmesi.* **157. Faiz, Iskonto ve Diğer Borçlanma Giderlerinin Ödenmesi:** Merkezî *Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Faiz, Iskonto ve Diğer Borçlanma Giderlerinin Ödenmesi.* **158. Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler.* **159. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe**

Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Yürürlüğe Konulması: *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.***160. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Yürürlüğe Konulması:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **161. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Yürürlüğe Konulması:** *Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **162. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **163. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Yürürlüğe Konulması:** *İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **164. Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmeliğin Yürürlüğe Konulması:** *Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **165. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin Yürürlüğe Konulması:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Mal Kayıt İşlemleri.* **166. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Yürürlüğe Konulması:** *Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **167. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **168. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik*

Hükümleri. **169. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar:** *İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.* **170. Sit Sertifikası:** *313 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğinin ilgili hükümleri için bk. Sit Sertifikası.*

BAKANLARLA DIŞARIDAN ATANAN BAKANLARIN ÖDENEK VE YOLLUKLARI: *09.10.1984 tarih ve 3055 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakan ve Bakanlarla Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları.*

BAKANLIKLAR ARASI ORTAK KÜLTÜR KOMİSYONU TARAFINDAN YURT DIŞINDA GÖREVLENDİRME: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanuna, 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değiştirilen ek 36'ncı maddeye göre; Türk kültürünün yurt dışında tanıtılması, yayılması ve korunması, yurt dışındaki Türk vatandaşları ile soydaşların kültürel bağlarının korunması, güçlendirilmesi ve dinî konularda aydınlatılması ile Türk dilinin öğretilmesi amacıyla, bu Kanun ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi personel arasından, Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu tarafından yurt dışında görevlendirilenler, bu görevleri süresince aylıklı izinli sayılırlar ve bunlara ayrıca, görevlendirildikleri ülkede sürekli görevle bulunan ve 9'uncu derecenin 1'inci kademesinden aylık alan bekâr meslek memuruna ödenmekte olan yurt dışı aylığının % 60'ını geçmemek üzere, hiçbir vergiye tabi tutulmaksızın Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilecek miktarda ödeme yapılır. Bu şekilde yurt dışında görevlendirilen personele aynî veya nakdî olarak yapılan diğer ödemeler bu ödemeden mahsup edilir. Kapsama dâhil personel, yurt dışı görevleri karşılığında diğer kurumlar tarafından ödeme yapılması suretiyle Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu tarafından bu maddeye göre görevlendirilebilir. Bu madde uyarınca yurt dışında görevlendirilecek personelin unvanı, sayısı, nitelikleri, seçim esas ve usulleri, görev yerleri ve süreleri, izinleri, yurt dışındaki görevlerinin sona erdirilmesi ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer esas ve usuller, Dışişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığının görüşleri ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine, Bakanlar Kurulunca belirlenir.

BAKAN ÖDENEKLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Başbakan ve Bakan Ödeneklerinin Ödenmesi.*

BAKIM MASRAFI: Bina, tesis, makine gibi sabit varlıkların iyi durumda kullanılmalarını devam ettirmek için yapılan koruma, düzenleme, eskiyen kısımlarının yenilenmesi ile ilgili gider.

BAKIM VE ONARIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Makine, Teçhizat, Taşıt, Demirbaş Bakım ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi.*

BAKİYE: Hukukta; taraflar arasındaki hesabın kapanmasından sonra, bir tarafın diğer tarafa borçlu kaldığı miktar; muhasebede, bir hesabın alacaklı ve borçlu tutarları arasındaki fark.

BALIKÇI BARINAKLARININ KİRAYA VERİLMESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 22.03.1971 tarih ve 1380 sayılı Kanunun 15.05.1986 tarih ve 3288 sayılı Kanunla değişik 17'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre; balıkçı barınakları ve bunlara ait üst yapı tesislerinden faydalanma hakkı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının mütalaası alınarak Maliye Bakanlığınca süresi on yıldan az olmamak üzere su ürünleri ile ilgili kooperatif veya kooperatif birliklerine, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın pazarlıkla kiraya verilir. İlan edilen otuz günlük süre içinde kooperatifler veya kooperatif birliklerinden talep vaki olmazsa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince Maliye Bakanlığınca gerçek veya tüzel kişilere ihale ile verilir. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 74'üncü maddesi gereğince çıkarılan ve 19.06.2007 tarih ve 26557 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte, kira konusunda hükümler öngörülmektedir. Bu Yönetmeliğin 67'nci maddesine göre, balıkçı barınaklarının o yörede en az altı aydan beri faaliyette bulunan su ürünü kooperatiflerine veya su ürünü kooperatif birliklerine kiraya verilmesi mümkün bulunmaktadır.

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Kurumun Bütçesi, Hesap ve Harcamaların Denetimi: Kurum, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi kapsamına alınmıştır. Kurumun bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun 101'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun gelirlerinin, giderlerini karşılaması esastır. Kurum bütçesi, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerinde belirlenen usul ve esaslara göre hazırlanır ve kabul edilir. **2.** Kurumun malî yıl sonunda oluşan gelir fazlaları, izleyen yılın Mart ayı içinde genel bütçeye gelir olarak aktarılır. Ancak, Kurum bütçe durumunu göz önünde bulundurarak daha önce de aktarma yapabilir. **3.** Kurumun bütçe yılı takvim yılıdır. Kurumun giderleri; bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketlerince bütçenin yürürlüğe girmesinden önce katılma payı adı altında Kuruma yapılacak ödemelerle karşılanır. Giderlere katılma payı olarak tahsil olunacak tutar, söz konusu kuruluşların bir önceki yıl sonu bilanço toplamlarının on binde üçünü geçemez. Belirlenen süre içerisinde

ödenmeyen katılma payları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. **4.** 24.05.2007 tarih ve 5667 sayılı Kanunla değişik fıkra gereğince, Kurumun iç denetimi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir. Kurumun dış denetimi hakkında 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri uygulanır. **5.** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, Kurumun yıllık hesaplarını bir bağımsız denetim şirketine denetletebilir ve bu durumda bağımsız denetim raporu faaliyet raporu içinde derc edilerek yayımlanır. **6.** Kurum faaliyetlerine ilişkin olarak her yılın Mart ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait kararları, yaptığı ikincil düzenlemeler ile bunların ekonomik ve sosyal etkilerini analiz eden bir faaliyet raporu hazırlar. Faaliyet raporu, ayrıca Kurumun performans hedefleri ile uygulama sonuçlarının karşılaştırılmasını ve değerlendirilmesini de içerir. **7.** Kurumun yıllık faaliyet raporu, malî tabloları ve bütçe kesin hesabı Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Kesin hesabın bir örneği de Maliye Bakanlığına gönderilir. **8.** Kurum, faaliyetleri hakkında internet ortamı ve resmî bültenler aracılığıyla kamuoyunu azamî ölçüde bilgilendirir. **B - Kurum Personeli:** 5411 sayılı Kanunun 92'nci maddesine göre; bu Kanun ile Kuruma verilen görevlerin gerektirdiği sürekli görev ve hizmetler, bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları, bankacılık uzman ve yardımcıları, hukuk uzman ve yardımcıları ile bilişim uzman ve yardımcılarından oluşan meslek personeli ve idarî personel eliyle yürütülür. Başkan yardımcıları, daire başkanları, müdürler, başkanlık müşavirleri ve meslek personeli kadro karşılığı sözleşmeli statüde istihdam edilir. Kadro karşılığı sözleşmeli çalışan Kurum personeli ücret, malî ve sosyal haklar dışında, diğer personel ise her türlü hak ve yükümlülükleri yönünden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. **C - Ücretler, Malî ve Diğer Sosyal Haklar:** 5411 sayılı Kanunun 102'nci maddesinde, Kurum personeli ile ilgili esaslara yer verilmiştir: **1.** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Başkanına, Başbakanlık Müsteşarı için belirlenen her türlü ödemeler dâhil malî ve sosyal haklar tutarında aylık ücret ödenir. Başbakanlık Müsteşarına ödenenlerden, vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar, bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Kurul üyelerine ise, Kurul Başkanına yapılan ödemelerin yüzde doksan beşi oranında aynı usul ve esaslara göre ödeme yapılır. **2.** Kurumun kadro karşılığı sözleşmeli personelinin ücretleri ile diğer malî ve sosyal hakları birinci fıkrada belirlenen ücret tavanını geçmemek üzere Kurul tarafından tespit edilir. **3.** Kurum personeline Kurulca belirlenecek esaslar çerçevesinde fazla mesai ücreti ve performansa dayalı ödül verilebilir. Her hâlde Kurum personeline yapılacak ödeme tutarı birinci fıkrada belirlenen ücret tavanını geçemez. **4.** Emeklilik ve diğer bakımlardan Kurul Başkanına bakanlık müsteşarı, Kurul üyelerine bakanlık müsteşar

yardımcısı, Kurum başkan yardımcılarına bakanlık genel müdürü, birinci dereceli daire başkanlarına bakanlık genel müdür yardımcısı, başkanlık müşavirlerine bakanlık müşaviri, bankalar yeminli murakıp ve yardımcılarına kazanılmış hak aylık dereceleri itibarıyla karşılık gelen bakanlık müfettişi ve yardımcısı, bankacılık, hukuk ve bilişim uzmanlarına kazanılmış hak aylık dereceleri itibarıyla karşılık gelen Başbakanlık uzmanı, bunların yardımcılarına Başbakanlık uzman yardımcıları için tespit edilen ek gösterge ve makam tazminatı uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler makam ve temsil tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır. Bu hükümler, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere üniversite öğretim elemanı kadrolarından gelen Kurul Başkan ve üyeleri ile personel hakkında da uygulanır. **5.** Kurul Başkan ve üyeliklerine atananlardan, emekliliğini hak edip talebi sonucu emeklilik işlemi tamamlanan Kurul üyelerinin üyelikleri görev süreleri sonuna kadar devam eder. Atama yapılmadan önce kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanların, istekleri hâlinde bu kurumlara bağlılıkları devam eder ve bunlar hakkında yukarıdaki hükümler uygulanmaz. **6.** Kurul üyelerinin Sosyal Güvenlik Kurumundan aldıkları aylıkları kesilir ve ayrılışlarında, çeşitli sosyal güvenlik kuruluşlarına prim ödeyerek geçen süreleri birleştirilmek suretiyle kendilerine aylık bağlanır. **7.** Kurul Başkan ve üyelerine, birinci fıkraya göre belirlenen ücretlerinin tutarında, damga vergisi hariç herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın, her ay tazminat verilir. **D - Kurul Üyelerinin Görevden Ayrılması:** 5411 sayılı Kanunun 103'üncü maddesine göre; Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürece önceki görevleri ile olan ilişkileri kesilir. Ancak, kamu görevlisi iken üyeliğe atananlar, memuriyete giriş şartlarını kaybetmemeleri kaydıyla, görev sürelerinin sona ermesi veya görevden ayrılma isteğinde bulunmaları ve otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları durumunda atamaya yetkili makam tarafından bir ay içinde mükteseplerine uygun bir kadroya atanır. Atama gerçekleşinceye kadar bunların almakta oldukları her türlü ödemelerin Kurum tarafından yapılmasına devam olunur. Bir kamu kurumunda çalışmayanlardan Kurul Başkan ve üyeliğine seçilip yukarıda belirtilen şekilde görevi sona erenlere herhangi bir görev veya işe başlayıncaya kadar, almakta oldukları her türlü ödemeler Kurum tarafından verilmeye devam edilir. Bu maddede belirtilen nedenlerle üyeliği sona erenlere Kurum tarafından yapılacak ödeme bir yılı geçemez. Kurul başkan ve üyelerinin bu görevlerinde geçirdikleri süreler, tabi oldukları kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilir. Bu hüküm, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere, üniversite akademik kadrolarından gelen Kurul Başkan ve üyeleri hakkında da uygulanır. **E - Kurul Üyeleri ile Kurum Personelinin Avukatlık Ücretleri:** 5411 sayılı Kanunun 104'üncü maddesine göre; Kurul Başkan

ve üyeleri ile Kurum personelinin, görevden ayrılmış olsalar dahi, görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı başlatılan soruşturma ve kovuşturmalar, ilgili üye veya personelin talebi hâlinde, bunlarla vekâlet akdi yapmak suretiyle görevlendirilecek bir avukat tarafından takip edilir. Söz konusu davalara ilişkin dava giderleri ve Türkiye Barolar Birliğince açıklanan asgarî ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücretinin on beş katını aşmamak üzere avukatlık ücreti, Kurum bütçesinden karşılanır. Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli aleyhine, Kurulun veya Kurumun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri sebebiyle, gerek görevlerinin ifası sırasında gerek görevden ayrılmalarından sonra, açılmış veya açılacak her türlü tazminat ve alacak davası, Kurum aleyhine açılmış sayılır. Bu davalarda husumet Kuruma yöneltilir. Avukatlık ücreti ve dava giderine ilişkin bu maddenin üçüncü fıkrası hükmü bu hukuk davaları için de aynen geçerlidir. Yargılama sonucunda Kurum aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle Kurumun ödeme yapması hâlinde, Kurum bu meblağı, ilgililerinden talep eder. Kurumun, yaptığı ödemeleri ilgililerinden talep edebilmesi için, bu kişiler hakkında kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi gerekir. **F - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***c)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **G - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **H - Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında Ek Ödeme:** *11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında Ek Ödeme.* **İ - İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

BANKACILIK KANUNUNA GÖRE MAL, ARAÇ VE GEREÇ VERME: 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun 166'ncı maddesinin (d) bendine göre, bu Kanunun 160'ıncı maddenin üçüncü fıkrası kapsamına giren suçların soruşturma ve kovuşturmalarında; cumhuriyet başsavcılıkları, bu suçların soruşturmasında gerekli olması hâlinde, geçici olarak yargı çevresi içerisinde veya dışındaki, genel bütçeli dairelere ve katma bütçeli *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* idarelere, bütün kamu kurum ve kuruluşlarına, belediyelere, bankalara ait bina, araç, gereç ve personelden yararlanmak için istemde bulunabilirler. Bu istemler, ilgili kurum ve makamlarca geciktirilmeksizin yerine getirilir. Özürsüz olarak bu istemleri yerine getirmeyen sorumlu

kişiler, üç aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

BANKALAR, SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİ, TİCARET ODALARI, SANAYİ ODALARI, BORSALAR VEYA BUNLARIN TEŞKİL ETTİKLERİ BİRLİKLERİN EMEKLİ SANDIKLARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **B - Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **C - Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **D - Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **E - Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi:** *08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi.* **F - İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **G - Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu:** *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.* **H - Emeklilere Ek Ödeme:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **İ - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

BANKA VE SİGORTA MUAMELESİ VERGİSİ: *13.07.1956 tarih ve 6802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gider Vergileri.*

BANKNOT: Devletçe çıkarılan kâğıt para.

BAREM: Bugün için yürürlükte olmayan hükümlere göre, Devlet memurlarının maaşlarının derece ve tutarlarını düzenleyen sistem ve çizelge

BARIŞTA SİLAHALTINA ALINANLARIN ASKERLİK SÜRELERİNİN KADEME VE DERECE İNTİBAKLARI: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seferde veya Talim ve Manevra İçin Hazarda Silahaltına Alınanların Askerlik Sürelerinin Kademe ve Derece İntibakları.*

BAROLAR VE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi,

bağımsız bütçedir. **B - Hazine Avukatlarıyla İlgili Hüküm:** *08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Avukatı.* **C - Adlî Yardımla İlgili Hükümler:** *19.03.1969 tarih ve 1136 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Yardım Bürosuna Devlet Katkısı.* **D - Türkiye Barolar Birliğince Bastırılan Pul Bedellerinin Sayıştayca Denetimi:** *19.03.1969 tarih ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **E - Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **F - Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.*

BARTIN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

BASIN ÇALIŞANLARINA YAPILAN ÖDEMELERİN BANKA ARACILIĞIYLA YAPILMASI: *13.06.1952 tarih ve 5953 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması.*

BASIN-İLAN KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B – Kurumun Sermayesi:** 02.01.1961 tarih ve 195 sayılı Kanunun 07.02.1990 tarih ve 3612 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesine göre; merkezleri Ankara, İstanbul ve İzmir'de bulunan millî bankalardan sermayeleri ile ihtiyatları toplamı yirmi milyon lira ve daha fazla olanlar ellişer bin, yirmi milyon liradan az olanlar yirmi beşer bin, sigorta ortaklıkları onar bin lira vererek Kurumun sermayesine iştirak ederler. Bu şehirlerde yayınlanan gazete ve dergi sahibi olan gerçek ve tüzel kişiler de onar bin lira vererek sermayeye ve bu Kanun hükümleri dairesinde Kurumun idaresine iştirak edebilirler. Genel Kurul kararı ve Başbakanın tasdiki ile yukarıdaki fıkralarda yazılı sermayeye iştirak miktarları iki katına kadar artırılabilir. **C - Payın İadesi:** 195 sayılı Kanunun 07.02.1990 tarih ve 3612 sayılı Kanunla değişik 16'ncı maddesine göre, iştirak payı sahiplerinin iflası veya faaliyetlerini tatil eylemeleri hâlinde payları iade edilir. Gazete veya dergi sahipleri, altı ay önce Kuruma ihbar etmek şartıyla paylarını her zaman geri alabilirler. Bankalarla sigorta ortaklıklarının paralarının geri alabilmeleri, Genel Kurulun karar vermesine ve Başbakanın tasdikine bağlıdır. **D - Kurumun Gelirleri:** 195 sayılı Kanunun 17'nci maddesine göre, Kurumun gelirleri şunlardır: **1.** Sermayenin işletilmesinden elde edilecek gelirler. **2.** İlan ve reklamlardan alınacak komisyonlar. **3.** Kurumun görevlerini ifa ederken temin edeceği sair gelirler. **4.** Bağışlar.

E - İhtiyat Akçası ve Nema: 195 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; Kurumun giderleri çıktıktan sonra artan gelirinin % 5'i ilk hesap yılı sonunda tahakkuk edecek sermaye miktarı esas alınmak üzere, bu miktara varıncaya kadar yedek akçe olarak ayrılır ve iştirak payı sahiplerine de paylarının azamî % 2,5'u nispetini aşmamak kaydı ile nema verilir. **F - Hesap Yılı:** 195 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; Kurumun hesap yılı, Ocak ayının birinden Aralık ayının 31'ine kadar devam eden süredir. **G - Gelirlerin Tahsis Usulü:** 195 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre; Kurumun sermayesi ile 18'inci madde hükmünün uygulanmasından sonra kalan yıllık gelir toplamının, Kurumun görevlerinden her birinin yerine getirilmesine ne miktarda tahsis edileceği, Yönetim Kurulunun teklifi ve Genel Kurulun kararıyla belirlenir. Buna göre ayrı ayrı hesaplar açılır. **H - İstikraz Yetkisi:** 195 sayılı Kanunun 21'inci maddesine göre Kurum, görevlerinin ifası için, Genel Kurul kararıyla son hesap yılı sonundaki bakiye mevcudunun en çok yarısı nispetinde bankalardan istikraz akdine yetkilidir. İstikrazla ilgili hükümler konusunda, 4749 sayılı Kanun hükümlerine de uyulması gerekir. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **İ - Banka İşlemleri:** 195 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre Kurumun hangi millî bankalara parasını yatıracağı, alacaklarını tahsil ve borçlarını ödemede bunlardan hangilerini aracı edeceği, kredi işlemlerini ve borç para verme işlerini ne suretle yürüteceği ve sair faaliyetlerinin finansman şekli, Genel Kurulun kararına bağlıdır. **J - Kredi ve Borç Vermenin Şartları:** 195 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; Kurumun açacağı kredi ve vereceği borç paranın, şekil ve şartları, Genel Kurul kararıyla belli edilir. Şu kadar ki, alınacak faiz miktarı, yürürlükteki mevzuatla tespit edilen azamî haddi geçemez. Kurum, Genel Kurulun tespit edeceği esaslar dâhilinde, ilan ve reklam veren müşterilerine de kredi açabilir. **K - Komisyon Ücreti:** 195 sayılı Kanunun 07.02.1990 tarih ve 3612 sayılı Kanunla değişik 24'üncü maddesine göre; Kurumun yayınlanmasına aracı olmak ödevinde bulunduğu ilan ve reklamlardan % 15, diğer ilan ve reklamlardan azamî % 10 nispetinde, faturalar üzerinden komisyon ücreti olarak kesilip, Kuruma gelir kaydolunur. Sahipleri Kurumun idaresine iştirak eden gazetelerden alınacak % 15 komisyon ücretini % 10'a kadar indirmeye Genel Kurul yetkilidir. Bu nispetler Genel Kurulun teklifi ve Başbakanın onayı ile değiştirilebilir. **L - Diğer Ücretler:** 195 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre; Kurumun ilgililerin talebi üzerine ilan ve reklamların tertibi, resim ve klişelerin hazırlanması gibi özel hizmetlerinden alacağı ücretler, Yönetim Kurulunca hazırlanacak bir tarife ile tespit olunur. **M - Hesapların Yayınlanması:** 195 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre; Kurumun hesaplarının yıl sonu neticeleri ve tahsis bilançoları ile kâr ve zarar hesabı, iş yılının hitamından itibaren en geç iki ay içinde Resmî

Gazete ile diğer gazetelerde yayınlanır. **N - Yönetim Giderleri:** 195 sayılı Kanunun 28'inci maddesine göre; Genel Kurul ve Yönetim Kurulu üyeleri ile Genel Müdür, memur ve diğer görevlilere verilecek ücretlerle diğer yönetim giderlerinin miktarı, Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca tayin edilir. Yönetim giderlerini sarfa, Yönetim Kurulu yetkilidir. Ancak, Genel Müdür de ücretlerle Yönetim Kurulunun tespit edeceği diğer bazı yönetim giderlerinin sarfına mezundur. 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri, Kurum ve kuracağı ortaklık ve teşekküller hakkında uygulanmaz. Sahipleri Kurumun idaresine iştirak eden gazetelerden alınacak % 15 komisyon ücretini, % 10'a kadar indirmeye Genel Kurul yetkilidir. Bu nispetler, Genel Kurulun teklifi ile Bakanlar Kurulunca değiştirilebilir. Maddenin "6245'e tabi olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **O - Artırma İhalelerinin İlanıyla İlgili Hükümler:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **P - Eksiltme İhalelerinin İlanıyla İlgili Hükümler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

BASIN-YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Anadolu Ajansıyla İlişkiler:** 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 24'üncü maddesine göre; Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü her yıl, kendi bütçesinin Anadolu Ajansı bölümündeki ödeneği aşmamak üzere, Anadolu Ajansı ile en çok beş yıllık sözleşme yapmaya ve Başbakan veya görevlendireceği bakan adına Anadolu Ajansının bütçesini, kadrosunu ve bunların uygulanmasını denetlemeye yetkilidir. Bu amaçla, Anadolu Ajansı'nda bir denetçi görevlendirilir. Yapılacak sözleşmede, Anadolu Ajansı yöneticilerinin atanma yolları da belirtilir. **C - Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 417 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 1'inci maddeye göre, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünde; Genel Müdür, genel müdür yardımcısı, hukuk müşaviri, daire başkanı ve şube müdürü kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **D - Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesi:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **E- Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

BASİT TAMİR VE TADİL: Yapılarda derz, iç ve dış sıva, boya, badana, oluk, dere, doğrama, döşeme ve tavan kaplamaları, elektrik ve sıhhî tesisat tamirleri ile çatı onarımı ve kiremit aktarılması işlemleri.

BAŞBAKANLIK BASIMEVİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 10.04.1967 tarih ve 852 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; döner sermaye işleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştayın sarftan önce vizesine tabi değildir. Ancak döner sermaye ile yapılan işlerden doğan gelir ve giderler için bütçe yılı sonundan itibaren en geç üç ay içinde düzenlenecek bilanço ve ekleri, gider ve gelir belgeleri ile birlikte Sayıştay Başkanlığına verilir. Bilanço ve eklerinin tasdikli birer örnekleri de aynı süre içinde Maliye Bakanlığına gönderilir. Maddenin "tabi olmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

BAŞBAKANLIKLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **2. Acil Durumlardaki Ödemeler, Personel Çalıştırılması ve Uygulanmayacak Hükümler:** 10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanuna, 600 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 11/A maddesine göre; Başbakanlık, acil durumlara ilişkin olarak bilimsel, teknik ve idarî çalışmalarda bulunmak üzere sürekli veya geçici kurullar oluşturabilir. Kurul üyelerine Başbakan onayı ile belirlenecek miktarda huzur hakkı ödenir. Acil durum yönetimine geçilen hâllerde, kamu kurum ve kuruluşlarına Başbakanlık tarafından verilecek görevlerin gerektirdiği kaynak Başbakanlıkça karşılanır ve söz konusu kurum ve kuruluşlar, ücret ve adedi Başbakan onayı ile belirlenecek miktarda geçici işçi çalıştırabilirler. Kamu kurum ve kuruluşlarının bu kapsamda yapacağı harcamalar, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu ile 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi değildir. Maddedeki "1050, 2886 (Eksiltme ihaleleri açısından) ve 832'ye tabi olmama" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **3. Başbakan Müşavirliği ve Bunlara Ödeme:** 3056 sayılı

Kanunun 281, 307, 312, 418, 475 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 21'inci maddesine göre; Başbakan tarafından belirlenecek konularda danışmanlık yapmak üzere en fazla on beş Başbakan başmüşaviri ve yirmi Başbakan müşaviri görevlendirilebilir. Başbakan başmüşaviri kadrosunda bulunanlar siyasî, ticarî ve ekonomik ilişkiler gereği dış ülkelerde veya uluslararası kuruluşlar nezdinde, büyükelçi gibi akredite edilmeksizin, özel bir misyonla görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirileceklere müşterek kararla büyükelçi unvanı verilebilir. Büyükelçilik unvanı başmüşavirlik görevi müddetince devam eder. Kamu kurum ve kuruluşlarının üst düzey yöneticilerine aslî görevleri yanında Başbakan başmü-şavirliği görevi de verilebilir. Bunlara, yürüttükleri bu görev için öngörülen ücret, aylık, zam ve tazminatların yarısını geçmemek üzere Başbakan onayı ile ödeme yapılır. **4. Fazla Çalışma ve Ek Ödeme:** 3056 sayılı Kanunun 475 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesine göre; Başbakanlık Merkez Teşkilatı kadrolarında çalışan memurlara (Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi kadrolarında çalışanlar dâhil) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil); **a)** 15-11'inci derecelerden aylık alanlara % 20'sini, **b)** 10-7'nci derecelerden aylık alanlara % 25'ini, **c)** 6-4'üncü derecelerden aylık alanlara % 30'unu, **d)** 3-1'inci derecelerden aylık alanlara % 35'ini geçmemek üzere Başbakanlıkça tespit edilecek usul ve esaslar çerçevesinde her ay aylıkla birlikte, gelir vergisine tabi olmaksızın, peşin olarak fazla çalışma ücreti ödenir. Ayrıca, Başbakanlık müfettiş ve müfettiş yardımcılarına en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) % 200'ünü geçmemek üzere Başbakanlık makamınca belirlenen oranda ek ödeme yapılır. Bu ödemede 657 sayılı Kanunun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve bu ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Başbakanlıkta görevli emniyet mensupları ile 36'ncı maddenin son fıkrasına göre görevlendirilen personele yukarıda belirtilen tazminattan Başbakanlık Müsteşarınca uygun görülen oranda ödeme yapılabilir. Bu personelin bağlı bulundukları kamu kurum ve kuruluşlarınca ödenen fazla çalışma ücreti tenzil edilir. **5. Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** 3056 sayılı Kanunun 281, 475, 547, 562 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 35'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** Başbakanlık merkez teşkilatında, Müsteşar, müsteşar yardımcısı, Başbakan başmüşaviri, Başbakan müşaviri ve Başbakanlık müşavirleri, Teftiş Kurulu Başkanı, Bakanlar Kurulu Sekreteri, hukuk müşaviri, basın müşaviri, genel müdür ve genel müdür yardımcıları, başkan ve yardımcıları, daire başkanı ve yardımcıları ile uzman, daire tabibi, diş tabibi, konusuyla ilgili en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olmak kaydıyla çözümleyici ve programcı uzman ve uzman yardımcısı kadrolarına atananlar, atandıkları kadrolarda

sözleşmeli olarak da, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın çalıştırılabilir. **b)** Ancak, uzman yardımcısı ve uzman kadrolarında çalıştırılacaklar için 34'üncü madde ile belirtilen şartlar, yukarıda sayılan diğer görevlerde çalıştırılacaklar için yükseköğrenim yanında Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinde belirtilen şartlar aranır. *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* **c)** 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59'uncu maddesine göre atananlar hakkında yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz. **d)** Ayrıca, Başbakanlık merkez teşkilatında programcı, çözümleyici ve bilgisayar işletmeni ile Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünde Osmanlıca dil ve yazı ile yazılan her türlü arşiv malzemesinin Türkçeye çevrilmesi, tasnifi, değerlendirilmesi gibi özel bilgi ve ihtisası gerektiren işlerde kadro aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın yerli ve yabancı elemanlar sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Ancak Devlet Arşivlerinde çalıştırılacaklarda yaş haddi aranmaz, varsa emekli aylıkları kesilmez. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması***. e)** Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeler, Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **6. Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Personel Görevlendirilmesi:** 3056 sayılı Kanunun 331 ve 475 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 36'ncı maddesine göre; genel ve katma bütçeli dairelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlarda, belediyeler ve özel idareler, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait kuruluşlarda, iktisadî Devlet teşekkülleri ve kamu iktisadî kuruluşlarında ve bunlara bağlı ortaklıklar ve müesseselerde çalışanlar kurumlarının, yüksek yargı organı mensupları, hâkim ve savcılar için kendilerinin muvafakati ile Başbakanlıkta sözleşmeli olarak istihdam edilebilirler. Başbakanlığın bu konudaki talepleri, ilgili kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. Yüksek yargı organları mensupları hakkında görevlendirme talebi ilgili yüksek mahkemelerin başkanlarınca yerine getirilir. Bu personel ilgili kurumundan maaşsız izinli sayılır. İzinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Ayrıca, birinci fıkrada belirtilen kurumlarda görevli personel; aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Başbakanlıkta görevlendirilebilirler. **7. İnsan Hakları Danışma Kurulunun Giderleri:**

3056 sayılı Kanuna, 626 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 12.04.2001 tarih ve 4643 sayılı Kanunla değiştirilen ek 5'inci maddeye göre, İnsan Hakları Danışma Kurulu sekretarya hizmetleri İnsan Hakları Başkanlığınca yerine getirilir. Danışma Kurulunun giderleri Başbakanlık bütçesinden karşılanır. **8. İnsan Hakları İhlali İddialarını İnceleyen Heyetlerin Giderleri:** 3056 sayılı Kanuna, 626 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 12.04.2001 tarih ve 4643 sayılı Kanunla değiştirilen ek 6'ncı maddeye göre; insan hakları ihlali iddialarını yerinde incelemek ve araştırmak üzere, Başbakanın görevlendireceği bir Devlet bakanına bağlı olarak heyetler oluşturulur. Heyetlerin giderleri Başbakanlık bütçesinden karşılanır. **9. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **10. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Hesaplarının Denetimi:** *24.03.1950 tarih ve 5659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **11. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *18.12.1953 tarih ve 6200 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **12. Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Görev Mahallini Terk Etmek Mecburiyetinde Kalanların Harcırahı.* ***b)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***c)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***d)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **13. Basın-İlan Kurumuyla İlgili Hükümler:** *02.01.1961 tarih ve 195 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Basın-İlan Kurumuyla İlgili Hükümler.* **14. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **15. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Aylıkların Avans Olarak Ödenmesi.* ***b)*** *Devlet Memuruna Ödül Verilmesi.* ***c)*** *Ek Göstergeler.* ***d)*** *Fazla Çalışma Ücreti.* ***e)*** *Kişilerin Uğradıkları Zararlar.* ***f)*** *Makam Tazminatı.* ***g)*** *Millî İstihbarat Hizmetleri Sınıfı.* ***h)*** *Millî İstihbarat Teşkilatında Sözleşmeli İstihdam.* ***i)*** *Yabancı Bir Memleket veya Uluslararası Kuruluşta Hizmet Alma.* ***j)*** *Yiyecek Yardımı.* ***k)*** *Zam ve Tazminatlar.* **16. Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesiyle İlgili Hükümler:** *10.04.1967 tarih ve 852 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesiyle İlgili Hükümler.* **17. Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler:** *14.01.1970 tarih ve 1211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler.* **18. Sıkıyönetim Hizmetleri İçin Ödenek Ayrılması:** *13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sıkıyönetim Hizmet Zammı ve Tayın Bedeli Ödenmesi.*

19. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler: *01.04.1981 tarih ve 2443 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler.* **20. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **21. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.04.1983 tarih ve 2813 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.* **22. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler:** *72 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler.* **23. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun Giderleri:** *77 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun Giderleri.* **24. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **25. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **26. Madalya ve Nişanların Giderleri:** *24.10.1983 tarih ve 2933 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Madalya ve Nişanların Giderleri.* **27. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **28. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler:** *09.11.1983 tarih ve 2945 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler.* **29. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **30. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **31. Toplu Konut İdaresi Başkanlığını İlgilendirilen Hükümler:** *02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **32. Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **33. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler:** *233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler.* **34. Başbakanın Yolluğu:** *09.10.1984 tarih ve 3055 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakan ve Bakanlarla Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları.* **35. Valilerin Merkezde Görevlendirilmesi:** *14.02.1985 tarih ve 3152 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Valilerin Merkezde Görevlendirilmesi.* **36. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal**

Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi: *08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi.* **37. Tanıtma Fonuyla İlgili Hüküm:** *10.06.1985 tarih ve 3230 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* ***b)*** *Tanıtma Fonuna Ödenek.* **38. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **39. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *08.01.1986 tarih ve 3254 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **40. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünü İlgilendiren Hükümler:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **41. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri:** *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.* **42. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.06.1987 tarih ve 3402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **43. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **44. Yabancı Dil Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yabancı Dil Tazminatı.* **45. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *383 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **46. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **47. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **48. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **49. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **50. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **51. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **52. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **53. Türkiye**

Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler: *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **54. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **55. Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı:** *29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı.* **56. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **57. Başbakanlık Basımevi İşletmesinden Alımlarda İhale İstisnası:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **58. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* **59. Hibe Alma ve Verme:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hibe Alma ve Verme.* **60. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.* **61. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **62. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **63. Kamu Kaynaklarının Kullanımıyla İlgili Bakanların Sorumluluğu:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.* **64. Örtülü Ödenek:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.* **65. İç Denetim Koordinasyon Kurulu:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.* **66. Müşterek Fon Hesabı:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Müşterek Fon Hesabı.* **67. Maliye Bakanlığınca Kamu Malî Yönetimiyle İlgili Yürütülecek Hizmetler:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maliye Bakanlığınca Kamu Malî Yönetimi Konusunda Yürütülecek Hizmetler.* **68. Sosyal Güvenlik Kurumları ve Mahallî İdarelerle İlgili Kamu Malî Yönetimi İşlemlerinin Teftişi:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumları ve Mahallî İdarelerle İlgili Kamu Malî Yönetimi Hükümleri.* **69. Kamu**

Görevlileri Etik Kurulunun Sekretarya Görevi: *25.05.2004 tarih ve 5176 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkan ve Üyelerine Ödeme.* **70. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *27.10.2004 tarih ve 5251 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **71. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** 10.11.2004 tarih ve 5256 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **72. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **73. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **74. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **75. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **76. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **77. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansıyla İlgili Hükümler:** *21.06.2006 tarih ve 5523 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli.* **78. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **79. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler:** *02.11.2007 tarih ve 5706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler.* **80. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **81. Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Başbakan ve Bakan Ödeneklerinin Ödenmesi.* ***b)*** *Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.* ***c)*** *Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.* **82. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik*

Hükümleri.

BAŞBAKANLIKTA ÖDENEN FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ: 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 562 ve 570 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 20'nci maddesine göre; Başbakanlığa bağlı kurumlardan bu bağlılığın devamı süresince Diyanet İşleri Başkanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Gümrük Müsteşarlığı, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, GAP İdaresi Başkanlığı ve Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatlarına ait kadrolarda ve Denizcilik Müsteşarlığı, Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatlarına ait kadrolarda fiilen çalışıp, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesinin (A) bendine göre aylık alan memurlardan (Sözleşmeli personel hariç); **a)** 1-3'üncü derecelerden aylık alanlara 5.500.000 lirayı, **b)** 4-6'ncı derecelerden aylık alanlara 4.500.000 lirayı, **c)** 7–10'uncu derecelerden aylık alanlara 3.750.000 lirayı, **d)** 11–15'inci derecelerden aylık alanlara 3.000.000 lirayı geçmemek üzere söz konusu kurumların bağlı olduğu bakan tarafından tespit edilecek usul ve esaslar çerçevesinde her ay aylıkla birlikte damga vergisi hariç hiçbir vergiye tabi tutulmaksızın peşin olarak fazla çalışma ücreti ödenir. 27.11.2002 tarih ve 24949 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığının 26.11.2002 tarih ve D-1-2002-792 sayılı Onayı ile; maddede yer alan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Bayındırlık ve İskan Bakanlığına, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü Çevre ve Orman Bakanlığına ve Denizcilik Müsteşarlığı Ulaştırma Bakanlığına bağlanmıştır. Yine maddede yer alan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 13.01.2005 tarih ve 5286 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmış ve Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı, 536 sayılı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulmuş ve Kararname Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir. 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 562 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik geçici 1'inci maddesine göre; Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Devlet Personel Başkanlığı ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığı teşkilat kanunlarında gerekli değişiklik yapılıncaya kadar bu kurumların merkez teşkilatı kadrolarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesinin (A) bendine göre çalışan personele (Kadro karşılığı çalışan sözleşmeli personel dâhil) ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa tabi olup Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde görevlendirilmiş bulunan personele, Başbakanlık merkez teşkilatında çalışan personele ödenmekte olan fazla çalışma ücreti aynı esas ve usullere göre ödenir. Benzer düzenleme, 10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun 475 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve

21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesinde yer almaktadır. *bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* İki ayrı hükümle ve aynı adla "peşin olarak fazla çalışma ücreti" ödenmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir. Yeni hüküm düzenlenirken, önceki tarihli düzenlemenin yürürlükten kaldırılmasının unutulduğu düşünülmektedir. Ayrıca, tutarlar sembolik olarak kalmıştır. Bu nedenle, madde hükmünün yürürlüğünün olmaması gerekir.

BAŞBAKANLIK YÜKSEK DENETLEME KURULUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçe ve Kesin Hesap: 72 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 31'inci maddesindeki bütçe ve kesin hesapla ilgili hükümlerin işlerliği kalmamıştır. Çünkü Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu, 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi ve kesin hesabı, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B – Personel Rejimi:** 72 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 33'üncü maddesindeki hükümler şöyledir: **1.** Bu Kanun Hükmündeki Kararname hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna, iktisadî Devlet teşekkülü personel rejimi uygulanır. **2.** Sözleşme ile verilecek ücretler, görevin önemine göre kamu iktisadî teşebbüsleriyle ilgili Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulunun önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır. **3.** Sözleşmeli olarak çalıştırılanlardan memurluktan gelenlerin sözleşmeli hizmet süresi terfilerine sayılır ve gereken kesenek ve karşılıklarının tamamının ödenmesi kaydıyla emeklilik hakları devam eder. **4.** Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun Başkan ve üyelerini de kapsamak üzere kadrolu ve sözleşmeli personeline, kamu iktisadî teşebbüsleri personeline yasalarla verilmesi öngörülen ikramiyeler, Üyeler Kurulunun kararıyla verilebilir. **C – Uygulanmayacak Hükümler:** 72 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 32'inci maddesine göre; Denetleme Kurulu, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştay'ın denetimine tabi değildir. Maddedeki "tabi olmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **D - Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *24.03.1950 tarih ve 5659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **E - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **F. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma**

Kurumu Şirketlerinin Denetimi: *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **G - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler. b****)*** *Makam Tazminatı.* ***c)*** *Zam ve Tazminatlar.* **H - Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **I - Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **İ - Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler:** *233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler.* **J - Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri:** *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.* **K - Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *383 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **L - Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **M - Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **N - Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.*

BAŞBAKAN VE BAKANLARLA DIŞARIDAN ATANAN BAKANLARIN ÖDENEK VE YOLLUKLARI: A – Temsil Ödeneği: 09.10.1984 tarih ve 3055 sayılı Kanunun 420 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 1'inci maddesine göre; Başbakana 6.000 ve bakanlara 5.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda temsil ödeneği verilir. Kanunun 2'nci maddesi gereğince; birinci maddede yazılı ödeneklere, göreve başlama tarihinden itibaren hak kazanılır. Bu ödenekler herhangi bir vergi ve kesintiye tabi değildir ve bu ödeneklere esas teşkil eden göstergeler emeklilik hesabında hiçbir surette dikkate alınmaz, söz konusu ödenekler her ay peşin olarak çekle ödenir. Diğer bir bakanlığa vekâlet eden bakanlara, bu vekâletleri dolayısıyla ayrıca bir ödenek verilmez. Kanunun 3'üncü maddesine göre, bu ödenekler ait olduğu bakanlık bütçesinden ödenir. **B – Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları:** Kanunun 4'üncü maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri dışından bir bakanlığa atananlara, bakanlık temsil ödeneğinden başka, Türkiye Büyük Millet

Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları Hakkındaki Kanunda tespit edilen miktarda ödenek ve yolluk, görevlendirildikleri bakanlık bütçesinin aylık ve yolluk tertiplerinden işe başladıkları tarihten itibaren ödenir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin ödenek ve yollukları hakkındaki Kanunun diğer hükümleri bu bakanlar hakkında da uygulanır. Emeklilik hakkı tanınan bir görevde iken bakanlığa getirilmiş bulunanlar aslî görevlerinden aylıksız izinli sayılırlar. Adı geçen Kanun, 26.10.1990 tarih ve 3671 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. *Sözü edilen 26.10.1990 tarih ve 3671 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları.*

BAŞBAKAN VE BAKAN ÖDENEKLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 11'inci maddesine göre; 09.10.1984 tarih ve 3055 sayılı Başbakan ve Bakanların Temsil Ödenekleri ile Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları Hakkında Kanun gereğince ödenmesi gereken Başbakan ve bakanların temsil ödenekleri ile aylıklarla birlikte ödenmesi gereken diğer ödenekler Aylık Bordrosu (Örnek 8) ile ödenir.

BAŞKÂTİP,-Bİ: Mahkeme kaleminin başı. Mahkeme yazı işleri müdürü. Noter olmayan yerlerde geçici noter. İcra iflas müdürlüğü bulunmayan yerlerde, bu işleri yapan görevli.

BAŞKA YERDE BIRAKILAN AİLE FERTLERİNİN HARCIRAHI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre; memur veya hizmetli tarafından tayin veya naklolunduğu mahalle götürülmeyerek ikamet maksadıyla ve topluca bu mahalden başka bir yere gönderilen aile fertleri için, yeni memuriyet mahalline kadar hesaplanacak harcırahı tecavüz etmemek ve bilahare bu mahalle celplerinde bir şey verilmemek şartıyla, bu yerlere kadar ve müteakip tayin ve nakillerde de memur veya hizmetlinin bulunduğu yerden yeni vazife mahalline kadar hesaplanacak miktarı tecavüz etmemek kaydıyla, aile fertlerinin bulundukları yerden yeni memuriyet mahalline kadar harcırah verilir.

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

BAŞVEKİL: Başbakan.

BAŞVURU BELGESİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

BATMAN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

BAYBURT ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

BAYINDIRLIK İŞLERİ: Hükûmetin kamu kaynakları ile gerçekleştirdiği kamuya faydalı büyük inşaat projeleri. Yollar, barajlar, köprüler gibi işler.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *16.06.1939 tarih ve 3645 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **C - Ankara Elektrik ve Havagazı Müessesesiyle İlgili Hükümler:** *16.12.1942 tarih ve 4325 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ankara Elektrik ve Havagazı Müessesesiyle İlgili Hükümler.* **Ç - İller Bankasıyla İlgili Hükümler:** *13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İller Bankasıyla İlgili Hükümler.* **D - Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **E - Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *18.12.1953 tarih ve 6200 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **F - Limanlar İnşaatı Hakkında Kanun Hükmü:** *27.01.1954 tarih ve 6237 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Limanlar İnşaatı Hakkında Kanun Hükmü.* **G - Çevre ve Orman Bakanlığınca Afetzedeler İçin Yer Tahsisi:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **H - Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Kurtarma Harcamaları:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları.* **I - Afetlerde Görev Alanlara Ödemeler:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **İ - Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **J - Sağlık Bakanlığı İnşaatlarıyla İlgili Hükümler:** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığıyla İlgili Hükümler.* **K - Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.08.1961 tarih ve 351 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler.* **L - Ek**

Göstergeler: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **M – Emlak Vergisine Esas Olmak Üzere Binalar İçin Bedel Tespiti:** *29.07.1970 tarih ve 1319 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emlak Vergisi.* **N - Afet Bölgelerinde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler:** *07.09.1971 tarih ve 1480 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Bölgelerinde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler.* **O - Ankara Atatürk Kültür Merkeziyle İlgili Hükümler:** *23.09.1980 tarih ve 2302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ankara Atatürk Kültür Merkeziyle İlgili Hükümler.* **Ö - Karayolları Trafik Kanunu Hükümleri:** *13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **P - Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *180 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **R - Yapım İhalelerinde Yetki:** *180 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yapım İhalelerinde Yetki.* **S - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **Ş - Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **T - Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşların Yapım İşlerinin İhalelerinde Komisyon Üyeliği:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **U - Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri:** *17.07.2003 tarih ve 4948 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri.* **Ü - Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler:** *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **V - Mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yerine Geçme Nedeniyle Gelir ve Ödenek Kaydı:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **Y - İskân Kanununun Malî Hükümleri:** *19.09.2006 tarih ve 5543 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İskân Kanununun Malî Hükümleri.*

BAYİ,-İ: Mameleke giren ve başkalarına devredebilen bir malı veya hakkı satan kimse. Satıcı.

BAZI FONLARIN TASFİYESİ HAKKINDA KANUNA GÖRE GELİR KAYDI: *21.02.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

BAZI FONLARIN TASFİYESİNE İLİŞKİN KANUNDAKİ HÜKÜMLER: 23.05.2000 tarih ve 4568 sayılı Kanunun 1 ve 6'ncı maddelerinde

yapılan düzenlemeler şöyledir: **A -** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte (26.05.2000), 29.02.1984 tarih ve 2983 sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun gereğince Kamu Ortaklığı Fonundan finanse edilen ve ilgili kuruluşların projeleri arasında yer alan yatırım projelerinin finansmanı ve bunların işletme, bakım, onarım, idame ve benzeri her türlü masrafları genel ve/veya katma bütçeden *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ilgili kuruluşlar adına ayrılan ödenekten karşılanır. **B -** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Kamu Ortaklığı Fonundan finanse edilen altyapı tesislerinin işletilmesi ve işletme hakkı verilmesinden sağlanan gelirler, yatırımlarda ve altyapının bakım, onarım ve işletme giderlerinde kullanılmak üzere ilgili kuruluşların gelirleri arasına alınmış sayılır. **C -** Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce kalkınmada öncelikli yörelerde yer alan yatırımlara kullandırılan kredilerin anapara ve faizleri, vade tarihlerinde Türkiye Kalkınma Bankası tarafından Hazine hesaplarına intikal ettirilir ve bütçeye gelir yazılır. **D -** Kamu Ortaklığı Fonu kapsamında dış proje kredisi temini yoluyla finanse edilen yatırımlar, kredilerin tabi olduğu koşullarda ilgili kuruluşlarca yürütülmeye devam edilir. **E -** Kamu Ortaklığı Fonunun Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Hesabına ve Konut Edindirme Yardımı Hesabına olan tahvil borçları Hazine tarafından devralınır. **F -** Bu madde hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili gerekli düzenlemeleri yapmaya ve gerekli tedbirleri almaya, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. **G –** Bu Kanunun 5'inci maddesinin (a), (e), (g) ve (h) fıkraları ile yürürlükten kaldırılan fonların gelirleri ve nakit bakiyeleri, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren doğrudan bütçeye gelir kaydedilir. Söz konusu madde ile yürürlükten kaldırılan, ancak gelirlerinin tahsiline devam olunacak fonlarla ilgili kanunlar veya yürürlükten kaldırılan maddeleri şunlardır: **1.** 11.08.1941 tarih ve 4109 sayılı Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkında Kanunun 7'nci maddesinin dördüncü fıkrası. **2.** 09.03.1972 tarih ve 1571 sayılı Bazı Tekel Maddeleri Fiyatlarına Yapılan Zamlardan Elde Edilen Hasılatın T.C. Merkez Bankasında Açılacak Bir Deprem Fonu Hesabında Toplanmasına Dair Kanun. **3.** 07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun geçici 4'üncü maddesi. **4.** 14.01.1982 tarih ve 35 sayılı Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 31, ek 32 ve ek 33 üncü maddeleri.

(B) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

BEDAVA: Para, bedel ödenmeden, karşılıksız.

BEDEL: Bir malın, hizmetin veya hakkın karşılığı olarak verilen mal, yapılan hizmet, ödenen para veya terk edilen hak.

BEDELSİZ TAŞINMAZ MAL DEVRİ: *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Taşınmaz*

Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.

BEDELSİZ TAŞINMAZ MAL TAHSİSİ: *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

BELDE: Köyden büyük, ilçeden küçük, henüz kırsal özelliklerini yitirmemiş ve belediye ile yönetilen yerleşim birimi. Kasaba.

BELEDİYE: Şehir ve beldelerde, nüfusu beş binden fazla olan köylerde oturanların yerel nitelikteki müşterek ve medenî ihtiyaçlarını sağlamak ve düzenlemekle görevli kamu tüzel kişisi. 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi.

BELEDİYE ENCÜMENİ: Belediye meclisinin toplantı hâlinde olmadığı zaman, belediyenin kanunda öngörülen işlerini yapan, belediye meclisinde görüşülecek işleri hazırlayan, belediye başkanı ile belediyenin bazı görevlilerinden oluşan heyet.

BELEDİYE KANUNUNDA ÖNGÖRÜLEN HÜKÜMLER: A – Belediye Tüzel Kişiliğinin Sona Erdirilmesi: 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun 06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesine göre; tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerin bulunduğu yerleşim birimlerinde, hizmetlerin aksamadan yürütülmesi amacıyla, ilgili belediye veya büyükşehir belediyesi ve köye dönüşen yerlerde il özel idaresi veya köylere hizmet götürme birlikleri tarafından içme suyu, kanalizasyon, temizlik, çöp toplama, ulaşım, itfaiye ve diğer hizmetlerin yürütülmesi için gerekli tedbirler alınır ve ihtiyaç durumuna göre bu hizmetleri yürütmek üzere hizmet birimleri kurulabilir. Büyükşehir belediye sınırları içinde açılacak hizmet birimlerini yönetmek üzere, büyükşehir belediye meclis üyeleri veya diğer belediye personeli arasından görevlendirme yapılabilir. Mahallî hizmetlerin aksamadan yürütülmesi için vali veya kaymakamlar, ilgili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlar ve gerekli tedbirleri alır. **B - İhbar ve Kıdem Tazminatları İçin Borçlanma:** 5393 sayılı Kanunun 12'inci maddesine, 06.03.2007 tarih ve 5594 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; belediye ihbar ve kıdem tazminatlarının ödenmesi konusunda, 68'inci maddenin (d) bendinde öngörülen sınırlamaya bağlı olmaksızın İçişleri Bakanlığının onayı ile borçlanma yapabilir. Bu amaçla yapılan borçlanmalar ihbar ve kıdem tazminatı dışında hiçbir gider için kullanılamaz. **C - Denetim Komisyonu Üyelerine Ödemeler:** 5393 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre; denetim komisyonu toplantılarına, belediye ve bağlı kuruluşları dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilenlere 1.000; kamu personeli dışındaki diğer uzman kişilere büyükşehir belediyelerinde 3.000, diğer belediyelerde 2.000 gösterge rakamının Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek

üzere, belediye meclisince belirlenecek miktarda günlük ödeme yapılır. **D - Belediye Meclisinde Huzur Hakkı:** 5393 sayılı Kanunun 32'nci maddesine göre; meclis başkan ve üyelerine, meclis ve komisyon toplantılarına katıldıkları her gün için, 39'uncu madde uyarınca belediye başkanına ödenmekte olan aylık brüt ödeneğin günlük tutarının üçte birini geçmemek üzere meclis tarafından belirlenecek miktarda huzur hakkı ödenir. Huzur hakkı ödenecek gün sayısı, 20, 24 ve 25'inci maddelerde belirtilen toplantı günü sayısından fazla olamaz ve meclis üyelerine aynı gün için birden fazla huzur hakkı ödenemez. **E – Belediye Encümen Üyelerine Verilecek Ödenek:** 5393 sayılı Kanunun 36'ncı maddesine göre; belediye encümeni başkan ve üyelerine, nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde 3.500, nüfusu 10.001-50.000'e kadar olan belediyelerde 4.500, 50.001-200.000'e kadar olan belediyelerde 6.000 ve 200.001'in üzerinde olan belediyelerde, 7.500 gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek verilir. Encümenin memur üyelerine bu tutarların yarısı ödenir. **F - Belediye Başkanının Özlük Hakları:** 5393 sayılı Kanunun 39'uncu maddesine göre, belediye başkanına nüfusu; **a)** 10.000'e kadar olan beldelerde 70.000, **b)** 10.001'den 50.000'e kadar olan beldelerde 80.000, **c)** 50.001'den 100.000'e kadar olan beldelerde 100.000, **d)** 100.001'den 250.000'e kadar olan beldelerde 115.000, **e)** 250.001'den 500.000'e kadar olan beldelerde 135.000, **f)** 500.001'den 1.000.000'a kadar olan beldelerde 155.000, **g)** 1.000.001'den 2.000.000'a kadar olan beldelerde 190.000, **h)** 2.000.001'den fazla olan beldelerde 230.000 gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek ödenir. Nüfusu 50.001'den az olan il merkezi beldelerde bu ödeneğin hesaplanmasında (c) bendinde belirtilen gösterge rakamı esas alınır. Belediye başkanının görevli, izinli ve hasta bulunduğu sürelerde ödeneği kesilmez. Belediye başkanlığı yapmış olanların, personel kanunlarına tabi bir kadroya atanmaları hâlinde belediye başkanlığında geçen süreleri memuriyette geçmiş sayılır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memurları ile bakmakla yükümlü bulundukları için uygulanan sosyal hak ve yardımlar, aynı esas ve usullere göre belediye başkanları ile bakmakla yükümlü bulundukları için de uygulanır. **G - Başkan Vekilinin Özlük Hakları:** 5393 sayılı Kanunun 40'ıncı maddesine göre; başkan vekiline, görev süresince başkana ödenen aylık brüt ödeneğin gün hesabı üzerinden ödenek verilir. **H - Norm Kadro ve Personel İstihdamı:** 5393 sayılı Kanunun 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 49'uncu maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** Norm kadro ilke ve standartları, İçişleri Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken belirlenir. Belediyenin ve bağlı kuruluşlarının norm kadroları, bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir. **b)** Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre,

sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, planlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plancısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir. Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz. Bu personelin, yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımaları şarttır. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edileceklere ödenecek net ücret, söz konusu kadro unvanı için birinci derecenin birinci kademesi esas alınmak suretiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre tespit edilecek her türlü ödemeler toplamının net tutarının yüzde 25 fazlasını geçmemek üzere belediye meclisi kararıyla belirlenir. Genel hükümlere göre birinci dereceden kadro ihdas edilemeyen kadro unvanları için ise o kadro unvanından ihdası yapılmış en yüksek kadro derecesinin birinci kademesi esas alınır ve yapılacak ödemenin azamî tutarı yukarıda belirtilen usule göre tespit olunur. Bu fıkra hükümlerine göre çalıştırılacak personel için İçişleri Bakanlığı unvanlar itibarıyla sınırlama getirebilir. **c)** Avukat, mimar, mühendis (İnşaat mühendisi ve harita mühendisi olmak kaydıyla) ve veteriner kadrosu bulunmayan veya işlerin azlığı nedeniyle bu unvanlarda kadrolu personel istihdamına ihtiyaç duyulmayan belediyelerde, bu hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, haftanın ya da ayın belirli gün veya saatlerinde kısmî zamanlı olarak sözleşme ile personel çalıştırılabilir. Kısmî zamanlı olarak çalıştırılacak personel sayısı yukarıda belirtilen her unvan için birden fazla olamaz ve bunlarla yapılacak sözleşme süresi takvim yılını aşamaz. Bunlara ödenecek net ücret, aynı unvanlı kadroların birinci derecesinin birinci kademesi için yapılması gereken bütün ödemeler toplamının net tutarının yarısını geçmemek ve çalıştırılacak süre ile orantılı olmak üzere belediye meclisi kararı ile tespit edilir. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli personel olarak çalıştırılanlar için iş sonu tazminatı ödenmez ve işsizlik sigortası primi yatırılmaz. Bunlardan yaptıkları başka işler sebebiyle herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olanlar için sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primi yatırılmaz ve aynı kişi birden fazla belediye veya bağlı kuruluşta çalıştırılamaz. **d)** Yukarıdaki hükümler uyarınca çalıştırılacak personele her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılmaz ve ücret mahiyetinde aynî ya da nakdî menfaat temin edilmez. Bu personel hakkında bu Kanunla düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümler uygulanır. Bu personele ait sözleşme örnekleri sözleşmenin imzalanmasını izleyen otuz gün içinde İçişleri Bakanlığına gönderilir. **e)** Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, belediye başkanının talebi, kendilerinin ve kurumlarının muvafakatiyle,

belediyelerin birim müdürü ve üstü yönetici kadrolarında geçici olarak görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirmelerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinin (B) fıkrasında öngörülen şartlar dikkate alınır. *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* Belediyelerde bu şekilde istihdam edilen personel kurumlarından izinli sayılırlar. Bu personelin görevlendirildikleri süre zarfındaki, görevlendirildikleri kadroya ait her türlü malî hakları ile kurumları tarafından karşılanması gereken sosyal güvenlik ve benzeri diğer hakları belediye tarafından ödenir. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır ve terfi haklarını kazananlar başkaca bir işleme lüzum kalmaksızın terfi ettirilirler. Bu şekilde görevlendirilenler, görevlendirme süresinin sona ermesinden itibaren on beş gün içerisinde yazılı olarak kurumlarına başvurmaları hâlinde en geç bir ay içerisinde kadrolarına veya müktesebine uygun başka bir kadroya atanırlar. **f)** Norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001–200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001–500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Bu şekilde görevlendirilen meclis üyelerine belediye başkanına verilen ödeneğin 2/3'ünü aşmamak üzere belediye meclisi tarafından belirlenecek aylık ödenek verilir ve taleplerine göre bir sosyal güvenlik kurumu ile ilişkilendirilir. Bu şekilde görevlendirme, memuriyete geçiş, sözleşmeli veya işçi statüsünde çalışma dâhil ilgililer açısından herhangi bir hak teşkil etmez ve belediye meclisinin görev süresini aşamaz. Sosyal güvenlik prim ve benzeri giderlerden kurum karşılıkları belediye bütçesinden karşılanır. **g)** Belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerleme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz. Nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde bu oran yüzde kırk olarak uygulanır. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamaz. Yeni personel alımı nedeniyle bu oranın aşılması sebebiyle oluşacak kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren hesaplanacak kanunî faiziyle birlikte belediye başkanından tahsil edilir. Personelin her türlü alacakları zamanında ve öncelikle ödenir. **h)** Sözleşmeli ve işçi statüsünde çalışanlar hariç belediye memurlarına, başarı durumlarına göre toplam memur sayısının yüzde onunu ve Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayının 20.000

gösterge rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere, hastalık ve yıllık izinleri dâhil olmak üzere, çalıştıkları sürelerle orantılı olarak encümen kararıyla yılda en fazla iki kez ikramiye ödenebilir. **İ - Personel Devri:** 5393 sayılı Kanunun 50'nci maddesine göre; bu Kanunun 8 ve 11'inci maddeleri uyarınca tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerin kadroları ve personeli; katılma hâlinde katıldıkları belediyeye, köye dönüştürülme hâlinde ilgili il özel idaresine devredilir. Devredilen personelden kadro ve görev unvanları değişmeyenler, aynı unvanlı kadrolara atanmış sayılırlar. Devredilen personelden durumlarına uygun boş kadro olmayanların veya mevcut kadro unvanı ile atamaları yapılamayanların kadro unvanları üç ay içerisinde ilgili belediye meclisi veya il genel meclisince aynı sınıf içerisinde kalmak kaydıyla değiştirilir. Bu değişiklikten itibaren bir ay içerisinde ilgililerin durumlarına uygun kadrolara atamaları yapılır. Söz konusu personel, atama işlemleri yapılıncaya kadar devredildikleri belediye veya il özel idaresince ihtiyaç duyulan işlerde görevlendirilebilirler. Bunlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar eski kadrolarına ait aylık, ücret, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî haklarını devredildikleri belediye veya il özel idaresinden almaya devam ederler. Devredilen personelden memur statüsünde görev yapanların, atandıkları yeni kadroların aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî hakları toplamının net tutarının, eski kadrolarına bağlı olarak en son ayda almakta oldukları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî hakları toplamı net tutarından az olması hâlinde aradaki fark giderilinceye kadar atandıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tabi olmaksızın tazminat olarak ödenir. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilen sözleşmeli personelin pozisyonları, başka bir işleme gerek kalmaksızın devredildikleri belediye veya il özel idaresi adına vize edilmiş sayılır. **J - Zabıta ve Özel Güvenlik Görevlerinde Bulunanlara Fazla Mesai Ücreti:** 5393 sayılı Kanunun 51'inci maddesine göre, zabıta hizmetleri kesintisiz olarak yürütülür. Zabıta personelinin çalışma süresi ve saatleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın, hizmetin aksatılmadan yürütülmesini sağlayacak şekilde düzenlenir. Belediye zabıta ve özel güvenlik hizmetlerinde fiilen çalışanlara, fazla mesai ücreti olarak yılı bütçe kanununda belirlenen üst sınırı aşmamak kaydıyla belediye meclisi kararı ile tespit edilen maktu tutar ödenir. **K – İtfaiyedeki Personele Fazla Mesai Ücreti:** 5393 sayılı Kanunun 52'nci maddesine göre, itfaiye hizmetleri kesintisiz olarak yürütülür. İtfaiye personelinin çalışma süresi ve saatleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın, hizmetin aksatılmadan yürütülmesini sağlayacak şekilde düzenlenir. Belediye itfaiye teşkilatında fiilen çalışanlara fazla mesai

ücreti olarak yılı bütçe kanununda belirlenen üst sınırı aşmamak kaydıyla belediye meclisi kararı ile tespit edilen maktu tutar ödenir. **L - Belediyenin Gelirleri:** 5393 sayılı Kanunun 59'uncu maddesine göre, belediyenin gelirleri şunlardır: **a)** Kanunlarla gösterilen belediye vergi, resim, harç ve katılma payları. **b)** Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan pay. **c)** Genel ve özel bütçeli idarelerden yapılacak ödemeler. **d)** Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler. **e)** Belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler. **f)** Faiz ve ceza gelirleri. **g)** Bağışlar. **h)** Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler. **i)** Diğer gelirler. Büyükşehir belediyelerinde büyükşehir sınırları ve mücavir alanları içinde belediyelerince tahsil edilen emlak vergisi tutarının tamamı ilgili ilçe ve ilk kademe belediyeleri (06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve diğer kanunlarda ilk kademe belediyesine yapılan atıflar, ilçe belediyesine yapılmış sayılır) tarafından alınır. Bunlardan büyükşehir belediyesine veya özel idareye ayrıca pay kesilmez. **M - Belediyenin Giderleri:** 5393 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesine göre, belediyenin giderleri şunlardır: **a)** Belediye binaları, tesisleri ile araç ve malzemelerinin temini, yapımı, bakımı ve onarımı için yapılan giderler. **b)** Belediyenin personeline ve seçilmiş organlarının üyelerine ödenen maaş, ücret, ödenek, huzur hakkı, yolluklar, hizmete ilişkin eğitim harcamaları ile diğer giderler. **c)** Her türlü altyapı, yapım, onarım ve bakım giderleri. **d)** Vergi, resim, harç, katılma payı, hizmet karşılığı alınacak ücretler ve diğer gelirlerin takip ve tahsili için yapılacak giderler. **e)** Belediye zabıta ve itfaiye hizmetleri ile diğer görev ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılacak giderler. **f)** Belediyenin kuruluşuna katıldığı şirket, kuruluş ve katıldığı birliklerle ilgili ortaklık payı ve üyelik aidatı giderleri. **g)** Mezarlıkların tesisi, korunması ve bakımına ilişkin giderler. **h)** Faiz, borçlanmaya ilişkin diğer ödemeler ile sigorta giderleri. **i)** Dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özürlülere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar. **j)** Dava takip ve icra giderleri. **k)** Temsil, tören, ağırlama ve tanıtım giderleri. **l)** Avukatlık, danışmanlık ve denetim hizmetleri karşılığı yapılacak ödemeler. **m)** Yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kesim ile sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve proje giderleri. **n)** Sosyokültürel, sanatsal ve bilimsel etkinlikler için yapılan giderler. **o)** Belediye hizmetleriyle ilgili olarak yapılan kamuoyu yoklaması ve araştırması giderleri. **p)** Kanunla verilen görevler ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılan diğer giderler. **r)** Şartlı bağışlarla ilgili yapılacak harcamalar. **s)** İmar düzenleme giderleri. **t)** Her türlü proje giderleri. **N - Belediye Bütçesi:** 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; belediyelerin bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. 5393 sayılı Kanunun 61'inci maddesine göre; belediyenin stratejik planına ve

performans programına uygun olarak hazırlanan bütçe, belediyenin malî yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin verir. Bütçeye ayrıntılı harcama programları ile finansman programları eklenir. Bütçe yılı Devlet malî yılı ile aynıdır. Bütçe dışı harcama yapılamaz. Belediye başkanı ve harcama yetkisi verilen diğer görevliler, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumludur. **O - Bütçenin Hazırlanması ve Kabulü:** 5393 sayılı Kanunun 62'nci maddesine göre; belediye başkanı tarafından hazırlanan bütçe tasarısı, Eylül ayının birinci gününden önce encümene sunulur ve İçişleri Bakanlığına gönderilir. İçişleri Bakanlığı belediye bütçe tahminlerini konsolide eder ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca merkezî yönetim bütçe tasarısına eklenmek üzere Eylül ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına bildirir. Encümen, bütçeyi inceleyerek görüşüyle birlikte Kasım ayının birinci gününden önce belediye meclisine sunar. Meclis bütçe tasarısını yılbaşından önce, aynen veya değiştirerek kabul eder. Ancak, meclis bütçe denkliğini bozacak biçimde gider artırıcı ve gelir azaltıcı değişiklikler yapamaz. Kabul edilen bütçe, malî yılbaşından itibaren yürürlüğe girer. **P - Harcama Yetkilisi:** 5393 sayılı Kanunun 63'üncü maddesine göre; belediye bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi, harcama yetkilisidir. **R - Kesin Hesap:** 5393 sayılı Kanunun 64'üncü maddesine göre; her yıl bütçesinin kesin hesabı, belediye başkanı tarafından hesap döneminin bitiminden sonra Nisan ayı içinde encümene sunulur. Kesin hesap, belediye meclisinin Mayıs ayı toplantısında görüşülerek karara bağlanır. Kesin hesabın görüşülmesi ve kesinleşmesinde, bütçeye ilişkin hükümler uygulanır. **S - Bütçe Sistemi:** 5393 sayılı Kanunun 65'inci maddesine göre; belediye bütçesi ile muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **T - Geçmiş Yıl Bütçesinin Devamı:** 5393 sayılı Kanunun 66'ncı maddesine göre; herhangi bir nedenle yeni yıl bütçesi kesinleşmemiş ise, yeni bütçenin kesinleşmesine kadar geçen yıl bütçesi uygulanır. Bütçenin kabulüne kadar yapılan işlemler, yeni yıl bütçesine göre yapılmış sayılır. **U - Gelecek Yıllara Yaygın Hizmet Yüklenmeleri:** 5393 sayılı Kanunun 67'nci maddesine göre; belediyede belediye meclisinin, belediyeye bağlı kuruluşlarda yetkili organın kararı ile park, bahçe, sera, refüj, kaldırım ve havuz bakımı ve tamiri; araç kiralama, kontrollük, temizlik, güvenlik ve yemek hizmetleri; makine-teçhizat bakım ve onarım işleri; bilgisayar sistem ve santralleri ile elektronik bilgi erişim hizmetleri; sağlıkla ilgili destek hizmetleri; fuar, panayır ve sergi hizmetleri; baraj, arıtma ve katı atık tesislerine ilişkin hizmetler; kanal bakım ve temizleme, altyapı ve asfaltyapım ve onarımı, trafik sinyalizasyon ve aydınlatma bakımı, sayaç okuma ve sayaç sökme-takma işleri ile ilgili hizmetler; toplu ulaşım ve taşıma hizmetleri; sosyal

tesislerin işletilmesi ile ilgili işler, süresi ilk mahallî idareler genel seçimlerini izleyen altıncı ayın sonunu geçmemek üzere ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürülebilir. **V - Avukatlık Ücretinin Dağıtımı:** *5393 sayılı Kanunun 82'nci maddesinin ilgili hükmü için bk. Belediyelerde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **Y – Uygulanmayacak Hüküm:** 5393 sayılı Kanunun 79'uncu maddesine göre, belediye; düzenli kentleşmeyi sağlamak, beldenin konut, sanayi ve ticaret alanı ihtiyacını karşılamak amacıyla belediye ve mücavir alan sınırları içinde, özel kanunlarına göre korunması gerekli yerler ile tarım arazileri hariç imarlı ve altyapılı arsalar üretmek; konut, toplu konut yapmak, satmak, kiralamak ve bu amaçlarla arazi satın almak, kamulaştırma yapmak, bu arsaları trampa etmek, bu konuda ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ve bankalarla iş birliği yapmak ve gerektiğinde onlarla ortak projeler gerçekleştirmek yetkisine sahiptir. Belediye, bu amaçla bütçesinden gerekli parayı ayırmak suretiyle işletme tesis edebilir. Arsalar hariç üretilen konut ve iş yerlerinin satışı, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.

BELEDİYELERDE AVUKATLIK ÜCRETLERİNİN DAĞITIMI: 03.07. 2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun 82'nci maddesine göre; belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin avukatlara (49'uncu maddeye göre çalıştırılanlar dâhil) ve hukuk servisinde fiilen görev yapan memurlara dağıtımı hakkında, 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır. *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.*

BELEDİYELERE VE İL ÖZEL İDARELERİNE GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNDEN PAY VERİLMESİ: A - Payların Hesaplanması ve Oranı: 02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun 2'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** İl özel idareleri ve belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden pay verilir. Pay, genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamından, vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden hesaplanır. **2.** Genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının; yüzde 2,85'i büyükşehir dışındaki belediyelere, yüzde 2,50'si büyükşehir ilçe belediyelerine ve yüzde 1,15'i il özel idarelerine ayrılır. **3.** Büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının yüzde 5'i ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden büyükşehir ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 30'u büyükşehir belediye payı olarak ayrılır. **4.** Bakanlar Kurulu, bu maddede belirtilen oranları iki katına kadar artırmaya veya kanunî haddine kadar indirmeye yetkilidir. **5.** Genel bütçe vergi gelirlerinden belediye ve il özel idarelerine ayrılan payların dağıtımına esas belediye ve il nüfusları, her yılın Ocak ayından geçerli olmak üzere

İçişleri Bakanlığı tarafından, Türkiye İstatistik Kurumundan alınmak suretiyle, İller Bankası ve Maliye Bakanlığına bildirilir. Belde, köy, mahalle veya bunların bazı kısımlarının bir belediyeye katılması veya birleşmesi hâlinde bu belediyelerin payı, katılma veya birleşmenin fiilen gerçekleştiği tarihi takip eden Ocak ayının birinci gününden itibaren yeni nüfuslarına göre hesaplanır. **B - Payların Ayrılmasına ve Gönderilmesine İlişkin Esaslar:** 5779 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; paylar, Maliye Bakanlığı tarafından aylık olarak hesaplanır. Maliye Bakanlığı büyükşehir belediye paylarını 5'inci maddede belirtilen esaslara göre paylaştırarak bu belediyelere doğrudan, il özel idareleri ve diğer belediyelerin paylarını ise ilgili idarelere aktarılmak üzere tahsil edilen ayı takip eden ayın sonuna kadar İller Bankasına aktarır. İller Bankası, payları 4'üncü ve 5'inci maddelerde belirtilen esaslara göre müteakip ayın en geç onuncu günü mesai saati sonuna kadar ilgili idarelere gönderir. Belediye ve il özel idare paylarını, Kanunda belirtilen süreler içinde ilgili idarelerin hesaplarına yatırmayan sorumlular hakkında, beş maaş tutarı kadar aylıktan kesme cezası uygulanır. İller Bankası ve Maliye Bakanlığı yetkilileri hakkında ikinci fıkra uyarınca yapılacak işlemler bağlı veya ilgili bulundukları bakanlıklarca yürütülür. **C - İl Özel İdare Paylarının Tahsisine İlişkin Esaslar:** 5779 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre, 2'nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen orana göre ayrılmış bulunan il özel idare payının; **a)** Yüzde 50'lik kısmı illerin nüfusuna, **b)** Yüzde 10'luk kısmı illerin yüz ölçümüne, **c)** Yüzde 10'luk kısmı illerin köy sayısına, **ç)** Yüzde 15'lik kısmı illerin kırsal alan nüfusuna, **d)** Yüzde 15'lik kısmı illerin gelişmişlik endeksine göre İller Bankası tarafından dağıtılır. Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen köy sayısı, İçişleri Bakanlığı tarafından her yılın Ocak ayından geçerli olmak üzere İller Bankasına bildirilir. Birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen kriter için Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından tespit edilen en son endeks esas alınır. Bu endeksin kullanımında iller gelişmişlik katsayılarına göre en az gelişmiş ilden en çok gelişmiş ile doğru ve eşit sayıda ili içeren beş gruba ayrılır. İllerin eşit sayıda beş gruba ayrılmasında eşitliği bozan il son gruba ilave edilir. Birinci fıkranın (d) bendine göre belirlenen miktarın yüzde 23'ü birinci gruba, yüzde 21'i ikinci gruba, yüzde 20'si üçüncü gruba, yüzde 19'u dördüncü gruba ve yüzde 17'si beşinci gruba tahsis edilir. Bu tahsisat, her grup içinde, gruba giren illerin nüfuslarına göre dağıtılır. **D - Belediye Paylarının Tahsisine İlişkin Esaslar:** 5779 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **a)** 2'nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen orana göre ayrılan belediye payının; yüzde 80'lik kısmı belediyelerin nüfusuna ve yüzde 20'lik kısmı gelişmişlik endeksine göre İller Bankası tarafından belediyelere dağıtılır. **b)** Birinci fıkrada belirtilen gelişmişlik endeksine göre dağıtılacak miktar için Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından tespit edilen en son

veriler esas alınır. Bu endeksin kullanımında, ilçeler gelişmişlik katsayılarına göre en az gelişmiş ilçeden en çok gelişmiş ilçeye doğru ve eşit sayıda ilçeyi içeren beş gruba ayrılır. Eşitliği bozan ilçe son gruba ilave edilir. Belde belediyelerine bağlı bulundukları ilçenin endeks değeri uygulanır. Birinci fıkraya göre belirlenen miktarın yüzde 23'ü birinci gruba, yüzde 21'i ikinci gruba, yüzde 20'si üçüncü gruba, yüzde 19'u dördüncü gruba ve yüzde 17'si beşinci gruba tahsis edilir. Bu tahsisat, her grup içinde, gruba giren belediyelerin nüfuslarına göre dağıtılır. **c)** 2'nci maddenin ikinci fıkrasına göre ayrılan büyükşehir ilçe belediyeleri payı, nüfus esasına göre dağıtılır. Hesaplanan tutardan yüzde 30'luk büyükşehir belediyesi payı ayrıldıktan sonra kalan miktar büyükşehir ilçe belediyelerinin hesabına İller Bankası tarafından aktarılır. **d)** 2'nci maddenin üçüncü fıkrasına göre ayrılan büyükşehir belediye payının; yüzde 70'i doğrudan ilgili büyükşehir belediyesi hesabına aktarılır. Kalan yüzde 30'luk kısmı ise büyükşehir belediyeleri arasında nüfus esasına göre dağıtılır. **e)** 2'nci maddenin üçüncü fıkrasına göre ayrılan ve bu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarına göre dağıtılan büyükşehir belediye paylarındaki artış, bir önceki yılın aynı ayında tahakkuk eden tutarların yüzde 20'sinden fazla olamaz. Fazla olan tutarlar, artış oranı yüzde 20'den az olan büyükşehir belediyelerine bu oranı aşmamak üzere, nüfus esasına göre dağıtılır. Bakanlar Kurulu bu oranı bir katına kadar artırmaya veya kanunî haddine indirmeye yetkilidir. **E - Denkleştirme Ödeneği:** 5779 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; kesinleşmiş en son genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının binde biri, Maliye Bakanlığı bütçesine belediyeler denkleştirme ödeneği olarak konulur. Maliye Bakanlığı, bu ödeneği, Mart ve Temmuz aylarında iki eşit taksit hâlinde dağıtılmak üzere, İller Bankası hesabına aktarır. Bu ödeneğin yüzde 60'ı, nüfusu 5.000'e kadar olan belediyelere, yüzde 40'ı ise nüfusu 5.001 – 9.999 arasında olan belediyelere eşit şekilde dağıtılır. Bu Kanunda ayrılması öngörülen paylar ile birinci fıkrada belirtilen ödenek dışında, mahallî idarelere yardım amacıyla, bakanlıklar ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerine pay, fon veya özel hesap gibi adlarla başka bir ödenek konulamaz. **F - Kesinti Yapılması:** 5779 sayılı Kanunun 7'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Bu Kanunda, il özel idareleri ve belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda bu idarelere verilmesi öngörülen paylar vergi hükmündedir. **2.** İl özel idareleri ve belediyeler ile bu idarelere bağlı kuruluşların ve bunlara ait tüzel kişilerin, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilen Devlete olan borçları, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında tanımlanan Hazine alacağı niteliğindeki borçları, İller Bankasına olan borçları ile sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçlarına karşılık, bu idareler adına her ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılacak

tutardan, alacaklı idarelerin talebi üzerine, ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankası tarafından kesinti yapılarak alacaklı idarelere ödenir. **3.** İl özel idareleri ve belediyeler ile bunların bağlı kuruluşları tarafından kanunî süresinde verilen gelir (Stopaj) vergisi ile katma değer vergisi beyannameleri üzerine tahakkuk eden vergiler; bu vergilere ait beyannamenin verildiği aya ilişkin olarak, bu idareler adına genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paydan, bu madde uyarınca yapılacak tüm kesintilerden önce ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankasınca kesilerek ilgili vergi dairesine aktarılır. Bu şekilde tahsil edilen vergi, vade tarihinde tahsil edilmiş sayılır. Kesinti yoluyla tahsil edilemeyen vergilerin, kesintinin yapılması gereken ay içinde ilgili idareler tarafından ödenmesi hâlinde, tahsil edilen tutara ayrıca gecikme zammı hesaplanmaz. Bu hüküm, kanunî süresinde bildirilen sosyal güvenlik primleri ile emekli kesenekleri için de uygulanır. Bu şekilde tahsil edilen alacaklar, bildirimlerin yapıldığı tarihte tahsil edilmiş sayılır. Kesinti yoluyla tahsil edilemeyen prim ve emekli keseneklerinin, kesintinin yapılması gereken ay içinde borçlusu tarafından ödenmesi hâlinde, bu şekilde tahsil edilen tutara herhangi bir gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanmaz. Bu fıkranın uygulamasına ilişkin usulleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. **4.** Genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden, il özel idareleri ve belediyeler adına aylık olarak ayrılacak tutardan, ikinci ve üçüncü fıkralara göre yapılacak kesintilerin toplamı, hiçbir şekilde ayrılan tutarların toplamının yüzde 40'ını aşamaz. **5.** Yapılacak kesintilerin oranlarını alacakların çeşidine göre ayrı ayrı veya topluca belirlemeye, kesinti ve mahsup işlemlerine ilişkin diğer usul ve esasları tespit etmeye, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. **G - Yürürlükten Kaldırılan Mevzuata Yapılan Atıflar:** 5779 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; diğer mevzuatta, 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır. **H – Geçici Hükümler: 1. Mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilatı İçin Ödenek Aktarımı:** 5779 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesine göre; 13.01.2005 tarih ve 5286 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca kaldırılan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatı için, 2005 Malî Yılı Bütçe Kanununda personel ve cari giderlere ayrılan ödenekler kadar ödenek, personel sayısındaki değişimler dikkate alınarak beş yıl süreyle Maliye Bakanlığı bütçesine konulur. Bu ödenek Bakanlık tarafından 5286 sayılı Kanunda belirtilen ilgili il özel idareleri ile büyükşehir belediyelerine aktarılır. Bakanlar Kurulu, birinci fıkrada öngörülen süreyi beş yıla kadar uzatabilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından birlikte belirlenir. Belediyelerin Kentsel Altyapı İhtiyaçları İçin Tahsis

Edilen Ödeneğin Kullanımına İlişkin Yönetmelik kapsamında yürütülen ve bu Kanunun yayımı tarihinde İller Bankasının yükümlülüğü altında bulunan harita, imar planı, içme suyu, atıksu, katı atık, deniz deşarjı, proje ve yapım işlerinin finansmanında kullanılmak üzere, 6'ncı maddeye göre ayrılan denkleştirme ödeneğinin % 30'u, Maliye Bakanlığı tarafından iki eşit taksit hâlinde ve beş yıl süre ile İller Bankasına aktarılır. Aktarılan ödenek bu projeler dışında kullanılamaz. **2. Diğer Geçici Hükümler: a)** 5779 sayılı Kanunun geçici 2'nci maddesine göre; 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümlerine göre tüzel kişiliği ilk genel mahallî idareler seçimlerine kadar devam edecek ilçe ve ilk kademe belediyelerine genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılan payların yüzde 30'u, büyükşehir belediye payı olarak ayrılır. **b)** 2'nci maddenin üçüncü fıkrasına göre ayrılan ve dördüncü fıkrasına göre dağıtılan büyükşehir belediye paylarında 01.07.2008 ila 31.12.2008 dönemine ilişkin tahakkuk edecek aylık artış, 2007 yılının aynı dönemine ilişkin olarak tahakkuk eden aylık tutarların yüzde 50'sinden fazla olamaz; 01.01.2009 ila 30.06.2009 dönemine ilişkin tahakkuk edecek büyükşehir belediye paylarındaki artış ise 2008 yılının aynı döneminde tahakkuk eden aylık tutarların yüzde 50'sinden fazla olamaz. Fazla olan tutarlar, artış oranı yüzde 50'den az olan büyükşehir belediyelerine bu oranı aşmamak üzere nüfus esasına göre dağıtılır. **c)** 01.07.2008 ila 31.12.2012 tarihleri arasında 2'nci maddenin üçüncü fıkrasına göre ayrılan büyükşehir belediye paylarının hesaplanmasında, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listede yer alan mallardan tahsil edilen özel tüketim vergisi tutarları, bu dönemle sınırlı olmak üzere büyükşehir belediyesi pay hesabına dâhil edilmez. Pay hesabına dâhil edilmeyecek tutarın miktarını ve süresini azaltmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. **İ – Kanunun Yürürlüğe Gireceği Tarihler:** 5779 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; bu Kanunun 6'ncı maddesinin birinci fıkrası 01.01.2009 tarihinde, 7'nci maddesinin üçüncü fıkrası 01.07.2009 tarihinde, diğer hükümleri ise 01.07.2008 tarihinde yürürlüğe girer. **J - Belediyeliği Kaldırılan Köyler İçin Ödemeler ve Borç Mahsubu:** 06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; Kanuna ekli 44 sayılı listede adları yazılı belediyelerin tüzel kişilikleri, ilk genel mahallî idareler seçiminden geçerli olmak üzere kaldırılarak köye dönüştürülmüştür. Maddenin ikinci fıkrası gereğince; bu yerleşim yerleri için 2380 sayılı Kanun (2380 sayılı Kanun, 02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5779 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; diğer mevzuatta, 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır) uyarınca verilen paylar, tüzel kişiliğin kalktığı yıl için İçişleri

Bakanlığınca bildirilen nüfus esas alınmak suretiyle on yıl süreyle ilgili il özel idarelerine gönderilir. Maddenin üçüncü fıkrasına göre; köye dönüştürülen belediyelerin, 5393 sayılı Belediye Kanunu gereğince yapılandırılan borçları ile kamu kurumlarına ve İller Bankasına olan borçları, bu belediyelerin tüzel kişiliklerinin fiilen sona erdiği tarihi takip eden yıldan itibaren, 2380 sayılı Kanun uyarınca genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden belediyelere ayrılan toplam paydan bir yıl içinde İller Bankasınca kesilir ve on iki eşit taksit hâlinde alacaklı idarelere ödenir. 5747 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrasının Kanuna ekli 44 sayılı listede gösterilen belediyelerden, **1.** Türkiye İstatistik Kurumu tarafından gerçekleştirilen adrese dayalı nüfus sayımı sonuçlarına yasal süresi içinde iptal davası açanlar, **2.** Kanunun yürürlüğe girdiği 22.03.2008 tarihinden önce 5393 sayılı Kanunun 8'inci maddesi uyarınca yapılan katılma işlemi ile nüfusu 2000'in üzerine çıkanlar, **3.** "Kültür ve Turizm Bakanlığının önerisi ve Bakanlar Kurulu kararı ile ilan edilmiş turizm bölge, alan ve merkezleri ve kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri" kapsamında kalanlar ile "Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca saptanan 2008 yılı turizm öncelikli yöreler" listesinde yer alanlar yönünden, Anayasa Mahkemesinin 31.10.2008 gün ve E.2008/34, K.2008/153 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir. İptal edilen fıkranın yürürlüğü de aynı Mahkemenin 18.11.2008 tarih ve 27058 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 31.10.2008 gün ve E.2008/34, K.2008/25 (Yürürlüğü Durdurma) sayılı Kararıyla durdurulmuştur.

BELEDİYELERLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler: *08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Kanun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler.* **2. Kefalet Sandığı:** *02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kefalet Sandığı.* **3. İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *16.06.1939 tarih ve 3645 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **4. Yalova Termal Belediyesiyle İlgili Hüküm:** *26.06.1939 tarih ve 3653 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **5. Ankara Elektrik ve Havagazı Müessesesiyle İlgili Hükümler:** *16.12.1942 tarih ve 4325 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ankara Elektrik ve Havagazı Müessesesiyle İlgili Hükümler.* **6. İller Bankasıyla İlgili Hükümler:** *13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İller Bankasıyla İlgili Hükümler.* **7. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **8. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun ilgili hükümleri*

için bk. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler. **9. Amme Alacağı Nedeniyle Teferruğ:** *21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Amme Alacağı Nedeniyle Teferruğ.* **10. Harcırah Kanunu Hükümleri:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırah Kanunu Hükümleri.* **11. Harcırahta Gerçek Dışı Beyanname Verenler:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahta Gerçek Dışı Beyanname Verenler.* **12. Orman Kanunu Hükümleri:** 31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **13. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **14. Afet Bölgelerinin Tespitiyle İlgili Hüküm:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları.* **15. Afetlerde Görev Alanlara Ödemeler:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **16. Değerli Kâğıtlar Kanunu Hükümleri:** *21.02.1963 tarih ve 210 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Değerli Kâğıtlar Kanunu Hükümleri.* **17. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **18. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***b)*** *Devlet Memurları Kanunundaki İstihdam Şekilleri.* ***c)*** *Devlet Memurları Kanununun Malî Hükümlerinin Kapsamı.* ***c)*** *Ek Göstergeler.* ***d)*** *Geçici Süreli Görevlendirme.* ***e)*** *İkinci Görev Verilecek Memurlar ve Görevler.* ***f)*** *Kadrosuz İstihdam Yasağı ve Kadroların Tespiti.* ***g)*** *Makam Tazminatı.* ***h)*** *Vekâlet Görevi ve Aylık Verilmesinin Şartları.* ***i)*** *Zam ve Tazminatlar.* **19. Mahallî İdarelerin Sözleşmelerinde Tescil Sınırı:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mahallî İdarelerin Sözleşmelerinde Tescil Sınırı.* **20. Sayıştayın Görev ve Yetkisi:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.* **21. Harp ve Vazife Malulleri ve Bunların Eşleri ile Şehitlerin Eşleri ve Şehitlerin Anne ve Babalarının Ücretsiz Seyahati ve Su Bedellerinde İndirim:** *24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı.* **22. Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun Hükmü:** *03.07.1968 tarih ve 1053 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **23. Adlî Yardım Bürosuna Devlet Katkısı:** *19.03.1969 tarih ve 1136 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî*

Yardım Bürosuna Devlet Katkısı. **24. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler: 1.** *14.07.1970 tarih ve 1309 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **25. Sıkıyönetim Komutanının Mallardan Yararlanma Yetkisi:** *13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sıkıyönetim Komutanının Mallardan Yararlanma Yetkisi.* **26. Ankara Atatürk Kültür Merkeziyle İlgili Hükümler:** *23.09.1980 tarih ve 2302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ankara Atatürk Kültür Merkeziyle İlgili Hükümler.* **27. Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı:** *26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı.* **28. Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay Verilmesi:** *26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay Verilmesi.* **29. Yol Harcamalarına Katılma Payı:** *26.05 1981 tarih ve 2464 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yol Harcamalarına Katılma Payı.* **30. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **31. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı.* **32. Çevre Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *09.08.1983 tarih ve 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **33. Artırma İhaleleriyle İlgili Hükümler:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **34. Maliye Bakanının Malî İşlemler Konusundaki Yetkileri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Maliye Bakanının Malî İşlemler Konusundaki Yetkileri.* **35. Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun Hükümleri:** *18.01.1984 tarih ve 2972 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **36. İzinsiz İnşaatlar İçin Oluşturulan Fonlarla İlgili Hükümler:** *24.02.1984 tarih ve 2981 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İzinsiz İnşaatlar İçin Oluşturulan Fonlarla İlgili Hükümler.* **37. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **38. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **39. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **40. Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa Göre Verilen Tazminat:** *08.05.1986 tarih ve 3285 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa Göre Tazminat Ödenmesi. **41. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri.* **42. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **43. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **44. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler:** *497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler.* **45. Mezarlıkların Bakım ve Onarımı Ödenekleri:** *09.06.1994 tarih ve 3998 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mezarlıkların Bakım ve Onarımı Ödenekleri.* **46. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **47. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **48. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **49. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler.* **50. Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi.* **51. Sit Sertifikası:** *29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sit Sertifikası.* **52. Yapı Denetimi Hükümleri:** *29.06.2001 tarih ve 4708 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yapı Denetimi Hükümleri.* **53. Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **54. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.* **55. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası:** *08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası.* **56. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.* **57. Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi.* **58. Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Garantileri ve Garantisiz*

Borçlar İçin İzin Alınması. **59. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun Amaç, Kapsam ve Tanım Hükümleri:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **60. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.* **61. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri:** *17.07.2003 tarih ve 4948 sayılı Kanun ilgili hükümleri için bk. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri.* **62. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler:** *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **63. Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.* **64. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.* **65. İç Kontrol Sistemi:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.* **66. Mahallî İdareler Konusunda Kamu Malî Yönetimi Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumları ve Mahallî İdarelerle İlgili Kamu Malî Yönetimi Hükümleri.* **67. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri:** *03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri.* **68. Ankara Büyükşehir Belediyesi, Keçiören ve Altındağ Belediyelerinin Bütçelerine Gelir Kaydı:** *04.03.2004 tarih ve 5104 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **69. Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi İçin Ödeme:** *04.03.2004 tarih ve 5104 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi İçin Ödeme.* **70. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler:** *10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler.* **71. Mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yerine Geçme Nedeniyle İstanbul Büyükşehir Belediyesi veya Kocaeli Büyükşehir Belediyesiyle İlgili Hükümler:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **72. Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *14.07.2004 tarih ve 5224 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **73. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **74.**

Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması: *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **75. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler:** *16.06.2005 tarih ve 5366 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler.* **76. Belediye Kanunundaki Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **77. Belediyelerde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelerde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **78. Bankacılık Kanununa Göre Mal, Araç ve Gereç Verme:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Kanununa Göre Mal, Araç ve Gereç Verme.* **79. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **80. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **81. Malî Tatil:** *15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Tatil.* **82. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **83. Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Hükümleri:** *03.06.2007 tarih ve 5686 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Hükümleri.* **84. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler:** *02.11.2007 tarih ve 5706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler.* **85. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **86. Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi:** *02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **87. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **88. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **89. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri:**

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri. **90. Cenaze Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Cenaze Giderlerinin Ödenmesi.* **91. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **92. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **93. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **94. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.*

BELEDİYE MECLİSİ: Belediyelerin tüzel kişiliklerinin en yüksek organı olup mahallî idareler seçimleri ile seçilen kimselerden teşekkül ettirilen meclis.

BELEDİYE TEŞKİLATI OLAN YERLEŞİM YERLERİNE İÇME, KULLANMA VE ENDÜSTRİ SUYU TEMİNİ HAKKINDA KANUNA GÖRE GELİR KAYDI: *03.07.1968 tarih ve 1053 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

BELGE: *bk. Hüccet. Delil.*

BELGE İBRAZ EDİLEMEMESİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.*

BELGELERLE İLGİLİ OLARAK KAMU İDARELERİNİN SORUMLULUĞU: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 76'ncı maddesine göre; malî karar ve işlemlere ilişkin her türlü kayıt, bilgi ve belgeler, kamu idareleri tarafından düzenli olarak muhafaza edilir. Kamu idareleri ve görevlileri; malî yönetim ve kontrol sistemleri ile bütçenin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebeleştirilmesi, raporlanması işlemlerine ait bilgi ve belgeleri denetimle görevlendirilmiş olanlara ibraz etmek, görevin sağlıklı yapılmasını sağlayacak önlemleri almak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermek zorundadır.

BELLİ İSTEKLİLER ARASINDA İHALE USULÜ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

BEYANNAME: Fiilî veya hukukî durumu açıklayan ve ilgili makamlara verilen belge.

BEYAZ CİRO: *bk. Ciro.*

BEY'İYE AİDATI ÖDEMELERİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 28'inci maddesine göre; bayilere yapılacak bey'iye aidatı (Satış aidatı) ödemelerinde, satılmak üzere verilen değerli kâğıtlara ilişkin alındıların tarihi, sayısı ve tutarlarını gösteren ve muhasebe birimince onaylı liste, ödeme belgesine bağlanır.

BEYKENT ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

BEYLİK MAL: *bk. Devlet Malı.*

BEYNELMİLEL: Milletlerarası, uluslararası.

BEYTÜLMAL: Devletin Hazinesi, Hazine. Osmanlı Devleti'nde, Devlet tüzel kişiliğinin adı. *bk. Hazine.*

BEYYİNE: *bk. Delil.*

BEYYİNE KÜLFETİ: İddiada bulunan tarafın, iddiasını kanıtlama yükümlülüğü. İspat yükü. İspat külfeti. Medenî Kanunun 6'ncı maddesi gereğince; kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, taraflardan her biri, hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür.

BÎKAYD: Kayıtsız, şartsız.

BİLANÇO: Bir teşebbüsün belirli bir tarihte, alacaklı ve borçlu olduğu değerleri iki sütün hâlinde gösteren özet muhasebe cetveli.

BİLANÇO: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 118'inci maddesine göre; bilanço, genel yönetimin ve kapsama dâhil her bir kamu idaresinin belli bir tarihteki varlıklarını, yabancı kaynaklarını ve öz kaynaklarını gösteren tablodur. Kesin mizanda yer alan hesapların borç kalanları bilançonun aktif hesaplarını, alacak kalanları da bilançonun pasif hesaplarını oluşturur. Aktif ve pasifi düzenleyici hesaplar bulundukları grupta eksi değer olarak gösterilir. Bilançolar, bu Yönetmeliğin 8, 9, 10 ve 11'inci maddelerinde belirlenen ilkelere uygun olarak hazırlanır ve sunulur. Bilançolar, dönemler arasında karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç faaliyet dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

BİLANÇO İLKELERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 8'inci maddesine göre; bilanço ilkelerinin amacı, kamu idaresinin tasarrufundaki kaynaklar ile bunlarla elde edilen varlıkların muhasebe kayıtlarının yapılması, malî tablolarının hazırlanması ve raporlanması yoluyla, belli bir tarihte kamu idaresinin malî durumunun ilgililer için saydam ve gerçeğe uygun olarak yansıtılmasıdır. Kapsama dâhil kamu idareleri bilançolarını, bu Yönetmelikte belirtilen şekil ve esaslara göre hazırlayıp sunar. Bilançolar hesap tipinde hazırlanır. Hesap tipi bilançonun sol tarafında varlıklar, sağ tarafında ise yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar yer alır. Bütün varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar

bilançoda gayrisafi değerleriyle gösterilir. Bu ilke, bilançonun net değer esasına göre düzenlenmesine bir engel oluşturmaz. Bu doğrultuda net değer bilanço düzenlenmesinin gereği olarak, indirim kalemlerinin ilgili hesapların altında açıkça gösterilmesi esastır. Bu amaç doğrultusunda benimsenen bilanço ilkeleri; varlıklar, yabancı kaynaklar ve öz kaynaklar itibarıyla bu Yönetmeliğin 9, 10 ve 11'inci maddelerinde belirtilmiştir. *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Öz Kaynaklara İlişkin İlkeler.* ***b)*** *Varlıklara İlişkin İlkeler.* ***c)*** *Yabancı Kaynaklara İlişkin İlkeler.*

BİLCÜMLE: Bütün, hepsi, toptan.

BİLECİK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

BİLETİNİN YEMEKSİZ OLARAK ALINMASI MÜMKÜN OLMAYAN VASITALARDA SEYAHAT ÜCRETİ: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre; biletinin yemeksiz olarak alınması mümkün olmayan bir vasıta ile seyahat hâlinde, bilet bedeline dâhil yemek bedeli de yol masrafı olarak kabul olunur.

BİLGİ EDİNME DEĞERLENDİRME KURULU ÜYELERİNE ÖDEME: 09.10.2003 tarih ve 4982 sayılı Kanunun 17.11.2005 tarih ve 5432 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu üyelerine, 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla fiilen görev yaptıkları her gün için, 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemelerde damga vergisi hariç, herhangi bir kesinti yapılmaz. Bir ayda fiilen görev yapılan gün sayısının dördü aşması hâlinde, aşan günler için huzur hakkı ödenmez.

BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *09.10.2003 tarih ve 4982 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 05.04.1983 tarih ve 2813 sayılı Kanunun 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre, Kurum; kamu tüzel kişiliğini haiz, idarî ve malî özerkliğe sahip özel bütçeli kuruluş olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin (r) bendine göre; bu Kanunun 46'ncı maddesinde belirtilen ücretlerle ilgili olarak terkin de dâhil olmak üzere her türlü usul ve esasları belirlemek, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun yıllık bütçesini, gelir gider kesin hesabını, yıllık çalışma programını onamak, gerekirse bütçede hesaplar arasında aktarma yapmak veya gelir fazlasını mevzuat çerçevesinde genel bütçeye devretmek görev ve yetkisi, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna aittir. Ancak,

27.12.2008 tarih ve 5828 sayılı 2009 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunuyla Kurum, düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi kapsamına alınmıştır. Kurumun bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B – Personel ve Ödemeler:** 05.04.1983 tarih ve 2813 sayılı Kanunun 27.01.2000 tarih ve 4502 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesinin 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunla değişik fıkralarına göre; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu Başkanına, Başbakanlık Müsteşarı için belirlenen her türlü ödemeler dâhil malî ve sosyal haklar tutarında aylık ücret ödenir. Başbakanlık Müsteşarına ödenenlerden, vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar, bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Kurul üyelerine ise Kurul Başkanına yapılan ödemeleri geçmemek üzere aynı usul ve esaslara göre ödeme yapılır. 657 sayılı Kanunda ve diğer kanunlarda sayılan sosyal hak ve yardımlar ile sınırlı olmak üzere, Kurul Başkanı ve üyeleri ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu personelinin sosyal hak ve yardımlarının usul ve esasları ile miktarı Kurul tarafından belirlenir. Kurum personelinin ücretleri ile diğer malî hakları Kurum içi hiyerarşi de gözetilerek Kurul tarafından tespit edilir. Kurum personeline Kurul tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde fazla mesai ücreti ve performansa dayalı ödül verilir. Kurum personeline yapılacak ödemelerin toplamı, Kurul üyelerine yapılacak ödemelerin toplamını geçemez. Kanunlarla Kuruma verilen görevlerin gerektirdiği aslî ve sürekli görev ve hizmetler, bilişim başuzmanı, bilişim uzmanı, teknik uzman ve idarî uzman ile bilişim, teknik ve idarî uzman yardımcılarından oluşan meslek personeli ve diğer personel eliyle yürütülür. Kurum personeli kadro karşılığı sözleşmeli statüde istihdam edilir. Kurum personeli ücret, sosyal ve diğer malî haklar ile bu Kanunda yer alan hükümler dışında, 657 sayılı Kanuna tabidir. **C – Kurumun Gelirleri ve Avukat Çalıştırılması:** 2813 sayılı Kanunun 27.01.2000 tarih ve 4502 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesinin 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunla değişik on beşinci fıkrasına göre, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun gelirleri aşağıda belirtilmiştir: **a)** 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 11'inci maddesine göre Kurumun her türlü idarî giderlerinden kaynaklanan masraflarına katkı amacıyla işletmecilerin bir önceki yıl net satışlarının binde beşini geçmemek üzere, işletmecilerden alınacak idarî ücretler. **b)** 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 46'ncı maddesine göre alınacak ücretler. **c)** 5908 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu uyarınca Kurumca sunulacak hizmetler ile Kurum imkân ve yeteneklerinin üçüncü kişilere kullandırılmasından elde edilen gelirler. **ç)** Her türlü basılı evrak, form ve yayınlardan elde edilecek gelirler. **d)** Müşavirlik hizmetlerinden elde edilecek gelirler. **e)** Kurs, toplantı, seminer ve eğitim faaliyetlerinden sağlanacak gelirler. **f)** Kurum ve Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı tarafından uygulanacak idarî para cezaları. **g)** Genel Bütçeden gerektiğinde yapılacak yardımlar. **h)**

Yapılacak her türlü bağış, yardım ve diğer gelirler. Maddeye, 04.05.2007 tarih ve 5651 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulunca belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesinde belirtilen doğrudan temin usulüyle serbest avukatlar veya avukatlık ortaklıklarıyla avukat sözleşmeleri akdedilebilir. **D – Emeklilik ve Görevden Ayrılmalar:** 2813 sayılı Kanunun 27.01.2000 tarih ve 4502 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesinin 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunla değişik dokuzuncu fıkrasına göre; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu Başkanı ve üyeleri ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu personeli, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabidir; emeklilik yönünden, Kurul Başkanına Bakanlık Müsteşarı, Kurul üyelerine müsteşar yardımcısı, Kurum başkan yardımcılarına bakanlık genel müdürü, daire başkanlıkları ve bölge müdürlerine bakanlık genel müdür yardımcısı, bilişim uzmanları, iletişim uzmanları, idarî uzmanlar ve teknik uzmanlara Başbakanlık uzmanları ek gösterge ve makam tazminatları uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler, makam, temsil ve görev tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır. Bu hükümler, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere üniversite öğretim elemanı kadrolarından gelen Kurul Başkanı ve üyeleri ile personel hakkında da uygulanır. Diğer unvanlardaki personele 657 sayılı Devlet Memurları Kanunundaki eşdeğer kadrolara ait ek göstergeler uygulanır. Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürede eski görevleri ile olan ilişkileri kesilir. Ancak, kamu görevlisi iken üyeliğe atananlar, memuriyete giriş şartlarını kaybetmemeleri kaydıyla, görev sürelerinin sona ermesi veya görevden ayrılma isteğinde bulunmaları ve otuz gün içinde önceki kurumlarına başvurmaları durumunda, atamaya yetkili makam tarafından başvuru tarihinden itibaren en geç bir ay içinde mükteseplerine uygun kadrolara atanırlar. Üyeliğin sona erdiği tarihten atama yapılıncaya kadar bunların almakta oldukları aylık ücret ile sosyal hak ve yardımların Kurum tarafından yapılmasına devam olunur. Mükteseplerine uygun kadrolara atananlara, atama yapıldığı tarih itibarıyla Kurumca ödemede bulunulmasına son verilir. Bir kamu kurumunda çalışmayanlardan Kurul Başkan ve üyeliğine atanıp yukarıda belirtilen şekilde görevi sona erenlere herhangi bir göreve veya işe başlayıncaya kadar, görevlerinin sona erdiği tarihte almakta oldukları aylık ücret ile sosyal hak ve yardımların Kurum tarafından yapılmasına devam olunur. Bu durumdakilere Kurum tarafından yapılacak ödemeler bir yılı geçemez ve bu süre içerisinde aylık ücret ile sosyal hak ve yardımlarda meydana gelebilecek artışlar yansıtılmaz. **E - Diğer Hükümler:** 2813 sayılı Kanunun 27.01.2000 tarih ve 4502 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesinin 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunla değişik on üçüncü fıkrasına göre; Bilgi Teknolojileri ve İletişim

Kurumu, 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi değildir. Kurumun harcırah ödemeleri, 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14/A maddesine göre yapılır. Ancak yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, bu belge karşılığı yapılan ödemeler bir buçuk katın hesabında dikkate alınmaz. Yatacak yer temini için ödenecek ücretler ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esaslar Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu tarafından belirlenir. Kurum, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile vize ve tescil açısından 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir. Kurum, Sayıştay tarafından denetlenir. Kurumun gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Kurum, mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kendisine tahsis edilen malî kaynaklarını, görev ve yetkilerinin gerektirdiği ölçüde, kendi bütçesinde belirlenen usul ve esaslar dâhilinde serbestçe kullanır. Fıkradaki "…vize ve tescil açısından 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi…" olmama hükmünün işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

F - Hazine Payı ve Kurum Katkı Payı: 04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanuna, 03.07.2005 tarih ve 5398 sayılı Kanunla eklenen ek 36'ncı maddeye göre; Telekomünikasyon Kurumu (05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunun 65'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; diğer mevzuatta geçen "Telekomünikasyon Kurumu" ibaresinden "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu" anlaşılır) ile GSM işletmecileri arasında imzalanan imtiyaz sözleşmelerine istinaden Hazine payı ve Kurum masraflarına katkı payı olarak yapılacak ödemelerde aşağıdaki hususlar esas alınır: İşletmeciler; süresinde ödenmeyen bedeller için abonelerine tahakkuk ettirdikleri gecikme faizi ile vasıtalı vergiler, harç ve resim gibi malî yükümlülükler ve raporlama amacıyla muhasebeleştirdikleri tahakkuk tutarları hariç olmak üzere, aylık brüt satışlarının % 15'ini ilgili olduğu ayı izleyen ayın yirminci günü akşamına kadar Hazine payı olarak öderler. Brüt satışlardan maksat, işletmecinin faaliyetleri çerçevesinde satılan mal ya da hizmetler karşılığında alınan veya tahakkuk ettirilen toplam değerleri kapsayan ve gelir tablosu hesaplarından "60. Brüt Satışlar" hesabına kaydedilen tutarlardır. **G - Telekomünikasyon Hizmeti Sunmak Üzere Yetkilendirilen İşletmecilerin Ödemeleri Gereken Hazine Payı:** *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Telekomünikasyon Hizmeti Sunmak Üzere Yetkilendirilen İşletmecilerin Ödemeleri Gereken Hazine Payı.* **H - Evrensel Hizmetler Nedeniyle Bütçeye Gelir Kaydı:** *16.06.2005 tarih ve 5369 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **İ - İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *04.05.2007 tarih ve 5651 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun Hükümleri. **J - Elektronik Haberleşme Sistemleri İçin Kaynak Ayrılması ve Kullandırılması:** 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunun 5'inci maddesinin (ğ) bendine göre; elektronik haberleşme sistemlerinin yerli tasarım ve üretimini, bu amaçla sektöre ilişkin araştırma, geliştirme ve eğitim faaliyetlerini teknik ve maddî destek de dâhil olmak üzere teşvik etmek ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun gelirlerinin % 20'sini aşmamak kaydıyla söz konusu faaliyetlere ilişkin olarak ayıracağı kaynağı belirlemek ve bu kaynağın kullanımına ilişkin gereken düzenlemeleri yaparak bu kaynağı kullandırmak görev ve yetkisi, Ulaştırma Bakanlığına aittir. 5809 sayılı Kanunun 6'nc maddesinin (i) bendi gereğince de; bu Kanunun 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi uyarınca Ulaştırma Bakanlığınca yapılacak düzenlemeler çerçevesinde, elektronik haberleşme sektörüne ilişkin araştırma, geliştirme ve eğitim faaliyetlerine ilişkin olarak, mevcut Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu gelirlerini göz önünde bulundurarak gelirlerinin % 20'sini aşmamak kaydıyla ayıracağı kaynağı Ulaştırma Bakanlığına aktarmak görev ve yetkisi ise, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna aittir. Bu aktarım, katma değer vergisi ve damga vergisi dâhil her türlü vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerden istisnadır. **K - Bazı İhaleler ve Uygulanmayacak Hükümler:** 5809 sayılı Kanunun 9'uncu maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendine göre; uydu pozisyonu ile ulusal çapta verilecek frekans bandı kullanımını ihtiva eden ve sınırlı sayıda işletmeci tarafından yürütülmesi gereken elektronik haberleşme hizmetlerine ilişkin yetkilendirme politikası, hizmetin başlama zamanı, yetkilendirme süresi ve hizmeti sunacak işletmeci sayısı gibi kıstaslar Ulaştırma Bakanlığı tarafından belirlenir ve yetkilendirme Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yapılır. Ancak, ulusal çapta verilecek frekans bandı kullanımını ihtiva eden ve sınırlı sayıda işletmeci tarafından yürütülmesi gereken elektronik haberleşme hizmetlerine ilişkin ihaleleri Ulaştırma Bakanlığı, gerekli gördüğü hâllerde doğrudan kendisi de yapabilir. Maddenin yedinci fıkrası gereğince de; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, kaynakların etkin kullanımını sağlamak amacıyla Ulaştırma Bakanlığının görüşüne başvurarak gerekli tedbirleri alır ve yapılacak ihaleye ilişkin usul ve esasları belirler. Kurum ve yukarıdaki fıkranın (a) bendinde öngörülen hâllerde Ulaştırma Bakanlığı, kullanım hakkı ile ilgili olan ihalelerde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir. **L - Yetkilendirme Ücreti ve Gelir Kaydı:** 5809 sayılı Kanunun 11'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** Yetkilendirme ücreti, idarî ücretler ve kullanım hakkı ücretlerinden oluşur. **b)** Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu; pazar analizi, düzenlemelerin hazırlanması ve uygulanması, işletmecilerin

denetlenmesi, teknik izleme ve denetleme hizmetleri, piyasanın kontrolü, uluslararası iş birliği, uyumlaştırma ve standardizasyon çalışmaları ve diğer faaliyetleri ile her türlü idarî giderlerinden kaynaklanan masraflara katkı amacıyla işletmecinin bir önceki yıl net satışlarının binde beşini geçmemek üzere, uluslararası yükümlülükler de dikkate alınarak işletmecilerden idarî ücret alır. Buna ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir. **c)** Tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde belirlenen sürede idarî ücretlerin işletmeciler tarafından ödenmemesi hâlinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51'inci maddesinde belirlenen usule göre hesaplanacak gecikme zammı oranı kadar faiz uygulanır. İşletmecilerden alınacak idarî ücretlerden süresinde ödenmeyenler Kurumun bildirimi üzerine 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ilgili vergi dairesi tarafından tahsil edilir ve Kuruma gelir kaydedilir. Kurum, idarî maliyet ve toplanan idarî ücreti gösteren yıllık rapor yayımlar. **d)** Kaynakların kullanım hakkının verilmesine ve söz konusu kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasının teminine yönelik olarak kullanım hakkı ücreti alınır. **e)** Kullanım hakkı ücretlerinin asgarî değerleri, Kurumun önerisi ve Ulaştırma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. **f)** Kullanım hakkı ücretleri, 16.06.2005 tarih ve 5369 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla Hazineye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimine yatırılır. Zamanında ödenmeyen kullanım hakkı ücretleri, Kurumun bildirimi üzerine, 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca, ilgili vergi dairesince tahsil olunur. **M - Telsiz Ücretlerinin Gelir Kaydı:** 5809 sayılı Kanunun 46'ncı maddesine göre; bu Kanun uyarınca telsiz cihaz ve sistemleri için alınacak telsiz ruhsatname ve yıllık kullanım ücretleri, teknik muayene ve benzeri hizmetler karşılığında alınacak ücretler, bu Kanuna ekli ücret tarifesinde gösterilmiş olup, söz konusu ücretler Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gelir kaydedilir.

BİLİM VE TEKNOLOJİ YÜKSEK KURULUNUN GİDERLERİ: 77 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6'ncı maddesine göre; Başbakan'a bağlı olarak kurulan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun, birden fazla kuruluşun katılmasıyla yürüteceği projelerin gerektirdiği giderler, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun bütçesine konulan ödeneklerle karşılanır.

BİLİRKİŞİ: Hukukî bir işlemle ilgili olarak, maddî delillere dayanan konularda, sahip oldukları bilgi ve uzmanlıklarından yararlanılan kimse. Ehl-i hibre. Ehl-i vukuf.

BİLİRKİŞİLİK, UZMANLIK, TANIKLIK VE BENZERİ HİZMET ÜCRETLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 34'üncü maddesine göre; bilirkişilik, uzmanlık, tanıklık ve benzeri hizmet ücretlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Bakanlar Kurulu Kararı, mahkeme kararı, muhakkik kararı veya yetkili organların kararı. **B -** Çeşitli Ödemeler

Bordrosu (Örnek 13).

BİLİŞİM PERSONELİ ÇALIŞTIRILMASI VE ÜCRETLERİ: 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen ek 6'ncı maddede düzenlenen hükümler şöyledir: **A -** 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesi kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatlarının büyük ölçekli bilgi işlem birimlerinde, bilişim hizmetlerini yürütmek ve 20 kişiyi geçmemek üzere tam zamanlı, kısmî zamanlı veya kurumların bilişim projeleri ile sınırlı sözleşmeli olarak bilişim personeli çalıştırılabilir. Bu şekilde çalıştırılacak olanlardan kurumca teklif edilecek en fazla üç kişiye ödenecek ücret, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesinin (B) bendine göre istihdam edilenlerin sözleşme ücreti tavanının dört katını, diğer beş kişiye üç katını, geri kalanlara ise iki katını geçemez ve bunlara bu fıkrada belirtilen ücret dışında herhangi bir ödeme yapılamaz. *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **B -** Kısmî zamanlı sözleşmeli bilişim personeli olarak çalıştırılanlar için iş sonu tazminatı ödenmez ve işsizlik sigortası primi yatırılmaz. Bunlardan, yaptıkları başka işler sebebiyle herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olanlar için sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primi yatırılmaz. **C -** Kapsama dâhil kamu kurum ve kuruluşlarının büyük ölçekli bilgi işlem birimlerinin aşağıdaki kriterleri taşıması gerekir: **a)** Acil durum ve çağrı merkezi bulunması. **b)** En az beş bin fiilî kullanıcısının bulunması veya kurumun bilişim hizmetinden yararlanan hizmet birim sayısının en az bin olması ya da il ve ilçelerin en az 1/3'ünde birimi bulunması. **c)** Merkezî internet ve/veya intranet uygulamalarına açık olması. **ç)** Ağ yönetimi ve yazılım hizmetlerinin merkezî olarak sunulması. **d)** Ağ yönetimi ve yazılım hizmetlerini istihdam edeceği sözleşmeli bilişim personeli ile yapabilme kapasitesine sahip bulunması. **e)** Haftada 7 gün ve günde 24 saat hizmet sunma kapasitelerinin bulunması. **D -** Büyük ölçekli bilgi işlem birimlerinde sözleşmeli bilişim personeli olarak istihdam edilecek personelin; **a)** Fakültelerin dört yıllık bilgisayar mühendisliği, yazılım mühendisliği, elektrik mühendisliği, elektronik mühendisliği, elektrik ve elektronik mühendisliği ve endüstri mühendisliği bölümlerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilmiş yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olması, **b)** (a) bendinde belirtilenler dışında kalan dört yıllık eğitim veren fakültelerin mühendislik bölümlerinden, fen-edebiyat, eğitim ve eğitim bilimleri fakültelerinin, bilgisayar ve teknoloji üzerine eğitim veren bölümleri ile istatistik, matematik ve fizik bölümlerinden ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilmiş yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olması, **c)** Yazılım, yazılım tasarımı ve geliştirilmesi ile bu sürecin yönetimi konusunda veya büyük ölçekli ağ sistemlerinin kurulumu ve

yönetimi konusunda en az beş yıllık meslekî tecrübeye sahip bulunmaları (Meslekî tecrübenin belirlenmesinde, bilişim personeli olarak 657 sayılı Kanuna tabi kadrolu veya aynı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) bendi ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi sözleşmeli statüdeki hizmetler ve Sosyal Sigortalar Kurumuna tabi özel kesimde bilişim personeli olarak geçtiği belgelenen hizmet süreleri dikkate alınır), **ç)** Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından (a) bendinde yer alanların en az seksen, (b) bendinde yer alanların en az yetmiş veya denkliği kabul edilmiş yabancı dil puanına sahip bulunması, **d)** Bilgisayar çevre birimlerinin donanımı ve kurulan ağ yönetimi güvenliği hakkında bilgi sahibi olmaları kaydıyla güncel programlama dillerinden en az ikisini bildiğini belgelemeleri, zorunludur. **E -** Dördüncü fıkranın (b) bendinde yer alan yükseköğretim kurumlarından mezun olanların istihdam edilmeleri hâlinde, bunlar için ödenecek ücret 657 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) bendine göre istihdam edilenlerin sözleşme ücreti tavanının iki katını geçemez. **F -** Sözleşmeli bilişim personeli olarak istihdam edileceklerin, hizmet sözleşmesi esaslarına aykırı hareket etmesi veya bunlar tarafından sözleşme dönemi içerisinde sözleşmenin tek taraflı fesih edilmesi hâlinde, sözleşme brüt ücretinin üç katından az olmamak üzere fesih tarihinden sözleşmenin bitiş tarihine kadar olan sürenin (Kıst ay, tam ay sayılır) aylık sözleşme brüt ücretiyle çarpımı sonucu bulunacak tutar, personel tarafından tazminat olarak ödenir. **G -** Büyük ölçekli bilgi işlem birimlerinde bu maddenin üçüncü fıkrasında sayılan niteliklerin tespiti ve uygulanması, istihdam türüne bağlı sözleşmeli bilişim personeli sayısı ile ödenecek sözleşme ücretinin tespiti, aranılacak diğer özellikler, istihdama dair hususlar ile sözleşme usul ve esasları Maliye Bakanlığınca belirlenir.

BİLKENT ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

BİNA: Kendi başına kullanılabilen, üstü örtülü ve insanların içine girebilecekleri oturma, çalışma, dinlenme, ibadet etmeye elverişli olan, hayvanların ve eşyaların korunmasına yarayan yapı.

BİNA İNŞAAT HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yapılan her türlü bina inşaatı (İlave ve tadiller dâhil), inşaat veya tadilat ruhsatının alınmasında tahsil edilen harç.

BİNA KÜÇÜK ONARIMI: Yılı içinde merkezî yönetim bütçe kanununun ilgili cetvelinde keşif bedeli, küçük onarımlar için tespit edilmiş parasal miktarı aşmayan onarım.

BİNA VERGİSİ: *29.07.1970 tarih ve 1319 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emlak Vergisi.*

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

BİREYSEL EMEKLİLİK TASARRUF VE YATIRIM SİSTEMİ KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *28.03.2001 tarih ve 4632 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

BİRİNCİ KÂNUN: Aralık ayı.

BİRİNCİ KEŞİF: Yapılacak işe ait projelerden veya yerinde yapılan ölçüm sonucu hesaplanan metrajın o yılki Bayındırlık ve İskân Bakanlığı birim fiyatları ile çarpılmasından elde edilen toplamı.

BİRİNCİ TEŞRİN: Ekim ayı.

BİRLİK HALİNDE YABANCI ÜLKELERE GÖNDERİLECEK TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ MENSUPLARININ HARCIRAHI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanun ve 07.02.1990 tarih ve 3612 sayılı Kanunla değişik 17'nci maddesine göre, uluslararası anlaşmalar gereğince askerî birlikler hâlinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına verilecek harcırahın esasları ve miktarı Bakanlar Kurulunca tespit olunur. Yabancı ülkelere gönderilecek bu birliklere mensup subay, astsubay, sivil memur ve hizmetlilerin bu durumlarının devamı sırasında harcırah hak eden aile fertlerini, Türkiye sınırları dâhilinde ikamet edecekleri bir mahalle kadar gönderenlere, bir defaya mahsus olmak üzere 45'nci madde esasları da uygulanmak suretiyle aile masrafı ile yer değiştirme masrafı verilir. Yabancı ülkelere gönderilen birliklere mensup subay, astsubay, sivil memur ve hizmetlilerin hava değişimi maksadı ile Anavatana gelmelerini icap ettiren hâllerde bunlara, ailelerinin bulunduğu veya raporlarında yazılı hastalıklarının icap ettirdiği mahallere kadar geliş ve dönüşleri için, bu Kanuna göre yol masrafı ve gündelik verilir. Aynı maksatla Anavatana gelen ve dönen erbaş ve erlere ödenecek yol masrafları ile gündelikler, Millî Savunma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca müştereken tespit olunur. Yukarıdaki fıkra gereğince hastalık icabı başka bir mahalde oturmaları zarurî olan Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının bu mahallere kadar gelecek harcırah hak eden aile fertlerine gidiş ve dönüşleri için yalnız yol masrafı verilir. Birinci fıkradaki hâller dışında, uluslararası mahiyetteki tatbikat ve manevralara katılmak, açık deniz eğitimi veya Türk Silahlı Kuvvetlerinin temsili gibi amaçlarla yabancı ülkelere gönderilecek askerî birliklerin (Deniz Kuvvetlerine ait gemilerle gidişte, denizde seyir hâlinde bulunulan günler hariç, münhasıran yabancı ülke limanlarında geçirilen günler için) subay, astsubay, askerî öğrenci, sivil memur ve hizmetlilerin aylık derecelerine (Askerî öğrencilere teğmen rütbesine) göre verilebilecek yurt dışı gündeliğinin 1/3'ü, yukarda yazılı hâller ile eğitim veya gemi, uçak, tank

ve sair savaş araç ve gereci ve her türlü yedek parça ve ikmal maddesinin teslim ve tesellümü ve benzeri görevler için yabancı ülkelere birlik veya grup hâlinde veya tek gönderilecek erbaş ve erlere de teğmen yurt dışı gündeliğinin 1/10'u, yurt dışından gemi tedariki için görevlendirilen erbaş ve erlere gemilerin tesellümünden itibaren yabancı ülke limanlarında geçirecekleri günler için teğmen yurt dışı gündeliğinin 1/20'si tutarında gündelik ödenir.

BİRLİKLERE GENEL YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN BÜTÇELERİNDEN YARDIM YAPILMASIYLA İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

BİRLİKLERE YAPILACAK ÖDEMELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Siyasî Parti, Dernek, Birlik, Sandık, Kurum, Sendika, Vakıf ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Ödemeler.*

BİRLİKTE DAVA: Kanunların zorunlu kıldığı hâllerde veya hukuk yargılama usulünün verdiği yetki dolayısıyla aynı davada birden fazla kimsenin davacı veya davalı sıfatıyla hareket ettikleri dava. Tarafların taaddüdü. İştirak hâlinde mülkiyete konu taşınmaz malın hissedarlarının birlikte davalı veya davacı oldukları dava gibi.

BİRLİKTE KEFİL: Birden fazla kimsenin, parçalanması mümkün olan bir borca beraberce kefil olmaları.

BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

BOMBA İMHA TAZMİNATI ÖDENMESİ: *04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Bomba İmha Tazminatı Ödenmesi.*

BONO: Belirli bir sürede, belirli bir paranın, belirli bir kişiye ödeneceği taahhüt edilen, içinde "emre" veya "emir ve havalesine" ibareleri bulunan, ciro ile temliki caiz olan, özel şekil ve hükümlere tabi tutulan ticarî senet. Emre muharrer senet.

BORCUN İFA EDİLMEMESİ: Bir borcun tamamının yahut bir kısmının ödenmemesi veya yerine getirilmemesi.

BORCUN NAKLİ: Borçluyu borcundan kurtarmak ve borcu üzerine alan

kimseye mükellefiyet getirmek gibi iki hükmü aynı zamanda meydana getiren bir sözleşme.

BORCUN TANINMASI: Bu deyim kanunda, "borç ikrarı" şeklinde ifade edilmiştir. Ancak ikrar, bir hakkın varlığının doğrulanmasıdır. Diğer bir ifade ile ikrar, yeni borç doğurmaz, mevcut borcu ortaya koyar. Borcun tanınması ise, borcu yaratan irade beyanıdır.

BORÇ,-CU: İki veya daha fazla kimseler arasında karşılıklı yükümlülük. Taraflardan yalnız birisinin diğerine karşı yerine getirmek zorunda olduğu şey. Borçlunun alacaklıya vermesi gereken para. Vecibe.

BORÇ İKRARI: *bk. Borcun Tanınması.*

BORÇLANMA MALİYET GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Faiz, Iskonto ve Diğer Borçlanma Giderlerinin Ödenmesi.*

BORÇLANMA VE BORÇLANMA MALİYETLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 33'üncü maddesine göre; kamu idarelerine ait borçlar, muhasebe sistemi içinde izlenir. Borçlanma maliyetleri ilgili oldukları dönemde gider, nakden veya mahsuben ödendikleri zaman bütçe gideri olarak kaydedilir. Borçlanmanın direkt olarak bir varlığın satın alınması karşılığı yapılması ve borçlanma suretiyle alınan varlığın bedelinin düzenli taksitler hâlinde ödenmesi durumunda, tahakkuk ettirilen faizler ilgili döneme faiz gideri olarak kaydedilir. Bu hâlde alınan varlık, taksit faizlerinden arındırılmış olarak kayda alınma tarihindeki gerçek maliyet değeriyle varlık hesaplarına kaydedilir. Borçlanma sözleşmelerinde yapılan değişiklikler, borçların vadelerinin değiştirilmesi, başka bir alacaklıya devri gibi değişikliklerin ekonomik sonuçları da kaydedilir. Borçlara ilişkin yükümlülüğün, alacaklıların alacağından vazgeçmesi gibi tek yanlı tasarruflarla ortadan kalkmasına veya azalmasına neden olan işlemlerden kaynaklanan kazanç ve kayıplar miktar değişimleri olarak hesaplara yansıtılır. Borçlanma araçlarının üzerlerinde yazılı değerden daha düşük veya yüksek bir değer ile satılması durumunda; satış değeri ile üzerlerinde yazılı değer arasındaki fark bütçe geliri veya bütçe gideri, ilgili oldukları faaliyet dönemlerinde de tahakkuk ettirilerek faiz gideri veya faiz geliri olarak kaydedilir. Borçlanma araçlarının elde edilmesi veya elden çıkarılması için yapılan her türlü ücret, komisyon, servis ücreti, vergi ve benzeri giderler, borç hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin gider ve bütçe gideri olarak kaydedilir.

BORÇLANMA VE GARANTİ LİMİTİ: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesinde öngörülen hükümler şöyledir: **A -** Malî yıl içinde 1'inci maddede belirtilen ilkeler ve malî sürdürülebilirlik de dikkate alınarak yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen başlangıç ödenekleri toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark miktarı kadar net borç kullanımı yapılabilir. **B -** Borçlanma limiti değiştirilemez. Ancak borç yönetiminin ihtiyaçları ve gelişimi dikkate alınarak, bu limit yıl içinde en

fazla yüzde beş oranında artırılabilir. Bu miktarın da yeterli olmadığı durumlarda, ilave yüzde beş oranında bir tutar, ancak Hazine Müsteşarlığının görüşü ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile artırılabilir. Bütçenin denk olması durumunda da borçlanma, anapara ödemesinin en fazla yüzde beşine kadar artırılabilir. 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunun 21'inci maddesi gereğince, bu hüküm 01.01.2009 tarihinde yürürlüğe girer. **C -** Vadesinde nakden ödenenler hariç, çeşitli kanunlara dayanılarak ikrazen ihraç olunan özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri, bu limitin hesaplanmasında dikkate alınmaz. Malî yıl içerisinde ikrazen ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin limiti her yıl merkezî yönetim bütçe kanunlarıyla belirlenir. **D -** Malî yıl içinde sağlanacak garantili imkân ve dış borcun ikrazı limiti, yılı bütçe kanunuyla belirlenir.

BORÇLANMA VE HİBEDE DÜZENLEME YAPMA VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 16'ncı maddesine göre; bu Kanun kapsamında yer alan borçlanma, ikraz ve garanti limiti, iç ve dış borçlanma, dış borcun devir, ikraz ve tahsisi, hibe alma ve verme, Hazine garantileri, garantisiz kamu borçlarına izin verilmesi, Hazine alacakları, nakit, borç ve risk yönetimi, risk hesabının işleyişi, dış finansman temini izni verilmesi ve özel ihale usulleri ile sair konuların uygulanmasına yönelik esas ve usuller çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir. Bu Kanun kapsamında yer alan hususlara ilişkin her türlü değişiklik, ancak bu Kanuna hüküm eklemek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle yapılabilir. Diğer kanunlarda bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin olarak yapılan düzenlemeler, bu Kanun uygulamaları açısından geçersizdir. Hazine Müsteşarlığının, bu Kanun hükümleri dışında olup da nakit ya da nakit dışı yükümlülük altına sokabilecek her türlü düzenlemede Müsteşarlığın uygun görüşü aranır. Hazine Müsteşarlığı nakit, borç ve risk yönetimine yönelik olarak yurt içinde ve yurt dışında bir ücret karşılığı veya ücret alınmaksızın danışmanlık hizmeti sağlayabilir. Bu kapsamda yasal hakları Hazine Müsteşarlığına ait bulunan yazılım, lisans ve benzeri varlıklar, Müsteşarlıkça ücreti karşılığı kullandırılabilir, satılabilir veya hibe edilebilir. Bu Kanun kapsamında yer alan hususlara ilişkin olarak, Türkiye Cumhuriyeti adına Hazine Müsteşarlığınca imzalanmış anlaşmaların ve ilgili dokümanların asılları Müsteşarlıkça muhafaza edilir.

BORÇLANMA VE HİBEDE VERGİ, RESİM, HARÇ VE FON İSTİSNASI: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanun ve 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesine göre; Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin faiz ve anapara ödemeleri ile 6'ncı maddenin son fıkrasında yer alan malî servis anlaşmasında yer alacak ödemeler ile 12'nci maddenin üçüncü fıkrasında yer alan para piyasası nakit işlemleri

ve bunların dışında kalan diğer Devlet iç borçları ile ilgili gider, işlemler ve kâğıtlar, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri saklı olmak koşulu ile her türlü vergi, resim, harç ve fondan müstesnadır. Hazine Müsteşarlığı tarafından borçlu sıfatıyla veya Hazine garantileri ile sağlanan; **A -** Program kredisi ve proje kredilerinin temini, ikrazı, devri, tadili veya uzatılmasına ilişkin işlemler ve kâğıtlar, **B –** Uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan finansman araçları ile yapılacak borçlanma anlaşmalarında öngörülen ödemeler, işlemler ve kâğıtlar ve bu piyasalarda ihraç edilen menkul kıymetler, **C -** Devlet dış borçlarının uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan türev ürünler dâhil olmak üzere her türlü finansal araçlar vasıtasıyla yönetilmesine veya yeniden yapılandırılmasına ilişkin anlaşmalarda öngörülen işlemler ve kâğıtlar, **D -** Devlet dış borçları ile ilgili kredi anlaşmalarında öngörülen bütün ödeme ve işlemler (Dış proje kredileri çerçevesinde yapılacak ödemeler dâhil, kredilerin kullanımları hariç), her türlü vergi, resim, harç ve fondan müstesnadır. Bu Kanun kapsamında sağlanan hibeler ile Avrupa Birliğinden sağlanan hibelerin temini, devri, tadili ve kullanımına ilişkin işlem ve kâğıtlar da yukarıdaki istisnalardan yararlanır.

BORÇLARIN KAYNAĞI: 818 sayılı Borçlar Kanununa göre borçların kaynağı üç çeşittir: **A -** Sözleşme. **B -** Haksız muamele. **C -** Haksız bir fiil ile mal iktisabı, sebepsiz iktisap, haksız iktisap.

BORÇLARIN TERKİNİ: Devletin alacağının; tahsilinin çok masraflı olması nedeniyle, kanunlarında gösterilen esas, usul ve parasal sınıra göre, yetkili makamın onayı ile kayıtlardan silinmesi.

BORÇLAR KANUNU ZAMAN AŞIMI HÜKÜMLERİ: *22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Zaman Aşımının Hesaplanışı, Kesilmesi, Durması ve Borçlar Kanununun İlgili Hükümleri.*

BORÇLU: Borç yükümlülüğü altına girmiş kimse.

BORÇLUNUN TEMERRÜDÜ: Vadesi gelmiş bir borç borçlusunun vadesinde ve böyle bir vade tayin edilmemiş ise, alacaklı tarafından yapılan ihtara rağmen borcunu ödememesi hâli.

BORÇ ÖDEMELERİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 62'inci maddesine göre, mahkemelerce kamu idaresi tarafından ödenmesi hükme bağlanan borçlar ile kamu idarelerine emanet olarak bırakılan veya emanet olarak tahsil olunan paraların kamu görevlilerince zimmete geçirilmesinden doğan borçların ödenmesinde aşağıda belirtilen belgeler aranır: **A -** İlama bağlı borçların ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Kanunları gereği ilamın icrası için kesinleşmiş olma şartı aranan durumlarda kesinleşmiş mahkeme ilamı. **2.** Yetkili merci tarafından icrasının geri bırakılmasına (Yürütülmesinin durdurulmasına) karar verilmeyen mahkeme ilamı. **3.** Davaya veya icraya intikal ettikten sonra veya intikal etmeden önce sulh yoluyla bir hakkın tanınmasından dolayı doğan borçların ödenmesinde, mahkeme ilamı

yerine mevzuatı gereği sulha yetkili makam veya merci kararı ve sulhname veya hakem kararı. **4.** Karşı tarafın avukatına yapılacak vekâlet ücreti (İcra daireleri aracılığıyla yapılan ödemeler dâhil) ödemelerinde fatura. **B –** 09.06.1932 tarih ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu uyarınca icra dairesine tevdi veya bu dairece tahsil olunan veya muhafaza altına alınan paraların ilgili memur tarafından zimmete geçirilmesinden doğan borç ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Soruşturmayı yapan cumhuriyet savcılığı yazısı. **2.** Paranın icra dairesine yatırıldığına ilişkin belge.

BORÇ SENEDİ: *bk. Tahvil.*

BORÇ SERVİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI (37): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 74'üncü maddesine göre; bu hesap grubu, mevzuatı gereğince belirlenen esaslar çerçevesinde ayrılacak her türlü borç ve gider karşılığının izlenmesi için kullanılır. Borç ve gider karşılıkları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı

379 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı

372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı: Bu hesap, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır. **379 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı:** Bu hesap, kısa vadeli diğer borç ve gider karşılıklarının izlenmesi için kullanılır.

BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI (47): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 83'üncü maddesine göre; bu hesap grubu, mevzuatı gereğince belirlenen esaslar çerçevesinde ayrılacak uzun vadeli her türlü borç ve gider karşılığının izlenmesi için kullanılır. Borç ve gider karşılıkları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı

479 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı

472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı: Bu hesap, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır. **479 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı:** Bu hesap, uzun vadeli diğer borç ve gider karşılıklarının izlenmesi için kullanılır.

BORÇ VE HİBE ALMA VE VERME İLE GARANTİ VERME YETKİSİ: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; Türkiye Cumhuriyeti adına Devlet iç borcu ve Devlet dış borcu almaya, Hazine geri ödeme garantisi, Hazine karşı garantisi vermeye ve verilen garantilerin şartlarında değişiklik yapmaya, dış finansman temini izni vermeye, hibe almaya, dış

finansman imkânlarını dış borcun devri, anlaşmanın malî şartlarına bağlı kalarak dış borcun ikrazı, dış borcun tahsisi yoluyla kullandırmaya ve yeni malî yükümlülük yaratmaya, bu borç ve yükümlülükler ile bunlardan kaynaklanan Hazine alacaklarını yönetmeye, Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan yetkilidir. Maddedeki diğer hükümler ise, şöyledir: **A -** Bakan yukarıda belirtilen yetkisini ve bu Kanun ile kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesine ilişkin yetkilerinden uygun gördüklerini, ilgili bütçe yılında geçerli olmak üzere Hazine Müsteşarlığına devredebilir. Yetki devri, bakanın sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. **B -** Ülkelerce oluşturulan birlikler, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile akdedilen ekonomik ve malî anlaşmalar kapsamında doğan ekonomik ve malî nitelikteki hak ve yetkileri kullanmaya, Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan yetkilidir. **C –** Hazine yatırım garantisi ve Hazine ülke garantisi vermeye, verilen garantilerin şartlarında değişiklik yapmaya; borç ve hibe vermeye; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun görüşü ile gerçekleştirilmesi ivedi ve zarurî olan projeleri tespit etmeye ve gerektiğinde tespit edilen bu projelere Türkiye Cumhuriyeti adına sağlanan dış finansmanın anlaşmalardaki koşullarına bağlı kalmaksızın dış borcun ikrazı suretiyle kullandırılmasına karar vermeye; Hazine Müsteşarlığının görüşü ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. **D –** Maddeye 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla eklenen hükme göre; genel yönetim kapsamındaki mahallî idareler ile bağlı kuruluşları ve iktisadî teşebbüslerinin yurt içi piyasalarda yapacakları tahvil ihraçları Hazine Müsteşarlığının iznine tabidir. Bu iznin verilmesi Hazine garantisi sağlandığı anlamına gelmez. Söz konusu izin sürecine ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlık tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir. Sermaye piyasası mevzuatı hükümleri saklıdır. **E -** Hazine Müsteşarlığı, Kanunun 2'nci maddesinde yer alan kuruluşların Hazinenin herhangi bir suretle ilgili anlaşmalara taraf olmaksızın yaptığı borçlanmalarından, hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. **F –** Maddeye 26.12.2006 tarih ve 5568 sayılı Kanun ve 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince; yıllık yatırım programında yer alan projelere dış finansman temini izni verilmesi için, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun görüşü aranır. Kuruluş, ihale mevzuatı dâhil olmak üzere projelerle ilgili olarak tabi olduğu mevzuata uymakla yükümlü olup, dış finansman temini izni verilmiş olması, kuruluşun bu hususta ki sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Teknik ve ekonomik açıdan yapılabilirliği de dâhil olmak üzere proje ile ilgili her türlü sorumluluk tamamen ilgili kuruluşa aittir. Hazine Müsteşarlığının yetki ve sorumluluğu, talep edilen dış finansmanın sağlanması ve sonuçlandırılması ile sınırlıdır. Bu projelere dış finansman temini aşamasında da projelerin yıllık yatırım programındaki yeri, tutarı ve ödeneği konusunda Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun

görüşü alınır.

BORÇ YÖNETİMİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.*

BORSALAR VEYA BUNLARIN TEŞKİL ETTİKLERİ BİRLİKLERİN EMEKLİ SANDIKLARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesine tabi emekli sandıklarıyla ilgili hükümler için bk. Bankalar, Sigorta ve Reasürans Şirketleri, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Borsalar veya Bunların Teşkil Ettikleri Birliklerin Emekli Sandıklarıyla İlgili Hükümler.*

BORU HATLARIYLA PETROL TAŞIMA ANONİM ŞİRKETİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı: *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.* **B – İthal Yoluyla LNG Alımında İhaleden İstisna:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

BOŞALTMA: *bk. Tahliye.*

BOŞ DERECE: Bir taşınmaz mal üzerinde birinci, ikinci, üçüncü ... derecelerde olmak üzere rehin hakkı tesis edildiği takdirde, rehin mevcut olmaması nedeniyle açıkta kalan veya çeşitli derecelerde tesis edilen rehinlerden birinin kaldırılması sonucu serbest kalan derecelere verilen isim.

BOZOK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

BÖLÜNMÜŞ YOL: *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.*

BÖLÜNMÜŞ YOLLARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Karayolları Genel Müdürlüğünce yapılacak bölünmüş yol yapımı hizmetlerinin hızlandırılması, ihtiyaç duyulacak her türlü makine ve ekipmanın bu Genel Müdürlük emrine tahsis edilmesi ve görevli personele ödemelerle ilgili hükümler, 19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunda yer almıştır. **A – Bazı Tanımlar:** 19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun 2'nci maddesinde, Kanundaki bazı deyimlerin tanımı yapılmıştır: **1. Genel Müdürlük:** Karayolları Genel Müdürlüğü. **2. Personel:** Kamu kurum ve kuruluşlarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak çalışan memurlar ile 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak çalışan işçiler. **3. Kamu Kurum ve Kuruluşu:** Genel bütçeli daireler ve katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar ve il özel idareleri ile belediyeler. **4. Bölünmüş Yol:** Geliş ve gidiş trafiği ayırıcı bir engel ile birbirinden ayrılmış olan ve en az iki gidiş ve iki geliş şeridi bulunan kara yolu. Yazılı ve sözlü yayın araçlarında, "bölünmüş yol " ile aynı anlamda, "duble yol" deyimi de kullanılmaktadır. **B - Karayolları**

Genel Müdürlüğü Emrine, Geçici Olarak Makine ve Ekipman Tahsisi: 1. Makine ve Ekipmanı Verecek Kuruluşlar: 5003 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin birinci fıkrası gereğince; bölünmüş yol yapımında, Karayolları Genel Müdürlüğünce ihtiyaç duyulan her türlü makine ve ekipman, bu Genel Müdürlüğün ihtiyaç göstermesi ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığının yazılı talebi üzerine, kamu kurum ve kuruluşlarınca bedelsiz olarak bu Genel Müdürlüğün emrine geçici olarak tahsis edilir. Karayolları Genel Müdürlüğü, 31.08.2007 tarih ve 26629 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 30.08.2007 tarih ve D-1-2007-544 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ile Ulaştırma Bakanlığına bağlanmıştır. Bu nedenle, yazılı talep Ulaştırma Bakanlığınca yerine getirilir. Kanunun 2'nci maddesinin (c) bendine göre; Kanundaki "kamu kurum ve kuruluşu" deyimi, genel bütçeli daireler ve katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşları ve il özel idareleri ile belediyeleri ifade eder. Bu nedenle de, bu yükümlülük, sadece belirtilen kamu kurum ve kuruluşlarına aittir. **2. Tahsisin Yapılış Biçimi:** 5003 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre; makine ve ekipmanların hangi kamu kurum ve kuruluşlarından ne miktarda temin edileceği, ne kadar süre ile tahsislerinin sağlanacağı ve tahsis süresinin sonunda geri verilmesi ile ilgili usul ve esaslar, bölünmüş yolun yapılacağı illerin valilerinin koordinasyonunda, ilgili kurum ve kuruluşlarla yapılacak protokollerle düzenlenir. **3. Makine ve Ekipmanların İkmal, Bakım ve Onarımı:** 5003 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında düzenlenen hükümler gereğince; Karayolları Genel Müdürlüğü emrine geçici olarak tahsis edilen makine ve ekipmanlar, bu Genel Müdürlüğe ait iş yerlerine intikal ettiği tarihten itibaren Genel Müdürlüğün araçları gibi değerlendirilir, geçici olarak Genel Müdürlük kayıtlarına alınır ve bunların her türlü ikmal, bakım ve onarımları, Genel Müdürlük tarafından yapılır veya yaptırılır. Ancak, ihtiyaç duyulan hâllerde, bunların akaryakıt, yedek parça ve diğer malzeme ihtiyaçları ile tamir ve bakımları, Genel Müdürlükten herhangi bir bedel alınmaksızın, il özel idareleri tarafından karşılanabilir ve bu hususlarda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının mevcut stoklarından ve imkânlarından da bedelsiz olarak faydalanılabilir.

C - Personelin Özlük Hakları ve Fazla Çalışma: 5003 sayılı Kanunun 6'ncı maddesindeki hükümler şöyledir: **1.** Bu Kanun hükümlerine göre görevlendirilen personelin aylık, ücret ve diğer her türlü malî ve sosyal hakları, aslen görevli bulundukları kamu kurum ve kuruluşunca ödenir. Bunların sağlık yardımından faydalanmaları için gerekli olan hasta sevki işlemleri, Genel Müdürlük teşkilatınca yapılır. **2.** Bu Kanun çerçevesinde gerçekleştirilecek işlerde geçici olarak görevlendirilen ve fiilen fazla çalışma yapan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele, fiilen geçici görev yaptıkları yılın bütçe kanununda belirtilen fazla

çalışma ücretinin iki katını geçmemek üzere fazla çalışma ücreti ödenir. Bu şekilde görevlendirilenlere, diğer mevzuatta fazla çalışma ücreti ödenmeyeceğine yönelik hükümler uygulanmaz. **3.** Karayolları Genel Müdürlüğünde 657 sayılı Kanuna tabi olarak görev yapan ve bölünmüş yol yapım işlerinde fiilen fazla çalışma yapan personele de aynı şekilde fazla çalışma ücreti ödenir. **4.** Fazla çalışmanın uygulama süreleri, hangi görevler ve dereceler için ne miktarda fazla çalışma ücreti ödeneceği ile ilgili her türlü düzenlemeyi yapmaya, Devlet Personel Başkanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. **5.** Bölünmüş yol yapımı işi için bu Kanuna göre görevlendirilen işçiler, vardiya usulü ile çalıştırılabilirler. İhtiyaç duyulması hâlinde fazla çalışma yaptırılabilir ve fazla çalışma ücretleri, Genel Müdürlük iş yerlerinde uygulanan toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre il özel idarelerince karşılanır.

BURSA SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

BURSLU OKUTULACAK ÖĞRENCİLERE ÖDEMELER: *15.06.1989 tarih ve 3580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler.*

BURS ÖDEMELERİ: *17.06.1982 tarih ve 2684 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar.*

BURS VE ÖĞRENCİ KREDİSİ VERİLMESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Memur Çocuklarıyla İlgili Burs: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğrenim Bursları ve Yurtları.* **2. Mahrumiyet Yerinden Başka Yere Atanan, Ölen, Emekliye Ayrılanların Burs Haklarının Devamı:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mahrumiyet Yerinden Başka Yere Atanan, Ölen, Emekliye Ayrılanların Burs Haklarının Devamı.* **3. Sınıfta Kalan Çocuklar İçin Burs Verilemeyeceği:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sınıfta Kalan Çocuklar İçin Burs Verilemeyeceği.* **4. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Göre Verilen Burs:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **5. Yükseköğrenim Öğrencilerine Kredi Verilmesi:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **6. Adalet Bakanlığınca Verilen Burs:** *2659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler. 29.03.1984 tarih ve 2992 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adalet Bakanlığıyla İlgili Hükümler.* **7. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burslar:** *17.06.1982 tarih ve*

2684 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar. **8. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunca Verilen Burs:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **9. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarındaki Öğrencilere Burs:** *15.06.1989 tarih ve 3580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler.* **10. Terörle Mücadele Kanununa Göre Burs:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **11. Dışişleri Bakanlığı Mensuplarının Çocukları İçin Burs:** *24.06.1994 tarih ve 4009 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Dışişleri Bakanlığı Mensuplarına Ödemeler.* **12. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri:** *03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri.* **13. Burs ve Öğrenci Kredilerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi.*

BÜTÇE: Devlet dairelerinin, geleceğe ait bir yıllık dönemdeki harcama ve gelirlerini tahmin eden, gelirlerini tahsile ve harcamalarını yapmaya izin veren kanun.

BÜTÇE: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

BÜTÇE: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

BÜTÇE AÇIĞI: Bütçenin tahmin edilen gelirlerinin, harcamalarından az olması durumu. Genel olarak bütçe açığı, borçlanma yoluyla kapatılır.

BÜTÇE DENGESİ: Bütçe yılı içinde, devletin gelirleri ile giderlerinin, birbirine eşit duruma gelmesi. Denk bütçe.

BÜTÇE DIŞI ÖN ÖDEMELER: *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

BÜTÇE DÖNEMİ: Devlet bütçesinin uygulandığı süre. Bu süre, genellikle bir yıldır. Geçici bütçeler, daha kısa dönemli olur.

BÜTÇE FAZLASI: Bütçenin tahmin edilen harcamalarının, gelirlerinden az olması durumu.

BÜTÇE GELİR HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 101'inci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerince nakden veya mahsuben tahsil edilen bütçe gelirlerinin izlenmesi için kullanılır. Bütçe gelir hesapları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

800 Bütçe Gelirleri Hesabı
805 Gelir Yansıtma Hesabı

800 Bütçe Gelirleri Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerinin bütçeleri veya özel kanunları gereğince bütçe geliri olarak tanımlanan nakden veya mahsuben yapılan her türlü tahsilatın izlenmesi için kullanılır. **805 Gelir Yansıtma Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerince bütçe gelirleri hesabı veya bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabına kaydedilen tutarların ilgisine göre faaliyet hesapları veya ilgili bilanço hesaplarına yansıtılması için kullanılır.

BÜTÇE GELİRİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

BÜTÇE GELİRLERİNDEN RET VE İADE HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 102'nci maddesine göre; bu hesap grubu, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilattan mevzuatı gereğince yapılan ret ve iadelerin izlenmesi için kullanılır. Bütçe gelirlerinden ret ve iade hesapları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabı

810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabı: Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilattan mevzuatı gereğince yapılan ret ve iadelerin izlenmesi için kullanılır.

BÜTÇE GELİRLERİNİN EKONOMİK SINIFLANDIRILMASI TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 130'uncu maddesine göre; kamu idarelerine ait bütçe gelirleri, bütçelerindeki sınıflandırmaya uygun olarak raporlanır. Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu, bütçe gelir hesapları hesap grubundaki hesaplardan yararlanılarak hazırlanır. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç malî yıla ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

BÜTÇE GİDER HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 103'üncü maddesine göre; bu hesap grubu, nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderlerinin izlenmesi için kullanılır. Bütçe gider hesapları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

830 Bütçe Giderleri Hesabı

833 Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler Hesabı

834 Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabı

835 Gider Yansıtma Hesabı

830 Bütçe Giderleri Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerinin bütçeleri ile ilgili olup; ödeneğine dayanılarak veya bütçe mevzuatı ve diğer mevzuatın verdiği yetkilerle ödenek üstü olarak nakden veya mahsuben yapılan bütçe giderlerinin izlenmesi için kullanılır. **833 Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler Hesabı:** Bu hesap, herhangi bir dış finansman anlaşmasının yürürlüğe girmesini sağlayacak kanunî düzenlemelerin tamamlanmasına kadar, anlaşma gereğince peşin ödenmesi gereken komisyon, ücret, garanti ücreti ve benzeri giderler, vadesinde ödenmediği takdirde gecikme faizi doğuracak iç ve dış malî borçlar ile ilgili faiz giderleri, ödeneğinin yılı bütçesinde bulunmasına

rağmen tahakkuk işlemlerinin tamamlanamadığı durumlar ile bütçelerinde bu hesaba kaydedilmesi öngörülen işlemlerin muhasebeleştirilmesi için kullanılır. **834 Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabı:** Bu hesap, mahsup dönemine aktarılan avans ve kredilerden bütçe giderine dönüşenlerin izlenmesi için kullanılır. **835 Gider Yansıtma Hesabı:** Bu hesap, bütçe giderleri hesabı, bütçeden mahsup edilecek ödemeler hesabı ve geçen yıl bütçe mahsupları hesabına kaydedilen tutarların, giderler hesabı veya ilgili bilanço hesabına yansıtılması için kullanılır.

BÜTÇE GİDERİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

BÜTÇE GİDERLERİNİN EKONOMİK SINIFLANDIRILMASI TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 134'üncü maddesine göre; kamu idarelerine ait bütçe giderleri, bütçelerindeki ekonomik sınıflandırmaya uygun olarak raporlanır. Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu, bütçe gider hesapları hesap grubundaki hesaplardan yararlanılarak hazırlanır. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç malî yıla ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

BÜTÇE GİDERLERİNİN FİNANSAL SINIFLANDIRILMASI TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 133'üncü maddesine göre; genel yönetime dâhil kamu idarelerinin bütçe giderlerinin hangi kaynaklardan finanse edildiği, bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosunda gösterilir. Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu, bütçe gider hesapları hesap grubundaki hesaplardan yararlanılarak hazırlanır. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç malî yıla ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

BÜTÇE GİDERLERİNİN FONKSİYONEL SINIFLANDIRILMASI TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 132'nci maddesine göre; bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu, kamu idarelerinin temel fonksiyonları esas alınarak hazırlanır. Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosunda bütçe giderleri; genel kamu hizmetleri, savunma hizmetleri, kamu düzeni ve güvenlik hizmetleri, ekonomik işler ve hizmetler, çevre koruma hizmetleri, konut ve toplum refahı hizmetleri, sağlık hizmetleri, eğlence, kültür ve din hizmetleri, eğitim hizmetleri ve sosyal yardım hizmetleri alt sınıflarına ayrılır. Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu, bütçe gider hesapları hesap grubundaki hesaplardan yararlanılarak hazırlanır. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç malî yıla ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

BÜTÇE GİDERLERİNİN KURUMSAL SINIFLANDIRILMASI TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 131'inci maddesine göre, kamu idarelerine ait bütçe giderlerinin kurumsal düzeyde ekonomik dağılımını gösteren malî tablodur. Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu, bütçe gider hesapları hesap

grubundaki hesaplardan yararlanılarak hazırlanır. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç malî yıla ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

BÜTÇE GİDERLERİ VE ÖDENEKLER TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 135'inci maddesine göre; bütçe giderleri ve ödenekler tablosu, yapılan bütçe giderleri ile gelen ödenekler, ödeneklerden kullanılanlar ve tenkis edilenler ile ödenek üstü harcamayı gösterecek şekilde bütçe hesapları ana hesap grubundaki bütçe gider hesaplarından ve nâzım hesaplar ana hesap grubundaki ödenek hesaplarından yararlanılarak hazırlanır.

BÜTÇE HAZIRLAMA REHBERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu.*

BÜTÇE HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 100'üncü maddesine göre; bu ana hesap grubu, kamu idarelerinin bütçe gelir ve bütçe giderlerinin bütçelerinde yer alan ekonomik sınıflandırmaya uygun olarak izlenmesi ve bütçe uygulama sonuçlarının üretilmesi için kullanılır. Bütçe hesapları ana hesap grubu; bütçe gelir hesapları, bütçe gelirlerinden ret ve iade hesapları, bütçe gider hesapları ve bütçe uygulama sonuçları hesap grupları şeklinde bölümlenir.

BÜTÇE İLKELERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

BÜTÇE KONTROLÖRÜ: 22.12.1978 tarih ve 16497 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Bütçe Kontrolörleri Görev ve Çalışma Yönetmeliği"nin 2'nci maddesi gereğince belirlenmiş görevleri yapan ve yetkileri kullanan, Maliye Bakanlığı merkez denetim elemanı: **A -** Genel ve katma bütçeli idarelerde *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* bütçenin hazırlanmasına, uygulanmasına ve genel olarak masraf kanunlarının uygulanmasına ilişkin denetim ve incelemelerde bulunmak. **B -** Suç sayılan eylemleri görülen maliye memurları hakkında soruşturma yapmak, düzenlenen rapor ve fezlekeleri ilgili mercilere göndermek. **C -** Denetlenen birimlerdeki görevlilerin yetenek ve kişisel durumları hakkında "Tanıtma Belgesi" düzenlemek ve bunu yetkili makamlara sunmak. **D -** Kanun, kararname, tüzük, yönetmelik ve genel yazıların uygulamada aksayan yönlerini Genel Müdürlüğe (Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü) bildirmek. **E -** Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğünce verilen diğer işleri yapmak.

BÜTÇELERDEN YARDIM YAPILMASI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

BÜTÇELERİN UYGULAMA ESASLARI: A - Ödeneklerin Kullanılması: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 20'nci maddesine göre, bütçe ödeneklerinin kullanılmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur: **1.** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, ayrıntılı harcama programlarını hazırlar ve vize edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderir. Bütçe ödenekleri,

Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde, nakit planlaması da dikkate alınarak vize edilen ayrıntılı harcama programları ve serbest bırakma oranlarına göre kullanılır. **2.** Özel bütçeli idareler ve sosyal güvenlik kurumları ayrıntılı finansman programlarını hazırlar ve harcamalarını bu programa uygun olarak yaparlar. **3.** Ayrıntılı harcama ve finansman programlarının hazırlanmasına, vize edilmesine, uygulanmasına ve uygulamanın izlenmesine dair usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca belirlenir. **4.** Kamu idareleri, bütçelerinde yer alan ödeneklerin üzerinde harcama yapamaz. Bütçeyle verilen ödenekler, tahsis edildikleri amaçlar doğrultusunda yılı içinde yaptırılan iş, satın alınan mal ve hizmetler ile diğer giderlerin karşılanmasında kullanılır. Ancak, ait olduğu malî yılda ödenemeyen ve emanet hesabına alınamayan zaman aşımına uğramamış geçen yıllar borçları ile ilama bağlı borçlar, ilgili kamu idaresinin cari yıl bütçesinden ödenir. **5.** Cari yılda kullanılmayan ödenekler yıl sonunda iptal edilir. **6.** Genel veya kısmî seferberlik, savaş ilanı veya Bakanlar Kurulu kararıyla zorunlu askerî hazırlıkların yapıldığı olağanüstü hâllerde Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerindeki mevcut ödenekler, bu idarelerin ödenek toplamları aşılmamak şartıyla, birleştirilerek kullanılabilir. Bu durumda da mevcut ödeneklerin yeterli olmaması hâlinde toplam ödenek tutarının yüzde on beşine kadar ek harcama yapılabilir. Yukarıda sayılan hâllerde sevk ve intikalle ilgili giderler için, harcama yetkililerinin onayıyla görevlendirilecek mutemetlere gereken miktarda avans verilebilir ve gönderilecek ödeneğe istinaden bir ay içinde mahsup edilir. **B - Ödenek Aktarmaları:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 21'inci maddesine göre, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmaları kanunla yapılır. Ancak, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, aktarma yapılacak tertipteki ödeneğin, yılı bütçe kanununda farklı bir oran belirlenmedikçe yüzde beşine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarması yapabilirler. Bu şekilde yapılan aktarmalar, yedi gün içinde Maliye Bakanlığına bildirilir. Personel giderleri tertiplerinden, aktarma yapılmış tertiplerden ve yedek ödenekten aktarma yapılmış tertiplerden, diğer tertiplere aktarma yapılamaz. **C - Merkez Dışı Birimlere Ödenek Gönderme:** 5018 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre; kamu idarelerinin merkez teşkilatı harcama yetkilileri, merkez dışı birimlere, ihtiyaçlarında kullanılmak üzere Ödenek Gönderme Belgesi düzenlemek suretiyle ödenek gönderirler. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde ödenek gönderilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye, Maliye Bakanı yetkilidir. **D - Yedek Ödenek:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre; merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen hizmet ve amaçları gerçekleştirmek, ödenek yetersizliğini gidermek veya bütçelerde

öngörülmeyen hizmetler için, bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan idareler ile (II) sayılı cetvelde yer alan idarelerden merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilecek olanların bütçelerine aktarılmak üzere, genel bütçe ödeneklerinin yüzde ikisine kadar Maliye Bakanlığı bütçesine yedek ödenek konulabilir. Bu ödenekten aktarma yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Malî yıl içinde yedek ödenekten yapılan aktarmaların tür, tutar ve idareler itibarıyla dağılımı, yılın bitimini takip eden on beş gün içinde Maliye Bakanlığınca ilan edilir. **E - Örtülü Ödenek:** 5018 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre, örtülü ödenek; kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, Devletin millî güvenliği ve yüksek menfaatleri ile Devlet itibarının gerekleri, siyasî, sosyal ve kültürel amaçlar ve olağanüstü hizmetlerle ilgili Hükûmet icapları için kullanılmak üzere Başbakanlık bütçesine konulan ödenektir. Kanunlarla verilen görevlerin gerektirdiği istihbarat hizmetlerini yürüten diğer kamu idarelerinin bütçelerine de örtülü ödenek konulabilir. Örtülü ödenek, bu amaçlar dışında ve Başbakanın ve ailesinin kişisel harcamaları ile siyasî partilerin idare, propaganda ve seçim ihtiyaçlarında kullanılamaz. İlgili yılda bu amaçla tahsis edilen ödenekler toplamı, genel bütçe başlangıç ödenekleri toplamının binde beşini geçemez. Başbakanlık ve diğer ilgili idare bütçelerinde yer alan örtülü ödeneklerin kullanılma yeri, giderin kimin tarafından yapılacağı, hesapların tutulma ve kapatılma yöntemi, gideri yapanın değişmesi hâlinde yeni yetkiliye hangi belgelerin aktarılacağı Başbakan tarafından belirlenir. Örtülü ödeneklere ilişkin giderler Başbakan, Maliye Bakanı ve ilgili bakan tarafından imzalanan kararname esaslarına göre gerçekleştirilir ve ödenir. **F - Kamu Yatırım Projeleri:** 5018 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre; kamu yatırım projeleri, 19.06.1994 tarih ve 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Yatırım Programı Hazırlama Rehberi ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde hazırlanır, uygulanır ve izlenir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin yatırım programında yer alan proje ödeneklerinin belirlenmesi sürecinde, bütçe bütünlüğünün sağlanması açısından Maliye Bakanlığı ile iş birliği yapar. Bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan idarelerin yatırım nitelikli projelerine, bilgi için yılı yatırım programında yer verilir. Ayrıca, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin yatırımlarının uygulanması ve izlenmesine ilişkin usul ve esaslar, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca belirlenir. Kamu yatırım projelerinin gerçekleşme ve uygulama sonuçları, ilgili kamu idaresi tarafından izleyen yılın Mart ayı sonuna kadar bir rapor halinde Sayıştay Başkanlığına, Maliye Bakanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilir. Proje maliyeti, Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararında belirlenecek sınırın üzerinde bulunan afetlerle ilgili olanlar hariç, yeni kamu yatırım projesi tekliflerinden; fayda-maliyet veya maliyet-etkinlik analizleri ile çevresel

analizleri içerecek şekilde yapılabilirlik etüdü bulunmayan ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından incelenerek yapılabilirliği onaylanmamış projeler yatırım programına alınamaz. **G - Yüklenmeye Girişilmesi:** 5018 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre; yüklenme, usulüne uygun olarak düzenlenmiş sözleşme esaslarına veya kanun hükmüne dayanılarak iş yaptırılması, mal veya hizmet alınması karşılığında geleceğe yönelik bir ödeme yükümlülüğüne girilmesidir. Bütçede yeterli ödeneği bulunmayan işler için yüklenmeye girişilemez. Yüklenme süresi malî yılla sınırlıdır. Harcama yetkilileri, tahsis edilen ödenekler dâhilinde yüklenmeye girebilirler. Yüklenmeye girişilen tutara ait ödenekler saklı tutulur; başka iş yaptırılması, mal veya hizmet alınması için kullanılamaz. **H - Ertesi Yıla Geçen Yüklenme Hükümleri:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 27'nci maddesine göre, niteliğinden dolayı malî yılla sınırlı tutulamayan ve sürekliliği bulunan aşağıdaki iş ve hizmetler için; her iş itibarıyla, bütçelerinde öngörülen ödeneklerin yüzde ellisini, izleyen yılın Haziran ayını geçmemek ve yüklenme süresi on iki ayı aşmamak üzere, ilgili üst yöneticinin onayıyla ertesi yıla geçen yüklenmelere girişilebilir: **1.** Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapım, onarım, etüt ve proje işleri, araştırma-geliştirme projeleri, giyecek ve yiyecek alımları, makine-teçhizat, silah-mühimmat-teçhizat alımlarıyla bunların bakım, onarım ve imalat işleri. **2.** Yiyecek, yakacak, akaryakıt ve madenî yağ ihtiyaçları. **3.** Temini ve korunması güç olan ilaç, aşı, serum ve tıbbî sarf malzemeleri. **4.** Süreli yayın alımı, taşıma, koruma ve güvenlik, temizlik ve yemek hizmetleri. **5.** Taşıtların malî sorumluluk sigortası ile yurt dışından tedariki yapılan silah, silah-teçhizat ve mühimmat sevkinin her türlü riske karşı sigortalanması amacıyla yaptırılan nakliyat sigortası. **6.** Makine-teçhizat, yol ve otoyol, bilgisayar ve haberleşme sistemlerinin bakım işleri; her türlü onarım işleri ile elektronik bilgi erişim hizmetleri. **7.** Emniyet Genel Müdürlüğünün giyecek alımları ile silah, mühimmat ve teçhizat alımları. **8.** 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen bent gereğince; Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının etüt ve proje işleri, araştırma-geliştirme projeleri, makine, silah-mühimmat, teçhizat ve sistem alımlarıyla bunların bakım, onarım ve imalat işleri. Ancak (4) numaralı bentte sayılan işler için bütçelerinde ödeneklerin yüzde ellisinin aşılmayacağı hükmü Millî Eğitim Bakanlığı için aranmaz. **İ - Gelecek Yıllara Yaygın Yüklenmeler:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun, 25.04.2007 tarih ve 5628 sayılı Kanun ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesine göre; merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, bir malî yıl içinde tamamlanması mümkün olmayan yatırım projeleri için gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişebilir. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planında yer alan projeler için 02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanun çerçevesinde gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişmeye, ilgisine göre Millî

Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı yetkilidir. *02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler.* Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığının uygun görüşünü almak kaydıyla, yabancı ülkelerde dış temsilcilik binası veya arsa satın alınması, bina yaptırılması veya kiralanması için gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişebilir. Yılı bütçesinde ödeneği bulunması ve merkezî yönetim kapsamındaki idareler için Maliye Bakanlığının uygun görüşünün alınması kaydıyla; satın alma suretiyle edinilmesi ekonomik olmayan her türlü makine-teçhizat, cihazlar ve taşıtlar ile hava ambulansı ve yangınla mücadele amacıyla hava ve deniz araçlarının kiralanması veya finansal kiralama suretiyle temini; temizlik, yemek, koruma ve güvenlik ile personel taşıma hizmetleri, 16.06.2005 tarih ve 5369 sayılı Kanuna göre sağlanan sabit ve ankesörlü telefon hizmetleri ile acil yardım çağrıları hizmetleri ve okullara sağlanan internet erişim hizmetleri, harita, plan, proje, etüt ve müşavirlik hizmetleri, ulusal araştırma geliştirme kurumlarının süreli ve süresiz yayın alımları, orman ağaçlandırma ve amenajman işleri, kit karşılığı cihaz, aşı ve anti-serum alımı için; süresi üç yılı geçmemek, finansal kiralama suretiyle temin edileceklerde ise dört yıl olmak üzere üst yöneticinin onayıyla gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişilebilir. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna, 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen geçici 19'uncu maddeye göre; 2008 - 2015 yılları arasında, orman yangınları ile havadan mücadele hizmetlerinde kullanılmak maksadıyla Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, acil sağlık hizmetlerinde kullanılmak maksadıyla Sağlık Bakanlığı tarafından, gerçek ve tüzel kişilerden her nevi hava aracı kiralanmasında bu Kanunun 28'inci maddesinde yer alan üç yıllık süre yedi yıl olarak uygulanır. 5018 sayılı Kanuna, 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen geçici 19'uncu maddeye göre; 2008 - 2015 yılları arasında, orman yangınları ile havadan mücadele hizmetlerinde kullanılmak maksadıyla Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, acil sağlık hizmetlerinde kullanılmak maksadıyla Sağlık Bakanlığı tarafından, gerçek ve tüzel kişilerden her nevi hava aracı kiralanmasında bu Kanunun 28'inci maddesinde yer alan üç yıllık süre yedi yıl olarak uygulanır. **J - Bütçelerden Yardım Yapılması:** 5018 sayılı Kanunun 29'uncu maddesine göre; gerçek veya tüzel kişilere kanunî dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılamaz, yardımda bulunulamaz veya menfaat sağlanamaz. Ancak, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilir. Bu yardımların yapılması, kullanılması, izlenmesi, denetlenmesi ve kamuoyuna açıklanmasına ilişkin esas ve usuller, Maliye Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. *Sözü edilen yönetmelik hükümleri için bk. Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş,*

Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik Hükümleri. **K - Bütçe Politikası, Gelir ve Giderlerin İzlenmesi:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddesine göre, Maliye Bakanı, merkezî yönetim bütçe kanununun uygulamasına ilişkin olarak; harcamalarda tasarrufu sağlamak, tutarlı, dengeli ve etkili bir bütçe politikası yürütmek için gelir ve giderlere ilişkin kanun, tüzük, yönetmelik ve kararnamelerle belirlenmiş konularda uygulamaları düzenlemek üzere gerekli önlemleri almaya, standartları belirlemeye, sınırlamalar koymaya, kamu istihdam politikasının belirlenmesine ve uygulanmasına yön vermeye, bütçe harcama ve gerçekleşmelerini izlemeye, ödeneklerin dağıtım ve kullanımını belirli esaslara bağlamaya ve bu hususlarda kamu idareleri için uyulması zorunlu düzenlemeleri yapmaya yetkilidir. Genel yönetimin tüm gelir ve giderleri ile borç ve malî imkânlarının tespitinin ve takibinin yapılabilmesi amacıyla, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve merkezî yönetim bütçesinden yardım alan kurum, kuruluş, vakıf ve dernekler ile benzeri teşekküller; gelir ve gider tahminlerini, malî tablolarını, birbirleriyle olan borç ve alacak durumlarını, personel giderlerine ilişkin her türlü bilgi ve belgeleri, istenilmesi hâlinde Maliye Bakanlığına vermek zorundadırlar. Bilgi, belge ve hesap durumlarını ibraz etmeyen veya uygun harcama yapmayan kamu idareleri ve diğer kuruluşlarla ilgili olarak gerekli önlemleri almaya Maliye Bakanı yetkilidir. Genel yönetim kapsamındaki idareler bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini; Maliye Bakanlığı ise merkezî yönetim bütçe kanununun ilk altı aylık uygulama sonuçları, finansman durumu, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri kapsayan malî durumu Temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklar.

BÜTÇELEŞTİRİLMİŞ BORÇLAR: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.*

BÜTÇE MEVZUATININ UYGULANMASIYLA İLGİLİ MALİYE BAKANLIĞI VE DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞININ YETKİLERİ: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Personel ve Bütçe Mevzuatının Uygulanışında Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının Yetkileri.*

BÜTÇE ÖDENEK İŞLEMLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 41'inci maddesine göre; kapsama dâhil kamu idarelerinin bütçe ödeneklerine ilişkin her türlü muhasebe işlemi, bütçelerindeki sınıflandırmaya uygun olarak muhasebe sisteminde nâzım hesaplar ana hesap grubu içindeki hesaplarda izlenir.

BÜTÇE POLİTİKASI, GELİR VE GİDERLERİN İZLENMESİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

BÜTÇE TÜRLERİ, KAPSAMI VE İLKELERİ: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 12'nci maddesinin yürürlüğe girdiği 01.01.2006 tarihinden önce, kamu kurum ve kuruluşlarının bütçeleri dört çeşit idi: Genel bütçe, katma bütçe, özel bütçe ve bağımsız (Muhtar, özerk) bütçe. 5018 sayılı Kanun, bütçe türlerini yeniden belirlemekte ve başka adla bütçe oluşturulmasını yasaklamaktadır. Kanunun 12'nci maddesinin bu konudaki hükümleri şöyledir: **A - Bütçe Türleri ve Sınırlama:** Kanunun 12'nci maddesinin birinci fıkrasına göre; genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri; **1.** Merkezî yönetim bütçesi, **2.** Sosyal güvenlik kurumları bütçeleri ve **3.** Mahallî idareler bütçeleri olarak hazırlanır ve uygulanır. Kamu idarelerince bunlar dışında her hangi bir ad altında bütçe oluşturulamaz. **B - Merkezî Yönetim Bütçesi:** Kanunun 12'nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince merkezî yönetim bütçesi, bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerinden oluşur. Bunlar; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve düzenleyici ve denetleyici kurumlardır. **C - Genel Bütçe:** Kanunun 12'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca genel bütçe; Devlet (Hazine) tüzel kişiliğine dâhil olan ve bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesidir. *Bu idarelerin listesi için bk. Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri.* Bu idarelerin tüzel kişiliklerinin ortak adı, Hazinedir. **D - Özel Bütçe:** Kanunun 12'nci maddesinin dördüncü fıkrasına göre özel bütçe; bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve bu Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir. *Bu idarelerin listesi için bk. Özel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri.* **E - Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi:** Kanunun 12'nci maddesinin beşinci fıkrası gereğince düzenleyici kurum bütçesi; özel kanunlarla kurulan kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesidir. *Bu kurumların listesi için bk. Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi Kapsamındaki Kurumlar.* **F - Sosyal Güvenlik Kurumu Bütçesi:** Kanunun 12'nci maddesinin altıncı fıkrasına göre sosyal güvenlik kurumu bütçesi; sosyal güvenlik hizmeti sunmak üzere, kanunla kurulan ve bu Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir. *Bu kurumların listesi için bk. Sosyal Güvenlik Kurumu Bütçesi Kapsamındaki Kurumlar.* **G - Mahallî İdare Bütçesi:** Kanunun 12'nci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesidir. Mahallî idareler ise; belediyeler, il özel idareleri ve köy tüzel kişilikleridir. Ancak; köy tüzel kişiliklerinin bütçeleri, burada söz konusu edilen mahallî idare bütçesi kapsamı dışındadır. Nitekim Kanunun tanımları düzenleyen 3'üncü maddesinin (e) bendinin

22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik hükmü gereğince mahallî idare; yetkileri belirli bir coğrafî alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idareleri ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idarelerdir. **H - 01.01.2006 Tarihinden Sonra Kurulacak Kamu İdarelerinin Bütçesi:** 5018 sayılı Kanunun geçici 13'üncü maddesine göre; bu Kanunun yürürlük tarihi olan 01.01.2006 tarihinden sonra kurulacak kamu idarelerinin kuruluş kanunlarında belirtilmemesi durumunda, kuruluş bütçesinin hangi tür bütçe kapsamında olacağı Maliye Bakanlığınca belirlenir. **İ - Bütçe İlkeleri:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesine göre; bütçelerin hazırlanması, uygulanması ve kontrolünde aşağıdaki ilkelere uyulur: **1.** Bütçelerin hazırlanması ve uygulanmasında, makroekonomik istikrarla birlikte sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak esastır. **2.** Kamu idarelerine bütçeyle verilen harcama yetkisi, kanunlarla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılır. **3.** Bütçeler, kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde, idarelerin stratejik planları ile performans ölçütlerine ve fayda-maliyet analizine göre hazırlanır, uygulanır ve kontrol edilir. **4.** Bütçeler, stratejik planlar dikkate alınarak izleyen iki yılın bütçe tahminleriyle birlikte görüşülür ve değerlendirilir. **5.** Bütçe, kamu malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar. **6.** Tüm gelir ve giderler gayrisafi olarak bütçelerde gösterilir. **7.** Belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi esastır. **8.** Bütçelerde gelir ve gider denkliğinin sağlanması esastır. **9.** Bütçeler, ait olduğu yıl başlamadan önce, Türkiye Büyük Millet Meclisi veya yetkili organlarca kabul edilmedikçe veya onaylanmadıkça uygulanamaz. **10.** Bütçelerde, bütçeyi ilgilendirmeyen hususlara yer verilmez. **11.** Bütçeler kurumsal, işlevsel ve ekonomik sonuçların görülmesini sağlayacak şekilde Maliye Bakanlığınca uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen bir sınıflandırmaya tabi tutularak hazırlanır ve uygulanır. **12.** Bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlık esas alınır. **13.** Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçelerinde gösterilir. **14.** Kamu hizmetleri, bütçelere konulacak ödeneklerle, mevzuatla belirlenmiş yöntem, ilke ve amaçlara uygun olarak gerçekleştirilir. **15.** Bütçelerde, ödenekler belirli amaçları gerçekleştirmek üzere tahsis edilir. **J - Gelir ve Giderleri Etkileyecek Kanun Tasarıları:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri; kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tasarılarının getireceği malî yükü, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplar ve tasarılara eklerler. Sosyal güvenliğe yönelik kanun tasarılarında ise, en az

yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilir. Ayrıca, bu kanun tasarılarına Maliye Bakanlığı ile ilgisine göre Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı veya Hazine Müsteşarlığının görüşleri eklenir.

BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 104'üncü maddesine göre; bu hesap grubu, bütçe gelir ve bütçe gider hesapları hesap grupları ile bütçe gelirlerinden ret ve iade hesapları hesap grubunda yer alan hesaplardan bütçe uygulama sonuçlarının üretilmesi için kullanılır. Bütçe uygulama sonuçları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

895 Bütçe Uygulama Sonuçları Hesabı

895 Bütçe Uygulama Sonuçları Hesabı: Bu hesap, bütçe yılına ait bütçe gelir ve bütçe gider hesapları hesap grupları ile bütçe gelirlerinden ret ve iade hesapları hesap grubunda yer alan hesaplarda kayıtlı tutarlardan bütçe uygulama sonuçlarının elde edilmesi için kullanılır.

BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 120'nci maddesine göre; bütçe uygulama sonuçları tablosu, kapsama dâhil her bir kamu idaresinin bütçe uygulamaları sonucunda belirli raporlama dönemlerinde elde ettiği bütçe gelirleri ve yaptığı bütçe giderlerini gösteren ve bunlar hakkında detaylı bilgi sağlayan malî tablodur. Bütçe uygulama sonuçları tablosu, bütçe gelir ve bütçe gider hesapları hesap grupları ile bütçe gelirlerinden ret ve iade hesapları hesap grubundaki hesaplardan üretilir. Bütçe yılının tamamına ilişkin olarak düzenlenen tabloya mahsup dönemi işlemleri de dâhil edilir. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç malî yıla ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI TABLOSU İLKELERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 7'nci maddesine göre, genel yönetim muhasebesinde bütçe uygulama sonuçları tablosu ilkelerinin uygulaması aşağıda açıklanmıştır: **A -** Kamu idarelerinin bütçe gelir ve bütçe gider hesapları, yılı bütçe düzenlemesi ve diğer mevzuatla bütçe geliri ve bütçe gideri olarak tanımlanan ve kesin hesabın çıkarılmasına esas teşkil eden işlemlerinin kaydına mahsustur. **B -** Kamu idareleri işlemlerinin, nakit esasında kayıt ve raporlanmasında bütçe geliri ve bütçe gideri hesaplarına kaydedilen tutarların, ilgisine göre faaliyet hesapları veya bilanço hesaplarıyla ilişkilendirilmesinde yansıtma hesapları kullanılır.

BÜTÇE VE MALÎ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ: Genel Müdürlük, 2996 sayılı Kanunla 1936 yılında "Bütçe ve Malî Kontrol Umum Müdürlüğü" olarak kurulmuştur. 1946 yılında "Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü" adını alan kuruluşun görevleri, 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bazı bentleri değiştirilen 10'uncu maddesinde belirtilmiştir: **A -** Genel bütçeye dâhil daireler ile katma bütçeli kuruluşların *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* bütçe hazırlık

çalışmaları sırasında göz önünde bulunduracakları teknik ilkeleri tespit etmek ve bütçe hazırlık çalışmalarını koordine etmek. **B** - Kuruluşlarca hazırlanan bütçe tekliflerini inceleyerek bunların kalkınma planları ve yıllık programlara uygunluğunu sağlamak, teklifleri konsolide ederek bütçe kanunu tasarılarını gerekçesi ile birlikte hazırlamak. **C** - Bütçenin kalkınma planları ve yıllık programlarda belirlenen hedefler doğrultusunda ve takip edilen ekonomi ve maliye politikalarıyla uyumlu bir şekilde uygulanmasını sağlamak, uygulamaya ait bütçe işlemlerini yapmak. **D** - Yıl içinde ortaya çıkan ihtiyaçlar üzerine, dairelerince teklif edilecek ek ve olağanüstü ödenek taleplerini ve bütçe uygulamasına dair diğer kanun tekliflerini inceleyerek bunlardan uygun bulunanları tasarı hâline getirmek. **E** - Ödenek, gelir ve nakit verilerini derleyerek bunları harcama politikaları açısından değerlendirmek ve uygulamayı yönlendirmek; genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve fonların her malî yılın başında o yıl için Hazine nakit akımını da dikkate alarak ayrıntılı harcama programlarını yapmak, gerekli görülen hâllerde bu programları değiştirmek ve ilgili kuruluşlar nezdinde uygulamaları izlemek. **F** - Kamu harcamalarında tasarruf sağlanması, tutarlı, dengeli ve etkili bir bütçe politikasının yürütülmesi amacıyla kamu istihdam politikası ve giderlerle ilgili kanun, tüzük, kararname ve yönetmeliklerin uygulanmasını düzenlemek, standartları tespit etmek ve sınırlamalar koymak; bu hususlarda tüm kamu kurum ve kuruluşları için uyulması zorunlu düzenlemeleri yapmak ve tedbirleri almak. **G** - Harcama politikalarını etkileyebilecek her türlü kanun, tüzük, kararname ve yönetmelik tekliflerini inceleyerek bunlar hakkında Maliye Bakanlığının görüşünü hazırlamak. **H** - Maliye Bakanlığınca teklif edilecek kamu giderlerine ilişkin kanun, tüzük, kararname tasarılarını hazırlamak. **İ** - Yürürlükte bulunan mevzuatın malî hükümlerinin uygulanmasını yönlendirmek, bu konuda ortaya çıkacak her türlü meseleyi çözmek, tereddütleri gidermek. **J** - Kuruluşların gider taahhütlerini kontrol etmek ve hesaplarını tutmak, bunlara ilişkin sözleşme tasarılarını vize etmek. **K** - Bütçenin geliştirilmesi, etkin ve verimli bir şekilde uygulanması yönünde araştırmalar yapmak veya yaptırmak ve gerekli tedbirleri almak. **L** - Devlet harcamaları konusunda diğer mevzuat ile Maliye Bakanlığına verilen görevleri yapmak. **M** - Teşkilat ve görev alanına giren işlemleri kontrolörleri vasıtasıyla incelemek ve denetlemek. **N** - Kanun, kanun hükmünde kararname, Bakanlar Kurulu kararı, yönetmelik ve diğer mevzuatla kurulmuş fonlardan gerekli görülenlerin gelirlerinin toplanmasına, giderlerinin yapılmasına ilişkin esas ve usulleri tespit etmek, bütçe ile ilişkilerini düzenlemek, bütçelerinin hazırlanmasını sağlamak ve uygulanmasını izlemek; fonların gelir ve giderleri ile gelirlerinden yapılacak kesintilere ilişkin olarak esas, usul, miktar ve oranların belirlenmesi, bunların

tasfiyesi veya birleştirilmesi hakkında bütçe kanunlarında yer alacak hükümler konusunda teklifler hazırlamak ve uygulamaya yönelik tedbirleri almak. **O -** Kararnamenin 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik hükmüne göre; kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerden yararlanacak olanlardan alınacak asgarî bedelleri belirlemek, bu yerlerden elde edilen gelirlerin kullanımına ilişkin esas ve usuller ile bunlara ilişkin düzenlemeleri yapmak. **P -** Kararnameye 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklemeler yapılan bent hükmüne göre; Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri ile bunların emekli, dul ve yetimlerinin (Bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri dâhil) ve 18.06.1992 tarih ve 3816 sayılı Kanun kapsamındaki Yeşil Kart sahiplerinin tedavi kurum ve kuruluşlarında yapılan tedavilerine (Diş tedavileri dâhil) ilişkin ücretlerle sağlık kurumlarınca verilen raporlar üzerine kullanılması gerekli görülen ortez, protez ve diğer iyileştirme araç bedellerinin kurumlarınca ödenecek kısmını ve bu konuya ilişkin esas ve usulleri Sağlık Bakanlığının görüşünü almak suretiyle tespit etmek. **R -** Kararnameye, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklemeler yapılan bent hükmüne göre; Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri ile bunların emekli, dul ve yetimlerinin (Bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri dâhil) ve 18.06.1992 tarih ve 3816 sayılı Kanun kapsamındaki Yeşil Kart sahiplerinin ayakta tedavileriyle ilgili ilaç kullanımında, gerektiğinde ilaçların eş değerlikleri dikkate alınarak tespit edilecek her türlü referans fiyatlar üzerinden bedellerinin ödenmesini, bedeli ödenecek ve ödenmeyecek ilaçlar ile ilaçların reçetelenmesine ilişkin kuralları tespit etmek ve Yeşil Kart sahiplerinden, ayakta veya meskende tedavi hâlinde kullanılacak ilaç bedellerinin % 20'sine kadar katılım payı alınmasını sağlamak ve bu hususlara ilişkin esas ve usulleri, Sağlık Bakanlığının görüşünü almak suretiyle tespit etmek. *18.06.1992 tarih ve 3816 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yeşil Kartlıların Tedavi Giderlerinin Karşılanması.*

BÜTÇE YILI: Bir bütçenin uygulanmaya başladığı günden, ertesi yılın aynı gününe kadar geçen süre. Türkiye'de 01 Ocaktan 31 Aralığa kadar geçen süre.

BÜYÜKELÇİLİKLERDE ALIM, YAPIM VE HİZMET İHALELERİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

BÜYÜKELÇİLİKLERDE SATIŞ, TRAMPA, KİRA VE İRTİFAK HAKKI: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

BÜYÜK ONARIM: Yılı içinde merkezî yönetim bütçe kanununun ilgili cetvelinde, keşif bedeli küçük onarımlar için tespit edilmiş parasal miktarı aşan onarım.

BÜYÜKŞEHİR: Bir ilin merkezindeki belediye sınırları içinde birden fazla ilçesi veya belediyesi bulunan şehir. Bu deyim; genellikle, büyükşehir belediyesi olan yerler için kullanılmaktadır. 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 3'üncü maddesine göre büyükşehir belediyesi; en az üç ilçe veya ilk kademe belediyesini (06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve diğer kanunlarda ilk kademe belediyesine yapılan atıflar, ilçe belediyesine yapılmış sayılır) kapsayan, bu belediyeler arasında koordinasyonu sağlayan; kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; idarî ve malî özerkliğe sahip ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişiliğidir. Aynı Kanunun geçici 2'nci maddesi gereğince; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte (23.07.2004); büyükşehir belediye sınırları, İstanbul ve Kocaeli ilinde, il mülkî sınırıdır. Diğer büyükşehir belediyelerinde, mevcut valilik binası merkez kabul edilmek ve il mülkî sınırları içinde kalmak şartıyla, nüfusu bir milyona kadar olan büyükşehirlerde yarıçapı yirmi kilometre, nüfusu bir milyondan iki milyona kadar olan büyükşehirlerde yarıçapı otuz kilometre, nüfusu iki milyondan fazla olan büyükşehirlerde yarıçapı elli kilometre olan dairenin sınırı, büyükşehir belediyesinin sınırını oluşturur.

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KANUNUYLA ÖNGÖRÜLEN HÜKÜMLER: A - Büyükşehir Belediye Encümeni Başkan ve Üyelerine Ödeme: 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; büyükşehir belediye encümeninin başkanı ve seçilmiş üyelerine, 12.000 gösterge rakamının Devlet memur aylıkları için belirlenen katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık brüt ödenek verilir. Encümenin memur üyelerine bu miktarın yarısı ödenir. **B - Danışmanlar Çalıştırılması ve Ücretleri:** 5216 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre; nüfusu iki milyonu aşan büyükşehir belediyelerinde on, diğer büyükşehir belediyelerinde beşi geçmemek üzere başkan danışmanı görevlendirilebilir. Danışman olarak görevlendirileceklerin en az dört yıllık yükseköğrenim kurumlarından mezun olması şarttır. Danışman olarak görevlendirilme, memuriyete geçiş, sözleşmeli veya işçi statüsünde çalışma dâhil, ilgililer açısından herhangi bir hak teşkil etmez. Danışmanların görev süreleri sözleşme süresi ile sınırlıdır. Ancak bu süre belediye başkanının görev süresini aşamaz. Danışmanlara, her türlü ödemeler dâhil, büyükşehir belediyesi genel sekreterine ödenen brüt aylık miktarının % 75'ini aşmamak üzere belediye meclisinin belirlediği miktarda brüt ücret ödenir. **C - Personel İstihdamı:** 5216 sayılı Kanunun 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunla değişik 22'nci maddesine göre; genel sekreter kadrosuna atananlar, genel idare hizmeti sınıfına dâhil bakanlık genel müdürleri, genel sekreter yardımcısı kadrosuna atananlar ise bakanlık bağımsız daire başkanları için ilgili mevzuatında öngörülen tüm haklardan aynen yararlanırlar. Büyükşehir belediyesi 1. hukuk

müşaviri ve daire başkanları, bağlı genel müdürlüklerin daire başkanlarının yararlandığı makam ve görev tazminatından aynen yararlanırlar. Sözleşmeli ve işçi statüsünde çalışanlar hariç belediye memurlarına, başarı durumlarına göre toplam memur sayısının % 10'unu ve Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayının 30.000 gösterge rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere hastalık ve yıllık izinleri dâhil olmak üzere, çalıştıkları sürelerle orantılı olarak encümen kararıyla yılda en fazla iki kez ikramiye ödenebilir. **D – Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri:** 5216 sayılı Kanunun 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre, büyükşehir belediyesinin gelirleri şunlardır: **a)** 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan oran ve esaslara göre büyükşehir belediyesince tahsil olunacak at yarışları dâhil müşterek bahislerden elde edilen eğlence vergisinin % 20'si müşterek bahislere konu olan yarışların yapıldığı yerin belediyesine, % 30'u nüfuslarına göre dağıtılmak üzere diğer ilçe ve ilk kademe belediyelerine (06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve diğer kanunlarda ilk kademe belediyesine yapılan atıflar, ilçe belediyesine yapılmış sayılır) ayrıldıktan sonra kalan % 50'si. **b)** Büyükşehir belediyesine bırakılan sosyal ve kültürel tesisler, spor, eğlence ve dinlenme yerleri ile yeşil sahalar içinde tahsil edilecek her türlü belediye vergi, resim ve harçları. **c)** 7'nci maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen alanlar ile bu alanlara cephesi bulunan binalar üzerindeki her türlü ilan ve reklamların vergileri ile asma, tahsis ve bakım ücretleri. **d)** 7'nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe ve ilk kademe belediyelerine (06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve diğer kanunlarda ilk kademe belediyesine yapılan atıflar, ilçe belediyesine yapılmış sayılır), nüfuslarına göre dağıtılacak % 50'sinden sonra kalacak % 50'si. **e)** Hizmetlerin büyükşehir belediyesi tarafından yapılması şartıyla 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda belirtilen oran ve esaslara göre alınacak yol, su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payları. **f)** Kira, faiz ve ceza gelirleri. **g)** Kamu idare ve müesseselerinin yardımları. **h)** Bağlı kuruluşların kesin hesaplarındaki gelirleri ile giderleri arasında oluşan fazlalık sonucu aktarılacak gelirler. **i)** Büyükşehir belediyesi iktisadî teşebbüslerinin safi hasılatından büyükşehir belediye meclisi tarafından belirlenecek oranda alınan hisseler. **j)** Büyükşehir belediyesinin taşınır ve taşınmaz mal gelirleri. **k)** Yapılacak hizmetler karşılığı alınacak ücretler. **l)** Şartlı ve şartsız bağışlar. **m)** Diğer gelirler. Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe ve ilk kademe belediyeleri (06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve diğer kanunlarda ilk kademe belediyesine yapılan atıflar, ilçe belediyesine yapılmış sayılır);

tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğal gaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır. Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe veya ilk kademe belediye başkanı (06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve diğer kanunlarda ilk kademe belediyesine yapılan atıflar, ilçe belediyesine yapılmış sayılır) ve sayman şahsen sorumludur. Bu fıkra hükmü, ilçe ve ilk kademe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanır. **E – Büyükşehir Belediyesinin Giderleri:** 5216 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre, büyükşehir belediyesinin giderleri şunlardır: **a)** Belediye hizmet binaları ve tesislerin temini, bakım ve onarımı için yapılan giderler. **b)** Belediye personeline ve belediyenin seçilmiş organlarının üyelerine ödenen maaş, ücret, ödenek, huzur hakkı, yolluklar, hizmete ilişkin eğitim ile diğer giderler. **c)** İlçe, ilk kademe belediyeleri (06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve diğer kanunlarda ilk kademe belediyesine yapılan atıflar, ilçe belediyesine yapılmış sayılır) ile bağlı kuruluşlara yapacakları yardımlar ve ortak proje giderleri. **d)** Her türlü altyapı, yapım, onarım ve bakım giderleri. **e)** Belediye zabıta ve itfaiye hizmetleri ile diğer görev ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılacak giderler. **f)** Vergi, resim, harç, katılma payı, hizmet karşılığı alınacak ücretler ve diğer gelirlerin takip ve tahsili için yapılacak giderler. **g)** Belediyenin kuruluşuna katıldığı şirket, kuruluş ve birliklerle ilgili ortaklık payı ile üyelik aidatı giderleri. **h)** Mezarlıkların tesisi, korunması ve bakımına ilişkin giderler. **i)** Faiz, borçlanmaya ilişkin diğer ödemeler ve sigorta giderleri. **j)** Dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özürlülere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar. **k)** Dava takip ve icra giderleri. **l)** Temsil, tören, ağırlama ve tanıtım giderleri. **m)** Avukatlık, danışmanlık ve denetim ödemeleri. **n)** Spor, sosyal, kültürel ve bilimsel etkinlikler için yapılan giderler. **o)** Büyükşehir belediye hizmetleriyle ilgili olarak yapılan kamuoyu yoklaması ve araştırması giderleri. **p)** Kanunla verilen görevler ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılan diğer giderler. **F – Büyükşehir Belediye Bütçesi:** 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; büyükşehir belediyelerinin bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. 5216 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre; büyükşehir belediye bütçesi ile ilçe ve ilk kademe belediyelerinden (06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve diğer kanunlarda ilk kademe belediyesine yapılan

atıflar, ilçe belediyesine yapılmış sayılır) gelen bütçeler büyükşehir belediye meclisine sunulur ve büyükşehir belediye meclisince yatırım ve hizmetler arasında bütünlük sağlayacak biçimde aynen veya değiştirilerek kabul edilir. Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediye bütçeleri, büyükşehir belediye meclisinde aynı toplantı döneminde ve birlikte görüşülerek karara bağlanır ve tek bütçe hâlinde bastırılır. Büyükşehir belediye meclisi, ilçe ve ilk kademe belediyelerinin bütçelerini kabul ederken; **a)** Bütçe metnindeki kanun, tüzük ve yönetmeliklere aykırı madde ve ibareleri çıkarmaya veya değiştirmeye, **b)** Belediyenin tahsile yetkili olmadığı gelirleri çıkarmaya, kanunî sınırlar üzerinde veya altında belirlenmiş olan vergi ve harçların oran ve miktarlarını kanunda öngörülen sınırlarına çekmeye, **c)** Kesinleşmiş belediye borçları için bütçeye konulması gerekip de konulmamış ödeneği eklemeye, **d)** Ortak yatırım programına alınan yatırımlar için gerekli ödeneği eklemeye yetkilidir. Büyükşehir belediye meclisince ilçe ve ilk kademe belediye bütçelerinde yapılan değişikliklere karşı on gün içinde Danıştaya itiraz edilebilir. Danıştay, itirazı otuz gün içinde karara bağlar. Bütçenin hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin diğer konularda, Belediye Kanunu hükümleri uygulanır. *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **G - Şirket Kurulması:** 5216 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre; büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir. Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler. Büyükşehir belediyesi, kendine ait büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir. **H - Belediyeler Arası Hizmet İlişkileri ve Koordinasyon:** 5216 sayılı Kanunun 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 27'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyon, büyükşehir belediyesi tarafından sağlanır. Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri (06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve diğer kanunlarda ilk kademe belediyesine yapılan atıflar, ilçe belediyesine yapılmış sayılır) arasında hizmetlerin yürütülmesiyle ilgili ihtilaf çıkması durumunda, büyükşehir belediye meclisi yönlendirici ve düzenleyici kararlar almaya yetkilidir. **2.** Yeni kurulan büyükşehir belediyelerinde meydan, bulvar, cadde, yol, sokak, park, spor ve kültürel tesislerin büyükşehir belediyesi ile büyükşehir kapsamındaki diğer belediyeler arasında dağılımına ilişkin esaslar

büyükşehir belediye meclisi tarafından belirlenir. **3.** Büyükşehir belediyesi mücavir alanlarının ilçe ve ilk kademe belediyeleri arasındaki bölüşümü büyükşehir belediye meclisince yapılır. **4.** Büyükşehir belediyesi, 7'nci maddede sayılan hizmetleri, malî ve teknik imkânları çerçevesinde, nüfus ve hizmet alanlarını dikkate alarak, bu hizmetlerden yararlanacak büyükşehir kapsamındaki diğer belediyeler arasında dengeli olarak yürütmek zorundadır. İlçe veya ilk kademe belediyelerine ait görevlerden bir veya birkaçı, bedeli kendileri tarafından karşılanmak ve istekte bulunmak kaydıyla, büyükşehir belediye meclisinin kararına dayanarak, ortaklaşa veya bizzat büyükşehir belediyesi tarafından yapılabilir. **5.** Büyükşehir belediyesi, ilçe ve ilk kademe belediyeleri ile ortak projeler geliştirebilir ve yatırım yapabilir. Büyükşehir belediyesi, kesinleşmiş en son yıl bütçe gelirinin % 10'unu aşmamak ve bütçede ödeneği ayrılmış olmak şartıyla, ilgili belediyenin yatırım programında yer alan projelerin finansmanı için büyükşehir belediye başkanının teklifi ve meclisin kararıyla ilçe ve ilk kademe belediyelerine malî ve aynî yardım yapabilir. **6.** Büyükşehir belediyesi ile bağlı kuruluşları, belediye başkanının onayı ile birbirlerinin nakit ihtiyacını karşılayabilir. Bu şekildeki ödünç vermelerde faiz uygulanmaz. **7.** Yapılacak herhangi bir yatırımın büyükşehir belediyesi ile bağlı kuruluşlarından bir veya birkaçını aynı anda ilgilendirdiği ve tek elden yapılmasının maliyetleri düşüreceğinin anlaşıldığı durumlarda, büyükşehir belediye meclisi, yatırımı kuruluşlardan birinin yapmasına karar verebilir. Bu takdirde yatırımın ilgili diğer kurumu ilgilendiren kısmına ait harcama tutarı o kurumun hesabında borç, yatırımcı kuruluş hesabında alacak olarak gösterilir.

C

CAİZ: Uygun olan, hukuken kabul edilebilen.

CARİ: Yürürlükte olan, olagelen, geçen.

CARİ FİYAT: Belirli bir anda, piyasada geçerli olan fiyat.

CAYMA HAKKI: Kanun veya sözleşmeye göre, taraflardan birine tanınmış olan vazgeçme hakkı.

CAYMA TAZMİNATI: Sözleşmenin taraflarına, sözleşmeden rücu yetkisi veren bir anlaşma olup bu yetkinin kullanılması durumunda ödenmesi gereken tazminat.

(C) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

CEBREN TAHSİL: Vadesinde ödenmeyen kamu alacağının, borçlunun rızasına bakılmaksızın tahsil edilmesi.

CEBRÎ: Zorla yapılan, zor kullanılarak yaptırılan.

CEBRÎ İCRA: Mahkeme ilamının, aleyhine hüküm verilen kişinin taşınır ve taşınmaz malları, alacakları veya ilam konusu şey üzerinde, Devlet tarafından kuvvet kullanılarak zorla yerine getirilmesi. İcra yoluyla satış. Zorla icra.

CEBRÎ SATIŞ: Rehnedilmiş veya icra yoluyla haczedilmiş taşınır ve taşınmaz malların, sahibinin iznine bakılmadan, diğer bir kişinin (Alacaklının) yararına olarak icra yoluyla satılması.

CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

CELSE: Mahkemelerde yargılamanın, duruşmanın ve diğer heyetlerde, meclislerde görüşmelerin yapılması için toplanma yeter sayısı ile üyelerin yaptığı her toplantının birisi.

CENAZE GİDERLERİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 2 ve 631 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 210'uncu maddesine göre, Devlet memurlarının ölümü hâlinde cenaze giderleri (Cenazenin başka yere nakli dâhil) kurumlarınca ödenir. Sürekli veya geçici görevle veyahut 78'inci maddeye göre yurt dışında bulunan Devlet memurlarından ölenlerin ve yurt dışında sürekli görevlerde bulunanların eşleri, bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve çocuklarının cenazelerini yurda getirmek için yapılması zorunlu olan giderler kurumlarınca karşılanır.

CENAZE GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 21'inci maddesine göre; cenaze giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Cenaze, sağlık kurum ve kuruluşu veya belediyece kaldırıldığı takdirde, ilgili kurum, kuruluş veya belediyece düzenlenen fatura. **B -** Cenaze, personelin bağlı bulunduğu kurumca tayin edilen bir personel veya ailesi ya da yakınları

tarafından kaldırıldığı takdirde, yapılan masraflara ilişkin fatura, perakende satış fişi veya ödeme kaydedici cihazlara ait satış fişi. Cenazenin başka bir yere nakli gerektiği takdirde, nakil ve defin giderleri yukarıdaki esaslara göre ödenir. Yurt dışında ölenlerden cenazeleri yurda getirilenlerin, yurt dışında yapılan giderlerine ait belgelerin tercümelerinin ve mahallî rayice uygunluğunun yetkili misyon şefliği veya ihtisas birimi tarafından onaylanması gerekir. Subay, askerî memur ve astsubaylarla bunların emeklilerinin ve aile efradının cenaze giderlerinin ödenmesinde, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliğinin sağlık işleri bölümünde belirtilen belgeler aranır.

CENAZE GİDERLERİYLE İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.*

CENAZELERLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler: *10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **2. Cenaze Nakil Masraflarının Harcırah Kanununa Göre Ödenmesi:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cenaze Nakil Masraflarının Harcırah Kanununa Göre Ödenmesi.* **3. Özel Önemi Haiz Merasimlere İştirak Edeceklerin Dış Yevmiyeleri:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özel Önemi Haiz Merasimlere İştirak Edeceklerin Dış Yevmiyeleri.* **4. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **5. Cenaze Giderleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cenaze Giderleri.* **6. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **7. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.07.1970 tarih ve 1309 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **8. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **9. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması:** *23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması.* **10. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **11. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **12. Terör ve Terörle Mücadeleden**

Doğan Zararların Karşılanması: *17.07.2004 tarih ve 5233 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması.* **13. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Öngörülen Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **14. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **15. Cenaze Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Cenaze Giderlerinin Ödenmesi.*

CENAZE NAKİL MASRAFLARININ HARCIRAH KANUNUNA GÖRE ÖDENMESİ: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 55'inci maddesine göre; daimî veya geçici bir görevle yabancı memleketlerde bulunanlardan, bu yerlerde veya yolda vefat edenlerin cenaze yıkanıp kefenlenme masrafları ile Hükûmet tarafından görülecek lüzuma veya aileleri tarafından vuku bulacak talebe istinaden cenazelerinin Türkiye'de her hangi bir mahalle kadar olan nakil masrafları kurumlarınca ödenir. Yurt içinde daimî veya geçici bir görevle bir tarafa gönderilenlerden yolda veya geçici görev mahallinde vefat edenler hakkında da yukarıdaki hüküm uygulanır.

CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Sermaye Kaynakları:** 06.08.1997 tarih ve 4301 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre, İş Yurtları Kurumunun sermaye kaynakları şunlardır: **a)** İş yurtlarının faaliyetlerinden elde edilen gelir ve kârlar. **b)** 30.6.1934 tarihli ve 2548 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre tahsil edilen harçlar ile 2'nci maddesine göre alınacak yiyecek bedelleri. **c)** 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan yargı ve noter harçlarının ilgili yıl bütçesi gelir tahminî tutarının % 35'ine tekabül eden miktarda İş Yurtları Kurumuna aktarılmak üzere Adalet Bakanlığı bütçesine konulacak ödenek. **d)** Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri ile İş Yurtlarının demirbaşına kayıtlı olup hizmet dışı bırakılan eşya ve araçlarla yemek ve ekmek artıklarının satışından elde edilen gelirler. **e)** Bağış ve yardımlar. **f)** Faiz ve sair gelirler. Yukarıdaki fıkranın (b) ve (c) bentlerine göre elde edilen gelirler, İş Yurtları Kurumunun, İş Yurtları Yüksek Kurulunca belirlenecek bankalarda açılacak hesaplarına yatırılır. (c) bendine göre bütçeden tahsis edilen ödenekler, her ayın başında 1/12 oranında serbest bırakılmak suretiyle kullandırılır. (d) ve (e) bentlerine göre elde edilen gelirler üçüncü fıkrada belirtilen hesaba yatırılır.

Harcanmayan kısımlar, İş Yurtları Kurumunun ertesi yıl bütçesine devredilir. **C - Ücret ve Ek Ödemeler:** 4301 sayılı Kanunun 09.05.2001 tarih ve 4671 sayılı Kanunla değişik 8'nci maddesindeki hükümler şöyledir: **1.** İş yurtlarında çalıştırılan hükümlü ve tutukluların gündelikleri her ayın sonunda verilir. **2.** Ücretleri iş yurdundan ödenmek üzere 1475 sayılı İş Kanunu (1475 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılarak yerine, 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunu yürürlüğe konulmuştur) hükümlerine göre, hükümlülere bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazandırabilecek nitelikleri haiz yeter sayıda usta, iş yurtlarında çalıştırılabilir. **3.** İş yurtlarında çalışma saatleri dışında veya tatil günlerinde fazla çalışma yaptırılabilir. Fazla çalışma yapan personel ve işçilere yılı bütçe kanunlarında belirlenen miktarlarda fazla çalışma ücreti ödenir. **4.** İş yurtlarında görevli personel, işçi ve hükümlülere iş yurtlarının yıllık bilançolarında tahakkuk edecek her türlü faaliyet dışı gelirleri ve faizler hariç olmak üzere kârlarının % 25'ini aşmamak ve ilgilinin yıllık net ücretinin % 50'sini geçmemek üzere memur maaş katsayısının 10.000 gösterge rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktara kadar ve çalıştıkları süre ile yaptıkları işin özellik ve güçlüğüne göre İş Yurtları Yüksek Kurulu kararı ile kâr payı ödenebilir. Ödemeler, çalışmayı takip eden bütçe yılında ve bir defada yapılır. **5.** Adalet Bakanlığı, ceza infaz kurumları ve tutukevleri görevlilerine, tespit edeceği örnekte, parasız elbise vermeye yetkilidir. **D – Uygulanmayacak Hükümler:** 4301 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; İş Yurtları Kurumu, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescil hükümlerine tabi değildir. İş Yurtları Kurumunun gelirleri ile kârlarından Hazineye pay ayrılmaz, bilanço kârları sermayeye eklenir. Maddedeki "1050, 832 ve 2886'ya tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **E - Zam ve Tazminatlar:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Zam ve Tazminatlar.* **F - Harcırahlar:** *08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.* **G - Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarına Ödemeler:** *14.06.2001 tarih ve 4681 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarına Ödemeler.* **H - Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **İ - Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri**

Personeli Eğitim Merkezlerinde Ders Ücreti: *29.07.2002 tarih ve 4769 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezlerinde Ders Ücreti.* **J - Denetimli Serbestlik ve Yardım ile Koruma Hizmetleriyle İlgili Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Denetimli Serbestlik ve Yardım ile Koruma Hizmetleriyle İlgili Hükümler.* **K - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

CEZA İNFAZ KURUMLARI VE TUTUKEVLERİ İZLEME KURULLARINA ÖDEMELER: 14.06.2001 tarih ve 4681 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulu başkan ve üyelerine, her toplantı için 2.000 gösterge rakamının Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayıyla çarpımı sonucunda bulunacak miktarda huzur ücreti ödenir. Ancak, bir ayda en çok iki toplantı için ödeme yapılabilir. Bakanlar Kurulu, yukarıda belirtilen gösterge rakamını iki katına kadar artırmaya yetkilidir. İzleme kurulu üyelerine ayrıca, 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre birinci derece Devlet memurlarına ödenen miktarda harcırah ödenir. İzleme kurullarının görevleriyle ilgili her türlü harcamaları, Adalet Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır.

CEZA İNFAZ KURUMLARI VE TUTUKEVLERİ PERSONELİ EĞİTİM MERKEZLERİNDE DERS ÜCRETİ: 29.07.2002 tarih ve 4769 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; eğitim merkezlerinde ders vermekle görevlendirilenler, sahip oldukları statünün hak ve yükümlülüğünü taşırlar. Bunlara, okuttukları ders sayısına göre Adalet Bakanlığınca tespit edilen esaslar ve bütçe kanunu hükümleri çerçevesinde ders ve ek ders ücreti verilir.

CEZAÎ ŞART: Sözleşme hükümlerine uyulmaması veya sözleşmenin sona ermesi durumunda, müşteri veya müteahhidin ödeyeceği bedeli tespit eden hüküm.

CİBAYET: Hazinenin her türlü gelirinin toplanması, tahsil edilmesi.

CİF: Bir malın fiyatına, sigorta ve navlun ücretinin de ilave edilmiş olduğunu gösteren İngilizce bir terimin baş harflerinden oluşan kısaltma.

CİRO: Emre muharrer kıymetli evrakta, hak sahibi tarafından senedin arkasına yazılan bir şerh veya sadece atılan imza. Bununla ciro eden, ciro edilen kimseye, senette yazılı bulunan edayı (Para veya emtia) kabz yetkisini ve aynı zamanda senedi ödeyecek kimseye, ödemenin ciroda gösterilene veya onun emrine yapılması emir ve yetkisini verir. Ciro, senetten doğan bütün hakların ciro edilen kişiye naklini öngörüyor ise "temlikî ciro"; yalnız senet bedelini almak için vekâleti öngörüyorsa "tevkilî ciro"; satış bedelinin terhinini öngörüyorsa "terhinî ciro"; dış bakımdan temlikî ciro olarak görüldüğü hâlde, ciro edenle edilen arasında anlaşmaya göre, ciro

yalnız terhin veya tevkil amacıyla yapılmışsa "gizli terhinî ciro" veya "gizli temlikî ciro"; hamil, ciro edilenin adını ve sair vasıflarını bildirmek suretiyle senede imzasını koyarsa "tam ciro"; hamil, hiçbir kayıt ve şerhe gerek görmeyerek senedin arkasına yalnız imza konulması suretiyle ciro etmişse buna da "beyaz ciro" denir. Ciro, bir anlamda temlik deyimini de ifade eder.

CİRO ÜZERİNDEN PAY: Bazı kiraya verme veya irtifak hakkı tesisi sözleşmelerinde, aylık veya yıllık olarak alınan maktu kira veya irtifak hakkı bedelinden ayrı olarak, işletmenin ciro miktarından oransal olarak alınan pay.

CİVAR HISIMLIĞI: Birbirlerinin sulbünden gelmekle beraber müşterek bir sulpte birleşenler arasındaki akrabalık. Yan soy hısımlılığı.

CUMHURBAŞKANININ SEYAHAT MASRAFLARI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; Cumhurbaşkanının memleket içi ve dışındaki seyahatleri dolayısıyla oluşan tüm masrafları, bu Kanun hükümlerine tabi tutulmaksızın ödenir.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİ PERSONELİNE ÖDEMELER: 17.08.1983 tarih ve 2879 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A -** Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği teşkilatı memurları hakkında, istisnaî memurluklarla ilgili hükümler uygulanır. **B -** Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği teşkilatı kadrolarında; esas ve usulleri Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği teşkilatına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde belirtilen sözleşmeli personel ile Cumhurbaşkanının tasvibi üzerine kamu kurum ve kuruluşlarında görevli sivil ve asker personel ve adlî, idarî, askerî yargı mensupları da Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterinin talebi ile süreli veya geçici olarak görevlendirilebilirler. **C -** Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterinin yukarıda belirlenen personeli üç yılı aşmamak üzere süreli olarak ismen görevlendirme istekleri, atamalarındaki kayıt ve usullere bakılmaksızın yetkili merci, kurum ve kuruluşlarca yerine getirilir. Süresi bitenlerin görevlendirilmeleri yenilenebilir. Bu şekilde görevlendirilen personel kurumlarından izinli sayılır. Bu personelin aylık, ek gösterge, tazminatlar ve diğer malî ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmeye devam olunur. **D -** Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği teşkilatında süreli veya geçici olarak görevlendirilecek yüksek yargı organları mensupları ile hâkim ve savcıların muvafakatleri alınır ve yüksek yargı organları mensupları hakkında görevlendirme talebi, ilgili yüksek mahkemelerin başkanlarınca yerine getirilir. **E –** Maddenin 478 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik fıkrasına göre; Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği teşkilatı kadrolarında çalışan memurlara; 13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanun hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği teşkilatı kadrolarında çalışan memurlara ödenen miktarda ve aynı esaslar dâhilinde fazla çalışma ücreti ödenir. *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler. **F -** Ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun kapsamına giren kuruluşlarda aynı görev, derece ve kademede bulunan emsali personele aylık ve diğer özlük hakları olarak yapılan ödemeler toplamının Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği personeline, fazla çalışma için yapılan ödeme dâhil, ödenen aylık ve diğer özlük hakları toplamını aşması hâlinde aradaki fark tazminat olarak ödenir. **G -** Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği teşkilatında süreli olarak çalıştırılanlara da, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği teşkilatı personeline ödenmekte olan fazla çalışma ücreti ve diğer sosyal hak ve yardımlar verilir. Bu hükmün istisnaları ile sözleşmeli personele verilecek sosyal hak ve yardımlar, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği teşkilatına ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde gösterilir. **H -** Süreli olarak görevlendirilen öğretim elemanlarına yapılan bu tür ödemeler, öğretim elemanlarının bağlı oldukları birimin döner sermayesine gelir kaydedilmez.

CUMHURBAŞKANLIĞI, TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ VE SAYIŞTAYIN MUHASEBE HİZMETLERİ: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna, 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın muhasebe hizmetleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Cumhurbaşkanlığı muhasebe hizmetleri ise Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri tarafından atanan muhasebe yetkilileri tarafından yerine getirilir.

CUMHURBAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **C - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Cumhurbaşkanının Seyahat Masrafları.* ***b)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***c)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***d)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **D - Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Üyelerinin Devlet Memurları Kanunundan Ayrı Özel Kanun Hükümlerine Tabi Olması:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* **E - Cumhurbaşkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Yapılan Sayıştay Denetimi Dışında Tutulması:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması.* **F - Devlet Denetleme Kurulunda Ödemeler:** *01.04.1981 tarih ve 2443 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler.* **G - Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler:**

11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler. **H - Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler:** *17.08.1983 tarih ve 2879 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler.* **I - Seferberlik ve Savaşla İlgili Hükümler:** *04.11.1983 tarih ve 2941 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü.* **İ - Kadrolarla İlgili Hüküm:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **J - Hibe Alma ve Verme:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hibe Alma ve Verme.* **K - Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Cumhurbaşkanlarının Mezarlarının Giderleri:** *17.07.2003 tarih ve 4948 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri.* **L - Cumhurbaşkanlığının Muhasebe Hizmetleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın Muhasebe Hizmetleri.* **M - Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **N - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **O – Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **P - Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **R - Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

CÜZAFEN BEYİ: Götürü usulle satış yapmak.

Ç

ÇAĞ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.*

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE İŞLETMELERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B – Ödemeler:** 09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Kanunun 16.07.2003 tarih ve 4947 sayılı Kanun ve 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesine göre; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezinin verimliliğini sağlamak üzere, Maliye Bakanlığının görüşünü alarak hazırlanacak bir yönetmelikle döner sermaye işletmeleri kurabilir. Döner sermaye işletmeleri kamu tüzel kişiliğini haizdir. Bütçeden Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik ve Araştırma Merkezinde görev yapan kadrolu personele ek ödeme yapılır. Bu ödemede 657 sayılı Kanunun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve bu ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Ek ödemenin miktarı en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) % 150'sini geçemez. Ek ödeme, görev yapılan birim ve iş hacmi, görev mahalli, görevin önem ve güçlüğü gibi kriterler esas alınarak belirlenir. **C - Uygulanmayacak Hükümler:** 3146 sayılı Kanunun 16.07.2003 tarih ve 4947 sayılı Kanun ve 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesine göre; döner sermaye işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili hayati tehlike arz eden konularda 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescil hükümlerine tabi değildir. Maddedeki "1050 ve 832'ye tabi olmama" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.*

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması:** *22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Kanun, 13.06.1952 tarih ve 5953 sayılı Kanun, 20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanun ve 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması.* **C - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **D - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **E - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkeziyle İlgili Hükümler:** *27.02.1960 tarih ve 7460 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkeziyle İlgili Hükümler.* **F - Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **G - Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar:** *01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar.* **H - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleriyle İlgili Hükümler:** *09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleriyle İlgili Hükümler.* **I - Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi:** *08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi.* **İ - Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **J - İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **K - Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu:** *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.* **L - Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler:** *25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler.* **M - Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler:** *29.01.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler.* **N - Kültür Yatırımları ve Girişimlerinde Prim Desteği:** *14.07.2004 tarih ve 5225 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Kültür Yatırımları ve Girişimlerinde Prim Desteği. **O - Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **Ö - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **P - Malî Tatil:** *15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Tatil.* **R - Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları:** *Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları.*

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA MERKEZİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Görevlendirme ve Ödemeler: 1.** 27.02.1960 tarih ve 7460 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; Eğitim ve Araştırma Merkezi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının muvafakati ile, Türk veya yabancı profesör, konferansçı, mütehassıs ve teknik elemanlar istihdam edebilir. **2.** 7460 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; Eğitim ve Araştırma Merkezi haricinden getirtilecek yabancı profesör, uzman, konferansçı ve teknik elemanlara verilecek ücret, yevmiye ve yolluklar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca uygun bulunacak sözleşme ile tespit olunur. Eğitim ve Araştırma Merkezi haricinden geçici olarak görevlendirilecek Türk uzman ve konferansçılara verilecek ücretler yönetmelikle tespit edilir. **3.** Kanunun 18'inci maddesine göre; Eğitim ve Araştırma Merkezinde düzenlenecek seminerlere gönderilecek Türk uyruğundaki stajyerlere yol parası ile zarurî masrafları ve Eğitim ve Araştırma Merkezinde kaldıkları müddete ait yevmiyeleri, geçici görevle gönderilen memurlar gibi, Harcırah Kanunu hükümleri dairesinde ödenir.

ÇALIŞTIRILANLARA YAPILAN ÖDEMELERİN BANKA ARACILIĞIYLA YAPILMASI: A – Borçlar Kanunu Hükümleri: 22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Borçlar Kanununun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 323'üncü maddesine göre; iş sahibi, mukavele edilen yahut adet olan yahut kendisinin bağlı bulunduğu umumî mukavelede tespit olunan ücreti tediye ile mükelleftir. Çalıştırılan işçilerin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde ödenenlerin özel olarak açılan banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenmesi hususunda; tabi olduğu vergi mükellefiyeti türü, işletme büyüklüğü, çalıştırdığı işçi sayısı, iş yerinin bulunduğu il ve benzeri gibi unsurları dikkate alarak iş sahiplerini zorunlu tutmaya, banka hesabına yatırılacak ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın, brüt ya da kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net miktar üzerinden olup

olmayacağını belirlemeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığından sorumlu Devlet Bakanlığı müştereken yetkilidir. Çalıştırdığı işçilerin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını özel olarak açılan banka hesapları vasıtasıyla ödeme zorunluluğuna tabi tutulan iş sahipleri, işçilerinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını özel olarak açılan banka hesapları dışında ödeyemezler. İşçilerin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaklarının özel olarak açılan banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenmesine ilişkin diğer usul ve esaslar anılan bakanlıklarca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **B – Basın Çalışanlarına Ödemeler:** 13.06.1952 tarih ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre; kararlaştırılan ücret, her ay peşin olarak ödenir. İlave ücretlerin sigorta primlerinin ödenmesi mecburîdir. Çalıştırılan gazetecinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakının özel olarak açılan banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenmesi hususunda; tabi olduğu vergi mükellefiyeti türü, işletme büyüklüğü, çalıştırdığı gazeteci sayısı, iş yerinin bulunduğu il ve benzeri gibi unsurları dikkate alarak işverenleri zorunlu tutmaya, banka hesabına yatırılacak ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın, brüt ya da kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net miktar üzerinden olup olmayacağını belirlemeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığından sorumlu Devlet Bakanlığı müştereken yetkilidir. Çalıştırdığı gazetecilerin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını özel olarak açılan banka hesapları vasıtasıyla ödeme zorunluluğuna tabi tutulan işverenler, gazetecilerin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaklarını özel olarak açılan banka hesapları dışında ödeyemezler. Gazetecinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaklarının özel olarak açılan banka hesaplarına yatırılmak suretiyle ödenmesine ilişkin diğer usul ve esaslar anılan bakanlıklarca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. 5953 sayılı Kanunun 24.04.2003 tarih ve 4854 sayılı Kanun, 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun ve 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 27'nci maddesi gereğince; Kanunun 14'üncü maddesinde yazılı ücreti gazeteciye zaruret olmaksızın zamanında ödemeyen veya gazetecinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını zorunlu tutulduğu hâlde özel olarak açılan banka hesabına yatırılmaksızın ödenmesi durumunda, her bir gazeteci için, işverene bin beş yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. **C - Deniz İş Kanunu Hükümleri:** 20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 29'uncu maddesine göre; ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkak gemi adamına işi karşılığında işveren veya işveren vekili tarafından ödenen bir meblağdır.

Çalıştırılan gemi adamına ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın özel olarak açılan banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenmesi hususunda; tabi olduğu vergi mükellefiyeti türü, işletme büyüklüğü, çalıştırdığı gemi adamı sayısı, iş yerinin bulunduğu il ve benzeri gibi unsurları dikkate alarak işverenleri veya işveren vekillerini zorunlu tutmaya, banka hesabına yatırılacak ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın, brüt ya da kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net miktar üzerinden olup olmayacağını belirlemeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığından sorumlu Devlet Bakanlığı müştereken yetkilidir. Çalıştırdığı gemi adamlarının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını özel olarak açılan banka hesapları vasıtasıyla ödeme zorunluluğuna tabi tutulan işverenler veya işveren vekilleri, gemi adamlarının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını özel olarak açılan banka hesapları dışında ödeyemezler. Gemi adamlarının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakının özel olarak açılan banka hesaplarına yatırılmak suretiyle ödenmesine ilişkin diğer usul ve esaslar anılan bakanlıklarca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın, gemi adamına hizmet akdinde gösterilen yer ve devrelerde tam olarak ödenmesi, işverenler ile işveren vekillerinin birinci fıkra uyarınca zorunlu tutulduğu durumlarda ise özel olarak açılan banka hesabına yatırılması mecburîdir. 854 sayılı Kanunun 51'inci maddesine, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; gemi adamının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını zorunlu tutulduğu hâlde özel olarak açılan banka hesabına yatırmayan işveren, işveren vekili hakkında, bu durumda olan her gemi adamı için bin iki yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. **D – İş Kanunu Hükümleri:** 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanununun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 32'nci maddesine göre; ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkak kural olarak, Türk parası ile iş yerinde veya özel olarak açılan bir banka hesabına ödenir. Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkak, yabancı para olarak kararlaştırılmış ise ödeme günündeki rayice göre Türk parası ile ödeme yapılabilir. Çalıştırılan işçilerin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakının özel olarak açılan banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenmesi hususunda; tabi olduğu vergi mükellefiyeti türü, işletme büyüklüğü, çalıştırdığı işçi sayısı, iş yerinin bulunduğu il ve benzeri gibi unsurları dikkate alarak işverenleri veya üçüncü kişileri zorunlu tutmaya, banka hesabına yatırılacak ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakının, brüt ya da kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net miktar üzerinden olup olmayacağını belirlemeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığından sorumlu Devlet Bakanlığı müştereken yetkilidir. Çalıştırdığı işçilerin

ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını özel olarak açılan banka hesapları vasıtasıyla ödeme zorunluluğuna tabi tutulan işverenler veya üçüncü kişiler, işçilerinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaklarını özel olarak açılan banka hesapları dışında ödeyemezler. İşçinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakının özel olarak açılan banka hesaplarına yatırılmak suretiyle ödenmesine ilişkin diğer usul ve esaslar anılan bakanlıklarca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. 4857 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 102'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince; Kanunun 32'nci maddesinde belirtilen ücret ile işçinin bu Kanundan veya toplu iş sözleşmesinden veya iş sözleşmesinden doğan ücret ödemelerini süresi içinde kasten ödemeyen veya eksik ödeyen, 39'uncu maddesinde belirtilen komisyonun belirlediği asgarî ücreti işçiye ödemeyen veya noksan ödeyen, ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını zorunlu tutulduğu hâlde özel olarak açılan banka hesabına ödemeyen işveren, işveren vekili ve üçüncü kişiye bu durumda olan her işçi ve her ay için yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. **E - Yönetmelik Hükümleri:** Yukarıda belirtilen dört kanunun ilgili hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmelik, 18.11.2008 tarih ve 27058 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **1. Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, 818 sayılı Borçlar Kanunu, 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun, Deniz İş Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalıştırılan işçi, gazeteci ve gemi adamının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her türlü istihkakını kapsar. **2. Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde yer alan tanımlardan bazıları şöyledir: **a) Banka:** Mevduat bankaları ile katılım bankaları. **b) Hesap:** Mevduat bankaları nezdinde açılan vadesiz mevduat hesabı veya katılım bankaları nezdinde açılan özel cari hesap. **c) Ödeme:** Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her türlü istihkak ödemeleri. **3. Ödemelerin Bankalar Aracılığıyla Yapılması:** Yönetmeliğin 5-13'üncü maddelerinde düzenlenen hükümler şunlardır: **a)Borçlar Kanununa Tabi Olarak Çalışan İşçiye Yapılan Ödemeler:** Borçlar Kanununa tabi olarak işçi çalıştıran iş sahiplerince, işçinin sözleşmede gösterilen veya adet olan ya da kendisinin bağlı bulunduğu genel vekâletname ile belirlenen her türlü ödemelerden öncelikle kanunî kesintiler yapıldıktan sonra, işçiye net olarak ödenecek bakiye tutarının bankalar aracılığıyla ödenmesi hususunda, iş sahiplerine zorunluluk getirilip getirilmemesi ve bu zorunluluğun kapsamı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığından sorumlu Devlet Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir. **b) 5953 Sayılı Kanuna Tabi Olarak Çalışan Gazeteciye Yapılan Ödemeler:** 5953 sayılı Kanuna tabi olarak

Türkiye genelinde en az on gazeteci çalıştıran işverenler, çalıştırdıkları gazeteciye o ay içinde yapacakları her türlü ödemenin kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemekle yükümlüdürler. **c) Gazete ve Mevkutelerde, Haber ve Fotoğraf Ajanslarında Gazeteci Haricinde Çalıştırılan İşçiye Yapılan Ödemeler:** Gazeteci çalıştıran işverenler, aynı zamanda 5953 sayılı Kanun hükümleri dışında kalan ve İş Kanununda "işçi" tanımına giren kimseleri çalıştırmaları hâlinde, çalıştırılan gazeteci sayısı ile işçi sayısı toplamının en az on olması durumunda, çalıştırdıkları gazeteci ve işçiye o ay içinde yapacakları her türlü ödemenin kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemekle yükümlüdürler. **d) Deniz İş Kanununa Tabi Olarak Çalışan Gemi Adamına Yapılan Ödemeler:** Deniz İş Kanununa tabi olarak Türkiye genelinde en az on gemi adamı çalıştıran işverenler veya işveren vekilleri, çalıştırdıkları gemi adamına, o ay içinde yapacakları her türlü ödemenin kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemekle yükümlüdürler. **e) Gemi Adamına Yapılan Ödemeler İçin Açılan Banka Hesap Numarasına Akitte Yer Verilmesi:** Hizmet akdi, işveren veya işveren vekili ile gemi adamı arasında, yazılı olarak Deniz İş Kanununun 6'ncı maddesinde belirtilen unsurları içerecek şekilde yapılır. Hizmet akdinde, ücretin ödeme zamanı ve yeri ile gemi adamının ödemelerinin yapılacağı banka hesap numarası da bulunur. **f) İş Kanununa Tabi Olarak Çalışan İşçiye Yapılan Ödemeler:** İş yerleri ve işletmelerinde İş Kanunu hükümlerinin uygulandığı işverenler ile üçüncü kişiler, Türkiye genelinde çalıştırdıkları işçi sayısının en az on olması hâlinde, çalıştırdıkları işçiye o ay içinde yapacakları her türlü ödemenin kanunî kesintiler düşüldükten sonra kalan net tutarını, bankalar aracılığıyla ödemekle yükümlüdürler. **g) Zorunluluk Hâli:** Bu Yönetmelik kapsamında banka aracılığıyla ödeme yapması gereken işverenler, işveren vekilleri veya üçüncü kişiler, iş yerlerinin bulunduğu mahalde banka şubesi bulunmaması ya da çalışanlara banka aracılığıyla ödeme yapılmasına imkân bulunmaması hâlinde ödemeler, T. C. Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü şubeleri aracılığıyla yapılır. **h) Ödemelerin Niteliğinin Belirtilmesi:** Bu Yönetmelik kapsamındaki işveren, işveren vekili ve üçüncü kişiler tarafından yine bu Yönetmelikte belirtilen kişilere bankalar aracılığıyla yapılan her türlü ödemelerde ödemelerin niteliği, hesabın açıklamasında belirtilir. **i) Ödemelerin Brüt Olarak Hesaba Yatırılma Zorunluluğunun Getirilmesi:** Bu Yönetmelikte belirtilen işverenleri veya işveren vekillerini veyahut üçüncü kişileri, yapacakları ödemeleri bankalar nezdinde açılacak hesaplara brüt olarak yatırmaları hususunda zorunlu tutmaya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlık müştereken yetkilidir. **4. İdarî Para Cezaları:** Yönetmeliğin 14-16'ncı maddelerindeki hükümler şöyledir: **a)**

Gazeteciye Yapılan Ödemelerin Bankalar Aracılığıyla Yapılmaması Hâlinde Uygulanacak İdarî Para Cezası: Bu Yönetmelik kapsamında zorunlu tutulduğu hâlde gazeteciye yapılan ödemeleri bankalar aracılığıyla yapmayan işverene, 5953 sayılı Kanunun 27'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ilgili birimi tarafından idarî para cezası verilir. **c) Gemi Adamına Yapılan Ödemelerin Bankalar Aracılığıyla Yapılmaması Hâlinde Uygulanacak İdarî Para Cezası:** Bu Yönetmelik kapsamında zorunlu tutulduğu hâlde gemi adamına yapılan ödemeleri bankalar aracılığıyla yapmayan işverene veya işveren vekiline, Deniz İş Kanununun 51'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının geminin bağlama limanının bulunduğu yer ilgili birimince idarî para cezası verilir. **d) İşçiye Yapılan Ödemelerin Bankalar Aracılığıyla Yapılmaması Hâlinde Uygulanacak İdarî Para Cezası:** İşçiye, İş Kanunundan veya toplu iş sözleşmesinden veyahut iş sözleşmesinden doğan alacaklarını, bu Yönetmelik kapsamında zorunlu tutulduğu hâlde bankalar aracılığıyla ödemeyen işverene veya işveren vekiline veyahut üçüncü kişiye, İş Kanununun 102'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ilgili birimi tarafından idarî para cezası verilir.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ÇARŞI VE MAHALLE BEKÇİLERİNİN ÖZLÜK HAKLARI: 14.07.1966 tarih ve 772 sayılı Kanunun 21–26, 37 ve ek 1'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A -** İl içindeki beldelerin tamamına ait çarşı ve mahalle bekçileri kadroları ile bu teşkilatın her türlü ihtiyaçlarına ait teklifler, ilçelerden gelecek isteklerle beldelerin özellikleri de göz önünde bulundurularak emniyet müdürlüğünce hazırlanıp valilik kanalı ile zamanında özel idareye intikal ettirilir. **B -** Bekçi teşkilatı mensuplarının aylık ücretleri, çalıştıkları ayın sonunda bağlı bulundukları il veya ilçenin özel idaresince usulüne göre ödenir. 4'üncü maddede zikri geçen vazife

süresi içindeki çalışma şekli ve zamanı ile fevkalade hâllerde ödenecek fazla mesai ücretinin ödeniş şekli ve şartları İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte düzenlenir. **C** - Bekçi teşkilatı ve mensupları için alım, satım ve çeşitli harcamalar özel idarelerin tabi olduğu mevzuat içinde yürütülür. **D** - Özel idarelerce çeşitli kanunlara göre ödenmekte olan kanunî payların hesabında bekçi paraları geliri ayrık tutulur. **E** - Bekçi paraları yalnız bekçi teşkilatı hizmetlerine harcanır ve yılı içinde harcanmayan miktar ertesi yıla bekçi parası olarak devredilir. **F** - Bekçi teşkilatı gelir ve giderleri ek bütçenin ait olduğu tertiplerinde gösterilir. **G** - Bekçi teşkilatı hizmetleri ile ilgili her türlü harcamaların tahakkuk memuru, bekçilerin il ve ilçe merkezlerindeki en büyük meslekî amiridir. Kanunun 2'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre; emniyet teşkilatı bulunan yerlerdeki bekçi kuruluşlarının meslekî amiri, polisin ilçedeki en büyük amiridir. Jandarmanın görev alanında bulunan belediye sınırları içindeki bekçi kuruluşlarının meslekî amiri ise ilçe jandarma birlik komutanıdır. **H –** Kanuna 25.07.1967 tarih ve 920 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; çarşı ve mahalle bekçileri teşkilatının personel, yönetim ve hizmet masrafları ile araç, gereç, kurs ve diğer her türlü masrafları ve yönetmelikle tespit olunan giyecek, silah ve teçhizat masrafları Devletçe, il özel idareleri 1967 yılı ek bütçelerine bu maksatla konulmuş bulunan ödenekler toplamını geçmemek üzere, il özel idarelerine ödenir. Ancak, yeni kurulacak belediyelerle, teşekkül edecek çarşı ve mahalleler için masrafa yapılacak ilaveler ve bekçi teşkilatı masrafları için her ile tahsis edilecek ödeneğin tevzi esas ve usulleri her yıl İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca müştereken tespit edilir. Maddedeki 1967 yılının, cari yıl olarak dikkate alınması gerekir.

ÇELTİK EKİMİYLE İLGİLİ GELİR KAYDI VE ÖDENEKLER: 11.06.1936 tarih ve 3039 sayılı Kanunun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesi gereğince; bu Kanun hükümlerine göre verilen idarî para cezaları, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre tahsil olunarak ilgili il özel idaresinin hesabına aktarılır. *30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* Özel idareler, buna karşı her yıl bütçelerine çeltik ekimi için, çeltik komisyonunca yapılacak masrafa karşılık olmak üzere gelir kısmına koyduğu gelir kadar masraf kısmına da aynı ödeneği koymak mecburiyetindedir. Şu kadar ki, özel idareler, herhangi bir zamanda gelirden karşılığı olmadıkça sarfiyat yapamazlar. Her yıl içinde kalan para özel idarelerce çeltik komisyonu emrine, o yerin Ziraat Bankasına yatırılır. Bu para çeltik komisyonunun teklifi ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığının imzasıyla mahallî çeltik işlerinin ileri götürülmesi hususlarında kullanılır ve yıl sonunda bu sarfiyatın hesabı bu Bakanlığa verilir. Çeltik komisyonlarının masrafları için komisyon nam ve hesabına özel idarelerce tahsil edilmiş para bulunmadığı takdirde, bu işler için icap eden ödenek, Tarım ve Köyişleri

Bakanlığınca özel idarelere verilir. Şu kadar ki; masraf geliri aşarsa karşılığı bu Bakanlık bütçesinde Çeltik Ekimi Kanununun tatbiki masrafı adı ile açılacak fasıldan özel muhasebeler emrine ödenir.

ÇERÇEVE HESAP PLANI: *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Alınan Avanslar (34).* ***2.*** *Alınan Avanslar (44).* ***3.*** *Borç ve Gider Karşılıkları (37).* ***4.*** *Borç ve Gider Karşılıkları (47).* ***5.*** *Bütçe Gelir Hesapları.* ***6.*** *Bütçe Gelirlerinden Ret ve İade Hesapları.* ***7.*** *Bütçe Gider Hesapları.* ***8.*** *Bütçe Hesapları.* ***9.*** *Bütçe Uygulama Sonuçları.* ***10.*** *Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı.* ***11.*** *Değer Hareketleri.* ***12.*** *Diğer Alacaklar.* ***13.*** *Diğer Borçlar.* ***14.*** *Diğer Dönen Varlıklar.* ***15.*** *Diğer Duran Varlıklar.* ***16.*** *Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar.* ***17.*** *Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar.* ***18.*** *Dönem Faaliyet Sonuçları.* ***19.*** *Dönen Varlıklar.* ***20.*** *Duran Varlıklar.* ***21.*** *Emanet Yabancı Kaynaklar.* ***22.*** *Faaliyet Alacakları (12).* ***23.*** *Faaliyet Alacakları (22).* ***24.*** *Faaliyet Borçları (32).* ***25.*** *Faaliyet Borçları (42).* ***26.*** *Faaliyet Hesapları.* ***27.*** *Faaliyet Sonuçları.* ***28.*** *Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları.* ***29.*** *Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları.* ***30.*** *Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları.* ***31.*** *Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları.* ***32.*** *Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları.* ***33.*** *Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları.* ***34.*** *Gelir Hesapları.* ***35.*** *Gider Hesapları.* ***36.*** *Hazır Değerler.* ***37.*** *Hesap Planları ve Detaylı Hesap Planlarının Hazırlanması.* ***38.*** *İndirim, İade ve Iskonto Hesapları.* ***39.*** *Kısa Vadeli Dış Malî Borçlar.* ***40.*** *Kısa Vadeli İç Malî Borçlar.* ***41.*** *Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar.* ***42.*** *Kurum Alacakları (13).* ***43.*** *Kurum Alacakları (23).* ***44.*** *Maddî Duran Varlıklar.* ***45.*** *Maddî Olmayan Duran Varlıklar.* ***46.*** *Malî Duran Varlıklar.* ***47.*** *Maliyet Hesapları.* ***48.*** *Menkul Kıymet ve Varlıklar (11).* ***49.*** *Menkul Kıymet ve Varlıklar (21).* ***50.*** *Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları.* ***51.*** *Nâzım Hesaplar.* ***52.*** *Net Değer.* ***53.*** *Ödenecek Diğer Yükümlülükler.* ***54.*** *Ödenek Hesapları.* ***55.*** *Ön Ödemeler.* ***56.*** *Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar.* ***57.*** *Öz Kaynaklar.* ***58.*** *Stoklar.* ***59.*** *Taahhüt Hesapları.* ***60.*** *Uzun Vadeli Dış Malî Borçlar.* ***61.*** *Uzun Vadeli İç Malî Borçlar.* ***62.*** *Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar.* ***63.*** *Verilen Garanti Hesapları.* ***64.*** *Yedekler.* ***65.*** *Yeniden Değerleme Farkları.* ***66.*** *Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Edişleri.* ***67.*** *Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri.*

ÇERÇEVE HESAP PLANININ GENEL YAPISI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 44'üncü maddesine göre, çerçeve hesap planı; bilanço hesapları, faaliyet hesapları, bütçe hesapları ve nâzım hesaplar ana bölümlerine ayrılır. Bilanço hesapları bölümü, (1) numaradan (5) numaraya kadar olan ana hesap gruplarından; faaliyet hesapları bölümü, (6) numaralı ana hesap grubundan; bütçe hesapları bölümü, (8) numaralı ana hesap grubundan; nâzım hesaplar bölümü ise, (9) numaralı ana hesap grubundan oluşur. (7) numaralı ana hesap grubu bu Yönetmelikte yer alan

muhasebe ilke ve standartlarına aykırı olmamak şartıyla, kamu idarelerinin yönetim ve maliyet muhasebesi ihtiyaçları için kullanılır. Ana hesap grupları, aşağıda gösterildiği gibi isimlendirilir:

1. Dönen Varlıklar
2. Duran Varlıklar
3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar
4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar
5. Öz Kaynaklar
6. Faaliyet Hesapları
7. Maliyet Hesapları
8. Bütçe Hesapları
9. Nazım Hesaplar

Ana hesap gruplarından (1-5) numaralı gruplar bilanço hesapları olup, kendi içinde aşağıdaki maddelerde gösterildiği gibi hesap gruplarına ayrılır ve her bir ana hesap grubunu ilgilendiren işlemler ait oldukları hesap grubu içinde açılacak ilgili bilanço hesaplarına kaydedilir. Her bilanço hesabı ayrıca ihtiyaca göre yeteri kadar yardımcı hesaplara ayrılabilir. Faaliyet hesapları ana hesap grubunun hesap gruplarına, hesap gruplarının hesaplara ve hesapların yardımcı hesaplara ayrılması, gelir ve giderlerin ekonomik ayrımına uygun olarak bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen bilgileri verecek şekilde yapılır. Bütçe hesapları ana hesap grubunun hesap gruplarına, hesap gruplarının hesaplara ve hesapların yardımcı hesaplara ayrılması, bütçe gelir ve giderlerinin ekonomik ayrımına uygun olarak bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen bilgileri verecek şekilde yapılır. Nâzım hesaplar ana hesap grubu, kurumların ihtiyaçlarına göre sınıflandırılır. Genel yönetim muhasebesi çerçeve hesap planı aşağıdaki ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplardan oluşur:

Aktif Hesaplar
1 Dönen Varlıklar
10 Hazır Değerler
100 Kasa Hesabı
101 Alınan Çekler Hesabı
102 Banka Hesabı
103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı
104 Proje Özel Hesabı
105 Döviz Hesabı
106 Döviz Gönderme Emirleri Hesabı
107 Elçilik ve Konsolosluk Nezdindeki Paralar Hesabı
108 Diğer Hazır Değerler Hesabı
109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı
11 Menkul Kıymet ve Varlıklar
110 Hisse Senetleri Hesabı
111 Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları Hesabı

112 Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonolar Hesabı
117 Menkul Varlıklar Hesabı
118 Diğer Menkul Kıymet ve Varlıklar Hesabı

12 Faaliyet Alacakları

120 Gelirlerden Alacaklar/Alıcılar Hesabı
121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı
122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı
126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı
127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı
128 Şüpheli Alacaklar Hesabı
129 Şüpheli Alacaklar Karşılığı Hesabı

13 Kurum Alacakları

130 Dış Borcun İkrazından Doğan Alacaklar Hesabı
131 Para Piyasası Nakit İşlemleri Alacakları Hesabı
132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı
137 Takipteki Kurum Alacakları Hesabı
138 Takipteki Kurum Alacakları Karşılığı Hesabı
139 Diğer Kurum Alacakları Hesabı

14 Diğer Alacaklar

140 Kişilerden Alacaklar Hesabı

15 Stoklar

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı
151 Yarı Mamuller-Üretim Hesabı
152 Mamuller Hesabı
153 Ticarî Mallar Hesabı
157 Diğer Stoklar Hesabı
158 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı

16 Ön Ödemeler

160 İş Avans ve Kredileri Hesabı
161 Personel Avansları Hesabı
162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı
164 Akreditifler Hesabı
165 Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabı
166 Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve Akreditifler Hesabı
167 Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Avans ve Akreditifleri Hesabı

17 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri

170 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabı

18 Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları

180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı
181 Gelir Tahakkukları Hesabı

19 Diğer Dönen Varlıklar

190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı
191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı

194 Teyitsiz Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Hesabı
197 Sayım Noksanları Hesabı
198 Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı

2 Duran Varlıklar

21 Menkul Kıymet ve Varlıklar

217 Menkul Varlıklar Hesabı
218 Diğer Menkul Kıymet ve Varlıklar Hesabı

22 Faaliyet Alacakları

220 Gelirlerden Alacaklar /Alıcılar Hesabı
222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı
227 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı

23 Kurum Alacakları

230 Dış Borcun İkrazından Doğan Alacaklar Hesabı
232 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı
239 Diğer Kurum Alacakları Hesabı

24 Malî Duran Varlıklar

240 Malî Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı
241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı
242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı
248 Diğer Malî Duran Varlıklar Hesabı

25 Maddî Duran Varlıklar

250 Arazi ve Arsalar Hesabı
251 Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabı
252 Binalar Hesabı
253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı
254 Taşıtlar Hesabı
255 Demirbaşlar Hesabı
256 Diğer Maddî Duran Varlıklar Hesabı
257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı
258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı
259 Yatırım Avansları Hesabı

26 Maddî Olmayan Duran Varlıklar

260 Haklar Hesabı
263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı
264 Özel Maliyetler Hesabı
267 Diğer Maddî Olmayan Duran Varlıklar Hesabı
268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı

27 Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar

271 Arama Giderleri Hesabı
277 Diğer Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar Hesabı
278 Birikmiş Tükenme Payları Hesabı

28 Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları

280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı

281 Gelir Tahakkukları Hesabı
29 Diğer Duran Varlıklar
293 Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar Hesabı
294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddî Duran Varlıklar Hesabı
297 Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı
299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı
Pasif Hesaplar
3 Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar
30 Kısa Vadeli İç Malî Borçlar
300 Banka Kredileri Hesabı
302 Para Piyasası Nakit İşlemleri Borçları Hesabı
303 Kamu İdarelerine Malî Borçlar Hesabı
304 Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı
305 Bonolar Hesabı
306 Çıkarılmış Diğer Menkul Kıymetler Hesabı
309 Kısa Vadeli Diğer İç Malî Borçlar Hesabı
31 Kısa Vadeli Dış Malî Borçlar
310 Cari Yılda Ödenecek Dış Malî Borçlar Hesabı
32 Faaliyet Borçları
320 Bütçe Emanetleri Hesabı
322 Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı
329 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı
33 Emanet Yabancı Kaynaklar
330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı
332 Okul Pansiyonları Hesabı
333 Emanetler Hesabı
337 Mutemetlikler Cari Hesabı
338 Konsolosluk Cari Hesabı
339 Risk Hesabı
34 Alınan Avanslar
340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı
349 Alınan Diğer Avanslar Hesabı
35 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Edişleri
350 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Edişleri Hesabı
36 Ödenecek Diğer Yükümlülükler
360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı
361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı
362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı
363 Kamu İdareleri Payları Hesabı
368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı
37 Borç ve Gider Karşılıkları
372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı

379 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı
38 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları
380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı
381 Gider Tahakkukları Hesabı
39 Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar
391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı
397 Sayım Fazlaları Hesabı
399 Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı
4 Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar
40 Uzun Vadeli İç Malî Borçlar
400 Banka Kredileri Hesabı
403 Kamu İdarelerine Malî Borçlar Hesabı
404 Tahviller Hesabı
407 Çıkarılmış Diğer Menkul Kıymetler Hesabı
409 Uzun Vadeli Diğer İç Malî Borçlar Hesabı
41 Uzun Vadeli Dış Malî Borçlar
410 Dış Malî Borçlar Hesabı
42 Faaliyet Borçları
429 Diğer Faaliyet Borçları Hesabı
43 Diğer Borçlar
430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı
438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı
439 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı
44 Alınan Avanslar
440 Alınan Sipariş Avansları Hesabı
449 Alınan Diğer Avanslar Hesabı
47 Borç ve Gider Karşılıkları
472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı
479 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı
48 Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları
480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı
481 Gider Tahakkukları Hesabı
49 Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar
499 Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı
5 Öz Kaynaklar
50 Net Değer
500 Net Değer / Sermaye Hesabı
51 Değer Hareketleri
510 Nakit Hareketleri Hesabı
511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı
512 Proje Özel Hesabından Kullanımlar Hesabı
513 Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Bildirim Hesabı
519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabı

52 Yeniden Değerleme Farkları
522 Yeniden Değerleme Farkları Hesabı
54 Yedekler
540 Yasal Yedekler Hesabı
541 Statü Yedekleri Hesabı
542 Olağanüstü Yedekler Hesabı
548 Diğer Yedekler Hesabı
549 Özel Fonlar Hesabı
57 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları
570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı
58 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları
580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı
59 Dönem Faaliyet Sonuçları
590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı
591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı
6 Faaliyet Hesapları
60 Gelir Hesapları
600 Gelirler Hesabı
61 İndirim, İade ve Iskonto Hesapları
610 İndirim, İade ve Iskontolar Hesabı
63 Gider Hesapları
630 Giderler Hesabı
69 Faaliyet Sonuçları
690 Faaliyet Sonuçları Hesabı
7 Maliyet Hesapları
8 Bütçe Hesapları
80 Bütçe Gelir Hesapları
800 Bütçe Gelirleri Hesabı
805 Gelir Yansıtma Hesabı
81 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İade Hesapları
810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabı
83 Bütçe Gider Hesapları
830 Bütçe Giderleri Hesabı
833 Bütçeden Mahsup Edilecek Ödemeler Hesabı
834 Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabı
835 Gider Yansıtma Hesabı
89 Bütçe Uygulama Sonuçları
895 Bütçe Uygulama Sonuçları Hesabı
9 Nâzım Hesaplar
90 Ödenek Hesapları
900 Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı
901 Bütçe Ödenekleri Hesabı
902 Bütçe Ödenek Hareketleri Hesabı
903 Kullanılacak Ödenekler Hesabı

904 Ödenekler Hesabı
905 Ödenekli Giderler Hesabı
906 Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak Ödenekler Hesabı
907 Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler Hesabı

91 Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları

910 Teminat Mektupları Hesabı
911 Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı
912 Kişilere Ait Menkul Kıymetler Hesabı
913 Kişilere Ait Menkul Kıymet Emanetleri Hesabı

92 Taahhüt Hesapları

920 Gider Taahhütleri Hesabı
921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı

93 Verilen Garanti Hesapları

930 Verilen Garantiler Hesabı
931 Verilen Garantiler Karşılığı Hesabı

İhtiyaç duyulduğunda yeni hesaplar açmaya, hesapların adlarını ve kodlarını belirlemeye, Maliye Bakanlığı yetkilidir. Ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplara ilişkin açıklamalar bu Yönetmeliğin 45 ila 109'uncu maddelerinde yapılmıştır.

ÇEŞİTLİ HİZMET ALIMLARI BEDELLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 46'ncı maddesine göre; ihale veya doğrudan temin usulüyle yapılan bakım, onarım, danışmanlık, araştırma ve geliştirme, muhasebe, anket, temizlik, tarımsal mücadele, ağaçlandırma, erozyon kontrolü, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, kurs, koruma ve güvenlik, sigorta, etüt ve proje, harita ve kadastro, plan, imar uygulama, basım ve yayım, fotoğraf, film alımları, bilgisayar hizmet alımları (Gayri maddî hak olarak alınan yazılım ve donanımlar hariç) ve benzeri hizmet alımlarına ilişkin giderlerin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Taahhüt dosyası. **B -** Fatura (Sigorta giderlerinin ödenmesinde sigorta poliçesi veya zeyilname). **C -** Hizmet İşleri Hak Ediş Raporu (Örnek 4).

ÇEVRE KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *09.08.1983 tarih ve 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ÇEVRE TEMİZLİK VERGİSİ: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalardan alınan vergi.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B -Uzmanlara Ek Ödeme:** 01.05.2003 tarih ve 4856 sayılı Kanunun 35'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; Çevre ve

Orman Bakanlığında, çevre ve orman uzmanı ile çevre ve orman uzman yardımcısı kadrolarında fiilen çalışan personele ayrıca, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil), aşağıda belirtilen oranlarını geçmemek koşuluyla, Çevre ve Orman Bakanının belirleyeceği usul, esas ve miktarlar üzerinden her ay ek ödemede bulunulur. Bu ödemeden damga vergisi dışında herhangi bir vergi ve kesinti yapılamaz:

Unvanı	Derecesi	Ek Ödeme Oranı (%)
Çevre ve orman uzmanı	1	90
Çevre ve orman uzmanı	2	85
Çevre ve orman uzmanı	3	80
Çevre ve orman uzmanı	4	75
Çevre ve orman uzmanı	5	70
Çevre ve orman uzmanı	6	65
Çevre ve orman uzmanı	7	60
Çevre ve orman uzmanı yrd	-	50

Ek ödemelerde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır. **C - Uygulanmayacak Hüküm:** 31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanuna, 24.05.2000 tarih ve 4569 sayılı Kanunla eklenen ek 6'ncı maddeye göre; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun ek 9'uncu maddesi hükümleri, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğüne bağlı döner sermaye işletmeleri hakkında uygulanmaz. Maddenin "1050 sayılı Kanunun uygulanmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **D - Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *18.12.1953 tarih ve 6200 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **E - Orman Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Orman Kanununun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **F - Orman Kadastro Komisyonları ve Amenajman Heyetlerine Ödemeler:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Orman Kanununun ilgili hükümleri için bk. Orman Kadastro Komisyonları ve Amenajman Heyetlerine Ödemeler.* **G - Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödeme:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler.* **H - Uygulanmayacak Hükümler:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **İ - Çevre ve Orman Bakanlığınca Afetzedeler İçin Yer Tahsisi:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **J - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Zam ve*

Tazminatlar. **K - Tayın Bedeli Verilmesi:** *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.* **L - Çevre Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *09.08.1983 tarih ve 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **M - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **N - Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *383 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **O - Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **P - Kara Avcılığı Kanunu Hükümleri:** *01.07.2003 tarih ve 4915 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kara Avcılığı Kanunu Hükümleri.* **R - Yedi Yıla Kadar Gelecek Yıllara Yaygın Hava Aracı Kiralanması:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.* **S - Hayvanları Koruma Kanununa Göre İlgili Kuruluşlara Malî Destek:** *24.06.2004 tarih ve 5199 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hayvanları Koruma Kanununa Göre İlgili Kuruluşlara Malî Destek.*

ÇİFTÇİ MALLARININ KORUNMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜ: 02.07.1941 tarih ve 4081 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre; tarım alanları arasında başıboş yakalanıp da on beş gün içinde sahipleri tarafından alınmayan hayvanlar koruma ve ihtiyar meclisi tarafından uygun görülecek bir pazar yerinde müzayede ile satılır ve keyfiyet bir zabıt ile tespit olunur. Artırmada 2490 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz. Sahibi bilinmeyen hayvanlar için her yerin örf ve âdetine göre ilan yapılır. Bu hayvanlar için sarf edilen iaşe ve muhafaza masraflarıyla yapılacak diğer masraflar satış bedelinden düştükten sonra bakiyesi bir yıl süreyle emaneten saklanır. Satış bedeli bu süre içinde müracaat edilip alınmadığı takdirde koruma sandığına irat kaydolunur. Maddede adı geçen 2490 sayılı Kanun, 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.

ÇİFTÇİNİN DESTEKLENMESİ: *12.06.1987 tarih ve 3380 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımın Teşviki ve Çiftçinin Desteklenmesi.*

ÇİFT TARAFLI KAYIT SİSTEMİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 17'nci maddesine göre; bu Yönetmelik kapsamına dâhil kamu idarelerinin her türlü muhasebe işlemi, çift taraflı kayıt sistemine göre kaydedilir. Bir hesaba borç veya alacak kaydedilen tutar, başka hesap ya da hesaplara alacak veya borç kaydedilir.

ÇOCUK YARDIMI: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile Yardımı Ödeneği.*

ÇOĞUNLUK: Sayı üstünlüğü, ekseriyet.

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı

içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

D

DAİMÎ GÖREV HARCIRAHININ BAŞLANGICI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre, daimi vazife harcırahının başlangıcı şöyledir: **A -** Naklen veya değişiklikle başka bir mahalle gönderilenlere, bu tayinleri sırasında izinli olarak başka bir mahalde bulunsalar dahi, eski memuriyetleri mahallinden itibaren harcırah verilir. **B –** Geçici vazife ile veya vekâleten bir yerde bulundukları sırada aslî vazife mahalli değişenlere, eski memuriyetleri mahallinden itibaren harcırah verilir.

DAİMÎ VEYA GEÇİCİ GÖREV HÂLİNDE YOLDA VEYA GÖREVE BAŞLAMADAN VEFAT EDENLERİN HARCIRAHI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre; daimî veya geçici bir vazife ile bir tarafa gönderilenler yolda veya yeni vazife mahallinde işe başlamadan vefat ettikleri takdirde, ölüm mahalline kadar olan harcırahları hesap ve buna peşinen ödenmiş ve geri alınması kısmen veya tamamen imkânsız bulunmuş olan nakil vasıtaları bilet ücretleri ilave olunur. Bu suretle tahakkuk edecek istihkak, verilmiş olan avanstan ziyade ise fazlası ödenir, noksan ise farkı geri alınmaz. Ancak geçici vazife ile yabancı memleketlere gönderilenlerden vefat edenlerin bu suretle kendilerinde bırakılacak fark, bunların bu Kanuna göre hak ettikleri dış yevmiyelerin on günlük tutarından fazla olamaz.

DAİRE: Kamu hizmetini, işlemlerini veya yetki sahasını göstermek üzere tüzel kişilik olarak veya tüzel kişilik olmaksızın ikinci derecedeki taksimat parçası. Maliye dairesi, tapu dairesi, mahkemenin yargı dairesi, seçim dairesi gibi. Konut amaçlı kullanılan apartmanlarda, bağımsız bölümlerden her biri.

DALGIÇLARA ÖDENECEK TAZMİNAT: *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.*

DALIŞ TAZMİNATININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

DAMGA PULU: *bk. Pul.*

DAMGA VERGİSİ, DAMGA RESMİ: 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu gereğince, özel kanununda yazılı olan ve ihtiyaç için ibraz edilecek nitelikte hazırlanan her çeşit evrak ve senetlere pul yapıştırılmak veya makbuzla tahsil suretiyle tahsil edilen ve evrakın niteliğine göre maktu veya nispî olarak alınan vergi.

DANIŞMAN: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

DANIŞMANLIK HİZMET İHALELERİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

DANIŞTAY İLE SAYIŞTAY KARARLARI ARASINDAKİ UYUŞMAZLIK HÂLİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanuna, 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla eklenen ek 3'üncü maddeye göre; vergi, benzeri malî yükümlülükler ve ödevlere ilişkin bir işlem dolayısıyla aynı mevzuatın yorumunda, Sayıştayın ve Danıştayın kesinleşmiş kararları arasında uyuşmazlık bulunduğu hakkında, 63'üncü maddede belirtilen ilgililerin 74'üncü maddedeki usul ve esaslar dairesinde başvuruları üzerine uyuşmazlığın bulunduğu tespit edilirse, Sayıştay kararı yargılamanın iadesi yoluyla görüşülerek uyuşmazlık Danıştay kararı doğrultusunda giderilir. Uyuşmazlığın bulunmadığı hakkındaki Sayıştay kararına karşı 63'üncü maddede belirtilen ilgililerce Danıştaya başvurulduğu takdirde, bu hususa ilişkin Danıştay kararına uyulur. Uyuşmazlığın mevcut olmadığı tespit edilinceye kadar, Sayıştay ilamının yerine getirilmesi durdurulur. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 29.10.2005 tarih ve 5428 sayılı Kanunla değişik 160'ıncı maddesine göre; vergi, benzeri malî yükümlülükler ve ödevler hakkında Danıştay ile Sayıştay kararları arasındaki uyuşmazlıklarda, Danıştay kararları esas alınır.

DANIŞTAYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçesi: 06.01.1982 tarih ve 2575 sayılı Kanunun 93'üncü maddesine göre, Danıştay genel bütçe içinde kendi bütçesiyle yönetilir. Bütçenin ita amiri Danıştay Başkanıdır. Muhasebe işleri Danıştay nezdinde kurulacak muhasebe teşkilatı tarafından yürütülür. Yasama Meclisindeki bütçe görüşmelerinde Danıştayı, Başkan veya görevlendireceği kimse temsil eder. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Başkan, Başsavcı ve Üyelerin Aylıkları, Ödenekleri ve Diğer Malî Hakları:** 2575 sayılı Kanunun 64'üncü maddesine göre; Danıştay Başkanı, Danıştay Başsavcısı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyelerine aylık, ödenek, malî, sosyal ve diğer özlük hakları bakımından sırasıyla Yargıtay Birinci Başkanı, Cumhuriyet Başsavcısı, birinci başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri hakkındaki kanun hükümleri uygulanır. *Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili olarak 24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri. 270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı.* Bu iki düzenleme karşısında, maddenin işlerliği kalmamıştır. **C - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **D - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **E - Danıştay Meslek Mensuplarının Devlet Memurları Kanunundan Ayrı Özel Kanun Hükümlerine Tabi Olması:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* **F - Danıştay ile Sayıştay Kararları**

Arasındaki Uyuşmazlık Hâli: *2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi. 21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Danıştay ile Sayıştay Kararları Arasındaki Uyuşmazlık Hâli.* **G - Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **H - Danıştay Meslek Mensupları ile Danıştayda Görevli İdarî Yargı Hâkim ve Savcılara Yol Gideri, Tazminat ve Gündelik Ödenmesi:** *06.01.1982 tarih ve 2577 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İdarî Yargı Mensuplarına Yol Gideri, Tazminat ve Gündelik Ödenmesi.* **İ - Askerî Yargı Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargı Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **J - Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* **K - Kamulaştırma Kanunu Gereğince İdarî Uyuşmazlığın Çözümü:** *04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi.* **L - Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **M - Yüksek Hâkimlik Tazminatı:** *270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı.* **N - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **O - Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **P - Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **R - Büyükşehir İlçe ve İlk Kademe Belediye Bütçeleriyle İlgili Hüküm:** *10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler.* **S - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

DARP,-BE: Dövme, vurma.

DARPHANE: Madenî paraların basıldığı yer.

DARPHANE VE DAMGA MATBAASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN DÖNER SERMAYESİ: 234 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16'ncı maddesine göre, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü Döner Sermayesi; Hazine Müsteşarlığı bütçesine konulacak ödenekler ile Hazinece yapılacak aynî yardımlar, kuruluş çalışmalarından elde edilecek gelirden, bağış ve yardımlardan oluşur. Bağış ve yardımlar, tahsis olunan sermaye ile sınırlı olmaksızın sermayeye ilave olunur. Döner sermayeden

elde edilen ve her yıl sonunda kullanılmayan gelir tahsis olunan sermayenin iki katına ulaşıncaya kadar döner sermayeye eklenir. Ödenmiş sermaye, tahsis edilen sermayenin iki katına ulaştıktan sonra kârlar, ilgili takvim yılını takip eden Mart ayı sonuna kadar gelir kaydedilmek üzere ilgili saymanlığa yatırılır. Zamanında yatırılmayan kârlar, ilgililerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Genel Müdürlük bu döner sermayeden görevlerin yerine getirilmesi amacı ile gerek duyulacağı harcamaları yapmaya yetkilidir. Ancak görevlerin yerine getirilmesi amacı ile gerek duyulacak makine ve demirbaş alımı, bina ve tesis yapımı ile ilgili olarak bu döner sermayeden yapılacak harcamalar için Hazine Müsteşarlığından izin alınır. Her malî yılın bitiminden itibaren üç ay içinde hazırlanacak bilanço ve ekleri ile bütün gelir ve gider belgeleri denetim için Sayıştaya, bilanço ve eklerin onaylı birer örneği de Maliye Bakanlığına gönderilir. Döner sermayeden yapılacak her türlü harcama 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümlerine ve Sayıştayın tescil ve vizesine tabi değildir. Maddenin "tabi olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

DARPHANE VE DAMGA MATBAASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN GÖREVLERİ: 08.06.1984 tarih ve 234 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesine göre, Genel Müdürlüğün görevleri şunlardır: **A -** Madenî ufaklık para ve madenî hatıra paraları basmak ve dağıtmak. **B -** Cumhuriyet altın sikkeleri ile cumhuriyet ziynet altınlarını basmak. **C -** Resmî kuruluşlarca hatıra madalyonu mahiyetinde olmayıp belirli amaçlarla belirli kişilere dağıtılan madalyaları imal etmek. **D -** Kıymetli madenlerden ve taşlardan mamul süs ve ziynet eşyalarının kontrollerini yapmak, ticaretini düzenlemek amacı ile standartlar tespit etmek. **E -** Resmî mühürleri imal etmek ve resmî mühür sicilini tutarak resmî mühür beratlarını tanzim etmek. **F -** Hazinenin para, madalyon ve madalya arşivini oluşturmak. **G -** Her çeşit harç, damga ve ceza evleri yapı pullarını ve değerli kâğıtları basmak, bastırmak, dağıtmak. **H -** Hazine Müsteşarlığınca verilecek diğer görevleri yapmak.

DARPHANE VE DAMGA MATBAASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. *Ayrıca bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **B - Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Döner Sermayesi:** *234 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Döner Sermayesi.* **C - Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Görevleri:** *08.06.1984 tarih ve 234 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk.*

Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Görevleri. **D - Değerli Kâğıtları Basmak, Bastırmak ve Dağıtmak Görevi:** *08.06.1984 tarih ve 234 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Değerli Kâğıtlar Kanunu Hükümleri.* **E - Hazine Müsteşarlığının Görevleri:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **F - Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **G - Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi:** *Pul ve Değerli Kâğıtların Bayiler ve Yetkili Memurlar Vasıtası ile Sattırılmasına ve Bayilere Satış Aidatı Verilmesine Dair Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi.* **H - Menkul Kıymetler ve Varlıklar:** *Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Menkul Kıymetler ve Varlıklar.*

DAVA: Anlaşmazlığın veya alacak ve talep hakkının mahkemeye aksini icap ettiren esas iddia.

DAVALARDA PARASAL SINIRLAR: *26.10.1988 tarih ve 3484 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi.*

DAVA VEKİLİ: Avukatlık sıfatını haiz olmayan ve kanuna göre elde edilmiş bir ehliyetnameye dayanarak belirli miktar avukattan az olan yerlerde, avukat hukukuna sahip olan ve baroya kaydedilmemiş olmakla beraber meslekî fiillerinden dolayı mahallin en yüksek dereceli hâkiminin gözetim ve denetimine tabi kimse.

DAYANIKLI TAŞINIRLAR: *bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.*

DEF,-F'İ: Taraflardan birinin, özellikle davalının kendisine karşı açılan davada edadan kurtulmak için başvurduğu her türlü vasıta. Hasım tarafın iddiasına, yeni maddî ve hukukî sebepler ileri sürülerek yapılan itiraz. Zaman aşımı, ödeme, butlan gibi.

DEFTERDAR: Bulundukları ilde Maliye Bakanlığının en büyük memuru. İlde bulunan en büyük maliye memuru. Maliye Bakanlığının il müdürü. 178 sayılı Kanun hükmünde Kararnameye, 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 11'inci maddeye göre; defterdar, bulunduğu ilde Maliye Bakanlığının en büyük memuru ve il ve bağlı ilçeler teşkilatının amiri olup, işlemlerin kanun hükümlerine göre yürütülmesi, denetlenmesi, merkez ve taşradan sorulan soruların cevaplandırılması, kanuna aykırı hareketi görülenler hakkında takibatta bulunulması, atamaları ile ait merkez ve bağlı ilçeler maliye memurlarının sicillerinin tutturulması ile görevli ve sorumludur. Gerek görülen yerlerde defterdara yeterli sayıda yardımcı verilir. İl ve ilçe birimlerini defterdar adına kontrol etmek üzere defterdar emrine denetmenler verilebilir.

DEFTERDARLIK,-ĞI: Maliye Bakanlığının ildeki en büyük birimi. Türkiye'de bakanlıkların örgütlenme biçimine göre, Maliye Bakanlığının il

müdürlüğü. 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 05.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Kanunla değiştirilen ek 12'nci maddeye göre; defterdarlık birimleri, defterdarın yönetimi altında, muhasebat, millî emlak ve muhakemat birimleri ile personel müdürlüğünden oluşur. Büyükşehir belediye sınırları içinde ayrıca ilçe teşkilatının, il merkezlerindeki ilçe malmüdürlükleri dışındaki birimleri, doğrudan doğruya defterdarlığa bağlıdır.

DEFTERDARLIKLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi: *20.06.1938 tarih ve 3468 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi.* **B - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **C - Ek Gösterge:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **D - Defterdar:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Defterdar.* **E - Defterdarlık:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Defterdarlık.* **F - Defterdarlık Muhasebat Birimleri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Defterdarlık Muhasebat Birimleri.* **G - Muhasebe Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Müdürlüğü.* **H - Saymanlık Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Saymanlık Müdürlüğü.* **İ - Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi:** *Pul ve Değerli Kâğıtların Bayiler ve Yetkili Memurlar Vasıtası ile Sattırılmasına ve Bayilere Satış Aidatı Verilmesine Dair Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi.* **J - Muhasebe Denetmeni:** *Muhasebat Genel Müdürlüğü Muhasebe Denetmenleri Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Denetmeni.* **K - Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **L - Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

DEFTERDARLIK MUHASEBAT BİRİMLERİ: 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 17'inci maddeye göre; muhasebat birimleri, muhasebe müdürlükleri, saymanlık müdürlükleri ve malmüdürlüklerinden oluşur. *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Malmüdürlüğü. Muhasebe Müdürlüğü. Saymanlık Müdürlüğü.*

DEFTER DEĞERİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

DEĞER HAREKETLERİ (51): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 88'inci maddesine göre; bu hesap grubu, aynı bütçeli muhasebe birimleri arasındaki nakit ve nakit dışı değer hareketlerine ait işlemlerin izlenmesi için kullanılır. Değer hareketleri, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

510 Nakit Hareketleri Hesabı
511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı
512 Proje Özel Hesabından Kullanımlar Hesabı
513 Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Bildirim Hesabı
519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabı

510 Nakit Hareketleri Hesabı: Bu hesap, gerek tek hazine hesabı sistemine dâhil gerekse tek hazine hesabı sistemi dışında kalan muhasebe birimlerince, nakit fazlası olarak veya diğer muhasebe birimlerine nakit ihtiyacı olarak gönderilen paraların izlenmesi için kullanılır. **511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı:** Bu hesap, aynı bütçeli kamu idaresi muhasebe birimlerinin birbirlerine gönderdikleri para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılır. **512 Proje Özel Hesabından Kullanımlar Hesabı:** Bu hesap, dış finansman kaynağı tarafından proje özel hesabına aktarılan dış proje kredilerine ilişkin kullanım bilgilerinin Devlet Borçları Muhasebe Birimi ve ilgili kurum muhasebe birimlerince izlenmesi için kullanılır. **513 Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Bildirim Hesabı:** Bu hesap, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince, hazine hesaplarına intikal ettirilmeksizin, dış finansman kaynağından doğrudan kullanılan dış proje kredilerinden, ilgili kurum muhasebe birimlerince teyit edildiği bildirilen tutarların, Devlet Borçları Muhasebe Birimi ve ilgili kurum muhasebe birimlerince izlenmesi için kullanılır. **519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabı:** Bu hesap, bu grup içindeki hesapların yıl sonunda kalan bakiyelerinin izlenmesi için kullanılır.

DEĞERLİ KÂĞITLAR: *21.02.1963 tarih ve 210 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Değerli Kâğıtlar Kanunu Hükümleri.*

DEĞERLİ KÂĞITLAR KANUNU HÜKÜMLERİ: A - Değerli Kâğıtlar: 21.02.1963 tarih ve 210 sayılı Kanunun 21.11.1980 tarih ve 2343 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre, bu Kanuna bağlı tabloda yazılı kâğıtlar ve belgeler "değerli kâğıt" sayılır. Bu Kanunun kapsamına giren veya diğer kanunlarla kapsama alınacak olan değerli kâğıtların basımı, dağıtımı ve bedellerinin tahsili ile ilgili usul ve esasları ve bu kâğıtların bedellerini tespite Maliye Bakanlığı yetkilidir. Bu hüküm gereğince; değerli kâğıtların bedelleri, Maliye Bakanlığınca her yıl yeniden belirlenerek Resmî Gazete'de, Değerli Kâğıtla Kanunu Genel Tebliği ile yayımlanmaktadır. **B – Kâğıtları Kullanma Mecburiyeti:** 210 sayılı Kanunun 30.12.2004 tarih ve 5281 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre, değerli kâğıtların ilgili bulundukları işlemlerde

kullanılması mecburîdir. **C - Değerli Kâğıtların Hazırlanması ve Satılması:** 210 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; değerli kâğıtlar, ilgili bakanlık ve dairelerin mütalaası alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca hazırlanır ve bastırılır. Bu kâğıtların Maliye Bakanlığının muvafakati ile, ilgili bakanlık ve daireler tarafından hazırlanıp bastırılması mümkündür. Değerli kâğıtlar mal sandıklarınca veya Maliye Bakanlığınca tayin edilecek yerlerde satılır. Maddeye, 26.11.1999 tarih ve 4481 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince, çekler ilgili bankalarca bastırılır ve satılır. Satılan çeklerin, (Genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyelere verilen çekler hariç) değerli kâğıt bedelleri, bankalarca her ayın yedinci günü akşamına kadar ilgili mal sandıklarına ödenir. **D - Değerli Kâğıtların Bedeli:** 210 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; değerli kâğıtlar ilgililere, bu Kanuna bağlı tabloda gösterilen bedeller karşılığında satılır. **E - Değerli Kâğıt Yerine Adi Kâğıt Kullanılması:** 210 sayılı Kanunun 30.12.2004 tarih ve 5281 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre; bu Kanunda yazılı noter kâğıtları yerine adi kâğıt kullanılması hâlinde, bu evraka ait değerli kâğıt bedeli noterlerce tahsil edilir. Bu mecburiyete uymayan noterlerden, birinci fıkraya göre tahsil edilecek bedelin üç katı tutarında ceza alınır. **F – Kâğıtları Basma ve Dağıtım Görevinde Son Durum:** 234 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesinin (g) bendi gereğince; değerli kâğıtları basmak, bastırmak ve dağıtmak görevi Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne aittir. **G – Değerli Kâğıtlar Tablosu:** 210 sayılı Kanunun 04.12.1985 ve 3239 sayılı Kanun, 26.11.1999 tarih ve 4481 sayılı Kanun ve 30.12.2004 tarih ve 5281 sayılı Kanunla değişik Değerli Kâğıtlar Tablosunda yer alan kâğıtlar şunlardır: **1.** Noter kâğıtları: **a)** Noter kâğıdı. **b)** Beyanname. **c)** Protesto, vekâletname, resen senet. **2.** Pasaportlar. **3.** Yabancılar için ikamet tezkereleri. **4.** Nüfus cüzdanları. **5.** Aile cüzdanları. **6.** Sürücü belgeleri. **7.** Sürücü çalışma belgeleri (Karneleri). **8.** Motorlu araç trafik belgesi. **9.** Motorlu araç tescil belgesi. **10.** İş makinesi tescil belgesi. **11.** Banka Çekleri.

DEĞER PAHA: Bir şeyin para ile ölçülebilen değeri, rayiç bedeli.

DEĞER VE MİKTAR DEĞİŞİMLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 31'inci maddesine göre; varlık ve yabancı kaynakların değerlemeye tabi tutulmaları sonucunda, fiyat değişmelerinden dolayı ortaya çıkan artış ve azalışlar değer değişimi; borçların, alacakların veya varlıkların hacim, sayı gibi miktarlarında meydana gelen ve kamu idarelerinin inisiyatifi dışında ortaya çıkan artış ve azalışlar ise miktar değişimidir. Bu şekilde ortaya çıkan kazanç ve kayıplar ilgisine göre öz kaynaklar ana hesap grubunda açılan hesaplara veya gelir ve gider hesaplarına kaydedilir. Bu şekillerde ortaya çıkan kazanç ve kayıpların öz kaynakları nasıl etkilediği bilançonun dipnotlarında açıklanır.

DELALET ETMEK: Yol göstermek, göstermek, anlatmak, demeye gelmek. Belirtmek.

DELİL: Uyuşmazlığa neden olan fiilî veya hukukî olayın olduğuna veya olmadığına hâkimin kanaatini çekmek için, usul hukukun kullanılmasına izin verdiği ispat vasıtası. Beyyine. İspat vasıtası. Sübut sebepleri. Esbab-ı sübutiye. Sübut vasıtası. Belge, vesika, hüccet.

DEMİRBAŞ ALIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Tüketim Mal ve Malzemeleri, Demirbaş, Makine, Teçhizat ve Taşıt Alım Giderlerinin Ödenmesi.*

DEMİRBAŞ BAKIM VE ONARIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Makine, Teçhizat, Taşıt, Demirbaş Bakım ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi.*

DEMİRBAŞ EŞYA: Kira sözleşmesinde, kiracıya teslim edilen taşınır mallar. Bunlar, kira dönemi sonunda, kiralayana teslim edilir veya bedeli nakden ödenir. Bir yerde kullanılan, bir yere kayıtlı olan, bir görevliden öbürüne teslim edilen eşya.

DEMİRBAŞLAR: *bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.*

DENETİMLİ SERBESTLİK VE YARDIM İLE KORUMA HİZMETLERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 03.07.2005 tarih ve 5402 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre, denetimli serbestlik ve yardım ile koruma hizmetlerini yürütmek üzere bu Kanun ile oluşturulan taşra teşkilatında görevli Devlet memurları; hizmet sınıfı, unvan ve derecelerine göre ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde görev yapan emsallerine 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152'nci maddesi uyarınca ödenen zam ve tazminatlardan yararlanırlar. Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Danışma Kurulunun toplantılarına katılan üyelere, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre harcırah ödenir. Denetimli serbestlik ve yardım ile koruma hizmetleri için Adalet Bakanlığı bütçesine yeterli ödenek konulur. Bu hizmetlerde çalışan gönüllülere, talepleri üzerine fiilen çalıştıkları her gün için ulaşım ve iaşe giderleri karşılığı olarak yapılacak günlük ödeme tutarı ve tüm gönüllülere ödeme yapılabilecek yıllık toplam gün sayısı bütçe kanunlarıyla belirlenir. Bu ödemelerden herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Bu hususlar, her yıl merkezî yönetim bütçe kanununa ekli (K) Cetvelinde tespit edilmektedir.

DENİZALTICILARA ÖDENECEK TAZMİNAT: *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.*

DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Bütçeye Gelir Kaydı:** *491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **C – Personele**

Fazla Çalışma Ücreti: 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 16.12.1999 tarih ve 4490 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci maddeye göre; mevcut statüsü devam ettiği sürece, Denizcilik Müsteşarlığı teşkilatında fiilen çalışan personele Başbakanlık merkez teşkilatında çalışan personele ödenmekte olan fazla çalışma ücreti, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak, aynı esas ve usullere göre ödenir. *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **D – Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 16.12.1999 tarih ve 4490 sayılı Kanunla eklenen ek 3'üncü maddeye göre; Denizcilik Müsteşarlığında Müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdür, 1'inci hukuk müşaviri, genel müdür yardımcısı, müsteşarlık müşaviri, daire başkanı, hukuk müşaviri, bölge müdürü, bölge müdür yardımcısı, gemi söryev kurulu başkanı, liman başkanı, gemi söryev kurulu uzmanı, denizcilik uzmanı, şube müdürü, uzman, mühendis, kaptan, istatikçi, matematikçi, fizikçi, biyolog, mütercim, çözümleyici, programcı ve denizcilik uzman yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın Maliye Bakanlığının da görüşü alınarak, sözleşmeli personel istihdam edilebilir. Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ile her çeşit ödemeler, en yüksek Devlet memurunun aldığı maaş, ikramiye, fazla mesai, tazminat, yan ödeme ve benzeri parasal ödemeler toplamını geçmeyecek şekilde Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **E – Uygulanmayacak Hükümler:** 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 602 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 4'üncü maddeye göre, Türk boğazlar bölgesinde ve diğer kıyılarımızda; gemiler, tankerler ve her türlü deniz aracı ile tersaneler ve kıyı tesislerinde meydana gelen yangın ve kaza hâlleri ile doğal afetlerde denizde seyir güvenliğini sağlamak ve çevre kirliliğini önlemek, bu hâllerin karada sebep olabileceği yıkım ve zararları engellemek amacıyla; deniz ulaştırması, liman ve tersane hizmetlerinin planlanmasına yönelik faaliyet gösteren tüm kamu kuruluşları ile özel kuruluşların faaliyetlerinin düzenlenmesi, koordinasyonu, sevk ve idaresi, krize neden olan olayların başlangıcından neticelerinin ortadan kalktığının idarece belirlenmesine kadar geçecek süre içerisinde Denizcilik Müsteşarlığının görev ve yetkisindedir. Müsteşarlık, bu görev ve yetki doğrultusunda, krizi yaratan olayların önlenmesi, ortadan kaldırılması veya kamu yararı ve millî menfaatlere uygun olarak sona erdirilmesi amacıyla; 10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin (ı) bendi hükmü uyarınca acil durum yönetimine geçildiği hâllerde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın eleman, malzeme ve her türlü kara, deniz ve hava aracını temin eder veya ettirir, alınacak mal ve hizmetlerin bedelini

belirler, ödemeleri yapar veya yaptırır. Maddenin "tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **F - Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu ve Denetim Ücretleri:** 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 02.03.2005 tarih ve 5310 sayılı Kanunla eklenen ek 11'inci maddeye göre, Denizcilik Müsteşarlığında Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu oluşturulmuştur. Kurul tarafından denetlenecek özel kuruluşlar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca, denetim için denetimin niteliğine göre belirlenecek ücret bütçeye gelir yazılmak üzere Denizcilik Müsteşarlığının saymanlık hizmetini yapan saymanlık hesabına yatırılır. Kurul tarafından yapılacak harcamalar ile Kurul üyeleri ve denetçilerin ücretleri bu amaçla bütçeye konulan ödenekten karşılanır. Başkan ve Kurul üyelerine, ayda dörtten fazla olmamak üzere her toplantı günü için 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir. **G - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **H – Yapım İhalelerindeki Yetkisi:** *491 sayılı Kanun Hükmüne Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yapım İhalelerinde Yetki.* **İ - Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **J - Türk Uluslararası Gemi Sicili Harçlarından Gelir Kaydı:** *16.12.1999 tarih ve 4490 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

DENİZ İŞ KANUNUNA GÖRE ÇALIŞTIRILANLARA YAPILAN ÖDEMELERİN BANKA ARACILIĞIYLA YAPILMASI: *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması.*

DENİZLERDE VE YURT DÜZEYİNDE GÖRÜLEN PATLAYICI MADDE VE ŞÜPHELİ CİSİMLERE UYGULANACAK ESASLARA İLİŞKİN KANUN GEREĞİNCE VERİLEN İKRAMİYELERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

DENİZ TİCARET ODALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. *Ayrıca bk. Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle İlgili Hükümler.*

DENK BÜTÇE: *bk. Bütçe Dengesi.*

DEPOZİTO: *bk. Muvakkat Teminat.*

DERÇ: Sokma, arasına sıkıştırma, toplama.

DERECE AYLIĞI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla değişik 150'nci maddesine göre; derece aylığı, 36'ncı maddede yer alan sınıflara ait genel gösterge tablosundaki derecelerin her birinin muhtevi bulunduğu yatay kademe aylıklarını topluca ifade eder.

DERECE DEĞİŞİKLİĞİNDE AYLIĞA HAK KAZANMA: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 5 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 12.02.1982 tarih ve 2595 sayılı Kanunla değişik 167'nci maddesine göre; derece yükselmesinde veya daha aşağı derecelere atamada memur, yükseldiği veya atandığı derecenin görevine başladığı tarihi takip eden ay başından itibaren bu derecenin 161'inci maddeye göre kazandığı kademe aylığını alır. Ancak, yürütülmekte olan görevin niteliğinde bir değişme olmaması hâlinde derece yükselmesine ilişkin onayın geçerlilik tarihini takip eden ay başından itibaren bu derecenin 161'inci maddeye göre kazandığı kademe aylığını alır.

DERECE DEĞİŞİKLİĞİNDE VERİLECEK AYLIK: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 12.02.1982 tarih ve 2595 sayılı Kanun ve 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 161'inci maddesine göre, derece yükselmesi veya daha aşağı bir dereceye atama hâlinde; **A -** Bulunduğu dereceden yukarı derecelere atanan memur; **1.** 68'nci maddenin (B) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yeni girdiği derecenin ilk kademe göstergesine, **2.** Yeni girdiği derecenin ilk kademe göstergesi evvelce iktisap ettiği göstergeden düşük ise, iktisap ettiği göstergeye eşit olan kademenin göstergesine, tekabül eden aylığı alır. Alt derecede eşit göstergeli kademede geçirilen süre dikkate alınır. **B -** Kazanılmış hak aylık derecelerinden daha aşağı bir dereceye atanan memur, kazanılmış hak aylık dereceleri saklı kalmak kaydıyla, **1.** Atandığı derecede eski derecesinde almakta olduğu kademe göstergesine, **2.** Atandığı derecede eşit gösterge yok ise, eski göstergesine en yakın kademenin göstergesine, tekabül eden aylığı alır.

DERECELERİN İLK VE EN YÜKSEK KADEME AYLIKLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla değişik 151'inci maddesine göre; gösterge tablosunda yer alan derecelerden her birindeki birinci kademe göstergesine tekabül eden miktar, o derecenin ilk kademe aylığını; aynı derecenin son kademe göstergesine tekabül eden miktar da, o derecenin en yüksek kademe aylığını gösterir.

DERECE YÜKSELMELERİNDE YÜKSELME ŞARTLARI, ONAY MERCİİ VE DERECE YÜKSELMESİ YAPAMAYANLAR: A – Onay Mercii: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 66'ncı maddesine göre, derece yükselmesinde onay mercii atamaya yetkili amirdir. Onay mercileri

kademe ilerlemeleri ile ilgili yetkilerini devredebilirler. Bakanlar Kurulu kararı veya ortak kararla atanmış olanların görev değişikliği niteliğinde olmayan derece yükselmeleri, ilgili bakanın veya yetkili kıldığı makamın onayı ile olur. Üst derece kadroya atanmış olup da, kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık dereceleri daha aşağıda bulunanların (45inci maddeye göre kadro karşılık gösterilmek suretiyle yapılan atamalar hariç) kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükseltilmeleri için bu durumun devam ettiği sürece, yukarıdaki fıkralarda belirtilen onaya gerek yoktur. **B - Kadrosuzluk Sebebiyle Derece Yükselmesi Yapamayanların Aylıkları:** 657 sayılı Kanunun 243 ve 631 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 67'nci maddesine göre; diğer şartları taşımakla birlikte üst derecelerde kadro olmadığı için derece yükselmesi yapamayan memurların kazanılmış hak aylıkları, öğrenim durumları itibarıyla yükselebilecekleri dereceyi aşmamak şartıyla işgal etmekte oldukları kadroların üst derecelerine yükseltilir. **C - Derece Yükselmesinin Usul ve Şartları:** 657 sayılı Kanunun 12.02.1982 tarih ve 2595 sayılı Kanun, 199, 241 ve 375 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 68'inci maddesine göre; derece yükselmesinin usul ve şartları şöyledir: **1.** Derece yükselmesi yapılabilmesi için, aşağıdaki şartların olması gerekir: **a)** Üst dereceden boş bir kadronun bulunması. **b)** Derecesi içinde en az üç yıl ve bu derecenin 3'üncü kademesinde bir yıl bulunmuş olmak. **c)** Kadronun tahsis edildiği görev için öngörülen nitelikleri elde etmiş olmak. **d)** Sicil bakımından üst dereceleri yükselebilecek nitelikte bulunduğunun saptanmış olması. **2.** Eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı hariç, sınıfların 1, 2, 3 ve 4'üncü derecelerindeki kadrolarına, derece yükselmesindeki süre kaydı aranmaksızın, atanmasındaki usule göre daha aşağıdaki derecelerden atama yapılabilir. Ancak; bu şekilde bir atamanın yapılabilmesi için ilgilinin; **a)** 1'inci dereceli görevlerden ek göstergesi 650 ve daha yukarıda olanlar için en az 12 yıl, **b)** 1 ve 2'nci derece görevlerden ek göstergesi 650'den az olanlar için en az 10 yıl, c) 3 ve 4'ncü dereceli görevler için en az 8 yıl süreyle, 08.06.1984 tarih ve 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesi kapsamına dâhil kurumlarda fiilen çalışmış olması ve yükseköğrenim görmüş bulunması şarttır *(217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesi hükümleri için bk. Geçici Süreli Görevlendirme)*. Ancak dört yıldan daha az süreli yükseköğrenim görenler için yukarıdaki sürelere ikişer yıl ilave edilir. Milletvekilliğinde, kanunlarla kurulan fonlarda, muvazzaf askerlikte ve okul devresi dâhil yedek subaylıkta ve uluslararası kuruluşlarda geçen sürelerin tamamı ile yükseköğrenim gördükten sonra özel kurumlarda veya serbest olarak çalıştıkları sürenin altı yılı geçmemek üzere 3/4'ü yukarıdaki sürelerin hesabında dikkate alınır. Bu bent hükümlerine göre atananlar, atandıkları kadronun aylık (Ek gösterge dâhil) ve diğer haklarından yararlanırlar. Bu suretle üst dereceye

atananların bu kadrolarda geçirdikleri her yıl kademe ilerlemesi ve her üç yıl derece yükselmesi sayılmak suretiyle kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükselmesinde göz önüne alınır. Ancak atandıkları kadro aylıkları, başka görevlere atanma hâlinde kazanılmış hak sayılmaz. Yukarıda (a ve b) bentlerinde yer alan 650 göstergesi, muhtelif tarihlerde değiştirilmiş, bu değişiklikler Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş ve en son 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yeniden tespit edilmiş olup bu göstergeler 6400 olarak uygulanmaktadır. **D - İdarî Görevlere Atanma:** 657 sayılı Kanunun 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 69'uncu maddesine göre; kurumlar, eğitim ve öğretim, sağlık ve yardımcı sağlık ve teknik hizmetler sınıflarına dâhil memurlardan, kariyerlerinden yararlanmak istediklerini 2-4'üncü dereceler arasındaki idarî görevlere ait olup kazanılmış hak derecelerinin iki altındaki derecelerden tespit ve ihdas edilmiş kadrolara atayabilirler. Bu suretle atanan memurların aylıkları kazanılmış hak dereceleri üzerinden ödenir. Ancak kazanılmış aylık dereceleri ve kariyer hizmet sınıfları için tespit edilen ek gösterge, zam ve tazminatlar ile atandıkları görevlerin ek gösterge, zam ve tazminatlarının farklı olması hâlinde fazla olanı ödenir. **E - Bir Sınıftan Başka Bir Sınıfa Geçme:** 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanun ve 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 71'inci maddesine göre, memurların eşit dereceler arasında veya derece yükselmesi suretiyle sınıf değiştirmeleri caizdir. Bu şekilde sınıf değiştireceklerin geçecekleri sınıf ve görev için bu Kanunda veya kuruluş kanunlarında belirtilen niteliklere sahip olmaları şarttır. Bu durumda sınıfları değişenlerin eski sınıflarının derecesinde elde ettikleri kademelerde geçirdikleri süreler yeni sınıflardaki derecelerinde dikkate alınır. Kurumlar, memurlarını meslekleri ile ilgili sınıftan genel idare hizmetleri sınıfına veya genel idare hizmetleri sınıfından meslekleri ile ilgili sınıfa, görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle atayabilirler. Eski sınıflarında, görev alacakları yeni sınıfa göre memurluğa daha yüksek bir derece ve kademeden başlamış olup da sınıf değiştirenlerin yeni görevlerindeki ilk ilerleme süreleri eski sınıflarında kazandıkları derece ve kademelere tekabül eden süre kadar uzatılır ve bu süre tamamlanıncaya kadar kendilerine sınıf değiştirmeleri sırasında bulundukları derecede kademe ilerlemesi verilmez.

DERECE YÜKSELTİLMESİ: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

DERNEKLERE YAPILACAK ÖDEMELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Siyasî Parti, Dernek, Birlik, Sandık, Kurum, Sendika, Vakıf ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Ödemeler.*

DERNEK, VAKIF, BİRLİK, KURUM, KURULUŞ, SANDIK VE BENZERİ TEŞEKKÜLLERE GENEL YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU

İDARELERİNİN BÜTÇELERİNDEN YARDIM YAPILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik, Bakanlar Kurulunun 03.07.2006 tarih ve 2006/10656 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulup 17.07.2006 tarih ve 26231 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A - Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinden dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılması ve bu yardımın kullanılması, izlenmesi, denetlenmesi ve kamuoyuna açıklanmasına ilişkin esas ve usulleri kapsar. Genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçelerinden özel kanunları gereğince gerçek ya da tüzel kişilere yapılan yardımlar bu Yönetmelik kapsamı dışındadır. **B – Tanımlar:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde yer alan tanımlar şöyledir: **a) İdare:** 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvelde sayılan kamu idareleri ile mahallî idarelerdir. **b) Teşekkül:** Yardım yapılacak dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri tüzel kişilerdir. **c) Yardım:** İdare bütçelerinden teşekküllere yapılacak nakdî yardımdır. **C - Yardım Yapılabilme Şartları:** Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre, idarelerce teşekküllere yardım yapılabilmesi için; **a)** İdare bütçesinde bu amaçla ödenek tefrik edilmiş olması, **b)** Yardımlarda kamu yararı gözetilmesi, yardımların öncelikle toplumun ihtiyaç ve sorunlarına çözüm sağlaması ile toplumsal gelişmeye katkıda bulunulmasına yönelik olması, **c)** Teşekkülün, yardımı yapacak idarenin görev alanına giren konularda faaliyet göstermesi, **d)** Teşekkül ile yardım yapacak idare arasında protokol yapılması, **e)** Teşekkülün, 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun kapsamındaki dernek ve vakıflardan olmaması, **f)** Teşekkülün, Anayasa ve kanunlarla yasaklanmış faaliyetlerde bulunmamış olması, **g)** Teşekkülün, üyelerine veya ortaklarına kazanç paylaşımı veya kâr dağıtımı amacının bulunmaması gerekir. **D - Yardım Taleplerinin Değerlendirilmesi:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre; yardım talepleri, ilgili idarece değerlendirilir. Yardımın miktarının belirlenmesi ve dağıtımı, bakanlıklarda bakanın, diğer idarelerde kurumun en üst yöneticisinin onayı ile yapılır. **E - Yardımların Kullanılması, İzlenmesi ve Denetlenmesi:** Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre; teşekküller, yardımları kamu yararı gözeterek veriliş amacına uygun olarak kullanmak zorundadır. Yardım alan teşekküller, yardımın amacına uygun olarak harcanıp harcanmadığına ilişkin bilgi, belge ve kayıtların birer örneği ile faaliyet raporlarını, faaliyetin bitimini müteakip bir ay içinde veya devam eden faaliyetlerine ilişkin bilgi, belge ve raporlarını takip eden yılın ilk ayı içerisinde yardım yapan idareye göndermek zorundadır. Yardım yapan idareler, yapılan yardımla sınırlı olmak üzere gerekli

gördüğü her türlü inceleme, kontrol ve denetimi yapmaya yetkilidir. Denetim sırasında görevli memur tarafından istenecek bilgi, belge ve kayıtların gösterilmesi, verilmesi, sorulan soruların yazılı ve/veya sözlü olarak cevaplandırılması zorunludur. **F - Yardımların Kamuoyuna Açıklanması:** Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; idareler, yardım yapılan teşekküllerin isim listesini, teşekküllere ilişkin bilgileri, yardımın amacını, konusunu ve yapılan yardım tutarlarını, izleyen yılın Şubat ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklar. **G - Yardımın Geri Alınması:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre, teşekküller; yardım konusu faaliyetin gerçekleştirilemeyeceğinin veya yardımın amacına uygun olarak harcanmamış olmasının tespiti hâlinde, tespitin yapılmasını müteakip durumun teşekküle tebliğinden itibaren on beş gün içinde, ilgili idareye yardım tutarını aynen iade etmek zorundadır. Yardımın süresi içinde iade edilmemesi durumunda, yardım tutarı kanunî faiziyle birlikte genel hükümlere göre ilgili teşekkülden tahsil edilir. Yardımı süresi içinde iade etmeyen teşekküller, bu Yönetmelik kapsamındaki yardımlardan bir daha yararlandırılmaz. **H - İdarelerin Düzenleme Yapma Yetkisi:** Yönetmeliğin 10'uncu maddesine göre; idareler, bu Yönetmeliğe aykırı olmamak koşuluyla; **a)** Yardım yapılacak teşekküllerde aranacak şartlara, **b)** Yardım talebine ilişkin başvurunun ne şekilde yapılacağına, **c)** Yardım talebinin hangi kriterlere göre değerlendirileceğine, **d)** Ne tür faaliyetlere yardım yapılacağına, **e)** Yapılacak protokolde yer alacak hususlara, **f)** İhtiyaç duyulan diğer hususlara ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. **İ - Maliye Bakanlığının Yetkileri:** Yönetmeliğin 11'inci maddesine göre; bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin tereddütleri gidermeye, ilgili idarelerin talebi üzerine, yapılması zorunlu ve özelliği olan yardımları bu Yönetmeliğin bazı hükümlerinden istisna tutmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

DERS GÖREVİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 89'uncu maddesine göre; her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile üniversite ve akademi (Askerî akademiler dâhil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması hâlinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir. Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit olunur.

DERS GÖREVİ ÜCRETİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 147'nci maddesine göre; bu Kanuna tabi kurumlara ait her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmenlik veya öğretim üyeliği yapan öğretmen, öğretim üyesi ve diğer memurlara ders saati itibarıyla ödenen para.

DERSİAM: Osmanlı Devleti döneminde camilerde ders veren müderrislerin unvanı. Müderris. *bk. Müderris.*

DERSLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler: *25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **2. Millî Eğitim Bakanlığınca Ek Ders Ücretlerinin Ödenmesi:** *05.03.1964 tarih ve 439 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Bakanlığınca Ek Ders Ücretlerinin Ödenmesi.* **3. Devlet Memurları Kanununun Dersle İlgili Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ders Görevi.* ***b)*** *Ders Görevi Ücreti.* ***c)*** *Ders ve Konferans Ücretleri.* **4. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **5. Yükseköğretim Kanunu Hükümleri:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **6. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımıyla İlgili Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.* **7. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleriyle İlgili Hükümler:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* **8. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* **9. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri:** *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **10. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.***11. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler:** *17.11.1983 tarih ve 2955 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler.* **12. Ek Ödeme Yapılmasıyla İlgili Hükümler:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **13. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler:** *19.11.1992 tarih ve 3843 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler.* **14. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **15. Ek Ders Ücretinin Temsil Tazminatından Mahsubu:** *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı.* **16. Harp Okullarıyla İlgili Hükümler:** *11.05.2000 tarih ve 4566 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Harp Okullarında Özlük Hakları. **17. Astsubay Meslek Yüksekokullarını İlgilendiren Hükümler:** *11.04.2002 tarih ve 4752 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları.* **18. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkeziyle İlgili Hükümler:** *29.07.2002 tarih ve 4769 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezlerinde Ders Ücreti.* **19. Türkiye Adalet Akademisini İlgilendiren Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **20. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamamasının İstisnası:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **21. Özel Öğretim Kurumlarında Kamu Personelinin Ücretli Ders Vermesi:** *08.02.2007 tarih ve 5580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özel Öğretim Kurumlarında Kamu Personelinin Ücretli Ders Vermesi.* **22. Ders Ücretlerinin Bütçe Kanununda Gösterilmesi:** *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.* **23. Dil Kursları İçin İdarece Karşılanması Gereken Ders Ücretlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Kurs ve Toplantılara Katılma Giderlerinin Ödenmesi.* **24. Ders Ücretinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

DERS ÜCRETİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

DERS VE KONFERANS ÜCRETLERİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanun ve 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla değişik 176'ncı maddesine göre; bu Kanunun 89'uncu maddesine göre kendilerine ders görevi verilenlere, ders saati başına gündüz öğretimi için 140, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yarıyıl ve yaz tatillerinde, cumartesi ve pazar günleri ile saat 18.00'den sonra başlayan öğretim faaliyetleri için 150 gösterge rakamının, bu Kanuna göre belirlenen aylık katsayısı ile çarpımından oluşan miktar üzerinden ek ders ücreti ödenir. Bu ücretler, özel eğitime muhtaç öğrencilerin eğitim ve öğretim gördüğü kurumlarda görevli öğretmen ve yöneticiler ile bu öğrencilere yönelik olarak açılan özel sınıf öğretmenlerine ve ceza evlerinde görevli öğretmenlere % 25 fazlasıyla ödenir. Bu madde kapsamında ücretle ders vermek üzere yükseköğretim kurumlarından görevlendirilen öğretim elemanlarına, 2914 sayılı Kanun hükümlerine göre ek ders ücreti ödenir. Konferans ücreti her yıl bütçe kanunlarında gösterilir. Bu ücretlerle ilgili olarak, yılları merkezî yönetim bütçe kanununun ve eki (K) Cetvelinin hükümlerinin de dikkate alınması

gerekmektedir.

DERS VE KONFERANS ÜCRETLERİ: *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.*

DERUHTE: Yüklenme, üzerine alma.

DERZ: Duvar taşlarının veya tuğlalarının harçla doldurulup üzerinden mala çekilerek düzeltilen aralığı.

DESTEK PERSONELİ: *28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.*

DEVLET: Dar anlamda genel bütçe ile idare edilen kuruluşlar, geniş anlamda tüm kamu kurum ve kuruluşları, en geniş anlamda tüm ülke. Taşınmaz mal mülkiyeti açısından, Hazine.

DEVLET ARAZİSİ: Dar anlamda Hazineye ait arazi, geniş anlamda kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazi. Devlet emlaki.

DEVLET BORCU: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

DEVLET BORÇLARININ BÜTÇELEŞTİRİLMESİ VE MUHASEBELEŞTİRİLMESİ: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 31.07.2003 tarih ve 4969 sayılı Kanun, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun, 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanun, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanun, 26.12.2006 tarih ve 5568 sayılı Kanun ve 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesinde, konu ile ilgili düzenlemelere yer verilmiştir: **A -** Malî yıl içinde, türev ürünler dâhil olmak üzere, ödenecek Devlet iç ve dış borç anapara ödemeleri ile iç ve dış borçlanma tutarlarını, Hazinenin kısa vadeli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla para piyasalarından yapacağı borçlanma tutarları ile borç verme tutarlarını, dış borcun ikrazı ve ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetlerinden yapılan anapara tahsilatını ve türev ürünlerden ve para piyasası nakit işlemlerinden kaynaklanan teminatları bütçe dışında özel hesaplarda izlemeye, Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan yetkilidir. **B -** Her ne suretle olursa olsun, türev ürünler de dâhil, yapılmış olan borçlardan doğan Devlet iç ve dış borç faizleri ile ıskonto giderleri, genel giderler, teminatların faizleri ile Hazinenin kısa vadeli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla para piyasalarından yapacağı borçlanma faizleri bu amaçla bütçeye yeterli miktarda konulacak ödeneklerle karşılanır. Bu ödenekler hakkında 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz. Türev ürünler de dâhil, yapılmış olan borçlardan doğan Devlet iç ve dış borç faizleri ile ıskonto giderleri, teminatların faizleri ile Hazinenin kısa vadeli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla para piyasalarından yapacağı borçlanma faizlerine ilişkin tertiplere yılı bütçe kanunu ile konulan başlangıç ödeneklerine,

Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakanın teklifi üzerine yüzde beş oranına kadar ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödeneklerden bütçenin diğer kalemlerine hiçbir şekilde aktarma yapılamaz. **C -** Kullanıcı ve borçlu bütün kamu kurum ve kuruluşları, Hazine Müsteşarlığının sahip olduğu iç ve dış yükümlülüklerin muhasebe ve istatistik kayıtlarına doğru ve zamanında aktarılmasını teminen, ikraz ve tahsis edilen krediler ile herhangi bir dış finansman kaynağından Hazine garantisi altında veya Hazine garantisi olmaksızın sağladıkları dış kredi anlaşmaları ve bu anlaşmalar kapsamındaki kullanım ve her türlü ödemeleriyle ilgili bilgilerini ve Müsteşarlığın ihtiyaç duyduğu diğer bilgi ve belgeleri, dış borç kaydı yapılan kullanımlarına ilişkin teyit bilgilerini ve Kanun kapsamında sağlanan hibelerden yaptıkları kullanım bilgilerini, kredi kullanımına aracılık eden kurum ve kuruluşlar da söz konusu kredilere ilişkin olarak temini talep edilen her türlü bilgiyi, Müsteşarlık tarafından nakit aktarımı yapılan kamu kurum ve kuruluşları Müsteşarlıkça talep edilen her türlü bilgiyi ve bankalar ile diğer finansal kuruluşlar ise kamu kurum ve kuruluşlarına ait her türlü varlık ve yükümlülüklere ilişkin bilgileri belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Müsteşarlığa vermekle yükümlüdür. **D -** Proje kredilerinden kullanılacak tutarlar için ilgili yıl bütçesinde kullanıcı kuruluşun talebine bağlı olarak kredi anlaşmalarında öngörülen kullanım dönemleri ve tutarlar göz önünde bulundurularak yeterli ödenek tahsis edilir. Ancak, dış proje kredisi ve hibe kullanımlarından kaynaklanan, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi karşılığı iç kaynağın bulunamaması durumunda bu vergileri ve kur farklarından doğan maliyet artışlarını karşılamak amacıyla yılı yatırım programında yapılacak revizeler üzerine genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri bütçelerinin mevcut ya da yeni açılacak tertiplerine belirtilen vergiler ile maliyet artışlarını geçmemek üzere ödenek eklemeye ve bütçeleştirmeye, yıl içinde hak edişlerden doğan ihtilaflar sonucu tahakkuk işlemlerinin tamamlanamaması nedeniyle harcanamayan miktarı ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye, devren ödenek kaydedilen miktarlardan projenin tamamlanması nedeniyle kullanılma imkânı kalmayan tutarları iptal etmeye, Maliye Bakanı yetkilidir. **E -** İkraz ve tahsis edilen krediler ve sağlanan Hazine garantileri kapsamında genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitülerince yapılacak her türlü yatırım harcaması, yılı bütçesinin ilgili tertipleriyle ilişkilendirilir. Bu kuruluşlar tarafından proje kredisi olarak kullanılacak her türlü imkânın, kullanımdan önce bütçeleştirilmesi esastır. Ayrıca, bu kuruluşlar dışındaki kuruluşlar tarafından proje kredisi olarak kullanılacak her türlü imkânın kullanımdan önce kuruluşların kendi bütçeleri ve muhasebe sistemleri içinde ödenek ve gider kaydedilmesi esastır. **F -** Dış borcun ikrazı ve ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç

borçlanma senetleri suretiyle kullandırılan finansman imkânları, ikraz edilen tarafından kredilerden Hazine Müsteşarlığına ödenen taksitler ile gecikme faiz ve cezaları bütçeye gelir kaydolunur. **G** - Dış proje kredisi kullanımlarına ilişkin olarak sadece dış borç kaydı ve dış borç kaydının muhasebeleştirilmesi Müsteşarlığın sorumluluğunda olup, kullanımların usulüne uygunluğu da dâhil olmak üzere, kullanımlara ilişkin sorumluluk kullanıcı kuruluşlara aittir. **H –** Risk hesabına yapılan ödemeler hariç olmak üzere Dış borcun ikrazı ve ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetleri suretiyle kullandırılan finansman imkânları için Müsteşarlığa ödenen anapara dışındaki taksit tutarları ile gecikme faiz ve cezaları bütçeye gelir kaydolunur. **I** - Dış borcun tahsisi yoluyla kullandırılan dış finansman imkânlarının borç servisi, Hazine Müsteşarlığı tarafından yapılır. **İ –** Müsteşarlıkça bu Kanun kapsamında borçlu veya garantör sıfatıyla herhangi bir dış finansman veya türev ürüne ilişkin olarak başlatılan işlemler kapsamında ilgili anlaşmaların imzalanmasından önce veya imzalanan anlaşmaların veya daha önce imzalanmış anlaşmaları tadil eden anlaşmaların yürürlüğe girmesini sağlayacak kanunî düzenlemeler tamamlanıncaya kadar peşin ödenmesi gereken komisyon ücreti, taahhüt ücreti, garanti ücreti, gecikme faizi ve benzeri yükümlülükleri ödemeye, Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan yetkilidir. Söz konusu komisyon ücreti, taahhüt ücreti, garanti ücreti, gecikme faizi ve benzeri yükümlülükler, ilgili anlaşmaların veya daha önce imzalanmış anlaşmaları tadil eden anlaşmaların imzalanması veya yürürlüğe girmesinden bağımsız olarak ödenebilir. Söz konusu yükümlülükler Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. **J** - Vadesinde ödenmediği takdirde gecikme faizi doğuracak Devlet iç borcu ve Devlet dış borcu ile ilgili ödeneğin yılı bütçesinde bulunmasına rağmen tahakkuk işlemlerinin tamamlanamadığı durumlarda, ödemeler bütçeden mahsup edilecek ödemeler hesabı ile ilişkilendirilerek Hazine Müsteşarlığı tarafından yapılabilir. **K –** Uluslararası sermaye piyasalarında gerçekleştirilen tahvil ihraçlarına ilişkin komisyon, ücret ve masraflar, yılı bütçe ödenekleriyle ilişkilendirilmek suretiyle tahvil ihracına ilişkin anlaşma hükümleri çerçevesinde ihraç tutarından mahsup edilerek ödenebilir. **L** - Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri tarafından kullanılmak üzere sağlanan aynî ve nakdî hibe tutarlarını özel gelir ve özel ödenek olarak kaydettirmeye, Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine Maliye Bakanı yetkilidir. **M** - Hazine Müsteşarlığınca dış finansman kaynağından sağlanan Devlet dış borcu ile ilgili ve buna dair borçlanma anlaşmaları ile borç ve risk yönetimi amacıyla gerçekleştirilen her türlü anlaşmada öngörülen bütün ödeme ve işlemler ile Müsteşarlık tarafından sağlanan hibelerden karşılanmak üzere ithal edilen malzeme ve ekipman için yılı bütçesinde iç para ve vergi karşılıkları olarak yeterli ödenek konur ve bu

ödeneklerden bütçenin diğer kalemlerine hiçbir şekilde aktarma yapılamaz. **N -** Hazine Müsteşarlığınca yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlar ile uluslararası kuruluşlara sağlanan danışmanlık hizmetlerinden elde edilecek gelirlerle, yasal hakları Müsteşarlığa ait olup da yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlarla uluslararası kuruluşlara ücreti karşılığında kullandırılan ve/veya satılan yazılım ve benzeri varlıklardan elde edilecek gelirler bütçeye gelir kaydedilir. **O -** Devlet borcu ve Hazine garantilerinin uygulama sonuçları Hazine Müsteşarlığınca hazırlanarak ilgili yıl kesin hesap cetveli ile birlikte Hazine genel hesabına dâhil edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderilir. İlgili bütçe yılı içinde sağlanan iç ve dış finansman imkânları, sağlanan Hazine garantileri, risk hesabı, alınan ve verilen hibeler, dış borcun devri, dış borcun ikrazı ve dış borcun tahsisine ilişkin bilgilerle finans piyasalarına ve borç yönetimine ilişkin değerlendirmelerin yer aldığı Kamu Borç Yönetimi Raporu üçer aylık dönemler itibarıyla Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Bakanlar Kuruluna sunulmak üzere Başbakanlığa, Maliye Bakanlığına, Sayıştay Başkanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilir. Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunu özel gündemle yapılacak toplantı ile yılda bir defadan az olmamak üzere bilgilendirir. Ayrıca, Komisyon gerekli görmesi hâlinde ilave bilgilendirme toplantısı talep edebilir. **P -** Hazine Müsteşarlığı kadrolarında Hazine uzmanı olarak görev yapanlar, Hazine Müsteşarlığı muhasebe birimlerinde muhasebe yetkilisi veya muhasebe yetkilisi yardımcısı olarak görevlendirilebilirler ve bu kapsamdaki görevlendirmelerde 5018 sayılı Kanunun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bendi hükümleri uygulanmaz. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

DEVLET BÜTÇE UZMANI: 17.10.1979 tarih ve 16787 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Maliye Bakanlığı Devlet Bütçe Uzmanları Görev ve Çalışma Yönetmeliği"nin 3'üncü maddesinde belirtilen görevleri yapan ve Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğünde çalıştırılan uzman: **A -** Genel bütçe kapsamına giren dairelerle katma bütçeli idarelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* bütçelerinin hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin Genel Müdürlüğü ilgilendiren her türlü işlemleri yapmak ve bunlarla ilgili belgeleri incelemek. **B -** Kurumlarda kadro ve ödenek talepleri ile ilişkili her türlü inceleme yapmak, hizmet programlarının verimlilik ve etkinlik analizlerini yaparak hizmet-ödenek ilişkilerini saptamak. **C -** Bütçeleme tekniklerinin geliştirilmesi ve bütçe politikasının oluşturulması için Genel Müdürlük ve ilgili kuruluşlarda araştırma ve inceleme yaparak gerçekçi bir uygulamaya ışık tutucu raporlar hazırlamak. **D -** Kurumların personel yasaları gereğince yapacakları kadro, yan ödeme, sözleşmeli personel ve

diğer tüm özlük haklarına ilişkin işlemlerini Beş Yıllık Kalkınma Planı, Yıllık Program, gider yasaları ile bütçe teknikleri açısından ve belgeler üzerinden incelemek. **E -** Kurumlarda istihdam politikası ve hizmet programları açısından organizasyon ve metot çalışmaları ve kadro analizleri yapmak. **F -** Bütçe Gerekçesi'nin hazırlanması için gerekli olan çalışmalara katılmak. **G -** Giderlere ilişkin yasa tasarısı ve teklifleri ile tüzük, yönetmelik ve kararname taslakları hakkında, bütçe politikası açısından görüş bildirmek. **H -** Genel Müdürlükçe verilen diğer görevleri yapmak.

DEVLET DAİRE VE MÜESSESELERİ: *bk. Kamu Kurum ve Kuruluşları.*

DEVLET DAVALARINDA PARASAL SINIRLAR: 08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanunun 27, 28, 29, 30, 31 ve 34'üncü maddeleriyle ilgili parasal sınırlar, her yıl merkezî yönetim bütçe kanunuyla yeniden belirlenmektedir. *26.10.1988 tarih ve 3484 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi.*

DEVLET DAVALARINI SONUÇLANDIRANLARA ÖDENECEK VEKÂLET ÜCRETLERİ: 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanunun 10.12.1931 tarih ve 1891 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; Devlet lehine sonuçlanan davalardan dolayı hükme bağlanıp tahsil olunan vekâlet ücretleri, genel bütçeye dâhil bakanlıklar ve genel müdürlüklerce, hizmeti geçmiş olanlara aşağıdaki cetvel gereğince dağıtılır ve bütçelerdeki mahkeme harçları tertibinden ödenir: Yüzde yetmişi; maaş veya ücretli avukat ve dava vekillerine ve Hazine avukat ve dava vekili olmayan yerlerde davaları deruhte eden ilçe malmüdürlerine, Hazine avukat veya dava vekili olmayan yerlerde posta ve telgraf idaresine ait davaları deruhte eden mahallî posta ve telgraf merkez müdürlerine. Yüzde otuzu, muhakemat müdürleri ve hukuk müşavirleriyle icra işlerini takip eden memurlara. Kanunun 2'nci maddesine göre; birinci madde gereğince yapılacak dağıtımın şartları ve miktarları Bakanlar Kurulunca düzenlenecek yönetmelikle belirlenir. Bakanlar Kurulunun 12.08.1961 tarih ve 5/1560 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulup 31.08.1961 tarih ve 10894 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1389 Sayılı Kanuna Göre Vekâlet Ücreti Tevzi Yönetmeliğinin hükümleri şöyledir: **A -** Tek Hazine avukatı istihdam edilen yerlerde, bu avukat tarafından ikame ve takip olunarak Devlet lehine sonuçlandırılan davada mahkemelerce Hazine lehine hüküm ve tahsil olunan vekâlet ücretinin % 70'i o avukata verilir. **B -** Birden fazla Hazine avukatı çalıştırılan yerlerde (Merkez dâhil) davayı ikame ve takip eden avukata tahsil olunan vekâlet ücretinin % 45'i verilir. % 25'i davayı ikame ve takip eden avukat da dâhil olmak üzere, o yerde çalıştırılan müşavir avukat ve Hazine avukatları arasında eşit olarak dağıtılır. **C -** Davanın ikame ve takibi ile sonuçlandırılmasında birbiri ardına veya birlikte birkaç avukatın hizmeti geçmiş ise yukarıdaki hükümlere göre dava avukatı için ayrılan hisseler, her avukatın hizmet ve karara tesir derecesine göre Başhukuk Müşavirliği ve Muha-kemat Genel

Müdürlüğünce, teşkilatı bulunan yerlerde de muhakemat müdürlüklerince bu avukatlar arasında paylaştırılır. **D** - İcra takipleri dolayısıyla icra dairelerince hükmedilen vekâlet ücretlerinin dağıtımında da yukarıdaki hükümler uygulanır. Şu kadar ki, icra takibi davayı ikame ve takip eden avukattan başka avukat tarafından yapılmışsa, dava sonunda hüküm ve tahsil olunan vekâlet ücretinin % 5'i dava avukatının hissesinden indirilerek icra avukatının istihkakına ilave olunur. **E** - Vekâlet ücretlerinin yukarıdaki maddelerde yazılı kısmından geri kalan % 30'unun 1/6'i muhakemat müdürlüğü merkezleri dışında mahallî Hazine avukatlığı memur ve hizmetlilerine almakta oldukları aylık veya ücretlerle eşit olarak dağıtılır. **F** - Beşinci maddeye göre (E) yapılacak tevziden artan hissenin muhakemat müdürlüklerine bağlı yerlerde yarısı muhakemat müdürlüğüne, diğer yarısı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğüne, muhakemat müdürlüklerine bağlı olmayan yerlerde de tamamı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğüne gönderilir. **G** - Muhakemat müdürlükleri merkezlerinde % 30 hissenin yarısı altıncı madde (F) gereğince bağlı yerlerden gönderilen hisselerle birleştirilerek toplamının % 40'ı muhakemat müdürlüklerine verilir; % 60'ı müdürlük memur ve hizmetlilerine almakta oldukları aylık veya ücretlerle eşit olarak paylaştırılır. Şu kadar ki, müşavir avukat ve avukatlar dışında kalan memur ve hizmetlilerin hisselerinde, hizmet icapları bakımından gerekli gördükleri değişiklikleri yapmağa muhakemat müdürleri yetkilidir. % 30 hissenin diğer yarısı, Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğüne aittir. **H** - 6'ncı ve 7'nci maddeler (F ve G) gereğince Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğüne gönderilen hisseler toplamının % 25'i Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürü ile hukuk müşavirleri ve merkez muhakemat müdürüne kadro aylıkları; % 45'i merkez avukat ve müşavir avukatlarına almakta oldukları aylıklar nispetinde dağıtılır. Artan % 30, diğer memur ve müstahdemlere ait olup ne şekilde dağıtıma tabi tutulacağı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünce tayin edilir. Genel bütçeli idareler dışında olmasına rağmen, aşağıda alfabetik olarak verilen kamu idareleri de bu Kanuna tabidir: **1.** Belediyeler. *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelerde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **2.** Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü. *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **3.** İl Özel İdareleri. *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdarelerinde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **4.** Orman Genel Müdürlüğü. *31.10.1985 tarih ve 3234 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Genel Müdürlüğünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **5.** Özelleştirme İdaresi Başkanlığı. *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **6.** Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü.

10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı. **7.** Sosyal Güvenlik Kurumu. *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **8.** Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu. *04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **9.** Toplu Konut İdaresi Başkanlığı. *02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanuna, 05.05.2004 tarih ve 5162 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığında Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **10.** Türkiye İş Kurumu. *25.05.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler.* **11.** Türk Patent Enstitüsü. *06.11.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Patent Enstitüsünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **12.** Vakıflar Genel Müdürlüğü: *20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

DEVLET DAVALARINI TAKİP EDEN PERSONELE YOL GİDERİ VE TAZMİNAT VERİLMESİ: *08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.*

DEVLET DENETLEME KURULUNDAKİ ÖDEMELER: 01.04.1981 tarih ve 2443 sayılı Kanunun 311 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 8'inci maddesindeki hükümler şöyledir: **A -**Devlet Denetleme Kurulu üyelerinin ücretleri, Devlet Memurları Kanununa göre en yüksek Devlet Memuruna yapılan ek gösterge dâhil aylık ve diğer ödemeler toplamını geçmemek şartı ile Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri tarafından tespit edilir. **B -** Kurul üyelerinin kamu görevlisi olmaları hâlinde bunlar, kurumlarından üyelikleri süresince izinli sayılırlar. Bu personelin aylık, ek gösterge, tazminat, ödenek ve diğer malî ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmeye devam olunur. **C -** Devlet Denetleme Kurulu Başkan ve üyelerine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uyarınca Başbakanlık müfettişlerine ödenmekte olan özel hizmet tazminatı kadar tazminat ödenir. Cumhurbaşkanlığı bütçesinin ilgili tertibinden ödenen bu tazminat, birinci fıkra hükümlerine göre verilecek ücretlerin tespitinde ayrıca dikkate alınmaz. **D -** Bu personel, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde görevli süreli personele ödenen fazla çalışma karşılıkları hariç, kurumlarınca ödenmeyen diğer hak ve yardımlardan yararlandırılabilir. **E -** Sözleşmeli uzmanların ücretleri, yollukları ve diğer çalışma şartları Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri tarafından tespit edilir. **F -** Kurul Sekreterliği idarî personeli hakkında, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği personeline ilişkin hükümler uygulanır. **G -** Kurul emrinde geçici olarak görevlendirilen müfettiş, araştırmacı ve diğer uzman personelin kendi kurumlarındaki aylık, yan ödeme ve diğer sosyal hakları

kurumlarınca ödenmeye devam olunur. Bunlara Kurul emrinde yapacakları çalışmaları karşılığında verilecek ek ödemeler, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri tarafından tespit olunur. **H** - Kurul üyeleri ile geçici uzmanlara, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33'üncü maddesinin (b) bendinde sayılanlar için bütçe kanunları ile tespit edilen esaslar dâhilinde harcırah ödenir. **İ** - Kurul üyeleri ve sözleşmeli uzmanlara ödenecek ücretler, kendilerine Sosyal Güvenlik Kurumun tarafından bağlanmış olan emekli aylığının ve benzeri ödemelerin kesilmesini gerektirmez. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması***. J** - Kurul üyeleri ile sözleşmeli ve geçici uzmanlara bu madde uyarınca yapılacak ödemeler Cumhurbaşkanlığı bütçesinden karşılanır.

DEVLET DEVAİR VE MÜESSESATI: Devlet daireleri ve müesseseleri. *bk. Kamu Kurum ve Kuruluşları.*

DEVLET DIŞ BORCU: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

DEVLETE AİT (MAL): Hazineye ait (mal). *bk. Hazine Malları.*

DEVLET EMLAKİ: *bk. Devlet Arazisi.*

DEVLET GELİRİ: Devletin vergilerden, taşınır ve taşınmaz mal satışı ve idaresinden elde edilen gelirlerden, piyasaya arz edilerek satılan tahvillerden, kısaca bütçe kanunlarının (B) cetvelinde ayrıntısı gösterilen gelirlerinden oluşan gelirlerinin tümü.

DEVLET HAKKI: Maden sahalarını işleten kişilerin elde ettikleri gelirlerden, her yıl kira karşılığı olarak Devlete ödedikleri pay.

DEVLET HAZİNESİ: Osmanlı Devleti'nde, padişahlar dışındaki Devlet kuruluşları ile ordunun ihtiyacının karşılanmasında kullanılmak üzere Devlet gelirlerinin toplandığı yer. Dış Hazine. Bugünkü anlamda, genel bütçeli kuruluşların taşınır ve taşınmaz malları ile hak, alacak ve borçları açısından Devlet tüzel kişiliğinin adı. Hazine. Maliye Hazinesi. Hazine-i Maliye.

DEVLET-İ ÂLİ OSMAN: Osmanlı Devleti'nin tüzel kişiliğinin adı. Özellikle tapu kayıtlarında, Devlete ait olan taşınmaz malların malik sütunlarında görülen deyim. Bugünkü anlamda, Hazine.

DEVLET İÇ BORCU: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

DEVLET İÇ BORÇLANMA SENETLERİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

DEVLET İHALE KANUNU HÜKÜMLERİ: 2003 yılı başından itibaren, kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan ihalelerden eksiltme ihaleleri ayrı

bir kanunla düzenlenmiştir. Bu, 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunudur. 4734 sayılı Kanuna tabi eksiltme ihaleleri ile ilgili sözleşmelerde uygulanacak esas ve usuller de, 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile belirlenmiştir. *bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* 2003 yılı başından önce; artırma, eksiltme ve bunlarla ilgili sözleşmelere ilişkin esas ve usullerin tamamı, 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununda yer almaktaydı. 2003 yılı başından itibaren 2886 sayılı Kanun, sadece artırma ihaleleri ve bunlarla ilgili sözleşmeler ile ihale dışındaki diğer bazı konularda uygulanmaktadır. **A – Eksiltme ve Artırma İhalelerinin Ayrılması ve Devlet İhale Kanununun Yürürlükteki Hükümleri:** Devlet İhale Kanunundan, eksiltmelerle ilgili hükümler ayrılınca, bu Kanunun hangi hükümlerinin yürürlükte olduğunun tespiti, artırma ihaleleri bakımından önem arz etmektedir. Kamu İhale Kanununun 98'inci maddesinde, 2886 sayılı Kanun hükümlerinin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin iki cümle vardır: "Bu Kanun kapsamında yer alan işlerin ihalelerinde, 08.09.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz". "Diğer kanunların 08.09.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundan muafiyet tanıyan hükümleri ile bu Kanuna uymayan hükümleri uygulanmaz". Diğer taraftan, eksiltme ihalelerinin sözleşmeleri ile ilgili düzenlemelerin yapıldığı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 39'uncu maddesinde de, benzer iki cümle vardır: "Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihalelere ilişkin düzenlenen sözleşmeler açısından, 08.09.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz". "Diğer kanunların 08.09.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundan muafiyet tanıyan hükümleri ile bu Kanuna uymayan hükümleri uygulanmaz". Bu hükümler karşısında, 2886 sayılı Kanunun yürürlükteki hükümlerinin belirlenmesi için, öncelikle hangi hükümlerinin yürürlükten kaldırıldığının tespiti gerekir. **1. Devlet İhale Kanununun Mülga Hükümleri: a) İhale İşleri Açısından:** Devlet İhale Kanununun ihalelere ilişkin işlerin neler olduğu, 1'inci maddede sayılmıştır: Alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri hak aynî tesisi ve taşıma. Bunlardan alım, hizmet, yapım ve taşıma işleri açık olarak eksiltme işleridir ve bu konudaki hükümler, 4734 ve 4735 sayılı kanunlarla yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak; kira, trampa ve mülkiyetin gayri aynî hak tesisi işleri hem artırma, hem de eksiltme ihalesine konu olabilir. Kira işinde, kiraya verme ve kiralama vardır; kiralama işleri de yürürlükten kaldırılmış olmakla beraber, kiraya verme işi 2886 sayılı Kanuna göre yapılacaktır. Trampa işi, satış ve satın alma işini birlikte içermektedir; satış işi, 2886 sayılı Kanuna, satın alma işi, 4734 sayılı Kanuna tabidir. 4734 sayılı Kanunda trampa konusunda bir düzenleme yapılmadığından, trampa hükümleri de yürürlüktedir. Mülkiyetin gayri aynî haklar da iki taraflıdır ve uygulamada daha çok irtifak haklarına başvurulmaktadır. Devlet İhale Kanununa tabi

kuruluşların taşınmaz mallarının irtifak hakkına konu edilmesi, bir artırma ihalesi olduğundan, bu konudaki hükümler, yürürlükten kaldırılmamıştır. Ancak, bu kuruluşlar lehine irtifak hakkı tesisi, 4734 sayılı Kanuna tabi olduğundan, bu konudaki 2886 sayılı Kanunun hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır. Ayrıca, yukarıda yürürlükten kaldırıldığını belirttiğimiz işlerle ilgili sözleşme hükümleri de yürürlükten kaldırılmıştır. Açıklanan durumlar karşısında, Devlet İhale Kanununun yürürlükten kaldırılan işleri ve hükümleri, özet olarak şöyledir: **aa)** Alım işleri. **bb)** Hizmet işleri. **cc)** Taşıma işleri. **dd)** Yapım işleri. **ee)** Kiralama işleri. **ff)** İdareler lehine mülkiyetin gayri aynî hak tesisi işleri. **gg)** Belirtilen bu işlerle ilgili işlerin sözleşmelerini ilgilendiren hükümleri. **b) Devlet İhale Kanununun Maddeleri Açısından:** Devlet İhale Kanunu, artırma ve eksiltme ihalelerini birlikte düzenlediği için, maddelerin bazılarının tamamı, bazılarının ise eksiltme ihaleleri ile ilgili hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır. **aa) Tamamı Yürürlükten Kaldırılan Maddeler:** 10, 44, 52, 55, 63, 77, 78, 80, 81, 82, 87, 88 ve 91. **bb) Yürürlükten Kaldırılan İşleri İçeren ve Bu Nedenle Kısmen Yürürlükten Kaldırılan Maddeler:** 1, 2, 4, 7, 9, 11, 13, 16, 28, 33, 35, 36, 43, 45, 51, 56, 57, 76, 79, 83, 84, 85, 86, 89 ve 90. **cc) Metni Eksiltme İhalesi Konusu İçermediği İçin Tamamı Yürürlükte Görünen, Ancak Eksilme İhalesi Açısından Yürürlüğü Kalmayan Maddeler:** 3, 5, 6, 8, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 46, 47, 48, 49, 50, 53, 54, 60, 61, 62, 66, 67, 68, 69, 70, 92 ve 93. **2. Devlet İhale Kanununun Yürürlükte Olan Hükümleri: a) Kısmen Yürürlükte Olan Maddeler:** Yukarıda, (1-b/bb) bölümünde sayılan maddelerin artırma ihalelerini ilgilendiren hükümleri yürürlüktedir. **b) Artırma İhaleleri Açısından Yürürlükteki Maddeler:** Yukarıda, (1-b/cc) bölümünde sayılan maddeler, eksiltme hükmü içermediği için yürürlüktedir. **c) Tamamı Artırma İhalesi Öngören Maddeler:** Kanunun 58, 59, 64, 65, 73 ve 74'üncü maddeleri artırma ihalelerini ilgilendirdiği için yürürlüktedir. **d) Yürürlükte Olan Diğer Maddeler:** Kanunun 71'inci maddesinin uygulanmasına benzer düzenlemeler, 4734 ve 4735 sayılı kanunlarda olmadığı için ve kuruluşlar açısından karşılıklı alım satımı ilgilendirdiğinden, bu madde yürürlüktedir. Kanunun 72'nci maddesi ise, özel konuyu düzenleyen madde olduğundan yürürlüktedir. Kanunun 75'inci maddesi ise, sadece ecrimisil ve tahliye konusunu içerdiği için yürürlüktedir. Kanunun 74'üncü maddesine göre; tarihî ve bedîî değeri olanlar hariç Hazinenin özel mülkiyetindeki yerlerin satışı, kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri aynî hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri aynî hak tesisi esasları, Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirlenir. Bu maddeye dayanılarak çıkarılan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik, 19.06.2007 tarih ve 26557 sayılı Resmî

Gazete'de yayımlanmıştır. Bu Yönetmelik, sadece Hazine taşınmaz mallarının idaresi işlemlerinde uygulanmaktadır. **B - Kanun Kapsamına Giren Artırma İşleri:** Devletin İhale Kanunun 1'inci maddesi gereğince; satış, trampa, kiraya verme ve idarelere ait taşınmaz malların üzerlerinde mülkiyetin gayri aynî hak tesisi işleri, bu Kanun hükümlerine göre yapılmaktadır. **C - Kapsam ve İlkeler:** Devlet İhale Kanununun 1'inci maddesine göre, genel ve katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ile özel idareler ve belediyeler, bu Kanun kapsamında kalmaktadır. Birinci fıkrada sayılan daire ve idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar ile özel kanunlarla veya özel kanunların vermiş olduğu yetkiyle kurulmuş bulunan fonların yukarıda belirtilen işlerinin nasıl yapılacağı Maliye Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir. Devlet ihalelerinde yer alması gereken ilkeler, bu Kanunun 2'nci maddesinde sayılmıştır: **1.** İhtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması gerekmektedir. **2.** İhalelerde açıklık ve rekabetin sağlanması esastır. **3.** Başka başka istekliler tarafından karşılanması mutat olan muhtelif işler, bir ihalede toplanamaz. Ancak, ihalelerin ayrı ayrı yapılacağı açıklanmak suretiyle ilanları bir arada yapılabilir. **4.** Kanunda belirlenen ihale usullerinden yararlanmak amacıyla ihale kısımlara bölünemez. **5.** İhaleler, kesin zaruret olmadıkça işin mahiyetine göre, en uygun fiyatla temini mümkün olan mevsimlerde yapılır. **D - İhale Yetkilisi:** 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 3'üncü maddesine göre, ihale işlerini yaptırmaya ve ihaleye ita amirleri yetkilidir. Ancak, ita amiri eksiltme ihalelerinde belli olmakla birlikte artırma ihalelerinde belli değildir. Artırma ihalelerinde belirsizliğin giderilmesi için, Devlet İhale Kanununun 74'üncü maddesi gereğince çıkarılan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte ita amirinin tanımı yapılmıştır. Bu Yönetmeliğin tanımlara ilişkin 4'üncü maddesinin (j) bendine göre, ita amiri; illerde defterdar ve yetki devredilen hâllerde millî emlak dairesi başkanı, ilçelerde kaymakamdır. Yönetmeliğin 7'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre; millî emlak dairesi başkanlığı kurulan illerde Yönetmelikle ita amirine verilen yetkilerden hangilerinin millî emlak dairesi başkanı tarafından kullanılacağı, Maliye Bakanlığınca belirlenir. Millî emlak dairesi başkanının ita amirliği yetkisi konusunda, her yıl için millî emlak genelgesi yayımlanmaktadır. **E - Tapuda İşlem Yapmaya Yetkililer:** Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre; taşınmaz mallarla ilgili olarak tapu sicilinde işlem yapmaya, illerde defterdar veya görevlendireceği memur, ilçelerde malmüdürleri yetkilidir. **F - Birden Fazla İlçede Olan veya Birlikte Değerlendirilecek Taşınmaz Mallarla İlgili İşlemler:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre; birden fazla ilçe sınırları içinde bulunan taşınmaz mallarla ilgili işlemler, taşınmaz malların yüz ölçümünün miktar olarak daha fazla bulunduğu yer defterdarlık veya malmüdürlüğü tarafından yapılır. İmar planı veya fiilî

durumu nedeniyle birlikte ihale edilmesinde Hazine yararı bulunan taşınmaz mallar hakkında tek ihale yapılabilir. **G - İhalelere Katılabilme Şartları:** İhalelere katılacaklarda aranacak şartlar, Devlet İhale Kanununun 5 ve 16'ncı maddeleriyle Yönetmeliğin 8'inci maddesinde belirtilmiştir. Bu şartlar şunlardır: **1.** Yasal yerleşim yeri sahibi olmak. **2.** Türkiye'de tebligat adresi göstermek. **3.** Gerçek kişilerin T. C. kimlik numarasını, tüzel kişilerin ise vergi kimlik numarasını bildirmesi. **4.** Yönetmelikte istisna edilen işler dışında geçici teminatı yatırmış olmak. **5.** İşin gereğine göre defterdarlık veya malmüdürlüğünce tespit edilecek diğer belgeleri vermek. **6.** Özel hukuk tüzel kişilerinin, yukarıda belirtilen şartlardan ayrı olarak, idare merkezlerinin bulunduğu yer mahkemesinden veya siciline kayıtlı bulunduğu ticaret veya sanayi odasından yahut benzeri meslekî kuruluştan, ihalenin yapıldığı yıl içinde alınmış sicil kayıt belgesi ile tüzel kişilik adına ihaleye katılacak veya teklifte bulunacak kişilerin tüzel kişiliği temsile tam yetkili olduklarını gösterir noterlikçe tasdik edilmiş imza sirkülerini veya vekâletnameyi vermeleri; kamu tüzel kişilerinin ise, yukarıdaki (2), (4) ve (5) bentlerinde belirtilen şartlardan ayrı olarak tüzel kişilik adına ihaleye katılacak veya teklifte bulunacak kişilerin tüzel kişiliği temsile yetkili olduğunu belirtir belgeyi vermeleri. **H - İhalelere Katılamayacaklar:** Devlet İhale Kanununun 5'inci maddesine göre, aşağıdaki şahıslar doğrudan veya dolaylı olarak ihalelere katılamazlar: **1.** İdarenin ita amirleri. **2.** İhale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve denetlemekle görevli olanlar. **3.** Yukarıda belirtilenlerin eşleri ve ikinci dereceye kadar (İkinci derece dâhil) kan ve sıhrî hısımları. **4.** Yönetim kurullarında görevli olmadıkları anonim ortaklıklar hariç, yukarıda belirtilen kişilerin ortakları. **5.** Devlet İhale Kanununun 84'üncü maddesine göre ve diğer kanunların hükümleri gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar. 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanunun 2'nci maddesine göre, kamu kurum ve kuruluşlarındaki görevlerden hangi sebeple olursa olsun ayrılanlar, ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl içinde hizmetinde bulundukları kurum veya kuruluşlara karşı ayrıldıkları tarihten itibaren üç yıl süreyle, o kurum veya kuruluştaki görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda doğrudan veya dolaylı olarak görev ve iş alamazlar, taahhüde giremezler, komisyonculuk ve temsilcilik yapamazlar. Ayrıca, mahkemece kamu hizmetlerini yapmaktan yasaklanmış olanlar ile Medenî Kanuna göre mahcurlarla reşit olmayan küçükler de ihalelere katılamazlar. **I – Şartnameler:** İhale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartnameler ve ekleri, ihaleyi yapan idare tarafından hazırlanır. Bu şartnamelerde bulunması zorunlu olan hususların neler olduğu Devlet İhale Kanununun 7'nci maddesinde sayılmıştır: **1.** İşin niteliği, nevi ve miktarı. **2.** Taşınmaz malların satışı, kiraya verilmesi, trampa edilmesi ve üzerinde mülkiyetin gayri aynî hak tesisinde tapu kayıtlarına göre yeri,

sınırı, yüz ölçümü, pafta, ada ve parsel numarası veya cilt, sayfa ve sıra numarası ve durumu. **3.** Tahmin edilen bedeli, geçici teminat miktarı ve kesin teminata ait şartlar. **4.** İşin yapılma yeri, teslim etme ve teslim alma şekil ve şartları. **5.** İşe başlama ve işi bitirme tarihi, gecikme hâlinde alınacak cezalar. **6.** İsteklilerde aranılan şartlar ve belgeler. **7.** İhaleyi yapıp yapmamakta ve uygun bedeli tespitte idarenin serbest olduğu. **8.** İhale kararının karar tarihinden itibaren en geç on beş iş günü içinde, ita amirince onaylanacağı veya iptal edilebileceği. **9.** Vergi, resim ve harçlarla sözleşme giderlerinin kimin tarafından ödeneceği. **10.** Ödeme yeri ve şartları. **11.** Süre uzatımı verilebilecek hâller ve şartları. **12.** İhtilafların çözüm şekli. İşin özelliğine göre şartnamede bulunması gereken özel ve teknik şartlar idarece belirlenir. İdarelerce genel şartları belirlenmiş tip şartnameler varsa, bunlara ilaveten özel ve teknik şartlar belirlenerek şartnameye eklenir. Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 95'inci maddesine göre; satış ihalelerinde Yönetmeliğin (1) numaralı eki olan "Satış Şartnamesi", kira ihalelerinde Yönetmeliğin (3) numaralı eki olan "Kira Şartnamesi", ön izin ihalelerinde Yönetmeliğin (11) numaralı eki olan "Ön İzin Şartnamesi", irtifak hakkı ihalelerinde Yönetmeliğin (13) numaralı eki olan "İrtifak Hakkı Şartnamesi" ve kullanma izni ihalelerinde Yönetmeliğin (15) numaralı eki olan "Kullanma İzni Şartnamesi" kullanılır. Ayrıca; taşınmaz mal satışlarında, 313 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğinin V'inci bölümünde belirtilen ve Tebliğin (1) numaralı ekini oluşturan "Satış Şartnamesi" kullanılır ve taşınmaz malın niteliği dikkate alınarak şartnameye ayrıca ilave edilmesi istenilen şartlar "özel şartlar" bölümünde gösterilir. Devlet İhale Kanununun 12'nci maddesine göre, şartnamelerin tasdikli örnekleri bedelsiz veya idarenin belirleyeceği bedel karşılığında isteyenlere verilir. Şartname ve ekleri, idarede bedelsiz olarak görülebilir. **İ – Bedeller: 1. Tahmin Edilen Bedelin Tespiti:** Bir ihalede en önemli husus, bedelin isabetli tespit edilmesidir. Artırma ihalelerinde bedelin düşük tutulması, Hazine zararına ve müşterilerin kendi aralarında anlaşmalarına sebep olduğu gibi idarelerin bilgisi dışında ihaleye fesat karıştırılabilmektedir. Bu tür ihalelerde bedelin yüksek tutulması ise, müşteri bulunamamasına sebep olmaktadır. Devlet İhale Kanununun 9'uncu maddesi gereğince tahmin edilen bedel, idarelerce tespit ettirilmekte veya edilmektedir. Bedele ilişkin veriler, işin özelliğine göre, belediye, ticaret odası, sanayi odası gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden temin edilmektedir. Tahmin edilen bedel, gerektiğinde, idarelerdeki ihale komisyonlarınca tahkik ettirilmektedir. Devlet İhale Kanununun 74'üncü maddesi gereğince çıkarılan Yönetmeliğin 12'nci maddesinde, tahmin edilen bedelin tespiti konusunda şu hükümler öngörülmüştür: **a)** Tahmin edilen bedel, idarece tespit edilir veya ettirilir ve ihale komisyonunca karara bağlanır. Bedel tespit ve takdirinde, taşınmaz malın konumu ve özellikleri göz önünde bulundurulmak

suretiyle rayiç bedel esas alınır. **b)** Ancak bu bedel; **aa)** Satış veya trampada, taşınmaz malın emlak vergisine esas asgarî metre kare birim değerinden, **bb)** Ön izin verilmesinde ilk yıl için, varsa taşınmaz mal üzerinde yapılması öngörülen yatırımın toplam maliyet bedelinin binde birinden veya taşınmaz malın emlak vergisine esas asgarî metre kare birim değerinin binde beşinden, **cc)** Kullanma izni veya irtifak hakkı kurulmasında ilk yıl için, Hazine taşınmaz malı üzerinde yapılması öngörülen yatırımın toplam maliyet bedelinin binde beşinden veya taşınmaz malın emlak vergisine esas asgarî metre kare birim değerinin yüzde birinden, **dd)** Deniz turizmi araçlarına güvenli bağlama, karaya çekme, bakım, onarım ve sosyal hizmetlerden birkaçını veya tamamını sunan deniz turizmi tesisleri yapılmak amacıyla, ön izin, kullanma izni veya irtifak hakkı verilmesi talep edilen alanda projelendirilmiş veya mendireklerle çevrilmiş deniz yüzeyinin de bulunması hâlinde, deniz yüzeyinin ön izin veya kullanma izni metre kare birim bedeli; proje sahasındaki kara parçası için Yönetmelik hükümlerine göre tespit edilen ön izin, kullanma izni veya irtifak hakkı beher metre kare bedelinin yüzde onundan, **ee)** Kirada ise ilk yıl için, taşınmaz malın emlak vergisine esas asgarî metre kare birim değerinin yüzde beşinden, az olmamak üzere tespit ve takdir edilir. 16.04.2008 tarih ve 26849 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle bu Yönetmeliğe eklenen hüküm gereğince; bitkisel üretimle sınırlı olmak kaydıyla tarım veya organize hayvancılık yapılmak üzere ihaleye çıkarılacak taşınmaz mallar için (b), (c) ve (d) bentlerine göre (Yukarıdaki 'bb', 'cc' ve 'ee' bentleri) tespit edilen bedel % 50 indirimli uygulanır. **c)** İdarece bedel tespit ve takdir edilirken gerektiğinde bedel veya bedelin hesabında kullanılacak fiyatlar, ilgili kuruluş veya bilirkişilerden de araştırılabilir. **d)** Tahmin edilen bedel; 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olmaksızın, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi ekspertiz şirketleri ile Maliye Bakanlığı merkez denetim elemanlarına tespit ettirilebilir. Bu şekilde tespit ettirilen bedel, tahmin edilen bedel olarak dikkate alınır. Bu hüküm, 29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun 7'nci maddesine, 5228 sayılı Kanunla eklenen son fıkrasında da yer almıştır. **e)** Tahsisli taşınmaz mallar ile kamu hizmeti görülmek üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince kiralanan taşınmaz mallarda, münhasıran büfe, kantin, çay ocağı olarak kullanılmak üzere kiraya verilecek yerlerin tahminî kira bedeli, yukarıdaki hükümlere tabi olmaksızın ilgili idare yetkililerinden alınacak bilgiler de göz önünde tutularak idarece tespit edilir. **f)** Tespit ve hesaplamalar, bunun dayanaklarının da eklendiği Yönetmeliğin 6 numaralı eki olan "Ön İzin / Kira / Kullanma İzni / İrtifak Hakkı / Trampa / Satış Bedeli Tespitine Ait Hesap Tutanağı"nda gösterilir, tutanak asıl evrak arasında saklanır. **2. Bedellerin Ödenme Şekli:** Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre; satış bedeli (Taksitli satışlarda satış bedelinin yüzde yirmi beşi), ilk yıl irtifak hakkı, kullanma izni ve ön izin bedelleri, ihalenin onaylanmasına ilişkin

kararın müşteriye tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde peşin olarak ödenir. Müteakip yıllar irtifak hakkı ve kullanma izni bedelleri ise, sözleşmede belirtilen tarihte peşin olarak ödenir. İlk yıl için kira bedelinin dörtte biri ihalenin onaylanmasına ilişkin kararın müşteriye tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde peşin olarak, kalanı üçer aylık dönemler hâlinde üç eşit taksitle, müteakip yıllar kira bedelleri ise, üçer aylık dönemler hâlinde dört eşit taksitle ödenir. **3. Yıllık Bedellerin Artış Oranları:** Yönetmeliğin 14'üncü maddesine göre; bir yıldan uzun süreli kira, irtifak hakkı, kullanma izni sözleşmelerinde ikinci ve izleyen yıllar bedelleri, Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE - bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde değişim) oranında arttırılır. **4. Vadesinde Ödenmeyen Bedeller ve Hasılat Payları:** Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre; taksitli satışlara ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, vadesinde ödenmeyen bedeller ile hasılat payları ve diğer alacaklara 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51'inci maddesine göre belirlenen oranda gecikme zammı uygulanır. **J - İhale İşlem Dosyası ve Onay Belgesi:** Her ihale için bir işlem dosyası düzenlenmesi, Devlet İhale Kanununun 15'inci maddesi gereğidir. Bu dosyada; onay belgesi, varsa tahmin edilen bedele ilişkin hesap tutanağı, şartname ve ekleri, gerekli projeler, ilana ilişkin belge ve gazete nüshaları, sözleşme tasarısı ile saklanmasında yarar görülen belgeler bulunur. Devlet İhale Kanununun 2990 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesi gereğince, ihalesi yapılacak her iş için bir onay belgesi hazırlanır. Onay belgesinde, ihale konusu işin nevi, niteliği, miktarı, tahmin edilen bedel, ihalede uygulanacak usul, yapılacaksa ilanın şekli ve adedi, alınacaksa geçici teminat miktarı belirtilir. Yönetmeliğin 16'nci maddesine göre, onay belgesi idarece hazırlanır ve ita amiri tarafından onaylanır. Ayrıca, onay belgesinde şartname ve eklerinin bir bedel karşılığı verilip verilmeyeceği, bedel karşılığı verilecekse bedelin ne olacağı belirtilir. **K - İhale Komisyonları ve Çalışmaları:** Kanunun 02.03.1984 tarih ve 2990 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesine göre; ita amirleri, ilgili idarenin memurlarından birinin başkanlığında idareden en az bir kişi ve maliye memurunun katılmasıyla kurulacak komisyonları görevlendirirler. Askerî ihale komisyonlarının kaç kişiden ibaret olacağı ve nasıl kurulacağı Millî Savunma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca birlikte hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir kararname ile tespit edilir. Askerî ihale komisyonları ile diğer ihale komisyonlarına katılacak maliye memuru, Maliye Bakanlığınca belirlenecek usule göre tespit edilir. Ancak; Hazineye ait taşınır mallar, 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümlerine göre Maliye Bakanlığınca satıldığından, bu komisyonlar defterdarlık ve malmüdürlüklerinde görev yapan personelden oluşturulur. İl özel idarelerine ait ihaleler, il encümenince; belediyelere ait ihaleler, belediye encümenince bu Kanun hükümlerine güre yürütülür. Komisyonlara yardımcı olmak üzere, ihale

kararlarına katılmamak şartı ile gereği kadar memur ve uzman da görevlendirilebilir. Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre, Hazine taşınmaz mallarıyla ilgili ihale komisyonları aşağıda belirtilen üç kişiden oluşmaktadır: **1.** Komisyona ita amiri tarafından başkan olarak, illerde millî emlak müdürü veya emlak müdürü; ilçelerde millî emlak müdürü, millî emlak müdürlüğü bulunmayan ilçelerde malmüdürü görevlendirilir. **2.** Komisyona ita amiri tarafından idareden üye olarak illerde millî emlak dairesi başkanlığı veya millî emlak müdürlüğü; ilçelerde millî emlak müdürlüğü veya malmüdürlüğü memurlarından biri görevlendirilir. **3.** İhale komisyonlarına maliye üyesi olarak illerde emlak müdürü veya millî emlak müdürünün önereceği millî emlak müdür yardımcısı, emlak müdür yardımcısı, millî emlak uzmanı, millî emlak şefi veya memuru; ilçelerde millî emlak müdürü, emlak müdürü, bunların bulunmadığı yerlerde malmüdürünün önereceği millî emlak müdür yardımcısı, millî emlak uzmanı, millî emlak şefi veya memuru, bunlar bulunmadığı takdirde diğer şef ve memurlardan biri görevlendirilir. Gerekli görülen hâllerde, il ve ilçelerde birden fazla ihale komisyonu kurulabilir. Bu durumda, komisyon başkanı olarak millî emlak müdür yardımcısı, emlak müdür yardımcısı, millî emlak uzmanı veya millî emlak şefi görevlendirilebilir. İta amiri veya komisyon başkanınca lüzum görüldüğü takdirde komisyonlara yardımcı olmak üzere, ihale kararlarına katılmamak şartıyla yeteri kadar memur ve uzman görevlendirilir. Bu takdirde idarece, ihale gün ve saatinde hazır bulunacak şekilde görevlendirilecek memur veya uzmana tebligat yapılır. Onay belgesinde ihaleye katılacak olan memur veya uzmanın adı, soyadı ve memuriyet unvanı belirtilir. Komisyonda görev yaptıklarını belirlemek bakımından ihale kararını, ihaleye katılan memur veya uzman da imzalar. Devlet İhale Kanununun 14'üncü maddesi gereğince ihale komisyonları eksiksiz olarak toplanır. Komisyon kararları çoğunlukla alınır. Oyların eşit olması hâlinde başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta kabul edilir. Kararlarda çekimser kalınmaz. Muhalif kalan üye, karşı oy gerekçesini kararın altına yazarak imzalamak zorundadır. Komisyon başkan ve üyeleri, oy ve kararlarından sorumludur. **L - İhale İlanları: 1. İlanın Hazırlanması:** İhaleyle ilgili ilan metni, idarelerce hazırlanmaktadır. İlanın amacı, ihale konusu işi isteklilere duyurmaktır. İlan, bu duyurunun yapılması ile ilgili amaca uygun olmalıdır. İlan metninde yer alacak hususları, idareler belirlerse de, aşağıdaki hususların ilan metinlerinde bulunması, Devlet İhale Kanununun 18'inci maddesi ile Yönetmeliğin 20'inci maddesi gereğince zorunludur: **a)** İhale konusu taşınmaz malın niteliği, yeri ve miktarı. **b)** Şartname ve eklerinin nereden ve hangi şartlarla alınacağı veya görülebileceği. **c)** İhalenin nerede, hangi tarih ve saatte ve hangi usulle yapılacağı. **d)** Tahmin edilen bedel ve alınacaksa geçici teminat miktarı. **e)** İsteklilerden aranılan belgelerin neler olduğu. **f)** Kapalı teklif usulüyle yapılacak ihalelerde, tekliflerin hangi tarih ve saate kadar nereye

verileceği. Kanunun 21'inci maddesi gereğince; askerî ihaleler ile Emniyet Genel Müdürlüğüne ve Millî İstihbarat Teşkilatına ait ihaleler için yapılacak ilanlarda, birinci derece ita amiri tarafından sakıncalı görülen hususlara yer verilmez. **2. Şartnamelerde Değişiklik Hâlinde İlan:** İlanlar hazırlanıp yayımlandıktan sonra, şartname ve eklerinde değişiklik yapılamaz. Değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu gerektiren sebep ve zorunluluklar bir tutanakla tespit edilerek önceki ilanlar geçersiz sayılır ve iş yeniden aynı şekilde ilan edilir. **3. İlanın Kurallara Uygun Olmaması:** Hazırlanan ilan metinlerinin, Devlet İhale Kanununun ilanlarla ilgili 17 ve 18'inci maddelerine uygun olması gerekir. 17'nci madde, ilanların yayımlanması şekliyle, 18'inci madde de ilanlarda bulunması zorunlu hususlarla ilgilidir. Devlet İhale Kanununun 17 ve 18'inci maddelerine uygun olmayan ilanlar geçersizdir. Bu durumun ortaya çıkması hâlinde, ilanlar yenilenmediği sürece ihale yapılamaz. İlanların geçersizliği ihale yapıldıktan sonra anlaşılır ise ihale ve sözleşme feshedilir. Ancak, işte ivedilik ve ihalede Devlet yararı varsa, ihale ve sözleşme, Devlet İhale Kanununun 20'nci maddesi gereğince, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ve birinci derece ita amirinin onayı ile geçerli sayılabilir. Şayet ihale ve sözleşme feshedilirse, müteahhit veya müşterinin fesih tarihine kadar yapmış olduğu gerçek masrafları verilir. **4. İlanların Yayımlanması:** İhale ilanları, tahmin edilen bedele göre değişik yerlerde yayımlanmaktadır. Devlet İhale Kanununun 17'nci maddesine göre, ilanların yayımlanması esasları şöyledir: **a) İhalenin Yapılacağı Yerde İlan:** Günlük gazete çıkan yerlerde, ihale ilanı iki defa yayımlattırılır. Bu şekilde yapılan ilk ilan ile ihale günü arasında en az 10 gün, ikinci ilan ile ihale günü arasında en az 5 gün, iki ilan arasında da en az bir gün olması gerekir. İhalenin yapılacağı yerde günlük gazete çıkmıyor ise ilan, yukarıdaki sürelere uyularak ilgili idare, Hükûmet ve belediye binalarının ilan tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır. Bu şekilde yapılan ilanda, asılma ve askıdan indirme, bir tutanakla belgelenir. Ayrıca, bu yerlerde en çok yedi gün aralıklarla gazete çıkıyor ise, gazete ile de bir defa ilan yapılır. **b) Diğer Şehirlerde Yapılacak İlan:** İhalenin tahmin edilen bedeli, 17'nci maddenin 2'nci fıkrası için her yıl merkezî yönetim bütçe kanunu ile belirlenen miktarı aşıyorsa, yukarıda belirtilen ilanlardan ayrı olarak tirajı göz önüne alınarak ili Basın-İlan Kurumunca tespit olunacak günlük gazetelerden birinde, ihale tarihinden en az 10 gün önce bir defa daha ilan edilir. **c) Resmî Gazete'de İlan:** İhalenin tahmin edilen bedeli, her yıl merkezî yönetim bütçe kanunu ile diğer şehirlerde yapılacak ilanlarla ilgili olarak belirlenen miktarın üç katını aşıyor ise, ihale tarihinden en az 10 gün önce bir defa da Resmî Gazete'de ilan edilir. **d) İhtiyarî İlan:** İhaleyi yapan idareler, işin önem ve özelliğine göre, söz konusu ilanları yurt içinde ve yurt dışında çıkan başka gazeteler veya diğer yayın araçları ile de ayrıca yayımlatabilirler. Pazarlık usulü ile yapılacak ihalelerde idareler, ilan

yapıp yapmamakta serbesttir. **e) Yabancı Ülkelerde İlan:** Devlet İhale Kanununun 22'nci maddesi gereğince; idarelerince yabancı ülkelerdeki isteklilerin de girmesi yararlı görülen ihaleler için yeterli rekabeti sağlayacak biçimde yabancı ülkelerde ilan yapılabilir. Bu şekildeki ilanı yapıp yapmamak idarelerin takdirine bırakılmıştır. Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre; sürelerin hesabında, ilanın yapıldığı gün ile ihale günü sayılmaz. İhale komisyonları, gerektiğinde basın ve yayın organlarının ihale işlemlerini izlemesi de dâhil olmak üzere, ihalenin rekabet ve açıklık ilkelerine uygun şekilde yapılmasını sağlayan her türlü tedbiri alır. Onaylanan ihale kararları, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla internet aracılığı ile ayrıca yayınlanır. **M – Teminatlar:** Teminatlarla ilgili hükümler, Devlet İhale Kanununun 25, 26, 27, 54 ve 56'ncı maddelerinde yer almıştır. **1. Teminat Olarak Kabul Edilecek Değerler:** Kanunun 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik 26'ncı maddesi ile Yönetmeliğin 26'ncı maddesi gereğince; geçici veya kesin teminat olarak kabul edilecek değerler şunlardır: **a)** Tedavüldeki Türk Parası. **b)** Mevduat veya katılım bankalarının verecekleri süresiz teminat mektupları. **c)** Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri veya bu senetler yerine düzenlenen belgeler (Nominal bedele faiz dâhil edilerek ihraç edilmiş ise, bu işlemlerde anaparaya tekabül eden satış değerleri esas alınır). **d)** Taşınmaz mal satış ihalelerinde, dışarıda yerleşik kişiler ile geçimini yurt dışında temin eden Türk vatandaşlarından, teminat olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca belirlenen konvertibl döviz. Mevzuata aykırı olarak düzenlenmiş teminat mektupları kabul edilmez. Üzerinde suç unsuru tespit edilen teminat mektupları, gerekli kovuşturma yapılması için Maliye Bakanlığına intikal ettirilir. Her teminat mektubunda daha önce ilgili banka şubesince verilen teminat mektupları toplamı ile aynı şubenin limitlerinin de gösterilmesi zorunludur. Yabancı banka ve benzeri kredi kuruluşlarının kontrgarantilerine dayanarak bankaların verecekleri teminat mektupları, yukarıdaki miktarlara dâhil değildir. Mevduat veya katılım bankalarınca verilen teminat mektupları dışındaki teminatların istekliler tarafından ilgili muhasebe birimine yatırılması zorunlu olup bunlar ihale komisyonlarınca teslim alınamaz. Üzerlerine ihale yapılanların teminat mektupları, ihaleden sonra ilgili muhasebe birimine teslim edilir ve üzerlerine ihale yapılmayan isteklilerin geçici teminatları hemen geri verilir. Her ne suretle olursa olsun idarece alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyatî tedbir konulamaz. Bu Kanun kapsamında teminat olarak kabul edilecek geçici, kesin ve avans teminat mektuplarının kapsam ve şeklini tespite Maliye Bakanlığı yetkilidir. Maddede sözü edilen "özel finans kurumları"nın adı, 5411 sayılı Bankacılık Kanunuyla "katılım bankaları" olmuştur. **2. Geçici Teminat:** Kanunun 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik 25'inci maddesine göre; isteklilerden, ihale konusu olan işin tahmin edilen bedelinin % 3'ü

oranında geçici teminat alınır. Tasfiye idaresince yapılan taşınır mal satışlarında ise satışa esas bedelin % 3'ünden az olamaz. Ancak; 29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanuna, 03.07.2003 tarih ve 4916 sayılı Kanunla eklenen 7/A maddesine göre; Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerin kiraya verilmesi, satışı, sınırlı aynî hak tesisi veya ön izin verilmesi ihalelerinde tahmin edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere % 30'una kadar geçici teminat alınabilir. Yönetmeliğin 25'inci maddesi gereğince; Yönetmeliğe göre yapılacak ihalelerde, tahmin edilen bedelin yüzde onundan az olmamak üzere yüzde otuzuna kadar, işin niteliğine göre ita amirince belirlenecek miktarda geçici teminat alınır. Ancak, tarıma elverişli arazilerin topraksız veya az topraklı çiftçilere kiraya verilmesinde geçici teminat alınmayabilir. 313 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğinin VI'nci bölümüne göre; alınan geçici teminatın, peşin satışlarda satış bedelinin, taksitli satışlarda ise peşinat tutarının ödenmesinden sonra iade edilmesi gerekmektedir. Ancak, peşinatın geçici teminat tutarından az olması durumunda sadece peşinat tutarı kadar olan kısım iade edilir. Alıcısı tarafından yeni bir taksit ödenmesi veya taşınmazın ferağının verilmesi hâlinde, geçici teminat olarak kalan kısım da iade edilir. **3. Kesin Teminat:** Taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmadan önce müteahhit veya müşteriden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle yüzde altı oranında kesin teminat alınır. Kanunun 54'üncü maddesine, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince; tasfiye idaresince yapılan taşınır mal satışlarında kesin teminat, ihale bedelinin yüzde altısından az olamaz. Müteahhit veya müşterinin bu zorunluluğa uymaması hâlinde ihale bozulur ve varsa geçici teminatı Hazineye gelir kaydedilir. İdareye verilen kesin teminat, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir. Kesin teminat verilip sözleşme yapılmasından sonra geçici teminat iade edilir. Alınan kesin teminatın, iş ve işlemlerin tamamen yapılmasından sonra geri verilmesi gerekmektedir. Taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun biçimde yerine getirildiği usulüne uygun olarak anlaşıldıktan ve müteahhidin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra, Sosyal Güvenlik Kurumundan ilişiksiz belgesinin getirilmesi hâlinde, kesin teminatın tümü iade edilir. Yönetmeliğin 48'inci maddesi gereğince, satış ve trampa ihalelerinde kesin teminat alınmaz. **N - Tekliflerin Değerlendirilmesi ve İhale Kararları:** Tekliflerin komisyonlarca değerlendirilerek varılacak sonuca göre karara bağlanması ile ilgili hükümler, Devlet İhale Kanununun 28, 29, 30, 31, 32, 33 ve 34'üncü maddelerinde yer almıştır. **1. Uygun Bedelin Tespiti:** Artırma ihalelerinde uygun bedel, tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere teklif edilen bedellerin en yükseğidir. **2. İhale Komisyonlarının Serbestliği:** İhale komisyonlarının ihaleler konusunda serbest olması

hususu, Devlet ihalelerine 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile getirilmiştir. İhale komisyonları, gerekçelerini ihale kararlarında belirtmeleri şartıyla ihaleyi yapıp yapmamakta serbesttir. Komisyonların ihaleyi yapmama kararları kesindir. İhaleyi yapmama gerekçeleri şunlar olabilir: İhaleye fesat karıştırılmış olabilir; piyasalardaki fiyatlarda çok ani değişmeler olmuş olabilir; açıklık ve rekabet sağlanamamış olabilir; şartnamede gerçekleşmesi mümkün olmayan şart sonradan anlaşılmış olabilir. **3. İhale Kararlarında Belirtilmesi Gereken Hususlar:** Komisyonca alınan ihale kararlarında; isteklilerin isimleri, adresleri, teklif edilen bedeller, ihalenin hangi tarihte ve hangi isteklinin üzerine hangi gerekçelerle yapıldığı, ihale üzerinde kalan isteklinin tercih ediliş gerekçeleri, ihale yapılmamış ise yapılmayış nedenleri belirtilir. İhale tarihi de kararda belirtilir. Alınan kararlar, komisyonun başkan ve üyelerinin adı, soyadı ve esas görevleri belirtilerek imzalanır. **4. İhalelerin Onayı veya İptali:** İhale komisyonları tarafından alınan kararlar, miktarına bakılmaksızın geçici ihale kararlarıdır. Bunların kesinleşmesi, ita amirinin onayı ile mümkündür. İhale kararları, ihale kararı tarihinden itibaren en geç 15 "iş günü" içinde, ita amirleri tarafından onaylanır veya iptal edilir. İta amiri tarafından iptal edilen komisyon kararı ile ilgili ihale hükümsüz sayılır. Devlet İhale Kanununun 74'üncü maddesi gereğince çıkarılan Yönetmeliğin 41'inci maddesi, Kanunun 76'ncı maddesine paralel hüküm öngörmüştür. Bu hükümlere göre, komisyonlarca karara bağlanan ihalelerden; Kanunun 76'ncı maddesi gereğince her yıl merkezî yönetim bütçe kanunu ile tespit edilen parasal sınıra kadar olan ihale kararları, karar tarihinden itibaren en geç on beş iş günü içinde ita amirlerinin, bu miktarı aşanlar ise aynı süre içinde Maliye Bakanlığının onay veya ret kararı ile kesinleşir. **5. Maliye Bakanlığından Onay Alma:** Yönetmeliğin 42'nci maddesine göre; onay talepleri, valiliklerle yazışmaksızın doğrudan kaymakamlıklarca veya valiliklerce, ihale onay süresi dikkate alınarak Maliye Bakanlığına gönderilir. Yönetmeliğin 43'üncü maddesi gereğince; Maliye Bakanlığına yazılacak onay talep yazısında, aşağıda belirtilen hususlara yer verilir: **a)** Taşınmaz malın mahalle veya köyü, mevkii, ada - pafta - parsel veya tapu tarihi, cilt - sahife - sıra numaraları, cinsi, varsa cadde veya sokak adı ve kapı numarası, yüz ölçümü, hisse durumu, hisseli ise Hazine payının oranı. **b)** Taşınmaz mal bina ise ayrıca binanın inşaatının brüt alanı, inşaatın sınıfı, ahşap - kargir veya betonarme olup olmadığı, yıpranma oranı, müştemilatı. **c)** Taşınmaz malın imar durumu, Hazinenin özel mülkiyetinde mi yoksa Devletin hüküm ve tasarrufu altında mı olduğu. **d)** İhale konusu işlem ve süresi. **e)** Tahminî ve teklif edilen bedelin ne olduğu. **f)** İhaleye katılan isteklilerin adı, soyadı veya unvanları. **g)** Müşterinin adı, soyadı veya unvanı. **h)** İhale tarihi. **i)** Trampa ihalelerinde ayrıca, taşınmaz mala karşılık alınacak yerin (a) ve (b) bentlerinde belirtilenler ile fiilî durumuna ait bilgiler. **j)** İhale tutanağının bir örneği.

6. Kesinleşen İhale Kararlarının Bildirilmesi: İta amirleri tarafından onaylanan ihale kararları, onaylandığı günden itibaren en geç 5 "iş günü" içinde, üzerine ihale yapılana veya vekiline, imzası alınmak suretiyle bildirilir veya iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine postalanır. Mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün, kararın istekliye tebliğ tarihi sayılır. Şayet ihale kararı ita amirince iptal edilmiş ise, durum istekliye aynı şekilde bildirilir. Günlerin hesabında, kararın alındığı ve tebliğin yapıldığı gün, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 161'inci maddesi gereğince sayılmaz, günler, ertesi günden itibaren sayılır. **7. Zam ve İndirim Teklifleri:** 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun yürürlüğe konulmasından önce yürürlükte olan 2490 sayılı Kanuna göre, ihalelerin kesinleşmesinden önce zam veya indirim teklifleri kabul edilmekte idi. Yeni Kanuna göre, teklifler verildikten sonra, Kanunda yazılı hâller dışında zam veya indirim teklifleri kabul edilmemektedir. Kapalı teklif usulünde, komisyon huzurunda alınan sözlü ve yazılı teklifler ile açık teklif ve pazarlık usulleri, Kanunda yazılı hâller olarak bu kuralın istisnalarıdır. **8. İhalede Hazır Bulunmayan İstekliler:** İhale yapılırken, komisyon huzurunda bulunmayan veya noterden tasdikli vekâletnameyi haiz bir vekil göndermeyen istekliler, ihalenin yapılış tarzına ve sonucuna itiraz edemezler. **O - İhale Usulleri:** Devlet İhale Kanununun 35'inci maddesine göre, artırma ihalelerinde üç çeşit ihale usulü vardır: Kapalı teklif usulü, açık teklif usulü, pazarlık usulü. Devlet İhale Kanununun 36'ncı maddesi gereğince, Devlet ihalelerinde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulü esastır. Diğer ihale usulleri ise, belli şartların var olması durumunda, idarelerin takdirine bağlıdır. Diğer bir deyişle kapalı teklif usulü dışındaki usulleri uygulayıp uygulamama konusunda idareler serbesttir. **1. Kapalı Teklif Usulü:** Kapalı teklif usulünde, teklifler yazılı olarak hazırlanır. Teklif mektubu bir zarfa konulduktan sonra, zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı ve tebligata esas olarak göstereceği açık adres yazılarak zarf kapatılır. Zarfın yapıştırılan yeri istekli tarafından imzalanır veya mühürlenir. Bu zarf, geçici teminata ait alındı veya banka teminat mektubu ve istenilen diğer belgelerle birlikte ikinci bir zarfa konularak kapatılır. Dış zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı ve tebligat adresi ve teklifin hangi işe ait olduğu yazılır. Belirtilen bu hususları düzenleyen Devlet İhale Kanununun 37'nci maddesine göre teklif mektubunun geçerli olması için, şu hususları içermesi gerekir: **a)** Şartname ve eklerinin tamamen okunup kabul edildiği belirtilmelidir. **b)** Teklif edilen fiyatın rakam ve yazı ile açık olarak yazılması zorunludur. **c)** Teklif mektubunun istekli tarafından imzalanması gerekir. **d)** Teklif mektubunda kazıntı, silinti veya düzeltme olmamalıdır. Belirtilen şartları taşımayan mektuplar reddedilir ve teklif yapılmamış sayılır. Teklifler ilanda belirtilen saate kadar, sıra numaralı alındılar karşılığında komisyon başkanlığına verilir, sıra numarası zarfın üzerine yazılır. Teklifler iadeli taahhütlü olarak da gönderilebilir. Bu

durumda dış zarf üzerine; komisyon başkanlığının açık adresi ile hangi işe ait olduğu, isteklinin adı, soyadı ve açık adresi yazılır. Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının ilanda belirtilen saate kadar komisyon başkanlığına ulaşması şarttır. Postadaki gecikmeler nedeniyle işleme konulmayacak olan tekliflerin alınış zamanı bir tutanakla tespit edilir. Verilen teklifler hangi sebeple ilgili olursa olsun, geri alınamaz. Devlet İhale Kanununun 37 ve 38'inci maddesine uygun olarak verilen teklifler üzerine yapılacak işlemler 39, 40, 41, 42 ve 43'üncü maddelerde belirtilmiştir. İhale saati gelince ilk iş olarak kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla belirlenir. Dış zarflar, ihalede hazır bulunanların huzurunda alınış sırasına göre açılır ve istenilen belgeler ile geçici teminatın tam olarak verilip verilmediğine bakılır. Dış zarf alındı sıra numarası, iç zarfın üzerine de yazılır. Belgeleri ile teminatı usulüne uygun ve tam olmayan isteklilerin teklif mektupları, iç zarfları açılmayarak başka bir işleme konulmadan diğer belgelerle birlikte kendilerine veya vekillerine iade olunur ve bunlar ihaleye katılamazlar. Teklif mektupları açılmadan önce, ihaleye katılacaklardan başkası, ihale odasından çıkarılır. Ancak, 29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun 7'nci maddesine, 4916 sayılı Kanunla eklenen fıkra hükümleri gereğince; Hazine taşınmaz mallarının satışıyla yetkili ihale komisyonları, gerektiğinde basın ve yayın organlarının satış işlemlerini izlenmesi de dâhil olmak üzere, ihalenin rekabet ve açıklık ilkelerine uygun şekilde yapılmasını sağlayan her türlü tedbiri alır. Onaylanan ihale kararları, kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla internet aracılığı ile ayrıca yayımlanır. Bundan sonra zarflar, sıra numarası ile açılarak, teklifler komisyon başkanı tarafından okunur veya okutturulur ve bir listesi yapılır. Bu liste komisyon tarafından imzalanır. Şartnameye uymayan veya başka şartlar taşıyan ve Kanuna uygun olarak hazırlanmamış teklif mektupları kabul edilmez. Kanunun 40'ıncı maddesine, 25.01.2007 tarih ve 5577 sayılı Kanunla eklenen fıkralara göre, kapalı teklif usulü ile yapılan artırma ihalelerinde; geçerli en yüksek teklifin altında olmamak üzere, oturumda hazır bulunan isteklilerden sözlü veya yazılı teklif alınmak suretiyle ihale sonuçlandırılır. Ancak, geçerli teklif sayısının üçten fazla olması durumunda bu işlem, geçerli en yüksek teklif üzerinden, oturumda hazır bulunan en yüksek üç teklif sahibi istekliyle, bu üç teklif ile aynı olan birden fazla teklifin bulunması halinde ise bu istekliler dâhil edilmek suretiyle yapılır. Komisyon, uygun gördüğü her aşamada oturumda hazır bulunan isteklilerden yazılı son tekliflerini alarak ihaleyi sonuçlandırabilir. Bu husus, ihale komisyonunca ikinci bir tutanakla tespit edilir. Kanunun 41'inci maddesi gereğince, 40'ıncı maddesine uygun teklif mektupları değerlendirilerek ihale sonucu karara bağlanır. Sonuçta şu hususlardan birisi ortaya çıkacaktır: **aa)** İhalenin yapılmış olduğuna ve ita amirinin onayına sunulacağına karar verilebilir. **bb)** Teklif mektuplarının daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi için süreye

ihtiyaç duyulduğuna ve şartnamede daha uzun bir süre öngörülmemiş ise, ihalenin 15 günü geçmemek üzere başka bir güne bırakılması kararlaştırılabilir. **cc)** Veya ihalenin yapılamadığına karar verilebilir. Karar, komisyonca imzalanarak hazır bulunanlara duyurulur. Kapalı teklif usulü ile yapılan ihalelerde, istekli çıkmadığı veya teklif olunan bedeller komisyonca uygun görülmediği takdirde, ya yeniden aynı usulle ihale açılır veya idare yararı görüldüğü takdirde, ihalenin bitiş tarihinden itibaren 15 gün içinde iş pazarlıkla yaptırılır. İşin pazarlığa bırakılması hâlinde, şartnamede belirtilen nitelik ve şartların aynen korunması gerekir. Ancak; Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 33'üncü maddesine göre, kapalı teklif usulüyle yapılan ihalelerde, istekli çıkmadığı veya teklif olunan bedel komisyonca uygun görülmediği takdirde, uygun bir zamanda aynı usulle ihale açılır. Satış, kiraya verme, trampa ve mülkiyetin gayri aynî hak tesisi ihalelerinde, Yönetmeliğin bu hükmü uygulanır. **2. Açık Teklif Usulü:** Açık teklif usulü ile yapılacak ihalelerin nasıl olacağı, Devlet İhale Kanununun 45, 46, 47, 48 ve 49'uncu maddelerinde belirtilmiştir. Tahmin edilen bedeli, her yıl merkezî yönetim bütçe kanunu ile Devlet İhale Kanununun 45'inci maddesi için belirlenen tutarı geçmeyen ihaleler açık teklif usulü ile yapılabilir. Açık teklif usulüne göre yapılan ihaleler, isteklilerin komisyon önünde tekliflerini sözlü olarak belirtmeleri suretiyle yapılır. Ancak, istekliler ilanda belirtilen ihale saatine kadar komisyon başkanlığına ulaşmış olmak kaydıyla, kapalı teklif usulüne göre düzenlenen teklif mektubu esaslarına uygun olarak düzenleyecekleri tekliflerini iadeli taahhütlü bir mektupla da gönderebilirler. Teklif mektubu sahibi komisyonda hazır bulunmadığı takdirde, posta ile gönderilen teklif son ve kesin teklif olarak kabul edilir. İlanda belirtilen ihale saati gelince, komisyon başkanı, isteklilerden belgelerini ve geçici teminat verip vermemiş olduklarını inceleyerek kimlerin ihaleye katılabileceğini bildirir. İhaleye katılamayacakların belge ve teminatlarının geri verilmesi kararlaştırılır. Bu işlemler, istekliler önünde bir tutanakla belirlenir. Daha sonra, ihaleye giremeyecekler ihale yerinden çıkarılır. Ancak, 4706 sayılı Kanun gereğince; ihalelerde gerektiğinde, basın ve yayın organları da izleyici olarak bulunabilir. Diğer istekliler, önce şartnameyi imzaya ve daha sonra, sıra ile tekliflerini belirtmeye çağrılır. Yapılacak teklifler, ihaleye ait artırma kâğıdına yazılır ve teklif sahipleri tarafından imzalanır. İlk teklifler bu suretle alındıktan sonra, komisyon başkanı posta ile yapılmış teklifler varsa, okutarak bu tekliflerin de ihaleye ait artırma tutanağına yazılmasını sağlar. Bundan sonra istekliler sıra ile tekliflerde bulunmaya devam ederler. İhaleden çekilen isteklilerin bu durumları ihaleye ait artırma kâğıdına yazılır ve imzaları alınır. İlgilinin imzadan çekinmesi hâlinde durum ayrıca belirtilir. İhaleden çekilenler, yeniden teklifte bulunamazlar. Teklifler yapıldığı sırada, yapılan artırımların işi uzatacağı

anlaşılırsa, isteklilerden komisyon huzurunda son tekliflerini yazılı olarak bildirmeleri istenir. Daha önce ihaleden çekilmiş olanlar, bu durumdan yararlanamaz. Sözlü veya yazılı son teklifler alındıktan sonra, ihalenin yapıldığına ve ita amirinin onayına bağlı kaldığına veya ihalenin yapılamadığına karar verilerek komisyon kararı düzenlenir. İhaleye istekli çıkmadığı veya belgeleri ve son teklifleri uygun görülmediği takdirde, yeniden aynı usulle ihale açılır veya idare yararı görüldüğü takdirde, ihalenin bitişi tarihinden itibaren on beş gün içinde iş pazarlıkla yaptırılabilir. Ancak; satış, kiraya verme, trampa ve mülkiyetin gayri aynî hak tesisiyle ilgili ihalelerde, Devlet İhale Kanununun 74'üncü maddesi gereğince çıkarılan Yönetmeliğin 37'nci maddesi uyarınca; açık teklif usulüyle yapılan ihalelerde istekli çıkmadığı, isteklilerin belgeleri veya teklifleri uygun görülmediği takdirde, uygun bir zamanda yeniden aynı usulle ihale açılır. Bu hâlde de, Kanunun değil, Yönetmeliğin hükmü uygulanır. **3. Pazarlık Usulü:** Pazarlık usulü ihalesi ile ilgili hükümler, Devlet İhale Kanununun 50 ve 51'inci maddelerinde düzenlenmiştir. Pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde teklif alınması belli bir şekil şartına bağlı değildir. İhaleler, komisyon tarafından işin nitelik ve gereğine göre, bir veya daha fazla istekliden yazılı veya sözlü teklif almak ve bedel üzerinde anlaşmak suretiyle yapılır. Komisyon kararlarında, pazarlığın ne suretle yapıldığı, ne gibi tekliflerde bulunulduğu, üzerine ihale yapılanların neden dolayı tercih edildiği belirtilir. Hangi işlerin pazarlıkla yapılabildiği, Devlet İhale Kanununun 51'inci maddesinde sayılmıştır: **a)** Yer, özellik ve nitelikleri itibarıyla her yıl merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilecek belli tutarları aşmayan ve süreklilik göstermeyen, bu Kanunun birinci maddesinde gösterilen işler. **b)** Kanunun 43'üncü maddesine göre kapalı teklif ve 49'uncu maddesine göre açık teklif usulüyle gerçekleştirilemeyen işlerin yapılması. **c)** İdarelerin, müşterek veya iştirak hâlinde sahibi bulundukları taşınmaz mallardaki paylarının paydaşlara kiraya verilmesi. **d)** Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleri ile ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiraya verilmesi, trampası ve mülkiyetin gayri aynî hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi ve mülkiyetin gayri aynî hak tesisi. **e)** 03.07.2003 tarih ve 4916 sayılı Kanunla değişik hüküm gereğince; Hazinenin veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki baraj, dalyan, voli yerleri, göller, havuzlar, nehirler ve nehir ağızlarındaki av yerleri ile deniz ve iç sularda belirlenmiş yerlerdeki su ürünleri istihsali hakkının, 22.03.1971 tarih ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa göre il özel idarelerince kiraya verilmesi. **f)** Çabuk bozulan, saklanması tehlikeli olan, saklanma giderleri değerine veya beklenmeden doğacak yararına oranla yüksek bulunan malların satışı. **g)** Millî güvenlik nedeniyle gizli tutulması zorunluluğu Bakanlar Kurulunca kabul edilen

işler. **h)** Hazineye mal edilmiş batık gemiler ile denize düşmüş malların çıkarılarak satışı. **P – Sözleşmeler: 1. İhalelerin Sözleşmeye Bağlanması:** Devlet İhale Kanununun 53'üncü maddesine göre, bütün ihaleler sözleşmeye bağlanır. Sözleşmeler, idare adına ita amiri tarafından imzalanır. Kanundaki özel hâllerde sözleşme yapılması zorunlu değildir. Yönetmeliğin 37'nci maddesine göre, irtifak hakkı kurulmasına ilişkin işlemlerde tapuda resmî senet düzenlenir. Peşin satışlarda ve trampa işlemlerinde sözleşme yapılması zorunlu değildir. Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 95'inci maddesine göre; satış ihalelerinde Yönetmeliğin (2) numaralı eki olan "Taksitli Satış Sözleşmesi", kira ihalelerinde Yönetmeliğin (4) numaralı eki olan "Kira Sözleşmesi", tahsisli ve kiralanmış yerlerdeki ihalelerinde Yönetmeliğin (5) numaralı eki olan "Tahsisli Taşınmazlardaki Ticarî Amaçla Kullanılacak Yerlere Ait Kira Sözleşmesi", ön izin ihalelerinde Yönetmeliğin (12) numaralı eki olan "Ön İzin Sözleşmesi", irtifak hakkı ihalelerinde Yönetmeliğin (14) numaralı eki olan "İrtifak Hakkı Sözleşmesi" ve kullanma izni ihalelerinde Yönetmeliğin (16) numaralı eki olan "Kullanma İzni Sözleşmesi" kullanılır. **2. Sözleşmenin Yapılmasında Müteahhit veya Müşterinin Görev ve Sorumluluğu:** Devlet İhale Kanununun 57'nci maddesi gereğince; sözleşme yapılması gerekli olan hâllerde müteahhit veya müşteri, ihale kararının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirmek ve noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi idareye vermek zorundadır. Satışlara ilişkin ihalede, aynı süre içinde müşterinin ihale bedelini ve müşteriye ait bulunan vergi, resim ve harçları yatırması, diğer giderleri ödemesi gerekir. Bu zorunluluklara uyulmadığı takdirde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale bozulur ve varsa geçici teminatı gelir kaydedilir. Ancak, 4706 sayılı Kanunla getirilen hükümle, taşınmaz mal satışlarında, bedelin taksitle de ödenmesine imkân tanınmıştır ve Hazine taşınmaz mallarının satış ve devir işlemleri için vergi, resim ve harç istisnası getirilmiştir. 4706 sayılı Kanunun 7'nci maddesinin son fıkrası ile 8'inci maddesinde yapılan düzenlemeler şöyledir: **a)** "Hazineye ait taşınmaz malların satış ve devir işlemleri ve bu işlemler sırasında düzenlenen belgeler vergi, resim ve harçtan müstesnadır." Bu hüküm gereğince, taşınmaz malın mülkiyetinin bedelli veya bedelsiz olarak devredilmesi nedeniyle hiçbir vergi, resim ve harç tahsil edilmeyecektir. Bu adlar dışındaki malî yükümlülükler devam edecektir. **b)** "Satışı yapılan taşınmaz mallar, satış tarihini takip eden yıldan itibaren beş yıl süre ile emlak vergisine tabi tutulmaz." **c)** Daha önce, ihale ile veya icra yoluyla yapılan taşınmaz mal satışlarında, alıcılarından katma değer vergisi tahsil edilmekteydi. 4706 sayılı Kanunun 8'inci maddesi ile; 25.10.1984 tarih ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1'inci maddesinin (3) numaralı fıkrasının (d) bendi değiştirilerek Hazinece yapılan taşınmaz

mal satışları, katma değer vergisi kapsamından çıkarılmıştır. Aslında, 3065 sayılı Kanun değiştirilmeseydi bile, 4706 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen 7'nci maddesine göre de, satışlardan katma değer vergisi alınmayacaktı. 3065 sayılı Kanunun 1'inci maddesinin (3) numaralı fıkrasının (d) bendi, 16.07.2004 tarih ve 5228 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve "Hazinece yapılan taşınmaz mal satışları hariç" ibaresi bent metninden çıkarılmıştır. Ancak, 5228 sayılı Kanunla, 3065 sayılı Kanunun 17'nci maddesinin (4) numaralı fıkrasına eklenen ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değiştirilen (p) bendi gereğince; Hazinece yapılan taşınmaz mal teslim ve kiralamaları, irtifak hakkı tesisi, kullanma izni ve ön izin verilmesi işlemleri, katma değer vergisinden istisna edilmiştir. Bu hüküm gereğince; Hazine taşımaz mallarının kiraya verilmesi, satılması, trampa edilmesi ve üzerlerinde irtifak hakkı tesisi işlemleri katma değer vergisine tabi değildir. Ayrıca, 4706 sayılı Kanunun 03.07.2003 tarih ve 4916 sayılı Kanun ve 16.07.2004 tarih ve 5228 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre, Hazineye ait taşınmaz malların satış bedeli taksitle de ödenebilir. Taksitle ödeme hâlinde, satış bedelinin en az dörtte biri peşin, kalanı en fazla iki yılda ve taksitlerle kanunî faizi ile birlikte ödenir. Taksitli satışlarda taksit tutarını ve kanunî faizlerini karşılayacak miktarda kesin ve süresiz banka teminat mektubu verilmesi veya satışı yapılan taşınmazın üzerinde 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümleri uyarınca Hazine lehine kanunî ipotek tesis edilmesi hâlinde, taşınmaz alıcısı adına devredilir. Alıcısı adına mülkiyet devri yapılmayan taşınmaz mallara ilişkin taksitli satışlarda, alıcı tarafından yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda, tahsil edilen tutarlardan ihale sırasında alınan geçici teminata isabet eden tutar Hazineye irat kaydedilerek kalanı alıcıya aynen iade edilir. Taksitlendirme dışında bırakılacak bedel ile taksit süresi ve sayısını köy sınırları veya belediye ve mücavir alan sınırları itibarıyla belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. **3. Notere Tasdik ve Tescili Zorunlu Olmayan Sözleşmeler:** Yönetmeliğin 47'nci maddesine göre; ilk yıl kira bedeli, Kanunun 76'ncı maddesi gereğince her yıl merkezî yönetim bütçe kanunuyla belirlenen parasal sınırın yüzde onunu aşmayan sözleşmeler, kamu idareleriyle yapılacak sözleşmeler ve ilk yıl kira bedeli ne olursa olsun tarıma elverişli arazilerin muhtaç çiftçilere kiraya verilmesi ile büfe, kantin, çay ocağı gibi yerlerin, geçici iş ve hizmetler için kullanılacak taşınmaz malların kiraya verilmesinde düzenlenecek sözleşmeler ile taksitli satış sözleşmelerinin notere tasdik ve tescili zorunlu değildir. Tarıma elverişli arazilerin muhtaç çiftçilere kiraya verilmesinde düzenlenecek sözleşmeler arazinin bulunduğu köy veya mahalle muhtarının veya azalarından birinin, büfe, kantin, çay ocağı gibi yerlere ilişkin sözleşmeler, bunların bulunduğu yerin yetkilisi huzurunda düzenlenir; sözleşmeyi bunlar da imza eder. **4. Taşınmaz Malların Müşteri Tarafından Adına Tescil Ettirilmesi:** Bedeli ve diğer masrafları ödenmiş olmak şartıyla müşterinin, şartnamede belirtilen

süre içinde taşınmaz malları adına tescil ettirmesi zorunludur. Aksi takdirde müşteri, meydana gelecek hasar, zarar, fuzulî işgal ve diğer sebeplerle idareden bir talepte bulunamaz. **5. Müşterinin Süresi İçinde Taşınır Malları Teslim Almaması:** Devlet İhale Kanununun 59'uncu maddesine göre; taşınır mallar, bedeli ödendiği hâlde şartnamedeki süre içerisinde teslim alınmaz ise, idare bunları müşteri hesabına bu Kanun hükümlerine göre satmaya yetkilidir. Malların süresi içinde alınmaması ve ikinci defa satılması sebebiyle tahakkuk edecek masraflar, varsa idarenin diğer alacakları, ikinci satış bedelinden mahsup edildikten sonra, geri kalan kısmı ilk müracaatında verilmek üzere müşteri namına emanet hesabına alınır. Satış bedeli, idarenin masraflarını ve alacaklarını karşılamazsa, farkı teminattan mahsup edilir ve artanı müşteriye geri verilir. Şayet sözleşme akdedilmiş ise, feshedilerek yukarıdaki hükümlere göre işlem yapılır. **6. İdarenin Görev ve Sorumluluğu:** İdare; müşteri için öngörülmüş süre içinde, sözleşme yapılması hususunda kendisine düşen görevleri yapmak ve taşınmaz malların satışında ferağa ait işlemleri tamamlamak, şartnamede belirtilen sınır ve evsafa göre satılan malları müşteriye teslim etmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde, müteahhit veya müşteri, sürenin bitiminden itibaren en çok 15 gün içinde, 10 gün süreli bir noter ihbarnamesi ile bildirmek şartıyla taahhüdünden vazgeçebilir. Bu takdirde teminat geri verilir. Müteahhit ve müşteri, ihaleye girmek ve teminat vermek için yaptığı masrafları istemeye hak kazanır. Belirtilen bu hükümleri düzenleyen Devlet İhale Kanununun 60'ıncı maddesinin son fıkrasına göre, tebligatın süresi içinde müteahhit veya müşteriye bildirilmemesinden dolayı idarenin zararına sebep olanlar hakkında kanunî işlem yapılır. **7. Sözleşme Yapılması ve Kesin Teminat Alınması Zorunlu Olmayan Hâller:** Devlet İhale Kanununun 57'nci maddesindeki 15 günlük süre içinde, taahhüdün şartname hükümlerine göre yerine getirilmesi ve bunun idarece uygun görülmesi hâlinde, aynı Kanunun 61'inci maddesine göre, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değildir. **8. Müteahhit veya Müşterinin Sözleşmenin Bozulmasına Neden Olması:** Devlet İhale Kanununun 62'nci maddesine göre; sözleşme yapıldıktan sonra, müteahhit veya müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi üzerine, idarenin en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi hâlinde, ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatı gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Gelir kaydedilen kesin teminat, müteahhit veya müşterinin borcuna mahsup edilmez. **9. Kira Sözleşmesinde Süre:** Yapılacak işin durumuna göre sözleşme süreleri, idarelerce belirlenir. Ancak, Devlet İhale Kanununun 64 ve 65'inci maddelerinde belirtilen sürelere uyulması gerekir. Kanunun 64'üncü

maddesinde kira süreleri belirtilmiştir. Buna göre, kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamaz. Ancak, turistik tesis kurulacak yerlerin, turistik tesislerin, 20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince, enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin ve 18.04.2001 tarih ve 4646 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince, doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin, 10 yıldan fazla süre ile kiraya verilmesi mümkündür. Üç yıldan fazla süre ile kiraya verilme işlerinde, önceden Maliye Bakanlığından izin alınması şarttır. Üç yıldan fazla süreli kiraya verme işlerinde kira bedeli her yıl şartname ve sözleşmede belirtilen esaslara göre yeniden tespit edilir. 64'üncü maddedeki bu hüküm, uygulamada, bir yıldan fazla süreli kiralamalarda uygulanmaktadır. Devlet İhale Kanununun 65'inci maddesi uyarınca, su ürünleri üretim yerlerinin kiraya verilmesinde süre beş yıldır. Ancak, kiracı tarafından kurulacak ve tesisat yapılacak üretim yerleri 15 yıla kadar kiraya verilebilir. Bu maddeye göre kiraya verilen yerlerde kira bedeli, her yıl şartname ve sözleşmedeki hükümlere göre yeniden tespit edilmektedir. **10. Sözleşmenin Devri:** Devlet İhale Kanununun 66'ncı maddesine göre sözleşme, ita amirinin onayı ile başkasına devredilebilir. Ancak, devir alacaklarda ilk ihaledeki şartlar aranır. İzinsiz devir yapılması hâlinde, sözleşme bozulur ve müteahhit veya müşteri hakkında, kendilerinin sözleşmeyi bozması ile ilgili hükümlere göre işlem yapılır. Devlet İhale Kanununun 74'üncü maddesi gereğince çıkarılan Yönetmeliğin 53'üncü maddesine göre; ihale süresiyle sınırlı olmak kaydıyla sözleşme, Maliye Bakanlığının izniyle başkasına devredilebilir veya sözleşmeye ortak alınabilir. Ancak, devir alacaklarda ve ortak olacaklarda ilk ihaledeki şartlar aranır. Topraksız ve az topraklı çiftçilere kiraya verilen arazilere ilişkin sözleşmeler devredilemez. **11. Müteahhit veya Müşterinin Ölümü:** Müteahhit veya müşterinin ölümü hâlinde, Devlet İhale Kanununun 67'nci maddesi uygulanır. Bu durumda, yapılmış işler tasfiye edilerek kesin teminatı ve varsa sair alacakları, müteahhit veya müşterinin varislerine verilir. Ancak, idare, varislerden istekli olanlara, ölüm tarihinden itibaren 30 gün içinde kesin teminatın verilmesi şartıyla sözleşmeyi devredebilir. **12. Müteahhit veya Müşterinin İflas Hâli:** Devlet İhale Kanununun 68'inci maddesine göre, müteahhit veya müşterinin iflası hâlinde, sözleşme bozulur. Bundan bir zarar doğarsa, hakkında müteahhit veya müşterinin sözleşmenin bozulmasına neden olunması ile ilgili hükümler uygulanır. **13. Müteahhit veya Müşterinin Ağır Hastalığı, Tutukluluk ve Mahkûmiyet Hâli:** Kanunun 69 ve Yönetmeliğin 56'ncı maddesine göre; müşteri, sözleşmenin yerine getirilmesine engel olacak derecede sağlık kurulu raporu ile belirlenecek ağır hastalık, tutukluluk veya hürriyeti bağlayıcı bir ceza nedeniyle taahhüdünü yerine getiremeyecek duruma düşerse, bu hâllerin oluşundan itibaren otuz gün içinde İdarenin

kabul edeceği birini vekil tayin etmek şartıyla taahhüdüne devam edebilir. Eğer müşteri, kendi serbest iradesi ile vekil tayin etmek imkânından mahrum ise, yerine ilgililerce aynı süre içinde genel hükümlere göre bir kayyım tayin edilmesi istenebilir. Kayyım tayini Medenî Kanunun 426-431'inci maddelerine göre, kayyımlık altına alınacak kimsenin ikametgâhının bulunduğu yerdeki sulh mahkemesince yapılır. Yukarıdaki hükümlerin uygulanamaması hâlinde sözleşme feshedilir. Bundan bir zarar doğarsa, Yönetmeliğin müşterinin sözleşmesinin bozulmasına neden olmasıyla ilgili 62'nci maddesine göre işlem yapılır. **14. Müteahhit veya Müşterinin Birden Fazla Olması Hâli:** Devlet İhale Kanununun 70'inci maddesine göre, birden fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından birlikte yapılan taahhütlerde, müşteri veya müteahhitlerden birinin ölümü, iflası, tutuklu veya mahkûm olması gibi hâllerde sözleşmenin devam edilmesine bir engel yoktur. Birlikte yapılan taahhütlerde müteahhitlerden biri idareye "pilot firma" olarak bildirilmiş ise, pilot firmanın şahıs veya şirket olmasına göre ölüm, iflas veya dağılma hâllerinde sözleşme kendiliğinden sona erer. Ancak, diğer müteahhitlerin teklifi ve idarenin uygun görmesi hâlinde, sözleşme yenilenerek işe devam edilir. Birlikte yapılan taahhütlerde gruba dâhil pilot firmadan başka herhangi bir ortak şahsın ölümü veya ortak şirketin herhangi bir sebeple dağılması hâlinde, pilot firma ve grubun diğer ortaklıkları, teminat dâhil işin o ortağa yüklediği sorumlulukları da üzerlerine alarak işi bitirirler. **R - İhtiyaçların Kamu Kuruluşlarından Karşılanması:** 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 71'inci maddesinin (1) numaralı bendine göre "bu Kanun kapsamına giren idarelerin kendi aralarında yaptıkları ihale işleri" Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak bedel takdiri yoluyla yapılabilir. Bu hüküm gereğince; genel bütçeli idareler, katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* belediyeler ve özel idareler, Kanuna tabi işleri kendi aralarında, takdir edeceği bedel üzerinden, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile yapabilirler. Maddenin 2'nci fıkrası gereğince; (1) numaralı fıkrada belirtilen idarelerin her türlü ihtiyaçlarının; **1.** Bu idarelere bağlı sabit veya döner sermayeli müesseseler ve özel bütçeli idarelerin kurdukları birliklerden, **2.** Kamu iktisadî teşebbüsleri ile sermayesinin yarısından fazlası tek başına veya birlikte Devlete, kamu iktisadî teşebbüslerine veya mahallî idarelere ait kuruluşlardan, **3.** Türk Silahlı Kuvvetlerini güçlendirmek amacıyla kurulmuş olan vakıflar ile sermayesinin yarısından fazlası bu vakıflara ait olan kuruluş, şirket ve müesseselerden, **4.** Özel kanun ile kurulan tüzel kişiliğe sahip ve ortaklarının veya kanunların öngördüğü durumlarda ortak olmayanların ürünlerini alan, işleyen, değerlendiren iyileştiren, satan, üretim ihtiyaçlarına yarayan araç ve gereçleri sağlayan ortaklıklar ve bunlara ait birliklerden, **5.** Özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardan temini ile ilgili

ihale işleri de Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak bedel takdiri yoluyla yapılabilir. (2) numaralı fıkranın uygulanmasında, ihale konusu mal ve hizmetlerle, taşıma işlerinin bizzat o kuruluşlar tarafından üretilmesi ve yapılması zorunludur. Ancak, bu fıkrada yazılı olup kuruluş amaçları temel gıda ve günlük tüketim maddelerini alıp satmak olan kuruluşlar bakımından, sözü edilen günlük gıda ve tüketim maddeleri; sanayi kuruluşları bakımından da, imal edilecek mamullerin bünyesine giren ham madde, yarı mamul, devre elemanları, aksesuar, yardımcı özel teçhizat ve bir bütün hâlinde kurulacak tesislerde kullanılan ve kuruluşun imalat sahasına girmeyen makine, teçhizat için bizzat üretim ve yapım şartı aranmaz. Bu usulle yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım ve taşıma işlerinin kıymet takdirleri satış fiyatları Devletçe veya görevli mercilerce tespit olunanlar için bu fiyatlar esas alınmak suretiyle, fiyatları bu şekilde tespit olunmayanlar için ise 9'uncu maddedeki usule göre alıcı kuruluşlarca yapılır. Satış fiyatları Devletçe veya görevli mercilerce tespit olunan mallar, dağıtımı yapan kuruluşlarda bulunmadığı belgelenmek şartıyla bu fiyatlarla en yakın piyasadan da satın alınabilir. İdarelere zorunluluk yükleyen özel hükümler saklıdır. 71'inci maddenin (2) numaralı bendine göre; genel ve katma bütçeli idarelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* belediyeler ve özel idareler, bu bentte sayılan kamu kurum ve kuruluşlarından "her türlü ihtiyaçlarını temin" edebilirler. Diğer bir ifade ile Devlet İhale Kanununun 1'inci maddesinde belirtilen kuruluşlar, 71'inci maddenin (2) numaralı bendinde belirtilen kuruluşlardan mal ve hizmet alabilirler, ancak bu kuruluşlara mal ve hizmet veremezler. **S - Kamu Yararına Çalışan Derneklere Taşınmaz Mal Satışı: 1. Kamu Yararına Çalışan Dernek Kavramı:** 04.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 27'nci maddesine göre; kamu yararına çalışan dernekler, ilgili bakanlıkların ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine, İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilir. Bir derneğin kamu yararına çalışan derneklerden sayılabilmesi için, en az bir yıldan beri faaliyette bulunması ve derneğin amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere giriştiği faaliyetlerin topluma yararlı sonuçlar verecek nitelikte ve ölçüde olması şarttır. Kamu yararına çalışan dernekler en az iki yılda bir denetlenir. Yapılan denetimler sonucunda düzenlenen raporlar üzerine, kamu yararına çalışan derneklerin organlarında görev alan üyeler veya ilgili personel, hapis cezası verilmesini gerektiren suçların işlendiğinin tespit edilmesi hâlinde, geçici bir tedbir olarak İçişleri Bakanınca görevden uzaklaştırılabilir. Kamu yararına çalıştıklarına karar verilen dernekler, denetimler sonunda bu niteliklerini kaybettikleri tespit edilirse, kurulmasındaki öngörülen usulle, haklarında alınan kamu yararına çalışan derneklerden sayılma kararı kaldırılır. Türkiye Kızılay Derneği ve Türk Hava Kurumunun tüzüklerini

onaylamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Kamu yararına çalışan derneklerin mallarına karşı suç işleyenler, Devlet malına karşı suç işlemiş gibi cezalandırılır. Türkiye Kızılay Derneği, Türk Eğitim Derneği, Türk Hava Kurumu, Yardım Sevenler Derneği, Verem Savaş Derneği, Türk Anneler Derneği, bu nitelikteki derneklere örnek gösterilebilir. Ayrıca, 16.06.1983 tarih ve 2847 sayılı Kanuna göre kurulan Türkiye Emekli Subaylar Derneği, Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği, Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit, Dul ve Yetimleri Derneği ve Türkiye Muharip Gaziler Derneği, aynı Kanunun 7'nci maddesine göre, kamu yararına çalışan derneklerden sayılmıştır. **2. 1984 Yılından Önceki Hükümler:** 22.02.1926 tarih ve 748 sayılı Kanun gereğince, kamu yararına çalışan derneklere arazi ve arsa satılıyordu. Bu Kanun, 26.04.2007 tarih ve 5637 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 16.06.1927 tarih ve 1080 sayılı Kanunla da, söz konusu derneklere bina satılabiliyordu. Bu Kanun da, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 72'nci maddesi karşısında, 94'üncü maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. **3. Yürürlükteki Hükümlere Göre Satış:** 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 72'nci maddesine göre; kamu yararına çalışan derneklere, kuruluş amaçlarına uygun olarak kullanılmak üzere, Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan ve bir kamu hizmetine tahsisli olmayan taşınmaz mallar, satış tarihindeki alım satım rayici dikkate alınarak kıymet takdiri yoluyla satılabilir. Derneğe satılan taşınmaz mallar, satılış amacı dışında kullanılamaz ve satılamaz. Satılan taşınmaz mal, beş yıl içinde kuruluş amacına uygun olarak kullanılmadığı takdirde, satış bedeli üzerinden Hazinece geri alınır. 313 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğinin (XI/C-7) bölümüne göre; taşınmaz mallara, 2886 sayılı Kanunun 13'üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen komisyonca bedel takdiri yapılır. Bu şekilde satılan taşınmaz malların tapu kütüğüne, veriliş amacı dışında kullanılamayacağı ve satılamayacağına dair şerh konulur. **T - Ecrimisil ve Tahliye:** Ecrimisil alınmasının temel kaynağı, Devlet İhale Kanununun 20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunla değişik 75'inci maddesidir. Bu maddeye göre; Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz mallar ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzulî şagilden, bu Kanunun 9'uncu maddesinde belirtilen yerlerden sorulmak suretiyle, 13'üncü maddede gösterilen komisyonca takdir ve tespit edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzulî şagilin kusuru aranmaz. Ecrimisil rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi hâlinde, sözleşmede hüküm varsa, ona göre hareket edilir, aksi hâlde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç on beş gün içinde tahliye

ettirilerek, idareye teslim edilir. Devlet İhale Kanununun 9'uncu maddesine göre; bedel takdiri için görüşleri sorulacak yerler, belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlar ile bilirkişilerdir. Bu yerlerin hepsine sorulmasına gerek yoktur, ilgililere ve uzman bilirkişilere sorulması daha uygun olacaktır. Kıymet takdirini yapacak komisyon, Devlet İhale Kanununun 74'üncü maddesi gereğince çıkarılan Yönetmelikte belirtilen ve defterdarlıklarda ve malmüdürlüklerinde kurulan komisyondur. **U - Dış Ülkelerdeki Satış, Kiraya Verme ve İrtifak Hakkı Tesisi:** Devlet İhale Kanununun 79'uncu maddesi gereğince; idarelerin yabancı ülkelerdeki taşınır ve taşınmaz mallarının satışı, kiraya verilmesi ve taşınmaz malları üzerinde irtifak hakkı tesisi işlemleri, çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir. Bu konudaki "Dış Ülkelerdeki Kuruluşların Yerel İhtiyaçlarının Sağlanmasına Ait Yönetmelik", 30.01.1987 tarih 19357 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **1. Yönetmelik Kapsamı:** Devlet İhale Kanununun yürürlükte olan maddeleri dikkate alındığında, idarelerin yabancı ülkelerdeki kuruluşlarının taşınır ve taşınmaz mallarının satışı, kiraya verilmesi, taşınmaz malları üzerinde irtifak hakkı tesisi işlemleri bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılır. **2. İlkeler:** Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, işlerin en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında yapılması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır. Ancak, gizliliği olan, güvenliği gerektiren hâllerde, yetkili makamın onayı ile bu ilkelere uyulmayabilir. **3. Yetkili Makam:** Yönetmeliğin 3'üncü maddesi gereğince; Yönetmelik kapsamındaki işleri yaptırmaya yetkili makamlar veya kişiler, yabancı ülkelerdeki kuruluşun bağlı olduğu bakanlık tarafından tespit edilir. Tespit edilecek yetkili makamın, yabancı ülkelerdeki kuruluşta görevli olması esastır. İlgili bakanlık, bu Yönetmelikle yetkili makama verilen görev ve yetkilerin tamamı veya bir kısmı için, merkezde bir makam tayin edebilir. **4. İhale Onay Belgesi:** Yönetmelik hükümlerine göre, pazarlık usulüyle yapılacak her iş için önceden işin nevi, niteliği, miktarı, varsa tahmin edilen bedeli ve gerekli diğer hususları içeren bir onay belgesi hazırlanır. Onay belgesi, yetkili makamca onaylanır. **5. İhale Usulleri ve İhale Komisyonu:** Yönetmeliğin 5'inci maddesi gereğince; Yönetmelik kapsamındaki işlerin gerçekleştirilmesinde, aşağıdaki usuller uygulanır: **a)** Tutarı, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 51'inci maddesinin (a) kendi gereğince, her yıl iller için belirlenen miktarı geçmeyen işler, yetkili makam tarafından görevlendirilecek kişi veya kişilerce, görevlendirilecek kimse yoksa yetkili makamca, doğrudan doğruya yapılır. **b)** Yukarıda belirtilen tutarı aşan işler, pazarlık usulü ile yapılır. Pazarlık, yetkili makamca, biri başkan olmak üzere ve en az üç kişiden oluşmak üzere kurulacak ihale komisyonu tarafından yapılır. Bedeli, yukarıda (a) belirtilen miktarın 50 katını aşan taşınmaz mal satışlarında, Maliye Bakanlığınca görevlendirilecek bir memur, üye olarak komisyona katılır. Komisyonlar

eksisiz olarak toplanır, kararları çoğunlukla alır, oyların eşit olması durumunda başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta kabul edilir. Pazarlık usulünde, ihale teklifi alınması belli bir şekle bağlı değildir. Pazarlık, ihale komisyonunca, işin özelliğine göre bir veya daha fazla istekliden yazılı veya sözlü teklif almak ve bedel üzerinde anlaşmak suretiyle yapılır. Komisyon kararında, pazarlığın ne şekilde yapıldığı, ne gibi tekliflerde bulunduğu ve üzerinde ihale kalanın tercih sebepleri açıkça belirtilir. İhale komisyonunun kararı, yetkili makam tarafından onaylanarak kesinleşir. Komisyon kurulması için yeterli personel bulunmayan yerlerde, iş ilgili bakanın izni ile yukarıda belirtildiği gibi doğrudan doğruya yapılır. **6. Uyulacak Diğer Kurallar: a)** Bulunulan ülkenin iktisadî durumu, siyasî rejimi, mevzuatı, örf ve âdetler gibi özel şartları dikkatte alınır. **b)** Tahminî bedel tespiti, ilan yapılması, teminat alınması, şartname düzenlenmesi ve sözleşme yapılması zorunlu değildir. **Ü - İhale İşlerinde Yasaklar ve Sorumluluklar: 1. İhalelerde Yasak Fiil ve Davranışlar:** İhale işleri ile ilgili işlemlerin hazırlanması, yürütülmesi ve sonuçlandırılması sırasındaki yasaklar, Devlet İhale Kanununun 83'üncü maddesinde belirtilmiştir. Yasaklar şunlardır: **a)** Hile, desise, vaat, tehdit, nüfuz kullanma ve çıkar sağlamak veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek. **b)** Açık teklif ve pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde istekliler tereddüde düşürecek veya rağbeti kıracak söz söylemek ve istekliler arasında anlaşmaya çağrıyı ima edecek işaret ve davranışlarda bulunmak veya ihalenin doğruluğunu bozacak biçimde görüşme ve tartışma yapmak. **c)** İhale işlemlerinde sahte belge veya sahte teminat kullanmak veya kullanmaya teşebbüs etmek, taahhüdünü kötü niyetle yerine getirmemek, taahhüdünü yerine getirirken idareye zarar verecek işler yapmak veya işin yapılması veya teslimi sırasında hileli malzeme, araç veya usuller kullanmak. **2. İhalelerde Yasaklama:** Devlet İhale Kanununun yukarıda belirtilen 83'üncü maddesindeki yasaklamalarla ilgili fiil ve davranışlarda bulunanlar için verilecek idarî cezalar, aynı Kanunun 84'üncü maddesinde belirtilmiştir. Bu fiil ve davranışlarda bulundukları anlaşılanlar, bu fiil ve davranışlar ihale safhasında olmuşsa idarelerce o ihaleye iştirak ettirilmeyecekleri gibi fiil ve davranışın özelliğine göre ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili bakanlık tarafından haklarında bir yıla kadar bütün ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir. Kararı veren idareler, bu kararı Resmî Gazete'de ilan ettirirler. Ayrıca bu kararlar, ilgililerin müteahhitlik siciline de işlenir. İhalelere girmekten yasaklananlar, yasaklı oldukları süre içinde diğer idarelerce yapılacak ihalelere de müteahhit veya müşteri olarak katılamazlar. Haklarında yasaklama bulunanların, sermayesinin çoğunluğuna sahip olduğu tespit edilen tüzel kişilere de aynı müeyyide uygulanır. Üzerine ihale yapıldığı hâlde usulüne göre sözleşme yapmayan istekliler ile sözleşme yapıldıktan sonra taahhüdünden vazgeçen ve mücbir sebepler

dışında taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyen müteahhit ve müşteriler hakkında da, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili bakanlık tarafından, bir yıla kadar ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir ve bu kararlar Resmî Gazete'de ilan edilir, ilgililerin müteahhitlik karnesine işlenir. Yönetmeliğin 91'inci maddesinin son fıkrası gereğince; defterdarlık veya malmüdürlükleri, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu en geç bir ay içinde Maliye Bakanlığına bildirmekle yükümlüdürler. İhalelere katılmaktan yasaklama konusunda, 2005/14 sayılı Millî Emlak Genelgesi yürürlüğe konulmuştur.

3. Ceza Sorumluluğu ve Sonuçları: İhale işlerinde sahte belge ve sahte teminat kullanmak veya kullanmaya teşebbüs etmek, taahhüdünü kötü niyetle yerine getirmemek, taahhüdünü yerine getirirken idareye zarar verecek işler yapmak veya işin yapılması veya teslimi sırasında hileli malzeme, araç ve usuller kullanmak fiil ve davranışları, iş tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra anlaşılmış olsa dahi tespit edilenler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında ceza kovuşturması yapılır; hükmolunacak ceza ile birlikte bir yıldan üç yıla kadar bütün ihalelere girmekten mahkeme kararı ile yasaklanırlar. Türk Ceza Kanununun resmî evrakta sahtecilik suçunu düzenleyen 342'nci maddesi (Yürürlükteki 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun aynı konuyu düzenleyen 204'üncü maddesi) gereğince, Devlet İhale Kanunu kapsamına giren işlerden dolayı son soruşturma açılmasına karar verilen müteahhitlere, yargılama sonuna kadar, hiçbir şekilde yeni iş verilmez. Türk Ceza Kanununun 339 ve 340'ıncı maddesine (Yürürlükteki 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun aynı konudaki 204 ve 205'inci maddesine) göre, memurun sahte evrak tanzim, tağyir ve tahrif suçlarını işlemeleri nedeniyle haklarında son soruşturma açılan kontrol teşkilatı mensupları, yargılama sonuna kadar görevden uzaklaştırılırlar. Yine 85'inci maddenin 02.01.2003 tarih ve 4782 sayılı Kanunla değişik dördüncü fıkrası gereğince; Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının Üçüncü Babının Üçüncü Faslında yer alan rüşvet verme ile 339, 340 ve 342'nci maddelerine (Yeni Türk Ceza Kanununun aynı konuyu düzenleyen 204 ve 205'inci maddesine) göre, Devlet İhale Kanunu kapsamındaki suçlar nedeniyle haklarında tekerrür hükümleri uygulananlar, mesleklerini icradan men olunurlar ve herhangi bir ad altında müteahhitlik yapamazlar. Yukarıda belirtilen mahkûmiyete ilişkin kararlar, ilgililerin meslek ve müteahhitlik sicillerine işlenir. **4. Görevlilerin Sorumluluğu:** Devlet İhale Kanununun 86'ncı maddesi, ihale işlerinde görevli kamu personelinin sorumluluklarını düzenlemektedir. İhale, muayene ve kabul komisyon veya heyetlerinin başkan ve üyeleri ile diğer ilgililer, görevlerini kanunî gereklere göre tarafsızlıkla yapmadıkları ve taraflardan birinin zararına yol açacak ihmal ve kusurlu hareketlerde bulunduklarının tespiti hâlinde, haklarında disiplin cezası uygulanacağı gibi, fiil ve

davranışlarının özelliğine göre ceza kovuşturması da yapılır. Ayrıca, tarafların bu yüzden uğradıkları zarar ve ziyan da kendilerine ödettirilir**. V - Özelliği Bulunan İşler:** Devlet İhale Kanununun 2990 sayılı Kanunla değişik 89'uncu maddesi, bu Kanunda öngörülen hükümlerin uygulanamaması durumundaki işlere çözüm getirmektedir. Buna göre, bu Kanunun uygulanmasının mümkün olmadığı hâllerde, ilgili bakanlığın teklif edeceği ihaleler için, bu Kanun hükümleri dışında kalınmasına Bakanlar Kurulu karar verebilir. Bu ihalelerde uygulanacak esas ve usuller idarelerince hazırlanarak ilgili bakanın onayı ile belirlenir. **Y - Sürelerin Hesabı ve Tebligat:** Kanunun 92'nci maddesi gereğince, bu Kanunda yazılı sürelerin hesaplanması hüküm bulunmayan hâllerde, Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır. *22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Zaman Aşımının Hesaplanışı, Kesilmesi, Durması ve Borçlar Kanununun İlgili Hükümleri.* Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde yapılacak tebliğler hakkında, Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır. **Z – Geçici Hükümler: 1. Önceki Sözleşmelerin Yeni Hükümlere Uyarlanması:** Yönetmeliğin geçici 2'nci maddesi gereğince; 16.12.1984 tarih ve 18607 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Devlete Ait Taşınmaz Mal Satış, Trampa, Kiraya Verme, Mülkiyetin Gayri Aynî Hak Tesis, Ecrimisil ve Tahliye Yönetmeliğinin yürürlükte olduğu dönemde yapılmış kira, kullanma izni ve irtifak hakkı sözleşmeleri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 01.07.2007 tarihten itibaren en geç altı ay içinde başvuruda bulunulması ve yeni sözleşme düzenlenmesinin kabul edilmesi şartıyla, Yönetmelik hükümlerine uyarlanır. Uyarlanan sözleşme hükümleri yeni sözleşmelerin düzenlenme tarihinden itibaren geçerli olur. 11.12.1996 tarihinden sonra yapılan ve bedellerin her üç yılda bir yeniden belirleneceğine ilişkin hüküm bulunan irtifak hakkı ve kullanma izni sözleşmeleri, Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde başvuruda bulunulması ve yeni sözleşme düzenlenmesinin kabul edilmesi şartıyla, Yönetmeliğin 14'üncü maddesine uyarlanır. Yeniden belirleme dönemi, Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önceki üç yıllık döneme rastlayanlar ilgililer hakkında eski sözleşme hükümlerine göre takdir edilen ve tahsil edilmemiş olan bedeller de tadil edilen bu hükme göre yeniden tespit ve tahsil edilir. Sözleşmelerin uyarlandığı tarihten önce bu sözleşmeler gereğince ilgililer tarafından yapılmış olan ödemelerin iadesi ve mahsubu yapılmaz. **2. Önceki Yönetmelikle Verilen Ön İzinler:** Yönetmeliğin geçici 3'üncü maddesine göre; Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen ve Yönetmeliğin 75'inci maddesinde öngörülen azamî uzatma süresi dolan ön izinler en fazla bir yıl daha uzatılabilir. Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen ve Yönetmeliğin 75'inci maddesinde öngörülen azamî uzatma süresi dolmamış ön izinler için verilebilecek toplam süre beş yılı geçemez.

DEVLETİN HÜKÜM VE TASARRUFU ALTINDAKİ YERLER: Tapu

sicilinde kayıtlı olmayan, tarıma elverişli bulunmayan yerler, dağlar, kayalar, tepeler, genel sular, bunlardan çıkan kaynaklar gibi sahipsiz yerler ile orta malları ve özel kanunları gereğince bu nitelikte olduğu belirtilen yerler.

DEVLETİN MAL VARLIĞI: Mülga 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 2'nci maddesiyle 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3'üncü maddesi birlikte değerlendirildiğinde; Devletin mal varlığı, şu değerlerden oluşmaktadır: **A** - Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, borçlanmayla elde edilen imkânlar dâhil, Hazineye ait gelirler. **B** - Taşınır mallar ve bunlardan elde edilen her türlü gelirler. **C** - Taşınmaz mallar ve bunlardan elde edilen her türlü gelirler. **D** - Hesaplarda bulunan paralar. **E** - Alacaklar. **F** - Haklar. **G** - Hizmet karşılığı elde edilen gelirler. **H** - Borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler. **İ** - Sosyal güvenlik primi kesintileri. **J** - Alınan bağış ve yardımlar. **K** - Diğer gelirler.

DEVLET KURULUŞU: *bk. Kamu Kurum ve Kuruluşları.*

DEVLETLEŞTİRME: Kamu yararının zorunlu kıldığı hâllerde, kamu hizmeti niteliği taşıyan teşebbüslerin, bedeli karşılığı Devletçe alınması. Anayasanın 47'nci maddesine göre; kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının zorunlu kıldığı hâllerde devletleştirilebilir. Devletleştirme gerçek karşılığı üzerinden yapılır. Anayasanın bu maddesi ile ilgili olarak 3082 sayılı Kamu Yararının Zorunlu Kıldığı Hâllerde Kamu Hizmeti Niteliği Taşıyan Özel Teşebbüslerin Devletleştirilebilmesi Usul ve Esasları Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuştur. Bu Kanunun 3'üncü maddesi gereğince; kamu hizmeti niteliği taşıyan ve özel teşebbüslerin kamu yararının zorunlu kıldığı hâllerde, devletleştirilmesi kanunla düzenlenir. Kanunun Devletleştirme karşılıklarının ödenmesiyle ilgili parasal sınırlar, her yıl merkezî yönetim bütçe kanunuyla yeniden belirlenmektedir. *bk. Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi.*

DEVLETLEŞTİRME KARŞILIKLARININ ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 53'üncü maddesine göre; 3082 sayılı Kamu Yararının Zorunlu Kıldığı Hâllerde, Kamu Hizmeti Niteliği Taşıyan Özel Teşebbüslerin Devletleştirilebilmesi Usul ve Esasları Hakkında Kanun hükümleri uyarınca devletleştirme karşılıklarının ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A** - Devletleştirme kararı. **B** - Değer tespiti ve takdir komisyonu kararı.

DEVLET MALI: Dar anlamda Hazineye ait mal, geniş anlamda kamu kurum ve kuruluşlarının malları ile özel kanunları gereğince "Devlet malı" sayılan mallar. Beylik mal. Mirî mal.

DEVLET MALLARIYLA BAZI İDARE VE KURUMLAR HAKKINDA SAYIŞTAY RAPORLARI: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları.*

DEVLET MALZEME OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN GÖREVLERİ: 04.05.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsünün 1'inci maddesine göre, bu Genel Müdürlük; kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan mal ve hizmetlerin kamu yararı gözetilerek, kamu kaynaklarının etkin ve verimli biçimde kullanılması, savurganlığın önlenmesi, faaliyet alanına giren ihtiyaç konusu malzemenin standart ve kalitesinin azamî ölçüde sağlanması, şeffaflık, rekabet, hesap verebilirlik prensipleri doğrultusunda iç ve dış piyasadan tedarik edilmesi ve dağıtımı için kamu kurum ve kuruluşları adına merkezî satın alma işlevini yürütmek üzere, satın almak veya alıcı kurum ve kuruluşlar ile üretici veya satıcıları buluşturmak suretiyle ihtiyaçlarının teminini sağlanabilmesi için kurulmuştur. Genel Müdürlükçe temin edilen mal ve hizmetler, müteşebbisler arasında muayyen bir dönem için yapılan, karşılıklı olarak alım ve satım taahhüdünü içeren bir sözleşmeye, çerçeve anlaşmaya veya protokole dayanan ve elektronik ortamda da sunulan katalogda gösterilmektedir.

DEVLET MALZEME OFİSİNDEN ALIM BEDELLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesi Kapsamındaki Alımlar ile İdarelerin Kendilerine Bağlı Döner Sermayelerden Yapacakları Alımlara İlişkin Bedellerin Ödenmesi.*

DEVLET MALZEME OFİSİNDEN SATIN ALMA: Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünce temin edilen mal ve hizmetler, müteşebbisler arasında muayyen bir dönem için yapılan, karşılıklı olarak alım ve satım taahhüdünü içeren bir sözleşmeye, çerçeve anlaşmaya veya protokole dayanan ve elektronik ortamda da sunulan katalogda gösterilmektedir. "Katalog"da yer alan taşınır malların, buradan karşılanması esastır. 04.05.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsünün 6'ncı maddesine göre; bu Genel Müdürlük, kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan ya da kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının aşağıda gösterilen mal ve hizmet ihtiyaçlarının tedarik ve dağıtımını bunlar adına temin eder: **A -** Sabit tesisler hariç aydınlatma cihazları ve ısıtma-soğutma araçları. **B -** Büro makineleri, bilişim teknolojisi ürünleri, sair makineler ve aletleri ile ofis otomasyonu hariç paket program yazılımı. **C -** Basılı formlar, sağlık karnesi, bildirim ve beyanname çeşitleri. **D -** Çeşitli temizlik malzemeleri ile temizlik araç ve ekipmanları. **E -** Her çeşit kırtasiye ve büro malzemesi ile mefruşatı. **F -** Kâğıt, karton, mukavva ve bunların mamulü. **G -** Kamu kurum ve kuruluşlarının sair döşeme, demirbaş, makine ve teçhizatlardan ortak kullanım konusu olanları. **H -** Taşıt ve iş makineleri (Bisiklet dâhil), bunların iç ve dış lastikleri ile akaryakıt ve akülerinin alımı, taşıt ve iş makineleri kiralamaları. **İ -** Seyahat ve nakliye hizmetleri. **J -** Toplu ilaç ve tıbbî malzeme alımı.

DEVLET MALZEME OFİSİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Kamu İhale Kanununun Kapsam Dışında Tuttuğu İşler: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **B - Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün Görevleri:** *Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsünün ilgili hükümleri için bk. Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün Görevleri.* **C - Devlet Malzeme Ofisinden Satın Alma:** *Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsünün ilgili hükümleri için bk. Devlet Malzeme Ofisinden Satın Alma.* **D - Devlet Malzeme Ofisinden Alım Bedellerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesi Kapsamındaki Alımlar ile İdarelerin Kendilerine Bağlı Döner Sermayelerden Yapacakları Alımlara İlişkin Bedellerin Ödenmesi.*

DEVLET MEMURLARI KANUNU HÜKÜMLERİ: A - Kanunun Kapsamı: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; bu Kanun, genel ve katma bütçeli kurumlar *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* il özel idareleri, belediyeler, il özel idareleri ve belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya beden terbiyesi bölge müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır. Beden terbiyesi bölge müdürlükleri kaldırılarak yerine Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün illerde gençlik ve spor il müdürlüğü, ilçelerde gençlik ve spor ilçe müdürlüğü kurulmuştur. Sözleşmeli ve geçici personel hakkında bu Kanunda belirtilen özel hükümler uygulanır. Maddenin 19.02.1980 tarih ve 2261 sayılı Kanunla değişik üçüncü fıkrası gereğince; Anayasa Mahkemesi üye ve yedek üyeleri ile raportörleri, hâkimlik ve savcılık mesleklerinde veya bu mesleklerden sayılan görevlerde bulunanlar, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay Savcı ve yardımcıları, üniversitelerin, iktisadî ve ticarî ilimler akademilerinin, Devlet mühendislik ve mimarlık akademilerinin, Devlet güzel sanatlar akademilerinin, Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün öğretim üye ve yardımcıları, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri, Genelkurmay Mehteran Bölüğü sanatkârları, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi ve belediye opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar ve orkestralarının sanatkâr memurları, uzman memurları, uygulatıcı uzman memurları ve stajyerleri; Spor-Toto Teşkilatında çalışan personel; subay, astsubay, uzman çavuş ve uzman jandarmalar ile Emniyet Teşkilatı mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir. **B – Diğer Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Açıktan Atanmada Aylığa Hak Kazanma.* ***2.*** *Aday Memurların Aylıkları.* ***3.*** *Aile Yardımı Ödeneği.* ***4.*** *Avukatlık Hizmetleri Sınıfı.* ***5.*** *Aylığın Ödeme Zamanı ve Esasları.* ***6.*** *Aylık.* ***7.*** *Aylıkların Avans Olarak Ödenmesi.* ***8.***

Aylıksız İzin. ***9.*** *Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu Tarafından Yurt Dışında Görevlendirme.* ***10.*** *Cenaze Giderleri.* ***11.*** *Derece Aylığı.* ***12.*** *Derece Değişikliğinde Aylığa Hak Kazanma.* ***13.*** *Derece Değişikliğinde Verilecek Aylık.* ***14.*** *Derecelerin İlk ve En Yüksek Kademe Aylıkları.* ***15.*** *Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* ***16.*** *Ders Görevi.* ***17.*** *Ders Görevi Ücreti.* ***18.*** *Ders ve Konferans Ücretleri.* ***19.*** *Devlet Memurları Kanunundaki İstihdam Şekilleri.* ***20.*** *Devlet Memurları Kanununun Malî Hükümlerinin Kapsamı.* ***21.*** *Devlet Memuruna Ödül Verilmesi.* ***22.*** *Din Hizmetleri Sınıfı.* ***23.*** *Disiplin Cezası Olarak Aylıktan Kesme ve Kademe İlerlemesinin Durdurulması.* ***24.*** *Doğum Yardımı Ödeneği.* ***25.*** *Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı.* ***26.*** *Ek Göstergeler.* ***27.*** *Eleman Teminindeki Güçlük Zammı.* ***28.*** *Emniyet Hizmetleri Sınıfı.* ***29.*** *Fazla Çalışma Ücreti.* ***30.*** *Fazla Çalışma Ücretinin Tanımı.* ***31.*** *Geçici Süreli Görevlendirme.* ***32.*** *Genel İdare Hizmetleri Sınıfı.* ***33.*** *Giyecek Yardımı.* ***34.*** *Görev Yeri Değiştirilenlerden Eski Görevlerine Devamları Tebliğ Edilenlerin Aylıkları.* ***35.*** *Görev Yeri Değiştirilen Memurların Aylıkları.* ***36.*** *Görevden Uzaklaştırma.* ***37.*** *Göstergeler.* ***38.*** *Gündelik.* ***39.*** *Hazarda Eğitim ve Manevra İçin Silahaltına Alınanların Aylıklarının Ödenmesi.* ***40.*** *İkinci Görev Verilecek Memurlar ve Görevler.* ***41.*** *İkinci Görev Yasağı ve İstisnalarında Ödemeler.* ***42.*** *İstisnaî Memurluklardan Ayrılanların Durumu.* ***43.*** *İş Güçlüğü Zammı.* ***44.*** *İş Riski Zammı.* ***45.*** *İzin veya Geçici Görevde İken Görev Yeri Değiştirilen Memurların Aylıkları.* ***46.*** *Kademe Aylığı.* ***47.*** *Kademe İlerlemesinde Verilecek Aylık.* ***48.*** *Kademe İlerlemesinde Aylığa Hak Kazanma.* ***49.*** *Kademe İlerlemesi Şartları ve Onay Mercii.* ***50.*** *Kadroları Kaldırılan Devlet Memurları.* ***51.*** *Kadrosuz İstihdam Yasağı ve Kadroların Tespiti.* ***52.*** *Kamu Davası Açılan Personelin Masraflarının Ödenmesi.* ***53.*** *Katsayı.* ***54.*** *Kişilerin Uğradıkları Zararlar.* ***55.*** *Kişisel Sorumluluk ve Zarar.* ***56.*** *Mahrumiyet Yerinden Başka Yere Atanan, Ölen, Emekliye Ayrılanların Burs Haklarının Devamı.* ***57.*** *Makam Tazminatı.* ***58.*** *Malî Sorumluluk Tazminatı.* ***59.*** *Memurlara Ödenecek Aylık Tutarları.* ***60.*** *Memurların Dış Memleketlere Gönderilmesi ve Yükümlülükleri.* ***61.*** *Millî İstihbarat Hizmetleri Sınıfı.* ***62.*** *Millî İstihbarat Teşkilatında Sözleşmeli İstihdam.* ***63.*** *Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı.* ***64.*** *Ödül.* ***65.*** *Öğrenim Bursları ve Yurtları.* ***66.*** *Öğretim Yılına Hazırlık Ödeneği.* ***67.*** *Ölüm Yardımı Ödeneği.* ***68.*** *Personel ve Bütçe Mevzuatının Uygulanışında Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının Yetkileri.* ***69.*** *Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı.* ***70.*** *Sağlık Personeline Ödenen Nöbet Ücreti.* ***71.*** *Sayman ve Sayman Mutemetlerinin Devir Süreleri ve Aylıkları.* ***72.*** *Seferde Muvazzaflık Hizmeti Dışında Silahaltına Alınan Memurların Aylıklarının Ödenmesi.* ***73.*** *Seferde veya Talim ve Manevra İçin Hazarda Silahaltına Alınanların Askerlik Sürelerinin Kademe ve Derece İntibakları.* ***74.*** *Sefer Hâline Geçişte Silahaltında*

Bulunan Memurların Aylıkları. ***75.*** *Sınıf Dışında Kadro İhdas Edilemeyeceği.* ***76.*** *Sınıfta Kalan Çocuklar İçin Burs Verilemeyeceği.* ***77.*** *Silahaltına Alınmazdan Önce Kadrolarından Açıkta Bulunanların Aylıkları.* ***78.*** *Sözleşmeli Ücreti.* ***79.*** *Sürekli Görevle Yurt Dışında Bulunan Memurların Aylıkları.* ***80.*** *Teknik Hizmetler Sınıfı.* ***81.*** *Temsil Giderleri.* ***82.*** *Temsil Giderleri ve Yönetmeliği.* ***83.*** *Vekâlet Görevinin Fiilen Yapılması Şartı.* ***84.*** *Vekâlet Görevi ve Aylık Verilmesinin Şartları.* ***85.*** *Vekâlet, İkinci Görev Aylık ve Ücretleri ile Diğer Ödemeler.* ***86.*** *Yabancı Bir Memleket veya Uluslararası Kuruluşta Hizmet Alma.* ***87.*** *Yardımcı Hizmetler Sınıfı.* ***88.*** *Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarda Bazı Durumlarda Eşe Ödeme.* ***89.*** *Yiyecek Yardımı.* ***90.*** *Yolluk Giderleri ve Gündelikleri.* ***91.*** *Yurt Dışı Eğitim Masraflarının Tahsili.* ***92.*** *Yurt Dışında Aylıklar.* ***93.*** *Yurt Dışında Görevli Memurlardan Farklı Katsayılı Memlekete Atananların Aylıkları.* ***94.*** *Yurt Dışındaki Memurlardan Geçici Görevle Merkeze Çağrılanların Aylıkları.* ***95.*** *Yükselinebilecek Derecenin Üstünde Bir Dereceye Yükselme.* ***96.*** *Zam ve Tazminatlar.*

DEVLET MEMURLARI KANUNUNA GÖRE VERİLEN ÖDÜLLERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

DEVLET MEMURLARI KANUNUNDAKİ HİZMET SINIFLARI: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Avukatlık Hizmetleri Sınıfı.* ***2.*** *Din Hizmetleri Sınıfı.* ***3.*** *Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı.* ***4.*** *Emniyet Hizmetleri Sınıfı.* ***5.*** *Genel İdare Hizmetleri Sınıfı.* ***6.*** *Millî İstihbarat Hizmetleri Sınıfı.* ***7.*** *Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı.* ***8.*** *Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı.* ***9.*** *Teknik Hizmetler Sınıfı.* ***10.*** *Yardımcı Hizmetler Sınıfı.*

DEVLET MEMURLARI KANUNUNDAKİ İSTİHDAM ŞEKİLLERİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre, kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür. Maddede bunların tanımı da yapılmıştır: **A - Memur:** Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen aslî ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler, bu Kanunun uygulanmasında memur sayılır. Yukarıdaki tanımlananlar dışındaki kurumlarda genel politika tespiti, araştırma, planlama, programlama, yönetim ve denetim gibi işlerde görevli ve yetkili olanlar da memur sayılır. **B - Sözleşmeli Personel:** 12.02.1982 tarih ve 2595 sayılı Kanun, 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanun ve 04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunla değişik fıkra hükmü gereğince; kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zarurî ve istisnaî hâllere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, kurumun

teklifi üzerine Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşleri alınarak Bakanlar Kurulunca geçici olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir. Kanunun 36'ncı maddenin teknik hizmetler sınıfında belirtilen görevlerde yukarıdaki fıkra uyarınca çalıştırılanlar için, işin geçici şartı aranmaz. Ancak, yabancı uyrukluların; tarihî belge ve eski harflerle yazılmış arşiv kayıtlarını değerlendirenlerin mütercimlerin; tercümanların; Millî Eğitim Bakanlığında norm kadro sonucu ortaya çıkan öğretmen ihtiyacının kadrolu öğretmen istihdamıyla kapatılamaması hâllerinde öğretmenlerin; dava adedinin azlığı nedeni ile kadrolu avukat istihdamının gerekli olmadığı yerlerde avukatların, kadrolu istihdamın mümkün olamadığı hâllerde tabip veya uzman tabiplerin; Adlî Tıp Kurumu uzmanlarının; Devlet Konservatuvarları sanatçı öğretim üyelerinin; İstanbul Belediyesi Konservatuvarı sanatçılarının; bu Kanuna tabi kamu idarelerinde ve dış kuruluşlarda belirli bazı hizmetlerde çalıştırılacak personelin de zorunlu hâllerde sözleşme ile istihdamları caizdir. Sözleşmeli personel seçiminde uygulanacak sınav ile istisnaları, bunlara ödenebilecek ücretlerin üst sınırları ile verilecek iş sonu tazminatı miktarı, kullandırılacak izinler ve bu hususlara ilişkin esas ve usuller Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır. **C- Geçici Personel:** Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir. **D - İşçiler:** 04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunla değişik fıkra hükmüne göre; (A), (B) ve (C) fıkralarında belirtilenler dışında kalan ve ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya kampanya işlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında altı aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçilerdir. Bunlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz. Kanunun 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 5'inci maddesine göre; bu Kanuna tabi kurumlar, dördüncü maddede yazılı dört istihdam şekli dışında personel çalıştıramazlar.

DEVLET MEMURLARI KANUNUNUN MALÎ HÜKÜMLERİNİN KAPSAMI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanun, 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunun ve 311, 547 ve 570 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 146'ncı maddesine göre; bu Kanunun birinci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren memurlar aylık, ücret, ödenek, hizmetle ilgili her çeşit ödeme ve bunların şekil ve şartları bakımından bu Kanundaki hükümlere, aynı maddenin ikinci fıkrası kapsamına giren memurlar özel kanunlardaki hükümlere tabidir. Memurlara kanun, tüzük, yönetmeliklerin ve amirlerin tayin ettiği

görevler karşılığında bu Kanunla sağlanan haklar dışında ücret ödenemez, hiçbir yarar sağlanamaz (Gençlik ve spor hizmetleri uygulamasında fiilen görevlendirilecekler hariç). Ancak, 02.01.1961 tarih ve 196 sayılı Kanunun 2'nci maddesi, 07.06.1926 tarih ve 904 sayılı Kanuna 30.01.1957 tarih ve 6893 sayılı Kanunla eklenen ek 5'inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları, 19.07.1972 tarih ve 1615 sayılı Kanunun 161'inci maddesi, 13.01.1943 tarih ve 4358 sayılı Kanunun değişik 14'üncü maddesi ve 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun ile katma bütçeli kurumların *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı birliklerin davalarını sonuçlandıran avukat ve saireye verilecek vekâlet ücretine ilişkin sair kanun hükümleri saklıdır. Şu kadar ki, vekâlet ücretinin yıllık tutarı, hukuk müşavirleri ve avukatlar için 10.000, diğerleri için 6.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının on iki katını geçemez. Bu esasa göre yapılacak dağıtım sonunda artan miktar merkezde bir hesapta toplanarak Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmeliğe göre diğer avukatlar arasında, yukarıdaki miktarı aşmamak üzere eşit olarak dağıtılır. Bu Kanun gereğince ödenecek aylık, taban aylığı, kıdem aylığı zam ve tazminatlar ile diğer ödemeler toplamının brüt tutarı, bulunulan yerde İş Kanunu gereğince işçiler için tespit olunan asgarî ücretin aylık tutarından az olamaz; az olması hâlinde, aradaki fark memurun diğer özlük hakları ile ilgilendirilmeksizin tazminat olarak ödenir. Maddede sözü edilen kanunlardan 196 sayılı Kanun 03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunla, 904 sayılı Kanun 28.02.2001 tarih ve 4631 sayılı Kanunla, 1615 sayılı Kanun 27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Kanunla ve 4358 sayılı Kanun 06.08.1997 tarih ve 4301 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.

DEVLET MEMURLARININ TEDAVİ YARDIMI VE CENAZE GİDERLERİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ: Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği, Bakanlar Kurulu tarafından 27.07.1973 tarih ve 7/6913 sayılı Kararla yürürlüğe konulup 11.08.1973 tarih ve 14622 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A – Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, tedavi yardımı ve yol giderleri ile cenaze masraflarının kimlere, hangi hâllerde ve şartlarda, kurumlarca nasıl ve ne şekilde sağlanacağı, hastalık hâlinde başvurma şekli ve bunun üzerine ne şekilde işlem yürütüleceği hususlarını ve bunlara ilişkin diğer konuları, kapsar. Bu Yönetmelikte geçen tedavi deyimi muayene, teşhis ve tedaviyi kapsar. **B - Tedavi ve Yol Giderlerinin Kimler İçin, Hangi Hâl ve Şartlarda Sağlanacağı: 1. Tedavi ve Yol Giderlerinden Yararlanacak Olanlar:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 19.01.1983 tarih ve 83/6022 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 3'üncü maddesine göre, tedavi ve yol giderlerinden yararlanacak olanlar şunlardır: **A.** Yurt

içinde: **a)** Devlet memuru. **b)** Devlet memurunun herhangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanamayan eşi. **c)** Devlet memurunun bakmakla yükümlü olduğu ve herhangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanamayan anası ve babası. **d)** Devlet memurunun aile yardımı ödeneğine hak kazanan çocukları. **B.** Yurt dışında: **a)** Yurt dışında sürekli görevde bulunan Devlet memuru. **b)** Geçici görev, bilgi ve görgü artırmak veya staj yapmak üzere yurt dışına gönderilen Devlet memuru. **c)** Yurt dışında sürekli görevde bulunan Devlet memurunun herhangi bir şekilde sağlık yardımından yararlanamayan eşi, bakmakla yükümlü olduğu anası, babası ve aile yardımı ödeneğine hak kazanan çocukları. Yukarıda (A) ve (B) fıkralarına göre tedavi ve yol giderlerinden yararlanacak olanların yurt içinde veya yurt dışında hastalanıp organ nakline gerek görülmesi hâlinde 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılanması ve Nakli Hakkında Kanun hükümleri dikkate alınmak şartıyla verici durumunda bulunan kimselerin (Bu Yönetmeliğin kapsamına girip girmediğine bakılmaksızın) bu işlemle ilgili tedavi giderleri de, alıcı durumundaki hastanın kurumu tarafından aynen ödenir. Sürekli görevle yurt dışında bulunan Devlet memuru ile yurt dışında tedavi yardımına müstahak aile bireylerinin yıllık izin dolayısıyla gittikleri başka bir yabancı ülkede acilen hastalanmaları durumunda, görevli oldukları ülkeye dönerek tedavi görmelerinin mümkün bulunmaması ve tedavilerinin zorunlu olması hâlinde izinlerini geçirmekte oldukları yerde bu Yönetmelikteki kurallara uygun biçimde yapılan tedavi giderleri, sürekli görevle bulunan ülkede aynı tedavi için belirlenecek mutat tedavi gideri tutarıyla sınırlı olmak şartıyla kurumlarınca ödenir. Devlet memurunun bakmakla yükümlü olduğu anasını, babasını bu sıfatından dolayı tedavi ve yol giderlerinden yararlanabilmesi için Devlet memurunun yardım etmemesi hâlinde muhtaç duruma düşmesi, her ne şekilde olursa olsun ücret karşılığı çalışmaması ve yasalar uyarınca kendisine sağlık yardımı sağlanmamış olması gerekmektedir. Geçici görev, bilgi ve görgülerini artırmak veya staj yapmak üzere yurt dışına gönderilen memurların yanlarında olan veya herhangi bir sebeple yurt dışında bulunan eşleri, bakmakla yükümlü oldukları ana, babaları ve aile yardımına müstahak çocukları ile kanunî izinlerini geçirmek üzere yurt dışına giden memurların yurt dışında yapılan tedavi giderleri, yurt dışında tedavi için Yönetmelikte öngörülen usullere uyulmak ve Sağlık Bakanlığı yataklı tedavi kurumları resmî fiyat tarifesinde aynı tedavi için belirlenen tutar ile sınırlı olmak şartıyla Türkiye'de ve Türk parası olarak kurumlarınca ödenir. **2. Yurt Dışında Tedavinin Sağlanması Yolları:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesine göre; yurt dışında tedavi ve yol giderlerinden yararlanacak olanların hastalanmaları hâlinde tedavilerinin sağlanabilmesi için, tedaviye mahallî usule göre lüzum gösterilmiş olması gerekmektedir. Geçici görevle yurt dışında bulunanlar hariç, 3'üncü maddenin (B) bendine girenlerin, Dışişleri Bakanlığının görüşü alındıktan sonra Maliye

Bakanlığınca tespit olunan esaslar dairesinde, bulundukları ülkelerdeki uygulamalara göre kurumları tarafından sigorta ettirilmeleri mümkündür. Bu takdirde ilgililerin sigorta primleri, Devlet memurunun bağlı olduğu kurumca karşılanır. Bu kişiler için ayrıca tedavi ve yol giderleri ödenmez. **3. Yurt İçinde Tedavinin Yapılacağı Resmî veya Özel Sağlık Kurumları ile Kuruluşları:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre; genel ve katma bütçeli dairelere *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* kamu iktisadî teşebbüslerine, özel idarelere ve belediyelere, tıp fakültelerine bağlı yataklı veya yataksız tedavi kurumlarına "resmî sağlık kurumu", Hükûmet, sağlık ocağı, belediye ve kurum tabipliklerine de "resmî sağlık kuruluşu" denir. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulmuş yataklı veya yataksız tedavi kurumları ile tedavi amacıyla hasta kabul eden ve Sağlık Bakanlığınca işletme müsaadesi verilmiş bulunan içmece ve kaplıcalar "özel sağlık kurumu", serbest tabiplikler "özel sağlık kuruluşu" sayılır. **4. Tedavi Şekilleri:** Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre; hastanın yataklı bir tedavi kurumunda yatırılarak tedavi edilmesine "yataklı tedavi", tabiplerin hastayı kendilerine tahsis edilmiş hizmet veya iş yerlerinde ve yatırmadan tedavi etmelerine "ayakta tedavi", hastayı bulunduğu yerde tedavi etmelerine "evde tedavi" denir. **C - Hastalık Hâlinde Başvurma ve Bunun Üzerine Yürütülecek İşlemler: 1. Memurun Yurt İçinde ve Görevinin Bulunduğu Yerde Hastalanması Hâli:** Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; memurun yurt içinde ve görevinin bulunduğu yerde hastalanması hâlinde durum bağlı olduğu kurumun amirine duyurulur. Bu duyurma üzerine; **A.** Kurumun tabibi, bulunduğu takdirde, hasta yollama kâğıdı düzenlenerek hasta eliyle veya dairesince bu tabibe gönderilir. Hasta, tabibe tahsis edilmiş hizmet yerine gidebilecek durumda ise oraya gider, muayene ve gerekiyorsa tedavisi orada yapılır. Hasta, tabibe tahsis edilmiş hizmet yerine gidebilecek durumda değilse, tabip, hastayı bulunduğu yerde görerek muayene ve gerekiyorsa tedavisini yapar. Tabipçe lüzum görüldüğü takdirde hasta memur, o yerdeki genel ve katma bütçeli kurumlara *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* kamu iktisadî teşebbüslerine, özel idarelere veya belediyelere bağlı hastanelerden birine veya bir sağlık merkezine yollanır. Tabipçe zaruret görüldüğü takdirde hasta memur tıp fakültelerinin hastanelerinden birine de gönderilebilir. Gerekli muayene ve tedavi buraca sağlanır. **B.** Kurumun tabibi olmadığı takdirde, hasta yollama kâğıdı düzenlenerek, hasta eliyle veya dairesince hastanın bulunduğu yere en yakın olan resmî tabibe gönderilir. Hasta, tabibe tahsis edilmiş hizmet yerine gidebilecek durumda ise oraya gider, muayene ve gerekiyorsa tedavisi orada yapılır. Hasta, tabibe tahsis edilmiş hizmet yerine gidebilecek durumda değilse, tabip hastayı bulunduğu yerde görerek muayene ve gerekiyorsa tedavisini yapar. Bu tabiplerce lüzum görüldüğü takdirde hasta, o yerdeki genel ve katma bütçeli kurumlara

(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar), kamu iktisadî teşebbüslerine, özel idarelere ve belediyelere bağlı hastanelerden birine veya bir sağlık merkezine gönderilerek muayene ve tedavisi sağlanır. Tabipçe lüzum görüldüğü takdirde hasta memur, tıp fakültelerinin hastanelerinden birine de gönderilebilir. Hasta memurun bulunduğu yerde Hükûmet tabibi, sağlık ocağı veya belediye tabibi bulunmadığı ve ulaşım mümkün olmadığı takdirde, hastanın ilk muayene ve tedavisinin, serbest tabip varsa onun, bu da yoksa ilk yardımın sağlık memuru, hemşire veya ebe tarafından sağlanması yoluna gidilir. Hastanın kurum, Hükûmet tabibi, sağlık ocağı veya belediye tabibine, gerektiğinde serbest tabip, sağlık memuru hemşire veya ebeye gönderilmesi ve lüzumlu görüldüğü takdirde resmî bir hastaneye veya sağlık merkezine yollanması işlemi, örneği ekli hasta yollama kâğıtları ile yapılır (Örnek 1,2). **2. Memurun Yurt İçinde, Görevinin Bulunduğu Yer Dışında Hastalanması Hâli:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre; memurun, yurt içinde, görevinin bulunduğu yer dışında hastalanması hâlinde; **A.** Memurun mensup olduğu kurumun o yerde teşkilatı var ve kurumca tabip çalıştırılıyorsa, durum kurumun o yerdeki teşkilatına duyurulur. Bunun üzerine 8'inci maddenin (A) bendine göre işlem yürütülür. **B.** Memurun mensup olduğu kurumun o yerden teşkilatı olmakla beraber ayrıca tabip çalıştırılmıyorsa, durum kurumun o yerdeki amirine veya en büyük mülkiye amirine duyurulur. Bu duyurma üzerine 8'inci maddenin (B) bendine göre işlem yapılır. **C.** Memurun mensup olduğu kurumun o yerdeki teşkilatı yoksa durum o yerin en büyük mülkiye amirine duyurulur. Bunun üzerine 8'inci maddenin (B) bendine göre işlem yapılır. **3. Hastanın Gönderildiği Resmî Sağlık Kurumunda Tedavinin Sağlanamaması Hâli:** Yönetmeliğin 10'uncu maddesine göre; hastanın gönderildiği resmî sağlık kurumunda yer bulunmadığı veya teknik sebepler dolayısıyla burada tedavisine imkân olmadığı, kurumun baştabibi tarafından resmen bildirildiği takdirde hasta, bağlı olduğu kurumun tabibi varsa buraca, yoksa Hükûmet tabipliğince, aynı yerde istenilen tedaviyi sağlayabilecek başka bir resmî sağlık kurumu bulunuyorsa oraya, yoksa bunu sağlayabilecek en yakın diğer bir yerdeki resmî bir sağlık kurumuna veya özel bir sağlık kurumuna gönderilerek buraca tedavisi sağlanır. **4. Muayene ve Tedavi Sonucunun Bildirilmesi:** Yönetmeliğin 11'inci maddesine göre; hasta memurun muayene ve tedavisi resmî sağlık kuruluşunca sağlandığı takdirde, hasta yollama kâğıdı muayene ve tedaviyi yapan tabip tarafından 16'ncı maddenin (A) bendindeki esaslar dairesinde doldurularak bir nüshası derhâl memurun dairesine gönderilir. Hastanın muayene ve tedavisinin serbest tabip tarafından yapılması veya ilk yardımın sağlık memuru, hemşire veya ebe tarafından sağlanması hâlinde de yukarıdaki esaslar dairesinde işlem yürütülür. Ancak serbest tabipler tarafından doldurulacak hasta yollama kâğıtlarının muteber addedilebilmesi için tabibin

bulunduğu yerin bağlı olduğu ocak veya Hükûmet tabipliği tarafından tabibin imzasının, sağlık memuru, hemşire veya ebe tarafından doldurulacak hasta yollama kâğıtlarının muteber addedilebilmeleri için de bunların, o yerin bağlı bulunduğu sağlık ocağı veya Hükûmet tabipliğince onaylanması şarttır. Hasta sağlık kurumuna gönderildiği takdirde, hasta yollama kâğıdı hasta ile ilgilenen tabipçe 16'ncı maddenin (A) bendindeki esaslar dairesinde doldurulur. Bunun bir nüshası (Durumun sağlık kuruluna intikal etmesi hâlinde sağlık kurulu raporu ile birlikte) memurun dairesine gönderilir. Hastane sağlık kurullarınca rapor düzenlenirken ilişik örnek kullanılır (Örnek 3). **5. Yurt Dışında Bulunanların Hastalanması Hâli:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 19.01.1983 tarih ve 83/6022 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 12'nci maddesine göre; Yönetmeliğin 3'üncü maddesinin birinci fıkrası (B) bendine göre tedavi ve yol giderlerinden yararlanacak olanlar, görevleri bakımından bağlı bulundukları misyon şefliğine, misyon şefliğinin başka bir yerde olması durumunda kendisine en yakın olan büyükelçilik, elçilik, başkonsolosluk veya konsolosluğa başvururlar. Aynı maddenin üçüncü fıkrasından yararlanacak olanlar ise bulundukları yere en yakın misyon şefliğine başvururlar. Bunun üzerine mahallî uygulamaya göre saptanan yöntem ve ilkeler ile tedavi Yönetmeliğindeki hükümler çerçevesinde hastanın tedavisi yaptırılır. Bulunulan yerdeki tıbbî olanaksızlıklar veya teknik nedenlerle tedavilerinin mümkün olmadığı belgelendirilen hastalar, gidiş dönüş yol giderleri, yapılacak tedavi giderleri ve bunlara ilişkin diğer giderler ile hastalığın durumunda dikkate alınarak misyon şefliğince tedavi için yurda veya diğer bir ülkeye gönderilerek tedavilerinin yaptırılması yoluna gidilir. Bu durumda gidiş dönüş yol giderleri ile yapılan tedavi giderlerine ait masraflar, ibraz edilen ve misyon şefliğince onaylanan belgelere göre ilgililere ödenir. Yurt içinde mümkün olan tedaviler Sağlık Bakanlığınca tüm misyon şefliklerimize genelge ile duyurulur. Yabancı ülkelerde bulunan memurların tedavi usul ve esasları, o ülkedeki misyon şeflikleri tarafından tespit edilir. Tespit edilen usul ve esaslar, ilgili misyon şeflikleri tarafından Dışişleri Bakanlığına bildirilir. Sigorta sisteminin uygulandığı memleketlerde, bu sistem dairesinde hareket edilir. Hastanın ilk başvurusundaki durumun, kesin teşhisinin uygulanan tedavinin ve tedaviden alınan sonucun, gerekiyorsa verilen istirahatın açıkça belirtildiği bir raporun, hastayı sevk eden misyon şefliğine bildirilmesi sağlanır. Misyon şefliği, her ne şekilde olursa olsun tedavi ve yol giderlerinin ödenebilmesi için alınan rapor, reçete ve benzeri gibi belgelerin yukarıdaki esaslar çerçevesinde alınmış ve bunların yetkili sağlık kurumları veya tabipler tarafından düzenlenmiş olduğunu tasdik ederek memurun bağlı olduğu kuruma bildirir. Bu Yönetmelik bakımından misyon şefliği, o yerdeki büyükelçilik, elçilik, daimî temsilcilik, başkonsolosluk ve konsolosluktur. **6. Memurun Eşi ve**

Bakmakla Yükümlü Olduğu Ana, Baba ve Aile Yardımı Ödeneğine Müstahak Çocuklarının Hastalanması Hâli: Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre; memurun eşi ve bakmakla yükümlü olduğu ana, baba ve aile yardımı ödeneğine müstahak çocuklarının hastalanmaları hâlinde; **A.** Memurun görevi, yurt içinde ve bu şahıslar memurun görevinin bulunduğu yerde iseler, haklarında bu Yönetmeliğin 8, 10, 11'inci maddelerine; **B.** Memurun görevi yurt içinde, bu şahıslar memurun görevinin bulunduğu yer dışında iseler, haklarında bu Yönetmeliğin 9, 10, 11'inci maddelerine; **C.** Memurun görevi yurt dışında ve bu şahıslar yurt içinde iseler, haklarında bu Yönetmeliğin 9, 10, 11'inci maddelerine; **D.** Bu şahıslar yurt dışında iseler ve bu Yönetmelik gereğince tedavi yardımından yararlanabiliyorlarsa, haklarında bu Yönetmeliğin 12'nci maddesine göre işlem yapılır. Bakanlar Kurulunun 09.07.2007 tarih ve 2007/12379 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik son fıkra gereğince; bu şahıslar, yurt içindeki sağlık kurum ve kuruluşlarına, hasta yollama kâğıdı olmaksızın müracaat edebilirler. Bu konuya dair esas ve usuller Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca, tedavi yardımına ilişkin uygulama tebliğleri ile belirlenir. **7. Hastalığın Devamı Hâli:** Yönetmeliğin 14'üncü maddesine göre; hastanın bulunduğu yerde sağlık kurumu yok ve hastalık devam ediyor ise, hastanın sağlık durumu müsait ve ulaştırma mümkün olduğu takdirde, hasta, ilk tedaviyi ve sağlık yardımı yapan tarafından en yakın resmî sağlık kurumuna gönderilir. **8. Acil Vakalar:** Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre; acil vakalarda, yukarıdaki maddelerde söz konusu edilen işlemlere başvurulmaksızın, hastanın gerekli tedavisi hastanın bizzat kendisi veya hasta ile ilgili biri tarafından derhâl yaptırılır. Bu muayene ve tedavi; mümkün olduğu takdirde, memurun bağlı olduğu kurum tabibine, olmadığı takdirde Hükûmet tabibine veya belediye tabibine veya sağlık ocağına; mümkün olamadığı takdirde, bu Yönetmeliğin 8'inci maddesinde belirtilen hastanelerden birine veya bir sağlık merkezine; bu da mümkün olmadığı takdirde, serbest tabibe veya özel sağlık kuruluna başvurulmak suretiyle yaptırılır. Gerekli işlemler sonradan tamamlanır. **D - Raporların Düzenlenmesi: 1. Genel Olarak Raporların Düzenlenmesi:** Yönetmeliğin 16'ncı maddesine göre, tedavi sonucunda düzenlenen raporlar; **A.** Tek tabip tarafından verilmiş ise hastalığın esas arazının, teşhisinin, seyrinin, muhtemel akıbetinin, yapılan ve tavsiye edilen tedavinin, **B.** Sağlık kurulu tarafından verilmiş ise hastalığın esas arazının, teşhisinin, seyrinin, muhtemel akıbetinin, yapılan ve tavsiye edilen tedavinin, her ihtisas dalına ait bulgularla gerekli laboratuvar muayene sonuçlarının açıkça yazılması zorunludur. **2. Sağlık Durumu Dolayısıyla Naklen Tayinin Gerektiği Hâllerde Düzenlenecek Rapor:** Yönetmeliğin 17'nci maddesine göre; memurun bir yerden başka bir yere naklen tayinini gerektirecek sağlık kurulu raporlarında 16'ncı maddenin (B) bendinde belirtilen hususlarla birlikte, nakli gerektiren hastalık

bulguları ve laboratuvar muayene sonuçlarının açıkça yazılması ve bu bulgulara göre hastanın hangi özelliklere sahip sağlık kurumu bulunan veya hangi iklim ve coğrafî şartların hâkim olduğu bir yere nakli hususundaki kararın mucip sebeplerinin belirtilmesi zorunludur. **3. Fizik Tedaviyi Öngören Raporların Düzenlenmesi:** Yönetmeliğin 18'inci maddesine göre; fizik tedaviye (Mekanik tedavi, her çeşit şifalı su ve çamur tedavileri ile benzeri diğer tedaviler) lüzum gösterilen sağlık kurulu raporlarında 16'ncı maddenin (B) bendinde belirtilen hususlarla birlikte hastalığın mahiyetine ve mevcut bulgulara göre hastanın hangi tip ve vasıftaki fizik tedaviye muhtaç bulunduğunun, bu tedavilerin yapılabileceği yerlerle kurumların hangileri olduğunun mucip sebepleriyle birlikte, açıkça yazılması zorunludur. **E - Tedavi Giderleri: 1. Yurt İçinde Resmî Sağlık Kuruluşlarında Tedavi:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 19.01.1983 tarih ve 83/6022 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 19'uncu maddesine göre; tedavi resmî sağlık kuruluşlarınca sağlandığı takdirde, tabibin hastanın almasını gerekli gördüğü ilaçlar kurumca sağlanıyorsa hastaya imza karşılığında kurumca verilir. Bu mümkün değilse ve kurumca bir veya birkaç eczane veya ecza dolabı ile anlaşma yapılmışsa, ilaçlar doktorun verdiği reçete ile ve imza karşılığında bu eczane veya ecza dolaplarından alınır. Bu da mümkün olmadığı takdirde, herhangi bir eczane veya ecza dolabından reçetede yazılı ilaçlar alınır. İlaç alınan yerin yetkilisi tarafından reçetedeki ilaçların verildiği ve tutarının ne olduğunu gösterir bir fatura verilir. Bu fatura tutarının, resmî sağlık kurumlarında yatarak tedavilerde tamamı, ayakta veya meskende sağlanan tedavilerde % 80'i kurumca, % 20'si ise hasta tarafından ödenir. Ancak, resmî sağlık kurulu raporu ile belirlenen ve tüberküloz, kanser, kronik böbrek, akıl hastalıkları, organ nakli ve benzeri uzun süreli tedaviye ihtiyaç gösteren hastalıkların ayakta veya meskende tedavileri sırasında kullanılmasına lüzum gösterilen ilaçlardan, hayatî önemi haiz oldukları Sağlık Bakanlığınca tespit edilecek olanların bedellerinin tamamı kurumlarınca ödenir. Yurt içinden sağlanması mümkün olmayan ilaçlar (Bunların yurt içinde bulunmadığı ve kullanılmasının zorunlu olduğu Sağlık Bakanlığınca onandığı takdirde) yurt dışından getirtilebilir. Bu takdirde, söz konusu ilacın alındığını, bunun için ödenen bedeli gösterir ve memurun bulunduğu yerdeki sağlık müdürü veya Hükûmet tabibince, memur Ankara'da ise Sağlık Bakanlığınca tasdik edilmiş fatura kuruma verilmek suretiyle bedeli tahsil edilir. Resmî sağlık kuruluşlarınca yapılan ayakta veya evde tedavi sırasında hastalara uygulanması gerekli görülen enjeksiyonların bu kuruluşlarca yapılması sağlanır. Bu mümkün olmadığı takdirde enjeksiyonlar dışarıdaki yetkili kimselere yaptırılır. Enjeksiyon yapan kişiden alınan fatura ve ilacın alınmasını sağlayan reçeteye dayanılarak yapılmış olan masraf, Maliye Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığınca tespit edilen rayici geçmemek üzere kurumdan alınır. Resmî sağlık kuruluşları

tabiplerinin hastayı evde tedavi etmeleri hâlinde, kendilerine ayrılmış bir araç yoksa, gidip döndüğü yer arasındaki taşıt aracı ücretleri, hastanın bağlı olduğu kurumca ödenir. **2. Yurt İçinde Resmî Sağlık Kurumlarında Tedavi:** Yönetmeliğin 20'nci maddesine göre; tedavi resmî sağlık kurumlarında sağlandığı takdirde, bu kurumlarca hastadan hiçbir surette para alınmaz. Sağlık kurumunca, hastanın tedavisi dolayısıyla yapılan bütün işlemler sonucu istenilmesi gereken ücretleri göstermek üzere fatura düzenlenerek ilgili kuruma gönderilir, bedeli en geç aynı malî yıl sonuna kadar bu kurumca sağlık kurumuna ödenir. İlacın sağlık kurumunca sağlanamaması, enjeksiyonun sağlık kurumunca yapılmaması hâllerinde, bu Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre işlem yürütülür. **3. Yurt İçinde Tedavide Yatak Ayrılması:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 20.05.1975 tarih ve 7/10036 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 21'inci maddesine göre, resmî sağlık kurumlarından yatakları üç sınıfa ayrılmış olanlara tedavi edilen Devlet memurlarından; **A.** 1-4'üncü kadro derecesindekiler birinci sınıf, **B.** 5-10'uncu kadro derecesindekiler ikinci sınıf, **C.** 11-15'inci kadro derecesindekiler üçüncü sınıf, yataklar iki sınıfa ayrılmış olanlarda tedavi edilen Devlet memurlarından; **A.** 1-4'üncü kadro derecesindekiler, bu yatak sınıflarının üst derecesindeki, **B.** 5-15'inci kadro derecesindekiler, bu yatak sınıflarının alt derecesindeki yataklarda yatırılırlar. Kurumda lüks oda bulunduğu takdirde 1'inci ve 2'nci kadro derecesindeki memurlar bu odalarda yatırılır. Yatak sınıfında yer bulunmadığı ve tedavinin gecikmesinde sakınca bulunduğu takdirde, memur daha üst sınıf yatakta yatırılır. Tedavinin gecikmesinde bir sakınca bulunmadığı hâlde memurun isteği üzerine üst sınıfa yatırılması hâlinde, sınıf farkından doğan meblağ memur tarafından ödenir ve kurumdan tahsil edilemez. Memurun eşi ile bakmakla yükümlü olduğu ana, baba ve aile yardım ödeneğine müstahak çocuklarının resmî sağlık kurumlarında yatakta tedavileri gerektiği takdirde, bunlar hakkında da memurun durumu esas alınmak suretiyle işlem yapılır. Maddeye, Bakanlar Kurulu tarafından 02.08.2002 tarih ve 2002/4635 sayılı Kararla yürürlüğe konulan Yönetmelikle eklenen fıkra gereğince; 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamındaki görevlerden dolayı yaralanan veya sakat kalan memurun resmî sağlık kurumlarında yataklı tedavileri gerektiği takdirde, bunlar 4'üncü kadro derecesinden alt bir kadro derecesinde bulunsalar dahi birinci sınıf yataklarda yatırılırlar. Sınıf farkından doğan meblağ memurun kurumundan, memur emekliye sevk edilmişse Sosyal Güvenlik Kurumundan tahsil edilir. **4. Yurt İçinde Özel Sağlık Kuruluşlarında Tedavi:** Yönetmeliğin 22'nci maddesine göre; tedavi özel sağlık kuruluşlarında sağlandığı takdirde, (Tabip tarafından kabul edilmek şartıyla) muayene ücreti ve yapılmışsa sair giderler hastadan alınmaz. Tabip tarafından bunlar gösterilmek suretiyle bir fatura düzenlenerek ilgili kuruma gönderilir, bedeli en geç aynı malî yıl sonuna

kadar bu kurumca tabibe ödenir. Bu yol tabip tarafından kabul edilmediği takdirde, talep edilen para hasta tarafından tabibe ödenir. Alınacak fatura ilgili kuruma verilerek bedeli kurumdan alınır. Tabip tarafından verilen reçeteye dayanılarak ilaçların sağlanması veya enjeksiyon yaptırılması durumunda, bu Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre işlem yürütülür. **5. Yurt İçinde Özel Sağlık Kurumunda Tedavi:** Yönetmeliğin 23'üncü maddesine göre; tedavi özel sağlık kurumlarında sağlandığı takdirde, (Sağlık kurumu tarafından kabul edilmek şartıyla) hastadan hiçbir ücret alınmaz, tedavi dolayısıyla yapılan bütün işlemler sonucu istenilmesi gereken ücretleri göstermek üzere fatura düzenlenerek ilgili kuruma gönderilir, bedeli en geç aynı malî yıl sonuna kadar bu kurumca sağlık kurumuna ödenir. Bu yol sağlık kurumu tarafından kabul edilmediği takdirde, istenilen ücret hasta tarafından sağlık kurumuna ödenir. Alınacak fatura ilgili kuruma verilerek bedeli kurumdan alınır. İlacın sağlık kurumunca sağlanamaması, enjeksiyonun sağlık kurumunca yapılamaması hâllerinde, bu Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre işlem yapılır. **6. Yurt İçinde Sağlık Memuru, Hemşire veya Ebe Tarafından İlk Sağlık Yardımı ve Bakımının Yapılması Hâli:** Yönetmeliğin 24'üncü maddesine göre; **s**ağlık memuru, hemşire veya ebe tarafından ilk yardım bakımının yapılması hâlinde, bunlar tarafından hastanın kullanması istenilen ilaçlar hasta tarafından sağlanır. İlaçlara lüzum gösteren belge ve ilaçların alındığını gösteren faturaya dayanılarak ilgili tarafından bedeli kurumdan alınır. **7. Yurt İçinde Acil Vakalarda:** Yönetmeliğin 25'inci maddesine göre; vakanın acil olması nedeniyle, gerekli başvurma ve yollama işlemleri yaptırılmadan tedavi sağlandığı takdirde, tedavi giderlerinin ödenebilmesi için; **A.** Lüzumlu işlem ve belgelerin usulü dairesinde tamamlanması, **B.** Bu tedavi, resmî sağlık kurumları veya kuruluşlarına başvurmaya imkân bulunamadan özel sağlık kurumları veya kuruluşlarında yaptırılmışsa, ayrıca, vakaya el koyan ve ilk müdahaleyi yapan tabip tarafından, vakanın acil nitelikte olduğunun ve derhâl müdahaleyi gerektirdiğinin raporla belgelendirilmesi gerekir. Gerekli işlem ve belgeler tamamlanmadan yapılmış olan giderlerin bedeli, bunların tamamlanmasından sonra, faturalar verilmek suretiyle kurumdan alınır. **8. Yurt İçinde Başka Yerde Tedavi:** Yönetmeliğin 26'ncı maddesine göre, hasta memurun tedavi için bulunduğu yerden başka yere gönderilmesi hâlinde; **A.** Gönderildiği yerde yatakta tedavi sağlanırsa; **a)** Tedavi kurumunun bulunduğu yere kadar gidiş dönüş yol masrafı ile hamal, bagaj gibi zarurî giderler, **b)** Yolda geçen süreler için yevmiye, **c)** Yataklı tedavi kurumunun bulunduğu yerde, tedavi kurumuna başvurulduğu tarihten kabul işlemi sonuçlanıncaya kadar ve beş günü geçmemek üzere yevmiye ödenir. **B.** Gönderildiği yerde ayakta tedavi sağlanırsa; **a)** Tedavi kurumunun bulunduğu yere kadar gidiş dönüş yol masrafı ile hamal, bagaj gibi zarurî giderler. **b)** Yolda geçen süreler için yevmiye, **c)** Tedavi kurumunca sürekli ayakta tedaviye lüzum gösterildiği

takdirde tedavi süresince yevmiye ve ikamet ettiği yer ile tedavi kurumu arasındaki mutat taşıt aracı ücreti ödenir. **C.** Gönderildiği yerdeki tedavi kurumunca yatak sağlanıp yemek verilmediği takdirde; **a)** Tedavi kurumunun bulunduğu yere kadar gidiş dönüş yol masrafı ile hamal, bagaj gibi zarurî giderler, **b)** Yolda geçen süreler için yevmiye, **c)** Yatakta tedavi süresince 2/3 oranında yevmiye ödenir. Yol masrafı ve yevmiyeler 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre hesaplanır. Ancak, hastayı sevk eden sağlık kurumu veya kurulunca hastanın durumu göz önüne alınarak hangi taşıt aracı ile ve aracın hangi mevkiinde gitmesi gerektiği belirtilmişse, harcırah buna göre ödenir. Memurun eşi, bakmakla yükümlü olduğu ana, baba ve aile yardımı ödeneğine müstahak çocuklarının bulundukları yerden başka yere gönderilerek tedavi ettirilmeleri hâlinde de aynı şekilde işlem yapılır. Bunların yol masrafları ile yevmiyeleri ilgili memurun kanunî yol masrafı ve yevmiyesi üzerinden hesaplanır. **9. Yurt İçinde Eşlik Etme Zorunluluğu:** Yönetmeliğin 27'nci maddesine göre; yatakta tedavi edilenlerin, hastalıkları gereği yanlarında bir kimsenin bulundurulmasının zorunlu olduğu tedaviyi yapan sağlık kurumunun raporu ile belgelendiği takdirde, hastaya biri eşlik ettirilir. Bu takdirde ödenmesi gereken yatak ücreti, sağlık kurumunca düzenlenecek faturada gösterilmek ve belge eklenmek suretiyle, ilgili kurumca ödenir. Hasta özel sağlık kurumunda tedavi edilir ve giderler hasta tarafından bu sağlık kurumuna ödenirse, alınacak fatura ve belge ilgili kuruma verilerek bedeli kurumdan alınır. Hastanın tedavi edilmek üzere başka bir yere gönderilmesi sırasında yanında bir kimsenin bulundurulmasının zorunlu olduğu hastayı gönderen sağlık kurumu veya kuruluşunun raporunda belirtildiği takdirde, hastaya biri eşlik ettirilir. Eşlik eden kimseye de, memurun bağlı olduğu kurumca, Harcırah Kanunu hükümleri dairesinde yolluk ve gündelik verilir. Hasta bu Yönetmeliğin 26'ncı maddesi gereğince belirli bir araç ile gönderiliyorsa, eşlik edenin yollukları da aynı madde hükümleri uyarınca ödenir. **10. Yurt İçinde İçmece ve Kaplıca Tedavisi:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 19.01.1983 tarih ve 83/6022 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 28'inci maddesine göre; sağlık kurulları tarafından içmece veya kaplıcalarda tedavilerine lüzum gösterilenler, Maliye Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı tarafından tespit edilerek tüm kurumlara gönderilen listede mevcut içmece ve kaplıcalardan birisinde tedavi ettirilirler. Tedavi, bu sağlık kurullarınca içmece veya kaplıcanın listedeki yeri belirtilmiş ise orada, belirtilmemiş ise listede bulunanlardan memurun görevinin bulunduğu yere en yakın içmece veya kaplıcada sağlanır. İçmece ve kaplıca tedavilerine tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca verilecek rapor ile gerek görülenlere, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri gereğince yol masrafı ve gündelik ödenir. Ayrıca yatak ve yemek bedeli ödenmez. **11. Yurt Dışında Tedavi ile İlgili Gider Belgeleri:** Yönetmeliğin 29'uncu maddesine göre; yurt dışında tedavi, sigorta

sistemine dayanılarak sağlandığı takdirde, kurumca sadece sigorta pirimi ödenmesi gerektiğinden, tedavi dolayısıyla yapılan gider belgelerinin tespit ve teminine mahal bulunmamaktadır. Sigorta sisteminin uygulanmadığı memleketlerde sağlanan tedavi dolayısıyla yapılan giderlerin ödenebilmesi için ne şekilde hareket edilmesi gerektiği, ne gibi belgelere lüzum görüldüğü, bu belgelerin nerelerden ne şekilde sağlanması lazım geldiği hususu, yabancı memleketlerden her birinde, o ülkeye şamil olmak ve mahallî usul göz önünde bulundurulmak suretiyle, o memleketteki büyükelçilik veya elçilik tarafından tespit edilir. Tespit edilen esaslar, ilgili büyükelçilik veya elçilik tarafından Dışişleri Bakanlığına bu Bakanlıkça da Maliye Bakanlığına bildirilir. Uygulamada beraberlik Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca sağlanır. **12. Yurt Dışında Tedavi Giderlerinin Ödenmesi:** Yönetmeliğin 30'uncu maddesine göre; misyon şefliğince, Devlet Muhasebesi Genel Yönetmeliği ve Devlet Muhasebesi Muamelat Yönetmeliğine göre, tedavi dolayısıyla yapılan harcamalara ait belgeler incelenerek, ödeme yapılır. Yapılan ödeme, belgeler de gönderilmek suretiyle ilgili kuruma bildirilir. Bunun üzerine, kurumca misyon şefliğine gerekli ödeme yapılır. Maddede sözü edilen yönetmelikler yürürlükten kaldırılmıştır. Ödemeler, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 33'üncü maddesine, 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla eklenen son fıkraya göre çıkarılan yönetmeliklere göre yapılır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.* **13. Diş Hastalıklarının Tedavisi:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 19.01.1983 tarih ve 83/6022 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 31'inci maddesine göre, diş hastalıklarının tedavisinde kullanılan altın veya benzeri diğer kıymetli madenlerin bedeli ödenmez. Protezin yenilenebilmesi, bunun değiştirilmesinin zorunlu olduğunun raporla belgelendirilmesi hâlinde mümkündür. **14. Doğum:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 19.01.1983 tarih ve 83/6022 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 32'nci maddesine göre; Devlet memurlarından çocuğu dünyaya gelenler için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 207'nci maddesi gereğince yapılan doğum yardımından başka, resmî sağlık kurumlarında doğum dolayısıyla yapılan her türlü giderler kurumlarınca ödenir. Resmî sağlık kurum ve kuruluşları dışında, sağlanan doğum dolayısıyla yapılacak ödeme yukarıdaki fıkraya göre yapılabilecek ödemeyi geçemez. **15. Gözlük:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 19.01.1983 tarih ve 83/6022 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 33'üncü maddesine göre, göz hastalıkları uzmanları tarafından düzenlenen reçeteye dayanılarak alınan renkli ve renksiz gözlük camları ile çerçeve bedelleri kurumlarınca ödenir. Çeşitli gözlük camı kullanılmasına lüzum görüldüğünde her cam için ayrı bir çerçeve bedeli kurumca ödenir. Gözlük camı ve çerçeve iki yılı geçmeden yenilenemez. Ancak, sağlık zarureti görülmesi dolayısıyla gözlük camları

değiştirildiği takdirde, reçeteye dayanılarak alınan yeni gözlük camları bedeli süre söz konusu edilmeden kurumca ödenir. **16. İşitme Cihazı:** Yönetmeliğin 34'üncü maddesine göre; işitmenin cihaz ile düzeltilmesinin kabil olduğu resmî hastanelerin uzman tabipleri tarafından verilecek raporla sabit olanların aldıkları işitme cihazlarının bedelleri, kurumlarınca ödenir. İşitme cihazının yenilenebilmesi, en az on yıl geçmesi ve bunun değiştirilmesinin zorunlu olduğunun resmî hastane uzman tabip raporu ile belgelenmesi hâlinde mümkündür. **17. Çeşitli Protezler:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 19.01.1983 tarih ve 83/6022 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 35'inci maddesine göre; sağlık kurumları veya kuruluşlarının yetkili uzmanlarınca gösterilen lüzum üzerine tedavi amacıyla kullanılan ve gerek yurt içinden sağlanan gerekse yurt içinden sağlanmasının mümkün olmaması nedeniyle yurt dışından getirilmesi zorunlu olan vücut organı protezlerinin bedelleri ödenir. Ancak, yurt dışından ithali zorunlu görülen organ protezlerinin bedellerinin ödenebilmesi için sağlık kurulu raporu bulunması şarttır. Verilecek protezlerin listesi, Maliye Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığınca belirlenir. Protezin yenilenebilmesi, bunun değiştirilmesinin zorunlu olduğunun yukarıdaki esaslar çerçevesinde raporla belgelendirilmesi hâlinde mümkündür. **18. Estetik Bakımdan Yapılan Müdahaleler:** Yönetmeliğin 36'ncı maddesine göre, estetik bakımdan yapılan tıbbî ve cerrahî müdahalelerin parası ödenmez. **19. Sağlık Karnesine İşleme:** Yönetmeliğin 37'nci maddesine göre; bu Yönetmeliğin 31'inci maddesine göre sağlanan diş protezleri, 33'üncü maddesine göre sağlanan gözlük camı ve çerçevesi ile çerçeve bedeli, 34'üncü maddesine göre sağlanan işitme cihazı, 35'inci maddesine göre sağlanan çeşitli protezler; ilgili şahsın sağlık karnesine, alındıkları tarih belirtilmek suretiyle, ödemeyi yapan kurumca işlenir. **F - Sağlık Karnesi: 1. Sağlık Karnesi:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 14.05.2001 tarih ve 2001/2473 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 38'inci maddesine göre; bu Yönetmeliğin tedavi ve yol giderlerinden yararlanacaklara ilişkin 3'üncü maddesinde belirlenenlere, birer sağlık karnesi verilir (Örnek 4, 5, 6). Sağlık karneleri, kendinden kopyalı reçeteli olarak verilir. Memur ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri, sağlık kurum ve kuruluşlarına sağlık karneleri ile birlikte müracaat etmek zorundadır. Tabip tarafından gerekli görülen ilaçlar bu karnelere ekli reçetelere yazılır. Müteakip muayenelerde önceki tedaviler göz önünde bulundurulur. **2. Sağlık Dosyası:** Yönetmeliğin 39'uncu maddesine göre; her Devlet memuru için, kurumların özlük işlerini yürüten ünitelerince biri memura diğeri bakmakla yükümlü olduğu kişilere ait olmak üzere iki sağlık dosyası tutulur. Memur ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin tedavileri ile ilgili bütün belgeler bu sağlık dosyalarında saklanır. Sağlık durumu ile ilgili belgeler gizli olup içindekiler ilgililerden başkasına açıklanamaz. **3. Bakmakla Yükümlü Olduğu Kişileri Bildirme:**

Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 14.05.2001 tarih ve 2001/2473 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 40'ıncı maddesine göre; her Devlet memuru, tedavi yardımından yararlanabilecek eşi, bakmakla yükümlü olduğu ana, baba ve aile yardımı ödeneğine müstahak çocuklarını gösterir bir beyanname vermekle yükümlüdür (Örnek 6). Tedavi yardımından yararlanacak ana ve babanın birden fazla Devlet memuru (Bu yönetmeliğin 48'inci maddesi kapsamına giren kurumlar personeli dâhil) olan çocukları varsa, bu ana ve baba çocuklarından birinin beyannamesinde gösterilir. Beyannamede gösterilen şahısların durumunda bir değişiklik meydana geldiğinde memur on beş gün içinde yeniden bir beyanname düzenleyerek ilgili mercie verir. Karı ve kocanın her ikisinin de bu Yönetmelikten yararlanan memur olması hâlinde, aile yardımı ödeneğine müstahak çocuklar anne veya babadan yalnız biri tarafından düzenlenecek beyannamede, boşanma ve ayrılık vukuunda ise, mahkeme çocuğun velayetini hangi tarafa vermişse, çocuk onun tarafından düzenlenecek beyannamede gösterilir. **4. Sağlık Karnesini Gösterme Yükümlülüğü:** Yönetmeliğin 41'inci maddesine göre; şahıs, yurt içinde sağlık muayene ve tedavisi için başvurduğu tabip ve sağlık kurumlarına sağlık karnesini göstermekle yükümlüdür. **5. Sağlık Karnesinin İşlenmesi:** Yönetmeliğin 42'nci maddesine göre; memurların ve tedavi yardımından yararlanacak yakınlarının sağlık durumları, sağlık karnelerine tarih sırasıyla işlenir. Tedavi hastanede yapılmışsa, konulan teşhis, yapılan tedavi ve verilen istirahat süresi, tedavi eden tabip tarafından, sağlık karnesine imzası altında işlenir. Tedavi hastanede yapılmışsa yukarda sayılan hususlar mütehassıs veya sağlık kurulu başkanı tarafından, imzası altında sağlık karnesine işlenir. Ayrıca memurlukları ile adları, açık ve okunaklı şekilde yazılır ve hastane baştabibi tarafından tasdik edilir. **6. Sağlık Karnesinin Yenilenmesi:** Yönetmeliğin 43'üncü maddesine göre; zamanla dolan veya kaybedilen sağlık karnelerinin yerine, ilgili makama yapılacak yazılı müracaatı müteakip yenileri verilir. Bu durumda eski sağlık karnesinde veya sağlık dosyasında bulunan, şahsın sağlık durumu ile ilgili olarak bilinmesi zorunlu görülen hususlar ve verilmiş sıhhî cihazlara ait kayıtlar yeni karneye işlenir. Sağlık karnesinin kaçıncı defa ve ne sebeple verilmiş olduğu karnenin üzerine işaret edilir. **7. Sağlık Karnesinin İptali:** Yönetmeliğin 44'üncü maddesine göre; memurun herhangi bir sebeple Devlet Memuru sıfatını kaybetmesi hâlinde kendisine ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere ait sağlık karneleri; bakmakla yükümlü olduğu kişilerden birinin bu hakkı kaybetmesi hâlinde ise ona ait sağlık karnesi, ilgili kurumca iptal edilir. **G - Cenaze Giderlerinin Kimler İçin Hangi Hâl ve Şartlarda Ne Şekilde Karşılanacağı: 1. Kimlere Ait Cenaze Masraflarının Verileceği:** Yönetmeliğin 45'inci maddesine göre; Devlet memurlarının ölümleri hâlinde cenaze giderleri, (Cenazenin başka yere nakli dâhil) kurumlarınca ödenir. Yurt dışında sürekli veya geçici görevle

bulunan veya yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak veya staj yapmak veya bu Yönetmeliğin 5'inci maddesine dayanılarak tedavi görmek üzere yurt dışına gönderilmiş olan Devlet memurlarından ölenlerle, sürekli görevle yurt dışında bulunanların eş ve bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve aile yardımı ödeneğine müstahak çocuklarından ölenlerin cenazelerinin yurda getirilmesi için zorunlu giderler kurumlarınca ödenir. **2. Cenaze Giderleri:** Yönetmeliğin 46'ncı maddesine göre; cenaze giderleri, ölüm olayının meydana geldiği yerde, ölünün gömülmesi ile ilgili olarak yapılan giderleri kapsar. Çelenk, törene ait taşıt giderleri ve benzeri tören harcamaları için herhangi bir ödeme yapılmaz. Cenaze, kişinin hastalığında tedavi edilmekte olduğu sağlık kurumunca kaldırılmış ise, buna ait masraflar ibraz edecek faturaya dayanılarak yukarıdaki esaslar dairesinde bu kuruma ödenir. Cenazenin, memurun bağlı olduğu kurum tarafından kaldırılması hâlinde, kurum mutemetlerinin yapacakları masraflar, ibraz edilecek fatura, senet veya belgelere dayanılarak yukarıdaki esaslar dairesinde avanstan mahsup edilir. Cenaze ölenin ailesi veya yakınları tarafından, defnedilmiş ise, bunların yaptıkları giderler de, gösterecekleri belgelere dayanılarak, yukarıdaki esaslar dairesinde kendilerine ödenir. Bir memurun, öldüğü yerden başka bir yere nakli ailesince istenildiği takdirde, gömüleceği yerdeki cenaze masrafı ile 1593 sayılı Umumî Hıfzıssıhha Kanunu hükümlerine göre mahallinde tahnit yapmak imkânı varsa yapılacak tahnit gideri ve zarurî nakil ücreti, belediyece onaylanan fatura üzerinde ödenir. Devlet memurlarından ölenlerin cenazesi yurda getirildiğinde bunlar için yurtta yapılacak cenaze giderleri de gömülme işleminin yapılacağı mahal itibarıyla yukarıdaki esaslar dairesinde ödenir. **3. Cenazelerin Yurda Getirilmesi İçin Zarurî Giderler:** Yönetmeliğin 47'nci maddesine göre; yurt dışında ölenlerden cenazeleri bu Yönetmeliğin 45'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince yurda getirilecek olanların cenazelerini yurda getirilmesi için yapılacak zorunlu giderler, ölünün tahniti ve yurtta gömüleceği yere kadar normal ve zorunlu nakil giderlerini kapsar. Bunların ödenebilmesi için, bu giderlere ait belgelerin mahallî rayice uygunluğunun yetkili misyon şefliğince onaylanması gerekir. **H - Diğer Hükümler: 1. Devlet Memurları Kanunu Kapsamı Dışında Bulunanların Durumu:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 20.05.1975 tarih ve 7/10036 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değişik 48'inci maddesine göre; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 1327 sayılı Kanunla eklenen ve Kanun Hükmünde Kararnamelerle değiştirilen 7, 9, 12, 13, 14 ve 16'ncı maddelerde sözü edilen personel hakkında da bu Yönetmelik hükümleri uygulanır. **İ – Fiyatların Tespiti:** Yönetmeliğe, Bakanlar Kurulunun 19.01.1983 tarih ve 83/6022 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle eklenen ek 1'inci maddeye göre; bu Yönetmelikte öngörülen yurt içi ve yurt dışı tüm tedavi ücretlerini ve işitme cihazı, tekerlekli sandalye, gözlük, suni aza, organ protezi, diş

tedavisi ve protez gibi cihaz ücretlerini kapsayacak şekilde gerekli sınırlamaların konması, günün şartlarına göre her iki yılda bir ve dengeli bir şekilde birim fiyatlarının saptanması, Maliye Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığınca müştereken yapılır. **J - Özel Sağlık Kurum ve Kuruluşlarında Tedavi:** Yönetmeliğe, Bakanlar Kurulunun 03.04.2003 tarih ve 2003/5443 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle eklenen ve 07.08.2006 tarih ve 2006/10876 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Yönetmelikle değiştirilen ek 2'nci maddeye göre; bu Yönetmeliğin 3'üncü maddesine göre tedavi ve yol giderlerinden yararlanacak olanlar, resmî sağlık kurum ve kuruluşları tarafından, tedavi amacıyla, özel sağlık kurum ve kuruluşlarına sevk edilebilir. Hangi özel sağlık kurum ve kuruluşlarına doğrudan sevk yapılabileceği, hangi tür tedaviler için hasta gönderileceği hususları ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığınca müştereken tespit edilir. Özel sağlık kurum ve kuruluşlarından sağlık hizmeti alımı ve bunlara ilişkin fiyatlandırma işlemleri ile ilgili olarak özel sağlık kurum ve kuruluşları ile Maliye Bakanlığı arasında anlaşma yapılabilir. Kurumlarca özel sağlık kurum ve kuruluşlarına yapılacak ödemeler, Sağlık Bakanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca tedavi yardımına ilişkin uygulama tebliğleri ile belirlenir. **K – Genel Sağlık Sigortası Karşısında, Yönetmeliğin Tedavi Yardımlarına İlişkin Hükümlerinin Yürürlük Durumu:** Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin kanunî dayanağı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 209 ve 210'uncu maddeleridir. Tedavi yardımlarını düzenleyen 209'uncu madde, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Bu nedenle, Yönetmeliğin tedavi yardımlarına ilişkin hükümlerinin uygulanmasında, 5510 sayılı Kanunun genel sağlık sigortasına ait hükümleri ile bu hükümlere göre yürürlüğe konulmuş yönetmelik ve tebliğlerdeki hükümlerin de dikkate alınması gerekir. *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

DEVLET MEMURUNA ÖDÜL VERİLMESİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 123'üncü maddesine göre; bağlı bulundukları kurumlarda olağanüstü gayret ve çalışmaları sonucunda, emsallerine göre başarılı görev yaptıkları görülen Devlet memurlarına bağlı veya ilgili bakanın uygun görmesi üzerine bir malî yıl içinde bir aylıkları tutarını, emniyet hizmetleri sınıfına dâhil memurlarla Gümrük Müsteşarlığında gümrük işlerinde görevli memurlara iki aylıkları tutarını aşmamak üzere ödül verilebilir. Bunlardan uygun görülenlere ilgili bakanın teklifi ve Başbakanın tasvibi ile bir aylıkları tutarında daha ödeme yapılabilir. Bu maddeye göre bir malî yıl içinde ödüllendirileceklerin sayısı, kurumun yılbaşındaki serbest kadro

mevcudunun binde onundan, Gümrük Müsteşarlığına tahsis edilmiş serbest kadrolar ile eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı ve emniyet hizmetleri sınıfına dâhil kadrolar için binde yirmisinden fazla olamaz.

DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Kamu İdareleri Personelini Görevlendirme:** 08.01.1986 tarih ve 3254 sayılı Kanunun 07.02.1990 tarih ve 3612 sayılı Kanun ve 17.06.1992 tarih ve 3812 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddesine göre; Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde ilgili bakanlık ve kuruluşlarıyla anlaşmak suretiyle ve rasat hizmetlerini yapmak üzere meteoroloji istasyonları açılabilir ve bu kurum ve kuruluşların personeline ödenecek ek ücret, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünün teklifi, Maliye Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığının olumlu görüşü ve Başbakanın onayı ile kararlaştırılır. **C - Sözleşmeli Personel:** 3254 sayılı Kanuna, 417 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 17.06.1992 tarih ve 3812 sayılı Kanunla değiştirilen 32/B maddesine göre; Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında Genel Müdür, genel müdür yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, daire başkanı, hukuk müşaviri, müşavir, müfettiş, meteoroloji uzmanı ve uzman yardımcısı, şube müdürü, mühendis, matematikçi, fizikçi, jeomorfolog, istatikçi, tabip, diş tabibi, en az dört yıllık teknik yükseköğrenim görmüş teknikerler ile bilgisayar programcısı ve bilgisayar çözümleyici kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ve diğer Kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın, sözleşmeli personel çalıştırabilir. Ancak, uzman yardımcısı ve uzman kadrolarında çalıştırılacaklar için 32/A maddesinde belirtilen şartlar, yukarıda sayılan diğer görevlerde çalıştırılacaklar için yükseköğrenim yanında, Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinde belirtilen şartlar aranır. *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeler, Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **D - Fazla Çalışma Ücreti:** 3254 sayılı Kanuna, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklenen 32/D maddesine göre; Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında görev yapan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personelden (Kadro karşılığı sözleşmeli personel hariç), Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı prensipleri çerçevesinde personel maliyetleri tamamen veya kısmen karşılanan hava alanlarında çalışan personel için en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının % 50'sini, bunların dışında kalan diğer personel için ise % 25'ini

geçmemek üzere, Genel Müdürlük Döner Sermaye İşletmesi Yönetim Kurulu kararı ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine, bağlı bulunulan bakan onayı ile belirlenecek usul, esas ve oranlarda her ay döner sermaye gelirlerinden ek ödeme yapılır. Bu ödeme aylıklara ilişkin esaslar çerçevesinde, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın yapılır. **E - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **F - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **G - Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.*

DEVLET MEZARLIĞI DIŞINDA DEFNEDİLEN DEVLET BÜYÜKLERİNİN MEZARLARININ GİDERLERİ: Bakanlar Kurulunca mezarının Devlet Mezarlığı dışında bulunması kararlaştırılan Türkiye Cumhuriyeti cumhurbaşkanları ile Hatay Cumhurbaşkanı Tayfur Ata Sökmen ve eski başbakanlardan Adnan Menderes, eski bakanlardan Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ın mezarları ve eklerinin yapımı, bakımı, onarımı, korunması, yönetimi ve bu yerler için kamulaştırma yapılması ile ilgili hususları düzenlemek amacıyla, 17.07.2003 tarih ve 4948 sayılı Kanun yürürlüğe konulmuştur. Kanunun 3'üncü maddesine göre; bu Kanunun kapsamına giren mezar ve eklerinin tüm kamulaştırma, devir, temlik, projelendirme ve yapım giderleri için İçişleri Bakanlığı bütçesinde yer alan ödeneği, bu Bakanlığın talebi üzerine Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesine aktarmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir. Mezar ve eklerinin bakım, onarım, koruma, yönetim ve benzeri giderleri için İçişleri Bakanlığı bütçesinde yer alan ödenek, bulundukları yer il özel idareleri ya da belediyelerinin talebi üzerine bu bütçelere aktarılarak kullanılabilir.

DEVLET MEZARLIĞI HARCAMALARI: 06.11.1981 tarih ve 2549 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; Devlet Mezarlığının yapım, bakım, onarım ve geliştirilmesi için yapılacak harcamalar, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde yer alır. Kanunun 4'üncü maddesine göre; Devlet Mezarlığının tesisi ve idamesi için yapılacak harcamalarda, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddenin "uygulanmama" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

DEVLET MUHASEBESİ STANDARTLARI KURULU VE ÇALIŞMA ESASLARI: Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun yapısını,

çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar, 13.05.2005 tarih ve 25814 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte yer almıştır. **A - Kurulun Yapısı ve Oluşumu:** Yönetmeliğin 5'inci maddesi gereğince; Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu, Maliye Bakanlığı bünyesinde kurulur. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu dokuz üyeden oluşur. Maliye Bakanlığından üç, Sayıştay Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığından birer; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından belirlenecek Sosyal Güvenlik Kurumundan bir üye görevlendirilir. **B - Üyelerin Nitelikleri ve Görevlendirilmeleri:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre, Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu üyeleri; işletme, iktisat, siyasal bilgiler, iktisadî ve idarî bilimler, hukuk ve benzeri dallarda en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş, muhasebe ve malî raporlama konularında meslekî veya akademik bilgisi ve deneyimi olan ve kurumlarında muhasebe, raporlama ve malî istatistiklerin oluşturulması alanlarında fiilen uygulama, araştırma, inceleme veya denetim yapmış olan kamu görevlileri arasından, aşağıda belirtildiği şekilde görevlendirilir: **1.** Muhasebat Genel Müdürü, Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun doğal ve sürekli üyesi olup, Maliye Bakanlığından katılacak diğer iki üye, Muhasebat Genel Müdürünün önerisiyle Maliye Bakanı, **2.** Sayıştay Başkanlığından katılacak üye, meslek mensupları arasından Sayıştay Başkanı, **3.** İçişleri Bakanlığından katılacak üye, İçişleri Bakanı, **4.** Yükseköğretim Kurulunca belirlenecek üye, en az doçent seviyesindeki öğretim üyeleri arasından, Yükseköğretim Kurulu, **5.** Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından katılacak üye, Müsteşarın önerisi üzerine bağlı olduğu bakan, **6.** Hazine Müsteşarlığından katılacak üye, Müsteşarın önerisi üzerine bağlı olduğu bakan, **7.** Sosyal Güvenlik Kurumundan katılacak üye, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, tarafından görevlendirilir. **C - Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu Başkanı:** Yönetmeliğin 7'nci maddesi gereğince; Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu Başkanı, Muhasebat Genel Müdürüdür. Kurulun görev alanına giren konulara ilişkin ön çalışmaların yapılmasından ve Kurulun sekretarya hizmetlerinin yürütülmesinden Başkan sorumludur. Başkanın toplantıya katılmadığı durumlarda, belirleyeceği üye toplantıya başkanlık eder. **D – Kurul Üyelerin Görev Süresi:** Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; Kurul Başkanı dışındaki üyelerin görev süresi üç yıldır. İlgili kamu idarelerince, üç yıllık görev süresinin son ayı içinde bir sonraki çalışma döneminde görev yapacak üyeler belirlenerek Devlet Muhasebesi Standartları Kuruluna bildirilir. Ölüm, istifa, emeklilik veya diğer nedenlerle üyeliği boşalan ya da üyeliği Yönetmelik hükümlerine göre sona eren üyenin yerine, kalan süreyi tamamlamak üzere otuz gün içinde, 6'ncı madde esaslarına göre yeni üye görevlendirilir ve aynı süre içinde Kurula bildirilir. Bu süre

içerisinde görevlendirme olmazsa, Maliye Bakanı, Muhasebat Genel Müdürünün önerisi üzerine Maliye Bakanlığı personeli arasından resen görevlendirme yapar. Önceki dönem veya dönemlerde görev yapmış üyeler tekrar görevlendirilebilir. **E - Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Görev, Yetki ve Sorumlulukları: 1. Kurulun Görev ve Yetkileri:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesi gereğince; Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu, uluslararası standartlar çerçevesinde ve ilgili idarelerin görüşlerini almak suretiyle, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe sistemi ile ilgili olarak aşağıda belirtilen görevleri yapar ve yetkileri kullanır: **a)** Muhasebe ve raporlama standartlarını tespit etmek. **b)** Çerçeve hesap planını belirlemek. **c)** Malî raporların şeklini, türünü ve düzenlenme sürelerini belirlemek. **d)** Kamu idarelerinde muhasebe bilincinin oluşturulmasını sağlamak üzere, toplantı, konferans, sempozyum ve seminerler düzenlemek, yayınlar hazırlamak. **e)** Standartları uygulayacak olan kamu idarelerini bilgilendirmek ve yönlendirmek amacıyla düzenleyici işlemleri hazırlamak ve yayımlanmak üzere Maliye Bakanlığına sunmak. **f)** Görevleri ile ilgili konularda araştırma, inceleme ve analiz yapmak, yaptırmak; bu amaçla genel yönetim kapsamındaki idarelerden gerekli bilgi, belge ve raporları istemek. **g)** Araştırma ve inceleme sonucunda toplanan bilgi ve belgeleri değerlendirmek, analiz etmek ve standartları oluşturarak karara bağlamak. **h)** Standartlar konusunda Maliye Bakanlığına yapılan başvuruları incelemek, değerlendirmek ve karara bağlamak. **2. Kurul Üyelerinin Sorumlulukları:** Yönetmeliğin 10'uncu maddesine göre; Kurul üyeleri, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun ve Yönetmeliğin Devlet Muhasebesi Standartları Kuruluna verdiği görevlerin yerine getirilmesi için toplantılara katılmak, çalışmalarında ve kararlarında uluslararası muhasebe standartları ile genel kabul görmüş muhasebe ilkelerini göz önünde bulundurmak zorundadırlar. Kanunî mazereti olmaksızın üst üste üç veya bir yılda toplam beş toplantıya katılmadığı Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunca belirlenen üyenin üyeliği, herhangi bir işleme gerek kalmaksızın sona erer ve bir daha görevlendirilmez. Bunların yerine 6 ve 7'nci maddede belirtilen usul ve esaslara göre yeni üye görevlendirilir. **3. Kurul Başkanı ve Üyelerine Yapılacak Ödemeler:** Yönetmeliğin 11'inci maddesine göre; Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu Başkanı ve üyelerine, her toplantı günü için 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpılması sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir. Ancak, bir ayda en çok iki toplantı günü için ödeme yapılabilir. Ödemeler, Maliye Bakanlığı bütçesinden yapılır. **F - Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Çalışma Esasları: 1. Toplantı ve Karar Alma:** Yönetmeliğin 12'nci maddesine göre; Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu, Başkanın çağrısı üzerine ve uygun göreceği yer ve zamanlarda toplanır. Toplantı gündeminde yer alacak konular, üyelerin

görüşü de dikkate alınarak Başkan tarafından belirlenir. Belirlenen gündem toplantı gününden en az bir hafta önce Kurul Sekretaryası tarafından üyelere bildirilir. Başkanın teklifi veya toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğunun kararı ile toplantı gündemine ekleme yapılabilir. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu, en az beş üyenin hazır bulunması hâlinde toplanabilir. Kararlar, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Kararlarda çekimser kalınamaz. Karara muhalif kalan üyeler, karar altına muhalefet şerhini koyarak imzalar ve muhalefet nedenini yazılı olarak yedi gün içinde bildirirler. Gerekli görülen hâllerde Kurul, oy hakkı olmamak kaydıyla teknik yardım almak ve danışmak amacıyla uzman kişileri de toplantılara davet edebilir. **2. Çalışma Komisyonları ve Raportörlerin Görevlendirilmesi:** Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre; Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu gündeminde görüşülecek konular için araştırma ve inceleme yapmak üzere, Kurul kararıyla Başkan tarafından, hazırlık çalışmaları ve sekretarya hizmetlerini yürüten birimde görevli uzmanların da katılımıyla, en az üç en fazla beş raportörden oluşan çalışma komisyonları kurulur. Gerektiğinde bu komisyonlara ilgili idarelerden de raportör alınır. Çalışma komisyonu kurulmasına gerek duyulmayan hâllerde; Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu kararıyla, raportörlere inceleme, araştırma veya analiz yaptırılır. Raportörler Kurul Başkanı tarafından belirlenir. **3. Kurul Sekretaryası:** Yönetmeliğin 14'üncü maddesine göre; Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunca oluşturulacak standartlara ilişkin hazırlık çalışmaları ve sekretarya hizmetleri, Muhasebat Genel Müdürlüğü bünyesinde daire başkanına bağlı olarak görevlendirilecek bir birim tarafından yürütülür. Birimde, uluslararası muhasebe standartlarındaki gelişme ve değişmelere uygun olarak devlet muhasebesi standartlarının oluşturulması konusunda hazırlık çalışmaları yapmak ve Kurula sunmak üzere yeteri kadar Devlet muhasebe uzmanı görevlendirilir. Söz konusu birim, Kurulun toplantı gün, saat ve yeriyle gündeminin üyelere duyurulmasından; gündemdeki konulara ilişkin mevcut ya da hazırlanacak dosya ve tasarıların üyelere gönderilmesinden; toplantı kayıtlarının tutulması ve kararların yazılmasından; Kurula gelen ve Kuruldan gönderilen yazı ve dokümanlar ile Kurul tarafından karara bağlanan standartların arşivlenmesinden ve Kurul Başkanı tarafından verilen diğer görevlerin yerine getirilmesinden sorumludur. **G - Standartların Oluşturulması. 1. Genel Esaslar:** Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre; Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunca oluşturulacak standartlar; nitelik açısından güvenilir, anlaşılabilir, tutarlı, ilgililerin bilgi ihtiyaçlarına uygun ve ilgili oldukları konunun özünü açıklayan, alternatif uygulamaları boşluk bırakmadan en aza indiren, sorunları çözümleyici ve uluslararası gelişmelere uygun olmalıdır. Oluşturulan standartlar sürekli gözden geçirilerek, değişikliklere ve gelişmelere uyumu sağlanır. **2. Taslak Metinlerin Oluşturulması:** Yönetmeliğin 16'ncı maddesine

göre, standardın oluşturulmasında; ihtiyaç duyulan konunun seçimi, taslak metnin oluşturulması ve ilgili çevrelerin tartışmasına açılması, alınan eleştiri ve önerilerin değerlendirilerek taslak metin hâline getirilmesi, Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunca nihaî metin olarak kabul edilmesi ve Maliye Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulması süreçleri izlenir. Oluşturulacak standardın konusu, Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu sekretaryası tarafından hazırlanan öneriler de dikkate alınarak Kurulca belirlenir ve çalışma komisyonları veya raportörler tarafından araştırılması ve incelenmesi istenilir. Çalışma komisyonları veya raportörlerce, Kurul tarafından belirlenen süre içerisinde hazırlanan raporlar, Kurula sunulmak üzere sekretarya hizmetlerinin yürütüldüğü birime verilir. Çalışma komisyonları veya raportörlerce verilen raporlar üzerine, sekretarya tarafından standart taslak metni hazırlanır. Taslak metin ve raporlar Kurul üyelerine gönderilir. Kurul gündemine alınan taslak metinler "Devlet Muhasebesi Standardı Taslak Metni" olarak belirlenir. Devlet muhasebesi standardı taslak metni, ilgili çevrelerin tartışmalarına açılır ve görüşleri alınmak üzere ilgili kamu idarelerine ayrıca gönderilir. Kamu idarelerinden gelen görüş ve öneriler, sekretarya tarafından konsolide edilerek Kurula sunulur. Kurulca uygun bulunan öneriler, Devlet Muhasebesi Standardı Taslak Metninde değerlendirilir ve karara bağlanmak suretiyle "Devlet Muhasebesi Standardı Nihaî Metni" oluşturulur. **3. Standartların Yürürlüğe Konulması:** Yönetmeliğin 17'nci maddesine göre; Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından oluşturulan Devlet muhasebesi standardı nihaî metni, Maliye Bakanlığının önerisi üzerine, Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konularak "Devlet Muhasebesi Standardı" hâlini alır. **4. Standartların Uygulanması ve Kamu İdarelerinin Sorumluluğu:** Yönetmeliğin 18'inci maddesine göre; genel yönetim kapsamındaki idarelerce yapılacak düzenlemeler, yürürlüğe konulan Devlet muhasebesi standartlarına uygun olarak hazırlanır ve belirlenen muhasebe döneminde uygulanır. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun gerek görmesi hâlinde, oluşturulan Devlet muhasebesi standartlarının genel yönetim kapsamındaki idarelerce kısmen veya tamamen uygulanmasına yönelik olarak, idarelerin özellikleri dikkate alınmak suretiyle özel düzenlemeler yapılabilir. Belli bir muhasebe döneminde uygulanmak üzere belirlenen Devlet muhasebesi standartlarının, gerekli altyapıya sahip kamu idarelerinde, önceden uygulanmasına Kurul izin verebilir. Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, Kurulun istediği bilgi, belge ve malî raporları vermek ve talep hâlinde çalışma komisyonlarına raportör olarak katılacak personeli kamu idarelerinin iş programını aksatmayacak şekilde görevlendirmek zorundadır.

DEVLET MUHASEBE UZMANI: 09.07.1995 tarih ve 22338 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Muhasebat Genel Müdürlüğü Devlet Muhasebe

Uzmanları Görev ve Çalışma Yönetmeliği"nin 4'üncü maddesinde belirtilen görevleri yapan ve merkezde çalıştırılan uzman: **A -** Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge ve diğer mevzuatta belirtilen iş ve işlemlerden kendilerine verilenleri yapmak. **B -** Görevleriyle ilgili mevzuatın uygulamada aksayan yönlerine ilişkin görüş ve önerilerini yazılı olarak bildirmek. **C -** İnceleme, araştırma ve analiz yapmak. **D -** Genel Müdürlükçe verilen diğer görevleri yapmak.

DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçe Yapısının Son Durumu: 14.07.1970 tarih ve 1309 sayılı Kanunun 21 ve 22'nci maddeleri, Genel Müdürlüğün bütçesi ile ilgilidir. Ancak Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle aşağıda belirtilen 20'inci maddenin (a) bendi ile 21 ve 22'nci maddelerin yürürlüğü kalmamıştır. **B – Personel ve Malî Hakları: 1.** 1309 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; Devlet konservatuvarı mezunları, stajyer kadrolarına göre idarî sözleşmeye tabi olmaksızın Devlet Opera ve Balesine alınırlar. Bunlar bir yıl süre ile stajyer olarak çalıştırılırlar. Bu sürenin bitiminde Teknik Kurul tarafından sınava tabi tutularak başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelere ayrılarak sanatkârlığa alınırlar ve idarî sözleşmeye bağlanırlar. Sınav sonucunda başarı gösteremeyenler veya bunlardan Teknik Kurul kararı ile bir yıl daha staja tabi tutulmasına lüzum görülenler için ikinci yıl sonunda, yeniden yapılacak sınavda başarı sağlayamazlarsa görevden çıkarılırlar. Stajyerler, staj süresi içinde idarî sözleşmeli sanatkârlara ait haklardan yararlanırlar ve yükümlülüklerden sorumlu olurlar. **2.** 1309 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre, Devlet Opera ve Balesinde Devlet konservatuvarı mezunları dışından da sanatkâr istihdam edilebilir. Bu gibi sanatkârlar, Teknik Kurul tarafından sınava tabi tutularak gösterecekleri başarı ve kabiliyet derecesine göre Kurulca tespit edilecek ücretlerle sanatkâr olarak ve idarî sözleşme ile hizmete alınırlar. Memleketin opera ve bale sahne hayatında öteden beri yüksek başarı ile tanınmış olanlar, Teknik Kurul kararı ile sınavsız olarak alınabilirler. Kendileri ile idarî sözleşme yapılır. Ücretleri yukarıdaki esaslara göre Kurulca tespit edilir. **3.** 1309 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; çalışmakta olan sanatkârların, uygulatıcı uzmanların ve uzman memurların müteakip sözleşme devresinde alabilecekleri ücret miktarı, gösterecekleri ehliyet ve başarıya göre sözleşmelerinin yenilenmesinde Teknik Kurulca tespit edilir ve kararlaştırılır. Ücretleri indirmeye ve yükseltmeye Teknik Kurul yetkilidir. Ancak, bu indirme ve yükseltme emeklilikle kazanılan hakları ihlal edemez. Sözleşmenin feshi hâlinde genel hükümler uygulanır. **4.** 1309 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; Genel Müdürlükte Genel Müdürle, müdürlüklerde müdürle sanatkârlar, uygulatıcı uzman memurlar ve sair sözleşmeli görevliler arasında yapılacak idarî sözleşmeler noter huzurunda yapılmış

sözleşmeler hükmündedir ve hiçbir harç, vergi ve resme tabi değildir. **5.** 1309 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre; **a)** Devlet Opera ve Balesi sanatkârları, uygulatıcı uzman memurlar ile uzman memurları ve stajyerler tespit edilecek ehliyet ve iktidarları nazarı itibara alınarak ücretle çalıştırılırlar. **b)** Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü ile opera ve bale müdürlerine en yüksek sanatkâr memur ücretine ilave olarak, Bakanlar Kurulunca tayin edilecek miktarda idare ve temsil ödeneği verilir. **c)** Devlet Opera ve Balesi sanatkârları, içkili gazino ve benzeri yerlerde çalışamazlar. Aksi hâlde, Genel Müdürlük ve müdürlüklerce resen sözleşmeleri feshedilir. **6.** 1309 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; iki ayrı görevi aynı zamanda yapan sanatkârlara, ikinci görevi için ve bu görevin devamınca, almakta oldukları aylık ücretlerinin tutarını ve bir ayı geçmemek ve yılda bir defa olmak üzere Teknik Kurulca tespit edilecek miktarda ek ücret ödenebilir. **7.** 1309 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; **a)** Devlet Opera ve Balesi sanatkârlarını, diğer idarî sözleşmeli memurlarını görgü ve bilgi ve ihtisaslarını artırmak maksadıyla yol parası ve almakta oldukları aylık ücretlerini müessese bütçesinden vermek suretiyle azamî bir yıla kadar ve beş yıl içerisinde bir defaya mahsus olmak üzere yabancı memleketlere göndermeye Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve müdürlükleri yetkilidir. Bu hususlar için ilgili Teknik Kuruldan karar alınır. Bu madde uyarınca kendilerine izin verilmiş olanların memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve yükümlülükleri saklı kalır. **b)** Devlet Opera ve Balesi mensuplarının hastalık veya her türlü estetik cerrahi dâhil, ameliyat ve müdahaleye maruz kalmaları hâlinde, lüzum ve zaruretlere göre yurt içinde veya dışında muayene ve münferiden veya refakatte tedavi ettirmeye gerekli ilaç, protez ve sair masrafları ile cenaze masraflarını yapmaya, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve müdürlükleri yetkilidir. Tedavi, ameliyat ve müdahalenin yurt dışında yapılması gerektiği takdirde bu konuda Teknik Kuruldan karar alınır. **c)** Bilgi ve görgü maksadıyla yabancı memleketlere gönderilen sanatkâr ve diğer görevliler yurda dönüşlerinde yabancı memleketlerde kaldıkları sürenin bir buçuk katı kadar mecburî hizmetle yükümlüdürler. **8.** 1309 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; 657 sayılı Kanunla değerlendirme, sınav ve ödül kurullarına verilen görevler, Teknik Kurul tarafından ifa edilir. **C – Gelirleri:** 1309 sayılı Kanunun 24.05.1983 tarih ve 2832 sayılı Kanunla değişik 20'nci maddesine göre, Devlet Opera ve Balesinin gelirleri şunlardır: **a)** Genel bütçenin Kültür ve Turizm Bakanlığı kısmının "eğitim kurumları" giderleri tertibinden ayrılan ödenek. **b)** Temsil ve konserlerden elde edilecek hasılat. **c)** Tanıtıcı ve aydınlatıcı yayınlar hasılatı. **d)** Opera ve bale faaliyetinden yararlanan iller özel idareleri ile belediyelerince yapılabilecek bağışlar. **e)** Her türlü bağışlar ile diğer çeşitli gelirler. **f)** Yurt içi ve yurt dışı festival gelirlerinden elde edilecek hasılat. **D - Uygulanmayacak Hükümler:** 1309 sayılı Kanunun 23'üncü

maddesine göre; Devlet Opera ve Balesi işlemlerinde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddenin "uygulanmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **E - Yurt İçi Gündelikleri:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* **F - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***b)*** *Ek Göstergeler.* **G - Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **G - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

DEVLET PAYI: *bk. Hazine Payı.*

DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **2. Üniversite Öğretim Elemanlarının Görevlendirilmesi:** 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 24'üncü maddesine göre; teşkil edilecek uzmanlık komisyonları ile uzmanlık isteyen işlerde üniversite öğretim elemanları, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38'inci maddesi esaslarına göre görevlendirilebilir. **3. Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 417 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 1'inci maddeye göre; Devlet Personel Başkanlığında Başkan, başkan yardımcısı, daire başkanı, Devlet personel uzman ve uzman yardımcıları ve çözümleyici kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **4. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **5. Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *07.03.1954 tarih ve 6326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili*

Hükümler. **6. Sivil Savunmayla İlgili Hükümler:** *09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeli Çalıştırılması ve Malî Hakları.* **7. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Fazla Çalışma Ücreti.* ***c)*** *Geçici Süreli Görevlendirme.* ***d)*** *Giyecek Yardımı.* ***e)*** *Personel ve Bütçe Mevzuatının Uygulanışında Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının Yetkileri.* ***f)*** *Temsil Giderleri ve Yönetmeliği.* ***g)*** *Yiyecek Yardımı.* ***h)*** *Yurt Dışı Eğitim Masraflarının Tahsili.* ***i)*** *Yurt Dışında Aylıklar.* ***j)*** *Zam ve Tazminatlar.* **8. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **9. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler:** *09.11.1983 tarih ve 2945 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler.* **10. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **11. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **12. Yabancı Dil Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yabancı Dil Tazminatı.* **13. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **14. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **15. Özelleştirmelerle İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **16. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **17. Türkiye Kalkınma Bankasıyla İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **18. Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **19. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **20. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler:** *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **21. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri*

için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler. **22. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **23. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **24. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **25. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar:** *İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.*

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **2. Sözleşmeli Personel:** 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 31'inci maddesine göre; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında Müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel sekreter, genel müdür, müsteşar müşaviri, I. hukuk müşaviri, genel sekreter yardımcısı, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, müsteşarlık müşaviri, hukuk müşaviri, planlama uzmanı, şube müdürü, planlama uzman yardımcısı ile Yönetim Bilgi Merkezi Dairesi Başkanlığında fiilen görevli bilgisayar mühendisi ve çözümleyici kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel istihdam edilebilir. Yabancı uzmanlar da sözleşmeli olarak istihdam edilebilir. Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı merkez teşkilatı kadrolarında fiilen çalışan personel ile bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 34'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre çalışan personele Başbakanlık merkez teşkilatında çalışan personelin maaş ve ücretleri dışında yararlandığı fazla çalışma ücreti aynı usul ve esaslarda ödenir. **3. Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki Personelin Görevlendirilmesi:** 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34'üncü maddesine göre; genel ve katma bütçeli daireler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)*, döner sermayeli kuruluşlar, kamu iktisadî teşebbüsleri ve bunlara bağlı kuruluşlar ve müesseselerde çalışanlardan durumları, yönetmelikteki şartlara uygun olanlar, kurumların muvafakati ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında sözleşmeli olarak çalıştırılabilirler. Müsteşarlığın bu konudaki talepleri, ilgili kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. Bu personel kurumundan aylıksız izinli sayılır. İzinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler kendi kurumlarında çalışmış gibi addedilerek terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır ve herhangi bir işleme gerek

kalmaksızın terfileri süresinde yapılır. Ayrıca, birinci fıkrada belirtilen kurum ve kuruluşlarda görevli personel; aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer sosyal hak ve yardımları kurum veya kuruluşlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında görevlendirilebilir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bu konudaki talepleri, kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. **4. Üniversite Öğretim Elemanlarının Görevlendirilmesi:** 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35'inci maddesine göre; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında uzmanlık isteyen işlerde yönetmelikteki esaslar çerçevesinde üniversite öğretim elemanları, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38'inci maddesine göre görevlendirilebilir. **5. Sözleşme ile Araştırma, Etüt ve Proje Yaptırılması:** 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 36'ncı maddesine göre; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, görevleri ile ilgili olarak ihtiyaç duyduğu konularda araştırma, etüt ve proje ile uluslararası ikili ve çok taraflı temas ve toplantılar düzenleme ve bunlarla ilgili her türlü mal ve hizmetlerin sağlanması gibi işleri yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere sözleşme veya pazarlık suretiyle yaptırabilir ve bu konularla ilgili mal ve hizmet satın alabilir. Bu hususta 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddenin 2886 sayılı Kanuna tabi olmama hükmünün, eksiltme ihaleleri açısından yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **6. Yurt Dışına Gönderilecek Personel:** 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 37'nci maddesine göre; Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Teşkilatta görevli elemanlarını uzmanlık alanlarındaki meslekî bilgi ve tecrübelerini geliştirmek ve ihtisas yapmak üzere 657 sayılı Kanundaki kısıtlamalara tabi olmadan yurt dışına gönderebilir. **7. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Makam Tazminatı.* ***c)*** *Zam ve Tazminatlar.* **8. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **9. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler:** *233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler.* **10. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **11. Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler:** *388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler.* **12. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları**

Merkeziyle İlgili Hükümler: *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması.* **13. Yapım İşlerinin Yatırım Programına Alınması:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yapım İşlerinin Yatırım Programına Alınması.* **14. Hazine Müsteşarlığının Görevleri:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **15. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **16. Ekonomik ve Sosyal Konsey İçin Ödenek:** *11.04.2001 tarih ve 4641 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ekonomik ve Sosyal Konsey İçin Ödenek.* **17. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.* **18. Devlet Borçlarının Bütçe ve Muhasebesi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* **19. Dış Borçlanma:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Dış Borçlanma.* **20. Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması.* **21. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **22. Bütçelerin Uygulama Esasları:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.* **23. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.* **24. İç Kontrol Sistemi:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.* **25. Kamu Hesapları:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Hesapları.* **26. Kamu Kaynağının Kullanılmasının Genel Esasları:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kaynağının Kullanılmasının Genel Esasları.* **27. Malî İstatistikler:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî İstatistikler.* **28. Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu.* **29. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler:** *29.01.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler.* **30. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **31. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006*

tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri. **32. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi:** *02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **33. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları:** *Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları.* **34. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **35. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **36. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **37. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **38. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN KULLANIMINDAKİ YERLERİN SATIŞINDA ÖZEL ÖDENEK KAYDI: *29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı.*

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: **A – Bütçesi:** 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Görevlerin Yapılmasında Kullandığı Kaynaklar:** 18.12.1953 tarih ve 6200 sayılı Kanunun 07.02.1990 tarih ve 3612 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre, Kanunun 2'nci maddesinde yazılı işlerin yapılması aşağıdaki hükümlere tabidir: **a)** Gerekli masrafların her yıla ait kısımları ile gerektiğinde bu maksat için yapılmış olan borçlanmalara ait taksit ve faizleri o yılın bütçesine konacak tahsisatla karşılanır. **b)** Tesisler ortaklıklar tarafından meydana

getirilecek ise, bu takdirde tesis masrafları ortaklar arasındaki sözleşme hükümlerine göre sağlanır. Ortaklık dolayısıyla Genel Müdürlüğe düşecek masraf payları o yıl bütçeye konacak ödenekle karşılanır. **c)** Kurulan tesis birden fazla maksadı havi olması hâlinde tesis bedelinin her maksada isabet eden kısmı Bayındırlık ve İskân Bakanlığının teklifi ve Başbakanın onayı ile kesinleşir. Genel Müdürlük, 31.08.2007 tarih ve 26629 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 30.08.2007 tarih ve D-1-2007-544 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ile Çevre ve Orman Bakanlığına bağlandığı için, teklifin bu Bakanlık tarafından yapılması gerekir. **d)** Muhtelif arazi sahalarının sulanmasına yarayan müşterek tesislerin bedelinden her arazi sahasına isabet eden kısmı o saha yüz ölçümünün genel saha ölçümüne bölünmesi suretiyle hesaplanır. **C – Gelirleri:** 6200 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre, Genel Müdürlüğün gelirleri şunlardır: **a)** İşletmelerden alınacak varidat fazlaları. **b)** Ortaklıklardan ve tesislerin işletmelerinin devredildiği mahallî teşekküllerden ve şirketlerden alınacak bedeller ve paylar. **c)** İşletmelerde mükelleflerden tahsil olunacak amortisman ve işletme ücretleri. **d)** Arazi satışları ve kiralarından alınan bedeller. **e)** Lüzumu kalmayan veya hurdalaşan taşınır ve taşınmaz malların satış bedelleri. **f)** Taahhütlerini kısmen veya tamamen yerine getirmeyen müteahhitlerden alınacak gecikme cezaları, tazminat ve irat kaydolunan teminat akçeleri. **g)** Müteahhitlere mukaveleleri gereğince kiraya verilecek veya satılacak malzeme, aletler, edevat ve depo ve saire kira ve satış bedelleri. **h)** Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar. **i)** Bağışlar ve diğer çeşitli gelirler. Maddenin (a, b, c, d, e, f, g, i) bentlerindeki gelirler, ilgili mevzuat gereğince genel bütçeye irat kaydedilmektedir. Maddenin (d, e ve g) bentlerinde belirtilen kira ve satış yetkisi, Genel Müdürlüğe ait olmaktan çıkmıştır. Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınmıştır ve taşınmaz malları, Hazine adına tescil edilmiştir. Hazineye ait taşınır ve taşınmaz malların kira ve satış yetkisi, 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13'üncü maddesine göre Maliye Bakanlığına (Millî Emlak Genel Müdürlüğü) aittir. Maddenin (h) bendinin işlerliği kalmamıştır; çünkü kendisi Devlet bütçesi diye bilinen genel bütçe içindedir. Kısaca, 38'inci maddenin işlerliği kalmamıştır. **D - Uygulanmayacak Hükümler: 1.** 6200 sayılı Kanunun 34'üncü maddesi gereğince; Genel Müdürlüğün maddede yazılı işlemleri, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 83 ve 135'inci maddeleri hükümlerine tabi değildir. **2.** 6200 sayılı Kanunun 45'inci maddesine göre, döner sermayeden yapılan sarfiyat; Muhasebe-i Umumiye Kanunu, Artırma Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleriyle Sayıştay vizesinden müstesnadır. Her iki maddedeki hükümlerin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. **E - Parasal Sınırlarla İlgili Hükümler:** 18.12.1953 tarih ve 6200 sayılı Kanunun 35'inci maddesindeki parasal sınırlar, her yıl merkezî yönetim bütçe kanunuyla yeniden belirlenmektedir. *26.10.1988 tarih ve 3484 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi.* **F - Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları.* **G - Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun Hükmü:** *03.07.1968 tarih ve 1053 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **H - Su Ürünleri Üretim Hakkının Pazarlıkla Kiraya Verilmesi:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **İ - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **J - Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.* **K - Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı:** *29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı.* **L - Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Bütçesine Gelir Kaydı:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **M - Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

DEVLET TAHVİLİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun 409 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 15'inci maddesine göre; Devlet Tiyatrosunun bütçesi, her yıl Maliye Bakanlığının olumlu görüşü üzerine Yönetim Kurulunca hazırlanır ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca tasdik edilir. Ancak; Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B – Personel**

Çalıştırılması ile Malî ve Sosyal Hakları: 1. 5441 sayılı Kanunun 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünde görev yapan Edebî Kurulun Tiyatroda memur bulunmayan üyelerine her toplantı için 100 lira toplantı ödeneği verilir. Bu tutar sembolik kaldığı için, Edebî Kurulun ödeneğinin tutarı ile ödeme esasları, her yıl merkezî yönetim bütçe kanununa ekli (K) Cetvelinde tespit edilmektedir. **2.** 5441 sayılı Kanunun 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre; Devlet Tiyatroları sanatkâr memurları, uygulatıcı uzman memurları ve uzman memurları Sanat ve Yönetim Kurulu kararı üzerine Devlet Tiyatroları Genel Müdürüyle aralarında yapılacak bir yıl süreli idarî sözleşmelerle göreve alınırlar. Yapılacak idarî sözleşmelere bu maddede belirtilen hizmet özellikleri de yazılır. Bunların sözleşmelerinin sonunda hizmete devamları da aynı usule tabidir. Malî hakları ve özellikleri bu Kanun içinde kalmak ve Devlet memuru niteliklerine halel gelmemek üzere sanatkâr memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurların hizmete alınma, hizmete devamı şekilleri ile sair özellik ve yükümlülükleri idarî sözleşmelerinde belirtilir. **3.** 5441 sayılı Kanunun 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesine göre; Devlet konservatuvarları mezunları, stajyer kadrolarına göre idarî sözleşmeye tabi olmaksızın Devlet Tiyatrolarına alınırlar. Bunlar bir yıl süre ile stajyer olarak çalışırlar. Bu sürenin bitiminde Sanat ve Yönetim Kurulu tarafından sınava tabi tutularak başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelere ayrılarak sanatkârlığa alınır ve idarî sözleşmeye bağlanırlar. Sınav sonucunda başarı gösteremeyenler veya bunlardan Sanat ve Yönetim Kurulu kararı ile bir yıl daha staja tabi tutulmasına lüzum görülenler için ikinci yıl sonunda, yeniden yapılacak sınavda başarı sağlayamazlarsa görevden çıkarılırlar. Bunlardan mecburî hizmeti olanlar Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun göreceği hizmetlerde çalıştırılırlar. Stajyerler, staj süresi içinde idarî sözleşmeli sanatkârlara ait haklardan yararlanırlar ve yükümlülüklerden sorumlu olurlar. **4.** 5441 sayılı Kanunun 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; Devlet Tiyatrolarına ilk defa idarî sözleşme ile girecek sanatkârlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar Sanat ve Yönetim Kurulu tarafından sınava tabi tutulurlar. Sınav sonunda başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelendirilirler. Memleketin sahne hayatında öteden beri yüksek başarılarıyla tanınmış olanlar, Sanat ve Yönetim Kurulu kararıyla sınavsız olarak Devlet Tiyatroları sanatkârlığına alınabilirler. Bunlarla da idarî sözleşme yapılır. **5.** 5441 sayılı Kanunun 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesine göre; Sanat ve Yönetim Kurulu bareme, kıdeme ve süreye bakılmaksızın sözleşmelerinin yenilenmesi sırasında sanatkâr memurlara, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla sair idarî sözleşmeli görevlilerin derecelerini göstermiş oldukları ehliyete göre kararlaştırır.

Ücretleri indirmeye ve yükseltmeye Sanat ve Yönetim Kurulu yetkilidir. Ancak bu indirme, yükseltme emeklilikle iktisap edilen hakları ihlal edemez. Sözleşmenin feshi hâlinde genel hükümler uygulanır. **6.** 5441 sayılı Kanunun 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesine göre; Genel Müdürle sanatkâr memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar ile sair sözleşmeli görevliler arasında yapılacak idarî sözleşmeler noter huzurunda yapılmış sözleşmeler hükmündedir ve hiçbir harç, vergi ve resme tabi değildir. **7.** 5441 sayılı Kanunun 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesine göre; Devlet Tiyatroları Genel Müdürüne en yüksek sanatkâr memur ücretine ilave olarak Bakanlar Kurulunca tayin edilecek miktarda idare ve temsil ödeneği verilir. Sanatkârlar içkili gazino ve buna benzer yerlerde çalışamazlar. Aksi hâlde sözleşmeleri Genel Müdürlükçe resen feshedilir. **8.** 5441 sayılı Kanunun 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla değişik 18'inci maddesine göre; **a)** Devlet Tiyatroları sanatkârlarını ve diğer idarî sözleşmeli memurlarını görgü, bilgi ve ihtisaslarını artırmak amacıyla, yol parasını ve almakta oldukları aylık ücretleri, Genel Müdürlük bütçesinden ödenmek suretiyle en çok bir yıla kadar ve beş yıl içinde bir defaya mahsus olmak üzere, yabancı ülkelere göndermeye, Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü yetkilidir. Bu konuda, Sanat ve Yönetim Kurulundan karar alınır. Bu madde uyarınca kendilerine izin verilmiş olanların memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve yükümlülükleri saklı kalır. **b)** Devlet Tiyatroları mensuplarının hastalık veya her türlü estetik, cerrahî ameliyat ve müdahaleye maruz kalmaları hâlinde, lüzum ve zaruretlere göre yurt içinde veya dışında münferiden veya refakat ile muayene ve tedavi ettirmeye, gerekli ilaç, protez ve sair masrafları ile cenaze masraflarını yapmaya Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü yetkilidir. Tedavi, ameliyat ve müdahalenin yurt dışında yapılması gerektiği takdirde, bu konuda Sanat ve Yönetim Kurulundan karar alınır. **c)** Bilgi ve görgü maksadıyla yabancı memleketlere gönderilen sanatkâr ve diğer görevliler, yurda dönüşlerinde yabancı memleketlerde kaldıkları sürenin bir buçuk katı kadar mecburî hizmetle yükümlüdürler. **9.** 5441 sayılı Kanuna, 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla eklenen ve 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değiştirilen ek 2'nci maddeye göre; Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünce tertip edilecek yurt içi turne faaliyetlerine katılacak sanatkâr memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla diğer görevlilere ödenecek harcırah yevmiyeleri, her yıl Sanat ve Yönetim Kurulunca tespit edilir. Turnelerdeki ikamet yerleri Genel Müdürlükçe temin edilir ve parası da Genel Müdürlük bütçesinden ödenir. Turne ile ilgili seyahatlerin zamanı ve hangi vasıtalar ile yapılacağı Genel Müdürlükçe tayin olunur. Harcırah yevmiyelerinde her hangi bir kesinti yapılamaz ve otel ücreti tenzil edilmez. Yurt dışı turne faaliyetlerine ait yolluk ve harcırahlar hakkında genel hükümler

uygulanır. **10.** 5441 sayılı Kanuna, 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla eklenen ek 3'üncü maddeye göre; iki ayrı görevi aynı zamanda yapan sanatkârlara, ikinci görevi için, bu sanatkârların almakta olduğu ücretin bir aylık tutarını geçmemek ve yılda bir defa olmak üzere Sanat ve Yönetim Kurulunca tespit edilecek miktarda ek ücret ödenebilir. **11.** 5441 sayılı Kanuna, 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla eklenen ek 5'inci maddeye göre; 657 sayılı Kanunla değerlendirme, sınav ve ödül kurullarına verilen görevler, Sanat ve Yönetim Kurulu tarafından ifa edilir. **C – Gelirleri:** 5441 sayılı Kanunun 14.07.1970 tarih ve 1310 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre, Devlet Tiyatrolarının gelirleri şunlardır: **a)** Genel bütçenin Kültür ve Turizm Bakanlığı kısmının "eğitim kurumları giderleri" tertibinden ayrılan ödenek. **b)** Temsillerden elde edilecek hasılat. **c)** Tanıtıcı ve aydınlatıcı yayınlardan temin olunacak gelirler. **d)** Tiyatro faaliyetinden yararlanan il özel idareleri ile belediyelerince yapılabilecek bağışlar. **e)** Her çeşit bağışlar ve diğer çeşitli gelirler. **f)** Tertiplenecek millî ve milletlerarası festivallerden elde edilecek hasılat. **D – Uygulanmayacak Hükümler:** 5441 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; Devlet Tiyatrosu işlemlerinde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddenin "uygulanmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **E - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **F - Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* **G - Devlet Memurları Kanunundan Ayrı Özel Kanun Hükümlerine Tabi Olma:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* **H - Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **İ - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

DEYİN: *bk. Düyun.*

DIŞ BORCUN DEVRİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

DIŞ BORCUN İKRAZI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

DIŞ BORCUN TAHSİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

DIŞ BORCUN TAHSİSİ YETKİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.*

DIŞ BORÇ ALMA VE VERME YETKİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.*

DIŞ BORÇ DEĞİŞİM TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 124'üncü maddesine göre; dış borç değişim tablosu, genel yönetimin ve kapsama dâhil her bir kamu idaresinin belirli raporlama dönemleri arasında dış borç tutar ve bileşimindeki değişimleri vade yapısına göre gösterir. Dış borç değişim tablosu, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç faaliyet dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

DIŞ BORÇLANMA: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; Türkiye Cumhuriyeti adına herhangi bir dış finansman kaynağından Devlet dış borcu sağlamaya ve malî koşulları da dâhil olmak üzere şartlarını tespit etmeye ve bu şartlar çerçevesinde malî yükümlülük altına girmeye, Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan yetkilidir. Söz konusu Devlet dış borcuna ilişkin anlaşmalar ve ilgili dokümanlara dair her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. Tahvil ihracı ile ilgili anlaşmalar dışında Türkiye Cumhuriyetinin borçlu sıfatıyla taraf olduğu anlaşmalar, anlaşmada daha sonraki bir tarih kararlaştırılmamışsa, imzalandıkları tarih itibarıyla Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe girer. Tahvil ihracı ile ilgili anlaşmalar, anlaşmada daha sonraki bir tarih kararlaştırılmamışsa imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer. Türkiye Cumhuriyetinin borçlu sıfatı ile taraf olduğu anlaşmaların şartlarında değişiklik yapmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan yetkilidir. Müsteşarlık, dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarını genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile yatırım ve kalkınma bankalarına bir ikraz anlaşmasıyla aktarabilir. Dış borcun ikrazı hâlinde ilgili kurumlardan, ikraz edilen tutar üzerinden, bir defaya mahsus olmak üzere, yüzde birine kadar ikraz ücreti alınır. Bu oranı beş katına kadar artırmaya, Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan yetkilidir. İkili iş birliği protokolleri çerçevesinde sağlanan dış finansman ile gerçekleştirilecek projelerin protokol ve finansman

anlaşmalarında Kamu İhale Kanunu hükümleri dışında rekabet esasına dayalı olmak kaydıyla farklı ihale usul ve esaslarının uygulanacağının öngörülebilmesi için, protokol imzalanmadan önce Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun görüşlerinin, protokol imzalandıktan sonra ise Bakanlar Kurulu kararının alınması zorunludur.

DIŞ DENETİM: A – Dış Denetim: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 68'inci maddesine göre; Sayıştay tarafından yapılacak harcama sonrası dış denetimin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, yönetimin malî faaliyet, karar ve işlemlerinin; kanunlara, kurumsal amaç, hedef ve planlara uygunluk yönünden incelenmesi ve sonuçlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine raporlanmasıdır. Dış denetim, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları dikkate alınarak; **1.** Kamu idaresi hesapları ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak, malî tabloların güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin malî denetimi ile kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin malî işlemlerinin kanunlara ve diğer hukukî düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti, **2.** Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesi, faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve performans bakımından değerlendirilmesi suretiyle gerçekleştirilir. Dış denetim sırasında, kamu idarelerinin iç denetçileri tarafından düzenlenen raporlar, talep edilmesi hâlinde Sayıştay denetçilerinin bilgisine sunulur. Denetimler sonucunda; yukarıda (1) ve (2) numaralı bentlerde belirtilen hususlarda düzenlenen raporlar, idareler itibarıyla konsolide edilir ve bir örneği ilgili kamu idaresine verilerek üst yönetici tarafından cevaplandırılır. Sayıştay, denetim raporları ve bunlara verilen cevapları dikkate alarak düzenleyeceği dış denetim genel değerlendirme raporunu, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Sayıştay tarafından hesapların hükme bağlanması; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider ve mal hesapları ile bu hesaplarla ilgili işlemlerinin yasal düzenlemelere uygun olup olmadığına karar verilmesidir. Dış denetim ve hesapların hükme bağlanmasına ilişkin diğer hususlar ilgili kanununda düzenlenir. **B - Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın Denetlenmesi:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 69'uncu maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın denetlenmesi, her yıl Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı tarafından görevlendirilen ve gerekli meslekî niteliklere sahip denetim elemanlarından oluşan bir komisyon tarafından, hesaplar ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak yapılır.

DIŞ FİNANSMAN: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

DIŞ FİNANSMAN KAYNAĞI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.

DIŞ HAZİNE: *bk. Devlet Hazinesi.*

DIŞ İMKÂN: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI BÜTÇESİNE GELİR VE ÖDENEK KAYDI: *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MEMURLARI VE BENZERLERİNİN HARCIRAH AÇISINDAN TAKİP EDECEKLERİ YOL: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 54'üncü maddesine göre; daimî bir görevle yabancı memleketlere gönderilecek veya yurda celp olunacak memur ve hizmetlilerin 6'ncı madde esasları dâhilinde takip edecekleri yol itibarıyla görev mahallerine kaç günde gidip gelecekleri, Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca müştereken hazırlanacak bir cetvelle tespit olunur.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MENSUPLARINA ÖDEMELER: A - Olağanüstü Hâllerde Ödemeler: 24.06.1994 tarih ve 4009 sayılı Kanunun 55'inci maddesine göre; bir ülkede savaş, iç karışıklık, tabiî afet ve benzeri olağanüstü durumların ortaya çıkması veya bu yönde kuvvetli belirtiler bulunması hâlinde, can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla, bu ülkede bulunan temsilcilikler ve personelinin kısmen veya tamamen tahliye edilmesi, Dışişleri Bakanlığınca kararlaştırılabilir. Bu takdirde, personelin ülke dışına çıkarılması ile iaşe ve ibatesinin sağlanması dâhil, tahliye ile ilgili gerekli tüm tedbirleri Dışişleri Bakanlığınca alınır ve giderleri karşılanır. Siyasî mülahazalarla veya savaş, iç karışıklık, tabiî afet ve olağanüstü hâle bağlı diğer sebeplerle, yurt dışında sürekli görevde bulunduğu yerden ayrılmak veya görevini yapamamak durumunda kalarak bir başka yabancı ülkeye giden veya yurda çağrılan; geçici görevli veya izinli olarak yabancı bir ülkede iken yukarıdaki sebeplerle görev yerine gidemediği gibi yurda da dönemeyen memurlara, Dışişleri Bakanlığının onayı ile altı ayı geçmemek üzere yurt dışı maaşı ödenir. Yurt dışında sürekli görevde bulunan memurların, görevlerinden ötürü bir saldırıya uğramaları veya görevli bulundukları ülkede savaş, iç karışıklık, tabiî afet ve olağanüstü hâle bağlı diğer sebeplerle menkullerinin kısmen veya tamamen tahrip olması hâlinde, uğradıkları maddî zararlar, 23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Kanun hükümleri ile belirlenen usul çerçevesinde tazmin edilir. *23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Kanunun 1'inci maddesinin ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması.* **B – Diğer Ödemeler:** 4009 sayılı Kanunun 56'ncı maddesindeki hükümler şöyledir: **a)** Dışişleri Bakanlığı merkez teşkilatında çalışan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlara, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil); **1.** Müsteşar için % 100'ünü, **2.** Teftiş

Kurulu Başkanı, müsteşar yardımcısı, Eğitim Merkezi Başkanı, Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı, genel müdür, Dış Politika Danışma Kurulu üyesi, Teftiş Kurulu üyesi ve büyükelçi unvanı kazanmış Bakanlık müşaviri için % 90'ını, **3.** Müstakil daire başkanı, genel müdür yardımcısı, Bakan özel müşaviri, Müsteşar özel müşaviri, Bakanlık müşaviri ve 1. hukuk müşaviri için % 70'ini, **4.** Daire Başkanı (Birinci derecenin kademelerinden aylık alan) için % 60'ını, **5.** Diğer meslek memurları (Aday meslek memurları dâhil) ile hukuk müşavirlerinden; **aa)** 1, 2, 3 ve 4'üncü derecenin kademelerinden aylık alanlar için % 50'sini, **bb)** Diğer derecelerden aylık alanlar için % 45'ini, **6.** Uzman, idarî memur, yabancı dil uzmanı, bölge uzmanı ve danışmanlardan; **aa)** 1, 2, 3 ve 4'üncü derecenin kademelerinden aylık alanlar için % 45'ini, **bb)** Diğer derecelerden aylık alanlar için % 40'ını, **7.** Diğer hizmet sınıflarında bulunanlardan; **aa)** 1, 2 ve 3'üncü derecenin kademelerinden aylık alanlar için % 35'ini, **bb)** 4, 5 ve 6'ncı derecenin kademelerinden aylık alanlar için % 30'unu, **cc)** 7, 8, 9 ve 10'uncu derecenin kademelerinden aylık alanlar için % 25'ini, **dd)** Diğer derecelerden aylık alanlar ile yardımcı hizmetler sınıfına dâhil kadrolarda görev yapan personel için %20'sini geçmemek üzere, Dışişleri Bakanının belirleyeceği usul, esas ve miktarlar üzerinden her ay Dışişleri Hizmetleri Tazminatı olarak ilave ödemede bulunulur. **b)** Dışişleri Bakanlığı meslek memurluğuna giriş sınavlarında başarılı olup göreve başlatılanlara sınava girdikleri birinci lisandan, ÖSYM tarafından yapılan Kamu Personeli Yabancı Dil Seviye Tespit sınavlarında (A) seviyesinde başarılı olanlara ödenen tazminat, Dışişleri Bakanlığı kadrolarında bulundukları sürece ödenir. Bunlardan diğer kurumlara atananlara ise, ayrılış tarihinden itibaren en çok beş yıl süre ile ödenebilir. **c)** Büyükelçilere uygulanacak ek gösterge ve makam tazminatı, valilere uygulanan ek gösterge ve makam tazminatından az olamaz. Yurt dışında birinci derece kazanılmış hak aylığı üzerinden maaş almış olan başkonsoloslara, merkezde makam tazminatı ödenir. Bunlara ödenecek makam tazminatı, birinci dereceye ulaşmış olan kaymakamlara ödenen makam tazminatından az olamaz. Birinci derecenin dördüncü kademesinden maaş alan başkonsoloslara aynı derece ve kademelerden maaş alan kaymakamlara uygulanan ek göstergeler tatbik edilir. **d)** Yurt dışı aylıkları her yıl yeniden gözden geçirilir. **e)** Temsilciliğin bulunduğu ülkede Türkçe, İngilizce, Fransızca, Almanca dillerinde eğitim veren orta ve lise öğretim kurumlarının bulunmaması veya bulunsa bile verdikleri diplomaların uluslararası geçerliliği olmaması hâlinde, memurların en yakın yabancı ülkede bu nitelikleri haiz okullarda okuttukları çocuklarının eğitim giderleri, 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun hükümlerine göre ödenen bursun yarısını aşmamak üzere, belgeye dayalı olarak Devlet tarafından ödenir. *08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere*

Yapılan Ödemeler. Bu konuya ilişkin diğer hususlar Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak yönetmelikle düzenlenir. **f)** (a), (b) ve (e) fıkralarında yer alan ödemeler, damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bakanlık Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Fahrî Konsoloslara Yapılan Ödemeler:** *09.12.1933 tarih ve 2349 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Fahrî Konsoloslara Yapılan Ödemeler.* **C - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Dışişleri Bakanlığı Memurları ve Benzerlerinin Harcırah Açısından Takip Edecekleri Yol.* ***b)*** *Görev Mahallini Terk Etmek Mecburiyetinde Kalanların Harcırahı.* ***c)*** *Harcırah Hesabına Esas Tutulacak Kilometre veya Deniz Mili.* ***d)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***e)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **D - Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması:** *16.12.1960 tarih ve 168 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması.* **E - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu Tarafından Yurt Dışında Görevlendirme.* ***b)*** *Ek Göstergeler.* ***c)*** *Yurt Dışında Aylıklar.* **F - Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması:** *23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması.* **G - Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **H - Dışişleri Bakanlığı Mensuplarına Ödeme:** *24.06.1994 tarih ve 4009 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Dışişleri Bakanlığı Mensuplarına Ödemeler.* **I - Hibe Alma ve Verme:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hibe Alma ve Verme.* **İ - Bütçelerin Uygulama Esasları:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.* **J - Dışişleri Bakanlığı Bütçesine Gelir ve Ödenek Kaydı:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **K - Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **L - Dış Temsilciliklerce Yapılan Harcamalara İlişkin Bedellerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri*

Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Dış Temsilciliklerce Yapılan Harcamalara İlişkin Bedellerin Ödenmesi. **M - Fahrî Konsolosluklar Aidat ve Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Fahrî Konsolosluklar Aidat ve Giderlerinin Ödenmesi.* **N - Ödünç Verme ve Yardımla İlgili Bedellerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödünç Verme ve Yardımla İlgili Bedellerin Ödenmesi.* **O - Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **P - Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **R - Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

DIŞ TEMSİLCİLİKLERCE YAPILAN HARCAMALARA İLİŞKİN BEDELLERİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 60'ıncı maddesi gereğince, dış temsilciliklere gönderilen avanslar ile açılan kredilerden bütçenin her bir tertibinden yapılan harcamalarda dönemler itibarıyla bir Mahsup Bildirimi (Örnek 36) düzenlenir. Bu bildirime, aşağıdaki belgeler bağlanır: **A -** Bütçenin her bir tertibi için düzenlenen Fatura ve Alındılar Tercüme ve Müfredat Cetveli (Örnek 37). **B -** Döviz satış belgesi. **C -** Konsolosluk hasılatından kullanılan avanslar için Dışişleri Bakanlığının emri. Mahsup Bildirimi (Örnek 36) ve ekleri ile duruma göre taşınır işlem fişi ödeme belgesine bağlanır.

DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Teşkilat ve Görev Kanunundaki Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **C - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Makam Tazminatı.* ***c)*** *Zam ve Tazminatlar.* **D - Serbest Bölgeler Kanununa Göre Hazineye Gelir Kaydı:** *06.06.1985 tarih ve 3218 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **E - Serbest Bölgelerde İhale Usulüne Tabi Olmama:** *06.06.1985 tarih ve 3218 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Serbest Bölgelerde İhale Usulüne Tabi Olmama.*

DIŞ ÜLKELERDE ALIM, YAPIM VE HİZMET İHALELERİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

DIŞ ÜLKELERDE SATIŞ, TRAMPA, KİRA VE İRTİFAK HAKKI: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

DİCLE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

DİĞER ALACAKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 50'nci maddesine göre; bu hesap grubu, faaliyet alacakları ve kurum alacakları hesap gruplarında izlenmeyen alacakların izlenmesi için kullanılır. Diğer alacaklar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

140 Kişilerden Alacaklar Hesabı

140 Kişilerden Alacaklar Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerinin faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan diğer alacaklarının izlenmesi için kullanılır.

DİĞER BORÇLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 81'inci maddesine göre; bu hesap grubu, bu ana hesap grubundaki başka bir grupta yer almayan ve vadesi faaliyet dönemini aşan diğer borçların izlenmesi için kullanılır. Bu grupta yer alan tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içerisindeki ilgili hesaplara aktarılır. Diğer borçlar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı
438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı
439 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı

430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı: Bu hesap, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen ve faaliyet dönemini takip eden dönemlerde iade edilecek olan depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılır. **438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı:** Bu hesap, kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılır. **439 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı:** Bu hesap, bu grup içindeki hesap kalemlerinin hiçbirinin kapsamına alınamayan borçların izlenmesi için kullanılır.

DİĞER DÖNEN VARLIKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 55'inci maddesine göre; bu hesap grubu, dönen varlık niteliği taşıyan, fakat yukarıdaki hesap gruplarına girmeyen diğer dönen varlıkların izlenmesi için kullanılır. Diğer dönen varlıklar, niteliklerine göre bu grup

içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:
190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı
191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı
194 Teyitsiz Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Hesabı
197 Sayım Noksanları Hesabı
198 Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı

190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı: Bu hesap, katma değer vergisi mükellefi kamu idarelerince, bir dönemde indirilemeyen ve izleyen döneme devreden katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılır. **191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı:** Bu hesap, katma değer vergisi mükellefi kamu idarelerince, her türlü mal ve hizmetin satın alınması sırasında ilgililere ödenen katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılır. **194 Teyitsiz Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Hesabı:** Bu hesap, dış finansman kaynağından, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri tarafından yapılan doğrudan dış proje kredi kullanımlarına ait kullanım bilgisi geldiği hâlde, kullanıcı kuruluş muhasebe biriminden kullanıma ilişkin teyit bilgisi gelmeyen kullanımlar ile bu kullanımlardan ilgili muhasebe birimince teyit edildiği bildirilen tutarların devlet borçları muhasebe birimince izlenmesi için kullanılır. **197 Sayım Noksanları Hesabı:** Bu hesap, yapılan sayımlar sonucunda tespit edilen kasa, döviz, alınan çek, menkul kıymet ve benzeri noksanlıklarının, nedenleri belirleninceye kadar geçici olarak kaydedilip izlenmesi için kullanılır. **198 Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı:** Bu hesap, yukarıda sayılan hesaplarda izlenemeyen diğer çeşitli dönen varlıkların kaydedilip izlenmesi için kullanılır.

DİĞER DURAN VARLIKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 65'inci maddesine göre; bu hesap grubu, duran varlık niteliği taşıyan ve duran varlık hesap gruplarına girmeyen diğer duran varlıklar ile ilgili duran varlık hesaplarından, bu gruptaki hesaplara aktarılan amortismana tabi varlıkların birikmiş amortismanlarının izlenmesi için kullanılır. Diğer duran varlıklar, niteliklerine göre, bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:
293 Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar Hesabı
294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddî Duran Varlıklar Hesabı
297 Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı
299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı

293 Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerinin tedbirli satın alma ve üretme politikası gereği ve stok dönüş hızı düşüklüğü nedeniyle bulundurdukları ve içinde bulunulan faaliyet döneminden sonra kullanacakları stokların izlenmesi için kullanılır. **294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddî Duran Varlıklar Hesabı:** Bu hesap, çeşitli nedenlerle kamu idarelerinde kullanılma ve satış olanaklarını yitiren stoklar ve maddî duran varlıkların izlenmesi için kullanılır. **297 Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı:** Bu hesap,

yukarıdaki hesaplar kapsamına girmeyen diğer çeşitli duran varlıkların izlenmesi için kullanılır. **299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı:** Bu hesap, diğer duran varlıklar hesap grubunda yer alan hesaplarda kayıtlı amortismana tabi duran varlıklar için ayrılmış olan amortisman tutarlarını izlemek için kullanılır.

DİĞER HAZİNE ALACAĞI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

DİĞER İDARE, KURUM VE KURULUŞLARA VERİLECEK PAYLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 40'ıncı maddesine göre; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin topladığı vergi, resim, harç ve benzeri gelirlerden diğer idare, kurum ve kuruluşlara verilecek payların, geliri toplayan kamu idaresi bütçesine bu amaçla konulacak ödeneklerden karşılanması zorunludur. Malî yıl içinde kullanılabilecek ödenek, ilgili kanun hükümleri uyarınca tahsil edilen tutar dikkate alınarak hesaplanacak pay tutarını geçemez. Hesaplanan pay tutarının, bu amaçla tahsis edilen ödenek tutarını aşması hâlinde, aradaki farkı geçmemek kaydıyla ödenek eklemesi yapmaya genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanı, diğer idarelerde üst yöneticiler yetkilidir.

DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 76'ncı maddesine göre; bu hesap grubu, kısa vadeli yabancı kaynak niteliğinde olup yukarıdaki gruplara dâhil edilemeyen hesaplanan katma değer vergisi, sayım fazlaları ve diğer çeşitli yabancı kaynaklar gibi tutarların izlenmesi için kullanılır. Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı
397 Sayım Fazlaları Hesabı
399 Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı

391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı: Bu hesap, katma değer vergisi mükellefi kamu idarelerince teslim edilen mal veya ifa edilen hizmetler üzerinden hesaplanan katma değer vergisi ile işlemi gerçekleşmeyen ya da işlemden vazgeçilen mal ve hizmetlere ilişkin katma değer vergilerinin izlenmesi için kullanılır. **397 Sayım Fazlaları Hesabı:** Bu hesap, yapılan sayımlar sonucunda tespit edilen kasa, döviz, alınan çek, menkul kıymet ve benzeri fazlalıklarının nedenleri belirleninceye kadar geçici olarak kaydedilip izlenmesi için kullanılır. **399 Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı:** Bu hesap, bu grup içinde sayılanların dışında kalan diğer çeşitli kısa vadeli yabancı kaynakların izlenmesi için kullanılır.

DİĞER KURUMLARDA VEKÂLETEN VEYA GEÇİCİ OLARAK GÖREVLENDİRİLEN VE KADRO AYLIKLARINI KENDİ KURUM VEYA KURULUŞLARINDAN ALANLARIN, İLGİLİ KURUM ÖDEMELERİNDEN YARARLANAMAMALARI: 375

sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla eklenen ek 5'inci maddeye göre; 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ek 8 ve ek 9'uncu, 13.11.1996 tarih ve 4208 sayılı Kanunun 3'üncü (4208 sayılı Kanunun 3'üncü maddesi, 11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır), 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun 38, 40 ve 41'inci maddelerine ve 13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanun ile 17.08.1983 tarih ve 2879 sayılı Kanuna göre görevlendirilenler ile güvenlik görevlileri ve sosyal hizmet kuruluşlarında görevlendirilen öğretmenler ile sağlık personeli hariç, ilgili mevzuatı uyarınca diğer kurumlarda vekâleten veya geçici olarak görevlendirilen ve kadro aylıklarını kendi kurum veya kuruluşlarından alan memurlar veya kamu görevlileri, vekâleten veya geçici olarak görev yaptıkları kurum personelinin yararlandığı ve ilgili mevzuatında söz konusu personele de ödenebileceği belirtilen her türlü tazminat, fazla çalışma ücreti ve diğer ödemelerden yararlanamazlar.

DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 85'inci maddesine göre; bu hesap grubu, yukarıdaki hesap gruplarında tanımlanmamış olan diğer uzun vadeli yabancı kaynakların izlenmesi için kullanılır. Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

499 Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı

499 Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı: Bu hesap, yukarıdaki hesaplarda tanımlanmamış olan diğer uzun vadeli yabancı kaynakların izlenmesi için kullanılır.

DİLEKÇE: *bk. İstida.*

DİLEKÇE HAKKI: *bk. İstida Hakkı.*

DİN HİZMETLERİ SINIFI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; din hizmetleri sınıfı, özel kanunlarına göre çeşitli derecelerde dinî eğitim görmüş olan ve dinî görev yapan memurları kapsar.

DİSİPLİN CEZASI OLARAK AYLIKTAN KESME VE KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 12.05.1982 tarih ve 2670 sayılı Kanunla değişik 125'inci maddesinde öngörülen disiplin cezaları; uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve Devlet memurluğundan çıkarmadır. Bunlardan, konuyu ilgilendiren ikisidir: **A – Aylıktan Kesme Cezası:** Maddenin (C) bendine göre; aylıktan kesme, memurun brüt aylığından 1/30-1/8 arasında kesinti yapılmasıdır. Aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve hâller şunlardır: **1.** Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmî belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak. **2.** Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek. **3.** Devlete ait resmî

belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak. **4.** Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak. **5.** Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek. **6.** Görev yeri sınırları içerisinde her hangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak. **7.** İkamet ettiği ilin hudutlarını izinsiz terk etmek. **8.** Toplu müracaat veya şikâyet etmek. **9.** Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak. **10.** Yasaklanmış her türlü yayını görev mahallinde bulundurmak. **B - Kademe İlerlemesinin Durdurulması:** Maddenin (D) bendine göre; kademe ilerlemesinin durdurulması, fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kademede ilerlemesinin 1-3 yıl durdurulmasıdır. Öğrenim durumları nedeniyle yükselebilecekleri kadroların son kademelerinde bulunan Devlet memurlarının, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının verilmesini gerektiren hâllerde, brüt aylıklarının 1/4'ü-1/2'si kesilir ve tekerrüründe görevlerine son verilir. Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve hâller şunlardır: **1.** Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek. **2.** Özürsüz ve kesintisiz 3-9 gün göreve gelmemek. **3.** Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak. **4.** Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak. **5.** Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak. **6.** Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek. **7.** Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak. **8.** Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak. **9.** Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak. **10.** Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak. **11.** Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarette bulunmak veya bunları tehdit etmek. **12.** Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemeden yurda dönmek. **13.** Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak. **14.** Herhangi bir siyasî parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak. Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya hâlin cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil veya hâller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir. Yukarıda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara

da aynı neviden disiplin cezaları verilir. Özel kanunların disiplin suçları ve cezalarına ilişkin hükümleri saklıdır. Yukarıda yazılı disiplin kovuşturmasının yapılmış olması, fiilin genel hükümler kapsamına girmesi hâlinde, sanık hakkında ayrıca ceza kovuşturması açılmasına engel teşkil etmez.

DİŞ HEKİMLERİ ODALARI VE TÜRK DİŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

DİVAN-I MUHASEBAT (DİVANIMUHASEBAT): *bk. Sayıştay.*

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUNA GÖRE GELİR VE ÖDENEK KAYDI: *22.06.1965 tarih ve 633 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** 22.06.1965 tarih ve 633 sayılı Kanuna, 29.05.1991 tarih ve 3745 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; Diyanet İşleri Başkanlığı merkez teşkilatında Başkan (2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun değişik 38'inci maddesi ile görevlendirilen dâhil), başkan yardımcısı, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı ve üyesi, Mushafları İnceleme Kurulu Başkanı ve üyesi, Teftiş Kurulu Başkanı, hukuk müşaviri, daire başkanı, Döner Sermaye İşletme Müdürü, şube müdürü, din işleri yüksek kurulu uzmanı, bilgisayar programcısı ve bilgisayar çözümleyicisi kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Ancak, bu görevlerde çalıştırılacaklar için (Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı ve üyeleri hariç) yükseköğrenim yanında, Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinde belirtilen şartlar aranır. *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* Bu şekilde çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeleri, Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **C - İrat ve Ödenek Kaydı:** *633 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **D - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **E - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***c)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***d)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **F - Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması:** *16.12.1960*

tarih ve 168 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması. **G - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu Tarafından Yurt Dışında Görevlendirme.* ***b)*** *Ek Göstergeler.* ***c)*** *Makam Tazminatı.* ***d)*** *Zam ve Tazminatlar.* **H - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **İ - Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **J Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi.*

DİYANET VAKFIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.*

DİYARBAKIR SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

DOĞAL: *bk. Tabiî*

DOĞAL AFETLER: *bk. Tabiî Afetler.*

DOĞAL AFET SİGORTALARI KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Uygulanmayacak Hükümler ve Kurum Hesapları:** 587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4'üncü maddesine göre, Doğal Afet Sigortaları Kurumu; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 3346 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 832 sayılı Sayıştay Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi değildir. Kurumun yıllık hesap, işlem ve harcamaları, Hazine Müsteşarlığı tarafından denetlenir. Maddenin "1050, 832, 2886 ve 6245'e tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **C – Kurul Üyelerine Ödenen Ücret:** 587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7'nci maddesine göre; Doğal

Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerine, kamu iktisadî teşebbüslerinde yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen aylık ücret ve diğer ödemeler tutarında ücret ödenir. **D – Kurulda Sözleşmeli Danışman Çalıştırılması:** 587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8'inci maddesine göre, Kurul; görev alanına giren konularda bilimsel çalışma ve araştırmalar yaptırabilir ve gerekli gördüğü takdirde; kadro karşılığı aranmaksızın, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı veya yabancı, proje suresiyle sınırlı olmak kaydıyla özel sözleşmeli danışman çalıştırabilir. **E - Kurumun Kaynaklarının Kullanılabileceği Yerler:** 587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16'ncı maddesine göre; Kurumun kaynakları, Kurum tarafından ve sadece aşağıdaki amaçlar doğrultusunda kullanılabilir: **a)** Kurum tarafından sigorta edilen binalara ait tazminat ödemeleri. **b)** Kurumun yönetimi ve işleyişi için gerekli olan bütün masraflar ile Kurum idarecisine ödenecek komisyon. **c)** Reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sağlanan korumaya ilişkin ödemeler. **d)** Kurumun görev alanına giren konularda yaptıracağı bilimsel çalışma ve araştırmalara ilişkin ödemeler. **e)** Danışmanlık, hizmetlerine (Reasürans, yatırım, risk modellemesi gibi) ilişkin ödemeler. **f)** Halkla ilişkiler ve tanıtım kampanyalarına ilişkin ödemeler. **g)** Yetkili sigorta şirketlerine ödenecek komisyonlar. **h)** Hasar tespit işlemlerine ilişkin ödemeler. **i)** Kurumun Devletten aldığı avansların geri ödenmesi. **F - Kurum Kaynaklarının Yetersiz Kalması:** 587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 17'nci maddesine göre; Kurum, sigortadan kaynaklanan toplam yükümlülüklerini ve sahip olduğu kaynakları dikkate alarak reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sigortacılık tekniğinin gerektirdiği şekilde ve yeterli düzeyde koruma temin eder. Ancak, sigortalı hasarın beklenenin üstünde olması ve bunun Kurum kaynaklarını ve temin edilen koruma miktarlarını aşması durumunda, ortaya çıkan zarar, Kurum kaynakları ve koruma miktarının toplamının zorunlu sigorta kapsamında ödenmesi gerekli toplam tazminata olan oranı dâhilinde karşılanır. **G - Sigortalılara Yapılacak Tazminat Ödemeleri:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sigortalılara Yapılacak Tazminat Ödemeleri.*

DOĞAL GAZ TÜKETİM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Elektrik, Su, Doğal Gaz ve Benzeri Tüketim Giderlerinin Ödenmesi.*

DOĞRUDAN TEMİN: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

DOĞUM YARDIMININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

DOĞUM YARDIMI ÖDENEĞİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 207'nci maddesine göre; Devlet memurlarından çocuğu dünyaya gelenlere 2.500 gösterge rakamının aylık katsayısı ile çarpılması

sonucu elde edilecek miktarda doğum yardımı ödeneği verilir. Ana ve babanın her ikisi de Devlet memuru iseler, ödenek yalnız babaya verilir. Eşlerden birine iş akdi veya toplu sözleşme gereği yapılan doğum yardımı ödeneği daha yüksek ise, memur olan eşe ayrıca doğum yardımı ödeneği ödenmez, daha düşük ise yalnız aradaki fark ödenir. Mahkemelerce verilen ayrılık süresi içinde doğan çocuklar için bu yardım anaya verilir. Doğum yardımı ödeneği hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın saymanlarca derhâl ödenir. Bu yardım borç için haczedilemez.

DOĞUM YARDIMI ÖDENEĞİ: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

DOĞUM YARDIMIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. 657 Sayılı Kanuna Göre Doğum Yardımı Ödeneği: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Doğum Yardımı Ödeneği.* **2. Türk Silahlı Kuvvetleri Personelini İlgilendiren Hükümler:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **3. Uzman Erbaşlarla İlgili Hükümler:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **4. Uzman Jandarmalarla İlgili Hükümler:** *28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri.* **5. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **6. Sözleşmeli Sağlık Personeliyle İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **7. Doğum Yardımının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

DOĞUŞ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 93'üncü maddesine göre; bu hesap grubu, dönem olumlu veya olumsuz faaliyet sonucunun izlenmesi için kullanılır. Dönem faaliyet sonuçları, sonucun olumlu veya olumsuz olmasına göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı

591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı

590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı: Bu hesap, faaliyet döneminde ortaya çıkan olumlu faaliyet sonucunun izlenmesi için kullanılır. **591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı:** Bu hesap, faaliyet döneminde ortaya çıkan olumsuz faaliyet sonucunun izlenmesi için kullanılır.

DÖNEM SONU İŞLEMLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 142'nci maddesine göre; geçici mizanın çıkarılmasından sonra dönem sonu işlemleri yapılır. Dönem sonu işlemleri, aşağıda belirtilen ve benzeri işlemlerdir: **A -** Bütçe gelir ve bütçe gider hesapları hesap grupları ile bütçe gelirlerinden ret ve iade hesapları hesap grubunda yer alan hesapların bütçe uygulama sonuçları hesabıyla karşılaştırılıp bütçe uygulama sonucunun belirlenmesi. **B -** Kullanılmayan ödeneklerin iptal edilmesi veya mahsup dönemine aktarılması. **C -** Yeniden değerlemeye tabi tutulacak varlıkların değerlemeye tabi tutulması. **D -** Amortismana tabi varlıklar için amortisman hesaplanması. **E -** Muhasebe birimlerince izlenen varlıkların sayılması ve gerekli tutanakların düzenlenmesi. **F -** Gelir ve gider hesapları hesap grupları ile indirim, iade ve ıskonto hesapları hesap grubunda yer alan hesapların faaliyet sonuçları hesabıyla karşılaştırılıp faaliyet sonucunun belirlenmesi.

DÖNEN VARLIKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 45'inci maddesine göre; bu ana hesap grubu, nakit olarak veznede veya bankada tutulan değerler ile normal koşullarda en fazla faaliyet dönemi içinde paraya çevrilmesi, tüketilmesi veya tahsil edilmesi öngörülen varlık ve alacak unsurlarını kapsar. Dönen varlıklar ana hesap grubu; hazır değerler, menkul kıymet ve varlıklar, faaliyet alacakları, kurum alacakları, diğer alacaklar, stoklar, ön ödemeler, yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri ve gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları ile diğer dönen varlıklar hesap grupları şeklinde bölümlenir.

DÖNER SERMAYE: Kamu maliyesi alanında belirli ve sürekli bir amacın elde edilmesi için, bütçeden bir miktar paranın, azaltılmamak şartı ile kuruluşa veya bu kuruluşla işletmelere verilmesi. Mütedavil sermaye.

DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELER BÜTÇE VE MUHASEBE YÖNETMELİĞİ: *bk. Muhasebe Yönetmelikleri.*

DÖNER SERMAYELİ İŞLETMELERİN AYLIK GAYRİSAFİ HASILATINDAN TAHSİL EDİLEN TUTARIN GENEL BÜTÇEYE GELİR KAYDI: *17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

DÖNER SERMAYELİ KURULUŞ: Döner sermaye ile idare edilen kamu kuruluşu. Bunlardan bazılarının tüzel kişiliği vardır. Tüzel kişiliği olmayanlardan, genel bütçe içinde olanların tüzel kişiliğini Hazine, diğer kuruluşlar içinde olanların tüzel kişiliğini ilgili kuruluş temsil eder.

DÖVİZ: Yabancı ülke parası.

DUÇAR: Uğramış, tutulmuş, yakalanmış.

DUL VE YETİMLERLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Kefalet Sandığı: *02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kefalet Sandığı.* **2. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **3. Köy Korucularıyla İlgili Hükümler:** *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.* **4. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **5. Afetlerde Görev Alanlardan Malul Kalanlara Verilen Tazminat:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **6. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması:** *16.12.1960 tarih ve 168 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması.***7. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **8. Aile Yardımı Ödeneği:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile Yardımı Ödeneği.* **9. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **10. İstiklal Madalyalılarla İlgili Hükümler:** *24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı.* **11. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **12. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar:** *01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar.* **13. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanmasıyla İlgili Hükümler:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **14. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **15. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü.* **16. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri.* **17. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **18.**

Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanmasıyla İlgili Hükümler: *28.05. 1986 tarih ve 3292 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması.* **19. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları:** *26.10.1990 tarih ve 3671 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları.* **20. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **21. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **22. Sözleşmeli Subay ve Astsubaylarla İlgili Hükümler:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **23. Emeklilere Ek Ödemeyle İlgili Hükümler:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **24. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **25. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması:** *24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması.*

DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

DURAN VARLIKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 56'ncı maddesine göre; bu ana hesap grubu, faaliyet döneminden daha uzun sürelerle, kamu idaresi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için kullanılmak amacıyla edinilen ve ilke olarak faaliyet dönemi içinde paraya çevrilmesi veya tüketilmesi öngörülmeyen varlık ve alacak unsurlarını kapsar. Duran varlıklar ana hesap grubu; menkul kıymet ve varlıklar, faaliyet alacakları, kurum alacakları, malî duran varlıklar, maddî duran varlıklar, maddî olmayan duran varlıklar, özel tükenmeye tabi varlıklar, gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları ile diğer duran varlıklar hesap grupları şeklinde bölümlenir.

DÜKKÂN: Perakende satış yapılan yerler.

DÜYUN: Ödenmesi gerektiği yıl içinde ödenemeyen Devlet borcu. Borçlar. Deyin kelimesinin çoğulu.

DÜZCE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A– Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B– Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

DÜZENLENECEK TEMEL MALÎ TABLOLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 117'nci maddesine göre; bu Yönetmelik kapsamına dâhil kamu idarelerince, aşağıda sayılan malî tablolar hazırlanır ve kamuoyunun

bilgisine sunulur: **A** - Bilanço (Örnek 4). **B** - Faaliyet Sonuçları Tablosu (Örnek 5). **C** - Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu (Örnek 6). **D** - Nakit Akım Tablosu (Örnek 7). **E** - Malî Varlık ve Yükümlülükler Değişim Tablosu (Örnek 8). **F** - İç Borç Değişim Tablosu (Örnek 9). **G** - Dış Borç Değişim Tablosu (Örnek 10). **H** - Şarta Bağlı Varlık ve Yükümlülükler Tablosu (Örnek 11). **İ** - Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu (Örnek 12). **J** - Giderlerin Kurumsal Sınıflandırılması Tablosu (Örnek 13). **K** - Giderlerin Fonksiyonel Sınıflandırılması Tablosu (Örnek 14). **L** - Giderlerin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu (Örnek 15). **M** - Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu (Örnek 16). **N** - Bütçe Giderlerinin Kurumsal Sınıflandırılması Tablosu (Örnek: 17). **O** - Bütçe Giderlerinin Fonksiyonel Sınıflandırılması Tablosu (Örnek 18). **P** - Bütçe Giderlerinin Finansal Sınıflandırılması Tablosu (Örnek 19). **R** - Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu (Örnek 20). **S** - Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu (Örnek 21). Kamu idarelerince üretilen mizanlar, yukarıda sayılan malî tablolarla birlikte belirlenen sürelerde, Maliye Bakanlığına gönderilir. Yukarıda belirtilen ve şekilleri bu Yönetmelik ekinde yer alan malî tabloların şekilleri üzerinde değişiklik yapmaya, kamu idareleri itibarıyla türlerini belirlemeye veya ihtiyaç duyulması hâlinde yeni malî tablolar oluşturmaya ve elektronik ortamda alınmasıyla ilgili düzenlemeler yapmaya, Maliye Bakanlığı yetkilidir.

DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUM BÜTÇESİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUM BÜTÇESİ KAPSAMINDAKİ KURUMLAR: 10.12.2003 tarih ve 5018 Kanunun 12'nci göre; düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi, özel kanunla kurulan kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve bu Kanuna ekli ve 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici kurumun bütçesidir. Cetvelde yer alan kurumlar, aşağıda alfabetik olarak sıralanmış ve kuruluş kanunlarının tarih ve sayıları parantez içerisinde gösterilmiştir: **1.** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (19.10.2005-5411). **2.** Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (05.04.1983-2813). **3.** Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (20.02.2001-4628). **4.** Kamu İhale Kurumu (04.01.2002-4734). **5.** Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (13.04.1994-3984). **6.** Rekabet Kurumu (07.12.1994-4054). **7.** Sermaye Piyasası Kurulu (28.07.1981-2499). **8.** Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu (03.01.2002-4733).

DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

E

EBAT: Boyutlar. Boyunda, çapında, büyüklüğünde, ölçüsünde gibi anlamlarda kullanılır.

ECEL: *bk. Mehil.*

(E) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

ECİR: Ücret.

ECNEBİ: Bir devlete göre, kendi uyruğunda olmayan gerçek veya tüzel kişi.

ECR-İ MİSİL (ECRİMİSİL): 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 74'üncü maddesi gereğince çıkarılan ve 19.06.2007 tarih ve 26557 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 4'üncü maddesine göre ecrimisil; Hazine taşınmaz malının, idarenin izni dışında gerçek veya tüzel kişilerce işgal veya tasarruf edilmesi sebebiyle, idarenin bir zarara uğrayıp uğramadığına veya işgalcinin kusurlu olup olmadığına bakılmaksızın, taşınmaz malın işgalden önceki hâliyle elde edilebilecek muhtemel gelir esas alınarak idarece talep edilen tazminattır. Aynı maddeye göre Hazine taşınmaz malı, Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmaz mallar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerdir.

ECZACI ODALARI VE TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

EDA: Borcun yerine getirilmesi, verme, ödeme.

EDA ETMEK: Borcu ödemek.

EDA YERİNİ TUTAN İFA: Borcun sukut sebeplerinden biri olan ve onunla borçlunun, alacaklının izniyle önceden taahhüt ettiğinden başka bir edada bulunarak borcunu sona erdirmesi. Ödeme yerine temlik gibi.

EDİM: Yerine getirilmesi taahhüt edilen iş, fiil veya borç.

EFRAT: Fert kelimesinin çoğulu. Fertler. Tek olanlar.

EGE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

EĞİTİME KATKI PAYI: 16.08.1997 tarih ve 4306 sayılı Kanunun 25.12.2003 tarih ve 5035 sayılı Kanunla değişlik geçici 1'inci maddesinin (A) bendi gereğince, 13.04.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanun uyarınca, Radyo Televizyon Üst Kurulu tarafından yayın kuruluşlarının reklam gelirlerinden alınan pay kadar ayrıca hesaplanacak tutarda eğitime katkı payı, 31.12.2010 tarihine kadar, Radyo Televizyon Üst Kurulu payı ile birlikte ödenen malî yükümlülük.

EĞİTİM ÖĞRETİM ÖDENEĞİ: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI: 14.07.1965 tarih ve 657

sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanun ve 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; bu sınıf, bu Kanun kapsamına giren kurumlarda eğitim ve öğretim vazifesiyle görevlendirilen öğretmenleri, ilköğretim müfettişlerini ve yardımcılarını kapsar.

EĞLENCE VERGİSİ: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre, Kanunda belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinden alınan oransal vergi.

EHİL: Bir işte yetkili olan, bir iş yapan, yeterli.

EHL-İ HİBRE (EHLİHİBRE): *bk. Bilirkişi.*

EHL-İ VUKUF (EHLİVUKUF): *bk. Bilirkişi.*

EHLİYET: Haklara sahip olma, bunları kullanma; görev, borç, yükümlülük ve sorumluluk altına girme yeterliği. Hakkın kullanılması. Yeterlik.

EHLİYETNAME: *bk. Yeterlik Belgesi.*

EHLİYETSİZ: Yetersiz. Ehliyetli olmayan.

EHLİYET TESPİTİ, İMTİHAN, HAVA DEĞİŞİMİ İÇİN BAŞKA YERE GÖNDERİLENLERİN HARCIRAHI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanun ve 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 18'inci maddesine göre; memurlar, yardımcı hizmetler sınıfına dâhil personel ve kurumlarda yalnız ödenek mukabili çalışanlardan, memuriyet mahalli dışına; **A -** Görevlerine ait meslekî ve sıhhî yeterliklerinin tespiti veya kurumlarınca görülecek lüzum üzerine imtihan için gönderilenlere, gidiş ve dönüşleri için yol masrafı ve gündelik ile bu amaçla gönderildikleri yerde geçen sürenin en çok yedi günü için gündelik ödenir. **B -** Hava değişimi maksadıyla gönderilenlere gidiş ve dönüşleri için yol masrafı ile yalnız yolda geçen süre için gündelik ödenir.

EK BÜTÇE: Bir malî yıl içinde yürürlüğe konulan bütçenin ödeneklerinin yetmemesi nedeniyle, aynı yıl için yürürlüğe konulan ve ek harcama ve gelir tahminlerini öngören bütçe.

EK ÇALIŞMA KARŞILIKLARININ ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 13'üncü maddesine göre; ek ders ve fazla çalışma ücretleri ile huzur hakkı ve toplantı ücretleri, konferans ücretleri ve diğer ek çalışma ücretlerinin ödenmesinde, Çeşitli Ödemeler Bordrosu (Örnek 13) ile birlikte duruma göre aşağıdaki belgeler aranır: **A –** 05.03.1964 tarih ve 439 sayılı Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Yüksek ve Orta Dereceli Okullar Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saatleri ile Ek Ders Ücretleri Hakkında Kanun uyarınca ödenecek ek ders ücretlerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Ek Ders Ücreti Çizelgesi (Örnek 15). **2.** Aylık karşılığı okutulacak dersin adı ve haftalık ders saati ile ek branş derslerinin adını ve haftalık ders saatini gösteren onay. **3.** Haftalık ders dağılım çizelgesi, ücretli ders saatlerinde değişiklik yapılması hâlinde ise değişikliğe ilişkin onay ve haftalık ders dağılım çizelgesi. **B -** Eleman yetiştirilmek üzere açılan meslekî okullarda, eğitim

merkezlerinde, kurs, seminer ve hizmet içi eğitim faaliyetlerinde ücretle ders vermekle görevlendirilenlerin ders ücretlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Görevlendirme onayı. **2.** Ek Ders Ücreti Çizelgesi (Örnek 15). **C –** 10.11.1983 tarih ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu uyarınca ödenecek ek ders ücretlerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Yükseköğretim Ek Ders Ücreti Çizelgesi (Örnek 15/A). **2.** Her öğretim döneminin ilk ayında ders yükü dağılımını gösteren onay ve akademik takvim (Programda değişiklik hâlinde onay yeniden alınır). **D -** Fazla çalışma ücretlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Saat başına ödenecek fazla çalışma ücretini gösterir onay. **2.** Fazla çalışma yapan personel ile çalışılan gün ve süreleri gösterir çizelge. **E -** Komisyon ve kurul üyelerinin huzur hakkı ve toplantı ücretlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** İlgili mevzuatında belirtilmeyenler için ödenecek miktarın tespitine ilişkin yetkili makamın onay veya yazısı. **2.** Üyelerin adını, soyadını ve katıldıkları toplantı sayısını gösterir yetkili makamca onaylı liste. **F -** Konferans ücretlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Verilecek konferansın sayısını ve her bir konferans için verilecek ücreti gösterir harcama talimatı. **2.** Konferansın verildiğine ilişkin ilgili dairenin yazısı. Yukarıda (A), (B) ve (C) bentlerinde sözü edilen onay ve akademik takvimin, her öğretim yılının ilk ders ücretine ilişkin ödeme belgesine, (D) ve (E) bentlerinde belirtilen onay veya yazının ise malî yılın ilk ödeme belgesine bağlanması gerekir.

EK ÇALIŞMAYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Fazla Çalışmayla İlgili Hükümler.*

EK DERSLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Dersle İlgili Hükümler.*

EK DERS ÜCRETİ: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

EK DERS ÜCRETİ: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

EK DERS ÜCRETİNİN ÖDENMESİ (MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI İÇİN): *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

EK DERS ÜCRETİNİN ÖDENMESİ (YÜKSEKÖĞRETİM İÇİN): *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

EK GÖREV AYLIĞINA HAK KAZANMA VE BUNUN ÖDENME ŞEKLİ: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

EK GÖSTERGELER: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 527 ve 547 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 43'üncü maddesine göre, bu Kanuna tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylıkları; hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık alınan dereceler dikkate alınarak

bu kanuna ekli I ve II sayılı cetvellerde gösterilen ek gösterge rakamlarının eklenmesi suretiyle hesaplanır. II sayılı cetvelde yer alan unvanlarda değişiklik yapmaya ve yeni unvanlar ilave etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu ek göstergeler, ilgililerin belirtilen sınıf ve görevlerde bulundukları sürece ödemelere esas alınıp, terfi bakımından kazanılmış hak sayılmaz. Kurumların 1, 2, 3 ve 4'üncü dereceli kadrolarına atananlara uygulanacak ek göstergeler, ilgililerin daha önce bulunmuş oldukları kariyerleri ile ilgili sınıf veya ekli I Sayılı Cetvelin genel idare hizmetleri sınıfı (g) bölümünde belirtilen görevlerde kazanılmış hak aylık derecelerine göre alabilecekleri ek göstergelerden düşük olamaz. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkan ve üyelikleri, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkan ve üyelikleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkan ve üyelikleri, müşavir ve 1'inci dereceden uzman unvanlı kadrolara atananlara bu kadrolarda bulundukları sürece daha önce almış oldukları en yüksek ek gösterge üzerinden ödeme yapılır. Kadroları millî istihbarat hizmetleri sınıfına dâhil olanlara, bu maddede gösterilen emsallerini geçmemek üzere Başbakan tarafından tespit edilecek ek gösterge rakamları uygulanır. **A – I Sayılı Cetvel:** 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 657 sayılı Kanuna eklenen bu Cetvelde; 527, 543, 544, 571 sayılı kanun hükmünde kararnameler, 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanun, 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanun, 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanun, 27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanun, 05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanun, 02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanun, 07.02.2002 tarih ve 4745 sayılı Kanun, 16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanun, 01.05.2003 tarih ve 4856 sayılı Kanun, 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanun, 10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanun, 16.07.2003 tarih ve 4947 sayılı Kanun, 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanun, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanun, 31.07.2003 tarih ve 4969 sayılı Kanun, 31.07.2003 tarih ve 4970 sayılı Kanun, 06.11.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanun, 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanun, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanun, 27.10.2004 tarih ve 5251 sayılı Kanun, 10.11.2004 tarih ve 5256 sayılı Kanun, 01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Kanun, 05.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Kanun, 10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanun, 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun, 16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanun, 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanun, 01.07.2006 tarih ve 5540 sayılı Kanun, 25.05.2007 tarihli ve 5670 sayılı Kanun, 20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanun, 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanun ve 07.01.2009 tarih ve 5830 sayılı Kanunla değişikler ve eklemeler yapılmıştır. Cetvelin son şekli aşağıdaki gibidir:

I Sayılı Cetvel

Hizmet Sınıfları İtibariyle Unvan veya Aylık Alınan Derecelere Göre Ek Göstergeler

Unvanı	Derece	Ek Gösterge
I. GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI **a)** Başbakanlık Müsteşarı	1	8.000
b) Müsteşarlar, Avrupa Birliği Genel Sekreteri	1	7.600
c) Diyanet İşleri Başkanı, Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkanı, Devlet Personel Başkanı, Gelir İdaresi Başkanı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı, Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanı	1	7.000
d) GAP İdaresi Başkanı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı, Toplu Konut İdaresi Başkanı ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanı, Başbakan Başmüşaviri, Başbakanlık müsteşar yardımcıları, Devlet Planlama Teşkilatı Genel Sekreteri, büyükelçi ve daimî temsilci unvanını kazanmış olanlar, müsteşar yardımcıları ve genel müdürler, strateji geliştirme başkanları, Avrupa Birliği Genel Sekreter yardımcıları, Gelir İdaresi Başkan yardımcısı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkan yardımcısı, bakanlıklar merkez teşkilatına dâhil kurul başkanları, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanı, Özürlüler İdaresi Başkanı, Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu Başkanı, Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanı, Gümrük Müsteşarlığı Teftiş Kurulu Başkanı, Denizcilik Müsteşarlığı Teftiş Kurulu Başkanı ile Sigorta Denetleme Kurulu Başkanı, Türk Patent Enstitüsü Başkanı, Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticaret Kontrolörleri Kurulu Başkanı, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Rehberlik ve Teftiş Başkanı	1	6.400
e) Başbakan müşavirleri, Türkiye İstatistik Kurumu Başkan yardımcıları	1	5.300
f) Diyanet İşleri Başkan yardımcıları ile Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, Bakanlar Kurulu Sekreteri, Başbakanlık başkanları, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih		

Yüksek Kurumu Başkan yardımcıları ile Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi başkanları, Başbakanlık Özel Kalem Müdürü, Adlî Tıp Kurumu Başkanı, Millî Kütüphane Başkanı, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu üyesi, Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreteri, büyükşehir belediye genel sekreteri, Talim ve Terbiye Kurulu üyesi, GAP İdaresi Başkan yardımcısı, Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkan yardımcısı, vergi dairesi başkanı (Ankara, İstanbul, İzmir)	1	4.800
g) En az üç yıl süreli yükseköğrenim veren fakülte ve yüksekokulları bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda (veya yükseköğrenimli olup, özel kanunların öngördüğü şartları taşıyanlardan en az sekiz yıl meslekî görev yaptıktan sonra yine bu kanunların öngördüğü usule göre seçilerek) atanan Başbakanlık, bakanlık, müsteşarlık, Diyanet İşleri Başkanlığı ve bağımsız genel müdürlük ve büyükşehir belediyesiyle büyükşehir belediye sınırları içindeki ilçe belediyeleri müfettişleri, Başbakanlık uzmanları, Devlet planlama uzmanları, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu uzmanları, dışişleri meslek memurları, Maliye Bakanlığı hesap uzmanları ile Hazine Müsteşarlığı bankalar yeminli murakıpları ve hazine kontrolörleri, hazine uzmanları, sigorta denetleme uzmanları ile aktüerleri, Dış Ticaret Müsteşarlığı dış ticaret uzmanları ve dış ticaret kontrolörleri, gelirler kontrolörleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş ve iş güvenliği müfettişleri ve bakanlıkların merkez teşkilatına dâhil genel müdürlükleri kontrolörleri ve İçişleri Bakanlığı dernekler denetçileri ile Sosyal Güvenlik Kurumu müfettişleri, sosyal güvenlik uzmanları, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı müfettişleri, Türkiye İstatistik Kurumu uzmanları ile 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre atanan iç denetçiler	1 2 3 4 5 6 7 8	3.600 3.000 2.200 1.600 1.300 1.150 950 850
h) En az üç yıl süreli yükseköğrenim veren fakülte ve yüksekokulları bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda atanan Devlet personel		

uzmanları, Maliye Bakanlığı Devlet bütçe uzmanları, çalışma uzmanları, yurt dışı işçi hizmetleri uzmanları, iş sağlığı ve güvenliği uzmanları, çalışma ve sosyal güvenlik eğitim uzmanları, malî suçları araştırma uzmanları, Devlet muhasebe uzmanları, Devlet gelir uzmanları, Devlet malları uzmanları, gelir uzmanları, malî hizmetler uzmanları, millî emlak uzmanları, vergi istihbarat uzmanları, maliye uzmanı, bakanlık ve bağlı kuruluşların A.B. uzmanları, İçişleri Bakanlığı planlama uzmanları, çevre ve orman uzmanları, özürlüler uzmanı, sosyal yardım uzmanları, aile ve sosyal araştırma uzmanları, kadının statüsü uzmanları, kültür ve turizm uzmanları, ulaştırma ve haberleşme uzmanları, vakıf uzmanları, sanayi ve ticaret uzmanları, denizcilik uzmanları, gümrük uzmanları, teknik yardım uzmanları, en az üç yıl süreli yükseköğretim veren fakülte veya yüksekokulu bitirerek yapılacak sınav sonucunda denetmen yardımcısı kadrolarına atanmış ve en az üç yıl bu kadrolarda çalıştıktan sonra bu süredeki çalışmaları olumlu bulunmak kaydıyla muhasebe denetmeni, vergi denetmeni ve millî emlak denetmeni, dış ticarette standardizasyon denetmenleri, tapu ve kadastro denetmenleri, istihdam ve meslek uzmanları, marka uzmanı, patent uzmanı, kadrosuna atanmış olanlar	1 2 3 4 5 6 7 8	2.200 1.600 1.200 1.100 900 800 500 450
i) Bu sınıfa dâhil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan; **1.** Yükseköğretim görenler **2.** Diğerleri 	 1 2 3 4 1 2 3 4	 2.200 1.600 1.100 800 1.500 1.100 800 650
II. TEKNİK HİZMETLER SINIFI **a)** Kadroları bu sınıfa dâhil olup, en az dört yıl süreli yükseköğretim veren fakülte veya yüksekokullardan mezun olarak yürürlükteki hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar ve mimar ile şehir plancısı ve bölge plancısı unvanını almış olanlar	1 2 3 4 5 6 7 8	3.600 3.000 2.200 1.600 1.300 1.150 950 850
b) Kadroları bu sınıfa dâhil olup, en az dört yıl süreli	1	3.000

yükseköğretim veren fakülte ve yüksekokullardan mezun olarak yürürlükteki hükümlere göre jeolog, hidrojeolog, hidrolog, jeomorfolog, jeofizikçi, fizikçi, matematikçi, istatistikçi, yöneylemci (Hareket araştırmacısı), matematiksel iktisatçı, ekonomici ve kimyager unvanını almış olanlarla teknik yüksek öğretmen okulu mezunları	2 3 4 5 6 7 8	2.200 1.600 1.500 1.200 1.100 900 800
c) Kadroları bu sınıfa dâhil olup da yukarıda sayılanlar dışındaki yükseköğrenim mezunları ile yüksek tekniker ve tekniker unvanını almış olanlar	1 2 3 4	2.200 1.600 1.500 1.100
d) Kadroları bu sınıfa dâhil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlar	1 2 3 4	1.500 1.100 800 650
III. SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI **a)** Uzman tabip, tabip, diş hekimi, uzman veteriner hekim, veteriner hekim, eczacı, biyolog, Tıpta Uzmanlık Tüzüğünde belirtilen dallarda uzmanlık belgesi alanlar veya bu dallarda uzmanlık unvanını doktora aşaması ile kazanmış bulunanlar	1 2 3 4 5 6 7 8	3.600 3.000 2.200 1.600 1.300 1.150 950 850
b) Diğer sağlık bilimleri lisansiyerleri	1 2 3 4 5 6 7 8	3.000 2.200 1.600 1.500 1.200 1.100 900 800
c) Kadroları bu sınıfa dâhil olup da yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan; **1.** Yükseköğrenim görenler **2.** Diğerleri	 1 2 3 4 1 2 3 4	 2.200 1.600 1.100 800 1.500 1.100 800 650
IV. EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI Kadroları bu sınıfa dâhil olanlardan;	1 2 3	3.000 2.200 1.600

a) İlköğretim müfettişleri	4 5 6 7 8	1.300 1.150 950 850 750
b) Öğretmen ve diğer personel	1 2 3 4 5 6 7 8	3.000 2.200 1.600 1.100 900 800 500 450
V. AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI Kadroları bu sınıfa dâhil olanlar	1 2 3 4 5 6 7 8	3.000 2.200 1.600 1.500 1.200 1.100 900 800
VI. DİN HİZMETLERİ SINIFI Kadroları bu sınıfa dâhil olanlardan; **a)** Yükseköğrenimliler **b)** Diğerleri	 1 2 3 4 1 2 3 4	 2.200 1.600 1.100 800 1.500 1.100 800 650
VII. EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI **a)** Emniyet Genel Müdürü	 1	 7.000
b) Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı ve Emniyet Genel Müdür yardımcıları ile Ankara, İstanbul, İzmir emniyet müdürleri,	 1	 4.300
c) Daire başkanları ile diğer birinci sınıf emniyet müdürleri	 1	 3.600
d) Kadroları bu sınıfa dâhil olup da emniyet müdürü sıfatını kazanmış olanlar	1 2 3 4	3.000 2.200 1.600 1.100
e) Kadroları bu sınıfa dâhil olup da, yukarıda sayılanlar dışında kalanlardan;		

1. Yükseköğrenimliler	1	2.200
	2	1.600
	3	1.100
	4	800
2. Diğerleri	1	1.500
	2	1.100
	3	800
	4	650
VIII. MÜLKÎ İDARE AMİRLİĞİ HİZMETLERİ SINIFI		
a) Müsteşar	1	7.600
b) Vali	1	7.000
c) Birinci sınıf mülkî idare amirleri (Genel idare hizmetleri sınıfında aynı görev unvanları için belirlenen ek gösterge rakamlarından düşük olmamak üzere)	¼	5.800
d) Kadroları bu sınıfa dâhil olup da; yukarıda sayılanlar dışında kalanlar (Birinci derecenin kademelerinden aylık alanlar için genel idare hizmetleri sınıfında aynı görev unvanları için belirlenen ek gösterge rakamlarından düşük olmamak üzere)	¼	4.800
	1	4.000
	2	3.600
	3	3.000
	4	2.300
	5	2.200
	6	1.600
	7	1.500
	8	1.300
	9	1.150

B – II Sayılı Cetvel: 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 657 sayılı Kanuna eklenen bu Cetvelde; 527, 543, 571 sayılı kanun hükmünde kararnameler, 09.12.1994 tarih ve 4049 sayılı Kanun, 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanun, 13.11.1996 tarih ve 4208 sayılı Kanun, 19.02.1998 tarih ve 98/10668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 07.09.1999 tarih ve 99/13385 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanun, 05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanun, 16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanun, 16.07.2003 tarih ve 4947 sayılı Kanun, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanun, 06.11.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanun, 19.04.2004 tarih ve 2004/7173 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanun, 14.07.2004 tarih ve 5226 sayılı Kanun, 05.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Kanun, 10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanun, 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanun, 16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanun, 01.07.2006 tarih ve 5540 sayılı Kanun ve 31.07.2008 tarih ve 5797 sayılı Kanunla değişikler ve eklemeler yapılmıştır. Cetvelin son şekli aşağıdaki gibidir:

II Sayılı Cetvel

Kadroları Genel İdare Hizmetleri Sınıfının
Birinci Derecesinde Bulunanların Ek Göstergeleri

Unvanı	Derece	Ek Gösterge
1. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA Başbakanlık müşaviri, Başbakanlık başkan yardımcısı, bakanlık müşaviri, Başbakanlık Basın Müşaviri, 1. hukuk müşaviri, elçi müsteşar, 1. sınıf başkonsolos, büyükelçilik 1. müsteşarı, daire başkanı (Ana ve yardımcı hizmet birimi), Millî Kütüphane başkan yardımcısı, Malî Suçları Araştırma Kurulu başkan yardımcısı, genel müdür yardımcısı, Maliye Bakanlığı hukuk müşaviri, Dış Politika Danışma Kurulu üyesi, Dışişleri Bakanlığı Eğitim Merkezi Sekreteri, il idare kurulu üyesi, bakanlık il müdürleri ile Ankara, İstanbul ve İzmir illerindeki diğer bakanlık il müdürleri, bakanlık bölge müdürü, Yüksek Fen Kurulu üyesi, maliye başkanı, millî emlak dairesi başkanı olanlar	1	3.600
2. YARGI KURULUŞLARI, BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEKÖĞRETİM KURULUŞLARINDA Vakıflar Meclisi üyesi, yönetim kurulu üyesi, Atatürk Orman Çiftliği Müdürü, Devlet Personel Başkanlığı başkan yardımcısı, Türk Patent Enstitüsü başkan yardımcısı, Atom Enerjisi Kurumu başkan yardımcısı, Özel Çevre Koruma Kurumu başkan yardımcısı, Özürlüler İdaresi başkan yardımcısı, Toplu Konut İdaresi başkan yardımcısı, Kamu Ortaklığı İdaresi başkan yardımcısı, Adlî Tıp Kurumu başkan yardımcısı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Denetleme Kurulu Başkanı ile Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi başkan yardımcıları, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme başkan yardımcısı, Devlet Planlama Teşkilatı genel sekreter yardımcısı, Devlet Planlama Teşkilatı daire başkanı (Ana hizmet birimi), Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı daire başkanı (Ana ve yardımcı hizmet birimi), Türkiye İstatistik Kurumu daire başkanı, Gelir İdaresi daire		

başkanı, vergi dairesi başkanı, genel müdür yardımcısı, Sosyal Güvenlik Kurumu Aktüerya ve Fon Yönetimi Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu İnsan Kaynakları Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Destek Hizmetleri Daire Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu İnşaat ve Emlak Daire Başkanı, sosyal güvenlik il müdürü (Ankara, İstanbul, İzmir), teftiş kurulu başkanı, teftiş ve kontrol kurulu başkanı, Vakıflar Genel Müdürlüğü Rehberlik ve Teftiş Başkanı, teftiş ve tetkik kurulu başkanı, Yükseköğretim Kurulu genel sekreter yardımcısı, Üniversiteler Arası Kurul Sekreteri, üniversite genel sekreteri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanı, Din İşleri Yüksek Kurulu üyesi, Mushafları İnceleme Kurulu Başkanı, il müftüsü (Ankara, İstanbul, İzmir), müşavir (Müsteşarlıklarda), 1. hukuk müşaviri, Dış Ticaret Müsteşarlığı bölge müdürü, gümrük ve muhafaza başmüdürü (Ankara, İstanbul, İzmir), serbest bölge müdürü, Türkiye İstatistik Kurumu bölge müdürü, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği daire başkanları, Sosyal Güvenlik Kurumu daire başkanları (Ana ve yardımcı hizmet birimi)	1	3.600
3. MAHALLÎ İDARELER İLE BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLARDA Büyükşehir belediye teftiş kurulu müdürü, büyükşehir belediye genel sekreter yardımcısı, teftiş kurulu başkanı, genel müdür yardımcıları	1	3.600
4. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA Hukuk müşaviri, bakanlık özel kalem müdürü, genel müdürlük ve Başbakanlık daire başkanı, basın ve halkla ilişkiler müşaviri, Başbakanlık Merkez Teşkilatında araştırmacı, Dışişleri Bakanlığı özel müşaviri, savunma sekreteri, bütçe dairesi başkanı, saymanlık müdürü, bakanlık il müdürü, askerî defterdar, muhasebe müdürü, muvazzaf uzlaşma Komisyonu başkanı, millî emlak müdürü, ceza evi müdürü, nüfus ve vatandaşlık müdürü, bayındırlık ve iskân müdürü, İstanbul Atatürk Kültür Merkezi Müdürü, Müze Müdürü (İstanbul Topkapı), okul müdürü (Unvanlılar dâhil), maliye kursu müdürü, muhakemat müdürü, hastane müdürü, işçi sağlığı ve iş güvenliği enstitüsü müdürü, Gemi Sürvey Kurulu Başkanı, İstanbul Validebağ Sanatoryum ve Öğretim Hastanesi Başkanı, Sivil Savunma Koleji Müdürü,		

defterdar yardımcısı, Malmüdürü, emlak müdürü (Maliye Bakanlığı), müze başkanı (Kültür ve Turizm Bakanlığı)	1	3.000
5. YARGI KURULUŞLARI, BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEKÖĞRETİM KURULUŞLARINDA Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Denetleme Kurul üyesi, başhukuk müşaviri, hukuk müşaviri, istatistik müşaviri, daire başkanı, gelir idaresi grup başkanı, hazine saymanı, genel sekreter, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi başkan yardımcısı, Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanı, gümrük ve muhafaza başmüdürü, gümrük ve muhafaza başmüdür yardımcısı, bölge müdürü, bölge müdür yardımcısı, serbest bölge müdür yardımcısı, il müdürü, Türkiye İstatistik Kurumunda müdür, il müftüsü, savunma sekreteri, Meteoroloji Teknik Lisesi Müdürü, Tapu ve Kadastro Meslek Lisesi Müdürü, Tapu ve Kadastro Kurs Müdürü, Yüksek Fen Kurulu Başkanı, tetkik kurulu başkanı, fen ve tetkik kurulu başkanı, araştırma geliştirme kurulu başkanı, tetkik ve istişare kurulu başkanı, Devlet Opera ve Balesi müdürü, üniversite genel sekreter yardımcısı, Atatürk Orman Çiftliği müdür yardımcısı, araştırma ve teknik eğitim merkezi başkanı, sağlık meslek lisesi müdürü, yurt müdürü, tapu sicil müdürü, kadastro müdürü, kambiyo müdürü, borsa komiseri, üniversite hastaneleri başmüdürü, nükleer araştırma eğitim merkezi müdürü, bölge başmüdürü, Gelir İdaresi grup müdürü, vergi dairesi müdürü, bölge istihbarat müdürü, bölge inşaat müdürü, Kandilli Rasathanesi Müdürü, başmüdür, Güneydoğu Anadolu Fosfatları Grup Başkanı, müessese müdürü, işletme müdürü, fabrika müdürü, kombina müdürü, Üniversitelerarası Kurul genel sekreter yardımcısı. fakülte sekreteri, şirket müdürü, enstitü müdürü, tesis müdürü, Kırıkkale Yardımcı Tesisler Müdürü, çiftlik müdürü, kuruluş müdürü, banka şubesi müdürü, T. C. Ziraat Bankası, T. Emlak Bankası ve T. Halk Bankası genel müdürlüklerinde birinci derece kadrolu müdürlerden; -Ticarî Krediler Müdürü, -Sanayi Kredileri Müdürü, -Teşvik ve Geliştirme Kredileri Müdürü, -Ziraî Krediler Müdürü,		

-Ziraî Kalkınma Kredileri Müdürü, -Su Ürünleri Kredileri Müdürü, -Kooperatif Kredileri Müdürü, -Kooperatifler Müdürü, -İpotekli Krediler Müdürü, -Fon Kredileri Müdürü, -Para ve Tahvil Müdürü, -Tahvilat Müdürü, -Tevdiat ve Banka Hizmetleri Müdürü, -Para ve Menkul Kıymetler Müdürü, -Banka Hizmetleri Müdürü, -Dış Muameleler Müdürü, -Dış İlişkiler Müdürü, -İstihbarat Müdürü, -Proje Müdürü, -Genel Muhasebe Müdürü, -Muhasebe Müdürü, -Personel Müdürü, -Malzeme ve Satın Alma Müdürü, -İnşaat Müdürü, -Emlak Müdürü, -İnşaat ve Proje Müdürü, -Emlak İşleri Müdürü, -Otomasyon Müdürü, -Bilgi İşlem Merkezi Müdürü, Özel Tarımsal Krediler Müdürü, Proje Değerlendirme Müdürü, Sistem Servisleri Müdürü, Bankacılık Hizmetleri Müdürü, Fon Yönetimi Müdürü, Eğitim Müdürü, Haberleşme ve Arşiv Müdürü, Planlama, Bütçe ve Kontrol Müdürü, Sosyal Hizmetler Müdürü, Sağlık Hizmetleri Müdürü, İştirakler Müdürü, Halkla İlişkiler Müdürü, Kurumsal Bankacılık Müdürü, Sermaye Piyasaları Müdürü, G.A.P. Kredileri Müdürü, Krediler Kanunî Takip Müdürü, Bireysel Bankacılık Müdürü, Bankacılık Kartları Müdürü, Elektronik Fon Transferi Müdürü, Matbaa Müdürü, Araştırma ve Geliştirme Müdürü, Kredi ve Risk İzleme Müdürü, İstihbarat ve Kredi Değerlendirme Müdürü, Emlak İşleri Müdürü, Merkez Muhasebe Müdürü, İstihbarat ve Proje Değerlendirme Müdürü, Bireysel ve Özel Bankacılık Müdürü, Mevduat ve Banka Hizmetleri Müdürü, İnşaat ve Emlak Müdürü, Araştırma, Geliştirme ve Planlama Müdürü, Kredi Pazarlama Müdürü, Dış İlişkiler Operasyon Müdürü, Dış Muhabir İlişkiler Müdürü,		

Hukuk İşleri Müdürü, Büro Müdürü ve Disiplin Kurulu Başkanı olanlar, sosyal güvenlik il müdürü	1	3.000
6. MAHALLÎ İDARELER İLE BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLARDA Daire başkanı, büyükşehir belediye ile bağlı kuruluşlarındaki 1. hukuk müşaviri, belediye başkan yardımcısı, boğaz içi imar müdürü, fen ve tetkik kurulu başkanı	1	3.000

Ayrıca, 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Aylıklarını 657, 926, 2802 ve 2914 Sayılı Kanunlara Göre Almayanların Ek Göstergeleri.

EKONOMİK SINIFLANDIRMA: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

EKONOMİK VE SOSYAL KONSEY İÇİN ÖDENEK: 11.04.2001 tarih ve 4641 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; Ekonomik ve Sosyal Konseyin giderleri için her yıl, Devlet Planlama Teşkilatı bütçesine yeterli ödenek konulur.

EK ÖDEME YAPILMASI: 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla eklenen ve 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanun ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değiştirilen ek 3'üncü maddede düzenlenen hükümler şöyledir: **A** - Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay, Yüksek Seçim Kurulu, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı (Kefalet Sandığı dâhil), Millî Eğitim Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Savunma Sanayii Müsteşarlığı, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Diyanet İşleri Başkanlığı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı ile bağlı kuruluşları, Türk Patent Enstitüsü Başkanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı, Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ile yüksek teknoloji enstitüleri, Emniyet Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, İller Bankası Genel Müdürlüğü, Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Genel Müdürlüğü, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, il özel idareleri ve belediyeler ile bunların bağlı kuruluşları, il özel idareleri ve belediyelerin kurdukları mahallî idare

birlikleri ile Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatı ile varsa bunların döner sermaye kadrolarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre istihdam edilen memurlar ile aylıklarını 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa göre alanlara, subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlara, kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarda 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar dışında 657 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık alan memurlara, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) % 200'ünü geçmemek üzere her ay ek ödeme yapılabilir. Ek ödemenin oranı ile esas ve usulleri; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, personelin sınıfı, rütbesi, kadro veya görev unvanı, derecesi, atanma usulü ile emsali veya benzeri görev ve unvanlarda bulunan personele malî haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler dâhil almakta oldukları toplam ödeme tutarları gibi kriterler birlikte veya ayrı ayrı dikkate alınarak, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. Emsali veya benzeri görev ve unvanlarda bulunan personel arasındaki ücret dengesini sağlamak amacıyla, malî haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler dâhil alınmakta olunan toplam ödeme tutarları esas alınarak, emsali veya benzeri görev ve unvanlarda bulunan personel için farklı oranlar belirlenebilir veya hiçbir belirleme yapılmayabilir. **B** - Birinci fıkra kapsamına giren personelden; her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenler ile sosyal hizmet kuruluşlarında görev yapan öğretmenler hariç olmak üzere fiilen yapılmayan ders karşılığı ek ders ücretinden yararlananlara, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2'nci maddesi, 19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi, 16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanunun 32'nci maddesinin üçüncü fıkrası, 01.05.2003 tarih ve 4856 sayılı Kanunun 35'inci maddesinin üçüncü fıkrası, 22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun 63'üncü maddesi, 10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun 25'inci maddesinin son fıkrasında öngörülen ödemelerden yararlananlar ile kadro karşılığı sözleşmeli olarak istihdam edilenlere, bir kadroya açıktan, kurum içinden veya kurum dışından vekâlet ettirilenlere vekâlet edilen görev nedeniyle birinci fıkraya göre ödeme yapılmaz. Söz konusu ödemelerin ilgili mevzuatında yer alan hükümlere göre idarî veya başka nedenlerle aylık veya dönemsel olarak ödenmemesi bu sürelerde birinci fıkraya göre ödeme yapılması sonucunu doğurmaz. **C** - Birinci fıkrada sayılan personelden bir önceki yılda (2005 yılı dâhil); 03.06.1938 tarih ve 3423 sayılı Kanunun 1'inci maddesinin ikinci fıkrası, 21.12.1967 tarih ve 969 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin son fıkrası, 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun 58'inci maddesi, 04.02.1983 tarih ve 2797 sayılı Kanunun 55'inci maddesinin beşinci fıkrası, 24.05.1983 tarih ve

2828 sayılı Kanunun 19'uncu maddesinin on birinci fıkrası, 25.04.2001 tarih ve 4652 sayılı Kanunun 29'uncu maddesinin son fıkrasında öngörülen ödemelerden yararlananlar ile 08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun 2'nci maddesi uyarınca yol tazminatının yarısı olarak bankalara yatırılan tutarlardan ödeme yapılanlara, Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Hastanesi döner sermaye gelirlerinden döner sermaye katkı payı ödenenlere birinci fıkraya göre ödeme yapılmaz. Ancak, bir önceki yılda söz konusu ödemelerden yararlananlar ile birinci fıkra kapsamına girmeyen personelden bir önceki yılda 14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre ödeme yapılanlar ve Sağlık Bakanlığı merkez teşkilatı personeli hariç 04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre ödeme yapılanlara, bu fıkrada sayılan hükümlere göre önceki yılda yapılmış olan ödemelerin toplam net tutarına, birinci fıkraya göre yapılması öngörülen ödemeler toplam net tutara ulaştıktan sonra birinci fıkraya göre ödeme yapılmaya başlanır. Aynı yıl içerisinde yukarıda belirtilen ödemelerden yararlananlara 15 Aralık tarihinde yapılacak ödeme bir sonraki yılın 1 Ocak-14 Ocak dönemini kapsamayacak şekilde gün hesabıyla ödenir. Bu şekilde yapılacak ödemeler, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kurum ve kuruluşları ile Adlî Tıp Kurumu kadrolarında bulunan personele döner sermaye bütçelerinden yapılır. **D -** Birinci fıkraya göre yapılacak ödeme, bu maddenin yürürlük tarihinden önce hakları şahıslarına bağlı olarak saklı tutulanlar için şahsa bağlı haklardan sayılmaz, ilgili mevzuatı uyarınca fark tazminatı uygulamasından yararlanan personel bakımından önceki kadro veya pozisyonun ücretinin artırılması sonucunu doğurmaz. Bu ödeme, fark tazminatı uygulamasından yararlanan personel hakkında, yukarıdaki hükümler esas alınarak ilgililerin yeni kadrolarına ilişkin malî haklarının belirlenmesinde fark tazminatı hesabında dikkate alınmak suretiyle uygulanır. **E -** Ek ödemenin hak kazanılmasında ve ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır ve bu ek ödeme damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Bu madde uyarınca yapılacak ek ödeme, ilgili mevzuatı uyarınca ödenmekte olan zam, tazminat, ödenek, döner sermaye payı, ikramiye, ücret ve her ne ad altında olursa olsun yapılan benzeri ödemelerin hesabında dikkate alınmaz. **F -** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren; Sağlık Bakanlığının merkez teşkilatındaki personeline 04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun 5'inci maddesi, 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun 7'nci maddesinin üçüncü fıkrası (1479 sayılı Kanun ilgili maddesi, 16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır), 10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun 31'inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi, 09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Kanunun 39'uncu maddesinin son fıkrası, 08.01.1986 tarih ve 3254 sayılı Kanunun 32/D maddesi, 24.06.1994 tarih ve 4009 sayılı Kanunun 56'ncı maddesinin (a) fıkrası, 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ek 1 inci

maddesi, 23.02.1995 tarih ve 4077 sayılı Kanunun 29'uncu maddesi, 27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Kanunun 222'nci maddesi, 02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun 17'nci maddesinin beşinci fıkrası, 16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanunun 32'nci maddesinin üçüncü fıkrası, 01.05.2003 tarih ve 4856 sayılı Kanunun 35'inci maddesinin üçüncü fıkrası, 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun 15'inci maddesinin son fıkrası, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunun 17'nci maddesinin beşinci fıkrası (4958 sayılı Kanun ilgili maddesi, 16.05.2006 tarih ve 5502 Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır) ve 03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Kanunun 5'inci maddesi kapsamında yapılan ödemelere ilişkin onaylarda Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmadan değişiklik yapılamaz. Söz konusu onaylarda, personele yapılan ödemelerin artırılması yönünde 01.01.2006 tarihi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasında gerçekleştirilen değişiklikler uygulanmaz. **G -** Kadro karşılığı sözleşmeli personel hariç olmak üzere; 10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun 31'inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında sayılan ödemelerden yararlanan memurlara, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Denizcilik Müsteşarlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığındaki personelden 3056 sayılı Kanunun 31'inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden yararlanan memurlar ile 27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ek 17'nci maddesinin (C) fıkrası, 19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi, 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun 10'uncu maddesinin yedinci fıkrası, 09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Kanunun 39'uncu maddesi, 08.01.1986 tarih ve 3254 sayılı Kanunun 32/D maddesi, 24.06.1994 tarih ve 4009 sayılı Kanunun 56'ncı maddesinin (a) fıkrası, 02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun 17'nci maddesi, 16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanunun 32'nci maddesinin üçüncü fıkrası, 01.05.2003 tarih ve 4856 sayılı Kanunun 35'inci maddesinin üçüncü fıkrası, 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun 15'inci maddesinin altıncı fıkrası, 23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun 37'nci maddesinin üçüncü fıkrası, 03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Kanunun 5'inci maddesi, 20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun 67'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile 72'nci maddesinin ikinci fıkrası ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 25'inci maddesinin (b) fıkrası ile ek 2'nci maddesinde öngörülen ödemelerden yararlanan memurlara, anılan hükümlere göre yapılan ödemeler ile her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenler ile sosyal hizmet kuruluşlarında görev yapan öğretmenler hariç olmak üzere fiilen yapılmayan ders karşılığı ek ders ücretinden yararlanan memurlara yapılan ödemelerin toplam net

tutarının, birinci fıkra uyarınca yürürlüğe konulacak Bakanlar Kurulu kararında kadro veya görev unvanları için belirlenen ek ödemenin net tutarından az olması hâlinde, bunlara bu fıkrada sayılan hükümlere göre yapılan ödemeler yerine sadece bu madde hükümleri çerçevesinde ek ödeme yapılır. **H** - Ulaştırma Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü personeline bu madde uyarınca yapılan ek ödemeler döner sermaye bütçelerinden yapılır. Devletin malî imkânlarını göz önünde bulundurmak suretiyle merkezî yönetim kapsamında kamu idarelerinde istihdam edilen personele bu madde uyarınca yapılan ek ödemelerin tamamını veya bir kısmını teşkilat yapısı esas alınarak merkezî yönetim bütçesinden veya döner sermayesi bulunan kurumlar için döner sermaye bütçesinden yaptırmaya, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. **İ** - Kadro karşılığı sözleşmeli personel hariç olmak üzere, çeşitli statülerde istihdam edilen sözleşmeli personele birinci fıkrada belirlenen tutarı aşmamak üzere ve bu madde hükümleri çerçevesinde, statüleri ve kurumları dikkate alınarak ödeme yapıp yapmamaya, sözleşme ücreti ile ilişkilendirilmeksizin yapılacak ek ödeme tutarını belirlemeye, ücretleri Yüksek Planlama Kurulu tarafından belirlenenler için bu Kurul, diğerleri için Bakanlar Kurulu yetkilidir. Ek ödeme tutarı damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. **J** - Bu maddenin uygulamasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. *Yukarıda sözü edilen kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin ilgili maddeleri için, aşağıdaki maddelere bk.* **1.** *03.06.1938 tarih ve 3423 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Meslekî ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **2.** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Personeline Ödemeler.* **3.** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **4.** *21.12.1967 tarih ve 969 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **5.** *19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **6.** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler ve 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **7.** *14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler.* **8.** *04.02.1983 tarih ve 2797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yargıtayla İlgili Hükümler.* **9.** *24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal* Hizmetler *ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **10.**

10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler. **11.** *09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleriyle İlgili Hükümler.* **12.** *08.01.1986 tarih ve 3254 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **13.** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçilere Ek Ödeme Yapılması.* **14.** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **15.** *08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.* **16.** *08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.* **17.** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **18.** *23.02.1995 tarih ve 4077 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Personeline Ödemeler.* **19.** *27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gümrük Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **20.** *25.04.2001 tarih ve 4652 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Polis Akademisinde Ek Ödeme ve Döner Sermaye İçin Uygulanmayacak Hükümler.* **21.** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **22.** *16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Uzmanlarına Ek Ödeme.* **23.** *01.05.2003 tarih ve 4856 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çevre ve Orman Bakanlığıyla İlgili Hükümler.* **24.** *25.05.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler.* **25.** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **26.** *03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri.* **27.** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdarelerinde Ek Ödeme.* **28.** *10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler.* **29.** Vakıflar Genel Müdürlüğü: *20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

EK ÖDENEK: Yıllık olarak yürürlüğe konulan bütçe kanunundaki bütçe ödeneklerinin yetmemesi durumunda, aynı yıl için yasama organından çıkarılacak kanun ile sağlanan ödenekler. Ek tahsisat.

EKSERİYET: *bk. Çoğunluk.*

EKSİLTME: Bir ihalenin elverişli olarak meydana gelmesini temin amacıyla aralarında rekabet bulunan kimseler tarafından en az bedeli teklif etme işi.

EKSPER: Konusunda uzman kişi, bilirkişi.
EKSPERTİZ: Eksperler tarafından yapılan inceleme, keşif, muayene.
EK TAHSİSAT: *bk. Ek Ödenek.*
EK TAZMİNATLAR: 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 02.12.1993 tarih ve 3920 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A -** Bendin 07.11.1996 tarih ve 4206 sayılı Kanunla değişik hükmüne göre; sıkıyönetim veya olağanüstü hâl ilan edilen bölgeler veya Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken belirlenecek kritik yörelerde özel harekât ve operasyon timi olarak görev yapan Emniyet Genel Müdürlüğü emniyet hizmetleri sınıfı kadrolarında bulunanlar ile sözleşmeli uçuş personeline, subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlara ve operasyonları fiilen sevk ve idare eden karargâh ve bürolardan bu fıkra uyarınca alınacak Başbakan onayında belirtilenlerde görevlendirilen personele 9.000, erbaş ve erlere 4.500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık tutarı geçmemek üzere, fiilen görev yapıldığı sürece ve bu süre ile orantılı olarak ek tazminat, (B) fıkrasında yer alan tazminata ilave olarak ayrıca ödenir. Tazminat ödenecek yerleşim birimleri, aylık veya günlük olarak ödenecek tazminat miktarları, tazminatın ödenme usul ve esasları, hangi hâllerde kesileceği Millî Savunma Bakanı ve İçişleri Bakanının müşterek teklifi, Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Başbakan onayı ile tespit edilir. Bu görevler nedeniyle meydana gelen sakatlık ve yaralanmalarda tedavi süresince, hastalanmalarda ise hastanede geçen tedavi süresince (Yedek subay, erbaş ve erler terhis edilseler bile) fiilen görev yapma koşulu aranmaksızın ödeme yapılmaya devam edilir. Ancak bu hâllerdeki ödemeler hiçbir şekilde 12 ayı geçemez ve 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun ile 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanun uyarınca ödenecek tazminat konusunda avans verilmesi dışında kesin bir işlem yapılması hâlinde de sona erer. Devletin aktif istihbarat görevlilerinden bu yerleşim birimlerinde emniyet ve asayişe yönelik olarak fiilen aktif istihbarat görevi yapanlar hakkında da görevin risk ve zorluğuna göre bu fıkra hükümleri uygulanır. Bunlara ödenecek ek tazminat miktarı emsali personele yapılan ödemeyi geçmemek üzere doğrudan Başbakanca belirlenir. Bu tazminat kapsam dâhilinde fiilen görev yapılan sürelere göre hesaplanır ve ay sonunda ödenir. Bu ek tazminatın tavanı, her yıl merkezî yönetim bütçe kanununa ekli (K) Cetvelinde tespit edilmektedir. **B -** Mahallî idareler ile bunlara bağlı kuruluşlarda çalışanlar hariç, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi personel ile Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Genel Müdürlüğünde görevli sözleşmeli personel, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığında görevli kadro karşılığı

sözleşmeli personel ve geçici köy korucularından; olağanüstü hâl bölgesi ve mücavir iller ile İçişleri Bakanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Başbakan onayı ile belirlenecek diğer illerde görevli olanlara her yıl bütçe kanunlarında gösterilen miktarı geçmemek üzere aylık ek tazminat ödenebilir. Bu tazminatın tavanı, her yıl merkezî yönetim bütçe kanununa ekli (K) Cetvelinde tespit edilmektedir. Ek tazminatın hangi görevlerde bulunanlara ne miktarda ödeneceği, hangi hâllerde kesileceği, ödemeye ilişkin diğer usul ve esaslar, görev mahallinin özelliği, görevin önem ve güçlüğü, personelin teminindeki zorluklar, personelin zorunlu hizmete tabi olup olmaması ve Devletin malî imkânları dikkate alınarak, ilgili bakanlıkların talebi ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Başbakan onayı ile tespit edilir. Millî istihbarat hizmetleri sınıfına dâhil personele ödenecek ek tazminat miktarları ise emsali personel de göz önünde bulundurulmak suretiyle doğrudan Başbakanca belirlenir. Bu şekilde tespit edilen ek tazminat, personel yönünden kazanılmış hak teşkil etmez. Kamu iktisadî teşebbüsleri, kapsam dâhilindeki personeline ödeme yapıp yapmamaya veya malî imkânları ölçüsünde emsali personele ödenen miktardan daha düşük miktarda ödeme yapmaya yetkilidir. Bu maddedeki tazminatlar, damga vergisi dâhil hiçbir vergi ve kesintiye tabi değildir. **C -** 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 562 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 31'inci maddesine göre; sıkıyönetim mahkemelerinin başkan ve üyeleri, başsavcı, savcı ve savcı yardımcıları ile adlî müşavirlere aylık, ödenek ve yüksek hâkimlik tazminatlarından ayrı olarak bu görevlerinin devamı süresince 2.000 gösterge rakamının, bu mahkemelerde görevli 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi diğer personele ise 500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ek tazminat ödenir. 2.000 gösterge rakamı, bu mahkemelerin bulunduğu il merkezi birinci derecede kalkınmada öncelikli yörelerde ise 3.000, ikinci derece öncelikli yörelerde ise 2.500 olarak uygulanır. Bu tazminata hak kazanılması ve ödenmesinde 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun aylıklarla ilgili hükümleri uygulanır ve bu tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

EK TEMİNAT: Bazı ihale ve sözleşmeler konusunda, şartname ve sözleşmelere konulan hüküm gereğince, alınan normal teminattan ayrıca, belli oranda alınan teminat.

ELEKTRİK İŞLERİ ETÜT İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B – Uygulanmayacak Hükümler:** 14.06.1935 tarih ve 2819 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre, Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, ticarî usullere göre idare olunur. Bu Genel

Müdürlüğün bütün harcamaları ve işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununa ve Sayıştayın vize ve denetimine tabi değildir. Maddenin "tabi olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **C - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **D - Enerji Verimliliği Kanunu Hükümleri:** *18.04.2007 tarih ve 5627 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Enerji Verimliliği Kanunu Hükümleri.*

ELEKTRİKLE AYDINLATMADA BAZI GİDERLERİN ÖDENMESİ: 20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanuna, 09.07.2008 tarih ve 5784 sayılı Kanunla eklenen geçici 17'nci maddede düzenlenen hükümler şöyledir: **A** - Dağıtım şirketi, dağıtım bölgesinde ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde otoyollar hariç, kamunun genel kullanımına yönelik cadde ve sokak aydınlatmasından ve bunlara ait gerekli ölçüm sistemlerinin tesis edilmesi ve işletilmesinden sorumludur. Bu tür aydınlatmaya ve trafik sinyalizasyonlarına ait tüketim giderleri, 01.01.2009 ila 31.12.2015 tarihleri arasındaki dönem için Hazine Müsteşarlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. **B -** Kamuya ait park, bahçe, tarihî ve ören yerleri gibi halka açık yerler ile reklam ve benzeri amaçlı panoların genel aydınlatmalarına ilişkin tüketim giderleri, ilgisine göre ilgili belediye veya il özel idaresince karşılanır. Belediyeler tarafından ödenmeyen bu kapsamdaki genel aydınlatma tüketim giderleri, ilgili belediyenin elektrik ve hava gazı tüketim vergisi ile genel bütçe vergi gelirlerinden belediyelere aktarılan paylardan kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilir. **C -** Güvenlik amacıyla yapılan sınır aydınlatmalarına ait tüketim giderleri, İçişleri Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten, toplumun ibadetine açılmış ve ücretsiz girilen ibadethanelere ilişkin aydınlatma giderleri ise Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. **D -** Aydınlatma yükümlülüğünün kapsamı, aydınlatma payının belirlenmesi, ölçüme ilişkin teknik esaslar ile ödemeye, kesinti yapılmasına, uygulamaya ve denetime ilişkin esas ve usuller Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının görüşleri alınmak suretiyle Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

ELEKTRİK PİYASASI KANUNUNA GÖRE GELİR VE ÖDENEK KAYDI: 20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun 09.07.2008 tarih ve 5784 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre; Elektrik Üretim Anonim Şirketi ve/veya müessese, bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve

işletme birimleri ile varlıklarının özelleştirilmelerinden elde edilen gelirlerin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan masraflar düşüldükten sonra kalan kısmı, izleyen on beş gün içinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı merkez ödemelerini yapan muhasebe birimi hesaplarına aktarılır. Aktarılan bu tutarlar, aynı birim tarafından genel bütçenin (B) işaretli cetveline özel gelir kaydedilir. Kaydedilen bu tutarın yüzde seksenini, enerji altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere; Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı görüşleri doğrultusunda Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, Elektrik Üretim Anonim Şirketi, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu ve Boru Hatlarıyla Petrol Taşıma Anonim Şirketine sermayeleri artırılmak suretiyle ve yatırımlarıyla ilişkilendirilerek ödenmek üzere Hazine Müsteşarlığı bütçesine, yüzde yirmisini ise enerji üretimleri ile ilgili hidroelektrik santrallerinin yatırımlarında kullanılmak üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine özel ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Özel gelir ve ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içerisinde kullanılmayan kısımları ertesi yıl bütçelerine devren gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Yatırım ödenekleri yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir. 4628 sayılı Kanuna, 09.07.2008 tarih ve 5784 sayılı Kanunla eklenen geçici 14'üncü maddenin (d) bendi gereğince; 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun kapsamında gerçekleştirilecek hidroelektrik santral projeleri ile 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 4'üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yerli kaynaklara dayalı elektrik üretimi amacıyla yapılacak yatırımların gerçekleştirilmesi için demir yolu ulaşım güzergâhlarının değiştirilmesinin zorunlu olduğu hâllerde, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünce (TCDD Genel Müdürlüğü) demir yolu ulaşım güzergâhlarının değiştirilmesi işi, enerji yatırımını gerçekleştirecek firmaya, ilgili idareye ait birim fiyatlarla hesaplanacak yer değiştirmeye ilişkin yatırım bedelinden yüzde yirmi beş oranında indirim yapılarak belirlenen ve ilgili bakan tarafından onaylanan bedelle yaptırılır. Ödenek karşılığı kaynağın aktarılmış olması koşuluyla söz konusu bedelin yarısı işin yüzde ellisinin bitimini müteakip, kalan kısmı ise işin bitimini takip eden altı ay içerisinde ve her hâlükârda 31.12.2012 tarihine kadar yapılır. Bu işlerin finansmanında kullanılmak üzere, Özelleştirme Fonunun 01.06.2008-31.12.2012 tarihleri arasındaki dönemde oluşacak nakit fazlasından TCDD Genel Müdürlüğünün talebi üzerine Özelleştirme Yüksek Kurulu kararına göre belirlenecek tutar, Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve ilgili yıl genel bütçesinin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Kaydedilen bu tutarları Yüksek Planlama Kurulu

kararına istinaden ve TCDD Genel Müdürlüğünün sermayesine mahsuben ödenmek üzere, Hazine Müsteşarlığı yılı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödenekler yılı Yatırım Programı ile ilişkilendirilir.

ELEKTRİK, SU, DOĞAL GAZ VE BENZERİ TÜKETİM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 49'uncu maddesine göre; elektrik, su, doğal gaz ve benzeri tüketim giderlerinin ödenmesinde, aşağıdaki belgeler aranır: **A -** Kamu kurum ve kuruluşlarınca veya kamu kurum ve kuruluşlarının denetim ve gözetimi altında bir imtiyaz hakkı dâhilinde özel hukuk tüzel kişilerince sunulan tekel niteliğindeki elektrik, su, doğal gaz ve benzeri tüketim giderlerinin ödenmesinde; fatura, ödeme belgesine bağlanır. **B -** Tekel niteliğinde olmayan ve ihale mevzuatına göre temin edilen elektrik, su, doğal gaz ve benzeri tüketim giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Taahhüt dosyası. **2.** Fatura. Farklı bütçeli dairelerin aynı binayı ortaklaşa kullanmaları hâlinde elektrik, su, doğal gaz ve benzeri tüketimler yalnız bir ölçü aletiyle ölçülüyor ise fatura yerine, fatura sureti ile her daireye isabet eden tüketim bedeli tutarını gösterir belgenin ve sözleşmenin ödeme belgesine bağlanması gerekir.

ELEKTRİK ÜRETİM ANONİM ŞİRKETİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.*

ELEKTRİK VE HAVA GAZI TÜKETİM VERGİSİ: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre, belediye ve mücavir alan sınırları içinde elektrik ve hava gazı tüketimi nedeniyle bedel üzerinden alınan oransal vergi.

ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN YERLERDE SÖZLEŞMELİ SAĞLIK PERSONELİ İSTİHDAMIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Kanunun Kapsamı: 10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre, sözleşmeli personel istihdam edilecek hizmet birimleri; Başbakanlık Doğu ve Güneydoğu Eylem Planı, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yayınlanmış en son ilçe bazındaki sosyo- ekonomik gelişmişlik kriterleri, ilçelerin sağlık göstergeleri ile coğrafi konumları dikkate alınarak, Sağlık Bakanlığının teklifi üzerine yılda bir kez Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilir. Dağıtımı yapılacak pozisyon sayısı 22.000'i geçemez. Şehir merkezlerinde kullanılacak toplam pozisyon sayısı, bu rakamın azami % 5'idir. Ekli (2) sayılı cetveldeki taban oranlarını yarısına kadar indirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. İstihdam edilecek sözleşmeli personel unvanları ve bunlarda aranılacak nitelikler ekli (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir. **B - Sözleşmeli Personelin Sayısı ve Çalıştırılacakları Yerler:** 4924 sayılı Kanunun 28.03.2007 tarih ve 5614 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Sağlık Bakanlığı, bu Kanunun 1'inci maddesi

gereğince hazırlanan Bakanlar Kurulu kararında belirtilen hizmet birimlerinde ve ekli (1) sayılı cetvelde gösterilen pozisyon unvanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın, Maliye Bakanlığı tarafından vize edilmiş pozisyonlarda Sağlık Bakanı onayı ile sözleşmeli personel istihdam edebilir. Sözleşmeli personelin pozisyon unvanlarını ve niteliklerini gösteren ekli (1) sayılı cetvel ile bu Kanunun 1'inci maddesinde belirtilen sözleşmeli personel sayısı hizmete duyulan ihtiyaçtaki değişmeler dikkate alınarak yılda bir kez olmak kaydıyla, Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye Bakanlığının görüşü ve Sağlık Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca yeniden belirlenebilir. **2.** Bu Kanuna göre istihdam edilecek sözleşmeli personel pozisyonlarının, bu Kanunun 1 ve 3'üncü maddeleri gereğince Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenen hizmet birimlerinde ve bu kararlarda belirtilen azamî pozisyon sayısını geçmemek üzere, sağlık kurum ve kuruluşları ile gezici sağlık ve 112 acil servis gibi hizmet bazında birimler ve pozisyon unvanları itibarıyla dağılımına ilişkin vize işlemi, Sağlık Bakanlığının teklifi üzerine yılda bir kez olmak üzere Maliye Bakanlığınca yapılır. Ancak, sözleşmeli personel pozisyonlarının bulunduğu hizmet birimlerinin, birleşme, nitelik değiştirme veya isim değiştirme gibi nedenlerle değişikliğe uğraması hâlinde bu değişiklikler, il içinde olması kaydıyla, yılda en fazla iki kez Bakanlar Kurulu kararı aranmaksızın Maliye Bakanlığı vizesiyle yapılabilir. Vize işlemine aykırı pozisyon unvanlarında ve sağlık birimlerinde sözleşmeli personel istihdam edilemez. Sağlık Bakanlığı, sözleşmeli personel pozisyonlarının hizmet ihtiyaçlarına en uygun şekilde dağılımının sağlanması için gerekli tedbirleri alır ve bu amaçla norm pozisyon sayılarını tespit eder. Norm pozisyon sayısının değişmesi dışında, pozisyonların birimler itibarıyla dağılımı değiştirilemez. **3.** Maliye Bakanlığı tarafından birimler itibarıyla vize edilmiş pozisyonlarda istihdam edilecek personel, pozisyonunun tahsis edildiği yer dışındaki birimlerde sürekli olarak görevlendirilemez ve çalıştırılamaz. Ancak sözleşmeli personel; deprem, yangın, su baskını, yer kayması, çığ ve benzeri afetler, sıkıyönetim, olağanüstü hâl, seferberlik ve savaş hâli ile yılda bir ayı geçmeyen hizmet içi eğitim çalışmaları esnasında, tabip ve hemşireler diyaliz eğitimi amacıyla en fazla bir defa ve toplam üç ayı geçmemek üzere ve bu sürenin dört katı mecburî hizmet yükümlüsü olarak çalışmayı taahhüt etmek kaydıyla, pozisyonunun tahsis edildiği yer dışındaki birimlerde geçici olarak görevlendirilebilir. **C - Sözleşmeli Personelin Atanma Şartları ve Nitelikleri:** 4924 sayılı Kanunun 20.10.2005 tarih ve 5413 sayılı Kanun ve 28.03.2007 tarih ve 5614 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre, sözleşme ile çalıştırılacak personelin; Sağlık Bakanlığının belirleyeceği hizmetin gerektirdiği özel koşulların yanı sıra, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48'inci maddesinde belirtilen genel

şartları ve ekli (1) sayılı cetvelde belirtilen nitelikleri taşıması zorunludur. Tabipler hariç olmak üzere, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlar sözleşmeli personel olarak istihdam edilmezler. Sözleşmeli personel olarak; uzman tabip, tabip, diş tabibi ve eczacı pozisyonlarına her türlü atamalar kura ile, diğer sözleşmeli personel pozisyonlarına ise merkezî sınavla yapılır. Daha önce Devlet memurluğu hizmeti bulunanlar, hâlen Devlet memuru olarak çalışanlar, diğer personel kanunlarına tabi olanlar ile bu Kanuna tabi olarak istihdam edilip de hizmet sözleşmesini feshedenler veya sözleşmesi feshedilenler de sınavla atanması öngörülen pozisyonlara ancak merkezî sınavla atanabilirler. Bir sözleşmeli personel pozisyon unvanından sınavla atanması öngörülen diğer bir pozisyon unvanına nakiller merkezî sınav puanına göre yapılır. Sözleşmeli personelin aynı pozisyon unvanı ile bu Kanunun 1'inci maddesi gereğince hazırlanan Bakanlar Kurulu kararında gösterilen hizmet birimleri arasındaki aynı unvanlı sınavla atanması öngörülen boş diğer pozisyonlara nakillerinde hizmet puanı esas alınır. Sözleşmeli personel pozisyonlarına atanacakların seçimi maksadıyla yapılacak sınavlar, sınava tabi tutulmaksızın yapılabilecek atamalara ilişkin kuralar, bir sözleşmeli personel pozisyon unvanından diğer bir pozisyon unvanına nakiller ile sözleşmeli personelin aynı pozisyon unvanıyla bu Kanunun 1'inci maddesi gereğince hazırlanan Bakanlar Kurulu kararında gösterilen hizmet birimleri arasındaki aynı unvanlı boş diğer pozisyonlara nakilleri ve hizmet puanı ile ilgili usul ve esaslar Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. **D - Hizmet Sözleşmesi:** 4924 sayılı Kanunun 20.10.2005 tarih ve 5413 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Hizmet sözleşmesinin tarafları, Sağlık Bakanlığı ile 4'üncü madde uyarınca sözleşmeli personel olarak çalışmaya hak kazanmış kişilerdir. Hizmet sözleşmesi, Sağlık Bakanının ilde yetkili kıldığı amir ile sözleşmeli personel arasında imzalanır. Sözleşmeli personelin; görev yeri, görevi dâhilinde yapacağı işlerin tanımları, uyacakları meslekî ve etik kurallar, ödev, yetki ve sorumlulukları ile diğer hususlar hizmet sözleşmesinde belirtilir. Hizmet sözleşmesi yazılı olarak yapılır ve tip sözleşme örnekleri Maliye Bakanlığınca vize edilir. **2.** Hizmet sözleşmelerinin uygulanma süresi, malî yıl ile sınırlıdır. Taraflardan birinin, sözleşmenin bitiminden en geç bir ay önce karşı tarafa yazılı fesih bildiriminde bulunmaması durumunda hizmet sözleşmesinin uygulanma süresi, izleyen yılın sonuna kadar uzatılmış sayılır. **3.** Hizmet sözleşmesinin gerektirdiği damga vergisi sözleşmeli personel tarafından, diğer resim, harç ve benzeri giderler Sağlık Bakanlığınca karşılanır. **4.** Sözleşmeli personel; kazanç getirici başka bir iş yapamaz, resmî veya özel herhangi bir müessesede maaşlı, ücretli veya sözleşmeli olarak görev alamaz, serbest olarak sanat ve

mesleklerini icra edemez, 657 sayılı Kanunda Devlet memurları için yasaklanmış bulunan fiil ve eylemlerde bulunamaz ve siyasî partilere üye olamazlar. **5.** Sözleşmeli personelin, istihdam edildikleri hizmet birimlerinin bulundukları yerleşme merkezlerinde (Mücavir alanları dâhil belediye ve köy hudutları içerisinde) sözleşme süresince ikamet etmeleri esastır. **6.** Sözleşmeli personelin haftalık çalışma süresi emsali Devlet memurları ile aynıdır. Belirli sürede bitirilmesi gereken işler söz konusu olduğunda, sözleşmeli personel normal çalışma saatleri dışında veya hafta tatili ve resmî tatillerde de çalışmak zorundadır. Bu çalışmaları karşılığında sözleşmeli personele herhangi bir ek ücret ödenmez. Ancak, zorunlu çalışılan hafta tatili ve diğer dinlenme süreleri başka günlerde kullandırılır. **7.** Sözleşmeli personelin izinleri hususunda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uygulanır. Ancak, otuz günü aşan hastalık izinlerinde sözleşmeli personele yarım sözleşme ücreti ödenir. Ayrıca, sözleşmeli personelin yıllık izinleri birleştirilemez ve bu personele yıllık izinden düşülmek üzere mazeret izni verilemez. **8.** Sözleşmeli personel, istihdam edildiği hizmet biriminde gereği hâlinde başhekim, başhekim yardımcısı ve başhemşire olarak görevlendirilebilir. Bu görevleri yürüttükleri sürece kendilerine bu görevlerine istinaden başka bir ücret ödenmez. **E - Malî Haklar ve Ödül:** 4924 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; sözleşmeli olarak çalıştırılacak personele, 657 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) bendine göre çalışanlar için uygulanmakta olan tavan ücretin 2,5 katını aşmamak üzere, ekli (2) sayılı cetvelde pozisyon unvanları itibarıyla belirlenmiş bulunan taban ve tavan ücret oranları arasındaki oranlar üzerinden hesaplanan miktarlarda aylık ücret ödenir. Taban ve tavan oranlar arasındaki aylık ücretin belirlenmesinde; sözleşmeli olarak çalıştırılacak personelin pozisyon unvanı, hizmet süresi, görev yerinin özelliği ve şartları ile eğitim seviyesi esas alınır. Çalıştırıldıkları il merkezinde oluşturulacak komisyon ile sicil ve disiplin amirleri tarafından yapılacak başarı değerlendirmesi sonucunda emsallerine göre başarılı görev yaptıkları tespit edilen sözleşmeli personele, bir aylık ücreti tutarında ve bir malî yılda iki defayı geçmemek üzere ödül verilebilir. Sözleşmeli personelin başarı değerlendirmesi, objektif kriterler çerçevesinde belirlenmek kaydıyla; görevin verimli ve etkin yürütülmesi, yaratıcılık, girişimcilik, çalışma disiplini, görevin yürütülmesinde gösterilen gayret ve başarı ile sağlık hizmetlerinden yararlananların memnuniyeti dikkate alınarak tespit edilir. Başarı değerlendirmesi esas ve usulleri, başarı değerlendirmesini yapacak amirler ve komisyonun kimlerden oluşacağı ile sözleşmeli personele ödenecek aylık ücret yukarıda belirtilen unsurlar çerçevesinde Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenir. Sözleşmeli personele yapılacak ödemeler, çalışmayı takip eden ay sonunda yapılır. Sözleşmeli personele, aylık sözleşme ücreti dışında görev yaptıkları birimde bulunan döner

sermayeden ilgili mevzuatı dâhilinde ödeme yapılabilir. Sözleşmeli personele, Devlet memurlarına ödenen aile, doğum, ölüm yardımları ödeneği verilir ve bu personel 657 sayılı Kanunun 209, 210, 211 ve 212'nci maddelerindeki yardım ve haklardan yararlandırılır. Sözleşmeli personele yukarıda sayılanlar dışında herhangi bir ad altında ödeme yapılamaz ve sözleşmelere bu hususta hüküm konulamaz. Kanuna ekli (2) Sayılı Cetvel aşağıdadır:

(2) Sayılı Cetvel

Sözleşmeli Personelin Aylık Brüt Ücretlerine İlişkin
Taban ve Tavan Oranları

Pozisyon Unvanı veya Niteliği	**Taban Oranı**	**Tavan Oranı**
Uzman tabip	1,5	2,5
Tabip, diş tabibi	1,2	2,2
Dört yıl ve üzeri fakülte mezunu	0,9	1,9
İki-üç yıllık yüksekokul mezunu	0,8	1,7
Lise ve dengi okul mezunu	0,7	1,5

F - Hizmet Sözleşmesinin Feshi ve Sürekli Sözleşmeli Personel Statüsü: 4924 sayılı Kanunun 20.10.2005 tarih ve 5413 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; sözleşmeli personel, iki ay önceden yazılı ihbarda bulunmak şartıyla sözleşmeyi tek taraflı olarak her zaman feshedebilir. Sağlık Bakanlığı, hizmet sözleşmesinde belirtilen koşullara uymaması nedeniyle sicil veya disiplin amirleri tarafından yazılı olarak ikaz edilenlerden söz konusu koşullara uymama hâlinin tekerrürü durumu ile norm pozisyon sayısında değişiklik olması, sözleşmeli personel pozisyonlarının vizelendiği birimlerin kapatılması veya bu birimlerde sözleşmeli personel istihdam edilmesinden vazgeçilmesi veya söz konusu birimlerde bazı unvanlarda sözleşmeli personel istihdamından vazgeçilmesi hâllerinde, sözleşmeli personelin sözleşmesini bir ay önceden yazılı ihbarda bulunmak şartıyla feshedebilir. Sağlık Bakanlığı sözleşmeyi sona erdirmek istediği takdirde gerekçesini karşı tarafa bildirmek zorundadır. Norm pozisyon sayısında değişiklik olması, sözleşmeli personel pozisyonlarının vizelendiği birimlerin kapatılması veya bu hizmet birimlerinde sözleşmeli personel istihdamından vazgeçilmesi veya söz konusu birimlerde bazı unvanlarda sözleşmeli personel istihdamından vazgeçilmesi sebebiyle söz konusu sözleşmeli personel pozisyonları, bu Kanunun 1 ve 3'üncü maddelerindeki esaslar çerçevesinde yeniden belirlenebilir. Bu şekilde yeniden belirlenen sözleşmeli personel pozisyonları için yıl içerisinde ihtiyaç duyulması hâlinde, ayrıca Bakanlar Kurulu kararı ve Maliye Bakanlığı vizesi alınır. Sözleşmeli personel pozisyonlarının bu şekilde yeniden belirlenmesi hâlinde, pozisyonları iptal edilen personel, tercihleri alınarak boş sözleşmeli personel pozisyonlarına en çok üç ay içerisinde yerleştirilir. Bu durumlarda yerleştirme işlemi, sınavla ataması öngörülen pozisyonlar

için sınav puanına göre, kura ile ataması öngörülen pozisyonlar için kura yöntemi ile yapılır. Bu durumda olanlar hariç olmak üzere sözleşmesi feshedilenler ile hizmet sözleşmesini feshedenler fesih tarihinden itibaren iki yıl süreyle sözleşmeli personel pozisyonlarında istihdam edilemezler. Bunların sözleşmeli statüde geçirdikleri süreler, yeniden sözleşmeli personel pozisyonlarına atanmalarında kazanılmış hak doğurmaz. Hizmet sözleşmesi; sözleşmeli personelin istek, yaş haddi, malullük gibi nedenlerle emekliye ayrılması, 657 sayılı Kanuna göre Devlet memurluğundan çıkarma cezası verilmesini gerektirecek bir fiil işlenmesi veya ölümü, sözleşmeli personelin ilgili mevzuatına göre aranan niteliklerden birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya bu niteliklerden herhangi birini sonradan kaybetmesi hâllerinde kendiliğinden sona erer. Sözleşmesi anılan fiillerden birini işlemesi nedeniyle sona eren personel, hiçbir şekilde bir daha sözleşmeli personel olarak istihdam edilemez. Kesintisiz on yıl süreyle sözleşmeli personel olarak hizmet etmiş ve bu süre içerisinde aylıktan kesme ve üstü disiplin cezası almamış olanlar, sicilleri olumlu olmak kaydıyla, sürekli sözleşmeli personel olma hakkını elde etmiş sayılır. Bu hakkı elde etmiş personelin sözleşmesi, 657 sayılı Kanuna göre Devlet memurluğundan çıkarma cezası verilmesini veya sözleşmenin feshedilmesini gerektirecek bir fiil işlemedikçe, emeklilik hakkını elde edene kadar Sağlık Bakanlığı tarafından tek taraflı olarak feshedilemez. **G - Kanunda Hüküm Bulunmayan Hâller:** 4924 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, bu Kanuna tabi personel hakkında, diğer kanunlarda aksine bir hüküm bulunmadıkça 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır. **H – Diğer Hükümler:** 4924 sayılı Kanunun 20.10.2005 tarih ve 5413 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesindeki diğer hükümler şöyledir: **1.** Sözleşmeli personel, istekleri üzerine Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilişkilendirilir. **2.** Sözleşmeli personel, emsali Devlet memuru dikkate alınarak 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerinden yararlandırılır. **3.** Sözleşmeli personel hakkında uygulanacak disiplin cezaları ile sicil hususunda bu Kanun ile ilgili düzenlemeler dışında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili maddelerine göre işlem yapılır. Aylıktan kesme cezası, sözleşmeli personelin brüt ücretinin 1/30-1/8 arasında kesinti yapılması; kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, sözleşmeli personelin ücretinin belirlenmesinde esas alınan kıdem süresinde indirim yapılması; Devlet memurluğundan çıkarma cezası ise sözleşmenin feshedilmesi suretiyle uygulanır. Sözleşmeli personele disiplin cezalarının uygulanması ile sicil verilmesine ilişkin usul ve esaslar Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. **4.** Devlet memuru olarak çalışmaktayken bu Kanun çerçevesinde sözleşmeli personel statüsüne geçenler, sözleşmelerinin bitiminde istekleri hâlinde, 657 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre söz konusu

statüye geçerken çalıştığı il emrindeki Sağlık Bakanlığına ait boş Devlet memurluğu kadrolarına naklen atanırlar. Ancak, durumlarına uygun kadronun bulunmaması ve ilgilinin talebi hâlinde Sağlık Bakanlığının uygun göreceği il emrindeki Bakanlığa ait boş Devlet memurluğu kadrolarına naklen atanırlar. **5.** Sözleşmeli personel hakkında; 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ile 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu hükümleri de uygulanır. **6.** Sözleşmeli personele karşı görevi ile ilgili veya görevi başında işlenen suçlar Devlet memuruna karşı işlenmiş sayılır. **7.** Sözleşmeli personelin çalışma usul ve esasları ile bu Kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Sağlık Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.

ELEMAN TEMİNİNDEKİ GÜÇLÜK ZAMMI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 147'nci maddesine göre; temininde, görevde tutulmasında veya belli yerlerde istihdam edilmesinde güçlük bulunan elemanlar için ödenen para.

ELEMAN TEMİNİNDEKİ GÜÇLÜK ZAMMI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

EL KONULAN SİLAHLARIN DEVRİ: Güvenlik güçleri ve mahkemelerce zapt ve müsadere edilen silahlarla bıçaklar ve mermilerin, bir tutanakla Millî Savunma Bakanlığına verilmesi.

EMANETEN: Emanet olarak.

EMANET YABANCI KAYNAKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 70'inci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerince yürütülen herhangi bir iş dolayısıyla veya mevzuat gereğince depozito, teminat veya emanet olarak yapılan tahsilatlar, okul pansiyonları işlemleri, muhasebe birimlerinin adına işlem yapan mutemetliklerle olan nakit ilişkileri ve konsolosluk tahsilatları ile risk yönetimi kapsamında oluşturulan risk hesabı işlemlerinin izlenmesi için kullanılır. Emanet yabancı kaynaklar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı
332 Okul Pansiyonları Hesabı
333 Emanetler Hesabı
337 Mutemetlikler Cari Hesabı
338 Konsolosluk Cari Hesabı
339 Risk Hesabı

330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı: Bu hesap, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılır. **332 Okul Pansiyonları Hesabı:** Bu hesap, okul pansiyonları ile ilgili işlemlerin izlenmesi için kullanılır. **333 Emanetler**

Hesabı: Bu hesap, muhasebe birimlerince emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılır. **337 Mutemetlikler Cari Hesabı:** Bu hesap, muhasebe birimlerinin kendilerine bağlı muhasebe yetkilisi mutemetlikleriyle olan nakit ilişkilerinin izlenmesi için kullanılır. **338 Konsolosluk Cari Hesabı:** Bu hesap, muhasebe birimince elçilik veya konsolosluk nezdindeki paralardan ödenmesi talimatı verilen bütçe giderleri ile avans ve kredilerin izlenmesi için kullanılır. **339 Risk Hesabı:** Bu hesap, Hazinece verilen garantiler kapsamında risk hesabından ödenecek bütün tutarlar ile risk yönetimi kapsamında, öngörülmesi mümkün bulunmayan ödemelerin karşılanması amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan hesaba ilişkin tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılır.

EMEKLİ İKRAMİYESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler: *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **2. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **3. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **4. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **5. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması:** *28.05. 1986 tarih ve 3292 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması.* **6. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **7. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **8. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **9. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **10. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

EMEKLİLERDEN BAZILARININ BİR KADROYA ATANAMAMASI VE MAAŞLARI KESİLMEKSİZİN ÇALIŞAMAMASI: 21.04.2005 tarih

ve 5335 sayılı Kanunun 30'uncu maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A -** Cumhurbaşkanı tarafından atananlar, Bakanlar Kurulu kararı veya müşterek kararnameyle atanan veya görevlendirilenler, Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılan seçimler sonucunda görev verilenler ile yükseköğretim kurumlarının öğretim üyeliklerine yapılacak atamalar hariç olmak üzere, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlar, genel bütçeye dâhil dairelerin, katma bütçeli idarelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* döner sermayelerin, kefalet sandıklarının, sosyal güvenlik kurumlarının ve bütçeden yardım alan kuruluşların kadrolarına açıktan atanamazlar. Diğer kanunların bu fıkraya aykırı hükümleri uygulanmaz. **B -** Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlar bu aylıkları kesilmeksizin; genel bütçeye dâhil daireler, katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)*, döner sermayeler, fonlar, belediyeler, il özel idareleri, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmeler, sosyal güvenlik kurumları, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadî teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin % 50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarda herhangi bir kadro, pozisyon veya görevde çalıştırılamaz ve görev yapamazlar. **C -** Diğer kanunların emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta iken emeklilik veya yaşlılık aylıkları ve/veya diğer tazminatları kesilmeksizin atanmaya, çalıştırılmaya veya görevlendirilmeye izin veren hükümleri ile 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 11'inci maddesine göre 01.01.2005 tarihinden önce alınmış Bakanlar Kurulu kararları uygulanmaz. **D -** Bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri; **a)** Cumhurbaşkanlığına seçilenler, **b)** Dışarıdan Bakanlar Kurulu üyeliğine atananlar, **c)** Yasama Organı üyeliğine seçilenler, **d)** Mahallî idareler seçimleri sonucuna göre görev alanlar, **e)** Sadece toplantı veya huzur ücreti ya da hakkı ödenen görevleri yürütenler ile yönetim ve denetim kurulu üyeliği ücreti karşılığında görevlendirilenler, **f)** Yaş haddini aşmamış olmaları kaydıyla her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ders ücreti karşılığı ders görevi verilenler (Üniversitelerde ders ücreti karşılığı ders görevi verilenler hakkında yaş haddini aşmamış olmaları kaydı aranmaz.), **g)** Vakıf üniversitelerinde görev alanlar, **h)** Özel kanunlarında emeklilik veya yaşlılık aylığı kesilmeksizin çalıştırılma veya görev yapma hakkı verilenlerden Cumhurbaşkanı tarafından atananlar, Bakanlar Kurulu kararı veya müşterek kararname ile atanan veya görevlendirilenler ve Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılan seçimler sonucunda görev verilenler, **i)** 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 60'ıncı maddesinin (a) fıkrası uyarınca Yasama Organı üyeliğinin bitiminden sonra öğretim

üyesi olarak atanmış olanlar, hakkında uygulanmaz.

EMEKLİLERE EK ÖDEME: 08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun 1'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A -** Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından; **a)** 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, **b)** 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, **c)** 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun, **d)** 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, **e)** 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, **f)** 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, **g)** 2453 sayılı Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, **h)** 2566 sayılı Bazı Kamu Görevlilerine Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, **i)** 2913 sayılı Dünya, Olimpiyat ve Avrupa Şampiyonluğu Kazanmış Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması Hakkında Kanun (11.10.1983 tarih ve 2913 sayılı Kanun, 24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5774 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 11.10.1983 tarih ve 2913 sayılı Dünya Olimpiyat ve Avrupa Şampiyonluğu Kazanmış Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna ve aynı Kanuna göre aylık bağlanmış olanlara yapılmış olan atıflar, bu Kanuna ve bu Kanuna göre aylık bağlanmış olanlara yapılmış sayılır), **j)** 3292 sayılı Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun, **k)** 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu hükümlerine göre aylık veya gelir bağlanmış olanlar ile özel kanunları uyarınca vatanî hizmet tertibinden aylık bağlanmış bulunanlara, harp malullüğü zammı ve tazminatlar dâhil aylık veya gelir olarak her ay ödenecek tutarlara göre ayrıca ek ödeme yapılır. Yapılacak ek ödemenin bir aylık tutarı, her bir aylık veya gelirleri; 400 Yeni Türk Lirası ve daha az olanlar için aylık veya gelirlerinin % 5'i, aylık veya gelirleri 400 Yeni Türk Lirasından fazla olanlar için % 4'üdür. Bu maktu hadler, Devlet memuru aylık katsayısında meydana gelecek artış oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenen ikramiye, toptan ödeme ve diğer ödemelerin hesabında ek ödeme dikkate alınmaz. Durum değişikliği nedeniyle aylık veya gelir miktarları değişecek olanlar ile birikmiş gelir veya aylık hakkı bulunanların bu haklarının 01.01.2006 tarihinden sonraki dönemlere ait kısımları hakkında da aynı şekilde ek ödeme yapılır. Ek ödeme tutarları, yaşlılık veya malullük aylığı üzerinden sosyal güvenlik destek primi kesintisi yapılması gereken hâllerde, sosyal güvenlik destek primi kesintisine esas aylığın hesabına dâhil edilmez. **B -** Bu ödeme, ilgili sosyal güvenlik kuruluşlarınca

ödenmesini müteakip iki ay içinde faturası karşılığında Hazineden tahsil edilir. **C** - 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'nci maddesine göre kurulmuş sandıklardan aylık veya gelir bağlanmış olanlara da, birinci ve ikinci fıkrada belirtilen usul ve esaslar ile aynı tutarlara bağlı oranlara göre ek ödeme yapılır. **D** - Bu maddenin uygulamasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıdaki maddede sözü geçen 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanun, 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanun, 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanun, 17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanun ve 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malullük, vazife malullüğü ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

EMEKLİ SANDIĞINA TABİ OLAN PERSONELLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun 40, 56, 60, 65, 72, 89, 101, 103, ek 1, ek 31, ek 41, ek 42, ek 43, ek 44, ek 45, ek 71, ek 77, ek 79, ek 81, geçici 121, geçici 141, geçici 205, geçici 206, geçici 209, geçici 214, 136 ve 137'nci maddeleri hariç diğer maddeleri, muhtelif kanunlar ve 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. 5510 sayılı Kanunun muhtelif maddelerinde; bu Kanuna atıf yapıldığı, emekliler ve Sandığa tabi olanlar açısından mülga hükümleri dâhil bazı hükümleri uygulandığı için, bu Kanun da kitaba alınmıştır. *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **A - Kanundaki "Personel Kanunları" ve "Katsayı" Deyimlerinin Anlamı:** 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunun 1'inci maddesi iken 5434 sayılı Kanuna eklenen ek 15'inci maddeye göre, bu Kanunda geçen; **a)** "Personel kanunları" deyimi; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve bunların ek ve tadillerini, bu kanunlara tabi olmayan kamu personelinin aylık ve sair özlük haklarını düzenlemek üzere çıkarılacak kanunları, **b)** "Katsayı" deyimi, iştirakçilerin görev aylıklarının tayini için kabul edilen katsayıyı ifade eder. **B – Mülga Emekli Sandığına Tabi Kimselere Tanınan Haklar ve Başlangıç Tarihi:** 5434 sayılı Kanunun 13, 65, ek 4 ve ek 41'inci maddeleri gereğince, bu Kanunla tanınan haklar şunlardır: **a)** Emekli aylığı. **b)** Adi malullük aylığı. **c)** Vazife malullüğü aylığı. **d)** Dul ve yetim aylığı. **e)** Harp malullüğü zammı. **f)** Toptan ödeme. **g)** Emekli keseneklerinin geri verilmesi. **h)**

İkramiyeler. **i)** Kanunun 65'inci maddesinde yazılı yardımların yapılması. **j)** Kanunun ek 4'üncü maddesine göre ödenen yardım. 5434 sayılı Kanunun 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddesine göre; iştirakçilere bu Kanunun 13'üncü maddesi ile tanınan haklar, durumlarına göre 14'üncü maddenin (a) veya (b) fıkraları gereğince ilk alınan keseneklerin ilgili bulunduğu ay başından başlar. **C - Mülga Emekli Sandığının Geliri Olarak Sosyal Güvenlik Kurumuna Ödemeler ve Bunların Tahsil Şekilleri:** 5434 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre, Sosyal Güvenlik Kurumunun gelirleri şunlardır: **a)** 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanun ve 03.04.2003 tarih ve 4839 sayılı Kanunla değişik (a) bendine göre; iştirakçilerin emeklilik keseneğine esas aylık tutarları üzerinden, her ay kesilecek % 16 emeklilik kesenekleri. Aybaşlarından sonra vazifeye girenlerin o aya ait eksik aylık veya ücretlerinden kesenek alınmaz. Aybaşlarından sonra vazifeden ayrılanların eksik aylık veya ücretlerinden tam kesenek alınır. **b)** 25.06.2003 tarih ve 4905 sayılı Kanunla değişik (b) bendine göre; emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye ilk defa girenlerin veya önceden emeklilik hakkı tanınan vazifelerde bulunmadan çalışmakta olduğu vazifesi emekliliğe tabi hâle getirilenlerin (Bu vazifelerde çalışmakta olanlarla kesenekleri geri verilenlerden bunları iade etmek istemeyenler dâhil) emekliliğe esas ilk tam aylık veya ücretlerinden kesilecek % 25 giriş kesenekleri. Bu gibilerden o ay için ayrıca (a) fıkrasında yazılı % 16 kesilmez. **c)** Maddenin (c) bendine göre; emekliliğe esas aylık veya ücretleri yükselme suretiyle artanların ilk aya ait artış farkları. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 154'üncü maddesinin ikinci fıkrasında katsayı değişiminin aylıklarda artış sayılmayacağı hükme bağlandığından katsayı değişiklikleri sebebiyle meydana gelen artışlardan fark kesilmez. Emekliliğe esas aylık veya ücretinden daha aşağı aylık veya ücretli bir vazifeye geçmiş olanların, sonradan evvelki aylık derecesine yükselmeleri hâlinde artış farkı kesilmez. Aylık veya ücret tutarlarında kanunlarla yapılacak artırmalarla 15'inci maddenin (b) fıkrasında gösterildiği üzere, ücretleri ilk derece ücretleri tutarından az olanların bu ücretlerine yapılacak zamlar yükselme sayılır. 15'inci maddenin (b) fıkrası, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **ç)** Maddenin (ç) bendi gereğince; subay ve askerî memurlardan mahkeme kararı ile nasıp ve rütbeleri düzeltilenlere ödenen aylık farklarından dolayı, (a) ve (c) fıkralarına göre alınacak kesenek ve artış farkları. **d)** 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanun ve 25.06.2003 tarih ve 4905 sayılı Kanunla değişik (d) bendine göre; (a) fıkrasında yazılı % 16 emeklilik keseneğine karşılık % 20, (b, c ve ç) fıkralarında yazılı paralara eşit olarak kurumlarınca verilecek karşılıklar. **d)** 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değişik (f) bendine göre; 55'inci maddeye göre bağlanacak vazife malullüğü aylıkları ile 66'ncı maddenin

(ç) fıkrasına göre bağlanacak dul ve yetim aylıkları için, her yıl kurum bütçelerinin aylık veya ücret bölümlerindeki ödeneklerin % 4'ü oranında verilecek ek karşılıklar. Buradaki "% 4'ü" oranı yerine, son yıllardaki merkezî yönetim bütçe kanunlarıyla farklı oran belirlenmektedir. **e)** Maddenin (g) bendine göre, iştirakçilerin aylık veya ücretlerinden kurumlarınca kesilen inzibatî para cezaları. **f)** Maddenin (h) bendine göre; 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değişik bende göre, 17'nci madde gereğince alınacak paralar. **g)** Maddenin (i) bendine göre; kurumlarda harç pulları dışında her çeşit pul, bilet ve yardım makbuzları satışlarından alınan satış aidatının yarısı. **h)** Maddenin (j) bendine göre; 15'inci maddenin (e) fıkrası ile 28, 34, 38, 39, 42, 56, 64, 65, 81 ve 89 uncu maddelere göre ödenecek paralar. Kanunun 28'inci maddesi, 16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunla ve 81'inci maddesi, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **i)** Maddenin (k) bendine göre, Sandık gelirlerinin işletilmesinden elde edilecek her çeşit kârlar. **j)** Maddenin (l) bendine göre, bağışlar ve başka çeşitli gelirler. 5434 sayılı Kanunun, 02.06.1972 tarih ve 1592 sayılı Kanunun ek maddesi iken teselsül ettirilen ek 30'uncu maddesine göre; iştirakçilerin, emeklilik keseneğine esas olan derece ve kademelerinin mevzuata uygunluğu Kurumca incelenir, eksik gönderilen kesenek ve karşılık farkları kurumlarından tahsil, fazla gönderilen kesenek ve karşılıklar kurumlarına iade edilir. Kurumca mevzuata uygun olarak tespit olunacak derece ve kademe üstündeki derece ve kademe aylığı üzerinden emeklilik keseneği kesilmiş olması, iştirakçilere emeklilik bakımından bir hak sağlamaz. 5434 sayılı Kanuna, 589 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 74'üncü maddeye göre; genel hayatı etkileyen doğal afetlerin meydana geldiği bölgede bulunan Emekli Sandığına tabi kurumlardan afet nedeniyle süresinde bildirimde bulunamayan ya da tahakkuk eden Sandık alacaklarını ödeyemeyen kurumların Sandığa olan her türlü borçlarına afet tarihinden itibaren üç ay süre ile gecikme zammı ve faiz uygulanmaz. Ancak, afetin doğrudan etkilediği yerleşim yerlerinde bulunan belediyelerin afet tarihine kadar Sandığa olan tüm borçları ile afet tarihinden sonraki bir yıl içinde doğacak tüm borçlarının gecikme zammı ve faiz alınmaksızın ertelenmesine Yönetim Kurulu yetkilidir. **Ç - Emekli Keseneğine Esas Tutulacak Aylık, Ücret ve Ödenekler:** Bu konudaki hükümler, 5434 sayılı Kanunun 15'inci maddesinde yer almıştır. Bu maddenin (a, b, ç ve d) bentleri ile (i) bendinin ikinci fıkrasının, 5434 sayılı Kanuna 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunla eklenen ve numaraları teselsülü sağlamak amacıyla ek madde 16, 17 ve 18 olarak değiştirilen ek 1, ek 2 ve ek 3'üncü maddelerin yürürlüğe girdiği 01.03.1971 tarihinden itibaren hükmü ve uygulama imkânı kalmamıştır. 01.01.1984 tarihinden itibaren ek göstergelerden de kesenek kesilmeye başlanmıştır. 01.07.1989 tarihinden itibaren yürürlüğe konulan memuriyet taban ve kıdem aylıklarından da

emeklilik keseneği kesilmeye başlanmıştır. 25.09.1981 tarih ve 2527 sayılı Kanuna göre; Türk soylu yabancılar hakkında, 5434 sayılı Kanunun ek ve değişikliklerindeki emeklilik keseneğine esas aylıkların tespitine dair hükümler uygulanmaktadır. Emeklilik keseneği, aşağıda yazılı aylık ve ücret tutarları ve ödeneklerden alınır: **1. Gösterge Aylıkları:** 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunun 1'inci maddesi iken 5434 sayılı Kanuna eklenen ek 16'ncı maddeye göre; aylıklarını personel kanunları hükümlerine göre alan iştirakçilerin, emeklilik keseneklerine, personel kanunları gereğince kazanılmış hak olarak aldıkları rütbe, kıdem, derece ve kademelerin gösterge rakamlarının katsayı ile çarpımı sonunda bulunacak aylık miktarı esas alınır. Bu maddenin diğer hükümleri ve Kanunun 15'inci maddesi ile ek 17'nci madde ve ek 18'inci maddede yer alan diğer hükümler şunlardır: **a)** 5434 sayılı Kanunun 28.05.2003 tarih ve 4861 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesinin (e) bendine göre; harp okulları, fakülte ve yüksekokullarda Türk Silahlı Kuvvetleri hesabına okuyanlar ile astsubay meslek yüksekokulları ve astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tabi tutulanların öğrenci harçlıkları ile teğmen veya astsubay çavuş aylıkları arasındaki farkın keseneği aynı esaslara göre öğrenciler adına kurumlarınca ödenir. Bunların 31'inci madde gereğince emeklilik müddetlerinden indirilen yılları takip eden yıla ait aylıklarından kesenek alınmaz. Fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarında kendi hesabına okuduktan sonra muvazzaf subay veya astsubay nasbedilen veya askerlik hizmetini takiben muvazzaf subay veya astsubaylığa geçirilen ve bir yıllık deneme süresini başarı ile tamamlayarak Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarına asıl olarak atananların yükseköğrenim süresinin fiilî hizmetlerinden sayılması nedeniyle doğacak borçlanmaya ait borç miktarı, göreve başladıkları tarihteki rütbeleri aylığının emekli keseneğine ait unsurları ve borçlanmanın yapıldığı tarihteki katsayı rakamı esas alınarak hesaplanır. Borç miktarına ait kesenek ilgilinin aylığından kesilerek, karşılığı da kurumlarınca verilmek suretiyle, tebliğ tarihinden itibaren üç yıl içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenir. Ancak, yükseköğrenim süresinin fiilî hizmetlerinden sayılması nedeniyle yapılacak borçlanma tahakkukunun bir yıllık deneme süresinin bitiminden itibaren altı ay içinde yapılması şarttır. Tahakkukun altı aylık sürenin bitiminden sonra yapılması durumunda, borç tahakkuku, tahakkukun yapıldığı tarihteki hükümler dikkate alınarak yukarıda belirtilen esaslar dâhilinde yapılır. Deneme süresi içerisinde veya bitiminde, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilen kişiler, yükseköğrenim süresini borçlanamaz. **b)** 5434 sayılı Kanunun 15'inci maddesinin (f) bendine göre; açıktan tayin edilen vekillerin, kanunlarına göre, aldıkları vekillik aylık veya ücretleri tutarları. Emeklilik hakkı tanınan vazifelerde önceden bulunanların vekil tayin edildikleri vazifelerin aylık veya ücretlerini geçmemek şartıyla müktesep hak

dereceleri ve evvelki vazifelerde geçmiş müddet ile vekillik ettikleri vazifelerde geçecek müddetlere göre yükselme müddetlerini doldurdukça, bu Kanun hükümleri dışında bir hak vermemek şartıyla bir üst derece aylık veya ücretleri tutarları. **c)** 5434 sayılı Kanunun 17.05.1990 tarih ve 3650 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesinin (g) bendine göre; görevden uzaklaştırılan, görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan kanunları gereğince tam veya eksik aylığa müstahak bulunanların emeklilik keseneğine esas aylık ücretlerinin yarısı. Kanunlarına göre bu müddetler için sonradan görevlerine iade edilerek tam aylığa hak kazananların ise emeklilik keseneğine esas aylık veya ücretlerinin tamamı. **d)** 5434 sayılı Kanunun 17.05.1990 tarih ve 3650 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesinin (h) bendine göre; kazanılmış hak aylık derecelerinden en çok üç aşağı dereceye kadar olan kadrolara atanan veya seçilenlerin, aylıkları genel hükümlere göre tespit edilmekle beraber emeklilik keseneklerine ve kurum karşılıklarına, kazanılmış hak aylık derece ve kademeleri esas alınır. Bunlar kesenek ödedikleri derecelerin son kademesine kadar kademe ilerlemesinden yararlanırlar. Ancak, atandıkları veya seçildikleri tarihlerdeki derece ve kademe ile ilerledikleri kademe tutarları arasındaki farklara ait artış farklarının, kesenek ve kurum karşılıklarının tamamı ilgililerin aylıklarından kesilir. **e)** 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunun 1'inci maddesi iken 5434 sayılı Kanuna eklenen ek 16'ncı maddeye göre; iki yılda bir derece yükselmesine tabi bulunan iştirakçilerden, emeklilik keseneklerine esas aylıkları birinci dereceye yükselenlerin emeklilik kesenekleri, ilk yıl bu derecenin ilk kademesi, ikinci yıl ikinci kademesi ve üçüncü yıl son kademesi aylığı üzerinden kesilir. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleriyle dışardan atanan bakanlardan emeklilik keseneğine esas aylıkları birinci dereceye yükselenlerin emeklilik kesenekleri, bu derecenin dördüncü kademesi aylığı üzerinden kesilir. Emeklilik keseneğine esas aylıkları diğer derecelerde bulunanların emellilik kesenekleri ise, bu derecelerin beşinci kademesi aylıkları başlangıç alınarak kesilir ve yürütülür. Maddeye 19.06.1979 tarih 2251 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; birinci derecenin dördüncü kademesinden emekliye ayrıldıktan sonra Yasama Organı üyeliğine seçilmiş olanlarla Yasama Organı üyeliğinden ayrıldıktan sonra, Sosyal Güvenlik Kurumu ile iştirakçi olarak ilgilerini devam ettiren bir hizmet ve görevde bulunmuş olanlardan, emeklilik keseneğine esas aylıkları birinci derecenin dördüncü kademesine ulaşmış bulunanların emeklilik işlemleri, Yasama Organı üyeleri hakkında uygulanan ek göstergeler emsal alınarak yapılır. Bunlardan, bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce emekliye ayrılmış olanlar hakkında da aynı hükümler uygulanır. Ancak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki süreler için fark ödenmez. **f)** 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunun 2'nci maddesi iken 5434 sayılı Kanuna eklenen ek 17'nci

madde gereğince; aylıklarını personel kanunları hükümlerine göre almayan iştirakçilerin emeklilik keseneklerine, tahsil durumları itibariyle personel kanunlarına göre girebilecekleri derece ve kademelerin aylıkları esas alınır. Bunların, bu görevlerinde emeklilik keseneği vermek suretiyle geçirdikleri her yıl için bir kademe ilerlemesi verilmek ve tahsil durumları itibarıyla, personel kanunlarına göre her derecede geçirmeleri gereken en az süreler kadar kademe ilerlemesi yaptıktan sonra bir derece yükselmesi yapılmak suretiyle emeklilik keseneğine esas aylıkları yükseltilir. Ayrıca, sosyal sigortalar kanunlarına tabi olarak geçmiş ve sigorta primi ödenmiş sürelerinin her yıl bir kademe ilerlemesine ve tahsil durumlarına göre her 3, 4 veya 5 yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde, emeklilik keseneğine esas derece ve kademe aylıkları tespit edilir. Ancak, bu suretle bulunacak emeklilik keseneğine esas aylıkları, fiilen aldıkları aylık, ücret veya ödeneklerinden fazla olamayacağı gibi, tahsil durumları itibarıyla, personel kanunlarına göre yükselebilecekleri derecelerin son kademe aylıklarından da fazla olamaz. Şu kadar ki, sigorta primi ödenmek suretiyle geçen sürelerin değerlendirilmesinde, daha önce herhangi bir şekilde değerlendirilmiş veya on sekiz yaşından önce geçen veyahut intibakın yapıldığı tarihteki tahsil derecelerinden daha aşağı bir tahsil derecesinde sigorta primi ödemek suretiyle geçirdikleri süreler dikkate alınmaz. Maddede yer alan 3, 4 veya 5 yıllık derece yükselme süreleri; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 12.02.1982 tarih ve 2595 sayılı Kanunla değişik 68'inci maddesinde, öğrenim derecesi farkı gözetilmeksizin her memur için üç yıl olarak tespit edilmiştir. **g)** 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunun 3'üncü maddesi iken 5434 sayılı Kanuna eklenen ek 18'inci maddeye göre; Sosyal Sigortalar Kanununa tabi görevlerde bulunduktan sonra iştirakçi olanların, emeklilik keseneklerine, personel kanunları gereğince kazanılmış hak olarak aldıkları derece ve kademe aylıkları üzerine, sigorta primi ödemek suretiyle geçirdikleri sürelerin, her yılı bir kademe ilerlemesine ve tahsil durumlarına göre her 2, 3, 4 veya 5 yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde eklenerek bulunacak derece ve kademe aylığı esas alınır. Bunların, personel kanunlarına göre kazanılmış hak olarak aldıkları kademelerin ilerletildiği veya derecelerin yükseltildiği sürece, emeklilik keseneğine esas kademeleri ilerletilir ve dereceleri yükseltilir. Ancak, bunların emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükseltilebilmesi için, tahsil durumları itibarıyla personel kanunları hükümlerine göre, en son yükselebilecekleri dereceleri geçmemeleri ve bir derecede en az geçirilmiş gereken yıl sayısı kadar kademeden emeklilik keseneği ödemiş olmaları şarttır. Şu kadar ki, 18'inci yaşın ikmalinden önce veya iştirakçi oldukları tarihteki tahsil derecelerinden daha aşağı bir tahsil derecesinde sigorta primi ödemek suretiyle geçirdikleri süreler dikkate alınmaz. Sigorta primi ödemek suretiyle geçen sürelerin, personel kanunları hükümlerine göre, memuriyette

geçmiş sayılmak suretiyle, kazanılmış hak derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilen kısımları, bu madde uyarınca, emeklilik keseneğine esas aylığın tespitinde ayrıca nazara alınmaz. Maddede yer alan 2, 3, 4 veya 5 yıllık derece yükselme süreleri; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 12.02.1982 tarih ve 2595 sayılı Kanunla değişik 68'inci maddesinde, öğrenim derecesi farkı gözetilmeksizin her memur için üç yıl olarak tespit edilmiştir. **2. Ek Gösterge Tutarları:** 5434 sayılı Kanuna 23.09.1983 tarih ve 2898 sayılı Kanunla eklenen ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunla değiştirilen ek 48'inci maddede yer alan hükümler şöyledir: **a)** Aylıklarını personel kanunlarına göre alan iştirakçilerin emeklilik keseneklerine; emekli keseneğine esas aylık derece ve kademelerinin gösterge rakamlarına almakta oldukları ek gösterge rakamları eklenmek suretiyle bulunacak rakamın, her yıl bütçe kanununda tespit edilen katsayı ile çarpımı sonunda bulunacak tutar esas alınır. **b)** Aylıklarını personel kanunlarına göre almayan iştirakçilere, genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdürler için belirlenen ek gösterge rakamını geçmemek üzere, ifa ettikleri görevleri itibariyle Devlet Memurları Kanununa göre girebilecekleri sınıflardaki benzer görevlerin aynı kadro, unvan veya derecesi için belirlenmiş ek göstergeler uygulanır. Belediye Başkanı olarak iştirakçilikleri devam edenlere, genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdürler için belirlenen ek gösterge rakamını ve öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceyi geçmemek üzere emekli keseneklerine esas aylık dereceleri itibariyle mülkî idare amirliği hizmetleri sınıfı için tespit edilen ek gösterge rakamları uygulanır. Bu fıkralara girenlerden daha önce personel kanunlarına göre aylık almış iştirakçilere uygulanacak ek göstergeler, önceki görevleri için tespit edilmiş ek göstergelerden aşağı olamaz. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile dışardan atanan bakanlardan iştirakçi olanlara, emeklilik keseneğine esas aylık dereceleri 2-9'uncu dereceler için hâkimlik sınıfında bulunanlara uygulanan ek gösterge rakamları, birinci derece için de iştirakçilerin yararlanmakta oldukları en yüksek ek gösterge rakamı, emekliliklerinde ise iştirakçilerin yararlanmakta olduğu en yüksek temsil tazminatı rakamları uygulanır. **3. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı:** 5434 sayılı Kanuna 476 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 546 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değiştirilen ek 70'inci maddenin (a) bendine göre, Emekli Sandığı iştirakçilerine ödenmekte olan memuriyet taban aylığı ve kıdem aylığı tutarları emeklilik keseneğine ve kurum karşılığına tabi tutulur. **4. Zam, Tazminat ve Ödenekler ile Benzeri Ödemeler İçin Kesinti:** 5434 sayılı Kanuna, 476 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen, 546 ve 562 sayılı kanun hükmünde kararnameler, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanun ve 25.08.1998 tarih ve 98/11588 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değiştirilen ek 70'inci maddenin (a) bendine göre; zam,

tazminat ve ödenekler ile benzeri ödemeler toplamına karşılık gelmek üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuru aylığı (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının; **a)** Ek göstergesi 8.400 ve daha yüksek olanlarda % 240'ına, **b)** Ek göstergesi 7.600 (Dâhil)-8.400 (Hariç) arasında olanlarda % 200'üne, **c)** Ek göstergesi 6.400 (Dâhil)-7.600 (Hariç) arasında olanlarda % 180'ine, **d)** Ek göstergesi 4.800 (Dâhil)-6.400 (Hariç) arasında olanlarda % 150 sine, **e)** Ek göstergesi 3.600 (Dâhil)-4.800 (Hariç) arasında olanlarda % 130'una, **f)** Ek göstergesi 2.200 (Dâhil) – 3.600 (Hariç) arasında olanlarda % 70 ine, **g)** Diğerlerinde % 40'ına tekabül eden miktarı emeklilik keseneğine ve kurum karşılığına tabi tutulur. Birinci fıkradaki oranları, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine ayrı ayrı veya birlikte üç katına kadar artırmaya, yukarıdaki ek gösterge gruplarını değiştirmeye ve personel kanunlarında yer alan ek göstergelerin artırılması hâlinde gruplardaki ek göstergeleri yeniden düzenlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Aylıklarını personel kanunlarına göre almayan Sandık iştirakçileri hakkında da, sınıfı, görev ve kadro unvanı, derecesi ve hizmet süresi esas alınarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi emsali gibi işlem yapılır. Bu tutarlar, bu Kanunun 41'inci maddesinin (a) fıkrasına göre emekli, adi malullük, vazife malullüğü, dul ve yetim aylıklarının; ek 20'nci maddesine göre de emeklilik ikramiyelerinin hesaplanmasına dâhil edilir.

D - Fiilî Hizmet Müddeti: 1. Genel Olarak Fiilî Hizmet Müddeti: 5434 sayılı Kanunun 31'inci maddesine göre; fiilî hizmet müddeti, iştirakçinin 30'uncu madde gereğince bu Kanunla tanınan haklardan faydalanmaya başladığı tarihten itibaren tam kesenek vermek suretiyle geçirdiği süredir. Maddenin diğer hükümleri şöyledir: **a)** Aybaşlarından sonra vazifeden ayrılanlar için, ayrıldıkları ayın tamamı fiilî hizmet müddeti sayılır. **b)** 13.11.1943 tarih ve 4489 sayılı Kanun gereğince aylıksız geçen izin müddetlerinin fiilî hizmet müddeti sayılması, bunlar için son aylık veya ücret, yükselme yapılmış ise, yükselen aylık veya ücret üzerinden 14'üncü maddenin (a) ve (c) fıkraları gereğince her aya ait keseneğin ilgililer tarafından 17'nci maddenin (a) fıkrasında yazılı müddet içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmesine bağlıdır. Bu takdirde bunların karşılıkları, Kurumun bildirimi üzerine, kurumlarca ödenir. Ancak sözü geçen kanunun 2'nci maddesinin (a) fıkrası gereğince bunlardan başarı ile dönemeyenlerin bu müddetleri fiilî hizmet müddeti sayılmaz. 4489 sayılı Kanun 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile kaldırılmıştır. Yerine; aylıksız izinler, borçlanma, fiilî hizmetten sayılmayacak süreler ve hizmet birleştirmeleriyle ilgili yeni düzenlemeler getirilmiştir: **aa) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu Hükümleri: 1.** 5434 sayılı Kanunun 03.03.1954 tarih ve 6311 sayılı Kanunla değişik 91'inci maddesine göre; hükümle veya sicilleri veyahut askerî mahkemelerce verilecek karar üzerine kurumlarınca resen emekliye sevk edilenlerin emekli aylıklarının başlangıç tarihlerinden ve

yaş haddini dolduranların bu haddi doldurdukları tarihleri takip eden ay başından sonra, her ne sebeple olursa olsun kurumlarınca vazifeleriyle ilgileri kesilmeyerek aylık veya ücretleri ödenenlerin, bu suretle geçen müddetleri fiilî hizmet müddeti sayılmaz ve bunlar için kesenek ve karşılık alınmışsa geri verilir. Şu kadar ki, bağlanan aylıklar vazifelerinden ayrılarak vazife aylığı veya ücretlerinin kesildiği tarihleri takip eden aybaşlarına kadar ödenmez. **2.** 5434 sayılı Kanunun, 23.02.1965 tarih ve 545 sayılı Kanunun ek maddesi iken teselsül ettirilen ve 01.03.1971 tarih ve 1377 sayılı Kanun ve 22.09.1972 tarih ve 1623 sayılı Kanunla değiştirilen ek 8'inci maddesine göre; 102'nci maddede yazılı süreler içinde yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat edeceklerin; **a)** Borçlandırılma mevzuuna giren geçmiş hizmetlerinin, **b)** Emval-i metruke veya mübadil cari hesabından aylık, ücret almak suretiyle geçmiş sürelerinin, **c)** Muvazzaf ve ihtiyat askerlikte er olarak geçen sürelerinin, **d)** 01.01.1950 tarihinden sonra yedek subay okulunda öğrenci olarak geçen sürelerinin, **e)** Sonradan kanunla sürekli hâle getirilen kadrolarda ve sigorta dışında geçen sürelerinin, en çok on beş yılı, istek tarihindeki (Resen emekliye sevk olunanlarla, ölenlerin vazife ile ilgilerinin kesildiği tarihlerdeki) emeklilik keseneğine esas derece tutarları nazara alınmak ve bu tarihlerde derece tutarlarının tabi olduğu kesenek ve karşılık tutarı üzerinden borçlandırılmak suretiyle fiilî hizmet sürelerine eklenir. Ancak; muvazzaf ve ihtiyat askerlikte er, yedek subaylıkta yedek subay okulu öğrencisi olarak geçmiş ve bu maddeye göre borçlanılması kabul edilmiş bulunan hizmetlerden; **aa)** Daha önce herhangi bir sebeple fiilî hizmet sayılan süreler, **bb)** Hastalık veya cezaî bir sebeple uzayan süreler, **cc)** Vazife malullüğü sebebiyle kendilerine vazife malullüğü aylığı bağlanmış olanların da erlikte ve yedek subay okulunda geçen süreleri için borçlanma yapılmaz. Çeşitli kanunlarla borçlandırılan süreler ile bu madde gereğince eklenecek sürelerin toplamı on beş yılı geçemez. Sosyal Güvenlik Kurumunca adlarına borç kaydedilecek bu paralar, müracaat tarihlerini takip eden aydan itibaren keseneğe esas derece tutarları üzerinden emeklilik keseneği nispetinde 16 ve 17'nci maddeler gereğince kurumları tarafından tahsil edilerek Kuruma gönderilir. İsteyenler borçlandıkları paraları toptan ödeyebilecekleri gibi aylıklarından daha fazla miktarda kesinti de yaptırabilirler. Borçlanma isteğinden dönülemez. 87'nci maddede yazılı olanların ayrılışlarında borçlanmaları iptal edilerek bundan tahsil edilen miktarlar kesenekleri ile birlikte kendilerine geri verilir. 83'üncü maddede yazılı miktarlara borçlandırılan paradan yalnız tahsil edilen miktarlar eklenerek artığı silinir. Borçlanmaları iptal edilenlerden tekrar emeklilik hakkı tanınan vazifelere girenlerin aldıkları toptan ödeme veya keseneklerini 102'nci maddeye göre geri vermiş olmaları hâlinde iptal edilen borçlanmaları ile silinen borç artıkları yenilenir. Borçlandırıldıkları paraların tamamını ödemeden emekli, adi veya vazife

malullüğü aylığı bağlananların bağlanan aylıklarından, dul ve yetimlerine aylık bağlanmasını gerektiren hâllerde borç artıkları bağlanan aylıklar nispetinde dul ve yetimlere bölünerek bu aylıkların her birinden, emeklilik keseneği nispetinde tahsil olunur. Aylığa müstahak dul ve yetim bırakmadan ölüm halinde veya dul ve yetimlerin aylıklarının bu kanun hükümlerine göre kesilmesinde, kendilerine isabet eden borç artığı aranmaz. Bunlardan tekrar veya sonradan aylığa müstahak olacakların hisselerine isabet eden borçlar aylıklarından tahsil olunur. **3.** 5434 sayılı Kanunun, 08.07.1972 tarih ve 1425 sayılı Kanunun ek 8'inci maddesi iken teselsül ettirilen ek 22'nci maddesine göre; sıhhî izin sürelerini dolduranlardan bu süreleri doldurdukları tarihleri takip eden ay başından itibaren her ne sebeple olursa olsun kurumlarınca görevleri ile ilgileri kesilmeyerek aylıkları ödenenlerin, bu suretle geçen süreleri fiilî hizmet müddeti sayılmaz ve bu süreler için kesenek ve karşılık alınmış ise geri verilir. Şu kadar ki, bağlanan aylıklar, görevlerinden ayrılarak görev aylıklarının kesildiği tarihi takip eden ay başına kadar ödenmez. **4.** 5434 sayılı Kanunun, 08.07.1972 tarih ve 1425 sayılı Kanunun ek 11'inci maddesi iken teselsül ettirilen ek 25'inci maddesine göre; iştirakçilerin, 5434 sayılı Kanunun 12'nci maddesinde yazılı kurumlarda, Sosyal Sigortalar Kurumuna veya Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına tabi bulunmadan ücretli, geçici kadrolu veya gündelikli olarak geçen hizmetleri, 23.02.1965 tarih ve 545 sayılı Kanunla, 5434 sayılı Kanuna eklenen ek maddedeki esas ve oranlara göre borçlandırılır. Bu maddede sözü edilen ek madde, teselsülü sağlamak için "ek madde 8" olarak numaralandırılmıştır. **5.** 5434 sayılı Kanunun, 08.07.1972 tarih ve 1425 sayılı Kanunun ek 13'üncü maddesi iken teselsül ettirilen ek 27'nci maddesine göre; iştirakçi veya ölümü hâlinde dul ve yetimlerinin biri tarafından yapılan borçlanma isteği üzerine Sosyal Güvenlik Kurumunca dilekçiye borç miktarı bildirilir. Bu duyurudan itibaren ilgili, otuz gün içinde Kuruma yazı ile müracaat etmek şartıyla, bir defaya mahsus olmak üzere borçlanma isteğini geri alabilir. Otuz gün içinde istek geri alınmadığı takdirde, borçlanma isteğinden dönülemez. **6.** 5434 sayılı Kanunun, 20.05.1976 tarih ve 2012 sayılı Kanunun ek maddesi iken teselsül ettirilen ve 03.04.2003 tarih ve 4839 sayılı Kanunla değiştirilen ek 31'inci maddesine göre; iştirakçilerden veya dul ve yetimlerinden 102'nci maddede yazılı süreler içerisinde yazı ile Kuruma müracaat edeceklerin; **a)** Emekliliğe tabi olmaksızın doktora öğrenimi veya tıpta uzmanlık için yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal doktora veya uzmanlık öğrenim süreleri, **b)** Avukatlık stajını açıkta iken yapanların, normal staj süreleri, **c)** 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa tabi olarak hâlen hizmette bulunanlardan, evvelce (E) cetveli veya yevmiyeli olarak geçen ve borçlandırılmayan süreleri, Sosyal Güvenlik Kurumuna yazılı olarak başvurdukları tarihteki öğrenim durumu itibarıyla tabi oldukları personel kanunlarında yer alan

hükümlere göre belirlenecek göreve giriş derece, kademe ve ek göstergeleri ile emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait tüm unsurların toplamının, o tarihte yürürlükte olan katsayılarla çarpımı sonucu bulunacak tutarlar esas alınarak, yine o tarihteki kesenek ve karşılık oranlarına göre hesap edilir. Bu hüküm, bu Kanunun ek ve değişiklikleri ile diğer kanunlarla getirilen bütün borçlanmalar hakkında da uygulanır. Ancak, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış olan borçlanma talepleri hakkında bu hüküm uygulanmaz. Aylıklarını 22.01.1962 tarihli ve 1 sayılı Kanun ile ek ve tadillerine göre alan ve almış olan Emekli Sandığı iştirakçilerinin, Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu veya Bağ-Kur Kanunu veya Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun geçici 20'nci maddesinde sözü edilen sandıkların kanunlarının kapsamındaki serbest meslekte geçmiş ve değerlendirilmemiş hizmet sürelerinin on beş yılı, bu hizmetlerin adı geçen kanunların hükümleri uyarınca belgelenmeleri hâlinde, öğrenim durumları itibarıyla memuriyete giriş derecesi esas alınarak, hizmetin geçtiği kurum tarafından borçlandırılır. Maddeye, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; yukarıdaki hükümler, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır. **7.** 5434 sayılı Kanunun, 28.06.1978 tarih ve 2161 sayılı Kanunun ek 1'inci maddesi iken teselsül ettirilen ek 34'üncü maddesine göre; iştirakçilerden 1136 ve 1238 sayılı kanunlar uyarınca serbest avukatlıkta geçen hizmet sürelerini borçlanmak suretiyle fiilî hizmetlerine eklenmesi için zamanında müracaat etmemiş bulunanlardan veya bu kanunların yürürlük tarihinden sonra ve bu Kanundan yararlanarak iştirakçi olanlardan, 05.03.1970 tarih ve 1243 sayılı Kanunun geçici 1 ve geçici 2'nci ve 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunun geçici 18'inci maddesine göre müracaat etmemiş bulunanlardan, 01.03.1971 tarih ve 1377 sayılı Kanunla 5434 sayılı Kanunun 12'nci maddesinin (II) işaretli fıkrasına eklenen (n) bendi ve geçici 1, geçici 2'nci, 26.08.1971 tarih ve 1476 sayılı Kanunun geçici 4'üncü, 08.01.1972 tarih ve 1512 sayılı Kanunun geçici 15 ve 16'ncı maddelerine göre, Sosyal Güvenlik Kurumuna yazı ile müracaat edenlerin borçlanmaları, 03.06.1976 gün ve 2012 sayılı Kanunun ek maddesinin (d) fıkrasındaki esaslara göre yapılır. (d) fıkrası, yukarıda (Ek madde 31-c) olarak yer almıştır. **8.** 5434 sayılı Kanunun, 28.06.1978 tarih ve 2161 sayılı Kanunun ek 3'üncü maddesi iken teselsül ettirilen ek 36'ncı maddesine göre; emekliliğe tabi görevlerden 5434 sayılı Kanunun 87'nci maddesinde yazılı nedenlerle ayrılanlarla Yasama Organı üyeliği sona eren ve tekrar seçilemeyenlerden, keseneklerini almamış ve alma hakkı zaman aşımına uğramamış olup da borçlandıkları sürelerle birlikte 88'inci maddede yazılı duruma girenlerin Kuruma yazılı müracaat tarihlerini takip eden ay başından itibaren borç artıklarını, en son

emeklilik keseneğine esas derece ve kademe tutarı üzerinden % 8 oranında her ay ödemeleri kaydıyla borçlanmaları iptal edilmez. Bu % 8 oranı, 5434 sayılı Kanunun 14'üncü maddesi gereğince, bugün için % 16 olarak uygulanmaktadır. **9.** 5434 sayılı Kanunun, 28.04.1982 tarih ve 2665 sayılı Kanunun ek 6'ncı maddesi iken teselsül ettirilen ek 46'ncı maddesine göre; Emekli Sandığı iştirakçisi olup 01.03.1965 tarihinden önce, herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olmadan çarşı ve mahalle bekçi teşkilatında çalışmış olanlar, bu teşkilatta geçmiş süreleri için 20.05.1976 tarih ve 2012 sayılı Kanunla 5434 sayılı Kanuna eklenen ek maddenin (d) fıkrasının 2'nci bendinde yer alan esas ve oranlara göre borçlandırılır. (d) fıkrası, yukarıda (Ek madde 31-c) olarak yer almıştır. Bu maddeye göre yapılacak borçlanmalar hakkında da 5434 sayılı Kanunun borçlanma ile ilgili diğer hükümleri uygulanır. **10.** 5434 sayılı Kanunun, 21.07.1983 tarih ve 2865 sayılı Kanunun ek maddesi iken teselsül ettirilen ve 26.02.1985 tarih ve 3157 sayılı Kanunla değiştirilen ek 47'incı maddesine göre; Emekli Sandığı iştirakçilerinden, herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olmadan; **a)** Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağlı mülhak vakıf camilerinde görev yapan ve ücretlerini bu Genel Müdürlükten alanlar, **b)** Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı camilerde kadrolu daimî mezun imam hatip ve müezzin-kayyumlara vekâlet edenler, **c)** Köy, kasaba ve mahalle camilerinde dernek, vakıf veya köy bütçesinden ücret alarak imam hatiplik yapanlar, bu görevlerde geçmiş süreleri için 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa 20.05.1976 tarih ve 2012 sayılı Kanunla eklenen ek maddesinin (d) fıkrasının 2'nci bendinde yer alan esas ve oranlara göre borçlandırılırlar. (d) fıkrası, yukarıda (Ek madde 31-c) olarak yer almıştır. Köy, kasaba ve mahalle camilerinde yapılan hizmetlerin borçlandırılabilmesi için, ilgililerin bu görevleri müftülükçe verilmiş bir belgeye istinaden yapmış olmaları ve ücretlerinin dernek, vakıf veya köy bütçesinden ödendiğinin defter veya bordro, bu olmadığı takdirde vergi dairesi kayıtlarına istinaden müftülüklerce verilmiş ve mahallî mülkî amirlerce onanmış belgelerle tevsik etmiş olmaları şarttır. Şu kadar ki; bu fıkrada adı geçen belgelerin tevsiki mümkün değilse, ilgilinin, Diyanet İşleri Başkanlığını temsilen ilgili müftülük hasım gösterilmek suretiyle açılan dava sonunda hizmet süresini belirleyen ve yetkili sulh hukuk mahkemesince verilmiş olan bir karar yeterli sayılır. Bu maddeye göre yapılan borçlandırmalar hakkında da 5434 sayılı Kanunun borçlanmayla ilgili diğer hükümleri uygulanır. **11.** 5434 sayılı Kanunun, 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek maddesi iken teselsül ettirilen ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değiştirilen ek 67'nci maddesine göre; daha önce atanmış ya da seçilmiş oldukları kadro, görev veya aylık almış oldukları dereceler için belirlenmiş olan ek göstergelerden daha düşük ek gösterge ödenmesi gereken veya ek göstergesi olmayan bir kadro, görev veya dereceye atanan ya da seçilenler; daha önceden yararlanmış oldukları ek gösterge

rakamı ile hâlen bulundukları kadro, görev veya dereceye ilişkin ek gösterge rakamı arasındaki farktan kaynaklanan kesenek ve karşılık tutarının tamamının aylıklarından kesilmesi suretiyle emeklilik açısından yüksek olan ek göstergeden yararlanmaya devam ederler. Bu Kanunun 12'nci maddesinin (II) numaralı fıkrasının (n) bendinde sayılanlar hariç, atandıkları veya seçildikleri kadro, görev ya da derecede en az altı ay görev yapmaksızın ek göstergesi daha düşük bir kadro, görev ya da dereceye atanan veya seçilenler hakkında bu fıkra hükümleri uygulanmaz. Personel kanunlarında ya da aylık ödenmesine dayanak teşkil eden diğer kanunlarda, kendileriyle eşit olarak ek gösterge verilmekte olan kadrolarda bulunanların yararlandıkları ek göstergelerden faydalanma imkânı da kalmayacak şekilde kadro unvanları personel kanunlarından ya da aylık ödenmesine dayanak teşkil eden diğer kanunlardan çıkarılan ve yararlanacakları ek gösterge hakkında ayrıca bir düzenleme yapılmamış olan kadro unvanları üzerinden emekli, dul ve yetim aylığı bağlanmış olanlar ile bu durumda olup iştirakçiliği devam edenlere uygulanacak ek göstergeler; Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü tarafından birlikte belirlenir. İlgili kanunlarında ayrıca ek gösterge belirlenmek suretiyle ve bir kadro şartı aranmaksızın yürütülmesi öngörülen görevlere asaleten atanmış veya seçilmiş olanlar hariç olmak üzere, münhasıran kadrosu ihdas edilmemiş görevler için bu fıkra hükmü uygulanmaz ve bu şekilde yürütülen görevler için sonradan ihdas edilen kadrolar dikkate alınmaz. Ek göstergeleri yukarıdaki fıkra uyarınca belirlenenlere, bu belirleme işleminden önce ödenmiş emekli, dul ve yetim aylıkları ile emekli ikramiyeleri için herhangi bir fark ödemesi yapılmaz. **12.** 5434 sayılı Kanuna, 562 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 25.06.2003 tarih ve 4905 sayılı Kanunla değiştirilen ek 72'nci maddeye göre; personel mevzuatına göre aylıksız izinli sayılanlardan aylıksız izinli olarak geçen sürelere ilişkin kesenek ve karşılıklarını, istekleri hâlinde her ay veya 102'nci maddede yazılı süreler içinde başvurmaları ve başvuru tarihindeki katsayılar ve emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait diğer unsurlar ile kesenek ve karşılık oranları esas alınmak suretiyle hesaplanacak kesenek ve karşılıklarını aynı süreler içinde defaten ödemeleri hâlinde aylıksız geçen izin süreleri emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilir. **13.** 5434 sayılı Kanuna, 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanunla eklenen ek 73'üncü maddeye göre; Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı iştirakçilerinden ek göstergeli veya daha yüksek ek göstergeli bir göreve atananlara; atandıkları görevin ek göstergesi üzerinden emekli aylığı, malullük aylığı bağlanması ve emekli ikramiyesi ödenebilmesi veya toptan ödeme yapılabilmesi için, atandıkları görevin ek göstergesi üzerinden, bu göreve başladıkları tarihten itibaren en az altı ay süreyle Türkiye Cumhuriyeti Emekli

Sandığına kesenek ve karşılık ödemiş olması şarttır. Altı ay kesenek ve karşılık ödenmemiş olanlara bu göreve atanmadan önce emekli keseneğine esas alınan ek gösterge rakamı üzerinden işlem yapılır. Her türlü müşavirlik görevlerine atananlar hariç; Bakanlar Kurulu kararı veya müşterek kararla atananlar, ilgili mevzuatı uyarınca mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlilik sınavı sonunda atanılan görevlerde bulunanlar, emniyet hizmetleri sınıfına dâhil olanlar, 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi olanlar ile yaş haddi, vazife malullüğü veya ölüm nedeniyle altı aylık süreyi tamamlayamayanlar hakkında yapılacak emeklilik işlemlerinde yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 68'inci maddesi hükümleri saklıdır. **14.** 5434 sayılı Kanuna, 589 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 75'inci maddeye göre; ek 71, ek 72 ve geçici 192'nci maddeler gereğince emekli kesenek ve karşılıklarını kendileri ödeyen iştirakçilerle geçmiş hizmet sürelerini borçlanmış bulunan iştirakçilerden doğal afet nedeniyle mal veya bedence önemli zarara uğradıklarını belgeleyenlerin Kuruma yapacakları ödemeler, istekleri hâlinde ertelenir. Erteleme süresi ve ertelenen borçların tahsilinde uygulanacak usul ve esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir. 102'nci madde ile 24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde geçmiş hizmet borçlanması ve hizmet ihyası yapılabilmesi için tanınan süre içinde doğal afetler sonucu mal veya bedence önemli zarara uğraması nedeniyle başvuruda bulunamadığını belgeleyenler, süresi içinde başvurmuş sayılırlar. Borçlanma tahakkukunda başvuru tarihinde yürürlükte olan hükümler esas alınır. Hizmet ihyaları ise ihya için ödenmesi gereken paranın Kurumca yapılacak bildirim tarihinden itibaren iki ay içinde ödenmesi şartıyla yapılır. Doğal afetler nedeniyle mal veya bedence önemli zarara uğrayanlar, bu durumu hasar tespit komisyonu kararı, tedavilerini yapan sağlık kurumunun raporu veya il ya da ilçe idare kurulu kararı ile belgeleyebilirler. *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **15.** 5434 sayılı Kanuna, 27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunla eklenen ek 76'ncı maddeye göre; süresi kanunlarla belirlenen görevlere atanan veya seçilenlerden, görevleri sona erenlerin Kurumla kurmuş oldukları ilgi Kuruma yapacakları başvuru tarihini izleyen ay başından itibaren devam ettirilir. Bunların emekli kesenekleri görevden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas aylık derece, kademe ve ek göstergeleri üzerinden keseneğe esas diğer unsurlarda nazara alınmak suretiyle hesaplanır ve ilgililer tarafından ait olduğu ay içinde Kuruma ödenir. Bu

suretle geçen sürenin, her yıl bir kademe her üç yılda bir derece yükseltilmek ve öğrenim durumları itibariyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36'ncı maddesinde belirlenen en son yükselebilecekleri derece ve kademeyi geçmemek kaydıyla emekli keseneğine esas derece ve kademeleri yükseltilir ve ek göstergeleri bu derecelere göre ek 48'inci madde hükümleri uygulanmak suretiyle tespit edilir. Bunlardan Sosyal Sigortalar Kurumu veya 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'nci maddesine tabi kurumlarda çalışanların kesenekleri kendileri, karşılıkları ise çalıştıran işverenden tahsil edilir. Kesenek ve karşılıklarını bu maddede belirtilen sürede yatırmayanların o aya ait hizmetleri sayılmaz. Bir süre Kurumda ilgilendirildikten sonra veya ilgisi kurulmadan önce yaptığı ilgilenme isteğinden vazgeçenler bir defaya mahsus olmak üzere yeniden Kurumla ilgilendirilme isteğinde bulunabilirler. Bu suretle geçen süreler kazanılmış hak aylıklarında ve emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaz. Ancak, işçi statüsünde çalışanların 1475 sayılı İş Kanunundan doğan hakları saklıdır. 1475 sayılı İş Kanunu yürürlükten kaldırılıp yerine, 4857 sayılı İş Kanunu yürürlüğe konulmuştur. **16.** 5434 sayılı Kanuna, 27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunla eklenen geçici 209'uncu maddeye göre; süresi kanunlarla belirlenen görevlere atanan veya seçilenlerden, görevleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sona erenler, istekleri hâlinde 5434 sayılı Kanunun ek 76'ncı maddesi hükümlerine göre başvuru tarihi ile sosyal güvenlik kuruluşları ile ilgilerinin kesildiği tarih arasında geçen dönem için Sandıkla ilgilendirilirler. Bu suretle ilgileri kurulanların görevden ayrıldıkları tarihteki derece ve kademeleri başlangıç alınmak, borçlandıkları sürenin her yılı için bir kademe ilerlemesi her üç yılı için bir derece yükselmesi uygulanmak suretiyle bulunacak derece, kademe ve ek göstergelerinin başvuru tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak kesenek ve karşılıkların toplamı adlarına borç kaydedilir. Bunlar, borcun kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde defaten ödemek zorundadırlar. Görevlerinden ayrıldıkları tarihte tespit edilmiş emekli keseneğine esas aylığı bulunmayanlar hakkında, prim ödeme süreleri ve öğrenim durumlarına göre tespit edilecek derece, kademe ve ek göstergeler esas alınmak suretiyle yukarıdaki hükümler uygulanır. Bunlardan Sandıkça bağlanmış emekli aylıkları, herhangi bir nedenle kesilmiş ya da iptal edilmiş olanlar hakkında da ödenmiş olan emekli aylıklarının defaten tahsili suretiyle yukarıdaki fıkralar gereğince işlem yapılır. **bb) Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Aylıksız İzin.* ***2.*** *Memurların Dış Memleketlere Gönderilmesi ve Yükümlülükleri.* ***3.*** *Yabancı Bir Memleket veya Uluslararası Kuruluşta Hizmet Alma.* **cc) Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri. **dd) Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **ee) Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **ff) Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi.* **c)** 31'inci maddenin 28.05.2003 tarih ve 4861 sayılı Kanunla değişik fıkralarına göre; harp okulları, fakülte ve yüksekokullar ile astsubay meslek yüksekokullarında sınıfını geçemeyen Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu askerî öğrencilerin, fazla öğrenim yılları fiilî hizmet müddetlerinden indirilir. Fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarında kendi hesabına okuduktan sonra muvazzaf subay veya astsubay nasbedilen veya askerlik hizmetini takiben muvazzaf subay veya astsubaylığa geçirilenlerin, normal süreyi aşan öğrenim süreleri fiilî hizmet müddetinden sayılmaz. Bu okulları tamamlayamayarak ayrılanların ve fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarında kendi hesabına okuduktan sonra astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tabi tutulanlardan bu eğitimi tamamlayamayarak ayrılanların buralarda geçen öğrenim ve eğitim müddetleri fiilî hizmet müddeti sayılmaz. **d)** Er olarak silahaltına alınan iştirakçilerin eksik aylık veya ücret almak suretiyle geçen müddetleri bu aylık veya ücretlerinin tamamı üzerinden kesenek ve karşılıkları alınmak suretiyle, fiilî hizmet müddeti sayılır. **e)** 31'inci maddenin 17.05.1990 tarih ve 3650 sayılı Kanunla değişik fıkrasına göre; 15'inci maddenin (g) fıkrasının birinci bendinde yazılı olanların fiilî hizmet müddetleri yarım hesaplanır. **2. Bazı Görevler Nedeniyle Fiilî Hizmet Süresine Eklenecek Süreler:** 5434 sayılı Kanunun 11.03.1954 tarih ve 6388 sayılı Kanun, 01.09.1956 tarih ve 6842 sayılı Kanun, 25.03.1957 tarih ve 6940 sayılı Kanun, 24.06.1965 tarih ve 635 sayılı Kanun, 01.06.1967 tarih ve 875 sayılı Kanun, 19.09.1972 tarih ve 1621 sayılı Kanun, 11.08.1977 tarih ve 2098 sayılı Kanun, 01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanun, 18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanun ve 04.04.1995 tarih ve 4104 sayılı Kanunla değişiklik ve eklemeler yapılan 32'nci maddesine göre; iştirakçilerin, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra aşağıda yazılı vazifelerde geçen fiilî hizmet müddetlerinin her yılı için hizalarında gösterilen müddetler eklenir:

İştirakçiler	Hizmetin Geçtiği Yerler	Eklenecek Süre (Ay)
a) Muvazzaf, yedek ve gedikli subaylarla askerî memur ve gedikli erbaşlar ile uzman jandarmalar ve uzman erbaşlar	Cumhuriyet Ordusu kadrolarında	3
b) Asaleti onanmış olmak şartıyla adaylıkta geçirilen süreler dâhil polis, komiser yardımcısı, komiser, başkomiser, emniyet amiri, emniyet müdürleri ile bu ve daha yukarı maaş ve derecelerdeki emniyet mensupları ile MİT fiilî kadrosuna dâhil olanlar	Emniyet ve polis mesleğinde ve MİT kadrolarında	3
c) Lokomotif, makinist ve ateşçiler	Lokomotif üzerinde	6
ç) Gemi ateşçi ve kömürcüleriyle dalgıçları	Denizde	6
d) Atölye, fabrika, havuz ve depolarda çalışanlar	**I.** Çelik demir ve pirinç döküm işlerinde **II.** Zehirli, boğucu gaz, asit, boya işleriyle gaz maskesi ile çalışmayı gerektiren başka işlerde **III.** Patlayıcı maddeler yapılmasında **IV.** Lokomotif ve gemi kazanlarının onarılması ve temizlenmesi işlerinde **V.** Gemilerin Sintinelerinde ve Dabilbotom gibi kapalı sarnıçlar içindeki raspa ve boya işlerinde **VI.** Oksijen, elektrik kaynağı,	

	keski, tabanca ile perçin, takım sertleştirilmesi ve kum püskürtme suretiyle raspa işlerinde	6
e) Maden istihsalinde çalışanlar	Toprak altında maden çıkartma işlerinde	6
f) Devlet Tiyatrosu sanatkârlarıyla Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının yabancı olmayan şef ve üyeleri	Devlet Tiyatrosu sanatkârlığında ve Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasında	3
g) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ziraî mücadele ve karantina teşkilatıyla veteriner teşkilatında görev yapan memur ve hizmetliler	Ziraî mücadele ve ziraî karantina teknik ve idarî işleriyle salgın, bulaşıcı, parazi-ter hayvan hastalıklarıyla mücadele işlerinde	2
h) Mesleği olan ve bu sebeple röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyonlarla fiilen çalışan tabip, teknisyen, sağlık memuru, radyasyon fizikçisi ve teknisyeni ve iyonizan radyasyonla yine bilfiil çalışan tüm personel ve yardımcıları. Bu fıkra kapsamına giren iştirakçilerin fiili hizmetlerine eklenecek müddet, 5434 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra görevde bulunup da, o zamandan beri iyonizan radyasyon laboratuarlarında bilfiil çalışmış olanların emeklilik işlemlerinde uygulanır.	Mesleği icabı röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyon laboratuvarlarında	3
i) I. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunda haber hizmetini yapan ve yürüten daire başkanı, müdür, müdür yardımcısı, şef, muhabir, redaktör spiker, redaktör, mütercim,	Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu haber teleks operatörü hizmetlerinde	

kameraman, fotoğrafçı, ışıkçı, sesçi, teknisyen. Bu fıkra kapsamına giren iştirakçilerin fiili hizmetlerine eklenecek süre, 359 sayılı TRT Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Kurumun haber hizmetlerinde bilfiil çalışmış olanların emeklilik işlemlerinde uygulanır. **II.** Basın Kartı Yönetmeliğine göre basın kartı sahibi olmak suretiyle gazetecilik yapanlardan memurluğa girip de, meslekleriyle ilgili görevlerde istihdam edilenler basın müşavirleri		3

Yukarıdaki (c, ç, d, e) fıkralarında gösterilen vazifelerde bir yıl içindeki çalışma saatlerinin her sekiz saati bir gün hesaplanır. Yıllık çalışma saatleri toplamının ay kesirleri tam ay sayılır. (a) fıkrasında yazılı olanlardan müteakip fıkralarda gösterilen hizmetlerde çalışanlar, yalnız (a) fıkrasında yazılı fiilî hizmet müddeti zamlarından faydalanırlar. 5434 sayılı Kanunun 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesine göre; 32'nci maddede gösterilen vazifelere yılbaşından sonra girenlerin fiilî hizmet müddet zamları, girdikleri ay hariç olmak üzere, o yılın geri kalan ayları için ve yıl sonundan önce ayrılanların fiilî hizmet müddeti zamları da, ayrıldıkları ay da dâhil olmak üzere, yılın geçmiş ayları için hesaplanır. Fiilî hizmet müddeti zamları, emeklilik işlemlerinde fiilî hizmet sayılır. Bu zamların toplamı sekiz yılı geçemez. Lokomotif makinist ve ateşçileri sekiz yıl kaydına tabi değildir. 5434 sayılı Kanunun 34'üncü maddesine göre; kurumlar, iştirakçilerin fiilî hizmet müddeti zammı yapılmasını gerektiren vazifelerdeki yıllık çalışma müddetlerini ve yapılacak zamları gösteren izahlı cetvelleri, yıl sonlarından itibaren üç ay içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna göndermeye mecburdurlar. Bunlar için ilgililerden ayrıca kesenek alınmayıp o yıldaki son aylık veya ücretleri üzerinden eklenecek müddete ait istihkakları toplamının % 10'u, yarısı kesenek ve yarısı karşılık sayılmak üzere; kurumlar tarafından yukarda yazılı cetvellerle birlikte Kuruma gönderilir. 24.12.1980 tarih ve 2363 sayılı Kanunla kesenek oranı % 10'a, kurum karşılığı oranı % 18'e çıkarılmış, aynı Kanunla 5434 sayılı Kanuna eklenen ek 38'inci madde gereğince; kesenek ve karşılık toplamını ifade eden oranlar "kesenek ve karşılık toplamları" olarak değiştirilmiştir. Bu kesenek ve karşılıklar, 5434 sayılı Kanunun 14'üncü maddesi gereğince, bugün için % 16 ve % 20 olarak uygulanmaktadır. **3. İtibarî Hizmet Müddeti:** 5434 sayılı Kanunun 35'inci maddesine göre; itibarî hizmet müddeti, bu Kanun gereğince

bağlanacak aylıklar ve yapılacak kesenek iadesi ve toptan ödemelerin hesabında fiilî hizmet müddetlerine eklenen müddettir. 5434 sayılı Kanunun 18.01.1979 tarih ve 2177 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; iştirakçilerin bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, aşağıda yazılı görevlerde geçen fiilî hizmet sürelerinin (Zamlar hariç) her yıl için fıkralarında gösterilen itibarî hizmet süreleri eklenir: **A.** Muvazzaf ve yedek subay, astsubay, uzman jandarma çavuş ve uzman erbaşlardan; **a)** Harbi doğuran genel ve kısmî seferberliğe katılanların, harbin ilanından seferberliğin bitim tarihine, **b)** Seferberliği gerektiren iç tedip hareketlerine fiilen katılan birliklerde görevli olanların, çarpışmaların başlangıcından seferberliğin sona erdiği tarihe, **c)** Harp veya seferberlik ilan edilmeden, Anayasanın 66'ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşmalar uyarınca, yabancı ülkelere gönderilen Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapanların, çarpışma meydana gelmesi hâlinde çarpışmanın başlangıcından bitimine veya Türkiye'ye dönüş tarihine kadar geçen fiilî hizmet sürelerinin (Bu tarihlerden sonra devam eden tutsaklık süreleri dâhil) bir katı. **B.** Kanunları gereğince aylıkları ödenmek suretiyle, kurumları ile ilgileri kesilmeyerek, (A) fıkrasının (a), (b), (c) bentlerinde yazılı hareketlerde sivil iştirakçi, er veya erbaş olarak katılanların, bu durumlarda geçen fiilî hizmet sürelerinin (Bu tarihlerden sonra devam eden tutsaklık süreleri dâhil) bir katı. **C.** Harp hâlinde düşmana tutsak düşen veya düşman tarafından enterne edilen iştirakçilerden kanunları gereğince, aylıkları ödenmek suretiyle, kurumları ile ilgileri kesilmeyenlerin, bu durumlarda geçen fiilî hizmet sürelerinin bir katı. Yukarıdaki yazılı itibarî hizmet süreleri üç aydan az ve toplamı beş yıldan fazla olamaz. Maddede sözü edilen 1961 Anayasasının 66'ncı maddesinin benzeri, 1982 Anayasasının 92'nci maddesiyle düzenlenmiştir. 5434 sayılı Kanunun 23.06.1983 tarih ve 2852 sayılı Kanunla değişik 37'nci maddesine göre; pilot olan ve olmayan Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı dâhil) uçucuları ile Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü uçucu personelinin uçucu olarak; denizaltıcı, dalgıç, kurbağa adam ve paraşütçü subay, yedek subay ve astsubayların denizaltıcı, dalgıç, kurbağa adam ve paraşütçü olarak görevlerinde geçirdikleri fiilî hizmet müddetlerinin her yılı için 32'nci maddenin (a) fıkrası ile 36'ncı maddenin (a),(b) fıkralarında gösterilen fiilî ve itibarî hizmet süreleri zamları dışında ayrıca altı ay itibarî hizmet süresi eklenir. 28.02.1985 3160 sayılı Kanunun 08.06.1989 tarih ve 3570 sayılı Kanun ve 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesine göre; Emniyet Genel Müdürlüğünde veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan Devlet memurları ile sözleşmeli personelden; pilot, uçuş ekibi ve kurbağa adam olarak görev yapmakta olanların, uçucu ve kurbağa adam olarak geçirdikleri fiilî hizmet müddetlerinin her yılı için, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32'nci maddesinin (b) fıkrası

ile 36'ncı maddesinin (A) fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde gösterilen hizmet müddetleri dışında, ayrıca altı ay itibarî hizmet müddeti eklenir. Kamu kurum ve kuruluşlarında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine tabi olarak çalışan sözleşmeli personele yukarıdaki fıkrada belirtilen itibarî hizmet müddeti doksan gün olarak eklenir. 5434 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre; süre sınırlamasına ait hükmü hariç olmak üzere 33'üncü madde ile 34'üncü maddenin hükümleri, 36 ve 37'nci maddelerde yazılı itibarî hizmet müddeti zamları hakkında da uygulanır. **E - Emekli Aylığı Bağlanacak Hâller:** 5434 sayılı Kanunun 39'uncu maddesine göre, emekli aylığı aşağıdaki hâllerde bağlanır: **a)** Cumhurbaşkanlığında bulunanların bu yerlerden ayrılışlarında istekleri üzerine. **b)** 28.02.1959 tarih ve 7242 sayılı Kanun ve 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik bende göre; 25 fiilî hizmet yılını dolduran iştirakçilerden kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını dolduranların istekleri üzerine. Seçilmiş belediye başkanları ve vilayetlerin daimî komisyon üyeleri hariç olmak üzere, 30 hizmet yılını tamamlamış olanlar kurumlarınca lüzum görüldüğünde yaş kaydı aranmaksızın resen. Subay ve askerî memurlarla gedikli subay ve gedikli erbaşların harbe hazırlık devresinde istekleriyle emekliye ayrılma işlemleri, durumun aydınlanmasına ve tehlikenin geçmesine kadar geri bırakılabilir. Bu devrenin başladığı ve bittiği tarihler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin emekliye ayrılabilmeleri ve emekliliklerini isteyebilecekleri aylar konusunda, 27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin dikkate alınması gerekmektedir. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 8'inci maddesinin 24.04.2008 tarih ve 5758 sayılı Kanunla değişik son fıkrasına göre; emeklilik hakkını kazananlar, emekliliklerini Ocak, Şubat, Temmuz veya Ağustos ayları içinde isteyebilir. Bu aylar dışındaki emeklilik istemleri ancak, ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının hizmet gerekleri itibarıyla uygun görmesi halinde kabul edilebilir. 28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun 26'ncı maddesinin birinci fıkrasının 24.04.2008 tarih ve 5758 sayılı Kanunla değişik (c) bendine göre; emeklilik hakkını kazananlar emekliliklerini Ocak, Şubat, Temmuz veya Ağustos ayları içinde isteyebilir. Bu aylar dışındaki emeklilik istemleri ancak, Jandarma Genel Komutanının hizmet gerekleri itibarıyla uygun görmesi hâlinde kabul edilebilir. *Öğretmenlerin emekliliği konusunda, 30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmenlerin Belli Aylarda Emekliye Ayrılmaları.* Yukarıda belirtilen 58 ve 60 yaş sınırı konusunda, çalışanlar lehine farklı yaşlar tespit edilmiştir. 5434 sayılı Kanuna, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla eklenen ve 23.05.2002 tarih ve 4759 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 205'inci maddesine göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte (01.06.2002); kadın iştirakçilerden 20, erkek iştirakçilerden 25 fiilî hizmet yılını dolduranların istekleri

üzerine emekli aylığı bağlanır. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 2 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 38, erkek ise 43 yaşını doldurmaları ve kadın iştirakçinin 20, erkek iştirakçinin 25 fiilî hizmet süresini tamamlamaları hâlinde istekleri üzerine emekli aylığı bağlanır. Diğerleri ise, 23.5.2002 tarihinde; emekli olmaya kalan sürelere göre, aşağıda belirtilen yaşı doldurmaları ve kadın iştirakçinin 20, erkek iştirakçinin 25 fiilî hizmet süresini tamamlamaları hâlinde istekleri üzerine emekli aylığı bağlanır: **1.** Emeklilik hizmet sürelerini dolduranlar ile doldurmaya; 2 tam yıl veya daha az kalan iştirakçilerden kadın ise 40, erkek ise 44 yaşını. **2.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 2 tam yıldan fazla, 3 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 41, 2 tam yıldan fazla, 3 yıl 6 ay veya daha az kalan erkek iştirakçiler 45 yaşını. **3.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 3 tam yıldan fazla, 4 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 42, 3 yıl 6 aydan fazla, 5 tam yıl veya daha az kalan erkek iştirakçiler 46 yaşını. **4.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 4 tam yıldan fazla, 5 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 43, 5 yıldan fazla, 6 yıl 6 ay veya daha az kalan erkek iştirakçiler 47 yaşını. **5.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 5 tam yıldan fazla, 6 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 44, 6 yıl 6 aydan fazla, 8 tam yıl veya daha az kalan erkek iştirakçiler 48 yaşını. **6.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 6 tam yıldan fazla, 7 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 45, 8 yıldan fazla, 9 yıl 6 ay veya daha az kalan erkek iştirakçiler 49 yaşını. **7.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 7 tam yıldan fazla, 8 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 46, 9 yıl 6 aydan fazla, 11 tam yıl veya daha az kalan erkek iştirakçiler 50 yaşını. **8.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 8 tam yıldan fazla, 9 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 47, 11 yıldan fazla, 12 yıl 6 ay veya daha az kalan erkek iştirakçiler 51 yaşını. **9.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 9 tam yıldan fazla, 10 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 48, 12 yıl 6 aydan fazla, 14 tam yıl veya daha az kalan erkek iştirakçiler 52 yaşını. **10.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 10 tam yıldan fazla, 11 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 49, 14 yıldan fazla, 15 yıl 6 ay veya daha az kalan erkek iştirakçiler 53 yaşını. **11.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 11 tam yıldan fazla, 12 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 50, 15 yıl 6 aydan fazla, 17 tam yıl veya daha az kalan erkek iştirakçiler 54 yaşını. **12.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 12 tam yıldan fazla, 13 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 51, 17 yıldan fazla, 18 yıl 6 ay veya daha az kalan erkek iştirakçiler 55 yaşını. **13.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 13 tam yıldan fazla, 14 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 52, 18 yıl 6 aydan fazla, 20 tam yıl veya daha az kalan erkek iştirakçiler 56 yaşını. **14.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 14 tam yıldan fazla, 15 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 53, 20 yıldan fazla, 21 yıl 6 ay veya daha az

kalan erkek iştirakçiler 57 yaşını. **15.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 15 tam yıldan fazla, 16 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 54, 21 yıl 6 aydan fazla, 22 tam yıl kalan erkek iştirakçiler 58 yaşını. **16.** Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 16 tam yıldan fazla, 17 tam yıl kalan kadın iştirakçiler 55 yaşını. 39'uncu maddenin aşağıda belirtilen (e) ve (f) fıkraları kapsamına girenlere 25 fiilî hizmet yılını ve yukarıdaki yaşları doldurmaları hâlinde emekli aylığı bağlanır. 32'inci madde gereğince fiilî hizmet sürelerine zam yapılanların bu maddede belirtilen yaş hadlerinden, hizmetlerine eklenen fiilî hizmet süresi zammı kadar indirim yapılır. **c)** 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik bende göre; iştirakçilerden 40'ıncı madde gereğince haklarında yaş haddi hükümleri uygulanacak olanlar kurumlarınca resen veya 61 yaşını doldurduklarında istekleri üzerine. **ç)** 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik bende göre; 87'nci maddenin (a, b, c, d, e, g, h, i, j ve m) fıkralarında gösterilenlerden 25 fiilî hizmet yılını dolduran iştirakçilerden kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını dolduranların istekleri üzerine. **d)** 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik bende göre; 88'inci madde gereğince emekli kesenekleri geri verilememiş olanların 61 yaşını doldurmalarında istekleri üzerine ve (b) fıkrasındaki durumda iseler resen. **e)** Subay ve askerî memurlarla gedikli subay ve gedikli erbaşların ahlak noktasından, hüküm ile veya yetersizlik veya disiplin sebeplerinden dolayı sicilleri üzerine veyahut askerî mahkemelerce verilecek kararlar üzerine kurumlarınca resen. **f)** (e) fıkrasında yazılı olanlar dışındakiler, ahlak ve yetersizlik sebeplerinden dolayı yönetmeliğine göre sicilleri üzerine kurumlarınca resen. **g)** 09.07.1953 tarih ve 6122 sayılı Kanunla değişik bende göre; belediye başkanları ile il encümeni üyelerinin bu yerlerde iken (b) fıkrasında yazılı duruma girmelerinde istekleri üzerine. **h)** 13.11.1981 tarih ve 2559 sayılı Kanunla maddeye eklenen ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değiştirilen (j) bendine göre; göreve girişlerinde, Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak alınmış ve raporda sakatlık oranı en az % 40 olanlardan fiilî hizmeti 15 yıl olanların istekleri üzerine. 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik fıkraya göre; emekli aylığı bağlanabilmesi için yukarıdaki (c ve d) fıkralarında yazılı hâllerde ilgililerin fiilî hizmet müddetlerinin 15 yılı, (e ve f) fıkralarında yazılı hâllerde de 25 yılı doldurmuş olmaları şarttır. (b) fıkrasının ikinci paragrafı ile (27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu gereğince kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenler hariç) (d, e ve f) fıkraları kapsamına girenlere 61 yaşını doldurmadan emekli aylığı bağlanmaz. 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla maddeye eklenen fıkraya göre; (b) ve (ç) fıkralarında gösterilenlerden 32'nci madde gereğince fiilî hizmet sürelerine zam yapılanların yaş hadlerinden, eklenilen bu sürenin üç yıldan çok olmamak üzere yarısı indirilir. **F - Yaş Sınırları:** 5434 sayılı Kanunun

21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 40'ıncı maddesine göre; iştirakçilerin görevleri ile ilişiklerinin kesilmesini gerektiren yaş haddi 65 yaşını doldurdukları tarihtir. Bu görevlere, 65 yaşını dolduranların açıktan veya naklen atamaları yapılamaz. **a)** 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik (b) bendine göre; üniversite öğretim üyelerinin görevleri ile ilişiklerinin kesilmesini gerektiren yaş haddi, 67 yaşını doldurdukları tarihtir. **b)** 06.02.1959 tarih ve 7198 sayılı Kanunla değişik (ç) bendine göre; aşağıda yazılı olanların yaş hadleri, hizalarında gösterilen yaşları doldurdukları tarihlerdir:

I – Subay ve Askerî Memur ve Gedikliler	
1. Asteğmen, teğmen ve üsteğmenler	41
2. Yüzbaşı, kıdemli yüzbaşı ve önyüzbaşılar	46
3. Binbaşılar	52
4. Yarbaylar	55
5. (12.12.1980 tarih ve 2358 sayılı Kanunla değişik) Albaylar	60
6. (12.12.1980 tarih ve 2358 sayılı Kanunla değişik) Tuğ ve tümgeneral ve amiraller	62
7. Kor ve orgeneraller ve amiraller	65
8. Mareşal ve büyük amiraller	68
9. 6, 7 ve 8'inci sınıf askeri memurlarla memur yardımcıları ve askeri hastabakıcı hemşireler	55
10. Daha yukarı sınıflardaki askerî memurlar	60
11. Gedikli subaylar	52
12. Gedikli çavuşlar (Astsubay çavuşlar)	43
13. Gedikli üstçavuşlar (Astsubay üstçavuşlar)	46
14. Gedikli başçavuşlar (Astsubay başçavuşlar)	49
15. Başgedikliler (Astsubay kıdemli başçavuşlar)	55
II – Emniyet Mensupları	
1. Her derecedeki emniyet müdürleri ve emniyet ve polis müfettişleri	60
2. Emniyet müfettiş yardımcıları ve emniyet amirleri	58
3. Başkomiser, komiser ve komiser yardımcıları	56
4. Polis memurları	52
III – Gümrük Koruma Mensupları	
1. Gümrük koruma memurları	50
2. Gümrük koruma kısım amirleri	55
IV – Posta, Telgraf ve Telefon Hat Başbakıcı ve Başdağıtıcıları ile Hat Bakıcıları ve Dağıtıcıları	55
V – (546 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 16.02.1995 tarih ve 4069 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen) **Millî İstihbarat Teşkilatı Kadrolarındaki Kadro Karşılığı Sözleşmeli Çalıştırılanlar Dâhil Memurlar**	
1. Müsteşar yardımcısı, başkan, hukuk müşaviri, öğretim	

kurulu başkanı, başkan yardımcısı, hukuk müşavir başyardımcısı, müşavir, başmüfettiş, öğretim kurulu üyesi, başmüşavir	60
2. Daire başkanı, hukuk müşavir birinci sınıf yardımcısı, başmüfettiş, öğretim üyesi, müşavir	58
3. Birinci sınıf istihbarat uzmanı, birinci sınıf uzman, hukuk müşaviri birinci sınıf yardımcısı, müfettiş, öğretim üyesi, müşavir, savunma sekreteri, daire başkan yardımcısı, öğretim üyesi yardımcısı	56
4. İkinci sınıf istihbarat uzmanı, ikinci sınıf uzman, hukuk müşavir ikinci sınıf yardımcısı, müfettiş yardımcısı, öğretim üyesi yardımcısı	54
5. Diğer kadrodakiler	52

16.02.1995 tarih ve 4069 sayılı Kanunla değişik bende göre; yukarıdaki (ç) fıkrasının (III) ve (IV) işaretli bentlerinde gösterilenlerden vazifelerinde kalmaları faydalı görülenlerin yaş hadleri, ilgili bakanlarca, (V) işaretli bendinde gösterilenlerin yaş hadleri de atamaya yetkili amir tarafından birer yıllık müddetlerle beş yıl uzatılabilir. **c)** 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik (d) bendine göre; (b) fıkrasında belirtilen görevlere 67 yaşını, (ç) fıkrasında belirtilen görevlere ise hizalarında gösterilen yaş hadlerini doldurmuş bulunanlar açıktan veya naklen atanamazlar. **d)** 26.02.2008 tarih ve 5743 sayılı Kanunla değişik (e) bendine göre, seferin gereği olarak lüzum görüldüğü takdirde; **I.** Subaylardan; **1.** Yarbay ve daha aşağı rütbelerdeki yardımcı sınıf subaylar 60 yaşını geçmemek kaydıyla bu maddenin (ç) fıkrasında gösterilen yaş hadlerinden 10 yıl fazlasına kadar, **2.** Muharip sınıf subaylar bu maddenin (ç) fıkrasında gösterilen yaşlara kadar, **3.** 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun hükümlerine göre astsubaylıktan subaylığa geçirilenler ise aynı Kanunda belirtilen yaşlara kadar, **II.** Astsubaylardan; **1.** Yardımcı sınıf astsubaylar 60 yaşını geçmemek kaydıyla bu maddenin (ç) fıkrasında gösterilen yaş hadlerinden 10 yıl fazlasına kadar, **2.** Muharip sınıf astsubaylar bu maddenin (ç) fıkrasında gösterilen yaşlara kadar, sağlık durumlarının elverişli olması hâlinde en gençlerinden başlanarak orduya alınabilirler. Maddeye, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; yukarıdaki hükümler, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır. **e)** 5434 sayılı Kanunun 25.05.2002 tarih ve 4759 sayılı Kanunla değişik geçici 206'ncı maddesine göre; 08.09.1999 tarihinde Sandık iştirakçisi olanlardan 50 ve daha yukarı yaşlarda bulunanlar, yaş haddi nedeniyle istekleri üzerine veya resen emekliye ayrıldıklarında fiilî hizmet sürelerinin 10 yılını doldurmuş olmak şartıyla emekli aylığına hak kazanırlar. **f)** 5434 sayılı Kanun dışındaki kanunlarda da emeklilik yaş hadleri öngörülmüştür: **1.**

27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun 49'uncu maddesinin 29.07.1983 tarih ve 2870 sayılı Kanunla değişik (h) bendine göre; Genelkurmay Başkanının emeklilik yaş sınırı, 67'dir. **2.** 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun 301 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 6'ncı maddesinin (f) bendine göre; Yükseköğretim Kurulunun aslî görevleri ile ilişkileri kesilmeyen üyeleri hariç, diğer üyeleri, seçim ve göreve devamlarında, kanunlarda öngörülen yaş haddine tabi değildirler. 2547 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre; öğretim üyelerinin görevleri ile ilişkilerinin kesilmesini gerektiren yaş haddi, 67 yaşını doldurdukları tarihtir. 2547 sayılı Kanuna, 18.06.2008 tarih ve 5772 sayılı Kanunla eklenen geçici 55'inci maddeye göre; 30'uncu maddede öğretim üyeleri için öngörülen emeklilik yaşı, 01.03.2006 tarih ve 5467 sayılı Kanun, 17.05.2007 tarih ve 5662 sayılı Kanun ve 22.05.2008 tarih ve 5765 sayılı Kanunla kurulan Devlet üniversitelerinde görev almaları şartıyla yetmiş iki yaşın doldurulduğu tarihtir. Bu uygulama, 31 Aralık 2015 tarihine kadar devam eder. Geçici 55'inci maddede sözü edilen üniversiteler, alfabetik olarak şunlardır: Adıyaman Üniversitesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ahi Evran Üniversitesi, Aksaray Üniversitesi, Amasya Üniversitesi, Ardahan Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Bartın Üniversitesi, Batman Üniversitesi, Bayburt Üniversitesi, Bilecik Üniversitesi, Bingöl Üniversitesi, Bitlis Eren Üniversitesi, Bozok Üniversitesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Düzce Üniversitesi, Erzincan Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi, Hakkâri Üniversitesi, Hitit Üniversitesi, Iğdır Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Kırklareli Üniversitesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Mardin Artuklu Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Namık Kemal Üniversitesi, Nevşehir Üniversitesi, Ordu Üniversitesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Rize Üniversitesi, Siirt Üniversitesi, Sinop Üniversitesi, Şırnak Üniversitesi, Tunceli Üniversitesi, Uşak Üniversitesi ve Yalova Üniversitesi. **3.** 24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun 44'üncü maddesine göre; hâkim ve savcılar, 65 yaşından önce emekliye sevk olunamazlar. **4.** 18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun 10.02.2004 tarih ve 5085 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre, uzman erbaşlar; iki yıldan az, beş yıldan fazla olmamak şartıyla sözleşme yaparak göreve başlar ve Sosyal Güvenlik Kurumuna ile ilgilendirilirler. Bunlardan; istihdam edildikleri kadronun görev özelliklerine göre sınıf ve branşları ile ilgili sağlık nitelikleri uygun olanların müteakip sözleşmeleri, bir yıldan az, beş yıldan fazla olmamak şartıyla azamî kırk beş yaşına girdikleri yıla kadar uzatılabilir. Bu yaş sınırının beş yıl fazlası uzman erbaşların askerlik çağı sonudur. Barışta ve seferde bu süreye kadar yedeğe ayrılmış uzman erbaşlar yaşı en genç olanlardan başlamak üzere hizmete çağrılabilirler. **5.** 28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanunun 12.06.2003 tarih ve 4892

sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; uzman jandarmaların mecburî hizmet süresi, uzman jandarma çavuşluğa nasıp tarihinden itibaren on yıl olup, yaş hadleri 56'dır. Bunun beş yıl fazlası ise askerlik çağı sonudur. Barışta ve seferde bu süreye kadar yedeğe ayrılmış uzman jandarmalar, en genç olanlarından başlanmak üzere hizmete çağrılabilirler. **G - Emekli Aylığının Hesaplanışı: 1.** 5434 sayılı Kanunun 23.09.1983 tarih ve 2898 sayılı Kanun ve 306 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 41'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **a)** Emekli, adi malullük ve vazife malullüğü aylıklarının hesaplanmasında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 43'üncü maddesinde yer alan gösterge tablosu ve personel kanunlarındaki ek göstergeler esas alınır. Yukarıda (Ç) belirtildiği üzere bunlara; taban aylığı, kıdem aylığı ve zam, tazminat ile benzeri ödemelerin karşılığı olan tazminat kesintileri de dâhildir. Katsayılarla çarpım için, bunların tutarlarının belirlenmesi gerekir. Kısaca, emekli keseneğine dâhil olan kalemler, aynen aylıklara da dâhil edilir. **b)** Emekli, adi malullük ve vazife malullüğü aylıkları, (a) fıkrasına göre tespit edilen rakamların her yıl merkezî yönetim bütçe kanununda tespit edilen katsayı ile çarpılması sonunda bulunacak tutarın fiilî ve itibarî hizmet toplamı 25 yıl olanlara % 75'i, 25 yıldan az olanlara her tam yıl için % 1 eksiği, fazla olanlara da her tam yıl için % 1 fazlası üzerinden bağlanır. Fiilî ve itibarî hizmet toplamındaki ay kesirleri tam ay sayılır. Yıl kesirlerinin her ayı için emekli aylığı bağlanmasına esas aylık tutarının % 1'inin 12'de biri emekli aylığına ayrıca eklenir. Bağlanacak aylıkların toplamı, emekli ve adi malullük aylıklarında emekli aylığı bağlanmasına esas aylıklarının % 100'ünü geçemez. Vazife malullüğü aylıkları hakkında bu sınırlama uygulanmaz. **2.** 5434 sayılı Kanunun, 08.07.1972 tarih ve 1425 sayılı Kanunun ek 5'inci maddesi iken teselsül ettirilen ve 23.06.1983 tarih ve 2853 sayılı Kanunla değiştirilen ek 19'uncu maddesine göre; bu Kanuna göre bağlanacak emekli, adi malullük ve vazife malullüğü aylıklarının alt sınırı, bu Kanuna bağlı gösterge tablosunun 14'üncü derecesinin 2'nci kademesi üzerinden 30 fiilî hizmet yılı için hesaplanacak emekli aylığıdır. Dul ve yetimlere ödenecek aylıklar, bu maddenin birinci fıkrasına göre hesaplanan alt sınır aylığının; **a)** Dul ve yetim sayısı üç ve daha fazla ise tamamından, **b)** Dul ve yetim sayısı iki kişi ise % 90'ından, **c)** Dul ve yetim sayısı bir kişi ise % 80 inden az olamaz. Vazife malulü erlerle bunların dul ve yetimleri hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanır. Harp malullüğü zammı ayrıca nazara alınır. 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; ülkemizle diğer ülkeler arasında yapılan sosyal güvenlik anlaşmaları gereğince bağlanan kısmî aylıklar için, bu madde hükümleri uygulanmaz. **3.** 5434 sayılı Kanunun 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 42'nci maddesine göre; Cumhurbaşkanlığında bulunduktan sonra herhangi bir sebep ve suretle ayrılanlara veya bu

makamlarda iken 39'uncu maddenin (b) fıkrasında yazılı duruma girenlere, Cumhurbaşkanına ödenmekte olan aylık ödeneğin yüzde kırkı emekli aylığı olarak bağlanır. Bu aylıklar ödendikçe faturası karşılığında Hazineden alınır. **4.** 5434 sayılı Kanunun 23.06.1983 tarih ve 2852 sayılı Kanun ve 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 43'üncü maddesine göre; emeklilik hakkı tanınan vazifelerde bulunduktan sonra belediye başkanlığına ve illerin il encümeni üyeliklerine seçilmiş veya seçilecekler, bu vazifelerde bulunmakta iken emekliye ayrılma hakkını kazandıklarında veya 61 yaşını doldurduklarında emekliye ayrılma istekleri yerine getirilmekle beraber, vazifelerinde bırakılırlar. **5.** Yukarıdaki esaslara göre hesaplanacak aylıklarda, aşağıda öngörülen hükümlere göre yükseltmeler yapılır ve ek ödemeler aylıklara dâhil edilir: **a)** 5434 sayılı Kanunun, 01.06.1976 tarih ve 2013 sayılı Kanunun ek 1'inci maddesi iken teselsül ettirilen ek 32'nci maddesine göre; 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa tabi olmayan görevlerden 01.03.1970 tarihinden önce emekli, adi malul veya vazife malulü olanlara, ölenlerin dul ve yetimlerine bağlanan aylıklar; **A.** Görevlerinden ayrıldıkları tarihteki öğrenim durumlarına göre 657 sayılı Kanunun l897 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesinin ortak hükümleri kısmının (A) bölümündeki tabloda gösterilen hizmete giriş derece ve kademesi başlangıç alınmak, **B.** Emekli aylığı bağlanmasına esas alınan fiilî hizmetin (Fiilî hizmet zammı, itibarî hizmet süresi ve tamamlayıcı emeklilik keseneği tahakkuk ettirilen süreler hariç) her yılı için bir kademe ve her üç yılı için bir derece verilmek suretiyle, öğrenim durumları itibarıyla 36'ncı maddede belirtilen yükselebilecekleri derece ve kademeleri geçmemek üzere bulunacak derece ve kademelerin emekli aylığı bağlanmasına esas aylıkları üzerinden ve 01.03.1975 tarihinden geçerli olarak yükseltilir. Şu kadar ki, bu yükseltmeler sırasında; **aa)** 657 sayılı Kanunun 1897 sayılı Kanunla değişik ek geçici 4'üncü maddesinin başlangıç ve tavan dereceleri ile ilgili hükümleri göz önünde tutulmak, **bb)** Hizmete girdikleri tarihteki kazanılmış hak aylık dereceleri yukarıdaki hükümlere göre alınacak başlangıç derecesinden daha yukarı olan hâllerde bu dereceler esas alınmak, **cc)** Barem veya emeklilikte kazanılmış hak aylığının yükseltilmesinde sayılmış kıdemler, derece ve kademenin tespitinde değerlendirilmek, **dd)** Hazırlık kıtası ile okul dönemi dâhil yedek subaylıkta (Muvazzaflık dışında geçen süreler de dâhil) yedek subay öğretmenlikte, muvazzaf ve ihtiyat erlikte geçen süreler değerlendirilmede göz önünde bulundurulmak suretiyle işlem yapılır. Aynı süre ve aynı neden hiçbir şekilde mükerrer değerlendirilemez. Yukarıdaki hükümlere göre bulunacak derece ve kademe, hâlen kazanılmış bulunan derece ve kademelerden aşağı olanların aylıkları, yüksek olan eski derece ve kademeleri üzerinden ödenmeye devam edilir. Yükseltme sonunda birinci derecenin dördüncü kademesine gelinmesi ve son görev için ek gösterge verilmiş olması

hâlinde ek göstergeler de göz önünde bulundurulmak suretiyle işlem yapılır. Bu maddeye göre yapılacak yükselmeler nedeniyle ikramiye farkı ve 01.03.1975 tarihine kadar geçen süre için aylık farkı ödenmez. **b)** 5434 sayılı Kanunun, 306 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5'inci maddesiyken teselsül ettirilen ve 24.11.1994 tarih ve 4049 sayılı Kanun, 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanun, 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanun ve 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunla değiştirilen ek 68'inci maddesindeki hükümler şunlardır: **aa)** Makam tazminatı ile yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde toplam iki yıl bulunduktan sonra emekliye ayrılanlara makam veya yüksek hâkimlik ve temsil veya görev tazminatları bulundukları en üst görevleri esas alınarak ödenir. Makam veya yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde toplam en az iki yıl bulunmadan veya bu görevlerde hiç bulunmadan emekliye ayrılanlara ise, en az altı ay süreyle bulundukları en üst görevleri için belirlenen görev tazminatı veya hizmet yılları itibarıyla belirlenen görev tazminatından yüksek olanı ödenir. Makam tazminatı ile yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde bulunanlardan, 10.10.1984 tarihli ve 3056 sayılı Kanunun 36'ncı maddesine göre istihdam edilenlere, Başbakanlıkta da makam tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde en az altı ay çalışmış olmaları kaydıyla bu tazminatlardan yüksek olanı esas alınarak ödeme yapılır. Bu hâlde de iki yıllık süreyi doldurma şartı aranır. Ancak bu tazminatların ölenlerin dul ve yetimlerine ödenmesinde iki yıl görev şartı aranmaz. 5434 sayılı Kanuna, 03.04.2003 tarih ve 4839 sayılı Kanunla eklenen geçici 214'üncü maddeye göre; bu Kanunun getirdiği 61 yaş haddi nedeniyle bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte emekliye sevk edilenler hakkında ek 68'inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen iki yıllık süre aranmaz. **bb)** Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterlikleri teşkilatlarında aslî ve sürekli görevlerde bulunanların makam tazminatları, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36/F maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca tespit edilen miktarlar üzerinden aynı esaslar dâhilinde ödenir. **cc)** Yükseköğretim Kurulu Başkanı görevinde bulunmuş olanlara Başbakanlık Müsteşarı, Yükseköğretim Yürütme ve Denetleme Kurulu üyeliklerinde bulunmuş olanlara, profesör unvanında üç yılını tamamlamış olanlar için belirlenen makam tazminatı göstergeleri esas alınarak ödeme yapılır. **dd)** Sosyal Güvenlik Kurumunca emekli aylığı bağlanan büyükşehir belediye başkanlarına 7.000, il belediye başkanlarına 6.000, ilçe ve ilk kademe belediye (06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve diğer kanunlarda ilk kademe belediyesine yapılan

atıflar, ilçe belediyesine yapılmış sayılır) başkanlarına 3.000, diğer belediye başkanlarına 1.500 gösterge rakamı üzerinden, bu maddede belirtilen usul ve esaslar dâhilinde makam tazminatı, buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenir. Bu tazminatlar ilgililere ödendikçe, iki ay içinde faturası karşılığında Hazineden tahsil olunur. Birinci fıkrada öngörülen iki yıllık sürenin hesabında iştirakçi olup olmadıklarına bakılmaksızın belediye başkanı olarak geçen sürelerin tamamı dikkate alınır. **ee)** Temsil ve görev tazminatları; yönetim ve denetim kurulu üyelikleri dâhil olmak üzere kamu kesiminde her ne suretle olursa olsun aylık veya ücret alıp almadıklarına bakılmaksızın görev alanlara, bu durumları devam ettiği sürece ödenmez. Tazminattan yararlanırken, yararlanma şartlarını kaybedenler en geç bir ay içinde, durumu Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirirler. Bu durumun ortaya çıktığı tarihi takip eden ay başından itibaren tazminat ödenmesine son verilir. Zamanında bildirimde bulunmayanlara ödenen tazminat, kanunî faizi ile birlikte geri alınır. Ancak, eğitim veya bilimsel araştırma kurum ve birimlerinde emekli aylıkları kesilmeksizin çalıştırılanlar, her derece ve türdeki eğitim kurumları veya eğitim birimlerinde ders ücreti karşılığında ders görevi verilenler, bu Kanunun ek 11'inci maddesi uyarınca Bakanlar Kurulu kararıyla emekli aylıkları kesilmeksizin çalıştırılanlar ile profesör unvanına sahip olanlardan 29.3.1984 tarihli ve 2992 sayılı Kanunun 34'üncü maddesine göre görevlendirilenlere, bu görevlerinden dolayı bu fıkra hükmü uygulanmaz. **ff)** Bu tazminatlar, ölenlerin 5434 sayılı Kanunun 67'nci maddesinde belirtilen aylığa müstahak dul ve yetimlerine 68'inci maddesindeki oranlar üzerinden ödenir. **gg)** Bu ödemeler, Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenmesini müteakip iki ay içinde genel bütçeye giren kurumlardan ayrılanlar için Hazineden, diğerleri için son kurumlarından faturası karşılığında tahsil edilir. **c)** 5434 sayılı Kanunun, 311 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6'ncı maddesiyken teselsül ettirilen ek 69'uncu maddesine göre; Başbakanlık görevinde bulunduktan sonra herhangi bir sebeple bu görevden ayrılanların emekli aylıkları, bu Kanuna göre bağlanan en yüksek emekli aylığının % 75'ine yükseltilmek suretiyle ödenir. Başbakanlık görevini yürütmekte bulunanlara görevleri süresince bu yükseltme yapılmaz. **d)** Emeklilere, aylıklarından ayrı olarak her ay ek ödeme yapılmaktadır. *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **e)** 5434 sayılı Kanuna, 11.05.2000 tarih ve 4567 sayılı Kanunla eklenen ve 13.06.2001 tarih ve 4677 sayılı Kanun ve 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değiştirilen ek 77'nci maddeye göre; 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 47'nci maddesinin sekizinci fıkrasında belirtilen, 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, 23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, 18.12.1981 tarih ve 2566 sayılı Bazı

Kamu Görevlilerine Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve 12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki görevler ile ayrıca barışta veya olağanüstü hâllerde yapılan eğitim, tatbikat ve manevralar ile birlik hâlinde intikaller sırasında, bu harekât ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle hayatlarını kaybedenlerin dul ve yetimleri ile malul olanlara, bu Kanuna göre bağlanan aylıklar, aşağıdaki esaslar dâhilinde yükseltilir: **aa)** Subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ve sivil iştirakçilerin dul ve yetimleriyle malul olanlara bunların ölümleri hâlinde de dul ve yetimlerine bağlanan aylıklar, kendisinden aylık bağlananlar ile malullerin emsalleri esas alınarak, her yıl kademe ilerlemesi, her üç yılda bir derece yükselmesi işlemine tabi tutulur. **bb)** Bu şekilde yükseltilen aylıklarda, azamî rütbe tavanı subaylarda kıdemli albaydır. Kıdemli albaylar ile general ve amirallere bir üst rütbenin aylığı bağlanır. Astsubaydan subay olanlar, astsubaylar birinci derecenin üçüncü kademesine kadar yükseltilir. Uzman jandarmalarda yükselinebilecek azamî derece ve kademe, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda yer alan aylık gösterge tablolarında belirtilen en yüksek derece ve kademedir. Uzman erbaşların aylık yönünden yükseltilmeleri ise, 18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunun 16'ncı maddesinde belirtilen esaslara göre yapılır. **cc)** Sivil iştirakçiler ile erbaş ve erlere uygulanacak azamî derece ve kademe ise öğrenim durumları ve hizmet sınıfları itibariyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yükselebilecekleri derece ve kademedir. **dd)** Bu şekilde yükseltilen aylıklarda, emniyet hizmetleri sınıfında bulunan personelin azamî rütbe tavanı; Polis Akademisi ve dört yıllık yüksekokul mezunu rütbeli personel için il emniyet müdürü, diğer personel için başkomiser rütbesidir. **ee)** Derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi, kendisinden aylık bağlananların ve malullerin rütbe, kıdem ve unvanlarında herhangi bir değişikliği gerektirmez. **ff)** Bağlanacak aylıkların hesaplanmasında, tekabül eden unvan ve rütbenin derece ve kademesinin gösterge ve ek göstergesi ile bu Kanunun ek 70'inci maddesine göre emekli aylığına yansıtılan tutar esas alınır. Birinci fıkra kapsamında bulunanlardan, başkasının yardım ve desteği olmadan yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak derecede malul olanlara, asgarî ücretin net tutarı, aylıklarıyla birlikte ayrıca ödenir. Maddeye, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; yukarıdaki hükümler, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır. Bu maddeye göre yükseltilenlerin dereceleri, 15.07.1950 tarih ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14'üncü maddesinin (A) bendindeki

hükümlere göre de ayrıca dikkate alınır. Birinci fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir. Bu maddeye göre yapılan ödemeler her türlü vergi, resim ve harçtan müstesna olup, faturası karşılığında Hazineden tahsil edilir. 5434 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 221'inci maddeye göre; ek 77'nci madde kapsamına girenlerin aylıkları, maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren, anılan maddede belirtilen esaslara göre yükseltilir. Ancak, bu yükseltmeden dolayı geçmişe yönelik aylık ve aylık farkı ödenmez. **f)** 5434 sayılı Kanuna, 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla eklenen ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanun ve 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değiştirilen ek 79'uncu maddeye göre, aşağıda belirtilen kişilere bu madde uyarınca ek ödeme yapılır: **aa)** Harp malullerine. **bb)** Şehit dul ve yetimlerine. **cc)** Barışta, olağanüstü yönetim usullerinin uygulandığı hâller ile talim, tatbikat veya manevra sırasında görevin veya çeşitli harp silah ve vasıtalarının sebep ve tesiriyle vazife malulü sayılan Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ile askerî harekâtı gerektiren iç tedip hareketleri veya güvenlik veya asayişin sağlanmasında Silahlı Kuvvetlerle birlikte veya ayrı olarak görevlendirilenlerden bu görevlerin çeşitli sebep ve tesirleriyle vazife malulü sayılan jandarma ve emniyet mensupları ile sivil görevlilere. **dd)** (cc) bendinde belirtilen görevlerin ifası sırasında, bu görevlerin çeşitli sebep ve tesirleriyle ölenlerin dul ve yetimlerine. Hak sahiplerine, yukarıda yazılı durumlar sebebiyle, Sosyal Güvenlik Kurumunca aylık bağlanmasına esas olan tarihten geçerli olmak üzere müracaat tarihini izleyen yılın en geç ilk üç ayı içinde, Kurum tarafından ek ödeme yapılır. Ay farkları yıllık miktarın on ikiye bölünmesi suretiyle hesaplanır. Her yıl ödenecek miktar, malullük derecelerine göre aşağıdaki yazılı göstergelerin ödemenin yapılması gereken yılın ilk dönemindeki Devlet memuru aylıklarına uygulanacak katsayı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutardır:

Malullük Derecesi	**Göstergeler**
1	40.000
2	36.000
3	31.000
4	28.000
5	25.000
6	22.000

(cc) ve (dd) numaralı bentlerde sayılan dul ve yetimlere birinci derece malullere uygulanan gösterge üzerinden; bunlar bir kişi ise tamamı, birden fazla ise eşit olarak paylaştırılmak suretiyle ve sosyal güvenlik kanunlarına göre dul ve yetim aylığı aldıkları sürece ödeme yapılır. Harp veya vazife malulü olanlara hayatta bulundukları sürece ödeme yapılır.

Ancak, ölen malulün son yıldaki pay tutarının beş katı, bir defaya mahsus olmak şartıyla kendisinden dul ve yetim aylığı bağlanacaklara eşit miktarda paylaştırılmak suretiyle yardım olarak ödenir. Yukarıda sayılan şehit ve malullerin çocuklarına; ilköğretim öğrencileri için 1.250, lise öğrencileri için 1.875 ve yükseköğrenim öğrencileri için 2.500 gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar her ay eğitim ve öğretim yardımı yapılır. Bu yardımlar 1 Eylül-31 Aralık tarihleri arasında yılda bir kez olmak üzere ve ilgili eğitim öğretim yılında öğrenci olduklarını gösterir belge ile müracaat edenlere, talepte bulunduğu yılın Eylül ayında geçerli olan memur aylık katsayısına göre hesap edilerek başvurularını izleyen ay içinde toptan ödenir. Bu maddeye göre yapılan ödemeler herhangi bir vergi ve kesintiye tabi olmayıp, faturası karşılığında, Hazineden tahsil edilir. Yukarıda sayılanlar, 13.10.1988 tarih ve 3480 sayılı Kanun hükümlerine göre yaptırılmış olan sosyal tesislerden yararlandırılırlar. Bu madde hükümlerine göre yapılacak eğitim ve öğretim yardımıyla 13.10.1988 tarih ve 3480 sayılı Kanun hükümleri gereğince yaptırılmış olan sosyal tesislerin bakım, onarım ve işletilmesine ilişkin esas ve usuller yönetmelikle düzenlenir. Maddeye, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; yukarıdaki hükümler, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır. **g)** 5434 sayılı Kanuna, 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla eklenen ve 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla değiştirilen ek 81'inci maddeye göre; millî istihbarat hizmetleri ve emniyet hizmetleri sınıfına dâhil kadrolar ile çarşı ve mahalle bekçisi kadro unvanı esas alınarak emekli aylığı veya ek 77'nci madde kapsamına girenler hariç olmak üzere vazife malullüğü veya adi malullük aylığı ödenenlerden emekli aylıklarıyla birlikte makam tazminatı ödenmesine hak kazanamamış olanlara, her ay emekli aylıklarıyla birlikte 100 YTL tutarında ayrıca ödeme yapılır. Bu Kanun hükümlerine göre emekli aylığı bağlanmasından sonra sosyal güvenlik destek primi ödemek suretiyle çalışanlar dâhil herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olarak çalışanlara bu ödeme yapılmaz. Bu ödemeden yararlanma şartlarını kaybedenler en geç bir ay içinde durumu, Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlüdür. Bu durumun ortaya çıktığı tarihi takip eden ay başından itibaren ödemeye son verilir. Zamanında bildirimde bulunmayanlara yapılan ödemeler kanunî faizi ile birlikte geri alınır. Hizmet sınıfı veya kadro unvanı itibariyle birinci fıkra kapsamına girenlerin 67'nci maddede belirtilen aylığa müstahak dul ve yetimlerinden ek 77'nci madde kapsamına girmeyenler; ikinci fıkradaki şartlar dikkate alınarak, 68'inci maddedeki oranlar üzerinden bu ödemeden yararlandırılır. Bu ödemeler Kurum tarafından ödenmesini izleyen iki ay içinde, faturası karşılığında Hazineden tahsil edilir. Bu madde uyarınca yapılacak ödeme, 08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı

Kanunun 1'inci maddesi uyarınca yapılacak ek ödemenin matrahına dâhil edilmez. Maddeye, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; yukarıdaki hükümler, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır. **Ğ – Malullük: 1. Malullükle İlgili Genel Hükümler:** 5434 sayılı Kanunun 28.06.2001 tarih ve 4699 sayılı Kanun ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 43'üncü maddesine göre, her ne sebep ve suretle olursa olsun vücutlarında hasıl olan arızalar veya duçar oldukları tedavisi imkânsız hastalıklar yüzünden vazifelerini yapamayacak duruma giren iştirakçilere, malul denir ve haklarında bu Kanunun malullüğe ait hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, bunlar yazı ile istedikleri takdirde haklarında bu Kanun hükümleri uygulanmaksızın, malullüklerinin mâni olmadığı başka vazife veya sınıflara nakil suretiyle tayinleri yapılmak üzere istifa etmiş sayılırlar. Bunların, istifa etmiş sayıldıktan sonra dahi, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını istemek hakları mahfuzdur. Ancak, kurumlarında başka vazife ve sınıflara nakli mümkün olanlardan, özel kanunlarına göre yükümlülük süresine tabi olanlar, bu yükümlülüklerini tamamlamadıkça veya maluliyetlerinin yeni vazifelerine de mâni olduğuna dair 50'nci madde uyarınca yeniden rapor almadıkça bu haklarını kullanamazlar. İştirakçilerden; talim, manevra, seferberlik veya harp dolayısıyla vazifeleri ile ilgileri kesilmeksizin silahaltına alındıkları dönemde malul olup, bu malullükleri asıl vazifelerini yapmaya mâni olmayanlar ile Sandığa tabi göreve atandıkları tarihten önce malul sayılmayı gerektiren hastalık veya sakatlığı olduğu belirlenenler hakkında, bu hastalık veya sakatlıkları sebebiyle bu Kanunun malullüğe ilişkin hükümleri uygulanmaz. **2. Vazife Malullüğü:** 5434 sayılı Kanunun 45'inci maddesine göre, 44'üncü maddede yazılı malullük; **a)** İştirakçilerin vazifelerini yaptıkları sırada vazifelerinden doğmuş olursa, **b)** Vazifeleri dışında kurumların verdiği herhangi bir kuruma ait başka işleri yaparken, bu işlerden doğmuş olursa, **c)** Kurumların menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken o işten doğmuş olursa (Maksadın ilgili kurumlarca kabul edilmesi şartıyla), **ç)** Fabrika, atölye ve benzeri iş yerlerinde, işe başlamadan evvel iş sırasında veya işi bitirdikten sonra, o iş yerinde husule gelen ve yine o iş yerinin mahiyetinden veya çalışma konusundan ileri gelen kazadan doğmuş olursa, buna vazife malullüğü ve bunlara uğrayanlara da vazife malulü denir. **3. Adi Malullük:** 5434 sayılı Kanunun 46'ncı maddesine göre; 44'üncü maddede yazılı malullük 45'inci maddede gösterilenler dışında kalan sebep ve hâllerden doğmuş olursa, adi malullük ve bunlara uğrayanlara da adi malul denir. **4. Malul Sayılma:** 5434 sayılı Kanunun 47'nci maddesine göre; vazifelerini yapamayacak derecede hastalığa uğrayanlardan, hastalıkları kanunlarında tayin edilen müddetlerden fazla devam edenler, hastalıklarının mahiyetlerine ve doğuş sebeplerine göre

adi malul veya vazife malulü sayılırlar. Fiilî hizmet müddetleri ne olursa olsun, çeşitli hizmetliler için bu müddetler en çok iki aydır. Devlet Memurları Kanunundaki düzenlemeler karşısında, bu iki ayın hükmü yoktur. Kanunlarında yazılı müddetlerden önce geçen hastalıkların en çok bir yıl içinde nüksetmeleri hâlinde yukarıdaki hükümler eski ve yeni hastalık müddetleri toplamına göre uygulanır. Tedavisi imkânsız olduğu raporla belirtilen hastalıklara uğrayanlar, hastalıklarının mahiyet ve doğuş sebeplerine göre yukarıdaki müddetlerin bitmesi beklenmeksizin rapor tarihinden itibaren adi malul veya vazife malulü sayılırlar. **5. Adi Malul Sayılma:** 5434 sayılı Kanunun 48'inci maddesine göre, vazife malullükleri; **a)** Keyif verici içki ve her çeşit maddeler kullanmaktan, **b)** Kanun, tüzük ve emir dışında hareket etmiş olmaktan, **c)** Yasak fiilleri yapmaktan, **ç)** İntihara teşebbüsten, **d)** Her ne suretle olursa olsun kendisine veya başkalarına menfaat sağlamak veya zarar yapmak maksadından doğmuş olursa, bunlara uğrayanlar hakkında adi malullük hükümleri uygulanır. **6. Vazife Malulü Sayılma:** 5434 sayılı Kanunun 49'uncu maddesine göre; vazife malullükleri, doğdukları tarihlerden itibaren en çok bir yıl içinde, iştirakçiler veya bunların ana, baba, karı, koca, çocuk, kardeş veya kurumları tarafından yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilir. Bildirilmediği takdirde, bu malullüklere uğrayanlar hakkında adi malullük hükümleri uygulanır. Erler için bu müddet bir buçuk yıldır. Bu müddetler, hastalıklarının sebep ve mahiyetleri dolayısıyla haklarında vazife malullüğü hükümleri uygulanacaklar için, 47'nci maddede sözü geçen müddetlerin sonundan, hastalıklarının tedavisi imkânsız olduğu anlaşılanlar için, buna ait olarak verilen raporlarında yazılı tarihlerden, esirlik ve gaiplik hâllerinde ise bu hâllerin sona erdiği tarihlerden başlar. Haklarında adi malullük muameleleri uygulananlar, bu tarihten itibaren bir yıl içinde malullüklerinin vazife malullüğü olduğunu yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirerek işlemin düzeltilmesini isteyebilir. Maddeye 01.04.1998 tarih ve 4354 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; yukarıdaki süreleri geçirenlerden, Sosyal Güvenlik Kurumuna yazı ile başvuranlara, vazife malullüklerini belgelemeleri ve müstahak olmaları şartıyla, müracaat tarihlerini takip eden ay başından itibaren vazife malullüğü aylığı bağlanır. Bunlara geçmiş süreler için aylık, aylık farkı ve emekli ikramiyesi veya farkı ödenmez. **7. Malul Sayılmayla İlgili Raporlar:** 5434 sayılı Kanunun 03.03.1954 tarih ve 6311 sayılı Kanunla değişik 50'nci maddesine göre; iştirakçilerin her çeşit malullükleri ve ihtisasa taalluk eden hastalıklar, kuruluşu tam olan hastanelerin sağlık kurulu raporu ile belirtilir. Şu kadar ki, bu hastanelerin bulunmadığı yerlerde bu raporlar, en az üç hekimi bulunan mahallî hastaneler tarafından da verilebilir. Bu kabil hastaneler de bulunmazsa, iştirakçilerin her çeşit malullükleri, birisi malullüğün taalluk ettiği ihtisası haiz olmak üzere en az üç hekim tarafından birlikte verilecek raporlarla tespit edilir. Bu hekimlerin ikisinin 12'nci maddenin

(I) işaretli fıkrasında yazılı kurumların hekimleri olmaları ve bunlardan birisinin varsa iştirakçinin (54 ve 61'inci maddelerde yazılı olanlar hariç) bağlı bulunduğu kurumun hekimi olması şarttır. Bu hekimleri iştirakçinin bağlı olduğu kurumlar gösterir. Hastanın bulunduğu yerde yukarıdaki fıkralarda yazılı hastane veya aynı şartları haiz hekimler bulunmaz ve hastanın da en yakın kuruluşu tam olan hastanenin bulunduğu yere gidecek durumda olmadığı, idarî tahkikatla anlaşılırsa, bu takdirde 12'nci maddenin (I) işaretli fıkrasında yazılı kurumların hekimi tarafından verilen rapor nazara alınır. Ancak; Sosyal Güvenlik Kurumu, mahallinde hastayı muayene ettirmek ve neticesine göre muamele yapmak hakkını muhafaza eder. Vazife malullüklerinin harp veya iç tedip hareketlerinden doğması hâlinde bunların doğuşlarına sebep olan hadiselerden sonra iştirakçilerin gönderildikleri askerî hastanelerin raporlarıyla tespit edilir.

8. Tüzük: 5434 sayılı Kanunun 51'inci maddesine göre, vazife malullüklerinin vazifeden doğmuş olduklarının raporla anlaşılamaması hâlinde, bunların 45'inci maddedeki sebep ve şartlar altında doğduğu ve 48'inci maddedeki hâllerin de bulunmadığı tüzükte gösterilecek usul ve belgelere göre belirtilir. Kanunun 52'nci maddesi gereğince, vazife malullükleri altı derecedir. Vazife Malullüklerini Belirten Usul ve Belgeler Hakkında Tüzük, 08.11.1951 tarih ve 7951 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Bu malullüklerin nevileriyle dereceleri tüzükle belirtilir. Tüzükte gösterilenler dışında, görülecek malullüklerin hangi dereceye girecekleri sağlık kurulunca tayin olunur. Vazife Malullüklerinin Nevileriyle Dereceleri Hakkında Tüzük, 15.3.1953 tarih ve 8485 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **H - Adi Malullük Aylığı:** 5434 sayılı Kanunun 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunla değişik 53'üncü maddesine göre; adi malullük aylığı, fiilî hizmet müddetleri en az on yılı tamamlamış bulunan iştirakçilerin fiilî ve itibarî hizmet müddetleri toplamına göre ve malullük dolayısıyla vazifeden ayrıldıkları tarihteki keseneğe esas aylık veya ücretleri ve 15'inci maddenin (g) fıkrasında yazılı olanların tam aylık veya ücretleri tutarları üzerinden aşağıda gösterilen nispetlerde bağlanır. Fiilî ve itibarî hizmet müddetleri toplamındaki ay kesirleri tam ay sayılır. Yıl kesirlerinin her ayı için adi malullük aylığı bağlanmasında esas tutulan vazife aylık veya ücreti tutarlarının % 1'inin 12'de biri adi malullük aylığına ayrıca eklenir. Adi malullük aylıklarının hesabının 41'inci maddeye göre yapılması gerektiğinden, bu maddeye bağlı olup hizmet müddetine göre aylık nispetini gösteren tablo metne alınmamıştır. Maddeye 22.06.1956 tarih ve 6741 sayılı Kanunla eklenen fıkralara göre; asgarî beş sene emekliliğe esas bir hizmette bulunmak şartıyla tedavisi gayrimümkün bir maluliyete duçar olup herhangi bir şekilde kazanç ve başkasının yardımı olmaksızın hayatını devama imkânı kalmayan adi malullere; mezkur Kanunun 48'inci maddesinde yazılı hususlar nazarı dikkate alınmak suretiyle, on beş yıl fiilî hizmeti bulunan maluller gibi maaş tahsis

olunur. Ancak, bu maaşlar dul ve yetimlere intikal etmez. Kanunun 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 54'üncü maddesine göre; 88'inci madde gereğince emekli kesenekleri geri verilmemiş olanlardan 61 yaşını doldurmadan evvel adi malul durumuna girenlere 53'üncü madde esaslarına göre adi malullük aylığı bağlanır. **I – Vazife Malullüğü Aylığı: 1.** 5434 sayılı Kanunun 55'inci maddesine göre; vazife malullüğü aylığı, vazife malullerinden fiilî ve itibarî hizmet müddetleri toplamı; **a)** 30 yıla kadar olanlara 30 yıl üzerinden, **b)** 30 yıl ve daha yukarı olanlara fiilî ve itibarî hizmet müddetleri toplamı üzerinden; 53'üncü maddeye göre hesaplanacak adi malullük aylıklarına, malullük derecelerine göre aşağıda yazılı nispetlerde ayrıca zam yapılmak suretiyle bağlanır:

Malullük Derecesi	Zam Nispeti
1	%60
2	%50
3	%40
4	%30
5	%20
6	%15

Vazife malullüğü aylıkları, buna esas tutulan vazife aylık veya ücretleri tutarlarının % 90'ını geçemez. 23.09.1983 tarih ve 2898 sayılı Kanunla değişik 41'inci madde ile vazife malullüğü aylıkları hakkında sınırlama uygulanmayacağı hükme bağlandığından, % 90'ı geçmemenin yürürlüğü yoktur. **2.** 5434 sayılı Kanunun 18.03.1976 tarih ve 1976 sayılı Kanunla değişik 56'ncı maddesine göre; muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerin silahaltında bulundukları esnada veya celp ve terhislerinde (Serbest sevkler dâhil) sevkleri sırasında, yedek subay okulu öğrencilerinin gerek okulda, gerek okuldan evvelki hazırlık kıtasında vazife malulü olmaları hâlinde, kendilerine öğrenim durumlarına göre, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36'ncı maddesinde tespit edilen giriş derece ve kademe tutarlarının, daha önce Devlet memuriyetinde bulunmuş olanlardan kazanılmış hak aylıkları veya emekli keseneğine esas aylıkları, sözü edilen giriş derece ve kademe tutarının üzerinde olanlara, bu aylıkları emeklilik gösterge tablosunda karşılığı olan derece ve kademe tutarının, % 70'i üzerinden aylık bağlanır. Bu suretle bağlanacak aylıklarına, maluliyet derecelerine göre, 55'nci maddede gösterilen nispetlerde zam yapılır. Askerlik vazifesini veya yedek subaylık hizmetini başkasının yerine yaptığı anlaşılanlara aylık bağlanmaz. **3.** 5434 sayılı Kanunun 57'nci maddesine göre, emekli veya adi malullük aylığı alanlardan; emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye alınanların, bu vazifede iken adi malul olmaları dolayısıyla vazifelerinden ayrılmalarında, eski aylıklarının 100'üncü madde gereğince son hizmet zammı eklenir. Şu kadar ki, eski aylık ile son hizmet zammı toplamı, eski aylığa veya son hizmet zammına esas olan vazife aylıklarından fazla

olanının % 70'ini geçemez. 23.02.1965 tarih ve 545 sayılı Kanunla değişik 100'üncü madde uyarınca, son hizmet zammı kaldırılmış olduğundan, bu şekilde göreve girenlerin eski ve yeni hizmet süreleri toplamı üzerinden ve yeni durumlarına göre aylık bağlanır. **4.** 5434 sayılı Kanunun 58'inci maddesine göre, vazife malullüğü aylığı alanlardan; emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye girenlerin, tekrar vazife malulü olarak ayrılışlarında haklarında aşağıdaki hükümler uygulanır: **a)** Daha yüksek derecede vazife malulü olmuş iseler, eski aylıkları; bunlarda dâhil bulunan 55'inci maddede yazılı zamlar çıkarılmak, kalan kısmına 100'üncü madde gereğince son hizmet zammı eklenmek ve bulunacak miktara yeni malullük dereceleri üzerinden 55'inci maddeye göre zam yapılmak suretiyle yükseltilir. Maddede sözü edilen son hizmet zammı, 23.02.1965 tarih ve 545 Sayılı Kanunla kaldırılmıştır. **b)** Aynı veya daha aşağı derecede vazife malulü olmuş iseler, eski aylıklarına, 100'üncü madde gereğince son hizmet zammı ile yalnız bu zam üzerinden yeni malullük derecesine ve bu derece için 55 inci maddede yazılı nispete göre hesaplanacak miktar eklenir. 23.02.1965 tarih ve 545 sayılı Kanunla değişik 100'üncü madde uyarınca, son hizmet zammı kaldırılmış olduğundan, bu şekilde ayrılışlarında eski ve yeni hizmet süreleri toplamı üzerinden ve yeni durumlarına göre aylık bağlanır. Şu kadar ki, eski aylık ile son hizmet zammı toplamı, eski aylığa veya son hizmet zammına esas olan vazife aylıklarından fazla olanının % 90'ını geçemez. 23.09.1983 tarih ve 2898 sayılı Kanunla değişik 41'inci madde ile vazife malullüğü aylıkları hakkında sınırlama uygulanmayacağı hükme bağlandığından, % 90'ı geçmemenin yürürlüğü yoktur. **5.** 5434 sayılı Kanunun 59'uncu maddesine göre; emekli veya adi malullük aylığı alanlardan emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye alınanların, vazife malulü olarak ayrılışlarında, emekli veya adi malullük aylıklarına 100'üncü madde gereğince son hizmet zammı eklendikten sonra toplamına, malullük dereceleri üzerinden 55'inci maddeye göre bulunacak zam da ayrıca eklenir. Şu kadar ki, eski aylıkla son hizmet zammı toplamı, eski aylığa veya son hizmet zammına esas olan vazife aylıklarından fazla olanın % 90'ını geçemez. 23.09.1983 tarih ve 2898 sayılı Kanunla değişik 41'inci madde ile vazife malullüğü aylıkları hakkında sınırlama uygulanmayacağı hükme bağlandığından, % 90'ı geçmemenin yürürlüğü yoktur. Ayrıca, maddede sözü edilen son hizmet zammı, 23.02.1965 tarih ve 545 Sayılı Kanunla kaldırılmıştır. **6.** 5434 sayılı Kanunun 60'ncı maddesine göre; emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı alanlardan; her ne sebeple olursa olsun er olarak silahaltına alınanların vazife malulü olmaları hâlinde, kendilerine malullük derecelerine göre 56'ncı madde gereğince ayrıca erlere mahsus vazife malullüğü aylığı bağlanır. Emeklilik hakkı tanınan vazifelerde bulunmakta iken her ne suretle olursa olsun er olarak silahaltına alınanlardan; kanunlarına göre vazifeleri ile ilgileri kesilmeyenlerin, silahaltında iken vazife malulü olmalarında,

haklarında aşağıda yazılı hükümler uygulanır: Malullükleri, esas vazifelerini yapmaya mâni olan iştirakçilere vazife malullüğü aylığı, esas vazifelerinin aylık veya ücretleri tutarı ve fiilî ve itibarî hizmet müddetleri üzerinden 55'inci maddeye göre ve mâni değilse 56'ncı maddeye göre bağlanır. Erler gibi aylık bağlanmış olanların bu aylıkları, ileride esas vazifelerinden dolayı emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanması hâlinde, o aylıklarla birlikte ödeneceği gibi toptan ödemeye istihkak hâlinde de ona mâni olmaz. **7.** 5434 sayılı Kanunun 61'nci maddesine göre; vazife malullüğü aylığı bağlananların, malullük derecelerinin belirtilmesi için, 50'nci maddedeki esaslara göre ilk defa yapılan muayeneye ait raporun sağlık kurulunca tasdik edildiği tarihten itibaren üçer yıl sonlarında ve yine aynı madde esaslarına göre iki defa muayeneleri yapılır. Gerek vazife malullüğü aylığının bağlanması için 50'nci maddeye göre yapılan ilk muayenede, gerek yukarıdaki birinci fıkraya göre birinci ve ikinci üç yıl sonlarında yapılan muayenelerde malullük derecelerinin değişmeyeceği anlaşılanların, başka muayeneleri yapılmaz ve bu durumları aylık kayıtlarına yazılır. Malullüklerinin değişmeyeceği anlaşılanlar, malullük derecelerinde yükseliş olduğu takdirde son raporlarının sağlık kurulunca tasdik edildiği tarihlerden itibaren üç yıl içinde bir defaya mahsus olmak üzere yeniden muayene edilmelerini yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumundan isteyebilirler. **8.** 5434 sayılı Kanunun 08.07.1972 tarih ve 1425 sayılı Kanun ve 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 62'nci maddesine göre; 61'inci madde gereğince malullük derecelerinin değiştiği veya malullüklerinin tamamıyla geçtiği sağlık kurulunca tasdik edilecek raporlarıyla anlaşılanların aylıkları, bu raporların tasdik tarihlerini takip eden aybaşlarından itibaren yeni derecelerine göre düzeltilir veya kesilir. Aylıkları kesilenler hakkında, aşağıda yazılı esaslar uygulanır: **a)** 09.07.1953 tarih ve 6122 sayılı Kanunla değişik bende göre; emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye tayin edilmeyenlere isterlerse, fiilî hizmet müddetleri 5 yıldan fazla 10 yıldan az olmak şartıyla emekli kesenekleri geri verilerek Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgileri kesilir. İstemezlerse veya fiilî hizmet müddetleri 10 yıl ve daha fazla ise 61 yaşını doldurdukları zaman fiilî ve itibarî hizmet müddetleri toplamına göre emekli aylığı bağlanır veya hizmeti 10 yıldan az ise 82'nci maddeye göre toptan ödeme yapılır. Şu kadar ki bunlardan fiilî hizmet müddetleri 30 yılı doldurmuş bulunanlar emekli aylığı bağlanmasını her vakit isteyebilirler. Bu fıkradaki 30 yıllık fiilî hizmet müddetinin, yeni düzenlemeler karşısında, uygulanma imkânı kalmamıştır. **b)** Emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye alınanların eski fiilî ve itibarî hizmet müddetleri, yeni vazifelerinde geçecek fiilî ve itibarî hizmet müddetlerine eklenerek haklarında bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır. **c)** Emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye tayin edilmediği gibi emekli keseneğini istememiş, henüz emekli aylığı bağlanmamış veya

toptan ödeme yapılmamış olanların eski malullükleri, bunların tamamıyla geçtiği hakkındaki raporların sağlık kurulunca tasdiki tarihlerinden itibaren üç yıl içinde yeniden meydana çıkarsa, ilgililer bu tarihten itibaren en çok bir yıl içinde tekrar muayenelerini yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumundan isteyebilirler. Yapılacak muayenelerinde malullükleri anlaşılanlara, raporlarının tasdik tarihlerini takip eden aybaşlarından itibaren belirtilen dereceleri üzerinden yeniden vazife malullüğü aylığı bağlanır. **9.** 5434 sayılı Kanunun 63'üncü maddesine göre; vazife malullüğü aylığı bağlananlardan, sonradan adi malul oldukları bağlama tarihinden itibaren üç yıl içinde anlaşılanlar hakkında, aşağıda yazılı esaslar uygulanır: **a)** Vazife malullüğü aylıkları kesilir. **b)** Mevcut fiilî ve itibarî hizmet müddetleri üzerinden, 53'üncü maddeye göre adi malullük aylığı bağlanır veya 82'nci maddeye göre toptan ödeme yapılır. **c)** Adi malullük aylığı bağlanacaklardan; bu aylık ile ödenen vazife malullüğü aylıkları arasındaki farkların toplamı, adlarına borç kaydedilerek yeni aylıklarının her ay 1/5'i kesilmek suretiyle geri alınır, ölümleri hâlinde borç bakiyeleri silinir. **ç)** Toptan ödeme yapılacak ise, bundan vazife malullüğü aylığının ödendiği her ay için, toptan ödemenin fiilî ve itibarî hizmet müddetlerine göre bir aya isabet eden miktarı kadar indirme yapılır. **d)** Adi malul iken vazife malullüğü aylığı bağlanması, ilgilinin kötü niyet ve hareketlerinden ileri gelmiş ise, müddet kaydı ile mukayyet olmaksızın (c) fıkrasında yazılı geri alma, yeni aylıklarının yarısı kesilmek suretiyle yapılır ve toptan ödeme yapılacak ise evvelce ödenen aylıkların tamamı mahsup edilir. Borcu kalırsa bu da hükümle tahsil olunur. **10.** 5434 sayılı Kanunun, 18.01.1979 tarih ve 2177 sayılı Kanunun ek maddesi iken teselsül ettirilen ek 37'nci maddesine göre; vazife malullerine de, aşağıda belirtilen ve harp malullerine ödeme öngören 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 65'nci maddesinde öngörülen yardımlar yapılır. **İ – Harp Malullüğü Aylığı: 1.** 5434 sayılı Kanunun 18.01.1979 tarih ve 2177 sayılı Kanunla değişik 64'üncü maddesine göre, vazife malullerinden bu malullüklere; **a)** Harpte fiilen ateş altında, **b)** Harpte, harp bölgelerindeki harp harekât ve hizmetleri sırasında, bu harekât ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle, **c)** Harpte veya harbe hazırlık devresinde her çeşit düşman silahlarının etkisiyle, **ç)** Askerî harekâtı gerektiren iç tedip ve sınır hareketleri sırasında, bu hareketlerin sebep ve etkisiyle, **d)** Barışta ve olağanüstü hâllerde, emir veya görev ile uçuş yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak uçakta bulunanlardan uçuşun havadaki ve yerdeki sebepleriyle ve yine emir ve görev ile dalış yapan dalgıçlarla, hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak denizaltı gemisinde veya dalgıç kıtasında bulunanlardan denizaltıcılığın veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve tesirleriyle, **e)** Anayasanın 66'ncı maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşmalar uyarınca yabancı ülkelere Türk Silahlı

Kuvvetleri gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin bulundukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içinde, yurt dışında, yabancı ülkelerde veya yurda dönüş sırasında uğramış olan muvazzaf ve yedek subay, astsubay, uzman jandarma çavuş, uzman çavuş, erbaş ve erler (Gönüllü erler dâhil) ile Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil iştirakçilere ve T.C. Emekli Sandığına, Sosyal Sigortalar Kurumuna, Bağ-Kur'a ve çeşitli sandıklara tabi olmayan sivil görevlilere de ayrıca harp malulü denir. Bunlardan uzman erbaşlara bulundukları kademenin üç ilerisindeki kademenin, uzman jandarma çavuşlara bulundukları rütbenin bir üst rütbesinin aynı kademesinin; astsubaylarla yarbay rütbesine kadar, (Yarbay hariç) bir üst rütbenin aynı kademesinin, yarbaylara albay, albaylara kıdemli albay, kıdemli albay ile general ve amirallere bir üst rütbenin, sivil iştirakçilere ise bulundukları derecenin bir üst derecesindeki aynı kademesinin emekli aylığı bağlanmasına esas gösterge tablosunda karşılığı olan derece veya kademesi üzerinden vazife malullüğü aylığı bağlanır. Bulundukları derecenin bir üst derecesi olmayanlar için o derecenin üç ilerisindeki kademe göstergesi, üç ilerisindeki kademe göstergesi olmayanlar için de o derecenin son kademe göstergesi esas alınır. Şu kadar ki, harp malulü olan erbaş ve erler ile Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil görevlilere öğrenim durumlarına göre 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36'ncı maddesinde tespit edilen giriş derece ve kademesinin bir üst derecesindeki aynı kademesinden; bunlardan öğrenim görmemiş olanlara aynı maluliyet derecesinden vazife malulü olan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli gösterge tablosundaki ilkokulu bitiren iştirakçiye bağlanması icap eden derece ve kademesinin bir üst derecesindeki aynı kademesinden, yine bunlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre Devlet memuriyeti yapanların ise memuriyette kazanılmış hak olarak kendilerine uygulanan derece ve kademenin bir üst derecesindeki aynı kademesinden vazife malullüğü aylığı bağlanır. İştirakçilerden harp malulü olanlara bağlanacak vazife malullüğü aylığı, harp malulü erlere bağlanacak vazife malullüğü aylığından az olamaz. Harp ve vazife malullerinin, malullük derecesine göre, aşağıdaki yazılı ek göstergelerin yürürlükteki katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktar "harp malullüğü zammı" olarak aylıklarına ayrıca eklenir. 28.02.1995 tarih ve 4082 sayılı Kanunla değişik gösterge tablosu, şöyledir:

Maluliyet Derecesi	**İştirakçiler, erbaş ve erler ile sivil görevliler için**
1	1.100
2	950
3	800
4	600
5	500
6	400

Harp malulü sayılacak vazife malullerinden bir harekâtın başarıyla sonuçlanmasını şahsen sağladığı ve örnek tutulacak cesaret ve fedakârlık gösterdiği sıralarda, bu malullüğe uğradıkları usulüne göre sıralı üstlerince saptanan Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ile Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil görevlilere, Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi ve Millî Savunma Bakanının onayı ile harp malullüğü zamları % 25 fazlasıyla bağlanır. Türk Silahlı Kuvvetleri vazife malullerine bağlanacak aylıkların hesabında; 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun bu kanunla değişik 64'üncü maddesi uyarınca, kendilerinin harp malulü olması hâlinde bağlanacak aylık ve harp malullüğü zammı ile vazife malullüğü aylığı arasındaki farkın % 80'i vazife malullüğü aylıklarına ayrıca eklenir. Maddede sözü edilen 1961 Anayasasının 66'ncı maddesinin benzeri, 1982 Anayasasının 92'nci maddesiyle düzenlenmiştir. **2.** 5434 sayılı Kanunun 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değişik 65'inci maddesine göre, harp malullerine aşağıda yazılı yardımlar yapılır: **a)** Eksilen vücut organları, son usullere göre yapılması mümkün sunileriyle tamamlattırılır ve gerekirse tamir ettirilir veya yenisi yaptırılır. **b)** Yurt içinde tedavileri mümkün olmadığı sağlık kurulunca tasdik olunacak raporla anlaşılanlar, yurt dışında parasız tedavi ettirilir. **c)** Kurumlarla yabancı ortaklıkların işlettikleri tarifeli her çeşit vasıtalarla yapacakları yolculuklarında, askerlik şubelerinden tasdikli ve fotoğraflı hüviyet cüzdanına istinaden muvazzaf ordu mensupları gibi ücret alınır ve bilet ve yer temininde tercih edilirler. **ç)** Yaşamak için gerekli hareketleri kendi kendine yapmaktan aciz oldukları sağlık kurulunca tasdikli raporla anlaşılacak ve kimsesizlikleri 108'inci maddeye göre belirtilecek olanlar Sosyal Güvenlik Kurumunca, kurulacak harp malulleri yurdunda parasız barındırılır ve tedavileri yaptırılır. Yedirilmeleri için harcanacak paralar, bunların aylık ve harp malullüğü zamlarından kesilir. **d)** Çocuklarından biri okulunu bitirmiş veya bütünlemeye kalmaksızın bulunduğu sınıfa yükselmiş bulunmak şartıyla ve her yıl adedi yüzü geçmemek üzere Devlete ait yatılı ortaöğrenim okul ve müesseselerinde parasız okutturulur. Savaşta ölenlerin çocukları da nazara alınır. Şu kadar ki, talip olanlar yüzü geçtiği takdirde Sosyal Güvenlik Kurumu Yönetim Kurulunca bu sayı yıllık bütçe imkânlarına göre artırılabilir. **e)** Ayakta veya meskende tedavileri hâlinde kullanılacak ilaç ve sağlık malzemesi hakkında, bu Kanuna 1425 sayılı Kanunla eklenen değişik geçici 7'nci madde hükümleri uygulanır. Sözü edilen geçici 7'nci madde, teselsülü sağlamak için geçici 139 olarak numaralandırılmıştır. **f)** (ç) fıkrası dışında kalanlar, müracaat edecekleri genel ve katma bütçeli dairelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* belediyelerin hastanelerinde parasız muayene ve tedavi edilirler. (a), (b), (ç) fıkralarında yazılı yardımlar için Sosyal Güvenlik Kurumunca harcanacak paralar her yıl sonunda faturası karşılığında, Hazineden alınır. Sandıkça harcanacak

paraların Hazineden alınması, 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunla 5434 sayılı Kanuna eklenen ve teselsülü sağlamak için numarası "Geçici Madde 141" olarak değiştirilen Geçici Madde 9 ile kaldırılmıştır. Maddeye, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; yukarıdaki hükümler, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır. **J – Dul ve Yetim Aylığı Bağlanacak Hâller: 1.** 5434 sayılı Kanunun 09.07.1953 tarih ve 6122 sayılı Kanun, 08.07.1971 tarih ve 1425 Sayılı Kanunun ve 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 66'ncı maddesine göre; dul ve yetim aylıkları, aşağıdakilerin ölüm tarihinde, bu Kanuna göre aylığa müstahak dul ve yetimlerine bağlanır: **a)** Cumhurbaşkanı iken veya ayrıldıktan sonra ölenlerin. **b)** İştirakçilerden fiilî hizmet müddetleri 10 yıl ve daha fazla olanlardan ölenlerin. **c)** Emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı alanlardan (Aylığa müstahak duruma girip de henüz bağlama yapılmamış olanlar dâhil) ölenlerin. **ç)** İştirakçilerden 45'inci maddede yazılı vazifeden doğma sebeplerle ölenlerin veya aynı sebeplerden doğma kaza ve yaralanmaları üzerine tedavi sırasında veya ameliyat yüzünden ölenlerin. **d)** Erlerden 56'ncı maddede yazılı vazifeden doğma sebeplerle veya aynı sebeplerden doğma kaza ve yaralanmaları üzerine tedavi sırasında veya ameliyat yüzünden ölenlerin. **e)** Erlerden 56'ncı madde gereğince vazife malullüğü aylığı alanlardan (Aylığa müstahak duruma girip de henüz bağlama yapılmamış olanlar dâhil) ölenlerin. **f)** Fiilî hizmet müddetleri 10 yıl ve daha fazla olup da kesenekleri geri verilmemiş durumda olanlardan 61 yaşını doldurmadan ölenlerin. **g)** Vazife malullüğü geçtiğinden dolayı aylığı kesilmiş ve emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye tayin edilmemiş ve fiilî hizmet müddetleri de 10 yılı doldurmuş bulunanlardan ölenlerin. **2.** 5434 sayılı Kanunun 67'nci maddesine göre, 66'ncı maddede sözü geçen dul ve yetimler şunlardır: **a)** Karı. **b)** Koca. **c)** Çocuklar. **ç)** Ana. **d)** Baba. **3.** 5434 sayılı Kanunun, 02.03.1970 tarih ve 1239 sayılı Kanunun ek 1'inci maddesi iken teselsül ettirilen ve 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanun ve 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değiştirilen ek 13'üncü maddesine göre; fiilî hizmet süresi beş yılı doldurduktan sonra vefat eden iştirakçilerin, ölüm tarihinde, başkasının yardımı olmaksızın hayatlarını devam ettiremeyecek derecede malul ve muhtaç bulunan dul eşleri ile çocuklarına, yazı ile Kuruma müracaatlarını takip eden ay başından itibaren 15 yıl hizmet süresi üzerinden 68'inci maddedeki esaslara göre dul ve yetim aylığı bağlanır. Ancak, ölüm tarihinde 18 yaşını, ortaöğretimde 20 yaşını ve yükseköğrenim yapmakta ise 25 yaşını doldurmamış çocuklarda malullük şartı aranmaz. Bunların aylıkları, öğrenim durumları da göz önüne alınarak, yukarıdaki yaşları doldurdukları tarihi takip eden ay başından itibaren kesilir. Şu kadar ki, bunlardan aylıklarının kesilmesi gereken tarihlerde başkasının yardımı

olmaksızın hayatlarını devam ettiremeyecek derecede malul ve muhtaç bulunanların aylıklarının ödenmesine devam olunur. Bu hükümler, 22.06.1956 tarih ve 6741 sayılı Kanunla 53'üncü maddeye eklenen bent gereğince malullük aylığı alanlardan ölenlerin dul ve yetimleri hakkında da uygulanır. **4.** 5434 sayılı Kanunun, 02.03.1970 tarih ve 1239 sayılı Kanunun ek 2'nci maddesi iken teselsül ettirilen ve 02.06.1972 tarih ve 1592 sayılı Kanunla değiştirilen ek 14'üncü maddesine göre; ölüm tarihinde, aylığa müstahak olmayan veya aylığı kesildikten sonra başkasının yardımı olmaksızın hayatlarını devam ettiremeyecek derecede malul ve muhtaç duruma giren erkek çocuklara, yazı ile Kuruma müracaatlarını takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır ve gerekirse 68'inci maddeye göre düzeltme yapılır. 74'üncü maddenin 2 ve 3'üncü fıkralarında yazılı durumlarda olup da süresinde müracaat edemediklerinden aylık bağlanamamış olanlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. **K – Dul ve Yetim Aylıkları: 1.** 5434 sayılı Kanunun 15.06.1978 tarih ve 2149 sayılı Kanun ve 14.03.1985 tarih ve 3166 sayılı Kanunla değişik 68'inci maddesine göre, dul ve yetim aylıkları; ölenin bağlanmış veya bu Kanun hükümlerine göre hesaplanacak emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylıklarının; **a)** Dul karı ve koca için % 50'si, aylık alan yetimi bulunmayanların dul eşlerine % 75'i, **b)** Çocuklarla ana veya babanın her biri için % 25'i, oranında bağlanır. Ölenin aylığa müstahak bir dul karı veya kocası ile bir yetimi bulunması hâlinde, dul karı veya kocaya % 60, yetimine % 30 oranı uygulanır. Ölenin önceki eşinden olan çocuklarıyla, hem anadan hem babadan yetim olan veya af kanunlarına göre tescil edilmiş bulunan çocuklarına % 30 oranında aylık bağlanır. Sonradan hem anadan hem babadan yetim duruma giren çocukların aylıkları da % 30 oranı uygulanmak suretiyle yükseltilir. Emekli, adi malullük, vazife malullüğü aylığı alan veya iştirakçi olan dul eşe % 50 oranında dul aylığı bağlanarak ödenir. Yukarıda belirtilen oranlara göre bağlanacak dul ve yetim aylıkları toplamı, bunlara esas tutulan, emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylıklarından fazla olursa, fazlası, dul ve yetim aylıklarından mütenasiben indirilir. Ölen, dul karı veya koca bırakmazsa veya bıraktığı koca aylığa müstahak değilse, bunların payı çocuklarla ana babanın aylıklarına eşitlikle eklenir. Şu kadar ki, bu aylıkların toplamı yapılan eklemelerden sonra bağlamaya esas tutulan aylığın yetim bir kişi ise % 50'sini, 2 kişi ise % 80'ini, 3 kişi ise % 100'ünü geçemez. Dul ve yetimlerin aylık oranlarının yükseltilmesini gerektiren durumların doğması, sonradan veya yeniden aylık ödenmesine hak kazanılması veyahut ödenmekte olan aylıkların kesilmesi hâllerinde, yukarıdaki hükümler göz önüne alınarak, ödenecek aylıklar yeniden hesaplanır. **2.** 5434 sayılı Kanunun 18.01.1979 tarih ve 2177 sayılı Kanunla değişik 69'uncu maddesine göre, dul ve yetim aylıklarının bağlanmasında; **a)** İştirakçilerle 88'inci madde gereğince kesenekleri geri verilmemiş

olanlardan veya vazife malullüğü aylığı kesilmiş ve emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye tayin edilmemiş durumda bulunanlardan ölenler için, bunların adi malul olmaları hâlinde kendilerine bağlanması gereken aylıklar, **b)** Emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı almakta olanlardan, (Aylığa müstahak duruma girip de henüz bağlama yapılmamış olanlar dâhil) ölenler için, bu aylıklar ile varsa son hizmet (Maddede sözü edilen son hizmet zammı, 23.02.1965 tarih ve 545 Sayılı Kanunla kaldırılmıştır) ve harp malullüğü zamları toplamı, **c)** İştirakçilerle emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlandıktan sonra tekrar emeklilik hakkı tanınan bir hizmete girenlerden vazifeden doğma sebeplerle ölenler ile aynı sebeplerden doğma kaza ve yaralanmaları üzerine tedavi sırasında veya ameliyat yüzünden ölenler için, kendilerinin birinci dereceden vazife malulü olmaları hâlinde bağlanacak vazife malullüğü aylıkları, **ç)** Emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı alanlardan yedek er olarak silahaltına alınanlardan (c) fıkrasında yazılı surette ölenler için, eski aylıkları ve 56'ncı maddeye göre birinci derece üzerinden hesaplanacak vazife malullüğü aylıkları toplamı, **d)** Yukarıdaki (c) ve (ç) fıkralarında yazılı olanlar 64'üncü madde kapsamına girmekte iseler veya 64'üncü madde de yazılı hâllerde şehit olmuşlarsa, (c) ve (ç) fıkralarında yazılı ve 64'üncü maddede öngörülen esaslara göre saptanacak aylıklar ile yine 64'üncü maddeye göre birinci maluliyet derecesi üzerinden hesaplanacak harp malullüğü zammı toplamı, esas tutulur. **3.** 5434 sayılı Kanunun 70'inci maddesine göre; birden fazla karısı olan kocanın ölümünde 68'inci maddede yazılı nispette hesaplanacak dul aylığı, bunlar arasında paylaştırılmak suretiyle bağlanır. Bunlardan birinin ölümünde veya aylığının kesilmesini gerektiren bir duruma girmesinde, aylığı en çok bir yıl içinde yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat olunması şartıyla, kalan dul bir ise onun aylığına ve birden fazla ise eşitlikle bunların aylıklarına eklenir. 77'nci maddenin (a) fıkrası hükümleri bunların birbirleri hakkında da uygulanır. Türk Kanun-u Medenîsinin yürürlük tarihinden önce çok evlilik bulunduğundan, bu evlilikler bu Kanundan sonra nüfusa tescil edilmiş ve muteber evlilik sayılmışlardır. **4.** 5434 sayılı Kanunun 03.03.1954 tarih ve 6311 sayılı Kanunla değişik 71'inci maddesine göre; iştirakçi karı veya koca eşinden 30 yaş veya daha büyük ise, ölümünde eşine yarı nispetinde aylık bağlanır. Ancak evlenme akdî en az 10 yıl evvel yapılmış veya çocukları olmuş ise bu indirme yapılmaz. Emekli olduktan sonra evlenenler hakkında dahi aynı hükümler uygulanır. **5.** 5434 sayılı Kanunun 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanun, 01.04.1994 tarih ve 4354 sayılı Kanun ve 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 72'nci maddesine göre; ölen iştirakçilerin, iştirakçi bulunmayan dul ve muhtaç anaları ile iştirakçi olmayan ve ölüm tarihinde muhtaç ve 65 yaşını doldurmuş bulunan babalarına, Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat tarihini takip eden ay

başından itibaren aylık bağlanır. Muhtaç babalardan çalışarak geçimini sağlayamayacak derecede malul olanlar için yaş kaydı aranmaz. Muhtaç olması sebebiyle aylık bağlanan babanın ölümünde aylığı, muhtaç olması şartı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren öz anaya bağlanır. Şu kadar ki, ölüm tarihinde evli bulunmaları dolayısıyla aylık bağlanmamış ve sonradan dul kalmış veya boşanmış muhtaç analar ile 65 yaşını doldurmamış malul ve muhtaç bulunmayan babaların, 65 yaşını doldurmaları veya malul duruma girmeleri hâlinde, muhtaç bulunmaları şartı ile 65 yaşını doldurmuş olmakla beraber muhtaç olmadıklarından dolayı aylık bağlanmamış bulunanların sonradan muhtaç duruma girmeleri hâlinde, Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaatlarını takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır. 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 47'nci maddesinin sekizinci fıkrasında belirtilen durumlardan dolayı veya 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunla bu Kanuna ek 18.12.1981 tarih ve 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle hayatlarını kaybetmiş bulunan iştirakçilerle bunlardan aylık almakta iken ölenlerin, baba veya analarına, ölüm tarihini takip eden ay başından geçerli olarak aylık bağlanır. Babaya bağlanan aylık, dul ve yetimlerin bulunması hâli de dâhil, ana ve babaya eşit olarak paylaştırılarak ödenir. Dul ve yetimlerle beraber baba veya anaya aylık bağlanması hâlinde, eş ve çocukların aylıkları baba veya ananın bulunmadığı hâllerde bağlanacak aylıktan az olamaz. 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun ile bu Kanuna ek 18.12.1981 tarih ve 2566 sayılı Kanun kapsamında mütalaa edilen görevler nedeniyle bağlanan aylıklar, Bakanlar Kurulu Kararıyla iki katına kadar çıkartılabilir. Ödenecek aylığın Bakanlar Kurulunca artırılması hâlinde, bağlanan aylıkta meydana gelecek farklar ile dul ve yetimlerle beraber aylık bağlanması hâlinde, baba veya anaya bağlanan aylıklar da Sosyal Güvenlik Kurumunca Hazineden tahsil edilir. Maddeye, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; yukarıdaki hükümler, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır. **6.** 5434 sayılı Kanunun 73'üncü maddesi gereğince; 67'nci maddede yazılı çocuklardan, Medenî Kanunu hükümlerine göre; **a)** Nesebi sahih, **b)** Nesebi tashih edilmiş, **c)** Evlat edinilmiş, **ç)** Nesebi sahih olmayan (Anadan aylığa müstahak olma hâlinde), **d)** Tanınmış, **f)** Babalık davası ile hükmen tanınmış (Medenî Kanun gereğince babanın yalnız para ödemesi için açılan davalar sonunda bu yolda hüküm alınması hariç) çocuklar anlaşılır. **7.** 5434 sayılı Kanunun 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değişik 74'üncü maddesine göre; ölüm tarihinde 18 yaşını, ortaöğrenim yapmakta ise 20 ve yükseköğrenim yapmakta ise 25 yaşını doldurmamış erkek çocuklara aylık bağlanır. Ölüm tarihinde 18 yaşını doldurmuş ve öğrenci olmamaları nedeniyle aylık bağlanmamış erkek

çocuklara, öğrenim durumlarına göre yukarıdaki bentte belirtilen yaşları geçmemek şartıyla aylık bağlanır. Yetim aylığını almakta iken öğrenim durumlarına göre yukarıda belirtilen yaşları doldurmaları veya öğrencilik durumlarının sona ermesi nedeniyle aylıkları kesilen veyahut ortaöğrenimde 20 yaşını doldurmuş olmaları nedeniyle aylık bağlanmamış erkek çocuklardan, yukarıda belirtilen yaşları geçmemek şartıyla yeniden veya ilk defa öğrenci olanlara öğrenci oldukları tarihi takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır. Ortaöğrenimi bitirdikten sonra ve 20 yaşını doldurmadan önce ilk ders yılında yükseköğrenime başlayan erkek çocukların aylıkları aralıksız ödenir. Ortaöğrenimi bitirdikten sonra yükseköğrenime devam edebilmek için yurt dışında yabancı dil öğreniminde geçen sürenin en çok bir yılı ile mastır ve lisansüstü uzmanlık öğrenimlerinde geçen sürelerin tamamı yükseköğrenimden sayılır. Bir yükseköğrenimin bitirilmesinden sonra ikinci bir yükseköğrenimde geçen süreler ile doktora veya ikinci defa yapılan mastır veyahut lisansüstü uzmanlık öğreniminde geçen sürelerde aylık ödenmez. Ölüm tarihinde iyileştirilmesi olanaksız hastalıklarının veya sakatlıklarının çalışmalarına engel olduğu sağlık kurulunca onaylanacak raporla tespit edilenlere muhtaç olmaları şartıyla, ölüm tarihindeki yaşları ne olursa olsun ölüm tarihini izleyen ay başından, sonradan bu şekilde malul ve muhtaç duruma düştükleri anlaşılanlara kendileri veya veli veyahut vasileri tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat tarihlerini takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır. Aylık almakta iken yukarıdaki bent kapsamına girdikleri aynı şekilde anlaşılanların aylıkları, yaşları dolayısıyla aylıklarının kesilmesi gereken tarihte kesilmeyerek ödenmeye devam edilir. Beş yıl ve daha fazla fiilî hizmeti bulunanların aylık bağlanan kız ve erkek çocukları hakkında da (Malullük şartları hariç) bu madde hükümleri uygulanır. **8.** 5434 sayılı Kanunun 22.06.1956 tarih ve 6745 sayılı Kanunla değişik 75'inci maddesine göre, kendisinden aylık bağlanacak olanların ölümü tarihinde evli bulunmayan kız çocuklarına aylık bağlanır. Evlenme dolayısıyla aylığı kesilmiş olanlardan sonradan boşanan veya dul kalanların da eski aylıkları bağlanarak ödenir. Ölüm tarihinde evli olmaları sebebiyle aylık bağlanmamış kız çocuklarından bilahare boşanan veya dul kalanlara da, bu tarihleri takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır. Bu takdirde evvelce 68'inci madde gereğince ölüm tarihinde müstahak dul ve yetimlere bağlanmış olan aylıklarda, bu kere aylık bağlanan çocuk da nazara alınmak suretiyle gerekirse düzeltme yapılır. **9.** 5434 sayılı Kanunun 76'ncı maddesine göre; çölüm tarihinde gebe olan karının sonra doğurduğu çocuğa, doğum gününü takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır ve evvelce 68'inci madde gereğince ölüm tarihinde müstahak dul ve yetimlere bağlanan aylıklarda, doğan çocukta nazara alınmak suretiyle, gerekirse, düzeltme yapılır. Ölümden sonra, mahkemece babalığa hükmolunan çocuklar hakkında da

aynı hükümler uygulanır. **L - Dul ve Yetim Aylığının Bağlanmayacağı Hâller: 1.** 5434 sayılı Kanunun 77'nci maddesine göre, aşağıda yazılı hâllerde dul ve yetimlere aylık bağlanmaz: **a)** Kendisinden aylık bağlanacak iştirakçiyi veya emekli, adi malullük, vazife malullüğü aylığı alanı, kasten ve haksız yere öldüren veya öldürmeye teşebbüs edenlere veya bu Kanun gereğince adi malul sayılacak hâle getirenlere. **b)** Kendisine aylık bağlatacak iştirakçiye veya emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı alana veya ailesine karşı ağır bir cürüm işlediğinden veya bunlara karşı kanunen mükellef olduğu vazifeleri ifada büyük bir kusur irtikâp eylediğinden dolayı ölüme bağlı bir tasarrufla mirastan ıskat edilenlere. **c)** Evli kız ve erkek çocuklarla anaya. **2.** 5434 sayılı Kanunun 08.07.1971 tarih ve 1425 Sayılı Kanun ve 18.01.1979 tarih ve 2177 sayılı Kanunla değişik 78'inci maddesine göre; iştirakçilerle 88'inci maddeye göre kesenekleri geri verilmemiş veya 62'nci maddeye göre vazife malullüğü aylığı kesilerek emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye tayin edilmemiş durumda olup da mahkemece gaipliklerine hükmolunanlardan, fiilî hizmet müddetleri 10 yıl ve daha fazla bulunanların dul ve yetimlerine hükmün kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat etmeleri şartıyla gaipliğin başladığına hükmolunan tarihi ve bir yıl geçtikten sonra yine yazı ile Kuruma müracaat edenlere de müracaatları tarihlerini takip eden aybaşlarından itibaren 68'inci madde esaslarına göre aylık bağlanır ve gaipliklerinin geçmesi hâlinde bağlanan aylıklar gaipliğin geçtiğinin belirdiği tarihi takip eden ay başından itibaren kesilir. Gaiplikleri geçenlerden bir yıl içinde emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye tayin olunanlar, iştirakçi durumlarını tekrar iktisap ederler ve gaiplikleri sırasında dul ve yetimlerine ödenmiş aylıkların veya toptan ödemenin toplamı adlarına borç kaydedilerek aylık veya ücretleri tutarından emekli, adi malullük veya vazife malulü aylığı bağlanmasında bu aylıklarından ve ölümü hâlinde de dul ve yetimlerine bağlanacak aylıklardan yüzde on kesilmek suretiyle tahsil olunur. Yukarıdaki fıkrada yazılı müddet içinde emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye tayin edilmeyenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgileri kesilir ve Kurumda birikmiş keseneklerinin faizsiz toplamı dul ve yetimlere ödenen aylıkların veya 82'nci maddenin (d) fıkrasına göre yapılan toptan ödemenin toplamından fazla ise, fazlası toptan kendilerine ödenir. Noksan ise farkı aranmaz. Gaiplikleri geçenlerden; emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanmasına hak kazanmış durumda olanlar hakkında, yukarıdaki fıkra hükmü tatbik edilmeyip istediklerinde kendilerine müstahak oldukları aylıklar bağlanır ve yukarda ikinci fıkrada gösterilen borçları bu aylıklarından kesilir. Emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylıklarından birini almakta iken gaipliklerine hükmolunanların dul ve yetimlerine aylık bağlanır. Gaiplikleri geçenlerin kendi aylıklarının ödenmesine başlanır ve gaiplikleri sırasında dul ve yetimlerine ödenen

aylıkların toplamı, emekli aylıkları toplamından eksik ise farkı ayrıca kendisine toptan ödenir. 5434 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra harpte kaybolan iştirakçilerin dul ve yetimlerine gaipliğin hükme bağlandığı tarihi takip eden ay başından itibaren vazife yüzünden ölmüş olanlar gibi ve durumlarına göre bu Kanunun hükümleri gereğince aylık bağlanır. Gaiplikleri geçmesi hâlinde yukarıdaki fıkralar hükümleri kıyasen tatbik olunur. Bunlardan fiilî hizmet müddetleri 10 yıldan az olduğundan dolayı dul ve yetimlerine toptan ödeme yapılmış ise ödenen para, bağlanan aylıkların müterakiminden indirilerek varsa artanı aylıklarının dörtte birinin kesilmesi suretiyle tahsil olunur. 64'ncü maddede belirtilen zaman ve durumlarda gaip olanların dul ve yetimlerine gaiplik kararında gaipliğin başlangıcı olarak belirtilen tarihi izleyen ay başından itibaren birinci derece harp malullüğü aylığı üzerinden aylık bağlanır ve harp malullüğü zammı ödenir. Gaiplikleri nedeniyle dul ve yetimlerine aylık bağlananların, gaipliklerinin sona ermesi hâlinde dul ve yetimlerinin aylıkları, gaipliğin geçtiği tarihi izleyen ay başından itibaren kesilir ve ödenmiş aylıklar geri alınmaz. 64'üncü maddede öngörülen durumlarda gaip oldukları Genelkurmay Başkanlığınca bildirilenler hakkında, mahkeme hükmü beklenmeksizin bu Kanunun gaipliğe ilişkin hükümleri uygulanır. **3.** 5434 sayılı Kanunun 79'uncu maddesine göre; 64'üncü maddede yazılı hâllerde şehit olduğu iddia olunanların aylığa müstahak dul ve yetimleri tarafından, aylık bağlanması isteği ile yapılacak müracaatlarda mahkemelerden aldıkları veraset vesikaları ile Sosyal Güvenlik Kurumu gıyabında yapılmış muhakeme sonunda aldıkları ilamlarda gösterilen şehitlikler, resmî kayıtlara göre hakikate uygun değilse Sosyal Güvenlik Kurumu, bu vesika veya ilamlardaki ölümün şehitlikle olduğu hakkındaki hüküm ve kararların bozulmasını ilgili mahkemeden istemeğe yetkilidir. **4.** 5434 sayılı Kanunun 30.05.1963 tarih ve 241 sayılı Kanunla değişik 80'inci maddesine göre; 92'nci madde gereğince emeklilik hakkı düşen iştirakçilerden fiilî hizmet müddetleri 20 yıl ve daha fazla olanlarla 93'üncü madde gereğince aylıkları kesilen emekli, adi malul veya vazife malullerinin yalnız Türkiye sınırları içinde Türk uyruğunda kalan, muhtaç dul ve yetimlerine, mezkur maddedeki durumlarının belli olduğu tarihlerden itibaren en çok bir yıl içinde yazıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaatlarını takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır. Durumlarının zail olduğu tarihleri takip eden ay başından itibaren kesilerek ölümlerinde müstahak olanlara tekrar bağlanır. **M - Toptan Ödeme ve Keseneklerin Geri Verilmesi: 1. Toptan Ödeme:** 5434 sayılı Kanunun 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanun ve 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 82'nci maddesine göre; toptan ödeme, aşağıda yazılı hâllerde yapılır: **a)** Yaş haddinden dolayı emekliye ayrılanlardan veya 61 yaşını doldurarak emekliye ayrılmalarını isteyenlerden, fiili hizmet müddetleri 15 yıldan az olanlara. **b)** 39'uncu

maddenin (e) ve (f) fıkralarında yazılı olanlardan, fiilî hizmet müddetleri 25 yılı doldurmamış olanlara. **c)** Haklarında adi malullük hükümleri tatbik edilen iştirakçilerden, fiilî hizmet müddetleri 10 yıldan az olanlara. **ç)** Vazife malullüğü geçtiğinden aylığı kesilmiş ve emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye tayin edilmemiş durumda iken 61 yaşını dolduranlardan, fiilî hizmet müddetleri 15 yıldan az olanlara veya yine bu durumda iken ölen ve fiilî hizmet müddetleri 15 yıldan az olanların dul ve yetimlerine. **d)** Mahkemece gaipliklerine hükmolunan iştirakçilerden fiilî hizmet müddetleri 10 yıldan az olanların, hüküm tarihinden itibaren bir yıl içinde yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat eden dul ve yetimlerine. 5434 sayılı Kanunun 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değişik 83'üncü maddesine göre; toptan ödeme, ilgililerin fiilî ve itibarî hizmet süreleri ile borçlandıkları hizmet süreleri için ödedikleri paralara tekabül eden süreler toplamının her tam yılı ile görevlerinden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas olan aylıklarının iki katının çarpımından oluşan miktarı ifade eder. Hizmet süresi toplamında bulunan yıl kesirleri tama iblağ edilir. Tahakkuk ettirilen toptan ödeme miktarı, bir yıllık hizmet için tahakkuk ettirilecek miktardan az olamaz. 5434 sayılı Kanunun 03.03.1954 tarih ve 6311 sayılı Kanunla değişik 84'üncü maddesine göre; 70, 71 ve 72'nci maddelerle 74'üncü maddenin birinci fıkrası, 75 ve 77'nci maddeler hükümleri, dul ve yetimlere yapılacak toptan ödemelerde de uygulanır. Ölüm tarihinde çalışmağa mâni ve tedavisi imkânsız hastalık veya malullük sebepleriyle muhtaç oldukları sağlık kurulunca tasdik edilecek raporla anlaşılan erkek çocuklara da yaş kaydı aranmaksızın toptan ödeme yapılır. Ancak gerek bunların, gerek muhtaç ana, baba ve kocanın müstahak sayılabilmesi için ölüm tarihinden itibaren en çok iki yıl içinde yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat olunması şarttır. İstihkak sahibi olanlardan hepsi müracaat etmemiş olduğu takdirde, müracaat edenlerin hissesi ödenir ve müracaat etmeyenlerin hissesi ölüm tarihinden itibaren iki yıl müddetle mevkuf tutulur. Bu müddet içinde müracaat vaki olmadığı takdirde, bunların hisseleri 83'üncü madde hükümleri mahfuz kalmak üzere diğerleri arasında taksim olunur. Kanunun 85'inci maddesine göre; ölüm tarihinde dul karı gebe ise, gebelik dul karı tarafından ölüm tarihinden itibaren en çok altı ay içinde yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmek şartıyla doğacak çocuk için de toptan ödeme tahakkuk ettirilerek Kurumda saklı tutulur ve doğumda genel hükümlere göre ödenir. Doğum olmaz veya çocuk ölü doğarsa, bu para, 68'inci madde hükümlerine göre gerekiyorsa diğerlerinin hisselerine eklenir. Kanunun 86'ncı maddesine göre; ölümlerinde aylığa veya toptan ödemeye müstahak dul ve yetim bırakmayanların kesenekleri Kuruma kalır. **2. Emekli Keseneklerinin Geri Verilmesi:** 5434 sayılı Kanunun 09.06.1952 tarih ve 5951 sayılı Kanun ve 28.05.2003 tarih ve 4861 sayılı Kanunla değişik 87'nci

maddesine göre; aşağıda yazılı sebeplerle, emeklilik hakkı tanınan vazifelerden ayrılanların, Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgileri kesilir ve o tarihe kadar aylık ve ücretlerinden kesilerek Kurumda birikmiş kesenekleri (34 ve 38'inci maddelerde yazılı kesenek ve karşılık toplamlarının kesenek itibar edilen kısımları dâhil) faizsiz olarak kendilerine ödenir: **a)** İstifa edenler (Milletvekilliğine seçilmek üzere seçim kanununda yazılı müddet içinde istifa etmiş olup da milletvekili seçilmiş bulunanlar hariç). **b)** İstifa etmiş sayılanlar. **c)** Emeklilik hakkı tanınmayan kadrolara nakil suretiyle tayin edilenler. **d)** Belediye başkanlığından veya il encümeni üyeliğinden 39'uncu maddenin (b) fıkrasında yazılı duruma girmeden ayrılanlardan, emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye tayin edilmemiş veya 40'ıncı maddede yazılı yaş hadleri sebebiyle tayin edilememiş olanlar. **e)** İdareten veya cezaen vazifelerine son verilenler. **f)** Asillikleri tasdik olunmayarak vazifelerine son verilen stajyerler ve adaylar. **g)** Bakanlık emrine alınanlardan, kurumlarca teklif edilen eski vazifelerine eşit veya bir aşağı derecedeki emeklilik hakkı tanınan vazifeleri kabul etmemek suretiyle ilgisi kesilerek aylıksız duruma geçenler. **h)** Maddenin (i) bendine göre, kadro yüzünden açıkta kalanlardan aylıksız veya ücretsiz duruma girenler. **i)** Maddenin (j) bendine göre, kadroları kurumlarınca geçici hâle getirilenler. **j)** Maddenin (k) bendine göre, 92'nci madde gereğince emeklilik hakkı düşen iştirakçiler. **k)** Maddenin (l) bendine göre, harp okulları ve astsubay meslek yüksekokullarındaki öğrenciler ile astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tabi tutulanlardan eğitimlerini tamamlayamayarak ayrılanlar (Yalnız öğrenci aylıklarından kesilen miktarlar). **l)** Maddenin (m) bendine göre; muvazzaflık hizmetini kısa veya tam olarak yapmak üzere vazifeleri ile ilgileri kesilmek suretiyle silahaltına alınan iştirakçilerle, seferberlik, talim veya manevra için er olarak silahaltına alınan ve vazifeleri ile ilgileri kesilen hizmetliler. Bu maddede yazılı olanlardan fiilî hizmet müddetleri ile fiilî hizmet zamları beş yılı doldurmamış bulunanlara bir şey verilmez. Ancak tekrar iştirakçi olanların hakları devam eder. Kanunun 09.07.1953 tarih ve 6122 sayılı Kanun ve 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunla değişik 88'inci maddesine göre; 87'nci maddenin (a, b, c, d, e, g, h, i, j,m) fıkralarında yazılı olanlardan fiili hizmet müddetleri 10 yıl ve daha fazla bulunanların ayrılışlarında kesenekleri geri verilmez. 87'nci maddenin (h) fıkrası, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **N - Emekli ve Evlenme İkramiyesi: 1.** 5434 sayılı Kanunun 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 89'uncu maddesine göre; emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan asker, sivil tüm iştirakçilere, her tam fiilî hizmet yılı için, aylık bağlamaya esas tutarların bir aylığı emekli ikramiyesi olarak verilir. Verilecek emekli ikramiyesinin hesabında, otuz fiilî hizmet yılından fazla süreler nazara alınmaz. İştirakçilerden, kanunlarla belirlenen bekleme

süreleri sonunda kadrosuzluk veya yaş haddi sebebiyle emekliye sevk edilenler ve vazife malullüğü hükümlerine göre vazife malullüğü aylığı bağlananlar ile ölüm sebebiyle haklarında emeklilik işlemi uygulananlara; bu Kanuna göre aylığa hak kazandıkları tarihi takip eden üç ay içinde emekli ikramiyesinin hesaplanmasına esas alınan katsayılarda meydana gelecek artış nedeniyle oluşacak ikramiye farkları ile ilk malî yılın birinci ayında katsayılar dışındaki diğer unsurlarda meydana gelecek artışa, bu tarihte yürürlükte olan katsayılar uygulanmak suretiyle bulunacak ikramiye farkları, emekli ikramiyesi ile ilgili hükümlere göre ayrıca ödenir. Ancak, aylığa hak kazandıkları tarihi takip eden üç ay içinde katsayılarda artış yapılmadığı takdirde, müteakiben katsayılarda altı ay içinde yapılacak ilk artıştan doğan ikramiye farkları da bunlara ayrıca ödenir. Emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanmadan veyahut toptan ödeme yapılmadan ölen iştirakçiler için yukarıdaki esaslara göre hesaplanacak ikramiyenin tamamı, aylığa veya toptan ödemeye hak kazanan dul ve yetimlere, bu Kanunun 68'inci maddesinde gösterilen hisseleriyle orantılı olarak ödenir. Emekli ikramiyesini aldıktan sonra yeniden iştirakçi durumuna girenlerin tekrar emekliye ayrılmalarında, sadece sonradan geçen hizmetlerine karşılık yukarıdaki esaslara göre emekli ikramiyesi ödenir. Şu kadar ki, evvelce verilmiş olan ikramiye ile sonradan geçen hizmetler için ayrıca tahakkuk ettirilecek ikramiyenin hesabına esas alınan fiilî hizmet süreleri toplamı, otuz yıldan fazla olamaz ve evvelce otuz hizmet yılı için emekli ikramiyesi ödenmiş olanlara hiçbir şekilde ikramiye farkı ödenmez. Bu Kanunun 88'inci maddesi kapsamına girenlerin emeklilik ikramiyeleri hakkında da yukarıdaki hükümlere göre işlem yapılır. Sosyal Güvenlik Kurumunca tahakkuk ettirilmiş veya ettirilecek emekli ikramiyelerini almadan ölenler ile ölüm tarihinde aylığa müstahak dul ve yetim bırakmadan ölen iştirakçilerin ikramiyeleri, kanunî mirasçılarına ödenir. Bu madde gereğince ödenecek emeklilik ikramiyesi ödendikçe onayı veren kurumca, Sayıştay ve Danıştay başkanlarının ise kendi kurumlarınca, yazı ile istenilmesi üzerine en çok iki ay içinde faturası karşılığında Kuruma ödenir. Ölenlerin hak sahiplerine ödenecek emeklilik ikramiyesinin tahsili hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. **2.** 5434 sayılı Kanunun 14.03.1985 tarih ve 3166 sayılı Kanun ve 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 90'ıncı maddesine göre; evlenmeleri sebebiyle dul ve yetim aylığı kesilen eş ve kız çocuklarla anaya, bir defaya mahsus olmak üzere almakta oldukları dul veya yetim aylıklarının on iki aylık tutarı evlenme ikramiyesi olarak ödenir. Bunlardan evlenme tarihinden itibaren on iki aydan önce boşananlarla evliliğin butlanına veya feshine karar verilenlere yeniden aylık bağlanması hâlinde, ödenmiş bulunan evlilik ikramiyesinin on iki aydan eksik süreye ait kısmı tahsil edilinceye kadar aylıkları ödenmez. **3.** 5434 sayılı Kanuna, 624 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen

ve 13.06.2001 tarih ve 4677 sayılı Kanunla değiştirilen ek 78'inci maddesine göre; 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Emniyet Teşkilatı Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanunu kapsamına giren personelden, uçuş, paraşüt, denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam hizmetlerinin fiilen ifası sırasında; yaşamını sürdürebilmek için gerekli hareketleri yapamayacak ve başkasının yardım ve desteğine muhtaç olarak derecede malul olanlar ile ölenlerin dul ve yetimlerine en yüksek Devlet memuru aylığı üzerinden, diğer malullere ise mevcut aylıkları üzerinden 30 yıl hizmet yapmış gibi emekli ikramiyesi ödenir. Bu madde hükümlerine göre ilgililere fazla olarak yapılan ödemeler, faturası karşılığı ilgili Sosyal Güvenlik Kurumunca Hazineden tahsil edilir. Maddeye, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; yukarıdaki hükümler, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır. **O - Aylıkların Başlangıcı:** 5434 sayılı Kanunun 03.03.1954 tarih ve 6311 sayılı Kanunla değişik 91'inci maddesine göre; bu Kanuna göre bağlanan çeşitli mahiyetteki aylıkların ödenmesi, aşağıdaki fıkralarda yazılı tarihlerden başlar: **a)** 42'nci maddede yazılı olanlar için mezkur madde hükmü dairesinde yazı ile vaki isteme tarihini takip eden ay başından. **b)** Emeklilik hakkı tanınan bir vazifede iken bu Kanunda yazılı çeşitli sebeplerle emekliye ayrılanların emekli, adi malullük, vazife malullüğü aylıklarıyla ölenlerin dul ve yetimlerine bağlanacak aylıklar hizmet aylıklarının kesildiği tarihi takip eden ay başından. Emekliliklerini kendileri istemiş olanlar, bu istemelerinin kabul edildiği salahiyetli makamlarca kendilerine yazı ile bildirilmezse, isteklerini yaptıkları tarihten itibaren bir aydan evvel olmamak üzere vazifelerini terk edebilirler. Bunların emeklilik isteklerinin kabul edildiğinin salahiyetli makamlarca yazı ile bildirilmesi tarihinden itibaren en çok bir ay içinde vazifelerinden ayrılmaları mecburîdir. Erlerin vazife malullüğü aylıklarının başlangıcı bu hususta müracaatlarını takip eden ay başıdır. **c)** Her ne suretle olursa olsun açıkta bulunanlardan emekli aylığına müstahak olanların veya ölenlerin emekli ve adi malullük aylıklarıyla dul ve yetimlerine bağlanacak aylıklar, son ayrıldıkları kurumlara kendileri veya dul ve yetimleri tarafından yazı ile yapılacak müracaat tarihlerini takip eden ay başından. **ç)** Emekli, adi malullük ve vazife malullüğü aylığı almakta iken ölenlerin dul ve yetimlerine bağlanacak aylıklar ölüm tarihini takip eden ay başından. Şu kadar ki, dul ve yetim aylıklarının tahsisinde 72'nci madde hükmü mahfuz tutulur. Emekliye ayrılanların ay sonuna kadar olan hizmet aylığı geri alınmaz. **Ö - Emeklilik Haklarının Düşmesini ve Bağlanan Aylıkların Devamlı Olarak Kesilmesini Gerektiren Sebepler:** 5434 sayılı Kanunun

07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değişik 92'nci maddesine göre; iştirakçilerden Türk vatandaşlığından çıkarılan, Türk vatandaşlığını bırakan, yabancı memleket uyruğuna girenlerin (Türk vatandaşlığını muhafaza edenler hariç) bu Kanunla tanınan her çeşit hakları düşer. Aylık almakta iken veya aylık bağlama hakkı doğmadan önce, tanınan her çeşit hakları bu madde uyarınca düşenler, bu durumlarının ortadan kalkması hâlinde, Sosyal Güvenlik Kurumuna yazılı olarak yapacakları müracaatları takip eden ay başından itibaren ve bu Kanunda öngörülen diğer şartları da taşımaları kaydıyla bu haklardan yeniden yararlandırırlar. Yukarıdaki hükümler 88'inci madde kapsamına girenlerle, dul ve yetimleri hakkında da uygulanır. 5434 sayılı Kanunun 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değişik 93'üncü maddesi gereğince, bu Kanuna göre bağlanan aylıkları alanlardan; **a)** 92'nci maddede yazılı durumlara girenlerin, **b)** Evlenen dul eşlerin, ana ve kız ile erkek çocukların (Harp malulleriyle evlenen karılar hariç), **c)** Muhtaç durumdan çıkan ana ve babanın, **ç)** 74'üncü madde hükmü uygulanmak suretiyle 18 yaşını, ortaöğrenimde ise 20 yaşını, yükseköğrenim yapmakta ise 25 yaşını geçmemek üzere bu öğrenimlerini bitiren erkek çocukların aylıkları, bu durumlarının kesin olarak belirtildiği tarihleri takip eden ay başından itibaren kesilir. Bunların, bu Kanun uyarınca yeniden aylığa müstahak olmaları şartıyla tekrar aylıkları bağlanır. **P - İki Cihetten veya Aynı Sıfatla Aylık veya Toptan Ödemeye İstihkak Hâlleri: 1.** 5434 sayılı Kanunun 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değişik 94'üncü maddesine göre; bu Kanunda belirtilen istisnalar dışında, iki yönden aylığa hak kazananların, tercih ettikleri aylıkları, Sosyal Güvenlik Kurumuna yazılı müracaatları takip eden ay başından itibaren ödenir. Diğer aylıkları sürekli olarak kesilir. Ancak, iki yönden aylığa aynı zamanda hak kazananlara, müstahak oldukları tarihten itibaren fazla olan aylıkları ödenir. Tercih ettikleri aylıklarını alanlar, yeniden Kuruma yazılı olarak başvurdukları tarihi izleyen ay başından itibaren bu isteklerinden dönebilirler. Emekli, adi malullük, vazife malullüğü, harp malullüğü veya er vazife malullüğü aylığı almakta iken dul veya yetim aylığını tercih edenlerin ölümlerinde, dul ve yetimlerine kendi emekli, adi malullük, vazife malullüğü, harp malullüğü, er vazife malullüğü aylıkları üzerinden aylık bağlanır. Dul ve yetim sıfatıyla toptan ödeme yapılanlara, gerek yine dul ve yetim sıfatıyla gerek kendi vazifelerinden dolayı müstahak oldukları toptan ödeme ayrıca yapılır. Evlendiğinden dolayı aylığı kesilenlerin, kocasının ölümü sebebiyle toptan ödemeye müstahak olması, yetim aylığının ödenmesine mâni olmaz. İki cihetten aylık veya toptan ödemeye aynı zamanda müstahak duruma girenler hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanır. **2.** 5434 sayılı Kanunun 95'inci maddesine göre; dul ve yetim aylığı almakta iken emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye giren karı ve çocukların, vazifelerinden dolayı vazife malullüğü aylığına müstahak olmalarında, bu aylıkları bağlanır. Vazife

malullüklerinin geçmesinde de, müstahak iseler, eski dul ve yetim aylıklarının ödenmesine başlanır. Vazifelerinden dolayı toptan ödemeye müstahak duruma girmelerinde, bu istihkakları verilmekle beraber müstahak iseler kesilen aylıklarının ödenmesine de başlanır. **3.** 5434 sayılı Kanunun 96'ncı maddesine göre; dul ve yetim aylığı almakta iken iştirakçi durumuna giren dul ana ile karı ve kızın, sonradan kendi vazifelerinden dolayı aylığa müstahak duruma girmelerinde; tercih ederlerse bir ay içinde yazı ile Kuruma müracaat etmek ve müstahak olmak şartıyla, kesilen eski aylıklarının ödenmesine başlanır ve bu durumda iken ölümlerinde; yetimlerine emekliliğe esas olan vazife aylıkları üzerinden aylık bağlanır. Tercih etmezlerse veya ana muhtaç değilse, eski aylıkları sürekli olarak kesilip vazifelerinden dolayı müstahak oldukları aylıkları bağlanır. Vazifelerinden dolayı toptan ödemeye hak kazanmışlarsa, bu istihkakları verilmekle beraber yine müstahak olmaları şartıyla, kesilen aylıklarının ödenmesine de başlanır. **4.** 5434 sayılı Kanunun 97'nci maddesine göre; toptan ödeme yapılmış dul veya yetimlerin, sonradan aynı sıfatların birinden dolayı aylığa müstahak duruma girmelerinde evvelce yapılan toptan ödeme nazara alınmaz. Dul ve yetim aylığı almakta iken aynı sıfatların birinden dolayı toptan ödemeye hak kazanılmasında da toptan ödeme ayrıca yapılır. Aylık ve toptan ödemeye istihkak, aynı zamanda doğmuş olursa yine bu hükümler uygulanır. **R - Aylık Alanlardan veya Toptan Ödeme Yapılanlardan Bir Vazifeye Tayin Edilenlerin Durumu: 1.** 5434 sayılı Kanunun 98'inci maddesine göre; emekli, adi malullük ve vazife malullüğü aylığı alanların; kurumlarda emeklilik hakkı tanınan vazifelere tayin edilebilmeleri için, tayin edilecekleri vazifelere ait yaş hadlerini doldurmamış olmaları ve malullerin, malullüklerinin bu vazifeleri yapmağa mâni olmadığının sağlık kurulunca tasdik edilecek raporla belirtilmesi şarttır. **2.** 5434 sayılı Kanunun 23.05.1951 tarih ve 5773 sayılı Kanunla değişik 99'uncu maddesine göre; emekli, adi malullük, vazife malullüğü, dul veya yetim aylığı, son hizmet zammı alanlardan; hiçbir şarta bağlı olmaksızın emeklilik hakkı tanınan vazifelere tayin edilenlerin, aylıklarının tamamı, bu vazifelere tayinleri tarihini takip eden ay başından itibaren kesilir. Ancak hayrat hademesinin aylıkları kesilmez ve kendilerine bu hizmetlerinden dolayı son hizmet zammı (Maddede sözü edilen son hizmet zammı, 23.02.1965 tarih ve 545 Sayılı Kanunla kaldırılmıştır) da yapılmaz. Vazife malullüğü aylığı alanların, varsa, harp malullüğü zammı ile harp okulu öğrencilerinden yetim aylığı alanların bu aylıkları kesilmez. Bu vazifelerden ayrılanların kesilen aylıklarının ayrıldıkları tarihi takip eden ay başından itibaren müstahak olmaları şartıyla ödenmesine başlanır. Peşin ödenen aylıklardan yukarıdaki fıkra gereğince geri alınması gereken ve tayin tarihlerini takip eden aybaşlarından sonraya rastlayan kısımları, Sosyal Güvenlik Kurumunun bildirimi üzerine kurumlarınca ilgililerin istihkaklarından en geç üç ay

içinde ve üç eşit taksitte kesilmesi suretiyle tahsil olunarak Kuruma gönderilir. Bu maddenin hayrat hademesi hakkındaki hükümleri dersiamlara da şamildir. 5434 sayılı Kanunun, 07.02.1969 tarih ve 1101 sayılı Kanunun ek 5'inci maddesi iken teselsül ettirilen ve 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanunla değiştirilen ek 11'inci maddesine göre; T. C. Emekli Sandığı Kanununa tabi daire, kurum ve ortaklıklarla bunların Sosyal Sigortalar Kanununa tabi iş yerlerinde emekliliğe tabi olmayan ücretli, geçici kadrolu veya yevmiyeli hizmetlere tayin edilen emeklilerin, buralarda çalıştıkları sürece emekli aylıkları kesilir. Bunları çalıştıranlar, vazifeye başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde yazıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirirler. Şu kadar ki, yaş haddini aşmamış olmaları kaydıyla her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ders ücreti karşılığı ders görevi verilenlerle mahiyeti itibarıyla hizmetin görülmesi mücbir bir sebebe dayandığı ve özel bir ihtisası gerektirdiği ilgili bakanlığın teklifi ve Maliye Bakanlığının mütalaası alınmak suretiyle Bakanlar Kurulu kararı ile belirtilen yerlere tayin edilecekler hakkında birinci fıkra hükmü uygulanmaz. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **3.** 5434 sayılı Kanunun 23.02.1965 tarih ve 545 sayılı Kanunla değişik 100'üncü maddesine göre; emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı almakta iken (Erlerle emeklilik hakkı şarta bağlı olanlar hariç) emeklilik hakkı tanınan bir göreve tayin edilenlerin tekrar emekliye ayrılmalarını istemeleri veya emekliye sevk edilmeleri hâlinde kendilerine veya ölümlerinde dul ve yetimlerine eski ve yeni hizmetlerinin toplamı üzerinden ve bu Kanun hükümleri dairesinde aylık bağlanır. Ancak, bu gibilere yeniden bağlanacak aylıklar eski aylıklarından az olamaz. **4.** 5434 sayılı Kanunun 101'inci maddesine göre; vazife malullüğü aylığı alan erlerden, sonradan emeklilik hakkı tanınan vazifelere tayin edilenlerin, çeşitli sebeplerle ayrılışlarında veya ölümlerinde bu vazifelerinden dolayı haklarında bu Kanunun ilgili hükümleri ayrıca uygulanır. **5.** 5434 sayılı Kanunun 23.02.1965 tarih ve 545 sayılı Kanun ve 03.04.2003 tarihli ve 4839 sayılı Kanunla değişik 102'nci maddesine göre; Emekli Sandığında birikmiş emekli keseneklerini geri almış bulunanlarla toptan ödeme yapılmış olanlardan, 98'inci maddenin vazifeye alınmaya ait hükümleri mahfuz kalmak üzere, emeklilik hakkı tanınan veya 130'uncu maddede gösterilen vazifelere, belediye başkanlığına, illerin il encümeni üyeliklerine geçenlerden, aldıkları paraları, aldıkları tarihlerden itibaren ödeyecekleri tarihe kadar hesaplanacak kanunî faizi ile birlikte toptan Sosyal Güvenlik Kurumuna geri verirlerse; Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgilendirilirler ve eski fiilî ve itibarî hizmet müddetleri yenilerine eklenir. Ancak; **a)** İstekleri ile emekliye ayrılacak olanların bu paraları istek tarihlerinden en az 6 ay

önce, **b)** Kurumlarınca resen (Malullük, yaş haddi dâhil) emekliye ayrılacak olanlarla ölenlerin, görevleri ile ilgilerinin kesildiği tarihlerden itibaren en geç 6 ay içinde, kendileri veya dul yetimleri tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmiş olması şarttır. Aldıkları paraları, yukarıdaki süreler içinde geri vermeyenler ile paraları zaman aşımına uğramış bulunanlar, emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye ilk defa alınmış sayılırlar. Kesenek veya toptan ödemeleri zaman aşımına uğramış olanlardan, birinci fıkrada yazılı vazifelere geçenler zaman aşımına uğrayan paralarını (Faizsiz olarak) yukarıdaki süreler içerisinde toptan Kuruma geri verirlerse haklarında o fıkra hükümleri gereğince işlem yapılır. Fiilî hizmet müddetlerinin beş yıldan az olması dolayısıyla 87'nci madde gereğince emekli kesenekleri geri verilmemiş veya tahakkuk ettirilen keseneklerini veyahut toptan ödemeyi henüz almamış olanlar ile alma hakları zaman aşımına uğramamış bulunanlardan, birinci fıkrada yazılı vazifelere geçenler hakkında da paranın iadesi kaydı hariç olmak üzere sözü geçen fıkra hükümleri uygulanır. Meydana çıkan gaiplerden 78'inci madde gereğince Kurumla ilgileri kesilenler hakkında da keseneğin geri verilmesinde; gaipliklerinden dolayı dul ve yetimlerine aylık bağlanmış ise, gaiplikleri tarihine kadar Kurumda birikmiş kesenekleri miktarında bir para, toptan ödeme yapılmış ise, bu para esas alınmak suretiyle yukarıdaki hükümler uygulanır. **6.** 5434 sayılı Kanunun 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değişik 103'üncü maddesine göre; emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı alanlardan; talim, manevra, seferberlik veya harp için silahaltına alınanlar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır: **a)** Aylıkları, rütbe aylıklarından az ise aradaki fark ilgili kurumlarınca ödenerek, rütbeleri aylıklarından kesenek alınır. **b)** Aylıkları, rütbeleri aylıklarından çok ise farkları Kurumca ödenerek kurumlarca yalnız rütbeleri aylıklarından kesenek alınır. **c)** Er olarak silahaltına alınanların aylıkları kesilmez. (a) ve (b) fıkralarında yazılı olanların terhislerinde, rütbeleri aylıkları üzerinden 100'üncü madde hükmü uygulanır. Maddeye, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; yukarıdaki hükümler, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır. Kanunun 104'üncü maddesine göre; 39'uncu maddenin yetersizlik ve disiplin sebepleri hariç olmak üzere (e) ve (f) fıkralarıyla 92'nci maddede gösterilenler, kurumlarda emeklilik hakkı tanınan vazifelerde çalıştırılamazlar. **S – Kanunun Uygulanmasında Yaşla İlgili Hükümler: 1.** 5434 sayılı Kanunun 105'inci maddesine göre; bu Kanunun, iştirakçilere ait çeşitli hükümlerinin uygulanmasında; emeklilik hakkı tanınan bir vazifeye ilk defa tayin sırasında kurumlara gösterilen nüfus hüviyet cüzdanlarında yazılı doğum tarihleri, eğer 18 yaşını tamamladıktan sonra yaş düzeltilmesi yapılmış ise 18 yaşının doldurulması tarihindeki doğum tarihleri, dul ve yetimler hakkındaki

hükümlerinin uygulanmasında da, dul ve yetim aylıklarına veya toptan ödemeye hak kazanıldığı tarihlerde, bunların kayıtlı bulundukları nüfus idarelerindeki doğum tarihleri esas tutulur. Nüfus hüviyet cüzdanlarındaki doğum tarihleri ile nüfus kayıtlarındaki doğum tarihleri arasında fark varsa, nüfus kayıtlarındaki tarih ve birden fazla nüfus kaydı bulunanların bu kayıtları arasında fark varsa, tarihi eski olan kayıt; sonraki kayıt idare veya kaza mercilerinden verilmiş bir karar ile yapılmış veya düzeltilmiş ise, kararlar nüfus kayıtlarına henüz geçirilmemiş olsa bile iştirakçiler için bu karar 18 yaşın doldurulmasından evvel alınmış olmak şartıyla bu kayıt esas olur. Ancak, doğum tarihlerinde, iştirakçiler için 18 yaşın doldurulmasından sonra, dul ve yetimler için de aylığa veya toptan ödemeye istihkak tarihlerinden geriye doğru bir yıl içinde yapılan düzeltmeler, nazara alınmaz. Doğum tarihlerinde ay gösterilmemiş ise, o yılın Temmuz ayının birinci günü, ay yazılı gün gösterilmemiş ise, o ayın birinci günü, doğum günü sayılır. Maddeye 15.07.1965 tarih ve 670 sayılı Kanunla eklenen ve 12.12.1980 tarih ve 2358 sayılı Kanunla değiştirilen fıkra gereğince; Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının bu Kanunun 40'ncı maddesinde gösterilen yaş hadleri sebebiyle emeklilik işlemleri; doğum tarihlerinde ay ve gün yazılı olmayanlar ile doğum günleri 01 Eylülden önce olanlar için, 01 Eylül, doğum günleri 01 Eylül ve daha sonra olanlar için müteakip yılın 01 Eylül tarihinde yapılır. **2.** 5434 sayılı Kanunun 106'ncı maddesine göre; kurumlar, kendilerine gösterilen nüfus hüviyet cüzdanlarının tasdikli bir örneğini, ilgililerin işe başlama tarihlerinden itibaren en çok bir ay içinde Kuruma göndermeğe mecburdurlar. Ancak, Kurum; gönderilen örnekleri nüfus idarelerindeki kayıtları ile karşılaştırabilir ve bunlar hakkında 105'inci maddeye göre muamele yapar. **3.** 5434 sayılı Kanunun 107'nci maddesine göre; nüfus hüviyet cüzdanları ile nüfus kayıt örneklerinin; Kuruma bilerek yanlış bildirilmesinden doğan her çeşit zararlardan, ilgisine göre, kurumlar veya nüfus memurları ve doğru olmayan nüfus hüviyet cüzdanlarının bilerek kurumlara gösterilmesinden doğan her çeşit zararlardan da bunları gösteren veya bunları bilerek kabul edip örneklerini Kuruma gönderenler malen sorumludurlar. **Ş – Muhtaçlıkla İlgili Hükümler: 1.** 5434 sayılı Kanunun 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 108'inci maddesine göre; 4857 sayılı İş Kanununun 39'uncu maddesi uyarınca 16 yaşından büyük işçiler için tespit edilen asgarî ücretin net tutarından daha az aylık geliri olup, kendisini ve Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre bakmaya mecbur olduğu ailesi fertlerini geçindirmeye yetecek kadar malı da (Para veya o mahiyetteki kıymetler dâhil) olmayanlar bu Kanunun uygulanmasında muhtaç sayılırlar. Muhtaçlık, dul ve yetimler tarafından tanzim ve imzaları ihtiyar heyetlerince tasdik edilecek beyan kâğıtları üzerine daimî olarak oturdukları yerlerin bağlı bulundukları il veya ilçe idare heyetleri tarafından muhtaçlık sebepleri açıkça gösterilmek suretiyle verilecek

mazbatalarla belirtilir. Bu mazbatalara karşı ilgili veya Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından Danıştayda dava açılabilir. Kurumca itirazda bulunulması hâlinde netice alınıncaya kadar aylığın yarısı ve toptan ödeme, kesenek iadesi ve ikramiye gibi ödemelerin tamamı emanet olarak Kurumda alıkonulur. **2.** 5434 sayılı Kanunun 109'uncu maddesine göre; Kurum Yönetim Kurulu, idare heyetlerinin soruşturma ve kararları dışında ilgililerin gelir, kazanç ve malları hakkında başka yerlerde de idare makamları vasıtasıyla ayrıca her çeşit soruşturma yaptırmaya, resmî ve özel idare, müessese ve ortaklıklardan ve şahıslardan bilgi istemeye yetkili ve bunlar da vermeye mecburdurlar. **3.** 5434 sayılı Kanunun 110'uncu maddesine göre; sonradan veraset, bağış, vasiyet yoluyla veya başka suretlerle para, menkul ve gayrimenkul mal ve gelir edinmiş veya kazanç sağlamış olanlar; bu durumlarını, bunları iktisap ettikleri tarihten itibaren bir ay içinde beyanname ile Kuruma bildirmeye mecburdurlar. Bu takdirde, bu hâllerin muhtaçlığını gidermiş olup olmadığı Kurum tarafından evvelce bu muhtaçlığı karara bağlıyan yerler idare heyetlerince yeniden karara bağlattırılır. **4.** 5434 sayılı Kanunun 111'inci maddesine göre; Kurum, Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre bakmaya mecbur olanlar tarafından bakılmadığından veya bağlanan nafaka veya sağlanan menfaatin azlığından dolayı muhtaç durumda olmaları hasebiyle aylık bağladığı dul ve yetimlerin bakmaya mecbur yakınları aleyhine, gerekli nafakanın bağlanması veya bağlanan miktarın artırılması için doğrudan doğruya veya üçüncü şahıs sıfatıyla dava açmaya yetkilidir. **T - Aylık Bağlanıncaya, Toptan Ödeme ve Kesenek İadesi Yapılıncaya Kadar Verilecek Avanslar: 1.** 5434 sayılı Kanunun 112'nci maddesine göre; ilgililere bu Kanun gereğince aylık bağlanıncaya kadar geçecek süre için, yazıyla Kurumdan istemelerinde, aşağıdaki esaslara ve bu Kanunun genel hükümlerine göre avans aylık ödenir: **a)** Emeklilik hakkı tanınan vazifelere alınmış emekli, adi malul ve vazife malullerinden emekliye ayrılanlara, kesilen aylıkları. **b)** Emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanacak veya aylık şeklinde son hizmet zammı yapılacaklara, bu aylıklarının dul ve yetimlere de 6'ncı maddeye göre bağlanması gereken aylıkların yarısı. Bağlanan aylıkların avans aylıklardan artanı toptan ödenir. Fazla ödendiği anlaşılan kısım, bağlanan aylığın dörtte birinin kesilmesi suretiyle geri alınır. Müstahak olmadıkları sonradan anlaşılanlara ödenmiş avans aylıklar genel hükümlere göre tahsil edilir. İlgililerin, aylık yerine toptan ödemeye müstahak bulundukları anlaşılırsa, ödenen avans aylıklar, toptan ödemelerden indirilir. Maddede sözü edilen son hizmet zammı, 23.02.1965 tarih ve 545 Sayılı Kanunla kaldırılmıştır. **2.** 5434 sayılı Kanunun 113'üncü maddesine göre; bu Kanun gereğince toptan ödeme yapılıncaya kadar yazı ile istemeleri şartıyla, Kurumda birikmiş kesenekler ilgililere veya 68'inci maddede yazılı nispetlere göre, dul ve yetimlerine avans olarak ödenir. **3.** 5434 sayılı Kanunun 114'üncü

maddesine göre; bu Kanun gereğince kesenekleri geri verileceklere, ödeme yapılıncaya kadar, yazı ile istemeleri şartıyla, yarısı avans olarak verilir. **4.** 5434 sayılı Kanunun 115'inci maddesine göre; yer sarsıntısından zarar gören bölgelerin, Bakanlar Kurulunca belirtilecek yerlerinde veya yangın, sel gibi önemli olaylara maruz kalan yerlerde, yardıma muhtaç olacak derecede malca veya bedence mühim zarara uğradıkları, o yerlerin idare heyetleri tarafından tasdik olunan emekli, adi malul, vazife malulü ve dul ve yetimlere, aylıklarının üç mislini geçmemek üzere Yönetim Kurulunca uygun görülecek miktarda avans verilir. Bu avanslar, ilgililerin aylıklarından eşit taksitlerle ve ödeme tarihlerinden itibaren iki yıl içinde geri alınır. Aylıkları henüz bağlanmamış olanlara bu ödemeler, 112'nci maddede yazılı avans aylıklar üzerinden yapılır. Ölüm hâlinde tahsil edilmemiş kısımlar aranmaz. **U – Zaman Aşımı: 1.** 5434 sayılı Kanunun 116'ncı maddesine göre; emekli, adi malullük, vazife malullüğü, dul ve yetim aylıklarını almak üzere, bu aylıkların tahakkuk ettirildiği tarihlerden itibaren aralıksız bir yıl sonuna kadar Kuruma müracaat etmeyenlerin aylıkları kesilir. Bunlardan kesilme tarihinden itibaren beş yıl içinde yazı ile Kuruma müracaat edenlere kesilen aylıkları tekrar bağlanır ve geçmiş müddete ait aylıkları da toptan ödenir. Bu müddetten sonra müracaat edenlerin aylıkları, müracaat tarihlerini takip eden ay başından itibaren yeniden bağlanarak ödenir ve geçmiş müddet için bir şey verilmez. Bu Kanunda ayrıca belirtilen hâller dışında aylık bağlanmasına hak kazanıldığı tarihten itibaren beş yıl sonuna kadar yazı ile müracaat edilmezse bu aylıklar, müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren bağlanır. **2.** 5434 sayılı Kanunun 117'nci maddesine göre; bu Kanun gereğince çeşitli adlarla ödenecek paralardan, hak kazanıldığı tarihlerden itibaren beş yıl sonuna kadar alınmayan veya yazı ile müracaat edilerek aranmayanlar Kurum lehine zaman aşımına uğrar. **3.** 5434 sayılı Kanunun 118'inci maddesine göre; 116 ve 117'nci maddeler, ilgililerin her birinin istihkakları hakkında ayrı ayrı uygulanır. Kuruma müracaat etmemenin makbul veya mücbir bir sebebe dayandığını, genel hükümlere göre ispat edenler hakkında, yukarıdaki maddeler hükümleri uygulanmaz. Ölümü duymamış olmak, ispat edilmek şartıyla, mücbir sebep sayılır. **Ü - Ödemelerle İlgili Bazı Hükümler: 1.** 5434 sayılı Kanunun 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunla değişik 121'inci maddesine göre; her ne suretle olursa olsun istihkaklarından fazla yapılan ödemeler, ilgililerin, varsa sonraki her çeşit istihkaklarından hüküm alınmaksızın kesilmek suretiyle geri alınır. Ancak ilgili, Kurumca yapılan bu muamelenin yersizliği hakkında Danıştayda dava açabilir. Herhangi bir nedenle Kurum tarafından ilgililere istihkaklarından fazla veya yersiz olarak yapılan ödemelerin, bu hatalı işlemlerin düzeltildiği tarihten geriye doğru hesap edilecek beş yıllık tutarları tahsil edilir. Tahsilin ne şekilde yapılacağı yönetmelikle düzenlenir. **2.** 5434 sayılı Kanunun 351

sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 122'nci maddesine göre, bağlanan aylıklar her ayın başında peşin ödenir. Ödeme zamanı henüz gelmeyen aylıkları müteakip aylıklara mahsuben avans olarak ödetmeye, aylıkların ödeme tarihlerini ve iki veya üç aylık olarak ödenmesini belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir. Avans veya peşin olarak ödenen aylıklar, ölüm hâlinde geri alınmaz. İkinci fıkradaki yetkinin kullanılmasından dolayı ilgililerin mağduriyetlerine neden olunmaması için gerekli düzenlemeleri yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir. Emekli Sandığı kaldırılıp görevleri Sosyal Güvenlik Kurumuna verildiği için, Maliye Bakanlığına ait maddedeki yetkilerin bu Kurumun bağlı olduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca kullanılması gerekir. **3.** 5434 sayılı Kanunun, 07.02.1969 tarih ve 1101 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesi iken teselsül ettirilen geçici 121'inci maddesine göre; çeşitli kanunlarla bağlanmış veya bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra bağlanacak, Hazinece ödenmesi gerekli emekli, adi malullük, vazife malullüğü, harp malullüğü, dul ve yetim aylıkları (Vatanî hizmet aylıkları dâhil) ile toptan ödemelerin ve bunlara ilişkin çeşitli hakların bağlama ve ödeme işlemleri, 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre T. C. Emekli Sandığınca yapılır. Vatanî hizmet aylıkları ödeneği, Maliye Bakanlığı bütçesine konur ve bu aylıklar ödendikçe faturası karşılığında Sandığa verilir. Devir ve ödeme işlemlerine esas olacak maaş kayıt örneklerinin ve sair evrakın şeklinin tespiti, hazırlanması Maliye Bakanlığı ile T. C. Emekli Sandığı tarafından müştereken yapılır. Bunların sandığa intikaline ait esaslar da aynı şekilde tespit olunur. **4.** 5434 sayılı Kanunun, 08.07.1969 tarih ve 1425 sayılı Kanunun geçici 9'uncu maddesi iken teselsül ettirilen geçici 141'inci maddesine göre; T. C. Emekli Sandığınca bağlanmış ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bağlanacak aylıklar ile 07.02.1969 tarih ve 1101 sayılı Kanunla Hazineden Sandığa devredilmiş olan (Emekli, adi malullük, vazife malullüğü, harp malullüğü, er vazife ve harp malullüğü, dul ve yetim aylıkları ile özel kanunlarla vatanî hizmet tertibinden bağlanmış) aylıklardan ve bunlarla ilişkin ödemelerden yalnız vatanî hizmet aylıkları, faturası karşılığında Hazinece Sandığa ödenir. Bu Kanunun yürürlüğünden önceki devre için ödenmemiş paralar hakkında da bu madde hükmü uygulanır. 5434 sayılı Kanunun 89'uncu maddesindeki emekli ikramiyesi ile 7184 sayılı Kanunda yazılı ölüm yardımı ve 1301 sayılı Kanun uyarınca ödenen kadrosuzluk tazminatının ödendikçe kurumlara fatura edileceği hakkındaki hükümleri saklıdır. **V - Ölüm Yardımı:** 5434 sayılı Kanunun, 07.01.1959 tarih ve 7184 sayılı Kanunun ek maddesi iken teselsül ettirilen ek 4'üncü maddesine göre; emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı alanların ölümü hâlinde, sağlığında beyanname ile gösterdiği kimseye, eğer beyanname vermemiş ise ailesine, almakta olduğu emekli aylığının (Harp malullüğü zammı hariç) bir aylık tutarı yardım olarak ve tediye emri beklenmeksizin

emekli maaşını veren kurum tarafından ödenir. Şu kadar ki, bu Kanuna göre yapılacak yardımın miktarı en alt derecedeki Devlet memuruna 4598 sayılı Kanunun 7'nci maddesinin (c) fıkrası gereğince yapılacak yardımdan daha az olamaz. Yapılacak bu çeşit ödemeler yazı ile istenilmesi üzerine emeklinin mensup bulunduğu en son kurum tarafından iki ay içinde ve faturası karşılığında, ödemeyi yapan sandığa ödenir. Bu nam ile ödenecek paralar, hiçbir suretle haciz ve temlik edilemez. 4598 sayılı Kanun, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak aynı hükümler, 657 sayılı Kanunda yer almıştır. *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ölüm Yardımı Ödeneği.* **Y – Diğer Hükümler: 1. Emeklilik Onaylarıyla İlgili Yetkili Makamlar:** 5434 sayılı Kanunun, 08.07.1971 tarih ve 1425 sayılı Kanunun ek 12'nci maddesi iken teselsül ettirilen ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değiştirilen ek 26'ncı maddesine göre; 5434 sayılı Kanun ve buna ek kanunlara göre Kurumla ilgilendirilenlerin emeklilik işlemleri; **a)** Resen emekliye sevk hâllerinde, iştirakçinin göreve tayinindeki usule göre tayine yetkili makamın, **b)** İstek üzerine veya yaş haddi veya malullük (Adi ve vazife malullüğü) hâllerinde, iştirakçinin mensup olduğu kurumun en yüksek amirinin, **c)** Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, belediye başkanları, illerin il encümeni üyeleri ile Kurumla ilgileri kesilmiş olup da bir kanunla bir kuruma bağlı olmaksızın iştirakçilik hakkı devam edenlerin istek, maluliyet ve yaş haddi hâllerinde daha önce Kurumla ilgilendikleri en son kurumun en yüksek amirinin, bunlardan bu görevlerinden önce iştirakçiliği olmayanların son defa görev yaptıkları yer başkanının, **d)** Kurumların, yönetim veya müdürler kurulu üyelerinin istek, maluliyet ve yaş haddi hâllerinde, atanmalarında inhayı yapan kurumun en yüksek amirinin (Müdürler kurulundaki memur temsilcileri, bu göreve seçilmeden önceki görevi nazara alınarak yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre), **e)** Danıştay Başkanının istek, maluliyet ve yaş haddi hâllerinde Başbakanlık, Sayıştay Başkanının aynı hâllerde Millet Meclisi Başkanlığı onayı ile tekemmül eder. Özelleştirilmeleri sonucu sermayesindeki kamu payı % 50'nin altına düşen kuruluşlar ile satış veya devri yapılmış olan kuruluşlarda çalışmakta iken emekliye ayrılanlar için emekliye sevk onayı aranmaz. **2. Yabancılara Aylık Bağlanması:** 5434 sayılı Kanunun, 07.05.1986 tarih ve 3284 sayılı Kanunun ek 10'uncu maddesi iken teselsül ettirilen ek 59'uncu maddesine göre; Türk vatandaşlarıyla evlenmiş yabancı uyruklu karılara, Türkiye'de ikamet ettikleri sürece, mütekabiliyet esası da dikkate alınarak, değişik 68'inci maddedeki oranlara göre aylık bağlanır. **3. Özelleştirmeyle İlgili Hükümler:** 5434 sayılı Kanuna, 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunla eklenen ve 01.08.2003 tarih ve 4971 sayılı Kanun ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değiştirilen ek 71'inci maddesine göre; sosyal güvenlik bakımından Emekli Sandığına tabi bir görevde bulunmakta

iken, özelleştirme programına alınan kuruluşların bu Kanuna göre emeklilik hakkı tanınan kadro ve pozisyonlarına atananlarla, bu kuruluşların özelleştirilmeleri sonucu sermayelerindeki kamu payı % 50'nin altına düşenlerle bunlardan anonim şirkete dönüştürülüp dönüştürülmediğine bakılmaksızın satılan veya devredilenlerde Emekli Sandığına tabi olarak çalışan personelden isteyenlerin Sandıkla ilgileri devam eder. Ancak bu kuruluşların sermayelerindeki kamu payının % 50'nin altına düştüğü tarihten, anonim şirket statüsünde olmayanların satışı veya devri tarihinden sonra Sandığa tabi olarak geçen süreler için emeklilik ikramiyesi ödenmez. Bu madde gereğince Emekli Sandığı ile ilgilendirilenlere ve bu Kanuna tabi olarak çalışmakta iken bu kuruluşların özelleştirilmesi, faaliyetinin durdurulması, kapatılması veya tasfiye edilmesinden önce emeklilik, maluliyet veya ölüm nedeniyle görevlerinden ayrılmış olup da kendilerine veya dul ve yetimlerine, Emekli Sandığınca aylık bağlanmış olanlara ödenen emekli ikramiyesi, makam, görev ve temsil tazminatları ile ölüm yardımları ödenmesini takip eden iki ay içinde faturası karşılığında Hazinece Kuruma ödenir. Maddeye, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; yukarıdaki hükümler, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar ile hak sahipleri hakkında ilgisine göre uygulanır. **Z - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Yürürlüğünden Sonra Uygulanacak Hükümler: 1. İkramiyeler:** 5434 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen ek 82'nci maddede düzenlenen hükümler şunlardır: **1.** 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten (01.10.2008) sonra ilk defa 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışmaya başlayanlardan; **a)** 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlanan ve uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalı çalışma sürelerinin tamamı 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında geçmiş olanlara, **b)** 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen sigortalılık hâllerinin birden fazlasına tabi olarak çalışmış olmakla birlikte, anılan Kanun hükümlerine göre aylık bağlandığı sırada son defa uzun vadeli sigorta kolları açısından 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmakta olanlara, **c)** 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlandığı sırada uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışmamakla birlikte, uzun vadeli sigorta kolları açısından son olarak 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmış olanlara, **d)** Yaşlılık toptan ödemesi yapılmış olup uzun vadeli sigorta kolları açısından son olarak 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmış olanlara, **e)** Uzun vadeli sigorta kolları açısından 5510 sayılı Kanunun

4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmakta iken ölenlerin ölüm aylığı bağlanan veya ölüm toptan ödemesi yapılan hak sahiplerine, **f)** Ölüm tarihi itibarıyla uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak çalışmamakla birlikte, uzun vadeli sigorta kolları açısından son olarak 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmış olanların ölüm aylığı bağlanan veya ölüm toptan ödemesi yapılan hak sahiplerine, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından, 5510 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (21) numaralı bendinde belirtilen kamu idarelerinde aynı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında geçen uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süreleri esas alınarak emekli ikramiyesi; anılan Kanunun geçici 4'üncü maddesine göre aylığa veya toptan ödemeye hak kazanan sigortalıların emeklilik ikramiyesine ilişkin azamî süre, hesap yöntemi, emekli ikramiyesinin hesabında kullanılan ödeme unsurları ile bu ödeme unsurlarına hak kazanma şartlarına ilişkin esas ve usuller, ödeme unsurlarının ikramiye hesabına esas alınan oran ve/veya miktarları dikkate alınarak ödenir. Ancak, 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında geçen uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süreleri esas alınarak emekli ikramiyesi ödenebilmesi için; iş kanunlarına tabi olarak çalışmış olanların iş sözleşmelerinin kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olması, sözleşmeli personel statüsünde çalışmış olanların ise hizmet sözleşmelerinin ilgili mevzuatına göre iş sonu tazminatı veya aynı mahiyette olmakla birlikte başka bir adla ödenen tazminata hak kazanılmasını gerektirecek şekilde sona ermiş olması şarttır. Ayrıca, bu kişilerin, her ne suretle olursa olsun evvelce iş sonu tazminatı veya bu mahiyette olmakla birlikte başka bir adla tazminat ödenen süreleri ile kıdem tazminatı ya da emekli ikramiyesi ödenmiş olan süreleri, emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaz. **2.** Bu madde kapsamında emekli ikramiyesi ödenenlerden vazife malullüğü, kanunlarla belirlenen bekleme süresi sonunda kadrosuzluk, yaş haddi veya ölüm sebebiyle haklarında 5510 sayılı Kanunun uzun vadeli sigorta kolları kapsamında aylık bağlanmış veya toptan ödeme yapılmış olanlara; aylığa veya toptan ödemeye hak kazandıkları tarihi takip eden üç ay içinde emekli ikramiyesinin hesabında esas alınan katsayılarda meydana gelecek artış nedeniyle oluşacak ikramiye farkları ile ilk malî yılın birinci ayında katsayılar dışındaki diğer unsurlarda meydana gelecek artışa bu tarihte yürürlükte olan katsayılar uygulanmak suretiyle bulunacak ikramiye farkları, emekli ikramiyesi ile ilgili hükümlere göre ayrıca ödenir. Ancak, aylığa veya toptan ödemeye hak kazandıkları tarihi takip eden üç ay içinde katsayılarda artış yapılmadığı takdirde, müteakiben katsayılarda altı ay içinde yapılacak ilk artıştan doğan ikramiye farkları da ayrıca ödenir. **3.** Emekli ikramiyesinin hak sahiplerine ödenecek olması, emekli ikramiyesinin miktarında bir

indirime gidilmesini gerektirmez. Emekli ikramiyesinin ödenecek hak sahiplerinin toplam sayısının birden fazla olması hâlinde, bu madde uyarınca hesaplanacak emekli ikramiyesinin tamamı 5510 sayılı Kanunun 34'üncü maddesinde belirtilen hisseleriyle orantılı olarak hak sahipleri arasında paylaştırılır. **4.** Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tahakkuk ettirilmiş veya ettirilecek emekli ikramiyelerini almadan ölen ve ölüm tarihinde hak sahibi bulunmayanların emekli ikramiyeleri, kanunî mirasçılarına ödenir. **5.** 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışmakta iken bu şekilde çalışmaları sona erdikten sonra uzun vadeli sigorta kolları açısından aynı Kanuna göre zorunlu olarak sigortalı olmayı gerektirecek bir işte çalışmayanlardan, anılan Kanunun 50'nci maddesine göre isteğe bağlı sigortalı olarak prim ödemeye devam ederek aylık bağlanan veya toptan ödeme yapılanlara, isteğe bağlı sigortalı olarak prim ödedikleri süreler hariç 5510 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (21) numaralı bendinde belirtilen kamu idarelerinde uzun vadeli sigorta kollarına prim ödedikleri süreler için yukarıdaki fıkralarda belirtilen usul ve esaslara göre emekli ikramiyesi ödenir. **6.** 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile 28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminat Kanunu kapsamına giren personelden, uçuş, paraşüt, denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam hizmetlerinin fiilen ifası sırasında; başka birinin sürekli bakımına muhtaç olacak şekilde malul olanlar ile ölenlerin dul ve yetimlerine en yüksek Devlet memuru aylığı üzerinden, diğer malullere ise mevcut aylıkları üzerinden yukarıdaki fıkralarda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ve 30 yıl hizmet yapmış gibi emekli ikramiyesi ödenir. **7.** 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışmakta iken bu Kanunun ek 71'inci maddesi gereğince aynı sigortalılık hâline göre sigortalılıkları devam ettirilenlere, 5510 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (21) numaralı bendinde belirtilen kamu idarelerinde uzun vadeli sigorta kollarına prim ödedikleri süreler için yukarıdaki fıkralarda belirtilen usul ve esaslara göre emekli ikramiyesi ödenir. Ancak, 5434 sayılı Kanunun ek 71'inci madde kapsamına giren kuruluşların sermayelerindeki kamu payının % 50'nin altına düştüğü tarihten sonra, anonim şirket statüsünde olmayanların ise satışı veya devri tarihinden sonra 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak geçtiği kabul edilen süreler için emeklilik ikramiyesi ödenmez. **8.** Bu madde gereğince ödenen emekli ikramiyesi, emekliye sevk onayı veren kamu idareleri (Danıştay Başkanları için Danıştay, Sayıştay Başkanları için Sayıştay) tarafından yazı ile istenilmesi üzerine en fazla iki ay içinde faturası karşılığında Sosyal Güvenlik Kurumunun

göstereceği hesaplara yatırılır. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından (6) numaralı fıkra uyarınca fazladan ödenecek emekli ikramiyesi tutarları ile (7) numaralı fıkra gereğince ödenecek emekli ikramiyesi tutarları ise yazı ile istenilmesi üzerine en fazla iki ay içinde faturası karşılığında Hazine tarafından Sosyal Güvenlik Kurumunun göstereceği hesaplara yatırılır. **2. Hak Etmediği Hâlde Emekli Olanların Durumu:** 5434 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen ek 83'üncü maddeye göre; kendi isteği ile emekliye ayrılan, ancak daha sonra Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından hizmet süresinin eksik olduğu veya gerekli yaş şartını henüz haiz olmadığı tespit olunanlardan; emeklilik veya malullük aylığı alınan süresi, eksik hizmet süresinden veya yaş şartının yerine getirilmesi için tamamlanması gereken süreden fazla olanların emeklilik işlemi iptal edilmez. Bunların en son aylık ödenen tarihten eksik hizmet süresi veya yaş şartının yerine getirilmesi için tamamlanması gereken süre kadar geriye gidilerek, bu dönemde kendilerine ödenen emeklilik veya yaşlılık aylıkları borç çıkarılır. Çıkarılan borç ve bu borca ilişkin faiz ile borç çıkarılan süreye ait kesenek ve kurum karşılıkları, ilgili kurum bütçesinin personel ödeneklerinden Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ödenir. Bu şekilde ilave olarak kesenek ve kurum karşılığı ödenen süreler için ilgililere ikramiye farkı ödenmez, ödenmiş olan ikramiyenin eksik hizmet süresine ilişkin kısmı geri alınmaz. Borç çıkarılan döneme ilişkin olarak ilgililer adına Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından karşılanmış olan tedavi ve ilaç bedelleri de kurumları bütçelerinden Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ödenir.

EMEKLİ SANDIĞI VE EMEKLİ SANDIĞI KANUNUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler: *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **B - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **C - Aylıksız İzin:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aylıksız İzin.* **D - Gemi Adamlarıyla İlgili Hüküm:** *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı.* **E - Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **F - İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı:** *25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı.* **G - Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **H - Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı. **I - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.04.1983 tarih ve 2813 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.* **İ - Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun İlgili Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **J - Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **K - Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **L - Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.* **M - Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi:** *08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi.* **N - Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **O - Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması:** *28.05. 1986 tarih ve 3292 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması.* **Ö - Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **P - İhracatı Geliştirme Etüt Merkeziyle İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **R - Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **S - Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **Ş - Emeklilere Ek Ödeme Yapılması:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **T - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun İlgili Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **U - Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması:** *24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunun ilgili hükümleri*

için bk. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması. **Ü - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.*

EMLAK,-Kİ: Ev, arsa, arazi, bağ, bahçe gibi taşınamayan mal ve mülklerin ortak adı, taşınmaz mallar, gayrimenkul mallar. Mülk kelimesinin çoğulu.

EMLAK BANKASIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Ek Göstergeler: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **B - Özelleştirmeyle İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **C - Kamu İhale Kanununun Kapsam Dışında Tuttuğu İşler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **D - Şans Oyunlarından Hazineye Aktarılacak Kamu Payının Genel Bütçeye Gelir Kaydı:** *14.03.2007 tarih ve 5602 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

EMLAK VERGİSİ: 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu gereğince; Türkiye'deki bina, arazi ve arsaların değerlerinin belli bir oranı üzerinden alınan vergi. Bu vergi; bina vergisi, arazi vergisi ve arsa vergisini de içermektedir.

EMLAK VERGİSİ DEĞERİ: 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 03.04.2002 tarih ve 4751 sayılı Kanunla değişik 29'uncu maddesine göre, vergi değeri; **A -** Arsa ve araziler için, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun asgarî ölçüde birim değer tespitine ilişkin hükümlerine göre takdir komisyonlarınca arsalar için her mahalle ve arsa sayılacak parsellenmiş arazide her köy için cadde, sokak veya değer bakımından farklı bölgeler (Turistik bölgelerdeki cadde, sokak veya değer bakımından farklı olanlar ilgili valilerce tespit edilecek pafta, ada veya parseller), arazide her il veya ilçe için arazinin cinsi (Kıraç, taban, sulak) itibarıyla takdir olunan birim değerlere göre, **B -** Binalar için, Maliye Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca müştereken tespit ve ilan edilecek bina metre kare normal inşaat maliyetleri ile (A) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değeri esas alınarak Kanunun 31'inci maddesi uyarınca hazırlanmış bulunan tüzük hükümlerinden yararlanmak suretiyle, hesaplanan bedeldir. Vergi değeri, mükellefiyetin başlangıç yılını takip eden yıldan itibaren her yıl, bir önceki yıl vergi değerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca aynı yıl için tespit edilen yeniden değerlendirme oranının yarısı nispetinde artırılması suretiyle bulunur. Vergi değerinin hesabında on milyon liraya kadar olan kesirler dikkate alınmaz.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe

kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **2. Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa Göre Ödemeler:** *04.07.1934 tarih ve 2559 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa Göre Ödemeler.* **3. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Bomba İmha Tazminatı Ödenmesi:** *04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Bomba İmha Tazminatı Ödenmesi.* **4. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesi:** *04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesi.* **5. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Mükâfat Verilmesi:** *04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Mükâfat Verilmesi.* **6. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **7. Ateşli Silahların Satışıyla İlgili Hükümler:** *10.07.1953 tarih ve 6136 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ateşli Silahların Satışıyla İlgili Hükümler.* **8. Özel Görevli Emniyet Mensuplarının Yol Masrafı:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özel Görevli Emniyet Mensuplarının Yol Masrafı.* **9. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***b)*** *Devlet Memuruna Ödül Verilmesi.* ***c)*** *Ek Göstergeler.* ***d)*** *Emniyet Hizmetleri Sınıfı.* ***e)*** *Makam Tazminatı.* ***f)*** *Zam ve Tazminatlar.* **10. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları:** *14.07.1966 tarih ve 772 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları.* **11. Tayın Bedeli Verilmesi:** *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.* **12. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **13. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **14. Karayolları Trafik Kanunu Hükümleri:** *13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **15. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **16. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **17. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.* **18. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı*

Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar. **19. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **20. Emniyet Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Malların Satışından Elde Edilen Gelirin Bütçeye Kaydı:** *12.04.2001 tarih ve 4645 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **21. Bütçelerin Uygulama Esasları:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.* **22. Taşınır ve Taşınmazlar:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır ve Taşınmazlar.* **23. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **24. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **25. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Verilen Mükâfatların Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.* **26. Emniyet Teşkilatı Uçuş Hizmetleri Tazminatının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.* **27. Taşınır İşlem Fişine İlişkin İstisnaî Hükümler:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır İşlem Fişine İlişkin İstisnaî Hükümler.* **28. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **29. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

EMNİYET GÖREVLİLERİNE VERİLEN EK TAZMİNATIN ÖDENMESİ: *bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanun, 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 24.04.2008 tarih ve 5757 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; bu sınıf, özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser, emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsar.

EMNİYET TEŞKİLATI KANUNUNA GÖRE BOMBA İMHA TAZMİNATI ÖDENMESİ: 04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanuna, 24.04.2008 tarih ve 5757 sayılı Kanunla eklenen ek 26'ncı maddeye göre; bomba uzmanı yetiştirme kursu görüp, bomba uzmanı sertifikası

almaya hak kazanmış ve bomba uzmanı olarak görev yapan Emniyet Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatlarında görevli personele 13.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda bomba imha tazminatı ödenir. Bomba imha tazminatının hesaplanması, ödeme şekli, kapsamı, uygulamaya ilişkin esas ve usuller İçişleri Bakanlığınca, bu maddenin yayımını takip eden iki ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

EMNİYET TEŞKİLATI KANUNUNA GÖRE FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ ÖDENMESİ: 04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanuna, 486 sayılı Kanun Hükmüne Kararnameyle eklenen ve 28.05.1998 tarih ve 4362 sayılı Kanun ve 06.04.2001 tarih ve 4638 sayılı Kanunla değiştirilen ek 21'inci maddeye göre; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil); **a)** Emniyet hizmetleri sınıfına dâhil kadrolarda bulunanlardan; **1.** Özel harekât ve istihbarat birimlerinde görev yapanlara % 35, **2.** Siyasî hizmet, çevik kuvvet birimleri ile köprü ve hassas bölgeleri koruma görevlerinde fiilen çalışanlarla, panzer sürücüsü ve operatörü olarak görev yapanlara % 31, **3.** Diğer birimlerinde görevli olanlara % 27, **b)** 24.04.2008 tarih ve 5757 sayılı Kanunla değişik bende göre; emniyet hizmetleri sınıfına dâhil kadrolarda bulunan çarşı ve mahalle bekçilerine % 13 tutarını geçmemek üzere İçişleri Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslara göre fazla çalışma ücreti ödenir. Ayrıca İçişleri Bakanı, büyük ölçekli yolsuzluk, terör ve benzeri faaliyetlere karşı ülke çapında gerçekleştirilen operasyonlara katılanlar ile bunlara idarî, teknik, lojistik ve sair destek hizmetleri sağlayan personele hizalarında gösterilen oranların en çok yarısına kadar ilave ödeme yapmaya, bu ödemeyi; görev yeri ve süresi, görevin zorluk ve risk derecesi, görevlinin kıdemi ve sorumluluğu ile benzeri unsurları dikkate alarak farklı miktar veya oranlarda belirlemeye, buna ilişkin diğer usul ve esasları tespit etmeye yetkilidir. Bu ücretten damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz.

EMNİYET TEŞKİLATI KANUNUNA GÖRE MÜKÂFAT VERİLMESİ: 04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanunun 19.02.1980 tarih ve 2261 sayılı Kanunla değişik 86'ncı maddesine göre; Emniyet örgütü mensupları, 1475 sayılı Nakdî Tazminat Kanunu hükümlerinden başka, aşağıdaki durumlarda ödüllendirilir: **A -** Ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmetleri görülenler, fiilen almakta oldukları aylık tutarlarının iki katından beş katına kadar ödüllendirilir. **B -** Olağanüstü durumlarda yaşamını ortaya koyarak büyük yararlıklar gösterenler, fiillen almakta oldukları aylık tutarlarının altı katından yirmi dört katına kadar, para verilerek ödüllendirilir. Bu madde hükmü geriye yürür. Maddede yer alan 1475 sayılı Kanun, 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması.*

EMNİYET TEŞKİLATI KANUNUNA GÖRE VERİLEN MÜKÂFATLARIN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

EMNİYET TEŞKİLATI UÇUŞ HİZMETLERİ TAZMİNATININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

EMNİYET TEŞKİLATI UÇUŞ VE DALIŞ HİZMETLERİ TAZMİNATI: **A - Kanunun Kapsamı:** 28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; bu Kanun, Emniyet Genel Müdürlüğünde kadrolu veya sözleşmeli olarak görevli pilot, pilot adayı ve uçuş ekibi personeli ile kurbağa adam ve kurbağa adam adayları hakkında uygulanır. **B - Tanımlar:** 3160 sayılı Kanunun 08.06.1989 tarih ve 3570 sayılı Kanun ve 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinde, bu Kanunda geçen terimler açıklanmıştır: **1. Pilot ve Pilot Adayı:** Yurt içi veya yurt dışında uçuş okulu veya kurslarından usulüne göre pilotluk sertifikası alan ve sertifikası Emniyet Genel Müdürlüğünce usulüne göre onaylanan emniyet personeline pilot; pilot olmak için sayılan yerlerde fiilen uçuş eğitimine başlayan emniyet personeline de pilot adayı denir. **2. Uçuş Ekibi:** Uçmakta olan bir hava vasıtasının içinde pilot ile beraber bulunarak hava vasıtasının uçurulmasında görev almasının gerekli olduğu, Emniyet Genel Müdürlüğü Havacılık Daire Başkanlığınca onaylanan uçucu emniyet personelidir. **3. Uçuş Hizmet Müddeti:** Uçucuların, okul veya uçuş kurslarında ilk uçuşa başlama tarihinden itibaren uçuculuktan ayrılmalarına kadar geçen uçuculuk müddetleridir. **4. Kıstas Aylık:** En yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarıdır. **5. Hizmet Yılı:** Uçuş ve dalış hizmet yılı veya yıl deyimi 1 Eylül tarihinde başlayıp 31 Ağustos tarihinde biten 12 aylık dönemi kapsar. **6. Kurbağa Adam ve Kurbağa Adam Adayı:** Emniyet Genel Müdürlüğünün düzenlemiş olduğu polis kurbağa adam kurslarını başarıyla bitirerek sertifika alan veya yurt içi-yurt dışı dalış okulu kurslarından sertifika alan ve sertifikası Emniyet Genel Müdürlüğünün yapacağı sınavdan sonra usulüne göre onaylanan emniyet personeline kurbağa adam; kurbağa adam olmak için sayılan yerlerde fiilen dalış eğitimine başlayan emniyet personeline de kurbağa adam adayı denir. **7. Kurbağa Adam Hizmet Süresi:** Kurbağa adamların Emniyet Genel Müdürlüğünün düzenlemiş olduğu polis kurbağa adam kurslarında dalışa başlama tarihinden itibaren kurbağa adamlıktan ayrılmalarına kadar geçen süredir. **C - Uçucu ve Kurbağa Adamlara Ödenecek Tazminat:** 3160 sayılı Kanunun 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; Emniyet Genel Müdürlüğünde görev yapan pilot ve pilot adaylarına kıstas aylığının % 70'i, uçuş ekibi personeline kıstas aylığının % 65'i, kurbağa adam ve kurbağa adam adaylarına kıstas aylığın % 60'ı üzerinden, bu Kanuna Ek Cetvelde hizmet yılları (Adaylar

için birinci hizmet yılı) karşılığında gösterilen nispette aylık uçuş veya dalış tazminatı ödenir. 3160 sayılı Kanunun 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik Ek Cetveli şöyledir:

Ek Cetvel

Uçuş-Dalış Hizmet Yılı	Pilot Aylık Tazminat Oranları (%)	Kurbağa Adam Aylık Tazminat Oranları (%)	Uçuş Ekibi Aylık Tazminat Oranları (%)
1	290	284	270
2	297	289	274
3	306	294	280
4	315	301	286
5	324	305	291
6	326	311	295
7	337	316	300
8	343	320	304
9	348	324	310
10	355	326	316
11	359	332	319
12	365	338	324
13	373	346	329
14	377	349	334
15	383	353	340
16	390	357	346
17	393	363	351
18	397	366	357
19	405	371	363
20	411	376	368
21	418	381	372
22	425	386	378
23	460	438	431

Cetvelin sonundaki not gereğince, 23 yıldan daha fazla hizmet yılları için 23 hizmet yılı karşılığında gösterilen oranlar uygulanır. **D - Diğer Görevlilere Ödenecek Tazminat:** 3160 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; bir görevin ifası veya hava vasıtasının kontrol ve tecrübesi maksadıyla, hava vasıtası içinde fiilen uçan pilot, pilot adayları ve uçuş ekibi dışında olup aylık uçuş tazminatı almayan, Emniyet Genel Müdürlüğünce görevlendirilmiş personele her uçuş saati başına kıstas aylığının % 1'i oranında tazminat ödenir. Ancak bu şekilde görev yapanlara bir ay içinde ödenecek tazminat miktarı kıstas aylığının % 10'unu geçemez. **E - Tazminatın Ödenme Şartları ve Kesilmesi:** 3160 sayılı Kanunun 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesine göre; **1.** Pilotların ve uçuş ekibi personelinin aylık uçuş

tazminatı alabilmeleri için bir yılda en az; **a)** Uçuş hizmeti 10 yıldan az veya tüm uçuşu 1.500 saatin altında olanların 60 saat, **b)** Uçuş hizmeti 10-20 yıl veya tüm uçuşu 1.500-2.500 saat arasında olanların 30 saat, **c)** Uçuş hizmeti 20 yıldan veya tüm uçuşu 2.500 saatten fazla olanların 15 saat, uçuş yapmaları şarttır. **2.** Kurbağa adamların aylık dalış tazminatı alabilmeleri için bir yılda en az; **a)** Dalış hizmeti 10 yıldan az veya tüm dalışı 1.500 saatin altında olanların 60 saat, **b)** Dalış hizmeti 10-20 yıl veya tüm dalışı 1.500-2.500 saat arasında olanların 30 saat, **c)** Dalış hizmeti 20 yıldan veya tüm dalışı 2.500 saatten fazla olanların 15 saat, dalış yapmaları şarttır. **3.** Yıllık mecburî uçuş veya dalış saatini tamamlayamayanların uçuş veya dalış tazminatlarının % 50'si müteakip hizmet yılı başlangıcından itibaren kesilir. Normal tazminat, önceki yıldan noksan kalan müddet veya miktarının tamamlanmasını takip eden ay başından itibaren ödenmeye başlanır. **4.** Uçuş veya dalış hizmetlerine dair görevler sırasındaki kazalar ve diğer sağlık sebepleri sonucunda istirahatı gerektiren rapor alan veya geçici olarak uçuştan ve dalıştan başka hizmetlere nakledilen uçuş ekibi, pilot ve kurbağa adamlara iki yıl müddet ile son aldıkları aylık tazminat ödenir. Bu müddetler, uçuş ve dalış hizmetlerinden sayılır. Bu müddet zarfında uçuş ve dalış mecburiyeti aranmaz. İki yıldan fazla ara verilmesi hâlinde, aylık uçuş ve dalış tazminatı kesilir. Bunlar tekrar göreve başladıklarında diğer şartları taşıyorlarsa aylık tazminat, göreve başladıkları tarihi takip eden ay başından itibaren ödenir. **5.** Aylık tazminatlar ay başında peşin olarak ödenir ve damga vergisi hariç hiçbir vergiye tabi değildir. **6.** Yukarıda belirtilen 1'inci fıkra kapsamına giren personele aynı bentte belirtilen zorunlu uçuş saatinden fazla uçtukları her uçuş saati için uçuş hizmet yılının son ayındaki uçuş tazminatının % 4'ü oranında ayrıca her yıl toptan ödeme yapılır. Bu ödemenin yapılmasında 120 saatten fazla uçuşlar dikkate alınmaz. Bu şekilde ödenen tazminat, damga vergisi hariç hiçbir vergiye tabi tutulmaz. **7.** Diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan pilot, pilot adayı, uçuş ekibi, kurbağa adam ve kurbağa adam adayı personeline, sözleşmeli olarak çalışanlar dâhil, bu Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde durumlarına uygun tazminat ödenir. **F - Yıpranma Tazminatı:** 3160 sayılı Kanunun 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre, yıpranma tazminatının ödenme usul ve şartları şöyledir: **1.** Emniyet Genel Müdürlüğünün teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile; **a)** Sekiz uçuş hizmet yılını tamamladıktan sonra daimî olarak diğer görevlere nakledilen pilotlara, **b)** On iki uçuş hizmet yılını tamamladıktan sonra daimî olarak diğer görevlere nakledilen uçuş ekibi personeline, **c)** Amir sınıfı kurbağa adamlardan sekiz dalış hizmet yılını, memur sınıfı kurbağa adamlardan on iki dalış hizmet yılını tamamladıktan sonra dalış hizmeti görevi alamayacak duruma gelen ve daimî olarak diğer görevlere nakledilen kurbağa adamlara, **2.** Uçuş veya dalış hizmetleri ile ilgili görevler sırasındaki

kazalar sonucunda veya diğer sağlık sebepleriyle yetkili sağlık kurumları raporlarına dayanılarak daimî olarak diğer görevlere nakledilen uçuculara ve kurbağa adamlara, Emniyet Genel Müdürlüğünde görevli oldukları müddetçe uçuş ve dalış görevlerinden ayrıldıkları tarihteki derece ve kademelerinin ödeme tarihindeki karşılığının (Ek gösterge dâhil) % 10'u tutarında aylık yıpranma tazminatı on yıl süreyle ödenir. Diğer görevlere nakledilen bu personel bulunduğu görevle ilgili diğer tazminatlardan da yararlandırılır. Disiplinsizlik sebebiyle bu madde kapsamına girenlere veya kendi istekleriyle ayrılanlara yıpranma tazminatı ödenmez. **G - Öğretmenlere Verilecek Yetiştirme İkramiyesi:** 3160 sayılı Kanunun 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesine göre; uçuş okulu ve kursu öğrencilerini, aynı hava vasıtasında fiilen uçurmak suretiyle yetiştiren kadrolu ve sözleşmeli uçuş öğretmenleri ile Emniyet Genel Müdürlüğü havacılık birimlerinde çift kumandalı hava vasıtalarında, atış, alet, intibak ve standardizasyon uçuş öğretmenliği yapanlara, öğretmenlik uçuş saati başına, kıstas aylığının binde üçü yetiştirme ikramiyesi olarak ödenir. Bu ikramiye öğretmenliğin yapıldığı ayın sonunda verilir. Emniyet Genel Müdürlüğünün düzenlemiş olduğu kurbağa adam kurslarında öğrencileri fiilen dalmak suretiyle yetiştiren öğretmenlerin her dalış saati başına, kıstas aylığının binde üçü yetiştirme ikramiyesi olarak ayrıca ödenir. Bu ikramiye, öğretmenliğin yapıldığı ayın sonunda verilir. **H - Hizmet Müddetinin Hesabı:** 3160 sayılı Kanunun 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesine göre; uçuş ve dalış hizmet müddetlerinin hesabında başlangıç tarihi, okul veya kurslarda ilk uçuşa veya dalışa başlanılan tarihtir. Uçuştan ve dalıştan ayrılma tarihi ise durumlarına göre; **1.** Emniyet Genel Müdürlüğünün teklifinin İçişleri Bakanınca onay tarihi, **2.** Sağlık kurulu raporunun tasdik tarihi, **3.** Uçuculardan ve kurbağa adamlardan istekleri üzerine ayrılmaları kabul edilenlerin dilekçe tarihidir. Uçuş ve dalış hizmet süreleri hizmet yılı başlangıcına göre tespit edilir. Yıl hesabında altı ay veya daha fazla müddetler tam yıl sayılır. Altı aydan az müddetler dikkate alınmaz. **İ - Şehitlik ve Sakatlık Tazminatı:** 3160 sayılı Kanunun 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesine göre; **1.** Pilot, pilot adayı ve uçuş ekibi personelinin uçuş hizmeti faaliyetlerinden, **2.** Kurbağa adamlar ile kurbağa adam adaylarının kurbağa adam hizmeti faaliyetlerinden, **3.** Hangi meslek ve sınıftan olursa olsun; vazifeli olarak hava veya deniz vasıtasında bulunan emniyet personeli ile bir emniyet hizmetinin ifası için bu vasıtalarda bulunanların, vasıtada bulundukları sırada, şehit olmaları, sakat kalmaları veya yaralanmaları hâlinde kendilerine veya kanunî mirasçılarına, bu Kanun hükümleri uyarınca tazminat ödenir. Emniyet Genel Müdürlüğü Havacılık Dairesi Başkanlığına bağlı olarak görev alan sözleşmeli pilot ve sözleşmeli uçuş ekibi personeli ile Emniyet Genel Müdürlüğü Koruma Dairesi Başkanlığına bağlı olarak görev alan sözleşmeli kurbağa adam

personeli, bu Kanunun sakatlık ve şehitlik tazminatı ile ilgili hükmünden aynen istifade eder. Bu Kanundan yararlanan personel ayrıca, 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanundan istifade edemez. **J - Tazminat Miktarı:** 3160 sayılı Kanunun 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesine göre; **1.** Şehit olanların kanunî mirasçılarına kıstas aylığının 60 katı; **2.** Sakatlananlara, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu uyarınca vazife malulü olanlar hakkında esas alınan 13.07.1953 gün ve 1053 sayılı "Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkındaki Nizamname" de gösterilen 6 derece üzerinde ve sakatlık derecelerine göre 1'inci bentte belirtilen miktarın; birinci dereceye % 75'i, ikinci dereceye % 65'i, üçüncü dereceye % 55'i, dördüncü dereceye % 45'i, beşinci dereceye % 35'i, altıncı dereceye % 25'i, **3.** Yaralanma ve sakatlık durumları (2) numaralı bentte gösterilen derecelerde olmamakla birlikte görevlerinden ayrılmalarına sebep olmuş ise, 1'inci bentte belirtilen miktarın % 20 si, tutarında maddî ve manevî tazminat ödenir. Bu tazminatın tespitine esas tutulacak kıstas aylık, sakatlanma veya şehitliğe sebep olan olayın meydana geldiği tarihteki kıstas aylıktır. **4.** Yukarıda 1'inci bent esaslarına göre tespit edilen tazminatın kanunî mirasçılarına intikalinde; şehidin eş ve füruu veya yalnızca füruu ile içtima eden ve ölüm tarihinde sağ olan ana ve babanın her birine ayrı ayrı olmak üzere % 10 tutarındaki kısmı verildikten sonra kalanı içtima eden diğer mirasçılara ödenir. Diğer hâllerde miras hükümleri uygulanır. Ancak, ana ve babaya verilen tazminat çocukların her birine ödenen tazminattan fazla olamaz. **K - Statünün Kaybı:** 3160 sayılı Kanunun 27.03.2007 tarih ve 5611 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre; Emniyet Genel Müdürlüğünce uçuş personelinden teşkil olunacak Uçuş Kıymetlendirme Kurulu ve kurbağa adam personelinden teşkil olunacak Dalış Kıymetlendirme Kurulu kararları ve İçişleri Bakanının tasdiki ile uçucu ve kurbağa adamlardan görevlerinin gerektirdiği nitelikleri kaybettikleri veya görev isteklerini yerine getirmedikleri anlaşılanların bu statülerine son verilir. **L - Sözleşmeli Personel:** 3160 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; sözleşmeli olarak çalıştırılan pilot ve uçuş ekibi personelinden isteyenlerin, sözleşmeli hizmet süresi terfilerine sayılır ve emeklilik hakları devam eder. Uçuş hizmetlerine dair görevler sırasındaki kazalar ve diğer sağlık sebepleri sonucunda hastalık izni alan sözleşmeli pilot ve uçuş ekibi personeline de bir yıl müddet ile sözleşmelerinde belirtilen aylık ücret ödenir, bu müddetler uçuş hizmetlerinden sayılır ve bu müddet zarfında uçuş mecburiyeti aranmaz.

EMİRNAME: Yazılı buyruk.

EMRE MUHARRER SENET: *bk. Bono.*

EMSAL BEDEL: Gerçek bedeli belli olmayan bir malın, satılması hâlinde benzerlerine göre sahip olacağı değer.

EMTİA: *bk. Meta.*

EMVAL: *bk. Mal.*

EMVAL-İ GAYRİMENKULE: *bk. Gayrimenkul.*

EMVAL-İ MENKULE: Bir yerden diğer bir yere götürülebilen maddî varlıklar veya sökülüp kaldırılabilen her çeşit mal. Menkul mallar. Taşınır. Taşınır mallar. Taşıtlı mallar.

EMVAL-İ METRUKE: Hükûmetçe görülen siyasî veya idarî zorunluluk nedeniyle bulundukları yerden başka yerlere nakledilen, kendiliğinden bulundukları yeri terk ederek yitik ve kaçak duruma düşen, yabancı ülkelere giden veya emval-i metruke kanunlarının yayımlandığı tarihte düşman işgali altında bulunan yerlere kaçan kimselerin bıraktıkları taşınmaz mallar.

EMVAL-İ METRUKE KANUNLARI: Osmanlı Devleti tarafından çıkarılan 14.05.1331, 13.09.1331 ve 22.09.1332 tarihli kanunlar, Türkiye Cumhuriyeti yasama organınca çıkarılan 20.04.1338 tarih ve 224 sayılı, 15.04.1339 tarih ve 333 sayılı, 24.05.1928 tarih ve 1331 sayılı, 24.05.1928 tarih ve 1349 sayılı ve 23.03.1929 tarih ve 1407 sayılı kanunlar ve 08.01.1336 tarihli Kararname.

EMVAL-İ UMUMİYE: *bk. Amme Hükmî Şahıslarının Malları.*

EN BÜYÜK MALİYE MEMURU: Maliye Bakanlığının ildeki en büyük memuru ve il müdürü konumundaki defterdar il merkezi için, ilçedeki en büyük memuru ve ilçe müdürü konumundaki malmüdürü ilçe için, mevzuatta söz edilen en büyük maliye memurudur.

ENDÜSTRİ BÖLGELERİNDE GELİR KAYDI: *09.01.2002 tarih ve 4737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: **A – Bütçesi:** Kurum, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B - Personel Rejimi:** 20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun 9'uncu maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Kurum hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, idarî hizmet sözleşmesi ile sözleşmeli olarak istihdam edilen personel eliyle yürütülür. Kurum personeli ücret ve malî haklar dışında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. **2.** Kurum için çalıştıkları süre zarfında, tüm personelin, Kurumdaki görevlerine başlamadan önceki sosyal güvenlik kurumları tarafından sağlanan her türlü hakları saklı kalır. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması***. 3.** Yerli ve yabancı uzmanlar, Kurumun yönetmeliği kapsamında, Kurum Başkanlığının hazırlayıp Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun onayı ile yürürlüğe konacak yönetmelik esaslarına göre istihdam edilebilir. **4.** Kurul üyeleri ve Kurum personelinin ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları

Kanununun 48'inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur. **5.** Kurul Başkanı ve Kurul üyelerinin aylık net ücretleri, en yüksek Devlet memurunun her türlü ödemeler dâhil aylık net ücretinin iki katını geçmemek üzere, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilir. **6.** Kurum personelinin ücret ve diğer malî hakları, Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde Başkanlığın teklifi üzerine Kurulca tespit edilir. **7.** Kurul Başkanı, Kurul üyeleri ve Kurum personeli ile vekâlet ve istisna akdi ile hizmet verenlerin görevlerinin ifası sırasında yaptıkları masraflardan hangilerinin Kurum bütçesinden karşılanabileceğine dair usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. **C - Kuruma Aktarılacak Para Cezası Payı:** 4628 sayılı Kanunun 11'inci maddesinin 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik altıncı fıkrasına göre; bu Kanun hükümlerine göre verilmiş olup da tahsil edilen idarî para cezalarının yüzde onu, Kurum hesabına aktarılır. **D - Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.* **E - Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi.* **F – Uygulanmayacak Hükümler:** 4628 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; Kurum, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi değildir. Maddedeki "1050, 2886 ve 6245'e tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* 04.12.2003 tarih ve 5015 sayılı Kanuna, 25.01.2007 tarih ve 5576 sayılı Kanunla eklenen ek 3'üncü maddenin son fıkrasına göre, bu madde kapsamında veya kaçak petrol ile mücadele konusunda; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca, Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünce, il özel idarelerince yapılacak her türlü mal, araç-gereç ve hizmet alımlarında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu; kaçak petrolün satışında, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ KANUNU HÜKÜMLERİ: A - Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu Başkanı ve Üyelerine Huzur Hakkı Ücreti: 18.04.2007 tarih ve 5627 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin son fıkrasına göre; Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü bütçesinden karşılanmak üzere, her toplantı günü için, Enerji Verimliliği

Koordinasyon Kurulu Başkanı ve üyelerine, yılda dörtten fazla olmamak üzere uhdesinde kamu görevi bulunanlara 2.000, uhdesinde herhangi bir kamu görevi bulunmayanlara ise 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. **B - Destekler:** 5627 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; enerji verimliliği uygulama projelerinin desteklenmesi, enerji yoğunluğunun azaltılması, araştırma ve geliştirme projeleri ile ilgili uygulamalar aşağıdaki usul ve esaslara göre yürütülür. **a)** Enerji verimliliği uygulama projeleri aşağıdaki esaslara göre desteklenir: **1.** Endüstriyel işletmeler tarafından Genel Müdürlüğe sunulan, Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğünün uygun görüşü ile Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu tarafından onaylanan, geri ödeme süresi en fazla beş yıl ve projesinde belirlenmiş bedelleri en fazla beş yüz bin Türk Lirası olan uygulama projeleri bedellerinin en fazla yüzde yirmisi oranında desteklenir. **2.** Verimlilik artırıcı projeleri desteklenen tüzel kişiler, bu projelerini işletmelerinde iki yıl içinde uygular. Bu süreyi aşan veya projesinden farklı yapılan uygulamalar desteklenmez. Uygulama öncesi ve sonrası bilgi ve görüntüleri ihtiva eden uygulama raporları Genel Müdürlüğe gönderilir. Uygulama sonuçları Genel Müdürlük tarafından yerinde kontrol edilir. **3.** Enerji verimliliğini artırıcı uygulama projelerinin desteklenmesi ile ilgili usul ve esaslar, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir. **b)** Enerji yoğunluğunun azaltılmasına yönelik aşağıdaki uygulamalar gerçekleştirilir: **1.** Herhangi bir endüstriyel işletmesi için üç yıl içerisinde enerji yoğunluğunu ortalama olarak en az yüzde on oranında azaltmayı taahhüt ederek Genel Müdürlük ile gönüllü anlaşma yapan ve taahhüdünü yerine getiren gerçek veya tüzel kişilerin ilgili endüstriyel işletmesinin, ödenek imkânları göz önüne alınmak ve yüz bin Türk Lirasını geçmemek kaydıyla, anlaşmanın yapıldığı yıla ait enerji giderinin yüzde yirmisi karşılanır. **2.** Bu bendin (1) numaralı alt bendi kapsamında taahhütlerin yerine getirildiği endüstriyel işletmelerde, daha sonraki yıllarda enerji yoğunluklarını artıran gerçek veya tüzel kişiler Genel Müdürlük ile ikinci defa anlaşma yapamaz. **3.** Gönüllü anlaşma yapan gerçek veya tüzel kişilerin endüstriyel işletme içinde tükettikleri enerjiden; atıkları modern yakma teknikleri ile ısı ve elektrik enerjisine dönüştüren tesislerinde, 9'uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde tanımlanan ve yurt içinde imal edilen kojenerasyon tesislerinde veya hidrolik, rüzgâr, jeotermal, güneş ve biyokütle kaynaklarını kullanarak ürettikleri enerji, enerji yoğunluğu hesabına dâhil edilmez. **4.** Bünyesinde birden fazla endüstriyel işletme bulunan gerçek veya tüzel kişilerin gönüllü anlaşma yapmadıkları endüstriyel işletmelerindeki enerji yoğunluğu değişimleri, Genel Müdürlük tarafından ayrıca incelenir. **5.** Gönüllü anlaşma yapılacak endüstriyel işletmelerde aranacak nitelikler, enerji yoğunluğu hesaplama yöntemleri ve mücbir sebep hâlleri de dâhil

olmak üzere gönüllü anlaşmalarda bulunması gereken diğer esaslar, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. **c)** Enerji verimliliği uygulama projelerinin desteklenmesi ve enerji yoğunluğunun azaltılması uygulamalarına yönelik olarak Genel Müdürlük bütçesine gerekli ödenek konulur. Destekler için ayrılan ve kullanılan ödenekler, desteklenen projeler, gönüllü anlaşmalar, enerji yoğunluklarını azaltan ve artıran endüstriyel işletmeler, eğitim ve bilinçlendirme etkinlikleri Genel Müdürlüğün internet sayfasında ilan edilir. **d)** Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, enerji verimliliğinin artırılması ile yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılmasına yönelik araştırma ve geliştirme projelerini öncelikle destekler; bu projelerin yönlendirilmesinde ve değerlendirilmesinde Genel Müdürlüğün görüşünü alır. **C – Kanundaki Türk Lirası Deyimi:** 5627 sayılı Kanunun geçici 7'nci maddesine göre; bu Kanunda geçen Türk Lirası ibaresi karşılığında, uygulamada 28.01.2004 tarih ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun hükümleri gereğince ülkede tedavülde bulunan para Yeni Türk Lirası olarak adlandırıldığı sürece bu ibare kullanılır.

ENERJİ VE TABİÎ KAYNAKLAR BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *07.03.1954 tarih ve 6326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **C - Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** 04.12.1984 tarih ve 3096 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **D - Maden Kanunu Hükümleri:** *04.06.1985 tarih ve 3213 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maden Kanunu Hükümleri.* **E - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **F - Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun Hükümleri:** *23.06.2000 tarih ve 4586 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun Hükümleri.* **G - Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi.* **H - Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.* **İ - Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili*

Hükümler. **J - Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler:** *29.01.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler.* **K - Kültür Yatırımları ve Girişimlerinde Prim Desteği:** *14.07.2004 tarih ve 5225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Yatırımları ve Girişimlerinde Prim Desteği.* **L - Enerji Verimliliği Kanunu Hükümleri:** *18.04.2007 tarih ve 5627 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Enerji Verimliliği Kanunu Hükümleri.*

ENKAZ: Su, rüzgâr, deprem, kaya düşmesi gibi doğal afetler ve diğer nedenlerle ait oldukları yerden veya tabi oldukları aslî cisimden ayrılmış olan şey, yıkıntı, döküntü, çöküntü. Nukz kelimesinin çoğulu. Sürüklenen şeyler.

ERBAP,-BI: Bir işten anlayan, bir işi yapan kimse.

ERCİYES ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI TÜRK ANONİM ŞİRKETİYLE İLGİLİ HÜKÜM: Şirketin tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. 28.02.1960 tarih ve 7462 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; Şirket sermayesinde resmî sektörün hissesi ne nispette olursa olsun Şirket 1050, 2490 ve 3460 sayılı kanunlarla ek ve değişikliklerine, Sayıştayın vize ve denetimine tabi olmadığı gibi memur ve diğer görevlileri de 3656, 3659, 6245 ve 7244 sayılı kanunlarla ek ve değişiklikleri hükümlerine tabi değildir. 17.06.1938 tarih ve 3460 sayılı Kanun, 12.03.1964 tarih ve 440 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 3656, 3659 ve 7244 sayılı Kanunlar, 657 sayılı Kanunlarla yürürlükten kaldırılmıştır. Maddenin "1050, 2490, 6245 ve Sayıştay vize ve denetimine tabi olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

ERGİN KILINMA: *bk. Kazaî Rüşt.*

ERGİNLİK: *bk. Rüşt.*

ERKÂN-I HARBİYE-İ UMUMİYE REİSİ: Genelkurmay Başkanı.

ERKEN BİTİRME PRİMİ: İhale konusu işlerde, işin sözleşme ile belirlenen süreden önce bitirilmesi hâlinde, sözleşmede belirtilen tutarda müteahhide yapılan ek ödeme.

ERTELEME: *bk. Tecil.*

ERTESİ YILA GEÇEN YÜKLENME: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

ER VE ERBAŞ HARÇLIKLARI: A – Aylık Harçlık: 23.02.1961 tarih ve 257 sayılı Kanunun 06.11.1996 tarih ve 4205 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesi gereğince; er ve erbaşlara, aşağıda hizalarında gösterilen gösterge rakamlarının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154'üncü maddesine göre tespit olunan aylık katsayı ile çarpımı sonucunda bulunan miktarlarda aylık harçlık ödenir.

Erbaş ve Erler	Gösterge
Çavuş	400
Onbaşı	350
Er	300

Birinci ve ikinci derecede kalkınmada öncelikli yörelerde Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilen birliklerde görevli erbaş ve erlere, birinci fıkrada belirtilen esaslara göre hesap edilecek harçlıkların iki katı tutarında aylık harçlık verilir. **B – Harçlığa Hak Kazanma ve Kesilme Zamanı:** 257 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; erler askerlik hizmetine girdikleri tarihi, erbaşlar ise terfi tarihlerini takip eden ay başından itibaren, harçlığa müstahak olurlar. Kanunun 4'üncü maddesine göre, Askerlik Kanununa göre askerlik hizmetinden sayılan günler için harçlık verilir. Terhisleri izinleri hitamında yapılmak üzere izinli bırakılanların harçlıkları kıtalarından ayrıldıkları tarihi takip eden ay başından itibaren kesilir. 1111 sayılı Askerlik Kanununa ek 6794 sayılı Kanun gereğince maden ocaklarında çalıştırılmak üzere birliklerinden ayrılan er ve erbaşlara ayrıldıkları tarihi takip eden ay başından itibaren harçlık ödenmez. 6794 sayılı Kanun, 27.10.1988 tarih ve 3488 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **C - Munzam Harçlıklar: 1.** 257 sayılı Kanunun 22.09.1983 tarih ve 2895 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre; **a)** Gizliliği veya amele yokluğu gibi özel ve gerekli hâllerde sürekli tahkimat işlerinde ve arazide bilfiil harita alma hizmetlerinde çalıştırılacak er ve erbaşların harçlıkları, **b)** Millî Savunma Bakanlığı, Kara, Deniz, Hava, Harita Genel Komutanlığı ve Jandarma Genel Kumandanlıklarının kadrolarına dâhil askerî sanatkârlar, memurlar ve sanatkâr astsubaylarla sivil sanatkârlar kadrolarında çalıştırılacaklardan ehliyetleri tasvip olunacak er ve erbaşların harçlıkları, **c)** Millî Savunma Bakanlığına ait ana tamir, ağır bakım, ordu donatım gibi tamir bölükleri kadrolarına dâhil harp sanayii ve ordu donatım er ve erbaşlarından ehliyet gösteren er ve erbaşların harçlıkları, **d)** (a, b ve c) fıkraları dışında kalan ve 8'inci maddede zikredilen yönetmelikle tayin edilecek sanatkâr ve meslek gruplarına mensup er ve erbaşların harçlıkları, yaptıkları fazla iş, sağladıkları menfaat veya gösterdikleri ehliyet nispetinde bir misline kadar artırılabilir. **2.** 257 sayılı Kanunun 17.04.1975 tarih ve 1890 sayılı Kanun ve 22.09.1983 tarih ve 2895 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesine göre; **a)** Genelkurmay Başkanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri ve Jandarma Genel Komutanlıkları ile Harita Genel Komutanlığının kadrolarına dâhil ücretli

sivil şoförler ve operatörler yerinde kullanılacak şoför ve iş makineleri operatörü er ve erbaşlarına ayda 90 lirayı geçmemek üzere, **b)** Staj, kurs veya herhangi geçici bir görevin yapılması amacı ile yabancı ülkelere gönderilen er ve erbaşlara Türkiye dışında bulundukları sürece yiyecek, yatacak, giyecek, tedavi ve nakil masrafları karşılandıktan başka günde 30 lirayı geçmemek üzere; **c)** İnzibat (Askerî polis) birlikleri kadrosuna dâhil bulunan ve bilfiil askerî polis görevinde çalıştırılan er ve erbaşlardan Millî Savunma Bakanlığınca gerekli görülen kadrolu yerlerde görev yapanlara her ay 20 lira, **d)** Tank sınıfı (Zırhlı otomobil dâhil) er ve erbaşlarına sınıfta görev yaptıkları süre içinde harçlıklarının azamî bir misli nispetinde, munzam harçlık ödenebilir. Kanunun 7'nci maddesine göre; hizmetin fiilen görülmediği zamanlar için munzam harçlık ödenmez. 6'ncı maddenin (b) bendinde gösterilen er ve erbaşlara ödenen munzam harçlık bu fıkra hükmünden müstesnadır. **D - Seferberlik Tatbikatlarına veya Eğitimlerine Katılan Yedek Erbaş ve Erlere Ödenecek Harçlık:** 257 sayılı Kanuna, 26.02.2008 tarih ve 5741 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; seferberlik tatbikatlarına veya eğitimlerine katılan yedek erbaş ve erlere, tatbikat veya eğitim süresinin her günü için, 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanununa göre on altı yaşını doldurmuş bekâr işçilere uygulanmakta olan aylık net asgarî ücretin otuzda biri tutarında ödeme yapılır. Ancak ilgili mevzuat gereğince, seferberlik tatbikatı veya eğitimi süresince; görevli bulundukları kamu kurum veya kuruluşlarından, çalışmakta oldukları iş yerlerinden veya tabi oldukları sosyal güvenlik kurumlarından maaş, ücret veya aylıklarını tam olarak almaya devam eden yedek erbaş ve erlere bu maddeye göre ayrıca harçlık ödenmez.

ER VE ERBAŞ HARÇLIKLARI VE TAYIN BEDELLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 18'inci maddesine göre; er ve erbaş harçlıkları ve tayın bedellerinin ödenmesinde aşağıdaki belgeler aranır: **A -** Er ve erbaş (Jandarma er ve erbaşları hariç) harçlıklarının ödenmesinde, Er ve Erbaş Harçlıkları Özet Bordrosu (Örnek 21), ödeme belgesine bağlanır. **B -** Jandarma er ve erbaşlarının harçlıkları ve tayın bedellerinin avans olarak ödenmesinde, er ve erbaşların sayısı ile harçlık ve tayın bedeli tutarını gösteren yazı, ödeme belgesine bağlanır. **C -** Söz konusu avansların mahsubunda ve kazandan iaşesi mümkün olmayan diğer er ve erbaşların harçlık ve tayın bedelleri ile ordu hemşire, ebe ve hastabakıcılarının tayın bedellerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Er ve Erbaş Harçlıkları Dağıtım Bordrosu/Er, Erbaş ile Ordu Hemşire, Ebe ve Hastabakıcı Tayın Bedeli Dağıtım Bordrosu (Örnek 22). **2.** İlgili aya ait tayın bedeli tespitine ilişkin yazı. **D -** Dinlenme ve hava değişimi alan er ve erbaşların tayın bedellerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Tayın bedelinin miktarının tespitine ilişkin yazı. **2.** Sağlık kurulu raporu. Dinlenme ve hava değişimi alan er ve erbaşların

sağlık kurulu raporlarının zamanında düzenlenmemesi hâlinde hekim raporu veya hasta taburcu belgesi ödeme belgesine bağlanır. Ancak, daha sonra düzenlenen sağlık kurulu raporu, istenildiğinde ibraz edilmek üzere gideri gerçekleştiren harcama biriminde muhafaza edilir.

ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ERZURUM SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

ESASLI TAMİR VE TADİL: Yapılardaki taşıyıcı unsurları etkileyen veya brüt inşaat alanını değiştiren işlemler. Pencere tabanlarının indirilmesi, kapıya tahvil edilmesi, pencere ve kapı yerlerinin veya ölçülerinin değiştirilmesi gibi bina görünümüne tesir eden işlemler de esaslı tamir ve tadil kapsamında mütalaa edilir.

ESBAB-I MÜCBİRE: *bk. Mücbir Sebepler.*

ESBAB-I SÜBUTİYE: *bk. Delil.*

ESHAM: Borç alınan paranın, belirli zamanda ödeneceğini gösteren senetler. Kelimenin tekili, sehm, sehim.

ESKİ ESERLER: *bk. Kültür Varlıkları.*

ESKİ HÜKÜMLÜ ÇALIŞTIRMA ZORUNLULUĞU: *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.*

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ESKİŞEHİR SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

ESNA: Sıra, ara, vakit, aralık.

ESNAF VE SANATKÂRLAR MESLEK KURULUŞLARI KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *07.06.2005 tarih ve 5362 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ESNAF VE SANATKÂRLAR MESLEK KURULUŞLARINDA AYLIK ÜCRETLER VE HUZUR HAKLARI: 07.06.2005 tarih ve 5362 sayılı Kanunun 56'ncı maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A -** Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının yönetim kurulu üyelerinin huzur hakları, yönetim kurulu başkanı ve başkan vekilleri ile denetim kurulu ve disiplin kurulu üyelerine verilecek aylık ücretler ile merkez dışından genel kurul, başkanlar kurulu, yönetim kurulu, denetim kurulu ve disiplin kurulu toplantılarına katılacak üyelere ve bunların görevlendirilmelerinde ödenecek yolluk ve konaklama ücretleri, aşağıda belirtilen hadleri aşmamak kaydıyla ilgili esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının genel kurullarınca belirlenir: **a)** Yönetim kurulu başkanlarına; **aa)** Odalarda üye sayısı 100-500 olan odalarda asgarî ücret, 501-1.500 olan odalarda asgarî ücretin iki katı, 1.501-3.000 olan odalarda asgarî ücretin üç katı, 3.001-10.000 olan odalarda asgarî ücretin dört katı, 10.001 ve daha fazla üyesi olan odalarda asgarî ücretin beş katı, **bb)** Birliklerde üye oda sayısı 25'e kadar olanlarda asgarî ücretin üç katı, 26-50 olanlarda asgarî ücretin dört katı, 51-100 olanlarda asgarî ücretin beş katı, 101-150 olanlarda asgarî ücretin altı katı, 151 ve daha fazla olanlarda asgarî ücretin yedi katı, **cc)** Federasyonlarda üye oda sayısı 50'ye kadar olanlarda asgarî ücretin beş katı, 51-100 olanlarda asgarî ücretin altı katı, 101 ve daha fazla olanlarda asgarî ücretin yedi katı, **dd)** Konfederasyonda Genel başkana asgarî ücretin on katı, **b)** Yönetim kurulu başkan vekillerine; (a) bendinde belirtilen miktarların 2/4'ü, **c)** Denetim kurulu üyelerine; (a) bendinde belirtilen ücretlerin 1/4'ü, **d)** Disiplin kurulu üyelerine; (a) bendinde belirtilen ücretlerin 1/4'ü aylık ücret, **e)** Aylık ücret almayan yönetim kurulu üyelerine katıldıkları toplantı başına (a) bendinde belirtilen ücretlerin 1/5'i huzur hakkı alırlar. Bu ücretler brüt asgarî ücret üzerinden net olarak ödenir. **B -** Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının yetkili organ üyelerinin yurt içi harcırahları, asgarî ücretin 1/5'inden, yurt dışı harcırahları ise en yüksek Devlet memuruna ödenen günlük harcırahtan fazla olamaz. **C -** Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarında birden fazla organda görevli olanlar, bu görevlerine ait ücretlerden yüksek olanı alırlar. Organ üyeleri, meslek kuruluşları iştiraklerinden en fazla birinden ücret alabilirler. **D -** Aylık ücret alanlara huzur hakkı ödenmez. **E -** Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşları personelinin işe alınmalarına ve ücretlerinin belirlenmesine yönetim kurulu karar verir.

ESNAF VE SANATKÂRLAR ODALARI İLE BU ODALARIN ÜST KURULUŞLARI OLAN BİRLİK, FEDERASYON VE KONFEDERASYONUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçeleri: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Millî Prodüktivite Merkeziyle İlgili Hükümler:** *08.04.1965 tarih ve 580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Prodüktivite Merkeziyle İlgili Hükümler.* **C - Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve**

Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler: *12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **D - Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *07.06.2005 tarih ve 5362 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **E - Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşlarında Aylık Ücretler ve Huzur Hakları:** *07.06.2005 tarih ve 5362 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşlarında Aylık Ücretler ve Huzur Hakları.* **F - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

EŞHAS: Kişiler. Şahıs kelimesinin çoğulu. *bk. Şahıs.*

EŞHAS-I HAKİKİYE: Gerçek kişiler. *bk. Hakikî Şahıs.*

EŞHAS-I HUSUSİYE: Özel kişiler. Gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri.

EŞHAS-I HÜKMİYE: Tüzel kişiler. *bk. Hükmî Şahıs.*

EŞHAS-I MEBHUSE: Bahsi geçen kişiler, sözü edilen kişiler.

EŞHAS-I MERKUME: Adı geçen kişiler.

EŞİK DEĞERLER: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

EŞYA: Üzerinde ferdî hâkimiyet kurulabilen ve ekonomik değeri olan, kişi dışındaki fizikî varlıklar. Şey kelimesinin çoğulu.

EŞYA-İ CÜRMİYE: *bk. Suç Eşyası.*

ETÜT,-DÜ: Bir inşaatın, bir binanın, bir tesisin yapımından önce yapılan araştırma, inceleme, ön çalışma.

ETÜT VE PROJE HİZMETLERİ: Her türlü araştırma, müşavirlik, bilirkişilik, etüt, harita, plan, proje, resim ve hesaplarının hazırlanması hizmeti.

ET VE BALIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Kurumdan Mal Alımlarında İhale İstisnası: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

EVLENME YARDIMININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

EVLENME YARDIMI VE İKRAMİYESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **2. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **3. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **4. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık**

Sigortası Kanunu Hükümleri: *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **5. İşçinin Evlenme Yardımının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.* **6. Evlenme Yardımının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

EVRAK: Varaklar. Yapraklar, kâğıtlar. Varak kelimesinin çoğulu.

EVRAK-I MÜSBİTE: Bir olayın gerçeğe uygunluğunu veya bir şeyin meydana gelmesini yahut varlığını gerçekleştirmeye yarayan ve bu maksatla kullanılan yazılı kâğıt.

EVRAK-I RESMİYE: *bk. Resmî Senet.*

EVRAK-I SÜBUTİYE: İspat edici belgeler. Yazılı deliller. Sübut belgeleri.

EVRENSEL HİZMETİN SAĞLANMASI NEDENİYLE BÜTÇEYE GELİR KAYDI: *16.06.2005 tarih ve 5369 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

F

FAALİYET ALACAKLARI (12): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 48'inci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerince gelir olarak tahakkuk ettirilen ve faaliyet dönemi içinde tahsili öngörülen her türlü vergi, resim, harç, prim ve benzeri gelirleri ile mal veya hizmet satış gelirlerinden kaynaklanan senetli ve senetsiz alacakların izlenmesi için kullanılır. Faaliyet alacakları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

120 Gelirlerden Alacaklar / Alıcılar Hesabı
121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı
122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı
126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı
127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı
128 Şüpheli Alacaklar Hesabı
129 Şüpheli Alacaklar Karşılığı Hesabı

120 Gelirlerden Alacaklar/Alıcılar Hesabı: Bu hesap, mevzuatı gereğince gelir olarak tahakkuk ettirilen; vergi gelirleri, vergi dışı gelirler, sermaye gelirleri, prim ve benzeri gelirler, bağış ve yardım alacakları, mal veya hizmet satış faaliyetleri sonucu ortaya çıkan alacaklar ve duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılır. **121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı:** Bu hesap, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen vergi ve vergi dışı gelirler ile sermaye geliri, prim ve benzeri gelir alacaklarından takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılır. **122 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı:** Bu hesap, mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan faaliyet döneminin sonunu geçmeyen bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarlar ve duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil veya tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ile bunlardan tahsil edilen veya tecil veya tehiri kaldırılan tutarların izlenmesi için kullanılır. **126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerince, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır. **127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerinin, yukarıdaki hesapların kapsamına girmeyen diğer çeşitli faaliyet alacaklarının izlenmesi için kullanılır. **128 Şüpheli Alacaklar Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerinin mal ve hizmet satış faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve

ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacaklarının izlenmesi için kullanılır. **129 Şüpheli Alacaklar Karşılığı Hesabı:** Bu hesap, şüpheli alacaklar için ayrılan karşılıkların izlenmesi için kullanılır.

FAALİYET ALACAKLARI (22): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 58'inci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerince gelir olarak tahakkuk ettirilen ve faaliyet döneminden daha uzun bir sürede tahsili öngörülen her türlü vergi, resim, harç, prim ve benzeri gelirler, mal veya hizmet satış gelirlerinden kaynaklanan senetli ve senetsiz alacaklar ile mevzuatı gereğince faaliyet dönemini aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen alacakların izlenmesi için kullanılır. Bu grupta yer alan tutarlardan dönem sonunda süresi bir yılın altına inenler, dönen varlıklar ana hesap grubu içerisindeki ilgili hesaplara aktarılır. Faaliyet alacakları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı
222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı
227 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı

220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı: Bu hesap, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen ve içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahsili gereken, gelirlerden alacakların izlenmesi için kullanılır. **222 Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı:** Bu hesap, gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan mevzuatı gereğince faaliyet dönemini aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için kullanılır. **227 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerinin, yukarıdaki hesapların kapsamına girmeyen diğer çeşitli faaliyet alacaklarının izlenmesi için kullanılır.

FAALİYET BORÇLARI (32): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 69'uncu maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerinin, ödeme emri belgesine bağlandığı halde henüz hak sahiplerine ödenemeyen bütçe emanetleri ve mal alınıp, hizmet gördürülerek gider gerçekleşmiş olmakla birlikte ödeneği bulunmadığı için ödenemeyen borçları ile kamu idarelerinin mal ve hizmet alış faaliyetleri dolayısıyla ortaya çıkan diğer borçlarının izlenmesi için kullanılır. Faaliyet borçları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

320 Bütçe Emanetleri Hesabı
322 Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı
329 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı

320 Bütçe Emanetleri Hesabı: Bu hesap, malî yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı hâlde, nakit yetersizliği veya hak sahibinin müracaat etmemesi nedeniyle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılır. **322 Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı:** Bu hesap, mevzuatı gereğince yapılması öngörülen bir hizmet veya husus

karşılığı olmak üzere gerçekleştiği hâlde; ödeneği bulunmaması veya kanunen ödenek üstü sarfiyata izin verilmemesi gibi nedenlerle bütçeye gider kaydedilemeyen borçların izlenmesi için kullanılır. **329 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı:** Bu hesap, bu grup içindeki hesap kalemlerinin hiçbirinin kapsamına alınamayan borçların izlenmesi için kullanılır.

FAALİYET BORÇLARI (42): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 80'inci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerinin mal ve hizmet alımları nedeniyle ya da diğer nedenlerle ortaya çıkan ve vadesi faaliyet dönemini aşan borçlarının izlenmesi için kullanılır. Bu grupta yer alan tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içerisindeki ilgili hesaplara aktarılır. Faaliyet borçları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

429 Diğer Faaliyet Borçları Hesabı

429 Diğer Faaliyet Borçları Hesabı: Bu hesap, bu grup içindeki hesap kalemlerinin hiçbirinin kapsamına alınamayan ve vadesi faaliyet dönemini aşan borçların izlenmesi için kullanılır.

FAALİYET DÖNEMİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

FAALİYET HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 94'üncü maddesine göre; bu ana hesap grubu, kamu idarelerinin faaliyet dönemine ilişkin olarak tahakkuk eden her türlü gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya uygun olarak izlenmesi ve faaliyet sonuçlarının üretilmesi için kullanılır. Faaliyet hesapları ana hesap grubu; gelir hesapları, indirim, iade ve ıskonto hesapları, gider hesapları ve faaliyet sonuçları hesap grupları şeklinde bölümlenir.

FAALİYET RAPORLARI VE KESİN HESAP: A - Faaliyet Raporları: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 41'inci maddesine göre; üst yöneticiler ve bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama yetkililerince, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, her yıl faaliyet raporu hazırlanır. Üst yönetici, harcama yetkilileri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını esas alarak, idaresinin faaliyet sonuçlarını gösteren idare faaliyet raporunu düzenleyerek kamuoyuna açıklar. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve sosyal güvenlik kurumları, idare faaliyet raporlarının birer örneğini Sayıştaya ve Maliye Bakanlığına gönderir. Mahallî idarelerce hazırlanan idare faaliyet raporlarının birer örneği Sayıştay ve İçişleri Bakanlığına gönderilir. İçişleri Bakanlığı, bu raporları esas alarak kendi değerlendirmelerini de içeren mahallî idareler genel faaliyet raporunu hazırlar ve kamuoyuna açıklar. Raporun birer örneği Sayıştaya ve Maliye Bakanlığına gönderilir. Merkezî yönetim kapsamındaki idareler ile sosyal güvenlik kurumlarının bir malî yıldaki faaliyet sonuçları, Maliye Bakanlığınca hazırlanacak genel faaliyet raporunda gösterilir. Bu raporda, mahallî idarelerin malî yapılarına ilişkin genel

değerlendirmelere de yer verilir. Maliye Bakanlığı, genel faaliyet raporunu kamuoyuna açıklar ve bir örneğini Sayıştaya gönderir. Sayıştay, mahallî idarelerin raporları hariç idare faaliyet raporlarını, mahallî idareler genel faaliyet raporunu ve genel faaliyet raporunu, dış denetim sonuçlarını dikkate alarak görüşlerini de belirtmek suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu raporlar ve değerlendirmeler çerçevesinde, kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak kamu idarelerinin yönetim ve hesap verme sorumluluklarını görüşür. Bu görüşmelere üst yönetici veya görevlendireceği yardımcısının ilgili bakanla birlikte katılması zorunludur. İdare faaliyet raporu, ilgili idare hakkındaki genel bilgilerle birlikte; kullanılan kaynakları, bütçe hedef ve gerçekleşmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerini, varlık ve yükümlülükleri ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgileri de kapsayan malî bilgileri; stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyetleri ve performans bilgilerini içerecek şekilde düzenlenir. Bu raporlarda yer alacak hususlar, raporların hazırlanması, ilgili idarelere verilmesi, kamuoyuna açıklanması ve bu işlemlere ilişkin süreler ile diğer usul ve esaslar, İçişleri Bakanlığı ve Sayıştayın görüşü alınarak Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. *Konuyla ilgili Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **B - Kesin Hesap Kanunu:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 42'nci maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi, merkezî yönetim bütçe kanununun uygulama sonuçlarını onama yetkisini kesin hesap kanunuyla kullanır. Kesin hesap kanunu tasarısı, muhasebe kayıtları dikkate alınarak, merkezî yönetim bütçe kanununun şekline uygun olarak Maliye Bakanlığınca hazırlanır. Bu tasarı, bir yıllık uygulama sonuçlarını karşılaştırmalı olarak gösteren değerlendirmeleri içeren gerekçesiyle birlikte izleyen malî yılın Haziran ayı sonuna kadar Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bir örneği Sayıştaya gönderilir. Kesin hesap kanun tasarısının ekinde, şunlar yer alır: **1.** Genel mizan. **2.** Bütçe gelirleri kesin hesap cetveli ve açıklaması. **3.** Bütçe giderleri kesin hesap cetvelleri ve açıklaması. **4.** Bütçe gelir ve giderlerinin iller ve idareler itibarıyla dağılımı. **5.** Devlet borçları ve Hazine garantilerine ilişkin cetveller. **6.** Yılı içerisinde silinen kamu alacakları cetveli. **7.** Mal yönetim hesabı icmal cetvelleri. **8.** Maliye Bakanlığı tarafından gerekli görülen diğer belgeler. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri bütçelerinin kesin hesabının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir. İdarelerin faaliyet raporları, genel faaliyet raporu, dış denetim genel değerlendirme raporu ve kesin hesap kanunu tasarısı ile merkezî yönetim bütçe kanunu tasarısı birlikte görüşülür. Ancak, bu raporlar ile genel

uygunluk bildirimi Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarında öncelikle görüşülür. Mahallî idare bütçeleri ile sosyal güvenlik kurumları bütçelerinin uygulama sonuçlarının kesin hesaba bağlanması, ilgili kanunlarındaki hükümlere göre yapılır. *Maddeyle ilgili yönetmelik için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **G - Genel Uygunluk Bildirimi:** 5018 sayılı Kanunun 43'üncü maddesine göre; Sayıştay, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri için düzenleyeceği genel uygunluk bildirimini, kesin hesap kanun tasarısının verilmesinden başlayarak en geç yetmiş beş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Genel uygunluk bildirimi; dış denetim raporları, idare faaliyet raporları ve genel faaliyet raporu dikkate alınarak hazırlanır. Kesin hesap kanunu tasarısı ve genel uygunluk bildiriminin Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olması, ilgili yıla ait Sayıştayca sonuçlandırılmamış denetimleri önlemez ve hesapların kesin hükme bağlandığı anlamına gelmez.

FAALİYET RAPORLARIYLA İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik, 17.03.2006 tarih ve 26111 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A - Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 1'inci maddesine göre, bu Yönetmelik; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları ile mahallî idarelerin faaliyet raporlarının hazırlanması, ilgili idarelere verilmesi, kamuoyuna açıklanması ve bu işlemlere ilişkin süreler ile diğer usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. **B – Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 3'üncü maddesinde yer alan tanımlardan bazıları şöyledir: **a) Faaliyet Raporu:** Birim ve idare faaliyet raporlarını, genel faaliyet raporunu ve mahallî idareler genel faaliyet raporudur. **b) Harcama Birimi:** Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birimdir. **c) Performans Esaslı Bütçeleme Rehberi:** 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 9'uncu maddesi uyarınca Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve performans esaslı bütçelemeye ilişkin esas ve usuller ile standartları belirleyen rehberdir. **d) Performans Göstergesi:** Kamu idarelerinin performans hedeflerine ulaşmak amacıyla yürüttükleri faaliyetlerin sonuçlarını ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan göstergelerdir. **e) Performans Hedefi:** Kamu idarelerinin stratejik hedeflerine ulaşmak için bir malî yılda gerçekleştirmeyi amaçladıkları performans seviyelerini gösteren hedeflerdir. **f) Performans Programı:** Kamu idarelerinin stratejik planlarıyla uyumlu olarak bir malî yılda yürütülecek faaliyetlerini, faaliyet ve proje bazında kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren, idare bütçesinin ve faaliyet raporunun hazırlanmasına esas teşkil eden programdır. **g) Stratejik Plan:** Kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile

kaynak dağılımlarını içeren plandır. **h) Üst Yönetici:** Millî Savunma Bakanlığında Bakan, bakanlıklarda müsteşar, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanıdır. **C - Raporlama İlkeleri:** Yönetmeliğin 4-9'uncu maddesinde sayılan ilkeler şunlardır: **1. Sorumluluk İlkesi:** Faaliyet raporları malî saydamlık ve hesap verme sorumluluğunu sağlayacak şekilde hazırlanır. **2. Doğruluk ve Tarafsızlık İlkesi:** Faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin doğru, güvenilir, önyargısız ve tarafsız olması zorunludur. **3. Açıklık İlkesi:** Faaliyet raporları, ilgili tarafların ve kamuoyunun bilgi sahibi olmasını sağlamak üzere açık, anlaşılır ve sade bir dil kullanılarak hazırlanır. Raporlarda teknik terim ve kısaltmaların kullanılması durumunda bunlar ayrıca tanımlanır. **4. Tam Açıklama İlkesi:** Faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin eksiksiz olması, faaliyet sonuçlarını tüm yönleriyle açıklaması gerekir. İdarenin faaliyetleriyle ilgisi olmayan hususlara faaliyet raporlarında yer verilmez. **5. Tutarlılık İlkesi:** Faaliyet sonuçlarının gösterilmesi ve değerlendirilmesinde aynı yöntemler kullanılır. Yöntem değişiklikleri olması durumunda, bu değişiklikler raporda açıklanır. Faaliyet raporları yıllar itibarıyla karşılaştırmaya imkân verecek biçimde hazırlanır. **6. Yıllık Olma İlkesi:** Faaliyet raporları, bir malî yılın faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde hazırlanır. **D - Faaliyet Raporlarının Düzenlenmesi, İlgili İdarelere Verilmesi ve Bu İşlemlere İlişkin Süreler:** Yönetmeliğin 10-17'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1. Birim Faaliyet Raporu:** Birim faaliyet raporu; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin bütçelerinde kendisine ödenek tahsis edilen harcama yetkilileri tarafından hazırlanır. Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının ilgili malî yıla ilişkin birim faaliyet raporları harcama yetkilileri tarafından izleyen malî yılın en geç Mart ayı sonuna kadar üst yöneticiye sunulur. Mahallî idareler harcama yetkilileri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporları ise, izleyen malî yılın en geç Şubat ayı sonuna kadar üst yöneticiye sunulur. Üst yönetici, harcama birimlerinin faaliyetlerini ve performansını izleyebilmek amacıyla, harcama yetkililerinden üç veya altı aylık birim faaliyet raporları isteyebilir. Birim faaliyet raporu hazırlayan harcama yetkilileri, raporun içeriğinden ve raporda yer alan bilgilerin doğruluğundan üst yöneticiye karşı sorumludur. **2. İdare Faaliyet Raporu:** İdare faaliyet raporu, birim faaliyet raporları esas alınarak, idarenin faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde üst yönetici tarafından hazırlanır. Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumlarının ilgili malî yıla ilişkin idare faaliyet raporları üst yöneticileri tarafından izleyen malî yılın en geç Nisan ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklanır. Bu raporların birer örneği aynı süre içerisinde Sayıştaya ve Maliye Bakanlığına gönderilir. Mahallî idarelerce hazırlanan idare faaliyet

raporlarından; il özel idarelerinin faaliyet raporları Mart ayı toplantısında vali veya genel sekreter tarafından il genel meclisine, belediyelerin faaliyet raporları Nisan ayı toplantısında belediye başkanı tarafından belediye meclisine, mahallî idare birliklerinin faaliyet raporları ise Nisan ayında birlik başkanı tarafından birlik meclisine sunulur. İl özel idarelerinin faaliyet raporları Mart ayı sonuna kadar, belediyelerin faaliyet raporları ile mahallî idare birliklerinin faaliyet raporları ise Nisan ayı sonuna kadar üst yöneticileri tarafından kamuoyuna açıklanır. Bu raporların birer örneği aynı süreler içinde Sayıştaya ve İçişleri Bakanlığına gönderilir. Diğer mahallî idarelerin faaliyet raporlarının hazırlanması ve sunulmasında belediyeler için belirlenen sürelere uyulur. Sayıştay, Maliye Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığınca istenilmesi hâlinde faaliyet raporları ayrıca elektronik ortamda da gönderilir. Üst yöneticiler, idare faaliyet raporlarının içeriğinden ve raporlarda yer alan bilgilerin doğruluğundan ilgili bakana, mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludur. **3. Mahallî İdareler Genel Faaliyet Raporu:** Mahallî idareler genel faaliyet raporu, mahallî idarelerin idare faaliyet raporları esas alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanır. Mahallî idareler genel faaliyet raporu İçişleri Bakanlığı tarafından izleyen malî yılın Haziran ayının on beşine kadar kamuoyuna açıklanır. Bu raporun birer örneği aynı süre içerisinde Sayıştaya ve Maliye Bakanlığına gönderilir. **4. Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunun Kapsamı:** Mahallî idarelerin genel durumunu ortaya koymak üzere hazırlanacak mahallî idareler genel faaliyet raporunda, aşağıdaki hususlara yer verilir: **a)** Mahallî idare bütçeleri gelir ve gider hedefleri ile gerçekleşmelerine ilişkin bilgi ve değerlendirmeler. **b)** Mahallî idareler, mahallî idarelere bağlı kuruluş ve işletmeler ile belediye ortaklıklarının iç ve dış borçlarına ilişkin bilgi ve değerlendirmeler. **c)** Mahallî idarelerin insan kaynakları ile fizikî kaynaklarına ilişkin bilgi ve değerlendirmeler. **d)** Mahallî idare bütçelerinden yapılan yardımlar ile sosyal hizmet harcamalarına ilişkin bilgi ve değerlendirmeler. **e)** Mahallî idarelerin stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme uygulamaları hakkında genel değerlendirmeler. **f)** Mahallî idarelere ilişkin iç denetim sonuçları hakkında bilgi ve değerlendirmeler. **g)** Mahallî idarelere ilişkin olarak İçişleri Bakanlığınca yürütülen denetim ve gözetim faaliyetleri hakkında özet bilgiler. **h)** Mahallî idarelerin yıl içinde yapmış olduğu yatırımlar ile gelecek yıllara yaygın yüklenmelerine ilişkin bilgiler. **i)** Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca gerekli görülen diğer bilgiler. **5. Genel Faaliyet Raporu:** Genel faaliyet raporu, merkezî yönetim kapsamındaki idarelerin ve sosyal güvenlik kurumlarının bir malî yıldaki faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanır. Genel faaliyet raporu, Maliye Bakanlığı tarafından izleyen malî yılın Haziran ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklanır ve aynı süre içinde Sayıştaya gönderilir. **6. Genel Faaliyet Raporunun Kapsamı:** Genel

faaliyet raporunda, aşağıdaki hususlara yer verilir: **a)** Merkezî yönetim bütçesi gelir ve gider hedefleri ve gerçekleşmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenleri. **b)** Kamu borç yönetimi raporu kapsamında borç stokundaki gelişmeler ve borçlanmaya ilişkin diğer bilgiler. **c)** Yıl sonundaki varlık ve yükümlülüklerin durumunu gösterir cetvel ile bunlara ilişkin bilgiler. **d)** Ödenek aktarmaları ve diğer ödenek işlemlerini gösteren cetvel. **e)** Bütçenin uygulamasına ilişkin olarak Maliye Bakanlığı tarafından yapılan faaliyetler. **f)** İdarelerin stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme uygulamaları hakkında genel değerlendirmeler. **g)** Mahallî idarelerin malî yapılarına ilişkin genel değerlendirmeler. **h)** Bütçeden yardım alan dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllerin faaliyetlerine ilişkin değerlendirmeler. **i)** Maliye Bakanlığınca gerekli görülen diğer bilgiler. **7. Faaliyet Raporlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine Sunulması:** Mahallî idarelerin faaliyet raporları hariç olmak üzere idare faaliyet raporları, mahallî idareler genel faaliyet raporu ve genel faaliyet raporu, dış denetim sonuçlarını dikkate alarak görüşlerini de belirtmek suretiyle Sayıştay tarafından genel uygunluk bildirimi ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan bu raporlar ile genel uygunluk bildirimi komisyonlarda öncelikle görüşülür. **8. Faaliyet Raporlarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde Görüşülmesi:** Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Sayıştay tarafından sunulan raporlar ve değerlendirmeler çerçevesinde, kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak kamu idarelerinin yönetim ve hesap verme sorumlulukları görüşülür. Bu görüşmelere üst yönetici veya görevlendireceği yardımcısının ilgili bakanla birlikte katılması zorunludur. Merkezî yönetim kapsamındaki idarelerin ve sosyal güvenlik kurumlarının idare faaliyet raporları, genel faaliyet raporu, dış denetim genel değerlendirme raporu ve kesin hesap kanun tasarısı ile merkezî yönetim bütçe kanunu tasarısı birlikte görüşülür. **E - Birim ve İdare Faaliyet Raporlarında Yer Alması Gereken Hususlar: 1. Birim ve İdare Faaliyet Raporlarının Kapsamı:** Yönetmeliğin 18'inci maddesine göre; birim ve idare faaliyet raporları, aşağıda yer alan bölümleri ve bilgileri içerecek şekilde hazırlanır: **a) Genel Bilgiler:** Bu bölümde, idarenin misyon ve vizyonuna, teşkilat yapısına ve mevzuatına ilişkin bilgilere, sunulan hizmetlere, insan kaynakları ve fizikî kaynakları ile ilgili bilgilere, iç ve dış denetim raporlarında yer alan tespit ve değerlendirmelere kısaca yer verilir. **b) Amaç ve Hedefler:** Bu bölümde, idarenin stratejik amaç ve hedeflerine, faaliyet yılı önceliklerine ve izlenen temel ilke ve politikalarına yer verilir. **c) Faaliyetlere İlişkin Bilgi ve Değerlendirmeler:** Bu bölümde, malî bilgiler ile performans bilgilerine detaylı olarak yer verilir: **1.** Malî bilgiler başlığı altında, kullanılan kaynaklara, bütçe hedef ve gerçekleşmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, varlık ve yükümlülükler ile yardım yapılan

birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere, temel malî tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara yer verilir. Ayrıca, iç ve dış malî denetim sonuçları hakkındaki özet bilgiler de bu başlık altında yer alır. **2.** Performans bilgileri başlığı altında, idarenin stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyet ve projelerine, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, diğer performans bilgilerine ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilir. **d) Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi:** Bu bölümde, orta ve uzun vadeli hedeflere ulaşılabilmesi sürecinde teşkilat yapısı, organizasyon yeteneği, teknolojik kapasite gibi unsurlar açısından içsel bir durum değerlendirmesi yapılarak idarenin üstün ve zayıf yanlarına yer verilir. **e) Öneri ve Tedbirler:** Faaliyet yılı sonuçları ile genel ekonomik koşullar, bütçe imkânları ve beklentiler göz önüne alınarak, idarenin gelecek yıllarda faaliyetlerinde yapmayı planladığı değişiklik önerilerine, hedeflerinde meydana gelecek değişiklikler ile karşılaşabileceği risklere ve bunlara yönelik alınması gereken tedbirlere bu bölümde yer verilir. **2. Birim ve İdare Faaliyet Raporlarının Şekli:** Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre; birim ve idare faaliyet raporları, Ek 1'de yer alan şekle uygun olarak hazırlanır. Birim faaliyet raporlarında sadece harcama birimine ilişkin bilgilere yer verilir. Birim faaliyet raporlarında birim yöneticisinin, idare faaliyet raporlarında ise ilgili bakan ve üst yöneticinin sunuş metni yer alır. İdare faaliyet raporlarına, Ek 2 ve Ek 4'te örnekleri yer alan üst yönetici tarafından imzalanan "İç Kontrol Güvence Beyanı" ile malî hizmetler birim yöneticisi tarafından imzalanan " Malî Hizmetler Birim Yöneticisinin Beyanı", birim faaliyet raporlarına ise Ek-3'te örneği yer alan ve harcama yetkilisi tarafından imzalanan "İç Kontrol Güvence Beyanı" eklenir. Kamu yönetiminde uygulama birliğini sağlamak ve birim faaliyet raporlarından hareketle idare faaliyet raporlarının hazırlanmasını kolaylaştırmak amacıyla, raporlarda yer alması gereken diğer hususlar ve ekler Maliye Bakanlığınca hazırlanan performans esaslı bütçeleme rehberinde belirlenir. **F - Çeşitli Hükümler:** Yönetmeliğin 20-22'nci maddesinde yer alan düzenlemeler şöyledir: **1. Faaliyet Raporlarının Kamuoyuna Açıklanması:** Genel faaliyet raporu, mahallî idareler genel faaliyet raporu ve idare faaliyet raporları Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirlenmiş olan sürelere uyularak basın açıklaması yapılmak suretiyle kamuoyuna duyurulur ve ilgili idarenin internet sayfasında yayımlanır. İnternet sayfası bulunmayan idareler, faaliyet raporlarına kamuoyunun erişimini sağlamak üzere gerekli tedbirleri alırlar. **2. Gizlilik Gerektiren Bilgiler:** Faaliyet raporlarında millî güvenlik, savunma ve istihbarat hizmetlerine ilişkin gizlilik gerektiren bilgiler ile devlet sırrı ve ticarî sır niteliğindeki bilgilere ve ülkenin ekonomik çıkarları açısından gizli kalması gereken bilgilere yer

verilmez. **3. Tereddütlerin Giderilmesi:** Bu Yönetmeliğin uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve gerekli düzenlemeleri yapmaya, Maliye Bakanlığı yetkilidir.

FAALİYET SONUÇLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 98'inci maddesine göre; bu hesap grubu, faaliyet dönemine ait gelir ve gider hesapları hesap grupları ile indirim, iade ve ıskonto hesapları hesap grubunda yer alan hesaplardan dönem faaliyet sonucunun üretilmesi için kullanılır. Faaliyet sonuçları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

690 Faaliyet Sonuçları Hesabı

690 Faaliyet Sonuçları Hesabı: Bu hesap, faaliyet dönemine ait gelir ve gider hesapları hesap grupları ile indirim, iade ve ıskonto hesapları hesap grubunda yer alan hesaplarda kayıtlı tutarlardan dönem faaliyet sonucunun elde edilmesi için kullanılır.

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 119'uncu maddesine göre; faaliyet sonuçları tablosu, genel yönetimin ve kapsama dâhil her bir kamu idaresinin bir faaliyet döneminde elde ettiği gelirleri, yaptığı giderleri, malî ve malî olmayan varlıkların yönetimi ile yükümlülüklerine ilişkin işlemlerinden kaynaklanan gelir ve giderleri gösteren ve bunlar hakkında detaylı bilgi sağlayan malî tablodur. Faaliyet sonuçları tablosu, faaliyet dönemine ait gelir ve gider hesapları hesap grupları ile indirim, iade ve ıskonto hesapları hesap grubundaki hesaplardan üretilir. Dönem net fazla veya açığının ne kadarının kur ve değer değişimleri farklarından kaynaklandığı ve bunların faaliyet sonucunu nasıl etkilediği tablonun dipnotunda belirtilir. Bütün gelir ve giderler, tahakkuk ettikleri dönemin faaliyet sonuçları tablosunda gösterilir. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç faaliyet dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU İLKELERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 6'ncı maddesine göre; genel yönetim muhasebesinde faaliyet sonuçları tablosu ilkelerinin uygulaması aşağıda açıklanmıştır: **A** - Kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir-gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur. **B** - Gerçekleşmemiş gelir veya giderler gerçekleşmiş gibi ya da gerçekleşenler gerçek tutarından farklı gösterilemez. Belli bir dönem ya da dönemlerin gerçeğe uygun faaliyet sonuçlarını göstermek için, dönem ya da dönemlerin başında ve sonunda hesap kesimi işlemleri yapılır. **C** - Maddî ve maddî olmayan duran varlıklar ile özel tükenmeye tabi varlıklar ve diğer duran varlıklar için amortisman ve tükenme payı ayrılır. **D** - Arızî ve olağanüstü niteliğe sahip gelir ve giderler, meydana geldikleri dönemde tahakkuk ettirilir. Ancak, normal faaliyet

sonuçlarından ayrı olarak gösterilir. **E -** Dönem sonuçlarının tespitiyle ilgili olarak uygulanmakta olan değerleme esasları ve maliyet yöntemlerinde bir değişiklik yapıldığı takdirde, bu değişikliğin etkileri açıkça belirtilir. **F -** İhtiyatlılık ilkesi gereği tahsili şüpheli hâle gelen alacaklar için hesaplanan karşılıklar gider olarak muhasebeleştirilir ve raporlanır. **G -** Bilanço tarihinde var olan ve sonucu belirsiz bir ya da birkaç olayın gelecekte ortaya çıkıp çıkmamasına bağlı durumları ifade eden, muhtemel olaylar ve yükümlülüklerden kaynaklanan, gerçeğe yakın olarak tahmin ve hesap edilebilen giderler tahakkuk ettirilerek faaliyet sonuçları tablosuna yansıtılır. Şarta bağlı gelirler için ise gerçekleşme ihtimali yüksek olsa da herhangi bir tahakkuk işlemi yapılmaz, dipnotlarda açıklama yapılır.

FAHRÎ KONSOLOSLARA YAPILAN ÖDEMELER: 09.12.1933 tarih ve 2349 sayılı Kanunun 02.01.1961 tarih ve 198 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; fahrî konsolosluklarla, menfaatlerimizin himayesi tevdi olunan yabancı elçilik ve konsolosluklar tarafından tahsil olunan hasılattan; **A -** Muhtaç Türk vatandaşlarına yapılacak yardım ve ödünç verme, **B -** İşlerin çokluğu dolayısıyla tutulmasına lüzum görülen sekreter ücretleriyle haberleşme, kırtasiye ve benzeri gibi zarurî masraflar, ödenebilir. Acil hâller müstesna olmak üzere, bu masrafların yapılabilmesi için, Dışişleri Bakanlığından önceden izin almak lazımdır. Elde edilen hasılatın yetmemesi hâlinde, Dışişleri Bakanlığınca münasip görülecek miktarda sarf yetkisi verilebilir ve yapılan masraflar Dışişleri Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibinden mahsup edilir.

FAHRÎ KONSOLOSLUKLAR AİDAT VE GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 38'inci maddesine göre; 09.12.1933 tarih ve 2349 sayılı Kanun uyarınca fahrî konsolosluklar aidat ve giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Aidatın hesabını ve yapılan harcamaların ayrıntısını gösteren fahrî konsolosça düzenlenip bağlı bulunulan büyükelçilikçe tercüme ettirilen ve onaylanan liste. **B -** Dışişleri Bakanlığının onayı.

FAİZ: Alacaklının borçlusundan istemeye hakkı olduğu ivaz. Ekonomik bakımdan faiz, ödenecek paranın geliri; hukukî bakımdan ise alacağın semeresidir. Faiz ya kanundan ya da alacaktan doğar. Anapara olmadıkça faiz doğmaz.

FAİZ GİDERLERİ VE FAİZ GELİRLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 34'üncü maddesine göre; kamu idarelerinin başka kamu idarelerinden, yurt içindeki veya yurt dışındaki malî kuruluşlardan veya devletlerden yaptıkları borçlanmalar dolayısıyla tahakkuk eden faizler, ilgili oldukları dönemlere gider yazılır. Kamu idarelerinin başka kamu idarelerine, yurt içinde veya yurt dışındaki malî kuruluşlara veya devletlere verdikleri borçlar dolayısıyla tahakkuk eden faizler, ilgili oldukları dönemlere gelir kaydedilir.

FAİZ, ISKONTO VE DİĞER BORÇLANMA GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 55'inci maddesine göre; kamu borçlanmalarına ilişkin faiz, ıskonto ve diğer borçlanma giderlerinin ödenmesinde aşağıda belirtilen belgeler aranır: **A -** Devlet iç borçları faiz, ıskonto ve diğer borçlanma giderlerinin ödenmesinde; **1.** İtfa planı gereğince yapılan giderlerin ödenmesinde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından alınan ödeme planı ve/veya ilgili birimce hazırlanan onaylı cetvel, ödeme belgesine bağlanır. **2.** İtfa planı dışında erken ödeme veya senet değişimlerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Bakan onayı. **b)** Yapılan ödemenin ayrıntısını gösteren, ilgili birimce onaylı cetvel. **3.** Yukarıda belirtilenlerin dışında kalan borçlanma giderlerinin ödenmesinde, yapılan ödemenin ayrıntısını gösteren ilgili birimce onaylı cetvel, ödeme belgesine bağlanır. **B -** Devlet dış borçları faiz ıskonto ve diğer borçlanma giderlerinin ödenmesinde; **1.** Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan anlaşmalarla yapılan borçlanmalarda, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Bakanlar Kurulu kararı. **b)** Anlaşma metninde belirlenen şartlara göre düzenlenen ödeme planı veya kreditör ödeme bildirimi. **2.** Tahvil ihracı yoluyla yapılan dış borçlanmalarda; borcun niteliğine göre, tahvil ihracı suretiyle yapılan dış borçlanmaya ilişkin bilgileri içeren bildirim formu veya kreditör ödeme bildirimi, ödeme belgesine bağlanır. Bakanlar Kurulu kararı ilk ödemeye ilişkin ödeme belgesine bağlanır.

FARK TAZMİNATI: *14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler.*

FATİH ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

FATURA: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 4'üncü maddesine göre; iş, mal veya hizmet alımlarında, işin, malın veya hizmetin özelliğine veya alımın yapıldığı yere göre düzenlenmesi gereken belgedir. Fatura yerine geçen belgeler şunlardır: **A –** Fatura. **B -** Fatura yerine geçen belgelerden serbest meslek makbuzu, gider pusulası, müstahsil makbuzu, giriş ve yolcu taşıma biletleri ile Uluslararası Hava Taşıyıcıları Birliği üyesi şirketlerce düzenlenen elektronik yolcu biletleri. **C -** Kanunen yukarıdaki belgeleri düzenlemek zorunda olmayanlardan alınan bu Yönetmelik eki 1 örnek numaralı Harcama Pusulası. **D -** Kamu kurum ve kuruluşlarınca düzenlenen ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 61'inci maddesi uyarınca düzenlenen muhasebe yetkilisi mutemetlerinin çalışma usul ve esaslarına ilişkin yönetmelikte belirlenen asgarî bilgileri taşıyan alındı. **E –** Yurt dışında yapılan iş ve hizmet alımları ile mal alım bedellerinin ödenmesinde ise, yerel teamüle uygun olarak düzenlenen ve birim amiri veya ilgili mevzuatında

belirtilen yetkililerce onaylı tercümeleri ekli fatura veya benzeri belgeler.

FAYDALI MASRAFLAR: Zarurî olmamakla beraber bir menfaat elde etmek ve özellikle bir şeyin değerini çoğaltmak için yapılan giderler.

FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanunla değişik 178'inci maddesine göre; **A -** 99 ve 100'üncü maddeler hükümleri uyarınca tespit olunan günlük çalışma saatleri dışında; **1.** Salgın hastalık ve tabiî afetler gibi olağanüstü hâllerin olması (Bu hâllerin devamı süresince), **2.** Fabrika, atölye, şantiye, işletme gibi yerlerde İş Kanununa tabi olarak işçi çalıştıran kurumlarca hizmetin gereği olarak işçi ile birlikte çalışma saatleri ve günü dışında çalışmanın zorunlu bulunması, hâllerine münhasır olmak üzere, yapılan fazla çalışmalar ücretle karşılanır. Yukarıda sayılan hâllerde yaptırılacak fazla çalışmanın süresi ve saat başına ödenecek ücret Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir. Fazla çalışma ücretleri, her yıl merkezî yönetim bütçe kanununa ekli (K) Cetvelinde tespit edilmektedir. **B –** Kurumlar, gerektiği takdirde personelini günlük çalışma saatleri dışında fazla çalışma ücreti vermeksizin çalıştırabilirler. Bu durumda personele yaptırılacak fazla çalışmanın her sekiz saati için bir gün hesabı ile izin verilir. Ancak, bu suretle verilecek iznin en çok on günlük kısmı yıllık izinle birleştirilerek yılı içinde kullandırılabilir. Fazla çalışmanın uygulama esas ve usulleri Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir. Millî İstihbarat Teşkilatı mensuplarına ödenecek fazla çalışma ücretleri ve diğer hususlar, Başbakan tarafından onaylanacak bir talimatla tespit edilir.

FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİNİN TANIMI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 147'nci maddesine göre; kurumların, bu Kanunun 178'inci maddesinde yazılı esaslar çerçevesinde normal çalışma saatleri dışında çalıştırdıkları memurlara, fazla çalışma saati itibarıyla ödenen para.

FAZLA ÇALIŞMAYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Fazla Çalışma: *04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesi.* **2. Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Meslekî ve Teknik Öğretim Okullarıyla İlgili Hükümler:** *03.06.1938 tarih ve 3423 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Meslekî ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **3. Orman Yangınlarıyla İlgili Hükümler:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler.* **4. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler:** *04.01.1961 tarih ve*

209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Personeline Ödemeler. **5. Maliye Bakanlığıyla İlgili Hükümler:** *04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maliye Bakanlığı Mensuplarına Ek Ödeme ve Fazla Çalışma Yaptırılması.* **6. Devlet Memurları Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücretinin Tanımı:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Fazla Çalışma Ücretinin Tanımı.* **7. Devlet Memurları Kanununa Göre Fazla Çalışma:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Fazla Çalışma Ücreti.* **8. Çarşı ve Mahalle Bekçileriyle İlgili Hükümler:** *14.07.1966 tarih ve 772 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları.* **9. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler:** *21.12.1967 tarih ve 969 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **10. Devlet Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler:** *01.04.1981 tarih ve 2443 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler.* **11. Yükseköğretim Kanunu Hükümleri:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler. 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **12. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **13. Sahil Güvenlik Komutanlığıyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler.* **14. Jandarma Genel Komutanlığıyla İlgili Hükümler:** *10.03.1983 tarih ve 2803 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Jandarma Genel Komutanlığıyla İlgili Hükümler.* **15. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.04.1983 tarih ve 2813 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.* **16. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *17.08.1983 tarih ve 2879 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler.* **17. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **18. Olağanüstü Hâllerle İlgili Hükümler:** *25.10.1983 tarih ve 2935 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâllerde Ödemeler.* **19. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **20. Türkiye Radyo-Tele-vizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **21.**

Başbakanlıkla İlgili Hükümler: *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler. 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **22. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *08.01.1986 tarih ve 3254 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **23. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **24. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.06.1987 tarih ve 3402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **25. Diğer Kurumlarda Vekâleten veya Geçici Olarak Görevlendirilen ve Kadro Aylıklarını Kendi Kurum veya Kuruluşlarından Alanların, İlgili Kurum Ödemelerinden Yararlanamamaları:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Diğer Kurumlarda Vekâleten veya Geçici Olarak Görevlendirilen ve Kadro Aylıklarını Kendi Kurum veya Kuruluşlarından Alanların, İlgili Kurum Ödemelerinden Yararlanamamaları.* **26. İç Denetçilerle İlgili Hükümler:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçilere Ek Ödeme Yapılması.* **27. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **28. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler:** *19.11.1992 tarih ve 3843 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler.* **29. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **30. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **31. Özelleştirmelerle İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **32. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **33. Tabiî Afetlerle İlgili Hükümler:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **34. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **35. Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumuyla İlgili Hükümler:** *06.08.1997 tarih ve 4301 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ceza*

İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumuyla İlgili Hükümler. **36. Gümrüklerde Fazla Çalışma:** *27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **37. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **38. Ortalama Kanunî Ücretle İlgili Hükümler:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı.* **39. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler:** *25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler.* **40. Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **41. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler:** *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **42. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *27.10.2004 tarih ve 5251 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **43. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **44. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **45. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **46. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **47. Türkiye İstatistik Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **48. Nüfus Hizmetleri Kanununa Göre Fazla Çalışma:** *25.04.2006 tarih ve 5490 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nüfus Hizmetleri Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücreti.* **49. Sosyal Güvenlik Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **50. Vakıflar Genel Müdürlüğünde Fazla Çalışma:** *20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **51. Fazla Çalışma Ücretlerinin Bütçe Kanununda Yer Alması:** *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.* **52. İşçilerin Fazla Çalışma Ücretlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.* **53. Sözleşmeli Personelin Fazla Çalışma**

Ücretinin Ödenmesi: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Personel Ücretlerinin Ödenmesi.* **54. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

FAZLA MESAİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Fazla Çalışmayla İlgili Hükümler.*

(F) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

FEK,-KKİ: Hukukî bir sınırlandırmanın kaldırılması. Taşınmaz malların tapu kaydına konulan sınırlayıcı işlemlerin tapu kaydından silinmesi.

FELAKETZEDE: Felakete uğramış.

FEN ADAMLARI: 03.05.1985 tarih ve 3194 sayılı Kanunun 26.04.1989 tarih ve 3542 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre; yapı, elektrik tesisatı, sıhhî tesisat ve ısıtma, makine, harita-kadastro ve benzeri alanlarda meslekî ve teknik öğrenim veren en az lise dengi okullardan mezun olmuş veya lise mezunu olup, bir öğretim yılı süreyle bakanlıkların açmış olduğu kursları başarıyla tamamlamış olanlar ile 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununa göre ustalık belgesine sahip olan elemanlar.

FENNÎ MESUL: Proje müellifi kendisi olsun veya olmasın yapının, yürürlükteki kanun, imar planı, ilgili yönetmelik hükümleri, Türk standartları, bilimsel kurallar, teknik şartnameler ve İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğüne, fen, sanat ve sağlık kurallarına ve tüm mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlenen ruhsat eki projelerine göre gerçekleştirilmesini aldıkları eğitime göre denetleyen ve ilgili idareler ile üyesi bulundukları odalarına karşı sorumlu olan ilgili meslek mensubu.

FENNÎ MESULİYET: Yapı üretiminin veya mimarlık mühendislik hizmetlerini gerektiren herhangi bir imalatın onaylı proje, ruhsat ve eklerine uygun olarak yapılması, sürveyan, şantiye şefi ve meslekî kontrollük hizmetlerinin koordinasyonu, mimarlık mühendislik hizmetleri ile ilgili her türlü hususun yürürlükteki kanunlar, yönetmelikler açısından denetlenmesi, o planla ilgili mühendis ve mimarca yapılır. Tüm bu iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesinde işverene, resmî kontrol kurumlarına ve üyesi olduğu meslek odasına karşı bu mühendis ve mimarlar sorumludurlar.

FER: *bk. Füru.*

FERAGAT: Kişinin mal veya mallar üzerindeki haklarından ve davacının isteğinin neticesinden vazgeçmesi.

FERMA: Emreden, emir veren, hüküm süren. Hüküm-ferma: Hükmeden, hüküm süren.

FESHİ İHBAR: Hizmet veya kira sözleşmelerinde taraflardan birinin, sözleşme hükümlerine devam etmemek hakkındaki iradesini diğer tarafa bildirmesi.

FESHİN İHBARI MEHLİ: Süresi tayin olunmamış adi veya hasılat kirasında

ve iş akdinde, akdin feshi için tarafların uymaya mecbur oldukları mehil.

FESİH: Hukukî işlemlerin irade ile ortadan kaldırılması.

FIRAT ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

FİİL: *bk. Hukukî Fiil.*

FİİL EHLİYETİ: *22.11.2001 tarih ve 4721 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Medenî Hakları Kullanma Ehliyeti.*

FİİLEN ARAZİ ÜZERİNDE ÇALIŞANLARIN HARCIRAHI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanun ve 16.06.1983 tarih ve 2851 sayılı Kanunla değişik 50'nci maddesine göre; aşağıdaki bentlerde gösterilen memur ve hizmetlilere asıl görevlerinin bulunduğu il (Bölge kuruluşuna dâhil bulunanlarda bölge) sınırları içinde her türlü arazi üzerinde fiilen çalıştıkları günler için harcırah gündeliği yerine kadro derece ve görevlerinin özelliklerine göre, bütçe kanunlarında belirlenecek miktarlarda gündelik tazminat olarak ödenir. Asıl görevlerinin bulunduğu il veya bölge dışında görevlendirilmeleri hâlinde ise, bu tazminat yerine genel hükümlere göre gündelik ödenir. 6245 sayılı Kanuna 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla eklenen ve 16.06.1983 tarih ve 2851 sayılı Kanunla değiştirilen ek 1'inci maddeye göre; bu Kanunda, "kadro derecesi" veya "kadro aylık dereceleri" olarak geçen ibareler, 7'nci maddenin birinci fıkrasında yer alan esaslar çerçevesinde uygulanır. 7'nci madde gereğince de; harcırahın verilmesinde memurun fiilen almakta olduğu aylık (Kurumların 1 – 4'ncü derecelerdeki kadrolarında bulunanlardan kazanılmış hak aylık dereceleri daha düşük olanların işgal etmekte oldukları kadro) derecesi esas alınır: **A -** Harita almak veya harita almakla ilgili işleri görmek üzere araziye çıkan Millî Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğü personeli ile 1738 sayılı Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanununun 3'üncü maddesinde yazılı seyir ve hidrografi işlerini denizler, göller, diğer su yolları ve arazide yapmakla görevlendirilen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi personeli. **B -** Ağaçlandırma, amenajman ve orman sınırlama işlerinde çalışan personel. **C -** Arazi üzerinde kadastro ve tapulama işlerinde çalışan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü personeli ile tapulama hâkimleri. **D -** Toprak komisyonları başkan ve üyeleri ile bunlarla çalışması zorunlu olan diğer personel. **E -** Maden arama işlerinde çalışan mühendis, jeolog, jeofizikçiler ve bunlarla beraber çalışması zorunlu bulunan diğer personel. Orman sınırlama komisyonları ile kadastro ve tapulama komisyonlarının memur olmayan üyelerine ve bilirkişilere bu Kanunun 8'nci maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre gündelik verilir.

FİİLÎ HİZMETLERLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **2. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **3. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesiyle İlgili Hükümler:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **4. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **5. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **6. Sözleşmeli Subay Ve Astsubayların Özlük Hakları:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **7. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNUNA GÖRE BÜTÇEYE GELİR KAYDI: *05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNUNA GÖRE İKRAMİYE ÖDENMESİ: 05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Kanuna, 28.12.2006 tarih ve 5571 sayılı Kanunla eklenen ek 12'nci maddeye göre; bu Kanunun 81'inci maddesine aykırı olarak çoğaltılan nüsha ve yayınların yakalanması hâlinde, bu Kanun hükümleri ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde suça konu olan materyalleri yakalama işlemine fiilen katılan, önleme, izleme ve soruşturmakla görevli olan denetim komisyonu başkan ve üyelerinden kamu görevlisi olanlara ikramiye ödenir. Bir denetim faaliyeti çerçevesinde yapılan el koymalar neticesinde denetim komisyonu başkan ve üyelerine verilebilecek ikramiyenin toplam tutarı, elli bin gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. İkramiye tutarı ilgililere eşit olarak paylaştırılır. Bir kişiye ödenecek ikramiyenin yıllık toplam tutarı kırk bin gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Ödenecek ikramiyenin yüzde ellisi, nüsha ve yayınlar sahipsiz yakalanmışsa mahkemesince verilecek olan müsadere kararını, sahipli yakalanmış ise kamu davası açılmasını, kalan yüzde ellisi ise müsadereye veya mahkûmiyete ilişkin hükmün kesinleşmesini takip eden bir ay içinde Kültür ve Turizm Bakanlığı

bütçesinin ilgili tertibinden ödenir. Bu Kanunun 81'inci maddesinin yedinci fıkrası ile satış yapılması yasaklanmış olan yerlerde satılan yasal nüshalara el konulması hâlinde ikramiye ödenmez. Bu maddeye göre ödenecek ikramiyelerden herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Denetim komisyonlarının oluşumu ve çalışma esasları ile ödenecek ikramiyenin hesabında el konulan materyalin niteliği ve miktarı dikkate alınarak belirlenecek göstergeler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

FİYAT: Ekonomide, herhangi bir malın değerinin para ile ifadesi; borçlar hukukunda, bedel ve semen ile aynı anlama gelen deyim.

FİYAT FARKI: Uygulama yılı içerisinde fiilen yapılacak iş kalemlerinin her biri için, her uygulama yılında ihale usul ve şekline uygun olmak üzere hesapla bulunarak ödenecek veya kesilecek fiyat farkı.

FİYAT FARKI VERİLMESİ: *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.*

FOB: Alıcı ile satıcı arasındaki kararlaştırılmış olan bir fiyatın, malın satıcı tarafından belli bir limanda gemi üzerinde teslimi şartıyla biçilmiş olduğunu gösteren bir kısaltma.

FORM: *bk. Formül.*

FORMÜL: Aynı çeşit hukukî işlemlerin tabi olduğu şekil, örnek. Celpname, ödeme emri, ecrimisil ihbarnamesi gibi. Form.

FUAR GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderlerinin Ödenmesi.*

FUTBOL VE DİĞER SPOR MÜSABAKALARINDA BAHİS VE ŞANS OYUNLARI DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUNA GÖRE GELİR VE ÖDENEK KAYDI: *29.04.1959 tarih ve 7258 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

FÜRU,-U: Alt soy, çocuklar, torunlar ve onların çocukları... Bir kimsenin oğlu ve kızı ile onların oğul ve kızları... Fer kelimesinin çoğuludur.

FÜRUHT: Satma, satış, satım.

G

GALAT: Yanlış kelime veya yanlış söz.

GALATASARAY ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

GALLE: Hasılat, irat, menfaat, gelir.

GARAMET: Tazminat gibi edası lazım gelen şeyler, yerine getirilmesi zorunlu olan şeyler.

GARAMETEN TEVZİ: İflas masası tasfiye edilirken kalan para, herhangi sıralardaki alacaklılara yetmezse, bu para alacaklılara oran dâhilinde paylaştırılır. Buna, "garameten tevzi" denilir.

GARANTİLİ İMKÂN: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

GARANTİSİZ BORÇLAR İÇİN İZİN ALINMASI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması.*

GARANTİ ÜCRETİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

GARÎM: *bk. Gurema.*

GAYRİMADDÎ MALLAR: Fikrî faaliyet ve yaratıcılığın meydana getirdiği mallar. Keşif, telif eser gibi.

GAYRİMENKUL: Tarla, ev, arsa, apartman gibi yeri değiştirilemeyen mal. Emval-i gayrimenkule. Gayrimenkul mal. Taşınmaz mal. Taşınmaz. Taşıtsız mal.

GAYRİMENKUL BEYİ: Taşınmaz mal satışı.

GAYRİMENKUL MAL: *bk. Gayrimenkul.*

GAYRİMENKUL REHNİ: Borcun yerine getirilmesi için taşınmaz malın teminat olarak gösterilmesi.

GAYRİSAFİ: Karışık, katışık, net olmayan.

GAYRİSAFİ HASILAT: Menkul ve gayrimenkul malların, her çeşit teşebbüsün, hakların ve hizmetlerin gelirlerinin toplamı. Bu gelirlerden masraflar çıkarıldığında kalan kısmına "safi hasılat" denir.

GAYRİSAFİLİK İLKESİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 37'nci maddesine göre; gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir.

GAZİANTEP SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

GAZİKENT ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

GAZİ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

GECEKONDU KANUNUNUN UYGULANMAYACAK HÜKÜMLERİ: 20.07.1966 tarih ve 775 sayılı Kanunun 33'üncü maddesine göre; bu Kanun gereğince teşekkül edecek fonlardan yapılacak harcamalar, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu, Sayıştay Kanunu ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa tabi değildir. Maddenin "tabi olmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

GECİKME CEZASI: Taahhüt edilen işin, şartname ve sözleşmeye uygun bir neden bulunmaksızın süresinde bitirilememesi durumunda, her gün için kesilen ceza.

GECİKME ZAMMI: 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51, 52 ve 53'üncü maddelerinde düzenlenen ve bu Kanunda belirtilen alacaklar ile bu Kanuna göre takip ve tahsili öngören kanunlardaki alacakların vadesinde ödenmemesi durumunda, geç ödenen

her ay için belli oranda alınan ilave para. Amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına, vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı % 4 oranında gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirlerine isabet eden gecikme zammı, günlük olarak hesaplanır. Bakanlar Kurulu bu oranları değiştirmeye yetkilidir. Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilen vergiler hariç, köylerde tahsildarlar tarafından tahsil olunan kamu alacakları vadesinde ödenmediği takdirde, bunlar için yalnız % 10 gecikme zammı uygulanır. Ödeme müddeti geçmiş olmasına rağmen, tahsildarın gidemediği köylerdeki borçlulara bu zam, tahsildarın ilk uğradığı zaman içinde borçlarını ödemeyen borçlular için uygulanır.

GEÇERLİK ŞARTI: Sözleşmelerin, kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olması durumu.

GEÇİCİ BÜTÇE: Çeşitli nedenlerle, bütçe kanununun malî yılbaşına kadar yasalaştırılamayacağının anlaşılması durumunda, bir yıldan az süreli, genellikle birkaç aylık olarak çıkarılan bütçe. Muvakkat bütçe.

GEÇİCİ GÖREVDE İKEN GÖREV YERİ DEĞİŞTİRİLEN MEMURLARIN AYLIKLARI: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İzin veya Geçici Görevde İken Görev Yeri Değiştirilen Memurların Aylıkları.*

GEÇİCİ GÖREV GÜNDELİĞİNİN VERİLEBİLECEĞİ AZAMÎ SÜRE: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanun ve 16.06.1983 tarih ve 2851 sayılı Kanunla değişik 42'nci maddesine göre; geçici bir görev ile başka bir yere gönderilenlere, görev mahalline varış tarihinden itibaren bu Kanuna göre verilen gündelikler: **A –** Yurt içinde bir yıllık dönem zarfında aynı yerde, aynı iş için ve aynı şahsa 180 günden fazla verilemez. İlk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 2/3 oranında ödenir. **B –** Yurt dışında ilk 180 gün tam ve müteakip günler için 2/3 oranında ödenir. Geçici görevlendirmelerde meydana gelecek ara vermeler bu müddetleri veya gündelik miktarını artırmaya neden olamaz. Gündelikleri 33'üncü maddenin (b) fıkrasına göre tespit edilenlerle, 50'nci maddede sayılanlar etüt ve inşaat maksadıyla arazi üzerinde bilfiil çalışan yüksek mühendis, mühendis, jeolog, fen memuru, desinatör, topograf ve bunlarla birlikte çalışmaları zorunlu bulunan diğer memur ve hizmetliler; Hükûmeti temsilen uluslararası konferanslara katılanlar; 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 26'ncı maddesinin (b) bendindeki personelden sıkıyönetim süresince memuriyet mahalli dışında geçici olarak görevlendirilenler ile bunlardan sıkıyönetim mahkemelerinde görevlendirilenler (Bu mahkemelerin görevleri sona erinceye kadar) ve sıkıyönetim mahkemelerince verilmiş bulunan kararlara ilişkin olarak kanunları uyarınca Askerî Yargıtay Daireler Kurulu, daireler ve Başsavcılığında görevlendirilecek tetkik hâkimi, cumhuriyet savcısı ve savcı yardımcılarından (Bu görevleri sona erinceye kadar) hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

GEÇİCİ GÖREV HÂLİNDE YOLDA VEYA GÖREVE BAŞLAMADAN VEFAT EDENLERİN HARCIRAHI: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Daimî veya Geçici Görev Hâlinde Yolda veya Göreve Başlamadan Vefat Edenlerin Harcırahı.*

GEÇİCİ GÖREV HARCIRAHI (YOL MASRAFI VE YEVMİYE): 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 12.01.1959 tarih ve 7187 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre; aşağıda gösterilen memur ve hizmetlilere geçici görev harcırahı olarak yol masrafı ile yevmiye verilir ve hamal (Cins ve adedi beyannamede gösterilmek suretiyle), bagaj ve ikametgâh veya vazife mahalli ile istasyon, iskele veya durak arasındaki nakil vasıtası masrafları da ayrıca ödenir: **A –** Bu Kanunun birinci maddesinde yazılı kurumlara ait bir görevin yerine getirilmesi için geçici olarak yurt içinde veya dışında başka bir yere gönderilenlere. **B -** Yeni ve eski memuriyetleriyle ilgili bir meseleden dolayı bu Kanuna tabi kurumlarca açılan bir dava sebebiyle sanık veya davalı olarak (İşten el çektirilmiş olsun veya olmasın) başka bir yere gönderilenlerden lehinde netice hasıl olanlara. **C -** Memuriyet merkezlerinin bulunduğu mahal dışındaki bir göreve vekâleten gönderilenlere. **D -** Fiilen oturduğu mahalden başka bir yere açıktan vekâleten gönderilenlere (Yalnız gidiş ve dönüşleri için). **E –** Geçici yargı yetkisiyle gönderilenlere.

GEÇİCİ GÖREV MAHALLERİNDE HASTALANANLARA VERİLECEK YEVMİYE: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; geçici görev mahallinde hastalanmaları sebebiyle vazife yapamayan memur ve hizmetlilere, bu sebeple vazife göremedikleri günlerin en çok yedi günü için yevmiye verilebilir. Hastanede yatırılmak suretiyle tedavi masraflarının kurumlarınca ödenmesi hâlinde bu günler için yevmiye verilmez.

GEÇİCİ İŞ POZİSYONLARINDA İŞÇİ ÇALIŞTIRILMASI: 04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre; bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 1'inci madde kapsamındaki idare, kurum ve kuruluşlarda geçici iş pozisyonlarında işçi çalıştırılamaz. Bu Kanunun 1'inci maddesi gereğince; bu idare, kurum ve kuruluşlar şunlardır: **a)** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler ve (IV) sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunlarla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları, özel kanunlarla kurulan kuruluş ve teşekküller ile hizmetlerini genel bütçenin transfer tertiplerinden yardım alarak yürüten kamu kurum ve kuruluşlar. **b)** Kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları (İştirakler hariç), 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun çerçevesinde özelleştirme kapsamında veya programında bulunanlardan sermayesinin % 50'sinden fazlası kamuya ait kuruluşlar ile 04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu ile kurulmuş ve sermayesinin tamamı Hazi-

neye ait kuruluşlar. **c)** İl özel idareleri, belediyeler, bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile müessese ve işletmeler (Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olan şirketler hariç) ve belediyelerin bağlı kuruluşlar. 5620 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin ikinci ve devamı fıkralarına göre; mevsimlik ve kampanya işleri ile orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde bir malî yılda altı aydan az olmak üzere vize edilecek geçici iş pozisyonlarında işçi çalıştırılabilir. Bu şekilde çalıştırılacak işçiler için her malî yılda; yukarıda belirtilen 1'inci maddenin (a) bendinde belirtilen idarelerce, Maliye Bakanlığından; 1'inci maddenin (b) bendinde belirtilen kuruluşlarca, Hazine Müsteşarlığının (Özelleştirme programına alınanlar için Özelleştirme İdaresi Başkanlığının) onayı üzerine Devlet Personel Başkanlığından ve belediyeler ile bunların müessese ve işletmelerinde (Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olan şirketler hariç) ve mahallî idare birliklerinde, Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahallî İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin 24'üncü maddesi çerçevesinde yetkili meclislerinden, geçici iş pozisyon vizesi alınması zorunludur. Söz konusu vize işlemi yapılmaksızın geçici işçi çalıştırılamaz ve herhangi bir ödeme yapılamaz. İl özel idareleri ile bunların müessese ve işletmelerinde (Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olan şirketler hariç) bu fıkra hükümlerine göre geçici işçi çalıştırılabilmesine ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenir. 5620 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin onuncu fıkrasına göre; sözleşmeli personel statüsüne geçirilenlere iş mevzuatına göre herhangi bir tazminat ödenmez. Bu personelin önceden kıdem tazminatı ödenmiş süreleri hariç, kıdem tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 657 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasında belirtilen iş sonu tazminatına hak kazanmada ve hesabında dikkate alınır.

GEÇİCİ KABUL,-LÜ: İnşaatın yaptırılması sırasında işin bitiminde, teknik bir heyet tarafından işin noksanlıklarının tespitinden sonra, idarece yapım işinin kabulü.

GEÇİCİ KÖY KORUCULARI GÖREVLENDİRİLMESİ VE MALÎ HAKLARI: *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.*

GEÇİCİ PERSONEL GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 17'nci maddesine göre, geçici personel giderlerinin ödenmesinde aşağıdaki belgeler aranır: **A -** 30 iş gününü aşmayan sürelerde ve vize alınmaksızın çalıştırılacak işçilerin ücretlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** İşçi Ücret Bordrosu (Örnek 19). **B -** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 4/c maddesi veya özel mevzuatları gereğince sayım, propaganda, anket, canlı modellik ve benzeri geçici hizmetlerde istihdam edilen kısmî zamanlı çalışanların ücretleri ile aday çırak, çırak

ve stajyer öğrencilerin ücretlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Çeşitli Ödemeler Bordrosu (Örnek 13). **3.** Gereken hâllerde puantaj cetveli. **C –** 05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu uyarınca sigorta primlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Aylık Sigorta Primleri Bildirgesi. **2.** Aday çırak, çırak veya öğrencilerin onaylı listesi.

GEÇİCİ SÜRELİ GÖREVLENDİRME: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanuna, 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla eklenen ek 8'inci maddeye göre; bu Kanuna tabi memurlara, 13.12.1960 tarih ve 160 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi kapsamına giren kurumlarda geçici süreli olarak görev verilebilir. Yukarıdaki fıkraya göre geçici süreli olarak görevlendirilen memurların kadroları ile ilişkileri, kendi sınıf ve derecelerindeki terfi ve emeklilik hakları devam eder. 160 sayılı Kanun, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yürürlükten kaldırılmıştır. 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 55'inci maddesi gereğince; 657 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerinde 13.12.1960 gün ve 160 sayılı Kanunun dördüncü maddesine yapılan atıflar, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili maddesine yapılmış sayılır. 160 sayılı Kanunun 4'üncü maddesindeki kurumlar, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesinde yer almıştır: **A** - Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve bunlara bağlı kuruluşlar. **B** - İl özel idareleri ve belediyeler, bunların birlikleri ve bunlara bağlı iktisadî müesseseler, işletmeler. **C** - İktisadî Devlet teşekkülleri, kamu iktisadî kuruluşları ve bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri. **D** - Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları dışında kalan ve kamu fonu kullanan, özel kanunlarla veya bunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu kuruluşları ve bu nitelikteki bankalar ve bunların en az sermayesinin yarısından fazlasına iştirak suretiyle kurdukları müessese, ortaklık ve iştirakler. **E** - Döner sermayeli kuruluşlar ile özel kanunlarla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları. Askerî kurum ve kuruluşların 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile ek ve değişikliklerine tabi personeli bu Kanun Hükmünde Kararnamenin kapsamı dışındadır. 657 sayılı Kanuna, 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla eklenen, 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanun ve 27.09.1983 tarih ve 2902 sayılı Kanunla değiştirilen ek 9'uncu maddeye göre; geçici süreli görevlendirme yoluyla başka bir görevde çalışan memurlar hakkında aşağıdaki esaslar uygulanır: **1.** Ek madde 8'e göre görevlendirilen memur, hem kendi sınıf ve mesleğinin hem de geçici süreli olarak görevlendirildiği işin mevzuatına uymakla yükümlüdür. **2.** Geçici süreli olarak görevlendirilen memurlar aylıklarını, görevlendirildikleri kadrodan alırlar ve bu kadronun diğer haklarından yararlanırlar. **3.** Geçici görevlendirilme memurun muvafakati ile olur ve iki yılı geçemez. Ancak, yurt dışına atanan koruma görevlileri için bu

süre bir katına kadar uzatılabilir. **4.** Geçici süreli görevlendirme yalnız 7'nci ve daha yukarı derecelere tahsis edilmiş görevler hakkında uygulanır. Geçici süreli görevlendirmenin memurun mesleği ile ilgili olması şarttır. **5.** Geçici süreli görevlendirme, Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü üzerine ilgili bakanlıkların müşterek kararıyla yapılır. Geçici süreli görevlendirmenin uygulanabileceği hâller, şartlar, süresi, sicil ve sair hususlar yönetmelikle belirtilir.

GEÇİCİ TEMİNAT: *bk. Muvakkat Teminat.*

GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 91'inci maddesine göre; bu hesap grubu, geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçlarının izlenmesi için kullanılır. Geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı

570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı: Bu hesap, geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan olumlu faaliyet sonuçlarının izlenmesi için kullanılır.

GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 92'nci maddesine göre; bu hesap grubu, geçmiş yıllar olumsuz faaliyet sonuçlarının izlenmesi için kullanılır. Geçmiş yıllar olumsuz faaliyet sonuçları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı

580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı: Bu hesap, geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan olumsuz faaliyet sonuçlarının izlenmesi için kullanılır.

GEDİZ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 75'inci maddesine göre; bu hesap grubu, içinde bulunulan dönemde veya daha önceki dönemlerde ortaya çıkan gelecek aylara ait gelirler ile faaliyet dönemine ait olup ödemesi gelecek aylarda yapılacak giderlerin izlenmesi için kullanılır. Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı

381 Gider Tahakkukları Hesabı

380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı: Bu hesap, içinde bulunulan dönemde veya daha önceki dönemlerde tahsil edilen ancak, takip eden aylara ait olan gelirlerin izlenmesi için kullanılır. **381 Gider Tahakkukları Hesabı:** Bu hesap, kısa vadeli iç ve dış malî borçlar hesap

gruplarında izlenmeyen; tahakkuk etmiş giderlerden kaynaklanan ancak, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemde ödenebilir duruma gelecek olan tutarların izlenmesi için kullanılır.

GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 54'üncü maddesine göre; bu hesap grubu, içinde bulunulan dönemde veya daha önceki dönemlerde ortaya çıkan, ancak gelecek aylara ait olan giderler ile faaliyet dönemine ait olup, kesin borç kaydı hesap döneminden sonra yapılacak gelirlerin izlenmesi için kullanılır. Bu grupta yer alan hesaplar, dönemsellik kavramı gereğince gelirlerin ve giderlerin ilgili dönemle ilgilendirilmesini sağlayan kısa vadeli dönem ayırıcı hesaplardır. Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı

181 Gelir Tahakkukları Hesabı

180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı: Bu hesap, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan, ancak gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların izlenmesi için kullanılır. **181 Gelir Tahakkukları Hesabı:** Bu hesap, faaliyet alacakları, kurum alacakları ve diğer alacaklar hesap gruplarında izlenmeyen ve tahakkuk etmiş gelirlerden kaynaklanan, ancak gelecek aylarda istenebilir duruma gelecek olan alacaklar ile duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelir tahakkukları hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılır.

GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 84'üncü maddesine göre; bu hesap grubu, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan gelecek yıllara ait gelirler ile faaliyet dönemine ait olup, ödemesi gelecek yıllarda yapılacak giderlerin izlenmesi için kullanılır. Bu grupta yer alan tutarlardan süresi bir yılın altına inenler, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içerisindeki gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları hesap grubunun ilgili hesaplarına aktarılır. Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı

481 Gider Tahakkukları Hesabı

480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı: Bu hesap, dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına ait olan gelirlerin izlenmesi için kullanılır. **481 Gider Tahakkukları Hesabı:** Bu hesap, uzun vadeli iç ve dış malî borçlar hesap gruplarında izlenmeyen, tahakkuk etmiş giderlerden kaynaklanan ancak, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden yıllarda ödenebilir duruma gelecek olan borçların

izlenmesi için kullanılır.

GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 64'üncü maddesine göre; bu hesap grubu, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek yıllara ait olan giderler ile faaliyet dönemine ait olup, gelecek yıllarda tahsil edilebilecek gelirlerin izlenmesi için kullanılır. Bu grupta yer alan tutarlardan süresi bir yılın altına inenler, dönen varlıklar ana hesap grubu içerisindeki gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları hesap grubunun ilgili hesaplarına aktarılır. Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı

281 Gelir Tahakkukları Hesabı

280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı: Bu hesap, dönem içinde ödenen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan giderlerin izlenmesi için kullanılır. **281 Gelir Tahakkukları Hesabı:** Bu hesap, faaliyet alacakları ve kurum alacakları hesap gruplarında izlenmeyen ve tahakkuk etmiş gelirlerden kaynaklanan ancak, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde istenebilir duruma gelecek olan alacakların izlenmesi için kullanılır.

GELECEK YILLARA YAYGIN YÜKLENMELER: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

GELİBOLU YARIMADASI TARİHÎ MİLLÎ PARKI ÖZEL HESABI: 17.02.2000 tarih ve 4533 sayılı Kanunun 15.01.2003 tarih ve 4791 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre, Millî Parkın 1'inci maddede belirtilen amaçlarını gerçekleştirmek için Çevre ve Orman Bakanlığı emrinde "Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Özel Hesabı" kurulmuştur. Özel Hesabın gelirleri şunlardır: **a)** Genel bütçeden aktarılacak miktar. **b)** Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı giriş ücretleri ile bu alanda bulunan müze ve tanıtma merkezi giriş ücretleri, günü birlik kamp alanı gelirleri, kira ve işletme gelirleri. **c)** Her türlü tanıtım, basım ve yayın gelirleri. **d)** Bağışlar, faiz ve diğer gelirler. Özel Hesabın gelirleri T. C. Ziraat Bankasında açılacak bir hesapta toplanır. Bu Özel Hesap bütçe kapsamı dışında olup, gelirlerinden hiçbir şekilde kesinti yapılamaz ve genel bütçeye gelir kaydedilemez. Özel Hesabın kullanılması 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 832 sayılı Sayıştay Kanununun vizeye ilişkin hükümlerine tabi değildir. Maddedeki "1050 ve 832'ye tabi olmama" hükümlerin işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

GELİR: Menkul ve gayrimenkul mallardan, her türlü haklardan, hizmetlerden elde edilen menfaatler.

GELİR: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

GELİR HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 95'inci maddesine göre; bu hesap grubu, faaliyet dönemine ilişkin olarak tahakkuk eden her türlü gelirin, ekonomik sınıflandırmaya uygun olarak izlenmesi için kullanılır. Gelir hesapları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

600 Gelirler Hesabı

600 Gelirler Hesabı: Bu hesap, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk eden her türlü gelirin izlenmesi için kullanılır.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Maliye Bakanlığı Mensuplarına Ek Ödeme ve Fazla Çalışma Yaptırılması:** *04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maliye Bakanlığı Mensuplarına Ek Ödeme ve Fazla Çalışma Yaptırılması.* **C - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Makam Tazminatı.* ***c)*** *Zam ve Tazminatlar.* **D - Noterlerin Harç, Vergi ve Resim Bedellerini Yatırması:** *18.01.1972 tarih ve 1512 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Noterlerin Harç, Vergi ve Resim Bedellerini Yatırması.* **E - Karayolları Trafik Kanunu Hükümleri:** *13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **F - Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi:** *04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi.* **G - Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **H - Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri.* **İ - Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **J - Yurt Dışına Çıkış Harcının Toplu Konut İdaresine Aktarılması:** *08.03.2007 tarih ve 5597 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışına Çıkış Harcının Toplu Konut İdaresine Aktarılması.* **K - Ödenecek Diğer Yükümlülükler:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödenecek Diğer Yükümlülükler.* **L - Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

GELİRLERİN DAYANAKLARI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelirlerin Toplanması.*

GELİRLERİN EKONOMİK SINIFLANDIRILMASI TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 126'ncı maddesine göre; kamu idarelerinin faaliyet gelirleri, gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosunda, detaylı hesap planlarındaki sınıflamaya uygun olarak raporlanır. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç faaliyet dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

GELİRLERİN İZLENMESİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

GELİRLERİN TOPLANMASI: A - Gelir Politikası ve İlkeleri: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 36'ncı maddesine gereğince, gelirlerin toplanmasında aşağıdaki ilkelere uyulur: **1.** Maliye Bakanlığı, gelir politikaları ve uygulamaları konusunda ilkelerini, amaçlarını, stratejilerini ve taahhütlerini her malî yılbaşında kamuoyuna duyurur. **2.** Mükellef ve sorumlulara vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerini kolayca yerine getirebilmeleri için gerekli hizmetler sağlanır. **3.** Mükellef ve sorumluların vergiye uyumu teşvik edilir. **4.** Hakların korunması ve yükümlülükler konusunda mükelleflerin bilgilendirilmesi için, ilgili idareler tarafından gerekli önlemler alınır. **B - Gelirlerin Dayanakları:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 37'nci maddesine göre; vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelirlerinin kanunî dayanakları bütçelerinde gösterilir. Bütçelerde yer alan gelirler, ilgili kanunlarında belirtilen usullere göre tarh, tahakkuk ve tahsil edilir. Genel bütçe gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsili Maliye Bakanlığı veya tarh ve tahakkuka ilgili mevzuatına göre yetkili idareler tarafından yapılır. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin topladığı vergi, resim, harç ve benzeri gelirlerden diğer idare, kurum ve kuruluşlara verilecek paylar, geliri toplayan kamu idaresi bütçesine bu amaçla konulacak ödeneklerden karşılanır. Malî yıl içinde kullanılabilecek ödenek miktarı, ilgili kanun hükümleri uyarınca tahsil edilen miktar dikkate alınarak hesaplanacak pay miktarını geçemez. Hesaplanan pay tutarının, bu amaçla tahsis edilen ödenek tutarını aşması hâlinde, aradaki farkı geçmemek kaydıyla ödenek eklemesi yapmaya genel bütçe kapsamındaki idarelerde Maliye Bakanı, diğer idarelerde üst yöneticiler yetkilidir. Tahsili zaman aşımına uğrayan gelirlerin silinmesine ilişkin usul ve esaslar, ilgili kanunlardaki hükümler saklı kalmak üzere, Maliye Bakanlığınca belirlenir. **C - Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu:** 5018 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre; kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur. **D - Özel Gelirler:** 5018 sayılı Kanunun 39'uncu maddesine göre; özel gelirler karşılığında idarelere tahsis edilen

özel ödenek miktarları, ilgili idarelerin bütçelerinde gösterilir. Malî yıl içinde kullanılabilecek özel ödenek miktarı, tahsil edilen özel gelir tutarını geçemez. Tahsil edilen özel gelirlerin ödenek tutarını aşması hâlinde, ödenek eklenemez. Özel gelirlere ilişkin olarak ilgili kanunlarında belirtilen fiyatlandırılabilir mal ve hizmetlerin tarifeleri ile uygulamaya yönelik usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak ilgili kamu idarelerince belirlenir. Özel gelirlerin ödenek kaydına, gelecek yıla devrine, iptaline ilişkin yetki ve işlemler merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir. **E - Bağış ve Yardımlar:** 5018 sayılı Kanunun 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 40'ıncı maddesine göre; herhangi bir gerçek veya tüzel kişi tarafından, kamu hizmetinin karşılığı olarak veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanamaz, benzeri adlar altında tahsilat yapılamaz. Kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımlar gelir kaydedilir. Nakdî olmayan bağış ve yardımlar, ilgili mevzuatına göre değerlemeye tabi tutularak kayıtlara alınır. Kamu yararına kullanılmak üzere kamu idarelerine yapılan şartlı bağış ve yardımlar, dış finansman kaynağından sağlananlarda 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, hizmeti yapacak idarenin üst yöneticisi tarafından uygun görülmesi hâlinde, bütçede açılacak bir tertibe gelir ve şart kılındığı amaca harcanmak üzere açılacak bir tertibe ödenek kaydedilir. Bu ödenekten amaç dışında başka bir tertibe aktarma yapılamaz. Bu ödeneklerden malî yıl sonuna kadar harcanmamış olan tutarlar, bağış ve yardımın amacı gerçekleşinceye kadar ertesi yıl bütçesine devir olunarak ödenek kaydedilir. Ancak, bu ödeneklerden tahsis amacı gerçekleştirilmiş olanlardan kalan tutarlar, tahsis amacının gerçekleştirilmesi bakımından yetersiz olanlar ile yılı bütçesinde belirlenen tutarı aşmayan ve iki yıl devrettiği hâlde harcanmayan ödenekleri iptal etmeye genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanı, diğer kamu idarelerinde üst yönetici yetkilidir. Bağış ve yardımlar, kullanılmadığı veya amaç dışı kullanıldığı için geri istenildiği takdirde, bütçeye gider kaydıyla ilgilisine geri verilir. Şartlı bağış ve yardımın zamanında kullanılmaması nedeniyle doğacak zararlar ile amaç dışı kullanım nedeniyle yapılan harcamalar sorumluluğu tespit edilenlere ödettirilir.

GELİRLERİN TOPLANMASI SORUMLULUĞU: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelirlerin Toplanması.*

GELİR ORTAKLIĞI SENEDİ: Kamu kurum ve kuruluşlarına ait altyapı tesislerinin gelirlerine, gerçek ve tüzel kişilerin ortak olması amacıyla çıkarılan senet.

GELİR, ÖZEL GELİR VE ÖZEL ÖDENEKLERİN BÜTÇELERE KAYDIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. a) Telgraf ve Telefon Kanununa Göre Gelirlerin Hazineye Devri: 04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanuna, 12.05.2001 tarih ve 4673 sayılı Kanunla eklenen ve

01.08.2003 tarih ve 4971 sayılı Kanunla değiştirilen ek 19'uncu maddeye göre; Türk Telekom'daki kamu hisselerinin ve hisse senedi ile değiştirilebilir veya hisse senedine çevrilebilir menkul kıymetlerin satışı ile telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin GSM görev ve imtiyaz sözleşmeleri ile telekomünikasyon ruhsatı ve genel izinlerden elde edilecek gelirlerin tamamı Hazineye devredilir. **b) Telekomünikasyon Hizmeti Sunmak Üzere Yetkilendirilen İşletmecilerin Ödemeleri Gereken Hazine Payı:** *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Telekomünikasyon Hizmeti Sunmak Üzere Yetkilendirilen İşletmecilerin Ödemeleri Gereken Hazine Payı.* **2. Limanlar Kanunu Hükmü:** 14.04.1925 tarih ve 618 sayılı Kanunun 21.10.1935 tarih ve 2829 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; limanlar dâhilinde seyir ve seferin selametine engel olabilecek suret ve vaziyette batan bütün gemileri ve eşyasını, liman başkanları tarafından tayin olunacak kısa bir müddet zarfında çıkarmaya, bunların sahip, kaptan ve acenteleri mecburdurlar. Bu müddet gazetelerle ilan ve ilişikliler bilindiği takdirde, kendilerine noterlik marifetiyle de tebliğ edilir. Sahip, kaptan veya acenteleri tarafından tayin edilen müddetler içinde çıkarılmayan gemi ve eşyasını, liman idareleri istedikleri gibi çıkartmağa veya imha ettirmeğe salahiyetlidir. Liman idarelerince imha edilmeyerek çıkarılabilen enkaz ve eşyayı çıkarma masraflarını ödeyerek almak üzere sahipleri gazetelerle ilan suretiyle çağrılırlar. Bu ilandan sonra on beş gün geçtiği hâlde, sahiplerince çıkarma masrafı ödenerek alınmayan enkaz ve eşya, liman idarelerinin müracaatı üzerine mal memurları tarafından satılarak bedeli Hazineye irat kaydedilir. Satış bedeli çıkarma masrafından fazla olursa farkı, müracaatlarında, Hazinece hak sahiplerine verilir. **3. Millî Eğitim Basımevi Döner Sermayesiyle İlgili Hüküm:** *27.01.1927 tarih ve 968 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Millî Eğitim Basımevi Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **4. Askerlik Kanununa Göre Gelir Kaydı:** 21.06.1927 tarihli ve 1111 sayılı Kanuna, 20.03.1980 tarih ve 2299 sayılı Kanunla eklenen ve 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değiştirilen ek 2'nci maddeye göre; yurt dışında çalışan askerlik yükümlülerinin yabancı ülke parası üzerinden yaptıkları ödemeler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında Hazine adına açılacak özel döviz hesabına Euro olarak kaydedilir. Bu tutarlar transfer tarihindeki döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir. **5. Çeltik Ekimiyle İlgili Özel İdarelere Gelir Kaydı:** *11.06.1936 tarih ve 3039 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çeltik Ekimiyle İlgili Gelir Kaydı ve Ödenekler.* **6. Yalova Termal Kaplıcalarıyla İlgili Hükümler:** 26.06.1939 tarih ve 3653 sayılı Kanunun 1'inci maddesine, 03.06.2004 tarih ve 5185 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; Yalova Termal Kaplıcalarının kira veya işletme gelirleri, Sağlık Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğünün hesabına

aktarılır. Oranları İşletme İdaresince belirlenen miktarda Termal Belediyesi ve Yalova İl Özel İdaresine pay aktarılır ve geri kalanı bütçeye gelir kaydedilir. **7. Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun Hükmü:** *02.07.1941 tarih ve 4081 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun Hükmü.* **8. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre Bütçeye Gelir Kaydı: a)** 05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Kanunun 21.02.2001 tarih ve 4630 sayılı Kanunla değişik 44'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre; her türlü boş video kaseti, ses kaseti, bilgisayar disketi, CD, DVD gibi taşıyıcı materyaller ile fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmasına yarayan her türlü teknik cihazı, ticarî amaçlı imal veya ithal eden gerçek ve tüzel kişiler, imalat veya ithalat bedeli üzerinden yüzde üçü geçmemek üzere, Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek orandaki miktarı keserek, ay içinde topladıkları meblağı, sonraki ayın en geç yarısına kadar Kültür ve Turizm Bakanlığı adına bir ulusal bankada açılacak özel hesaba yatırmakla yükümlüdürler. Bu fıkraya, 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince, özel hesapta toplanan bu tutarların dörtte biri Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir. **b)** 5846 sayılı Kanuna 03.03.2004 tarih ve 5101 sayılı Kanunla eklenen ve 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değiştirilen ek 7'nci maddeye göre; bu Kanunun 13'üncü maddesi uyarınca alınacak kayıt ve tescil ücretleri, 41'inci maddesi uyarınca alınacak uzlaştırma komisyonu başvuru ücretleri, 81'inci maddesi uyarınca tahsil edilecek bandrol ücretleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir. **c)** 5846 sayılı Kanuna 03.03.2004 tarih ve 5101 sayılı Kanunla eklenen ve 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değiştirilen ek 10'uncu maddeye göre, aşağıda belirtilen hâllerde idarî para cezası uygulanır: **aa)** 44'üncü madde gereğince alınması zorunlu sertifikaları almaksızın faaliyet gösteren kişi, mahallî mülkî amir tarafından on bin Türk Lirasından otuz bin Türk Lirasına kadar idarî para cezasıyla cezalandırılır. İlgili tüzel kişi hakkında verilecek idarî para cezasının üst sınırı elli bin Türk Lirasıdır. **bb)** Ek 5'inci madde hükümlerine aykırı olarak derlenmesi gereken eserleri süresi içinde vermeyen kişi, Kültür ve Turizm Bakanlığının telif haklarının korunmasıyla ilgili biriminin amiri tarafından bin Türk Lirasından beş bin Türk Lirasına kadar idarî para cezasıyla cezalandırılır. Bu madde hükümlerine göre verilen idarî para cezalarından tahsil edilen miktarın yüzde ellisi Kültür ve Turizm Bakanlığının hesabına aktarılır. **9. Ateşli Silahlar ve Bucaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun Hükmü:** 10.07.1953 tarih ve 6136 sayılı Kanuna, 12.05.1988 tarih ve 3448 sayılı Kanunla eklenen ve 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değiştirilen ek 8 ve ek 10'uncu madde gereğince; bu Kanuna göre yapılan satışlardan elde edilen Türk Lirası ve döviz karşılığı tutarlar, bütçeye gelir kaydedilir. **10. Petrol Kanunu**

Hükmü: 07.03.1954 tarih ve 6326 sayılı Kanunun 05.04.1973 tarih ve 1702 sayılı Kanun ve 23.03.1983 tarih ve 2808 sayılı Kanunla değişik 55 ve 58'inci maddelerine göre; petrol arama ruhsatı sahiplerinin yükümlülüklerini yerine getirmemeleri hâlinde, teminatları Hazineye irat kaydedilir. **11. Orman Kanunu Hükümleri: a)** 31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 84'üncü maddesine göre; Orman Kanununa aykırılık oluşturan fiillerden dolayı el konulan ağaç, tomruk, kereste, yakacak ve sair mahsuller, vazifeli orman memurları tarafından muhafaza edilmek üzere orman depolarına, orman deposu yoksa ve fiilin işlendiği yer belediye hudutlarında ise o yer belediyesine, köy hudutları içinde ise o köy muhtarına, yokluğunda vekiline, onun da yokluğunda ihtiyar heyeti üyelerinden birine yediemin senedi mukabilinde teslim olunur. Belediye veya köy yetkililerine teslim edilen bu mallar, en kısa zamanda orman depolarına idarece nakledilir. Bunlardan çürüyecek veya bozulacak olanlarla muhafazası zor ve masraflı bulunanlar, Ceza Muhakemesi Kanununun 132'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları hükümlerine uygun olarak orman işletme müdürlüklerinin müsadereli mallar satış komisyonlarınca, mahallinde veya pazar yerlerinde ilan edilmek suretiyle derhâl satılır. Nakil vasıtası ve suç aletleri ile orman emvalinin satış bedelinin tamamı Orman Genel Müdürlüğü hesabına irat kaydedilir. **b)** Kanunun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 85'inci maddesine göre; orman içinde kimin tarafından kesildiği veya hazırlandığı belli olmayan veya kaçması sebebiyle faili tespit olunamayan orman mahsulleri ve suç aletleri, orman idaresinin satış usullerine göre satılır ve bedelleri irat kaydolunur. Bu mallarla beraber bulunan nakil vasıtalarının bulunamayan sahipleri ise, on beş gün müddetle yapılacak ilanla araştırılır. İlan sonunda sahibi meydana çıkmayan vasıtalar hakkında da sahibi bulunamayan suç aletleri gibi işlem yapılır. **c)** Kanunun 87'nci maddesi gereğince; otlatma izni verilmeyen ormanlarda başıboş görülen hayvanlar, en yakın köy muhtarlarına veya belediyelere makbuz karşılığı teslim olunur. Hayvan sahibi ortaya çıkıp zabıt varakasını imza ederse hayvan kendisine verilir. Muhtara veya belediyeye teslimden itibaren ilan edilen on beş gün içinde sahibi bulunmayan hayvanlar, idarece usulen satılarak bedeli bankaya veya orman idaresi veznesine yatırılır. Bankaya veya orman idaresi veznesine yatırıldıktan sonra bir sene içinde sahibi zuhur etmezse, bu bedel orman idaresince irat kaydolunur. Hayvan sahipleri, orman idaresinin yaptığı bakım masraflarını ödemeye mecburdurlar. **d)** Kanunun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 93'üncü maddesine göre; bu Kanunun 17'nci maddesinde yasak edilen fiilleri işleyenler veya izne bağlı işleri izinsiz yapanlar, 91'inci madde hükümleri saklı kalmak üzere altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. İşgal ve faydalanma suçunun yeniden tarla açmak

suretiyle veya yanmış orman sahalarında ya da kesinleşmiş orman kadastrosu sınırları içerisinde işlenmesi halinde verilecek ceza bir kat artırılır. Bu maddede tanımlanan suçların konusunu oluşturan, işlenmesinde kullanılan ve işlenmesiyle elde edilen eşya veya mahsul Türk Ceza Kanununun müsadereye ilişkin hükümlerine göre müsadere edilir. Müsadere olunan mahsuller satılarak bedeli Orman Genel Müdürlüğünce irat kaydolunur. **e)** Kanuna, 24.05.2000 tarih ve 4569 sayılı Kanunla eklenen ek 6'ncı maddeye göre; Çevre ve Orman Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğüne bağlı döner sermaye işletmeleri konsolide bilançolarının kârla kapanması hâlinde, tahakkuk eden kurumlar vergisinin mahsubundan sonraki kârı üzerinden her yılın Mayıs ayının sonuna kadar % 10 oranında Hazine hissesi, genel bütçeye irat kaydedilir. **12. Sivil Müdafaa Kanununa Göre Gelir Kaydı:** 09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesi gereğince, bu Kanuna göre alınan bağış ve yardımlar İçişleri Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir. **13. Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunlarıyla İlgili Hükümler:** 29.04.1959 tarih ve 7258 sayılı Kanunun 13.07.1984 tarih ve 3040 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre; müşterek bahis hasılatı, iştirakçilerin kolon başına ödeyecekleri iştirak bedellerinin toplamından oluşur. Bu hasılattan zaruri masraf karşılıkları çıktıktan sonra bakiyenin ne miktarının kazanan bilet sahiplerine, ne miktarının Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne ait olacağı bir yönetmelikle tespit olunur. Kanunun 13.7.1984 tarih ve 3040 sayılı ve 23.05.2000 tarih ve 4568 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesi gereğince; üçüncü maddeye göre; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce temin olunan meblağın tamamı, her nevi spor saha ve tesisleri vücuda getirmek, idamelerini sağlamak, her türlü spor alet, vasıta ve malzemesi tedarik etmek ve her çeşit spor faaliyetlerinde bulunmak gibi Türk sporunun gelişmesine yararlı işlere sarf edilmek üzere adı geçen Genel Müdürlük bütçesine gelir ve ödenek kaydolunur. **14. Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** 15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesine göre, aşağıda sayılan gelirler Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir: **a)** Bu Kanun uyarınca borçlu bulunan hak sahiplerince yatırılacak taksit ve faiz ödemeleri. **b)** Bu Kanun uyarınca yaptırılan ve ihtiyaç fazlası olduğu anlaşılan konutların satışından elde edilecek gelirler. **c)** Bu Kanun uyarınca kamulaştırılan veya satın alınan araziler üzerinde oluşturulan ve ihtiyaç fazlası olduğu anlaşılan arsaların satışından elde edilen gelirler. **d)** Nakdî yardım ve bağışlar. Bu Kanun gereğince yapılacak ödemeler Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesinde yer alan afet tertiplerinden yapılır. Tabiî afet

nedeniyle kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından her ne ad altında olursa olsun toplanan nakdî bağış ve yardımlar, Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü adına açılacak özel hesaplarda toplanır ve nemalandırılır. Gerektiğinde döviz hesabı da açılabilir. Bu hesaplarda toplanan tutarlar, Maliye Bakanlığınca ihtiyaca göre ilgili kurum bütçelerine özel gelir ve ödenek kaydedilmek suretiyle kullandırılır. Bu ödeneklerden yılı içerisinde kullanılmayan tutarları, ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 589 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 4'üncü maddeye göre; Gümrük Müsteşarlığınca basım ve dağıtımı yapılan ve gümrük idarelerinde kullanılan her türlü basılı belgelerin satışından elde edilen gelirin, gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcılarına verilen izin belgeleri bedellerinin, yayın hizmetlerinden elde edilen gelirlerin, masraflar düşüldükten sonra kalan kısmının % 10'u her yıl Afetler Fonuna aktarılır. 7269 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesine göre; çeşitli kanunlarda Afetler Fonuna yapılan atıflar, afet tertiplerine veya acil afet hesaplarına yapılmış sayıldığından, Fona aktarılan tutar da, özel gelir ve özel ödenek kaydedilir. **15. Millî Savunma Bakanlığına Tahsisli Taşınmaz Malların Satışından Elde Edilen Gelirler ve Ödenek Kaydı:** 28.12.1960 tarih ve 189 sayılı Kanunun 1'inci maddesi gereğince, bu Kanunun yayım tarihi olan 02.01.1961 tarihine kadar, millî savunma ihtiyaçları için çeşitli kanunlarla edinilen ve gerek tahsisli gerekse tahsissiz olarak kullanılan Devlete ait taşınmaz mallardan hizmet için lüzumu kalmayanları, satmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Kanunun 15.04.1987 tarih ve 3357 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre, satışlardan elde edilecek gelirler, her yıl gelir bütçesinde açılacak özel bir tertibe gelir, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde açılacak özel bir tertibe de ödenek kaydedilir. Yıl içinde harcanmayan miktarlar, ertesi yıllar bütçelerine devredilir. **16. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesini İlgilendiren Hükümler: a) Hazineye Gelir Kaydı:** 04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun 2'nci maddesi gereğince; çeşitli kaynaklardan elde edilen miktarlarla bütçe yılı sonlarında bilançolarla tespit edilecek safi kârlar, döner sermaye birinci maddedeki miktara baliğ oluncaya kadar sermayeye eklenir ve fazlası Hazinece irat kaydedilir. **b) Döner Sermayeye Gelir Kaydı:** 209 sayılı Kanunun 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre; Sağlık Bakanlığı, birinci basamak sağlık hizmeti sunan kuruluşlar da dâhil olmak üzere, Sağlık Bakanlığı kurum ve kuruluşları ile bağlı kuruluşlarındaki (Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü hariç); **aa)** Muayene, teşhis, tedavi, laboratuvar, tetkik ve tahlil işlerini, **bb)** Aşı, ilaç, serum, insan kanı ve kan ürünleri imali ile istihsal veya imal edilecek diğer maddeleri, **cc)** Bastırılan veya yaptırılan her nevi belgeleri, **dd)** Trafik kazaları ile ilgili

olarak özel veya 13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre zorunlu sigortalı olan kişilere verilecek hizmetler ile sigortalı turistlere ve yabancı hastalara verilen sağlık hizmetlerini, **ee)** Sağlık alanında verilecek kurs, eğitim, araştırma, yayın ve danışmanlık hizmetlerini, **ff)** Diğer kamu ve özel sektör kuruluşlarının sağlık alanında sunduğu hizmetlere kredi notu verilmesini ve akredite edilmesini, **gg)** Atölye, tamirhane ve depolarda gerçekleştirilen sağlık hizmetleriyle ilgili montaj, demontaj ve proje işlerini, **hh)** Sağlık kurum ve kuruluşlarında üçüncü şahıslarca yapılacak sağlık alanı dışındaki tanıtım hizmetlerini, Maliye Bakanlığınca yayımlanan yılları Bütçe Uygulama Talimatlarında yer alanlar hariç, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu uyarınca belirlenen tarife üzerinden fiyatlandırmaya ve yukarıda belirtilen mal ve hizmetlerden elde edilecek gelirlerle sağlık kurum ve kuruluşlarına üçüncü şahıslarca yapılacak her türlü bağış ve yardımları döner sermayeye gelir kaydettirmeye yetkilidir. **17. Harp Gemilerinin Satış Bedellerinin Ödenek Kaydı:** 11.07.1963 tarih ve 269 sayılı Kanunun 01.11.1983 tarih ve 2940 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesi gereğince, harp gemilerinin satışından elde edilen gelir; bir taraftan her yıl gelir bütçesinde açılacak özel bölüme gelir, diğer taraftan bu miktarlar, Deniz Kuvvetlerinin ihtiyaçlarında kullanılmak üzere, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde Deniz Kuvvetleri için açılacak özel bir tertibe ödenek kaydedilir. **18. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **19. Harçlar Kanununa Göre Gelir Kaydı: a)** 02.07.1964 tarih ve 492 sayılı Kanunun 04.12.1985 tarih ve 3239 sayılı Kanunla değişik 70'inci maddesi gereğince; tapu memurlarının istek üzerine bir hakkı tesis, tadil veya terkin gibi tapu işlemleri için daire dışına gitmeleri hâlinde, birinci derecede Devlet memurunun aldığı geçici görev yolluğunun 2/3'ü tazminat olarak emaneten mal sandığına yatırılır. Görevin tamamlanmasından sonra bu miktarın yarısı, Hazineye gelir kaydedilir. **b)** 492 sayılı Kanunun 81'inci maddesine, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; elçilik ve konsolosluklarda yapılacak konsolosluk işlemleri için zorunlu gider olarak alınacak posta ve haberleşme ücretleri, her ülkenin mahallî şartları da dikkate alınarak Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca birlikte belirlenir. Alınan bu tutarların harcanmayan kısmı ilgilisine iade edilir. Malî yıl sonuna kadar ilgilisine iade edilemeyenler, bütçeye gelir kaydedilir. **20. Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümleri: a)** 22.06.1965 tarih ve 633 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre; mazbut vakıflar arasına alınmış ve alınacak cami ve mescitlerin aydınlatma, ısıtma ve bakım giderleri için her yıl Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödenekler bir taraftan Hazinece irat ve diğer taraftan bu hizmetlere harcanmak üzere

Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine Maliye Bakanlığınca ödenek kaydedilir. **b)** 633 sayılı Kanunun 07.12.2001 tarih ve 4724 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesine göre; Diyanet İşleri Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesinin ödenmiş sermaye tutarı, tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra kalan kârlar, izleyen malî yılın Şubat ayı sonuna kadar, genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili saymanlığa yatırılır. **21. Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun Hükmü:** 03.07.1968 tarih ve 1053 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak işler için sarf edilecek meblağın tamamı ile 3'üncü maddeye göre yapılacak yardımları ilgili belediyeler, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne borçlanırlar. Borçlanma şartları, taksitlerin miktar ve süreleri ve işin yürütülmesi ve işletilmesi ile ilgili diğer hususlar İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının uygun mütalaası alınmak suretiyle Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile ilgili belediyeler arasında yapılacak protokollerle tespit edilir. Belediyeler tarafından protokol esaslarına göre yapılacak ödemeler Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine gelir kaydolunur. Bu Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alındığından, gelir kaydı Hazineye yapılır. **22. Madenî Paraların İtibarî Değerlerinin Gelir Kaydı:** 28.05.1970 tarih ve 1264 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesine göre; Hazinece tedavüle çıkarılacak madenî paraların itibarî değerleri, tedavüle çıktığı yılda bütçeye gelir kaydedilir. **23. Yatılı Bölge ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Mahsus Okullarda Döner Sermaye Kurulmasına Dair Kanun Hükmü:** 11.07.1972 tarih ve 1607 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; yatılı bölge ve özel eğitime muhtaç çocuklara mahsus okullarda öğrencilere halıcılık, dokumacılık, trikotaj, terzilik, kunduracılık, her türlü tarımsal faaliyetler, çeşitli tarım sanatları, taş işlemeciliği, çorapçılık, hububat sapları örücülüğü, demli ve ağaç işleri ile açılacak diğer meslek dallarında meslekî temrinler yaptırmak ve açılacak kurslarda çevre halkına yukarıda sayılan meslekî bilgi ve becerileri kazandırmak amacı döner sermaye kurulmuştur. Döner sermayenin işletilmesinden elde edilecek kârlar, ödenmiş sermaye miktarına ulaşıncaya kadar mevcut sermayeye eklenir, ödenmiş sermaye miktarına ulaştıktan sonra kârlar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere mal sandıklarına yatırılır. **24. Millî Eğitim Temel Kanunu Hükümleri:** *14.06.1973 tarih ve 1739 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Temel Kanunu Hükümleri.* **25. Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğince Verilen Para Cezalarının Gelir Kaydı:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğiyle İlgili Hükümler.* **26. Yükseköğretim Kanunu Hükümleri: a) Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Döner Sermayesinden Yükseköğretim Kuruluna Ödenek Aktarılması ve**

Kullanımı: *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **b) Cari Hizmet Maliyeti:** 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun 19.11.1992 tarih ve 3843 sayılı Kanun ve 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik 46'ncı maddesindeki hükümler şöyledir: **aa)** Yükseköğretim kurumlarında cari hizmet ödenekleri, öğrenci başına olmak üzere belirlenir. Öğrenci başına düşen cari hizmet ödeneği, öğrenim dallarının nitelikleri ve süreleri ile yükseköğretim kurumlarının özellikleri göz önünde tutularak Yükseköğretim Kurulunca farklı miktarlarda tespit edilir. Bu miktarın her yıl Bakanlar Kurulunca belirlenecek kısmı Devletçe karşılanır ve öğrenci adına ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine ödenek olarak kaydolunur. Geri kalın kısmı öğrenci tarafından ödenir. Devletçe karşılanacak kısım cari hizmet maliyetlerinin yarısından az olamaz. **bb)** Devlet ve öğrenci tarafından yapılacak ödemelerin miktar ve bölgelere göre oranları, yabancı uyruklu öğrencilerden alınacak ücretlerin miktarı ile uygulamaya ilişkin esas ve usuller her yıl Bakanlar Kurulunca en geç Temmuz ayı içerisinde belirlenir. **cc)** Öğrenci tarafından ödenecek miktar, istekleri hâlinde ödeme güçlüğü olan öğrencilere Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından kredi olarak verilebilir. **dd)** Hazırlık sınıfı veya yabancı dil geliştirme programı hariç olmak üzere, 2 yıllık önlisans ve 4, 5, 6 aylık lisans öğreniminden bu süreler sonunda mezun olamayan öğrencilere Devlet katkısı ödenmesine devam olunur. Öğrenci katkısı birinci yıl için % 50, müteakip yıllar için % 100 fazlasıyla alınır. Lisans düzeyinde ikinci bir yükseköğretim yapan öğrenciler için öğrenci katkısı % 100 fazlasıyla alınır. Lisans düzeyinde ikinci bir yükseköğretim yapan öğrenciler için öğrenci katkısı % 100 fazlasıyla alınır. **ee)** Öğrenci katkısını ödemeyenlerin kayıtları yapılmaz ve yenilenmez. **ff)** Cari hizmet maliyetine öğrenci katkısı ve öğrenci sosyal tesis ve faaliyetlerinden elde edilen gelirler ile yükseköğretim kurumlarınca önceki yıllarda bastırılan ders kitapları ve teksirlerinin satışından elde edilen gelirler, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü adına millî bankalardan birinde açılacak hesaba yatırılır. Bu miktarlar rektörlükçe en geç ilgili ayın sonuna kadar ilgili saymanlık hesabına bir yandan gelir, diğer yandan özel ödenek kaydolunmak üzere aktarılır. Aktarılan bu miktarlar Maliye Bakanlığınca özel ödenek kaydedilir. Kaydolunan ödenekler, başta öğrencilerin beslenme, sağlık, spor, kültür ve diğer sosyal hizmetleri olmak üzere, üniversitenin cari, kalkınma plan ve programlarına uygun yatırım, transfer ve öğrencilerin kısmî zamanlı olarak geçici işlerde çalıştırılmasına ilişkin giderlerinde kullanılır. Kullanım ve harcamaya ilişkin esas ve usuller, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulunca belirlenir. **gg)** Bu hesabın sarfı, muhasebesi ve denetimi döner sermaye mevzuatına tabi olup, işlemleri üniversitece görevlendirilecek sayman tarafından yürütülür. **hh)** Bu ödeneklerin

harcanmayan kısmı ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur. **ii)** Zamanında ödenmeyen kredi borçları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre mal sandıklarınca tahsil edilerek Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna ödenir. **jj)** Bu maddeye göre elde edilen gelirlerin özel gelir ve ödenek kaydedilen tutarlarının % 10'una kadar olan kısmı, üniversite yönetim kurulunun tespit edeceği başarılı ve gelir düzeyi düşük öğrencilerin kitap, kırtasiye ile beslenme ve barınma yardımı ödemelerinde kullanılır. **kk)** Kısmî zamanlı olarak çalıştırılacak öğrenciler hakkında, 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili hükümleri ve 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası ile ilgili hükümleri hariç diğer hükümleri uygulanmaz. *Uygulanmamayla ilgili olarak 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili 105'inci maddesi için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **c) Döner Sermaye ve Sermayeden Harcamalar:** 2547 sayılı Kanunun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanun, 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanun, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanun ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 58'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **aa)** Üst kuruluşlarda ilgili kurulların önerisi ve Yükseköğretim Kurulunun onayıyla; üniversitelerle bunlara bağlı fakülte, enstitü, yüksekokul, konser-vatuvar, meslek yüksekokulları ile uygulama ve araştırma merkezlerinde ilgili yönetim kurulunun önerisi, rektörün olumlu görüşü ve Yükseköğretim Kurulunun onayı ile döner sermaye işletmeleri kurulabilir. Verilecek ilk sermayenin miktarı bütçede gösterilir ve kendi gelirleri ile, yükseköğretim üst kuruluşlarında Yükseköğretim Kurulunun kararı ile; üniversitelerde ise ilgili yönetim kurulunun önerisi ve rektörün onayı ile artırılabilir. **bb)** Kurulacak döner sermaye işletmeleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye ve 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale kanunlarına tabi değildir. Döner sermayeden elde edilen ve her yıl sonunda kullanılmayan gelir ertesi yılın döner sermaye gelirine eklenir. Malî yılın bitiminden başlayarak dört ay içinde hazırlanacak bilanço ve ekleri ile bütün gelir ve gider belgeleri denetim için Sayıştaya, birer örneği de aynı süre içinde Maliye Bakanlığına verilir. Bendin "tabi olmama" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **cc)** Her eğitim-öğretim, araştırma veya uygulama birimi veya bölümü ile ilgili öğretim elemanlarının katkısıyla toplanan döner sermaye gayrisafi hasılatının en az yüzde 35'i o kuruluş veya birimin araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçlarına ayrılır. Kalan kısmı ise üniversite

yönetim kurulunun belirleyeceği oranlar çerçevesinde bağlı bulunduğu üniversitenin bilimsel araştırma projeleri ile döner sermaye gelirinin elde edildiği fakülte, enstitü, yüksekokul, konservatuar ile uygulama ve araştırma merkezlerinde görevli öğretim elemanları ve aynı birimlerde görevli 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personel (Döner sermaye işletme müdürlüğü ve döner sermaye saymanlık personeli dâhil) ile aynı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) bendine göre sözleşmeli olarak çalışan personel arasında katkıları da dikkate alınmak suretiyle paylaştırılır. Öğretim üyeleri ile Üniversiteler Arası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca kabul edilen sağlık, teknik ve sanatla ilgili birimlerde görevli öğretim elemanlarına döner sermayeden bir ayda ayrılacak payın tutarı, bunların bir ayda alacakları aylık (Ek gösterge dâhil), yan ödeme, ödenek (Geliştirme ödeneği hariç) ve her türlü tazminat (Makam, temsil ve görev tazminatı hariç) toplamının yüzde 200'ünü, diğer öğretim elemanları ile 657 sayılı Kanuna tabi personel için ise yüzde 100'ünü geçemez. Bu oran; tıp ve diş hekimliği fakülteleri uygulama ve araştırma merkezlerinde (Hastaneler dâhil) görev yapan 657 sayılı Kanuna tabi personelden başhemşire için yüzde 200, diğerleri için yüzde 150, işin ve hizmetin özelliği dikkate alınarak yoğun bakım, doğumhane, yeni doğan, süt çocuğu, yanık, diyaliz, ameliyathane, kemik iliği nakil ünitesi ve acil serviste çalışan sağlık personeli için yüzde 200 olarak uygulanabilir. Sözleşmeli personele yapılacak ödeme tutarı, sözleşmeli personelin çalıştığı birim ve bulunduğu pozisyon unvanı itibarıyla aynı veya benzer unvanlı memur kadrosunda çalışan, hizmet yılı ve öğrenim durumu aynı olan emsali personel dikkate alınarak belirlenir. Emsali bulunmayan sözleşmeli personele yapılacak ödeme tutarı ise brüt sözleşme ücretlerinin yüzde 25'ini geçemez. Rektörler ve rektör yardımcıları, üniversite veya yüksek teknoloji enstitülerindeki döner sermaye gelirinin elde edildiği birimlerin birinden katkılarına bakılmaksızın bu maddedeki esaslara göre her ay pay alabilirler ve bunlara bir ayda ödenebilecek pay, bir ayda alacakları aylık (Ek gösterge dâhil), ödenek (Geliştirme ödeneği hariç) ve her türlü tazminat (Makam, temsil ve görev tazminatları hariç) toplamının iki katını geçemez. Öğretim üyelerine saat 14.00'den sonra döner sermayeye yaptıkları doğrudan gelir getirici katkılarından dolayı ilave olarak, almakta oldukları aylık (Ek gösterge dâhil), ödenek (Geliştirme ödeneği hariç) ve her türlü tazminat (Makam, temsil ve görev tazminatları hariç) toplamının on katına kadar pay verilebilir. Rektör ve rektör yardımcıları ile bu kapsamdaki gelirin elde edildiği fakültelerin dekan ve dekan yardımcıları ile başhekim ve başhekim yardımcılarına doğrudan gelir getirici katkılarına bakılmaksızın bu kapsamda elde edilen gelirlerden karşılanmak üzere, bir ayda alacakları aylık (Ek gösterge dâhil), ödenek (Geliştirme ödeneği hariç) ve her türlü tazminat (Makam, temsil ve görev tazminatları hariç) toplamının yüzde 10'una kadar ayrıca pay verilebilir.

Bu fıkra uyarınca 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi personele yapılan ödemeler, 4505 sayılı Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanunun 5'inci maddesinin (c) fıkrası ile 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 16'ncı maddesi hükümlerinin uygulanmasında dikkate alınmaz. **dd)** Yukarıdaki hüküm uyarınca kuruluş veya birimin araç, gereç, bilimsel araştırma ve diğer ihtiyaçlarına harcanmak üzere döner sermaye gelirlerinden ayrılan en az % 35'lik tutar, bu ihtiyaçların yanı sıra devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ile her türlü bakım ve onarım için harcanabilir. Devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ile her türlü bakım ve onarım için ayrılan tutarı, ilgili yükseköğretim kurumunun teklifi üzerine, münhasıran söz konusu projelerde kullanılmak üzere yükseköğretim kurumunun bütçesine bir yandan özel gelir, diğer yandan mevcut veya yeni açılacak tertibe özel ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödeneklerin yılı içinde harcanmayan kısmı ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur. **ee)** Süreklilik arz eden hizmet alımları ile maliyeti yüksek ve ileri teknoloji ürünü olan tıbbî cihazların hizmet alımı yoluyla temini veya kiralanması için döner sermaye kaynaklarından gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişilebilir. **ff)** Üniversitelerde araştırma projelerinin finansmanında kullanılmak üzere, üniversite döner sermaye işletmelerinden öğretim üyelerinin doğrudan veya dolaylı katkısı olup olmadığına bakılmaksızın elde edilen her türlü gayrisafi hasılatın % 5'inden az olmamak kaydıyla, üniversite yönetim kurulunun belirleyeceği orandaki tutar, döner sermaye saymanınca tahsilatı takip eden ayın yirmisine kadar ilgili saymanlık hesabına yatırılır. Süresi içinde yatırılmayan tutarların tahsilinde, 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. **gg)** Saymanlık hesabına yatırılan bu tutarlar ile araştırma projelerinden elde edilen gelirler ve bu amaçla tahsil edilen bağış ve yardımlar, Maliye Bakanlığınca ilgili üniversite bütçesine bir yandan özel gelir, diğer yandan açılacak tertiplere özel ödenek kaydedilir. Bu suretle ödenek kaydedilen miktarlardan yılı içerisinde harcanmayan tutarları ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. **hh)** Araştırma projelerine bütçe ile tahsis olunan ödenekler ve/veya yukarıdaki hükümler uyarınca özel ödenek kaydolunan tutarlar; üniversite yönetim kurulunca gerekli görüldüğü takdirde, her bir proje için avans verilmek suretiyle de kullandırılabilir. **d) Özel Gelir ve Ödenek:** 2547 sayılı Kanuna, 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla eklenen ek 25'inci maddeye göre; bu Kanunun 55'inci maddesi gereğince, yükseköğretim kurumları adına tapuda kayıtlı taşınmaz malların kiralanması, satılması ve

işletilmesi suretiyle elde edilecek gelirler ile Hazine adına kayıtlı olup yükseköğretim kurumlarına tahsis edilmiş taşınmaz malların üzerinde herhangi bir inşaat yapılmamak ve irtifak hakkı tesisine konu edilmemek şartıyla eğitim, sağlık ve sosyal amaçlı kiralanması ve işletilmesi suretiyle elde edilecek gelirlerin tamamını, ilgili yükseköğretim kurumunun her çeşit mal ve hizmet alımlarında ve sermaye harcamalarında (Yükseköğretim kurumları adına tapuda kayıtlı taşınmaz malların satılması suretiyle elde edilen gelirlerin tamamı sadece sermaye harcamalarında) kullanılmak üzere bir yandan özel gelir, diğer yandan mevcut veya yeni açılacak tertibe özel ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Sermaye giderleri, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir. Bu ödeneklerin yılı içinde harcanmayan kısmı ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur. **e) Yaz Okulları Ücretleri ve Özel Ödenek:** 2547 sayılı Kanuna, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen ek 26'ncı maddeye göre; yaz okulu öğretim ücretleri, öğrenciler tarafından peşin olarak üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü adına kamu bankalarından birinde açtırılacak hesaba yatırılır. Bu tutarlar, rektörlükçe en geç on beş gün içinde ilgili hesabına yatırılır. Yatırılan miktar Maliye Bakanlığınca ilgili bütçenin mevcut veya yeniden açılacak tertiplerine bir yandan gelir, diğer yandan özel ödenek kaydedilir. Özel ödeneğin harcanmayan kısmı, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsünün mal ve hizmet alımlarında kullanılmak üzere ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilir. **f) Tezsiz Yüksek Lisans Programları:** 2547 sayılı Kanuna, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen ek 27'nci maddedeki hükümler şöyledir: **aa)** Üniversite veya yüksek teknoloji enstitülerinde hukuk, uluslararası ilişkiler, iktisat, işletme, bilgi teknolojileri ve ileri teknolojiler ile öğretmenlik alanlarında ikinci öğretim kapsamında yürütülecek tezsiz yüksek lisans programlarının açılması, öğrencilerden alınacak öğretim ücretleri, bu programlarda fiilen ders veren öğretim üyelerine ödenecek ek ders ve sınav ücretleri, aşağıda belirtilen esaslara uyulmak kaydıyla ilgili üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulunun teklifi üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir. **bb)** Üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulu kararlarında belirtilecek tarihlerde asgarî iki eşit taksitte alınan öğretim ücretleri, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü adına kamu bankalarından birinde açtırılacak hesaba yatırılır. Bu tutarlar, rektörlükçe en geç on beş gün içinde ilgili saymanlık hesabına yatırılır. **cc)** Toplanan öğretim ücretlerinin % 30'undan az olmamak üzere üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulunca belirlenecek kısmı, bilimsel araştırma projelerinde kullanılmak üzere yükseköğretim kurumlarında yer alan mevcut veya yeniden açılacak tertiplere ödenek kaydedilir. Geri kalanı ise, ilgili kurumların bütçesinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine bir yandan gelir, diğer yandan özel ödenek kaydedilerek 11.10.1983 tarih ve 2914

sayılı Kanunun 11'inci maddesi (Son fıkrasının ilk cümlesi hariç) ve 19.11.1992 tarih ve 3843 sayılı Kanunun 10'uncu maddesi hükümleri dikkate alınarak 2914 sayılı Kanunun 11'inci maddesinin dördüncü fıkrasında akademik unvanlar itibarıyla öngörülen ek ders ücretinin her halükârda on katını ve aynı maddede öngörülen sınav ücretinin beş katını geçmemek üzere bu eğitim programında fiilen ders veren öğretim üyelerine ek ders ve sınav ücreti; 3843 sayılı Kanunun 12'nci maddesinde belirtilen esaslara göre bu program için görevlendirilen idarî personele fazla çalışma ücreti olarak ödenir. Özel ödeneğin harcanmayan kısmı, üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsünün mal ve hizmet alımlarında kullanılmak üzere ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilir. **dd)** Özel ödeneğin yeterli olmadığı gerekçe gösterilerek öğretim üyelerine kurum bütçesi, döner sermaye, bilimsel araştırma projesi ve sair kaynaklardan ayrıca ders ve sınav ücreti ödenemez; herhangi bir ödeme yapılamaz. **ee)** Bu maddenin uygulanmasında yukarıda belirtilmeyen hususlar hakkında 2914 sayılı Kanun ile 3843 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. **ff)** Gerektiğinde yukarıda yer alan hükümler kısmen veya tamamen, ileri uzaktan eğitim teknolojileri kullanılmak suretiyle ikinci öğretim kapsamında yürütülecek tezsiz yüksek lisans programları için de uygulanır. **gg)** Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilir. **27. Gemi Sağlık Resmi Kanunu Hükümleri:** 06.11.1981 tarih ve 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanununun 7'nci maddesine göre; bu Kanunda öngörülen sağlık resmi, yıllık gemi sağlık cüzdan bedeli ve para cezaları, Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü bütçesine gelir yazılır. **28. Orman Genel Müdürlüğüne Gelir ve Ödenek Kaydı:** 12.03.1982 tarih ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 07.05.2008 tarih ve 5761 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesinin (a) fıkrasının (1) numaralı bendine göre; turizm yatırımı için tahsis edilen orman alanının üç katı kadar alanın ağaçlandırma bedeli ve ağaçlandırılan bu alanın üç yıllık bakım bedeli, yatırımcı tarafından Orman Genel Müdürlüğü hesabına, doğrudan belirtilen ağaçlandırma ve bakım işlerinde kullanılmak şartıyla gelir olarak kaydedilir ve kaydedilen tutar karşılığı ödenek öngörülür. Belirtilen bedelin yatırılmadığının tespiti hâlinde, yatırımcıya turizm yatırımı veya işletmesi belgesi verilmez. **29. Adlî Tıp Kurumu Döner Sermaye İşletmesinden Gelir Kaydı:** *14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler.* **30. Siyasî Partiler Kanunu Hükümleri: a)** 22.04.1983 tarih ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 75'inci maddesi, siyasî partilerin denetimiyle ilgilidir. Denetim sırasında, siyasî partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanunlara uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ve giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine Anayasa Mahkemesince karar verilir. **b)** 2820 sayılı Siyasî Partiler

Kanununun 12.08.1999 tarih ve 4445 sayılı Kanunla değişik 76'ncı maddesine göre; bu Kanun hükümlerine aykırı olarak bağış kabul ettiği, mal veya gelir edindiği Anayasa Mahkemesince tespit edilen siyasî partilerin, bu yolla elde ettikleri gelirlerin tamamının, Kanunda belirtilen miktarlardan fazla gelirlerle, taşınmaz malların kanunî miktarı geçen kısmının karşılığının Hazineye irat kaydedilmesine, taşınmaz malların ise Hazine adına tapuya tesciline karar verilir. Bu Kanunun 69'uncu maddesinde belirtilen esaslara aykırı olarak bir siyasî partinin tevsik edilmeyen kaynaklardan gelir sağladığı anlaşılırsa, Anayasa Mahkemesi kararıyla bu gelir Hazineye irat kaydedilir. Belgelendirilmesi gerektiği hâlde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti malvarlığı, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irat kaydedilir. **31. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununda Öngörülen Hükümler:** 24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun 572 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 31'inci maddesine göre; Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna ait taşınmaz malların satışından veya kiraya verilmesinden elde edilen gelirlerin % 30'u, özürlü hizmetlerinde kullanılmak üzere Kurum bütçesine özel gelir kaydedilir. **32. Milletvekili Seçimi Kanunu Hükmü:** 10.06.1983 tarih ve 2839 sayılı Kanunun 27.10.1995 tarih ve 4125 sayılı Kanunla değişik 41'inci maddesi gereğince; milletvekili seçimi sonucunda, bağımsız adayın aldığı oy, milletvekili seçilmesine yetmezse, kendisinden bu Kanuna göre alınan emanetteki para Hazineye gelir yazılır. **33. Çevre Kanununa Göre Gelir Kaydı: a) Çevre Katkı Paylarının Gelir Kaydı:** 09.08.1983 tarih ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 26.04.2006 tarih ve 5491 sayılı Kanunla değişik 18'inci maddesine göre; çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevre ile ilgili yatırımların desteklenmesi amacıyla; **aa)** İthaline izin verilen kontrole tabi yakıt ve atıkların CIF bedelinin yüzde biri ile hurdaların CIF bedelinin binde beşi oranında alınacak miktar, **bb)** Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilen su ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedelinin yüzde biri, çevre katkı payı olarak tahsil edilir. Tahsil edilen bu tutarlar, ilgililerce en geç ertesi ayın on beşine kadar ilgili mal saymanlıkları hesaplarına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir. Ayrıca, yurt içi ve yurt dışından temin edilecek her türlü hibe, yardım ve bağışlar ile kredi anapara geri dönüşleri ve kredi faizleri de tahsil edilerek, Çevre ve Orman Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir. **b) İdarî Para Cezalarının Gelir Kaydı:** 2872 sayılı Çevre Kanununun 26.04.2006 tarih ve 5491 sayılı Kanunla değişik 24'üncü maddesine göre; bu Kanunun 12'nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisi verilen kurum ve merciler tarafından verilen idarî para cezalarının yüzde ellisi, bu Kanun uyarınca yapılacak denetimlerle ilgili harcamaları karşılamak ve diğer çevre hizmetlerinde kullanılmak üzere bu kurumların bütçesine gelir

kaydedilir, yüzde ellisi ise genel bütçeye gelir kaydedilir. **34. 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu Hükümleri:** *bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **35. Karayolları Trafik Kanunu Hükümleri: a)** 13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanunun 16.07.2004 tarih ve 5228 sayılı Kanun ve 03.07.2005 tarih ve 5398 sayılı Kanunla değişik 35'inci maddesindeki hükümler şöyledir: **aa)** Araçların muayeneleri, Ulaştırma Bakanlığına ait muayene istasyonlarında veya bu Bakanlık tarafından işletme yetki belgesi ile yetki verilmesi hâlinde ise, yetki verilen gerçek veya tüzel kişilere ait muayene istasyonlarında yapılır. **bb)** Muayene istasyonlarınca; otobüs, kamyon, çekici ve tanker için 100 milyon lira, otomobil, minibüs, kamyonet, özel amaçlı taşıt, arazi taşıtı, römork ve yarı römork için 75 milyon lira, traktör (Römorklu-römorksuz) motosiklet, motorlu bisiklet için 40 milyon lira muayene ücreti (Katma değer vergisi hariç) alınır. Bu maddede sayılanların dışındaki araçların hangi gruba gireceği Ulaştırma Bakanlığınca belirlenir. Bu ücretler ile bu maddede yer alan para cezaları, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, her yıl sonunda o yıl için Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerleme oranında artırılarak belirlenir. Bu suretle hesaplanan ücret tutarlarında 1.000.000 liranın altındaki tutarlar dikkate alınmaz. Muayene süresi geçirilen her ay için muayene ücreti, yetki verilen gerçek veya tüzel kişi ya da alt işleticiler tarafından, % 5 fazlası ile tahsil edilir. Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir. Bakanlar Kurulu, uygulanmakta olan muayene ücretlerini her beş yılda bir % 20'ye kadar artırmaya veya eksiltmeye yetkilidir. **cc)** Yetki verilen gerçek veya tüzel kişilerce bir ay içinde muayene ücreti olarak doğrudan elde edilen hasılat ile yetki devrettikleri alt işleticilerce muayene ücreti olarak elde edilen hasılat tutarı toplamının (Katma değer vergisi hariç) ilk üç yıl % 30'u, sonraki yedi yıl % 40'ı, daha sonraki on yıl % 50'si ile % 5 oranında fazla tahsil edilen tutarın tamamı Hazine payı olarak, izleyen ayın yedinci günü akşamına kadar, yetki verilen gerçek veya tüzel kişi tarafından, yıllık gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine şekli ve içeriği Maliye Bakanlığınca belirlenen bir bildirim ile birlikte ödenir. **dd)** Bu madde gereğince ödenmesi gereken Hazine payını süresinde ödemeyen ya da eksik ödeyen yetki verilen gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgili vergi dairesince tahsil edilir. Muayene edilen araç sayısı ve muayene ücretinin eksik bildirilmesi veya hiç bildirilmemesi nedeniyle süresinde ödenmeyen Hazine payı, ödenmesi gerektiği tarihten itibaren aynı Kanunun 51'inci maddesine göre uygulanacak gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. Ayrıca, eksik bildirilen veya hiç bildirilmeyen muayene ücretine ilişkin Hazine payının üç katı tutarında idarî para cezası uygulanır. Söz konusu ceza tutarı ilgilisine yapılacak tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Para cezasına dava açılması

tahsilatı durdurmaz. **ee)** Ulaştırma Bakanlığı tarafından işletme belgesi ile yetki verildiği hâlde, yönetmelikte belirtilen işletme şartlarına uymayan ve muayeneleri gerektiği şekilde yapmayan gerçek ve tüzel kişilere ilk seferinde bu istasyon için üç milyar lira para cezası ile on beş gün eksikliklerini düzeltme müddeti verilir. İkinci tekrarında aynı istasyon için beş milyar lira para cezası ile on beş gün eksikliklerini düzeltme müddeti verilir. Bir yıl içerisinde üçüncü tekrarında on milyar lira para cezası verilir ve bu istasyonun işletme belgesi iptal edilir. Bu para cezaları ilgilisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on beş gün içinde işletmecinin gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine ödenir, süresinde ödenmeyen tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Para cezasına dava açılması tahsilatı durdurmaz. **b)** 2918 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 91'inci maddesine göre; malî sorumluluk sigortası yaptıranların, sigorta şirketlerine ödeyecekleri sigorta priminin % 5'i oranındaki tutar, sigorta şirketi tarafından tahsil edildiği ayı takip eden ayın en geç 20'sine kadar İçişleri Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutarlar, bütçeye gelir kaydedilir. **c)** 2918 sayılı Kanunun 19.04.1989 tarih ve 3538 sayılı Kanun ve 21.02.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanunla değişik 131'inci maddesine göre; trafik şube veya bürolarında ve Millî Eğitim Bakanlığınca açılma izni verilmiş motorlu taşıt sürücüleri kurslarında iş sahipleri ve kursiyerlerce verilmesi ve kullanılması lüzumlu basılı kâğıtlarla plakaların cins ve nevileri İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca tespit edilir. Basılı kâğıtlar ile plakalar Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca bastırılır ve maliyetleri dikkate alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca birlikte tespit edilecek bedel mukabilinde il merkezlerinde veya kuruluşu bulunan ilçelerde, adı geçen Federasyonca İçişleri Bakanlığının tespit edeceği esaslara göre verilir. Basılı kâğıtlar ve plakaların tespit edilen bedel üzerinden satışının Federasyona sağladığı net gelirin % 60'ı, her yıl Şubat ayı sonuna kadar İçişleri Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılır. Yatırılan bu miktarlar, Emniyet Genel Müdürlüğü hizmetlerinde kullanılmak üzere, Maliye Bakanlığınca bir yandan bütçeye özel gelir, diğer yandan Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinde mevcut tertiplere ödenek ya da açılacak özel tertiplere özel ödenek kaydedilir. Gelirin kalanı Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonuna aittir. Özel ödenek kaydedilen tutarlardan harcanmayan miktarlar ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilir. Ad ve/veya soyad veya tescil edilmiş ticarî unvan ihtiva eden plaka satışlarından elde edilen gelirler ile emniyet hizmetleri karşılığında tahsil edilmeleri Maliye Bakanlığınca uygun görülen diğer hizmet gelirleri hakkında da bu fıkra hükümleri uygulanır. Basılı kâğıtlardan, 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu

kapsamına giren sürücü belgeleri Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Emniyet Genel Müdürlüğünce bastırılır. Sürücü belgelerinin değerli kâğıt bedeli, Emniyet Genel Müdürlüğünce Maliye Bakanlığına ödenir. Karayolları Genel Müdürlüğü, 31.08.2007 tarih ve 26629 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 30.08.2007 tarih ve D-1-2007-544 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ile Ulaştırma Bakanlığına bağlandığından, maddede Bayındırlık ve İskân Bakanlığına verilen görevlerin Ulaştırma Bakanlığınca yerine getirilmesi gerekmektedir. **d)** 2918 sayılı Kanuna 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklenen ek 14'üncü madde gereğince; buluntu olması nedeniyle veya bu Kanun hükümleri gereğince trafikten men edilerek alıkonulan, ancak sahipleri tarafından altı ay içinde teslim alınmayan veya aranmayan araçlar Hazinece satılarak, bedelleri emanet hesabına alınır. Bu araçların maliklerinden adresi bilinenlere, satışından önce tebligat yapılır. Satıldığı tarihten itibaren beş yıl içinde müracaat hâlinde, emanet hesabındaki bedeller, işlemler sırasında yapılan masraflar düşüldükten sonra ilgililerine iade edilir. Beş yıl içinde herhangi bir müracaatın olmaması hâlinde, söz konusu bedeller Hazineye irat kaydedilir. **e)** 13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanuna, 04.06.2008 tarih ve 5766 sayılı Kanunla eklenen ek 15'inci maddeye göre; Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesine trafik idarî para cezası karar tutanaklarının tebliği amacıyla konulan ödeneğin yetmemesi hâlinde, münhasıran bu gider için kullanılmak üzere, bir önceki yıl trafik idarî para cezaları gelir gerçekleşmesinin yüzde 10'una kadar ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir. **36. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** 13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesi gereğince; Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı saray, köşk, kasır ve fabrikalardan sağlanan her türlü gelirler ile bunların bakım ve onarımı için yapılan şartlı bağışlar ve yardımlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına bir kamu bankasında açılacak hesaba yatırılır. Bu hesapta toplanan tutarlar nemalandırılabilir. Hesapta toplanan tutarlardan doğrudan hiçbir harcama yapılamaz. Sadece hesapta biriken tutarlardan gerekli görülen miktarlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi merkez ödemelerini yapan saymanlık hesabına aktarılır ve bütçeye özel gelir kaydedilir. Özel gelir kaydedilen bu tutarlar saray, köşk, kasır ve Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı fabrikaların bakım, onarım, muhafaza ve işletilmesinde kullanılmak üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin mevcut ya da yeni açılacak tertiplerine özel ödenek kaydedilir. Kaydedilen özel ödeneklerden kullanılmayan kısımları ertesi yıla devren gelir ve özel ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. **37. Kamu Konutları Kanunu Hükmü:** 09.11.1983 tarih ve 2946 sayılı Kanunun 5'inci maddesi gereğince; kamu konutların aylık kira bedelleri, personelin aylık veya ücretinden peşin olarak bordro üzerinden kesilmek suretiyle tahsil edilir ve genel bütçeye dâhil kurum

ve kuruluşlarda Hazineye, diğerlerinde kendi bütçelerine gelir kaydedilir. **38. Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Hükümleri:** 180 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 42'inci maddesiyken 209 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle madde numarası 33 olarak değiştirilen maddenin 19.11.1986 tarih ve 3322 sayılı Kanunla değişik ikinci fıkrasına göre; 9'uncu maddenin (a) ve (b) bentleri dışında kalan kurum ve kuruluşlar ile kamu tüzel kişileri, dernekler ve diğer kurumlar tarafından veya dış yardımlardan yaptırılacak her türlü yapı, bunların tesisat, proje ve benzeri işlerini ve şehir imar planları ile altyapı tesislerini imkânları nispetinde yapmaya veya yaptırmaya ve bu işlerin yapılmasında ilgili kuruluşların ihale mevzuatını uygulamaya Bayındırlık ve İskân Bakanlığı yetkilidir. Bu işlere ait her türlü giderler ilgilileri tarafından Hazineye ödenir. Ödenen para Hazinece bir taraftan genel bütçenin gelir faslına irat, diğer taraftan Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesinde açılacak özel tertiplere Maliye Bakanlığınca ödenek kaydedilir. Yıl sonunda kalan miktarlar ertesi yıla devredilir. **39. Sağlık Bakanlığınca Düzenlen Ruhsatlandırma Bedellerinin Gelir Kaydı:** 13.12.1983 tarih ve 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci maddeye göre; Sağlık Bakanlığınca düzenlenecek veya onaylanacak her türlü ruhsatlandırma, ürün üretim ve satış izin belgesi ve mesul müdürlük belgesi ile permi ve sertifikalar üzerinden elli milyon liradan az, on beş milyar liradan çok olmamak üzere Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Sağlık Bakanlığınca belirlenecek tarifelere göre ruhsatlandırma bedeli alınır. Bu tarifeler, her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenen yeniden değerleme oranında artırılır. Sağlık Bakanlığı Merkez Saymanlığınca tahsil edilen bu tutarlar, bütçeye gelir kaydedilir. **40. Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun Hükümleri: a)** 18.01.1984 tarih ve 2972 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine, 07.12.1988 tarih ve 3507 sayılı Kanunla eklenen (e) bendine göre; belediye başkanlığı için bağımsız aday olanlar hakkında, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 41'inci maddesi hükmü kıyasen uygulanır; diğer bir deyişle, aday olabilmeleri için kendilerinden emaneten alınan para, belediye başkanlığına seçilememeleri hâlinde, Hazineye gelir kaydedilir. Seçim sonucunda belediye başkanlığına seçilen adaya, aldığı oy miktarına bakılmaksızın, alınan teminat iade olunur. **b)** 2972 sayılı Kanunun 07.12.1988 tarih ve 3507 sayılı Kanun ve 28.12.1993 tarih ve 3959 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesine göre; il genel meclisi üyeliği, belediye meclisi üyeliği ve belediye başkanlığına bağımsız olarak adaylığını koymak isteyenler, en yüksek derecedeki Devlet memurunun brüt aylığı kadar parayı ilgili mal sandığına yatırarak makbuzunu başvurma belgelerine eklerler. Bu miktar Hazineye irat kaydedilir. **41.**

Gümrük Mevzuatına Göre Tasfiye Edilecek Eşyayla İlgili Hükümler: 16.05.1984 tarih ve 3007 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; ödenmiş sermaye tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra elde edilen kârlar, hesap dönemini izleyen yılın Mart ayı sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili saymanlığa yatırılır. **42. Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** 04.12.1984 tarih ve 3096 sayılı Kanuna, 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla eklenen ve 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik geçici 4'üncü maddeye göre, Elektrik Enerjisi Fonu Anlaşmaları uyarınca taahhüt edilen yükümlülükleri karşılamak üzere; **a)** 28.05.1986 tarih ve 3291 sayılı Kanunun ek 2'nci maddesi gereğince tahsil olunan katkı payı tutarları, **b)** Tabiî kaynakların ve tesislerin özelleştirilmesi veya işletme haklarının devrinden elde edilen gelirlerden Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek miktarda ayrılacak paylar, **c)** İrat kaydedilen teminatlar ile şirketlere sağlanan hizmetler karşılığı elde edilen tahsilat, **d)** Elektrik Enerjisi Fonundan kullandırılan kredilerin geri dönüşleri ile bu Fonun yükümlülüklerinden dolayı verilecek kredilerin geri dönüşleri, **e)** Diğer gelirler, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir. Bu maddede belirtilen gelirlerin takibi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesine ilişkin her türlü iş ve işlemler, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı nezdinde yürütülür. **43. Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılmasıyla İlgili Hükümleri:** 30.05.1984 tarih ve 3212 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; ikmal sistemleri ve hizmetlerin 2'nci maddede belirtilen usuller ile yapılan satışlarından, yurt içinden elde edilecek Türk Lirası kaynak, bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinin sonunda açılacak özel tertibe ödenek kaydolunur. Yılı içinde harcanmayan miktarlar ertesi yıla devredilir. İkmal sistemleri ve hizmetlerin 2'nci maddede belirtilen usuller ile dost ve müttefik devletlere yapılan satışlarından elde edilecek yabancı paralar, T. C. Merkez Bankasında Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı adına açılacak özel döviz hesabına ABD Doları olarak kaydedilir. Özel döviz hesabına kaydedilen bu dövizler, Genelkurmay Başkanlığı tarafından tespit edilecek öncelikler doğrultusunda, Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının vereceği talimata uygun olarak, T. C. Merkez Bankasınca Türk Lirası nakdi aranmaksızın bekletilmeden transfer edilir. Transfer edilen miktardan kesin harcamaya dönüşen kısmı gider belgelerine dayanılarak transfer tarihindeki döviz alış kuru üzerinden ilgili bütçeye gelir, ödenek ve gider kaydolunur. Bu amaçla, Maliye Bakanlığı ilgili bütçelerde tertip açmaya yetkilidir. **44. Maden Kanunu Hükümleri: a)**

3213 sayılı Maden Kanununun 26.05.2004 tarih ve 5177 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddelerine göre, ruhsatların verilmesi için harç ve teminatın yatırılması zorunludur. Teminatlar, saymanlık emanet hesabına aktarılmak üzere, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığının belirlediği bankada açılacak teminat hesabına yatırılır. Bu Kanuna göre irat kaydedilen teminatlar genel bütçeye özel gelir ve bu Bakanlık bütçesine özel ödenek kaydedilir. **b)** 3213 sayılı Kanunun 26.05.2004 tarih ve 5177 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre; üretilen madenlerden alınacak Devlet hakkı, I'inci grup ve V'inci grup madenler ile mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı ham maddelerinde, ocak başı satış tutarının % 4'ü, diğer grup madenlerde % 2'sidir. Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılacak madencilik faaliyetlerinden Devlet hakkı % 30 fazlasıyla alınır. Ruhsat sahibi tarafından yatırılan Devlet hakkının % 50'si özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, % 30'u Hazine hesabına, % 20'si de genel bütçeye özel gelir ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı bütçesine özel ödenek kaydedilir. **c)** 3213 sayılı Kanunun 26.05.2004 tarih ve 5177 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddelerine göre, maden sahalarının ihalesinden elde edilen gelirler genel bütçeye özel gelir ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı bütçesine özel ödenek kaydedilir. **45. Serbest Bölgelerle İlgili Hazineye Gelir Kaydı:** 06.06.1985 tarih ve 3218 sayılı Kanunun 14.7.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; serbest bölgelerden elde edilen gelirlerden ilgili idare tarafından sözleşmeler gereği tüzel kişilere yapılan gelir payı aktarmaları düşüldükten sonra, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılacak bir özel hesaba yatırılır. Bu hesapta toplanan tutarlardan ret ve iadeler düşüldükten sonra kalan tutar, Dış Ticaret Müsteşarlığı merkez ödemelerini yapan merkez saymanlığı hesabına yatırılır. Merkez saymanlık hesabına yatırılan meblağ bütçeye gelir kaydedilir. **46. Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanun Hükümleri: a)** 10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; 3'üncü maddede belirtilen sermayenin tamamı ödenmiş hâle geldikten sonra, yıllık kârlar hesap dönemini takip eden dördüncü ayın sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazineye yatırılır. **b)** Kanunun 12'nci maddesine göre; bağlı olduğu kuruma ait olup münhasıran döner sermaye işletmesinde kullanılan bir yıldan fazla ömürlü tesisat, teçhizat, makine, taşıt, alet, edevat, mefruşat ve benzeri demirbaş eşya için amortisman ayrılması zorunludur. Anılan iktisadî değerler için ayrılan amortisman tutarı hesap dönemini takip eden dördüncü ay içinde gelir kaydolunmak üzere ilgili saymanlığa yatırılır. Birinci fıkra kapsamına giren demirbaşların bağlı olunan kurum ile birlikte kullanılması sebebiyle

ayrılacak amortismandan işletmece yüklenilecek kısmın tespit edilememesi durumunda yıllık gayrisafi satış veya iş hasılatının % 2'si, yukarıda belirtilen usul ve esaslar dairesinde ilgili saymanlığa yatırılır. **c)** Kanunun 13'üncü maddesine göre; bağlı oldukları kuruma ait veya tahsisli olup, münhasıran döner sermaye işletmesinin kullanımına bırakılmış olan binaların bakım, onarım, ısıtma, aydınlatma ve benzeri giderleri döner sermaye işletmelerince karşılanır. Faaliyetlerini bağlı bulundukları kuruma ait veya tahsisli binalarda, bu idarelerle birlikte sürdüren döner sermaye işletmelerince bu binaların bakım, onarım, ısıtma, aydınlatma ve benzeri giderlerine iştirak edilmez. Ancak, bina giderlerine katılma payı olarak aylık gayrisafi satış veya iş hasılatlarının % 5'i gelir kaydedilmek üzere, takip eden ay içinde ilgili saymanlığa yatırılır. **47. Tanıtma Fonuyla İlgili Hüküm:** 10.06.1985 tarih ve 3230 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; Tanıtma Fonunda toplanacak paradan % 20'si bir yandan bütçeye gelir, öte yandan da Başbakanlık bütçesinin ilgili tertibine, Maliye Bakanlığınca ödenek kaydolunur. **48. Orman Genel Müdürlüğüyle İlgili Hüküm:** 31.10.1985 tarih ve 3234 sayılı Kanunun 35'inci maddesine göre, Orman Genel Müdürlüğünün gelirleri şunlardır: **a)** Orman ürünlerinin satış ve değerlendirilmesinden elde edilen gelirler. **b)** Devlet Ormanları üzerinde, gerçek ve tüzel kişilere tahsis edilecek alanlardan elde edilecek gelirler. **c)** Döner sermayeli işletme gelirleri. **d)** Hazinece sağlanacak gelirler. **e)** Hizmet ve işletme gelirleri. **f)** Orman tarife bedelleri. **g)** Müsadereli emval satışlardan elde edilen gelirler. **h)** Genel bütçeden yapılacak yardımlar. **i)** Diğer gelirler. Yukarıdaki gelirlerden ilgili mevzuatın verdiği yetkilerle o yıl içerisinde yapılmış bulunan giderler karşılandıktan sonra kalan meblağ gelecek yılın bütçesine gelir kaydedilir. **49. Meslekî Eğitim Kanunu Hükmü:** 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununun 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla değişik 32'nci maddesine göre; çıraklık, meslekî ve teknik eğitimi geliştirme ve yaygınlaştırma hizmet ve faaliyetlerinde kullanılmak üzere; **a)** Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunan döner sermaye işletmelerinin kârları, **b)** Bu Bakanlığa bağlı kurumlarda eğitim öğretimde üretilen malların satışından elde edilen gelirler, **c)** Bağış, yardım ve diğer her türlü gelirler, Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutarlar, Maliye Bakanlığınca bir yandan genel bütçeye özel gelir, diğer yandan Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde açılacak tertiplere özel ödenek kaydedilir. Bu suretle ödenecek kaydedilen miktarlardan yılı içerisinde harcanmayan tutarları, ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. **50. Sağlık Tesislerinin Satış Gelirleri:** 07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa, 14.07.2004 tarih ve 5220 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci maddeye göre; Sağlık Bakanlığına tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmaz mallar ile Sağlık Bakanlığı kullanımında bulunan diğer

taşınmaz mallardan gerekli görülenlerin, mülkiyetinin Hazineye bedelsiz devrinden sonra, Sağlık Bakanlığı ile mutabık kalınarak tahsislerini kaldırmaya ve satmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Satış bedelleri bütçeye gelir kaydedilir. Sağlık kurum ve kuruluşlarının yapımı, onarımı ve donatımı ile tıbbi araç ve gereçlerin alımında kullanılmak üzere Sağlık Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek öngörülür. **51. 320 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Hükmü:** *320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **52. İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanunu Hükmü:** 30.04.1992 tarih ve 3796 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre; İstanbul Olimpiyat Oyunları düzenlenmesiyle ilgili olarak toplanan ödeneklerden ve gelirlerden artan meblağ, Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulunun tasfiyesini müteakip herhangi bir işleme gerek kalmaksızın konsolide bütçeye gelir olarak kaydedilir. **53. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hüküm:** 19.11.1992 tarih ve 3843 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre, ikinci öğretim isteğe bağlı ve paralıdır. Alınan para rektörlükçe, en geç ilgili ayın sonuna kadar ilgili hesaba bir yandan gelir, diğer yandan özel ödenek kaydolunmak üzere aktarılır. Bu ödeneklerin harcanmayan kısmı, ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur. **54. Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Göre Gelir Kaydı:** 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 07.02.2002 tarih ve 4745 sayılı Kanunla eklenen ek 8'inci maddenin 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik hükümleri gereğince; kılavuzluk ve römorkörcülük hizmeti vermekte olan kamu kurum ve özel kuruluşların, elde ettikleri aylık gayrisafi hasılattan % 6,5 oranında pay alınır. Bu pay, en geç tahsil edildiği ayı takip eden ay sonuna kadar ilgili saymanlığa yatırılır. Yatırılan miktarın yarısı Denizcilik Müsteşarlığının merkez ve taşra birimlerinin faaliyetlerinin gerektirdiği her türlü harcamada (Personel harcamaları hariç) kullanılmak üzere Denizcilik Müsteşarlığı Döner Sermaye İşletmesi bütçesine aktarılır. Saymanlık hesabına yatırılan payın yarısı ise bütçeye gelir kaydedilir. Ayrıca; 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 02.03.2005 tarih ve 5310 sayılı Kanunla eklenen ek 10'uncu maddeye göre; gemi adamları sınavları, Gemi Adamları Sınavları Merkezi tarafından yapılır. Sınava gireceklerden alınacak ücret, Denizcilik Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığınca belirlenir. Her yıl belirlenecek bu ücret, bütçeye gelir yazılmak üzere Denizcilik Müsteşarlığının saymanlık hizmetini yapan saymanlık hesabına yatırılır. *491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11'inci maddesini ilgili hükümleri için bk. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **55. Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınlarıyla İlgili Hükümler:** *13.04.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili*

Hükümler. **56. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **57. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı: a)** 23.02.1995 tarih ve 4077 sayılı Kanunun 06.03.2003 tarih ve 4822 sayılı Kanun ve 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre; tüketici örgütlerince açılacak davalarda bilirkişi ücretleri, 29'uncu maddeye göre kaydedilen bütçedeki ödenekten, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca karşılanır. Davanın, davalı aleyhine sonuçlanması durumunda, bilirkişi ücreti, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre davalıdan tahsil olunarak 29'uncu maddede düzenlenen esaslara göre bütçeye gelir kaydedilir. Yine aynı madde uyarınca, gerekli hâllerde tüketici mahkemeleri ihlalin tedbiren durdurulmasına karar verebilir. Tüketici mahkemesince uygun görülen tedbir kararları, masrafı daha sonra haksız çıkan taraftan alınmak ve 29'uncu maddede düzenlenen esaslara göre bütçeye gelir kaydedilmek üzere, ülke düzeyinde yayınlanan gazetelerden birinde, Basın İlan Kurumunca ve ayrıca varsa davanın açıldığı yerde yayınlanan mahallî bir gazetede derhâl ilan edilir. **b)** 4077 sayılı Kanunun 06.03.2003 tarih ve 4822 sayılı Kanun ve 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesine göre; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ilaç, müstahzar, kozmetik ve gıda maddeleri analizleri hariç olmak üzere, bu Kanunun uygulanması için resmî ve özel kuruluşların kurulu bulunan laboratuvarlarından yararlanabilir. Bakanlıkça yapılan denetimler sırasında alınan numunelerin test ve muayeneleri resmî veya özel kuruluş laboratuvarlarında yaptırılabilir. Test ve muayene ücretleri 29'uncu maddedeki ödenekten karşılanır. Test ve muayene sonuçlarının ilgili standarda veya teknik düzenlemeye aykırı çıkması hâlinde buna ilişkin tüm giderler üretici veya ithalatçı tarafından ödenir. Bu giderler, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur. Tahsil olunan test ve muayene ücretleri, 29'uncu maddede düzenlenen esaslara göre bütçeye gelir kaydedilir. **58. Mera Kanununa Göre Gelir Kaydı:** 25.02.1998 tarih ve 4342 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddesine göre; bu madde gereğince alınan bedeller, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutarlar bütçeye gelir kaydedilir. **59. İşsizlik Sigortası Fonundan Hazineye Gelir Kaydı:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **60. Gümrük Kanununa Göre Gelir Kaydı: a)** 27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Kanunun 05.04.2007 tarih ve 5622 sayılı Kanunla değişik 180'inci maddesine göre; **aa)** 177'nci maddenin (1) numaralı bendinin (b), (d), (e), (f), (j) ve (k) alt bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinden; **aaa)** Hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar, **aab)** İthalat vergileri, **aac)** Satış için yapılmış masraflar, **aad)**

Para cezaları ayrılarak, hak sahiplerine dağıtılır. Satış bedeli alacakların tamamını karşılamazsa garameten paylaştırma yapılır. Bu bedellerin dağıtımından sonra artan para olursa, eşya sahipleri adına emanet hesabına alınır. Emanete alındığı tarihten itibaren bir yıl içinde alınmayan para Hazineye irat kaydedilir. **bb)** 177'nci maddenin 2 numaralı bendine göre satılan eşyanın satış bedelinden, bu maddenin 1'inci fıkrası hükümlerine göre yapılan dağıtımdan sonra artan ve emanete alınan para olduğunda, bu miktar, eşya ile ilgili dava sonucuna göre Hazineye irat kaydedilir veya sahibine ödenir. **cc)** 177'nci maddenin (1) numaralı bendinin (a), (c), (g), (h), (ı) ve (l) alt bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinin 1'inci fıkra ile 16.05.1984 tarih ve 3007 sayılı Gümrük Mevzuatına Göre Tasfiye Edilecek Eşya Hakkında Döner Sermaye Kanunu hükümlerine göre dağıtımından sonra artan para, doğrudan Hazineye irat kaydedilir. **b)** 4458 sayılı Kanunun 05.04.2007 tarih ve 5622 sayılı Kanunla değişik 221'incimaddesine göre; yolcuların ve taşıt araçlarının giriş ve çıkışlarına ait işlem dışında, yükleme ve boşaltma ile her türlü gümrük işlemlerinin normal çalışma saatleri içinde yapılması gerekir. Ancak, bu saatler dışında veya tatil zamanlarında hizmet talebinde bulunulduğunda, yazılı olarak yapılacak bu talep, işin yapılacağı gümrük idarelerince yerinde görülürse, gerekli önlemler alınmak ve çalışacak personelin fazla çalışma ücreti ve varsa hak sahibine ödenecek kanunî yollukları karşılığı tutarlar, talep sahipleri tarafından ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılmak koşuluyla kabul edilir. Fazla çalışma ücreti olarak yatırılan tutarların % 50'si bütçeye gelir kaydedilir. Geri kalan % 50'si, personelin fazla çalışma süresi, görev yapmış olduğu yer, görevinin önem ve güçlüğü, sınıfı, kadro unvanı gibi hususlar dikkate alınmak suretiyle belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde Gümrük Müsteşarlığı merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında bulunan personele ödenmek üzere Ankara Gümrük Muhasebe Birimi hesabına aktarılır. Yapılan dağıtımdan sonra yıl sonu itibarıyla hesaplarda kalan tutarlar, takip eden Ocak ayı sonuna kadar bütçeye gelir kaydedilir. **61. Türk Uluslararası Gemi Sicili Harçlarının Gelir Kaydı:** 16.12.1999 tarih ve 4490 sayılı Kanunun 02.12.2004 tarih ve 5266 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre, bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların sahiplerinden aşağıdaki harçlar ayrıca tahsil olunur: **a) Kayıt Harcı:** On bin ABD Doları karşılığında Türk parasına ilave olarak, her bir net ton için bir ABD Doları karşılığı Türk Lirası alınır. Bakanlar Kurulu bu miktarı on katına kadar artırmaya yetkilidir. Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı yatlar için alınacak maktu kayıt harcı, beş bin ABD Doları karşılığı Türk Lirası kadardır. **b) Yıllık Tonaj Harcı:** Gemilerden ve yatlardan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olduğu her takvim yılı için her bir net ton başına bir ABD Doları karşılığı Türk Lirası alınır. Bu harç Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere iki eşit taksitte tahsil olunur. Vadesi

gelen yıllık tonaj harcı taksitleri ödenmedikçe sicilin terkini ve yeni sahibi adına tescili yapılmaz. Devir sırasında vadesi gelmeyen harç taksitleri tescil olunduğu yeni sahibi tarafından taksit süreleri içinde ödenir. Bakanlar Kurulu bu miktarı on katına kadar artırmaya yetkilidir. Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi veya yatın sicilden resen terkinini gerektiren sebeplerin meydana gelmesi hâlinde, sicil kaydı daha sonra terkin edilse bile tonaj harcı yükümlülüğü terkin sebebinin gerçekleştiği tarihi takip eden ay itibarıyla sona erer. **c) İndirimler:** Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yat doğrudan veya çift (Dual) klas olarak Türk Loydu'na kayıtlı ise bu maddenin (a) ve (b) bendinde tespit edilen bedellerde % 50 indirim yapılır. **d) Finansal Kiralama Durumu:** Finansal kiralama firmaları adına Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatların mülkiyetinin finansal kiralama sözleşmesi hükümleri gereğince kiracıya devri gerektiğinde, gemi ve yatı kendi adına tescil ettirecek kiracıdan kayıt harcı alınmaz. Yukarıdaki (a) ve (b) bentleri uyarınca tahsil edilen gelirler, Maliye Bakanlığınca ayrı bir hesapta izlenir. Bu gelirlerin % 50'si altı ayda bir Denizcilik Müsteşarlığı Döner Sermaye İşletmesi bütçesine kaydedilir. **62. Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanun Hükmü:** *23.05.2000 tarih ve 4568 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler.* **63. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.* **64. Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** 21.02.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesine göre; bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan fonların gelirlerine ilişkin olarak; **a)** Bu konularda yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar; **1.** 28.5.1986 tarih ve 3291 sayılı Kanunun 17'nci maddesi uyarınca yabancı tütün ve sigaralardan ithalat sırasında mülga Tütün Fonu adına alınan paralar (Söz konusu madde hükümleri, 21.02.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanun ve 03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır), **2.** 09.08.1983 tarih ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 18'inci maddesi birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca motorlu taşıma araçlarının fennî muayene ücretlerinin beşte biri oranında mülga Çevre Kirliliğini Önleme Fonu adına ayrıca tahsil edilen paralar, **3.** 12.03.1982 tarih ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 22'nci maddesi uyarınca, turizm işletmelerine verilecek para cezaları ile hizmete katılma payı olarak mülga Turizmi Geliştirme Fonu adına tahsil edilen paralar, **4.** 04.06.1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanununun 34'üncü maddesi uyarınca maden ithalat ve ihracatı üzerinden mülga Madencilik Fonu adına tahsil edilmekte olan fon kesintileri, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümler çerçevesinde tahsil edilmeye devam edilir ve doğrudan bütçeye gelir yazılır. **b)** Bu Kanunla yürürlükten kaldırılan fonlar için, 01.01.2002 tarihinden itibaren tahsil edilecek genel bütçe

vergi, resim ve harç gelirlerinden pay ayrılmaz. **c)** (a) ve (b) bentlerinde belirtilenler ve bu Kanunla düzenleme yapılanlar dışındaki diğer her türlü fon gelirleri de bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümlere göre tahsil edilmeye devam edilir. Ancak bu gelirler genel bütçe geliri addedilir ve tahsilatı yapan kurumlarca bütçeye gelir yazılmak üzere genel bütçe saymanlıklarına aktarılır. Gerektiğinde bu bent kapsamındaki gelirleri bir yandan genel bütçeye veya katma bütçelere *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* özel gelir, diğer yandan fonların devamında yarar görülen hizmetlerinde kullanılmak üzere ilgili kuruluş bütçelerinde açılacak özel tertiplere Maliye Bakanlığınca özel ödenek kaydedilir. Özel ödeneklerden kullanılmayan miktarlar, ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilir. **d)** Genel bütçeye veya kurum bütçelerine gelir yazılan fon gelirlerinin takip ve tahsili ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte Maliye Bakanlığınca da izlenir ve takip edilir. Bu gelirlerin takip ve tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. **65. Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu Hükmü:** 28.03.2001 tarih ve 4632 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin beşinci fıkrası gereğince; bireysel emeklilik sözleşmesine ve yıllık gelir sigortası sözleşmesi hükümlerine göre, hak sahiplerine ödenmesi gereken tutar, ödemeyi gerektiren tarihten itibaren on yıl içinde hak sahipleri tarafından aranmamış ise, onuncu yılı takip eden yılbaşından itibaren altı ay içerisinde, hak sahiplerinin adı, soyadı ve hak kazandıkları para miktarını gösterir şekilde tanzim edilecek bir cetvel ile Hazine Müsteşarlığı emrine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına aktarılır. Merkez Bankasına yatırılan bu paralar, iki yıl içinde, sahipleri tarafından aranmadığı takdirde, Hazineye gelir kaydedilir. **66. Şeker Kanununa Göre Gelir Kaydı:** 04.04.2001 tarih ve 4634 sayılı Kanunun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesi, Kanuna aykırı hareket edenlere verilecek idarî para cezalarını düzenlemiştir. Tahsil edilen idarî para cezalarının yüzde onu Şeker Kurumu özel hesabına aktarılır. **67. Emniyet Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Malların Satışından Elde Edilen Gelirlerin Bütçeye Kaydı: a)** 12.04.2001 tarih ve 4645 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre; satılan taşıtlar ile makine, teçhizat, silah ve hizmetten elde edilen gelirler bütçeye gelir kaydedilir. **b)** Aynı Kanuna, 08.02.2006 tarih ve 5455 sayılı Kanunla eklenen ek 1'nci maddeye göre; mülkiyeti Hazineye ait olup İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğüne tahsisli taşınmaz mallardan gerekli görülenlerin, İçişleri Bakanlığı ile mutabık kalınarak tahsislerini kaldırmaya ve satmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir. Satış bedelleri bütçeye gelir kaydedilir. Emniyet Genel Müdürlüğünün ihtiyacı olan bina ve tesislerin yapımı, onarımı ve donatımı ile asayiş, trafik ve güvenlik hizmetleri için gerekli mal ve hizmet alımında kullanılmak üzere Emniyet Genel

Müdürlüğü bütçesinde gerekli ödenek öngörülür. **68. 4684 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükümleri:** 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3'üncü maddesine göre; **a)** 30.12.2004 tarih ve 5281 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileri, bu konuda yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar yürürlükten kaldırılan hükümlere göre tahsil edilmeye devam olunur ve doğrudan genel bütçeye gelir yazılmak üzere Hazine hesaplarına intikal ettirilir. Kesinti oranlarını sıfıra kadar indirmeye veya on beş puana kadar yükseltmeye veya kesintiyi tümüyle kaldırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu kesintiler vergi kanunlarındaki tahakkuk ve tahsilat hükümlerine göre takip edilir. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonundan ihtisas kredilerine ödenmesi gereken destekleme primleri nedeniyle bankalara ödenmemiş birikmiş borçlar, Hazinenin görev zararı borcu olarak kabul edilir ve bu borçların tasfiyesine ilişkin hükümler çerçevesinde işlem yapılır. **b)** 06.12.1984 tarih ve 3100 sayılı Kanunun 9'uncu maddesinin (5) numaralı fıkrası uyarınca ödeme kaydedici cihaz özel hesabında biriken mevcut nakit bütçeye gelir yazılmak üzere Hazine hesaplarına intikal ettirilir. **c)** Bu Kanunla tasfiye edilen Akaryakıt Fiyat İstikrar Fonunun 31.12.2001 tarihine kadar tahakkuk eden, ancak ödenemeyen yükümlülükleri bütçeye bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. **d)** Tasfiye edilen Toplu Konut Fonu gelirleri arasında yer alan diğer mevzuatla Toplu Konut Fonu için verilmesi öngörülen paralar, bu konuda yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar Hazine adına tahsiline devam edilerek Hazine hesaplarına intikali sağlanır. **e)** 24.03.1988 tarih ve 3418 sayılı Kanunun 39'uncu maddesinin bu Kanunla yürürlükten kaldırılan (b) bendine göre 31.12.2001 tarihine kadar tahakkuk eden gelirlerden harcanmayan miktarlar, 3418 sayılı Kanunun bu Kanunla değişik 39'uncu maddesinin (a) bendi hükümleri çerçevesinde ertesi yıl bütçelerine özel gelir ve ödenek kaydedilir. **f)** 23.5.2000 tarih ve 4568 sayılı Kanunla tasfiye edilen Kamu Ortaklığı Fonunun kullanım alanları ile ilgili olarak sağlanmış olan Hazine garantili dış proje kredilerinden 01.01.2001 tarihi itibarıyla geri ödemesi devam edenler, bu tarihten geçerli olmak üzere Hazinece devralınır. **g)** Bu Kanunla tasfiye edilen fonlar için, 01.01.2002 tarihinden itibaren tahsil edilecek genel bütçe vergi, resim ve harç gelirlerinden, 24.3.1988 tarih ve 3418 sayılı Kanunun 39'uncu maddesi hariç olmak üzere pay ayrılmaz. **h)** Bu Kanunla tasfiye edilen fonlardan finansmanı sağlanmak üzere yıllara sâri olarak yapılan sözleşmelerde yer alan ve 01.01.2002 tarihinden sonrasına sirayet eden hak ve yükümlülükler ilgili idareler nezdinde devam eder. Ancak, 01.01.2002 tarihinden itibaren bu çerçevede yapılacak ödemeler, konsolide bütçeye dâhil idareler için bütçede ilgili fonun hizmetine devamını sağlamak üzere açılacak tertip veya özel tertiplerden, diğer idarelerde ise bütçelerinden yapılır. **69.**

Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı: *29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı.* **70. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan Gelir Aktarılması:** *03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **71. Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **72. Kamu İhale Sözleşmeleri ile İlgili Hükümler:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.* **73. Endüstri Bölgelerinde Gelir Kaydı:** 09.01.2002 tarih ve 4737 sayılı Kanuna, 22.06.2004 tarih ve 5195 sayılı Kanunla eklenen ek 3/A maddesine göre; endüstri bölgelerinde yatırım yapmak isteyen yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilerin Sanayi ve Ticaret Bakanlığına başvurusu üzerine, ön yer tahsisi yapılır. ÇED mevzuatına tabi faaliyetlerden ÇED olumlu kararı veya ÇED gerekli değildir kararı verilerek yatırımı kabul edilen faaliyetler hakkında gerekli izin, onay ve ruhsatlar verilmeden önce başvuruda bulunan kuruluşun yatırımda kullanacağı sabit yatırım tutarının binde beşini geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca belirlenecek tutarı, Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırması zorunludur. Bakanlık Merkez Saymanlığınca tahsil edilen bu tutarlar bütçeye gelir kaydedilir. 4737 sayılı Kanuna, 22.06.2004 tarih ve 5195 sayılı Kanunla eklenen ek 3/C maddesine göre; belirlenen alanın kamulaştırılarak Hazine adına tescilinden sonra, sabit yatırım tutarının binde beşini geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca belirlenecek tutarın, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılmasını takiben yatırımcı lehine, Kanunun 3'üncü ve 4'üncü maddesi hükümleri de dikkate alınarak bedelli veya bedelsiz olarak Maliye Bakanlığınca irtifak hakkı tesis edilir. Bakanlık Merkez Saymanlığınca tahsil edilen bu tutarlar bütçeye gelir kaydedilir. **74. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi. Hibe Alma ve Verme.* **75. Türkiye İş Kurumu Kanunu Hükmü:** 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun 17'nci maddesi gereğince; iş arayanların elverişli oldukları işlere yerleştirilmeleri ve çeşitli işler için uygun işçiler bulunmasına aracılık etme görevi, Türkiye İş Kurumu ve bu amaçla gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan özel istihdam bürolarınca yapılır. Faaliyette bulunan özel istihdam büroları tarafından Kuruma verilen teminat mektupları, izin ve yenileme talebinin reddi hâlinde kararın tebliğ tarihinden itibaren, yenileme talebinde bulunulmaması hâlinde izin süresinin bitimini

müteakip bir ay içinde iade edilir. İznin iptali hâlinde, iptal kararının kesinleşmesini müteakip teminat Türkiye İş Kurumuna gelir kaydedilir. **76. Sivil Hava Araçlarının Üçüncü Kişilere Verdiği Zararlarla İlgili Hükümler:** 26.06.2003 tarih ve 4911 sayılı Kanunun 8'inci maddesi gereğince; Türk Sivil Hava Aracı Siciline kayıtlı hava araçlarının terör eylemlerine, savaş hâline ve bunlara bağlı risklere maruz kalmaları durumunda, üçüncü şahısların uğrayacağı zararların teminat altına alınması amacıyla, Hazine Müsteşarlığı adına, T. C. Merkez Bankası nezdinde, Sivil Hava Araçları Üçüncü Şahıs Malî Mesuliyet Devlet Garantisi Hesabı oluşturulmuştur. Aynı maddenin son fıkrası gereğince; hesap, Bakanlar Kurulunun Devlet garantisi verilmesinden tümüyle vazgeçilmesine karar verilmesi hâlinde, Bakanlar Kurulu kararıyla tasfiye edilir ve Hesapta kalan tutar, genel bütçeye (Hazineye) gelir kaydedilir. **77. Kara Avcılığı Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *01.07.2003 tarih ve 4915 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kara Avcılığı Kanunu Hükümleri.* **78. Ulaştırma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesine Gelir Kaydı:** 10.07.2003 tarih ve 4925 sayılı Kanuna 33'üncü maddesine, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklenen hükümlere göre; Ulaştırma Bakanı, Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar dâhilinde, Döner Sermaye İşletmesi gelirlerinden; **a)** Savaş, iç savaş, terör, kargaşa ve benzeri olağanüstü koşullara sahip ülkelerde uluslararası taşıma yaparken saldırıya uğrayıp hayatını kaybeden şoför ve beraberindeki Türk vatandaşlarının varislerine, 40.000 Yeni Türk Lirası'na kadar, **b)** Döner Sermaye İşletmesinin malî imkânları ölçüsünde olmak üzere; ticarî yolcu ve eşya taşımalarında kullanılan otobüs, kamyon, tanker ve çekicilerden, yaşları ilgili mevzuatın getirdiği yaş sınırının üzerinde olanları devir aldırmaya ve devir alınan taşıtların sahiplerine, ödeme yaptırmaya yetkilidir. Döner Sermaye İşletmesi, devir alınan bu taşıtları yurt içi ve yurt dışındaki gerçek ve/veya tüzel kişilere satış, hibe, devir ve benzeri yöntemlerle değerlendirebilir. Bu işlemlerden elde edilen gelirler, Döner Sermaye İşletmesine gelir kaydedilir. **79. Bilgi Edinme Hakkı Kanunu Hükmü:** 09.10.2003 tarih ve 4982 sayılı Kanunla; kişilere, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından bilgi edinme hakkı tanınmıştır. Kanunun l0'uncu maddesinin son fıkrası gereğince; bilgi edinmek için başvurunun yapıldığı kurum ve kuruluş, erişime olanak sağladığı bilgi veya belgeler için, başvuru sahibinden, erişimin gerektirdiği maliyet tutarı kadar bir ücreti, bütçeye gelir kaydedilmek üzere tahsil edebilir. **80. Petrol Piyasası Kanunu Hükmü:** 04.12.2003 tarih ve 5015 sayılı Kanuna, 25.01.2007 tarih ve 5576 sayılı Kanunla eklenen ek 3'üncü maddeye göre; kaçak petrole ilişkin mahkûmiyet hükmünün veya müsadere kararının kesinleşmesinden sonra, emanet hesaptaki tutar genel bütçeye gelir olarak yatırılır. **81. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk. ***a)*** *Harcama Yapılması.* ***b)*** *Kurumlardan Alınacak Hasılat Payı.* ***c)*** *Taşınır ve Taşınmazlar.* ***d)*** *Yaptırımlar ve Yetkili Merciler.* **82. Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi Kanununa Göre Gelir Kaydı:** 04.03.2004 tarih ve 5104 sayılı Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi Kanununun 05.04.2006 tarih ve 5481 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; Projenin tamamlanmasından sonra artan Proje geliri varsa bu gelirin Toplu Konut İdaresi Başkanlığının bağlı olduğu bakanlık tarafından belirlenecek kısmı bu İdare, Ankara Büyükşehir Belediyesi, Keçiören ve Altındağ belediyelerinin bütçelerine, kalan kısmı ise genel bütçeye gelir kaydedilir. **83. Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun Hükmü:** 28.04.2004 tarih ve 5149 sayılı Kanunun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesi gereğince; bu Kanuna aykırı eylemlerde bulunanlar hakkında büyükşehir ve il belediye sınırları içinde il spor güvenlik kurulunun, bunun dışındaki yerlerde ilçe spor güvenlik kurulunun resen veya kendisine gelen şikâyet ve ihbarlar üzerine yapacağı inceleme sonucunda, mahallin en büyük mülkî idare amiri tarafından ilgili hakkında bu Kanundaki idarî para cezaları veya tedbirlerin uygulanmasına karar verilir. Bu Kanun hükümlerine göre verilen idarî para cezalarından tahsil edilen miktarın tamamı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü hesabına aktarılır. Bu paralar Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılacak yönetmelik esaslarına göre, yüzde ellisi Engelliler Spor Federasyonu ile engelliler kulüp ve faaliyetlerine, yüzde ellisi ise fair play kurallarına uygun hareket eden amatör spor kulüpleri ile okul sporlarının geliştirilmesine ayrılır. **84. Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Bütçelerine Gelir Kaydı:** 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun 25'inci maddesi gereğince; Karayolları Genel Müdürlüğü, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü (13.01.2005 tarih ve 5286 sayılı Kanunla, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kaldırılmıştır. Aynı Kanunla, 09.05.1985 tarih ve 3202 sayılı Kanuna eklenen ek 2'nci madde gereğince; mevzuatta Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yapılan atıflar, devir durumuna göre Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, il özel idaresi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi veya Kocaeli Büyükşehir Belediyesine yapılmış sayılır) ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü; genel ve katma bütçeli *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* kuruluşlar hariç, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden gelen hizmet taleplerini kendi imkânları nispetinde, yapılacak sözleşmeler çerçevesinde ve bedeli mukabilinde yerine getirmeye yetkilidirler. Bu amaçla yatırılacak paralar, bir yandan adı geçen kuruluş bütçelerinin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvelde mevcut veya yeniden açılacak tertiplere Maliye Bakanlığınca ödenek kaydolunur. Bu özel tertiplerdeki ödeneklerden önceki yılda

harcanmayan kısımları cari yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından; 03.07.1968 tarih ve 1053 sayılı Kanuna göre yürütülen içme suyu tesisleri ile ilgili olarak kendi usullerine göre borçlandırılan bedeller, taksitlerinin ilgili belediyeler ile su ve kanalizasyon idarelerince süresinde ödenmemesi hâlinde, ödenmeyen taksitler 02.02.1981 tarih ve 2380 sayılı Kanun (2380 sayılı Kanun, 02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5779 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; diğer mevzuatta, 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır), 27.06.1984 tarih ve 3030 sayılı Kanun (3030 sayılı Kanun, 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır) ve 20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanun uyarınca belediyeler ile su ve kanalizasyon idarelerine ayrılan paylardan kesilerek Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ödenir. Genel Müdürlüğe ödenen bu bedeller aynı mahiyetteki içme suyu tesislerinin yapımı, bakım ve onarımı ile bunlarla ilgili ihtiyaç duyulan arazilerin elde edilmesinde kullanılmak üzere, Maliye Bakanlığınca yılı içerisinde bir yandan Genel Müdürlüğün bütçesinin (B) işaretli cetvelinde açılacak tertibe özel gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvelde açılacak tertibe özel ödenek kaydolunur. Bu ödeneklerden yılı içinde sarf edilmeyen kısmı, ertesi yıl bütçesinin ilgili tertiplerine devren gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

85. Dışişleri Bakanlığı Bütçesine Gelir ve Ödenek Kaydı: 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun 26'ncı maddesi gereğince; konvertibl olmayan konsolosluk gelirlerinden transferi mümkün olmayan ve bir önceki yıl sonu itibarıyla kullanılmayan miktarları, Dışişleri Bakanlığı bütçesinde açılacak özel bir tertibe, bu Bakanlığın ihtiyaç duyduğu mal ve hizmet alımlarında kullanılmak üzere, yılı bütçesine gelir ve ödenek kaydetmeye ve yılı içinde kullanılmayan miktarı ertesi yıla devren ödenek kaydetmeye, yapılacak harcamaların usul ve esaslarını Dışişleri Bakanıyla müştereken tespit etmeye Maliye Bakanı yetkilidir. **86. İskele Kiralarının Gelir Kaydı:** 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun 27'nci maddesi gereğince, irtifak hakkı verilen özel iskelelerden alınan nispî kira bedelleri, bütçeye gelir kaydedilir. **87. Ulaştırma Bakanlığınca Alınan Deniz Dibi Taramaları, Deney ve Araştırma Bedellerinin Gelir Kaydı:** 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun 27'nci maddesi gereğince; Ulaştırma Bakanlığı Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü tarafından, genel ve katma bütçeli *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* kuruluşlar hariç, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler adına yapılacak deniz dibi taramaları, hidrolik merkezde yapılan hidrolik ve bilgisayar modelleri, Araştırma Dairesince yapılacak her türlü deney ve araştırma, proje ve şartname onaylanması

için alınacak bedeller bütçeye gelir kaydedilir. **88. Özel Ödenek Kaydedilen Bazı Fon Gelirlerinin Bütçeye Gelir Kaydı:** 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesi gereğince; 21.2.2002 tarihli ve 4629 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (c) bendi ile (C) fıkrasının (b), (c) ve (d) bentlerine dayanılarak kurum bütçelerine özel ödenek kaydedilen gelirlerden; **a)** Mülga Yatırımları Teşvik Fonu gelirleri, **b)** Mülga Gelir İdaresini Geliştirme Fonu gelirleri, **c)** Mülga Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri Geliştirme ve Destekleme Fonu gelirleri, **d)** Mülga Ölçü ve Ayar Hizmetleri Fonu gelirleri, **e)** Mülga Turizmi Teşvik Fonu gelirleri, **f)** Mülga Özel İskân Fonu gelirleri, **g)** Mülga Tarımsal Kooperatiflerin Yatırım Faaliyetlerine Yapılacak Devlet Yardımları Fonu gelirleri, **h)** Mülga Madencilik Fonu gelirleri, **i)** Mülga Ağaçlandırma Fonu gelirleri, **j)** Mülga Orman Köylülerini Kalkındırma Fonu gelirleri, **k)** Mülga Millî Parklar Fonu gelirleri, **l)** Mülga Çevre Kirliliğinin Önlenmesi ve Temizlenmesi Fonu gelirleri, **m)** Mülga Trafik Hizmetlerini Geliştirme Fonu gelirleri, **n)** Mülga Federasyonlar Fonu gelirleri, **o)** Mülga Kooperatifleri Tanıtma ve Eğitim Fonu gelirleri, bütçe geliri olarak kaydedilir. **89. Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanunda Öngörülen Hükümler:** 14.07.2004 tarih ve 5224 sayılı Kanunun 11'inci maddesine göre, bu Kanunun amacı doğrultusunda kullanılmak üzere; **a)** Bandrol ücretleri, **b)** 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 21'inci maddesinin (I) numaralı bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri uyarınca ayrılan paylar, **c)** Geri ödemeler, **d)** Bu Kanun kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığınca gerçekleştirilecek iş ve işlemlerden alınacak ücretler, Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutarlar bütçeye gelir kaydedilir. Bakanlık bütçesine her yıl, bir önceki yıl bütçeye gelir kaydedilen bu tutardan az olmamak üzere yeni açılacak tertiplere ayrıca ödenek konur. Bu ödenekten kullanılmayan tutarlar, ertesi yıl Bakanlık bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilir. **90. Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Alınan Hibelerin Özel Hesaplardan İzlenmesi:** 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunun 32'nci maddesi gereğince; Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşların kaynaklarından 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan idarelere proje karşılığı aktarılan hibe niteliğindeki tutarlar, ilgili idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin özel hesaplarda izlenir. Proje süresi ile sınırlı olmak kaydıyla, proje kapsamında ve projeye ilişkin hizmetlerde görev alan memurlar ile diğer kamu görevlilerine ve hizmetinden yararlanılacak diğer kişilere proje sözleşmesinde belirlenen ücretler de dâhil olmak üzere projeye yönelik yapılacak her türlü harcamalar proje kaynaklarından gerçekleştirilir. Harcamalar, proje sözleşmelerinde yer alan hükümler ile bu sözleşmelere dayanak teşkil eden program kuralları çerçevesinde yapılır. Bu maddenin

uygulanmasına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesine ilişkin esas ve usuller uluslararası antlaşma hükümleri saklı kalmak kaydıyla Maliye Bakanlığınca belirlenir. **91. Döner Sermayeli İşletmelerin Aylık Gayrisafi Hasılatından Tahsil Edilen Tutarın Genel Bütçeye Gelir Kaydı:** 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunun 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanun ve 28.03.2007 tarih ve 5615 sayılı Kanunla değişik geçici 1'inci maddesindeki düzenlemeler şöyledir: **a)** Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelere *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* bağlı olarak kurulmuş olup, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan idarelere bağlı döner sermayeli işletmelerin aylık gayrisafi hasılatından tahsil edilen tutarın % 15'i (İlaç, kan ve kan bileşenleri ile tıbbî sarf malzemesi hasılatının % 5'i), en geç takip eden ayın 20'sine kadar genel bütçeye irat kaydedilmek üzere ilgili saymanlıklara yatırılır. Aylık gayrisafi hasılattan irat kaydedilecek oranı, döner sermayeler itibarıyla % 1'e kadar indirmeye Maliye Bakanı yetkilidir. **b)** Söz konusu ödeme için zorunlu hâllerde, Maliye Bakanlığınca ek süre verilebilir. Yıl sonu kârları ile aylık gayrisafi hasılat üzerinden genel bütçeye aktarılacak miktarlar zamanında yatırılmadığı takdirde 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanundaki usullere göre, aylık % 1 zamlı olarak tahsil edilir. Hesaplanan zam, döner sermayelerin ita amiri ve saymanlarından yarı yarıya alınır. Ancak, Maliye Bakanlığınca verilmiş ek süreler için zam uygulanmaz. **c)** Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelere *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* bağlı döner sermayeli işletmelerden gerekli görülenlerin birleştirilmesine, devredilmesine ve tasfiye edilmesine, katma bütçeli idareler bünyesinde kurulan döner sermaye işletme saymanlıklarını il düzeyinde kurumlar bazında birleştirmeye ve bu konuda doğacak tereddütleri gidermeye Maliye Bakanı yetkilidir. **d)** Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelere *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* bağlı döner sermaye işletmelerinden kendi özel kanunlarında 26.05.1927 tarih ve 1050 sayılı Kanuna tabi olmayacağı belirtilenler hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. **92. Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa Göre Gelir Kaydı:** 10.02.2005 tarih ve 5300 sayılı Kanunun 14'üncü maddesi gereğince; bu Kanun kapsamında verilen, süresi uzatılan, değiştirilen veya yeniden verilen her türlü lisansa ilişkin bedeller, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere peşin olarak tahsil edilir. **93. Kabahatler Kanundaki İdarî Para Cezası Hükümleri:** 30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Kanunla değişik 17'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** İdarî para cezası, maktu veya nispî olabilir. **b)** İdarî para cezası, kanunda alt ve üst sınırı gösterilmek suretiyle de belirlenebilir. Bu durumda, idarî para cezasının miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile

failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulur. **c)** 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri tarafından verilen idarî para cezalarının ilgili kanunlarında 01.06.2005 tarihinden sonra belirlenen oranın dışındaki kısmı ile cumhuriyet başsavcılıkları ve mahkemeler tarafından verilen idarî para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir. Sosyal güvenlik kurumları ile mahallî idareler tarafından verilen idarî para cezaları kendi bütçelerine gelir kaydedilir. Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen idarî para cezaları ise, ilgili kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, genel bütçeye gelir kaydedilir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının verdiği para cezaları, kendi kanunlarındaki hükümlere tabidir. Kişinin ekonomik durumunun müsait olmaması hâlinde, idarî para cezasının, ilk taksitinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit hâlinde ödenmesine karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi hâlinde, idarî para cezasının kalan kısmının tamamı tahsil edilir. **d)** Genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idarî para cezalarına ilişkin kesinleşen kararlar, 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil dairelerine gönderilir. Sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareler tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur. Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen ve genel bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında özel hüküm bulunmadığı takdirde genel hükümlere göre tahsil olunur. **e)** İdarî para cezası tamamen tahsil edildikten itibaren en geç bir ay içinde durum, ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirilir. **f)** Kabahat dolayısıyla idarî para cezası veren kamu görevlisi, ilgilinin rıza göstermesi hâlinde bunun tahsilatını derhâl kendisi gerçekleştirir. İdarî para cezasını kanun yoluna başvurmadan önce ödeyen kişiden bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez. **g)** İdarî para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298'inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranında artırılarak uygulanır. Bu suretle idarî para cezasının hesabında bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz. Bu fıkra hükmü, nispî nitelikteki idarî para cezaları açısından uygulanmaz. 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 21'inci maddesine göre, yerine getirme zaman aşımının dolması hâlinde idarî para cezasına karar artık yerine getirilemez. Yerine getirme zaman aşımı süresi, aşağıdaki gibidir: **aa)** Elli bin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi hâlinde yedi yıl. **bb)** Yirmi bin Türk Lirası veya daha fazla idarî para

cezasına karar verilmesi hâlinde beş yıl. **cc)** On bin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi hâlinde dört yıl. **dd)** On bin Türk Lirasından az idarî para cezasına karar verilmesi hâlinde üç yıl. Zamanaşımı süresi, kararın kesinleşmesi tarihinden itibaren işlemeye başlar. Kanun hükmü gereği olarak idarî yaptırımın yerine getirilmesine başlanamaması veya yerine getirilememesi hâlinde zaman aşımı işlemez. **94. Adlî Sicil ve Arşiv Kaydı Ücretlerinin Gelir Kaydı:** *25.05.2005 tarih ve 5352 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Sicil ve Arşiv Kaydı Ücretlerinin Gelir Kaydı.* **95. Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu Hükmü:** 07.06.2005 tarih ve 5362 sayılı Kanunun 66'ncı maddesine göre; esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarına katılacak üyeleri belirleyen ve seçim kuruluna verilecek olan genel kurul toplantısına katılacaklar listesi, Maliye Bakanlığı ile Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonunun görüşü alınarak Ticaret ve Sanayi Bakanlığınca belirlenen ücret karşılığında ilgili esnaf ve sanatkâr meslek kuruluşu tarafından Bakanlık esnaf ve sanatkâr veri tabanından temin edilir. Tahsil edilen ücret tutarları bütçeye gelir kaydedilir. **96. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler:** *16.06.2005 tarih ve 5366 sayılı Kanunun 4'üncü maddesindeki ilgili hükümler için bk. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler.* **97. Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** 16.06.2005 tarih ve 5368 sayılı Kanunun 2'nci maddesinde düzenlen hükümlere göre; lisanslı harita kadastro mühendislik bürolarının açılıp işletilmesi, münhasıran lisanslı harita kadastro mühendislik sınavında başarılı olarak lisans sahibi olanlara aittir. Lisans sahibi olabilmenin özel şartlarından birisi de, on bin Yeni Türk Lirası tutarındaki teminatın bankaya yatırarak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü adına bloke ettirmektir. Bu miktar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerleme oranında artırılarak uygulanır. Kanunun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesi gereğince; bu Kanunun 4'üncü maddesinin dördüncü fıkrası ile 8'inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları hükümlerine aykırı davranışta bulunanlara, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, bin Türk Lirasından on bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce verilir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün tüzel kişiliğinin adı da Hazine olduğu için, bloke Hazine adına ettirilir ve verilen ceza Hazineye gelir kaydedilir. **98. Evrensel Hizmetin Sağlanması Nedeniyle Bütçeye Gelir Kaydı:** 16.06.2005 tarih ve 5369 sayılı Kanunun 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesindeki hükümler şöyledir: **a)** Hazine Müsteşarlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunca yapılan yetkilendirme nedeniyle hesaplarına yatırılan yetkilendirme ücretinin % 2'sini yatırıldığı tarihi

takip eden ayın sonuna kadar, **b)** Hazine payı ödemekle yükümlü işletmeciler dışındaki işletmeciler ve Türk Telekom yıllık net satış hasılatının % 1'ini, izleyen yılın Nisan ayı sonuna kadar; faaliyetleri gereği Hazine payı ödemekle yükümlü olduğu hâlde Hazine payı ödemeyi gerektirmeyen hizmetleri de yürüten işletmeciler ise Hazine payına esas teşkil etmeyen yıllık net satış hâsılatının % 1'ini, izleyen yılın Nisan ayı sonuna kadar, **c)** Hazine payı ödemekle yükümlü işletmeciler, Hazineye ödeyecekleri payın % 10'luk kısmını, ödendiği ay içerisinde, **d)** Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, verdiği idarî para cezalarının % 20'sini, tahsil edildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar, **e)** 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, her üç ayda bir giderlerinin karşılanmasından sonra kalan miktarın % 20'sini, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereği genel bütçeye yapılacak ödemeden önce takip eden ayın on beşine kadar, Ulaştırma Bakanlığına bildirir. Bu meblağ, aynı süre içinde Ulaştırma Bakanlığının Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına aktarılır ve bütçeye "Evrensel hizmet gelirleri" adı altında gelir kaydedilir. Bu süre içinde ödenmeyen katkı payları, Ulaştırma Bakanlığının ilgili vergi dairesine yapacağı başvuru üzerine, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Vergi dairelerince yapılan tahsilatlar, ertesi ayın sonuna kadar Ulaştırma Bakanlığının Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına aktarılır. Süresinde ödenmeyen katkı paylarına, vade tarihinden ödendiği tarihe kadar geçen süre için, 6183 sayılı Kanunun 51'inci maddesine göre gecikme zammı uygulanır. Bakanlar Kurulu, yukarıda belirtilen oranları % 20'sine kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir. 5369 sayılı Kanuna 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci madde gereğince; evrensel hizmet gelirlerine ilişkin bu Kanunun 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin uygulanmasında, işletmecilerin yıllık net satış hasılatının belirlenmesinde yetkilendirmenin başlangıç ve sona erme tarihleri itibariyle kıst esası uygulanır. Bu hükmün uygulanmasında, 25.06.2005 tarihi esas alınır. **99. Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu Hükmü:** 03.07.2005 tarih ve 5403 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilen her türlü gelir ve cezalar, genel bütçeye gelir kaydedilir. **100. Bankacılık Kanunu Hükümleri:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **101. Nüfus Hizmetleri Kanunu Hükmü:** 25.04.2006 tarih ve 5490 sayılı Kanunun 65'inci maddesine göre; Kimlik Paylaşımı Sisteminde ve Adres Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgiler, 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve eki cetvellerde yer almayan kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kişilere ücreti karşılığında verilir. Tahsil edilen hizmet bedeli tutarları bütçeye gelir kaydedilir. **102. İskân**

Kanunu Hükmü: *19.09.2006 tarih ve 5543 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İskân Kanununun Malî Hükümleri.* **103. Şans Oyunlarından Hazineye Aktarılacak Kamu Payının Genel Bütçeye Gelir Kaydı:** 14.03.2007 tarih ve 5602 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; ilgili kurum ve kuruluşlarca, bir takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla hesaplanan kamu payları, izleyen ikinci ayın 15'inci günü mesai bitimine kadar Maliye Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına yatırılarak genel bütçeye gelir kaydedilir. **104. Konut Edindirme Yardımı Hesaplarından Gelir Kaydı:** 22.05.2007 tarih ve 5664 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; hak sahiplerine ilişkin olarak 4'üncü madde uyarınca, Tasfiye Hâlinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketince Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketine bildirilen listeler, hak sahipliğinin tespitine esas olmak üzere Resmî Gazetede ilan edilir. Belirtilen ilan tarihinden itibaren beş yıl içinde talep edilmeyen alacaklar Hazineye irat kaydedilir. **105. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansının Tasfiyesi Nedeniyle Gelir Kaydı:** *02.11.2007 tarih ve 5706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler.* **106. Vakıflar Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **107. Spor Müsabakalarıyla İlgili Gelir Kaydı:** *21.02.2008 tarih ve 5738 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanun Hükümleri.* **108. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.*

GELİR POLİTİKASI VE İLKELERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelirlerin Toplanması.*

GELİR VE GİDERLERİ ETKİLEYECEK KANUN TASARILAR: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ TAHSİLAT TOPLAMI ÜZERİNDEN PAY KESİNTİSİ: 09.04.2003 tarih ve 4842 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre; gelir ve kurumlar vergisi tahsilat toplamı üzerinden aşağıda yer alan fonlara, karşılarında belirtilen oranlarda pay verilir. Bu paylar aylık olarak hesaplanır, tahsil edilen ayı takip eden ayın sonuna kadar fonlar adına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılan hesap veya hesaplara yatırılır: **a)** Savunma Sanayii Destekleme Fonu % 3,5. **b)** Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Fonu % 2,8. Yukarıdaki oranları sıfıra kadar indirmeye ve tekrar kanunî oranına kadar yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Maliye Bakanlığı fon payı uygulaması ile ilgili usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

GELİR VERGİSİ: 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa göre, gerçek kişilerin bir

takvim yılı içerisinde elde ettikleri ticarî, ziraî ve serbest meslek kazançları, ücretler, menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile diğer kazanç ve iratlarından, Kanunda belirtilen oranlarda tahsil edilen vergi.

GELİŞTİRME ÖDENEĞİ: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

GEMİ ADAMLARININ KIDEM TAZMİNATI: 20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Deniz İş Kanununun 17.10.1980 tarih ve 2319 sayılı Kanun, 05.05.1981 tarih ve 2457 sayılı Kanun ve 10.12.1982 tarih ve 2762 sayılı Kanunla değişik 20'nci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A - Kıdem Tazminatı Verilmeyecek Hâller:** Maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendine göre; işveren tarafından bu Kanunun 14'üncü maddesinin I'inci bendinde gösterilen sebeplerin mevcudiyeti durumunda, kıdem tazminatı verilmez. Söz konusu bende göre; aşağıda yazılı hâllerde, süresi belirli olan veya olmayan yahut da sefer üzerine yapılan hizmet akdi, işveren veya işveren vekili tarafından feshedilir: **a)** Gemi adamının herhangi bir limanda geminin hareketinden önce gemiye dönerek hizmete girmemesi veya gemiye hiç dönmemesi. **b)** Gemi adamının gemide hizmet görmesinin tutukluluk, hapis veya gemide çalışmaktan menolunması gibi sebeplerle imkânsız bir hâl alması. **c)** Gemi adamının işveren veya işveren vekiline karşı, kanuna, hizmet akitlerine sair iş ve çalışma şartlarına aykırı hareket etmesi. **d)** Gemi adamının işveren veya işveren vekiline karşı denizcilik kural ve teamüllerine veya ahlak ve adaba aykırı hareket etmesi. **B - Kıdem Tazminatı Verilecek Hâller:** Maddenin birinci fıkrasına göre; bu Kanuna tabi gemi adamlarının hizmet akitlerinin, aşağıdaki hâllerde feshedilmesi veya gemi adamının ölümü veya 14'üncü maddenin 4'üncü bendi sebebiyle son bulması hâllerinde gemi adamının işe başladığı tarihten itibaren hizmet akdinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence gemi adamına 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödenir. Bir yıldan artan süreler için de aynı oran üzerinden ödeme yapılır: **a)** Gemi adamı tarafından bu Kanunun 14'üncü maddesinin II'nci ve III'üncü bentleri uyarınca. Süresi belirli olan veya olmayan yahut da sefer üzerine yapılan hizmet akdinin feshini düzenleyen hükümler şöyledir: **aa)** Gemi adamı tarafından feshedilebilecek hâller: **1.** Ücretin kanun hükümleri veya hizmet akdi gereğince ödenmemesi. **2.** İşveren veya işveren vekilinin gemi adamına karşı, kanuna, hizmet akitlerine veya sair iş şartlarına aykırı hareket etmesi. **3.** İşveren veya işveren vekilinin gemi adamına karşı denizcilik kural ve teamüllerine veya ahlak ve adaba aykırı hareket etmesi. **bb)** İşveren, işveren vekili veya gemi adamı tarafından feshedilebilecek hâller: **1.** Geminin herhangi bir sebeple 30 günden fazla bir süre seferden kaldırılması. **2.** Gemi adamının herhangi bir sebeple sürekli olarak gemide çalışmasına engel bir hastalığa veya sakatlığa uğraması. **b)** Muvazzaf askerlik hizmeti dolayısıyla. **c)** Bağlı bulundukları kanunla kurulu kurum veya

sandıklardan yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı yahut toptan ödeme almak amacıyla. Kanunun yukarıda belirtilen 14'üncü maddenin IV'üncü bendi gereğince; geminin kayba uğraması, terk edilmesi veya harp ganimeti ilan edilmesi veyahut Türk Bayrağından ayrılması hâllerinde ise hizmet akdi kendiliğinden bozulur. **C - Kıdem Tazminatıyla İlgili Diğer Hükümler:** Maddede şu hükümlere de yer verilmiştir: **a)** Gemi adamlarının kıdemleri hizmet akdinin devam etmiş veya fasılalarla yeniden akdedilmiş olmasına bakılmaksızın aynı işverenin bir veya değişik gemilerinde ve hizmetinde çalıştıkları süreler göz önüne alınarak hesaplanır. Geminin devir veya intikali yahut herhangi bir suretle bir işverenden başka bir işverene geçmesi veya başka bir yere nakli hâlinde gemi adamının kıdemi, iş yeri veya iş yerlerindeki hizmet akitleri sürelerinin toplamı üzerinden hesaplanır. 12.07.1975 tarihinden itibaren geminin devri veya herhangi bir suretle el değiştirmesi hâlinde işlemiş kıdem tazminatlarından her iki işveren sorumludur. Ancak iş yerini devreden işverenlerin bu sorumlulukları gemi adamını çalıştırdıkları sürelerle ve devir esnasındaki gemi adamının aldığı ücret seviyesiyle sınırlıdır. **b)** 12.07.1975 tarihinden evvel iş yeri devrolmuş veya herhangi bir suretle el değiştirmişse devir mukavelesinde aksine bir hüküm yoksa işlemiş kıdem tazminatlarından yeni işveren sorumludur. **c)** Gemi adamının birinci bendin 4'üncü fıkrası hükmünden faydalanabilmesi (Yukarıda B/c) için aylık veya toptan ödemeye hak kazanmış bulunduğunu ve kendisine aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için yaşlılık sigortası bakımından bağlı bulunduğu kuruma veya sandığa müracaat etmiş olduğunu belgelemesi şarttır. Gemi adamının ölümü hâlinde bu şart aranmaz. **d)** T. C. Emekli Sandığı Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kanununa veya yalnız Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olarak sadece aynı ya da değişik kamu kuruluşlarında geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi suretiyle Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık veya malullük aylığına ya da toptan ödemeye hak kazanan gemi adamına, bu kamu kuruluşlarında geçirdiği hizmet sürelerinin toplamı üzerinden son kamu kuruluşu işverenince kıdem tazminatı ödenir. **e)** Yukarıda belirtilen kamu kuruluşlarında gemi adamının hizmet akdinin evvelce bu maddeye göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirmeyecek şekilde sona ermesi suretiyle geçen hizmet süreleri kıdem tazminatının hesabında dikkate alınmaz. **f)** Ancak, bu tazminatın T. C. Emekli Sandığına tabi olarak geçen hizmet süresine ait kısmı için ödenecek miktar, yaşlılık veya malullük aylığının başlangıç tarihinde T. C. Emekli Sandığı Kanununun yürürlükteki hükümlerine göre emeklilik ikramiyesi için öngörülen miktardan fazla olamaz. **g)** Bu maddede geçen kamu kuruluşları deyimi genel, katma *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve özel bütçeli idareler ile 468 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinde sayılan kurumları kapsar. 468 sayılı Kanun, 02.04.1987 tarih ve 3346 sayılı

Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **h)** Aynı kıdem süresi için bir defadan fazla kıdem tazminatı veya ikramiye ödenmez. **i)** Kıdem tazminatının hesaplanması, son ücret üzerinden yapılır. Sefer, parça başına akort, götürü veya yüzde usulü gibi ücretin sabit olmadığı hâllerde son bir yıllık süre içinde ödenen ücretin o süre içinde çalışılan günlere bölünmesi suretiyle bulunacak ortalama ücret bu tazminatın hesabına esas tutulur. **j)** Ancak; son bir yıl içinde işçi ücretine zam yapıldığı takdirde tazminata esas ücret, gemi adamının işten ayrılma tarihi ile zammın yapıldığı tarih arasında alınan ücretin aynı süre içinde çalışılan günlere bölünmesi suretiyle hesaplanır. **k)** 16'ncı maddenin (D) bendinde sözü geçen tazminat ile bu maddede yer alan kıdem tazminatına esas olacak ücretin hesabında 29'uncu maddenin birinci fıkrasında yazılı ücrete ilaveten gemi adamına sağlanmış olan para ve para ile ölçülmesi mümkün akdî ve kanundan doğan menfaatler de göz önünde tutulur. 16'ncı maddenin (D) bendinde, akdin bildirimsiz feshinde tazminat ödenmesine ve 29'uncu maddenin birinci fıkrasında ise ücretin tanımına yer verilmiştir. **l)** Bu maddede belirtilen kıdem tazminatı ile ilgili 20 günlük süre hizmet akitleri veya toplu iş sözleşmeleri ile gemi adamı lehine değiştirilebilir. **m)** Ancak; toplu sözleşmelerle ve hizmet akitleriyle belirlenen kıdem tazminatlarının yıllık miktarı, Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuruna 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bir hizmet yılı için ödenecek azamî emeklilik ikramiyesini geçemez. **n)** Gemi adamının ölümü hâlinde yukarıdaki hükümlere göre doğan tazminat tutarı, kanunî mirasçılarına ödenir. **o)** Kıdem tazminatından doğan sorumluluğu işveren, özel şahıslara veya sigorta şirketlerine sigorta ettiremez. **p)** İşveren sorumluluğu altında ve sadece yaşlılık, emeklilik, malullük, ölüm ve toptan ödeme hâllerine mahsus olmak kaydıyla Devlet veya kanunla kurulu kurumlarda veya % 50 hisseden fazlası Devlete ait bir bankada veya bir kurumda işveren tarafından kıdem tazminatı ile ilgili bir fon tesis edilir. Fon tesisi ile ilgili hususlar kanunla düzenlenir.

GEMİLERDE ÇALIŞANLARA YAPILAN ÖDEMELERİN BANKA ARACILIĞIYLA YAPILMASI: *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması.*

GEMİ SAĞLIK RESMİ KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *06.11.1981 tarih ve 2548 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUNA GÖRE VERİLEN İKRAMİYELERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A –Bütçesi ve Uygulanmayacak Hükümler: 1. 21.05.1986 tarih ve

3289 sayılı Kanunun 14.03.1991 tarih ve 3703 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; Başbakanlığa bağlı, merkezde katma bütçeli *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve tüzel kişiliğe sahip Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, taşrada ise özel bütçeli gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri kurulmuştur. Genel Müdürlük, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa tabi değildir. **2.** 3289 sayılı Kanunun 30.05.1991 tarih ve 3751 sayılı Kanunla değişik 16'ncı maddesine göre ise; özel bütçeler, bu Kanunun 14'üncü maddesindeki esaslar ve Genel Müdürlük direktifleriyle illerin ihtiyaçları göz önünde tutularak il müdürlüklerince valiler tarafından Ekim ayı başında Genel Müdürlüğe gönderilir. Bu bütçeler Genel Müdürlükçe incelendikten sonra Genel Müdürün onayı ile yürürlüğe girer, bölüm maddeleri arasında yapılacak aktarmalar valinin onayı ile, bölümler arasında yapılacak aktarma ise Genel Müdürün onayı ile yapılır. Ancak Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle, 1'inci ve 16'ncı maddelerin bütçeye ilişkin hükümlerinin işlerliği kalmamıştır. Ayrıca 1'inci maddedeki "1050 ve 2886'ya tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **B – Personel Çalıştırılması, Ücretleri ve Özel Hesap Oluşturulması:** 3289 sayılı Kanunun 14.03.1991 tarih ve 3703 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesine, 27.05.2007 tarih ve 5674 sayılı Kanunla eklene fıkralara göre; ülkemizde yapılacak uluslararası gençlik ve spor organizasyonlarının hazırlığı, düzenlenmesi, yürütülmesi ve sonuçlandırılmasıyla ilgili iş ve işlemlerin belirlenmesi, planlanması, koordine ve takip edilmesi ile görevli hazırlık ve düzenleme kurulları oluşturulabilir. Hazırlık ve düzenleme kurullarının sekretaryası Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce yürütülür. Kurul kararlarının takibinden ve koordinasyondan sorumlu olmak üzere spordan sorumlu bakan tarafından bir genel koordinatör görevlendirilebilir. Uluslararası gençlik ve spor organizasyonlarında, ilgili organizasyonun süresini aşmamak kaydıyla özel hukuk hükümlerine göre yerli ve yabancı, tam zamanlı veya yarı zamanlı personel çalıştırılabilir. Her bir organizasyonda görev alacak genel koordinatör ve personele ödenecek ücret ile çalıştırılabilecek personel sayısının üst sınırı Bakanlar Kurulunca belirlenir. Genel koordinatörlere ödenecek ücret, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü

maddesinin (B) fıkrası kapsamındaki sözleşmeli personel tavan ücretinin beş katını, diğer çalışanlara ödenecek ücret anılan tavan ücretinin iki katını aşamaz. Hazırlık ve düzenleme kurullarının görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları Genel Müdürlükçe hazırlanarak yürürlüğe konulan yönetmelik ile düzenlenir. Ülkemizde yapılacak uluslararası gençlik ve spor organizasyonlarının giderlerinde kullanılmak üzere Genel Müdürlük nezdinde özel hesap oluşturulur. Özel hesabın gelirleri; bu amaçla bütçeden ayrılacak ödenek, oyunların düzenlenmesi ile ilgili naklen yayın, reklam ve sponsorluk gelirleri ile bağış ve yardımlardan meydana gelir. Özel hesapta toplanan paraların harcanması, nemalandırılması ve buna ilişkin diğer usul ve esaslar Genel Müdürlükçe hazırlanarak yürürlüğe konulan yönetmelik ile düzenlenir. **C - Genel Müdürlüğün Gelirleri:** 3289 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün gelirleri şunlardır: **a)** Spor–Toto ve Spor–Loto'dan alınacak hisseler. **b)** Genel bütçeden ayrılacak ödenek. **c)** Spor müsabakalarından alınacak hisse. **d)** Millî ve temsili müsabakaların gelirleri. **e)** Her türlü reklam gelirleri ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumundan naklen yayın hakkı geliri. **f)** Her türlü işletme gelirleri ile kiralar. **g)** Muhtelif fonlardan verilecek hisseler. **h)** Matbaa, yayın ve basılı evrak gelirleri. **i)** Her türlü bağışlar. **j)** İtiraz ve ceza gelirleri. **k)** Kayıt, tescil ücretleri ile aidatlar. **l)** Taşınmaz mal satışlarından elde edilen gelirler. **m)** Diğer gelirler. Ayrıca Genel Müdürlük, gelirlerinden her yıl belirlenecek belli bir oranı, il bütçelerine yardım olarak iller emrine gönderir. İl bütçeleri, bu esaslar göz önünde bulundurularak düzenlenir. İl bütçelerinin ita amiri validir. **D - Müsabaka Hasılatları:** 3289 sayılı Kanunun 21.02.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanunla değişik 16'ncı maddesine göre; yarışmalardan elde edilecek brüt hasılattan gerekli masraflar çıktıktan sonra geriye kalan miktar, yarışmanın gençlik ve spor il müdürlüklerine ve yarışma yapan kulüplere dağıtılır. Bu konudaki uygulama, usul ve esaslar bir yönetmelikle belirtilir. **E - Sporcuların Sigortalanması:** 3289 sayılı Kanunun 14.03.1991 tarih ve 3703 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre; millî takımlara seçilen sporcular ile bu takımların teknik kadrolarında yer alanlar, yarışma öncesi yapılan kamp çalışmalarının başlangıcından, yarışma sonrası ikametgâhına ulaşıncaya kadar, millî takım listesinde yer alan diğer görevliler ise yarışmaya gidiş tarihlerinden, ikametgâhlarına varış tarihine kadar geçen süre içerisinde her türlü kaza, hastalık ve sakatlanmalara karşı özel sigorta sistemine göre Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce sigortalanır. Sigortalanma esas ve usulleri yönetmelikle düzenlenir. **F - Kulüplere Yardım:** 3289 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre; bu Kanun hükümlerine göre tescil olan kulüplerin amatör faaliyetleri için Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, aynî ve nakdî yardımda bulunabilir. **G - Sözleşmeli Personel: 1.** 3289 sayılı Kanunun 12.04.2001 tarih ve 4644 sayılı

Kanunla değişik 30'uncu maddesine göre; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, lüzumu kadar yerli ve yabancı spor uzmanı ve antrenörü, Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırabilir. Kimlerin spor uzmanı ve antrenör olarak sözleşmeli çalıştırılabileceği yönetmelikle tespit olunur. Spordan sorumlu bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından sayısı kırkı geçmemek üzere, olimyipat şampiyonluğu veya olimpik spor dallarından birinde büyükler kategorisinde birden fazla dünya şampiyonluğu kazanan otuz yaşını doldurmuş sporcular, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48'inci maddesi (A) bendinin (2), (3) ve (6) numaralı alt bentlerindeki şartlar hariç, diğer şartları taşımak kaydıyla spor müşaviri olarak atanabilir. Spor müşavirleri aylık ve özlük hakları bakımından bakanlık müşavirleri hakkında uygulanan hükümlere tabidirler. Spor müşavirlerinin atama, çalıştırılma usul ve esasları spordan sorumlu bakanın teklifi ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir. **2.** 3289 sayılı Kanuna, 14.03.1991 tarih ve 3703 sayılı Kanunla eklenen ek 6'ncı maddeye göre; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında genel müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı ve federasyon genel sekreteri, spor kontrolörü ve yardımcısı, tabip, hukuk müşaviri, avukat, mimar, mühendis, müfettiş, şube müdürü, mütercim, aşçı kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Ancak, bu görevlerde çalıştırılacaklar için yükseköğretim yanında, Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinde belirtilen şartlar aranır. *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* Bu şekilde çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeleri Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **H - Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Antrenörlük, Uzmanlık, Danışmanlık Yapabilmeleri:** 3289 sayılı Kanunun 32'nci maddesine; beden eğitimi öğretmenleri, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü teşkilatında resmî mesaileri dışında antrenörlük, uzmanlık ve danışmanlık yapabilirler. Bunlara ödenecek ücretler, her yıl Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce belirlenir ve il müdürlüğü bütçelerinden ödenir. **İ - Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı:** 21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun 38'inci maddesinin son fıkrasına göre; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü hukuk müşavirleri ile merkez ve taşrada görevli Genel Müdürlük avukatları ve hukuk müşavirliği memurları, mahkemelerde ve icra dairelerinde takdir edilen vekâlet ücretinden 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümlerine göre faydalanırlar. *02.02.1929 tarih ve*

1389 sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri. **J - Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi:** 3289 sayılı Kanunun 38'inci maddesindeki parasal sınırlar, her yıl merkezî yönetim bütçe kanunuyla yeniden belirlenmektedir. *bk. Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi.* **K – Sporculara ve Kulüplere Ödül Verme:** 3289 sayılı Kanuna, 608 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 12.04.2001 tarih ve 4644 sayılı Kanunla değiştirilen ek 3'üncü maddeye göre; ulusal ve uluslararası yarışmalarda üstün başarı göstermiş sporcular ve kulüpler ile bu başarıya emeği geçen kişi, kurum ve kuruluşlara (Futbol branşı dâhil) aynî ve/veya nakdî ödül verilir. Bu ödüller Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesinde bu amaçla kullanılmak üzere açılacak tertiplerden karşılanır. Bu gelirin yeterli olmaması durumunda eksik kalan miktar 24.03.1988 tarih ve 3418 sayılı Kanunda öngörülen gelirlerden karşılanır. Verilecek ödüllerin miktarı, kimlere verileceğine ilişkin usul ve esaslar, spordan sorumlu bakanın teklifi ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine, Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir. 3418 sayılı Kanunun ilgili hükmü, 06.06.2002 tarih ve 4760 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **L – Federasyonlara Özerklik Verilmesi ve Tahkim Kurulu Üyelerinin Ücretleri:** 3289 sayılı Kanuna, 04.03.2004 tarih ve 5105 sayılı Kanunla eklenen ek 9'uncu maddedeki hükümler şöyledir: **1.** Federasyonlara, talepte bulunmaları durumunda Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile idarî ve malî özerklik verilebilir. **2.** Özerk federasyonların ceza veya disiplin kurullarınca verilen kararlara karşı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulacak Tahkim Kuruluna itiraz edilebilir. Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir. **3.** Maddeye, 27.05.2006 tarih ve 5674 sayılı Kanunla eklenen fıkralara göre; Tahkim Kurulu üyelerine bir ayda iki toplantıyı geçmemek üzere, görev yapılan her gün için uhdesinde kamu görevi bulunanlar bakımından 2.000, bulunmayanlar bakımından 3.000 gösterge rakamının Devlet memuruna uygulanan aylık katsayıyla çarpımı sonucunda bulunulacak miktarı geçmemek üzere huzur ücreti ödenir. Bir ayda görev yapılan gün sayısı ikiyi aşması hâlinde aşan günler için huzur ücreti ödenmez. Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma usul ve esasları ile üyelere verilecek huzur ücretinin miktarı Genel Müdürlükçe hazırlanan yönetmelikle belirlenir. **4.** 28.04.2005 tarih ve 5340 sayılı Kanunla değişik fıkraya göre; özerk federasyonların bütçesi; katılım payı, tescil, vize, transfer, itiraz, ceza, yayın, sponsorluk, reklam, yardım, bağış ve benzeri gelirlerden oluşur. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü olimpik branşlarda; federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin % 75'i kadar, olimpik olmayan federasyonlara ise; % 50'si kadar yardımda bulunabilir. **5.** Özerk federasyonların

gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dâhilinde harcanır. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesinden özerk federasyonlara, ilgili branşın altyapısına ve eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir. **M - Gelir ve Ödenek Kaydı:** *29.04.1959 tarih ve 7258 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **N - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***b)*** *Devlet Memurları Kanununun Malî Hükümlerinin Kapsamı.* ***c)*** *Kadrosuz İstihdam Yasağı ve Kadroların Tespiti.* **O - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **Ö - Olimpiyat Köyü Düzenlenmesi İçin Taşınmaz Mal Tahsisi:** *30.04.1992 tarih ve 3796 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **P - Türkiye Futbol Federasyonuyla İlgili Hükümler:** *17.06.1992 tarih ve 3813 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Futbol Federasyonuyla İlgili Hükümler.* **R - Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **S - Kamu İhale Kanunun Kapsamı Dışında Tutulan İşleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **T – Para Cezalarının Hesaba Aktarımı:** *28.04.2004 tarih ve 5149 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **U - Spor Müsabakalarıyla İlgili Gelir Kaydı:** *21.02.2008 tarih ve 5738 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanun Hükümleri.* **Ü - Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması:** *24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması.* **V - Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

GENEL BÜTÇE: *bk. Umumî Bütçe.*

GENEL BÜTÇE: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 01.01.2006 tarihinden önce, genel bütçeli kuruluşların adları, yılları bütçe kanunlarında yer alıyordu. Bu tarihten sonra genel bütçeli kuruluşların adları, 5018 sayılı Kanunda yer almaktadır. 5018 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre; genel bütçe, Devlet tüzel kişiliğine dâhil olan ve bu Kanuna ekli ve 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik (I) sayılı cetvelde yer alan kamu

idarelerinin bütçesidir. Cetvelde yer alan kamu idareleri, aşağıda alfabetik olarak sıralanmış ve kuruluş kanunları veya kanun hükmünde kararnamelerinin tarih ve sayıları parantez içinde gösterilmiştir: **A – 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Ekindeki (I) Sayılı Cetvelde Yer Alan Kuruluşlar: 1.** Adalet Bakanlığı (29.03.1984-2992). **2.** Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (10.11.2004-5256). **3.** Anayasa Mahkemesi (10.11.1983-2949). **4.** Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (27.06.2000-4587). **5.** Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü (08.06.1984-231/K.H.K.). **6.** Başbakanlık (10.10. 1984-3056). **7.** Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu (24.06.1983-72/K.H.K.). **8.** Bayındırlık ve İskân Bakanlığı (13.12.1983-180/ K.H.K.). **9.** Cumhurbaşkanlığı (09.11.1982-2709). **10.** Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (09.01.1985-3146). **11.** Çevre ve Orman Bakanlığı (01.05.2003-4856). **12.** Danıştay (06.01.1982-2575). **13.** Denizcilik Müsteşarlığı (10.08.1993-491/K.H.K.). **14.** Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü (08.01.1986-3254). **15.** Devlet Personel Başkanlığı (08.06.1984-217/K.H.K.). **16.** Devlet Planlama Teşkilatı (19.06.1994-540/K.H.K. Ekli listede bu kuruluşun adı, "Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı" olarak yer almaktadır. Doğrusu yukarıdaki gibidir. Çünkü Kararnamenin 3'üncü maddesine göre; Devlet Planlama Teşkilatı, Yüksek Planlama Kurulu, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından meydana gelir. Ekli listede yer alan ad, Devlet Planlama Teşkilatını oluşturan üç birimden birisidir). **17.** Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (18.12.1953-6200). **18.** Dışişleri Bakanlığı (24.06.1994-4009). **19.** Dış Ticaret Müsteşarlığı (09.12.1994-4059). **20.** Diyanet İşleri Başkanlığı (22.06.1965-633). **21.** Emniyet Genel Müdürlüğü (04.06.1937-3201). **22.** Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı (19.02.1985-3154). **23.** Gelir İdaresi Başkanlığı (05.05.2005-5345). **24.** Gümrük Müsteşarlığı (02.07.1993-485/ K.H.K.). **25.** Hazine Müsteşarlığı (09.12.1994-4059). **26.** İçişleri Bakanlığı (14.02.1985-3152). **27.** Jandarma Genel Komutanlığı (10.03. 1983-2803). **28.** Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (27.10.2004-5251). **29.** Karayolları Genel Müdürlüğü (11.02.1950-5539). **30.** Kültür ve Turizm Bakanlığı (16.04.2003-4848). **31.** Maliye Bakanlığı (13.12. 1983-178/K.H.K.). **32.** Millî Eğitim Bakanlığı (30.04.1992-3797). **33.** Millî Güvenlik Kurulu (09.11.1983-2945). **34.** Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı (01.11. 1983-2937). **35.** Millî Savunma Bakanlığı (31.07.1970-1325). **36.** Özürlüler İdaresi Başkanlığı (25.03.1997-571/K.H.K.). **37.** Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (07.03.1954-6326). **38.** Sağlık Bakanlığı (13.12.1983-181/K.H.K.). **39.** Sahil Güvenlik Komutanlığı (09.07.1982-2692). **40.** Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (08.01.1985-3143). **41.** Sayıştay (21.02. 1967-832). **42.** Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü (24.05.1983-2828). **43.** Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (01.12.2004-5263). **44.** Tapu ve Kadastro Genel

Müdürlüğü (26.09.1984-3045). **45.** Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (26.02.1985-3155). **46.** Tarım ve Köyişleri Başkanlığı (07.08.1991-441/ K.H.K.). **47.** Türkiye Büyük Millet Meclisi (09.11.1982-2709). **48.** Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (10.11.2005-5429). **49.** Ulaştırma Bakanlığı (09.04.1987-3348). **50.** Yargıtay (04.02.1983-2797). **B – Diğerleri:** 5018 sayılı Kanunda olmamakla beraber, aşağıdaki kuruşlar da genel bütçeli kuruluştur. Bunların bütçeleri, bağlı oldukları kuruluş bütçesi içinde gösterilmektedir: **1.** Adlî Tıp Kurumu (14.04.1982-2659. Kuruluş; Kanuna ekli cetvellerin ilk şeklinde, özel bütçe kapsamında gösterilmiştir. Ancak, Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik cetvellerinde yer almamıştır. Kuruluş, Adalet Bakanlığı bütçesinde gösterilmektedir). **2.** Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi (27.02.1960-7460. Kuruluş; Kanuna ekli cetvellerin ilk şeklinde, özel bütçe kapsamında ve Merkezin adı da, "Yakın ve Orta Doğu Çalışma Eğitim Merkezi" olarak gösterilmiştir. Ancak; Merkezin adı, 16.07.2003 tarih ve 4947 sayılı Kanunla değiştirilmiş olup yukarıdaki gibidir. Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik cetvellerinde yer almamıştır. Kuruluş, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde gösterilmektedir). **3.** Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü (08.06.1984-234/K.H.K. Kuruluş: Kanuna ekli cetvellerin ilk şeklinde, genel bütçe kapsamında gösterilmiştir. Ancak, Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik cetvellerinde yer almamıştır. Kuruluş, Hazine Müsteşarlığı bütçesinde gösterilmektedir). **4.** Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı (30.12. 1940-3959. Bu Kuruluşun ilk adı, "Türkiye Cumhuriyeti Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi"dir. Daha sonra, 10.08.1942 tarih ve 4288 sayılı Kanunla adı, "Türkiye Cumhuriyeti Refik Saydam Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi" olmuştur. 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 39'uncu maddesi ile bu Bakanlığın bağlı kuruluşu olarak gösterilirken "Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı" adı ile listede yer almıştır. Kuruluş; Kanuna ekli cetvellerin ilk şeklinde, özel bütçe kapsamında gösterilmiştir. Ancak, Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik cetvellerinde yer almamıştır. Kuruluş, Sağlık Bakanlığı bütçesinde gösterilmektedir). **5.** Uyuşmazlık Mahkemesi (12.06.1979-2247. Kuruluş; Kanuna ekli cetvellerin ilk şeklinde, genel bütçe kapsamında gösterilmiştir. Ancak, Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik cetvellerinde yer almamıştır. Kuruluş, Adalet Bakanlığı bütçesinde gösterilmektedir). **6.** Yüksek Seçim Kurulu (26.04.1961-298. Kuruluş; Kanuna ekli cetvellerin ilk şeklinde, genel bütçe kapsamında gösterilmiştir. Ancak, Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik cetvellerinde yer almamıştır. Kuruluş, Adalet Bakanlığı bütçesinde gösterilmektedir).

GENEL BÜTÇELİ KURULUŞ: *bk. Umumî Bütçeli İdare.*

GENELGE: Kanun, tüzük ve yönetmeliklerin uygulanmasında yol göstermek, herhangi bir konuyu aydınlatmak, dikkat çekmek üzere ilgililere gönderilen yazı. Tahrirat-ı umumiye. Tamim. Sirküler.

GENEL GİDERLER: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; bu Kanunun kapsamına dâhil kurumlarda yönetim, icra, büro ve benzeri hizmetleri gören ve bu Kanunla tespit edilen diğer sınıflara girmeyen memurlar, genel idare hizmetleri sınıfını teşkil eder.

GENELKURMAY BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **B - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **C - Er ve Erbaş Harçlıkları:** *23.02.1961 tarih ve 257 sayılı Kanunun Er ve Erbaş Harçlıkları.* **Ç - Genelkurmay Mehteran Bölüğü sanatkârlarının Devlet Memurları Kanunundan Ayrı Hükümlere Tabi Olması:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* **D - Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması.* **E - Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **F - Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Yapılan Ödemeler:** *27.06.1972 tarih ve 1600 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler.* **G - Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **H - Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* **I - Askerî Tarihe Ait Kültür Varlıkları ile Silah ve Askerî Malzeme Koleksiyonların Genelkurmay Başkanlığına Haber Verilmesi:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Varlıklarının Kültür ve Turizm Bakanlığına Devri.* **İ - Taşınır Kültür Varlıklarının Müzeler İçin Satın Alınması:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır Kültür Varlıklarının Müzeler İçin Satın Alınması.* **J - Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel**

Sekreterliğiyle İlgili Hükümler: *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **K - Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **L - Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler:** *09.11.1983 tarih ve 2945 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler.* **M - Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler:** *17.11.1983 tarih ve 2955 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler.* **N - Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılmasıyla İlgili Hüküm:** *30.05.1984 tarih ve 3212 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **O - Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **P - Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler:** *285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler.* **R - Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler:** *24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler.* **S - Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **T - Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları:** *11.04.2002 tarih ve 4752 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları.* **U - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **V - Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri:** *24.05.2007 tarih ve 5668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri.* **Y - Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

GENEL MAHKEMELER: *bk. Adlî Mahkemeler.*

GENEL SAĞLIK SİGORTASI HÜKÜMLERİ: *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

GENEL TEBLİĞ: İdarelerin merkez teşkilatından taşra birimlerine gönderilen kanun, tüzük ve yönetmeliklerle kararnamelerin açıklanmasına gerek duyulan konularında ve hususlarında, ayrıntılı açıklamaları kapsayan; kanun, tüzük ve yönetmeliklerde esas ve usullerin idarelerce belirleneceği konularındaki hükümler ile idarelerin takdirine bırakılmış konularda, idarelerin takdirini tespit eden genel yazılar, bildiriler. Umumî

tebliğ.

GENEL UYGUNLUK BİLDİRİMİ: Bütçe uygulamalarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesine esas olan ve Sayıştay tarafından hazırlanan gerekçeli cetvel. Mutabakat Beyannamesi.

GENEL UYGUNLUK BİLDİRİMİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap.*

GENEL UYGUNLUK BİLDİRİMİ VE SAYIŞTAY RAPORLARI: A - Genel Uygunluk Bildirimleri: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 81'inci maddesine göre; Bakanlar Kurulunca, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kesin hesap kanunu tasarılarının bir nüshası da Sayıştaya verilir. Genel uygunluk bildirimleri, bu tasarıların Sayıştaya verilmesinden başlayarak en geç yetmiş beş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Kesin hesap kanunu tasarısı ve genel uygunluk bildiriminin Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olması, ilgili yıla ait Sayıştayca sonuçlandırılamamış denetim ve hesap yargılamasını önlemez ve bunların karara bağlandığı anlamına gelmez. Genel uygunluk bildirimlerinin sunulmasından sonra denetim ve yargılama sonucunda kesin hesaplara ilişkin olarak ortaya çıkacak bulgular ilk genel uygunluk bildirimi ile birlikte ek olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. **B - İlamların İnfaz Cetveli:** 832 sayılı Kanunun 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 83'üncü maddesine göre; kesin hesap kanunu tasarılarına, kesin hesapların ait olduğu yılın sonuna kadar kesinleşmiş Sayıştay ilamlarının yerine getirilme oranını gösteren bir cetvelin bağlanması şarttır. **C - Genel Uygunluk Bildirimlerinin Hazırlanması ve Görüşülmesi:** 832 sayılı Kanunun 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 85'inci maddesine göre; Sayıştay Başkanlığınca görevlendirilen denetçiler tarafından, kesin hesap kanunu tasarılarında gösterilmiş bulunan genel ve katma bütçelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* uygulanma sonuçları ve genel hesaplar, sayman hesapları esas alınarak saptanan sonuçlarla karşılaştırılır ve bunların uygunluk derecesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisine duyurulması gereken diğer hususlar da belirtilerek düzenlenecek genel uygunluk bildirimi taslaklarını içeren raporlar Başkanlığa verilir. Bu raporlar Genel Kurulda görüşülerek genel uygunluk bildirimlerinin son biçimi saptanır. Raporların Genel Kurulda görüşülmesi sırasında, Maliye Bakanı adına bir yetkili Sayıştay Savcısı ve gerekli görülürse, ilgili daire veya kurum adına bir yetkili de bulunur. **D - Devlet Mallarıyla Bazı İdare ve Kurumlar Hakkında Sayıştay Raporları:** 832 sayılı Kanunun 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 87'nci maddesine göre; genel ve katma bütçeli dairelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* mal hesaplarıyla bu daireler dışında kalan idare ve kurumların sayman hesaplarının incelenme sonuçları, hesap devrelerine

göre raporlarla Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Aynı bütçe rejimine tabi olan idare ve kurumlar için tek rapor da düzenlenebilir. Sabit veya döner sermayeli veya fon şeklinde kurulan kurum ve teşebbüslere ilişkin raporlarda bunların faaliyetlerinin kuruluş gayelerine uygun olup olmadığı belirtilir. **E - Mevzuata Uygun Görülmeyen İşlemler:** 832 sayılı Kanunun 88'inci maddesine göre; inceleme ve denetleme sırasında, hesap ve işlemlerden mevzuata uygun görülmeyenlerden Sayıştay Genel Kurulunca gerekli görülenler hakkında, bu hususi Sayıştay mütalaasıyla birlikte bir raporla Birinci Başkanlıkça Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgi verilir.

GENEL VEKÂLETNAME: *bk. Umumî Vekâletname.*

GENEL YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

GENEL YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

GENEL YÖNETİM MUHASEBE STANDARTLARI, KURALLARI VE UYGULANMASI: *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Amortismana Tabi Varlıkların Kullanım Sürelerinin Değişmesi.* ***2.*** *Amortisman ve Tükenme Payı Uygulaması.* ***3.*** *Borçlanma ve Borçlanma Maliyetleri.* ***4.*** *Bütçe Ödenek İşlemleri.* ***5.*** *Çift Taraflı Kayıt Sistemi.* ***6.*** *Değer ve Miktar Değişimleri.* ***7.*** *Diğer İdare, Kurum ve Kuruluşlara Verilecek Paylar.* ***8.*** *Faiz Giderleri ve Faiz Gelirleri.* ***9.*** *Gayrisafilik İlkesi.* ***10.*** *Genel Yönetim Muhasebe Standartlarının Oluşturulması.* ***11.*** *Hesap Verme Sorumluluğu.* ***12.*** *İç İmkânlarla Üretilen Maddî Duran Varlıklar.* ***13.*** *İşlemlerin Belgeye Dayanması ve Belge Düzeni.* ***14.*** *Kayıt Düzeni ve Kayıt Düzeltmesi.* ***15.*** *Kayıt Zamanı, Kamu Gelir ve Giderleri ile Bütçe Gelir ve Giderlerinin Yılı.* ***16.*** *Kesin Hesap.* ***17.*** *Maddî Duran Varlıkların Kayıt Değerleri.* ***18.*** *Maddî Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamalar.* ***19.*** *Maddî Olmayan Duran Varlıklar ve Kayıt Değerleri.* ***20.*** *Malî Olmayan Varlıklar ve Sınıflandırılması.* ***21.*** *Malî Varlıklar ve Sınıflandırılması.* ***22.*** *Muhasebe İşlemi.* ***23.*** *Mübadele İşlemlerinden Sağlanan Gelirler.* ***24.*** *Ödenemeyen Giderler ve Emanet Hesapları.* ***25.*** *Sosyal Yardımlar.* ***26.*** *Sübvansiyonlar ve Transferler.* ***27.*** *Şartlı Bağış ve Yardımlar.* ***28.*** *Taahhütler ile Garantilerin Kaydı ve Değerlemesi.* ***29.*** *Yabancı Para Cinsinden Yapılan İşlemler ve Kur Değişiklikleri.* ***30.*** *Yatırım Amaçlı Varlık Edinimleri.* ***31.*** *Yeniden Değerleme Uygulaması.*

GENEL YÖNETİM MUHASEBE STANDARTLARININ OLUŞTURULMASI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 13'üncü maddesine göre; genel yönetim muhasebe ve raporlama standartları, Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından oluşturulur. Bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen muhasebe ve

raporlama standartlarındaki değişiklikler ve iyileştirmeler de dâhil, bu konudaki uluslararası gelişmeler Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunca izlenir ve uyarlanır.

GENEL YÖNETİM MUHASEBE YÖNETMELİĞİNİN AMACI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 1'inci maddesine göre; bu Yönetmeliğin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tek düzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; malî tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesidir.

GENEL YÖNETİM MUHASEBE YÖNETMELİĞİNİN HÜKÜMLERİ: Bakanlar Kurulunun 03.05.2005 tarih ve 2005/8844 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulan ve 08.06.2005 tarih ve 25839 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin hükümleri şöyledir: **A - Tanımlar:** Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 4'üncü maddesindeki bazı tanımlar, aşağıdaki gibidir: **1. Bütçe:** Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgedir. **2. Bütçe Geliri:** Kapsama dâhil kamu idarelerinin bütçeleri ve diğer mevzuatla gelir olarak tanımlanan her türlü işlemdir. **3. Bütçe Gideri:** Kapsama dâhil kamu idarelerinin bütçeleri ve diğer mevzuatla gider olarak tanımlanan her türlü işlemdir. **4. Defter Değeri:** Varlık veya kaynakların değerleme gününde muhasebe kayıtlarındaki değeridir. **5. Ekonomik Sınıflandırma:** Kapsama dâhil kamu idarelerinin gelir ve giderlerinin türleri itibarıyla sınıflandırılmasıdır. **6. Faaliyet Dönemi:** Maliye Bakanlığınca aksi kararlaştırılmadıkça malî yıldır. **7. Gelir:** İlk defa hesaplara alınacak varlıklar ile yeniden değerleme farkları dışında, öz kaynakta artışa neden olan her türlü işlemdir. **8. Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri:** Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerdir. **9. Gider:** İlk defa hesaplara alınacak varlıklar ile yeniden değerleme farkları dışında, öz kaynakta azalışa neden olan her türlü işlemdir. **10. Hesap Dönemi:** Maliye Bakanlığınca aksi kararlaştırılmadıkça malî yıldır. **11. İtibarî Değer:** Her türlü senetlerle, bono ve tahvillerin üzerinde yazılı olan değerdir. **12. İz Bedeli:** Ekonomik ömrünü tamamladığı hâlde fiilen kullanılmasına devam edilen iktisadî kıymetler ile gerçek değeri tespit edilemeyen veya edilmesi uygun görülmeyen ancak, hesaplarda izlenmesi gereken iktisadî kıymetlerin muhasebeleştirilmesinde

kullanılan ve muhasebe kayıtlarında yer verilen en düşük tutardır. **13. Mahallî İdare:** Yetkileri belirli bir coğrafî alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ve bunlara bağlı birlik ve idaredir. **14. Maliyet Bedeli:** Bir varlığın satın alınması, üretilmesi veya değerinin artırılması için yapılan harcamalar veya verilen kıymetlerin toplamıdır. **15. Malî Yıl:** Takvim yılıdır. **16. Merkezî Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri:** 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvelde sayılan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerini, (II) sayılı cetvelde sayılan özel bütçe kapsamındaki idareleri ve (III) sayılı cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlardır. **17. Muhasebe Birimi:** Kapsama dâhil kamu idarelerine ait, gelir ve alacakların tahsili, gider ve borçların hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe hizmetlerinin yapıldığı birimdir. **18. Muhasebe Politikaları:** Muhasebe işlemlerinin kaydedilmesi, malî raporların hazırlanması ve sunulmasında kabul edilen ilke, kural, standart ve uygulamalardır. **19. Muhasebe Sistemi:** Malî işlemlerin yürütülmesinde, kaydedilmesinde ve raporlanmasında kullanılan hesap planları, defterler ve muhasebeleştirme süreçlerinin tamamıdır. **20. Muhasebe Yetkilisi:** Usulüne göre atanmış, muhasebe biriminin yönetiminden ve yetkili mercilere hesap vermekten sorumlu yöneticisidir. **21. Nakit Esası:** Gelirlerin nakden veya mahsuben tahsil edildiğinde, giderlerin ise nakden veya mahsuben ödendiğinde muhasebeleştirilmesidir. **22. Öz Kaynak:** Bu Yönetmelik kapsamına dâhil kamu idarelerinin varlıkları ile yabancı kaynakları arasındaki farktır. **23. Rayiç Değer:** Varlık veya kaynakların değerleme günündeki normal alım satım değeridir. **24. Sosyal Güvenlik Kurumları:** 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan kamu idareleridir. **25. Tahakkuk Esası:** Bir ekonomik değerin yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilmesidir. **B – Diğer Hükümleri:** *Aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Alınan Avanslar (34).* ***2.*** *Alınan Avanslar (44).* ***3.*** *Amortismana Tabi Varlıkların Kullanım Sürelerinin Değişmesi.* ***4.*** *Amortisman ve Tükenme Payı Uygulaması.* ***5.*** *Bilanço.* ***6.*** *Bilanço İlkeleri.* ***7.*** *Borç ve Gider Karşılıkları (37).* ***8.*** *Borç ve Gider Karşılıkları (47).* ***9.*** *Borçlanma ve Borçlanma Maliyetleri.* ***10.*** *Bütçe Gelir Hesapları.* ***11.*** *Bütçe Gelirlerinden Ret ve İade Hesapları.* ***12.*** *Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu.* ***13.*** *Bütçe Gider Hesapları.* ***14.*** *Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu.* ***15.*** *Bütçe Giderlerinin Finansal Sınıflandırılması Tablosu.* ***16.*** *Bütçe Giderlerinin Fonksiyonel Sınıflandırılması Tablosu.* ***17.*** *Bütçe Giderlerinin Kurumsal Sınıflandırılması Tablosu.* ***18.*** *Bütçe Giderleri ve*

Ödenekler Tablosu. ***19.*** *Bütçe Hesapları.* ***20.*** *Bütçe Ödenek İşlemleri.* ***21.*** *Bütçe Uygulama Sonuçları.* ***22.*** *Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu.* ***23.*** *Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu İlkeleri.* ***24.*** *Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı.* ***25.*** *Çift Taraflı Kayıt Sistemi.* ***26.*** *Değer Hareketleri.* ***27.*** *Değer ve Miktar Değişimleri.* ***28.*** *Dış Borç Değişim Tablosu.* ***29.*** *Diğer Alacaklar.* ***30.*** *Diğer Borçlar.* ***31.*** *Diğer Dönen Varlıklar.* ***32.*** *Diğer Duran Varlıklar.* ***33.*** *Diğer İdare, Kurum ve Kuruluşlara Verilecek Paylar.* ***34.*** *Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar.* ***35.*** *Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar.* ***36.*** *Dönem Faaliyet Sonuçları.* ***37.*** *Dönem Sonu İşlemleri.* ***38.*** *Dönen Varlıklar.* ***39.*** *Duran Varlıklar.* ***40.*** *Düzenlenecek Temel Malî Tablolar.* ***41.*** *Emanet Yabancı Kaynaklar.* ***42.*** *Faaliyet Alacakları (12).* ***43.*** *Faaliyet Alacakları (22).* ***44.*** *Faaliyet Borçları (32).* ***45.*** *Faaliyet Borçları (42).* ***46.*** *Faaliyet Hesapları.* ***47.*** *Faaliyet Sonuçları.* ***48.*** *Faaliyet Sonuçları Tablosu.* ***49.*** *Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkeleri.* ***50.*** *Faiz Giderleri ve Faiz Gelirleri.* ***51.*** *Gayrisafitlik İlkesi.* ***52.*** *Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları.* ***53.*** *Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları.* ***54.*** *Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları.* ***55.*** *Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları.* ***56.*** *Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları.* ***57.*** *Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları.* ***58.*** *Gelir Hesapları.* ***59.*** *Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu.* ***60.*** *Genel Yönetim Muhasebe Standartlarının Oluşturulması.* ***61.*** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Amacı.* ***62.*** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Kapsamı.* ***63.*** *Gider Hesapları.* ***64.*** *Giderlerin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu.* ***65.*** *Giderlerin Fonksiyonel Sınıflandırılması Tablosu.* ***66.*** *Giderlerin Kurumsal Sınıflandırılması Tablosu.* ***67.*** *Hazır Değerler.* ***68.*** *Hesap Planları ve Detaylı Hesap Planlarının Hazırlanması.* ***69.*** *Hesap Verme Sorumluluğu.* ***70.*** *İç Borç Değişim Tablosu.* ***71.*** *İç İmkânlarla Üretilen Maddî Duran Varlıklar.* ***72.*** *İndirim, İade ve Iskonto Hesapları.* ***73.*** *İşlemlerin Belgeye Dayanması ve Belge Düzeni.* ***74.*** *Kayıt Düzeni ve Kayıt Düzeltmesi.* ***75.*** *Kayıt Zamanı, Kamu Gelir ve Giderleri ile Bütçe Gelir ve Giderlerinin Yılı.* ***76.*** *Kesin Hesap.* ***77.*** *Kısa Vadeli Dış Malî Borçlar.* ***78.*** *Kısa Vadeli İç Malî Borçlar.* ***79.*** *Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar.* ***80.*** *Kurum Alacakları (13).* ***81.*** *Kurum Alacakları (23).* ***82.*** *Maddî Duran Varlıklar.* ***83.*** *Maddî Duran Varlıkların Kayıt Değerleri.* ***84.*** *Maddî Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamalar.* ***85.*** *Maddî Olmayan Duran Varlıklar.* ***86.*** *Maddî Olmayan Duran Varlıklar ve Kayıt Değerleri.* ***87.*** *Malî Duran Varlıklar.* ***88.*** *Malî Olmayan Varlıklar ve Sınıflandırılması.* ***89.*** *Malî Raporlama.* ***90.*** *Malî Raporlamanın Amaçları.* ***91.*** *Malî Tabloların Hazırlanmasından Sorumlu Olanlar.* ***92.*** *Malî Tabloların Konsolide Edilmesi.* ***93.*** *Malî Tabloların Maliye Bakanlığına Gönderilmesi.* ***94.*** *Malî Varlıklar ve Sınıflandırılması.* ***95.*** *Malî Varlık ve Yükümlülükler Değişim Tablosu.* ***96.*** *Maliyet Hesapları.* ***97.*** *Menkul Kıymet ve Varlıklar*

*(11). **98.** Menkul Kıymet ve Varlıklar (21). **99.** Mizanlar. **100.** Muhasebe Döneminin Kapatılması. **101.** Muhasebe Dönemi ve Mahsup Dönemi. **102.** Muhasebe İşlemi. **103.** Muhasebe Memurlarının Nitelikleri, Sorumlulukları ve Eğitimleri. **104.** Muhasebenin Temelini Oluşturan Kavramlar. **105.** Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler. **106.** Muhasebe Sistemleri ve Raporların Standartlara Uygunluğunun Denetlenmesi. **107.** Mübadele İşlemlerinden Sağlanan Gelirler. **108.** Nakit Akım Tablosu. **109.** Nakit Dışı Teminat ve Kişilere Ait Menkul Kıymet Hesapları. **110.** Nâzım Hesaplar. **111.** Nâzım Hesaplara İlişkin İlkeler. **112.** Net Değer. **113.** Ödenecek Diğer Yükümlülükler. **114.** Ödenek Hesapları. **115.** Ödenemeyen Giderler ve Emanet Hesapları. **116.** Ön Ödemeler. **117.** Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar. **118.** Öz Kaynaklar. **119.** Öz Kaynaklara İlişkin İlkeler. **120.** Raporlama Birimi. **121.** Raporlama Süreleri. **122.** Sosyal Yardımlar. **123.** Stoklar. **124.** Sübvansiyonlar ve Transferler. **125.** Şarta Bağlı Varlık ve Yükümlülükler Tablosu. **126.** Şartlı Bağış ve Yardımlar. **127.** Taahhüt Hesapları. **128.** Taahhütler ile Garantilerin Kaydı ve Değerlemesi. **129.** Temel Yanlışlıklar. **130.** Tereddütlerin Giderilmesi. **131.** Uluslararası Genel Yönetim Muhasebesi Standartlarının Uyarlanması. **132.** Uzun Vadeli Dış Malî Borçlar. **133.** Uzun Vadeli İç Malî Borçlar. **134.** Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar. **135.** Varlıklara İlişkin İlkeler. **136.** Verilen Garanti Hesapları. **137.** Yabancı Kaynaklara İlişkin İlkeler. **138.** Yabancı Para Cinsinden Yapılan İşlemler ve Kur Değişiklikleri. **139.** Yatırım Amaçlı Varlık Edinimleri. **140.** Yedekler. **141.** Yeniden Değerleme Farkları. **142.** Yeniden Değerleme Uygulaması. **143.** Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Edişleri. **144.** Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri. **145.** Yöneticilerin Sorumluluğu.*

GENEL YÖNETİM MUHASEBE YÖNETMELİĞİNİN KAPSAMI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerden oluşan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerini kapsar. 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi ve aynı zamanda kurumlar vergisi mükellefi olan kamu idareleri, bu Yönetmeliğin sadece bütçe işlemlerinin muhasebeleştirilmesi, raporlanması ve hesapların konsolidasyonuna ilişkin hükümlerine tabidir.

GERÇEK KİŞİ: Canlı ve doğal bir varlık olan insanların her biri. *bk. Hakikî Şahıs.*

GERİ ALMA DAVASI: *bk. İstirdat Davası.*

GIYABÎ: (Bir kimsenin) bulunmadığı sırada yapılan, verilen.

GIYABÎ HÜKÜM,-KMÜ: *bk. Hüküm.*

GİDER: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

GİDER HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 97'nci maddesine göre; bu hesap grubu, faaliyet dönemine ilişkin olarak

tahakkuk ettirilen her türlü giderin, ekonomik sınıflandırmaya uygun olarak izlenmesi için kullanılır. Gider hesapları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

630 Giderler Hesabı

630 Giderler Hesabı: Bu hesap, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk ettirilen her türlü giderin izlenmesi için kullanılır.

GİDERİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.*

GİDERLERİ ETKİLEYECEK KANUN TASARILAR: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

GİDERLERİN EKONOMİK SINIFLANDIRILMASI TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 129'uncu maddesine göre; kamu idarelerinin faaliyet giderleri, giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosunda, detaylı hesap planlarındaki sınıflamaya uygun olarak raporlanır. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç faaliyet dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

GİDERLERİN FONKSİYONEL SINIFLANDIRILMASI TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 128'inci maddesine göre; giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu, genel yönetimin temel fonksiyonları esas alınarak hazırlanır. Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosunda giderler; genel kamu hizmetleri, savunma hizmetleri, kamu düzeni ve güvenlik hizmetleri, ekonomik işler ve hizmetler, çevre koruma hizmetleri, konut ve toplum refahı hizmetleri, sağlık hizmetleri, eğlence, kültür ve din hizmetleri, eğitim hizmetleri ve sosyal yardım hizmetleri alt sınıflarına ayrılır. Malî olmayan duran varlık edinimleri karşılığı yapılan ödemeler tabloda ayrıca gösterilir. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç faaliyet dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

GİDERLERİN İZLENMESİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

GİDERLERİN KURUMSAL SINIFLANDIRILMASI TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 127'nci maddesine göre; giderlerin kurumsal sınıflandırılması tablosu, giderlerin kurumsal düzeyde ekonomik dağılımını gösteren malî tablodur. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç faaliyet dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

GİDER VERGİLERİ: A - Banka ve Sigorta Muamelesi Vergisi: 13.07.1956 tarih ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereğince; banka ve sigorta işlemlerinden, belli oranda alınan vergi. **B - Özel İletişim Vergisi:** 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 16.07.2004 tarih ve 5228 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesi gereğince; her nevi mobil

telekomünikasyon işletmeciliği kapsamındaki (Ön ödemeli kart satışları dâhil) tesis, devir, nakil ve haberleşme hizmetleri, radyo ve televizyon yayınlarının uydu platformu ve kablo ortamından iletilmesine ilişkin hizmetleri ve bunlar dışındaki diğer telekomünikasyon hizmetlerinden oransal olarak alınan vergi ile mobil telefon aboneliğinin ilk tesisinde alınan maktu vergi.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

GİYECEK VE YİYECEK YARDIMI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

GİYECEK YARDIMI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 211'inci maddesine göre; Devlet memurlarından hangilerinin ne şekilde giyecek yardımından faydalanacakları, Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelik ile tespit olunur.

GİYECEK YARDIMININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

GİYECEK YARDIMIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Er ve Erbaşlarla İlgili Hükümler: *23.02.1961 tarih ve 257 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Er ve Erbaş Harçlıkları.* **B - Kıbrıs'a Gönderileceklere Giyecek Yardımı:** *14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler.* **C - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Giyecek Yardımı.* **D - Çarşı ve Mahalle Bekçileriyle İlgili Hükümler:** *14.07.1966 tarih ve 772 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları.* **E - Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **F - İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Giyecek Yardımı:** *17.06.1982 tarih ve 2684 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar.* **G - Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler:** *09.11.1983 tarih ve 2945 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler.* **H - Ertesi Yıla Geçen Yüklenmelerle İlgili Hükümler:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.* **İ - İşçilerin Giyecek Yardımının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.* **J - Giyecek Yardımının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

GİZLİ TEMLİKÎ CİRO: *bk. Ciro.*

GİZLİ TERHİNÎ CİRO: *bk. Ciro.*

GÖNDERMEKTEN VAZGEÇİLENLERİN HARCIRAHI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre; daimî veya geçici görevle bir tarafa gönderilmelerine karar verildikten sonra gönderilmelerinden vazgeçilenler, harcırah almamış ve hareket etmemiş bulundukları takdirde kendilerine bir şey verilmez. Ancak daimî görevle bir tarafa gönderilmeleri kararlaştırılıp da harcırahları ödendikten sonra gönderilmelerinden vazgeçilenlere, bu Kanuna göre almaları gereken yer değiştirme masrafını geçmemek şartıyla, harcırah hesabına esas tutulan aylık veya ücretleri tutarının ¼'ü nispetinde bir tazminat verilmekle beraber peşinen ödenmiş ve geri alınması kısmen veya tamamen imkânsız bulunmuş olan tren, vapur ve uçak bileti ücretleri gibi yol masrafları da bu tazminata ilave olunur. Harcırahlarına mahsuben para ödenmiş olup da geçici görevle bir tarafa gönderilmelerinden vazgeçilenlere, yalnız peşinen ödenmiş ve geri alınması kısmen veya tamamen imkânsız bulunmuş olan bilet ücretleri ödenir. Hareket ettikten sonra gönderilmelerinden vazgeçilenlere, gönderilmelerinden vazgeçildiğine dair emrin kendilerine tebliğ edildiği mahalle ve oradan da asıl görev mahallerine veya başka bir mahalle tayin veya gönderilmekteyseler, bu son mahalle kadar hesap olunacak harcırahları kendilerine ödenir ve geri alınması kısmen veya tamamen imkânsız bulunmuş olan bilet ücretleri de yol masrafına ilave olunur.

GÖREV: Bir kimse veya bir nesnenin yaptığı iş; iş görme yetisi, fonksiyon. Resmî iş, vazife.

GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 137-145'inci maddesinde düzenlenen hükümler aşağıdaki gibidir: **A – Tanım:** Görevden uzaklaştırma, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hâllerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyatî bir tedbirdir. Görevden uzaklaştırma tedbiri, soruşturmanın herhangi bir safhasında da alınabilir. **B - Yetkililer:** Görevden uzaklaştırmaya yetkililer şunlardır: **1.** Atamaya yetkili amirler. **2.** Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri. **3.** İllerde valiler. **4.** İlçelerde kaymakamlar (İlçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır). Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhâl bildirilir. **C - Görevden Uzaklaştıran Amirin Sorumluluğu:** 657 sayılı Kanunun 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 139'uncu maddesine göre; görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen on iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır. Memuru görevden uzaklaştırdıktan sonra memur hakkında derhâl soruşturmaya başlamayan, keyfi olarak veya garaz veya kini dolayısıyla bu tasarrufu yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılan amirler, hukukî, malî ve cezaî sorumluluğa tabidirler. **D - Ceza Kovuşturması Sırasında**

Görevden Uzaklaştırma: Haklarında mahkemelerce cezaî kovuşturma yapılan Devlet memurları da 138'inci maddedeki yetkililer tarafından görevden uzaklaştırılabilirler. **E - Görevden Uzaklaştırılan veya Görevinden Uzak Kalan Memurların Hak ve Yükümlülüğü:** 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 141'inci maddesine göre, görevden uzaklaştırılan ve görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınan memurlara bu süre içinde aylıklarının üçte ikisi ödenir. Bu gibiler, bu Kanunun öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler. 143'üncü maddede sayılan durumların gerçekleşmesi hâlinde, bunların aylıklarının kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir ve görevden uzakta geçirdikleri süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin derece yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmı, üst dereceye yükselmeleri hâlinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir. **F - Tedbirin Kaldırılması:** Soruşturma sonunda disiplin yüzünden memurluktan çıkarma veya cezaî bir işlem uygulanmasına lüzum kalmayan Devlet memurları için alınmış olan görevden uzaklaştırma tedbiri, 138'inci maddedeki yetkililerce (Müfettişler tarafından görevden uzaklaştırılanlar hakkında atamaya yetkili amirlerce) derhâl kaldırılır. Görevden uzaklaştırma tedbirini kaldırmayan görevli hakkında, 139'uncu madde hükmü uygulanır. **G - Memurun Göreve Tekrar Başlatılması Zorunlu Olan Hâller:** 657 sayılı Kanunun 143'üncü maddesine göre, soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce; **1.** Haklarında memurluktan çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler, **2.** Yargılamanın men'ine veya beraatına karar verilenler, **3.** Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar, **4.** Görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup cezası ertelenenler, bu kararların kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır. **H - Görevden Uzaklaştırma Tedbirinin Kaldırılmasında Amirin Takdiri:** 140'ıncı ve 142'nci maddede, 143'üncü maddenin (a, b, c) fıkralarında yazılı olanlar hakkındaki görevden uzaklaştırma tedbiri, Devlet memurunun soruşturmaya konu olan fiillerinin, hizmetlerini devama engel olmadığı hâllerde her zaman kaldırılabilir. **İ - Uzaklaştırma Süresi:** 657 sayılı Kanunun 145'inci maddesine göre, görevden uzaklaştırma; bir disiplin kovuşturması icabından olduğu takdirde, en çok üç ay devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır. Bir ceza kovuşturması icabından olduğu takdirde, görevinden uzaklaştırmaya yetkili amir (Müfettişlerin görevinden uzaklaştırdıkları memurlar hakkında atamaya yetkili amir) ilgilinin durumunu her iki ayda bir inceleyerek görevine dönüp dönmemesi hakkında bir karar verir ve ilgiliye de yazı ile tebliğ eder.

GÖREV GİDERLERİ VE HİZMET ALIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Avukatlık Hizmet Bedellerinin Ödenmesi.* ***2.*** *Bey'iye Aidatı Ödemeleri.* ***3.*** *Bilirkişilik, Uzmanlık, Tanıklık ve Benzeri Hizmet Ücretlerinin Ödenmesi.* ***4.*** *Çeşitli Hizmet Alımları Bedellerinin Ödenmesi.* ***5.*** *Fahrî Konsolosluklar Aidat ve Giderlerinin Ödenmesi.* ***6.*** *Kapalı İstihbarat ve Kapalı Savunma Hizmet Giderlerinin Ödenmesi.* ***7.*** *Kira Bedellerinin Ödenmesi.* ***8.*** *Kurs ve Toplantılara Katılma Giderlerinin Ödenmesi.* ***9.*** *Mahkeme Harç ve Giderlerinin Ödenmesi.* ***10.*** *Makine, Teçhizat, Taşıt, Demirbaş Bakım ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi.* ***11.*** *Proje Yarışma Ödülleri ile Proje Teşvik ve Destekleme Giderlerinin Ödenmesi.* ***12.*** *Seçim Giderlerinin Ödenmesi.* ***13.*** *Sigortalılara Yapılacak Tazminat Ödemeleri.* ***14.*** *Tarifeye Bağlı Ödemeler.* ***15.*** *Taşıma Giderlerinin Ödenmesi.* ***16.*** *Telif ve Tercüme Ücretlerinin Ödenmesi.* ***17.*** *Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zarar Ödemeleri.* ***18.*** *Ulaştırma ve Haberleşme Giderlerinin Ödenmesi.* ***19.*** *Vergi, Resim, Harç ve Benzeri Giderlere İlişkin Ödemeler.*

GÖREV MAHALLİNİ TERK ETMEK MECBURİYETİNDE KALANLARIN HARCIRAHI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 22'nci maddesine göre; harp zaruretleri ve olağanüstü hâller dolayısıyla memuriyet mahallerini terk etmeye mecbur olan memur ve hizmetlilerden kurumlarınca gösterilen mahalle veya memuriyet merkezine en yakın il veya ilçe merkezine gidenlere, o mahallere kadar bu Kanun hükümleri gereğince yol masrafı ve gündelik verilir. Ancak, bunlar bu mahallere aileleri ile birlikte gelmiş iseler, kendilerine aile masrafı ile yer değiştirme masrafı da ödenir. Bunların memuriyet mahallerine dönüşlerinde aynı şekilde harcırah verilir. Olağanüstü hâllerin gerektirdiği durumlarda Başbakanlığın uygun görüşü üzerine, bağlı bulundukları kurumlar veya Dışişleri Bakanlığınca yurt dışından yurt içine çağrılan veya yurt dışında başka bir yere gönderilen aile fertleri için, bu Kanun hükümlerine göre yalnızca aile masrafı ödenir. Ancak, gerekli görülen hâllerde, yer değiştirme masrafının da ödenmesine Bakanlar Kurulunca karar verilir. Bunların memuriyet mahallerine dönüşlerinde de aynı şekilde harcırah verilir.

GÖREVSİZLİK: *bk. Vazife ve Salahiyet Uyuşmazlığı.*

GÖREV TAZMİNATI: 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 1'inci maddesine, 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 27.02.2008 tarih ve 5745 sayılı Kanunla değiştirilen (C) bendine göre; (A) bendi kapsamına giren (Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa göre almakta olan personel) ve temsil tazminatı

almayan personele, aşağıdaki esaslara uyarınca, görev tazminatı ödenir: **A -** 7.000'den daha düşük göstergeler üzerinden makam veya yüksek hâkimlik tazminatı öngörülen kadrolara atanmış olanlara, 15.000 gösterge rakamını geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca tespit edilecek gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda görev tazminatı ödenir. **B -** (A) alt bendine göre ödenecek görev tazminatının uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri tespit etmeye, çalışanlar ve emekliler için gösterge rakamları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. **C –** Bende 08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince; görev tazminatı, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve bu tazminata hak kazanmada ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. **D -** 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16'ncı maddesine göre; bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 11'inci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1'inci maddesine eklenen (C) bendinde yer alan görev tazminatı hakkında, 27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun 5'inci maddesinin (C) bendi hükmü uygulanır. *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı Ödenmesi.* **E-** 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 17'nci maddesine göre; 27.07.1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa tabi olup profesör ve doçent unvanına sahip subaylardan öğretim görevlisi olarak usulüne uygun bir şekilde akademik kariyerini kullanabilecekleri yerlere atanan subaylara ödenen görev tazminatı, aynı rütbe ve kıdemdeki emsali subaylardan fazla olamaz.

GÖREV TAZMİNATININ DİKKATE ALINMAYACAĞI DURUMLAR: *631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Temsil ve Görev Tazminatlarının Dikkate Alınmayacağı Durumlar.*

GÖREV YERİ DEĞİŞTİRİLENLERDEN ESKİ GÖREVLERİNE DEVAMLARI TEBLİĞ EDİLENLERİN AYLIKLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 172'nci maddesine göre; görev yerleri değiştirilen memurlardan görevlerine devamları, kurumlarınca yazılı olarak tebliğ edilenlerin aylıkları eski görev yerlerinde kadro tasarrufundan ödenir.

GÖREV YERİ DEĞİŞTİRİLEN MEMURLARIN AYLIKLARI: 14.07. 1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 318 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 169'uncu maddesine göre; bulundukları yerden başka yerlerdeki görevlere nakledilen ve 62'nci maddede belirtilen süre içinde yeni görevlerinde işe başlayan memurlarla, yer değiştirme suretiyle başka kurumlara atanan memurların aylıkları, işe başladıkları tarihi takip eden ay başından itibaren yeni görev yerinde ödenir. Eski görev yerinde alınan aylıklar için kurumlar arasında herhangi bir hesaplaşma yapılmaz.

GÖREV ZARARI, HAZİNE YARDIMI VE DİĞER TRANSFER HARCAMALARINA İLİŞKİN BEDELLERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Görev Zararları ve Hazine Yardımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi.* ***2.*** *Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler.* ***3.*** *Siyasî Parti, Dernek, Birlik, Sandık, Kurum, Sendika, Vakıf ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Ödemeler.*

GÖREV ZARARLARI VE HAZİNE YARDIMLARINA İLİŞKİN BEDELLERİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 56'ncı maddesine göre, görev zararları ile Hazine yardımlarının ödenmesinde aşağıda belirtilen belgeler aranır: **A -** Hazine Müsteşarlığınca yapılan ödemelerde, aşağıdaki belgeler aranır: **1.** Kurum ve kuruluşların görev zararları için yapılacak ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Harcama talimatı. **b)** Kesinleşmiş görev zararını gösterir, ilgili birimce onaylı cetvel; avans olarak yapılacak ödemelerde, kuruluşa tahsis edilen ödenek ile kullanılan ve arta kalan ödenek miktarını gösteren ilgili birimce onaylı cetvel. **2.** Hazine yardımı olarak yapılacak ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Harcama talimatı. **b)** İlgili idareye tahsis edilen ödenek ile kullanılan ve arta kalan ödenek miktarını gösteren ilgili birimce onaylı cetvel. **B -** Sosyal güvenlik kurumlarına kendi mevzuatları ile verilen görevler dışında bir görev verilmesi durumunda verilen bu görevin ifası sonucu oluşan bedelin Hazinece karşılanması için yapılacak ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Ödenecek miktarın hesaplanmasını gösteren, ilgili sosyal güvenlik kuruluşunca düzenlenmiş belge.

GÖSTERGELER: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 12.02.1982 tarih ve 2595 sayılı Kanun ve 366 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 43'üncü maddesine göre; bu Kanuna tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylık ve ek göstergeleri aşağıda gösterildiği şekilde tespit edilir: **A - Aylık Göstergesi:** Bütün sınıflar itibarıyla her derece ve kademenin aylıklarının hesaplanmasına esas teşkil edecek Aylık Gösterge Tablosu aşağıdaki I Numaralı Cetvelde gösterilmiştir:

I Numaralı Cetvel
Aylık Gösterge Tablosu

	Kademeler								
Dereceler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1320	1380	1440	1500	-	-	-	-	-
2	1155	1210	1265	1320	1380	1440	-	-	-
3	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	-
4	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	1265
5	835	865	895	915	950	985	1020	1065	1110
6	760	785	810	835	865	895	915	950	985
7	705	720	740	760	785	810	835	865	895
8	660	675	690	705	720	740	760	785	810
9	620	630	645	660	675	690	705	720	740
10	590	600	610	620	630	645	660	675	690
11	560	570	580	590	600	610	620	630	645
12	545	550	555	560	570	580	590	600	610
13	530	535	540	545	550	555	560	570	580
14	515	520	525	530	535	540	545	550	555
15	500	505	510	515	520	525	530	535	540

GÖSTERGE TABLOLARI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

GÖSTERGE TABLOSU VE EK GÖSTERGELER: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

GÖTÜRÜ BEDEL SÖZLEŞMESİ: *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.*

GUREMA: Borçlu ve alacaklı anlamındaki "garîm" kelimesinin çoğulu.

GÜLHANE ASKERÎ TIP AKADEMİSİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Personelin Özlük Hakları: 17.11.1983 tarih ve 2955 sayılı Kanunun 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 10.05.2006 tarih ve 5498 sayılı Kanunla değişik 49'uncu maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Gülhane Askerî Tıp Akademisinde görevli askerî öğretim elemanlarının ve bu Akademide yüksek lisans, doktora veya tıpta uzmanlık öğrenimi gören askerî personelin özlük haklarına ilişkin ödemelerde, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri uygulanır. **2.** Uzmanlar hariç olmak üzere öğretim elemanları ile Yüksek Bilim Konseyinden diğer askerî hastanelerde, Genelkurmay Başkanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, kuvvet komutanlıkları ve Jandarma Genel Komutanlığındaki sağlık şube müdürlüğü veya daire başkanlığı kadrolarında görevlendirilebilen öğretim üyelerine, ayrıca, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 12'nci maddesine göre üniversite ödeneği; idarî görevleri bulunanlara da, aynı Kanunun 13'üncü maddesine göre idarî görev ödeneği ödenir. **3.** Gülhane Askerî Tıp Akademisinde uzman durumunda olanlarla Gülhane Askerî Tıp

Akademisi Komutanlığınca uzman olarak görevlendirilenlere ve bu Akademide yüksek lisans, doktora veya tıpta uzmanlık öğrenimi gören kadrolu askerî personele ihtisasları süresince, almakta oldukları aylık tutarının (Ek gösterge dâhil) % 85`i eğitim ödeneği olarak ödenir. **4.** Yukarı fıkralardaki askerî personele, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda öngörülen iş güçlüğü, iş riski, temininde güçlük zammı ve malî sorumluluk tazminatı ödenmez. Yan ödemeden faydalanmayan bu statüdeki personelin çeşitli ödemelerle bir ayda aldıkları net tutarlar, bu maddede sayılmayan ve yan ödemelerden yararlanan personele çeşitli ödemelerle bir ayda verilen net tutarlardan az ise, aynı kıt`a ve karargâhtaki aynı rütbe ve kıdemdekiler arasında meydana gelen fark ayrıca tazminat olarak ödenir. Meslek ve sanatlarını serbest olarak icra eden profesör ve doçentlere döner sermayeden pay almamak kaydıyla üniversite ödeneği ödenir. **5.** Gülhane Askerî Tıp Akademisinde görevlendirilen sivil öğretim elemanlarının özlük haklarına ilişkin ödemeler, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunundaki esaslara uygun olarak yapılır. **6.** Bu Kanunun 32'nci maddesine göre haftalık okutulması mecburî ders yükü saati dışında, meslek ve sanatlarını serbest olarak icra edenler dâhil, Gülhane Askerî Tıp Akademisinde görevli öğretim elemanlarına, görev unvanlarına göre Genelkurmay Başkanlığınca belirlenecek esaslara bağlı olarak, haftada en çok on sekiz saate kadar verecekleri dersler için 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11'inci maddesine uygun olarak, ek ders ücreti ödenir. Gülhane Askerî Tıp Akademisinde tıpta uzmanlık öğrenimi gören sivil tabiplere yapılacak ödemelerde, aynı durumda bulunan Sağlık Bakanlığındaki emsali personele yapılan ödemeler esas alınır. **B - Uygulanmayacak Hüküm:** 2955 sayılı Kanunun 47'nci maddesine göre; kurulacak döner sermaye işletmesi, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa tabi değildir. Maddenin "1050'ye tabi olmama" hükmünün işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

GÜMRÜK KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

GÜMRÜK MEVZUATINA GÖRE TASFİYE EDİLECEK EŞYA HAKKINDA DÖNER SERMAYE KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *16.05.1984 tarih ve 3007 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Afet Tertiplerine veya Acil Afet Hesaplarına**

Gelir Aktarımı: *485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **C - Kefalet Sandığı:** *02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kefalet Sandığı.* **Ç - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **D - Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler:** *14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler.* **E - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Devlet Memuruna Ödül Verilmesi.* ***b)*** *Ek Göstergeler.* ***c)*** *Makam Tazminatı.* ***d)*** *Zam ve Tazminatlar.* **F - Tayın Bedeli Verilmesi:** *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.* **G - Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması:** *3.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **H - Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **İ - Gümrük Mevzuatına Göre Tasfiye Edilecek Eşyayla İlgili Hükümler:** 16.05.1984 tarih ve 3007 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **J - Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun Gelirleri:** *04.12.1984 tarih ve 3093 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun Gelirleri.* **K - Gümrük Vergisi Hasılatından Liman İşleten Kuruluşlara Pay Verilmesi:** *25.06.1992 tarih ve 3824 sayılı Kanunun Gümrük Vergisi Hasılatından Liman İşleten Kuruluşlara Pay Verilmesi.* **L - Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **M - Ek Ödeme:** 27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 222'nci maddesine göre; Gümrük Müsteşarlığı merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında fiilen çalışan memurlar ile sözleşmeli personele, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) % 200'ünü geçmemek üzere ek ödeme yapılır. Ek ödemenin miktarı ile esas ve usulleri; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, çalışma süresi, personelin sınıfı, kadro unvanı ve derecesi, atanma usulü ile personele aylık ve özlük hakları dışında ilgili mevzuatına göre yapılan diğer ilave ödemeler gibi kriterler dikkate alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan tarafından belirlenir. Bu ödemede 657 sayılı Kanunun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve bu ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. **N - Gümrük Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel*

Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler. **O - İskân Kanununun Malî Hükümleri:** *19.09.2006 tarih ve 5543 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İskân Kanununun Malî Hükümleri.* **P – Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında Ek Ödemeler:** *11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında Ek Ödeme.* **R - Malî Tatil:** *15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Tatil.* **S - Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi:** *21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi.* **T - Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **U - Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **V - Menkul Kıymetler ve Varlıklar:** *Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Menkul Kıymetler ve Varlıklar.*

GÜMRÜK VERGİLERİ: Yürürlükteki mevzuata göre; her türlü madde, ürün ve değere uygulanan ithalat ve ihracat vergilerinin tümü. 27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 3'üncü maddesine göre; **1.** Gümrük vergileri deyimi, yürürlükteki hükümler uyarınca eşyaya uygulanan ithalat vergilerinin ya da ihracat vergilerinin tümünü; **2.** İthalat vergileri deyimi, eşyanın ithalinde öngörülen gümrük vergileri ve eş etkili vergileri ile tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ithalat vergilerini; **3.** İhracat vergileri deyimi, eşyanın ihracatında öngörülen gümrük vergileri ve eş etkili malî yükler ile tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde alınan ihracat vergilerini, ifade etmektedir.

GÜMRÜK VERGİSİ HASILATINDAN LİMAN İŞLETEN KURULUŞLARA PAY VERİLMESİ: 25.06.1992 tarih ve 3824 sayılı Kanunun 17'nci maddesine göre; Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığınca, Gümrük İdareleri tarafından tahsil olunan gümrük vergisi hasılatından, tahsil edildiği ayı takip eden bir ay içinde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki Müşterek Fon Hesabı ile liman işleten kamu iktisadî kuruluşlarının hesaplarına, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen oranlarda pay aktarılır. Bu maddenin uygulama usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca belirlenir.

GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B**

– Diğer Hükümler: *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

GÜNDELİK: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 147'nci maddesine göre, 4'üncü maddenin (C) ve (D) bentleri gereğince çalıştırılan işçi ve geçici personele ödenen para.

GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ (GAP) BÖLGE KALKINMA İDARESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Sözleşmeli Personel Çalıştırması:** 388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 6'ncı maddesindeki hükümler şöyledir: **1.** Başkan ve başkan yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. **2.** Ayrıca, özel bilgi ve ihtisası gerektiren konularda kadro aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın yerli ve yabancı elemanlar sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. **3.** Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **4.** Genel ve katma bütçeli daireler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* iktisadî Devlet teşekkülleri ve kamu iktisadî kuruluşlarıyla bunlara bağlı kuruluş ve müesseselerde çalışanlar, GAP İdaresi Başkanlığında sözleşmeli olarak istihdam edilebilirler. Başkanlığın bu konudaki talepleri, ilgili kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. Bu personel ilgili kurumundan aylıksız izinli sayılır. İzinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfileri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın süresinde yapılır. Belirtilen kurumlarda görevli personel; aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî, sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak GAP İdaresi Başkanlığında görevlendirilebilirler. **C – İdarenin Gelirleri:** 388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11.12.1997 tarih ve 4314 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesine göre; bu Kanun Hükmünde Kararname ile verilen görevlerin İdare tarafından yerine getirilmesi için yapılacak her türlü giderler, aşağıdaki kaynaklardan karşılanır: **a)** Başbakanlık bütçesine konulacak ödenekler. **b)** Her türlü yardım, kredi, hibe ve bağışlar. **c)** Faiz, hizmet, kira gelirleri ile sair gelirler. Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı ve Hazine Müsteşarlıkları temsilcileri ile koordine edilerek GAP İdaresi Başkanlığınca hazırlanacak bütçe, Başbakanının onayı ile yürürlüğe girer. Bütçe ile öngörülen yatırım projeleri yıllık yatırım programlarının hazırlanması ile ilgili usul ve esaslara tabidir. İta amiri GAP İdaresi Başkanı'dır. Başkan bu yetkisini yardımcılarına devredebilir. Ancak İdare, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe

kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle, maddenin bütçeye ilişkin hükümlerinin işlerliği kalmamıştır. **D - Uygulanmayacak Hükümler:** 388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11'inci maddesine göre; bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yapılacak işlemlerde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 832 sayılı Sayıştay Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Madde hükmünün (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından) yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **E - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

H

HABERLEŞME GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ulaştırma ve Haberleşme Giderlerinin Ödenmesi.*

HABERLEŞME VERGİSİ: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince; belediye ve mücavir alan sınırları içinde tahsil edilen telefon, teleks, faksimili ve data ücretleri üzerinden alınan oransal vergi.

HACET: Giderilmediği takdirde zarar ve meşakkati gerektiren durum.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

HACİR,-CRİ: Bir kişinin medenî hakları kullanma yetkisinin yargı tarafından kaldırılması. Kısıtlama.

HACİZ,-CZİ: Borçlu borcunu ödemez ise, kendi elinde ve üçüncü kişide olan taşınır ve taşınmaz mallarından, alacak haklarından; alacaklının anapara, faiz ve masrafları da dâhil olmak üzere, bütün alacaklarına yetecek miktarının adlî ve idarî makamların emrine verilmesi.

HACZİ CAİZ OLMAYAN MALLAR: Para borcunun ödenmesi için haciz yoluyla yapılan icra takibinde, borçluya ait olup kamu hukuku veya borçlunun zorunlu ihtiyacı bakımından veya paraya çevrilmesine maddeten imkân bulunmaması nedeniyle haczi ve paraya çevrilmesi mümkün olmayan, diğer bir deyimle hacizden ayrık tutulmuş şeyler ve alacaklar.

HAD,-DDİ: Sınır, taşınmaz malların sınırı. Yetkilerde parasal sınır. Kelimenin çoğulu, hudut.

HADD-İ LAYİK: *bk. Layik Had.*

HAK,-KKI: Hukuk düzeninin fertlere ve devletlere tanıdığı yetkiler. Hukuk kelimesinin tekili. *Ayrıca bk. Hukuk.*

HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE: Herhangi bir hakkın kullanılabilmesi için, kanunlarda öngörülen süre. Iskat-ı mürur-u zaman.

HAK EDİŞ: Hak sahibi olma hâli, bir şeyin birisi için kesin bir hak olduğunun meydana çıkması. İstihkak.

HAK EDİŞ DAVASI: *bk. İstihkak Davası.*

HAK EDİŞ RAPORU: Yapım işlerinde, idare ile müteahhit arasında yapılan sözleşme gereğince, belirli aralıklarla yapılmış olan işlerin tespit edilerek bedelinin ödenmesi için düzenlenen rapor.

HAK EDİŞ RAPORU: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 7'nci maddesine göre; ihale veya doğrudan temin usulüyle yapılacak yapım işleri ile hizmet alımlarında, sözleşme hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin ödenmesinde aşağıda belirtilen hak ediş raporları düzenlenir. **A - Yapım İşleri Hak Ediş Raporu (Örnek**

3): Bu rapor, yapım işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hak ediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Yapım türüne göre ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve yapı denetim elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır. **B - Hizmet İşleri Hak Ediş Raporu (Örnek 4):** Bu rapor, hizmet işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hak ediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Hizmet türüne ve işin özelliğine göre yalnızca ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve kontrol elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır.

HAK EHLİYETİ: *22.11.2001 tarih ve 4721 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Medenî Haklardan Yararlanma Ehliyeti.*

HAKEM: Hâlen var olan veya ileride çıkacak hukukî bir uyuşmazlığın halledilmesi için özel surette seçilen kimse. İki tarafın arzularına tabi olmayan sorunlar, hakem tarafından halledilemez.

HAKİKÎ ŞAHIS: Kendilerine hukukun hak ve borç sahipliği yetkisi tanıdığı gerçek kişi. Eşhas-ı hakikiye. Gerçek kişi.

HÂKİM: Uyuşmazlıkları hukuka göre yargı yoluyla çözümlemek için, devlet tarafından görevlendirilen ve atanan kimse. Yargıç. Kelimenin çoğulu, hükkâm.

HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU HÜKÜMLERİ: 24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun, konumuzu ilgilendiren aylık ve ödenekleri ile diğer malî, sosyal hak ve yardımları üzerinde durulacaktır. **A – Kanunun Kapsamı:** 2802 sayılı Kanunun 1 ve 2'nci maddeleriyle 24.01.1990 tarih ve 3611 sayılı Kanun ve 22.12.2005 tarih ve 5435 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesi birlikte dikkate alındığında; bu Kanun, adlî yargı hâkim ve cumhuriyet savcıları ile idarî yargı hâkim ve savcıları hakkında uygulanır. Bu hâkim ve savcılar şunlardır: **1.** Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Başkan ve üyeleri. **2.** Hâkimler: **a)** Adlî yargı mahkeme başkan ve üyeleri, hâkimleri, Yargıtay tetkik hâkimleri ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idarî görevlerde çalışan hâkimler. **b)** İdarî yargı mahkeme başkan ve üyeleri, hâkimleri, Danıştay tetkik hâkimleri ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idari görevlerde çalışan hâkimler. **3.** Savcılar: **a)** Adlî yargı il ve ilçe cumhuriyet başsavcıları, cumhuriyet başsavcı vekilleri, cumhuriyet savcıları, Yargıtay cumhuriyet savcıları ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idarî görevlerde çalışan savcılar. **b)** Danıştay savcıları ile Adalet Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında idarî görevlerde çalışan savcılar. **B - Malî Haklar:** 2802 sayılı Kanunun 29.06.2006 tarih ve 5536 sayılı Kanunla değişik 102'nci maddesine göre; bu Kanunun 2'nci maddesinde belirtilenlerin aylık ve yargı ödeneği toplamından oluşan malî hakları, bu Kanun hükümlerine tabidir. Bu Kanunda geçen iki deyimin anlamı, maddeye göre şöyledir: **1. Kıstas**

Aylık: En yüksek Devlet memuruna malî haklar kapsamında fiilen yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının brüt tutarıdır. **2. Yargı Ödeneği:** Görevin niteliği ve gereği olarak brüt aylığın 106'ncı maddede gösterilen oranda hesaplanan tutarıdır. **C - Aylık Tablosu:** 2802 sayılı Kanunun 29.06.2006 tarih ve 5536 sayılı Kanunla değişik 103'üncü maddesine göre; kıstas aylığı oluşturan her bir ödeme unsurunun, aşağıda belirtilen unvanlara, karşılarında gösterilen oranlarda aylık ödeme yapılır.

Unvanlar	Oran (%)
a) Anayasa Mahkemesi Başkanı, Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısına	100
b) Anayasa Mahkemesi Başkanvekili, Anayasa Mahkemesi üyeleri, Yargıtay ve Danıştay birinci başkan vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili, Yargıtay ve Danıştay daire başkanları ile Adalet Bakanlığı Müsteşarına	86
c) Yargıtay ve Danıştay üyelerine	83
d) Birinci sınıf hâkim ve savcılara	79
e) Birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılara	65
f) Birinci derecede bulunan diğer hâkim ve savcılara	55
g) İkinci derecede bulunan hâkim ve savcılara	53
h) Üçüncü derecede bulunan hâkim ve savcılara	51
i) Dördüncü derecede bulunan hâkim ve savcılara	49
j) Beşinci derecede bulunan hâkim ve savcılara	47
k) Altıncı derecede bulunan hâkim ve savcılara	45
l) Yedinci derecede bulunan hâkim ve savcılara	43
m) Sekizinci derecede bulunan hâkim ve savcılara	41

Bu madde kapsamındaki ödeme unsurları arasında yer alan ikramiyenin hesabında, kıstas aylık içindeki ikramiyenin bir malî yıldaki toplam tutarının on ikide biri dikkate alınır. Birinci sınıf hâkim ve savcıların almakta oldukları aylık oranlarına, ödemeye esas olacak olan oran birinci fıkranın (c) bendindeki oranı geçmemek üzere, Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilebilme yeterliliklerini kaybetmedikleri sürece her üç yılda bir iki puan ilave edilir. Sınıfları ve dereceleri yükselen hâkim ve savcılar, yeni sınıf ve derecelerine ilişkin aylığa, söz konusu yükselmelerinin geçerlilik tarihlerini takip eden ayın on beşinden itibaren hak kazanırlar. Kıstas aylığı oluşturan ödeme unsurlarından vergi ve diğer kesintilere tabi olmayanlar, bu maddeye göre yapılacak ödemelerde de aynı şekilde vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. **D - Yargı Ödeneği ve Ek Ödeme:** 2802 sayılı Kanunun 29.06.2006 tarih ve 5536 sayılı Kanun ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddede yer alan hükümler şöyledir: **1.** 103'üncü maddede unvanları

belirtilenlere aynı maddeye göre ödenmekte olan brüt aylıklarının % 10'u oranında yargı ödeneği verilir. **2.** Sağlık kurulu raporu üzerine verilen hastalık izinleri ile kanser, verem, akıl hastalığı, şeker hastalığı, açık kalp ameliyatı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananların kullandıkları hastalık izinleri ve hastalıkları sebebiyle yataklı tedavi kurumlarında yatarak gördükleri tedavi süreleri hariç olmak üzere, bir takvim yılı içinde kullanılan hastalık izin süreleri toplamının on beş günü aşması hâlinde, aşan günlere isabet eden yargı ödeneği % 50 eksik ödenir. **3.** Hâkim ve savcı adaylarına kıstas aylığın % 25'i oranında ek ödemede bulunulur. **4.** Adalet müfettişlerine, 103'üncü maddeye göre ödenmekte olan brüt aylık tutarlarının % 5'i oranında ek ödemede bulunulur. **5.** Bu maddeye ve 103'üncü maddeye göre ödeme yapılanlara; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yapılan ödemeler ile temsil, makam ve yüksek hâkimlik tazminatları ödenmez ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152'nci maddesi uyarınca ödeme yapılmaz. Ancak, hâkim ve savcı adaylarına 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1'inci maddesinde öngörülen taban aylığının ödenmesine devam olunur. **6.** Bu maddeye göre yapılacak ödemeler hakkında aylıklara ilişkin hükümler uygulanır ve damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz. **7.** Yargı ödeneği, her ne şekilde olursa olsun başka bir ödemenin hesaplanmasında dikkate alınmaz. **E - Ders ve Konferans Ücretleri:** 2802 sayılı Kanunun 29.06.2006 tarih ve 5536 sayılı Kanunla değişik 107'nci maddesine göre; hâkim ve savcılardan meslekî eğitim ve öğretim kurumlarıyla kurslarda kendilerine görev verilenlere, ders ve konferans saati başına ödenecek ücret, her yıl bütçe kanunlarında gösterilir. **F - Aylık ve Ödeneğin Ödeme Zamanı:** 2802 sayılı Kanunun 108'inci maddesine göre; aylık ve ödenekler her ayın başında peşin olarak ödenir. Emekliye ayrılma ve ölüm hâllerinde, o aya ait peşin ödenen aylık ve ödenekler geri alınmaz. Ancak; son düzenlemeye göre, aylıklar ayın on beşinde ödenmektedir. *28.09.1988 tarih ve 3472 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi.* **G - Adaylıktan ve Açıktan Atanmada Aylık ve Ödeneğe Hak Kazanma:** 2802 sayılı Kanunun 109'uncu maddesine göre; hâkimlik ve savcılık mesleğine hâkim adaylığından veya dışardan atananlar, göreve başladıkları günden itibaren aylık ve ödeneğe hak kazanırlar. Bu suretle göreve başlamada, ilk aylık ve ödenek gün hesabıyla ay sonunda ödenir. **H - Sosyal Yardımlar:** 2802 sayılı Kanunun 111'inci maddesine göre; Devlet memurlarına tanınan sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümler, bu Kanunun 2'nci maddesinde sayılanlar hakkında da uygulanır. **İ - Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **J - Askerî Yargı Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargı Mensuplarının Aylık ve*

Ödenekleri. **K - Emeklilik Kesenek ve Karşılıkları ile Emekli Aylıkları ve İkramiyelerinin Hesaplanmasında Esas Olan Hükümler:** 2802 sayılı Kanuna, 29.06.2006 tarih ve 5536 sayılı Kanunla eklenen ve 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 16'ncı maddeye göre; 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten (01.10.2008) önce sigortalı veya iştirakçi olup 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan 103'üncü maddede unvanları belirtilenlerin emeklilik kesenek ve karşılıkları ile emekli aylıkları ve ikramiyelerinin hesaplanmasında 29.06.2006 tarih ve 5536 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki bu hususlara dair hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

HÂKİMLER VE SAVCILARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Zaman Aşımıyla İlgili Borçlar Kanunu Hükümleri: *22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Zaman Aşımının Hesaplanışı, Kesilmesi, Durması ve Borçlar Kanununun İlgili Hükümleri.* **2. Adlî Tatil:** *18.06.1927 tarih ve 1086 sayılı Kanun, 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanun, 04.07.1972 tarih ve 1602 sayılı Kanun, 06.01.1982 tarih ve 2575 sayılı Kanun, 06.01.1982 tarih ve 2577 sayılı Kanun ve 04.12.2004 tarih ve 5271 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Tatil.* **3. Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa Göre Ödemeler:** *04.07.1934 tarih ve 2559 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa Göre Ödemeler.* **4. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **5. Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Fiilen Arazi Üzerinde Çalışanların Harcırahı.* ***b)*** *Geçici Görev Gündeliğinin Verilebileceği Azamî Süre.* ***c)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***d)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **6. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanun ve 08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.* **7. Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları.* **8. Askerler İçin Tutulacak Avukat Ücretinin Ödenmesi:** *01.04.1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerler İçin Tutulacak Avukat Ücretinin Ödenmesi.* **9. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Aylığın Ödeme Zamanı ve Esasları.* ***b)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***c)*** *Makam Tazminatı.* **10. Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları:** *21.02.1967 tarih ve 832*

sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları. **11. Sayıştayın Görev ve Yetkisi:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.* **12. Sayıştayın Organları:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Organları.* **13. Sayıştayın Yargılaması:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.* **14. Sayıştay İdarî Kararlarının Birleştirilmesi:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İdarî Kararlarının Birleştirilmesi.* **15. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.* **16. Sayıştay Mensupları:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Mensupları.* **17. Sayıştay Savcısının Görevi:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Savcısının Görevleri.* **18. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **19. Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler:** *27.06.1972 tarih ve 1600 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler.* **20. Uyuşmazlık Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *12.06.1979 tarih ve 2247 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uyuşmazlık Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **21. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **22. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda Ödeme:** *13.05.1981 tarih ve 2461 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerine Ödeme.* **23. Danıştayla İlgili Hükümler:** *06.01.1982 tarih ve 2575 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Danıştayla İlgili Hükümler.* **24. İdarî Yargı Mensuplarına Bazı Ödemeler:** *06.01.1982 tarih ve 2577 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İdarî Yargı Mensuplarına Yol Gideri, Tazminat ve Gündelik Ödenmesi.* **25. Yargıtayla İlgili Hükümler:** *04.02.1983 tarih ve 2797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yargıtayla İlgili Hükümler.* **26. Askerî Yargı Mensuplarına Ödemeler:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargı Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **27. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* **28. Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **29. Siyasî Partilerin Anayasa Mahkemesince Denetiminde Sayıştayın Yardımı:** *22.04.1983 tarih ve 2820 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Siyasî Partilerin Anayasa Mahkemesince Denetiminde Sayıştayın Yardımı.* **30.**

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde Çalışmalar: *17.08.1983 tarih ve 2879 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler.* **31. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri:** *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **32. Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi:** *04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi.* **33. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **34. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **35. Adalet Bakanlığıyla İlgili Hükümler:** *29.03.1984 tarih ve 2992 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adalet Bakanlığıyla İlgili Hükümler.* **36. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **37. Yüksek Hâkimlik Tazminatı:** *270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı.* **38. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi:** *28.09.1988 tarih ve 3472 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi.* **39. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **40. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **41. Görev Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Görev Tazminatı.* **42. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat.* **43. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı:** *27.06.1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı.* **44. Yabancı Dil Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yabancı Dil Tazminatı.* **45. Aylıklarını 657, 926, 2802 ve 2914 Sayılı Kanunlara Göre Almayanların Ek Göstergeleri:** *527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Aylıklarını 657, 926, 2802 ve 2914 Sayılı Kanunlara Göre Almayanların Ek Göstergeleri.* **46. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması.* **47. Özürlüler İdaresiyle İlgili Hükümler:** *571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **48. Temsil Tazminatı:** *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı.* **49. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri*

için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri. **50. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **51. Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **52. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **53. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.* **54. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **55. Adlî Para Cezasıyla İlgili Hükümler:** *26.09.2004 tarih ve 5237 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Para Cezası ve Bunun Hazineye Ödenmesi.* **56. Yargılama Giderinin Devletçe Ödenmesi:** *04.12.2004 tarih ve 5271 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yargılama Giderlerinin Devletçe Ödenmesi.* **57. Kabahatler Kanundaki İdarî Para Cezası Hükümleri:** *30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **58. Bankacılık Kanununa Göre Mal, Araç ve Gereç Verme:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Kanununa Göre Mal, Araç ve Gereç Verme.* **59. Malî Tatil:** *15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Tatil.* **60. Tanık Koruma Kanunu Hükmü:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **61. Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi:** *Pul ve Değerli Kâğıtların Bayiler ve Yetkili Memurlar Vasıtası ile Sattırılmasına ve Bayilere Satış Aidatı Verilmesine Dair Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi.* **62. Borç Ödemeleri:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Borç Ödemeleri.* **63. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül Ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

HÂKİMLER VE SAVCILAR YÜKSEK KURULU ÜYELERİNE ÖDEME: 13.05.1981 tarih ve 2461 sayılı Kanunun 293 ve 563 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 22'nci maddesine göre; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun Başkanı dışındaki asıl ve yedek üyelerine aylık, ödenek ve yüksek hâkimlik tazminatından ayrı olarak 6.500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ek tazminat ödenir. Bu tazminata hak kazanılması ve ödenmesinde, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun aylıklarla ilgili hükümleri uygulanır ve bu tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz. *24.02.1983 tarih ve 2802*

sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.

HAKKANİYET: *bk. Nasafet.*

HAKKÂRİ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

HAKKIN DÜŞMESİ: Kanun, sözleşme veya hâkim tarafından belirlenen süre içerisinde kullanılmayan bir hakkın sakıt olması. Kadastro sonucu tescil edilen arazinin, tescilinden itibaren on yıl geçmekle tapu iptal davası hakkının düşmesi gibi. Hakkın sukutu. Sukut-u hak.

HAKKIN KONUSU: Geniş anlamda, özel hukuk, kamu hukuku ve devletler umumî hukukunun düzenlediği ilişkiler; dar anlamda, bu hak bir irade yetki ve iktidarı olarak telakki edildiği takdirde, bu iradenin üzerinde hükümran olduğu saha.

HAKKIN KULLANILMASI: *bk. Ehliyet.*

HAKKIN SUKUTU: *bk. Hakkın Düşmesi.*

HAKK-I RÜÇHAN: Bir hakkın sıra bakımından kendinden sonra gelen hakka öncelik tanıması. Hakk-ı takdim.

HAKK-I TAKDİM: *bk. Hakk-ı Rüçhan.*

HAKLARIN TELAHUKU: Sübjektif hukukta, tek bir hak süjesinin, birden fazla talep etme hakkı bulunması durumu; objektif hukukta, aynı hukukî olay hakkında iki ayrı hukuk kaidesinin kanunda yer almış olması.

HAKLI NEDEN: *bk. Haklı Sebep.*

HAKLI SEBEP,-Bİ: Bir ilişkiyi sona erdirmek veya bir hak elde etmek için gerekli ve yeterli neden. Haklı neden. Muhik sebep.

HAK SAHİBİ: Sübjektif hakkı bir irade iktidarı olarak kabul eden telakkiye göre, hakkı kendi veya üçüncü şahsın menfaatine kullanan ve bu kullanışı hukuk nizamı tarafından kabul edilen kişi; dar anlamda, belirli bir hakkın sahibi. Hukuk süjesi.

HAKSIZ EDİNME: *bk. Haksız iktisap.*

HAKSIZ İKTİSAP,-BI: Bir kimsenin, haklı bir neden bulunmaksızın bir başkası zararına edinimde bulunması. Haksız edinme. Sebepsiz iktisap.

HALEF: Birinin ardından gelip onun yerine geçen kimse, ardıl. Zıt anlamlısı, selef.

HALEFİYET: Aralarında hukukî bir ilişki bulunan iki kişiden birinin veya her ikisinin yerine bir başka kişinin geçmesi. İkame prensibi.

HALİÇ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

HALK BANKASIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Ek Gösterge: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **B -**

Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar: *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **C - Özelleştirmeyle İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **D - Kamu İhale Kanununun Kapsam Dışında Tuttuğu İşler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

HAPSEN TAZYİK: Bir kimseyi, yerine getirmeye mecbur olduğu hususu yapmaya mecbur etmek için, kanundaki yetkiye dayanılarak hapsetmek. Uygulaması icra hukuku ile malî hukukta görülmektedir.

HARCAMA BİRİMİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

HARCAMALARA KATILMA PAYI: Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce yaptırılan yol, kanalizasyon ve su tesisleri için yapılan harcamalara karşılık bu hizmetlerden yararlanan taşınmaz mal sahiplerinden alınan pay. İştirak payı.

HARCAMALARDA KULLANILACAK BELGELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Fatura.* ***2.*** *Hak Ediş Raporu.* ***3.*** *Harcama Talimatı.* ***4.*** *Onay Belgesi.* ***5.*** *Ödeme Belgeleri ve Bağlanacak Kanıtlayıcı Belgeler.* ***6.*** *Ödeme Belgesi.* ***7.*** *Piyasa Fiyat Araştırması Tutanağı.* ***8.*** *Taahhüt Dosyası.*

HARCAMALARIN KISA DÖNEMDE İNCELENMESİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 21.05.1970 tarih ve 1260 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesine göre; genel ve katma bütçelerden *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* yapılan harcamalar Sayıştayca, harcamadan sonra ve aylık olarak incelemeye tabi tutulabilir. Bu suretle incelenecek hesaplara ilişkin belge, kayıt, defter ve cetvellerin Sayıştaya gönderilme süreleri ve bu tarz incelemenin hangi yerlerdeki hesaplara uygulanacağı, Maliye Bakanlığının mütalaası alınarak Genel Kurulca tespit edilir. Denetçiler tarafından yapılan inceleme sonucunda mevzuata uygun görülmeyen işlemler, 48'inci maddede yazılı esaslar dairesinde gerekçesi ile birlikte sorumlulara bildirildikten ve yazılı savunmaları alındıktan sonra, rapor, hesabın tümü hakkında düzenlenir. Bu Kanun gereğince yapılacak inceleme ve denetlemeler sırasında, harcamaların ilişkin bulunduğu mevzuat yoruma müsait görüldüğü takdirde, keyfiyet Sayıştay görüşü tespit edilmek üzere Birinci Başkanlığa bildirilir ve alınacak sonuca göre işlem yapılır.

HARCAMA TALİMATI: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 4'üncü maddesine göre; kamu ihale mevzuatına tabi olmayan bir giderin idare adına geçici veya kesin olarak ödenebilmesi için giderin konusunu, gerekçesini, yapılacak iş veya hizmetin süresini, hukukî dayanaklarını,

tutarını, kullanılabilir ödeneğini, tertibini, gerçekleştirme usulü ile gerçekleştirmeyle görevli olanlara ilişkin bilgileri gösteren ve harcama yetkilisinin imzasını taşıyan belge.

HARCAMA TALİMATI VE SORUMLULUK: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.*

HARCAMA YAPILMASI: A - Harcama Yetkisi ve Yetkilisi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 31'nci maddesine göre, bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir. Ancak, teşkilat yapısı ve personel durumu gibi nedenlerle harcama yetkililerinin belirlenmesinde güçlük bulunan idareler ile bütçelerinde harcama birimleri sınıflandırılmayan idarelerde harcama yetkisi, üst yönetici veya üst yöneticinin belirleyeceği kişiler tarafından; mahallî idarelerde İçişleri Bakanlığının, diğer idarelerde ise Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine yürütülebilir. Kanunların verdiği yetkiye istinaden yönetim kurulu, icra komitesi, komisyon ve benzeri kurul veya komite kararıyla yapılan harcamalarda, harcama yetkisinden doğan sorumluluk kurul, komite veya komisyona ait olur. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde; idareler, merkez ve merkez dışı birimler ve görev unvanları itibarıyla harcama yetkililerinin belirlenmesine, harcama yetkisinin bir üst yönetim kademesinde birleştirilmesine ve devredilmesine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca belirlenir. Harcama yetkisinin devredilmesi, yetkiyi devredenin idarî sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Harcama yetkilileri bütçede öngörülen ödenekleri kadar, ödenek gönderme belgesiyle kendisine ödenek verilen harcama yetkilileri ise tahsis edilen ödenek tutarında harcama yapabilir. **B - Harcama Talimatı ve Sorumluluk:** 5018 sayılı Kanunun 32'nci maddesine göre; bütçelerden harcama yapılabilmesi, harcama yetkilisinin harcama talimatı vermesiyle mümkündür. Harcama talimatlarında hizmet gerekçesi, yapılacak işin konusu ve tutarı, süresi, kullanılabilir ödeneği, gerçekleştirme usulü ile gerçekleştirmeyle görevli olanlara ilişkin bilgiler yer alır. Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur. **C - Giderin Gerçekleştirilmesi:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesine göre; bütçelerden bir giderin yapılabilmesi için iş, mal veya hizmetin belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak alındığının veya gerçekleştirildiğinin, görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması ve gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerekir. Giderlerin gerçekleştirilmesi, harcama yetkililerince belirlenen görevli tarafından düzenlenen ödeme emri belgesinin harcama yetkilisince imzalanması ve tutarın hak sahibine ödenmesiyle tamamlanır. Gerçekleştirme görevlileri, harcama talimatı

üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütürler. Elektronik ortamda oluşturulan ortak bir veri tabanından yararlanmak suretiyle yapılacak harcamalarda, veri giriş işlemleri gerçekleştirme görevi sayılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığınca belirlenir. Gerçekleştirme görevlileri, bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken iş ve işlemlerden sorumludurlar. Giderin çeşidine göre aranacak gerçekleştirme belgelerinin şekil ve türleri; kamu borç yönetimine ilişkin olanlarda Hazine Müsteşarlığının uygun görüşünün alınması kaydıyla, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri için Maliye Bakanlığınca, mahallî idareler için İçişleri Bakanlığınca, sosyal güvenlik kurumları için de bağlı veya ilgili oldukları bakanlıklar tarafından, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir. **D - Ödenemeyen Giderler ve Bütçeleştirilmiş Borçlar:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 34'üncü maddesine göre; ödeme emri belgesine bağlandığı hâlde ödenemeyen tutarlar, bütçeye gider yazılarak emanet hesaplarına alınır ve buradan ödenir. Ancak, malın alındığı veya hizmetin yapıldığı malî yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen emanet hesaplarındaki tutarlar bütçeye gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarlar, mahkeme kararı üzerine ödenir. Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması hâlinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi hâlinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir. İlgili olduğu malî yılın sonundan başlayarak beş yıl içinde alacaklıları tarafından geçerli bir mazerete dayanmaksızın, yazılı talep edilmediğinden veya belgeleri verilmediğinden dolayı ödenemeyen borçlar zaman aşımına uğrayarak kamu idareleri lehine düşer. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde, bir taahhüde ve harcama talimatına dayanmayan giderlere ilişkin olup, Maliye Bakanlığınca belirlenecek ekonomik kodlardan yapılan ve bütçede ödeneği öngörülmüş olmakla birlikte, oluştuğu yer ve zamanda ödeneği bulunmayan giderler; dayanağını oluşturan harcama belgeleri de eklenmek suretiyle usulüne göre gerçekleştirilerek ilgili hesaplara alınır ve ödeneğinin gelmesini müteakip ödenir. Bu tutarlara ilişkin ödenek gönderme belgeleri, en geç malî yılın sonuna kadar muhasebe birimine gönderilerek muhasebeleştirme işlemleri tamamlanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir. **E - Ön Ödeme:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 35'inci maddesine göre; harcama yetkilisinin uygun

görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen hâller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir. Verilecek avansın üst sınırları merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir. Sözleşmesinde belirtilmek ve yüklenme tutarının yüzde otuzunu geçmemek üzere, yüklenicilere, teminat karşılığında bütçe dışı avans ödenebilir. İlgili kanunların bütçe dışı avans ödenmesine ilişkin hükümleri saklıdır. Açılmış akreditiflere ilişkin kredi artıkları ertesi yıla devredilmekle birlikte ödenekleri iptal olunur. Devredilen kredi artıklarının karşılığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanı, diğer kamu idarelerinde ise üst yönetici tarafından idare bütçesinin ilgili tertibine ödenek kaydolunur. Sözleşmelerin bitim tarihlerinde henüz bir kısım hizmet yerine getirilememiş veya zorunlu nedenlerle sözleşmenin uygulanmasına başlanılamamış ancak, ilgili idarece ek süre verilmiş ve bu süre ertesi malî yıla taşmış ise; yıl sonunda yüklenme artığı devredilir ve bu tutarlara ilişkin ödenekler hakkında akreditiflerle ilgili hükümler uygulanır. Devredilen yüklenme artığı karşılığı hizmet ek süre içinde yerine getirilerek kanıtlayıcı belgeleri verildiğinde, tutarı hizmetin yapıldığı yıl bütçesine gider kaydıyla ödenir. Her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmemiş olması hâlinde avanslarda bir ay, kredilerde üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlüdür. Süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında, 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde ön ödeme şekilleri, devir ve mahsup işlemleri, yapılacak ön ödemelerin idareler ve gider türleri itibarıyla miktarı ve oranlarının belirlenmesi, zorunlu hâllerde yapılacak harcamalar için ön ödemenin tutarı ve mahsup süresi, mutemetlerin görevlendirilmesi ve diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Diğer kamu idarelerinde ön ödemeye ilişkin usul ve esaslar bu madde hükümleri dikkate alınmak suretiyle ilgili mevzuatlarında düzenlenir. 2.7.1992 tarihli ve 3833 sayılı Kanunun avans ve kredi işlemlerine ilişkin hükümleri saklıdır.

HARCAMA YETKİLİSİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.*

HARCAMA YETKİSİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.*

HARCIRAH: Harcırahla ilgili mevzuata göre ve bu mevzuat kapsamına giren kimselere ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafının biri, birkaçı veya tamamı.

HARCIRAHA ESAS SEYAHAT GÜNLERİNİN HESABI: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Memleket İç ve Dışında*

Harcıraha Esas Seyahat Günlerinin Hesabı.

HARCIRAH ALABİLMEK İÇİN MÜRACAAT SÜRESİ: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 31.07.2003 tarih ve 4969 sayılı Kanunla değişik 56'ncı maddesine göre; **A -** Açıkta kalan ve bakanlık emrine alınan memurlara vazifelerinden ayrıldıkları, **B -** İşten el çektirilmek suretiyle bakanlık emrine alınan memurlardan men'i muhakeme kararı alan veya beraat edenler veyahut haklarındaki takibat afla ortadan kaldırılanlara, haklarında verilen kararın kesinleştiği tarihten itibaren altı ay zarfında müracaat edenlere, bu Kanuna göre alabilecekleri harcırah verilir. Müracaata engel bir mücbir sebebin vukuu hâlinde bu müddet, mücbir sebebin ortadan kalktığı tarihten itibaren başlar. Bu müddetlerin geçmesinden sonra müracaat edilmesi hâlinde harcırah verilmez.

HARCIRAH HESABINDA ESAS TUTULACAK AYLIKLAR: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre, harcırahın verilmesinde memurun fiilen almakta olduğu aylık (Kurumların 1 – 4'ncü derecelerdeki kadrolarında bulunanlardan kazanılmış hak aylık dereceleri daha düşük olanların işgal etmekte oldukları kadro) derecesi esas alınır. Hizmetlilerin harcırahı, aldıkları aylık ücret veya ödeneklerine; gündelik ile çalışanların harcırahı da gündeliklerinin otuz katına en yakın memur aylık tutarı üzerinden hesaplanır. Şu kadar ki (Ödenek mukabili çalışanlar hariç) bunların harcırahları hiçbir suretle 4'üncü derecedeki memurlara verilen miktarı geçemez. Terfi suretiyle atananların harcırahı, terfi ettikleri aylık derecesi üzerinden ödenir.

HARCIRAH HESABINA ESAS TUTULACAK KİLOMETRE VEYA DENİZ MİLİ: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 47'nci maddesine göre; yer değiştirme masraflarının hesabında dikkate alınacak kilometre veya deniz mili; **A –** Yurt içinde, iki mahal arasında mutat olan, gidip gelmeye elverişli en kısa kara ve deniz yolu, **B –** Yurt dışında, ülkeler ve bölgelerine göre, Dışişleri Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığının görüşü alındıktan sonra Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek mesafeler esas tutularak bulunur.

HARCIRAH HESABINDA ESAS TUTULACAK YOL: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanun ve 311 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 6'ncı maddesine göre; harcırah, bu Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutat olan yol ve taşıt araçları üzerinden verilir. Gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutat olan bu yolda hem muayyen, hem gayrimuayyen tarifeli taşıt işletilmekte ise harcırah hesabında muayyen tarifeli taşıt esas alınır. Bu yol ve taşıt, yolculukta geçen süreye göre memur veya hizmetli ile ailesi için ödenmesi gereken gündelik ve taşıt ücretleri toplamı dikkate alınarak memur veya hizmetlinin mensup bulunduğu dairece tespit olunur. Birinci fıkraya göre takip edilmesi

gereken yolun dışında bir yoldan veya kullanılması gereken taşıt aracından başka bir araçla yolculuk yapılmasının işin gereğine göre zorunlu olması hâlinde, bu yol ve taşıt aracına ilişkin masrafların kabulü, merkezde ita amiri veya bu durumda olan amirlerin, taşrada memur veya hizmetlinin mensup olduğu kurumun ita amiri durumunda olan kimsenin veya mahallin en büyük askerî ve mülkî amirinin önceden verilmiş yazılı bir emri bulunmasına bağlıdır. Ancak, işin veya hizmetin gerekli kıldığı durumlarda uçak kiralamak suretiyle seyahat edilebilmesi, seyahatin yurt içinde olması ve bu seyahatle ilgili bakanın veya misafiri yabancı bakanın bizzat katılması hâllerinde mümkündür.

HARCIRAHIN HACZEDİLMEZLİĞİ:10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesine göre, bu Kanuna göre ödenecek hak edişler borç için haczedilemez.

HARCIRAHIN ÖDENMESİ VE MAHSUBU: A – Ödeyecek Makam veya Kişi: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 57'nci maddesine göre; harcırah, hizmetin ilgili olduğu kurum bütçesinden ödenir. 52'nci madde hükmü mahfuz kalmak şartıyla, ceza davalarında söz konusu maddede yazılı yol masrafı ve tazminatların, işin yapılmasından önce makbuz mukabilinde vezneye yatırılmasına imkân bulunmayan hâllerde, bunlar, bilahare mahkûm olan veya haksız çıkan taraftan tahsil olunmak üzere, öncelikle Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir (1631 sayılı Askerî Muhakeme Usulü Kanununun 281 inci maddesinin "A" fıkrası hükmü mahfuzdur. Bu Kanun, 25.10.1963 tarih ve 353 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 353 sayılı Kanunun 256'ncı maddesine göre; askerî mahkemelerde görülecek davaların ve askerî makamlar aracılığı ile uygulanacak cezaların giderleri, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinden ödenir). Bir dava ve ihtilafın tetkiki sırasında, gerek alakalılardan birinin talebi ile olsun gerekse kurumun göstereceği lüzuma müstenit bulunsun, tahkik, tetkik, keşif, tebliğ gibi bir muamele için belediye hudutları iç ve dışında bir mahalle gönderilen 52'nci maddede yazılı olanlardan gayrı Adalet memurları ile diğer kimselere verilecek harcırah, bilahare haksız çıkan taraftan geri alınmak üzere öncelikle alakalılardan talepte bulunan veya bunu ödemeye razı olandan alınır. **B - Harcırahın Ödenmesi ve Mahsubu:** 6245 sayılı Kanunun 16.06.1983 tarih ve 2851 sayılı Kanun ve 31.07.2003 tarih ve 4969 sayılı Kanunla değişik 59'uncu maddesindeki hükümler şöyledir: **1.** Harcırah, memur ve hizmetlinin gidişinde ve ailenin nakli sırasında peşin olarak verilir. Harcırahın tam miktarının önceden tayin ve tespitinin mümkün olmadığı hâllerde yetecek miktarda para avans olarak verilir. Harcırahını kesin olarak veya avans suretiyle alanlardan zatî sebepler yüzünden daimî veya geçici görev mahallerine on beş gün içinde hareket etmeyenler, aldıkları parayı derhâl iade etmeye mecburdurlar. **2.** Aile için harcırah verilmesinde, ilgililerin verecekleri beyan kâğıtları esas tutulur. Bu beyan kâğıdında harcırahın tahakkuk ettirilebilmesi için lüzumlu bilgiler gösterilir. **3.**

Daimî memuriyetle bir yere gönderilenler gidecekleri mahalle varış tarihinden ve geçici görevle gönderilenler de memuriyetleri mahalline dönüş tarihlerinden itibaren bir ay zarfında harcırah beyannamelerini, ispatlayıcı evrakıyla birlikte dairesi amirine verirler. Memurun kendisinden evvel veya sonra hareket eden ailesi için avans para verildiği takdirde bu bir aylık müddet, ailenin evvel gitmesi hâlinde memur veya hizmetlinin yeni görevi mahalline varış tarihinden ve sonra gitmesi hâlinde de bunların memur veya hizmetli yanına vardıkları tarihten itibaren hesap olunur. **4.** Beyannameyi alan daire amirleri bunu vize ettikten sonra taşrada mahallin en büyük mal memuruna ve merkezde de alakadar malî mercie vermekle mükelleftirler. **5.** Gerçekleşen masraf verilen avans paradan ziyade ise, fazlası ödenir ve az ise farkı resen geri alınır. **6.** İspatlayıcı evrak tedariki mümkün olmayan hâllerde bu imkânsızlığın sebepleri ile gerçekleşen masrafın hesabı alakadar tarafından mensup olduğu daire amirine yazılı olarak bildirilir. İmkânsızlık sebepleri dairesince uygun ve haklı görüldüğü ve masrafın hesabında bir fazlalık bulunmadığı neticesine varıldığı takdirde avans bu hesaba göre mahsup olunur. **7.** Alındıkları tarihten itibaren tahakkuk ettirilecek faizleri de dâhil olmak üzere birinci fıkra gereğince derhâl iade edilmeyen paralarla harcırahlarını avans olarak alıp da bu zimmetlerinin mahsubu için gerekli evrakı üçüncü fıkrada yazılı müddetler zarfında teslim etmeyenlerin bu borçları, bu evrakı verdikleri zaman harcırah hak edişleri ayrıca tahakkuk ettirilip ödenmek üzere aylık, ücret veya haczi mümkün sair hak edişlerinin yarısı bu borçları tamamen kapanıncaya kadar ve hüküm alınmaya hacet kalmaksızın resen geri alınmak suretiyle tahsil olunur. **8.** Harcırah verilmesi ve avansların mahsubu muamelelerinde aksi sabit oluncaya kadar memurun beyanına itibar olunur.

HARCIRAHIN UNSURLARI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre harcırah; yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafını ihtiva eder. İlgili, bu Kanun hükümlerine göre bunlardan birine, birkaçına veya tamamına müstahak olabilir.

HARCIRAH KANUNU HÜKÜMLERİ: A – Kapsamı: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 25.06.1958 tarih ve 7145 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; aşağıda belirtilen kamu kurum ve kuruluşları tarafından ödenecek harcırahlar, bu Kanun hükümlerine tabidir: **1.** Genel bütçeye dâhil dairelerle katma *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve özel bütçeli idareler (Köy bütçeleri hariç) ve bunlara bağlı sabit ve döner sermayeli müesseseler. Buradaki özel bütçeden maksat, belediyeler ve il özel idareleri bütçeleridir. Bugünkü anlamda özel bütçe, 2006 yılı başından itibaren uygulanmaktadır. **2.** Özel kanunlarla kurulmuş banka ve teşekküller (Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı, Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı ve Türk Hava Yolları Anonim

Ortaklığı hariç). **3.** Yukarıdaki fıkralarında yazılı daire, idare, banka, teşekkül ve müesseselerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları teşekkül ve müesseseler. **B – Tanımlar:** 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinde yapılmış tanımlar şöyledir: **1. Aile Fertleri:** Memur ve hizmetlinin, harcırah verilmesini gerektiren olay sırasında evlilik bağıyla bağlı olduğu eşi ile bakmakla yükümlü olduğu usul ve füruu ve erkek ve kız kardeşleridir. **2. Bagaj:** Memur ve hizmetlinin mensup olduğu kuruma veya şahsına ait olup, resmî vazife için kullanılabilecek eşya ile yolcunun bu seyahati için ihtiyacı bulunan şahsî eşyasından mutat surette taşınması mümkün olanlardır. **3. Başka Yer:** Burada tanımlanan memuriyet mahalli dışındaki yerlerdir. **4. Harcırah:** Bu Kanuna göre ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından biri, birkaçı veya tamamıdır. **5. Hizmetli:** Personel kanunlarına göre yardımcı hizmetler sınıfına dâhil personel, kurumlarda yalnız ödenek mukabili çalışanlarla kurumlarda çalıştırılan tarım ve orman işçileri ve iş kanunlarına göre işçi sayılan kimselerdir. **6. Kurum:** Kanunun 1'nci maddede sayılan daire, idare, banka, teşekkül ve müesseselerdir. **7. Memur:** Personel kanunları hükümlerine göre aylık alan kimselerdir (Yardımcı hizmetler sınıfına dâhil personel hariç). **8. Memuriyet Mahalli:** Memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgâhının bulunduğu şehir ve kasabaların belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin götürüldüğü veya kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilen yerlerdir. **C – Diğer Hükümleri:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Aile ile Birlikte Oturulması Yasak Edilen Bölgelere Geliş ve Gidişte Aile Harcırahı.* ***2.*** *Aile Masrafının Miktarı.* ***3.*** *Askerî Birliklerde Harekâtta Harcırah.* ***4.*** *Başka Yerde Bırakılan Aile Fertlerinin Harcırahı.* ***5.*** *Biletinin Yemeksiz Olarak Alınması Mümkün Olmayan Vasıtalarda Seyahat Ücreti.* ***6.*** *Birlik Hâlinde Yabancı Ülkelere Gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri Mensuplarının Harcırahı.* ***7.*** *Cenaze Nakil Masraflarının Harcırah Kanununa Göre Ödenmesi.* ***8.*** *Cumhurbaşkanının Seyahat Masrafları.* ***9.*** *Daimî Görev Harcırahının Başlangıcı.* ***10.*** *Daimî veya Geçici Görev Hâlinde Yolda veya Göreve Başlamadan Vefat Edenlerin Harcırahı.* ***11.*** *Dışişleri Bakanlığı Memurları ve Benzerlerinin Harcırah Açısından Takip Edecekleri Yol.* ***12.*** *Ehliyet Tespiti, İmtihan, Hava Değişimi İçin Başka Yere Gönderilenlerin Harcırahı.* ***13.*** *Fiilen Arazi Üzerinde Çalışanların Harcırahı.* ***14.*** *Geçici Görev Gündeliğinin Verilebileceği Azamî Süre.* ***15.*** *Geçici Görev Harcırahı (Yol Masrafı ve Yevmiye).* ***16.*** *Geçici Görev Mahallerinde Hastalananlara Verilecek Yevmiye.* ***17.*** *Göndermekten Vazgeçilenlerin Harcırahı.* ***18.*** *Görev Mahallini Terk*

Etmek Mecburiyetinde Kalanların Harcırahı. ***19.*** *Harcırah Alabilmek İçin Müracaat Süresi.* ***20.*** *Harcırah Hesabında Esas Tutulacak Aylıklar.* ***21.*** *Harcırah Hesabına Esas Tutulacak Kilometre veya Deniz Mili.* ***22.*** *Harcırah Hesabında Esas Tutulacak Yol.* ***23.*** *Harcırahın Haczedilmezliği.* ***24.*** *Harcırahın Ödenmesi ve Mahsubu.* ***25.*** *Harcırahın Unsurları.* ***26.*** *Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.* ***27.*** *Harcırahta Gerçek Dışı Beyanname Verenler.* ***28.*** *Harcırah Verilecek Kimseler.* ***29.*** *Hayatî Tehlike Arz Eden Hastalıklarla Mücadelede Yevmiye.* ***30.*** *Memleket İç ve Dışında Harcıraha Esas Seyahat Günlerinin Hesabı.* ***31.*** *Memleket İç ve Dışında Mücbir veya Zatî Sebepler ve Vahim Hastalıklar Yüzünden Yola Devam Edememe Hâlinde Yevmiye.* ***32.*** *Memuriyet Mahalleri İçinde Yol Masrafı.* ***33.*** *Memuriyet Mahalli Dışına Gönderilenlerin Gündeliği.* ***34.*** *Memuriyet Mahalli İçinde Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı.* ***35.*** *Memur veya Hizmetli Olmayanların Harcırahı.* ***36.*** *Misafir ve Ziyaretçilere Refakat Edenlerin Harcırahı.* ***37.*** *Müfettiş ve Benzerlerinin Aile ve Yer Değiştirme Masrafı.* ***38.*** *Özel Görevli Emniyet Mensuplarının Yol Masrafı.* ***39.*** *Özel Önemi Haiz Merasimlere İştirak Edeceklerin Dış Yevmiyeleri.* ***40.*** *Parasız ve Tenzilli Tarife ile Seyahatte Yol Masrafı.* ***41.*** *Sevke Memur ve Erbaş ve Erlere Verilecek Gündelik.* ***42.*** *Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı.* ***43.*** *Ulaştırma Hizmeti Veren Kuruluşlarda Harcırah.* ***44.*** *Yatacak Yeri Bulunmayan Mahallerde Geçici Görev Yapanların Vasıta Ücreti.* ***45.*** *Yeni Memuriyet Mahallinde İşe Başlamadan veya Yolda Vefat Hâlinde Aile Harcırahı.* ***46.*** *Yol Masrafı, Yevmiye, Aile Masrafı ve Yer Değiştirme Masrafının Birlikte Verilmesini İcap Ettiren Hâller.* ***47.*** *Yurt Dışında Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***48.*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***49.*** *Yurt Dışı Yer Değiştirme Masrafı.* ***50.*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***51.*** *Yurt İçinde Yer Değiştirme Masrafı.* ***52.*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* ***53.*** *Yurt İçi ve Dışı Spor Temaslarında Harcırah.* ***54.*** *Yurt İçi ve Yurt Dışında Kurslara Katılanlara Verilecek Gündelik.*

HARCIRAHLARINI DİĞER KANUN HÜKÜMLERİNE GÖRE ALANLAR: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 52'nci maddesine göre; 7201 sayılı Tebligat Kanununun 4'üncü, 198 sayılı Emlak Alım Vergisi Kanununun değişik 21'inci, 492 sayılı Harçlar Kanunun değişik 34'üncü ve 70'nci maddelerinde yazılı hâllerde hâkim, adliye memuru, tebliğ memuru, sözleşme icrasına giden tapu memuru veya konsolosluk memurlarına bu Kanuna göre ayrıca harcırah verilmez. **A – Tebligat Kanunu Hükmü:** 11.02.1959 tarih ve 7201 sayılı Kanunun 06.06.1985 tarih ve 3220 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesi gereğince; 6245 sayılı Harcırah Kanununun 49'uncu maddesine göre tazminat alan memur ve hizmetliler dışındaki memurlar vasıtasıyla, bu Kanun gereğince yaptırılacak tebligatlar için tebligat yapana verilecek zarurî masrafların miktarı

kendisine tebliğ yapılacak şahsın bulunduğu yerin mesafesine göre, her malî yılbaşında il idare heyetleri tarafından o ilin gerek merkez, gerekse bağlı ilçeleri için ayrı ayrı tespit olunur. Yukarıdaki hükme göre kendilerine zarurî masraf verilen memurlara yaptıkları tebliğ dolayısıyla, 6245 sayılı Kanun gereğince ayrıca harcırah verilmez. **B - Emlak Alım Vergisi Kanunu:** Bu Kanun, 21.01.1982 tarih ve 2588 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmış ve emlak alım vergisi tapu harcına dönüştürülmüştür. **C – Harçlar Kanunu Hükümleri:** 02.07.1964 tarih ve 492 sayılı Kanunun 34'üncü maddesi, 08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. Kanunun 04.12.1985 tarih ve 3239 sayılı Kanunla değişik 70'inci maddesine göre; tapu memurlarının istek üzerine bir hakkı tesis, tadil veya terkin gibi tapu işlemleri için daire dışına gitmeleri hâlinde, birinci derecede Devlet memurunun aldığı geçici görev yolluğunun 2/3'ü tazminat olarak emaneten mal sandığına yatırılır. Görevin tamamlanmasından sonra bu miktarın yarısı, Hazineye gelir kaydedilir. Diğer yarısı tazminat olarak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce hazırlanacak yönetmelikte belirtilen esaslara göre ilgili memurlar arasında dağıtılır. İstenen yere gidilmekten vazgeçilirse emaneten alınan para ilgilisine geri verilir. Mutat ulaştırma aracının sağlanması iş sahiplerine aittir. İfraz, taksim, yüz ölçümü gibi işler için harice gidildiği takdirde, ilgili memurlara Harcırah Kanunu hükümleri gereğince yollukları verilir. **D – Adlî Personel ve Devlet Davalarını Takip Edenlere Ödenen Harcırah:** 492 sayılı Kanunun 34'üncü maddesi yürürlükten kaldırılınca, yerine 3717 sayılı Kanun uygulamaya konulmuştur. 08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; tebliğden başka bir işlem yapmak için makamından uzaklaşma durumunda olan hâkimler, savcılar, askerî mahkemelerdeki subay üyeler ve icra müdürleri ile yardımcılarına, adlî tabiplere, yazı işleri müdürlerine, zabıt kâtiplerine, mübaşirlere, hizmetlilere ve bu işlemlere katılan Hazine avukatlarına, Hazine avukatı olmayan il ve ilçelerde davaları takibe yetkili daire amirleri ve 3402 sayılı Kadastro Kanununa göre yetkili kılınan kişiler ile muhakemat hizmetlerinde görev yapan memurlara yol giderlerinden başka aşağıdaki miktarda yol tazminatı verilir: **1.** Daireden uzaklaşmayı gerektiren iş, mahkemenin bulunduğu belediye sınırları içinde ise, her iş için, birinci derece Devlet memurunun aldığı geçici görev yolluğu kadar. **2.** Daireden uzaklaşmayı gerektiren iş, mahkemenin bulunduğu belediye sınırları dışında ise, her iş için, birinci derece Devlet memurunun aldığı geçici görev yolluğunun bir buçuk katı kadar. Maddede öngörülen diğer hükümler şöyledir: **a)** Daireden uzaklaşmayı gerektiren işlerin bir kısmı mahkemenin bulunduğu belediye sınırları içinde, bir kısmı dışında ise, belediye sınırları içinde olan her iş için 1'inci bent hükmü, belediye sınırları dışında olan her iş için, 2'nci bent hükmü uygulanır. **b)** Görülen işler birden fazla ise, ilgililerden alınacak yol giderleri uzaklık ile yol tazminatı ise yukarıdaki bentler

esasları ile orantılı şekilde bölünerek hesaplanır. Yazı işleri müdürleri ve zabıt kâtipleri için bu miktarın 2/3'ü, mübaşirler ve hizmetliler için 1/2'si ödenir. **c)** Yol giderleri ile tazminat, ilgili kişiler tarafından işin yapılmasından önce, emaneten makbuz mukabilinde vezneye yatırılarak bununla ilgili deftere işlenip keşif ve işlem sonunda yapılan harcama bir tutanakla belgelenerek kalanı ilgili kişiye verilir. Yol giderleri ile tazminatın bütçeden karşılanması hâlinde yapılacak ödemelerde ilgili hükümler uygulanır. **d)** Hazine avukatlarına yol tazminatı bütçenin ilgili tertibinden ödenir ve ayrıca gündelik ödenmez. **e)** 449 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 22.12.2005 tarih ve 5435 sayılı Kanunla değişik fıkraya göre; birinci fıkrada sayılanlardan adlî yargı hâkim ve savcıları ile adlî yargıda görevli yazı işleri müdürü, zabıt kâtibi, mübaşir, icra müdürü, icra müdür yardımcısı ile diğer personele tahakkuku müteakip yol tazminatının 1/2'si ödenir. Ancak, bu ödemelerin aylık toplamı en yüksek Devlet memuru aylığını (Ek gösterge dâhil) geçemez. Geçen miktar ve yol tazminatının diğer yarısı, o yerdeki bir bankada açılan hesaba yatırılır. Bu hesaba yatırılan paraların % 10'u her ayın ilk haftası içinde Ankara'da bir kamu bankasında açtırılan Adalet Bakanlığı merkez hesabına gönderilir. Mahallî hesapta toplanan paraların arta kalanı, o yargı çevresinde görevli adlî yargı hâkim ve savcıları ile adlî yargıda görevli yazı işleri müdürü, zabıt kâtibi, mübaşir, icra müdürü, icra müdür yardımcısı ile diğer personeline (Ceza infaz kurumu personeli hariç) ayda bir, eşit miktarda ödenir; ancak, bu ödemenin yıllık tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) yıllık tutarının yarısını geçemez. Bu fıkranın birinci cümlesi dışında kalan bölümü, 21.11.2007 tarih ve 26707 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17.05.2007 tarih ve E.2004/46, K.2007/60 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir. Ancak bu Karar, 21.11.2008 tarihinde yürürlüğe girecektir. **f)** 449 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 22.12.2005 tarih ve 5435 sayılı Kanunla cümleler ilave edilen fıkraya göre; Adalet Bakanlığı merkez hesabına gönderilen paralardan, Adalet Bakanlığı merkez teşkilatının hâkim ve savcı dışındaki personeline, Adalet Bakanınca belirlenen miktar ve esaslar dâhilinde üç ayda bir ödeme yapılır. Yapılan ödemeler aylık olarak en yüksek Devlet Memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) yarısını geçemez. Yıl içerisinde toplanan paraların bu ödeme miktarını aşması hâlinde artan miktarın, yıl içinde mahallinden gelen miktara oranı kadar, mahallinden gönderilecek miktardan mahsup yapılır. Adalet Bakanlığı merkez hesabına gönderilen paralardan, Adalet Bakanlığı merkez teşkilatında daimî ve geçici olarak görevlendirilen ve fiilen teknik hizmetler görevini yürüten personele, teminlerindeki güçlük, görevin önemi ve sair nitelikleri dikkate alınmak suretiyle, Adalet Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre üç ayda bir ödeme yapılır. Yapılan ödemeler aylık olarak en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) iki katını geçemez. **g)** 449 sayılı

Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen fıkraya göre; yukarıdaki iki fıkra gereğince hesapların açılması, kesintilerin bu hesaplara yatırılması, merkez teşkilatındaki personele yapılacak ödeme miktarı ve mahsup işlemleri ile uygulamaya ilişkin diğer esaslar Adalet Bakanınca belirlenir. **h)** Hazine avukatı veya Devlet davalarını takibe yetkili kişiye ödenecek yol tazminatının tahakkukunu müteakip, % 85'i ödenir. Yol tazminatının kesilen % 15'i emanet hesabına alınarak o il ve ilçede muhakemat hizmetlerinde görev yapan raportör, şef ve memurlara ayda bir eşit olarak ödenir. **i)** Bu madde uyarınca verilen yol giderleri ve yol tazminatları ile ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

HARCIRAH ÖDEMELERİNDE SINIRLAMALAR: 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 31.07.2003 tarih ve 4969 sayılı Kanunla eklenen 14/A maddesine göre; 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu kapsamı dışında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarında; **a)** İstihdam edilme şekline bakılmaksızın; ilk defa veya yeniden göreve alınanlar ile bunların aile fertlerine ilk defa veya yeniden göreve alınma nedenlerine bağlı olarak harcırah ödenmez, bu amaçla başka bir adla ödeme yapılamaz. **b)** İstihdam edilen personelden, kendilerinin yazılı talebi üzerine bu kurum ve kuruluşlar arasında veya bunların başka yerlerdeki birimleri arasında naklen ataması yapılanlara, mevzuatlarında bu atama için öngörülen harcırah ödenmez, bu amaçla başka bir adla ödeme yapılamaz. **c)** Emekliliğini isteyen veya emekliye sevk olunan, haklarında toptan ödeme hükümleri uygulanan veya emekli iken yeniden hizmete alındıktan sonra vazifelerine son verilen personele, bu nedenlere bağlı olarak harcırah ödenmez; bunlara ilgili mevzuatında öngörülmesi kaydıyla damga vergisi hariç hiçbir vergiye tabi tutulmaksızın beş yüz milyon lirayı geçmemek üzere tazminat ödenebilir. **d)** Yurt içi ve yurt dışı gündelik ödemeleri, emsali Devlet memurlarına 6245 sayılı Harcırah Kanunu uyarınca yapılan gündelik ödemelerinin bir buçuk katını geçemez. İlgili mevzuatında öngörülmüş olması hâlinde, bu kapsamda bulunanlardan yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere bu belge karşılığı yapılan ödemeler bir buçuk katın hesabında dikkate alınmaz. Diğer mevzuatın bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

HARCIRAHTA GERÇEK DIŞI BEYANNAME VERENLER: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesi gereğince; bu Kanuna göre tahakkuk edecek hak edişin miktarını artıracak şekilde, maddî hatalar hariç, gerçek dışı beyanname verenler hakkında, mensup oldukları kurumların disiplin, memurlar, müdürler komisyonları gibi yetkili kurul ve makamlarının kararı ile ve işlenen suçun mahiyet ve şümulüne göre rütbe veya sınıf tenzili veya ihraç cezalarından herhangi biri tatbik olunur ve bu gibilerin bu suretle aldıkları fazla harcırah; Devlet, özel idare ve belediyelerce Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Kanununa göre ve bu Kanuna tabi diğer kurumlarca da genel hükümlere göre tahsil olunur.

Suçlu hakkında idarece verilen disiplin kararları, cezaî kovuşturmaya engel olmayıp bu gibiler hakkında ayrıca kamu hukuku davası açılır ve kanunî kovuşturma yapılır.

HARCIRAH UNSURLARININ BİRLİKTE VERİLMESİNİ GEREKTİREN HÂLLER: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yol Masrafı, Yevmiye, Aile Masrafı ve Yer Değiştirme Masrafının Birlikte Verilmesini İcap Ettiren Hâller.*

HARCIRAH VERİLECEK KİMSELER: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; bu Kanunda belirtilen hâllerde, aşağıda belirtilen kimselere harcırah verilir: **A** - Bu Kanun kapsamına giren kurumlarda çalışan memur ve hizmetliler ile aile fertlerine ve aynı kurumlarda fahrî olarak çalışanlara. **B** - Memur veya hizmetli olmamakla beraber kurumlarca geçici bir vazife ile görevlendirilenlere. **C** - Kadrosuzluk dolayısıyla açıkta kalan memurlara ve bunların aile fertlerine. **D** - Hizmetlilerden cezaen olmamak üzere vazifelerine son verilenlere ve bunların aile fertlerine. **E** - Memur veya hizmetlinin vefatında aile fertlerine, çocuklara refakat ettirilecek memur ve hizmetlilere. **F** - Hükümlü, tutuklu veya gözetim altında bulundurulanların sevkinde ya da refakatle görevlendirilen erbaş ve erlere. **G** - Millî ve resmî spor temasları dolayısıyla seyahat edecek sporcu ve idarecilere. **H** - Birlik hâlinde yabancı memleketlere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına ve bunların Türkiye'de bırakacakları aile fertlerine. **İ** - Aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelerdeki askerî şahısların aile fertlerine. **J** - Bu Kanunda belirtilen özel hâllerde askerî öğrenciler ile erbaş ve erlere.

HARÇ,-CI: Yargı, noter, vergi yargısı, tapu ve kadastro, konsolosluk, pasaport, ikamet tezkeresi, vize ve Dışişleri Bakanlığı tasdik, gemi ve liman, imtiyazname, ruhsatname ve diploma ve trafik harçları adıyla, idarenin yaptığı bazı hizmetlerden fayda görenlerin işlerini yaptırmak maksadıyla ve o işler kamu hizmetinden çok ferdin şahsıyla ilgili olduğu için yalnız, o işle ilgili kişilerden alınan formalite ve kırtasiye giderlerini karşılamak düşüncesiyle alınan para.

HARÇLAR: 02.07.1964 tarih ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre; Devletçe; yargı, noter, vergi yargısı, tapu ve kadastro, konsolosluk, pasaport, ikamet tezkeresi, vize ve Dışişleri Bakanlığı tasdik, gemi ve liman, imtiyazname, ruhsatname ve diploma ile trafik hizmet ve işlemlerinden alınan nakdî yükümlülükler.

HARÇLAR KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *02.07.1964 tarih ve 492 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

HARÇLIK: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

HARÇLIKLAR: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

HARÇLIKLARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Er ve Erbaş Harçlıkları: *23.02.1961 tarih ve 257 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Er ve Erbaş Harçlıkları.* **2. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Öngörülen Hükümler:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **3. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Harçlıklar:** *17.06.1982 tarih ve 2684 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar.* **4. Sahil Güvenlik Komutanlığıyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler.* **5. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri:** *28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri.* **6. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilerin Harçlıkları:** *15.06.1989 tarih ve 3580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler.* **7. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması:** *24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması.* **8. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **9. Er ve Erbaş Harçlıklarının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Er ve Erbaş Harçlıkları ve Tayın Bedellerinin Ödenmesi.* **10. Harçlıkların Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi.*

HARÇ PULU: *bk. Pul.*

HARFİYYEN İCRA: Harfi harfine, aynen yerine getirme.

HARNUPLARI AŞILAYANLARA ÖDÜL VERİLMESİ: *26.01.1939 tarih ve 3573 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabanî Zeytin, Antep Fıstığı ve Harnupları Aşılayanlara Ödül Verilmesi.*

HARP AKADEMİLERİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ HAKLARI: 24.05.1989 tarih ve 3563 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; harp akademilerinde devamlı olarak görevlendirilen sivil öğretim elemanlarının özlük hakları ile ilgili ödemeler, Harp Akademileri Komutanlığınca 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunundaki esaslara uygun olarak yapılır. *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* Geçici olarak görevlendirilecek sivil öğretim elemanlarına ise, Harp Akademileri Komutanlığınca, aynı Kanuna göre ücret ödenir. Bu personelin aslî görevli bulundukları Yükseköğretim Kurumlarındaki diğer özlük hakları saklıdır. Akademik eğitim-öğretim için ek görev verilecek

asker ve sivil öğretim elemanlarına veya bu öğretimi geliştirmek amacıyla planlanacak çalışmalarda görevlendirilecek asker ve sivil, Türk veya yabancı uyruklu konferansçılara, bütçe kanunlarında belirtilen esaslara göre ücret ödenir.

HARP GEMİLERİNİN SATIŞINDAN ELDE EDİLEN GELİRLERİN ÖZEL ÖDENEK KAYDI: *11.07.1963 tarih ve 269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

HARP MALULLÜĞÜ İLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Malullük ve Malullük Aylığıyla İlgili Hükümler.*

HARP OKULLARINDA ÖZLÜK HAKLARI: 11.05.2000 tarih ve 4566 sayılı Kanunun 40'ıncı maddesindeki hükümler şöyledir: **A -** Harp okullarında görevli asker öğretim elemanlarının özlük haklarına ilişkin ödemelerde, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri uygulanır. *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **B -** Ancak asker öğretim elemanlarına, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 12'nci maddesine göre hesaplanacak üniversite ödeneği ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 17'nci maddesine göre ödenen Türk Silahlı Kuvvetleri hizmet tazminatından hangisi fazla ise o ödenir. Öğretim elemanlarından 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanundan istifade edenlerin, bu Kanuna göre ödenen tazminatlarının, Türk Silahlı Kuvvetleri hizmet tazminatı ile üniversite ödeneğinden fazla olması hâlinde, tazminat ödemeleri 2629 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenir. *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* Harp okulu komutanı, dekan, enstitü müdürü, dekan yardımcıları ve bölüm başkanlarına, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 13'üncü maddesine göre idarî görev ödeneği verilir. Harp okulu komutanına verilecek idarî görev ödeneği, rektörlere ödenecek miktar kadardır. **C -** Harp okullarında görevlendirilen sivil öğretim elemanlarının özlük hakları, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu hükümlerine göre verilir. *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **D -** Haftalık okutulması mecburî ders yükü dışında, harp okullarında görevli öğretim elemanlarına, ilgili kuvvet komutanlıklarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde, haftada en çok yirmi saate kadar verilecek dersler için 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11'inci maddesine uygun olarak ek ders ücreti ödenir. *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

HARP OKULLARI VE HARP AKADEMİLERİNDE DERS GÖREVİ VERİLENLERİN ÜCRETİ: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

HARRAN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

HAS: *bk. Hususî.*

HASAR: Tarafların iradeleri haricinde, malda meydana gelen zarar. Satış akdinde, akit tamamlandıktan sonra meydana gelen hasar alıcıya aittir.

HASAT: Ürün kaldırma, ekin biçme işi. Bu biçimde toplanmış ürün.

HASIL: *bk. Hasılat.*

HASILA: Bir işten elde edilen sonuç.

HASILAT: Herhangi bir işten meydana gelen şeyler, temettü, irat, gelir, kazanç. Kelimenin tekili, hasıl.

HASILAT PAYI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kurumlardan Alınacak Hasılat Payı.*

HATA: Gerçeğe uygun olmayan ve fakat hata eden kimse tarafından kesin surette, tereddütsüz gerçek kabul edilen eylem. Kasıtlı olmaksızın insanın yaptığı yanlışlık. Yanılma.

HAVA DEĞİŞİMİ İÇİN BAŞKA YERE GÖNDERİLENLERİN HARCIRAHI: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ehliyet Tespiti, İmtihan, Hava Değişimi İçin Başka Yere Gönderilenlerin Harcırahı.*

HAVA HARP OKULU ÖĞRENCİLERİ İLE ADAY ÖĞRENCİLERİNE TAZMİNAT ÖDENMESİ: 11.01.1983 tarih ve 2780 sayılı Kanunun 25.04.1985 tarih ve 3185 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; Hava Harp Okulu öğrencileri ile aday öğrencilerinin, deneme uçuşu, paraşütle atlama ve benzeri uçuş; diğer harp okulu öğrencilerinin ise uçuş ve paraşüt eğitimleri ile bu eğitim faaliyetlerinden dolayı sakat kalmaları veya şehit olmaları hâlinde, 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanununda belirtilen sakatlık veya şehitlik tazminatı ödenir. *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.*

HAVALE: Bir kimsenin kendi hesabına, diğer birine nakit veya kıymetli evrak yahut mislî şeyler vermeye üçüncü bir kişiyi yetkili kılmasını öngören sözleşme.

HAYATÎ TEHLİKE ARZ EDEN HASTALIKLARLA MÜCADELEDE YEVMİYE: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre; bir hastalığın yayılarak hüküm sürdüğü zamanlarda, bu hastalığın insana geçmesi dolayısıyla mücadele tehlike arz ediyorsa, bu takdirde bu mücadeleye iştirak eden memur ve hizmetlilerin bu Kanuna göre hak ettikleri yevmiyeyi, ilgili bakanlığın teklifi ve Maliye Bakanlığının mütalaası üzerine Bakanlar Kurulu iki misline kadar artırmaya salahiyetlidir.

HAYVAN ISLAHI KANUNUNA GÖRE VERİLEN İKRAMİYE VE

PRİMLERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

HAYVAN KESİMİ MUAYENE VE DENETLEME HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde, belediyelerce veya yetkili mercilerce izne dayanılarak özel kişi ve kuruluşlarca tesis edilen mezbaha ve kanaralarda kesilen hayvanların kesim öncesi ve sonrası muayenesi veya belediye sınırları ve mücavir alanlar dışında kesilip belediye sınırları içinde satışa arz edilecek etlerin sağlık bakımından muayene ve denetlenmesi nedeniyle alınan maktu harç.

HAYVANLARI KORUMA KANUNUNA GÖRE İLGİLİ KURULUŞLARA MALÎ DESTEK: 24.06.2004 tarih ve 5199 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; ev ve süs hayvanlarının korunması amacıyla, bakım evleri ve hastaneler kurmak; buralarda bakım, rehabilitasyon, aşılama ve kısırlaştırma gibi faaliyetleri yürütmek için, başta yerel yönetimler olmak üzere diğer ilgili kurum ve kuruluşlara Çevre ve Orman Bakanlığınca uygun görülen miktarlarda malî destek sağlanır. Bu amaçla Bakanlık bütçesine gerekli ödenek konulur.

HAYVAN SAĞLIĞI VE ZABITASI KANUNUNA GÖRE TAZMİNAT ÖDENMESİ: A –Tazminat Ödenmesi: 08.05.1986 tarih ve 3285 sayılı Kanunun 27.12.1993 tarih ve 3951 sayılı Kanunla değişik 41'inci maddesine göre; bu Kanun hükümlerine göre ruam, sığır tüberkülozu, sığır brusellozu, sığır vebası, at vebası ve şap hastalıklarından dolayı öldürülen veya kestirilen hayvanların sahiplerine, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bütçesinden aşağıda belirtilen miktarlarda tazminat verilir: **a)** Ruam hastalığında, hastalığın açık belirtisini göstermesi sebebiyle öldürülen hayvanlar için takdir edilecek kıymetlerin yarısı, **b)** Ruam, sığır tüberkülozu ve sığır brusellozu hastalıklarında, hastalığın açık belirtisini göstermeyip yapılacak testlere göre teşhis konularak öldürülen veya kestirilen hayvanların takdir olunacak kıymetlerinin dörtte üçü, **c)** Sığır vebası ve at vebası hastalıklarında, hastalığın açık belirtisini göstermesi sebebiyle veya laboratuvar muayenesi sonunda teşhis konularak öldürülen hayvanlar için takdir edilecek kıymetlerin tamamı, **d)** Şap hastalığında, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca her yıl tespit ve ilan edilen mücadele bölgelerinde hastalığın açık belirtisini gösteren ve laboratuvarda hastalığın varlığı ve tipi tespit edildikten sonra öldürülen veya kestirilen hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin tamamı, ihbarı zorunlu olan hastalıklardan birine karşı koruma maksadıyla Hükûmet veteriner hekimi ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca görevlendirilen veteriner hekim tarafından yapılan aşı, serum ve ilaç uygulamaları sebebiyle öldükleri otopsi ve laboratuvar muayeneleri ile tespit edilen hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin tamamı ödenir. Bu maddeye ait uygulama esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir. Yukarıdaki hâllerde, hayvanların sarf ve tüketimi mümkün olan et, deri ve diğer kısımlarının

bedelleri, rayiç bedel üzerinden kıymet takdir edilerek hayvan sahibine bırakılır ve bedeli hak ettiği tazminattan düşülür. **B - Tazminat Verilmeyecek Hâller:** 3285 sayılı Kanunun 42'nci maddesine göre, resmî kurumlarla belediyelere ait veya sahipleri tarafından hastalıkları haber verilmemiş veya hastalıklı oldukları bilinerek satın alınmış hayvanlarla menşe şahadetnamesiz veya veteriner sağlık raporu olmadan sevk olunan ve ilan edildiği hâlde aşı ve ilaç tatbik ettirmeyen hayvan sahiplerine tazminat verilmez. **C - Kıymet Takdiri:** 3285 sayılı Kanunun 43'üncü maddesine göre, 41'inci maddede yazılı hâllerde hayvanların kıymet takdiri; biri Kanunun 32'nci maddesi uyarınca kurulan komisyonun, diğeri hayvan sahibinin göstereceği bilirkişi ve Hükûmet veteriner hekiminin iştirakiyle üç kişilik bir heyet tarafından mahallî rayice göre yapılır.

HAZARDA EĞİTİM VE MANEVRA İÇİN SİLAHALTINA ALINANLARIN AYLIKLARININ ÖDENMESİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 183'üncü maddesine göre, hazarda muvazzaflık hizmeti dışında eğitim ve manevra maksadıyla silahaltına alınan Devlet memurlarının aylıkları kendi kurumlarınca tam olarak ödenir. Devlet memurlarından rütbeli olanların rütbe aylığı tutarı, bağlı bulundukları kurumdan aldıkları aylık tutarından fazla olanlara, aradaki fark askerî kurumlarına katılmaları veya yeni rütbeyi kazandıkları tarihten itibaren silahaltında bulundukları sürece, Millî Savunma Bakanlığı tarafından ödenir.

HAZIR DEĞERLER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 46'ncı maddesine göre; bu hesap grubu, nakit olarak veznede veya bankada tutulan değerler ile istenildiği zaman değer kaybına uğramadan paraya çevrilme imkânı bulunan varlıkları kapsar. Hazır değerler, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

100 Kasa Hesabı
101 Alınan Çekler Hesabı
102 Banka Hesabı
103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı
104 Proje Özel Hesabı
105 Döviz Hesabı
106 Döviz Gönderme Emirleri Hesabı
107 Elçilik ve Konsolosluk Nezdindeki Paralar Hesabı
108 Diğer Hazır Değerler Hesabı
109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı

100 Kasa Hesabı: Bu hesap; muhasebe birimleri veznelerince, kanunî dolaşım niteliğine sahip ulusal paraların alınması, verilmesi ve saklanmasına ilişkin işlemlerin izlenmesi için kullanılır. Muhasebe birimlerine döviz olarak her ne şekilde olursa olsun intikal eden tutarlar bu hesapla ilişkilendirilmez. **101 Alınan Çekler Hesabı:** Bu hesap, muhasebe birimlerinin yapacakları her türlü tahsilat karşılığında

muhasebe birimine hitaben düzenlenerek teslim edilen banka çekleri ve özel finans kurumlarının çekleri ile muhasebe yetkilisi mutemetleri tarafından muhasebe birimine teslim edilen aynı nitelikteki çeklerin izlenmesi için kullanılır. Burada sözü edilen "özel finans kurumları"nın adı, 5411 sayılı Bankacılık Kanunuyla "katılım bankaları" olmuştur. **102 Banka Hesabı:** Bu hesap, muhasebe birimleri adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya takas için verilen çeklerden takas işlemi tamamlananlar ile muhasebe birimlerince düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden, bankaca ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının izlenmesi için kullanılır. **103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı:** Bu hesap; muhasebe birimlerinin, hesaplarının bulunduğu bankalardan çekle veya gönderme emri düzenlemek suretiyle yaptıracakları ödeme ve göndermelerin izlenmesi için kullanılır. **104 Proje Özel Hesabı:** Bu hesap, dış finansman kaynağından dış proje kredisi olarak kamu idareleri adına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası veya uygun görülen diğer bankalar nezdindeki özel hesaplara aktarılan paralar ve bunlardan kesin veya ön ödeme şeklinde yapılan kullanımlar ile nakden geri alınan tutarlar ve hesap bakiyesinin değerlemesi sonucunda ortaya çıkan kur farklarının izlenmesi için kullanılır. **105 Döviz Hesabı:** Bu hesap, muhasebe birimi veznelerince tahsil edilen veya her ne şekilde olursa olsun muhasebe birimlerinin banka hesaplarına intikal eden konvertibl döviz tutarları ile bunlardan yapılan ödeme, iade ve göndermelerin izlenmesi için kullanılır. **106 Döviz Gönderme Emirleri Hesabı:** Bu hesap; muhasebe birimlerinin, nezdinde döviz hesabı bulunan bankalardaki döviz hesaplarından, döviz cinsinden yapacakları ödeme ve göndermeler için düzenledikleri döviz gönderme emirleri ile bunlardan bankaca ödendiği veya gönderildiği bildirilen tutarların izlenmesi için kullanılır. **107 Elçilik ve Konsolosluk Nezdindeki Paralar Hesabı:** Bu hesap, muhasebe biriminin elçilik ve konsolosluklar nezdindeki paraları ile bu paralardan yapılan ödeme ve göndermelerin izlenmesi için kullanılır. **108 Diğer Hazır Değerler Hesabı:** Bu hesap, hazır değerler hesap grubunda sayılan hesaplar içerisinde tanımlanmayan ve niteliği itibarıyla bu grupta izlenmesi gereken diğer değerlerin izlenmesi için kullanılır. **109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı:** Bu hesap, muhasebe birimlerince banka kredi kartlarıyla yapılan tahsilat ve bunlara ilişkin olarak yapılan mahsup ve iade işlemlerinin izlenmesi için kullanılır.

HAZİNE: Genel bütçeli kamu kuruluşlarının tüzel kişiliğinin adı. Genel bütçeli kamu kuruluşlarının taşınır ve taşınmaz malları, hakları, alacakları ve borçları açısından Devlet tüzel kişiliğinin adı. Beytülmal. 19.06.2007 tarih ve 26557 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 4'üncü maddesine göre Hazine, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri açısından Devlet tüzel kişiliğinin adı.

HAZİNE ALACAĞI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

HAZİNE ALACAKLARININ TAHSİLİ VE İDARESİ: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesindeki düzenlemeler şöyledir: **A** - Dış borcun ikrazı suretiyle kullandırılan kredilerden, ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetlerinden ikraz edilen kuruluşlarca vadesinde Hazine Müsteşarlığına ödenmeyen kısımlar ve Hazine garantilerinden Müsteşarlıkça üstlenmeler ve Türkiye Cumhuriyeti adına, yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına verilen borçlar neticesinde doğan alacakların şartlarının belirlenmesine, tahsiline, takibine ve her türlü finansal tekniğin kullanılması suretiyle idaresine Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan yetkilidir. **B** - Dış borcun ikrazı suretiyle kullandırılan kredilerden, ikraz edilen kuruluşlarca vadesinde Hazine Müsteşarlığına ödenmeyen kısımlar ve Hazine garantilerinden Müsteşarlıkça üstlenmeler neticesinde doğan alacaklarla ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetlerinin borçlu tarafından ödenmemesi durumunda, bu tür alacaklar için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. **C** - Vadesinde ödenmeyen Hazine alacaklarına, 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde gecikme zammı uygulanır. **D** - 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; bu Kanunun 8'inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan hükümler, dış borcun ikrazına ilişkin olarak da geçerlidir. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması.* **E –** 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla ekleme yapılan fıkra gereğince; Hazine garantileri kapsamında yapılan işlemler, dış borcun ikrazı suretiyle kullandırılan kaynaklar ile bu Kanun kapsamında oluşan Hazine alacakları nedeniyle bu Kanunun 2'nci maddesinde sayılan kuruluşların hesap, bilgi ve belgelerini denetlemeye Hazine Müsteşarlığı yetkilidir. Bu Kanun uyarınca imzalanan ikraz, kredi ve hibe anlaşmalarında atıfta bulunulan bağımsız denetim görevini, Hazine Kontrolörleri Kurulu da uluslararası genel kabul görmüş denetim standartlarına uygun olarak yerine getirir. **F** - Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kuruluşlara genel bütçeden yapılacak aktarmalarda, Hazine alacaklarının kaynakta tahsilatına, ilgisine göre Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan veya Maliye Bakanı yetkilidir. **G** - Doğal afet hâlleri nedeniyle getirilecek istisnalar hariç olmak üzere, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen projeler için Hazine Müsteşarlığının garantisi altında sağlanan veya dış borcun ikrazı suretiyle kullandırılan krediler çerçevesinde ilgili belediye veya bağlı kuruluşun geri ödeme

yükümlülüklerini karşılamak üzere gelirlerinin bir kısmının aktarılması amacıyla, proje uygulayıcı kuruluşun yetkili organlarının kararı ile bir Dış Borç Ödeme Hesabı oluşturulur. Dış Borç Ödeme Hesabı oluşturulmasına ilişkin yetkili organın kararı kesin olup belediye veya bağlı kuruluşun yönetim değişikliği veya başka bir kararı ile iptal edilemez veya gelirleri azaltacak şekilde değiştirilemez. Dış Borç Ödeme Hesabı oluşturulması ve işleyişine ilişkin esas ve usuller bir yönetmelik ile düzenlenir. **H -** Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi tarafından verilen krediler Hazine alacağı kapsamında takip edilmez. **İ -** 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; bu Kanun hükümlerine göre imzalanan garanti, ikraz ve hibe anlaşmaları kapsamında yapılan işlemler ile bu Kanun kapsamında oluşan Hazine alacakları nedeniyle Kanunun 2'nci maddesinde sayılan kuruluşlardan her türlü bilgi ve belge istemeye Hazine Müsteşarlığı yetkilidir. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **J -** 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; diğer Hazine alacaklarının kaydının yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlık tarafından belirlenir.

HAZİNE ALACAKLARINI YÖNETME YETKİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.*

HAZİNE ARAZİSİ: Genel bütçeli kamu kuruluşlarının kullandığı, tapuda Hazine adına kayıtlı veya kaydedilebilir nitelikteki arazi.

HAZİNE AVUKATI: Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü, illerdeki muhakemat müdürlükleri ve ilçe malmüdürlüklerinde Hazine avukatları bulunmaktadır. 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9'uncu maddesi gereğince; Başhukuk Müşaviri ve Muhakemat Genel Müdürü, hukuk müşavirleri, müşavir Hazine avukatları ve Hazine avukatları, genel bütçe içindeki kamu kurum ve kuruluşlarını, her tür ve derecedeki yargı ve icra mercileri ile hakemler nezdinde, vekil sıfatıyla temsil ederler. 08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; temsil yetkisi olanlar, ilgili adlî ve idarî yargı mahkemeleri ile icra daireleri ve hakemlere bildirilir. Hazine avukatları barolara kaydolmazlar ve vekâletname göstermeksizin temsil yetkisini kullanırlar.

HAZİNE BİRLİĞİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Maliyesi.*

HAZİNE BONOSU: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

HAZİNECE BORÇ VERİLMESİ: Bu konudaki düzenlemeler, 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesinde yer almıştır: **A -** Türkiye Cumhuriyeti adına;

yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına borç vermeye, bu borcun esas ve şartlarını belirlemeye, verilen borçların yeniden yapılandırılmasına ve bu yöndeki anlaşmaları imzalamak için Türkiye Cumhuriyeti temsilcilerini tayine Hazine Müsteşarlığının görüşü ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu kapsamda verilecek borç tutarları Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. Bu borçlara dair anlaşmalara ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. Borç vermeye ilişkin anlaşmalar Bakanlar Kurulu kararı ile anlaşmada aksine bir hüküm bulunmamak kaydıyla imza tarihi itibarıyla yürürlüğe girer. **B -** Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulu tarafından yabancı ülkelere yönelik nakdî ve gayrinakdî resmî destekli ihracat kredileri ile iki yıl ve daha uzun vadeli sigorta işlemlerine ilişkin olarak yıllık programında belirlenen Ülke Limitleri Listesi Bakanlar Kurulunca onaylanır. Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi tarafından Ülke Limitleri Listesinde yer alan ülkelere bu ülkelerdeki bankalar ve diğer kuruluşlara açılacak iki yıl ve daha uzun vadeli mal ve/veya hizmet satış sözleşmeleri veya bu tür sözleşmelerle eş değer finansal kiralama işlemleri ile ilgili nakdî ve gayrinakdî resmî destekli ihracat kredileri ile iki yıl ve daha uzun vadeli sağlanacak sigorta desteğinin esaslarını ve finansal hükümlerini düzenlemeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. Bakan bu yetkisini, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek limitler çerçevesinde Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi Yönetim Kuruluna devredebilir. **C -** Ülkemiz açısından özel önem arz eden ülkelerdeki kuruluşlara düşük faizli ve/veya düşük primli ve/veya uzun vadeli tavizli nakdî ve gayrinakdî resmî destekli ihracat kredisi açılması hususunda Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketine görev verilebilir. Bu fıkra kapsamında Banka tarafından açılacak tavizli nakdî ve gayrinakdî resmî destekli ihracat kredileri nedeniyle Bankanın uğrayacağı gelir kayıpları, Hazinece karşılanır. **D -** Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin politik riskler nedeniyle kredi, garanti ve sigorta işlemlerinden doğabilecek zararları Hazinece karşılanır. Bankanın tavizli resmî destekli ihracat kredileri nedeniyle uğrayacağı gelir kayıpları ile politik riskler nedeniyle kredi, garanti ve sigorta işlemlerinden doğabilecek zararlarının Hazinece ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir. **E -** Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin yabancı ülkelere ve bu ülkelerdeki bankalar ve diğer kuruluşlara verdiği tavizli ve/veya tavizsiz nakdî ve gayrinakdî resmî destekli ihracat kredileri ile yaptığı iki yıl ve daha uzun vadeli sigorta işlemlerine ilişkin alacakların üç yıl veya daha uzun vadeli olarak yeniden yapılandırılmasına ilişkin

anlaşmalar Müsteşarlığın uygun görüşü ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından onaylanır. Bu kredilerden ve sigorta işlemlerinden kaynaklanan alacakların üç yıldan daha az süreyle yeniden yapılandırılmasına ilişkin esasları ve finansman hükümlerini düzenlemeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. Bakan bu yetkisini Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek tutar ve/veya süre limitleri çerçevesinde Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi Yönetim Kuruluna devredebilir.

HAZİNEDAR: Bir hazineyi bekleyen, yöneten kimse.

HAZİNEDARLIK: Hazineyi yönetme görevi. 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 25.04.2001 tarih ve 4651 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre, Hükûmetin hazinedarlık görevini Merkez Bankası yerine getirir. Aynı Kanunun 41'inci maddesi gereğince; Merkez Bankası, Hükûmetin hazinedarıdır. Bu sıfatla, özellikle, Devletin gerek içerde ve gerekse yabancı memleketlerde tahsilat ve tediyatını ve bütün Hazine işlemlerini ve memleket içi ve dışı her çeşit para nakil ve havale işlerini ücretsiz yapar. Hazine ve katma bütçeli idarelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* özel idare ve belediyelere ait paraların, kurulu olduğu mahallerde Merkez Bankasına, kurulu bulunmadığı yerlerde muhabirlerine yatırılması zorunludur. Banka, bu tevdiata faiz ödemez. *Ayrıca, 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.*

HAZİNE GARANTİLERİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

HAZİNE GARANTİLERİ VE GARANTİSİZ BORÇLAR İÇİN İZİN ALINMASI: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A -** Hazine garantileri sağlanmasına ve sağlanan Hazine garantilerinin şartlarında değişiklik yapılmasına ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. **B -** Hazine garantilerine ilişkin anlaşmalar ve bunların şartlarında değişiklik yapılmasına ilişkin anlaşmalar, aksine bir hüküm bulunmadığı sürece imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer. **C -** Hazine geri ödeme garantisi ve Hazine yatırım garantisi ile lehine garanti sağlanan taraftan verilecek her garanti için bir defaya mahsus olmak kaydıyla, garanti edilen tutarın yüzde birine kadar garanti ücreti alınır. Bu oranı beş katına kadar artırmaya, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. **D -** Projeler için sağlanacak Hazine geri ödeme garantisi ile Hazine yatırım garantisinin verilmesine ilişkin olarak garanti ücretinin belirlenmesi, garantinin değerlendirilmesi, bütçeleştirilmesi, riskin

sınırlandırılması ve paylaşımı ile garantiye ilişkin bilgilerin kamuoyuna açıklanması ve Hazine yatırım garantisi kapsamında garanti edilen tutarın tespit edilmesi de dâhil olmak üzere bu hususlara ilişkin esas ve usuller, Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir. **E** - İl özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler, kendilerine ait tüzel kişilerin ve/veya kendilerine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar ile kendilerinin ve/veya kendilerine ait tüzel kişilerle kendilerine bağlı tüzel kişiliği haiz kuruluşların sermayesinin yarıdan fazlasına sahip olduğu özel idare şirketleri ile belediye iktisadî kuruluşlarının dış finansman kaynağından Hazine garantisi altında sağladıkları dış finansman imkânlarına ilişkin her türlü yükümlülüklerden ve bu yükümlülüklerin aksatılması neticesinde doğmuş olan ve doğabilecek Hazine alacaklarının geri ödenmesinden müteselsilen sorumludurlar. Bu kapsamda akdedilen dış kredi anlaşmalarından ortaya çıkan her türlü geri ödeme yükümlülüğü tamamlanıncaya kadar borçlu kuruluş, borcun geri ödenmesi süresince meydana gelebilecek her türlü idarî değişikliklere ve yeni görevlendirmelere bağlı olmaksızın, borcun geri ödenmesinden sorumludur. **F** - Kredi borçlusu kuruluşlar, Hazine garantisi altında sağlanan dış kredilere ilişkin geri ödemeler için gereken tutarı yılı bütçelerinde yatırım harcamalarına kıyasla öncelikli olarak ayırmakla mükelleftirler. **G** - Dış borçların ödenmesinde aksamaya sebebiyet verdiği tespit edilenlere bu aksamadan doğan zarar ölçüsünde rücu olunur. **H** - Hazine, kamu ve/veya özel kurum ve kuruluşlarının yurt içi piyasalardan yapacağı borçlanmalarda garanti veya kefalet veremez. **İ** - Bu Kanunun 1'inci ve 2'nci maddeleri çerçevesinde belirlenen esaslara uygun olarak Hazine garantileri kısmen veya tamamen verilebilir. **J –** Kamu mevduat bankaları ile özel yatırım ve kalkınma bankaları hariç olmak üzere, bu Kanun kapsamındaki kuruluşlarca sağlanacak her türlü dış imkân ile diğer kurum ve kuruluşlar lehine verilecek garantiler Hazine Müsteşarlığının iznine tabidir. Kamu yatırım ve kalkınma bankaları tarafından sağlanacak bir yıl ve daha kısa vadeli dış imkân bu izne tabi değildir. Bu iznin verilmesi Hazine garantisi sağlandığı anlamına gelmez. İzin verilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

HAZİNE GARANTİ LİMİTİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borçlanma ve Garanti Limiti.*

HAZİNE GARANTİSİ VERME YETKİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.*

HAZİNE HAKKI: Devlete veya kişilere ait arazide yapılan kazı sonucu define bulanlardan, kültür varlıkları mevzuatına göre Devletin aldığı pay.

HAZİNE-İ EVRAK,-ĞI: *bk. Arşiv.*

HAZİNE-İ MALİYE: *bk. Devlet Hazinesi.*

HAZİNE KARŞI GARANTİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi*

Hakkında Kanun Hükümleri.

HAZİNE KEFALETİNİ HAİZ TAHVİL: Bir kamu kuruluşunun ödünç para almak amacıyla çıkardığı tutarı, vadesi ve faizi belirlenmiş olan, ayrıca borcun ilgili kamu kuruluşunca ödenememesi durumunda, Hazinenin ödemeyi taahhüt ettiği borç senedi.

HAZİNE MALLARI: Genel bütçe ile idare edilen tüm kamu kuruluşlarının taşınır ve taşınmaz malları ile hak ve alacaklarının tümü. Devlete ait mal. Maliyeye ait mal. Millî emlake ait mal.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞININ GÖREVLERİ: Kitabın konusuyla ilgili olarak, bu Müsteşarlığa bağlı genel müdürlüklerin görevleri, 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun 2'nci maddesinde belirtilmiştir: **A - Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü: 1.** Hazine işlemlerini yürütmek, Devlet giderlerinin gerektirdiği nakdî sağlamak. **2.** Devletin genel bütçe ile ilgili yurt dışı ödemelerini yapmak, iç ödemeler ve dış ödemeler saymanlıkları kurmak ve yönetmek. **3.** Devlete ait para, kıymetli maden ve değerleri muhafaza etmek, yönetmek ve nemalandırmak. **4.** 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince; kamu borç portföyü, Hazine garantileri ve Hazine alacakları ile ilgili her türlü analiz ve risk değerlendirmesini yapmak. **5.** İlgili diğer Hazine Müsteşarlığı birimleriyle iş birliği içinde borçlanma politika, ilke ve stratejilerini belirlemek. **6.** Uzun vadeli ve yıllık borçlanma programlarını hazırlamak, risk yönetimi kapsamında alınacak tedbirleri tespit etmek, uygulamayı değerlendirmek ve raporlamak. **7.** Devletin iç borçlanmasını yürütmek, Devlet tahvili, Hazine bonosu ve diğer iç borçlanma senetleri çıkarmak, ihale yöntemi, sürekli satış yöntemi ve diğer yöntemlerle satışını yapmak ve yaptırmak, bunların satış miktarlarını, değerlerini ve faizlerini belirlemek. **8.** Devlet borçlarının yönetimine ilişkin olarak her türlü iç borçlanmanın hazırlık, akit, ihraç ve dış borçlanma da dâhil olmak üzere ödeme, erken ödeme, kayıt işlemlerini yürütmek ve Devletçe verilen faiz ve ikrazata ilişkin işlemleri yapmak. **9.** Hazinenin iç ve dış borç garantisi verdiği konulara ilişkin olarak garantinin yerine getirilmesine yönelik ödemeleri borç idaresi altında yapmak ve bu amaçla Devlet Borçları Saymanlığı kurmak ve yönetmek. **10.** Borç yönetiminin hesabını tutmak, Türkiye'nin dış borç veri tabanını oluşturmak, bu amaçla dış borç kütüğü tutmak, muhtelif kanun ve diğer mevzuat çerçevesinde hazine garantisi verilmesi ile ilgili işlemleri yürütmek, gerekli kayıtları tutmak, garanti ve devir şartlarını belirlemek. **11.** Türk parasının dolaşımı ve istikrarını sağlamaya yönelik politikaları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile birlikte oluşturmak ve uygulamak, para politikası ile ilgili konularda Hazine ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ilişkisini kurmak. **12.** Nakit yönetimini genel ve katma bütçeli idarelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* özel bütçeli kuruluşların, döner sermayeli kuruluşların ve fonların ihtiyaçları ve para politikasının genel hedefleri doğrultusunda yürütmek. **13.**

Ülkenin finansman politikaları çerçevesinde yerli ve yabancı özel sektörün yatırım ve sermaye faaliyetlerinin plan, hedef ve gayelerine uygun bir şekilde yürütülmesini teşvik ve tanzim edecek tedbirleri teklif etmek, kanun, kanun hükmünde kararname, Bakanlar Kurulu kararı, yönetmelik ve diğer mevzuatla kurulmuş fonlarla ilgili genel politikaları belirlemek. **14.** Para ve bütçe politikalarını dikkate alarak fonlar arasında koordinasyonu temin etmek, fonlar arası aktarmaları koordine etmek, fonların makro ekonomik dengeler içindeki yeri ve önemi ile etkilerini değerlendirmek ve bu konuda önerilerde bulunmak, benzeri nitelikteki işlem ve sektörler için birden fazla fondan kaynak tahsisini önleyici çalışmalar yapmak ve teklifte bulunmak, yeni kurulacak fonlarla ilgili görüş bildirmek, fonların yeniden yapılandırılmaları, tasfiye veya birleştirilmelerine ilişkin çalışmaları yapmak ve bu konuda ilgili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak. **15.** Madenî para ve hatıra para basımını planlamak ve bu amaçla Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü ile ilişkileri yürütmek. **16.** Hazine Müsteşarlığınca verilecek benzeri görevleri yapmak. **B - Kamu İktisadî Teşebbüsleri Genel Müdürlüğü: 1.** Hazine pay sahipliğinin gerektirdiği her türlü işlemi yapmak. **2.** Hazine ile kamu iktisadî teşebbüsleri ilişkisini kurmak, bu kuruluşların Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının görüşünü alarak yıllık genel yatırım ve finansman programlarını hazırlamak ve Bakanlar Kurulunun onayına sunmak, uygulamasını izlemek ve yıl içinde ortaya çıkacak gelişmelere göre programda gerekli değişiklikleri yapmak. **3.** Kamu iktisadî teşebbüslerinin faaliyetlerini kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülmesini takip etmek. **4.** Kamu iktisadî teşebbüslerinin etkin ve verimli çalışmasını sağlamak veya özelleştirilmelerine hazırlık amacıyla küçültülmesini, bölünmesini veya birleştirilmesini, kısmen veya tamamen, sürekli veya süresiz olarak faaliyetlerinin durdurulmasını, kapatılmasını veya tasfiyesini, istihdam yapısının düzenlenmesini, organizasyon yapısının değiştirilmesini de kapsayan yeniden yapılandırmaya yönelik olarak Yüksek Planlama Kurulu, Özelleştirme Yüksek Kurulu ve diğer yetkili organlarca verilen görevlere ilişkin her türlü işlemleri yapmak. **5.** Tarımsal destekleme politikalarının oluşturulması ve uygulanmasına ilişkin çalışmalar yapmak. **6.** Petrol Kanunu ile ilgili olarak vergi hükümleri dışındaki malî hükümlerin uygulanmasını sağlamak. **7.** Sosyal güvenlik sisteminin finansmanına ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı faaliyet alanına giren konularda çalışmalar ve uygulamalar yapmak. **8.** Hazine Müsteşarlığınca verilecek benzeri görevleri yapmak. **C - Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü: 1.** 15.7.1969 tarih ve 1173 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde; milletlerarası ekonomik iş birliğine taalluk eden her türlü dış kamu borçlanmalarının hazırlık, akit, kefalet ve garanti işlemlerini yürütmek ve dış kamu borçlarına müncer olacak müzakere ve muhaberatı yapmak. **2.** Sağlanan dış kamu borçlarının ve kültür yardımları dışındaki

dış yardımların kullanılmasına, bu borç ve dış yardımlara ait mukavele ve anlaşmaların uygulanmasına ilişkin olarak ülke içinde ve dışında yapılacak her türlü temas, müzakere ve gerekli işlemleri bu konularla ilgili olarak yabancı devlet ve milletlerarası ekonomik ve malî kuruluşlar ve bunların temsilcilik ve temsilcileriyle malî ve ekonomik konularda temas ve müzakereler de bulunmak. **3.** Türkiye Cumhuriyeti adına, yabancı devletler, uluslararası ekonomik ve malî kuruluşlar, banka ve fonlarda ülkemizi temsil etmek, bu kuruluşlarla ve bunların temsilcilik ve temsilcileri ile ekonomik ve malî konularda temas ve müzakerelerde bulunmak. **4.** Uluslararası anlaşmalara imza koymak, söz konusu anlaşmalara ilişkin her türlü işlemi yürütmek. **5.** Türkiye'nin yabancı ülkelere yapacağı yardımlara ilişkin politikaları tespit etmek ve gerektiğinde bunlara finansal katkıda bulunmak. **6.** Uluslararası malî ve ekonomik kuruluşlara üyelik ve temsil ilişkilerini düzenlemek, bu kuruluşlara katılım paylarını ödemek için her türlü işlemi yapmak ve gerektiğinde Devlet adına sermaye katkısını karşılamak için taahhüt senedi vermek. **7.** Uluslararası malî ve ekonomik kuruluşlar tarafından yürütülen teknik yardımın koordinasyonunu yürütmek. **8.** Yıllık programlar çerçevesinde ödemeler dengesi gerçekleşme ve tahminlerini hazırlamak, değerlendirmek ve ekonomik tahliller yapmak. **9.** Finansmanı dış kredilerle sağlanan projelerle ilgili ithalata ilişkin izinleri vermek. **10.** Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı ülkelerle, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlar ile malî piyasalardan borçlu veya garantör sıfatıyla borç almak ve bunlara ilişkin akit ve garanti işlemlerini yürütmek. **11.** Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı ülkeler ve bu ülkelerdeki kuruluşlardan hibe almak ve vermek konusuna ilişkin işlemleri yürütmek, bu ülkelerle ve bu ülkelerin kurum ve kuruluşları ile ekonomik ve malî konulara ilişkin anlaşmalar yapmak, bu işlemlerle ilgili ülke içinde ve dışında yapılacak her türlü temas ve müzakereleri yürütmek, esas ve şartları belirlemek, uluslararası malî piyasalarda mevcut finansman araçlarını kullanmak suretiyle dış borç yükünü hafifletici her türlü işlemi yapmak. **12.** İleri teknoloji gerektiren temel altyapı projelerinin yerli ve yabancı özel sektör katılımı ile gerçekleştirilmesi için, ilgili kanunlarda belirtilen çerçevede garanti vermek ve buna ilişkin işlemler yapmak ve bu projelerle ilgili hazırlık ve akit çalışmalarına katılmak. **13.** Avrupa Birliği ile ilişkilerin koordinasyonuna katılmak ve bu konuda Hazine Müsteşarlığının görev ve faaliyet alanına giren çalışmaları yapmak, ekonomik ve malî entegrasyona ilişkin politikaların belirlenmesine yardımcı olmak, gümrük birliğinin ekonomik ve malî etkilerini değerlendirmek, ekonomik ve malî mevzuatın uyumlandırılması çalışmalarını yapmak. **14.** Avrupa Birliği ve Birliğin kurum ve kuruluşları ile borç ve hibe sağlanmasına ilişkin her türlü temas ve müzakereleri yürütmek ve bunlara ilişkin anlaşmaları imzalamak, Hazine Müsteşarlığının görev ve faaliyet alanına giren Avrupa Birliği ile ilgili konularda diğer bakanlık ve kuruluşlarla

koordinasyonu sağlamak, Müsteşarlığın görev alanına giren iç ve dış temaslarla ilgili protokol faaliyetlerini düzenlemek. **15.** Hazine Müsteşarlığınca verilecek benzeri görevleri yapmak. **D - Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü: 1.** 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunla değişik hüküm gereğince; bankacılık, sermaye piyasası, menkul kıymetler borsaları, kambiyo borsaları ve malî sektör ile ilgili konularda mevzuatı hazırlamak, uygulamak ve ilgili kuruluşlarda uygulanmasını izlemek. **2.** Kambiyo politikalarına ilişkin esasları düzenlemek. **3.** Türk Parası kıymetini koruma mevzuatını hazırlamak, uygulamak, denetimini sağlamak ve ilgili kuruluşlarca uygulanmasını izlemek ve yönlendirmek. **4.** Malî sektöre ilişkin iç ve dış gelişmeleri izlemek, değerlendirmek. **5.** Mevzuatın Avrupa Birliği ile uyumlandırılması çalışmalarını yürütmek. **6.** Kambiyo politikalarının uygulanması ve malî sektör ile ilgili konularda Hazine Müsteşarlığı ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İlişkilerini kurmak. **7.** Sermaye Piyasası Kurulu, menkul kıymetler borsaları ve malî sektörün diğer kurumlarının Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlık ile ilişkilerini düzenlemek. **8.** Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri ile ilgili olarak Hazine Müsteşarlığının görev alanına giren uygulamaları yürütmek ve ilgili kurum ve kuruluşları koordine etmek. **9.** Hazine Müsteşarlığınca verilecek benzeri görevleri yapmak. **E - Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü: 1.** Kalkınma planları ve yıllık programlar çerçevesinde ülke kalkınmasında yabancı sermayeden beklenen gerekli katkıların sağlanmasını ve yönlendirilmesini temin amacıyla ihtiyaç duyulan mevzuatı hazırlamak. **2.** 18.01.1954 tarih ve 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu (Bu Kanun, 05.06.2003 tarih ve 4875 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 4875 sayılı Kanunun 5'inci maddesi gereğince; mevzuatta, 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununa yapılan atıflar, bu Kanunun ilgili hükümlerine yapılmış sayılır) ve buna ilişkin mevzuat çerçevesinde belirtilen işleri yapmak, yabancı ülkelerle yapılacak yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşmalarına ilişkin hizmetleri ve müzakereleri yürütmek. **3.** Yatırımları teşvik mevzuatı çerçevesinde yabancı sermayeli yatırım projelerini yurt dışı yatırımları ve yurt dışı müteahhitlik hizmetlerini değerlendirerek uygun görülenleri teşvik belgesine bağlamak. **4.** Teşvik belgesi şart ve niteliklerine uygun olarak gerçekleşen yabancı sermayeli yatırımlarla ilgili kapatma işlemlerini yapmak, teşvik belgesi şart ve niteliklerine aykırı davranan yatırımcılara gerekli müeyyideleri uygulamak. **5.** İleri teknoloji ve yüksek maddî kaynak gerektiren ve ilgili mevzuatla yatırım ve hizmetlerin kısmen veya tamamen yerli ve/veya yabancı şirketler vasıtasıyla Yap-İşlet-Devret Modeli ile gerçekleştirilmesi için gerekli organizasyon ve koordinasyonu yapmak. **6.** Yabancı sermayeli yatırımları mahallinde tetkik etmek ve değerlendirmek. **7.** Hazine Müsteşarlığınca verilecek diğer görevleri yerine getirmek. **F - Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü: 1.** Kalkınma planları ve yıllık programlardaki ilke,

hedef ve politikalar yönünde yatırımların ve döviz kazandırıcı hizmetlerin ihracat ve ithalat politikalarının hedefleri de gözetilerek desteklenmesi ve yönlendirilmesi konularında teşvik tedbirlerini hazırlamak, uygulamak, uygulamayı takip etmek ve değerlendirerek gerekli tedbirleri almak. **2.** Yatırımları teşvik mevzuatı çerçevesinde yatırım projelerini değerlendirerek uygun görülenleri teşvik belgesine bağlamak. **3.** Teşvik tedbirlerini uygulamakla görevli kuruluşlar arasında koordinasyonu temin etmek, uygulamada çıkan ihtilaflarda ilgili kuruluşlara görüş vermek. **4.** "Yatırım Teşvik Belgesi" şart ve niteliklerine uygun olarak gerçekleşen yatırımlarla ilgili kapatma işlemlerini yapmak, yatırım teşvik belgesi şart ve niteliklerine aykırı davranan yatırımcılara gerekli müeyyideleri uygulamak. **5.** yatırım teşvik tedbirlerinin uygulanması ile ilgili olarak mevzuat ile verilen görevleri yapmak. **6.** Yatırımları mahallinde tetkik etmek ve değerlendirmek. **7.** Hazine Müsteşarlığınca verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI VE DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçeleri: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçeleri, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Bütçesi:** 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin (b) bendine göre; Hazine Müsteşarlığının bağlı kuruluşu, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüdür. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün bütçesi Müsteşarlık bütçesi içinde yer alır. **C - Döner Sermaye İşletmesi:** 4059 sayılı Kanunun 6'nc maddesinin (d) bendine göre; müsteşarlıklar bünyesinde Döner Sermaye İşletmesi kurulur. Döner Sermayenin gelirleri, müsteşarlıkların bütçelerine bu amaçla konulan ödenekler, basım, yayım, bilgisayar işletmesinden ve diğer faaliyetlerden elde edilen gelirlerden meydana gelir. Döner Sermaye İşletmesi faaliyetinin gerektirdiği giderler, döner sermaye işletmesinin gelirinden karşılanır. Dönem sonu gelir fazlası bütçeye irat kaydedilir. Döner sermaye işletmesine 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 832 sayılı Sayıştay Kanununun vizeye ilişkin hükümleri uygulanmaz. Malî yılın bitiminden başlayarak iki ay içinde hazırlanacak bilanço ve ekleri ile bütün gelir ve gider belgeleri Sayıştaya, bilanço ve eklerinin birer örneği de aynı süre içinde Maliye Bakanlığına gönderilir. Maddedeki "1050 ve 832'nin uygulanmama" hükümlerin işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **D - Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** 4059 sayılı Kanunun 7'nci maddesinin 22.12.1997 tarih ve 4315 sayılı Kanun ve 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla değişik (e) bendine göre; Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığında müsteşar, müsteşar yardımcısı, müsteşarlık müşaviri, genel müdür, kurul başkanı, 1. hukuk müşaviri, personel dairesi

başkanı, idarî ve malî işler dairesi başkanı, genel müdür yardımcısı, hukuk müşaviri, basın ve halkla ilişkiler müşaviri, daire başkanı, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürü ve Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdür yardımcısı, bölge müdürü ve bölge müdür yardımcısı, serbest bölge müdürü ve serbest bölge müdür yardımcısı, şube müdürü, hazine uzmanı, dış ticaret uzmanı, hazine uzman yardımcısı, dış ticaret uzman yardımcısı, çözümleyici, programcı kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer Kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Müsteşarlıkların merkez teşkilatlarında bilgisayar, kütüphane, teknik, sağlık ve eğitim işlerinde çalıştırılmak üzere ilgili bakanın onayı ile yurt içinden veya yurt dışından sözleşmeli olarak yerli ve yabancı kişiler çalıştırılabilir. Sözleşmeli olarak çalışan personele, bu Kanuna ekli cetvellerde unvanlar itibarıyla yer alan taban ve tavan ücretleri arasında kalmak üzere, müsteşarlıkların bağlı olduğu bakan tarafından belirlenecek tutarda aylık ücret ödenir. Başbakanlık merkez teşkilatında sözleşmeli olarak çalıştırılan emsali personelin yararlandığı ücret artışlarından müsteşarlıklarda çalışan sözleşmeli personel de aynen yararlandırılır. Söz konusu personele, çalıştıkları günlerle orantılı olarak (Hastalık ve yıllık izinleri dâhil) Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarında ikramiye ödenir. Bunlardan üstün gayret ve çalışmaları sonucunda emsallerine göre başarılı çalışma yaptıkları tespit edilenlere müsteşarın teklifi, ilgili bakanın uygun görüşü üzerine Başbakan onayı ile Haziran ve Aralık aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarına kadar teşvik ikramiyesi ödenebilir. Müsteşarlıkların merkez teşkilatında fiilen çalışan personel Başbakanlığın yararlandığı fazla çalışma ücreti, tazminat ve benzeri tüm malî ve sosyal haklardan aynı usul ve esaslara göre yararlanır. Münhasıran serbest bölge müdürlüklerinde çalıştırılmak üzere, bu maddenin (b) bendinde belirtilen eğitim şartını yerine getirmek kaydıyla uzmanlık gerektiren işlerde bu madde hükümlerine göre personel istihdam edilebilir. Serbest Bölge Müdürlüklerinde çalışan personele bütçeden maaş ve ücretlerin toplam tutarına kadar her ay tazminat ödenir. **E – Ek Ödemeler:** 4059 sayılı Kanuna, 22.12.1997 tarih ve 4315 sayılı Kanunla eklenen ve 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla değiştirilen ek 1'inci maddeye göre; Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığının merkez ve taşra teşkilatları ile Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü kadrolarında (Merkez teşkilatlarındaki sözleşmeli personel ve yurt dışı kadrolarında çalışan personel hariç) fiilen çalıştırılan personele, bunların yararlandığı ancak Maliye Bakanlığında çalışan emsali personelin yararlanmadığı, fazla çalışma ücreti, tazminat ve benzeri tüm malî ve sosyal hakları mahsup edilmek şartıyla, Maliye Bakanlığı emsali personeline, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun ek 13'üncü maddesinin (4) numaralı fıkrası

uyarınca yapılmakta olan ek ödemeler tutarını geçmemek üzere ek ödeme yapılabilir. Ek ödemelerin yapılmasında dikkate alınacak esas, usul ve oranlar müsteşarlıkların bağlı bulunduğu bakanlar ile Maliye Bakanı tarafından müştereken belirlenir. Bu ödemeler bütçeden karşılanır. Bu maddeye göre yapılacak ödemelerde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. **F - İhracatı Geliştirme Etüt Merkezindeki Ödemeler:** 4059 sayılı Kanuna, 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla eklenen ek 2'inci maddeyle, Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığına bağlı İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi kurulmuştur. Merkezde çalışan sözleşmeli personelin ücret ile diğer malî ve sosyal hakları ile sözleşme esasları; Merkezin bağlı olduğu Dış Ticaret Müsteşarlığındaki emsali personelin malî ve sosyal haklarını geçmemek üzere, Genel Sekreterin teklifi ve Yönetim Kurulunun onayı alındıktan sonra Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir. İşçi statüsünde çalışmakta iken, istekleri üzerine sözleşmeli personel statüsüne geçen personele, iş mevzuatına göre herhangi bir tazminat ödenmez. Bu personelin önceden kıdem tazminatı ödenmiş süreleri hariç, kıdem tazminatına esas olan geçmiş hizmet süreleri 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli ikramiyelerinin hesabında dikkate alınır. Yönetim Kurulu üyelerine, kamu iktisadî teşebbüsleri yönetim kurulu üyelerine verilen ücreti geçmemek üzere ilgili bakanın onayı ile belirlenecek miktarda huzur hakkı verilir.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Türksatla İlgili Hükümler: *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **2. Telekomünikasyon Hizmeti Sunmak Üzere Yetkilendirilen İşletmecilerin Ödemeleri Gereken Hazine Payı:** *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Telekomünikasyon Hizmeti Sunmak Üzere Yetkilendirilen İşletmecilerin Ödemeleri Gereken Hazine Payı.* **3. Çalıştırılanlara Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması:** *22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Kanun, 13.06.1952 tarih ve 5953 sayılı Kanun, 20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanun ve 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması.* **4. Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **5. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Makam Tazminatı.* ***c)*** *Zam ve Tazminatlar.* **6. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünü İlgilendiren Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili*

Hükümler. **7. Teminat Olarak Kabul Edilecek Değerler:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **8. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler:** *233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler.* **9. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Döner Sermayesi:** *234 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Döner Sermayesi.* **10. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Görevleri:** *08.06.1984 tarih ve 234 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Görevleri.* **11. Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *25.03.1987 tarih ve 3332 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **12. Şans Oyunlarına İlişkin Lisans Verilmesi:** *320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **13. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler***: 383 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **14. Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler:** *388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler.* **15. Özelleştirmeyle İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **16. Hazine Müsteşarlığının Görevleri:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **17. Hazine Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **18. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **19. İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **20. Doğal Afet Sigortaları Kurumunun Denetlenmesi:** *587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **21. Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler:** *23.05.2000 tarih ve 4568 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler.* **22. Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **23. Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk.*

Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi. **24. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.* **25. Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *28.03.2001 tarih ve 4632 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **26. Teminat Olarak Kabul Edilecek Değerler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **27. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanundaki Hükümler:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Borçlanma ve Garanti Limiti.* ***b)*** *Borçlanma ve Hibede Düzenleme Yapma ve Danışmanlık Hizmetleri.* ***c)*** *Borçlanma ve Hibede Vergi, Resim, Harç ve Fon İstisnası.* ***d)*** *Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.* ***e)*** *Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* ***f)*** *Dış Borçlanma.* ***g)*** *Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi.* ***h)*** *Hazinece Borç Verilmesi.* ***i)*** *Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması.* ***j)*** *Hibe Alma ve Verme.* ***k)*** *İç Borçlanma.* ***l)*** *Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Öngörülen İdarî Para Cezaları.* ***m)*** *Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* ***n)*** *Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.* ***o)*** *Risk Hesabı.* **28. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu:** *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.* **29. Sivil Hava Araçlarının Üçüncü Kişilere Verdiği Zararlarla İlgili Hükümler:** *26.06.2003 tarih ve 4911 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **30. Gelir ve Giderleri Etkileyecek Kanun Tasarıları:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.* **31. Harcama Yapılması:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.* **32. İç Kontrol Sistemi:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.* **33. Kamu Hesaplarıyla İlgili Hükümler:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Hesapları.* **34. Malî İstatistikler:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî İstatistikler.* **35. Müşterek Fon Hesabı:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Müşterek Fon Hesabı.* **36. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler:** *29.01.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler.* **37. Kültür Yatırımı ve Girişimlerinde Prim Desteği:** *14.07.2004 tarih ve 5225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Yatırımları ve Girişimlerinde Prim*

Desteği. **38 Evrensel Hizmetin Sağlanması Nedeniyle Bütçeye Gelir Kaydı:** *16.06.2005 tarih ve 5369 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **39. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **40. Geçici İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **41. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi:** *02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **42. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları:** *Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları.* **43. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **44. Görev Zararları ve Hazine Yardımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Görev Zararları ve Hazine Yardımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi.* **45. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.* **46. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

HAZİNENİN MİRASÇILIĞI: Miras bırakanın mirasçısı olmaması nedeniyle terekenin Hazineye kalışı.

HAZİNENİN ÖZEL MALLARI: Tapuda Hazine adına kayıtlı olup kamu hizmetlerinde kullanılmayan bina, tarla, arsa, bağ, bahçe niteliğindeki mallar.

HAZİNENİN ÖZEL MÜLKİYETİNDEKİ YER: Tapu sicilinde Hazine adına kayıtlı veya Hazine adına tescil edilebilir nitelikteki Hazinenin senetsiz tasarrufunda bulunan taşınmaz mal.

HAZİNE PAYI: Ortaklık şeklindeki varlıklar, kıymetler, haklar, alacaklar ve borçlardaki genel bütçeli kuruluşların payı, Devletin payı.

HAZİNE SAYMANLIĞI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

HAZİNE ÜLKE GARANTİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.

HAZİNE YARDIMLARINA İLİŞKİN BEDELLERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Görev Zararları ve Hazine Yardımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi.*

HAZİNE YATIRIM GARANTİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

(H) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

HEK: Kamu kurum ve kuruluşlarında sıkça kullanılan, hatta bazı kanunlarda da yer alan bu kelime taşınır mallardan "hurda, enkaz, kırılmış" olanlar için, bu kelimelerin baş harflerinden oluşturulmuş olan deyim.

HESABAT: Hesaplar. Hesap kelimesinin çoğulu.

HESAP DÖNEMİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

HESAPLARIN DAİRELERCE İNCELENMESİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.*

HESAPLARIN NİTELİĞİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 40'ıncı maddesine göre; gelir, gider ve mal işlemlerinin hesapları Sayıştaya ayrı ayrı verilir. Daire ve kurumların bir bütçe veya hesap yılında veya özel kanuna göre kabul edilmiş olan hesap devresi içinde; **A -** Tahakkuk eden ve tahsil edilen bütün gelirlerin, gelir artıklarının ve emanetlerin miktar ve mahiyetini gösteren cetvel ve defterlerle bunlarla ilgili her türlü belgeler, gelir hesabını, **B -** Yapılan harcamaların ve bunlara ilişkin olarak alınan para ve sair kıymetlerin miktar ve mahiyetini gösteren cetvel ve defterlerle bunlarla ilgili her türlü belgeler, gider hesabını, **C -** Mevcut ve alınan, sarf olunan, satış, yok etme veya sair suretlerle elden çıkarılan her türlü malların ve eşyanın miktar ve mahiyetini gösteren cetvel ve defterlerle bunlarla ilgili her türlü belgeler, mal hesabını teşkil eder. 28 inci maddenin 1 (B) ve (C) bentlerinde söz konusu sabit veya döner sermayeler veya fonlar veyahut kurumların yetkili mercilerce onaylanmış bütçe ve kadrolarıyla kesin hesapları ve bunlarla ilgili kararlar, bilanço esasına göre hesap yürüten kurumlarda ise kesin mizan ve bilançolar, Sayıştaya verilecek hesaplara dâhildir. Yukarıdaki fıkralarda sözü geçen cetvel, defter ve belgelerin cins ve nevileri ve verilme devreleri, Sayıştayca bir genelgeyle belirtilir. Özel mevzuatına göre bir saymanın aynı zamanda gelir, gider ve mal işlemlerini yapmakla görevli olması hâlinde, hesapların bu işlemlerin tamamına veya bir kısmına şamil olması veya ayrı ayrı verilmesi hâllerini ve hesapların verilme tarz ve şekillerini, Sayıştay bir genelgeyle tespit ederek ilgili idare, kurum ve saymanlara tebliğ eder.

HESAPLARIN VERİLME ZAMANI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 39'uncu maddesine göre; hesap ve işlemleri Sayıştayın denetimine giren idare ve kurumların kanunlarına göre bir bütçe veya hesap yılı veya hesap devresi içindeki bütün gelirlerinin, giderlerinin ve mallarının hesapları

saymanlar tarafından en geç mahsup devresini takip eden bir ay içinde Sayıştaya verilir. Mal işlemlerinin hesap devresi, beş yıldan fazla olmamak şartıyla, ilgili saymanlık işlemlerinin durumuna göre, Sayıştayca tespit olunur. Hesap ve işlemlere ait belge, kayıt, defter ve cetvellerin yıl veya hesap devreleri içinde, bir aydan fazla olmamak üzere, belirtilecek müddetler sonunda gönderilmesine veya yerinde incelemeye hazır bulundurulmasına Sayıştayca karar verilebilir. Bu hâl yukarıdaki fıkralar gereğince yıl veya hesap devreleri sonlarındaki hesap verme mecburiyetini kaldırmaz.

HESAPLARIN YARGILANMASI: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.*

HESAP PLANLARI VE DETAYLI HESAP PLANLARININ HAZIRLANMASI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 110'uncu maddesine göre; genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin hesap planı ve detaylı hesap planı Maliye Bakanlığınca; özel bütçe kapsamındaki idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumların hesap planları ve detaylı hesap planları Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine ilgili kamu idareleri tarafından; merkezî yönetim kapsamı dışındaki kamu idarelerinin uygulayacakları hesap planları ise, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine ilgili kamu idareleri tarafından bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlanır.

HESAP VERME SORUMLULUĞU: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kaynağının Kullanılmasının Genel Esasları.*

HESAP VERME SORUMLULUĞU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 43'üncü maddesine göre; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.

HESAP VERMEYEN SAYMANLAR: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 52'nci maddesine göre; emeklilik, bakanlık emrine alınma ve benzeri sebeplerle hesabını devretmeden temelli veya geçici olarak vazifeden ayrılmış bulunan saymanlar hesaplarını verinceye kadar, aylık ve diğer istihkaklarının ödenmesi geciktirilir. Başka vazifeye naklen atanan saymanlar da, devrini vermedikçe yeni görevlerine başlayamazlar. İstifa suretiyle ayrılan saymanlardan devrini zamanında vermeyenler, sonradan Sayıştay denetimine tabi daire ve kurumlarda bir göreve atanamazlar. Aynı Kanunun 53'üncü maddesi gereğince; ilgili daireler, bu madde hükümlerinin uygulanış ve sonucu hakkında Sayıştaya bilgi vermeye zorunludurlar. 832 sayılı Kanunun 54'üncü maddesine göre; Sayıştayın istemi üzerine, 52'nci madde hükümlerini uygulamayanlar hakkında dairelerince disiplin kovuşturması yapılır.

HEYET-İ SIHHİYE: Sağlık kurulu.

HEYET VE BENZERİ ORGANLARDA GÖREV ALANLARA BİR YERDEN ÖDEME YAPILMASI: *631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kurul, Komisyon, Heyet, Komite ve Benzeri Organlarda Görev Alanlara Bir Yerden Ödeme Yapılması.*

HISIMLIK,-ĞI: *bk. Sıhriyet.*

HİBE*: bk. Bağışlama.*

HİBE: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

HİBE ALMA VE VERME: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesinde, hibe konusundaki düzenlemeler, aşağıdaki gibidir: **A -** Avrupa Birliğinden sağlanacak hibeler hariç olmak üzere, Türkiye Cumhuriyeti adına herhangi bir dış finansman kaynağından hibe almaya, bununla ilgili anlaşmaları yapmaya ve bu anlaşmaların esas ve şartlarını belirlemeye, sağlanan bu hibeleri bu Kanunun 2'nci maddesinde yer alan kurum ve kuruluşlara kullandırmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan yetkilidir. Söz konusu hibe anlaşmaları ile ilgili her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. Söz konusu anlaşmalar, anlaşmada aksine hüküm bulunmamak kaydıyla, imza tarihinden itibaren yürürlüğe girer. Hibe alınmasına ilişkin anlaşmalarda değişiklik yapmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. **B -** Nakdî hibe vermeye ve bu yöndeki anlaşmaları imzalamak için Türkiye Cumhuriyeti temsilcilerini tayine, Dışişleri Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınmak kaydıyla Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Söz konusu hibe tutarları Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. Nakdî hibe verilmesine ilişkin anlaşmaların hazırlık, temas ve müzakereleri Müsteşarlık tarafından yürütülür ve Dışişleri Bakanlığı ile istişare edilerek sonuçlandırılır. Nakdî hibe verme anlaşmalarının şartlarında değişiklik yapmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. Aynî hibe verilmesine ilişkin anlaşmaların hazırlık, temas ve müzakereleri ise ilgili kuruluşlar tarafından yürütülerek sonuçlandırılır. Aynî hibe vermeye ve bu yöndeki anlaşmaları imzalamak için Türkiye Cumhuriyeti temsilcilerini tayine ilgili Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Aynî hibe verme anlaşmalarında değişiklik yapmaya ilgili Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. Hibe vermeye ilişkin anlaşmalar, anlaşmada aksine bir hüküm bulunmamak kaydıyla imza tarihi itibarıyla Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe girer. Savunma ve güvenlik amaçlı hibeler hakkında bu fıkra hükümleri uygulanmaz. **C –** Maddeye 31.07.2003 tarih ve 4969 sayılı Kanunla eklenen ve 21.04.2005 tarih ve

5335 sayılı Kanunla değiştirilen fıkraya göre; Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı ülke ve kuruluşlara yapılacak savunma ve güvenlik amaçlı hibe ve yardımlarla ilgili görüşmelerde bulunmaya ve anlaşmalar imzalamaya, Cumhurbaşkanı ve Başbakanın yetkileri saklı kalmak kaydıyla, Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek kişi ve kuruluşlar yetkilidir. Yabancı ülkelere bu amaçla verilecek hibe ve yardım karşılıkları, Millî Savunma Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Söz konusu anlaşmalar Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe girer. Anlaşmada belirtilen nakdî hibe ve yardımlar bütçeye gider kaydedilerek Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında ilgili ülke adına döviz cinsinden açılacak hesaba aktarılabilir. Ödemeler, anlaşma hükümleri çerçevesinde ve Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslar dâhilinde ilgili hesaptan yaptırılır.

HİBE ALMA VE VERME YETKİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.*

HİBEDE DÜZENLEME YAPMA VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borçlanma ve Hibede Düzenleme Yapma ve Danışmanlık Hizmetleri.*

HİBEDE VERGİ, RESİM, HARÇ VE FON İSTİSNASI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borçlanma ve Hibede Vergi, Resim, Harç ve Fon İstisnası.*

HİBRE: Bir şey hakkındaki bilgi ve tecrübe.

HİDEMAT-I AMME: *bk. Kamu Hizmeti.*

HİLAF-I HAKİKAT: Gerçek dışı, gerçeğe uygun olmayan.

HİLAFINA: Zıddına, karşısına, aksine.

HİLE: Bir kimsenin kendi hareket tarzı ile diğer bir şahsı bir irade beyanında bulunmaya, bir sözleşme yapmaya sevk etmek için yanlış bir fikrin doğumuna veya teyidine yahut idamesine, kasten neden olması. Aldatma. Hile, sözleşme yapılmadan önceki bir aldatmadır.

HİSSE: Birden fazla kişinin birlikte sahip olduğu bir malda, her hissedara isabet eden miktar. Pay.

HİSSEDAR: Birden fazla kişinin birlikte sahip olduğu bir malın parçalarından her birine sahip olan kimse. Paydaş.

HİSSE SENEDİ: Şirket sermayesinin birbirine eşit kısımlara ayrılmış parçalarından her birinin karşılığı olmak üzere, kanunda belirtilen şekillere uygun kıymetli evrak. Bunlar şahsın adına yazılı olabileceği gibi (Nama muharrer), adsız (Hamiline) olmak üzere de tanzim edilebilir.

HİSSE SENETLERİNİN İNTİKALİ VE DEVRİ: 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 55'inci maddesine göre, veraset veya diğer yollarla Hazineye intikal eden hisse senetleri, Koordinasyon Kurulunun kararı ile faaliyet alanı itibarıyla en yakın olan teşebbüse, başka bir işleme gerek kalmaksızın devredilir.

HİTİT ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12. 2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde

olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

HİZMET: Gerçek ve tüzel kişilere ücret karşılığı yaptırılan araştırma, sondaj, imalat, prototip imalat, istikşaf, etüt, harita, plan, proje, kontrollük, müşavirlik ve benzeri işler.

HİZMET AKDİ: Belirli bir zamanda iş görmek üzere ve buna karşılık bir ücret taahhüdü ile işçi ve iş sahibi arasında yapılan sözleşme.

HİZMET ALIMLARI: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

HİZMET İHALESİ: Kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre çalıştırılan aylıklı, ücretli, yevmiyeli ve sözleşmeli personel istihdamı hariç olmak üzere, gerçek ve tüzel kişilere ücret karşılığında yaptırılan araştırma, sondaj, imalat, prototip imalat, istikşaf, etüt, harita, plan, proje, kontrollük, müşavirlik ve benzeri her türlü hizmetin gördürülmesi için yapılan ihale.

HİZMET İŞLERİ HAK EDİŞ RAPORU: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Hak Ediş Raporu.*

HİZMET MALLARI: Polis karakolu, sağlık ocağı, okul, adliye, Hükûmet konağı gibi kamu hizmetlerinde kullanılan mallar.

HİZMET SUNUCUSU: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

HİZMET TAZMİNATI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

HUDUS: Sonradan meydana gelen.

HUDUT,-DU: *bk. Had.*

HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Ek Ödeme:** 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla değişik geçici 4'üncü maddesine göre; yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar, 10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanun uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edilenler hariç olmak üzere, Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünde fiilen çalışan tüm personele Sağlık Bakanının onayı ile ek ödeme yapılabilir. Ek ödemenin oran, usul ve esasları Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Sağlık Bakanlığınca belirlenir. Personele yapılacak ek ödemenin miktarı, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) % 200'ünü geçemez. Ek ödeme miktarı; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, çalışma süresi, personelin sınıfı, kadro unvanı, derecesi ve atanma biçimi gibi kriterler ile personele aylık ve özlük hakları dışında ilgili mevzuatına göre yapılan diğer ilave ödemeler dikkate alınarak belirlenir. Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. **C - Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesi ile İlgili Gelir Kaydı:** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve*

Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler. **D - Gemi Sağlık Resmi Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *06.11.1981 tarih ve 2548 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

HUKUK: Kişilerin uymak zorunda olduğu yazılı ve yazılı olmayan, toplumun düzenini sağlayan kuralların tümü. Haklar. Hak kelimesinin çoğulu.

HUKUKA MUGAYERET: Hukukî işlemlerin, hukuk düzeninin koyduğu esaslara aykırı olması.

HUKUKEN: Hukuk açısından.

HUKUKÎ: Hukuk ile ilgili, tüzel.

HUKUKÎ FİİL: Hukuk düzenine uygun eylem, davranış. Kanun tarafından kendilerine hüküm izafe olunan irade tezahürleri.

HUKUKÎ HADİSE: *bk. Hukukî Vakıa.*

HUKUKÎ HATA: Usul hukukunda, bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması; maddî hukukta, bir kanun hükmünün varlığında veya yorumunda yanılma.

HUKUKÎ İŞLEM: *bk. Hukukî Muamele.*

HUKUKÎ MUAMELE: Kişiye hukuk düzeni tarafından geniş ölçüde bir irade iktidarı verilmiş olduğunu ve bu irade ile hukukî ilişkilerin ihtiyaç ve arzulara göre tanzim edildiği kabul edilen telakkiye göre, belirli hukukî sonuçların meydana gelmesi için, iradenin açıklanması veya irade ile tahrik olunan hukukî olay.

HUKUKÎ MÜNASEBET: Hukukî olaylara konu teşkil eden, hukukî sonuçlar doğuran ilişkiler.

HUKUKÎ NETİCE: Hukukî olayların unsurlarının tamam olması durumunda, meydana gelen objektif hukukun kabul ettiği vaziyet. Bu vaziyette, hakların doğumu, değişmesi, ortadan kalkması söz konusu olur.

HUKUKÎ SORUMLULUK: *bk. Mesuliyet.*

HUKUKÎ TEFSİR: Bir hukuk hükmünün objektif bir surette ihtiva ettiği anlamı, kanun koyucunun düşündüğü, gerekçelerde zikrettiği maksada bağlı kalmaksızın, zamanın sosyal amaçlarına göre bulup çıkarma.

HUKUKÎ VAKIA: Hukukî sonuçların meydana gelmesi için, objektif hukuk tarafından aranılan, birden mevcut olması veya birbiri ardından vücut bulması icap eden "hukukî vakıa" denilen unsurları havi bulunan tip hadiseler. Hukukî hadise. Vakıa.

HUKUK SÜJESİ: *bk. Hak Sahibi.*

HURDA: *bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.*

HURDA DEĞERİ: Sabit bir kıymetin ekonomik ömrünü tamamladıktan sonraki piyasa bedeli.

HUSUSÎ: Özel. Özel olarak, özel biçimde. Has kelimesinin çoğulu.

HUSUSÎ BÜTÇE: Mahallî gider ve gelirleri ihtiva eden belediyeler, il özel idareleri ve köy tüzel kişiliklerinin bütçeleri. Özel bütçe. Mülga 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 115'inci maddesine göre, yerel gider ve geliri kapsayan bütçelere özel bütçe denir. Özel bütçenin

01.01.2006 tarihinden sonraki tanımı değişmiştir. *01.01.2006 tarihinden sonraki özel bütçeli konusunda, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

HUSUSÎ BÜTÇELİ İDARE: Diğer adı da mahallî idareler olan ve özel bütçe ile idare edilen belediyeler, il özel idareleri ve köy tüzel kişilikleri. Özel bütçeli kuruluş. *01.01.2006 tarihinden sonraki özel bütçeli kuruluşlar konusunda, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

HUSUSÎ İDARE: *bk. İdare-i Hususiye.*

HUSUSÎ HUKUK: *bk. Özel Hukuk.*

HUSUSÎ SENET: *bk. Adi Senet.*

HUSUSÎ ŞAHISLAR: Özel kişiler. Gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri.

HUSUSÎ ŞAHSİYET: Özel kişilik.

HUZUR HAKKININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

HUZUR HAKKIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Millî Prodüktivite Merkeziyle İlgili Hüküm: *08.04.1965 tarih ve 580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Prodüktivite Merkeziyle İlgili Hükümler.* **2. Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler.* **3. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **4. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **5. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları Üyelerine Ödemeler:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları Üyelerine Ödemeler.* **6. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **7. Vergi Konseyiyle İlgili Hükümler:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Vergi Konseyi Üyelerine Ödenen Huzur Hakkı.* **8. Yüksek Sağlık Şûrasıyla İlgili Hükümler:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Sağlık Şûrası Üyelerine Ödenen Huzur Hakkı.* **9. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **10. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hüküm:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **11. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **12. Özürlüler İdaresi**

Başkanlığıyla İlgili Hükümler: *571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **13. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarıyla İlgili Hükümler:** *14.06.2001 tarih ve 4681 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarına Ödemeler.* **14. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **15. Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluyla İlgili Hükümler:** *09.10.2003 tarih ve 4982 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu Üyelerine Ödeme.* **16. Kamu Görevlileri Etik Kuruluyla İlgili Hükümler:** *25.05.2004 tarih ve 5176 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkan ve Üyelerine Ödeme.* **17. İl Özel İdareleriyle İlgili Hüküm:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **18. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamamasının Huzur Hakkı Ücretiyle İlgili İstisnası:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **19. Mahallî İdare Birlikleriyle İlgili Hükümler:** *26.05.2005 tarih ve 5355 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mahallî İdare Birlikleriyle İlgili Hükümler.* **20. Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşlarıyla İlgili Hükümler:** 07.06.2005 tarih ve 5362 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşlarında Aylık Ücretler ve Huzur Hakları.* **21. Belediyelerle İlgili Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **22. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **23. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *21.09.2006 tarih ve 5544 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **24. Enerji Verimliliği Kanunu Hükümleri:** *18.04.2007 tarih ve 5627 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Enerji Verimliliği Kanunu Hükümleri.* **25. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **26. Vakıflar Meclisi Üyelerinin Huzur Hakkı:** *20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **26. Huzur Hakkının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

HÜCCET: Hâkim huzurunda düzenlenen, niteliği itibarıyla icra yoluyla infaz edilmesi mümkün olmayan, altı değil, üst tarafı hâkim tarafından imzalanan belge. Eskiden, bir hükmü olsun olmasın, hâkim tarafından

düzenlenen vesika. Belge, delil, senet, vesika. Kıymetli evrak.

HÜKKÂM: *bk. Hâkim.*

HÜKMEN: Mahkemeden bir karar alınarak.

HÜKMEN ONANMA: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.*

HÜKMEN TAKDİR: Hâkimin belirlediği takdir.

HÜKMÎ: Hüküm ile ilgili. Hukukî ,hukukla ilgili.

HÜKMÎ ŞAHIS: Kendilerine hukukun hak ve borç sahipliği yetkisi tanıdığı, başlı başına bir varlığı haiz olmak ve belirli bir amaç gütmek üzere teşekkül eden veya kurulan varlıklar. Tüzel kişi. Hazine, sendika, dernek, vakıf, şirket gibi kuruluşlar. Eşhas-ı hükmiye. Şahsiyet-i hükmiye.

HÜKMÎ ŞAHISLARIN İKAMETGÂHI: Kuruluş kanun, tüzük, ana statüsü veya sözleşmelerinde aksine bir hüküm yoksa, işlemlerinin toplu olarak yapıldıkları, yani idare merkezlerinin bulunduğu yer.

HÜKMÎ ŞAHSİYET: Tüzel kişilik.

HÜKÛMET YEDİNDE: Hükûmetin elinde.

HÜKÜM,-KMÜ: Hâkimin, soruşturma ve yargılaması sonucu, dava taraflarına yüklettiği yükümlülük, görev ve tanınan hakları ve yetkileri gösteren beyanı, yani uyuşmazlığın çözümüne ilişkin kararı. Hüküm kelimesinin çoğulu, ahkâm. Tarafların; kararın verildiği duruşmada hazır bulunmaları hâlinde olanı, vicahî hüküm; hazır bulunmamaları hâlinde olanı, gıyabî hüküm; temyiz imkânı olmayanı kesin hüküm, katî hüküm.

HÜKÜM ALMAK: Bir hakkın, bir alacağın varlığı veya miktarını belirlemek amacıyla mahkemeden bir karar alınması.

HÜKÜMLÜLERİN ÇALIŞTIRILMASI: 13.12.2004 tarih ve 5275 sayılı Kanunun 29'uncu maddesine göre; kurum hekimi tarafından ruhsal ve bedensel olarak sağlıklı olduğu belirlenen meslek sahibi olmayan hükümlüler ile meslek sahibi olan istekliler, kurum imkânları ölçüsünde belirlenen ücret karşılığında atölye veya iş yurtlarında çalıştırılabilirler. Bunların çalıştırılmalarında 05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır. Kanunun 32'nci maddesi gereğince; çalışan hükümlülere ürettiklerinden elde edilen gelirden, çalışmaları karşılığı ücret ödenir ve bu hükümlüler sosyal haklardan yararlandırılırlar. Sosyal güvenlik kurumlarına tabi olanlar ile bunların hak sahiplerine yapılan her türlü yardım ve giderler, kendi mevzuatı çerçevesinde Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanır.

HÜKÜM VE TUTANAKLAR: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.*

HÜLASA: Özet. Bir şeyin özü.

HÜVİYET: Kişilikle ilgili unsurların, hâl ve şartların bütünü, kişileri ayıran nitelikler. Kimlik. Adlî işlemlerde hüviyet, şu ayırıcı niteliklerle belirlenir: **A** - Uyrukluk. **B** - İkametgâh ve mesken yeri. **C** - Ad. **D** - Soyad. **E** - Baba adı. **F** - Doğum tarihi. **G** - Doğum yeri. **H** - Meslek. **İ** - Sair ayırıcı nitelikler.

I

IĞDIR ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ISDAR: Çıkarma, çıkarılma.

ISKAT: Düşürme. Düşürülme. Hükümden düşürme.

ISKAT-I MÜRUR-U ZAMAN (ISKATI MÜRURUZAMAN): *bk. Hak Düşürücü Süre.*

ISKONTO GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Faiz, Iskonto ve Diğer Borçlanma Giderlerinin Ödenmesi.*

ISLAH: Düzeltme, iyileştirme.

ISTILAH: Bir kelime veya deyimin, asıl anlamı dışında bir anlamda kullanılması konusundaki birlik. Kelimelerin sözlük anlamları ile ıstılah anlamları arasında bir ilişkinin varlığı şart değildir. Bazen ilişki bulunur, bazen bulunmayabilir.

IŞIK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

İ

İADE: Bir şeyin; haksız edinilmesinden dolayı, kanunî bir emrin yerine getirilmesi maksadıyla veya yeniden meydana gelen kanunî gerekçe nedeniyle hak sahibine geri verilmesi.

İBATE: Barındırma.

İBRA: Alacaklının bir hakkından tamamen veya kısmen vazgeçmesi. Şirketlerde ve derneklerde, yönetim organlarının sorumluluktan kurtarılması. Aklama.

İBRA ETMEK: Aklamak.

İBRANAME: Aklama belgesi.

İBRAZ: Bir belgenin ortaya konulması, gösterilmesi, meydana çıkarılması. Alacak senedinin ödenebilmesi için borçluya gösterilmesi gibi.

İBRAZ ETMEK: Bir belgeyi ortaya koymak, göstermek, meydana çıkarmak. Ticarî defterin, dava nedeniyle hâkime gösterilmesi gibi.

İCAP VE KABUL: İcap, bir başkası ile sözleşme yapmak amacıyla ve muhataba ulaşması şartıyla irade beyanı; kabul ise, icaba uygun olarak açıklanan ve icaba izini, kabulü içeren irade beyanı. İcabın kabulü ile sözleşme yapılmış olur.

İCAR: Kira sözleşmesi, kira, kiraya verme, kira parası.

İCARAT: Kiralar, kira paraları, kira gelirleri, iratlar. İcare kelimesinin çoğulu.

İCARE: Kira, irat, gelir. Çoğulu, icarat.

İCAZET: İzin, onay, onaylama, diploma. Borç altına girme ehliyeti olmayan ve temyiz kudretini haiz bir kimse tarafından veya temsil yetkisi olmayan kimsenin diğer bir kimse adına yapılan sözleşmeye, ilgililerin izin vermesi ile sözleşmenin geçerli sayılması.

(İ) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

İCRA: Bir mahkeme ilamının veya idarî bir kararın hükmünün yerine getirilmesi.

İCRA DAİRELERİNDE ZİMMETE GEÇİRİLEN PARALARIN DEVLETÇE ÖDENMESİ: 09.06.1932 tarih ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 06.06.1985 tarih ve 3222 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesine göre; icra dairesine ödenen veya bu dairece tahsil olunan veya muhafaza altına alınan paraların, ilgili memur tarafından zimmete geçirilmesi hâlinde, zimmete geçirilen miktar, cezaî takibat sonucu beklenmeden ve tazmin yolunda bir hükme hacet kalmaksızın Hazine tarafından derhâl icra veznesine yatırılır. Devletin asıl sorumlulara rücu hakkı saklıdır.

İCRA DAİRESİ: Borçların zorla yerine getirilmesini sağlayan devlet organlarının tümü. İcra teşkilatı.

İCRA EMRİ: Mahkeme ilamının hükümlerinin yerine getirilmesi için, borçlulara icra dairesince tebliğ edilen emir.

İCRA MEMURU: İcra dairelerinde icra işleri yapmak ve icra hâkimlerince verilen kararları uygulamak ve infaz etmek üzere görevlendirilen memur.

İCRANIN GECİKTİRİLMESİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

İCRANIN TEHİRİ: *bk. Tehir-i İcra.*

İCRA TEŞKİLATI: *bk. İcra Dairesi*.

İCRA VEKİLLERİ HEYETİ: Bakanlar Kurulu.

İCRA YOLUYLA SATIŞ: *bk. Cebrî Satış.*

İÇ BORÇ DEĞİŞİM TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 123'üncü maddesine göre; iç borç değişim tablosu, genel yönetimin ve kapsama dâhil her bir kamu idaresinin belirli raporlama dönemleri arasında iç borç tutar ve bileşimindeki değişimleri vade yapısına göre gösterir. İç borç değişim tablosu, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç faaliyet dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

İÇ BORÇLANMA: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A -** Çıkarılacak Devlet iç borçlanma senetlerinin çeşitlerine, satış yöntemlerine, faiz koşullarına, vadelerine, basım ve ödemelerine ilişkin her türlü esasları ve bunlara ilişkin diğer şartları belirlemeye, Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan yetkilidir. **B -** İkrazen ihraç edilenler hariç olmak üzere, özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri, ancak karşılığında ilgili yıl merkezî yönetim bütçe kanununda yeterli ödenek olması kaydıyla ihraç edilir. Yıl içinde ortaya çıkan ve önceden öngörülmeyen gelişmeler için özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri ise, ancak ödenek kalemleri arasında aktarma yapılarak, ihraç edilebilir. 01.06.2000 tarih ve 4572 sayılı Kanunun geçici 2'nci maddesinin (c) bendinde belirtilen usul ve esaslar dâhilinde, Hazine tarafından üstlenilmesi uygun görülen borçlar karşılığında ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri için bu fıkra hükümleri uygulanmaz. **C -** Özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin ikrazen ihraç edilmesi durumunda düzenlenecek ikraz anlaşmasının vade, faiz ve diğer şartları Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakan tarafından belirlenir. İkrazen verilen senetlerden kaynaklanan Hazine alacaklarının ilgili mevzuat çerçevesinde silinmesi hâlinde, bu tutarlar yılı merkezî yönetim bütçesine ödenek konmak kaydıyla bütçeye gider olarak kaydedilir. Hazine Müsteşarlığının Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonundan olan alacakları için bu fıkra hükmü uygulanmaz. **D -** Devlet iç borçlanma senetlerinin basım giderleri, satışa katılacak finansal kuruluşlara ödenecek komisyon ve banka muameleleri vergileri ile satışa katılan finansal kuruluşların satış işlemleri dolayısıyla yapacakları her türlü gider, vergi, resim ve harçların Hazine tarafından finansal kuruluşlara geri ödenmesinde ve senetlerin basımında veya kaydî olarak ihracında uygulanacak şekil ve esaslar, Hazine Müsteşarlığı ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri uygulanmaksızın akdedilecek malî servis anlaşması

ile tespit edilir. Maddedeki "1050'nin uygulanmama" hükmünün işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

İÇ DENETÇİ: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 64'üncü maddesine göre, aşağıdaki görevleri yerine getiren denetçi: **A -** Nesnel risk analizlerine dayanarak kamu idarelerinin yönetim ve kontrol yapılarını değerlendirmek. **B -** Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeler yapmak ve önerilerde bulunmak. **C -** Harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak. **D -** İdarenin harcamalarının, malî işlemlere ilişkin karar ve tasarruflarının, amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara ve performans programlarına uygunluğunu denetlemek ve değerlendirmek. **E -** Malî yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda önerilerde bulunmak. **F -** Denetim sonuçları çerçevesinde iyileştirmelere yönelik önerilerde bulunmak. **G -** Denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlandığında, ilgili idarenin en üst amirine bildirmek.

İÇ DENETÇİ ADAYLARI BELİRLEME, EĞİTİM VE SERTİFİKA YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ: İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği, 08.10.2005 tarih ve 25970 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A - Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde görevlendirilecek iç denetçi adaylarını kapsar. **B - İç Denetçi Adaylarının Belirlenmesi:** Yönetmeliğin 5-11'inci maddelerinde yer alan hükümler şöyledir: **1. Aday Belirleme Sınavı:** Yönetmeliğin 20.12.2008 tarih ve 27086 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 5'inci maddesine göre, iç denetim eğitimine tabi tutulacak iç denetçi adayları; İç Denetim Koordinasyon Kurulunca yapılacak veya Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına, Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Merkezine ya da uygun başka bir kuruma yaptırılacak aday belirleme sınavıyla belirlenir. Sınavda alınan puanlar bir sonraki sınavın sonuçları açıklanana kadar geçerlidir. Sınava girecek memurlara idarelerince izin verilir. Uluslararası geçerliliği olan CIA (Certified Internal Auditor), CISA (Certified Information System Auditor), CCSA (Certified Control Self Assessment) ve CGAP (Certified Government Auditing Professional) sertifikalardan birini almış olanlar, aday belirleme sınavından muaf olup Kurula gerekli belgelerini göndererek iç denetçi eğitimine katılırlar. **2. Aday Belirleme Sınavına Başvuru Şartları:** Yönetmeliğin 20.12.2008 tarih ve 27086 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 6'ncı maddesine göre; aday belirleme sınavına katılacak olanların 657 sayılı Devlet Memurları

Kanununun 48'inci maddesinde belirtilen şartlar ile aşağıdaki şartları taşıması gerekir: **a)** En az dört yıl süreli eğitim veren yükseköğretim kurumları ile denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki eşdeğer eğitim kurumlarından birini bitirmek. **b)** Aşağıda belirtilen süre zarfında çalışmış olma şartını yerine getirmek: **aa)** Yardımcılıkta geçen süreler dâhil olmak üzere, mesleğe yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle alındıktan sonra yapılan yeterlik sınavında başarı göstermek kaydıyla kamu idarelerinde denetim elemanı olarak en az beş yıl. **bb)** Yardımcılıkta geçen süreler dâhil olmak üzere, mesleğe yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle alındıktan sonra yapılan yeterlik sınavında başarı göstermek kaydıyla uzman olarak en az sekiz yıl. **cc)** Araştırma görevliliğinde geçen süreler dâhil olmak üzere, doktora unvanını almış öğretim elemanı olarak en az sekiz yıl. **dd)** Müdür ve daha üst unvanlarda en az sekiz yıl. **c)** İç denetçi aday belirleme sınavı son başvuru tarihinden önceki iki yıl içinde alınmış olması kaydıyla, İngilizce, Almanca veya Fransızca dillerinden birinden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından (KPDS) veya Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavından (ÜDS) en az elli puan almış olmak. **d)** Son başvuru tarihi itibarıyla kırk beş yaşından büyük olmamak. **e)** Sicil raporu düzenlenen son üç yıl içinde olumsuz sicil almamış olmak. **f)** Uyarma ve kınama cezaları hariç disiplin cezası almamış olmak. **g)** Yurdun her yerinde çalışabilecek sağlık durumuna sahip olmak. **h)** İç Denetim Koordinasyon Kurulunun belirlediği etik kurallara uygun öz geçmişe sahip olmak. **3. Aday Belirleme Sınav Duyurusu:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu, sınavın yapılacağı tarih ve yerler ile sınava giriş şartları, eğitime kabul edilecek iç denetçi aday sayısı, başvuru yeri ve başvuruda istenecek belgeler, sınav konuları ve ağırlıklarını sınav tarihinden en az iki ay önce İç Denetim Koordinasyon Kurulunun internet sitesinde duyurmaya başlar ve Resmî Gazete'de bir defa ilan eder. **4. Aday Belirleme Sınav Başvurusu:** İç denetçi aday belirleme sınavına katılmak isteyenlerin verecekleri belgeler şunlardır: **a)** Nüfus cüzdanı fotokopisi. **b)** Lisans veya üzeri diploma, mezuniyet belgesi veya denklik belgesi fotokopisi. **c)** İki adet vesikalık fotoğraf. **d)** Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı veya Üniversiteler Arası Dil Sınavı sonuç belgesi fotokopisi. **e)** Çalıştıkları kamu idaresinden alacakları hizmet belgesi. İlgililer, bu belgelerle ilan edilen tarihe kadar İç Denetim Koordinasyon Kuruluna şahsen veya posta yoluyla başvururlar. Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz. Kurul, elektronik ortamda başvuru koşullarını düzenleyebilir. Sınavı kazanan adaylar başvuru sırasında istenen belgelerin asıllarını veya tasdikli örneklerini eğitime kaydolurken ibraz ederler. **5. Aday Belirleme Sınav Giriş Belgesi:** İç Denetim Koordinasyon Kuruluna başvuruda bulunan ve sınava katılma şartlarını taşıyan adayların adreslerine sınavı yapan birim tarafından fotoğraflı sınav giriş belgesi postalanır. Ayrıca, sınava girmeye

hak kazanan adayların isim listesi Kurulun internet sitesinde duyurulur. **6. Aday Belirleme Sınavı ve Konuları:** İç denetçi aday belirleme sınavı, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun belirlediği tarihte, Ankara'da yapılır. Başvuru yoğunluğuna göre Kurul başka sınav merkezlerinin açılmasına karar verebilir. İç denetçi aday belirleme sınavı aşağıdaki konulardan oluşur: **a)** Genel yetenek ve genel kültür. **b)** Genel iktisat, işletme ve maliye. **c)** Temel hukuk bilgisi ve idare hukuku. **d)** Genel muhasebe. **7. Aday Belirleme Sınav Sonuçlarının Değerlendirmesi:** İç Denetim Koordinasyon Kurulunun, iç denetçi aday belirleme sınavından 100 tam puan üzerinden 70 ve üzeri puan almış kişiler arasından başarı sırasına göre belirleyeceği sayıda aday, gruplar hâlinde eğitim programına alınır. Kurul, 70 puanı aşan adaylar arasından programa kabul edilecek iç denetçi aday sayısının yüzde 10'u kadar adayı puan sırasına göre yedek olarak belirleyebilir. **C - İç Denetçi Adaylarının Eğitimi:** Yönetmeliğin 12-20'nci maddelerinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1. Eğitim Yeri:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen eğitim yeri ve zamanı, eğitim programının başlamasından en az bir ay önce adaylara bildirilir ve Kurulun internet sitesinde duyurulur. **2. Eğitimde Yer Verilecek Konular:** İç denetçi adayları, İç Denetim Koordinasyon Kurulunca belirlenen müfredat ve programa göre, aşağıdaki konuları da kapsayacak şekilde, Maliye Bakanlığınca eğitime tabi tutulur: **a)** İç denetim standartları ve risk yönetimi: **1.** İç denetim standartları ve meslek ahlak kuralları. **2.** İç kontrol, denetim ve yönetime ilişkin risk modelleri. **3.** Risk değerlendirme yöntemleri. **4.** Malî yönetim ve malî kontrol. **5.** İstatistikî yöntemler. **b)** Denetim yöntemi ve uygulamaları: **1.** Denetim türleri ve teknikleri. **2.** Performans ölçümü. **3.** Bilgisayar destekli denetim teknikleri. **4.** Denetim raporu yazım şekilleri ve raporlama. **c)** Muhasebe: **1.** Genel muhasebe. **2.** Devlet muhasebesi. **3.** Malî tablolar analizi. **4.** Bilgisayarlı muhasebe uygulamaları. **d)** Mevzuat: **1.** Bütçe. **2.** Kamu malları, ihale ve harcama mevzuatı. **3.** Kamu personel mevzuatı. **4.** İdare hukuku. **5.** Yargılama usul hukuku. **6.** Avrupa Birliği mali mevzuatı. **3. Eğitim Süresi:** Yönetmeliğin 20.12.2008 tarih ve 27086 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 14'üncü maddesine göre; eğitim süresi üç aydan az olmamak üzere İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir. Eğitime kabul edilen iç denetçi adayları eğitim süresince kurumlarından izinli sayılır. **4. İç Denetçi Sertifikası Sınavı:** Eğitim tamamlandıktan sonra iç denetçi adayları, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun belirlediği yer ve tarihte iç denetçi sertifikası sınavına tabi tutulur. Sertifika sınavı, programın tamamlanmasından itibaren otuz gün içinde yapılır. Eğitim programına mazeretsiz beş günden fazla süreyle katılmayanlar sertifika sınavına kabul edilmez. **5. Sınav Komisyonu:** Yönetmeliğin 20.12.2008 tarih ve 27086 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 16'ncı maddesine göre; sınav komisyonu biri başkan olmak üzere beş asıl ve iki yedek üyeden

oluşacak şekilde İç Denetim Koordinasyon Kurulunca belirlenir. Komisyon üyeleri, belirlenen eğitim konularında uzman öğretim üyeleri, kamuda daire başkanı veya daha üst görevlerde bulunanlar ile iç denetçilerden veya bu unvanlara sahip olmuş kişilerden oluşur. **6. Sertifika Sınav Konuları ve Sınav Usulü:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu; eğiticilerin, konuyla ilgili akademisyenlerin ve denetim konusunda uzman kişilerin katılımıyla sınav sorusu hazırlama komisyonu oluşturur ve cevap anahtarını da içerecek şekilde bir soru bankası hazırlatır. Sınav komisyonu, soruları Kurulun belirleyeceği usule uygun olarak soru bankasından seçer. Sınav, 13'üncü maddede dört başlıkta belirtilen eğitim konularını kapsayacak şekilde klasik yazılı veya test usulüyle yapılır. **7. Sınav Sonuçlarının Değerlendirilmesi:** Sınav komisyonu, önceden belirlenmiş cevap anahtarına göre cevap kâğıtlarını değerlendirerek yüz tam puan üzerinden puanlama yapar. Sınavda başarılı sayılabilmek için her bir sınavdan en az altmış puan alınması ve dört sınav ortalamasının yetmiş puan ve üzerinde olması gereklidir. **8. Sınav Sonuçlarının Duyurulması ve İtiraz:** Sınav sonuçları en geç on beş iş günü içerisinde okunup değerlendirilmek suretiyle tüm adayların almış oldukları puanlar İç Denetim Koordinasyon Kurulunun internet sitesinde ilan edilir. Sınav sonuçlarına ilandan itibaren beş iş günü içinde itiraz edilebilir. İtiraz, Kurul tarafından en geç on beş iş günü içinde değerlendirilerek sonuçlandırılır ve adaya bildirilir. **9. Sınavda Başarısız Olan Adayların Durumu:** Sınavda başarısız olan adaylar, yaş şartı hariç iç denetçi adayı olabilme şartlarını muhafaza etmeleri kaydıyla tekrar eğitime tabi tutulmadan izleyen iki sınava katılabilirler. **D - Eğitim Sonucunda Sertifika Verilmesi:** Yönetmeliğin 21'inci maddesine göre; İç Denetim Koordinasyon Kurulunca, sertifika sınavında başarılı olanlara aldıkları puanı da gösteren sertifika verilir. Bu sertifika iç denetçiliğe atandıkları tarihten itibaren üç yılda bir İç Denetim Koordinasyon Kurulunca hazırlanarak, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelik hükümlerine göre derecelendirilir.

İÇ DENETÇİLERE EK ÖDEME YAPILMASI: 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci maddeye göre; kamu idarelerinin iç denetçi kadrolarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre istihdam edilenlere, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) % 200'ünü geçmemek üzere ek ödeme yapılabilir. Ek ödemenin miktarı ile esas ve usulleri; personelin sertifika derecesi, görev yapılan birim ve iş hacmi, personelin çalışma süresi ve aylık derecesi gibi kriterler dikkate alınarak İç Denetim Koordinasyon Kurulunun önerisi ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenir. Bu ödemede 657 sayılı Kanunun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Kamu idarelerinin iç denetçi kadrolarında 657 sayılı Kanuna göre istihdam edilenlere, anılan Kanun ile

bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen ödemeler dışında görev yaptıkları kurum personelinin yararlandığı tazminat, fazla mesai ve benzeri başka herhangi bir ödeme yapılmaz.

İÇ DENETÇİLERİN ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Bakanlar Kurulunun 26.06.2006 tarih ve 2006/10654 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulup 12.07.2006 tarih ve 26226 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A - Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan idareler, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile mahallî idarelerin iç denetim faaliyetlerini ve iç denetçilerini kapsar. **B – Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde yer alan bazı tanımlar şöyledir: **a) Denetim Rehberleri:** İç denetim faaliyetine ilişkin olarak İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından çıkarılan ve kamu idarelerinin iç denetim birimlerince hazırlanacak denetim rehberlerine esas teşkil eden rehberlerdir. **b) Denetim Standartları:** Uluslararası iç denetim meslekî uygulama standartları ile uyumlu olarak İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen Kamu İç Denetim Standartlarıdır. **c) Etik Kurallar:** Uluslararası genel kabul görmüş etik kurallarla uyumlu olarak İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen ve iç denetçilerin uyacakları Meslek Ahlak Kurallarıdır. **d) Ekonomiklik:** Bir faaliyetin planlanmış sonuçlarına ya da çıktılarına ulaşmak için kullanılan kaynakların maliyetini en aza indirmedir. **e) Etkililik:** Bir faaliyetin, planlanan ve gerçekleşen etkisi arasındaki ilişki, hedefe ulaşma derecesi ve yerindeliğidir. **f) İç Denetim:** Kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir. **g) İç Kontrol:** İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür. **h) Kalite Güvence ve Geliştirme Programı:** İç denetim birimince ve İç Denetim Koordinasyon Kurulunca, ilgili kamu idaresinde yürütülen iç denetim faaliyetinin tüm yönleriyle değerlendirilmesi, standartlara ve etik kurallara uygunluğunun izlenmesi ve geliştirilmesine ilişkin programdır. **i) Kamu İdaresi:** 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan idareler ile mahallî idarelerdir. **j) Risk:** Kamu idarelerinin kuruluş amaçları ile stratejik

hedeflerine ulaşmasına ve görevlerinin ifasına engel olabilecek veya beklenmeyen zararlara yol açabilecek durum ya da olaylardır. **k) Risk Analizi:** Kamu idarelerine, kaynaklarına ve varlıklarına yönelik risklerin değerlendirilmesidir. **l) Risk Yönetimi:** Potansiyel risklerin sistematik olarak değerlendirilerek, olası zararlarının etkisini azaltıcı yönde, verilere dayalı karar vermeyi sağlayan yönetimdir. **m) Üst Yönetici:** Bakanlıklarda müsteşar, Millî Savunma Bakanlığında Bakan, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanıdır. **n) Verimlilik:** Kullanılan kaynaklarla, bir faaliyetin sonuçlarını ya da çıktılarını azamiye çıkarmadır. **C - İç Denetim Faaliyeti:** Yönetmeliğin 5-12'nci maddelerinde yer alan düzenlemeler şöyledir: **1. İç Denetim Faaliyetinin Amacı:** İç denetim faaliyeti; kamu idarelerinin faaliyetlerinin amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara, performans programlarına ve mevzuata uygun olarak planlanmasını ve yürütülmesini; kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını; bilgilerin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve zamanında elde edilebilirliğini sağlamayı amaçlar. İç denetim faaliyeti sonucunda, kamu idarelerinin varlıklarının güvence altına alınması, iç kontrol sisteminin etkinliği ve risklerin asgarîye indirilmesi için kamu idaresinin faaliyetlerini olumsuz etkileyebilecek risklerin tanımlanması, gerekli önlemlerin alınması, sürekli gözden geçirilmesi ve mümkünse sayısallaştırılması konularında yönetime önerilerde bulunulur. İç denetim, nesnel güvence sağlamanın yanında, özellikle risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerini geliştirmede idarelere yardımcı olmak üzere bağımsız ve tarafsız bir danışmanlık hizmeti sağlar. Danışmanlık hizmeti, idarenin hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik faaliyetlerinin ve işlem süreçlerinin sistemli ve düzenli bir biçimde değerlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunulmasıdır. Nesnel güvence sağlama, kurum içerisinde etkin bir iç denetim sisteminin var olduğuna; kurumun risk yönetimi, iç kontrol sistemi ve işlem süreçlerinin etkin bir şekilde işlediğine; üretilen bilgilerin doğruluğuna ve tamlığına; varlıklarının korunduğuna; faaliyetlerin etkili, ekonomik, verimli ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirildiğine dair, kurum içine ve kurum dışına yeterli güvencenin verilmesidir. **2. İç Denetim Faaliyetinin Kapsamı:** Kamu idarelerinin yurt dışı ve taşra dâhil tüm birimlerinin işlem ve faaliyetleri, risk esaslı denetim plan ve programları kapsamında sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla denetim standartlarına uygun olarak iç denetime tabi tutulur. **3. İç Denetim Alanı:** İç denetim, aşağıdaki alanları içerir: **a)** Kamu idaresinin iç kontrol sisteminin yeterliliği ve etkinliğinin incelenmesi ve değerlendirilmesi. **b)** Risk yönetimi için öneriler geliştirilmesi ile risk değerlendirme ve risk yönetim metotlarının uygulama ve etkinliğinin incelenmesi. **c)** Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlama amaçlı performans değerlendirmelerinin

yapılması ve idarelere önerilerde bulunulması. **d)** İdarenin faaliyet ve işlemlerinin mevzuata, belirlenen hedef ve politikalara uygunluğunun denetlenmesi. **e)** Muhasebe kayıtları ile malî tabloların, doğruluğu ve güvenilirliğinin incelenmesi. **f)** Üretilen bilgiler ile kamuoyuna açıklanan her türlü rapor, istatistik ve malî tabloların doğruluğu, güvenilirliği ve zamanındalığının sınanması. **g)** Elektronik bilgi sistemi ve e-Devlet hizmetlerinin yönetim ve sistem güvenilirliğinin gözden geçirilmesi. **4. İç Denetimin Uygulanması:** Kamu idarelerinde yapılacak iç denetim aşağıda belirtilen denetim uygulamalarını kapsar: **a) Uygunluk Denetimi:** Kamu idarelerinin faaliyet ve işlemlerinin ilgili kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uygunluğunun incelenmesidir. **b) Performans Denetimi:** Yönetimin bütün kademelerinde gerçekleştirilen faaliyet ve işlemlerin planlanması, uygulanması ve kontrolü aşamalarındaki etkililiğin, ekonomikliğin ve verimliliğin değerlendirilmesidir. **c) Malî Denetim:** Gelir, gider, varlık ve yükümlülüklere ilişkin hesap ve işlemlerin doğruluğunun, malî sistem ve tabloların güvenilirliğinin değerlendirilmesidir. **d) Bilgi Teknolojisi Denetimi:** Denetlenen birimin elektronik bilgi sistemlerinin sürekliliğinin ve güvenilirliğinin değerlendirilmesidir. **e) Sistem Denetimi:** Denetlenen birimin faaliyetlerinin ve iç kontrol sisteminin; organizasyon yapısına katkı sağlayıcı bir yaklaşımla analiz edilmesi, eksikliklerinin tespit edilmesi, kalite ve uygunluğunun araştırılması, kaynakların ve uygulanan yöntemlerin yeterliliğinin ölçülmesi suretiyle değerlendirilmesidir. İç denetim, birinci fıkrada belirtilen denetim uygulamalarından bir veya birkaçını kapsayacak şekilde risk odaklı olarak yapılır. Ayrıca, bir faaliyet veya konu tüm birimlerde denetim kapsamına alınabilir. **5. Kamu İç Denetim Standartları ve Etik Kurallar:** İç denetçiler, İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen denetim standartlarına ve etik kurallara uymakla yükümlüdür. Bu standart ve kurallar, uluslararası genel kabul görmüş standart ve kurallar dikkate alınarak belirlenir. **6. İç Denetim Rehberleri:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu, iç denetçilerin iç denetim faaliyetlerinde esas alacakları denetim rehberlerinin hazırlanmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen denetim rehberlerini hazırlar, geliştirir ve güncelleştirir. İç denetim birimleri, görev alanlarına giren konular itibarıyla Kurulca yayımlanan usul ve esaslara uygun olarak kendi denetim rehberlerini hazırlar ve bir örneğini Kurula verir. Denetim rehberleri yol gösterici olmakla birlikte, iç denetçilerin denetim yeteneklerini sınırlamaz ve iç denetim uygulamalarının geliştirilmesine engel teşkil etmez. İç denetim birimi, denetim rehberlerinin iç denetim faaliyetlerinin planlanması, programlanması, gerçekleştirilmesi ve yönetilmesi bakımından etkin ve yeterli olup olmadığını kalite güvence ve geliştirme programına göre yılda bir defa inceler ve bu konudaki görüşünü Kurula bildirir. **7. İç Kontrolle İlişki:** İç denetim, iç kontrol sisteminin yeterliliği, etkinliği ve işleyişiyle ilgili olarak yönetime bilgiler

sağlar, değerlendirmeler yapar ve önerilerde bulunur. İç denetçiler, iç kontrol sisteminin düzenlenmesi ya da uygulanması süreçlerine ve iç kontrol tedbirlerinin seçimine dâhil edilemez. Kamu idaresinde etkin bir iç kontrolün kurulması ve sürdürülmesinden üst yönetici sorumludur. Üst yönetici iç denetçilerden, iç kontrol ilkelerine ve iç kontrol sisteminin oluşturulmasına yönelik görüş alabilir. **8. Üst Yöneticinin Sorumluluğu:** Üst yönetici, iç denetim faaliyetlerinin yerine getirilmesinde; **a)** İç denetçilerin görevlerini bağımsız bir şekilde yerine getirmeleri için gereken tüm önlemleri alır. **b)** İç denetçilere, idarenin faaliyetlerini olumsuz etkileyebilecek risklerin belirlenmesi çalışmalarında gerekli imkânı sağlar. **c)** İç denetim kapsamına giren konularda, iç denetçilere gerekli bilgi ve belgelerin sağlanması amacıyla, birimler arasında etkili iletişim kurulmasını sağlar. **d)** İç denetim raporlarında düzeltilmesi ve iyileştirilmesi önerilen konuları değerlendirir ve gerekli önlemleri alır. **e)** İç kontrol sürecinden elde ettiği bilgilerle, iç denetimden elde edilen bilgileri karşılaştırır ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanımına ilişkin tedbirleri gerektiğinde iç denetçilerle görüşerek belirler. **f)** İç denetçilerin meslekî yeterliliğinin geliştirilmesi için gerekli tedbirleri alır. **g)** İç denetçilerin görevlerini yaparken bağımsızlık veya tarafsızlığının tehlikeye girdiği veya ihlal edildiği durumlarda gerekli tedbirleri alır. **h)** İç denetim faaliyetinin kalitesini gözetir ve bu amaçla kalite kontrol ve gelişim programı oluşturur, iç denetçilerin görevlerindeki performanslarını takip eder. **i)** İç denetim kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli şekilde kullanılmasını sağlar. **j)** Birimin bütçesine ilişkin işlemlerin yerine getirilmesi ve personelinin ihtiyacı olan meslekî araç, gereç ve malzemenin temin edilmesine ilişkin tedbirleri alır. **D - İç Denetim Birimi ile İç Denetçilerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları:** Yönetmeliğin 13-18'inci maddelerinde yer alan hükümler şöyledir: **1. İç Denetim Birimi:** Kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi kurulabilir. İç denetçi sayısının beşten fazla olması hâlinde, üst yönetici iç denetçiler arasından birini koordinasyonu sağlamak üzere görevlendirir. Bu görevlendirme Kurula bildirilir. İç denetim birimi bu Yönetmeliği dikkate alarak, kendi yönergelerini hazırlar. Yönergede plan ve program harici iç denetçilere yaptırılacak danışmanlık ve benzeri görevlerin nitelik ve süreleri standartlara uygun olarak açıkça belirtilir. Yönerge, iç denetim faaliyetlerinin planlanması, programlanması, yönetilmesi ve yürütülmesi bakımından yılda en az bir defa gözden geçirilir. Yönerge ve değişiklikleri, üst yönetici tarafından onaylanır ve bir örneği İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderilir. İç denetim birimi, birim faaliyetleri hakkında üst yöneticiye düzenli olarak bilgi verir ve Kurul kararlarının uygulanmasında ortaya çıkan tereddütleri Kurulun bilgisine sunar. **2. İç Denetçinin Görevlendirilmesi:** İç

denetçilerin program kapsamında ve program dışı iç denetim görevlendirmeleri üst yönetici tarafından yapılır. **3. İç Denetçinin Görevleri:** İç denetçi, aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir: **a)** Nesnel risk analizlerine dayanarak kamu idarelerinin yönetim ve kontrol yapılarını değerlendirmek. **b)** Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeler yapmak ve önerilerde bulunmak. **c)** Harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak. **d)** İdarenin harcamalarının, malî işlemlere ilişkin karar ve tasarruflarının, amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara ve performans programlarına uygunluğunu denetlemek ve değerlendirmek. **e)** Malî yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda önerilerde bulunmak. **f)** Denetim sonuçları çerçevesinde iyileştirmelere yönelik önerilerde bulunmak ve bunları takip etmek. **g)** Denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlanıldığında, ilgili idarenin en üst amirine bildirmek. **h)** Kamu idaresince üretilen bilgilerin doğruluğunu denetlemek. **i)** Üst yönetici tarafından gerekli görülen hâllerde performans göstergelerini belirlemede yardımcı olmak, belirlenen performans göstergelerinin uygulanabilirliğini değerlendirmek. **j)** Suç teşkil eden durumlara ilişkin tespitlerini üst yöneticiye bildirmek. **4. İç Denetçinin Yetkileri:** İç denetçi, görevlerinin yerine getirilmesiyle ilgili olarak aşağıdaki yetkilere sahiptir: **a)** Denetim konusuyla ilgili elektronik ortamdakiler dâhil her türlü bilgi, belge ve dokümanlar ile nakit, kıymetli evrak ve diğer varlıkların ibrazını ve gösterilmesini talep etmek. **b)** Denetlenen birim çalışanlarından, iç denetim faaliyetlerinin gereği olarak yardım almak, yazılı ve sözlü bilgi istemek. **c)** Denetim faaliyetinin gerektirdiği araç, gereç ve diğer imkânlardan yararlanmak. **d)** Denetimi engelleyici tutum, davranış ve hareketleri üst yöneticinin bilgisine intikal ettirmek. **5. İç Denetçinin Sorumlulukları:** İç denetçi, görevlerini yerine getirirken aşağıdaki hususlara riayet eder: **a)** Mevzuata, belirlenen denetim standartlarına ve etik kurallara uygun hareket etmek. **b)** Mesleki bilgi ve becerilerini sürekli olarak geliştirmek. **c)** İç denetim faaliyetlerinde yetki ve ehliyetini aşan durumlarda iç denetim birimini haberdar etmek. **d)** Verilen görevin tarafsız ve bağımsız olarak yapılmasına engel olan durumların bulunması hâlinde, durumu iç denetim birimine bildirmek. **e)** Denetim raporlarında kanıtlara dayanmak ve değerlendirmelerinde objektif olmak. **f)** Denetim esnasında elde ettiği bilgilerin gizliliğini korumak. **6. İç Denetçilerin Kamu İdareleri İtibarıyla Sayıları:** Kamu idarelerinin iç denetçi sayıları; idarelerin yerine getirmek zorunda oldukları görevler, kullandığı kaynaklar, merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatının özelliği, toplam personel sayısı ve denetim ihtiyacı dikkate alınmak suretiyle ve denetimin maliyeti de göz önünde bulundurularak ekli listede belirlenmiştir. Kamu idareleri ilave iç denetçi ihtiyaçlarını İç Denetim Koordinasyon Kuruluna bildirir. **E - İç**

Denetçinin Nitelikleri, Atama, Yükselme ve Görevlerinin Sona Ermesi: Yönetmeliğin 19-24'üncü maddelerindeki düzenlemeler şöyledir: **1. İç Denetçinin Nitelikleri:** Yönetmeliğin Bakanlar Kurulunun 18.11.2008 tarih ve 2008/14374 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulup 20.12.2008 tarih ve 27086 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 19'uncu maddesine göre; iç denetçi olarak atanacakların, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48'inci maddesinde belirtilenlerin yanı sıra aşağıdaki şartları taşıması gerekir: **a)** En az dört yıl süreli eğitim veren yükseköğretim kurumları ile denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki eşdeğer eğitim kurumlarından birini bitirmek. **b)** Aşağıda belirtilen süre zarfında çalışmış olma şartını yerine getirmek: **aa)** Yardımcılıkta geçen süreler dâhil olmak üzere, mesleğe yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle alındıktan sonra yapılan yeterlik sınavında başarı göstermek kaydıyla kamu idarelerinde denetim elemanı olarak en az beş yıl. **bb)** Yardımcılıkta geçen süreler dâhil olmak üzere, mesleğe yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle alındıktan sonra yapılan yeterlik sınavında başarı göstermek kaydıyla uzman olarak en az sekiz yıl. **cc)** Araştırma görevliliğinde geçen süreler dâhil olmak üzere, doktora unvanını almış öğretim elemanı olarak en az sekiz yıl. **dd)** Müdür ve daha üst unvanlarda en az sekiz yıl. **c)** Mesleğin gerektirdiği bilgi, ehliyet ve temsil yeteneğine sahip olmak. **ç)** İç denetim etik kurallarına uygun bir özgeçmişe sahip olmak. **d)** İç denetçi aday belirleme sınavı son başvuru tarihinden önceki iki yıl içinde alınmış olması kaydıyla, İngilizce, Almanca veya Fransızca dillerinden birinden Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından (KPDS) veya Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavından (ÜDS) en az elli puan almış olmak. **e)** İlgili yönetmelik esaslarına göre yapılacak sınavlarda başarılı olmak. Yardımcılıktan sayılacak görev ve sürelerle birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen sürelerin birlikte değerlendirilmesine ilişkin tereddütleri gidermeye İç Denetim Koordinasyon Kurulu yetkilidir. **2. İç Denetçilerin Eğitimi:** İç denetçiler gerektiğinde İç Denetim Koordinasyon Kurulu koordinatörlüğünde Maliye Bakanlığınca yapılacak hizmet içi eğitime tabi tutulur. **3. İç Denetçiliğe Atanma:** İç denetçiler, bakanlıklar ve bağlı idarelerde, üst yöneticilerin teklifi üzerine bakan, diğer idarelerde üst yöneticiler tarafından, sertifikalı adaylar arasından atanır ve aynı usulle görevden alınır. **4. İç Denetçilikte Derecelendirme:** Kamu iç denetçi sertifikası; kıdem sırası ve kadro şartları yanında iç denetçinin yeterliliği, meslekî bilgi birikimi ve temsil yeteneği dikkate alınarak iç denetim biriminin teklifi ve üst yöneticinin onayıyla derecelendirilir. İç denetim birimi, değerlendirmelerini; iç denetçilerin çalışmaları, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılımı ve başarısı ile sicil durumunu dikkate alarak İç Denetim Koordinasyon Kurulunun düzenlemelerine uygun olarak yapar. Kamu iç denetçi sertifika dereceleri, iç denetçilerin özlük haklarının

tespitinde ve kariyerlerinin planlanmasında dikkate alınır. Kıdem sırası ve kadro şartlarının oluşmasına rağmen derecelendirme yapılmaması durumunda, buna ilişkin gerekçeler ilgili iç denetçiye ve Kurula yazılı olarak bildirilir. **5. Sertifika Derecesine Uygun Görevlendirme:** İç denetim faaliyetleri, iç denetçi tarafından, kamu idaresinin birim, konu ve süreçleri itibarıyla sınıflandırılır. İç denetçilerin denetim alan ve uygulamalarının değiştirilmesi esastır. İç denetçinin sertifika derecesi ile çalışma süresince edindiği tecrübe ve kıdemine göre hangi denetim alan ve uygulamalarında görevlendirileceği iç denetim birimi yönergelerinde belirlenir. **6. İç Denetçiliğin Sona Ermesi:** İç denetçilik görevi, aşağıdaki durumlarında sona erer: **a)** İç denetçinin kendi isteği ile ayrılması. **b)** Başka bir göreve atanması veya seçilmesi. **c)** İç denetçilik mesleği ile bağdaşmayan hareketlerde bulunduğunun rapora bağlanması ve bu raporun İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından görüşülerek sertifikasının iptal edilmesi. Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen durumda, ilgililer, talepleri aranmaksızın kurumlarında, kariyerlerine veya mesleklerine uygun kadrolara atanırlar ve yeniden iç denetçi olamazlar. **F - İç Denetçilerin Bağımsızlığı, Tarafsızlığı ve Güvencesi:** Yönetmeliğin 25-27'nci maddelerinde yer alan hükümler şöyledir: **1. İç Denetçilerin Bağımsızlığı:** İç denetçiler, iç denetim faaliyetine ilişkin görevlerini yerine getirirken bağımsız olarak hareket eder. **2. İç Denetçilerin Tarafsızlığı:** İç denetçiler, görevlerini yerine getirirken tarafsız davranır. İç denetçiler çalışmalarında; denetimin kalitesinden ödün vermeden, başkalarının düşünce ve telkinlerinden etkilenmeden kanaat oluşturur. Üst yönetici, iç denetçilerin görevlendirilmesinde, tarafsızlıklarını zedeleyecek hususları dikkate alır. İç denetçiler, faaliyetlerini sürdürürken bağımsızlık ve tarafsızlıklarını zedeleyebilecek bir durumla karşılaşmaları hâlinde koordinasyon sağlamakla görevlendirilen iç denetçiye, görevlendirme yapılmamışsa üst yöneticiye yazılı olarak başvurur. İç denetçiler, daha önceden görev yaptıkları idarî birimlerde bir yıl geçmeden iç denetim yapamazlar. **3. İç Denetçilerin Güvencesi:** İç denetçilere bu Yönetmelik ve iç denetim birim yönergelerinde belirtilen görevler dışında hiçbir görev verilemez ve yaptırılamaz. İç denetçiler 24'üncü maddenin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, hiçbir şekilde istekleri dışında başka bir göreve atanamazlar. **G - İç Denetçi Sertifikası, Meslekî Yeterlilik ve Eğitim:** Yönetmeliğin 28-35'inci maddelerinde yer alan düzenlemeler şöyledir: **1. Kamu İç Denetçi Sertifikası:** Maliye Bakanlığınca verilen iç denetçi adayı eğitimi sonucunda yapılan yazılı sınavda başarılı olanlara, aldıkları puanı gösteren ve üç yılda bir (A-1) düzeyinden (A-4) düzeyine kadar derecelendirilen (A) dereceli iç denetçi sertifikası verilir. İlk sertifika derecelendirmesi, iç denetim mesleğinde beş yıl geçtikten sonra yapılır. İç denetçiler uluslararası iç denetim sertifika sınavlarına girmeye teşvik edilir. **2. Sertifikanın Derecelendirilmesi:** Kamu iç denetçi sertifikası,

üç yıllık dönemde altmış puan toplanmasıyla bir üst derece sertifika ile değiştirilir. Üç yıllık dönemde yeterli puan alınmaması durumunda takip eden yıllarda geçmiş son üç yılın toplam puanı dikkate alınır. Uluslararası geçerliliği olan CIA (Certified Internal Auditor), CISA (Certified Information System Auditor), CCSA (Certified Control Self Assessment) ve CGAP (Certified Government Auditing Professional) sertifikalardan birini alan iç denetçiye bir defaya mahsus olmak üzere bir üst derece sertifika verilir. **3. Sertifika Derecelendirmede Puanlama:** İç denetçilerin sertifikaları, göreve başladıkları tarihten itibaren her üç yıllık faaliyetlerinde aşağıda belirtilen alan ve ağırlıklara göre en az altmış puanı toplamaları hâlinde bir üst dereceye yükseltilir. İç denetçiler; **a)** Katıldıkları meslek içi eğitimlerden yirmi beş puana kadar, **b)** Yazdıkları rapor ve yaptıkları çalışmalardan otuz beş puana kadar, **c)** Yayınlanmış makale ve kitaplarından on puana kadar, **d)** Aldıkları sicil notu, başarı ve takdirnamelerden on puana kadar, **e)** Eğitici olarak katıldıkları çalışmalardan on puana kadar, **f)** Yabancı dil bilgilerinden on puana kadar puan toplayabilirler. Ayrıca, iç denetçiye yüksek lisans ve doktora eğitimlerinin her birinden ilgili değerlendirme döneminde bir defaya mahsus olmak üzere on puan verilir. Sertifika derecelendirilmesine ilişkin puanlama koordinasyon sağlamakla görevlendirilen iç denetçinin teklifi üzerine üst yönetici tarafından, görevlendirme yapılmamışsa doğrudan üst yönetici tarafından yapılır. İç Denetim Koordinasyon Kurulu sertifika derecelendirilmesine ilişkin hususları ayrıca düzenler. **4. Meslekî Yeterlilik ve Özen:** İç denetçiler görevlerinin gerektirdiği meslekî yeterliliğe sahip olmak ve geliştirmek zorundadır. Meslekî yeterlilik; görevin gerektirdiği bilgi ve beceriye sahip olma, denetim konuları ile ilgili sağlıklı veri ve kanıt toplama, inceleyip değerlendirme ve raporlama yeteneğini ifade eder. İç denetçiler görevlerini ifa ederken, sağduyulu ve yetkin bir iç denetçiden beklenen dikkat ve özeni gösterir. İç denetçiler bilgi teknolojisi riskleri, kontrolleri ve mevcut bilgisayar destekli denetim teknikleri ile ilgili bilgiye sahip olmalıdır. Üst yönetici, iç denetçilerin meslekî yönden gelişmesi, yenilikleri izlemesi ve çalışma isteğini artırmak için gerekli tedbirleri alır. **5. Meslekî Yeterliliği Sürdürme Sorumluluğu:** İç denetçiler aşağıda belirtilen konularda kendilerini yetiştirmek ve geliştirmekten sorumludur: **a)** İç denetim yöntemlerini ve tekniklerini bilmek ve uygulamak. **b)** Muhasebe ilkeleri ve standartları ile yönetim muhasebesi ve malî yönetim bilgisine sahip olmak. **c)** Görev alanıyla ilgili mevzuatı bilmek ve bu bilgisini uygulamaya geçirmek. **d)** Kamu idarelerinin hedeflerindeki önemli sapmaları ve sonuçlarını değerlendirecek düzeyde bilgi birikimine sahip olmak. **e)** Çevresiyle iletişim kurma yeteneğine sahip olmak. **f)** İç denetim faaliyetinin amacını, tespitlere ilişkin değerlendirmelerini, denetim sonuçlarını ve önerilerini anlaşılır biçimde yazılı ve sözlü ifade edebilmek. **g)** İç denetim faaliyeti sırasında edinilen bilgi, belge ve bulguların analizi sonucu ortaya çıkan

emarelerden, detaylı inceleme veya soruşturmayı gerektirecek hususları ayırt edecek yeterliliğe sahip olmak. **h)** Yönetim ve iç kontrol sistemini geliştirecek ve bunların işleyişine ilişkin çözüm üretecek bilgiye sahip olmak. **i)** Performans denetimi ve performans göstergelerinin değerlendirilmesi konularında yeterli bilgiye sahip olmak. **j)** Risk analizi, değerlendirmesi ve yönetimi konularında bilgi sahibi olmak. **k)** İstatistikî yöntemleri kullanarak verileri ve elde edilen sonuçları analiz edebilecek bilgiye sahip olmak. **l)** Kamu idarelerinin otomasyon sisteminin işleyişi hakkında bilgi sahibi olmak. **6. Meslek İçi Eğitim:** İç denetçilere, her üç yılda asgarî yüz saat meslek içi eğitim sağlanır. Bu sürenin otuz saati, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun koordinatörlüğünde Maliye Bakanlığınca verilir. Kalan süre, Kurulun eğitim konusundaki düzenlemelerine riayet edilerek, ilgili kamu idarelerinin ihtiyaçlarına göre iç denetim birimlerince programlanır. İç denetim birimleri, gerektiğinde meslekî kuruluşlar, üniversiteler ve bilimsel alanda etkinlikte bulunan diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak suretiyle, yılda en az bir defa kurs, seminer ve benzeri etkinliklerde bulunurlar. Meslek içi eğitim etkinliklerine iç denetim plan ve programında yer verilir. Meslek içi eğitim programları en az bir ay önce iç denetçilere duyurulur. İç denetçi olarak göreve başlayanlara, bir haftadan az olmamak üzere kamu idarelerinde intibak eğitimi verilir. Kurul, iç denetçilerin mesleki yetkinliklerini geliştirmek için, uluslararası iç denetim sertifika sınavlarına hazırlık kursları düzenleyebilir. **7. Bilgi Teknolojisi Denetim Eğitimi:** Kamu idarelerinde görev alan iç denetçilerden ihtiyaca göre oluşturulan gruba, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun koordinatörlüğünde yazılım, donanım ve bilgi teknolojilerinin yeterliliği, verimli bir şekilde kullanılıp kullanılmadığı, izinsiz erişimlere karşı güvenliği, bilgi ve kayıtlara erişimlerin kontrol altında tutulması ve bir sistem içinde denetlenmesi amacıyla ayrı bir eğitim verilir. Bu grupların oluşturulması ve eğitimine ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. **8. Yurt Dışı Eğitimi:** İç denetçilerin yurt dışı eğitim ve stajına ilişkin ilkeler ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir. **H - Risklerin Değerlendirilmesi:** Yönetmeliğin 36-38'inci maddelerindeki düzenlemeler şöyledir: **1. Denetimin Risk Odaklı Yapılması:** İç denetim faaliyetlerinin risk odaklı olarak yürütülmesi esastır. Kamu idarelerinin maruz kalabileceği risklerin tespit edilerek sürekli ölçülmesi ve değerlendirilmesi suretiyle, risk odaklı iç denetim planı ve programı hazırlanır. İç denetim bu plan ve programa uygun olarak yapılır. Kamu idarelerinin en riskli alanlarından başlamak ve iç denetim imkânları dikkate alınmak suretiyle, iç denetim uygulamalarından bir veya birkaçı birlikte programa alınır. Yapılan risk değerlendirmeleri sonucunda idare için yüksek risk alanları belirlenir. İç denetim birimi, üst yöneticinin önerilerini de dikkate alarak, idarenin risklerinden kabul edilemeyecek olanları denetim programına alır ve üst

yöneticiye onaylatır. Bu onay denetim programının risk odaklı hazırlamasına, hangi risklerin yüksek, hangilerinin düşük olduğuna karar vermeye ve programa alınmasına müdahale anlamına gelmez. Program onaylandıktan sonra önemli risk alanlarının tespit edilmesi veya İç Denetim Koordinasyon Kurulunca önerilmesi hâlinde program dışı özel iç denetim yapılabilir. Risk odaklı olarak hazırlanan denetim rehberi, Kurul tarafından geliştirilir ve güncellenir. Kurul, risk odaklı iç denetim faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılacak risk değerlendirme yöntemleri ile risk değerlendirmesine ilişkin usul ve esasları, uluslararası uygulamaları da dikkate alarak belirler. **2. Risklerin Değerlendirilmesi:** Yönetim, risklerin tanımlanması ve kontrolü için gerekli stratejilerin geliştirilmesinden ve uygulanmasından sorumludur. İdarelerin tüm faaliyetleri İç Denetim Koordinasyon Kurulunun düzenlemelerine uygun olarak iç denetim birimlerince kapsamlı bir risk analizine tabi tutulur. Bu analiz sonuçları değerlendirilerek, kamu idarelerinin hizmetlerini etkileyebilecek riskler, risklilik oranı ve önemine göre ağırlık verilerek sıralanır. Bu değerlendirme sonuçlarına göre en yüksek risk içeren alan ve konulardan başlanarak iç denetim planı ve uygulamaya ilişkin programlar hazırlanır. Denetim programlarının hazırlanmasında; üst yöneticinin riskli gördüğü ve öncelik verilmesini istediği hususlarla birlikte, iç denetçilerin sayısı, çalışma süre ve imkânları dikkate alınarak, en riskli alan ve konulara öncelik verilerek azami verim hedeflenir. Yeni birim ve faaliyetler, yeniden yapılandırma projeleri, organizasyon ve insan kaynaklarındaki önemli değişiklikler yüksek risk içerdiğinden, denetim programına öncelikle alınır. Yıl sonlarında, denetlenen birimlerde yapılacak toplantılarda denetim sonuçlarına göre mevcut riskler gözden geçirilir. **3. Risk Değerlendirmede İç Denetçinin Sorumluluğu:** İç denetçi kamu idaresinin hedeflerini, faaliyetlerini ve varlıklarını etkileyebilecek önemli riskleri değerlendirir. **İ - İç Denetimin Planlanması, Yürütülmesi ve Raporlanması:** Yönetmeliğin 39-46'ncı maddelerindeki hükümler şöyledir: **1. İç Denetim Planı:** İç denetim planı; iç denetim faaliyetinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla denetimin kapsamını, denetlenecek alan ve konuları, ihtiyaç duyulan işgücü ve diğer kaynakları içerecek şekilde, birim yöneticileriyle görüşülerek ve İç Denetim Koordinasyon Kurulunca hazırlanan iç denetim stratejik planı da dikkate alınarak, üç yıllık dönemler için hazırlanır. Bu plan, her yıl risk değerlendirmesi sonuçlarına göre gözden geçirilerek, gerektiğinde değiştirilir. **2. İç Denetim Programı:** En riskli alan ve konulara öncelik verilmek ve denetim maliyeti de dikkate alınmak suretiyle, yöneticiler ve gerektiğinde çalışanlarla görüşülerek iç denetim planıyla uyumlu bir iç denetim programı hazırlanır. Bir yıllık dönemi geçmemek üzere hazırlanacak iç denetim programlarında; denetlenecek alanlar ve konular, iç denetçilerin isimleri belirtilerek, zaman çizelgesine bağlanır. Hazırlanan iç denetim

programı üst yönetici tarafından onaylanır. İç Denetim Koordinasyon Kurulu, iç denetim planının ve programının hazırlanmasına ilişkin usul ve esasları belirler. **3. Çalışmanın Planlanması:** İç denetçi, denetime başlamadan önce, ilgili birimin yöneticisi ve diğer personel ile denetimin amacı, kapsamı, denetimde kullanılacak yöntemler, tahminî denetim süresi, denetime yardımcı olacak personel, denetim sırasında çalışanlardan beklentiler, idarenin denetimden beklentileri, denetim sonuçlarının raporlanması konularında görüşmeler yapar. İç denetçi, bu görüşmelerin sonuçlarını da dikkate alarak çalışma planını hazırladıktan sonra denetime başlar ve denetimler bu çalışma planına göre yürütülür. **4. Denetimin Yürütülmesi:** İç denetçi, denetim rehberlerinden de yararlanarak denetim faaliyetini yürütür. İç denetçi, denetim programında ve çalışma planında belirlenen denetim hedeflerine ulaşmak için, yeterli ve güvenilir bilgi ve belgeleri tespit etmek, incelemek ve değerlendirmekle yükümlüdür. **5. Raporlama İlkeleri:** Denetim faaliyetinin sonuçları, düzenlenecek raporla kayıt altına alınır. İç denetçi, ulaştığı görüşü, görüşe ulaşamamışsa bunun nedenlerini raporunda açıkça belirtir. İç denetim raporları, kısa, açık, kolay anlaşılır ve tekrara yer vermeyecek bir tarzda yazılır. Raporlar, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun belirlediği raporlama standartlarına uygun, yeterli kanıtlara dayalı ve tutarlı olarak düzenlenir. Rapor türlerine ve raporlama standartlarına ilişkin diğer hususlar, Kurulun düzenlemelerine uygun olarak iç denetim birimlerinin yönergelerinde düzenlenir. **6. Raporların Sunulması:** İç denetçi, denetim raporunu, belirli bir sürede cevaplandırılmak üzere, denetime tabi tutulan birim yöneticilerine verir. Birim yöneticileri, gerektiğinde çalışanlardan ve ilgililerden görüş almak suretiyle rapordaki ilgili hususları cevaplandırarak iç denetçiye gönderir. Risklerin önem ve düzeyi konusunda iç denetçi ile yönetici arasında anlaşmazlık varsa, iç denetçi bu duruma ilişkin değerlendirmesini raporuna dâhil eder. Risklerin önem ve düzeyi konusunda iç denetçi ile yönetici, aynı görüşteyse, makul bir sürede önlem alınmasında anlaşırlar. İç denetçi raporunu, idarenin görüşlerini de ekleyerek cevaplarıyla birlikte, iç denetimin kapsamı, denetimde tespit edilen riskler, risklerin olası etkileri, denetim sonuçlarına ilişkin genel değerlendirme ve risklerin ortadan kaldırılmasına veya en aza indirilmesine yönelik önerileri içeren rapor özetini de ekleyerek üst yöneticiye sunar. Raporlar üst yönetici tarafından değerlendirildikten sonra gereği için ilgili birimler ve strateji geliştirme birimine verilir. Denetim raporunda belirtilen önlemlerin alınıp alınmadığı üst yönetici tarafından izlenir. **7. İç Denetim Raporlarına Dayanılarak Yapılacak İşlemler:** İç denetçiler tarafından düzenlenecek raporların, iç denetim birimlerince kalite güvencesi kapsamında değerlendirilmesine, ilgili makamlara gönderilmesine ve oluşabilecek görüş ayrılıklarının giderilmesine ilişkin usul ve esaslar, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun düzenlemelerine uygun olarak, iç denetim

birim yönergelerinde belirlenir. İdarî birimlerce rapor üzerine yapılan işlemler veya işlem yapılmama gerekçeleri, iç denetçiye bildirilmek üzere iç denetim birimine gönderilir. İç denetim raporları ile bunlar üzerine yapılan işlemler, raporun üst yöneticiye sunulduğu tarihten itibaren iki ay içinde Kurula gönderilir. **8. Birim Faaliyet Raporu:** Yıllık faaliyet raporunda; program dışı yapılanlar da dâhil iç denetim faaliyetleri, iç denetim biriminin performansı, tespit ve önerileri, önerilerden onaylanmayan ve uygulanmayanlar varsa onaylanmama ve uygulanmama nedenleri, iç denetçilerin eğitimi, yönetime verilen danışmanlık hizmetleri ve diğer faaliyet sonuçları ile ilgili bilgiler yer alır. İlgili kamu idaresinin yönetim ve kontrol sisteminin genel değerlendirmesi, önemli riskler, yönetim ve kontrol sorunları ve bunlara ilişkin önerilere de faaliyet raporunda yer verilir. Birim faaliyet raporu, Şubat ayı sonuna kadar İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderilir. **J - İç Denetimin İzlenmesi:** Yönetmeliğin 47-49'uncu maddelerinde yer alan düzenlemeler şöyledir: **1. İç Denetimin Değerlendirilmesi:** İç denetimin etkililiğinin artırılması amacıyla, denetim faaliyetleri, denetlenen birimlerde yaptırılacak bir anketle değerlendirilebilir. **2. İç Denetim Sonuçlarının Takibi:** İç denetim biriminde, denetim raporlarının uygulanmasını izlemek üzere bir takip sistemi kurulur. Birim yöneticileri, denetlenen faaliyetler konusunda, denetim raporunda yer alan önerilere ilişkin önlemleri alır. Önlem alınmaması hâlinde iç denetim birimi üst yöneticiyi bilgilendirir. **3. İç Denetim Genel Raporu:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu, iç denetim raporlarını değerlendirerek sonuçlarını konsolide etmek suretiyle yıllık rapor hâlinde Maliye Bakanına sunar ve kamuoyuna internet ortamında, basın yoluyla veya yazılı olarak açıklar. **K – Diğer Hükümler:** Yönetmeliğin 50-55'inci maddelerinde yer alan hükümler şöyledir: **1. Şikâyet Konularının Değerlendirilmesi:** İç denetim birimlerine intikal eden ihbar ve şikâyetlerde iddia edilen konular, risk analizlerinde dikkate alınarak denetim planlamasında ve denetimde göz önünde bulundurulur. Şikâyetçisi belli ve şikâyet konusu açık olan ve acil olarak incelenmesi gereken konular üst yöneticiye bildirilir. **2. Diğer Kamu İdarelerinin İç Denetçileri ile Ortak Çalışma:** Birden fazla kamu idaresini ilgilendiren konularda, iç denetçilerin birlikte çalışmasına ilişkin hususlar İç Denetim Koordinasyon Kurulunca düzenlenir. **3. Yolsuzluk Tespitleri:** İç denetçi, yolsuzluğa ilişkin delilleri tespit edebilecek bilgi, beceri ve donanım ile denetim faaliyetini sürdürür. İç denetçi yolsuzluk yapıldığına ilişkin tespitlerini ve elde ettiği delilleri ivedilikle üst yöneticiye intikal ettirir. **4. Yurt Dışında İç Denetim Faaliyeti:** Kamu idarelerinin yurt dışı birimlerinin iç denetimine ilişkin usul ve esaslar İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenir. **5. İdarî Görevlere Geçme ve İç Denetçiliğe Dönme:** İç denetçiler, idarî görevlere atanmalarında ve iç denetçiliğe dönmelerinde İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından

belirlenen meslek ahlak kurallarına ve kamu iç denetim standartlarına uygun davranır. **6. Tereddütlerin Giderilmesi ve Uygulama Birliğinin Sağlanması:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu, bu Yönetmeliğin uygulanması, iç denetim faaliyeti sürecinde ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla gerekli düzenlemeleri yapmaya yetkilidir.

İÇ DENETÇİNİN GÖREVLERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

İÇ DENETÇİNİN NİTELİKLERİ VE ATANMASI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

İÇ DENETİM: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

İÇ DENETİM KOORDİNASYON KURULU: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

İÇ DENETİM KOORDİNASYON KURULUNUN ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 08.10.2005 tarih ve 25970 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A – Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 3'üncü maddesinde yer alan bazı tanımlar şöyledir: **1. Denetim Standartları:** Uluslararası denetim standartları ile uyumlu olarak İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen ve iç denetçilerin uymakla yükümlü olduğu Kamu İç Denetim Standartlarıdır. **2. Etik Kurallar:** Uluslararası genel kabul görmüş etik kurallarla uyumlu olarak İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen ve iç denetçilerin uyacakları Meslek Ahlak Kurallarıdır. **3. Denetim Rehberleri:** İç denetim faaliyetine ilişkin olarak İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından çıkarılan ve kamu idarelerinin iç denetim birimlerince hazırlanacak denetim rehberlerine esas teşkil eden rehberlerdir. **4. Sekretarya:** İç Denetim Koordinasyon Kuruluna sekretarya görevi yapmak üzere Maliye Bakanlığı Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğünce görevlendirilen ilgili dairedir. **B - Kurulun Teşekkülü, Görev, Yetki ve Sorumlulukları:** Yönetmeliğinin 4-11'inci maddelerinde yer alan hükümler şöyledir: **1. Kurul Üyelerinin Atanması:** Maliye Bakanlığına bağlı İç Denetim Koordinasyon Kurulu, yedi üyeden oluşur. Üyelerden biri Başbakanın, biri Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın, biri Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın, biri İçişleri Bakanının, Başkanı dâhil üçü Maliye Bakanının önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından atanır. Üyeliğe atanacak olanların, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 67'nci maddesinde belirtilen görevleri yapabilecek niteliklere sahip olması şarttır. Maliye Bakanı tarafından önerilecek adaylardan birinin ekonomi, maliye, muhasebe, işletme alanlarından birinde doktora derecesine sahip öğretim üyeleri arasından olması şartı aranır. **2. Üyeliğin Süresi ve Sona Ermesi:** Üyeler, beş yıl süre ile atanır.

İç Denetim Koordinasyon Kurulu beş yıllık sürenin bitiminden iki ay önce ilgili bakanlıklardan aday bildirilmesini ister. Mevcut üyeler yeniden atanabilir. Üyeliklerde herhangi bir sebeple boşalma olursa, Kurul bir ay içinde durumu ilgili bakanlığa bildirir. Boşalan üyelik için ilgili bakanın bir ay içinde yapacağı öneri üzerine Bakanlar Kurulunca atama yapılır. Kurul üyeliği, üyenin; **a)** 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48'inci maddesinin A/5 bendinde sayılan suçlardan dolayı kesinleşmiş ceza mahkumiyetinin bulunması, **b)** Görevini devamlı yapmasına engel olabilecek bir hastalık veya sakatlığın, sağlık kurulu raporuyla tespit edilmesi, **c)** Kurul üyeliğinden çekilmesi hâllerinde kendiliğinden sona erer. **3. Kurulun Görevleri:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu, kamu idarelerinin iç denetim sistemlerini düzenlemek, izlemek, geliştirmek, uyumlaştırmak ve koordine etmek üzere bağımsız ve tarafsız bir organ olarak, aşağıdaki görevleri yürütür: **a)** İç denetime ilişkin denetim ve raporlama standartlarını belirlemek, denetim rehberlerini hazırlamak ve geliştirmek. **b)** Denetim standartları ve uluslararası uygulamalarla uyumlu yıllık risk değerlendirmesi ve buna bağlı risk odaklı denetim yöntemlerini geliştirmek. **c)** Kamu idarelerinde iç denetim birimleri ile varsa diğer denetim birimleri arasında iş birliğini sağlamak. **d)** Yolsuzluk veya usulsüzlüklerin önlenmesi ve ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması konusunda kamu idarelerine önerilerde bulunmak. **e)** Risk içeren alanlarda iç denetçilere program dışı özel denetim yaptırılması için kamu idarelerine önerilerde bulunmak. **f)** İç denetçilerin eğitim programlarını düzenlemek, gözden geçirmek ve değişen ihtiyaçlara göre değiştirmek. **g)** İç denetçiler ile üst yöneticiler arasında görüş ayrılığı bulunması hâlinde anlaşmazlığın giderilmesine yardımcı olmak. **h)** İdarelerin iç denetim raporlarını değerlendirerek sonuçlarını konsolide etmek suretiyle yıllık rapor hâlinde Maliye Bakanına sunmak ve kamuoyuna açıklamak. **i)** İşlem hacimleri dikkate alınmak suretiyle ilçe ve belde belediyeleri için iç denetçi atanıp atanmayacağına karar vermek. **j)** İç denetçilerin atanmasına ilişkin diğer usulleri belirlemek. **k)** İç denetçilerin uyacakları etik kuralları belirlemek. **l)** İç denetçilerin sertifika sistemlerini düzenlemek ve izlemek. **m)** Dış denetim sistemi ile iş birliğini sağlamak. **n)** Kalite güvence programları kapsamında iç denetim birimlerinin durumlarını en az beş yılda bir değerlendirmek. **o)** Kurulca yapılan düzenlemelerin, iç denetim birimleri ve iç denetçiler tarafından uygulanıp uygulanmadığını izlemek ve değerlendirmek. **p)** İç denetçi adayları ve iç denetçilerin eğitimi ile Kurulun diğer faaliyetlerine ilişkin giderleri planlamak. **r)** İç denetçilerin, iç denetçilik itibarını zedeleyecek hareketlerde bulunduğuna dair Kurula intikal eden raporları incelemek, gerektiğinde iç denetçilerin sertifikaları yönünden görüşmek ve karara bağlamak. **s)** Kurulca hazırlanan yönetmelikleri, değişen ve gelişen şartlar bakımından, yılda en az bir defa gözden geçirmek. **4. Kurulun Yetkileri:** İç Denetim Koordinasyon

Kurulunun yetkileri şunlardır: **a)** Görev alanı ile ilgili konularda tebliğ, rehber ve kararlar yayımlamak. **b)** Kurula yapılan başvuruları değerlendirmek ve sonuçlarını izlemek. **c)** Gerektiğinde çalışma ve ihtisas grupları oluşturulmasını kararlaştırmak. **d)** Oy hakkı olmaksızın teknik yardım almak ve danışmak amacıyla uzman kişileri toplantılara davet etmek. **e)** İç denetimle ilgili etüt, inceleme, araştırma ve diğer çalışmalar ile istatistikî verileri değerlendirerek, gerekli görülenleri yayımlamak. **f)** İç denetim birimleri ve iç denetçiler tarafından saklanacak bilgi ve belgeleri belirlemek. **g)** Görevinin gerektirdiği tüm bilgi ve belgeleri kamu idarelerinden istemek. **5. İç Denetim Sisteminin İzlenmesi:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu, izleme görevini şu suretiyle yerine getirir: **a)** İç denetim sisteminin ve faaliyetlerinin mevzuata uygunluğunu takip etmek. **b)** İç ve dış kalite değerlendirme sonuçlarını ve uluslararası gelişmeleri takip ederek, iç denetim sistemiyle ilgili eksiklikleri ve iyileştirme gerektiren alanları tespit etmek. **c)** İç denetim birimlerinin faaliyet sonuçlarını karşılaştırarak, en iyi iç denetim uygulamalarını belirlemek ve kamu idarelerinde yaygınlaşmasını sağlamak. **d)** İç denetim sistemini ve uygulama sonuçlarını değerlendirmek amacıyla, gerektiğinde üst yöneticiler, iç denetim birimi başkanları ve iç denetçilerle toplantı yapmak. **6. Başkanın Görev ve Yetkileri:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu Başkanı, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun toplantılarına başkanlık ederek, çalışmaların verimli ve düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla aşağıdaki görevleri yerine getirir: **a)** Kurulu temsil etmek. **b)** Kurulu toplantıya çağırmak ve toplantıyı yönetmek. **c)** Üyelerden birini başkan vekili olarak belirlemek. **d)** Alınan kararları ilgili kişi ve kamu idarelerine bildirmek. **e)** Kurul adına kamuoyunu bilgilendirmek. **f)** Kurul adına kamu idareleri ile doğrudan yazışma yapmak. **7. Üyelerin Sorumluluğu:** Üyeler, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklerin Kurula verdiği görevlerin yerine getirilmesinden sorumludur. Üyeler, İç Denetim Koordinasyon Kurulu işlerinde gerekli dikkat ve özeni göstermek, çalışmalarında ve kararlarında tarafsız olmak zorundadır. **8. Kurul Üyelerinin Teminatları:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu üyeleri görevlerini yaparken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi Kurulun kararlarını etkilemek amacıyla emir veya talimat veremez. **C - Kurulun Çalışma Usul ve Esasları:** Yönetmeliğinin 12-17'nci maddelerinde yer alan düzenlemeler şöyledir: **1. Kurulun Toplanması, Karar Nisabı ve Gündem:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu, Başkanın belirleyeceği tarihlerde toplanır. Ayrıca Başkan, en az iki üyenin talebi üzerine ve talep edilen gündemle yedi gün içinde Kurulu toplantıya çağırır. Kurul, Başkan veya Başkan Vekilinin başkanlığında en az dört kişi ile toplanır. Kararlar üye tamsayısının salt çoğunluğu ile alınır. Çekimser oy kullanılamaz. Toplantıların gündemi, yeri ve saati Başkan tarafından belirlenir. Bu hususlara ilişkin değişiklikler ve

görüşülecek konulara dair belgeler toplantıdan en az iki gün önce üyelere iletilir. Toplantı gündemi, toplantı sırasında üyelerin teklifi üzerine Kurul kararı ile değiştirilebilir. Kurulun oy birliği ile karar vermesi hâlinde, toplantılara teknolojik imkânlardan faydalanılarak uzaktan iletişim yoluyla katılım sağlanabilir. **2. Oylama:** Gündem üzerinde görüşmeler tamamlandıktan sonra gündem maddesi oya sunulur. Oylamalar açık yapılır. Kararlara muhalif kalan üyeler, muhalefet şerhlerini bir sonraki toplantı gününe kadar yazılı olarak İç Denetim Koordinasyon Kuruluna iletir. **3. Karar Defteri:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu kararları, karar defterine tarih ve sıra numarasıyla yazılır ve üyeler tarafından imzalanır. Birden fazla sayfayı ihtiva eden karar metinlerinin her sayfası üyelerce ayrıca paraflanır. Kararların dayanaklarını oluşturan belgeler karar metinlerinde birbirini takip eden ek numaralarla gösterilir ve Kurulca bunlara şerh verilerek ayrı bir dosyada muhafaza edilir. Karar defterinin, tutanakların ve Kurul tarafından kullanılacak diğer belgelerin şekli ve kullanılmasına ilişkin esas ve usuller Kurul tarafından belirlenir. Kararların yazılması, karar defteri ve eklerinin muhafazası sekretarya tarafından yerine getirilir. **4. Kurul Kararlarının Açıklanması:** Toplantılarda görüşülen konular ve alınan kararlar hakkında basın ve yayın organlarına İç Denetim Koordinasyon Kurulu Başkanı ya da yetkili kıldığı bir üye tarafından açıklama yapılabilir. **5. Toplantı Hazırlık Çalışmaları:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu, inceleme ve araştırma yapılmasına ihtiyaç duyulan konuların görüşülmesinden önce, oluşturacağı çalışma veya özel ihtisas gruplarından rapor ve doküman hazırlanmasını isteyebilir. Bu raporlarda belirtilen görüş ve kanaatler, Kurulu bağlayıcı nitelikte değildir. **6. Dış Denetimle İş Birliği:** İç Denetim Koordinasyon Kurulu, iç ve dış denetimin uyum içinde yürütülebilmesi için Sayıştayla gerekli iş birliğini sağlar. **D - Sekretaryanın Görevleri:** Yönetmeliğinin 18'inci maddesine göre; İç Denetim Koordinasyon Kurulunun görev ve sorumluluklarını etkin ve verimli bir şekilde yerine getirmesinde yardımcı olmak üzere Sekretarya aşağıdaki görevleri yerine getirir: **a)** Kurul toplantılarının düzenlenmesine ilişkin yazışmaları yapmak. **b)** Kurul toplantılarının tutanaklarını tutmak. **c)** Kurul tarafından alınan kararların gereğini yapmak. **d)** İç denetim standart ve yöntemleri, etik kuralları ile raporlama standartlarının uluslararası uygulamalarla uyumlu geliştirilebilmesi ve güncellenmesi için araştırma ve incelemeler yapmak. **e)** İç denetim rehber taslaklarının hazırlanması ve güncellenmesi konularında çalışmalar yapmak. **f)** İç denetim plan ve programlarına ilişkin görevleri yerine getirmek. **g)** Elektronik ortamda gönderilecek iç denetim raporlarına ilişkin, Kurulun belirleyeceği esas ve usuller dahilinde çalışmalar yapmak ve rapor sonuçlarını konsolide etmek. **h)** İç denetçilerin eğitimi ve sertifikalarına ilişkin Kurulun belirleyeceği esas ve usuller dâhilinde çalışmalar yapmak. **i)** Risk değerlendirme yöntemlerine ilişkin uluslararası gelişmeleri ve

uygulamaları araştırmak ve Kurulu bilgilendirmek. **j)** İç denetime ilişkin mevzuat çalışmalarında Kurula yardımcı olmak. **k)** Kurul raportörlüğünü yürütmek. **l)** Bu Yönetmeliğin 6'ncı maddesi kapsamında verilecek diğer görevleri yapmak. Kurula görevlerinde yardımcı olmak üzere Sekretaryada yeteri kadar personel görevlendirilir.

İÇ DENETİM KOORDİNASYON KURULUNUN GÖREVLERİ: *10.12. 2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

İÇ İMKÂNLARLA ÜRETİLEN MADDÎ DURAN VARLIKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 20'nci maddesine göre; kamu idarelerinin bizzat kendi imkânlarıyla ürettikleri maddî duran varlıkların üretimi için yapılan giderler, işlem tarihindeki maliyet bedeli üzerinden ilgili varlık hesaplarına kaydedilir.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bakanlığın Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **2. Köy Korucularıyla İlgili Hükümler:** *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.* **3. Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfındakilere Ek Ödeme:** *09.06.1930 tarih ve 1700 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfındakilere Ek Ödeme.* **4. Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa Göre Ödemeler:** *04.07.1934 tarih ve 2559 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa Göre Ödemeler.* **5. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesi:** *04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesi.* **6. İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *16.06.1939 tarih ve 3645 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **7. İller Bankasıyla İlgili Hükümler:** *13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İller Bankasıyla İlgili Hükümler.* **8. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **9. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda Öngörülen İkramiye:** *05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre İkramiye Ödenmesi.* **10. Ateşli Silahların Satışıyla İlgili Hükümler:** *10.07.1953 tarih ve 6136 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ateşli Silahların Satışıyla İlgili Hükümler.* **11. Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Memuriyet Mahalli İçinde Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı.* ***b)*** *Sevke Memur ve Erbaş ve Erlere Verilecek*

Gündelik. ***c)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***d)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **12. Sivil Müdafaa Kanunu Gereğince Gelir Kaydı:** *09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **13. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeliyle İlgili Hükümler:** *09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeli Çalıştırılması ve Malî Hakları.* **14. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Kadrosuz İstihdam Yasağı ve Kadroların Tespiti.* ***c)*** *Makam Tazminatı.* ***d)*** *Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı.* ***e)*** *Zam ve Tazminatlar.* **15. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları:** *14.07.1966 tarih ve 772 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları.* **16. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **17. Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** 03.07.1968 tarih ve 1053 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **18. Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Göre Ödül Verilmesi:** *08.09.1971 tarih ve 1481 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Göre Ödül Verilmesi.* **19. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri:** *29.08.1977 tarih ve 2108 sayılı Yasanın ilgili hükümleri için bk. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri.* **20. Tayın Bedeli Verilmesi:** *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.* **21. Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay Verilmesi:** *26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay Verilmesi.* **22. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **23. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **24. Sahil Güvenlik Komutanlığıyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler.* **25. Jandarma Genel Komutanlığıyla İlgili Hükümler:** *10.03.1983 tarih ve 2803 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Jandarma Genel Komutanlığıyla İlgili Hükümler.* **26. Karayolları Trafik Kanunu Hükümleri:** *13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili*

Hükümler. **27. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **28. Valilerin Merkezde Görevlendirilmesi:** *14.02.1985 tarih ve 3152 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Valilerin Merkezde Görevlendirilmesi.* **29. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.* **30. Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılmasıyla İlgili Hükümler:** *30.05.1984 tarih ve 3212 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **31. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler:** *285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler.* **32. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **33. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **34. Terörle Mücadele Kanunu Hükmü:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **35. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler:** *02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler.* **36. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler:** *24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler.* **37. Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi.* **38. Emniyet Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Malların Satışından Elde Edilen Gelirlerin Bütçeye Kaydı:** *12.04.2001 tarih ve 4645 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **39. Polis Akademisinde Ek Ödeme ve Döner Sermaye İçin Uygulanmayacak Hükümler:** *25.04.2001 tarih ve 4652 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Polis Akademisinde Ek Ödeme ve Döner Sermaye İçin Uygulanmayacak Hükümler.* **40. Eksiltme İhalelerine Katılmaktan Yasaklama:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **41. Eksiltme İhalelerine Katılmaktan Yasaklama:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.* **42. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri:** *17.07.2003 tarih ve 4948 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri.* **43. Topluma Kazandırma Kanununa Göre Yapılan Harcamalar:** *29.07.2003 tarih ve 4959 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Topluma Kazandırma Kanununa Göre Yapılan Harcamalar. **44. Petrol Piyasası Kanunundaki İkramiyeler:** *04.12.2003 tarih ve 5015 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Petrol Piyasası Kanunundaki İkramiyeler.* **45. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.* ***b)*** *Bütçelerin Uygulama Esasları.* ***c)*** *Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap.* ***d)*** *Harcama Yapılması.* ***e)*** *İç Kontrol Sistemi.* ***f)*** *Kamu Hesapları.* ***g)*** *Sosyal Güvenlik Kurumları ve Mahallî İdarelerle İlgili Kamu Malî Yönetimi Hükümleri.* ***h)*** *Taşınır ve Taşınmazlar.* **46. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması:** *17.07.2004 tarih ve 5233 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması.* **47. Kamu Yararına Çalışan Dernek Kavramı:** *04.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **48. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **49. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **50. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **51. Nüfus Hizmetleri Kanunu Hükümleri:** *25.04.2006 tarih ve 5490 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nüfus Hizmetleri Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücreti.* **52. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **53. Geçici İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **54. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri:** *24.05.2007 tarih ve 5668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri.* **55. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler:** *02.11.2007 tarih ve 5706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler.* **56. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri:** *21.11.2007 tarih ve 5715 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri.* **57. Tanık Koruma Kanunu Hükmü:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **58. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi:** *02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **59. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma**

Esasları: *Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları.* **60. İşlemlerin Belgeye Dayanması ve Belge Düzeni:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşlemlerin Belgeye Dayanması ve Belge Düzeni.* **61. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **62. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.* **63. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zarar Ödemeleri:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zarar Ödemeleri.* **64. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar:** *İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.* **65. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **66. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **67. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **68. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **69. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

İÇ KONTROL SİSTEMİ: A - İç Kontrolün Tanımı: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 55'inci maddesine göre, iç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere, idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür. Görev ve yetkileri

çerçevesinde, malî yönetim ve iç kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir. **B - İç Kontrolün Amacı:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 56'ncı maddesine göre; iç kontrolün amacı, aşağıda belirtilenlerin sağlanmasıdır: **1.** Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesi. **2.** Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesi. **3.** Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesi. **4.** Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesi. **5.** Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunması. **C - Kontrolün Yapısı ve İşleyişi:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 57'nci maddesine göre, kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemleri; harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluşur. Yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için; meslekî değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından ilgili idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticileri tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemler alınır. **D - Ön Malî Kontrol:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 58'inci maddesine göre; ön malî kontrol, harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsar. Ön malî kontrol süreci, malî karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girişilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden oluşur. Kamu idarelerinde ön malî kontrol görevi, yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütülür. Harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılacak asgarî kontroller, malî hizmetler birimi tarafından ön malî kontrole tabi tutulacak malî karar ve işlemlerin usul ve esasları ile ön malî kontrole ilişkin standart ve yöntemler Maliye Bakanlığınca belirlenir. *Bu konudaki usul ve esaslar için bk. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.* Kamu idareleri, bu standart ve yöntemlere aykırı olmamak şartıyla bu konuda düzenleme yapabilir. **E - Malî Hizmetler Birimi:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 60'ıncı maddesine göre, kamu idarelerinde aşağıda sayılan görevler, malî hizmetler birimi tarafından yürütülür: **1.** İdarenin stratejik plan ve performans programının hazırlanmasını koordine etmek ve sonuçlarının

konsolide edilmesi çalışmalarını yürütmek. **2.** İzleyen iki yılın bütçe tahminlerini de içeren idare bütçesini, stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlamak ve idare faaliyetlerinin bunlara uygunluğunu izlemek ve değerlendirmek. **3.** Mevzuatı uyarınca belirlenecek bütçe ilke ve esasları çerçevesinde, ayrıntılı harcama programı hazırlamak ve hizmet gereksinimleri dikkate alınarak ödeneğin ilgili birimlere gönderilmesini sağlamak. **4.** Bütçe kayıtlarını tutmak, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplamak, değerlendirmek ve bütçe kesin hesabıyla malî istatistikleri hazırlamak. **5.** İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek. **6.** Genel bütçe kapsamı dışında kalan idarelerde, muhasebe hizmetlerini yürütmek. **7.** Harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını da esas alarak idarenin faaliyet raporunu hazırlamak. **8.** İdarenin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınır ve taşınmazlara ilişkin icmal cetvellerini düzenlemek. **9.** İdarenin yatırım programının hazırlanmasını koordine etmek, uygulama sonuçlarını izlemek ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlamak. **10.** İdarenin, diğer idareler nezdinde takibi gereken malî iş ve işlemlerini yürütmek ve sonuçlandırmak. **11.** Malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlamak ve danışmanlık yapmak. **12.** Ön malî kontrol faaliyetini yürütmek. **13.** İç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak. **14.** Malî konularda üst yönetici tarafından verilen diğer görevleri yapmak. Alım, satım, yapım, kiralama, kiraya verme, bakım-onarım ve benzeri malî işlemlerden; idarenin tamamını ilgilendirenler destek hizmetlerini yürüten birim, sadece harcama birimlerini ilgilendirenler ise harcama birimleri tarafından gerçekleştirilir. Ancak, harcama yetkililiği görevi uhdesinde kalmak şartıyla, harcama birimlerinin talebi ve üst yöneticinin onayıyla bu işlemler destek hizmetlerini yürüten birim tarafından yapılabilir. Malî hizmetler biriminin yapısı teşkilat kanunlarında gösterilir. Malî hizmetler birimlerinin çalışma usul ve esasları; idarelerin teşkilat yapısı dikkate alınmak ve stratejik planlama, bütçe ve performans programı, muhasebe-kesin hesap ve raporlamayla iç kontrol fonksiyonlarının ayrı alt birimler tarafından yürütülebilmesini sağlayacak şekilde Maliye Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. *Söz konusu yönetmelik için bk. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* Harcama yetkilisi ile muhasebe yetkilisi görevi aynı kişide birleşemez. Malî hizmetler biriminde ön malî kontrol görevini yürütenler malî işlem sürecinde görev alamazlar. Maddeye 25.04.2007 tarih ve 5628 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince, idarelerin malî hizmetler birimlerinde malî hizmetler uzman yardımcısı ve malî hizmetler uzmanı çalıştırılabilir. Malî hizmetler uzman yardımcısı kadrolarına veya pozisyonlarına atanabilmek için 657

sayılı Devlet Memurları Kanununun 48'inci maddesinde sayılan genel şartlara ilave olarak, aşağıdaki şartları da taşımaları aranır: **a)** En az dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadî ve idarî bilimler fakültelerinden veya bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt içi veya yurt dışındaki öğretim kurumlarından mezun olmak. **b)** Yapılacak özel yarışma sınavında başarılı olmak. **c)** Sınavın yapıldığı yılın başı itibarıyla 30 yaşını doldurmamış olmak. Özel yarışma sınavı, Maliye Bakanlığı tarafından Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezine yaptırılacak yazılı sınav ve Maliye Bakanlığınca yapılacak sözlü sınavdan oluşur. Özel yarışma sınavında başarılı olanlar, ÖSYM tarafından başarı sırası ve yaptıkları tercihler dikkate alınarak belirlenir ve bunlar idarelerde malî hizmetler uzman yardımcısı kadro veya pozisyonlarına atanırlar. Bu kadro veya pozisyonlara atananlar en az üç yıl çalışmak ve başarılı olmak şartıyla, açılacak yeterlik sınavına girme hakkını kazanırlar. Maliye Bakanlığınca yapılacak yeterlik sınavında başarılı olanlar, malî hizmetler uzmanı kadro veya pozisyonlarına atanırlar. Malî hizmetler uzman yardımcılığı döneminde veya yeterlik sınavında başarılı olamayanlar, istihdam şekline göre bulundukları kamu idarelerinde durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara atanırlar. Özel yarışma sınavına katılacak adayların belirlenmesi, sınavların yapılması, atama ve yerleştirilmeleri, yetiştirilmeleri, yeterlik sınavlarıyla çalışma usul ve esasları Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Malî hizmetler uzmanı kadrolarına atandıktan sonra en az üç yıl süreyle atandıkları idarelerde söz konusu kadrolarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre görev yapanlar, kendilerinin isteği ve idarelerinin izniyle başka bir kamu idaresinin aynı unvanlı kadrolarına atanabilirler. **F - Muhasebe Hizmeti ve Muhasebe Yetkilisinin Yetki ve Sorumlulukları:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 61'inci maddesine göre, muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. Bu işlemleri yürütenler muhasebe yetkilisidir. Memuriyet kadro ve unvanlarının muhasebe yetkilisi niteliğine etkisi yoktur. Muhasebe yetkilisi, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur. 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe hizmetleri, Maliye Bakanlığınca yürütülür. Muhasebe yetkilileri gerekli bilgi ve raporları düzenli olarak kamu idarelerine verirler. Muhasebe yetkilileri ödeme aşamasında, ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde, aşağıdaki hususları kontrol etmekle yükümlüdür: **1.** Yetkililerin imzasını. **2.** Ödemeye ilişkin ilgili mevzuatında sayılan belgelerin tamam

olmasını. **3.** Maddî hata bulunup bulunmadığını. **4.** Hak sahibinin kimliğine ilişkin bilgileri. Muhasebe yetkilileri, ilgili mevzuatında düzenlenmiş belgeler dışında belge arayamaz. Yukarıda sayılan konulara ilişkin hata veya eksiklik bulunması hâlinde ödeme yapamaz. Belgesi eksik veya hatalı olan ödeme emri belgeleri, düzeltilmek veya tamamlanmak üzere en geç bir iş günü içinde gerekçeleriyle birlikte harcama yetkilisine yazılı olarak gönderilir. Hataların düzeltilmesi veya eksikliklerin giderilmesi hâlinde ödeme işlemi gerçekleştirilir. Muhasebe yetkilileri işlemlerine ilişkin defter, kayıt ve belgeleri muhafaza eder ve denetime hazır bulundurur. Muhasebe yetkilileri, 34'üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur. Muhasebe yetkililerinin bu Kanuna göre yapacakları kontrollere ilişkin sorumlulukları, görevleri gereği incelemeleri gereken belgelerle sınırlıdır. Muhasebe yetkililerinin görev ve yetkilerinin yardımcılarına devredilmesine, muhasebe yetkililerinin herhangi bir nedenle görevlerinden ayrılmalarında muhasebe hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin düzenleme yapmaya ve sertifika sınavlarına girmeye hak kazanılması bakımından muhasebe yetkilisi yardımcısı eşiti görevleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. Muhasebe yetkilisi adına ve hesabına para ve parayla ifade edilebilen değerleri geçici olarak almaya, vermeye ve göndermeye yetkili olanlar muhasebe yetkilisi mutemedidir. Muhasebe yetkilisi mutemetleri doğrudan muhasebe yetkilisine karşı sorumludur. Muhasebe yetkilisi mutemetlerinin görevlendirilmeleri, yetkileri, denetimi, tutacakları defter ve belgeler ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. *Söz konusu Yönetmeliğin hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

G - Muhasebe Yetkilisinin Nitelikleri ve Atanması: 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 62'nci maddesine göre; muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere atanacakların, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48'inci maddesinde belirtilenler ile aşağıdaki şartları taşıması gerekir: **1.** En az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olmak. **2.** Kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerinde en az dört yıl çalışmış olmak koşuluyla bu idarelerde muhasebe yetkilisi yardımcısı veya eşiti görevlerde bulunmak. **3.** Muhasebe yetkilisi sertifikası almış olmak. **4.** Son üç yıl içerisinde olumsuz sicil almamış olmak. **5.** Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almamış olmak. **6.** Görevin gerektirdiği bilgi ve temsil yeteneğine sahip olmak. Ancak, belde ve nüfusu 25.000'in altında olan ilçe belediyeleri ile mahallî idare birliklerinde muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere atanacakların, yukarıdaki (3), (4), (5) ve (6) numaralı bentlerde belirtilen şartları

taşımaları kaydıyla, en az lise mezunu olmaları ve kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerinde en az dört yıl çalışmış olmaları yeterlidir. 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde muhasebe yetkilisi Maliye Bakanlığınca, diğer kamu idarelerinde ise üst yöneticiler tarafından atanır. Muhasebe yetkilisi olacak görevliler, Maliye Bakanlığınca görevin niteliği dikkate alınarak meslekî konularda eğitime tabi tutulur ve bu eğitimi başarıyla tamamlayanlara sertifika verilir. Muhasebe yetkilisi sertifika programına başvuru şartları, adayların eğitimi, eğitim süresi, sertifika sınavı, sertifika verilmesi, bu işlemlerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte yapılması ile muhasebe yetkililerinin çalışma usul ve esasları, Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulu tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir. *Söz konusu Yönetmeliğin hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **H - İç Denetim:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 63'üncü maddesine göre; iç denetim, kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir. Bu faaliyetler, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile malî işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirilir. İç denetim, iç denetçiler tarafından yapılır. Kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabilir. **İ - İç Denetçinin Görevleri:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 64'üncü maddesine göre, kamu idarelerinin yıllık iç denetim programı üst yöneticinin önerileri de dikkate alınarak iç denetçiler tarafından hazırlanır ve üst yönetici tarafından onaylanır. İç denetçi, aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir: **1.** Nesnel risk analizlerine dayanarak kamu idarelerinin yönetim ve kontrol yapılarını değerlendirmek. **2.** Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeler yapmak ve önerilerde bulunmak. **3.** Harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak. **4.** İdarenin harcamalarının, malî işlemlere ilişkin karar ve tasarruflarının, amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara ve performans programlarına uygunluğunu denetlemek ve değerlendirmek. **5.** Malî yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda önerilerde bulunmak. **6.** Denetim sonuçları çerçevesinde iyileştirmelere yönelik önerilerde bulunmak. **7.** Denetim sırasında veya

denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlandığında, ilgili idarenin en üst amirine bildirmek. İç denetçi bu görevlerini, İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen ve uluslararası kabul görmüş kontrol ve denetim standartlarına uygun şekilde yerine getirir. İç denetçi, görevinde bağımsızdır ve iç denetçiye asli görevi dışında hiçbir görev verilemez ve yaptırılamaz. İç denetçiler, raporlarını doğrudan üst yöneticiye sunar. Bu raporlar, üst yönetici tarafından değerlendirmek suretiyle gereği için ilgili birimler ile malî hizmetler birimine verilir. İç denetim raporları ile bunlar üzerine yapılan işlemler, üst yönetici tarafından en geç iki ay içinde, İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderilir. **J - İç Denetçinin Nitelikleri ve Atanması:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 65'inci maddesine göre; iç denetçi olarak atanacakların, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48'inci maddesinde belirtilenler ile aşağıdaki şartları taşıması gerekir: **1.** İlgili kamu idaresinin özelliği de dikkate alınarak İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen alanlarda en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olmak. **2.** Kamu idarelerinde denetim elemanı olarak en az beş yıl veya İç Denetim Koordinasyon Kurulunca belirlenen alanlarda en az sekiz yıl çalışmış olmak. **3.** Mesleğin gerektirdiği bilgi, ehliyet ve temsil yeteneğine sahip olmak. **4.** İç Denetim Koordinasyon Kurulunca gerekli görülen diğer şartları taşımak. Kamu idarelerine iç denetçi olarak atanacaklar, İç Denetim Koordinasyon Kurulu koordinatörlüğünde, Maliye Bakanlığınca iç denetim eğitimine tabi tutulur. Eğitim programı, iç denetçi adaylarına denetim, bütçe, malî kontrol, kamu ihale mevzuatı, muhasebe, personel mevzuatı, Avrupa Birliği mevzuatı ve meslekî diğer konularda yeterli bilgi verilecek şekilde hazırlanır. Bu eğitimi başarıyla tamamlayanlara sertifika verilir. İç denetçi adayları için uygulanacak eğitim programının süresi, konuları ve eğitim sonucunda yapılacak işlemler ile diğer hususlar İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından hazırlanarak Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. *Sözü edilen yönetmelik için bk. İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği Hükümleri.* İç denetçiler, bakanlıklar ve bağlı idarelerde, üst yöneticilerin teklifi üzerine bakan, diğer idarelerde üst yöneticiler tarafından sertifikalı adaylar arasından atanır ve aynı usulle görevden alınır. İç denetçilerin kamu idareleri itibarıyla sayıları, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar İç Denetim Koordinasyon Kurulunca hazırlanarak, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. *Sözü edilen İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik için bk. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **K - İç Denetim Koordinasyon Kurulu:** 5018 sayılı Kanunun 66'ncı maddesine göre; Maliye Bakanlığına bağlı İç Denetim Koordinasyon Kurulu, yedi üyeden oluşur. Üyelerden biri Başbakanın, biri Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu

bakanın, biri Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın, biri İçişleri Bakanının, Başkanı dâhil üçü Maliye Bakanının önerisi üzerine beş yıl süre ile Bakanlar Kurulu tarafından atanır. Bunların 67'nci maddede belirtilen görevleri yapabilecek niteliklere sahip olması şarttır. Maliye Bakanı tarafından önerilecek adaylardan birinin ekonomi, maliye, muhasebe, işletme alanlarından birinde doktora derecesine sahip öğretim üyeleri arasından olması şartı aranır. Üyeler, bu sürenin sonunda yeniden atanabilirler. Gerekli görülen hâllerde İç Denetim Koordinasyon Kurulu, oy hakkı olmamak kaydıyla teknik yardım almak ve danışmak amacıyla uzman kişileri de toplantılara davet edebilir. Kurulun çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar İç Denetim Koordinasyon Kurulunun önerisi üzerine Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. *Sözü edilen yönetmelik için bk. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* İç Denetim Koordinasyon Kurulunda görevlendirilenlerin aslî görevleri devam eder. Başkan ve üyelerine, ayda dörtten fazla olmamak üzere her toplantı günü için 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir. **L - İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Görevleri:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 67'nci maddesine göre; İç Denetim Koordinasyon Kurulu, kamu idarelerinin iç denetim sistemlerini izlemek, bağımsız ve tarafsız bir organ olarak hizmet vermek üzere aşağıdaki görevleri yürütür: **1.** İç denetime ilişkin denetim ve raporlama standartlarını belirlemek, denetim rehberlerini hazırlamak ve geliştirmek. **2.** Uluslararası uygulamalar ve denetim standartlarıyla uyumlu risk değerlendirme yöntemlerini geliştirmek. **3.** Kamu idarelerinin denetim birimleri ile iş birliğini sağlamak. **4.** Yolsuzluk veya usulsüzlüklerin ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması konusunda önerilerde bulunmak. **5.** Risk içeren alanlarda iç denetçilere program dışı özel denetim yaptırılması için kamu idarelerine önerilerde bulunmak. **6.** İç denetçilerin eğitim programlarını düzenlemek. **7.** İç denetçiler ile üst yöneticiler arasında görüş ayrılığı bulunması hâlinde anlaşmazlığın giderilmesine yardımcı olmak. **8.** İdarelerin iç denetim raporlarını değerlendirerek sonuçlarını konsolide etmek suretiyle yıllık rapor hâlinde Maliye Bakanına sunmak ve kamuoyuna açıklamak. **9.** İşlem hacimleri ve personel sayıları dikkate alınmak suretiyle idareler ile ilçe ve belde belediyeleri için iç denetçi atanıp atanmayacağına karar vermek. **10.** İç denetçilerin atanmasına ilişkin diğer usulleri belirlemek. **11.** İç denetçilerin uyacakları etik kuralları belirlemek. **12.** Kalite güvence ve geliştirme programını düzenlemek ve iç denetim birimlerini bu kapsamda değerlendirmek.

İÇ KONTROLÜN AMACI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

İÇ KONTROLÜN TANIMI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.

İÇ KONTROL VE ÖN MALÎ KONTROLE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR: İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, 31.12.2005 tarih ve 26040 sayılı 3'üncü mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A - Amaç ve Kapsam:** Usul ve Esasların 1'inci maddesine göre; bu Usul ve Esasların amacı, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde iç kontrol ve ön malî kontrol faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin ilke, iş, işlem ve süreçleri belirlemektir. **B – Bazı Tanımlar:** Usul ve Esasların 3'üncü maddesindeki bazı tanımlar şöyledir: **1. İdare:** Düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki her bir kamu idaresidir. **2. Üst Yönetici:** Bakanlıklarda müsteşar, Millî Savunma Bakanlığında Bakan, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali, belediyelerde belediye başkanıdır. **3. İç Kontrol:** İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem, süreç ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür. **4. Ön Malî Kontrol:** İdarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin malî karar ve işlemlerinin; idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, harcama programı, finansman programı, merkezî yönetim bütçe kanunu ve diğer malî mevzuat hükümlerine uygunluğu ve kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması yönlerinden yapılan kontrolüdür. **5. Görüş Yazısı:** Ön malî kontrol sonucunda malî karar ve işlemlerin uygun bulunup bulunmadığı yönünde verilen yazılı görüşü veya dayanak belge üzerine yazılan şerhtir. **6. Malî Hizmetler Birimi:** Kamu idarelerinde 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 60'ıncı maddesinde belirtilen görevleri yürüten birimdir. **C - İç Kontrol:** Usul ve Esasların 4-9'uncu maddelerde yer alan düzenlemeler şöyledir: **1. İç Kontrolün Amaçları:** İç kontrolün amaçları, aşağıdaki hususların sağlanmasıdır: **a)** Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesi. **b)** Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesi. **c)** Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesi. **d)** Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesi. **e)** Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunması. **2. İç Kontrol Standartları:** İç kontrol standartları, merkezî uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir ve yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür. 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ve iç kontrol

standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebilir. **3. İç Kontrolün Temel İlkeleri:** İç kontrolün temel ilkeleri şunlardır: **a)** İç kontrol faaliyetleri idarenin yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütülür. **b)** İç kontrol faaliyet ve düzenlemelerinde öncelikle riskli alanlar dikkate alınır. **c)** İç kontrole ilişkin sorumluluk, işlem sürecinde yer alan bütün görevlileri kapsar. **d)** İç kontrol malî ve malî olmayan tüm işlemleri kapsar. **e)** İç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirilir ve alınması gereken önlemler belirlenir. **f)** İç kontrol düzenleme ve uygulamalarında mevzuata uygunluk, saydamlık, hesap verebilirlik ve ekonomiklik, etkinlik, etkililik gibi iyi malî yönetim ilkeleri esas alınır. **4. İç Kontrolün Unsurları ve Genel Koşulları:** İç kontrolün unsurları ve genel koşulları şunlardır: **a) Kontrol Ortamı:** İdarenin yöneticileri ve çalışanlarının iç kontrole olumlu bir bakış sağlaması, etik değerlere ve dürüst bir yönetim anlayışına sahip olması esastır. Performans esaslı yönetim anlayışı çerçevesinde görev, yetki ve sorumlulukların uzmanlığa önem verilerek bilgili ve yeterli kişilere verilmesi ve personelin performansının değerlendirilmesi sağlanır. İdarenin organizasyon yapısı ile personelin görev, yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenir. **b) Risk Değerlendirmesi:** Risk değerlendirmesi, mevcut koşullarda meydana gelen değişiklikler dikkate alınarak gerçekleştirilen ve süreklilik arz eden bir faaliyettir. İdare, stratejik planında ve performans programında belirlenen amaç ve hedeflerine ulaşmak için iç ve dış nedenlerden kaynaklanan riskleri değerlendirir. **c) Kontrol Faaliyetleri:** Önleyici, tespit edici ve düzeltici her türlü kontrol faaliyeti belirlenir ve uygulanır. **d) Bilgi ve İletişim:** İdarenin ihtiyaç duyacağı her türlü bilgi uygun bir şekilde kaydedilir, tasnif edilir ve ilgililerin iç kontrol ile diğer sorumluluklarını yerine getirebilecekleri bir şekilde ve sürede iletilir. **e) Gözetim:** İç kontrol sistem ve faaliyetleri sürekli izlenir, gözden geçirilir ve değerlendirilir. **5. İç Kontrole İlişkin Yetki ve Sorumluluklar:** Üst yöneticiler, iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden, harcama yetkilileri ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idarî ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden sorumludur. İdarelerin malî hizmetler birimi, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapar ve ön malî kontrol faaliyetini yürütür. Muhasebe yetkilileri, muhasebe kayıtlarının usulüne ve standartlara uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur. Üst yöneticiler, harcama yetkilileri ve diğer yöneticiler, meslekî değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunmasından, malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesinden, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanmasından, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesinden, kapsamlı bir yönetim anlayışıyla uygun bir çalışma

ortamının ve saydamlığın sağlanmasından görev ve yetkileri çerçevesinde sorumludurlar. Üst yöneticiler ve bütçe ile ödenek tahsis edilen harcama yetkilileri, her yıl, iş ve işlemlerinin amaçlara, iyi malî yönetim ilkelerine, kontrol düzenlemelerine ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirildiğini içeren iç kontrol güvence beyanını düzenler ve birim faaliyet raporları ile idare faaliyet raporlarına eklerler. İç kontrol düzenlemeleri ve iç kontrol sisteminin işleyişi, yöneticilerin görüşü, kişi ve/veya idarelerin talep ve şikâyetleri ile iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporlar dikkate alınarak yılda en az bir kez değerlendirmeye tabi tutulur ve gerekli önlemler alınır. **6. Merkezî Uyumlaştırma Görevi:** İç kontrole ilişkin standart ve yöntemler, Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bu çerçevede Maliye Bakanlığı, şunları da yapar: **a)** İç kontrol standartlarını belirler ve bu standartlara uyulup uyulmadığını izler. **b)** Ön malî kontrole ilişkin standart ve yöntemler ile ön malî kontrole tabi malî karar ve işlemleri ve bunların kontrol usul ve esaslarını belirler. **c)** İç kontrol alanında idareler arasında koordinasyonu sağlar ve idarelere rehberlik hizmeti verir. **d)** İç kontrol ve ön malî kontrole ilişkin genel ve özel nitelikli düzenlemelerde idarelerle iş birliği yapar, çalışma toplantıları düzenler. **e)** İç kontrol ve ön malî kontrol düzenleme ve uygulamaları hakkında idarelerden rapor ve bilgi alarak sistemlerin işleyişini izler. **f)** İdarelerin malî hizmetler birimlerinin çalışma usul ve esaslarını belirler. **g)** Ulusal ve uluslararası iyi uygulama örneklerini araştırır, bunların uygulanması yönünde çalışmalar yapar. **h)** İç kontrol ile malî yönetim ve kontrol sistemine ilişkin olarak eğitim programları hazırlar. **D - Ön Malî Kontrol:** Usul ve Esasların 10-15'inci maddelerdeki hükümler şöyledir: **1. Ön Malî Kontrolün Kapsamı:** Ön malî kontrol görevi, idarelerin yönetim sorumluluğu çerçevesinde, harcama birimleri ve malî hizmetler birimi tarafından yerine getirilir. Ön malî kontrol, harcama birimleri tarafından yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrollerden oluşur. Malî hizmetler birimi tarafından yapılacak ön malî kontrol, bu Usul ve Esaslarda belirtilen kontroller ile idarelerce yapılacak düzenlemeler çerçevesinde bu birim tarafından yapılması öngörülen kontrollerden meydana gelir. Gelir, gider, varlık ve yükümlülüklere ilişkin malî karar ve işlemler, harcama birimleri ve malî hizmetler birimi tarafından idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, ayrıntılı harcama veya finansman programları, merkezî yönetim bütçe kanunu ve diğer malî mevzuat hükümlerine uygunluk yönlerinden kontrol edilir. Malî karar ve işlemler harcama birimleri tarafından kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması açısından da kontrol edilir. **2. Ön Malî Kontrolün Niteliği:** Ön malî kontrol sonucunda uygun görüş verilip verilmemesi, danışma ve önleyici niteliği haiz olup, malî karar ve işlemlerin harcama yetkilisi tarafından uygulanmasında bağlayıcı değildir. Malî karar ve işlemlerin ön malî kontrole tabi tutulması ve ön

malî kontrol sonucunda uygun görüş verilmiş olması, harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlilerinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. **3. Ön Malî Kontrol Süreci:** Malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi malî karar ve işlemler, kontrol edilmek üzere malî hizmetler birimine gönderilir. Malî hizmetler birimince kontrol edilen işlemler hakkında görüş yazısı düzenlenir ve ilgili birime gönderilir. Ön malî kontrol sonucunda yazılı görüş düzenlenmesi hâlinde bu yazılı görüşler ayrıntılı, açık ve gerekçeli olmak zorundadır. Malî hizmetler biriminin görüş yazısı ilgili işlem dosyasında saklanır ve bir örneği de ödeme emri belgesine eklenir. Harcama birimlerinde süreç kontrolü yapılır. Süreç kontrolünde, her bir işlem daha önceki işlemlerin kontrolünü içerecek şekilde tasarlanır ve uygulanır. Malî işlemlerin yürütülmesinde görev alanlar, yapacakları işlemden önceki işlemleri de kontrol ederler. Süreç kontrolünü sağlamak amacıyla malî işlemlerin süreç akış şeması hazırlanır ve üst yöneticinin onayı ile yürürlüğe konulur. Harcama yetkilileri, yardımcıları veya hiyerarşik olarak kendisine en yakın üst kademe yöneticileri arasından bir veya daha fazla sayıda gerçekleştirme görevlisini ödeme emri belgesi düzenlemekle görevlendirir. Ödeme emri belgesini düzenlemekle görevlendirilen gerçekleştirme görevlileri, ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde ön malî kontrol yaparlar. Bu gerçekleştirme görevlileri tarafından yapılan kontrol sonucunda, ödeme emri belgesi üzerine "Kontrol edilmiş ve uygun görülmüştür" şerhi düşülerek imzalanır. **4. Kontrol Usulü:** Harcama birimlerinde ve malî hizmetler biriminde yapılan kontrol sonucunda, malî karar ve işlemin uygun görülmesi hâlinde, dayanak belgenin üzerine "Kontrol edilmiş ve uygun görülmüştür" şerhi düşülür veya yazılı görüş düzenlenir. Malî karar ve işlemin uygun görülmemesi hâlinde ise, nedenleri açıkça belirtilen bir görüş yazısı yazılarak kontrole tabi karar ve işlem belgeleri eklenmek suretiyle ilgili birimine gönderilir. Malî hizmetler birimince, bu Usul ve Esasların 17 ve 26'ncı maddeleri uyarınca yapılan kontrollerde yazılı görüş düzenlenmesi zorunludur. Bu yazıda, yapılan kontrol sonucunda malî karar ve işlemin uygun görülüp görülmediği, uygun görülmemişse nedenleri açıkça belirtilir. Mevzuatına uygun olarak giderilebilecek nitelikte eksiklikleri bulunan malî karar ve işlemlerde, bu eksiklikler ve nasıl düzeltilebileceği hususları belirtilmek ve bunların düzeltilmesi kaydıyla işlemin uygun görüldüğü şeklinde yazılı görüş düzenlenebilir. **5. Kontrol Yetkisi:** Malî hizmetler biriminde ön malî kontrol yetkisi malî hizmetler birimi yöneticisine aittir. Kontrol sonucunda düzenlenen yazılı görüş ve kontrol şerhleri malî hizmetler birimi yöneticisi tarafından imzalanır. Malî hizmetler birimi yöneticisi, bu yetkisini sınırlarını açıkça belirtmek şartıyla yazılı olarak yardımcısına veya birimin iç kontrol alt birim yöneticisine devredebilir. Malî hizmetler birimi yöneticisinin harcama yetkilisi olması durumunda ön malî kontrol görevi, iç kontrol alt birim yöneticisi tarafından yürütülür. Malî hizmetler biriminin ön malî

kontrolüne tabi malî karar ve işlemlerin kontrolü, birimin iç kontrol alt birimi tarafından yerine getirilir. Harcama birimlerinde ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde ön malî kontrol görevi, ödeme emri belgesi düzenlemekle görevlendirilen gerçekleştirme görevlisi tarafından yerine getirilir. **6. Görevler Ayrılığı İlkesi:** Harcama yetkilisi ile muhasebe yetkilisi görevi aynı kişide birleşemez. Malî hizmetler biriminde ön malî kontrol görevini yürütenler, onay belgesi ve ekleri ile şartname ve sözleşme tasarılarının hazırlanması, malî karar ve işlemlerin belgelendirilmesi, mal ve hizmetlerin teslim alınması gibi malî karar ve işlemlerin hazırlanması ve uygulanması aşamalarında görevlendirilemezler ve ihale komisyonu ile muayene ve kabul komisyonunda başkan ve üye olamazlar. **E - Malî Hizmetler Biriminin Ön Malî Kontrolüne Tabi Malî Karar ve İşlemler:** Usul ve Esasların 16-26'ncı maddelerde yer alan hükümler şöyledir: **1. Kanun Tasarılarının Malî Yükünün Hesaplanması:** Gelirlerin azalmasına veya giderlerin artmasına neden olacak ve idareye yükümlülük getirecek kanun tasarıları, malî yüklerinin hesaplanmasını sağlamak üzere malî hizmetler birimine gönderilir. Kanun tasarılarının malî yükleri en az üç yıllık bir dönem için hesaplanarak, orta vadeli program ve orta vadeli malî plan çerçevesinde, idarenin stratejik planı, performans programı ve bütçesi üzerindeki etkileri açısından değerlendirilir. Sosyal güvenliğe yönelik kanun tasarılarında ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplama yapılır. **2. Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarıları:** İdarelerin, ihale kanunlarına tabi olsun veya olmasın, harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için bir milyon Yeni Türk Lirasını, yapım işleri için iki milyon Yeni Türk Lirasını aşanlar kontrole tabidir. Bu tutarlara katma değer vergisi dâhil değildir. 02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanunun 1'inci maddesi kapsamında olup, Bakanlar Kurulunca onaylanan yıllık programlarda yer verilen projelere ilişkin işler, uluslararası anlaşmalar ve Bakanlar Kurulu kararı gereğince yurt dışına gönderilen Türk Silahlı Kuvvetleri Birliklerinin ihtiyacı için mahallinden temin edilen her türlü mal ve hizmete ait taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu kapsamında yapılan harcamalara ilişkin taahhüt evrakı tutarı ne olursa olsun kontrole tabi değildir. Kontrole tabi taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları, bunlara ilişkin tüm bilgi ve belgeleri içerecek şekilde bir işlem dosyası olarak harcama yetkilisi tarafından malî hizmetler birimine gönderilir. Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları, en geç on iş günü içinde kontrol edilir. Yapılan kontrol sonucunda düzenlenen görüş yazısı, işlem dosyası ile birlikte ilgili harcama yetkilisine gönderilir. **3. Ödenek Gönderme Belgeleri:** Bütçe ödeneklerinin dağıtımı, ödenek gönderme belgesiyle yapılır. Ödenek gönderme belgeleri, harcama yetkilisi tarafından imzalandıktan sonra kontrol edilmek üzere malî hizmetler birimine gönderilir. Yılı merkezî

yönetim bütçe kanununa veya bütçesine, bütçe tertibine, ayrıntılı harcama veya finansman programlarına, bütçe ödeneklerinin dağıtım ve kullanımına ilişkin usul ve esaslara uygunluğu yönünden kontrol edilen ve uygun bulunan ödenek gönderme belgeleri, en geç üç iş günü içinde sonuçlandırılır. Uygun görülmeyen ödenek gönderme belgeleri gerekçeli bir yazıyla harcama yetkilisine gönderilir. **4. Ödenek Aktarma İşlemleri:** Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve merkezî yönetim bütçe kanunu uyarınca, bütçeleri içinde yapacakları aktarmalar ile diğer idarelerin ilgili düzenlemeler çerçevesinde bütçeleri içinde yapacakları aktarmalar, harcama birimlerinin talebi üzerine malî hizmetler biriminin bütçe ve performans programı alt birimi tarafından hazırlanır ve üst yöneticinin onayına sunulmadan önce iç kontrol alt birimi tarafından kontrol edilir. Bu şekilde yapılacak aktarmalar ilgisine göre 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, yılı merkezî yönetim bütçe kanunu ve bütçe işlemlerine ilişkin düzenlemeler çerçevesinde kontrol edilerek en geç iki iş günü içinde sonuçlandırılır. Mevzuatına aykırı bulunan aktarma talepleri, gerekçeli bir yazıyla harcama yetkilisine gönderilir. **5. Kadro Dağılım Cetvelleri:** 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi idarelere ait kadro dağılım cetvelleri, anılan Kanun Hükmünde Kararname ve Kadro İhdas, Serbest Bırakma ve Kadro Değişikliği ile Kadroların Kullanım Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı ile uygunluk sağlandıktan sonra kontrole tabidir. 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi idarelere ait kadro dağılım cetvelleri ise Yükseköğretim Kurulunun onayını müteakip kontrole tabidir. Kadro dağılım cetvelleri en geç beş iş günü içinde kontrol edilir. İlgililerine yapılacak ödemeler bu onaylı kadro dağılım cetvellerine göre yapılır. Bu cetvellerde yapılacak değişiklikler de aynı şekilde kontrol edilir. 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi olmayan idarelerde de kadro ihdas ve değişiklikleri aynı süre içinde kontrol edilir. Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin kadroları ile millî güvenlik sebebiyle gizli kalması gereken kadrolar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. **6. Seyahat Kartı Listeleri:** 6245 sayılı Harcırah Kanununun 48'inci maddesi uyarınca İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen esaslar çerçevesinde, seyahat kartı verilecek personel listesi, birimlerin teklifleri değerlendirilerek malî hizmetler birimi tarafından kontrol edilir. Buna ilişkin talepler yukarıda belirtilen esaslar ile Maliye Bakanlığı tarafından yapılan düzenlemelere uygunluk ve bütçe ödeneğinin yeterliliği yönünden en geç üç iş günü içinde kontrol edilir. Uygun görülmeyen talepler gerekçeli bir yazıyla ilgili birime gönderilir. **7. Seyyar Görev Tazminatı Cetvelleri:** İdarelerin teşkilat yapıları ve

ihtiyaçlarına göre her birim, bölge, il ve ilçe için ayrı ayrı hazırlanan seyyar görev dağılım listeleri malî hizmetler birimi tarafından kontrol edilir. Bu dağılım listeleri; 6245 sayılı Harcırah Kanunu, bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemeler, yılı bütçesine bu amaçla konulan ödenekler ve Maliye Bakanlığı tarafından vize edilen cetvellere uygunluk açısından en geç üç iş günü içinde kontrol edilir. Uygun görülmeyen talepler gerekçeli bir yazıyla ilgili birime gönderilir. **8. Geçici İşçi Pozisyonları:** Yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenen yetki çerçevesinde, genel bütçe kapsamındaki idareler, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumlarında çalıştırılacak geçici işçi pozisyon (adam/ay) sayılarının aylar ve birimler itibarıyla dağılımı kontrole tabidir. Norm kadro uygulamasına geçilmemiş mahallî idarelerde çalıştırılacak geçici işçi pozisyon (adam/ay) sayılarının aylar itibarıyla dağılımının İçişleri Bakanlığı tarafından vizesini müteakip, idarelerin çalıştıracakları geçici işçilerin birimlere dağılımını gösteren cetveller kontrole tabidir. Geçici işçi pozisyonları malî hizmetler birimince en geç beş iş günü içinde kontrol edilir. Kontrol sonucunda uygun görülmeyen cetveller gerekçeli bir yazıyla ilgili birime gönderilir. **9. Yan Ödeme Cetvelleri:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu Kanunun ek geçici 9'uncu maddesi kapsamına giren idarelerde istihdam edilen Devlet memurlarından, hangi işi yapanlara ve hangi görevde bulunanlara zam ve tazminat ödeneceği, ödenecek zam ve tazminatın miktarları ile ödeme usul ve esaslarına ilişkin olarak anılan Kanunun 152'nci maddesine dayanılarak yürürlüğe konulan Bakanlar Kurulu kararı uyarınca, zam ve tazminat ödemesi yapılacak personelin kadro veya görev unvanları, sınıfları, dereceleri, sayıları ve hizmet yerleri ile bunlara uygun olarak ödenecek zam ve tazminatın miktarlarını gösteren ve serbest kadro üzerinden hazırlanan cetvel ile bunların birimler itibarıyla dağılımını gösteren listeler malî hizmetler birimi tarafından kontrol edilir. Kontrol işlemi ve süreci ile cetvellerin üst yönetici tarafından onaylanması hususu anılan Bakanlar Kurulu kararında belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülür. **10. Sözleşmeli Personel Sayı ve Sözleşmeleri:** Maliye Bakanlığı tarafından yıllık olarak her bir idare bazında vize edilen cetvellere ve tip sözleşmeye uygun olarak çalıştırılacak personelle yapılacak sözleşmeler ile ilgili mevzuatı gereğince Maliye Bakanlığı vizesi alınmaksızın çalıştırılabilecek sözleşmeli personelle yapılacak sözleşmeler kontrole tabidir. Bu sözleşmeler, Maliye Bakanlığı tarafından vize edilen cetvellere ve tip sözleşmeye, ilgili kanunlarına, diğer mevzuatına ve bütçelerinde öngörülen düzenlemelere uygunluk yönünden incelenir ve en geç beş iş günü içinde sonuçlandırılır. Uygun görülmeyen sözleşmeler gerekçeli bir yazıyla ilgili birime gönderilir. **11. Yurt Dışı Kira Katkısı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa tabi olup, yurt dışı kadrolara sürekli görevle atanan personele yapılacak yurt dışı kira katkısı

ödemelerine ilişkin belgeleri içeren işlem dosyası birimlerince hazırlanır ve kontrol edilmek üzere malî hizmetler birimine gönderilir. Yurt dışı kira katkısına ilişkin talepler yılı merkezî yönetim bütçe kanunu uyarınca, Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara uygunluk yönünden incelenir ve uygun bulunan talepler hakkında en geç üç iş günü içinde uygun görüş verilir. Uygun görülmeyen talepler gerekçeli bir yazıyla ilgili birime gönderilir. **F - Çeşitli Hükümler:** Usul ve Esasların 27-31'inci maddelerdeki düzenlemeler şöyledir: **1. İdarelerce Yapılacak Düzenlemeler:** Bu Usul ve Esaslarda belirlenen malî karar ve işlemlerin dışında kalan malî karar ve işlemlerin de aynı şekilde malî hizmetler birimine kontrol ettirilmesine yönelik düzenleme yapılabilir. Bu konuda yapılacak düzenlemeler üst yöneticinin onayıyla yürürlüğe konulur. Bu düzenlemelerde, malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi tutulacak malî karar ve işlemler, riskli alanlar dikkate alınmak suretiyle tür, tutar ve konu itibarıyla belirlenir ve yılda bir kez değerlendirilir. İç kontrol ve ön malî kontrole ilişkin olarak yapılan düzenlemeler, üst yöneticinin onayını izleyen on iş günü içinde Maliye Bakanlığına bildirilir. **2. Uygun Görüş Verilmeyen Malî Karar ve İşlemler:** Ön malî kontrol sonucunda uygun görüş verilmediği hâlde, harcama yetkilileri tarafından gerçekleştirilen işlemlerin malî hizmetler birimince kayıtları tutulur ve aylık dönemler itibarıyla üst yöneticiye bildirilir. Söz konusu kayıtlar iç ve dış denetim sırasında denetçilere de sunulur. **3. Kontrol Süresi:** Malî hizmetler birimi, kontrol ve uygun görüş işlemlerini belirlenen süre içinde sonuçlandırmak zorundadır. Bu Usul ve Esaslarda belirtilen sürelerin başlangıç tarihinin belirlenmesinde, malî hizmetler biriminin evrak giriş kayıt tarihini izleyen iş günü esas alınır. Malî hizmetler biriminin talebi ve üst yöneticinin onayı üzerine bu süreler bir katına kadar artırılabilir. **4. Düzenleme ve Koordinasyon Görevi:** Maliye Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Usul ve Esaslar çerçevesinde, iç kontrol ve ön malî kontrole ilişkin yöntem ve standartlar konusunda koordinasyonu sağlamakla görevli ve yetkilidir. **5. Tereddütlerin Giderilmesi:** Bu Usul ve Esasların uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye, Maliye Bakanlığı yetkilidir.

İÇTİHAT: Herhangi bir hukukî sorun hakkında hukuk bilginlerinin fikir ve görüşlerinden olanına ilmî içtihat; ihtilaflı hukuk sorunlarına dair mahkemelerden, özellikle Yargıtaydan verilmiş olan kararların tümüne mahkemeler içtihadı yahut kazaî içtihat denilmektedir.

İÇTİHATLARIN TEVHİDİ: Yargıtayın iki dairesi veya bir dairenin iki kararı arasında, aynı sorunda farklılıkların olması veya kararlaştırılmış olan bir içtihadın değiştirilmesine ihtiyaç duyulması hâlinde, benzer olaylara uygulanmak, adlî kanunların tefsirini de içermek üzere verilen karar. Karar, Yargıtayın bütün dairelerinin iştiraki ile teşkil olunan heyetin üçte ikisinin oyu ile alınır.

İDARE: Kamu tüzel kişilerinin, devlet düzeni çerçevesinde; yasama ve yargı niteliğindeki olmayan faaliyetleri. Kamu hizmetlerini gören teşkilat. Nüfus idaresi, tapu idaresi, maliye idaresi gibi.

İDARE AMİRİ: İdarî görevleri yürüten makamlarda, hiyerarşik sıralamada görev ve sorumluluğu yüklenmiş kimse. Vali, kaymakam gibi. Millî emlak müdürünün idare amiri defterdardır, ancak defterdarın da idare amiri validir.

İDARE-İ HUSUSİYE: Bir ilin tüzel kişiliğini haiz bir kamu kuruluşu sıfatıyla haiz olduğu yerel teşkilatı. Özel idare. Hususî idare.

İDARENİN HUSUSÎ MALLARI: *bk. Özel Mallar.*

İDARENİN SORUMLULUĞU: Kamu kurum ve kuruluşlarının gerek kamu hizmetlerinin görülmesi dolayısıyla ve gerekse özel mallarının idaresi ve birer tüzel kişilik marifetiyle özel hukuk sahasındaki tasarruf ve fiilleri nedeniyle üçüncü kişilere karşı yaptıkları zararlardan doğan malî sorumluluğu, zarar ve ziyan borçları.

İDARETEN: İdare etmek üzere.

İDARÎ GÖREV ÖDENEĞİ: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

İDARÎ KARAR: İdarî tasarrufa yetkili heyet ve makamlardan mevzuata uygun olarak çıkarılan emir ve yasağı düzenleyen, bir sıfat ve yetkiyi veren veya kaldıran ve kendisinde icra edilmek kudreti bulunan karar. Bunlardan Bakanlar Kurulunun çıkardıklarına "kararname" denir.

İDARÎ MAHKEMELER: İdarî yargı teşkilatına dâhil mahkemeler: Danıştay, idare mahkemeleri, vergi mahkemeleri, bölge idare mahkemeleri.

İDARÎ MUAMELE: İdarî makamların kamu hizmetini yerine getirirken yaptıkları hukukî işlemler ve tasarruflar.

İDARÎ PARA CEZASI: *30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

İDARÎ TASARRUF: İdarî makamların kamu hizmetini yerine getirirken yaptıkları hukukî işlemler ve tasarruflar.

İDARÎ TEBLİGAT: Kazaî ve malî tebligat dışındaki tebligat.

İDARÎ YARGI: Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan işlemler nedeniyle açılması gereken davaların görüldüğü mahkeme.

İDARÎ YARGI MENSUPLARINA YOL GİDERİ, TAZMİNAT VE GÜNDELİK ÖDENMESİ: 06.01.1982 tarih ve 2577 sayılı Kanunun 10.06.1994 tarih ve 4001 sayılı Kanunla değişik 59'uncu maddesine göre; Danıştay meslek mensupları ile Danıştayda görevli idarî yargı hâkim ve savcılarından keşif, bilirkişi incelemesi veya delillerin tespiti için görevlendirilenlere, gerçek yol giderleri ile görevde geçen günler için net aylık tutarlarının otuzda biri oranında gündelik verilir. Bu gündelikler, zorunlu giderleri karşılamazsa, aradaki fark belgelere dayalı olmak şartı ile ayrıca ödenir. Ancak, bu suretle yapılacak ödemeler, gündeliklerin yüzde ellisini geçemez. Bölge idare, idare ve vergi mahkemeleri

hâkimleri ile diğer görevlilerin yol giderleri ve tazminatları hakkında, 3717 sayılı Adlî Personel ile Devlet Davalarını Takip edenlere Yol Giderleri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. *08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.*

İDDİA: Bir davada tarafların talepleri ile karşı taleplerini ortaya koymaları, ileri sürmeleri.

İDDİA OLUNAN ŞEY: Davada taraflardan her birinin, çözümlenmesini hâkimden istedikleri husus, davaya konu edilen uyuşmazlık konusu.

İFA: Borçlanılan şeyin yerine getirilmesi. Ödeme.

İFA ETMEK: Yapmak, yerine getirmek.

İFA KARİNESİ: Borcunu yerine getirdiğini iddia eden tarafın, bunu ispata mecbur olması.

İFA YERİ: Borcun yerine getirileceği yer. Kanunlardaki özel durumlar hariç, ifa yerleri taraflarca tespit edilir.

İFA YERİNİ TUTAN EDA: Borçlunun, sözleşme gereğince alacaklısına vermeye mecbur olduğu şeyden başka bir şey vermek suretiyle borcunu yerine getirmesi durumu. Ancak, buna alacaklının izin vermesi gerekir.

İFA ZAMANI: Alacaklının borçludan edada bulunmasını isteyebileceği zaman. Borçlunun edada bulunmaya hakkı olduğu zaman. İfa zamanı geçmedikçe, alacaklı borçlu aleyhine dava açamaz.

İFLAS: Borçlarını ödemekten aciz olduğu mahkeme kararıyla tespit ve ilan olunan borçlunun durumu.

İFLAS ETMEK: Bir kişi veya kuruluşun, mahkeme kararıyla anaparasını yitirdiğini açıklamak, batmak.

İFNA: Yok etmek. Tüketmek.

İFRAZ: Tapu sicilinde tek parsel hâlinde kayıtlı taşınmaz malı, teknik metotlarla birden fazla parsele bölmek.

İFRAZ ETMEK: Bir araziyi bölmek, parçalara ayırmak.

İFRAZ VE TEVHİT HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre, ifraz ve tevhit kararları nedeniyle alınan maktu harç.

İHALE: İhale mevzuatında yazılı usul ve şartlarla, işin istekliler arasında seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve yetkili makamın onayı ile tamamlanan, sözleşmeden önceki işlemler.

İHALE BEDELİ: İhale sonucu oluşup ihale komisyonunca uygun bulunan bedel.

İHALELERLE İLGİLİ TÜM KONULAR: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanun ve 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

İHALEYE FESAT KARIŞTIRMA: Devlet İhale Kanunu, Kamu İhale Kanunu ve diğer kanunlardaki yasak fiil ve davranışlar veya sahte belgelerle ihalenin doğru ve normal seyrini engelleyici hareketlerde bulunmak.

İHALEYE KATILMA (YETERLİK) BELGESİ: Yapı, tesis ve onarım işleri ihalelerine katılmak isteyenlerle ilgili olarak genel ve özel bütçeli idarelerle belediyeler ve özel idareler tarafından ihale komisyonlarına verilmek için hazırlanan ve yalnız verildiği iş için geçerli olan belge.

İHALE YETKİLİSİ: İhale mevzuatında belirtilen işleri yaptırmaya yetkili olan idarenin üst amiri. *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanun ve 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

İHBAR: Bildirme, bildirim, haber verme. Suçlu saydığı birini veya suç saydığı olayı yetkili makama gizlice bildirme, haber verme. İhbarname.

İHBAR EDİLEBİLECEK MAL, HAK, ALACAK, VERGİ VE ÖDEMELER: *26.12.1931 tarih ve 1905 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhbir İkramiyesi İşlemleri.*

İHBARNAME: *bk. İhbar.*

İHBAR TAZMİNATININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.*

İHDAS: Ortaya çıkarma, meydana getirme. Arazi üzerine bina yapma, ağaç dikme.

İHDAS ETMEK: Ortaya çıkarmak, meydana getirmek.

İHLAL: Bozma, zarar verme.

İHLAL ETMEK: Bozmak, zarara uğratmak.

İHMAL: Tazminat ödenmesini gerektiren hareket tarzı. Bu hareket, haksız fiil veya sözleşmeye aykırılık şeklinde ortaya çıkar. Kusur. Kusur; kasıt, ihmal veya tedbirsizlikten meydana gelir. *bk. Kasıt.*

İHRACATI GELİŞTİRME ETÜT MERKEZİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; Merkezin bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - İhracatı Geliştirme Etüt Merkezindeki Ödemeler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.*

İHRAÇ TUTARI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

İHRAZ ETMEK: Kazanmak, elde etmek.

İHTAR: Uyarma, dikkatini çekme, uyarı. Bir şeyi birine hatırlatma. Yetkililer tarafından, bir işlemin yapılması için gönderilen tebliğ.

İHTAR ETMEK: Hatırlatmak, uyarmak, dikkatini çekmek.

İHTARNAME: Resmî ihtar yazısı, protesto.

İHTİCAC: Delil, vesika, şahit, tanık. Tanık gösterme.

İHTİLAF: Anlaşmazlık, uyuşmazlık. Bir hakkın varlığı, kapsamı ve sonuçları üzerinde anlaşamazlık. Görevli mahkeme konusunda iki yargı kuruluşu arasında uyuşmazlık, anlaşamazlık.

İHTİYAÇ MADDELERİNİN İHALE İLE ALIMI: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

İHTİYAR: Bir şeyde yapıp yapmamak şıklarından birini tercih etme. Akıl sahibi bir varlığın, yabancı bir kudrete tabi olmaksızın kendi mukadderatını tayin edebilme olanağı; cebre tabi olmamak, kendi varlığında saklı etkilere göre karar verip hareket edebilmesi.

İHTİYAR ETMEK: Bilerek ve isteyerek tercihini yapmak.

İHTİYARÎ: İsteğe bağlı, seçmeli olan, seçimlik.

İHTİYARÎ HÜKÜM,-KMÜ: Tarafların iradeleriyle tamamlanabilen, değiştirilebilen veya aksine hareket edilebilen kanun hükümleri. Tamamlayıcı hüküm. Sözleşme serbestisi buna örnektir.

İHTİYARÎ İLAN: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanun ve 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

İHTİYAT AKÇESİ: Yedek akçe.

İHTİYATEN: Her duruma, her ihtimale karşı, ilerisini düşünerek.

İHTİYATÎ HACİZ,-CZİ: Rehinle temin edilmemiş ve vadesi gelmiş bir borcun alacaklısının, borçlunun elinde veya üçüncü kişilerde olan taşınır ve taşınmaz malları ile alacakları ve diğer haklarını ihtiyaten haczettirmesi.

İHTİYATÎ TEDBİR: Bir zararı önlemek için davanın açılmasından önce veya sonra, taraflardan birinin isteği üzerine, mahkemece alınan, yasalarla belirlenmiş sınırlı önlem.

İHZARAT: Bir inşaatın yapımı sırasında, müteahhit tarafından, inşaat mahallinde bulundurulan ve depolanan her türlü malzeme.

İKAME PRENSİBİ: *bk. Halefiyet.*

İKAMETGÂH: Bir kimsenin yerleşmek niyetiyle oturduğu yer. Yerleşim yeri. Medenî Kanunun 19'uncu maddesine göre; yerleşim yeri, bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu yerdir. Bir kimsenin, aynı zamanda birden çok yerleşim yeri olmaz; ancak, bu kural ticarî ve sınaî kuruluşlar hakkında uygulanmaz.

İKİNCİ DERECE İTA AMİRİ: Birinci derece ita amiri olan bakanlar yerine ödeme emirlerini imzalayan vali ve kaymakamlar veya bunların yetki verdiği daire amirleri. Mülga 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 71'inci maddesine göre; gider tahakkuk ettikçe o yerdeki saymanın veznesinden ödenmek üzere her bakan, ikinci derece ita amirlerine izin verebilir. Bu izinler ödeme emirleri ile tebliğ olunur. Bugünkü anlamda harcama yetkilisinin bu yetkiyi devretmesi. 01.01.2006 tarihinden sonraki uygulamalar açısından, harcama yetkilisinin ödenek gönderme belgesiyle ödenek verdiği harcama yetkilisi.

İKİNCİ GÖREV AYLIĞI: *14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler.*

İKİNCİ GÖREV AYLIK VE ÜCRETLERİ: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vekâlet, İkinci Görev Aylık ve Ücretleri ile Diğer Ödemeler.*

İKİNCİ GÖREV VERİLECEK MEMURLAR VE GÖREVLER: 14.07. 1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 2, 243 ve 547 sayılı Kanun Hükmünde

Kararname ve 28.06.2006 tarih ve 5528 sayılı Kanunla değişik 88'inci maddesine göre; bu Kanuna tabi kurumlarda çalışan Devlet memurlarına esas görevlerinin yanında, aşağıdaki görevler ikinci görev olarak verilebilir: **A -** Özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak memurlara gördürülmesi öngörülen sürekli hizmetler. **B -** Meslekî bilgisi ile ilgili olarak, hizmet olanakları elverişli bulunmak ve atamaya yetkili amir tarafından uygun görülmek şartıyla; **1.** 87'nci maddede yazılı kurumların tabiplikleri, diş tabiplikleri, eczacılıkları, kimyagerlikleri, veterinerlikleri, avukatlıkları ile Adli Tıp Kurumu uzmanlıkları, **2.** Asıl görevlerinin bulunduğu bucak, ilçe ve zorunlu hâllerde iller belediyelerinin yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar ve mimarlarca yürütülmesi gereken teknik hizmetleri. **C -** Asıl görevlerinin yanında; **1.** Tabiplere; sağlık müdürlüğü, sağlık müdür yardımcılığı, sağlık grup başkanlığı, baştabiplik ve baştabip yardımcılığı, **2.** Diş hekimlerine ve veterinerlere, meslekleri ile ilgili baştabiplik, **3.** Veteriner, diş hekimi ve eczacılara; baştabip yardımcılığı, **4.** Öğretmenlere; okul ve enstitü müdürlüğü, başyardımcılığı ve yardımcılığı görevleri, ikinci görev olarak yaptırılabilir.

İKİNCİ GÖREV YASAĞI VE İSTİSNALARINDA ÖDEMELER: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı değişik 87'nci maddesine göre, memurlara; **A -** Bu Kanuna tabi kurumlarda, **B -** Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadî kurumlar ile sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bankalarda, **C -** Özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan banka ve kuruluşlarda, **D -** Yukarıdaki bentlerde yazılı idare, kuruluş ve bankalar tarafından sermayelerinin yarısından fazlasına katılmak suretiyle kurulan kuruluşlarla bunların aynı oranda katılmaları ile vücut bulan kurumlarda, ikinci görev verilemez; bu kurumlardan her ne ad ile olursa olsun para ödenemez ve yarar sağlanamaz. Ancak, bu Kanunun memurlara ikinci görev verilmesini öngören hükümleri ile hakem, tasfiye memuru ve bilirkişilere takdir olunan il genel meclisi ve il encümeni başkanları, özel kanunlarla kurulan ve aslî görevlerinin devamı niteliğinde olmayan çeşitli kurul, komisyon, heyet ve jüri çalışmalarına, üniversiteler, akademiler, Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü ve özel kanunlarla kurulan araştırma kurumları tarafından idareyle ilgili olarak yapılan inceleme ve araştırma çalışmalarına katılanlar için özel kanunlarınca gösterilen veya bu kanunlara dayanılarak tespit edilen ücretlerin ödenmesine ilişkin hükümler saklıdır.

İKİNCİ KÂNUN: Ocak ayı.

İKİNCİ KEŞİF KESİN HESABI: Birinci keşifte bulunmayan, fakat yapım anında ortaya çıkan artışlarla ve yaptırılması zorunlu olan işler için o yılki birim fiyatlardan, yoksa analiz yoluyla, buradan da bulunamıyorsa pazarlık suretiyle veya onaylı faturalardan birim fiyat belirlenerek, sayım,

tartı, ölçü, röleve ve ataşmanlara dayanılarak hesaplanan miktarlarla çarpılması suretiyle bulunan tutar.

İKİNCİ TEŞRİN: Kasım ayı.

İKRAMİYELERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

İKRAMİYE ÖDENMESİ ÖNGÖREN HÜKÜMLER: 1. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması: *22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Kanun, 13.06.1952 tarih ve 5953 sayılı Kanun, 20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanun ve 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması.* **2. Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna Göre İkramiye:** *20.02.1930 tarih ve 1567 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna Göre İkramiye Ödenmesi.* **3. Muhbirlere Verilen İkramiye:** *26.12.1931 tarih ve 1905 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhbir İkramiyesi İşlemleri.* **4. Ankara Elektrik ve Havagazı Müessesesinde İkramiye:** *16.12.1942 tarih ve 4325 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ankara Elektrik ve Havagazı Müessesesiyle İlgili Hükümler.* **5. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **6. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre İkramiye:** *05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre İkramiye Ödenmesi.* **7. Orman Kanununa Göre Verilen İkramiye:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Kanununa Göre İkramiye.* **8. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeline İkramiye:** *09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeli Çalıştırılması ve Malî Hakları.* **9. Afetlerde Görev Alanlara Verilen İkramiye:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **10. Sermaye Piyasası Kurulunda İkramiye:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler.* **11. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetlerinde İkramiye:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* **12. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* **13. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunda İkramiye:** *72 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler.* **14. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri*

için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri. **15. Kültür Varlıklarını Bulanlara Verilecek İkramiye:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Varlıklarını Bulanlara Verilecek İkramiye.* **16. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunda İkramiye:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **17. Kamu İktisadî Teşebbüslerinde İkramiye:** *233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **18. Emniyet Teşkilatında Verilen İkramiye:** *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.* **19. Uzman Erbaş Kanununa Göre İkramiye:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **20. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünde İkramiye:** *320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **21. Kara Sınırlarının Korunmasında Görev Alanlara İkramiye:** *10.11.1988 tarih ve 3497 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kara Sınırlarının Korunmasında Görev Alanlara Ödemeler.* **22. Terörle Mücadele Kanununa Göre İkramiye:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **23. Özelleştirme Uygulamalarda İkramiye:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **24. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığında İkramiye:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **25. Türkiye Kalkınma Bankasında İkramiye:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **26. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunda İkramiye:** *03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **27. Türkiye İş Kurumunda İkramiye:** *25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler.* **28. Petrol Piyasası Kanunundaki İkramiyeler:** *04.12.2003 tarih ve 5015 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Petrol Piyasası Kanunundaki İkramiyeler.* **29. Büyükşehir Belediyelerinde İkramiye:** *10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler.* **30. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünde Verilen İkramiye:** *27.10.2004 tarih ve 5251 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **31. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğünde İkramiye:** *10.11.2004 tarih ve 5256 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle*

İlgili Hükümler. **32. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünde İkramiye:** *01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **33. İl Özel İdarelerinde İkramiye:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **34. Belediyelerde İkramiye:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **35. Türkiye İstatistik Kurumunda İkramiye:** *10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **36. Sosyal Güvenlik Kurumunda İkramiye:** *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **37. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **38. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye:** *21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi.* **39. Vakıflar Genel Müdürlüğünde İkramiye:** *20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **40. İkramiyelerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

İKRAR: Aleyhine hukukî sonuçlar getirebilen maddî veya hukukî bir olayın doğru olduğunu onaylama.

İKRAZ: Borç veya ödünç verme. Kelimenin çoğulu, ikrazat.

İKRAZAT: *bk. İkraz.*

İKRAZ, İSTİKRAZ, KREDİ VE AVANSLARIN SAYIŞTAYCA DENETİMİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 55'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A -** Devletçe müessese ve fertlere ikraz ve taviz olarak verilip Hazinece açılacak hesaplara kaydedilen paralar, sayman hesapları arasında Sayıştayca incelenir ve izlenir. Özel kanunlarla Hazinenin kefalet ettiği istikraz muameleleri dahi Sayıştayca incelemeye ve izlemeye tabidir. Bu inceleme neticeleri, uygunluk bildirimlerine yazılır. **B -** Genel ve katma bütçeli dairelerce *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* yapılan istikrazlarla alınan avanslar ve hizmet karşılığı olmayarak çıkarılan Hazine bonoları miktar ve faizleri ve itfa bedelleri, kanunlarındaki hükümlere göre Sayıştayca kaydolunur. İstikraz ve avans sözleşmeleri hakkında bağıtlama tarihinden ve Hazine bonoları hakkında imza ve ihraç tarihinden itibaren üç ay içinde Sayıştaya bilgi verilir. Bu konudaki inceleme sonuçları uygunluk bildirimlerinde gösterilir. **C -** Kanunları gereğince mutemet ve müteahhitlere verilen avanslarla açılan krediler dahi Sayıştayca incelenir.

İKRAZ ÜCRETİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.

İKSA: Hendek ve temel kazıları gibi derin kazılarda yan duvarların emniyete alınması.

İKTİSADÎ DEVLET TEŞEKKÜLLERİ: Sermayesinin tamamı Devlete ait, iktisadî alanlarda ticarî esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan kamu iktisadî teşebbüsleri.

İKTİSAP,-BI: Bir şeyin mülkiyetini (Taşınır mal, taşınmaz mal, hak gibi) elde etmek.

İKTİSAP ETMEK: Kazanmak, edinmek.

İLA: …ye kadar, …değin, …dek.

İLAM: Mahkemece verilen ve kesinleşen kararın, iki taraftan her birine usulen verilen onaylı örneği.

İLAMLARIN BİLDİRİLMESİ VE TAVZİHİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.*

İLAMLARIN İNFAZ CETVELİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları.*

İLAMLARIN İNFAZI: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.*

İLAMSIZ TAKİP,-Bİ: Para veya teminat alacaklısına, ilam veya bu niteliği haiz bir belgeye dayanmaksızın, alacağını cebrî icra yoluyla tahsil imkânı veren takip usulü.

İLAN: Hukukî bir işlemin veya kararın ilgililer tarafından öğrenilmesini temin ve öğrendiklerini kabul için bilgilerine sunulması, yayımlanması. Bu ilanlar gazetelerle yayımlama, özel sicillerine kayıt veya genel bir yere asmakla yapılır.

İLANEN TEBLİGAT: İkametgâhı tespit edilemeyen kimselere, ilgili oldukları işlem veya kararın ilan yoluyla duyurulması.

İLANIN UYGUN OLMAMASI: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanun ve 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

İLAN VE REKLAM VERGİSİ: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince; belediye ve mücavir alan sınırları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamdan alınan maktu vergi.

İLBAY: 1930'lu yıllarda, vali. *bk. Vali.*

İLÇEBAY: 1930'lu yıllarda, kaymakam. *bk. Kaymakam.*

İLGA ETMEK: Yürürlükten kaldırmak.

İLK ATANMADA AYLIĞA HAK KAZANMA: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

İLK KADEME BELEDİYESİ: 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 3'üncü maddesine göre; ilk kademe belediyesi, büyükşehir belediye sınırları içinde ilçe kurulmaksızın oluşturulan ve büyükşehir ilçe belediyeleriyle aynı yetki, imtiyaz ve sorumluluklara

sahip belediye. İlk kademe belediyesi uygulamasına, 06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunla son verilmiştir. Bu Kanunun 3'üncü maddesine göre; 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanun ve diğer kanunlarda ilk kademe belediyesine yapılan atıflar, ilçe belediyesine yapılmış sayılır.

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK VE İÇTİMAÎ YARDIM SANDIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Sandığın tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. 13.01.1943 tarih ve 4357 sayılı Kanunun 14.05.1958 tarih ve 7117 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesindeki hükümler şöyledir: **A -** Tüzel kişiliği haiz ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olmak üzere "İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığı" adı ile bir sandık kurulur. **B -** Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden maaş alan ilkokul öğretmenleri, ilkokul yardımcı ve stajyer öğretmenleri, yetiştirme yurtları öğretmenleri, arızalı çocuklara ilk tahsillerini veren müesseselerin öğretmenleri, millî eğitim müdürleri, ilköğretim müfettişleri, uygulama okulu öğretmenleri, İlköğretim Genel Müdürlüğü ve millî eğitim müdürlüklerinde vazifeli memurlar ile Sandık işlerinde çalışan memurlar Sandığa üyedirler. **C -** Sandık üyesi iken emekliye ayrılanlar, isterlerse üyeliklerini devam ettirebilirler. **D -** Sandığın gelirleri şunlardır: **1.** Üyelerden Genel Kurulca tespit edilecek miktarda her ay kesilecek aidat (Üyenin her terfi ettiği ayı takip eden ayda bu aidat yalnız o aya mahsus olmak üzere iki misli olarak alınır). **2.** Teberrular ve Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar. **3.** Sandık gelirlerinin nemalandırılmasından hasıl olan kârlar. **4.** Sandığın maksatlarını tahakkuk ettirmeye elverişli prevantoryum ve kaplıca gibi tesisler satın alarak veya yaptırılarak bunların kiralanmasından veya işletilmesinden elde edilecek kazançlar. **E -** Sandığın, üyelerin hangi hâllerde ve ne miktarda karşılıksız veya karşılıklı yardım yapacağı 14'üncü maddede yazılı "Ana Statü"de belirtilir. 4357 sayılı Kanunun 09.04.1985 tarih ve 3179 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre, Sandığın ödemeleri Sayıştay vizesine tabi değildir. Zaten vize hükümleri, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 81'inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİMDE VERİLEN BURS VE SOSYAL YARDIMLAR: A – Burs Ödemeleri: 17.06.1982 tarih ve 2684 sayılı Kanunun 07.02.1990 tarih ve 3612 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; ilköğretim ikinci kademe ve ortaöğretim kurumları öğrencilerine, Maliye Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığınca müştereken tespit edilen miktar kadar burs verilir. Burslu öğrencilerin bursları, burs almaya hak kazandıkları tarihi takip eden ay başından itibaren okullarınca ödenir. Ödemeye tatil aylarında da devam olunur. Son sınıf öğrencilerinden okulu bitirenlerin bursları, güz dönemi sınavlarının sona erdiği tarihi takip eden ay başında kesilir. Ancak, ilköğretim ikinci kademe son sınıf öğrencilerinin bursları ortaöğretim kurumlarına devam etmeleri hâlinde kesilmez. Parasız yatılı öğrencilere ayrıca burs verilmez.

B - Sosyal Yardımlar: 2684 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; parasız yatılı öğrencilere eğitim araç ve gereçleri, yiyecek, giyecek, harçlık ve diğer ihtiyaçları ile ilgili sosyal yardımlar yapılır. Parasız yatılı ve burslu öğrencilerin muayene ve tedavi giderleri, Millî Eğitim Bakanlığınca karşılanır.

İLLER BANKASIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Bankanın tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. **B - Sermaye Kaynakları:** 13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı Kanunun 14.10.1983 tarih ve 2921 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre, ikinci maddede yazılı sermaye aşağıdaki kaynaklardan toplanır: **a)** İl özel idareleri ve belediyelerin; her türlü taşınır ve taşınmaz mallarının satış bedelleri, geri alınan paralar, Devlet tarafından belli işlere sarf edilmek üzere tahsisen yapılan yardımlar, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı emrinde toplanan fonlardan yapılan bağış ve yardımlar, her türlü avanslar ve borçlanmalar, giderlere katılma karşılıkları, geçen yıllardan devreden nakit mevcutları, yatırımlar için ayrılan paralardan artan miktarlar, kanunlarda veya tüzüklerde tahsisî mahiyette kullanılacağı belirtilen paralar hariç tutulmak üzere, yıllık gelirleri tahsilatı ile bu idarelere genel bütçe vergi gelirlerinden verilen payların % 5'i. **b)** İl özel idareleriyle belediyelere bağlı tüzel kişiliği haiz olan veya olmayan ve katma bütçeli idare *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve kurumların ve birliklerin, bağlı bulundukları idare bütçelerine intikal etmeyen gelirlerinden kazanç vergisi çıktıktan sonra kalan safi kazançlarının yüzde beşi. Kazanç vergisiyle ilgili muhtelif tarihlerde çıkarılan kanunlar yürürlükten kaldırılmış ve en son 22.03.1934 tarih ve 2395 sayılı Kazanç Vergisi Kanunu, 03.06.1949 tarih ve 5421 sayılı Gelir Vergisi Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. Hâlen kurum kazançlarıyla ilgili kanun, 13.06.2006 tarih ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunudur. **c)** İl özel idarelerince, arazi ve bina vergileri tahsilatından köy idareleri sermaye payı adı ile ayrılacak olan yüzde üçler. 27.06.1931 tarih ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanunu ve 04.07.1931 tarih ve 1837 sayılı Bina Vergileri Kanunu, 29.07.1970 tarih ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. **d)** Bankanın yıllık safi kazancından 19'uncu madde gereğince köy idareleri sermaye payı olarak ayrılacak yüzde otuzlar. **e)** Bütçeden veya diğer herhangi bir yerden yapılacak her türlü yardımlar. **f)** Belli bir tahsis yeri gösterilmeksizin veya sermayeye katılmak üzere yapılacak bağışlar. **g)** Özel kanunlarla banka sermayesine eklenmek üzere sağlanacak para ve ayınlar. (a, b, c ve d) fıkralarında yazılı sermaye paylarının ayrılmasına esas olacak gelir tahsilatı ve safi kazanç, sonuçları belli olan son bütçe yılı içinde elde edilmiş bulunan tahsilat ile son bilançodaki safi kazançtır. Maddeye 28.05.1965 tarih ve 618 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; yukarıda (d, e, f, g) fıkralarında belirtilen gelirler, banka sermayesi tamamlandıktan sonra, ihtiyat akçesi

hesabına geçirilir. **C – İlgili İdarelerin Bütçelerine Koyacakları Ödenekler ve Bankaya Ödenmesi:** 4759 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre, birinci maddede yazılı bütün idare ve kurumlar (İl özel idareleriyle belediye ve köy idareleri ve bu idarelerin kuracakları birliklerle adı geçen idarelere bağlı, tüzel kişiliği haiz olan veya olmayan ve katma bütçeli idare ve kurumlar) her yıl gider bütçelerine yıllık ortaklık paylarını ve özel idareler, ayrıca, bina ve arazi vergileri tahsilatından ayrılacak köy idareleri sermaye paylarını karşılayacak miktarda ödenek koymak ödevindedirler. Bu ödenekler bütçelere konmadığı veya eksik konduğu takdirde, bütçeleri onamakla ödevli makamlar, ödeneklerin tamamını veya eksik kısmını bütçelere kendiliklerinden koyarlar. Ortaklık paylarıyla köy idareleri sermaye payları, zamanları tüzükle belli edilecek dört eşit taksitte bankaya ödenir. **D – Ödenekleri Göndermekte Sorumluluk:** 4759 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre, Banka ortaklık paylarıyla köy idareleri sermaye paylarını ilgili bütçe yılının sonuna kadar yasalı bir özre dayanmaksızın göndermeyen özel idare saymanlık müdürleriyle belediye saymanları ve birliklerle, özel idare ve belediyelere bağlı idare ve kurumlar saymanları, zamanında göndermedikleri paylardan dolayı Bankaya şahsen faiz ödemek ödevindedirler. Ödemenin geciktirilmesi ita amirleri tarafından verilen yazılı emirle yapılmış ise, faiz ödevi ita amirlerine geçer. Zamanında ödenmeyen ortaklık paylarından alınacak yıllık faiz Banka tarafından bu idarelere yapılan ikrazlara uygulanan faiz nispetinde hesaplanır. Yasalı özrün takdiri İçişleri Bakanlığına aittir. **E - Denetçiler:** 4759 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; Bankanın işlemleri, hizmet süreleri içinde devamlı olarak iş görecek olan iki denetçi tarafından denetlenir. Denetçilerden biri Banka Genel Kurulu, diğeri İçişleri Bakanı tarafından bir hesap yılı için seçilir. Denetçi seçilebilmek için, bu Kanunun verdiği görevleri başarmağa muktedir, hukuk ve ekonomi bilgisine ve muhasebe tekniğinde görgü ve uzmanlığa sahip olmak şarttır. Denetçilerin hizmet süreleri bir yıl olup yeniden seçilebilirler. Denetçiler Bankanın bütün işlem ve hesaplarını incelemekle ödevlidirler. Veznenin sık sık teftiş edilmesi de denetçilerin görevlerindendir. Denetçiler yönetim işlerine karışamazlar, sadece kanun, tüzük ve yönetmeliklere aykırı gördükleri işleri ve bunlar üzerindeki düşüncelerini Genel Kurula ve İçişleri Bakanına raporla bildirirler. Denetçiler Yönetim Kurulunca hazırlanan bilançoyu inceleyerek ve bankanın hesaplarıyla karşılaştırarak düşüncelerini bir raporla Genel Kurula bildirirler. Denetçiler oya katılmamak şartıyla Yönetim Kurulu görüşmelerinde bulunabilirler. Denetçiler tarafından istenen bütün bilgi ve belgeleri, Genel Müdürlük ve Yönetim Kurulu vermek ödevindedirler. **F - Bilançonun Hazırlanması ve Kabulü:** 4759 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; Banka işlemlerinde hesap yılı, takvim yılıdır. Bankanın her hesap dönemi için bir bilanço yapılır. Bilançoyla kâr ve zarar hesapları Yönetim Kurulunca

onandıktan sonra hazırlanacak rapor ve denetçilerin raporuyla birlikte Şubat ayı sonuna kadar İçişleri Bakanlığına sunulur. Bakanlık bilançoyla Yönetim Kurulu denetçiler raporlarını kendi düşüncelerini de ekleyerek Genel Kurula havale eder. Genel Kurul bilanço ve raporlar üzerinde gereken incelemeleri yapar. Bilançonun Genel Kurulca onanmasıyla, Yönetim Kurulu ve denetçiler ibra edilmiş olur. **G – Gelirlerin Harcama Yerleri:** 4759 sayılı Kanunun 19.06.1992 tarih ve 3822 sayılı Kanunla değişik 19'uncu maddesine göre, Genel Kurul tarafından onanan bilançoya göre meydana çıkan safi kazanç aşağıdaki yerlere tahsis olunur: **a)** % 10 adi ihtiyat akçesine. **b)** % 5 olağanüstü ihtiyat akçesine. **c)** % 30 köy sermayesi payı olarak sermaye hesabına ayrılır. Geri kalan % 55 köy gelirlerini artırarak bunların kalkınmalarına yardım etmek için, köy tüzel kişiliği adına ve hesabına geçirilir. Her yıl bu hesaba geçen paralardan, o yıl kaç köyün faydalanacağı, Genel Kurulca kararlaştırılır. Bu suretle sayısı kararlaştırılacak köylerin hangileri olacağını ve hangi köyler için ne tedarik edileceğini veya ne yapılacağını, Bankanın ilgili olduğu bakanlığın talimatına göre Yönetim Kurulu belli eder. Köyler için bu pay ile tedarik olunacak akarların, mümkün olduğu kadar, köylüce üzerinde imece suretiyle çalışabilecek neviden olması göz önünde bulundurulur. **H – Uygulanmayacak Hükümler:** 4759 sayılı Kanunun 21'inci maddesi gereğince; Banka işlemleri, Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile Genel Muhasebe Kanununa (1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu kastedilmiştir) ve Sayıştayın denetlemesine bağlı değildir. Birinci maddede yazılı bütün idare ve kurumların Banka ile yapacakları iş ve işlemlerde Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükmü uygulanmaz. Madde hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **İ - Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümleri.* **J - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **K - Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **L - Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler:** *10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler.* **M - Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **N - Belediyelere ve İl Özel**

İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi: *02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.*

İLLET: Temlikî ve hukukî işlemlerin, yani bir mamelekin zararına olarak başka bir mameleke bir şey veya bir menfaat katılmasına yarayan hukukî işlemlerin yöneldiği maksat ve amaçlardan hukuken önemli olanı. Eski hukukta, hükme götüren şey. Sebep, neden.

İLLİYET: Bir neticeyi meydana getiren fiil ve davranışla o netice arasındaki bağlantı.

İLMÎ İÇTİHAT: *bk. İçtihat.*

İL ÖZEL İDARELERİNDE AVUKATLIK ÜCRETLERİNİN DAĞITIMI: 22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun 67'nci maddesine göre; il özel idaresi lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin, kadroya bağlı olarak çalışan avukatlara ve hukuk servisinde fiilen görev yapan memurlara dağıtımı hakkında 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücret-i Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır. *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.*

İL ÖZEL İDARELERİNDE EK ÖDEME: 22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun 02.07.2005 tarih ve 5391 sayılı Kanunla değişik 63'üncü maddesine göre; vali yardımcıları ve kaymakamlar, valinin verdiği il özel idaresinin görevlerini yapmakla yükümlü ve bu görevlerin yapılmasından valiye karşı sorumludur. Vali yardımcılarına ve kaymakamlara yaptıkları görevler karşılığında 12.000 gösterge rakamının Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ödenek verilir. Bu madde ile 28'inci maddede belirtilen ödeneklerin ödenmesinde, 4505 sayılı Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanunun 5'inci maddesinin (c) fıkrası ile 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Malî ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 16'ncı maddesi hükümleri uygulanmaz. *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı. 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Görev Tazminatı.*

İL ÖZEL İDARELERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. İl Özel İdaresi Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; il özel idarelerinin bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. 22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun 44'üncü maddesine göre; ilin stratejik planına uygun olarak hazırlanan bütçe, il özel idaresinin malî yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir, gelirlerin toplanmasına ve

harcamaların yapılmasına izin verir. Bütçeye ayrıntılı harcama programları ile finansman programları eklenir. Bütçe yılı Devlet malî yılı ile aynıdır. Bütçe dışı harcama yapılamaz. Vali ve harcama yetkisi verilen diğer görevliler, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumludur. **2. Bütçenin Hazırlanması ve Kabulü:** 5302 sayılı Kanunun 45'inci maddesine göre; vali tarafından hazırlanan bütçe tasarısı, eylül ayı başında il encümenine sunulur. Encümen, bütçeyi inceleyerek görüşüyle birlikte Kasım ayının birinci gününden önce il genel meclisine sunar. İl genel meclisi bütçe tasarısını yılbaşından önce aynen veya değiştirerek kabul eder. Ancak, meclis bütçe denkliğini bozacak biçimde gider artırıcı ve gelir azaltıcı değişiklikler yapamaz. **3. İl Genel Meclisi Üyelerinin Huzur Hakkı ve Diğer Sosyal Hakları:** 5302 sayılı Kanunun 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunla değişik 24'üncü maddesine göre; il genel meclisi ve komisyon toplantılarına katıldıkları her gün için; il genel meclisi başkanına 6.000 gösterge, diğer meclis üyelerine 2.200 gösterge rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. **4. İl Encümenin Ödenekleri:** 5302 sayılı Kanunun 28'inci maddesine göre; il encümeni başkanına 14.000, üyelerine 12.000 gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık brüt ödenek verilir. Encümenin memur üyelerine encümen üyeleri için belirlenen gösterge rakamının yarısı ödenir. **5. Norm Kadro ve Personel İstihdamı:** 5302 sayılı Kanunun 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; norm kadro ilke ve standartları İçişleri Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken belirlenir. Bu ilke ve standartlar çerçevesinde norm kadro çalışmasını il özel idaresi yapar veya yaptırır. İl özel idarelerinde sözleşmeli personel ile kısmî zamanlı sözleşmeli personel çalıştırılması hususunda Belediye Kanununun 49'uncu maddesi hükümleri uygulanır. Genel sekreterlik kadrosuna atananlar, büyükşehir belediyesi bulunan illerde genel idare hizmetleri sınıfına dâhil bakanlık genel müdürü, diğer illerde ise genel idare hizmetleri sınıfına dâhil müstakil daire başkanı için ilgili mevzuatında öngörülen tüm haklardan aynen yararlanırlar; bunlar, valinin teklifi ve İçişleri Bakanlığının onayı ile atanır. Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmekte olan memurlar, valinin talebi, kendilerinin isteği ve kurumlarının muvafakatiyle il özel idarelerinin birim müdürü ve üstü yönetici kadrolarında görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirmelerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesinin (B) bendinde öngörülen şartlar dikkate alınır. *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* İl özel idarelerinde bu şekilde istihdam edilen kamu kurum ve kuruluşları personeli kurumlarından izinli sayılırlar. Bu personelin görevlendirildikleri süre zarfındaki, görevlendirildikleri

kadroya ait her türlü malî hakları ile kurumları tarafından karşılanması gereken sosyal güvenlik ve benzeri diğer hakları il özel idaresi tarafından ödenir. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır ve terfi haklarını kazananlar başkaca bir işleme lüzum kalmaksızın terfi ettirilirler. Bu şekilde görevlendirilenler, görevlendirme süresinin sona ermesinden itibaren on beş gün içerisinde yazılı olarak eski kurumlarına başvurmaları hâlinde en geç bir ay içerisinde kadrolarına, kadroları kaldırılmış veya kadrolarına zorunlu sebeplerle atama yapılmış ise durumlarına uygun bir kadroya atanırlar. Genel sekreter olarak atanan mülkî idare amirlerinin bu görevde geçen süreleri meslekî kıdemlerinde geçmiş sayılır. Bu şekilde atananlar genel sekreterlik görevinin sona ermesinden itibaren bir ay içerisinde İçişleri Bakanlığı tarafından meslekî kıdemlerine uygun görevlere atanırlar. Sözleşmeli ve işçi statüsünde çalışanlar hariç olmak üzere il özel idaresi memurlarına, başarı durumlarına göre toplam memur sayısının % 10'unu ve Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayısının 20.000 gösterge rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere, çalıştıkları sürelerle (Hastalık ve yıllık izinleri dâhil) orantılı olarak, encümen kararı ile yılda en fazla iki kez ikramiye ödenebilir. Büyükşehir belediyelerinin olduğu yerlerde bu rakam 30.000 olarak uygulanır. **6. İl Özel İdaresinin Gelirleri:** 5302 sayılı Kanunun 42'nci maddesine göre, il özel idaresinin gelirleri şunlardır: **a)** Kanunlarla gösterilen il özel idaresi vergi, resim, harç ve katılma payları. **b)** Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paylar. **c)** Genel ve özel bütçeli idarelerden yapılacak ödemeler. **d)** Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler. **e)** İl genel meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler. **f)** Faiz ve ceza gelirleri. **g)** Bağışlar. **h)** Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler. **i)** Diğer gelirler. **7. İl Özel İdaresinin Giderleri:** 5302 sayılı Kanunun 43'üncü maddesine göre, il özel idaresinin giderleri şunlardır: **a)** İl özel idaresi binaları, tesisleri ile araç ve malzemelerinin temini, yapımı, bakımı ve onarımı için yapılan giderler. **b)** İl özel idaresinin personeline ve seçilmiş organlarının üyelerine ödenen maaş, ücret, ödenek, huzur hakkı, yolluklar, hizmete ilişkin eğitim harcamaları ile diğer giderler. **c)** Her türlü altyapı, yapım, onarım ve bakım giderleri. **d)** Vergi, resim, harç, katılma payı, hizmet karşılığı alınacak ücretler ve diğer gelirlerin takip ve tahsili için yapılacak giderler. **e)** İl genel meclisince belirlenecek ilkeler çerçevesinde köylere veya köylerin aralarında kurdukları birliklere yapılacak yardımlar. **f)** İl özel idaresinin kuruluşuna katıldığı şirket, kuruluş ve birliklerle ilgili ortaklık payı, üyelik aidatı giderleri. **g)** Faiz, borçlanmaya ilişkin diğer ödemeler ve sigorta giderleri. **h)** Yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özürlülere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar. **i)** Dava takip ve icra giderleri. **j)** Temsil, tören, ağırlama ve tanıtım giderleri. **k)** Avukatlık, danışmanlık ve

denetim hizmetleri karşılığı yapılacak ödemeler. **l)** Yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kesim ile sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve diğer proje giderleri. **m)** Sosyokültürel ve bilimsel etkinlikler için yapılan giderler. **n)** Özel idare hizmetleriyle ilgili olarak yapılan kamuoyu yoklaması ve araştırması giderleri. **o)** Doğal afet giderleri. **p)** Kanunla verilen görevler ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılan diğer giderler. **8. Harcama Yetkilisi:** 5302 sayılı Kanunun 46'ncı maddesine göre; il özel idaresi bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi, harcama yetkilisidir. İlçelerde bu yetki kaymakam tarafından kullanılır. İlçelere gönderilecek ödeneklerin, il özel idaresi malî kontrol yetkilisi tarafından vize edilmesi yeterlidir. Bu ödeneklerin harcanması sırasında ayrıca harcama öncesi kontrol işlemi yapılmaz. **9. Kesin Hesap:** 5302 sayılı Kanunun 47'nci maddesine göre; her yıl bütçesinin kesin hesabı, vali tarafından hesap döneminin bitiminden sonra gelen Mart ayı içinde encümene sunulur. Kesin hesap il genel meclisinin Mayıs ayı toplantısında görüşülerek karara bağlanır. Kesin hesabın görüşülmesi ve kesinleşmesinde, bütçeye ilişkin hükümler uygulanır. **10. Bütçe Muhasebe İşlemleri:** 5302 sayılı Kanunun 48'inci maddesine göre; il özel idaresi bütçesi ile muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **11. Geçmiş Yıl Bütçesinin Devamı:** 5302 sayılı Kanunun 49'uncu maddesine göre; herhangi bir nedenle yeni yıl bütçesi kesinleşmemiş ise, yeni bütçenin kesinleşmesine kadar geçen yıl bütçesi uygulanır. Bütçenin kabulüne kadar yapılan işlemler yeni yıl bütçesine göre yapılmış sayılır. **12. Gelecek Yıllara Yaygın Hizmet Yüklenmeleri:** 5302 sayılı Kanunun 50'nci maddesine göre; il özel idarelerinde il genel meclisinin, il özel idaresine bağlı kuruluşlarda yetkili organın kararı ile park, bahçe ve havuz bakımı; araç kiralama, kontrollük, temizlik ve yemek hizmetleri; araç, bilgisayar, faks, fotokopi ve diğer teknolojik ürünlerin bakım ve onarım işleri süresi ilk mahallî idareler genel seçimlerini izleyen üçüncü ayın sonunu geçmemek üzere ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürülebilir. **13. Borç ve Alacakların Takas ve Mahsubu:** 5302 sayılı Kanunun 54'üncü maddesine göre; 4749 sayılı Kanun kapsamındaki Hazine alacakları hariç olmak üzere, il özel idaresinin, genel bütçeli kuruluşlardan, sosyal güvenlik kuruluşlarından, mahallî idarelerden ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından olan özel hukuk ve kamu hukukuna tabi alacak ve borçları takas ve mahsup edilir. Bu kurum ve kuruluşların bütçelerine yeterli ve gerekli ödenek konulur. Bu madde gereğince takas ve mahsup işlemlerine ilişkin esas ve usuller, İçişleri Bakanlığının olumlu görüşü alınarak, Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir. **14. İl Özel İdarelerine Ödenek Aktararak Yapılabilen Yatırımlar:** 5302 sayılı Kanunun 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasına

göre; bakanlıklar ve diğer merkezî idare kuruluşları; yapım, bakım ve onarım işleri, devlet ve il yolları, içme suyu, sulama suyu, kanalizasyon, enerji nakil hattı, sağlık, eğitim, kültür, turizm, çevre, imar, bayındırlık, iskân, gençlik ve spor gibi hizmetlere ilişkin yatırımlar ile bakanlıklar ve diğer merkezî idare kuruluşlarının görev alanına giren diğer yatırımları, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri il özel idarelerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilir. Aktarma işlemi ilgili bakanın onayıyla yapılır ve bu ödenekler tahsis amacı dışında kullanılamaz. İş, il özel idaresinin tabi olduğu usul ve esaslara göre sonuçlandırılır. İl özel idareleri de bütçe imkânları ölçüsünde bu yatırımlara kendi bütçesinden ödenek aktarabilir. Bu fıkraya göre, bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları tarafından aktarılacak ödenekler ile gerçekleştirilecek yatırımlar, birinci fıkrada öngörülen görev alanı sınırlamasına tabi olmaksızın bütün il sınırları içinde yapılabilir. **15. Görev ve Ek Ödenek:** *5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdarelerinde Ek Ödeme.* **16. Avukatlık Ücretinin Dağıtımı:** *5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdarelerinde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **17.Taşınmaz Mal Tahsisiyle İlgili Hükümler:** *5302 sayılı Kanun, 09.05.1985 tarih ve 3202 sayılı Kanun ve Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **18. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Ödemeler:** *08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler.* **19. Kefalet Sandığı:** *02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kefalet Sandığı.* **20. Çeltik Ekimiyle İlgili Gelir Kaydı ve Ödenekler:** *11.06.1936 tarih ve 3039 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çeltik Ekimiyle İlgili Gelir Kaydı ve Ödenekler.* **21. İller Bankasıyla İlgili Hükümler:** *13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İller Bankasıyla İlgili Hükümler.* **22. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **23. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **24. Amme Alacağı Nedeniyle Teferruğ:** *21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Amme Alacağı Nedeniyle Teferruğ.* **25. Harcırahlarla İlgili Hükümler:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Harcırah Kanunu Hükümleri.* ***b)*** *Harcırahta Gerçek Dışı Beyanname Verenler.* **26. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Ekipleri İçin Ödenek Ayrılması:** 09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Ekipleri İçin Ödenek Ayrılması.* **27. Türkiye ve Orta-Doğu**

Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler: *25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **28. Afetlerde Görev Alanlara Ödemeler:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **29. Değerli Kâğıtlar Kanunu Hükümleri:** *21.02.1963 tarih ve 210 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Değerli Kâğıtlar Kanunu Hükümleri.* **30. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **31. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***b)*** *Devlet Memurları Kanununun Malî Hükümlerinin Kapsamı.* ***c)*** *Geçici Süreli Görevlendirme.* ***d)*** *Kadrosuz İstihdam Yasağı ve Kadroların Tespiti.* ***e)*** *Zam ve Tazminatlar.* **32. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları:** *14.07.1966 tarih ve 772 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları.* **33. Mahallî İdarelerin Sözleşmelerindeki Tescil Sınırı:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mahallî İdarelerin Sözleşmelerinde Tescil Sınırı.* **34. Sayıştayın Görev ve Yetkisi:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.* **35. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.07.1970 tarih ve 1309 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **36. Sıkıyönetim Komutanının Mallardan Yararlanma Yetkisi:** *13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sıkıyönetim Komutanının Mallardan Yararlanma Yetkisi.* **37. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri:** *29.08.1977 tarih ve 2108 sayılı Yasanın ilgili hükümleri için bk. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri.* **38. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı.* **39. Devlet İhale Kanunu Hükümleri:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **40. Maliye Bakanının Malî İşlemler Konusundaki Yetkileri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Maliye Bakanının Malî İşlemler Konusundaki Yetkileri.* **41. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **42. Maden Kanununa Göre Gelir Kaydı:** 04.06.1985 tarih ve 3213 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **43. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili*

Hükümler. **44. İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi:** *04.12.1985 tarih ve 3239 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **45. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunundaki Hükümler:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri.* **46. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **47. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler:** *497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler.* **48. Mezarlıkların Bakım ve Onarımı Ödenekleri:** *09.06.1994 tarih ve 3998 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mezarlıkların Bakım ve Onarımı Ödenekleri.* **49. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **50. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **51. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **52. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler.* **53. Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrikle Aydınlatmada Bazı Giderlerin Ödenmesi.* **54. Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **55. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.* **56. Kamu İdarelerinin Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası:** *08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası.* **57. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.* **58. Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması.* **59. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.* **60. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri:** *17.07.2003 tarih ve 4948 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet*

Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri. **61. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler:** *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **62. Petrol Piyasası Kanunundaki İkramiyeler:** *04.12.2003 tarih ve 5015 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Petrol Piyasası Kanunundaki İkramiyeler.* **63. Uygulanmayacak Hükümler:** 04.12.2003 tarih ve 5015 sayılı Kanuna, 25.01.2007 tarih ve 5576 sayılı Kanunla eklenen ek 3'üncü maddenin son fıkrasına göre, bu madde kapsamında veya kaçak petrol ile mücadele konusunda; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca, Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünce, il özel idarelerince yapılacak her türlü mal, araç-gereç ve hizmet alımlarında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu; kaçak petrolün satışında, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. **64. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.* ***b)*** *Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.* ***c)*** *Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.* ***d)*** *Sosyal Güvenlik Kurumları ve Mahallî İdarelerle İlgili Kamu Malî Yönetimi Hükümleri.* **65. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri:** *03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri.* **66. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Yerine Geçme Nedeniyle Gelir Kaydı:** 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **67. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması:** *17.07.2004 tarih ve 5233 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması.* **68. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **69. Köylere Hizmet Götürme Birlikleriyle İlgili Hükümler:** *26.05.2005 tarih ve 5355 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mahallî İdare Birlikleriyle İlgili Hükümler.* **70. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler:** *16.06.2005 tarih ve 5366 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler.* **71. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **72. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **73. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Öngörülen Hükümler:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri*

için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri. **74. Malî Tatil:** *15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Tatil.* **75. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **76. Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Hükümleri:** *03.06.2007 tarih ve 5686 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Hükümleri.* **77. Belediyeliği Kaldırılan Köyler İçin Ödemeler ve Borç Mahsubu:** *06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **78. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **79. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.* **80. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **81. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar:** *İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.* **82. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **83. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **84. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **85. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **86. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla*

İlgili Yönetmelik Hükümleri. **87. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **88. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **89. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.*

İL ÖZEL İDARESİ: İlin, özerk ve tüzel kişiliği haiz bir kamu kuruluşu sıfatıyla haiz olduğu yerel kuruluş. Vilayet hususî idaresi. 22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 3'üncü maddesine göre ise; il halkının mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi.

İLTİZAMÎ MUAMELE: Bir şeyden yararlanabilme ve o şey üzerinde istenilen hukukî veya fiilî işlemleri yapabilme kudreti, tasarruf.

İMAL: *bk. İmalat.*

İMALAT: Yapma, işleme, meydana getirme. İmal kelimesinin çoğulu.

İMAR: Yeryüzünün genel kullanış biçimlerini, yapı yoğunluğunu, yerleşme alanlarının gelişme ve büyüklüklerini, ulaşım sistemlerini, yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları, meydanları ve yeşil alanları belirleme işi.

İMHA: Yok etme.

İMTİNA ETMEK: Kanunen yapılması gereken bir iş veya işlemi yapmaktan kaçınmak.

İMTİYAZ: *bk. İmtiyazat.*

İMTİYAZAT: Şahıslara, birtakım vecibe ve yükümlülüklere tabi olmaları şartıyla, Devlete veya fertlere ait sahalarda bazı hak ve menfaatler verilmesi. İmtiyaz kelimesinin çoğulu.

İMTİYAZLI ALACAK,-ĞI: Bir hakkın, sıra bakımından kendinden sonra gelen hakka öncelik tanıması. Öncelikli alacak.

İMZA SİRKÜLERİ: Tüzel kişilerde, temsile yetkili kişi veya kişilerin noter onaylı imzalarını gösterir belge.

İNDİRİM, İADE VE ISKONTO HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 96'ncı maddesine göre; bu hesap grubu, gelir olarak tahakkuk eden tutarlardan yapılan indirim, iade ve ıskontoların izlenmesi için kullanılır. İndirim, iade ve ıskonto hesapları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

610 İndirim, İade ve Iskontolar Hesabı

610 İndirim, İade ve Iskontolar Hesabı: Bu hesap, gelir olarak tahakkuk eden tutarlardan yapılan indirim, iade ve ıskontoların izlenmesi

için kullanılır.

İNDİRİMLİ TARİFE İLE SEYAHATTE YOL MASRAFI: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Parasız ve Tenzilli Tarife ile Seyahatte Yol Masrafı.*

İNFİSAH: Yürürlükten çıkma. Dağılma.

İNFİSAH ETMEK: Dağılmak. Bozulmak, yürürlükten kalkmak.

İNHİSAR: Bir işi, bir maddeyi, bir şeyi başkası yapmamak şartıyla yalnız bir kuruluşa, bir kişiye verme.

İNİKAT: Bir sözleşmenin meydana gelmesi için varlığı gerekli olan kanunî şartların tamamlanmış olması. Sözleşmenin yapılmış olduğunu ifade eden deyim.

İNKITA: Kesilme, arası kesilme, tükenme, bitme.

İNÖNÜ ARMAĞANLARI KANUNU HÜKÜMLERİ: 13.06.1946 tarih ve 4933 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; Türk vatandaşlarından hak edenlere, "İnönü Değerlendirme" ve "İnönü Özendirme" armağanları adları altında iki türlü armağan dağıtılır. Kanunun 14'üncü maddesi gereğince; İnönü Armağanları kaynak akçasının idare şekli ile her türlü giderlerin ödenmesi ve muhasebe usulü ve bu Kanun hükümlerinin uygulanması yolu bir tüzükle düzenlenir. Bu kaynak akçasından yapılacak ödemeler, Sayıştay vizesine ve Genel Muhasebe Kanunu (1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu kastedilmiştir) hükümlerine bağlı değildir. Kanunun 14'üncü maddesi hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONUNUN YOLLUK GİDERLERİ: 05.12.1990 tarih ve 3686 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin son fıkrasına göre; Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ait giderler, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır.

İNŞA: *bk. İnşaat.*

İNŞAAT: Yapım, yapma, meydana getirme. İnşa kelimesinin çoğulu.

İNŞAAT MALİYETİ: Yapım sürecinde kullanılan tüm girdiler hesaba katılarak bulunan, bitirilmiş bir yapının tümünün ya da metre karesinin bedeli.

İNTAÇ,-CI: Neticelendirme, sonuçlandırma.

İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARIN DÜZENLENMESİ VE BU YAYINLAR YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARLA MÜCADELE EDİLMESİ HAKKINDA KANUN HÜKÜMLERİ: 04.05. 2007 tarih ve 5651 sayılı Kanunun 10'uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre; Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına Kanunla verilen görevlere ilişkin olarak yapılacak her türlü mal veya hizmet alımları, ceza ve ihalelerden yasaklama işleri hariç, 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın Telekomünikasyon Kurumu (05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunun 65'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; diğer mevzuatta geçen "Telekomünikasyon Kurumu" ibaresinden "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu" anlaşılır) bütçesinden karşılanır.

İNTİFA: Yararlanma, faydalanma.

İNTİFA HAKKI: *bk. Kullanma Hakkı.*

İNTİHAP: Seçme, seçilme, seçim.

İNTİKAL: Bir maldaki tasarruf hakkının veya mülkiyetinin kanunla belirlenmiş kimselere geçmesi. Bu kimseler, özel veya tüzel kişiler olabilir.

İNZİBAT: Disiplin, yolunda olma, güvenliğin yolunda olması.

İPKA: Yerinde, önceki durumda bırakma.

İPKA ETMEK: Yerinde bırakmak, kaldırmamak, değiştirmemek.

İPOTEK: Bir taşınmaz malın, bir borca karşı teminat teşkil etmesini sağlayan ve aynî hak niteliğinde olan taşınmaz mal rehni şekli.

İPTAL: Hukuka aykırı veya sadece isabetsiz işlem veya kararın, yargı veya idarî merciler tarafından ortadan kaldırılması.

İPTAL ETMEK: Kullanıştan kaldırmak, bozmak. Mevzuat açısından, hükümsüz kılmak, yürürlükten kaldırmak. Anayasa Mahkemesinin bir kanunu iptal etmesi gibi.

İRADE BEYANI: Gerek bir taraflı, gerek iki taraflı bulunsun, her hukukî işlemin en esaslı unsuru olan iradenin muteber bir tarzda açıklanmasıdır. İrade izharı.

İRADE İZHARI: *bk. İrade Beyanı.*

İRAE: Gösterme, tayin etme.

İRAT,-DI: Taşınır ve taşınmaz mallarla her türlü hak ve hizmetlerden elde edilen menfaat.

İRTİFAK: Dayanma.

İRTİFAK HAKKI: Bir taşınmaz mal üzerine, diğer bir taşınmaz lehine yüklenilen hakka veya malikinin üçüncü bir kişiye, taşınmaz malın altında veya üstünde yapı yapmak veya mevcut taşınmaz malı muhafaza etmek yetkisini veren hakka denir. Bu tanıma göre iki durum söz konusudur. Birinci durumda, arada kişiler yoktur, iki taşınmaz mal vardır. İrtifak hakkı, bir taşınmaz mal lehine, diğerinin aleyhine tesis edilmektedir. İkinci durumda ise, bir taşınmaz mal ile bu taşınmaz malda

yapı yapacak veya onu muhafaza edecek bir kişi vardır.

İSKÂN KANUNUNUN MALÎ HÜKÜMLERİ: A – Göçmenlerin Geçici Barındırılmaları: 19.09.2006 tarih ve 5543 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; Kanunun 5'inci ve 6'ncı maddeleri uyarınca yurda toplu olarak kabul olunan göçmenler, sınırlarımızdan girdikten sonra giriş noktalarındaki göçmen kabul merkezlerinde sağlık, gümrük, idarî ve nakil işlemleri tamamlanıncaya kadar misafir edilirler. Bu süre içinde bakım, beslenme ve barınma ihtiyaçları Kızılay Derneğinin de yardımlarıyla Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca karşılıksız sağlanır. Bu giderler için Maliye Bakanlığınca ivedilikle ödenek aktarılır. **B – Gelirler:** 5543 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre; iskâna ilişkin olarak aşağıdaki gelirler, genel bütçeye gelir kaydedilir: **a)** Resmî ve özel, yerli ve yabancı kurumlar ile şahıslar ve milletlerarası göçmen ve mülteci teşkilatları tarafından yapılacak maddî yardımlarla nakde çevrilecek yardımlar. **b)** Yabancı devletlerden göçmenler için alınacak tazminatlar. **c)** İskân amaçlı alınmış, tahsis edilmiş veya inşa sonrası elde edilmiş ancak çeşitli nedenlerle hak sahiplerine devredilememiş taşınmaz malların ihale usullerine göre satışından elde edilen gelirler. **d)** Hak sahiplerine yapılan arsa satışlarından sağlanan gelirler. **e)** Kamulaştırma bedelleri ile tezyid-i bedel davaları sonucunda alınan paralar. **f)** Geri ödeme tahsilatlarından sağlanan gelirler. **g)** Diğer hibe, yardım ve gelirler. **C – Giderler:** 5543 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre, iskâna ilişkin giderler şunlardır: **a)** Arazi ve arsa satın alma veya kamulaştırma bedelleri. **b)** Borçlandırmaya tabi bilumum tesis ve inşaat harcamaları. **c)** Kredi ödemeleri. **d)** Barındırma giderleri. **e)** Bu Kanunun 9'uncu maddesine göre yapılacak karşılıksız yardım giderleri. **f)** İskân hizmetlerinin gerektirdiği taşınır ile taşınmaz mal kiralanması ve satın alınması giderleri. **g)** İskân hizmetleri için etüt, plan, proje, harita ve araştırma yapma, yaptırma giderleri. **h)** Bu Kanun kapsamında yapılacak her türlü bina, tesis ve donatıları ile altyapı yapım giderleri. **i)** Kamulaştırma bedellerinin iadesine ilişkin giderler. **j)** Kırtasiye, yayın, büro malzemeleri, haberleşme, ilan, sigorta, mahkeme, noter giderleri. **k)** İskân hizmetlerinin gerektirdiği diğer giderler. **l)** İskân hizmetleriyle ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarına yaptırılacak işlerin bedelleri. İskâna ilişkin giderler Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulacak ödeneklerle karşılanır. **D - Borçlandırma, Teminat ve Vadesinde Ödenmeyen Borçlar:** 5543 sayılı Kanunun 27'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** İskân ve fiziksel yerleşim düzenlemelerinde hak sahipleri; kendilerine verilen taşınmazlardan dolayı, kamulaştırılan ve satın alınan taşınmaz mallar için kamulaştırma veya satın alma bedelleri, yapılar için maliyet bedelleri, Hazine arazileri için rayiç bedelleri üzerinden borçlandırılırlar. Ancak, iskân amacıyla kamulaştırılmış, satın alınmış, inşa edilmiş olup, çeşitli nedenlerle tahsisleri bir yıl içinde yapılmamış taşınmaz mallar yeniden iskân

uygulamasına alındığı takdirde, yeni hak sahipleri bu taşınmaz malların rayiç bedelleri üzerinden borçlandırılırlar. **b)** Borçlandırma muameleleri, aile fertleri veya kendi başlarına iskân edilenlerin adına yapılır. **c)** Taşınmaz mallara ait borçlandırma bedelleri faizsiz olarak tahsil olunur. Bu Kanun uyarınca açılacak işletme ve donatım kredileri ile fiziksel yerleşimi düzenleme amacıyla yapılacak taksitli arsa satışları ve aileye verilen konut ve işletme binası kredileri faize tabidir. **d)** Taşınmaz malların borçlandırılmasında ödemesiz süre ve vade, açılacak kredilerin ve arsa borçlarının faiz nispeti ve vadeleri ile borçlandırma ve kredilendirmeye ait diğer hususlar yönetmelikte belirtilir. **e)** Bu Kanun hükümlerine göre borçlandırma suretiyle yapılan iskân yardımlarının tamamı için, verilecek taşınmaz mallarda Hazine lehine birinci derecede ve birinci sırada ipotek tesis edilir. **f)** Erteleme sebepleri dışında kalıp da muaccel hâle gelen alacaklar, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca millî bir bankayla yapılacak protokol çerçevesinde takip ve tahsil olunur. Erteleme sebepleri yönetmelikle belirlenir. **g)** Borçlunun haczedilebilir taşınır malı bulunmadığı veya borcuna yetmediği takdirde, borcun tamamı muacceliyet kazanır ve bu Kanuna göre verilen veya kredi açmak suretiyle sağlanan taşınmaz malların tapu kayıtları mahkeme kararıyla Hazine adına tashihen tescil edilir ve bu taşınmaz malların iade işlemleri 29'uncu madde hükümlerine göre yürütülür. **h)** İskân edilen ailelere verilen taşınmaz mallar, gerek idarenin ve gerekse iskân edilen ailelerin istek ve rızaları dışında geri alındığı takdirde, geri alınmadan dolayı eksilen istihkaklarının karşılanması maksadı ile yapılacak kamulaştırma ve satın alınmadan doğan ilave bedeller geri verilecek paralar tertibinden karşılanır. **E - Borçlandırmadan Tenkis Edilecek Değerler:** 5543 sayılı Kanunun 28'inci maddesine göre; Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi Hesabına yatırılmış kamulaştırma bedelleri, borçlandırma bedellerinden düşülür; fazlası iade edilir; eksik kaldığı takdirde bu Kanun hükümlerine göre ilgililer borçlandırılır. Yatırılmış kamulaştırma bedelleri, borçlandırma ve/veya iade tarihi itibarıyla güncelleştirilir. **F - Verilen Taşınmaz Malların Geri Alınmasında İade İşlemleri:** 5543 sayılı Kanunun 29'uncu maddesine göre; mahkeme kararı ile taşınmaz malların geri alınması hâlinde, evvelce ödenen taksitler veya zarurî ve faydalı giderler, geri verilecek paralar tertibinden iade edilir. **G - Borçlandırmasız Hizmetler, Harcamalar:** 5543 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre; bu Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak yapılacak karşılıksız iskân yardımları, altyapı tesisleri, sosyal, kültürel, idarî, ekonomik ve diğer tesisler, imar planları ve teknik yardım niteliğindeki tip projeler karşılıksız olarak yapılır veya yaptırılır. **H - Sâri Taahhüt Yetkisi:** 5543 sayılı Kanunun 31'inci maddesine göre; **ö**demesi yapılacak proje, inşaat ve benzeri hizmetler için, her yıl ödenecek miktarı yılı ödenek tutarının yüzde ellisini geçmemek şartıyla beş yıla kadar gelecek yıllara sâri taahhüde Bayındırlık ve İskân Bakanı yetkilidir. **İ -**

Kamulaştırma Bedelleri: 5543 sayılı Kanunun 32'nci maddesine göre; 12'nci maddede belirtilen nedenlerle veya özel kanunlar gereğince taşınmaz malları kamulaştırılanlardan iskânını talep edenlerin kamulaştırma bedelleriyle tezyid-i bedel davası sonucu alacakları paralar, kamulaştırmayı yapan kuruluşça bu taşınmaz mallarla ilgili her türlü vergi, resim ve harçlar kesildikten sonra, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca tespit edilen miktar veya kamulaştırma bedeli ve tezyid-i bedel kadar iskân edilecekler adına Bakanlık Merkez Muhasebe Birimi Hesabına yatırılır. Vergi, resim ve harçlar ise kamulaştırmayı yapan ilgili kuruluşlara ödenir. İskân hakkı doğan aynı aile fertlerinin ayrı ayrı kamulaştırma bedeli alacağının olması hâlinde ve aile fertlerinin tamamı iskân istedikleri takdirde, ilgili kuruluşça bunlara ait kamulaştırma bedelleri toplu hâlde Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Merkez Muhasebe Birimi Hesabına yatırılır. **J - Kamulaştırmayı Yapan Kuruluş Bütçesine Gerekli İskân Ödeneğinin Konması:** 5543 sayılı Kanunun 33'üncü maddesine göre; 12'nci madde kapsamına giren ailelerin iskânı için ana projeyi yürüten kuruluşun bütçesinde yeniden yerleşimi de kapsayacak şekilde gerekli ödenekler ile 13'üncü madde uyarınca iskânı yapılacaklar için gerekli iskân ödeneği ve kamulaştırılacak taşınmaz malların kamulaştırma ödenekleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle kamulaştırmayı yapacak kuruluşlar tarafından Bakanlık bütçesine transfer edilmek üzere bu kuruluşların kendi bütçelerine konulur. **K - Bütçeye Ödenek Konulması:** 5543 sayılı Kanunun 45'inci maddesine göre; bu Kanunda yazılı görevlerin gerektirdiği etüt, araştırma, planlama, projeleme ve uygulama işleri Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca yapılır veya yaptırılır. İskân işleriyle ilgili teknik ve idarî personel, hizmet içi eğitim yapılacak kamu yapı ve tesisleri giderleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesine konulacak ödeneklerden karşılanır. **L - Yeni Yerleşim Yerinde İlgili Kurum ve Kuruluşlarca Yapılacak Hizmetler:** 5543 sayılı Kanunun 46'ncı maddesine göre; bu Kanunun 10, 11, 12 ve 13'üncü maddeleri gereğince yapılacak iskânlarda elektrik, okul, sağlık evi ve benzeri tesisler ile altyapı hizmetleri ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri doğrultusunda Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca yapılır veya yaptırılır.

İSKELE KİRALARININ GELİR KAYDI: *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

İSPAT: Uyuşmazlık konusu olan maddî veya hukukî olayın meydana geldiği veya gelmediği hususunda, hâkime kanaat verecek delil ve karineleri arz etmek, hâkimin kanaatini bu noktaya çekmek.

İSPAT ETMEK: Kanıtlamak, delillendirmek.

İSPAT KÜLFETİ: *bk. Beyyine Külfeti.*

İSPAT VASITASI: *bk. Delil.*

İSPAT YÜKÜ: *bk. Beyyine Külfeti.*

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

İSTANBUL BİLİM ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

İSTANBUL'DA YAPILACAK OLİMPİYAT OYUNLARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Uygulanmayacak Hükümler: 30.04.1992 tarih ve 3796 sayılı İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanununun 20'nci maddesine göre; bu Kanun kapsamına giren alım satım ve ihale işleri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile Sayıştay Kanununun vize ve denetimine tabi değildir. Madde hükümlerinin, eksiltme ihaleleri açısından yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **B - Gelir Kaydı:** *30.04.1992 tarih ve 3796 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

İSTANBUL ELEKTRİK, TRAMVAY VE TÜNEL İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçesi: Genel Müdürlüğün tüzel kişiliği olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla mahallî idare bütçesi kapsamına alınmıştır. 16.06.1939 tarih ve 3645 sayılı Kanunun 10.03.1954 tarih ve 6349 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Genel Müdürlüğün idare ve işletme masraflarını içeren bütçeleriyle kadroları Genel Müdürlükçe hazırlanarak İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisince onaylanır. Bunlardaki değişiklikler hakkında da aynı işlem yapılır. **2.** Bütçelere göre kesin hesaplarla birlikte bilançolar, incelenmek ve onaylanmak üzere yıl sonundan itibaren altı ay içinde Belediye Meclisine verilir. Belediye

Meclisinin onayı, Genel Müdürlüğün ibrasını da içerir. **3.** Belediye Meclisi, Genel Müdürlüğün bilcümle işlem ve hesaplarını incelemekle yükümlü olmak ve uhdelerinde başka hiçbir vazife bulunmamak üzere uzman iki kişiyi her yıl Genel Müdürlük murakıplığına tayin eder. Bunların aylıkları Genel Müdürlük bütçesinden ödenmek üzere bu Meclisçe tespit edilir. Murakıplar işlemlere müdahale edemezler ve yönetim işleriyle meşgul olamazlar. **4.** İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi üyeleri murakıplığa seçilemezler. **5.** Genel Müdürlükçe hazırlanacak bütçe tasarı ve değişiklikleri öncelikle murakıplara verilir. Bu hususta murakıplar tarafından verilecek raporlar bu tasarılara bağlanır. **6.** Murakıplar, bütün gelir ve harcamaların yapılmasından sonra belgelerini yıl içinde ve zamanında inceleme ve bunların müessesenin mevzuatına ve cari usullerine uygun olup olmadıklarını tespit ve icabında işlemleri teftiş ile mükellef olup bilanço ve kesin hesap, yılın bitiminden itibaren üç ay içine Genel Müdürlükçe kendilerine verilir. **7.** Bunlar üzerinde yapılacak inceleme sonuçlarının bildiren yıl içinde yapılan tetkik ve teftiş sonuçlarını da içermek üzere, Meclise sevk edilecek kesin hesaba ve bilançoya bağlanır. Bilançoların birer sureti, bu hususta Belediye Meclisinin aldığı kararlarla birlikte İçişleri Bakanlığı ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığına gönderilir. **B -** 3645 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre, Genel Müdürlüğün tahsil edeceği her türlü gelirden; **a)** İdare ve işletme ve sair bütün masraflar, **b)** Belediye payı, **c)** Satın alma taksitleri karşılığı olarak Hazineye verilecek tutar, **d)** 9'uncu maddede yazılı paylar, **e)** Yenileme harcamaları çıkarıldıktan sonra geri kalan safi hasılatın % 10'u fevkalade masraflar ile kâr ve zarar hesabında meydana gelecek açığı karşılamak üzere ihtiyat akçesi olarak indirilir ve gerisi tesisatın ıslah ve genişletilmesine sarf olunur. Islah ve genişletme işleri tamamen bittikten sonra kalan tutarlar, İstanbul Büyükşehir Belediyesi bütçesinde açılacak fasla irat kaydolunur. Yukarıdaki (c) ve (d) bentlerindeki hükümler; İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel Şirketlerinin Hazinece satın alınıp İstanbul Belediyesine devrinden kaynaklanmaktadır.

İSTANBUL 2010 AVRUPA KÜLTÜR BAŞKENTİ AJANSIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 02.11.2007 tarih ve 5706 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; bu Kanunda yer alan düzenlemeler dışında özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği haiz ve merkezi İstanbul'da olan İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı kurulmuştur. **A - Bütçesi, Geliri ve Harcamaları:** Ajansın bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. 5706 sayılı Kanunun 04.06.2008 tarih ve 5766 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre; İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Projesi ile ilgili harcamalar, bu Proje için ulusal bir banka nezdinde açılan özel hesaptan karşılanır. Özel hesabın gelirleri aşağıdaki kaynaklardan oluşur: **a)** İstanbul İl Özel İdaresinin ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin 2008, 2009 ve 2010 bütçelerine her yıl bu

amaçla konacak ödenek. **b)** İstanbul Ticaret Odası ve İstanbul Sanayi Odası tarafından 2008, 2009 ve 2010 yıllarında aktarılacak tutarlar. **c)** Maliye Bakanlığı 2009 ve 2010 yılı bütçelerine bu amaçla konulacak ödenek. **d)** Yurt içi ve yurt dışından sağlanacak yardım ve bağışlar ile sponsorluk gelirleri. **e)** Yapılacak etkinliklerden sağlanacak bilet satış gelirleri ve diğer gelirler. **f)** İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti logo ve isim hakkının kullanımından sağlanacak gelirler. **g)** Avrupa Birliği Komisyonunun İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Projesine tahsis edeceği fonlar. **h)** Yukarıdaki gelirlerden sağlanan nemalar. (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kuruluşların bütçelerinden ayrılacak ödenekler her yılın Mart, Haziran ve Eylül aylarının başında özel hesaba yatırılır. Özel hesapta toplanan paraların nemalandırılmasına ilişkin usul ve esaslar, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Yürütme Kurulunca belirlenir. **B – Kültür Merkezi ve Kütüphane Yapımı:** 5706 sayılı Kanunun 11'inci maddesine göre; Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinden, Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermayesinden, 05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 44'üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki özel hesaptan, İstanbul İl Özel İdaresi bütçesinden, İstanbul Büyükşehir Belediyesi bütçesinden, Başbakanlık Tanıtma Fonundan ve İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Koordinasyon Kurulu tarafından kararlaştırılacak miktarda, bu Kanunun 12'nci maddesi uyarınca açılan özel hesaptan aktarılacak ödenekler, her yıl Ocak ayı sonuna kadar Kültür ve Turizm Bakanlığı adına bir ulusal bankada açılacak özel hesaba bu Kanun kapsamında harcanmak üzere yatırılır. Kültür ve Turizm Bakanlığı bu hesaptan aşağıdaki işleri yaptırır: **1.** İstanbul ili, Beyoğlu ilçesi, Gümüşsuyu mahallesi, 750 ada ve 104 parseldeki Atatürk Kültür Merkezinin bulunduğu bu parsel ile İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait 105 numaralı parsel ve eklenebilecek diğer belediye ve Hazine arazilerinden oluşacak alanda yeni Atatürk Kültür Merkezi binalarının ve müştemilatının Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu kararı ve görüşleri doğrultusunda projesi ve inşaatının yapım işleri. **2.** İstanbul ili, Eyüp ilçesi, 268 ada ve 17 parseldeki Rami Kışlası olarak kullanılan alanda, İstanbul Kütüphanesi ve Kültür Merkezi binalarının ve müştemilatının röleve, restorasyon ve her türlü projesi ile inşaatının yapım işleri. **3.** İstanbul ili, Şişli ilçesi, Ayazağa mahallesi, 3 pafta, 2 ada ve 38 parselde mevcut kültür merkezi inşaatının her türlü proje ve yapım işleri. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenir. **C - Alım, Satım ve İhale İşleri:** 5706 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Yürütme Kurulu, kendi içinden biri İstanbul Valiliği, biri İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, biri Kültür ve Turizm Bakanlığı ve ikisi sivil toplum kuruluşları temsilcilerinden olmak üzere beş kişilik bir Bütçe ve İhale Komisyonu seçer. Bütçe ve İhale Komisyonu kendi arasından başkanını seçer. Bu

Komisyonun görevleri şunlardır: **a)** İhtiyaç duyulan her türlü mal ve hizmetleri satın almak, yapmak ve yaptırmak. **b)** Yıllık bütçeyi hazırlamak. **c)** İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Projesi ile ilgili tüm harcamaları yapmak. **d)** Gelir getirici faaliyetlerle ilgili kararları almak. Yürütme Kurulu her yıl 15 Eylül'de İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Projesinin program ve bütçesini İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Koordinasyon Kuruluna sunar. Koordinasyon Kurulu bütçeyi aynen ya da değiştirerek 30 Eylül'e, kadar onaylar. Yürütme Kurulu Başkanı, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Projesinin harcama yetkilisidir. Yürütme Kurulu İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Projesinin malî yönetimi ve özel hesapta yer alan kaynakların kullanım ve harcama esaslarını ehliyet, rekabet, şeffaflık ve hesap verilebilirlik çerçevesinde belirler ve uygular. Alım satım ve ihale işlemlerine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir. **D - Taşınmaz Kültür Varlıkları Onarımına Katkı Payından Kullanım:** 5706 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Projesi amaçlarında kullanılacak, kamu veya özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetindeki 2863 sayılı Kanun kapsamındaki taşınmaz malların korunması, bakımı, onarımı ve proje amacına uygun düzenlenmesi için 2863 sayılı Kanunun 12'nci maddesi ve bu maddeye istinaden çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre, Yürütme Kurulunca İstanbul Valiliğine kamulaştırma hariç projeler sunulabilir. Valilik tarafından, Yürütme Kurulunca sunulan projeler için belediyelere uygulanan oran sınırlamalarına tabi olmaksızın kaynak aktarılır. **E – Denetimler:** 5706 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; bu Kanun kapsamında yapılacak iş ve işlemler ile bu iş ve işlemlerle ilgili harcamaların denetimi 02.04.1987 tarih ve 3346 sayılı Kanun hükümlerine tabidir. Ayrıca söz konusu iş ve işlemler ile bu iş ve işlemlerle ilgili harcamalar, her yıl Başbakanlık müfettişi, maliye müfettişi, İçişleri Bakanlığı mülkiye müfettişi ve Kültür ve Turizm Bakanlığı müfettişinden oluşan komisyon tarafından denetlenir. **F - Uygulanmayacak Hükümler:** 5706 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; bu Kanun kapsamına giren mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, satım, kira ve her türlü işlemlerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri uygulanmaz. **G - Ajansın Tasfiyesi ve Gelir Kaydı:** 5706 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre; Yürütme Kurulu, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Projesinin sona ereceği 31.12.2010 tarihinden itibaren altı ay içinde tasfiye işlemlerini tamamlar. Toplanan ödenek, gelir ve bağışlardan artan meblağ, tasfiyeyi müteakip iki eşit parçaya bölünüp, kültür ve sanat etkinlikleri için kullanılmak üzere İstanbul İl Özel İdaresi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi bütçelerine gelir olarak kaydedilir. **H – Ajansa Ödenek Aktarılması:** 5706 sayılı Kanuna, 04.06.2008 tarih ve 5766 sayılı Kanunla eklenen geçici 3'üncü

maddeye göre; 2008 yılında Maliye Bakanlığı bütçesinden Ajansa 250.000.000 YTL'ye kadar ödenek aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödeneğin 50.000.000 YTL'lik kısmı, Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme hükümleri gereğince, ülkemiz Dünya Kültürel Mirası listesinde ve aday listede yer alan eserlerin Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen öncelikler doğrultusunda korunması, bakım, onarım ve restorasyonu için kullanılır. **İ - Kanunun Uygulanma Süresi:** 5706 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesine göre; bu Kanun, 20'nci maddede öngörülen tasfiye işlemleri tamamlandıktan sonra yürürlükten kalkar. Bu Kanunun 11'inci maddesinde belirtilen özel hesap, Maliye Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar uyarınca tasfiye edilir.

İSTANBUL KEMERBURGAZ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

İSTANBUL SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

İSTANBUL ŞEHİR ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

İSTEĞE BAĞLI SİGORTA VE EMEKLİLİK: 1. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **2. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **3. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **4. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

İSTEKLİ: İhalelere katılan gerçek veya tüzel kişi yahut kişiler. *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanun ve 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

İSTİCAR: Kira ile tutma, kiralama.

İSTİDA: Gerek şahsa ve gerek kamuya ait olan bir hakkın temini veya bir haksızlığın giderilmesi, kaldırılması, tazmin edilmesi ve siyasî, idarî ve adlî işlem yapılması için gerçek ve tüzel kişiler tarafından verilen dilekçeye veya bazen de ihbar ve şikâyet kâğıdına verilen ad. Dilekçe. Arzuhâl.

İSTİDA HAKKI: Fertlerin, kendilerine ve kamuyu ilgilendiren kanunlara ve kurallara aykırı gördükleri hususlar ile bir hakkın yerine getirilmemesi veya ihmal edilmesi nedenlerine dayanarak ilgili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine ihbar ve şikâyet hakkı. Arzuhâl hakkı. Dilekçe hakkı.

İSTİDANAME: Resmî bir makama yazılan dilekçe yazısı.

İSTİFA OLUNMAK: Ödettirmek, alınmak, tamamıyla alınmak.

İSTİHDAM ETMEK: (Bir kimseyi) bir işte, bir görevde çalıştırmak. Bir işte, bir görevde kullanmak.

İSTİHDAMIN TEŞVİKİ AMACIYLA ÖDEMELER: *29.01.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler.*

İSTİHKAK: Hak sahibi olma hâli, bir şeyin birisi için kesin bir hak olduğunun meydana çıkması, hak ediş. Bir şeyin birisi için sabit bir hak olması.

İSTİHKAK DAVASI: Hak ediş davası. Taşınır veya taşınmaz mal üzerinde mülkiyet veya diğer aynî hak iddiasına konu olan dava.

İSTİHLAF: Davada hasımın yemin etmesini istemek.

İSTİHSAL ETMEK: Elde etmek, üretmek.

İSTİKLAL MADALYALILARA ÖDENEN ŞEREF AYLIĞI: A – Aylıklar: 24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun 09.11.1983 tarih ve 2943 sayılı Kanun, 28.08.1991 tarih ve 3761 sayılı Kanun, 04.08.1999 tarih ve 4432 sayılı Kanun ve 06.03.2007 tarih ve 5595 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; Millî Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşları ile 1950 yılında Türk Tugayının Kore'ye ayak bastığı Ekim ayında başlamak ve 1953 yılı Pan-Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar Kore'de fiilen savaşa katılmış olan Türk vatandaşlarına ve 1974 yılında Temmuz 1'inci ve Ağustos 2'nci Barış Harekâtına Kıbrıs'ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk vatandaşlarına, hayatta bulundukları sürece, vatanî hizmet tertibinden 5.750 gösterge rakamının her yıl merkezî yönetim bütçe kanunu ile tespit edilen memur maaş katsayısı ile çarpılmasından bulunacak miktarda aylık bağlanır. Hak sahibinin ölümü hâlinde bu aylık dul eşe ve % 75 oranında bağlanır, ancak dul eşin tekrar evlenmesi hâlinde kesilir. Yukarıda belirtilenlerden herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan gelir veya aylık bağlanmadığı gibi, zorunlu olarak sosyal güvenlik kurumlarından birine tabi olmayı gerektiren bir işte de çalışmadığını belgelemek suretiyle yazılı talepte bulunan hak sahiplerinin aylıkları ise, yazılı taleplerinin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden aydan geçerli olmak üzere ve bu durumları devam ettiği müddetçe 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan 30 günlük net asgarî ücret tutarı (Dul eşler için bu tutarın % 75'i) esas alınarak ödenir. Bu Kanundan önce, özel bir kanunla kendilerine vatanî hizmet tertibinden aylık bağlanmış olanlar hakkında yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz. Vatanî hizmet tertibinden bağlanan aylıklar hiçbir suretle haczedilemez. **B – Ücretsiz Seyahat:** 1005 sayılı Kanunun 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanun ve 06.03.2007 tarih ve 5595 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; Millî Mücadeleye iştiraklerinden dolayı kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş ya da 1950 yılında Türk Tugayının Kore'ye ayak bastığı tarihten başlayarak 1953 yılında Pan-Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar olan dönem içerisinde Kore'de fiilen savaşa katılmış veya 1974 yılında Temmuz 1'inci ve Ağustos 2'nci Barış Harekâtına Kıbrıs'ta fiilen görev alarak katılmış Türk vatandaşlarıyla harp ve vazife malulleri ve bunların eşleri ile şehitlerin eşleri ve şehitlerin anne ve babaları; Devlet Demir Yollarının yurt içi hatlarında, deniz yolları şehir hatlarında, belediyelere, belediyeler tarafından kurulan şirketlere ya da belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs veya şirketlere ait şehir içi toplu taşıma araçlarında ücretsiz olarak seyahat ederler. Bu Kanunun 1'inci maddesine göre kendilerine aylık bağlanan dul eşler ile şehitlerin, sosyal güvenlik kuruluşlarından yetim aylığı dışında aylık veya gelir almayan ve bu kuruluşlara tabi olarak **çalışmayan** çocukları, şehit olan anne ve babalarından dolayı yetim aylığı aldıkları müddetçe bu haklardan yararlanır. **C – Su Bedellerinde İndirim:** 1005 sayılı Kanuna,

06.03.2007 tarih ve 5595 sayılı Kanunla eklenen 1'inci maddeye göre; bu Kanun ve 3292 sayılı Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında vatanî hizmet tertibinden aylık bağlananlar ile malul gazi olarak aylık bağlanmış olanlar ve şehit dul ve yetimi sıfatıyla aylık veya gelir bağlanmış bulunanların; belediyelerce tahakkuk ettirilecek su ücreti % 50'den az indirim içermemek üzere belediye meclisleri tarafından belirlenecek tarife üzerinden alınır. *1005 sayılı Kanun konusunda, 08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası.* **D – Ücretsiz Seyahat ve Su Bedellerinde İndirimden Bazı Sporcuların Yararlanması:** *24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması.*

İSTİKRAZ: Ödünç para alma, faizle borçlanma, faizle para alma. Çoğulu, istikrazat.

İSTİKRAZAT: *bk. İstikraz.*

İSTİKRAZIN SAYIŞTAYCA DENETİMİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İkraz, İstikraz, Kredi ve Avansların Sayıştayca Denetimi.*

İSTİKŞAF: Keşif yaptırma, araştırmada bulunma.

İSTİLZAM: Gerektirme, gerekli olma, gerekme.

İSTİMLAK: *bk. Kamulaştırma.*

İSTİMLAK ETMEK: Kamulaştırmak.

İSTİMVAL: Kamu yararı amacıyla Devletin, olağanüstü durumlarda, rızalarına bakılmaksızın kişilerin elinde bulunan mallara, özel kanunları gereğince, bedeli karşılığı el koyması.

İSTİNKÂF: Bir hakkı veya bir görevi kullanmaktan ve yapmaktan çekinme. Geri durma, sakınma.

İSTİNKÂF ETMEK: Çekinmek, geri durmak, sakınmak.

İSTİRDAT,-DI: Geri alma, alınma, geri isteme, verilmiş bir şeyin geri alınması.

İSTİRDAT DAVASI: Haklı bir sebep olmaksızın mal edinilmesinden doğan veya edinilebilen malın veya bedelinin geri alınmasını öngören dava. Geri alma davası.

İSTİSMAR: İşletme, faydalanma, sömürme.

İSTİSMAR ETMEK: İşletmek, yararlanmak, sömürmek.

İSTİSNA AKDİ: Bir tarafın vermeyi taahhüt ettiği bedel karşılığında, diğer tarafın bir şeyin imalini taahhüt ettiği sözleşme.

İSTİSNAÎ MEMURLUKLARDAN AYRILANLARIN DURUMU: 14.07. 1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla değişik 163'üncü maddesine göre, istisnaî memuriyetlere; **A -** Bu Kanuna tabi kurumlardan atanmış olanlar, ayrıldıkları sınıfa dönmek istedikleri takdirde, istisnaî memuriyetlerde geçirmiş oldukları süre, bu Kanunda derece terfii için belirtilen esaslara göre girebilecekleri yeni derecenin tayininde normal derece terfii sürelerine karşılık sayılır. Bu

gibilerin, derece terfii süresine karşılık sayılan süreden geri kalan kısmı kademe terfiinde dikkate alınır. Bu gibiler, aynı şartlardan faydalanarak, 71'inci madde hükümlerine uyulmak kaydıyla, başka bir sınıfa da girebilirler. **B -** Bu Kanuna tabi olmayan kurumlardan atananlar, bu Kanuna tabi kurumlarda bir göreve atanmayı istedikleri takdirde, istisnaî memuriyette geçirilen süre (A) fıkrasındaki esaslara göre ve girilecek derecenin sınav veya seçmesini başarmak kaydıyla, derece ve kademe ilerlemesine sayılır. Bu gibiler için adaylık hükümleri uygulanmaz.

İSTİŞARÎ: Danışmanlık.

İSTİZAH: Herhangi bir konuda açıklayıcı bilgi isteme, bir sorunun açıklanmasını isteme.

İSTİZAH ETMEK: Sorulan soruyu açıklayıcı bilgi istemek, bir sorunun açıklanmasını istemek.

İSTİZAN: Yetki isteme, izin isteme. Bir satış ihalesinde bakanlıktan geçici ihale kararının onaylanmasını istemek gibi.

İSTİZAN ETMEK: Yetki istemek, izin istemek.

İŞ AKDİ: İş yerinde bedenen veya hem bedenen hem de fikren çalışmak üzere işverenle işçi arasında yapılan sözleşme.

İŞARET: Teamül veya kanun yoluyla meydana gelmiş yahut kişiler arasında kararlaştırılmış her türlü anlaşma belirtisi.

İŞÇİ EVLENME, DOĞUM VE ÖLÜM YARDIMLARININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.*

İŞÇİ GİYECEK YARDIMLARININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.*

İŞÇİLERE YAPILAN ÖDEMELERİN BANKA ARACILIĞIYLA YAPILMASI: *22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Kanun, 13.06.1952 tarih ve 5953 sayılı Kanun, 20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanun ve 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması.*

İŞÇİ ÜCRETLERİNİN HAK EDİŞLERDEN ÖDENMESİ: 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanununun 36'ncı maddesi gereğince; genel ve katma bütçeli *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* dairelerle mahallî idareler veya kamu iktisadî teşebbüsleri yahut özel kanuna veya özel kanunla verilmiş yetkiye dayanılarak kurulan banka ve kuruluşlar; asıl işverenler müteahhide verdikleri her türlü bina, köprü, hat ve yol inşaatı gibi yapım ve onarım işlerinde çalışan işçilerden müteahhit veya taşeronlarca ücretleri ödenmeyenlerin bulunup bulunmadığının kontrolü ya da ücreti ödenmeyen işçinin başvurusu üzerine, ücretleri ödenmeyen varsa müteahhitten veya taşeronlardan istenecek bordrolara göre, bu ücretleri, bunların hak edişlerinden öderler. Bunun için hak ediş ödeneceği ilgili idare tarafından iş yerinde şantiye şefliği iş yeri ilan tahtası veya işçilerin

toplu bulunduğu yerler gibi işçilerin görebileceği yerlere, yazılı ilan asılmak suretiyle duyurulur. Ücret alacağı olan işçilerin her hak ediş dönemi için olan ücret alacaklarının üç aylık tutarından fazlası hakkında, adı geçen idarelere herhangi bir sorumluluk düşmez. Anılan müteahhitlerin bu işverenlerdeki her çeşit teminat ve hak edişleri üzerinde yapılacak her türlü devir ve el değiştirme işlemleri veya haciz ve icra takibi, bu işte çalışan işçilerin ücret alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder. Bir işverenin üçüncü kişiye karşı olan borçlarından dolayı iş yerinde bulunan tesisat, malzeme, ham veya yarı işlenmiş yahut tam işlenmiş mallar ve başka kıymetler üzerinde yapılacak haciz ve icra takibi, bu iş yerinde çalışan işçilerin icra kararının alındığı tarihten önceki üç aylık dönem içindeki ücret alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder. Bu maddede kamu tüzel kişilerine ve bazı teşekküllere verilen yetkileri, Kanunun 2'nci maddesinin altıncı fıkrası gereğince, sorumluluk taşıyan bütün işverenler de kullanmaya yetkilidir.

İŞÇİ ÜCRETLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 16'ncı maddesine göre, 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamına giren işlerde çalışan işçilere ücret ve ücretle birlikte her ay yapılacak ödemelerde ödemenin türüne göre aşağıdaki belgeler aranır: **A -** Ücret ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Personel Bildirimi (Örnek 9). **2.** İlk işe başlama, yer değiştirme ve terfilerde, İşçi Hareketleri Onayı (Örnek 20). **3.** İşçi Ücret Bordrosu (Örnek 19). İşçilerin fazla çalışma, ulusal bayram ve hafta tatili, genel tatil ile yıllık izin ücretlerinin ödenmesinde, ayrıca buna ilişkin onayın da aranması gerekir. **B -** Evlenme, doğum ve ölüm yardımı ödemelerinde, bu Yönetmeliğin 12'nci maddesinde belirtilen belgeler ödeme belgesine bağlanır. **C -** Giyecek yardımı ödemelerinde, nakden yapılacak ödemelerde Çeşitli Ödemeler Bordrosu (Örnek 13), ödeme belgesine bağlanır. **D -** Kıdem tazminatı ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Hizmet cetveli. **3.** Kıdem tazminatının hesaplanmasını gösteren belge. **4.** Askerlik borçlanması varsa buna ilişkin belge. **5.** Daha önce çalıştığı yerlerden ayrılırken kıdem tazminatı alıp almadığını gösterir belge. **6.** Emekliye ayrılanlarda, Sosyal Güvenlik Kurumundan alınacak emekliliği hak ettiğine ilişkin belge. **E -** İhbar tazminatı ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Hizmet cetveli. **3.** İhbar tazminatının hesaplanmasını gösteren belge. Sendikalarla yapılan toplu sözleşmenin onaylı iki nüshası, yapılacak ödemelere esas olmak üzere dönem başında muhasebe birimine verilir. Toplu sözleşmenin bir nüshası ödeme emri belgesi ekinde Sayıştaya gönderilir.

İŞGAL HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince; belediye sınırları içinde, Kanunda sayılan yerlerden herhangi birinin satış yapmak veya sair maksatlarla ve yetkili mercilerden usulüne

uygun izin alınarak işgal edilmesi nedeniyle işgal edenlerden tahsil edilen maktu harç.

İŞ GÖREMEZLİKLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler: *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler.* **2. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **3. İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **4. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

İŞ GÜÇLÜĞÜ, İŞ RİSKİ VE TEMİNİNDE GÜÇLÜK ZAMMI İLE MALÎ SORUMLULUK TAZMİNATI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

İŞ GÜÇLÜĞÜ ZAMMI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 147'nci maddesine göre, niteliği ve çalışma şartları bakımından güç olan işlerde çalışanlara ödenen para.

İŞ GÜÇLÜĞÜ ZAMMI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

İŞ KANUNUNA GÖRE KIDEM TAZMİNATI: A – Kıdem Tazminatı: 25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı İş Kanununun 14'üncü maddesi hariç diğer maddeleri, 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. Kanunun 14'üncü maddesi ise, kıdem tazminatı konusunu düzenlemektedir. Maddenin 17.10.1980 tarih ve 2320 sayılı Kanun, 05.05.1981 tarih ve 2457 sayılı Kanun, 10.12.1982 tarih ve 2762 sayılı Kanun, 29.07.1983 tarih ve 2869 sayılı Kanun, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun ve 09.08.2002 tarih ve 4773 sayılı Kanunla değişik hükümleri şöyledir: **1. Kıdem Tazminatı Verilmeyecek Hâller:** Maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendine göre; işveren tarafından bu Kanunun 17'nci maddesinin (II) numaralı bendinde gösterilen sebeplerin mevcudiyeti durumunda, kıdem tazminatı verilmez. 1475 sayılı İş Kanunun yürürlükten kaldırılmış bulunan 17'nci maddenin II'nci bendindeki hükümler, 4857 sayılı İş Kanunun 25'inci maddenin II'nci bendinde yer almıştır. İşverenin haklı nedenle derhâl fesih hakkını düzenleyen bu madde gereğince; süresi belirli olsun veya olmasın işveren, aşağıda yazılı hâllerde iş sözleşmesini sürenin bitiminden önce veya bildirim süresini beklemeksizin feshedebilir. Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan hâller ve benzerlerinin yer aldığı sebepler şunlardır: **a)** İş sözleşmesi yapıldığı sırada bu sözleşmenin esaslı noktalarından biri için gerekli vasıflar veya şartlar kendisinde bulunmadığı hâlde bunların kendisinde bulunduğunu ileri sürerek yahut gerçeğe uygun olmayan

bilgiler veya sözler söyleyerek işçinin işvereni yanıltması. **b)** İşçinin, işveren yahut bunların aile üyelerinden birinin şeref ve namusuna dokunacak sözler sarf etmesi veya davranışlarda bulunması yahut işveren hakkında şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ihbar ve isnatlarda bulunması. **c)** İşçinin işverenin başka bir işçisine cinsel tacizde bulunması. **d)** İşçinin işverene yahut onun ailesi üyelerinden birine yahut işverenin başka işçisine sataşması veya 84'üncü maddeye aykırı hareket etmesi. 84'üncü maddeye göre; iş yerine sarhoş veya uyuşturucu madde almış olarak gelmek ve iş yerinde alkollü içki veya uyuşturucu madde kullanmak yasaktır. İşveren; iş yeri eklentilerinden sayılan kısımlarda, ne gibi hâllerde, hangi zamanda ve hangi şartlarla alkollü içki içilebileceğini belirleme yetkisine sahiptir. Alkollü içki kullanma yasağı; **aa)** Alkollü içki yapılan iş yerlerinde çalışan ve işin gereği olarak üretileni denetlemekle görevlendirilen, **bb)** Kapalı kaplarda veya açık olarak alkollü içki satılan veya içilen iş yerlerinde işin gereği alkollü içki içmek zorunda olan, **cc)** İşinin niteliği gereği müşterilerle birlikte alkollü içki içmek zorunda olan işçiler için uygulanmaz. **e)** İşçinin, işverenin güvenini kötüye kullanmak, hırsızlık yapmak, işverenin meslek sırlarını ortaya atmak gibi doğruluk ve bağlılığa uymayan davranışlarda bulunması. **f)** İşçinin, iş yerinde, yedi günden fazla hapisle cezalandırılan ve cezası ertelenmeyen bir suç işlemesi. **g)** İşçinin işverenden izin almaksızın veya haklı bir sebebe dayanmaksızın ardı ardına iki iş günü veya bir ay içinde iki defa herhangi bir tatil gününden sonraki iş günü yahut bir ayda üç iş günü işine devam etmemesi. **h)** İşçinin yapmakla ödevli bulunduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı hâlde yapmamakta ısrar etmesi. **i)** İşçinin kendi isteği veya savsaması yüzünden işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, iş yerinin malı olan veya malı olmayıp da eli altında bulunan makineleri, tesisatı veya başka eşya ve maddeleri otuz günlük ücretinin tutarıyla ödeyemeyecek derecede hasara ve kayba uğratması. **2. Kıdem Tazminatı Verilecek Hâller:** Maddenin birinci fıkrasına göre; İş Kanuna tabi işçilerin hizmet akitlerinin, aşağıdaki hâllerde feshedilmesi veya kadının evlendiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde kendi arzusu ile sona erdirmesi veya işçinin ölümü sebebiyle son bulması hâllerinde, işçinin işe başladığı tarihten itibaren hizmet akdinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence işçiye 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödenir. Bir yıldan artan süreler için de aynı oran üzerinden ödeme yapılır: **a)** İşçi tarafından bu Kanunun 16'ncı maddesi uyarınca. 1475 sayılı İş Kanunun yürürlükten kaldırılmış bulunan 16'ncı maddesindeki hükümler, 4857 sayılı İş Kanunun 24'üncü maddesinde yer almıştır. İşçinin haklı nedenle derhâl fesih hakkını düzenleyen bu maddeye göre; süresi belirli olsun veya olmasın işçi, aşağıda yazılı hâllerde, iş sözleşmesini sürenin bitiminden önce veya bildirim süresini beklemeksizin feshedebilir: **aa)** Sağlık Sebepleri: **1.** İş sözleşmesinin konusu olan işin yapılması işin niteliğinden doğan bir sebeple işçinin sağlığı veya yaşayışı için tehlikeli

olursa. **2.** İşçinin sürekli olarak yakından ve doğrudan buluşup görüştüğü işveren yahut başka bir işçi bulaşıcı veya işçinin işi ile bağdaşmayan bir hastalığa tutulursa. **bb)** Ahlak ve İyi Niyet Kurallarına Uymayan Hâller ve Benzerleri: **1.** İşveren iş sözleşmesi yapıldığı sırada, bu sözleşmenin esaslı noktalarından biri hakkında yanlış vasıflar veya şartlar göstermek yahut gerçeğe uygun olmayan bilgiler vermek veya sözler söylemek suretiyle işçiyi yanıltırsa. **2.** İşveren işçinin veya ailesi üyelerinden birinin şeref ve namusuna dokunacak şekilde sözler söyler, davranışlarda bulunursa veya işçiye cinsel tacizde bulunursa. **3.** İşveren işçiye veya ailesi üyelerinden birine karşı sataşmada bulunur veya gözdağı verirse yahut işçiyi veya ailesi üyelerinden birini kanuna karşı davranışa özendirir, kışkırtır, sürükler yahut işçiye ve ailesi üyelerinden birine karşı hapsi gerektiren bir suç işlerse yahut işçi hakkında şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ağır isnat veya ithamlarda bulunursa. **4.** İşçinin diğer bir işçi veya üçüncü kişiler tarafından iş yerinde cinsel tacize uğraması ve bu durumu işverene bildirmesine rağmen gerekli önlemler alınmazsa. **5.** İşveren tarafından işçinin ücreti kanun hükümleri veya sözleşme şartlarına uygun olarak hesap edilmez veya ödenmezse, **6.** Ücretin parça başına veya iş tutarı üzerinden ödenmesi kararlaştırılıp da işveren tarafından işçiye yapabileceği sayı ve tutardan az iş verildiği hâllerde, aradaki ücret farkı zaman esasına göre ödenerek işçinin eksik aldığı ücret karşılanmazsa yahut çalışma şartları uygulanmazsa. **cc)** Zorlayıcı Sebepler: İşçinin çalıştığı iş yerinde bir haftadan fazla süre ile işin durmasını gerektirecek zorlayıcı sebepler ortaya çıkarsa. **b)** Muvazzaf askerlik hizmeti dolayısıyla. **c)** Bağlı bulundukları kanunla kurulu kurum veya sandıklardan yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı yahut toptan ödeme almak amacıyla. **d)** 506 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı Kanunun geçici 81'inci maddesine göre yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve prim ödeme gün sayısını tamamlayarak kendi istekleri ile işten ayrılmaları nedeniyle. *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **3. Kıdem Tazminatıyla İlgili Diğer Hükümler:** Maddede şu hükümlere de yer verilmiştir: **a)** İşçilerin kıdemleri, hizmet akdinin devam etmiş veya fasılalarla yeniden akdedilmiş olmasına bakılmaksızın aynı işverenin bir veya değişik iş yerlerinde çalıştıkları süreler göz önüne alınarak hesaplanır. İş yerlerinin devir veya intikali yahut herhangi bir suretle bir işverenden başka bir işverene geçmesi veya başka bir yere nakli hâlinde işçinin kıdemi, iş yeri veya iş yerlerindeki hizmet akitleri sürelerinin toplamı üzerinden hesaplanır. 12.07.1975 tarihinden itibaren iş yerinin devri veya herhangi bir suretle el değiştirmesi hâlinde işlemiş kıdem tazminatlarından her iki işveren sorumludur. Ancak, iş yerini devreden işverenlerin bu sorumlulukları işçiyi çalıştırdıkları sürelerle ve

devir esnasındaki işçinin aldığı ücret seviyesiyle sınırlıdır. 12.07.1975 tarihinden evvel iş yeri devrolmuş veya herhangi bir suretle el değiştirmişse devir mukavelesinde aksine bir hüküm yoksa işlemiş kıdem tazminatlarından yeni işveren sorumludur. **b)** İşçinin birinci bendin 4'üncü fıkrası hükmünden faydalanabilmesi için aylık veya toptan ödemeye hak kazanmış bulunduğunu ve kendisine aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için yaşlılık sigortası bakımından bağlı bulunduğu kuruma veya sandığa müracaat etmiş olduğunu belgelemesi şarttır. İşçinin ölümü hâlinde bu şart aranmaz. **c)** T. C. Emekli Sandığı Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kanununa veya yalnız Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olarak sadece aynı ya da değişik kamu kuruluşlarında geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi suretiyle Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık veya malullük aylığına ya da toptan ödemeye hak kazanan işçiye, bu kamu kuruluşlarında geçirdiği hizmet sürelerinin toplamı üzerinden son kamu kuruluşu işverenince kıdem tazminatı ödenir. **d)** Yukarıda belirtilen kamu kuruluşlarında işçinin hizmet akdinin evvelce bu maddeye göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirmeyecek şekilde sona ermesi suretiyle geçen hizmet süreleri kıdem tazminatının hesabında dikkate alınmaz. **e)** Ancak, bu tazminatın T. C. Emekli Sandığına tabi olarak geçen hizmet süresine ait kısmı için ödenecek miktar, yaşlılık veya malullük aylığının başlangıç tarihinde T. C. Emekli Sandığı Kanununun yürürlükteki hükümlerine göre emeklilik ikramiyesi için öngörülen miktardan fazla olamaz. **f)** Bu maddede geçen kamu kuruluşları deyimi, genel, katma *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve özel bütçeli idareler ile 468 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinde sayılan kurumları kapsar. 468 sayılı Kanun, 02.04.1987 tarih ve 3346 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **g)** Aynı kıdem süresi için bir defadan fazla kıdem tazminatı veya ikramiye ödenmez. **h)** Kıdem tazminatının hesaplanması, son ücret üzerinden yapılır. Parça başı, akort, götürü veya yüzde usulü gibi ücretin sabit olmadığı hâllerde son bir yıllık süre içinde ödenen ücretin o süre içinde çalışılan günlere bölünmesi suretiyle bulunacak ortalama ücret bu tazminatın hesabına esas tutulur. **i)** Ancak, son bir yıl içinde işçi ücretine zam yapıldığı takdirde, tazminata esas ücret, işçinin işten ayrılma tarihi ile zammın yapıldığı tarih arasında alınan ücretin aynı süre içinde çalışılan günlere bölünmesi suretiyle hesaplanır. **j)** 13'üncü maddesinde sözü geçen tazminat ile bu maddede yer alan kıdem tazminatına esas olacak ücretin hesabında 26'ncı maddenin birinci fıkrasında yazılı ücrete ilaveten işçiye sağlanmış olan para ve para ile ölçülmesi mümkün akdî ve kanundan doğan menfaatler de göz önünde tutulur. Kıdem tazminatının zamanında ödenmemesi sebebiyle açılacak davanın sonunda hâkim gecikme süresi için, ödenmeyen süreye göre mevduata uygulanan en yüksek faizin ödenmesine hükmeder. İşçinin mevzuattan doğan diğer hakları saklıdır. 1475 sayılı İş Kanunun yürürlükten kaldırılmış bulunan

13'üncü maddesindeki hükümler, 4857 sayılı İş Kanunun 17'nci maddesinde yer almıştır. Bu maddede süreli sözleşme feshi ve bu fesihlerle ilgili ödenmesi gereken tazminatlar düzenlenmiştir. Eski Kanunun 26'ncı maddesinde ücretin tanımı yapılmış olup yeni Kanunda bu hüküm 32'nci maddede yer almıştır. **k)** Bu maddede belirtilen kıdem tazminatı ile ilgili 30 günlük süre, hizmet akitleri veya toplu iş sözleşmeleri ile işçi lehine değiştirilebilir. **l)** Ancak, toplu sözleşmelerle ve hizmet akitleriyle belirlenen kıdem tazminatlarının yıllık miktarı, Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuruna 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bir hizmet yılı için ödenecek azamî emeklilik ikramiyesini geçemez. **m)** İşçinin ölümü hâlinde yukarıdaki hükümlere göre doğan tazminat tutarı, kanunî mirasçılarına ödenir. **n)** Kıdem tazminatından doğan sorumluluğu işveren şahıslara veya sigorta şirketlerine sigorta ettiremez. **o)** İşveren sorumluluğu altında ve sadece yaşlılık, emeklilik, malullük, ölüm ve toptan ödeme hallerine mahsus olmak kaydıyla Devlet veya kanunla kurulu kurumlarda veya % 50 hisseden fazlası Devlete ait bir bankada veya bir kurumda işveren tarafından kıdem tazminatı ile ilgili bir fon tesis edilir. Fon tesisi ile ilgili hususlar kanunla düzenlenir. **B - Geçersiz Sebeple Yapılan İş Akdinin Feshinin Sonuçları:** 4857 sayılı Kanunun 21'inci maddesine göre; işverence geçerli sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli olmadığı mahkemece veya özel hakem tarafından tespit edilerek feshin geçersizliğine karar verildiğinde işveren, işçiyi bir ay içinde işe başlatmak zorundadır. İşçiyi başvurusu üzerine işveren bir ay içinde işe başlatmaz ise, işçiye en az dört aylık ve en çok sekiz aylık ücreti tutarında tazminat ödemekle yükümlü olur. Mahkeme veya özel hakem, feshin geçersizliğine karar verdiğinde, işçinin işe başlatılmaması hâlinde ödenecek tazminat miktarını da belirler. Kararın kesinleşmesine kadar çalıştırılmadığı süre için işçiye en çok dört aya kadar doğmuş bulunan ücret ve diğer hakları ödenir. İşçi işe başlatılırsa, peşin olarak ödenen bildirim süresine ait ücret ile kıdem tazminatı, yukarıdaki fıkra hükümlerine göre yapılacak ödemeden mahsup edilir. İşe başlatılmayan işçiye bildirim süresi verilmemiş veya bildirim süresine ait ücret peşin ödenmemişse, bu sürelere ait ücret tutarı ayrıca ödenir. İşçi kesinleşen mahkeme veya özel hakem kararının tebliğinden itibaren on iş günü içinde işe başlamak için işverene başvuruda bulunmak zorundadır. İşçi bu süre içinde başvuruda bulunmaz ise, işverence yapılmış olan fesih geçerli bir fesih sayılır ve işveren sadece bunun hukukî sonuçları ile sorumlu olur. Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri sözleşmeler ile hiçbir suretle değiştirilemez; aksi yönde sözleşme hükümleri geçersizdir. **C - Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışanların Kıdem Tazminatı:** 4857 sayılı Kanunun 112'nci maddesine göre; kanuna veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kurum ve kuruluşların haklarında bu

Kanun ve 854, 5953, 5434 sayılı kanunların hükümleri uygulanmayan personeli ile kamu kuruluşlarında sözleşmeli olarak istihdam edilenlere, mevzuat veya sözleşmelerine göre kıdem tazminatı niteliğinde yapılan ödemeler kıdem tazminatı sayılır.

İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler: *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **2. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **3. Yükseköğretim Kanunu Hükümleri:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **4. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **5. Meslekî Eğitim Aday, Çırak ve Öğrencilerinin Sosyal Güvenlik Primlerinin Ödenmesi:** *05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Meslekî Eğitim Aday, Çırak ve Öğrencilerinin Sosyal Güvenlik Primlerinin Ödenmesi.* **6. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **7. Malî Tatil:** *15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Tatil.*

İŞLEM: *bk. Muamele.*

İŞLEMLERİN BELGEYE DAYANMASI VE BELGE DÜZENİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 15'inci maddesine göre, bütün muhasebeleştirme işlemlerinin kanıtlayıcı belgelere dayandırılması zorunludur. Kanıtlayıcı belgeler, muhasebeleştirme belgesinin hazırlanmasını gerektiren ve ilgili mevzuatında belirtilen belgelerden oluşur. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde, bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe uygun olarak hazırlanacak diğer düzenlemelerin uygulanmasında kullanılmak üzere; kayıt, denetim, kontrol ve takip açısından standart bir belge düzeninin oluşturulmasına Maliye Bakanlığı yetkilidir. Kullanılacak belgelerle ilgili yönetmelikler, mahallî idareler için İçişleri Bakanlığı, sosyal güvenlik kurumları için bağlı veya ilgili oldukları bakanlıklar tarafından, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle hazırlanır ve uygulanır. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde muhasebeleştirme belgesi olarak Yönetmelik eki Ödeme Emri Belgesi (Örnek 1) ve Muhasebe İşlem Fişi (Örnek 2) kullanılır. Bu kamu idareleri, asgarî bu belgelerde yer alan bilgileri taşıması kaydıyla, muhasebeleştirme belgelerini kendi düzenleyici

metinlerinde farklı içerik ve şekilde ayrıca belirleyebilirler. Mahallî idareler ve sosyal güvenlik kurumlarında kullanılacak muhasebeleştirme belgeleri ise, bu Yönetmeliğe göre Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle hazırlanacak kendi düzenlemelerinde belirlenir.

İŞLETME HAKKI: Madenlerin, taş, kum ve çakıl ocaklarının, işletilmesi için Devletin olan hak, bu işletilme nedeniyle alınan bedel, pay.

İŞ PROGRAMI: Bir inşaatın önceden belirlenmiş süresi zarfında seyrini, imalat ve ihzaratının başlama ve bitiş zamanlarını göstermek üzere işin başlangıcında düzenlenen çizelge.

İŞ RİSKİ ZAMMI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 147'nci maddesine göre, hayat ve sağlık için tehlike arz eden hizmetlerde çalışanlara ödenen para.

İŞ RİSKİ ZAMMI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

İŞSİZLİK SİGORTASI: A – İşsizlik Sigortasının Kapsamı: 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 46'ncı maddesine göre; bu Kanun, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile ikinci fıkrası kapsamında olanlardan bir hizmet akdine dayalı olarak çalışan sigortalıları ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'nci maddesinde açıklanan sandıklara tabi sigortalıları kapsar. 5510 sayılı Kanunun; 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri, ikinci fıkrası kapsamında olanlardan bir hizmet akdine dayalı olarak çalışmayanlar ve üçüncü fıkrası, 5'inci, 6'ncı ve geçici 13'üncü maddeleri kapsamında olanlar ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'nci maddesi kapsamında olmakla birlikte memur veya 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi sözleşmeli statüde bulunanlar ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 233 ve 399 sayılı kanun hükmünde kararnameler ile 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat kanunlarındaki hükümlerine göre sözleşmeli personel statüsünde çalışanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre geçici personel statüsünde çalıştırılanlar bu Kanun kapsamına dâhil değildir. **B - İşsizlik Sigortasına İlişkin Genel Hükümler:** 4447 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ve 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla değişik 48'inci maddesine göre, işsizlik sigortası zorunludur. Bu Kanun kapsamına giren ve hâlen çalışmakta olanlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, yeni girenler ise işe başladıkları tarihten itibaren sigortalı olurlar. Sigortalılığın başlamasıyla birlikte, sigortalılar ile bunların işverenlerinin sigorta hak ve yükümlülükleri de işlemeye başlar. İşveren, hizmet akdi 51'inci maddede belirtilen hâllerden

birisine dayalı olarak sona ermiş olan sigortalılar hakkında; örneği Türkiye İş Kurumunca hazırlanacak üç nüsha işten ayrılma bildirgesi düzenleyip, 15 gün içinde bir nüshasını Kuruma göndermek, bir nüshasını sigortalı işsize vermek ve bir nüshasını da iş yerinde saklamakla yükümlüdür. Kurumca bu Kanuna göre yapılacak işlemlere ilişkin elektronik ortamda bilgi ve belge istenebilir veya bilgi ve belge verilebilir. Sigortalı işsizin, bu maddede belirtilen ödeme ve hizmetlerden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesi ile birlikte hizmet akdinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren otuz gün içinde Türkiye İş Kurumuna doğrudan veya elektronik ortamda başvurması gerekir. Mücbir sebepler dışında, başvuruda gecikilen süre işsizlik ödeneği almaya hak kazanılan toplam süreden düşülür. Sigortalı işsizlere bu Kanunda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde, Türkiye İş Kurumunca aşağıda belirtilen ödemeler yapılır ve hizmetler sağlanır: **a)** İşsizlik ödeneği. **b)** 5510 sayılı Kanun gereği ödenecek sigorta primleri. **c)** Yeni bir iş bulma. **d)** Meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi. Ayrıca, sigortalı işsizler ile Kuruma kayıtlı diğer işsizlere; iş bulma, danışmanlık hizmetleri, meslekî eğitim, iş gücü uyum ve toplum yararına çalışma hizmetleri verilir ve iş gücü piyasası araştırma ve planlama çalışmaları yapılır. Bu kapsamda yapılacak giderler İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır. Bu giderlerin yıllık miktarı, işsizlik sigortası primi olarak bir önceki yıl içinde Fona aktarılan Devlet payının yüzde otuzunu geçemez. Bu oranı yüzde elliye kadar çıkarmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Ancak, işsizlik ödeneğinden yararlanmakta olanlara yönelik hizmetler için bu sınırlama dikkate alınmaz. Bu fıkraya ilişkin esas ve usuller yönetmelikle belirlenir. İşveren tarafından geçici görevle yabancı ülkeye gönderilen sigortalıların hak ve yükümlülükleri bu görevi yaptıkları sürece devam eder. Ülkeye dönmeleri ve 51'inci maddede belirtilen koşulları yerine getirmeleri hâlinde kendilerine işsizlik sigortasından hak ettikleri ödemeler yapılır ve hizmetlerden yararlanmaları sağlanır. **C - İşsizlik Sigortası Primleri ile Sosyal Güvenlik Primlerine İlişkin Hükümler:** 4447 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 49'uncu maddesinde yer alan düzenlemeler şöyledir: **a)** İşsizlik sigortasının gerektirdiği ödemeleri, hizmet ve yönetim giderlerini karşılamak üzere, bu Kanunun 46'ncı maddesi kapsamına giren tüm sigortalılar, işverenler ve Devlet, işsizlik sigortası primi öder. İşsizlik sigortası primi, sigortalının 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 80 ve 82'nci maddelerinde belirtilen prime esas aylık brüt kazançlarından % 1 sigortalı, % 2 işveren ve % 1 Devlet payı olarak alınır. **b)** İşverenler, işsizlik sigortasına ilişkin prim yükümlülükleri nedeniyle sigortalıların ücretlerinden herhangi bir indirim veya kesinti yapamazlar. **c)** Herhangi bir nedenle işçinin sigortalılık durumunun sona ermesi hâlinde, o ana kadar işçiden ve işverenden kesilen işsizlik sigortası primleri ile Devlet payı iade edilmez. **d)** İşsizlik

sigortasına işverenlerce ödenen primler kazancın tespitinde gider olarak kabul edilir, sigortalılarca ödenen primler de gerçek ücretin hesaplanmasında gelir vergisi matrahından indirilir. **e)** İşsizlik sigortası primleri ile ilgili olarak; 5510 sayılı Kanunun 80, 82, 86, 88, 89, 90, 91, 93 ve 100'üncü madde hükümleri uygulanır. **f)** İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından, sigortalı ve iş yeri bazında kayıtların tutulmasından, toplanan primler ile uygulanacak gecikme cezası ile gecikme zammının İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılmasından, teminat ve hak edişlerin prim borcuna karşılık tutulmasından, yersiz olarak alınan primlerin iadesinden Sosyal Güvenlik Kurumu görevli, yetkili ve sorumludur. **g)** Sosyal Güvenlik Kurumu bir ay içinde tahsil ettiği primler ile gecikme cezası, gecikme zammı ayrı ayrı göstermek suretiyle tahsil edildiği ayı izleyen ayın on beşine kadar İşsizlik Sigortası Fonuna aktarır. Uygulamaya ilişkin hususlar Sosyal Güvenlik Kurumu ve Türkiye İş Kurumu arasında düzenlenen bir protokol ile belirlenir. **h)** Türkiye İş Kurumu, Sosyal Güvenlik Kurumunun ay itibarıyla İşsizlik Sigortası Fonuna intikal ettirdiği işçi ve işveren paylarını dikkate alarak Devlet payını Hazine Müsteşarlığından talep eder. Hazine Müsteşarlığı talep edilen miktarı talep tarihini izleyen on beş gün içinde Fona aktarır. **i)** İşsizlik sigortası gelirleri vergiye tabi değildir. Bu gelirlerden hiçbir vergi, resim ve harç kesintisi yapılamaz. **D – İşsizlik Ödeneğinin Miktarı, Ödeme Süreleri ve Zamanı ile Sigorta Primleri:** 4447 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ve 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla değişik 50'nci maddesine göre; günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde kırkıdır. Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, 4857 sayılı İş Kanununun 39'uncu maddesine göre on altı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgarî ücretin brüt tutarının yüzde seksenini geçemez. Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün prim ödeyerek sürekli çalışmış olanlardan, son üç yıl içinde; **a)** 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün, **b)** 900 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün, **c)** 1080 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün süre ile işsizlik ödeneği verilir. İşsizlik ödeneği her ayın sonunda aylık olarak işsizin kendisine ödenir. İlk işsizlik ödeneği ödemesi ise ödeneğe hak kazanılan tarihi izleyen ayın sonuna kadar yapılır. İşsizlik ödeneği damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. İşsizlik ödeneği, nafaka borçları dışında haciz veya başkasına devir ve temlik edilemez. Sigortalının kusurundan kaynaklandığı belirlenen fazla ödemeler yasal faizi ile birlikte geri alınır. Ölen sigortalı işsizlere ait fazla ödemeler geri tahsil edilmez. Sigortalı, işsizlik ödeneğinden yararlanma süresini doldurmadan tekrar işe girer ve işsizlik sigortası ödeneğinden

yararlanmak için bu Kanunun öngördüğü şartları yerine getiremeden yeniden işsiz kalırsa, daha önce hak ettiği işsizlik ödeneği süresini doldurucaya kadar bu haktan yararlanmaya devam eder. Bu Kanunun öngördüğü şartları yerine getirmek suretiyle yeniden işsiz kalınması hâlinde ise, sadece bu yeni hak sahipliğinden doğan süre kadar işsizlik ödeneği ödenir. İşsizlik sigortasının ödenme süresi içinde ödenmesi gereken geçici iş göremezlik ödeneğinin miktarı işsizlik ödeneği miktarından fazla olamaz. **E - İşsizlik Ödeneğine Hak Kazanmanın Şartları:** 4447 sayılı Kanunun 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunla değişik 51'inci maddesine göre; bu Kanun uyarınca sigortalı sayılanlardan hizmet akitleri aşağıda belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona erenler, Türkiye İş Kurumuna süresi içinde şahsen başvurarak yeni bir iş almaya hazır olduklarını kaydettirmeleri, hizmet akitlerinin sona ermesinden önceki son üç yıl içinde en az 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş ve işten ayrılmadan önceki son 120 gün içinde prim ödeyerek sürekli çalışmış olmaları kaydıyla işsizlik ödeneği almaya hak kazanırlar: **a)** 25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı İş Kanununun 13'üncü maddesi veya 20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Deniz İş Kanununun 16'ncı maddesi ya da 13.06.1952 tarih ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 6'ncı maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen bildirim önellerine uygun olarak hizmet akdi işveren tarafından sona erdirilmiş olmak. **b)** Hizmet akdi, süresi belli olsun veya olmasın sürenin bitiminden önce veya bildirim önelini beklemeksizin 1475 sayılı İş Kanununun 16'ncı maddesinin (I), (II) ve (III) numaralı bentlerine veya 854 sayılı Deniz İş Kanununun 14'üncü maddesinin (II) ve (III) numaralı bentlerine veya 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 7'nci maddesi ile 11'inci maddesinin birinci fıkrasına göre sigortalı tarafından feshedilmiş olmak. **c)** Hizmet akdi, süresi belli olsun veya olmasın süresinin bitiminden önce veya bildirim önelini beklemeksizin 1475 sayılı İş Kanununun 17'nci maddesinin (I) ve (III) numaralı bentlerine veya 854 sayılı Deniz İş Kanununun 14'üncü maddesinin (III) numaralı bendine veya 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 12'inci maddesinin birinci fıkrasına göre işveren tarafından feshedilmiş olmak. **d)** Hizmet akdinin belirli süreli olması hâlinde, bu sürenin bitimi nedeniyle işsiz kalmak, 854 sayılı Deniz İş Kanununun 7'nci maddesinin (II) numaralı bendinde belirtilen hizmet akdinin belirli bir sefer için yapılmış olması nedeniyle sefer sonunda işsiz kalmak. **e)** İşyerinin el değiştirmesi veya başkasına geçmesi, kapanması veya kapatılması, işin veya iş yerinin niteliğinin değişmesi nedenleriyle işten çıkarılmış olmak, 854 sayılı Deniz İş Kanununun 14'üncü maddesinin (IV) numaralı bendindeki nedenlerle işsiz kalmak. **f)** 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı

Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 21'inci maddesi kapsamında işsiz kalmak. **g)** Yukarıdaki bentlerde belirtilen iş kanunları kapsamına girmeyen sigortalılardan hizmet akitleri, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu ile 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu kapsamında yapılmış olan toplu iş sözleşmeleri veya toplu iş sözleşmesi bulunmayan hâllerde Borçlar Kanunu hükümleri doğrultusunda (a), (b), (c), (d) ve (e) bentlerindeki hükümlere paralel olarak sona ermiş olmak. Ancak, işsizlik ödeneğine hak kazanabilmek için hizmet akdinin başvuru sırasında grev, lokavt veya kanundan doğan ödevler nedeniyle askıya alınmamış olması gerekmektedir. **F - İşsizlik Ödeneği Ödenmesinde Hak Düşürücü Nedenler:** 4447 sayılı Kanunun 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunla değişik 52'nci maddesine göre, işsizlik ödeneği almakta iken; **a)** Türkiye İş Kurumunca teklif edilen mesleklerine uygun ve son çalıştıkları işin ücret ve çalışma koşullarına yakın ve ikamet edilen yerin belediye mücavir alanı sınırları içinde bir işi haklı bir nedene dayanmaksızın reddeden, **b)** İşsizlik ödeneği aldığı sürede gelir getirici bir işte çalıştığı veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı aldığı tespit edilen, **c)** Kurum tarafından önerilen meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimini haklı bir neden göstermeden reddeden veya kabul etmesine karşın devam etmeyen, **d)** Haklı bir nedene dayanmaksızın Kurum tarafından yapılan çağrıları zamanında cevaplamayan, istenilen bilgi ve belgeleri öngörülen süre içinde vermeyen sigortalı işsizlerin işsizlik ödenekleri kesilir. Ancak (c) ve (d) bentlerinde öngörülen ödeneklerin kesilme gerekçesinin ortadan kalkması hâlinde, işsizlik ödeneği ödenmesine yeniden başlanır. Şu kadar ki bu suretle yapılacak ödemenin süresi başlangıçta belirlenmiş olan toplam hak sahipliği süresinin sonunu geçemez. Muvazzaf askerlik dışında herhangi bir nedenle silahaltına alınanlarla hastalık ve analık nedeniyle geçici iş göremezlik ödeneği almaya hak kazanan sigortalı işsizlerin işsizlik ödeneklerinin ödenmesi bu durumların devamı süresince durdurulur. Kurumun müfettişleriyle sigorta müfettişleri, Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak Kurumlarının görev alanlarına giren hususlarda teftiş, kontrol ve denetleme yetkisini haizdir. **G - İşsizlik Sigortası Fonunun Kuruluşu, Yönetimi, Denetimi, Gelir ve Giderleriyle Mal ve Alacaklarının Tabi Olacağı Hükümler:** 4447 sayılı Kanunun 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanun, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ve 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla değişik 53'üncü maddesine göre; bu Kanunun gerektirdiği görev ve hizmetler için malî kaynak sağlamak, piyasa şartlarında kaynakları değerlendirmek, Kanunun öngördüğü ödemelerde bulunmak üzere "İşsizlik Sigortası Fonu" kurulmuştur. Fon, Türkiye İş Kurumu Yönetim Kurulunun kararları çerçevesinde işletilir ve yönetilir. Fon kaynaklarının değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, T. C. Merkez Bankası

ve Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığının müştereken hazırlayacakları ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Fon, Sayıştayın vize ve tesciline tabi değildir. Sayıştay tarafından denetlenir. Fonun gelirleri şunlardır: **a)** İşsizlik sigortası primleri. **b)** Bu primlerin değerlendirilmesinden elde edilen kazanç ve iratlar. **c)** Fonun açık vermesi durumunda Devletçe sağlanacak katkılar. **d)** Bu Kanun gereğince sigortalı ve işverenlerden alınacak ceza, gecikme zammı ve faizler. **e)** Diğer gelir ve kazançlar ile bağışlar. Fonun giderleri ise şunlardır: **a)** Sigortalı işsizlere verilen ödenekler. **b)** 5510 sayılı Kanun gereği ödenecek sigorta primleri. **c)** 48'inci maddesinin yedinci fıkrasında sayılan hizmetlere ilişkin giderler. **d)** İşsizlik sigortası hizmetlerinin yerine getirilebilmesi için Yönetim Kurulunun onayı üzerine Türkiye İş Kurumu tarafından yapılan giderler ile hizmet binası kiralanması, hizmet satın alınması, bilgisayar, bilgisayar yazılım ve donanımı alım giderleri. **e)** Geçici 6'ncı ve geçici 7'nci maddeleri kapsamındaki giderler. Bu Fon bütçe kapsamı dışında olup, gelirlerinden hiçbir şekilde kesinti yapılamaz ve genel bütçeye gelir kaydedilemez. Fonun gelir ve giderleri üçer aylık dönemler hâlinde, 01.06.1989 tarihli ve 3568 sayılı Kanuna göre ruhsat almış, denetim yetkisine sahip meslek mensubu yeminli malî müşavirlere denetlettirilerek denetim raporlarının sonuçları ilan edilir. Fon; 26.05.1927 tarih ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa tabi değildir. Maddedeki "1050'ye tabi olmama" hükmünün işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **H - İşverenin Ödeme Aczine Düşmesi:** 4447 sayılı Kanuna, 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; bu Kanuna göre sigortalı sayılan kişileri hizmet akdine tabi olarak çalıştıran işverenin konkordato ilan etmesi, işveren için aciz vesikası alınması, iflası veya iflasın ertelenmesi nedenleri ile işverenin ödeme güçlüğüne düştüğü hâllerde geçerli olmak üzere, işçilerin iş ilişkisinden kaynaklanan üç aylık ödenmeyen ücret alacaklarını karşılamak amacı ile İşsizlik Sigortası Fonu kapsamında ayrı bir Ücret Garanti Fonu oluşturulur. Bu madde kapsamında yapılacak ödemelerde işçinin, işverenin ödeme güçlüğüne düşmesinden önceki son bir yıl içinde aynı işyerinde çalışmış olması koşulu esas alınarak temel ücret üzerinden ödeme yapılır. Bu ödemeler 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 78'inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç üst sınırını aşamaz. Ücret Garanti Fonu, işverenlerce işsizlik sigortası primi olarak yapılan ödemelerin yıllık toplamının yüzde biridir. Ücret Garanti Fonunun oluşumu ve uygulanması ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. **İ - Kısa Çalışma ve Kısa Çalışma Ödeneği:** 4447 sayılı Kanuna, 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci maddeye göre; bu Kanuna göre sigortalı sayılan kişileri hizmet akdine tabi olarak çalıştıran işveren; genel ekonomik kriz veya zorlayıcı

sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerini geçici olarak önemli ölçüde azaltması veya iş yerinde faaliyeti tamamen veya kısmen geçici olarak durdurması hâlinde, durumu derhâl gerekçeleri ile birlikte Türkiye İş Kurumuna, varsa toplu iş sözleşmesi tarafı sendikaya bir yazı ile bildirir. Talebin uygunluğunun belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Yukarıda belirtilen nedenlerle iş yerinde geçici olarak en az dört hafta işin durması veya kısa çalışma hâllerinde işçilere çalıştırılmadıkları süre için işsizlik sigortasından kısa çalışma ödeneği ödenir. Kısa çalışma süresi, zorlayıcı sebebin devamı süresini ve herhâlde üç ayı aşamaz. İşçinin kısa çalışma ödeneğine hak kazanabilmesi için, çalışma süreleri ve işsizlik sigortası primi ödeme gün sayısı bakımından işsizlik ödeneğine hak kazanma şartlarını yerine getirmesi gerekir. Günlük kısa çalışma ödeneğinin miktarı, işsizlik ödeneği miktarı kadardır. Kısa çalışma ödeneğinden yararlananlara ait sigorta primlerinin aktarılması ve sağlık hizmetlerinin sunulmasına ilişkin işlemler, 506 sayılı Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde yürütülür. Kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemeler başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülür. Zorlayıcı sebeplerle işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen geçici olarak durması hâlinde, kısa çalışma ödeneği ödemeleri 4857 sayılı Kanunun 24'üncü maddesinin (III) numaralı bendinde ve aynı Kanunun 40'ıncı maddesinde öngörülen bir haftalık süreden sonra başlar. 4447 sayılı Kanuna 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla eklenen geçici 8'inci maddeye göre; 2008 ve 2009 yıllarında kısa çalışma için yapılan başvurulara münhasır olmak üzere, ek 2'nci maddenin ikinci fıkrasında kısa çalışma için öngörülen azamî üç aylık süre, altı ay olarak uygulanır; üçüncü fıkrasında öngörülen kısa çalışma ödeneği miktarı % 50 oranında artırılarak ödenir ve kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemeler, başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülmez. Bu maddenin yayımı tarihinden önce (28.02.2009) uygunluk tespiti yapılan kısa çalışma başvurularında süre, işverenin talebi hâlinde aynı şartlarla ve bu maddede öngörülen süreyi aşmamak kaydıyla uzatılır. Bu maddede öngörülen ödenek miktarı aynı kalmak kaydıyla, kısa çalışma süresini altı ay daha uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Ancak, bu dönemde kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemeler, başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülür. **J – Geçici Hükümler: 1.** 4447 sayılı Kanuna, 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla eklenen geçici 6'ncı maddeye göre; **a)** 2008 yılına münhasır olmak üzere, İşsizlik Sigortası Fonu mevcut nema gelirlerinden 1.300.000.000 YTL'lik kısım Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Kaydedilen bu tutarları, Yüksek Planlama Kurulu kararına istinaden Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelik vermek kaydıyla münhasıran ekonomik kalkınma ve

sosyal gelişmeye yönelik yatırımlarda kullanılmak üzere ilgili idare bütçelerine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödenekler, 2008 yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir. **b)** 2009-2012 yıllarında Fon tarafından tahsil edilecek nema gelirlerinin dörtte biri, ilgili yıl genel bütçelerinin (B) işaretli cetvelinde bütçe gelir tahmini olarak yer alır. İlgili yıl bütçeleri hazırlanırken Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelik vermek kaydıyla münhasıran bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımların finansmanı için ilgili idare bütçelerine bu gelir tahmini karşılığı kadar ödenek öngörülür. Bu gelirler, Fon tarafından tahsil edilen ayı izleyen ayın 15'ine kadar Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve yılı genel bütçesinin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. **c)** Bu madde kapsamında aktarılacak kaynakla gerçekleştirilecek yatırımlardan elde edilecek getiriler ile varlık satışlarından elde edilecek gelirlerin Yüksek Planlama Kurulunca belirlenecek oranı, kullanılan kaynak tutarını aşmamak kaydıyla Fona aktarılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir. **2.** 4447 sayılı Kanuna, 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla eklenen ve 31.07.2008 tarih ve 5797 sayılı Kanun ve 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 7'nci maddeye göre; 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olanlar ile yaş şartı aranmaksızın 18 yaşından büyük kadınlardan; bu maddenin yürürlük tarihinden (26.05.2008) önceki altı aya veya 2008 yılı Aralık ve 2009 yılı Ocak aylarına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen dönemde prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olması şartıyla, bu maddenin yürürlük tarihinden önceki bir yıllık dönemde iş yerine ait prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama sigortalı sayısına ilave olarak bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde işe alınan ve fiilen çalıştırılanlar için; 506 sayılı Kanunun 72'nci ve 73'üncü maddelerinde sayılan ve 78'inci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin; **a)** Birinci yıl için yüzde yüzü, **b)** İkinci yıl için yüzde sekseni, **c)** Üçüncü yıl için yüzde altmışı, **d)** Dördüncü yıl için yüzde kırkı, **e)** Beşinci yıl için yüzde yirmisi, İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır. Bu maddeye göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi hâlinde, Fondan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir. Bu maddenin

üçüncü fıkrasının (f) bendi hükmü saklı kalmak kaydıyla bu maddede düzenlenen teşvik, 506 sayılı Kanun kapsamında bulunanlarla aynı şartlarda olmak üzere 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıkların statülerine tabi personeli için de uygulanır. Bu madde hükümleri; **a)** 01.10.2003 tarihinden sonra özelleştirme kapsamında devir alınan iş yerleri hariç olmak üzere, mevcut ve faaliyette bulunan iş yerlerinin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi hâllerde yeni işe başlama olarak değerlendirilmez. **b)** Mevcut bir iş yerinin kapatılarak; değişik bir ad veya unvan ya da bir iş birimi olarak aynı faaliyette açılması veya çalışan sigortalıların bütün olarak devredilmesi hâlinde, bu iş yerleri hakkında uygulanmaz. **c)** Yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi ek bir kapasite ve istihdam artışına neden olmayan, sadece teşviklerden yararlanmak amacıyla yapılan işlemler hakkında uygulanmaz. **d)** 506 sayılı Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimler sonucunda çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği tespit edilen işyerleri hakkında bir yıl süreyle uygulanmaz. **e)** 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan hizmet ve yapım konulu iş yerlerine yönelik iş yerleri hakkında uygulanmaz. **f)** Kamu idareleri iş yerleri hakkında uygulanmaz. **g)** 506 sayılı Kanuna göre sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ile yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz. İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu maddeyle düzenlenen destek unsurundan diğer ilgili mevzuat uyarınca ayrıca yararlanmakta olan işverenler; aynı dönem için ve mükerrer olarak bu destek unsurundan yararlanamaz. Bu durumda, işverenlerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle uygulama, destek unsurlarından sadece biriyle sınırlı olarak yapılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belirlenir. **K - 1475 Sayılı İş Kanununa Yapılan Atıflar:** 25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı İş Kanunun 14'üncü maddesi hariç, diğer maddeleri 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. 4857 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesine göre, diğer mevzuatta 1475 sayılı İş Kanununa yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

İŞTİRA: Satın alma.

İŞTİRA ETMEK: Satın almak.

İŞTİRAK: *bk. Ortaklık.*

İŞTİRAK ETMEK: Katılmak. Ortak olmak.

İŞTİRAK PAYI: Ortaklık payı. Ortaklık hâlindeki bir şeyde, her ortağa isabet eden pay. *Ayrıca bk. Harcamalara Katılma Payı.*

İŞYAR: Bir işte görevli olan kimse, görevli, memur.

İŞ YERİ: Yapım ve hizmet ihalelerinde, işin meydana getirildiği yerler ile iş süresince kullanılan bina, arazi, arsa, malzeme ocağı gibi yerler.

İŞ YERİ AÇMA İZNİ HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bir iş yeri açılmasına izin verilmesi nedeniyle alınan maktu harç.

İŞ YERİ TESLİMİ: İhale üzerinde kalan yükleniciye, çalışacağı yerin ve yapacağı işlerin gösterilmesi.

İTA AMİRİ: *bk. Amir-i İta.*

İTA EMRİ: Bütçeden yapılacak bir harcamanın, mevcut ödeneğe dayanılarak hazırlanan ve ita amirince izin verilip sayman tarafından ödenmesini sağlayan belge. Bugün kullanılan anlamda harcama talimatı. *bk. Harcama Talimatı.*

İTA OLUNMAK: Verilmek, vermek, ödemek.

İTFA: Borçlu tarafından borcun birden veya belirli zamanlarda yapılan ödemelerle tedricen ortadan kaldırılması. Borcun faiziyle ödenmesi. Söndürme.

İTİBARÎ DEĞER: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

İTİBARÎ HİZMETLERLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **2. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **3. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Hizmetlerin Birleştirilmesiyle İlgili Hükümler:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **4. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

İTİBARÎ KIYMET: Paraların, hisse senetlerinin, poliçelerin ve çeklerin üzerinde yazılı olan veya başka suretle ifade edilen kıymeti. Nominal kıymet.

İTİRAZ: Hukukî bir işleme mâni olmak yahut bunun bazı şartlara ve şekillere uygun yapılmasını sağlamak için bir kimsenin beyan ettiği irade; alacaklının hakkı bulunmadığını ispat için, borçlu tarafından yeni bir takım hususların ileri sürülmesi; tahkikat ve yargılamanın yapılmasına ve esas hakkında hüküm verilmesine engel hâllerin hasım tarafından ileri sürülmesi; hasımın ileri sürdüğü hususların hukukî sonuçlarının doğru olmadığını, yargılama şartlarının bulunmadığını bildirmek; verilmiş bulunan bir kararın, yapılmış bir işlemin iadesini, alınmış bir tedbirin değiştirilmesini veya kaldırılmasını içeren talep ve beyan; ilamsız takiplerde, ödeme emrinin tebliği üzerine, borçlunun takibi durdurmak

için, belirli sürede takibe muhalefet ettiğini beyan etmesi; idarî işlemler aleyhine, bu işlemlerin iptal edilmesi veya değiştirilmesi için idarî yargı mercilerine yapılan müracaat.

İTTİHAB: Hibeyi kabul etme.

İVAZ: Hukukî işlemlerde mukabil eda.

İVAZLI: Karşılığı olan. Ödünlü.

İVAZLI AKİT: Taraflardan her birinin, diğerine karşı aldığı veya yaptığı şey karşılığında, bir ivaz taahhüdünü içeren sözleşme. Kira sözleşmesi gibi.

İVAZLI İKTİSAP: Bir bedel veya mal karşılığında yapılan edinme. Satın alma, trampa gibi.

İVAZSIZ: Karşılıksız. Ödünsüz.

İVAZSIZ AKİT: Geniş anlamda, taraflardan birine teberru kastıyla eda mükellefiyeti yükleyen, karşılığında hiçbir ivaz zikredilmeyen sözleşme. Ücretsiz vekâlet sözleşmesi gibi.

İVAZSIZ İKTİSAP: Karşılığında bir bedel ödenmeksizin bir malın tamamının veya bir kısmının mülkiyetinin edinilmesi. Karşılıksız kazanma.

İVAZ ŞARTIYLA HİBE: Kendisine bağış yapılan kimsenin, bağış yapana bir ivaz, yani belirli bir mal vermek şartıyla sınırlandırılarak yapılan bağış sözleşmesi. Bir kimsenin, ölünceye kadar kendisine bakılması şartıyla arazisini birine bağışlayıp teslim etmesi gibi.

İZAM: Yollama, gönderme.

İZ BEDELİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

İZİN: Genel olarak bir hukukî işlemin yapılması veya bir hakkın kullanılması için verilen yetki. Cumhurbaşkanı, bakanlar, valiler ve kaymakamlar gibi idare amirlerinin verdiği müsaade. Kanunî ve akdî mümessil veya hak sahibi bir kimsenin veya vesayet dairesi gibi resmî bir makamın diğerine, kendi başına yapmaya yetkili olmadığı bir işlemi yapmaya müsaade etme. Mümeyyiz olan mahcura, yasak olan bazı hususlarda yetki verilmesi. Mümeyyiz küçüğe, velisinin alış veriş yapma izni vermesi gibi.

İZİNSİZ İNŞAATLAR İÇİN OLUŞTURULAN FONLARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 24.02.1984 tarih ve 2981 sayılı Kanunun 18'inci maddesine, 18.05.1987 tarih ve 3366 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan kanun kapsamındaki gecekondu ve imar mevzuatına aykırı yapılardan alınacak arsa bedelleri, harçlar ve düzenleme ortaklık payı karşılığı bedeller, belediyeler, büyükşehirlerde ilçe belediyelerince oluşturulacak fon hesabına; belediye ve mücavir alan sınırları dışında kalan Kanun kapsamındaki gecekondu ve imar mevzuatına aykırı yapılardan alınacak arsa bedelleri, harçlar ve düzenleme ortaklık payı karşılığı bedeller, valilikler emrinde kullanılmak üzere oluşturulan fon hesabına yatırılır. Bu Kanun uyarınca belediyelerle valilikler emrinde kurulan fonlardan yapılacak harcamalar 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa ve 832 sayılı Sayıştay Kanununa tabi değildir. Maddenin "tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği

bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

İZİN VEYA GEÇİCİ GÖREVDE İKEN GÖREV YERİ DEĞİŞTİRİLEN MEMURLARIN AYLIKLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 170'inci maddesine göre; kanunî izinlerin kullanılması sırasında veya geçici bir görevde iken asıl görev yeri değiştirilen memurların aylıkları, izin veya geçici görevin sona ermesine kadar eski görev yerlerinde kadro tasarrufundan ödenir.

İZMİR EKONOMİ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

İZMİR SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

İZMİR ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

J

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçe: 10.03.1983 tarih ve 2803 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; Jandarma Genel Komutanlığının bütçesi, İçişleri Bakanlığının bünyesinde ve Bakanlığın bütçesinden ayrı olarak düzenlenir. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **2. Özlük Hakları:** 2803 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre, Jandarma Genel Komutanlığı personeli; bu Kanunla getirilen hakların yanı sıra, özlük hakları bakımından, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile genel ve özel düzenleme getiren diğer kanunlarla verilen haklardan da yararlanır. **3. Asayiş Tazminatı:** 2803 sayılı Kanunun 486 ve 547 sayılı kanun hükmünde kararnameler ve 05.04.2001 tarih ve 4635 sayılı Kanunla değişik 21'inci maddesine göre; Jandarma Genel Komutanlığı fiilî kadrolarına atanmış subay, astsubay ve uzman jandarma ve uzman erbaşlara; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil); **a)** Komando ve sınır birliklerinde % 52, **b)** Diğer karargâh, birlik ve kurumlarda % 40 tutarını geçmemek üzere İçişleri Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslara göre fazla çalışma karşılığı asayiş tazminatı ödenir. Bu tazminattan damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. **4. Uzman Jandarma ile Erbaş ve Erlerin Diğer Özlük Hakları:** 2803 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre; uzman jandarmaların hizmet süreleri, giyim, kuşam, beslenme usulleri ve diğer özlük hakları ile erbaş ve erlerin kaynakları, hizmet süreleri, kıyafetleri özel kanunlarında gösterildiği gibidir. **5. Kefalet Sandığı:** *02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kefalet Sandığı.* **6. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **7. Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **8. Orman Kanununa Göre İkramiye:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Kanununa Göre İkramiye.* **9. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.1961 tarih ve 205 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **10. Er ve Erbaş Harçlıkları:** *23.02.1961 tarih ve 257 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Er ve Erbaş Harçlıkları.* **11. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Aylığın Ödeme Zamanı ve Esasları.* ***b)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* **12. Çarşı ve Mahalle**

Bekçilerinin Özlük Hakları: *14.07.1966 tarih ve 772 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları.* **13. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **14. Tayın Bedeli Verilmesi:** *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.* **15. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **16. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* **17. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler:** *09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler.* **18. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler:** *17.11.1983 tarih ve 2955 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler.* **19. Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılmasıyla İlgili Hüküm:** *30.05.1984 tarih ve 3212 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **20. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **21. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri:** *28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri.* **22. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **23. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **24. Görev Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Görev Tazminatı.* **25. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat.* **26. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı.* **27. Yabancı Dil Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yabancı Dil Tazminatı.* **28. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler:** *02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler.* **29. Astsubay Meslek Yüksekokullarını İlgilendiren Hükümler:** *11.04.2002 tarih ve 4752 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları.* **30. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bütçelerin Uygulama Esasları.* ***b)*** *Taşınır ve*

Taşınmazlar. **31. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri:** *24.05.2007 tarih ve 5668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri.* **32. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri:** *21.11.2007 tarih ve 5715 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri.* **33. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **34. Er ve Erbaş Harçlıkları ve Tayın Bedeli Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Er ve Erbaş Harçlıkları ve Tayın Bedellerinin Ödenmesi.* **35. Taşınır İşlem Fişine İlişkin İstisnaî Hükümler:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır İşlem Fişine İlişkin İstisnaî Hükümler.* **36. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **37. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **38. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **39. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **40. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

JEOTERMAL KAYNAKLAR VE DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU HÜKÜMLERİ: A - Faaliyetlerin Denetlenmesi: 03.06.2007 tarih ve 5686 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre, faaliyetler her yıl il özel idareleri tarafından denetlenir. Gerektiğinde idarece talep edilmesi hâlinde, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) tarafından da denetim yapılır. Denetimler, 14'üncü maddede belirtilen hususlar ve diğer maddelerde belirtilen ilkeler dikkate alınarak yapılır. Denetimler için ruhsat sahibi tarafından MTA'ya 1.000 Türk Lirası ödenir. Bu miktar, MTA tarafından yıllık ÜFE'ye göre artırılır. Memuriyet mahalli dışında MTA'ca görevlendirilen konuyla ilgili ve yardımcı personele, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 50'nci maddesi ile ilişkilendirilmeksizin, her yıl merkezî yönetim bütçe kanunu ile belirlenen gündelik harcırah miktarının iki katı tutarında 6245 sayılı Harcırah Kanunu genel hükümlerine göre harcırah ödenir. Bu madde

kapsamında ödenen gündelik tutarından herhangi bir ad altında kesinti yapılmaz. MTA, yapacağı denetim ve incelemeler için gerekli görmesi hâlinde, diğer ilgili bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarının da katılımını isteyebilir. **B - İdare Payı:** 5686 sayılı Kanunun 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre, idare payı; akışkanın doğrudan ve/veya dolaylı kullanıldığı tesislerin gayrisafi hasılatının % 1'i tutarında il özel idaresi payı, her yıl Haziran ayı sonuna kadar idareye ödenir. Tahsil edilen tutarın beşte biri, il özel idaresi tarafından, kaynağın bulunduğu belediye veya köy tüzel kişiliğine bir ay içerisinde ödenir.

K

KABAHATLER KANUNDAKİ İDARÎ PARA CEZALARININ GELİR KAYDI: *30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

KABİL-İ HACİZ: Haczi mümkün olan.

KABİL-İ TEMLİK: Mülkiyeti devredilebilir.

KABUL,-LÜ: *bk. İcap ve Kabul.*

KABZ: El ile tutma. "Ahz ü kabz", kendine mal etme.

KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNUNA GÖRE İKRAMİYE VERİLMESİ: 21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre, kaçak zannı ile eşya yakalanması hâlinde muhbir ve el koyanlara aşağıdaki esas ve usullere göre ikramiye ödenir: **A** - 10.07.1953 tarih ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 12'nci maddesine aykırılık suçlarından yakalanan silah ve mermiler ile Türk Ceza Kanununun 174'üncü maddesine muhalefet suçlarından yakalanan maddelerin olay tarihine göre, Millî Savunma Bakanlığınca her yıl belirlenen değeri esas alınarak, sahipli yakalanması hâlinde değerinin yüzde yirmi beşi kamu davasının açılmasını, yüzde yetmiş beşi ise mahkûmiyete ilişkin hükmün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde; sahipsiz yakalanmışsa yakalanan eşya değerinin yüzde ellisi müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde, el koyanların bağlı olduğu kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir. **B** - Uyuşturucu madde yakalamalarında, her türlü uyuşturucu maddenin birim miktarı için, Bakanlar Kurulunca tespit edilecek sabit bir rakamın memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak değerinin, sahipli yakalanmış ise yarısı kamu davasının açılmasını, diğer yarısı mahkûmiyete ilişkin hükmün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde; sahipsiz yakalanmış ise tamamı müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde, el koyanların bağlı olduğu kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir. **C** - Yukarıdaki durumlar dışındaki ikramiye ödemelerinde, çıkış kaçağı eşyanın FOB, giriş kaçağı eşyanın CIF kıymeti esas alınır. Sahipsiz yakalanan eşyanın değeri, mahallin en büyük mülkî amirinin görevlendireceği Maliye Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve sanayi ve ticaret odası temsilcilerinden oluşan üç kişilik heyet tarafından belirlenir. Kaçak eşya sahipli yakalanmışsa kıymetinin yüzde ellisi, sahipsiz yakalanmışsa yüzde yirmi beşi mahkûmiyete, etkin pişmanlıkta kamu davasının açılmamasına, eşyanın müsaderesine ya da mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ilişkin kararların kesinleşmesini takip eden üç ay içinde, el koyanların bağlı olduğu kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir. **D** - Dağıtılacak ikramiyenin yüzde ellisi muhbirlere,

yüzde ellisi el koyanlara verilir. İhbarsız yakalama olaylarında ikramiyenin tamamı el koyanlara ödenir. Kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla yükümlü olanlara muhbir ikramiyesi ödenmez. El koyma ikramiyesine, ancak kaçak eşyanın yakalanması eylemine bizzat ve fiilen katılan kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla görevli olanlar hak kazanır. **E -** Bu maddeye göre ödenecek ikramiyeler, damga vergisi hariç vergi, resim ve harca tabi tutulmaz. **F -** Bu madde gereğince el koyanlara verilecek ikramiyenin tutarı olay başına 30.000 gösterge rakamının, kamu davasının açılması, mahkûmiyet, müsadere ya da mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararının kesinleştiği tarihteki memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Ancak bir yılda ödenecek ikramiye 120.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. *Maddeyle ilgili 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNUNA GÖRE VERİLEN İKRAMİYELERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

KAÇAKÇILIKLA MÜCADELEYLE İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, 30.10.2007 gün ve 26685 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A – Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre bu Yönetmelik, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 23'üncü maddesi gereğince; gümrük kaçağı eşya, uyuşturucu madde ve silah-mühimmat yakalamaları ile müşterek operasyonlarda ve kontrollü teslimat uygulamalarında yapılacak ikramiye ödemelerinin usul ve esaslarını kapsar. **B – Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde yer alan tanımlardan bazıları şöyledir: **a) Bakanlık:** İçişleri Bakanlığı ve Gümrük Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlıktır. **b) Birim:** Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığının kaçakçılıkla mücadele ile görevli birimleridir. **c) CIF Kıymet:** FOB kıymet üzerine Türkiye'deki giriş liman veya yerine kadar yapılan nakliye ve sigorta giderlerinin ilavesi ile oluşan kıymettir. **d) El Koyan:** 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 19'uncu maddesi kapsamında kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla yükümlü olan ve kaçak eşyanın yakalanması eylemini sevk ve idare eden mülkî idare amirleri ile kaçak eşyanın yakalanması eylemine bizzat ve fiilen katılan Gümrük Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı personeldir. **e) FOB Kıymet:** Eşya için

fiilen ödenen veya ödenecek ya da ödenebilecek bedeldir. **f) Kaçak Eşya:** Kanunda müsaderesi ve el konulması öngörülen her türlü madde, ürün ve değerdir. **g) Kaçak Silah-Mühimmat:** 10.07.1953 tarih ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 12'nci maddesine aykırı davranışlar nedeniyle yakalanan silah ve mermiler ile 26.09.2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 174'üncü maddesine muhalefet suçlarında yakalanan maddelerdir. **h) Kontrollü Teslimat:** Suç faillerinin belirlenmesi, her türlü delilin tespiti, toplanması, kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen eşyanın müsaderesi amacıyla, yurt içinde dağıtılacak veya yurt dışından Türkiye'ye getirilerek dağıtılacak veya Türkiye'de hazırlanarak yurt dışına götürülecek veya Türkiye'den transit geçecek, uyuşturucu ve psikotrop maddelerin, 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Eki I ve II Numaralı Tablolar ile bu Tablo değişikliklerinde yer alan maddelerin ve bunlara bağlı fonlar veya suçtan kaynaklanan mal varlığı değeri veya suçtan kaynaklanan mal varlığı değerine kaynaklık edecek diğer her türlü kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen eşyanın yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında nakilleridir. **i) Mahkûmiyete veya Müsadereye İlişkin Mahkeme Kararı:** Mahkûmiyet kararları ile ön ödeme nedeniyle kamu davasının açılmaması durumunda eşya hakkında verilen müsadere kararıdır. **j) Merkez Birimi:** Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı İstihbarat Başkanlığıdır. **k) Muhbir:** 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 5'inci maddesinde öngörülen hâller haricinde; kaçakçılığı, faillerini, kaçak eşyanın bulunduğu, saklandığı veya satıldığı yerleri yetkili birimlere haber veren, böylelikle yapılan incelemeye ilişkin ilk fiilin etrafıyla ortaya çıkmasına hizmet ve yardım eden ve verdiği bilgiler resmî makamlarca kayıt altına alınan kişidir. **l) Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi:** 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3'üncü maddesinin onuncu ve on birinci fıkralarında tanımlanan kabahatlerin konusunu oluşturan eşyanın mülkiyetinin kamuya bırakılmasıdır. **m) Müsadere:** 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda belirtilen eşya ve kazanç müsaderesiyle Kanunun 13'üncü maddesindeki müsaderedir. **n) Uyuşturucu Madde:** 12.06.1933 tarih ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda uyuşturucu madde olarak tanımlanan her türlü maddedir. **C - İkramiye Taleplerinin Yapılması:** Yönetmeliğin 5-14'üncü maddelerindeki düzenlemeler şöyledir: **1. Kaçak Eşyaya İlişkin İkramiye Taleplerinin Yapılması:** Gümrük kaçağı eşya yakalamalarında ikramiye ödenmesine ilişkin talepler; 11'inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen belgelerden oluşan dosya ile birlikte yazılı olarak İçişleri Bakanlığı

birimlerince el konulmuş ise ilgili birimlerin bağlı olduğu merkez birimlerine, Gümrük Müsteşarlığı birimlerince el konulmuş ise müdahil gümrük idaresince merkez birimine yapılır. Merkez birimler, yapacakları inceleme sonucunda, dosyada eksiklik olması durumunda bunların tamamlanmasını sağlar. **2. Kaçak Silah ve Mühimmata İlişkin Taleplerin Yapılması:** Kaçak silah ve mühimmat yakalanması durumunda ikramiye ödenmesine ilişkin talepler, 11'inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen belgelerden oluşan dosya ile birlikte yazılı olarak, İçişleri Bakanlığı birimlerince el konulmuş ise ilgili birimlerin bağlı olduğu merkez birimlerine, Gümrük Müsteşarlığı birimlerince el konulmuş ise müdahil gümrük idaresince merkez birimine yapılır. Merkez birimler, yapacakları inceleme sonucunda, dosyada eksiklik olması durumunda bunların tamamlanmasını sağlar. **3. Uyuşturucu Maddelere İlişkin İkramiye Taleplerinin Yapılması:** Uyuşturucu madde yakalanması durumunda ikramiye ödenmesine ilişkin talepler, 11'inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen belgelerden oluşan dosya ile birlikte; olaya İçişleri Bakanlığı birimlerince el konulmuş ise ilgili birimlerin bağlı olduğu merkez birimlerine, Gümrük Müsteşarlığı birimlerince el konulmuş ise müdahil gümrük idaresince merkez birimine yapılır. Merkez birimler, yapacakları inceleme sonucunda, dosyada eksiklik olması durumunda bunların tamamlanmasını sağlar. **4. Müşterek Operasyonlar:** Müşterek operasyonlarda ikramiye talebi, operasyonu yürüten aslî birim tarafından, 5'inci, 6'ncı ve 7'nci maddelerde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili birimlere yapılır. **5. İhbarın Birden Fazla Birime Yapıldığı Durumlar:** İhbarın birden fazla birime yapıldığı durumlarda, ikramiye talebi, operasyonu koordine eden birim tarafından, 5'inci, 6'ncı ve 7'nci maddelerde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili birimlere yapılır. **6. Kontrollü Teslimat Yakalamalarında Uygulanacak Usul ve Esaslar:** Kontrollü teslimat yakalamalarında ikramiye talebi, kontrollü teslimata son verilen yerdeki birim tarafından yapılır. Kontrollü teslimat yakalamalarında, el koyanlara sadece Türkiye Gümrük Bölgesinde el konulan kaçak eşya değeri dikkate alınarak ikramiye ödenir. Muhbir ikramiyelerinin hesaplanmasında yurt dışında el konulan kaçak eşya değeri de ikramiye hesaplanmasına dâhil edilir. Yurt dışında el konulan kaçak eşya, silah-mühimmat ve uyuşturucu maddeler için, ilgili devletin yetkili makamlarından yazılı resmî bilgi gelmiş olması şartı aranır. Bu eşya için ikramiye talep dosyalarının düzenlenmesinde de 11'inci maddede sayılan belgelere emsal belgelerin, ilgili devletin yetkili makamlarınca düzenlenmiş olması yeterli sayılır. Yapılan ihbar üzerine yurt dışında ele geçirilen kaçak eşya, silah-mühimmat ve uyuşturucu maddeler için de muhbirlere üçüncü fıkradaki usul ve esaslara göre ikramiye ödenir. Kaçak eşya, silah-mühimmat veya uyuşturucu maddeye ait bölüm veya parçaların birden fazla yerde ele geçirildiği kontrollü

teslimat veya yurt dışı yakalamalarında; ikramiye talep dosyası ilgili merkez birimince doğrudan hazırlanabileceği gibi merkez birimince uygun görülecek bir birime de hazırlatılabilir. **7. İkramiye Taleplerinde Yer Alması Gereken Belgeler:** Yönetmeliğin 11'inci maddesi gereğince; ikramiye talep edilmesi durumunda, aşağıdaki belgelerle ilgili birimlere başvurulur: **a)** Kaçak eşya ikramiyeleri için gerekli belgeler: **1.** Olay tutanağının aslı veya operasyonu yapan birim amirliği tarafından onaylı örneği. **2.** Yetkili birimlerce düzenlenmiş kaçak eşyaya mahsus değer tespit tutanağı. **3.** Kaçak eşya ile ilgili mahkûmiyete veya eşyanın müsaderesine veya mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin kesinleşmiş mahkeme kararının onaylı örneği. **4.** Kaçak Eşya İkramiye Cetveli (Ek 1). **5.** Yakalama olayının muhbirli veya muhbirsiz olduğunu, muhbirli ise muhbir sayısını, ihbarı alan ve muhbir ikramiyesini alacak görevlinin kimliğini açıkça belirten veya merkez biriminin belirleyeceği bir görevli tarafından alınmasını talep eden resmî bir yazı. **b)** Kaçak silah ve mühimmat ikramiyeleri için gerekli belgeler: **1.** Olay tutanağının aslı veya operasyonu yapan birim amirliği tarafından onaylı örneği. **2.** Silah-mühimmatın olay tarihi itibarıyla Millî Savunma Bakanlığınca belirlenmiş olan değer tespit listelerine göre hazırlanmış kaçak eşyaya mahsus değer tespit tutanağı aslı. **3.** Sahipli olarak yakalananlarda, ilk dönem ikramiye ödemesi için, kamu davası açıldığına ilişkin cumhuriyet savcılığınca tanzimli iddianamenin onaylı örneği, ikinci yarı ikramiyesi için mahkûmiyete veya eşyanın müsaderesiyle ilgili olarak kesinleşen mahkeme kararının onaylı örneği. **4.** Sahipsiz olarak yakalananlarda kesinleşmiş müsadere kararının onaylı örneği. **5.** Kaçak Eşya İkramiye Cetveli (Ek 1). **6.** Yakalama olayının muhbirli veya muhbirsiz olduğunu, muhbirli ise muhbir sayısını, ihbarı alan ve muhbir ikramiyesini alacak görevlinin kimliğini açıkça belirten veya merkez biriminin belirleyeceği bir görevli tarafından alınmasını talep eden resmî bir yazı. **c)** Uyuşturucu madde ikramiyeleri için gerekli belgeler: **1.** Olay tutanağının aslı veya operasyonu yapan birim amirliği tarafından onaylı örneği. **2.** Yakalanan uyuşturucu maddenin cinsi, net ağırlığı veya yüzdesini belirtir ilk yarı ödemeleri için iddianame ve ikinci yarı ödemeleri için mahkeme kararına esas alınan ekspertiz raporu. **3.** Sahipli yakalamalarda, ilk yarı ikramiyesi için, kamu davası açıldığına ilişkin cumhuriyet savcılığınca düzenlenen iddianamenin onaylı örneği, ikinci yarı ikramiyesi için mahkûmiyete veya müsadere kararına ilişkin kesinleşen mahkeme kararının onaylı örneği. **4.** Sahipsiz yakalananlarda kesinleşmiş müsadere kararının onaylı örneği. **5.** Kaçak Eşya İkramiye Cetveli (Ek 1). **6.** Yakalama olayının muhbirli veya muhbirsiz olduğunu, muhbirli ise muhbir sayısını, ihbarı alan ve muhbir ikramiyesini alacak görevlinin kimliğini açıkça belirten veya merkez biriminin belirleyeceği bir görevli tarafından alınmasını talep eden resmî bir yazı. Kaçak Eşya İkramiye Cetveli (Ek 1) müşterek operasyonlarda, operasyona katılan her birim için ayrı düzenlenir. Tek bir birim tarafından

gerçekleştirilen el koymalarda, o birim el koyanları adına tek bir cetvel düzenlenir. **8. Muhbir İkramiyesinin Ödenmesi:** Muhbir ikramiyeleri, birimin veya ilgili merkez biriminin yetkilendireceği mutemetler aracılığı ile hak sahiplerine ödenir. **9. Ortak Hükümler: a)** Kaçak eşya, silah, mühimmat veya uyuşturucu madde sahibinin belirlenememesi ya da söz konusu eşya veya madde ile ilgili sahiplik iddiasında bulunan kişinin olmaması durumunda, eşya sahipsiz yakalanmış sayılır. **b)** Dağıtılacak ikramiyenin yüzde ellisi muhbirlere, yüzde ellisi el koyanlara verilir. **c)** İhbarsız yakalama olaylarında ikramiyenin tamamı el koyanlara ödenir. **d)** Kaçakçılığı önleme, izleme ve soruşturmakla yükümlü olanlara muhbir ikramiyesi ödenmez. **e)** El koyma ikramiyesini, ancak kaçak eşyanın yakalanması eylemine bizzat ve fiilen katılanlar hak kazanır. Bizzat ve fiilen katılanların tespitine yönelik olarak, merkez birimlerince gerekli incelemeler yapılabilir. Bu durumda, kimlere ikramiye ödeneceğine ilişkin olarak merkez birimlerince verilen karar esas alınır. **f)** El koyanlara ödenecek ikramiye eşit miktarda paylaştırılarak ödenir. Olay başına ve yıllık ödenecek ikramiye tutarını dolduran kişilerin payına düşen ikramiye, aynı olayda el koyan durumundaki diğer kişilere paylaştırılamaz. **g)** Muhbirin birden fazla olduğu durumlarda, muhbir ikramiyesi muhbirlere eşit miktarda paylaştırılarak ödenir. **h)** İhbarın birden fazla birime yapılmış olması veya birden fazla muhbirin olması durumunda, muhbir ikramiyesinden yararlanacaklar, kaçak eşyaya el koyarak olayı adlî mercilere intikal ettiren birimce belirlenir. **i)** El koyanlara verilecek ikramiyenin tutarı olay başına 30.000 gösterge rakamının, kamu davasının açılması, mahkûmiyet, müsadere ya da mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararının kesinleştiği tarihteki memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Ancak bir yılda ödenecek ikramiye 120.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Bu tutarın hesaplanmasında, el koyanın aynı yıl içerisinde almayı hak ettiği kaçak eşya, kaçak silah-mühimmat ve uyuşturucu madde ikramiyelerinin tamamı esas alınır. **j)** Bu Yönetmelik hükümleri gereğince müsadirlere ödenen ikramiye olay tutanağının tanzim edildiği yıl ikramiyesinden sayılır. **k)** Ödenecek ikramiyeler, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 23'üncü maddesi gereğince damga vergisi hariç vergi, resim ve harca tabi tutulmaz. **10. Cezaî Müeyyideler:** İkramiye taleplerinde yanlış ya da sahte bilgi, belge ibraz edenler ile ikramiyelerin ödenmesinde belgelerin tam ve eksiksiz olarak ibraz edilmesine rağmen ödemeyi kasıtlı olarak geciktirenler hakkında yasal işlem yapılır. **D - İkramiye Tutarlarının Belirlenmesi:** Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre, kaçak eşya yakalamalarında ödenecek ikramiye tutarlarının belirlenmesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır: **a)** İkinci ve üçüncü fıkralar dışında kaçak eşya yakalamalarında ikramiye tutarının belirlenmesinde çıkış kaçağı eşyanın FOB, giriş kaçağı eşyanın CIF

kıymeti esas alınır. **b)** Sahipsiz yakalanan kaçak eşyanın değeri, mahallin en büyük mülkî amirinin görevlendireceği Maliye Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve sanayi ve/veya ticaret odası temsilcilerinden oluşan üç kişilik heyet tarafından belirlenir ve buna ilişkin olarak kaçak eşyaya mahsus değer tespit tutanağı tanzim edilir. **c)** Sahipli yakalamalarda kaçak eşyanın değeri, müdahil veya en yakın gümrük idaresince belirlenerek, kaçak eşyaya mahsus değer tespit tutanağı düzenlenir. **ç)** Mahkûmiyete ilişkin kesinleşmiş mahkeme kararlarının neticesinde kaçak eşya değerinin (a), (b) ve (c) bentleri uyarınca belirlenen ilk değerden farklı olması durumunda, ikramiye ödemesinde mahkeme kararındaki değere esas olan giriş kaçağı eşyada CIF kıymet, çıkış kaçağı eşyada FOB kıymet esas alınır. Kaçak silah-mühimmat yakalamalarında ödenecek ikramiye tutarının belirlenmesinde, olay tutanağı tanzim tarihine göre kaçak silah-mühimmatın Millî Savunma Bakanlığınca her yıl belirlenen değeri esas alınır. Millî Savunma Bakanlığınca her yıl tespit edilen listede bulunmayan kaçak silah ve mühimmatla ilgili olarak Millî Savunma Bakanlığınca teşkil edilen üç kişilik bir heyet tarafından değer tespiti yapılır. Ateşli silah, mermi ve her türlü patlayıcı maddeler için ödenecek ikramiyenin değeri, ekspertiz raporunu veren Adlî Tıp Kurumu veya bakanlık laboratuarı tarafından tanzim edilecek kaçak eşyaya mahsus değer tespit tutanağı baz alınarak belirlenir. Nükleer ve radyoaktif maddelerle ilgili değer tespiti ise Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından belirlenir. Uyuşturucu madde yakalamalarında; **1.** Ödenecek ikramiye tutarının belirlenmesinde, olay tutanağı tanzim tarihine göre, her türlü uyuşturucu maddenin birim miktarı için, Bakanlar Kurulunca tespit edilecek sabit bir rakamın memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak değer esas alınır. **2.** Uyuşturucu maddenin birim miktarının belirlenmesinde, maddenin saf hâldeki miktarı esas alınır. **3.** Yakalanan uyuşturucu madde, birim kabul edilen miktardan az veya fazla ise yakalanan miktarın birim kabul edilen miktara oranı üzerinden hesaplama yapılır. **4.** İkramiye tutarı; uyuşturucu maddenin cinsi, birim miktarı ve saflık derecesine ilişkin ekspertiz raporu üzerinden hesaplanır. **E - İkramiye Ödeme Zamanları, Oranları ve Ödemeyi Yapacak Birim:** Yönetmeliğin 16'ncı maddesine göre; kaçak eşya ikramiyesi, sahipli yakalanmışsa, 15'inci maddenin birinci fıkrasına göre belirlenen değerinin yüzde ellisi, sahipsiz yakalanmışsa değerinin yüzde yirmi beşi, mahkûmiyete, etkin pişmanlıkta kamu davasının açılmamasına, eşyanın müsaderesine ya da mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ilişkin kararların kesinleşmesini takip eden üç ay içinde, el koyanların bağlı olduğu kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir. Kaçak silah-mühimmat sahipli yakalanmışsa, 15'inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen değerinin yüzde yirmi beşi kamu davasının açılmasını, yüzde yetmiş beşi ise mahkûmiyete ilişkin hükmün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde; sahipsiz yakalanmışsa

değerinin yüzde ellisi müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde, el koyanların bağlı olduğu kurum bütçesinden ödenir. Uyuşturucu madde sahipli yakalanmış ise 15'inci maddenin üçüncü fıkrasına göre belirlenen değerinin yarısı kamu davasının açılmasını, diğer yarısı mahkûmiyete ilişkin hükmün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde; sahipsiz yakalanmış ise değerinin tamamı eşya hakkında verilen müsadere kararının kesinleşmesini takip eden üç ay içinde, el koyanların bağlı olduğu kurum bütçesinden ödenir.

KADASTRO: Taşınmaz malların; plan, durum krokisi, harita, kayıt, defter ve benzer vesikalar ve bilirkişiler aracılığı ile geometrik, hukukî ve fiilî durumlarının belirlenmesi.

KADEME AYLIĞI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla değişik 149'uncu maddesine göre; kademe aylığı, 36'ncı maddede gösterilen sınıflara ait genel gösterge tablosundaki derecelere dâhil kademelerden her biri için tespit edilen gösterge rakamına tekabül eden aylıktır.

KADEME AYLIĞI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

KADEME İLERLEMESİ: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

KADEME İLERLEMESİNDE AYLIĞA HAK KAZANMA: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 12.02.1982 tarih ve 2595 sayılı Kanunla değişik 166'ncı maddesine göre; kademe ilerlemesinde Devlet memuru, bu ilerlemeyi hak ettiği tarihi takip eden ay başından itibaren aynı derecenin bir ileri kademesine ait aylığa hak kazanır.

KADEME İLERLEMESİNDE AYLIĞA HAK KAZANMA: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

KADEME İLERLEMESİNDE VERİLECEK AYLIK: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 160'ncı maddesine göre, kademe ilerlemesinde memur bir ileri kademeye ait göstergeye tekabül eden aylığı alır. Bir yıl içinde birden fazla kademe ilerlemesi olamaz.

KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI CEZASI: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Disiplin Cezası Olarak Aylıktan Kesme ve Kademe İlerlemesinin Durdurulması.*

KADEME İLERLEMESİ ŞARTLARI VE ONAY MERCİİ: A – Tanım: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre; kademe, derece içerisinde, görevin önemi veya sorumluluğu artmadan, Devlet memurunun olumlu sicil almasına ve bulunduğu derecedeki hizmet süresine bağlı olarak aylığındaki ilerleyiş adımıdır. **B - Kademelerde İlerleme Şartları:** 657 sayılı Kanunun 64'üncü maddesi ve bu maddeye 243 ve 527 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle eklenen fıkralara göre, Devlet memurunun kademede ilerlemesi için aşağıdaki şartların bulunması lazımdır: **1.** Bulunduğu kademede en az bir yıl çalışmış

olması. **2.** O yıl içinde olumlu sicil almış bulunması. **3.** Bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademenin bulunması. Devlet memurlarından altı yıllık sicil notu ortalaması 90 ve daha yukarı olanların aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır. Ancak,72'nci madde gereğince belirli bir süre görev yapmak üzere mecburî olarak sürekli görevle atanan Devlet memurlarından kalkınmada birinci derecede öncelikli yörelerde bulunanlara (Erzurum ve Artvin illeri dâhil) bu yörelerde fiilen çalışmak suretiyle başarılı geçirilen her iki yılın karşılığında aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere ayrıca bir kademe ilerlemesi daha verilir. Yıllık izinde geçirilen süreler fiilen çalışılmış sayılır. İki yıldan az süreler dikkate alınmaz. **C - Kademe İlerlemelerinin Toplu Onayla Yapılması:** 657 sayılı Kanunun 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 65'inci maddesine göre; 64'üncü maddede belirtilen şartları haiz her sınıf ve derecedeki memurlar, hak kazandıkları tarihten geçerli olmak üzere ve başkaca bir işleme gerek kalmaksızın bir ileri kademeye ilerlemiş sayılırlar. Kademe ilerlemesine hak kazanamayan memurlar, kurumlarınca her ay alınacak toplu onaylarla belirlenir. Kademe ilerlemesi yapmış sayılanlardan, ilerlemeyi hak etmedikleri sonradan tespit edilenlerin kademe ilerlemeleri, ilerlemiş sayıldıkları tarihten geçerli olmak üzere iptal edilir. **D - Kademe İlerlemelerinde Onay Mercii:** 657 sayılı Kanunun 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 66'ncı maddesine göre, kademe ilerlemesi ile ilgili onay mercii atamaya yetkili amirdir.

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER:

A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Kadının Statüsü Danışma Kurulunun Harcırahı:** 27.10.2004 tarih ve 5251 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre; Kadının Statüsü Danışma Kurulu üyelerine, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre ödeme yapılır. **C - Personel Rejimi:** 5251 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünde genel müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, hukuk müşaviri, kadının statüsü uzmanı, kadının statüsü uzman yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile unvanlar itibarıyla yer alan taban ve tavan ücretleri ve her çeşit ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Başbakanlık merkez teşkilatında sözleşmeli olarak çalıştırılan emsali personelin yararlandığı ücret artışlarından Genel Müdürlükte çalışan sözleşmeli personel de aynen yararlandırılır. Söz konusu personele, çalıştıkları günlerle orantılı olarak (Hastalık ve yıllık izinleri dâhil) Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında birer aylık

sözleşme ücreti tutarında ikramiye ödenir. Bunlardan üstün gayret ve çalışmaları sonucunda emsallerine göre başarılı çalışma yaptıkları tespit edilenlere Genel Müdürün teklifi, ilgili bakanın uygun görüşü üzerine Başbakan onayı ile Haziran ve Aralık aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarına kadar teşvik ikramiyesi ödenebilir. Kadro karşılığı sözleşme ile çalıştırılacak personel, istekleri üzerine Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgilendirilir. Genel Müdürlük kadrolarında çalışan memurlar, Başbakanlık personelinin yararlandığı fazla çalışma ücretinden aynı usul ve esaslara göre yararlanır. **D – Görevlendirme:** 5251 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre; Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün görev alanı ile ilgili konularda genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde çalışanlar, kendilerinin ve kurumlarının muvafakati ile Genel Müdürlükte görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilen personel, kurumundan izinli sayılır ve asıl kadrosu ile ilgisi devam eder. Bunların terfileri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kurumlarınca yapılır. Bu hükme göre görevlendirilenler, görev sürelerince, görevlendirmeye ilişkin belgede belirtilmek kaydıyla malî ve sosyal haklarını görevlendirildikleri kurumdan alabileceği gibi kadrolarının bulunduğu kurumdan da alabilirler. Görevlendirilecek personel sayısı, mevcut personelin yüzde onunu aşamaz. **E - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Zam ve Tazminatlar.* **F - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

KADİMEN: Çok eski zamandan beri.

KADİR HAS ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

KADRO İHDASI, KULLANIMI VE İPTALİ: A - Kararnamenin Kapsamı: 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre, bu Kanun Hükmünde Kararname; **a)** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler ve (IV) sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunlarla kurulan, fonlar ve kefalet sandıkları, **b)** Maddenin (c) bendi gereğince; özel kanunla kurulan kuruluş ve teşekküller ve hizmetlerini genel bütçenin transfer tertiplerinden aldıkları ödeneklerle yürüten kamu kurum ve kuruluşları hakkında uygulanır. **B – Kapsam Dışı Tutulan İdareler:** 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3'üncü maddesine göre, bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri; Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği, iktisadî

Devlet teşekkülleri, kamu iktisadî kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek teşekkülleri, üniversite öğretim elemanları ve Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin kadroları ile millî güvenlik sebebiyle gizli kalması gereken kadrolar hakkında uygulanmaz. **C - Kadro Cetvelleri:** 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre, bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren kurum ve kuruluşlardan; **a)** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) Sayılı Cetvelde yer alan özel bütçeli idareler ve (IV) Sayılı Cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların, kanunlarla kurulan fonların ve kefalet sandıklarının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memur kadroları (I) Sayılı Cetvelde, **b)** Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay başkanlıklarında ve Adalet Bakanlığında hâkimlik ve savcılık mesleklerinde bulunanlar ile bu mesleklerden sayılan görevlerde olanların kadroları (II) Sayılı Cetvelde, **c)** İkinci maddenin (c) fıkrası kapsamına giren diğer kamu kurum ve kuruluşlarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memur kadroları (III) Sayılı Cetvelde gösterilir. Bu cetvellerde, taşra teşkilatı bulunan kurum ve kuruluşların kadroları, merkez ve taşraya ait olmak üzere, iki ayrı bölümde düzenlenir. **D - Kadroların İhdası:** 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6'ncı maddesine göre, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesinin (a) bendinde sayılan kamu kurum ve kuruluşlarının kadroları kanunla ihdas edilir. Bakanlıklarca merkez ve taşra kuruluşları itibarıyla ayrı ayrı hazırlanan kadro teklifleri incelenmek üzere, Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye Bakanlığına gönderilir. İlgili bakanlıkça bu kuruluşların görüşleri aynen eklenerek hazırlanacak kanun taslağı Başbakanlığa sunulur. Kadro ihdasını öngören kanun taslaklarına eklenecek kadro cetvellerinin hazırlanmasında ve tutulan kadroların serbest bırakılma işlemlerinde kalkınma planları ve yıllık programlara dayanılarak yapılacak iş analizleri ve Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelik esas alınır. **E - Kadroların Serbest Bırakılması:** 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7'nci maddesine göre; bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin tutulan kadro sütununda gösterilen kadrolar, serbest bırakma işlemleri tamamlanıncaya kadar kullanılmaz. Kurum ve kuruluşlara kanunlarla verilmiş bulunan görevlerin gerektirdiği kadrolar, Maliye Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığının görüşleri de eklenerek ilgili bakanlığın teklifi üzerine ve Bakanlar Kurulunca serbest bırakılabilir. Herhangi bir yıla ilişkin serbest bırakma teklifleri bir önceki malî yılın beşinci ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Serbest bırakma işlemleri, ilgili malî yılbaşından itibaren geçerli olmak üzere bir önceki malî yılın dokuzuncu ayı sonuna kadar sonuçlandırılır. **F - Kadroların Dağılımı:** 190 sayılı Kanun

Hükmünde Kararnamenin 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesine göre; ekli cetvellerde yer alan ve kuruluşlara tahsis edilmiş olan serbest kadroların, bu Kanun Hükmünde Kararnameye eklendikleri tarihten itibaren üç ay içinde unvan, sınıf, derece ve adet belirtilmek suretiyle, yurt içinde merkez ve taşra birimleri itibarıyla, yurt dışında toplam sayı olarak dağılımı yapılır. Yukarıdaki fıkraya göre yapılan kadro dağılımına dair cetveller, Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı ile uygunluk sağlandıktan sonra, Sayıştay denetimine tabi kuruluşlarca vize için Sayıştaya, bunlar dışında kalanlarda onay için onay merciine gönderilir. Bu dağılımda sonradan yapılacak değişikliklerde de aynı usullere uyulur. Ancak taşra için tahsis edilmiş kadrolar, merkeze alınamaz. Merkezdeki kadroların taşra teşkilatına tahsisi ikinci fıkradaki mercilere bildirilmek kaydıyla, ilgili bakanın onayıyla yapılır. Değiştirilen veya ihdas edilen kadrolar, bu kadroların dağılımına ilişkin cetvellerin ilgili mercilerce vize veya onaylandığı tarihten itibaren geçerli olmak üzere kullanılır ve aylık ödemeler vizeli veya onaylı kadro dağılım cetvellerine göre yapılır. Bu dağılıma ilişkin cetvellerin şekli ve onay mercileri altıncı maddede öngörülen yönetmelikte gösterilir. Maddedeki Sayıştay vizesi uygulamasına, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla son verilmiştir. **G - Kadro Değişikliği:** 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 26.12.1991 tarih ve 3767 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesine göre; kuruluşlara verilmiş bulunan ve ekli cetvellerde gösterilen serbest kadrolar, hiyerarşik yapıyı bozmamak kaydıyla, yedinci maddede belirtilen usule uygun olarak Bakanlar Kurulunca değişik derecelerden aynı sınıf ve unvanlı kadrolarla değiştirilebilir. Kanunlar ve antlaşmalar gereği yapılması şart olan veya önceden tahmin edilemeyen hizmetlerin ifası için ihtiyaç duyulan kadroların karşılanması amacıyla tutulan veya boş olan kadrolarda sınıf, unvan ve derece değişikliği yapmaya, mevcut kadroları birden fazla dereceyi kapsayacak şekilde değiştirmeye ve boş kadroları iptal etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu maddeye göre kadroları değiştirilenlerin özlük hakları, değiştirilen yeni kadrolara atanma işlemleri tamamlanıncaya ve bu kadro derecesini kazanılmış hak olarak alıncaya kadar eski kadro dereceleri esas alınarak ödenmeye devam olunur. Bu değişiklik işlemleri her kurum için yılda bir defa yapılır. **H - Kadro Unvanları:** 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 10'uncu maddesine göre, bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerde yer almayan kadro unvanları kullanılamaz. **İ - Sürekli ve Geçici İşçi Kadro ve Pozisyonları:** 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11'inci maddesine göre, bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren kuruluşların; **a)** Kanunla ve milletlerarası anlaşmalarla veya yıllık programlarla kurulması veya genişletilmesi öngörülen atölye, şantiye, fabrika ve çiftlik gibi işçi istihdamı zorunlu olan hizmet birimleri için ihtiyaç duyacakları sürekli işçi kadrolarını mevcut kadrolarından

karşılarlar. Mevcut işçi kadrolarının bu birimlerin ihtiyaçlarının karşılanmasına kâfi gelmemesi hâlinde, Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca yeni birimlerin norm kadrolarını aşmamak üzere, bütçe imkânları göz önünde bulundurularak uygun görülebilecek kısmı kadar sürekli işçi kadrosu vize edilebilir. **b)** Vize edilmiş bulunan sürekli işçi kadroları Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine, Maliye Bakanlığınca başka unvanlı sürekli işçi kadroları ile değiştirilebilir. Birimler arası veya kuruluşlar arası aktarmalarda da aynı usule uyulur. **c)** Yukarıdaki fıkralar hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca vize edilen cetvellerin bir örneği, ilgisine göre Sayıştay Başkanlığına veya Yüksek Denetleme Kuruluna gönderilir. **d)** Maddeye 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla eklenen bent gereğince; vize edilmiş sürekli işçi kadrolarından boş olanların açıktan atama amacıyla kullanılması, Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığının iznine tabidir. Bu kadroların boş olanlarından Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığınca uygun görülenler Başbakan onayı ile iptal edilir. Bu vize işlemi yapılmaksızın sürekli işçi çalıştırılamaz ve ödeme yapılamaz. **J - Kadro Araştırmaları:** 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12'nci maddesine göre; bu Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanmasına ve kapsama dâhil kurumların personel istihdamına dair konularda kadro ve iş analizleri yapmaya ve gerekli evrakı tetkike, Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye Bakanlığı yetkilidir. **K - Açıktan ve Nakil Suretiyle Atama Sayıları:** 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla eklenen ek 7'nci maddeye göre; 2'nci maddede belirtilen kamu idare, kurum ve kuruluşlarının serbest memur kadrolarına yapabilecekleri açıktan atama sayıları ve diğer kamu idare, kurum ve kuruluşlarından yapabilecekleri nakil sayıları toplamı ile bu toplam sayıdan istisna tutulacak atamalar, merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir. Açıktan ve nakil suretiyle atama ihtiyacı duyan kamu idare, kurum ve kuruluşları, izleyen yıla ait taleplerini gerekçeleri ile birlikte her yıl Ağustos ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına bildirir. Merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen toplam sayının kamu idare, kurum ve kuruluşları itibarıyla dağılımı, kullanımı ve diğer hususlar Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu bakan ile Maliye Bakanının birlikte teklifi üzerine Başbakan onayı ile belirlenir.

KADROLARI KALDIRILAN DEVLET MEMURLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla değişik 91'inci maddesine göre; kadrosu kaldırılmış olanların memurlukla ilgileri, emeklilik ve bu Kanunda yazılı aylık ve aile ödeneği hakları ile yükümlülükleri devam eder. Kadrosu kaldırılmış olan memurların, kendi kurumlarında veya başka kurumlarda eski sınıflarındaki derecelerine eşit bir göreve atanmaları mecburîdir; atandıkları göreve başlamayanlar, memurluktan çekilmiş sayılırlar. Kadro kaldırılması sebebiyle açıkta

kalan memurlar varken, bunların sınıf ve derecelerinde boşalacak kadrolara başkaları atanamaz. Kadrosunun kaldırılması sebebiyle açıkta kalan memurlar 71'inci madde esaslarına uyulmak kaydıyla diğer bir sınıftaki kadrolara da atanabilirler.

KADROSUZ İSTİHDAM YASAĞI VE KADROLARIN TESPİTİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesine göre, kadrosuz memur çalıştırılamaz. Genel ve katma bütçeli kuruluşlarla *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar; kanunlarla kurulan fonlar, kefalet sandıkları ve beden terbiyesi bölge müdürlüklerinde memur deyimine giren kişilere gördürülen hizmetlerin gerektirdiği görevler için tespit olunan kadrolar genel kadro kanununda gösterilir. Millî güvenliğe ilişkin kadrolardan gizli kalması gerekenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. İl özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birliklerin kadroları yetkili organlarınca hazırlanarak İçişleri Bakanlığının onayı ile tamamlanır. Yukarıdaki fıkrada sözü edilen kadroların kaldırılması veya bu kadrolarda yapılacak değişiklikler de aynı usule tabidir. Beden terbiyesi bölge müdürlükleri kaldırılarak yerine Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün illerde gençlik ve spor il müdürlüğü, ilçelerde gençlik ve spor ilçe müdürlüğü kurulmuştur.

KADROSUZLUK TAZMİNATI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

KAFKAS ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

KALEM: Osmanlı'da ve Cumhuriyet döneminde, resmî kuruluşlarda yazı işlerinin görüldüğü yer.

KALKINMA AJANSLARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Ajansların tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. 25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre; ulusal ve bölgesel düzeyde plan ve programlara, Yüksek Planlama Kurulunca belirlenen ödenek tavanına ve yıllık çalışma programına göre hazırlanan bütçe, ajansın bütçe yılı içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir. Bütçe yılı takvim yılıdır. Bütçe dışı harcama yapılamaz. **B - Bütçenin Hazırlanması ve Kabulü:** 5449 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; ajans, Yüksek Planlama Kurulunca, 19'uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen ölçütlere göre her yıl

Haziran ayında genel bütçeden ajanslara yapılacak transferlere ilişkin gösterge niteliğinde belirlenen payların tavanları ile diğer gelir kalemlerine ilişkin tahminleri dikkate alarak bir sonraki yılın bütçesini hazırlar. Ulusal ve bölgesel düzeydeki plan ve programlar dikkate alınarak genel sekreterlikçe hazırlanacak bütçe taslağı ve çalışma programı, Ağustos ayı başında yönetim kuruluna sunulur. Bütçe taslağı yönetim kurulunca kabul edildikten sonra çalışma programı ile birlikte en geç Eylül ayı başına kadar görüş alınmak üzere Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilir. Bütçe, genel bütçe kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on beş gün içinde kesinleştirilerek Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına sunulur. 19'uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre yapılacak transfer ödeneği, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesinde gösterilir. Bu ödenek aylık harcama programına göre, Devlet Planlama Teşkilatınca ajanslara kullandırılır. Bütçenin kesinleşme tarihine kadar devam eden işler için yapılacak harcamalar yılı bütçesi ile ilişkilendirilir. **C - Bütçe Sonuçları:** 5449 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre; bütçe sonuçları, genel sekreter tarafından bütçe döneminin bitiminden sonraki Mart ayı içinde yönetim kuruluna sunulur; yönetim kurulunda görüşülerek karara bağlanır. Bütçe sonuçları onaylanmadığı takdirde İçişleri Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilir. Bu kurumlar bu Kanunun ve/veya diğer ilgili kanunların ilgili hükümlerine göre işlem tesis eder. **D - Kalkınma Ajansı Personelinin Nitelik, Statü ve Hakları:** 5449 sayılı Kanunun 18'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Ajans hizmetleri, iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen uzman personel ve destek personeli eliyle yürütülür. Ayrıca, ajanslarda iç denetim yapmak üzere bir iç denetçi istihdam edilir. Sekreterlik, halkla ilişkiler, arşiv, idarî, malî ve personelle ilgili işlemler gibi işleri yürütecek olan destek personelinin sayısı, ajans toplam personel sayısının yüzde yirmisini geçemez. **2.** Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan, bu Kanunda belirtilen nitelikleri taşıyanlar, kendilerinin isteği ve kurumlarının muvafakati ile ajansta genel sekreter, iç denetçi veya uzman personel olarak istihdam edilebilir. Bunların kurumlarıyla olan ilişkileri iş akdinin yapılmasıyla son bulur. Bunlara verilecek ücret ile diğer malî ve sosyal haklar yapılacak iş akdi ile belirlenir. Bu şekilde istihdam edilenler, ajanstaki görevleri sona erdiğinde, öğrenim durumları, hizmet yılı ve unvanları dikkate alınarak önceki kurumlarında kariyerlerine veya durumlarına uygun boş bir kadro veya pozisyona en geç üç ay içinde atanırlar ve herhangi bir işleme gerek kalmaksızın en geç bir ay içerisinde göreve başlatılırlar. Ancak, bu kişilerin atanmalarında, önceki kurumlarındaki idarî unvanlar dikkate alınmaz. Bu fıkra uyarınca önceki kurumlarına dönen kişilerin ajansta geçen hizmetleri kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinde değerlendirilir. Bu durumda kıdem tazminatları ödenmez ve bu süreler emeklilik ikramiyesinin hesabında dikkate alınır.

Bu şekilde görevlendirilecek personel sayısı toplam personel sayısının yüzde otuzunu aşamaz. **3.** Genel sekreter ile diğer personelin ücret ve gündelikleri ile diğer malî ve sosyal hakları Yüksek Planlama Kurulu kararıyla tespit edilen alt ve üst limitleri geçmemek üzere yönetim kurulunca belirlenir. **E - Gelirler ve Yönetilecek Fonlar:** 5449 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre, ajansın gelirleri ve yöneteceği fonlar şunlardır: **a)** Bir önceki yıl gerçekleşen genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından, vergi iadeleri ile mahallî idarelere ve fonlara aktarılan paylar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden, binde beş oranında her yıl ayrılacak transfer ödeneğinden, Yüksek Planlama Kurulunca her bir ajans için nüfus, gelişmişlik düzeyi ve performans ölçütlerine göre belirlenecek pay. **b)** Avrupa Birliği ve diğer uluslararası fonlardan sağlanacak kaynaklar. **c)** Faaliyet gelirleri. **d)** Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, bölgedeki il özel idareleri için; borçlanma, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel, katma *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir, belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay. **e)** Bölgedeki sanayi ve ticaret odalarının, bir önceki yıl kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yüzde biri oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay. **f)** Ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarca yapılan bağış ve yardımlar. **g)** Bir önceki yıldan devreden gelirler. Bakanlar Kurulu, il özel idareleri için belirlenen oranı yüzde beşe kadar yükseltmeye ya da bu Kanunda belirlenen oranına kadar indirmeye, belediyeler için belirlenen oranı ise; yarısına kadar indirmeye ya da bu Kanunda belirlenen oranına kadar yükseltmeye yetkilidir. Birinci fıkranın (d) ve (e) bentlerinde belirtilen paylar, ilgili idare ve kuruluşlar tarafından Haziran ayının sonuna kadar ajans hesabına aktarılır. (d) bendinde belirtilen paylar, süresi içerisinde aktarılmadığı takdirde, bu idarelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan paydan ilgisine göre Maliye Bakanlığı ve/veya İller Bankasınca kesilerek ilgili ajans hesabına aktarılır. Diğer alacakların tahsilinde, genel hükümlere göre işlem yapılır. **F – Giderler:** 5449 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre, ajansın giderleri şunlardır: **a)** Plan, program ve proje giderleri. **b)** Proje ve faaliyet destekleme giderleri. **c)** Araştırma ve geliştirme giderleri. **d)** Tanıtım ve eğitim giderleri. **e)** Taşınır ve taşınmaz mal ile hizmet alım giderleri. **f)** Yönetim ve personel giderleri. **g)** Görevlerle ilgili diğer giderler. Ajansın yıllık personel giderleri toplamı, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde on beşini aşamaz. **G – Uygulanmayacak Hükümler:** 5449 sayılı Kanunun 27'nci maddesine göre; Ajans, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.

KAMU: Bir ülkedeki halkın bütünü, halk, amme.

KAMU ALACAKLARININ SİLİNMESİ: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 79'uncu maddesine göre; idare hesaplarında kayıtlı olup, zarurî veya mücbir sebeplerle takip ve tahsil imkânı kalmayan kamu alacaklarından merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilen tutara kadar olanların kayıtlardan çıkarılmasına genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanı, diğer kamu idarelerinde üst yöneticiler yetkilidir. Bu tutarı aşan kamu alacaklarından silinmesi öngörülenler, merkezî yönetim bütçe kanununa ekli cetvelde gösterilir.

KAMU BORÇ YÖNETİMİ RAPORU: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.*

KAMU DAVASI AÇILAN PERSONELİN MASRAFLARININ ÖDENMESİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanuna, 17.05.1990 tarih ve 3649 sayılı Kanunla eklenen ek 31'inci maddeye göre; bu Kanun kapsamına giren ve görevleri sebebiyle haklarında kamu davası açılmış olup da beraat edenlerin; **A -** Vekâlet verdikleri avukata, Avukatlık Asgarî Ücret Tarifesine göre ödedikleri ücret, **B -** Belgelendirilmiş olmak kaydıyla dava ile ilgili olarak yaptıkları masraflar, kurumların bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

KAMU FİNANSMANI VE BORÇ YÖNETİMİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUNDA ÖNGÖRÜLEN İDARÎ PARA CEZALARI: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanuna, 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla eklenen 14/A maddesine göre; Kanunun aşağıdaki maddelerinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen kişiler hakkında, 750 Yeni Türk Lirası idarî para cezası uygulanır: **a)** 4'üncü maddesinin beşinci fıkrası gereğince Hazine Müsteşarlığından izin alınmaması. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.* **b)** 7'nci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen ikraz ücretinin Müsteşarlıkça talep edilen süre içerisinde ödenmemesi. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Dış Borçlanma.* **c)** 8'inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen garanti ücretinin Müsteşarlıkça talep edilen süre içerisinde ödenmemesi. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması.* **ç)** 8'inci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen sorumluluk ile müteselsil sorumluluğa ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması.* **d)** 8'inci maddesinin altıncı fıkrası gereğince Hazine garantisi altında sağlanan dış kredilere ilişkin geri ödemeler için gereken tutarın yılı bütçelerinde yatırım harcamalarına kıyasla öncelikli olarak ayrılmaması. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması.* **e)** 8'inci maddesinin onuncu fıkrası gereğince Müsteşarlıktan izin alınmaması. *28.03.2002*

tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması. **f)** 11'inci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince ikrazen kullandırılan dış borca ilişkin olarak Kanunun 8'inci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen sorumluluk ile müteselsil sorumluluğa ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi.* **g)** 11'inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen bilgi ve belgelerin Müsteşarlıkça talep edilen usul ve esaslar çerçevesinde verilmemesi. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi.* **h)** 11'inci maddesinin yedinci fıkrası gereğince oluşturulacak Dış Borç Ödeme Hesabının ihdasında ve işletilmesinde ilgili mevzuat ve anlaşmalarda belirlenen esaslara uyulmaması. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi.* **ı)** 14'üncü maddesinin dördüncü fıkrası gereğince istenecek her türlü bilgi ve belgenin belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde verilmemesi. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* **i)** 14'üncü maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen yılı bütçesinin ilgili tertipleriyle ilişkilendirilme, bütçeleştirme ile ödenek ve gider kaydedilmeye ilişkin yükümlülüğün yerine getirilmemesi. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* İdarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin üç yıl içerisinde tekrarı hâlinde, verilen para cezası iki katı, aynı süre içerisinde ikinci ve müteakip tekrarı hâlinde ise üç katı artırılarak uygulanır. İdarî para cezası ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenir.

KAMU FİNANSMANI VE BORÇ YÖNETİMİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN HÜKÜMLERİ: A – Kanunun Amacı: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre, bu Kanunun amacı; ülkenin kalkınma hedeflerini dikkate alarak, piyasalarda güven ve istikrarı koruyarak ve makro ekonomik dengeleri gözeterek, Devletin iç ve dış borçlanmasına, hibe almasına, borç ve hibe vermesine, nakit yönetiminin maliye ve para politikaları ile koordineli bir şekilde yürütülmesine, verilecek garantilerin, bu borçlanma ve garantilerden doğan finansal alacaklar ile Devlet iç ve Devlet dış borcunun etkin bir şekilde yönetimine ve izlenmesine, Hazine Müsteşarlığı ile 2'nci maddede yer alan kuruluşlar arasındaki malî ilişkilerin düzenlenmesine ve bu hususlar dâhil olmak üzere Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü malî yükümlülüğün geri ödenmesi, ilgili bütçe hesaplarına kaydedilmesi ve raporlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. **B – Kanunun Kapsamı:** 4749 sayılı Kanunun 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanun ve 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre bu Kanun; merkezi yönetim kapsamındaki kamu

idareleri, sosyal güvenlik kurumları, kamu iktisadî teşebbüslerini, özel hukuk hükümlerine tabi olmakla beraber sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait olan kuruluşları, fonları, kamu bankalarını, yatırım ve kalkınma bankalarını, büyükşehir belediyelerini, belediyeleri ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşlarını, yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi öngörülen projeler kapsamında ödeme yükümlülükleri Hazine Müsteşarlığınca garanti edilen kuruluşları ve hibelerle sınırlı olmak kaydıyla sivil toplum örgütlerini kapsar. **C – Bazı Tanımlar:** 4749 sayılı Kanunun uygulanması ile ilgili tanımlar, 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddede yapılmıştır: **1. Borç Servisi:** Devlet iç borcu ve Devlet dış borcundan doğan anapara ve faiz ödemeleri ile bu borçlara ilişkin ıskonto giderleri ile ücret ve diğer ödemeler. **2. Devlet Borcu:** Türkiye Cumhuriyeti adına Hazine Müsteşarlığının borçlu sıfatı ile taraf olduğu ya da üstlendiği her türlü malî yükümlülükler. **3. Devlet Dış Borcu:** Hazine Müsteşarlığı tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından belirli bir itfa planına göre geri ödenmek üzere sağlanan finansman imkânları ile Hazine garantileri kapsamında Hazine Müsteşarlığı tarafından üstlenilen her türlü malî yükümlülükler. **4. Devlet İç Borcu:** Hazine Müsteşarlığı tarafından yurt içinde ihraç olunan Devlet iç borçlanma senetleri, Hazinenin geçici nakit ihtiyacını karşılamak için yurt içi piyasalardan yaptığı borçlanmalar ve senede bağlı olup olmadığına bakılmaksızın Hazine Müsteşarlığınca üstlenilen her türlü malî yükümlülükler. **5. Devlet İç Borçlanma Senetleri:** Hazine Müsteşarlığı tarafından yurt içinde ihraç edilen borçlanma senetleri. **6. Devlet Tahvili:** İhraç edildikleri tarih itibarıyla bir yıl (364 gün) ve daha uzun vadeli Devlet iç borçlanma senetleri. **7. Dış Borcun Devri:** Hazine Müsteşarlığı tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile bankalara, anlaşmanın malî şartları ile birlikte, asıl borçlusu bu kuruluşlar olmak kaydıyla aktarılması. **8. Dış Borcun İkrazı:** Hazine Müsteşarlığı tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile yatırım ve kalkınma bankalarına gerektiğinde anlaşmanın malî şartlarına bağlı kalmaksızın aktarılması. **9. Dış Borcun Tahsisi:** Hazine Müsteşarlığı tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin çeşitli sektörlerinde gelişmeyi

sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine, Yükseköğretim Kuruluna, üniversitelere ve yüksek teknoloji enstitülerine; savunma ve güvenlik hizmetleri sektörleri ile sınırlı olmak üzere nihai kullanıcısının genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinden olması durumunda projeyi yürüten özel bütçe kapsamındaki kuruluşlara anlaşmadaki amaca sadık kalınarak kullandırılması. **10. Dış Finansman:** Herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan Devlet dış borcu, garantili imkân ve hibe veya münferiden bunların her biri. **11. Dış Finansman Kaynağı:** Dış finansman sağlayan yabancı ülkeler, ülkelerce oluşturulan birlikler, resmî finansman fonları, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile uluslararası sermaye ve finansman piyasalarında faaliyet gösteren yatırım bankaları da dâhil olmak üzere bankalar, satıcı veya alıcı kredisi sağlayan kuruluşlar ile firmalar veya münferiden bunların her biri. **12. Dış İmkân:** Bu Kanun kapsamında yer alan kuruluşların, kendi adına herhangi bir dış finansman kaynağından Hazine garantileri olmaksızın sağladıkları finansman imkânı ve hibe. **13. Diğer Hazine Alacağı:** Hazine alacağı dışında kalan ve Hazine Müsteşarlığının Devlet tüzel kişiliğini temsilen taraf olduğu işlemlerden kaynaklanan alacakları. **14. Garantili İmkân:** Bu Kanun kapsamında yer alan kuruluşlara sağlanan Hazine geri ödeme garantisi, Hazine yatırım garantisi ve Hazine ülke garantisi. **15. Garanti Ücreti:** Hazine garantileri nedeniyle lehine garanti verilen taraftan verilecek her garanti için bir defaya mahsus olmak kaydıyla alınan ücret. **16. Genel Giderler:** Devlet borcunun yürütülmesi ve yönetilmesi için yapılan kayıt ve tescil giderleri, kredi derecelendirme kuruluşlarına ödenen ücretler, avukatlık ücreti, müşavirlik ücreti, kur farkları, komisyon ödemeleri, gecikme faiz ve cezaları, Devlet iç borçlanma senetleri basım ve ilan giderleri ve benzeri tüm masraf ve giderleri ile nakit akışlarının ve banka hesaplarının yönetilmesi kapsamında doğan komisyon giderleri. **17. Hazine Alacağı:** Herhangi bir dış finansman kaynağından temin edilen finansman imkânları için verilen Hazine garantileri veya bu imkânların ikrazı suretiyle kullandırılması ya da bunlar dışında olmakla birlikte ilgili mevzuattan kaynaklanan işlemler nedeniyle doğan ve Hazine tarafından üstlenilen her türlü ödemeye ve/veya Hazine tarafından ikrazen ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerine ilişkin olarak ortaya çıkan alacak. **18. Hazine Bonosu:** İhraç edildikleri tarih itibarıyla vadeleri bir yıldan kısa olan (364 güne kadar) Devlet iç borçlanma senetleri. **19. Hazine Garantileri:** Hazine geri ödeme garantisi, Hazine yatırım garantisi, Hazine karşı garantisi ve Hazine ülke garantisi veya münferiden her biri. **20. Hazine Karşı Garantisi:** Herhangi bir dış finansman kaynağının ihdas ettiği garanti programları çerçevesinde kamu iktisadî teşebbüsleri, özel hukuk hükümlerine tabi olmakla beraber sermayelerinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait olan kuruluşlar, fonlar, kamu bankaları, yatırım ve kalkınma

bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlarla sair yerel yönetim kuruluşlarının borçlu sıfatıyla uluslararası piyasalardan temin edecekleri finansman imkânları için bir dış finansman kaynağı tarafından verilen garantiye karşı verilen garantilerle herhangi bir dış finansman kaynağının ihdas ettiği garanti programları çerçevesinde yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ile benzeri finansman modelleri kapsamında gerçekleştirilecek projelerle ilgili olarak, mevzuatta öngörülen Hazine garantileri ile sınırlı olmak ve şartları Hazine Müsteşarlığı tarafından müzakere edilmek üzere, bir dış finansman kaynağı tarafından verilen garantiye karşı verilen garantiler. **21. Hazine Saymanlığı:** Hazine Müsteşarlığı Devlet Borçları, İç Ödemeler ve Dış Ödemeler saymanlıklarının her biri. **22. Hazine Ülke Garantisi:** Yabancı ülkelerin herhangi bir dış finansman kaynağından sağlayacakları finansmanın geri ödenmesi hususunda verilen garantiler. **23. Hazine Yatırım Garantisi:** Yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri kapsamında ilgili kanun hükümlerine dayanan ve bunlarla sınırlı olmak üzere verilen garantiler. **24. Hibe:** Herhangi bir dış finansman kaynağından geri ödeme yükümlülüğü olmaksızın Türkiye Cumhuriyetinin aldığı aynî ve/veya nakdî yardım ile Türkiye Cumhuriyetinin yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına verdiği aynî ve/veya nakdî yardım. **25. İhraç Tutarı:** Her bir menkul kıymetin satış fiyatı ile nominal tutarının çarpılması suretiyle hesaplanan değer. **26. İkraz Ücreti:** Dış borcun ikrazı nedeniyle ikraz edilen taraftan ikraz edilen tutar üzerinden bir defaya mahsus olmak kaydıyla alınan ücret. **27. Nakit Devlet İç Borçlanma Senetleri:** Karşılığında Hazineye nakit imkânı sağlayan Devlet iç borçlanma senetleri. **28. Net Borç Kullanımı:** Yıl içinde yapılan iç ve dış borçlanmalardan yıl içinde vadesi gelen anapara ödemelerinin düşülmesi ile elde edilen tutar. **29. Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senetleri:** İlgili yıl merkezî yönetim bütçe kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde ihraç edilmiş olan ve karşılığında herhangi bir nakit girişi sağlanmayan Devlet iç borçlanma senetleri. **30. Para Piyasası Nakit İşlemleri:** Hazinenin kısa vadeli nakit ihtiyacını karşılamak üzere fiziken basılı olmayan Devlet iç borçlanma senedi çıkarmak veya para piyasası araçlarını kullanmak suretiyle yapılan azamî otuz gün vadeli borçlanmalar. **31. Piyasa Yapıcılığı:** Devlet iç borçlanma senetleri ihalelerinde ve söz konusu senetlerin ikincil piyasa işlemlerinde etkinliğin artırılması amacıyla önceden belirlenen kriterlere göre seçilmiş bankalara Hazine Müsteşarlığı tarafından bazı hak ve görevler verilmesini içeren sistem. **32. Piyasa Yapıcısı:** Devlet iç borçlanma senetleri ihalelerinde ve söz konusu senetlerin ikincil piyasa işlemlerinde etkinliğin artırılması amacıyla önceden belirlenen kriterlere göre seçilmiş banka. **33. Program Kredisi:** Hazine Müsteşarlığı tarafından ülkenin

makro ekonomik programları çerçevesinde, doğrudan veya Hazine garantisi altında, kamunun finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkânı. **34. Proje:** Yıllık yatırım programlarında yer alan projeleri, millî savunma projelerini, niteliği itibarıyla yıllık yatırım programına tabi olmayan projeler ile yap-işlet-devret, yap-işlet, işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde gerçekleştirilen projeleri veya münferiden bunlardan her biri. **35. Proje Kredisi:** Projelerin gerçekleşmesi için herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkânı. **36. Risk Hesabı:** Bu Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan hesap. **37. Sivil Toplum Örgütü:** Devlet teşkilatı içinde yer almayan, kendi idarî ve malî bağımsızlığı olan, kamu yararına hizmet verdiği Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilen ve kâr amacı gütmeyen hükmî şahsiyeti haiz kuruluşlar. **38. Stratejik Ölçüt:** Borçlanma ve risk yönetiminde esas alınacak olan ve borç yönetiminin genel risk/maliyet hedeflerini ifade eden gösterge ve kriterler. **39. Takas:** Devlet borcuna ilişkin nakit akışlarının, taraflardan birisi Hazine Müsteşarlığı olmak kaydıyla, iki taraf arasında doğrudan veya dolaylı olarak değişimine imkân tanıyan finansal araç. **40. Türev Ürün:** Devlet borcunun etkin bir şekilde idare edilebilmesi ve risk yönetimi amacıyla yurt içi veya uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan her türlü finansal araç. **D - Diğer Hükümler:** *Aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Borçlanma ve Garanti Limiti.* ***2.*** *Borçlanma ve Hibede Düzenleme Yapma ve Danışmanlık Hizmetleri.* ***3.*** *Borçlanma ve Hibede Vergi, Resim, Harç ve Fon İstisnası.* ***4.*** *Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.* ***5.*** *Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* ***6.*** *Dış Borçlanma.* ***7.*** *Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi.* ***8.*** *Hazinece Borç Verilmesi.* ***9.*** *Hazine Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması.* ***10.*** *Hibe Alma ve Verme.* ***11.*** *İç Borçlanma.* ***12.*** *Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Öngörülen İdarî Para Cezaları.* ***13.*** *Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.* ***14.*** *Risk Hesabı.* **E – Geçici Hükümler: 1. İstanbul İlinin Deprem Riski İçin Temin Edilen Krediler:** 4749 sayılı Kanuna, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklenen ve 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 8'inci maddeye göre; İstanbul ilinin maruz kaldığı deprem riski nedeniyle oluşması muhtemel hasarların önlenmesi ve depreme karşı tedbir ve hazırlık amacıyla oluşturulacak projelerin finansmanı için herhangi bir dış finansman kaynağından Türkiye Cumhuriyetinin borçlu sıfatıyla sağlayacağı kredileri, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitülerine karşılıksız tahsis etmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu Kanunun 14'üncü maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarının

genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitülerine ilişkin hükümleri bu maddeye istinaden sağlanacak krediler için uygulanmaz. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* **2. Önceki Anlaşmalarla İlgili Hükümler:** 4749 sayılı Kanuna, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklenen ve 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 9'uncu maddeye göre; bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce, Hazine Müsteşarlığınca bu Kanun uyarınca borçlu veya garantör sıfatıyla herhangi bir dış finansman veya türev ürüne ilişkin olarak başlatılan işlemler kapsamında, ilgili anlaşmaların veya daha önce imzalanmış anlaşmaları tadil eden anlaşmaların imzalanmasından önce veya imzalanan anlaşmaların yürürlüğe girmesini sağlayacak kanunî düzenlemelerin tamamlanmasından önce doğmuş ve peşin ödenmesi gereken komisyon, taahhüt ücreti, garanti ücreti, gecikme faizi ve benzeri yükümlülükler hakkında da ilgili anlaşmaların veya daha önce imzalanmış anlaşmaları tadil eden anlaşmaların imzalanması veya yürürlüğe girmesinden bağımsız olarak bu Kanunun 14'üncü maddesinin değişik onuncu fıkrası hükümleri uygulanır. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* **3. 01.01.2006 Tarihinden Önce İmzalanan Dış Kredi Anlaşmaları:** 4749 sayılı Kanuna, 26.12.2006 tarih ve 5568 sayılı Kanunla eklenen geçici 12'nci maddeye göre; 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (II) Sayılı Cetvelin (A) bölümünde bulunan kuruluşların yılı yatırım programında yer alan projelerinin finansmanı için 01.01.2006 tarihinden önce imzalanan dış kredi anlaşmaları çerçevesinde sağlanan krediler, anılan kuruluşlara tahsisli olarak kullandırılmaya devam edilir. Bu maddeye istinaden kullandırılacak krediler ile ilgili olarak krediyi tahsis eden kuruluş hakkında, 14'üncü maddenin beşinci ve altıncı fıkralarının 5018 sayılı Kanunun eki (I) Sayılı Cetvelde yer alan kuruluşlara ilişkin hükümleri uygulanmaz. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* Maddeye, 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; 5018 sayılı Kanunun eki (II) sayılı cetvelin (A) bölümünde bulunan üniversitelere, 01.01.2006 tarihinden önce imzalanan dış kredi anlaşmaları çerçevesinde sağlanan ve ödemesi devam etmekte olan Hazine garantili dış borçlar, anılan kuruluşlara tahsisli olarak kullandırılır. Üniversitelerin 01.01.2006 tarihinden önce imzalanan Hazine garantili kredilerine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığınca yapılan üstlenimler ile ikrazen kullandırılan kredilerinden doğan Hazine alacaklarının ve anılan kuruluşların uzlaşma kapsamındaki Hazine alacaklarının, bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla ödenmeyen bakiye tutarını, Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakanın teklifi üzerine

bütçenin gelir ve gider hesapları ile ilişkilendirilmeksizin terkinine Maliye Bakanı yetkilidir. **4. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kapsamında Temin Edilen Krediler:** 4749 sayılı Kanuna, 26.12.2006 tarih ve 5568 sayılı Kanunla eklenen geçici 13'üncü maddeye göre; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kapsamında oluşturulacak program ve/veya projelerin finansmanı için herhangi bir dış finansman kaynağından Türkiye Cumhuriyetinin borçlu sıfatıyla sağlayacağı kredileri, anılan Fona bütçenin gelir ve gider kalemleri ile ilişkilendirilmeksizin tahsis etmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu maddeye istinaden sağlanacak krediler ile ilgili olarak krediyi tahsis eden kuruluş hakkında, 14'üncü maddenin beşinci ve altıncı fıkralarının 5018 sayılı Kanunun eki (I) Sayılı Cetvelde yer alan kuruluşlara ilişkin hükümleri uygulanmaz. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* **5. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senetleri İhracı:** 4749 sayılı Kanuna, 24.05.2007 tarih ve 5667 sayılı Kanunla eklenen geçici 14'üncü maddeye göre; Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketi tarafından, karşılığında Devlet iç borçlanma senedi bulunmamasına rağmen ikincil piyasada Devlet iç borçlanma senedi satışı adı altında toplanan tutarlar için Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından yapılacak her türlü ödemenin gerçekleştirilebilmesi amacıyla, Hazine Müsteşarlığınca Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri ihraç edilir. Bu kapsamda ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri için bu Kanunun 6'ncı maddesinin ikinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. **6. Dünya Bankası Grubu ve Uluslararası Para Fonu Toplantısı İçin İhaleye Çıkma:** 4749 sayılı Kanuna, 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla eklenen geçici 15'inci maddeye göre; İstanbul'da 2009 yılında düzenlenecek olan Dünya Bankası Grubu ve Uluslararası Para Fonu Toplantısı için 2009 yılında gerçekleştirilecek organizasyon giderleri ile bu kapsamda yapılacak mal ve hizmet alımları için, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 5'inci maddesinin beşinci fıkrası, 62'nci maddesinin (b) bendinin son cümlesi ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 26 ile 27'nci maddesi hükümlerine tabi olmaksızın 2008 yılında Hazine Müsteşarlığınca ihaleye çıkılabilir ve taahhüde girişilebilir. Söz konusu giderler Müsteşarlığın 2009 yılı bütçesine bu amaçla tefrik edilen ödenekten karşılanır. **7. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün Borçlarının Mahsubu:** 4749 sayılı Kanuna, 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla eklenen geçici 16'ncı maddeye göre; Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla vadesi geçmiş Hazine garantili kredilerinden Hazine Müsteşarlığınca yapılan üstlenimlerden ve ikrazen kullandırılan

kredilerinden doğan anapara, faiz, masraf ve gecikme zammından oluşan Hazine alacaklarını, bütçenin gelir ve gider hesapları ile ilişkilendirmeksizin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarının Ulaştırma Bakanlığından olan yol bakım ve onarım giderleri karşılığı alacaklarından mahsup suretiyle terkin etmeye, söz konusu işlemden sonra Kuruluşun bakiye borcunun kalması hâlinde bu tutarı Kuruluşun ödenmemiş sermayesine mahsuba Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine Maliye Bakanı yetkilidir. **8. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Borçlarının Terkini ve Borçlanma Senedi İhracı:** 4749 sayılı Kanuna, 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla eklenen geçici 17'nci maddeye göre; Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna 31.12.2007 tarihine kadar verilen özel tertip Devlet İç Borçlanma Senetlerinden doğmuş ve/veya doğacak anapara, faiz, masraf ve gecikme zammından oluşan Hazine alacaklarının bütçenin gelir ve gider hesapları ile ilişkilendirmeksizin terkini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine Maliye Bakanı tarafından yerine getirilir. Bu işlem, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun, faaliyet izni kaldırılan veya yönetimi ve denetimi kendisine devredilen bankalardan kaynaklanan alacaklarının takip ve tahsiline ilişkin hak ve yetkilerini ortadan kaldırmaz. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 130'uncu maddesinde sayılan gelirlerinden oluşan ve sigorta rezervi olarak tutulanlar hariç olmak üzere, faaliyet izni kaldırılan veya yönetimi ve denetimi kendisine devredilen bankaların her türlü mal, hak ve alacaklarından elde ettiği veya edeceği nakdi gelirlerinden, mevcut ve muhtemel çözümleme giderleri ve bu kapsamda diğer kurumlara yapılması zorunlu ödemeler düşüldükten sonra kalan tutarı Müsteşarlığın ilgili hesaplarına Müsteşarlıkça belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde aktarır. Bu çözümleme gelirlerinin aktarılması nedeniyle çözümleme giderleri için ilave kaynağa ihtiyaç duyulması hâlinde, sigorta rezervine başvurulmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna Müsteşarlıkça özel tertip Devlet İç Borçlanma Senedi ihraç etmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. **9. Konut Edindirme Yardımının Hak Sahiplerine Ödenmesi İçin Senet İhracı:** 4749 sayılı Kanuna, 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla eklenen geçici 18'inci maddeye göre; 5664 sayılı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanunun 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca hak sahiplerine yapılacak ödemelere ilişkin olarak; Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığının yükümlülüğü için Hazine Müsteşarlığı tarafından Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketine ikrazen Devlet İç Borçlanma Senetleri ihraç edilebilir. Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığının yükümlülüğünü aşan kısmı için ise Müsteşarlık tarafından Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketine özel tertip Devlet İç Borçlanma Senedi ihraç edilebilir. Bu kapsamda ihraç edilecek özel tertip Devlet İç Borçlanma Senetleri

için bu Kanunun 6'ncı maddesinin ikinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.
10. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü İçin Senet İhracı: 4749 sayılı Kanuna, 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla eklenen geçici 19'uncu maddeye göre; Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 2009 yılı finansman açığının karşılanmasını teminen Hazineden olan görev zararı alacaklarına ve ödenmemiş sermayesine mahsuben Hazine Müsteşarlığınca Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğüne Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senedi ihraç edilebilir. Bu kapsamda ihraç edilecek Özel Tertip Devlet İç Borçlanma senetleri için, Müsteşarlık bütçesinin ilgili tertiplerine bir milyar Türk Lirasına kadar ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

KAMU GELİRİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

KAMU GELİR VE GİDERLERİNİN YILI VE MAHSUP DÖNEMİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Hesapları.*

KAMU GİDERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

KAMU GÖREVİ SONA ERENLERE ÖDENEN TAZMİNAT: 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 1'inci maddesine, 31.07.2003 tarih ve 4969 sayılı Kanunla eklenen (D) bendine göre; (A) bendi kapsamına giren personel (Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa göre almakta olan personel) ile 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı cetvelde yer alan personel ve kamu kurumlarında işçi olarak istihdam edilenlerden; emekliliğini isteyen veya emekliye sevk olunanlara, haklarında toptan ödeme hükümleri uygulananlara, emekli iken yeniden hizmete alındıktan sonra cezaen olmamak üzere görevlerine son verilenlere ve terhis olan yedek subaylara ve bunlardan görevde iken ölenlerin kanunî mirasçılarına damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaksızın beş yüz milyon lira tutarında tazminat ödenir.

KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU BAŞKAN VE ÜYELERİNE ÖDEME: 25.05.2004 tarih ve 5176 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkanı veya üyeliğine atanacaklar, Kurulda emekli aylıkları kesilmeksizin çalıştırılır. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması***.** Kurulun sekretarya hizmetleri Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir. Kurul Başkan ve üyelerine, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak koşuluyla, fiilen görev yapılan her gün için 3.000

gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. Huzur hakkı ve Kurulun diğer ihtiyaçları için her yıl Başbakanlık bütçesine gerekli ödenek konulur.

KAMU HESAPLARI: A - Muhasebe Sistemi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 49'uncu maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür. **2.** Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkililerine kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur. **3.** Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenir. Bu standartlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Kurulun yapısı, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **4.** Bu Kurulda görevlendirilenlerin aslî görevleri devam eder. Başkan ve üyelere, ayda ikiden fazla olmamak üzere her toplantı günü için 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir. **5.** Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince uygulanacak çerçeve hesap planı ile düzenlenecek raporların şekil, süre ve türlerine ilişkin hususlar, Kurul tarafından belirlenen muhasebe ve raporlama standartları çerçevesinde, ilgili idarelerin de görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca belirlenir ve Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir. **6.** Muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenleme, beşinci fıkrada belirtilen yönetmeliğe uygun olarak, ilgili idarelerin görüşü alınmak suretiyle merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri için Maliye Bakanlığınca; sosyal güvenlik kurumları için ilgili idarelerce, mahallî idareler için ise İçişleri Bakanlığınca Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle hazırlanır. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin detaylı hesap planlarına ilişkin hususlar, Maliye Bakanlığınca belirlenir. **B - Kayıt Zamanı:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 50'nci maddesine göre; bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün malî

işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır. **C - Kamu Gelir ve Giderlerinin Yılı ve Mahsup Dönemi:** 5018 sayılı Kanunun 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 51'inci maddesine göre; kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir. Kamu hesapları malî yıl esasına göre tutulur. Malî yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların, ödenekleri saklı tutulmak suretiyle, mahsup işlemleri malî yılın bitimini izleyen bir ay içinde yapılabilir. Zorunlu hâllerde bu süre, Maliye Bakanlığı tarafından bütçe giderleri için bir ay, diğer işlemlerde iki ayı geçmemek üzere uzatılabilir.

KAMU HİZMETİ: Geniş anlamda; kamu kurum ve kuruluşları tarafından doğrudan doğruya veya böyle bir kuruluşun gözetimi altında kamu ihtiyaçları ve yararlarını tatmin ve temin etmek maksadıyla girişilen teşebbüsler ve gösterilen faaliyetler; dar anlamda, kamu kurum ve kuruluşlarının kamu hukukuna mahsus usuller dairesinde ve bu hukuktan doğan yetki ve imtiyazlara dayanarak gösterdikleri faaliyetlerle yaptığı hizmetler. Amme hizmeti. Hidemat-i amme.

KAMU HUKUKU: Devletin teşkilatını, devlet sıfatıyla gösterdiği faaliyetleri, haiz olduğu yetkileri, bu teşkilatın kurulması ve faaliyetlerin ifası dolayısıyla devletle şahıslar arasında husule gelen bağ ve ilişkileri düzenleyen ve şahsın devlet karşısında haiz olduğu hak ve yetkileri belirleyen hukuk. Anayasa hukuku, idare hukuku, maliye hukuku gibi. Amme hukuku.

KAMU HUKUKU TÜZEL KİŞİLERİ: Kamu kurum ve kuruluşlarının tümü. Kamu hizmetlerini yürütmek için kamu hukuku usullerine göre teşekkül ettirilmiş tüzel kişiler. Amme hükmî şahısları.

KAMU İDARELERİNCE HAZIRLANACAK FAALİYET RAPORLARI HAKKINDA YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

KAMU İDARELERİNDE STRATEJİK PLANLAMAYA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

KAMU İDARELERİNE AİT TAŞINMAZLARIN TAHSİS VE DEVRİ HAKKINDA YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

KAMU İDARELERİNİN KESİN HESAPLARININ DÜZENLENMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *bk. Kesin Hesaplarının Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

KAMU İDARESİ: *bk. Amme İdaresi.*

KAMU İHALE KANUNU HÜKÜMLERİ: 2003 yılı başına kadar, artırma ve

eksiltme ihaleleri ile ilgili düzenlemeler, tek bir kanunda yer almaktaydı. Belirtilen tarihte yürürlüğe giren 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile eksiltme ihaleleri, artırma ihalelerinden ayrı bir kanunla düzenlenmiştir. Ayrıca, eksiltme ihalelerine ilişkin sözleşmelerle ilgili düzenlemeler de, aynı tarihte yürürlüğe giren 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda yer almaktadır. **1. Kamu İhale Kanununa Tabi Kurum ve Kuruluşlar:** Kanunun kapsamını belirtmek için, 1, 2 ve 3'üncü maddelerinin birlikte değerlendirilmesi gerekir. Kanunun amacını belirleyen 1'inci madde şöyledir: "Bu Kanunun amacı, kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir." Bu madde tek başına dikkate alındığında, bütçeden yardım yapılan dernek ve vakıfların da Kanun kapsamında olduğu yorumu yapılabilir. Ancak, maddedeki "...olan...", "...bulunan..." ve "...kullanan..." kelimeleri, "...kamu kurum ve kuruluşlarının..." sıfatı olduğundan, kamu kurum ve kuruluşu olmayan tüzel kişilikler, bu Kanuna tabi değildir. Kanunun 12.06.2002 tarih ve 4761 sayılı Kanun, 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanun ve 01.06.2007 tarih ve 5680 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesi gereğince; aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri, bu Kanun hükümlerine göre yürütülür: **a)** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (Meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler. **b)** Kamu iktisadî kuruluşları ile iktisadî Devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadî teşebbüsleri. **c)** Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (Meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar. **d)** (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler. **e)** 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun kapsamındaki bankaların yapım ihaleleri. Ancak, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bu Fonun hisselerine kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankalar, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ('e' bendinde belirtilen yapım ihaleleri hariç) ile enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kanun kapsamı dışındadır. **2. Kanuna Tabi Olan İhale İşleri:** Hangi ihale işlerinin bu Kanuna tabi olacağı, Kanunun 2, 3 ve 4'üncü maddeleri birlikte dikkate alınarak belirlenebilir. Çünkü, Kanunun 2'nci maddesinde işler sayılmış ve bu madde ile 3'üncü

maddesinde istisnalar belirtilmiş, 4'üncü maddesinde de tanımlar yapılmıştır. **a) İhaleye Tabi İşler: aa) Mal Alımları:** Satın alınabilecek her türlü ihtiyaç maddeleri, taşınır mallar, taşınmaz mallar ve haklar, mal alımı kavramı içindedir. **bb) Hizmet Alımları:** Bakım, onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar hizmetlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetleri, taşınır ve taşınmaz mal ile hakların kiralanması ve benzeri hizmetler, hizmet alımları kavramına dâhildir. **cc) Yapım:** Bina, kara yolu, demir yolu, otoyol, hava limanı, rıhtım, liman, tersane, köprü, tünel, metro, viyadük, spor tesisi, altyapı, boru iletim hattı, haberleşme ve enerji nakil hattı, baraj, enerji santrali, rafineri tesisi, sulama tesisi, toprak ıslahı, taşkın koruma ve dekapaj gibi her türlü inşaat işleri ve bu işlerle ilgili tesisat, imalat, ihzarat, nakliye, tamamlama, büyük onarım, restorasyon, çevre düzenlemesi, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işleri ile benzeri yapım işleri, bu kavram içindedir. **3. Kanuna Tabi Kurum ve Kuruluşların Kanun Kapsamı Dışında Tutulan İşleri:** Bu işlerin neler olduğu, Kanunun 2'nci maddesinin son fıkrası ile 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinde belirtilmiştir: **aa)** Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile bu Fonun kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankaların Kanuna tabi tüm işleri. **bb)** 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların yapım ihaleleri dışındaki Kanuna tabi işleri. **cc)** Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kanun kapsamı dışındadır. **çç)** Kanun kapsamına giren kuruluşlarca; kuruluş amacı ve mevzuatı gereği işlemek, değerlendirmek, iyileştirmek veya satmak üzere doğrudan üreticilerden veya ortaklarından yapılan tarım ve hayvancılıkla ilgili ürün alımları ile 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince, orman köyleri kalkındırma kooperatiflerinden ve köylülerden yapılacak hizmet alımları. **dd)** 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; savunma, güvenlik veya istihbarat alanları ile ilişkili olduğuna veya gizlilik içinde yürütülmesi gerektiğine ilgili bakanlık tarafından karar verilen veya mevzuatı uyarınca sözleşmenin yürütülmesi sırasında özel güvenlik tedbirleri alınması gereken veya devlet güvenliğine ilişkin temel menfaatlerin korunmasını gerektiren hâllerle ilgili olan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri. **ee)** Uluslararası antlaşmalar gereğince sağlanan dış finansman ile yapılacak olan ve finansman antlaşmasında farklı ihale usul ve esaslarının uygulanacağı belirtilen mal ve hizmet alımları ile yapım işleri; uluslararası sermaye piyasalarından yapılacak borçlanmalara ilişkin her türlü danışmanlık ve kredi derecelendirme hizmetleri; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının banknot ve kıymetli evrak üretim ve basımı ile ilgili mal ve hizmet alımları. 27.04.2004 tarih ve 5148 sayılı

Kanunla Kanunun 3'üncü maddesinin (c) bendine eklenen hüküm gereğince; özelleştirme uygulamaları için 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanun gereğince yapılacak her türlü danışmanlık hizmet alımları; hava taşımacılığı yapan teşebbüs, işletme ve şirketlerin ticarî faaliyetlerine ilişkin mal ve hizmet alımları. **ff)** İdarelerin yabancı ülkelerdeki kuruluşlarının mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri; yurt dışında bulunan nakil vasıtalarının o yerden sağlanması zorunlu mal ve hizmet alımları. **gg)** 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; bu Kanun kapsamına giren kuruluşların; Adalet Bakanlığına bağlı ceza infaz kurumları, tutukevleri iş yurtları kurumları, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı huzur evleri ve yetiştirme yurtları, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı üretim yapan okullar ve merkezler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı enstitü ve üretme istasyonları ile Başbakanlık Basımevi İşletmesi tarafından bizzat üretilen mal ve hizmetler için anılan kuruluşlardan, Devlet Malzeme Ofisi Ana Statüsünde yer alan mal ve hizmetler için Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden, yük, yolcu veya liman hizmetleri için Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünden, akaryakıt ve taşıt için Tasfiye İşleri Döner Sermeye İşletmeleri Genel Müdürlüğünden yapacakları alımları ile araştırma geliştirme faaliyetleri kapsamında Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumundan yapacakları mal, hizmet ve danışmanlık hizmet alımları, et ve et ürünleri için Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğünden, ray üstünde çeken ve çekilen araçlarda kullanılan monoblok tekerlek ve tekerlek takımları için Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünden yapacakları alımlar. **hh)** 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; ulusal araştırma geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları ile finansmanının tamamı Kanun kapsamındaki bir idare tarafından karşılanarak elde edilen sonuçların bu idare tarafından sadece kendi faaliyetlerinin yürütülmesinde faydalanıldığı hâller hariç, her türlü araştırma ve geliştirme hizmeti alımları. **ii)** Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticarî ve sınaî faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli iki trilyon üç yüz milyar Türk Lirasını aşmayan mal veya hizmet alımları. Bu parasal limit, Kanunun 67'nci maddesi gereğince, her yıl güncelleştirilmektedir. **jj)** 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; bu Kanun kapsamındaki idarelerin kendi özel mevzuatı uyarınca hak sahiplerine sağlayacakları teşhis ve tedavisi kurumlarınca üstlenilen kişilerin ayakta tedavisi sırasında reçeteye bağlanan ilaç ve tıbbî malzemelerin kişilerce alımları, sağlık hizmeti

sunan bu Kanun kapsamındaki idarelerin teşhis ve tedaviye yönelik olarak birbirlerinden yapacakları mal ve hizmet alımları. **kk)** Kanunun 3'üncü maddesine, 14.07.2004 tarih ve 5226 sayılı Kanunla eklenen (i) fıkrasına göre; 21.07.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki kültür varlıklarının rölöve, restorasyon, restitüsyon projeleri, sokak sağlıklaştırma, çevre düzenleme projeleri ve bunların uygulamaları ile değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına ilişkin mal ve hizmet alımları. **ll)** Kanunun 3'üncü maddesine, 03.03.2005 tarih ve 5312 sayılı Kanunla eklenen (j) fıkrası gereğince; Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun hükümleri kapsamında, acil müdahale planlarının hazırlanması ve bir olay meydana geldikten sonra kirliliğe müdahale ve acil müdahale planlarının icrası için acil olarak ihtiyaç duyulabilecek hizmet alımı ile araç, gereç ve malzeme alımı. **mm)** Kanunun 3'üncü maddesine, 22.02.2007 tarih ve 5583 sayılı Kanunla eklenen (k) fıkrasına göre; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile özerk spor federasyonlarının ulusal ve uluslararası sportif faaliyetlerine ilişkin mal ve hizmet alımları. **nn)** Kanunun 3'üncü maddesine, 27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunla eklenen (l) fıkrasına göre; tanıkların korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerine göre alınacak koruma tedbirlerinin uygulanması için gerekli olan mal ve hizmet alımları. **oo)** Kanunun 3'üncü maddesine, 20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunla eklenen (k) fıkrasına (Önceden 'k' fıkrası yukarıdaki hüküm için de kullanılmıştır) göre; vakıf kültür varlıklarının onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesine ilişkin mal veya hizmet alımları. **pp)** Kanunun 3'üncü maddesine, 09.07.2008 tarih ve 5784 sayılı Kanunla eklenen (m) fıkrasına göre; Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) tarafından ithalat yoluyla yapılacak spot sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) alımları. Kanunun 3'üncü maddesine, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen (n) fıkrasına göre; uluslararası mükellefiyetlerden doğan veya ulusal amaçlı; savunma, güvenlik, insani yardım gibi durumlarda ortaya çıkabilecek acil ihtiyaçların, süratli ve etkin bir biçimde temini amacıyla, önceden güvenceler alınmasına olanak sağlayan anlaşmalar veya sözleşmeler yapmak suretiyle mal ve hizmet alımları. Kanunun 3'üncü maddesinin son fıkrası gereğince, yukarıda belirtilen alımlar konusunda, Kamu İhale Kanununun cezalar ve ihalelerden yasaklama hükümleri uygulanır. **4. Bazı Tanımlar:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanun ve 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesinde tanımlara yer verilmiştir. Bu tanımlar, çoğu defa yerleşmiş deyimlere benzemediğinden, bunların da bilinmesi gerekmektedir. Mal, hizmet ve yapım deyimlerinin ne anlamına geldiği, yukarıda belirtilmiştir. Diğerleri, şöyledir: **a) Açık İhale Usulü:** Bütün isteklilerin teklif verebildiği usul. **b) Aday:** Ön yeterlik için başvuran gerçek veya tüzel kişiler veya

bunların oluşturdukları ortak girişimler. **c) Başvuru Belgesi:** Belli istekliler arasında ihale usulünde ön yeterliğe katılan aday tarafından yeterliğinin tespitinde kullanılmak üzere sunulan belgeler. **ç) Belli İstekliler Arasında İhale Usulü:** Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idare tarafından davet edilen isteklilerin teklif verebildiği ihale usulü. **d) Danışman:** Danışmanlık yapan, bilgi ve deneyimini idarenin yararı için kullanan, danışmanlığını yaptığı işin yüklenicileri ile hiçbir organik bağ içinde bulunmayan, idareden danışmanlık hizmeti karşılığı dışında hiçbir kazanç sağlamayan ve danışmanlık hizmetlerini veren hizmet sunucuları. **e) Doğrudan Temin:** Bu Kanunla belirtilen hâllerde ihtiyaçların, idare tarafından davet edilen isteklilerle teknik şartların ve fiyatın görüşülerek doğrudan temin edilebildiği usul. **f) Hizmet Sunucusu:** Hizmet alımı ihalesine teklif veren gerçek veya tüzel kişiler veya bunların oluşturdukları ortak girişimler. **g) İdare:** İhaleyi yapan bu Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar. **ğ) İhale:** Bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayını müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlemler. **h) İhale Dokümanı:** İhale konusu mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde; isteklilere talimatları de içeren idarî şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgiler. **ı) İhale Yetkilisi:** İdarenin, ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi veya kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlileri. **i) İstekli:** Mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesine teklif veren tedarikçi, hizmet sunucusu veya yapım müteahhidi. **j) İstekli Olabilecek:** Maddeye, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen bent gereğince; ihale konusu alanda faaliyet gösteren ve ihale veya ön yeterlik dokümanı satın almış gerçek veya tüzel kişiyi ya da bunların oluşturdukları ortak girişim. **k) Kesin Proje:** Belli bir yapının onaylanmış ön projesine göre; mümkün olan arazi ve zemin araştırmaları yapılmış olan, yapı elamanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleri ile teknik özelliklerinin belirtildiği proje. **l) Ortak Girişim:** İhaleye katılmak üzere birden fazla gerçek veya tüzel kişinin aralarında yaptıkları anlaşma ile oluşturulan iş ortaklığı veya konsorsiyumlar. **m) Ön Proje:** Belli bir yapının kesin ihtiyaç programına göre; gerekli arazi ve zemin araştırmaları yapılmadan, bilgilerin hâlihazır haritalardan alındığı, çevresel etki değerlendirme ve fizibilite raporları dâhil elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plan, kesit, görünüş ve profillerin belirlendiği bir veya birkaç çözümü içeren proje. **n) Pazarlık Usulü:** Bu Kanunda belirtilen hâllerde kullanılabilen, ihale sürecinin iki aşamalı olarak gerçekleştirildiği ve idarenin ihale konusu işin teknik detayları ile gerçekleştirme yöntemlerini ve belli hâllerde fiyatı isteklilerle görüştüğü usul. **o) Sözleşme:** Mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, idare ile yüklenici arasında yapılan yazılı

anlaşma. **ö) Tedarikçi:** Mal alımı ihalesine teklif veren gerçek veya tüzel kişiler veya bunların oluşturdukları ortak girişimler. **p) Teklif:** Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde isteklinin idareye sunduğu fiyat teklifi ile değerlendirmeye esas belge ve/veya bilgiler. **r) Uygulama Projesi:** Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre, yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği proje. **s) Yapım Müteahhidi:** Yapım işi ihalesine teklif veren gerçek veya tüzel kişiler veya bunların oluşturdukları ortak girişimler. **ş) Yerli İstekli:** Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilikler. **t) Yüklenici:** Üzerine ihale yapılan ve kendisiyle sözleşme imzalanan istekli. **u) Ön İlan:** Maddeye, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen bent gereğince; yıl içerisinde ihale edilmesi planlanmış işlere ilişkin olarak, malî yılın başlangıcını izleyen mümkün olan en kısa sürede yapılan duyuru. **ü) Elektronik Kamu Alımları Platformu:** Maddeye, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen bent gereğince; idareler ile kamu alımları sürecine taraf olanların bu sürece ilişkin işlemleri internet üzerinden gerçekleştirebilecekleri ve Kamu İhale Kurumu tarafından yönetilen elektronik ortam. **v) Dinamik Alım Sistemi:** Maddeye, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen bent gereğince; ihale dokümanına uygun ön teklif veren ve sistemin geçerlik süresi içerisinde yeterlik kriterlerini sağlayan bütün isteklilerin sisteme kabul edildiği, piyasada mamul olarak bulunan malların tedarikine yönelik tamamen elektronik ortamda gerçekleştirilen alım süreci. **y) Elektronik Eksiltme:** Maddeye, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen bent gereğince; tekliflerin değerlendirilmesinin ardından elektronik ortamda eksiltme şeklinde sunulan yeni fiyatların veya belirli teklif unsurlarına ilişkin yeni değerlerin bir elektronik araç marifetiyle otomatik değerlendirme metotları kullanılarak yeniden değerlendirilmesi ve sıralandırılması şeklinde tekrar eden işlemler. **z) Çerçeve Anlaşma:** Maddeye, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen bent gereğince; bir veya birden fazla idare ile bir veya birden fazla istekli arasında, belirli bir zaman aralığında gerçekleştirilecek alımların özellikle fiyat ve mümkün olan hâllerde öngörülen miktarlarının tespitine ilişkin şartları belirleyen anlaşma. **5. Kamu İhaleleri ile İlgili Temel İlkeler:** Kamu İhale Kanununun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesinde sayılan temel ilkeler şunlardır: **a)** İdareler, bu Kanuna göre yapacakları ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını sağlamakla sorumludur. **b)** Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez. **c)** Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez. **d)** Kamu İhale Kanununa göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulü temel ihale usulleridir. Diğer ihale

usulleri, Kanunda belirtilen özel hâllerde kullanılabilir. **e)** Ödeneği bulunmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamaz. **f)** İlgili mevzuat gereğince, çevresel etki değerlendirme (ÇED) raporu gerekli olan işlerde ihaleye çıkılabilmesi için, ÇED olumlu belgesinin alınmış olması zorunludur. Ancak, doğal afetlere bağlı olarak acilen ihale edilecek yapım işlerinde ÇED raporu aranmaz. **6. İhale Komisyonları ve Çalışma Esasları:** Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesi gereğince; ihale komisyonu, en az beş kişiden oluşturulur ve tek sayıda kişiden oluşur. 7, 9, 11... gibi. İhale yetkilisi, biri başkan olmak üzere, ikisinin de ihale konusu işin uzmanı olması şartıyla, ilgili idare personelinden en az dört kişinin ve muhasebe veya malî işlerden sorumlu bir personelin katılımıyla kurulacak en az beş kişiden oluşan ihale komisyonunu ve yedek üyeler de dâhil olmak üzere görevlendirir. İhaleyi yapan idarede yeterli sayı ve nitelikte personel bulunmaması durumunda, Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelerden komisyona üye alınabilir. Gerekli incelemeyi yapmalarını sağlamak amacıyla ihale işlem dosyasının birer örneği, ilan veya daveti izleyen üç gün içinde, komisyon üyelerine verilir. İhale komisyonu eksiksiz olarak toplanır. Komisyon kararları çoğunlukla alınır. Kararlarda çekimser oy kullanılamaz. Komisyon başkanı ve üyeleri oy ve kararlarından sorumludur. Karşı oy kullanan komisyon üyeleri, gerekçesini komisyon kararına yazmak ve imzalamak zorundadır. İhale komisyonunca alınan kararlar ve düzenlenen tutanaklar, komisyon başkan ve üyelerinin adları, soyadları ve görev unvanları belirtilerek imzalanır. **7. İhale İşlem Dosyası:** Kanunun 7'nci maddesi uyarınca, ihalesi yapılacak her iş için, bir işlem dosyası düzenlenir. Bu dosyada; ihale yetkilisinden alınan onay belgesi ve eki yaklaşık maliyete ilişkin hesap cetveli, ihale dokümanı, ilan metinleri, adaylar veya istekliler tarafından sunulan başvurular veya teklifler ve diğer belgeler, ihale komisyonu tutanak ve kararları gibi ihale süreci ile ilgili bütün belgeler bulunur. **8. İhaleye Katılım Kuralları: a) Eşik Değerler:** İhale mevzuatına eşik değer deyimi, Kamu İhale Kanunu ile girmiştir. Bu değerler, ilanların yapılması ile ilgili kurallar ve yerli isteklilerin korunması konusundaki parasal sınırlardır. Kanunun 12.06.2002 tarih ve 4761 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesi gereğince; bu Kanunun ilan süreleri ve kuralları ile ilgili 13'üncü ve yerli isteklilerin korunmasına ilişkin 63'üncü maddelerinin uygulanmasında yaklaşık maliyet dikkate alınarak kullanılacak eşik değerler şöyledir: **aa)** Genel bütçeye dâhil daireler ve katma bütçeli idarelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* mal ve hizmet alımlarında üç yüz milyar Türk Lirası. **bb)** Kanun kapsamındaki diğer idarelerin mal ve hizmet alımlarında beş yüz milyar Türk Lirası. **c)** Kanun kapsamındaki idarelerin yapım işlerinde on bir trilyon Türk Lirası. Bu parasal sınırlar, Kanunun 67'nci maddesi gereğince, her yıl güncelleştirilmektedir. **b) Yaklaşık Maliyet:** Kanunun

30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesine göre, mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete, ihale ve ön yeterlik ilanlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanamaz. **c) İhaleye Katılmada Yeterlik Kuralları:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesi gereğince; ihaleye katılacak isteklilerden, ekonomik ve malî yeterlik ile meslekî ve teknik yeterliklerinin belirlenmesine ilişkin olarak aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenebilir: **aa) Ekonomik ve Malî Yeterliğin Belirlenmesi İçin İstenebilecek Bilgi ve Belgeler: aaa)** Bankalardan temin edilecek isteklinin malî durumu ile ilgili belgeler. **aab)** İsteklinin, ilgili mevzuatı uyarınca yayınlanması zorunlu olan bilançosu veya bilançosunun gerekli görülen bölümleri, yoksa bunlara eş değer belgeler. **aac)** İsteklinin iş hacmini gösteren toplam cirosu veya ihale konusu iş ile ilgili taahhüdü altındaki ve bitirdiği iş miktarını gösteren belgeler. **bb) Meslekî ve Teknik Yeterliğin Belirlenmesi İçin İstenebilecek Bilgi ve Belgeler: bba)** İsteklinin, mevzuatı gereği ilgili odaya kayıtlı olarak faaliyette bulunduğunu ve teklif vermeye yasal olarak yetkili olduğunu kanıtlayan belgeler. **bbb)** 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; istekli tarafından kamu veya özel sektöre bedel içeren bir sözleşme kapsamında taahhüt edilen ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin olarak; **bbb1)** Son on beş yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işleriyle ilgili deneyimi gösteren belgeler, **bbb2)** Son on beş yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işlerinde sözleşme bedelinin en az % 80'i oranında denetlenen ya da yönetilen işlerle ilgili deneyimi gösteren belgeler, **bbb3)** Devam eden yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerinde; ilk sözleşme bedelinin tamamlanması şartıyla, son on beş yıl içinde gerçekleşme oranı toplam sözleşme bedelinin en az % 80'ine ulaşan ve kusursuz olarak gerçekleştirilen, denetlenen veya yönetilen işlerle ilgili deneyimi gösteren belgeler, **bbb4)** Son beş yıl içinde kabul işlemleri tamamlanan mal ve hizmet alımlarına ilişkin deneyimi gösteren belgeler, **bbb5)** Devredilen işlerde sözleşme bedelinin en az % 80'inin tamamlanması şartıyla, son on beş yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işleri ve son beş yıl içinde kabul işlemleri tamamlanan mal ve hizmet alımlarıyla ilgili deneyimi gösteren belgeler. **bbc)** İsteklinin üretim ve/veya imalat kapasitesine, araştırma-geliştirme faaliyetlerine ve kaliteyi sağlamasına yönelik belgeler. **bbd)** İsteklinin organizasyon yapısına ve ihale konusu işi yerine getirmek için yeterli sayıda ve nitelikte personel çalıştırdığına ilişkin bilgi ve/veya belgeler. **bbe)** İhale konusu hizmet veya yapım

işlerinde isteklinin yönetici kadrosu ile işi yürütecek teknik personelinin eğitimi ve meslekî niteliklerini gösteren belgeler. **bbf)** İhale konusu işin yerine getirilebilmesi için gerekli görülen tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler. **bbg)** İstekliye doğrudan bağlı olsun veya olmasın, kalite kontrolden sorumlu olan ilgili teknik personel veya teknik kuruluşlara ilişkin belgeler. **bbh)** İhale konusu işin, ihale dokümanında belirtilen standartlara uygunluğunu gösteren, uluslararası kurallara uygun şekilde akredite edilmiş kalite kontrol kuruluşları tarafından verilen sertifikalar. **bbi)** İdarenin talebi hâlinde doğruluğu teyit edilmek üzere, tedarik edilecek malların numuneleri, katalogları ve/veya fotoğrafları. İhale konusu işin niteliğine göre, belirtilen bilgi ve belgelerden hangilerinin yeterlik değerlendirilmesinde kullanılacağı, ihale dokümanında ve ihale veya ön yeterliğe ilişkin ilan veya davet belgelerinde belirtilir. Kanunun 10'uncu maddesine, 12.06.2002 tarih ve 4761 sayılı Kanunla eklenen ve 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değiştirilen hükme göre; yukarıda (bb/bbb) belirtilen belgelerden, yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerinde, denetleme veya yönetme görevi nedeniyle alınanlarda gerçek kişinin mühendis veya mimar olma şartı aranır. İş bitirme, yönetim veya denetim suretiyle elde edilecek belgeler, belge sahibi kişi veya kuruluşların dışındaki istekliler tarafından kullanılamaz, belgeler devredilemez, kiraya verilemez ve satılamaz. Bu belge sahiplerinin kuracakları veya ortak olacakları tüzel kişiliklerin ihaleye girebilmesinde en az bir yıldır tüzel kişiliğin yarısından fazla hissesine sahip olmaları, her ihalede bu oranın aranması ve teminat süresince bu oranın muhafaza edilmesi zorunludur. Denetim faaliyetleri nedeniyle alınacak belgeler ilk beş yıl en fazla beşte bir oranında, daha sonraki yıllarda gerçek kişiler ile tüzel kişilerin en az beş yıldır yarısından fazla hissesine sahip olan mühendis ve mimarların iş denetleme nedeniyle alacakları belgeler tam olarak, yönetim faaliyetleri nedeniyle alınacak belgeler en fazla beşte bir oranında dikkate alınır. **cc) İhale Dışı Bırakılacak İstekliler:** Kanunun 10'uncu maddesi gereğince, aşağıda belirtilen durumlardaki istekliler, ihale dışı bırakılır: **cca)** İflas eden, tasfiye hâlinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütülen, konkordato ilan eden, işlerini askıya alan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan. **ccb)** İflası ilan edilen, zorunlu tasfiye kararı verilen, alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan. **ccc)** Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan. **ccd)** Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş vergi borcu olan. **cce)** İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, meslekî faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen. **ccf)** İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu

idare tarafından ispat edilen. **ccg)** İhale tarihi itibarıyla, mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından meslekî faaliyetten men edilmiş olan. **cch)** Kamu İhale Kanununun 10'uncu maddesinde belirtilen bilgi ve belgeleri vermeyen veya yanıltıcı bilgi ve/veya sahte belge verdiği tespit edilen. **cci)** Kamu İhale Kanununun 11'inci maddesine göre, ihaleye katılamayacağı belirtildiği hâlde, ihaleye katılan. **ccj)** Kamu İhale Kanununun 17'nci maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışlarda bulundukları tespit edilen. Kanunun 10'uncu maddesine, 28.03.2007 tarih ve 5615 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; Kamu İhale Kurumu, dördüncü fıkranın (c) bendi ile ilgili olarak Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının uygun görüşünü alarak sosyal güvenlik prim borcunun kapsamı ve tutarını, (d) bendiyle ilgili olarak, Gelir İdaresi Başkanlığının uygun görüşünü alarak vergi borcu kapsamına girecek vergileri, tür ve tutar itibarıyla belirlemeye yetkilidir. **dd) Belge Yerine Taahhütname Alınabilmesi:** Kanunun 10'uncu maddesine, 28.03.2007 tarih ve 5615 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; bu madde kapsamında istenen belgelerden hangilerinin taahhütname olarak sunulabileceği, Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenir. Gerçeğe aykırı hususlar içeren taahhütname sunulması veya ihale üzerinde kalan istekli tarafından taahhüt altına alınan durumu tevsik eden belgelerin sözleşme imzalanmadan önce verilmemesi hâlinde bu durumda olanlar ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir. **d) İhalelere Katılamayacak Olanlar:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesi gereğince, aşağıda sayılanlar doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılamazlar: **aa)** 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar. **bb)** İlgili merciler tarafından iflas ettiğine karar verilenler. **cc)** İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi ile bu yetkiye sahip kurallarda görevli kişiler. **dd)** İhaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar. **ee)** Yukarıda (cc) ve (dd) bentlerinde belirtilen kişilerin eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenleri. **ff)** Yukarıda (cc), (dd) ve (ee) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketleri (Bu kişilerin, yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç). **gg)** İhale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yükleniciler, bu işin ihalesine katılamazlar. Aynı şekilde, ihale konusu işin yüklenicileri de o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılamazlar. Bu yasaklar, bunların ortaklık ve yönetim ilişkisi

olan şirketleri ile bu şirketlerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketleri için de geçerlidir. **hh)** İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler, bu idarelerin ihalelerine katılamazlar. **ii)** Yukarıda belirtilen yasaklara rağmen ihaleye katılan istekiler, ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir. Ayrıca, bu durumun, tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine ihale yapılmış ise, teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir. **e) Ortak Girişimler:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesi uyarınca, ortak girişimler birden fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından iş ortaklığı veya konsorsiyum olarak iki türlü oluşturulabilir. İş ortaklığı üyeleri, hak ve sorumluluklarıyla işin tümünü birlikte yapmak üzere, konsorsiyum üyeleri ise, hak ve sorumluluklarını ayırarak işin kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili kısımlarını yapmak üzere ortaklık yaparlar. İş ortaklığı her türlü ihaleye teklif verebilir. Ancak idareler, işin farklı uzmanlık gerektirmesi durumunda, ihaleye konsorsiyumların teklif verip vermeyeceğini ihale dokümanında belirtirler. İhale aşamasında, ortak girişimden kendi aralarında bir iş ortaklığı veya konsorsiyum yaptıklarına dair anlaşma istenir. İş ortaklığı anlaşmalarında pilot ortak, konsorsiyum anlaşmalarında ise koordinatör ortak belirtilir. İhalenin iş ortaklığı veya konsorsiyum üzerinde kalması hâlinde, sözleşme imzalanmadan önce, noter tasdikli iş ortaklığı veya konsorsiyum sözleşmesinin verilmesi gerekir. İş ortaklığı anlaşma ve sözleşmesinde, iş ortaklığını oluşturan gerçek ve tüzel kişilerin taahhüdün yerine getirilmesinde müştereken ve müteselsilen sorumlu oldukları; konsorsiyum anlaşma ve sözleşmesinde ise, konsorsiyumu oluşturan gerçek ve tüzel kişilerin, işin hangi kısmını taahhüt ettikleri ve taahhüdün yerine getirilmesinde koordinatör ortak aracılığıyla aralarındaki koordinasyonu sağlayacakları belirtilir. **f) Alt Yükleniciler:** Kanunun 15'inci maddesi gereğince, ihale konusu işin özelliği nedeniyle ihtiyaç görülmesi hâlinde, ihale aşamasında isteklilerden, alt yüklenicilere yaptırmayı düşündükleri işleri belirtmeleri, sözleme imzalanmadan önce de alt yüklenicilerin listesini idarenin onayına sunmaları istenebilir. Ancak bu durumda, alt yüklenicilerin yaptıkları işlerle ilgili sorumluluğu, yüklenicilerin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. **g) İhale Gününden Önce İhalenin İptal Edilmesi:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 16'ncı maddesi uyarınca, idarenin gerekli gördüğü veya ihale dokümanında yer alan belgelerde, ihalenin yapılmasına engel olan veya düzeltilmesi mümkün bulunmayan hususların bulunduğunun tespit edildiği hâllerde, ihale saatinden önce ihale iptal edilebilir. Bu durumda, iptal nedeni belirtilmek suretiyle ihalenin iptal edildiği isteklilere hemen ilan edilerek duyurulur. Bu aşamaya kadar teklif vermiş olanlara, ihalenin iptal edildiği ayrıca tebliğ edilir. İhalenin iptal edilmesi hâlinde, verilmiş

olan bütün teklifler reddedilmiş sayılır ve bu teklifler açılmaksızın isteklilere iade edilir. İhalenin iptal edilmesi nedeniyle, isteklilerce idareden herhangi bir hak talebinde bulunulamaz. İhalenin iptal edilmesi durumunda, iptal nedenleri gözden geçirilerek yeniden ihaleye çıkılabilir. **9. İhale Usulleri ve Bu Usullerin Uygulanışı: a) Uygulanabilecek İhale Usulleri:** Kamu İhale Kanununun 18'inci maddesine göre; idarelerce mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde, uygulanabilecek üç ihale usulü vardır: **aa)** Açık ihale usulü. **bb)** Belli istekliler arasında ihale usulü. **cc)** Pazarlık usulü. **b)Açık İhale Usulü:** Bu, bütün isteklilerin teklif verebildiği ihale usulüdür. Bu ihale usulü, esas olan ihale usulüdür. Diğer iki ihale usulü, şartların oluşması durumunda idarenin takdirine bırakılmıştır. **c) Belli İstekliler Arasında İhale Usulü ve Uygulanışı:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanun ve 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 20'nci maddesine göre; belli istekliler arasında ihale usulü, yapılacak ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usuldür. Yapım işleri, hizmet ve mal alım ihalelerinden işin özelliğinin uzmanlık ve/veya ileri teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanamadığı işlerin ihalesi ile yaklaşık maliyeti eşik değerin yarısını aşan yapım işi ihaleleri bu usule göre yaptırılabilir. İhaleye katılımda yeterlik kurallarını düzenleyen Kanunun 10'uncu maddesine uygun olarak belirlenen ve ön yeterlik dokümanı ile ön yeterlik ilanında belirtilen değerlendirme kriterlerine göre, adayların ön yeterlik değerlendirmesi yapılır. Belirtilen asgarî yeterlik koşulları sağlayamayanlar yeterli kabul edilmez. Ön yeterlik ilanında ve dokümanında belirtilmek kaydıyla; yeterlikleri tespit edilenler arasından dokümanda belirtilen kriterlere göre sıralanarak listeye alınan belli sayıda istekli veya yeterli bulunan isteklilerin tamamı teklif vermeye davet edilebilir. Teklif vermeye davet edilmeyenlere davet edilmeme gerekçeleri yazılı olarak bildirilir. İşin niteliğine göre, rekabeti engellemeyecek şekilde, Kanunun 40'ıncı maddesine uygun olarak belirlenen ve ihale dokümanı ile davet mektubunda belirtilen değerlendirme kriterlerine göre tekliflerin değerlendirmesi yapılarak ihale sonuçlandırılır. İhaleye davet edilebilecek aday sayısının beşten az olması veya teklif veren istekli sayısının üçten az olması hâlinde ihale iptal edilir. Teklif veren istekli sayısının üçten az olması nedeniyle ihalenin iptal edilmesi durumunda, ihale dokümanı gözden geçirilerek varsa hatalar ve eksiklikler giderilmek suretiyle, ön yeterliği tespit edilen bütün istekliler tekrar davet edilerek ihale sonuçlandırılabilir. **d) Pazarlık Usulü ve Uygulanışı:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanun ve 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 21'inci maddesine göre, aşağıda belirtilen hâllerde pazarlık usulü ile ihale yapılabilir: **aa)** Açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması. **bb)** Doğal afetler, salgın hastalıklar, can ve

mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülmeyen olayların ortaya çıkması üzerine, ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması. **cc)** Savunma ve güvenlikle ilgili özel durumların ortaya çıkması üzerine, ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması. **dd)** İhalenin, araştırma ve geliştirme sürecine ihtiyaç gösteren ve seri üretime konu olmayan nitelikte olması. **ee)** İhale konusu mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan nitelikte belirlenememesi. **ff)** İdarelerin yaklaşık maliyeti elli milyar Türk Lirasına kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımları. Yukarıda (bb), (cc) ve (ff) bentlerinde belirtilen hâllerde ilan yapılması zorunlu değildir. İlan yapılmayan hâllerde en az üç istekli davet edilerek, yeterlik belgelerini ve fiyat tekliflerini birlikte vermeleri istenir. (aa), (dd) ve (ee) bentlerine göre yapılacak ihalelerde, ihale dokümanında belirtilen değerlendirme kriterlerine göre yeterliği tespit edilen istekliler, öncelikle ihale konusu işin teknik detayları ve gerçekleştirme yöntemleri gibi hususlarda fiyatı içermeyen ilk tekliflerini sunar. İdarenin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılayacak yöntem ve çözümler üzerinde ihale komisyonu her bir istekli ile görüşür. Teknik görüşmeler sonucunda şartların netleşmesi üzerine bu şartları karşılayabilecek isteklilerden, gözden geçirilerek şartları netleştirilmiş teknik şartnameye dayalı olarak fiyat tekliflerini de içerecek şekilde tekliflerini vermeleri istenir. Bu madde kapsamında yapılacak ihalelerde, ilk fiyat tekliflerini aşmamak üzere isteklilerden ihale kararına esas olacak son yazılı fiyat teklifleri alınarak ihale sonuçlandırılır. (bb), (cc) ve (ff) bendi kapsamında yapılan mal alımlarında, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve bunun idarece uygun bulunması hâlinde, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değildir. **e) Doğrudan Temin Usulü ve Uygulanışı:** Kamu İhale Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 22'nci maddesi gereğince; aşağıda belirtilen hâllerde, ihtiyaçların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulüne başvurulabilir: **aa)** İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi. **bb)** Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması. **cc)** Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması. **dd)** Büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin on beş milyar, diğer idarelerin beş milyar Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak olan konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar. Buradaki parasal sınırlar, Kanunun 67'nci maddesi gereğince, her yıl güncelleştirmektedir. **ee)** İdarelerin ihtiyacına uygun taşınmaz mal alımı veya kiralanması. **ff)** 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı

Kanunla değişik bent gereğince; özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbî sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımları. **gg)** Milletlerarası tahkim yoluyla çözümlenmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil ve savunmak üzere, Türk veya yabancı uykulu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından yapılacak hizmet alımları. **hh)** Maddeye, 12.12.2003 tarih ve 5020 sayılı Kanunla eklenen ve 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değiştirilen bent gereğince; 08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanunun 22 ve 36'ncı maddeleri uyarınca Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan hizmet alımları ile fikrî ve sınaî mülkiyet haklarının ulusal ve uluslararası kuruluşlar nezdinde tescilini sağlamak için gerçekleştirilen hizmet alımları. **ıı)** Maddeye, 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla eklenen bende göre; Türkiye İş Kurumunun, 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin (b) ve (c) bentlerinde sayılan görevlerine ilişkin hizmet alımları ile 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48'inci maddesinin yedinci fıkrasında sayılan görevlerine ilişkin hizmet alımları. **ii)** Maddeye 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen bent gereğince; seçim dönemi bitmeden önce seçimlerin yenilenmesine veya ara seçime ya da Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulmasına karar verilen hâllerde; Yüksek Seçim Kurulu tarafından yapılacak filigranlı oy pusulası kâğıdı ve filigranlı oy zarfı kâğıdı alımı ile oy pusulası basım hizmeti alımı, mahallî seçimlerde ise il seçim kurulu başkanlıkları tarafından alınacak oy pusulası basım hizmeti alımı. Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10'uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir. **f) Tasarım Yarışmaları Yaptırılması:** Kanunun 23'üncü maddesi gereğince; idareler gerekli gördükleri mimarlık, peyzaj mimarlığı, mühendislik, kentsel tasarım projeleri, şehir ve bölge planlama ve güzel sanat eserleri ile ilgili bir plan veya tasarım projesi elde edilmesine yönelik olarak, ilgili mevzuatında belirlenecek usul ve esaslara göre rekabeti sağlayacak şekilde ilan yapılmak suretiyle, jüri tarafından değerlendirme yapılmak üzere ödüllü veya ödülsüz yarışma yaptırabilir.

10. İlanlar, Şartnameler ve İhale Dokümanlarının Verilmesi: Bu konularla ilgili hükümler, Kanunun 12, 13, 24, 25, 26, 27, 28 ve 29'uncu maddelerinde yer almıştır. **a) Şartnameler:** Kanunun 12'nci maddesine göre; ihale konusu mal veya hizmet adımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idarî ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması esastır. Ancak, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığının ihale yetkilisi

tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler bu Kanun hükümlerine göre hazırlattırılabilir. İhale konusu mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine, ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Belirlenecek teknik kriterler, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olmalı, rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacak biçimde hazırlanmalıdır. Teknik şartnamelerde, varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılır. Bu şartnamelerde teknik özelliklere ve tanımlara yer verilir. Belli bir marka, model, patent, menşe, kaynak veya ürün belirtilmez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilemez. Ancak, ulusal ve/veya uluslararası teknik standartların bulunmaması veya teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmaması hâllerinde "veya dengi" ifadesine yer verilmek şartıyla, marka veya model belirtilebilir. **b) İhale İlan Süreleri ve İlan Kuralları ile Ön İlan:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanun ve 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **aa) Eşik Değerlere Eşit veya Bu Değerleri Aşan İhalelerin İlanı:** Yaklaşık maliyeti Kanunun 8'inci maddesinde yer alan eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihalelerden; **aaa)** Açık ihale usulü ile yapılacak olanların ilanları, ihale tarihinden en az kırk gün önce, **aab)** Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak olanların ön yeterlik ilanları, son başvuru tarihinden en az on dört gün önce, **aac)** Pazarlık usulü ile yapılacak olanların ilanları, ihale tarihinden en az yirmi beş gün önce, Kamu İhale Bülteni'nde en az bir defa yayımlanmak suretiyle yapılır. Yaklaşık maliyeti eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde, ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda, yeterliği belirlenen adaylara, ihale gününden en az kırk gün önce davet mektubu gönderilmesi zorunludur. İlanların, elektronik araçlar ile hazırlanması ve gönderilmesi hâlinde, birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki (Yukarıda 'aaa') ilan süresi yedi gün kısaltılabilir. İlan ile ihale ve ön yeterlik dokümanına Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden doğrudan erişimin temin edilmesi hâlinde, birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki (Yukarıda 'aaa') ilan süresi ile belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihalelerde ön yeterliği belirlenen adaylara yapılacak kırk günlük davet süresi beş gün kısaltılabilir. İdareler, yaklaşık maliyeti 8'inci maddede belirtilen eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihaleler için Kamu İhale Bülteni'nde ön ilan yapabilirler. Uluslararası ilan yapılan hâller dâhil ön ilan yapılması hâlinde kırk günlük ilan ve davet süresi yirmi dört güne kadar indirilebilir. Ön ilanda aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur: **1.** İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresi. **2.** İhalenin adı, niteliği, türü ile mal ve hizmet alımlarında kalemler ve tahmini miktarlar, yapım işlerinde ise işin

yapılacağı yer, yapı tekniği ve ihtiyaç programına göre tahmin edilen fiziki miktarı veya kapsamı. **3.** Çerçeve anlaşma yapılıp yapılmayacağı. **4.** İhalenin yapılacağı yer. **5.** İhale ilanının yılın hangi çeyreğinde yayımlanacağı. Ön ilan yapılan hâllerde, dördüncü fıkrada belirtilen süre indiriminden faydalanılabilmesi için ihale ilanının ön ilan tarihinden itibaren en az kırk gün sonra yayımlanması gerekir. Ön ilan yapılmış olması idareye ihale yapma yükümlülüğü getirmez. Ön ilan yapılan hâllerde ihalenin açık ihale veya belli istekliler arasında ihale usullerinden biriyle gerçekleştirilmesi zorunludur. Ön ilanlar Kamu İhale Bülteni'nde ücretsiz yayımlanır. **bb) Eşik Değerlerin Altında Kalan İhalelerin İlanı:** Yaklaşık maliyeti Kanunun 8'inci maddesinde belirtilen eşik değerlerin altında kalan ihalelerden; **bba)** Yaklaşık maliyeti, otuz milyar Türk Lirasına kadar olan mal ve hizmet alımları ile altmış milyar Türk Lirasına kadar olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yedi gün önce, ihalenin ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin en az ikisinde, **bbb)** Yaklaşık maliyeti, otuz milyar ile altmış milyar Türk Lirası arasında olan mal veya hizmet alımları ile altmış milyar ile beş yüz milyar Türk lirasında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az on dört gün önce Kamu İhale Bülteni'nde ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde, **bbc)** Yaklaşık maliyeti, altmış milyar Türk Lirasının üzerinde ve eşik değerin altında olan mal veya hizmet alımları ile beş yüz milyar Türk Lirasının üzerinde ve eşik değerin altında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yirmi bir gün önce, Kamu İhale Bülteni'nde ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde, en az birer defa yayımlanmak suretiyle ilan edilerek duyurulur. Buradaki parasal sınırlar, Kanunun 67'nci maddesi gereğince, her yıl yeniden güncelleştirilmektedir. Yaklaşık maliyeti Kanunun 8'inci maddesinde yer alan eşik değerlerin altında kalan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde ön yeterlik ilanlarının, son başvuru tarihinden en az yedi gün önce, (b) bendindeki süre hariç, diğer usullere göre yapılması ve ön yeterlik değerlendirilmesi sonucunda yeterliği belirlenen adaylara ihale gününden önce, (b) bendindeki sürelere göre davet mektubu gönderilmesi zorunludur. İlan edilecek ihalelerden hangilerinin, ayrıca Basın-İlan Kurumu aracılığıyla Türkiye çapında dağıtımı olan gazetelerin birinde ilan edileceğini belirlemeye Kamu İhale Kurumu yetkilidir. İhalenin yapılacağı yerde gazete çıkmaması hâlinde ilan, aynı süreler içinde, ilgili idare ile Hükûmet ve belediye binalarının ilan tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır. Bu işlemler, bir tutanakla belgelenir. **cc) İhtiyarî İlanlar:** İdareler, yukarıda belirtilen zorunlu ilanların dışında, işin önem ve özelliğine göre ihaleleri, uluslararası ilan veya yurt içinde çıkan başka gazeteler veya yayın araçları, bilgi işlem ağı veya elektronik haberleşme (İnternet) yolu ile de ayrıca ilan edebilir. Ancak, uluslararası ilan yapılması hâlinde, yukarıda belirtilen asgarî ilan sürelerine on iki gün eklenir. **c) İhale İlanlarında Bulunması Zorunlu**

Hususlar: Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 24'üncü maddesi gereğince; ihale dokümanında belirtilmeyen hususlara, ilanlarda yer verilmez ve ihale ilanlarında, aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur: **aa)** İhaleyi yapan idarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası. **bb)** İhalenin adı, niteliği, türü, miktarı. **cc)** Mal alımı ihalelerinde teslim yeri, hizmet alımı ve yapım ihalelerinde ise işin yapılacağı yer. **dd)** İhale konusu işe başlama ve işi bitirme tarihi. **ee)** Uygulanacak ihale usulü, ihaleye katılabilme şartları ve istenilen belgelerin neler olduğu. **ff)** Yeterlik değerlendirmesinde uygulanacak kriterler. **gg)** İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı. **hh)** İhale dokümanının nerede görülebileceği ve hangi bedelle alınacağı. **ii)** İhalenin nerede, hangi tarih ve saatte yapılacağı. **jj)** Tekliflerin ihale saatine kadar nereye verileceği. **kk)** Teklif ve sözleşme türü. **ll)** Teklif edilen bedelin en az 3'ünden az olmak üzere, isteklilerce belirlenecek tutarda geçici teminat verileceği. **mm)** Tekliflerin geçerlilik süresi. **nn)** İhaleye konsorsiyumların teklif verip vermeyeceği. **d) Ön Yeterlik İlanlarında Bulunması Zorunlu Hususlar:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 25'inci maddesi uyarınca; ön yeterlik dokümanında belirtilmeyen hususlara yer verilmez ve ön yeterlik ilanlarında, aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur: **aa)** İhaleyi yapan idarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası. **bb)** İhalenin adı, niteliği, türü, miktarı. **cc)** Mal alımı ihalelerinde teslim yeri, hizmet alımı ve yapım ihalelerinde ise işin yapılacağı yer. **dd)** İhale konusu işin başlama ve işin bitirme tarihi. **ee)** Ön yeterliğe katılabilme şartları ve istenilen belgelerin neler olduğu. **ff)** Ön yeterlik değerlendirmesinde uygulanacak kriterler. **gg)** İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı. **hh)** Ön yeterlik dokümanının nerede görülebileceği ve hangi bedelle alınacağı. **ii)** Ön yeterlik başvurusunun sunulacağı yer ile son başvuru tarih ve saati. **j)** İhaleye konsorsiyumların teklif verip vermeyeceği. **e) İlanların Uygun Yapılmaması Durumu:** Kanunun ihale ilan süreleri ve kurallarını düzenleyen 13'üncü, ihale ilanlarında bulunması zorunlu hususları düzenleyen 24'üncü maddesi ve ön yeterlik ilanlarında bulunması zorunlu hususları düzenleyen 25'inci maddelerindeki hükümlere uygun olmayan ilanlar, Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 26'ncı maddesi gereğince, geçersizdir. Bu durumda, ilan sözü edilen maddelere uygun bir şekilde yenilenmedikçe, ihale veya ön yeterlik yapılamaz. Ancak, 13'üncü maddede belirtilen ilânın yapılmaması veya ilân sürelerine uyulmaması hâlleri hariç, yapılan ilânlarda 24 ve 25'inci madde hükümlerine uygun olmayan hatalar bulunması durumunda, 13'üncü maddeye göre yirmi beş ve kırk günlük ilan süresi bulunan ihalelerde ilânların yayımlanmasını takip eden on beş gün diğer ihalelerde ise on gün içinde hatalı hususlar

için düzeltme ilânı yapılmak suretiyle ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilebilir. **f) İhale ve Ön Yeterlik Dokümanının İçeriği ve İdarî Şartnamelerde Yer Alması Zorunlu Hususlar:** İhale dokümanında; isteklilere talimatları da içeren idarî şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgiler bulunur. Ön yeterlik dokümanında ise; adaylarda aranılan şartlara, ön yeterlik kriterlerine ve gerekli diğer belge ve bilgilere yer verilir. İdarî şartnamelerde, ihale konusuna göre, asgarî aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur: **aa)** İşin adı, niteliği, türü ve miktarı, hizmetlerde iş tanımı. **bb)** İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası. **cc)** İhale usulü, ihale tarihi ve saati ile tekliflerin nereye verileceği. **dd)** İsteklilere talimatlar. **ee)** İsteklilerde aranılan şartlar, belgeler ve yeterlik kriterleri. **ff)** İhale dokümanında açıklama isteme ve yapılma yöntemleri. **gg)** Tekliflerin geçerlilik süresi. **hh)** İhaleye konsorsiyumların teklif verip vermeyeceği, ihale konusu işin tamamına veya bir kısmına teklif verilmesinin mümkün olup olmadığı, mal alımı ihalelerinde alternatif teklif verilip verilemeyeceği, verilebilecekse alternatif tekliflerin nasıl değerlendirileceği. **ii)** Ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderlerinden hangisinin teklif fiyatına dâhil olacağı. **jj)** Tekliflerin alınması, açılması ve değerlendirilmesinde uygulanması gereken ve bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar. **kk)** İhale kararlarının alınmasından sözleşmenin imzalanmasına kadar uygulanması gereken ve bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar. **ll)** İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı. **mm)** Teklif ve sözleşme türü. **nn)** Geçici ve kesin teminat oranları ile teminatlara ait şartlar. **oo)** İhale saatinde önce, ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu. **pp)** Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu. **rr)** İhale konusu işin başlama ve bitirme tarihi, yapılma yeri, teslim şartları ve gecikme hâlinde alınacak cezalar. **ss)** Ödeme yeri ve şartlarıyla avans verilip verilmeyeceği, verilecekse şartları ve miktarı ile sözleşme konusu işler için eğer ödenecekse fiyat farkının ne şekilde ödeneceği. **tt)** Süre uzatımı verilebilecek hâller ve şartları ile sözleşme kapsamında yaptırılabilecek iş artışları ile iş eksilişi durumunda karşılıklı yükümlülükler. **uu)** Vergi, resim ve harçlar ile sözleşme ile ilgili diğer giderlerin kimin tarafından ödeneceği. **vv)** Yapım işlerinde iş ve iş yerinin sigortalanması ile yapı denetimi ve sorumluluğuna ilişkin şartlar. **yy)** Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar. **zz)** Anlaşmazlıkların çözümü. **g) İhale ve Ön Yeterlik Dokümanının Verilmesi:** İhale ve ön yeterlik dokümanı, idarede bedelsiz görülebilir. Ancak, ön yeterlik ve ihaleye katılmak isteyen isteklilerin bu dokümanı satın almaları zorunludur. Doküman bedeli, basım maliyetini aşmayacak ve rekabeti engellemeyecek şekilde idarelerce tespit edilir. **h) İhale Dokümanında Değişiklik ve Açıklama Yapılması:** Kanunun 29'uncu

maddesi gereğince, ilan yaptıktan sonra ihale dokümanında değişiklik yapılmaması esastır. Değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu gerektiren sebep ve zorunluluklar bir tutanakla tespit edilerek önceki ilanlar geçersiz sayılır ve iş yeniden aynı şekilde ilan olunur. Ancak, ilan yapıldıktan sonra, tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirmesini etkileyebilecek maddî veya teknik hatalar veya eksiklerin idarece tespit edilmesi isteklilerce yazılı olarak bildirilmesi hâlinde, ihale dokümanında değişiklikler yapılabilir. Yapılan bu değişikliklere ilişkin ihale dokümanının bağlayıcı bir parçası olan zeyilname, son teklif verme gününden en az on gün öncesinden bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde, ihale dokümanı alanların tamamına gönderilir. Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle tekliflerin hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması hâlinde, ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün, zeyilname ile ertelenebilir. Zeyilname düzenlenmesi hâlinde, teklifini bu düzenlemeden önce vermiş olan isteklilere tekliflerini geri çekerek, yeniden teklif verme imkânı sağlanır. Ayrıca, istekliler tekliflerini hazırlarken ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili olarak son teklif verme gününden yirmi gün öncesine kadar yazılı olarak açıklama talep edebilir. Bu talebin idarece uygun görülmesi hâlinde yapılacak açıklama, bu tarihe kadar ihale dokümanı alan bütün isteklilere, son teklif verme gününden on gün öncesinden bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ve açıklama talebinde bulunan istekli belirtilmeksizin yazılı olarak gönderilir. Kanunda belirtilmemiş olmakla beraber, daha sonra ihale dokümanı alanlara da bu açıklamanın verilmesi, Kanunun ruhuna uygun olacaktır. **11. Tekliflerin Hazırlanması ve Başvuru Belgelerinin Sunulması:** Bu konudaki düzenlemeler, Kanunun 30, 31 ve 32'nci maddelerinde yer almıştır. **a) Teklif Mektubunun Hazırlanışı:** Teklif mektubu, yazılı ve imzalı olarak sunulur. Teklif mektubunun geçerli olabilmesi için, aşağıdaki hususlara uyulmuş olması zorunludur: **aa)** Teklif mektubunda, ihale dokümanının tamamen okunup kabul edildiği belirtilmelidir. **bb)** Teklif edilen bedel, hem rakam hem de yazı ile yazılmalı ve bunlar birbirine uygun olmalıdır. **cc)** Mektupta kazıntı, silinti, düzeltme bulunmamalıdır. **dd)** Teklif mektubunun; ad, soyadı veya ticaret unvanı yazılmak suretiyle yetkili kişilerce imzalanmış olması gerekir. Ayrıca, mal alımı ihalelerinde, ihale dokümanında alternatif teklif verilebileceğine dair hüküm bulunması hâlinde, alternatif teklifler de aynı şekilde hazırlanarak sunulur. **b) Teklif Zarfının Hazırlanışı:** Teklif mektubu ve geçici teminat da dâhil olmak üzere, ihaleye katılabilme şartı olarak istenilen bütün belgeler bir zarfa konulur. Zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi, teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılır. Zarfın yapıştırılan yeri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir. **c) Teklif Zarfının İdareye Verilişi:** Teklifler, ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar sıra numaralı alındılar

karşılığında idareye verilir. Bu saatten sonra verilen teklifler kabul edilmez ve açılmaksızın iade edilir. Teklifler, iadeli taahhütlü olarak da gönderilebilir. Posta ile gönderilecek tekliflerin, ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye ulaşması şarttır. Postadaki gecikme nedeniyle işleme konulmayacak olan tekliflerin alınış zamanı bir tutanakla tespit edilir. Verilen teklifler, zeyilname düzenlenmesi hâli hariç, herhangi bir sebeple geri alınamaz ve değiştirilemez. **d) Başvuru Belgelerinin Sunulması:** Ön yeterliğe katılabilme şartı olarak istenilen bütün belgeler, 30'uncu maddede belirtilen teklif zarfının hazırlanışı ve idareye verilişi esaslarına uygun olarak idareye sunulur. **e) Tekliflerin Geçerlilik Süresi:** Tekliflerin geçerlilik süresi, ihale dokümanında belirtilir. İdarece ihtiyaç duyulması hâlinde bu süre, teklif ve sözleşme koşulları değiştirilmemek ve isteklinin kabulü kaydıyla, en fazla ihale dokümanında belirtilen teklif geçerlilik süresi kadar uzatılabilir. **12. Teminatlar:** Teminatlarla ilgili hükümlere, Kanunun 33, 34 ve 35'inci maddelerinde yer verilmiştir. **a) Geçici Teminat:** İhalelerde, teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere, istekli tarafından verilecek tutarlarda geçici teminat alınır. İhale dokümanından belirtilmesi şartıyla, danışmanlık hizmeti ihalelerinde geçici teminat alınması zorunlu değildir. **b) Teminat Olarak Kabul Edilecek Değerler:** Teminat olarak kabul edilecek değerler şunlardır: **aa)** Tedavüldeki Türk Parası. **bb)** Bankalar ve özel finans kurumları tarafından verilen teminat mektupları. **cc)** Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri ve bu senetler yerine düzenlenen belgeler. İlgili mevzuatına göre Türkiye'de faaliyette bulunmasına izin verilen yabancı bankaların düzenleyecekleri teminat mektupları ile Türkiye dışında faaliyette bulunan banka veya benzeri kredi kuruluşlarının kontrgarantisi üzerine Türkiye'de faaliyette bulunan bankaların veya özel finans kurumlarının düzenleyecekleri teminat mektupları da teminat olarak kabul edilir. Kanunda sözü edilen "özel finans kurumları"nın adı, 5411 sayılı Bankacılık Kanunuyla "katılım bankaları" adını almıştır. Yukarıda (c) bendinde belirtilen senetler ve bu senetler yerine düzenlenen belgelerden nominal değere faiz dahil edilerek ihraç edilenler, anaparaya tekabül eden satış değeri üzerinden teminat olarak kabul edilir. Teminat mektupları dışındaki teminatlar, ihale komisyonlarınca teslim alınamaz. Bunların saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine yatırılması zorunludur. İhale üzerinde kalan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliye ait teminat mektupları, ihaleden sonra saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine teslim edilir. Diğer isteklilere ait teminatlar ise, hemen iade edilir. İhale üzerinde kalan istekli ile sözleşme imzalanması hâlinde, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibine ait teminat, sözleşme imzalandıktan hemen sonra iade edilir. Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir. Her ne suretle olursa olsun, idarece alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyatî tedbir konulamaz. **c)**

Teminat Mektupları: Kamu İhale Kanunu kapsamında verilecek teminat mektuplarının kapsam ve şeklini tespite, Kamu İhale Kurumu yetkilidir. Kanunun 32'nci maddesine göre belirlenen tekliflerin geçerlilik süresinden en az otuz gün fazla süreli olmak kaydıyla, geçici teminat mektuplarında süre belirtilir. Teklif geçerlilik süresinin uzatılması hâlinde, geçici teminat mektuplarında süre belirtilir. Teklif geçerlilik süresinin uzatılması hâlinde, geçici teminat mektuplarının süresi de aynı süre ile uzatılır. Kesin teminat mektuplarının süresi, ihale konusu işin bitiş tarihi dikkate alınmak suretiyle idare tarafından belirlenir. İlgili mevzuata aykırı olarak düzenlenmiş teminat mektupları kabul edilmez.
13. Tekliflerin Değerlendirilmesi, Karar ve Karar Bildirimi: Bu konularla ilgili hükümler, Kanunun 36-41'inci maddelerinde yer almıştır.
a) Tekliflerin Alınması ve Açılması: Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; teklifler, ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar, idareye verilir. İhale komisyonunca, ihale dokümanında belirtilen saate kadar kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilir, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu, teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. Kanunun 30'uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar, bir tutanakla tespit edilir ve bu zarflar değerlendirmeye tabi tutulmaz. Değerlendirmeye tabi olacak zarflar ise, istekliler ve hazır bulunanlar önünde, alınış sırasına göre açılır. İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler, bir tutanakla tespit edilir. İstekliler ile teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet tutarı açıklanır. Bu işlemlere ilişkin olarak hazırlanan tutanak, ihale komisyonunca imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere, oturum kapatılır. **b) Tekliflerin Değerlendirilmesi:** Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 37'nci maddesine göre; ihale komisyonunun talebi üzerine idare; tekliflerin incelenmesi, karşılaştırılması ve değerlendirilmesinde yararlanmak üzere, net olmayan hususlarla ilgili, isteklilerden yazılı olarak tekliflerini açıklamalarını isteyebilir. Ancak bu açıklama, hiçbir şekilde teklif fiyatında değişiklik yapılması veya ihale dokümanında yer alan şartlara uygun olmayan tekliflerin uygun hâle getirilmesi amacıyla istenilemez ve yapılamaz. Tekliflerin değerlendirilmesinde, öncelikle belgeleri eksik olduğu veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmadığı 36'ncı maddeye göre ilk oturumda tespit edilen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verilir. Ancak, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, belgelerde bilgi eksikliği bulunması hâlinde idarece belirlenen sürede isteklilerden bu eksik bilgilerin tamamlanması yazılı

olarak istenir. Belirlenen sürede bilgileri tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır ve geçici teminatları gelir kaydedilir. Bu ilk değerlendirme ve işlemler sonucunda belgeleri eksiksiz ve teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olan isteklilerin tekliflerinin ayrıntılı değerlendirilmesine geçilir. Bu aşamada, isteklilerin ihale konusu işi yapabilme kapasitelerini belirleyen yeterlik kriterlerine ve tekliflerin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığı ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı incelenir. Uygun olmadığı belirlenen isteklilerin teklifleri ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunan teklifler değerlendirme dışı bırakılır. **c) Aşırı Düşük Tekliflerin Değerlendirilmesi:** İhale komisyonu teklifleri, Kanunun 37'nci maddesine göre, yukarıda belirtildiği biçimde değerlendirildikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre, teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce ihale komisyonu, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. İhale komisyonu; **aa)** İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması, **bb)** Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar, **cc)** Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü hususlarında belgelendirmek suretiyle yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir. Kanunun 38 inci maddesine, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; ihale komisyonu, aşırı düşük tekliflerin tespiti ve değerlendirilmesinde Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenen kriterleri esas alır. Kurum bu maddenin uygulanmasında; aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değer veya sorgulama kriterleri ya da ortalamalar belirlemeye yetkilidir. **d) Bütün Tekliflerin Reddedilmesi ve İhalenin İptali:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesine göre; ihale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbesttir. İhalenin iptal edilmesi hâlinde bu durum, bütün isteklilere derhâl bildirilir. İdare, bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmez. Ancak idare, isteklilerin talepte bulunması hâlinde, ihalenin iptal edilme gerekçelerini talep eden isteklilere bildirir. **e) İhalenin Karara Bağlanması ve Onaylanması:** Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 40'ıncı maddesine göre; teklifler, Kanunun 37 ve 38'inci maddelerine göre değerlendirildikten sonra; ihale, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılır. Ekonomik açıdan en avantajlı teklif, sadece fiyat esasına göre veya fiyat ile birlikte işletme ve bakım maliyeti,

maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlenir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde, ihale dokümanında bu unsurların parasal değerleri veya nispi ağırlıkları belirlenir. Kamu İhale Kanununun 63'üncü maddesine göre, ihale dokümanında yerli istekliler lehine fiyat avantajı sağlanacağı belirtilen ihalelerde, bu fiyat avantajı da uygulanmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenerek ihale sonuçlandırılır. En düşük fiyatın ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak değerlendirildiği ihalelerde, birden fazla istekli tarafından aynı fiyatın teklif edildiği ve bunların da ekonomik açıdan en avantajlı teklif olduğu anlaşıldığı takdirde, fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenerek ihale sonuçlandırılır. İhale komisyonu gerekçeli kararını vererek bu kararı, ihale yetkilisinin onayına sunar. Kararlarda; isteklilerin adları veya ticaret unvanları, teklif edilen bedeller, ihalenin tarihi ve hangi istekli üzerine hangi gerekçelerle yapıldığı, ihale yapılmamış ise nedenleri belirtilir. İhale yetkilisi, karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylar veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal eder. İhale; kararın onaylanması hâlinde geçerli, iptal edilmesi hâlinde ise hükümsüz sayılır. İhale kararları ihale yetkilisince onaylanmadan önce idareler, ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını teyit ettirerek buna ilişkin belgeyi ihale kararına eklemek zorundadır. İki isteklinin de yasaklı çıkması durumunda ihale iptal edilir. **f) Kesinleşen İhale Kararının Bildirilmesi:** Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 41'inci maddesi gereğince; ihale sonucu, ihale kararının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dâhil olmak üzere, ihaleye teklif veren bütün isteklilere bildirilir. İhale sonucunun bildiriminde, tekliflerin değerlendirmeye alınmama veya uygun bulunmama gerekçelerine de yer verilir. İhale kararının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda da isteklilere gerekçeleri belirtilmek suretiyle bildirim yapılır. İhale sonucunun bütün isteklilere bildiriminden itibaren; 21'inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hâllerde ise on gün geçmedikçe sözleşme imzalanamaz. **14. Sözleşme Yapılması ve İhale Sonucunun İlanı: a) Sözleşmeye Davet:** Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 42'nci maddesi gereğince; kesinleşen ihale kararının bildirilmesini düzenleyen 41'inci maddede belirtilen sürelerin bitimini, ön malî kontrol yapılması gereken hâllerde ise bu kontrolün tamamlandığı tarihi izleyen günden itibaren üç gün içinde ihale üzerinde bırakılan istekliye, tebliğ tarihini izleyen on gün içinde kesin teminatı vermek suretiyle sözleşmeyi imzalaması hususu bildirilir. Yabancı istekliler için bu süreye on iki gün ilave edilir.

Sözleşmenin imzalanacağı tarihte, ihale sonuç bilgileri Kuruma gönderilmek suretiyle ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit edilmesi zorunludur. Kanunun 43'üncü maddesi hükmü gereğince, sözleşmeden önce kesin teminat alınmayan danışmanlık hizmet ihalelerinde sözleşmeye davet ise, kesin teminat istemeksizin yukarıda belirtildiği gibi yapılır. **b) Kesin Teminat Alınması:** Kanunun 43'üncü maddesine göre; taahhüdün sözleşme ve ihale dokümanında belirtilen hükümlere uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşmenin yapılmasından önce, ihale üzerinde kalan istekliden, ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır. Maddeye 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; yapım işlerinde, 38'inci maddeye göre gerekli değerlendirmeler yapıldıktan sonra, ihalenin aynı madde uyarınca hesaplanan sınır değerin altında teklif veren isteklilerden biri üzerinde bırakılması hâlinde, kesin teminat sınır değerin yüzde altısı oranında alınır. Ancak, danışmanlık hizmeti ihalelerinde, ihale dokümanında belirtilmek kaydıyla, kesin teminat sözleşme yapılmadan önce alınmayabilir. Bu durumda, düzenlenecek her hak edişten % 6 oranında yapılacak kesintiler, teminat olarak alıkonulur. **c) Sözleşme Yapılmasında İsteklinin Görev ve Sorumluluğu:** Kanunun 44'üncü maddesi gereğince, üzerinde ihale kalan istekli, yukarıda belirtilen 42 ve 43'üncü maddelere göre kesin teminatı vererek sözleşmeyi imzalamak zorundadır. Sözleşme imzalandıktan sonra da geçici teminat iade edilir. Bu zorunluluklara uyulmadığı takdirde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın, ihale üzerinde kalan isteklinin geçici teminatı gelir kaydedilir. Bu durumda idare, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif fiyatının ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, bu teklif sahibi istekli ile de Kanunda belirtilen esas ve usullere göre sözleşme imzalayabilir. Ancak, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekli ile sözleşme imzalanabilmesi için, Kanunun 42'nci maddesinde belirtilen on günlük sürenin bitimini izleyen üç gün içinde, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliye, 42'nci maddede belirtildiği şekilde tebligat yapılır. Ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibinin de sözleşmeyi imzalamaması durumunda ise, bu teklif sahibinin de geçici teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir. **d) Sözleşme Yapılmasında İdarenin Görev ve Sorumluluğu:** İdare de, Kanunun 42 ve 44'üncü maddelerinde yazılı süre içinde, sözleşme yapılması hususunda kendisine düşen görevleri yapmakla yükümlüdür. İdarenin bu yükümlülüğü yerine getirmemesi hâlinde, istekli sürenin bitmesini izleyen günden itibaren en geç beş gün içinde, on gün süreli bir noter ihbarnamesi ile bildirmek şartıyla, taahhüdünden vazgeçebilir. Bu takdirde, geçici teminat geri verilir ve istekli teminat vermek için yaptığı belgelendirilmiş giderleri istemeye hak kazanır. Bu zarar, sebep olanlara tazmin ettirilir ve ayrıca haklarında, Kanunun 60'ıncı maddesi hükümleri

uygulanır. **e) İhalenin Sözleşmeye Bağlanması:** Kamu İhale Kanununun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 46'ncı maddesi gereğince, yapılan bütün ihaleler bir sözleşmeye bağlanır. Sözleşmeler idarece hazırlanır. Sözleşme, ihale yetkilisi ile yüklenici tarafından imzalanır. Yüklenicinin ortak girişim olması hâlinde, sözleşmeler ortak girişimin bütün ortakları tarafından imzalanır. İhale dokümanında aksi belirtilmedikçe, sözleşmelerin notere tescili ve onaylattırılması zorunlu değildir. **f) Sözleşme Düzenlenmesi ve Uygulanmasıyla İlgili Esaslar:** Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihalelerin sözleşmelerinin düzenlenmesi, uygulanması, sözleşmelerde değişiklik yapılması, devredilmesi ve sözleşmelerin feshedilmesi konusundaki hükümler, 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunda yer almıştır. *bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.* **g) İhale Sonucunun Bildirimi:** Kamu İhale Kanununun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 47'nci maddesi hükümleri gereğince; bu Kanun kapsamında yer alan idarelerin yapım işleri ile mal ve hizmet alımlarının sonuçları, 42'nci maddeye göre gönderilenler hariç, en geç on beş gün içinde Kamu İhale Kurumuna bildirilir. Bu sonuçlardan Kanun kapsamındaki ihalelere ilişkin olanlar Kurum tarafından Kamu İhale Bülteni'nde yayımlanır. Sonuç bildirimlerinde yer verilecek bilgiler ile savunma, güvenlik ve istihbarat alanlarında görev yapan idarelerin Kanun kapsamında yaptıkları mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ihale sonuçlarından hangilerinin yayımlanacağı ilgili idarenin görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir. **15. Danışmanlık Hizmet İhaleleri ile İlgili Özel Hükümler:** Danışmanlık hizmet alımları, özellikleri nedeniyle, Kanunun ayrı bir bölümünde düzenlenen hükümlere tabi tutulmuştur. Danışmanlık hizmet alım ihalelerinde, Kanunun 48-52'nci maddelerindeki özel hükümler, öncelikle uygulanır. Bu maddelerde hüküm yoksa, Kanunun diğer maddeleri uygulanır. **a) Danışmanlık Hizmetleri ve Uygulanacak İhale Usulü:** Kanununun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 48'inci maddesine göre; mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro, her ölçekte imar planı, imar uygulama, ÇED raporu hazırlanması, plan, yazılım geliştirme, tasarım, teknik şartname hazırlanması, denetim ve kontrolörlük gibi teknik, malî, hukukî veya benzeri alanlardaki hizmetler, danışmanlık hizmet sunucularından alınır. Danışmanlık hizmetleri, bu bölümde yer alan hükümlere uygun olarak sadece belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edilir. Ancak yaklaşık maliyeti 13'üncü maddenin (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının altında kalan danışmanlık hizmetleri, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilebilir. **b) Ön Yeterlik ve İsteklilerin Belirlenmesi:** Danışmanlık hizmet ihaleleri ile ilgili ön yeterlik ilanları, Kanunun 13'üncü maddesinde belirtilen süre ve kurallara uygun olarak yapılır. Ön yeterlik ilanlarında; adayların genel uygunluklarını, malî kapasitelerini ve teknik yeteneklerini

değerlendirmek üzere belirlenen ön yeterlik kriterlerine ilişkin bilgiler yer alır. Ayrıca; bu ilanda, kısa listeye alınmak ve teklif vermek üzere davet edilecek adayların sayısı veya sayı aralığı belirtilir. Ön yeterlik ilanı sonucunda; başvuru sunan adayların, ön yeterlik dokümanı ve ilanında belirtilen ön yeterlik kriterlerine göre değerlendirilmesi sonucunda, yeterlikleri tespit edilenler arasından en az üç, en fazla on adayın yer alacağı kısa liste oluşturulur. **c) Danışmanlık Hizmet İhalesine Davet:** Yukarıda belirtilen hükümlere göre oluşturulan kısa listede yer alan adaylara, teknik ve malî tekliflerini hazırlayabilmeleri için en az Kanunun 13'üncü maddesindeki süreler verilerek, ihale dokümanı ile birlikte ihaleye davet mektubu gönderilir. Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda, yeterli bulunmayanlar ile kısa listede yer verilmeyen adaylara yazılı olarak bildirim yapılır. İhaleye davet edebilecek aday sayısının üçten az olması hâlinde, davet mektubu gönderilmez ve ihale yapılmaz. İstekliler, tekliflerini hazırlarken ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili olarak son teklif verme gününden yirmi gün öncesine kadar yazılı olarak açıklama talep edebilir. İdarece açıklama yapılması hâlinde, yapılan açıklama, kısa listede yer alan bütün isteklilere, son teklif verme gününden en on az gün öncesinden bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde, yazılı olarak gönderilir. Davet mektubu gönderildikten sonra, tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddî veya teknik hatalar veya eksikliklerin idarece tespit edilmesi veya isteklilerce yazılı olarak bildirilmesi hâlinde, ihale dokümanında değişiklikler yapılabilir. Yapılan bu değişikliklere ilişkin ihale dokümanının bağlayıcı bir parçası olan zeyilname, kısa listede yer alan bütün isteklilere, son teklif verme gününden en az on gün öncesinden bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde gönderilir. Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle tekliflerin hazırlanması için ek süreye ihtiyaç duyulması hâlinde, ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün ertelenebilir. Zeyilname düzenlenmesi hâlinde, teklifini bu düzenlemeden önce vermiş olan isteklilere, tekliflerini geri çekerek yeniden teklif verme imkânı sağlanır. **d) Tekliflerin Hazırlanması ve Verilmesi:** İhale konusu danışmanlık hizmeti için teklif edilen bedelin yer aldığı teklif mektubu ile geçici teminat, isteklinin malî teklifini oluşturur. Bu teklif, üzerine "malî teklif" olduğu yazılmak suretiyle bir zarfa konulur. Ayrıca, teklif mektubunun, Kanunun aradığı şartlara uygun olarak hazırlanmış olması gerekir. Teknik değerlendirme için istenilen diğer bütün belgeler, isteklinin teknik teklifini oluşturur. Bu teklif, üzerine "teknik teklif" olduğu yazılmak suretiyle ayrı bir zarfa konulur. Her iki zarfın üzerine de isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi ve teklifin hangi işe ait olduğu yazılır. Zarfların yapıştırılan yerleri, istekli tarafından imzalanır veya mühürlenir. Malî ve teknik tekliflere ait zarflar birlikte ayrı bir zarf veya paket içerisine konularak üzerine isteklinin adı,

soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi, teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılmak suretiyle sunulur.
e) Tekliflerin Değerlendirilmesi ve İhalenin Yapılması: Kanununun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 52'nci maddesine göre; ihale komisyonunca, ihalenin yapılacağı saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu, teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. Kanunun 30'uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar, bu tutanakla belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Teknik tekliflere ait zarflar, isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde, alınış sırasına göre açılarak istenilen belgelerin tam olarak verilmiş olup olmadığı kontrol edilir ve durum bir tutanakla tespit olunur. Malî teklifleri içeren zarflar ise, bir tutanağa bağlanarak açılmaksızın, ihale komisyonunca toplu hâlde paketlenir, mühürlenip imzalanarak muhafaza altına alınır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilemez, telifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır. Verilen teklifler, zeyilname düzenlenmesi hâli hariç, herhangi bir sebeple geri alınamaz ve değiştirilemez. Danışmanlık hizmet ihalelerinde tekliflerin değerlendirilmesi, teknik ve malî değerlendirme olmak üzere iki aşamada yapılır. İlk aşamada teknik teklif, ikinci aşamada ise malî teklif değerlendirilir ve her iki aşama için ayrı puanlama yapılır. Teknik ve malî puan için belirlenen ağırlık kat sayıları dikkate alınarak yapılan hesaplama sonucunda toplam puan tespit edilir. Teknik ve malî puan ağırlık kat sayıları, teknik puan ağırlığı daha yüksek olmak üzere, hizmetin niteliği ve özgünlüğüne göre farklı oranlarda belirlenebilir. Bu ihalelerde teknik değerlendirme kriterleri, Kanunun 10'uncu maddesinde belirtilen kriterlere uygun olarak tespit edilir. İhale dokümanı ve davet mektubunda belirtilen bu kriterlerin belirlenmesinde; benzer nitelik ve ölçekteki sözleşmeleri yerine getirme deneyimi, iş için önerilen yöntem, organizasyon yapısı, yönetici kadrosu ile işi yürütecek teknik personelinin eğitimi ve meslekî niteliktekileri esas alınır. Tekliflerin değerlendirilmesinde, öncelikle isteklilerin teknik değerlendirmeye esas bütün belgelerinin ihale dokümanında istenilen şartlara uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği incelenir. Belgeleri eksik olan veya istenilen şartlara uygun olmadığı tespit edilen isteklilerin teklifleri, değerlendirme dışı bırakılır. Ancak, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla belgelerde bilgi eksikliği bulunması hâlinde, idarece belirlenen sürede isteklilerden bu eksik bilgilerin tamamlanması yazılı olarak istenir. Belirlenen sürede eksik bilgileri tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır ve geçici teminatları gelir kaydedilir. İhale komisyonu, ihale dokümanında ve davet mektubunda belirtilen teknik değerlendirme kriterleri ve puanlara göre, teknik değerlendirme yaparak isteklilerin teknik puanlarını belirler. İhale dokümanında belirlenen asgarî teknik

puanın altında puan alan isteklilere ait teklifler, değerlendirme dışı bırakılır. Belgeleri eksik olan veya istenilen şartlara uygun olmadığı tespit edilen veya asgarî teknik puanın altında puan alan isteklilere, değerlendirme dışı bırakıldığı ve malî tekliflerinin açılmadan, malî tekliflerin açılacağı tarih ve saatte kendilerine veya vekillerine elden iade edileceği yazılı olarak bildirilir. Aynı tarihte, asgarî teknik puan ve üzerinde puan alan isteklilere de malî tekliflerin açılacağı tarih ve saat yazılı olarak bildirilir. İhale komisyonunca bildirilen tarih ve saatte öncelikle teknik değerlendirme sonuçları ile teknik puanlar, hazır bulunanlar önünde açıklanır. İhale komisyonunca toplu hâlde muhafaza altına alınmış olan ve malî teklifleri içeren paket açılır. Teklifleri değerlendirme dışı bırakılan isteklilerin malî teklif zarfları açılmaksızın kendilerine veya vekillerine elden iade edilerek, bu istekliler ihale salonundan çıkarılır. Bu işlemlerden sonra, asgarî teknik puan ve üzerinde puan alan isteklilerin malî teklif zarfları açılır ve teklif edilen fiyatlar ile yaklaşık maliyet açıklanarak bir tutanakla tespit edilir. İade edilmeyen malî tekliflere ait zarflar, ihalenin sonuçlandırılmasından hemen sonra posta ile gönderilir. Malî teklif zarfı içerisinde teklif mektubu ile geçici teminatı bulunmayan veya usulüne uygun olmayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır ve durum bir tutanakla tespit edilir. Teklif mektubu ile geçici teminatı uygun olan isteklilere ait malî puanlar belirlenir. Bu isteklilere ait teknik ve malî puanlar, ihale dokümanında belirlenen ağırlık kat sayılarıyla çarpılarak toplam puanlar tespit edilir. Toplam puanı en yüksek olan istekli; iş tanımı, sözleşme şartları, personel ve malî teklif ile ilgili görüşme yapmak üzere davet edilir. Ancak bu görüşme, ihale dokümanında yer alan şartları önemli ölçüde değiştirecek nitelikte olmamalıdır. Görüşme sonucunda, şartların netleştirilerek anlaşmaya varılması hâlinde, bu istekliye ihale yapılır. İhale komisyonu tarafından alınan karar, ihale yetkilisinin onayına sunulur. Yapılan görüşmede anlaşma sağlandığı hâlde, üzerine ihale kalan isteklinin sözleşme imzalama yükümlülüğünü yerine getirmemesi hâlinde, idarece geçici teminatı gelir kaydedilir. Bu durumda, teklif fiyatının ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, ikinci en yüksek toplam puana sahip istekli ile de görüşme yapmak suretiyle sözleşme imzalanır. İkinci isteklinin de sözleşme imzalama yükümlülüğünü yerine getirmemesi hâlinde, idarece geçici teminatı gelir kaydedilir. Gerek ön yeterlik sonucunda, gerek teknik ve malî değerlendirme sonucunda, üçten az aday veya isteklinin kalması hâlinde ihale yapılmaz. **16. Kamu İhale Kurumu, Şikâyetlerin İncelenmesi ve Anlaşmazlıkların Çözümü:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **17. Yasaklar ve Ceza Sorumluluğu:** Kanunun 17, 58, 59, 60 ve 61'nci maddelerinde düzenlenen hükümler şöyledir: **a) Yasak Fiil ve Davranışlar:** Kanunun 17'inci maddesi gereğince; ihalelerde aşağıda belirtilen fiil ve davranışlarda bulunmak

yasaktır: **aa)** Hile, vaat, tehdit, nüfus kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikâp, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek. **bb)** İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak. **cc)** Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek. **dd)** Alternatif teklif verebilme hâlleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekâleten birden fazla teklif vermek. **ee)** Kanunun 11'inci maddesine göre, ihaleye katılamayacağı belirtildiği hâlde, ihaleye katılmak. Bu yasak fiil ve davranışlarda bulunanlar hakkında, aşağıda belirtilen hükümler uygulanır. **b) İhalelere Katılmaktan Yasaklama:** 4734 sayılı Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 58'inci maddesi gereğince; Kanunun 17'nci maddesinde belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında, fiil veya davranışının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, üzerine ihale yapıldığı hâlde mücbir sebep hâlleri dışında, usulüne göre sözleşme yapmayanlar hakkında ise, altı aydan az olmamak üzere bir yıla kadar, bu Kanunun 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile istisna edilenler dâhil, bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir. Katılma yasakları, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise, İçişleri Bakanlığı tarafından verilir. Haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması hâlinde, şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması hâlinde ise, sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek ve tüzel kişi ortaklar hakkında, yukarıda belirtildiği biçimde yasaklama kararı verilir. Haklarındaki yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları hâlinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları hâlinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermeye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verilir. İhale sırasında veya sonrasında yasak fiil ve davranışlarda bulundukları tespit edilenler, idarelerce o ihaleye iştirak ettirilmeyecekleri gibi yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynı idare tarafından yapılacak sonraki ihalelere de iştirak ettirilmezler. Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil ve davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırk beş gün içinde verilir. Verilen bu karar, Resmî Gazete'de yayımlanmak üzere en geç on beş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu kararlar, Kamu İhale Kurumunca izlenerek, kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olanlara ilişkin siciller tutulur. İhaleyi yapan idareler, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları

takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa bildirmekle yükümlüdür. **c) İsteklilerin Ceza Sorumluluğu:** Kanunun 59'uncu maddesi gereğince; taahhüt tamamlandıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, 17'nci maddede belirtilen fiil ve davranışlardan Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil ve davranışta bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılmak üzere yetkili cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Hükmolunacak cezanın yanı sıra, idarece 58'inci maddeye göre verilen yasaklama kararının bitiş tarihini izleyen günden itibaren uygulanmak şartıyla bir yıldan az olmak üzere üç yıla kadar bu Kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla 58'inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanır. Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında yukarıda belirtilen hüküm gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58'inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlar, yargılama sonuna kadar, Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamaz. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler, cumhuriyet savcılıklarınca, sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bildirilir. Bu Kanunda belirtilen yasak fiil veya davranışları nedeniyle haklarında mükerrer ceza hükmolanlar ile bu kişilerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları sermaye şirketleri veya bu kişilerin ortağı olduğu şahıs şirketleri, mahkeme kararı ile sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanır. Bu madde hükümlerine göre; mahkeme kararı ile yasaklananlar ve ceza hükmolanlar, cumhuriyet savcılıklarınca, sicillerine işlenmek üzere, Kamu İhale Kurumuna, meslek sicillerine işlenmek üzere de ilgili meslek odalarına bildirilir. Sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlara ilişkin mahkeme kararı, Kamu İhale Kurumunca, bildirimi izleyen on beş gün içinde Resmî Gazete'de yayımlanmak suretiyle duyurulur. **d) Görevlilerin Ceza Sorumluluğu:** Kamu İhale Kanununun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 60'ıncı maddesine göre; ihale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; Kanunun 17'nci maddesinde belirtilen fiil ve davranışlarda bulunduklarının, görevlerini kanunî gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulunduklarının tespiti hâlinde, haklarında ilgili mevzuatı gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kavuşturması da yapılır ve hükmolunacak ceza ile birlikte tarafların uğradığı zarar ve ziyan, genel hükümlere göre kendilerine tazmin ettirilir. Bu Kanuna aykırı fiil ve davranışlardan dolayı hüküm giyen idare görevlileri, bu Kanun kapsamına giren işlerde

görevlendirilemezler. Bu Kanun kapsamına giren işlerden dolayı yargı organlarınca herhangi bir ceza verilmiş olanlar, bu Kanun kapsamına giren bütün kamu kurum ve kuruluşlarınca, bu Kanunun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanması ile ilgili ve yetkili kadrolara atanamazlar ve görev alamazlar. Kanunun 5'inci maddesinde belirtilen ilkelere ve 62'nci maddesinde belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır. **e) Bilgi ve Belgeleri Açıklama Yasağı:** 4734 sayılı Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 61'inci maddesi uyarınca, bu Kanunun uygulanmasında görevliler ile danışmanlık hizmeti sunanlar; ihale süreci ile ilgili bütün işlemlere, isteklilerin iş ve işlemleri ile tekliflerin teknik ve malî yönlerine ilişkin olarak gizli kalması gereken bilgi ve belgelerle işin yaklaşık maliyetini ifşa edemezler, kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar. Aksine hareket edenler hakkında, ilgisine göre bu Kanunun 58 ve 60'ncı maddesinde belirtilen müeyyideler uygulanır. **18 İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar:** Kamu İhale Kanununun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 62'nci maddesi gereğince, bu Kanun kapsamındaki idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için ihaleye çıkmadan önce, aşağıda belirtilen hususlara uyulması zorunludur: **a)** Yatırım projelerinin planlanan sürede tamamlanarak ekonomiye kazandırılabilmesi amacıyla, birden fazla yılı kapsayan işlerde ihaleye çıkılabilmesi için, işin süresine uygun olarak yıllar itibarıyla ödeneğin bütçelerinde bulunmasını sağlamak üzere programlamanın yapılmış olması zorunludur. İlk yıl için öngörülen ödenek, proje maliyetinin % 10'undan az olamaz ve başlangıçta daha sonraki yıllar için programlanmış olan ödenek dilimleri, sonraki yıllarda azaltılamaz. **b)** Öngörülen ödeneklerin kullanılmasına imkân verecek süre dikkate alınarak, idarelerce ihalelerin zamanında yapılması, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlerde ise, doğal afetler nedeniyle yapılması gerekenler hariç, yılın ilk dokuz ayında ihalenin sonuçlandırılması esastır. Ancak, ertesi malî yılda gerçekleştirilecek süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için, bir önceki malî yıl sona ermeden ihaleye çıkarılabilir. **c)** Kanunun 18.04.2007 tarih ve 5625 sayılı Kanunla değişik bent hükmü uyarınca, yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hâllerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda, ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur. Ancak, doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde, ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin

yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarda ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilir. Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı, baraj ve büyük sulama, içme suyu isale hattı, enerji nakil hattı, trafo, trafo merkezleri, şalt tesisleri, kaptajlar, su depoları, kara yolu, liman ve hava alanı, demir yolu, petrol ve doğal gaz boru hattı projelerinde aranmaz. **d)** İdarelerce bütçesinin programlanmasında, ihalede ise isteklilerce verilen tekliflerin karşılaştırılmasında kullanılmak üzere tespit edilen yaklaşık maliyet, isteklilere duyurulmaz. **e)** 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; idarelerce kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması hâlinde, bu Kanunda belirtilen hizmetler için ihaleye çıkılabilir. Ancak danışmanlık hizmet alım ihalelerinde, istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması şartı aranmaz. **f)** İhale dokümanı hazırlanmadan ilan yapılamaz. İlan sürelerinin hesaplanmasında ilanın yayımlandığı gün dikkate alınır, ihale günü veya son başvuru günü dikkate alınmaz. Kanunun 13'üncü maddesinde belirtilen ilan sürelerine uyulmak üzere, ilan yapılmasına kadar geçecek süre de göz önüne alınarak ilan yapılacak yerlere yeterli süre öncesinde ilan metinlerinin gönderilmesi zorunludur. **g)** İhale için tespit olunan tarih tatil gününe rastlamışsa ihale, tekrar ilana gerek kalmaksızın tatili takip eden ilk iş gününde, aynı yer ve saatte yapılır ve bu saate kadar verilen teklifler kabul edilir. İhale saati, çalışma saati dikkate alınarak tespit edilir. İlandan sonra çalışma saati değişse de, ihale ilan edilen saatte yapılır. **h)** 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; iş deneyimi bulunmayan mühendis veya mimarların, aldıkları lisans eğitimine uygun yapım işi ihalelerine başvurularında, toplam süresi on beş yılı geçmemek kaydıyla mezuniyetlerinden sonra geçen her yıl, 122.387 Yeni Türk Lirası olarak hesaplanmak üzere 10'uncu madde kapsamındaki benzer iş deneyimi olarak dikkate alınır. Bu süre iş deneyimi bulunan mimar ve mühendisler için uygulanmaz. Bu bent kapsamında elde edilen deneyim mühendis ve mimarın beş yıldır en az % 51 hissesine sahip olduğu veya her iki ortağın da mühendis olup % 50-% 50 ortak olduğu tüzel kişiler tarafından da kullanılabilir. **i)** Bu Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz. **19. Yerli İsteklilerle İlgili Düzenlemeler:** Kanunun 63'üncü maddesi gereğince; yaklaşık maliyeti eşik değerlerin altında kalan

ihalelere sadece yerli isteklilerin katılması, yaklaşık maliyeti eşik değerlerin üzerindeki ihalelerde; hizmet alımları ve yapım işlerinde bütün yerli istekliler lehine, mal alımlarında ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığıyla diğer ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Kamu İhale Kurumu tarafından yerli malı olarak belirlenen mallar teklif eden yerli istekliler lehine, % 15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması hususlarında, idarelerce ihale dokümanına hükümler konulabilir. Ancak, yabancı istekliler ile ortak girişim yapmak suretiyle ihalelere katılan yerli istekliler bu hükümden yararlanamaz. **20. Sürelerin Hesabı:** Kamu İhale Kanunun 64'üncü maddesine göre; bu Kanunda yazılı sürelerin hesaplanmasında hüküm bulunmayan hâllerde, Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır. *22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Zaman Aşımının Hesaplanışı, Kesilmesi, Durması ve Borçlar Kanununun İlgili Hükümleri.* **21. Bildirim ve Tebligat Esasları:** Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 65'inci maddesine göre; aday, istekliler ve istekli olabileceklere yapılacak her türlü bildirim ve tebligatlarda aşağıdaki hususlara uyulması zorunludur: **a)** Tebligatlar idareler veya Kamu İhale Kurumu tarafından aşağıdaki yöntemler kullanılarak yapılabilir: **1.** İmza karşılığı elden. **2.** İadeli taahhütlü mektupla. **3.** Elektronik ortamda. **4.** Faksla. İadeli taahhütlü mektupla yapılan tebligatlarda mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün, yabancı isteklilerde ise on dokuzuncu gün kararın istekliye tebliğ tarihi sayılır. Tebligatın bu tarihten önce muhataba ulaşması hâlinde ise fiilî tebliğ tarihi esas alınır. **b)** İdareler veya Kurum tarafından elektronik ortamda veya faks ile yapılan tebligatlar ile çerçeve anlaşmaya dâhil olan istekliler tarafından elektronik ortamda sunulan fiyat tekliflerinin aynı gün teyit edilmesi zorunludur. Elektronik ortamda veya faks ile yapılan bildirimlerde bildirim tarihi tebliğ tarihi sayılır. Ancak, idareler veya Kurum ile aday, istekli ve istekli olabilecekler tarafından, elektronik imza kullanılarak yapılan işlemlerde ve şikâyet başvurularına ilişkin işlemler dâhil Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yapılacak ihale sürecine ilişkin işlemlerde teyit aranmaz. **c)** Elektronik haberleşmede kullanılacak araçlar ile bunların teknik özellikleri, yaygın olarak kullanılan haberleşme ve bilgi teknolojisi ürünleri ile uyumlu ve kolay erişilebilir olmalı ve eşit muamele ilkesini sağlamalıdır. **d)** Her türlü bilgi alışverişi ile bilginin muhafazasında; verilerin bütünlüğü ile tekliflerin ve başvuru belgelerinin gizliliğinin sağlanması esastır. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde yapılacak tebliğler hakkında Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır. **22. Eşik Değerler ve Parasal Limitlerin Güncellenmesi:** Kanunun 67'nci maddesi gereğince; bu Kanunda belirtilen eşik değerler ve parasal limitler, bir önceki yılın toptan eşya fiyat endeksi esas alınarak Kamu İhale Kurumu tarafından güncellenir ve her yıl 1 Şubat tarihinden geçerli olmak üzere, aynı tarihe kadar Resmî Gazete'de ilan edilir. Ancak güncellemede, bir milyon Türk

Lirasının altındaki tutarlar dikkate alınmaz. Bu Kanunda belirtilen eşik değerler ve parasal limitler, olağanüstü hâllerde, belirtilen tarihin dışında da Kamu İhale Kurumunun teklifi üzerine, Bakanlar Kurulu kararı ile güncellenebilir. **23. Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşların Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşleri:** "İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esaslar", Bakanlar Kurulunun 14.09.2004 tarih ve 2004/8030 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulup 04.11.2004 tarih ve 25633 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **a) Esasların Kapsamı ve Temel Şart:** Esasların 2'nci maddesine göre; yabancı ülkelerdeki kuruluşların mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, yurt dışında bulunan nakil vasıtalarının o yerden sağlanması zorunlu mal veya hizmet alımlarının, bu Esaslara tabi olabilmesi için, mal ve hizmetin yurt dışındaki kurum veya kuruluş ile nakil vasıtalarının ihtiyacı için alınacak olması, malın sadece yurt dışındaki kurum veya kuruluş ile nakil vasıtalarınca kullanılması, hizmetten sadece yurt dışındaki kurum veya kuruluş ile nakil vasıtalarının faydalanması ve yapım işinin yurt dışında gerçekleştirilmesi gereklidir. Bu nedenle de, yurt içindeki ihtiyaçlar için bu Esaslar uygulanamaz. **b) Bazı Tanımlar:** Bu Esasların 8'inci maddesinin (b) bendinde açıklanan pazarlık usulü dışındaki terimler, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 4'üncü maddesinde tanımlandığı şekliyle esas alınacaktır. Bu tanımlara ilave olarak, bu Esaslarda geçen diğer bazı tanımlar şöyledir: **aa) Nakil Vasıtaları:** Karada, denizde, hava veya uzayda personel, yolcu ve malzeme, yük taşımak üzere dizayn edilmiş, tahrik sistemi bulunan veya çekilebilen araçlar ile belirli bir muharebe görevine tahsis edilmiş zırhlı ve zırhsız araçlar. **bb) Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlar:** Türkiye Cumhuriyetinin yabancı ülkelerdeki dış temsilcilikler, ihtisas birimleri, dış temsilcilik niteliği taşımayan yurt dışı teşkilatı, 4734 sayılı Kanuna tabi kurum ve kuruluşların yurt dışında bulunan ticarî ve sınaî esaslara göre faaliyet gösteren kuruluşlar ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin barış, silahlı çatışma ve savaş durumlarında ortak savunma, konvansiyonel muharebe, güvenlik yardımı, tatbikat, barışı koruma, barışı uygulama veya teröre karşı hareket amacıyla yurt dışına gönderilen birlikler ve diğer unsurlar. **c) Uygulama ile İlgili İlkeler:** Esasların 5'inci maddesi gereğince, idareler; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur. Ancak, gizliliği olan ve güvenliği gerektiren hâllerde ilgili bakanın onayı ile bu ilkelere uyulmayabilir. **d) İhale Konusunda Yetkili Makam:** Esasların 6'ncı maddesine göre; 2'nci maddede belirtilen yerel ihtiyaçların karşılanmasında ihale yetkilisi makamlar veya kişiler, yabancı ülkelerdeki kuruluşların bağlı olduğu bakanlık tarafından tespit edilir. Tespit edilecek yetkilinin, yabancı ülkedeki kuruluşta görevli olması esastır. İlgili bakanlık, ihale yetkilisi

makama verilen görev ve yetkilerin tamamı veya bir kısmı için merkezde bir makam tayin edebilir. **e) Onay Belgesi:** Bu Esaslar kapsamında (İhtiyaçların avans verilmesi veya kredi açılması suretiyle karşılanması dışında), her türlü ihtiyacın temininden önce, onay belgesi düzenlenir. Esasların 8'inci maddesinin (b) bendine göre yapılacak işler için düzenlenecek onay belgesi; işin nevi, niteliği, miktarı, varsa yaklaşık maliyeti, kullanılabilir ödenek tutarı, avans ve fiyat farkı verilip verilmeyeceği, verilecekse şartları, bulunulan ülke koşullarına göre belirlenecek ayrıntıları ve gerekli diğer hususları ihtiva eder. Bu belge, Esasların 6'ncı maddesine göre belirlenen yetkili makamca onaylanır. **f) İhale Usulleri ve İhale Komisyonu:** Esasların 8'inci maddesi gereğince; Esasların 2'nci maddesinde yazılı ihtiyaçların karşılanmasında aşağıdaki usuller uygulanır: **aa)** 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesinin (d) bendinde büyükşehir belediye sınırları dâhilinde bulunan idareler için belirlenen miktarın iki katını geçmeyen ihtiyaçlar, temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar yetkili makamlar tarafından görevlendirilecek kişi veya kişilerce, görevlendirilecek kimse yok ise yetkili makamca doğrudan temin yoluyla karşılanabilir. **bb)** (aa) bendinde belirtilenlerin dışında kalan ihtiyaçlar pazarlık usulü ile temin edilir. Pazarlık; ihale yetkilisi makamca, biri başkan olmak ve en az 3 veya tek sayıda kişiden oluşmak üzere mahallinde kurulacak ihale komisyonu tarafından yapılır. Komisyon üyeleri, yabancı ülkelerdeki kuruluşta görevli personelden seçilir. Özelliği olan işlerde veya gerektiğinde ilgili bakanlık, komisyona katılmak üzere merkezden memur görevlendirebilir. **cc)** Bedeli 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesinin (d) bendinde büyükşehir belediye sınırları dâhilinde bulunan idareler için belirlenen miktarın 25 katını aşan taşınmaz mal alımlarında Maliye Bakanlığınca; 50 katını aşan yapım işlerinde Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca görevlendirilecek bir memur da üye olarak komisyona katılır. Bu tutarların altında olsa dahi idarenin göstereceği lüzum üzerine taşınmaz mal alımları ile yapım işlerinde Maliye Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığının görevlendirecekleri birer memur üye olarak komisyona katılır. **dd)** Türk Silahlı Kuvvetlerine ait yapım işlerinde, komisyona katılacak üye Millî Savunma Bakanlığınca belirlenir. **ee)** Komisyonlar eksiksiz olarak toplanır. Komisyon kararları çoğunlukla alınır. **ff)** Pazarlık usulünde teklif alınması belli bir şekle bağlı değildir. Pazarlık, ihale komisyonunca, işin özelliğine göre bir veya daha fazla istekliden yazılı teklif almak ve bedel üzerinde anlaşmak suretiyle yapılır. Komisyon kararında, pazarlığın ne şekilde yapıldığı, ne gibi tekliflerde bulunulduğu ve üzerine ihale yapılanın tercih sebepleri açıkça belirtilir. **gg)** İhale komisyonunun kararları yetkili makam tarafından onaylanarak kesinleşir. **hh)** Komisyon kurulması için yeterli personel bulunmayan yerlerde ihtiyaçlar, ilgili bakanın izni ile (aa) bendindeki usule göre temin

edilir. **ii)** (bb) bendine göre yapılacak uygulamalarda; **hha)** Bulunulan ülkenin iktisadî durumu, siyasî rejimi, mevzuatı, örf ve adetleri gibi özel şartları dikkate alınır. **hhb)** Yaklaşık maliyet tespiti, ilan yapılması, teminat alınması, ihale dokümanı hazırlanması hususlarında; **hhb1)** İlgili bakanca ihale yetkilisine her yıl belli limitler dâhilinde ihtiyarîlik yetkisi verilebilir, **hhb2)** Belirlenen limitlerin üzerinde kalmakla birlikte işin özelliğinin gerektirdiği durumlarda, bakan onayı alınmak suretiyle o işe münhasır olmak üzere söz konusu zorunluluklara uyulmayabilir. **hhc)** İhtiyacın karşılanmasında, taahhüdün sözleşmeye bağlanması ve teminat alınması esastır. Ancak hizmetin gerektirdiği hâllerde, ilgili bakanın onayı alınmak suretiyle, o işe münhasır olmak üzere ve bu Esaslarla belirlenmiş ilkeler çerçevesinde kalmak kaydıyla teminat alınmayabilir. **hhd)** Yaklaşık maliyeti, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 13'üncü maddesinin (a) bendindeki miktar ve yukarısı ile bu miktarın altında olsa dahi önem arz eden mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, ilan veya davet yapılacak hâllerde; yeterli katılımı sağlayacak şekilde ilgili ülkenin koşulları da göz önüne alınarak ilanın veya davetin öncelikle yerel ihtiyacın temin edileceği yerde (Yurt dışında) yapılması amacıyla icap eden tedbirler alınır. Gerekçeli olarak bu hususlar ve ihale yetkilisi, işe başlamadan önce alınacak bakan onayında belirtilir. **hhe)** İhtiyaçlar, diplomatik muafiyetlerden yararlanmak suretiyle ve Hazine yararı olmak kaydıyla, diğer ülkelerden de temin edilebilir. **g) Sözleşme Kapsamında Yaptırılacak İlave İşler, İş Eksilişi ve İşin Tasfiyesi:** Esasların 9'uncu maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **aa)** Mal ve hizmet alımları ile yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması durumunda artışa konu olan iş; **aaa)** Sözleşmeye esas proje içinde kalması,aa**b)** İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması şartlarıyla mal ve hizmet alımlarında sözleşme bedelinin % 20'sine, yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 30'una kadar oran dâhilinde, sözleşme ve şartnamesine hüküm konulmuş olması kaydıyla, süre hariç, sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir. **bb)** İşin bu şartlar altında tamamlanamayacağının anlaşılması durumunda ise, artış yapılmaksızın hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak, bu durumda işin tamamının ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi zorunludur. **cc)** Sözleşme bedelinin % 80'inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, yüklenici işi bitirmek zorundadır. **h) Parasal Değerler ve Döviz Karşılıklarının Tespiti:** Esasların 10'uncu maddesine göre; bu Esaslarda yer alan parasal değerlerin belirlenmesinde, 4734 sayılı Kanunun 67'nci maddesi uyarınca güncellenen tutarlar esas alınır. Bu Esaslarda yer alan parasal değerlerin döviz karşılığının tespitinde, her yıl 2 Ocak tarihli Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 'Efektif Satış Kuru' esas alınır. **i) 4734 Sayılı Kamu**

İhale Kanunu Kapsamında Bulunan Kurum ve Kuruluşların Yurt Dışında Ticarî ve Sınaî Esaslara Göre Faaliyet Gösteren Kuruluşları: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kurum ve kuruluşların, yurt dışında ticarî ve sınaî esaslara göre faaliyet gösteren kuruluşlarının mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin tedariki, Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü üzerine, ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık tarafından çıkarılacak yönergelerle sağlanır. **j) Uluslararası Antlaşmalara Uyma:** Bu Esaslar kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların ihtiyaçlarının temininde, varsa ilgili uluslararası anlaşma hükümlerine uyulur. **k) Yönerge Çıkarma:** Bu Esaslar kapsamındaki işlere ait diğer idarî ve malî hususlar ile muayene ve kabul işlemleri, konuyla ilgili mevzuat hükümleri de dikkate alınarak, ilgili bakanlıklarca çıkarılacak yönergelerle tespit edilir. **24. Elektronik Kamu Alımları Platformu:** Kamu İhale Kanununa, 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla eklenen ve 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değiştirilen ek 1'inci maddeye göre, bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerde; bu Kanunun 13'üncü maddesi hükümleri saklı kalmak üzere, ilan, ihale dokümanının hazırlanması ve verilmesi, katılım ve yeterliğe ilişkin belgelerin sunulması, tekliflerin hazırlanması, sunulması ve değerlendirilmesi, ihalenin karara bağlanması ve onaylanması, kesinleşen ihale kararlarının bildirilmesi ve sözleşmenin imzalanması gibi ihale süreciyle ilgili aşamalar ile her türlü bildirimler kısmen veya tamamen, Kamu İhale Kurumu tarafından oluşturulan Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden gerçekleştirilebilir. Elektronik Kamu Alımları Platformu'nun kurulması ve işletilmesi ile ihale sürecinde elektronik araçların kullanımına ilişkin esas ve usuller Kurum tarafından belirlenir. Bu Kanunun 13'üncü maddesi uyarınca yapılacak bütün ilanlar, aynı zamanda Elektronik Kamu Alımları Platformu'nda da yayımlanır. Bu Kanun kapsamındaki alımlarda aday veya isteklilerin yeterliğinin tespitine ilişkin olarak Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden sistemler kurulabilir. Bu sistemlerin kurulması, kurdurulması, denetlenmesi, yetkilendirilen kuruluşların yetkilerinin iptal edilmesi veya tedbir niteliğinde kararlar alınması hususlarında Kurum yetkilidir. **25. Çerçeve Anlaşmalar:** 4734 sayılı Kanuna, 01.06.2007 tarih ve 5680 sayılı Kanunla eklenen ve 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değiştirilen ek 2'nci maddede düzenlenen hükümler şunlardır: **a)** İdareler ihtiyaç duydukları mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin olarak açık ihale veya belli istekliler arasında ihale usulünü uygulamak kaydıyla çerçeve anlaşmalar yapabilir. Çerçeve anlaşmalar rekabeti engelleyici, sınırlayıcı veya bozucu şekilde kullanılamaz. **b)** Çerçeve anlaşma kapsamında temin edilecek mal ve hizmet alımları ile yapım işleri Kanunun 13'üncü maddesine göre ilan edilir. Çerçeve anlaşma kapsamında karşılanması planlanan tahmini ihtiyaç miktarları ilanda gösterilir. **c)** Teminat alınmasına ilişkin hükümler hariç olmak üzere,

ihalelerin sözleşmeye bağlanması hakkında bu Kanunda yer alan hükümler çerçevesinde, süresi kırk sekiz ayı geçmemek üzere çerçeve anlaşma imzalanır ve sonuçlar Kamu İhale Bülteni'nde ilan edilir. **d)** Çerçeve anlaşmalar, koşulların tamamının baştan belirlendiği hâllerde, bir istekli ile de yapılabilir. Birden fazla istekli ile yapılacak çerçeve anlaşmalarda istenilen şartları karşılayan yeterli sayıda teklif sunulması kaydıyla çerçeve anlaşmaya taraf olacak istekli sayısı üçten az olmamak üzere ihale dokümanında belirtilir. Çerçeve anlaşmaların bir istekli ile yapıldığı hâller hariç, yapılan değerlendirme sonucunda teklifleri geçerli kabul edilen istekliler, ekonomik açıdan en avantajlı tekliften başlanmak suretiyle sıralanarak listeye alınır. Çerçeve anlaşmaya taraf olan istekli sayısının üçün altına inmesi hâlinde, mevcut çerçeve anlaşmanın sona erdiği taraflara bildirilir. **e)** Koşulların tamamının baştan belirlendiği çerçeve anlaşma kapsamında yapılacak alımlarda isteklilerden ilk tekliflerini aşmamak kaydıyla yeniden teklif alınabilir. Koşulların tamamının baştan belirlenmediği hâllerde ise çerçeve anlaşma koşullarında esaslı değişiklik yapılmaması kaydıyla isteklilerden yeniden teklif alınır. **f)** İsteklilere ihale konusu işin karmaşıklığı ve özgünlüğü gibi hususlar dikkate alınarak tekliflerini sunmaları için yeterli süre tanınır. **g)** İstekliler yeterliklerinin devam ettiğini on iki ayda bir belgelendirir. Yeterliği devam etmeyenler ile teklif vermeye davet edildiği hâlde iki kez geçerli teklif vermeyen isteklilerin çerçeve anlaşmaları feshedilir. **h)** Münferit sözleşmeye davet edildiği hâlde ihale dokümanında belirtilen süre içerisinde sözleşme imzalamayan istekliyle yapılan çerçeve anlaşma feshedilir ve istekli hakkında 58'inci madde hükümleri uygulanır. **i)** Münferit sözleşme aşamasına ilişkin olarak bu Kanunun 6, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 54, 55 ve 56'ncı maddeleri uygulanmaz. Bu maddelerde belirtilen hususlar dâhil çerçeve anlaşma kapsamında yapılacak alımların usul ve esasları ile nitelik ve kapsamını belirlemeye ve sınırlar koymaya, sözleşme düzenlenmesine gerek görülen durumlarda sözleşmelerin şeklini ve kapsamını belirlemeye Kamu İhale Kurumu yetkilidir. **j)** Çerçeve anlaşma yapılmış olması, idareye alım yapma yükümlülüğü getirmez. İdare, çerçeve anlaşma kapsamındaki ihtiyaçlarını bu Kanunda yer alan diğer usulleri kullanmak suretiyle de temin edebilir. **26. Bazı İşlerde Fiyat Farkı Esasları Belirleme, Sözleşme Tadili veya Tasfiye Edilmesi Konusunda Bakanlar Kurulu Yetkisi:** 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla eklenen ek 3'üncü maddeye göre; 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü maddesinin (c) bendi kapsamındaki işler ile aynı kapsamda olup 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu dışında, ihalesi ilgili mevzuat hükümlerine göre bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış olanlar ile bu tarihten sonra yapılacak olan ve bedeli yabancı para cinsinden sabit fiyatlarla sözleşmeye bağlanan yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerine uygulanmak üzere; fiyat farkı esasları belirlemeye, sözleşmelerin tadil veya tasfiye

edilmesine imkân veren kararnameler çıkarmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. **27. Dinamik Alım Sistemi:** 4734 sayılı Kanuna, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen ek 4'üncü maddede yer alan düzenlemeler şöyledir: **a)** Dinamik alım sistemi, piyasada mamul olarak bulunan malların elektronik ortamda alımında kullanılabilir. Sistemin kurulmasında açık ihale usulü uygulanır. Dinamik alım sistemi rekabeti engelleyici, sınırlayıcı veya bozucu şekilde işletilemez. **b)** Sistemin tesis edileceği hususu, Kamu İhale Bülteni'nde ilan edilmek suretiyle duyurulur. İhale dokümanında; planlanan alımın niteliği, türü ve miktarının yanı sıra satın alma sistemine, bu sistemin işletilmesinde kullanılacak elektronik ekipmana, sisteme teknik olarak bağlanabilmek için gerekli düzenlemelere, sistemin işleyişini düzenleyen kurallara ve diğer hususlara ilişkin bilgilere yer verilir. **c)** Yeterlik kriterlerini sağlayan ve ihale dokümanında yer alan şartlara uygun ön teklif veren bütün isteklilere sisteme dâhil olma imkânı verilir. Ön teklifler ihale dokümanında yer alan şartlara uygun olduğu sürece sürekli olarak geliştirilebilir. **d)** Ön tekliflerin değerlendirilmesi, verildikleri tarihten itibaren on beş gün içinde tamamlanır. Teklif vermeye davetin henüz yapılmamış olması hâlinde değerlendirme süresi on beş güne kadar bir defa uzatılabilir. **e)** Dinamik alım sisteminin tesis edildiği veya sistemin kurulmasından vazgeçildiği ile ön tekliflerin sisteme kabul veya reddedildikleri hususu isteklilere karar alındıktan sonra en geç üç gün içinde bildirilir. **f)** Her bir alım için sisteme kabul edilmiş istekliler teklif vermeye davet edilir. Yapılacak alımlar bu davetten en az on beş gün önce basitleştirilmiş ilan yoluyla duyurulur. Sisteme kabul edilen bütün istekliler, tekliflerini sunmaları için yeterli süre tanınmak suretiyle teklif vermeye davet edilir. **g)** Teklifler, ihale dokümanında belirtilen esaslara göre değerlendirilmek suretiyle alım sonuçlandırılır ve sözleşmeye bağlanır. **h)** Dinamik alım sisteminin süresi kırk sekiz aydan fazla olamaz. **i)** Dinamik alım sisteminde yapılacak ihalelerde Elektronik Kamu Alımları Platformu kullanılır. Sisteme kabul edilmeye ve sistemin yürütülmesine ilişkin olarak herhangi bir ücret talep edilmez. **j)** Dinamik alım sistemi dâhilinde yapılacak alımlara ilişkin sözleşme düzenlenmesi gerekli hâller ile bu sözleşmelerin şeklini ve kapsamını belirlemeye Kamu İhale Kurumu yetkilidir. **28. Elektronik Eksiltme:** 4734 sayılı Kanuna, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen ek 5'inci maddede düzenlenen hükümler şunlardır: **a)** İlan ve ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, açık ihale, belli istekliler arasında ihale ve 21'inci maddenin (a), (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan pazarlık usulü ihalede tekliflerin değerlendirilmesi aşamasının tamamlanmasından sonra elektronik eksiltme yapılabilir. Dinamik alım sistemi ve çerçeve anlaşma kapsamında yapılan ihalelerde de elektronik eksiltme uygulanabilir. 48'inci madde uyarınca yapılan danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde ise elektronik eksiltme uygulanmaz. **b)** Elektronik eksiltme ancak ihale

konusu alımın bütün teknik özelliklerinin net olarak belirlendiği hâllerde kullanılabilir. **c)** Elektronik eksiltmeye başlamadan önce ihale dokümanında belirlenen şartlara göre tekliflerin ilk değerlendirmesi yapılır. **d)** Yeterli kabul edilen istekliler elektronik ortamda yeniden teklif vermeye aynı anda davet edilir. Davette, eksiltmenin başlama tarihi ve saati ile kullanılmakta olan elektronik araca isteklinin bağlantı kurabilmesi için gerekli bütün bilgilere yer verilir. Elektronik eksiltmenin her aşamasını gösteren bir zaman çizelgesi davet ile birlikte iletilir. Birbirini izleyen birden fazla aşamada elektronik eksiltme yapılabilir. Davetin gönderildiği tarihten iki iş günü geçmeden eksiltmeye başlanamaz. **e)** Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışı unsurlar da dikkate alınarak belirlendiği hâllerde, yapılan ilk değerlendirme sonucu ile eksiltmede verilen yeni tekliflere göre sıralamayı düzenleyen matematiksel formül de davette bildirilir. Bu formül, ihale ilanında veya ihale dokümanında belirtildiği şekilde ekonomik açıdan en avantajlı teklifin tespitinde kullanılan bütün unsurların varsa nispi ağırlıklarını da içerir. **f)** Elektronik eksiltmenin her aşamasında, o andaki sıralamalarını öğrenebilmeleri için gerekli bilgiler anında isteklilere ulaştırılır. İhale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, diğer isteklilerin teklifleri hakkında bilgiler ve eksiltmenin herhangi bir aşamasındaki istekli sayısı da duyurulabilir. Ancak elektronik eksiltme süresince isteklilerin kimlikleri açıklanamaz. **g)** Elektronik eksiltme aşağıdaki durumlardan biri veya birkaçının gerçekleşmesi hâlinde sona erdirilir: **aa)** Eksiltmeye katılım için yapılan davette eksiltmenin tamamlanacağı belirtilen tarih ve saatin dolması. **bb)** Yeni tekliflerin verilebilmesine ilişkin olarak davette bildirilen bekleme süresi içinde asgarî fark aralığını sağlayan tekliflerin alınamaması. **cc)** Davette bildirilen tur sayısının tamamlanması. **29. Finansal Kiralama:** 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanuna, 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen ek 6'ncı maddeye göre; Kanun kapsamındaki idarelerin finansal kiralama suretiyle yapacakları mal alımlarında uygulanacak esas ve usuller Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenir. **30. Uygulanmayacak Hükümler:** *Kamu İhale Kanununun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 68'inci maddesinin ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **31. Ödemelerde Amme Alacağı Olup Olmadığının Aranması:** *21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ödemelerde Amme Alacağı Olup Olmadığının Aranması.* **32. Kamu İhale Kanunuyla İlgili Dokümanlar:** Kanunla ilgili olarak yürürlüğe konulan yönetmelikler, kararlar ve tebliğler ile yayımlandıkları Resmî Gazete'ler, aşağıda belirtilmiştir: **32a. Yönetmelikler: a)** Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği (R. G.: 11.09.2003-25226). **aa)** Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 08.06.2004-25486). **ab)** Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R.

G.: 22.06.2005-25853). **ac)** Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 26.02.2006-26092). **ad)** Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 14.08.2007-26613). **b)** Mal Alımları Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik (R. G.: 19.12.2002-24968). **ba)** Mal Alımları Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 22.06.2005-25853). **c)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği (R. G.: 11.09.2003-25226). **ca)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 08.06.2004-25486). **cb)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 06.01.2005-25692). **cc)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 17.02.2005-25730). **cd)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 22.06.2005-25853). **ce)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 07.12.2005-26016). **cf)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 26.02.2006-26092). **cg)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 15.10.2006-26320). **ch)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 14.08.2007-26613). **ci)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 31.12.2007-26743/3. Mükerrer). **cj)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 05.04.2008-26838). **ck)** Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 12.11.2008-27052). **d)** Hizmet Alımları Muayene ve Kabul Yönetmeliği (R. G.: 19.12.2002-24968). **e)** Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği (R. G.: 11.09.2003-25226). **ea)** Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 08.06.2004-25486). **eb)** Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 22.06.2005-25853). **ec)** Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 26.02.2006-26092). **ed)** Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 15.10.2006-26320). **ee)** Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 14.08.2007-26613). **ef)** Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde

Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 05.04.2008-26838). **f)** Danışmanlık Hizmet Alımları Muayene ve Kabul Yönetmeliği (R. G.: 19.12.2002-24968). **g)** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği (R.G.: 11.09.2003-25226). **ga)** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 08.06.2004-25486). **gb)** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 17.02.2005-25730). **gc)** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 22.06.2005-25853). **gd)** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 25.11.2005-26004). **ge)** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 26.02.2006-26092). **gf)** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 14.08.2007-26613). **gg)** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 05.04.2008-26838). **gh)** Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 19.11.2008-27059). **h)** Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği (R. G.: 19.12.2002-24968). **i)** 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesinin (h) Bendinde Belirtilen Alımlara İlişkin Yönetmelik (R. G.: 15.07.2004-25523). **j)** Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliği (R. G.: 24.12.2002-24973). **ja)** Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 13.08.2004-25552). **k)** Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun Kapsamında Mal ve Hizmet Alımına İlişkin Yönetmelik (R. G.:26.04.2006-26150). **l)** İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik (R. G.: 03.01.2009-27099). **m)** Çerçeve Sözleşme İhalelerinde Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik (R. G.: 12.09.2007-26641). **n)** Sağlık Hizmeti Sunan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu Kapsamındaki İdarelerin Teşhis ve Tedaviye Yönelik Olarak Birbirlerinden Yapacakları Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Yönetmelik (R. G.: 07.02.2009-27134). **32b. Kamu İhale Genel Tebliğleri: a)** Kamu İhale Genel Tebliği (R. G.: 25.07.2005-25886). **aa)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.:11.11.2005-25990). **ab)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 02.12.2005-26011). **ac)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 22.02.2006-26088). **ad)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G. : 06.06.2006-26190). **ae)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 15.10.2006-26320). **af)** Kamu İhale

Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 19.10.2006-26324). **ag)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 19.12.2006-26381). **ah)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 14.08.2007-26613). **ai)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 18.04.2008-26851). **aj)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 15.05.2008-26877). **ak)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 25.10.2008-27035). **al)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 09.01.2009-27105). **b)** Yapım İşlerinde İş Deneyiminde Değerlendirilecek Benzer İşlere Dair Tebliğ (R. G.: 29.12.2005-26038). **c)** İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Tebliğ (R.G.: 28.01.2009-27124). **32c. Bakanlar Kurulu Kararları: a)** Millî Savunma Bakanlığınca, Kanunun 3'üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılacak ihalelere ilişkin "Esaslar"ın yürürlüğe konulması ile ilgili 04.11.2003 tarih ve 2003/6392 Kararı (R.G.: 06.12.2003-25308). **b)** Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığınca, Kanunun 3'üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılacak ihalelere ilişkin "Esaslar"ın yürürlüğe konulmasına ilişkin 18.05.2004 tarih ve 2004/7631 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R. G.: 01.08.2004-25540). **c)** "İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esaslar"ın yürürlüğe konulmasına ilişkin 14.09.2004 tarih ve 2004/8030 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (04.11.2004-25663). **d)** "Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar"ın yürürlüğe konulması ile ilgili 26.04.2006 tarih ve 2006/10397 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R.G.: 27.05.2006-26180). **e)** Millî Savunma Bakanlığınca, Kanunun 3'üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılacak ihalelerle ilişkin 04.11.2003 tarih ve 2003/6392 Kararnamenin eki "Esaslar"da değişiklik yapılması hakkındaki "Esaslar"ın yürürlüğe konulması ile ilgili 03.10.2006 tarih ve 2006/11042 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R.G.: 11.10.2006-26318). **f)** Millî Savunma Bakanlığınca, Kanunun 3'üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılacak ihalelerle ilişkin 04.11.2003 tarih ve 2003/6392 Kararnamenin eki "Esaslar"da değişiklik yapılması hakkındaki "Esaslar"ın yürürlüğe konulması ile ilgili 13.02.2009 tarih ve 2009/14667 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R.G.: 21.02.2009-27148). **32d. Kamu İhale Kurulu Kararları: a)** "Yerli malı"nın belirlenmesine ilişkin esasları düzenleyen 12.12.2002 tarih ve 2002/DK-8 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 18.12.2002-24967). **b)** Kamu İhale Kurumu için sözleşme bedellerinden, on binde beş oranında alınan ücretlerle ilgili 20.12.2002 tarih ve 2002/DK-15 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 25.12.2002-24974). **c)** İhalelere katılmaktan yasaklama ile ilgili

20.12.2002 tarih ve 2002/DK-16 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 25.12.2002-24974). **d)** "Kamu İhale Kurulu Üyeleri ile Kamu İhale Kurumu Personelinin Uyacakları Meslek İlkeleri"nin tespiti ile ilgili 14.01.2003 tarih ve 2003/DK.D-5 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 21.01.2003-25000). **e)** Kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama ile ilgili 07.04.2003 tarih ve 2003/DK.D-105 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 16.04.2003-25081). **f)** Haklarında kamu davası açılmış idare görevlilerinin ihale işlerinde çalıştırılamayacağı konusunda 22.04.2003 tarih ve 2003/DK.D-129 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 14.05.2003-25108). **g)** Kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olup olmama konusundaki teyitlerle ilgili 13.06.2003 tarih ve 2003/DK.L-185 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 30.06.2003-25154). **h)** "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesinin (e) Bendine Göre Yapılacak Alımlarda Uygulanacak Esas ve Usuller"in tespitine ilişkin 19.06.2003 tarih ve 2003/DK.D-192 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 21.06.2003-25145). **i)** "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesinin (e) Bendine Göre Yapılacak Alımlarda Uygulanacak Esas ve Usuller"in tespitine ilişkin 05.09.2003 tarih ve 2003/DK.D-258 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 11.09.2003-25226). **j)** İdarelerin ve isteklilerin; çözemedikleri sorunları ile tereddüde düştükleri konulardaki görüş isteklerinin ancak bağlı, ilgili veya ilişkili bakanlık tarafından sorulması hâlinde, Kamu İhale Kurumunca değerlendirilebileceği hakkındaki 27.10.2003 tarih ve 2003/DK.D-371 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 20.12.2003-25332). **k)** "Kamu İhale Kurulu Üyeleri ile Kamu İhale Kurumu Personelinin Uyacakları Meslek İlkeleri" ile ilgili 13.11.2003 tarih ve 2003/DK.D-436 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 11.12.2003-25313). **l)** Kamu İhale Bülteni ile ilgili genel esaslar konusunda, 04.12.2003 tarih ve 2003/DK.D-458 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 11.12.2003-25313). **m)** 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10'uncu maddesinde belirtilen gerçeğe aykırı hususlar içeren taahhütnameyle ilgili 13.04.2007 tarih ve 2007/DK.D-54 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 03.05.2007-26511).

KAMU İHALE KANUNUNUN ÜÇÜNCÜ MADDESİ KAPSAMINDAKİ ALIMLAR İLE İDARELERİN KENDİLERİNE BAĞLI DÖNER SERMAYELERDEN YAPACAKLARI ALIMLARA İLİŞKİN BEDELLERİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 59'uncu maddesine göre; 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü maddesi kapsamında yapılacak alım bedelleri ile idarelerin kendilerine bağlı döner sermayelerden yapacakları alımların ödenmesinde, aşağıda belirtilen belgeler aranır: **A -** Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (a) fıkrasında belirtilen ürün alım bedellerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme emri belgesine bağlanır: **1.** Onay belgesi. **2.** Fatura. **3.** Düzenlenmesi gereken hâllerde sözleşme. **4.**

Gereken hâllerde muayene ve kabul komisyonu tutanağı, kabul işleminin idarece yapılması hâlinde ise idarece düzenlenmiş belge. **5.** Taşınır işlem fişi. Aynı fıkra uyarınca, 31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine göre yapılacak hizmet alım bedellerinin ödenmesinde; Onay Belgesi, Çeşitli Ödemeler Bordrosu (Örnek 13) ve düzenlenmesi gereken hâllerde fatura aranır. Alım bedellerinin bir defadan fazla tahakkuk ettirilmesi hâlinde Onay Belgesi ve yapılmış ise sözleşme ilk ödemeye ait ödeme belgesine bağlanır. **B -** Kamu İhale Kanununun 3'üncü maddesinin (b), (d), (f), (i) ve (j) fıkralarında belirtilen alımlara ilişkin giderlerin ödenmesinde, özel mevzuatındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla; bu Yönetmeliğin mal ve hizmet alımları ile yapım giderlerinin ödenmesinde aranılacak kanıtlayıcı belgelere ilişkin ilgili madde hükümleri uygulanır. **C -** Kamu İhale Kanununun 3'üncü maddesinin (c) bendine göre uluslararası anlaşmalar gereğince sağlanan dış finansman ile yaptırılacak olan ve finansman anlaşmasında farklı ihale usul ve esaslarının uygulanacağı belirtilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin giderlerin tahakkuk veya ödenmesinde, gider türleri itibarıyla bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen belgelerin ödeme belgesine bağlanması esastır. Bu belgelerden yabancı dilde düzenlenmiş olanların idarelerince onaylı Türkçe tercümeleri fatura aslı ile birlikte ödeme belgesine bağlanır, diğer belgelerin asılları ise idarelerinde saklanır. Sağlanan dış finansmanla yaptırılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin olarak düzenlenen taahhüt dosyasına, onay belgesi yerine harcama talimatı ile birlikte, aşağıdaki belgeler bağlanır: **1.** Şartnameler (Teknik şartname hariç). **2.** İlanın yapıldığına ilişkin tutanak. **3.** Kredi anlaşmasında öngörülmüş ise kreditör onay belgesi. **4.** Teminata ilişkin alındının onaylı örneği. **5.** Karara ilişkin damga vergisi alındısı. **6.** Ayrıca, kullanılan dış finansmanın bütçeleştirildiğine ilişkin Dış Proje Kredileri Dış Borç Kaydı, Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik uyarınca düzenlenen bildirim formları (Bu Yönetmelik, 05.07.2008 tarih ve 26927 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Dış Proje Kredilerinin Dış Borç Kaydı, Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelikle yürürlükten kaldırılarak yerine aynı Resmî Gazete'de yayımlanan Dış Proje Kredilerinin Dış Borç Kaydına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik yürürlüğe konulmuştur). Taahhüt dosyasının verileceği ve gönderileceği yerler ile nüsha sayıları hakkında, bu Yönetmeliğin 6'ncı maddesi hükümleri uygulanır. Uluslararası sermaye piyasalarından yapılacak borçlanmalara ilişkin her türlü danışmanlık ve kredi derecelendirme hizmet bedellerinin ödenmesinde bu Yönetmeliğin "Çeşitli Hizmet Alımları" başlıklı 46'ncı maddesinde belirtilen belgeler aranır. Bu belgelerden yabancı dilde düzenlenmiş olanların idarelerince onaylı Türkçe tercümeleri fatura aslı ile birlikte ödeme belgesine

bağlanır, diğer belgelerin asılları ise idarelerinde saklanır. **D -** Kamu İhale Kanununun 3'üncü maddesinin (e) fıkrasında sayılan kuruluşlardan yapılan mal ve hizmet alım giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Onay belgesi. **2.** Kamu ihale mevzuatında belirtilen parasal limiti aşan mal ve hizmet alımlarında alım komisyonu kararı. **3.** Düzenlenmesi gereken hâllerde protokol. **4.** Fatura. **5.** Hizmet alımlarında Hizmet İşleri Hak Ediş Raporu (Örnek 4). **6.** Gereken hâllerde muayene ve kabul komisyonu tutanağı, kabul işleminin idarece yapılması hâlinde ise idarece düzenlenmiş belge. **7.** Mal ve malzeme alımlarında taşınır işlem fişi. Mal ve hizmet bedellerinin bir defadan fazla tahakkuk ettirilmesi hâlinde, onay belgesi ile protokole bağlanması gereken alımlarda protokol ilk ödemeye ait ödeme belgesine bağlanır. **E -** Devlet Malzeme Ofisinden ve idarelerin kendilerine bağlı döner sermayelerden yapacakları alımlarda, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Onay Belgesi. **2.** Fatura. **3.** Gereken hallerde muayene ve kabul komisyonu tutanağı, kabul işleminin idarece yapılması halinde ise idarece düzenlenmiş belge. **4.** Taşınır işlem fişi. Mal ve malzeme alım bedellerinin bir defadan fazla tahakkuk ettirilmesi hâlinde, onay belgesi ilk ödemeye ait ödeme belgesine bağlanır.

KAMU İHALE KANUNUNUN YİRMİ İKİNCİ MADDESİNİN (d) BENDİNE GÖRE YAPILACAK ALIMLARA İLİŞKİN BEDELLERİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 63'üncü maddesine göre; 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesinin (d) bendine göre doğrudan temin usulüyle yaptırılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işi bedellerinin ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Onay Belgesi. **B -** Piyasa Fiyat Araştırması Tutanağı. **C -** Düzenlenmesi gerekli görülmüş ise sözleşme. **D –** Fatura. **E -** Muayene ve kabul komisyonu tutanağı, kabul işleminin idarece yapılması hâlinde ise idarece düzenlenmiş belge. **F -** Mal ve malzeme alımlarında, taşınır işlem fişi. Söz konusu alım bedellerinin ödenmesinde aranılacak belgelere ilişkin diğer hükümler aşağıda belirtilmiştir: **1.** Yurt dışından yapılacak tüketim malı, malzeme, demirbaş, makine, teçhizat ve taşıt alımlarına ilişkin giderlerin ödenmesinde yukarıda belirtilen belgelere ilaveten; aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Dövizin bankaca yurt dışına transfer edildiğine ilişkin belge. **b)** Taşıma senedi (Konşimento). Yurt dışından yapılan satın almalarda ödenen vergilerin idarece geri alınması hâlinde, fatura aslı yerine onaylı örneği aranır. Alımı bir merkezden yapılan ancak alım yapılan merkez dışındaki birimlere teslim edilen mal ve malzemeler için, birimlerin teslim aldıklarına ilişkin belgelere dayanılarak alımı yapan merkezce düzenlenen taşınır işlem fişi ödeme belgesine bağlanır. **2.** Tercüme ücreti ödemeleri ile elektrik, su, doğal gaz ve ulaştırma, haberleşme giderlerinin ödenmesinde muayene ve kabul işleminin yapıldığına ilişkin belge aranmaz. **3.** Yurt dışından yaptırılacak

taşıma işlerine ait giderlerin ödenmesinde ise, yukarıda belirtilen belgelere ilaveten; aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Taşıma senedinin (Konşimento) aslı. **b)** Bilgisayar sistemi bulunmayan idarelerce yürütülen işlemlerde teslim kâğıdının (Ordino) onaylı bir örneği. Bilgisayar sistemi bulunan idarelerde taşıma senedinin alıcı nüshasının aslı teslim kâğıdı hükmündedir. Mal ve hizmet alım bedelleri ile yapım işi bedellerinin bir defadan fazla tahakkuk ettirilmesi hâlinde, diğer ödemelerde onay belgesi, piyasa fiyat araştırması tutanağı ve düzenlenmiş ise sözleşme dışındaki belgeler aranır.

KAMU İHALE KANUNUNUN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI HÜKÜMLER: 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 68'inci maddesinde, uygulanmayacak hükümlere yer verilmiş olup açıkça bir kanunun yürürlükten kaldırılmasına yer verilmemiştir. Uygulanmayacak hükümlere ilişkin üç bent düzenlenmiştir: **a)** Kamu İhale Kanunu kapsamında yer alan işlerin ihalelerinde, 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Bu hüküm karşısında, 2886 sayılı Kanunun eksiltme ihalelerini ilgilendiren hükümlerinin tamamı yürürlükten kaldırılmıştır. **b)** Diğer kanunların 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundan muafiyet tanıyan hükümleri uygulanmaz. Bu hüküm karşısında da, kamu kurum ve kuruluşlarının eksiltme ihalelerinden, 2886 sayılı Kanuna tabi olmadan yapılabilen ihaleleri, artık Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre yapılacaktır. Bu nedenle de kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili kanunlarındaki 2886 sayılı Kanuna tabi olmama hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır. **c)** 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu kapsamındaki toplu konu projelerinde, Kanunun 5'inci maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları, 62'nci maddesinin (a) ve (b) bentleri ile (c) bendindeki kamulaştırma, mülkiyet, arsa temini, imar işlemleri ve uygulama projesine ilişkin şartlar aranmaksızın ihaleye çıkılabilir. Ancak, ÇED raporu zorunluluğu bulunan hâllerde, sözleşme imzalanmadan önce, bu raporun alınması zorunludur. Eksiltme ihalelerinde eski hükümlerin uygulanmaması hükmü, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununu da kapsamaktadır. Bazı kanunlarda, hâla 1984 yılı başında yürürlükten kaldırılan bu Kanundan söz edilmektedir.

KAMU İHALE KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 53-57'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A – Kurumun Giderleri ve Bütçesi:** 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 53'üncü maddesinin (k) fıkrasına göre; Kurumun giderleri, Kurul kararıyla yürürlüğe giren yıllık bütçeye göre yapılır. Kurumun bütçe yılı takvim yılıdır. Bütçe, bütçe yılının başlamasından önceki otuz gün içinde hazırlanır. Kurumun bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin yıllık malî raporu ve bütçe kesin hesabı Bakanlar Kurulu kararı ile ibra edilir. Kurumun

yıllık hesapları ile gelir ve harcamalarına ilişkin iş ve işlemleri, Sayıştay denetimine tabidir. Ancak Kurum, 5018 sayılı Kanunla düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle, maddenin bütçeyle ilgili hükümlerinin işlerliği kalmamıştır. **B – Kuruluşu ve Merkezi:** Bu Kanunla kendisine verilen görevleri yapmak üzere, kamu tüzel kişiliğini haiz, idarî ve malî özerkliğe sahip Kamu İhale Kurumu kurulmuştur. Bu Kurum, bu Kanunda belirtilen esas, usul ve işlemlerin doğru olarak uygulanması konusunda görevli ve yetkilidir. Kurumun ilişkili olduğu bakanlık, Maliye Bakanlığıdır ve merkezi Ankara'dır. Kurum, görevini yerine getirirken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi, Kurumun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez. **C - Kurumun Görev ve Yetkileri:** 4734 sayılı Kanunun 53'üncü maddesinin (b) bendinde sayılan görev ve yetkiler şunlardır: **1.** İhalenin başlangıcından sözleşmenin imzalanmasına kadar olan süre içerisinde, idarece yapılan işlemlerde, bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmadığına ilişkin şikâyetleri inceleyerek sonuçlandırmak. **2.** Kamu İhale Kanununa ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa ilişkin bütün mevzuatı, standart ihale dokümanlarını ve tip sözleşmeleri hazırlamak, geliştirmek ve uygulamayı yönlendirmek. **3.** İhale mevzuatı ile ilgili eğitim vermek, ulusal ve uluslararası koordinasyonu sağlamak. **4.** Yapılan ihaleler ve sözleşmelerle ilgili olarak, Kurum tarafından belirlenen şekilde bilgi toplamak, adet, tutar ve diğer konular itibarıyla istatistikler oluşturmak ve yayımlamak. **5.** Haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilenlerin sicillerini tutmak. **6.** Araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunmak. **7.** İhale ilanları ile ilgili esas ve usulleri düzenlemek, basılı veya elektronik ortamda, Kamu İhale Bültenini yayımlanmak. **8.** Yerli isteklilerin, yabancı ülkelerde açılan ihalelere katılmalarına engel olduğunun tespit edilmesi hâlinde, bu uygulamanın yapıldığı ülkenin isteklilerinin de, Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan ihalelere katılmalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin alınmasını ve gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlamak üzere, Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak. **9.** Kurumun yıllık bütçesi ile kesin hesabını ve yıllık çalışma raporlarını hazırlamak, Kurum bütçesinin uygulanmasını, gelirlerin toplanmasını ve giderlerin yapılmasını sağlamak. **10.** Kurum, görevlerinin yerine getirilmesinde resmî ve özel bütün kurum, kuruluş ve kişilerden belge, bilgi ve görüş isteyebilir. Bu belge, bilgi ve görüşlerin, istenilen süre içinde verilmesi zorunludur. **11.** Kurum, Kamu İhale Kurulu kararıyla bu Kanunun ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun uygulanmasına ilişkin standart ihale dokümanı, tip sözleşme, yönetmelik ve tebliğler çıkarmaya yetkilidir. Kurul ve Kurum yetkilerini, düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak kullanır. Standart ihale dokümanları, tip sözleşmeler, yönetmelik ve tebliğler Resmî Gazete'de yayımlanarak

yürürlüğe konulur. **D - Kurumun Personeliyle İlgili Hükümler:** 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 12.06.2002 tarih ve 4761 sayılı Kanun ve 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 53'üncü maddesinin (h ve i) fıkralarındaki esaslar şunlardır: **1.** Kurum hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, kamu ihale uzman ve uzman yardımcılarından oluşan meslek personeli ve diğer personel eliyle yürütülür. Bunlar, sözleşmeli olarak istihdam edilir. **2.** Kurum personeli, bu Kanunda öngörülen hükümler saklı kalmak kaydıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. **3.** Kamu İhale Kurulu Başkanı ve üyelerinin aylık ücretleri, Maliye Bakanının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. **4.** Kurum personelinin ücretleri ile diğer malî ve sosyal hakları, Kurulun önerisi ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenecek miktar, usul ve esaslar çerçevesinde Kurul tarafından belirlenir. **5.** Emeklilik açısından Kurul Başkanına bakanlık müsteşarı, Kurul üyelerine bakanlık müsteşar yardımcısı, Kurum başkan yardımcılarına bakanlık genel müdürü, Kurum daire başkanlarına bakanlık genel müdür yardımcısı için tespit edilen ek gösterge, makam ve temsil tazminatları ile diğer malî hükümler uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler makam tazminatı ve yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır. **6.** Kurul Başkan ve üyeliklerine atananlardan atama yapılmadan önce kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanların istekleri hâlinde bu kurumlara bağlılıkları devam eder ve bunlar hakkında yukarıdaki hükümler uygulanmaz. **7.** Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürede eski görevleriyle olan ilişikleri kesilir. Ancak kamu görevlisi iken üyeliğe atananlar, memuriyete giriş şartlarını kaybetme dışındaki herhangi bir nedenle görevlerinin sona ermesi, görevden ayrılma isteğinde bulunması veya görev sürelerinin dolması durumunda otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları hâlinde ilgili bakan veya atamaya yetkili diğer makamlar tarafından mükteseplerine uygun bir kadroya atanırlar. Belirtilen atama yapılırken Kurul Başkan ve üyelerinin Kurumda geçirdikleri süreler makam veya hâkim sınıfından olup da yüksek hâkimlik tazminatını almaya başladıktan sonra atananlar için yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş olarak değerlendirilir. Kurumda görev alanlar görevden ayrılma isteğinde bulunmaları hâlinde, durumları daha önce tabi oldukları Kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilmek suretiyle mükteseplerine uygun bir kadroya, yetkili makamlarca atanır. Bu hükümler akademik unvanların kazanılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla üniversitelerden gelen personel hakkında da uygulanır. **8.** Maddeye 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince; mükteseplerine uygun bir kadroya atamaları gerçekleşinceye kadar süresi dolması sebebiyle görevi sona eren Kamu İhale Kurulu Başkanı ve üyelerine almakta oldukları aylık ücret ile sosyal hak ve

yardımların Kurum tarafından yapılmasına devam olunur. Mükteseplerine uygun kadrolara atananlara, atama yapıldığı tarih itibarıyla Kurum tarafından ödemede bulunulmasına son verilir. Bir kamu kurumunda çalışmayanlardan Kurul Başkan ve üyeliğine atanıp süresi dolması sebebiyle görevi sona erenlere herhangi bir göreve veya işe başlayıncaya kadar, görevlerinin sona erdiği tarihte almakta oldukları aylık ücret ile sosyal hak ve yardımların Kurum tarafından yapılmasına devam olunur. Kurum tarafından bu kapsamda yapılacak ödemeler üç ayı geçemez. **9.** Kamu ihale uzmanlığı hariç olmak üzere, Kurumun görev alanıyla ilgili konularda genel bütçeye dâhil daireler ile katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve kamu iktisadi teşebbüslerinde çalışanlar kurumlarının, hâkim ve savcılar ise kendilerinin izniyle Kurumda görevlendirilebilir. Bu personel, kurumlarından maaşsız izinli sayılır ve aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlarıyla diğer malî ve sosyal hak ve yardımları Kurumla ilgili arasında imzalanacak sözleşmede belirlenir. İzinli oldukları sürece memuriyetleriyle ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır, terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Üniversite öğretim elemanları uzmanlıklarına uyan işler için, 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38'inci maddesine göre Kurumda görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilecek personel sayısı toplam kadro sayısının % 10'unu aşamaz. **E – Kurumun Gelirleri:** 4734 sayılı Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanun ve 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 53'üncü maddesinin (j) fıkrasına göre, Kurumun gelirleri şunlardır: **1.** Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelere ilişkin düzenlenecek sözleşmelerden, bedeli yüz milyar Türk Lirasını aşanlar için yükleniciden tahsil edilecek sözleşme bedelinin on binde beşi (İdareler ve noterler bu tutarın yüklenici tarafından Kurum hesaplarına yatırıldığını sözleşmelerin imzalanması aşamasında aramak zorundadır). **2.** Mal ve hizmet alımı ihalelerinde; yaklaşık maliyeti beş yüz bin Yeni Türk Lirasına kadar olanlarda bin Yeni Türk Lirası, beş yüz bin ile bir milyon Yeni Türk Lirası arasında olanlarda iki bin Yeni Türk Lirası, bir milyon Yeni Türk Lirası ve üzerinde olanlarda üç bin Yeni Türk Lirası, yapım işi ihalelerinde yaklaşık maliyeti bir milyon Yeni Türk Lirasına kadar olanlarda bin Yeni Türk Lirası, bir milyon ile on milyon Yeni Türk Lirasına kadar olanlarda iki bin Yeni Türk Lirası, on milyon ile yirmi milyon Yeni Türk Lirası arasında olanlarda üç bin Yeni Türk Lirası, yirmi milyon Yeni Türk Lirası ve üzerinde olanlarda dört bin Yeni Türk Lirası tutarındaki itirazen şikâyet başvuru bedeli. **3.** Eğitim, kurs, seminer ve toplantı faaliyetlerinden elde edilecek gelirler. **4.** Her türlü basılı evrak, form, ilan, doküman ve yayınlar ile Elektronik Kamu Alımları Platformu'nun işletilmesinden elde edilecek gelirler. **5.** Gerektiğinde genel bütçeden yapılacak yardımlar. **6.** Diğer gelirler. Kuruma ait gelirler

T.C. Merkez Bankası veya Türk bankalarından birisi nezdinde açılacak bir hesapta toplanır. Kurumun tahsil edilemeyen gelirleri, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre mal sandıklarınca tahsil edilerek bir ay içerisinde Kurum hesaplarına aktarılır. Buradaki parasal sınırlar, Kanununun 67'nci maddesi gereğince, her yıl güncelleştirilmektedir. **F – İhalelere Yönelik Başvurular ve İnceleme:** Yapım müteahhidi, tedarikçi veya hizmet sunucusunun inceleme talebinde bulunması, talebin hangi makama yapılacağı, şikâyetin yapılabileceği makam sıraları ve bu şikâyetlerin incelenerek karara bağlanması konuları, Kamu İhale Kanununun 54-57'nci maddelerinde düzenlenmiştir. **1. İhalelere Yönelik Başvurular:** Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 54'üncü maddesine göre; ihale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile istekli olabilecekler, bu Kanunda belirtilen şekil ve usul kurallarına uygun olmak şartıyla şikâyet ve itirazen şikâyet başvurusunda bulunabilirler. Şikâyet ve itirazen şikâyet başvuruları, dava açılmadan önce tüketilmesi zorunlu idarî başvuru yollarıdır. Şikâyet başvuruları idareye, itirazen şikâyet başvuruları Kuruma hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle yapılır. Dilekçelerde aşağıdaki hususlara yer verilir: **a)** Başvuru sahibinin, varsa vekil ya da temsilcisinin adı, soyadı veya unvanı ve adresi. **b)** İhaleyi yapan idarenin ve ihalenin adı veya ihale kayıt numarası. **c)** Başvuruya konu olan durumun farkına varıldığı veya bildirildiği tarih. **d)** Başvurunun konusu, sebepleri ve dayandığı deliller. **e)** İtirazen şikâyet başvurularında idareye yapılan şikâyetin ve varsa şikâyete ilişkin idare kararının bildirim tarihi. Şikâyet dilekçelerine, başvuruda bulunmaya yetkili olunduğuna dair belgeler ile imza sirkülerinin aslı veya yetkili mercilerce onaylı örneğinin eklenmesi zorunludur. Aday veya isteklinin başvuru belgeleri veya teklif zarfı içerisinde bu belgelerinin bulunması durumunda, dilekçe ekinde söz konusu belgeler aranmaz. İtirazen şikâyette bulunanlardan 53'üncü maddenin (j) bendinin (2) no.lu alt bendinde belirtilen bedelin dört katı tutarına kadar başvuru teminatı alınmasına Bakanlar Kurulunca karar verilebilir. Başvuru teminatları Kamu İhale Kurumu hesaplarına yatırılır. Bu teminatlar Kurum gelirleri ile ilişkilendirilmeksizin ayrı hesaplarda tutulur. İtirazen şikâyet dilekçelerine, başvuruda bulunmaya yetkili olunduğuna dair belgeler ile imza sirkülerinin aslı veya yetkili mercilerce onaylı örneklerinin, varsa şikâyete idarece verilen cevabın bir örneği ile başvuru bedeli ve teminatının Kurum hesaplarına yatırıldığına dair belgenin eklenmesi zorunludur. Aynı kişi tarafından birden fazla ihaleye, birden fazla kişi tarafından ise aynı ihaleye tek dilekçe ile başvuruda bulunulamaz. Belirtilen hususlara aykırılık içeren ve henüz başvuru süresi dolmamış olan başvurulardaki eksiklikler, idare veya Kurumun bildirim yapma

zorunluluğu bulunmaksızın, başvuru süresinin sonuna kadar başvuru sahibi tarafından giderilebilir. Başvurular üzerine ihaleyi yapan idare veya Kurum tarafından gerekçeli olarak; **a)** İhale sürecinin devam etmesine engel oluşturacak ve düzeltici işlemle giderilemeyecek hukuka aykırılığın tespit edilmesi halinde ihalenin iptaline, **b)** İdare tarafından düzeltme yapılması yoluyla giderilebilecek ve ihale sürecinin kesintiye uğratılmasına gerek bulunmayan durumlarda, düzeltici işlem belirlenmesine, **c)** Başvurunun süre, usul ve şekil kurallarına uygun olmaması, usulüne uygun olarak sözleşme imzalanmış olması veya şikâyete konu işlemlerde hukuka aykırılığın tespit edilememesi veya itirazen şikâyet başvurusuna konu hususun Kurumun görev alanında bulunmaması hâllerinde başvurunun reddine karar verilir. Kurumun görev alanında bulunmaması hâli hariç, itirazen şikâyet başvurusunun reddedilmesi durumunda, başvuru teminatı yatırılan hâllerde teminatın gelir kaydedilmesine de karar verilir. Dinamik alım sistemi, elektronik eksiltme ve çerçeve anlaşmalara ilişkin başvuru esas ve usulleri Kurum tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. **2. İdareye Şikâyet Başvurusu:** Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 55'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **a)** Şikâyet başvurusu, ihale sürecindeki işlem veya eylemlerin hukuka aykırılığı iddiasıyla bu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gereken tarihi izleyen günden itibaren 21'inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hâllerde ise on gün içinde ve sözleşmenin imzalanmasından önce, ihaleyi yapan idareye yapılır. İlanda yer alan hususlara yönelik başvuruların süresi ilk ilan tarihinden, ön yeterlik veya ihale dokümanının ilana yansımayan diğer hükümlerine yönelik başvuruların süresi ise dokümanın satın alındığı tarihte başlar. **b)** İlan, ön yeterlik veya ihale dokümanına ilişkin şikâyetler birinci fıkradaki süreleri aşmamak üzere en geç ihale veya son başvuru tarihinden üç iş günü öncesine kadar yapılabilir. Bu yöndeki başvuruların idarelerce ihale veya son başvuru tarihinden önce sonuçlandırılması esastır. Şikâyet üzerine yapılan incelemede tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddî veya teknik hataların veya eksikliklerin bulunması ve idarece ihale dokümanında düzeltme yapılmasına karar verilmesi hâlinde, gerekli düzeltme yapılarak 29'uncu maddede belirtilen usule göre son başvuru veya ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere ertelenir. Ancak belirlenen maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin ilanda da bulunması hâlinde 26'ncı maddeye göre işlem tesis edilir. **c)** İdare, şikâyet başvurusu üzerine gerekli incelemeyi yaparak on gün içinde gerekçeli bir karar alır. Alınan karar, şikâyetçi ile diğer aday veya istekliler ile istekli olabileceklere karar tarihini izleyen üç gün içinde bildirilir. İlan ile ihale veya ön yeterlik dokümanına yönelik başvurular dışında istekli olabileceklere bildirim yapılmaz. **d)** Belirtilen süre içinde bir karar alınmaması durumunda,

başvuru sahibi tarafından karar verme süresinin bitimini, süresinde alınan kararın uygun bulunmaması durumunda ise başvuru sahibi dâhil aday, istekli veya istekli olabilecekler tarafından idarece alınan kararın bildirimini izleyen on gün içinde Kamu İhale Kurumuna itirazen şikâyet başvurusunda bulunulabilir. **e)** İdareye şikâyet başvurusunda bulunulması hâlinde, başvuru üzerine alınan kararın son bildirim tarihini, süresi içerisinde bir karar alınmaması hâlinde ise bu sürenin bitimini izleyen tarihten itibaren on gün geçmeden ve itirazen şikâyet başvurusunda bulunulmadığı hususuna ilişkin sorgulama yapılmadan veya itirazen şikâyet başvurusunda bulunulması hâlinde ise Kurum tarafından nihai karar verilmeden sözleşme imzalanamaz. **3. Kuruma İtirazen Şikâyet Başvurusu:** Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 56'ncı maddesinde yer alan hükümler şunlardır: **a)** İdareye şikâyet başvurusunda bulunan veya idarece alınan kararı uygun bulmayan aday, istekli veya istekli olabilecekler tarafından 55'inci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen hâllerde ve sürede, sözleşme imzalanmadan önce itirazen şikâyet başvurusunda bulunulabilir. İhalenin iptaline ilişkin işlem ve kararlardan, sadece şikâyet ve itirazen şikâyet üzerine alınanlar itirazen şikâyete konu edilebilir ve bu kararlara karşı beş gün içinde doğrudan Kuruma başvuruda bulunulabilir. **b)** Kurum itirazen şikâyet başvurularını başvuru sahibinin iddiaları ile idarenin şikâyet üzerine aldığı kararda belirlenen hususlar ve itiraz edilen işlemler bakımından eşit muamele ilkesinin ihlal edilip edilmediği açılarından inceler. İdare tarafından şikâyet veya itirazen şikâyet üzerine alınan ihalenin iptal edilmesi işlemine karşı yapılacak itirazen şikâyet başvuruları ise idarenin iptal gerekçeleriyle sınırlı incelenir. **c)** Kanunda belirtilen sürelere ve usule uyulmadan sözleşme imzalanmış olması veya itirazen şikâyet başvurusundan feragat edilmesi itirazen şikâyet başvurusunun incelenmesine ve 54'üncü maddede sayılan kararlardan birinin alınmasına engel teşkil etmez. **d)** Kamu İhale Kurulu tarafından gerekli görülen hâllerde tarafların ve ilgililerin dinlenmesine karar verilir. Bu durumda, Kurul tarafından tespit edilen tarihte taraflar ve ilgililer dinlenir. **e)** Kurum, itirazen şikâyete ilişkin nihai kararını, incelenen ihaleye ilişkin gerekli bilgi ve belgeler ile ihale işlem dosyasının kayıtlara alındığı tarihi izleyen yirmi gün içinde vermek zorundadır. Bu süre 21'inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihaleler ile şikâyet ve itirazen şikâyet üzerine alınan ihalenin iptal edilmesi işlemine karşı yapılacak itirazen şikâyet başvurularında on iş günü olarak uygulanır. **f)** Kurum, gerekli gördüğü takdirde özel uzmanlık gerektiren teknik hususlarla ilgili olarak ihtisas sahibi kamu veya özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilerin görüşüne başvurabilir. Görüşüne başvurulan özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere 8.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere Kurul tarafından belirlenen miktarda ödeme yapılır.

Kamu görevlilerinin görüşüne başvurulması hâlinde ise personele diğer mevzuatta yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın 5.000 gösterge rakamı esas alınmak suretiyle aynı esaslar çerçevesinde ödeme yapılır. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. **g)** Kurul tarafından verilen bütün kararlar, karar tarihini izleyen beş iş günü içinde taraflara tebligata çıkarılır ve tebligata çıkarıldığı tarihi izleyen beş gün içinde Kurumun internet sayfasında yayınlanır. Kararlara erişim ücrete tabi tutulamaz. **h)** İdareler hukukî durumda değişiklik yaratan Kurul kararlarının gerektirdiği işlemleri ivedilikle yerine getirmek zorundadır. **4. Yargısal İnceleme:** Kanunun 57'nci maddesi gereğince; şikâyetler ile ilgili Kamu İhale Kurumu tarafından verilen nihaî kararlar, Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinde dava konusu edilebilir ve bu davalar öncelikle görülür. **G - Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **H - Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.*

KAMU İHALE MEVZUATINA GÖRE YAPILAN ALIMLARA İLİŞKİN ÖDEMELERDE ARANACAK DİĞER BELGELER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 64'üncü maddesine göre; kamu ihale mevzuatına göre yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri bedellerinin ödenmesinde, bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde sayılan belgelerden başka, duruma göre aşağıda belirtilen belgeler de ödeme belgesine bağlanır. Söz konusu belgelerin onaylı birer nüshaları muhasebe biriminde saklanan taahhüt dosyalarına eklenmek üzere ayrıca alınır: **A -** Sözleşmelerin devri hâlinde devir sözleşmesi. **B -** Süre uzatımı verilmesi hâlinde, buna ilişkin karar ve onay. **C -** Kesin kabul farklarının ödenmesinde kesin hesap belgeleri. **D -** Sözleşmede öngörülmeyen iş artışının zorunlu hâle gelmesi ve bu artışın yüklenicisine yaptırılması hâlinde buna ilişkin onay belgesi ve ek kesin teminata ilişkin belge.

KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNU HÜKÜMLERİ: 2003 yılı başına kadar artırma ihaleleri, eksiltme ihaleleri ve bu ihalelerle ilgili sözleşmeler, tek kanunda yer almakta idi. Bu tarihte, eksiltme ihaleleri ile ilgili hükümler, Kamu İhale Kanunuyla, bu ihalelere ilişkin sözleşmelerle ilgili hükümler de 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunuyla uygulamaya konulmuştur. **A - Kanunun Kapsamı:** Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, Kanunun 2'nci gereğince; Kamu İhale Kanununa tabi kurum ve kuruluşlar tarafından söz konusu Kanuna göre yapılan ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmeleri kapsar. Bunlar da; mal alımları, hizmet alımları ve yapım işleriyle ilgili ihalelerdir. *04.02.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **B - Kanunla İlgili Tanımlar:** Bu

Kanunda yer alan tanımlarda, Kamu İhale Kanununda yer alan tanımlar geçerlidir. *04.02.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **C - Kanunun Uygulanışı ile İlgili İlkeler:** Bu ilkeler, Kanunun 4'üncü maddesinde yer almıştır: **1.** Bu Kanuna göre düzenlenecek sözleşmelerde, ihale dokümanında yer alan şartlara aykırı hükümlere yer verilemez. **2.** Bu Kanunda belirtilen hâller dışında, sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılamaz ve ek sözleşme düzenlenemez. **3.** Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülüklere sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensibe aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulamasında, bu prensip göz önünde bulundurulur. **D - Sözleşmelerin Düzenlenmesi:** Sözleşmelerin düzenlenmesi, türleri, bunlarda yer alması gereken zorunlu hususların neler olduğu, Kanunun 5-7'nci maddelerinde yer almıştır. **1. Tip Sözleşmeler:** Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre; bu Kanunun uygulanmasında, uygulama birliğini sağlamak üzere, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin tip sözleşmeler, Kamu İhale Kurumu tarafından hazırlanarak Resmî Gazete'de yayımlanır. İdarelerce yapılacak sözleşmeler tip sözleşme hükümleri esas alınarak düzenlenir. Mal ve hizmet alımlarında, Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü alınmak kaydıyla istekliler tarafından hazırlanması mutat olan sözleşmeler kullanılabilir. **2. Sözleşme Türleri:** Sözleşme türlerinin neler olduğu, Kanunun 01.06.2007 tarih ve 5680 sayılı Kanun ve 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesinde belirtilmiştir: **a)** Yapım işlerinde; uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden "anahtar teslimi götürü bedel sözleşmesi". **b)** Mal ve hizmet alımı işlerinde, ayrıntılı özellikleri ve miktarı idarece belirlenen işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden "götürü bedel sözleşmesi". **c)** Yapım işlerinde; ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine, mal ve hizmet alımı işlerinde ise işin ayrıntılı özelliklerine dayalı olarak; idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için istekli tarafından teklif edilen birim fiyatlarının çarpımı sonucu bulunan "toplam bedel üzerinden birim fiyat sözleşmesi." **d)** Yapım işlerinde; niteliği itibarıyla iş kalemlerinin bir kısmı için anahtar teslimi götürü bedel, bir kısmı için birim fiyat teklifi alma yöntemleri birlikte uygulanmak suretiyle gerçekleştirilen ihaleler sonucunda "karma sözleşme". **e)** Çerçeve anlaşmaya dayalı olarak idare ile yüklenici arasında imzalanan "münferit sözleşme". Çerçeve anlaşma ve münferit sözleşmede belirtilmesi zorunlu olan hususları belirlemeye Kamu İhale Kurumu yetkilidir. **3. Sözleşmede Yer Alması Zorunlu Hususlar:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesi

uyarınca; bu Kanuna göre düzenlenecek sözleşmelerde, aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur: **a)** İşin adı, niteliği, türü ve miktarı, hizmetlerde iş tanımı. **b)** İdarenin adı ve adresi. **c)** Yüklenicinin adı veya ticaret unvanı, tebligata esas adresi. **d)** Varsa, alt yüklenicilere ilişkin bilgiler ve sorumlulukları. **e)** Sözleşmenin bedeli, türü ve süresi. **f)** Ödeme yeri ve şartlarıyla avans verilip verilemeyeceği, verilecekse şartları ve miktarı. **g)** Sözleşme konusu işler için, ödenecekse fiyat farkının ne şekilde ödeneceği. **h)** Ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderlerinden hangisinin sözleşme bedeline dâhil olacağı. **i)** Vergi, resim ve harçlar ile sözleşmeyle ilgili diğer giderlerin kimin tarafından ödeneceği. **j)** Montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım ve onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait şartlar. **k)** Kesin teminat miktarı ile kesin teminatın iadesine ait şartlar. **l)** Garanti istenilen hâllerde, süresi ve garantiye ilişkin şartlar. **m)** İşin yapılma yeri, teslim etme ve teslim alma şekil ve şartları. **n)** Gecikme hâlinde alınacak cezalar. **o)** Mücbir sebepler ve süre uzatımı verilebilme şartları, sözleşme kapsamında yaptırılacak iş artışları ile iş eksilişi durumunda karşılıklı yükümlülükler. **p)** Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar. **r)** Yapım işlerinde iş ve iş yerinin sigortalanması ile yapı denetimi ve sorumluluğuna ilişkin şartlar. **s)** Sözleşmede değişiklik yapılma şartları. **t)** Sözleşmenin feshine ilişkin şartlar. **u)** Yüklenicinin sözleşme konusu iş ile ilgili çalıştıracağı personele ilişkin sorumlulukları. **v)** İhale dokümanında yer alan bütün belgelerin, sözleşmenin eki olduğu. **y)** Anlaşmazlıkların çözümü. **E - Sözleşmenin Uygulanması: 1. Fiyat Farkı Verilebilmesi:** Kanunun 8'inci maddesi gereğince; sözleşme türlerine göre fiyat farkı verilebilmesine ilişkin esas ve usulleri tespite Kamu İhale Kurumunun teklifi üzerine, Bakanlar Kurulu yetkilidir. Sözleşmede yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde, sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz. Kanuna, 30.07.2008 tarih ve 5794 sayılı Kanunla eklenen geçici 2'nci madde gereğince; 31.05.2008 tarihinden önce 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre ihalesi yapılmış yapım işlerinde, iş kalemleri veya iş gruplarının imalatında kullanılan malzemelerin fiyatlarında beklenmeyen artışlar meydana gelmesi nedeniyle, ihale dokümanında fiyat farkı verilmesine ilişkin hüküm bulunup bulunmadığına veya ihalenin yabancı para üzerinden sözleşmeye bağlanıp bağlanmadığına bakılmaksızın 01.01.2008 tarihinden sonra yapılan ve yapılacak olan imalatlar için fiyat farkı verilebilmesine ilişkin esas ve usulleri tespite, Kamu İhale Kurumunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. **2. İş ve İş Yerinin Sigortalanması:** Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesine göre, yapım işlerinde yüklenici; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak

kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır. **3. Mücbir Sebepler:** Kanunun 10'uncu maddesine göre; mücbir sebep olarak kabul edilebilecek hâller şunlardır: **a)** Doğal afetler. **b)** Kanunî grev. **c)** Genel salgın hastalık. **d)** Kısmî veya genel seferberlik ilanı. **e)** Gerektiğinde Kamu İhale Kurumu tarafından belirlenecek benzeri diğer hâller. Süre uzatımı verilmesi, sözleşmenin feshi gibi durumlar da dâhil olmak üzere, idare tarafından yukarıda belirtilen hâllerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için; yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde, yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunludur. **4. Denetim, Muayene ve Kabul İşlemleri:** Kanunun 11'inci maddesi uyarınca; teslim edilen mal, hizmet, yapım veya yapılan işin muayene ve kabul işlemleri, idarelerce kurulacak en az üç kişilik muayene ve kabul komisyonları tarafından yapılır. Mal veya yapılan iş, yüklenici tarafından idareye teslim edilmedikçe, muayene ve kabul işlemleri yapılamaz. Ancak, sözleşmesinde hüküm bulunması hâlinde; imalat veya üretim süreci gerektiren işler, muayene ve kabul komisyonlarının yetki ve sorumluluğunu kaldırmaması şartıyla, ihale dokümanında belirtilen kalite ve özelliklere göre yapılıp yapılmadığı hususunda, ilgili idare tarafından belirli aşamalarda ve aralıklarla denetlenebilir. Taahhüdün tamamlanan ve müstakil kullanıma elverişli bölümleri için kısmî kabul yapılabilir. **5. Kesin Teminata İlişkin Hükümler:** Bu konudaki hükümler, Kanunun 12-14'üncü maddelerinde yer almıştır. **a) Ek Kesin Teminat:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesi gereğince; fiyat farkı ödenmesi öngörülerek ihale edilen işlerde, fiyat farkı olarak ödenecek bedelin, sözleşme bedelinde artış meydana gelmesi hâlinde bu artış tutarının % 6'sı oranında, teminat olarak kabul edilen değerler üzerinden ek kesin teminat alınır. Fiyat farkı olarak ödenecek bedel üzerinden hesaplanan ek kesin teminat, hak edişlerden kesinti yapılmak suretiyle de karşılanabilir. **b) Kesin Teminat ve Ek Kesin Teminatların Geri Verilmesi:** Kanunun 13'üncü maddesi uyarınca; taahhüdün, sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirildiği ve yüklenicinin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra, alınmış olan kesin teminat ve varsa, ek kesin teminat, yapılan işin türüne göre farklı biçimde yükleniciye iade edilir: **aa) Yapım İşinde İade:** Yapım işinde; varsa eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onanmasından sonra teminatın yarısı, Sosyal Güvenlik Kurumundan ilişiksiz belgesi getirilmesi ve kesin kabul

tutanağının onaylanmasından sonra kalanı yükleniciye iade edilir. *Ayrıca, 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Hak Edişlerden Ödenmesi.* **bb) Yapım İşleri Dışındaki İşlerde İade:** Yapım işleri dışındaki işlerde, Sosyal Güvenlik Kurumundan ilişiksiz belgesinin getirildiği saptandıktan sonra; alınan mal veya yapılan iş için bir garanti süresi öngörülmesi hâlinde teminatların yarısı, garanti süresi dolduktan sonra kalanı, garanti süresi öngörülmeyen hâllerde ise tamamı yükleniciye iade edilir. Yüklenicinin bu iş nedeniyle idareye ve Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçları ile ücret ve ücret sayılan ödemelerden yapılan kanunî vergi kesintilerinin, yapım işlerinde kesin kabul tarihine kadar, diğer işlerde kabul tarihine veya varsa garanti süresinin bitimine kadar ödenmemesi hâlinde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatlar paraya çevrilerek borçlarına karşılık mahsup edilir, varsa kalanı yükleniciye geri verilir. İşin konusunun piyasadan hazır hâlde alınıp satılan mal alımı olması hâlinde, Sosyal Güvenlik Kurumundan ilişiksiz belgesi getirilmesi şartı aranmaz. *Ayrıca, 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Hak Edişlerden Ödenmesi.* **c) İade Edilmeyen Teminatlar:** Kanunun 14'üncü maddesi gereğince; Kanunun 13'üncü maddesine göre mahsup işlemi yapılmasına gerek bulunmayan hâllerde; yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde, idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektupları hükümsüz kalır ve bankasına iade edilir. Teminat mektubu dışındaki teminatlar, süresinin bitiminde Hazineye gelir kaydedilir. **6. Sözleşmede Değişiklik ve Sözleşmenin Devri:** Bu konudaki hükümler, Kanunun 15-18'inci maddelerinde yer almıştır. **a) Sözleşmede Değişiklik Yapılması:** Kanunun 15'inci maddesi gereğince; sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme bedelinin aşılmaması ve idare ile yüklenicinin karşılıklı olarak anlaşması kaydıyla, aşağıda belirtilen hususlarda, sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılabilir: **aa)** İşin yapılma veya teslim yeri. **ab)** İşin süresinden önce yapılması veya teslim edilmesi kaydıyla işin süresi ve bu süreye uygun olarak ödeme şartları. **b) Sözleşmenin Devri:** Sözleşme, zorunlu hâllerde ihale yetkilisinin yazılı izni ile başkasına devredilebilir. Ancak, devir alacaklarda ilk ihalelerdeki şartların aranması zorunludur. Ayrıca, isim ve statü değişikliği gereği yapılan devirler hariç olmak üzere, bir sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde aynı yüklenici tarafından başka bir sözleşme devredilemez ve devir alınamaz. İzinsiz devredilen veya devir alınan veya bir sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde devredilen veya devir alınan sözleşmeler feshedilerek, devreden ve devir alanlar hakkında, Kanunun 20, 22 ve 26'ncı maddeleri hükümleri uygulanır. **c) Yüklenicinin Ölümü, İflası, Ağır Hastalığı, Tutukluluğu**

veya Mahkûmiyeti: Kanunun 17'nci maddesine göre; yüklenicinin ölümü, iflası, ağır hastalığı, tutukluluğu veya özgürlüğü kısıtlayıcı bir cezaya mahkûmiyeti hâllerinde, aşağıdaki hükümler uygulanır: **aa)** Yüklenicinin ölümü hâlinde, sözleşme feshedilmek suretiyle hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilerek kesin teminatları ve varsa alacakları mirasçılarına verilir. Ancak, aynı şartları taşıyan ve talepte bulunan miraslara, idarenin uygun görmesi hâlinde, ölüm tarihini izleyen otuz gün içinde varsa ek teminatlar dâhil taahhüdün tamamı için gerekli kesin teminatı vermeleri şartıyla, sözleşme devredilebilir. **bb)** Yüklenicinin iflas etmesi hâlinde, sözleşme feshedilerek yasaklanma hariç, hakkında Kanunun 20 ve 22'nci maddelerine göre işlem yapılır. **cc)** Ağır hastalık, tutukluluk veya özgürlüğü kısıtlayıcı bir cezaya mahkûmiyeti nedeni ile yüklenicinin taahhüdünü yerine getirememesi hâlinde, bu durumun oluşunu izleyen otuz gün içinde yüklenicinin teklif edeceği ve ilgili idarenin kabul edeceği birinin vekil tayin edilmesi koşuluyla taahhüde devam edebilir. Ancak, yüklenicinin kendi serbest iradesi ile vekil tayin edecek durumda olmaması hâlinde, yerine ilgililerce aynı süre içinde genel hükümlere göre bir yasal temsilci tayin edilmesi istenebilir. Bu hükümlerin uygulanmaması hâlinde, sözleşme feshedilerek, yasaklama hariç haklarında Kanunun 20 ve 22'nci maddesine göre işlem yapılır. **d) Yüklenicinin Ortak Girişim Olması Hâlinde Ölüm, İflas, Ağır Hastalık, Tutukluluk veya Mahkûmiyet:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 18'inci maddesi gereğince; ortak girişimlerce yerine getirilen taahhütlerde, ortak girişimi oluşturan kişilerden birinin ölümü, iflası, ağır hastalığı, tutukluluğu, özgürlüğü kısıtlayıcı bir cezaya mahkûm olması veya dağılması, sözleşmenin devamına engel olmaz. Ancak, bunlardan biri idareye pilot veya koordinatör ortak olarak bildirilmiş ise, pilot veya koordinatör ortağın gerçek veya tüzel kişi olmasına göre iflas, ağır hastalık, tutukluluk, özgürlüğü kısıtlayıcı bir cezaya mahkûmiyet veya dağılma hâllerinde, sözleşme feshederek, yasaklama hariç haklarında Kanunun 20 ve 22'nci maddelerine göre işlem yapılır. Pilot veya koordinatör ortağın ölümü hâlinde ise, sözleşme feshedilmek suretiyle yapılmış olan işler tasfiye edilerek kesin teminat iade edilir. Bu durumların oluşunu izleyen otuz gün içinde, diğer ortakların teklifi ve idarenin uygun görmesi hâlinde de, teminat dâhil o iş için pilot veya koordinatör ortağın yüklenmiş olduğu sorumlulukların üstlenilmesi kaydıyla sözleşme yenilerek işe devam edilebilir. Pilot veya koordinatör ortak dışındaki ortaklardan birinin ölümü, iflası, ağır hastalığı, tutukluluğu, özgürlüğü kısıtlayıcı bir cezaya mahkûm olması veya dağılması hâlinde, diğer ortaklar teminat dâhil işin o ortağa yüklediği sorumlulukları da üstlenerek taahhüdü yerine getirirler. **7. Sözleşmelerin Feshedilmesi: a) Yüklenicinin Sözleşmeyi Feshetmesi:** Kanunun 19'uncu maddesi gereğince; sözleşme yapıldıktan sonra, mücbir sebep hâlleri dışında, yüklenicinin malî acz içinde bulunması nedeniyle

taahhüdünü yerine getiremeyeceğini gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak bildirilmesi hâlinde, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. **b) İdarenin Sözleşmeyi Feshetmesi:** Kanunun 20.11.2008 tarih ve 5812 sayılı Kanunla değişik 20'nci maddesi uyarınca; aşağıda belirtilen hâllerde, idare sözleşmeyi fesheder: **aa)** Yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işi süresinde bitirmemesi üzerine, ihale dokümanında belirlenen oranında gecikme cezası uygulanmak üzere, idarenin en az on gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi. **bb)** Sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin, Kanunun 25'inci maddesinde sayılan yasak fiil ve davranışlarda bulunduğunun tespit edilmesi. Belirtilen bu durumlarda, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. **c) Sözleşmeden Önceki Yasak Fiil ve Davranışlar Nedeniyle Sözleşmenin Feshi:** Kanunun 21'inci maddesi gereğince; yüklenicinin, ihale sürecinde Kamu İhale Kanununa göre yasak fiil davranışlarda bulunduğunun sözleşme yaptıktan sonra tespit edilmesi hâlinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak, taahhüdün en az % 80'inin tamamlanmış olması ve taahhüdün tamamlattırılmasında kamu yararı bulunması kaydıyla; **aa)** İvediliği nedeniyle taahhüdün kalan kısmının yeniden ihale edilmesi için yeterli sürenin bulunmaması, **bb)** Taahhüdün başka bir yükleniciye yaptırılmasının mümkün olmaması, **cc)** Yüklenicinin yasak fiil ve davranışının, taahhüdünü tamamlamasını engelleyecek nitelikte olmaması hâllerinde, idare sözleşmeyi feshetmeksizin yükleniciden taahhüdünü tamamlamasını isteyebilir ve bu takdirde yüklenici taahhüdünü tamamlamak zorundadır. Ancak bu durumda, yüklenici hakkında, Kanunun 26'ncı maddesi hükmüne göre işlem yapılır ve yükleniciden kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların tutarı kadar ceza tahsil edilir. Bu ceza, hak edişlerden kesinti yapılmak suretiyle de tahsil edilebilir. **d) Sözleşmenin Feshine İlişkin Düzenlemeler:** Kanunun 22'nci maddesi uyarınca; Kanunun 19'uncu maddesine göre yüklenicinin fesih talebinin idareye intikali, 20'nci maddesinin (a) bendine göre ise tespit tarihi itibarıyla sözleşme feshedilmiş sayılır. Bu tarihleri izleyen yedi gün içinde, idare tarafından fesih kararı alınır. Bu karar, karar tarihini izleyen beş gün içinde yükleniciye bildirilir. 19, 20 ve 21'inci maddelere göre sözleşmenin feshedilmesi hâlinde, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar, alındığı tarihten gelir kaydedileceği tarihe kadar, Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan aylık toptan eşya fiyat endeksine göre güncellenir. Güncellenen tutar ile kesin teminat ve varsa ek kesin

teminatların tutarı arasındaki fark, yükleniciden tahsil edilir. Hak edişlerden kesinti yapılmak suretiyle teminat alınan hâllerde, alıkonulan tutar gelir kaydedileceği gibi, sözleşmenin feshedildiği tarihten sonra yapılmayan iş miktarına isabet eden teminat tutarı da yukarıda belirtildiği biçimde güncellenerek yükleniciden tahsil edilir. Gelir kaydedilen teminatlar, yüklenicinin borcuna mahsup edilemez. Kanunun 19, 20 ve 21'inci maddelerine göre sözleşmenin feshedilmesi hâlinde, yükleniciler hakkında, Kanunun ihalelere katılmaktan yasaklamayı düzenleyen 26'ncı maddesi hükümlerine göre işlem yapılır. Ayrıca, sözleşmenin feshi nedeniyle idarenin uğradığı zarar ve ziyan yükleniciye tazmin ettirilir. **e) Mücbir Sebeplerden Dolayı Sözleşmenin Feshi:** Kanunun 23'üncü maddesi gereğince; mücbir sebeplerden dolayı sözleşmenin feshedilmesi hâlinde, hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilerek, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar yükleniciye iade edilir. **f) İş Artışı, İş Eksilişi ve İşin Tasfiyesi:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 24'üncü maddesiyle, mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde; öngörülmeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının, iş eksilişinin zorunlu olması hâlinde yapılacak işlemlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir. **aa) İş Artışı:** Sözleşmede öngörülmeyen hâller nedeniyle iş artışının zorunlu olması durumunda, artışa konu olan işin sözleşmeye esas proje içinde kalması ve idareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması şartıyla, anahtar teslimi götürü bedelle ihale edilen yapım işlerinde, sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20'sine kadar oran dâhilinde, süre hariç, sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir. Birim fiyat sözleşmesi ile yürütülen yapım işlerinde, Bakanlar Kurulu bu oranı, sözleşme bazında % 40'a kadar artırmaya yetkilidir. İşin bu şartlar dâhilinde tamamlanmayacağının anlaşılması durumunda ise, artış yapılmaksızın, hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak bu durumda, işin tamamının ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi zorunludur. **bb) İş Eksilişi:** Sözleşme bedelinin % 80'inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan işlerde, yüklenici işi bitirmek zorundadır. Bu durumda yükleniciye, yapmış olduğu gerçek giderleri ve yüklenici kârına karşılık olarak, sözleşme bedelinin % 80'i ile sözleşme fiyatlarıyla yaptığı işin tutarı arasındaki bedel farkının % 5'i, geçici kabul tarihindeki fiyatlar üzerinden ödenir. **F - Yasaklar ve Sorumluluklar: 1. Yasak Fiil ve Davranışlar:** Kanunun 25'inci maddesinde, sözleşmenin uygulanması sırasında, yasak fiil ve davranışların neler olduğu belirtilmiştir: **a)** Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikâp, rüşvet suretiyle veya başka yollarla sözleşmeye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs. **b)** Sahte belge düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs

etmek. **c)** Sözleşme konusu işin yapılması veya teslimi sırasında hileli malzeme, araç ve usuller kullanmak, fen ve sanat kurallarına aykırı, eksik, hatalı veya kusurlu imalat yapmak. **d)** Taahhüdün yerine geliştirilişinde idareye zarar vermek. **e)** Bilgi ve deneyimini idarenin zararına kullanmak veya Kanunun 29'uncu maddesine aykırı hareket etmek. **f)** Mücbir sebepler dışında, ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak taahhüdün yerine getirilmemesi. **g)** Sözleşmenin, Kanunun 16'ncı maddesi hükümlerine aykırı olarak devredilmesi veya devir alınması. **2. İhalelere Katılmaktan Yasaklama:** Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 26'ncı maddesi gereğince; 25'inci maddede belirtilen fiil ve davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında, fiil ve davranışının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile istisna edilenler dâhil, bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir. Yasaklama kararı, sözleşmeyi uygulayan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise İçişleri Bakanlığı tarafından verilir. Haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması hâlinde, şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması hâlinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında da, yukarıda belirtildiği şekilde yasaklama kararı verilir. Haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları hâlinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları hâlinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verilir. Bu fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler, yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynı idare tarafından yapılacak ihalelere de iştirak ettirilmezler. Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırk beş gün içinde verilir. Verilen bu karar, Resmî Gazete'de yayımlanmak üzere en geç on beş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu kararlar, Kamu İhale Kurumunca izlenerek kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olanlara ilişkin siciller tutulur. İdareler, Kanunun 25'inci maddesinde belirtilen yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa bildirmekle yükümlüdür. **3. Yüklenicilerin Ceza Sorumluluğu:** Kanunun 27'nci maddesine göre; iş tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, 25'inci maddede belirtilen fiil ve davranışlardan, Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil ve davranışlarda bulunan gerçek ve tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında, Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre ceza

kovuşturması yapılmak üzere yetkili cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Hükmolunacak cezanın yanı sıra, idarece 26'ncı maddeye göre verilen yasaklama kararının bitiş tarihinden itibaren uygulanmak şartıyla bir yıldan az olmamak üzere üç yıla kadar bu Kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan, mahkeme kararıyla, 26'ncı maddenin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanırlar. Bu Kanunda belirtilen yasak fiil davranışları nedeniyle haklarında mükerrer ceza hükmolunanlar ile bu kişilerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu sermaye şirketleri veya bu kişilerin ortağı olduğu şahıs şirketleri, mahkeme kararı ile sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanır. Bu madde hükümlerine göre; mahkeme kararı ile yasaklananlar ve ceza hükmolunanlar, cumhuriyet savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna, meslek sicillerine işlenmek üzere de ilgili meslek odalarına bildirilir. Sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlara ilişkin mahkeme kararları, Kamu İhale Kurumunca bildirimi izleyen on beş gün içinde Resmî Gazete'de yayımlanmak suretiyle duyurulur. **4. Görevlilerin Ceza Sorumluluğu:** Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesine göre; muayene ve kabul komisyonlarının başkan ve üyeleri, yapı denetim görevlileri ve ihtiyacın karşılanma sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin, görevlerini kanunî gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulunduklarının tespiti hâlinde, haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza ile birlikte tarafların uğradıkları zarar ve ziyan genel hükümlere göre kendilerine tazmin ettirilir. Bu Kanuna aykırı fiil ve davranışlarından dolayı hüküm giyen idare görevlileri, bu Kanun kapsamına giren işlerde görevlendirilemezler. Bu Kanunun kapsamına giren işlerden dolayı yargı organlarınca herhangi bir ceza verilmiş olanlar, bu Kanun kapsamına giren bütün kamu kurum ve kuruluşlarınca bu Kanunun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanması ile görevli ve yetkili kadrolara atanamazlar ve görev alamazlar. **5. Bilgi ve Belgeleri Açıklama Yasağı:** Kanunun 29'uncu maddesi gereğince; bu Kanunun uygulanmasında görevliler ile danışmanlık hizmeti sunanlar, yüklenicilerin iş ve işlemlerine, teknik ve malî yapılarına ilişkin olarak gizli kalması gereken bilgi ve belgeleri ifşa edemezler, kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar. Aksi hareket edenler hakkında, ilgisine göre 26 veya 28'inci maddede belirtilen müeyyideler uygulanır. **6. Yapım İşinde Yüklenicinin ve Alt Yüklenicinin Sorumluluğu:** Kanunun 30'uncu maddesine göre; yapım işlerinde yüklenici ve alt yükleniciler, yapının fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması, hileli malzeme kullanılması ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan, yapının tamamı için, işe

başlama tarihinden itibaren kesin kabul tarihine kadar sorumlu olacağı gibi, kesin kabul onay tarihinden itibaren de on beş yıl süreyle müteselsilen sorumludur. Bu zarar ve ziyan, genel hükümlere göre, yüklenici ve alt yüklenicilere ikmal ve tazmin ettirilir. Ayrıca haklarında 27'nci madde hükümleri uygulanır. **7. Yapı Denetimi Görevlilerinin Sorumluluğu:** Kanunun 31'inci maddesi gereğince; yapı denetimini yerine getiren idare görevlileri, denetim eksikliği nedeniyle işin fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmamasından ortaya çıkan zarar ve ziyandan, on beş yıl süre ile yüklenici ile birlikte müteselsilen sorumludur. Ayrıca, haklarında 28'inci madde hükümleri uygulanır. **8. Danışmanlık Hizmeti Sunucularının Sorumluluğu:** Kanunun 32'nci maddesi uyarınca, danışmanlık hizmetlerinde; tasarım hatası, uygulama yanlışlığı, denetim eksikliği, hatalı yaklaşık maliyet tespiti, işlerin yürürlükteki mevzuata uygun olarak yapılmaması, meslek ahlakına uygun davranılmaması, bilgi ve deneyimin idarenin yararına kullanılmaması ve benzeri nedenlerle meydana gelen zarar ve ziyandan hizmet sunucusu doğrudan, yapı denetimi hizmetinin sunulduğu durumda ise yapım işini üstlenen yüklenici ve alt yüklenicilerle birlikte on beş yıl süre ile müteselsilen sorumludur. Bu zarar ve ziyan, genel hükümlere göre hizmet sunucusuna ikmal ve tazmin ettirilir. Ayrıca haklarında, Kanunun 27'nci maddesi hükümleri uygulanır. **9. Tedarikçiler Sorumluluğu:** Kanunun 33'ümcü maddesine göre; tedarikçiler, taahhütleri çerçevesinde kusurlu ve standartlara uygun olmayan malzeme verilmesi ve kullanılması, taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmemesi ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan doğrudan sorumludur. Bu zarar ve ziyan, genel hükümlere göre tedarikçiye ikmal ve tazmin ettirilir. Ayrıca haklarında, Kanunun 27'nci maddesi hükümleri uygulanır. **10. Hizmet Sunucularının Sorumluluğu:** Kanunun 34'üncü maddesi gereğince; hizmet sunucuları, taahhütleri çerçevesinde kusurlu veya standartlara uygun olmayan malzeme seçilmesi, verilmesi veya kullanılması, tasarım hatası, uygulama yanlışlığı, denetim eksikliği, taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmemesi ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan doğrudan sorumludur. Bu zarar ve ziyan, genel hükümlere göre hizmet sunucusuna ikmal ve tazmin ettirilir. Ayrıca haklarında, Kanunun 27'nci maddesi hükümleri uygulanır. **G - Kanunda Hüküm Bulunmayan Hâllerde Uygulanacak Hükümler:** Bu konudaki hükümler, Kanunun 35, 36 ve 37'nci maddelerinde düzenlenmiştir: **1.** Teminatlar konusunda hüküm bulunmayan hâllerde, Kamu İhale Kanununun teminatlara ilişkin hükümleri uygulanır. **2.** Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır. **3.** Tebligatlar konusunda hüküm bulunmayan hâllerde, Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır. **H - Uygulanmayacak Hükümler:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanununun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale*

Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. **İ - Kanunla İlgili Dokümanlar:** Dokümanlar ve yayımlandıkları Resmî Gazete'ler aşağıda belirtilmiştir: **1. Kamu İhale Tebliğleri: a)** Kamu İhale Genel Tebliği (R. G.: 25.07.2005-25886). **b)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.:11.11.2005-25990). **c)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 02.12.2005-26011). **d)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 22.02.2006-26088). **e)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G. : 06.06.2006-26190). **f)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 15.10.2006-26320). **g)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 19.10.2006-26324). **h)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 19.12.2006-26381). **i)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 14.08.2007-26613). **j)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 18.04.2008-26851). **k)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 15.05.2008-26877). **l)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 25.10.2008-27035). **m)** Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 09.01.2009-27105). **n)** 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Kapsamındaki Yapım İşlerinde Beklenmeyen Fiyat Artışları Nedeniyle Uygulanacak İlave Fiyat Farkı Esaslarının Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (R. G.: 04.02.2009-27131). **2. Bakanlar Kurulu Kararları: a)** "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslar"ın yürürlüğü konulması ile ilgili 24.12.2002 tarih ve 2002/5037 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R.G.: 31.12.2002-24980/3.Mükerrer). **b)** "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Mal Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslar"ın yürürlüğe konulması ile ilgili 24.12.2002 tarih ve 2002/5038 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R.G.: 31.12.2002-24980/3. Mükerrer). **c)** "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Yapım İşlerine İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslar"ın yürürlüğe konulması ile ilgili 24.12.2002 tarih ve 2002/5039 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R.G.: 31.12.2002-24980/3.Mükerrer). **d)** "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Mal Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar"ın yürürlüğe konulması ile ilgili 17.01.2003 tarih ve 2003/5210 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R.G.: 05.02.2003-25015). **e)** "4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar"ın yürürlüğe konulması ile ilgili 28.04.2004 tarih ve 2004/7221

sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R. G.: 07.05.2004-25455). **f)** "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Mal Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar"ın yürürlüğe konulması ile ilgili 18.04.2005 tarih ve 2005/8771 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R.G.: 05.05.2005-25806). **g)** Bazı yatırımlarda uygulanacak fiyat farkı esaslarının belirlenmesine ilişkin Kararın yürürlüğe konulması ile ilgili 26.05.2008 tarih ve 2008/13761 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R.G.: 24.06.2008-26916). **h)** "4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Kapsamındaki Yapım İşlerinde Beklenmeyen Fiyat Artışları Nedeniyle Uygulanacak İlave Fiyat Farkı Esasları"nın yürürlüğe konulması ile ilgili 16.12.2008 tarih ve 2008/14447 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R. G.: 26.12.2008-27092). **3. Kamu İhale Kurulu Kararları: a)** Sözleşmelerin devredilmesi konusunda 17.01.2003 tarih ve 2003/DK.D-8 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 30.01.2003-25009). **b)** İdarelerin ve isteklilerin; çözemedikleri sorunlarla tereddüde düştükleri konulardaki görüş isteklerinin anacak bağlı, ilgili veya ilişkili bakanlık tarafından sorulması hâlinde, Kamu İhale Kurumunca değerlendirilebileceği hakkındaki 27.10.2003 tarih ve 2003/DK.D-371 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 30.12.2003-25323). **c)** İş kazası ve meslek hastalıkları sigorta primleri konusunda, 16.10.2008 tarih ve 2008/DK.D-120 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı (R.G.: 25.10.2008-27035).

KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNUNUN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI HÜKÜMLER: 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesinde, uygulanmayacak hükümlere yer verilmiş olup açıkça bir kanunun yürürlükten kaldırılmasına yer verilmemiştir. Uygulanmayacak hükümlere ilişkin üç bent düzenlenmiştir: **a)** Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihalelere ilişkin düzenlenen sözleşmeler açısından, 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Bu hüküm karşısında, 2886 sayılı Kanunun eksiltme ihalelerine ait sözleşmelere ilişkin hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır. **b)** Diğer kanunların, 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundan muafiyet tanıyan hükümleri ile bu Kanuna uymayan hükümleri uygulanmaz. Bu hüküm karşısında da, kamu kurum ve kuruluşlarının eksiltme ihalelerinde, 2886 sayılı Kanuna tabi olmadan yapılabilen ihaleleri ve bu ihalelerin sözleşmelere ilişkin hükümleri konusunda, Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümleri uygulanacaktır. Bu nedenle de kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili kanunlardaki 2886 sayılı Kanuna tabi olmama hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır. **c)** 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu kapsamında yapılacak sözleşmelerde, cezaî yaptırımlar ve katılma yasakları bu Kanuna tabi olmak kaydıyla, özel sözleşme usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Eksiltme ihalelerinde eski

hükümlerin uygulanmaması hükmü, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununu da kapsamaktadır. Bazı kanunlarda, hâla 1984 yılı başında yürürlükten kaldırılan bu Kanundan söz edilmektedir.

KAMU İKTİSADÎ KURULUŞLARI: Sermayesinin tamamı Devlete ait olan ve tekel niteliğindeki mallar ile temel mal ve hizmet üretmek ve pazarlamak üzere kurulan, kamu hizmeti niteliği ağır basan kamu iktisadî teşebbüsleri.

KAMU İKTİSADÎ TEŞEBBÜSLERİ PERSONELİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları personelinin hizmete alınmalarını, görev ve yetkilerini, niteliklerini, atanma, ilerleme, yükselme, hak ve yükümlülükleriyle diğer özlük haklarını düzenlemek amacıyla, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yürürlüğe konulmuştur. **A - İstihdam Şekilleri:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 05.02.1992 tarih ve 3771 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **a)** Teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda hizmetler memurlar, sözleşmeli personel ve işçiler eliyle gördürülür. **b)** Teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda, Devlet tarafından tahsis edilen kamu sermayesinin kârlı, verimli ve ekonominin kurallarına uygun bir şekilde kullanılmasında bulunduğu teşkilat, hiyerarşik kademe ve görev unvanı itibarıyla kuruluşunun kârlılık ve verimliliğini doğrudan doğruya etkileyebilecek karar alma, alınan kararları uygulatma ve uygulamayı denetleme yetkisi verilmiş aslî ve sürekli görevler genel idare esaslarına göre yürütülür. Teşebbüs ve bağlı ortaklıkların genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken aslî ve sürekli görevleri; genel müdür, genel müdür yardımcısı, teftiş kurulu başkanı, kurul ve daire başkanları, müessese, bölge, fabrika, işletme ve şube müdürleri, müfettiş ve müfettiş yardımcıları ile ekli 1 Sayılı Cetvelde kadro unvanları gösterilen diğer personel eliyle gördürülür. Bunlar hakkında bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen hükümler dışında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır. **c)** (b) bendi dışında kalan sözleşmeli personel, teşebbüs ve bağlı ortaklıkların genel idare esasları dışında yürüttükleri hizmetlerinde bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen hukukî esaslar çerçevesinde akdedilecek bir sözleşme ile çalıştırılan ve işçi statüsünde olmayan personeldir (Bunlar bu Kanun Hükmünde Kararnamede sözleşmeli personel olarak geçecektir). Sözleşmeli personel işin niteliğine göre yılın veya günün belirli sürelerini kapsamak üzere kısmî zamanlı da istihdam edilebilir. **d)** Memurlar ve sözleşmeli personel toplu iş sözleşmeleri kapsamına alınamaz ve bunlara toplu iş sözleşmeleriyle veya toplu iş sözleşmeleri emsal alınarak hiçbir aynî ve nakdî menfaat sağlanamaz. **e)** İşçiler bu Kanun Hükmünde Kararnameye tabi değildir. **B - Malî ve Sosyal Haklar: 1. Aylık ve Ücretler:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 05.02.1992 tarih ve 3771 sayılı Kanun ve 549 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle

değişik 25’inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** Ekli 1 Sayılı Cetvelde kadro unvan ve dereceleri gösterilen personel aylık ve özlük hakları bakımından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir. Bu personel, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek geçici 21’inci maddesinde öngörülen ikramiyelerden yararlandırılır. İkramiyelerle ilgili olarak kuruluşların özel kanunlarındaki hükümler saklıdır. **b)** Teşebbüs ve bağlı ortaklıkların üretim, satış, kârlılık, verimlilik, ihracat gibi iş ve hizmet özellikleri ile kamu kesimi genel ücret dengesi dikkate alınarak (1) Sayılı Cetvele dâhil kadrolara atananlara, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının % 100'ünü geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca belirlenecek oran ve esaslara göre ek tazminat ödenir. Bu ek tazminat gelir vergisine tabi tutulmaz. **c)** Ekli 1 Sayılı Cetvelin dışında kalan sözleşmeli personele ödenecek sözleşme ücreti, temel ücret ile başarı ve kıdem ücretleri toplamından oluşur ve bu ücret asgarî ücretin altında olamaz. Sözleşme ücretlerinin tavanı her yıl merkezî yönetim bütçe kanunları ile belirlenir. Kamu personeli için uygulanan aylık katsayısının malî yılın ikinci yarısı için değiştirilmesi veya malî yıl içinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun malî ve sosyal haklara ilişkin hükümlerinde değişiklik yapılması hâlinde sözleşmeli personel ücretlerinin tavanını değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. **2. Temel Ücret:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunla değişik 26’ncı maddesine göre; temel ücret tutarları, sözleşmeli personelin unvanı, eğitim düzeyi, iş gerekleri, iş yeri ve çalışma şartları dikkate alınmak suretiyle teşebbüs ve bağlı ortaklıklarca tespit edilir. Teşebbüs ve bağlı ortaklıklar, sözleşmeli personeline unvanları itibarıyla uygulayacakları azamî temel ücret miktarlarına ilişkin tekliflerini 15 Kasım tarihine kadar Devlet Personel Başkanlığına gönderirler. Bu teklifler Devlet Personel Başkanlığınca teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında ücret dengesi ve uygulama birliği sağlamaya yönelik önerilerle birlikte Yüksek Planlama Kurulunun onayına sunulur. **3. Başarı Ücreti:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 27’nci maddesine göre; sözleşmeli personelden sicil ve başarı değerlemesi sonucunda sicil ve başarıları (A) düzeyinde olanlara temel ücretlerinin % 8'i, (B) düzeyinde olanlara % 4'ü, (C) düzeyinde olanlara % 2'si oranında hesaplanacak miktarda ve 43’üncü maddedeki esaslara göre başarı ücreti ödenir. **4. Kıdem Ücreti:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28’inci maddesine göre; sözleşmeli personelden bir sosyal güvenlik kuruluşuna prim ödemek suretiyle geçen hizmet süresi toplamı 6-10 yıl olanlara temel ücretlerinin % 2'si, 11-15 yıl arasında olanlara % 3'ü, 16-20 yıl olanlara % 4'ü ve 21 yıl ve daha fazla olanlara % 5'i oranında kıdem ücreti verilir. **5. Ücretin Ödeme Zamanı:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 29’uncu maddesine göre; sözleşmeli personelin ücreti, her ayın on beşinde peşin olarak ödenir. Ay içinde göreve başlayanların ücretleri gün hesabı ile ay sonunda ödenir.

Günlük ücret aylık sözleşme ücreti toplamının 30'a bölünmesi suretiyle hesaplanır. Emeklilik ve ölüm hâli hariç olmak üzere ay sonundan önce görevden ayrılma hâlinde sözleşme ücretinin kalan günlere tekabül eden tutarı geri alınır. Görev değişimi hâlinde, yeni göreve başlanıldığı tarihten geçerli olarak yeni görevin ücreti ödenir. **6. Fazla Çalışma ve Diğer Ödemeler:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 408 ve 562 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 30'uncu maddesine göre, sözleşmeli personele; **a)** Zorunlu ve istisnaî hâllere münhasır olmak üzere, normal çalışma saatleri dışında veya tatil günlerinde yaptırılacak fazla çalışmalar karşılığında merkezî yönetim bütçe kanunlarında belirlenen miktarlarda saat başı fazla çalışma ücreti ödenir. Ancak aylık olarak, fazla çalıştırma yaptırılacak personel sayısı kurumun sözleşmeli personel sayısının % 5'ini, personel başına ödenecek fazla çalışma ücreti toplamı da ilgililerin temel ücretlerinin % 15'ini geçemez. Mal ve hizmet üretiminde darboğaz yaratılmaması bakımından kritik görevlerde bulunan sözleşmeli personel için, teşebbüs veya bağlı ortaklığın teklifi, Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü ve ilgili bakanın onayı ile toplam fazla çalışma süresi belirtilmek suretiyle % 5 oranının üzerinde de fazla çalışma yaptırılabilir. **b)** 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesi uyarınca yapılacak yabancı dil bilgisi seviye tespit sınavı esas alınarak, yabancı dil bilgisi seviyeleri (A) olanlara temel ücretlerinin % 10'u, (B) olanlara % 5'i ve (C) olanlara % 2'si oranında bilinen her yabancı dil için ödemede bulunulur. **c)** Bankacılık ve sigortacılık faaliyetiyle bilfiil iştigal eden kamu iktisadî teşebbüslerinde çalışan personele, kendi yönetmeliklerinde belirtilen esaslar çerçevesinde elde edilen sigorta acentelik komisyonlarının % 80'i, personelin her türlü ödemeler dâhil kadro aylığı veya sözleşme ücretinin yılda iki aylık brüt tutarını geçmemek şartıyla ödenebilir. Sözleşmeli personele bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen ödemeler dışında herhangi bir ödeme yapılamaz. **7. Harcırah:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 31'inci maddesine göre, yurt içinde ve yurt dışında geçici olarak görevlendirilecek sözleşmeli personele gündelik ve yol gideri ödenir. Ödenecek gündelik miktarı, 6245 sayılı Harcırah Kanunu uyarınca en yüksek Devlet memuru için belirlenen gündeliği geçmemek üzere ilgililerin görev ve unvanları dikkate alınarak teşebbüs veya bağlı ortaklık yönetim kurullarınca tespit edilir. İlk defa sözleşmeli statüde işe başlayan personele ikamet mahalli ile görev mahalli arasında kendisi ve aile efradına harcırah ödenmez. Yukarıda belirtilmeyen hususlarda, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır. **8. Tedavi, Ölüm ve Cenaze Giderleri:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 32'nci maddesine göre; sözleşmeli personelin, eşinin ve bakmakla yükümlü olduğu ana, baba ve çocuklarının doğum, ölüm yardımı ve cenaze giderleri hakkında kadroları ekli 1 Sayılı Cetvelde gösterilen personelin tabi olduğu hükümler

uygulanır. Ancak ölüm yardımının hesabında ilgililerin temel ücretleri esas alınır. **9. Sosyal Yardımlar:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 33'ünc maddesine göre; sözleşmeli personel, bedelini ödemek şartıyla teşebbüs veya bağlı ortaklığın lojman, misafirhane, eğitim ve dinlenme tesisleri, yemek ve diğer sosyal imkânlarından yararlanır. İşin gerektirdiği araç, gereç ve giyim eşyası teşebbüs veya bağlı ortaklığın demirbaşı olarak verilebilir. Ancak bu yardımlar hiçbir surette nakdî ödeme şeklinde yapılamaz. **10. Çeşitli Kurul Başkan ve Üyelerinin Ücretleri:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34'üncü maddesine göre; **a)** Teşebbüslerde, bağlı ortaklıklarda ve bunları temsilen iştiraklerde teşebbüs mensupları ile kamu görevlilerinden ve dışarıdan atanan veya seçilen bütün yönetim ve danışma kurulu başkan ve üyeleri, denetçi ve tasfiye kurulu üyelerine, her yıl Yüksek Planlama Kurulunca belirlenen miktarda aylık ücret ve diğer ödemeler yapılabilir. **b)** Tahakkuk ettirilen ücret, prim, temettü ve benzeri ödemelerin, Yüksek Planlama Kurulunca kararlaştırılan miktarı aşan kısmı ilgililere verilmeyerek bir ay içinde temsil olunan teşebbüs veya bağlı ortaklığa ödenir. **11. Ödül:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35'inci maddesine göre; görevlerinde olağanüstü gayret göstermek suretiyle verimlilik veya kârlılığı artıran veya teşebbüs ve bağlı ortaklığın faaliyetlerine yararlı buluş getiren veya büyük zararların doğmasını önlemede üstün gayret gösteren sözleşmeli personele genel müdürce bir aylık, genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulunca iki aylık sözleşme ücretini aşmamak üzere ödül verilebilir. Ancak bu şekilde bir takvim yılı içinde ödüllendirileceklerin sayısı teşebbüs ve bağlı ortaklıkların toplam sözleşmeli personel sayısının % 2'sinden fazla olamaz. **12. Diğer Sözleşme Ücreti:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 05.02.1992 tarih ve 3771 sayılı Kanun ve 562 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 36'ncı maddesine göre; teşebbüs ve bağlı ortaklıkların yurt dışındaki şube, mağaza, büro ve benzeri yerlerinde istihdam edilecek sözleşmeli personele ödenecek ücret sürekli görevle yurt dışına gönderilen 2'nci derecenin 1'inci kademesinde bulunan Dışişleri Bakanlığı meslek memuruna (Bekâr) ödenen aylığı geçmemek ve 15'inci derecenin 1'inci kademesinde bulunan memur (Bekâr) için hesaplanacak aylıktan da az olmamak üzere öğrenim durumu, kıdem, görev unvanı, ülke ve görev yeri dikkate alınmak suretiyle teşebbüs yönetim kurullarınca belirlenir. Teşebbüsler, Bakanlar Kurulu kararına istinaden yurt dışında kurdukları veya iştirak ettikleri şirketlerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 77'nci maddesi hükümleri çerçevesinde aylıksız ve ücretsiz olarak personelini görevlendirebilirler. Bu personelden, söz konusu şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeliklerinde görevlendirilenler hakkında, 15'inci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendi hükümleri uygulanır. Günün belirli sürelerini kapsamak üzere kısmî zamanlı olarak istihdam edilecek sözleşmeli personele ödenecek ücretler,

aynı unvanda tam gün çalışan sözleşmeli personelin ücretleri ile çalışma süreleri arasındaki oran dikkate alınmak suretiyle teşebbüs veya bağlı ortaklık yönetim kurullarınca belirlenir. **13. Vekâlet Ücreti:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 37'nci maddesine göre, mahkeme ve icra dairelerince teşebbüs ve bağlı ortaklık lehine hükmedilip borçlusundan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin davaları izleyen ve sonuçlandıran avukatlara dağıtımında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri esas alınır. **C – Sicil ve Başarı Değerlemeleri: 1. Başarı Değerleme Düzeyleri:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 42'nci maddesine göre, yapılan sicil ve başarı değerlemesi sonucunda; 59 ve daha aşağı puan alanlar (D), 60-75 puan alanlar (C), 76-89 puan alanlar (B), 90 ve daha yukarı puan alanlar (A) olmak üzere personel dört başarı düzeyinde değerlendirilir. **2. Sicil ve Başarı Değerlemesi Sonucunda Yapılacak İşlem:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 43'üncü maddesine göre, sicil ve başarı değerlemeleri; **a)** (D) düzeyinde olanlarla başka bir sicil amirinin yanında, bulundukları görevin temel ücreti tutarında bir ücretle altı ay daha denenmek üzere yeni bir sözleşme yapılır. Bu süre sonunda da sicil ve başarıları (D) düzeyinde olanların sözleşmeleri feshedilir ve haklarında emeklilik hükümleri uygulanır. **b)** (C) düzeyinde olanların, bulundukları görevin temel ücretine bu ücretin % 2'si oranında, **c)** (B) düzeyinde olanların, bulundukları görevin temel ücretine bu ücretin % 4'ü oranında, **d)** (A) düzeyinde olanların, bulundukları görevin temel ücretine bu ücretin % 8'i oranında, başarı ücreti ilave edilmek suretiyle sözleşmeleri yenilenir. **e)** (D) düzeyinde bulunanlara başarı ücreti ödenmez. **D - Görevden Uzaklaştırma: 1. Görevden Uzaklaştırmanın Tanımı:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 05.02.1992 tarih ve 3771 sayılı Kanunla değişik 51'inci maddesine göre; görevden uzaklaştırma, 53'üncü maddede gösterilen hâller nedeniyle görevi başında kalmasında sakınca görülecek sözleşmeli personel hakkında alınan ihtiyatî bir tedbirdir. **2. Yetkililer:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 05.02.1992 tarih ve 3771 sayılı Kanunla değişik 52'nci maddesine göre, görevden uzaklaştırmaya yetkili olanlar şunlardır: **a)** Sözleşmeli personeli işe almaya yetkili olan veya kendilerine bu yetki devredilen organ veya görevliler. **b)** İlgili bakanlık, teşebbüs veya bağlı ortaklık müfettişleri. **3. Uygulanacağı Hâller**: 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 05.02.1992 tarih ve 3771 sayılı Kanunla değişik 53'üncü maddesine göre; görevden uzaklaştırma, sözleşmeli personel tarafından; **a)** Teşebbüs ve bağlı ortaklığın; paraları, para hükmündeki evrak ve senetleri ile diğer mevcutlarına karşı veya bilanço, tutanak, rapor ve benzeri her türlü belge ve defterler üzerinde suç işlenmesi, **b)** Kasayı, ambarları saydırmaktan, para, para hükmündeki evrak, senet veya ayniyat veya bunların kayıt ve hesaplarını göstermekten veya sorulan sorulara kanunî bir sebep olmaksızın cevap vermekten

kaçınılması, **c)** Teftiş veya soruşturmanın güçlendirilmesi, **d)** Sözleşmeli personel hakkında cezaî kovuşturma yapılması, **e)** İş yerinde kişilere veya mallara karşı ağır zarar ika edileceği hakkında kuvvetli emarelerin bulunması hâllerinde uygulanır. **4. Görevden Uzaklaştırmada Amirin Sorumluluğu:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 05.02.1992 tarih ve 3771 sayılı Kanunla değişik 54'üncü maddesine göre, görevinden uzaklaştırılan sözleşmeli personel hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen üç iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır. Görevden uzaklaştırılan sözleşmeli personel hakkında makul bir sebep olmaksızın derhâl soruşturmaya başlamayan, keyfi olarak, garez veya kini dolayısıyla bu tasarrufu yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılan amirler hukukî, malî ve cezaî sorumluluğa tabidir. **5. Görevden Uzaklaştırılan Sözleşmeli Personelin Hak ve Yükümlülüğü:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 05.02.1992 tarih ve 3771 sayılı Kanunla değişik 55'inci maddesine göre; görevden uzaklaştırılan sözleşmeli personelin, bu süre içinde her türlü hak ve yükümlülükleri sürer. Ancak, ilgiliye bu hâlin devamı süresince sözleşme ücretinin 2/3'ü ödenir. **6. Göreve Başlatma**: 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 05.02.1992 tarih ve 3771 sayılı Kanunla değişik 56'ncı maddesine göre, soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce; **a)** Haklarında sözleşmenin feshi cezasından başka bir disiplin cezası verilenler, **b)** Takibata mahal olmadığına veya beraatına karar verilenler, **c)** Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar, **d)** Görevlerine ilişkin olsun veya olmasın çalıştırılmasına engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup bu cezası ertelenenler, hakkında bu kararların kesinleşmesi üzerine görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır. (b) bendindeki hâlin gerçekleşmesi durumunda sözleşme ücretinin kesilmiş bulunan 1/3 oranındaki kısmı ilgililere ödenir. Görevden uzaklaştırma tedbiri sözleşmeli personelin soruşturmaya konu olan fiilinin hizmetlerine devama engel olmadığı hâllerde, her zaman kaldırılabilir. Ceza kovuşturması tutuksuz olarak devam edenlerden göreve başlamasında sakınca görülmeyenler görevlerine döndürülebilirler. **E - Diğer Kurumlar:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 57'nci maddesine göre, 3460 ve 23 sayılı Kanunlara tabi kurumların personeli hakkında bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanmaz. Bahsi geçen kanunlar yürürlükten kaldırılmıştır. 17.06.1938 tarih ve 3460 sayılı Kanun ve 15.07.1960 tarih ve 23 sayılı Kanun, 12.03.1964 tarih ve 440 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **F - Uygulamanın İzlenmesi:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 453 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 58'inci maddesine göre; bu Kanun Hükmünde Kararnamenin teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda uygulanması sırasında birliği sağlamak ve doğacak tereddütleri gidermekle Devlet Personel Başkanlığı yetkili ve görevlidir. Sözleşmeli personele ilişkin olarak bu Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hâllerde, Devlet

Personel Başkanlığının görüşü alınmak kaydıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri uygulanır. **G – Havacılık Tazminatı:** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklenen ek 2'inci maddeye göre; Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 3'üncü maddenin (b) ve (c) bentleri kapsamına giren personeline; aylık tutarı, Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı prensipleri çerçevesinde personel maliyetlerinin tamamı karşılanan kadro ve pozisyonlarda bulunanlar için en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının % 200'ünü, kısmen karşılanan kadro ve pozisyonlarda bulunanlar için % 100'ü nü, diğerleri için % 50'sini geçmemek üzere Yüksek Planlama Kurulunca belirlenen oran, esas ve usullere göre havacılık tazminatı ödenir. Bu şekilde yapılacak ödemeler, sözleşmeli personel için belirlenen ücret tavanı ile kapsama dâhil personele verilecek diğer hak ve ödemelerin tespitinde dikkate alınmaz. Bu tazminat, aylıklara ilişkin esaslar çerçevesinde damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir.

KAMU İKTİSADÎ TEŞEBBÜSLERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçeleri: Kamu iktisadî teşebbüslerinin tüzel kişiliği olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçeleri, bağımsız bütçedir. **2. Teşebbüs Plan, Program ve Bütçesi:** 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 29'uncu maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** Teşebbüsler, yatırım ve işletme faaliyetlerini plan, program ve bütçelere dayalı olarak yürütürler. **b)** Teşebbüslerin yatırım ve finansman programlarının hazırlanma şekli, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlık tarafından, Devlet Planlama Teşkilatının ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun görüşleri alınarak tespit olunur ve Koordinasyon Kurulunun onayına sunulur. **c)** Teşebbüslere ait yıllık genel yatırım ve finansman programı, takvim yılı başından en az yetmiş beş gün önce Bakanlar Kurulunca karara bağlanır. **d)** Teşebbüslerin işletme bütçeleri, her hesap dönemi için, yıllık genel yatırım ve finansman programındaki hedefler esas alınarak hazırlanır ve yönetim kurulunca onaylanır. İlgili bakanlık, gerekli hâllerde daha uzun devreler için işletme bütçesi hazırlanmasını isteyebilir. **e)** Teşebbüslerin yatırım ve finansman programlarında değişiklik yapılması hâlinde, bu değişikliğe uygun olarak işletme bütçelerinde de gerekli düzeltmeler yapılır. **f)** Kesinleşen yıllık genel yatırım ve finansman programlarının birer örneği Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlığa, Devlet Planlama Teşkilatına, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna ve ilgili bakanlıklara, işletme bütçeleri ise teşekküllerce ilgili bakanlığa ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna gönderilir. **3. Teşebbüs Yatırım Projelerinin Hazırlanması:** 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 30'uncu maddesine göre; teşebbüsler, kalkınma planına göre kendileri tarafından yapılması gereken yatırımlara ait malî,

ekonomik ve teknik çalışmaları zamanında yaparak projelerini hazırlamakla yükümlüdürler. Yatırım projelerinin hazırlanmasında aşağıdaki hususlara uyulur: **a)** Devlet Yatırım Bankası, proje hazırlıklarında teşebbüslere yardım eder. Devlet Yatırım Bankası, Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi adıyla yeniden düzenlenmiştir. *bk. Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler*. **b)** Hazırlanan projeler, takvim yılı başından yedi ay önce ilgili bakanlığa ve Devlet Planlama Teşkilatına gönderilir. **c)** İlgili bakanlık, projeler, üzerinde gerekli incelemeleri yaparak, bunları yıllık genel yatırım ve finansman programına dâhil edilmek üzere aynı yılın Haziran ayı sonuna kadar Devlet Planlama Teşkilatına ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlığa gönderir. Projesi hazır olmayan yatırıma başlanamaz. Bakanlar Kurulunca teşebbüslere kendi imkânlarıyla karşılayamayacakları yatırım görevi verildiği takdirde, bu görevlere ilişkin ve öz kaynaklardan karşılanması gereken kısım, Devlet bütçesinden sermaye olarak yılı içinde karşılanır. **4. Teşebbüs Küçük Tamamlama, İdame ve Yenileme Yatırımları:** 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 31'inci maddesine göre; küçük tamamlama yatırımları, teşebbüslerin kendi kaynaklarından finanse edilmek ve proje maliyeti, yıllık yatırım ve finansman programlarında belirlenen sınırı aşmamak kaydı ile, yönetim kurulunun teklifi ve ilgili bakanlığın onayıyla yapılır. İdame ve yenileme yatırımları, yönetim kurulunun kararı ile yapılır ve durum, gerekçesiyle birlikte kararı izleyen on beş gün içinde ilgili bakanlığa, Devlet Planlama Teşkilatına ve Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna bildirilir. **5. Teşebbüslerin Yatırım ve Finansman Programları:** 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 32'nci maddesine göre; teşebbüslere ait uzun vadeli veya yıllık genel yatırım ve finansman programlarının hazırlanmasında, finansman imkânları ve teşebbüslerin yatırım kapasiteleri göz önünde tutulur. Teşebbüslere ait uzun vadeli yatırım ve finansman programları, ilgili bakanlığın incelemesinden geçtikten sonra Hazine Müsteşarlığına ve Devlet Planlama Teşkilatına gönderilir. Yıllık genel yatırım ve finansman programı Devlet Planlama Teşkilatı tarafından Hazine Müsteşarlığının da görüşü alınarak hazırlanır. **6. Teşebbüslerin Muhasebe Sistemleri:** 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 33'üncü maddesine göre; teşebbüslerin, müesseselerin ve bağlı ortaklıkların muhasebeleri, bunların malî durumları, işletme faaliyetleri, maliyet ve yatırımları hakkında düzenli bilgi alınabilecek şekilde tutulur. Bankalar ve sigorta şirketleri dışındaki teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklarda "İktisadî Devlet Teşekkülleri Tekdüzen Muhasebe Sistemi" uygulanır. Bu sistemin belirlediği esaslar dışında özel hukuk hükümlerine bağlı kalınır. Teşebbüslerin hesap dönemi takvim yılıdır. **7. Teşebbüslerin Bilançoları, Netice Hesapları ve Faaliyet Raporları:** 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34'üncü maddesine göre; bilançolar ve netice

hesapları, İktisadî Devlet Teşekkülleri Tekdüzen Muhasebe Sistemine göre belirlenen tiplere uygun olarak, ait oldukları yılı izleyen üçüncü ayın sonuna kadar hazırlanır ve faaliyet raporlarıyla birlikte Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluna gönderilir. Faaliyet raporları, yıllık ve uzun vadeli çalışma programlarına uygun olarak düzenlenir. Bu raporlar, dönem çalışma sonuçlarının program ve bütçelerle mukayesesini, bütçe ve programlarda öngörüldüğü hâlde gerçekleştirilmeyen işlerin sebeplerini ve bunlara ilişkin iktisadî ve malî analizleri kapsar. Bilanço ve netice hesapları, teşebbüslerin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi ve onaylanmasından sonra, Resmî Gazete'de yayımlanır. **8. Teşebbüslerin Fiyat ve Tarifeleri:** 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35'inci maddesine göre; **a)** Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklar, işletmelerinde üretilen mal ve hizmet fiyatlarını tespitte serbesttirler. **b)** Üretilen mal ve hizmetlerin fiyatları, gerektiğinde Bakanlar Kurulunca tespit edilebilir. **c)** Bakanlar Kurulunca tespit olunan fiyatlar maliyetlerin altında bulunduğu takdirde; **aa)** Zarar ile birlikte, mahrum kalınan kâr ait olduğu veya ait olduğu yılı izleyen yılın bütçesine konulacak ödenekle karşılanır. **bb)** Mahrum kalınan kâr miktarı, mal ve hizmetin satış maliyeti üzerinden % 10 kâr payı tahakkuk ettirilerek belirlenir. **c)** Zararın miktarı, ilgili bakanlık ve Hazine Müsteşarlığınca teşebbüs muhasebe kayıtları esas alınarak birlikte tespit edilir. **d)** Teşebbüs, müessese ve bağlı ortaklıklara konuları ile ilgili olarak Bakanlar Kurulunca görev verilebilir. Gerektiğinde bu görev için yapılacak ödeme miktarı, Bakanlar Kurulu kararında belirtilir. Bu görevden doğan zarar ve mahrum kalınan kâr, yukarıdaki esaslar dâhilinde Hazinece karşılanır. **9. Teşekküllere Ait Malî Hükümler:** 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 36'ncı maddesine göre; **a)** Teşekküller ve müesseseler, yıllık kârlarının % 20'sini nominal sermayelerinin tamamına ulaşıncaya kadar birinci tertip yedek akçe olarak ayırırlar. Bankalar Kanununa tabi iktisadî Devlet teşekkülleri, Bankalar Kanununda öngörülen yedek akçeleri de ayrıca ayırırlar. Bankalarla ilgili olarak yürürlükte olan kanun, 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunudur. 5411 sayılı Kanunun 169'uncu maddesine göre, diğer kanunlarda mülga 3182 sayılı Bankalar Kanunu ve bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 4389 sayılı Bankalar Kanununa yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. **b)** Teşekküller ve müesseseler birinci fıkrada belirtilen olağan yedek akçeler ile vergi ve diğer kanunî yükümlülükler ayrıldıktan sonra kalan kârın % 20'sini nominal sermayenin tamamına ulaşıncaya kadar ikinci tertip olağan yedek akçe olarak ayırırlar. Nominal sermayenin tamamına ulaştıktan sonra % 10 oranında yedek akçe ayrılmasına devam olunur. **c)** Teşekkül ve müesseselerde kârdan varsa geçmiş yıl zararları mahsup edilir. **d)** 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik bende göre; yukarıdaki indirimler yapıldıktan sonra kalan kâr, müesseselerde teşekküle,

teşekküllerde ise Hazineye devredilir. **e)** Bağlı ortaklıklarda olağan yedek akçeler, vergiler ve kanunî yükümlülükler indirildikten sonra kalan karın en az % 50'si sermaye payları oranında ortaklara dağıtılır. **f)** 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen bende göre; **aa)** Bu Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kuruluşlar ile Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketinin (Özelleştirme programına alındığı tarihe kadar) bir önceki yıla ilişkin kârlarından Hazineye isabet eden tutarları; **aaa)** Bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen kısıtlamalara tabi olmaksızın, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine genel bütçeye gelir kaydetmeye, **aab)** Kuruluşların ödenmemiş sermayelerine veya tahakkuk etmiş görev zararları alacaklarına mahsup edilmek üzere Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın teklifi üzerine bütçeye gelir, ödenek ve gider kaydetmeye, **b)** (aa) bendi kapsamına giren kuruluşların geçen yıldan daha önceki yıllara ait kâr paylarından Hazineye isabet eden tutarları Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın talebi üzerine bütçenin gelir ve giderleri ile ilişkilendirmeksizin kuruluşların görev zararı alacakları veya ödenmemiş sermayelerine mahsup etmeye ilişkin işlemleri yapmaya, Maliye Bakanı yetkilidir. **g)** 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen bende göre; kamu ortaklıkları ve iştiraklerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin tedbirleri uygulamak, sermaye artırımlarına katılmak, kamu iktisadî teşebbüslerinin yatırım ve finansman programlarının gereklerini yerine getirmek ve bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini uygulamak amacıyla; **aa)** Hazinece her türlü sermaye artırımlarına katılınması ve sermaye paylarının satın alınmasına, **bb)** Hazinenin ve kamu iktisadî teşebbüslerinin sermaye paylarını diğer kamu iktisadî teşebbüslerine, Özelleştirme İdaresine veya katma bütçeli idarelere *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* devretmeye veya onlar tarafından devir alınmasını sağlamaya, **cc)** Kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının Hazineye veya çeşitli fonlara olan borçlarını yıllık yatırım ve finansman programlarına uygun olarak Hazineden olan alacaklarına veya ödenmemiş sermayelerine mahsup etmeye veya teşebbüslerin borçlarının ödenme zamanı ve şartlarını belirlemeye, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan; bu işlemlerin gerektirdiği tutarları, anılan Müsteşarlığın teklifi üzerine bütçede açılacak özel tertiplere gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. **h)** 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen bende göre; kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının bir önceki yıl sonu itibarıyla Hazineye (28.03.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kanun kapsamındaki Hazine alacakları hariç) ve fonlara olan borçları ile geçmiş yıllar bütçe kanunlarının "Kurumların Hasılatından Pay" başlıklı maddeleri uyarınca doğan ve Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlığına ödenmesi gereken vadesi geçmiş borçlarını, Hazineden ve fonlardan olan alacaklarına veya ödenmemiş sermayelerine mahsup etmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan; bu işlemleri

anılan Müsteşarlığın teklifi üzerine, gelir ve gider hesapları ile ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı yetkilidir. **10. Kamu İktisadî Kuruluşlarına Ait Malî Hükümler:** 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 37'nci maddesine göre; **a)** Kuruluşlara ait uzun vadeli veya yıllık genel yatırım ve finansman programlarının hazırlanmasında; kuruluşların finansman imkânları ve yatırım kapasiteleri yanında ülke ihtiyaçları, plan, program, hedef ve tercihleri göz önüne alınır. **b)** Kuruluşlara ait fiyat ve tarifelere sosyal faydayı artırmak amacı ile Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulunca müdahale edilebilir. **c)** Devlet tekelinde olan malların fiyatlarının tespiti kendi kanunlarındaki hükümlere tabidir. **d)** Kuruluşlar, kârlarından % 10 yedek akçe ayırırlar. Bağlı ortaklıklardaki kâr dağıtımı, iktisadî Devlet teşekküllerine ait bağlı ortaklıklara ilişkin hükümlere tabidir. **e)** Yatırım ve işletme finansman açıkları Hazinece karşılanır. Finansman fazlası Hazineye devredilir. **f)** Kuruluşlara, yukarıdaki fıkralar dışında, teşebbüslere ait malî hükümler, tasfiye ve denetim hükümleri uygulanır. **11. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **12. Uygulanmayacak Hükümler:** 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4'üncü maddesine göre; teşebbüsler, Genel Muhasebe Kanunuyla (1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu kastedilmiştir) Devlet İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştayın denetimine tabi değildir. Aynı Kararnamenin 16'ncı maddesine göre; müesseseler, Genel Muhasebe Kanunuyla Devlet İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştayın denetimine tabi değildir. Maddelerdeki bu hükümler (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından) yürürlükte değildir. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **13. Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı Müşterek Enfrastrüktür Programı Gereğince Türkiye'de Yapılacak İnşa ve Tesis İşlerine Dair Kanun Hükmü:** *02.07.1953 tarih ve 6095 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı Müşterek Enfrastrüktür Programı Gereğince Türkiye'de Yapılacak İnşa ve Tesis İşlerine Dair Kanun Hükmü.* **14. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **15. Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Bölgelerinde*

Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları. **16. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler:** *14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler.* **17. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Geçici Süreli Görevlendirme.* ***b)*** *İkinci Görev Yasağı ve İstisnalarında Ödemeler.* ***c)*** *Makam Tazminatı.* ***d)*** *Zam ve Tazminatlar.* **18. Sıkıyönetim Komutanının Mallardan Yararlanma Yetkisi:** *13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sıkıyönetim Komutanının Mallardan Yararlanma Yetkisi.* **19. Ankara Atatürk Kültür Merkeziyle İlgili Hükümler:** *23.09.1980 tarih ve 2302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ankara Atatürk Kültür Merkeziyle İlgili Hükümler.* **20. Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler.* **21. Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanun Hükmü:** *11.09.1981 tarih ve 2522 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanun Hükmü.* **22. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **23. Anayasanın Bütçe Konusundaki Hükümleri:** *18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının ilgili hükümleri için bk. Anayasanın Bütçe Konusundaki Hükümleri.* **24. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler:** *72 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler.* **25. Devlet İhale Kanunu Hükümleri:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **26. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **27. Olağanüstü Hâllerde Mal Verme Yükümlülüğü:** *25.10.1983 tarih ve 2935 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâllerde Mal Verme Yükümlülüğü.* **28. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **29. Maliye Bakanının Malî İşlemler Konusundaki Yetkileri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Maliye Bakanının Malî İşlemler Konusundaki Yetkileri.* **30. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **31. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **32. Millî Piyango**

İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler: *320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **33. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **34. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **35. Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler:** *388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler.* **36. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **37. Gümrük Vergisi Hasılatından Liman İşleten Kuruluşlara Pay Verilmesi:** *25.06.1992 tarih ve 3824 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gümrük Vergisi Hasılatından Liman İşleten Kuruluşlara Pay Verilmesi.* **38. Özelleştirilen İdarelerdeki Personelin Özlük Hakları:** *527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özelleştirilen İdarelerdeki Personelin Özlük Hakları.* **39. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **40. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **41. Hazine Müsteşarlığının Görevleri:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **42. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **43. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **44. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler:** *587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **45. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler.* **46. Şeker Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.04.2001 tarih ve 4634 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Şeker Kurumuyla İlgili Hükümler.* **47. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **48. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı.* **49. Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri*

için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri. **50. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası:** *08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası.* **51. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Borç ve Hibe Alma ve Verme ile Garanti Verme Yetkisi.* **52. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **53. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.* **54. İşçi Ücretlerinin Hak Edişlerden Ödenmesi***: 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Hak Edişlerden Ödenmesi.* **55. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler:** *25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler.* **56. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *06.11.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **57. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri:** *03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri.* **58. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **59. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **60. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **61. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.*

KAMU İKTİSADÎ TEŞEBBÜSÜ: İktisadî Devlet teşekkülleri ile kamu iktisadî kuruluşlarının ortak adı.

KAMU KAYNAĞININ KULLANILMASININ GENEL ESASLARI: A - Malî Saydamlık: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyu zamanında bilgilendirilir. Bu amaçla, aşağıdaki işlemlerin yapılması zorunludur: **1.** Görev, yetki ve sorumlulukların açık olarak tanımlanması. **2.** Hükûmet

politikaları, kalkınma planları, yıllık programlar, stratejik planlar ile bütçelerin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması. **3.** Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından sağlanan teşvik ve desteklemelerin bir yılı geçmemek üzere belirli dönemler itibarıyla kamuoyuna açıklanması. **4.** Kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması. Malî saydamlığın sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve önlemlerin alınmasından kamu idareleri sorumlu olup, bu hususlar Maliye Bakanlığınca izlenir. **B - Hesap Verme Sorumluluğu:** 5018 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır. **C - Stratejik Planlama ve Performans Esaslı Bütçeleme:** 5018 sayılı Kanunun 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesine göre, kamu idareleri; kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlarlar. Kamu idareleri, kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorundadırlar. Stratejik plan hazırlamakla yükümlü olacak kamu idarelerinin ve stratejik planlama sürecine ilişkin takvimin tespitine, stratejik planların kalkınma planı ve programlarla ilişkilendirilmesine yönelik usul ve esasların belirlenmesine, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı yetkilidir. Kamu idareleri, yürütecekleri faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı hazırlar. Kamu idareleri bütçelerini, stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedeflerle uyumlu ve performans esasına dayalı olarak hazırlarlar. Kamu idarelerinin bütçelerinin stratejik planlarda belirlenen performans göstergelerine uygunluğu ve idarelerin bu çerçevede yürütecekleri faaliyetler ile performans esaslı bütçelemeye ilişkin diğer hususları belirlemeye, Maliye Bakanlığı yetkilidir. Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve ilgili kamu idaresi tarafından birlikte tespit edilecek olan performans göstergeleri, kuruluşların bütçelerinde yer alır. Performans denetimleri bu göstergeler çerçevesinde gerçekleştirilir. *Maddenin uygulanmasıyla ilgili olarak bk.* ***1.*** *Kamu İdarelerinde*

Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri. ***2.*** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

KAMU KAYNAKLARI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

KAMU KONUTLARI KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *09.11.1983 tarih ve 2946 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

KAMU KONUTU: Mülkiyeti kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan ve bu kurum ve kuruluşlar tarafından yurt içinde ve dışında inşa ettirilen, satın alınan, kiralama yoluyla temin edilen, kamu personelinin ikametleri için tahsis edilmiş konut. Lojman.

KAMU KURULUŞLARININ YURT DIŞINDAKİ İHALELERE KATILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜ: 11.09.1981 tarih ve 2522 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; genel, katma *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve özel bütçeli kuruluşlar *(Özel bütçeli kuruluşların 2006'dan önceki tanımı ve kapsamı için bk. Özel Bütçe Kapsamındaki Kamı İdareleri)* ve müesseseler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kamu iktisadî teşebbüsleri ve kanunla kurulan diğer kamu kuruluşları ile sermayesinin yarısından fazlası tek başına ya da birlikte Devlete, kamu iktisadî teşebbüslerine ait olan kuruluşların faaliyet alanlarına giren konularda yurt dışında yapılacak ihalelere katılabilmelerine, taahhütlere girişebilmelerine, bu amaçla gerekli inceleme, araştırma, proje, inşaat ve işletme gibi hizmetlerle girişilen taahhüdün gereği olan diğer işlem ve hizmetleri bizzat veya aralarında birleşerek yahut bu Kanun kapsamı dışında kalan yerli ve yabancı kuruluşlarla ortaklık şeklinde yapabilmelerine izin vermeye, bu faaliyetleri kontrol ve nezaret etmeye ve bu konulardaki usul ve esasları tespit etmeye, Bakanlar Kurulu yetkilidir.

KAMU KURULUŞU: *bk. Amme İdaresi.*

KAMU KURUM, KURULUŞ VE TEŞEBBÜSLERİ: *bk. Kamu Kurum ve Kuruluşları.*

KAMU KURUMLARI: *bk. Amme Müesseseleri.*

KAMU KURUMU: *bk. Kamu Kurum ve Kuruluşları.*

KAMU KURUMU OLARAK KURULAN MESLEK KURULUŞLARI: *bk. Bağımsız Bütçeli Kuruluşlar.*

KAMU KURUM VE KURULUŞLARI: Kamu hizmetlerini yürütmek amacıyla, kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan tüzel kişilikler, kısaca kamu tüzel kişileri. Devlet devair ve müessesatı. Devlet daire ve müesseseleri. Amme idare ve müesseseleri. Kamu kurum, kuruluş ve teşebbüsleri. Devlet kuruluşu. Bunlar, 01.01.2006 tarihinden

önce, bütçelerine göre dört grupta toplanıyordu: **A -** Genel bütçe ile idare edilen kuruluşlar. **B -** Katma bütçe ile idare edilen kuruluşlar. **C -** Özel bütçe ile idare edilen kuruluşlar. **D -** Bağımsız bütçe ile idare edilen kuruluşlar. *Kamu kurum ve kuruluşlarının, 01.01.2006 tarihinden sonra, bütçelerine göre gruplandırılışı için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.* 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 12'nci maddesinin yürürlüğe girdiği 01.01.2006 tarihinden sonra ise kamu kurum ve kuruluşları, bütçelerine göre altı grupta toplanmaktadır: **1. Genel Bütçeli Kuruluşlar:** *Bu idarelerin listesi için bk. Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri.* **2. Özel Bütçeli Kuruluşlar:** *Bu idarelerin listesi için bk. Özel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri.* **3. Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi Kapsamındaki Kurumlar: si:** *Bu kurumların listesi için bk. Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi Kapsamındaki Kurumlar.* **4. Sosyal Güvenlik Kurumu Bütçesi Kapsamındaki Kurumlar:** *Bu kurumların listesi için bk. Sosyal Güvenlik Kurumu Bütçesi Kapsamındaki Kurumlar.* **5. Mahallî İdare Bütçeli Kuruluşlar: si:** *Bu idarelerin listesi için bk. Mahallî İdare Bütçesi Kapsamındaki Kamu İdareleri.* **6. Bağımsız Bütçeli Kuruluşlar:** *bk. Bağımsız Bütçeli Kuruluşlar.*

KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ ÜRETTİKLERİ MAL VE HİZMETLERİNDEN YARARLANMANIN ÜCRETSİZ OLMAYIŞI VE İSTİSNASI: 08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; genel bütçeye dâhil daireler ile katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarıyla müesseseleri, il özel idareleri ve belediyelerle bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar *(Özel bütçeli kuruluşların 2006'dan önceki tanımı ve kapsamı için bk. Özel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri),* özelleştirme işlemleri tamamlanıncaya kadar, 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanuna tabi kuruluşlar ve özel hukuk hükümlerine tabi, kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz. Belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, toplu taşım hizmetlerinde malul, yaşlı, öğrenci ve basın kimlik kartı sahiplerine indirim uygulamaya yetkilidirler. 24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun, 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ücretsiz

veya indirimli tarife uygulanması ile ilgili hükümleri saklıdır. Bakanlar Kurulu birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir.

KAMULAŞTIRMA: Kamu tüzel kişilerince, kamu yararının gerektirdiği hâllerde, karşılığı peşin verilmek şartıyla özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların, kanunda gösterilen esas ve usullerle ve zorla alınması. İstimlak.

KAMULAŞTIRMA BEDELLERİNİN ÖDENMESİ: A - Ödenek Bulunma Mecburiyeti: 04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 3'üncü maddesine, 4650 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; kamulaştırma işlemine başlanabilmesi için, ilgili kamu tüzel kişisinin yeterli miktarda ödeneğinin bulunması, temel şarttır. **B - Kamu Yararı Kararı ve Onayı:** Kamulaştırma yapabilmek için, öncelikle kamu yararının bulunması gerekmektedir. Kamulaştırma Kanununun 5'inci maddesinde belirtilen makamlarca kamu yararı kararını verilmesi ve bu kararların, Kanunun 6'ncı maddesinde belirtilen makamlarca onaylanması gerekir. Bakanlıklar tarafından verilen kamu yararı kararları ayrıca onaylanmaz. Onaylı imar planına veya ilgili bakanlıklarca onaylı plan ve projesine göre yapılacak hizmetler için kamu yararı kararı alınmasına ve onaylanmasına gerek yoktur; ancak, kamulaştırmanın başlanıldığına dair bir karar alınır. **C - Satın Alma Usulü:** Kanunun 4650 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesi gereğince; idarelerin, bu Kanuna göre, tapuda kayıtlı olan taşınmaz mallar hakkında kamulaştırmalarda, satın alma usulünü öncelikle uygulamaları esastır. Satın alma usulü, değişiklikten önce, idarelerin takdirine bırakılmışken, değişiklikten sonra, bu usulün öncelikle uygulanması zorunluluğu getirilmiştir. Bu nedenle, kamulaştırmaya geçilmeden önce satın alma yolunun denenmesi, bunun mümkün olmaması hâlinde kamulaştırma yoluna gidilmesi gerekir. **1. Kıymet Takdiri ve Uzlaşma Komisyonları:** Kanunun 8'inci maddesi, satın alınacak taşınmaz malın kıymetini tespit amacıyla kıymet takdir komisyonu kurulmasını öngörmektedir. Bu komisyon, kamulaştırmayı yapacak idarenin kendi bünyesi içinden en az üç kişi ile kurulur. İhtiyaç hâlinde, birden fazla kıymet takdir komisyonu kurulabilir. Bu komisyonun görevi, satın alınacak taşınmaz malın değerini tespit edip karara bağlamaktır. Kamulaştırmayı yapacak idare, yine kendi bünyesinden en az üç kişiden oluşan bir veya birden fazla uzlaşma komisyonu teşekkül ettirir. Uzlaşma komisyonun görevi ise; takdir komisyonunca belirlenen bedel üzerinden, ihtiyaç duyulan taşınmaz malı, maliki ile yapacağı pazarlıkla satın almak veya idare taşınmaz malı ile trampa etmekle ilgili işlemleri yürütmek ve sonuçlandırmaktır. **2. Kıymet Takdiri:** Kıymet takdiri, ileride açıklanacak olan Kanununun 11'inci maddesindeki esaslara uygun olarak yapılacaktır. Bu esaslara uyulmakla birlikte, maddede, kıymetin ne olabileceği konusunda, uzman kişi ve kuruluşlardan da bilgi ve rapor alınabileceği belirtilmektedir: **a)** Uzman

kişi, kurum ve kuruluşlardan kıymete ilişkin bilgi ve rapor alınır. **b)** Gerektiğinde, sanayi ve ticaret odalarından da bilgi alınır. **c)** Mahallî emlak alım satım bürolarından da bilgi temin edilebilir. Bilgiler temin edilince; bu bilgiler dikkate alınarak, satın alınacak taşınmaz malın kıymeti, kıymet takdiri komisyonunca karara bağlanır. **3. Taşınmaz Mal Malikine Bildirim:** İdare, kıymet takdir komisyonunca tespit edilen tahminî bedeli belirtmeksizin, kamulaştırması kararlaştırılan taşınmaz mal, kaynak veya bunların üzerindeki irtifak haklarının bedelinin peşin veya Kamulaştırma Kanununun 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre yapılıyor ise, bu fıkradaki usullere göre taksitle ödenmesi suretiyle ve pazarlıkla satın almak veya idareye ait bir başka taşınmaz malla trampa yoluyla devralmak istediğini, resmî taahhütlü bir yazı ile malike bildirir. Maddede, taşınmaz malın bedelinin bildirilmemesi öngörülmektedir. Bunun nedeni, yapılacak pazarlıkta, belki de belirlenen bedelden daha az bir bedelle satın alma imkânını sağlamaktadır. Bu açıdan, kıymet takdir komisyonunca tespit edilen bedelin gizliliğinin sağlanması önem arz etmektedir. **4. Pazarlık ve Anlaşma Tutanağı:** Taşınmaz mal maliki veya yetkili temsilcisi, yukarıda belirtilen yazının tebliğ tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde yazıyı yazan idareye başvurabilir. İdareye, kamulaştırmaya konu taşınmaz malın, pazarlıkla ve anlaşarak satılmak veya trampa isteği ile başvurulduğunda, komisyonca tayin edilen tarihte pazarlık görüşmeleri yapılır. Görüşmeleri idare adına, uzlaşma komisyonu yürütür. Komisyonun önerebileceği en yüksek bedel, daha önce kıymet takdir komisyonunca tespit edilen bedeldir. Uzlaşma komisyonu ile taşınmaz mal maliki veya temsilcisi arasında yapılan görüşmelerde satın alma bedelinde veya trampada anlaşma sağlanırsa, yapılan bu anlaşmaya ilişkin bir tutanak düzenlenir; anlaşma konusu taşınmaz malın tüm hukukî ve fiilî nitelikleri ile kamulaştırma bedeli de tutanakta belirtilir. Bu tutanak, taşınmaz malın maliki veya temsilcisi ile uzlaşma komisyonu üyeleri tarafından imzalanır. **5. Ferağ Verilmesi ve Bedelin Ödenmesi:** İdarece, anlaşma tutanağının düzenlenme tarihinden itibaren en geç kırk beş gün içinde, tutanakta belirtilen bedel ödenmeye hazır hâle getirilir ve bu durum malike veya yetkili temsilcisine yazıyla bildirilerek tapuda, belirtilen günde idare adına ferağ vermesi istenir. Tapuda ferağ verilmesi hâlinde, kamulaştırma bedeli malike veya yetkili temsilcisine ödenir. **6. Satın Alma veya Trampanın Hukukî Sonuçları:** Bu maddeye göre satın alınan veya trampa edilen taşınmaz mal, kaynak veya irtifak hakkı, sahibinden kamulaştırma yoluyla alınmış sayılır ve bu şekilde yapılan kamulaştırmaya ve bedeline karşı itiraz davaları açılamaz. **7. Anlaşmanın Sağlanamaması:** Anlaşmanın olmaması veya anlaşma olmakla beraber ferağ verilmemesi durumunda, Kamulaştırma Kanununun 10'uncu maddesine göre işlem yapılır. **D - Mahkemece Bedel Tespiti ve İdare Adına Tescil:** Kamulaştırılacak taşınmaz malın bedelinin mahkemece nasıl tespit edileceği ve idare adına nasıl tescil

edilmesi gerektiği, Kamulaştırma Kanununun 4650 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesinde düzenlenmiştir. **1. İdarece Dava Açılması:** Kamulaştırmanın satın alma usulü ile yapılamaması hâlinde idare; Kanunun 7'nci maddesine göre topladığı bilgi ve belgelerle 8'inci maddesi uyarınca yaptırmış olduğu bedel tespiti ve bu hususstaki diğer bilgi ve belgeleri bir dilekçeye ekleyerek taşınmaz malın bulunduğu yer asliye hukuk mahkemesine müracaat eder ve taşınmaz malın kamulaştırma bedelinin tespitiyle bu bedelin peşin veya Kamulaştırma Kanununun 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre kamulaştırma yapılmış ise, taksitle ödenmesi karşılığında, idare adına tesciline karar verilmesini ister. **2. Duruşma Gününün Belirlenmesi ve Mahkemece Taraflara Davetiye Çıkarılması:** Mahkeme, idarenin başvuru tarihinden itibaren en geç otuz gün sonrası için belirlediği duruşma gününü, dava dilekçesi ve idare tarafından verilen belgelerin birer örneğini de ekleyerek taşınmaz malın malikine meşruhatlı davetiye ile veya idarece yapılan araştırmalar sonucunda adresleri bulunamayanlara, 11.02.1959 tarih ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun 28'inci maddesi gereğince ilan yoluyla tebligat suretiyle bildirerek duruşmaya çağırır. Duruşma günü, idareye de tebliğ olunur. Mahkemece malike doğrudan çıkarılacak meşruhatlı davetiyede veya ilan yolu ile yapılacak tebligatta aşağıdaki hususlar belirtilir: **a)** Kamulaştırılacak taşınmaz malın tapuda kayıtlı olduğu yer, mevkii, pafta, ada, parsel numarası veya cilt, sayfa, sıra numarası, vasfı, yüz ölçümü. **b)** Malik veya maliklerin ad ve soyadları. **c)** Kamulaştırmayı yapan idarenin adı. **d)** Kanunun 14'üncü maddesinde öngörülen süre içerisinde, tebligat veya ilan tarihinden itibaren kamulaştırma işlemine karşı idarî yargıda iptal veya adlî yargıda maddî hatalara karşı düzeltim davası açabilecekleri. **e)** Açılacak davalarda husumetin kime yönetileceği. **f)** Kanunun 14'üncü maddesinde öngörülen süre içerisinde, kamulaştırma işlemine karşı idarî yargıda iptal davası açanların, dava açtıklarını ve yürütmeyi durdurma kararı aldıklarını belgelendirmedikleri takdirde, kamulaştırma işleminin kesinleşeceği ve mahkemece tespit edilen kamulaştırma bedeli üzerinden taşınmaz malın, kamulaştırma yapan idare adına tescil edileceği. **g)** Mahkemece tespit edilen kamulaştırma bedelinin hak sahibi adına hangi bankaya yatırılacağı. **h)** Konuya ve taşınmaz malın değerine ilişkin tüm savunma ve delilleri, tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde mahkemeye yazılı olarak bildirmeleri gerektiği. Mahkemece, kamulaştırılacak taşınmaz malın bulunduğu yerde mahallî gazete çıkıyor ise, bu mahallî gazetelerden birisinde ve Türkiye genelinde yayımlanan gazetelerin birisinde, kamulaştırmanın ve belgelerin özeti en az bir defa yayımlanır. **3. Duruşma, Keşif ve Mahkeme Kararı:** Mahkemece belirlenen günde yapılacak duruşmada hâkim, taşınmaz malın bedeli konusunda tarafları anlaşmaya davet eder. Tarafların bedelde anlaşmaları hâlinde hâkim, taraflarca anlaşılan bu bedeli, kamulaştırma bedeli olarak kabul eder ve

bu maddenin sekizinci fıkrasının ikinci ve devamı cümleleri uyarınca işlem yapar. Yani, mahkemece bedel tespiti yapılmış gibi dava devam eder. Mahkemece yapılan duruşmada tarafların bedelde anlaşamamaları hâlinde hâkim, en geç on gün içinde keşif ve otuz gün sonrası için de duruşma günü tayin ederek, 15'nci maddede sayılan bilirkişiler marifetiyle ve tüm ilgililerin huzurunda taşınmaz malın değerini tespit için mahallinde keşif yapar. Yapılacak keşifte, taşınmaz malın bulunduğu yerin bağlı olduğu köy veya mahalle muhtarının da hazır bulunması amacıyla, muhtara da davetiye çıkarılır ve keşifte hazır bulunması temin edilerek muhtarın da beyanı alınır. Bilirkişiler, taraflar ve diğer ilgililer beyanını da dikkate alarak, 11'inci maddedeki esaslar doğrultusunda taşınmaz malın değerini belirten raporlarını on beş gün içinde mahkemeye verirler. Mahkeme bu raporu, duruşma günü beklenmeksizin taraflara tebliğ eder. Yapılacak duruşmaya hâkim, taraflar veya vekillerini ve bilirkişileri çağırır. Bu duruşmada tarafların bilirkişi raporlarına, varsa itirazları dinlenir ve bilirkişilerin bu itirazlara karşı beyanları alınır. Tarafların bedelde anlaşamamaları hâlinde, gerektiğinde hâkim tarafından on beş gün içinde sonuçlandırılmak üzere yeni bir bilirkişi kurulu tayin edilir ve hâkim, tarafların ve bilirkişilerin rapor veya raporlarıyla beyanlarından yararlanarak adil ve hakkaniyete uygun bir kamulaştırma bedeli tespit eder. Mahkemece tespit edilen bu bedel; taşınmaz mal, kaynak veya irtifak hakkının kamulaştırma bedelidir. Taraflar anlaştığı veya tarafların anlaşamamaları hâlinde hâkim tarafından kamulaştırma bedeli olarak tespit edilen miktarın peşin ve nakit olarak veya kamulaştırma bu Kanunun 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre yapılmış ise, ilk taksitin yine peşin ve nakit olarak hak sahibi adına, hak sahibi tespit edilmemiş ise ileride çıkacak hak sahibine verilmek üzere 10'uncu maddeye göre mahkemece yapılacak davetiye ve ilanda belirtilen bankaya yatırılması ve yatırıldığına dair makbuzun ibraz edilmesi için idareye on beş gün süre verilir. Gereken hâllerde bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere mahkemece uzatılabilir. İdarece, kamulaştırma bedelinin hak sahibi adına yatırıldığında veya hak sahibinin tespit edilmediği durumlarda, ileride ortaya çıkacak hak sahibine verilmek üzere bloke edildiğine dair makbuzun ibrazı hâlinde mahkemece, taşınmaz malın idare adına tesciline ve kamulaştırma bedelinin hak sahibine ödenmesine karar verilir ve bu karar, tapu dairesine ve paranın yatırıldığı bankaya bildirilir. Tescil hükmü kesin olup tarafların bedele ilişkin temyiz hakları saklıdır. Bu maddede öngörülen işlemler, mahkemenin davetine uymayanlar olduğu takdirde, ilgililerin yokluğunda yapılır. Hak sahibinin tespit edilemediği durumda mahkemece, kamulaştırma bedelinin üçer aylık vadeli hesaba dönüştürülerek nemalandırılması amacıyla gerekli tedbirler alınır. Kamulaştırılması yapılan taşınmaz mal, tahsis edildiği kamu hizmeti itibarıyla sicile kaydı gerekmeyen bir niteliğe dönüşmüş ise, istek hâlinde

mahkemece sicil kaydının terkinine karar verilir. Bu tescil ve terkin işlemi sırasında, mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir. Kanunun 14'üncü maddesinde belirtilen süre içinde, kamulaştırma işlemine karşı hak sahipleri tarafından idarî yargı mahkemelerince de yürütmenin durdurulması kararı verilmesi hâlinde mahkemece, idarî yargıda açılan dava bekletici mesele kabul edilerek bunun sonucuna göre işlem yapılır. Kamulaştırma işlemine karşı idarî yargıda iptal veya maddî hatalara karşı adlî mahkemelerde açılacak düzeltim davasında hangi idareye husumet yöneltileceğinin davetiye ve ilanda açıkça belirtilmemiş veya yanlış gösterilmiş olması nedeniyle davada husumet yanlış yöneltilmiş ise, gerçek hasma tebligat yapılmak suretiyle davaya devam olunur. **E - Kamulaştırma Bedelinin Tespiti Esasları:** Bedel tespitinde, hangi esasların dikkate alınacağı, Kanunun 4650 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesinde yer almıştır. Bu hüküm gereğince; Kanunun 15'inci maddesi uyarınca oluşturulacak bilirkişi kurulu, kamulaştırılacak taşınmaz mal veya kaynağın bulunduğu yere, mahkeme heyeti ile birlikte giderek, hazır bulunan ilgilileri de dinledikten sonra, taşınmaz mal veya kaynağın aşağıdaki hususlarını esas alarak bedel tespitine başlar: **1.** Cins ve nevi. **2.** Yüz ölçümü. **3.** Kıymeti etkileyecek bütün nitelik ve unsurlar ve her unsurun ayrı ayrı değeri. **4.** Varsa vergi beyanı. **5.** Kamulaştırma tarihindeki resmî makamlarca yapılmış kıymet takdirleri. **6.** Arazide, taşınmaz mal veya kaynağın kamulaştırma tarihindeki mevkii ve şartlarına göre ve olduğu gibi kullanılması hâlinde getireceği net gelir. **7.** Arsada, kamulaştırma gününden önceki özel amacı olmayan emsal satışlara göre, satış değeri. **8.** Yapıda, resmî birim fiyatları ve yapı maliyet hesapları ve yıpranma payı. **9.** Bedelin tespitinde etkili olacak diğer objektif ölçüler. Bilirkişi kurulu, yukarıda sayılan hususları esas tutarak düzenleyecekleri raporda bütün bu unsurların cevaplarını ayrı ayrı belirtmek suretiyle ve ilgililerin beyanı da dikkate alarak gerekçeli bir değerlendirme raporuna dayalı olarak taşınmaz malın değerini tespit eder. Taşınmaz malın değerinin tespitinde, kamulaştırmayı gerektiren imar ve hizmet teşebbüsünün sebep olacağı değer artışları ile ilerisi için düşünülen kullanma şekillerine göre getireceği kâr dikkate alınmaz. Kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı tesisinde, bu kamulaştırma sebebiyle taşınmaz mal ve kaynakta meydana gelecek kıymet düşüklüğü gerekçeleriyle belirtilir. Bu kıymet düşüklüğü, kamulaştırma bedelidir. **F - Taksitle Bedel Ödeyerek Kamulaştırma:** Kamulaştırmada bedelin tümünün ödenmesi esastır. Ancak, Anayasanın 46'ncı maddesi ile Kamulaştırma Kanununun 3'üncü maddesine göre; Bakanlar Kurulu kararıyla kabul edilen büyük enerji ve sulama projeleri ile iskân projelerinin gerçekleştirilmesi, yeni ormanların yetiştirilmesi, kıyıların korunması ve turizm amacıyla yapılacak kamulaştırmalarda, ödenecek kamulaştırma bedelinin o yıl bütçe kanunu ile belirlenecek miktarı,

nakden ve peşin olarak ödenir. *bk. Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi.* Bu miktar, kamulaştırma bedelinin altıda birinden az olamaz. Bu miktarın üstündeki kamulaştırma bedelleri, peşin ödeme miktarından az olmamak ve en fazla beş yıl içinde faiziyle birlikte ödenmek üzere eşit taksitlere bağlanır. Kamulaştırılan yer küçük çiftçiye ait ise, bedel peşin ödenir. **G - Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Taşınmaz Mal Alınması ve İdareler Lehine İrtifak Hakkı Tesisi**: 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 24.04.2001 tarih ve 4650 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddesi; kamu tüzel kişilerinin ve kurumlarının sahip oldukları taşınmaz mal, kaynak veya irtifak haklarının, diğer bir kamu tüzel kişisi veya kurumu tarafından kamulaştırılamayacağını hüküm altına almış ve bu kuruluş ve kurumlara ait taşınmaz malların birinden diğerine nasıl devredileceği ve irtifak hakkı tesis edileceği konusunda esas ve usulleri öngörmüştür. **1. Talepte Bulunma:** İlgili kamu kurum veya kuruluşu; ihtiyacı olduğu taşınmaz mal, kaynak veya irtifak hakkına, Kanunun 8'inci maddesine göre bedel tespiti yapar. Bu bedel esas alınarak ödeyeceği bedeli de belirterek mal sahibi idareye başvurur. **2. Edinme Konusunda Anlaşma veya Anlaşmazlık:** Kamulaştırma Kanununun 30'uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre, mal sahibi idare devire muvafakat etmez veya altmış gün içinde cevap vermez ise anlaşmazlık, alıcı idarenin başvurusu üzerine, Danıştay ilgili idarî dairesince incelenerek iki ay içinde kesin karara bağlanır. Danıştayın bu kararı kesindir. Devri, Danıştay reddederse, satın alma veya irtifak hakkı tesisi gerçekleştirilemez; devri uygun bulursa, devir işleminde anlaşma sağlanmış olur. **3. Bedel Konusunda Anlaşmazlık:** Bedel kabul edilirse, anlaşma sağlanmış olur. Bedel konusunda anlaşmazlık olursa; alıcı idare, devir konusunda anlaşma olmuş ise anlaşma tarihinden, devir konusunda anlaşma olmamış ise, anlaşmazlıkla ilgili Danıştay kararının tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde, Kamulaştırma Kanununun 10'uncu maddesinde yazılı usule göre mahkemeye başvurarak, kamulaştırma bedelinin tespitini ister. Bu durumda yapılacak yargılamada, 29.06.1938 tarih ve 3533 sayılı Kanun hükümler uygulanmaz. Diğer bir ifadeyle, bedel takdiri konusunda hakem yoluna gidilmez, bedeli asliye hukuk mahkemesi belirler. Mahkemece, 10'uncu maddede öngörülen usule göre kamulaştırma bedeli olarak tespit edilen miktarın, peşin ve nakit olarak mal sahibi idareye verilmek üzere belirleyeceği bir bankaya yatırılması ve yatırıldığına dair makbuzun ibraz edilmesi için alıcı idareye on beş gün süre verilir. Gereken hâllerde bu süre bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir. Alıcı idare tarafından kamulaştırma bedelinin mal sahibi idare adına bankaya yatırıldığına dair makbuzun ibrazı hâlinde mahkemece, taşınmaz malın alıcı idare adına tesciline ve kamulaştırma bedelinin mal sahibi idareye ödenmesine karar verilir ve bu karar, tapu dairesine ve paranın yatırıldığı bankaya bildirilir. Tescil hükmü kesin olup tarafların bedele ilişkin temyiz hakları saklıdır.

KAMULAŞTIRMA BEDELLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 52'nci maddesine göre, 04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu uyarınca yapılacak kamulaştırma bedellerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Satın alma usulü uygulanarak yapılacak kamulaştırmalarda, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Kamulaştırma kararı. **2.** Kıymet takdir komisyonu kararı. **3.** Malik veya yetkili temsilcisi ve uzlaşma komisyonu tarafından imzalanmış tutanak. **4.** Taşınmazın idare adına ferağının verildiğine ilişkin resmî senedin onaylı örneği. **B -** Satın alma usulünün uygulanmadığı kamulaştırmalarda, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Kamulaştırma kararı. **2.** Kıymet takdir komisyonu kararı. **3.** Bedelde taraflarca mahkemede anlaşmaya varıldığı durumlarda, idarenin anlaşma yapıldığına ilişkin yazısı. **4.** Tarafların bedelde anlaştığı veya tarafların anlaşamaması hâlinde, hâkim tarafından tespit edilen kamulaştırma bedelinin (Bedeli taksitle ödenmek üzere yapılan kamulaştırmalarda ilk taksitin) hak sahibi veya zilyedi adına bankaya yatırılması veya ileride belli olacak veya hak sahipliğini ispat edecek kişi adına bankada bloke edilmesi hususunda idareye süre verildiğine ilişkin mahkeme talimatı.

KAMULAŞTIRMA SERTİFİKASI: Bu konudaki hüküm, 24.12.2003 tarih ve 5027 sayılı 2004 Malî Yılı Bütçe Kanununun 46'ncı maddesinde yer almıştır: "Genel bütçeye dâhil daireler, katma bütçeli *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* idareler ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü tarafından, 04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümleri uyarınca kamulaştırılan taşınmazların sahiplerine kabul etmeleri hâlinde, kamulaştırma bedeli yerine, Hazineye ait taşınmazların satış işlemlerinde ödeme aracı olarak kabul edilmek üzere, taşınmazın bedelini gösteren ve üçüncü kişilere devredilebilen bir belge verilebilir. Belgenin işleme tabi tutulacağı tarihteki bedeli, belgede yazılı bedele, belgenin düzenlendiği tarihten itibaren kanunî faiz uygulanmak suretiyle tespit edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir." Bu hüküm, geçici nitelikte bir düzenleme görünse de, kendilerine sertifika verilenlerin ellerindeki tüm sertifikalar ödeme aracı olarak kullanılana kadar, yürürlüğünü koruyacaktır.

KAMU MALINA ÇEVİRME: Devlete ait taşınmaz mallardan özel mal statüsünde bulunanların kanunla, kanun hükmünde kararname ile ya da idarî bir işlemle kamu malına dönüştürülmesi.

KAMU MALİYESİ: A - Genel Olarak Kamu Maliyesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre, kamu maliyesi; gelirlerin toplanması, harcamaların yapılması, açıkların finansmanı, kamunun varlık ve borçlarıyla diğer yükümlülüklerinin yönetimini kapsar. Kamu maliyesi, merkezden ve yerinden yönetim esaslarına göre yürütülür.

Kamu idarelerinin görevleri, ilgili kanunlarında açık olarak belirlenir ve kaynakların dağıtımında esas alınır. **B - Kamu Maliyesinin Temel İlkeleri:** 5018 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre, kamu maliyesinin temel ilkeleri şunlardır: **1.** Kamu malî yönetimi uyumlu bir bütün olarak oluşturulur ve yürütülür. **2.** Kamu maliyesi, kamu görevlilerinin hesap verebilmelerini sağlayacak şekilde uygulanır. **3.** Maliye politikası, makroekonomik ve sosyal hedefler ile uyumlu bir şekilde oluşturulur ve yürütülür. **4.** Kamu malî yönetimi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına uygun şekilde yürütülür. **5.** Kamu malî yönetimi malî disiplini sağlar. **6.** Kamu malî yönetimi ekonomik, malî ve sosyal etkinliği birlikte sağlayacak şekilde, kamusal tercihlerin oluşması için gerekli ortamı yaratır. **7.** Kamu idarelerinin mal ve hizmet üretimi ile ihtiyaçlarının karşılanmasında, ekonomik veya sosyal verimlilik ilkelerine uygun olarak maliyet-fayda veya maliyet-etkinlik ile gerekli görülen diğer ekonomik ve sosyal analizlerin yapılması esastır. İlgili kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, kamu maliyesi ilkelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca belirlenir ve izlenir. **C - Hazine Birliği:** 5018 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider, tahsilat, ödeme, nakit planlaması ve borç yönetimi Hazine birliğini sağlayacak şekilde yürütülür. Bu Kanuna ekli (I) Sayılı Cetvelde yer alan kamu idarelerinin tüm gelirleri Hazine veznelerine girer, giderleri bu veznelerden ödenir. Bu idareler özel vezne açamaz. Her türlü iç ve dış borçlanma, yurt dışından hibe alınması, borç ve hibe verilmesi ve bunlara ilişkin geri ödemeler, Hazine garantileri, Hazine alacakları, nakit yönetimi ve bunlarla ilgili diğer hususlarda 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanun ile 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

KAMU MALÎ YÖNETİMİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU HÜKÜMLERİ: 26.05.1927 tarih ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, seksen yıllık uygulamadan sonra, 2006 yılı başı itibarıyla yürürlükten kaldırılarak yerine 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu yürürlüğe konulmuştur. 2006 yılı başında yürürlüğe giren Kanunun hükümleri aşağıdaki gibidir. **A - Kanunun Amacı:** 5018 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; bu Kanunun amacı, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere, kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemektir. **B - Kanunun Kapsamı:** 5018 sayılı Kanunun 2'inci maddesine göre; bu

Kanun, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerden oluşan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrolünü kapsar. Avrupa Birliği fonları ile yurt içi ve yurt dışından kamu idarelerine sağlanan kaynakların kullanımı ve kontrolü de uluslararası anlaşmaların hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Kanun hükümlerine tabidir. Maddenin 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik ikinci fıkrası gereğince; düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bu Kanunun sadece 3, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 25, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 68, 76 ve 78'ıncı maddelerine tabidir. **C - Kanundaki Tanımlar:** 5018 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre, münhasıran bu Kanunun uygulanmasında yer alan bazı kelime ve deyimlerin tanımları şöyledir: **a) Bütçe:** Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgedir. **b) Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar:** Bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlardır. **c) Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri:** Uluslararası sınıflandırmalara göre belirlenmiş olan, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerdir. **d) Harcama Birimi:** Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birimdir. **e) Kamu Geliri:** Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirlerdir. **f) Kamu Gideri:** Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının ıskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderlerdir. **g) Kamu Kaynakları:** Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerlerdir. **h) Kamu Malî Yönetimi:** Kamu kaynaklarının tanımlanmış standartlara uygun olarak etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlayacak yasal ve yönetsel sistem ve süreçlerdir. **i) Mahallî İdare:** 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik bende göre; yetkileri belirli bir coğrafî alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareler. **j) Malî Kontrol:** Kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçlerdir. **k) Malî Yıl:** Takvim yılıdır. **l) Merkezî Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri:** Bu Kanuna ekli (I), (II) ve

(III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleridir. **m) Özel Gelir:** Genel bütçe kapsamındaki idarelerin kamu görevi ve hizmeti dışında ilgili kanunlarında belirtilen faaliyetlerinden ve fiyatlandırılabilir nitelikteki mal ve hizmet teslimlerinden sağlanan ve genel bütçede gösterilen gelirlerdir. **n) Sosyal Güvenlik Kurumları:** Bu Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan kamu kurumlarıdır. **o) Stratejik Plan:** Kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren plandır. **D – Diğer Hükümler:** *Aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.* ***2.*** *Belgelerle İlgili Olarak Kamu İdarelerinin Sorumluluğu.* ***3.*** *Bütçelerin Uygulama Esasları.* ***4.*** *Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.* ***5.*** *Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclis ve Sayışta-yın Muhasebe Hizmetleri.* ***6.*** *Dış Denetim.* ***7.*** *Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap.* ***8.*** *Gelirlerin Toplanması.* ***9.*** *Harcama Yapılması.* ***10.*** *İç Kontrol Sistemi.* ***11.*** *Kamu Alacaklarının Silinmesi.* ***12.*** *Kamu Hesapları.* ***13.*** *Kamu Kaynağının Kullanılmasının Genel Esasları.* ***14.*** *Kamu Maliyesi.* ***15.*** *Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* ***16.*** *Kamu Malî Yönetimi ve Kontrolü Konusunda Maliye Bakanlığı Yetkisi.* ***17.*** *Kurumlardan Alınacak Hasılat Payı.* ***18.*** *Malî İstatistikler.* ***19.*** *Maliye Bakanlığınca Kamu Malî Yönetimi Konusunda Yürütülecek Hizmetler.* ***20.*** *Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu.* ***21.*** *Müşterek Fon Hesabı.* ***22.*** *Sosyal Güvenlik Kurumları ve Mahallî İdarelerle İlgili Kamu Malî Yönetimi Hükümleri.* ***23.*** *Taşınır ve Taşınmazlar.* ***24.*** *Yaptırımlar ve Yetkili Merciler.*

KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNUNUN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI HÜKÜMLER: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 81'inci maddesine göre; bu Kanunun geçici maddelerindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki kanun ve maddeler yürürlükten kaldırılmıştır: **a)** 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile ek ve değişiklikleri. **b)** 832 sayılı Sayıştay Kanununun 30, 32, 33, 36, 37'nci maddeleri ile diğer maddelerinin bu Kanuna aykırı hükümleri. **c)** Bu Kanun kapsamındaki kamu idarelerine ilişkin olarak, 04.01.1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun 98-106'ncı maddeleri hariç olmak üzere, diğer kanunlarla 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanununa tabi olunmadığına dair istisna veya muafiyet getiren hükümleri. **d)** 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 14'üncü maddesinin üçüncü fıkrası. **e)** 26.11.1999 tarih ve 4481 sayılı Kanunun 15'inci maddesi. **f)** Diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri.

KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROLÜ KONUSUNDA MALİYE BAKANLIĞI YETKİSİ: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 80'inci maddesine göre; bu Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaya, Maliye Bakanlığı yetkilidir.

KAMU MALLARI: Üzerinde kamu hizmetlerinin yürütüldüğü ve toplumun ortak kullanımına ve yararlanmasına ayrılmış mallar. Amme emlaki. Amme malları. Hükûmet konağı, belediye binası, adliye sarayı, mera, yaylak, kışlak, harman yeri, otlak, panayır yeri, yol, köprü, meydan, sıvat yeri, yunak, eyrek yeri, bataklık, kayalar, tepeler, dağlar, kaynaklar, genel sular, kıyılar, tabiî servetler, kültür varlıkları, tabiat varlıkları, tarih varlıkları gibi.

KAMU MALLARININ ÖZELLİKLERİ: Kamu mallarının devir ve ferağ edilememesi, kanunlarla tanınan özel durumlar dışında medenî hukuk tasarrufunda bulunulmaması, haczedilememesi, kazandırıcı zaman aşımı yoluyla edinilememesi, kamu hizmet malları dışında tapuya tescil edilmemesi, kamulaştırılamaması, diğer mallara göre özel bir korumaya tabi tutulması, vergi, resim ve harçlardan muaf tutulması.

KAMU MÜLKİYETİ: Kamu kurum ve kuruluşlarının özel malları ile kamu hizmet mallarının tapu sicilinde kendi adlarına tescilli olması, kamu orta malları ile sahipsiz malların kuru mülkiyetinin Hazineye ait olması.

KAMU PAYI: Ortaklık şeklindeki varlıklar, kıymetler, haklar, alacaklar ve borçlarda kamu tüzel kişilerinin payı.

KAMUSAL: Kamu ile ilgili.

KAMU SERMAYELİ BANKALAR TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN FAİZ DESTEKLİ KREDİ KULLANDIRILMASI: 27.12.2006 tarih ve 5570 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; tarımsal üretimin, esnaf ve sanatkârların desteklenmesi amacıyla, kamu sermayeli bankalar tarafından yürütülen faiz destekli kredi kullandırılması uygulamalarına, bankaların sermayelerindeki kamu payının % 50'nin altına düşmesi hâlinde de devam edilebilir. Bu durumda uygulamanın süresini, usul ve esaslarını, denetimini ve uygulamayı yönetecek olan bankayı ve/veya bankaları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bakanlar Kurulunca belirlenecek özel ve/veya kamu sermayeli banka veya bankaların faiz destekli kredi uygulamalarından dolayı doğacak gelir kayıpları, bu amaçla ilgili yıl merkezî yönetim bütçesinde öngörülecek ödenekle sınırlı olmak üzere, Hazinece avans olarak ödenir.

KAMUTAY: 1930'lu yıllarda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurulunun adı.

KAMU TÜZEL KİŞİLERİ: Kamu hizmetlerini yürütmek üzere kamu hukuku usullerine göre teşekkül ettirilmiş tüzel kişiler. Kamu kurum ve kuruluşları. Amme hükmî şahısları.

KAMU TÜZEL KİŞİLERİNİN MALLARI: *bk. Amme Hükmî Şahıslarının Malları.*

KAMU YARARI: *bk. Amme Menfaati.*

KAMU YARARI KARARI: Kamulaştırılacak bir taşınmaz malın, kamu hizmetlerinde kullanılacağını belgeleyen ve kamulaştırmayı yapan idarelerin yetkili organlarınca alınan karar. Menafi-i umumiye kararı.

KAMU YARARINA ÇALIŞAN DERNEK: Devlete ait görevlerin yerine

getirilmesine yardımcı olan ve hiçbir özel amaç gütmeksizin, hizmetlerini kamu yararına yapan dernek. Menafi-i umumiyeye hadim müessese.

KAMU YATIRIM PROJELERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

KAMU ZARARI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yaptırımlar ve Yetkili Merciler.*

KAMU ZARARLARININ TAHSİLİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: Kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararlarının tahsiline ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla, Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik çıkarılmıştır. Bu Yönetmelik, 19.10.2006 tarih ve 26324 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulunun 27.09.2006 tarih ve 2006/11058 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulmuştur. **A – Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde tespit edilen kamu zararlarından doğan alacakları kapsar. 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1'inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında bulunan kamu idarelerinde görevli memurların, kullanımlarındaki taşınır ve taşınmaz malların korunması ve her an hizmete hazır hâlde bulundurulması için gerekli tedbirleri almamaları nedeniyle Devlete verdikleri zararlar ile kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak kişilere verdikleri zararlar hakkında, 657 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi uyarınca 27.06.1983 tarih ve 83/6510 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır. *bk. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **B - Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde yer alan tanımlardan bazıları şöyledir: **a) İlgili:** Kendisine yersiz veya fazla ödeme yapılan gerçek ve/veya tüzel kişi ya da kişilerdir. **b) Kamu Kaynağı:** Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmaz mallar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerlerdir. **c) Kamu Zararı:** Mevzuata aykırı karar, işlem, eylem veya ihmal sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıyla doğan zarardır. **d) Mal Varlığı:** Bir kişinin hukukî bütünlük teşkil etmek üzere sahip ve yükümlü olabileceği para ile ölçülebilen mal, hak ve borçlarının tamamıdır. **e) Muhasebe Birimi:** Gelir ve alacakların tahsili, giderlerin ve borçların hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe hizmetlerinin yapıldığı birimdir. **f) Muhasebe Yetkilisi:** Muhasebe hizmetlerinin yürütülmesinden ve muhasebe biriminin

yönetiminden sorumlu, usulüne göre atanmış sertifikalı yöneticidir. **g) Rayiç Bedel:** Bir mal, iş veya hizmetin temin edildiği yer ve tarihteki normal alım ve satım bedelidir. **h) Sorumlu:** Kamu zararının oluşmasına sebep olan kamu görevlisidir. **i) Strateji Geliştirme Birimleri:** Strateji geliştirme başkanlıkları, strateji geliştirme daire başkanlıkları, strateji geliştirme ve malî hizmetlerin yerine getirildiği müdürlükler, mahallî idarelerde ilgili mevzuatında yer alan hükümler çerçevesinde kurulacak birimler ve strateji geliştirme birimi kurulmayan idarelerin mevcut yapılarında malî hizmetlerini yürüten birimlerdir. **j) Üst Yönetici:** Bakanlıklarda müsteşar, Millî Savunma Bakanlığında Bakan, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali, belediyelerde belediye başkanıdır. **C – Sorumluluk:** Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre; 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun ilgili maddeleri gereğince, kamu görevlileri; kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, yönetilmesinden, kullanılmasından, korunmasından, kötüye kullanılmaması ve her an hizmete hazır bulundurulması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludurlar. Kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararının geri ödenmesi sürecine, kamu görevlileri ile birlikte ilgililer de dâhil edilir. **D - Kamu Zararının Belirlenmesi:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre; kamu zararının belirlenmesinde, aşağıdaki hususlar esas alınır: **a)** Yapılan iş, alınan mal veya hizmet karşılığı olarak ilgili mevzuatında belirtilen ya da mevzuatında öngörülen karar, onay, sözleşme ve benzeri belgelerde belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması. **b)** İlgili mevzuatında öngörülen hâller dışında, iş yaptırılmadan, mal veya hizmet alınmadan önce ödeme yapılması. **c)** Transfer niteliğindeki giderlerde, fazla veya yersiz ödemede bulunulması. **d)** İlgili mevzuatı gereğince görevlendirilen komisyon veya kişilerce rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla iş yaptırılması, mal veya hizmet alınması. **e)** Kamu idarelerine ait malların kiraya verilmesi, tahsisi, yönetimi, kullanımı ve elden çıkarılması işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması. **f)** Görevlilere teslim edilen taşınır malların zarara uğraması. **g)** İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması. **h)** Kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesi. **i)** Mevzuatında öngörülmediği hâlde ödeme yapılması. **E - Kamu Zararının Tespiti ve Bildirilmesi:** Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre; kamu zararları, 6'ncı maddede belirtilen hususlar göz önünde bulundurulmak suretiyle, aşağıdaki işlemler sonucunda tespit edilir: **a)** Kontrol, denetim veya inceleme. **b)** Sayıştayca kesin hükme bağlama. **c)** Adlî, idarî veya askerî yargılama. Tespit edilen kamu zararına ilişkin yazı, tutanak, rapor, ilam ve benzeri belgeler ilgili kamu idarelerine gönderilir.

Kontrol, denetim ve inceleme sonucunda tespit edilerek kamu idarelerine bildirilen kamu zararlarına ilişkin belgelerde yer alan hususlar, ilgili harcama yetkilisinin de görüşleri alınmak suretiyle merkezde üst yönetici, taşrada ise idarenin en üst yöneticisi tarafından değerlendirilir. Taşrada idarenin en üst yöneticisi ile harcama yetkilisi görevinin aynı kişide birleşmesi hâlinde değerlendirme üst yönetici tarafından yapılır. Yapılan değerlendirme sonuçları dosyasına konulur. Kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen kamu zararına ilişkin belgelerde, sorumlularla birlikte tahsil sürecine dâhil edilecek ilgililer de belirtilir. Bu belirlemenin yapılmadığı durumlarda, zararın tahsil sürecine dâhil edilecek ilgililer merkezde üst yönetici, taşrada ise idarenin en üst yöneticisi tarafından yaptırılacak inceleme ile belirlenir. Yargı kararları ve Sayıştay ilamlarıyla tespit edilen kamu zararı alacakları ile değerlendirme sonucunda takip ve tahsiline karar verilen alacaklar, merkezde strateji geliştirme birimlerince, taşrada ise takibe yetkili idare birimince takip edilir. Sayıştay denetçileri tarafından inceleme sırasında mevzuata uygun bulunmayan veya noksan görülen işler hakkında kendilerine gönderilen kamu zararına ilişkin sorguların bir örneği, ilgili kamu görevlisince ilgisine göre üst yönetici veya en üst yöneticiye bildirilir. Bu sorgular, kamu idaresince ihbar kabul edilerek gerekli kontrol, denetim ve inceleme başlatılabilir. **F - Alacak Takip Dosyası Açılması:** Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; tespit edilerek kamu idarelerine bildirilen kamu zararından doğan alacakların her biri için, merkezde strateji geliştirme birimlerince, taşrada ise takibe yetkili birimce alacak takip dosyası açılır. Sayıştayca düzenlenen sorgular ihbar kabul edilerek yaptırılan kontrol, denetim veya incelemenin değerlendirilmesi sonucunda kamu zararının oluştuğuna karar verilmesi durumunda da yukarıdaki fıkra hükmüne göre alacak takip dosyası açılır. Alacağın tespit, takip ve tahsiline ilişkin bütün belgeler alacak takip dosyasında muhafaza edilir. **G - Kamu Zararından Doğan Alacakların Muhasebe Kayıtlarına Alınması:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre; Sayıştay veya mahkeme ilamları ile bildirilen kamu zararından doğan alacakların, ilamların idarelerine ulaştığı; kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen kamu zararından doğan alacakların ise 7'nci maddeye göre yapılacak değerlendirme sonucunun yazılı hâle getirildiği tarihten itibaren beş iş günü içerisinde, merkezde strateji geliştirme birimlerince, taşrada ise takibe yetkili birimce muhasebeleştirmeye esas belgelerin birer nüshası muhasebe birimine gönderilerek, sorumlular ve ilgililer adına muhasebe kayıtlarına alınması istenilir. Taksitlendirilen kamu zararı alacaklarına ilişkin kararın bir örneği de karar tarihinden itibaren beş iş günü içerisinde muhasebe birimine gönderilir. Sayıştay sorgularının ihbar kabul edilerek yapılan değerlendirme sonucunda kamu zararının oluştuğuna karar verilmesi hâlinde de aynı şekilde işlem yapılır. Muhasebe birimi, Sayıştay ilamına istinaden bildirilenleri ilamda

belirtilen sorumlular adına; adlî, idarî veya askerî mahkeme kararlarına istinaden bildirilenleri kararda tazminle yükümlü olduğu belirtilenler adına; bunların dışındakileri ise, sorumlular ve ilgililer adına hesaplara kaydeder. Muhasebe kayıtlarına alınan her bir alacak için bir tahsilat izleme dosyası açılır. Kamu zararından doğan alacakların muhasebe kayıtlarına alınması ve izlenmesine ilişkin diğer hususlarda, kamu idarelerinin tabi oldukları muhasebe yönetmeliklerinde belirlenen usul ve esaslar uygulanır. **H - Kamu Zararından Doğan Alacağın Tebliği ve Takibi:** Yönetmeliğin 10'uncu maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Kamu zararından doğan alacaklar, merkezde strateji geliştirme birimlerince, taşrada ise takibe yetkili birimlerce sorumluların ve ilgililerin bilinen adreslerine imzaları alınmak suretiyle veya 11.02.1959 tarih ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. **2.** Kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen kamu zararı alacaklarının sorumlulara ve ilgililere tebliğ işlemlerine, 7'nci madde gereğince yapılacak değerlendirme işlemlerinin tamamlandığı tarihten itibaren beş iş günü içerisinde başlanır. Tebliğde; borcun miktarı, sebebi, doğuş tarihi, faiz başlangıç tarihi, ödeme yeri, yedi günlük itiraz süresi, itiraz mercii belirtilerek, söz konusu tutarın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenmesi istenir. İtiraz merkezde strateji geliştirme birimince, taşrada ise takibe yetkili birimin en üst yöneticisince on iş günü içerisinde sonuçlandırılır. İtiraz ve itirazı değerlendirme süresi bir aylık ödeme süresini etkilemez. **3.** Sayıştay denetimi sonucunda düzenlenen sorgular ihbar kabul edilerek yapılan değerlendirme sonucuna göre tahsil edilmesi gerektiği bildirilen kamu zararı alacaklarının sorumlulara ve ilgililere tebliğinde de aynı şekilde işlem yapılır. **4.** Kesinleşen Sayıştay ilamlarının tebliğinde, 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri uygulanır. **5.** Adlî, idarî ve askerî mahkemelerce hükme bağlanan ve taraflara tebliğ edilen kamu zararından doğan alacaklara ilişkin kararın kesinleşmesi beklenmeksizin, takip işlemlerine başlanır. Yargılama sonucunda verilen tazmine ilişkin kararlardan kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimince takip edilmeyenler, takip edilmek üzere temsile yetkili hukuk birimlerine intikal ettirilir. **6.** Kamu zararı alacaklarının yapılan tebligata rağmen sorumlular ve/veya ilgililerce süresinde rızaen ödenmemesi hâlinde, ilgili alacak takip dosyası, sürenin bitiminden itibaren beş iş günü içerisinde, alacağın hükmen tahsili için, strateji geliştirme birimi veya taşradaki ilgili takip birimince kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimine gönderilir. **7.** Kamu zararına neden olan mevzuata aykırı karar, işlem, eylem veya ihmalin yapıldığı malî yıla ilişkin hesap ve işlemlerin Sayıştay tarafından onanmış olması, tespit edilen kamu zararından doğan alacağın takip ve tahsiline engel teşkil etmez. **İ - Kamu Zararından Doğan Alacakların Tahsili: 1. Kamu Zararından Doğan Alacağın Güvence Altına Alınması:** Yönetmeliğin 11'inci maddesine göre; 09.06.1932 tarih ve

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda ihtiyatî haciz için öngörülen şartların varlığı ve kamu idaresi üst yöneticisinin de gerekli görmesi hâlinde, mahkeme kararı veya Sayıştay ilamı tebliğ edilinceye kadar, alacaklı kamu idaresince kamu alacağını güvence altına almak amacıyla yetkili mahkemeden karar alınarak, sorumluların ve ilgililerin mal, hak ve alacakları üzerine ihtiyatî haciz konulur. İhtiyatî haciz kararının verildiği tarihten itibaren on gün içinde icra dairesinden kararın uygulanması talep edilir. Aksi hâlde ihtiyatî haciz kararı kendiliğinden kalkar. İhtiyatî haciz kararının uygulanmasında icra dairesinin gecikmesi hâlinde, alacaklı kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimince kararı uygulayacak olan icra dairesinin bağlı olduğu icra mahkemesine başvurularak kararın infazının sağlanması talep edilir. **2. Kamu Zararından Doğan Alacakların Tahsil Şekilleri:** Yönetmeliğin 12'nci maddesine göre; kamu zararından doğan alacaklar, sorumlulardan ve/veya ilgililerden, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte tahsil edilir. Tespit edilen kamu zararları; **a)** Rızaen ve sulh yolu ile ödenmek, **b)** 22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Borçlar Kanunu hükümlerine göre takas yapılmak, **c)** 2004 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle tahsil edilir. **3. Rızaen ve Sulh Yolu ile Tahsilat:** Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre; kamu zararından doğan alacaklar, sorumluları ve/veya ilgilileri tarafından rızaen veya ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde sulh yoluyla ödenebilir. Oluştuğu tarih itibarıyla on altı yaşından büyükler için tespit edilen asgarî ücretin bir aylık brüt tutarının yarısını geçmeyen alacaklar, merkezde üst yöneticinin, taşrada ise idarenin en üst yöneticisinin izni ve sorumlunun ve/veya ilgilinin kabul etmesi koşuluyla, tebliğ tarihini izleyen ay başından itibaren aylığından kesilerek rızaen tahsil edilir. Bu tutarları aşan alacağın ödenmesinin ilgili mevzuat çerçevesinde sulh yolu ile sağlanması hâlinde, sulh işleminin kesinleştiği tarihi izleyen ay başından itibaren sorumlunun ve/veya ilgilinin aylığından kesilerek tahsil edilebilir. Aylıklardan yapılacak kesinti tutarı, sorumlulara ve/veya ilgililere yapılan her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dâhil bir aylık net ödemelerinin dörtte birinden az, üçte birinden çok olamaz. **4. Takas Suretiyle Tahsilat:** Yönetmeliğin 14'üncü maddesine göre; kamu zararı alacakları, sorumluların ve ilgililerin kamu idaresiyle olan özel hukuk ilişkilerinden doğan alacaklarından 818 sayılı Kanun hükümlerine göre takas suretiyle tahsil edilebilir. Takas suretiyle tahsil için; **a)** Alacaklı kamu idaresi ile sorumlu ve/veya ilgilinin karşılıklı olarak alacaklı ve borçlu durumunda olmaları, **b)** Takas edilecek borç ve alacağın nakit olması, **c)** Takas edilecek borç ve alacağın her ikisinin de vadesinin gelmiş olması, **d)** Takas yapılmadan önce sorumluya ve/veya ilgiliye alacağının borcuna takas suretiyle mahsup edileceğinin bir yazı ile bildirilmesi veya alacağını talep ettiği zaman borcu ile takas edileceğinin beyan edilmesi gerekir. Borç ve alacaktan birisi şarta bağlı bulunuyorsa veya henüz vadesi

gelmemiş ise takas yapılamaz. **5. İcra Yoluyla Tahsilat:** Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre; Sayıştay ve mahkeme ilamları ile hüküm altına alındığı hâlde sorumluları ve/veya ilgilileri tarafından rızaen ödenmeyen kamu zararından doğan alacaklar, 2004 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. *09.06.1932 tarih ve 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maaş ve Ücretlerden Haciz Yoluyla Kesinti.* Kamu idarelerinin strateji geliştirme birimleri ile taşradaki takibe yetkili birimleri tarafından öncelikle tapu, banka, vergi dairesi, trafik şubesi ve sosyal güvenlik kurumları olmak üzere ilgili yerlerden sorumluların ve ilgililerin mal varlığı araştırması yapılarak veya yaptırılarak alacak takip dosyası tamamlanır ve icra takibatı yapılmak veya gereken hâllerde yetkili mercilerden takipten vazgeçme onayı alınmak üzere kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimine gönderilir. Takipten vazgeçme onayı, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde 08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanun hükümlerine göre, kapsamdaki diğer kamu idarelerinde ise özel mevzuatlarındaki hükümlere göre alınır. **J – Taksitlendirme: 1. Kamu Zararından Doğan Alacaklarda Taksitlendirme:** Yönetmeliğin 16'ncı maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Kamu zararından doğan alacaklar, sorumluların ve/veya ilgililerin talebi üzerine kamu idaresince taksitlendirilebilir. **2.** Taksitlendirme süresi azamî beş yıldır. **3.** Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde taksitlendirme işlemleri, 08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanunun ihtilafların sulh yoluyla halline ilişkin hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilir. **4.** Kapsamdaki diğer kamu idarelerinin özel mevzuatlarında başka türlü bir düzenleme bulunmadığı takdirde taksitlendirmeye üst yöneticiler yetkilidir. Üst yöneticiler bu yetkilerini sınırlarını açıkça belirtmek suretiyle merkezde yardımcılarına veya strateji geliştirme birimlerine, taşrada ise idarenin en üst yöneticilerine devredebilir. **5.** Sorumluların ve/veya ilgililerin yazılı taksitlendirme talebi üzerine, sorumlu ve/veya ilgili ile idare arasında, taksitlendirmenin süresini, taksit sayısı ve tutarları ile ödeme zamanlarını belirleyen bir ödeme planı yapılır. Sorumlulardan ve/veya ilgililerden taksitlerini ödeme planına uygun ve vadesinde düzenli olarak ödeyeceklerine dair "resen borç senedi ve kefaletname" alınır. 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 79'uncu maddesi uyarınca merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenen parasal sınırın üzerindeki kamu zararı alacaklarına ilişkin olarak düzenlenecek "resen borç senedi ve kefaletname" için noter tasdiki aranır. **6.** Sorumlular ve/veya ilgililer, taksitlendirme taleplerine ilişkin yetkili makamın onayı alınıncaya kadar dilekçede belirtilen ilk taksit miktarını hemen, takip eden taksitleri de düzenli olarak, faiziyle birlikte muhasebe birimine ödeyebilirler. Yetkili makamdan alınan taksitlendirme onayında kararlaştırılan taksit miktarı ödenen taksit miktarından fazla olduğu takdirde, onayda belirtilen ilk taksit tarihinden itibaren geçen taksit sürelerine ait toplam fark peşin olarak tahsil edilir. **7.** Taksitlerden birinin ödeme planına ve "resen borç

senedi ve kefaletname"ye uygun olarak vadesinde ve faiziyle birlikte tamamen ödenmemesi hâlinde, alacağın tamamı muaccel olur ve hükmen tahsili için gerekli işlemler başlatılır. **8.** Taksitlerin tahsili sırasında taksit dönemine ait taksit tutarının ödenip faizinin tamamının ödenmediği hâllerde, muhasebe birimince tahsilat belgesi üzerine idarenin faiz isteme hakkının saklı olduğuna ilişkin şerh konulur. **K - Kamu Zararının Oluştuğu Tarih:** Yönetmeliğin 17'nci maddesine göre kamu zararı; **a)** Vezne ve ambar açıkları ile diğer muhasebe yetkilisi mutemetlerinin açıklarında, açığın meydana geldiği tarihte, bu tarihin bilinmediği durumlarda olayın tespit edildiği tarihte, **b)** İş, mal veya hizmet karşılığı olarak ilgili mevzuatında belirlenen veya mevzuatında öngörülen karar, onay ya da sözleşmesinde belirlenen tutardan fazla yapılan ödemeler ile transfer niteliğindeki giderlerde yapılan yersiz ve fazla ödemelerde, ödemenin yapıldığı tarihte, **c)** Kayıtlı olsun veya olmasın, kamu idaresinin yönetim ve kullanımında olan ya da kullanıcılarına teslim edilen taşınırların kaybedilmesi, çalınması veya zarar görmesi hâllerinde olayın meydana geldiği tarihte; bu tarihin bilinmediği durumlarda olayın tespit edildiği tarihte, **d)** İş yaptırılmadan, mal veya hizmet alınmadan ya da mevzuatında öngörülmediği hâlde yapılan yersiz ödemelerde, ödemenin yapıldığı tarihte, **e)** İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması hâllerinde, söz konusu işlemin zaman aşımına uğradığı tarihte, **f)** Hak edişlerden kesinti suretiyle yapılan gelir tahsilatının eksik yapılması hâllerinde, tahsilat tutarının gelir kaydedilmesi gerektiği tarihte oluşmuş kabul edilir. **L - Kamu Zararından Doğan Alacaklarda Faiz:** Yönetmeliğin 18'inci maddesine göre; kamu zararından doğan alacaklarda ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faizin başlangıç tarihi, kural olarak zararın oluştuğu tarihtir. Sayıştay, adlî, idarî ve askerî mahkeme ilamları ile tespit olunan kamu zararından doğan alacaklarda faiz başlangıç tarihi, ilamda faizin başlangıcı hakkında hüküm varsa belirtilen tarih, aksi takdirde karar tarihidir. Sorumlular ve/veya ilgililerce yapılan ödeme tutarının, alacak aslı ile faiz tutarının tamamını karşılamaması hâlinde ödenen tutar vadesi gelmiş alacak aslına ve faizine orantılı olarak mahsup edilir. Borç aslına faiz dâhil edilerek, tekrar faiz yürütülemez. **M – Zaman Aşımı ve Kamu Zararından Doğan Alacakların Silinmesi: 1. Kamu Zararının Tespiti ve Tahsilinde Zaman Aşımı:** Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre; kamu zararından doğan alacaklarda zaman aşımı süresi, zaman aşımını kesen ve durduran genel hükümler saklı kalmak kaydıyla, on yıldır. Zaman aşımı süresi, 17'nci maddede kamu zararının oluştuğu kabul edilen tarihi takip eden malî yılın başında işlemeye başlar ve onuncu yılın sonunda biter. Borç aslı zaman aşımına uğramış olan kamu zararından doğan alacakların faizleri de zaman aşımına uğrar. Zaman aşımına uğramış olsa dahi sorumlular ve/veya ilgililer tarafından rızaen yapılan ödemeler kabul edilir. **2. Zaman Aşımını Kesen ve Durduran Hâller:**

Yönetmeliğin 20'nci maddesine göre; kamu zararından doğan alacaklarda zaman aşımı 818 sayılı Kanunda belirtilen hâllerde kesilir. Zaman aşımının kesildiği durumlarda, kesilme tarihinden itibaren yeni zaman aşımı süresi işlemeye başlar. Sorumlunun ve/veya ilgilinin borcunu bir senetle kabullenmesi veya borcun mahkeme kararı ile belirlenmesi hâlinde de yeni zaman aşımı süresi on yıldır. 818 sayılı Kanunda belirtilen hallerde zaman aşımı durur. Bu durum ortadan kalktığında zaman aşımı, kaldığı yerden işlemeye devam eder. *Ayrıca, 818 sayılı Borçlar Kanununun konuyla ilgili hükümleri için bk. Zaman Aşımının Hesaplanışı, Kesilmesi, Durması ve Borçlar Kanununun İlgili Hükümleri.*

3. Kamu Zararından Doğan Alacakların Silinmesi: Yönetmeliğin 21'inci maddesine göre; zorunlu veya mücbir sebeplerle takip ve tahsil imkânı kalmayan kamu zararından doğan alacaklardan merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilen tutara kadar olanların kayıtlardan çıkarılmasına, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanı, diğer kamu idarelerinde özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla üst yöneticiler yetkilidir. Birinci fıkrada belirtilen alacaklar; genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde, davaya veya icraya intikal etmiş olanlar için 08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanun hükümlerine göre, kapsamdaki diğer kamu idarelerinde ise özel mevzuatlarındaki hükümlere göre yetkili mercilerden alınan takipten vazgeçme onayı ile silinerek kayıtlardan çıkarılır. Bu şekilde kayıtlardan çıkarılacak alacaklar için, alacak takip dosyası; merkezde strateji geliştirme birimlerince, taşrada ise alacağı takiple görevli birimlerce, idareyi temsile yetkili hukuk birimlerine gönderilerek yetkili mercilerden takipten vazgeçme onayının alınması istenilir. Takipten vazgeçme onayı alındıktan sonra dosya, onay da eklenerek ilgisine göre strateji geliştirme birimi veya takiple görevli ilgili taşra birimine geri gönderilir. Strateji geliştirme birimi veya ilgili taşra birimince, alacağın takibinden vazgeçildiğine dair onay muhasebe birimine gönderilerek alacağın muhasebe kayıtlarından çıkarılması sağlanır. Alacağın tahsili için açılan davada kamu idaresi aleyhine karar verildiği ve Yargıtay tarafından da onanmak suretiyle hüküm kesinleştiği veya kamu idaresi için bir yarar görülmediğinden temyizden yetkili makamın onayı alınarak vazgeçildiği hâllerde, Yargıtay ilamı veya temyizden vazgeçme onayı ile buna ilişkin aleyhteki mahkeme kararı, hukuk birimince strateji geliştirme birimi veya ilgili taşra birimine gönderilir. Bu birimlerce de, söz konusu belgelerin onaylı birer örnekleri ilgili muhasebe birimine intikal ettirilerek alacağın kayıtlardan çıkarılması sağlanır. Birinci fıkrada belirtilen tutarı aşan ve merkezî yönetim bütçe kanununa ekli cetvelde silinmesi öngörülen kamu zararından doğan alacaklar ise strateji geliştirme birimi tarafından ilgili muhasebe birimine bildirilerek kayıtlardan çıkarılması sağlanır. **N - Diğer Hükümler:** Yönetmeliğin 22'nci maddesine göre, kamu zararından doğan alacakların takip ve tahsilinde aşağıda belirtilen hükümlere uyulur:

a) Kamu zararından doğan alacakların sorumlularca ve/veya ilgililerce rızaen veya sulhen ödenmemesi hâlinde alacak takip dosyası, genel hükümlere göre takibat yapılmak ve dava açılmak üzere, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince o yerdeki muhakemat müdürlüğü veya Hazine avukatlığına gönderilir. Hazine avukatı bulunmayan yerlerde dava ve icra işleri kamu idaresi yöneticileri tarafından takip edilir. Genel bütçe dışındaki diğer kamu idarelerinde söz konusu dosya hukuk birimine gönderilir. **b)** Alacağın takibinden sorumlu birim yöneticileri, mahkemeye veya icraya intikal ettirilen alacakların takibinin hangi aşamada olduğunu ilgili hukuk birimleri nezdinde izlemek, icra dairelerince tahsil edildiği bildirilen paraların muhasebe biriminin veznesine veya banka hesabına yatırılmasını ve sorumluların ve/veya ilgililerin borçlarına mahsubunu sağlamak zorundadırlar. **c)** Kamu idaresinin yönetim ve kullanımında bulunan taşınır malların kaybolması, çalınması, eksilmesi veya zarar görmesine sebep olunması hâllerinde 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 44'üncü maddesinde öngörülen yönetmelik hükümlerine göre tespit edilen kamu zararlarından 2'nci maddenin ikinci fıkrası kapsamına girmeyenler de bu Yönetmelik hükümlerine göre tahsil edilir. *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **O - Kamu Zararı Alacaklarının Elektronik Ortamda Takip ve Tahsili:** Yönetmeliğin 23'üncü maddesine göre, hak edişlerin ödenmesi sırasında; alacaklıların kamu zararından doğan vadesi gelmiş borçlarının bulunup bulunmadığını ve bulunduğu takdirde kendilerine ödenecek haczedilebilecek alacaklarından mahsuben tahsilini sağlamak üzere, elektronik ortamda sorgulama ve tahsilat sistemi oluşturmaya, uygulama usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

KANALİZASYON HARCAMALARINA KATILMA PAYI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre; belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, yeni kanalizasyon tesisi yapılması, mevcut tesislerin sıhhî ve fennî şartlar gereğince ıslah edilmesi nedeniyle bunlardan yararlanan taşınmaz mal sahiplerinden alınan katılma payı.

KANÇILARYA: Elçilik ve konsolosluklarda, bunlara yardım eden Dışişleri Bakanlığı memurlarının resmî hizmet yaptıkları yer.

KAN HISIMLIĞI: Birbirlerine kan ilişkisi denilen tabiî bir münasebetle bağlı olanların hısımlığı, akrabalığı.

KANUN: Yasama organı tarafından, Anayasada öngörülen kurallara uyularak düzenlenen ve yürürlüğe girmesinden itibaren toplumun tümü için uyulması zorunlu olan genel, soyut ve sürekli kuralları ihtiva eden tasarruf, yasa.

KANUNA MUGAYİR TAHAKKUK VE TEDİYE MUAMELATINI İHBAR EDENLERE İKRAMİYE İTASINA DAİR KANUNA GÖRE VERİLEN İKRAMİYELERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve*

İkramiyelerin Ödenmesi.

KANUNEN: Kanun gereğince, kanunî olarak. Yasa gereğince, yasal olarak.

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME: Yasama organından aldığı yetki kanununa ve Anayasada öngörülen hükümlere uyularak Hükûmet tarafından düzenlenen ve yasama organınca çıkarılan kanunlarla eş değerde hüküm ifade eden kararname.

KANUNÎ: Yasaya uygun, yasal, yasalı.

KANUNÎ FAİZ: Bir kimsenin faiz vermeye mecbur olduğu hâlde, miktarı sözleşme veya kanunla belirlenmemiş faiz. *04.12.1984 tarih ve 3095 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temerrüt Faizi.*

KANUNÎ HALEF: Kanun gereğince, birinin ardından gelip onun yerine geçen kimse.

KANUNÎ İKAMETGÂH: Bazı kimseler için kanunlarla belirlenen ikametgâh. Evli kadının ikametgâhının kocanın, velayet altındaki çocuğun ikametgâhının velisinin, yetkili mahkemenin bulunduğu yerin vesayet altındaki kimsenin ikametgâhı olması gibi.

KANUNÎ KARİNE: *bk. Karine.*

KANUNÎ MÜMESSİL: Tipik bir tarzda düzenlenen belirli işlerin yapılması için gereken hukukî tasarrufları kanunun çizdiği tipik ve değişmez sınırlar içinde temsil edilenin adına ifa etmeye kanunca yetkili kılınan kimse. Yasal temsilcisi.

KANUNÎ ŞARTLAR: Bir hukukî işlemin hüküm ifade edebilmesi için, kanunun var olmasını gerekli gördüğü şartlar.

KANUNLA KURULMUŞ KURUM VE KURULUŞLAR: Bu tür kurum ve kuruluşların kanunlarında, kamu kurum veya kuruluşu olduğuna dair bir hüküm yoktur. Bu nedenle, bunlar "kamu kurumu" veya "kamu kuruluşu" değildir. İlgili kanunlarında, bunların tüzel kişiliğinin olduğu belirtilmiştir. Bu kurum ve kuruluşlar, aşağıda alfabetik sıra ile gösterilmiştir ve kuruluşları ile ilgili kanunların tarih ve sayıları parantez içinde belirtilmiştir: **1.** Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü (24.03.1950-5659). **2.** Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (16.06.1994-540/K.H.K.). **3.** Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi (28.02.1960-7462. 01.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanun geçici 8'inci maddesine göre; 28.2.1960 tarihli ve 7462 sayılı Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi Kanunu, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait şirket hisse senetlerinin 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun çerçevesinde özelleştirilmesinin tamamlandığı tarihte yürürlükten kalkar). **4.** İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığı (13.01.1943-4357). **5.** İller Bankası (13.006.1945-4759). **6.** İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı (02.11.2007-5706). **7.** Kalkınma ajansları (25.01.2006-5449). **8.** Kefalet Sandığı (02.06.1934-2489). **9.** Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu (10.02.2005-5300). **10.** Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO Pol Tesisleri İşletme Başkalığı (05.04.2001-4636). **11.** Ordu

Yardımlaşma Kurumu (03.01.1961-205). **12.** Tarımsal üretici birlikleri (29.06.2004-5200). **13.** Türkiye Futbol Federasyonu (17.06.1992-3813). **14.** Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi (14.10.1999-4456). **15.** Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı (11.01.1954-6219). **16.** Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi (04.02.1924-406). **17.** Yatırımcıları Koruma Fonu (28.07.1981-2499).

KANUNLARIN KONU VE ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI: Aynı konuda genel nitelikli iki kanun varsa, sonraki tarihli; iki özel kanun varsa, sonraki tarihli; aynı konuda hem genel hem de özel kanun varsa, tarihine bakılmaksızın özel nitelikli kanunun uygulanması.

KANUNNAME: Osmanlı Devleti'nde gerek kamu hukukuna, gerek özel hukuka ait kanunları bir araya toplayan kitaplara verilen ad. Bunlara, "Kanunname-i Osmanî" de denilirdi.

KÂNUN-U EVVEL (KÂNUNUEVVEL): Aralık ayı.

KÂNUN-U SANİ (KÂNUNUSANİ): Ocak ayı.

KAPALI İSTİHBARAT VE KAPALI SAVUNMA HİZMET GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 31'inci maddesine göre; kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmet giderleri, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 24'üncü maddesinde belirtilen kararname esaslarına göre gerçekleştirilir.

KAPALI TEKLİF USULÜ: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

KAPSAMA DÂHİL KURULUŞ: *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı.*

KARA AVCILIĞI KANUNU HÜKÜMLERİ: A - Avlama Ücretleri ve Katılım Payı: 01.07.2003 tarih ve 4915 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre, av ve yaban hayatı yönetimi ile avlanma planlarına göre yapılacak avlanmalar için; av hayvanlarının türlerine, ağırlıklarına ve trofelerine göre alınacak avlama ücretleri Çevre ve Orman Bakanlığınca tespit edilir. Avlama ücretleri, Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünce tahsil edilir ve Döner Sermaye İşletmesine yatırılır. Ateşli, ateşsiz, yivli, yivsiz av tüfekleri ile mermi, fişek, barut, saçma, çekirdek, kapsül ve kovanların perakende satışında satış bedelinin % 2'si Döner Sermaye İşletmesine katılım payı olarak satışı takip eden üçüncü ayın son gününe kadar yatırılır. Bu ödemelerle ilgili olarak düzenlenecek katılım payı cetvelleri aynı süre içinde Genel Müdürlüğe gönderilir. Katılım payları süresi içinde yatırılmadığı takdirde, yatırmayanlar hakkında 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Tahsil edilen avcılık belgesi harçlarının % 30'u Çevre ve Orman Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerine yatırılır. **B - Gelirlerin Kullanılması:** 4915 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; Çevre ve Orman Bakanlığı, av ve yaban hayvanlarının korunması, geliştirilmesi ve av ve yaban hayatı yönetimi, avlakların kurulması,

bakımı, işletilmesi ve avlanmaların kontrol altına alınması, üretme istasyonları, koruma ve geliştirme sahaları kurulması, yaban hayvanlarının hastalıkları ile mücadele edilmesi, avcıların eğitilmesi, avcılığın ve av turizminin geliştirilmesi için Döner Sermaye İşletmesinde bu Kanun uyarınca toplanan gelirin tamamını kullanır. **C - Avlanma İzni:** 4915 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; avcılık belgesi sahibi avcılar, avlanmak istedikleri av yılına ait avlanma izin ücretini Döner Sermaye İşletmesine yatırmak suretiyle avlanma izni almak zorundadırlar. Avlanma izin ücreti Çevre ve Orman Bakanlığınca, hayvan gruplarına, avlanmanın il, bölge veya ülke genelinde yapılmasına göre farklı olarak tespit edilebilir. Avlanma izni bir av yılı içindir. Avlaklarda, avcılık belgesi ve avlanma izni olmadan avlanılamaz. Özel avlaklarda üretilip salınan türlerin avlanması için gerekli izin, avlak sahibi veya işletenlerce ücreti karşılığı verilir. Bu ücretin % 10'u Döner Sermaye İşletmesine yatırılır, aksi takdirde özel avlak kuruluş izni iptal edilir. Avlanma izin ücretlerinin tahsili ve Döner Sermaye İşletmesine yatırılması ile ilgili esaslar, Çevre ve Orman Bakanlığınca tespit edilir. **D - Ticaret Esasları:** 4915 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; taraf olunan uluslararası sözleşmelerle ticareti yasaklanan yerli ve yabancı yaban hayvanları ve bu Kanunun 6'ncı maddesi çerçevesinde belirlenen avlanma esas ve usullerine aykırı olarak avlanan yaban hayvanları canlı veya cansız olarak veya bunların et, yumurta, deri, post, boynuz ve benzeri parçaları ile bunların türevleri satılamaz, satın alınamaz, nakledilemez ve bunların ithalatı ve ihracatı yapılamaz. Taraf olunan uluslararası sözleşmelerle ticaretine düzenleme getirilen türler ile bu Kanun kapsamında yasal olarak avlanan av hayvanları ve bunlardan elde edilen parçalarının ticaretini denetlemeye ve kısmen veya tamamen yasaklamaya, bunların ticaretinden Döner Sermaye İşletmesine gelir alınması ile ilgili usul ve esasları düzenlemeye Çevre ve Orman Bakanlığı yetkilidir. Yurt içinde sergilenmek üzere veya gösteri amaçlı olarak uluslararası sözleşmeler çerçevesinde ithalatına Bakanlıkça izin verilen yaban hayvanları satılamaz. Bu hususlar Bakanlıkça denetlenir. **E - Gelir Kaydı:** Bu konudaki hükümler, 4915 sayılı Kanunun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesinde yer almıştır: **a)** Bu Kanunla yasak edilen fiilleri işleyenler derhâl avdan men edilir. **b)** Bu Kanunun 20'nci maddesi kapsamında el konulan av hayvanları ve türevleri ile sair eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine mahallî mülkî amir tarafından karar verilir. **c)** Mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilen cansız av hayvanları ile avlanan hayvanlardan elde edilen ürünler ve sair eşya, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından satılarak bedeli Döner Sermaye İşletmesine gelir kaydedilir. **d)** Canlı olarak el konulan ve özel bakım ve tedaviye muhtaç olmayan av hayvanları, Bakanlık yetkilileri tarafından başka bir şekilde değerlendirilmesine karar verilmediği takdirde, doğal yaşama ortamlarında serbest bırakılır. **e)** Bu

madde hükümlerine göre mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmiş olsa bile, yasak avlanma ile yaban hayatında ve ekosistemde meydana gelen tahribat ve eksilme nedeniyle hükmolunacak tazminat av hayvanı türlerine göre Bakanlıkça tespit edilen değerler üzerinden hesaplanır. Hükmolunan tazminat, Döner Sermaye İşletmesine gelir kaydedilir.

KARABET: *bk. Sıhriyet.*

KARABÜK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

KARAR: Yasama, yürütme ve yargı kurumları ve makamları veya tüzel kişiler topluluğundan çıkıp hukukî durumun doğumu veya açıklaması beyanı.

KARAR DÜZELTİLMESİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

KARAR DÜZELTİLMESİ İSTEMİ VE İNCELENMESİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

KARAR DÜZELTİLMESİ SEBEPLERİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

KARARNAME: Cumhurbaşkanının imzası ile tamamlanan Bakanlar Kurulu kararı.

KARA SINIRLARININ KORUNMASINDA GÖREV ALANLARA ÖDEMELER: 10.11.1988 tarih ve 3497 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; sınır birlikleri personeli, bu Kanunla verilen görevlerin ifası sırasında veya bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile, yaptıkları hizmet nedeniyle derhâl veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya sakat kalmaları veya yaralanmaları hâlinde haklarında, 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. *2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* Sınır birliklerinde görevlerinin niteliği icabı kazandan beslenemeyen erbaş ve erlere kanunî yiyecek ve istihkak maddelerinin aylık maliyeti kadar tayın bedeli tutarı, Kara Kuvvetleri

Komutanlığınca tespit edilerek Millî Savunma Bakanının onayından sonra her ay peşin olarak ödenir. 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun ikramiyeyle ilgili 60'ıncı maddesi hükümleri, bu Kanun kapsamındaki personel için de uygulanır. 1918 sayılı Kanun, 10.07.2003 tarih ve 4926 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5607 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesine göre; diğer kanunlarda 07.01.1932 tarih ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 10.07.2003 tarih ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır. İkramiye, 5607 sayılı Kanunun 23'üncü maddesinde yer almıştır. *Bu hüküm için bk. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi.*

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN KULLANIMINDAKİ YERLERİN SATIŞINDA ÖZEL ÖDENEK KAYDI: 29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanuna, 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen geçici 10'uncu maddeye göre; Hazineye ait taşınmaz mallardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte (01.01.2009); **a)** Karayolları Genel Müdürlüğüne tahsisli veya kullanımında olanlardan, bu Genel Müdürlüğün bağlı olduğu bakanın talebi, Maliye Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile tespit edilenlerin satışından elde edilecek gelirleri, bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan bölünmüş yol veya Devlet ve il yolları yapım, bakım ve kamulaştırma hizmetlerinde kullanılmak üzere Karayolları Genel Müdürlüğü bütçesine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Sermaye ödenekleri, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir. **b)** Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne tahsisli veya kullanımında olanlardan, bu Genel Müdürlüğün bağlı olduğu bakanın talebi, Maliye Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile tespit edilenlerin satışından elde edilecek gelirleri, bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir; diğer yandan baraj, sulama ve içme suyu tesislerinin yapım, bakım ve kamulaştırma hizmetlerinde kullanılmak üzere Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Sermaye ödenekleri, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir.

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B - Gelirleri:** 11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Kanunun 30.05.1973 tarih ve 1737 sayılı Kanunla değişik 19'uncu maddesine göre, Karayolları Genel Müdürlüğünün gelirleri şunlardır: **1.** Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar. **2.** Her türlü bağışlar ve diğer çeşitli gelirler. **3.** Faizler. **4.** Lüzumu kalmayan veya hurdalaşan yol makine ve atölyeleriyle eşyasının ve taşınmaz malların satışlarından elde edilen gelirler. **5.** Müteahhitlere sözleşmeleri gereğince verilecek malzeme, aletler, edevat, depo, arazi ve sairenin kira bedelleri. **6.**

Taahhütlerini kısmen veya tamamen yerine getirmeyen müteahhitlerden alınacak gecikme ve saire tazminatı ve müteahhitlerin irat kaydolunan teminat akçeleri. **7.** Geçişi ücretli olan yol, köprü ve tünellerin her çeşit gelirleri. **8.** Akaryakıtlardan alınan gümrük resimleri. Maddenin 1'inci bendinin işlerliği kalmamıştır; çünkü kendisi, Devlet bütçesi diye bilinen genel bütçe içindedir. Maddenin 2, 3, 5, 6, 7 ve 8'inci bentlerindeki gelirler de, ilgili mevzuat gereğince genel bütçeye irat kaydedilmektedir. Maddenin 4'üncü bendinde belirtilen satış yetkisi, Genel Müdürlüğe ait olmaktan çıkmıştır. Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınmıştır ve taşınmaz malları, Hazine adına tescil edilmiştir. Hazineye ait taşınır ve taşınmaz malların satış yetkisi, 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13'üncü maddesine göre Maliye Bakanlığına (Millî Emlak Genel Müdürlüğü) aittir. Kısaca, 19'uncu maddenin işlerliği kalmamıştır. **C - Uygulanmayacak Hükümler: 1.** 5539 sayılı Kanunun 26'uncu maddesine göre; mevcut yolların bakımı, ıslahı ve platformunun genişletilmesi ve meydana gelen arızaların giderilmesi, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun 50'inci maddesinde yazılı kayıt ve şartlara bağlı olmaksızın emaneten yaptırılabilir. **2.** 5539 sayılı Kanunun 27'nci maddesine göre; yolların inşa ve onarımı için yabancı memleketlerden tedarikine zaruret görülen her türlü makine, gereç, avadanlık ve yedek parçalar yapan fabrikalardan, önceden Bayındırlık ve İskân Bakanının muvafakati alınarak, 2490 sayılı Kanun hükümlerine göre teşkil edilecek komisyonlar tarafından satın alınabilir. Bu alımlarda 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun diğer hükümleri uygulanmaz. **3.** 5539 sayılı Kanuna, 11.09.1957 tarih ve 7054 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; Karayolları Genel Müdürlüğü, görevleri dâhilindeki işlerden genel hükümler dairesinde ihalesi mümkün görülmeyen yol, köprü ve tüneller Maliye Bakanlığının mütalaasına istinaden Bakanlar Kurulundan karar alınmak suretiyle 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 83 ve 135'inci maddeleri hükmüne tabi olmaksızın fennî liyakatleri ve iktidarları Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca kabul edilmiş yerli veya yabancı uzman ve firmalara veya icabında bu firmalardan birine pazarlıkla yaptırmaya, işletmeye salahiyetlidir. **4.** 5539 sayılı Kanunun 29'uncu maddesine göre; döner sermayeden yapılan sarfiyat, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleriyle Sayıştay vizesinden müstesnadır. Yukarıdaki dört maddenin "uygulanmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı*

Hükümler. **D – Döner Sermaye:** 5539 sayılı Kanunun 29'uncu maddesine göre; Genel Müdürlük, lüzumlu gördüğü merkezlerde tamir atölyeleri açabilir. Bu atölyeler dışarıdan da iş alabilir. Genel Müdür, bu atölyelerin her birine yılları bütçelerinden en çok elli bin liraya kadar döner sermaye vermeye mezundur. Bu atölyelere verilecek sermayenin toplamı bir milyon lirayı geçmez. Atölyelere verilecek döner sermayeden ancak genel işletme masrafları ödenir. Bunların memur ve daimî hizmetlilerinin kadroları Genel Müdürlüğün memur ve daimî hizmetli kadroları arasında gösterilir. Her türlü aylık, ücret, özlük hakları ile başka masrafları bütçenin ilgili tertiplerinden ödenir. Safi hasılat veren atölyelerin bu hasılatı kendilerine tahsis olunan döner sermayelerinin üç misline baliğ oluncaya kadar sermayelerine eklenir ve fazlası Genel Müdürlük bütçesine irat kaydolunur. **E - Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi:** 11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Kanunun 32'nci maddesindeki parasal sınırlar, her yıl merkezî yönetim bütçe kanunuyla yeniden belirlenmektedir. *26.10.1988 tarih ve 3484 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi.* **F – Ödemeleri:** 5539 sayılı Kanuna, 11.09.1957 tarih ve 7054 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci maddeye göre, birinci maddede yazılı işlerin inşaat ve kontrol masrafları nakit veya Hazine bonosu ile ödenir. **G – Konaklama ve Akaryakıt Tesisleri Yapımı:** 5539 sayılı Kanuna, 30.05.1973 tarih ve 1737 sayılı Kanunla eklenen ek 4'üncü maddeye göre, Karayolları Genel Müdürlüğü; Devlet daire ve kuruluşları ile kamu tüzel kişileri, dernekler ve diğer kurum ve kuruluşlar tarafından vaki olacak görevler ile ilgili hizmet taleplerini, kendi imkânları nispetinde, yapılacak anlaşmalar esasları dâhilinde ve karşılıkları adı geçen kuruluşlarca veya dış yardımlardan karşılanmak şartıyla yerine getirmeye, ayrıca bu Kanunda belirtilen yol ağlarının emniyeti bakımından yol giriş ve çıkışlarının düzenlenmesini sağlayacak konaklama tesisleri ve akaryakıt satış istasyonları gibi çeşitli tesislerin yapılmasına dair ilgililerin taleplerini, yukarıda belirtilen esaslara uygun olarak karşılamaya yetkilidir. Bu suretle elde olunacak paranın gelir ve ödenek kaydı, bu işlerden önce de harcama yapabilme yetkisi, maddeler arası aktarma ve ödenekten harcanmayan kısmının ertesi yıla devrine ait esaslar, Karayolları Genel Müdürlüğü bütçe kanunlarında gösterilir. **H – Sözleşmeli Personel Çalıştırma:** 5539 sayılı Kanuna, 30.05.1973 tarih ve 1737 sayılı Kanunla eklenen ek 5'inci maddeye göre, Karayolları Genel Müdürlüğü; özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, zarurî hâllere münhasır olmak üzere, Bakanlar Kurulu kararıyla sözleşmeli yerli ve yabancı personel çalıştırabilir. **İ - Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesi ile İlgili Hükümler:** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **J - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri*

için bk. Ek Ödeme Yapılması. **K - Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün Özelleştirilen Limanlarından Elde Edilen Gelirler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **L - Karayolları Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı:** *29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı.* **M - Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler:** *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **N - Karayolları Genel Müdürlüğü Bütçesine Gelir Kaydı:** 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

KARAYOLLARI TRAFİK KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

KARA YOLU GEÇİŞİNDE YABANCI ARAÇLARDAN ALINAN ÜCRET: 10.07.2003 tarih ve 4925 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; kara yolunun bakımı, korunması ile kara yolu ve taşımanın yönetimine ilişkin giderlere katkıda bulunmak üzere yabancı plakalı araçlardan geçiş ücretleri alınır. Köprü, tünel ve otoyol ücreti gibi kara yolu altyapısının kullanılmasından alınan ücret ile eşya ve taşıtlar için yapılan hizmetlerin ücretleri, bu geçiş ücretlerine dâhil değildir. Ulaştırma Bakanlığı, geçiş ücretlerini tespit etmeye, artırmaya, indirmeye veya kaldırmaya yetkilidir. Ülkemizin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların hükümleri saklıdır.

KARI: Evlilik ile kocaya bağlı ve evlilik üyesinden olan kadın.

KARI KOCA: Nikâh sonucu evlilik birliğini teşkil eden erkek ve kadın.

KARİNE: Bilinen bir olaydan bilinmeyen diğer bir olayın ilişkilendirilerek delillendirilmesi. Kanunun, bir olayı diğer bir olayın olduğuna veya olmadığına delil sayılmasına, "kanunî karine"; hayat tecrübelerinden çıkanlara, "maddî karine" ve aksinin hiçbir suretle ispatı mümkün olmayan kanunî karinelere de "kati karine" denir.

KARŞILIKSIZ KAZANMA: *bk. İvazsız İktisap.*

KARYE: Köy. Kelimenin çoğulu, kurâ.

KASABA: Kelimenin çoğulu, kasabat. *bk. Belde.*

KASABAT: Kelimenin tekili, kasaba. *bk. Belde.*

KASIT: Haksız bir sonucun meydana gelmesi için sarf edilen iradî faaliyet. Haksız sonucun meydana çıkacağını bilerek ve isteyerek yapılan faaliyet. 26.09.2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 21'inci maddesine göre kasıt; suçun, kanunî tanımındaki unsurların bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir.

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı

içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

KATILIM PAYIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler: *19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **2. Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı:** *26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı.* **3. Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı:** *26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı.* **4. Yol Harcamalarına Katılma Payı:** *26.05 1981 tarih ve 2464 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yol Harcamalarına Katılma Payı.* **5. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü.* **6. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri.* **7. Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanun Hükümleri:** *10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **8. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **9. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri:** *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.* **10. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler:** *285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler.* **11. Türkiye Futbol Federasyonuyla İlgili Hükümler:** *17.06.1992 tarih ve 3813 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Futbol Federasyonuyla İlgili Hükümler.* **12. Hazine Müsteşarlığının Görevleri:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **13. Yurt Dışı Tedavi Giderleri İçin Katılım Payı:** *29.07.1998 tarih ve 4375 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışı Tedavi Giderlerine Katılım Payı.* **14. Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** *21.02.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **15. Kara Avcılığı Kanunu Hükümleri:** *01.07.2003 tarih ve 4915 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kara Avcılığı Kanunu Hükümleri.* **16. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler:** *10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla*

Öngörülen Hükümler. **17. Özel İdarelerle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **18. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **19. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **20. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **21. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **22. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **23. Katılma Payının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler.* **24. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

KATILMA PAYI, SERMAYE TEŞKİLLERİ, YARDIM, PAY VE BENZERİ ÖDEMELER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 57'nci maddesine göre; katılma payı, sermaye teşkilleri, yardım, pay, hane halkına yapılan transferler ve benzeri ödemelerde aşağıdaki belgeler aranır: **A -** Kurumlara katılma payları, sermaye teşkilleri, iktisadî transfer ve yardımlar ile malî transferlere ilişkin ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** İlgili mevzuatın yetkili kıldığı makam onayı veya Bakanlar Kurulu kararı. **2.** Anlaşmaya bağlı ödemelerde, sözleşme veya protokol. **B -** Kamu idarelerinin topladığı vergi, resim, harç ve benzeri gelirlerden diğer idare, kurum ve kuruluşlara verilecek payların ödenmesinde; gelirin ait olduğu kamu idaresi üst yöneticisinin onayı, genel bütçe gelirlerinden ilgili mevzuatı gereğince diğer kamu idarelerine verilecek payların ödenmesinde Maliye Bakanının onayı, ödeme belgesine bağlanır. **C -** Yurtlarda barınan öğrencilere kupon karşılığı verilen yemek yardımlarına ilişkin işletmelere yapılacak ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Öğrenci sayısı, gün sayısı ve tutarları gösterir yetkili makamca onaylı liste. **3.** Fatura. **D –** Yurt içi eğitim kurumlarında okutulan yabancı uyruklu öğrencilerin kendilerine ödenen burs, harçlık ve benzeri giderlerin dışında kalan diğer giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Fatura.

KÂTİB-İ ADİL,-DLİ (KÂTİBİADİL,-DLİ): *bk. Noter.*

KATİ HÜKÜM: *bk. Hüküm. Kesin Hüküm.*

KATİ KARİNE: *bk. Karine.*

KATİ MEHİL: Kanun tarafından tayin olunan ve hâkim tarafından kesin olarak verilen usule ait mehil.

KATİ TEMİNAT: İhalelerden sonra yapılan sözleşme hükümlerine uyulmasını temin amacıyla, kanunlarda gösterilen nitelik ve oranlar dâhilinde, müşteri veya müteahhitten alınan kıymetler. Kesin teminat.

KAT KARŞILIĞI İNŞAAT: Verilecek arsaya karşılık inşa edilecek bağımsız bölümlerin belli miktarlarını, binayı yapanın almasını öngören sözleşme gereğince yapılan inşaat.

KATKI PAYI VE BÜTÇELERDE GÖSTERİLMESİ: 08.06.1994 tarih ve 3996 sayılı Kanunun 09.05.2008 tarih ve 5762 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinin (e) bendine göre, katkı payı; görevli şirketin ürettiği mal veya hizmetin bedeli, mal veya hizmetten yararlananlar tarafından tamamen veya kısmen ödenmesi mümkün olmayan yatırımlarla ilgili yapılacak görevlendirmelerde, mal veya hizmetten yararlananların tüketim veya kullanım miktarları da dikkate alınarak belirlenen ve idare tarafından görevli şirkete tamamen veya kısmen yapılan ödemedir. 3996 sayılı Kanunun 09.05.2008 tarih ve 5762 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesi gereğince; bu Kanuna göre yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilecek yatırım sonucu üretilecek mal ve/veya hizmetlerin karşılığı olarak ödenecek ücretler veya katkı payları, 4'üncü maddeye göre Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak usul ve esaslar uyarınca gerekli görülen hâllerde idarenin bağlı veya ilgili bulunduğu bakan tarafından belirlenir. Merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri tarafından sözleşmeye bağlanan katkı paylarının karşılığı, ilgili idarelerin yılı bütçelerine ödenek olarak konulur. Bu fıkra kapsamında bir yılda sözleşmeye bağlanacak katkı payı ödemeli yatırımların toplamı, ilgili yıl merkezi yönetim bütçesinin sermaye giderleri toplamının yüzde ellisini geçemez. İlgili yıl bütçelerinden ödenecek katkı paylarının toplamı ise yılı merkezi yönetim bütçesinin sermaye giderleri toplamının yüzde yirmisini geçemez. Bakanlar Kurulu söz konusu oranları iki katına kadar artırmaya veya sıfıra kadar indirmeye yetkilidir. Bu fıkrada belirtilen oranlar ile uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, yılı programının uygulanması, koordinasyonu ve izlenmesine dair kararda belirlenir. Yatırım bedelinin idare veya hizmetten yararlananlarca ödenmesinin mümkün olduğu Yap-İşlet-Devret projelerinde, sözleşme tarafı genel bütçeli idarelerin, işletme süresi içinde taahhüt ettikleri garanti kapsamında doğabilecek ödeme yükümlülükleri bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sınırlamalara tabi olmadan idare bütçelerinden ödenir. Ücretle ilgili düzenlemeler katkı payı hakkında da uygulanır. Mal veya hizmet türleri veya bunların tüketim veya kullanım miktarları ya da kalite, güvenlik ve diğer değerlendirme kriterleri itibarıyla farklı ücretler uygulanabilir. Ücretler, tüketim veya kullanım miktarlarının alt ve üst

sınırlarına göre aralıklar itibarıyla topluca belirlenebilir.

KATMA BÜTÇE: Genel bütçe dışında hazırlanıp giderleri özel gelirlerle temin edilen, gelir ve giderleri yıllık olarak gösterilen, kamu kuruluşlarının bütçesi. Mülhak bütçe. Mülga 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 115'inci maddesine göre; giderleri özel gelirlerle karşılanan ve genel bütçe dışında yürütülen bütçelere katma bütçe denir. 2006 yılı başından itibaren, katma bütçe uygulamasına son verilmiştir.

KATMA BÜTÇELİ KURULUŞ: Katma bütçe ile idare edilen ve her yıl yürürlüğe konulan katma bütçe kanunlarında gösterilen kamu kuruluşu. Mülhak bütçeli kuruluş. 01.01.2006 tarihinden sonra, katma bütçeli kuruluş kalmamıştır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

KATMA BÜTÇELİ KURULUŞLAR: Katma bütçe uygulamasına, 2006 yılı başı itibarıyla son verilmiştir. Ancak, 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunun geçici 3'üncü maddesine göre; ilgili mevzuatında gerekli düzenleme yapılıncaya kadar, mevzuatta katma bütçeli idarelere yapılan atıflar, katma bütçeli idare iken 5018 sayılı Kanunla özel bütçeli idareler kapsamına alınan kamu idareleri bakımından, ilgisine göre bu idarelere yapılmış sayılır. Bu maddedeki düzenleme, yetersizdir. Çünkü katma bütçeli idarelerin tamamı özel bütçe kapsamına alınmamıştır. Bu hüküm nedeniyle, mevzuatta katma bütçeli idarelere yapılan atıflardan, özel bütçe kapsamına alınanlara yapılan atıflar, özel bütçeye yapılmış gibi dikkate alınacaktır. *bk. Katma Bütçeye ve Katma Bütçeli Kuruluşlara Atıf Yapan Hükümler.* 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun ve 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla değişik (I) Sayılı Cetvele göre; katma bütçeli kuruluşlardan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğü genel bütçe kapsamına alınmıştır. Genel bütçe kapsamına alınan idareler açısından atıf hükmü yoktur ve bu konuda hukukî boşluk vardır. Orman Genel Müdürlüğü de, Kanunun ilk şeklinde genel bütçe içine alınmıştı. Daha sonra, 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunun 19'uncu maddesiyle özel bütçe kapsamına alınmıştır. 01.01.2006 tarihinden önceki katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşları aşağıda alfabetik olarak sıralanmış ve kuruluş ve görevleri ile ilgili kanun veya kanun hükmünde kararnamelerin tarih ve sayıları parantez içinde gösterilmiştir: **1.** Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (18.12.1953-6200). **2.** Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (21.05.1986-3289). **3.** Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü (24.04.1930-1593). **4.** Karayolları Genel Müdürlüğü (11.02.1950-5539). **5.** Orman Genel Müdürlüğü (31.10.1985–3234). **6.** Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (07.03.1954-6326). **7.** Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü (24.05.1983-2828). **8.** Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (26.02.1985-3155). **9.**

Üniversiteler: Devlet Üniversiteleri ile bulundukları iller, aşağıda alfabetik olarak sıralanmış olup bunların tamamı ve yüksek teknoloji enstitüleri, 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Kanun ile bu Kanunda değişiklik yapan veya ek madde getiren kanunlarla kurulmuştur: **9/1.** Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu. **9/2.** Adnan Menderes Üniversitesi-Aydın. **9/3.** Afyon Kocatepe Üniversitesi-Afyonkarahisar. **9/4.** Akdeniz Üniversitesi-Antalya. **9/5.** Anadolu Üniversitesi-Eskişehir. **9/6.** Ankara Üniversitesi-Ankara. **9/7.** Atatürk Üniversitesi-Erzurum. **9/8.** Balıkesir Üniversitesi-Balıkesir. **9/9.** Boğaziçi Üniversitesi- İstanbul. **9/10.** Celal Bayar Üniversitesi-Manisa. **9/11.** Cumhuriyet Üniversitesi-Sivas. **9/12.** Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi-Çanakkale. **9/13.** Çukurova Üniversitesi-Adana. **9/14.** Dicle Üniversitesi-Diyarbakır. **9/15.** Dokuz Eylül Üniversitesi-İzmir. **9/16.** Dumlupınar Üniversitesi-Kütahya. **9/17.** Ege Üniversitesi-İzmir. **9/18.** Erciyes Üniversitesi-Kayseri. **9/19.** Fırat Üniversitesi-Elazığ. **9/20.** Galatasaray Üniversitesi-İstanbul. **9/21.** Gaziantep Üniversitesi-Gaziantep. **9/22.** Gaziosmanpaşa Üniversitesi-Tokat. **9/23.** Gazi Üniversitesi-Ankara. **9/24.** Hacettepe Üniversitesi-Ankara. **9/25.** Harran Üniversitesi-Şanlıurfa. **9/26.** İnönü Üniversitesi-Malatya. **9/27.** İstanbul Teknik Üniversitesi-İstanbul. **9/28.** İstanbul Üniversitesi-İstanbul. **9/29.** Kafkas Üniversitesi-Kars. **9/30.** Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Kahramanmaraş. **9/31.** Karadeniz Teknik Üniversitesi-Trabzon. **9/32.** Kırıkkale Üniversitesi-Kırıkkale. **9/33.** Kocaeli Üniversitesi-Kocaeli. **9/34.** Marmara Üniversitesi-İstanbul. **9/35.** Mersin Üniversitesi-İçel. **9/36.** Mimar Sinan Üniversitesi-İstanbul. **9/37.** Muğla Üniversitesi-Muğla. **9/38.** Mustafa Kemal Üniversitesi–Hatay. **9/39.** Niğde Üniversitesi-Niğde. **9/40.** Ondokuz Mayıs Üniversitesi-Samsun. **9/41.** Orta Doğu Teknik Üniversitesi-Ankara. **9/42.** Osmangazi Üniversitesi-Eskişehir. **9/43.** Pamuk-kale Üniversitesi-Denizli. **9/44.** Sakarya Üniversitesi-Sakarya. **9/45.** Selçuk Üniversitesi-Konya. **9/46.** Süleyman Demirel Üniversitesi-Isparta. **9/47.** Trakya Üniversitesi-Edirne. **9/48.** Uludağ Üniversitesi-Bursa. **9/49.** Yıldız Teknik Üniversitesi-İstanbul. **9/50.** Yüzüncü Yıl Üniversitesi-Van. **9/51.** Zonguldak Karaelmas Üniversitesi-Zonguldak. **10.** Vakıflar Genel Müdürlüğü (20.02.2008-5737). **11.** Yükseköğretim Kurulu (04.11.1981-2547). **12.** Yüksek Teknoloji Enstitüleri (28.03.1983-2809). **12/1.** Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü-Gebze. **12/2.** İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü-İzmir.

KATMA BÜTÇEYE VE KATMA BÜTÇELİ KURULUŞLARA ATIF YAPAN HÜKÜMLER: 1. 18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununun 18.07.1963 tarih ve 286 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesi. **2.** 22.04.1925 tarih ve 657 sayılı Harita Genel Komutanlığı Kanununa, 02.01.1961 tarih ve 203 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci madde. **3.** 08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanunun 1'inci ve 2'nci maddeleri. **4.**

24.04.1930 tarih ve 1593 sayılı Umumî Hıfzıssıhha Kanununun 5'inci maddesi. **5.** 25.06.1932 tarih ve 2025 sayılı Menafi-i Umumiyeye Müteallik İmtiyazat Hakkındaki 10 Haziran 1326 Tarihli Kanuna Bazı Maddeler Tezyiline ve Bu Kanunun Bazı Maddelerinin İlgasına Dair Kanunun 1'inci ve 2'nci maddeleri. **6.** 02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kefalet Kanununun 1'inci maddesi. **7.** 29.06.1938 tarih ve 3533 sayılı Umumî, Mülhak ve Hususî Bütçelerle İdare Edilen Daireler ve Belediyelerle Sermayesinin Tamamı Devlete veya Belediye veya Hususî İdarelere Ait Daire ve Müesseseler Arasındaki İhtilafların Tahkim Yoluyla Halli Hakkında Kanunun 1'inci ve 4'üncü maddeleri. **8.** 07.06.1939 tarih ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu 30'uncu ve 40'ıncı maddeleri. **9.** 03.07.1939 tarih ve 3659 sayılı Bankalar ve Devlet Müesseseleri Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülü Hakkında Kanunun 1'inci maddesi. **10.** 08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Maliye Vekâleti Başhukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Umum Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve Vilayetler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanunun 38'inci maddesi ve Kanuna, 27.06.1951 tarih ve 5797 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci madde. **11.** 19.07.1943 tarih ve 4483 sayılı İzmir Tramvay ve Elektrik Türk Anonim Şirketi İmtiyazıyla Tesisatının Satın Alınmasına Dair Mukavelenin Tasdiki ve Bu Müessesenin İşletilmesi Hakkında Kanunun 5'inci maddesi. **12.** 13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı İller Bankası Kanununun 1'inci ve 3'üncü maddeleri. **13.** 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 65'inci maddesi. **14.** 11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 1'inci maddesi. **15.** 18.12.1953 tarih ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanunun 1'inci ve 48'inci maddeleri. **16.** 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 1'inci maddesi. **17.** 07.03.1954 tarih ve 6326 sayılı Petrol Kanununun 17'nci maddesi. **18.** 04.07.1956 tarih ve 6772 sayılı Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması ve 6452 Sayılı Kanunla 6212 Sayılı Kanunun 2'nci Maddesinin Kaldırılması Hakkında Kanunun 1'inci maddesi. **19.** 31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Orman Kanununun 24.05.2000 tarih ve 4569 sayılı Kanunla değişik 75'inci maddesi. **20.** 15.05.1957 tarih ve 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun 03.06.2004 tarih ve 5184 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesi. **21.** 09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Sivil Savunma Kanununa, 20.09.1960 tarih ve 85 sayılı Kanunla eklenen ve 21.10.1960 tarih ve 107 sayılı Kanunla değiştirilen ek 2'nci madde. **22.** 25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Teşkilat Kanununun 17 ve 22'nci maddeleri. **23.** 11.02.1959 tarih ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun 06.06.1985 tarih ve 3220 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesi. **24.** 15.05.1959 tarih ve 7269

sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun 9, 10, 12 ve 02.07.1968 tarih ve 1051 sayılı Kanunla değişik 21'inci maddeleri. **25.** 08.06.1959 tarih ve 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 4'üncü maddesine, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen (n) bendi. **26.** 04.01.1960 tarih ve 7402 sayılı Sıtmanın İmhası Hakkında Kanunun 5'inci maddesi. **27.** 06.05.1960 tarih ve 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanunun 3'üncü maddesi. **28.** 24.10.1960 tarih ve 108 sayılı Savunma Sekreterlikleri Kurulmasına Dair Kanunun 1 ve 5'inci maddeleri. **29.** 31.12.1960 tarih ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanun ve 28.06.2001 tarih ve 4697 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesinin 11'inci bendi ve 73'üncü maddesine, 04.12.1985 tarih ve 3239 sayılı Kanunla eklenen 4'üncü bent. **30.** 02.01.1961 tarih ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanunun 29'uncu maddesi. **31.** 04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 239'uncu maddesi. **32.** 05.01.1961 tarih ve 224 sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanunun 2'nci maddesi. **33.** 05.01.1961 tarih ve 237 sayılı Taşıt Kanununun 1'inci, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik 10'uncu ve 11'inci maddeleri. **34.** 26.04.1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 17.05.1979 tarih ve 2234 sayılı Kanunla değişik 31'inci ve 62'nci maddeleri. **35.** 21.02.1963 tarih ve 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununun değişik 4'üncü maddesine, 26.11.1999 tarih ve 4481 sayılı Kanunla eklenen fıkra. **36.** 17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun 19'uncu maddesi. **37.** 14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kıbrıs'a Gönderilecek Türk Askerî Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleriyle Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkında Kanunun 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 1'inci maddesi. **38.** 08.04.1965 tarih ve 580 sayılı Millî Prodüktivite Merkezi Kuruluş Kanununun 13'üncü maddesi. **39.** 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 15.05. 1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesi, 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesi, 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanun ve 311 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 146'ncı maddesi, 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla değişik 193'üncü maddesi ve 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 227'nci maddesi. **40.** 20.07.1966 tarih ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun 18, 35 ve 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 37'nci maddeleri. **41.** 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun 1'inci maddesi, 01.11.1990 tarih ve 3677 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesi, 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesi, 21.05.1970 tarih ve 1260 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesi, 43'üncü maddesi, 55'inci maddesi, 07.03.1985 tarih ve 3162

sayılı Kanunla değişik 85'inci maddesi ve 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 87'nci maddesi. **42.** 10.04.1967 tarih ve 852 sayılı Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Kuruluşu Hakkında Kanunun 2'nci maddesi. **43.** 20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Deniz İş Kanununun 17.10.1980 tarih ve 2319 sayılı Kanunla değişik 20'nci maddesi. **44.** 05.05.1969 tarih ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanunun 1'inci maddesi. **45.** 14.01.1970 tarih ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 41'inci maddesi. **46.** 29.07.1970 tarih ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 17.07.1972 tarih ve 1610 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesin (a) bendi ve 14'üncü maddesin (a) bendi. **47.** 22.03.1971 tarih ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 15.05. 1986 tarih ve 3288 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesi. **48.** 25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı İş Kanununun 14'üncü maddesi. **49.** 30.05.1973 tarih ve 1738 sayılı Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanununun 9'uncu maddesi. **50.** 23.09.1980 tarih ve 2302 sayılı Atatürk'ün Doğumunun 100'üncü Yılının Kutlanması ve "Atatürk Kültür Merkezi Kurulması" Hakkında Kanunun 23.04.1981 tarih ve 2450 sayılı Kanunla değişik 3'üncü, 7'nci ve 9'uncu maddeleri. **51.** 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 14, 19 ve 22'nci maddeleri, 12.01.1989 tarih ve 3517 sayılı Kanunla değişik 32'nci maddesi, 25.12.2003 tarih ve 5035 sayılı Kanunla değişik mükerrer 44'üncü maddesi, 54'üncü maddesi ve Kanuna, 21.01.1982 tarih ve 2589 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci madde. **52.** 28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 29.04.1992 tarih ve 3794 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesi. **53.** 11.09.1981 tarih ve 2522 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanunun 1'inci maddesi. **54.** 02.10.1981 tarih ve 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanunun 1'inci maddesi. **55.** 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 57'nci maddesi. **56.** 20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 23.05.1984 tarih ve 3009 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesi. **57.** 06.01.1982 tarih ve 2575 sayılı Danıştay Kanununun 8'inci maddesi. **58.** 22.04.1983 tarih ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 12.08.1999 tarih ve 4445 sayılı Kanunla değişik 66'ncı maddesi. **59.** 05.05.1983 tarih ve 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 40'ıncı maddesi. **60.** 24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun 14.03.1991 tarih ve 3703 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesi ve 08.03.2000 tarih ve 4549 sayılı Kanunla değişik 19'uncu maddesi. **61.** 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 1'inci ve 64'üncü maddeleri. **62.** 03.10.1983 tarih ve 91 sayılı Menkul Kıymetler Borsaları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 10'uncu maddesi. **63.** 13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 31.10.1990 tarih ve 3672

sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddesi. **64.** 13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununun 21.12.1989 tarih ve 3594 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesi. **65.** 25.10.1983 tarih ve 2935 sayılı Olağanüstü Hâl Kanununun 7, 18 ve 30'uncu maddeleri. **66.** 09.11.1983 tarih ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununun 1'inci maddesi. **67.** 10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanununa, 14.07.2004 tarih ve 5221 sayılı Kanunla eklenen ek1'inci madde. **68.** 13.12.1983 tarih ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 19.06.1994 tarih ve 543 sayılı Hükmünde Kararnameyle değişik 10, 11, 13, 20, 37 ve 43'üncü maddeleri. **69.** 13.12.1983 tarih ve 180 sayılı Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 08.06.1984 tarih ve 209 sayılı Hükmünde Kararnameyle değişik 9 ve 32'nci maddeleri. **70.** 13.12.1983 tarih ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 10'uncu maddesi. **71.** 24.02.1984 tarih ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanunun 22.05.1986 tarih ve 3290 sayılı Kanunla değişik 19'uncu maddesi. **72.** 08.06.1984 tarih ve 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesi. **73.** 08.06.1984 tarih ve 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 36'ncı maddesine, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen 7'nci bent ve 61'inci maddesi. **74.** 27.09.1984 tarih ve 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 174 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 13.12.1983 Gün ve 174 Sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 202 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 10'uncu maddesi. **75.** 10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 27.12.1991 tarih ve 475 sayılı Hükmünde Kararnameyle değişik 36'ncı maddesi. **76.** 25.10.1984 tarih ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1 ve 17'nci maddeleri, 29'uncu maddesinin 25.12.2003 tarih ve 5035 sayılı Kanunla değişik 2'nci fıkrası ve 32'nci maddesine 25.12.2003 tarih ve 5035 sayılı Kanunla eklenen fıkra. **77.** 06.12.1984 tarih ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunun 1'inci maddesi. **78.** 26.02.1985 tarih ve 3155 sayılı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 1 ve 26'ncı maddeleri. **79.** 10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına

Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanunun 4'üncü maddesi. **80.** 31.10.1985 tarih ve 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 1 ve 33'üncü maddeleri. **81.** 21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 14.03.1991 tarih ve 3703 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesi, 30.05.1991 tarih ve 3751 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesi ve Kanuna, 14.03.1991 tarih ve 3703 sayılı Kanunla eklenen ek 5'inci madde. **82.** 28.09.1988 tarih ve 3473 sayılı Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 1'inci maddesi. **83.** 27.06.1989 tarih ve 375 sayılı 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci madde. **84.** 27.10.1989 tarih ve 388 sayılı Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 6'ncı maddesi. **85.** 19.04.1990 tarih ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 2'nci maddesi. **86.** 16.05.1990 tarih ve 3646 sayılı Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Adına Tescil Edilecek Taşınmaz Mallar Hakkında Kanunun 1'inci maddesi. **87.** 05.12.1990 tarih ve 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 1'inci maddesi. **88.** 12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa, 13.11.1995 tarih ve 4131 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci madde. **89.** 02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sâri Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanunun 5'inci maddesi. **90.** 13.08.1993 tarih ve 497 sayılı Türkiye Bilimler Akademisinin Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 15'inci maddesi. **91.** 19.06.1994 tarih ve 540 sayılı Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 34'üncü maddesi ve Kararnameye, 31.07. 2003 tarih ve 4968 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci madde. **92.** 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 1, 6, 15 ve 17'nci maddeleri. **93.** 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2'nci maddesi. **94.** 23.07.1995 tarih ve 4122 sayılı Millî Ağaçlandırma Ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanununun 3'üncü maddesi. **95.** 25.03.1997 tarih ve 571 sayılı Özürlüler İdaresi Başkanlığı Teşkilat ve

Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 31'inci maddesi. **96.** 27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 202 ve 234'üncü maddeleri. **97.** 23.05.2000 tarih ve 4568 sayılı Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanunun 1'inci maddesi. **98.** 27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Avrupa Birliği Genel Sekreterliği Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 4'üncü maddesi. **99.** 05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığının Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun 8'inci maddesi. **100.** 02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 19'uncu maddesi. **101.** 25.06.2001 tarih ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun 2'nci maddesi. **102.** 04.07.2001 tarih ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Malî ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 14'üncü maddesi. **103.** 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 12.06.2002 tarih ve 4761 sayılı Kanunla değişik 8 ve 53'üncü maddeleri. **104.** 08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 1'inci maddesi. **105.** 06.06.2002 tarih ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4962 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesi. **106.** 09.01.2003 tarih ve 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunun 6'ncı maddesi. **107.** 09.01.2003 tarih ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun 20'nci maddesi. **108.** 15.04.2003 tarih ve 4847 sayılı Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanununun 4'üncü maddesi. **109.** 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanununun 36'ncı maddesi. **110.** 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 1'inci maddesi. **111.** 03.07.2003 tarih ve 4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 37'nci maddesi. **112.** 10.07.2003 tarih ve 4925 sayılı Kara Yolu Taşıma Kanununun 2'nci maddesi. **113.** 30.07.2003 tarih ve 4962 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanunun 20'nci maddesi. **114.** 19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünce Yapılacak Bölünmüş Yol İnşasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Kanunun 2'nci maddesi. **115.** 03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanunun 2'nci maddesi. **116.** 25.05.2004 tarih ve 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1'inci maddesi. **117.** 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 25

ve 27'nci maddeleri. **118.** 06.01.2005 tarih ve 5283 sayılı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesine Dair Kanunun 4'üncü maddesi. **119.** 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 30'uncu maddesi. **120.** 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 49, 52 ve 166'ncı maddeleri. **121.** 25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 19'uncu maddesi.

KATMA DEĞER VERGİSİ: 25.10.1984 tarih ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, Türkiye'de yapılan aşağıdaki işlemlerden oransal olarak alınan vergi: **A -** Ticarî, sınaî, ziraî faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler. **B -** Her türlü mal ve hizmet ithalatı. **C -** Diğer faaliyetlerden doğan teslim ve hizmetler: **a)** Posta, telefon, telgraf, teleks ve bunlara benzer hizmetler ile radyo ve televizyon hizmetleri. **b)** 14.03.2007 tarih ve 5602 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; her türlü şans ve talih oyunlarının tertiplenmesi ve oynanması. **c)** Profesyonel sanatçıların yer aldığı gösteriler ve konserler ile profesyonel sporcuların katıldığı sportif faaliyetler, maçlar, yarışlar ve yarışmalar tertiplenmesi, gösterilmesi. **d)** 29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışlar. **e)** Boru hattı ile ham petrol, gaz ve bunların ürünlerinin taşınmaları. **f)** Gelir Vergisi Kanununun 70'inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemleri. **g)** Genel ve katma bütçeli idarelere (*Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar*), il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü meslekî kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticarî, sınaî, ziraî ve meslekî nitelikteki teslim ve hizmetleri. **h)** Rekabet eşitsizliğini gidermek maksadıyla isteğe bağlı mükellefiyetler suretiyle vergilendirilecek teslim ve hizmetler.

KATSAYI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 486 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 154'üncü maddesine göre; aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge ve kıdem aylığı gösterge rakamlarının aylık tutarlarına çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısı ile memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylık katsayısı üçer veya altışar aylık dönemler itibarıyla uygulanmak üzere, merkezî yönetim bütçe kanunu ile tespit olunur. Ancak malî yılın ikinci yarısında, memleketin ekonomik gelişmesi genel geçim şartları ve Devletin malî imkânları göz önünde bulundurulmak suretiyle Bakanlar Kurulu bu katsayıları ikinci yarının tamamı veya üçer aylık dönemleri itibarıyla uygulanmak üzere değiştirmeye yetkilidir. Katsayılardaki değişiklik aylıklarda artış veya eksiliş sayılmaz.

KATSAYI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk*

Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.

KAYDIN TERKİNİ: Meydana gelmesi ve üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmesi, resmî bir sicile kaydedilmeye bağlı olan hakların, bu sicillerden silinmesi.

KAYIN HISIMLIĞI: *bk. Akdî Hısımlık.*

KAYIT DÜZENİ VE KAYIT DÜZELTMESİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 18'inci maddesine göre; kamu idarelerinin muhasebe birimleri, muhasebe işlemlerini, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında "1" den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydederler. Muhasebe kayıtları ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltilir. Muhasebe belgesinde düzeltme işleminin gerekçesine yer verilir.

KAYITLI DEĞER: Bir ekonomik değerin, muhasebe kayıtlarında gösterilen değeri.

KAYIT MALİKİ: Bir taşınmaz malın tapu kütüğü, kat mülkiyeti kütüğü, zabıt defteri ve kat mülkiyeti zabıt defterlerinde yazılı olan sahibi.

KAYIT VE SURET HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre; belediyeler ve belediyelere bağlı müesseselerden istenecek her türlü kayıt suretiyle gayrimenkullerle ilgili harita, plan ve krokilerin suretlerinin çıkarılıp verilmesi sırasında alınan maktu harç.

KAYIT ZAMANI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Hesapları.*

KAYIT ZAMANI, KAMU GELİR VE GİDERLERİ İLE BÜTÇE GELİR VE GİDERLERİNİN YILI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 16'ncı maddesine göre, bir ekonomik değer; yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Kamu hesapları malî yıl esasına göre tutulur. Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir.

KAYMAKAM: Ülkenin mülkî ve idarî taksimat dairelerinden "ilçe"nin amiri. Bir ilçenin en büyük yönetim görevlisi. Osmanlılarda, yarbay. İlçebay.

KAYMAKAMLIK,-ĞI: Kaymakamın makamı ve bu makama bağlı resmî dairelerin tümü. İlçe, kaza.

KAYNAK SULARI HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince, özel kaplara doldurulup satılacak olan kaynak sularının belediyelerce denetlenerek hangi kaynaklara ait olduklarını gösterecek şekilde bu kaplara özel işaret konulması nedeniyle alınan maktu harç.

KAYSERİ SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel*

Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.

KAYYIM: Herhangi bir nedenle mallarını idare edemeyen kimsenin, mallarını idare etmek üzere mahkemece görevlendirilen kimse.

KAZA DAİRESİ: *bk. Yargı Çevresi.*

KAZAEN TAKDİR: Para veya para ile ifade edilen bir şeyin değerinin hâkim tarafından takdir edilip hükme bağlanması.

KAZAÎ İÇTİHAT: *bk. İçtihat.*

KAZAÎ MEHİL: Hâkim tarafından usule ait olmak üzere verilen mehil.

KAZAÎ RÜŞT: Bir kişinin rüşt yaşına erişmeden önce, hâkimin hükmü ile reşit sayılması. Ergin kılınma. *22.11.2001 tarih ve 4721 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Rüşt.*

KAZAÎ TEBLİGAT: Adlî, idarî ve askerî yargı kuruluşları tarafından yapılan tebligat.

KAZAÎ TEFSİR: Mahkemelerde, belirli bir olayın incelenmesi sırasında, kanunun açık olmayan bir hükmüne verilen anlam. Kazaî tefsir, yalnız tefsirin yapıldığı olaya mahsustur.

KAZAÎ TEMLİK: Alacaklının irade beyanında bulunmasına gerek olmaksızın, bir alacağın mahkeme kararıyla diğerine intikal etmesi.

KAZAÎ TERKİN: Devlet tarafından tutulan sicillerdeki kayıtların yargı kararı ile silinmesi. Tapu sicilinde kayıtlı olan irtifak hakkının, yargı kararı ile terkin edilmesi gibi.

KAZA SALAHİYETİ: Yargı yetkisi.

KAZİYE-İ MUHKEME: *bk. Kesin Hüküm.*

(K) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

KEFALET: Sözleşme hükümlerinin yerine getirilmesi konusunda, asıl borçlunun borcu ödememesi hâlinde, alacağın tahsilini sağlamak için bir üçüncü kişiden alınan garanti.

KEFALETEN: Kefalet yoluyla.

KEFALETNAME: Bir kimsenin kefil olduğunu gösteren belge, kefillik kâğıdı.

KEFALET SANDIĞI: A – Bütçesi: Bu Sandık, Maliye Bakanlığına bağlıdır ve bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. **B – Kuruluşu:** 02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kefalet Kanununun 1'inci maddesine göre; genel bütçeye ait (Döner sermaye ve bu mahiyetteki sabit sermayeler dâhil) para ve menkul kıymetleri ve ayniyatı alıp veren ve elinde tutan memur ve diğer görevlilerle katma bütçelerden *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* muhasebeleri Maliye Bakanlığına bağlı olan veya gelirlerinin en az yüzde ellisini Devlet bütçesinden alan müesseselerin ve varidat almak maksadıyla kurulan tekel idarelerinin yukarda sayılan işlerdeki memur ve diğer görevlileri için "müteselsil kefalet usulü" kabul edilmiş ve bu amaçla tüzel kişiliği haiz "Kefalet Sandığı" kurulmuştur. Bu Bakanlık memurlarından olmak üzere, Maliye Bakanınca seçilecek üç kişiden oluşan bir heyet tarafından idare olunur. **C - Kefalet Sandığının Sermayesi:** 2489 sayılı Kanunun 30.12.2004 tarih ve 5281 sayılı

Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; Sandığın sermayesi aşağıdaki kaynaklardan meydana gelir: **1.** Kefalete bağlı görev alanların maaş (Bu Kanunda yazılı maaş tabirinde emsal hasılı da dâhildir) veya ücretlerinden kesilecek kefalet aidatı. **2.** Bu Kanunun 8'inci maddesinde sayılı para cezaları. **3.** Sandık sermayesinin işletilmesinden elde edilecek kazançlar. **4.** Kefaletle memur kullanan daire ve müesseselerin icabında Sandığa yapacakları yardımlar. **D – Sandığın Aidatları:** Sandığa ödenecek aidat, iki çeşittir: **a) Giriş Aidatı:** Kefalete bağlı vazife alanların tam olarak aldıkları ilk maaş veya ücretin yarısıdır ve beş eşit taksitte kesilir. **b) Aylık Aidat:** Maaş ve ücretin yüzde ikisidir ve bu aidat giriş aidatının tamamının kesilmesini takip eden aydan itibaren ödeme sırasında kesilir. Aidatla çalıştırılacaklardan alınacak Sandık aidatı, bu görevin benzeri olan memurlardan kesilmesi lazım gelen miktardan aşağı olmamak üzere İdare Heyetince kararlaştırılır. Kendisine geçici olarak veya vekâlet suretiyle kefalete bağlı görev verilenler, bu madde hükmüne bağlı olmayıp 1.500 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar para veya Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunundaki esaslara göre menkul kıymetler veya gayrimenkul ipotekli kefalet gösterirler. Şu kadar ki, geçici veya vekâlet suretiyle tayin olunanlar kefalete bağlı memurlardan iseler ayrıca kefalet aranmaz. Ancak aldıkları vekâlet maaşından veya ücretten yüzde iki aidat kesilir. Burada sözü edilen Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu, 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. 2886 sayılı Kanunun teminatları düzenleyen 26'ncı maddesinde ipotek usulü de yoktur. Bu nedenle, Kanunun bu maddesinde hukukî boşluk bulunmaktadır. **E – Kefalet Usulüne Tabi Olmayanlar:** 2489 sayılı Kanunun 27.06.1938 tarih ve 3503 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre; bu Kanuna tabi daire ve müesseselerin para ve menkul kıymetlere ve ayniyata fiilen el sürmeyen saymanlarıyla Muhasebe-i Umumiye Kanununun 83'üncü maddesinde yazılı mutemetler ve yolcu ve seyyahların beraberlerinde getirdikleri gümrük resmine tabi eşya ile sergilere ve panayır ve pazarlara teşhir için getirilip satılan gümrük resmine tabi eşyanın tahakkuk ettirilecek resimlerini tahsil ile mükellef kılınan muayene memurları kefalet usulüne tabi tutulmazlar. 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5018 sayılı Kanunun geçici 9'uncu maddesi gereğince, diğer kanunlarla 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır. 1050 sayılı Kanunun 83'üncü maddesinde yer alan hükümler, 5018 sayılı Kanunun 35'inci maddesinde düzenlenmiştir. **F – Zimmetlerin Karşılanması:** 2489 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; bu Kanunla kefalete bağlı tutulan memur ve diğer görevlilerin herhangi birinin kesinleşmiş hükümle belirlenen zimmeti, Sandığın her bilanço senesini takip eden ayın sonunda alacaklı daire veya müesseseye verilir. Ödenen zimmetler hükmün kesinleştiği

yılda kefaletli memuriyette bulunanlara, o yıl bilançosundaki kâr yetmediği takdirde, aynı sene bilançosundaki payları nispetinde garameten dağıtılır. **G – Sandıktan İlişiğin Kesilişi:** 2489 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; kefalete bağlı memurlar ve diğer görevlilerden, kefalete bağlı olmayan bir memuriyete geçen veya vefat edenlerle herhangi bir sebeple kefaletli hizmetten ayrılmış olanların sandıktan alakaları şu suretle kesilir: **1.** Bunların ikinci maddeye göre kesilmiş olan aidatları toplamından dördüncü maddeye göre mahsup edilecek miktarlar çıktıktan sonra, kalanının birinci yarısı vefat edenlerin mirasçılarıyla emekli edilenlere derhâl, bunlardan gayri sebeplerle kefaletli hizmetten ayrılmış olanlara müteakip bilanço tarihinden üç ay sonra geri verilir. **2.** Kalan diğer yarısı, üç sene içinde tahakkuk edecek şahsına ait zimmetlerle Sandıktan ayrılmadan evvelki zamanlara ait ve dördüncü madde hükmüyle kendine düşecek zararlar karşılığı olarak tutulur. Üç sene sonunda yukarıda yazılı zimmetler mahsup edildikten sonra kalan miktar, üç senelik faiz ilavesiyle beraber alacaklı memura iade edilir. Sandıkça verilecek faiz oranı Sandığın son üç sene içinde sermayesine aldığı faizlerin nispetini geçemez. Bu müddet içinde yine kefaletli hizmete geçtiklerinde ilk yarıyı istemeğe hakları kalmaz. Kefalet Sandığından birinci yarıyı aldıktan sonra, üç sene içinde tekrar kefalete bağlı hizmete geçenlerin sandıkta kalan son yarı, hisseleri memuriyetleri müddetince sermaye olarak hesaplarına Sandıkta kalır. **H – Zimmet ve İhtilas Suçu İşlenmesi ve Sandık Alacakları:** 2489 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; suçları muhakeme ile sabit olduğu takdirde zimmete geçirilen para ve menkul kıymetleri ve ayniyatı verseler bile ihtilas şeklinde zimmet yapanlar bir daha Devlet işlerinde kullanılmazlar. Yetim ve dulların hakları mahfuz kalmak şartıyla emeklilik hakkından da mahrum kalırlar. Adiyen zimmettar olanlar hakkında Ceza Kanununun hükümleri tatbik edilmekle beraber, bunlar da para ve ayniyatın alınıp verilmesi ve elinde tutulması gibi işlerde kullanılmazlar. Zimmet veya ihtilas edilen para ve menkul kıymetlerle ayniyattan doğan Kefalet Sandığının alacakları, Devlet alacakları gibi rüçhanlıdır. Kefalet Sandığının hak ve alacakları Maliye Bakanlığınca takip olunur. **İ – Saymanların Denetim Zorunluluğu:** 2489 sayılı Kanunun 7 ve 8'inci maddelerine göre; saymanlar, maiyetlerinde para ve menkul kıymetler ve ayniyat alıp vermekte ve elinde tutmakta olan memur ve diğer görevlileri denetime mecburdurlar. Saymanlar; maiyetlerinde para ve menkul kıymetlerle ayniyatı alıp vermekte ve elinde tutmakta olan memur ve diğer görevlilerin koruyacakları para ve menkul kıymetleri ve ayniyatı şu müddetlerle murakabeye mecburdurlar: **1.** Para ve menkul kıymetleri alıp verenleri en az her on beş günde bir, tahsildarları en az iki ayda bir ve her tahsilattan dönüşünü takip eden on gün içinde. **2.** Ayniyat işlerinde, işin icaplarına göre ve en az senede bir defa. 3. Sefer ve seyahatte bulunan gemileri dönüşlerinde. Tahsilat yapan müdür ve müfettişlerin, saymanlar

adına yaptığı denetim de geçerlidir. Saymanların mazeretleri hâlinde, denetim vekillerine düşer. **J – Disiplin Cezaları:** 2489 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; saymanlar, ihmal ve kayıtsızlıklarının ve sebep oldukları zararların derecelerine göre Memurîn Kanununun 28, 29, 30, 31, 32 ve 33'üncü maddelerinde yazılı fiillerle bağlı kalmaksızın takdir ve tayin olunacak disiplin cezalarına da çarptırılır. Bu maddenin uygulama kabiliyeti kalmamıştır. **K – Kefalet Karşılığını Kesmeyen Saymanlar İçin Müeyyide:** 2489 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; kefalete bağlı memur ve diğer görevlilerin maaş veya ücretlerinden kefalet karşılığını belirlen süresinde kesmeyen veya kesip de bir ay içinde Kefalet Sandığı hesabına yatırmayan saymanların, ceza olarak maaş veya ücretlerinin dörtte biri ve tekrar yapıldığı hâlde yarım maaş veya ücretleri kesilerek Sandık hesabına irat kaydolunur. Ancak bunun bir yanlışlık veya mazerete dayandığı anlaşıldığı veya eksik kestiği parayı şahsen tazmin ettirdiği takdirde, Maliye Bakanının uygun bulmasıyla Sandık İdare Heyetinin cezayı hafifletmek veya kaldırmak yetkisi vardır. **L - Sandığın Muafiyetleri:** 2489 sayılı Kanunun 11'inci maddesine göre; Kefalet Sandığı sermayesi, her türlü vergi ve resimlerden muaftır. Sahiplerine ret ve iade oluncaya kadar, bu Sandıktaki mevduat muhtemel tazminata karşı teminattır. Üçüncü şahısların bu paralar üzerine koyacakları hacizler, paraların sahiplerine verileceği zaman uygulanır. **M – Kanunun İstisnası:** Kanunun 12'nci maddesine göre; ordu ve jandarma mensuplarından para ve menkul kıymetleri ve ayniyatı alıp verenler ve ellerinde tutanlar, bu Kanuna bağlı olmayıp haklarında askerî kanun ve tüzükler uygulanır. **N – Başka Sandıkların Kurulması Yetkisi:** Kanunun 13'üncü maddesi gereğince; bu Kanunun dışında kalan Devlet teşekkülleri (Özel idareler ve belediyeler dâhil) için lüzumuna göre, bu Kanunda yazılı esaslar dairesinde bir veya bir kaç kefalet sandığı tesis etmeğe ve bunlar için tüzükler yapmağa Hükûmet yetkilidir.

KEFALET SANDIKLARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Kefalet Sandığıyla İlgili Hükümler: *02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kefalet Sandığı.* **B - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***b)*** *Geçici Süreli Görevlendirme.* ***c)*** *Kadrosuz İstihdam Yasağı ve Kadroların Tespiti.* ***d)*** *Yurt Dışında Aylıklar.* **C - Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **D - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **E - Ortalama Kanunî Ücret Tavanı:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı.* **F - Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası:** *08.01.2002 tarih ve*

4736 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası. **G - Nakit, Borç ve Risk Yönetimi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.* **H - Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **İ - Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **J - Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi:** *Pul ve Değerli Kâğıtların Bayiler ve Yetkili Memurlar Vasıtası ile Sattırılmasına ve Bayilere Satış Aidatı Verilmesine Dair Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi.* **K - Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

KEFİL: Bir borcun borçlu tarafından edasının yerine getirilmemesi durumunda, bu borcu eda edeceğini alacaklıya karşı taahhüt eden kimse.

KEFİLE KEFİL: Alacaklıya karşı kefilin taahhüt ettiği edayı, kefilin yerine getirmemesi durumunda bu taahhüdü kendisinin yapacağını taahhüt eden kimsenin durumu.

KESB-İ KATİYET ETMEK: Kesinlik kazanmak.

KESİN HESAP: Yapım ihalesi sonucu ihale işinin tamamlanmasından sonra, yapılan tüm iş kalemlerinin kesin miktarının işveren ve müteahhit tarafından karşılıklı mutabık kalınarak hesaplanması işlemi.

KESİN HESAP: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 42'nci maddesine göre; kapsama dâhil kamu idarelerinin bütçe uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesapları, bütçelerindeki sınıflandırmaya uygun olarak muhasebe kayıtlarından çıkarılır. Kamu idarelerinin kesin hesapları ilgili mevzuatında belirlenen esas ve usullere uygun olarak yetkili organların denetim ve bilgisine sunulur.

KESİN HESAP KANUNU: Malî yıl sona erdikten ve bütçe hesabı kesildikten sonra, maddeler üzerinde düzenlenen bir metinle gelir ve masraf cetvellerinden müteşekkil olarak çıkarılan kanun.

KESİN HESAP KANUNU: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap.*

KESİN HESAP KANUNUYLA İLGİLİ ANAYASA HÜKMÜ: *2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 164'üncü maddesinin Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anayasanın Bütçe Konusundaki Hükümleri.*

KESİN HESAPLARIN DÜZENLENMESİYLE İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, 26.04.2006 tarih ve 26150 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A - Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin kesin hesaplarının düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları kapsar. **B – Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde yer alan bazı tanımlar şöyledir: **a) Bütçe Geliri Tahakkuk Hesapları:** Kamu idaresi hesap planlarında yer alan ve sonuç hesabı 800-Bütçe Gelirleri Hesabı olan ilgili bilanço hesaplarıdır. **b) Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar:** 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlardır. **c) Genel Bütçeli İdareler:** 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) Sayılı Cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleridir. **d) Merkezî Yönetim Kapsamındaki Kamu İdareleri:** 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleridir. **e) Özel Bütçeli İdareler:** 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) Sayılı Cetvelde yer alan özel bütçe kapsamındaki kamu idareleridir. **f) Üst Yönetici:** Bakanlıklarda müsteşar, Millî Savunma Bakanlığında Bakan, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali, belediyelerde belediye başkanıdır. **C - Kesin Hesap Cetvellerinin Hazırlanması ve Düzenlenecek Cetveller:** Yönetmeliğin 5 ve 6'ncı maddesindeki düzenlemeler şunlardır: **1. Kesin Hesap Cetvellerinin Hazırlanması ve Gönderilmesi:** Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre; kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanır. Genel ve özel bütçeli kurumlarda cetvel ve belgeler, izleyen malî yılın Mayıs ayının on beşine kadar ilgili bakan ve üst yönetici tarafından imzalanmış olarak dört nüsha hâlinde Maliye Bakanlığına gönderilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı ve Sayış-tayın bütçesi ile ilgili olarak düzenlenecek kesin hesap cetvellerinin bir örneği aynı süre içerisinde, kesin hesap kanun tasarısına eklenmek üzere Maliye Bakanlığına gönderilir. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar ise, izleyen malî yılın Mayıs ayının on beşine kadar bir örneğini doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, bir örneğini Sayıştay Başkanlığına ve bir örneğini de merkezî yönetim kesin hesabına eklenmek üzere Maliye Bakanlığına gönderirler. Genel bütçeli idareler bütçe gelirleri kesin hesap cetveli de aynı süre içinde Maliye Bakanlığınca hazırlanır. Devlet borçları ve Hazine garantilerine ilişkin cetveller Hazine Müsteşarlığınca düzenlenir ve kesin hesap kanun tasarısı ekine bağlanmak üzere en geç Haziran ayının on beşine kadar Maliye Bakanlığına gönderilir. İdarelerin kesin hesaplarının Maliye Bakanlığına ve Sayıştaya elektronik ortamda verilmesine ilişkin düzenlemeler Maliye Bakanlığınca yapılır. **2. Kamu**

İdarelerince Düzenlenecek Kesin Hesap Cetvelleri: Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre, kamu idarelerince düzenlenecek cetveller aşağıda gösterilmiştir. Söz konusu cetveller ilgili kamu idarelerinin strateji geliştirme birimlerince, aşağıda belirlenen esaslara göre düzenlenir: **a)** Bakanlar ve üst yöneticiler cetveli (Form: 1). **b)** Geçici mizan ve kesin mizan (Form: 2, 2/1). **c)** Bütçe giderleri kesin hesap cetveli (Form: 3). **d)** Fonksiyonel sınıflandırmaya göre bütçe giderleri icmali (Form: 3/1). **e)** Ekonomik sınıflandırmaya göre bütçe giderleri icmali (Form: 3/2). **f)** Kurumsal sınıflandırmaya göre bütçe giderleri icmali (Form: 3/3). **g)** Fonksiyonel ve ekonomik sınıflandırmaya göre bütçe giderleri icmali (Form: 3/4). **g)** Geçen yıldan devreden ödenekler cetveli (Form: 3/5). **h)** Ertesi yıla devredilen ödenekler cetveli (Form: 3/6). **i)** Fonksiyonel sınıflandırmaya göre yıl içinde ve mahsup döneminde yapılan bütçe giderleri icmali (Form: 3/7). **j)** Fonksiyonel ve ekonomik sınıflandırmaya göre ödenek üstü bütçe giderleri icmali (Form: 3/8). **k)** Karşılaştırmalı bütçe giderleri kesin hesap cetveli (Form: 3/9). **l)** Bütçe giderleri kesin hesap cetveli açıklaması (Form: 3/10). **m)** Bütçe gelirleri kesin hesap cetveli (Form: 4). **n)** Bütçe gelirleri kesin hesap icmali (Form: 4/1). **o)** Şartlı bağış ve özel gelirler cetveli (Form: 4/2). **p)** Karşılaştırmalı bütçe gelirleri kesin hesap cetveli (Form: 4/3). **r)** Bütçe gelirleri kesin hesap cetveli açıklaması (Form: 4/4). **s)** Yıl içinde silinen kamu alacakları cetveli (Form: 5). **t)** Kesinleşen Sayıştay ilamları uygulama sonuçları cetveli (Form: 6). **u)** Mal yönetim hesabı icmal cetvelleri. **v)** Maliye Bakanlığınca uygun görülecek diğer belge ve cetveller. **D - Kesin Hesap Cetvellerinin Düzenlenmesine İlişkin Esaslar:** Yönetmeliğin 7-29'uncu maddesindeki hükümler şöyledir: **1. Bakanlar ve Üst Yöneticiler Cetveli:** Bu cetvelde, kesin hesabın ait olduğu malî yıl içinde asıl ve vekil olarak görev yapan bakanlar ile üst yöneticilerin adı ve soyadı, göreve başlama ve görevden ayrılma tarihleri gün, ay ve yıl olarak gösterilir. Tarihler arasında resmî tatil günleri dâhil boşluk bırakılmaz. **2. Geçici Mizan ve Kesin Mizan:** Geçici mizan ve kesin mizan, muhasebe yönetmeliklerinde gösterilen hesap planına uygun olarak ve hesap bazında düzenlenir. Bu mizanlar genel bütçeli idareler için Maliye Bakanlığınca düzenlenir. **3. Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetveli:** Bu cetvel, bütçe giderlerinin kurumsal ve fonksiyonel sınıflandırmanın dört düzeyini, finansal sınıflandırmayı ve ekonomik sınıflandırmanın iki düzeyini gösterecek şekilde düzenlenir. Cetvelin; **a)** "Başlangıç Ödeneği", "Kurum Dışı Aktarmalarla Eklenen Ödenek", "Kurum İçi Aktarmalarla Eklenen Ödenek", "Yedek Ödenekten Aktarmalarla Eklenen Ödenek" ve "Yıl İçinde Eklenen Özel Ödenek" sütunları genel toplamlarının, kurum merkez muhasebe biriminin geçici mizanındaki 901- Bütçe Ödenekleri Hesabı ilgili yardımcı hesaplarının alacak kalanına, **b)** "Kesinti", "Kurum Dışı Aktarmalarla Düşülen Ödenek", "Kurum İçi Aktarmalarla Düşülen Ödenek", "Yedek Ödenekten

Aktarmalarla Düşülen Ödenek", "Yıl İçinde İptal Edilen Ödenek" sütunları genel toplamlarının, kurum merkez muhasebe biriminin geçici mizanındaki 901- Bütçe Ödenekleri Hesabı ilgili yardımcı hesaplarının borç kalanına, **c)** "Geçen Yıldan Devreden Ödenek" ve "Geçen Yıldan Devreden Özel Ödenek" sütunlarındaki tutarların, "Geçen Yıldan Devreden Ödenekler Cetveli"nde (Form: 3/5) gösterilen birinci ve ikinci ara toplam sütunlarındaki tutarlara, **d)** "Bütçe Gideri" sütunu genel toplamının, kesin hesabı düzenlenen yıl kurum geçici mizanındaki 830- Bütçe Giderleri Hesabı borç kalanı ile kesin hesabı düzenlenen yılın mahsup döneminde yapılan bütçe giderleri toplamına, **e)** "Ödenek Üstü Bütçe Giderleri" sütunundaki tutarların, "Toplam Ödenek" sütunu tutarlarından, "İptal Edilen Ödenek", "Ertesi Yıla Devredilen Ödenek" ve "Bütçe Gideri" sütunları tutarlarının düşülmesi sonucu bulunan olumsuz farka, **f)** "İptal Edilen Ödenek" sütunundaki tutarların, yıl sonunda ilgili tertipler itibarıyla iptal edilen ödenek tutarlarına, **g)** "Ertesi Yıla Devredilen Ödenek" sütunundaki tutarların "Ertesi Yıla Devredilen Ödenekler Cetvelinde" (Form: 3/6) gösterilen tutarlara eşit olması gerekir. Bu cetvelin son sayfası ilgili bakan ve üst yönetici tarafından imzalanır. **4. Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmali:** Bu cetvel, fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyine göre düzenlenir. Cetvel; "Toplam Ödenek", "Gönderilen Ödenek", "Bütçe Gideri", "Ödenek Üstü Bütçe Gideri", "İptal Edilen Ödenek" ve "Ertesi Yıla Devredilen Ödenek" sütunlarından oluşur. Bu cetvelin her bir sütun genel toplamının, Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetvelinde (Form: 3) aynı adlarla gösterilen sütunların genel toplamlarına eşit olması gerekir. Cetvelin "Gönderilen Ödenek" sütununa, bütçede öngörülen ödeneklerden merkezde veya merkez dışında kullanılmak üzere ödenek gönderme belgesi ile gönderilen ödenek tutarı kaydedilir. Bu sütun genel toplamının kurum geçici mizanındaki 902- Bütçe Ödenek Hareketleri Hesabının ilgili yardımcı hesaplarının borç kalanına eşit olması gerekir. **5. Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmali:** Bu cetvel, ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyine göre düzenlenir. Cetvel, "Toplam Ödenek", "Gönderilen Ödenek", "Bütçe Gideri", "Ödenek Üstü Bütçe Giderleri", "İptal Edilen Ödenek" ve "Ertesi Yıla Devredilen Ödenek" sütunlarından oluşur. Bu cetvelin her bir sütun genel toplamının, Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetvelinin (Form: 3) aynı adlarla gösterilen sütunlarının genel toplamlarına, "Gönderilen Ödenek" sütunu toplamının ise Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmali (Form:3/1) "Gönderilen Ödenek" sütunu toplamına eşit olması gerekir. **6. Kurumsal Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmali:** Bu cetvel, kurumsal sınıflandırmanın dördüncü düzeyine göre düzenlenir. Cetvel, "Toplam Ödenek", "Gönderilen Ödenek", "Bütçe Gideri", "Ödenek Üstü Bütçe Giderleri", "İptal Edilen Ödenek" ve "Ertesi Yıla Devredilen Ödenek" sütunlarından oluşur. Bu cetvelin her bir sütun genel

toplamının, Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetveli (Form: 3) ile Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmalinde (Form:3/1) aynı adlarla gösterilen sütunların genel toplamlarına eşit olması gerekir. **7. Fonksiyonel ve Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmali:** Bu cetvel, fonksiyonel ve ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyine göre Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetvelinin icmali olup, fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyi satırlara, ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi de sütunlara yazılır. Her bir sütun "Toplam Ödenek" ve "Bütçe Gideri" olmak üzere ikiye ayrılır. Bu cetvelin "Toplam" sütununda gösterilen "Toplam Ödenek" ve "Bütçe Gideri" sütunları genel toplamlarının, Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetvelinin (Form: 3) aynı adlarla gösterilen sütunlarının genel toplamlarına eşit olması gerekir. **8. Geçen Yıldan Devreden Ödenekler Cetveli:** Bu cetvel, geçen yıldan devreden bütçe ödeneklerine ilişkin olarak kurumsal ve fonksiyonel sınıflandırmanın dört düzeyini, finansal sınıflandırmayı ve ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyini gösterecek şekilde düzenlenir. Cetvelin sütun genel toplamlarının, kurum merkez muhasebe biriminin kesin hesabı düzenlenen yıl geçici mizanındaki 901-Bütçe Ödenekleri Hesabının; **a)** Merkezî yönetim bütçe kanunu veya ilgili diğer kanunların verdiği yetkiye dayanılarak bir önceki yıldan devreden ödeneklerin kaydedildiği "Diğer Kanunlar Gereğince Devreden Ödenek", **b)** Bir önceki yıldan devreden akreditifler ile işin bitim süresinin uzatılması ve bu sürenin ertesi yıla taşması nedeniyle bir önceki yıldan devreden taahhüt kalanının (Özel ödeneklerden devreden akreditif ve taahhüt kalanları hariç) kaydedildiği "5018 S.K. 35'inci Maddesi Gereğince Devreden Ödenek/Akreditif Artığı", **c)** Dış proje kredilerinden ödeneği bulunduğu hâlde çeşitli nedenlerle bir önceki yıl sonuna kadar harcanmayan ve Devlet Planlama Teşkilatınca yılı yatırım programı ile ilişkilendirilmesi kaydıyla ertesi yıla devredilmesi gereken dış proje kredileri tutarı ile ödeneğine dayanılarak verilen avans ve açılan akreditiflerden yapılan çekiş tutarlarından bir önceki yıl sonuna kadar mahsubu yapılamayanların kaydedildiği "4749 S.K. Göre Devreden Dış Proje Kredisi Akreditif ve Avans Artığı", **d)** Bir önceki yıldan 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 39'uncu maddesi gereğince devredilen ödeneklerden kesin hesabı çıkarılan yılda ödenek kaydı yapılanların kaydedildiği "5018 S.K. 39'uncu Maddesi Gereğince Devreden Ödenek", **e)** Bir önceki yıldan 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 40'ıncı maddesi gereğince devredilen özel ödeneklerden kesin hesabı çıkarılan yılda ödenek kaydı yapılanların kaydedildiği "5018 S.K. 40'ıncı Maddesi Gereğince Devreden Ödenek" yardımcı hesaplarının alacak kalanlarına eşit olması gerekir. **9. Ertesi Yıla Devredilen Ödenekler Cetveli:** Bu cetvel, ertesi yıla devredilen bütçe ödeneklerine ilişkin olarak kurumsal ve fonksiyonel sınıflandırmanın dört düzeyini, finansal sınıflandırmayı ve ekonomik

sınıflandırmanın ikinci düzeyini gösterecek şekilde düzenlenir. Cetvelin sütun genel toplamlarının, kurum merkez muhasebe biriminin kesin hesabı düzenlenen yıl geçici mizanındaki 901-Bütçe Ödenekleri Hesabının; **a)** Merkezî yönetim bütçe kanunu veya ilgili diğer kanunların verdiği yetkiye dayanılarak ertesi yıla devredilen ödeneklerin kaydedildiği "Diğer Kanunlar Gereğince Devredilen Ödenek", **b)** Ertesi yıla devredilen akreditifler ile işin bitim süresinin uzatılması ve bu sürenin ertesi yıla taşması nedeniyle ertesi yıla devredilen taahhüt kalanının (Özel ödeneklerden devredilen akreditif ve taahhüt kalanları hariç) kaydedildiği "5018 S.K. 35'inci Maddesi Gereğince Devredilen Ödenek/Akreditif Artığı" ve "5018 S.K. 35'inci Maddesi Gereğince Devredilen Ödenek/Taahhüt Artığı", **c)** Dış proje kredilerinden ödeneği bulunduğu hâlde çeşitli nedenlerle kesin hesabı çıkarılan yıl sonuna kadar harcanamayan ve Devlet Planlama Teşkilatınca yılı yatırım programı ile ilişkilendirilmesi kaydıyla ertesi yıla devredilmesi gereken dış proje kredileri tutarı ile ödeneğine dayanılarak verilen avans ve açılan akreditiflerden yapılan çekiş tutarlarından kesin hesabı çıkarılan yıl sonuna kadar mahsubu yapılamayanların kaydedildiği "4749 S.K. Göre Devredilen Dış Proje Kredisi Akreditif ve Avans Artığı", **d)** 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 39'uncu maddesi gereğince, kesin hesabı çıkarılan yılda harcanmayan özel ödeneklerden ertesi yıla devredilenlerin kaydedildiği "5018 S.K. 39'uncu maddesi Gereğince Devreden Ödenek", **e)** 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 40'ıncı maddesi gereğince, kesin hesabı çıkarılan yılda harcanmayan özel ödeneklerden ertesi yıla devredilenlerin kaydedildiği "5018 S.K. 40'ıncı Maddesi Gereğince Devreden Ödenek" yardımcı hesaplarının borç kalanlarına eşit olması gerekir. **10. Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Yıl İçinde ve Mahsup Döneminde Yapılan Bütçe Giderleri İcmali:** Bu cetvel, fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyini gösterecek şekilde düzenlenir. Cetvelin, "Yılı Bütçe Gideri" sütunu genel toplamının, kesin hesabı hazırlanan yıla ilişkin kurum geçici mizanındaki 830-Bütçe Giderleri Hesabının borç kalanına; "Mahsup Dönemi Bütçe Gideri" sütunu genel toplamının ise, kesin hesabı çıkarılan yılın mahsup döneminde yapılan bütçe giderleri toplamına; "Toplam Bütçe Gideri" sütunundaki tutarların ise her iki sütundaki tutarların toplamına eşit olması gerekir. **11. Fonksiyonel ve Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödenek Üstü Bütçe Giderleri İcmali:** Bu cetvel, fonksiyonel ve ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyini gösterecek şekilde düzenlenir. Bütçe içinde karşılanmayan ve bütçe giderleri kesin hesap cetvelinde ödenek üstü bütçe gideri olarak gösterilen tutarlar ve kesin hesap kanunu tasarısı ile tamamlayıcı ödenek alınması gereken bütçe giderleri bu cetvelde toplu olarak gösterilir. Cetvelin "Toplam" sütunu genel toplamının, "Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetveli"nin (Form: 3) "Ödenek Üstü Bütçe Giderleri" sütunu genel

toplamına eşit olması gerekir. **12. Karşılaştırmalı Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetveli:** Bu cetvel, ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyine göre düzenlenir. Cetvel; kesin hesabı düzenlenen yıldan önceki iki yıla ve kesin hesabı düzenlenen yıla ilişkin "Bütçe Başlangıç Ödeneği", "Toplam Ödenek", "Bütçe Giderleri" ve "Giderin Toplam Ödeneğe Oranı" sütunlarından oluşur. Cetvelin; **a)** Kesin hesabı düzenlenen yıldan önceki iki yıla ilişkin "Bütçe Başlangıç Ödeneği", "Toplam Ödenek" ile gerçekleşen "Bütçe Gideri" sütunları genel toplamlarının önceki iki yılın kesin hesabında gösterilen ilgili sütun genel toplamlarına, **b)** Kesin hesabı düzenlenen yıla ilişkin "Bütçe Başlangıç Ödeneği", "Toplam Ödenek" ve "Bütçe Gideri" sütunu tutarı genel toplamlarının ise "Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetveli"nin (Form: 3) aynı adlarla gösterilen sütunlarının genel toplamlarına eşit olması gerekir. **13. Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetveli Açıklaması:** Bütçe giderleri kesin hesap cetvelinin açıklaması, bütçe hazırlama rehberi dikkate alınarak hizmet gerekçeleri belirtilmek suretiyle açık ve anlaşılır biçimde yapılır. Ödenek ve gider arasındaki farklar, nedenleri, iptal edilen ödenekler ve iptal edilme nedenleri açıklanır. Ödeneklerin bütçe giderlerine oranı gösterilerek, hedef, malî ve fizikî gerçekleşme durumu, bütçe başlangıç ödeneğine göre sapmalar ve nedenleri hakkında yeterli bilgi verilir. **14. Bütçe Gelirleri Kesin Hesap Cetveli:** Bu cetvel, ekonomik sınıflandırmanın dördüncü düzeyine göre düzenlenir. Cetvelin, bütçe gelirlerinin ekonomik kodları itibarıyla; **a)** "Bütçe Geliri Tahmini" sütunu genel toplamının, kesin hesabı çıkarılan yıl kurum bütçesinin (B) cetvelinde gösterilen gelir tahminleri toplamına, **b)** "Geçen Yıldan Devreden Tahakkuk Artığı" sütunu genel toplamının, kesin hesabı çıkarılan yıldan bir önceki yıl kurum kesin mizanında gösterilen bütçe geliri tahakkuk hesapları borç kalanları toplamına, **c)** "Yılı Tahakkuku" sütunu genel toplamının, kesin hesabı çıkarılan yılın kurum kesin mizanındaki bütçe geliri tahakkuk hesapları borç kalanları toplamından "Geçen Yıldan Devreden Tahakkuk Artığı" sütunu genel toplamı düşüldükten sonra kalan tutara, **d)** "Toplam Tahakkuk" sütunundaki tutarların, "Geçen Yıldan Devreden Tahakkuk Artığı" sütun tutarları ile "Yılı Tahakkuku" sütun tutarları toplamlarına, **e)** "Ret ve İadeler" sütunlarındaki tutarların, kesin hesabı çıkarılan yıl kurum geçici mizanında gösterilen 810- Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabı ilgili yardımcı hesaplarının borç kalanları toplamına, **f)** "Net Tahsilat" sütunundaki tutarların, kesin hesabı çıkarılan yıl sonu itibarıyla kurum geçici mizanında gösterilen 800- Bütçe Gelirleri Hesabı ilgili yardımcı hesaplarının alacak kalanı tutarından 810- Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabı ilgili yardımcı hesaplarının borç kalanı düşüldükten sonra kalan tutara, **g)** "Ertesi Yıla Devredilen Tahakkuk Artığı" sütunundaki tutarların, kesin hesabı çıkarılan yıla ilişkin kurum kesin mizanında görülen bütçe geliri tahakkuk hesapları ilgili yardımcı hesaplarının borç

kalanlarına eşit olması gerekir. Bu cetvel genel bütçeli idarelerin bütçe gelirleri için Maliye Bakanlığınca düzenlenir ve bu cetvelde gösterilen tutarların genel bütçeli idareler kesin mizanı ilgili gelir hesaplarında gösterilen tutarlara eşit olması gerekir. Bu cetvelin son sayfası ilgili bakan ve üst yönetici tarafından imzalanır. **15. Bütçe Gelirleri Kesin Hesap İcmali:** Bu cetvel, ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyine göre düzenlenir. Cetvel; "Bütçe Geliri Tahmini" ve "Net Tahsilat" sütunlarından oluşur. Cetvelin her bir sütun genel toplamının, "Bütçe Gelirleri Kesin Hesap Cetveli"nin (Form: 4) aynı adlarla gösterilen sütunlarının genel toplamlarına eşit olması gerekir. Bu cetvel genel bütçeli idareler için Maliye Bakanlığınca düzenlenir. **16. Şartlı Bağış ve Özel Gelirler Cetveli:** Bu cetvel, kamu yararına kullanılmak üzere 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 39'uncu maddesi gereğince elde edilen özel gelirler ile aynı Kanunun 40'ıncı maddesi uyarınca kamu idarelerine yapılan şartlı bağış ve yardımlar için ekonomik sınıflandırmanın dördüncü düzeyine göre düzenlenir. Cetvelin; **a)** "Bütçe Geliri Tahmini" sütunu genel toplamının, kesin hesabı çıkarılan yıl kurum bütçesinin (B) cetvelinde gösterilen özel gelir tahminleri toplam tutarına, **b)** "Toplam Bütçe Geliri" sütunundaki tutarların, kesin hesabı çıkarılan yıl kurum geçici mizanındaki 800- Bütçe Gelirleri Hesabı ile 333- Emanetler Hesabının ilgili özel gelir yardımcı hesaplarının alacak kalanları toplamına, **c)** "İptal Edilen Özel Gelir" sütunundaki tutarların, ilgili özel gelir yardımcı hesapları itibarıyla iptal edilen özel gelir tutarlarına, **d)** "Ret ve İadeler" sütunlarındaki tutarların, kesin hesabı çıkarılan yıl kurum geçici mizanındaki 810- Bütçe Gelirleri Ret ve İadeler Hesabı ilgili yardımcı hesaplarının borç kalanlarına, **e)** "Net Gelir" sütunundaki tutarların, "Toplam Bütçe Geliri" sütun tutarları ile "Ret ve İadeler" sütun tutarları arasındaki farka, **f)** "Bütçe Gideri" sütunu genel toplamının, "Bütçe Giderleri Kesin Hesap Cetveli"nde gösterilen (Form: 3) özel ödenekler finans kodundan yapılan bütçe gideri toplamına, **g)** "Ertesi Yıla Devredilen Özel Gelir" sütunu genel toplamının, kesin hesabı çıkarılan yıla ilişkin kurum geçici mizanındaki 333- Emanetler Hesabı ilgili özel gelir yardımcı hesaplarının alacak kalanı toplamına, eşit olması gerekir. **17. Karşılaştırmalı Bütçe Gelirleri Kesin Hesap Cetveli:** Bu cetvel, bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırmanın ikinci düzeyine göre düzenlenir. Cetvel, kesin hesabı düzenlenen yıl ile önceki iki yılın bütçeleri (B) cetvellerinde gösterilen "Bütçe Geliri Tahmini" sütunu ile "Toplam Tahakkuk", "Net Tahsilat", "Tahsilatın Tahmine Oranı" ve "Tahsilatın Tahakkuka Oranı" sütunlarından oluşur. Cetvelin; **a)** Kesin hesabı düzenlenen yıldan önceki iki yıla ilişkin "Bütçe Geliri Tahmini" "Toplam Tahakkuk" ve "Net Tahsilat" sütunları toplamlarının önceki iki yıl kesin hesabında gösterilen tutarlara, **b)** Kesin hesabı düzenlenen yıla ilişkin "Bütçe Geliri Tahmini", "Toplam Tahakkuk" ve "Net Tahsilat" sütunları toplamlarının; "Bütçe Gelirleri Kesin Hesap

Cetveli"nde (Form:4) gösterilen "Bütçe Geliri Tahmini", "Toplam Tahakkuk" ve "Net Tahsilat" sütunları toplamlarına eşit olması gerekir. Bu cetvel genel bütçeli idarelerin bütçe gelirleri için Maliye Bakanlığınca düzenlenir. **18. Bütçe Gelirleri Kesin Hesap Cetveli Açıklaması:** Bu cetvel, bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırmanın dördüncü düzeyinde, kesin hesabı düzenlenen yılın bütçe tahminleri ile hedeflenen gelirlerini, gelir gerçekleşmelerini ve bunlardaki sapmaların nedenlerini içerecek şekilde hazırlanır. Bu cetvel genel bütçeli idareler için Maliye Bakanlığınca düzenlenir. **19. Yıl İçinde Silinen Kamu Alacakları Cetveli:** İdare hesaplarında kayıtlı olup, zorunlu veya mücbir sebeplerle takip ve tahsil imkânı kalmayan kamu alacaklarından silinenler bu cetvelde gösterilir. Cetvel, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 79'uncu maddesi gereğince; merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilen parasal sınıra kadar Maliye Bakanı ve ilgili kamu idaresi üst yöneticilerince silinenler ile kesin hesabı düzenlenen yıla ilişkin merkezî yönetim bütçe kanununa bağlı cetvele dayanılarak silinen kamu alacaklarının ve bunların toplamının gösterildiği sütunlardan oluşur. Cetvelin "Silinen Toplam Kamu Alacağı" sütunundaki tutarların, 630- Giderler Hesabının ilgili yardımcı hesaplarının borç kalanlarına eşit olması gerekir. Bu cetvel, genel bütçeli idarelerin silinen alacakları için Maliye Bakanlığınca düzenlenir. **20. Kesinleşen Sayıştay İlamları Uygulama Sonuçları Cetveli:** Bu cetvele, kesin hesapların ait olduğu yılın sonuna kadar Sayıştay tarafından tazminine hükmedilen kamu zararı tutarlarına ilişkin ilamın yılı ve numarası, ilamın kesinleştiği yıl, borç tutarı, silme-düşme terkin tutarı, silme-düşme terkinden sonra kalan borç tutarı, yapılan tahsilat ve ertesi yıla devredilen borç tutarı ile bunlara ilişkin oranlar kaydedilir. Bu cetvel, genel bütçeli idareler için Maliye Bakanlığınca düzenlenir. **21. Hazine Müsteşarlığınca Düzenlenecek Devlet Borçları ve Hazine Garantileri Cetvelleri:** Hazine Müsteşarlığınca, Hazine hesaplarında kayıtlı iç borçlar, dış borçlar ve Hazine garantileri için düzenlenecek cetveller aşağıda gösterilmiştir: **a)** Devlet İç Borçları Cetveli (Form: 7). **b)** Devlet İç Borçları Cetveli Açıklaması (Form: 7/1). **c)** Devlet Dış Borçları Cetveli (Form: 7/2). **d)** Devlet Dış Borçları Cetveli Açıklaması (Form: 7/3). **e)** Hazine Garantili Borçlar Cetveli (Form: 7/4). **f)** Hazine Garantili Borçlar Cetveli Açıklaması (Form: 7/5). İç ve dış borçlara ilişkin cetvellerin düzenlenmesinde borçların vadeleri ve borçlanma araçları dikkate alınır. Cetvellerin sütun genel toplamlarının, genel mizandaki ilgili hesapların kalanlarına eşit olması gerekir. Fark olması hâlinde nedeni ilgili cetvelin altında açıklanır. **22. Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelleri:** Mal yönetim hesabına ilişkin cetveller, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 44'üncü maddesi gereğince Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Yönetmelik ekindeki örneklerine uygun olarak düzenlenir. **23. Diğer Belge ve Cetveller:** Kesin hesaplara eklenmesi gerekli görülen

diğer belge ve cetveller ile bu Yönetmelik eki cetvellerde yılı bütçe kanunlarına paralel olarak yapılacak değişiklikler Maliye Bakanlığınca belirlenerek duyurulur. **E - Kesin Hesap Kanunu Tasarısının Hazırlanması:** Yönetmeliğin 30'uncu maddesine göre; merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden gelen kesin hesap cetvelleri, Maliye Bakanlığınca konsolide edilerek kesin hesap kanunu tasarısı hazırlanır. Kesin hesap kanunu tasarısının ekinde şunlar yer alır: **a)** Genel kesin mizan. **b)** Bütçe gelirleri kesin hesap cetveli ve açıklaması. **c)** Karşılaştırmalı bütçe gelirleri kesin hesap cetveli. **d)** Bütçe giderleri kesin hesap cetvelleri ve açıklaması. **e)** Karşılaştırmalı bütçe giderleri kesin hesap cetveli. **f)** Bütçe gelir ve giderlerinin iller ve idareler itibarıyla dağılımı. **g)** Devlet iç ve dış borçları ve Hazine garantilerine ilişkin cetveller ve açıklaması. **h)** Yıl içinde silinen kamu alacakları cetveli. **i)** Kesinleşen Sayıştay ilamları uygulama sonuçları cetveli. **j)** Mal yönetimi hesabı icmal cetvelleri. k) Maliye Bakanlığınca gerekli görülen diğer belgeler. Hazırlanan kanun tasarısı, bir yıllık uygulama sonuçlarını karşılaştırmalı olarak gösteren değerlendirmeleri içeren gerekçesiyle birlikte, izleyen malî yılın Haziran ayı sonuna kadar Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmak üzere Başbakanlığa ve bir örneği de Sayıştay Başkanlığına gönderilir. **F - Mizan Bilgileri ile Kesin Hesap Cetvelleri Arasındaki Uyumsuzluk:** Yönetmeliğin 31'inci maddesine göre, kesin hesap cetvellerindeki bilgilerin konsolide mizan bilgileri ile tutarlı olması şarttır. Kurumlardan gelen kesin hesaba esas cetveller ile mizanlardaki bilgiler arasında tutarsızlık olması hâlinde, Maliye Bakanlığı uyumsuzluğun giderilmesini ilgili kamu idaresinden ister. Maliye Bakanlığınca verilen süre içinde uyumsuzluğun giderilmemesi hâlinde, durum Başbakanlığa ve Sayıştay Başkanlığına bildirilir.

KESİN HÜKÜM: Yargılamanın tüm aşamalarından geçerek kesinleşmiş yargı kararı. Dava konusu husus hakkında mahkeme kararı bulunması nedeniyle konunun tekrar dava edilmemesi, dava edilse bile bu konuda yeni bir hüküm verilmemesi. Kati hüküm. Kaziye-i muhkeme. Muhkem kaziye. *Ayrıca bk. Hüküm.*

KESİN KABUL: Sözleşme ve şartnamede belirtilen süre sonunda, müteahhidin başvurusu üzerine oluşturulan kabul heyetince, işin tamamının yapıldığının anlaşılması üzerine kabul.

KESİN ÖDEMELERDEKİ BELGELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödeme Belgeleri ve Bağlanacak Kanıtlayıcı Belgeler.*

KESİN PROJE: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

KESİN TEMİNAT: *bk. Kati Teminat.*

KEŞİDE: Çekiliş.

KEŞİF: Bir davada, uyuşmazlık konusu yer hakkında, hâkimin bilgi edinmesi için yaptığı işlem.

KEŞİF BEDELİ: Yapım ihalesinden önce, inşa edilecek veya onarılacak yapı ve tesislerin, teknik elemanlarca tespit edilen tahminî bedeli.

KEŞİF ÖZETİ: İdarelerin, ihaleye çıkaracağı yapım işleri için hazırladığı metrajların birim fiyatlarla çarpımı sonucu elde ettiği liste.

KIBRIS'A GÖNDERİLECEKLERE ÖDEMELER: 14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 10.06.1975 tarih ve 1908 sayılı Kanun, 25.08.1977 tarih ve 2106 sayılı Kanun, 06.11.1996 tarih ve 4205 sayılı Kanun ve 26.12.2001 tarih ve 4730 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A -** Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan Türk Askerî Birlikleri personeli ile genel ve katma bütçeli *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* daire ve idareler, kamu iktisadî kurumları ve döner sermayeli kuruluşlar personelinin aylık, ücret, yan ödeme, ödenek, tazminat, sosyal yardımları, tayın bedelleri ve diğer özlük hakları Kıbrıs'ta ödenir. Bu personele bir ayda aldıkları aylık (Ek gösterge dâhil), taban aylığı, kıdem aylığı, ödenek ve her türlü zam ve tazminat toplamının net tutarının % 100'ünü geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca tespit edilecek tutar, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi olmaksızın her ay tazminat olarak ayrıca ödenir ve bu tazminata hak kazanmada ve ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. **B -** Bu Kanuna göre görevlendirilenlere, ayrıca yurt içinde herhangi bir ödeme yapılmaz. Bunların kadro ve görev yönünden bağlı bulundukları kuruluşlarla ilgileri kesilmez. Bu Kanun hükümleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne sürekli görevle atananlar ile geçici görevle görevlendirilenler hakkında uygulanmaz. **C -** Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gönderilen erbaş ve erlerden, çavuşlar için 800, onbaşılar için 700, erler için 600 gösterge rakamı esas alınır ve bu gösterge rakamlarının, Devlet memurlarının aylıklarına uygulanan aylık katsayı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktar her ay ödenir. **D -** Birliklerin yiyecek, giyecek, yakacak, donatım ve tedavi gibi sair her türlü giderlerinin tutarı, satın alma işlerinin şekli ve ödeme biçimleri Millî Savunma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca birlikte tespit edilerek Bakanlar Kurulunun onayına sunulur. **E -** Bu maddenin kapsamına giren çeşitli konuların uygulanması ile ilgili hususlar, Millî Savunma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Gümrük Müsteşarlığınca, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içinde birlikte çıkarılacak bir yönetmelikte saptanır. **F -** Birliklerde çalıştırılmak üzere mahallen temin edilecek işçilere verilecek ücretler ile bunların sosyal yardımları ve sosyal güvenlikleri ferdi hizmet akdi veya toplu sözleşme ile tespit edilir.

KIDEM AYLIĞI: *27.06.1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı.*

KIDEM TAZMİNATININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri*

Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.

KIDEM TAZMİNATIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Türksatla İlgili Hükümler: *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **B - Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **C - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **D - Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı:** *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı.* **E - İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı:** *25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı.* **F - Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu Hükmü:** 05.5.1983 tarih ve 2822 sayılı Kanunun 42'nci maddesinin beşinci fıkrasına göre; grev ve lokavt süresince hizmet akitleri askıda kalan işçilere, bu dönem için işverence ücret ve sosyal yardımlar ödenemez, bu süre kıdem tazminatı hesabında dikkate alınamaz. Toplu iş sözleşmelerine veya hizmet akitlerine bunların aksine hüküm konulamaz. **G - Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Hizmetlerin Birleştirilmesiyle İlgili Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **H - Uzman Erbaş Kanunu Hükmü:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **İ - Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **J - İhracatı Geliştirme Etüt Merkeziyle İlgili Hüküm:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **K - Belediye Kanunundaki Hüküm:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **L - Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **M - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **N - Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansıyla İlgili Hükümler:** *21.06.2006 tarih ve 5523 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli.* **O - Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılmasıyla İlgili Hüküm:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **P - Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Hükümleri:** *Genel*

Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk. ***a)*** *Borç ve Gider Karşılıkları (37).* ***b)*** *Borç ve Gider Karşılıkları (47).* ***c)*** *Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı.* **R - Kıdem Tazminatının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.*

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ: *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.*

KISA VADELİ DIŞ MALÎ BORÇLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 68'inci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerinin vadesi faaliyet dönemiyle sınırlı dış malî borçları ile dönem sonunda vadesine bir yıldan az süre kalan uzun vadeli dış malî borçlarına ait anapara tutarları ve kur farklarının izlenmesi için kullanılır. Kısa vadeli dış malî borçlar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

310 Cari Yılda Ödenecek Dış Malî Borçlar Hesabı

310 Cari Yılda Ödenecek Dış Malî Borçlar Hesabı: Bu hesap, kanunların verdiği yetkiye dayanılarak herhangi bir dış finansman kaynağından, belirli bir geri ödeme planına göre geri ödenmek üzere sağlanan dış borçlardan cari yılda ödenecek olanların anapara tutarları ve kur farklarının izlenmesi için kullanılır.

KISA VADELİ İÇ MALÎ BORÇLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 67'nci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerinin vadesi faaliyet dönemiyle sınırlı; kredi kurumlarına olan borçları, para ve sermaye piyasası araçlarıyla sağlanan iç malî borçları, kısa vadeli diğer iç malî borçları ile vadesine bir yıldan az süre kalan uzun vadeli iç malî borçlarına ait anapara tutarları ve kur farklarının izlenmesi için kullanılır. Kısa vadeli iç malî borçlar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur.

300 Banka Kredileri Hesabı
302 Para Piyasası Nakit İşlemleri Borçları Hesabı
303 Kamu İdarelerine Malî Borçlar Hesabı
304 Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı
305 Bonolar Hesabı
306 Çıkarılmış Diğer Menkul Kıymetler Hesabı
309 Kısa Vadeli Diğer İç Malî Borçlar Hesabı

300 Banka Kredileri Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerince banka ve

diğer finans kuruluşlarından vadesi faaliyet dönemiyle sınırlı olarak sağlanan ulusal para birimi veya döviz cinsi kısa vadeli kredilere ilişkin tutarlar ve döviz cinsi tutarlara ait kur farkları ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki banka kredileri hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılır. **302 Para Piyasası Nakit İşlemleri Borçları Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerinin kısa vadeli nakit ihtiyacını karşılamak üzere iç borçlanma senedi ihraç etmeksizin yapılan azami otuz gün vadeli, borçlanmaların izlenmesi için kullanılır. **303 Kamu İdarelerine Malî Borçlar Hesabı:** Bu hesap, diğer kamu idarelerine olan kısa vadeli malî borçlar ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamu idarelerine malî borçlar hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılır. **304 Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı:** Bu hesap, kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurum nam ve hesabına ulusal para birimi veya döviz cinsi ve dövize endeksli olarak ihraç edilmiş olan ve karşılığında nakit imkânı sağlayan tahviller ve özel tertip tahvillerden vadesi bir yılın altına inmiş olanlar ile bunlardan döviz cinsi ve dövize endeksli olanların kur farklarının izlenmesi için kullanılır. **305 Bonolar Hesabı:** Bu hesap, kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurum nam ve hesabına ulusal para birimi veya döviz cinsi ve dövize endeksli olarak ihraç edilen ve karşılığında nakit imkânı sağlayan bonolar ve özel tertip bonolar ile bunlardan döviz cinsi ve dövize endeksli olanların anapara tutarları ve kur farklarının izlenmesi için kullanılır. **306 Çıkarılmış Diğer Menkul Kıymetler Hesabı:** Bu hesap, çıkarılmış bonolar ve tahviller kapsamına alınamayan diğer menkul kıymetlerin izlenmesi için kullanılır. **309 Kısa Vadeli Diğer İç Malî Borçlar Hesabı:** Bu hesap, kurumca devralınmış olan kısa vadeli iç malî borçlar ile yukarıdaki hesaplarda tanımlanmamış olan kısa vadeli diğer iç malî borçlar ve uzun vadeli diğer iç malî borçlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenlerin izlenmesi için kullanılır.

KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 66'ncı maddesine göre; bu ana hesap grubu, faaliyet dönemi içinde geri ödenmesi gereken yabancı kaynakları kapsar. Kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu; kısa vadeli iç malî borçlar, kısa vadeli dış malî borçlar, faaliyet borçları, emanet yabancı kaynaklar, alınan avanslar, yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri, ödenecek diğer yükümlülükler, borç ve gider karşılıkları, gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları ve diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar hesap grupları şeklinde bölümlenir.

KISIT: *bk. Hacir.*

KISITLAMA: *bk. Hacir.*

KISITLI: *bk. Mahcur.*

KIST: Bir parçanın bölünen kısmı. Pay, hisse.

KISTAS AYLIK: *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.

KISTAS AYLIK: *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.*

KISTAS AYLIK: *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.*

KIST-EL-YEVM: Bir aylık maaşın bir güne isabet eden kısmı. Çalışılmayan günler için kesilen ücret.

KIYEM: Değerler. Kıymet kelimesinin çoğulu.

KIYMETLİ EVRAK,-ĞI: *bk. Hüccet.*

KIYMETLİ KÂĞITLARIN SATIŞI VE SATIŞ AİDATI VERİLMESİ: *Pul ve Değerli Kâğıtların Bayiler ve Yetkili Memurlar Vasıtası ile Sattırılmasına ve Bayilere Satış Aidatı Verilmesine Dair Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi.*

KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

KİMLİK: *bk. Hüviyet.*

KİRA: Kiralayanın, bir şeyin kullanılmasını bir bedel karşılığında kiracıya terk etmesi veya kiracıya, bir bedel karşılığında hasılat veren bir malın veya hakkın kullanılması ve semerelerinden yararlanması borcu altına girmesini öngören sözleşme.

KİRA BEDELLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 45'inci maddesine göre, kira bedellerinin ödenmesinde, kiralamanın çeşidine göre aşağıdaki belgeler aranır: **A -** Taşınmaza ilişkin kira bedellerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Taahhüt dosyası. **2.** Fatura. **B -** Makine, alet, araç ve taşıt kira bedelleri ile bilgisayar sistemleri ve yazılımları kira bedellerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Taahhüt dosyası. **2.** Fatura. **3.** Hizmet İşleri Hak Ediş Raporu (Örnek 4).

KİRACI: Kira sözleşmesinin taraflarından, kiraya alan kimse.

KİRALAMAK: Kira ile vermek, kira ile tutmak.

KİRALANAN: Kiraya verilen, kiralanan şey.

KİRALAYAN: Kira sözleşmesinin taraflarından malını kiraya veren kimse.

KİRA SÖZLEŞMESİNDE SÜRE: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

KİRAYA VERMEK: Bir mal veya hakkın kullanılmasının bir bedel karşılığında, birine verilmesi.

KİŞİ: Kendilerine hukukun hak ve borç sahipliği yetkisi tanıdığı varlık. Gerçek ve tüzel olmak üzere iki çeşittir.

KİŞİLERİN UĞRADIKLARI ZARARLAR: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 12.05.1982 tarih ve 2670 sayılı Kanun ve 06.06.1990 tarih ve

3657 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesine göre; kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Ancak, Devlet dairelerine tevdi veya bu dairelerce tahsil veya muhafaza edilen para ve para hükmündeki değerli kâğıtların ilgili personel tarafından zimmete geçirilmesi hâlinde, zimmete geçirilen miktar, cezaî takibat sonucu beklenmeden Hazine tarafından hak sahibine ödenir. Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır. Maddeye 26.03.2002 tarih ve 4748 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; işkence ya da zalimane, gayri insanî veya haysiyet kırıcı muamele suçları nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilen kararlar sonucunda Devletçe ödenen tazminatlardan dolayı sorumlu personele rücu edilmesi hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. 12'nci maddeyle bu maddede belirtilen zararların nevi, miktarlarının tespiti, takibi, amirlerin sorumlulukları ve yapılacak işlemlerle ilgili diğer hususlar Başbakanlıkça düzenlenecek yönetmelikle belirlenir. *Sözü edilen Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

KİŞİLİK,-Ğİ: *bk. Şahsiyet.*

KİŞİSEL: Kişi ile ilgili, kişiye ilişkin, kişinin kendi malı olan, şahsî, zatî.

KİŞİSEL SORUMLULUK VE ZARAR: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 12.05.1982 tarih ve 2670 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre; Devlet memurları, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır hâlde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar. Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır. Zararların ödettirilmesinde bu konudaki genel hükümler uygulanır. Ancak fiilin meydana geldiği tarihte en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararlar, kabul etmesi hâlinde disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre ilgili memurca ödenir. *Konuyla ilgili Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

KOCAELİ SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

KOÇ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

KOMİSYON VE BENZERİ ORGANLARDA GÖREV ALANLARA BİR YERDEN ÖDEME YAPILMASI: *631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kurul, Komisyon, Heyet, Komite ve Benzeri Organlarda Görev Alanlara Bir Yerden Ödeme Yapılması.*

KOMİTE VE BENZERİ ORGANLARDA GÖREV ALANLARA BİR YERDEN ÖDEME YAPILMASI: *631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kurul, Komisyon, Heyet, Komite ve Benzeri Organlarda Görev Alanlara Bir Yerden Ödeme Yapılması.*

KONFERANSLARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler: *25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **2. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkeziyle İlgili Hükümler:** *27.02.1960 tarih ve 7460 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkeziyle İlgili Hükümler.* **3. Konferans Ücretleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ders ve Konferans Ücretleri.* **4. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **5. Hâkimler ve Savcıların Konferansları:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* **6. Harp Akademilerinde Konferans:** *24.05.1989 tarih ve 3563 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harp Akademileri Öğretim Elemanlarının Hakları.* **7. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *21.09.2006 tarih ve 5544 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **8. Devlet Muhasebesi Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler:** *Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları.* **9. Konferans Ücretlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

KONFERANS ÜCRETİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

KONFERANS ÜCRETLERİ: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ders ve Konferans Ücretleri.*

KONSOLİDE BÜTÇE: Genel bütçe gelir ve giderleri ile katma bütçe *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* gelir ve giderlerinin birlikte dikkate alınmasını anlatan deyim.

KONSOLOS: Yabancı ülkelerde, orada bulunan yurttaşların haklarını koruyan, bağlı bulunduğu hükûmete siyasî ve ticarî bilgiler veren Dışişleri Bakanlığı görevlisi, şehbender.

KONSOLOSHANE: Konsolosluk işlerinin görüldüğü daire, konsolosluk.

KONSOLOSLUKLARDA MAL ALIMI, YAPIM VE HİZMET ALIMLARI: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

KONSOLOSLUKLARDA SATIŞ, TRAMPA, KİRA VE İRTİFAK HAKKI: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

KONTRAT: *bk. Akit.*

KONTROL AMİRİ: Kontrol mühendisi tarafından hazırlanan evrakın, usul ve esaslara uygunluğunu denetleyen amir.

KONTROL MÜHENDİSİ: İhale konusu işin, sözleşme ve şartnamesine uygun yapılıp yapılmadığını denetleyen ve yapılmasını sağlamak için idarelerce görevlendirilen mühendis.

KONTROLÜN YAPILIŞI VE İŞLEYİŞİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

KONUT: Bir ya da birkaç ev halkının yaşaması için yapılmış, insan yaşamasının gerekli kıldığı uyuma, yemek pişirme, soğuktan ve sıcaktan korunma, yıkanma gibi temel ihtiyaçları konularında kolaylıkları bulunan ev. Mesken.

KONUT EDİNDİRME YARDIMI HESAPLARINDAN GELİR KAYDI: *22.05.2007 tarih ve 5664 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

KONUT SERTİFİKASI: 1989 yılında Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca çıkarılan, her biri bir metre kare konut bedeline eşit olarak piyasaya arz edilen, değerleri her ay yeniden belirlenerek Resmî Gazete'de gösterilen, menkul kıymet gibi alınıp satılabilen, toplam yüz ölçümü miktarı bir bağımsız konuta ulaştığı zaman Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca karşılığında bağımsız bir konut verilerek geri alınan, sonradan uygulanmasından vazgeçilen sertifika.

KONYA SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

KÖY: Cami, okul, otlak, yaylak, baltalık gibi orta malları bulunan, toplu veya

dağınık evlerle bağ, bahçe ve tarlalardan oluşan, nüfusu beş binden az yerleşim yeri.

KÖY KORUCULARI VE GEÇİCİ KÖY KORUCULARI GÖREVLENDİRİLMESİ VE MALÎ HAKLARI: A- Geçici Köy Korucularının Görevlendirmesi: 18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununun 74'üncü maddesine, 26.03.1985 tarih ve 3175 sayılı Kanunla eklenen ve 27.05.2007 tarih ve 5673 sayılı Kanunla değiştirilen ikinci fıkraya göre, Bakanlar Kurulunca tespit edilecek illerde; olağanüstü hâl ilanını gerektiren sebeplere ve şiddet hareketlerine ait ciddî belirtilerin köyde veya çevrede ortaya çıkması veya her ne sebeple olursa olsun köylünün canına ve malına tecavüz hareketlerinin artması hâllerinde, valinin teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile yeteri kadar geçici köy korucusu görevlendirilmesi kararlaştırılabilir. Bu şekilde görevlendirilecek geçici köy korucusu sayısı 40.000 kişiyi geçemez. Bakanlar Kurulu bu sayıyı yüzde elliye kadar artırmaya yetkilidir. Görevlendirmeyi gerektiren hâllerin ortadan kalkması durumunda veya idarî zaruret hâllerinde görevlendirmeye ilişkin aynı usul uygulanmak suretiyle geçici köy korucusu olarak yapılan görevlendirmelere son verilebilir. **B – 2330 Sayılı Kanuna Tabi Olma:** 442 sayılı Kanunun 74'üncü maddesine, 26.03.1985 tarih ve 3175 sayılı Kanunla eklenen üçüncü fıkraya göre; köy korucuları ve geçici köy korucularının görevde bulundukları süre içinde yaralanmaları, sakatlanmaları veya ölümleri hâlinde, 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **C – Sağlık Yardımları:** 442 sayılı Kanunun 74'üncü maddesine, 28.12.2005 tarih ve 5443 sayılı Kanunla eklenen ve 27.05.2007 tarih ve 5673 sayılı Kanunla değiştirilen dördüncü fıkraya göre; hiçbir sosyal güvenlik kurumunun güvencesi altında bulunmayan geçici köy korucuları ile bunların eşleri, bakmakla yükümlü oldukları anne, baba ve çocuklarının muayene, tetkik ve tedavileri, 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanunda öngörülen şartlara bakılmaksızın anılan Kanun hükümlerine göre Yeşil Kart verilerek sağlanır. *18.06.1992 tarih ve 3816 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yeşil Kartlıların Tedavi Giderlerinin Karşılanması.* Bakmakla yükümlü oldukları anne, baba ve çocuklarının tespitinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen esaslar uygulanır. Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihin öncesinde ve sonrasında asgarî on yıl üzerinden tazminat alarak görevinden ayrılan veya bu Kanun hükümlerine göre aylık bağlanmış olan geçici köy korucuları ile bunların eşleri, bakmakla yükümlü oldukları anne, baba ve çocuklarının muayene, tetkik ve tedavileri hakkında da bu fıkra hükümleri uygulanır. Geçici köy korucularının ölümü sebebiyle eşlerine aylık bağlanması durumunda yukarıda belirtilen hak sahiplerine aynı

şekilde muayene, tetkik ve tedavi yardımı yapılmasına devam olunur. *Sağlık yardımları konusunda, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **D – Aylıklar:** 442 sayılı Kanunun 74'üncü maddesine, 27.05.2007 tarih ve 5673 sayılı Kanunla eklenen beşinci fıkraya göre; geçici köy korucularına hizmetin devamı süresince her ay 11.500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda ücret ödenir. Bu ücret, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve peşin olarak ödenir. Geçici köy korucuları arasından, toplam geçici köy korucusu sayısının yüzde onunu geçmeyecek şekilde tefrik edilen korucu başlarına geçici köy korucularına ödenen ücretin yüzde onu kadar ilave ücret ödenir. Ay sonundan önce kendi isteğiyle görevden ayrılanlar ile disiplin hükümlerinin uygulanması sonucu görevlerine son verilenler hariç olmak kaydıyla, görevlerine son verilen veya ölen geçici köy korucuları için önceden peşin ödenmiş olan ücretin kalan günlere isabet eden tutarı geri alınmaz. **E – İaşeleri, Ödül ve Ek Tazminat Verilmesi:** 442 sayılı Kanunun 74'üncü maddesine, 27.05.2007 tarih ve 5673 sayılı Kanunla eklenen altıncı fıkraya göre; geçici köy korucularından güvenlik güçleriyle birlikte operasyonlara katılanların iaşeleri, birlikte operasyona katıldıkları güvenlik güçlerinin bağlı olduğu birimlerce ve bu birimlerin bütçesinden karşılanmak üzere sağlanır. Bu Kanunda belirtilen görevler ile tabiî afetlerde ve diğer olağanüstü hâl ve durumlarda emsallerine göre başarılı görev yaptıkları görülen veya büyük yararlılık gösteren geçici köy korucularına, valinin teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile yılda bir defa aylık ücretlerinin iki katına kadar ödül verilebilir. Bir malî yılda bu şekilde ödül verilecek geçici köy korucusu sayısı, o ilde görevli geçici köy korucusu sayısının yüzde birini geçemez. Güvenlik güçleriyle birlikte operasyonlara katılan geçici köy korucularına herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın her ay 400 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek tazminat ayrıca ödenir. **F – Sigortalılık Durumu:** 442 sayılı Kanunun 74'üncü maddesine, 27.05.2007 tarih ve 5673 sayılı Kanunla eklenen yedinci fıkraya göre; geçici köy korucusu olarak çalıştırılanlar, bu çalışmalarından dolayı 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun uygulanmasında, kısa ve uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalı sayılmazlar. **G - Ödenekler:** 442 sayılı Kanunun 74'üncü maddesine, 27.05.2007 tarih ve 5673 sayılı Kanunla eklenen sekizinci fıkraya göre; bu maddeye göre geçici köy korucularına yapılacak harcamalar, İçişleri Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten bu Bakanlıkça karşılanır ve ödemeler il valilikleri tarafından yapılır. **H – İlişik Kesme ve Bununla İlgili Ödemeler:** 442 sayılı Kanuna, 27.05.2007 tarih ve 5673 sayılı Kanunla eklenen ek 16'ncı maddedeki hükümler şöyledir: **1.** Geçici köy korucularından 55 yaşını dolduranların

görevleriyle ilişikleri kesilir. İlişikleri kesilenlerden on beş yıl veya daha fazla hizmeti olanlara hayatta bulundukları sürece 5.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda, Sosyal Güvenlik Kurumunca aylık bağlanır. On beş yılı aşan her yıl için 5.000 gösterge rakamına 200 gösterge rakamı ilave edilir ve bu şekilde yapılacak ilave hiçbir şekilde 3.000 gösterge rakamını geçemez. Aylık göstergesine ilave edilecek 200 gösterge rakamının hesabında, ay kesirleri tam ay sayılır. Yıl kesirlerinin her ayı için 200 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın on ikide biri aylığa ayrıca eklenir. **2.** Birinci fıkra hükümlerine göre aylık bağlanmış olanlardan vefat edenlerin dul eşleri ile 55 yaşını doldurmamış olmakla birlikte on beş yıl veya daha fazla süre geçici köy koruculuğu hizmeti bulunanlardan görevleriyle ilişikleri devam etmekte iken vefat edenlerin dul eşlerine birinci fıkraya göre hesaplanacak aylığın yüzde yetmiş beşi oranında aylık bağlanır. Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan aylık alan dul eşe, bu fıkraya göre hesaplanan tutarın yarısı uygulanır. Dul eşe bağlanan aylıklar evlenmesi hâlinde kesilir ve ölüm nedeni hariç dul kalmaları hâlinde yeniden bağlanmaz. **3.** Terör suçlarından dolayı hüküm giyen geçici köy korucularına veya dul eşlerine, aylık bağlanmaz. Hüküm giymeden önce aylık bağlanmış olması hâlinde ise bağlanan aylığı kesilir. Geçici köy korucularından sakatlananların kendilerine, ölenlerin ise dul ve yetimlerine 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle malullük ya da dul ve yetim aylığı bağlanmış olması durumunda, bu madde hükümlerine göre ayrıca aylık bağlanmaz, önceden bu madde hükümlerine göre bağlanmış olanların aylıkları kesilir. **İ – Tazminat Ödenmesi:** 442 sayılı Kanuna, 27.05.2007 tarih ve 5673 sayılı Kanunla eklenen ek 17'nci maddede yer alan hükümler şöyledir: **1.** 55 yaşını doldurup on beş yıldan az hizmeti olan veya 55 yaşını doldurmamış olan geçici köy korucularından; sağlık ve idarî nedenlerle görevine son verilenler ile ölenlere (55 yaşını doldurmamış olmakla birlikte on beş yıl veya daha fazla hizmeti bulunanlardan görevleri ile ilişikleri devam etmekte iken vefat edenler hariç), 20.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ve hizmet yılı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda tazminat ödenir. **2.** 55 yaşını doldurmadan kendi istekleri ile görevlerinden ayrılan geçici köy korucularına, hizmet sürelerine bakılmaksızın 20.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ve hizmet yılı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda tazminat ödenir. **3.** Tazminat hesabında bir yıldan az olan hizmet süresi bir yıl kabul edilir. Bir tam yılı aşan süreler için; ay kesirleri tam ay sayılmak suretiyle bu süre ile orantılı ödeme yapılır. Vefat eden geçici köy korucularının hak ettiği tazminat kanunî mirasçılarına ödenir. Verilecek tazminat tutarından herhangi bir vergi ve

kesinti yapılmaz. Ek 16'ncı madde uyarınca aylık bağlanan veya disiplin hükümlerinin uygulanması sonucu görevlerine son verilen geçici köy korucularına, bu madde hükümlerine göre tazminat ödenmez. **4.** Geçici köy korucularından görev süresi içinde vefat edenlerin eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa anne ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine, 15.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ölüm yardımı ödenir. **5.** Geçici köy korucularından sakatlananların kendilerine, ölenlerin ise dul ve yetimlerine 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle malullük ya da dul ve yetim aylığı bağlanmış olması durumunda; bu madde hükümlerine göre ayrıca tazminat ödenmez, önceden bu madde hükümlerine göre tazminat ödenmiş olanların almış oldukları tazminat tutarı 2330 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenmesi gerekecek nakdî tazminat tutarından düşülür. **6.** Ek 16'ncı madde ile bu madde kapsamındaki ödemeler, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılır ve ödemenin yapılmasını takip eden iki ay içinde Hazineden tahsil edilir. **J – Geçici Hükümler:** 27.05.2007 tarih ve 5673 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesine göre; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; **a)** Görevde bulunan geçici köy korucularının görevlerine, 18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununun bu Kanunla değişik 74'üncü maddesine göre belirlenen sayı sınırlandırması nedeniyle son verilemez. **b)** Görevde bulunan ve 55 yaşını doldurmaları nedeniyle ilişikleri kesilecek olan geçici köy korucularından, geçici köy korucusu olarak 10-15 yıl arasında hizmeti bulunanlara 5.000 gösterge rakamı esas alınarak 442 sayılı Köy Kanununun ek 16'ncı maddesi hükümlerine göre aylık bağlanır. 55 yaşını doldurmuş geçici köy korucularından 10 yıldan az hizmeti olanlar ise istekleri hâlinde 10 hizmet yılını tamamlayıncaya kadar görevlerinde bırakılırlar ve bunlar hakkında da aynı hükümler uygulanır. 55 yaşını doldurmuş geçici köy korucularından 10 yıldan az hizmeti olup da çalışmak istemeyenler hakkında ise 442 sayılı Köy Kanununun ek 17'nci maddesi hükümleri uygulanır. **c)** Görevde bulunan ve 55 yaşını doldurmamış olan geçici köy korucuları istekleri hâlinde 55 yaşını doldurıncaya kadar görevlerinde bırakılırlar. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 55 yaşını doldurmamış olanlardan, 55 yaşını doldurdukları tarih itibarıyla 10 yıldan az hizmeti olanlar, 10 hizmet yılını tamamlayıncaya kadar görevlerine devam edebilirler ve bunlar hakkında da (b) bendi hükümleri uygulanır. (b) ve (c) bendi hükümlerinde belirtilen şartları taşımaları nedeniyle 442 sayılı Köy Kanununun ek 16'ncı maddesi hükümlerine göre aylık bağlananlara 442 sayılı Köy Kanununun ek 17'nci maddesine göre tazminat ödenmez. Yukarıda belirtilen hükümlerin uygulanması, 442 sayılı Köy Kanununun bu Kanunla değişik 74'üncü maddesine göre görevlendirmeyi gerektiren hâllerin ortadan kalkması durumunda veya idarî zaruret hâllerinde, görevlendirmeye

ilişkin aynı usul uygulanmak suretiyle, geçici köy korucusu olarak yapılan görevlendirmelere son verilebilmesine engel teşkil etmez.

KÖY TÜZEL KİŞİLİĞİ: Köy derneği, muhtar ve ihtiyar heyetinden oluşan kamu tüzel kişisi.

KÖY TÜZEL KİŞİLİKLERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçeleri: Köylerin kamu tüzel kişiliği olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Köy Korucularıyla İlgili Hükümler:** *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.* **C - İller Bankasıyla İlgili Hükümler:** *13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İller Bankasıyla İlgili Hükümler.* **Ç - Köylerde Gecikme Zammı:** *6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gecikme Zammı.* **D - Orman Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **E - Orman Kanununa Göre İkramiye:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Kanununa Göre İkramiye.* **F - Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Bölgelerinde Mal Verme Yükümlülüğü ve Afetlerdeki Kurtarma Harcamaları.* **G - Köylerde Vekâlet Görevi:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vekâlet Görevi ve Aylık Verilmesinin Şartları.* **H - Vekil Köy İmamlarına Ödeme:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vekâlet, İkinci Görev Aylık ve Ücretleri ile Diğer Ödemeler.* **İ - Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri:** *29.08.1977 tarih ve 2108 sayılı Yasanın ilgili hükümleri için bk. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri.* **J - Kamulaştırma Bedelinin Tespiti:** *04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi.* **K - Köylere Su Tahsisi:** *09.05.1985 tarih ve 3202 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **L - Geçici Köy Korucularına Ek Tazminat:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **M - Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **N - Mezarlıkların Bakım ve Onarımı Ödenekleri:** *09.06.1994 tarih ve 3998 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mezarlıkların Bakım ve Onarımı Ödenekleri.* **O - Köylere Mera, Yaylak ve Kışlak Tahsisi:** *25.02.1998 tarih ve 4342 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **Ö - Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **P - Köylere Taşınmaz Mal Tahsisi:** *10.12.2003 tarih ve*

5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır ve Taşınmazlar. **R - İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **S - Köylere Hizmet Götürme Birlikleriyle İlgili Hükümler:** *26.05.2005 tarih ve 5355 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mahallî İdare Birlikleriyle İlgili Hükümler.* **Ş - Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **T - Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sularla İlgili Hükümleri:** *03.06.2007 tarih ve 5686 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Hükümleri.* **U - Belediyeliği Kaldırılan Köyler İçin Ödemeler ve Borç Mahsubu:** *06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **Ü - Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi:** *02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **V- Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **Y - Hazine Taşınmaz Mallarının İdaresiyle İlgili Hükümler:** *Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **Z - Tahliye Giderleri:** *127 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğinin ilgili hükümleri için bk. Tahliye Giderleri.*

KREDİLERİN SAYIŞTAYCA DENETİMİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İkraz, İstikraz, Kredi ve Avansların Sayıştayca Denetimi.*

KREDİ VERİLMESİ: *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

KULLANMA HAKKI: Sahibine, başkasına ait mamelek üzerinde, tam bir faydalanmayı sağlayan aynî bir hak. İntifa hakkı. Kat mülkiyetine tabi taşınmaz mallarda, kat maliklerinin ortak malik sıfatıyla paydaşı bulundukları ortak yerler üzerindeki faydalanma hakkı.

KULLANMA İZNİ: Kıyı, mera, yaylak, kışlak ve benzeri nitelikte olup üzerinde irtifak hakkı tesisi mümkün olmayan veya kısaca kamu malı olması nedeniyle kiraya verilmeyen, ancak ihtiyaç nedeniyle kullandırılması zorunlu olan taşınmaz malların on yıldan uzun süreli ve bedeli karşılığında kullandırılmasına verilen izin. Bir yapı veya tesisin kullanılabilmesi için yerel yönetimlerce verilen izin.

KULLANMA SÜRESİ: Kamu hizmetlerinde kullanılan taşınır malların hurdaya ayrılabilmesi için gerekli olan süre.

KULÜPLERE ÖDÜL VERİLMESİ: *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:

KURA: *bk. Ad Çekmek.*

KURÂ: Köyler. Kelimenin tekili, karye.

KURBAĞA ADAMLARA ÖDENECEK TAZMİNAT: *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.*

KURSLARA KATILANLARA VERİLECEK GÜNDELİK: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt İçi ve Yurt Dışında Kurslara Katılanlara Verilecek Gündelik.*

KURS VE TOPLANTILARA KATILMA GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 36'ncı maddesine göre; kamu kurum ve kuruluşları ile meslek teşekkülleri, dernek ve vakıflar tarafından düzenlenen kurs ve toplantılara katılanların katılma giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Görevlendirme yazısı. **B -** Fatura, fatura düzenlenemeyen hâllerde katılma ücretini gösteren belge. **C -** Kurs ve toplantıya iştirak edildiğine ilişkin belge. Yurt içinde yerli veya yabancı dernek, vakıf veya kuruluşlarca açılan ve yeterlilikleri Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilen dil kursları için idarece karşılanması gereken ders ücretlerinin ödenmesinde, görevlendirme yazısı yerine ilgili mevzuatında belirtilen yetkili makamın onayı aranır. Görevlendirme yazısı veya yetkili makam onayının malî yılın ilk ödemesine ait ödeme belgesine bağlanması gerekir.

KURUL, KOMİSYON, HEYET, KOMİTE VE BENZERİ ORGANLARDA GÖREV ALANLARA BİR YERDEN ÖDEME YAPILMASI: 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12'nci maddesine göre; memurlar ve diğer kamu görevlilerinden aslî kadro ve görevleri dışında, kurum ve kuruluşların yönetim kurulu, denetim kurulu, tasfiye kurulu, danışma kurulu üyelikleri ve komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda görev alanlara, bu görevlerinden sadece biri için ücret ödenebilir. Bu maddenin uygulanmasında oluşacak tereddütleri gidermeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

KURULUŞLARA GENEL YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN BÜTÇELERİNDEN YARDIM YAPILMASIYLA İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

KURUM ALACAKLARI (13): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 49'uncu maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerine, hane halklarına, yabancı devlet veya uluslararası kuruluşlara verilen borçlardan, diğer kamu idarelerine ait borçların üstlenilmesinden ve

benzeri işlemlerden kaynaklanan ve faaliyet dönemi içinde tahsili öngörülen alacakların izlenmesi için kullanılır. Kurum alacakları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:
130 Dış Borcun İkrazından Doğan Alacaklar Hesabı
131 Para Piyasası Nakit İşlemleri Alacakları Hesabı
132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı
137 Takipteki Kurum Alacakları Hesabı
138 Takipteki Kurum Alacakları Karşılığı Hesabı
139 Diğer Kurum Alacakları Hesabı

130 Dış Borcun İkrazından Doğan Alacaklar Hesabı: Bu hesap, vadesi faaliyet dönemiyle sınırlı olmak üzere, kurum nam ve hesabına dış finansman kaynaklarından sağlanıp, dış borcun ikrazı suretiyle diğer kamu idarelerine kullandırılan tutarlardan doğan alacaklar, anaparaya eklenen faiz, masraf ve kur farkları, alacağın borçlusu ve döviz cinsi değiştirilen tutarlar, alacağı etkileyen diğer işlemler sonucu oluşan tutarlar ve duran varlıklar ana hesap grubu içindeki dış borcun ikrazından doğan alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler ile bunlardan tahsil, tecil ve terkin edilen veya tecil ve terkinin iptalinden doğan tutarların izlenmesi için kullanılır. **131 Para Piyasası Nakit İşlemleri Alacakları Hesabı:** Bu hesap; kamu idarelerince, kısa vadeli nakit fazlasını değerlendirmek üzere yapılan azamî otuz gün vadeli borç vermelerden doğan alacaklar ile bunlardan yapılan tahsilatların izlenmesi için kullanılır. **132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı:** Bu hesap, ilgili mevzuatına dayanılarak vadesi faaliyet dönemiyle sınırlı olmak üzere, nakit olarak veya özel tertip iç borçlanma senedi ihracı suretiyle verilen borçlardan kaynaklanan alacaklar, anaparaya eklenen faiz, masraf ve kur farkları, alacağın borçlusu ve döviz cinsi değiştirilen tutarlar, alacağı etkileyen diğer işlemler sonucu oluşan tutarlar ve duran varlıklar ana hesap grubu içindeki kurumca verilen borçlardan alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler ile bunlardan tahsil, tecil ve terkin edilen veya tecil ve terkinin iptalinden doğan tutarların izlenmesi için kullanılır. **137 Takipteki Kurum Alacakları Hesabı:** Bu hesap, dönen varlıklar ana hesap grubu içinde yer alan kurum alacakları hesap grubundaki dış borcun ikrazından doğan alacaklar hesabı, para piyasası nakit işlemleri alacakları hesabı, kurumca verilen borçlardan alacaklar hesabı ve diğer kurum alacakları hesaplarında kayıtlı tutarlardan vadesinde tahsil edilemeyenler ile bunlara ilişkin olarak hesaplanan faiz alacaklarından anaparaya ilave edilmemiş olanların takibe alınarak izlenmesi için kullanılır. **138 Takipteki Kurum Alacakları Karşılığı Hesabı:** Bu hesap, takipteki kurum alacakları için ayrılan karşılıkların izlenmesi için kullanılır. **139 Diğer Kurum Alacakları Hesabı:** Bu hesap, yukarıdaki hesaplar kapsamına girmeyen diğer kurum alacaklarının izlenmesi için kullanılır.

KURUM ALACAKLARI (23): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin

59'uncu maddesine göre; bu hesap grubu, vadesi faaliyet dönemini aşan bir süreyle kamu idarelerine, hane halklarına, yabancı devlet veya uluslararası kuruluşlara verilen borçlardan, diğer kamu idarelerine ait borçların üstlenilmesinden ve benzeri işlemlerden kaynaklanan alacakların izlenmesi için kullanılır. Bu grupta yer alan tutarlardan süresi bir yılın altına inenler, dönem sonunda dönen varlıklar ana hesap grubu içerisindeki ilgili hesaplara aktarılır. Kurum alacakları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

230 Dış Borcun İkrazından Doğan Alacaklar Hesabı
232 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı
239 Diğer Kurum Alacakları Hesabı

230 Dış Borcun İkrazından Doğan Alacaklar Hesabı: Bu hesap, vadesi faaliyet dönemini aşan bir süreyle, kurum nam ve hesabına dış finansman kaynaklarından sağlanıp, dış borcun ikrazı suretiyle diğer kamu idarelerine kullandırılan tutarlardan doğan alacaklar, anaparaya eklenen faiz, masraf ve kur farkları, alacağın borçlusu ve döviz cinsi değiştirilen tutarlar, alacağı etkileyen diğer işlemler sonucu oluşan tutarlar ile bunlardan tahsil, tecil ve terkin edilen veya tecil ve terkinin iptalinden doğan tutarların izlenmesi için kullanılır. **232 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı:** Bu hesap, yılı bütçe kanunu veya ilgili mevzuatına dayanılarak vadesi faaliyet dönemini aşan bir süreyle nakit olarak veya özel tertip iç borçlanma senedi ihracı suretiyle ikrazen verilen borçlardan kaynaklanan alacaklar, anaparaya eklenen faiz, masraf ve kur farkları, alacağın borçlusu ve döviz cinsi değiştirilen tutarlar, alacağı etkileyen diğer işlemler sonucu oluşan tutarlar ile bunlardan tahsil, tecil ve terkin edilen veya tecil ve terkinin iptalinden doğan tutarların izlenmesi için kullanılır. **239 Diğer Kurum Alacakları Hesabı:** Bu hesap, yukarıdaki hesaplar kapsamına girmeyen diğer kurum alacaklarının izlenmesi için kullanılır.

KURUMLARA GENEL YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN BÜTÇELERİNDEN YARDIM YAPILMASIYLA İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

KURUMLARA YAPILACAK ÖDEMELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Siyasî Parti, Dernek, Birlik, Sandık, Kurum, Sendika, Vakıf ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Ödemeler.*

KURUMLARDAN ALINACAK HASILAT PAYI: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 78'inci maddesine göre; kamu iktisadî teşebbüsleri ve kamu şirketlerinin gayrisafi hasılatının yüzde on beşine kadar tutarda bir bedel tahsil edilerek genel

bütçeye gelir kaydedilir. Bu kapsamda bedel tahsil edilecek kurum ve kuruluşlarla hasılat payı oranları, ödeme yeri ve zamanı Bakanlar Kurulunca belirlenir. Zamanında ödenmeyen hasılat payları, Bakanlar Kurulunca belirlenen oranda zam uygulanarak 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilir. Hesaplanan zam, kurum ve kuruluşun bu payları ödeme yetkisi verilmiş görevlilerinden alınır. Ancak, Maliye Bakanlığınca verilmiş ek süreler için zam uygulanmaz. Düzenleyici ve denetleyici kurumların üçer aylık dönemler itibarıyla oluşacak gelir fazlaları, her üç ayda bir izleyen ayın on beşine kadar genel bütçeye aktarılır. Bu hüküm, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası hakkında da uygulanır. Söz konusu tutarların süresi içinde ödenmemesi hâlinde, ödenmeyen tutarlar 6183 sayılı Kanuna göre gecikme zammı da uygulanmak suretiyle takip ve tahsil edilir.

KURUMLAR VERGİSİ: 13.06.2006 tarih ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu gereğince; sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadî kamu kuruluşları, dernek ve vakıflara ait iktisadî işletmeler ve iş ortaklıklarının, gelir vergisi konusuna giren kurum kazançlarından, belli oranda alınan vergi.

KURUMLAR VERGİSİ TAHSİLAT TOPLAMI ÜZERİNDEN PAY KESİNTİSİ: *09.04.2003 tarih ve 4842 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir ve Kurumlar Vergisi Tahsilat Toplamı Üzerinden Pay Kesintisi.*

KUSUR: *bk. İhmal.*

KUVVET KOMUTANLIKLARINDAKİ SERMAYEDEN EK GÖREV ÜCRETİ ÖDENMESİ: *10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Millî Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarındaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler.*

KUZEY ANKARA GİRİŞİ KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJESİ İÇİN ÖDEME: 04.03.2004 tarih ve 5104 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi için gerekli malî kaynak, ilgili yıl bütçe kanunlarında gösterilen miktarda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ve Ankara Büyükşehir Belediyesi bütçesinin özel tertiplerine intikal ettirilecek ödenekler ile Belediye ve İdarenin kendi kaynaklarından ayıracağı ödenekler ve satış gelirleri dâhil her türlü Proje geliriyle sağlanır.

KUZEY ANKARA GİRİŞİ KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJESİ KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *04.03.2004 tarih ve 5104 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

KUZEY ATLANTİK ANTLAŞMASI TEŞKİLATI MÜŞTEREK ENFRASTRÜKTÜR PROGRAMI GEREĞİNCE TÜRKİYE'DE YAPILACAK İNŞA VE TESİS İŞLERİNE DAİR KANUN HÜKMÜ: 02.07.1953 tarih ve 6095 sayılı Kanunun 05.06.1985 tarih ve 3215 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatının Müşterek Enfrastrüktür Programı veya bu Teşkilatın veya yan

kuruluşlarının veya Teşkilat üyesi devletlerden bazılarının oluşturduğu özel yatırım programları gereğince, Türkiye'de yapılması kararlaştırılan tüm inşa ve tesis işleri ile sözü edilen programlara dâhil projelerin mütemmimi olarak Türkiye tarafından yaptırılması gereken mahallî kolaylıklar, restorasyon işleri ve millî katkı paylı ilave kapasite ve tesisler ile ivedilikle yapılmasına gerek görülüp Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatına ön finansman kaydı yaptırılmış olan tesisler, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunuyla 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve ekleri hükümlerine tabi olunmadan, Bakanlar Kurulunca tespit olunacak esaslar dairesinde ve bu işlerle görevli kılınacak Devlet daire ve müesseseleri ile iktisadî Devlet teşekkülleri ve kamu iktisadî kuruluşları eli ile yaptırılır. Maddenin "tabi olunmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükmünün işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

KÜÇÜK ONARIM: Yılı içinde, merkezî yönetim bütçe kanununun ilgili cetvelinde üst parasal sınırı belirlenen onarım.

KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ SANAYİİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçesi: 12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Kanunun 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanun ve 16.07.2004 tarih ve 5230 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre, Başkanlık bütçesi aşağıdaki gelirlerden oluşur: **a)** Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekler. **b)** 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi teşekkül, müessese ve bağlı ortaklıkların yıllık ve kurumlar vergisi matrahına esas kârlarının binde 1'i nispetinde ödeyecekleri aidatlar. **c)** Sermayesinin yüzde 50'sinden fazlası kamu kurum ve kuruluşlarına ait bankaların kurumlar vergisine matrah olan yıllık kârlarının yüzde 2'si nispetinde ödeyecekleri aidatlar (4603 sayılı Kanuna tabi bankalar hariç). **d)** Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonunun yıllık gelirinin yüzde 2'si nispetinde ödeyeceği aidat. **e)** Türkiye Odalar ve Borsaları Birliğinin yıllık gelirinin yüzde 2'si nispetinde ödeyeceği aidat. **f)** Başkanlık tarafından verilecek hizmetler karşılığında alınacak ücretler. **g)** Organize sanayi bölgeleri müteşebbis heyetlerince yapılan arsa satış hasılatlarının yüzde 1'i oranında ayrılacak pay. **h)** Dış kaynaklardan sağlanan krediler. **i)** Başkanlığa yapılacak bağış ve yardımlar ile Başkanlığın sahip olduğu mal ve haklardan kaynaklanan sair gelirler. Başkanlık bütçesine kaynak teşkil eden ilgili kuruluşların aidatları bir önceki yıla ait kâr miktarlarına göre, her yıl Mayıs ve Ekim aylarında olmak üzere iki taksit hâlinde, ilgili kuruluşlarca Başkanlığın kamu bankalarının birisinde açtırdığı hesabına

yatırılır. Ödenen aidatlar, bu kurum ve kuruluşlarca matrah hesabına gider olarak kaydedilir. Başkanlık bütçesinin gelirleriyle ilgili alacaklar, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur. Başkanlık bütçesinin gelir, gider ve muhasebesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir. Başkanlık, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle, adı geçen yönetmeliğin işlerliği kalmamıştır. **B - Personel Rejimi:** 3624 sayılı Kanunun 13'üncü maddesindeki düzenlemeler şöyledir: **1.** Başkanlığın aslî personeli, idarî hizmet sözleşmesi ile sözleşmeli olarak istihdam edilir. **2.** Başkanlığın daimî ve aslîlik arz eden görevleri ile bunların unvan ve adetleri, bu görevlerde çalışacak personelin tabi olacakları idarî, sosyal ve ücret hükümleri, Başkanlığın hazırlayıp İcra Komitesinin onayı ile yürürlüğe konacak yönetmelik ile düzenlenir. Personele ilişkin disiplin hükümleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun disiplin hükümlerine uygun olarak düzenlenir. **3.** Geçicilik veya belli bir ihtisas gerektiren nitelikteki hizmetler Başkanlıkça tespit ve tayin edilir. Bu işlerde çalışacak personel hakkında vekâlet veya istisna akdi hükümleri uygulanır. Bu fıkraya göre istihdam edileceklerden, Sosyal Güvenlik Kurumundan almakta oldukları aylıkları kesilmez. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **4.** Hangi hizmetlerde işçi istihdam edileceği Başkanlıkça tespit ve tayin edilir. Ancak laboratuvar, atölye gibi mal üretimini gerektiren işlerde işçi çalıştırılabilir. **5.** Yabancı uzmanlar da Başkanlığın hazırlayıp İcra Komitesinin onayı ile yürürlüğe konacak yönetmelik esaslarına göre istihdam edilebilir. **C - Uygulanmayacak Hükümler:** 3624 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; bu Kanunla kurulan Başkanlıkça yapılması öngörülen iş ve işlemlerde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri uygulanmaz. Ayrıca; Başkanlık, alım satım, kiralama ve sair işlemlerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa ve çalıştıracağı personel hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa, harcırah uygulamasında 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi değildir. Maddedeki "1050, 832, 2886 ve 6245'e tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **D - Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesiyle İlgili**

Hükümler: *28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.*

KÜLFET: Zorunluluk, zorluk, zahmet.

KÜLLÎ HALEFİYET: Bir mamelekin, miras veya şirketlerin birleşmesi durumunda olduğu gibi kül olarak başka kişiye intikal etmesi hâli. Cüz'i halefiyetin zıttı anlamında bir deyim.

KÜLTÜR VARLIKLARI: 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 3'üncü maddesinin 14.07.2004 tarih ve 5226 sayılı Kanunla değişik hükmüne göre; tarih öncesi ve tarihî devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihî devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklar. Tarih varlıkları. Eski eserler. Abideler.

KÜLTÜR VARLIKLARINDA MUHBİR İKRAMİYESİ: *26.12.1931 tarih ve 1905 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhbir İkramiyesi İşlemleri.*

KÜLTÜR VARLIKLARINI BULANLARA VERİLECEK İKRAMİYE: 21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun 64'üncü maddesine göre; Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yer üstünde, yer altında ve su altında bulunan taşınır kültür varlıklarını 4'üncü maddede yazılı makam ve mercilere, aynı maddede yazılı süreler içerisinde haber verenlere, aşağıdaki esaslar gereğince ikramiye verilir: **A -** Bulunan varlık, bunların mülkü içinde ise bu Kanunun 24'üncü ve 25'inci maddeleri uygulanır. Ayrıca ikramiye verilmez. **B -** Bulunan varlık başkasının mülkü içinde ise Kültür ve Turizm Bakanlığınca varlığın değeri dikkate alınarak, takdir olunacak bedelin % 80'i ikramiye olarak bulan ile mülk sahibi arasında yarı yarıya paylaştırılır. **C -** Kültür varlığı Devlete ait arazide bulunmuş ise, takdir olunacak bedelin % 40'ı bulana ikramiye olarak verilir. **D -** Nerede bulunursa bulunsun haber verilen kültür varlığı, korunması gerekli nitelikte olmadığı takdirde, haber verenlere bu Kanunun 25'inci maddesindeki işlem uygulanır. Ayrıca ikramiye verilmez. **E -** Nerede olursa olsun yeni bulunup da 4'üncü maddede yazılı süreler içinde haber verilmediğinden dolayı gizlenmiş sayılan kültür varlıklarını haber verenler ile bunları yakalayan kamu görevlilerine, 1905 sayılı Menkul ve Gayrimenkul Emval ile Bunların İntifa Haklarının ve Daimî Vergilerin Mektumlarını Haber Verenlere Verilecek İkramiyelere Dair Kanunda taşınır mallar için gösterilen oranlar dâhilinde tespit edilen bedel ikramiye olarak verilir. *26.12.1931 tarih ve 1905 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhbir İkramiyesi İşlemleri.* **F -** Yukarıdaki fıkralardan herhangi biri uyarınca kültür varlıklarını bulan, haber veren veya yakalayan kişiler birden fazla ise verilecek ikramiyeler bunlar arasında eşit olarak paylaştırılır.

KÜLTÜR VARLIKLARININ KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINA DEVRİ: 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 30'uncu maddesi gereğince; kamu kurum ve kuruluşları, vakıflar, gerçek ve tüzel kişiler satacakları eşya ve terekeler arasında bulunan veya

yapacakları müzayedelerdeki satışlara konu olan taşınır kültür ve tabiat varlıkları ile koleksiyonları, önce Devlet müzelerine haber vermeye ve göstermeye mecburdur. Bunlardan Hazineye intikal etmiş olup da müze koleksiyonlarına girmesi gerekli görülenler, Ayniyat Talimatnamesi hükümlerine göre, Kültür ve Turizm Bakanlığına devrolunurlar. Yukarıda sözü edilen kamu kurum ve kuruluşları, vakıflar, gerçek ve tüzel kişiler satacakları eşya ve terekeler arasında bulunan ve yapacakları müzayedelerdeki satışlara konu olan askerî tarihimize ait kültür varlıkları ile silah ve askerî malzeme koleksiyonlarını Genelkurmay Başkanlığına haber vermeye ve göstermeye mecburdur. Bu kültür varlıklarından Hazineye intikal etmiş olup askerî müzelerin koleksiyonlarına girmesi gerekli görülenler, Ayniyat Talimatnamesi hükümlerine göre, Millî Savunma Bakanlığına devrolunurlar. Maddede sözü edilen Ayniyat Talimatnamesi yürürlükten kaldırılarak yerine, Taşınır Mal Yönetmeliği yürürlüğe konulmuştur. Devir işlemleri bu Yönetmeliğe göre yapılır. *bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* Ayrıca; 2863 sayılı Kanununun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 75'inci maddesi gereğince, bu Kanun kapsamında kalan suçlar nedeniyle el konulan taşınır kültür ve tabiat varlıkları müzeye teslim edilir.

KÜLTÜR VARLIKLARININ MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞINA DEVRİ: *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Varlıklarının Kültür ve Turizm Bakanlığına Devri.*

KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNUNA GÖRE VERİLEN İKRAMİYELERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULLARI ÜYELERİNE ÖDEMELER: 21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5226 sayılı Kanun ve 04.02.2009 tarih ve 5835 sayılı Kanunla değişik 55'inci maddesinin dördüncü fıkrası fıkralara göre; Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu üyeleri ile koruma bölge kurullarının Kültür ve Turizm Bakanlığınca ve Yükseköğretim Kurulunca seçilen üyelerine, ayda altı toplantıyı geçmemek üzere her toplantı için Devlet memur aylık katsayısının 5.000 gösterge rakamı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda, koruma bölge kurullarının kurum temsilcisi üyelerine ise ayda altı toplantıyı geçmemek üzere her toplantı için Devlet memur aylık katsayısının 2.000 gösterge rakamı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE MERKEZ MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B -Sermayenin Kaynakları:** 19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre, Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermayesi; Bakanlık bütçesine konulacak

ödeneklerle Hazinece yapılacak aynî yardımlar, döner sermaye çalışmalarından elde edilecek kârlar, bağış ve yardımlardan oluşur. Sermayenin tümü 1'inci maddede belirlenen düzeye ulaştıktan sonra fazlası, bir sonraki hesap yılının altıncı ayı sonuna kadar Hazineye yatırılır. Bu süreyi uzatmaya Maliye Bakanı yetkilidir. **C - Döner Sermayenin Kullanma Alanı:** 2252 sayılı Kanunun 16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanun ve 14.07.2004 tarih ve 5225 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre, Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermayesi; eski eserler, anıtlar, müzeler, kütüphanecilik, bibliyografya, dokümantasyon, enformasyon, yayın, tanıtma, güzel sanatlar, sahne sanatları arşiv, folklor, el sanatları, sinema sanatı, festival düzenleme, kültür merkezleri ve bunlar gibi mal veya hizmet üretim ve satışını içeren işletme alanlarında kullanılır. Döner Sermaye ayrıca kültür veya turizm yatırımlarının altyapı hizmetlerini yapmak, her türlü baskı, dağıtım ve reklam işleri ile afişler, turistik ve tanıtıcı yayınlar yapmak ve bunlarla ilgili tesisler kurmak, film, fotoğraf, plak ve hatıra eşyası hazırlamak, satış yerleri ve sergiler açmak, radyo ve televizyon programları, folklor gösterileri, festivaller düzenlemek ve turizm konularında yerli ve yabancı kuruluşlarla ortaklık kurmak, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamındaki her türlü eserin tüm malî haklarını yurt içinde ve yurt dışında satın almak, bu hakları kamu kurum ve kuruluşlarıyla kamu kurum ve kuruluşu niteliğindeki meslek örgütlerine, mahallî idarelere, Bakanlığın amaç ve görevlerini gerçekleştirmek için bedelsiz kullandırmak veya üçüncü kişilere satmak amacıyla da kullanılır. **D - Personele Ödeme:** 2252 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5225 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; 3'üncü maddede belirtilen iş ve hizmetlere ilişkin giderlerle, yalnız döner sermaye işlerinde çalıştırılacak personelin her türlü giderleri döner sermayeden karşılanır. Döner Sermayeden elde edilecek gelirlerden Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü görevini fiilen yürütene her ay, Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürünün bir ayda alacağı aylık (Ek gösterge dâhil), yan ödeme ve her türlü tazminat (Makam, temsil ve görev tazminatı hariç) tutarının %100'ünü aşmamak üzere ek ödeme yapılabilir. **E - Gelir Kaynakları:** 2252 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5225 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre, her türlü altyapı katılım payları ile 3'üncü maddede belirtilen iş ve hizmetlerden elde edilecek ve aşağıda belirtilenler, Döner Sermayenin gelirleridir: **a)** Müzelerle, Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi genel müdürlüklerince düzenlenenler dışındaki tiyatro, bale, opera, konser, sinema ve benzeri yerlere giriş ücreti dâhil, her türlü ücretler. **b)** Her çeşit hizmet, mal, sanat eseri, kültür malzemesi, yayın ve benzeri satış gelirleri. **c)** Taşınır mallarla Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsis edilen ve döner sermaye hizmetlerinde kullanılan taşınmaz malların ve tesislerin sergi, yeme, içme, dinlenme yerleri ile salon, büfe ve otoparklarının işletme ve kira gelirleri. **d)** Depozito gelirleri. **e)** Telif hakkı gelirleri. **f)** Diğer gelirler. Yukarıdaki

gelirlerle ilgili tarifeler, Kültür ve Turizm Bakanlığınca saptanır. **F - Uygulanmayacak Hükümler:** 2252 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermayesi; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile bu kanunların ek ve değişiklikleri hükümlerine bağlı değildir. Maddenin "bağlı olmama" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **G - Hesap Yılı ve Hesapların Denetimi:** 2252 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermayesi hesap yılı, malî yıldır. Kültür ve Turizm Bakanlığı, hesap yılını izleyen dört ay içinde döner sermaye hesabını, bilanço ve eklerini gelir ve gider belgeleriyle birlikte Sayıştaya, bilanço ve eklerinin onaylı birer örneğini de Maliye Bakanlığına gönderir.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINCA ÖDÜL VERİLMESİ: 16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre; Kültür ve Turizm Bakanlığı, kendi görev alanına giren konularda üstün başarı göstermiş kişi, topluluk ve kuruluşlara ödül verebilir. Verilecek ödülün miktarı ile verilme esas ve usulleri Maliye Bakanlığının görüşü alınarak hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUNA GÖRE VERİLEN ÖDÜLLERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Muhbir İkramiyesi:** *26.12.1931 tarih ve 1905 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhbir İkramiyesi İşlemleri.* **C - Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **D - Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre İkramiye Ödenmesi:** *05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre İkramiye Ödenmesi.* **E - Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre Bütçeye Gelir Kaydı:** *05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **F - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu Tarafından Yurt Dışında Görevlendirme.* ***b)*** *Ek Göstergeler.* ***c)***

Zam ve Tazminatlar. **G - Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.07.1970 tarih ve 1309 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **H - Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **I - Kültür Varlıklarını Bulanlara Verilecek İkramiye:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Varlıklarını Bulanlara Verilecek İkramiye.* **İ - Taşınır Kültür Varlıklarının Müzeler İçin Satın Alınması:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır Kültür Varlıklarının Müzeler İçin Satın Alınması.* **J - Kültür Varlıkları:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Varlıkları.* **K - Kültür Varlıklarının Kültür ve Turizm Bakanlığına Devri:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Varlıklarının Kültür ve Turizm Bakanlığına Devri.* **L - Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları Üyelerine Ödemeler:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları Üyelerine Ödemeler.* **M - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **N - Kültür ve Turizm Bakanlığınca Ödül Verilmesi:** *16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığınca Ödül Verilmesi.* **O - Kültür ve Turizm Uzmanlarına Ek Ödeme:** *16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Uzmanlarına Ek Ödeme.* **P - Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *14.07.2004 tarih ve 5224 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **R - Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesi:** *16.06.2005 tarih ve 5366 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler.* **S - İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler:** *02.11.2007 tarih ve 5706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler.* **T - Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

KÜLTÜR VE TURİZM UZMANLARINA EK ÖDEME: 16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanunun 32'nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; Kültür ve Turizm Bakanlığında, kültür ve turizm uzmanı ile kültür ve turizm uzman yardımcısı kadrolarında fiilen çalışan personele ayrıca, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil), aşağıda belirtilen oranlarını geçmemek koşuluyla, Kültür ve Turizm Bakanının belirleyeceği usul, esas ve miktarlar üzerinden her ay ek ödemede bulunulur. Bu ödemeden damga

vergisi dışında herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz:

Unvanı	Derecesi	Ek Ödeme Oranı (%)
Kültür ve turizm uzmanı	1	90
Kültür ve turizm uzmanı	2	85
Kültür ve turizm uzmanı	3	80
Kültür ve turizm uzmanı	4	75
Kültür ve turizm uzmanı	5	70
Kültür ve turizm uzmanı	6	65
Kültür ve Turizm uzmanı	7	60
Kültür ve turizm uzmanı yrd.	-	50

Ek ödemelerde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır.

KÜLTÜR YATIRIMLARI VE GİRİŞİMLERİNDE PRİM DESTEĞİ: 14.07.2004 tarih ve 5225 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde, bu Kanun kapsamındaki kültür yatırımı ve girişimleri için uygulanacak teşvik unsurları sayılmıştır. Bunlardan ikisi de şunlardır: **A - Sigorta Primi İşveren Paylarında İndirim:** Maddenin (c) bendine göre; bu Kanun uyarınca belgelendirilmiş kurumlar vergisi mükellefi yatırımcı veya girişimcilerin, ilgili idareye verecekleri aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri, münhasıran belgeli yatırım veya girişimde çalıştıracakları işçilerin, prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin, yatırım aşamasında üç yılı aşmamak şartıyla % 50'si, işletme aşamasında ise yedi yılı aşmamak şartıyla % 25'i, Hazinece karşılanır. Bu bendin uygulanması ile yatırım veya işletmenin niteliği dikkate alınarak mükellefin çalıştırabileceği azamî işçi sayısına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlıkça müştereken belirlenir. **B - Su Bedeli İndirimi ve Enerji Desteği:** Maddenin (d) bendine göre, kültür yatırımı ve girişimleri, su ücretlerini yatırım veya girişimin bulunduğu yörede uygulanan tarifelerden en düşüğü üzerinden öderler. Bu yatırım veya girişimin elektrik enerjisi ve doğal gaz giderlerinin % 20'si beş yıl süreyle Hazinece karşılanır. Bu bendin uygulanması ile enerji giderlerinin iadesine ilişkin süreler, iadenin nakden veya mahsuben yapılmasına ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakanlıkça müştereken belirlenir. Bu maddenin yukarıda belirtilen (c) ve (d) bentlerinin uygulanmasında yöresel gelişim farklılıkları, proje türleri ile faaliyetin yapıldığı yerin tescilli taşınmaz kültür varlığı olması dikkate alınarak, bu bentlerde belirtilen oranları yarısına kadar indirmeye veya kanunî oranlarına çıkarmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

KÜTÜK,-ĞÜ: *bk. Resmî Sicil.*

T. C.
MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Tüm Kamu İdarelerinin Bütçe ve Muhasebe Ansiklopedisi

Cilt 2
L – Z

(Güncelleştirilmiş İkinci Baskı)

Salâhaddin Kardeş
Emekli Millî Emlak Başkontrolörü

Ankara, 2009

05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre bu eserin bütün yayın, tercüme ve iktibas hakları, Salâhaddin Kardeş'e aittir.

Birinci Baskı: Ocak 2009
İkinci Baskı: Mart 2009

Kitabın ikinci baskısının yayın ve dağıtım hakkı, Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığına aittir.

L

LAFZÎ TEFSİR: Kanun metninin kelimelerine bağlı olarak yapılan ve bugün terk edilmiş bulunan tefsir.

LAYIHA: Tasarı. Düşünülenin yazı hâline getirilmesi.

LAYİK HAD: İhalelerde, ihalenin yapılabilmesi için beklenen bedel. İhale komisyonunca uygun bulunan bedel. Hadd-ı layik.

LEH: Onun için, onun tarafına, ondan yana.

LEHTAR: Kendisi lehine irtifak hakkı tesis edilen kişi.

LİMANLAR İNŞAATI HAKKINDA KANUN HÜKMÜ: 27.01.1954 tarih ve 6237 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; bu Kanun konusunu teşkil eden iş ve hizmetleri, avans teminatına ait hükümler mahfuz kalmak suretiyle 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 83'üncü maddesinin (h) fıkrası ile 2490 sayılı kanunla ek ve tadillerine tabi olmamak ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 135'inci maddesindeki nispet % 50'ye çıkarılmak şartıyla toplu ve kısımlar hâlinde tanınmış, yerli veya yabancı uzman firmalar arasında uygun görülerek birine veya bir kaçına pazarlıkla yaptırmaya Bayındırlık ve İskân Bakanı salahiyetlidir. "1050 ve 2490 sayılı kanunların uygulanmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

LİMANLAR KANUNUNA GÖRE HAZİNEYE GELİR KAYDI: *14.04.1925 tarih ve 618 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

LİSANSLI DEPOCULUK TAZMİN FONUYLA İLGİLİ HÜKÜM: A – Bütçesi: Fonun tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. **B - Gelir Kaydı:** *10.02.2005 tarih ve 5300 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

LİSANSLI HARİTA KADASTRO MÜHENDİSLERİ VE BÜROLARI HAKKINDA KANUNA GÖRE GELİR KAYDI: *16.06.2005 tarih ve 5368 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

LOJMAN: *bk. Kamu Konutu.*

M

MAAŞ VE ÜCRETLERDEN HACİZ YOLUYLA KESİNTİ: A – Haciz Olunacak Miktar: 09.06.1932 tarih ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 03.07.1940 tarih ve 3890 sayılı Kanun ve 12.04.1968 tarih ve 1045 sayılı Kanunla değişik 83'üncü maddesine göre; maaşlar, ödenekler ve her nevi ücretler, intifa hakları ve hasılatı, ilama dayanmayan nafakalar, emekli maaşları, sigortalar veya emekli sandıkları tarafından tahsis edilen iratlar, borçlu ve ailesinin geçinmeleri için icra memurunca lüzumlu olarak takdir edilen miktar indirildikten sonra haciz olunabilir. Ancak haciz olunacak miktar bunların dörtte birinden az olamaz. Birden fazla haciz var ise sıraya konur. Sırada önde olan haczin kesintisi bitmedikçe sonraki haciz için kesintiye geçilemez. **B - Maaş ve Ücretlerin Kesilmesinde Usul:** 2004 sayılı Kanunun 355'inci maddesine göre; Devlet işlerinde veya özel müesseselerde bulunan borçlu memur veya diğer görevlilerin maaş ve ücretlerinden kesilmesi için icra dairelerinden yapılacak tebligatın kanunî muhatapları, haczin icra edildiğini ve borçlunun maaş ve ücreti miktarını nihayet bir hafta içinde bildirmeye ve borç bitinceye kadar icra dairesinin tebligatı gereğince haciz olunan miktarı kesip hemen daireye göndermeye mecburdurlar. Memurun maaş, ücret veya memuriyetinde yahut başka bir şubeden maaş almayı gerektirecek değişiklikleri ve hizmetine son verildiği takdirde bu keyfiyeti de mal memuru veya daire amiri yahut özel müesseselerin kanunî muhatapları derhâl icra dairesine bildirmeye ve ikinci hâlde haciz muamelesinden o şube veya amirini haberdar etmeye mecburdur. 2004 sayılı Kanunun 356'ncı maddesine göre; yukarıdaki madde hükümlerine uymayanların kesmedikleri veya ilk vasıta ile göndermedikleri para ayrıca mahkemeden hüküm alınmasına gerek kalmaksızın icra dairesince maaşlarından veya sair mallarından alınır. Bunların borçluya kanun hükümleri dairesinde rücu hakkı vardır. Yukarıdaki madde hükümlerine riayet etmeyen herhangi bir memur veya amir hakkında istenecek bilgiyi icra dairesine hemen verilmesi bunların mensup olduğu dairenin görevidir.

MABEYN SENEDİ: *bk. Adi Senet.*

MADALYA VE NİŞANLARIN GİDERLERİ: 24.10.1983 tarih ve 2933 sayılı Kanuna göre verilmekte olan Devlet madalya ve nişanların her türlü gideri, aynı Kanunun 10'uncu maddesi gereğince, Başbakanlık bütçesinden karşılanır.

MADDÎ DURAN VARLIKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 61'inci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerince faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahminî yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fizikî varlıklar ve bunlara ait birikmiş amortismanların izlenmesi için kullanılır. Maddî duran varlıklar,

niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:
250 Arazi ve Arsalar Hesabı
251 Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabı
252 Binalar Hesabı
253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı
254 Taşıtlar Hesabı
255 Demirbaşlar Hesabı
256 Diğer Maddî Duran Varlıklar Hesabı
257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı
258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı
259 Yatırım Avansları Hesabı

250 Arazi ve Arsalar Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsalarının izlenmesi için kullanılır. **251 Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabı:** Bu hesap, herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yer altında veya yer üstünde inşa edilmiş kamu idarelerine ait her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapıların izlenmesi için kullanılır. **252 Binalar Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerine ait her türlü binalar ile bunların bütünleyici parçaları ve eklentilerinin izlenmesi için kullanılır. **253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerinin faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan, büro makine ve cihazları hariç her türlü makine, tesis ve cihazları ile bunların eklentileri ve yükleme, boşaltma, aktarma makine ve gereçlerinin izlenmesi için kullanılır. **254 Taşıtlar Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerinin her türlü taşıtlarının izlenmesi için kullanılır. **255 Demirbaşlar Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerinin faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi uzun süre kullanılabilen varlıkların izlenmesi için kullanılır. **256 Diğer Maddî Duran Varlıklar Hesabı:** Bu hesap, özellikle kendi bölümlerinde tanımlanamayan ve yukarıda belirtilen hesapların hiçbirinin kapsamına girmeyen diğer maddî duran varlıkların izlenmesi için kullanılır. **257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı:** Bu hesap, maddî duran varlık bedellerinin yararlanma süresi içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılır. **258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı:** Bu hesap, yapımı süren maddî duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddî duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılır. **259 Yatırım Avansları Hesabı:** Bu hesap, yurt içi veya dışından sözleşmeye dayanılarak edinilen maddî duran varlıklarla ilgili olarak verilen yatırım avanslarının izlenmesi için kullanılır. **Maddenin Yürürlük Durumu:** Maddî Duran Varlıklar (25) hesabı ile ilgili olarak yürürlükte gösterilen

Yönetmeliğin 61'inci maddesi, ilgili kanunla uyum sağlamamaktadır. Bu hüküm, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun ilk şekline göre düzenlenmiştir. 5018 sayılı Kanunun 44'üncü maddesinin birinci fıkrası şöyleydi: "Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince, taşınır ve taşınmaz edinilmesi, yönetilmesi, trampası, elden çıkarılması, ecrimisilin tahsil ve takibinde izlenecek yöntem, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimi ve korunması, işgalli malların tahliyesi gibi hususlar ilgili kanunlarında düzenlenir. Bu malların kaydı ile mal yönetim hesabının verilmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir". Bu fıkranın ikinci cümlesi, 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunun 10'uncu maddesinin (a) bendinin (12) numaralı alt bendi ile değiştirilmiştir. Yeni cümle şöyle olmuştur: "Bu malların kaydı ile taşınırların muhafazası, kullanımı, mal yönetim hesabının verilmesi ve mal yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." Bu düzenlemeyle; taşınmaz malların, sadece nasıl kayda geçirileceği yönetmelik konusuna bırakılmış ve bunların muhasebesi konusu madde metninden çıkarılmıştır. Açıklanan hükümler nedeniyle; maddedeki 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabının tamamının, diğer hesapların ise, taşınmaz mal muhasebesi açısından işlerliği kalmamıştır. Bu Yönetmelik, 5436 sayılı Kanundan önce çıkarıldığı için, maddenin değiştirilmesine ihtiyaç vardır. Ancak, 5436 sayılı Kanundan sonra çıkarılan diğer yönetmeliklerde de bu hüküm tekrarlanmıştır. 30.12.2006 tarih ve 26392 sayılı (3. Mükerrer) Resmî Gazete'de yayımlanan Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 169-191'inci maddeleri, 10.03.2006 tarih ve 26104 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahallî İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 162-183'üncü maddeleri ve 01.05.2007 tarih ve 26509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 198-219'uncu maddelerinde aynı hükümlere yer verilmiştir. Bu hükümler açısından da yukarıda belirttiğimiz "işlerlik olmama" geçerlidir.

MADDÎ DURAN VARLIKLARIN KAYIT DEĞERLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 24'üncü maddesine göre, gerek yatırım ve gerekse kullanım amacıyla edinilen maddî duran varlıklar maliyet bedeliyle muhasebeleştirilir. Maddî duran varlıkların maliyet bedeli, alış bedeline, vergi, resim ve harçlar ile diğer doğrudan giderlerin ilave edilmesi suretiyle bulunur. Ancak, katma değer vergisi mükellefi olan kamu idarelerinin, edindikleri maddî duran varlıklar için ödedikleri katma değer vergisi tutarları, maliyet bedeline dâhil edilmez. Alım işlemlerinde yapılan indirimler veya herhangi bir nedenle alış bedeli

üzerinden yapılan iadeler, alış bedelinden düşülür. Genel yönetim giderleri ve varlığın elde edilmesi veya kullanılabilir duruma getirilmesiyle doğrudan ilişkilendirilmeyen giderler, maliyet bedeline ilave edilmez. Maddî duran varlıkların bütünleyici parçaları ve eklentileri, ilgili maddî duran varlıkla birlikte değerlendirilir. Herhangi bir maliyet yüklenilmeksizin edinilen maddî duran varlıklar, rayiç değeriyle muhasebeleştirilir. Varlığın rayiç değeri bilinemiyorsa idarece tespit edilen değeri esas alınır. Sanat eserlerinden hesaplara alınmasına karar verilenler, sigorta değerleri veya takdir edilen değerleriyle, sigortalanmamaları veya değer takdir edilememesi durumunda ise iz bedeliyle muhasebeleştirilir. Kullanım değeri kalmayan ve kullanımı veya satışından herhangi bir ekonomik fayda beklenilmeyen maddî duran varlıklar, kayıtlı bulundukları maddî duran varlık hesabından çıkarılarak, elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabına alınır.

MADDÎ DURAN VARLIKLAR İÇİN YAPILAN DEĞER ARTIRICI HARCAMALAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 25'inci maddesine göre; maddî duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddî duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilir ve amortisman hesaplamasında dikkate alınır. Bunların dışında maddî duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım ve onarım harcamaları gider olarak kaydedilir.

MADDÎ HATA: Maddî veya hukukî bir olayın olup olmadığında veya şart ve vasıflarında yanılma. Hukukî hatanın zıddı anlamında kullanılır.

MADDÎ KARİNE: *bk. Karine.*

MADDÎ MALLAR: Taşınır ve taşınmaz aynî haklara konu olan şeyler. Ev, mobilya, süs eşyası gibi.

MADDÎ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 62'nci maddesine göre; bu hesap grubu, herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan, kamu idarelerinin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ve belli koşullar altında hukuken himaye gören haklar gibi varlıklar ile bunlar için hesaplanan birikmiş amortismanların kaydı için kullanılır. Maddî olmayan duran varlıklar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

260 Haklar Hesabı
263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı
264 Özel Maliyetler Hesabı
267 Diğer Maddî Olmayan Duran Varlıklar Hesabı
268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı

260 Haklar Hesabı: Bu hesap, bedeli karşılığı edinilen hukukî tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların

izlenmesi için kullanılır. **263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabı:** Bu hesap, kamu idaresinde yeni ürün ve teknolojiler oluşturulması, mevcutların geliştirilmesi ve benzeri amaçlarla yapılan her türlü giderlerden aktifleştirilen kısımların izlenmesi için kullanılır. **264 Özel Maliyetler Hesabı:** Bu hesap, kiralanan gayrimenkullerin geliştirilmesi veya ekonomik değerinin kalıcı olarak artırılması amacıyla yapılan giderler ile bu gayrimenkullerin kullanılması için yapılıp, kira süresinin sonunda mal sahibine bırakılacak olan varlıkların izlenmesi için kullanılır. **267 Diğer Maddî Olmayan Duran Varlıklar Hesabı:** Bu hesap, yukarıda sayılanlar dışında kalan diğer maddî olmayan duran varlık kalemlerinin izlenmesi için kullanılır. **268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı:** Bu hesap, maddî olmayan duran varlık bedellerinin, yararlanma süresi içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılır.

MADDÎ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR VE KAYIT DEĞERLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 26'ncı maddesine göre; maddî olmayan duran varlık, mal veya hizmet üretiminde veya ediniminde kullanılmak, üçüncü kişilere kiraya verilmek veya idarî amaçlar için kullanılmak üzere elde tutulan marka, isim, bilgisayar yazılımı, telif, patent, sınaî ve işletme hakları gibi kalemlerdir. Maddî olmayan bir duran varlığın maliyeti, o varlığın satın alındığı veya üretildiği sırada yapılan nakit veya nakit benzeri harcama veya varlığın elde edilmesi için verilen kıymetlerin rayiç değeridir. Maddî olmayan bir duran varlık elden çıkarıldığı, kullanımı veya satışından hiçbir ekonomik fayda beklenmediği zaman hesaplardan çıkarılır.

MADDÎ OLMAYAN MALLAR: Fikrî faaliyet ve yaratıcılığın meydana getirdiği mallar. Telif hakkı, ihtira beratı gibi.

MADDÎ ZARAR: *bk. Tazminat.*

MADEN: Yer altında bulunan, çıkartılarak işlenebilen ve değer ifade eden element.

MADEN ARAMA RUHSATI: Herhangi bir maden sahasında belli bir madeni aramak üzere müracaat eden gerçek ve tüzel kişilere, o sahaya münhasır olmak üzere maden dairesince verilen yetki belgesi.

MADENÎ PARALARIN İTİBARÎ DEĞERLERİNİN GELİR KAYDI: *28.05.1970 tarih ve 1264 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

MADENÎ UFAKLIK VE HATIRA PARA BASTIRILMASI HAKKINDA KANUNUN UYGULANMAYACAK HÜKÜMLERİ: 28.05.1970 tarih ve 1264 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; bu Kanun gereğince yapılacak her türlü işlem, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununa tabi değildir. Maddenin "tabi olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.

MADEN KANUNUNA GÖRE GELİR VE ÖDENEK KAYDI: *04.06.1985 tarih ve 3213 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

MADENLERDEN BELEDİYELERE PAY VERİLMESİ: *26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay Verilmesi.*

MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B – Uygulanmayacak Hükümler:** 14.06.1935 tarih ve 2804 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, ticarî usullere göre idare olunur. Bu Genel Müdürlüğün bütün harcamaları ve işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununa ve Sayıştayın vize ve denetimine tabi değildir. Maddenin "tabi olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **C - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **D - Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sularla İlgili Hükümler:** *03.06.2007 tarih ve 5686 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Hükümleri.*

MAHALLE: 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; belediye sınırları içinde, ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan idarî birim.

MAHALLE BEKÇİLERİNİN ÖZLÜK HAKLARI: *14.07.1966 tarih ve 772 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları.*

MAHALLÎ İDARE: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

MAHALLÎ İDARE: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

MAHALLÎ İDARE BİRLİKLERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçeleri: Mahallî idare birlikleri, kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B – Köylere Hizmet Götürme Birlikleriyle İlgili**

Hükümler: 26.05.2005 tarih ve 5355 sayılı Kanunun 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 18'inci maddesine göre; bakanlıklar ve diğer merkezî idare kuruluşları ile il özel idareleri; köye yönelik hizmetlere ilişkin yapım, bakım ve onarım işleri, bölünmüş yol, elektrifikasyon, köy yolu, içme suyu, sulama suyu ve kanalizasyon yatırımlarını, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri köylere hizmet götürme birliklerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilirler. Aktarma işlemi merkezî idare kuruluşlarında ilgili bakanın, il özel idarelerinde valinin onayıyla yapılır ve bu ödenekler tahsis amacı dışında kullanılamaz. Bu takdirde iş, birliğin tabi olduğu usul ve esaslara göre sonuçlandırılır. Köylere hizmet götürme birlikleri de bütçe imkânları ölçüsünde bu yatırımlara kendi bütçelerinden ödenek aktarabilirler. Bakanlıklar ve diğer merkezî idare kuruluşları ile il özel idareleri tarafından aktarılacak ödeneklerle gerçekleştirilecek yatırımlar, birliğin hizmet ve görev alanı sınırlamasına tabi olmaksızın yapılabilir. Köylere hizmet götürme birlikleri, ihtiyaca göre hizmet akdiyle personel istihdam edebilir. Ancak, köylere hizmet götürme birliklerinin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin Vergi Usul Kanununda belirlenen yeniden değerleme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın % 10'unu aşamaz. Vali ve kaymakamlar birlik hizmetlerini yürütmek üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarından personel görevlendirebilir. Bu şekilde görevlendirilenlere birlik bütçesinden karşılanmak üzere, 5.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan tutarda aylık ödeme yapılır. Görevlendirmelerde otuz günden kısa süreler için kıst hesaplama yapılır. **C – Ortak Hükümler:** 5355 sayılı Kanunun 29.12.2005 tarih ve 5445 sayılı Kanunla değişik 22'nci maddesine göre; köylere hizmet götürme birliklerinin birlik meclisleri hariç olmak üzere, birlik meclisi ile birlik encümeninin başkan ve üyelerine meclis ve encümen toplantılarına katıldıkları her gün için birlik başkanına 5.000, encümen üyelerine 2.000, meclis üyelerine 1.500 gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, birlik meclisi tarafından belirlenecek miktarda huzur hakkı ödenebilir. Ancak, huzur hakkı ödenecek gün sayısı, bir yıl içinde yirmi dört günü geçemez. **D - İller Bankasıyla İlgili Hükümler:** *13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İller Bankasıyla İlgili Hükümler.* **E - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***b)*** *Devlet Memurları Kanununun Malî Hükümlerinin Kapsamı.* ***c)*** *Geçici Süreli Görevlendirme.* ***d)*** *Kadrosuz İstihdam Yasağı ve Kadroların Tespiti.* **F - Devlet İhale Kanunu Hükümleri:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **G - Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri:**

07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri. **H - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **İ - Ortalama Kanunî Ücret Tavanı:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı.* **J - İç Kontrol Sistemi:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.* **K - İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **L - Geçici İşlerde İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **M – Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **N - Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

MAHALLÎ İDARE BÜTÇESİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

MAHALLÎ İDARE BÜTÇESİ KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 12'nci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesidir. Mahallî idareler ise; belediyeler, il özel idareleri ve köy tüzel kişilikleridir. Ancak; köy tüzel kişiliklerinin bütçeleri, burada söz konusu edilen mahallî idare bütçesi kapsamı dışındadır. Nitekim Kanunun tanımları düzenleyen 3'üncü maddesinin (e) bendinin 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik hükmü gereğince mahallî idare; yetkileri belirli bir coğrafî alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idareleri ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idarelerdir. Mahallî idare bütçesi kapsamındaki kamu idareleri aşağıda alfabetik olarak belirtilmiş olup kuruluş ve görevleri ile ilgili kanunların tarih ve sayıları parantez içinde gösterilmiştir: **1.** Adana Elektrik İşletme Müessesesi (16.12.1942-4325). **2.** Ankara Elektrik ve Hava Gazı İşletme Müessesesi (16.12.1942-4325). **3.** Belediyeler (03.07.2005-5393). **4.** Belediyelere bağlı ve belediyelerin kurdukları ve üye oldukları birlik ve idareler. **5.** Büyükşehir belediyeleri (10.07.2004-5216). **6.** İl özel idareleri (22.02.2005-5302). **7.** İl özel idarelerine bağlı ve il özel idarelerinin kurdukları ve üye oldukları birlik ve idareler. **8.** İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğü (16.06.1939-3645). **9.** Su ve kanalizasyon idareleri

(20.11.1981-2560): **9/1.** Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/2.** Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/3.** Antalya Su ve Atık Su İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/4.** Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/5.** Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/6.** Erzurum Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/7.** Eskişehir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/8.** Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/9.** İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/10.** İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/11.** Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/12.** Kocaeli Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/13.** Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/14.** Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/15.** Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9/16.** Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü.

MAHALLÎ İDARELER: Bir bölgeyi ilgilendiren yahut o bölge dâhilinde yapılması lazım gelen bir kısım kamu hizmetlerini görmek üzere, o yer halkı tarafından ve kendi aralarında ihdas edilen unsurlar ve bunlara bağlı teşkilattan ibaret idare. Belediyeler, il özel idareleri ve köy tüzel kişilikleri. Yerel yönetimler.

MAHALLÎ İDARELER BÜTÇE VE MUHASEBE YÖNETMELİĞİ: *bk. Muhasebe Yönetmelikleri.*

MAHALLÎ İDARELER İLE MAHALLE MUHTARLIKLARI VE İHTİYAR HEYETLERİ SEÇİMİ HAKKINDA KANUNA GÖRE GELİR KAYDI: *18.01.1984 tarih ve 2972 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

MAHALLÎ İDARELERİN SÖZLEŞMELERİNDE TESCİL SINIRI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanuna, 26.06.1996 tarih ve 4149 sayılı Kanunla eklenen ek 11'inci maddeye göre; il özel idareleri ve belediyelerin harcamaya ilişkin olarak yapacakları sözleşmelerle her türlü bağıtlardan hangilerinin tescilden istisna edileceği, bunların niteliği, konusu ve tutarı dikkate alınarak Sayıştay Başkanlığının önerisi üzerine, her yıl bütçe kanunu ile tespit edilir. Sayıştay Kanununun tescille ilgili hükümleri, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldığından, söz konusu hükmün yürürlüğü bulunmamaktadır.

MAHALLÎ İDARELERLE İLGİLİ KAMU MALÎ YÖNETİMİ HÜKÜMLERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumları ve Mahallî İdarelerle İlgili Kamu Malî Yönetimi Hükümleri.*

MAHCUR: Medenî hakları kullanma yetkisinin, hâkim tarafından kaldırılmış olduğu kimse. Kısıtlı.

MAHCUZ: Haczedilmiş şey.

MAHDUT: Sınırlarının tayini mümkün olan akar. Sınırlandırılmış.

MAHDUT ARTIRMA: Belirli kişilerin katılabileceği artırma.

MAHDUT EHLİYET: Şahsın eksik ehliyetli olması hâli. Mahdut ehliyetliler, ivazsız iktisaba, şahsa sıkı sıkıya bağlı bulunan hakları kullanmaya ve bunların gerektirdiği işlemleri yapmaya yetkili ve haksız fiillerinden doğan zararları tazmine mecburdur. Ancak, kendilerine görev ve yükümlülük getiren sözleşmeleri yapamazlar.

MAHDUT EKSİLTME: Belirli kişilerin katılabileceği eksiltme.

MAHFUZ HİSSE: Kanunla belirlenmiş olan mirasçıların kanunî miras paylarının, miras bırakan tarafından ölüme bağlı tasarruflarla yoksun bırakamayacakları miras payları. Saklı pay.

MAHFUZ MALLAR: Mal birliği ve mal ortaklığı rejimlerinde birlik ve ortaklık mallarından ayrı olarak eşlerin kendi şahsî tasarruf, idare ve intifaına tabi bulunan, üzerinde mal ayrılığı hükümleri cereyan eden mallar.

MAHKEME HARÇ VE GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 29'uncu maddesine göre, mahkeme harç ve giderlerinin ödenmesinde aşağıdaki belgeler aranır: **A -** Mahkeme harçları ve giderlerine ilişkin ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Mahkeme, icra veya noterce düzenlenen alındı. **2.** Alındı verilemeyen hâllerde; davayı kovuşturan tarafından düzenlenip ilgili mahkeme veya dairelerce onaylanan Mahkeme Giderleri Listesi (Örnek 30) (Başka yerdeki mahkemelerde yürütülen yargılamalarda davayı kovuşturan tarafından yapılan posta giderleri için bu liste daire amirince onaylanır). **B -** Hazine aleyhine sonuçlanan davalarla ilgili mahkeme ve icra harçları ile karşı taraf avukatına yapılacak vekâlet ücreti ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Kanunları gereği ilamın icrası için kesinleşmiş olma şartı aranan hâllerde kesinleşmiş mahkeme ilamı. **2.** Yetkili merci tarafından icrasının geri bırakılmasına (Yürütülmesinin durdurulmasına) karar verilmeyen mahkeme ilamı. **3.** Davaya veya icraya intikal ettikten sonra veya intikal etmeden önce sulh yoluyla bir hakkın tanınmasından dolayı doğan borçların ödenmesinde, mahkeme kararı yerine mevzuatı gereği sulha yetkili makam veya merci kararı ve sulhname veya hakem kararı. **4.** Karşı tarafın avukatına (İcra daireleri aracılığıyla yapılan ödemeler dâhil) yapılacak vekâlet ücreti ödemelerinde fatura. **C -** 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 415'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yapılacak ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Alındı. **2.** Alındı verilemeyen hâllerde ilgili mahkeme veya dairelerce onaylanan Mahkeme Giderleri Listesi (Örnek 30) (Bu liste, başka yerdeki mahkemelerde yürütülen yargılamalara ilişkin olarak davayı kovuşturan tarafından yapılan posta giderleri için daire amirince onaylanır). **3.** Mahkeme kararı. **D -** Hazineyi temsile yetkili görevlilere yapılacak yol tazminatı ödemelerinde; Yurt İçi / Yurt Dışı Geçici Görev Yolluğu Bildirimi (Örnek 27), ödeme belgesine bağlanır. **E –** 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek

Ücret-i Vekâlet Hakkında Kanun ve 1389 Sayılı Kanuna Göre Vekâlet Ücreti Tevzi Yönetmeliği uyarınca, tahsilinde bütçeye gelir kaydedilen vekâlet ücretlerinin bütçeye gider yazılarak ilgililere ödenmesinde; Tahsil Edilen Vekâlet Ücretleri Listesi (Örnek 31), ödeme belgesine bağlanır.

MAHKEMELER İÇTİHADI: *bk. İçtihat.*

MAHKEMELERİN TATİLİ: Hâkimlerin dinlenmelerine zaman ayırmak için, mühim ve acele hâller hariç olmak üzere, mahkemelerin yılın belirli bir kısmında faaliyetlerini durdurmaları. *bk. Adlî Tatil.*

MAHKEME MASRAFLARININ DEVLETÇE ÖDENMESİ: 18.06.1927 tarih ve 1086 sayılı Kanunun 415'inci maddesine göre; resen yapılması emrolunan işlemlerin gerektirdiği masrafı, davanın iki tarafından birinin veya her ikisinin ödemesine karar verilir ve bunun için takdir olunacak tutar, mahkeme kalemine ödenir. Belirlenen süre içinde, işbu işleme ait masraf ödenmezse, ileride icap edenlerden tahsil olunması şartıyla Devlet Hazinesinden ödenmesine karar verilebilir.

MAHRUMİYET YERİNDEN BAŞKA YERE ATANAN, ÖLEN, EMEKLİYE AYRILANLARIN BURS HAKLARININ DEVAMI: 14.07. 1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 201'inci maddesine göre; öğrenim yılı içinde mahrumiyet yeri ödeneğine tabi olmayan yerlerdeki bir göreve atanan veya ölen veyahut emekliye ayrılan memurların çocukları için yapılan indirim, bulundukları ders yılı sonuna kadarı kendi isteğiyle atananlar için de, atandıkları tarihteki taksit dönemi sonuna kadar devam eder.

MAHSUP,-BU: *bk. Takas.*

MAİL-İ İNHİDAM: Yıkılacak duruma gelmiş ve çevre için tehlike oluşturan harap bina.

MAİŞET: İnsanların geçimlerini sağlayacak olan şey.

MAKAM TAZMİNATI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanuna, 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 269, 281, 527 sayılı kanun hükmünde kararnameler ve 01.07.1992 tarih ve 3828 sayılı Kanun değiştirilen ek 26'ncı maddede yer alan hükümler şöyledir: **A** - Bu Kanuna ekli IV Sayılı Cetvelde unvanları yazılı görevlerde bulunanlara, hizalarında gösterilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda makam tazminatı ödenir. Makam tazminatı damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. Bu tazminattan yararlananlara ayrıca yüksek hâkimlik tazminatı ödenmez. **B** - Bu görevlerde makam tazminatını almaya müstahak oldukları tarihten itibaren toplam iki yıl süre ile çalıştıktan sonra emekliye ayrılanlara, yukarıdaki fıkraya göre bulunacak miktarın tamamı (926 sayılı Kanuna tabi profesörlere yarısı) hayatta bulundukları sürece her ay Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenir. Sosyal Güvenlik Kurumu, bu ödemeleri üç aylık devreler hâlinde faturası karşılığında Hazineden tahsil eder. 926

sayılı Kanuna tabi bulunan profesörlere bu maddenin (A) ve (B) fıkralarına göre ödenecek tazminatın, rütbelerinin karşılığı makam tazminatından az olması hâlinde, rütbelerinin karşılığı makam tazminatı ödenir. 657 sayılı Kanuna, 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanun, 05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanun, 16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanun, 16.07.2003 tarih ve 4947 sayılı Kanun, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanun, 31.07.2003 tarih ve 4969 sayılı Kanun, 31.07.2003 tarih ve 4970 sayılı Kanun, 05.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Kanun, 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun, 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanun, 16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanun, 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanun, 01.07.2006 tarih ve 5540 sayılı Kanun, 03.06.2007 tarih ve 5684 sayılı Kanun ve 20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunla değişikler ve eklemeler yapılan makam tazminatıyla ilgili cetvel aşağıdadır:

IV Sayılı Makam Tazminatı Cetveli

Sıra No	**Kadro ve Görev Unvanı**	**Tazminat Göstergeleri**
1	Başbakanlık Müsteşarı	15.000
2	Müsteşar, Diyanet İşleri Başkanı, Avrupa Birliği Genel Sekreteri	10.000
3	Büyükelçiler (Türkiye'de sürekli görev yaptıkları süre ile sınırlı olmak şartıyla), genel müdürler ile ek göstergeleri bu düzeyde veya daha yüksek tespit edilen kadrolara atanmış olanlar, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı	7.000
4	**a)** Başbakan müşavirleri ile ek göstergeleri bu düzeyde veya daha yüksek tespit edilen kadrolara atanmış olanlar **b)** 1, 2, 3 ve 4'üncü sıralarda yazılı kadro ve görevlerde fiilen altı ay çalıştıktan sonra bu Kanunun 43'üncü maddesinin (B) bendinin üçüncü paragrafında belirtilen kadro ve görevlere atananlar **c)** Birinci sınıf mülkî idare amirleri	4.500
5	**a)** Bu Kanuna ekli 1 Sayılı Ek Gösterge Cetvelinin I. genel idare hizmetleri sınıfı bölümünün (f) fıkrasında sayılanlar ile Millî İstihbarat hizmetleri sınıfından ek göstergeleri bu düzeyde tespit edilen kadrolara atanmış olanlar **b)** Başbakanlığa bağlı kuruluşların kurum	

	başkan yardımcıları ile ek göstergeleri bu düzeyde tespit edilmiş diğer kurum başkan yardımcıları **c)** Genel müdür yardımcıları, Gelir İdaresi Daire Başkanı, vergi dairesi başkanı, Başbakanlık, bakanlık ve müsteşarlık müstakil daire başkanları (Ana ve yardımcı hizmet birimi), Avrupa Birliği Genel Sekreterliği daire başkanları, Sosyal Güvenlik Kurumu daire başkanları, Polis Akademisi Başkanı, Vakıflar Meclisi üyesi, maliye başkanı, Millî Kütüphane Başkanı, Malî Suçları Araştırma Kurulu başkan yardımcısı, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme başkan yardımcısı **d)** Başbakanlık, bakanlık, müsteşarlık, kurum başkanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi ve müstakil genel müdürlüklerin birinci hukuk müşavirleri (Birer kişi) ile Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü hukuk müşavirleri (6 kişi) **e)** 3 ve 4'üncü sıra kapsamında bulunmayan teftiş kurulu başkanları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü Rehberlik ve Teftiş Başkanı **f)** Ankara, İstanbul ve İzmir illerinin; il idare kurulu üyesi bakanlık il müdürleri ile aynı illerin il emniyet müdürleri ve vali yardımcıları	3.000
6	**a)** Kazanılmış hak aylıkları birinci derecede olmak şartıyla; **1.** Birinci sınıf mülkî idare amirleri hariç, kaymakamlar ile kaymakamlık unvanını kazandıktan sonra İçişleri Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında görev yapanlar, **2.** Başkonsoloslar (Türkiye'de sürekli görev yaptıkları süre ile sınırlı olmak şartıyla) **b)** Birinci dereceli kadroya atanmış olmak şartıyla; **1.** Kaymakamlar ile kaymakamlık unvanını kazandıktan sonra İçişleri Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında görev yapanlar, **2.** Başkonsoloslar (Türkiye'de sürekli görev yaptıkları süre ile sınırlı olmak şartıyla)	3.000 2.000

7	Birinci dereceli kadroya atanmış olmak şartıyla; Başbakanlık, bakanlık, müsteşarlık, kurum başkanlığı ve müstakil genel müdürlüklerin merkez teşkilatı daire başkanı kadrolarına atananlar (Bütçe dairesi başkanı dâhil), Gelir İdaresi grup başkanı, Millî Kütüphane başkan yardımcısı, bölge müdürleri (Kamu iktisadî teşebbüsleri, belediyeler ve bunlara bağlı kurum ve kuruluşlar hariç), Gümrük Müsteşarlığı başmüdürleri, üniversite genel sekreterleri ile büyükşehir belediyesi genel sekreter yardımcıları	2.000
8	**a)** En az dört yıl süreli yükseköğrenim veren fakülte veya yüksekokulları bitirmiş, birinci dereceli kadroya atanmış ve Türkiye düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine sahip merkez denetim elemanlarından; Başbakanlık müfettişleri, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu denetçileri, bakanlık müfettişleri, Maliye Bakanlığı hesap uzmanları, sigorta denetleme uzmanları ve sigorta denetleme aktüerleri, Hazine Müsteşarlığı bankalar yeminli murakıpları, Sosyal Güvenlik Kurumu müfettişleri, müsteşarlık ve genel müdürlük müfettişleri, Diyanet İşleri Başkanlığı müfettişleri, müsteşarlık ve başkanlık kontrolörleri, bakanlıkların merkez teşkilatına dâhil genel müdürlüklerin kontrolörleri ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş müfettişleri, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATOPOL Tesisleri İşletme Başkanlığı müfettişleri, İçişleri Bakanlığı dernekler denetçileri **b)** En az dört yıl süreli yükseköğrenim veren fakülte veya yüksekokulları bitirmiş ve kazanılmış hak aylıkları birinci derecede olmak şartıyla; Başbakanlık uzmanları, Devlet Planlama Teşkilatı planlama uzmanları, hazine uzmanları ile dış ticaret uzmanları **c)** Birinci dereceli kadroya atanmış iç denetçiler **d)** En az dört yıl süreli yükseköğrenim veren fakülte veya yüksekokulları bitirmiş, mesleğe özel yarışma sınavıyla girerek belirli süreli	2.000 2.000 2.000

	meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavında başarılı olmuş, birinci dereceli kadroya atanmış ve doğrudan belediye başkanı veya genel müdür adına teftiş, denetim ve inceleme yetkisine sahip büyükşehir belediyeleri ile bunlara bağlı genel müdürlük müfettişleri ve büyükşehir belediye sınırları içindeki ilçe belediye müfettişleri	1.000
9	Birinci dereceli kadroya atanmış olmak şartıyla; **a)** Büyükşehir belediyesi bulunan illerin il idare kurulu üyesi bakanlık il müdürleri ile aynı illerin il emniyet müdürleri, sosyal güvenlik il müdürleri (Ankara, İstanbul, İzmir) **b)** Diğer illerin il idare kurulu üyesi bakanlık il müdürleri ile il emniyet müdürleri, sosyal güvenlik il müdürleri	1.500 1.000
10	**a)** 5, 6 ve 7'nci sıralar ile 8'inci sıranın (a), (b) ve (c) bentlerinde yazılı kadro ve görevlerde fiilen altı ay çalıştıktan sonra bu Kanunun 43'üncü maddesinin (B) bendinin üçüncü paragrafında belirtilen kadro ve görevlere atananlar **b)** 8'inci sıranın (d) bendi ile 9'uncu sırada yazılı kadro ve görevlerde fiilen altı ay çalıştıktan sonra bu Kanunun 43'üncü maddesinin (B) bendinin üçüncü paragrafında belirtilen kadro ve görevlere atananlar	2.000 1.000

MAKAM TAZMİNATI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

MAKAM TAZMİNATI: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

MAKAM TAZMİNATININ ÖDENMESİNDE ÖNLİSANS MEZUNLARININ DURUMU: 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 21.03. 2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesine göre; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 26'ncı maddesi ve anılan Kanuna ekli IV Sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin (8) numaralı sırasına göre makam tazminatı ödenmesinde; 15.04.1997 tarihinden önce belirtilen sırada sayılan görevlerde bulunanlar ile daha önce bu görevlere atanmış olup söz konusu tarihten önce emekli olanlardan en az iki yıl süreli yükseköğretim mezunu olanlar sadece eğitim seviyesi açısından dört yıl süreli yükseköğretim mezunu kabul edilir. Ancak, bu maddenin yürürlük tarihinden önceki dönemler için emekli olanlar ile görevde bulunanlara geçmişe yönelik ödeme yapılmaz.

İki yıl süreli yükseköğretim mezunu olanlardan emekli olanlar ile görevde bulunanlara, 15.04.2006 tarihinden önceki dönemler için geçmişe yönelik ödeme yapılmaz. Anılan Cetvelin 8'inci sırasının (d) bendinde sayılan görevlere 31.12.2005 tarihinden önce atanmış olanlar ile bunlardan emekli olanlara bu bende göre makam tazminatı ödenmesinde söz konusu bentte öngörülen atama usulüne ilişkin koşullar aranmaz.

MAKBUZ: Borcun eda edildiğini gösteren ve alacaklı tarafından imza edilerek borçluya teslim edilen belge.

MAKİNE ALIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Tüketim Mal ve Malzemeleri, Demirbaş, Makine, Teçhizat ve Taşıt Alım Giderlerinin Ödenmesi.*

MAKİNE, TEÇHİZAT, TAŞIT, DEMİRBAŞ BAKIM VE ONARIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 42'nci maddesine göre; makine, teçhizat, taşıt, demirbaş bakım giderleri ile bunların her türlü onarımlarına ilişkin giderlerin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Taahhüt dosyası. **B –** Fatura. **C -** Hizmet İşleri Hak Ediş Raporu (Örnek 4).

MAKİNE VE CİHAZLAR: *bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.*

MAKİNE VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Kurumdan Mal Alımlarında İhale İstisnası: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

MAKTU BEDEL: Cirodan pay alınması hükmünü de öngören sözleşmelerde, sözleşme süresince cirodan ayrı olarak alınan veya alınması uygun görülen kira, kullanma izni veya irtifak hakkı bedeli.

MAKTUEN: Para olarak.

MAL: Mülkiyet konusu olabilen bütün maddî eşya ile bir mameleke girebilen bütün haklar. Arazi, taşınır mal, irtifak hakkı, alacaklar, telif hakkı, tercüme hakkı gibi. Kelimenin çoğulu, emval.

MAL ALIMLARI: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

MAL BEYANI, MAL BİLDİRİMİ: Para borcundan dolayı mahkûm olan, hakkındaki takip usulü dairesinde kesinleşen borçlunun kendisinde, üçüncü kişiler elinde bulunan mal, alacak ve haklarından borcuna yetecek miktarın; çeşit, mahiyet ve vasıflarını, her türlü kazanç ve gelirlerini, yaşayış tarzına göre geçim kaynaklarını ve buna göre borcunu ne suretle ödeyebileceğini yazı ile veya sözlü olarak icra dairesine bildirmesi.

MALEN MESUL: *bk. Mesul Bilmal.*

MAL ETMEK: Bir değer karşılığında mala sahip olmak.

MALÎ DURAN VARLIKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 60'ıncı maddesine göre; bu hesap grubu, uzun vadeli amaçlarla veya

yasal zorunluluklar nedeniyle diğer bir kurum veya işletmeye konulan her türlü sermayenin izlenmesi için kullanılır. Malî duran varlıklar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

240 Malî Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı
241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı
242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı
248 Diğer Malî Duran Varlıklar Hesabı

240 Malî Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı: Bu hesap, kanunî yetkilere dayanılarak malî kuruluşlara nakden veya aynî olarak verilen sermaye tutarları ile bunların işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermaye tutarları ve bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilen tutarların izlenmesi için kullanılır. **241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı:** Bu hesap, kanunî yetkilere dayanılarak mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya aynî olarak verilen sermaye tutarları ile bunların işletilmesinden doğan kâr ve zararlar, bütçeye iade olunan sermaye tutarları ve bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılır. **242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı:** Bu hesap, ilgili kamu idarelerinin, bütçelerine konulan ödeneklere dayanarak, döner sermayeli kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarlarının izlenmesi için kullanılır. **248 Diğer Malî Duran Varlıklar Hesabı:** Bu hesap, yukarıdaki hesaplar kapsamına girmeyen diğer malî duran varlıkların izlenmesi için kullanılır.

MALÎ DURUM BİLDİRİSİ: Bazı büyük ihalelerde, ihale konusu işin malî yükünü karşılayabileceğini belgelemek üzere, isteklilerce idareye verilen yazılı belge.

MALÎ HİZMETLER: *bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.*

MALÎ HİZMETLER BİRİMİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

MALÎ HİZMETLER UZMANI: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 60'ıncı maddesine göre; kamu idarelerinin malî hizmetler biriminde çalıştırılan uzman. 25.08.2007 tarih ve 26624 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Malî Hizmetler Uzmanlığı Yönetmeliği"nin 20'nci maddesinde belirtilen görevleri yapan, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî hizmetler birimlerinde çalıştırılan uzman: **A –** 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesinde sayılan görevlere ilişkin olarak kendilerine verilen iş ve işlemleri yapmak. **B –** 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunun 15'inci maddesinde sayılan görevlere ilişkin olarak kendilerine

verilen iş ve işlemleri yapmak. **C -** Kanun, tüzük, yönetmelik ve yönergelerle malî hizmetler birimlerine verilen görevlerden kendilerine verilen diğer iş ve işlemleri yapmak. **D -** Görevleriyle ilgili mevzuatın uygulanmasına ilişkin görüş ve önerilerini bildirmek. **E -** Görev alanlarıyla ilgili araştırma, inceleme ve etüt yapmak ve bunları raporlamak. **F -** İdareleri tarafından yapılacak eğitim programı hazırlık çalışmalarına ve uygulamalarına katılmak. **G -** Amirleri tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

MALÎ İSTATİSTİKLER: A - Kapsam, Temel İlkeler ve Kurumsal Çevre: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 52'nci maddesine göre; malî istatistikler, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî işlemlerini kapsar. Malî istatistikler; uluslararası standartlara uygun olarak bütünlük, güvenilirlik, kullanışlılık, yöntemsel geçerlilik ve ulaşılabilirlik ilkeleri çerçevesinde, yeterli meslekî eğitimi almış personel tarafından muhasebe kayıtlarındaki verilere dayanılarak ve istatistiksel yöntemler kullanılarak hazırlanır. Malî istatistiklerin hazırlanmasında kamu idarelerinin yöneticileri uygun kurumsal çevrenin oluşturulması için gerekli önlemleri alır. 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; bu Kanunda yer alan genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tanımına bağlı kalmaksızın; malî istatistiklerin derlenmesi amacıyla, uluslararası sınıflandırmalara uygun olarak, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Türkiye İstatistik Kurumunun da görüşünü almak suretiyle, ayrıca genel yönetim sektörü adıyla bir kapsam belirlemeye ve bu kapsamdaki kamu idarelerinin malî verilerini almaya Maliye Bakanlığı yetkilidir. **B - Malî İstatistiklerin Hazırlanması ve Açıklanması:** 5018 sayılı Kanunun 53'üncü maddesine göre; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait malî istatistikler, Maliye Bakanlığınca derlenir. Merkezî yönetim kapsamı dışındaki kamu idareleri malî istatistiklerini, belirlenmiş ilkelere uygun olarak hazırlar ve belirlenen süreler içinde Maliye Bakanlığına gönderir. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait malî istatistikler, Maliye Bakanlığınca aylık olarak yayımlanır. Sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelere ait malî istatistiklerle merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait malî istatistikler Maliye Bakanlığınca birleştirilerek, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait malî istatistikler elde edilir ve üçer aylık dönemler itibarıyla yayımlanır. Malî istatistiklerin anlaşılabilir ve kullanıcılar için kolayca ulaşılabilir olması esastır. 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; 52'nci maddenin son fıkrasına göre belirlenen kamu idarelerinden, malî istatistiklerine esas verilerini süresinde göndermeyenlere Maliye Bakanlığınca bir ay ek süre verilir. Ek süre sonunda da verilerin gönderilmemesi hâlinde, Maliye Bakanlığının talebi üzerine, ilgili kamu idaresinin üst yöneticileri tarafından malî hizmetler birimi yöneticisi ile

muhasebe yetkilisine, her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat dâhil yapılan bir aylık net ödemeler toplamı tutarında idarî para cezası verilir. İdarî para cezası uygulanmış olması bilgi verme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. İdarî para cezaları, bu Kanunun 73'üncü maddesi hükümlerine göre tahsil edilir. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yaptırımlar ve Yetkili Merciler.* **C - Malî İstatistiklerin Değerlendirilmesi:** 5018 sayılı Kanunun 54'üncü maddesine göre; bir yıla ait malî istatistikler, izleyen yılın Mart ayı içinde; hazırlanma, yayımlanma, doğruluk, güvenilirlik ve önceden belirlenmiş standartlara uygunluk bakımından Sayıştay tarafından değerlendirilir ve bu amaçla düzenlenen değerlendirme raporu, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Maliye Bakanlığına gönderilir. Bu raporda yer alan değerlendirmelere ilişkin olarak Maliye Bakanı gerekli önlemleri alır.

MALİK: Bir mal veya hakkın sınırsız tasarruf yetkisine sahip olan kimse.

MALÎ KONTROL: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

MALÎ OLMAYAN VARLIKLAR VE SINIFLANDIRILMASI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 23'üncü maddesine göre, malî olmayan varlıklar; bir üretim süreci sonunda ortaya çıkan ve zaman içinde tekrarlanarak bir yıldan fazla kullanılabilen binalar ve yapılar, yer altı ve yer üstü düzenleri, makine ve teçhizatlar, taşıtlar, demirbaşlar ve diğer maddî duran varlıkları kapsayan maddî duran varlıkları; üretim veya yönetim hizmetlerinde kullanılmak veya satış amacıyla edinilen stoklar ile madde ve malzemeler, üretim aşamasında veya üretim aşamaları tamamlanmış olan ve satılmak veya tüketilmek üzere elde bulundurulan mallar gibi diğer varlıkları kapsayan stokları; değerli taşlar ve metaller, sanat eserleri, antikalar ve mücevherat gibi öncelikli amacı üretim sürecinde kullanılmak veya tüketilmek olmayan taşınır varlıkları; arsa, arazi, yer altı varlıkları, diğer doğal olarak ortaya çıkan üretilmemiş maddî duran varlıklar ile patent hakkı gibi üretilmemiş maddî olmayan duran varlıkları ifade eder. Stoklar, maliyet bedeliyle ilgili stok hesaplarına kaydedilir. Maliyet bedeli, stokların depolanacağı yere kadar getirilmesi için yapılan bütün giderleri kapsar. Kullanıldıklarında veya tüketildiklerinde gider hesabına, satıldıklarında ise ilgili varlık hesaplarına kaydedilerek stok hesaplarından düşülür. Millî savunma ihtiyaçları için alınacak her türlü silahlar ve ekipman doğrudan mal ve hizmet satın alma gideri olarak kaydedilir. Millî savunma bütçesinden sivil amaçlarda kullanılmak üzere alınan varlıklar, ilgili varlık hesaplarına kaydedilir.

MALÎ PLAN HAZIRLAMA REHBERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu.*

MALÎ RAPORLAMA: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 111'inci maddesine göre; malî tablolar, bu Yönetmelikte belirlenen ilkelere ve

standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Malî tablolar; bütünlük, güvenilirlik, kullanışlılık, yöntemsel geçerlilik ve ulaşılabilirlik ilkeleri çerçevesinde, yeterli meslekî eğitimi almış personel tarafından muhasebe kayıtlarındaki verilere dayanılarak ve istatistiksel yöntemler kullanılarak hazırlanır. Dipnotların ve açıklamaların, belirli bir olayın veya işlemin kamu idaresinin malî durumu ve faaliyetleri üzerindeki etkisinin değerlendirilmesinde yetersiz kalması hâlinde ilave açıklamalara yer verilir.

MALÎ RAPORLAMA: *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Bilanço.* ***2.*** *Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu.* ***3.*** *Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu.* ***4.*** *Bütçe Giderlerinin Finansal Sınıflandırılması Tablosu.* ***5.*** *Bütçe Giderlerinin Fonksiyonel Sınıflandırılması Tablosu.* ***6.*** *Bütçe Giderlerinin Kurumsal Sınıflandırılması Tablosu.* ***7.*** *Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu.* ***8.*** *Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu.* ***9.*** *Dış Borç Değişim Tablosu.* ***10.*** *Düzenlenecek Temel Malî Tablolar.* ***11.*** *Faaliyet Sonuçları Tablosu.* ***12.*** *Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu.* ***13.*** *Giderlerin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu.* ***14.*** *Giderlerin Fonksiyonel Sınıflandırılması Tablosu.* ***15.*** *Giderlerin Kurumsal Sınıflandırılması Tablosu.* ***16.*** *İç Borç Değişim Tablosu.* ***17.*** *Malî Raporlama.* ***18.*** *Malî Raporlamanın Amaçları.* ***19.*** *Malî Tabloların Hazırlanmasından Sorumlu Olanlar.* ***20.*** *Malî Tabloların Konsolide Edilmesi.* ***21.*** *Malî Tabloların Maliye Bakanlığına Gönderilmesi.* ***22.*** *Malî Varlık ve Yükümlülükler Değişim Tablosu.* ***23.*** *Mizanlar.* ***24.*** *Nakit Akım Tablosu.* ***25.*** *Raporlama Birimi.* ***26.*** *Raporlama Süreleri.* ***27.*** *Şarta Bağlı Varlık ve Yükümlülükler Tablosu.*

MALÎ RAPORLAMANIN AMAÇLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 112'nci maddesine göre; malî raporlama ile genel olarak kaynakların dağıtımı, uygulanan malî politikaların etkileri ile ileriye yönelik politika oluşturulması ve karar verilmesinde, kamu idaresinin malî durumu, performansı ve nakit akımları hakkında kullanıcılara kapsamlı bilgi sağlanır. Malî tablolar kamu idarelerinin aşağıda belirten durumlarını gösterir: **A** - Kaynaklarının dağılımı ve kullanımı. **B** - Faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığı. **C** - Faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneği. **D** - Malî durumu ve malî durumundaki değişiklikleri. **E** - Faaliyetlerindeki performans, etkinlik ve başarısı. **F** - Kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıkları. **G** - Malî işlemlerinde saydam olup olmadıkları ve hesap verilebilirliği. Malî tablolar, bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için; kamu idarelerinin varlıkları, yabancı kaynakları, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akımları hakkında

bilgi verir. Malî tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için son üç dönemin verilerini de içermeleri ve herkes tarafından anlaşılmalarını sağlayacak şekilde ve açıklamaları ile birlikte hazırlanmaları esastır.

MALÎ SAYDAMLIK: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kaynağının Kullanılmasının Genel Esasları.*

MALÎ SORUMLULUK TAZMİNATI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 147'nci maddesine göre, Sayıştaya hesap vermekle yükümlü olan saymanlarla vezne açığından sorumlu veznedarlara ödenen para.

MALÎ SORUMLULUK TAZMİNATI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

MALÎ SUÇLARLA MÜCADELE KOORDİNASYON KURULU VE MALÎ SUÇLARI ARAŞTIRMA KURULU BAŞKANLIĞINDA EK ÖDEME: 11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre, Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulunun Başkan ve üyelerine her toplantı için 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucunda bulunan tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir. Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında görev yapanlara ise, aşağıda unvanları karşısında gösterilen gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucunda bulunan tutarı geçmemek üzere Maliye Bakanı onayı ile ek ücret ödenir:

Unvanı	Gösterge
a) Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanına	7.000
b) Başkan yardımcıları ve daire başkanlarına	6.000
c) Altı ayı geçmemek üzere, bu Kanun kapsamında görevlendirilen denetim elemanlarına (Maliye müfettişleri, hesap uzmanları, gümrük müfettişleri, gelirler kontrolörleri, bankalar yeminli murakıpları, hazine kontrolörleri, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Sermaye Piyasası Kurulu uzmanları)	10.000
d) Malî suçları araştırma uzmanları, şube müdürleri ve bilgi işlem merkezi müdürüne	5.000
e) Malî suçları araştırma uzman yardımcısı, şef, uzman, mütercim, mühendis, istatistikçi, çözümleyici ve programcılara	4.000
f) Diğer personele	3.000

Başkanlık bünyesinde geçici olarak görevlendirilen personele ek ücret ödenmesinde, ifa edilen görevin Başkanlıkta ait olduğu kadro için belirlenen gösterge rakamı esas alınır. Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

MALÎ TABLOLARIN HAZIRLANMASINDAN SORUMLU OLANLAR:

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 114'üncü maddesine göre; merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî tabloları, Maliye Bakanlığınca üretilir. Kapsama dâhil diğer kamu idarelerinin muhasebe yetkilileri, malî tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından ve belirlenen süreler içinde Maliye Bakanlığına gönderilmesinden; kurumların yöneticileri de, bu hususları gözetmekten sorumludur. Kapsama dâhil kamu idareleri kendi ihtiyaçları için ayrıca malî tablolar hazırlayabilirler.

MALÎ TABLOLARIN KONSOLİDE EDİLMESİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 115'inci maddesine göre; kapsama dâhil kamu idarelerinin hazırladıkları malî tablolar, Maliye Bakanlığınca konsolide edilir ve bu Yönetmeliğin 136'ncı maddesinde belirtilen süreler içinde kamuoyuna sunulur. Konsolidasyon işlemi önce merkezî yönetim, yerel yönetimler ve sosyal güvenlik kurumları alt grupları bazında, daha sonra da genel yönetim düzeyinde yapılır. Konsolidasyon sonucunda ortaya çıkan malî tablolar, kapsama dâhil kamu idareleri arasındaki işlemlerden kaynaklanan karşılıklı borç ve alacak doğuran işlemler arındırıldıktan sonra ilgili alt grupların veya genel yönetimin malî durumunu gösterir.

MALÎ TABLOLARIN MALİYE BAKANLIĞINA GÖNDERİLMESİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 137'nci maddesine göre; genel yönetimin tüm gelir ve giderleri ile borç ve malî imkânlarının tespitinin ve takibinin yapılabilmesi amacıyla, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, gelir ve gider tahminlerini, malî tablolarını, birbirleriyle olan borç ve alacak durumlarını, personel giderlerine ilişkin her türlü bilgi ve belgeleri, istenilmesi hâlinde belirlenen sürede, Maliye Bakanlığına vermek zorundadır. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna, 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen geçici 18'inci maddeye göre; 31.12.2012 tarihine kadar genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî tabloları, muhasebe ve raporlama standartları ile muhasebe tekniğine uygunluk açısından Maliye Bakanlığınca denetlenebilir.

MALÎ TATİL: Malî tatille ilgili düzenleme, 15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanunda yer almıştır. Kanunun 1'inci maddesine göre; her yıl Temmuz ayının birinden yirmisine kadar (Yirmisi dâhil) malî tatil uygulanır. Haziran ayının son gününün tatil günü olması hâlinde, malî tatil, Temmuz ayının ilk iş gününü takip eden günden başlar. Malî tatille ilgili uygulamalar, Kanunun 1 ve 2'nci maddelerindedir: **A -** Son günü malî tatile rastlayan aşağıda belirtilen süreler, tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamış sayılır: **1.** Beyana dayalı tarhiyatta, kanunî süresinde verilmesi gereken beyannamelerin verilme süreleri. **2.** İkmalen, resen veya idarece yapılan tarhiyatta, vadesi malî tatile rastlayan vergi, resim ve harçlar ile vergi cezaları ve gecikme faizlerinin ödeme süresi. **3.** Tarh edilen vergilere ve/veya kesilen cezalara karşı uzlaşma talep etme veya cezada indirim hükümlerinden yararlanmak

amacıyla yapılacak başvurulara ilişkin süreler. **4.** Devamlı bilgi verme hükümleri kapsamında verilmesi gereken bilgilerin verilmesine ilişkin süreler. **B -** Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirli sürelerde yapılması gereken muhasebe kayıt süreleri, bildirim süreleri ve vergiyle ilgili işlemlere ilişkin dava açma süreleri malî tatil süresince işlemez. Belirtilen süreler malî tatilin bitiminden itibaren tekrar işlemeye başlar. **C -** Mahkeme kararı veya cumhuriyet savcılıklarının talebi üzerine ya da Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre yapılan aramalı incelemeler hariç olmak üzere, malî tatil süresince inceleme amacıyla defter ve belgelerin ibrazı talep edilemez, mükellefin iş yerinde incelemeye başlanılmaz. **D -** Tatil süresince, vergi ve ceza ihbarnameleri ile mahsup taleplerine yönelik olanlar hariç, bilgi isteme talepleri mükelleflere, vergi ve ceza sorumlularına bildirilmez. Ancak tatil süresi içinde gerçekleşen tebligat işlemlerinde süre, malî tatilin son gününden itibaren işlemeye başlar. **E -** Malî tatilin sona erdiği günü izleyen yedi gün içinde biten bu madde kapsamındaki kanunî ve idarî süreler, malî tatilin son gününü izleyen tarihten itibaren yedinci günün mesai saati bitiminde sona ermiş sayılır. **F -** Gümrük idareleri, il özel idareleri ve belediyeler tarafından tarh ve/veya tahsil edilen vergi, resim ve harçlarla ilgili olarak malî tatil uygulanmaz. **G -** Beyana dayanan ve beyanname verme süresi malî tatil nedeniyle uzamış olan vergilerde ödeme süresi (Aynı ay içerisinde kalmak kaydıyla), uzayan beyanname verme süresinin son gününden itibaren üçüncü günün mesai saati bitimine kadar uzamış sayılır. **H -** Maliye Bakanı, malî tatil uygulaması nedeniyle süre verilecek iş ve işlemlerin kapsamı ile malî tatil uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. **İ -** Kanunun 2'nci maddesine göre; malî tatil ilan edilen döneme rastlayan tarihlerde 2821 sayılı Sendikalar Kanunu, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ve 4857 sayılı İş Kanununa göre işverenlerce yapılması gereken, iş kazası ve meslek hastalığı bildirimleri dışında kalan beyan, bildirim ve ödemeler; 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa tabi sigortalıların, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi işverenlerin, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa tabi sigortalıların yapmakla yükümlü olduğu iş kazası ve meslek hastalığı bildirimleri dışında kalan beyan, bildirim ve ödemeler, 1'inci maddede belirtilen süreler kadar ertelenir. 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıdaki maddede sözü geçen 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanun, 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanun, 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanun, 17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanuna yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malullük, vazife malullüğü ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve

sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. **J –** Kanunun 2'nci maddesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemeye, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilidir. Bu Kanunun 1'inci maddesinde, Maliye Bakanına tanınan yetki bu maddenin uygulanmasında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından kullanılır.

MALÎ TEBLİGAT: Malî konuları içeren tebligatlar. Sayıştayın; idarelerin merkez teşkilatında görevli bulunanlara, bu idareler vasıtasıyla, diğerlerine mahallî mülkiye amiri vasıtasıyla yaptığı tebligat gibi.

MALÎ VARLIKLAR VE SINIFLANDIRILMASI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 22'nci maddesine göre, malî varlıklar; kasadaki nakit, banka hesaplarındaki mevcutlar, verilen borçlardan doğan alacaklar, senet, tahvil ve benzeri menkul varlıklar, sermaye payları, malî türevler, bir sözleşmeden doğan alacağı ifade eden haklar ve hesaplarda kayıtlı alacaklar gibi maddî ve maddî olmayan varlıklar dışındaki her türlü değerleri kapsar. Malî varlıklar, kaynaklarına ve türlerine göre sınıflara ayrılarak kaydedilir ve raporlanır.

MALÎ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER DEĞİŞİM TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 122'nci maddesine göre; malî varlık ve yükümlülükler değişim tablosu, genel yönetimin ve kapsama dâhil her bir kamu idaresinin belirli raporlama dönemleri arasında malî varlıkları ve yükümlülüklerindeki değişmeyi gösterir ve raporlama tarihi itibarıyla toplam malî varlıklar ile toplam malî yükümlükler arasındaki farkı ifade eden net malî değeri ölçer. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç faaliyet dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

MALİYE: Kamu ile ilgili işlerin yürütülmesi için gerekli gelirleri ve harcanan paraları düzenleyen kuralların bütünü. Konusu, bu konuları incelemek olan bilim dalı. Devletin gelir ve giderlerini yöneten kuruluş, Maliye Bakanlığı. Halk arasında, Maliye Bakanlığının merkez ve taşra kuruluşlarının adı.

MALİYE BAKANININ MALÎ İŞLEMLER KONUSUNDAKİ YETKİLERİ: 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 37'nci maddesine, 516 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenen fıkraya göre; Maliye Bakanı, genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)*, döner sermayeli kuruluşlar, bütçenin transfer tertibinden yardım alan kuruluşlar, belediyeler, belediyelere bağlı kuruluşlar, özel idareler, kamu iktisadî teşebbüsleri ve benzeri kuruluşlar, fonlar ve fonlara tasarruf eden kuruluşlar ve vergi muafiyeti tanınan vakıflardan her türlü malî işlemleri ile ilgili bilgi, belge ve hesap durumlarını almaya;

bu belge ve hesap durumları ile borçlanma ve ödeme imkânları üzerinde inceleme yaptırmaya; bütçe ödenekleri ile diğer imkânları en etkin şekilde kullanmak üzere gerekli önlemleri almaya, bu maksatla gereğinde ilgili kurum ve kuruluşlardan alınan önlemlerin uygulanmasını istemeye yetkilidir.

MALİYE BAKANLIĞI MENSUPLARINA EK ÖDEME VE FAZLA ÇALIŞMA YAPTIRILMASI: 04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa, 24.03.1988 tarih ve 3418 sayılı Kananla eklenen ve 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 26.12.1993 tarih ve 3946 sayılı Kanun, 22.12.1997 tarih ve 4315 sayılı Kanun, 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanun, 28.12.2001 tarih ve 4731 sayılı Kanun, 09.04.2003 tarih ve 4842 sayılı Kanun, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanun ve 05.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Kanunla değiştirilen ek 13'üncü maddenin (4) numaralı fıkrasında düzenlenen hükümler şöyledir: Maliye Bakanı; **a)** Maliye Bakanlığı ile bağlı kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında çalışan memurlar ile sözleşmeli personele (Bağlı kuruluşların kadro karşılığı sözleşmeli personeli hariç), en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) % 200'ünü geçmemek üzere ek ödeme yaptırmaya, **b)** Maliye Bakanlığı ile Gelir İdaresi Başkanlığı merkez ve taşra teşkilatında çalışan (Sözleşmeli olarak istihdam edilenler dâhil) personele, normal mesai gün ve saatleri dâhilinde, daire dışında yapılan çalışmalarda, aylık toplam 100 saati geçmemek üzere, dışarıda geçirilen her bir saat için, karşılığı genel bütçeden ödenen fazla mesai ücreti esas alınmak suretiyle, bu ücretin üç katını aşmayacak şekilde ödeme yaptırmaya, **c)** Maliye Bakanlığı ile Gelir İdaresi Başkanlığı merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında çalışan memurlar ile sözleşmeli personele, ayda 100 saati aşmayacak şekilde yaptırılacak ek fazla mesai karşılığında, fazla mesainin yaptırıldığı saatler, çalışma mahalleri, çalışmaların resmî tatil ve bayram günlerinde yaptırılması gibi hususlar dikkate alınmak suretiyle, genel bütçeden ödenen fazla mesai ücretinin beş katını aşmayacak şekilde, saat başına farklı fazla mesai ücreti tespitine, **d)** Şehirler arası yollarda yapılacak vergi denetimlerine yardımcı olmak üzere görevlendirilen güvenlik görevlilerine de bu esaslar dâhilinde fazla çalışma ücreti ödenmesine yetkilidir. Ek ödemelerde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır. Görev yapılan birim ve iş hacmi, görev mahalli, görevin önem ve güçlüğü, personelin sınıfı, kadro unvanı, derecesi ve atanma biçimi gibi kriterlere göre yapılacak ek ödemelerin farklı miktarları ve ödemeye ilişkin usul ve esasları, Maliye Bakanı tarafından tespit edilir. Yukarıda belirtilen esaslar dâhilinde yapılacak ödemeler gelir vergisine tabi tutulmaz. Bu ödemeler bütçeden karşılanır. Bağlı kuruluşlar personeline yapılacak ek ödemelerin belirlenmesinde, bunlara ödenmekte olan ikramiye, fazla mesai ücreti gibi farklı ödemeler ile diğer imkânlar dikkate alınır ve bağlı kuruluş bütçelerinden ödenir. Bu madde

kapsamında bulunan personele yapılan ikramiye, teşvik primi, teşvik ödemesi, döner sermaye katkı payı ödemeleri, döner sermaye gelirlerinden yapılan ek ödemeler ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca ödenen tutarlar ile Maliye Bakanlığınca belirlenecek benzeri ödemelerin net tutarları, bu madde kapsamında yapılan ek ödemenin aylık net tutarından mahsup edilir. Mahsuba ilişkin esas ve usulleri belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödeme ilgili mevzuatı uyarınca ödenmekte olan zam, tazminat, ödenek, döner sermaye payı, ikramiye, ücret ve her ne ad altında olursa olsun benzeri ödemelerin hesabında dikkate alınmaz. Ancak; 05.07.2008 tarih ve 26927 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 20.03.2008 tarih ve E.2006/109, K.2008/82 sayılı Kararı ile, maddenin (4) numaralı fıkrasının (a) bendindeki "Maliye Bakanlığı ile bağlı kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında..." ibaresi, iptal edilmiştir. İptal Kararı, 05.07.2009 tarihinde yürürlüğe girecektir.

MALİYE BAKANLIĞINCA KAMU MALÎ YÖNETİMİ KONUSUNDA YÜRÜTÜLECEK HİZMETLER: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 75'inci maddesine göre, malî yönetim ve kontrol sisteminin tümüyle zaafa uğradığı, belirgin yolsuzluk veya kamu zararına yönelik emarelerin ortaya çıktığı durumlarda; ilgili bakanın talep etmesi veya doğrudan Başbakanın onayı üzerine Maliye Bakanı, yetkili denetim elemanlarına, kamu idarelerinin tüm malî yönetim ve kontrol sistemlerini, malî karar ve işlemlerini mevzuata uygunluk yönünden teftiş ettirir. Bu teftişler sonucunda düzenlenecek raporların bir örneği İç Denetim Koordinasyon Kuruluna, bir örneği de gerekli işlemlerin yapılması için ilgili bakana gönderilir.

MALİYE BAKANLIĞININ GÖREVLERİ: Osmanlı Devleti'nde "Bab-ı Defterdar" olarak kurulan Bakanlık, 1838 yılında "Umur-u Maliye Nezareti", 1840 yılında "Maliye Nezareti", 1920 yılında "Maliye Vekâleti", 1945 yılında "Maliye Bakanlığı", 1983 yılında "Maliye ve Gümrük Bakanlığı" adını almıştır. 1993 yılında tekrar "Maliye Bakanlığı" adını alan Bakanlığın görevleri, 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesinde belirtilmiştir: **A -** Maliye politikasının hazırlanmasına yardımcı olmak, maliye politikasını uygulamak. **B -** Devletin hukuk danışmanlığını ve muhakemat hizmetlerini yapmak. **C -** Harcama politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması ile Devlet bütçesinin hazırlanması, uygulanması, uygulamanın takibi ve yönlendirilmesine ilişkin hizmetleri yürütmek. **D -** Devlet hesaplarını tutmak, saymanlık hizmetlerini yapmak. **E -** 05.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Kanunla değişik bende göre, gelir politikasını geliştirmek. **F -** Maddenin 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik (g) bendi gereğince; Devlete ait malları yönetmek, kamu malları ile kamu kurum ve kuruluşlarının taşınmaz malları konusundaki yönetim esaslarını

belirlemek ve bunlara ilişkin diğer işlemleri yapmak. **G -** Her türlü gelir işlemlerine ait kanun tasarılarını ve diğer mevzuatı hazırlamak veya hazırlanmasına katılmak. **H -** Milletlerarası kuruluşların Bakanlık hizmetlerine ilişkin çalışmalarını takip etmek, bu konudaki Bakanlık görüşünü hazırlamak, yurt dışı ve yurt içi faaliyetleri yürütmek. **İ -** Bakanlığın ilgili kuruluşlarının işletme ve yatırım programlarını inceleyerek onaylamak ve yıllık programlara göre faaliyetlerini takip etmek ve denetlemek. **J -** Çeşitli kanunlarla Maliye Bakanlığa verilen görevleri yapmak. **K -** Yukarıdaki görevlerin uygulanmasını takip etmek, değerlendirmek, incelemek, teftiş etmek ve denetlemek. **L -** 13.11.1996 tarih ve 4208 sayılı Kanunla maddeye eklenen ve 11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Kanunla değiştirilen (r) bendi uyarınca, suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek.

MALİYE BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **2. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü.* **3. Defterdar:** *178 sayılı Kanun hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Defterdar.* **4. Defterdarlık:** *178 sayılı Kanun hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Defterdarlık.* **5. Maliye Bakanının Malî İşlemler Konusundaki Yetkileri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Maliye Bakanının Malî İşlemler Konusundaki Yetkileri.* **6. Maliye Bakanlığının Görevleri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Maliye Bakanlığının Görevleri.* **7. Maliye Müfettişi:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Maliye Müfettişi.* **8. Maliye Teftiş Kurulu:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Maliye Teftiş Kurulu.* **9. Malmüdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Malmüdürlüğü.* **10. Malmüdürü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Malmüdürü.* **11. Merkez Saymanlık Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Merkez Saymanlık Müdürlüğü.* **12. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri.* **13. Muhasebe Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Müdürlüğü.* **14. Saymanlık Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Saymanlık Müdürlüğü.* **15. Vergi Konseyi Üyelerine Huzur Hakkı:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Vergi Konseyi Üyelerine Ödenen Huzur Hakkı.* **16. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması:** *22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Kanun, 13.06.1952 tarih ve*

5953 sayılı Kanun, 20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanun ve 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması. **17. Askerlik Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *21.06.1927 tarihli ve 1111 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **18. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler:** *08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler.* **19. Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfındakilere Ek Ödeme:** *09.06.1930 tarih ve 1700 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfındakilere Ek Ödeme.* **20. Muhbir İkramiyesi İşlemleri:** *26.12.1931 tarih ve 1905 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhbir İkramiyesi İşlemleri.* **21. Kefalet Sandığı:** *02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kefalet Sandığı.* **22. Avukatlardan Hizmet Satın Alınması:** *08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avukatlardan Hizmet Satın Alınması.* **23. Emekli Sandığına Tabi Olan Personeli İlgilendiren Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **24. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **25. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **26. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *24.03.1950 tarih ve 5659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **27. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre İkramiye Ödenmesi:** *05.12.1951 tarih ve 5846 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre İkramiye Ödenmesi.* **28. Gecikme Zammı:** *21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gecikme Zammı.* **29. Ödemeler Sırasında Amme Alacağı Olup Olmadığının Aranması:** *21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ödemelerde Amme Alacağı Olup Olmadığının Aranması.* **30. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *18.12.1953 tarih ve 6200 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **31. Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Birlik Hâlinde Yabancı Ülkelere Gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri Mensuplarının Harcırahı.* ***b)*** *Dışişleri Bakanlığı Memurları ve Benzerlerinin Harcırah Açısından Takip Edecekleri Yol.* ***c)*** *Harcırah Hesabına Esas Tutulacak Kilometre veya Deniz Mili.* ***d)*** *Hayatî Tehlike Arz Eden Hastalıklarla Mücadelede Yevmiye.* ***e)*** *Memuriyet*

Mahalli İçinde Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı. ***f)*** *Memur veya Hizmetli Olmayanların Harcırahı.* ***g)*** *Sevke Memur ve Erbaş ve Erlere Verilecek Gündelik.* ***h)*** *Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı.* ***i)*** *Ulaştırma Hizmeti Veren Kuruluşlarda Harcırah.* ***j)*** *Yurt Dışında Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***k)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***l)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* ***m)*** *Yurt İçi ve Dışı Spor Temaslarında Harcırah.* **32. Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *07.03.1954 tarih ve 6326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **33. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler.* **34. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeli Çalıştırılması ve Malî Hakları:** *09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeli Çalıştırılması ve Malî Hakları.* **35. Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **36. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması:** *16.12.1960 tarih ve 168 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması.* **37. Millî Savunma Bakanlığına Tahsisli Taşınmaz Malların Satışından Elde Edilen Gelirler ve Ödenek Kaydı:** *28.12.1960 tarih ve 189 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **38. Millî Savunma Bakanlığının Kullandığı Taşınmaz Malların Satışında Uygulanmayacak Hükümler:** *28.12.1960 tarih ve 189 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığıyla İlgili Hükümler.* **39. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesi ile İlgili Hükümler:** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **40. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Personeline Ödemeler:** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Personeline Ödemeler.* **41. Maliye Bakanlığı Mensuplarına Ek Ödeme ve Fazla Çalışma Yaptırılması:** *04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maliye Bakanlığı Mensuplarına Ek Ödeme ve Fazla Çalışma Yaptırılması.* **42. Yeniden Değerleme Oranı:** *04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yeniden Değerleme Oranı.* **43. Değerli Kâğıtlar Kanunu Hükümleri:** *21.02.1963 tarih ve 210 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Değerli Kâğıtlar Kanunu Hükümleri.* **44. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye*

Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler. **45. Harçlar Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *02.07.1964 tarih ve 492 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **46. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler:** *14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler.* **47. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **48. Millî Prodüktivite Merkeziyle İlgili Hükümler:** *08.04.1965 tarih ve 580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Prodüktivite Merkeziyle İlgili Hükümler.* **49. Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümleri:** *22.06.1965 tarih ve 633 sayılı Kanunu ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **50. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Aylığın Ödeme Zamanı ve Esasları.* ***b)*** *Aylıkların Avans Olarak Ödenmesi.* ***c)*** *Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu Tarafından Yurt Dışında Görevlendirme.* ***d)*** *Devlet Memurları Kanunundaki İstihdam Şekilleri.* ***e)*** *Devlet Memurları Kanununun Malî Hükümlerinin Kapsamı.* ***f)*** *Ek Göstergeler.* ***g)*** *Fazla Çalışma Ücreti.* ***h)*** *Giyecek Yardımı.* ***i)*** *Makam Tazminatı.* ***j)*** *Personel ve Bütçe Mevzuatının Uygulanışında Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının Yetkileri.* ***k)*** *Temsil Giderleri ve Yönetmeliği.* ***l)*** *Vekâlet Görevi ve Aylık Verilmesinin Şartları.* ***m)*** *Yiyecek Yardımı.* ***n)*** *Yurt Dışı Eğitim Masraflarının Tahsili.* ***o)*** *Yurt Dışında Aylıklar.* ***p)*** *Zam ve Tazminatlar.* **51. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları:** *14.07.1966 tarih ve 772 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları.* **52. Sayıştay Kanunu Hükümleri:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları.* ***b)*** *Harcamaların Kısa Dönemde İncelenmesi.* ***c)*** *Sayıştayda Belgelerin Saklanması.* ***d)*** *Sayıştay Denetlemesi.* ***e)*** *Sayıştayın Bütçesi.* ***f)*** *Sayıştayın Yargılaması.* ***g)*** *Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.* ***h)*** *Sayıştay İlamlarının İnfazı.* ***i)*** *Sayıştay Savcısının Görevleri.* **53. Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesiyle İlgili Hükümler:** *10.04.1967 tarih ve 852 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesiyle İlgili Hükümler.* **54. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **55. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesini İlgilendiren Hükümler:** *21.12.1967 tarih ve 969 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **56. Belediye**

Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun Hükmü: *03.07.1968 tarih ve 1053 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **57. Adlî Yardım Bürosuna Devlet Katkısı:** *19.03.1969 tarih ve 1136 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Yardım Bürosuna Devlet Katkısı.* **58. Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun Hükmü:** *29.04.1969 tarih ve 1164 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **59. Emlak Vergisine Esas Olmak Üzere Binalar İçin Bedel Tespiti:** *29.07.1970 tarih ve 1319 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emlak Vergisi.* **60. Balıkçı Barınaklarının Kiraya Verilmesiyle İlgili Hükümler:** *22.03.1971 tarih ve 1380 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Balıkçı Barınaklarının Kiraya Verilmesiyle İlgili Hükümler.* **61. Yatılı Bölge ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Mahsus Okullarla İlgili Hükümler:** *11.07.1972 tarih ve 1607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatılı Bölge ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Mahsus Okullardaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler.* **62. Millî Eğitim Temel Kanunu Hükümleri:** *14.06.1973 tarih ve 1739 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Temel Kanunu Hükümleri.* **63. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar:** *01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar.* **64. Muhtarların Ödenek ve Sosyal Güvenlikleri:** *29.08.1977 tarih ve 2108 sayılı Yasanın ilgili hükümleri için bk. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri.* **65. Tayın Bedeli Verilmesi:** *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.* **66. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğünü İlgilendiren Hükümler:** *19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **67. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler.* **68. Yükseköğretim Kanunu Hükümleri:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **69. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.* **70. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **71. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **72. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler:** *14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler. **73. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar:** *17.06.1982 tarih ve 2684 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar.* **74. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **75. Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Ücretleri:** *11.08.1982 tarih ve 2698 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Ücretleri.* **76. Yargıtayla İlgili Hükümler:** *04.02.1983 tarih ve 2797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yargıtayla İlgili Hükümler.* **77. Siyasî Partilere Yardım:** *22.04.1983 tarih ve 2820 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Siyasî Partilere Devlet Yardımı.* **78. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **79. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **80. Devlet İhale Kanunu Hükümleri:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **81. Menkul Kıymetler Borsalarıyla İlgili Hükümler:** *91 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Menkul Kıymetler Borsalarıyla İlgili Hükümler.* **82. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri:** *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **83. Karayolları Trafik Kanunu Hükümleri:** *13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **84. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **85. Olağanüstü Hâllerde Ödemeler:** *25.10.1983 tarih ve 2935 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâllerde Ödemeler.* **86. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hüküm:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **87. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **88. Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Hükmü:** *180 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **89. Sağlık Bakanlığınca Düzenlen Ruhsatlandırma Bedellerinin Gelir Kaydı:** *13.12.1983 tarih ve 181 sayılı Kanun*

Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler. **90. Sağlık Bakanlığınca Bilimsel Nitelikli ve Ruhsatlandırma Komisyonlarında Görevlendirilenlere Ödemeler:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığınca Bilimsel Nitelikli ve Ruhsatlandırma Komisyonlarında Görevlendirilenlere Ödemeler.* **91. Sağlık Bakanlığında Hizmet Karşılığı Uzmanlık Eğitimi:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığında Hizmet Karşılığı Uzmanlık Eğitimi.* **92. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **93. Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *16.05.1984 tarih ve 3007 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **94. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler:** *233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler.* **95. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Döner Sermayesi:** *234 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Döner Sermayesi.* **96. Tahliye Giderleri:** *04.12.1984 tarih ve 3091 sayılı Kanun ile 127 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğinin ilgili hükümleri için bk. Tahliye Giderleri.* **97. Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesinde Giderler:** *04.12.1984 tarih ve 3091 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesinde Giderler.* **98. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca, Sınaî Alandaki Teknolojik Gelişmeleri Teşvik Etmek Amacıyla Yapılan Ödeme:** *08.01.1985 tarih ve 3143 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca, Sınaî Alandaki Teknolojik Gelişmeleri Teşvik Etmek Amacıyla Yapılan Ödeme.* **99. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleriyle İlgili Hükümler:** *09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleriyle İlgili Hükümler.* **100. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi:** *08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi.* **101. Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılmasıyla İlgili Hüküm:** *30.05.1984 tarih ve 3212 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **102. Tanıtma Fonuyla İlgili Ödenek Kaydı:** *10.06.1985 tarih ve 3230 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **103. Savunma**

Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler: *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **104. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *08.01.1986 tarih ve 3254 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **105. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **106. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması:** *28.05.1986 tarih ve 3292 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması.* **107. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri:** *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.* **108. Meslekî Eğitim Kanununa Göre Özel Gelir ve Ödenek Kaydı:** *05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **109. Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *25.03.1987 tarih ve 3332 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **110. Sağlık Tesislerinin Satış Gelirleri ile İlgili Hüküm:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **111. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri.* **112. Tarımın Desteklenmesi:** *12.06.1987 tarih ve 3380 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımın Teşviki ve Çiftçinin Desteklenmesi.* **113. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler***: 21.06.1987 tarih ve 3402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **114. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **115. Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi:** *26.10.1988 tarih ve 3484 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi.* **116. Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri.* **117. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **118. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **119. İç Denetçilere Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçilere Ek Ödeme Yapılması.* **120. Telif ve İşleme Ücretleri:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Telif ve İşleme*

Ücretleri. **121. Yabancı Dil Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yabancı Dil Tazminatı.* **122. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *383 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **123. Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler:** *388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler.* **124. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **125. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **126. Özürlülerin Destek Eğitimi Giderlerinin Karşılanması:** *30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlülerin Destek Eğitimi Giderlerinin Karşılanması.* **127. Gümrük Vergisi Hasılatından Liman İşleten Kuruluşlara Pay Verilmesi:** *25.06.1992 tarih ve 3824 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gümrük Vergisi Hasılatından Liman İşleten Kuruluşlara Pay Verilmesi.* **128. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler:** *19.11.1992 tarih ve 3843 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler.* **129. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler:** *13.04.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler.* **130. Dışişleri Bakanlığı Mensuplarına Ödemeler:** *24.06.1994 tarih ve 4009 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Dışişleri Bakanlığı Mensuplarına Ödemeler.* **131. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **132. Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Göre Gelir Kaydı:** *491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **133. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması.* **134. Özelleştirmeyle İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **135. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **136. Sanayi**

ve Ticaret Bakanlığı Personeline Ödemeler: *23.02.1995 tarih ve 4077 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Personeline Ödemeler.* **137. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **138. Muhtaç Erbaş ve Er Ailelerinin Tedavisi:** *18.02.1998 tarih ve 4341 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhtaç Erbaş ve Er Ailelerinin Ücretsiz Tedavisi.* **139. İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **140. Türkiye Kalkınma Bankasıyla İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **141. Gümrük Müsteşarlığında Ek Ödeme:** *27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gümrük Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **142. Türk Uluslararası Gemi Sicili Harçlarından Gelir Kaydı:** *16.12.1999 tarih ve 4490 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **143. Temsil Tazminatı:** *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı.* **144. Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **145. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.* **146. Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** *21.02.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **147. Emniyet Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Malların Satışından Elde Edilen Gelirlerin Bütçeye Kaydı:** *12.04.2001 tarih ve 4645 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **148. Polis Akademisiyle İlgili Hükümler:** *25.04.2001 tarih ve 4652 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Polis Akademisinde Ek Ödeme ve Döner Sermaye İçin Uygulanmayacak Hükümler.* **149. Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı:** *29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Kullanımındaki Yerlerin Satışında Özel Ödenek Kaydı.* **150. Hazine Taşınmaz Malları İçin Bedel Tespiti:** *29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **151. Sit Sertifikası:** *29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sit Sertifikası.* **152. Kurul, Komisyon, Heyet, Komite ve Benzeri Organlarda Görev Alanlara Bir Yerden Ödeme Yapılması:**

631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kurul, Komisyon, Heyet, Komite ve Benzeri Organlarda Görev Alanlara Bir Yerden Ödeme Yapılması. **153. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **154. Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **155. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **156. Endüstri Bölgelerinde Gelir Kaydı:** *09.01.2002 tarih ve 4737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **157. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* **158. Dış Borçlanma:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Dış Borçlanma.* **159. Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi.* **160. Hibe Alma ve Verme:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hibe Alma ve Verme.* **161. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **162. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.* **163. Risk Hesabı:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Risk Hesabı.* **164. Özel Tüketim Vergisi Hasılatının Paylaşımı:** *06.06.2002 tarih ve 4760 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özel Tüketim Vergisi Hasılatının Paylaşımı.* **165. Gelir ve Kurumlar Vergisi Tahsilatından Pay Kesintisi:** *09.04.2003 tarih ve 4842 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir ve Kurumlar Vergisi Tahsilat Toplamı Üzerinden Pay Kesintisi.* **166. Kültür ve Turizm Bakanlığınca Ödül Verilmesi:** *16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığınca Ödül Verilmesi.* **167. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu:** *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.* **168. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **169. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili*

Hükümler. **170. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri:** *17.07.2003 tarih ve 4948 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Devlet Büyüklerinin Mezarlarının Giderleri.* **171. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *09.10.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **172. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler:** *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **173. Petrol Piyasası Kanunundaki İkramiyeler:** *04.12.2003 tarih ve 5015 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Petrol Piyasası Kanunundaki İkramiyeler.* **174. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bütçelerin Uygulama Esasları.* ***b)*** *Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.* ***c)*** *Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap.* ***d)*** *Gelirlerin Toplanması.* ***e)*** *Harcama Yapılması.* ***f)*** *İç Kontrol Sistemi.* ***g)*** *Kamu Alacaklarının Silinmesi.* ***h)*** *Kamu Hesapları.* ***i)*** *Kamu Kaynağının Kullanılmasının Genel Esasları.* ***j)*** *Kamu Maliyesi.* ***k)*** *Kamu Malî Yönetimi ve Kontrolü Konusunda Maliye Bakanlığı Yetkisi.* ***l)*** *Kurumlardan Alınacak Hasılat Payı.* ***m)*** *Malî İstatistikler.* ***n)*** *Maliye Bakanlığınca Kamu Malî Yönetimi Konusunda Yürütülecek Hizmetler.* ***o)*** *Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu.* ***p)*** *Müşterek Fon Hesabı.* ***r)*** *Taşınır ve Taşınmazlar.* ***s)*** *Yaptırımlar ve Yetkili Merciler.* **175. Kamulaştırma Sertifikası:** *24.12.2003 tarih ve 5027 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamulaştırma Sertifikası.* **176. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler:** *29.01.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler.* **177. Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Bütçelerine Gelir Kaydı:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **178. Dışişleri Bakanlığı Bütçesine Gelir ve Ödenek Kaydı:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **179. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **180. Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi Konusunda Maliye Bakanlığı Yetkisi:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi Konusunda Maliye Bakanlığı Yetkisi.* **181. Kültür Yatırımları ve Girişimlerinde Prim Desteği:** *14.07.2004 tarih ve 5225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Yatırımları ve Girişimlerinde Prim Desteği.* **182. Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Alınan Hibelerin Özel Hesaplardan İzlenmesi:** *17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler. **183. Döner Sermayeli İşletmelerin Aylık Gayrisafi Hasılatından Tahsil Edilen Tutarın Genel Bütçeye Gelir Kaydı:** *17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **184. Kamu Yararına Çalışan Dernek Kavramı:** *04.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **185. Aile Hekimi Çalıştırılması ve Ödemeleri:** *24.11.2004 tarih ve 5258 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile Hekimi Çalıştırılması ve Ödemeleri.* **186. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **187. Kabahatler Kanundaki İdarî Para Cezası Hükümleri:** *30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **188. Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu Hükmü:** *07.06.2005 tarih ve 5362 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **189. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler:** *16.06.2005 tarih ve 5366 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler.* **190. Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** *16.06.2005 tarih ve 5368 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **191. Belediye Kanunundaki Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **192. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **193. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **194. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **195. Emeklilere Ek Ödeme:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **196. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **197. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **198. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansıyla İlgili Hükümler:** *21.06.2006 tarih ve 5523 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Yatırım Destek ve*

Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli. **199. İskân Kanununun Malî Hükümleri:** *19.09.2006 tarih ve 5543 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İskân Kanununun Malî Hükümleri.* **200. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *21.09.2006 tarih ve 5544 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **201. Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında Ek Ödeme:** *11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında Ek Ödeme.* **202. Şans Oyunlarından Hazineye Aktarılacak Kamu Payının Genel Bütçeye Gelir Kaydı:** *14.03.2007 tarih ve 5602 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **203. Malî Tatil:** *15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Tatil.* **204. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi:** *21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi.* **205. Geçici İşlerde İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **206. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler:** *02.11.2007 tarih ve 5706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler.* **207. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **208. Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi:** *28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.* **209. Sporcular ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması:** *24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması.* **210. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi:** *02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **211. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **212. Bütçe Kontrolörü:** *Bütçe Kontrolörleri Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Bütçe Kontrolörü.* **213. Devlet Bütçe Uzmanı:** *Maliye Bakanlığı Devlet Bütçe Uzmanları Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Bütçe Uzmanı.* **214. Dış Ülkelerdeki Satış, Kiraya Verme ve İrtifak Hakkı Tesisi:** *Dış Ülkelerdeki Kuruluşların Yerel İhtiyaçlarının Sağlanmasına Ait Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **215. Pul ve Kıymetli**

Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi: *Pul ve Değerli Kâğıtların Bayiler ve Yetkili Memurlar Vasıtası ile Sattırılmasına ve Bayilere Satış Aidatı Verilmesine Dair Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi.* **216. Muhasebat Kontrolörü:** *Maliye Bakanlığı Muhasebat Kontrolörleri Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Muhasebat Kontrolörü.* **217. Muhasebe Denetmeni:** *Muhasebat Genel Müdürlüğü Muhasebe Denetmenleri Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Denetmeni.* **218. Devlet Muhasebe Uzmanı:** *Muhasebat Genel Müdürlüğü Devlet Muhasebe Uzmanları Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebe Uzmanı.* **219. Muhasebe Uzmanı:** *Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü Muhasebe Uzmanlığı Görev, Çalışma ve Atama Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Uzmanı.* **220. Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşların Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşleri:** *İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esasların ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **221. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları:** *Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları.* **222. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Hükümleri:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Amortisman ve Tükenme Payı Uygulaması.* ***b)*** *Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı.* ***c)*** *Diğer İdare, Kurum ve Kuruluşlara Verilecek Paylar.* ***d)*** *Düzenlenecek Temel Malî Tablolar.* ***e)*** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.* ***f)*** *Hesap Planları ve Detaylı Hesap Planlarının Hazırlanması.* ***g)*** *İşlemlerin Belgeye Dayanması ve Belge Düzeni.* ***h)*** *Maddî Duran Varlıklar.* ***i)*** *Malî Tabloların Hazırlanmasından Sorumlu Olanlar.* ***j)*** *Malî Tabloların Konsolide Edilmesi.* ***k)*** *Malî Tabloların Maliye Bakanlığına Gönderilmesi.* ***l)*** *Maliyet Hesapları.* ***m)*** *Muhasebe Dönemi ve Mahsup Dönemi.* ***n)*** *Muhasebe Sistemleri ve Raporların Standartlara Uygunluğunun Denetlenmesi.* ***o)*** *Raporlama Süreleri.* ***p)*** *Taahhütler ile Garantilerin Kaydı ve Değerlemesi.* ***r)*** *Tereddütlerin Giderilmesi.* ***s)*** *Yeniden Değerleme Uygulaması.* **223. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **224. İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği Hükümleri:** *İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği Hükümleri.* **225.**

Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri: *Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **226. Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler.* **227. Olağanüstü Hâllerde ve Yeni Bir Giderin Ortaya Çıkması Hâlinde Yapılacak Ödemelere İlişkin Düzenlemeler:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâllerde ve Yeni Bir Giderin Ortaya Çıkması Hâlinde Yapılacak Ödemelere İlişkin Düzenlemeler.* **228. Ödeme Belgeleri ve Bağlanacak Kanıtlayıcı Belgeler:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödeme Belgeleri ve Bağlanacak Kanıtlayıcı Belgeler.* **229. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.* **230. Taahhüt Dosyası:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taahhüt Dosyası.* **231. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar:** *İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.* **232. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **233. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **234. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **235. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **236. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla*

İlgili Yönetmelik Hükümleri. **237. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **238. Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **239. Taşınmaz Mal Kayıt İşlemleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Mal Kayıt İşlemleri.* **240. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **241. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **242. Menkul Kıymetler ve Varlıklar:** *Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Menkul Kıymetler ve Varlıklar.* **243. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **244. Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik:** *Hazine Taşınmazlarının İdaresi 6akkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **245. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **246. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **247. Sit Sertifikası:** *237, 252 ve 313 sayılı millî emlak genel tebliğlerinin ilgili hükümleri için bk. Sit Sertifikası.* **248. İhalelere Katılmaktan Yasaklama:** *2005/14 sayılı Millî Emlak Genelgesinin ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

MALİYE HAZİNESİ: *bk. Devlet Hazinesi.*

MALİYE MÜFETTİŞİ: 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 20'nci maddesinde belirtilen

görevleri yapan ve yetkileri kullanan, Maliye Bakanlığı merkez denetim elemanı. *bk. Maliye Teftiş Kurulu.*

MALİYET BEDELİ: Bir kıymetin kazanılabilmesi için, yahut değerinin artırılması nedeniyle yapılan ödemelerle bunlara ait masrafların toplamı.

MALİYET BEDELİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

MALİYE TEFTİŞ KURULU: Osmanlı Devleti'nde Maliye Nezaretine bağlı olarak, 1879 yılında "Heyet-i Teftişiye" adıyla kurulup 1908 yılında "Teftiş Heyeti Müdürlüğü", 1927 yılında "Heyet-i Teftişiye", 1929 yılında "Teftiş Heyeti", 1946 yılında "Teftiş Kurulu", 1983 yılında "Teftiş Kurulu Başkanlığı', 1993 yılında da "Maliye Teftiş Kurulu" adını alan Kurulun görevleri, 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 20'nci maddesinde belirtilmiştir. Bu maddeye göre Maliye Teftiş Kurulu, bir başkan ile maliye başmüfettişi, maliye müfettişi ve maliye müfettiş yardımcılarından oluşur ve Maliye Bakanının emri veya onayı üzerine, Bakan adına şu görevleri yapar: **A -** Genel, katma *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve özel bütçeli dairelerle fonlar, döner sermayeli kuruluşlar, kuruluş ve statüsü ne olursa olsun sermayesinin en az yarısı Devlete ait olan kuruluşlar ve bu daire ve kuruluşların birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin en az yarısına iştiraki olan kuruluşları teftiş etmek. **B -** İmtiyazlı şirketlerle sermayesinde, 1'inci bentte yer alan kuruluşların iştiraki olan kuruluşları, yetkili makamın isteği ve Maliye Bakanının izni ile teftiş etmek. **C -** Dernek, vakıf ve sendikaları malî yönden teftiş etmek. **D -** Çeşitli kanun, tüzük, yönetmelik ve kararların Maliye Bakanına ve maliye müfettişlerine tanıdığı teftiş ve inceleme yetkilerini kullanmak. Diğer kanunların, maliye müfettişlerine tanımış olduğu teftiş ve inceleme yetkileri şunlardır: **1.** 20.02.1930 tarih ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna, 15.02.1954 tarih ve 6258 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; maliye müfettişleri ve maliye müfettiş yardımcıları, bu Kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında inceleme ve soruşturma yapmak ve soruşturma sırasında suç emareleri bulunursa sanıklar ve suçla ilgisi görülenler nezdinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun (1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu 23.03.2005 tarih ve 5320 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak, 5320 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; mevzuatta, yürürlükten kaldırılan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa yapılan yollamalar, Ceza Muhakemesi Kanununun bu hükümlerin karşılığını oluşturan maddelerine yapılmış sayılır) zabıt ve arama hakkındaki hükümleri gereğince işlem yapmak salahiyetini haizdirler. **2.** 25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Kanunun 24'üncü maddesinin son fıkrasına göre; Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü hesapları, her zaman maliye müfettişlerine teftiş ettirilebilir. **3.** 04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Kanunun 24.03.1988 tarih ve 3418 sayılı Kanunla değişik

135'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; maliye müfettişleri, maliye müfettiş yardımcıları, her hâl ve takdirde vergi inceleme yetkisini haizdir. **4.** 02.07.1964 tarih ve 492 sayılı Kanunun 134'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre; maliye müfettişleri ve maliye müfettişi yardımcıları, her hâl ve takdirde, harçları tahsile salahiyetli memurların hesaplarını teftiş ve kontrole yetkilidirler. **5.** 09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun 16'ncı maddesinin birinci fıkrasına göre; Türkiye Atom Enerjisi Kurumunda, Başbakanın onayıyla maliye müfettişlerince gerekli incelemeler yapılır. **6.** 11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 11'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; bu Kanun ve ilgili mevzuatla getirilen yükümlülüklerin denetimi, maliye müfettişleri ve Kanunda belirtilen diğer denetim elemanları vasıtasıyla yerine getirilir. **7.** 02.11.2007 tarih ve 5706 sayılı İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Hakkında Kanunun 18'inci maddesine göre; bu Kanun kapsamında yapılacak iş ve işlemler ile bu iş ve işlemlerle ilgili harcamalar, her yıl maliye müfettişi ve Kanunda belirtilen diğer müfettişlerden oluşan komisyon tarafından denetlenir. (A) bendinde sayılan daire, kuruluş, fon ve ortaklıklar hakkında kendi kanunlarında özel denetim hükümleri öngörülmüş olması, maliye müfettişlerinin teftiş ve inceleme yetkisini kısıtlamaz. Teftişe tabi olan daire, kuruluş, fon, dernek, vakıf, sendika ve ortaklıkların görevlileri, bunlara ait para ve para hükmündeki evrak ve ayniyat ile her türlü mal ve eşyayı ve bunlarla ilgili gizli de olsa bütün defter ve belgeleri, isteği üzerine maliye müfettişine göstermeye, saymasına ve incelenmesine yardım etmeye mecburdurlar. Millî güvenlikle ilgili olup gizli kalması gereken konularda Muhasebe-i Umumiye Kanununda (Bu Kanun, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak, 5018 sayılı Kanunun geçici 9'uncu maddesi gereğince, diğer kanunlarla 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanuna yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır) yer alan özel hükümler saklıdır. Teftiş sonucunda gizli veya açık zimmet veya ihtilas veya işlemlerinde önemli suiistimali görülen ya da muhafaza veya idaresi altında bulunan para ve para hükmündeki evrak ve ayniyat ile her türlü mal ve eşyayı ve bunların defter ve belgelerini göstermeyen memurlar, Maliye Bakanlığının memuru iseler maliye müfettişi tarafından, diğer bakanlıklara ve dairelere mensup iseler müfettişin talebi üzerine atamaya yetkili amirlerce görevlerinden uzaklaştırılır. Ancak, görevinden uzaklaştırılması gereken memur Millî Savunma Bakanlığına mensup ise, kolordu komutanının veya daha büyük amirlerinin yazılı izinlerinin alınması gerekir. Teftiş veya tahkik sırasında memuriyeti başında kalması teftişin veya tahkikatın yapılmasını güçleştireceğine kanaat getirilen memurlar, Maliye Bakanlığının memuru iseler Bakanlığın izni ile maliye müfettişi tarafından, diğer bakanlıklara mensup iseler maliye müfettişinin talebi üzerine ilgili bakanlıklar tarafından görevlerinden

uzaklaştırılır. Teftiş ve inceleme, sermayesinde Devletin iştiraki olan kuruluş, şirket, dernek, vakıf ve sendikalara ait olduğu takdirde, müfettişin raporu ilgili mercie tevdi edilir ve gereği bu merciler tarafından yapılarak sonucu Maliye Bakanlığına bildirilir. Maliye Teftiş Kurulu Başkanı, maliye müfettişi sıfat ve yetkilerini haiz olup müfettişlerin Bakan adına idaresi ve çalışmalarının düzenlenmesi görevini yerine getirir.

MALİYET HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 99'uncu maddesine göre; kapsama dâhil kamu idarelerinden maliyet muhasebesi uygulayanlar, maliyet işlemleri için bu ana hesap grubunu Maliye Bakanlığınca yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerine uygun olarak kullanırlar. Bu grupta oluşan sonuçlar, faaliyet hesapları ana hesap grubuna aktarılır.

MALİYEYE AİT (MAL): Hazineye ait (mal). *bk. Hazine Malları.*

MALÎ YIL: Genellikle bir yıl olan bütçelerin uygulanma zamanı. Türkiye'de malî yıl, takvim yılı ile başlayıp bitmektedir.

MALÎ YIL: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

MALÎ YIL: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

MAL, MALZEME VE GAYRİ MADDÎ HAK ALIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Elektrik, Su, Doğal Gaz ve Benzeri Tüketim Giderlerinin Ödenmesi.* ***2.*** *Sanat Eseri Alımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi.* ***3.*** *Tüketim Mal ve Malzemeleri, Demirbaş, Makine, Teçhizat ve Taşıt Alım Giderlerinin Ödenmesi.*

MALMÜDÜRLÜĞÜ: Maliye Bakanlığının ilçe müdürlüğü. Maliye Bakanlığının ana hizmet birimlerinin ilçe birimleri olmadığı takdirde, Maliye Bakanlığının ilçeyi ilgilendiren tüm işlemleri bu kuruluş tarafından yürütülür. 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen ek 20'nci maddesi gereğince; malmüdürlüğü, vezne ve muhasebe servisleri ile gereken yerlerde tahakkuk, tahsilat, millî emlak ve muhakemat servislerinden oluşur. İş hacminin gerektirdiği malmüdürlüklerinde, yeterli sayıda saymanlık müdür yardımcısı çalıştırılabilir. Vezne ve muhasebe servislerinin dışındaki servislerin başında bulunan memurlar, işlerin kanuna uygun olarak yürütülmesinden birinci derecede sorumludurlar.

MALMÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi: *20.06.1938 tarih ve 3468 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi.* **B - Defterdarlık:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Defterdarlık.* **C - Defterdarlık Muhasebat Birimleri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Defterdarlık Muhasebat Birimleri.* **D -**

Malmüdürlüğü: *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Malmüdürlüğü.* **E - Malmüdürü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Malmüdürü.* **F - Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri:** *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.* **G - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **H - Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi:** *Pul ve Değerli Kâğıtların Bayiler ve Yetkili Memurlar Vasıtası ile Sattırılmasına ve Bayilere Satış Aidatı Verilmesine Dair Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Pul ve Kıymetli Kâğıtların Satışı ve Satış Aidatı Verilmesi.* **İ - Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **J - Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

MALMÜDÜRÜ: Maliye Bakanlığının ilçe teşkilatının en üst amiri, ilçe müdürü. 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen ek 20'nci maddesi gereğince; malmüdürü, ilçe Maliye Teşkilatının amiri olup işlemlerin mevzuata uygun olarak yürütülmesini sağlar. Malmüdürleri, sayman sıfatını taşırlar ve Sayıştaya hesap verirler. Saymanlık yetki ve sorumluluğu, Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde, saymanlık müdür yardımcılarına devredilebilir; bu durumda da malmüdürleri sayman sıfatı ile saymanlığın hesaplarını bir bütün olarak Sayıştaya vermeye devam ederler.

MAL SANDIĞI: Devlet gelirlerinin, pul ve kıymetli evrakın, emanet mahiyetinde tevdi edilen para ve ayniyatın saklandığı ve hesaplarının tutulduğu maliye daireleri. Defterdarlıklar ve malmüdürlükleri.

MALULLÜK VE MALULLÜK AYLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler: *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **2. Köy Korucularıyla İlgili Hükümler:** *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.* **3. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **4. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler.* **5. Afetlerde Görev Alanlardan Malul Kalanlara Verilen Tazminat:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans. **6. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.1961 tarih ve 205 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **7. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **8. Malul Olan Çocuk İçin Aile Yardımı Ödeneği Verilmesi:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile Yardımı Ödeneği.* **9. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatıyla İlgili Hükümler:** *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı.* **10. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **11. İstiklal Madalyalılarla İlgili Hükümler:** *24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı.* **12. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatıyla İlgili Hükümler:** *25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı.* **13. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **14. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanmasıyla İlgili Hükümler:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **15. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatını İlgilendiren Hükümler:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* **16. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **17. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler:** *17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler.* **18. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri:** *17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri.* **19. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **20. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatıyla İlgili Hükümler:** *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.* **21. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:**

18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri. **22. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanmasıyla İlgili Hükümler:** *28.05. 1986 tarih ve 3292 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması.* **23. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **24. Sözleşmeli Subay ve Astsubaylarla İlgili Hükümler:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **25. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası:** *08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası.* **26. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırmayla İlgili Hükümler:** *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.* **27. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **28. Emeklilere Ek Ödemeyle İlgili Hükümler:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **29. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **30. Sosyal Yardımların Kaydı ve Raporlanması:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlar.*

MALTEPE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

MAL VARLIĞI: *bk. Mamelek.*

MAL VARLIĞI HAKLARI: Mal varlığını ilgilendiren bütün haklar. Mülkiyet hakkı, tasarruf hakkı gibi.

MAL YÖNETİMİNDE ETKİNLİK VE SORUMLULUK: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır ve Taşınmazlar.*

MALZEME: İnşaatlarda kullanılan kum ve çakıl gibi maddeler.

MALZEME ALIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Tüketim Mal ve Malzemeleri, Demirbaş, Makine, Teçhizat ve Taşıt Alım Giderlerinin Ödenmesi.*

MALZEME FİYAT FARKI: İş yapım süresince, ihale konusu işte kullanılan malzemelere gelen zamların, ödeme fiyatlarına yansıtılan kısmı.

MAMELEK: Bir kişinin hukukî bütünlük teşkil etmek üzere sahip ve yükümlü olabileceği, para ile ölçülebilen mal, hak ve borçlarının tamamı. Mal varlığı.

MAMELEK HAKLARI: Mameleki ilgilendiren bütün haklar. Mülkiyet, sınırlı aynî hak, ihtira hakkı, alacak hakkı gibi.

MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

MARMARA ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

MASARIF: Masraflar. Masraf kelimesinin çoğulu.

MASARIF-I GAYRİ MELHUZA: Bütçe uygulaması açısından, önceden düşünülmesi mümkün olmayan masraflar.

MASARIF-I MUHAKEME: Yargılama giderleri, mahkeme masrafları. Muhakeme masrafları.

MASRAF: Bir kimsenin bir şey uğrunda veya üçüncü şahsın lehine ihtiyaren kendi mamelekinden meydana getirdiği eksilme. Kelimenin çoğulu, masarıf.

MATLUBAT: Talep edilen, istenilen, aranılan şey. Alacaklar. Matlup kelimesinin çoğulu.

MATLUBUN TEMLİKİ: *bk. Alacağın Temliki.*

MATLUP,-BU: *bk. Alacak.*

MAZBATA: Kararname, tutanak.

MAZERET: Bir yükümlülüğü veya bir görevi yerine getirmek ve bir işlemi yapmak iktidarını haiz olan kimsenin, bunları yapmaktan çekinmesine hak veren sebep.

(M) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

MEBDE': Başlangıç, evvel, ilk unsur.

MEBİ: Satılan şey, satışa konu edilen şey.

MECCANEN: Bedelsiz olarak.

MECUR: Kiraya verilen, kiralanan şey.

MEDENÎ HAK,-KKI: Bir toplumda, her ferdin kaide olarak uyrukluluk ve cins ayrımı yapılmaksızın kişi sıfatıyla haiz olduğu sübjektif haklar. Evlenmek, isim sahibi olmak, almak, satmak gibi. Medenî haklar, siyasî hakların zıddıdır.

MEDENÎ HAKLARDAN YARARLANMA EHLİYETİ: Medenî hakların süjesi olmak, yani sübjektif haklarla görevleri haiz ve onlara sahip olmak hakkı. Hak ehliyeti. Medenî Kanunun 8'inci maddesine göre, her insanın hak ehliyeti vardır. Buna göre bütün insanlar, hukuk düzeninin sınırları içinde, haklara ve borçlara ehil olmada eşittirler.

MEDENÎ HAKLARI KULLANMA EHLİYETİ: Bir kişinin bizzat kendi eylem ve işlemleriyle, medenî hakları tesis etmek konusundaki haiz olduğu kudret, yetki. Fiil ehliyeti. Fiil ehliyeti ile ilgili hükümler, Medenî Kanunun 8-13'üncü maddelerinde düzenlenmiştir. **A - Ehliyetin Kapsamı:** Fiil ehliyetine sahip olan kimse, kendi fiilleriyle hak edinebilir ve borç altına girebilir. **B - Koşulları: 1.** Ayırt etme gücüne sahip olmak. *bk. Temyiz Kudreti.* **2.** Ergin olmak. *bk. Rüşt.* **3.** Kısıtlı olmamak. *bk. Mahcur.*

MEFHUM: Kavram. Anlaşılmış.

MEHİL: Bir yükümlülüğün yerine getirilmesi veya bir işlemin yapılması için; kanun, yargıç veya ilgili kişi tarafından tayin edilen zaman. Kanunlarda aynı anlamda "ecel", "vade", "müddet", "mühlet" kelimeleri kullanılmıştır. İtiraz müddeti, cevap müddeti, mal beyanında bulunma müddeti gibi.

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

MEKŞUF: Keşfedilmiş, meydana çıkarılmış.

MEKTUM: Gizli kalmış, saklı kalmış.

MELHUZ: Düşünülen. Kelimenin çoğulu melhuzat.

MELHUZAT: *bk. Melhuz.*

MELİKŞAH ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

MEMALİK-İ ECNEBİ: Yabancı ülkeler, yabancı memleketler.

MEMLEKET İÇ VE DIŞINDA HARCIRAHA ESAS SEYAHAT GÜNLERİNİN HESABI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 43'üncü maddesine göre; seyahat günlerine ait yevmiyeler, seyahat edilen vasıtanın hareket saatinden gidilecek yere varış saatine kadar gelen her 24 saat için hesap olunur. Bu süreden az devam eden seyahatler bir gün itibar olunur. Seyahat müddetinin her 24 saati aşan kesri tam gün sayılır.

MEMLEKET İÇ VE DIŞINDA MÜCBİR VEYA ZATÎ SEBEPLER VE VAHİM HASTALIKLAR YÜZÜNDEN YOLA DEVAM EDEMEME HÂLİNDE YEVMİYE: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 40'ıncı maddesine göre; aktarma ve karantina beklemek, alınan bir emir üzerine yola devam edememek veya yol kapanmak gibi mücbir sebeplere dayanarak bekleme günlerinin her biri için yevmiye verilir. Hastalık yüzünden olsa dahi, zatî sebeplere dayanan bekleme günleri için yevmiye verilmez. Ancak, ani ve ağır bir hastalık veya şahsî kusurlardan

meydana gelmeyen bir kaza dolayısıyla yola devam etmesinin hayatı için tehlike arz ettiği hastane sağlık kurulu raporu ile, bulunmayan yerlerde resmî tabip raporuyla anlaşılan memur ve hizmetlilere yolculuk yapabilecek hâle gelinceye kadar yevmiye verilir. Bu hastalıkları dolayısıyla hastanelere yatarak tedavi paraları daireleri tarafından ödenenlere yevmiye verilmez.

MEMUR: Kamu hizmetini yerine getiren kimseler.

MEMURÎN: Memurlar.

MEMURİYET MAHALLERİ İÇİNDE YOL MASRAFI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesine göre; memuriyet mahalli içinde taşıt ile gidilmesi gereken bir yere görev ile gönderilenlerin (48'nci madde kapsamına girenler hariç) yol masrafı mutat olan taşıt aracına göre yapılacak gerçek masraf üzerinden verilir. Acele ve zorunlu hâllerde, daire amirinin onayı ile, mutat taşıt dışındaki araçlarla gidilmesi hâlinde bu taşıt için yapılan masraf, yol masrafı olarak ödenir. *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 48'inci maddesi hükmü için bk. Memuriyet Mahalli İçinde Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı.*

MEMURİYET MAHALLİ: Memur ve hizmetlilerin asıl görevli olduğu veya ikametgâhının bulunduğu şehir ve kasabaların belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında bulunmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin götürüldüğü veya kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilen yerler.

MEMURİYET MAHALLİ DIŞINA GÖNDERİLENLERİN GÜNDELİĞİ: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesine göre, resmî bir görevle memuriyet mahalli içinde bir yere gönderilenlere gündelik verilmez. Geçici bir görevle memuriyet mahalli dışındaki bir yere gönderilenlerden, buralarda ve yolda öğle (saat 13.00) ve akşam (saat 19.00) yemeği zamanlarından birini geçirenlere 1/3, ikisini geçirenlere 2/3 oranında ve geceyi de geçirenlere tam gündelik verilir.

MEMURİYET MAHALLİ İÇİNDE SEYYAR OLARAK GÖREV YAPAN MEMUR VE HİZMETLİLERİN HARCIRAHI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 48'inci maddesine göre; memuriyet mahalli içinde seyyar olarak vazife gören tahsildar, yoklama memuru, mutemet, veznedar, satın alma memuru, tebliğ memuru, posta veya evrak dağıtıcısı, takip memuru, mübaşir gibi memur ve hizmetlilere gündelik ve yol masrafı verilmez. Bu gibilere, bu Kanun kapsamına giren kurumlar tarafından işletilen taşıtlarda seyahat için kurumlarca fotoğraflı birer kart verilir. Bu kartların kimlere, hangi taşıtlar için ve hangi şartlarla verileceği İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığınca müştereken tespit olunur.

MEMURLARA ÖDENECEK AYLIK TUTARLARI: 14.07.1965 tarih ve 657

sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla değişik 155'inci maddesine göre; bu Kanunun 36'ncı maddesinde yer alan sınıflara ait gösterge tablosundaki rakamların, merkezî yönetim bütçe kanununda o yıl için tespit edilen katsayı ile çarpılması sonunda bulunacak miktar, sınıfların derece ve kademelerindeki memurların aylık tutarlarını gösterir.

MEMURLARCA VERİLEN ZARARLARLA İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: Memurların kasıt, kusur, ihmal ve tedbirsizlik sonucu idareye verdikleri zararlar ile kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak kişilerin uğradıkları zararların nevi ve miktarlarının tespiti, takibi, amirlerin sorumlulukları, yapılacak işlemlerle ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla, Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik çıkarılmış ve bu Yönetmelik, 13.08.1983 tarih ve 18134 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmıştır. **A – Yönetmeliğin Kapsam:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik hükümleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 1'inci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren kurumlarda çalışan memurlar hakkında uygulanır. Aynı maddenin üçüncü fıkrasında sayılanlar hakkında bu yönetmelik hükümleri uygulanmaz. *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 1'inci maddesi hükmü için bk. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* **B – Tanımlar:** Yönetmeliğin 3'üncü maddesindeki tanımlar şöyledir: **1. Kasdî Zarar:** Memurların idare veya kişilere bile bile, isteyerek zarar vermesi hâlidir. **2. İhmal Sonucu Zarar:** Memurların sorumlu oldukları işlere gerekli özeni göstermemeleri veya işleri savsaklamaları sebebiyle idare veya kişilerin zarara uğraması hâlidir. **3. Tedbirsizlik Sonucu Zarar:** Memurların gerekli önlemleri zamanında almamaları veya eksik olarak almaları sonucunda idarenin veya kişilerin zarara uğraması hâlidir.**4. Memur:** 657 sayılı Kanunun 1'inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan kurumlarda çalışan ve aynı kanunun 4'üncü maddesinin (B), (C) ve (D) bentleri kapsamına girmeyen kamu görevlileridir. *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi hükmü için bk. Devlet Memurları Kanunundaki İstihdam Şekilleri.* **5. Devlet Malı:** Devletin malik olduğu her çeşit taşınır ve taşınmaz varlıklardır. **C - Memurların Sorumlulukları ve Zararları Tazmin Mükellefiyeti:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesine göre; memurlar görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek, Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır hâlde bulundurmak için gerekli tedbirleri almakla görevli ve sorumludurlar. Memurlar, bu görev ve sorumlulukların yerine getirilmemesi sebebiyle doğan zararları, bu Yönetmelikte belli edilen usul ve esaslar uyarınca tazminle mükelleftirler. Sayıştaya karşı sorumlu olanların sorumlulukları hakkında 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri saklıdır. **D – Tazmin Edilecek Zararlar:** Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre, bu Yönetmelik hükümlerine göre memurlarca tazmin edilecek zarar şunlardan ibarettir:

a) Kanun, tüzük ve yönetmelik hükümleri ile belirlenmiş görevlerini kasıt, ihmal veya tedbirsizlik sonucu gerekli dikkat ve itina ile yapmamaları sebebiyle idarenin veya kişilerin uğradığı zararlar. **b)** Kendilerine teslim edilen Devlet malının korunması ve her an hizmete hazır hâlde bulundurulması için gerekli tedbirleri kasıt, ihmal veya tedbirsizlik sonucu almamaları sonucu Devlet malında meydana gelen zararlar. **E - Zararların Tazmini İçin Gerekli Şartlar:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre, memurların zararları tazmin mükellefiyetinin doğması için şu şartların var olması gerekir: **a)** Zararın mevcut olması. **b)** Zararın doğrudan doğruya memurun fiilinden doğması. **c)** Zararın mücbir sebepten hasıl olmaması. **F - Zararın ve Miktarın Tespiti:** Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre; memurun kasıt, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idarenin malca uğradığı zararın ilgili tarafından rayiç bedel üzerinden ödenmesi esastır. Zarara uğrayan Devlet malının rayiç bedelinin tespitinde aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır: **a)** Demirbaş defterinde alındığı tarihteki değeri de belli edilmek suretiyle kayıtlı bulunan veya demirbaş defterinde kayıtlı olmakla beraber değeri belli olmayan veya teberru yoluyla veya başka suretle Devlete mal edilen mallarda zarar söz konusu ise, ait oldukları kurumlarca üç kişiden az olmamak üzere teşkil edilecek bir heyet tarafından zarara uğrayan malın rayiç değeri, piyasa araştırması yapılmak, ticaret odaları ile belediyelerden bilgi istemek suretiyle belirlenir ve ondan sonra zararın miktarı tespit edilir. Zarar gören Devlet malı eğer amortismana tabi mallardan ise, rayiç bedelden amortisman payı düşülür. **b)** Tarihî ve bedîî değeri olan her nevi eşya ve mallarda bir zarar söz konusu ise bilirkişilerden oluşan (Eski eser uzmanları) bir heyet tarafından önce eserin değeri, ondan sonra husule gelen zararın miktarı tespit edilir. **c)** Zarar gören Devlet malı, bir yerden gönderilmiş veya getirilmiş ise taşıma masrafları malın rayiç fiyatına ilave edilmek suretiyle, malın esas fiyatı belirlenerek ondan sonra zararın miktarı tespit edilir. Memurların 5'inci maddenin (a) fıkrasında tanımlanan hizmet kusurlarından doğan zararların miktarı kurum ve kuruluşların en üst yöneticilerinin belirleyeceği iki kişi ile zarara sebebiyet veren memurun ilk amirinden oluşan üç kişilik bir heyet tarafından tespit edilir. **G - Zararların Ödettirilme Şekli:** Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; 7'nci maddede belirtilen usul ve esaslar uyarınca tespit edilen zarar miktarının, en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmediği hâllerde, memurun kabul etmesi kaydıyla zarar disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre memurca ödenir. Ödemeyi kabul etmeyen memurların verdikleri zararlar hükmen tahsil edilir. Yukarıdaki fıkrada belirtilen miktarı aşan zararlar, işin icabına ve genel hükümlere göre sorumlularından sulh yolu ile veya hükmen tahsil edilir. Birinci fıkra kapsamına giren zararlar, ödemeyi kabul edenler hakkında disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulunca verilen kararların

kesinleştiği tarihi izleyen ay başından itibaren kararda belirtilen esaslara göre, memurların aylıklarından kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilir. Zararın ödenmesinin sulh yolu ile sağlanması hâlinde de, sulh işleminin kesinleştiği tarihi izleyen ay başından itibaren anlaşma esaslarına göre memurların aylıklarından kesinti yapılır. Memurların aylıklarından yapılacak kesinti miktarı, kendilerine ödenecek net aylıkların 1/3'ünden fazla ve 1/4'ünden az olamaz. **H - Amirlerin Sorumlulukları:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre; **a)** Amirler, emirlerindeki memurların, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmelerini, Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır hâlde bulundurmak için gerekli tedbirleri almalarını temin ve takip etmekle görevli ve sorumludurlar. **b)** Memurlarca verilen zararların miktarının tespiti ve ilgililerden bu Yönetmelik veya genel hükümlere göre tahsili konusunda yapılacak işlemlerin zamanında ve eksiksiz yürütülmesinden, zararı veren memurların görevli bulundukları kurum ve kuruluşların o mahaldeki amirleri müteselsilen sorumludurlar. **İ - Zararların Takibi ve Yapılacak Diğer İşlemler:** Yönetmeliğin 10'uncu maddesine göre; zararı veren memurun amirleri, zararın vuku bulduğu tarihi izleyen üç gün içinde zararın konusu ile memurun sorumluluğunu belirten tüm bilgi ve belgeleri, o kurum ve kuruluşun en üst yöneticisine iletirler. En üst yöneticiler bilgi ve belgelerin kendilerine intikal ettiği tarihi izleyen on gün içinde bu Yönetmeliğin 7'nci maddesinde belirtilen usul ve esaslar uyarınca zarar miktarını tespit ettirirler. Zarar miktarının bu Yönetmeliğin 8'inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen miktarı geçmediği hâllerde, zararlarla ilgili belgeler en üst yöneticiler tarafından karar verilmek üzere ilgili disiplin amirine, gerektiğinde yetkili disiplin kuruluna gönderilir. Ayrıca zarar veren memurdan ödemeyi kabul edip etmediği hususunda yazılı beyanda bulunması istenir. Bu işlemler en geç on gün içinde tamamlanır. Yukarıdaki fıkra kapsamına giren miktardaki zararları ödemeyi kabul eden memurlar hakkında düzenlenen dosya disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulunca dosyanın intikalini izleyen on gün içinde incelenip karara bağlanır. Kararda aylıklardan yapılacak kesinti miktarı ve taksit sayısı belli edilir. İdareye verdikleri zararı ödemeyi kabul etmeyen memurlar hakkında genel hükümlere göre takibat yapılmak ve dava açılmak üzere zarara ait bütün bilgi ve belgeler kurum ve kuruluşun en üst yöneticilerince konuyla ilgili mercilere gönderilir. **J - İdarenin Rücu Hakkı:** Yönetmeliğin 11'inci maddesine göre; memurların görevlerini, kasıt, ihmal veya tedbirsizlik sonucu gereken dikkat ve itina ile yapmamaları sebebiyle zarara uğrayan kişilerin zararları, başvurdukları mahkeme veya makamlarca verilen kararlar uyarınca ilgili kurumlarca karşılanır. Kurumların genel hükümlere göre sorumlu memurlara rücu hakları saklıdır. **K - Zaman Aşımı:** Yönetmeliğin 12'nci maddesine göre; memurların bu Yönetmelik hükümlerine göre ödeyecekleri tazminat borçlarının zaman aşımına

uğraması, genel hükümlere tabidir.

MEMURLARIN DIŞ MEMLEKETLERE GÖNDERİLMESİ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 78'inci maddesine göre; mesleklerine ait öğrenimini bitirerek Devlet memurluğuna alınmış ve aslî memur olarak atanmış olanlardan, mesleklerine ait hizmetlerde yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak veya staj yapmak üzere dış memleketlere; **A -** Kurumlarınca açılacak seçme veya yarışma sınavlarında başarı gösterenlere, **B -** Dış burslara dayanılarak gönderilenlere, iki yıla kadar ayrılma müsaadesi verilebilir. Gerekirse bu süre en çok bir kat uzatılabilir. Bilgilerini artırmak için yabancı ülkelere gönderilen memurların hak ve yükümlülükleri, 657 sayılı Kanunun 28.07.1971 tarih ve 1449 sayılı Kanun, 12.02.1982 tarih ve 2595 sayılı Kanun, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanun ve 378 ve 527 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 79'uncu maddesinde yer almıştır: **1.** 78'inci maddede yazılı olanlar, kadrolarında bırakılırlar. Kadro karşılığı sözleşme ile istihdam edilenlerin sözleşmeleri devam eder ve (Şahsen özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kurumlarınca kendilerine maaşsız izin verilmesi uygun görülenler hariç) aylık ve diğer her türlü ödemeleri ile sözleşme ücretlerinin kanunî kesintilerinden sonra kalan net tutarının % 60'ını kurumlarından alırlar. Bunların kademe ilerlemesi; emeklilik ve diğer bütün hakları ve yükümlülükleri devam eder. İzin bitiminde yol süresi hariç, on beş gün içinde görevlerine dönerler. Bunlardan kurumlarınca kendilerine maaşsız izin verilmesi uygun görülenlerin, bu süreleri keseneklerinin ve karşılıklarının kendileri tarafından her ay Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmesini kabul etmeleri şartıyla emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilir. **2.** Kurumlarınca gönderilenlere, gittikleri ülkelerde sürekli görevle bulunan ve dokuzuncu derecenin birinci kademesinden aylık alan meslek memurlarına ödenmekte olan yurt dışı aylığının 2/3'ü ödenir. Şahsen özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kendilerine maaşsız izin verilenler ile Bakanlar Kurulunca kurumlar itibarıyla belirlenen kontenjan dışında gönderilenler hariç olmak üzere, burslu gidenlerin aldıkları burs miktarları bu miktarın altında ise aradaki fark kurumlarınca kendilerine ayrıca ödenir. Bu suretle yapılacak fark ödeme, her türlü vergiden müstesnadır. **3.** Sürelerinin bitiminde görevlerine başlamayanlar çekilmiş sayılırlar. Bu suretle çekilmiş sayılanlar aylık ve yol giderleri de dâhil olmak üzere kendilerine kurumlarca yapılmış bulunan bütün masrafları iki kat olarak ödemeye mecburdurlar. **4.** Görevlerine başlayıp da yükümlü bulundukları mecburî hizmetini bitirmeden ayrılanlar veya bir ceza sebebi ile memurluktan çıkarılmış olanlar, mecburî hizmetlerinin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarı iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

MEMUR VEYA HİZMETLİ OLMAYANLARIN HARCIRAHI: 10.02. 1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı

Kanunla değişik 8'inci maddesine göre; memur veya hizmetli olmadıkları hâlde, bu Kanuna tabi kurumlarca geçici bir görev ile görevlendirilenlere verilecek yol masrafı ve gündelik, bunların bilgi seviyeleri ve faaliyet sahaları ile mahallî şartlar dikkate alınarak 4'ncü dereceye kadar olan memurlardan herhangi birine verilen yol masrafı ve gündeliğe kıyasen ilgili kurumca takdir olunur. Ancak, ilgili bakanlığın teklifi ve Maliye Bakanlığının olumlu görüşü üzerine, bu gibi kimselerden icap edenlere 4'ncü dereceden daha yüksek memurlara ödenebilecek yol masrafı ve gündelik verilebilir. Sözleşmeli olarak çalıştırılıp da sözleşmelerinde verilecek harcırah belirtilmiş olan kimseler hakkında bu madde hükmü uygulanmaz. Henüz rütbe almamış askerî öğrencilerin öğrenim, resmî davet ve mübadele nedeniyle yurt dışında bulundukları sürece kendilerine teğmen rütbesindeki subayın yurt dışı gündeliği, bu Kanunun yurt dışı gündeliklerine ilişkin hükümleri göz önünde bulundurulmak suretiyle ödenir.

MENAFİ-İ HAZİNE: Hazine yararları.

MENAFİ-İ UMUMİYE KARARI (MENAFİİUMUMİYE KARARI): *bk. Kamu Yararı Kararı.*

MENAFİ-İ UMUMİYEYE HADİM MÜESSESELER (MENAFİİUMUMİYEYE HADİM MÜESSESELER): *bk. Kamu Yararına Çalışan Dernek.*

MENFAAT,-Tİ: Yarar, fayda, çıkar.

MENFAATİ UMUMA AİT MALLAR: *bk. Amme Hükmî Şahıslarının Malları.*

MENFİ ŞART: Tarafların, sözleşmenin hükümlerini, bir olayın meydana gelmemesine bağladıkları şart.

MENFİ ZARAR: Bir sözleşmenin, sakat olmasından ve bu sebeple lüzum ifade etmemesinden doğan zarar. Menfi zarar, müspet zarar miktarını geçemez.

MENKUL: *bk. Emval-i Menkule.*

MENKUL BEYİ: Taşınır satışı.

MENKUL KIYMETLER BORSALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçeleri: Menkul kıymetler borsaları, kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15'inci maddesine göre, menkul kıymetler borsaları özel bütçe ile idare olunur. Bütçe yılı takvim yılıdır. Menkul kıymet borsalarının bütçeleri Sermaye Piyasası Kurulunun onayı ile kesinleşir. Borsa binalarının satın alınması, kiralanması ve teçhizi için gereken yatırım harcamalarının finansmanına ait esaslar Maliye Bakanlığınca kararlaştırılır. Buradaki özel bütçe deyiminin "bağımsız bütçe" şeklinde anlaşılması gerekir. Çünkü menkul kıymet borsaları, 5018 sayılı Kanunun kapsamı dışındadır. Kararnamenin 16'ncı maddesinde, menkul kıymetler borsalarının gelirleri sayılmıştır: **1.** Borsa üyelerinden tahsil olunacak giriş aidatı. **2.** Borsa üyelerinden tahsil olunacak yıllık aidatlar. **3.** Menkul kıymetlerin kotasyon ücretleri. **4.** Borsa işlemlerinin tescil

ücretleri. **5.** Disiplin cezası nedeniyle tahsil olunan paralar. **6.** Kurtaj ücretlerinden borsa yönetimine ödenecek paylar. **7.** Borsa yönetim kurulunca belirlenecek sair aidat, ücret ve tarife payları. **8.** Sair gelir ve bağışlar. Kararnamenin 17'nci maddesine göre, yukarıda 16'ncı maddede belirtilen gelir kalemlerinin miktar ve oranları ile bunların tahsil zamanı ve şekilleri borsa yönetim kurulunca tespit olunur. Bunlar Sermaye Piyasası Kurulunun onayı ile yürürlüğe girer. Yukarıda (8)'de belirtilen gelir ve bağışlar bu hükmün dışındadır. **B - Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler.* **C - Hazine Müsteşarlığının Görevleri:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **D - Kurumlardan Alınacak Hasılat Payı:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kurumlardan Alınacak Hasılat Payı.*

MENKUL KIYMETLER VE VARLIKLAR: Bu konulardaki hükümler, 30.12.2006 tarih ve 26392 Üçüncü Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 41'inci maddesinde yer almıştır. **A - Menkul Kıymet ve Varlık Çeşitleri:** Menkul kıymet ve varlıklar; genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine ait olarak muhasebe birimlerine, mahkeme ve diğer daire veya kişilerce teslim edilen ya da Hazine alacaklarına karşılık olarak alınan özel ve kamu kesimi tahvil, hisse senedi ve bonosu, yabancı tahvil ve hisse senetleri ile konvertibl olmayan yabancı paralar, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin kasa veya veznelerinde saklanması gereken her türlü kıymetli madenden yapılmış eşya ve antik değeri olan eşyalar ile her türlü antika para ve pullardan oluşur. **B - Kayıt ve Teslimler:** Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine veya doğrudan muhasebe birimlerine teslim edilen ve kıymeti bilinmeyen menkul kıymet ve varlıklardan muhasebe birimlerince muhafaza edilmesi gerekenler, ilgili mevzuatına göre kıymet takdiri yapıldıktan sonra kaydedilir. Yukarıda sayılanlar dışında kalan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine ait menkul kıymet ve varlıklar, 16.05.1984 tarih ve 3007 sayılı Gümrük Mevzuatına Göre Tasfiye Edilecek Eşya Hakkında Döner Sermaye Kanununun 7'nci maddesine göre işleme tabi tutulur. Darphane ve Damga Matbaası Muhasebe Birimi ile İç Ödemeler Muhasebe Birimine intikal eden menkul kıymet ve varlıklar, duran varlıklar ana hesap grubu içindeki menkul varlıklar hesabına kaydedilir. **C - Menkul Kıymet ve Varlıkların Alınması, Saklanması veya Verilmesi:** Menkul kıymet ve varlıkların alınması, saklanması veya verilmesi işlemleri aşağıdaki açıklamalara göre yapılır: **1.** Menkul kıymet ve varlıklar, muhasebe birimlerince teslim alındığında alındı belgesi düzenlenerek birinci nüshası menkul kıymeti teslim edene verilir. Alındı belgesinde, menkul kıymetin cinsi, adedi, numarası, varsa ayarı, kupon

adedi ve tutarı gibi nitelikleri ayrıntılı olarak gösterilir. **2.** Menkul kıymet ve varlıklar, veznedarlarca üzerlerinde yardımcı hesap defteri sıra numarası taşıyan torba veya zarflar içerisinde kasada veya vezne odasında uygun bir bölümde saklanır. **3.** Menkul kıymet ve varlıklar teslim alındığında nominal değeri üzerinden, paraya çevrildiğinde, başka bir muhasebe birimine gönderildiğinde veya kişi malı hâline geldiğinde kayıtlı değeri üzerinden muhasebe işlem fişi düzenlenerek hesaplara kaydedilir. Menkul kıymetlerin edinilmesi sırasında ödenen komisyon ve benzeri giderler ilgili menkul kıymet ve varlık hesaplarıyla ilişkilendirilmeden giderler hesabına kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirilir. **4.** Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince borçlanma amacıyla çıkarılan tahvil, senet ve bonolar ile bunlardan geri ödenenler bu grupta yer alan hesaplarla ilişkilendirilmez. **5.** Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine ait olarak muhasebe birimlerine teslim edilen yabancı paralardan konvertibl olmayanların hesaplara kaydı, işlem tarihinde hesaplarda yer verilen en düşük tutar üzerinden ihtiva ettikleri kupür değerleri ile yapılır. Konvertibl olmayan yabancı paraların başka muhasebe birimlerine gönderilmesi ya da sahiplerine iadesine karar verilmesi hâlinde gönderme ve iade işlemine ilişkin kayıtlar da kayda esas bedeli üzerinden yapılır. **6.** Muhasebe birimlerince teslim alınan tahvil veya bonoların, teslim tarihinde üzerlerinde bulunması gereken vadesi gelmemiş kuponlarının tamam olup olmadığı kontrol edilir. Kuponlar noksan olduğu takdirde bu noksanlık verilen alındı belgesi ve defter kayıtlarında belirtilir. **D - Hazine Malı Menkul Kıymet ve Varlıkların Gönderilmesi: 1.** Muhasebe birimlerine teslim edilen menkul varlıkların, muhasebe birimlerinden müzelere gönderilmesi durumunda, göndermeler menkul varlıklar hesabının yardımcı hesaplarında izlenir. Menkul varlığın gönderildiği yerden alındı bilgisinin gelmesi ile birlikte söz konusu menkul varlık, hesaplardan çıkarılır. **2.** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri muhasebe birimlerine, tahvil, senet ve bonolar dışında Hazine malı olarak teslim edilen veya kişilere ait olarak teslim edildiği hâlde sonradan Hazine malı olan menkul varlıklar, muhasebe birimlerine teslimini izleyen günden başlamak üzere en geç bir ay içinde, Darphane ve Damga Matbaası Muhasebe Birimine; konvertibl olmayan yabancı paralar ise haftalık dönemler itibarıyla Cuma günleri, İç Ödemeler Muhasebe Birimine gönderilir. **3.** Hazine malı tahvil, senet ve bonolar mahallindeki bankalar aracılığıyla paraya çevrilir. Mahallinde paraya çevrilemeyenler ise, muhasebe birimine teslimini izleyen günden başlamak üzere, en geç bir ay içinde, İç Ödemeler Muhasebe Birimine gönderilir. **4.** Maliye Bakanlığınca (Muhasebat Genel Müdürlüğü) gerek görülmesi hâlinde, muhasebe birimlerine teslim edilen menkul varlıkların İç Ödemeler Muhasebe Birimine veya Darphane ve Damga Matbaası Muhasebe Birimine aktarılmasında muhasebe birimleri itibarıyla farklı dönemler tespit

edilebilir.

MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR (11): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 47'nci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerince geçici olarak elde tutulan kamu ve özel kesim tahvil, senet ve bonoları, yatırım fonları, altın, gümüş ve benzeri kıymetli madenler ile antika niteliğindeki eşya, para ve pul gibi diğer çeşitli menkul kıymet ve varlıkların izlenmesi için kullanılır. Menkul kıymet ve varlıklar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

110 Hisse Senetleri Hesabı
111 Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları Hesabı
112 Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonolar Hesabı
117 Menkul Varlıklar Hesabı
118 Diğer Menkul Kıymet ve Varlıklar Hesabı

110 Hisse Senetleri Hesabı: Bu hesap, geçici olarak elde tutulan hisse senetlerinin izlenmesi için kullanılır. **111 Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları Hesabı:** Bu hesap, özel sektör tarafından çıkarılan ve muhasebe birimine intikal eden tahvil, senet ve bonoların izlenmesi için kullanılır. **112 Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları Hesabı:** Bu hesap; diğer kamu idarelerince çıkarılan ve muhasebe birimine intikal eden tahvil, senet ve bonoların izlenmesi için kullanılır. Borçlanma amacıyla çıkarılan tahvil, senet ve bonolar ile bunlardan geri ödenenler bu hesapla ilişkilendirilmez. **117 Menkul Varlıklar Hesabı:** Bu hesap, her ne şekilde olursa olsun kamu idaresine ait olarak muhasebe birimlerine intikal eden altın, gümüş, pırlanta ve benzeri kıymetli madenler ile antika niteliğindeki eşya, para, pul gibi menkul varlıklar ve konvertibl olmayan yabancı paraların izlenmesi için kullanılır. **118 Diğer Menkul Kıymet ve Varlıklar Hesabı:** Bu hesap, kamu idaresine ait olarak muhasebe birimlerine intikal eden ve yukarıdaki hesaplarda tanımlanmayan kamu ve özel sektör tarafından çıkarılmış bulunan tahvil, senet ve bonolar ile diğer menkul kıymet ve varlıkların izlenmesi için kullanılır.

MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR (21): Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 57'nci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerince faaliyet dönemini aşan bir süreyle elde tutulacak altın, gümüş ve benzeri kıymetli madenler, antika niteliğindeki eşya, para ve pul gibi menkul varlıklar, kamu ve özel sektör tarafından çıkarılmış tahvil, senet ve bonolar ile diğer çeşitli menkul kıymet ve varlıkların izlenmesi için kullanılır. Menkul kıymet ve varlıklar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

217 Menkul Varlıklar Hesabı
218 Diğer Menkul Kıymet ve Varlıklar Hesabı

217 Menkul Varlıklar Hesabı: Bu hesap, her ne şekilde olursa olsun kamu idarelerine ait olarak muhasebe birimlerine intikal eden altın, gümüş, pırlanta ve benzeri kıymetli madenler ile antika niteliğindeki

eşya, para, pul gibi menkul varlıklar ve konvertibl olmayan yabancı paralardan faaliyet dönemini aşan bir süreyle elde tutulacak olanların izlenmesi için kullanılır. **218 Diğer Menkul Kıymet ve Varlıklar Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerine ait olarak muhasebe birimlerine intikal eden kamu ve özel sektör tarafından çıkarılmış bulunan tahvil, bono ve senetler ile menkul varlıklar dışındaki diğer menkul kıymet ve varlıklardan faaliyet dönemini aşan bir süreyle elde tutulacak olanların izlenmesi için kullanılır.

MENKUL MAL: *bk. Emval-i Menkule.*

MENKUL REHNİ: Bir borcun ödenmesi için taşınır bir malın teminat olarak verilmesi.

MENKUL VE GAYRİMENKUL EMVAL İLE BUNLARIN İNTİFA HAKLARININ VE DAİMÎ VERGİLERİN MEKTUMLARINI HABER VERENLERE VERİLECEK İKRAMİYE HAKKINDA KANUNA GÖRE VERİLEN İKRAMİYELERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

MERA KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *25.02.1998 tarih ve 4342 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

MERBUT: Bağlı, bağlanmış, ekli, eklenmiş.

MERBUT OLMAK: Bağlı bulunmak.

MERHUN: Rehnedilmiş mal.

MERİ: Yürürlükte, geçerli.

MERİYET: Yürürlükte olma durumu, geçerli olan.

MERKEZ DIŞI BİRİMLERE ÖDENEK GÖNDERME: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

MERKEZÎ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU: A - Merkezî Yönetim Bütçe Kanununun Kapsamı: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre; merkezî yönetim bütçe kanunu, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir ve gider tahminlerini gösteren, bunların uygulanmasına ve yürütülmesine yetki ve izin veren kanundur. Merkezî yönetim bütçe kanununda; yılı ve izleyen iki yılın gelir ve gider tahminleri, varsa bütçe açığının veya fazlasının tutarı, açığın nasıl kapatılacağı veya fazlanın nasıl kullanılacağı, vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen vergi gelirleri, borçlanma ve garanti sınırları, bütçelerin uygulanmasında tanınacak yetkiler, bağlı cetveller, malî yıl içinde gelir ve giderlere yönelik olarak uygulanacak ve kısmen veya tamamen uygulanmayacak hükümler yer alır. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin her birinin gelir-gider tahminleri, merkezî yönetim bütçe kanununda ayrı bölüm veya cetvellerde gösterilebilir. **B - Orta Vadeli Program, Malî Plan ve Bütçe Hazırlama Rehberi:** 5018 sayılı Kanunun 16'ncı

maddesine göre; Maliye Bakanlığı, merkezî yönetim bütçe kanunu tasarısının hazırlanmasından ve bu amaçla ilgili kamu idareleri arasında koordinasyonun sağlanmasından sorumludur. Merkezî yönetim bütçesinin hazırlanma süreci, Bakanlar Kurulunun Mayıs ayının sonuna kadar toplanarak kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri de kapsayacak şekilde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanan orta vadeli programı kabul etmesiyle başlar. Orta vadeli program, aynı süre içinde Resmî Gazete'de yayımlanır. Orta vadeli program ile uyumlu olmak üzere, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleri ile birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan orta vadeli malî plan, Haziran ayının on beşine kadar Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanır ve Resmî Gazete'de yayımlanır. Bu doğrultuda, kamu idarelerinin bütçe tekliflerini ve yatırım programını hazırlama sürecini yönlendirmek üzere; Bütçe Çağrısı ve eki Bütçe Hazırlama Rehberi Maliye Bakanlığınca, Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberi ise Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanarak Haziran ayının sonuna kadar Resmî Gazete'de yayımlanır. Bütçe Hazırlama Rehberi ile Yatırım Programı Hazırlama Rehberi, bütçe tekliflerinin hazırlanmasına esas olmak üzere, kamu idarelerince uyulması gereken genel ilkeleri, nesnel ve ölçülebilir standartları, hesaplama yöntemlerini, bunlara ilişkin olarak kullanılacak cetvel ve tablo örneklerini ve diğer bilgileri içerir. **C - Merkezî Yönetim Bütçesinin Hazırlanması:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 17'nci maddesine göre; gelir ve gider tekliflerinin hazırlanmasında, aşağıdaki hususlar dikkate alınır: **1.** Orta vadeli program ve malî planda belirlenen temel büyüklükler ile ilke ve esaslar. **2.** Kalkınma planı ve yıllık program öncelikleri ile kurumun stratejik planları çerçevesinde belirlenmiş ödenek tavanları. **3.** Kamu idarelerinin stratejik planları ile uyumlu çok yıllı bütçeleme anlayışı. **4.** İdarenin performans hedefleri. Kamu idareleri, merkez ve merkez dışı birimlerinin ödenek taleplerini dikkate alarak gider tekliflerini hazırlar. Genel bütçe gelir teklifi Maliye Bakanlığınca, diğer bütçelerin gelir teklifleri ilgili idarelerce hazırlanır. Gider ve gelir teklifleri, ekonomik ve malî analiz yapılmasına imkân verecek, hesap verilebilirliği ve saydamlığı sağlayacak şekilde, Maliye Bakanlığınca uluslararası standartlara uyumlu olarak belirlenen sınıflandırma sistemine göre hazırlanır. Kamu idareleri, stratejik planları ile Bütçe Hazırlama Rehberinde yer alan esaslar çerçevesinde, bütçe gelir ve gider tekliflerini gerekçeli olarak hazırlar ve yetkilileri tarafından imzalanmış olarak Temmuz ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına gönderir. Kamu idarelerinin yatırım teklifleri, değerlendirilmek üzere aynı süre içinde

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına verilir. Bütçe teklifleri Maliye Bakanlığına verildikten sonra, kamu idarelerinin yetkilileriyle gider ve gelir teklifleri hakkında görüşmeler yapılabilir. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bütçelerini üç yıllık bütçeleme anlayışı, stratejik planları ve performans hedefleri ile kurumsal, işlevsel ve ekonomik sınıflandırma sistemine göre hazırlarlar. **D - Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Tasarısının Sunulması:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 18'inci maddesine göre; makroekonomik göstergeler ve bütçe büyüklüklerinin en geç Ekim ayının ilk haftası içinde Yüksek Planlama Kurulunda görüşülmesinden sonra, Maliye Bakanlığınca hazırlanan merkezî yönetim bütçe kanun tasarısı ile millî bütçe tahmin raporu, malî yılbaşından en az yetmiş beş gün önce, Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Merkezî yönetim bütçe kanun tasarısına, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında dikkate alınmak üzere, aşağıdakiler eklenir: **1.** Orta vadeli malî planı da içeren bütçe gerekçesi. **2.** Yıllık ekonomik rapor. **3.** Vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen kamu gelirleri cetveli. **4.** Kamu borç yönetimi raporu. **5.** Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin son iki yıla ait bütçe gerçekleşmeleri ile izleyen iki yıla ait gelir ve gider tahminleri. **6.** Mahallî idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının bütçe tahminleri. **7.** Merkezî yönetim kapsamında olmayıp, merkezî yönetim bütçesinden yardım alan kamu idareleri ile diğer kurum ve kuruluşların listesi. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay ile düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bütçelerini Eylül ayı sonuna kadar doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine, bir örneğini de Maliye Bakanlığına gönderirler. **E - Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Tasarısının Görüşülmesi:** 5018 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi, merkezî yönetim bütçe kanun tasarısının metnini maddeler, gider ve gelir cetvellerini kamu idareleri itibarıyla görüşür ve bölümler hâlinde oylar. Merkezî yönetim bütçe kanunu malî yılbaşından önce Resmî Gazete'de yayımlanır. Kamu yatırım programı, merkezî yönetim bütçe kanununa uygun olarak Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından hazırlanır ve anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on beş gün içinde Bakanlar Kurulu kararıyla Resmî Gazete'de yayımlanır. Zorunlu nedenlerle merkezî yönetim bütçe kanununun süresinde yürürlüğe konulamaması hâlinde, geçici bütçe kanunu çıkarılır. Geçici bütçe ödenekleri, bir önceki yıl bütçe başlangıç ödeneklerinin belirli bir oranı esas alınarak belirlenir. Geçici bütçe uygulaması altı ayı geçemez. Cari yıl bütçesinin yürürlüğe girmesiyle geçici bütçe uygulaması sona erer ve o tarihe kadar yapılan harcamalar ve girişilen yüklenmeler ile tahsil olunan gelirler cari yıl bütçesine dâhil edilir. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerindeki ödeneklerin yetersiz kalması hâlinde veya öngörülmeyen hizmetlerin

yerine getirilmesi amacıyla, karşılığı gelir gösterilmek kaydıyla, kanunla ek bütçe yapılabilir.

MERKEZÎ YÖNETİM BÜTÇE KANUNUNA BAĞLI CETVELLER: Her yıl yürürlüğe konulan merkezî yönetim bütçe kanununa eklenen cetveller şunlardır: **1. (A) Cetveli:** Bütçe kanunuyla verilen ödeneklerin dağılımı, bu Cetvelde gösterilir. **2. (B) Cetveli:** Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından, ilgili mevzuata göre tahsiline devam olunacak gelirler, (B) Cetvelinde yer alır. **3. (C) Cetveli:** Bu Cetvelde, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri gelirlerine dayanak teşkil eden temel hükümler gösterilir. **4. (E) Cetveli:** Bazı ödeneklerin kullanımına ve harcamalara ilişkin esaslar, (E) Cetvelinde belirtilir. **5. (F) Cetveli:** 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna ekli (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumların nakit imkânları ile bu imkânlardan harcanması öngörülen tutarlar, (F) Cetvelinde yer alır. **6. (H) Cetveli:** Bu Cetvelde, 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca verilecek gündelik ve tazminat tutarları gösterilir. **7. (İ) Cetveli:** Çeşitli kanunlara göre bütçe kanununda gösterilmesi gereken parasal sınırlar, (İ) Cetvelinde gösterilir. **8. (K) Cetveli:** Bu Cetvelde; ek ders, konferans ve fazla çalışma ücretleri ile diğer ücret ödemelerinin tutarları yer alır. **9. (M) Cetveli:** 11.08.1982 tarih ve 2698 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanununun 3'üncü maddesi gereğince; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yönetilen okul pansiyonları öğrencilerinden alınacak pansiyon ücretleri, (M) Cetvelinde gösterilir. **10. (O) Cetveli:** Bu Cetvelde, 07.06.1939 tarih ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak hayvanların alım değerleri yer alır. **11. (P) Cetveli:** 07.06.1939 tarih ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak motorlu taşıtların ortalama alım değerleri ile günlük kira bedelleri, (P) Cetvelinde gösterilir. **12. (T) Cetveli:** Bu Cetvelde, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin yıl içinde edinebilecekleri taşıtların cinsi, adedi, hangi hizmetlerde kullanılacağı ile 05.01.1961 tarih ve 237 sayılı Taşıt Kanununa tabi kurumların yıl içinde satın alacakları taşıtların azamî satın alma bedelleri yer alır. **13. (V) Cetveli:** Kanunlar ve kararnamelerle bağlanmış vatanî hizmet aylıkları, (V) Cetvelinde gösterilir.

MERKEZÎ YÖNETİM BÜTÇESİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

MERKEZÎ YÖNETİM HARCAMA BELGELERİ YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ: *31.12.2005 tarih ve 26040 sayılı (3.Mükerrer) Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmeliğin hükümleri konusunda, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Avukatlık Hizmet Bedellerinin Ödenmesi.* ***2.*** *Aylık Ödemeleri.* ***3.*** *Başbakan ve Bakan Ödeneklerinin Ödenmesi.* ***4.*** *Bey'iye Aidatı Ödemeleri.* ***5.*** *Bilirkişilik, Uzmanlık, Tanıklık*

ve Benzeri Hizmet Ücretlerinin Ödenmesi. ***6.*** *Borç Ödemeleri.* ***7.*** *Cenaze Giderlerinin Ödenmesi.* ***8.*** *Çeşitli Hizmet Alımları Bedellerinin Ödenmesi.* ***9.*** *Devletleştirme Karşılıklarının Ödenmesi.* ***10.*** *Dış Temsilciliklerce Yapılan Harcamalara İlişkin Bedellerin Ödenmesi.* ***11.*** *Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.* ***12.*** *Elektrik, Su, Doğal Gaz ve Benzeri Tüketim Giderlerinin Ödenmesi.* ***13.*** *Er ve Erbaş Harçlıkları ve Tayın Bedellerinin Ödenmesi.* ***14.*** *Fahrî Konsolosluklar Aidat ve Giderlerinin Ödenmesi.* ***15.*** *Faiz, Iskonto ve Diğer Borçlanma Giderlerinin Ödenmesi.* ***16.*** *Fatura.* ***17.*** *Geçici Personel Giderlerinin Ödenmesi.* ***18.*** *Görev Zararları ve Hazine Yardımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi.* ***19.*** *Hak Ediş Raporu.* ***20.*** *Harcama Talimatı.* ***21.*** *İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.* ***22.*** *Kamu İhale Kanununun Üçüncü Maddesi Kapsamındaki Alımlar ile İdarelerin Kendilerine Bağlı Döner Sermayelerden Yapacakları Alımlara İlişkin Bedellerin Ödenmesi.* ***23.*** *Kamu İhale Kanununun Yirmi İkinci Maddesinin (d) Bendine Göre Yapılacak Alımlara İlişkin Bedellerin Ödenmesi.* ***24.*** *Kamu İhale Mevzuatına Göre Yapılan Alımlara İlişkin Ödemelerde Aranacak Diğer Belgeler.* ***25.*** *Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi.* ***26.*** *Kapalı İstihbarat ve Kapalı Savunma Giderlerinin Ödenmesi.* ***27.*** *Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler.* ***28.*** *Kira Bedellerinin Ödenmesi.* ***29.*** *Kurs ve Toplantılara Katılma Giderlerinin Ödenmesi.* ***30.*** *Mahkeme Harç ve Giderlerinin Ödenmesi.* ***31.*** *Makine, Teçhizat, Taşıt, Demirbaş Bakım ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi.* ***32.*** *Olağanüstü Hâllerde ve Yeni Bir Giderin Ortaya Çıkması Hâlinde Yapılacak Ödemelere İlişkin Düzenlemeler.* ***33.*** *Onay Belgesi.* ***34.*** *Ödeme Belgeleri ve Bağlanacak Kanıtlayıcı Belgeler.* ***35.*** *Ödeme Belgesi.* ***36.*** *Ödeme Yapılacak Kişiler.* ***37.*** *Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.* ***38.*** *Ödünç Verme ve Yardımla İlgili Bedellerin Ödenmesi.* ***39.*** *Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi.* ***40.*** *Piyasa Fiyat Araştırması Tutanağı.* ***41.*** *Proje Yarışma Ödülleri ile Proje Teşvik ve Destekleme Giderlerinin Ödenmesi.* ***42.*** *Sanat Eseri Alımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi.* ***43.*** *Seçim Giderlerinin Ödenmesi.* ***44.*** *Sigortalılara Yapılacak Tazminat Ödemeleri.* ***45.*** *Siyasî Parti, Dernek, Birlik, Sandık, Kurum, Sendika, Vakıf ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Ödemeler.* ***46.*** *Sosyal Yardımların Ödenmesi.* ***47.*** *Sözleşmeli Personel Ücretlerinin Ödenmesi.* ***48.*** *Taahhüt Dosyası.* ***49.*** *Tarifeye Bağlı Ödemeler.* ***50.*** *Taşıma Giderlerinin Ödenmesi.* ***51.*** *Taşınır İşlem Fişine İlişkin İstisnaî Hükümler.* ***52.*** *Taşınmaz Mal Alım Bedellerinin Ödenmesi.* ***53.*** *Tedavi Giderlerinin Ödenmesi.* ***54.*** *Telif ve Tercüme Ücretlerinin Ödenmesi.* ***55.*** *Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderlerinin Ödenmesi.* ***56.*** *Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zarar Ödemeleri.* ***57.*** *Tüketim Mal ve Malzemeleri, Demirbaş, Makine, Teçhizat ve Taşıt Alım Giderlerinin Ödenmesi.* ***58.*** *Ulaştırma ve Haberleşme Giderlerinin Ödenmesi.* ***59.*** *Vergi, Resim, Harç ve Benzeri Giderlere İlişkin Ödemeler.* ***60.*** *Vize veya*

Uygun Görüş Alınması Gereken Hâllerdeki Ödemelerde Aranacak Belgeler. ***61.*** *Yapı, Tesis ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi.* ***62.*** *Yolluk Karşılığı Verilen Tazminatların Ödenmesi.* ***63.*** *Yolluklara İlişkin Diğer Hükümler.* ***64.*** *Yurt Dışı Geçici Görev Yolluğunun Ödenmesi.* ***65.*** *Yurt Dışı Sürekli Görev Yolluğunun Ödenmesi.* ***66.*** *Yurt İçi Geçici Görev Yolluğunun Ödenmesi.* ***67.*** *Yurt İçi Sürekli Görev Yolluğunun Ödenmesi.* ***68.*** *Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

MERKEZÎ YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

MERKEZÎ YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

MERKEZÎ YÖNETİM MUHASEBE YÖNETMELİĞİ: *bk. Muhasebe Yönetmelikleri.*

MERKEZ SAYMANLIK MÜDÜRLÜĞÜ: 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen ve 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değiştirilen ek 4'üncü maddeye göre; merkez saymanlık müdürlükleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu (Bu Kanun, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak, 5018 sayılı Kanunun geçici 9'uncu maddesi gereğince, diğer kanunlarla 1050 sayılı Kanuna yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır) ve diğer mevzuatla saymanlara verilen görevleri ve Maliye Bakanlığınca verilen diğer işleri yapmakla görevlidir.

MERSİN SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

MERSİN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

MESBUK: Geçmiş, arkada bırakılmış.

MESKEN: Bir ailenin oturmasına elverişli konut veya yapı. *bk. Konut.*

MESKUKÂT: *bk. Para.*

MESLEK HASTALIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. İş Kazasıyla ve Meslek Hastalığıyla İlgili Hükümler.*

MESLEKÎ EĞİTİM ADAY, ÇIRAK VE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL GÜVENLİK PRİMLERİNİN ÖDENMESİ: 05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Kanunun 25'inci maddesi gereğince; aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar; aday çırak veya çırağın velisi veya vasisi veya kişi reşit ise kendisi; öğrenciler için okul müdürlüğü ile iş yeri sahibi arasında

Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenen esaslara göre düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere sözleşmenin akdedilmesi ile iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları hükümleri uygulanır. Sigorta primleri, Bakanlık bütçesine konulan ödenekle karşılanır.

MESLEKÎ EĞİTİM KANUNUNA GÖRE GELİR VE ÖDENEK KAYDI: *05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

MESLEKÎ YETERLİLİK KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçe: 21.09.2006 tarih ve 5544 sayılı Kanunun 28'inci maddesine göre, Kurumun gelirlerinin giderlerini karşılaması esastır. Kurum gelirleri bir bankada açılacak hesapta tutulur. Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanmayan paralar Maliye Bakanlığına bildirildikten sonra Kurumun ertesi yıl gelir hesabına aktarılır ve takip eden Genel Kurul üyelik aidatları gelir fazlası dikkate alınarak belirlenir. Kurumun gelirleri, işlemleri ve taşınmazları her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Personelin Atanma Şartları ve Statüsü:** 5544 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre; Meslekî Yeterlilik Kurumu hizmetleri iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen uzman yardımcısı, uzman ve diğer personel eliyle yürütülür. Yönetim Kurulunun onayı ile yürürlüğe konulacak yönetmelik esaslarına göre yabancı uzmanlar istihdam edilebilir. Kamu görevlisi iken Yönetim Kurulu Başkanı seçilen kişinin önceki kurumu ile olan ilişkisi sona erer. Kamu görevine dönmesini engelleyecek şekilde olanlar hariç olmak üzere Kurumdaki görevi sona erdiğinde, önceki kurumunda durumuna uygun bir kadro veya pozisyona en geç bir ay içerisinde atanır. Bu fıkra uyarınca önceki kurumuna dönen Başkanın Kurumda geçen hizmetleri kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinde değerlendirilir. Akademik unvanların kazanılmasına ilişkin hükümler saklıdır. Kurumda çalışan personel, başka kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilemez. **C - Malî Haklar:** 5544 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre; Başkan, yönetici personel ve diğer personelin ücret, malî ve sosyal hakları; bakanlık genel müdürüne yapılan ödemeleri aşmamak kaydıyla, Yönetim Kurulunun kararı ve Genel Kurulun onayı ile belirlenir. Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerine, ayda dörtten fazla olmamak üzere her bir toplantı için uhdesinde kamu görevi bulunanlara 2.000 gösterge rakamının, uhdesinde kamu görevi bulunmayanlara ise 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. **D - Kurum Gelirleri:** 5544 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre, Kurumun gelirleri şunlardır: **a)** Kurumun Genel Kurula sunulan bütçesine göre Genel Kurul tarafından 6'ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen Genel Kurul üyesi kurum ve kuruluşlar için eşit olarak belirlenen aidatlar. **b)**

Kurumun ulusal veya uluslararası düzeyde gerçek veya tüzel kişilere vereceği hizmetler karşılığında alınacak ücretler. **c)** Kurumun, sınav ve belgelendirme çalışmaları karşılığında müracaatçılardan alınacak masraf karşılıkları. **d)** Meslek standardı, sınav ve belgelendirme alanında Kuruma hizmet sunmak isteyen akredite olmuş kuruluşlardan alınacak yıllık aidatlar. Yıllık aidatlar en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) otuz katını aşamaz ve Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. **e)** Yayın, telif hakları, marka ve lisanslardan alınacak ücretler. **f)** Kurum gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler. **E - Kurum Giderleri:** 5544 sayılı Kanunun 27'nci maddesine göre, Kurumun giderleri şunlardır: **a)** Personel giderleri. **b)** Yönetim Kurulunca karara bağlanmış, bilgi bankası, yazılım, donanım ve iletişim gibi yatırım giderleri. **c)** Meslek standardı, sınav ve belgelendirme alanında Kuruma hizmet sunan kuruluşlara ödenen ücretler. **d)** Taşınır ve taşınmaz alınması, kiralanması, ulaşım, elektrik, su, telefon ve yakıt gibi idarî giderler. **e)** Satın alınacak danışmanlık giderleri. **f)** Basım, yayım ve reklam giderleri. **g)** Yurt içi ve yurt dışı toplantı, konferans, seminer, çalışma ziyaretleri giderleri. **h)** Kurum adına Kurum faaliyetleri ile ilgili yurt içi ve yurt dışı üyelik aidatları. **i)** Eğitim, öğretim ve burs giderleri. **j)** Kurum faaliyetlerinin gerçekleştirilmesiyle ilgili diğer giderler. **F - Kurumun Denetimi:** 5544 sayılı Kanunun 29'uncu maddesine göre; Kurum, denetim bakımından 832 sayılı Sayıştay Kanununa tabidir.

MESLEK KURULUŞLARI: *bk. Bağımsız Bütçeli Kuruluşlar.*

MESUL BİLMAL: Mal ile sorumlu olma. Malen mesul.

MESULİYET: Yetkili bir makama karşı hesap verme, yüklendiği görevin maddî ve manevî sonuçlarına katlanmak zorunluluğu, sorumluluk. Hukukî sorumluluk. Sorav. Sorum.

MEŞRUT: Şart koşulmuş, şarta bağlanmış.

META: Aynı baki kalmak üzere kendisinden yararlanılan ve kullanılan kumaş, altın ve gümüş kaplar gibi şeyler. Kelimenin çoğulu, emtia.

METHAL: Bir yapının giriş yeri, giriş, antre.

METHALİ OLMAK: Bir işe karışmış bulunmak, bir işte parmağı olmak.

METRAJ: İnşa edilecek yapının bitirilmesi için gereken tüm iş kalemlerine ait miktarların hesap edilerek bir liste şeklinde düzenlenmesi.

MEVAD,-DDI: Maddeler, varlıklar, cisimler. Madde kelimesinin çoğulu.

MEVADD-I İNŞAİYE: İnşaat maddeleri, yapı ile ilgili maddeler.

MEVZUAT: Uygulandığı ülkede yürürlükte bulunan uluslararası sözleşmeler, anayasa, kanun, tüzük, kararname, yönetmelik, genel tebliğ, genelge, içtihadı birleştirme kararlarının ihtiva ettiği hükümlerin tümü.

MEVZUATA UYGUN GÖRÜLMEYEN İŞLEMLER: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları.*

MEZARLIKLARIN BAKIM VE ONARIMI ÖDENEKLERİ: 09.06.1994 tarih ve 3998 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; belediyeler ile köy

muhtarlıkları, mezarlıkların etrafını duvarla çevirmek, ağaçlandırıp çiçeklendirmek ve gerekli her türlü bakım ve onarımı yaparak korumak zorundadırlar. Belediyeler ve köy muhtarlıkları birinci fıkrada belirtilen hizmetleri yerine getirebilmek için gerekli ödeneği her yıl bütçelerine koyarlar. Ayrıca, il özel idareleri bütçelerine de köy mezarlıklarına harcanmak üzere bu maksatla ödenek konur ve bu hizmetleri muntazam olarak yürütebilmek için yeterli personeli görevlendirirler. Belediye ve köy bütçelerini tasdike yetkili makamlar gerekli ödeneklerin bu idarelerin bütçelerine konulup konulmadığını araştırırlar.

MEZKURE: Adı geçen, zikrolunan, anılan, zikrolunmuş.

MEZUN: İzinli, izin almış. Bir okuldan diploma almış.

MEZUNEN: İzinli olarak.

MİAT,-DI: Kullanma süresi. Bir şeyin yerine yenisinin verilebilmesi için kabul edilmiş süre. Bir şeyin yapılması için tanınan süre.

MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *10.06.1983 tarih ve 2839 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

MİLLETVEKİLLERİNİN ÖDENEK VE YOLLUKLARI: *26.10.1990 tarih ve 3671 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları.*

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI MESLEKÎ VE TEKNİK ÖĞRETİM OKULLARI DÖNER SERMAYESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Ödemeler: 03.06.1938 tarih ve 3423 sayılı Kanunun 1'inci maddesine 05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Kanunla eklenen ve 26.01.2006 tarih ve 5450 sayılı Kanunla değiştirilen ikinci fıkraya göre; döner sermaye işletme faaliyetlerinden elde edilecek kârın en çok üçte biri, bu kârın gerçekleşmesini sağlayan personele katkıları oranında üretimi teşvik primi olarak dağıtılır. Ancak, her personele verilecek primin yıllık tutarı en yüksek asgarî ücretin yıllık tutarından fazla olamaz. Millî Eğitim Bakanlığınca uygun bulunan alanlarda, çalışma saati göz önünde bulundurulmaksızın parça başı ücret ödenmek suretiyle mal ve hizmet üretimi yaptırılabilir. Her personelin bir ayda alacağı parça başı ücretin toplamı, asgarî ücretin iki aylık tutarından fazla olamaz. Aynı iş için hem parça başı ücret hem de fazla çalışma ücreti aynı anda ödenemez. **B – Uygulanmayacak Hükümler:** 3423 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; meslekî ve teknik öğretim okulları döner sermayelerinin sarf ve kabzı, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Arttırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerinden müstesnadır. Maddenin "müstesna olma" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA EK DERS ÜCRETLERİNİN ÖDENMESİ: 05.03.1964 tarih ve 439 sayılı Kanunda, Millî Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görevli öğretmenlerin maaşları karşılığı okutacağı ders saatleri, ek ders verilecek saatleri ve ek ders ücretleri düzenlenmiştir. Ancak, 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanun ve 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla değişik 176'nci maddesine göre; bu Kanunun 89'uncu maddesine göre kendilerine ders görevi verilenlere, ders saati başına gündüz öğretimi için 140, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yarı yıl ve yaz tatillerinde, cumartesi ve pazar günleri ile saat 18.00'den sonra başlayan öğretim faaliyetleri için 150 gösterge rakamının bu Kanuna göre belirlenen aylık katsayısı ile çarpımından oluşan miktar üzerinden ek ders ücreti ödenir. Bu ücretler, özel eğitime muhtaç öğrencilerin eğitim ve öğretim gördüğü kurumlarda görevli öğretmen ve yöneticiler ile bu öğrencilere yönelik olarak açılan özel sınıf öğretmenlerine ve ceza evlerinde görevli öğretmenlere % 25 fazlasıyla ödenir. Bu madde kapsamında ücretle ders vermek üzere yükseköğretim kurumlarından görevlendirilen öğretim elemanlarına, 2914 sayılı Kanun hükümlerine göre ek ders ücreti ödenir. Bu hüküm nedeniyle, ek ders ücretlerinin ödenmesinde, 657 sayılı Kanun hükümlerinde öngörülen ücretlerin dikkate alınması gerekir. Ek ders konusunda, ücret dışında, 439 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI OKUL PANSİYONLARI ÜCRETLERİ: A - Pansiyonların Açılması, Ücretlerinin Tespiti ve Yararlanacaklar: 11.08.1982 tarih ve 2698 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; Millî Eğitim Bakanlığı, parasız ve paralı yatılı okutulacak öğrenciler için pansiyonlar açabilir. Pansiyonların açılmasında ve pansiyon ücretlerinin tespitinde, bulundukları bölgenin gelişmişliği, ulaşım ve benzeri imkânları dikkate alınır. Pansiyon ücretleri her yıl bütçe kanunu ile tespit edilir. Pansiyonlarda, parasız ve paralı yatılı öğrenciler ile bu Kanun kapsamına giren görevliler ve Millî Eğitim Bakanlığınca izin verilenler dışında, hiç kimse barındırılamaz. **B - Pansiyonların Bütçeleri:** 2698 sayılı Kanunun 6'nci maddesine göre; pansiyonların bütçeleri, malî yıl itibarıyla düzenlenir ve Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanır. **C - Ücretsiz Yemek Yiyecekler:** 2698 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; okul müdürü, pansiyonlarda görevli müdür yardımcısı, belleticiler, memurlar ve hizmetliler ile nöbetçi oldukları günlerde öğretmenler pansiyon tabelasına dâhil edilerek yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde ücretsiz yemek yerler. **D - Ücretli Yemek Yiyecekler:** 2698 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; pansiyonların bağlı bulundukları okulların öğretmenleri, memurları ve hizmetlileri ile gündüzlü öğrencileri, her gün için tabela gereğince kişi başına düşen

günlük ücretin % 55‘ini ödemek şartıyla pansiyon tabelasına dâhil olarak öğle yemeği yiyebilirler. **E - Paralı ve Parasız Yatılı Öğrenci Ücretleri:** 2698 sayılı Kanunun 10’uncu maddesine göre; paralı yatılı öğrencilerden, her yıl bütçe kanunu ile tespit edilen ücret alınır. Parasız yatılı öğrencilerin pansiyon ücretleri ise, aynı miktar üzerinden Devletçe karşılanır. **F - Öğrenci Ücretlerinin Ödenmesi:** 2698 sayılı Kanunun 11’inci maddesine göre; paralı yatılı öğrencilerden ücretler ilk taksit, öğrencinin pansiyona kayıt olduğu gün olmak üzere dört taksitte alınır. Taksitini yönetmelikte belirtilen zamanda ödemeyen öğrencilerin paralı yatılı öğrencilikle ilişiği kesilir. Öğretim yılı devamınca paralı yatılı öğrenci alınabilir. Herhangi bir taksit devresinde pansiyona kabul olunan öğrenci, taksitinin tamamını ödemek zorundadır. Bir taksit devresi içinde pansiyonla ilişiğini kesen öğrenciye bu devreye ait taksit geri verilmez. Ancak, bir pansiyondan diğer bir pansiyona nakleden öğrencinin önceki okulunca alınan taksit miktarı naklolunduğu okul pansiyonu taksitine sayılır. Naklettiği okulun pansiyon ücreti, evvelki pansiyon ücretinden fazla ise bu takside ait fark alınır, eksik ise fark geri verilmez. **G - Ücret ve Yemek Paralarının Saymanlığa Yatırılması:** 2698 sayılı Kanunun 12’nci maddesine göre; paralı yatılı öğrencilerin ücretleri ile diğer personel ve gündüzlü öğrencilerin yemek paraları, makbuz karşılığı, sayman mutemetlerince alınarak en geç 48 saat içinde saymanlığa yatırılır. Resmî tatil günleri bu süreye dâhil değildir. **H - Pansiyon Gelirlerinin Kullanımı:** 2698 sayılı Kanunun 13’üncü maddesine göre; saymanlıklar, veznelerine yatırılan pansiyon ve yemek ücretlerinin % 88‘ini pansiyon giderlerine harcamak, % 12‘sini de Maliye Bakanlığınca belirlenen saymanlığa göndermek üzere hesaplarına alırlar. Maliye Bakanlığının belirleyeceği saymanlıkta toplanan % 12‘ler, Millî Eğitim Bakanlığının uygun göreceği pansiyonların giderlerini karşılamak üzere gönderilir. Gönderilen bu paralar yukarıdaki ayırım yapılmaksızın hesaba alınır. **İ - Harcanmayan Paraların Devri:** 2698 sayılı Kanunun 14’üncü maddesine göre; saymanlıklar, her malî yıl, o yıl içinde tahsil ettikleri pansiyon paralarının miktarını, bu paralardan yapılan harcamaları ve geri kalan miktarı gösteren bir hesap özeti düzenleyerek Millî Eğitim Bakanlığına gönderirler. Pansiyonlarda, yılı içinde harcanmayan paralar ertesi malî yıla devrolunur. **J - Ücret İndiriminden Yararlanacaklar:** 2698 sayılı Kanunun 15’inci maddesine göre; birden fazla kardeşlerin ikincisinin pansiyon ücretinden % 15, diğerlerinin ücretlerinden % 20 indirim yapılır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre beş ve daha düşük dereceden aylık alan Devlet Memurları çocuklarından her birine ayrıca % 10 indirim yapılır. Bu indirim farkları Devlet tarafından ödenir. Pansiyonlarda indirime tabi çocuğu bulunan bu memurlardan vefat edenlerle emekli olanların çocukları bulundukları ilköğretim veya ortaöğretimi tamamlayıncaya kadar indirimden faydalanırlar. Sınıfta kalan çocuklara aynı sınıf için yukarıda belirtilen indirimler yapılmaz.

Mahrumiyet bölgesindeki memurların çocuklarına, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen indirim ve diğer esaslar uygulanır. Bu indirimden yararlanan Devlet memurlarının çocukları yukarıda belirtilen indirimlerden yararlanamazlar.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **2. Özel İhtisas Komisyonlarında Görevlendirme:** 30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanunun 52'nci maddesine göre; eğitim ve öğretimle ilgili özel ihtisas gerektiren alanlarda, bilim ve meslek kuruluşlarının iştirakini de sağlayacak şekilde araştırma, inceleme ve geliştirme faaliyetlerinde bulunmak üzere, özel ihtisas komisyonları kurulabilir. Bu komisyonlarda; diğer kamu kuruluşlarının memurları, kurumlarının izniyle en çok üç ay süreyle kadroları ve her türlü hakları kurumlarında kalmak üzere görevlendirilebilir. **3. Öğretmenlerin Aylıksız Atanması ve Yer Değiştirmesi:** *30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmenlerin Aylıksız Atanması ve Yer Değiştirmesi.* **4. Öğretmenlerin Belli Aylarda Emekliye Ayrılması:** *30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmenlerin Belli Aylarda Emekliye Ayrılmaları.* **5. Özürlülerin Destek Eğitimi Giderlerinin Karşılanması:** *30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlülerin Destek Eğitimi Giderlerinin Karşılanması.* **6. Millî Eğitim Basımevi Döner Sermayesinden Gelir Kaydı:** *27.01.1927 tarih ve 968 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Millî Eğitim Basımevi Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **7. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Ödemeler:** *08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler.* **8. Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Meslekî ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler:** *03.06.1938 tarih ve 3423 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Meslekî ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **9. İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığıyla İlgili Hükümler:** *13.01.1943 tarih ve 4357 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığıyla İlgili Hükümler.* **10. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması:** *16.12.1960 tarih ve 168 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması.* **11. Millî Eğitim Bakanlığınca Ek Ders Ücretlerinin Ödenmesi:** *05.03.1964 tarih ve 439 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Bakanlığınca Ek Ders Ücretlerinin Ödenmesi.* **12. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Bakanlıklar*

Arası Ortak Kültür Komisyonu Tarafından Yurt Dışında Görevlendirme. ***b)*** *Devlet Memurları Kanunundaki İstihdam Şekilleri.* ***c)*** *Ek Göstergeler.* ***d)*** *Öğrenim Bursları ve Yurtları.* ***e)*** *Öğretim Yılına Hazırlık Ödeneği.* ***f)*** *Yurt Dışı Eğitim Masraflarının Tahsili.* ***g)*** *Zam ve Tazminatlar.* **13. Millî Eğitim Temel Kanunu Hükümleri:** *14.06.1973 tarih ve 1739 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Temel Kanunu Hükümleri.* **14. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Yardım:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.* **15. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **16. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar:** *17.06.1982 tarih ve 2684 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar.* **17. Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Ücretleri:** *11.08.1982 tarih ve 2698 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Ücretleri.* **18. Pansiyon Ücretlerinin Bütçe Kanununda Gösterilmesi:** *11.08.1982 tarih ve 2698 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.* **19. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri:** *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **20. Karayolları Trafik Kanunu Hükümleri:** 13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **21. Meslekî Eğitim Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** 05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **22. Meslekî Eğitim Aday, Çırak ve Öğrencilerinin Sosyal Güvenlik Primlerinin Ödenmesi:** *05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Meslekî Eğitim Aday, Çırak ve Öğrencilerinin Sosyal Güvenlik Primlerinin Ödenmesi.* **23. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler:** *15.06.1989 tarih ve 3580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler.* **24. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **25. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince Yapılan Sınavlarda Görevlendirilen Millî Eğitim Bakanlığı Personeline Ödeme:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince Yapılan Sınavlarda Görevlendirilen Millî Eğitim Bakanlığı Personeline Ödeme.* **26. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler:** *19.11.1992 tarih ve 3843 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler. **27. Kamu İhale Kanununun Kapsam Dışında Tuttuğu İşler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **28. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda Öngörülen Hükümler:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.* ***b)*** *Bütçelerin Uygulama Esasları.* **29. Sağlık Meslek Liselerinde Görev Yapan Memurlara Ödeme:** *26.01.2006 tarih ve 5450 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Meslek Liselerinde Görev Yapan Memurlara Ödeme.* **30. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Öngörülen Hükümler:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **31. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **32. İç Denetçi Adaylarının Sınavlarının Yapılması:** *İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği ilgili hükümleri için bk. İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği Hükümleri.* **33. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.* **34. Kurs ve Toplantılara Katılma Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Kurs ve Toplantılara Katılma Giderlerinin Ödenmesi.* **35. Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi.* **36. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Sınavlarının Yapılması:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **37. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ DÖNER SERMAYESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 27.01.1927 tarih ve 968 sayılı Kanunun 1'inci maddesiyle, İstanbul'da bulunan Millî Matbaaya döner sermaye tahsisi edilmiştir. Daha sonra Millî Eğitim Basımevi adını alacak olan Matbaayla ilgili Kanunun 2'nci maddesine göre, gelir fazlası bütçeye gelir kaydedilir. Kanunun 3'üncü maddesi gereğince, döner sermaye harcamaları Sayıştay vizesine tabi değildir. Üçüncü maddenin "tabi olmama" hükmünün işlerliği kalmamıştır. *10.12.2003 tarih ve 5018*

sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.

MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNU HÜKÜMLERİ: 14.06.1973 tarih ve 1739 sayılı Kanunun 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 51'inci maddesine göre; Millî Eğitim Bakanlığına tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmaz malların Millî Eğitim Bakanlığı ile mutabık kalınarak tahsislerini kaldırmaya ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 46'ncı maddesine bağlı olmaksızın satışına Maliye Bakanı yetkilidir. Ayrıca bu taşınmaz mallardan Millî Eğitim Bakanlığınca uygun görülenler, Maliye Bakanlığı tarafından, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde özelleştirilmek üzere Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirilir. Bunun üzerine söz konusu taşınmaz mallar Özelleştirme Yüksek Kurulunca özelleştirme kapsam ve programına alınır. Özelleştirme uygulamasına ilişkin iş ve işlemler 4046 sayılı Kanuna göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca yürütülür. 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde taşınmaz malların özelleştirilmesi sonucu elde edilecek gelirler, özelleştirme giderleri düşüldükten sonra Hazineye aktarılır. Bu taşınmaz malların satışından elde edilen gelirleri, bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan ihtiyaç duyulan yerlerde okul yapımı ve onarımı amacıyla kullanılmak üzere Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Sermaye ödenekleri yılı yatırım programıyla ilişkilendirilir.

MİLLÎ EMLAK,-Kİ: Hazinenin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz mallar, Hazine taşınmaz malları. Bazı kanunlara göre, Hazine.

MİLLÎ EMLAKE AİT (MAL): Hazineye ait (mal). *bk. Hazine Malları.*

MİLLÎ GÜVENLİK KURULUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler: 1. Personeline Ödemeler:** 09.11.1983 tarih ve 2945 sayılı Kanunun 17'nci maddesine göre; Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği personeli, aşağıdaki özel hükümler dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir: **a)** Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği kadroları genel hükümlere uygun olarak tespit edilen ek göstergeleri ile birlikte Genel Sekreterin teklifi ve Başbakanın onayı ile ihdas edilir veya kaldırılır. **b)** 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla eklenen zam ve tazminatlara ilişkin ek madde gereğince, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği personelinin görev ve kadro unvanları esas alınarak kimlere ne oranda ödeme yapılacağı; tespit olunan azamî miktar ve oranları geçmemek üzere Genel Sekreterin teklifi ve Başbakanın onayı ile belirlenir. **c)** Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında olup, Millî Güvenlik Kurulu Genel

Sekreterliğinde görevlendirilecekler, Genelkurmay Başkanlığı ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğince müştereken tespit edilir. Subay ve astsubayların Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde görevlendirilmelerinde, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa göre işlem yapılır. **d)** 160 sayılı Devlet Personel Dairesi Kurulması Hakkında Kanunun 4'üncü maddesi kapsamına *(160 sayılı Kanun, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yürürlükten kaldırılmıştır. Aynı hükümler, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesinde yer almıştır. bk. Geçici Süreli Görevlendirme)* giren kurum ve kuruluşların personelinden çalıştırılmalarına ihtiyaç duyulanlar, esas görevlerine ait bütün hakları saklı kalmak, aylık ve diğer özlük haklarını da bağlı bulundukları yerlerden almak ve disiplin, izin ve sicil bakımlarından Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine bağlı bulunmak şartıyla Başbakan tarafından gerekli görüldüğü sürece bu Teşkilatta çalıştırılabilir. **e)** Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde yukarıdaki (c ve d) fıkralarına göre görevlendirilen personele, kendi kurumlarınca ödenen zam ve tazminatlar toplamı, Genel Sekreterlikteki emsali personele üçüncü fıkra uyarınca yapılan ödemeler toplamından az olduğu takdirde aradaki fark bu personele, Genel Sekreterlik bütçesinden tazminat olarak ödenir. **f)** Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalıştırılacak sözleşmeli personelde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesindeki şartlar aranmaz. Bunların istihdam şekli, sözleşme esasları, Bakanlar Kurulunca tespit edilecek tavanı aşmamak üzere alacakları en az ve en çok ücretleri ile sosyal haklarına ait esaslar yönetmelikle düzenlenir. **g)** Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği personelinden, Genel Sekreterin teklifi ve Başbakanın onayı ile gerekli görülenlere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu gereğince giyecek yardımı yapılır. **2. Genel Sekreterlik Bütçesi:** 2945 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği genel bütçeye dâhildir. Gizli hizmet giderleri için bütçeye ayrıca ödenek konulur. Genel Sekreter bu ödeneğin sarfından Başbakana karşı sorumludur. **C - Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü:** *04.11.1983 tarih ve 2941 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü.* **D - Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **E - Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **F - Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik*

Hükümleri.

MİLLÎ İSTİHBARAT HİZMETLERİ SINIFI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; bu sınıf, Millî İstihbarat Teşkilatı kadrolarında veya bu Teşkilat emrinde çalıştırılanlardan özel kanunlarında gösterilen veya Başbakanlıkça tespit edilen görevleri ifa edenleri kapsar.

MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATINDA SÖZLEŞMELİ İSTİHDAM: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanuna, 281 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 29'uncu maddeye göre; Millî İstihbarat Teşkilatında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunuyla diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılmasına dair hükümleriyle bağlı olmaksızın; Başbakanca belirlenecek uzmanlığı gerektiren alanlarda, Başbakan onayıyla kadro karşılık gösterilmek kaydıyla sözleşmeli personel çalıştırılabilir. 68 yaşını geçmemek kaydıyla Müsteşar sözleşmeli olarak çalıştırılabilir ve sosyal güvenlik kurumlarından almakta oldukları aylıkları kesilmez. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları, ücret miktarı ve her çeşit ödemeleri ile diğer hakları Başbakan tarafından tespit edilir. Bu şekilde çalıştırılacak sözleşmeli personel, aksine talepler olmadığı takdirde, Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilgilendirilir; bunlar hakkında 01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. 01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre; Millî İstihbarat Teşkilatının giderlerini karşılamak amacıyla her yıl, Başbakanlık bütçesi içerisinde, özel bir tertibe yeteri kadar ödenek konulur. Millî İstihbarat Teşkilatı (MİT) Müsteşarlığı için konulan ödeneğin malî yıl içerisinde hizmete kâfi gelmemesi hâlinde, ihtiyaç duyulan ödenek Maliye Bakanlığınca öncelikle karşılanır. MİT'e tahsis edilen ödeneklerin ita amiri MİT Müsteşarıdır. MİT Müsteşarı bu yetkisini yazılı olarak devredebilir. MİT Müsteşarlığı için Başbakanlık bütçesine konulan ödenekler, Yasama Organının ilgili komisyonunda gizli bir oturumda görüşülerek karara bağlanır. MİT Müsteşarlığı bütçesinin hazırlanması ile harcama esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir. **B - Memur ve Sözleşmeli Personel İstihdamı:** 2937 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; MİT kadrolarında istihdam edilen memurlar, bu Kanunda belirtilen özel hükümler dışında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir. MİT'de istihdam edilen sözleşmeli personelin istihdam şekli, sözleşme esasları, alacakları ücretlerin taban ve tavanı ile sağlık işlerine ait esaslar, 657 sayılı Devlet

Memurları Kanununun 4'üncü maddesindeki sözleşmeli personel istihdamına ilişkin şartlar aranmaksızın, yönetmelikle düzenlenir. MİT'de sözleşmeli olarak çalıştırılan emekli personele ödenecek ücretler kendilerine sosyal güvenlik kuruluşlarınca bağlanmış olan emekli aylığının ve benzeri ödemelerin kesilmesini gerektirmez. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **C - Askerî Personel Görevlendirilmesi:** 2937 sayılı Kanunun 351 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 11'inci maddesine göre; Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında olup MİT'de görevlendirilecek subay, astsubay, sivil memur, erbaş ve erlerin sınıf, rütbe, unvan ve miktarları her yıl ihtiyaca göre Genelkurmay Başkanlığı ve MİT Müsteşarlığınca müştereken tespit edilir. Subay ve astsubayların MİT'de görevlendirilmelerinde, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 124'üncü maddesinde öngörülen Bakanlar Kurulu kararı almak şartı aranmaz. Genelkurmay Başkanlığınca usulüne göre MİT emrine verilen subay ve astsubayların teşkilat içinde görevlendirilmeleri, bölge değiştirmeleri, ihtisas ve ihtiyaca göre MİT'ce yapılır. Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında olup, MİT'de görevlendirilen personelin her türlü istihkakları yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre bağlı bulundukları bakanlık bütçesinden ödenir. Ancak, emsali MİT personeline (Kadro karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli çalışanlar dâhil) net ödenen tüm istihkaklar toplamının, bunların tabi oldukları kanunlar gereğince aldıkları bütün ödemelerin net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark bu personele MİT bütçesinden tazminat olarak ve net ödenir. **D - Zorunlu Giderler:** 2937 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre; MİT mensuplarına görevlerinin zorunlu kıldığı giderleri karşılamak üzere, yönetmelikte belirlenecek miktar ve esaslara göre ödeme yapılır. **E - Nakdî Tazminat Ödenmesi:** 2937 sayılı Kanunun 17'nci maddesine göre, MİT mensuplarından; **a)** Görevleri sırasında veya görevleri sona ermiş olsa bile, MİT mensubu olmaları nedeniyle maruz kalacakları saldırı sonucu yaralanan, sakat kalan veya ölenler hakkında 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **b)** Görevleri nedeniyle yaralanan veya hastalananlardan maluliyete uğrayanlara veya ölenlerin dul ve yetimlerine yoksa muhtaç ana ve babasına, yoksa bakmakla yükümlü olduğu kardeşlerine genel hükümlere ilave olarak ayrıca tazminat verilir. Bu tazminatın miktarı birinci derecedeki Devlet memurunun maaşının brüt tutarının on katını geçemez. **c)** Bu tazminatların birinden yararlanan diğerinden yararlanamaz. Tazminatın verilmesine ait usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir. **F - Gizli Hizmet Giderleri:** 2937 sayılı Kanunun 21'inci maddesine

gereğince; MİT Müsteşarı gizli hizmet giderlerinin hizmetin gereklerine göre harcanmasından Başbakana karşı sorumludur. **G – Döviz Tahsisi:** 2937 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; MİT Müsteşarlığınca yurt dışından sağlanacak her türlü silah, araç, gereç ve malzeme için acil ve zorunlu hâllerde normal ithal kotası dışında öncelikle döviz tahsisi yapılır. Bu silah, araç, gereç ve malzemeler her ne yolla sağlanırsa sağlansın gümrük ve her türlü vergi, resim ve harçlardan muaftır. **H - Taşıt Alımı:** 2937 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre; MİT Müsteşarlığı 237 sayılı Taşıt Kanununun 4, 5 ve 6'ncı maddelerine tabi değildir. Aynı Kanunun 10'uncu maddesi uyarınca, gerek yurt içinden ve gerekse yurt dışından alınacak araçların cins ve miktarı ile nereden alınacağı Başbakanın onayı ile tespit edilir. **I - Uygulanmayacak Hükümler:** 2937 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre; MİT Müsteşarlığının harcamaları, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir. Maddenin "1050 ve 2886'a tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği yoktur. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **İ - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **J - Devlet Memurları Kanununda Öngörülen Hükümler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Fazla Çalışma Ücreti.* ***c)*** *Makam Tazminatı.* ***d)*** *Millî İstihbarat Hizmetleri Sınıfı.* ***e)*** *Millî İstihbarat Teşkilatında Sözleşmeli İstihdam.* ***f)*** *Zam ve Tazminatlar.* **K - Tayın Bedeli Verilmesi:** *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.* **L - Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **M - Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **N- Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **O - Bütçelerin Uygulama Esasları:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.* **Ö - Taşınır ve Taşınmazlar:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır ve Taşınmazlar.* **P - Taşınır İşlem Fişine İlişkin İstisnaî Hükümler:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır İşlem Fişine İlişkin İstisnaî Hükümler.* **R - Ön**

Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri: *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **S - Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **T - Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **U - Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

MİLLÎ KORUNMA KANUNUNDAKİ HÜKÜM: 18.01.1940 tarih ve 3780 sayılı Kanunun 30.01.1942 tarih ve 4180 sayılı Kanunla değişik 50'nci maddesine göre; sermayeden sarf edilecek paralar, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştay denetimine tabi değildir. Maddenin "tabi olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

MİLLÎLEŞTİRMEK: Ülke sınırları içinde yabancılara ait bir şirketin veya mülkün, bedeli ödenerek yerel ülke hükûmeti tarafından satın alınması veya devlet mülkiyetine geçirilmesi.

MİLLÎ MÜDAFAA MÜKELLEFİYETİ: Seferberlik veya seferberlik hazırlığı gibi olağanüstü hâllerde, orduların uygulamaya yetkili oldukları mükellefiyet, normal yollarla temin edilemeyen askerî ihtiyaçların ve hizmetlerin, bedeli karşılığı temin etme konusunda askerî icraat yolu. 07.06.1939 tarih ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun 28.06.2001 tarih ve 4701 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesi gereğince; seferberlik ve savaş hâli ile bu hâllerin henüz ilan edilmemiş olduğu, ancak savaş gerektirebilecek bir durumun meydana geldiği gerginlik ve kriz dönemlerinde yapılacak seferberlik hazırlıkları ile kıtaların toplanması esnasında, alelade vasıtalarla temin edilemeyen bütün askerî ihtiyaçları veya hizmetleri, bu Kanun hükümleri dairesinde vermeye veya yapmaya her şahıs borçludur. Bu yükümlülüklerin, Türk topraklarının tamamı veya bir kısmı üzerinde yapılmasına başlanacağı zamanı, Bakanlar Kurulu belirler. Bu hükümler gereğince, taşınır ve taşınmaz mallar, belirtilen amaçlarda kullanılır.

MİLLÎ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi ve Teşvik Ödenmesi: İdare kamu tüzel

kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 47'nci maddesine göre; Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün takvim yılı itibarıyla hazırlanacak bütçesi Maliye Bakanlığı onayı ile yürürlüğe girer. İdarenin aylık gayrisafi hasılatının yüzde biri araştırma yenileme, geliştirme, eğitim ve teşvik hizmetlerine karşılık olarak ayrılır. Maddeye, 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen hükme göre; bu karşılık hesabından, idare personeline, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) % 50'sini geçmemek üzere, Maliye Bakanı tarafından görevin önem ve güçlüğü, personelin sınıfı, kadro unvanı, derecesi, iş verimi ve uyumlu çalışma gibi kriterlere göre belirlenecek miktarda her ay teşvik ödenmesi yapılır. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Karşılık hesabından, yukarıdaki fıkralarda belirtilen giderler yapıldıktan sonra kalan bakiye, her yıl sonunda genel bütçeye gelir yazılmak üzere Hazine hesaplarına intikal ettirilir. **B - Personel Rejimi:** 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 44'üncü maddesine göre; Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü personeline her yıl iki aylık tutarında ikramiye ödenebilir. Yönetim Kurulu Başkanı olarak Genel Müdür ve Yönetim Kurulu üyeliğine atanan genel müdür yardımcıları, her ay 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki kamu iktisadî teşebbüsleri yönetim kurulu üyelerine tanınan malî haklardan ayrıca yararlanırlar. **C - Sözleşmeli Personel:** 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 45'inci maddesine göre; özel bir meslek bilgisine ve uzmanlığa ihtiyaç gösteren işlerle, avukatlık, sağlık ve teknik hizmetler sınıflarına dâhil yükseköğrenim görmüş personel ile tercümanlar, 657 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde Maliye Bakanlığının onayı ile sözleşmeli personel olarak istihdam edilebilir. **D – Doğal Afetler Özel Çekilişi:** 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 579 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 1'inci maddeye göre; doğal afetlere maruz kalan bölgelere ve afetzedelere tahsis edilmek üzere geliri hiçbir kesintiye tabi olmaksızın özel çekiliş düzenlemeye, Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü yetkilidir. Afet özel çekilişlerinde, çekiliş tarihinden itibaren üç ay içinde ibraz edilmeyen bilet ve kuponlara ait ikramiye ve amorti tutarı da afete maruz kalan bölgelere ve afetzedelere tahsis edilmek üzere İdareye irat kaydolunur. Bu madde kapsamında afet bölgesi ve afetzedeler adına tahakkuk eden miktarlar, kesinleştikleri tarihi takip eden yedi gün içinde Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü adına T. C. Ziraat Bankasında açılacak özel hesaba aktarılır. Hesapta toplanan paralar, Maliye Bakanı tarafından belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde afetin finansmanında kullanılır. Gerektiğinde bu miktarlardan ayrılacak tutarları aynı amaçla kullanılmak üzere genel bütçeye özel gelir ve karşılığını da ilgili kurum bütçelerindeki mevcut veya yeni açılacak tertiplere aktarılmak üzere

Maliye Bakanlığı bütçesinde açılacak özel bir tertibe ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödeneklerden yılı içinde kullanılamayan miktarlar, ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilir. **E - Şans Oyunlarına İlişkin Lisans Verilmesi:** 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 01.08.2003 tarih ve 4971 sayılı Kanunla eklenen ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değiştirilen ek 2'nci maddeye göre; şans oyunlarına ilişkin lisans, aşağıdaki usul ve esaslara göre verilir: **a)** Lisans, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde yeni kurulacak bir iktisadî devlet teşekkülüne veya Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş anonim şirketlere ayrı ayrı veya topluca verilebilir. **b)** Lisans verilmesi işlemlerinin başlatılmasına ilişkin karar Özelleştirme Yüksek Kurulunca verilir. **c)** Lisansın verilmesine ilişkin değerleme ve ihale işlemleri, Özelleştirme İdaresi Başkanlığından bir başkan yardımcısı, Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünden bir genel müdür yardımcısı ve bir daire başkanı, Maliye Bakanlığından bir daire başkanı ve Hazine Müsteşarlığından bir daire başkanı olmak üzere toplam beş üyeden oluşan Komisyon tarafından yürütülür. Aynı sayıda yedek üye belirlenir ve Komisyon, Maliye Bakanının onayı ile göreve başlar. Komisyona Özelleştirme İdaresi Başkanlığı temsilcisi başkanlık yapar ve sekretarya hizmetleri Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülür. Komisyon, üyelerinin tamamının katılımı ile toplanır ve kararlar en az üç üyenin oyu ile alınır. Komisyon çalışmalarına yardımcı olmak ve kararlara katılmamak şartıyla komisyonun talebi üzerine, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yerli ve/veya yabancı danışman görevlendirilebilir. Komisyon üyeleri aylık ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî, sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla komisyonlarda görev yaptıkları zaman dilimlerinde aslî görevlerinden izinli sayılırlar. Lisansa ilişkin değerleme işlemleri, günün ekonomik koşulları göz önünde bulundurularak uluslararası finans ve sermaye piyasalarında kabul görmüş değerleme yöntemleri kullanılmak suretiyle Komisyon tarafından gerçekleştirilir. Değerleme sonuçları Bakanlar Kurulunca onaylanır. **d)** Özelleştirme Yüksek Kurulunun kararı üzerine, Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından lisansın verilmesine ilişkin kurallar ile lisansın verilmesinden sonraki denetime ilişkin usul ve esasları da içerecek ihale şartnameleri hazırlanır. İhale şartnamelerinin hazırlanmasında, gerek görüldüğü takdirde, Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yerli ve/veya yabancı danışman görevlendirilebilir. Lisans, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş anonim şirketlere en fazla on yıla kadar süre ile verilir. Lisansın verilmesine ilişkin ihalelerde 4046 sayılı Kanunda yer alan pazarlık usulü uygulanır. İhale sonuçları Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından onaylanır. Onayı müteakip, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü ve ihale üzerinde kalan şirket tarafından lisans sözleşmesi

imzalanır. İhale işlemleri ile danışman için yapılacak giderler ve komisyon üyelerinin çalışmalarına ilişkin harcamalar Özelleştirme Fonundan karşılanır. **e)** Lisansın verilmesinden elde edilecek bedelden, Özelleştirme Fonundan karşılanan harcamalar düşüldükten sonra kalan tutar Hazineye aktarılır. Lisans sözleşmesi süresince elde edilen aylık hasılatın yüzde 3'ü lisans sahibi tarafından en geç izleyen ayın 15'inci günü mesai saati bitimine kadar Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüne bildirim verilerek ödenir. Lisans verilmesine ilişkin işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır. **f)** Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünce, lisans sahibi tarafından hasılatın veya diğer gelirlerin gizlendiğinin tespit edilmesi hâlinde, gizlenen tutar iki kat olarak ve söz konusu tutarların bildirilmesi gereken son gün ile ödemenin yapıldığı güne kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanunun 51'inci maddesinde yer alan gecikme zammı oranında hesaplanacak faiz ile birlikte bu maddenin (ı) bendinde belirtilen yüzde 5'lik üst sınır ile bağlı kalınmaksızın lisans sahibinden ilgili vergi daireleri aracılığıyla 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Lisans sahibi gizlenen tutar üzerinden pay alamaz. Süresinde bildirilmeyen veya eksik bildirilen Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü payları, ödenmesi gereken tarihten ödeninceye kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanunun 51'inci maddesinde yer alan gecikme zammı oranında hesaplanacak faiz ile; süresinde bildirildiği hâlde süresi içerisinde ödenmeyen veya eksik ödenen idare payları ise ödenmesi gereken tarihten ödeninceye kadar geçen süre için gecikme zammı ile birlikte ilgili vergi daireleri aracılığıyla 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Vergi daireleri tarafından tahsil edilen tutarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü hesaplarına aktarılır. **g)** Lisans sahibi bu izni başkasına devredemez. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, lisans süresince lisans konusu şans oyunlarını tertip edemez, çekiliş düzenleyemez. **h)** Bu madde hükümlerine göre lisans verilmesinden sonra; 2828, 3230, 3238, 3796 sayılı kanunların ve bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü gelirlerinden yapılacak aktarmalara ilişkin hükümleri ile 55 ve 57'nci maddeleri uygulanmaz. Bentte sözü edilen kanunların son durumu şöyledir: **aa)** 24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun konuyu ilgilendiren 18'inci maddesinin (h) bendi, 10.06.1985 tarih ve 3230 sayılı Kanunun konuyu ilgilendiren 3'üncü maddesinin (a) ve (b) bentleri, 07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun konuyu ilgilendiren 12'nci maddesinin (d) bendi ve 30.04.1992 tarih ve 3796 sayılı Kanunun konuyu ilgilendiren 11'inci maddesinin (a) ve (b) bentleri, 14.03.2007 tarih ve 5602 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **bb)** 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 55'inci maddesi çekilişlerin yayımlanması ve 57'nci maddesi ise, bilet ve kuponların saklanma süreleriyle ilgilidir. **ı)** Millî Piyango İdaresi Genel

Müdürlüğü, lisansın verilmesine ilişkin yapılacak sözleşmelerin kamu yararını ve tüketici haklarını koruyacak şekilde uygulanmasının sağlanması için gereken tedbirleri almaya, şans oyunları faaliyetlerinin ilgili mevzuat ile sözleşme hükümlerine uygun yürütülmesini izlemeye ve denetlemeye, ilgili mevzuat ve sözleşme hükümlerine aykırılık hâlinde, bir önceki takvim yılında elde edilen hasılatın yüzde 5'ine kadar idarî para cezası uygulamaya ve lisans sözleşmesini feshetmeye yetkilidir. İlk yıl için idarî para cezalarının uygulanmasında, Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün, lisans sözleşmesinin imzalandığı tarihten önceki takvim yılına ait hasılatı esas alınır. İdarî para cezaları 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine tabidir. *30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, İdare tarafından hazırlanacak ve Maliye Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir. **F – Uygulanmayacak Hükümler:** 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 40'ıncı maddesine göre; İdare, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve Sayıştayın vize ve denetimine tabi değildir. Maddenin "tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

MİLLÎ PRODÜKTİVİTE MERKEZİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Merkez, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B - Uygulanmayacak Hükümler:** 08.04.1965 tarih ve 580 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; Millî Prodüktivite Merkezinin ve giderle ilgili bütün işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununa ve Sayıştayın vize ve denetimine tabi değildir. Maddenin "tabi olmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **C - Gelirleri:** 580 sayılı Kanunun 557 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 16.07.2004 tarih ve 5230 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesine göre, Millî Prodüktivite

Merkezinin gelirleri şunlardır: **a)** Her yıl Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenek. **b)** İşveren ve işçi sendikaları birliklerinin, Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Teşkilatı Konfederasyonun bir evvelki yılda sağlanan fiilî gelirlerinin yüzde ikisi oranında müteakip yılın bütçelerine koyacakları ve o yılın Haziran ve Ekim aylarında iki eşit taksitle ödeyecekleri aidatlar. **c)** İktisadî Devlet teşekküllerinin idare ve murakabesi hakkında kanuna tabi teşekkül ve ortaklıklarla bakanlıkların teftiş ve denetlenmesi altındaki birlik kurum ve ofislerin, katma bütçeli dairelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* her yıl bütçelerine koyacakları 5.000 lira kesin aidat ile bir evvelki yılın bilançosuna göre tahakkuk eden safi kârların binde birine tekabül eden orantılı aidatlar (4603 sayılı Kanuna tabi bankalar hariç). **d)** Millî Prodüktivite Merkezinin istek üzerine yapacağı hizmetler karşılığı olarak gerçek ve tüzel kişilerden, tespit olunacak esaslara göre alınacak ücretler. **e)** Yayın gelirleri. **f)** Her türlü yardım, bağış, faiz ve başka gelirleri. Zamanında ödenmeyen gelirler % 10 zamla tahsil olunur. **D - Yönetmeliklerle Düzenlenecek Konular:** 580 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; Millî Prodüktivite Merkezinin Genel Kurulunun, Yönetim Kurulunun, Denetleme Kurulunun ve danışma kurullarının toplanma esas ve usulleri, bütçesinin düzenlenmesi, gelirlerinin toplanması ve harcanması şekli, toplantıya katılan Yönetim ve Denetleme Kurulu üyelerine, danışma kurulları üyelerine verilecek huzur haklarının miktarı, bu Kanunun uygulanmasını gerektiren diğer konular Yönetim Kurulunca hazırlanıp Genel Kurul tarafından kabul edilecek yönetmeliklerde belirtilir.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI AKARYAKIT İKMAL VE NATO POL TESİSLERİ İŞLETME BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: **A – Bütçesi:** Başkanlığın tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. **B - Başkanlığın Gelirleri:** 05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin (A) bendine göre, Başkanlığın gelirleri şunlardır: **a)** NATO akaryakıt tesislerinin yurt içi petrol şirketleri ile askerî amaçlı olarak müttefik ülkelere kiralanmasından elde edilecek kira gelirleri. **b)** Barışta ve savaşta Türkiye'ye intikal edecek müttefik ülkelerin askerî kuvvetlerinin ihtiyacının tedariki neticesi alınan akaryakıt ve hizmet bedelleri. **c)** Akaryakıt ve madenî yağların dağıtım hizmeti ile sistemin işletme veya bakım hizmeti karşılığı Türk Silahlı Kuvvetlerine ait ödeneklerden alınacak bedel. **d)** Akaryakıt ile ilgili diğer kuruluşlara yapılan işletme ve bakım hizmetleri satışı karşılığında elde edilen bedeller. Başkanlığın gelirleri, Devlet bankaları nezdinde açılan Türk Lirası ve döviz hesaplarına kaydedilir. Açılan bu hesaplardan harcama yapılması, Başkanın bu bankalara vereceği ödeme talimatı ile gerçekleştirilir. **C - Başkanlığın Giderleri:** 4636 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin (B) bendine göre, Başkanlığın giderleri şunlardır: **a)** Personel ücretleri. **b)**

Yedek parça alımı da dâhil olmak üzere, NATO akaryakıt tesislerinin bakım ve onarım giderleri ile hizmetin gerektirdiği her türlü yatırım giderleri. **c)** Navlun giderleri. **d)** Mal ve hizmet alımlarına ilişkin giderler. **e)** Her türlü idarî giderler. **D – Uygulanmayacak Hükümler:** 4636 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; bu Kanun hükümlerine göre yapılacak her türlü işlemlerde; Başkanlık açısından 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 832 sayılı Sayıştay Kanununun tescille ilgili hükümleri ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddedeki "1050, 832 ve 2886'nın uygulanmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **E - Personel Rejimi:** 4636 sayılı Kanunun 10'uncu maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Başkanlık hizmetleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi Devlet memurları, sözleşmeli personel ve işçiler eliyle yürütülür. **2.** Başkanlıkta, özel bilgi ve ihtisas gerektiren konularda sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Sözleşmeli personelin çalıştırılmasına ilişkin esas ve usuller ile ücretleri, Bakanlar Kurulunca belirlenir. Bu fıkra hükümlerine göre çalıştırılacak olanlar, Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilgilendirilir. **3.** Başkanlıkta; başkan, başkan yardımcısı, daire başkanı ile bölge müdürü kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın, sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme esas ve usulleri ile ücretleri, Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **4.** Başkanlıkta çalışan Devlet memurlarına, 22.6.1978 tarihli ve 2155 sayılı Kanun esaslarına göre tayın bedeli ödenir. **5.** Mahkeme ve icra dairelerinde Başkanlık lehine hükmedilip, karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin dağıtımında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri uygulanır. **F - Denetim:** 4636 sayılı Kanunun 11'inci maddesine göre; Başkanlığın idarî, malî ve diğer her türlü işlemleri, Millî Savunma Bakanlığının denetimine tabidir. Bu denetim, Bakan tarafından en az iki yıl için seçilen ve beş kişiden teşekkül eden Denetim Kurulu tarafından yerine getirilir. Denetim Kurulu üyelerine, Yönetim Kurulu üyelerinin aldığı ücret ödenir. **G - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Makam Tazminatı.* ***c)*** *Zam ve Tazminatlar.* **H - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI İLE KUVVET KOMUTANLIKLARINDAKİ DÖNER SERMAYEYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Ek Görev Ücreti Ödenmesi: 10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanunun 20.06.2002 tarih ve 4762 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre; döner sermaye işlerini yürütmek için tertiplenecek kadrolara ait hizmetler, kurum görevlilerine, Millî Savunma Bakanlığı ve kuvvet komutanlıklarındaki subay ve astsubaylarla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele ek görev olarak verildiği takdirde, döner sermaye gelirlerinden ödenmek üzere kendilerine her yıl bütçe kanunlarında gösterilen maaşlara ait katsayının, taban olarak belirlenen 2.000, tavan olarak belirlenen 4.000 rakamı ile çarpılmasından elde edilecek tutar arasında, Millî Savunma Bakanlığı Döner Sermaye Yönetim Kurulunca belirlenecek miktarda ek görev ücreti ödenebilir. **B - Uygulanmayacak Hükümler:** 3225 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; döner sermaye işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri ile Sayıştay vizesine tabi değildir. Maddedeki bu hükmün işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **C - Gelir Kaydı:** *10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI İLMÎ İSTİŞARE VE ARAŞTIRMA KURULUYLA İLGİLİ HÜKÜM: 18.05.1959 tarih ve 7279 sayılı Kanuna, 15.09.1960 tarih ve 83 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; bu Kanunla verilecek avans ile yapılacak her türlü satın alma işlemlerinde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddenin "uygulanmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞINA TAHSİSLİ TAŞINMAZ MALLARIN SATIŞINDAN ELDE EDİLEN GELİRLER VE ÖDENEK KAYDI: *28.12.1960 tarih ve 189 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla

düzenlenmektedir. **2. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **3. Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Aile ile Birlikte Oturulması Yasak Edilen Bölgelere Geliş ve Gidişte Aile Harcırahı.* ***b)*** *Fiilen Arazi Üzerinde Çalışanların Harcırahı.* ***c)*** *Harcırahın Ödenmesi ve Mahsubu.* ***d)*** *Sevke Memur ve Erbaş ve Erlere Verilecek Gündelik.* **4. Millî Savunma Bakanlığı İlmî İstişare ve Araştırma Kuruluyla İlgili Hüküm:** *18.05.1959 tarih ve 7279 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Millî Savunma Bakanlığı İlmî İstişare ve Araştırma Kuruluyla İlgili Hüküm.* **5. Millî Savunma Bakanlığına Tahsisli Taşınmaz Malların Satışından Elde Edilen Gelirler ve Ödenek Kaydı:** *28.12.1960 tarih ve 189 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **6. Kullandığı Taşınmaz Malların Satışında Uygulanmayacak Hükümler:** 28.12.1960 tarih ve 189 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre, millî savunma ihtiyaçları için bu Kanunun yayım tarihine kadar gerek muhtelif kanunlara ve 3887 sayılı Kanuna göre iktisap edilen, gerekse tahsisli ve tahsissiz olarak işgal edilmek suretiyle kullanılan Devlete ait taşınmaz mallardan hizmet için lüzumu kalmayanların Millî Savunma Bakanlığı ile mutabık kalınarak tahsislerini kaldırmaya ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 24'üncü maddesine bağlı olmaksızın satmaya Maliye Bakanı mezundur. Kanunun 2'nci maddesi gereğince; söz konusu taşınmaz mallar hakkında 2490 sayılı Kanunun 66'ncı maddesi hükümleri tatbik olunmaz. Kanunun 5'inci maddesine göre; bu Kanunun kapsamına giren inşaat işlerinde lüzumlu görülenleri, ikinci maddenin son fıkrasında yazılı komisyonun onayını almak şartıyla, aynı fıkrada yazılı müessese ve teşekküllere, 2490 sayılı Kanun hükümlerine bağlı olmaksızın yaptırmaya Millî Savunma Bakanı yetkilidir. Maddelerin "1050, 2490'a tabi olmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **7. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.1961 tarih ve 205 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **8. Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Uygulanmayacak Hükümleri:** 04.01.1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun 22.11.1990 tarih ve 3683 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; ordu evleri, askerî gazino, kışla gazinoları, askerî müzeler ve bunların yönetmelikte gösterilecek her türlü müştemilatı, harcama ve işlemleri 1050 sayılı

Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştayın vize ve denetimine tabi değildir. Maddenin "2886'ya tabi olmama" hükmünün eksiltme ihaleleri açısından yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **9. Er ve Erbaş Harçlıkları:** *23.02.1961 tarih ve 257 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Er ve Erbaş Harçlıkları.* **10. Harp Gemilerinin Satışından Elde Edilen Gelirlerin Özel Ödenek Kaydı:** *11.07.1963 tarih ve 269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **11. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler:** *14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler.* **12. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Hazarda Eğitim ve Manevra İçin Silahaltına Alınanların Aylıklarının Ödenmesi.* ***c)*** *Makam Tazminatı.* ***d)*** *Seferde Muvazzaflık Hizmeti Dışında Silahaltına Alınan Memurların Aylıklarının Ödenmesi.* ***e)*** *Zam ve Tazminatlar.* **13. Sayıştay Denetlemesi:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetlemesi.* **14. Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması.* **15. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **16. İstiklal Madalyalılara Verilen Şeref Aylığı:** *24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı.* **17. Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler:** *27.06.1972 tarih ve 1600 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler.* **18. Tayın Bedeli Verilmesi:** *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.* **19. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **20. Anıtkabir Giderleri:** *11.09.1981 tarih ve 2524 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anıtkabir Giderleri.* **21. Devlet Mezarlığı Harcamaları:** *06.11.1981 tarih ve 2549 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Mezarlığı Harcamaları.* **22. Kültür Varlıklarının Kültür ve Turizm Bakanlığına Devri:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Varlıklarının Kültür ve Turizm Bakanlığına Devri.* **23. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler:** *17.11.1983 tarih ve 2955 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler. **24. Askerî Hastane Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler:** *17.11.1983 tarih ve 2957 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Hastane Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **25. Maliye Teftiş Kurulu:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Maliye Teftiş Kurulu.* **26. Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılmasıyla İlgili Hüküm:** *30.05.1984 tarih ve 3212 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **27. Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye:** *10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **28. Millî Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarındaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler:** *10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarındaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler.* **29. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **30. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **31. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler:** *285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler.* **32. Kara Sınırlarının Korunmasıyla İlgili Hükümler:** *10.11.1988 tarih ve 3497 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kara Sınırlarının Korunmasında Görev Alanlara Ödemeler.* **33. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **34. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **35. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **36. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler:** *02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler.* **37. Seferberlik ve Savaş Hâline Harp Sanayii Ödenekleri:** *28.02.1995 tarih ve 4083 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seferberlik ve Savaş Hâline Harp Sanayii Ödenekleri.* **38. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler:** *24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler.* **39. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **40.**

Hibe Alma ve Verme: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hibe Alma ve Verme.* **41. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **42. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.* ***b)*** *Bütçelerin Uygulama Esasları.* ***c)*** *Taşınır ve Taşınmazlar.* **43. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **44. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye:** *21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi.* **45. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri:** *24.05.2007 tarih ve 5668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri.* **46. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri:** *21.11.2007 tarih ve 5715 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri.* **47. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **48. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **49. Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşların Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşleri:** *İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esasların ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **50. Malî Olmayan Varlıklar ve Sınıflandırılması:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Malî Olmayan Varlıklar ve Sınıflandırılması.* **51. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **52. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar:** *İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.* **53. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik*

Hükümleri. **54. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **55. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **56. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **57. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **58. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **59. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **60. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **61. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **62. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

MİMARLAR ODALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

MİRÎ MAL: *bk. Devlet malı.*

MİSAFİR VE ZİYARETÇİLERE REFAKAT EDENLERİN HARCIRAHI:

10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 51'inci maddesine göre; Devletin misafiri veya ziyaretçisi olarak yahut başka bir resmî görevle Türkiye'ye gelen yabancılara refakat etmekle görevlendirilen memurlara, memuriyet ve aslı sıfatları ne olursa olsun ilgili makamlarca verilecek görev emirlerinde belirtilen refakat şekil ve vaziyetine göre tanzim edilecek müfredatlı hesap pusulasına istinaden yol, ikamet, yemek, içmek ve teferruatı için yaptıkları masraf ödenerek başkaca harcırah verilmez. Ancak, misafir ve ziyaretçilere katılmak veya bunları karşılamak üzere başka mahalle gidenler ile bunlardan ayrıldıktan sonra asıl memuriyet mahalline dönenlere gidiş ve dönüşleri için bu Kanuna göre alabilecekleri yol masrafı ve gündelik verilir.

MİSİL,-SLİ: Eş, benzer. Miktar. Kat.

MİSLEN EDA: Eşi, benzeri, miktarı, katı olarak ödeme, borcu yerine getirme.

MİSLÎ ŞEYLER: Sayı, tartı ve ölçü ile tayin olunabilen mallar.

MİZANLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 116'ncı maddesine göre; kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanlar düzenlenir (Örnek 3). Mizan cetveli, yevmiye defteri ile yardımcı defterlerden yararlanılarak ayrıntılı olarak ve ana hesap bazında her ayın sonu itibarıyla düzenlenir. Cetvelde; her hesabın borç ve alacak sütunlarındaki tutarların, yevmiye ve yardımcı defterlerindeki borç ve alacak toplamlarına ve borç sütunu toplamı ile alacak sütunu toplamının birbirine eşit olması gerekir. Dönem sonu işlemleri yapılmadan önce geçici mizan düzenlenir ve bunu takiben dönem sonu işlemleri yapılır. Dönem sonu işlemleri tamamlandıktan sonra kesin mizan düzenlenir. Kesin mizanda faaliyet ve bütçe hesapları bakiye vermez.

MORAL: Erdem, ahlak.

MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ: 18.02.1963 tarih ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununa göre; Karayolları Trafik Kanunu gereğince trafik şube veya bürolarına kayıt ve tescil edilmiş bulunan motorlu kara taşıtları, Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce kayıt ve tescil edilmiş uçak ve helikopterler, liman veya belediye siciline kayıt ve tescil edilmiş olan motorlu deniz araçlarından maktu ve yıllık olarak alınan vergi.

MUACCEL BORÇ,-CU: Vadesi gelmiş olan borç, peşin ödenen borç.

MUACCELİYET: Acele edilme, acele olunma, peşin ödeme.

MUADDİL: Tadil eden, değiştiren, düzelten, denkleştiren.

MUAFİYAT: Muaflıklar, affedilmiş olanlar, ayrı tutulmuş olanlar. Muaf kelimesinin çoğulu.

MUAMELE: İşlem. Bir işi sonuçlandırmak için yapılan iş veya uygulamaların hepsi.

MUAVENET: Yardım.

MUAYENE KOMİSYONU: Satın alınan veya yaptırılan bir şeyin, şartname ve

sözleşme hükümlerine uygun olup olmadığını denetleyen komisyon.

MUAYENE, RUHSAT VE RAPOR HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre; mevzuatı gereğince alınması zorunlu veya isteğe bağlı görülen ve belediyeler veya bunlara bağlı kuruluşlar tarafından düzenlenerek ilgilisine verilecek; muayene ve sağlıkla veya fennî konularla ilgili tahlillere ilişkin olup bu Kanunla ayrıca harca tabi tutulmamış olan ruhsatlar, raporlar ve belgeler nedeniyle alınan maktu harç.

MUAYENE VE KABUL,-LÜ: İhalesi yapılmış yapım işlerinin, bu iş için kurulmuş veya işi yaptıran komisyon tarafından incelenerek şartname ve sözleşmeye uygun olarak yapıldığının belgelenmesi.

MUAYYEN: Kesin olarak belirlenmiş, kesin olarak kararlaştırılmış.

MUBAYAA ETMEK: Satın almak.

MUCER: Kiraya verilen şey. Kiraya verilen.

MUCİBİNCE: Gereğince.

MUCİP,-Bİ: Kamu yönetiminde, karar yetkisi olan makama sunulan bir konuda, o makamın izin beyanı. Bugünkü anlamda, "onay", "makam onayı".

MUCİP SEBEPLER: Gerekçeler.

MUĞLA ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

MUHAKEME MASRAFLARI: *bk. Masarıf-ı Muhakeme.*

MUHAMMEN: Tahmin edilmiş, tahmin edilen.

MUHAMMEN BEDEL: Tahmin edilmiş bedel.

MUHAMMİN: Taşınır ve taşınmaz malların değer pahasını belirlemek için idarelerce görevlendirilen uzman kişi. Tahmin edici.

MUHARRER: Yazılmış, yazılı. Tahrir olunmuş.

MUHASEBAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN GÖREVLERİ: 1838 yılında, Maliye Nezaretine bağlı "Maliye Muhasebesi" olarak kurulmuştur. Bu kuruluş, 1840 yılında "Varidat Muhasebesi" ve "Masarifat Muhasebesi" olarak ikiye ayrılmıştır. Bu iki birim, 1880 yılında, "Masarifat İdare-i Umumiyesi" adıyla birleştirilmiştir. 1889 yılında bu kuruluş tekrar ikiye ayrılmıştır: "Muhasebe-i Umumiye-i Maliye", "Muhasebe-i Merkeziye". 1908 yılında "Muhasebe-i Umumiye Müdürlüğü" adını alan kuruluş, 1927 yılında genel müdürlük olmuştur: "Muhasebe-i Umumiye Müdüriyet-i Umumîsi". Kuruluşun adı, 1929 yılında "Muhasebat Umum Müdürlüğü", 1946 yılında ise, "Muhasebat Genel Müdürlüğü" olmuştur. Görevleri, 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı Kanun Hükmünde kararname ile değişik 11'inci maddesinde sayılmıştır: **A -** Devlet hesaplarının kayıtlarını tutmak, uygulamaları izlemek, dönem sonuçlarını çıkarmak, değerlendirmek ve yayımlamak. **B -** Genel bütçeye dâhil daireler, katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve özel bütçeli

dairelerle bunlara bağlı döner sermayeli işletmelerin, Devlet sermayesi ile kurulmuş işletmelerin ve fonların muhasebe sistemlerini, gerektiğinde ilgili dairelerle birlikte belirlemek, bu konudaki mevzuat düzenlemeleri ile ilgili hazırlıkları yapmak. **C** - Genel bütçeye dâhil daireler ile katma bütçeli idarelerde *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve gerektiğinde bunlara bağlı döner sermayeli işletmeler ile fonlarda; gelirlerin toplanması, giderlerin ödenmesi, değer ve emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve bunların muhasebeleştirilmesi işlemlerini yapmak üzere saymanlıklar kurmak ve kaldırmak, vezneler açmak ve kapamak, sayman mutemetleri görevlendirmek veya görevlendirmeye izin vermek, bu işlemleri yetkisiz bir şekilde yapanlar ve yaptıranlar hakkında kanunî takibatta bulunulmasını sağlamak. **D** - Genel bütçeye dâhil daireler ile katma bütçeli idarelere *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* bağlı döner sermayeli işletmelerin sermaye kaynaklarına, bütçe ve harcama ilkelerine, malî yönetim ve denetimlerine ilişkin esasları düzenlemek, bunların gayrisafi hasılatı üzerinden genel bütçeye aktarılacak miktarların tespitine esas oranları belirlemek ve uygulamaya yön vermek, bu işletmelerin vergi mükellefiyet ve sorumluluğu ile diğer kanunî kesintilere ilişkin yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirip getirmediklerini incelemek ve denetlemek, nakit varlıkları, gelir ve giderleri ile dönem kârları üzerinde tasarrufta bulunmak, yeni kurulacak döner sermayeli işletmelerin kurulmasına izin vermek, tahsis edilecek sermayeyi belirlemek. **E** - Saymanlık hizmetlerine ve Devlet muhasebesine ilişkin olarak doğacak tereddütleri gidermek. **F** - Genel bütçeye dâhil daireler, katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* bunlara bağlı döner sermayeli işletmeler ve fonların hesaplarına ilişkin Sayıştay ilamlarını saymanlıklara tebliğ etmek, bu ilamları ve diğer kişi borçlarını izlemek, tahsilatını sağlamak ve gerektiğinde terkin işlemlerini yaptırmak. **G** - Devlet muhasebesinin geliştirilmesi, etkin ve verimli bir şekilde uygulanması yönünde araştırmalar yapmak veya yaptırmak ve gerekli tedbirleri almak. **H** - Saymanlıkların ve kurumların hesap ve işlemlerini merkezde ve gereken yerlerde incelemek ve denetlemek. **İ** - Genel bütçeye dâhil daireler ile katma bütçeli idarelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* kesin hesaplarını almak, incelemek, Hazine genel hesabını çıkarmak, kesin hesap kanun tasarısını hazırlamak. **J** - Genel bütçeye dâhil daireler ile katma bütçeli idarelere *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* bağlı döner sermayeli işletmelerin hesaplarını almak, incelemek, yıl sonlarında sermayelerine eklenecek tutarları belirlemek ve bunların muhasebe kayıtlarına geçirilmesini sağlamak, gerektiğinde fonların ve özel bütçeli kuruluşların hesaplarını almak. **K** - Kamu kurum

ve kuruluşlarında, hizmetin gereği olarak kullanılan malzeme, ilk ve ham madde, demirbaş, araç ve gereçlerin muhasebeleştirilmesi ve idaresine ait konularda düzenlemeler yapmak, bu konuda doğacak tereddütleri gidermek. **L -** Görev alanına giren konularda diğer mevzuatla Maliye Bakanlığına verilen görevleri yapmak. **M -** Teşkilat ve görev alanına giren işlemleri kontrolörleri vasıtasıyla incelemek ve denetlemek. **N -** Kararnameye 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen hükme göre; Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri ile bunların emekli, dul ve yetimlerinin (Bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri dâhil) ilgili kanunlar uyarınca ödemeleri gereken (Katılım payından muaf ilaçlar hariç) ilaç katılım payları karşılığında ilgililerin maaş veya aylıklarından kesinti yaptırmak. **O -** Kararnameye 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen hükme gereğince; kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin hesaplarının bir düzen içinde tutulması için muhasebe sistemi kurmak, kullanılacak defter ve belgeleri tespit etmek. Genel bütçeli daireler nezdindeki merkez saymanlıkları, askerî ve mülkî tüm nakit saymanlıkları, genel ve katma bütçeli kurum *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* saymanlıkları, kadroları Maliye Bakanlığında olan döner sermaye ve fon saymanlıkları bu Genel Müdürlüğe bağlıdır.

MUHASEBAT KONTROLÖRÜ: 07.06.1989 tarih ve 20188 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Maliye Bakanlığı Muhasebat Kontrolörleri Görev ve Çalışma Yönetmeliği"nin 9'uncu maddesi gereğince belirlenmiş görevleri yapan ve yetkileri kullanan, Maliye Bakanlığı merkez denetim elemanı: **1.** Genel ve katma bütçe *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* saymanlıklarının, genel ve katma bütçeli idarelere bağlı döner sermaye ve fon saymanlıklarının işlemlerini kanun, kararname, tüzük, yönetmelik ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine uygunluk yönünden denetlemek. **2.** Denetlenen saymanlıklarda, hesap ve kayıtların muhasebe yönetmelikleri gereğince düzenlenmelerini sağlamak. **3.** Suç sayılan eylem ve işlemleri görülenler hakkında soruşturma yapmak. **4.** Denetlenen ünitelerin amirleri ve gerekli görülen memurları hakkında değerlendirme belgesi düzenlemek. **5.** Kanun, kararname, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgili görüş bildirmek ve önerilerde bulunmak. **6.** Muhasebat Genel Müdürü tarafından verilen diğer görevleri yapmak. **7.** Denetim, araştırma, inceleme ve soruşturma sırasında gizli de olsa bütün defter, dosya ve belgeleri görmek, istemek, incelemek ve gerektiğinde zimmet karşılığı almak.

MUHASEBE: Hesapların bütünü, hesap işlerinin görüldüğü yer, saymanlık. Bir teşkilatın tüm kaynaklarının oluşunu, kullanılış biçimini, yapılan işlemler sonucunda, kaynaklardaki artış ve azalışları malî yönden açıklayan, bunların sonuçlarını ilgili ve yetkililere sunan bir sistemdir.

MUHASEBE BİRİMİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

MUHASEBE DENETMENİ: 05.07.1995 tarih ve 22334 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Muhasebat Genel Müdürlüğü Muhasebe Denetmen-leri Görev ve Çalışma Yönetmeliği" gereğince; muhasebe denetmeni, defterdarlıklara bağlı olarak şu görevleri yapar: **A -** Saymanlıkların işlemlerini, mevzuat hükümlerine uygunluğu yönünden denetlemek. **B -** Saymanlıkların hesap ve kayıtlarının, mevzuata uygun olarak düzeltilmelerini sağlamak. **C -** Yetkili merciler tarafından verilen soruşturma görevlerini yapmak. **D -** Denetlenen saymanlıklardaki görevlilerin yeterlik, yetenek ve kişisel durumları ile çalışma yeri ve koşulları hakkında görüş ve düşüncelerini yazılı olarak bildirmek. **E -** Mevzuatın uygulamada aksayan yönlerini ve konuya ilişkin düşünce ve tekliflerini yazılı olarak bildirmek. **F -** Yetkili makamlarca verilen diğer işleri yapmak.

MUHASEBE DÖNEMİNİN KAPATILMASI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 143'üncü maddesine göre; her faaliyet döneminin sonunda, muhasebe yetkilileri, dönem sonu işlemlerini yaparak yeni faaliyet döneminin açılış kaydına esas alınacak kesin mizanı çıkarır. Faaliyet hesaplarında kayıtlı gelir ve giderler karşılaştırılarak faaliyet sonucu tespit edilir. Faaliyet sonucu da öz kaynaklar hesap grubundaki dönem faaliyet sonuçları hesaplarından ilgili olanına aktarılarak faaliyet hesapları kapatılır. Hazırlanan kesin mizanda borç ve alacak kalanı veren hesaplar yeni muhasebe döneminin açılış kaydına esas teşkil eder.

MUHASEBE DÖNEMİ VE DÖNEM SONU İŞLEMLERİ: *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Dönem Sonu İşlemleri.* ***2.*** *Muhasebe Döneminin Kapatılması.* ***3.*** *Muhasebe Dönemi ve Mahsup Dönemi.*

MUHASEBE DÖNEMİ VE MAHSUP DÖNEMİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 141'inci maddesine göre; kamu idarelerine ait gelir ve giderler, tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir. Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir. Hesaplar malî yıl esasına göre tutulur. Malî yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların mahsup işlemleri, ödenekleri saklı tutulmak suretiyle, malî yılın bitimini izleyen bir ay içinde yapılabilir. Zorunlu hâllerde bu süre, Maliye Bakanlığı tarafından bütçe giderleri için bir ay, diğer işlemlerde ise beş ayı geçmemek üzere uzatılabilir.

MUHASEBE HİZMETİ VE MUHASEBE YETKİLİSİNİN YETKİ VE SORUMLULUKLARI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

MUHASEBE İŞLEMİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 14'üncü maddesine göre; bir kamu idaresinin başka bir kamu idaresi veya diğer üçüncü kişilerle olan karşılıklı ekonomik ilişkileri veya kamu idaresinin

kendi içinde muhasebe işlemi olarak değerlendirilmesi ve raporlanması gereken ve para cinsinden ifade edilebilen her türlü işlemi, muhasebe işlemidir. Muhasebe işlemi, aşağıdaki biçimde ve benzeri şekillerde gerçekleşir: **A -** Karşılıklı yükümlülük doğuran mübadele ilişkisi. **B -** Bir mal veya hizmetin karşılıksız olarak başka bir kuruma veya diğer üçüncü kişilere devri. **C -** Kamu idaresinin kendi içinde muhasebe işlemi olarak değerlendirilmesi gereken ve para cinsinden ifade edilebilen amortisman hesaplanması, yeniden değerleme yapılması, stokların kullanılması.

MUHASEBE-İ UMUMİYE KANUNU HÜKÜMLERİ: 26.05.1927 tarih ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla, 2006 yılı başından geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır. *Kanunun kitaba konu edilen hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***A*** *- Amir-i İta.* ***B*** *- Amir-i İta Yetkisinin Devri.* ***C*** *- Devletin Mal Varlığı.* ***D*** *- Hususî Bütçe.* ***E*** *- İkinci Derece İta Amiri.* ***F*** *- Katma Bütçe.* ***G*** *- Sayman.* ***H*** *- Sayman Mutemedi.* ***İ*** *- Tahakkuk Memuru.*

MUHASEBE MEMURLARININ NİTELİKLERİ, SORUMLULUKLARI VE EĞİTİMLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 145'inci maddesine göre; kamu idarelerinde malî işlemlerin kaydı, malî raporların hazırlanması ve birleştirilmesi görevlerini yürütecek memurların muhasebe ve malî raporlama konularında bilgili olması ve her türlü müdahaleden bağımsız çalışması esastır. Bu görevleri yürütecek olan memurlar muhasebe kayıtlarının belirlenen standartlara ve yöntemlere uygun olarak ve zamanında yapılmasından sorumludur. Bu Yönetmelikte belirlenen görevleri kamu idarelerinde yürütecek memurlara, bilgi ve becerilerinin arttırılması için, gerekli ve yeterli eğitim verilir. Bu eğitimler belirli aralıklarla tekrarlanarak memurların bilgi ve becerilerinin güncel kalması sağlanır.

MUHASEBE MÜDÜRLÜĞÜ: 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen ek 18'inci maddesi gereğince; muhasebe müdürlükleri, ildeki veya Maliye Bakanlığının görevlendirilmesi hâlinde, il dışındaki genel bütçeli dairelerin saymanlık hizmetlerini yürütürler. Ayrıca, görev alanları içindeki her tür saymanlığın Maliye Bakanlığına göndereceği dönem sonu ve diğer hesap bilgilerini toplar, kontrol ederek belirlenen usul ve esaslara göre merkeze gönderirler; saymanlıklar arasında koordinasyonu ve uygulama birliğini sağlamak üzere, defterdar adına belirlenecek görüş ve önerileri hazırlarlar. Muhasebe müdürlüğünde bir müdürün yönetimi altında yeterli sayıda müdür yardımcısı ile şef ve diğer personel çalıştırılır. Muhasebe müdürleri, sayman sıfatını taşırlar ve Sayıştaya hesap verirler. Ancak, Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde müdür yardımcılarına saymanlık yetki ve sorumluluğu devredilebilir. Bu durumda da muhasebe müdürleri sayman sıfatı ile saymanlığın hesaplarını bir bütün olarak Sayıştaya vermeye devam ederler.

MUHASEBENİN TEMELİNİ OLUŞTURAN KAVRAMLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 5'inci maddesine göre; genel yönetim muhasebesi, muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve aşağıda belirtilen kavramlara göre yürütülür: **A - Süreklilik:** Kamu idarelerinin faaliyetleri, herhangi bir zaman sınırlamasına tabi olmaksızın sürdürülür. **B - Dönemsellik:** Kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır. **C - Parayla Ölçülme:** Parayla ölçülebilen ekonomik olay ve işlemlere ilişkin muhasebe kayıtları, ortak ölçü olarak ulusal para birimi ile yapılır. **D - Maliyet Esası:** Para mevcudu, alacaklar ve maliyetinin belirlenmesi mümkün veya uygun olmayan kalemler hariç, kamu idareleri tarafından edinilen varlık ve hizmetler, bunların elde edilme maliyet bedelleriyle muhasebeleştirilir. Maliyet bedeli tespit edilemeyen varlık ve kaynakların değerlemesine ilişkin hükümler saklıdır. **E - Belgelendirme:** Muhasebe kayıtları, gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılır. **F - Tutarlılık:** Muhasebe uygulamalarının, faaliyet ve bütçe uygulama sonuçlarının ve bunlara ilişkin yorumların birbirini izleyen dönemlerde tutarlı bir şekilde karşılaştırılabilirliğinin sağlanması esastır. Uygulanan muhasebe politikalarının değişmesi durumunda, değişikliklerin ve malî etkilerinin malî tablo dipnotlarında açıklanması zorunludur. **G - Tam Açıklama:** Malî tablolar, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenir. **H - Önemlilik:** Bir hesap kalemi veya malî bir olayın nispî ağırlık ve değerinin, malî tablolarda yer verilecek önemde olması esastır. **İ - İhtiyatlılık:** Muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelikte belirtilen durumlarda karşılık ayrılır. Faaliyet sonucunu değiştirmeye yönelik olarak gizli yedekler ya da gereğinden fazla karşılık ayrılamaz.

MUHASEBE POLİTİKALARI: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

MUHASEBE POLİTİKALARINDA DEĞİŞİKLİKLER VE TEMEL YANLIŞLIKLAR: *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler.* ***2.*** *Temel Yanlışlıklar.* ***3.*** *Uluslararası Genel Yönetim Muhasebesi Standartlarının Uyarlanması.*

MUHASEBE POLİTİKALARINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 138'inci maddesine göre; muhasebe politikaları, dönemden döneme tutarlı bir şekilde uygulanır. Ancak bu politikalar, yeni düzenlemelerin gerektirmesi veya işlemlerin ve olayların daha sağlıklı sunulmasını sağlamak amacıyla değiştirilebilir. Genel yönetim muhasebesinin uygulanmasına ilişkin ilkeler, esaslar, kurallar ve raporlamaya ilişkin yeni uygulamaya konulacak politikalar önceden uygulayıcılara ve kullanıcılara duyurulur ve değişikliklerin mevcut

muhasebe politikaları ve raporlarını nasıl etkileyeceği açıklanır. Muhasebe politikalarındaki değişiklikler Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunca duyurulur.

MUHASEBE SERVİSİ: Malmüdürlüklerinde, Muhasebat Genel Müdürlüğünün görevleri ile ilgili işlemlerden ilçeyi ilgilendirenleri yürütmekle görevli birim.

MUHASEBE SİSTEMİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Hesapları.*

MUHASEBE SİSTEMİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

MUHASEBE SİSTEMLERİ VE RAPORLARIN STANDARTLARA UYGUNLUĞUNUN DENETLENMESİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 146'ncı maddesine göre; kapsama dâhil tüm kamu idarelerinin muhasebe işlemlerinin ve hazırlanan raporların, bu Yönetmelikte belirtilen esaslar ile genel kabul görmüş uluslararası muhasebe ilkelerine uygun olarak yapılıp yapılmadığı, Maliye Bakanlığı tarafından denetlenebilir.

MUHASEBE UZMANI: 19.07.2001 tarih ve 24467 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü Muhasebe Uzmanlığı Görev, Çalışma ve Atama Yönetmeliği"nin 4'üncü maddesinde belirtilen görevleri yapan ve taşra birimlerinde çalıştırılan uzman: **A -** Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge ve diğer mevzuatta belirtilen iş ve işlemlerden kendilerine verilenleri yapmak. **B -** Görevleri ile ilgili konularda uygulamaya ilişkin görüş ve önerilerde bulunmak. **C -** Amirleri tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

MUHASEBE YETKİLİSİ: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

MUHASEBE YETKİLİSİ ADAYLARININ EĞİTİMİ, SERTİFİKA VERİLMESİ İLE MUHASEBE YETKİLİLERİNİN ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK: Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 30.12.2005 tarih ve 2005/9912 sayılı Bakanlar Kurulunun Kararıyla yürürlüğe konulup 21.01.2006 tarih ve 26056 Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Bu Yönetmelikte, 15.09.2008 tarih ve 2008/14247 sayılı Bakanlar Kurulunun Kararıyla yürürlüğe konulup 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişikler yapılmıştır. **A - Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde muhasebe yetkilisi olarak görev yapacak muhasebe yetkilisi adaylarının sertifika eğitim programına başvuru şartları, eğitimi, eğitim süresi, sertifika sınavı, bunlara sertifika verilmesi ile muhasebe yetkililerinin çalışma usul ve

esaslarını kapsar. **B – Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesindeki tanımlardan bazıları şöyledir: **1. Üst Yönetici:** Bakanlıklarda müsteşar, Millî Savunma Bakanlığında Bakan, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali, belediyelerde belediye başkanıdır. **2. Muhasebe Hizmeti:** Gelir ve alacakların tahsili, giderlerin ve borçların hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. **3. Muhasebe Yetkilisi:** Muhasebe hizmetlerinin yürütülmesinden ve muhasebe biriminin yönetiminden sorumlu, usulüne göre atanmış sertifikalı yöneticidir. **4. Muhasebe Yetkilisi Yardımcısı Eşiti Görev:** Maddeye 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle eklenen hüküm gereğince; idarelerin muhasebe ve malî işlemlerini yürüten muhasebe daire başkanı, gelir ve gider daire başkanı, hesap işleri daire başkanı, bütçe dairesi başkanı ya da saymanlık müdürü, muhasebe müdürü, malmüdürü, vergi dairesi müdürü, bütçe müdürü, malî hizmetler müdürü, finans müdürü, hesap işleri müdürü, gider müdürü ve gelir müdürü gibi unvanların yardımcısı kadrosunda asıl olarak bulunanlar tarafından yürütülen görevdir. **5. Muhasebe Yetkilisi Mutemedi:** Muhasebe yetkilisi adına ve hesabına para ve parayla ifade edilebilen değerleri geçici olarak almaya, muhafaza etmeye, vermeye, göndermeye yetkili ve bu işlemlerle ilgili olarak doğrudan muhasebe yetkilisine karşı sorumlu olan kamu görevlileri ve yetkili memurlardır. **6. Vezne:** Muhasebe birimine teslim edilen tedavüldeki Türk parası, döviz, çek, senet, menkul kıymetler ve teminat mektuplarının muhafaza edildiği yerdir. **7. Ambar:** Muhasebe birimine teslim edilen ve parayla ifade edilen değerli kâğıtlar ile muhasebe birimince kullanılacak seri ve sıra numaralı alındı, teslimat müzekkeresi, çek ve benzeri basılı evrakın muhafaza edildiği yerdir. **8. Sertifika:** Şekli ve içeriği Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen ve sahibine muhasebe hizmetlerini yerine getirebilme yetkisi veren muhasebe yetkilisi sertifikasıdır. **C - Muhasebe Yetkilisi Adaylarını Belirleme: 1. Sertifika Eğitim Programına Başvuracaklarda Aranacak Şartlar:** Yönetmeliğin 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 5'inci maddesine göre, sertifika eğitim programları; genel bütçeli idareler, özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareler itibarıyla ayrı ayrı gruplar hâlinde düzenlenebilir. Bu takdirde muhasebe yetkilisi adayları yalnızca başvuru tarihi itibarıyla görev yaptıkları idare grubu için düzenlenen sertifika eğitim programına katılabilirler. Adayların sertifika eğitim programına katılabilmeleri için ayrıca aşağıdaki şartları taşımaları gerekir. **a)** En az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olmak. **b)** Kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerinde en az dört yıl çalışmış olmak koşuluyla, bu idarelerde muhasebe yetkilisi yardımcısı veya eşiti

görevlerde ya da daha üst görevlerde bulunmuş olmak. **c)** Son üç yıl içerisinde olumsuz sicil almamış olmak. **ç)** Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almamış olmak. Ancak belde ve nüfusu 25 binin altında olan ilçe belediyeleri ile mahallî idare birliklerinde muhasebe yetkilisi görevini yapmak için sertifika eğitim programına başvuracak adayların ikinci fıkranın (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen şartları taşımaları kaydıyla, en az lise veya dengi okul mezunu olmaları ve kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerinde en az dört yıl çalışmış olmaları yeterlidir. **2. Sertifika Eğitim Programı Duyurusu:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre; kamu idareleri, muhasebe yetkilisi ihtiyaçlarını Maliye Bakanlığınca yapılan duyuruda belirtilen süre içerisinde bu Bakanlığa bildirir. Sertifika eğitim programına alınacak aday sayısı, kamu idarelerinin talepleri dikkate alınarak Maliye Bakanlığınca belirlenir. Sertifika eğitim programına alınacak aday sayısı ile şartları, başvuru yeri ve başvurma süresi Maliye Bakanlığı internet sitesinde ve uygun görülecek diğer araçlarla adaylara duyurulur. **3. Sertifika Eğitim Programı Başvurusu:** Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre; sertifika eğitim programına katılacak adayların Maliye Bakanlığınca belirlenen başvuru formu ile duyuruda belirtilen süre içerisinde bu Bakanlığa başvurmaları gerekir. Başvurular şahsen veya posta yoluyla yapılır. Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz. Maliye Bakanlığı elektronik ortamda başvuru koşullarını düzenleyebilir. **4. Eleme Sınavı ve Duyurulması:** Yönetmeliğin 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 8'inci maddesine göre; sertifika eğitim programına başvuranların sayısının, genel bütçeli idareler, özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareler itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte sertifika eğitimine alınacağı duyurulan kişi sayısından en az % 10 daha fazla olması hâlinde, eğitim programına alınacak muhasebe yetkilisi adaylarının belirlenmesi amacıyla Maliye Bakanlığınca eleme sınavı yapılır. Eleme sınavı, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına veya Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Merkezine de yaptırılabilir. Eleme sınavı yapılması gereken hâllerde, sertifika eğitim programına alınacak muhasebe yetkilisi aday sayısı, Maliye Bakanlığınca yapılan duyuruda belirtilen aday sayısı ile sınırlıdır. Sınavın yapılacağı yer ve tarih ile sınav konuları ve ağırlıkları sınav tarihinden en az bir ay önce Maliye Bakanlığı internet sitesinde ve uygun görülecek diğer araçlarla duyurulur. Eleme sınavına katılacak adayların adreslerine, Maliye Bakanlığı veya sınavı yapan birimce fotoğraflı sınav giriş belgesi gönderilir. **5. Eleme Sınavı Yeri ve Konuları:** Yönetmeliğin 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 9'uncu maddesine göre, eleme sınavı; genel bütçeli idareler, özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareler itibarıyla duyuruda belirtilen yer, tarih ve saatte ayrı ayrı veya birlikte yazılı olarak

yapılır. Eleme sınavı aşağıdaki konulardan oluşur: **a)** Genel yetenek ve genel kültür. **b)** Temel ekonomi bilgisi. **c)** İdare hukuku ve hukukun temel kavramları. **d)** Kamu maliyesi ve Türk malî sistemi. **e)** Genel muhasebe. **f)** Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği. **6. Sertifika Eğitimine Alınacak Adayları Belirleme:** Yönetmeliğin 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 10'uncu maddesine göre; eleme sınavında başarılı sayılabilmek için yüz (100) tam puan üzerinden en az elli (50) puan alınması zorunludur. Eleme sınavından en yüksek puan alan adaydan başlayarak duyuruda belirtilen sayıda aday, Maliye Bakanlığınca belirlenen programa göre sertifika eğitimine alınır. Ancak, sınavda alınan puana göre yapılacak sıralamada, ilanda belirtilen sayıda adaylardan son sırada yer alan adayla aynı puanı almış olanlar da sertifika eğitim programına alınır. **D - Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Sertifika Eğitimi: 1. Sertifika Eğitiminin Yeri, Tarihi ve Süresi:** Yönetmeliğin 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 11'inci maddesine göre, sertifika eğitiminin yeri ve tarihi eğitime alınacak adaylara eğitim programının başlamasından önce Maliye Bakanlığınca bildirilir. Eğitim süresi bir aydan az olmamak üzere, Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir. **2. Sertifika Eğitim Programı Konuları:** Yönetmeliğin 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 12'nci maddesine göre, muhasebe yetkilisi adayları; çalıştıkları kurumlar itibarıyla aşağıda belirtilen konular çerçevesinde, daha önce bu konularda aldıkları eğitimler de dikkate alınarak Maliye Bakanlığınca ayrı ayrı veya birlikte eğitime tabi tutulur: **a) Muhasebe: 1.** Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve ilgili diğer muhasebe yönetmelikleri. **2.** Genel muhasebe. **3.** Malî istatistik ve raporlama. **b) Malî Mevzuat: 1.** Kamu malî yönetimi ile ilgili düzenlemeler. **2.** Harcama belgeleri ile ilgili yönetmelikler. **3.** Millî emlak mevzuatı genel esasları. **4.** Sayıştay Kanunu. **5.** Sosyal güvenlik, bütçe, gider ve gelir mevzuatı ile yerel yönetimler mevzuatının genel esasları. **c) Diğer Konular: 1.** Personel mevzuatı. **2.** Temel hukuk bilgisi. **3.** Anayasa ve idare hukuku. **4.** Bilişim teknolojilerinin kullanımı. **3. Muhasebe Yetkilisi Sertifika Sınavı:** Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre; sertifika eğitim programını tamamlayan muhasebe yetkilisi adayları, Maliye Bakanlığınca belirlenecek yer ve tarihte yazılı sınava tabi tutulur. **4. Muhasebe Yetkilisi Sertifika Sınav Komisyonu:** Yönetmeliğin 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 14'üncü maddesine göre, sertifika sınav komisyonu Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir. Sınav komisyonu birisi başkan olmak üzere beş asıl ve iki yedek üyeden oluşur. Gereken hâllerde birden fazla sınav komisyonu oluşturulabilir. Sınav komisyonu, sınav sorularını hazırlamak, sonuçlarını değerlendirmek, başarı listesini düzenlemek ve itirazları inceleyip sonuca bağlamakla görevlidir. **5. Muhasebe Yetkilisi**

Sertifika Sınav Konuları ve Sınav Usulü: Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre, sertifika sınav konuları eğitim konularından oluşur. Sınav komisyonunun belirleyeceği sorular, zarflara konulur, mühürlenir ve sınav komisyonunca saklanır. Bu zarflar sınav başlangıcında adaylar huzurunda açılarak, durum tutanağa bağlanır. Sınav sonunda cevap kâğıtları, her adayın kaç sayfa cevap kâğıdı verdiği tespit edilmek suretiyle tutanağa bağlanır ve zarflar içinde komisyona teslim edilir. **6. Sınav Sonuçlarının Değerlendirilmesi:** Yönetmeliğin 16'nci maddesine göre; sınav komisyonu, cevap kâğıtlarını yüz tam puan üzerinden değerlendirir. Sertifika sınavında başarılı sayılmak için muhasebeden en az altmış beş puan olmak üzere her bir sınav grubundan en az elli puan alınması ve bu sınavların not ortalamasının en az altmış beş puan olması gerekir. **7. Sınav Sonuçlarının Duyurulması ve İtiraz:** Yönetmeliğin 17'nci maddesine göre; sınav sonuçları, en geç otuz gün içerisinde Maliye Bakanlığınca internet sitesinde ve bu Bakanlığın ilan panolarında ilan edilir ve ilan tarihinden itibaren on beşinci gün sonunda ilgililere tebliğ edilmiş sayılır. Sınav sonuçlarına, tebligat tarihinden itibaren beş iş günü içinde, Maliye Bakanlığı nezdinde itiraz edilebilir. İtiraz, sınav komisyonu tarafından başvuru tarihinden itibaren en çok on gün içinde değerlendirilerek sonuçlandırılır ve Maliye Bakanlığınca ilgililere yazılı olarak bildirilir. **8. Başarısız Olan Adayların Durumu:** Yönetmeliğin 18'inci maddesine göre; sertifika sınavında başarısız olan adaylar, eğitim programlarına katılmaksızın takip eden iki sertifika sınavına daha katılabilir. **9. Muhasebe Yetkilisi Sertifikasının Verilmesi:** Yönetmeliğin 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 19'uncu maddesine göre; sınavda başarılı olan muhasebe yetkilisi adaylarına, Maliye Bakanlığı tarafından Muhasebe Yetkilisi Sertifikası verilir. Sertifika verilenler görev yaptığı kurumlarına bildirilir ve Maliye Bakanlığı internet sitesinde de yayımlanır. Lise ve dengi okul mezunu adaylardan sertifika eğitim programını başarıyla tamamlayanlara sadece belde ve nüfusu 25 binin altında olan ilçe belediyeleri ile mahallî idare birliklerinde görev yapma yetkisi veren sertifika verilir. **10. Muhasebe Yetkililerinin Atanması:** Yönetmeliğin 12.11.2008 tarih ve 27052 Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 20'nci maddesine göre; muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere atanacaklar, sertifikalı adaylar arasından, 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanlığınca, diğer kamu idarelerinde ise üst yöneticiler tarafından atanır. Ancak; Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın muhasebe hizmetlerini yerine getirmek üzere görevlendirilecek muhasebe yetkilileri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Cumhurbaşkanlığı muhasebe hizmetlerini yerine getirmek üzere görevlendirilecek muhasebe yetkilisi ise Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterince atanır. **11. Gerekli Şartların Taşınmadığının Sonradan**

Anlaşılması: Yönetmeliğin 21'inci maddesine göre; sertifika eğitim programına alınan veya muhasebe yetkilisi sertifikası verilen kişilerden gerekli şartları taşımadıkları anlaşılanlar, Maliye Bakanlığınca eğitim programından çıkarılır veya sertifikaları iptal edilir. **12. Muhasebe Yetkilisi Kayıtlarının Tutulması:** Yönetmeliğin 22'nci maddesine göre, muhasebe yetkilisi sertifika eğitim programına katılan adaylar ile bunlardan sertifika verilenlere ilişkin kayıtlar Maliye Bakanlığınca tutulur. **E - Muhasebe Yetkilisinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları: 1. Muhasebe Yetkilisinin Görev ve Yetkileri:** Yönetmeliğin 23'üncü maddesinde, muhasebe yetkilisinin görev ve yetkileri belirtilmiştir: **a)** Gelirleri ve alacakları ilgili mevzuatına göre tahsil etmek, yersiz ve fazla tahsil edilenleri ilgililerine iade etmek. **b)** Giderleri ve borçları hak sahiplerine ödemek. **c)** Para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetleri almak, saklamak ve ilgililere vermek veya göndermek. **d)** Yukarıdaki bentlerde sayılan işlemlere ve diğer malî işlemlere ilişkin kayıtları usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutmak, malî rapor ve tabloları her türlü müdahaleden bağımsız olarak düzenlemek. **e)** Gerekli bilgi ve raporları, Maliye Bakanlığına, hizmet verilen ilgili kamu idaresinin harcama yetkilisi ile üst yöneticisine ve yetkili kılınmış diğer mercilere muhasebe yönetmeliklerinde belirtilen sürelerde düzenli olarak vermek. **f)** Vezne ve ambarların kontrolünü ilgili mevzuatında öngörülen sürelerde yapmak. **g)** Muhasebe hizmetlerine ilişkin defter, kayıt ve belgeleri ilgili mevzuatında belirtilen sürelerle muhafaza etmek ve denetime hazır bulundurmak. **h)** Muhasebe yetkilisi mutemetlerinin hesap, belge ve işlemlerini ilgili mevzuatında öngörülen zamanlarda denetlemek veya muhasebe yetkilisi mutemedinin bulunduğu yerdeki birim yöneticisinden kontrol edilmesini istemek. **i)** Hesabını kendinden sonra gelen muhasebe yetkilisine devretmek, devredilen hesabı devralmak. **j)** Muhasebe birimini yönetmek. **k)** Diğer mevzuatla verilen görevleri yapmak. **2. Muhasebe Yetkilisinin Sorumlulukları:** Yönetmeliğin 24'üncü maddesine göre; muhasebe yetkilileri, aşağıdaki iş ve işlemlerden sorumludurlar: **a)** Bu Yönetmeliğin 23'üncü maddesinde sayılan hizmetlerin zamanında yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından. **b)** Mutemetleri aracılığıyla aldıkları ve elden çıkardıkları para ve parayla ifade edilen değerler ile bunlarda meydana gelen kayıplardan. **c)** Ön ödeme ile kesin ödemelerin yapılması ve ön ödemelerin mahsubu aşamalarında ödeme emri belgesi ve eki belgelerin usulünce incelenmesi ve kontrolünden. **d)** Yersiz ve fazla tahsil edilen tutarların ilgililerine geri verilmesinde, geri verilecek tutarın, düzenlenen belgelerde öngörülen tutara uygun olmasından. **e)** Ödemelerin, ilgili mevzuatın öngördüğü öncelik sırası da göz önünde bulundurularak, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmasından. **f)** Rücu hakkı saklı kalmak kaydıyla, kendinden önceki muhasebe yetkilisinden hesabı devralırken

göstermediği noksanlıklardan. **g)** Muhasebe yetkilisi mutemetlerinin hesap, belge ve işlemlerini ilgili mevzuata göre kontrol etmekten. **h)** Yetkili mercilere hesap vermekten. Muhasebe yetkililerinin 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre yapacakları kontrollere ilişkin sorumlulukları, görevleri gereği incelemeleri gereken belgelerle sınırlıdır. Muhasebe yetkililerinin ret ve iadeler ile ayrılıp gönderilmesi gereken paylara ilişkin fazla ve yersiz ödemelerde sorumluluğu, bu Yönetmeliğin 29'uncu maddesi uyarınca yapması gereken kontrollerle sınırlıdır. **3. Yetkisiz Tahsil ve Ödeme Yapılamayacağı ve Birleşemeyecek Görevler:** Yönetmeliğin 25'inci maddesine göre; kanunların öngördüğü şekilde yetkili kılınmamış hiçbir gerçek veya tüzel kişi, kamu adına tahsilat ve ödeme yapamayacağı gibi muhasebe hizmeti de veremez. Usulüne göre atanmadığı hâlde, muhasebe hizmetlerinden bir kısmını veya tamamını kendiliğinden yapanlar ile yapılması konusunda emir veren yöneticiler hakkında, Sayıştay tarafından belirlenecek malî sorumlulukları saklı kalmak üzere, adlî ve idarî yönden de ayrıca işlem yapılır. Harcama yetkilisi ile muhasebe yetkilisi görevi aynı kişide birleşemez. **4. Görev, Yetki ve Sorumlulukların Devri:** Yönetmeliğin 26'ncı maddesine göre; muhasebe yetkilileri, kanunlarla kendilerine verilen görev ve yetkilerinden bir kısmını, Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yardımcılarına devredebilirler. Muhasebe yetkilileri hakkındaki sorumluluk, devredilen işlerle ilgili olarak görev ve yetki devri yapılanlar hakkında da uygulanır. Muhasebe yetkilileri devrettikleri görev ve sorumlulukların, yardımcılar tarafından usulüne uygun olarak yerine getirilip getirilmediğini gözetmekle yükümlüdür. Devredilen görev ve yetki sınırları içerisinde olmakla birlikte, yardımcılar tarafından tereddüde düşülen konulardaki işlemler, uygun bulunması hâlinde muhasebe yetkilileri tarafından sonuçlandırılır. **F - Muhafaza ve Muhasebeleştirme: 1. Para ve Para ile İfade Edilen Değerlerin Muhafazası:** Yönetmeliğin 27'nci maddesine göre; muhasebe yetkilileri, muhasebe birimlerine teslim edilen para ve parayla ifade edilen değerlerin ilgili mevzuatında öngörüldüğü şekilde alınmasını, vezne ve ambarlarında muhafaza edilmesini ve gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmasını sağlamak zorundadırlar. Muhasebe yetkilileri, ilgili mevzuatında öngörülen süreler içinde ve belirsiz günlerde vezne ve ambarlarını kontrol ederek kayıp ve noksanlık olmaması için gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler. Bu görevin gereği gibi yerine getirilmemesi nedeniyle meydana gelecek kayıp ve noksanlıklardan genel hükümlere göre sorumludurlar. Yangın, sel, deprem, yer kayması, çığ düşmesi gibi afet hâlleri ile savaş veya askerî ve idarî sebeplerle tahliye ya da hırsızlık gibi nedenlerle vezne ve ambarlarda kayıp veya noksanlık meydana gelmesi hâlinde, muhasebe yetkililerince durum derhâl en yakın amire yazılı olarak bildirilir. Ayrıca, olaya ilişkin delillerin kaybolmaması için gerekli tedbirleri alır.

Sorumluluğun ibrası için, olayın öğrenildiği günden itibaren en geç on beş gün içinde, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanlığına, diğerlerinde ise ilgili kamu idaresine başvurur. Bu durumda muhasebe yetkilisinin sorumluluğu, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanlığı üst yöneticisinin, kapsama dâhil diğer kamu idarelerinde ise ilgili kamu idaresinin üst yöneticisinin görüşleri alınarak Sayıştay tarafından hükme bağlanır. **2. Malî İşlemlerin Muhasebeleştirilmesi:** Yönetmeliğin 28'inci maddesine göre; bir ekonomik değerin yaratılması, başka bir şekle dönüştürülmesi, mübadeleye konu edilmesi, el değiştirmesi veya yok olması malî işlem olarak kabul edilir ve bütün malî işlemler muhasebe yetkililerince muhasebeleştirilir. Her muhasebe kaydının bir belgeye dayandırılması zorunludur. Muhasebeleştirme işlemleri idarelerin tabi olduğu muhasebe yönetmeliklerinde belirtilen muhasebeleştirme belgeleri ile yapılır.

Muhasebeleştirme işlemi, malî işlemin tamamlanmasını takiben geciktirilmeden en geç izleyen iş gününde yapılır. Ancak, malî yılın bitimine kadar mal alınmış, hizmet veya iş yapılmış olmasına rağmen mahsup belgeleri malî yılın bitimine kadar muhasebe birimine verilememiş ön ödemelere ilişkin malî işlemler ile bütçe gelir ve giderini ilgilendirmeyen diğer malî işlemler, ilgili mevzuat hükümleri dikkate alınarak mahsup dönemi sonuna kadar muhasebeleştirilebilir. **G - Belgelerin Kontrolü ve Alacakların İzlenmesi: 1. Ödeme Emri Belgesi ve Ekleri Üzerinde Yapılacak Kontroller:** Yönetmeliğin 29'uncu maddesine göre, muhasebe yetkilileri ödeme emri belgesi ve ekleri üzerinde; **a)** Yetkililerin imzasını, **b)** Ödemenin çeşidine göre ilgili mevzuatında belirlenen belgelerin tamam olmasını, **c)** Maddî hata bulunup bulunmadığını, **d)** Hak sahibinin kimliğine ilişkin bilgileri kontrol etmekle yükümlüdürler. Muhasebe yetkilileri, yukarıda belirtilen kontroller dışında kontrol ve inceleme yapamaz; ödemelerde ilgili mevzuatında düzenlenmiş belgeler dışında belge arayamaz. Yukarıda sayılan konulara ilişkin hata veya eksiklik bulunması hâlinde ödeme yapamaz ve ödemeye zorlanamaz. Muhasebe yetkilileri, ödeme emri eki belgelerin, ödemesi yapılacak giderin çeşidine ve alım şekline göre Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde ve özel mevzuatında öngörülen belgelerden olmasını ve bu belgelerin eksiksiz olarak ödeme emri belgesi ekine bağlanmasını kontrol etmekle sorumlu olup, belgelerin alınan mal veya hizmet ya da yapılan iş bazında miktar veya ara toplam olarak bütçedeki tertiplerine uygunluğunun kontrolünden ve doğruluğundan sorumlu değildir. Muhasebe yetkililerinin maddî hataya ilişkin sorumlulukları; bir malî işlemin muhasebeleştirilmesine dayanak teşkil eden karar, onay, sözleşme, hak ediş raporu, bordro, fatura, alındı ve benzeri belgelerde; gelir, alacak, gider ya da borç tutarının tespit edilmesine esas rakamların hiçbir farklı yoruma yer vermeyecek biçimde, bilerek veya bilmeyerek yanlış

seçilmesi, oranların yanlış uygulanması, aritmetik işlemlerin yanlış yapılması ve muhasebeleştirmeye esas toplamlarının muhasebeleştirme belgesinde ilgili hesaplara noksan veya fazla kaydedilmek suretiyle yapılan yersiz ve fazla alma, verme, ödeme ve gönderilmesiyle sınırlıdır. Teknik nitelikteki belgelerde, bu niteliğe ilişkin olarak yapılmış maddî hatalardan bu belgeleri düzenleyen ve onaylayan gerçekleştirme görevlileri sorumlu olup, muhasebe yetkililerinin bu belgelere ilişkin sorumlulukları aritmetik işlemlerdeki yanlışlıklarla sınırlıdır. Muhasebe yetkilileri, ön ödemeler ile geri verilecek para ve para ile ifade edilen değerlere ilişkin olarak düzenlenen muhasebeleştirme belgeleri ve ekleri üzerinde de birinci fıkradaki hususları kontrol etmekle yükümlüdürler. **2. Ödeme Öncesi Kontrol Süresi:** Yönetmeliğin 30'uncu maddesine göre; ödeme emirleri, muhasebe birimine geliş tarihinden itibaren, en geç dört iş günü içinde incelenir, uygun bulunanlar muhasebeleştirilerek tutarları hak sahiplerinin banka hesabına aktarılır. Eksik veya hatalı olan ödeme emri belgesi ve eki belgeler, düzeltilmek veya tamamlanmak üzere en geç, hata veya eksikliğin tespit edildiği günü izleyen iş günü içinde gerekçeleriyle birlikte harcama yetkilisine yazılı olarak gönderilir. Hata veya eksiklikleri tamamlanarak tekrar muhasebe birimine verilenler, en geç iki iş günü sonuna kadar incelenerek muhasebeleştirme ve ödeme işlemi gerçekleştirilir. Hak sahiplerinin banka hesaplarına aktarılmaksızın kasadan veya çek düzenlenmek suretiyle bankadan yapılabilecek ödeme tür ve tutarları ile kontrol, muhasebeleştirme ve ödeme süresini dört iş gününden daha az olarak belirlemeye, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanlığı, kapsamdaki diğer kamu idarelerinde üst yöneticiler yetkilidir. **3. Ödemelerin Yapılmasında Öncelik:** Yönetmeliğin 31'inci maddesine göre; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması hâlinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, bu ödemelerin yapılması sırasında sırasıyla; **a)** Kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, **b)** Tarifeye bağlı ödemelere, **c)** İlama bağlı borçlara, **d)** Ödenmemesi hâlinde gecikme zammı ve faiz doğuracak ödemelere, **e)** Ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir. Kamu idarelerinin nakit mevcudunun yeterli olması durumunda ödemeler, ödeme emri belgelerinin muhasebe biriminin kayıtlarına giriş sırasına göre yapılır. Ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde 29'uncu maddeye göre yapılan kontroller sonucunda noksanlığı tespit edilerek tamamlanmak üzere kamu idaresinin ilgili birimine iade edilen ödeme emri belgeleri tamamlanarak muhasebe birimi kayıtlarına girdikten sonra, tutarı, yeni giriş sırasına göre ödenir. **4. Alacakların Tahsil Sorumluluğu:** Yönetmeliğin 32'nci maddesine göre; muhasebe yetkilileri, idarelerce ilgili kanunlarına göre tarh ve tahakkuk ettirilerek tahsil edilebilir hâle gelmiş kamu gelir ve

alacaklarının yükümlüleri ve sorumluları adına ilgili hesaplara kaydedilerek tahsil edilmesinden sorumludurlar. Muhasebe yetkilileri, tahsili kendilerine ait kamu alacaklarından borçlusu başka bir yerde olduğu anlaşılanların tahsilini, borçlunun bulunduğu yerdeki aynı kamu idaresinin muhasebe biriminden isterler. Diğer muhasebe birimlerince tahsili istenen alacak tutarı, kayıtlara alınarak izlenir. Özel mevzuatında hüküm bulunması hâlinde, kamu idaresine ait alacakların diğer kamu idaresinin muhasebe birimlerince tahsili istenebilir. Bu alacaklardan nakden ya da mahsuben yapılan tahsilat, alacağın kayıtlı bulunduğu muhasebe birimine nakden veya hesaben ödenir. Kendisinden izlenmesi istenilen bir alacağın tahsilinde ihmali görülen muhasebe yetkilileri, alacaklı kamu idaresince, ihmali görülen muhasebe yetkilisinin bağlı olduğu kamu idaresi üst yöneticisine bildirilir. **H - Düzenlenecek Defter, Belge ve Raporlar: 1. Defter ve Belgelerin Düzenlenmesi ve Gönderilmesi:** Yönetmeliğin 33'üncü maddesine göre; defter ve belgelerin muhasebe yetkililerince düzenlenmesinde ve bunların Sayıştaya ve ilgili kamu idarelerine gönderilmesinde, kamu idarelerinin tabi oldukları muhasebe yönetmeliklerinde yer alan usul ve esaslar ile Sayıştay tarafından belirlenen usul ve esaslara uyulur. **2. Malî Raporların Düzenlenmesi ve Gönderilmesi:** Yönetmeliğin 34'üncü maddesine göre; malî raporlar, muhasebe yetkililerince, Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenecek standartlara, kamu idarelerinin tabi olduğu muhasebe yönetmeliklerine ve muhasebe kayıtlarına uygun olarak düzenlenir ve mevzuatında belirlenen sürelerde ilgili mercilere gönderilir. Söz konusu raporların mevzuatında belirtilen sürelerde tam ve doğru olarak ilgili kamu idaresine, Maliye Bakanlığına ve Sayıştaya gönderilmemesi hâlinde; durum, muhasebe yetkilisinin bağlı olduğu kamu idaresi üst yöneticisine yazılı olarak bildirilir. Verilen ek süre içerisinde de gönderilmemesi hâlinde ilgili muhasebe yetkilisi hakkında disiplin hükümleri uygulanması talep edilir. **İ - Muhasebe Yetkilileri Arasında Hesap Devri ve Yönetim Dönemi Hesabı: 1. Hesap Devri:** Yönetmeliğin 35'inci maddesine göre; muhasebe yetkilileri, yerlerine atanan veya görevlendirilen asıl veya vekil muhasebe yetkilisi göreve başlamadan ve hesabını bunlara devretmeden görevlerinden ayrılamazlar. Ancak, görev alanları içerisinde yapacakları kontrol ve incelemeler için, işlemlerden doğacak sorumluluk kendilerine ait olmak üzere en çok bir gün süre ile yerlerine vekil tayin edilmeden görevlerinden ayrılabilirler. Malî yıl sona ermeden herhangi bir nedenle görevinden ayrılan muhasebe yetkilisi hesabını, yerine gelen muhasebe yetkilisine devreder. Muhasebe yetkililerinin hesaplarını görevi devralanlara devir süresi yedi gündür. Hastalık, ölüm, tutukluluk ve benzeri hâller ile kendinden sonraki muhasebe yetkilisine hesabını devretmekten kaçınma durumunda muhasebe yetkilisinin hesabı; yerine görevlendirilen asıl ya da vekil muhasebe yetkilisine, devir alacak yeni

muhasebe yetkilisinin başkanlığında en az üç kişiden oluşan bir devir kurulu aracılığı ile devredilir. Devir kurulunun oluşturulması ve devir işlemlerine ilişkin diğer hususlarda, kamu idarelerinin tabi oldukları muhasebe yönetmeliklerindeki usul ve esaslara uyulur. **2. Yönetim Dönemi Hesabı ve Verilme Süresi:** Yönetmeliğin 36'ncı maddesine göre, kamu idarelerinin hesapları malî yıl esasına göre tutulur. Yönetim dönemi, bir malî yılın başından sonuna kadar yapılan bütün işlemler ile malî yıl geçtikten sonra, mahsup dönemi içerisinde önceki malî yıla ilişkin olarak yapılan mahsup işlemlerini kapsar. Yönetim dönemi hesabı, görev başındaki muhasebe yetkilisi tarafından, mevzuatında belirtilen süre içerisinde yetkili mercilere verilir. Yönetim dönemi hesabı dosyasının bir örneği de muhasebe biriminde saklanır. **3. Muhasebe Birimleri ve Muhasebe Yetkililerinin Sayıştaya Bildirilmesi:** Yönetmeliğin 37'nci maddesine göre; Sayıştay denetimine tabi kamu idareleri, her hesap yılı başında muhasebe birimlerini, muhasebe yetkililerinin ad ve soyadlarını Sayıştaya bildirmekle yükümlüdür. Yıl içinde yapılan değişiklikler, değişiklik tarihinden itibaren en çok bir ay içinde aynı şekilde Sayıştaya bildirilir. **J - Maliye Bakanlığı Yetkisi:** Yönetmeliğin 38'inci maddesine göre; muhasebe birimlerinin yapısını, çalışmasını, iş akışını ve diğer hususları işlem yönergesi ile düzenlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MUHASEBE YETKİLİSİ MUTEMETLERİNİN GÖREVLENDİRİLMELERİ, YETKİLERİ, DENETİMİ VE ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 31.12.2005 tarih ve 26040 3. Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A - Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde görev yapan muhasebe yetkilisi mutemetlerinin görevlendirilmelerine ve çalışmalarına ilişkin usul ve esasları kapsar. **B - Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde yer alan tanımlardan bazıları şöyledir: **1. Muhasebe Hizmeti:** Gelir ve alacakların tahsili, giderlerin ve borçların hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. **2. Muhasebe Yetkilisi:** Muhasebe hizmetlerinin yürütülmesinden ve muhasebe biriminin yönetiminden sorumlu, usulüne göre atanmış sertifikalı yöneticidir. **3. Muhasebe Yetkilisi Mutemedi:** Muhasebe yetkilisi adına ve hesabına para ve parayla ifade edilebilen değerleri geçici olarak almaya, muhafaza etmeye, vermeye, göndermeye yetkili ve bu işlemler ile ilgili olarak doğrudan muhasebe yetkilisine karşı sorumlu olan kamu görevlilerini ve

yetkili memurlardır. **4. Para ve Para ile İfade Edilebilen Değerler:** Muhasebe birimine veya mutemedine teslim edilip muhafaza ve sorumluluğu altında bulunan tedavüldeki Türk parası ve konvertibl yabancı paralar ile altın, gümüş, kıymetli maden ve bunlardan yapılmış her türlü ziynet eşyası, antika paralar, hisse senedi, tahvil ve Hazine bonoları, diğer devlet borçlanma senetleri, değerli kâğıtlar, konvertibl olmayan yabancı paralar ve bu mahiyetteki değerlerdir. **5. Yetkili Memur:** Görevleri gereği veya görevlendirilmeleri nedeniyle muhasebe birimlerinden zimmetle değerli kâğıt alıp satan nüfus, tapu, icra, emniyet, adliye ve ticaret sicili memurları gibi kamu görevlileridir. **6. Mutemetlik:** Muhasebe biriminin bulunduğu yer dışında, muhasebe birimine bağlı olarak tahsilat mutemetliği, tahsilat şefliği ve benzeri isimler altında mutemetlik görevinin yapıldığı birimdir (Konsolosluklar, bu Yönetmelik kapsamına giren işleri dolayısıyla mutemetlik olarak kabul edilir). **7. Vezne:** Muhasebe birimine teslim edilen para ve para ile ifade edilebilen menkul değerlerin muhafaza edildiği yerdir. **8. Ambar:** Muhasebe birimine teslim edilen ve parayla ifade edilen değerli kâğıtlar ile muhasebe birimince kullanılacak seri ve sıra numaralı alındı, teslimat müzekkeresi, çek ve benzeri basılı evrakın muhafaza edildiği yerdir. **C- Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri:** Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre; veznedar, tahsildar, icra memuru gibi unvanlarla muhasebe yetkilisi adına ve hesabına para ve parayla ifade edilebilen değerleri geçici olarak almak, vermek ve göndermek üzere görevlendirilenler muhasebe yetkilisi mutemedidir. Muhasebe birimlerinin vezne ve ambarlarından zimmetle değerli kâğıt alıp satmakla görevlendirilen yetkili memurlar ile elçilik ve konsolosluklarda harç ve değerli kâğıt satış bedellerini ve emanet paraları tahsil etmekle görevlendirilenler de muhasebe yetkilisi mutemedidir. Zorunluluk bulunması hâlinde, yukarıda unvanları belirtilenler dışında, muhasebe yetkilisi adına para ve parayla ifade edilebilen değerleri almak, vermek, vezne ve ambarlarda muhafaza etmek üzere kamu idarelerinin görevli personeli arasından, ilgili muhasebe yetkilisinin de muvafakati alınarak seçilen personel, harcama yetkilisi tarafından muhasebe yetkilisi mutemedi olarak görevlendirilebilir. Ayrıca, özlük hakları ödemelerinin yapıldığı muhasebe biriminin bulunduğu yer dışında bulunan birimlerde görev yapan personelin, görev yapılan yerdeki aynı bütçeli diğer idarelere hizmet veren muhasebe yetkilisine bağlı mutemet olarak görevlendirilmesi de mümkündür. Muhasebe yetkilisi mutemedi olarak seçilen görevlinin adı, soyadı, görev yeri, unvanı ve imza örneği ile görev ve yetkileri ilk görevlendirmede muhasebe yetkilisine yazılı olarak bildirilir. Kanunlarda öngörüldüğü şekilde ve bu Yönetmelik esaslarına göre yetkili kılınmamış hiçbir kimse kamu idaresi adına para tahsil edemez, değerleri alamaz, gönderemez ve ödeme yapamaz. **D - Kefalet Aidatı Kesilmesi ve Teminat Alınması:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine

göre; 2489 sayılı Kefalet Kanunu kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe yetkilisi mutemetleri, aylıklarını tam olarak almaya başladıkları tarihten itibaren kefalete tabi tutulur. Kefalet Kanunu kapsamı dışında kalan kamu idarelerinin muhasebe yetkilisi mutemetleri özel mevzuatlarındaki hükümlere tabidir. Muhasebe yetkilisi mutemetlerinin görevlerinden geçici ayrılmalarında yerlerine, birinci fıkra hükmüne göre aylığından kefalet aidatı kesilen kişilerden görevlendirme yapılması esastır. Ancak, zorunluluk hâllerinde Kefalet Kanununun ilgili hükümleri uygulanmak suretiyle diğer personelin de muhasebe yetkilisi mutemedi olarak görevlendirilmesi mümkündür. Kefalete tabi tutulan muhasebe yetkilisi mutemetlerinin aylığından kesilen aidatlar mevzuatında öngörülen sürede ilgili kefalet sandığı hesabına ödenir. **E - Yetki ve Sorumluluk:** Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre; muhasebe yetkilisi mutemetleri, muhasebe yetkilisi adına ve hesabına para ve parayla ifade edilebilen değerleri geçici olarak almaya, vermeye ve göndermeye yetkili olup, bu işlemlerinden dolayı doğrudan bağlı oldukları muhasebe yetkilisine karşı sorumludurlar. Muhasebe biriminde görev yapan muhasebe yetkilisi mutemetleri, her ne adla olursa olsun tahsil ettikleri paraları ve kendilerine teslim edilen değerleri muhasebe biriminin veznesi ve ambarında muhafaza etmek zorundadır ve kayıplardan sorumludurlar. Muhasebe birimi hizmet binası dışında veya muhasebe biriminin bulunduğu yerin belediye hudutları dışında görevlendirilen muhasebe yetkilisi mutemetleri tarafından yapılan tahsilatın, özel mevzuatında aksine bir hüküm bulunmadığı sürece, miktarı ne olursa olsun en çok yedi, değerli kâğıt satış hasılatının ise en çok on beş günde bir ve her hâlde malî yılın son iş gününde muhasebe biriminin veznesine veya banka hesabına yatırılması zorunludur. Söz konusu tahsilat, muhasebe biriminin veznesine belge ve defterlerle birlikte getirilir. Muhasebe birimince gerekli kontroller yapılıp yatırılması gereken tahsilat miktarı tespit edildikten sonra en son kullanılan alındı dip koçanının arkasına ve defterlerin ilgili sayfalarına gerekli şerhler konularak onaylanır. Yukarıdaki süreler beklenmeksizin yatırılacak miktarı belirlemeye, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için Maliye Bakanlığı, kapsamdaki diğer kamu idareleri için ise üst yöneticiler yetkilidir. Muhasebe birimi dışında görev yapan muhasebe yetkilisi mutemetlerince çekle tahsilat yapılması durumunda, çekin en geç ertesi iş günü içinde muhasebe biriminin veznesine teslim edilmesi zorunludur. Muhasebe biriminin bulunduğu yer dışında görev yapan muhasebe yetkilisi mutemetleri Maliye Bakanlığınca izin verilen hâller dışında çekle tahsilat yapamazlar. Zimmetle aldıkları değerli kâğıtların satış hasılatını belirlenen süre içerisinde yatırmayan muhasebe yetkilisi mutemetlerine yeniden değerli kâğıt verilmez. Aldıkları değerli kâğıtların satış hasılatını bir ay içinde yatırmayanlar hakkında bu Yönetmeliğin 19'uncu maddesi hükmüne göre gerekli işlem yapılmakla birlikte, genel

bütçe kapsamındaki idarelerde durum ayrıca Maliye Bakanlığına bildirilir. **F - Kasanın Kontrolü Görevi:** Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; muhasebe yetkilileri, muhasebe birimlerinin kasa işlemlerini her günün sonunda kontrol eder. Muhasebe yetkilisinin görevi başında bulunamadığı durumlarda kontrol görevi vekili tarafından yerine getirilir. Kontrol yetki ve sorumluluğunun yardımcılara devredilmiş olması hâlinde ise, bu görev yardımcılar tarafından yapılır. Muhasebe yetkilileri, özel mevzuatında aksine bir hüküm bulunmadığı sürece; **a)** Muhasebe biriminin vezne ve ambarlarında para ve değerleri alıp veren muhasebe yetkilisi mutemetlerini her on beş günde en az bir defa, belirsiz günlerde, **b)** Muhasebe birimi dışında bir günden fazla süreyle görev yapan tahsildarlar ile icra memurlarını her iki ayda en az bir defa ve her tahsilattan dönüldüğü günü takip eden on gün içinde, kontrol etmek zorundadır. Muhasebe yetkililerinin hesap ve malî işlemlerini denetim görev ve yetkisine sahip olan denetim elemanları, muhasebe yetkilisi mutemetlerinin tahsilat tutarlarının sayımı dâhil, tüm hesap ve malî işlemlerini denetleyebilir. **G - Kasanın Günlük Kontrolü ve Kasa Limiti:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre, kasa defteri günü gününe işlenir. Her günün sonunda kasa defterinin açıklama bölümüne borç ve alacak sayfaları toplamı ile ikisi arasındaki farkı yazılır. Kasa mevcudu veznedar tarafından sayılır ve muhasebe yetkilisince kontrol edilir. Kasa mevcudunun defter ve kayıtlara uygunluğu görüldükten sonra kasa defterinin açıklama bölümü sorumlu veznedar ve muhasebe yetkilisi tarafından imzalanır. Veznede satılan değerli kâğıtların satış hasılatı, ayrı bir zarf veya torba içerisinde kasada saklanır. Kasada bulundurulacak azamî para miktarı, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için Maliye Bakanlığınca, kapsamdaki diğer kamu idareleri için ise ilgili kamu idaresinin üst yöneticisi tarafından belirlenerek duyurulur. Kasa mevcudunun belirlenen tutarı aşması hâlinde aşan kısım bankaya yatırılır. Kasanın hangi saatte açılacağı ve kapanacağı hususu kamu idarelerinin idari düzenlemeleri ile belirlenir. **H - Kasa Mevcudunun Müşterek Muhafazaya Alınması:** Yönetmeliğin 10'uncu maddesine göre; bu Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre belirlenen kasa limitini aşan tutarın çeşitli nedenlerle aynı gün bankaya yatırılamaması veya banka gişelerinin kapanmasından sonra yapılan tahsilat dolayısıyla kasada bulunan para miktarının belirlenen kasa limitini aşması hâlinde; kasa fazlası para ertesi gün bankaya yatırılmak üzere, muhasebe yetkilisi ve kasa defterini tutmakla sorumlu veznedar tarafından müşterek muhafaza altına alınır. Müşterek muhafaza işlemi aşağıda açıklandığı şekilde yapılır ve durum kasa defterinin açıklama bölümüne yazılarak muhasebe yetkilisi ve veznedar tarafından imzalanır. Veznede bir adet kasa var ve tek gözlü, tek kilitli ise; veznedar tarafından kilitlenir ve anahtarını veznedar muhafaza eder. Kasanın iki kilidi varsa; anahtarlardan birini muhasebe yetkilisi, diğerini veznedar muhafaza eder.

Kasa bir adet ve iç gözü varsa; müşterek muhafaza altına alınacak para iç göze konularak iç gözün anahtarı muhasebe yetkilisince, kasanın anahtarı ise veznedar tarafından muhafaza edilir. Kasa sayısı birden fazla ise; müşterek muhafaza altına alınacak para, kasalardan birisine konularak kasanın özelliğine göre yukarıdaki açıklamalara göre işlem yapılır. Müşterek muhafaza altına alınan kasa, ertesi gün muhasebe yetkilisi ve veznedar tarafından birlikte kontrol edilerek açılır ve kasa mevcudu sayılır. **İ - Vezne ve Ambarların Kontrolü:** Yönetmeliğin 11'inci maddesine göre; kasanın günlük kontrolü dışında, vezne ve ambarlarda bulunan para ve değerler; özel mevzuatında aksine bir hüküm yoksa bu Yönetmeliğin 8'inci maddesi gereğince ayda iki defadan az olmamak üzere on beş günde en az bir kez, belirsiz günlerde kontrol edilir. Bu kontroller, kasa mevcudu sayılmak, kasaca yapılan tahsilat ve ödemeler karşılığında düzenlenen belgeler ile kasa defteri ve diğer değerlere ilişkin defter kayıtları karşılaştırılmak ve toplamlarına bakılmak suretiyle yapılır. Yapılan kontrol ve denetimlere ilişkin açıklamalar, kasa defterinin açıklama bölümü ile en son kullanılmış alındı nüshasının arkasına ve diğer değerlere ait yardımcı defterlere yazılarak muhasebe yetkilisi ve değerlerden sorumlu veznedar tarafından imzalanır. Bilgisayar ortamında tutulan yardımcı defterlerde bu işlemler, yardımcı defterlerin bilgisayardan alınan son sayfalarının dökümü üzerinde yapılır ve muhasebe yetkilisi ile değerlerden sorumlu veznedar tarafından imzalanarak muhasebe biriminde saklanır. Birden fazla veznedarın görev yaptığı muhasebe birimlerinde her veznedarın sorumluluk alanı, veznedarların müşterek sorumluluğuna yer vermeyecek şekilde muhasebe yetkilisi tarafından belirlenir. **J - Muhasebe Birimi Dışında Görev Yapanların Belgeleri Üzerinde Yapılacak Kontroller:** Yönetmeliğin 12'nci maddesine göre; muhasebe yetkililerince, kendilerine bağlı olarak muhasebe birimi dışında görev yapan muhasebe yetkilisi mutemetleri tarafından yapılan tahsilat tutarı vezneye yatırılmadan önce tahsilat, ödeme ve gönderme belgeleri incelenerek yatırılacak tutar tespit edilir. Yapılan tahsilat, ödeme ve göndermelerin (Banka hesabına yatırılanlar dâhil) belgelerine uygunluğu sağlandıktan sonra, her bir muhasebe yetkilisi mutemedince yapılan işlemler itibarıyla düzenlenecek muhasebeleştirme belgeleri ile gerekli muhasebe kayıtları yapılır. Muhasebe birimi dışında bir günden fazla süreyle görev yapan tahsildarlar ile icra memurlarının yaptıkları tahsilatın muhasebe biriminin veznesine veya banka hesabına süresinde yatırılıp yatırılmadığı, yatırılan tutarların belgelerine uygunluğu iki ayda en az bir defa ve her tahsilattan dönüldüğü günü takip eden on gün içinde kontrol edilir. **K - Muhasebe Biriminin Bulunduğu Yer Dışında Görev Yapanların Görev Mahallinde Kontrolü:** Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre; muhasebe yetkilileri, muhasebe biriminin bulunduğu yer dışında görev yapan mutemetlerin işlemlerinin kontrolünü, mutemetlerin görev

yaptıkları yerde bulunan ve adına tahsilat yapılan ilgili kamu idaresinden isteyebilir. Bu durumda, ilgili kamu idaresinin o mahaldeki üst yöneticisi veya görevlendireceği kişi, muhasebe yetkilisinin talebine ilişkin yazıyı veya kendisine bu amaçla verilen görev yazısını mutemede gösterip, üzerindeki para ve parayla ifade edilen değerleri ibraz etmesini ister. İbraz edilen para ve değerler sayıldıktan sonra, en son kullanılan alındının muhasebe yetkilisi mutemedinde kalan nüshasının arkasına ve muhasebe yetkilisi mutemedi kasa defteri ile diğer yardımcı defterlere kontrole ilişkin gerekli açıklamalar yazılarak ad, soyadı ve tarih belirtilmek suretiyle mutemetle birlikte imzalanır. Sonuç ilgili muhasebe yetkilisine bildirilir. Görev ve yetki yazısı ibraz edilmesine rağmen, üzerindeki para ve değerler ile kullandığı alındıların kendisinde kalan nüshalarını ibraz etmeyen veya kontrolünü engelleyen muhasebe yetkilisi mutemetleri, üç gün içinde bağlı olduğu muhasebe yetkilisine; istenilen kontrolleri hiç yapmayan veya gereği gibi yapmayan görevliler, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanlığına, kapsamdaki diğer kamu idarelerinde ilgili üst yöneticiye bildirilir. Bu şekilde yapılan kontroller, muhasebe yetkilisinin kontrol ve denetim yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. **L - Tahsil Olunan Paralar ve Teslim Alınan Değerler İçin Düzenlenecek Alındılar:** Yönetmeliğin 14'üncü maddesine göre, muhasebe yetkilisi mutemetlerince yapılan tahsilat ve alınan değerler karşılığında alındı düzenlenir. Alındılarda; **a)** Alındı sıra numarası, **b)** Para veya değerin yatırıldığı/adına tahsilat yapıldığı muhasebe biriminin adı, **c)** Para veya değeri teslim edenin (Banka kredi kartı ile yapılan tahsilatta kart sahibinin) adı, soyadı, unvanı, T. C. kimlik veya vergi kimlik numarası, **d)** Para veya değerin alındığı tarih, ne için alındığı ve tutarı, **e)** Alınan değerin cinsi, miktarı, ayarı ve belirtilmesi zorunlu olan diğer özellikleri gösterilir ve alındı, para veya değeri teslim alan muhasebe yetkilisi mutemedi tarafından adı, soyadı yazılarak imzalanır. Banka kredi kartı ile yapılan tahsilatta, kart sahibi ile hizmetten yararlananın farklı olması hâlinde, düzenlenen alındıda kart sahibi ile birlikte hizmetten yararlanan kişinin de adı ve soyadı ile T.C. kimlik veya vergi kimlik numarası bilgilerine yer verilir. Kredi kartı üye iş yeri sözleşmesinde yer alacak hükümler ile POS cihazı kullanılması, kredi kartlarının kabulü hususlarında Maliye Bakanlığınca yapılan düzenlemelere uyulması esastır. Alındılar, Maliye Bakanlığınca verilen özel izinler dışında; veznece yapılan tahsilat ve teslim almalarda en az iki, vezne dışında yapılan tahsilat ve teslim almalarda üç nüsha olarak düzenlenir. Birinci nüshası para veya değeri teslim edene verilir. Üç nüsha düzenlenen alındıların ikinci nüshası dairesine verilir. Bilgisayar ortamında düzenlenen alındıların muhasebe birimi veznesinde veya muhasebe yetkilisi mutemedinde kalması gereken nüshasının elektronik ortamda muhafaza edildiği durumlarda sayım ve kontroller, bilgisayardan alınacak alındıların dökümünü gösteren listelere dayanılarak yapılır,

denetim ve kontrole ilişkin gerekli açıklamalar bu liste üzerine yazılarak imzalanır. **M - Tutulacak Defterler:** Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre, muhasebe biriminin veznesinde yapılan tahsilat için veznedar tarafından kasa defteri tutulur. Muhasebe birimi dışında yapılan tahsilat, iade ve göndermeler için ise muhasebe yetkilisi mutemetliklerince, muhasebe yetkilisi mutemetleri kasa defteri ve ilgili diğer defterler tutulur. Kasa defterlerinde; tahsilat veya ödemeye esas belgenin yevmiye tarih ve numarası ile tahsilatın tarihi, tahsilat karşılığında verilen alındının sıra numarası, kimden tahsil edildiği veya kime ödendiği, tahsilat veya ödemenin mahiyeti ve tutarı mutlaka gösterilir. Muhasebe yetkilisi mutemetleri, yaptıkları tahsilat, iade ve ödemeler ile aldıkları emanet, teminat, menkul değerler ve bunlardan yapılan iadeler ile değerli kâğıt işlemlerini ilgili yardımcı defter ve belgelere usulüne uygun olarak kaydetmek ve muhasebe yetkilisinin denetimine her an hazır bulundurmak zorundadır. Defterlerin basılı olması durumunda, kullanılmadan önce muhasebe yetkilerince sayfaları sayılır ve kaç sayfadan oluştuğu defterin iç kapak sayfasına yazılarak imza ve mühürle onaylanır. Tahsildar ve icra memurlarınca yapılan tahsilatlar için, muhasebe yetkilisi mutemetleri kasa defteri yerine tahsildar ve icra memurları tahsilat bordrosu düzenlenir. **N - Ay Sonu İşlemleri:** Yönetmeliğin 16'ncı maddesine göre; muhasebe biriminin bulunduğu yer dışında görev yapan muhasebe yetkilisi mutemetlerince nakden ve mahsuben yapılan tahsilat, iade ve göndermeler muhasebe yetkilisi mutemetleri kasa defterine kaydedilir. Ay sonlarında bu defterin bir nüshası tahsilat ve ödemelere ilişkin belgelerle birlikte bağlı bulunulan muhasebe birimine verilir. Muhasebe birimince, muhasebe yetkilisi mutemetleri kasa defteri muhteviyatının ekli belgelere ve muhasebe yetkilisi mutemedince tutulan diğer ilgili yardımcı defter kayıtlarına uygunluğu görüldükten sonra gerekli muhasebeleştirme işlemleri yapılır. Elçilik ve konsolosluklardaki muhasebe yetkilisi mutemetlerince bir ay içinde tahsil edilen harç ve değerli kâğıt satış hasılatı ile emanet niteliğindeki tahsilat ve bunlardan yapılan iade ve ödemelere ilişkin olarak düzenlenen hasılat cetveli, en geç ilgili olduğu ayı takip eden ayın on beşinci gününün sonuna kadar ilgili muhasebe birimine gönderilir. **O - Yıl Sonu İşlemleri:** Yönetmeliğin 17'nci maddesine göre; muhasebe birimlerinin vezne ve ambarlarında bulunan hazır değerler, değerli kâğıtlar, menkul kıymet ve varlıklar ile teminat mektupları gibi değerler, malî yılın son günü itibarıyla muhasebe yetkilisinin veya yetki devrinde bulunduğu yardımcısının başkanlığı altında, ilgili muhasebe yetkilisi mutemedinin katılacağı ve en az üç kişiden oluşan kurul tarafından sayılır. Elçilik ve konsolosluklardaki muhasebe yetkilisi mutemetlerinin mevcutlarının sayımı, konsolosluk şubesi bulunan elçiliklerde konsolosluk şubesi müdürü ya da elçilik kâtibi; konsolosluklarda ise konsolos veya yardımcı konsolos ya da kançılar tarafından yapılır. Yıl

sonunda yapılan sayımlarda; kasa ve bankada bulunan para mevcudu, alınmış ancak henüz tahsil edilmemiş çekler, kamu idaresine ve kişilere ait menkul kıymet ve varlıklar, teminat mektupları, değerli kâğıtlar için ayrı ayrı olmak üzere tutanak düzenlenir ve sayım kurullarınca imzalanır. Elçilik ve konsolosluklardaki mutemetliklerde düzenlenen tutanakların iki nüshası yönetim dönemi hesabı cetvellerine bağlanmak üzere bağlı bulunulan muhasebe birimine gönderilir, bir nüshası ise mutemetlikte saklanır. Tutanaklarda gösterilen sayım sonuçları, yardımcı defter ve muhasebe kayıtları ile karşılaştırılır. **P - Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Hesaplarını Başka Mutemede Devri:** Yönetmeliğin 18'inci maddesine göre; muhasebe yetkilisi mutemetlerinin görevlerinden geçici veya kesin olarak ayrılmalarında, ayrılan mutemet ile yeni mutemet arasında aşağıda açıklandığı şekilde devir işlemi yapılır: **a)** İzin, hastalık gibi nedenlerle iki aydan daha kısa süreli ayrılmalarda, kasa defterinin günlük toplamı alınarak veznede bulunması gereken para, eski muhasebe yetkilisi mutemedi tarafından yeni muhasebe yetkilisi mutemedine devredilir ve deftere açıklama yapılarak, muhasebe yetkilisi ve muhasebe yetkilisi mutemedi tarafından imzalanır. Bu işlem veznede bulunan diğer değerler için de yapılır. **b)** İki aydan daha uzun süreli geçici ayrılmalar veya kesin ayrılmalarda, kasa defteri ile vezne ve ambarlarda muhafaza edilen diğer değerlere ilişkin yardımcı defterlerin toplamı alınarak vezne ve ambarlarda bulunması gereken para ve değerler, yardımcı defterlerle birlikte eski muhasebe yetkilisi mutemedi tarafından yeni muhasebe yetkilisi mutemedine devredilir. Yapılan bütün devir işlemleri, kasa defteri ve diğer yardımcı defterlerin ilgili sayfasına gerekli açıklamalar yazılarak gösterilir ve ilgili yeni ve eski muhasebe yetkilisi mutemetleri ile muhasebe yetkilisi tarafından imzalanır. Ayrıca, yapılan devirler ayrıntılı olarak tutanağa kaydedilir ve ayrılan muhasebe yetkilisi mutemedine bu devir tutanağının onaylı bir örneği verilir. Vezne ve ambarlarda muhafaza edilen kullanılmış alındı nüshaları ile kullanılmamış alındı ve çek ciltleri de yeni muhasebe yetkilisi mutemedine devredilir. Devir işlemi, özel mevzuatında aksine bir hüküm belirtilmediği sürece iki gün içinde tamamlanır. Görevinden kesin olarak ayrılacak olan muhasebe yetkilisi mutemedi, yukarıda belirtildiği şekilde muhasebe yetkilisine hesabını vererek ibra edilmedikçe görevinden ayrılamaz. **R - Yetkisiz Tahsil, Ödeme, Kamu Zararına Sebebiyet Verme ve Mutemetlik Görevine Son Verilmesi:** Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre; kanunlarda öngörüldüğü şekilde ve bu Yönetmelik esaslarına göre yetkili kılınmamış hiçbir kimse kamu idaresi adına para tahsil edemez, değerleri alamaz ve ödeme yapamaz. Aksi hâlde, bunlar hakkında ilgili kanunlar uyarınca idarî ve cezaî yönden gerekli işlemler yapılır, yapılan tahsilat ve ödemelerle ilgili olarak 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 72'nci madde hükmü uygulanır. Kontrol, denetim ve tahkikat sonucunda, görevini bu Yönetmelikte ve

diğer ilgili mevzuatta belirlenen usul ve esaslara göre tam ve zamanında yapmadığı tespit edilen muhasebe yetkilisi mutemetleri, muhasebe yetkililerince ilgilinin üst amirine yazılı olarak bildirilerek mutemetlik görevlerinden azledilir. Bunlardan hesabını veremediği anlaşılan veya tahsil ettiği hasılatı süresinde yatırmayıp üzerinde tutanlar, bir daha malî sorumluluk gerektiren görevlerde çalıştırılmaz. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 247'nci maddesinde yazılı zimmet suçunu işleyen muhasebe yetkilisi mutemetleri hakkında uygulanacak cezaî hükümler açısından 2489 sayılı Kefalet Kanunu hükümleri saklıdır. **S - Kamu İdarelerinin Muhasebe Yönetmeliklerinin Uygulanacağı Durumlar:** Yönetmeliğin 20'nci maddesine göre; bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hususlarda, kamu idarelerinin tabi oldukları muhasebe yönetmeliklerindeki usul ve esaslar uygulanır.

MUHASEBE YETKİLİSİNİN NİTELİKLERİ VE ATANMASI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

MUHASEBE YÖNETMELİKLERİ: Devlet muhasebesi ile ilgili olarak yürürlüğe konulan yönetmelikler, şunlardır: **A –** Bakanlar Kurulunun 03.05.2005 tarih ve 2005/8844 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulan ve 08.06.2005 tarih ve 25839 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği. **B –** 30.12.2006 tarih ve 26392 sayılı (3. Mükerrer) Resmî Gazete'de yayımlanan Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği. **C –** 10.03.2006 tarih ve 26104 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahallî İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği. **D – a)** 01.05.2007 tarih ve 26509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği. **b)** 25.11.2008 tarih ve 27065 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik. Bunlardan, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ana yönetmelik olup diğerleri buna uygun olarak hazırlanmıştır. Bu nedenle ilgili kuruluşlar; muhasebe ve kayıt işlemlerini, kendi yönetmelikleri ile Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerin göre yürütmektedirler. Yönetmeliklerin hükümler, büyük çoğunlukla birbirine benzemektedirler. Tekrarlardan kaçınmak için, bu kitapta sadece Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin hükümlerine yer verilmektedir.

MUHASİB-İ MESUL: *bk. Sayman.*

MUHASİP,-Bİ: *bk. Sayman.*

MUHASİP MUTEMEDİ: *bk. Sayman Mutemedi.*

MUHASSİL: Bir ilçe, bir sancak veya bir ilin Devlete ait mallarını tahsil için görevlendirilmiş kimse.

MUHATAP: Kendisine başvurulan kimse, karşı taraf.

MUHAYYERLİK,-Ğİ: Bir sözleşme ile belirlenmiş olan edanın yerine diğerini ikame edebilme yetkisi. Dolar olarak alınan borcun, Türk Lirası ile ödenmesi gibi.

MUHBİR İKRAMİYESİ: Özel kanunları gereğince, gizli kalmış olan taşınır ve taşınmaz mallar, vergiler, haklar, menfaatler, Devletçe yapılmış fazla ödemeleri ihbar edip bunların Devlete aidiyetini sağlayan kimselere, bunların değerinin belli bir oranında verilen para.

MUHBİR İKRAMİYESİ İŞLEMLERİ: A - Taşınır ve Taşınmaz Mallarla Vergiler Hakkındaki Hükümler: 26.12.1931 tarih ve 1905 sayılı Menkul ve Gayrimenkul Emval ile Bunların İntifa Haklarının ve Daimî Vergilerinin Mektumlarını Haber Verenlere Verilecek İkramiye Hakkında Kanun, taşınır ve taşınmaz mallar ile vergiler konusunda hükümler öngörmektedir. **1. İhbar Edilebilecek Mal ve Haklar:** Kanunun 1'inci ve 6'ncı maddesine göre, Devletten muhbir ikramiyesi alınabilmesi için, aşağıda belirtilen gizli kalmış mal, hak, vergiler ve menfaatlerin birinin ihbar edilmesi ve bu ihbarın doğruluğunun tespit edilmesi gerekir. **a)** Genel veya özel kanunlar, yabancı devletlerle yapılmış antlaşmalara göre, Devlete veya Hazineye intikal etmesi gerektiği hâlde, kayda dayanan bilgi dışında kalmış olan bütün taşınır ve taşınmaz mallar. **b)** Taşınır ve taşınmaz malların intifa hakları. **c)** Senede bağlanmış ipotekli ve ipoteksiz alacaklar. **d)** Her çeşit mevduat ve emanet ile esham, tahvilat ve sigorta matlupları. **e)** Bina, arazi, arsa, kazanç, hayvanlar, veraset ve intikal, muamele, dâhilî istihlak ve damga gibi daimî vergiler. Kanunun 1'inci maddesine göre, yukarıda belirtilen hak, taşınır mal ve taşınmaz mallarla alacakların "Hazineye aidiyeti" tahakkuk etmelidir. Diğer bir deyişle; taşınır malların teslim alınması, alacakların tahsil edilmesi, taşınmaz malların da Hazine adına tescilinden sonra, muhbir ikramiyeye hak kazanır. Kanunun 6'ncı maddesine göre ise; ihbar edilen vergilerin kesin biçimde tahakkuk etmesinden sonra ikramiye almaya hak kazanılır. **2. İkramiye Oranları:** Kanunun 1'inci maddesine göre; Hazineye mal edilen taşınır ve taşınmaz malların kıymetleri veya iki yıllık intifa bedelleri üzerinden, Kanunda belirtilen oranlar dâhilinde ikramiye verilir. Kanunda, taşınır ve taşınmaz mallar için ayrı ayrı oranlar belirlenmiştir. 5.000 liradan 100.000 liraya kadarki değerler için müterakki olan oranlar, bugün için önemini yitirmiştir. 100.000 liradan fazla değerdeki mallar için ödenecek ikramiye oranı, hem taşınır mal hem de taşınmaz mallar için % 7,5'tur. Belirlenen oranları artırma konusunda, Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir. Kanunun 6'ncı maddesine göre ise, vergiler için ödenecek ikramiye tutarı, 15.000 liraya kadar müterakki, bu miktarı aşanlar için tahakkuk eden vergi ve ceza toplamının % 10'udur. **3. İhbarı Memurların Yapması:** Kanunun 2'nci maddesine göre, taşınır ve taşınmaz mallarla hakları ihbar, Devlet memurları tarafından yapılırsa, Kanunda belirtilen oranların yarısı tutarında ikramiye verilir. Kanunda yazılı mal, hak, vergi ve alacakları, bu işlerle görevli memurlar ihbar ederse, muhbir ikramiyesi karşılığı olarak ikramiye verilir. Kanunun 7'nci maddesine göre; ihbar edilen hak, alacak ve malları açığa çıkarmada olağanüstü hizmeti görülen

memurlara, bulundukları mahallin en büyük mal memurunun talebi ve Maliye Bakanlığının takdiri ile iki maaş tutarına kadar nakden ödül verilebilir. **4. Taşınır Kültür Varlıklarını İhbar Edenlerin Durumu:** Kanunun 5'inci maddesine göre, asar-i atika ile defineler hakkındaki özel hükümler yürürlüktedir. Diğer bir deyişle taşınır kültür varlıklarını haber verenlere ikramiye, ilgili kanuna göre verilecektir. Hâlen yürürlükte olan 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 64'üncü maddesine göre, kültür varlıklarını bulanlara ikramiye verilmektedir. 2863 sayılı Kanunun 64'üncü maddesinin (e) bendi hükmüne göre; nerede olursa olsun yeni bulunup bu Kanunun 4'üncü maddesinde yazılı süreler içinde yetkili makamlara haber verilmediği için gizlenmiş sayılan kültür varlıklarını haber verenler ile bunları yakalayan kamu görevlilerine, 26.12.1931 tarih ve 1905 sayılı Kanunda taşınır mallar için gösterilen oranlar dâhilinde tespit edilen bedel ikramiye olarak verilir. **5. İkramiye Hesabında Kıymet Tespiti:** Kanunun 4'üncü maddesi gereğince, verilecek ikramiyelerin hesabında taşınır malların ve intifa haklarının, o tarihteki miktar ve rayiç kıymetlerinin, taşınmaz malların arazi ve bina vergileri kanunlarına göre tayin edilecek kıymetlerinin esas alınacağı öngörülmüştür. Kanunda "o tarih" dendiği için, kıymet belirlemesinin ihbarın yapıldığı tarihe göre yapılması gerekir. Ayrıca, taşınmaz malların kıymetleri, hâlen yürürlükte olan 29.07.1970 tarih ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu hükümlerine göre belirlenecektir. **6. İkramiye Verilmeyecek Durumlar:** Hazine adına tapu sicilinde kayıtlı taşınmaz malları ihbar edenlere ikramiye verilmez. Tapuya kayıtlı olmamakla beraber, millî emlak birimlerinde, vergi kaydı, mahallî tespit tutanağı ve benzeri bir belgeye göre Hazine ile ilgisi olduğu anlaşılan taşınmaz mallar ile genel bütçeli kuruluşların senetsiz tasarruflarında olan taşınmaz malları ihbar edenlere de ikramiye verilmez. Çünkü, bu tür taşınmaz malların Hazineye ait olduğu belgeye ve fiilî duruma göre bellidir. Tapuya kayıtlı olmayan, Hazinenin senetsiz tasarrufunda bulunmayan, ancak antlaşmalar ve kanunlar gereğince Hazineye kalması gereken taşınmaz malları ihbar edenlere ikramiye verilebilir. Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan taşınmaz mallar, genel ve özel kanunlar veya antlaşma hükümlerine göre, herhangi bir kimseden Devlete intikal etmesi gereken taşınmaz mal olmadığından dolayı, bu gibi yerlerin ihbarı nedeniyle ikramiye ödenmez. Ayrıca, Kanunun 6'ncı maddesine göre; vergilerin ihbarında, bütün mal memurları ile vergilerle ilgili komisyon üyelerine, vergilerinin tarh ve tahakkukunda görev alanlara ikramiye verilmez. **B - Ödemelerle İlgili Hükümler:** 25.06.1927 tarih ve 1156 sayılı Kanun gereğince; usulüne uygun olarak tahakkuk ettirilerek ödenen veya ödeme emrine bağlanarak ödenebilir duruma gelmiş Hazineye ait masrafların kanunen geri alınması veya verilmemesi gerektiğini ihbar edenlere, ihbarlarının kesinleşmesi hâlinde, geri alınan veya ödenmemesi gereken tutarın % 20'sine kadar miktarı ikramiye

olarak verilir. **C - Kaçakçılıkla İlgili Hükümler:** *21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi.*

MUHDESAT: Taşınmaz mal üzerindeki yapı, tesis ve dikili şeyler. İhdas edilmiş, sonradan meydana gelmiş, eskiden olmayan şeyler.

MUHİK, -KKİ: Haklı, doğru.

MUHİK SEBEP,-Bİ: *bk. Haklı Sebep.*

MUHKEM KAZİYE: *bk. Kesin Hüküm.*

MUHTAÇ ERBAŞ VE ER AİLELERİNİN ÜCRETSİZ TEDAVİSİ: A – Tedavinin Ücretsiz Yapılması: 18.02.1998 tarih ve 4341 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; 1111 sayılı Askerlik Kanunu hükümlerine göre, silahaltına alınan muhtaç erbaş ve erlerin ailelerinin hastalanmaları hâlinde tedavileri, Devlet ve üniversite hastanelerinde ücretsiz yapılır. **B – İlaç Bedellerinin Ödenmesi:** Kanunun 2'inci maddesine göre; muhtaç erbaş ve er ailelerinin ayakta veya meskende tedavi hâlinde kullanacakları ilaç bedelleri ile resmî sağlık kurumu raporu ile belirlenen ve tüberküloz, kanser, kronik böbrek, akıl hastalıkları, organ nakli ve benzeri uzun süreli tedaviye ihtiyaç gösteren hastalıkların ayakta veya meskende tedavileri sırasında kullanılmasına lüzum gösterilen ilaçlardan hayatî önemi haiz olanların bedellerinin tamamı Devletçe karşılanır. **C – Yararlanacaklar:** Kanunun 3'üncü maddesinde, bu Kanunun tatbikatında aile tabiri içine giren eş, usul ve füru aşağıda gösterilmiştir: **a) Eş:** Erbaş ve erlerin karıları. **b) Usul:** Erbaş ve erlerin, yardım etmediği takdirde zarurete düşecek ana ve babaları. **c) Füru:** Erbaş ve erlerin çocukları. **D – Yardımın Süresi:** Kanunun 4'üncü maddesine göre; bu Kanundan yararlanma hakkı, 1111 sayılı Askerlik Kanununa göre, askerlik şubesince askere sevk tarihinden başlar ve terhis tarihinden bir ay sonra sona erer. **E – Ödenekler:** Kanunun 5'inci maddesine göre; bu Kanunun uygulanmasından doğacak giderleri karşılamak üzere, Maliye Bakanlığınca her yılın bütçesine Devlet ve üniversite hastaneleri için yeterli ödenek konur.

MUHTAÇLARA ÖDENEN AYLIKLAR: *01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar.*

MUHTAÇLIKLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Fahrî Konsoloslara Yapılan Ödemeler: *09.12.1933 tarih ve 2349 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Fahrî Konsoloslara Yapılan Ödemeler.* **2. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **3. Afetlerde Görev Alanlardan Malul Kalanlara Verilen Tazminat:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **4. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler. **5. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **6. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar:** *01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar.* **7. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri:** *17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri.* **8. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **9. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanmasıyla İlgili Hükümler:** *28.05. 1986 tarih ve 3292 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması.* **10. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri:** *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.* **11. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **12. Muhtaç Erbaş ve Er Ailelerinin Tedavisi:** *18.02.1998 tarih ve 4341 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhtaç Erbaş ve Er Ailelerinin Ücretsiz Tedavisi.* **13. Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler:** *23.05.2000 tarih ve 4568 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler.* **14. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler:** *10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler.* **15. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **16. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **17. Emeklilere Ek Ödeme:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **18. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **19. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **20. Ödünç Verme ve Yardımla İlgili Bedellerin Ödenmesi:** Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin *ilgili hükümleri için bk. Ödünç Verme ve Yardımla İlgili Bedellerin Ödenmesi.*

21. Hazine Arazisinin Muhtaç Çiftçiye Kiraya Verilmesi: *Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

MUHTAR: Özerk. Bağımsız. Köy veya mahallenin yasalarla belirlenmiş işlerini yürütmek için, o köy veya mahallede oturanların seçtikleri kişi.

MUHTAR BÜTÇE: *bk. Bağımsız Bütçe.*

MUHTAR BÜTÇELİ İDARE: *bk. Bağımsız Bütçeli Kuruluş.*

MUHTAR (BAĞIMSIZ, ÖZERK) BÜTÇELİ KURULUŞLAR: *bk. Bağımsız Bütçeli Kuruluşlar.*

MUHTARİYET: Özerklik, bağımsızlık.

MUHTARLARIN ÖDENEKLERİ VE SOSYAL GÜVENLİKLERİ: A – Aylık Ödenek: 29.08.1977 tarih ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasının 05.02.1998 tarih ve 4336 sayılı Kanun ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; köy muhtarları ile şehir ve kasaba mahalle muhtarlarına, 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ödenek verilir. Bu gösterge rakamını, muhtarlıkların bulunduğu yerleşim biriminin idarî yapısı ve nüfusu gibi kriterleri ayrı ayrı veya birlikte dikkate almak suretiyle İçişleri Bakanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine bir katına kadar farklı olarak belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu ödenek damga vergisi hariç, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Bu ödeneğin karşılığı, her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesine konulur ve yılı içinde söz konusu bütçeden il özel idare bütçelerine aktarılır. Muhtar ödeneği, her ayın on beşinci günü il özel idareleri tarafından ilgililere peşin olarak ödenir. **B – Emekli Aylıklarının Kesilmemesi:** 2108 sayılı Yasasının 3'üncü maddesine göre; köy ve mahalle muhtarlarından bir sosyal güvenlik kurumundan emekli aylığı almakta bulunanların bu aylıkları, muhtarlık ödeneği ve harçlardan alacakları prim dolayısıyla kesilmez. **C – Sosyal Güvenlikleri:** 2108 sayılı Yasasının 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4'üncü maddesi kapsamında sigortalı sayılmayı gerektirecek bir çalışması bulunmayan veya bu kapsamda aylık ve gelir almayan köy ve mahalle muhtarları, 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar. Bunlardan yeniden bu görevlere seçilmeyenler veya ayrılanların Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilişkileri, kanunî primlerini ödedikleri sürece devam eder.

MUKARRERAT: Kararlaştırılmış şeyler, kararlar. Kelimenin tekili, mukarrer.

MUKAVELAT MUHARRİRİ: *bk Noter.*

MUKAVELE: Bir işle ilgili olarak tarafların yükümlülüklerini belirten yazılı belge, sözleşme.

MUKAVELENAME: İki veya daha fazla kimseler arasında bir hakkın meydana gelmesi, değiştirilmesi veya ortadan kaldırılması amacıyla yapılan

anlaşmayı ihtiva eden veya ispat eden belge, sözleşme.

MUKAYYET: Kayıtlı, bağlı, bağlanmış, kaydolmuş, deftere geçmiş.

MUKAYYET DEĞER: Bir iktisadî kıymetin, muhasebe kayıtlarında gösterilen değeri.

MUKTEZÎ: Lazım gelen, icap eden, gereken, gerektiren.

MURAFAA: Yargılamanın yüzleşerek yapılması, yargılamada tarafların birinin veya ikisinin mahkemede bulunması.

MURAFAA: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

MUSADDAK: Tasdik edilmiş, gerçekliği ve geçerliliği resmî yazı ile bildirilmiş.

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

MUTABAKAT BEYANNAMESİ: *bk. Genel Uygunluk Bildirimi.*

MUTALEBE: Bir hakkın, içeriği itibarıyla, sahibine verdiği bir talepte bulunma hakkı. Davacının, mahkemeye karşı meydana gelen talepleri. Alacaklının borçludan borcunu isteme hakkı.

MUTAT: Alışılmış, alışılan. Alışkanlık, alışılmış şey.

MUTAZAMMIN: İçine alan, üstüne alan.

MUTEMET: Kendisine güvenilen kimse.

MUVAFAKAT: *bk. Rıza.*

MUVAKKAT BÜTÇE: *bk. Geçici Bütçe.*

MUVAKKAT İNKITA: Geçici kesilme, geçici olarak arası kesilme.

MUVAKKAT TEMİNAT: Devlet ihalelerinde; isteklilerdeki ciddiyeti temin, üzerine ihale yapıldığı takdirde sözleşme yapmaya ve kesin teminatı yatırmaya istekliyi mecbur etmek, zarar meydana gelirse bunu karşılamak, ihaleden sonraki görevleri istekliye yaptırabilmek için, kanunda belirtilen orana göre hesaplanan ve kanunda gösterilen kıymetlerden alınan teminat. Depozito. Geçici teminat.

MUVASALAT: Ulaşma, varma, yetişme.

MUVAZENE-İ UMUMİYE: Genel bütçe.

MUVAZENE-İ UMUMİYE KANUNU: Genel bütçe kanunu.

MÜBADELE İŞLEMLERİNDEN SAĞLANAN GELİRLER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 32'nci maddesine göre; mal ve hizmetlerin takas yoluyla satışı işlemlerinden sağlanan tutarlar, işlem günündeki rayiç değerleriyle kaydedilir. Bu işlemler sırasında mübadeleye konu mal ve hizmetler arasında parayla ölçülebilen farklılıklardan doğan kazanç ve

kayıplar da işlem günündeki rayiç değerleriyle kaydedilir.

MÜBADİL: Yunanistan ile yapılan Antlaşma gereğince, 01.05.1923 tarihinden itibaren Türkiye'de oturan Rum Ortodoks dinine mensup olup Yunan uyruklu Müslüman Türklerle mübadeleye tabi tutulan ve taşınır ve taşınmaz malları Hazineye kalan kimse.

MÜBAYAA: Satın alma.

MÜCBİR SEBEPLER: Önceden dikkate alınmasına ve bunun sonucu olarak giderilmesine imkân bulunmayan ve dış bir etkiden ileri gelen olay. Zorunlu nedenler. Esbab-ı mücbire.

MÜCTEMİAN: Toplulukla, toplu bir hâlde.

MÜDAFİ: Savunan, koruyan, müdafaa eden.

MÜDAHİL: Karışan, dâhil olan, bir davaya katılan kimse.

MÜDDET: *bk. Mehil.*

MÜDERRİS: Ders veren. Profesör. Eskiden camide ve medresede ders veren öğretmen.

MÜECCEL BORÇ,-CU: Ertelenen borç, tecil edilmiş borç, vadesi belirlenmiş borç.

MÜECCELİYET: Ertelenme hâli. Borcun bir vadeye bağlanması.

MÜESSESE: Sermayesinin tamamı bir iktisadî Devlet teşekkülüne veya kamu iktisadî kuruluşuna ait olup ona bağlı işletme veya işletmeler topluluğu.

MÜEYYİDE: Yaptırım, yaptırma gücü.

MÜFETTİŞ VE BENZERLERİNİN AİLE VE YER DEĞİŞTİRME MASRAFI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 24'üncü maddesine göre, 33'üncü maddenin (b) fıkrası şümulüne girenlerin vazife seyahatlerinde aileleri efradı için harcırah verilmez. Ancak bunlardan bölgeleri değiştirilenlere, yeni bölge merkezlerine kadar bu Kanun hükümlerine göre aile ve yer değiştirme masrafı verilir.

MÜHENDİS ODALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

MÜHLET: *bk. Mehil.*

MÜKÂFAT: Ödül.

MÜKÂFAT VERİLMESİ ÖNGÖREN HÜKÜMLER: *bk. Ödül Verilmesi Öngören Hükümler.*

MÜKELLEFİYET: Genel olarak bir kişiye veya şeye yükletilen bir külfet, bir eda, bir görev, bir şart veya içtinap. Hukukî işlem ve ilişkilerde tarafların birbirlerine yahut birine karşı yüklettikleri görev, eda, külfet, şartlar. Bir kişiye kanunla yükletilen bir hizmet, bir eda, bir iş, bir şart. Askerlik hizmeti gibi.

MÜLGA: Kaldırılmış, lağvedilmiş, ilga edilmiş, yürürlükten kaldırılmış.

MÜLHAK: Katılmış, sonradan takılmış. Katma.

MÜLHAK BÜTÇE: *bk. Katma Bütçe.*

MÜLHAK BÜTÇELİ KURULUŞ: *bk. Katma Bütçeli Kuruluş.*

MÜLK: Ev, arsa, dükkân, arazi gibi taşınmaz mallar. Devletin egemenliği altında bulunan arazinin tümü. Kelimenin çoğulu, emlak.

MÜLKÎ İDARE AMİRİ: Askerler dışındaki sivil yönetimin amiri. Bu anlamda illerde vali, ilçelerde kaymakamlar, mülkî idare amiridirler. Mülkiye amiri.

MÜLKÎ İDARE AMİRLİĞİ HİZMETLERİ SINIFI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; bu sınıf, valiler ve kaymakamlar ile bu sıfatları kazanmış olup İçişleri Bakanlığı merkez ve iller kuruluşunda çalışanları ve maiyet memurlarını kapsar.

MÜLKÎ İDARE AMİRLİĞİ HİZMETLERİ SINIFINDAKİLERE EK ÖDEME: 09.06.1930 tarih ve 1700 sayılı Kanuna, 01.07.2006 tarih ve 5540 sayılı Kanunla eklenen ek 5'inci maddeye göre; İçişleri Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında mülkî idare amirliği hizmetleri sınıfında bulunan personele, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) % 200'ünü geçmemek üzere ek ödeme yapılabilir. Ek ödemenin oranı ile esas ve usulleri; personelin görev mahalli, çalışma şartları, unvanı, görevi, aylık derecesi gibi kriterler dikkate alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine İçişleri Bakanı tarafından belirlenir. 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 28'inci ve 63'üncü maddelerine göre ödeme yapılanlar ile diğer mevzuata göre ilave ödemeden yararlananlara emsali unvanlara göre belirlenen oranların altında ek ödeme oranları tespit edilebilir veya hiç belirleme yapılmayabilir. Ek ödemenin hak kazanılmasında ve ödenmesinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Bu ödemenin yapılmasında, 27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun 5'inci maddesinin (c) bendi ile 04.07.2001 tarih ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16'ncı maddesi hükümleri uygulanmaz. *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı Ödenmesi.* Bu ödemeden yararlanan personele 27.06.1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3'üncü maddesine göre ödeme yapılmaz. *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

MÜLKİYE: Kamu yönetiminde asker olmayanlar sınıfı.

MÜLKİYE AMİRİ: *bk. Mülkî İdare Amiri.*

MÜLKİYET: Bir eşya üzerinde, kanun sınırları içinde, mutlak bir egemenlik yetkisi veren hak. Herkese karşı ileri sürülebilen hak.

MÜLTEZİM: Devlete ait bir geliri götürü olarak üstüne alıp toplayan kimse.

MÜMESSİL: Bir diğerini temsil eden kimse. Bu yetki ya velayet, vesayet gibi kanundan veya temsil akdi, vekâlet akdi gibi sözleşmeden doğar. Temsilci.

MÜMEYYİZ OLMA: *bk. Temyiz Kudreti.*

MÜMZA: İmza edilmiş, imzalanmış, imzalı.

MÜNAKASA: Eksiltme.
MÜN'AKİT: İki taraf arasında resmî olarak kabul edilmiş, bağlanmış.
MÜNASEBET: İlgi, ilişki; uygunluk.
MÜNHAL: Boş, boş kalan, açık olan. Açılan, çözülen.
MÜNHASIR: Bir kimse veya bir şey için ayrılmış, mahsus. Sınırlanmış, sınırlı.
MÜMTAZEN: İmtiyazlı olarak, üstün tutularak.
MÜNTEŞİREN: Yayılarak.
MÜREKKEP, Bİ: Oluşturulmuş. İki veya daha fazla şeylerden meydana gelen.
MÜREKKEP FAİZ: Bileşik faiz.
MÜRETTEP,-Bİ: Tayin edilmiş, tertip olunmuş. Bir şey, bir yer için ayrılmış.
MÜRUR-U ZAMAN (MÜRURUZAMAN): *bk. Zaman Aşımı.*
MÜSABAKA: Yarışma, yarış.
MÜSTAFİ: İşinden isteği ile çekilen, istifa eden.
MÜSTAHAK,-KKI: Bu kelime, galattır. *bk. Müstahik*
MÜSTAHDEM: İstihdam olunan, ücretle çalıştırılan, hizmet ettirilen.
MÜSTAHİK,-KKİ: Hak etmiş, hak kazanmış, layık.
MÜSTECER: Kiraya verilen şey. Mucer.
MÜSTECİR: Kira karşılığı bir yeri tutan kimse, kiracı.
MÜSTENİT: Dayanan, istinat eden. Güvenen.
MÜŞİR: Bildiren, haber veren.
MÜŞTEREK BORÇLU: Bir borcun yerine getirilmesinde diğerleri ile birlikte sorumlu tutulan kimse. Parçalara bölünebilen borçlarda payına düşenden, bölünemeyende tamamından sorumlu olan borçlu.
MÜŞTEREKEN: Ortaklaşa, ortak olarak.
MÜŞTEREK FON HESABI: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna, 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A-** Çeşitli mevzuatla kurulmuş fonların her türlü geliri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde Hazine Müsteşarlığı adına açılan müşterek fon hesabına yatırılır. Bu hesaba yatırılan gelirlerden ilgili mevzuatında öngörülen fonlar arası pay ve kesintiler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yapılır. **B -** Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonunun gelirleri, yapılan kesintilerden sonra kalan tutarlar üzerinden genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Bu Fon, hizmetlerini bütçenin (A) işaretli cetveline konulan ödeneklerle yerine getirir. Ancak, bu Fon gelirlerinden kredi anapara geri dönüşleri, kredi faizleri, borçlanma ve satış hasılatı, genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmeksizin doğrudan müşterek fon hesabından ilgili Fonun gider hesabına aktarılır. **C -** Kapsam dışında bırakılan fonların gelirleri ve harcamaları bütçe ile ilişkilendirilmez. Ancak, bunların müşterek fon hesabında toplanan gelirlerinden Maliye Bakanı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın birlikte teklifi üzerine Başbakanın onayı ile belirlenecek oran ve tutarlarda kesinti yapılarak genel bütçeye gelir kaydedilebilir. **D -** Fonlar, hizmet ve harcamalarını kendi mevzuatında yer alan esas ve usullere göre

yürütürler. Fon gelirlerinin tahsili, takibi, gelir kaydı, muhasebeleştirilmesi ve denetimine ilişkin süre, esas ve usuller Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığınca müştereken tespit edilir. **E -** Kanun ve kanun hükmünde kararname ile kurulanlar hariç olmak üzere, hizmet alanı kalmayan fonlar Maliye Bakanı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın birlikte teklifi üzerine Başbakanın onayı ile tasfiye edilebilir. Bunların tasfiyesine ilişkin her türlü düzenlemeyi yapmaya, Maliye Bakanı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. Maliye Bakanı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın birlikte teklifi üzerine Başbakanın onayı ile fonların gider hesapları üzerinden aktarma yapılabilir. Aktarılan tutar, kendisine aktarma yapılan fonun gelir hesabı üzerinden müşterek fon hesabına, buradan da tamamı gider hesabına aktarılır. **F -** Bütçe kapsamı dışındaki fonlardan kendi mevzuatına göre yapılan kesinti ile fonlar arası aktarmalardan sonra kalan tutar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ilgili fonun gider hesabına aktarılır.

MÜŞTEREK İLLİYET: Haksız fiilde, birden çok sebebin birleşerek zararı doğurması durumu. Ortak illiyet.

MÜŞTERİ: Satış sözleşmesinde, satın alan kimse. Artırma ihalelerinde, artırma sonunda kendisine ihale yapılan istekli.

MÜTEAHHİT: Geniş anlamda, herhangi bir yükümlülüğü üzerine alan kimse. İhalelerde, üzerine ihale yapılan istekli. Eksiltme ihalelerinde, üzerine ihale yapılan istekli. Yüklenici.

MÜTEAHHİTLİK KARNESİ: Devlet ihalelerine katılacak ilgilinin, katılabileceği işin grup ve keşif bedeli tavanını tespit eden belge.

MÜTEAHHİTLİK SİCİLLERİ: Kendilerine müteahhitlik karnesi verilen müteahhitlerin iş ve işlemlerinin izlendiği, her müteahhit için bir sicil ve işlem dosyasının düzenlendiği, ilgili yönetmelikle tespit edilenler dışındaki kimselerin inceleyemeyeceği gizli siciller.

MÜTEALLİK: İlişkin, ilgili, bir şeye ait.

MÜTEDAVİL SERMAYE: *bk. Döner Sermaye.*

MÜTESAVİYEN: Eşit olarak.

MÜTESEBBİP,-Bİ: Bir şeyin meydana gelmesine neden olan fiili gerçekleştiren kimse. Sebep olan kimse.

MÜTESELSİL ALACAKLILAR: Bir alacağın tamamının birden fazla kimse tarafından istenebilmesi durumunda olanlar.

MÜTESELSİL BORÇLULAR: Alacaklıya karşı her biri, borcun tamamından sorumlu olmayı öngören birden fazla kimselerin durumunda olan borçlular.

MÜTESELSİL KEFİL: Borçlu ile birlikte müşterek müteselsil borçlu sıfatıyla borcun ifasını üstüne alan kimse. Bu durumda alacaklı, borçluya müracaata mecbur olmaksızın, müteselsil kefilden alacağının tamamını isteyebilir.

MÜTESELSİL SORUMLULUK: Bir zararın tümünden birden çok kişinin ayrı

ayrı sorumlu olmaları durumu.

MÜTEVELLİT: Doğan, meydana gelen, ileri gelen.

MÜVEKKİL: Başkasına vekâlet vermiş olan kimse.

MÜZAHERET-İ ADLİYE: *bk. Adlî Yardım.*.

MÜZAYEDE: Artırma, artırma usulü ile ihale.

MÜZE GİRİŞ ÜCRETLERİ İLE MADENLERDEN BELEDİYELERE PAY VERİLMESİ: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Kanuna, 04.12.1985 tarih ve 3239 sayılı Kanunla eklenen ve 22.07.1998 tarih ve 4369 sayılı Kanun ve 26.05.2004 tarih ve 5177 sayılı Kanunla değiştirilen mükerrer 97'nci maddeye göre; **a)** Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı millî saraylar hariç, belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzel kişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin % 5'i belediye payı olarak ayrılır. Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer (27.6.1984 gün ve 3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirde Büyükşehir Belediyelerine. Bu Kanun, 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5216 sayılı Kanunun 31'inci maddesine, 30.12.2004 tarih ve 5281 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; kanunlarda ve diğer mevzuatta, 27.06.1984 tarihli ve 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile değişikliklerine yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır) belediyesine ödenmesi mecburîdir. Büyükşehir belediyelerince tahsil edilen payın yüzde 75'i İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılır. **b)** Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14'üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının % 0,2'si nispetinde belediye payı ayrılır. Bu pay, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödenir.

N

NAKDÎ: *bk. Parasal.*

NAKDÎ TAZMİNATIN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

NAKDÎ TAZMİNAT VE AYLIK BAĞLANMASI: Barışta güven ve asayişi korumak, kaçakçılığı men, takip ve tahkikle görevli olanların bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhâl veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya sakat kalmaları hâlinde ödenecek nakdî tazminat ile birlikte bağlanacak aylığın ve bu yüzden yaralanmaları hâlinde ödenecek nakdî tazminatın esas ve yöntemlerinin düzenlenmesi amacıyla, 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun çıkarılmıştır. **A - Kanun Kapsamına Giren Görevliler:** 2330 sayılı Kanunun 07.06.1990 tarih ve 3658 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; bu Kanun, aşağıdaki kimseleri kapsar: **1.** İç güvenlik ve asayişin korunması veya kaçakçılığın men, takip ve tahkiki konularında görevlendirilenler: **a)** Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli. **b)** Silahlı Kuvvetler mensupları. **c)** Millî İstihbarat Teşkilatı mensupları. **d)** Çarşı, mahalle ve kır bekçileri. **e)** Orman memurları ve personeli ile Gümrük Muhafaza memurları. **2.** Güven ve asayişi ihlal eden eylemlere ve kaçakçılığa ilişkin olayların soruşturma ve kovuşturma işlemlerini yürüten adlî ve askerî hâkimler, cumhuriyet savcı ve yardımcılarıyla askerî savcı ve yardımcıları. **3.** Güven ve asayişi ihlal eden eylemlerin önlenmesi esnasında güvenlik kuvvetleriyle birlikte olay mahallinde bizzat görev yapan mülkî idare amirleri. **4.** Ceza ve tutukevlerinin iç ve dış güvenliğini sağlamakla görevli bulunan personel. **5.** Güven ve asayişin korunmasında hizmetlerinden yararlanılması zorunlu olan ve yetkililerce kendilerine bu amaca yönelik görev verilen kamu görevlileri ve siviller. **6.** İç güvenlik ve asayişin korunmasında veya kaçakçılığın men, takip ve tahkiki ile ilgili olarak güvenlik kuvvetlerine kendiliklerinden yardımcı olmuş ve faydalı oldukları yetkililerce tevsik edilmiş şahıslar. **7.** Devlet güçlerini sindirme amacına yönelik olarak yapılan saldırılara maruz kalan kamu görevlileri. **8.** Yukarıdaki bentlerde sayılanların yaptıkları görevler veya yardımlar sebebiyle saldırıya maruz kalan eş, füru, ana, baba ve kardeşleri. **B - Nakdî Tazminat:** 2330 sayılı Kanunun 07.06.1990 tarih ve 3658 sayılı Kanun ve 01.04.1998 tarih ve 4356 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre; bu Kanun kapsamına girenlere, aşağıdaki esaslara göre nakdî tazminat ödenir: **1.** Ölenlerin kanunî mirasçılarına, en yüksek Devlet memuru brüt aylığının (Ek gösterge dâhil) 100 katı tutarında nakdî tazminat ödenir. **2.** Yaşamak için gerekli hareketleri

yapmaktan aciz ve hayatını başkasının yardım ve desteği ile sürdürebilecek şekilde malul olanlara 200 katı, diğer sakatlananlara 1'inci bentte belirtilen tutarın % 25'inden % 75'ine kadar, yaralananlara ise % 20'sini geçmemek üzere sakatlık ve yaralanma derecesine göre, nakdî tazminat ödenir. Bu nakdî tazminatın tespitine esas tutulacak aylık; tazminat verilmesine dair karar tarihindeki en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarıdır. **3.** 1'inci bent esaslarına göre tespit edilen nakdî tazminatın kanunî mirasçılara intikalinde; ölenin eş ve füruu veya yalnızca füruu ile içtima eden ve ölüm tarihinde sağ olan ana ve babasının her birine ayrı ayrı olmak üzere % 15 tutarındaki kısmı verildikten sonra kalanı içtima eden diğer mirasçılara ödenir. Diğer hâllerde miras hükümleri uygulanır. Ancak ana veya babaya verilen tazminat, çocukların her birine ödenen tazminattan fazla olamaz. **4.** Kesin raporun alınmasının uzayacağının anlaşılması hâlinde tazminatın ödenme usullerine göre, olay tarihi itibarıyla, 2'nci bende göre hesaplanacak miktarın asgarî oranı üzerinden avans ödenir. **5.** Sıkıyönetim veya olağanüstü hâllerin devam ettiği süre içinde, bu maddede yer alan nakdî tazminat miktarlarının yarıya kadar indirilmesine veya nakdî tazminata ilişkin hükümlerin uygulanmamasına Bakanlar Kurulu yetkilidir. **C - Aylık Bağlanması:** 2330 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; bu Kanun kapsamına girenlere, aşağıdaki esaslara göre aylık bağlanır: **1.** Sakatlanarak bağlı oldukları sosyal güvenlik mevzuatına göre emekliye sevk edilenlere görev malullüğü aylığı bağlanır. **2.** Emekli aylığı almakta iken sakatlananların almakta oldukları aylıkları görev malullüğü aylığına dönüştürülür. **3.** Ölenlerin kendilerine bağlanması gereken görev malullüğü aylığı, dul ve yetimlerine intikal ettirilir. **4.** Herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olmayanların sakat kalmaları hâlinde, öğrenim durumlarına göre, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 36'ncı maddesi hükümlerine göre belirlenecek giriş derece ve kademeleri üzerinden (Öğrenimi bulunmayanların ilkokul mezunu gibi) kendilerine, ölümlerinde dul ve yetimlerine, görev malullüğü aylığı % 25 artırılarak bağlanır. **D - Sonradan Meydana Gelen Yaralanma, Sakatlanma ve Ölüm:** 2330 sayılı Kanunun 07.06.1990 tarih ve 3658 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre; bu Kanunun 2'nci maddesinde sayılanlardan görevleri veya yardımları sona erenlerin bilahare kendilerinin veya eş, füru, ana, baba ve kardeşlerin yaralanmaları, sakatlanmaları veya ölmeleri hâlinde, bu durumlarının evvelce ifa ettikleri görev veya yardımdan meydana geldiği belgelendirenlere, 3 ve 4'üncü madde hükümleri uygulanır. **E - Nakdi Tazminat ve Aylığın Etkisi:** 2330 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; bu Kanun hükümlerine göre ödenecek nakdî tazminat ile bağlanacak emekli aylığı, uğranılan maddî ve manevî zararların karşılığıdır. Yargı mercilerinde maddî ve manevî zararlar karşılığı olarak kurumların ödemekle yükümlü tutulacakları tazminatın hesabında, bu

Kanun hükümlerine göre ödenen nakdî tazminat ile bağlanmış bulunan aylıklar göz önünde tutulur. **F - Öğretim ve Sağlık Yardımı:** 2330 sayılı Kanunun 07.06.1990 tarih ve 3658 sayılı Kanun ve 13.06.2001 tarih ve 4677 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; bu Kanunda yazılı hâllerde ölenlerin veya çalışamayacak derecede sakat kalanların çocukları, Devlete ait yatılı okul ve eğitim kurumlarında yönetmelikte tespit edilecek esaslara göre ücretsiz olarak okutulurlar. Bunlardan, yükseköğrenim yapmakta olanlar Devlete ait yurtlar ile yükseköğrenim kredilerinden (Yürürlükteki mevzuata göre) öncelikle yararlanırlar. Her öğrenim dönemi içinde iki defa sınıfta kalanlar yukarıdaki fıkralarda yazılı hakları kaybederler. Bu Kanunun kapsamında bulunanlardan, tedavi giderleri kamu kurum ve kuruluşlarınca karşılanamayanların tedavileri; Devlet, üniversitesi, Sosyal Güvenlik Kurumu hastaneleri ile askerî hastanelerde ücretsiz olarak yapılır. Bu Kanun kapsamına giren yedek subay, erbaş ve erlerden askerlik yükümlülüğü sona ermiş olup, henüz vazife malullüğü maaşı bağlanmamış olanlardan tedavileri devam edenlerin; maruz kaldıkları hastalık, yaralanma ve sakatlanmalardan dolayı tedavilerini sürdürmek üzere ilgili sağlık kuruluşlarına sevkleri, ikametgâhındaki veya ikametgâhına en yakın askerlik şubeleri tarafından sağlanır. Sevk edilen hasta ile sevk edildikleri yerlere bir kimse refakatinde gitmesinin resmî tabip raporuyla belgelenmesi durumunda refakatçisine; gidiş ve dönüş yol ücreti ile gidiş ve dönüş süresi için gündelik, sevk eden askerlik şubesi tarafından peşin veya avans olarak ödenir. Yol ücretinin ödenmesinde şehirler arası kara yolu toplu taşım vasıtası ücretleri; gündelikte ise en düşük dereceli Devlet memuru gündeliği esas alınır. Bunlardan ambulans veya özel vasıtalarla hastanelere gitmesi resmî tabip raporuyla belirlenenlerin ambulans veya özel vasıta ücretlerinin ödenmesinde yerel rayiçler esas alınır. Ödenen yol ücretleri, gündelikler, ambulans veya özel vasıta ücretleri, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinden karşılanır. *Sağlık yardımları konusunda, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **G - Hazineden Tahsil:** 2330 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; bu Kanunun 4 ve 5'nci maddeleri gereğince % 25 fazlası ile bağlanan aylıklardaki bu fazlalık ile 4'ncü maddenin (d) bendine göre bağlanan aylıkların tamamı ilgili Sosyal Güvenlik Kurumca ödenir ve faturası karşılığında Hazineden tahsil edilir. **H - 644 Sayılı Kanundaki Tazminatın Uygulanamayacağı Hâller:** 2330 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; bu Kanun hükümlerinden yararlanan Millî İstihbarat Teşkilatı mensupları, 06.07.1965 tarih ve 644 sayılı Kanunun 22'nci maddesindeki yaralanma, sakatlanma ve ölüm tazminatlarından ayrıca yararlanamazlar. 644 sayılı Kanun, 01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. *2937 sayılı Kanunun konuyla ilgili 17'nci maddesi hükmü için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **İ – Yönetmelik:**

2330 sayılı Kanunun 28.02.1995 tarih ve 4082 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesine göre; bu Kanuna göre verilecek nakdî tazminatların ödenme şekli ile 3'ncü maddenin (b) bendi uyarınca ödenecek tazminatların tutarları ve bu Kanunla ilgili diğer hususlar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde Bakanlar Kurulunca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir. Nakdî tazminat ödenmesine ilişkin işlemler, ilgili bakan veya yetkili kılınan kişiler tarafından onaylandıktan sonra olayın bu Kanun kapsamına girmediği gerekçesiyle saymanlıklarca ödeme işlemi geciktirilemez. **J – Bazı Tazminatlarda Mahsup İşlemi:** 2330 sayılı Kanunun geçici 3'üncü maddesine göre; bu Kanunun, ölenlerin kanunî mirasçılarına verilecek nakdî tazminatı düzenleyen 3'ncü maddesi (a) bendinin geçmişe uygulanmasında; **1.** 1475 sayılı Nakdî Tazminat Kanununa, **2.** 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanuna 6846 sayılı Kanunla eklenen ek maddeye, **3.** 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 2261 sayılı Kanunla değişik 86'ncı maddesine, **4.** 2215 sayılı 1979 Yılı Bütçe Kanununun 86'ncı maddesine, **5.** 2298 sayılı 1980 Yılı Bütçe Kanununun 49'uncu maddesine, **6.** Bu Kanunda gösterilen görevlerinden dolayı ölenlerin mirasçılarına herhangi bir mahkeme ilamına dayanılarak kurumlarınca yapılmış ve yapılacak ödemeler, bu Kanuna göre verilecek nakdî tazminat miktarlarından mahsup edilir. **K - 2566 Sayılı Kanun Hükümleri:** 16.12.1981 tarih ve 2566 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkındaki Kanun ile ek ve değişikliklerinin hükümleri; **a)** Güven ve asayişi ihlal eden eylemler nedeniyle yakalanan gözaltına alınan, tutuklanan veya hükümlü bulunanların muayene ve tedavileri ile görevlendirilen sağlık personelinden, bu görevlerinden dolayı (Görevleri sona ermiş olsa bile) öldürülen, sakatlanan veya yaralananlar, **b)** Kaçakçılığın men, takip ve tahkiki maksadıyla mayınlanmış sahaların temizlenmesinde görev alanlardan, bu görevleri esnasında ölen, sakatlanan veya yaralananlar, hakkında da uygulanır. Kanunun 2'nci maddesine göre; aynı olay ve durum nedeniyle, 2330 sayılı Kanundan yararlanmış olanlara 1'inci maddedeki hüküm ayrıca uygulanmaz. **L – Diğer Kanunlarda 2330 Sayılı Kanunun Uygulanacağını Öngören Hükümler: 1. Köy Kanunu Hükümleri:** *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununun 74'üncü, ek 16'ncı ve ek 17'nci maddelerinin ilgili hükümleri için bk. Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.* **2. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Hükümleri:** *23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Kanunun 1'inci maddesinin ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması.* **3. Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu Hükümleri:** *09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun 19'uncu maddesinin ilgili hükümleri için bk. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi*

ve Ödemeler. **4. Olağanüstü Hal Kanunu Hükümleri:** *25.10.1983 tarih ve 2935 sayılı Kanunun 28'inci maddesinin ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâllerde Ödemeler.* **5. Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu Hükümleri:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun 17'nci maddesinin ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **6. Kara Sınırlarının Korunması ve Güvenliği Hakkında Kanun Hükümleri:** *10.11.1988 tarih ve 3497 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin ilgili hükümleri için bk. Kara Sınırlarının Korunmasında Görev Alanlara Ödemeler.* **7. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **8. Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun Hükümleri:** *24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Kanunun 12'nci maddesinin ilgili hükümleri için bk. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler.* **9. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası:** *08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası.* **10. Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun Hükümleri:** *10.06.1983 tarih ve 5188 sayılı Kanunun 15'inci maddesinin ilgili hükümleri için bk. Özel Güvenlik Görevlilerine veya Mirasçılarına Tazminat Ödenmesi.*

NAKDÎ TEMİNAT: Para olarak alınan teminat. *bk. Teminat.*

NAKİT,-Dİ: *bk. Para.*

NAKİT AKIM TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 121'inci maddesine göre; nakit akım tablosu, genel yönetimin ve kapsama dâhil her bir kamu idaresinin belirli raporlama dönemleri itibarıyla nakit ve nakit benzeri varlıklarının akışını gösteren tablodur. Nakit benzeri varlıklar, hemen paraya dönüştürülebilen ve değer değişikliği oluşma ihtimali, ihmal edilebilir ölçüde olan varlıklardır. Nakit akım tablosu genel yönetimin ve kapsama dâhil her bir kamu idaresinin dönem nakit tahsilatları ve ödemeleri, malî ve malî olmayan varlıkları ile yükümlülüklerine ilişkin işlemlerden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir. Nakit akım tablosunda, belirli bir dönem içinde nakit giriş ve çıkışları ihtiyaca göre sınıflandırılmış olarak yer alır. Yabancı para cinsinden olan nakit giriş ve çıkışları ilgili döviz kuru üzerinden ulusal para birimine çevrilip nakit akım tablosuna dâhil edilir. Nakit ve nakit benzeri varlıkların kullanımını gerektirmeyen kazanç ve kayıplar, nakit dışı bağış ve yardımlar, takas ve trampa gibi işlemler ile gelecekte nakit akımı yaratacak işlemler nakit akım tablosuna dâhil edilmez. Nakit ve nakit benzeri varlıkları oluşturan unsurların dönem başı ve dönem sonu mevcudu ile dönem içi değişim tutarı tablonun dipnotlarında ayrıca gösterilir. Söz konusu değişim tutarının, nakit akım tablosunun

düzenlenmesi sonucu ortaya çıkan "Nakit Stokundaki Net Değişim" tutarına eşit olması gerekir. Nakit akım tablosu, faaliyetlerden sağlanan nakit akımları, yatırımlardan sağlanan nakit akımları ve finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akımları şeklinde bölümlenir: **A - Faaliyetlerden Sağlanan Nakit Akımları:** Faaliyetlerden sağlanan nakit akımları, faaliyet gelir ve giderlerinden kaynaklanan nakit giriş ve çıkışlarından oluşur. Ancak, maddî duran varlıkların edinilmesi ve elden çıkarılması gibi işlemler sonucunda ortaya çıkan nakit akımları bu bölüme dâhil edilmez. **B - Yatırımlardan Sağlanan Nakit Akımları:** Yatırımlardan sağlanan nakit akımları; varlık hesaplarına yansıtılan maddî duran varlık yatırımlarının üretim ve inşasına ilişkin ödemeleri de kapsamak üzere, maddî ve maddî olmayan duran varlıkların elde edilmesinden kaynaklanan nakit çıkışları ile maddî ve maddî olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişlerinden oluşur. **C - Finansman Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akımları:** Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, aşağıdaki kalemlerden oluşur: **1.** Tahvil ve bono gibi kısa veya uzun vadeli borçlanma araçları ihracı yoluyla veya diğer surette yapılan borçlanmalar karşılığı sağlanan nakit girişleri. **2.** Borç ödemelerinden kaynaklanan nakit çıkışları. **3.** Nakde eşdeğer varlık olarak nitelendirilenler ve alım satım amacıyla elde tutulanlar hariç olmak üzere; diğer kuruluşların borçlanma senetlerini veya hisse senedi gibi öz kaynak araçlarını veya ortak girişimlerdeki ticarî hakları elde etmek için yapılan nakdî ödemeler ve bunların satılmasından kaynaklanan nakit çıkış ve girişleri. **4.** Üçüncü kişilere verilen nakdî borçlar ve nakit ön ödemeler ile bunlardan yapılan tahsilatlardan kaynaklanan nakit çıkış ve girişleri. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç raporlama dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

NAKİT, BORÇ VE RİSK YÖNETİMİ: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 16.07.2008 tarih ve 5787 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A –** Makro ekonomik dengeleri gözeterek maliye ve para politikaları ile uyumlu bir şekilde nakit akışlarının yönetilmesi ve makul risk düzeyi çerçevesinde orta ve uzun dönemde en uygun maliyeti sağlayacak borçlanma yapısının oluşturulması amacıyla gerekirse borç yapısının değiştirilmesi için işlemler yapılması ve bunun için gerekli altyapının güçlendirilmesine, Türkiye Cumhuriyeti adına Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın verdiği yetki çerçevesinde, Müsteşarlık yetkilidir. Nakit akışlarının yönetiminin gerektirdiği faiz ödemeleri, borç ve risk yönetimi kapsamındaki finansal tekniklerin kullanılmasından kaynaklanan ödemeler Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. **B -** Hazine Müsteşarlığı, piyasa yapıcılığı sistemini kurmaya, sistemin işleyiş esaslarını belirlemeye ve işleyişi ile ilgili her türlü tedbiri almaya veya sistemi kaldırmaya yetkilidir. **C -** Genel bütçe kapsamındaki

ödemeleri zamanında yapabilmek, nakit akımları arasındaki dönemsel farklılıkların ödemeler üzerindeki olumsuz etkilerini önlemek amacıyla, kısa dönemli nakit ihtiyacını karşılamak için para piyasalarında nakit işlem yapmaya ve/veya yaptırmaya, Hazine hesaplarında oluşacak nakit fazlalıklarını değerlendirmek amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası aracılığıyla nemalandırılmasını teminen işlem yaptırmaya, bu amaçlarla teminat almaya ve vermeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. Nemalandırmaya ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlık ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında müştereken tespit olunur. Para piyasası nakit işlemleri stoku ilgili yıl bütçe başlangıç ödenekleri toplamının yüzde ikisini geçemez. Bu oranı iki katına kadar artırmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan yetkilidir. **D -** Genel bütçe kapsamındaki idareler kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında veya muhabirinde açılacak hesaplarda toplarlar. Kamu bankaları, mazbut vakıflar, özel kanunla kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları ile kefalet ve yardımlaşma sandıkları hariç olmak üzere özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları, özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşlar ile döner sermayeler, fonlar, belediyeler, il özel idareleri, kamu iktisadî teşebbüsleri ve bu maddede sayılanların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri ile birlikleri kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü malî kaynaklarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında veya Maliye Bakanı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın müşterek teklifi ve Başbakanın onayıyla belirlenecek esaslar dâhilinde Türkiye'de yerleşik bankalar nezdinde kendi adlarına açtıracakları hesaplarda toplarlar. Bu maddede sözü edilen kurumlar tahakkuk etmiş tüm ödemelerini bu hesaplardan yaparlar. Kamu kaynaklarının bu madde hükümlerine aykırı şekilde değerlendirilmesinden elde edildiği tespit edilen nemalar genel bütçeye gelir kaydedilir. İlgili kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri ile muhasebe yetkilileri yukarıda bahsi geçen hükümlerin yerine getirilmesinden şahsen ve müteselsilen sorumludurlar. Bu fıkra kapsamındaki hususlara istisna getirmeye, uygulamaya ilişkin esasları belirlemeye Maliye Bakanı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın müşterek teklifi ile Başbakan yetkilidir. **E -** Hazinenin Devlet dış borcu kapsamında ortaya çıkan yükümlülüklerinin uluslararası sermaye piyasalarında mevcut muhtelif finansal araçlar vasıtasıyla yönetimi amacıyla, takas dâhil türev ürünleri kullanmaya, nakit ile yurt içi ve yurt dışı menkul kıymet şeklinde teminat almaya ve değerlendirmeye, teminat vermeye ve bu amaçla gerektiğinde yurt dışından menkul kıymet satın almaya, daha önce uluslararası sermaye piyasalarında ihraç olunan tahvilleri geri almaya, başka tahvillerle değiştirmeye ve benzeri işlemlere ilişkin anlaşma yapmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan

yetkilidir. Söz konusu anlaşmalar, anlaşmada aksine hüküm yoksa imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer. Bu anlaşmalara ilişkin temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. **F -** Borç ve risk yönetimi amacıyla daha önce ihraç olunan Devlet iç borçlanma senetleri işlemiş faizleri ödenerek veya piyasa koşullarından geri alınabilir, başka senetlerle değiştirilebilir veya gerektiğinde söz konusu senetlerin anaparaları ödenmeksizin sadece işlemiş faiz tutarları kupon ödeme tarihinden önce erken itfaya tabi tutulabilir. Ayrıca bu amaçla, takas dâhil türev ürünler kullanılabilir. Bu kapsamda nakit ile yurt içi ve yurt dışı menkul kıymet şeklinde teminat alınabilir ve değerlendirilebilir, teminat verilebilir ve bu amaçla gerektiğinde yurtdışından menkul kıymet satın alınabilir. **G -** Bu madde kapsamında sayılan ve Devlet iç ve dış borcu yönetiminde kullanılan finansal işlemler, faiz ve anapara geri ödeme tarihinde oluşabilecek değer değişimleri dikkate alınmaksızın stratejik ölçütler esas alınarak gerçekleştirilir. **H -** Hazinenin malî varlık ve yükümlülüklerinin yönetimine ilişkin stratejik ölçütler ve uygulama çerçevesi Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan, Müsteşar, Müsteşarlıkta görevli müsteşar yardımcıları ile genel müdürler arasından belirlenecek üyelerden oluşan Borç ve Risk Yönetimi Komitesi tarafından tespit edilir ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan tarafından onaylanır. **İ -** Borç ve Risk Yönetimi Komitesinin, Devlet borcu ve Hazine garantilerinin yönetimi kapsamında stratejik ölçütlerin belirlenmesi, ikraz ve garanti limitinin önerilmesi, Hazine alacak yönetimine ve Hazine nakit varlıklarına ilişkin temel politikaların tespitine yönelik toplantılarına Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan başkanlık eder. **J -** Borç ve Risk Yönetimi Komitesinin, Hazinenin malî varlık ve yükümlülüklerinin yönetimine ilişkin olarak uygulamanın izlenmesi, etkinliğin artırılması, altyapının geliştirilmesi ve diğer hususlardaki toplantılarına Müsteşar başkanlık eder. Borç ve Risk Yönetim Komitesi, ayda en az bir kez toplanır. **K -** Borç ve Risk Yönetimi Komitesinin sekretarya işlerini risk yönetiminden sorumlu birim yürütür. Toplantılar risk yönetimi biriminin önerisiyle Başkan tarafından belirlenen gündemle yapılır.

NAKİT DEVLET İÇ BORÇLANMA SENETLERİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 107'nci maddesine göre; bu hesap grubu, teminat veya depozito olarak alınan teminat mektupları ve menkul kıymetler ile kişi malı olarak muhasebe birimlerine teslim edilen menkul kıymet ve varlıkların izlenmesi için kullanılır. Nakit dışı teminat ve kişilere ait menkul kıymet hesapları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

910 Teminat Mektupları Hesabı
911 Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı
912 Kişilere Ait Menkul Kıymetler Hesabı
913 Kişilere Ait Menkul Kıymet Emanetleri Hesabı

910 Teminat Mektupları Hesabı. Bu hesap, muhasebe birimlerine teminat ve depozito olarak teslim edilen teminat ve garanti mektupları ile şahsî ve garantiye ilişkin belgeler ve bunlardan ilgililerine geri verilenler veya paraya çevrilenlerin izlenmesi için kullanılır. **911 Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı:** Bu hesaba, teminat mektupları hesabına yazılan tutarlar kaydedilir. **912 Kişilere Ait Menkul Kıymetler Hesabı:** Bu hesap, muhasebe birimlerine kişi malı olarak teslim edilen menkul kıymetler ile bunlardan paraya çevrilenler, başka muhasebe birimlerine gönderilenler ve ilgililerine geri verilenlerin izlenmesi için kullanılır. **913 Kişilere Ait Menkul Kıymet Emanetleri Hesabı:** Bu hesaba, kişilere ait menkul kıymetler hesabına yazılan tutarlar kaydedilir.

NAKİT ESASI: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

NAKTEN İADE: Şeyin değerini geri verme; şeyin aynen iadesi mümkün değilse, parasal değerinin verilmesi.

NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

NASAFET: Fertlerin kanun karşısında eşitliği ve onların haklarına riayetin zorunlu bulunduğu esaslardan tabiatıyla çıkarılan bir adalet ilkesi. Hakkaniyet.

NASIP,-SBI: Atama.

NATO İLE İLGİLİ HÜKÜM: *02.07.1953 tarih ve 6095 sayılı Kanun hükümleri için bk. Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı Müşterek Enfrastrüktür Programı Gereğince Türkiye'de Yapılacak İnşa ve Tesis İşlerine Dair Kanun Hükmü.*

NÂZIM HESAPLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 105'inci maddesine göre; bu ana hesap grubu, varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarında izlenmeyen ve muhasebenin sadece bilgi verme görevi yüklediği işlemler ile kamu idarelerinin muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ve gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülükleri kapsar. İleride yükümlülük doğurabilecek işlemler ile kamu idarelerinin her türlü garantileri ve taahhütleri bu grupta açılacak hesaplara kaydedilir ve raporlanır. Nâzım hesaplar ana hesap grubu; niteliklerine göre kullanılması zorunlu olan ödenek hesapları, nakit dışı teminat ve kişilere ait menkul kıymet hesapları, taahhüt hesapları ve verilen garanti hesapları hesap grupları yanında kamu idarelerinin kendi yönetim ve bilgi ihtiyaçlarına uygun olarak açılacak hesap grupları şeklinde bölümlenir. Kamu idareleri yönetim ve bilgi ihtiyaçlarına göre kendi nazım hesaplarını oluşturabilir.

NÂZIM HESAPLARA İLİŞKİN İLKELER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 12'nci maddesine göre, nâzım hesaplara ilişkin ilkeler şunlardır: **A -** Kamu idarelerinin varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarının dışında, muhasebenin bilgi verme ve izleme görevi yüklediği işlemleri, muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ile gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerine ilişkin işlemlerini izlemek üzere nâzım hesaplar kullanılır. **B -** Nâzım hesaplar, yalnızca ilgili olduğu diğer nâzım hesaplarla karşılıklı olarak borç ve alacak çalışan hesaplardan oluşur. Bu hesaplar mizanda ve bilançonun dipnotunda gösterilir.

NEDEN: *bk. İllet.*

NESEP,-Bİ: Nesil, soy. Soy bağı.

NET BORÇ KULLANIMI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

NET DEĞER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 87'nci maddesine göre; bu hesap grubu varlıklar toplamı ile yabancı kaynaklar, değer hareketleri, yeniden değerleme farkları, yedekler, geçmiş yıllar olumlu-olumsuz faaliyet sonuçları ve dönem faaliyet sonuçları toplamı arasındaki farkı ifade eden net değerin/sermayenin izlenmesi için kullanılır. Net değer/Sermaye, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

500 Net Değer/Sermaye Hesabı

500 Net Değer/Sermaye Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerinin hesaplarında kayıtlı varlıklar toplamı ile yabancı kaynaklar, değer hareketleri, yeniden değerleme farkları, yedekler, geçmiş yıllar olumlu-olumsuz faaliyet sonuçları ve dönem faaliyet sonuçları toplamı arasındaki fark; ilk kuruluşta verilen varlık karşılıkları; hesaplarında kayıtlı olmayan varlık ve yabancı kaynaklarından kaydî envanteri yapılarak hesaplara alınanlar ile öz kaynaklar ana hesap grubundaki diğer hesaplarda kayıtlı tutarlardan bu hesaba aktarılmasına karar verilenlerin izlenmesi için kullanılır.

NEVŞEHİR ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

NEZD: Yan, kat.

NEZDİNE: Yanına.

NİĞDE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

NİSPÎ: Göreli, bağıntılı, izafî. Birbirine göre (olan), önceki duruma göre.

NİZA: Çekişme, anlaşmazlık.

NİZAMNAME: Kanunların uygulanmasını göstermek, kanunun emrettiği hususları tespit etmek ve kanunlara aykırı hükümleri olmamak üzere, Bakanlar Kurulunca, Danıştayın incelemesinden geçirilen ve Cumhurbaşkanının onayı ile düzenlenen kaideler. Tüzük.

NOMİNAL,-Lİ: Para ve değerli kâğıtlar üzerindeki yazılı tutar. Yalnız ad olarak kullanılan.

NOMİNAL KIYMET: *bk. İtibarî Kıymet.*

NORM: Kural olarak benimsenmiş, yerleşmiş ilke. Topraksız ve az topraklı çiftçilere kiraya verilebilecek Hazine arazisi miktarı. Topraksız ve az topraklı kimselere, Tarım Reformu Genel Müdürlüğünce dağıtılacak arazi miktarı.

NOTER: Noterlik Kanunu ve diğer kanunlarda gösterilen işleri, belirli ücretleri karşılığında yapmakla mükellef, Adalet Bakanlığınca tayin edilen ve özel bir statüye tabi tutulan kimse. Kâtib-i adil. Önceleri, "mukavelat muharriri".

NOTERLERİN HARÇ, VERGİ VE RESİM BEDELLERİNİ YATIRMASI: 18.01.1972 tarih ve 1512 sayılı Kanunun 16.11.1989 tarih ve 3588 sayılı Kanun ve 30.12.2004 tarih ve 5281 sayılı Kanunla değişik 119'uncu maddesine göre; noterler 118'inci madde uyarınca tahsil ettikleri vergi, resim ve harçlar ile değerli kâğıt bedellerini aşağıda yazılı süre içinde ilgili vergi dairesine bir beyanname ile bildirmek ve aynı süre içinde yatırmakla yükümlüdürler. Beyannameler her ayın 1 ile 15'inci ve 16 ile sonuncu günlerine ait iki devre için hazırlanır ve her ayın 15'inci ve son gününü takip eden yedi iş günü içinde ilgili dairelere verilir. Beyannamelerin, ait oldukları döneme ilişkin vergi, resim ve harçlar ile değerli kâğıt bedelleri tahsilatının ayrı ayrı toplamları ile bu dönemde yapılan işlemlerin birinci ve sonuncusunun yevmiye numarası da yazılmak suretiyle toplam sayısını gösterecek şekilde ve üç nüsha olarak düzenlenmesi zorunludur. Noter, yatırmakla yükümlü olduğu parayı, ikinci fıkradaki süreler içinde posta veya banka havalesi ile ilgili daireye gönderebilir. Bu hâlde, havale makbuzu da beyanname nüshaları ile birlikte ilgili daireye ibraz edilir. 1512 sayılı Kanunun 30.12.2004 tarih ve 5281 sayılı Kanunun 120'nci maddesine göre; noterler 119'uncu maddede gösterilen süre içinde vergi, resim ve harçlar ile değerli kâğıt bedellerini ilgili daireye yatırmadıkları veya bu süre içinde posta veya banka aracılığı ile ilgili daireye havale etmedikleri takdirde, yatırma için tanınan son günü izleyen ilk otuz gün içindeki yatırmalarda % 10, müteakip her otuz gün için ise ayrıca % 2 gecikme zammı öderler. Bu zam Türkiye Noterler Birliğinin göstereceği millî bir bankadaki hesaba ödenerek alınacak iki nüsha makbuzdan biri ilgili daireye ibraz edilmek suretiyle gecikmiş vergi, resim ve harçlar ile değerli kâğıt bedelleri yatırılır. Noterin, bu makbuzu ibraz edememesi hâlinde, tahsilatı yapan memur keyfiyeti Türkiye Noterler Birliğine bildirir. Vergi, resim ve harç ile değerli kâğıt bedelinin ilgili daireye geç yatırılması veya hiç

yatırılmaması hâllerine ilişkin diğer kanunlar hükümleri saklıdır.

NOTER ODALARI VE TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. *Ayrıca bk. Türkiye Noterler Birliğiyle İlgili Hükümler.*

NUKUT: Paralar, nakitler. Kelimenin tekili, nakit.

NUKZ: *bk. Enkaz.*

NÜFUS HİZMETLERİ KANUNUNA GÖRE FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ: 25.04.2006 tarih ve 5490 sayılı Kanunun 66'ncı maddesine göre; Merkezî Veri Tabanı ve Kimlik Paylaşımı Sistemini de kapsayan Merkezî Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS), Kimlik ve Adres Paylaşımı Sistemleri projelerinde görevlendirilen fiilen fazla çalışma yapan Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatı personeline (Sözleşmeli personel dâhil), ayda elli saati ve yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen fazla çalışma ücretinin üç katını geçmemek üzere İçişleri Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde fazla çalışma ücreti ödenir.

NÜFUS HİZMETLERİ KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *25.04.2006 tarih ve 5490 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

O

(O) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

OKAN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

OLAĞANÜSTÜ HÂL: Sıkıyönetimden önce, sonra veya bunlardan tamamen bağımsız olarak kanunla belirtilen olağanüstü yetkilerin sivil yönetime verilmesi ve kullanılması durumu.

OLAĞANÜSTÜ HÂL BÖLGE VALİLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Teşkilat: 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3'üncü maddesine göre; olağanüstü hâl bölge valiliği ihdas edilen illerde, olağanüstü hâl bölge valisi, ihtiyaca göre gerekli teşkilatı kurmaya ve hizmetin gerektirdiği bina, tesis, araç, gereç, personel ve diğer her türlü hizmeti kamu kurum ve kuruluşlarından sağlamaya yetkilidir. Bu konudaki talepleri ilgili kuruluşlar derhâl yerine getirmekle yükümlüdür. Mahallinden temini mümkün olmayan araç, gereç, personel ve malî destek talepleri İçişleri Bakanı aracılığı ile ilgili kuruluşların merkez teşkilatınca sağlanır. Bakan gerektiğinde bu konuda Bakanlık Müsteşarını veya müsteşar yardımcılarını görevlendirebilir. Bu amaçla gerek olağanüstü hâl bölge valisinin, gerekse diğer kuruluşların yapacakları her türlü harcamalar, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 832 sayılı Sayıştay Kanununa tabi değildir. Maddenin "tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **B – Görev ve Yetkiler:** 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 432 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 5'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Olağanüstü hâl bölge valiliğinin harcamaları için, İçişleri Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konulur. **2.** Olağanüstü hâl bölge valiliğinin acil ve zarurî ihtiyaçları için, Geliştirme ve Destekleme Fonundan da yeteri miktarda para verilir. Bu Fon, 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **3.** Olağanüstü hâl bölge valisine ödenecek aylık, ek gösterge, makam tazminatı dâhil her türlü zam ve tazminatlar, en yüksek Devlet Memuruna ödenen miktara eşittir. **4.** Görev alanına giren illerde görevli kolluk kuvvetleri personeli ile emre, harekât

kontrolüne verilen birliklerin mensuplarına, mahallinden lojman tahsis edilir ya da lojman karşılığı kira bedeli ildeki kuruluşun merkez teşkilatı bütçesinden karşılanır ve lojman ihtiyacı bu usulle karşılanan personelin aylık ücretlerinden, kamu konutları aylık kira birim bedelleri esas alınmak suretiyle tespit edilen kira bedeli peşin olarak bordro üzerinden kesilmek suretiyle tahsil edilir ve Hazineye irat kaydedilir. Bu şekilde konut ihtiyacının karşılanması yerine, görev mahalli dışındaki illerden konut talep edenlere; bu bölgede bulunan garnizonlardaki lojman sayısı, emniyet ve asayiş durumu ile kiralık konut olanakları dikkate alınarak lojman tahsis edilebilir. Bu taleplere uygulanacak usul ve esaslar, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir. **5.** Olağanüstü hâl bölgesinde görevli millî istihbarat ve kolluk kuvvetleri personeli ile emre, harekât kontrolüne verilen askerî birlik mensuplarının, asayişi koruma ve kollama görevleri sırasında maruz kalacakları yaralanma ve hastalıkları dolayısıyla ayakta ve meskende tedavilerinde kullanacakları ilaç bedellerinden % 20 katılım payı alınmaz.

OLAĞANÜSTÜ HÂLLERDE BELGE İBRAZ EDİLEMEMESİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.*

OLAĞANÜSTÜ HÂLLERDE MAL VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ: 25.10.1983 tarih ve 2935 sayılı Olağanüstü Hâl Kanununun 7'nci maddesine göre; tabiî afet ve tehlikeli salgın hastalıklar sebebiyle olağanüstü hâl ilan edilen bölge içindeki kamu kurum ve kuruluşlarıyla gerçek ve tüzel kişiler, kendilerinden istenecek veya yükümlülük konulacak arazi, arsa, bina, tesis, araç, gereç, yiyecek, ilaç ve tıbbî malzeme ile giyecek ve diğer maddeleri vermek zorundadır. Yiyecek, giyecek, araç, gereç, ilaç ve tıbbî malzemeler gibi zarurî maddeler, bölge sınırları içinde sağlanamadığı takdirde, en yakın bölgelerden yükümlülük yoluyla sağlanır. Kanunun 18'inci maddesi gereğince, genel ve katma bütçeli dairelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* kamu iktisadî teşekkülleri ve kuruluşları ile bunlara bağlı müesseselere ve mahallî idarelere ait kuruluşların geçici olarak kullanılan taşınır ve taşınmaz malları ile tüketilmeyen maddeleri, ihtiyacın sona ermesi ile geri verilir. Bunlar için herhangi bir bedel, ücret, kira veya tazminat ödenmez. Olağanüstü Hâl Kanununda, kişilerin iradesine bakılmaksızın taşınır mallarının zorla alınmasına, hukukumuzda "istimval" denilmektedir.

OLAĞANÜSTÜ HÂLLERDE ÖDEMELER: A - Yaralanma, Sakatlanma ve Ölüm Hâllerinde Ödemeler: 25.10.1983 tarih ve 2935 sayılı Olağanüstü Hâl Kanununun 28'inci maddesine göre; bu Kanun gereğince görevlendirilenler ile çalışma yükümlülüğüne tabi tutulanlar, bu görevlerinden dolayı veya görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya

hastalık sonucu ölmeleri veya sakat kalmaları hâlinde ödenecek nakdî tazminat ile birlikte bağlanacak aylığın ve bu yüzden yaralanmaları hâlinde ödenecek nakdî tazminatın esas ve yöntemleri, 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre hesaplanır ve ödenir. **B - Fazla Çalışma Ücreti:** 2935 sayılı Kanunun 29'uncu maddesine göre; olağanüstü hâl ilanından sonra, bu işlerde görevlendirilen kamu hizmetlerine, görev alanların kadro derecelerine bakılmaksızın ve saat tahdidi gözetilmeden, olayın özelliği ile görevin mahiyeti nazara alınarak, normal çalışma saatini geçen her saat için, Bakanlar Kurulunca belirlenecek esas ve miktarda fazla çalışma ücreti, Bakanlar Kurulu kararı ile ödenebilir. Bu ödemeler, damga vergisi hariç, herhangi bir vergiye tabi değildir. 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklıdır. **C – Ödenek Artırımı:** 2935 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre; ilan edilen olağanüstü hâlin gerektirdiği harcamaları karşılamak üzere genel bütçe ödeneklerini % 5'e kadar artırmaya Bakanlar Kurulu, bu ödenekleri ilgili genel bütçeye dâhil idarelerle, katma bütçeli daireler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* bütçelerinin mevcut veya yeniden açılacak tertiplerine kaydetmeye ve ödeneklerin ivedi olarak kullanımını sağlayacak önlemleri almaya, Maliye Bakanı yetkilidir.

OLAĞANÜSTÜ HÂLLERDE SİLAHALTINA ALINAN PERSONEL VE ÖDENECEK TAZMİNAT: *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.*

OLAĞANÜSTÜ HÂLLERDE VE YENİ BİR GİDERİN ORTAYA ÇIKMASI HÂLİNDE YAPILACAK ÖDEMELERE İLİŞKİN DÜZENLEMELER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 67'nci maddesine göre; Maliye Bakanlığı aşağıdaki konularda, ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeleri, giderin çeşidine göre ayrı ayrı belirlemeye yetkilidir: **A -** Savaş hâli ile idarî ve askerî sebeplerle tahliye durumunda veya olağanüstü diğer hâllerde yapılması zorunlu olan ivedi giderlerin ödenmesinde. **B -** Mevzuat değişikliği nedeniyle ortaya çıkan yeni bir giderin bu Yönetmelikte değişiklik yapılıncaya kadar ödenmesinde. Doğal afetler nedeniyle alınacak tedbirler ile yapılacak yardımlara ilişkin harcamalar, 25.09.2005 tarih ve 25947 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Afet Harcamaları Yönetmeliğinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır.

ONARIM: Bir yapının bozulmuş ve eskimiş yerlerini yeniden yapmak, ilk duruma getirmek, restore etmek.

ONAY: *bk. Mucip.*

ONAY BELGESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 4'üncü maddesine göre; ihale usulüyle yapılacak alımlarda, kamu ihale mevzuatında standart form olarak belirlenen ihale onay belgeleri; doğrudan temin suretiyle veya kamu ihale mevzuatında belirtilen istisnaî

alımlarda ise alım konusu işin nevi, niteliği, varsa proje numarası, miktarı, gereken hâllerde yaklaşık maliyeti, kullanılabilir ödeneği ve tertibi, alımda uygulanacak usulü, avans ve fiyat farkı verilecekse şartlarını gösteren ve harcama yetkilisinin imzasını taşıyan belge.

ONAY BELGESİ: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanun ve 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ORDU ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ORDU YARDIMLAŞMA KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçesi: Kurumun tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. **B - Kurumun Gelirleri:** 03.01.1961 tarih ve 205 sayılı Kanunun 499 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 26.06.1996 tarih ve 4148 sayılı Kanunla değişik 18'inci maddesine göre, Ordu Yardımlaşma Kurumunun gelirleri aşağıdaki fıkralarda sayılmıştır: **a)** Muvazzaf subay, sözleşmeli subay ve astsubayların maaşları tutarından her ay kesilecek % 10'lar. **b)** Millî Savunma Bakanlığı ve Jandarma Genel Kumandanlığı teşkilatında çalışan maaşlı ve ücretli sivil memur ve müstahdemlerin Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatına göre emekliliklerine esas olan maaş ve ücretleri tutarından her ay kesilecek % 10'lar. **c)** Ordu Yardımlaşma Kurumunun veya bu Kurumun % 50 sermayesinden fazlasına sahip olacağı veya iştirak edeceği şirketlerde çalışan ve Kurumda daimî üye olmayı kabul eden bütün maaşlı ve ücretli sivil memur ve müstahdemlerin maaşları tutarında kesileceği % 10'lar. **d)** Yedek subayların her ay maaşları tutarı üzerinden kesilecek % 5'ler. **e)** Kurum mevcutlarının işletilmesinden elde edilecek gelirler. **f)** Gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılacak her türlü nakdî ve aynî taşınır ve taşınmaz mal bağışları. **g)** (a, b ve c) fıkralarında sayılan üyelerden Konut Ön Biriktirim Fonundan yararlanmak isteyenlerin maaşları tutarında her ay kesilecek % 10 ek aidatlar. **C - Kurumun Yapacağı Yardımlar:** 205 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; bu Kanunla daimî ve geçici üyelere tanınan haklar, bunlardan ilk aidatın kesildiği tarihten başlar. Kanunun 26.06.1996 tarih ve 4148 sayılı Kanunla değişik 20'nci maddesine göre, Kurumun üyelerine veya ölümleri hâlinde mirasçılarına yapılacak yardımlar şunlardır: **a)** Daimî üyelere bir defaya mahsus olarak yapılacak toptan yardımlar şunlardır: **1.** Emeklilik yardımı. **2.** Maluliyet yardımı. **3.** Ölüm yardımı. **4.** Konut Ön Biriktirim

Fonundan yararlanmak isteyenlere verilecek ve kullanım ve yönetim usulleri Genel Kurulca belirlenecek konut edindirme yardımı. **b)** Geçici üyeler yapılacak yardımlar şunlardır (Aidat kesildiği müddetçe): **1.** Maluliyet yardımı. **2.** Ölüm yardımı. **c)** Emekli maaşı sistemine giren üyelere yapılacak yardımlar ise şunlardır: **1.** Emekli maaşı. **2.** Ölüm yardımı. **D – Yardımlarla İlgili Diğer Hükümler: 1.** 205 sayılı Kanunun 25.04.1985 tarih ve 3184 sayılı Kanun ve 26.06.1996 tarih ve 4148 sayılı Kanunla değişik 21'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **a)** En aza on yıl müddetle Kurumda üye olarak bulunduktan sonra, görevli oldukları kuruluşlardan herhangi bir sebeple ayrılmak suretiyle üyeliği sona eren daimî üyeler, emeklilik yardımından faydalanırlar. **b)** Birinci fıkraya göre emeklilik yardımına hak kazanarak görevli oldukları kuruluşlardan herhangi bir sebeple ayrılan üyeler isterlerse, emeklilik yardımının 1/4'ünü veya 2/4'ünü veya 3/4'ünü yahut tamamını Kurumda bırakarak Emekli Maaşı Sistemine girebilirler. **c)** 26'ncı maddenin (a) fıkrasına göre tam ve daimî maluliyet yardımından yararlanacak üyeler; emeklilik yardımlarının 1/4'ünü veya 2/4'ünü veya 3/4'ünü yahut tamamını Kurumda bırakmak suretiyle emekli maaşı sistemine girebilirler. 26'ncı maddenin (b) fıkrasına göre kısmî maluliyet yardımından yararlanan üyeler, emeklilik yardımından yararlanabilmeleri durumunda emeklilik yardımının 1/4'ünü veya 2/4'ünü veya 3/4'ünü yahut tamamını Kurumda bırakmak şartıyla emekli maaşı sistemine girebilirler. **d)** Kurum üyesi iken ölenin eşi, ölen üye için tahakkuk eden emeklilik yardımının kendisine düşen miras payı oranında veya daha yüksek bir dilimde, Kurum emekli maaşı sistemine girmiş bulunan üyenin ölümü hâlinde ise; varislerine ödenecek olan rezervinin 1/4'ünü veya 2/4'ünü veya 3/4'ünü yahut tamamını Kurumda bırakmak veya iştirak edilecek dilimi tamamlamak suretiyle emekli maaşı sistemine girebilir. Emekli maaşı sistemine giren üye eşinin ölümü hâlinde birikmiş rezervi kanunî mirasçılarına ödenir. **e)** Tam ve daimî malul veya kısmî maluliyet yardımına hak kazanan üyeler ile muvazzaf iken ölen üyenin eşi, hak edilen emeklilik yardımları aidata esas albay maaşının yirmi katından az olduğu takdirde, isteklerine bağlı olarak emeklilik yardımlarını bu miktara kadar artırarak sisteme girebilirler. **f)** Emekli maaşı sisteminde bulunanlar, sistemdeki 1/4, 2/4, 3/4 veya tam olan iştirak paylarının, bu dilimlerden birinde bulunacak şekilde, o yıldaki kendi emsali birikiminin esas alınarak indirilmesini veya yükseltilmesini isteyebilirler. Dilim indirim hakkı sadece bir kez ve sisteme girişten itibaren en az üç yıl geçtikten sonra kullanılabilir. Dilim yükseltme hakkı ise, yılda bir kez kullanılabilir. **g)** Sistemde bulunan üyenin ölümü durumunda eşi, hak edilen ölüm yardımını rezervine ekleme hakkına sahip değildir. **h)** Sistemde bulunan üyelerin, sisteme girişlerinden itibaren üç yıl geçtikten sonra rezervlerini alarak ayrılabilmeleri mümkündür. Ancak, sistemden çıkanlar bir daha sisteme kabul

edilemezler. **i)** Sistemden çıkış müracaatları her yılın Aralık ayında yapılır ve sistemden çıkış, müteakip olağan Genel Kurul toplantısından sonra gerçekleştirilir. **j)** Sistemden ayrılan üyelerin hakları, sahibi bulunduğu rezerv kendisine ödeninceye kadar devam eder. **2.** 205 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre, Kurumun daimî ve geçici üyesi iken ölenlerin mirasçıları, ölüm yardımına hak kazanırlar. **3.** 205 sayılı Kanunun 26.06.1996 tarih ve 4148 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre, Kurumun daimî üyelerinden 21 ve 25'inci maddelerde gösterilen sebepler dışında üyelik vasfını kaybedenlere aidatları iade olunur. Ancak, Kurum üyelik müddetleri üç seneyi geçmeyenlerle geçici üyelere hiçbir aidat iadesi yapmaz. Konut Ön Biriktirim Fonuna katılan üyelerin birikmiş ek aidatları, Kurum üyeliğinin herhangi bir sebeple son bulması hâlinde, birinci fıkradaki sürelere bakılmaksızın nemasıyla birlikte ödenir. **4.** 205 sayılı Kanunun 26.06.1996 tarih ve 4148 sayılı Kanunla değişik 24'üncü maddesine göre; emeklilik yardımı, üyenin Kurumda geçen ve aidat ödediği süreye karşılık olarak, tasarruf primine yıllık % 5 teknik faiz oranı üzerinden hesaplanan miktardan ibarettir. Üyelik süresinin hesabında ay kesirleri tam ay sayılır. Emeklilik maaşı, üyenin Kurumda bıraktığı emekli yardımına göre hesaplanan yıllık % 5 faizden ibarettir. **5.** 205 sayılı Kanunun 26.06.1996 tarih ve 4148 sayılı Kanunla değişik 25'inci maddesine göre; Kurum üyesinden her hangi birine, Kuruma aidat ödediği müddet içinde ölmesi hâlinde, almakta olduğu son aylık tutarının on iki misli ölüm yardımı olarak ödenir. Ayrıca, bu yardıma ilave olarak üyeye, Kuruma dâhil olduğu tarihten ölüm tarihine kadar geçen müddeti esas ittihaz edilmek suretiyle 24'üncü maddeye göre hesap edilecek emeklilik yardımı da verilir. Bu yardım ölen üyenin, hayatta iken Kuruma vereceği beyannamedeki mirasçılarına ödenir. Emekli maaşı sistemine giren üyenin ölümü hâlinde kanunî mirasçılarına en son aylık emekli maaşının on katı tutarında ölüm yardımı ödenir. Kurum üyeliği devam ederken ölen üyenin sisteme girmiş bulunan eşinin vefatı hâlinde kanunî mirasçılarına ölüm yardımı yapılmaz. **6.** 205 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre, maluliyet yardımı aşağıdaki hâllerde ödenir: **a)** Tam ve daimî malullük, üyelerden her hangi biri ister vazife dâhili ister vazife harici olsun, her hangi bir kaza, hastalık ve sakatlık neticesinde bir işle meşgul olmak imkânından kesin surette mahrum kaldığı sağlık kurulu raporu ile belirlendiği takdirde tam ve daimî malul addedilir. Geçici ve kısmî malullük ile geçici hastalıklar tam ve daimî maluliyet kavramının haricindedir. Ancak, vücudun yarısının felci, iki kol veya iki bacağın, iki elin, iki ayağın ve iki gözün, bir kol ile bir bacağın, bir el ile bir ayağın tamamıyla kaybı, tedavisi mümkün olmayan daimî hastalıklarla mümkün olmayan tedavi olduğu sağlık kurulu raporu ile belirlenip Kurumca da görevine devamına imkân olmadığı kabul edilen sair hastalıklar tam ve daimî hâli olarak kabul edilir. Hastalık sebebiyle yapılacak tam ve daimî

maluliyet yardımı, maluliyet hâlinin tespitinden bir yıl sonra ödenir. Tam ve daimî maluliyet yardımı, 25'inci madde gereğince hesaplanan ölüm yardımı gibi hesaplanır ve ödenir. **b)** Kısmî malullük, üyelerden birisi her hangi bir kaza dolayısıyla daimî ve fakat kısmî bir maluliyete uğradığı takdirde işbu kanunun ilişik 2 numaralı tablodaki nispetler dâhilinde kısmî maluliyet yardımına hak kazanır. Kısmî maluliyet yardımı hesabında, son olarak alınan maaş tutarının on iki misli esas ittihaz olunur ve bu miktarın tablodaki nispetlerle ortaya çıkan kısmî maluliyet yardımı tutarını verir. Kısmî maluliyete duçar olan üyenin durumu, vazifesinden de ayrılmasını icap ettirecek olursa, bu takdirde ayrılış tarihine kadar birikmiş emeklilik yardımı tutarı da kendisine iade olunur. Kasten husule getirilen sakatlıklar, alkol ve uyuşturucu maddelerin kullanılmasının doğuracağı malullükler için yalnız maluliyetin vukua geldiği tarihe kadar birikmiş emekli yardım tutarı verilir. Sırf ihtiyarlık dolayısıyla çalışmamak veya kudretten düşme maluliyet sayılmaz ve altmış beş yaşından sonra vukua gelen maluliyet hâlleri her ne olursa olsun kesinlikle ödenmez. Her hangi bir uzvun maluliyete duçar olması sebebiyle ödenen maluliyet yardımı, o uzvun ikinci bir defa maluliyete duçar olması hâlinde ödenecek maluliyet yardımında, tenzili bir şekilde nazara alınır. Bir uzvun veya uzuv kısmının kaybı tabiri, o uzvun veya uzuv kısmının kesin ve mutlak surette vazife görmemesini ve kullanılmamasını ifade eder. Bir kazadan evvel esasen hiçbir suretle vazife göremeyen ve kullanılamayan bir uzvun veya uzuv kısmının kaybı tazmin olunmaz. Aynı kazadan dolayı muhtelif uzuvlarda veya uzuv kısımlarında meydana gelen maluliyetler için ayrı ayrı hesap edilecek yardım toplamı son olarak alınan maaş tutarının on iki mislini geçemez. **7.** 205 sayılı Kanunun 27'nci maddesine göre; maluliyet, tespiti tarihinden itibaren bir yıl ve her hâlde maluliyeti doğuran hadisenin vukuu tarihinden itibaren beş yıl içinde maluliyete duçar olan üye veya kendisiyle ilgili diğer her hangi bir şahıs tarafından kuruma yazı ile bildirilmediği takdirde maluliyet yardımı talep hakkı düşer. **8.** 205 sayılı Kanunun 28'inci maddesine göre, ölüm ve maluliyet yardımları birlikte olmaz. **9.** 205 sayılı Kanunun 26.06.1996 tarih ve 4148 sayılı Kanunla değişik 29'uncu maddesine göre; 21, 24, 25 ve 26'ncı maddelerde yazılı yardımlar 11'inci maddenin (e) fıkrası gereğince hazırlanacak teknik bilançoya göre, Kurumun malî durumu müsait görüldüğü takdirde, Yönetim Kurulunca tespit edilecek esaslara göre artırılabilir. Ancak, Yönetim Kurulunun artırma yapılması hakkındaki kararları Genel Kurulun onayı ile tamamlanır. Emekli maaşı sistemine giren üyeye, Genel Kurulun onayından sonra sağlanan artırımın yarısı maaşına, yarısı rezervine eklenir. Ancak, üyenin talebi hâlinde maaşa eklenecek miktar, kısmen veya tamamen üyenin rezervine eklenebilir. **10.** 205 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre; açığa çıkarılan, bakanlık emrine alınan, işten el çektirilen ve diğer kanunî aidatları kesilemeyen üyelerden

geçen müddetlere ait aidatlarını Kuruma ödeyenlerin bu müddetleri emekli, maluliyet ve ölüm yardımlarına esas olacak müddetlere ilave olunur. Ancak, aidatını ödemeyenlerden bu devreler içinde ölüm ve maluliyete duçar olanlara, yalnız Kurumda geçen müddete tekabül eden emeklilik yardımı ödenir. Yönetim Kurulu, bu gibilerin aidat borçlarını ödeyebilmeleri hususunda kendilerine kolaylıklar gösterebilir. **11.** 205 sayılı Kanunun 39'uncu maddesine göre; Türk Silahlı Kuvvetlerinin bilfiil katıldığı yurt içinde ve dışında, harbin fiilen başlaması ile Kurumca ölüm maluliyet ve emeklilik yardımları yapılmaz, harbin fiilen sona ermesini müteakip, Ordudan veya Kurumdan ayrılmış veya ölmüş olanların Kurumda birikmiş olan aidatları veya emeklilik yardımları kendilerine veya mirasçılarına iade olunur. Ancak, harp esnasında ölen veya malul kalanların miktarları ve Kurumun mali durumu göz önünde bulundurularak iade edilecek aidatlara ilaveten ayrıca bir yardım yapılıp yapılamayacağı hususları Yönetim Kurulunun teklifi üzerine, Genel Kurulca kararlaştırılır. Kanunî bir mazerete müstenit olmaksızın beş sene zarfında müracaat edilip, iadesi istenmeyen aidat ve yardımlar Kurum lehine sakıt olur. **E – Aidatların Kesilmesi ve Kuruma Gönderilmesi:** 205 sayılı Kanunun 31'inci maddesine göre; aidat, üyenin maaş ve ücretinin ödenmesi sırasında, tahakkuk memurlarınca istihkak bordrolarında gösterilmek suretiyle tahakkuk ettirilir ve muhasipler tarafından istihkaklarından kesilir. Muhasiplerce bir ay zarfından Kuruma veya Kurum adına Yönetim Kurulunun tayin edeceği bankaya, olmayan yerlerde postaya yatırılır. Aynı zamanda Kurumun vereceği formüllere göre istihkak bordrosunu tanzim eden makamlarca düzenlenen aidat bordrolarından bir nüshası muhasipliklerce Kuruma gönderilerek Kurum haberdar edilir. Kurumun aidatını tahakkuk ettirmeyen, kesmeyen ve yukarıdaki müddet içerisinde Kuruma göndermeyenlerden, bu aidat % 10 gecikme zammı ile birlikte 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Kanununa göre, mahallî maliye teşkilatınca tahsil olunarak Kuruma verilir. **F - Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.*

ORGANİK TARIM KANUNUNA GÖRE HAZİNEYE GELİR KAYDI: *01.12.2004 tarih ve 5262 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDE AVUKATLIK ÜCRETLERİNİN DAĞITIMI: 31.10.1985 tarih ve 3234 sayılı Kanunun 34'üncü maddesine göre; hukuk müşavirleri, merkez ve taşrada görevli bütün orman avukatları ve hukuk müşavirleri ile Orman Genel Müdürlüğü hukuk müşavirliğinde ve taşra teşkilatının dava takibi yapılan birimlerinde çalışan memurlar ve sözleşmeli avukatlar 1389 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerinden faydalanır. *02.02.1929 tarih ve 1389*

sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı:** *31.10.1985 tarih ve 3234 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Genel Müdürlüğünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **C- Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi:** *31.10.1985 tarih ve 3234 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Parasal Sınırların Bütçe Kanunlarında Gösterilmesi.* **D – Orman Genel Müdürlüğü Gelirleri:** *31.10.1985 tarih ve 3234 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **E – Döner Sermayesiyle İlgili Hüküm:** 09.07.1945 tarih ve 4785 sayılı Kanuna, 03.06.1946 tarih ve 4914 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; Devlet Orman İşletmeleri tarafından işletilecek ormanlarla bu işletmelerin döner sermayesine ilişkin işler Genel Muhasebe Kanunu (1050 sayılı Kanun kastedilmiştir), 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununa bağlı olmayıp Bakanlar Kurulunca konacak esaslara ve ticarî isterlere göre yürütülür. Bu işletmelere ilişkin hesap dönemi, takvim yılıdır. İşletmelerin merkezce yapılacak genel bilançosu ile her işletmeye ilişkin bilanço, kesin hesaplarla birlikte, yıl sonundan başlayarak yedi ay içinde Sayıştaya verilir. Sayıştay incelemelerini bu işletmelerin mevzuatına ve hususiyetlerine ve ticarî isterlere göre yapar. Maddenin "bağlı olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **F - Fiilen Arazi Üzerinde Çalışanların Harcırahı:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Fiilen Arazi Üzerinde Çalışanların Harcırahı.* **G - Orman Kadastro Komisyonları ve Amenajman Heyetlerine Yapılan Ödemeler:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Orman Kanununun ilgili hükümleri için bk. Orman Kadastro Komisyonları ve Amenajman Heyetlerine Ödemeler.* **H - Orman Kanunu Göre Gelir Kaydı:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **İ - Orman Kanununa Göre İkramiye:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Kanununa Göre İkramiye.* **J - Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler.* **K - Uygulanmayacak Hükümler:** 31.08.1956

tarih ve 6831 sayılı Kanuna, 24.05.2000 tarih ve 4569 sayılı Kanunla eklenen ek 6'ncı maddeye göre; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun ek 9'uncu maddesi hükümleri, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğüne bağlı döner sermaye işletmeleri hakkında uygulanmaz. Maddenin "uygulanmama" hükmünün yürürlüğü yoktur. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **L - Tayın Bedeli Verilmesi:** *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.* **M - Turizmi Teşvik Kanununa Göre Orman Genel Müdürlüğüne Gelir ve Ödenek Kaydı:** *12.03.1982 tarih ve 2634 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **N - Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **O - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

ORMAN KADASTRO KOMİSYONLARI VE AMENAJMAN HEYETLERİNE ÖDEMELER: 31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Orman Kanununun 23.09.1983 tarih ve 2896 sayılı Kanun, 23.02.1995 tarih ve 4079 sayılı Kanun ve 05.11.2003 tarih ve 4999 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre; orman kadastro komisyonları için lüzumlu olan taşıt araçları ile her türlü demirbaş donanımları, görevlilerin kanunî yollukları ve her türlü giderler Orman Genel Müdürlüğünce sağlanır. Orman kadastro komisyonları ve amenajman heyetleri başkan ve üyeleriyle bu komisyon ve heyetlerde görevli personele, arazide fiilen çalıştırılacak sürelere münhasır olmak üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yer alan birinci derecenin son kademesi gösterge rakamının (Genel idare hizmetleri sınıfında olup kadrosuna tahsisli ek gösterge bulunmayan ve birinci dereceden aylık alan yükseköğrenimliler için öngörülen ek gösterge dâhil) bütçe kanunlarında Devlet memurları maaşı için belirlenen katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yarısını aşmamak üzere her yıl Orman Genel Müdürlüğünün teklifi ve Çevre ve Orman Bakanının onayı ile tespit edilecek miktarda aylık ödenek, Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye bütçesinden ayrıca ödenir.

ORMAN KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ORMAN KANUNUNA GÖRE HİZMET SATIN ALINMASI: *bk. 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

ORMAN KANUNUNA GÖRE İKRAMİYE: 31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Orman Kanununun 23.09.1983 tarih ve 2896 sayılı Kanunla değişik

84'üncü maddesine göre; müsadere hükmü kesinleştikten sonra, evvelce satılıp parası emanete alınan veya bilahare satılan nakil vasıtası ve suç aletlerinin satış bedelinin yüzde yirmisi kaçağı haber verenlere, yüzde otuzu ise yakalayıp zapt edenlere ikramiye olarak verilir. Polis, jandarma, köy muhtarı, ihtiyar heyeti üyelerinin suç aletleri ve nakil vasıtasını yakalamaları ve orman idaresine teslim etmeleri hâlinde, bunlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. Nakil vasıtası ve suç aletleri satış bedelinin yüzde ellisi, orman emvalinin satış bedelinin ise tamamı Orman Genel Müdürlüğü hesabına irat kaydedilir.

ORMAN YANGINLARINI SÖNDÜRENLERE ÖDEMELER: 6831 sayılı Orman Kanununun 17.06.2004 tarih ve 5192 sayılı Kanunla değişik 71'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A -** Orman yangınlarını söndürme çalışmalarına bilfiil katılmış olanlardan; **a)** Ölenlerin kanunî mirasçıları ile yaşamak için gerekli hareketleri yapmaktan aciz ve hayatını başkasının yardım ve desteği ile sürdürebilecek şekilde malul olanlara, ek gösterge dâhil en yüksek Devlet memuru brüt aylığının yüz katı tutarında, **b)** Diğer sakatlananlara sakatlık derecesine göre (a) bendindeki tutarın % 25'inden % 75'ine kadar bir tutarda, **c)** Sakatlık derecelerine girmeyecek şekilde yaralananlara, toplam ödeme tutarı (a) bendindeki tutarın % 20'sini geçmemek ve ödemesi ayda bir yapılmak üzere, iş göremezlik hâlinin devam ettiği her gün için 2.500 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, tazminat ödenir. Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. **B -** Devlet memuru olup da sakatlanan veya ölenler hakkında genel hükümler uygulanır. Ayrıca, bu memurlar (c) bendi hariç olmak üzere birinci fıkra hükmünden de yararlanırlar. **C -** Birinci fıkranın (a) bendi esaslarına göre tespit edilen tazminatın kanunî mirasçılara intikalinde; ölenin eş ve füruu veya yalnızca füruu ile içtima eden ve ölüm tarihinde sağ olan ana ve babasının her birine ayrı ayrı olmak üzere % 15 tutarındaki kısmı verildikten sonra kalanı içtima eden diğer mirasçılara ödenir. Diğer hâllerde miras hükümleri uygulanır. Ancak ana veya babaya verilen tazminat çocukların her birine ödenen tazminattan fazla olamaz. **D -** Bu madde hükümlerine göre ödenecek tazminat, maddî ve manevî zararların karşılığıdır. Yargı mercilerinde maddî ve manevî zararlar karşılığı olarak idarenin ödemekle yükümlü tutulacağı tazminatın hesabında, bu madde hükümlerine göre ödenen tazminat göz önünde tutulur. **E -** Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında yaralanan, sakatlanan ve hastalananların hastanelere nakli ve tedavi masrafları orman idaresince karşılanır. **F -** Bu madde hükümlerine göre ödenecek tazminattan yararlanacakların tespit usulü, sakatlık dereceleri itibarıyla uygulanacak tazminat oranları, ödemeye ilişkin esas ve usuller ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelik ile düzenlenir. **G -** 657 sayılı Devlet

Memurları Kanununa tabi memurlardan, Orman Genel Müdürlüğünün merkez teşkilatı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadele nöbeti tutanlar ile taşra teşkilatı kadrolarında orman yangınlarıyla mücadele, orman koruma ve sınırlandırma faaliyetlerinde fiilen görev yapanlara döner sermaye bütçesinden karşılanmak üzere Mayıs ayı başından Kasım ayı sonuna kadar ayda 10.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere aylık maktu fazla çalışma ücreti ödenebilir. Fazla çalışma ücreti, personelin kadro unvanı, görev mahalli, çalışma süreleri, görevin önem ve güçlüğü dikkate alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Bu kapsamdaki personele bir yılda ödenecek fazla çalışma ücreti toplamı, Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işletmelerin bir önceki yıldaki toplam döner sermaye gelirlerinin % 10'unu geçemez. Bu hüküm uyarınca fazla çalışma ücreti ödenen personele bu dönemde ayrıca herhangi bir fazla çalışma ücreti ile 12'nci maddede öngörülen ödeme yapılamaz.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ORTAK,-ĞI: *bk. Şerik.*

ORTAK GİDERLER: Kat mülkiyetine tabi yerlerde, kapıcı, kaloriferci, bekçi gibi kişilerin ücretleri, ortak yerlere harcanan paralar gibi tüm kat maliklerinin ödemeleri gereken giderler.

ORTAK GİRİŞİM: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

ORTAK İLLİYET: *bk. Müşterek İlliyet.*

ORTAKLIK,-ĞI: Ortak olma, ortaklaşma, paydaşlık. Paydaşlık etme. İştirak.

ORTALAMA KANUNÎ ÜCRET TAVANI: 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14'üncü maddesine göre; genel bütçeye dâhil daireler, katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* kamu iktisadî teşebbüsleri, döner sermayeler, meslek kuruluşları, kefalet sandıkları, mahallî idareler ve bunların birlikleri hariç olmak üzere, özel kanunlarla kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurul, üst kurul, kurum, enstitü, teşebbüs, teşekkül, fon ve sair adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşları (Bundan sonra "kapsama dâhil kuruluş" olarak anılacaktır) tarafından; yönetim ve denetim kurulu ile kurul, üst kurul üyeleri dâhil tüm personeli için; ilgili mevzuatları uyarınca belirlenen her türlü maaş, aylık, ücret, ek ücret, prim, zam, tazminat, ikramiye, fazla mesai, kâr payı ve her ne ad altında olursa olsun yapılan diğer malî ödemeler ile sosyal hak kapsamında yapılan bütün aynî ve nakdî ödemelerin tümünün altı aylık net ortalaması toplamı (Bundan sonra "ortalama ücret toplamı" olarak

anılacaktır), 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuruna her ne ad altında olursa olsun fiilen yapılan malî ve sosyal hak niteliğindeki her türlü ödemeler dâhil bulunacak toplamının altı aylık net ortalamasını (Bundan sonra "ortalama kanunî ücret tavanı" olarak anılacaktır) geçemez. Bakanlar Kurulu; kapsama dâhil kuruluşlarda uygulanacak ortalama ücret toplamı üst sınırını, ortalama kanunî ücret tavanını geçmemek üzere, anılan her kuruluş için ayrı ayrı veya birlikte tespit etmeye veya değiştirmeye; gerektiğinde ortalama ücret toplamı içinde yer alan ödeme unsurlarını ayrıca belirlemeye veya sınırlandırmaya; uygulamaya ilişkin esas, usul ve diğer hususlar ile ödeme tarihlerini düzenlemeye; ortalama ücret toplamı ve ortalama kanunî ücret tavanı kapsamındaki ödemeleri belirlemeye, kapsama dâhil edip etmemeye, bu hususstaki tereddütleri gidermeye; Devlet memurlarının malî ve sosyal haklarında yapılacak genel veya kısmî nitelikteki artış oranlarını geçmemek üzere ortalama ücret toplamı üst sınırını daha düşük oranlarda artırmaya yetkilidir. Kapsama dâhil kuruluşlar, Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilecek ortalama ücret toplamı üst sınırının altında, ortalama ücret toplamı alan personeli hakkında; Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilecek ortalama ücret toplamı üst sınırını aşmamak, usul ve esaslar ile diğer belirlemelere uymak kaydıyla, ortalama ücret toplamını oluşturan ödemeleri mevzuatları dâhilinde tespit etmeye devam ederler. Ancak, bu tespitlerini yaparken hiçbir surette ortalama ücret toplamı üst sınırını aşacak şekilde ödemeye sebep olacak düzenleme, değişiklik veya artış yapamazlar. Diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

ORTALAMA ÜCRET TOPLAMI: *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı.*

ORTALAMA ÜCRET TOPLAMI ÜST SINIRI: *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı.*

ORTAÖĞRETİMDE VERİLEN BURS VE SOSYAL YARDIMLAR: *17.06.1982 tarih ve 2684 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar.*

ORTA VADELİ PROGRAM HAZIRLAMA REHBERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu.*

OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER:

A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

Ö

ÖDEME: *bk. Tediye.*

ÖDEME BELGELERİ VE BAĞLANACAK KANITLAYICI BELGELER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 5'inci maddesine göre, ödeme belgesi en az üç nüsha düzenlenir. İlk iki nüshası, bu Yönetmelikte belirtilen kanıtlayıcı belgelerle birlikte muhasebe birimine verilir. Ödeme belgesinin birinci nüshası ile eki kanıtlayıcı belgeler Sayıştaya gönderilir, ikinci nüshası ise muhasebe biriminde saklanır. Kanıtlayıcı belgeler, kamu harcamalarının belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak yapıldığına ve gerçekleştirildiğine ilişkin, görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca düzenlenip onaylanan belgelerdir. Kesin veya ön ödeme şeklinde yapılacak kamu harcamalarında ödeme belgesi olarak bağlanacak kanıtlayıcı belgeler aşağıda belirtilmiştir: **A - Kesin Ödemelerdeki Belgeler:** Bütçeden nakden veya mahsuben yapılacak kesin ödemelerde Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği eki 1 örnek numaralı Ödeme Emri Belgesine harcamanın çeşidine göre Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen belgeler kanıtlayıcı belge olarak bağlanır. **B - Ön Ödemelerdeki Belgeler: 1. Avans veya Kredi Suretiyle Yapılacak Ön Ödemelerde: a)** Harcama talimatı, ihale mevzuatına göre yapılacak alımlarda onay belgesi. **b)** Gereken hâllerde kredi izin yazısı. **2. Mevzuatları Gereği Yüklenicilere Verilecek Avanslarda: a)** Harcama talimatı, ihale mevzuatına göre yapılacak alımlarda onay belgesi. **b)** Avans teminatına ilişkin alındının onaylı örneği. **c)** Gereken hâllerde Maliye Bakanlığının uygun görüş yazısı veya üst yöneticinin kararı. Yukarıdaki belgeler, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği eki 2 örnek numaralı Muhasebe İşlem Fişine kanıtlayıcı belge olarak bağlanır. Ödeme belgesinin birinci nüshasına, kanıtlayıcı belgelerin aslı veya yasal bir sebeple aslı temin edilemeyenlerin onaylı suretleri bağlanır. Fatura ve taşınır işlem fişinin, asıllarının bağlanması esastır. Ancak; kaybolma, yırtılma, yanma gibi mücbir sebeplerle aslının temin edilemediği hâllerde, fatura ve/veya taşınır işlem fişinin onaylı örnekleri bağlanmak suretiyle ödeme yapılabilir. Onaylı suretlerin, onaylayan ilgili birim yetkilisinin adı, soyadı, unvanı, imzası ve resmî mühür ile onay tarihini taşıması gerekir. Elektronik ortamda oluşturulan ortak bir veri tabanından yararlanmak suretiyle yapılacak harcamalarda, veri giriş işlemleri gerçekleştirme görevi sayıldığından, ödeme belgesine ayrıca bu verileri kanıtlayıcı belge bağlanmaz. Üçüncü ve dördüncü fıkraların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

ÖDEME BELGESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 4'üncü maddesine göre; idarelerce, bütçeden yapılacak kesin ödemeler için düzenlenen Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği eki 1 örnek numaralı Ödeme Emri Belgesi; ön ödeme suretiyle yapılacak ödemelerde

ise, anılan Yönetmelik eki 2 örnek numaralı Muhasebe İşlem Fişi.

ÖDEME EMRİ: Borcu olan kimseye ödeme yapmasını, ödemede bulunmadığı takdirde yasal yollarla alacağın tahsil edileceğinin bildirilmesini amaçlayan yazılı emir, belge. Tediye emri.

ÖDEME KABİLİYETİ: *bk. Tediye Kabiliyeti.*

ÖDEMELERDE AMME ALACAĞI OLUP OLMADIĞININ ARANMASI: 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanuna, 04.06.2008 tarih ve 5766 sayılı Kanunla eklenen 22/A maddesine göre; 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemeler ile kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdî olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemelerde ve 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli tarifelerde yer alan ticaret sicil harçlarından kayıt ve tescil harçları, noter harçlarından senet, mukavelename ve kâğıtlardan alınan harçlar, tapu ve kadastro harçlarından tapu işlemlerine ilişkin alınan harçlar, gemi ve liman harçları ile diploma harçları hariç olmak üzere (8) sayılı tarifeye konu harçlar ve trafik harçlarına mevzu işlemler ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan bina inşaat harcı ve yapı kullanma izin harcına mevzu işlemlerde; Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye, bu kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hâllerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. Takibata salahiyetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara iki bin Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. İdarî para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdarî para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir.

ÖDEMELERDE KANITLAYICI BELGELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödeme Belgeleri ve Bağlanacak Kanıtlayıcı Belgeler.*

ÖDEME YAPILACAK KİŞİLER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 8'inci maddesine göre, ödeme; gerçek kişilerde alacaklıya veya duruma göre vekiline, velisine, vasisine veya mutemedine; alacaklının ölümü hâlinde, varislere; tüzel kişilerde, ise kanunî temsilcilerine veya bunların tayin ettikleri vekillere; kayyım tayinini gerektiren durumlarda, kayyıma yapılır. Ödemenin yapılacağı kişi aşağıda belirtilen belgelere göre tespit edilir: **A -** Vekillere yapılacak ödemelerde, vekilin alacaklı adına tahsile yetkili olduğuna ilişkin noterce düzenlenmiş vekâletname aslı veya bunun noterce onaylanmış örneği. **B -** Velilere yapılacak ödemelerde, veli ve çocukların nüfus cüzdanlarının onaylı suretleri, mahkemece tayin edilmiş velilere yapılacak ödemelerde

mahkeme ilamı. **C -** Vasilere yapılacak ödemelerde, vasi tayinine ilişkin mahkeme ilamı. **D -** Varislere yapılacak ödemelerde, veraset ilamı. **E -** Tüzel kişilerin alacaklarının kanunî temsilcilerine ödenmesinde, noterce onaylı imza sirküleri ile ilgilinin tahsile yetkili olduğunu gösteren belge; bunların tayin ettikleri vekillere yapılacak ödemelerde ise, sadece noterce düzenlenmiş vekâletname. **F -** Kayyımlara yapılacak ödemelerde, kayyım tayinine ilişkin mahkeme ilamı. **G -** Resmî kurum ve kuruluşların alacaklarının tahsili için görevlendirilenlere alındı karşılığı yapılacak ödemelerde, dairesince verilmiş, ilgilinin tatbiki imzasını içeren yetki belgesi. **H -** Herhangi bir alacağı temellük eden kişilere yapılacak ödemelerde, noterce onaylanmış alacak temliknamesi. **İ -** Kamu personelinin aylık, ücret ve düzenli olarak yapılan benzeri alacaklarının, harcama yetkililerince yazılı olarak görevlendirilen mutemetlere ödenmesinde, Mutemet Görevlendirme Yazısı (Örnek 5). **J -** Kamu personelinin yolluk, tedavi gideri ve benzeri münferit alacakları ile kamu personeli olmayan kişilerin hizmetleri karşılığı gerçekleşen yolluk, ders ücreti, huzur ücreti, konferans ücreti ve benzeri alacaklarının mutemetlerine ödenmesinde, her ödemeyle ilgili Şahsî Mutemet Dilekçesi (Örnek 6). **K -** Kimliğinin saklı kalmasını isteyen muhbirlere mutemetleri aracılığıyla yapılacak ödemelerde, ilgili dairenin görevlendirme yazısı. **L -** Alacakların hak sahiplerinin banka hesaplarına aktarılması suretiyle ödenmesinde, alacaklının harcama birimince onaylanmış yazılı talebi. Hak sahipleri tarafından düzenlenen fatura üzerinde alacaklının banka hesap numarasının yer alması hâlinde ayrıca yazılı talepleri aranmaz. Maddenin diğer hükümleri şöyledir: **1.** Yukarıda sayılan belgelerden, (A), (B), (C), (D), (E) ve (F) bentlerinde belirtilenler Vekâletname/İlam Kayıt Defterine (Örnek 7) kaydedilerek muhasebe biriminde açılacak dosyada saklanır. İlgilinin durumu, her ödemeden önce kontrol edildikten sonra ödeme yapılır. Resmî kurum ve kuruluşların alacaklarının tahsili için görevlendirilenlere dairesince verilmiş yetki belgesi dışında, ödeme yapılacak kişileri belirleyen diğer belgeler ödeme belgesinin Sayıştaya gönderilecek nüshasına eklenir. **2.** Bünyesinde tedavi kurumu bulunan kamu idarelerinin muhasebe birimlerince, tedavi bedeli karşılığı tahsil edilen paralardan iadesi gereken tutarların çeşitli nedenlerle hastaya ödenememesi hâlinde ödeme, tedavi bedelinin tahsili sırasında düzenlenen alındıda hasta dışında kimliği belirtilen diğer kişilere yapılır. Bu durumda ayrıca vekâletname aranmaz. Ödeme yapılan kişilerin onaylı kimlik örnekleri ödeme belgesine bağlanır. **3.** Hazinenin veya diğer kamu idarelerinin aleyhine sonuçlanan davalarla ilgili olarak karşı taraf lehine hükme bağlanan mahkeme masrafları ve avukatlık ücretinin ibraz olunan ilamda adı yazılı taraf vekillerine ödenmesinde de vekâletname aranmaz. **4.** Vekâletten veya temsilden azledilenler, azledenler tarafından muhasebe birimine yazılı olarak bildirilir. Vekâlet veya temsilden azletme yazıları

geldiğinde, Vekâletname/İlam Kayıt defterinin "açıklama" sütununa bu husus kaydedilerek, vekâletnamenin üzerine vekâletten azil yazısının tarih ve numarası yazılır. **5.** Kamu personelinin aylık, ücret ve düzenli olarak yapılan benzeri alacaklarının mutemetlere ödenmesine ilişkin görevlendirme yazıları, malî yılın ilk ayında ödeme belgesi ile birlikte muhasebe birimine verilir. Mutemet değişikliği halinde yeni mutemet ayrı bir görevlendirme yazısı ile muhasebe birimine bildirilir. Görevlendirme yazıları, muhasebe biriminde açılacak dosyalarda saklanır.

ÖDENECEK BRÜT AYLIK TUTARI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 73'üncü maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerince sorumlu veya mükellef sıfatıyla ödenecek her türlü vergi, resim, harç ve benzeri borçlar, sosyal güvenlik kesintileri, fonlar veya diğer kamu idareleri adına tahsil edilen tutarlar ve mevzuatı gereğince bütçe gelirlerinden diğer kamu idareleri adına ayrılan paylar ile ertelenen borç ve yükümlülüklerin izlenmesi için kullanılır. Ödenecek diğer yükümlülükler, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı
361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı
362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı
363 Kamu İdareleri Payları Hesabı
368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı

360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı: Bu hesap, mevzuatı gereği nakden veya mahsuben tahsil edilip ilgili vergi dairesine ödenmesi gereken tutarların izlenmesi için kullanılır. **361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı:** Bu hesap, sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine göre sosyal güvenlik kurumları adına nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılır. **362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı:** Bu hesap, mevzuatları gereği, bütçe dışı fonlar veya diğer kamu idareleri adına tahakkuklu veya tahakkuksuz olarak yapılan tahsilatın izlenmesi için kullanılır. **363 Kamu İdareleri Payları Hesabı:** Bu hesap, nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince, mahallî idareler ve fonlar ile diğer kamu idarelerine aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır. **368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı:** Bu hesap, kanunî süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin izlenmesi

için kullanılır.

ÖDENEK,-Ğİ: Görülmüş veya görülecek kamu hizmetleri için bütçeye konulan her türlü masraf karşılığı olan para. Tahsisat.

ÖDENEK AKTARMALARI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

ÖDENEK GÖNDERME BELGESİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları..*

ÖDENEK HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 106'ncı maddesine göre; bu hesap grubu, bütçe ödeneklerinin, muhasebe birimlerine gelen ödeneklerin, bunlardan yapılan kullanım ve tenkisler ile mahsup dönemine aktarılan tutarların izlenmesi için kullanılır. Ödenek hesapları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

900 Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı
901 Bütçe Ödenekleri Hesabı
902 Bütçe Ödenek Hareketleri Hesabı
903 Kullanılacak Ödenekler Hesabı
904 Ödenekler Hesabı
905 Ödenekli Giderler Hesabı
906 Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak Ödenekler Hesabı
907 Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler Hesabı

900 Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülen ödenekler ve bunlardan yapılan kesintiler, geçen yıldan devreden ödenekler, malî yıl içinde eklenen ödenekler ve ödenek kalemleri arasında yapılan aktarmalar ile bu ödeneklerden, merkezde veya merkez dışında kullanılmak üzere gönderilenlerin, gönderilen ödeneklerden tenkis edildiği için iade alınanların ve iptal edilenlerin merkez muhasebe birimlerince izlenmesi için kullanılır. **901 Bütçe Ödenekleri Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülen ödenekler ve bunlardan yapılan kesintiler, geçen yıldan devreden ödenekler, malî yıl içinde eklenen ödenekler ve ödenek kalemleri arasında yapılan aktarmalar ile bu ödeneklerden iptal edilenlerin merkez muhasebe birimlerince izlenmesi için kullanılır. **902 Bütçe Ödenek Hareketleri Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülen ödeneklerden merkezde veya merkez dışında kullanılmak üzere gönderilenlerin ve gönderilen ödeneklerden tenkis edildiği için iade alınanların merkez muhasebe birimlerince izlenmesi için kullanılır. **903 Kullanılacak Ödenekler Hesabı:** Bu hesap, muhasebe birimlerine gelen ödenekler ile bunlardan kullanılanlar veya tenkis edilenlerin izlenmesi için kullanılır. **904 Ödenekler Hesabı:** Bu hesap, muhasebe birimlerine gelen ödenekler ile bunlardan yapılan tenkislerin izlenmesi için kullanılır. **905 Ödenekli Giderler Hesabı:** Bu hesap, ödeneğine dayanılarak tahakkuk ettirilip nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderleri ile ödeneğine iade edilmesi bildirilen tutarların

izlenmesi için kullanılır. **906 Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak Ödenekler Hesabı:** Bu hesap, malî yılın sonuna kadar hizmet yerine getirildiği veya mal teslim alındığı hâlde mahsubu yapılamadığından mahsup dönemine aktarılan ön ödemeler için saklanan ödenekler ile bunlardan mahsup dönemi sonuna kadar kullanılanlar veya tenkis edilenlerin izlenmesi için kullanılır. **907 Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler Hesabı:** Bu hesap, malî yılın sonuna kadar hizmet yerine getirildiği veya mal teslim alındığı hâlde mahsubu yapılamadığından mahsup dönemine aktarılan ön ödemeler için saklanan ödenekler ile bunlardan mahsup dönemi sonuna kadar kullanılanlar veya tenkis edilenlerin izlenmesi için kullanılır.

ÖDENEKLERİN KULLANILMASI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

ÖDENEK ÜSTÜ HARCAMA: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yaptırımlar ve Yetkili Merciler.*

ÖDENEMEYEN GİDERLER VE BÜTÇELEŞTİRİLMİŞ BORÇLAR: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.*

ÖDENEMEYEN GİDERLER VE EMANET HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 30'uncu maddesine göre; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması hâlinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara sırasıyla öncelik verilir. Malî yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı hâlde, hak sahibinin talep etmemesi veya başka nedenlerle ödenemeyen tutarlar, bütçeye gider yazılarak emanet hesaplarına alınır ve buradan ödenir. Ancak, hesaba alındığı malî yılı izleyen beşinci yıl sonuna kadar talep edilmeyen emanet hesaplarındaki tutarlar bütçeye gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarlar, mahkeme kararı üzerine ödenir. İlgili olduğu malî yılın sonundan başlayarak beş yıl içinde alacaklıları tarafından geçerli bir mazerete dayanmaksızın, yazılı talep edilmediğinden veya belgeleri verilmediğinden dolayı ödenemeyen borçlar zaman aşımına uğrayarak kamu idareleri lehine düşer.

ÖDÜL: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 147'nci maddesine göre, Kanunun 123'üncü maddesinde yazılı hâllerde memurlara ödenen para.

ÖDÜL: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

ÖDÜL VE İKRAMİYELERİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 14'üncü maddesine göre; kamu personeline verilecek ödül ve ikramiyelerin ödenmesinde Çeşitli Ödemeler Bordrosu (Örnek 13) ile birlikte, aşağıda belirtilen belgeler aranır. Ancak

10.07.2003 tarih ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve ilgili Yönetmeliği uyarınca verilecek ikramiyelerin ödenmesinde, Kaçak Eşya Müsadir İkramiyeleri Cetveli (Örnek 16) düzenleneceğinden Çeşitli Ödemeler Bordrosu aranmaz. Yönetmelikte sözü edilen 4926 sayılı Kanun, 21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5607 sayılı Kanunun geçici l'inci maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır: **A -** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uyarınca emsallerine göre başarılı görev yapan Devlet memurlarına verilecek ödüllerde; bağlı veya ilgili bakan onayı, ilave olarak birer aylık daha ödül verilmesi gereken hâllerde Başbakan onayı, ödeme belgesine bağlanır. **B -** 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve 07.08.1981 tarih ve 17421 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Silahlı Kuvvetleri Ödül Yönetmeliği uyarınca verilecek ödüllerde; değerlendirme kurullarınca hazırlanan ve ödül ödeneğini idare eden makamın onayını içeren liste, değerlendirme kurullarından geçirilmeden ödül verilmesi hâlinde yetkili makamın onayı, ödeme belgesine bağlanır. **C** - 21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve ilgili yönetmeliği uyarınca verilecek ikramiyelerin ödenmesinde, aşağıdaki belgeler aranır: **1.** Kaçak eşya ikramiyelerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Harcama talimatı. **b)** Değer tespit tutanağı. **c)** Kesinleşmiş mahkeme kararının onaylı örneği. **d)** Kaçak Eşya Müsadir İkramiyeleri Cetveli (Örnek 16). **e)** Muhbirli yakalamalarda ihbarı alan ve muhbir ikramiyesini alacak görevlinin kimliğini belirten yazı. **2.** Kaçak silah-mühimmat ikramiyelerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Harcama talimatı. **b)** Değer tespit tutanağı. **c)** Sahipli olarak yakalananlarda, ilk dönem ikramiyelerinin ödenmesinde kamu davasının açıldığına ilişkin olarak cumhuriyet savcılığı yazısı; ikinci dönem ikramiyelerinin ödenmesinde, kesinleşmiş mahkeme kararının onaylı örneği. **e)** Sahipsiz olarak yakalananlarda, kesinleşmiş zor alım kararının onaylı örneği. **f)** Kaçak Eşya Müsadir İkramiyeleri Cetveli (Örnek 16). **g)** Muhbirli yakalamalarda ihbarı alan ve muhbir ikramiyesini alacak görevlinin kimliğini belirten yazı. **3.** Uyuşturucu madde ikramiyelerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Harcama talimatı. **b)** Ekspertiz raporu. **c)** Sahipli olarak yakalananlarda, ilk dönem ikramiyelerinin ödenmesinde kamu davasının açıldığına ilişkin cumhuriyet savcılığı yazısı; ikinci dönem ikramiyelerinin ödenmesinde, kesinleşmiş mahkeme kararının onaylı örneği. **d)** Sahipsiz olarak yakalananlarda, kesinleşmiş zor alım kararı veya onaylı örneği. **e)** Kaçak Eşya Müsadir İkramiyeleri Cetveli (Örnek 16). **f)** Muhbirli yakalamalarda ihbarı alan ve muhbir ikramiyesini alacak görevlinin kimliğini belirten yazı. **D –** 04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 86'ncı maddesi uyarınca ödenecek mükâfatlarda;

İçişleri Bakanı onayını taşıyan seçim komisyonu kararı, ödeme belgesine bağlanır. **E –** 28.02.2001 tarih ve 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu uyarınca verilecek ikramiye ve prim ödemelerinde, aşağıdaki belgeler aranır: **1.** Suni tohumlama ikramiyelerinin ödenmesinde, ilgili bakanlığın onayını taşıyan merkez komisyonu kararı, ödeme belgesine bağlanır: **2.** Suni tohumlama primlerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** İlgili bakanlığın onayını taşıyan merkez komisyonu kararı. **b)** Prim miktarını gösterir cetvel. **F –** 21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve ilgili yönetmeliği uyarınca verilecek ikramiyelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Bulunan varlığın takdir edilen bedelini gösteren yazı veya tutanak. **G –** 20.02.1930 tarih ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca verilecek ikramiyelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan onayı. **2.** Hükmedilen para cezasının tahsil edildiğine ilişkin alındı. **H –** 08.09.1971 tarih ve 1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili yönetmeliği uyarınca verilecek ödüllerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Ödül komisyonu kararı. **2.** İçişleri Bakanı onayı. **İ –** 16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve ilgili yönetmelikler uyarınca, Kültür ve Turizm Bakanlığının görev alanına giren konularda üstün başarı göstermiş kişi, topluluk ve kuruluşlara verilecek ödüllerin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Değerlendirme kurulu kararı. **2.** Mükâfat veya ödülün miktarını belirleyen Maliye Bakanlığı ve ilgili bakanlığın müşterek kararı. **J –** 25.06.1927 tarih ve 1156 sayılı Kanuna Mugayir Tahakkuk ve Tediye Muamelatını İhbar Edenlere İkramiye İtasına Dair Kanun uyarınca verilecek ikramiyelerde; ihbarın doğruluğunu ve verilecek ikramiye miktarını gösteren harcama talimatı, ödeme belgesine bağlanır. **K –** 26.12.1931 tarih ve 1905 sayılı Menkul ve Gayrimenkul Emval ile Bunların İntifa Haklarının ve Daimi Vergilerin Mektumlarını Haber Verenlere Verilecek İkramiye Hakkında Kanun uyarınca verilecek ikramiyelerde, aşağıdaki belgeler aranır: **1.** Menkul ve gayrimenkul mallarla ilgili verilecek ikramiyelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Maliye Bakanı onayı. **b)** İhbar edilen malların veya bunların intifa hakkının Hazineye ait olduğunu gösteren kesinleşmiş mahkeme kararı veya tapu senedinin onaylı örneği. **c)** İhbar konusu malların rayiç değerlerini gösteren belge. **2.** Daimî vergilerle ilgili ihbar konusu vergi ve cezaların kesin tahakkuk ve tahsilinde verilecek ikramiyelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Maliye Bakanı onayı. **b)** İhbar Sonucu Tespiti ve İkramiye Hesap Çizelgesi (Örnek 17). **L –** 24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Denizlerde ve Yurt Düzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun ve ilgili yönetmelikleri uyarınca verilecek ödüllerde; Genelkurmay

Başkanın yazısı, ödeme belgesine bağlanır. **M –** 21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve ilgili yönetmelikleri uyarınca spor hizmet ve faaliyetlerinde üstün başarı gösteren sporcular ile teknik direktör ve antrenörlerine verilecek ödüllerde; mevzuatında belirtilen hâllere göre ilgili bakanın veya genel müdürün onayı, ödeme belgesine bağlanır. **N -** Kurum ve kuruluşların mevzuatı gereği teşvik ödülü, hizmet armağanı, taltif ikramiyesi ve benzeri adlarla personeline vereceği diğer ödüllerin ödenmesinde; ilgili mevzuatında belirtilen yetkili makamın onayı, ödeme belgesine bağlanır. **O -** Yukarıdaki bentlerde sayılan mevzuat gereğince kamu personeli olmayan kimselere verilecek ödül ve ikramiyelerin ödenmesinde de bu madde hükümleri uygulanır.

ÖDÜL VERİLMESİ ÖNGÖREN HÜKÜMLER: 1. Geçici Köy Korucularına Ödül: *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.* **2. İhbarı Açığa Çıkaran Memurlara Ödül:** *26.12.1931 tarih ve 1905 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhbir İkramiyesi İşlemleri.* **3. Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa Göre Verilen Ödül:** *04.07.1934 tarih ve 2559 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa Göre Ödemeler.* **4. Emniyet Teşkilatında Ödül:** *04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Mükâfat Verilmesi.* **5. Yabanî Zeytin, Antep Fıstığı ve Harnupları Aşılayanlara Ödül:** *26.01.1939 tarih ve 3573 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabanî Zeytin, Antep Fıstığı ve Harnupları Aşılayanlara Ödül Verilmesi.* **6. Devlet Memuruna Ödül Verilmesi:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Memuruna Ödül Verilmesi.* **7. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Göre Ödül:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **8. Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Göre Ödül:** *08.09.1971 tarih ve 1481 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Göre Ödül Verilmesi.* **9. Sahil Güvenlik Komutanlığında Ödül:** *09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler.* **10. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.04.1983 tarih ve 2813 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.* **11. Sporculara ve Kulüplere Ödül Verilmesi:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **12. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeline Ödül:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **13. Terörle**

Mücadele Kanununa Göre Ödül: *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **14. Türkiye Bilimler Akademisince Verilen Ödül:** *497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler.* **15. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerin Zararsız Hâle Getirilmesiyle İlgili Ödül:** *24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler.* **16. Kültür ve Turizm Bakanlığınca Verilen Ödül:** *16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığınca Ödül Verilmesi.* **17. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeline Ödül:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **18. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda Ödül:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **19. Ödüllerin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

ÖDÜNÇ VERME VE YARDIMLA İLGİLİ BEDELLERİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 61'inci maddesine göre; yabancı ülkelerde güç veya muhtaç duruma düştükleri Dışişleri Bakanlığınca tespit olunan ve yurda dönmeleri gereken Türk vatandaşlarının, dönüş ve yolda yiyecek giderleri için, aşağıdaki belgeler aranır: **A -** Geri alınmak üzere ödünç olarak verilen paraların ödenmesinde; Senet (Örnek 38), ödeme belgesine bağlanır. **B -** Yardım olarak verilen paraların ödenmesinde; ilgilinin muhtaç olduğunu belirten ve parayı aldığına ilişkin imzasını içeren konsoloslukça düzenlenmiş tutanak, ödeme belgesine bağlanır.

ÖĞRENCİ BURS VE KREDİSİ VERİLMESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Burs ve Öğrenci Kredisi Verilmesiyle İlgili Hükümler.*

ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİNCE YAPILAN SINAVLARDA GÖREVLENDİRİLEN MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI PERSONELİNE ÖDEME: 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla eklenen geçici 9'uncu maddeye göre; yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılan merkezî sistem sınavlarında başvuru/tercih hizmetlerini yürütmek üzere Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve kurum müdürlükleri tarafından görevlendirilen personele, her bir başvuru kaydı için okul veya kurum müdürlüklerince adaydan alınacak başvuru/tercih hizmet bedelinin yarısı herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir. Anılan bedelin diğer yarısı ise okulların acil ihtiyaçlarında kullanılmak üzere okulun bağlı olduğu ilçe millî eğitim müdürlükleri nezdinde açılan hesaba aktarılır. Başvuru/tercih hizmet bedelinin tahsili ile personele yapılacak

ödemeye ilişkin esas ve usuller Millî Eğitim Bakanlığı ve Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı arasında imzalanacak protokolle belirlenir.

ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Yükseköğretim Kanunundaki Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.* **C - Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Döner Sermayesinden Yükseköğretim Kuruluna Ödenek Aktarılması ve Kullanımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **D - Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince Yapılan Sınavlarda Görevlendirilen Millî Eğitim Bakanlığı Personeline Ödeme:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince Yapılan Sınavlarda Görevlendirilen Millî Eğitim Bakanlığı Personeline Ödeme.* **E - Malî Hizmetler Uzman Yardımcısı Sınavlarının Yapılması:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.* **F – İç Denetçi Adaylarının Sınavlarının Yapılması:** *İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği ilgili hükümleri için bk. Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği Hükümleri.* **G – Muhasebe Yetkililerinin Sertifikasıyla İlgili Sınavların Yapılması:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.*

ÖĞRENİM BURSLARI VE YURTLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 199'uncu maddesine göre; mahrumiyet yerlerinde çalışan Devlet memurları görev yerlerinde çocuğunun girmesi gereken orta dereceli okul bulunmadığı takdirde, bu dereceli okullarda okuma hakkını kazanmış bulunan çocuklarını yatılı okullarda okutmak isterlerse, pansiyon ücret indiriminden faydalanırlar. Bu indirim her yıl merkezî yönetim bütçe kanunu ile tespit olunan pansiyon ücretlerinden en azının çocukların her biri için % 50'si oranındadır. İndirim sonucunda meydana çıkan fark Devlet bütçesinden ödenir. Ancak, memurlar çocuklarını daha yüksek ücretli okul pansiyonlarından veya Millî Eğitim Bakanlığının denetimi altında faaliyette bulunan özel pansiyonlardan faydalandırmak isterlerse aradaki ücret farkı kendileri tarafından ödenir.

ÖĞRENİM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 19'uncu maddesine göre, öğrencilere yapılacak çeşitli giderlerin ödenmesinde aranacak belgeler aşağıda belirtilmiştir: **A** - Askerî öğrencilerin harçlıklarının ödenmesinde; Askerî Öğrenci

Harçlıkları Bordrosu (Örnek 23), ödeme belgesine bağlanır. **B -** Dinlenme ve hava değişimi alan askerî öğrencilerin tayın bedellerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Tayın bedelinin miktarının tespitine ilişkin yazı. **2.** Sağlık kurulu raporu. Dinlenme ve hava değişimi alan askerî öğrencilerin sağlık kurulu raporlarının zamanında düzenlenmemesi hâlinde, hekim raporu veya hasta taburcu belgesi ödeme belgesine bağlanır. Ancak, daha sonra düzenlenen sağlık kurulu raporu, istenildiğinde ibraz edilmek üzere gideri gerçekleştiren harcama biriminde muhafaza edilir. **C -** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 17.06.1982 tarih ve 2684 sayılı İlköğretim ve Ortaöğretimde Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanun, 15.06.1989 tarih ve 3580 sayılı Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanun ve diğer mevzuat hükümleri gereğince ilgili bakanlık veya kurum bütçesinden ödenecek burs, harçlık, harç veya diğer sosyal yardımların ödenmesinde; Öğrenci Giderleri Bordrosu (Örnek 24), ödeme belgesine bağlanır. **D -** Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğünce öğrenim ve katkı kredisi ile burs giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Burs ve öğrenim kredilerinin ödenmesinde, banka şubeleri itibarıyla düzenlenecek ve öğrenci başına ödenecek kredi miktarı ile öğrenci sayısını ve ödenecek toplam kredi tutarını gösteren, burs ve kredi hizmetlerini yürüten birimce onaylı liste; katkı kredilerinin ödenmesinde, her bir üniversiteye ödenecek toplam katkı miktarını gösteren, kredi hizmetlerini yürüten birimce onaylı liste. **E -** Öğrenciler tarafından yapılan kitap, kırtasiye ve benzeri giderler ile harç tutarlarının kendilerine ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Fatura (Kitap ve kırtasiye giderlerine ilişkin fatura muhteviyatının öğrenim için zorunlu olduğunun ilgili okul idaresince onanması gerekir). **F –** 11.07.1982 tarih ve 2698 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanunu ve 30.10.1983 tarih ve 18206 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği uyarınca, parasız yatılı öğrencilerin Devletçe karşılanacak pansiyon ücretlerinin pansiyon hesabına aktarılmasında; öğrencilerin adları ile her birine ait ücret miktarını gösterir okul idaresince düzenlenen onaylı cetvel, ödeme belgesine bağlanır. **G -** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu ve diğer kanun hükümlerine tabi personel çocuklarının pansiyon ücretlerinden indirilen ve Devletçe karşılanması gereken miktarların ödenmesinde; öğrencilerin ad ve soyadlarını, velilerinin memuriyet unvanlarını, her biri için yapılan indirim oranını ve taksit miktarlarını gösteren okul idaresince onaylı liste, ödeme belgesine bağlanır. **H -** Yapılan anlaşmalar

gereği yurt içi eğitim kurumlarında okutulan yabancı uyruklu öğrencilerin burslarının ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Verilecek burs tutarını ve diğer ödemelerin miktarını gösteren onay. **2.** Malî yılın ilk ödemesinde, yapılan anlaşmanın onaylı bir örneği. **3.** Yabancı Uyruklu Öğrenciler Burs Giderleri Bordrosu (Örnek 25). **İ –** 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uyarınca, yurt dışında lisans ve lisansüstü öğrenim yapan öğrencilere aylık, yolluk ve diğer ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Yurt Dışı Öğrenci Giderleri Bordrosu (Örnek 25/A). **3.** Gönderilen kişinin ilgili ülkeye varış tarihini belirten belge. Belgelendirilmesi gereken diğer ödemelerde, harcama talimatı ile birlikte harcamaya ilişkin fatura, sigorta poliçesi veya diğer belgelerin de ödeme belgesine bağlanması gerekir. Gereken hâllerde bakan onayı da aranır. Yurt dışında alınmış harcama belgelerinin ve bunların tercümelerinin, eğitim müşavirliği veya ataşeliğinin veya dış temsilciliğin onayını taşıması gerekir. Öğrencilere burs, harçlık veya aylık gibi belirli dönemlerde yapılan ödemelerde buna ilişkin onayların, malî yılın ilk ödemesine ait ödeme belgesine bağlanması gerekir.

ÖĞRETİM ELEMANLARININ GÖREV AYLIKLARI: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

ÖĞRETİM GÖREVLİLERİ VE OKUTMANLAR SINIFI: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

ÖĞRETİM ÜYELERİ SINIFI: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

ÖĞRETİM YARDIMCILARI SINIFI: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

ÖĞRETİM YILINA HAZIRLIK ÖDENEĞİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanuna, 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 32'nci maddeye göre; eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfına dâhil öğretmen unvanlı kadrolarda görevli olup; fiilen öğretmenlik yapanlara (İlköğretim ve okul müdürleri ile yardımcıları, ceza evi okullarında çalışan öğretmenler, yönetici, eğitim uzmanı ve eğitim uzman yardımcıları dâhil ilköğretim müfettişleri hariç), her öğretim yılında bir defaya mahsus olmak üzere ve öğretim yılının başladığı ay içinde, Millî Eğitim Bakanı tarafından belirlenecek tarihte, Bakanlar Kurulunca belirlenecek miktarda, öğretim yılına hazırlık ödeneği ödenir. Bu ödenek damga vergisi hariç diğer vergi ve kesintilere tabi tutulmaz. Bu ödenek, her yıl merkezî yönetim bütçe kanununa ekli (K) Cetvelinde tespit edilmektedir.

ÖĞRETMENLERİN AYLIKSIZ ATANMASI VE YER DEĞİŞTİRMESİ:

30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanunun 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanunla değişik 61'inci maddesinin altıncı fıkrası gereğince; özre dayalı yer değiştirme istekleri, hizmet puanı sıralamasındaki yetersizlik sonucu yerine getirilemeyenlere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 72'nci maddesi kapsamına girenlerin hakları saklı kalmak kaydıyla, istekleri hâlinde, istekte bulundukları yere atanmaya hak kazanıncaya kadar, aylıksız izin verilebilir. Bu şekilde aylıksız izin verilen öğretmenler, bağlı bulundukları il millî eğitim müdürlüklerine bu amaçla tahsis edilmiş bulunan boş öğretmen kadrolarına aylıksız izinli olmak şartıyla atanır. Bunların atandıkları bu kadrolar aylıksız izin süresiyle sınırlı olarak saklı tutulur. Ancak, aylıksız izne ayrılan öğretmenlerin üç yıl sonuna kadar istedikleri yere atamalarının yapılamaması hâlinde, durumlarına uygun boş öğretmen kadrolarına öncelikle atanırlar.

ÖĞRETMENLERİN BELLİ AYLARDA EMEKLİYE AYRILMALARI: 30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanuna, 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanunla eklenen ve 18.05.2006 tarih ve 5504 sayılı Kanunla değiştirilen ek 1'inci maddeye göre; son bir yıllık sürenin en az yarısında eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfına ait bir kadroda bulunup emeklilik hakkını kazananlardan (Son bir yıl içerisinde istifa etmiş veya müstafi sayılmış olanlar dâhil), emekliliklerini isteyenlerin emeklilik işlemleri Haziran ve Temmuz ayları içerisinde yapılır. Bu aylar dışında emeklilik işlemi yapılabilmesi için, görev yapılan il sınırları içerisinde emeklilik talebinde bulunan personelin sınıf ve branşında öğretmen fazlasının bulunması ve Millî Eğitim Bakanlığının uygun görmesine bağlıdır.

ÖĞRETMEN VE EĞİTİM UZMANI YETİŞTİREN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA PARASIZ YATILI VEYA BURSLU OKUTULACAK ÖĞRENCİLERE ÖDEMELER: Öğretmenlik mesleğini ve eğitim uzmanlığını cazip hâle getirerek eğitimin kalitesini yükseltmek; öğretmen ve eğitim uzmanı yetiştiren yükseköğretim kurumlarına talebi artırmak için, Millî Eğitim Bakanlığı adına mecburî hizmet karşılığı parasız yatılı veya burslu öğrenci okutmak ve bunlarla ilgili usul ve esasları düzenlemek amacıyla, 15.06.1989 tarih ve 3580 sayılı Kanun çıkarılmıştır. Kanunun 10'uncu maddesi gereğince; her yıl burslu öğrencilere verilecek burs miktarı ile parasız yatılı öğrencilere verilecek harçlık miktarı, Millî Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Kanunun 22.01.2004 tarih ve 5079 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesine göre; parasız yatılı öğrencilerin belirlenecek miktarda kitap, kırtasiye ve diğer eğitim giderleri, Millî Eğitim Bakanlığınca karşılanır.

ÖLÇÜ VE ÖLÇÜ ALETLERİNİN MUAYENESİ NEDENİYLE ÖDEME: 11.01.1989 tarih ve 3516 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; ölçü ve ölçü aletlerinin bulundukları yerlerde yapılacak muayeneleri için görevlendirilecek memurların, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre tahakkuk ettirilecek yollukları ile muayene için gerekli araç ve

gereçlerin taşıma ücretleri, muayene isteğinde bulunanlar tarafından ödenir. İhbar üzerine yapılan muayenelerde yolluk ve giderler, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

ÖLÇÜ VE TARTI ALETLERİ MUAYENE HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre; ölçü ve tartı alet ve vasıtaları ve ölçeklerin ilgili kanun ve tüzük hükümleri gereğince, belediyelerce damgalanması sırasında alınan maktu harç.

ÖLÜM AYLIĞI VE ÖLÜM YARDIMIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Köy Korucularıyla İlgili Hükümler: *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Koruculari ve Geçici Köy Koruculari Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.* **2. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **3. Ordu Yardımlaşma Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *03.01.1961 tarih ve 205 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **4. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **5. 657 Sayılı Kanuna Göre Ölüm Yardımı Ödeneği:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ölüm Yardımı Ödeneği.* **6. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **7. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **8. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanları İlgilendiren Hükümler:** *17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler.* **9. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri:** *17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri.* **10. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **11. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **12. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri:** *28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri.* **13. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **14. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerini İlgilendiren Hükümler:** *26.10.1990 tarih ve 3671*

sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları. **15. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **16. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **17. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **18. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması:** *24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması.* **19. Sosyal Yardımların Kaydı ve Raporlanması:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlar.* **20. İşçilerin Ölüm Yardımının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.* **21. Ölüm Yardımının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

ÖLÜM YARDIMININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

ÖLÜM YARDIMI ÖDENEĞİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 562 ve 631 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik 208'inci maddesine göre, Devlet memurlarından; memur olmayan eşi ile ikiden fazla dahi olsa aile yardımı ödeneğine müstahak çocuğu ölenlere en yüksek Devlet memuru aylığı (Ek gösterge dâhil) tutarında, memurun ölümü hâlinde sağlığında bildiri ile gösterdiği kimseye, eğer bildiri vermemiş ise eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa ana ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) iki katı tutarında, ölüm yardımı ödeneği verilir. Ölüm yardımı ödeneği, hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın saymanlarca derhâl ödenir. Bu yardım borç için haczedilemez. Yurt dışında sürekli görevde bulunan memurlara verilecek ölüm yardımı ödeneğinde, 156'ıncı maddede yazılı katsayı uygulanmaz.

ÖLÜM YARDIMI ÖDENEĞİ: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

ÖLÜM YARDIMIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Ölüm Aylığı ve Ölüm Yardımıyla İlgili Hükümler.*

ÖN MALÎ KONTROL: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.*

ÖN ÖDEME: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.*

ÖN ÖDEMELER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 52'nci maddesine

göre; bu hesap grubu, kamu idarelerince bütçe içi veya bütçe dışı olarak veyahut emanet niteliğindeki hesaplardan verilen her türlü avans, kredi ve akreditiflerin izlenmesi için kullanılır. Ön ödemeler, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

160 İş Avans ve Kredileri Hesabı
161 Personel Avansları Hesabı
162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı
164 Akreditifler Hesabı
165 Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabı
166 Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve Akreditifler Hesabı
167 Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Avans ve Akreditifleri Hesabı

60 İş Avans ve Kredileri Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerince mevzuatı gereğince bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen iş avans ve kredilerinin izlenmesi için kullanılır. **161 Personel Avansları Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerince mevzuatı gereğince bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen personel avanslarının izlenmesi için kullanılır. **162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerinin bütçeleriyle ilişkilendirilmeyen veya özel kanunlarındaki hükümler uyarınca verilen bütçe dışı avans ve krediler ile mal ve hizmet alımı karşılığı olmak üzere, maddî duran varlık hesaplarıyla ilgilendirilmeksizin yüklenicilere verilen avansların izlenmesi için kullanılır. **164 Akreditifler Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerince yabancı ülkelerden yapılacak satın almalar için açılan akreditiflerin izlenmesi için kullanılır. **165 Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabı:** Bu hesap, bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen avans ve kredilerden mahsup dönemine aktarılan tutarların izlenmesi için kullanılır. **166 Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve Akreditifler Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerince proje özel hesabından verilen avanslar ve açtırılan akreditifler ile bunlardan yapılan mahsuplar ve nakden iade edilen tutarların izlenmesi için kullanılır. **167 Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Avans ve Akreditifleri Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerince mal ve hizmet teslim alınmadan önce avans verilmesi veya akreditif açılması suretiyle yapılan doğrudan dış proje kredi kullanımları ile bunlardan yapılan mahsuplar ve nakden iade edilen tutarların izlenmesi için kullanılır.

ÖN ÖDEMELERDEKİ BELGELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödeme Belgeleri ve Bağlanacak Kanıtlayıcı Belgeler.*

ÖN ÖDEME USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Bakanlar Kurulunun 30.12.2005 tarih ve 2005/9913 Kararıyla yürürlüğe konularak 21.01.2006 tarih ve 26056 Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A - Yönetmelik Kapsamı ve Saklı Tutulan Yönetmelik:** Yönetmeliğin

2’nci maddesine gereğince; bu Yönetmelik, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerince yapılacak ön ödemelere ilişkin usul ve esasları kapsar. 02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanuna göre çıkarılan Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Yapılacak Harcamalar İçin Verilen Avans ve Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik hükümleri saklıdır. **B – Tanımlar:** Yönetmeliğin 4’üncü maddesindeki tanımlardan bazıları şöyledir: **1. Üst Yönetici:** Bakanlıklarda müsteşar, Millî Savunma Bakanlığında Bakan, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali, belediyelerde belediye başkanıdır. **2. Harcama Yetkilisi:** Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi, bütçelerinde harcama birimleri sınıflandırılamayan idareler ile harcama yetkililerin belirlenmesinde güçlük bulunan idarelerde üst yönetici ya da üst yöneticinin belirleyeceği kişilerden Maliye Bakanlığı tarafından uygun görülenler veya ödenek gönderme belgesiyle harcama yetkisi verilen birim yöneticileridir. **3. Muhasebe Hizmeti:** Gelir ve alacakların tahsili, giderlerin ve borçların hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. **4. Muhasebe Birimi:** Muhasebe hizmetlerinin yapıldığı birimdir. **5. Ön Ödeme:** İlgili mevzuatında öngörülen hâllerde kesin ödeme öncesi avans veya kredi şeklinde yapılan ödemedir. **6. Mutemet:** Harcama yetkilisi tarafından yazılı olarak görevlendirilen ve kendisine verilen avans veya adına açılan kredilerle sınırlı olarak yapacağı harcamalar konusunda harcama yetkilisine karşı sorumlu, bunların mahsubuna ilişkin belgeleri muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlü olan harcama yetkilisi mutemedi, Dışişleri Bakanlığı yurt dışı teşkilatında misyon şefleri, diğer bakanlık ve kamu idarelerinin yurt dışı teşkilatlarında müşavir ve ataşelerdir. **C - Ön Ödeme Şekilleri ve Ön Ödeme Yapılabilecek Gider Türleri: 1. Ön Ödeme Şekilleri ve Uygulaması:** Yönetmeliğin 5’inci maddesine göre; ön ödeme, harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla; ilgili kanunlarında öngörülen hâller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans verilmek veya kredi açılmak suretiyle yapılabilir. Verilecek avansın üst sınırları yılları merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir. Avans, işi yapacak, mal veya hizmeti sağlayacak olan kişi veya kuruluşa ödenmek üzere, doğrudan mutemede verilir. Yurt dışı teşkilatının ihtiyaçları için verilen avanslar, mutemetler adına mahallindeki banka hesaplarına transfer edilir. Bir mutemede verilecek avans, toplamı bu Yönetmeliğin 6’ncı maddesine göre belirlenen tutarı aşmamak koşuluyla bütçenin çeşitli tertiplerinden olabilir. İlgili kanunlarına göre, görevlilere yolluk ve diğer giderleri

karşılığı ödenecek avanslar kendilerine veya şahsî mutemetlerine verilebilir. Sözleşmesinde belirtilmek ve yüklenme tutarının yüzde otuzunu geçmemek üzere, yüklenicilere teminat karşılığında bütçe dışı avans verilebilir. İlgili kanunların bütçe dışı avans ödenmesine ilişkin hükümleri saklıdır. Kredi, mutemetler adına banka veya aynı idareye hizmet veren muhasebe birimi nezdinde açtırılabilir. Mutemetlerin imza örneği, nezdinde kredi açılan banka veya muhasebe birimine gönderilir. Ön ödemeler hangi iş için verilmiş ise yalnızca o işte kullanılır. Mutemetler avans almadan harcama yapamaz ve kamu idaresi adına harcama yapmak üzere muhasebe biriminin veznesi veya banka hesabından başka hiçbir yerden, hiçbir nam ile para alamazlar. **2. Ön Ödeme Yapılabilecek Gider Türleri:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde, avans verilmek veya kredi açılmak suretiyle yapılabilecek ön ödemeler belirtilmiştir: **a)** Avans verilmek suretiyle yapılacak ön ödemeler: **1.** Yılları merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenen tutara kadar olan yapım işleri, mal ve hizmet alımları, yabancı konuk ve heyetlerin ağırlanmasına ilişkin giderler ile benzeri giderler için avans verilebilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği mutemetlerine, askerî birlik ve kurum mutemetlerine, Millî İstihbarat Teşkilatı mutemetlerine ve mahallinde karşılanacak ihtiyaçları için dış temsilcilik mutemetleri ile 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) Sayılı Cetvelde sayılan kuruluşlardan özelliği bulunan idarelerin mutemetlerine söz konusu giderler için verilecek avansın üst sınırları, yılları merkezî yönetim bütçe kanununda ayrıca gösterilebilir. Merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenen üst sınırlar aşılmamak koşuluyla verilecek avans tutarını kuruluşlar ve/veya harcama türleri itibarıyla belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. **2.** İlgili kanunlarında hüküm bulunması hâlinde, görevlilere yolluk ve diğer giderleri karşılığı avans verilebilir. Bu avansların tutarı ve mahsup süreleri özel kanunlarındaki hükümlere tabidir. **3.** Yetkili mercilerce ödeme gününden önce ödenmesine karar verilen maaş ve ücretler avans olarak verilebilir. **4.** Görevlerinin niteliği gereği birliklerince toplu olarak beslenemeyen jandarma erbaş ve erlerine, harçlıkları ve bu harçlıklarla birlikte ödenen diğer hak ediş bedelleri ve tayın bedelinin bir aylık tutarı avans olarak ödenebilir. Jandarma iç güvenlik birimleri ile gerekli görülen illerin jandarma birliklerine verilecek avans tutarları ve mahsup süresi, görev yapılan bölgedeki doğa koşulları ve diğer zorlayıcı sebepler göz önünde bulundurularak İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca tespit edilir. **5.** Deniz Kuvvetleri Komutanlığı bağlısı ana ast komutanları ve bağlı bulunulan deniz filoları muhasebe yetkilisi ya da ilgili diğer muhasebe birimi muhasebe yetkilisi tarafından her harp gemisi için ayrı ayrı belirlenerek gemi mutemedi kredi cüzdanında gösterilen bir aylık harcama tutarı ve bu gemilerde görevli personelin aylıkları ile diğer

giderleri karşılığı tutar, avans olarak ödenir. Gemi harcama yetkilisinin yazılı talebi hâlinde, gemi mutemedi kredi cüzdanında gösterilen tutar yüzde on beş oranında artırılabilir. Bu tutarın üzerindeki artırmalar Deniz Kuvvetleri bağlısı ilgili ana ast komutanlarının yazılı emri ile olur. **b)** Kredi açılmak suretiyle yapılacak ön ödemeler: **1.** Dairesinin göstereceği lüzum ve harcama yetkilisinin onayı ile mutemetler adına banka veya muhasebe birimi nezdinde kredi açtırılabilir. **2.** Kamu kurum ve kuruluşlarının yurt dışı teşkilatlarınca yabancı ülkelerde yapılacak satın almalar için, mutemetler adına gerektiğinde yerel bankalardan birinde kredi açtırılabilir. **3.** Yabancı ülkelerden yapılacak satın almalar için, dairesinin göstereceği lüzum üzerine, ilgili mevzuatı gereğince, Türkiye'de bankacılık faaliyetine izin verilen banka veya özel finans kuruluşları nezdinde akreditif karşılığı kredi açtırılır. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde akreditif karşılığı krediler merkez birimlerince açılır. Açılmış akreditiflere ilişkin kredi artıkları ertesi yıla devredilmekle birlikte ödenekleri iptal olunur. Devredilen akreditif karşılığı kredi artıklarının karşılığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanı, bu Yönetmelik kapsamındaki diğer kamu idarelerinde ise üst yönetici tarafından idare bütçesinin ilgili tertibine ödenek kaydolunur. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince açılacak kredilerden tutarı merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilen limiti aşanlar için, ayrıca Maliye Bakanlığı izni aranır. Buna ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir. Burada sözü edilen "özel finans kuruluşları"nın adı, 5411 sayılı Bankacılık Kanunuyla "katılım bankaları" olmuştur. **3. Bütçe Dışı Ön Ödemeler:** Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre; ilgili kanunların bütçe dışı avans ödenmesine ilişkin hükümleri saklı kalmak üzere, aşağıda belirtilen hâllerde bütçe dışı avans verilmek veya kredi açılmak suretiyle ön ödeme yapılabilir. **a)** Sözleşmelerinde belirtilmek ve karşılığında aynı tutarda teminat alınmak koşuluyla yüklenicilere. **1.** Mal ve hizmet alımlarında yüklenme tutarının yüzde onuna, yapım işlerinde ise yüklenme tutarının yüzde on beşine kadar bütçe dışı avans verilebilir. **2.** Yukarıda belirtilen oranların üzerinde avans verilmesini zorunlu kılan durumlarda; genel bütçeli idareler için Maliye Bakanlığının uygun görüşü, kapsamdaki diğer idareler için ise üst yöneticinin kararı ile ve aşan kısım için T.C. Merkez Bankasının kısa vadeli avanslara uyguladığı oranda faiz alınmak kaydıyla, yüklenme tutarının yüzde otuzunu aşmamak üzere belirlenecek oranda bütçe dışı avans verilebilir. **3.** Verilen avanslar karşılığında alınan teminatlar, yüklenicinin talebi hâlinde mahsup edilen tutarda serbest bırakılır veya iade edilir. **b)** Özel kanunlarında hüküm bulunması durumunda, bütçe dışı avans veya kredi şeklinde ön ödeme yapılabilir. **c)** Özel kanunlarında öngörülen hükme göre peşin ödenmesi gereken maaş, ücret ve benzeri giderler ile bu Yönetmeliğin 6'ncı maddesi birinci fıkrasının (a) bendinin 4'üncü ve 5'inci alt bentlerinde öngörülen

giderlerin ertesi yıl bütçesini ilgilendiren kısmı için bütçe dışı avans verilebilir. **4. Açılan Kredilerin İlgililere Ödenmesi:** Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; nezdinde mutemet adına kredi açılan banka veya muhasebe birimi, mutemedin vereceği kredi ödeme talimatında gösterilen yere veya alacaklıya doğrudan ödeme yapar. Mutemet tarafından, nezdinde kredi açılan banka veya muhasebe birimine hitaben, aşağıdaki bilgilerini içeren bir kredi ödeme talimatı düzenlenir ve imzalanarak hak sahibine verilir: **a)** Kredi banka nezdinde açılmış ise hesap numarası, muhasebe birimi nezdinde açılmış ise muhasebe biriminin adı. **b)** Ödemenin yapılacağı kişinin adı (Tüzel kişilerde unvanı), vergi kimlik numarası ve varsa banka hesap numarası. **c)** Ödenecek tutar. **d)** Mutemedin adı, soyadı, unvanı, dairesi ve düzenlenme tarihi. İhale mevzuatı çerçevesinde mal ve hizmet alımı gerçekleştirilecek kamu idarelerinden Maliye Bakanlığınca belirlenenlere yapılacak ön ödemelerde kredi tutarı, doğrudan ilgili kamu idaresinin banka hesabına aktarılabilir. **D - Mutemet Görevlendirilmesi:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre; kamu idarelerinin bütçesinde kendisine ödenek tahsis edilen her bir merkez harcama birimi için yalnızca bir mutemet görevlendirilir. Ödenek gönderme belgesiyle ödenek verilen harcama yetkilileri ise, kendilerine bağlı her bir birim için birer mutemet görevlendirebilir. Bir bütün oluşturan, ancak ayrı ayrı yerlerde bulunan askerî birimler ile kurumların her biri için ayrı mutemet görevlendirilebilir. Ayrıca, zorunluluk bulunması ve harcama yetkilisi onayında belirtilmesi koşuluyla, aşağıdaki giderler için birden fazla mutemet görevlendirilebilir: **a)** Taşıtların akaryakıt, yağ, bakım, onarım ve işletme giderleri. **b)** Bir bütün oluşturmakla birlikte, alınacak mal veya yapılacak işle ilgili olarak ayrı yerlerde sonuçlandırılması gereken vergi, resim, harç ödeme yükümlülükleri ile yükleme, boşaltma ve gümrük işlemleri gibi özellik arz eden işlere ilişkin giderler. Mutemetlerin ilk görevlendirilmelerinde ve değiştirilmeleri hâlinde adı, soyadı, görev unvanı, T.C. kimlik veya vergi kimlik numarası ve imza örneği harcama yetkilisi tarafından bir yazı ile muhasebe birimine bildirilir. **E - Ön Ödemenin Başka Mutemede Devri:** Yönetmeliğin 10'uncu maddesine göre; harcama yetkilisinin yazılı izniyle mutemet, üzerindeki avans veya adına açılan kredi tutarını başka bir mutemede devredebilir. Avans şeklindeki ön ödemelerin başka bir mutemede devrinde para ve harcama belgelerinin mutemede teslim edildiğine ilişkin tutanak düzenlenir. Devreden mutemetçe tutanak ve harcama yetkilisinin yazılı izni muhasebe yetkilisine ibraz edilerek, avans kaydının yeni mutemet adına yapılması sağlanır. Tutanağın birer nüshası devreden ve devralan mutemede verilir. Kredi şeklindeki ön ödemelerin başka bir mutemede devrinde ise, harcama yetkilisinin yazılı izni ile birlikte yeni mutemedin imza örneği de muhasebe birimine verilerek, kredi kaydının yeni mutemet adına yapılması sağlanır. Banka nezdinde açılan kredilerin

devrinde yeni mutemedin imza örneği ayrıca bankaya da gönderilir. **F - Ön Ödemelerde Mahsup Süresi ve Sorumluluk:** Yönetmeliğin 11'inci maddesine göre; her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında ayrıca belirtilmemiş olması hâlinde avanslarda bir ay, kredilerde ise üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade ederek hesabını kapatmakla yükümlüdür. Maliye Bakanlığı, zorunlu hâllerde mahsup süresini ayrıca belirlemeye yetkilidir. Mahsup süresi, avansın verildiği veya kredinin açıldığı güne, son ayda tekabül eden günün mesai saati bitiminde; sürenin bittiği ayda avansın verildiği veya kredinin açıldığı güne tekabül eden bir gün yok ise, süre o ayın son gününün mesai saati bitiminde sona erer. Harcama yetkilisinin talimatıyla, bu süreler içinde getirilecek harcama belgeleri tutarında yeniden ön ödeme yapılabilir. Bu şekilde mahsup işlemi yapılmadıkça aynı iş için ön ödeme yapılamaz. Ancak, bakanlıkların yurt dışı teşkilatının ihtiyaçları için verilen avans ve açılan kredilerin mahsubu ve artıklarının iadesinde nakit iadesi yapılmaz, verilecek yeni avans veya açılacak krediden mahsup edilir. Avansın verildiği tarihten önceki bir tarihi taşıyan harcama belgeleri avansın mahsubunda kabul edilemez. Mahsup döneminde verilen harcama belgelerinin de, ön ödemenin yapıldığı tarih ile en geç ait olduğu bütçe yılının son günü arasındaki tarihi taşıması gerekir. Mutemet, işin tamamlanmasından sonra, yukarıdaki bir ve üç aylık sürelerin bitimini beklemeden, son harcama tarihini takip eden üç iş günü içinde ön ödeme artığını iade etmek ve süresinde mahsubunu yaparak hesabını kapatmak zorundadır. Ön ödemenin bu Yönetmeliğin 10'uncu maddesi gereğince başka mutemede devredilmesi hâlinde, devralan mutemedin de, hesabını ön ödemenin ilk mutemede yapıldığı tarihten itibaren, yukarıda belirtilen sürelerde muhasebe yetkilisine vermesi zorunludur. Denetim elemanları, yollukları ve diğer giderleri karşılığı aldıkları avanslara ilişkin harcama belgelerini, takip eden ayın onuncu gününe kadar idarelerine vermek ve varsa avans artığını iade etmekle, idareler de bunu aramakla yükümlüdür. Hak ediş tutarının avanstan fazla olması hâlinde, farkın, ilgili denetim elemanının banka hesabına aktarılması zorunludur. Mutemetlerce süresi içinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Kanunen geçerli bir mazereti olmaksızın avanslarını süresinde mahsup etmeyen mutemetler hakkında, ayrıca tabi oldukları personel mevzuatının disiplin hükümlerine göre de işlem yapılır. Kurum içi veya kurum dışından görevlendirilenlere yolluk ve diğer giderleri karşılığı verilen avanslardan süresinde mahsup edilmeyenler hakkında özel kanunlarındaki hükümler uygulanır. **G - Bütçe Dışı Avansların Mahsubu:** Yönetmeliğin 12'nci maddesine göre, bütçe dışı avans ve kredilerin mahsubu aşağıdaki esaslara göre yapılır: **a)** Yılı içinde sonuçlanacak işler ile ertesi yıla geçen veya gelecek yıllara yaygın

yüklenmeler nedeniyle yüklenicilere sözleşmelerine dayanılarak verilen bütçe dışı avansların mahsubunda, şartname ve sözleşmelerinde belirtilen esaslara uyulur. **b)** Özel kanunlarındaki hükümlere göre verilen bütçe dışı avans veya kredi şeklinde ön ödemeler, özel kanunlarında ayrıca belirtilmemiş olması hâlinde avanslarda bir ay, kredilerde ise üç ay içinde belgeleri muhasebe yetkilisine verilmek ve artan tutar iade edilmek suretiyle mahsup edilir. **c)** Ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere aylık, ücret ve benzeri hak edişler karşılığı verilen bütçe dışı avansların mahsup edilmesi gereken tarih, bu giderlerin ilgili mevzuatına göre ödenmesi gerektiği tarihtir. **H - Ön Ödemelerin Yıl Sonunda Mahsubu:** Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre; mutemetler, malî yılın sonunda avanslarda bir aylık, kredilerde üç aylık sürenin dolmasını beklemeksizin, mahsubunu yapmadıkları harcamalara ait belgeleri muhasebe yetkilisine verip, artan tutarı iade ederek hesabını kapatmakla yükümlüdürler. Malî yıl sonuna kadar kapatılmayan veya mahsup döneminde mahsup edileceği idaresince bildirilmeyen ön ödeme tutarı, yıl sonunda mutemet adına ilgili hesaba borç kaydedilerek ön ödeme hesabı kapatılır. Mutemet adına borç kaydedilen tutarlar hakkında muhasebe yönetmeliğinde belirtildiği şekilde işlem yapılır. **İ - Ön Ödemelerin Mahsup Dönemine Aktarılması:** Yönetmeliğin 14'üncü maddesine göre; muhasebe birimine verilen mahsup belgelerinden incelenmesi yıl sonuna kadar tamamlanamayan ön ödeme artıkları mahsup dönemine ödeneği ile birlikte devredilir. Malın teslim alındığı, hizmetin gördürüldüğü veya işin yaptırıldığı, ancak belgelerin mahsup döneminde verileceği, ilgili idare tarafından malî yılın sonuna kadar muhasebe birimine yazılı olarak bildirilen ön ödemeler için de aynı şekilde işlem yapılır. Mahsup döneminde verilen harcama belgelerinin, ön ödemenin yapıldığı tarih ile en geç ait olduğu bütçe yılının son günü arasındaki tarihi taşıması gerekir. Mahsup döneminde de kapatılamayan ön ödeme tutarı, dönem sonunda mutemet adına borç kaydedilerek ön ödeme hesabı kapatılır. Karşılığı ödenekler iptal edilir. Yılı bütçesine gider kaydedilmek üzere geçici ve sürekli görev yolluğu ile buna ilişkin diğer giderler karşılığı verilen avanslardan malî yılın sonuna kadar mahsubu yapılamamış olanlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. **J - Tereddütlerin Giderilmesi:** Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre; bu Yönetmeliğin uygulanması sırasında ortaya çıkan tereddütleri gidermeye, Maliye Bakanlığı yetkilidir.

ÖN PROJE: İdarece onaylanan öneri raporundaki esaslara göre; tesislerin ana hat ve kolonlarının geçtiği yerlerin ve tabloların aparey ve kumanda noktalarının yerlerini, cins ve özelliklerini, santral ve cihazların yerleştirilişlerini, ayrıca proje ve hesaplamaya esas olacak verileri tespit eden hesap tarzlarını belirten 1/100 ölçekli proje. *Ayrıca 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

ÖRTÜLÜ ÖDENEK: Sadece Başbakanın kişisel kararları ile harcanan gizli ödenek. Eski söylenişiyle, tahsisat-ı mesture.

ÖRTÜLÜ ÖDENEK: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

ÖZEL BÜTÇE: *bk. Hususî Bütçe.*

ÖZEL BÜTÇE: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

ÖZEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 01.01.2006 tarihinden önce özel bütçe farklı tanımlanıyordu. Mülga Muhasebe-i Umumiye Kanununun 115'inci maddesine göre; "mahallî sarfiyat ve varidatı ihtiva eden bütçelere, hususî bütçe denir". Bu tanıma göre de; belediyeler, il özel idareleri ve köy tüzel kişilikleri özel bütçeli kamu kuruluşlarıdır. 5018 sayılı Kanuna göre; bu kuruluşların bütçeleri, mahallî idare bütçesidir. 5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 01.01.2006 tarihinden sonra ise, bu Kanunun 12'nci maddesi gereğince özel bütçe; bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsil eden, bu gelirlerden harcama yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve bu Kanuna ekli ve 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir. Cetvelde yer alan kamu idareleri, aşağıda alfabetik olarak sıralanmış ve kuruluş kanunları veya kanun hükmünde kararnamelerinin tarih ve sayıları parantez içinde gösterilmiştir: **A – Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri:** Üniversiteler ile yüksek teknoloji enstitüleri, 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Kanunla veya bu Kanuna ek madde getiren kanunlarla kurulmuştur. Yükseköğretim Kurulu ile Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi ise, 04.11.1982 tarih ve 2547 sayılı Kanunla kurulmuştur. Üniversitelerin bulundukları iller de listelerde gösterilmiştir: **1.** Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu. **2.** Adıyaman Üniversitesi-Adıyaman. **3.** Adnan Menderes Üniversitesi-Aydın. **4.** Afyon Kocatepe Üniversitesi-Afyonkarahisar. **5.** Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi-Ağrı. **6.** Ahi Evran Üniversitesi-Kırşehir. **7.** Akdeniz Üniversitesi-Antalya. **8.** Aksaray Üniversitesi-Aksaray. **9.** Amasya Üniversitesi-Amasya. **10.** Anadolu Üniversitesi-Eskişehir. **11.** Ankara Üniversitesi-Ankara. **12.** Ardahan Üniversitesi-Ardahan. **13.** Artvin Çoruh Üniversitesi-Artvin. **14.** Atatürk Üniversitesi-Erzurum. **15.** Balıkesir Üniversitesi-Balıkesir. **16.** Bartın Üniversitesi-Bartın. **17.** Batman Üniversitesi-Batman. **18.** Bayburt Üniversitesi-Bayburt. **19.** Bilecik Üniversitesi-Bilecik. **20.** Bingöl Üniversitesi-Bingöl. **21.** Bitlis Eren Üniversitesi-Bitlis. **22.** Boğaziçi Üniversitesi-İstanbul. **23.** Bozok Üniversitesi-Yozgat. **24.** Celal Bayar Üniversitesi-Manisa. **25.** Cumhuriyet Üniversitesi-Sivas. **26.** Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi-Çanakkale. **27.** Çankırı Karatekin Üniversitesi-Çankırı. **28.**

Çukurova Üniversitesi-Adana. **29.** Dicle Üniversitesi-Diyarbakır. **30.** Dokuz Eylül Üniversitesi-İzmir. **31.** Dumlupınar Üniversitesi-Kütahya. **32.** Düzce Üniversitesi-Düzce. **33.** Ege Üniversitesi-İzmir. **34.** Erciyes Üniversitesi-Kayseri. **35.** Erzincan Üniversitesi-Erzincan. **36.** Eskişehir Osmangazi Üniversitesi-Eskişehir. **37.** Fırat Üniversitesi-Elazığ. **38.** Galatasaray Üniversitesi-İstanbul. **39.** Gaziantep Üniversitesi-Gaziantep. **40.** Gaziosmanpaşa Üniversitesi-Tokat. **41.** Gazi Üniversitesi-Ankara. **42.** Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü. **43.** Giresun Üniversitesi-Giresun. **44.** Gümüşhane Üniversitesi-Gümüşhane. **45.** Hacettepe Üniversitesi-Ankara. **46.** Hakkâri Üniversitesi-Hakkâri. **47.** Harran Üniversitesi-Şanlıurfa. **48.** Hitit Üniversitesi-Çorum. **49.** Iğdır Üniversitesi-Iğdır. **50.** İnönü Üniversitesi-Malatya. **51.** İstanbul Teknik Üniversitesi-İstanbul. **52.** İstanbul Üniversitesi-İstanbul. **53.** İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü. **54.** Kafkas Üniversitesi-Kars. **55.** Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi-Kahramanmaraş. **56.** Karabük Üniversitesi-Karabük. **57.** Karadeniz Teknik Üniversitesi-Trabzon. **58.** Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi-Karaman. **59.** Kastamonu Üniversitesi-Kastamonu. **60.** Kırıkkale Üniversitesi-Kırıkkale. **61.** Kırklareli Üniversitesi-Kırklareli. **62.** Kilis 7 Aralık Üniversitesi-Kilis. **63.** Kocaeli Üniversitesi-Kocaeli. **64.** Mardin Artuklu Üniversitesi-Mardin. **65.** Marmara Üniversitesi-İstanbul. **66.** Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi-Burdur. **67.** Mersin Üniversitesi-İçel. **68.** Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi-İstanbul. **69.** Muğla Üniversitesi-Muğla. **70.** Mustafa Kemal Üniversitesi-Hatay. **71.** Muş Alparslan Üniversitesi-Muş. **72.** Namık Kemal Üniversitesi-Tekirdağ. **73.** Nevşehir Üniversitesi-Nevşehir. **74.** Niğde Üniversitesi-Niğde. **75.** Ondokuz Mayıs Üniversitesi-Samsun. **76.** Ordu Üniversitesi-Ordu. **77.** Orta Doğu Teknik Üniversitesi-Ankara. **78.** Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi-Osmaniye. **79.** Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi. **80.** Pamukkale Üniversitesi-Denizli. **81.** Rize Üniversitesi-Rize. **82.** Sakarya Üniversitesi-Sakarya. **83.** Selçuk Üniversitesi-Konya. **84.** Siirt Üniversitesi-Siirt. **85.** Sinop Üniversitesi-Sinop. **86.** Süleyman Demirel Üniversitesi-Isparta. **87.** Şırnak Üniversitesi-Şırnak. **88.** Trakya Üniversitesi-Edirne. **89.** Tunceli Üniversitesi-Tunceli. **90.** Uludağ Üniversitesi-Bursa. **81.** Uşak Üniversitesi-Uşak. **92.** Yalova Üniversitesi-Yalova. **93.** Yıldız Teknik Üniversitesi-İstanbul. **94.** Yükseköğretim Kurulu. **95.** Yüzüncü Yıl Üniversitesi-Van. **96.** Zonguldak Karaelmas Üniversitesi-Zonguldak. **B - Özel Bütçeli Diğer İdareler: 1.** Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (11.08.1983-2876). **2.** Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu (06.08.1997-4301. 5018 sayılı Kanunda adı, "Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu" olarak geçmektedir ve doğru adı, yukarıdaki gibidir. Kanunun 7'nci maddesine göre; Kurum döner sermayeli bir kuruluştur ve tüzel kişiliği yoktur. Tüzel kişilik, bu Kanunda yer almakla kazanılmış sayılır). **3.** Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü (14.07.1970-1309). **4.**

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü (10.06.1949-5441). **5.** Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü (14.06.1935-2819). **6.** Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (21.05.1986-3289). **7.** Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi (27.10. 1989-388/K.H.K. Bu İdare, Kararnameye göre 23 yıl sürelidir. Kanunun 30.11.2005 tarih ve 5433 sayılı Kanunla değişik eki listesinde, Başkanlığın adı "GAP Bölge Kalkınma İdaresi" olarak yer almıştır; doğru adı yukarıdaki gibidir). **8.** Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü (24.04.1930-1593). **9.** İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi (09.12.1994-4059). **10.** Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (12.04.1990-3624). **11.** Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (14.06.1935-2804). **12.** Meslekî Yeterlilik Kurumu (21.09.2006 -5544). **13.** Millî Prodüktivite Merkezi (08.04.1965-580). **14.** Orman Genel Müdürlüğü (31.10.1985-3234). **15.** Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı (19.10.1989-383/K.H.K.). **16.** Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (24.11.1994-4046). **17.** Savunma Sanayii Müsteşarlığı (07.11.1985-3238. Kanunun 30.11.2005 tarih ve 5433 sayılı Kanunla değişik eki listesinde, Müsteşarlığın adı "Savunma Sanayi Müsteşarlığı" olarak yer almıştır; doğru adı yukarıdaki gibidir). **18.** Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (10.11.2005-5431). **19.** Türk Akreditasyon Kurumu (27.10. 1999-4457). **20.** Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (02.05. 2001-4668). **21.** Türkiye Adalet Akademisi (23.07.2003-4954). **22.** Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (09.07.1982-2690). **23.** Türkiye Bilimler Akademisi (13.08.1993-497/K.H.K.). **24.** Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (17.07.1963-278). **25.** Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (25.06.1958-7163). **26.** Türk Patent Enstitüsü (06.11.2003-5000). **27.** Türk Standartları Enstitüsü (18.11.1960-132). **28.** Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (04.06.2003-4865). **29.** Vakıflar Genel Müdürlüğü (20.02.2008-5737). **30.** Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu (16.08.1961-351). **C – Diğerleri:** Aşağıdaki kuruluşlar, 5018 sayılı Kanuna ekli cetvellerin ilk şeklinde, özel bütçe kapsamında gösterilmiştir. Ancak, Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik cetvellerinde yer almamıştır. Bu dört kuruluş, 11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunla kurulmuştur. Bunların bütçeleri, bağlı oldukları Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bütçesinde gösterilmektedir: **1.** Atatürk Araştırma Merkezi. **2.** Atatürk Kültür Merkezi. **3.** Türk Dil Kurumu. **4.** Türk Tarih Kurumu Başkanlığı.

ÖZEL BÜTÇELİ KURULUŞ: *bk. Hususî Bütçeli İdare.*

ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Kurumun Gelirleri ve Harcamaları:** 383 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla değişik 22'nci maddesine göre; Kurum, bu

Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı doğrultusunda yapılacak harcamaları karşılamak üzere aşağıda belirtilen kaynaklardan gelir sağlar: **a)** Çevre ve Orman Bakanlığı bütçesinden Kuruma aktarılacak meblağlar. **b)** Her türlü yardım ve bağışlar ile Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü üzerine alınacak dış krediler. **c)** Kira ve işletme gelirleri ile koruma altındaki bölgelerde günü birlik alan olarak işletilen alanlardan elde edilen gelirler. **d)** İmar planları yapımına ve harita yapımına iştirak bedelleri. **e)** Çevre ve Orman Bakanlığı bütçesine özel ödenek olarak kaydedilen miktarlardan Çevre ve Orman Bakanınca uygun görülecek miktarda yapılacak aktarmalar. **f)** Diğer gelirler. Kurumun bütçe, gelir ve harcama usul ve esasları Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Çevre ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Kurumun gelir ve giderlerine ilişkin hesaplar Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunca denetlenir. Ancak Kurum, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle, maddenin bütçeye ilişkin hükümlerinin işlerliği kalmamıştır. **C – Uygulanmayacak Hükümler:** 383 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 444 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre; Kurum harcamaları, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. Maddenin "tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **D - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **E - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

ÖZEL GELİR: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

ÖZEL GELİRLER: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelirlerin Toplanması.*

ÖZEL GELİRLERİN BÜTÇELERE KAYDIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ÖZEL GELİR VE ÖZEL ÖDENEKLERİN DÜZENLENMESİ KONUSUNDA MALİYE BAKANLIĞI YETKİSİ: A - 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun 29'uncu maddesine göre; bu Kanun gereğince bütçeye gelir kaydedilecek tutarların tahsiline ilişkin usul ve esaslarla, ilgili kurum bütçelerine konulacak ödeneklerin kullanımı ve

muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esasları gerektiğinde ilgili bakanlarla birlikte belirlemeye ve diğer her türlü işlemi yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir. **B -** 5217 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre; yılı bütçe kanunları ile diğer kanun hükümleri uyarınca özel gelir veya devren özel gelir kaydedilen miktarları gerektiğinde iptal etmeye ve bütçe geliri olarak kaydetmeye, özel ödenek veya devren özel ödenek olarak bütçede yer alan ve kaydedilen miktarları gerektiğinde iptal etmeye ve buna ilişkin her türlü işlemleri yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

ÖZEL GÖREVLİ EMNİYET MENSUPLARININ YOL MASRAFI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 32'nci maddesine göre, emniyet mensupları merkezden aldıkları özel görevin icap ettirdiği her türlü nakil vasıtasından istifade ederler. Bunların yol masrafları istifade edilen vasıtaya göre seçilecek masraf üzerinden ödenir.

ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİNE VEYA MİRASÇILARINA TAZMİNAT ÖDENMESİ: 10.06.2004 tarih ve 5188 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre; bu Kanunda yazılı görevleri yerine getirirken yaralanan, sakatlanan özel güvenlik görevlilerine veya ölen özel güvenlik görevlisinin kanunî mirasçılarına, iş sözleşmesinde veya toplu iş sözleşmesinde belirlenen miktar ve esaslar çerçevesinde tazminat ödenir. Ancak, genel hükümlere göre daha yüksek miktarda tazminat ödenmesine mahkemelerce hükmedilmesi hâlinde, iş sözleşmesine veya toplu iş sözleşmesine dayanılarak ödenen tutarlar mahsup edilir. Birinci fıkra hükümleri gereğince ödenecek tazminat, 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında ödenmesi gerekecek diğer tazminatlarla ilişkilendirilmez. Kamu kurum ve kuruluşlarında bu Kanunda yazılı görevleri yerine getirirken yaralanan, sakatlanan özel güvenlik görevlilerine veya ölen özel güvenlik görevlilerinin kanunî mirasçılarına; iş sözleşmesi, toplu iş sözleşmesi veya 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerinde belirtilen tazminat miktarlarından hangisi yüksek ise o miktar ödenir.

ÖZEL HUKUK: Fertler ile bunlarla aynı şartlar içerisinde karşılaşan kamu tüzel kişileri arasındaki ilişkileri düzenleyen kaide ve esasların tümü. Medenî hukuk, ticaret hukuku gibi. Hususî hukuk.

ÖZEL HUKUK TÜZEL KİŞİLERİ: Birden fazla gerçek kişinin bir araya gelmesiyle kurulan dernek, vakıf, şirket gibi belli amaç için kurulmuş ve özel hukuk hükümlerine tabi kişiler. Kamu kurum ve kuruluşları dışındaki tüzel kişiler.

ÖZEL İDARE: *bk. İdare-i Hususiye.*

ÖZEL İDARELERE GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNDEN PAY VERİLMESİ: *02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.*

ÖZEL İDARELERLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. İl Özel İdareleriyle İlgili*

Hükümler.

ÖZEL İLETİŞİM VERGİSİ: *13.07.1956 tarih ve 6802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gider Vergileri.*

ÖZELLEŞTİRİLEN İDARELERDEKİ PERSONELİN ÖZLÜK HAKLARI: 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 31'inci maddesine göre; 28.05.1986 tarih ve 3291 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde özelleştirme kararı alınan teşebbüs ve bağlı ortaklıklardaki sözleşmeli statüde çalışan personelin ücret ve diğer özlük hakları, kamu kesimi sermaye payı % 50'nin altına düşünceye kadar Yüksek Planlama Kurulu kararı ile tespit edilir ve bu süre zarfında 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3'üncü maddesi uyarınca kadroları saklı tutulan personelin bulundukları kadrolarda aylık ve her türlü özlük haklarının saklı tutulmasına devam olunur. 233 ve 399 sayılı kanun hükmünde kararnameler kapsamı dışında kalan kamuya ait bankalarla 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 9 ve ek 1'inci maddelerinde belirlenen kuruluşlardan yönetim kademelerinde sözleşmeli statüde personel çalıştıranların genel müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, müdür, grup başkanı, müdür ve başkan yardımcısı, şef ve memur gibi unvanlarla çalışan yönetim personelinin (Kapsam dışı personel dâhil) mevzuatlarına göre tespit edilecek sözleşme ücretlerinin yürürlüğe konulabilmesi için, ilgili bakanlıkça ayrıca Yüksek Planlama Kurulunun uygun görüşünün alınması şart olup, söz konusu ücretlerde gerektiğinde düzenleme yapmaya Yüksek Planlama Kurulu yetkilidir. Kamu kurum ve kuruluşları ile sermayesinin yarıdan fazlası Devlete ait kurum ve kuruluşlarda çalışan memur, sözleşmeli personel ve diğer kamu görevlilerine aslî görevlerinin yanında Devlet iştirakleri de dâhil olmak üzere kamuya ait iktisadî kuruluşlarda verilen yönetim kurulu başkan ve üyelikleri ile, denetçi ve tasfiye kurulu üyeliği görevleri hakkında da 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34'ncü maddesi hükümleri uygulanır.

ÖZELLEŞTİRME: Genel ve katma bütçeli *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* kamu kuruluşları, belediyeler, özel idareler, bağımsız bütçeli kamu kuruluşları, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, müesseseler, bağlı ortaklıklar, işletmeler, işletme birimleri ve varlıkları; kısaca, köy tüzel kişilikleri hariç kamu tüzel kişilerinin taşınır ve taşınmaz malları ile haklarının, özel hukuk tüzel kişilerine ait ortaklıklardaki paylarının, kamu hizmetiyle ilgili olmayanlarının özel sektöre, ekonomide verimliliği ve kamu harcamalarında azalmayı sağlayacak biçimde devredilmesi.

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Zam ve Tazminatlar:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Zam ve Tazminatlar.* **C - Millî**

Eğitim Temel Kanunu Hükümleri: *14.06.1973 tarih ve 1739 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Temel Kanunu Hükümleri.* **D - Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler:** *233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler.* **E - Şans Oyunlarına İlişkin Lisans Verilmesi:** *320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **F - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **G - Özelleştirilen İdarelerdeki Personelin Özlük Hakları:** *527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özelleştirilen İdarelerdeki Personelin Özlük Hakları.* **H - Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün Özelleştirilen Limanlarından Elde Edilen Gelirler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **I - Hazine Müsteşarlığının Görevi:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **İ - Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **J - Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.* **K - Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **L - Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası:** *08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası.* **M - Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri:** *03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri.* **N - Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğünün Taşınmaz Mallarının Özelleştirilmesi:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **O - Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.*

ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - İdarenin Bütçesi: 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; İdarenin giderleri, Özelleştirme Fonunun yüzde beşini aşmayacak şekilde Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirlenen İdare bütçesinden karşılanır. İdare bütçesinin ita amiri Özelleştirme İdaresi

Başkanıdır. İdare, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle bütçeye ilişkin hükmün yürürlüğü kalmamıştır. **B - Özelleştirme İdaresi Başkanlığının Personelinin Özlük Hakları:** 4046 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** İdare personeli, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir. **2.** İdarenin Başkanı ve başkan yardımcıları aylık, ek gösterge, zam ve tazminatları ile statüleri bakımından Başbakanlığa bağlı müsteşarlıkların müsteşar ve müsteşar yardımcıları hakkında uygulanan hükümlere tabidirler. **3.** İdarede; Başkan, başkan yardımcısı, başkanlık müşaviri, I. Hukuk Müşaviri, hukuk müşaviri, daire başkanı, proje grup başkanı, avukat, uzman şube müdürü, uzman, uzman yardımcısı ve daire tabibi kadroları karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bunlar, istekleri hâlinde Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgilendirilirler. Kanuna, 03.04.1997 tarih ve 4232 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci madde gereğince; İdarede görevli proje grup başkanları, aylık, ek gösterge, zam ve tazminatları ile statüleri bakımından İdarede görevli daire başkanları hakkında uygulanan hükümlere tabidirler. **4.** Genel ve katma bütçeli idarelerde *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* çalışanlar, kurumlarının muvafakati ile İdarede sözleşmeli olarak istihdam edilebilirler. İdarenin bu konudaki talepleri, ilgili kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. Bu personel, kurumundan aylıksız izinli sayılır. İzinli oldukları sürece memuriyetleriyle ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler kendi kurumlarında çalışıyormuş gibi addedilerek, terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır ve herhangi bir işleme gerek kalmaksızın süresinde terfileri yapılır. Bu personelin, kurumlarından aylıksız izinli olarak İdarede çalıştıkları müddet karşılığı asıl bağlı oldukları kurumlarına karşı herhangi bir mecburî hizmet mükellefiyeti doğmaz. **5.** Bu madde hükümlerine göre sözleşmeli olarak çalıştırılacakların sözleşme esas ve usulleri ile malî hakları, Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **6.** Kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda çalışan personelden İdarece hizmetine ihtiyaç duyulanlar, ücreti ve özlük hakları kendi kuruluşu tarafından karşılanmak kaydıyla İdarenin resen vereceği kararla İdarede görevlendirilebilir. Bu personel idarede görevli oldukları süre içinde kendi kuruluşlarında ücretli izinli sayılır. **7.** 03.07.2005 tarih ve 5398 sayılı Kanunla değişik fıkra gereğince; İdare merkez teşkilatında fiilen çalışan personel ile bu maddeye göre idarede görevlendirilen personele 10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun değişik 31'inci maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde idarece belirlenen esas ve usuller dâhilinde fazla çalışma ücreti ödenir. **8.** Mahkeme ve icra dairelerince idare lehine hükmedilip karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin dağıtımında 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun ile 657

sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri uygulanır. *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.* **C - Özelleştirme Fonu ve Kaynakları:** 4046 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; özelleştirme uygulamaları sonucu sağlanan tüm gelirler ile İdareye devredilen kuruluşlardan elde edilen temettüler ve özelleştirme uygulamaları çerçevesinde ihraç edilecek her türlü menkul kıymet ile diğer kıymetli evrakın satışından sağlanan gelirler, İdareye devredilen kuruluşlara sağlanan finansmandan elde edilen gelirler ve diğer mevzuat ile tahsis edilen kaynaklar ve sair gelirler, ilgili kuruluşların bütçeleri dışında T. C. Ziraat Bankasında kurulacak Özelleştirme Fonunda toplanır. **D - Özelleştirme Fonunun Kullanım Alanları:** 4046 sayılı Kanunun 23.05.2000 tarih ve 4568 sayılı Kanun, 01.08.2003 tarih ve 4971 sayılı Kanun ve 03.07.2005 tarih ve 5398 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesine göre Özelleştirme Fonu; **a)** İş kaybı tazminatı ödenmesi ve iş kaybı nedeniyle verilecek meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi hizmetlerinin sağlanması amacıyla açılacak hesaba özelleştirme gelirlerinden Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından belirlenecek miktarlarda yapılacak ödemeler ile gerektiğinde bu hesaba yapılacak aktarmalarda, **b)** Bu Kanunun 22'nci maddesi gereğince yapılacak ödemelerde, **c)** Bu Kanunun 24'üncü maddesi gereğince yapılacak ödemelerde, **d)** Özelleştirme kapsamındaki kuruluşların özelleştirilebilir hâle getirilmesi amacıyla yapılacak özelleştirmeye hazırlık çalışmalarının gerektirdiği harcamaların karşılanmasında, **e)** İdareye devredilen kuruluşlarda idarî, malî ve hukukî yönden yapılacak düzenlemelerin gerektirdiği giderlerin karşılanmasında, **f)** İdarenin pay sahibi olduğu şirketlerin sermaye artırımlarına katılınmasında, **g)** Gerektiğinde, özelleştirme programındaki kuruluşların hisse senetleri ile bu kuruluşlara ait her türlü kıymetli evrakın satın alınmasında, **h)** Özelleştirme uygulamalarının yerine getirilebilmesi için gereken her türlü mal ve hizmet alımında, **i)** İdareye devredilen kuruluşlara İdarece belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde borç olarak finansman sağlanmasında, **j)** İdarenin bütçesi için gerekli miktarların ayrılmasında, **k)** Özelleştirilen kuruluşların kalan borçlarının tasfiyesinde, **l)** Mevzuatla idareye verilen sair görevlerin yerine getirilmesinde ve Kurulun özelleştirme ile ilgili olarak belirleyeceği alanlarda kullanılır. Özelleştirme Fonunda toplanan gelirlerin kullanımında; iş kaybı tazminatı ödenmesi ve diğer hizmetlerin verilmesine, özelleştirme kapsamındaki kuruluşların özelleştirmeye hazırlanması amacıyla idarî, malî ve hukukî yönden yapılacak düzenlemelerin gerektirdiği giderlerin karşılanmasına öncelik verilir. Özelleştirme Fonunun nakit fazlası, Hazinenin iç ve dış borç ödemelerinde kullanılmak üzere Hazine hesaplarına intikal ettirilir. Özelleştirme Fonundan diğer herhangi bir fona aktarma yapılmaz. Fonun

hesap ve kullanım usul ve esasları ile Fon bakiyelerinin nemalandırılmasına ilişkin esas ve usuller idare tarafından hazırlanarak Kurulca onaylanacak yönetmelikle belirlenir. **E - Uygulanmayacak Hükümler:** 4046 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre; bu Kanunda yapılması öngörülen işlerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri ile 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescile ilişkin hükümleri uygulanmaz. Maddedeki "1050, 832 ve 2886'nın uygulanmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **F - İş Kaybı Tazminatı Ödenmesi ve Diğer Hizmetlerin Verilmesi:** 4046 sayılı Kanunun 03.07.2005 tarih ve 5398 sayılı Kanunla değişik 21'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Bu Kanuna göre özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların (İştirakler hariç) özelleştirmeye hazırlanması, özelleştirilmesi, küçültülmesi veya faaliyetlerinin kısmen ya da tamamen durdurulması, süreli ya da süresiz kapatılması veya tasfiye edilmesi nedeniyle; bu kuruluşlarda iş sözleşmesine dayalı olarak ücret karşılığı çalışanlardan iş sözleşmeleri tabi oldukları iş kanunları ve toplu iş sözleşmeleri gereğince tazminata hak kazanacak şekilde sona ermiş olanlara, kanunlardan ve yürürlükteki toplu iş sözleşmelerinden doğan tazminatları dışında ilave olarak iş kaybı tazminatı ödenir. Ayrıca bunların mesleklerinde geliştirilmesine, bir meslekte yetiştirilmesine veya meslek edindirilmesine ilişkin eğitim giderleri ile yeni iş bulmalarına katkı sağlamak amacıyla yapılacak giderler Özelleştirme Fonundan karşılanır. Özürlü personele (İlgili kanunların öngördüğü I, II ve III. derece), bu maddede belirtilen tutarın iki katı olarak iş kaybı tazminatı ödenir. İş kaybı tazminatı ödenmesi ve sağlanabilecek diğer hizmetlere ilişkin işlemler, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür. **2.** Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda iş kanunlarına tabi olarak çalışırken; bunların özelleştirmeye hazırlanmaları, özelleştirilmesi, küçültülmesi, faaliyetlerinin durdurulması, kapatılması veya tasfiye edilmesi nedenleriyle bu kuruluşların sermayelerindeki kamu payının % 50'nin altına düşmesinden, anonim şirket hâline dönüştürülmeyenlerin ise, devir-teslim tarihinden itibaren bir yıl içinde, hizmet akitlerinin haklı neden olmaksızın işveren tarafından feshedilmesi veya haklı nedenlerle kendileri tarafından feshedilmesi sonucu işsiz kalanlar bu Kanunda belirtilen tazminat ve diğer hizmetlerden yararlanırlar. **3.** Özelleştirme Fonu gelirlerinden, iş kaybı tazminatı ödenmesi veya diğer hizmetlerden

kaynaklanacak giderlerin karşılanması amacıyla ayrılacak tutarlar, öncelikle iş kaybı tazminatı ödenmesinde kullanılır. İş kaybı tazminatlarının ödenmesi ve diğer hizmetlerle ilgili giderlerin karşılanması amacıyla yurt içinden ve/veya yurt dışından sağlanacak özel tahsisli kaynaklar, Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından belirlenecek sermayesinin yarıdan fazlası kamuya ait bir bankada Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü adına açılacak "Özelleştirmeye Bağlı İş Kaybı Tazminatı ve Diğer Hizmetler Hesabı"na yatırılır. Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü bu hesabın kullanılması ve değerlendirilmesi ile görevli ve yetkilidir. Nakit durumunun yetersizliği sebebiyle ivedi ve zorunlu harcamaların yapılamaması hâlinde; İdare, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünün talebi üzerine Özelleştirme Fonundan yapılacak aktarmalara mahsuben "Özelleştirmeye Bağlı İş Kaybı Tazminatı ve Diğer Hizmetler Hesabı"na aktarma yapmaya yetkilidir. **4.** İş kaybı tazminatı, günlük net asgarî ücretin iki katıdır. Bu madde kapsamına girenlerden, hizmet akdinin sona erdiği tarihte aynı işveren ile hizmet akdi kesintisiz en az 550 günden beri devam edenlere 90 gün, 1.100 günden beri devam edenlere 120 gün, 1.650 günden beri devam edenlere 180 gün, 2.200 günden beri devam edenlere 240 gün süre ile iş kaybı tazminatı verilir. Söz konusu tazminat ve diğer hizmetlerden yararlanmaya hak kazananların, bu tazminat ve hizmetlerden yararlanabilmeleri için, hizmet akitlerinin sona erdiği tarihten itibaren 30 gün içinde Türkiye İş Kurumuna başvurmaları zorunludur. Türkiye İş Kurumu hak sahiplerinin başvurularını müteakip, gerekli incelemeyi en geç 30 gün içinde sonuçlandırarak iş kaybı tazminatına hak kazanıldığını tespit etmesi hâlinde hizmet akdinin feshi tarihinden geçerli olmak üzere, inceleme ve buna ilişkin işlemlerin sonuçlanmasından itibaren 10 gün içinde iş kaybı tazminatını aylık olarak ödemeye başlar. **5.** Bu maddede öngörülen şekilde hizmet akitleri sona erenlerden; hizmet akitlerinin sona erme tarihi itibarıyla sosyal güvenlik mevzuatı hükümleri gereğince hizmet ve prim ödeme sürelerine göre yaşlılık aylığına hak kazananlar iş kaybı tazminatı ve diğer hizmetlerden yararlanamazlar. İş kaybı tazminatı ve diğer hizmetlerden yararlanamazlar. İş kaybı tazminatı ve diğer hizmetlerden yararlananların, işe yerleştirilmeleri veya kendilerinin iş bulmaları hâlinde ödenmekte olan tazminata ve diğer hizmetlere ilişkin hakları sona erer. İş kaybı tazminatının verilmesi ve diğer hizmetlerin sağlanmasına ilişkin usul ve esaslar; İdare ile Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü arasında yapılacak protokolle belirlenir. **6.** İş kaybı tazminatının fiilen ödendiği sürelere ait sosyal güvenlik kuruluşları kesintileri Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünce ayrıca hak sahipleri adına bu madde gereğinde açılacak hesaptan ilgili kurumlara ödenir. **7.** Bu Kanunun 26'ncı maddesi gereğince yapılacak özelleştirme uygulamaları sonucu doğacak iş kaybı nedeni ile tazminata hak kazananlara ödenmesi gerekecek tazminat tutarları, bu maddede

öngörülen esas ve usuller çerçevesinde ilgili belediye veya il özel idaresi tarafından hesaplanır. Bu suretle hesaplanan tazminat tutarları, 26'ncı madde gereğince özel bir hesapta toplanan gelirlerden karşılanmak üzere ilgili belediye veya il özel idaresi tarafından hak sahiplerine ödenir. **G - Kuruluşlardaki Personelin Nakli:** 4046 sayılı Kanunun 03.07.2005 tarih ve 5398 sayılı Kanunla değişik 22'nci maddesindeki hükümler ise şöyledir: **1.** Özelleştirme programına alınan kuruluşlarda (İştirakler hariç) ilgili kuruluş veya İdare tarafından istihdam fazlası personel belirlenmesi ya da bu kuruluşların kısmen veya tamamen satışı nedeniyle kamu tüzel kişiliğinin sona ermesi, devredilmesi, küçültülmesi, faaliyetlerinin durdurulması, kapatılması, tasfiye edilmesi hâlinde; bu kuruluşlarda programa alınma tarihi itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak veya sözleşmeli statüde çalışmakta olanlar ile iş kanunlarına tabi olarak görev yapmakla birlikte toplu iş sözleşmesi hükümlerinden yararlanmayan genel müdür, genel müdür yardımcısı, teftiş kurulu başkanı, kurul başkanı, daire başkanı, müessese, bölge, fabrika, işletme ve şube müdürü, müfettiş ve müfettiş yardımcısı, müşavir ve başuzman unvanlı kadrolara atanmak suretiyle görev yapan personel, kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmek üzere yukarıda belirtilen işlemlerin tamamlanmasından itibaren on beş gün içerisinde İdare tarafından Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Nakil hakkı tanınan bir kadro veya pozisyonda görev yapmakta iken İdare tarafından ihdas edilen ve iş kanunlarına tabi olan kadrolara atanmayı kabul edenlerle kuruluş özelleştirme programına alındıktan sonra kuruluşa naklen veya açıktan atananlar bu maddeyle getirilen nakil hakkından yararlanamaz. İdare, özelleştirme programındaki kuruluşlarda nakil hakkı kapsamında yer alan kadro ve pozisyonlardan boş bulunanları iptal etmeye, kadro ve pozisyonların yerini, aynı kuruluş bünyesindeki şirketler veya iş yerleri arasında değiştirmeye yetkilidir. Özelleştirme programındaki herhangi bir kuruluşun personeli, İdare tarafından özelleştirilecek kuruluşlarda görevlendirilebilir ve yetkilendirilebilirler. **2.** Nakle tabi personelin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre kazanılmış hak aylık derecesinden aşağı olmamak kaydıyla, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının boş kadrolarından Devlet Personel Başkanlığınca tespit edilen kadroya, anılan Başkanlık tarafından kırk beş gün içerisinde ataması teklif edilir. 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarının (Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar hariç) mevcut boş kadro veya pozisyonlarına da ihtiyaçlar doğrultusunda atama teklifi yapılabilir. Bu personelden 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (1) sayılı cetveldeki kadrolarda istihdam edilmekte olanlar ile burada sayılan unvanlarla çalışan diğer statülerdeki personelin atama teklifleri araştırmacı unvanlı kadrolara yapılır. Ancak (1) sayılı cetvelde yer alan, mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve belirli süreli meslek içi

eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonucunda göreve alınanların atama teklifleri, söz konusu görev unvanına uygun kadrolara yapılır. Devlet Personel Başkanlığı tarafından gönderilen atama teklif yazısının atamayı yapacak kamu kurum ve kuruluşuna intikalinden itibaren otuz gün içerisinde bu kurum ve kuruluş tarafından atama işlemlerinin yapılması zorunludur. Naklen atanan personel hakkında geçici 9 uncu madde hükümleri dikkate alınır. **3.** Kuruluşun satılması veya devredilmesi hâlinde bu kuruluşta çalışan nakle tabi personelin ataması yukarıdaki hükümlere göre yapıldıktan sonra atama emri, ilgili personele atamayı yapan kurum veya kuruluş tarafından, istihdam fazlası personel için yapılacak atama emri ise kuruluşu tarafından 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Personelin işe başlama sürelerine ve işe başlamama hâlinde yapılacak işlemlere ilişkin olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 62 ve 63'üncü maddeleri hükümlerinin uygulanmasından atamayı yapan kamu kurum ve kuruluşu sorumludur. Kurum ve kuruluşlar atama ve göreve başlatma işlemlerinin sonucunu en geç on beş gün içerisinde Devlet Personel Başkanlığına bildirirler. Yeni kurumunda görevine başlayan personel istekleri hâlinde, boş kadro bulunması ve ilgili mevzuata uygun olması şartıyla eski kadro veya pozisyonuna uygun kadrolara kurumlarınca atanabilirler. Askerlik görevlerini yapmakta olanlar için yukarıdaki süreler terhislerini takip eden ay başından itibaren başlar. Bu madde gereğince diğer kamu kurum ve kuruluşlarına yapılacak nakil sebebiyle boşalan kadro ve pozisyonlar, boşaldıkları tarihten itibaren herhangi bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. **4.** Bu maddenin birinci fıkrasına göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmek üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilen personelin, kuruluşun kamu tüzel kişiliğinin sona erdiği tarihten, yeni kurumlarında göreve başlayacakları tarihi takip eden ay başına kadar geçecek süreye ilişkin olarak eski kadro veya pozisyonlarına ait aylık, ücret, varsa ikramiye ve ücrete bağlı diğer malî hakları ile yeni kurumlarında göreve başlayacakları tarihe kadar geçecek süredeki sosyal hak ve yardımları (Harcırah, sağlık giderleri, cenaze giderleri ve ölüm yardımı) Özelleştirme Fonundan ödenir ve bunlardan Sosyal Güvenlik Kurumuna tabi olanların bu süre içinde Kurumla olan ilgileri devam eder. Eski görev yerinden alınan aylık ve diğer malî haklar için borç çıkarılmaz ve kurumlar arasında herhangi bir hesaplaşma yapılmaz. Personelin Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarihten yeni görev yerlerine başlayacakları tarihe kadar geçecek süredeki aylık ve ücretlerindeki artışlar, beşinci ve altıncı fıkraların uygulanmasında dikkate alınmaz. Bu personelden nakil sürecinde emekli olanlara Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenen emekli ikramiyeleri, makam, görev ve temsil tazminatları ile ölüm yardımları, ödenmesini takiben iki ay içerisinde faturası karşılığında Hazine tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenir. Nakil hakkına sahip olarak iş kanunlarına tabi

çalışmakta iken özelleştirme uygulamaları nedeniyle istihdam fazlası personel olarak belirlenenlerden, kararın kendilerine tebliği tarihinden başlayarak on gün içinde nakil hakkından vazgeçtiğini beyan edenlerin iş sözleşmeleri feshedilmiş sayılır ve bunların ihbar ve kıdem tazminatları Özelleştirme Fonundan karşılanır. Kuruluşun özelleştirme uygulaması sonucu nihaî devir işlemlerinin onaylanmasına ilişkin kararın Resmi Gazete'de yayımından itibaren on gün içinde nakil hakkından vazgeçtiğini çalıştığı kuruluşa yazılı olarak bildiren nakil hakkına sahip iş kanunlarına tabi personelin de iş sözleşmeleri feshedilmiş sayılır ve bunların ihbar ve kıdem tazminatları Özelleştirme Fonundan karşılanır. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmek üzere isimleri Devlet Personel Başkanlığına bildirilenlerden; nakil süreci içerisinde kıdem tazminatına hak kazandıracak şekilde iş sözleşmeleri sona erenlerin kıdem tazminatları da Özelleştirme Fonundan ödenir. İş kanunlarına tabi olarak çalışmakta iken, bu madde gereğince diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilen personele kıdem tazminatı ödenmez ve bunların önceden kıdem tazminatı ödenmiş süreleri hariç, kıdem tazminatına esas hizmet süreleri sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine göre emekli ikramiyelerinin hesabında dikkate alınır. **5.** Bu madde hükümlerine göre kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilen sözleşmeli personel ile iş kanunlarına tabi personele, Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarihteki kadro ve pozisyonlarına ilişkin olarak bildirim tarihi itibarıyla almakta oldukları sözleşme ücreti, ücret (Fazla mesai ücreti hariç), ikramiye, bankacılık tazminatı, ek ücret, ek ödeme, teşvik ödemesi ve benzeri adlarla yapılan ödemelerin toplam net tutarının (Bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır); nakledildiği kurum veya kuruluştaki kadro veya pozisyonlara ilişkin olarak yapılan aylık, ek gösterge, ikramiye, her türlü zam ve tazminatları (Ek tazminat ve bankacılık tazminatı dâhil), makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı, sözleşme ücreti, ücret, ek ücret, ek ödeme, teşvik ödemesi, döner sermaye payı ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (Fazla mesai ücreti, fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kurumdaki kadro unvanı veya pozisyonlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, başka kurumlara geçenlere fark tazminatı ödenmesine son verilir. **6.** 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (1) sayılı cetvelde belirtilen kadrolarda görev yapmakta iken nakle tabi tutulan personelin (Bu Kanuna göre anonim şirket hâlinde birleştirilen kuruluşlardaki personel dâhil), Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarihteki kadrolarına ilişkin olarak bildirim tarihi itibarıyla almakta oldukları aylık, ek gösterge, zam, özel hizmet tazminatı, makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı bir bütün olarak, göreve başladıkları tarihi izleyen ay başından geçerli olmak üzere

üç yıl süre ile saklı tutulur ve şahsa bağlı haktan yararlanılan süreler, sosyal güvenlik mevzuatında belirtilen sürelerin hesabında (Daha önce nakledilenler dâhil) dikkate alınır. İlgililerin yeni kadrolarına atandıkları tarihten önce, eski kadroları için mevcut olan ve saklı haklar kapsamında bulunan gösterge, puan, oran ve katsayı artışları şahsa bağlı haklarda artış sayılır. Ancak eski kadro için bu tarihten sonra ihdas edilmiş hiçbir malî ve sosyal hak ve yardım ile sair ödemeler şahsa bağlı hak kapsamında değerlendirilmez. Atanılan kadrodaki derece yükselmeleri veya kademe ilerlemeleri, aylık gösterge ve ek gösterge dışındaki ödemelerde, şahsa bağlı olarak saklı tutulan hakların ödendiği eski kadronun derecelerinin yükseltilmesi veya kademelerinin ilerletilmesi sonucunu doğurmaz. Bu personelin (Bu Kanuna göre anonim şirket hâlinde birleştirilen kuruluşlardaki personel dâhil), Devlet Personel Başkanlığına bildirildikleri tarihteki kadrolarına ilişkin olarak bildirim tarihi itibarıyla almakta oldukları aylık, ek gösterge, ikramiye, her türlü zam ve tazminatları (Ek tazminat ve bankacılık tazminatı dâhil), makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı, ücret (Fazla mesai ücreti hariç), ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan ödemelerin toplam net tutarının (Bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır); nakledildiği kurum ve kuruluş tarafından şahsa bağlı hak olarak ödenen aylık, ek gösterge, zam, özel hizmet tazminatı, makam tazminatı, temsil tazminatı, görev tazminatı ödemeleri ile şahsa bağlı hak dışında yapılan ikramiye, ücret, ek ücret, ek ödeme, ek tazminat, teşvik ödemesi, döner sermaye payı ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (Fazla mesai ücreti, fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir. Atandıkları kurumdaki kadro unvanı veya pozisyonlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, başka kurumlara geçenlere şahsa bağlı hak uygulaması ile fark tazminatı ödenmesine son verilir. **H – Emeklilik:** 4046 sayılı Kanunun 01.08.2003 tarih ve 4971 sayılı Kanunla değişik 24'üncü maddesine göre; özelleştirme programına alınan kuruluşlarda T.C. Emekli Sandığına tabi personelden; 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre, hizmet süresi itibarıyla emeklilik hakkını kazananlara bu hakkı kazandıkları, çalıştıkları kuruluşun özelleştirme programına alınmasından önce emeklilik hakkını kazananlara ise bu kuruluşun özelleştirme programına alındığı tarihten itibaren iki ay içinde emekli olmayı istemeleri hâlinde, emeklilik ikramiyeleri % 30 fazlasıyla ödenir. Emeklilik ikramiyesine ilave olarak ödenecek % 30 tutarındaki miktar, ödemeyi müteakip Sosyal Güvenlik Kurumunun talebi üzerine Özelleştirme Fonundan karşılanır. 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna

yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malullük, vazife malullüğü ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. **İ - Güneydoğu Anadolu Projesinde Kullanılmak Üzere Bütçeye Gelir Kaydı:** 4046 sayılı Kanuna, 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla eklenen geçici 23'üncü maddeye göre, bu Kanun kapsamında; **a)** Özelleştirme Fonunun 2008 yılındaki nakit fazlasının 1.000.000.000 YTL'lik kısmı, Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Kaydedilen bu tutarları, Yüksek Planlama Kurulu kararına istinaden Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelik vermek kaydıyla münhasıran ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımlarda kullanılmak üzere ilgili idare bütçelerine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödenekler, 2008 yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir. **b)** 01.01.2009-31.12.2012 tarihleri arasındaki dönemde oluşacak Özelleştirme Fonunun nakit fazlasının; 2009 yılı için 2.500.000.000 YTL'lik kısmı, izleyen yıllarda ise bir önceki yıl genel bütçesinde gelir tahmini olarak yer alan tutarın Gayrisafi Yurt İçi Hasıla deflatörü oranında artırılarak bulunacak kısmı, ilgili yıl genel bütçelerinin (B) işaretli cetvelinde bütçe gelir tahmini olarak yer alır. İlgili yıl bütçeleri hazırlanırken Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelik vermek kaydıyla münhasıran bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımların finansmanı için ilgili idare bütçelerine bu gelir tahmini karşılığı kadar ödenek öngörülür. Yukarıda belirlenen tutarlar Özelleştirme Fonu tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve ilgili yıl genel bütçesinin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. 01.01.2008-31.12.2012 tarihleri arasındaki dönemde oluşacak Özelleştirme Fonunun nakit fazlasının yukarıda belirlenen tutarları aşan kısmından Özelleştirme Yüksek Kurulu kararına göre tespit edilecek tutar, Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve ilgili yıl genel bütçesinin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Kaydedilen bu tutarlardan, Yüksek Planlama Kurulu kararı ile belirlenecek kısmı ulaştırma ve enerji yatırımlarında kullanılmak üzere, ilgili idare bütçelerine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödenekler, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir. **J - Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün Özelleştirilen Limanlarından Elde Edilen Gelirler:** 4046 sayılı Kanuna, 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen geçici 24'üncü maddeye göre; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten (06.08.2008) önce özelleştirilen

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD) limanlarından elde edilen gelirlerden Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarında tutulan tutarlar, bu birim tarafından genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarların yüzde 60'ını kara yolu yapımı ile bu amaçla yapılacak kamulaştırma, kara yolu bakımı ve onarımı amacıyla Karayolları Genel Müdürlüğü bütçesine, yüzde 40'ını ise demir yolu yapımı ile bu amaçla yapılacak kamulaştırma, demir yolu bakımı, onarımı ve demir yolu araçlarının alımı ve diğer ihtiyaçlarda kullanmak amacıyla TCDD'ye sermayesini artırmak suretiyle ödenmek üzere Hazine Müsteşarlığı bütçesine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten (06.08.2008) sonra TCDD'ye ait limanların özelleştirilmesinden elde edilecek gelirlerin tamamı ise, tahsilini izleyen on beş gün içinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca Ulaştırma Bakanlığı merkez ödemelerini yapan muhasebe birimi hesaplarına aktarılır. Aktarılan bu tutarlar, aynı birim tarafından genel bütçenin (B) işaretli cetveline özel gelir kaydedilir. Kaydedilen bu tutarların yüzde 60'ını kara yolu yapımı ile bu amaçla yapılacak kamulaştırma, kara yolu bakımı ve onarımı amacıyla Karayolları Genel Müdürlüğü bütçesine, yüzde 40'ını ise demir yolu yapımı ile bu amaçla yapılacak kamulaştırma, demir yolu bakımı, onarımı ve demir yolu araçlarının alımı amacıyla TCDD'ye sermayesini artırmak suretiyle ödenmek üzere Hazine Müsteşarlığı bütçesine özel ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Özel gelir ve ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içerisinde kullanılamayan kısımları ertesi yıl bütçelerine devren gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Sermaye ödenekleri yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir.

ÖZEL MALLAR: Kamu kurum ve kuruluşlarına ait olup bir kamu hizmetine tahsis olmamış, gelir getiren ve gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin mallarının tabi olduğu rejime tabi olan taşınmaz mallar. Tarla, bahçe, bağ, dükkân gibi mallar. İdarenin hususî malları.

ÖZEL ÖDENEK KAYDEDİLEN BAZI FON GELİRLERİNİN BÜTÇEYE GELİR KAYDI: *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ÖZEL ÖDENEKLERİN BÜTÇELERE KAYDIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARINDA KAMU PERSONELİNİN ÜCRETLİ DERS VERMESİ: 08.02.2007 tarih ve 5580 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin (b) bendine göre; kurum, okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, özel eğitim okulları ile çeşitli kursları, uzaktan öğretim yapan kuruluşları, dershaneleri, motorlu taşıt sürücüleri kursları, hizmet içi eğitim merkezleri, öğrenci etüt eğitim merkezleri, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile benzeri özel öğretim kurumlarıdır. 5580

sayılı Kanunun 8'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A -** İhtiyaç hâlinde, resmî okullarda görevli öğretmenlere asıl görevlerini aksatmamak ve aylık karşılığı okutmakla yükümlü bulunduğu haftalık ders saati sayısını doldurmaları kaydı ve çalıştıkları kurumların izni ile sadece okullarda, aylık karşılığı okutmakla yükümlü bulunduğu haftalık ders saati sayısının yarısı kadar ücretli ders verilebilir. Öğretmenlerin toplam ders saati sayısı haftada otuz saati geçemez. **B -** Uzman öğretici, usta öğretici ve öğretmenlik yapma nitelik ve şartlarını taşıyan diğer Devlet memurlarına, ilgili birimlerin izniyle haftada on saati geçmemek üzere ücretli ders görevi verilebilir.

ÖZEL ÖNEMİ HAİZ MERASİMLERE İŞTİRAK EDECEKLERİN DIŞ YEVMİYELERİ: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 35'inci maddesine göre; taç giyme ve cenaze merasimleri gibi özel önemi haiz bir merasim dolayısıyla yabancı memleketlere gönderilecek olanlara verilecek yevmiye, Bakanlar Kurulu kararıyla, 34'üncü maddenin birinci fıkrası gereğince tayin olunacak azamî haddin % 50'si nispetinde artırılabilir.

ÖZEL TERTİP DEVLET İÇ BORÇLANMA SENETLERİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

ÖZEL TÜKENMEYE TABİ VARLIKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 63'üncü maddesine göre; bu hesap grubu, belirli bir maddî varlıkla çok yakından ilgili bulunan veya tamamen tüketime tabi varlıklar için yapılan, üretim çalışmalarının zaman ve yoğunluğu ile sınırlı bir ömre sahip olan arama giderlerinin izlenmesi için kullanılır. Özel tükenmeye tabi varlıklar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

271 Arama Giderleri Hesabı
277 Diğer Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar Hesabı
278 Birikmiş Tükenme Payları Hesabı

271 Arama Giderleri Hesabı: Bu hesap, arama amacıyla yapılan giderlerin izlenmesi için kullanılır. **277 Diğer Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar Hesabı:** Bu hesap, yukarıda sayılanlar dışında kalan diğer özel tükenmeye tabi varlık kalemlerinin izlenmesi için kullanılır. **278 Birikmiş Tükenme Payları Hesabı:** Bu hesap, özel tükenmeye tabi varlıklar grubuna giren kalemler için ayrılacak tükenme paylarının izlenmesi için kullanılır.

ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ: 06.06.2002 tarih ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa göre; Kanuna ekli listelerde yer alan bazı malların ithalatı, imalatı, kayıt ve tescilinde, bir defaya ait olmak üzere alınan vergi.

ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ HASILATININ PAYLAŞIMI: 06.06.2002 tarih ve 4760 sayılı Kanunun 30.12.2004 tarih ve 5281 sayılı Kanunla 17'nci maddesine göre; **1.** Bu Kanuna ekli (III) sayılı listede yer alan mallar

üzerinden tahsil edilen özel tüketim vergisi hasılatından; **a)** 3238 sayılı Kanunla kurulan Savunma Sanayii Destekleme Fonuna % 7,9 oranında pay ayrılır. Bu hükme göre ayrılacak pay, Maliye Bakanlığınca, tahsilatın yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar T.C. Merkez Bankasındaki Fon hesabına yatırılır. **b)** 03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde yer alan giderlerde kullanılmak üzere % 0,2 oranında pay ayrılır. **2.** 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; Bakanlar Kurulu, bu madde uyarınca özel tüketim vergisi hasılatından verilecek paylara ilişkin oranları topluca veya ayrı ayrı sıfıra kadar indirmeye yetkilidir.

ÖZERK: Muhtar, bağımsız.

ÖZERK BÜTÇE: *bk. Bağımsız Bütçe.*

ÖZERK BÜTÇELİ KURULUŞ: *bk. Bağımsız Bütçeli Kuruluş.*

ÖZERK (BAĞIMSIZ, MUHTAR) BÜTÇELİ KURULUŞLAR: *bk. Bağımsız Bütçeli Kuruluşlar.*

ÖZGÜLEMEK: (Bir yer veya bir şeyi) birine ayırmak, vermek, hasretmek, tahsis etmek. 1970'li yılların sonrasında "Hazine taşınmaz mallarını, kamu hizmetlerine bedelsiz tahsis" anlamında kullanılmış; ancak, çeşitli karışıklıklara neden olduğu için, bu uygulamadan vazgeçilmiştir.

ÖZ KAYNAK: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

ÖZ KAYNAKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 86'ncı maddesine göre; bu ana hesap grubu, varlıklar toplamı ile yabancı kaynaklar toplamı arasındaki farkın izlenmesi için kullanılır. Öz kaynaklar ana hesap grubu; net değer/sermaye, değer hareketleri, yeniden değerleme farkları, yedekler, geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları ve geçmiş yıllar olumsuz faaliyet sonuçları ile dönem faaliyet sonuçları hesap grupları şeklinde bölümlenir.

ÖZ KAYNAKLARA İLİŞKİN İLKELER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 11'inci maddesine göre, öz kaynaklara ilişkin ilkeler şunlardır: **A -** Öz kaynaklar ana hesap grubu; net değer (Sermaye), değer hareketleri, yeniden değerleme farkları, yedekler, geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları ve geçmiş yıllar olumsuz faaliyet sonuçları ile dönem faaliyet sonuçları hesap gruplarına ayrılır. Yedekler, gelir unsuru olarak faaliyet sonuçları tablosuna aktarılmaz. Genel yönetim kapsamında ticarî esaslara göre faaliyet gösteren kamu idarelerinin varlık hesaplarında net değer yerine, kendilerine tahsis edilen sermaye ile bunun ödenmiş miktarı gösterilir. **B -** İlk açılış bilançosuna dâhil edilememiş bulunan varlık ve yabancı kaynakların envanteri yapıldıkça belirlenen değeri ilgili varlık veya yabancı kaynak hesabına ve net değere (Sermayeye) ilave edilir. **C -** Dönem faaliyet sonucu ile önceki yıl/yıllar faaliyet sonuçları bu grupta yer alır. **D -** Öz kaynakların bilançoda net olarak gösterilmesi için öz kaynak kalemlerinden negatif değer taşıyanlar indirim kalemleri olarak yer alır.

ÖZÜRLÜLER İDARESİ BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Özürlüler Yüksek Kurulu Üyelerinin Huzur Hakkı:** 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 18'inci maddesine göre; Özürlüler Yüksek Kurulunun toplantıya katılan üyelerine, katıldıkları toplantı başına, genel bütçeden yapılacak Hazine yardımlarından asgarî ücretin üçte biri kadar net huzur hakkı ödenir. **C – Görevlendirme:** 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 31'inci maddesine göre; genel ve katma bütçeli dairelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* döner sermayeli kuruluşlarda, kanunla kurulan fonlarda, belediyeler ve özel idareler, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait kuruluşlarda, iktisadî Devlet teşekkülleri ve kamu iktisadî kuruluşlarında ve bunlara bağlı ortaklıklar ve müesseselerde çalışanlar kurumlarının, yüksek yargı organı mensupları, hâkim ve savcılar için kendilerinin de muvafakati ile aylık ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî hak ve yardımları kuruluşlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Özürlüler İdaresi Başkanlığında istihdam edilebilirler. Bu şekilde istihdam edilecek personelin en az dört yıllık yükseköğrenim kurumlarından mezun olmaları, görevin gerektirdiği nitelikleri taşımaları ve en az üç yıl kamu hizmetinde fiilen çalışmış olmaları zorunludur. Bu madde hükmüne göre görevlendirilecek personel sayısı, mevcut personelin yüzde onunu geçemez. **D - Sözleşme ile Araştırma ve Proje Hazırlatma:** 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 32'nci maddesine göre; Özürlüler İdaresi Başkanlığı, görevleri ile ilgili olarak araştırma, etüt ve proje hazırlama işlerini üniversite öğretim üyeleriyle yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere sözleşmeyle yaptırabilir, uygulamalı projelere destek verebilir. **E - Fazla Çalışma Ücreti:** 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 33'üncü maddesine göre; Özürlüler İdaresi Başkanlığında fiilen görev yapan memurlara, 10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun değişik 31'inci maddesinde yer alan fazla çalışma ücreti aynı esas ve usullere göre ödenir. 31'inci maddeye göre Başkanlıkta görevlendirilenler hakkında da fiilen Başkanlıkta görevli oldukları sürece birinci fıkra hükmü uygulanır. **F - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Zam ve Tazminatlar.* **G - Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri:** *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.* **H - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **I - Özürlülerin Destek Eğitimi Giderlerinin Karşılanması:** *30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Özürlülerin Destek Eğitimi Giderlerinin Karşılanması. **İ - Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu:** *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.*

ÖZÜRLÜLERİN DESTEK EĞİTİMİ GİDERLERİNİN KARŞILANMASI: 30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanuna, 01.07.2005 tarih ve 5378 sayılı Kanunla eklenen ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değiştirilen ek 3'üncü maddeye göre; özürlü sağlık kurulu raporu düzenlemeye yetkili sağlık kurum veya kuruluşlarınca verilen sağlık kurulu raporuyla asgarî % 20 özürlü olduğu tespit edilen ve özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından da eğitsel değerlendirme ve tanılamaları yapılarak 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılan özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitimini almaları uygun görülen görme, işitme, dil-konuşma, spastik, zihinsel, ortopedik veya ruhsal özürlü bireylerin eğitim giderlerinin her yıl Maliye Bakanlığınca belirlenen tutarı, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır. Bu özürlü bireylerin, özür grupları ve dereceleri ile özür niteliğine göre eğitim programlarının kapsamı ve eğitim süreleri, Özürlüler İdaresi Başkanlığının görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça hazırlanacak ve bu Kanunun yayımını izleyen altı ay içinde yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. Söz konusu eğitim hizmetini sunan veya yararlananların, gerçek dışı beyanda bulunmak suretiyle fazladan ödemeye sebebiyet vermeleri durumunda bu tutarlar, iki katı ve kanunî faiziyle birlikte ilgililerden müteselsilen geri tahsil edilir. Bu fiillerin özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri tarafından tekrarı hâlinde, ayrıca kurum açma izinleri iptal edilir. Bu madde hükmü, 2009 yılı başında yürürlüğe girer.

ÖZÜRLÜ VE ESKİ HÜKÜMLÜ ÇALIŞTIRMA ZORUNLULUĞU: 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanununun 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanun ve 31.07.2008 tarih ve 5797 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A -** İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör iş yerlerinde yüzde üç özürlü, kamu iş yerlerinde ise yüzde dört özürlü ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi meslek, beden ve ruhî durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. Aynı il sınırları içinde birden fazla iş yeri bulunan işverenin bu kapsamda çalıştırmakla yükümlü olduğu işçi sayısı, toplam işçi sayısına göre hesaplanır. **B -** Bu kapsamda çalıştırılacak işçi sayısının tespitinde belirli ve belirsiz süreli iş sözleşmesine göre çalıştırılan işçiler esas alınır. Kısmî süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür. Oranın hesaplanmasında yarıma kadar kesirler dikkate alınmaz, yarım ve daha fazla olanlar tama dönüştürülür. İş yerinin işçisi iken sakatlananlara öncelik tanınır. **C -** İşverenler çalıştırmakla yükümlü oldukları işçileri Türkiye İş Kurumu aracılığı ile

sağlarlar. Bu kapsamda çalıştırılacak işçilerin nitelikleri, hangi işlerde çalıştırılabilecekleri, bunların iş yerlerinde genel hükümler dışında bağlı olacakları özel çalışma ile mesleğe yöneltilmeleri, mesleki yönden işverence nasıl işe alınacakları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **D** - Yer altı ve su altı işlerinde özürlü işçi çalıştırılamaz ve yukarıdaki hükümler uyarınca işyerlerindeki işçi sayısının tespitinde yer altı ve su altı işlerinde çalışanlar hesaba katılmaz. **E** - Bir iş yerinden malulen ayrılmak zorunda kalıp da sonradan maluliyeti ortadan kalkan işçiler eski iş yerlerinde tekrar işe alınmalarını istedikleri takdirde, işveren bunları eski işleri veya benzeri işlerde boş yer varsa derhâl, yoksa boşalacak ilk işe başka isteklilere tercih ederek, o andaki şartlarla işe almak zorundadır. Aranan şartlar bulunduğu hâlde işveren iş sözleşmesi yapma yükümlülüğünü yerine getirmezse, işe alınma isteğinde bulunan eski işçiye altı aylık ücret tutarında tazminat öder. **F** - Özel sektör işverenlerince bu madde kapsamında çalıştırılan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi özürlü sigortalılar ile 01.07.2005 tarih ve 5378 sayılı Kanunun 14'üncü maddesinde belirtilen korumalı iş yerlerinde çalıştırılan özürlü sigortalıların, aynı Kanunun 72'nci ve 73'üncü maddelerinde sayılan ve 78'inci maddesiyle belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı, kontenjan fazlası özürlü çalıştıran, yükümlü olmadıkları hâlde özürlü çalıştıran işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir özürlü için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin yüzde ellisi Hazinece karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır. Bu fıkraya göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi hâlinde, Hazinece Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir. Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkrada düzenlenen teşvik, kamu idareleri hariç 506 sayılı Kanun kapsamındaki sigortalılara ilişkin matrah ve oranlar üzerinden olmak üzere, 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıkların statülerine tabi personeli için de uygulanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir. **G** - Bu maddeye aykırılık hallerinde 101'inci madde uyarınca tahsil edilecek cezalar, özürlülerin ve eski hükümlülerin meslekî eğitim ve meslekî rehabilitasyonu, kendi işini kurmaları,

özürlünün iş bulmasını sağlayacak destek teknolojileri ve bu gibi projelerde kullanılır. Tahsil edilen cezaların kullanımına ilişkin hususlar, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ile en çok işçi ve işvereni temsil eden üst kuruluşların birer temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından karara bağlanır. Komisyonun çalışma usul ve esasları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **H -** Eski hükümlü çalıştırılmasında, kanunlardaki kamu güvenliği ile ilgili hizmetlere ilişkin özel hükümler saklıdır.

ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

P

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

PARA: Alınan mal ve hizmet bedellerinin ve borçların ödenmesinde kabul edilen ve elden ele geçen şey. Hukukî kıymetlere değer biçmek üzere iş münasebetlerinde kullanılan madenî ve kâğıt menkul şeyler, değiştirme ve ödeme vasıtası. Nakit, nukut, servet, meskukât anlamında da kullanılır. Türk Lirası, Amerikan Doları, Alman Markı gibi. Eski hukukumuzda, bir kuruşun kırkta biri veya üç akçeye eşit değer.

PARA CEZALARI VE YETKİLİ MERCİLER: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yaptırımlar ve Yetkili Merciler.*

PARA PİYASASI NAKİT İŞLEMLERİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

PARASAL: Para ile ilgili, para bakımından, paraca, nakdî.

PARASAL SINIRLARIN BÜTÇE KANUNLARINDA GÖSTERİLMESİ: 26.10.1988 tarih ve 3484 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; aşağıdaki kanunların belirtilen maddelerindeki parasal sınırlar, günün şartlarına uygun şekilde yılları bütçe kanunlarında belirlenir: **A –** 08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Maliye Vekâleti Başhukuk Müşavirliğinin ve Muha-kemat Umum Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve Vilayetler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanunun 27, 28, 29, 30, 31 ve 34'üncü maddeleri. **B –** 11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 32'nci maddesi. **C –** 18.12.1953 tarih ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanunun 35'inci maddesi. **D –** 27.06.1956 tarih ve 6760 sayılı Vakıflar Umum Müdürlüğü Vazife ve Teşkilatı Hakkında Kanunun 14'üncü maddesi. 6760 sayılı Kanunun 14'üncü maddesi, 20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. Daha sonra çıkarılan kanunlarda da parasal sınırların tespiti öngörülmüştür. Aşağıda listesi verilen kanunlar, bütçe kanununa ekli olan " Çeşitli Kanunlara Göre Bütçe Kanununda Gösterilmesi Gereken Parasal Sınırlara Ait Cetvel" adlı (İ) Cetvelinde gösterilmektedir:

Tarihi	Sayısı	Adı	Madde
08.01.1942	4353	Maliye Vekâleti Başhukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Umum Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve Vilayetler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanunun	27 28 29 30 31 34
11.02.1950	5539	Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun	32
18.12.1953	6200	Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun	35
08.09.1983	2886	Devlet İhale Kanunu	17 45 51 76
04.11.1983	2942	Kamulaştırma Kanunu	3
20.11.1984	3082	Kamu Yararının Zorunlu Kıldığı Hâllerde, Kamu Hizmeti Niteliği Taşıyan Özel Teşebbüslerin Devletleştirilmesi Usul ve Esasları Hakkında Kanun	4
31.10.1985	3234	Orman Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun	36
21.05.1986	3289	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun	38
10.12.2003	5018	Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu	35 40 46 79

PARASIZ VE TENZİLLİ TARİFE İLE SEYAHATTE YOL MASRAFI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 31'inci maddesine göre; birinci maddenin (a, b ve c) bentlerinde yazılı kurumlara ait veya bunlar tarafından kiralanmış nakil vasıtalarında paso veya permi ile veya diğer herhangi bir suretle parasız olarak seyahat edenlere yol masrafı verilmez. Tarifeler gereğince bilet ücretlerinde tenzilat yapılması hâlinde yol masrafı fiilen ödenen ücrete göre hesaplanır.

PARASIZ YATILI OKUTULACAK ÖĞRENCİLERE ÖDEMELER: *15.06.1989 tarih ve 3580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler.*

PARAŞÜTÇÜLERE ÖDENECEK TAZMİNAT: *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.*

PARAYA ÇEVİRME: Rehin ve haciz altında veya iflas masasında bulunan malların ve hakların ilgili kanun hükümlerine göre pazarlık veya açık artırma yoluyla satılarak para hâline getirilmesi.

PARSELASYON HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde, İmar Kanununa göre ilk kez yapılan veya istek üzerine gerçekleştirilen müteakip parselasyon işlemleri nedeniyle alınan maktu harç.

PATLAYICI MADDE VE ŞÜPHELİ CİSİMLERLE İLGİLİ HÜKÜMLER:

A - Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerin Zararsız Hâle Getirilmesinde Araç ve Gereç Verme Yükümlülüğü: 24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Denizlerde ve Yurt Düzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanunda düzenlenen hükümler şöyledir: **1. Araç ve Gereçlerden Faydalanma:** 4536 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerin zararsız hâle getirilmesi için, askerî ve mülkî makamlara ait araç ve gereç bulunamadığı takdirde, mahallin en büyük mülkiye amirince, gerçek ve tüzel kişilere ait araç ve gereçlerden faydalanılır. Bu koşullarda hizmete istekli çıkmadığı takdirde, mahallin en büyük mülkiye amirince gerekli araçlara el konularak görevli personele teslim edilir. **2. Kullanılan Araç ve Gereç İçin Kira ve Ücret Ödenmesi:** 4536 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi gereğince; araç ve gereç vermeyi kabul edenlere, kira bedelleri veya günlük ücretleri, mahallî rayice göre pazarlıkla tespit edilerek en geç doksan gün içinde ödeme yapılır. El konulan araç ve gereç sahiplerinin kira bedelleri veya günlük ücretleri, mahallî rayice göre pazarlıkla veya mahallin en büyük mal memuru yahut görevlendireceği yetkili ile il trafik komisyonu ve ticaret odasını temsilen birer yetkiliden oluşan kurul tarafından tespit edilecek bedel üzerinden, hak sahiplerine en geç doksan gün içinde ödenir. Hizmet sırasında hasara veya kayba uğrayan araç ve gereçler için tazminat, görevi veren mülkî makamlarca otuz gün içinde kurulacak yukarıda belirtilen kurul tarafından mahallî rayice göre tespit edilerek en geç doksan gün içinde ödenir. Ödenecek bu bedelleri yeterli bulmayan araç ve gereç sahiplerinin yargı yoluna başvurma hakları saklıdır. Bedel takdirlerinde, ilgili kamu kuruluşlarından bilirkişi yardımı istenebilir. **3. Kamu Görevlilerinin Yükümlüğü:** 4536 sayılı Kanunun 15'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; kamu kurum ve kuruluşları, kendilerine ait araç ve gereçleri, talep hâlinde ilgililere vermekle yükümlüdürler. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen kamu görevlisi, fiil başka bir suç oluştursa bile, müdahaleyi gerçekleştiren askerî birliğin komutanının veya İçişleri Bakanlığına bağlı yetkili ekip amirinin teklifi üzerine, mahallin en büyük mülkiye amirinin kararıyla, her yıl bütçe kanununda gösterilen memur maaş katsayısının

5.000 rakamı ile çarpılmasından elde edilecek tutar kadar para cezası verilir. Verilen kararlar, ilgililere, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezaya karşı, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde yetkili mahkemeye itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hâllerde, evrak üzerinden inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. **B - Görev Sebebiyle Yaralanma, Sakatlanma, Vefat Etme:** 4536 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre; yetkili makamlarca görevlendirildikleri resmen belgelenmek şartıyla patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerin tespiti, nakli, incelenmesi, muhafazası veya zararsız hâle getirilmesi görevleri sırasında yaralanan veya sakat kalan kamu görevlileri ve kamu görevlisi olmayan kişiler ile vefat edenlerin kanunî mirasçılarına, 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Bu kişilerin diğer kanunlarda belirtilen hakları saklıdır. Bu görevlerin ifası sebebiyle yaralanan, sakatlanan veya sağlığı tehlikeye girenlerin yurt içinde, gerekiyorsa yurt dışında tedavileri ilgili kurumlarınca yaptırılır. **C – Ödül Verilmesi:** 4536 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; patlayıcı madde ve şüpheli cisimleri gören ve bulan kişiler, bunların yerini tam olarak tespit edip gerekli ikaz edici işaretlemeleri yaparak, ilgili makamlara haber verdiklerinde, kendilerine, ele geçen cismin teknik istihbarat yönünden yurt savunmasına sağlayacağı faydaya göre, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek Devlet memuru aylığı (Ek gösterge dâhil) brüt tutarını geçmemek kaydıyla, Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinden ödül verilir. **D - Giderler:** 4536 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; patlayıcı madde ve şüpheli cisimlerin tespiti, muhafazası, nakli, imha edilmesi, zararsız hâle getirilmesi veya incelenmesi için bu Kanun uyarınca yapılacak her çeşit giderler, verilecek ücret, yolluk ve tazminatlar, Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı bütçelerinden ödenir.

PAY: Birden fazla kişinin birlikte sahip olduğu bir malda, her hissedara isabet eden miktar.

PAYDAŞ: Birden fazla kişinin birlikte sahip olduğu bir malın parçalarından, her birine sahip olan kimse. Hissedar.

PAY ÖDEMELERİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler.*

PAZARLIK USULÜ: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanun ve 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

(P) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

PERFORMANS PROGRAMLARIYLA İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik, 05.07.2008 tarih ve 26927 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A - Yönetmeliğin Kapsamı:** Bu Yönetmelik; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları ile mahallî idarelerin performans programlarının hazırlanması, ilgili idarelere gönderilmesi, kamuoyuna açıklanması ve bunlara ilişkin süreler ile diğer usul ve esasları kapsamaktadır. Millî Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığının performans programı hazırlaması zorunlu değildir. **B - Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 3'üncü maddesindeki tanımlardan bazıları şöyledir: **1. Mahallî İdare:** Yetkileri belirli bir coğrafî alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareler. **2. Performans Göstergesi:** Kamu idarelerince performans hedeflerine ulaşma düzeyini ölçmek, izlemek ve değerlendirmek için kullanılan araçlar. **3. Performans Hedefi:** İdarelerin stratejik planlarında yer alan amaç ve hedeflerine ulaşmak için program döneminde gerçekleştirmeyi amaçladıkları performans seviyelerini gösteren çıktı-sonuç odaklı hedefler. **4. Performans Programı:** Bir kamu idaresinin program dönemine ilişkin performans hedef ve göstergelerini, hedeflere ulaşmak için yürütecekleri faaliyet-projeleri, kaynak ihtiyacını, idareye ilişkin bilgileri içeren program. **5. Performans Programı Hazırlama Rehberi:** Kamu idarelerinin bu Yönetmelikle belirlenen esas ve usullere uygun olarak, performans programlarını hazırlamalarına ilişkin standartları, hesaplama yöntemlerini, kullanılacak cetvel ve tablo örnekleri ile diğer bilgileri içerecek şekilde Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan rehber. **6. Program Dönemi:** Bütçesi hazırlanan yılı ve izleyen iki yılı içeren dönem. **7. Stratejik Plan:** Kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren plan. **C - Performans Programlarının Hazırlanması:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesindeki düzenlemeler şöyledir: **1.** Performans programları; bu Yönetmelik, Performans Programı Hazırlama Rehberi ve Maliye Bakanlığınca performans esaslı bütçelemeye ilişkin yapılacak diğer düzenlemelere uygun olarak harcama birimi ve idare düzeyinde hazırlanır. **2.** Performans programları; çıktı ve sonuç odaklı bir anlayışla, doğru ve güvenilir bilgiye dayalı, malî saydamlığı ve hesap verebilirliği sağlayacak şekilde her yıl hazırlanır. **3.** Kamu idareleri, performans programı hazırlıklarında; Kalkınma Planı, Hükümet Programı, Orta Vadeli Program, Orta Vadeli Malî Plan, Yıllık Program ile stratejik

planlarını esas alırlar. **4.** Kamu idarelerinin performans programlarını hazırlama süreci, idarenin program dönemine ilişkin temel stratejisini oluşturan hususların üst yönetici ve harcama yetkililerince belirlenmesi ve en geç Mayıs ayında üst yönetici tarafından duyurulmasıyla başlar. **5.** Üst yönetici ve harcama yetkilileri, performans programlarının hazırlanmasında ihtiyaç duyulacak her türlü bilgi ve verinin toplanması ile analiz edilmesi için gerekli ortam, yapı ve süreçleri oluştururlar. **D - Birim Performans Programı:** Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre, birim performans programı; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin bütçelerinde kendisine ödenek tahsis edilen harcama yetkilileri tarafından hazırlanır. Birim performans programı, harcama biriminin performans hedef ve göstergelerini, performans hedeflerine ulaşmak için yürütülecek faaliyet-projeler ile bunların kaynak ihtiyacını, harcama birimine ilişkin bilgileri içerir. Harcama yetkilileri, birim performans programlarının bu Yönetmelikte ve Performans Programı Hazırlama Rehberinde belirlenen esas ve usullere uygun olarak hazırlanmasından, birim düzeyinde belirlenen performans hedeflerine ulaşılabilmesi için gerekli önlemlerin alınmasından üst yöneticiye karşı sorumludur. Birim performans programlarının hazırlanmasına ve üst yöneticiye sunulmasına ilişkin süreler ve diğer hususlar idarenin üst yöneticisi tarafından belirlenir. **E - İdare Performans Programı:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre; idare performans programı, idarenin program dönemine ilişkin performans hedef ve göstergelerini, performans hedeflerine ulaşmak için yürütülecek faaliyet-projeleri, kaynak ihtiyacını, idareye ilişkin malî ve malî olmayan diğer bilgileri içerecek şekilde, birim performans programları esas alınmak suretiyle malî hizmetler biriminin koordinasyonunda üst yönetici tarafından hazırlanır. Üst yöneticiler, performans programlarının bu Yönetmelikte ve Performans Programı Hazırlama Rehberinde belirlenen esas ve usullere uygun olarak hazırlanmasından, uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların performans hedefleri ve hizmet gereklerine uygun olarak etkili, ekonomik ve verimli şekilde kullanılmasından ilgili bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludur. **F - İdare Performans Programının İlgili İdarelere Gönderilmesi ve Kamuoyuna Açıklanması:** Yönetmeliğin 7'nci maddesinde yer alan hükümler şunlardır: **1.** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, performans programlarını bütçe teklifleri ile birlikte Maliye Bakanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderirler. **2.** Performans programları kamu idarelerinin bütçe tekliflerine ilişkin olarak Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatında yapılan bütçe görüşmelerinde değerlendirilir. **3.** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, performans programlarını Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmasını müteakiben Tasarıda yer alan büyüklüklere

göre revize ederek, idare bütçe tasarısının görüşülmesinden en geç üç gün önce Plan ve Bütçe Komisyonunun bilgisine sunarlar. **4.** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin, Merkezî Yönetim Bütçe Kanunuyla belirlenen bütçe büyüklüklerine göre nihaî hâli verilen performans programları bakanlıklarda bakan; diğer idarelerde ise ilgili bakan veya üst yönetici tarafından Ocak ayı içinde kamuoyuna açıklanır. **5.** Sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin performans programları, üst yöneticileri tarafından bütçe teklifleri ile birlikte ilgili mevzuatında belirlenen tarihte yetkili organlara sunulur. Bu kurum ve idarelerin yetkili organlarında kesinleşen bütçe büyüklüklerine göre revize edilen performans programları, sosyal güvenlik kurumlarında ilgili bakan veya üst yönetici; mahallî idarelerde ise üst yöneticiler tarafından Ocak ayı içinde kamuoyuna açıklanır. **6.** Kamuoyuna açıklanan performans programları ilgili idarelerin internet sitelerinde yayımlanır. İnternet sitesi bulunmayan idareler, performans programlarına kamuoyunun erişimini sağlamak üzere gerekli tedbirleri alırlar. **7.** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler ve sosyal güvenlik kurumları, Ocak ayı içinde kamuoyuna açıklanan performans programlarını en geç Şubat ayının on beşine kadar Maliye Bakanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına, mahallî idareler ise aynı süre içerisinde İçişleri Bakanlığına gönderirler. **8.** Maliye Bakanlığı, gerek görülmesi hâlinde mahallî idarelerin performans programlarının gönderilmesini isteyebilir. **G - Performans Programlarının Değerlendirilmesi:** Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; kamuoyuna açıklanan performans programları, belirlenen standartlar ile usul ve esaslara uygunluk yönlerinden Maliye Bakanlığı tarafından değerlendirilir ve gerek görülmesi hâlinde değerlendirme sonuçları ilgili idareye bildirilir. Maliye Bakanlığı, performans programlarının değerlendirilme sonuçlarını kamuoyuna açıklayabilir. **H - Gizlilik Gerektiren Bilgiler:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre; performans programlarında millî güvenlik, savunma ve istihbarat hizmetlerine ilişkin gizlilik gerektiren bilgiler ile ilgili mevzuatına göre devlet sırrı ve ticarî sır niteliğindeki bilgilere ve ülkenin ekonomik çıkarları açısından gizli kalması gereken bilgilere yer verilmez. **İ - Tereddütlerin Giderilmesi:** Yönetmeliğin 10'uncu maddesine göre; bu Yönetmeliğin uygulanmasında, ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve gerekli düzenlemeleri yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

PERSONEL GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Aylık Ödemeleri.* ***2.*** *Başbakan ve Bakan Ödeneklerinin Ödenmesi.* ***3.*** *Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.* ***4.*** *Er ve Erbaş Harçlıkları ve Tayın Bedellerinin Ödenmesi.* ***5.*** *Geçici Personel Giderlerinin Ödenmesi.* ***6.*** *İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.* ***7.*** *Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.* ***8.*** *Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi.* ***9.*** *Sosyal*

Yardımların Ödenmesi. ***10.*** *Sözleşmeli Personel Ücretlerinin Ödenmesi.* ***11.*** *Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

PERSONEL VE BÜTÇE MEVZUATININ UYGULANIŞINDA MALİYE BAKANLIĞI VE DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞININ YETKİLERİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanuna, 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla eklenen ek 12'nci maddeye göre; bu Kanunun ve diğer personel kanunlarının uygulanması için Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı, bu kanunlar kapsamına giren kurumlarla Devlet bütçesinden finanse edilen bütün kurumlarda organizasyon ve metot araştırmaları, kadro analizleri ve diğer gerekli bütün incelemeleri yaparlar. Kadro talepleri ile ödenek taleplerinin uzun vadeli plan ve programlara dayanması şarttır. Bu fonksiyonları yürütmek için Genel Kadro Kanunu ile Maliye Bakanlığına Devlet bütçe uzmanı ve Devlet Personel Başkanlığına Devlet personel uzmanı kadroları verilir. Devlet bütçe uzmanları ile Devlet personel uzmanları, kurumlarda, kadro ve ödenek talepleri ile ilişkili her türlü incelemeleri yapmaya ve evrakı tetkik etmeye yetkilidir. Diğer hususlar ve çalışma metotlarının ayrıntıları görev ve çalışma yönetmelikleri ile düzenlenir. Maddede sözü edilen 31.07.1970 tarih ve 1322 sayılı Genel Kadro Kanunu, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyle yürürlükten kaldırılmıştır. Uygulamada, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin dikkate alınması gerekir.

PEŞİN: Bir alış veriş işleminde, ödemenin, satın alınan malın tesliminden önce yapılması.

PEŞİNAT: Peşin olarak verilen veya alınan para.

PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Sözleşmeli Personel İstihdamı:** 07.03.1954 tarih ve 6326 sayılı Kanunun 05.04.1954 tarih ve 1702 sayılı Kanunla değişik 18'inci maddesine göre, Petrol İşleri Genel Müdürlüğünde sözleşmeli personel istihdamı caizdir. Hangi hizmetlerin sözleşme ile yürütüleceği, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığının teklifi üzerine Maliye Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığının mütalaası alınmak suretiyle Bakanlar Kurulunca tespit olunur. **C – Gelirleri:** 6326 sayılı Kanunun 05.04.1954 tarih ve 1702 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre; **1.** Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün gelirleri; **a)** Devlet bütçesinden yapılacak yardımlardan, **b)** Petrol hakkı sahiplerinin ödeyecekleri Devlet haklarından oluşur. **2.** Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yazılı gelirler her yıl Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün bütçe kanununa bağlı (B) işaretli cetvelinde gösterilir. Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınmıştır. Maddenin (1/a) bendinin işlerliği kalmamıştır; çünkü kendisi Devlet bütçesi diye bilinen genel bütçe içindedir. Maddenin (1/b) bendine göre aşınan gelir de genel bütçeye irat

kaydedilir. Kısaca, 23'üncü maddenin işlerliği kalmamıştır. **D - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

PETROL KANUNUNA GÖRE HAZİNEYE GELİR KAYDI: *07.03.1954 tarih ve 6326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

PETROL PİYASASI KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *04.12.2003 tarih ve 5015 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

PETROL PİYASASI KANUNUNDAKİ İKRAMİYELER: 04.12.2003 tarih ve 5015 sayılı Kanuna, 25.01.2007 tarih ve 5576 sayılı Kanunla eklenen ek 4'üncü maddeye göre; kaçak petrolün yakalanması hâlinde, ihbar edenlere ve yakalayan kamu görevlilerine aşağıdaki usul ve esaslara göre ikramiye ödenir: **a)** Bir ihbar sonucunda kaçak petrolün sahipli yakalanması hâlinde; kaçak petrolün satışından sonra vergiler dâhil elde edilen toplam gelirin yüzde onu tutarında ihbar edene, yüzde onu tutarında kaçak petrolün yakalanması eylemine bizzat ve fiilen katılan kamu görevlilerine ikramiye ödenir. Kaçak petrole ilişkin mahkûmiyet hükmünün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden bir ay içerisinde kaçak petrolün satışından vergiler dâhil elde edilen toplam gelirin yüzde on beşi tutarında ihbar edene, yüzde on beşi tutarında kaçak petrolün yakalanması eylemine bizzat ve fiilen katılan kamu görevlilerine ilave ikramiye ödenir. **b)** Bir ihbar olmadan kaçak petrolün sahipli yakalanması hâlinde; kaçak petrolün satışından sonra vergiler dâhil elde edilen toplam gelirin yüzde onu tutarında, kaçak petrolün yakalanması eylemine bizzat ve fiilen katılan kamu görevlilerine ikramiye ödenir. Kaçak petrole ilişkin mahkûmiyet hükmünün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden bir ay içerisinde kaçak petrolün satışından vergiler dâhil elde edilen toplam gelirin yüzde on beşi tutarında kaçak petrolün yakalanması eylemine bizzat ve fiilen katılan kamu görevlilerine ilave ikramiye ödenir. **c)** Yakalanan kaçak petrolün sahipli olmaması hâlinde, bu madde kapsamında ihbar edenlere ve yakalayan kamu görevlilerine ödenecek ikramiyeler yüzde elli eksik ödenir. **d)** Bu maddeye göre yapılacak ikramiye ödemeleri, ilgili il özel idaresi tarafından öncelikle emanet hesaptan karşılanır, emanet hesaptaki paranın ikramiye ödemelerine yetmemesi halinde aradaki fark derhâl Maliye Bakanlığınca ilgili il özel idaresine aktarılır. **e)** Kaçak petrole ilişkin mahkûmiyet hükmünün veya müsadere kararının kesinleşmesini takip eden bir ay içerisinde kaçak petrolün satışının yüzde yirmi beşi kadar ilgili il özel idaresi bütçesine gelir kaydedilmek üzere, Maliye Bakanlığınca genel bütçeden ödeme yapılır. Bu maddeye göre ödenecek ikramiyeler damga vergisi hariç vergi, resim ve harca tabi değildir. İhbar edenlerin kimlikleri izinleri olmadıkça veya ihbarın niteliği haklarında suç oluşturmadıkça açıklanamaz. Bu madde kapsamında dağıtılacak

ikramiye ödemelerine ilişkin usul ve esaslar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

PETROLÜN BORU HATLARI İLE TRANSİT GEÇİŞİNE DAİR KANUN HÜKÜMLERİ: 23.06.2000 tarih ve 4586 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; münhasıran bir transit petrol boru hattı projesi için, bu projelerin her aşamasında ve sözleşme görüşmelerinde hukukî, malî ve teknik konularda ihtiyaç duyulan hizmetler, bu konularda gerekli yeterlik ve niteliği haiz olanlar arasından, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı ve/veya kamu kurum veya kuruluşunca temin edilir. Bu hizmet alımları, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescile ilişkin hükümlerine ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değildir. Transit petrol boru hattı projeleri ile ilgili hizmet satın alımları, proje takip, tahkim, mahkeme, sigorta, tazminat ve proje ile ilgili sorumluluk ve taahhütlerden doğan veya diğer tüm giderler, her yıl bütçe kanununa konulacak ödenekten karşılanır. Maddedeki "1050, 832 ve 2886'ya tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

PEY AKÇESİ: Sözleşmenin yapıldığının delili olmak üzere, taraflardan birinin diğer tarafa verdiği para.

PEY SÜRMEK: Artırma ile satılan bir şey için, önce bir miktar para vermek veya önermek.

PİRİ REİS ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

PİYASA: Satıcıların mal satmak için bir araya geldiği yer, pazar. Alış veriş fiyatı, geçerli fiyat. Ekonomide, arz ve talebin karşılaştığı yer.

PİYASA FİYAT ARAŞTIRMASI TUTANAĞI: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 4'üncü maddesine göre, doğrudan temin usulüyle ihale komisyonu kurulmadan yapılacak alımlarda; alımı yapmakla görevlendirilen kişi veya kişilerce yapılan piyasa fiyat araştırması sonucunda alınan teklifleri, uygun görülen fiyat ile yükleniciyi gösteren ve söz konusu kişi veya kişilerce imzalanan bu Yönetmelik eki 2 örnek numaralı tutanak.

PİYASA RAYİCİ: *bk. Rayiç Fiyat.*

PİYASA YAPICILIĞI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.

PİYASA YAPICISI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

PLAN: Bir şehrin, bir yapının, bir makinenin çeşitli bölümlerini gösteren çizim. Bir işin, bir eserin gerçekleştirilmesi için uyulması tasarlanan düzen.

PLAN VE PROJE TASDİK HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince; belediyelerce, plan ve projelerin tasdiki nedeniyle alınan maktu harç.

POLİS AKADEMİSİNDE EK ÖDEME VE DÖNER SERMAYE İÇİN UYGULANMAYACAK HÜKÜMLER: 25.04.2001 tarih ve 4652 sayılı Kanunun 29'uncu maddesine göre, Polis Akademisinde personelin katkısıyla elde edilen döner sermaye gelirlerinden; o birimde görevli personele bunların bir yılda alacakları aylık (Ek gösterge dâhil), yan ödeme ve her türlü tazminat ve ödenek tutarının % 100'ünü aşmamak üzere dağıtılacak ek ödemenin usul ve esasları Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir. Döner sermaye işletmesi, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunlarına tabi değildir. Maddede yer alan "1050 ve 2886'ya tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükmünün işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

POLİS VAZİFE VE SALAHİYET KANUNUNA GÖRE ÖDEMELER: A - Avukatlık Ücretinin Ödenmesi: 04.07.1934 tarih ve 2559 sayılı Kanuna, 16.06.1985 tarih ve 3233 sayılı Kanunla eklenen ek 9'uncu maddenin birinci ve ikinci fıkralarına göre, bu Kanun ve diğer kanun hükümlerine göre gerekli hâllerde; **1.** Önleyici, caydırıcı, düzenleyici ve koruyucu kolluk hizmetlerine dair görevlerin ifası sırasında silah kullanmak zorunda kalan polis hakkında, cezaî sorumluluğun tespiti bakımından Memurîn Muhakematı Hakkında Kanuna göre işlem yapılır. Memurîn Muhakematı Hakkında Kanun-u Muvakkat, 02.12.1999 tarih ve 4483 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 4483 sayılı Kanunun 16'ncı maddesi gereğince; kanunlarda Memurîn Muhakematı Hakkında Kanun-u Muvakkatın uygulanacağı belirtilen hâllerde, bu Kanun hükümleri uygulanır. **2.** Adliyeye ilişkin vazife ve işlerle ilgili bir hizmeti yerine getirirken silah kullanmak zorunda kalan polis hakkında, hazırlık soruşturması, bizzat cumhuriyet savcıları veya yardımcıları tarafından yapılır. Sanık polis, hakkında dava açıldığı takdirde duruşmadan vareste

tutulabilir. Olayın mahiyetine ve kusurun derecesine göre, İçişleri Bakanlığınca durumu uygun görülen polisin vekâlet verdiği avukatın ücreti, Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. **B – Ödül Verilmesi:** 2559 sayılı Kanuna, 16.06.1985 tarih ve 3233 sayılı Kanunla eklenen ek 9'uncu maddenin dördüncü fıkrasına göre; 1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanuna göre, sanık ve hükümlülerden ilan edilmek suretiyle arananların bulundukları yerleri bildiren ve yakalanmalarına yardımcı olanlara para ödülü verilebilir. Para ödülüne ait giderler Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Ödül verilen kişilerin kimlikleri, rızaları olmadıkça hiçbir şekilde açıklanamaz. **C - Uzvunu veya Duyusunu Kaybedenlere Yardım:** 2559 sayılı Kanuna, 16.06.1985 tarih ve 3233 sayılı Kanunla eklenen ve 23.07.1999 tarih ve 4419 sayılı Kanunla değiştirilen ek 10'uncu maddeye göre; görevli personelden görevin icrası sırasında veya görevin icrasından dolayı bir uzvunu veya duyusunu tamamen veya kısmen kaybedenlerin, rehabilitasyonu ile bu kayıplardan doğan ihtiyaçlarını karşılayacak her türlü cihaz ve sistemleri, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından aynen temin edilir veya bedelleri, Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinden ödenir.

POSTA PULU: *bk. Pul.*

POSTA VE TELGRAF TEŞKİLATI GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER (T. C. POSTA VE TELGRAF TEŞKİLATI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ): A - Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri: *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.* **B - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **C - Memuriyet Mahalli İçinde Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Memuriyet Mahalli İçinde Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı.* **D - Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı.* **E - Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler***: 03.01.1961 tarih ve 205 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **F - Sayıştayın Yargılaması:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.* **G - Noterlerin Harç, Vergi ve Resim Bedellerini Yatırması:** *18.01.1972 tarih ve 1512 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Noterlerin Harç, Vergi ve Resim Bedellerini Yatırması.* **H - Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar:** *01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar. **İ - Devlet İhale Kanunu Hükümleri:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **L - Katma Değer Vergisi:** *25.10.1984 tarih ve 3065 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Katma Değer Vergisi.* **M - Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **N - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **O - İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği Hükümleri:** *İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği Hükümleri.* **P - Mahkeme Harç ve Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Mahkeme Harç ve Giderlerinin Ödenmesi.* **R - Ulaştırma ve Haberleşme Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ulaştırma ve Haberleşme Giderlerinin Ödenmesi.* **S - Yolluk Karşılığı Verilen Tazminatların Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Yolluk Karşılığı Verilen Tazminatların Ödenmesi.* **T - Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **U - Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Ödenmesi:** *Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Çalıştırılanlara Yapılan Ödemelerin Banka Aracılığıyla Yapılması.*

PRİM: Sigortacının temin etmiş olduğu tehlikelere karşı sigorta ettirenin ödemeyi taahhüt ettiği bedel. Sosyal güvenlik mevzuatına göre; yaşlılık, emeklilik, sağlık, hastalık gibi hususlar için işçi ve memurlarda işçi ve memur ile işverenler tarafından, diğerlerinde sigorta ettirenler tarafından ilgili kuruluşlara belli sürelerle ödenen para. Sigorta ücreti.

PROGRAMIN UYGULANMASI, KOORDİNASYONU VE İZLENMESİNE DAİR BAKANLAR KURULU KARARI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

PROGRAM KREDİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

PROJE: Bir inşaat ve bir tesisatın yapılabilmesi için veya bir yatırımın gerçekleştirilebilmesi için teknik elemanlar tarafından yapılan hesapların ve çizilen resimlerin tümü.

PROJE: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

PROJE KREDİSİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

PROJE MÜELLİFİ: Projeyi yapmakla yükümlü mühendisler, mimarlar, mühendislik ve müşavirlik firmaları.

PROJE YARIŞMA ÖDÜLLERİ İLE PROJE TEŞVİK VE DESTEKLEME GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 41'inci maddesine göre, proje yarışma ödülleri ile proje teşvik ve destekleme giderlerinin ödenmesinde aşağıda belirtilen belgeler aranır: **A -** Yarışma konusu olan proje ödüllerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Ödül kazananları belirleyen jüri tutanağı. **3.** Ödüller önceden belirlenmemiş ise, verilecek ödüllerin (Derece ve mansiyonlar) tutarını gösterir tespit tutanağı. **4.** Fatura. **B -** İlgili mevzuatı gereğince yapılacak proje teşvik ve destekleme giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı, ilgili mevzuatında belirtilen hâllerde üst yöneticinin onayı. **2.** Sözleşme. **3.** Yetkili komisyonun kabul onayı. **4.** Fatura. Proje teşvik ve destekleme giderlerinden ihale mevzuatına göre yapılacak mal ve hizmet alımları ile seyahat giderlerinin ödenmesinde, bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen belgeler aranır.

PROTESTO: Bir hakkın ortadan kalkmasını önlemek veya bir başkasını temerrüde düşürmek için resmen tebligat yapılması yahut belirli bir olayın resmen belgelendirilmesi. Protestoyu ihtiva eden resmî belge.

PROTESTO ÇEKMEK: Bir hakkın düşmesini önlemek, bir başka kişiyi temerrüde düşürmek veya belirli bir olayın resmen belgelendirilmesi amacıyla noterler aracılığı ile resmen tebligat yaptırmak.

PROTOKOL,-LÜ: Bir toplantı, oturum, soruşturma sonunda imzalanan belge. Diplomatlar arasında yapılan antlaşma tutanağı.

PUL: Vergi, resim, harç gibi bazı Devlet gelirlerinin denetimini kolaylaştırmak amacıyla ihdas edilen ve resmî evraka yapıştırılan ve usulüne göre iptal olunan, bir tarafı zamklı, diğer tarafı kıymet ve tezyinatı içeren, muhtelif kıymetlerde çıkarılan, özel mevzuatı gereği, satılan ve muhasebe ve muhafazası sağlanan kıymetli kâğıtlar. Çeşitleri: **A - Posta pulu:** Adi ve taahhütlü mektupların, kartpostalların gönderilmesinde posta ücretleri, zarfların üzerine pul yapıştırılmak ve tarihi içeren mühürle mühürlenerek iptal edilmek suretiyle kullanılır. **B - Damga pulu:** Damga Vergisi Kanunundaki tarife ve esaslara göre kullanılan, nispî ve maktu şekilde olmak üzere alınan, vergi karşılığı evrak ve senetlere yapıştırılan pullar.

C - Harç pulu: Devlet tarafından yapılan hizmetlerin karşılığı, oluşan giderlerin bedeli olarak ilgili resmî evraklara yapıştırılan pullar. *bk. Harç.*

PUL VE KIYMETLİ KÂĞITLARIN SATIŞI VE SATIŞ AİDATI VERİLMESİ: A - Tanımlar: Bu konunun uygulamasıyla ilgili olarak 08.06.1988 tarih ve 19836 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Pul ve Değerli Kâğıtların Bayiler ve Yetkili Memurlar Vasıtası ile Sattırılmasına ve Bayilere Satış Aidatı Verilmesine Dair Yönetmeliğin 2'nci maddesinde yer alan tanımlar şöyledir: **1. Bayi:** Peşin para ile mal sandıklarından Maliye Bakanlığınca belirlenen pul ve değerli kâğıtları alıp satan kişi ve kuruluşlardır (Noterler ve mahalle muhtarları dâhil). **2. Yetkili Memur:** Görevleri gereği veya görevlendirilmeleri nedeniyle mal sandıklarından zimmetle pul ve değerli kâğıt alıp satan nüfus, tapu, icra, emniyet, adliye ve ticaret sicili memurları ile maliye veznedarları gibi memurlardır. **B – Basma, Sattırma ve Dağıtım:** 20.06.1938 tarih ve 3468 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; özel kanunlarla ihdas edilip Maliye Bakanlığınca bastırılan bilumum pullarla kıymetli kâğıtlar, bayiler vasıtası ile sattırılır. Bayi bulunmayan veya lüzum görülen yerlerde mezun memurlar vasıtasıyla sattırılmaları da caizdir. Harç pulları ile noter kâğıtları yalnız noterler vasıtası ile sattırılır. Ancak, 234 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesinin (g) bendi gereğince; her çeşit harç, damga ve ceza evleri yapı pullarını ve değerli kâğıtları basmak, bastırmak ve dağıtmak görevi Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne aittir. 3468 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; idarî veya inzibatî mahzurları dolayısı ile bayiler veya mezun memurlar vasıtası ile sattırılması mümkün görülmeyen kıymetli kâğıtlar birinci madde hükmüne tabi değildir. Bu çeşit kâğıtların isimleri Maliye Bakanlığı ile ilgili bakanlıklar tarafından müştereken tayin olunur. Görev dolayısıyla pul ve kıymetli kâğıt kullanmaları lazım gelen memurlara birinci madde hükmüne bağlı olmaksızın Maliye Bakanlığınca tayin olunacak miktarda pul ve kıymetli kâğıt verilir. **C – Aidatlar:** 3468 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; harç pulları hariç olmak üzere, birinci maddede yazılı pul ve kıymetli kâğıt satışından dolayı bayilere ve noterlere % 5'i geçmemek üzere mahallin icabına göre Maliye Bakanlığınca tayin olunacak miktarda ve mezun memurlara % 2 satış aidatı verilir. Sarf ettikleri harç pullarından dolayı noterlere Noter Kanunu ile tayin edilmiş olan miktarda ve ikinci maddede yazılı şekilde, pul ve kıymetli kâğıt kullanan memurlara yalnız damga pulu satışından % 2 aidat verilir. **D – Bedeller ve Yatırılması:** 3468 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; bayilerle noterler, satacakları pul ve kıymetli kâğıtları peşin para ile mal sandıklarından alırlar. Mezun memurlarla vazife icabı pul ve kıymetli kâğıt kullanacak memurlara Maliye Bakanlığınca tayin olunacak miktarda pul ve kıymetli kâğıt zimmetle verilir. Bunlar, hasılatı, Maliye Bakanlığınca tayin olunacak süre içinde mal sandığına yatırarak hesaplarını kapatmağa mecburdurlar. **E - Ruhsat**

Zorunluluğu ve Cezalar: 3468 sayılı Kanunun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre; pul ve kıymetli kâğıt bayiliği yapabilmek için mahallin en büyük maliye memurundan ruhsat tezkeresi almak şarttır. Noterler ve kendilerine izin verilen memurlar bu kayıttan müstesnadır. Ruhsat tezkeresi almaksızın pul ve kıymetli kâğıt satanlara, almakla yükümlü oldukları ruhsat tezkeresi resminin beş misli idarî para cezası verilir. İzin almaksızın pul ve kıymetli kâğıt satan memurlara, bulundukları mahalle mahsus bayi ruhsat tezkeresi resminin beş misli idarî para cezası verilir. Pul ve kıymetli kâğıtları kıymetinden fazla bedelle satanlara fazla bedelle sattığı pul ve kıymetli kâğıt bedellerinin beş misli idarî para cezası verilir. Ancak, verilecek idarî para cezasının miktarı yüz Türk Lirasından az olamaz. Tekrarı hâlinde bayilerin ruhsat tezkeresi iptal edilir ve bir daha kendilerine ruhsat tezkeresi verilmez. 3468 sayılı Kanunun 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesine göre; 5'inci maddede yazılı idarî yaptırımlara karar vermeye defterdar veya malmüdürü yetkilidir. **F – Yönetmelik Hükümleri:** Sözü geçen Yönetmeliğin diğer hükümleri şöyledir: **1. Ruhsat Teskeresi:** Sözü geçen Yönetmeliğin 3'üncü maddesine göre; bayilere, mal sandıklarından peşin para ile pul ve değerli kâğıt alıp satabilmeleri için illerde defterdar, ilçelerde malmüdürleri tarafından onaylanmış bir ruhsat tezkeresi verilir. Ruhsat tezkeresinin bir örneği de her bayi için açılacak dosyada saklanır. Noter ve muhtarların ruhsat tezkeresi almasına gerek yoktur. Ruhsat tezkeresinde; bayiinin adı, soyadı veya unvanı, iş yeri adresi ile yapılan işin niteliği belirtilir. Gerçek kişilere verilen ruhsat tezkeresinin resimli olması şarttır. Bayiler, mal sandıklarından her pul ve değerli kâğıt satın alma talebinde ruhsat tezkerelerini ibraz etmek zorundadırlar. Ruhsat tezkereleri 492 Sayılı Harçlar Kanunu hükümlerine göre yıllık harca tabidir. Harcını yatırmayan bayilere mal sandıklarınca pul ve değerli kâğıt verilmez. Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde, pul ve değerli kâğıt bayiliği yapabilmek için gerekli şartlar belirtilmiştir: **a)** Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak. **b)** Sabit bir iş yerinde ticarî faaliyette bulunmak. **c)** Yapılan iş ile bayiliğin birlikte yürütülmesinde sakınca bulunmamak. **d)** Kamu hizmetlerinden veya belirli bir mesleğin icrasından geçici veya sürekli olarak yasaklanmış olmamak ve sabıka kaydı bulunmamak. Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre; bayilik yapacak olanların, ruhsat tezkeresi alabilmesi için bir dilekçe ve eki mahalli cumhuriyet savcılığından alınmış sabıkasızlık kaydını gösteren belge ile illerde defterdarlığa, ilçelerde ise malmüdürlüğüne başvurmaları gerekir. (Banka ve benzeri kuruluşlar için dilekçe veya yazı yeterlidir.) Bu başvuru üzerine ilgiliden, 3468 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uyulacağına dair bir taahhüt senedi alınarak kendisine ruhsat tezkeresi verilir. Ruhsat tezkeresi verildikten sonra, bir ay içerisinde ilgilinin yaptığı işin bayilikle birlikte yürütülmesinde sakınca

olup olmadığı ve sabit bir iş yerinde ticarî faaliyette bulunup bulunmadığı defterdarlık veya malmüdürlüğünce araştırılır. Kendileri ile iş yapan müşterilerinin işlemlerini kolaylaştırmak için bayilik isteminde bulunan banka ve benzeri kuruluşlar için bu araştırmaya gerek yoktur. Araştırma sonucunda yapılan işin verilen bayilikle bağdaşır nitelikte olmadığı tespit edilmesi hâlinde verilmiş olan ruhsat tezkeresi iptal edilir. **2. Bayilikleri Uygun Görülmeyen veya Bayilikleri İptal Edilenlerin İtirazı:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre; bayilik yapmaları uygun görülmeyenler ile bayilikleri iptal edilenlerin itirazları birinci derecede illerde defterdar, ilçelerde malmüdürleri tarafından mahallen incelettirilerek karara bağlanır. Malmüdürleri tarafından birinci derecede verilen kararlar itiraz üzerine ikinci derecede defterdarlarca, defterdarların birinci derecede verdikleri kararlar ise ikinci derecede Maliye Bakanlığınca evrak üzerinde sonuçlandırılır. **3. Bayiliğin İptali:** Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre, pul ve değerli kâğıt bayilerinden; **a)** 4'üncü maddede sayılan şartlardan birisini kaybedenlerin, **b)** İş yerlerinde satmalarına izin verilen her cins pul ve değerli kâğıt bulundurmayanların, **c)** Bayiliği bırakanların, **d)** İş yerlerini belirsiz bir süre kapatanların, **e)** Görevli maliye memurlarına istenildiğinde sattıkları pul ve değerli kâğıtları ibraz etmeyenlerin bayilikleri illerde defterdar, ilçelerde malmüdürleri tarafından iptal olunur. Aldıkları pul ve değerli kâğıtları, üzerindeki değerinden fazla bedelle sattığı tespit olunanlardan 3468 sayılı Kanunun 5'inci maddesi uyarınca birinci defasında fazla bedelle sattığı pul ve değerli kâğıt bedellerinin beş katı ve tekerrürü halinde on katı ceza alınarak bayilerin ruhsat tezkereleri iptal edilir ve bir daha kendilerine bayilik verilmez. **4. Bayilerin Sorumluluğu:** Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; bayiler, iş yeri adresleri ile yaptıkları işin niteliğinde meydana gelen değişiklikleri önceden defterdarlık veya malmüdürlüklerine bildirmek zorundadırlar. Belirli bir iş yeri için verilmiş olan ruhsat tezkeresi ile başka bir iş yerinde bayilik yapılamayacağı gibi ruhsat tezkereleri başkalarına devredilemez. **5. Bayilere Yapılacak Ödeme:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre; damga pulu ve değerli kâğıt satışından dolayı bayilere 3468 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetki uyarınca % 4 oranında satış aidatı verilir. Noterlere 1512 Sayılı Noterlik Kanununun 118'inci maddesi hükmü gereğince tahsil ettikleri vergi, resim ve harç tutarları üzerinden % 3 noter hissesi ödenir. 2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasının 2'nci maddesi gereğince şehir ve kasaba mahalle muhtarlarının harçların tahsilinde kullanmak üzere mal sandıklarından peşin para ile aldıkları harç pulu bedellerinin % 25'i kendilerine prim olarak ödenir. Yukarıda belirtilen satış aidatları, noter hisseleri ve primler ilgililerin ibraz ettikleri alındılar karşılığında tahakkuk ettirilerek ödenir. Mal sandıklarınca yapılan bu ödeme ayda iki defadan fazla olamaz. **6. Bayi ve Yetkili Memurlara Verilecek Pul ve**

Değerli Kâğıt Miktarları: Yönetmeliğin 10'uncu maddesine göre; bayilere peşin para ile her defasında satılacak en az pul ve değerli kâğıt tutarı ile yetkili memurlara zimmetle verilecek en az ve en çok pul ve değerli kâğıt tutarı mahallin şartlarına göre, her malî yılbaşında defterdarlarca belirlenerek ilgili saymanlıklara duyurulur. **7. Yetkili Memurların Kefalete Tabi Tutulması:** Yönetmeliğin 11'inci maddesine göre; görevleri gereği veya görevlendirilmeleri nedeniyle mal sandıklarından zimmetle pul ve değerli kâğıt alıp satan yetkili memurlardan kefalete tabi olmayanların pul ve değerli kâğıtları satmaya başladıkları tarihten itibaren, 2489 sayılı Kefalet Kanunu hükümleri uyarınca kefalete tabi tutulmaları şarttır. Ancak özel kanunlarında kefalete tabi olmayacakları belirtilen yetkili memurlar için bu şart aranmaz. Yetkili memurların göreve başlamaları sırasında isim, unvan ve tatbiki imzaları dairelerince mal sandıklarına bildirilir. **8. Satış Hasılatının Teslimi:** Yönetmeliğin 12'nci maddesine göre; yetkili memurlar, mal sandıklarından zimmetle aldıkları pul ve değerli kâğıtların satış hasılatını en çok on beş günde bir (Satış hasılatı tutarı Maliye Bakanlığınca belirlenen miktara ulaştığı takdirde bu süre beklenmeksizin) mal sandığı veznesine yatırmak zorundadır. Satış hasılatını bu süre içerisinde yatırmayan memurlara yeniden pul ve değerli kâğıt verilmez. Aldıkları pul ve değerli kâğıtların satış hasılatını bir ay içinde yatırmayanlar hakkında gerekli işlem yapılmak üzere dairesine bilgi verilmekle beraber durum aynı zamanda Maliye Bakanlığına da (Muhasebat Genel Müdürlüğü) bildirilir. **9. Denetim:** Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre; bayiler ile yetkili memurlar görevli maliye memurlarına istenildiğinde peşin para veya zimmetle aldıkları pul ve değerli kâğıtları ve yetkili memurlar aynı zamanda satış hasılatını ibraz etmek zorundadırlar.

R

RABIT,-PTI: Bağlama, bağlanma. *bk. Zapt ü Rapt.*

RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi ve Malî Kaynakları: Kurul, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. 13.04.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanunun 15.05.2002 tarih ve 4756 sayılı Kanun ve 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre, Üst Kurulun gelirleri şunlardır: **a)** Özel radyo ve televizyon kuruluşlarından alınacak TV kanal ve radyo frekansı yıllık tahsis bedelleri. **b)** Özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yıllık brüt reklam gelirlerinden % 5 oranında ayrılacak paylar. **c)** Gerektiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesinin transfer tertibinde yer alacak ödenek. **d)** Radyo ve televizyon kuruluşlarına 33'üncü madde uyarınca verilecek idarî para cezaları. Özel radyo ve televizyon kuruluşlarından alınacak yayın izin ve lisans ücretleri Hazineye gelir kaydedilir. Üst Kurul, gerektiği takdirde her yıl için yapacağı işlerin programını hazırlayarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesinden verilmesi gereken ödenek tutarını Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Üst Kurulun bütçesi ve kadro cetvelleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesi ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda incelenir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun yıllık bütçesinden harcanmayan tutarlar, yıl sonunda Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir. Yurt içinde kültür ve tabiat varlıklarının, yurt dışında Türk kültür varlıklarının korunması ve ihyası amacıyla her yıl Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine bir önceki yıl bütçeye gelir kaydedilen tutardan az olmamak üzere ayrıca ödenek konulur. Bu ödenek doğrudan Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü hesabına aktarılır. **B - Gelir ve Cezaların Tahsili:** 3984 sayılı Kanunun 15.05.2002 tarih ve 4756 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesine göre; 12'nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen reklam gelirlerinden ayrılacak paylar, elde edildikleri ayı takip eden ayın en geç 20'sinde; (a) bendine göre ödenecek TV kanal ve radyo frekansı yıllık kira bedeli her yılın Ocak ayının en geç 20'sinde; 33'üncü maddede belirtilen idarî para cezaları da cezaların tahakkukunu müteakip ilgili yayın kuruluşları tarafından ödenir. Ödemede gecikilmesi hâlinde, ilgili yayın kuruluşu uyarılarak yedi gün içinde ödeme yapması istenir. Yukarıdaki fıkrada belirtilen tarihlerden itibaren iki ay içinde ödeme yapılmazsa, Üst Kurulca yayın izninin ve lisansın iptaline karar verilir ve ödenmeyen Kurum geliri icra yoluyla

tahsil olunur. Gecikilen ödemeler için, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. **C - Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun Denetimi:** 3984 sayılı Kanunun 10.07.2008 tarih ve 5785 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen 9'uncu maddesinin beşinci fıkrasına göre; Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Sayıştayın denetimine tabi olup, Sayıştayın hazırladığı denetim raporları en geç otuz gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. **D - Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Üyelerinin Malî Hakları:** 3984 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; Üst Kurul üyelerine görevleri süresince, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu aylık (Ek gösterge dâhil), sosyal yardımlar ile zam ve tazminatlar ödenir. Kamu görevlileri, seçildikleri görev süresince kurumlarından ücretsiz izinli sayılırlar. Ancak, bu görevde geçecek süre, mesleklerinde geçmiş ve mümtazen terfi etmiş sayılırlar. Üst Kurul üyeliğine seçilenlerin, seçilmeden önce tabi oldukları sosyal güvenlik kuruluşları ile ilişkileri devam eder. Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşu ile ilgisi olmayanlar, istekleri hâlinde Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilişkilendirilir. Emekli olanların ise, emekli aylıklarının ödenmesine devam olunur. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **E - Üst Kurul Personelinin Özlük Hakları:** 3984 sayılı Kanunun 15.05.2002 tarih ve 4756 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesinin altıncı fıkrasına göre; Üst Kurul personelinin özlük hakları, çalışma usul ve esasları ile personelle ilgili diğer hususlar, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu personel rejimine tabidir. *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **F - Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri:** *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.*

RAHİN: Rehin veren kimse.

RAPORLAMA BİRİMİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 113'üncü maddesine göre; kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresi bir kurumsal birimdir. Kapsama dâhil her kurumsal birim bir raporlama birimidir. Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri bu Yönetmeliğin uygulanmasında tek bir raporlama birimi sayılır. Ancak, bu durum genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin her biri için ayrı raporlar veya il ve muhasebe birimi düzeyinde raporlar hazırlanmasına engel değildir.

RAPORLAMA SÜRELERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 136'ncı maddesine göre; malî tablolar, bu tablolarda yer alan bilgilerin, gelecekteki olaylar ve sonuçları hakkında tahminlerin oluşturulması,

doğrulanması veya değiştirilmesine olanak sağlayacak şekilde ihtiyaca göre aylık, üç aylık ve yıllık olarak hazırlanır. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait malî istatistikler, kamu idarelerince bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlanan malî tablolardan, Maliye Bakanlığınca üretilir ve aylık olarak yayımlanır. Sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelere ait malî tablolardan üretilen malî istatistikler ile merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait malî istatistikler, Maliye Bakanlığınca konsolide edilerek, genel yönetime ait malî istatistikler elde edilir ve üçer aylık dönemler itibarıyla hem elektronik ortamda ve hem de basılı olarak yayımlanır. Kamu idarelerine ait olarak bu Yönetmelik hükümleri uyarınca üretilen malî tablolar ile mizanlar ayrıca, altı aylık ve yıllık dönemler itibarıyla ilgili olduğu dönemi izleyen üç ay içerisinde, Resmî Gazete'de yayımlanır.

RAPTEN: Bağlı olarak, tutturulmuş biçimde.

RAPTETMEK: Bir şeyi bir yere iliştirmek, tutturmak.

RAYİÇ,-Cİ: Bir malın satış ve sürüm değeri.

RAYİÇ DEĞER: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

RAYİÇ FİYAT: Bir malın veya hakkın belirli bir piyasada alınıp satıldığı fiyat. Piyasa rayici.

REASÜRANS ŞİRKETLERİ VEYA BUNLARIN TEŞKİL ETTİKLERİ BİRLİKLERİN EMEKLİ SANDIKLARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesine tabi emekli sandıklarıyla ilgili hükümler için bk. Bankalar, Sigorta ve Reasürans Şirketleri, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Borsalar veya Bunların Teşkil Ettikleri Birliklerin Emekli Sandıklarıyla İlgili Hükümler.*

REFİK SAYDAM HIFZISSIHHA MERKEZİ BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.*

REF KARARI: İcrada; ilamsız takiplerde, borçlunun itirazı üzerine alacaklının kanunda yazılı belgeyi ibraz etmesi hâlinde tetkik mercii tarafından itirazın kaldırılmasına ve icranın devamına dair verilen karar; hukuk usulünde, karar ve tedbirlere karşı yapılan itiraz üzerine merciin itiraz olunan karar ve tedbiri ortadan kaldıran karar; idare hukukunda, itiraz üzerine idarî yargının, idarî işlemi ortadan kaldıran kararı.

REHİN: Alacaklıya, yapılacak edayı, belirli bir şey üzerinde temine yarayan sözleşme. Alacaklıya, sadece rehnedileni sattırarak alacağını tahsil hakkı verir.

REİSİCUMHUR: Cumhurbaşkanı.

REKABET KURUMU PERSONELİNİN STATÜSÜ VE MALÎ HAKLARI: A – Bütçesi: Kurum, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî

yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B - Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü:** 07.12.1994 tarih ve 4054 sayılı Kanunun 34'üncü maddesine göre; Rekabet Kurumu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, idarî hizmet sözleşmesi ile sözleşmeli olarak istihdam edilen personel eliyle yürütülür. Kurum emrinde yeteri kadar uzman meslek personeli ile kariyer dışı ihtisas personeli çalıştırılabilir. Kurum personeli ücret ve malî haklar dışında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. Kurul, ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Kadroların iptali ve ihdası Rekabet Kurulunca yapılır. Geçicilik veya belli bir ihtisas gerektiren nitelikteki hizmetler, Rekabet Kurumu Başkanlığınca tespit olunur. Bu işlerde çalışacak personel hakkında vekâlet veya istisna akdi hükümleri uygulanır. Bu fıkraya göre istihdam edileceklerden sosyal güvenlik kuruluşlarından almakta oldukları aylıkları kesilmez. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması***.** Yabancı uzmanlar da Başkanlığın hazırlayıp Kurulun onayı ile yürürlüğe konacak yönetmelik esaslarına göre istihdam edilebilir. **C - Ücret ve Diğer Malî Haklar:** 4054 sayılı Kanunun 37'nci maddesine göre; Rekabet Kurulu Başkanı ve üyelerinin aylık ücretleri, en yüksek Devlet memurunun her türlü ödemeler dâhil ücretlerinin iki katını geçmemek üzere Sanayi ve Ticaret Bakanlığının teklifi ile Bakanlar Kurulunca tespit olunur. En yüksek Devlet memuruna ödenenlerden gelir vergisine tabi olmayanlar bu Kanuna göre de gelir vergisine tabi tutulmaz. Kurum personelinin ücret ve diğer malî hakları, birinci fıkradaki ücretler ve bunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin esaslar çerçevesinde Başkanlığın teklifi üzerine Kurulca belirlenir. **D - Kurumun Gelirleri:** 4054 sayılı Kanunun 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesine göre, Kurumun gelirleri Kurumun bütçesini oluşturur ve aşağıdaki gelir kalemlerinden oluşur: **a)** Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesine konacak ödenek. **b)** Yeni kurulacak olan anonim ve limitet şirket statüsündeki tüm ortaklıkların sermayelerinin ve sermaye artırımı halinde artan kısmın on binde dördü nispetinde yapılacak ödemeler. **c)** Yayın ve sair gelirler. Kuruma ait gelirler T.C. Merkez Bankası veya bir Devlet bankası nezdinde açılacak bir hesapta toplanır. **E - Uygulanmayacak Hükümler:** 4054 sayılı Kanunun 63'üncü maddesine göre; Kurum 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir. Maddedeki "1050, 2886 ve 6245'e tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı*

Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. **F - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Zam ve Tazminatlar.*

REKABET ÖNCESİ İŞ BİRLİĞİ PROJELERİ: *28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.*

RESEN: Kendiliğinden, bir isteğe bağlı olmadan.

RESEN KARAR: Taraflardan birinin isteği olmaksızın hâkim tarafından verilen karar. Talep olmaksızın keşif yapılması, bilirkişi dinlenmesi gibi.

RESİM,-SMİ: Kamu kurum ve kuruluşlarınca görülen hizmet ve masraflarının karşılığı olarak yalnız o işle ilgisi olan gerçek ve tüzel kişilerden alınan para. Kelimenin çoğulu, rüsum.

RESMÎ BİNA: Genel ve özel bütçeli idarelerle il özel idarelerine ve belediyelere veya bu kurumlarca sermayesinin yarısından fazlası karşılanan kurumlara, kanunla veya kanunun verdiği yetkiyle kurulmuş kamu tüzel kişilerine ait bina ve tesisler.

RESMÎ CERİDE: *bk. Resmî Gazete.*

RESMÎ EVRAK: *bk. Resmî Senet.*

RESMÎ GAZETE: Başbakanlık tarafından çıkarılan gazetedir. Kanunlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi kararları, uluslararası sözleşmeler, Bakanlar Kurulu kararları, tüzükler, yönetmelikler, genel tebliğler, genelgeler, Danıştay kararları, Yargıtay içtihat kararları gibi kamuyu ilgilendiren hususlar bu Gazete'de yayımlanır. Resmî Gazete'nin ilk adı, "Resmî Ceride" idi. Osmanlı Devleti'nin resmî gazetesinin adı "Takvim-i Vakayi" idi.

RESMÎ OLMAYAN SENET: *bk. Adi Senet.*

RESMÎ SENET: Aynî hakların tapu kütüğüne tescili sırasında, tescilin şekil ve şartlarını belirlemek üzere tapu idaresince düzenlenen ve tarafların irade beyanları ve imzalarına dayanan belge. Evrak-ı resmiye. Resmî evrak.

RESMÎ SİCİL: Bazı hak ve durumların doğumunu veya ispatını temin amacıyla Devlet tarafından tutulan sicil ve kütükler. Gemi sicili, tapu sicili, nüfus sicili gibi. Sicil. Resmî sicilin dayanağı, 4721 sayılı Türk Medenî Kanunun 7'nci maddesidir. Bu maddeye göre; resmî sicil ve senetler, belgeledikleri olguların doğruluğuna kanıt oluştururlar. Resmî belgelerin hukukî dayanağı da, bu maddedir.

RESMÎ ŞEKİL: Hukukî işlemlerin noter, tapu memuru gibi yetkili resmî bir makam önünde yapılması.

RESTORASYON: Eski bir yapıda yıkılmış, bozulmuş olan bölümleri, aslına uygun biçimde onarma.

RESÜLMAL,-Lİ: Ödünç verilen paranın aslı. Anapara.

REZERV: Saklanmış, biriktirilmiş şey. Yatağında veya havzasında bulunduğu hesaplanan kömür, demir, petrol, kum, taş, toprak.

RIZA: Bir kimsenin kendi hukukî durumuyla ilgili olarak arzu ve isteğini

gösteren irade belirtmesi. Bir kimsenin tek taraflı hukukî işlemleri de içine almak üzere, gösterdiği irade. Muvafakat.

RIZAEN ÖDEME: Bir kimsenin bir bedeli, kendi irade ve isteği ile ödemesi.

RİSK HESABI: 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; Hazine garantileri kapsamında, Hazine Müsteşarlığı tarafından ödenen bütün tutarlar ile risk yönetimi kapsamında önceden öngörülmesi mümkün bulunmayan ödemeler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan Müsteşarlığa ait risk hesabından karşılanır. Hesaptan, bu Kanunda belirtilen hâller dışında kullanım yapılamaz. Risk hesabının kaynakları şunlardır: **A -** İkraz ücretleri. **B -** Garanti ücretleri. **C -** Hesaptan yapılan ödemeler karşılığında ilgili kuruluşlardan yapılan geri ödemeler ve gecikme zammı dâhil tahsil edilen her türlü ödemeler. **D -** Bu maddenin son fıkrasına göre sağlanan nemalar. **E -** Bütçe kanunlarıyla risk hesabına aktarılmak üzere öngörülen ödenekler. Yılı bütçesine bu amaçla konulan ödenek bir başka tertibe aktarılamaz. Yılı bütçesinde risk hesabına aktarılması öngörülen ödeneklerin yetersiz olması hâlinde ilgili tertibe ödenek aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Hesaptaki tutarlar günlük bazda nemalandırılır. Nemalandırmanın koşulları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından belirlenir.

RİSK YÖNETİMİ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.*

RİZE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

RUHSAT: *bk. Ruhsatname.*

RUHSATİYE: *bk. Ruhsatname.*

RUHSATNAME, RUHSATİYE: Yapılması, işletilmesi, kullanılması, taşınması, dışarıdan getirilmesi, dışarıya çıkarılması, bir yerden başka bir yere taşınması kanunen izin almaya bağlı olan şeyler için, yetkili makamdan izin alınmış olduğunu gösteren belge. Ruhsat. Ruhsatiye. İzin belgesi.

RÜCU,-U: İrade beyanının geri alınması. Bir kimsenin alacaklısına ödediği şeyi diğer birinden geri istemesi.

RÜCU ETMEK: Geri dönmek. Bir ödemede bulunmuş kimsenin bu ödeme için, bundan yararlananlara başvurabilmesi.

RÜCU HAKKI: Bir kimsenin alacaklısına ödediği şeyi diğer birinden istemesi hakkı. Bu hak, rücu eden kimse ile kendisine rücu edilecek kimse arasındaki hukukî bağa dayanır.

RÜÇHAN: Üstünlük, yeğlik.

RÜÇHAN HAKKI: Bir hakkın, sıra bakımından kendisinden sonra gelen hakka öncelik tanıması.

RÜSUM: *bk. Resim.*

RÜSUMAT: Bazı madenlerden Devletçe alınan vergiler.

RÜŞT,-DÜ: Erginlik. Medenî Kanunun 11'inci maddesine göre erginlik, on sekiz

yaşın doldurulmasıyla başlar. Ayrıca, evlenme kişiyi ergin kılar. Medenî Kanunun 12'nci maddesi hükümleri gereğince, on beş yaşını dolduran küçük, kendi isteği ve velisinin rızasıyla mahkemece ergin kılınabilir.

RÜTBE AYLIĞI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

RÜTBE TERFİİNDE VE KIDEMLİLİK AYLIĞA HAK KAZANMA: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

RÜTBE VE RÜTBE KIDEMLİLİKLERİNİN İLK VE EN YÜKSEK KADEME AYLIKLARI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

S

SABANCI ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

SADIRA: Resmî dairelerce yazılıp dışarıya gönderilen yazıların çıkış numarası aldıkları yer, oda veya masa.

SADIRA DEFTERİ: Resmî dairelerde giden evrakın kaydedildiği defter.

SADIRA NUMARASI: Resmî dairelerce yazılıp dışarıya gönderilen resmî yazıların, giden evrak defterindeki evrak çıkış numarası.

SAFİ HASILAT: *bk. Gayrisafi Hasılat.*

SAĞLIK BAKANLIĞI DÖNER SERMAYESİNDEN PERSONELİNE ÖDEMELER: 04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun 07.03.2006 tarih ve 5471 sayılı Kanun ve 28.06.2006 tarih ve 5528 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A -** Döner sermaye işlerini yürütmekle görevli teşkilatın çeşitli personeline ait kadrolar, Sağlık Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken tespit olunur. Bu kadrolara tayin edilecek elemanların her türlü istihkakı ve giderleri döner sermayeden ödenir. **B -** İşin icap ettirdiği uzman doktor ve sair elemanların müessesede bulunmaması hâlinde, münferit vakalara münhasır olmak üzere müessese amirleri, hariçten lüzumlu elemanları celp edebilirler. Bu elemanlara hizmetlerinin önemi ve çalışma sürelerine göre Sağlık Bakanlığınca tespit edilecek tarife dairesinde ücret verilebilir. Zarurî yol masrafları ayrıca ödenir. **C -** Personelin katkısıyla elde edilen döner sermaye gelirlerinden, döner sermayeli sağlık kurum ve kuruluşlarında görevli olan memurlar ile bu kurum ve kuruluşlarda 10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanun uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edilen sağlık personeline ve 13.12.1983 tarih ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek'3 üncü maddesine göre istihdam edilen sözleşmeli personele mesai içi veya mesai dışı ayrımı yapılmaksızın ek ödeme yapılabilir. Sağlık kurum ve kuruluşlarında Bakanlıkça belirlenen hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle, bu ödemenin oranı ile esas ve usulleri; personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, hizmete katkısı, performansı, serbest çalışıp çalışmaması ile muayene, ameliyat, anestezi, girişimsel işlemler ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi unsurlar esas alınarak Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. **D -** Yukarıdaki fıkrada yer alan hükme göre personelin katkısıyla elde edilen döner sermaye gelirlerinden personele bir ayda yapılacak ek ödemenin tutarı, ilgili personelin bir ayda alacağı aylık (Ek

gösterge dâhil), yan ödeme ve her türlü tazminat (Makam, temsil ve görev tazminatı hariç) toplamının; pratisyen tabip ve diş tabiplerinden serbest çalışanlara yüzde 250'sini, serbest çalışmayanlara yüzde 500'ünü, uzman tabip, Tıpta Uzmanlık Tüzüğünde belirtilen dallarda bu Tüzük hükümlerine göre uzman olanlar ve uzman diş tabiplerinden serbest çalışanlara yüzde 350'sini, serbest çalışmayanlara yüzde 700'ünü, serbest çalışmayan klinik şef ve şef yardımcılarına yüzde 800'ünü, hastane müdürü ile eczacılara yüzde 250'sini ve başhemşirelere yüzde 200'ünü diğer personele ise yüzde 150'sini geçemez. İşin ve hizmetin özelliği dikkate alınarak yoğun bakım, doğumhane, yeni doğan, süt çocuğu, yanık, diyaliz, ameliyathane, kemik iliği nakil ünitesi ve acil servis gibi özellikli hizmetlerde çalışan personel için yüzde 150 oranı, yüzde 200 olarak uygulanır. Sözleşmeli olarak istihdam edilen sağlık personeline yapılacak ek ödemenin tutarı ise, aynı birimde aynı unvanlı kadroda çalışan ve hizmet yılı aynı olan emsali sağlık personeli esas alınarak belirlenir ve bunlara yapılacak ek ödeme, hiçbir şekilde emsaline yapılabilecek ek ödeme üst sınırını geçemez. **E** - Personelin katkısı ile elde edilen döner sermaye gelirlerinden, o birimde görevli personele yapılacak ek ödeme toplamı, ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurumlarında, ilgili birimin cari yıldaki döner sermaye gelirinin yüzde 50'sini, birinci basamak sağlık kuruluşlarında ise, ilgili birimin cari yıldaki döner sermaye gelirinin yüzde 65'ini aşamaz. **F** - Sağlık Bakanlığına bağlı döner sermaye işletmeleri, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi, kaliteli ve verimli hizmet sunumunun teşvik edilmesi, sağlık kurum ve kuruluşlarının kendi imkânlarıyla karşılayamadıkları ihtiyaçların giderilmesi, eğitim, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi, birinci basamak sağlık kuruluşlarının desteklenmesi ve Sağlık Bakanlığı merkez teşkilatında görev yapan memurlar ile sözleşmeli personele ek ödemede bulunulması amacıyla Bakanlıkça yapılacak giderlere iştirak etmek için aylık gayrisafi hasılattan aylık tahsil edilen tutarın yüzde 2'sini geçmemek üzere Sağlık Bakanlığınca belirlenecek oranı Bakanlık Döner Sermaye Merkez Saymanlığı hesabına aktarırlar. Bu hesapta toplanacak tutarların dağılım ve harcanmasına ilişkin kriterler ile personele yapılacak ek ödemenin oran, esas ve usulleri Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Sağlık Bakanlığınca belirlenir. Personele yapılacak ek ödemenin tutarı, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) yüzde 200'ünü geçemez. Ek ödeme tutarı; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, çalışma süresi, personelin sınıfı, kadro unvanı, derecesi ve atanma biçimi gibi kriterler ile personele aylık ve özlük hakları dışında ilgili mevzuatına göre yapılan diğer ilave ödemeler dikkate alınarak belirlenir. Merkez teşkilatında görev yapan personele bu fıkra kapsamında yapılacak toplam ek ödeme, döner sermaye işletmelerinden cari yılda aktarılan tutarın yüzde 50'sini geçemez ve bu ödemeler gelir vergisine tabi tutulmaz. **G –** 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim

Kanununun 38'inci maddesine göre Sağlık Bakanlığı merkez teşkilatı ve bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarında görevlendirilenler, aynı maddede belirtilen ilave ödemelerden yararlanmamak kaydıyla, Bakanlık merkez veya bağlı sağlık kurum ve kuruluşunda görev yaptıkları unvan için belirlenen ek ödemeden faydalandırılır. **H -** Birinci basamak ve koruyucu sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının giderilmesi amacıyla, döner sermayeli işletmelerden uygun görülenlerin merkeze aktaracağı payı yüzde 4'e kadar yükseltmeye Sağlık Bakanı yetkilidir. 24.11.2004 tarih ve 5258 sayılı Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun kapsamında, aile hekimliği uygulamasına geçilen illerde, il sağlık müdürlüğü ve birinci basamak sağlık hizmeti sunan kurum ve kuruluşlarda çalışan personele (Aile hekimi ve aile sağlığı elemanı olarak çalışanlar hariç) merkeze aktarılan yüzde iki oranına kadar olan paya ilave olarak alınacak paydan karşılanmak ve unvanlarına göre dördüncü fıkrada belirtilen oranları geçmemek üzere Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek esas ve usullere göre ek ödeme yapılabilir. Merkeze aktarılan yüzde iki oranına kadar olan paya ilave olarak alınacak tutarlar, bu fıkrada belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz. **İ -** Döner sermayeli işletmelerin malî imkânı elverişli olanlarından, malî durumu yetersiz olanlara karşılıksız veya borç olarak kaynak aktarmaya Sağlık Bakanı yetkilidir.

SAĞLIK BAKANLIĞI DÖNER SERMAYESİYLE İLGİLİ GELİR KAYDI: *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

SAĞLIK BAKANLIĞINCA BİLİMSEL NİTELİKLİ VE RUHSATLANDIRMA KOMİSYONLARINDA GÖREVLENDİRİLENLERE ÖDEMELER: 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 31.07.2003 tarih ve 4969 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; bilimsel ve akademik nitelikleri dikkate alınarak Sağlık Bakanlığınca bilimsel nitelikli ve ruhsatlandırma komisyonlarında görevlendirilenlere, birim faaliyet bazında bütçe kanununa bağlı cetvelde, Türk Kodeksi Komisyonu toplantılarına katılacak komisyon üyelerine ödenmek için belirlenen ücretin dört katını geçmemek üzere ödeme yapılır. Bu ödemelerin usul, esas ve miktarları Maliye Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.

SAĞLIK BAKANLIĞINCA DÜZENLEN RUHSATLANDIRMA BEDELLERİNİN GELİR KAYDI: *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

SAĞLIK BAKANLIĞINCA SÖZLEŞMELİ PERSONEL ÇALIŞTIRILMASI: 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 20.10.2005 tarih ve 5413 sayılı Kanunla eklenen ve 28.06.2006 tarih ve

5528 sayılı Kanun ve 28.03.2007 tarih ve 5614 sayılı Kanunla değiştirilen ek 3'üncü maddeye göre; kadrolu istihdamın mümkün olmadığı hâllerde, ücretleri döner sermayeden veya merkezî yönetim bütçesinden karşılanmak üzere 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36'ncı maddesinde belirtilen sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfındaki unvanlarda çalıştırılmak üzere merkezî sınav sonuçlarına göre, 657 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına tabi sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Ancak bu maddeye göre diş tabibi ve eczacı unvanlarında çalıştırılacak personel merkezî sınav sonuçlarına bakılmaksızın kura ile yerleştirilir. Bu şekilde sözleşmeli olarak çalıştırılan personele, aynı birimde aynı unvanlı çalışan ve hizmet yılı aynı olan emsali kadrolu personel esas alınarak görev yaptığı birimde bulunan döner sermayeden ilgili mevzuat dâhilinde nöbet ücreti ödenir ve ek ödeme yapılabilir. Bunlara yapılabilecek ek ödeme hiçbir şekilde emsaline yapılabilecek ek ödeme üst sınırını geçemez.

SAĞLIK BAKANLIĞINDA HİZMET KARŞILIĞI UZMANLIK EĞİTİMİ: 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 20.10.2005 tarih ve 5413 sayılı Kanunla eklenen ek 4'üncü maddeye göre; kadroları Sağlık Bakanlığında olup Tıpta Uzmanlık Tüzüğü hükümlerince diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uzmanlık eğitimi veya yan dal uzmanlık eğitimi yapmak isteyen personel; döner sermaye ek ödemesi hariç her türlü malî ve sosyal hakları Sağlık Bakanlığı tarafından karşılanmak üzere, Bakanlıkça bu amaçla ilgili kurum ve kuruluşlarda görevlendirilebilir ve bu şekilde görevlendirilenler eğitimlerinin bitiminde görevlendirme süresi kadar Bakanlığa hizmet yapmakla yükümlüdürler. Söz konusu personelden örneği Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanmış, "Yüklenme Senedi ile Muteber İmzalı Müteselsil Kefalet Senedi" alınır. Anılan personelin hizmet yükümlülüğünü yerine getirmeden veya tamamlamadan görevinden ayrılması, müstafi sayılması, görevine son verilmesi veya Devlet memurluğundan çıkarılması hâlinde, kendileri için Bakanlıkça yapılmış olan her türlü ödemeler toplamından, hizmetin tamamlanan kısmı için hesaplanan miktar indirildikten sonra bakiye miktar kendilerinden tahsil edilir. Tahsilat, borç miktarı ve ilgilinin durumu dikkate alınarak azamî beş yıla kadar taksitlendirilerek yapılır. İlgililerin uzmanlık eğitiminde başarısızlığı veya kendi istekleri ile uzmanlık eğitimini bırakmaları durumunda ise, görevlendirme süresi kadar Bakanlığa hizmet yapmaları zorunludur. Belirtilen hizmet süresi kadar Bakanlığa hizmet yapmak istemeyenlere yapılmış olan her türlü masrafların tamamı yukarıdaki esaslara göre ödettirilir.

SAĞLIK BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **2. Sağlık Bakanlığınca Bilimsel Nitelikli ve Ruhsatlandırma Komisyonlarında Görevlendirilenlere Ödemeler:** *181 sayılı Kanun Hükmünde*

Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığınca Bilimsel Nitelikli ve Ruhsatlandırma Komisyonlarında Görevlendirilenlere Ödemeler. **3. Sağlık Bakanlığınca Düzenlen Ruhsatlandırma Bedellerinin Gelir Kaydı:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **4. Sağlık Bakanlığınca Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığınca Sözleşmeli Personel Çalıştırılması.* **5. Sağlık Bakanlığında Hizmet Karşılığı Uzmanlık Eğitimi:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığında Hizmet Karşılığı Uzmanlık Eğitimi.* **6. Yurt Dışı Sağlık Birimlerindeki Aylıklar:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışı Sağlık Birimlerindeki Aylıklar.* **7. Yüksek Sağlık Şûrası Üyelerine Ödenen Huzur Hakkı:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Sağlık Şûrası Üyelerine Ödenen Huzur Hakkı.* **8. Yalova Termal Kaplıcalarıyla İlgili Hüküm:** *26.06.1939 tarih ve 3653 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **9. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması:** *16.12.1960 tarih ve 168 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması.* **10. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesiyle İlgili Gelir Kaydı:** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **11. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Personeline Ödemeler:** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Personeline Ödemeler.* **12. Uygulanmayacak Hükümler: a)** 04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kurumlarındaki döner sermaye işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. **b)** 05.01.1961 tarih ve 224 sayılı Kanunun 30.05.1963 tarih ve 243 sayılı Kanunla değişik 29'uncu maddesine göre; sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi ile ilgili her çeşit inşaat ile bunlara gerekli yapı kısımlarının imal ettirilmesi, her türlü malzemenin alımı, taşıma ve depolama işleri için girişilecek yüklenmeler geçici ve kesin teminat hükümleri saklı kalmak şartıyla 2490 sayılı Kanunun diğer hükümleri uygulanmamak, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 135'inci maddesindeki % 20 nispeti % 30 olarak uygulanmak şartıyla, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca merkezde ve illerde emaneten, mahdut eksiltme suretiyle veya birden fazla firmalar arasında pazarlıkla gerçekleştirilir. Maddelerin "1050, 2490'a tabi olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun*

Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. **13. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı.* ***b)*** *Sağlık Personeline Ödenen Nöbet Ücreti.* **14. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar:** *01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar.* **15. Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Hükümleri:** *31.12.1980 tarih ve 2368 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Hükümleri.* **16. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler:** *17.11.1983 tarih ve 2955 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler.* **17. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü.* **18. Sağlık Tesislerinin Satış Gelirleri ile İlgili Hüküm:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **19. Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Öngörülen Hükümler:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri.* **20. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **21. Özürlülerin Destek Eğitimi Giderlerinin Karşılanması:** *30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlülerin Destek Eğitimi Giderlerinin Karşılanması.* **22. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **23. Yedi Yıla Kadar Gelecek Yıllara Yaygın Hava Aracı Kiralanması:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.* **24. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **25. Aile Hekimliğiyle İlgili Hükümler:** *24.11.2004 tarih ve 5258 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile Hekimi Çalıştırılması ve Ödemeleri.* **26. Sağlık Meslek Liselerinde Görev Yapanlara Ödeme:** *26.01.2006 tarih ve 5450 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Meslek Liselerinde Görev Yapan Memurlara Ödeme.* **27. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası**

Kanunu Hükümleri: *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **28. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükmü:** *21.11.2007 tarih ve 5715 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri.* **29. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **30. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **31. Tedavi Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Tedavi Giderlerinin Ödenmesi.*

SAĞLIK BELGESİ HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre, yaptıkları işler ve gördükleri hizmetler dolayısıyla özel mevzuatı gereğince belediyelerden sağlık belgesi almak mecburiyetinde olan kişilere verilecek bu tür belgeler ile bunların belli aralıklarla yenilenmeleri nedeniyle alınan maktu harç.

SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNU HÜKÜMLERİ: A - Sağlık İşletmesi ve Malî İmkânlar: 07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; koruyucu sağlık hizmetlerinde görevli sağlık ve yardımcı sağlık personeli ile diğer personelin sağlık işletmesi kapsamına alınma ve malî imkânlarından yararlandırma usul ve esasları Sağlık Bakanlığınca tespit edilir. **B - Sözleşmeli Personel:** 3359 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren veya ülke düzeyinde meslekî gelişmeyi sağlayacak Türk uyruklu ve yabancı uyruklu elemanlar, kadro karşılığı aranmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Sözleşme ile çalıştırılacak personel istekleri üzerine, Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgilendirilir. Bunların emeklilik aylıklarının hesabında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri uygulanır. **C - Tedavi Masraflarının Tahsili:** 3359 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; sağlık işletmelerinde koruyucu sağlık hizmetleri dışında teşhis, tedavi ve rehabilite edici hizmetler ücretli olup, sağlık işletmesince tahakkuk ettirilen masraflar ilgili kurumca ödenir. Bütçe uygulaması dışında olup da herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olanlara ait masraflar, ilgili sosyal güvenlik kuruluşuna tebliğ edilmek suretiyle tahsil edilir. Bu suretle tebliğ edilen masrafların on beş gün içinde ödenmesi zorunlu olup, bu süre içinde ödenmediği takdirde durum mahallî vergi dairesine bir tezkere ile bildirilerek tahsili istenir. Vergi dairelerince tahsil edilen masraflar, Maliye Bakanlığınca tespit edilecek esaslar dâhilinde tahsilatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar sağlık kuruluşuna ödenir. Bu maddenin uygulanmasında zaman aşımı ile ilgili hükümleri hariç, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında

Kanun ve bu Kanuna dair mevzuat hükümleri uygulanır. **D - Mahallî İdareler ve Mahallî İdare Birliklerince Verilen Sağlık Hizmetleri:** 3359 sayılı Kanuna, 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla eklenen ek 8'inci maddeye göre, mahallî idare birlikleri, belediyeler ve il özel idarelerinin; doğrudan kanunla ihdas edilmiş veya kanunların bu kurumlar adına kadro ihdas etmeye yetki vermiş olduğu makam veya organlar tarafından ihdas edilmiş olan memur kadrolarına atanmış veya memur norm kadrosuna uygun olarak, 22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 36'ncı maddesinin üçüncü fıkrası ile 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49'uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca istihdam edilen sözleşmeli personel eliyle verilen sağlık hizmetleri, resmî sağlık kuruluşları tarafından verilen sağlık hizmetleri kapsamında kabul edilir. **E - Uygulanmayacak Hükümler:** 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa, 14.07.2004 tarih ve 5220 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci maddeye göre; Sağlık Bakanlığına tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmaz mallar ile Sağlık Bakanlığı kullanımında bulunan diğer taşınmaz mallardan gerekli görülenlerin, mülkiyetinin Hazineye bedelsiz devrinden sonra, Sağlık Bakanlığı ile mutabık kalınarak tahsislerini kaldırmaya ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 24'üncü maddesine bağlı olmaksızın satmaya Maliye Bakanı yetkilidir. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 81'inci maddesiyle; 1050 sayılı Kanunla ek ve değişiklikleriyle diğer kanunlarla 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa tabi olunmadığına dair istisna veya muafiyet getiren hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır. 5018 sayılı Kanun, 5220 sayılı Kanundan iki yıla yakın zaman sonra yürürlüğe girmiştir. Ek 2'nci maddedeki "1050'ye tabi olmama" hükmü yürürlükte midir, değil midir? Sonraki tarihli bir kanunu, önceki tarihli kanunu yürürlükten kaldıramaz. Ancak, 1050 sayılı Kanun da yürürlükte değildir. 1050 sayılı Kanunun 24'üncü maddesinin benzerine, 5018 sayılı Kanunun 46'ncı maddesinde yer verilmiştir. 5018 sayılı Kanunun geçici 9'uncu maddesine göre; diğer kanunlarla 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır. Tüm bu hükümler birlikte değerlendirildiğinde, Sağlık Bakanlığının kullanımındaki taşınmaz malların, 5018 sayılı Kanunun 46'ncı maddesine tabi olmadan satılması, Kanun Koyucunun amacına uygun düşecektir. **F - Gelir Kaydı:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

SAĞLIK HİZMETLERİ VE YARDIMCI SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; bu sınıf, sağlık hizmetlerinde (Hayvan sağlığı dâhil) meslekî eğitim görerek yetişmiş olan tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner hekim gibi memurlarla bu hizmet sahasında çalışan yükseköğrenim görmüş fizikoterapist, tıp teknoloğu, ebe, hemşire, sağlık memuru, sosyal hizmetler mütehassısı, biyolog, psikolog, diyetçi,

sağlık mühendisi, sağlık fizikçisi, sağlık idarecisi ile ebe ve hemşire, hemşire yardımcısı (Fizik tedavi, laboratuvar, eczacı, diş anestezi, röntgen teknisyenleri ve yardımcıları, çevre sağlığı ve toplum sağlığı teknisyeni dâhil) sağlık savaş memuru, hayvan sağlık memuru ve benzeri sağlık personelini kapsar. Bende, 10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince; bu sınıfa dâhil personel tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetler, lüzumu hâlinde bedeli döner sermaye gelirlerinden ödenmek kaydıyla, Sağlık Bakanlığınca tespit edilecek esas ve usullere göre hizmet satın alınması yoluyla gördürülebilir.

SAĞLIK MESLEK LİSELERİNDE GÖREV YAPAN MEMURLARA ÖDEME: 26.01.2006 tarih ve 5450 sayılı Kanuna, 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla eklenen geçici 1'inci madde gereğince; Sağlık Bakanlığına bağlı iken 5'inci maddeye göre Millî Eğitim Bakanlığına devredilen sağlık meslek liselerinde görev yapan memurlar, devir tarihinden önceki sürelerde de 27.06.1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3'üncü maddesi hükümlerinden yararlandırılır. *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

SAĞLIK PERSONELİNE ÖDENEN NÖBET ÜCRETİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanuna, 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 21.06.2005 tarih ve 5371 sayılı Kanun ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değiştirilen ek 33'üncü maddeye göre; en az yirmi beş yataklı tedavi kurumlarında, normal mesai saatleri dışında, genel tatil günlerinde veya hafta sonu tatillerinde, normal, acil veya branş nöbeti tutarak, bu nöbet karşılığında kurumunca izin kullanılmasına müsaade edilmeyen sağlık veya yardımcı sağlık hizmetleri sınıfı personeline; her bir izin suretiyle karşılanamayan nöbet saati için (Nöbet süresi kesintisiz sekiz saatten az olmamak üzere), aşağıda gösterilen gösterge rakamlarının aylık katsayısı ile çarpılması sonucu bulunacak tutarda nöbet ücreti ödenir. Ancak, ayda seksen saatten fazlası için ödeme yapılmaz. Bu ücret damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Ödeme Yapılacak Personel	Gösterge
a) Klinik şefi, şef yardımcısı, başasistan, uzman tabip	60
b) Tabip, Tababet Uzmanlık Tüzüğünde belirtilen dallarda, bu tüzük hükümlerine göre uzmanlık belgesi alanlarla, aynı dallarda uzmanlık unvanı doktora aşaması ile kazanmış olanlar	55
c) Diş tabibi	50
d) Meslekî yükseköğrenim görmüş sağlık personeli	40
e) Lise dengi meslekî öğrenim görmüş sağlık personeli	30
f) Ortaokul dengi meslekî öğrenim görmüş sağlık personeli	20

Bu madde hükmü, üniversitelerin yataklı tedavi kurumlarında çalışan ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 50'nci maddesinin (e) bendi

kapsamında bulunanlar hakkında da uygulanır. İcap nöbeti tutan ve bu nöbet karşılığında kurumunca izin kullanmasına müsaade edilmeyen sağlık ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfı personeline, her bir izin suretiyle karşılanamayan icap nöbeti saati için (Her bir icap nöbeti süresi kesintisiz on iki saatten az olmamak üzere), yukarıda nöbet ücreti için belirlenen ücretin % 30'u tutarında icap nöbet ücreti ödenir. Bu şekilde ücretlendirilebilecek icap nöbeti toplam süresi, aylık yüz yirmi saati geçemez. Bu madde uyarınca yapılacak ödemeler, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kurumları ile üniversitelere bağlı yataklı tedavi kurumlarında ilgili döner sermaye bütçesinden ödenir.

SAĞLIK PERSONELİNİN TAZMİNAT VE ÇALIŞMA ESASLARINA DAİR KANUN HÜKÜMLERİ: A - 1981 Yılından Önceki Aylıklar: 31.12.1980 tarih ve 2368 sayılı Kanunun 1'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Bu Kanunun 6'ncı maddesi ile yürürlükten kaldırılan 29.06.1978 tarih ve 2162 sayılı Kanun kapsamına giren personele, 01.01.1981 tarihinden itibaren 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve 1765 sayılı Üniversite Personel Kanununa göre hak edilen aylık, yakacak yardımı, iş riski, iş güçlüğü, teminindeki güçlük zammı ve mahrumiyet yeri ödeneği ödenir. 1765 sayılı Kanun, 1.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **2.** Şu kadar ki; bu personelin Aralık 1980 tarihinde almakta oldukları aylık ve diğer ödemeler ile 2162 sayılı Kanun gereğince (Nöbet ve acil vaka tazminatları hariç) aldıkları tazminatların net toplamı, yukarıdaki fıkra gereğince ele geçecek miktardan fazla olduğu takdirde aradaki fark kendilerine tazminat olarak ödenir. **3.** Birinci fıkradaki personelin kanunlarla sağlanan diğer hakları saklıdır. **4.** Bu personelden askerlik veya kurumun müsaadesine bağlı diğer sebeplerle görevinden ayrılmış ve ayrılacak olanların, ihtiyaca binaen yeniden göreve dönmeleri hâlinde, yukarıdaki hükümlerden doğan hakları saklı kalır. **5.** Bu Kanun kapsamındaki personelin, iş riski, iş güçlüğü, teminindeki güçlük zamları yeniden Bakanlar Kurulunca düzenlenir. **B – Çalışma Saatleri:** 2368 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre, kamu sağlık hizmetlerinde çalışan Personelin haftalık kanuni çalışma süresi kırk beş saattir. Ancak bu Kanunun 4'ncü maddesinde tanınmış olan haktan yararlananlar için bu süre kırk saattir. Günlük çalışma saatleri, 657 ve 926 sayılı kanunlardaki hükümlere göre tespit edilir. **C – Dışarıda Görev Yapmama:** 2368 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; birinci maddede belirtilen tazminat hakkından yararlanan personel resmî ve özel herhangi bir müessesede maaşlı, ücretli veya sözleşmeli olarak meslekî görev alamazlar, hariçte serbest olarak sanat ve mesleklerini icra edemezler; çalıştıkları kurumlardan bu Kanunda veya 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 1765 sayılı Üniversiteler Personel Kanununun değişik 16'ncı maddesinin 3'ncü fıkrasında "Fıkra hükümlerine uymak koşuluyla" belirtilen ödemeler dışında meslekî ek

gelir sağlayamazlar. 1765 sayılı Kanun yerine, 1.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanun hükümlerinin dikkate alınması gerekir. Ayrıca bu madde, aşağıdaki 4'uncu maddeyle birlikte değerlendirilmelidir. **D –Mesai Saatleri Dışında Çalışma:** 2368 sayılı Kanunun 28.03.2007 tarih ve 5614 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; birinci madde kapsamına giren personelden, özel kanunlarına göre meslek ve sanatlarını serbest olarak icra etme hak ve yetkisine sahip olanlar, istedikleri takdirde birinci maddede öngörülen tazminat hakkından yararlanmamak şartı ile mesai saatleri dışında serbest olarak çalışabilirler. Bunlara iş güçlüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zamları veya bu mahiyetteki zamlar ödenmez. Ancak, il sağlık müdürlüğü ve başhekimlik görevini yürütenler serbest olarak çalışamazlar. Askerî sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan başhekimler serbest çalışma yasağına tabi değildir.

SAHİH: Gerçek, doğru, hakikî.

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI BÜTÇESİ VE ÖDEMELER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. 09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; Sahil Güvenlik Komutanlığının bütçesi, İçişleri Bakanlığı bünyesinde ve Bakanlık bütçesinden ayrı olarak düzenlenir. **B – Özlük Hakları:** 2692 sayılı Kanunun 486 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 05.04.2001 tarihli ve 4635 sayılı Kanunla değişik 16'ncı maddesine göre; Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli amiral, subay ve astsubaylar ile sivil personel özlük hakları yönünden, kendi özel kanunlarına tabidir. Erbaş ve erlerin harçlıkları ile gündelikleri, Deniz Kuvvetleri Komutanlığındaki emsaline verilen miktarlar üzerinden ve aynı hükümlere göre ödenir. Jandarma Genel Komutanlığı ve diğer kuruluşlardaki emsaline yapılan nakdî ve aynî ödemeler, aynı şartlar altında ve aynı hükümlere tabi olarak, Sahil Güvenlik Komutanlığı personeline de verilir. Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli sivil memurlar 22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanırlar. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek Devlet Memuru aylığının (Ek gösterge dâhil); **a)** Botlarda görevli subay, astsubay ve uzman jandarma ve uzman erbaşlara % 52, **b)** Diğer karargâh, birlik ve kurumlarda görevli subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlara % 40, tutarını geçmemek üzere, İçişleri Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslara göre fazla çalışma karşılığı asayiş tazminatı ödenir. Bu tazminattan damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. **C - Nakdî Tazminat ve Ödüller:** 2692 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin güvenlik ve asayişin sağlanması ile kaçakçılığın önlenmesi, izlenmesi ve suçlular hakkında gerekli işlemlerin yapılması görevleri sırasında, bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhâl veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya

hastalık sonucu ölmeleri veya sakat kalmaları hâlinde haklarında, 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun Hükümleri uygulanır. Ayrıca bu Komutanlık personeli, 10.06.1930 tarih ve 1706 sayılı Jandarma Kanununa 11.05.1959 tarih ve 7268 sayılı Kanunla eklenen hükümlerdeki şartların tahakkuku hâlinde burada belirtilen ödüllere de hak kazanırlar. 1706 sayılı Kanun ve ekleri, 10.03.1983 tarih ve 2803 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **B - Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **C - Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **D - Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* **E - Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler:** *09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler.* **F - Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılmasıyla İlgili Hüküm:** *30.05.1984 tarih ve 3212 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **G - Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **H - Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler:** *02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler.* **I - Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları:** *11.04.2002 tarih ve 4752 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları.* **İ - Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bütçelerin Uygulama Esasları.* ***b)*** *Taşınır ve Taşınmazlar.* **J - Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri:** *24.05.2007 tarih ve 5668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri.* **K - Taşınır İşlem Fişine İlişkin İstisnaî Hükümler:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır İşlem Fişine İlişkin İstisnaî Hükümler.* **L - Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **M -**

Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri: *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **N - Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **O - Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

SAKARYA SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

SAKARYA ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

SAKIT OLMAK: Hükmü kalmamak.

SAKLI PAY: *bk. Mahfuz Hisse.*

SALAHİYET: Kanundan veya sözleşmeden doğan hukukî bir güç olup bu gücü alan kimse, başkasına ait hakları tamamen veya kısmen kullanabilir ve onun nam ve hesabına hareket edebilir. Yetki. Vasinin küçük adına hareket etmesi gibi.

SALAHİYETİN FIKDANI: Yetki yokluğu, yetkisizlik.

SALAHİYETSİZ TEMSİL: Salahiyeti olmaksızın diğer bir şahıs adına hukukî işlem yapılması. Yetkisiz temsil. Bu gibi hukukî işlemler, icazet verilmedikçe temsil edileni bağlamaz.

SALAHİYETTAR: Yetkili.

SALAHİYET TECAVÜZÜ: Bir organ, otorite, makam veya memurun, objektif hukuk kurallarının kendisine çizmiş olduğu yetki sahasını aşarak diğerinin yetki sahasına giren hukukî veya fiilî tasarrufta bulunması. Yetki tecavüzü.

SALAHİYET TEFFİZİ: İdare hukukunda, resmî bir memura ait yetkiden bir kısmının, yetkili makamın onayı ile diğer bir memura verilmesi. Bakanın yetkisinde olan bir satış işleminin yapılmasının, yine bakanın onayı ile müsteşara verilmesi gibi. Yetki devri.

SAMSUN SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, mahallî idare bütçesi kapsamı içindedir. **B – Diğer Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.*

SANAT ESERİ ALIMLARINA İLİŞKİN BEDELLERİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 50'nci maddesine göre, sanat eseri alım giderlerinin ödenmesinde aşağıda belirtilen belgeler aranır: **A -** 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve ilgili Yönetmeliği gereğince, müzelere alınacak taşınır kültür ve tabiat varlıklarına ilişkin giderlerin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Fatura. **3.** Değerlendirme komisyonu kararı. **4.** Taşınır işlem fişi. **B -** Devlet resim ve heykel sergilerinde, usulüne uygun olarak kurulan seçici kurul tarafından seçilerek alınması kararlaştırılan resim, tablo ve heykel bedellerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Seçici kurul kararı. **3.** Fatura. **4.** Taşınır işlem fişi. **C -** Sanatçılardan, kurum veya kuruluşlardan satın alınacak her türlü resim, tablo ve heykel bedellerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** İlgili mevzuatında belirtilen yetkili makamın onayı. **2.** Fatura. **3.** Taşınır işlem fişi.

SANAYİ ODALARI VEYA BUNLARIN TEŞKİL ETTİKLERİ BİRLİKLERİN EMEKLİ SANDIKLARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesine tabi emekli sandıklarıyla ilgili hükümler için bk. Bankalar, Sigorta ve Reasürans Şirketleri, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Borsalar veya Bunların Teşkil Ettikleri Birliklerin Emekli Sandıklarıyla İlgili Hükümler.*

SANAYİ ODALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. *Ayrıca bk. Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle İlgili Hükümler.*

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞINCA, SINAÎ ALANDAKİ TEKNOLOJİK GELİŞMELERİ TEŞVİK ETMEK AMACIYLA YAPILAN ÖDEME: 08.01.1985 tarih ve 3143 sayılı Kanunun, Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün görevlerini düzenleyen 10'uncu maddesinin 01.03.2007 tarih ve 5593 sayılı Kanunla değişik (h) bendine göre; sınaî alandaki teknolojik gelişmeleri takip ve teşvik etmek amacıyla, ülkemizdeki sanayi kuruluşlarının yükseköğretim kurumları ve vakıf üniversiteleri ile iş birliği yaparak teknolojik araştırma ve geliştirmeye aktif katılımını sağlayacak programlar yapmak, araştırma ve geliştirme projeleri sonucunda ortaya çıkan teknolojik ürünün patenti, yatırımı ve pazarlaması konusunda gerçek ve tüzel kişilere destek vermek ve bu programların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile yönetmelikleri hazırlamak görevi de bu Genel Müdürlüğündür. Maddeye, 01.03.2007 tarih ve 5593 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesinden birinci fıkranın (h) bendine göre, yükseköğretim kurumlarına araştırma ve geliştirme projeleri karşılığı

aktarılan hibe niteliğindeki tutarlar, ilgili idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin proje adına açılacak özel hesaplarda izlenir. Yükseköğretim kurumları ve vakıf üniversitelerine aktarılan tutarların harcanmasına ve muhasebeleştirilmesine ilişkin hususlar Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte belirlenir. Bu kapsamda yapılan harcamalar, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında denetlenir. Hazırlanan programlara ilişkin hizmetlerde görev alan memurlar ile diğer kamu görevlileri ve hizmetinden yararlanılacak diğer kişiler için yapılacak harcamalar Bakanlık bütçesinden gerçekleştirilir. Desteklenen projelerde, proje süresiyle sınırlı olmak kaydıyla proje kapsamında görev yapan öğretim elemanlarına 15.000 gösterge rakamının, yükseköğretim kurumlarının teknik hizmetler sınıfında görev yapan personele ise 8.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere proje sözleşmesinde belirlenen tutarlar üzerinden aylık ödeme yapılabilir. Memur ve diğer kamu görevlisi olmamak kaydıyla projede görev yapan diğer proje personeline proje sözleşmesinde belirlenen tutarlar üzerinden aylık ücret ödenir.

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI PERSONELİNE ÖDEMELER: 23.02.1995 tarih ve 4077 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunla değişik 29'uncu maddesine göre; Reklam Kurulu, Tüketici Konseyi ve tüketici sorunları hakem heyetlerinin faaliyetlerine ilişkin masraflar, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının tüketicinin korunması amacına yönelik masrafları ve sair harcamalar ile en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) % 200'ünü geçmemek şartıyla usul ve esasları Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca tespit edilecek miktarlarda personele yapılacak ek ödemeler, Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Personele (Sözleşmeli personel dâhil) yapılacak ek ödemelerde, 657 sayılı Kanunun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve bu ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz.

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **C - Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca, Sınaî Alandaki Teknolojik Gelişmeleri Teşvik Etmek Amacıyla Yapılan Ödeme:** *08.01.1985 tarih ve 3143 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca, Sınaî Alandaki Teknolojik Gelişmeleri Teşvik Etmek Amacıyla Yapılan Ödeme.* **D - Ölçü ve Ölçü Aletlerinin Muayenesi Nedeniyle Ödeme:** *11.01.1989 tarih ve 3516 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ölçü ve Ölçü Aletlerinin*

Muayenesi Nedeniyle Ödeme. **E - Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **F - Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları:** *07.12.1994 tarih ve 4054 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları.* **G - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Personeline Ödemeler:** *23.02.1995 tarih ve 4077 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Personeline Ödemeler.* **H - Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** *23.02.1995 tarih ve 4077 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **İ - Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **J - Endüstri Bölgelerinde Gelir Kaydı:** 09.01.2002 tarih ve 4737 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **K - Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler:** *29.01.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler.* **L - Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa Göre Gelir Kaydı:** 10.02.2005 tarih ve 5300 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **M - Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi:** *28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.*

SANDIKLARA GENEL YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN BÜTÇELERİNDEN YARDIM YAPILMASIYLA İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

SANDIKLARA YAPILACAK ÖDEMELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Siyasî Parti, Dernek, Birlik, Sandık, Kurum, Sendika, Vakıf ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Ödemeler.*

SARF: Harcama, gider, masraf etme. Kelimenin çoğulu, sarfiyat.

SARFINAZAR: Vazgeçme.

SARFİYAT: *bk. Sarf.*

SATICI: *bk. Bayi.*

SATIŞ: Bir kimsenin; satılan malı, müşterinin vereceği bedel karşılığında müşteriye teslim ve mülkiyeti ona devretme borcunu öngören sözleşme.

SAVAŞ HÂLİNE HARP SANAYİİ ÖDENEKLERİ: *28.02.1995 tarih ve 4083 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seferberlik ve Savaş Hâline Harp Sanayii Ödenekleri.*

SAVCILARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Hâkimler ve Savcılarla İlgili Hükümler.*

SAVUNMA SANAYİİ MÜSTEŞARLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Müsteşarlığın Bütçesi: 07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; Müsteşarlığın bütçesi, Savunma Sanayii Destekleme Fonunun % 2'sini aşmayacak miktardan meydana gelir. Bu miktar Bakanlar Kurulunca azami % 50 oranında artırılabilir. Müsteşarlık, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B - Personel Rejimi:** 3238 sayılı Kanunun 20.03.1991 tarih ve 3704 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Müsteşarlık personeli, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir. **2.** Bu Müsteşarlığın, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59'uncu maddesinde belirtilen unvanlarına ait kadroları ile daire tabibi kadrosu karşılık gösterilmek kaydıyla sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu suretle sözleşmeli çalıştırılacaklardan, Sosyal Güvenlik Kurumundan aylık alanların bu aylıkları kesilmez. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **3.** Savunma Sanayii Müsteşarlığında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılmasına dair hükümlerine bağlı kalınmaksızın özel bilgi ve ihtisas gerektiren konularda sözleşmeli personel çalıştırılabilir. **4.** İkinci ve üçüncü fıkralara göre çalıştırılacakların adedi, ücretlerinin taban ve tavanı ile diğer mali hakları, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak hizmet sözleşmesi esaslarına göre tespit edilir. **5.** Savunma Sanayii Müsteşarlığında, Başbakanlık ile diğer kamu kurum ve kuruluşları personeli, maaşsız izinli ve sözleşmeli olarak çalıştırılabilirler. Bu kişilerin memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve mükellefiyetleri mahfuz kalır. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde fiilî hizmet olarak hesaba katıldığı gibi bunlardan izinli oldukları sırada terfi hakkını kazananlar başkaca hiçbir işleme lüzum kalmaksızın terfi ettirilirler. **C - Savunma Sanayii Destekleme Fonu:** 3238 sayılı Kanunun 28.05.1986 tarih ve 3291 sayılı Kanun, 07.07.1995 tarih ve 4120 sayılı Kanun ve 14.03.2007 tarih ve 5602 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre; bu Kanunun amacının gerçekleştirilebilmesi için, T. C. Merkez Bankası nezdinde Müsteşarlık emrinde Savunma Sanayii Destekleme Fonu kurulmuştur. Fonun kaynakları aşağıda gösterilmiştir: **a)** Her yıl bütçeye bu maksatla konulacak ödenek. **b)** Türk Silahlı Kuvvetlerini güçlendirmek amacıyla kurulmuş bulunan vakıflardan Fona yapılacak transferler. **c)** 25.08.1971 tarih ve 1473 sayılı Kanuna göre ayrılan payın tamamı. **d)** Kanunla (Vergi

kanunları hariç) kurulan fonlardan Bakanlar Kurulunca belirlenecek miktarda yapılacak aktarmalar. **e)** Millî Savunma Bakanlığı bütçesinden modern silah, araç ve gereçler için ayrılan ödenek. **f)** 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 19'uncu maddesine göre oynatılmasına izin verilen talih oyunlarının işletildiği yerlerden elde edilecek gayrisafi hasılattan Bakanlar Kurulunca tespit edilecek azami % 50 oranında alınacak ve Bakanlar Kurulunca Toplu Konut Fonu ile Savunma Sanayii Destekleme Fonuna dağıtımı yapılacak miktar (Şu kadar ki, bu suretle Fona ödenecek meblağ gelir ve kurumlar vergisinin matrahının tespitinde gider olarak nazara alınır). 2634 sayılı Kanunun 19'uncu maddesi, 07.08.1997 tarih ve 4302 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve yeni şekliyle talih oyunları oynatılması yasaklanmıştır. Toplu Konut Fonu ise, 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla kaldırılmıştır. **g)** Fonun mal varlığından elde edilecek gelirler. **h)** 1111 sayılı Askerlik Kanununun 10'uncu maddesi gereğince bedelli askerlikten elde edilecek gelirler. **i)** Bağış ve yardımlar. **j)** Diğer gelirler. Genel bütçeye dâhil daire ve kuruluşlarca tahsil edilerek Savunma Sanayii Destekleme Fonuna ödenecek gelirlerden 2380 sayılı Kanuna göre belediyelere ve il özel idarelerine pay ayrılmaz (2380 sayılı Kanun, 02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5779 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; diğer mevzuatta, 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır). Fon bakiyelerinin tamamen veya kısmen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası dışında nemalandırılmasına ait esas ve usuller, Bakanlar Kurulunca düzenlenir. Savunma Sanayii Destekleme Fonu adına tahsil edilen gelirlerden kanun ve kararnamelerle kurulmuş diğer fonlara pay ayrılmaz. **D - Fon Gelirlerinde Mükellefiyet, Beyan, Ödeme Yeri ve Zamanı:** 3238 sayılı Kanunun 14.03.2007 tarih ve 5602 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesine göre; **1.** Bu Kanunun 12'nci maddesinin (b) bendinde sayılan mamullerin teslimi nedeniyle Fona yapılacak ödemelerin mükellefi, bu mamulleri dâhilde imal edenlerle ithalatçılarıdır. Bu şekilde yapılacak ödemeler, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümlerine göre düzenlenen ek vergi beyannamesi ile beyan edilir ve bu verginin ödeme süresi içerisinde ilgili vergi dairesine ödenir. 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda yer alan istisnalar, bu fıkra uygulaması yönünden de geçerlidir. **2.** 25.08.1971 tarih ve 1473 sayılı Kanuna göre ayrılan payın tamamı, bilet bedeliyle birlikte tahsil edilir. Tahsilatı müteakip Fona ait meblağ ilgili ayın katma değer vergisi beyannamesi ile birlikte katma değer vergisi yönünden bağlı bulunulan vergi dairesine aynı süre içinde beyan edilerek ödenir. Bu meblağın beyanına ait usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. **3.** 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 19'uncu maddesine göre oynatılmasına izin verilen talih oyunlarının işletildiği yerlerden elde edilecek gayrisafi hasılattan Bakanlar Kurulunca tespit edilecek azamî %

50 oranında alınacak miktar, tespit edilen oran dâhilinde hesaplanarak bu müesseseleri işleten gerçek veya tüzel kişiler tarafından her ay verilecek katma değer vergisi beyannamesi ile birlikte katma değer vergisi yönünden bağlı bulunulan vergi dairesine aynı süre içinde beyan edilerek ödenir. Bu meblağın beyanına ait usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. **E - Uygulanmayacak Hükümler:** 3238 sayılı Kanunun 11'inci maddesi gereğince; bu Kanunla yapılması öngörülen iş ve işlemlerde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddedeki hükümlerin (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından) işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **F - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

SAYIŞTAY: Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Devletin bütün gelir, gider ve mallarını denetleyen, hesaplarını inceleyen, bunların sarf edilmesi, iadesi ve korunması ile görevli olanların hesaplarını inceleyip yargılayan kamu kuruluşu. Divan-ı Muhasebat.

SAYIŞTAYA HESAP VEREN SAYMANLAR VE BU DURUMDA OLANLAR: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 41'inci maddesine göre, Sayıştaya hesap vermekle yükümlü olan saymanlar şunlardır: **A -** Gelir saymanları. **B -** Gider saymanları. **C -** Mal saymanları. Aynı Kanunun 42'nci maddesi gereğince; usulüne uygun olarak sayman sıfatıyla görevlendirilmediği hâlde kendiliğinden veya verilen emir üzerine gelirleri toplayan, harcayan ve malları saklayan ve idare edenler de bu işlemler bir saymanın hesabına dâhil edilmediği takdirde, sayman addolunur ve Kanun hükümleri gereğince sayman sıfatıyla hesabını Sayıştaya vermeye zorunlu olup saymanlar hakkındaki sorumluluk bunlar hakkında da uygulanır. Eğer bu hâl amirlerinin yazılı emirleri üzerine cereyan etmiş ise, sorumlulukta onlar da ortaktırlar.

SAYIŞTAYA İLİŞKİN KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; Sayıştaya ilişkin olarak yapılan kanun tasarısı ve teklifleri hakkında görüşlerini tespit etmek, vize ve denetleme işleri için yönetmelikler yapmak, Genel Kurulun görevleri arasındadır. Maddedeki vize uygulamasına, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla son verilmiştir.

SAYIŞTAY BAŞKANI VE ÜYELERİNİN TEMİNATI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre, Sayıştay Başkan ve üyeleri azlolunamaz. Kendileri istemedikçe 65 yaşından önce emekliye

ayrılamaz. Ancak, bu Kanunun 95'inci madde hükmü saklıdır. Memuriyetten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı kesin hüküm giymiş olanların görevleri kendiliğinden, görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği tam teşkilatlı resmî sağlık kurulu raporuyla kesin olarak anlaşılanların da Sayıştay Genel Kurul kararıyla görevleri sona erer.

SAYIŞTAY BAŞKAN VE ÜYELERİNİN YARGILANMASI: A - Anayasa Hükmü: 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 148'inci maddesine göre; Anayasa Mahkemesi, Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı, Yüce Divan sıfatıyla yargılar. **B - Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun Hükmü:** 10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun 18'inci maddesinin 3'üncü bendine göre; Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleri ile ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılamak görev ve yetkisi, Anayasa Mahkemesinindir.

SAYIŞTAYDA BELGELERİN SAKLANMASI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 102'nci maddesine göre, hesapla ilgili olarak Sayıştaya verilen her çeşit gider ve gelir evrakı ile her çeşit belgeler Sayıştayda saklanır. Bunların saklanma süreleriyle yok edilme usulleri hakkında, Sayıştayın da mütalaası alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca hazırlanacak tüzükte yer alan esaslar uygulanır.

SAYIŞTAYDA ÇALIŞMAYA ARA VERME: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5219 sayılı Kanunla değişik 101'inci maddesine göre; Sayıştay Genel Kurulu, Temyiz Kurulu, Daireler Kurulu ve daireleri, her yıl ağustosun birinden Eylülün beşine kadar çalışmaya ara verir. Bu müddet içinde Sayıştaya gelecek ivedili işlere bakmak ve gereken kararları vermek üzere sıra ile bir daire çalışmaya devam eder. Ara verme süresi içinde görevli daire başkan ve üyeleri, yılın diğer aylarında aynı müddetle izinlerini kullanabilirler. Maddeye, 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince; çalışmaya ara verme süresince, Daireler Kuruluna ilişkin görevlerden gecikmesinde sakınca görülenler görevli daire tarafından yerine getirilir (96'ncı madde hükmü saklıdır). İlgili idare ve kurumun istemde bulunması hâlinde görevli daire kararı, çalışmaya ara verme süresi bittikten sonra Daireler Kurulunda da görüşülür.

SAYIŞTAY DAİRELERİ VE GÖREVLERİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.*

SAYIŞTAY DAİRELER KURULU VE GÖREVLERİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.*

SAYIŞTAY DENETÇİSİNE BİLGİ VE BELGE VERME ZORUNLULUĞU: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 49'uncu maddesine göre; sorumlular veya diğer ilgili memurlar, denetçilerin isteyeceği bilgiyi vermeye, kayıtlarla belgeleri geciktirmeksizin göstermeye veya vermeye mecburdurlar. Sorumluların yanında

bulunmayan belgeler ilgili dairelerden istenir. Sorumlular belgelerin asıllarını ve aslı gösterilemeyen belgelerin ikinci nüshalarını göstermek zorundadırlar. Yukarıdaki hükme uymayanlar hakkında, bu Kanun esaslarına göre ceza veya disiplin kovuşturması yapılır.

SAYIŞTAY DENETÇİSİ RAPORLARI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 48'inci maddesine göre; denetçiler kendilerine verilen hesapları, bu Kanunla diğer kanunlarda yazılı esaslar ve yönetmeliğindeki usuller gereğince inceler ve sonucu gösterir bir rapor düzenler. Bu inceleme sırasında mevzuata uygun bulmadığı veya noksan gördüğü işler hakkında sorumluların yazılı savunmalarını alması ve düşüncesiyle birlikte raporda göstermesi şarttır. Usulü dairesinde yapılan bildirime bilgi edinilmesinden itibaren en çok otuz gün içinde cevap vermeyen sorumluların savunmaları beklenmeyerek mevcut bilgi ve belgelere göre rapor düzenlemekle beraber, bunlar hakkında ayrıca bu Kanun esaslarına göre disiplin veya ceza kovuşturulması isteminde bulunulur. Bu raporlarda hesabın doğruluğu ve denkliği ve belgelerin tamam olup olmadığı ve inceleme neticesinde sorumluluğu gerektiren hususlar görülüp görülmediği ve ayrıca 28'inci maddenin birinci fıkrasının (B) ve (C) bentlerinde yazılı sabit veya döner sermayeli veya fon şeklinde kurulan teşebbüs ve kurumların harcama ve çalışmalarının kuruluş gayelerine uygun bulunup bulunmadığı da raporların sonunda açıklanır.

SAYIŞTAY DENETÇİSİ RAPORLARI ÜZERİNDE YAPILACAK İŞLEM: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 50'nci maddesine göre; incelenmesi bitirilen hesapların raporları, ona ait cetvel ve belgelerle birlikte Birinci Başkanlığa verilir. Başkanlık bunları yargılanmak üzere dairelere verir.

SAYIŞTAY DENETİMİNE TABİ OLUP OLMAMA: 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 29.10.2005 tarih ve 5428 sayılı Kanunla değişik 160'ıncı maddesi dikkate alındığında, bağımsız bütçeli kamu kurum ve kuruluşları dışında kalan kamu idareleri, Sayıştay denetimine tabidir. *bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.* Ancak, 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu Anayasaya uygun hâle getirilmemiştir. Ayrıca, Sayıştay Kanununun vize ve tescille ilgili 30, 32, 33, 36 ve 37'nci maddeleri, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 81'inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Yine 81'inci maddenin (c) bendiyle, "Bu Kanun kapsamındaki kamu idarelerine ilişkin olarak, 04.01.1961 tarihli ve 211 sayılı Kanunun 98-106'ncı maddeleri hariç olmak üzere, diğer kanunlarla 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanununa tabi olunmadığına dair istisna veya muafiyet getiren hükümleri", yürürlükten kaldırılmıştır. Bu hükümlere göre; 5018 sayılı Kanundan önce, Sayıştay denetimine muafiyet ve istisna getiren hükümlerle vize öngören hükümlerin yürürlüğü kalmamıştır. Bazı durumlarda da Sayıştay denetimine tabi olma, özel olarak öngörülmüştür. Ancak, bu konularda derli toplu çalışma

yapılmamıştır. Bu iki hususa bu maddede yer verilmiştir. **A – Sayıştay Denetimine Tabi Olmama ile İlgili Yürürlüğü Kalmayan Hükümler:** 5018 sayılı Kanunun 81'inci maddesi karşısında yürürlüğü kalmayan hükümler şunlardır: **1.** 27.01.1927 tarih ve 968 sayılı Millî Matbaa Tahsisatının Mütedavil Sermaye Hâlinde İstimaline Dair Kanunun 3'üncü maddesi. *bk. Millî Eğitim Basımevi Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **2.** 14.06.1935 tarih ve 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanununun 1'inci maddesi. *bk. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **3.** 14.06.1935 tarih ve 2819 sayılı Elektrik İşleri Etüt İdaresi Teşkiline Dair Kanunun 1'inci maddesi. *bk. Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **4.** 26.06.1939 tarih ve 3653 sayılı Yalova Termal Kaplıcalarının İdaresi ve İşletilmesi Hakkında Kanunun 9'uncu maddesi. *bk. Yalova Termal Kaplıcaları İşletme İdaresiyle İlgili Hükümler.* **5.** 07.07.1939 tarih ve 3704 sayılı Köy Eğitmen Kurslarıyla İlk Öğretmen Okullarının İdaresine Dair Kanun 3'üncü maddesinin vize istisnası hükmü. Kanunda öngörülen okul ve kurslar kaldırıldığı için, Kanunun tümünün işlerliği kalmamıştır. **6.** 18.01.1040 tarih ve 3780 sayılı Millî Korunma Kanununun 50'nci maddesi. *bk. Millî Korunma Kanunundaki Hüküm.* **7.** 13.01.1943 tarih ve 4357 sayılı Hususî İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanunun 09.04.1985 tarih ve 3179 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesi. *bk. İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığıyla İlgili Hükümler.* **8.** 13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı İller Bankası Kanunun 21'inci maddesi. *bk. İller Bankasıyla İlgili Hükümler.* **9.** 13.06.1946 tarih ve 4933 sayılı İnönü Armağanları Kanununun 14'üncü maddesi. *bk. İnönü Armağanları Kanunu Hükümleri.* **10.** 11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 29'uncu maddesi. *bk. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **11.** 18.12.1953 tarih ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanunun 45'inci maddesi. *bk. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **12.** 25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Teşkilat Kanununun 23'üncü maddesi. *bk. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **13.** 15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla değişik 46'ncı maddesiyle 15.10.1999 tarih ve 581 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 11'inci maddesi. *bk. Afet Harcamalarında Uygulanmayacak Hükümler.* **14.** 28.02.1960 tarih ve 7462 sayılı Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi Kanununun 9'uncu maddesi. *bk. Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketiyle İlgili Hüküm.* **15.**

16.08.1961 tarih ve 351 sayılı Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununun 36'ncı maddesi. *bk. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler.* **16.** 08.04.1965 tarih ve 580 sayılı Millî Prodüktivite Merkezi Kuruluş Kanununun 1'inci maddesi. *bk. Millî Prodüktivite Merkeziyle İlgili Hükümler.* **17.** 20.07.1966 tarih ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun 33'üncü maddesi. *bk. Gecekondu Kanununun Uygulanmayacak Hükümleri.* **18.** 10.04.1967 tarih ve 852 sayılı Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Kuruluşu Hakkında Kanunun 6'ncı maddesi. *bk. Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesiyle İlgili Hükümler.* **19.** 11.07.1972 tarih ve 1607 sayılı Yatılı Bölge ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Mahsus Okullarda Döner Sermaye Kurulmasına Dair Kanunun 4'üncü maddesi. *bk. Yatılı Bölge ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Mahsus Okullardaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler.* **20.** 28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 28'inci maddesinin (c) bendi, 15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı Kanunla değişik 46/A maddesi ve 15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddesi. *bk. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler. bk. Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler. bk. Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler.* **21.** 14.04. 1982 tarih ve 2659 sayılı Adlî Tıp Kurumu Kanununun 29'uncu maddesi. *bk. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler.* **22.** 09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanununun 15'inci maddesi. *bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **23.** 24.06.1983 tarih ve 72 sayılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 32'nci maddesi. *bk. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler.* **24.** 24.02.1984 tarih ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanunun 18'inci maddesi. *bk. İzinsiz İnşaatlar İçin Oluşturulan Fonlarla İlgili Hükümler.* **25.** 29.02.1984 tarih ve 2983 sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanunun 13'üncü maddesi. *bk. Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun Hükmü.* **26.** 02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun 6'ncı maddesi ve 412 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 5'inci madde. *bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **27.** 08.06.1984 tarih ve 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 ve 16'ncı maddeleri. *bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler.* **28.** 08.06. 1984 tarih ve 234 sayılı Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 16'ncı maddesi. *bk. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Döner Sermayesi.* **29.** 10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanuna, 18.05.2000 tarih

ve 600 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen 11/A maddesi. *bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **30.** 09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 16.07.2003 tarih ve 4947 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesi. *bk. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **31.** 10.06. 1985 tarih ve 3225 sayılı Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanunun 6'ncı maddesi. *bk. Millî Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarındaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler.* **32.** 07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Savunma Sanayii Müsteşarlığının Kurulması ve 11.07.1939 Tarih ve 3670 Sayılı Millî Piyango Teşkiline Dair Kanunun İki Maddesi ile 23 Ekim 1984 Tarih ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 11'inci maddesi. *bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **33.** 21.06.1987 tarih ve 3402 sayılı Kadastro Kanununun 38'inci maddesi. *bk. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **34.** 10.07.1987 tarih ve 285 sayılı Olağanüstü Hâl Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3'üncü maddesi. *bk. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler.* **35.** 04.04.1988 tarih ve 320 sayılı Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 40'ıncı maddesi. *bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **36.** 27.10.1989 tarih ve 388 sayılı Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 11'inci maddesi. *bk. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler.* **37.** 12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanunun 18'inci maddesi. *bk. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **38.** 30.04.1992 tarih ve 3796 sayılı İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanununun 20'nci maddesi. *bk. İstanbul'da Yapılacak Olimpiyat Oyunlarıyla İlgili Hükümler.* **39.** 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 12'nci maddesi. *bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **40.** 10.08.1993 tarih ve 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye 602 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 4'üncü madde. *bk. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **41.** 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 6'ncı maddesinin (d) bendi. *bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **42.** 06.08.1997 tarih ve 4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanunun 10'uncu

maddesi. *bk. Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **43.** 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunla değişik 53'üncü maddesi. *bk. İşsizlik Sigortasına Devlet Katkısı.* **44.** 14.09.1999 tarih ve 576 sayılı Doğal Afetlerde Yapılacak Yardımların Düzenlenmesi ile Vergilerin Ödeme Sürelerinin Uzatılmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 1'inci maddesi. **45.** 14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanunun 17'nci maddesi. *bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **46.** 27.10.1999 tarih ve 582 sayılı Afetten Doğan Zararların Giderilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 1'inci maddesi. **47.** 25.11.1999 tarih ve 587 sayılı Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 4'üncü maddesi. *bk. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **48.** 17.02.2000 tarih ve 4533 sayılı Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanununun 5'inci maddesi. *bk. Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Özel Hesabı.* **49.** 23.06.2000 tarih ve 4586 sayılı Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanunun 9'uncu maddesi. *bk. Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun Hükümleri.* **50.** 05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığının Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun 8'inci maddesi. *bk. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **51.** 02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 22'nci maddesi. *bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **52.** 26.06.2001 tarih ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun 10'uncu maddesi. *bk. Teknoloji Geliştirme Bölgeleriyle İlgili Hükümler.* **53.** 04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Kurulması Hakkında Kanunun 17'nci maddesi. *bk. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **54.** 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 1'inci maddesi. *bk. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler.* **56.** 23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanununun 47'nci maddesi. *bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **B - Sayıştay Denetimine Tabi Olduğu Özel Kanununda Yer Alan Kuruluşlar:** Bazı kanunlarda, Sayıştay denetimine tabi olduğu konusunda hükümler yer almıştır. Bunlar, çok sayıdadır. Bunlardan, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanundan önce olanlara yer verilmeyecektir, çünkü bu Kanun kesin hükümler getirmiş ve 5018 sayılı Kanunla denetim alanı genişletilmiştir, önceki tabi olma konusundaki hükümlerin de bir anlamı kalmamıştır. 5018 sayılı Kanundan sonraki hükümler ise, şunlardır: **1.** 19.03.1969 tarih ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 02.05.2001 tarih ve 4667 sayılı Kanun ve 13.01.2004 tarih ve 5043 sayılı Kanunla değişik 27'nci

maddesine göre, staj süresince stajyerlere Türkiye Barolar Birliğince kredi verilir. Ödenecek kredinin kaynağı, avukatların yetkili mercilere sunduğu vekâletnamelere avukatın yapıştıracağı pul bedelleriyle geri ödemeden gelen paralar ve bunların gelirleridir. Bu pullar, Türkiye Barolar Birliğince bastırılır. Yapıştırılacak pulun değeri, 02.07.1964 tarih ve 492 sayılı Harçlar Kanununun yargı harçları bölümünde yer alan vekâletname örnekleri için kullanılan harç tarifesinin yüzde elli fazlası kadarıdır. Bu hükme, 5043 sayılı Kanunla eklenen cümle gereğince, bu şekilde toplanan tüm pul bedelleri malî yönden Sayıştay denetimine tabidir. **2.** 05.04.1983 tarih ve2813 sayılı Kanunun 27.01.2000 tarih ve 4502 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesinin 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunla değişik on üçüncü fıkrasına göre; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Sayıştay tarafından denetlenir. **3.** 13.04.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanunun 10.07.2008 tarih ve 5785 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen 9'uncu maddesinin beşinci fıkrasına göre; Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Sayıştayın denetimine tabi olup, Sayıştayın hazırladığı denetim raporları en geç otuz gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. **4.** 21.09.2006 tarih ve 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanununun 29'uncu maddesine göre; Meslekî Yeterlilik Kurumu, denetim bakımından 832 sayılı Sayıştay Kanununa tabidir. **5.** 04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 19'uncu maddesine göre; Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun dış denetimi, 16'ncı maddedeki hükümler saklı kalmak kaydıyla, Sayıştay tarafından gerçekleştirilir. **C – Sayıştay Denetimine Tabi Olmayan Kuruluşlar: 1. Türksat A. Ş.:** 04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanuna, 16.06.2004 tarih ve 5189 sayılı Kanunla eklenen ek 33'üncü maddesine göre kurulan Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi (Türksat A.Ş.), aynı maddeye göre, 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir. **2**. **Ordu Evleri, Askerî Gazino, Kışla Gazinoları, Askerî Müzeler:** 04.01.1961 tarih ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 22.11.1990 tarih ve 3683 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; ordu evleri, askerî gazino, kışla gazinoları, askerî müzeler ve bunların yönetmelikte gösterilecek her türlü müştemilatı, sarfiyat ve muameleleri bakımından Sayıştayın vize ve denetimine tabi değildir. 211 sayılı Kanun, 5018 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılan hükümleri açısından hariç tutulmuştur.

SAYIŞTAY DENETİMİNİ KOLAYLAŞTIRICI TEDBİRLERİN ALINMASI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 106'ncı maddesine göre; sivil ve askerî amirlerle daire üstleri, yönetimleri altındaki saymanların, hesaplarını kanunla belirtilen süreler içinde tam ve noksansız olarak hazırlayıp hazırlamadıklarını izlemek, inceleme görevi ile mahalline gelen Sayıştay denetçilerine gereken yardım ve kolaylığı sağlamak ve işin selameti ile ilgili tedbirleri almakla zorunludurlar.

SAYIŞTAY DENETLEMESİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre; Sayıştay, denetimine giren idare ve kurumları aşağıdaki yollarla denetler: **A - Yargılama Yolu:** Gelir, gider ve mal işlemlerini, bu işlemlere ait sayman hesaplarını bütün kayıt ve belgeleriyle birlikte incelemek ve neticede bütün bu işlem ve hesapları yargılama yolu ile. **B - Karşılaştırma Yolu:** Bütçe hesabının ve bu nitelikteki diğer hesapların kesilmesini, sayman hesaplarının sonuçlarını, ilgisine göre kesin hesap kanunu tasarıları veya kesin mizan ve bilançolarla karşılaştırmak suretiyle. **C – İnceleme ve Kayıt Tesisi:** Kanunlarda belirtilen diğer konuları ilgili daire ve kurumlardan alınacak bilgi ve belgeleri incelemek ve Sayıştayda gerekli kayıtları kurmak suretiyle. Askerî kadrolarla askerî teçhizat, levazım, ayniyat, fabrika ve müesseseler, Sayıştay denetimine tabidir. Ancak, bunların denetim usulleri, Sayıştayın görüşü alındıktan sonra Millî Savunma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca yapılacak bir yönetmelikte belirtilir.

SAYIŞTAY GENEL KURULU VE GÖREVLERİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.*

SAYIŞTAYIN BÜTÇESİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 89'uncu maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A -** Sayıştay, genel bütçe içinde kendi bütçesiyle yönetilir. **B -** Birinci Başkanlıkça Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Sayıştay bütçesi, merkezî yönetim bütçe kanunu tasarısına ithal edilmek üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçeleriyle birlikte Plan ve Bütçe Komisyonuna verilir ve bir sureti de Maliye Bakanlığına gönderilir. **C -** Sayıştay muhasebe işleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Saymanlık Müdürlüğünce yönetilir. 13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin (f) bendine göre de; Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Sayıştayın bütçe ve malî işlemlerini düzenlemek ve yürütmek görev ve sorumluluğu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğine aittir. **D -** Çeşitli kanunların Bakanlar Kurulu kararına lüzum gösterdiği işlerden, Sayıştay hizmetleriyle ilgili olanlar, Sayıştay Genel Kurulunun idarî işler niteliğindeki kararlarıyla yürütülür. **E -** Maddeye, 01.11.1990 tarih ve 3677 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince, Sayıştay bütçesinin ita amiri Sayıştay Birinci Başkanıdır.

SAYIŞTAYIN GÖREV VE YETKİSİ: A - Anayasaya Hükümleri: 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 29.10.2005 tarih ve 5428 sayılı Kanunla değişik 160'ıncı maddesine göre; Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir. Sayıştayın kesin hükümleri hakkında ilgililer yazılı bildirim tarihinden itibaren on beş gün içinde, bir kereye mahsus olmak üzere karar düzeltilmesi isteminde bulunabilirler. Bu kararlar dolayısıyla idarî yargı yoluna başvurulamaz. Vergi, benzeri malî yükümlülükler ve

ödevler hakkında Danıştayla Sayıştay kararları arasındaki uyuşmazlıklarda, Danıştay kararları esas alınır. Mahallî idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması, Sayıştay tarafından yapılır. **B - Sayıştay Kanunu Hükümlerine Göre Görev ve Yetkiler:** 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun 1'inci maddesine göre: Sayıştay, genel ve katma bütçeli dairelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini yargılama yoluyla kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir. Sayıştayın görev alanına giren kurumlar açısından, 832 sayılı Kanunun bu maddesi değil, Anayasanın 160'ıncı maddesi hükümlerinin dikkate alınması gerekir. Sayıştayın görevleri, 832 sayılı Sayıştay Kanununun 28'inci maddesinde belirtilmiştir: **1.** Sayıştay; aşağıdaki kurum ve kuruluşların bütün gelir, gider ve mallarıyla nakit, tahvil, senet gibi kıymetlerinin (Emanet niteliğinde olanlar dâhil) alınıp verilmesini, saklanma ve kullanılmasını denetler. Sorumluların hesap ve işlemlerini yargılayarak kesin hükme bağlar: **a)** Genel ve katma bütçeli daireler (Değişen yeni bütçe sınıflandırılmasına göre ve Anayasanın 29.10.2005 tarih ve 5428 sayılı Kanunla değişik 160'ıncı maddesi gereğince, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler). **b)** Yukarıda yazılı daireler tarafından sermayesinin yarısı veya yarısından fazlasına katılmak suretiyle sabit veya döner sermayeli veya fon şeklinde kurulan kurum ve teşebbüsler. **c)** Kanunlarla Sayıştay denetimine tabi tutulan diğer kurumlar. *bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **2.** Devlete ait ikraz, istikraz ve taahhütlerle çeşitli kaynaklardan bağış ve yardım suretiyle elde edilen nakdî veya aynî kıymetleri, Hazine bonolarını, bütün kefalet, kredi ve Hazine avanslarını kaydedip denetler. **3.** 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; genel ve katma bütçelere (Değişen yeni bütçe sınıflandırılmasına göre ve Anayasanın 29.10.2005 tarih ve 5428 sayılı Kanunla değişik 160'ıncı maddesi gereğince, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarına ve mahalli idarelere) ilişkin genel uygunluk bildirimlerini, Anayasada belirtilen süre içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. **4.** Gerektiğinde malî işlere ve hesap usulleriyle gelir tahakkuk sistemlerine dair Millet Meclisine rapor verir. **5.** Denetimine tabi kuruluşların hesap ve işlemlerinin incelenmesi sonucunda, gerekli gördüğü hususlara dair Türkiye Büyük Millet Meclisine rapor verir. **6.** Sayıştay, kanunlarla kendisine verilen diğer görevleri yerine getirir. **7.** Anayasanın 160'ıncı maddesine, 29.10.2005 tarih ve 5428 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince, mahallî idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması, Sayıştay tarafından yapılır. **8.** 832 sayılı Kanunun 29'uncu maddesine göre; Sayıştay görevlerini yaparken,

aşağıdaki yetkileri kullanır: **a)** Sayıştay, bu Kanunla veya diğer kanunlarla yüklendiği görevlerin yerine getirilmesi sırasında bakanlık, kurul ve kurumlarla, idare amirlikleriyle, sayman ve diğer sorumlularla doğrudan yazışmaya, gerekli gördüğü belge, defter ve kayıtları göndereceği mensupları vasıtasıyla görmeye veya dilediği yere getirtmeye ve sözlü bilgi almak üzere her derece ve sınıftan ilgili memurları çağırmaya, bakanlık, daire ve kurumlardan temsilci istemeye yetkilidir. **b)** Sayıştay denetimine giren işlemlerle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi, Devlet, özel idare, belediye ve sair bütün resmî kurum ve kurullarla diğer gerçek ve tüzel kişilerden (Bankalar dâhil) isteyebilir. **c)** Sayıştay denetimine giren daire ve kurumların işlemleriyle ilgili kayıtları, eşya ve malları, işleri ve hizmetleri görevlendireceği mensupları veya bilirkişiler tarafından yerinde ve işlem ve olayın her safhasında incelemeye yetkilidir. Bilirkişinin hukukî durumu, yetkisi ve sorumluluğu genel hükümlere tabidir. **d)** Bu madde gereklerini haklı bir sebebe dayanmaksızın tam olarak yerine getirmeyen birinci ve ikinci fıkralarda yazılı ilgililer hakkında, Sayıştayın istemi üzerine dairelerince disiplin kovuşturması yapılmakla beraber bu gibiler için ayrıca genel ve özel hükümler dairesinde işlem de yapılır. **C - Sayıştay Daireleri ve Görevleri:** 832 sayılı Kanunun 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre; bir başkan ile altı üyeden kurulu daireler, birer hesap mahkemesidir. Daireler, bir başkan ve dört üye ile toplanır, hüküm ve kararlar oy çokluğuyla verilir. Sayıştay daireleri; **1.** Sorumluların hesap ve işlemlerini yargılayarak hükme bağlar. **2.** Gerektiğinde, genel uygunluk bildirimleri ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak diğer raporlar hakkında görüş bildirir. **3.** Birinci başkan tarafından görüşülmesi istenilen konular hakkında karar verir. Daire başkanlığının boşalması, daire başkanının izinli veya özürlü olması veya birinci başkanlığa vekâlet etmesi hâlinde en kıdemli üye daire başkan vekilliğini yapar. Kıdemde esas, üyeliğe seçilmedir. **D - Sayıştay Daireler Kurulu ve Görevleri:** 832 sayılı Kanunun 21.05.1970 tarih ve 1260 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesine göre; Daireler Kurulu, Temyiz Kuruluna seçilen başkan ve üyelerin dışında kalan başkan ve üyelerden kurulur. En kıdemli daire başkanı Kurula başkanlık eder. Kurul üye tam sayısının en az üçte ikisi ile toplanır. Kanunî mezuniyet veya münhal üyelik sebebiyle toplantı yeter sayısının sağlanamadığı hâllerde, dairelerden Kurula ayrılmış bulunan üye sayısını aşmamak ve o toplantıya münhasır olmak kaydıyla Kurul Başkanı tarafından yeter sayıyı sağlayacak kadar üye toplantıya davet edilebilir. Oyların eşitliği hâlinde, Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur. Daireler Kurulu, 105'inci madde gereğince verilecek Sayıştay mütalaasını tespit eder. Daireler Kurulu, bu Kanunla kendisine verilmiş olan diğer görevleri yapar ve Birinci Başkan tarafından incelenmesi istenen konularla işlemleri görüşerek karara bağlar. Savcı doğrudan doğruya veya Kurul Başkanının çağrısı üzerine, oy hakkı olmamak

şartıyla Kurula katılabilir. **E - Sayıştay Temyiz Kurulu ve Görevi:** 832 sayılı Kanunun 21.05.1970 tarih ve 1260 sayılı Kanunla değişik 16'ncı maddesine göre; Temyiz Kurulu dört yıl için Sayıştay Genel Kurulunca daire başkanları arasından seçilecek dört daire başkanı ile her daireden seçilecek iki üyeden kurulur. Her yıl kurul üyelerinin dörtte biri yenilenir. Üyeliği sona erenlerin yeniden seçilmeleri caizdir. Kurula en kıdemli daire başkanı başkanlık eder. Duruşmalı oturumlarda savcı kurul huzurunda savunmasını yapar. Kurul üye tam sayısının en az üçte ikisi ile toplanır. Kanunî mezuniyet ve münhal üyelik sebebiyle toplantı yeter sayısının sağlanamadığı hâllerde, dairelerden Kurula seçilmiş bulunan üye sayısını aşmamak ve o toplantıya münhasır olmak kaydıyla Kurul Başkanı tarafından yeter sayıyı sağlayacak kadar üye toplantıya davet edilebilir. Mevcudun çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği hâlinde, Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur. Kararı temyiz edilen daire başkan ve üyelerinin oy hakkı olamaz. Temyiz Kurulu üyeleri, 22'nci maddede gösterilen görevleri de yapar. Temyiz Kurulu Sayıştay dairelerince verilen ilamların son hüküm merciidir. **F - Sayıştay Genel Kurulu ve Görevleri:** 832 sayılı Kanunun 26.06.1996 tarih ve 4149 sayılı Kanunla değişik 17'nci maddesine göre; Genel Kurul, Birinci Başkanının Başkanlığı altında daire başkanlarıyla üyelerden kurulur. Genel Kurul bu kanunla kendisine verilmiş olan görevleri yapar ve Birinci Başkan tarafından incelenmesi istenilen diğer konu ve işlemleri görüşerek karara bağlar. Savcı doğrudan doğruya veya Birinci Başkanın çağrısı üzerine; oy hakkı olmamak şartıyla, Genel Kurulda bulunabilir. Genel Kurul, mevcut üye sayısının en az üçte ikisi ile toplanır, mevcudun salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliğinde Birinci Başkanın bulunduğu taraf üstün sayılır.

SAYIŞTAYIN İSTİŞARÎ GÖRÜŞÜ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 105'inci maddesine göre; bakanlıklar ve Sayıştayın denetimine giren diğer idare ve kurumlarca malî konularda düzenlenecek yönetmelikler, Sayıştayın istişarî mütalaası alındıktan sonra yürürlüğe konulabilir. Sayıştay bu mütalaayı, istemin yapılması tarihinden başlayarak iki ay içinde bildirir.

SAYIŞTAYIN KISMÎ DENETİMİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanuna, 26.06.1996 tarih ve 4149 sayılı Kanunla eklenen ek 9'uncu maddeye göre; Sayıştay, denetimine tabi kurum ve kuruluşların hesap, işlem ve faaliyetlerini, idare hesabı dönemine bağlı olmaksızın yılı içinde veya yıllar itibarıyla, Sayıştay Başkanının işin aciliyeti ve gecikmede sakınca bulunması hâlleriyle sınırlı olarak vereceği onayla, kısmî inceleme ve denetime tabi tutabilir. Bunlardan hangilerinin merkezde veya yerinde inceleneceğine Birinci Başkan karar verir. Bu inceleme ve denetim sonuçları dairelerce öncelikle hükme bağlanır. İlgili hesabın bilahare yargılanması hâlinde, önceden yargılanmış olan söz konusu işlemler tespit edilerek geriye kalanlar için hüküm tesis edilir.

SAYIŞTAYIN MUHASEBE HİZMETLERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın Muhasebe Hizmetleri.

SAYIŞTAYIN ORGANLARI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre, Sayıştay kuruluşuna dâhil yargı ve karar organları şunlardır: **A –** Daireler. **B** - Daireler Kurulu. **C** - Temyiz Kurul. **D** - Genel Kurul. **E** - Yüksek Disiplin Kurulu. **F** - Memurlar Seçim ve Disiplin Kurulu. Hazine temsilcisi sıfatıyla savcılık bu kuruluşa dâhildir.

SAYIŞTAYIN, TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞININ TALEBİYLE DENETİM YAPMASI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanuna, 30.07.2003 tarih ve 4963 sayılı Kanunla eklenen ek 12'nci maddede yer alan düzenlemeler şöyledir: **A** - Türkiye Büyük Millet Meclisi araştırma, soruşturma ve ihtisas komisyonlarının kararına istinaden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının talebi üzerine Sayıştay, talep edilen konuyla sınırlı olmak kaydıyla denetimine tabi olup olmadığına bakılmaksızın özelleştirme, teşvik, borç ve kredi uygulamaları dâhil olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşlarının hesap ve işlemleri ile aynı usule bağlı olarak, kullanılan kamu kaynak ve imkânlarından yararlanma çerçevesinde her türlü kurum, kuruluş, fon, işletme, şirket, kooperatif, birlik, vakıf ve dernekler ile benzeri teşekküllerin hesap ve işlemlerini denetleyebilir. Denetim sonuçları, ilgili komisyonlarda değerlendirilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur. **B** - Silahlı Kuvvetlerin elinde bulunan Devlet mallarının denetlenmesi, millî savunma hizmetlerinin gerektirdiği gizlilik esaslarına uygun olarak yapılır. Bu denetimin yapılmasına ilişkin esas ve usuller, Genelkurmay Başkanlığının ve Sayıştayın görüşü alınmak suretiyle Millî Savunma Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca kabul edilen "Gizli" gizlilik dereceli bir yönetmelikle düzenlenir. **C** - Sayıştay Birinci Başkanı, Sayıştay Kanunu gereğince yapılacak denetimler sırasında gerekli görmesi hâlinde, meslek mensuplarıyla birlikte Sayıştay dışından uzman çalıştırmaya yetkilidir. **D** - Türkiye Büyük Millet Meclisinden gelen denetim taleplerine Sayıştayca öncelik verilir. Bu taleplerin Sayıştayca ne şekilde karşılanacağına ilişkin esas ve usuller ile Sayıştay dışından Birinci Başkanca uzman görevlendirilme esas ve usulleri Sayıştayca düzenlenecek yönetmeliklerde tespit edilir. **E** - Cumhurbaşkanlığı bu madde kapsamı dışındadır.

SAYIŞTAYIN VERİMLİLİK VE ETKİNLİK DEĞERLENDİRMESİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanuna, 26.06.1996 tarih ve 4149 sayılı Kanunla eklenen ek 10'uncu maddeye göre; Sayıştay, denetimine tabi kurum ve kuruluşların kaynakları ne ölçüde verimli, etkin ve tutumlu kullandıklarını incelemeye yetkilidir. Bu inceleme sonuçları, Sayıştay Birinci Başkanı tarafından bir değerlendirme raporuyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur. Bu raporlar ile bu Kanunda öngörülen genel mahiyetteki diğer raporlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülür ve Komisyon önerisi ile birlikte

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sunulur.

SAYIŞTAYIN YARGILAMASI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 56-66'ncı maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A - Hesapların Dairelerce İncelenmesi:** 832 sayılı Kanunun 56'ncı maddesine göre; daire başkanları, dairelerine verilen hesap raporları hakkında savcının yazılı düşüncesini alırlar. Savcılıktan gelen raporlar, daire başkanlığınca düşüncesi bildirilmek üzere üyelere verilir. Üyeler kendilerine verilen raporlar üzerine gerekli incelemeyi yapar. Gerektiğinde raporda ilişiksiz görülen kısımların da her cihetine bakılıp bakılmadığını araştırır ve düşüncelerini yazmak suretiyle raporları daire başkanlığına geri verirler. Üyelerce, raporlar üzerinde yapılacak inceleme sırasında lüzum görüleni, üyenin teklifi üzerine daire başkanlığınca hesabın her cihetine bakılıp bakılmadığının araştırılması için uzman denetçilerden birine verilir. Uzman denetçi, hesapta yeniden ilişikli hususlar görürse, usulü dairesinde sorumluların savunmasını alır ve yazacağı rapor, düşüncesi bildirilmek üzere savcılığa gönderilir. Savcılıktan gelen bu hesap dosyası daire başkanı tarafından tekrar üyeye verilir. **B - Hesapların Yargılanması:** Üyelerin yazılı düşüncesi üzerine dairece hesabın yargılanmasına başlanır. Yargılama sırasında lüzum görülürse savcı davet edilerek düşüncesi sorulur. **C - Saymanın Beraatına Yeterli Belgeler:** 832 sayılı Kanunun 58'inci maddesine göre; resmî daireler, mutemetlere veya istihkak sahiplerine posta veya bankalar vasıtasıyla gönderilen paralarla mukadder kıymetli senet veya ayniyata ait alındılar, saymanın beraatına yeterlidir. Merkez veya diğer saymanlıklar adına harcama yapılmış ve bunlara ait para yerine geçen evrak ve senetler yerlerine gönderilmişse, merkez veya ilgili saymanın bunların alındığını bildiren belgeleri Sayıştaya göndermesi ödemeyi yapan saymanı beraat ettirir. Bu belgeler gönderilmediği takdirde, bunların postaya verildiği sırada yapılan tutanakların veya kaybolan evrakın resmî kayıtlarından alınacak onanmış örnekleri dahi beraat için muteber sayılır. Ancak bu evrak ve senetler kanun, nizam ve kararlara uygun değilse, saymanın bu Kanuna göre olan sorumluluğu devam eder. Posta idarelerine tutanaklarıyla kıymetli posta paketi hâlinde teslim edilen paralar, gönderildiği yerde tamam olarak çıkmazsa idare ve adliyece yapılacak soruşturmaya ve verilecek karara göre sorumluluk belli olur. **D - Belge İbraz Edilememesi:** Zarurî sebeplerle asılları veya ikinci nüshaları ibraz veya tevdi edilemeyen hâllerde, hizmetin yapıldığını ve karşılığının hak sahibine verildiğini gösteren evraka, belgeye ve mevcut kayıt ve delillere göre, savcının düşüncesi alındıktan sonra sorumluların beraat veya zimmetine hükmedilir. **E - Olağanüstü Hâllerde Belge İbraz Edilememesi:** Savaş, yangın, sel, deprem, idarî ve askerî sebeplerle tahliye gibi olağanüstü hâller dolayısıyla veya çalınma ya da mücbir sebeplerle kaybolduğu anlaşılan belge ve kayıtların bulunmasına ve gönderilmesine imkân bulunmadığı idare kurullarınca tutanakla onanırsa, sayman mevcut

delillere göre yargılanır. Ancak yukarıda yazılı hâllerin vukuunda, saymanın durumu derhâl yazı ile üstüne bildirmesi ve zimmetini ibra için on beş gün içinde bağlı olduğu bakanlık veya daireye başvurması şarttır. Bu takdirde saymanın beraatı veya sorumluluğu, bakanlık veya dairesinin düşüncesi alınmak suretiyle Sayıştayca hükme bağlanır. **F - Hüküm ve Tutanaklar:** 832 sayılı Kanunun 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 61'inci maddesine göre; hesap ve işlemlerin yukarıdaki maddelere göre yargılanması sonunda beraat veya tazmin hükmü verilir. Bu hükümler dışında gerekli görülen hususların ilgili mercilere bildirilmesi kararlaştırılabilir. Yargılama sırasında, mahkemelere veya yürütülen bir soruşturma için ilgili idarî mercilere verilmiş olması nedeniyle belgeleri bulunmayan hesap ve işlemlerle yargılama konusu olan bir işleme ilişkin bilgi ve belgelerin yeterli görülmemesi ve kovuşturma veya soruşturma sonucunun beklenmesine gerek görülen hâllerde, bu hususlara ilişkin hesap ve işlemlerin yargılanması durdurularak, sayman hesabı hakkındaki hükmün dışında bırakılabilir. Hüküm dışı bırakılan miktarlara ilişkin hesap ve işlemler, tamamlandıkları tarihten itibaren iki yıl içinde yargılanmadığı takdirde, 66'ncı madde hükmü uygulanır. Verilen hüküm ve kararların özeti, daire başkanı tarafından rapora yazılıp imza edilir. Ayrıca tutanak yapılması ve daire başkanı ile üyeleri tarafından imza edilmesi lazımdır. **G - İlamlar:** İlam müsveddeleri mahkeme kurulu tarafından görülüp imza edildikten sonra bundan gereği kadar ilam çıkarılır. Bu ilamlardan ikişer nüshası daire başkanı ve üyeler tarafından imza edildikten sonra, imzalı nüshalardan birisi dairede alıkonulup diğeri ve imzasız nüshaları hesap dosyası ile birlikte Birinci Başkanlığa verilir. Bu ilamlar Birinci Başkan veya tevkil edeceği kimseler tarafından Sayıştay mührü ile mühürlenip imza edildikten sonra mahkeme kurulu tarafından imzalı nüshası Genel Sekreterlikçe saklanır. **H - İlamların Bildirilmesi ve Tavzihi:** 832 sayılı Kanunun 63'üncü maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Sayıştay ilamlarının birer nüshası sorumlulara, birer nüshası sorumluların bağlı olduğu bakanlık veya daireye, iki nüshası da, bir nüshası ilgili saymanlığa gönderilmek üzere, Maliye Bakanlığına ve bir nüshası da Savcılığa usulüne göre tebliğ olunur. **2.** Sayıştay daireleri veya Temyiz Kurulundan verilen kararlar müphem ise taraflardan her biri, tavzihini yahut iki tarafın adı ve soyadı ile sıfatı ve iddiaları sonucuna ilişkin yanlışlıklar ile hüküm fıkrasındaki hesap yanlışlıklarının düzeltilmesini isteyebilirler. **3.** Tavzih veya düzeltme dilekçeleri karşı taraf sayısından bir nüsha fazlasıyla verilir. **4.** Kararı vermiş olan daire veya Temyiz Kurulu işi inceler ve lüzum görürse dilekçenin bir nüshasını, tayin edeceği süre içerisinde cevap vermek üzere, diğer tarafa tebliğ eder. Cevap iki nüsha olarak verilir, bunlardan birisi tavzih veya düzeltmeyi isteyen tarafa gönderilir. **5.** Görevli daire veya kurulun bu hususta kararı, taraflara tebliğ olunur. **6.** Tavzih, kararın yerine getirilmesine kadar istenebilir. **İ - İlamların İnfazı:**

Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra, 45'inci madde gereğince yerine getirilir. İlamların yerine getirilmesini izlemekten, ilamların gönderildiği dairelerin en büyük amiri sorumludur. İlamlarda gösterilen zimmet ve tazminlerde zimmetler vukuu tarihinden; tazminler ise hükmedildikleri tarihten itibaren faize tabi olarak, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur. Ancak, bu suretle eklenecek faizin tutarı, zimmet veya tazminine karar verilen miktarın % 10'unu geçemez. **J - Suç Teşkil Eden Fiiller:** Harcamadan önce vize için Sayıştaya gönderilmiş olan tahakkuk belgelerinin ve harcamadan sonra sayman hesaplarının incelenmesi esnasında suç teşkil eden bir fiile rastlanıldığı takdirde, ilgili denetçi tarafından derhâl deliller tespit edilerek durum, Birinci Başkanlığa bildirilir. Birinci Başkanın görevlendireceği hesap mahkemesince kamu davası yönünden kovuşturma yapılmasına karar verilmesi hâlinde de işlemli evrak veya hesabın bu kısmı, gereği yerine getirilmek üzere toplanan ilk delillerle birlikte sorumluların bağlı olduğu daireye veya cumhuriyet savcılığına verilir. Genel mahkemelerce verilen hükümler, Sayıştayın, hesap ve işlemler yönünden denetimine ve hükmüne engel değildir. Bu maddenin uygulanması ile ilgili hususlar yönetmeliğinde belirtilir. **K - Hükmen Onanma:** 832 sayılı Kanunun 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 66'ncı maddesine göre; saymanların hesapları, Sayıştaya noksansız verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde yargılanamadığı takdirde, hükmen onanmış sayılır. Şu kadar ki, sayman hesabını oluşturan cetvellerle eki belgelerdeki maddî hata ve tutarsızlıklar nedeniyle hesabın hükme bağlanmaya elverişli görülmediğinin daire kararıyla saptanması hâlinde, sayman hesabının verilme tarihi, hesabın tam ve doğru olarak düzenlendikten sonra Sayıştaya geldiği tarihtir.

SAYIŞTAY İDARÎ KARARLARININ BİRLEŞTİRİLMESİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; dairelerin kararları veya bir dairenin iki kararı arasında aynı meselede aykırılık bulunur veya bir içtihadın değişmesine lüzum görülür ya da bu mahiyette bütün işlemlere uygulanabilecek kararlar almaya ihtiyaç duyulursa, mesele Genel Kurulda görüşülerek karara bağlanır. Bu meselenin görüşülmesinde savcı da bulundurulur.

SAYIŞTAY İLAMLARI: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.*

SAYIŞTAY İLAMLARINA KARŞI KANUN YOLLARI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 67-80'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A – Temyiz: 1. Temyiz Mercii:** Sayıştay dairelerince verilen ilamlar, Sayıştay Temyiz Kurulunda temyiz olunur. Bu Kurulca verilen kararlar kesindir. **2. Temyiz Sebepleri:** Sayıştay dairelerinin ilamları, aşağıdaki gibi sebeplerle 63'üncü maddede yazılı ilgililer tarafından temyiz olunabilir: **a)** Kanuna aykırılık. **b)** Yetkiyi aşmak. **c)** Yargılama usullerine riayet etmemek. Temyiz süresi, ilgiliye ilamın tebliğinden itibaren doksan gündür. **3. Temyiz İsteği:** 832 sayılı Kanunun 69'uncu maddesine göre,

temyiz isteği dilekçe ile yapılır. Dilekçeye ilgililer tarafından itirazlarını ispat edecek belgeler bağlanır. Temyiz evrakının suretleri karşı tarafın sayısınca verilir. Temyiz dilekçesiyle buna bağlı evrak karşı tarafa tebliğ olunur. Tebliğden itibaren otuz gün içinde cevap verilebilir. Bu cevaplar da temyiz edene tebliğ olunur. Temyiz eden de buna on beş gün içinde cevap verebilir. Bu cevaplar da karşı tarafa tebliğ olunur. Buna da on beş gün içinde cevap verilebilir. **4. Temyiz İsteğinin Karara Bağlanması:** Cevaplar alındıktan sonra veya taraflardan biri süresi içinde karşılık vermediği takdirde, temyiz incelenmesi yapılarak karara bağlanır. **5. Temyiz Dilekçesinin Verileceği Yerler:** Temyiz dilekçesi ve layihalar, Sayıştay Başkanlığına verilir. Merkezde bulunmayanlar, temyiz dilekçelerini, Sayıştaya gönderilmek üzere bulundukları yerin en büyük mülkiye memuruna da verebilirler. İlgililer isterlerse, evrakın alındığına dair kendilerine bir alındı verilir. **6. Murafaa:** Taraflar yazı ile isterler veya Temyiz Kurulu lüzum görürse, tarafları veya bir tarafı davet ederek savunmalarını dinler ve açıklama isteyebilir. **7. Temyiz Kurulu Kararı:** 832 sayılı Kanunun 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 73'üncü maddesine göre; Temyiz Kurulu, temyiz olunan hükmü olduğu gibi veya düzelterek tasdik eder, kaldırır ya da bozar. Bozma hâlinde evrak yeniden karara bağlanmak üzere o kararı veren daireye gönderilir. Daire ilk kararında diretir ve bu diretme üzerine temyiz olunarak tekrar Temyiz Kurulunca bozma kararı verilirse, daire bu karara uymak zorundadır. Temyiz Kurulunun tazmin hükmünün kaldırılmasına ilişkin kararları, temyiz konusu ilam maddesindeki bütün sorumluları kapsar. **B - Yargılamanın İadesi: 1. Yargılamanın İadesi Sebepleri:** 832 sayılı Kanunun 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 74'üncü maddesine göre; aşağıdaki sebepler üzerine savcı, hükümlü, hükümlünün bağlı olduğu bakanlık veya daire ya da Maliye Bakanlığı tarafından, yargılanmanın iadesi istenebileceği gibi Sayıştay dairelerince de doğrudan doğruya buna karar verilebilir. Yargılamanın iadesi sebepleri şunlardır: **a)** Hesapta maddî hata bulunması, noksan veya mükerrerlik olması. **b)** İbraz edilen belgede sahtecilik bulunup da hükme etki yapmış olması. **c)** İnceleme veya yargılama sırasında görülmeyen yanlış veya usulsüz bir işlemin hükümden sonra meydana çıkmış olması. **d)** Hükme tesir edebilecek bazı belgelerin inceleme ve yargılama sırasında bulunmayıp, hükümden sonra meydana çıkması. **e)** Hükme esas tutulan bir ilamın bozulma suretiyle ortadan kalkmış olması. **f)** Kesin hesapların incelenmesi sonunda Genel Kurulca, bütçe tertip ve mahsubuna ilişkin daire kararlarının aksine karar verilmiş olması. Yargılamanın iadesi isteminde bulunma süresi, ilamın tebliği tarihinden itibaren beş yıldır. Bu süre, hükmen onanmış hesaplarda hesabın onandığı tarihten başlar. Türkiye Büyük Millet Meclisinden kesin hesabın onanmış olması şahıs borçlarına etkili değildir. **2. Yargılamanın İadesi İsteminin Görüşülmesi:** Yargılamanın iadesi istemi, hükmü veren dairece incelenir

ve ilk olarak yargılamanın iadesi lüzumuna karar verilir. Bu karardan sonra iade olunan hususlara inhisar etmek şartıyla yargılama yapılır. **3. İcranın Geciktirilmesi:** Yargılamanın iadesi dileğinde bulunmak icrayı alıkoymaz. İade dilekçesini inceleyen daire, gerekli gördüğü takdirde, kanunen muteber teminat karşılığında, icranın geciktirilmesine karar verebilir. **C - Karar Düzeltilmesi: 1. Karar Düzeltilmesi Sebepleri:** 832 sayılı Kanunun 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 77'nci maddesine göre; Temyiz Kurulu kararları hakkında, 63'üncü maddede sayılan ilgililer yazılı bildirim tarihinden itibaren on beş gün içinde bir kereye mahsus olmak üzere aşağıdaki sebeplerle karar düzeltilmesi isteminde bulunabilirler: **a)** Hükmün esasına etkili iddia ve itirazların kararda karşılanmamış olması. **b)** Bir kararda aynı konu hakkında birbirine aykırı hükümler bulunması. **c)** Temyiz incelemesi sırasında hükmün esasını etkileyen belgelerde hile ve sahtekârlığın ortaya çıkmış olması. **d)** Temyiz sebeplerinden en az birinin mevcut olması. **2. Karar Düzeltilmesi İstemi ve İncelenmesi:** 832 sayılı Kanunun 07.03.1985 tarih ve 3162 sayılı Kanunla değişik 78'inci maddesine göre, karar düzeltilmesi istem ve incelenmesi temyiz şekil ve usulleri dairesinde yürütülür. Karar düzeltilmesi istemi, kesin hükmün yerine getirilmesine engel değildir. Verilen karar, ilgililere tebliğ edilir. **D - Bu Kanunda Hüküm Bulunmayan Hâller:** 832 sayılı Kanunun 79'uncu maddesine göre; kanun yollarına başvurma hâllerinde, bu Kanunda yer almamış olan hususlar hakkında, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümleri uygulanır. **E - İçtihadın Birleştirilmesi:** İşin gereği ve ibraz edilen belgelerin mahiyetleri bir olduğu hâlde, aynı konu hakkında dairelerce veya Temyiz Kurulunca verilen ilamlar birbirine aykırı ise, Birinci Başkan bu ilamları içtihadın birleştirilmesi için Genel Kurula verir. Birinci Başkan, birleşmiş içtihadın değiştirilmesi için de istemde bulunabilir. İçtihadın birleştirilmesi ve değiştirilmesi kararları ile 18'inci madde gereğince alınan Genel Kurul kararları Resmi Gazete ile yayınlanır.

SAYIŞTAY İLAMLARINDA İÇTİHADIN BİRLEŞTİRİLMESİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

SAYIŞTAY İLAMLARININ İNFAZI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 45'inci maddesine göre, sorumlularca; gelir, gider, mal ve kıymetlerden mevzuata uygun olarak tahakkuk ettirilmediği, alınmadığı, harcanmadığı, verilmediği, saklanmadığı veya idare edilmediği Sayıştayca kesin hükme bağlananları, sorumlular keyfiyetin idarece kendilerine bildirilmesinden başlayarak üç ay içinde Hazineye ödemekle zorunludurlar. Sayıştayca haklarında verilen kesin hükümler sorumlulara ve ayrıca gerekli kovuşturma yapılmak üzere Maliye Bakanlığına, 63'üncü madde uyarınca tebliğ edilir. Malın ödettirilmesi, yok olma tarihindeki rayiç bedel üzerinden, bu tarih belli değilse malın satın alındığı tarih ile kaybolmanın

tespit edildiği tarih arasındaki en yüksek rayice göre bulunacak bedel üzerinden olur. Devlet mallarının hasara uğratılması hâlinde uygulanacak genel hükümler saklıdır.

SAYIŞTAY İLAMLARI VE KARARLARININ DAMGA VERGİSİ İSTİSNASI: 01.07.1964 tarih ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) Sayılı Tabloya göre, Sayıştay ilam ve kararları damga vergisinden istisna edilmiştir.

SAYIŞTAY İLE DANIŞTAY KARARLARI ARASINDAKİ UYUŞMAZLIK HÂLİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Danıştay ile Sayıştay Kararları Arasındaki Uyuşmazlık Hâli.*

SAYIŞTAY KANUNU HÜKÜMLERİ: *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Danıştay ile Sayıştay Kararları Arasındaki Uyuşmazlık Hâli.* ***2.*** *Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları.* ***3.*** *Harcamaların Kısa Dönemde İncelenmesi.* ***4.*** *Hesapların Niteliği.* ***5.*** *Hesapların Verilme Zamanı.* ***6.*** *Hesap Vermeyen Saymanlar.* ***7.*** *İkraz, İstikraz, Kredi ve Avansların Sayıştayca Denetimi.* ***8.*** *Mahallî İdarelerin Sözleşmelerinde Tescil Sınırı.* ***9.*** *Sayıştaya Hesap Veren Saymanlar ve Bu Durumda Olanlar.* ***10.*** *Sayıştaya İlişkin Kanun Tasarı ve Teklifleri.* ***11.*** *Sayıştay Başkanı ve Üyelerinin Teminatı.* ***12.*** *Sayıştayda Belgelerin Saklanması.* ***13.*** *Sayıştayda Çalışmaya Ara Verme.* ***14.*** *Sayıştay Denetçisine Bilgi ve Belge Verme Zorunluluğu.* ***15.*** *Sayıştay Denetçisi Raporları.* ***16.*** *Sayıştay Denetçisi Raporları Üzerinde Yapılacak İşlem.* ***17.*** *Sayıştay Denetimini Kolaylaştırıcı Tedbirlerin Alınması.* ***18.*** *Sayıştay Denetlemesi.* ***19.*** *Sayıştayın Bütçesi.* ***20.*** *Sayıştayın Görev ve Yetkisi.* ***21.*** *Sayıştayın İstişarî Görüşü.* ***22.*** *Sayıştayın Kısmî Denetimi.* ***23.*** *Sayıştayın Organları.* ***24.*** *Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması.* ***25.*** *Sayıştayın Verimlilik ve Etkinlik Değerlendirmesi.* ***26.*** *Sayıştayın Yargılaması.* ***27.*** *Sayıştay İdarî Kararlarının Birleştirilmesi.* ***28.*** *Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.* ***29.*** *Sayıştay İlamlarının İnfazı.* ***30.*** *Sayıştay Mensupları.* ***31.*** *Sayıştay Mensuplarına Başka Görev Yasağı.* ***32.*** *Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* ***33.*** *Sayıştay Mensuplarının Görev ve Yetkileri.* ***34.*** *Sayıştay Savcısının Görevleri.* ***35.*** *Sayman Hesaplarının İncelenmesi.* ***36.*** *Saymanların Hesap Vermesi.* ***37.*** *Saymanlarla Diğer Görevliler Hakkında Uygulanacak Cezalar.* ***38.*** *Saymanlıkların ve Saymanların Sayıştaya Bildirilmesi.*

SAYIŞTAY KANUNUNDA HÜKÜM BULUNMAYAN HÂLLER: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

SAYIŞTAYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **2. Sayıştay Kanunu Hükümleri:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Danıştay ile Sayıştay*

Kararları Arasındaki Uyuşmazlık Hâli. ***2.*** *Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları.* ***3.*** *Harcamaların Kısa Dönemde İncelenmesi.* ***4.*** *Hesapların Niteliği.* ***5.*** *Hesapların Verilme Zamanı.* ***6.*** *Hesap Vermeyen Saymanlar.* ***7.*** *İkraz, İstikraz, Kredi ve Avansların Sayıştayca Denetimi.* ***8.*** *Mahallî İdarelerin Sözleşmelerinde Tescil Sınırı.* ***9.*** *Sayıştaya Hesap Veren Saymanlar ve Bu Durumda Olanlar.* ***10.*** *Sayıştaya İlişkin Kanun Tasarı ve Teklifleri.* ***11.*** *Sayıştay Başkanı ve Üyelerinin Teminatı.* ***12.*** *Sayıştayda Belgelerin Saklanması.* ***13.*** *Sayıştayda Çalışmaya Ara Verme.* ***14.*** *Sayıştay Denetçisine Bilgi ve Belge Verme Zorunluluğu.* ***15.*** *Sayıştay Denetçisi Raporları.* ***16.*** *Sayıştay Denetçisi Raporları Üzerinde Yapılacak İşlem.* ***17.*** *Sayıştay Denetimini Kolaylaştırıcı Tedbirlerin Alınması.* ***18.*** *Sayıştay Denetlemesi.* ***19.*** *Sayıştayın Bütçesi.* ***20.*** *Sayıştayın Görev ve Yetkisi.* ***21.*** *Sayıştayın İstişarî Görüşü.* ***22.*** *Sayıştayın Kısmî Denetimi.* ***23.*** *Sayıştayın Organları.* ***24.*** *Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması.* ***25.*** *Sayıştayın Verimlilik ve Etkinlik Değerlendirmesi.* ***26.*** *Sayıştayın Yargılaması.* ***27.*** *Sayıştay İdarî Kararlarının Birleştirilmesi.* ***28.*** *Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.* ***29.*** *Sayıştay İlamlarının İnfazı.* ***30.*** *Sayıştay Mensupları.* ***31.*** *Sayıştay Mensuplarına Başka Görev Yasağı.* ***32.*** *Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* ***33.*** *Sayıştay Mensuplarının Görev ve Yetkileri.* ***34.*** *Sayıştay Savcısının Görevleri.* ***35.*** *Sayman Hesaplarının İncelenmesi.* ***36.*** *Saymanların Hesap Vermesi.* ***37.*** *Saymanlarla Diğer Görevliler Hakkında Uygulanacak Cezalar.* ***38.*** *Saymanlıkların ve Saymanların Sayıştaya Bildirilmesi.* **3. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **4. Türksatın Sayıştay Denetimine Tabi Olmaması:** *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **5. Millî Eğitim Basımevi Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler:** *27.01.1927 tarih ve 968 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Basımevi Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **6. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.06.1935 tarih ve 2804 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **7. Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.06.1935 tarih ve 2819 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **8. Yalova Termal Kaplıcaları İşletme İdaresiyle İlgili Hükümler:** *26.06.1939 tarih ve 3653 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yalova Termal Kaplıcaları İşletme İdaresiyle İlgili Hükümler.* **9. Köy Eğitmen Kurslarıyla İlk Öğretmen Okullarıyla İlgili Hüküm:** *07.07.1939 tarih ve 3704 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **10. Millî Korunma Kanunundaki Hüküm:** *18.01.1040 tarih ve 3780 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Korunma Kanunundaki Hüküm. **11. İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığıyla İlgili Hükümler:** *13.01.1943 tarih ve 4357 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığıyla İlgili Hükümler.* **12. İller Bankasıyla İlgili Hükümler:** *13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İller Bankasıyla İlgili Hükümler.* **13. Orman Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *09.07.1945 tarih ve 4785 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.***14. İnönü Armağanları Kanunu Hükümleri:** *13.06.1946 tarih ve 4933 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İnönü Armağanları Kanunu Hükümleri.* **15. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **16. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **17. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *18.12.1953 tarih ve 6200 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **18. Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***b)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***c)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **19. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **20. Sayıştay Tebligatları:** *11.02.1959 tarih ve 7201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Tebligatları.* **21. Afet Harcamalarıyla İlgili Olarak Uygulanmayacak Hükümler:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afet Harcamalarında Uygulanmayacak Hükümler.* **22. Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketiyle İlgili Hüküm:** *28.02.1960 tarih ve 7462 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketiyle İlgili Hüküm.* **23. Millî Savunma Bakanlığıyla İlgili Hükümler:** *04.01.1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığıyla İlgili Hükümler.* **24**. **Ordu Evleri, Askerî Gazino, Kışla Gazinoları, Askerî Müzelerin Sayıştay Denetimine Tabi Olmaması:** *04.01.1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **25. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.08.1961 tarih ve 351 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler.* **26. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **27. Damga Vergisi İstisnası:** *01.07.1964 tarih ve 488 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamları ve Kararlarının Damga Vergisi İstisnası. **28. Millî Prodüktivite Merkeziyle İlgili Hükümler:** *08.04.1965 tarih ve 580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Prodüktivite Merkeziyle İlgili Hükümler.* **29. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***b)*** *Malî Sorumluluk Tazminatı.* ***c)*** *Zam ve Tazminatlar.* **30. Gecekondu Kanununun Uygulanmayacak Hükümleri:** *20.07.1966 tarih ve 775 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gecekondu Kanununun Uygulanmayacak Hükümleri.* **31. Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesiyle İlgili Hükümler:** *10.04.1967 tarih ve 852 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesiyle İlgili Hükümler.* **32. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **33. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler:** *21.12.1967 tarih ve 969 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **34. Türkiye Barolar Birliğince Bastırılan Pulların Satış Bedellerinin Denetime Tabi Tutulması Hükümleri:** *19.03.1969 tarih ve 1136 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **35. Yatılı Bölge ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Mahsus Okullardaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler:** *11.07.1972 tarih ve 1607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatılı Bölge ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Mahsus Okullardaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler.* **36. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **37. Ankara Atatürk Kültür Merkeziyle İlgili Hükümler:** *23.09.1980 tarih ve 2302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ankara Atatürk Kültür Merkeziyle İlgili Hükümler.* **38. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hüküm:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler.* **39. Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler.* **40. Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler.* **41. Yükseköğretim Kanunundaki Hükümler:** 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **42. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler:** *14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Tıp*

Kurumuyla İlgili Hükümler. **43. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **44. Anayasanın Bütçeyle İlgili Hükmü:** *18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının ilgili hükümleri için bk. Anayasanın Bütçe Konusundaki Hükümleri.* **45. Sayıştay Başkan ve Üyelerinin Yargılanması:** *18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve 10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Başkan ve Üyelerinin Yargılanması.* **46. Sayıştayın Görev ve Yetkisi:** *18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.* **47. Siyasî Partilerin Anayasa Mahkemesince Denetiminde Sayıştayın Yardımı:** *18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 22.04.1983 tarih ve 2820 sayılı Kanun ve 10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Siyasî Partilerin Anayasa Mahkemesince Denetiminde Sayıştayın Yardımı.* **48. Yargıtayla İlgili Hükümler:** *04.02.1983 tarih ve 2797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yargıtayla İlgili Hükümler.* **49. Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **50. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.04.1983 tarih ve 2813 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.* **51. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **52. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler:** *72 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler.* **53. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **54. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **55. Malmüdürü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Malmüdürü.* **56. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri.* **57. Muhasebe Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Müdürlüğü.* **58. Saymanlık Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Saymanlık Müdürlüğü.* **59. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **60. İzinsiz İnşaatlar İçin Oluşturulan Fonlarla İlgili Hükümler:** *24.02.1984 tarih*

ve 2981 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İzinsiz İnşaatlar İçin Oluşturulan Fonlarla İlgili Hükümler. **61. Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun Hükmü:** *29.02.1984 tarih ve 2983 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun Hükmü.* **62. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **63. Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *16.05.1984 tarih ve 3007 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **64. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler:** *08.06.1984 tarih ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler.* **65. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Döner Sermayesi:** *08.06.1984 tarih ve 234 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Döner Sermayesi.* **66. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **67. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleriyle İlgili Hüküm:** *09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **68. Millî Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarındaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler:** *10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarındaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler.* **69. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **70. Yüksek Hâkimlik Tazminatı:** *270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı.* **71. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.06.1987 tarih ve 3402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **72. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler:** *10.07.1987 tarih ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler.* **73. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *04.04.1988 tarih ve 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **74. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **75. Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler:** *27.10.1989 tarih ve 388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Güneydoğu Anadolu Projesi*

(GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler. **76. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **77. İstanbul'da Yapılacak Olimpiyat Oyunlarıyla İlgili Hükümler:** *30.04.1992 tarih ve 3796 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul'da Yapılacak Olimpiyat Oyunlarıyla İlgili Hükümler.* **78. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkeziyle İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması.* **79. Özelleştirmeyle İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **80. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *10.08.1993 tarih ve 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **81. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **82. Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumuyla İlgili Hükümler:** *06.08.1997 tarih ve 4301 sayıl Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **83. İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **84. Doğal Afetlerde Yapılacak Yardımların Düzenlenmesiyle İlgili Hükümler:** *576 Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **85. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **86. Afetten Doğan Zararların Giderilmesiyle İlgili Hüküm:** *582 Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **87. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hüküm:** *587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **88. Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Özel Hesabı:** *17.02.2000 tarih ve 4533 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Özel Hesabı.* **89. Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun Hükümleri:** *23.06.2000 tarih ve 4586 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun Hükümleri.* **90. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **91. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili**

Hükümler: *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **92. Teknoloji Geliştirme Bölgeleriyle İlgili Hükümler:** *26.06.2001 tarih ve 4691 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Teknoloji Geliştirme Bölgeleriyle İlgili Hükümler.* **93. Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **94. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **95. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* **96. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **97. Türkiye İş Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler.* **98. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** 23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **99. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bütçelerin Uygulama Esasları.* ***b)*** *Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclis ve Sayıştayın Muhasebe Hizmetleri.* ***c)*** *Dış Denetim.* ***d)*** *Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap.* ***e)*** *Kamu Hesapları.* ***f)*** *Malî İstatistikler.* ***g)*** *Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu.* **100. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **101. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **102. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli:** *21.06.2006 tarih ve 5523 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli.* **103. Meslekî Yeterlilik Kurumunun Denetime Tabi Tutulması:** *21.09.2006 tarih ve 5544 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **104. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun Denetime Tabi Tutulması: .** *04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **105. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri:** *21.11.2007 tarih ve 5715 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri.* **106. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama:** *bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **107. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen*

Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri. **108. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları:** *Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları.* **109. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **110. Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.* ***b)*** *Ödeme Belgeleri ve Bağlanacak Kanıtlayıcı Belgeler.* ***c)*** *Ödeme Yapılacak Kişiler.* ***d)*** *Sosyal Yardımların Ödenmesi.* ***e)*** *Taahhüt Dosyası.* **111. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **112. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **113. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **114. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **115. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **116. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **117. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.*

SAYIŞTAY MENSUPLARI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre, Sayıştay mensupları şunlardır: **A -** Meslek mensupları: **1.** Birinci Başkan, daire başkanları ve üyeleri. **2.** Raportörler. **3.** Uzman denetçi, başdenetçi, denetçi ve denetçi yardımcıları. **B -** Yönetim mensupları: Müdürler, müdür yardımcıları ve memurlar. **C -** Savcı ve savcı yardımcıları.

SAYIŞTAY MENSUPLARINA BAŞKA GÖREV YASAĞI: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 26.06.1996 tarih ve 4149 sayılı Kanunla değişik 93'üncü maddesine göre, özel bir kanun ile olmadıkça Sayıştay mensupları resmî veya özel daire ve kurum ve kurullarda ve özel kişiler yanında paralı ve parasız hiçbir görev alamazlar. Bu maddeye aykırı hareket edenler istifa etmiş sayılırlar. Bu husus disiplin kurullarınca karara bağlanır. Genel hükümler saklıdır. Ancak, kooperatif şirketleri ve hayır kurumlarının yönetim kurullarında görev alanlar, ilmî ve meslekî araştırma ve yayınlarda bulunanlar, davet olundukları millî ve milletlerarası kongre, konferans ve toplantılara katılanlar için bu madde hükümleri uygulanmaz.

SAYIŞTAY MENSUPLARININ AYLIK VE ÖDENEKLERİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 91 ve 92'nci maddeleri, Sayıştay mensuplarının aylık ve ödenekleri ile ilgilidir. Ancak, bu hükümlerin uygulaması kalmamıştır. 24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanuna, 486 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek geçici 1'inci maddeye göre; kendi kanunlarında gerekli değişiklik yapılıncaya kadar aylık, ödenek, malî, sosyal ve diğer özlük hakları bakımından; **A -** Sayıştay Başkanı, daire başkanları ve üyeleri, sırasıyla Yargıtay birinci başkanı, daire başkanları ve üyeleri, **B -** Yukarıdakiler dışında kalan Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay savcı ve savcı yardımcıları, kıdem, sınıf ve derecesindeki birinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış, ikinci sınıf ve üçüncü sınıf hâkim ve savcılar hakkındaki hükümlere tabidir. Ek göstergelere ilişkin olarak birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılar için aranan "Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilme hakkını kaybetmemiş olmak" şartı Sayıştay meslek mensupları ile Sayıştay savcı ve savcı yardımcıları için "birinci sınıfa ayrılma niteliklerini kaybetmemiş olmak" şeklinde uygulanır. Denetçi yardımcıları, hâkim ve savcı adayları gibi aylık ve ek ödeme alırlar. *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* Devlet Memurları Kanununun ek geçici 7 ve 8'inci maddeleri ve 420 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12'nci maddesi ile kısmen değiştirilen 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3'üncü maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa eklenen III sayılı Ek Gösterge Cetveli Sayıştay meslek mensupları, Sayıştay Savcısı ve savcı yardımcıları hakkında uygulanmaz. III sayılı Ek Gösterge Cetveli, Anayasa Mahkemesinin 05.02.1992 tarih ve E.1990/22, K.1992/6 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

SAYIŞTAY MENSUPLARININ GÖREV VE YETKİLERİ: A - Birinci Başkan: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 21'inci maddesine göre, Birinci Başkan Sayıştayın en büyük amiri olup Sayıştayın genel işleyişinden sorumludur. Genel Kurulun Başkanıdır. Gerekli gördükçe Temyiz ve Daireler Kuruluna da başkanlık eder. Bu kurullara verilecek işleri düzenler ve görüşmeleri yönetir. Birinci Başkan, Sayıştaya düşen bütün ödevlerin iyi yapılmasını ve iç yönetimin düzenli bir surette yürütülmesini sağlamak için gereken tedbirleri alır. Daire başkanlarının ve üyelerin dairelere ayrılması, işlerin dairelere dağıtılması, denetçilerin ve personelin görevleri ve görev yerlerinin tayin ve tespit olunması, denetleme gruplarının kurulması, hesapların merkezde veya yerlerinde incelenmelerine ilişkin programların yapılması Birinci Başkana aittir. Birinci Başkan görevinde bulunamayacağı zaman daire başkanlarından birini yerine vekil bırakır. Vekil tayin etmemiş olduğu veya Birinci Başkanlığın açık bulunduğu hâllerde daire başkanlarının en kıdemlisi vekillik yapar. **B - Daire Başkanları ve Üyeler:** 832 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre; daire başkanları, dairelerine ayrılan hesapların yargılama ve bunlara ilişkin tutanak ve ilamların düzenlenme ve sonuçlandırılması işleriyle ve diğer işlerin yapılmasını sağlamakla görevlidir. Üyeler, denetçi raporlarını inceler ve düşüncelerini yazılı olarak belirtirler. Ayrıca bu Kanunda gösterilen diğer işleri yapar. **C - Genel Sekreter:** 832 sayılı Kanunun 21.05.1970 tarih ve 1260 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre, Genel Sekreter yönetim işlerinde Birinci Başkanın yardımcısıdır. Birinci Başkan, kendisine bu Kanunla verilmiş yönetime ilişkin görevlerden bir kısmını kendi adına yürütme görevini Genel Sekretere verebilir. Genel Sekreter, denetim guruplarıyla şubelerini ve idari şubeleri Birinci Başkan adına yönetir ve denetler. Meslekî araştırma, inceleme ve yayın işlerini düzenler. Genel Sekreter, Genel Kurula ve Daireler Kuruluna üye sıfatıyla katılır. Genel sekreter yardımcıları, Genel Sekretere verilmiş görevlerin yerine getirilmesinde yardımcı olurlar. Bunlar arasındaki iş bölümü Genel Sekreterce yapılır. **D - Raportörler:** 832 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre; raportörler, bağlı bulundukları daire ve kurullara bu Kanunla verilen görevlerle ilgili kararları yazmak ve verilen hükümler dairesinde tutanak ve ilamları düzenlemek ve bunların gerektirdiği diğer bütün işlemleri yapmakla görevlidirler. **E - Denetçiler:** 832 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre; denetçiler, incelenmek üzere Birinci Başkanlıkça veya onun adına grup şeflerince kendilerine verilen idare hesaplarıyla kesin hesapları ve işlemleri, kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelerdeki esas ve usuller dairesinde inceleyerek sonucunu birer raporla Birinci Başkanlığa bildirmek ve bu kanunla verilen diğer Sayıştay hizmetlerini yapmakla görevlidirler. Denetçiler; anlam, uygulama veya sonuçları bakımından Hazine menfaatlerini zarara uğratıcı nitelikte gördükleri kanun, tüzük, yönetmelik, kararname ve sair mevzuat

hükümlerini, inceleme sırasında tespit ederek bunları gerekçesiyle birlikte ve yazılı olarak Birinci Başkanlığa bildirirler. Birinci Başkan, bu bildirileri derhâl Genel Kurula havale eder ve bunlardan Genel Kurul kararıyla kabule değer görülenler, üç aylık raporlarla Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Denetçiler tarafından hesap ve işlemlerin inceleme usulleri denetleme gruplarının çalışma şekilleri ile grup şeflerinin görev ve sorumlulukları bir talimatta belirtilir. **F - Yönetim Mensupları:** 832 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre, Sayıştayın işlemesiyle ilgili yönetim işleri bu Kanuna bağlı kadrolarda yazılı memurlar tarafından yapılır. Kurulacak yönetim dallarının görevleriyle bu görevlerin yapılma yolları, ilgililerin sorumluluk dereceleri yönetmeliğinde gösterilir.

SAYIŞTAY RAPORLARI: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları.*

SAYIŞTAY SAVCISININ GÖREVLERİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre, Savcı aşağıdaki görevleri yerine getirir: **A -** Hesapların incelenmesi ve yargılanması safhalarında iddia ve düşüncesini bildirmek. **B -** Uygunluk bildirimlerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak raporların Sayıştay Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında hazır bulunarak görüşünü açıklamak. **C -** Kanunların sorumlular hakkında cezaî veya inzibatî kovuşturmayı emrettiği hususlarda, buna ait hükümlerin uygulanmasını izlemek. **D -** Hesapların yargılanması sırasında veya her hangi bir suretle sorumluların cezaî veya inzibatî cezayı gerektiren hâllerine vakıf olduğu takdirde, durumu Maliye Bakanlığına ve diğer ilgili makamlara yazı ile bildirmek. **E –** Sayıştay Birinci Başkanı tarafından verilen işleri görmek. **F -** Kanunda yazılı süreler içinde hesaplarını vermeyen saymanlar hakkında yapılacak işlemler dolayısıyla düşüncesini bildirmek. **G -** Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

SAYIŞTAY TEBLİGATLARI: 11.02.1959 tarih ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun 50'nci maddesine göre; Sayıştayca yapılacak tebligat, tebliğ yapılacak şahıslardan merkez teşkilatında vazifeli bulunanlara, bağlı oldukları daireler, bunların haricinde kalanlara mahallî mülkiye amiri vasıtasıyla yaptırılır. Adresin tespit olunamaması veya tebellüğden imtina hâllerinde tebligat, bu Kanunun genel hükümleri dairesinde yapılır.

SAYIŞTAY TEMYİZ KURULU VE GÖREVİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.*

SAYIŞTAY ÜYELERİNİN TEMİNATI: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Başkanı ve Üyelerinin Teminatı.*

SAYMAN: Mülga 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 9'uncu maddesine göre; gelirleri toplama, para ve ayniyatı saklama, giderleri hak sahiplerine ödeme ve teslim ve bu işlerle ilgili her türlü göndermeler ile bunlara bağlı bütün nakit ve mal işlemlerini yapan ve Sayıştaya yönetim

dönemi hesabı verenlere sayman denir. Muhasib-i mesul. Muhasip. Bugünkü anlamda, muhasebe yetkilisi.

SAYMAN HESAPLARININ İNCELENMESİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 46'ncı maddesine göre; sayman hesaplarından hangilerinin merkezde veya hesap yerlerinde inceleneceğine, Sayıştay Genel Kurulu karar verir. Bu hesaplar, Birinci Başkanın görevlendireceği denetçiler tarafından incelenir. Ancak, kayıtlı mallarının değerleri toplamı 500.000 lira ve daha yukarı olan mal saymanlıkları yerinde denetlenir. Merkezde incelenmekte olan saymanlık hesaplarından herhangi birinin yerinde incelenmesine, ilgili denetçinin istemi üzerine hesabın bağlı bulunduğu dairece karar verilebilir. Bu karar Genel Kurulca da uygun bulunduğu takdirde bu hesaplar, Birinci Başkanın görevlendireceği denetçiler tarafından yerinde incelenir. İnceleme sırasında, aşağıdaki hususlar araştırılır: **A -** Gelirlerin, alacakların ve her türlü hakların kanunlara, tüzüklere ve yönetmeliklere ve bütçedeki tertiplerine uygun olarak tahakkuk, takip ve tahsil edilip edilmediği. **B –** Giderlerin; **1.** Kanunlara, tüzüklere, yönetmeliklere ve bütçedeki tertibine, ödeneğine ve kadroya uygun olarak harcanıp harcanmadığı, **2.** Ödemenin istihkak sahiplerinin veya vekillerinin kimliği araştırılmak suretiyle yapılıp yapılmadığı, **3.** İdare hesabına giren bütün işlemlerin para ve sair kıymet hareketlerinin kanun, tüzük ve yönetmeliklerdeki hükümlere uygun bulunup bulunmadığı. **C -** Taşınır ve taşınmaz malların giriş, saklanış, kullanış ve çıkışları ile bunların bulunması gerekli olan yerlerde tamamen mevcut olup olmadığı hususlarının yürürlükteki kanun, tüzük ve yönetmelik esaslarına göre yapılıp yapılmadığı. **D -** Yukarıdaki fıkralarda yazılı bütün işlem ve hesapların belgelere ve kayıtlarına uygun olup olmadığı. Aynı Kanunun 47'nci maddesi gereğince; Sayıştay, yapacağı incelemeler sırasında, denetimine giren bütün daire ve kurumların bütçelerine konulmuş olan ödeneklerin bütçede gösterilen iş, hizmet ve ihtiyaçlara harcanıp harcanmadığı hakkındaki görüşünü uygunluk bildirimlerinde belirtir.

SAYMANIN BERAATINA YETERLİ BELGELER: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.*

SAYMANLARIN HESAP VERMESİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 44'üncü maddesine göre; hesaplar, saymanlar tarafından bu Kanunda ve diğer kanunlarda yazılı süreler içinde tamamlanarak incelenmeye hazır vaziyette bekletilir veya Sayıştayın bildireceği yere gönderilir. Hesaplar, görev başında bulunan sonuncu sayman tarafından hazırlanır ve verilir. Hesabın verilmemesinden doğan sorumluluk buna aittir. Hesabını tamam olarak hazırladıktan sonra başka yere naklolunan, emekliye ayrılan veya bakanlık emrine alınan saymanlar, haleflerine verdikleri devir sırasında hazırladıkları hesaplarını da devrederler ve bu husus devir tutanağında belirtilir. Ölüm, sağlık durumu ve sair mücbir sebeplerle hesap vermeye muktedir olamayan veya hesap vermekten kaçınan saymanların hesapları,

bağlı bulundukları dairelerce kurulacak bir kurul eliyle yeni saymana devredilir. Saymanlığın başka bir saymanlığa katılması hâlinde, sayman o tarihe kadarki hesabını yeni saymana devre, saymanlığın kaldırılması hâlinde ise, sayman bu hesabı üç ay içinde Sayıştaya vermeye zorunludur.

SAYMANLARLA DİĞER GÖREVLİLER HAKKINDA UYGULANACAK CEZALAR: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 51'inci maddesine göre; hesabını kanun hükümleri dairesinde zamanında ve tam olarak vermeyen saymanlarla Sayıştay denetimine giren daire ve kurumlar görevlilerinden, denetleme ve yargılama sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen ve denetleme ve yargılamayı güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine ilgili dairelerince, hesabını veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir ve yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren saymanlar en çok üç ay, diğer görevliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabını veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya denetleme ve yargılamayı güçleştiren sebepleri ortadan kaldırmazlarsa, bu defa ilgili dairelerince tayinlerindeki usule göre işten el çektirilerek haklarında gerekli kovuşturma yapılır. Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyenler hakkında da aynı hükümler uygulanır. Aynı Kanunun 53'üncü maddesi gereğince; ilgili daireler, bu madde hükümlerinin uygulanış ve sonucu hakkında Sayıştaya bilgi vermeye zorunludurlar. 832 sayılı Kanunun 54'üncü maddesine göre; Sayıştayın istemi üzerine, 51'inci madde hükümlerini uygulamayanlar hakkında dairelerince disiplin kovuşturması yapılır.

SAYMANLIKLARIN VE SAYMANLARIN SAYIŞTAYA BİLDİRİLMESİ: 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun 43'üncü maddesine göre; bakanlıklar ve katma bütçeli dairelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* Sayıştay denetimine tabi olan bütün idare ve kurumlar, her hesap yılı başından önce merkez yurt içi ve yurt dışındaki bütün kuruluşlarına giren saymanlıkların nevileri ile bulundukları mahalleri, görev sahalarının hudut ve şümulünü, saymanlıklara bağlı mutemetliklerle depo, ambar ve benzeri iş yerlerinin açık adreslerini, görev başındaki saymanların ad ve soyadlarıyla sicil numaralarını, aylık, ücret ve derecelerini Sayıştaya bildirmekle ve sorumluların imza sirkülerlerini göndermekle yükümlüdürler. Yıl içinde yapılan değişiklikler de, değişiklik tarihinden itibaren en çok bir ay içinde aynı suretle Sayıştaya bildirilir.

SAYMANLIK MÜDÜRLÜĞÜ: 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen ek 19'uncu maddesi gereğince; saymanlık müdürlükleri, bulundukları yerde bölge müdürlüğü ve başmüdürlük şeklinde örgütlenmiş olan daireler ile askerî birimlerin ve diğer dairelerin saymanlık hizmetlerini ve Maliye Bakanlığınca verilen diğer görevleri yerine getirirler. Kadroları Maliye Bakanlığına ait olan döner sermaye ve fon saymanlıkları da bulundukları illerdeki

defterdarlıklara bağlıdırlar. Saymanlık müdürlüğünde, bir müdürün yönetimi altında yeterli sayıda müdür yardımcısı ile şef ve diğer personel çalıştırılır. Saymanlık müdürleri sayman sıfatı ile Sayıştaya hesap verirler. Saymanlık yetkisi ve sorumluluğu, Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde müdür yardımcılarına devredilebilir. Bu durumda da saymanlık müdürleri, sayman sıfatı ile saymanlığın hesabını bir bütün olarak Sayıştaya vermeğe devam ederler.

SAYMAN MUTEMEDİ: Mülga 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 12'nci maddesine göre; veznedar, tahsil memuru, tahsildar, ambar memuru, tevzi memuru, şehbender, kançılar gibi unvanlarla sayman adına ve hesabına geçici olarak değerleri almaya ve sarf etmeye mezun olan memurlara sayman mutemedi denir. Muhasip mutemedi. Bugünkü anlamda, muhasebe yetkilisi mutemedi.

SAYMAN VE SAYMAN MUTEMETLERİNİN DEVİR SÜRELERİ VE AYLIKLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik 171'inci maddesine göre; hesaplarını, görevi devralanlara devir zorunluluğu bulunan saymanların devir süresi yedi gündür. Devir teslim süresinin aylık ödeme zamanına rastlaması hâlinde bu aya ait aylıkları eski görev yerinde, kadro tasarrufundan ödenir. Sayman mutemetleri için devir süresi iki gündür.

SEBEP: *bk. İllet.*

SEBEPSİZ İKTİSAP: *bk. Haksız İktisap.*

SEÇİM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 37'nci maddesine göre; 26.04.1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun uyarınca, seçim kurulları başkan ve üyeleri ile görevlendirilecek memur, hizmetli, siyasî parti temsilcisi ve hariçten alınarak çalıştırılacaklara görev mahalli içerisindeki çalışmaları için ödenecek ücretlerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Harcama talimatı. **B -** Çeşitli Ödemeler Bordrosu (Örnek 13). Söz konusu Kanun uyarınca yapılacak satın almalarda, bu Yönetmeliğin satın almalara ilişkin hükümlerine göre işlem yapılır.

SEÇİM İŞLERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Görev Yapanlara Ödemeler: 26.04.1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun 10.09.1987 tarih ve 3403 sayılı Kanun ve 26.08.1999 tarih ve 4448 sayılı Kanun ve 13.03.2008 tarih ve 5749 sayılı Kanunla değişik 182'nci maddesine göre; seçim kurulu başkan ve üyeleriyle bu Kanun gereğince görevlendirileceklere ve bu işlerde mesai saatleri içinde ve dışında çalıştırılacak memur ve hizmetlilere, siyasî parti temsilcilerine ve hariçten alınarak çalıştırılacaklara ödenecek gündelikler, gündelik miktarı 600 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Bakanlar Kurulu bu rakamı, Yüksek Seçim Kurulunun görüşünü alarak, dört katına kadar artırmaya yetkilidir. Bu ödemeler herhangi bir vergiye tabi

tutulmaz. Bulundukları yerin haricinde bir mahalle gönderileceklerin yol masrafları, Harcırah Kanununa göre verilir. **B - Uygulanmayacak Hükümler:** 298 sayılı Kanunun 17.04.1979 tarih ve 2234 sayılı Kanun ve 23.05.1987 tarih ve 3377 sayılı Kanunla değişik 183'üncü maddesine göre; bu Kanun gereğince yapılacak işler için lüzumlu satın alma ve kiralama işleri, 2490 sayılı Kanuna tabi olmaksızın yapılabilir. Bu Kanun gereğince yapılacak işler için lüzumlu her türlü satın alma, hizmet, yapım, kiralama ve taşıma işleri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi olmaksızın yapılabilir. Maddenin "tabi olmama" hükmünün yürürlüğü yoktur. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

SEFARETHANE: Elçilik binası.

SEFERBERLİĞİN KALDIRILMASI: *04.11.1983 tarih ve 2941 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü.*

SEFERBERLİK: *04.11.1983 tarih ve 2941 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü.*

SEFERBERLİK İLANI*: 04.11.1983 tarih ve 2941 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü.*

SEFERBERLİK VE SAVAŞ HÂLİNDE ARAÇ, GEREÇ VE HİZMET VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ: Bu konudaki hükümler, 04.11.1983 tarih ve 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hâli Kanununda yer almıştır. **A - Konu ile İlgili Bazı Tanımlar: 1. Seferberlik:** Devletin tüm güç ve kaynaklarının, başta askerî güç olmak üzere; savaşın ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlanması, toplanması, tertiplenmesi ve kullanılmasına ilişkin bütün faaliyetlerin uygulandığı, hak ve hürriyetlerin kanunlarla kısmen veya tamamen sınırlandırıldığı hâldir. **2. Genel Seferberlik:** Ülkenin tümüne yönelik bir tehdidin karşılanması, mevcut bütün güç ve kaynaklarının kullanılabilmesi için, ülkenin bütününde uygulanan seferberliktir. **3. Kısmî Seferberlik:** Ülkenin bir veya birden fazla bölgesinde uygulanan ve bütün güç ve kaynakların kullanılmasını gerektirmeyen seferberliktir. **4. Savaş:** Devletin bekasını temin etmek, millî menfaatleri sağlamak ve millî hedefleri elde etmek amacıyla, başta askerî güç olmak üzere Devletin maddî ve manevî tüm güç ve kaynaklarının hiçbir sınırlamaya tabi tutulmadan kullanılmasını gerektiren silahlı mücadeledir. **5. Savaş Hâli:** Savaş ilanına karar verilmesinden, bu hâlin kaldırıldığının ilan edilmesine kadar devam eden süre içinde, hak ve hürriyetlerin kanunlarla kısmen veya tamamen sınırlandırıldığı durumdur. **B - Seferberlik İlanı ve Kaldırılması:** Kanunun 10'uncu maddesi gereğince kısmî veya genel seferberlik; Millî Güvenlik Kurulunun görüşü

alınarak Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulunca ilan edilir. Bu karar derhâl Resmî Gazete'de yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur. Meclis toplantı hâlinde değilse, hemen toplantıya çağrılır. Seferberlik, ilan edilen usule uyularak, Kanunun 13'üncü maddesi gereğince kaldırılır. **C - Savaş İlanı ve Kaldırılması:** Kanunun 14 ve 16'ncı maddesine göre, savaş ilan edilmesi ve savaş hâlinin kaldırılması yetkisi, Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde veya ara vermede iken, ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu sebeple silahlı kuvvet kullanılmasına derhâl karar verilmesinin kaçınılmaz olması hâlinde Cumhurbaşkanı da, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verebilir. **D - Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü:** Bu konu, Kanunun 5 ve 7'nci maddelerine, 01.03.2000 tarih ve 4542 sayılı Kanunla eklenen (6) numaralı bentleri ile 10'uncu maddesinin son fıkrasında düzenlenmiştir. Buna göre; seferberlik ve savaş hâlinin henüz ilan edilmemiş olduğu, ancak savaşı gerektirebilecek bir durumun baş gösterdiği gerginlik ve buhran dönemlerinde, seferberlik ve savaş hâllerinde, ihtiyaç duyulacak araç, mal ve hizmetlere ilişkin olarak, Türk Silahlı Kuvvetleri harekât kontrolüne girecek olan kamu kurum ve kuruluşlarının imkânlarından, Bakanlar Kurulu kararı ile yararlanılır. Kısmî seferberlik ilanı hâlinde, seferberlik ilan edilmeyen bölgelerde de personel, mal ve hizmetlere ilişkin yükümlülükler uygulanabilir.

SEFERBERLİK VE SAVAŞ HÂLİNE HARP SANAYİİ ÖDENEKLERİ: 28.02.1995 tarih ve 4083 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; bu Kanunda belirtilen harp sanayii üretiminin gerçekleştirilebilmesi amacıyla Millî Savunma Bakanlığınca seçilen kuruluşta yapılması gereken değişikliklerin gerektirdiği ödenek, bu Bakanlıkça belirlenen esaslara göre kendi bütçesinden karşılanır. Seçilen özel kurum ve kuruluşun özendirilmesi için, Millî Savunma Bakanlığınca gerekli malî destek sağlanır ve teşvik tedbirleri alınır. Harp sanayii ihtiyacı için kamu ve özel sektörce üretilen ürünler, Millî Savunma Bakanlığınca tedarik edilir ve bedeli kendi bütçesinden karşılanır.

SEFERDE MUVAZZAFLIK HİZMETİ DIŞINDA SİLAHALTINA ALINAN MEMURLARIN AYLIKLARININ ÖDENMESİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 184'üncü maddesine göre; seferde muvazzaflık hizmeti dışında, silahaltına alınan Devlet memurlarına rütbeli olsun olmasın silahaltında bulundukları sürece aylıkları aşağıdaki hükümlere göre ödenir: **A -** Yedek subay, yedek askerî memur ve yedek astsubay olanların rütbelerine ait aylıkları, Millî Savunma Bakanlığınca ödenir. Bunların aylıkları bağlı bulundukları kurumdan aldıkları aylık tutarından eksikse aradaki fark kurumlarınca ödenir. **B -** (A) bendi dışında kalan ve rütbesiz memurların aylıklarının tamamı kurumlarınca ödenir.

SEFERDE VE BARIŞTA SİLAHALTINA ALINANLARA ÖDEMELER: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

SEFERDE VEYA TALİM VE MANEVRA İÇİN HAZARDA SİLAHALTINA ALINANLARIN ASKERLİK SÜRELERİNİN KADEME VE DERECE İNTİBAKLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla değişik 85'inci maddesine göre, Devlet memurlarından muvazzaflık hizmeti dışında talim ve manevra maksadıyla veya seferde silahaltına alınanların kademe ilerlemeleri devam eder. Bu süre içinde derece yükselmesi gerektiğinde terhislerinden sonra açık kadro bulunması ve sınav veya seçmede başarı göstermeleri şartıyla, silahaltında geçen süreleri yükselecekleri üst derecenin kademelerinde dikkate alınır.

SEFER HÂLİNE GEÇİŞTE SİLAHALTINDA BULUNAN MEMURLARIN AYLIKLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 185'inci maddesine göre; sefer hâline geçiş sırasında 183'üncü maddeye göre silahaltında bulunan Devlet memurlarının aylıkları, adı geçen maddeye; sefer hâline geçişten sonraki aylıkları, 184'üncü maddeye göre ödenir.

SEFİNE: Sular üstünde, insanların arzu ve idaresine tabi olarak insan ve eşya taşıyan her çeşit nakil vasıtası. Gemi. Kelimenin çoğulu, sefâin.

SEHM, SEHİM,-HMİ: *bk. Esham.*

SELÇUK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

SELEF: Bir görevde, bir makamda veya akdî ve kanunî bir durumda, kendinden önce bulunmuş olan kimse, öncel. Zıt anlamlısı, halef.

SEMEN: Satış sözleşmesi gereğince, satılan malın karşılığı olarak alıcının ödemesi gereken para.

SENDİKALARA YAPILACAK ÖDEMELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Siyasî Parti, Dernek, Birlik, Sandık, Kurum, Sendika, Vakıf ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Ödemeler.*

SENDİKA ÖDENEĞİ ÖDENMESİ: 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla eklenen ek 4'üncü maddeye göre; 25.06.2001 tarih ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu hükümleri uyarınca kamu görevlileri sendikasına üye olup, kendisinden üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerine, anılan kesintinin yapıldığı her ay için 5 YTL tutarında sendika ödeneği verilir. Bu ödeme, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz ve ilgili mevzuatı uyarınca ödenmekte olan zam, tazminat, ödenek, döner sermaye payı, ikramiye, ücret ve her ne ad altında olursa olsun benzeri ödemelerin hesabında dikkate alınmaz.

SENE-İ MALÎ: Malî yıl.

SENET: *bk. Hüccet.*

SENEVÎ: Yıllık.

SERBEST BÖLGELERDE İHALE USULÜNE TABİ OLMAMA: 06.06.1985 tarih ve 3218 sayılı Kanunun 12.11.2008 tarih ve 5810 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişiler, Dış Ticaret Müsteşarlığından ruhsat almak kaydıyla serbest bölgelerde faaliyette bulunabilirler. Serbest bölgelerde faaliyette bulunan yatırımcı kullanıcılara Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan arazi, arsa ve binalar kiralanabilir veya bunlar üzerinde 49 yıla kadar irtifak hakkı tesis edilebilir. Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için aynı süre ile kullanma izni verilebilir. 3218 sayılı Kanunun 12.11.2008 tarih ve 5810 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre; 5'inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen işlemler, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. Bu hüküm nedeniyle işlemler ihale usulüne tabi değildir.

SERBEST BÖLGELER KANUNUNA GÖRE HAZİNEYE GELİR KAYDI: *06.06.1985 tarih ve 3218 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

SERBEST MUHASEBECİ MALÎ MÜŞAVİRLER ODALARI, YEMİNLİ MALÎ MÜŞAVİRLER ODALARI VE TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALÎ MÜŞAVİRLER VE YEMİNLİ MALÎ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. *Ayrıca bk. Türkiye Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler ve Yeminli Malî Müşavirler Odaları Birliğiyle İlgili Hükümler*

SERBEST MUHASEBECİ MALÎ MÜŞAVİRLER ODALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

SERMAYE: Ekonomide, servetin tümü. Medenî hukukta, para borcunun anapara kısmı.

SERMAYE PİYASASI ARAÇLARININ İŞLEM GÖRECEĞİ BORSALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçeleri: Bu borsalar kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Menkul Kıymetler Borsalarıyla İlgili Hükümler:** *91 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Menkul Kıymetler Borsalarıyla İlgili Hükümler.* **C - Hazine Müsteşarlığının Görevleri:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **D - Kurumlardan Alınacak Hasılat Payı:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kurumlardan Alınacak Hasılat Payı.*

SERMAYE PİYASASI KURULUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Kurul, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunla düzenleyici ve denetleyici

kurum bütçesi kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B - Kurul Personelinin Statüsü:** 28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre; Sermaye Piyasası Kurulu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, Kurulca devamlı görev yapmak üzere atanan memurlar eliyle yürütülür. Kurul, gerektiğinde sözleşmeli uzman personel çalıştırabilir. **C – Ödemeler:** 2499 sayılı Kanunun 15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesinin (a) bendinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Sermaye Piyasası Kurulu Başkan ve üyelerinin aylık ücretleri, en yüksek Devlet memurunun her türlü ödemeler dâhil ücretlerini geçmemek üzere, ilgili bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. Ayrıca, Kurul Başkan ve üyelerine yılda dört ikramiye ödenir. Ancak, bir yılda ödenecek ikramiyelerin yıllık toplamı, en yüksek Devlet memuruna bir yılda ödenecek ikramiyelerin toplam miktarını geçemez. En yüksek Devlet memuruna ödenenlerden gelir vergisine tabi olmayanlar, bu Kanuna göre de gelir vergisine tabi tutulmazlar. Her ne ad altında olursa olsun, bunun dışında herhangi bir ödeme yapılmaz. **2.** Sermaye Piyasası Kurulu personelinin ücret ve diğer malî hakları, Kurul üyeleri için tespit edilen miktarı geçmemek üzere belirlenir. **3.** Sermaye Piyasası Kurulu memurları ve sözleşme ile çalıştırılacak personelin kadroları ve ücretlerine ilişkin esaslar, Kurulun önerisi ve ilgili bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit olunur. **D – Kurulun Giderler:** 2499 sayılı Kanunun 29.04.1992 tarih ve 3794 sayılı Kanun, 21.02.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanun ve 21.02.2007 tarih ve 5582 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesinin (b) bendinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Sermaye Piyasası Kurulunun bütün giderleri, emrinde kurulacak özel bir Özel Hesaptan karşılanır. **2.** İhraççılar; bu Özel Hesaba, Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınan, satışı yapılacak sermaye piyasası araçlarının ihraç değerinin binde üçü tutarında ücret yatırmak zorundadırlar. Bu oran gerektiğinde, Bakanlar Kurulunca azaltılabilir. **3.** İpotek teminatlı menkul kıymetler teminat havuzunun, varlık teminatlı menkul kıymetler teminat havuzunun, konut finansmanı fonunun, varlık finansmanı fonunun ve yatırım fonunun üçer aylık dönemlerin son iş gününde, net varlık değerlerinin yüz binde beşini aşmamak üzere hesaplanacak kayda alma ücreti, izleyen on iş günü içerisinde Özel Hesaba yatırılır. Bu paragrafta belirtilen oranı aşmamak kaydıyla kayda alma ücretinin oranı, Bakanlar Kurulunca belirlenir. **4.** Özel Hesap gelirleri, Sermaye Piyasası Kurulunun giderlerini karşılamaya yetmediği takdirde, açık, Maliye Bakanlığı bütçesinden verilecek yardımlarla karşılanır. **5.** Bu hâlde Sermaye Piyasası Kurulu, her malî yılın bitiminden en az dört ay önce, gelecek yıl için yapacağı giderleri ve bütçeden verilmesi gereken yardım tutarını Maliye Bakanlığına bildirir. **E - Uygulanmayacak Hükümler:** 2499 sayılı Kanunun 28'inci maddesinin (c) bendine göre, Sermaye Piyasası Kurulu; 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı

Kanun, 26.05.1927 tarih ve 1050 sayılı Kanun, 02.06.1934 tarih ve 2490 sayılı Kanun, 22.05.1964 tarih ve 468 sayılı Kanun, 21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunla bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir. Maddenin "1050, 2490 ve 832 sayılı kanunlara tabi olmama" hükümlerinin işlerliği yoktur. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanununun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* 468 sayılı Kanun ise, 02.04.1987 tarih ve 3346 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **F - Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler.* **G - Menkul Kıymetler Borsalarıyla İlgili Hükümler:** *91 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Menkul Kıymetler Borsalarıyla İlgili Hükümler.* **H - Hazine Müsteşarlığının Görevleri:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **İ - İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **J - Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığındaki Ek Ödemeler:** *11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında Ek Ödeme.* **K - Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler:** *bk. Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler.*

SERMAYE TEŞKİLLERİ ÖDEMELERİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler.*

SEVKE MEMUR VE ERBAŞ VE ERLERE VERİLECEK GÜNDELİK: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; hükümlü, tutuklu veya gözetim altında bulundurulanların sevkinde görevlendirilen veya refakat vazifesiyle mensup olduğu il sınırları dışına çıkan erbaş ve erlere verilecek gündelik, Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca birlikte tespit olunur.

SEYYAR OLARAK GÖREV YAPAN MEMUR VE HİZMETLİLERİN HARCIRAHI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanun ve 311 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 49'uncu maddesine göre; aslî görevleri gereği memuriyet mahalli dışında ve belirli bir görev bölgesi (Merkez veya il kuruluşuna dâhil birimlerde il sınırı, bölge şeklinde çalışan birimlerde bölge sınırı) içinde fiilen gezici olarak görev yapan memur ve hizmetlilere, gündelik ve (Aşağıda unvanları sayılanlar hariç) yol masrafı ödenmez. Bunlardan,

Maliye Bakanlığınca görev unvanları ile iş ve çalışma özellikleri uygun görülenlere; bu Bakanlıkça vize edilen cetvellere dayanılarak fiilen gezici görev yaptıkları günler için almakta oldukları aylık/kadro derecelerine göre alabilecekleri yurt içi gündeliklerinin üçte biri günlük tazminat olarak verilir. Takip memuru, gezici sağlık memuru, ebe, orman muhafaza memuru, koruyucu, koruma memuru, posta dağıtıcısı, hat bakıcısı, tahsildar, gezici başöğretmen ve görev niteliklerinin bunlara benzerliği Maliye Bakanlığınca onaylanacak diğer memur ve hizmetlilerin yol masrafları mutat taşıt araçlarına fiilen ödedikleri miktarlar üzerinden karşılanır.

SEYYAR OLARAK MEMURİYET MAHALLİ İÇİNDE GÖREV YAPAN MEMUR VE HİZMETLİLERİN HARCIRAHI: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Memuriyet Mahalli İçinde Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı.*

SIHHÎ: Sağlıkla ilgili.

SIHRÎ: Evlenme sonucu oluşan akrabalıkla ilgili.

SIHRÎ HISIMLIK,-ĞI: Evlenmeyle karı ve kocadan her birinin kan hısımlıklarının diğeri ile hısımlığı. Kayın hısımlığı.

SIHRİYET: Birbirine kan, evlenme veya evlatlık sözleşmesi gibi doğal ve sözleşmeye dayanan bir bağla yaklaşmış olanlar arasındaki ilişkiler. Akrabalık, Hısımlık. Karabet.

SIKIYÖNETİM HİZMET ZAMMININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

SIKIYÖNETİM HİZMET ZAMMI VE TAYIN BEDELİ ÖDENMESİ: 13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 26'ncı maddesine, 06.02.1973 tarih ve 1654 sayılı Kanunla eklenen ve 19.09.1980 tarih ve 2301 sayılı Kanunla değiştirilen (c) bendine göre, sıkıyönetim kadrolarına atanan, **A -** Sıkıyönetim askerî hizmetler koordinasyon başkanlığında fiilen görevlendirilen, **B -** Bu Kanun uyarınca sıkıyönetim komutanlığı emrine verilen veya emrine giren görevlilerden, komutanlığın yazılı olarak vereceği emirle görev süreleri ve görev yerleri belirtilen ve bilfiil sıkıyönetim hizmetinde çalıştırılan personele, ekli cetveldeki göstergelerin, her yıl bütçe kanunu ile tespit edilen maaş katsayısı ile çarpılmasından bulunacak yevmiye miktarları üzerinden "sıkıyönetim hizmet zammı" ödenebilir. Sıkıyönetim döneminde, Sıkıyönetim Hizmet Zammının ödenmesinin gerekli olup olmadığına Bakanlar Kurulunca karar verilir. Ödeme fiilen çalışılan günler için yapılır ve tutarlar damga resmî dışında bir vergiye tabi değildir. Sıkıyönetim hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin giderler için, Başbakanlık bütçesine yeterli ödenek konur. Kanuna, 08.12.1980 tarih ve 2354 sayılı Kanunla eklenen ek 6'ncı maddeye göre; sıkıyönetim komutanlığında görevlendirilen ancak, tayın bedeli almak hakkını haiz bulunmayan sivil personele, bu görevlerinin devamı süresince 2155 sayılı Kanun hükümleri

uyarınca tayın bedeli ödenir. *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.*

SIKIYÖNETİM KOMUTANININ MALLARDAN YARARLANMA YETKİSİ: 13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Kanunun 19.09.1980 tarih ve 2301 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinin (m) bendine göre sıkıyönetim komutanı; lüzumu hâlinde, sıkıyönetim bölgesindeki Hazine, kamu iktisadî teşebbüsleri, teşekkülleri ve müesseseleri ile özel idare, belediye ve bankalara ait bina, araç ve personelden yararlanmaya yetkilidir.

SINAV İÇİN BAŞKA YERE GÖNDERİLENLERİN HARCIRAHI: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ehliyet Tespiti, İmtihan, Hava Değişimi İçin Başka Yere Gönderilenlerin Harcırahı.*

SINIF DIŞINDA KADRO İHDAS EDİLEMEYECEĞİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 39'uncu maddesine göre, bu Kanuna tabi kurumlarda sınıflar dışında memurluk kadroları ihdas edilemez.

SINIFTA KALAN ÇOCUKLAR İÇİN BURS VERİLEMEYECEĞİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 200'üncü maddesine göre; pansiyonlarda ücret indiriminden faydalanan memurların çocukları sınıfta kalırlarsa, aynı sınıf için ikinci sene bu haktan faydalanamazlar.

SITMANIN İMHASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜ: 04.01.1960 tarih ve 7402 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre; sıtmanın imhası için lüzumlu ilaç, malzeme ve teçhizat ile sair maddelerin ve motorlu nakil vasıtaları yedek parçalarının satın alınmasına ve bunların memleket dâhilinde nakillerine müteallik taahhüt işleri ve motorlu nakil vasıtalarının tamirleri, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. Maddenin "tabi olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

SIVILAŞTIRILMIŞ PETROL GAZLARI İLE İLGİLİ HAZİNEYE GELİR KAYDI: *02.03.2005 tarih ve 5307 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

SİCİL: *bk. Resmî Sicil.*

SİGORTALILARA YAPILACAK TAZMİNAT ÖDEMELERİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 32'nci maddesine göre; Doğal Afet Sigortaları Kurumunca sigortalılara yapılacak tazminat ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Tapu senedinin onaylı örneği. **B -** Hasar tespitine ilişkin uzman raporu. **C -** Harcama talimatı.

SİGORTA ŞİRKETLERİ VEYA BUNLARIN TEŞKİL ETTİKLERİ BİRLİKLERİN EMEKLİ SANDIKLARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesine tabi emekli sandıklarıyla ilgili hükümler için bk. Bankalar, Sigorta ve Reasürans Şirketleri, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Borsalar veya Bunların Teşkil Ettikleri Birliklerin Emekli Sandıklarıyla İlgili Hükümler.*

SİGORTA ÜCRETİ: *bk Prim.*

SİİRT ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

SİLAHALTINA ALINMAZDAN ÖNCE KADROLARINDAN AÇIKTA BULUNANLARIN AYLIKLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 186'ncı maddesine göre; hazarda eğitim ve manevra veya seferde muvazzaflık hizmeti dışında silahaltına alınan Devlet memurlarından, silahaltına alınmazdan önce kadroları kaldırılanlar, görevden uzaklaştırılanlar hakkında, silahaltında bulundukları sürece aşağıdaki hükümler uygulanır: **A -** Bunlardan yedek subay, yedek askerî memur veya yedek astsubay olanların rütbe aylıklarının açık aylıklarından fazla veya eksik olmasına göre haklarında 183 ve 184'üncü madde hükümleri uygulanır. **B -** (A) bendi dışında kalan ve rütbesiz memurlara kanunî hakları olan açık aylığının verilmesine devam olunur.

SİLAHLI KUVVETLER GÖREVLİLERİNE VERİLEN EK TAZMİNATIN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

SİLAHLI KUVVETLER İHTİYAÇ FAZLASI MAL VE HİZMETLERİNİN SATIŞ, HİBE, DEVİR VE ELDEN ÇIKARILMASIYLA İLGİLİ HÜKÜM: A – Özel Gelir ve Özel Ödenek Kaydı: *30.05.1984 tarih ve 3212 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **B - Uygulanmayacak Hükümler:** 30.05.1984 tarih ve 3212 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; bu Kanuna göre yapılması gereken her türlü faaliyet ve muameleler 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. Maddedeki "1050 ve 2886'ya tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

SİLMEK: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk.*

Kamu Alacaklarının Silinmesi.

SİNEMA FİLMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ, SINIFLANDIRILMASI VE DESTEKLENMESİYLE İLGİLİ KURUL ÜYELERİNE ÖDEME: A - Değerlendirme ve Sınıflandırma Kurulu Üyelerine Ödeme: 14.07.2004 tarih ve 5224 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesindeki Değerlendirme ve Sınıflandırma Kurulu üyelerine yılda on iki toplantıdan fazla olmamak üzere, her toplantı için 3.000, alt kurulda görev yapan üyelere ise ayda yirmi toplantıdan fazla olmamak üzere her toplantı günü için 1.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir. **B - Destekleme Kurulu Üyelerine Ödeme:** 5224 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesindeki Destekleme Kurulu üyelerine, yılda on toplantıdan fazla olmamak üzere her toplantı için 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir.

SİNEMA FİLMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SINIFLANDIRILMASI İLE DESTEKLENMESİ HAKKINDA KANUNA GÖRE GELİR VE ÖDENEK KAYDI: *14.07.2004 tarih ve 5224 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

SİNOP ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

SİRAYET: Bulaşma, geçme, yayılma.

SİRKÜLER: *bk. Genelge.*

SİT: 21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun 14.07.2004 tarih ve 5226 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesi uyarınca**;** tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimarî ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş veya önemli tarihî hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlar.

SİT SERTİFİKASI: Hazine taşınmaz malları ile değiştirilecek kesin inşaat yasağı getirilmiş taşınmaz malların sahiplerine verilen, Hazine taşınmaz mallarının satış bedellerinde ödeme vasıtası olarak kabul edilen belge. Bu belgeler, daha önce, 237 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğine göre veriliyordu. Bu idarî işleme yasal zemin, 29.06.2001 tarih ve 4706 sayılı Kanunun 6'ncı maddesi ile sağlanmıştır. Bu madde de, 4916 sayılı Kanunla değiştirilerek yeniden düzenlenmiştir. Buna göre; 21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca, sit alanı ilan edilmiş ve onaylı koruma amaçlı imar planında kesin inşaat yasağı getirilmiş arsa ve arazilerin, Hazineye ait taşınmaz mallarla

değiştirilmesi işlemlerinde, taşınmaz mal maliklerinin kabul etmesi hâlinde, Hazineye ait taşınmaz malların satış işlemlerinde ödeme aracı olarak kabul edilmek üzere, taşınmaz malın malikine, bedelini gösteren belge verilir. Belgenin işleme tabi tutulacağı tarihteki bedeli, belgede yazılı bedele, kıymet takdir tarihinden itibaren kanunî faiz uygulanmak suretiyle tespit edilir. Bu belgenin düzenlenmesine, 237 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğin yürürlüğe konulduğu 05.09.1998 tarihinde başlanılmıştır. 237 sayılı Tebliğe göre, yıllık değer artışları, yeniden değerleme oranına göre hesaplanırken, 4706 ve 4916 sayılı kanunlarda değer artışları, kanunî faiz esas alınarak hesaplanmaktadır. 237 sayılı Tebliğle yapılan uygulama, Danıştay 6'ncı Dairesinin 19.12.1999 tarih ve E. 1999/4799, K. 1999/6483 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve 252 sayılı Genel Tebliğ ile Maliye Bakanlığı taşra teşkilatına duyurulmuştur. Bu durumda, verilen belgelerin değer artışları, 4706 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 18.07.2001 tarihine kadar, hangi oranla hesaplanacaktır? Kanun, belgelerin tarihini esas aldığından, 237 sayılı Tebliğ de bir idarî işlem olduğundan, kanun hükümlerinin idarî düzenlemelerden öncelikle uygulanması gerektiğinden, tüm belgelerin verildiği tarih esas alınarak ve kanunî faiz uygulanarak değer tespiti yapılması gerekir. Düzenlenen bu belgelere, uygulanmada "sit sertifikası" da denilmektedir. 313 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğinin XIV'üncü bölümüne göre; belgenin işleme tabi tutulacağı tarihteki bedeli, belgede yazılı bedele kıymet takdir tarihinden itibaren kanunî faiz uygulanmak suretiyle tespit edilir. Tebliğin yürürlükteki diğer hükümleri şöyledir: **1.** Hazineye ait taşınmaz malların satış ihalelerine katılan ve adına geçici satış ihalesi yapılan belge sahipleri, bu belgeyi ihale bedelinin ödenmesinde, ödeme aracı olarak kullanabilirler. **2.** Kültür ve Turizm Bakanlığınca takas programına alınarak belgeleri Maliye Bakanlığına gönderilen taşınmaz mallar için, 2886 sayılı Kanunun 9 ve 13'üncü maddelerine göre kıymet takdiri yapılır. Kıymet takdirinde, taşınmaz malın sit alanı ilan edilmemiş hâli dikkate alınır. **3.** Düzenlenen bu belgeler, satış gelirleri özel ödenek kaydedilen taşınmaz mallar için ödeme aracı olarak kullanılmaz. Bu taşınmaz malların satış ihalelerine ilişkin şartname ve ilanlarında, bu belgelerin ödeme aracı olarak kullanılamayacağı belirtilir. **4.** Satışı yapılan taşınmaz malın bedelinin belge ile ödenmek istenmesi hâlinde, ihale bedeline bakılmaksızın geçici ihale kararı onay için Maliye Bakanlığına gönderilir. **5.** Taşınmaz mal satış şartnamesinde, isteklilerce ihale bedelinin belge ile karşılanmasının istenilmesi hâlinde, bu hususu bir dilekçe ile ihale komisyonuna bildirmesi gerektiği, belge ile ödeme talebinin daha sonra yapılması hâlinde talep hakkında herhangi bir işlem yapılmayacağı özel hüküm olarak belirtilir. Daha sonra; 4706 sayılı Kanunun 6'ncı maddesi, 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 4706 sayılı Kanuna, 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla eklenen geçici 11'inci madde gereğince; 2863 sayılı Kültür

ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca sit alanı ilan edilmesi nedeniyle kesin inşaat yasağı getirilen alanlarda kalan taşınmaz mallar için, bu maddenin yayımı tarihinden (28.02.2009) önce düzenlenmiş olup 31.12.2011 tarihine kadar kullanılmayan veya kısmen kullanılan belgeler iptal edilir ve yenisi düzenlenmez.

SİVİL HAVA ARAÇLARININ ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE VERDİĞİ ZARARLARLA İLGİLİ GELİR KAYDI: *26.06.2003 tarih ve 4911 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDE AVUKATLIK ÜCRETLERİNİN DAĞITIMI: 10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun 15'inci maddesinin son fıkrasına göre; Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin hukuk müşaviri ve avukatlara dağıtılmasında, 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücret-i Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır. *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.*

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PERSONELİNE ÖDEMELER: 10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun 25'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A -** Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü personeli, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. Genel Müdürlükte, bu Kanunun eki (II) sayılı cetvelde yer alan pozisyonlarda belirtilen unvan ve sayıda teknik personel idarî hizmet sözleşmesiyle istihdam edilebilir. İdarî hizmet sözleşmesiyle istihdam edilenler, ücret ve malî haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. **B -** İdarî hizmet sözleşmesi ile istihdam edilenlerin sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödeme tutarı, Genel Müdür için belirlenen her türlü ödemeler dâhil malî ve sosyal haklar tutarını geçmeyecek şekilde, Ulaştırma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir. **C -** Ayrıca, özel bir meslek bilgisi ve ihtisası gerektiren işlerde, zarurî hâllere münhasır olmak üzere, genel hükümlere tabi olmaksızın geçici olarak yabancı uyruklu sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Ancak, bu şekilde çalıştırılacakların sayısı (II) sayılı cetvelde belirtilen pozisyon sayısının yüzde onunu geçemez. **D –** Kanunun 23'üncü maddesine göre teknik denetçi olarak görevlendirilenlerden idarî hizmet sözleşmesi ile istihdam edilmeyenlere her ay aylıkla birlikte, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının yüzde iki yüzünü geçmeyecek şekilde, Ulaştırma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek miktarda sivil havacılık denetleme tazminatı ödenir.

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel

bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı:** *10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **C - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler:** *10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler.* **D - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

SİVİL MÜDAFAA KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

SİVİL SAVUNMA ARAMA VE KURTARMA EKİPLERİ İÇİN ÖDENEK AYRILMASI: 09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanuna, 586 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 10'uncu maddeye göre; illerde yapılacak arama, kurtarma ve haberleşme hizmetlerinin gerektirdiği giderlerin karşılanması ve il arama ve kurtarma ekiplerinin göreve sevki için ihtiyaç duyulan arsa, bina, tesis, araç, gereç ve malzemenin temini amacıyla il özel idare bütçelerine yeterli ödenek konulur.

SİVİL SAVUNMA ARAMA VE KURTARMA PERSONELİ ÇALIŞTIRILMASI VE MALÎ HAKLARI: 09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanuna, 596 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 12'nci maddede tespit edilen esaslar şöyledir: **A -** Sivil savunma arama ve kurtarma birlik müdürlükleri ile il sivil savunma müdürlükleri bünyesinde oluşturulan arama ve kurtarma ekiplerinde mesai saatleriyle bağlı olmaksızın ekli listede belirtilen unvan ve sayıda sözleşmeli personel istihdam edilebilir. Bu şekilde istihdam edilecek sözleşmeli personelin nitelikleri, çalıştırılma usul ve esaslar 06.06.1978 tarih ve 7/15754 sayılı Kararnamenin 3'üncü maddesi ile tespit edilen üst sınırı geçmemek kaydıyla ücret ve diğer malî hakları, İçişleri Bakanlığının teklifi ve Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. **B -** Sivil savunma arama ve kurtarma hizmetlerinde çalıştırılacak personel, bir yıl süreyle sözleşme yaparak göreve başlar. Bu sürenin bitiminde görevlerine devam etmeleri İçişleri Bakanlığınca uygun görülenlerin sözleşmeleri, birer yıllık sözleşme yapılmak kaydıyla azami kırk beş yaşına girdikleri tarihe kadar uzatılabilir. **C -** Görevde başarısız olanlar ile disiplinsizlik ve ahlakî nedenlerle görevde kalması uygun görülmeyenlerin sözleşmeleri feshedilir. Sözleşmesi feshedilen veya uzatılmayanların kurumla ilişiği kesilir. **D -** Kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanlara, ayrıldıkları tarihte almakta oldukları net maaşları tutarının (Bütün ödemeler dâhil, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28'inci maddesi çerçevesinde yapılan tazminat ödemeleri hariç) iki katının hizmet yılları toplamı ile çarpımında bulunacak miktarda ikramiye

verilir. İkramiye hesabında on yıldan fazla olan süreler dikkate alınmaz. İkramiyelerden damga vergisi hariç vergi kesilmez. Ancak emeklilik haklarını kazananlara bu ikramiye ödenmez.

SİVİL TOPLUM ÖRGÜTÜ: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

SİYASÎ PARTİ, DERNEK, BİRLİK, SANDIK, KURUM, SENDİKA, VAKIF VE BENZERİ TEŞEKKÜLLERE YAPILACAK ÖDEMELER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 58'inci maddesine göre; siyasî parti, dernek, birlik, sandık, kurum, sendika, vakıf ve benzeri teşekküller ile kamu kurum ve kuruluşlarının yemek servislerine yardım mahiyetinde yapılacak ödemelerde aşağıda belirtilen belgeler aranır. **A -** Siyasî partilere yapılacak ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Bakan onayı. **2.** Ödenecek yardımın tutarını gösterir hesap pusulası. **B -** Dernek, sandık, kurum, sendika, vakıf ve benzeri teşekküller ile kamu idarelerinin yemek servislerine yardım mahiyetinde yapılacak ödemelerde, ödemeyi yapacak kamu idaresi üst yöneticisinin onayı (Özel mevzuatında bakan onayı aranması gereken hâllerde ilgili bakan onayı).

SİYASÎ PARTİLERE DEVLET YARDIMI: 22.04.1983 tarih ve 2820 sayılı Kanuna, 27.06.1984 tarih ve 3032 sayılı Kanunla eklenen ve 07.08.1988 tarih ve 3470 sayılı Kanun, 24.03.1992 tarih ve 3789 sayılı Kanun ve 12.08.1999 tarih ve 4445 sayılı Kanunla değiştirilen ek 1'inci maddede yer alan hükümler şöyledir: **A -** Yüksek Seçim Kurulunca son milletvekili genel seçimlerine katılma hakkı tanınan ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33'üncü maddesindeki genel barajı aşmış bulunan siyasî partilere, her yıl Hazineden ödenmek üzere o yılki genel bütçe gelirleri "(B) Cetveli" toplamının beş binde ikisi oranında ödenek malî yıl için konur. **B -** Bu ödenek, yukarıdaki fıkra gereğince Devlet yardımı yapılacak siyasî partiler arasında, bu partilerin genel seçim sonrasında Yüksek Seçim Kurulunca ilan edilen toplam geçerli oy sayıları ile orantılı olarak bölüştürülmek suretiyle her yıl ödenir. Bu ödemelerin o yılki genel bütçe kanununun yürürlüğe girmesini takiben on gün içinde tamamlanması zorunludur. **C -** Bu yardım sadece parti ihtiyaçları veya parti çalışmalarında kullanılır. **D -** Milletvekili genel seçimlerinde toplam geçerli oyların % 7'sinden fazlasını alan siyasî partilere de Devlet yardımı yapılır. Bu yardım, en az Devlet yardımı alan siyasî partinin ikinci fıkra gereğince almış olduğu yardım ve genel seçimlerde aldığı toplam geçerli oy esas alınarak kazandıkları oyla orantılı olarak yapılır. Ancak bu yardım üç yüz elli milyon liradan az olamaz. Bunun için her yıl Maliye Bakanlığı bütçesine yeterli ödenek konulur. **E -** Yukarıdaki fıkralarda öngörülen yardım miktarları; bu yardımdan faydalanabilecek siyasî partilere, milletvekili genel seçiminin yapılacağı yıl üç katı, mahallî idareler genel seçim yılı için iki katı olarak ödenir. Her iki seçim aynı yıl içerisinde

yapıldığında bu ödemenin miktarı üç katı geçemez. Bu fıkra gereğince yapılacak katlı ödemeler, Yüksek Seçim Kurulunun seçim takvimine dair kararının ilanını izleyen on gün içinde yapılır. **F -** Bu Kanunun 76'ncı maddesi hükmü dairesinde gelirleri Hazineye irat kaydedilen ve taşınmaz malları Hazine adına tapuya tescil edilen siyasî partilere, bu madde gereğince yapılacak Devlet yardımından, Hazineye irat kaydedilen gelirin Hazine adına tapuya tescil edilen taşınmaz malların toplam değerinin iki katı indirilir.

SİYASÎ PARTİLERİN ANAYASA MAHKEMESİNCE DENETİMİNDE SAYIŞTAYIN YARDIMI: A – Anayasa Hükmü: 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 23.07.1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunla değişik 69'uncu maddesine göre, siyasî partilerin gelir ve giderlerinin amaçlarına uygun olması gereklidir. Bu kuralın uygulanması kanunla düzenlenir. Anayasa Mahkemesince siyasî partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin kanuna uygunluğunun tespiti, bu hususun denetim yöntemleri ve aykırılık halinde uygulanacak yaptırımlar kanunda gösterilir. Anayasa Mahkemesi, bu denetim görevini yerine getirirken Sayıştaydan yardım sağlar. **B – Siyasî Partiler Kanunu Hükümleri:** 22.04.1983 tarih ve 2820 sayılı Kanunun 12.08.1999 tarih ve 4445 sayılı Kanunla değişik 75'inci maddesine göre; Anayasa Mahkemesi, kesin hesaplara ait bilgilerin belgelendirilmesini siyasî partilerden her zaman isteyebilir. Anayasa Mahkemesi denetimini evrak üzerinde yapar. Bu denetimi, Sayıştaydan yardım sağlanarak hazırlatacağı raporlar üzerinden yapabileceği gibi, siyasî partilerin genel merkezlerinde ve mahallî teşkilatlarında doğrudan doğruya veya kendi üyeleri arasından görevlendireceği bir naip üye veya mahallin en kıdemli adlî veya idarî yargı hâkimi niyabetinde yaptıracağı inceleme ve araştırmalar üzerinden de yapabilir. **C - Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun Hükümleri:** 10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun 03.07.1997 tarih ve 4280 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddesine göre; siyasî partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin denetimi, bu Kanunda ve diğer kanunlarda gösterilen usullere göre yapılır. Anayasa Mahkemesi bu denetim görevini yerine getirirken Sayıştay-dan yardım sağlar. Aynı Kanuna, 14.07.2004 tarih ve 5221 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci madde gereğince; Yüce Divan sıfatıyla yapılan yargılamanın gerekli kıldığı durumlarda, Sayıştay denetçileri aylık, ödenek, her türlü zam, tazminatlar ile diğer malî, sosyal hak ve yardımlar kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Anayasa Mahkemesinde görevlendirilir. *bk. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler.*

SİYASÎ PARTİLER KANUNUNA GÖRE HAZİNEYE GELİR KAYDI: *22.04.1983 tarih ve 2820 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

SORAV: *bk. Mesuliyet.*

SORUM: *bk. Mesuliyet.*

SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA TABİ OLARAK GEÇEN HİZMETLERİN BİRLEŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN HÜKÜMLERİ: Çeşitli sosyal güvenlik kurumlarına tabi olarak geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi suretiyle ilgililerin sosyal güvenliklerinin sağlanması usul ve esaslarının düzenlenmesi amacıyla, 24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanun yürürlüğe konulmuştur. 2829 sayılı Kanun, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak; 5510 sayılı Kanunun muhtelif maddelerinde bu Kanuna atıf yapıldığı için, bazı maddeleri kitaba alınmıştır. *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **A – Kanunun Kapsamı:** 2829 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre, bu Kanun; **a)** T.C. Emekli Sandığına, **b)** Sosyal Sigortalar Kurumuna, **c)** Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumuna, **d)** 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'inci maddesine göre kurulan emekli sandıklarına tabi çeşitli hizmet süreleri bulunanların emeklilik, malullük, yaşlılık ve ölümleri hâlinde kendilerine ve hak sahiplerine sağlanacak hakları kapsar. **B - Tanımlar:** 2829 sayılı Kanunun 3'üncü maddesindeki tanımlar şöyledir: **a) Kurum:** İkinci maddede gösterilen sosyal güvenlik kuruluşları. **b) Hizmet Süresi:** Kurumlara emeklilik keseneği veya malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödenmiş süreler. **c) Sigortalı:** Kurumlara emeklilik keseneği veya malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödeyenler. **d) Hak Sahibi:** Sigortalının eş, çocuk, ana ve babaları. **C - Hizmet Sürelerinin Birleştirilmesi:** 2829 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; kurumlara tabi çeşitli işlerde çalışmış olanların hizmet süreleri, aynı tarihlere rastlamamak kaydıyla bu Kanuna göre aylık bağlanmasına hak kazanıldığında birleştirilir. Ancak, hizmet süreleri toplamının aylık bağlanmasına yeterli olmaması hâlinde, bu Kanun hükümleri uygulanmaz. **D - Hizmetlerin İhyası:** 2829 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; bir kurumla ilişiği kesildikten sonra diğer kurumlardan birinde sigortalı olanların, önceki kurumlarda birikmiş prim ve kesenekleri geri verilmez ve toptan ödemeleri yapılmaz. Ancak; **a)** Kesenek, prim veya toptan ödemelerini aldıktan sonra diğer kurumlardan birinde sigortalı olanlar aldıkları paraları; **1.** İstekleri üzerine aylık bağlanacak olanların, istek tarihinden en az altı ay önce, **2.** 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla değişik bende göre; malullük veya ölüm, altmış yaşın doldurulması, T.C. Emekli Sandığına tabi görevlerden kurumlarınca resen veya yaş haddinden emekliye sevk

edilme nedenleriyle görevleri ile ilgileri kesilenlerin görevlerinden ayrıldıkları tarihten itibaren altı ay içinde, kendileri veya hak sahipleri tarafından, aldıkları kuruma o kurumun kendi mevzuatına göre hesaplanan tutarını, **b)** Kesenek, prim iadesi veya toptan ödeme hakkı doğduğu hâlde paraları zaman aşımına uğrayanların, zaman aşımına uğrayan paraları faizsiz olarak (a) bendinde yazılı süreler içinde kendileri veya hak sahipleri tarafından ilgili kuruma toptan ödedikleri takdirde, bunların da bu hizmetleri 4'üncü madde gereğince birleştirilir. Ölüm hâlinde, toptan ödeme ihyalarının yapılabilmesi, hak sahiplerinin bu Kanuna göre birleşik hizmet süresi üzerinden aylığa hak kazanmaları şartına bağlıdır. Ancak, kurumlardan birinden aylık bağlanmış (Malullük ile vazife malullüğü aylığı bağlananlardan kontrol muayeneleri sonunda aylığı kesilmiş bulunanlar hariç) veya aylık alma haklarını kaybetmiş olanların, söz konusu devrelere ait hizmet süreleri yapılacak birleştirmede dikkate alınmaz. **E - Sigortalılık Süresinin Başlangıcı:** 2829 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; kurumlardan herhangi birine ilk defa sigortalı olunan tarih, sigortalılık süresinin başlama tarihidir. Şu kadar ki; emeklilik veya yaşlılık aylığına hak kazanılıp kazanılmadığının tespitinde, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa 1425 sayılı Kanunla eklenen ek 7'nci madde kapsamına girenler hariç, on sekiz yaşından önce kurumlardan herhangi birine sigortalı olanların sigortalılık sürelerinin başlama tarihi, on sekiz yaşını doldurdukları tarih kabul edilir. Bu maddede sözü edilen ek 7'nci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "ek madde 21" olarak değiştirilmiştir. **F - Geçerli Hizmet Süreleri:** 2829 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; 4'üncü maddede belirtilen hizmet süreleri toplamına, itibarî hizmet süreleri ile prim ödenmemiş süreler katılmaz. Ay üzerinden hesaplanan hizmet sürelerinin güne çevrilmesinde her ay otuz gün, gün üzerinden hesaplanan hizmet sürelerinin aya çevrilmesinde de her otuz gün bir ay sayılır. **G - Aylığı Bağlayacak Kurum:** 2829 sayılı Kanunun 27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesine göre; birleştirilmiş hizmet süreleri toplamı üzerinden, ilgililere, son yedi yıllık fiilî hizmet süresi içinde fiilî hizmet süresi fazla olan kurumca, hizmet sürelerinin eşit olması hâlinde ise eşit hizmet sürelerinden sonuncusunun tabi olduğu kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanır ve ödenir. Ancak; malullük, ölüm, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununa göre yaş haddinden resen emekli olma süresi kanunla belirlenen vazifelere atanma veya seçilme ve bağlı oldukları kurumun kanunla değiştirilmesi hâllerinde ilgililere hizmet sürelerinden sonuncusunun tabi olduğu kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanır. **H - Aylığın Hesabında Esas Alınacak Kazançlar:** 2829 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; birleştirilen hizmet süreleri üzerinden Sosyal Sigortalar Kanununa göre hesaplanacak aylık miktarının tespitinde, T.C. Emekli Sandığına tabi işlerde emekli aylığı bağlanmasına esas aylıklar ile diğer kurumlardaki prime esas kazanç tutarları dikkate

alınır. **İ - Uygulanacak Esaslar:** 2829 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; bu Kanun uyarınca bağlanacak aylıkların ödenmesinde ve kesilmesinde, aylığı bağlayan kurum mevzuatındaki esaslar uygulanır. **J - Kanunun Uygulanmayacağı Hâller:** 2829 sayılı Kanunun 11'inci maddesine göre; görevden dolayı meydana gelen malullük ve ölüm ile iş kazaları ve meslek hastalıkları hâllerinde bu Kanun hükümleri uygulanmaz. Şu kadar ki, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 92'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ayrıca aylık bağlanması gereken hâllerde bu Kanun hükümlerine göre işlem yapılır. *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **K - Emekli İkramiyesi:** 2829 sayılı Kanunun 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre; son defa T. C. Emekli Sandığına tabi görevlerden emekliye ayrılan ve kendilerine bu Kanunun 8'inci maddesi uyarınca birleştirilen hizmet süreleri üzerinden aylık bağlananlara, T.C. Emekli Sandığına tabi daire, kuruluş ve ortaklıklarda prim veya kesenek ödemek suretiyle geçen sürelerinin toplamı üzerinden, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli ikramiyesi ödenir. 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak geçen hizmet sürelerine karşılık emekli ikramiyesi ödenebilmesi için, iş sözleşmesinin İş Kanunu hükümlerine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olması; sözleşmeli personel olarak geçen sürelere karşılık olarak emekli ikramiyesi ödenebilmesi için de, hizmet sözleşmesinin ilgili mevzuatına göre iş sonu tazminatına veya aynı mahiyette olmakla birlikte başka bir adla ödenen tazminata hak kazanılmasına uygun olarak sona ermiş olması şarttır. Ancak, ilgililere, her ne suretle olursa olsun evvelce iş sonu tazminatı veya bu mahiyette olmakla birlikte başka bir adla tazminat ödenen süreler ile kıdem tazminatı ya da emekli ikramiyesi ödenmiş olan süreler, emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaz. Ayrıca, 8'inci maddenin birinci fıkrası gereğince aylık bağlananlara, emekli oldukları son görevlerinden dolayı ilgili bulundukları sosyal güvenlik kurumu kanununun emekli ikramiyesine veya iş kanununun kıdem tazminatına ilişkin hükümleri uygulanır. Bu fıkraya göre emekli ikramiyesi ödenmesinde, birinci fıkra hükümleri de dikkate alınır. **L - Hesaplaşma:** 2829 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; bu Kanun uyarınca bağlanan aylıklardaki kurum hisselerinin tespitinde, kurumların her birine tabi olarak geçen hizmet sürelerinin, birleştirilen hizmet süreleri toplamına oranı esas alınır. Ancak, 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesine göre kurulan sandıklarca bağlanan aylık tutarının, toplam hizmet süreleri üzerinden Sosyal Sigortalar Kanununa göre bağlanacak aylıktan fazla olması hâlinde, kurumların hisselerinin tespitinde, Sosyal Sigortalar Kanununa göre hesaplanacak aylık esas alınır. Üç sosyal güvenlik kurumu, 16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunla Sosyal Güvenlik Kurumu adıyla tek kurum olduğu için maddenin hükmü

kalmamıştır. **M - Aylığa ve Ödemeye Katılmama:** 2829 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; kurumlar, bu Kanuna göre aylık bağlamada, 3'üncü maddede belirtilen hak sahipleri dışındaki kişilere bağlanan aylığa ve buna ilişkin diğer ödemelere katılmazlar.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI VE MAHALLÎ İDARELERLE İLGİLİ KAMU MALÎ YÖNETİMİ HÜKÜMLERİ: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 77'nci maddesine göre; sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idare bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması ile diğer malî işlemleri, bu Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ilgili kanunlarındaki hükümlere tabidir. Ancak, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin ayrıntılı harcama programları ile finansman programları bütçeleriyle birlikte hazırlanır, görüşülür ve onaylanır. Ödenekler de bu usul ve esaslara göre kullanılır. Malî yönetim ve kontrol sisteminin tümüyle zaafa uğradığı, belirgin yolsuzluk veya kamu zararına yönelik emarelerin ortaya çıktığı durumlarda; il özel idareleri için ilgili vali, belediyeler için ilgili belediye başkanının talep etmesi veya doğrudan Başbakanın onayı üzerine İçişleri Bakanı, yetkili denetim elemanlarına, ilgili mahallî idarelerin tüm malî yönetim ve kontrol sistemlerini, malî karar ve işlemlerini mevzuata uygunluk yönünden teftiş ettirir. Bu teftişler sonucunda düzenlenecek raporların bir örneği İç Denetim Koordinasyon Kuruluna, bir örneği de gerekli işlemlerin yapılması için ilgili vali veya belediye başkanına gönderilir.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BÜTÇESİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BÜTÇESİ KAPSAMINDAKİ KURUMLAR: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 12'inci maddesi gereğince sosyal güvenlik kurumu bütçesi; sosyal güvenlik hizmeti sunmak üzere, kanunla kurulan ve bu Kanuna ekli ve 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun ve 16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunla değişik (VI) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir. Cetvelde yer alan kamu idareleri aşağıda alfabetik olarak sıralanmış ve kuruluş kanunlarının tarih ve sayıları parantez içerisinde gösterilmiştir. **1.** Sosyal Güvenlik Kurumu (16.05.2006-5502). **2.** Türkiye İş Kurumu (25.06.2003-4904. Listede Kurumun adında "Genel Müdürlüğü" eki de vardır. Ancak, doğru adı yazıldığı gibidir).

SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDA AVUKATLIK ÜCRETLERİNİN DAĞITIMI: *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun 28'inci maddesinin son fıkrası hükmü için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.*

SOSYAL GÜVENLİK KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, sosyal güvenlik kurumu bütçesi kapsamı içindedir. **2. Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Kurulunun Giderleri:** 16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun 5'inci

maddesine göre; Genel Kurulun çalışmaları için yapılacak giderler, Sosyal Güvenlik Kurumu bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. **3. Yönetim Kurulu Üyelerinin Aylığı:** 5502 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; toplantılara iştirak eden Sosyal Güvenlik Kurumu Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerine, bu görevleri nedeniyle ayrıca, 22.01.1990 tarih ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34'üncü maddesine göre kamu iktisadî teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen miktarlarda her ay ücret ödenir. **4. Personelin Statüsü, Ücret ve Malî Hakları:** 5502 sayılı Kanunun 08.03.2007 tarih ve 5597 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** Sosyal Güvenlik Kurumu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabi olarak istihdam edilen personel tarafından yürütülür. **b)** Kurumun merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında çalışan memurları ile sözleşmeli personeline, sağlık kurullarında ve fatura ile reçetelerin incelenmesi işlerinde çalışmak üzere Kurum dışından görevlendirilen tabiplere, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) % 200'ünü geçmemek üzere ek ödeme yapılır. Sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfına dâhil kadrolarda çalışan personel ile genel idare hizmetleri sınıfına asaleten veya vekâleten atanan ve Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğünde fiilen çalışan doktor, diş hekimi ve eczacılara yapılacak ek ödemenin tavanı % 700 olarak uygulanır. Yapılacak ek ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi kesintisi yapılmaz. Görev yapılan birim ve iş hacmi, görev mahalli, görevin önem ve güçlüğü, personelin sınıfı, kadro unvanı, derecesi ve atanma biçimi, serbest çalışıp çalışmadığı, personelin performansı, kullanılan izin ve istirahat raporları ve disiplin cezaları gibi kriterler göz önünde bulundurularak yapılacak ek ödeme tutarları ile ödemeye ilişkin diğer usul ve esaslar, Yönetim Kurulunun teklifi ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanını tarafından belirlenir. **c)** Kurumda bilişim hizmetlerini yürütmek ve 50 kişiyi geçmemek üzere sözleşmeli olarak uzman personel çalıştırılabilir. Bu şekilde çalıştırılacak olanlardan Kurumca belirlenecek en fazla beş kişiye ödenecek ücret, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesinin (B) bendine göre istihdam edilenlerin sözleşme ücreti tavanının beş katını, diğer beş kişiye dört katını, geri kalanlara ise üç katını geçemez ve bunlara bu fıkrada belirtilen ücret dışında herhangi bir ödeme yapılamaz. Bu personele ödenecek ücret ile sözleşme usul ve esasları Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Yönetim Kurulunca belirlenir. **d)** Kurumun memur statüsündeki kadrolu personeline asgarî ücretten az olmamak üzere, kendi aylıkları (Ek gösterge dâhil) tutarında her yıl iki ikramiye verilebilir. İkramiyenin ödenmesinde personelin performansı ve disiplin cezası alıp almadığı kriterleri dikkate alınır. **e)** Fazla çalışma gerektiren her türlü Kurum işleri için çalışma saatleri dışında

görevlendirilen ve fiilen çalışan memurlar ile sözleşmeli personele ayda 60 saati geçmemek üzere ve yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen ücretin iki katı karşılığında, Yönetim Kurulunca belirlenecek esas ve usullere göre fazla çalışma yaptırılabilir. Zorunlu hâllerde bu süre % 50 artırılabilir. **f)** Yönetim Kurulu üyeleri ile Kurum personeli, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun uygulanmasında kamu görevlisi sayılır ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine tabidir. **g)** Kurum lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekâlet ücretlerinin; hukuk müşavirlerine, avukatlara ve dava ve icra takibi işlerinde fiilen görev yapan diğer personele dağıtımı hakkında 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücret-i Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yoluyla uygulanır. Vekâlet ücretinin dağıtımının usul ve esasları yönetmelikle belirlenir. *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.* **5. Kurumun Gelirleri:** 5502 sayılı Kanunun 34'üncü maddesine göre, Kurumun gelirleri şunlardır: **a)** Sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası prim gelirleri, idarî para cezaları, gecikme cezaları, gecikme zamları ve katılım payları. **b)** Sosyal sigorta ile genel sağlık sigortasına yapılan Devlet katkısı. **c)** Taşınır ve taşınmaz gelirleri. **d)** Primsiz ödemeler karşılığı olarak merkezî yönetim bütçesinden yapılan ödemeler. **e)** Kurumca hazırlanan her türlü standart form, manyetik, elektronik veya akıllı kart satışından elde edilecek gelirler ile her türlü data hattı, internet kullanımı ve benzeri kira gelirleri. **f)** Merkezî yönetim bütçesinden yapılacak diğer transferler. **g)** Gerçek veya tüzel kişiler tarafından doğrudan veya vasiyet yoluyla yapılan bağışlar. **h)** Primlerin ve diğer gelirlerin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler. **i)** Diğer gelirler. **6. Kurumun Giderleri:** 5502 sayılı Kanunun 34'üncü maddesine göre, Kurumun giderleri şunlardır: **a)** Sosyal sigorta kapsamında sigortalı ve hak sahiplerine ödenecek olan gelir, aylık ve ödenekler. **b)** Genel sağlık sigortası kapsamında yapılacak giderler. **c)** Primsiz ödemeler kapsamında sigortalı ve hak sahiplerine ödenecek olan aylık, tazminat ve diğer ödemeler. **d)** Genel yönetim giderleri. **e)** Faiz giderleri. **f)** Eğitim, araştırma, danışmanlık hizmet giderleri. **g)** Diğer giderler. **7. Çeşitli Malî Hükümler:** 5502 sayılı Kanunun 37'nci maddesindeki hükümler şöyledir: **a)** Genel yönetim giderleri, Kurumun yıllık toplam gelirinin % 5'ini aşamaz. **b)** Kurumun elde ettiği her türlü gelirin; riskin dağıtılması ilkesi ve basiretli yönetim kurallarına göre Kurum lehine en yüksek getiriyi sağlayacak şekilde yönetilmesi esastır. **c)** Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu

alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51, 102 ve 106'ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır. **d)** Kurumun primsiz ödemeler için yapılan giderleri merkezî yönetim bütçesinden karşılanır. Diğer giderlerin primler ve primlerin değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler ile karşılanması esastır. Sosyal güvenlik kanunları dışında Kurum giderlerini artıracak yasal düzenlemelerin Kuruma getireceği malî yükün merkezî yönetim bütçesinden karşılanması zorunludur. **e)** Sosyal sigorta fonu, genel sağlık sigortası fonu ile primsiz ödemelere ilişkin fon, hiçbir şekilde birleştirilemez ve fonlar arasında kaynak aktarılamaz. **8. Kurumun Taşınmaz Mal Edinimi ve Mal Varlıklarının Hukukî Durumu:** 5502 sayılı Kanunun 35'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **a)** Kurum, görevlendirildiği hizmetlerin gereği ve bağışlar dışında taşınmaz mal edinemez. **b)** Kurumun malları, alacakları, banka hesapları 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun bakımından Devlet malı hükmünde olup, alacakları imtiyazlı alacaklardır. **c)** Kurumun taşınır ve taşınmaz malları, bankalardaki mevduatları dâhil her türlü hak ve alacakları haczedilemez, hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun haciz ve iflas hükümleri uygulanmaz. **d)** Kurum her türlü dava ve icra işlemlerinde teminat yatırmak mükellefiyetinden muaftır. **e)** Kurum, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. 2886 sayılı Kanun kapsamına giren işlerde uygulanacak usul ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **f)** Kurumun sahibi bulunduğu taşınmaz malların kira artış oranları, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca her yıl belirlenen yeniden değerleme oranından az olmamak üzere rayiç değerle belirlenir. **9. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **10. Köy Korucularını İlgilendiren Hükümler:** *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.* **11. Maaş ve Ücretlerden Haciz Yoluyla Kesinti:** *09.06.1932 tarih ve 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maaş ve Ücretlerden Haciz Yoluyla Kesinti.* **12. Kefalet Sandığı:** *02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kefalet Sandığı.* **13. İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığıyla İlgili Hükümler:** *13.01.1943 tarih ve 4357 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığıyla İlgili Hükümler.* **14. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **15. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **16.**

Harcırahlar: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **17. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeliyle İlgili Hükümler:** *09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeli Çalıştırılması ve Malî Hakları.* **18. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **19. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması:** *16.12.1960 tarih ve 168 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması.* **20. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.1961 tarih ve 205 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **21. Er ve Erbaş Harçlıkları:** *23.02.1961 tarih ve 257 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Er ve Erbaş Harçlıkları.* **22. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **23. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler:** *14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler.* **24. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **25. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Aile Yardımı Ödeneği.* ***b)*** *Aylığın Ödeme Zamanı ve Esasları.* ***c)*** *Aylıksız İzin.* ***ç)*** *Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* ***d)*** *Ek Göstergeler.* ***e)*** *Geçici Süreli Görevlendirme.* ***f)*** *Kadroları Kaldırılan Devlet Memurları.* ***g)*** *Mahrumiyet Yerinden Başka Yere Atanan, Ölen, Emekliye Ayrılanların Burs Haklarının Devamı.* ***h)*** *Makam Tazminatı.* ***i)*** *Memurların Dış Memleketlere Gönderilmesi ve Yükümlülükleri.* ***j)*** *Millî İstihbarat Teşkilatında Sözleşmeli İstihdam.* ***k)*** *Yabancı Bir Memleket veya Uluslararası Kuruluşta Hizmet Alma.* ***l)*** *Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarda Bazı Durumlarda Eşe Ödeme.* ***m)*** *Zam ve Tazminatlar.* **26. Sayıştay Kanunu Hükümleri:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Hesap Vermeyen Saymanlar.* ***b)*** *Sayıştay Başkanı ve Üyelerinin Teminatı.* ***c)*** *Saymanların Hesap Vermesi.* **27. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı:** *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı.* **28. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri. **29. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı:** *24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı.* **30. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.07.1970 tarih ve 1309 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **31. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı:** *25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı.* **32. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **33. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar:** *01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Altmış Beş Yaşını Doldurmuş Kimselere ve Muhtaçlara Ödenen Aylıklar.* **34. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri:** *29.08.1977 tarih ve 2108 sayılı Yasanın ilgili hükümleri için bk. Muhtarların Ödenekleri ve Sosyal Güvenlikleri.* **35. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **36. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler:** *01.04.1981 tarih ve 2443 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler.* **37. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması:** *23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması.* **38. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **39. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **40. Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Ücretleri:** *11.08.1982 tarih ve 2698 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Ücretleri.* **41. Sayıştayın Görev ve Yetkisi:** *2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.* **42. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* **43. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler:** *72 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler.* **44. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **45 Atatürk**

Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler: *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **46. Devlet İhale Kanunu Hükümleri:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **47. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri:** *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **48. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **49. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler:** *17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler.* **50. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunundaki Hükümler:** *17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri.* **51. Millî İstihbarat Teşkilatını İlgilendiren Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **52. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **53. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **54. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü.* **55. Muhasebat Genel Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri.* **56. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **57. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **58. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödeneği:** *09.10.1984 tarih ve 3054 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödeneği.* **59. Başbakan ve Bakanlarla Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları:** *09.10.1984 tarih ve 3055 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakan ve Bakanlarla Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları.* **60. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler. **61. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerini İlgilendiren Hükümler:** *09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleriyle İlgili Hükümler.* **62. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.* **63. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi:** *08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi.* **64. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **65. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **66. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması:** *28.05.1986 tarih ve 3292 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması.* **67. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri:** *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.* **68. Meslekî Eğitim Aday, Çırak ve Öğrencilerinin Sosyal Güvenlik Primlerinin Ödenmesi:** *05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Meslekî Eğitim Aday, Çırak ve Öğrencilerinin Sosyal Güvenlik Primlerinin Ödenmesi.* **69. Yüksek Hâkimlik Tazminatı:** *270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı.* **70. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri.* **71. Görev Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Görev Tazminatı.* **72. Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri.* **73. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat.* **74. Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler:** *388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler.* **75. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **76. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve*

Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler. **77. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **78. Öğretmenlerin Belli Aylarda Emekliye Ayrılmaları:** *30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmenlerin Belli Aylarda Emekliye Ayrılmaları.* **79. Yeşil Kartlıların Tedavi Giderlerinin Karşılanması:** *18.06.1992 tarih ve 3816 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yeşil Kartlıların Tedavi Giderlerinin Karşılanması.* **80. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler:** *13.04.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler.* **81. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkeziyle İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması.* **82. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **83. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **84. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları:** *07.12.1994 tarih ve 4054 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları.* **85. Hazine Müsteşarlığının Görevleri:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **86. İşsizlik Sigortasıyla İlgili Hükümler:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **87. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **88. Temsil Tazminatı:** *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı.* **89. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler.* **90. Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **91. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **92. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **93. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler. **94. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **95. Harcırah Ödemelerinde Sınırlamalar:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Harcırah Ödemelerinde Sınırlamalar.* **96. Makam Tazminatının Ödenmesinde Önlisans Mezunlarının Durumu:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Makam Tazminatının Ödenmesinde Önlisans Mezunlarının Durumu.* **97. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **98. Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **99. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **100. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunundaki Hükümler:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.* **101. Yapım İşlerinde Sigorta Primleri:** *4735 sayılı Kanun ve 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yapım İşlerinde Sigorta Primleri.* **102. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası:** *08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası.* **103. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu:** *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.* **104. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **105. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamını İlgilendiren Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **106. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **107. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *09.10.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **108. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bütçelerin Uygulama Esasları.* ***b)*** *Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.* ***c)*** *Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap.* ***d)*** *Harcama Yapılması.* ***e)*** *Kamu*

Hesapları. ***f)*** *Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.* ***g)*** *Malî İstatistikler.* ***h)*** *Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu.* ***i)*** *Sosyal Güvenlik Kurumları ve Mahallî İdarelerle İlgili Kamu Malî Yönetimi Hükümleri.* ***j)*** *Sosyal Güvenlik Kurumu Bütçesi Kapsamındaki Kurumlar***. 109. Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkan ve Üyelerine Ödeme:** *25.05.2004 tarih ve 5176 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Görevlileri Etik Kurulu Başkan ve Üyelerine Ödeme.* **110. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *27.10.2004 tarih ve 5251 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **111. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.11.2004 tarih ve 5256 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **112. Aile Hekimi Çalıştırılması ve Ödemeleri:** *24.11.2004 tarih ve 5258 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile Hekimi Çalıştırılması ve Ödemeleri.* **113. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **114. Hükümlülerin Çalıştırılması:** *13.12.2004 tarih ve 5275 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hükümlülerin Çalıştırılması.* **115. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **116. Kabahatler Kanunu Hükümleri:** *30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **117. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **118. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **119. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **120. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **121. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **122. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **123. Emeklilere Ek Ödeme:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **124. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve*

Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri. **125. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli:** *21.06.2006 tarih ve 5523 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli.* **126. Malî Tatil:** *15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Tatil.* **127. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **128. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **129. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **130. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması:** *24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması.* **131. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi:** *02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **132. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **133. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları:** *Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları.* **134. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı.* ***b)*** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.* ***c)*** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Kapsamı.* ***d)*** *İşlemlerin Belgeye Dayanması ve Belge Düzeni.* ***e)*** *Malî Tabloların Konsolide Edilmesi.* ***f)*** *Ödenecek Diğer Yükümlülükler.* ***g)*** *Sosyal Yardımlar.* **135. Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Cenaze Giderlerinin Ödenmesi.* ***b)*** *Görev Zararları ve Hazine Yardımlarına İlişkin Bedellerin Ödenmesi.* ***c)*** *İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.* ***d)*** *Tedavi Giderlerinin Ödenmesi.* ***e)*** *Yurt İçi Sürekli Görev Yolluğunun Ödenmesi.* **136. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar:** *İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.* **137. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi*

Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik. **138. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **139. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **140. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **141. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **142. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.*

SOSYAL HAK VE YARDIMLARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler: *10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **2. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması:** *16.12.1960 tarih ve 168 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması.* **3. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **4. Kıbrıs'a Gönderileceklerle İlgili Hükümler:** *14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler.* **5. Görevden Uzaklaştırmayı İlgilendiren Hükümler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Görevden Uzaklaştırma.* **6. Vekâlet ve İkinci Görev:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vekâlet, İkinci Görev Aylık ve Ücretleri ile Diğer Ödemeler.* **7. Askerî Yargıtay Başsavcılığıyla İlgili Hükümler:** *27.06.1972 tarih ve 1600 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler.* **8. Devlet Denetleme Kurulundaki Hükümler:** *01.04.1981 tarih ve 2443 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler.* **9. Yükseköğretim**

Kanununda Öngörülen Hükümler: *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **10. Danıştayla İlgili Hükümler:** *06.01.1982 tarih ve 2575 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Danıştayla İlgili Hükümler.* **11. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Sosyal Yardımlar:** *17.06.1982 tarih ve 2684 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İlköğretim ve Ortaöğretimde Verilen Burs ve Sosyal Yardımlar.* **12. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* **13. Sayıştay Mensuplarıyla İlgili Hükümler:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **14. Askerî Yargı Mensuplarıyla İlgili Hükümleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargı Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **15. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.04.1983 tarih ve 2813 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.* **16. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *17.08.1983 tarih ve 2879 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler.* **17. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri:** 11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **18. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **19. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler:** *09.11.1983 tarih ve 2945 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler.* **20. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **21. Siyasî Partilerin Anayasa Mahkemesince Denetiminde Sayıştayın Yardımı Konusu:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Siyasî Partilerin Anayasa Mahkemesince Denetiminde Sayıştayın Yardımı.* **22. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **23. Sağlık Bakanlığında Hizmet Karşılığı Uzmanlık Eğitimiyle İlgili Hükümler:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığında Hizmet Karşılığı Uzmanlık Eğitimi.* **24. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **25. Şans Oyunlarına İlişkin Lisans Verilmesi:** *320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **26. Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler:** *388 sayılı Kanun*

Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler. **27. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **28. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **29. Milletvekilleriyle İlgili Hükümler:** *26.10.1990 tarih ve 3671 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları.* **30. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler:** *13.04.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler.* **31. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **32. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkeziyle İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması.* **33. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **34. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **35. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **36. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler.* **37. Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **38. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **39. Sözleşmeli Subay ve Astsubaylarla İlgili Hükümler:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **40. Ortalama Kanunî Ücret Tavanıyla İlgili Hükümler:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ortalama Kanunî Ücret Tavanı.* **41. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **42. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili**

Hükümler: *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **43. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler:** *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **44. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler:** *10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler.* **45. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *27.10.2004 tarih ve 5251 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **46. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.11.2004 tarih ve 5256 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **47. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **48. Hükümlülerin Çalıştırılmasıyla İlgili Hükümler:** *13.12.2004 tarih ve 5275 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hükümlülerin Çalıştırılması.* **49. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **50. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **51. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **52. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **53. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **54. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler.* **55. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **56. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansıyla İlgili Hükümler:** *21.06.2006 tarih ve 5523 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli.* **57. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *21.09.2006 tarih ve 5544 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **58. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **59. Sosyal Yardımların Hesaplara Kaydı ve Rapor Edilmesi:** *Genel Yönetim Muhasebe*

Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlar. **60. Öğrenim Giderlerinin Ödenmesiyle İlgili Hükümler:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi.* **61. Sözleşmeli Personel Sosyal Yardımlarının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Personel Ücretlerinin Ödenmesi.* **62. Sosyal Yardımlarının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Kurumun Gelirleri:** 24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun 23.07.1995 tarih ve 4122 sayılı Kanun ve 14.03.2007 tarih ve 5602 sayılı Kanunla değişik 18'inci maddesine göre, Kurumun gelirleri şunlardır: **a)** Genel bütçeden yapılacak Hazine yardımı. **b)** Döner sermaye gelirleri. **c)** Kuruma ait taşınır ve taşınmaz mallardan elde edilecek her çeşit gelirler. **d)** Kurum tarafından veya Kurum yararına başka kuruluşlar ya da gerçek ve tüzelkişilerce düzenlenecek sosyal faaliyetler ile her türlü teşebbüs gelirleri. **e)** Gerçek ve tüzel kişilerle uluslararası resmî ve özel kuruluşlar ve yabancı benzer kuruluşlar tarafından Kuruma yapılacak aynî ve nakdî taşınır ve taşınmaz her çeşit bağışlar ve bunların gelirleri. **f)** Türk Hava Kurumunca toplanacak kurban derisi, fitre, zekât gelirlerinden Kuruma ayrılan paylar. **g)** Belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde düzenlenen fuar, festival, sergi ve benzeri yerlere giriş biletlerine, Bakanlar Kurulunca tespit edilen miktarda yapıştırılacak sosyal yardım pulu gelirleri. **h)** Kanunla kurulan döner sermaye işletmelerinin (Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve Orman Genel Müdürlüğüne ait olanlar hariç), yıllık brüt hasılatlarının % 1'inin Kuruma aktarılmasıyla elde edilecek gelirler. Yukarıda sayılan gelirlerden (h) bendinde belirtilenler, hasılatın elde edilmesini takip eden ayın son gününe kadar Kuruma ödenmek zorundadır. Bu süreler içinde ödemelerin yapılmasından ilgili kurum ve kuruluşların yetkili amirleri ile muhasebe yetkilileri ortaklaşa sorumlu olup, ödemelerin geciktirilmesi hâlinde ödenmesi gereken miktarlar % 5 cezaî faizle birlikte kendilerinden tahsil olunur. Maddenin (a) bendinin işlerliği kalmamıştır; çünkü kendisi Devlet bütçesi diye bilinen genel bütçe içindedir. Maddenin diğer bentlerindeki gelirler de, ilgili mevzuat gereğince genel bütçeye irat kaydedilmektedir. Maddenin (c) bendinde belirtilen satış yetkisi, Genel Müdürlüğe ait olmaktan çıkmıştır. Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınmıştır ve taşınmaz malları, Hazine adına tescil edilmiştir. Hazineye ait taşınır ve taşınmaz malların satış yetkisi, 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13'üncü maddesine göre Maliye Bakanlığına (Millî Emlak Genel Müdürlüğü) aittir. **C - Döner Sermaye ve Teşvik Primi:** 2828 sayılı Kanunun 08.03.2000 tarih ve 4549 sayılı

Kanunla değişik 19'uncu maddesine göre; Kuruma, bu Kanunda öngörülen temel ve sürekli görevlere bağlı olarak ortaya çıkan üretim ve hizmet faaliyetlerini sürdürebilmek için gerekli yerde ve sayıda döner sermaye işletmesi kurması amacıyla sermaye tahsis edilmiştir. Döner sermayenin işletilmesinden doğan kârlar, ödenmiş sermaye, tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar döner sermayeye eklenir. Ödenmiş sermaye bu tutarı bulduktan sonra kârlar, izleyen malî yılın Mart ayı sonuna kadar katma bütçeye (Katma bütçe uygulamadan kaldırıldığından, genel bütçeye) gelir kaydedilmek üzere Kurum Saymanlığına yatırılır. Süresinde saymanlığa yatırılmayan kârlar, döner sermayenin ita amiri ile sorumlu saymanından veya bu görevleri yürütenlerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil olunur. Döner sermaye ile yapılan işlerden doğan gelir ve giderler için malî yılı izleyen dört ay içinde düzenlenecek bilanço ve ekleri, gelir ve gider belgeleri ile birlikte Sayıştay Başkanlığına; bilanço ve eklerinin onaylı birer örnekleri de aynı süre içinde Maliye Bakanlığına gönderilir. Döner sermaye için belirtilen iş ve hizmetlere ilişkin giderlerle, yalnız döner sermaye işlerinde çalıştırılacak personelin her türlü giderleri döner sermayeden karşılanır. Elde edilen kârdan, kârın elde edilmesinde emeği geçen 657 sayılı Kanuna tabi her bir personele katkıları oranında asgarî ücretin yıllık tutarının iki katını geçmemek üzere üretimi teşvik primi ödenir. Üretimi teşvik primi dağıtımı işletme bünyesi ile sınırlıdır. İşletmenin zararı, izleyen yılların kârlarından mahsup edilir. **D - Mirasın Kuruma Geçmesi:** 2828 sayılı Kanunun 28'inci maddesine göre; Kuruma bağlı kuruluşlarda bakılmakta iken mirasçı bırakmaksızın ölen kimselerin mirası, Kuruma geçer. Kurum terekenin borcundan ancak, kendisine geçen mallar ölçüsünde sorumlu olur. 5018 sayılı Kanunla Kurum genel bütçe içine alındığı için, Kurumun tüzel kişiliğinin adı, Hazine olmuştur ve miras Hazineye geçer. **E - Kurum Bütçesine Özel Gelir Kaydı:** *24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **F – Kurum Tarafından Ödenen Evlenme Yardımı:** 2828 sayılı Kanunun 32'nci maddesine göre; Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna ait sosyal hizmet kuruluşlarında koruma kararı devam eden kız çocuklarından evlenenlere, çeyiz ihtiyaçlarını karşılamak ve bir defaya mahsus olmak üzere en yüksek Devlet memuru aylığının bir buçuk katı tutarında evlenme yardımı yapılır. Bu yardım hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir. **G - Uygulanmayacak Hükümler:** 2828 sayılı Kanunun 08.03.2000 tarih ve 4549 sayılı Kanunla değişik 19'uncu maddesine göre; döner sermaye işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununa tabi değildir. Maddenin "1050 ve 2490'a tabi olmama" hükümlerinin işlerliği yoktur. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. **H - Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri:** *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.* **İ - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **J - Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **K - Kamu İhale Kanununun Kapsam Dışında Tuttuğu İşler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **L - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

SOSYAL SİGORTALAR KURUMUNA TABİ OLAN SİGORTALILARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 142 ve 143'üncü, ek 36'ncı, geçici 20'nci, geçici 81'inci ve geçici 87'nci maddeleri hariç diğer maddeleri, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. 506 sayılı Kanunun ek 36'ncı ve geçici 20'nci maddeleri ise, bu Kanunun geçici 20'nci maddesinde belirtilen devir işlemlerinin tamamlanmasından sonra yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak; 5510 sayılı Kanunun muhtelif maddelerinde bu Kanuna atıf yapıldığı ve eski sigortalılar açısından bazı hükümleri uygulandığı için, bazı maddeleri kitaba alınmıştır. *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **A - Malullük Sigortası ve Malullük Aylığı: 1. Sağlanan Yardım:** 506 sayılı Kanunun 52'nci maddesine göre; malullük sigortasından sağlanan yardım, malullük aylığı bağlanmasıdır. **2. Malul Sayılacak Kimseler:** 506 sayılı Kanunun 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla değişik 53'üncü maddesine göre; **a)** Sosyal Güvenlik Kurumu hastanelerince düzenlenecek usulüne uygun sağlık kurulu raporları ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu çalışma gücünün en az 2/3'ünü yitirdiği, **b)** 34'üncü madde gereğince yapılan tedavi sonunda Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca düzenlenecek usulüne uygun rapor ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu çalışma gücünün en az 2/3'ünü yitirdiği, **c)** İş kazası ve meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını yitirdiği, Sosyal Güvenlik Kurumunca tespit edilen sigortalı malullük sigortası bakımından malul sayılır. Meslek hastalığı sonucu, meslekte kazanma gücü azalma oranının tespiti Kurumun meslek hastalıkları hastanelerince yapılır. Bu Kanun kapsamında ilk defa çalışmaya başladıkları tarihte mevcut hastalık

veya arızası bulunanlar bu hastalık veya arızasının malul sayılmayı gerektirecek düzeyde olmadığını Kurum veya Kurum dışındaki hastanelerden işe girmeden önce alınmış, usulüne uygun sağlık raporu ve dayanağı tıbbî belgelerle kanıtlamakla yükümlüdürler. Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte, malul sayılmayı gerektirecek derecede hastalık ve arızalarının bulunduğu önceden veya sonradan tespit edilen sigortalılar bu hastalık veya arızaları nedeni ile malullük sigortası yardımlarından yararlanamazlar. Bu gibi sigortalılara malullük sigortasından evvelce ödenmiş bulunan aylıklar geri alınır. Bu maddenin uygulama hükümleri çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir. Sosyal Sigortalar Kurumuna ait hastaneler, 06.01.2005 tarih ve 5283 sayılı Kanunla Sağlık Bakanlığına devredilmiştir. 5283 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; mevzuatta, bu Kanunla Sağlık Bakanlığa devredilen kamu kurum ve kuruluşlarına ait sağlık birimlerine yapılan atıflar, bu Bakanlığa ait sağlık birimlerine ve Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından belirlenecek sağlık kurum ve kuruluşlarına yapılmış sayılır. Bu hüküm nedeniyle maddede belirtilen hastaneler tabirinden, Sağlık Bakanlığa ait ve Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenecek hastane anlaşılması gerekir. **3. Malullük Aylığından Yararlanma Şartları:** 506 sayılı Kanunun 06.03.1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunla değişik 54'üncü maddesine göre; sigortalının malullük aylığından yararlanabilmesi için, aşağıdaki şartların gerçekleşmesi gerekir: **a)** 53'üncü maddeye göre malul sayılması. **b)** Toplam olarak 1.800 gün veya en az beş yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması. **4. Malullük Aylığının Hesaplanması:** 506 sayılı Kanunun 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 55'inci maddesine göre; malullük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bu Kanunun 61'inci maddesine göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 60'ının 1/12'si oranında malullük aylığı bağlanır. Sigortalı başka birinin bakımına muhtaç durumda ise bu oran % 70'e çıkarılır. Buna göre hesaplanan malullük aylığı 61'inci maddenin son fıkrası hükümlerine göre artırılır. **5. Sosyal Yardım Zammı:** 506 sayılı Kanunun, 06.03.1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun ek 5'inci maddesi iken teselsül ettirilen ve 07.01.1986 tarih ve 3251 sayılı Kanunla değiştirilen ek 24'üncü maddesine göre; **a)** 506 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine göre iş kazaları ile meslek hastalıkları, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gelir veya aylık alanlar ile 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre aylık alanlara her ay sosyal yardım zammı olarak 4.690.000 lira ödenir. Bu ödemeler, Kurumdan gelir veya aylık ödemesine imkân veren dosyalar esas alınarak yapılır. **b)** İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında sosyal yardım zammı ödenir. **c)** Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmî gelir veya aylık

alanlara ödenecek sosyal yardım zammı, Türk mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme süresinin, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme süresine olan oranına göre hesap edilir. **d)** İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından gelir alanlara ödenen sosyal yardım zammı, 506 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre ödenecek sermayenin hesabında nazara alınmaz. Ancak, söz konusu maddede belirtilen tarife uyarınca hesaplanacak peşin sermaye değeri, 506 sayılı Kanunun 26'ncı maddesi hükümlerine göre tespit edilecek peşin sermaye değerleri toplamına katılır. **e)** Söz konusu sosyal yardım zammı, hak sahiplerine her dosya için tamamı tevzi edilecek şekilde ve eşit oranda bölüştürülür. **f)** İki ayrı sigorta kolundan veya iki ayrı dosyadan gelir veya aylık alanlara, en fazla ödemeye imkân veren bir dosya üzerinden sosyal yardım zammı ödemesi yapılır. **g)** Hak sahibi kız çocuklarının evlenmeleri nedeniyle ödenen evlenme yardımının hesabında sosyal yardım zammı nazara alınmaz. **h)** 05.01.1961 tarih ve 228 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine göre Kurumca aylık bağlananlara ödenen sosyal yardım zammının hizmet süreleriyle orantılı olarak tespit edilen miktarı, aynı nitelikteki zammı ödeyen ilgili sandık veya kurumdan tahsil edilir. **i)** Ödeme dönemlerine göre peşin ödenen sosyal yardım zammı, ölüm hâlinde geri alınmaz. **j)** Sosyal yardım zammından icra ve diğer kesintiler yapılamayacağı gibi, her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. **k)** Yersiz yapılan sosyal yardım zammı ödemeleri, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıktan % 25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır. **l)** Maddeye 20.06.1987 tarih ve 3395 sayılı Kanunla eklenen ve 01.06.1994 tarih ve 3995 sayılı Kanunla değiştirilen bende göre; genel ve katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)*, mahallî idareler, döner sermayeli kuruluşlar gibi kamu kuruluşları ile kanunla ve kanunların verdiği yetkiye istinaden kurulan diğer kuruluşlar ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren teşekkül ve kuruluşlarla bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinden aylık bağlanmasına hak kazandıktan sonra ayrılanlardan; 506 sayılı Kanun hükümlerine göre malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlananların ilk sosyal yardım zammı ödemeleri, söz konusu kuruluşlar adına Kurumca yapılır. Yukarıda belirtilen kuruluşlar adına, Kurumca yapılan ilk sosyal yardım zammı ödemeleri ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ilgili kuruluşlarca Kuruma ödenmemiş sosyal yardım zammı tutarları bu kuruluşlara yapılacak yazılı bildirim tarihinden itibaren en geç bir ay içinde defaten Kuruma ödenir. Kurumun yazılı bildiriminde isimleri belirtilenlere sonraki aylarda ödenmesi gereken sosyal yardım zammı tutarları, yeni bir bildirim beklenmeksizin ilgili kuruluşlarca, her ay emekli aylığı ödeme tarihlerinden önce Kurumun ilgili hesabına yatırılır. Kurumlar vergisi mükellefi olan kurum ve kuruluşlarca bu madde gereğince yapılan ödemeler, kurumlar vergisi uygulamasında gider

yazılabilir. **m)** Maddeye 08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunla eklenen bende göre; özelleştirme kapsamındaki kuruluşların, özelleştirme uygulamaları sonucu bunlardaki kamu payının % 15'in altına düşmesinden veya bunların tasfiyesinden yahut tüzel kişilikleri sona erecek şekilde kapatılmasından önce sosyal yardım zammı ödemelerine hak kazanmış olanlar ile kamu payı % 50'nin altına düşen Türk Telekom A.Ş.'nin devrinden önce sosyal yardım zammı ödemelerine hak kazanmış olanlara, bu madde gereğince ödenen sosyal yardım zammı ödemeleri, (l) bendindeki esaslara göre Hazinece karşılanır. **6. Aylığın Başlangıcı:** 506 sayılı Kanunun 56'ncı maddesine göre; sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan sonra yazılı istekte bulunan ve malullük aylığına hak kazanan sigortalının aylığının ödenmesine, kendisinin yazılı isteğinden, malul sayılmasına esas tutulan raporun tarihi yazılı isteğini takip eden takvim ayından sonraki bir tarih ise, bu raporun tarihinden sonraki ay başından başlanır. Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş sayılan sigortalı birinci fıkraya göre aylıkların ödenmesine başlanacağı tespit edilen tarihte hastalık sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği almakta ise, malullük aylığı geçici iş göremezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihten sonraki ay başından başlar. Şu kadar ki, bağlanacak malullük aylığı, sigortalının hastalık sigortasından almakta olduğu geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark, birinci fıkraya göre tespit edilecek tarihten başlanarak verilir. **7. Sigortalının Kontrol Muayenesi:** 506 sayılı Kanunun 57'nci maddesine göre; malullük aylığı bağlandıktan sonra sigortalı, her zaman, başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma girdiğini ileri sürerek malullük aylığının artırılmasını isteyebilir. Malullük aylığı bağlanan sigortalıları Sosyal Güvenlik Kurumu da her zaman kontrol muayenesine tabi tutabilir. Gerek Kurumca yaptırılan kontrol muayenesinde, gerekse sigortalının isteği üzerine veya işe alıştırma sonunda yapılan muayenesinde yeniden tespit edilecek malullük durumuna göre, malullük aylığı; **a)** Sigortalının istekte bulunması hâlinde; **aa)** Yazılı isteğini, **bb)** Yeni malullük durumuna esas tutulan rapor yazılı isteğini takip eden takvim ayından sonraki bir tarihi taşımakta ise bu raporun tarihini, **b)** Kurumca kontrol muayenesine veya işe alıştırmaya tabi tutulma hâlinde de yeni malullük durumuna esas tutulan raporun tarihini, takip eden ay başından başlanarak gerekirse artırılır, azaltılır veya kesilir. Kabul edilir bir özrü olmadığı hâlde kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırmayan sigortalının malullük aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak kesilir. Şu kadar ki, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlayarak üç ay içinde yaptırılan ve malullük hâlinin devam ettiği tespit edilen sigortalının malullük aylığı, ödemenin kesildiği tarihten başlanarak verilir. Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptıran ve malullük hâlinin devam ettiği

tespit edilen sigortalının malullük aylığı, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir. **8. Aylığın Kesilmesi ve Yeniden Başlaması:** 506 sayılı Kanunun 16.10.2007 tarih ve 5698 sayılı Kanunla değişik 58'inci maddesine göre; malullük aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlayanlar hakkında 63'üncü maddenin (A) fıkrası hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, malullük aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak malullük aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya aylık bağlanması, kontrol muayenesi sonunda malullüğün devam ettiğinin anlaşılması şartına bağlıdır. **B - Yaşlılık Sigortası ve Yaşlılık Aylığı: 1. Sağlanan Yardımlar:** 506 sayılı Kanunun 59'uncu maddesine göre, yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır: **a)** Sigortalıya yaşlılık aylığı bağlanması. **b)** Sigortalıya toptan ödeme yapılması. **2. Yaşlılık Aylığından Yararlanmada Şartlar:** 506 sayılı Kanunun 06.03.1981 tarih ve 2422 sayılı Kanun, 11.12.1981 tarih ve 2564 sayılı Kanun, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun, 23.05.2002 tarih ve 4759 sayılı Kanun, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla değişik 60'ıncı maddesine göre, yaşlılık aylığından yararlanma esas ve şartları aşağıda gösterilmiştir: **A.** Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalıların; **a)** Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması ve en az 7.000 gün veya **b)** Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması, 25 yıldan beri sigortalı bulunması ve en az 4.500 gün, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olması şarttır. **B. a)** 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 20 yıldan beri sigortalı olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca tespit edilen maden iş yerlerinin yer altı iş yerlerinde sürekli çalışan ve bu işlerde en az 5.000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara yazılı talepleri üzerine yaşlılık aylığı bağlanır. **b)** 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 25 yıldan beri sigortalı olarak (B/a) fıkrasında sözü edilen iş yerlerinin yer altı münavebeli işlerinde çalışan ve bu işlerde en az 4.000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılar da 8.100 gün prim ödemiş sigortalılar gibi yaşlılık aylığından yararlanırlar. **C. a)** Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce, bu Kanunun 53'üncü maddesine göre malul sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya arızası bulunan ve bu nedenle malullük aylığından yararlanamayan sigortalılar, yaşları ne olursa olsun en az on beş yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3.600 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar. **b)** Sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanmaya hak kazanmış durumda olan sigortalılardan; ilgili mevzuatı uyarınca, birinci derece sakatlığı olanlar yaşları ne olursa olsun en az on beş yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3.600 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak, ikinci derece sakatlığı olanlar yaşları ne olursa olsun en az on sekiz yıldan beri sigortalı olmak ve en az 4.000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak, üçüncü derece sakatlığı olanlar yaşları ne

olursa olsun en az yirmi yıldan beri sigortalı olmak ve en az 4.400 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmaları şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar. Sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanması dolayısıyla yaşlılık aylığına hak kazanarak yaşlılık aylığı alanlar Kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir. **D. a)** 50 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen, **b)** 50 yaşını dolduran ve malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi çalışmalarının en az 1.800 gününü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca tespit edilen maden iş yerlerinin yer altı işlerinde geçirmiş bulunan sigortalılar da (A) bendinin (a) veya (b) fıkralarında belirtilen diğer şartlarla yaşlılık aylığından yararlanırlar. **E.** Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca tespit edilen maden iş yerlerinin yer altı veya yer altı münavebeli işlerinde en az 1.800 gün çalışmış bulunan sigortalıların, bu işlerdeki prim ödeme gün sayıları toplamına dörtte biri eklenir ve toplamı, bunların malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeme gün sayısı olarak kabul edilir. 01.04.1954 tarihinden beri yer altı veya yer altı münavebeli işlerde çalışmış olan sigortalılar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır. **F.** Bu Kanuna göre sigortalı olarak tescil edilmiş bulunanların, er olarak silahaltında veya yedek subay okulunda geçen sürelerinin tamamını veya bir kısmını, kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları hâlinde ve bu Kanunun 78'inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerini tebliğ tarihinden itibaren altı ay içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır, altı ay içinde primi ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz. Ancak Kanunla kurulmuş bulunan diğer sosyal güvenlik kuruluşları mevzuatına göre sigortalı veya iştirakçi olanlar hakkında yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz. Sigortalıların grev ve lokavtta geçen süreleri, grev ve lokavtın sona ermesinden itibaren altı ay içinde kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları hâlinde ve bu Kanunun 78'inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt ve üst sınırları arasında olmak suretiyle, talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, tebliğ tarihinden itibaren altı ay içinde ödemeleri şartıyla borçlandırılır. Borçlandırılan sürenin karşılığı olan gün sayısı sigortalının prim ödeme gün sayısına katılır. Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma hâlinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür. Aylık bağlanmasına askerlik, grev ve lokavt borçlanması ile hak kazanılması durumunda kendilerine, borcun ödendiği tarihi takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır. **G.** Bu maddenin uygulanmasında; 18 yaşından önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olanların sigortalılık süresi, 18 yaşını doldurdukları tarihte başlamış kabul edilir. Ancak, bu tarihten önceki süreler için ödenen malullük, yaşlılık ve ölüm Sigortaları primleri, prim ödeme gün sayılarının hesabına dâhil edilir. **H.** Bu

maddede belirtilen yaşlılık aylıklarından yararlanabilmek için, sigortalının çalıştığı işten ayrılması ve yazılı istekte bulunması şarttır. Kanuna, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla eklenen ve 23.05.2002 tarih ve 4759 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 81'inci maddeye göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte (01.06.2002); **A.** Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce yürürlükte bulunan hükümlere göre yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlar ile sigortalılık süresi 18 yıl ve daha fazla olan kadınlar ve sigortalılık süresi 23 yıl ve daha fazla olan erkekler hakkında, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte olan hükümler uygulanır. **B.** 23.5.2002 tarihinde; **a)** (A) bendi kapsamında olanlar hariç sigortalılık süresi 18 (dâhil) yıldan fazla olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 40 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 23 yıldan (dâhil) fazla olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 44 yaşını doldurmaları ve en az 5.000 gün, **b)** Sigortalılık süresi 17 (dâhil) yıldan fazla, 18 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 41 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 21 yıl 6 aydan (dâhil) fazla, 23 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 45 yaşını doldurmaları ve en az 5.000 gün, **c)** Sigortalılık süresi 16 (dâhil) yıldan fazla, 17 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 42 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 20 yıldan (dâhil) fazla, 21 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 46 yaşını doldurmaları ve en az 5.075 gün, **d)** Sigortalılık süresi 15 (dâhil) yıldan fazla, 16 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 43 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 18 yıl 6 aydan (dâhil) fazla, 20 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 47 yaşını doldurmaları ve en az 5.150 gün, **e)** Sigortalılık süresi 14 (dâhil) yıldan fazla, 15 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 44 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 17 yıldan (dâhil) fazla, 18 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 48 yaşını doldurmaları ve en az 5.225 gün, **f)** Sigortalılık süresi 13 (dâhil) yıldan fazla, 14 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 45 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 15 yıl 6 aydan (dâhil) fazla, 17 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 49 yaşını doldurmaları ve en az 5.300 gün, **g)** Sigortalılık süresi 12 (dâhil) yıldan fazla, 13 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 46 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 14 (dâhil) yıldan fazla, 15 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 50 yaşını doldurmaları ve en az 5.375 gün, **h)** Sigortalılık süresi 11 (dâhil) yıldan fazla, 12 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 47 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 12 yıl 6 aydan (dâhil) fazla, 14 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 51 yaşını doldurmaları ve en az 5.450 gün, **i)** Sigortalılık süresi 10 (dâhil) yıldan fazla, 11 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 48 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 11 (dâhil) yıldan fazla, 12 yıl 6 aydan az olan erkekler

25 yıllık sigortalılık süresini ve 52 yaşını doldurmaları ve en az 5.525 gün, **j)** Sigortalılık süresi 9 (dâhil) yıldan fazla, 10 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 49 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 9 yıl 6 aydan (dâhil) fazla, 11 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 53 yaşını doldurmaları ve en az 5.600 gün, **k)** Sigortalılık süresi 8 (dâhil) yıldan fazla, 9 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 50 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 8 (dâhil) yıldan fazla, 9 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 54 yaşını doldurmaları ve en az 5.675 gün, **l)** Sigortalılık süresi 7 (dâhil) yıldan fazla, 8 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 51 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 6 yıl 6 aydan (dâhil) fazla, 8 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 55 yaşını doldurmaları ve en az 5.750 gün, **m)** Sigortalılık süresi 6 (dâhil) yıldan fazla, 7 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 52 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 5 (dâhil) yıldan fazla, 6 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 56 yaşını doldurmaları ve en az 5.825 gün, **n)** Sigortalılık süresi 5 (dâhil) yıldan fazla, 6 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 53 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 3 yıl 6 aydan (dâhil) fazla, 5 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 57 yaşını doldurmaları ve en az 5.900 gün, **o)** Sigortalılık süresi 4 (dâhil) yıldan fazla, 5 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 54 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 2 yıl 8 ay 15 (dâhil) günden fazla, 3 yıl 6 aydan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 58 yaşını doldurmaları ve en az 5.975 gün, **p)** Sigortalılık süresi 3 (dâhil) yıldan fazla, 4 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 55 yaşını doldurmaları ve en az 5.975 gün, **r)** Sigortalılık süresi 2 yıl 8 ay 15 (dâhil) günden fazla, 3 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 56 yaşını doldurmaları ve en az 5.975 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunmaları şartı ile yaşlılık aylığından yararlanabilirler. **C. a)** 23.5.2002 tarihinde 15 yıllık sigortalılık süresini kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş ve 3.600 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunanlara istekleri hâlinde yaşlılık aylığı bağlanır. **b)** 23.5.2002 tarihinde (a) bendinde öngörülen şartları yerine getiremeyenlerden bu şartları; **ba)** 24.5.2002 ile 23.5.2005 tarihleri arasında yerine getirenler kadın ise 52, erkek ise 56 yaşını doldurmuş olmaları, **bb)** 24.5.2005 ile 23.5.2008 tarihleri arasında yerine getirenler kadın ise 54, erkek ise 57 yaşını doldurmuş olmaları, **bc)** 24.5.2008 ile 23.5.2011 tarihleri arasında yerine getirenler kadın ise 56, erkek ise 58 yaşını doldurmuş olmaları, **bd)** 24.5.2011 tarihinden sonra yerine getiren kadınlar 58, 24.5.2011 ile 23.5.2014 tarihleri arasında yerine getiren erkekler 59 yaşını doldurmuş olmaları, **be)** 24.5.2014 tarihinden sonra yerine getiren erkekler 60 yaşını doldurmuş olmaları şartı ile yaşlılık aylığından yararlanabilirler. Kanuna, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla eklenen geçici 87'nci maddesine göre; 506 sayılı

Sosyal Sigortalar Kanununun 60'ıncı maddesinin (C) bendinin (b) alt bendinde yapılan değişikliğin uygulanmasında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte; **1.** 12 yıl ve daha fazla sigortalılık süresi bulunanlar hakkında sakatlık derecesi ne olursa olsun bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümler uygulanır. **2.** 9 yıldan fazla 12 yıldan az sigortalılık süresi bulunup ikinci derece sakatlığı olanlar 15 yıl 8 ay sigortalılık süresi ve 3.680 gün, 9 yıldan fazla 12 yıldan az sigortalılık süresi bulunup üçüncü derece sakatlığı olanlar 16 yıl sigortalılık süresi ve 3.760 gün, **3.** 6 yıldan fazla 9 yıldan az sigortalılık süresi bulunup ikinci derece sakatlığı olanlar 16 yıl 4 ay sigortalılık süresi ve 3.760 gün, 6 yıldan fazla 9 yıldan az sigortalılık süresi bulunup üçüncü derece sakatlığı olanlar 17 yıl sigortalılık süresi ve 3.920 gün, **4.** 3 yıldan fazla 6 yıldan az sigortalılık süresi bulunup ikinci derece sakatlığı olanlar 17 yıl sigortalılık süresi ve 3.840 gün, 3 yıldan fazla 6 yıldan az sigortalılık süresi bulunup üçüncü derece sakatlığı olanlar 18 yıl sigortalılık süresi ve 4.080 gün, **5.** 3 yıldan az sigortalılık süresi bulunup ikinci derece sakatlığı olanlar 17 yıl 8 ay sigortalılık süresi ve 3.920 gün, 3 yıldan az sigortalılık süresi bulunup üçüncü derece sakatlığı olanlar 19 yıl sigortalılık süresi ve 4.240 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar. 506 sayılı Kanuna, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ek 39'uncu maddeye göre; bu Kanunun ek 5 ve ek 6'ncı maddeleri gereğince sigortalılık süresine ilave edilen gün sayıları, beş yıldan çok olmamak üzere bu Kanunun 60 ve geçici 81'inci maddelerinde belirtilen yaş hadlerinden indirilir. **3. Yaşlılık Aylığının Hesaplanması:** 506 sayılı Kanunun 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 61'inci maddesine göre; yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıların aylığı, aşağıdaki hükümlere göre belirlenecek ortalama yıllık kazancı ile aylık bağlama oranının çarpımının 1/12'si alınarak hesaplanır. Sigortalının her takvim yılına ait prime esas kazancı, kazancın ait olduğu takvim yılından itibaren aylık talep tarihine kadar geçen takvim yılları için, her yılın Aralık ayına göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllı kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı ve gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar ayrı ayrı artırılarak bulunan yıllık kazançlar toplamının, toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle bulunacak ortalama günlük kazancın 360 katı, aylığın hesaplanmasına esas ortalama yıllık kazancı oluşturur. Aylık bağlama oranı, sigortalının toplam prim ödeme gün sayısının ilk 3.600 gününün her 360 günü için % 3,5, sonraki 5.400 günün her 360 günü için % 2 ve daha sonraki her 360 gün için % 1,5 oranlarının toplamıdır. 60'ıncı maddenin B, C ve D bentlerine göre aylığa hak kazananların aylık bağlama oranı % 60'dan az olamaz. Hesaplanan yaşlılık aylığı, aylık bağlanması için yazılı başvurunun yapıldığı yılın Ocak ayı ile aylığın başlangıç tarihi arasında geçen her ay için Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllı kentsel yerler tüketici fiyatları

indeksindeki aylık artış oranları kadar artırılarak bağlanır. Ayrıca, aylıklarla beraber, 506 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen ek 24'üncü maddesine göre sosyal yardım zammı ödenir. **4. Aylığın Başlangıcı:** 506 sayılı Kanunun 62'nci maddesine göre; sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan sonra yazılı istekte bulunan ve yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıya bu isteğinden sonraki ay başından başlanarak yaşlılık aylığı bağlanır. Erken yaşlanmış olması dolayısıyla yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalının bu hususta ki raporunun tarihi, yazılı isteğini takip eden takvim ayından sonraki bir tarih ise, yaşlılık aylığı, raporun tarihinden sonraki ay başından başlanarak verilir. Yukarıdaki fıkralara göre aylığının ödenmesine başlanacağı tespit edilen tarihte hastalık sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği almakta olan sigortalının yaşlılık aylığı geçici iş göremezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihten sonraki ay başından başlar. Şu kadar ki, bağlanacak yaşlılık aylığı sigortalının hastalık sigortasından almakta olduğu geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark, yukarıdaki fıkralara göre tespit edilecek tarihten başlanarak verilir. **5. Yaşlılık Aylığı Alanların Yeniden Çalışmaları:** 506 sayılı Kanunun 29.04.1986 tarih ve 3279 sayılı Kanun, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun ve 16.10.2007 tarih ve 5698 sayılı Kanunla değişik 63'üncü maddesine göre; **A.** Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken, sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları çalışmaya başladıkları tarihte kesilir. Yaşlılık aylıkları kesilenlerden yeniden çalıştıkları süre zarfında 78'inci maddeye göre prime esas kazançları üzerinden 73'üncü madde gereğince prim alınır. Yaşlılık aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak yaşlılık aylığı verilmesi için yazılı talepte bulunan sigortalıya yeniden bağlanacak yaşlılık aylığı talep tarihini takip eden ödeme döneminden başlanarak ödenir. Yeni aylık, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanarak ikinci fıkrada belirtilen aylık başlangıç tarihi itibariyle bulunan tutarı ile emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmî aylığın toplamından oluşur. Emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmî aylık, talep tarihindeki emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı toplamı üzerinden, 61'inci maddeye göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır. **B.** Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak bir işte çalışmaya başlayanların yazılı talepte bulunmaları hâlinde yaşlılık aylıklarının ödenmesine devam olunur. Ancak bunlardan 78'inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançları üzerinden % 30 oranında sosyal güvenlik destek primi kesilir. Bu primin 1/4'ü sigortalı hissesi, 3/4'ü işveren hissesidir. Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken serbest avukat veya noter olarak çalışmalarını sürdürenlerin, sosyal yardım zammı dâhil, almakta oldukları aylıklarından % 15 oranında sosyal güvenlik destek primi kesilir. Yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı bir işte çalışanlar, bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta olanlara ve bunların geçindirmekle

yükümlü oldukları eş ve çocuklarına, ana ve babalarına tanınan sosyal sigorta haklarından aynen yararlanırlar. Sosyal güvenlik destek primi ödenmiş süreler, bu Kanuna göre sigortalılık süresinden sayılmaz ve 24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz, 64'üncü madde hükmüne göre toptan ödeme yapılmaz. Ancak iş kazası veya meslek hastalığı hâlinde 12'nci madde hükümleri uygulanır. Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı bir işte çalışmaları dolayısıyla bu maddenin (A) fıkrasına göre yaşlılık aylığı kesilenler, çalıştıkları süre içinde (B) fıkrasında yazılı hükümlerin uygulanmasını; (B) fıkrasına göre yaşlılık aylığı kesilmeden çalışanlar ise çalıştıkları süre içinde haklarında (A) fıkrasında yazılı hükümlerin uygulanmasını isteyebilirler. *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **6. Toptan Ödeme:** 506 sayılı Kanunun 23.10.1969 tarih ve 1186 sayılı Kanun ve 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 64'üncü maddesine göre, sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve malullük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan; **a)** Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş bulunan sigortalıya, **b)** 50 yaşını doldurmuş bulunan ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen sigortalıya, kendisinin ve işverenlerinin ödediği malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin toplamı, yazılı isteği üzerine toptan ödeme şeklinde verilir. 13.07.1967 tarih ve 899 sayılı Kanunun 3'üncü maddesi iken teselsül için 506 sayılı Kanuna eklenen ek 1'inci maddeye göre; evlenme dolayısıyla işlerinden ayrılan kadın sigortalılara kendileri ve işverenleri tarafından 5417, 6900 ve 506 sayılı kanunlara göre ödenen malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin yarısı, yazılı talepleri üzerine, toptan ödeme şeklinde verilir. İşten ayrıldıkları tarihten itibaren bir sene içinde evlenmiş veya evlendikleri tarihten itibaren bir sene içinde işinden ayrılmış olan kadın sigortalılar, evlenme dolayısıyla işten ayrılmış sayılırlar. **C - Ölüm Sigortası ve Sağlanan Yardımlar: 1. Sağlanan Yardımlar:** 506 sayılı Kanunun 65'inci maddesine göre, ölüm sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır: **a)** Ölen sigortalının eşine, çocuklarına, ana ve babasına aylık bağlanması. **b)** Ölen sigortalının eşine, çocuklarına, ana ve babasına toptan ödeme yapılması. **c)** Ölen sigortalı için cenaze masrafı karşılığı verilmesi. **2. Ölüm Sigortasından Aylık Bağlama Şartları:** 506 sayılı Kanunun 06.03.1981 tarih ve 2422 sayılı Kanun, 12.12.2006 tarih ve 5561 sayılı Kanunla değişik 66'ncı maddesine göre; **a)** Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken yahut malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış durumda veya **b)** Bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilmiş durumda yahut **c)** Beş yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinde en az 900 gün malullük, yaşlılık ve ölüm

sigortaları primi ödemiş durumda ölen sigortalının hak sahibi kimselerine aylık bağlanır. **3. Ölüm Sigortasından Bağlanacak Aylığın Hesaplanması:** 506 sayılı Kanunun 06.03.1981 tarih ve 2422 sayılı Kanun ve 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 67'nci maddesine göre; sigortalının ölümü hâlinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tespitinde aşağıdaki hükümler uygulanır: **A. a)** Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazandığı malullük veya yaşlılık aylığı, **b)** Malullük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen sigortalının ölüm tarihine ve 58 veya 63'üncü maddelere göre tespit edilecek aylığı, **c)** Toplam olarak 1.800 gün veya en az beş yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının, bu Kanunun 61'inci maddesine göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 60'ının 1/12'si olarak hesaplanan aylığı, hak sahiplerine bağlanacak aylığın hesabında esas tutulur. Bu oran sigortalının 8.100 ila 9.000 gün arasında primi ödenen her 360 gün için 2, 9.000 günden sonra ödenen her 360 gün için de 1,5 artırılır. Bu şekilde hesaplanan ölüm aylığı 61'inci maddenin son fıkrası hükümlerine göre artırılır. **B.** Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmasına hak kazanmış ise, (A/a-b) fıkralarının uygulanmasında, bu durum nazara alınmadan bağlanabilecek aylık esas tutulur. **4. Eş ve Çocuklara Aylık Bağlanması:** 506 sayılı Kanunun 21.06.1973 tarih ve 1753 sayılı Kanun, 20.03.1985 tarih ve 3168 sayılı Kanun, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanun ve 22.01.2004 tarih ve 5073 sayılı Kanunla değişik 68'inci maddesine göre, ölen sigortalının aylık bağlanmasına hak kazanan kimselerine aşağıdaki hükümlere göre aylık bağlanır: **I.** Ölen sigortalının 67'nci madde gereğince tespit edilecek aylığının; **A.** Dul eşine % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayan dul eşine % 75'i, **B.** Çocuklardan; **a)** 18 yaşını, ortaöğrenim yapması hâlinde 20 yaşını, yükseköğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olan veya çalışamayacak hâlde malul bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan çocuklarla yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukların her birine % 25'i, **b)** (a) fıkrasında belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya sonradan bu duruma düşenlerle ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayan yahut sigortalı babanın ölümü tarihinde evlilik bağlantısı bulunmakla beraber anaları sonradan evlenenlerin her birine % 50'si oranında aylık bağlanır. Sigortalının ölüm tarihinde 18 veya 20 yaşını doldurmuş olup, aylığa hak kazanmamış durumda olan erkek çocuklar, sonradan öğrenim yaparlarsa (a) fıkrasındaki haklardan yararlanırlar. **II.** Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş

yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları ile sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanır. **III.** Hak sahibi eş ve çocuklara bağlanacak aylıkların toplamı sigortalıya ait aylığın tutarını geçemez. Bu sınırın aşılmaması için gerekirse hak sahibi kimselerin aylıklarından orantılı olarak indirimler yapılır. **IV.** Sigortalının erkek çocuklarına bağlanan aylıklar, çocuğun 18 yaşını, ortaöğrenim yapması hâlinde 20 yaşını, yükseköğrenim yapması halinde 25 yaşını dolduracağı tarihe kadar devam eder. Çalışamayacak durumda malul olan erkek çocukların aylıkları bu yaşlara vardıktan sonra da kesilmez. Ancak aylığı kesilen erkek çocuklardan sonradan çalışamayacak durumda malul olanlara, Sosyal Sigortaya yahut Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almamaları şartıyla malullük durumlarının tespitine esas teşkil eden rapor tarihini takip eden ay başından itibaren yeniden aylık bağlanır. 101'inci madde hükmü saklıdır. **V.** Sigortalının dul eşi evlenirse aylığı kesilir. Aylığın kesilmesine yol açan evlenme son bulunca aylık yeniden bağlanır. Sonraki eşinden de aylık almaya hak kazanan dul eşe bu aylıklardan fazla olanı ödenir. **VI.** Sigortalının kız çocuklarına bağlanan aylıklar, Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi işlerde çalışmaya buralardan gelir veya aylık almaya başladıkları veya evlendikleri tarihi takip eden devre başından itibaren kesilir.(1) Aylığın kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması hâlinde I'inci bölümün (C) fıkrası (Yukarıda 'B' fıkrası) hükmü saklı kalmak şartıyla, bu tarihten başlanarak yeniden aylık bağlanır. Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da aylık almağa hak kazanan kimseye bu aylıklardan fazla olanı ödenir. 506 sayılı Kanunun, 29.06.1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunun ek 3'üncü maddesi iken teselsül ettirilen ek 12'nci maddesine göre; sigortalının ölümünden dolayı aylık ve gelir almakta olan hak sahibi kız çocuklarına, evlenmeleri hâlinde bir defaya mahsus olmak üzere aylık veya gelirlerinin iki yıllık tutarı evlenme yardımı olarak verilir. İki yıl içerisinde meydana gelen boşanma veya dul kalma hâlinde bu süre için tekrar aylık veya gelir ödenmez. **5. Ana ve Babaya Aylık Bağlanması:** 506 sayılı Kanunun 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla değişik 69'uncu maddesine göre; sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına bağlanması gereken aylıkların toplamı, sigortalıya ait aylıktan aşağı olursa, artanı, eşit hisseler hâlinde, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan ana ve babasına aylık olarak verilir. Ancak, bunların her birinin hissesi sigortalıya ait aylığın % 25'ini geçemez. Sigortalının ölümü ile eşine ve çocuklarına bağlanabilecek aylıkların toplamı, sigortalıya ait aylıktan aşağı değilse ana ve babanın aylık bağlanma hakları düşer. **6. Aylığın Başlangıcı:** 506 sayılı Kanunun 70'inci maddesine göre; sigortalının ölümünde ölüm sigortasından hak sahibi kimselerine bağlanacak aylıklar, ölümle aylığa hak kazandıkları

tarihten sonraki ay başından başlar. Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken ölen sigortalının hak sahibi kimselerinin aylıkları, sigortalının hak kazandığı son aylık devresinin sona erdiği tarihten başlar. **7. Toptan Ödeme:** 506 sayılı Kanunun 21.06.1973 tarih ve 1753 sayılı Kanun, 20.03.1985 tarih ve 3168 sayılı Kanun, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla değişik 71'inci maddesi gereğince; ölen sigortalının hak sahibi kimselerinden hiçbiri bu Kanuna göre, ölüm sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamadıkları takdirde aşağıdaki hükümler uygulanır: **I.** Ölen sigortalının kendisinin ve işverenlerinin ödedikleri malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri toplamının; **A.** Dul eşine % 50'si, toptan ödeme alacak durumda çocuğu bulunmayan dul eşine % 75'i, **B.** 18 yaşını veya ortaöğrenim yapması hâlinde 20 yaşını, yükseköğrenim yapması hâlinde 25 yaşını doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışamayacak durumda malul bulunan çocuklarla evli olmayan kız çocukların her birine % 25'i, yukarıdaki fıkrada belirtilen ve sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya ana ve babaları arasında evlilik bağlantısı bulunmayanların her birine % 50'si, toptan ödeme şeklinde verilir. **II.** Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları, yapılacak toptan ödemeden yukarda belirtilen esaslara göre yararlanırlar. **III.** Hak sahibi eş ve çocuklara yapılacak toptan ödemelerin toplamı, toptan ödenecek miktarı geçemez. Bu sınırın aşılmaması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin hisselerinden orantılı olarak indirmeler yapılır. **IV.** Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına yapılacak toptan ödemelerin toplamı, toptan ödenecek miktardan aşağı olursa, artanı, eşit hisseler hâlinde, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmayan veya 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere buralardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almayan ana ve babasına verilir. Ancak, bunların her birinin hissesi % 25 i geçemez. **V.** Yukarıdaki esaslara göre toptan ödeme yapıldıktan sonra kalıntı olursa, sigortalının ölümünden sonra doğacak çocukları ile nesebi düzeltilecek veya babalığı hükme bağlanacak çocuklarına da bu madde hükümlerine göre toptan ödeme yapılır. **D - İsteğe Bağlı Sigorta ve Sağlanan Yardımlar:** 506 sayılı Kanunun 09.04.2003 tarih ve 4842 sayılı Kanun, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanun ve 24.06.2004 tarih ve 5198 sayılı Kanunla değişik 85'inci maddesine göre; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına isteğe bağlı olarak devam edilebilmesi için; **A. a)** En az 1.080 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak, **b)** Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna zorunlu ya da isteğe bağlı sigortalı olmamak ve buralardan kendi sigortalılığından dolayı aylık bağlanmamış olmak, **c)** İsteğe bağlı olarak her ay kesintisiz otuz gün üzerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemek, **d)** Örneği Kurumca hazırlanacak isteğe bağlı sigorta talep dilekçesiyle Kuruma müracaatta bulunmak, şarttır. **B.** İsteğe bağlı sigortalılık, müracaatın Kurumca alındığı tarihi takip eden ay

başından itibaren başlar. Şu kadar ki, isteğe bağlı sigortanın başladığı tarihte, sosyal güvenlik kuruluşları ile ilgileri kesilmediği tespit edilenlerin isteğe bağlı sigortalılıkları başladığı tarih itibariyle iptal edilerek, ödedikleri primler faiz uygulanmaksızın ilgililere iade edilir. **C. a)** İsteğe bağlı sigortaya devam etmek isteyenler, ödeyecekleri sigorta primlerini bu Kanunun 78'inci maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak şartıyla kendileri belirlerler. İsteğe bağlı sigorta primi oranı % 25 olarak uygulanır. **b)** İsteğe bağlı sigorta primlerinin, en geç ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmesi zorunludur. Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için, bu tarihten başlanarak 80'inci madde hükmüne göre gecikme zammı uygulanır. **D.** İsteğe bağlı sigortalılık; **a)** Sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmaya başlayanların, çalışmaya başladıkları günden, **b)** İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirme talebinde bulunanların, buna ait dilekçelerinin Kurumca alındığı tarihten önceki primi ödenmiş son ayın bitiminden, **c)** İsteğe bağlı sigorta primini art arda üç ay ödemeyenlerin primi ödenmiş son ayın bitiminden, **d)** Tahsis talebinde bulunanların, aylığa hak kazanmış veya toptan ödeme yapılmış olmak koşulu ile tahsis talep tarihinden, **e)** Ölen sigortalının ölüm tarihinden itibaren sona erer. **E.** Bu maddenin (A) bendinin (a) alt bendinde belirtilen koşullar sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerin yurt dışındaki iş yerlerinde çalışmak üzere giden Türk işçileri için aranmaz. Bu maddenin (D) bendinin (a), (b) ve (c) alt bentlerine göre isteğe bağlı sigortalılığı sona eren sigortalının, yeniden isteğe bağlı sigortaya devam edebilmesi için tekrar yazılı müracaatta bulunması şarttır. **E - Topluluk Sigortası:** 506 sayılı Kanunun 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanun ve 24.06.2004 tarih ve 5198 sayılı Kanunla değişik 86'ncı maddesine göre; Kurum, 2'nci ve 3'üncü maddelere göre sigortalı durumunda bulunmayanların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca onanacak genel şartlarla (İş kazalarıyla meslek hastalıkları), (Hastalık), (Analık), (Malullük, yaşlılık ve ölüm) sigortalarından birine, birkaçına veya hepsine toplu olarak tabi tutulmaları için, işverenlerle veya dernek, birlik, sendika ve başka teşekküllerle sözleşmeler yapabilir. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olanların malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, bu Kanunun 78'inci maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt ve üst sınırı arasında olmak şartıyla kendilerinin belirleyeceği miktarın % 25'idir. Ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ödenmeyen primler için bu tarihten başlanarak 80'inci madde hükmüne göre gecikme zammı uygulanır. Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerin yurt dışındaki iş yerlerinde çalışmak üzere giden Türk işçilerine istekleri hâlinde 85'inci madde hükümleri uygulanır. **F - Gelir ve Aylıkların Birleşmesi:** 506 sayılı Kanunun 92'nci maddesine göre; hem malullük hem de yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak

kazanan sigortalıya, bu aylıklardan yüksek olanı, aylıklar eşitse yalnız yaşlılık aylığı bağlanır. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan aylık ve gelirler birleşirse, sigortalıya veya hak sahibine bu aylık ve gelirlerden yüksek olanın tümü, eksik olanın da yarısı bağlanır. Bu aylık ve gelirler eşitse, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanan gelirin tümü, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanan aylığın da yarısı verilir. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanmadan önce iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanan ve sermayeye çevrilen gelirler ile yaşlılık sigortasından yapılacak toptan ödemelerde bu fıkra hükmü uygulanmaz. Malullük sigortasından aylık bağlanmasına ve yaşlılık sigortasından toptan ödeme yapılmasına hak kazanan sigortalıya yalnız aylık verilir. **G - Ana ve Babalarından Gelir veya Aylığa Hak Kazanan Çocuklar:** 506 sayılı Kanunun 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla değişik 93'üncü maddesine göre; sigortalı olan ana ve babalarının ölümlerinde her ikisinden de gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanan çocuklara, ana veya babadan bağlanan gelir ve aylıklardan, önce bu Kanunun 92'nci maddesi dikkate alınarak yüksek olanın tümü, eksik olanın da yarısı bağlanır. Ancak, 71'inci madde gereğince yapılacak toptan ödemelerde yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz. **H - Değişen Gelir ve Aylıkların Başlangıcı:** 506 sayılı Kanunun 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla değişik 95'inci maddesine göre; bu Kanuna göre gelir veya aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kimselerin durumlarında kendilerine veya başka hak sahiplerine bağlanmış bulunan gelir veya aylık miktarının değiştirilmesini gerektiren bir durum meydana gelirse, gelir veya aylık miktarları, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ödeme dönemi başından başlanarak yeni duruma göre değiştirilir. Bu Kanunun 25, 57 ve 101'inci maddeleri hükümleri saklıdır. **İ - Aylıkların Alt Sınırı:** 506 sayılı Kanunun 06.03.1981 tarih ve 2422 sayılı Kanun, 20.06.1987 tarih ve 3395 sayılı Kanun, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun ve 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla değişik 96'ncı maddesine göre; bu Kanuna göre bağlanacak aylıklar, 78'inci maddeye göre tespit edilen prime esas günlük kazanç alt sınırının aylık tutarının % 35'inden az olamaz. Sosyal Sigortalar Kurumuna devrolunan sandıklardan 991 sayılı Kanunun geçici 2'nci maddesine göre bağlanmış emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylıkları ile mezkur Kanunun geçici 1'inci maddesinin 1'inci fıkrasına göre Kurumca bağlanacak aylıklarla dul ve yetim aylıkları (Aylık alan tek kişi de olsa) toplamı, yukarıdaki fıkraya göre bulunacak alt sınırdan aşağı olamaz. Hak sahibi kimselerin gelir ve aylıkları; hak sahibi bir kişi ise bu maddenin 1'inci fıkrasına göre hesaplanan alt sınır aylığının % 80'inden, hak sahibi iki kişi ise % 90'ından az olamaz. İş göremezlik derecesi % 25 ve daha yukarı olanlara bu Kanunun 20'nci maddesinin 3'üncü fıkrası uyarınca bağlanacak

sürekli kısmî iş göremezlik gelirinin aylık tutarı bu Kanunun 78'inci maddesi uyarınca tespit olunacak günlük kazanç alt sınırının 30 katının % 70'inden az olamaz. Sigortalı veya hak sahibine bu Kanun hükümlerine göre bağlanan gelir veya aylıklardan, ilk hak edilen gelir veya aylık dışında sonradan bağlanacak gelir ve aylıklar için yukarıdaki fıkralardaki hükümler uygulanmaz. Aynı anda birden fazla gelir veya aylık hak edilirse, yüksek olanı ilk hak edilen gelir veya aylık olarak esas alınır. Bu madde hükmü sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince bağlanan kısmî aylıklar için nazara alınmaz. **J - Gelir ve Aylıkların Ödenmesi:** 506 sayılı Kanunun 20.03.1985 tarih ve 3168 sayılı Kanunla değişik 98'inci maddesi gereğince; sigortalıya veya hak sahibi olan kimselere bağlanan gelir veya aylıkların her ay veya üç ayda bir peşin olarak verilmesi ile gelir ve aylıkların ödeme tarihlerini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Peşin verilen gelir ve aylıklar durum değişikliği veya ölüm hâlinde geri alınmaz. **K - Zaman Aşımı ve Hakkın Düşmesi:** 506 sayılı Kanunun 29.04.10986 tarih ve 3279 sayılı Kanunla değişik 99'uncu maddesine göre; bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde, iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve ölüm sigortalarından hak kazanılan gelir ve aylıklar, hakkı doğuran olay tarihinden itibaren beş yıl içinde istenmezse zaman aşımına uğrar. Bu durumda olanların gelir ve aylıkları, yazılı istek tarihini takip eden ay başından itibaren başlar. İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından kazanılan diğer haklar ile hastalık ve analık sigortalarından doğan haklar ise, hakkı doğuran olay tarihinden itibaren beş yıl içinde istenmezse düşer. Geçici iş göremezlik ödeneğini veya herhangi bir döneme ilişkin gelir veya aylığını beş yıl içinde almayanların, söz konusu ödenek, gelir veya aylıkları ödenmez. **L - Avans Verilmesi:** 506 sayılı Kanunun 29.06.1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunla değişik 100'üncü maddesi gereğince; Kurumca, gelir, aylık veya toptan ödeme işlemlerine başlanmış bulunan ve gelir veya aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazandığı anlaşılan sigortalı veya hak sahiplerine; işlemlerin gecikmesi hâlinde gecikmenin her ayı için asgarî aylık veya gelirden az olmamak veya yapılacak toptan ödemenin % 75'ini geçmemek üzere ilerideki alacaklarından kesilmek üzere avans ödenir. **M - Çocukların Kontrol Muayeneleri:** 506 sayılı Kanunun 20.03.1985 tarih ve 3168 sayılı Kanunla değişik 101'inci maddesine göre; bu Kanuna göre gelir veya aylık bağlanan çalışamayacak durumda malul çocuklar ile malullük veya yaşlılık aylığı bağlanan sigortalının çalışamayacak durumda malul çocukları, Kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir. Bağlanmış bulunan gelir ve aylıklar, kontrol muayenesi sonunda tespit edilecek malullük durumuna göre gerekirse rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak eksiltilir veya kesilir. Kabul edilir bir özrü olmadığı hâlde kontrol muayenesi, Kurumunun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırılmazsa, çocukların çalışamayacak durumda malul sayılmaları sebebiyle bağlanmış

veya artırılmış bulunan gelir ve aylıklar kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak eksiltilir veya kesilir. Şu kadar ki, kontrol muayenesi Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlanarak üç ay içinde yaptırılır ve malullük durumunun devam ettiği tespit olunursa, eksiltilen veya kesilen gelir veya aylıklar eksiltildiği veya kesildiği tarihten başlanarak verilir. Kontrol muayenesi Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptırılır ve malullük durumunun devam ettiği tespit olunursa, eksiltilen veya kesilen gelir veya aylıklar rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir. **N - Kısa Vadeli Sigorta Kollarında Nazara Alınmayan Süreler:** 506 sayılı Kanunun 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; **A.** Herhangi bir sebeple silahaltına alınan sigortalının askerlikte geçen hizmet süresi, **B.** Hükümlülükle sonuçlanmayan tutuklukta geçen süre, **C.** İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık veya analık sigortalarından geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalının iş göremediği süre, **D.** Sigortalının greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hallerinde geçen süre, bu Kanunun 32, 35, 37, 48, 49 ve 51'inci maddelerinde belirtilen çalışma sürelerine girmediği gibi, iş göremezliğin başladığı veya hastalığın anlaşıldığı yahut doğumun olduğu tarihten önceki bir yılın ve on beş ayın hesabında da nazara alınmaz. **O - Uzun Vadeli Sigorta Kollarında Nazara Alınmayan Süreler:** 506 sayılı Kanunun 105'inci maddesi gereğince; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında, malullük veya yaşlılık aylıkları kesilmiş bulunan sigortalıların kendilerine veya ölümlerinde hak sahibi kimselerine aylık bağlanması gerekirse, malullük ve yaşlılık aylığı ödenen süreler, ortalama yıllık kazanç ve prim ödeme gün sayısının hesabında nazara alınmaz. **P - Sigortalının Geçindirmekle Yükümlü Olduğu Kimseler:** 506 sayılı Kanunun 29.04.1986 tarih ve 3279 sayılı Kanun ve 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddesine göre; bu Kanunun uygulanmasında, sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseler şunlardır: **a)** Diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmayan ya da gelir veya aylık almayan eşi. **b)** 18 yaşını veya ortaöğrenim yapıyorsa 20 yaşını, yükseköğrenim yapıyorsa 25 yaşını doldurmamış veya 18 yaşını doldurmuş olup da çalışamayacak durumda malul erkek çocukları ile yaşları ne olursa olsun evli bulunmayan ve sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmayan veya bunlardan aylık yahut gelir almayan kız çocukları. **c)** Geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babası. Geçici iş göremezlik ödeneği verilmesine hak kazanılan tarihten önce, sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocuklar da (b) fıkrası kapsamına girerler. **R - Sigortalılık Süresi:** 506 sayılı Kanunun 108'inci maddesine göre; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında nazara alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı, sigortalının, yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900

sayılı kanunlara veya bu kanuna tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihtir. Tahsis işlerinde nazara alınan sigortalılık süreleri, bu sürenin başlangıç tarihi ile sigortalının tahsis yapılması için yazılı istekte bulunduğu tarih, tahsis için istekte bulunmuş olmayan sigortalılar için de ölüm tarihi arasında geçen süredir. 506 sayılı Kanunun, 11.08.1977 tarih ve 2098 sayılı Kanunun ek 1'inci maddesi iken teselsül ettirilen ve 20.06.1987 tarih ve 3395 sayılı Kanunla değiştirilen ek 5'inci maddesi gereğince; 506 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanların, aşağıda sayılan görevlerde geçen sigortalılık sürelerine, bu sürelerin her tam yılı için, hizalarında gösterilen süreler, sigortalılık süresi olarak eklenir:

Sigortalılar	**Hizmetin Geçtiği Yer**	**Eklenecek Süre**
I. a) 212 sayılı Kanunla değiştirilen 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetleri Düzenleyen Kanun kapsamına tabi olarak çalışan sigortalılar	5953 sayılı Kanunu değiştiren 212 sayılı Kanunun birinci maddesi kapsamına giren iş yerleri	90 gün
b) Basın Kartı Yönetmeliğine göre basın kartına sahip olmak suretiyle gazetecilik yaparken, kamu kurumlarına giren ve bu kurumlarda meslekleriyle ilgili görevlerde istihdam edilen sigortalılar	Basın müşavirlikleri	90 gün
II. Basım ve gazetecilik iş yerlerinde 1475 sayılı Kanun ve değişikliklerine göre çalışan sigortalılar	**a)** Solunum ve cilt yoluyla vücuda geçen gaz veya diğer zehirleyici maddelerle çalışılan iş yerleri **b)** Fazla gürültü ve ihtizaz yapıcı makine ve aletlerle çalışarak iş yapılan iş yerleri **c)** Doğrudan doğruya yük-sek hararete maruz bulunarak çalışılan iş yerleri **d)** Fazla ve devamlı adalî gayret sarf edilerek iş yapılan iş yerleri **e)** Tabiî ışığın hiç	

	olmadığı ve münhasıran suni ışık altında çalışılan iş yerleri **f)** Günlük mesainin yarıdan fazlası saat 20.00'den sonra çalışılarak yapılan iş yerleri	90 gün
III. Gemi adamları, gemi ateşçileri, kömürcüler, dalgıçlar	Denizde	90 gün
IV. Fabrika, atölye, havuz ve depolarda, trafo binalarında çalışanlar	**1.** Çelik, demir ve tunç döküm **2.** Zehirli, boğucu, yakıcı, öldürücü ve patlayıcı gaz, asit, boya işleriyle gaz maskesi ile çalışmayı gerektiren işlerde **3.** Patlayıcı maddeler yapılmasında **4.** Kaynak işlerinde çalışanlarda	90 gün

Kesirlerin hesaplanmasında tam yıl 360 gün olarak alınır. Fiilen çalışılmış güne eklenecek itibarî hizmet günü sayısının bulunmasında "Çalışılan gün sayısı x 0,25" formülü uygulanır. Maddede sözü edilen 1475 sayılı İş Kanunu yürürlükten kaldırılarak yerine 22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunu yürürlüğe konulmuştur. 506 sayılı Kanunun, 11.08.1977 tarih ve 2098 sayılı Kanunun ek 2'nci maddesi iken teselsül ettirilen ve 20.06.1987 tarih ve 3395 sayılı Kanunla değiştirilen ek 6'ncı maddesine göre; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi çalışmalarının en az 3.600 gününü ek madde 1'de belirtilen işlerde geçiren sigortalılar, ek madde 1'de yer alan itibarî hizmet süresine ilişkin hükümlerden yararlanırlar. Bu maddede sözü edilen ek 1'inci maddenin numarası teselsülü sağlamak için "Ek Madde 5" olarak değiştirilmiştir. **S – Yaşla İlgili Hükümler:** 506 sayılı Kanunun 24.06.2004 tarih ve 5198 sayılı Kanunla değişik 120'nci maddesine göre; iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasının uygulanmasında, hak sahiplerine bağlanacak gelirlerle sigortalılara ödenecek sermayelerin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim raporu ile ilk defa tespit edildiği tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri esas tutulur. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında, sigortalıların ve hak sahibi çocuklarının, sigortalının yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya bu Kanuna

tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri, sigortalının sigortaya tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonra doğan çocuklarının da nüfus kütüğüne ilk olarak yazılan doğum tarihleri esas tutulur. İş kazalarıyla meslek hastalıkları, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasından gelir ve aylık tahsisleri ile sermaye değerinin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim raporuyla ilk defa tespit edildiği veya sigortalıların yürürlükten kaldırılmış 5417 ve 6900 sayılı kanunlara veya 506 sayılı Kanun ile diğer sosyal güvenlik kurumlarına tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonraki yaş tashihleri dikkate alınmaz. Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmayanlar 1 Temmuzda, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmayanlar o ayın 1'inde doğmuş sayılır. **Ş - Sigorta Yardımlarının Haczedilemeyeceği, Yanlış ve Yersiz Ödemelerin Tahsili:** 506 sayılı Kanunun 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanun ve 02.07.2005 tarih ve 5386 sayılı Kanunla değişik 121'inci maddesine göre; bu Kanun gereğince bağlanacak gelir veya aylıklar ve sağlanacak yardımlar, nafaka borçları ve bu Kanunun 80'inci maddesine göre takip ve tahsili gereken alacaklar dışında, haciz veya başkasına devir ve temlik edilemez. Ancak, yanlış ve yersiz ödendiği anlaşılan her türlü gelir, aylık ve sigorta yardımları 84'üncü maddenin son fıkrası saklı kalmak kaydıyla, ilgililerin sonraki her çeşit istihkaklarından kesilmek suretiyle geri alınır. Kurumun genel hükümlere göre takip hakkı saklıdır. Ölüm geliri ve aylıklarından yapılan yersiz ödeme tutarları, yersiz ödenmiş olan gelir ve aylıkların kesilmesi nedeniyle aynı dosyadan gelir ve aylık ödemesi yapılan diğer hak sahiplerine Kurumca yapılması gereken gelir ve aylık ödeme tutarları nazara alınmak suretiyle tespit edilecek Kurum zararı esas alınarak tahsil edilir. Ancak, diğer hak sahiplerinden itirazda bulunanların hisseleri bu fıkra uygulamasında hariç tutulur. **T - İşe Alıştırma:** 506 sayılı Kanunun 122'nci maddesine göre; sürekli iş göremezlik geliri veya malullük aylığı almakta olan sigortalılardan çalışma gücünün artırılabileceği umulanlar, Kurumca, kendi mesleklerinde veya yeni bir meslekte çalışabilmelerini sağlamak üzere işe alıştırılmaya tabi tutulabilirler. Kurumun bu hususta yazılı bildirisine rağmen işe alıştırılmaktan kaçınan sigortalıların sürekli iş göremezlik geliri veya malullük aylığının yarısı, bildiride belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak, alıştırma işine başlayıncaya kadar kesilir. **U – Gelir ve Aylıkların Artışları:** 506 sayılı Kanuna, 23.05.2002 tarih ve 4759 sayılı Kanunun ek 38'inci maddeye göre; bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar ile geçici 76'ncı maddeye göre yapılan telafi edici ödemeler, her ay ödeme tarihlerinde bir önceki aya göre Türkiye İstatistik Kurumunca açıklanan en son temel yıllı kentsel yerler tüketici fiyatları indeksi artış oranı kadar artırılarak belirlenir. 506 sayılı Kanuna, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunun ek 45'inci maddeye göre; bu Kanunun 61'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre

belirlenecek ortalama yıllık kazancın hesaplanmasında, bu Kanunun geçici 82'nci maddesinin (a) bendinin ikinci alt bendine göre bulunacak aylığın artırılmasında esas alınan Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllı kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı veya gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızının eksi olması hâlinde, yine bu Kanunun ek 38'inci maddesinin uygulanmasında esas alınan aylık tüketici fiyat indeksinin artış oranının eksi olması hâlinde bu değer nazara alınmaz. **Ü – Anne ve Babaya Bağlanan Gelir ve Aylıkların Kesilmesi:** 506 sayılı Kanuna, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunun ek 46'ncı maddeye göre; bu maddenin yürürlüğe girmesinden sonra ölen sigortalıların anne ve babalarına bağlanan gelir ve aylıklar sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmaya başladıkları veya 01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanuna göre bağlanan aylık hariç olmak üzere, bunlardan her ne ad altında olursa olsun gelir veya aylık almaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemi başından itibaren kesilir. **V – Kız Çocuklarına Bağlanan Gelir ve Aylıkların Kesilmesi:** 506 sayılı Kanuna, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanunun ek 47'nci maddeye göre; bu Kanuna göre gelir veya aylık almakta olan kız çocuklarının sosyal güvenlik sözleşmesi akdedilmiş ülkelerdeki sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi çalışmaya başlamaları veya bu ülkelerin sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir veya aylık almaya başlamaları hâlinde, bağlanan gelir ve aylıkları kesilir. **Y - Bankalar, Sigorta Şirketleri, Ticaret ve Sanayi Odaları ve Borsaların Kapsam Dışı Tutulması:** 506 sayılı Kanunun geçici 20'inci maddesine göre; bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personelinin malullük, yaşlılık ve ölümlerinde yardım yapmak üzere, bu Kanunun yayımı tarihine kadar tesis veya dernek olarak kurulmuş bulunan sandıklar, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç altı ay içinde; **a)** İlgili bulundukları banka, sigorta şirketi, reasürans şirketi, ticaret odası, sanayi odası, borsa veya bunların birliklerinin bütün personelini kapsayacak, **b)** Bu personelin, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm, eşlerinin analık, eş ve çocuklarının hastalık hâllerinde, en az bu Kanunda belirtilen yardımları sağlayacak, **c)** Sandıkların statülerine tabi personelin bu madde şümulüne giren banka, sigorta şirketi, reasürans şirketi, ticaret odası, sanayi odası, borsa veya bunların birliklerinden birinden diğerine geçmesi hâlinde bu gibi personelin kendi sandıklarındaki müktesep haklarının da diğer ilgili sandığa veya aralarında kuracakları müşterek bir sandığa intikalini temin edecek birer tesis hâline getirildiği ve bunu tevsik eden statülerini, bu Kanunun yayımı tarihinden en geç altı ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına verdikleri takdirde, bu teşekküllerin ve sandıkların personeli işbu Kanunun uygulanmasında sigortalı sayılmazlar. Şu kadar ki, bu sandıkların statüleri ve statü değişiklikleri Çalışma ve Sosyal

Güvenlik Bakanlığınca onaylanmak suretiyle tekemmül eder. Malî durumları da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca müşterek kontrol ve murakabe edilir. Malî durumlarının kontrol ve murakabesi sonunda alınmasına bu bakanlıklarca müştereken lüzum gösterilecek tedbirleri, sandıklar ve ilgili bulundukları teşekküller yerine getirmekle yükümlüdür. Sözü edilen sandıkların mevzuatına tabi olarak geçen hizmetler ile emekli sandıkları kanunlarına veya malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak geçen hizmetler yazılı istek hâlinde, 05.01.1961 tarihli 228 sayılı Kanunun aylık bağlanmasına ilişkin esasları dairesinde birleştirilerek tahsis yapılır. 228 sayılı Kanun, 24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Eski Sosyal Güvenlik Kurumlarıyla İlgili Hükümler: *Aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Bağ-Kur'la İlgili Hükümler.* ***b)*** *Emekli Sandığı ve Emekli Sandığı Kanunuyla İlgili Hükümler.* ***c)*** *Sosyal Sigortalar Kurumuyla İlgili Hükümler.* **B - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **C - Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **D - Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı:** *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı.* **E - İş Kanunundaki Kıdem Tazminatı:** *25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı.* **F - Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **G - Yükseköğretim Kanunu Hükümleri:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **H - Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **I - Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler:** *17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler.* **İ - Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **J - Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi:** *08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi. **K - Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri.* **L - İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **M - Emeklilere Ek Ödeme Yapılması:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **N - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **O - Malî Tatil:** *15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Tatil.*

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU HÜKÜMLERİ: Sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usul ve esasları düzenlemek amacıyla 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanun yürürlüğe konulmuştur. **A - Kapsam ve Tanımlar: 1. Kanunun Kapsamı:** 5510 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre, bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar. Bu hüküm gereğince; daha önce çok sayıda kanunda yer alan sigortaların tamamına yakını, bu Kanunda bir araya getirilmiştir. Ayrık durumlar, ilgili maddelerde belirtilmiştir. **2. Kanundaki Tanımlar:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesindeki tanımlar şöyledir: **1.** Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. **2.** Kurum: Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı. **3.** Sosyal Sigortalar: Kısa ve uzun vadeli sigorta kolları. **4.** Kısa Vadeli Sigorta Kolları: İş kazası ve meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortası kolları. **5.** Uzun Vadeli Sigorta Kolları: Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kolları. **6.** Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi. **7.** Hak Sahibi: Sigortalının veya sürekli iş göremezlik geliri ile malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı almakta olanların ölümü hâlinde, gelir veya aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazanan eş, çocuk, ana ve babası. **8.** Genel Sağlık Sigortası: Kişilerin öncelikle sağlıklarının korunmasını, sağlık riskleri ile karşılaşmaları hâlinde ise oluşan harcamaların finansmanını sağlayan sigorta. **9.** Genel Sağlık Sigortalısı: Bu Kanunun 60'ıncı maddesinde sayılan kişiler. **10.** Bakmakla Yükümlü Olduğu Kişi: Bu Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının

(c) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinin dışında kalan genel sağlık sigortalısının, sigortalı sayılmayan veya isteğe bağlı sigortalı olmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan; **a)** Eşi, **b)** 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim veya 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde meslekî eğitim görmesi hâlinde 20 yaşını, yükseköğrenim görmesi hâlinde 25 yaşını doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın bu Kanuna göre malul olduğu tespit edilen evli olmayan çocukları, **c)** Geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenen kriterlere göre tespit edilen ana ve babası. **11.** Hizmet Akdi: 818 sayılı Borçlar Kanununda tanımlanan hizmet akdini ve iş mevzuatında tanımlanan iş sözleşmesini veya hizmet akdi. **12.** Ücret: 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara saatlik, günlük, haftalık, aylık veya yıllık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliği taşıyan brüt tutar. **13.** Asgarî Ücret: 4857 sayılı İş Kanunu gereğince 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen bir aylık brüt ücret. **14.** Ay: Ücretleri; her ayın 15'inde ödenen 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılar için, ayın 15'inden ertesi ayın 15'ine kadar geçen, diğer sigortalılar için ise ayın 1'i ila sonu arasında geçen ve otuz gün olarak değerlendirilen süre. **15.** Yıl: Ücretleri; her ayın 15'inde ödenen 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılar için, 15 Ocak tarihinden ertesi yılın 15 Ocak tarihine kadar geçen, diğer sigortalılar için ise 1 Ocak ila 31 Aralık tarihleri arasında geçen ve 360 gün olarak değerlendirilen süre. **16.** Gelir: İş kazası veya meslek hastalığı hâlinde sigortalıya veya sigortalının ölümü hâlinde hak sahiplerine, yapılan sürekli ödeme. **17.** Aylık: Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile vazife malullüğü halinde yapılan sürekli ödeme. **18.** Ödeme Dönemi: Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların, ödeme tarihinden takip eden ödeme tarihine kadar geçen süre. **19.** Tarımsal Faaliyet: Kendi mülkünde, ortaklık veya kiralamak suretiyle başkalarının mülkünde veya kamuya mahsus mahallerde; ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yoluyla yahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle bitki, orman, hayvan ve su ürünleri elde edilmesini ve/veya bu ürünlerin yetiştiricileri tarafından; muhafazası, taşınması veya pazarlanması. **20.** Kurum Sağlık Kurulu: Sosyal Güvenlik Kurumunca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca düzenlenecek raporlardaki teşhis ve bu teşhise dayanak teşkil eden belgeleri incelemek suretiyle, çalışma gücü kaybı ve meslekte kazanma gücü kaybı oranlarını, erken yaşlanma hâlini, vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücü kaybını ve malullük derecelerini belirlemeye yetkili hekimlerden ve/veya diş hekimlerinden oluşan kurullar. **21.** Kamu İdareleri: 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen kamu idareleri ve kamu iktisadî

teşebbüsleri ile bunların bağlı idare, ortaklık, müessese ve işletmeleri ve yukarıda belirtilenlerin ödenmiş sermayesinin % 50'sinden fazlasına sahip oldukları ortaklık ve işletmelerden Türk Ticaret Kanununa tabi olmayanlarla özel kanunlarına göre personel çalıştıran diğer kamu kurumları. **22.** Sağlık Hizmeti: Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere 63'üncü madde gereği finansmanı sağlanacak tıbbî ürün ve hizmetler. **23.** Kişiye Yönelik Koruyucu Sağlık Hizmeti: Kişilerin hastalıktan korunması veya sağlıklı olma hâlinin sürdürülmesi amacıyla, kişiye yönelik olarak finansmanı sağlanacak sağlık hizmetleri. **24.** Aile Hekimi: Sağlık Bakanlığı tarafından aile hekimi olarak yetkilendirilen ve Sosyal Güvenlik Kurumu ile sözleşme yapmış hekimler. **25.** Sağlık Hizmeti Sunucusu: Sağlık hizmetini sunan ve/veya üreten gerçek kişiler ile kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve bunların tüzel kişiliği olmayan şubeleri. **26.** Katılım Payı: Sağlık hizmetlerinden yararlanabilmek için, genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü olduğu kişiler tarafından ödenecek tutar. **27.** Sığınmacı ve Vatansız: İçişleri Bakanlığı tarafından sığınmacı veya vatansız olarak kabul edilen kişiler. **28.** Peşin Sermaye Değeri: Sosyal Güvenlik Kurumunca, bu Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen giderlerin yaş, kesilme ihtimali ve Kurumca belirlenecek ıskonto oranı dikkate alınarak hesaplanan tutar. **29.** Güncelleme Katsayısı: Her yılın Aralık ayına göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllı tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranının % 100'ü ile sabit fiyatlarla gayrisafi yurt içi hasıla gelişme hızının % 30'unun toplamına (1) tam sayısının ilave edilmesi sonucunda bulunan değer. **30.** Vazife Malullüğü: Bu Kanunun 47'nci maddesinde tarif edilen vazife ve/veya harp malullüğü hâlleri. **31.** Uluslararası Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri: Ülkemizin taraf olduğu sosyal güvenlik sözleşmeleri. Bu maddenin (29) numaralı bendinde belirtilen güncelleme katsayısının hesabında, en son temel yıllı tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı veya sabit fiyatlarla gayrisafi yurt içi hasıla gelişme hızının eksi olduğu yıllarda eksi değerler sıfır olarak alınır.

B - Sosyal Sigortalılara İlişkin Hükümler: 1. Sigortalı Sayılanlar: 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından, aşağıdaki kişiler sigortalı sayılırlar: **a)** Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar. **b)** Köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar: **1.** Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanlar. **2.** Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar. **3.** Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları. **4.** Tarımsal faaliyette bulunanlar. **c)** Kamu idarelerinde çalışanlar: **1.** Bu maddenin birinci

fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar. **2.** Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86'ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananlar. Birinci fıkranın (a) bendi gereği sigortalı sayılanlara ilişkin hükümler, aşağıdaki kişiler hakkında da uygulanır: **a)** İşçi sendikaları ve konfederasyonları ile sendika şubelerinin başkanlıkları ve yönetim kurullarına seçilenler. **b)** Bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılan film, tiyatro, sahne, gösteri, ses ve saz sanatçıları ile müzik, resim, heykel, dekoratif ve benzeri diğer uğraşları içine alan bütün güzel sanat kollarında çalışanlar ile düşünürler ve yazarlar. **c)** Mütekabiliyet esasına dayalı olarak uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış ülke uyruğunda olanlar hariç olmak üzere, yabancı uyruklu kişilerden hizmet akdi ile çalışanlar. **d)** 02.07.1941 tarih ve 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna göre çalıştırılanlar. **e)** 24.04.1930 tarih ve 1593 sayılı Umumî Hıfzısıhha Kanununda belirtilen umumî kadınlar. **f)** Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen kurslarda usta öğretici olarak çalıştırılanlar, kamu idarelerinde ders ücreti karşılığı görev verilenler ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesinin (C) bendi kapsamında çalıştırılanlar. Birinci fıkranın (b) bendi gereği sigortalı sayılanlara ilişkin hükümler; 10.07.1953 tarih ve 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanuna tabi jokey ve antrenörler hakkında da uygulanır. Birinci fıkranın (c) bendi gereği sigortalı sayılanlara ilişkin hükümler, aşağıdaki kişiler hakkında da uygulanır: **a)** Kuruluş ve personel kanunları veya diğer kanunlar gereğince seçimle veya atama yoluyla kamu idarelerinde göreve gelenlerden, bu görevleri sebebiyle kendilerine ilgili kanunlarında Devlet memurları gibi emeklilik hakkı tanınmış olanlardan hizmet akdi ile çalışmayanlar. **b)** Başbakan, bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, belediye başkanları, il encümeninin seçimle gelen üyeleri. **c)** Birinci fıkranın (c) bendi kapsamında iken, bu kapsamdaki kişilerin kurduğu sendikalar ve konfederasyonları ile sendika şubelerinin başkanlıkları ve yönetim kurullarına seçilenlerden aylıksız izne ayrılanlar. **d)** Harp okulları ile fakülte ve yüksekokullarda, Türk Silahlı Kuvvetleri hesabına okuyan veya kendi hesabına okumakta iken askerî öğrenci olanlar ile astsubay meslek yüksekokulları ve astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tabi tutulan adaylar. **e)** Polis Akademisi ile fakülte ve yüksekokullarda, Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okuyan veya kendi hesabına okumakta iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okumaya devam eden öğrenciler. Dördüncü fıkranın (d) ve (e) bentlerinde belirtilen okulları tamamlamadan ayrılanlar ile bu okulları tamamlamalarına rağmen görevlerine başlamadan ayrılanların, bu

okullarda geçen eğitim süreleri sigortalılıklarından sayılmaz. Bu Kanunun kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin hükümleri bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara bu kapsamda oldukları sürece uygulanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **2. Bazı Sigorta Kollarının Uygulanacağı Sigortalılar:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ve 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre, kısa ve uzun vadeli sigorta kolları bakımından aşağıda sayılan kişiler hakkında uygulanacak sigorta kolları şunlardır: **a)** Hizmet akdi ile çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, iş kazası ve meslek hastalığı ile analık sigortası uygulanır ve bunlar, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar. **b)** 05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası; meslek liselerinde okumakta iken veya yükseköğrenimleri sırasında zorunlu staja tabi tutulan öğrenciler ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46'ncı maddesine tabi olarak kısmî zamanlı çalıştırılan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı, 82'nci maddeye göre belirlenen günlük prime esas kazanç alt sınırının otuz katından fazla olmayanlar hakkında ise iş kazası ve meslek hastalığı sigortası uygulanır ve bu bentte sayılanlar, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar. **c)** Harp malulleri ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre vazife malullüğü aylığı bağlanmış malullerden, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında sigortalı olarak çalışmaya başlayanların aylıkları kesilmez. 3713 sayılı Kanuna göre aylık bağlanmış maluller ile aynı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle vazife malullüğü aylığı alan er ve erbaşların, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olmaları hâlinde de aylıkları kesilmez. Aylıkları kesilmeksizin 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışanlar hakkında uzun vadeli sigorta kolları, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında çalışanlar hakkında ise iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulanır. İş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulananların uzun vadeli sigorta kollarına tabi olmayı istemeleri hâlinde, bu isteklerini Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirdikleri tarihi takip eden ay başından itibaren, haklarında uzun vadeli sigorta kolları da uygulanır. Bu fıkra kapsamına girenlerden ayrıca genel sağlık sigortası primi alınmaz. **d)** Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimine katılan kursiyerler, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar ve bunlar hakkında iş

kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulanır. **e)** Ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki iş yerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır ve bunlar hakkında kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır. Bu sigortalıların uzun vadeli sigorta kollarına tabi olmak istemeleri halinde, 50'nci maddenin ikinci fıkrasındaki Türkiye'de yasal olarak ikamet etme şartı ile aynı fıkranın (a) bendinde belirtilen şartlar aranmaksızın haklarında isteğe bağlı sigorta hükümleri uygulanır. Bu kapsamda, isteğe bağlı sigorta hükümlerinden yararlananlardan ayrıca genel sağlık sigortası primi alınmaz. **3. Sigortalı Sayılmayanlar:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesine göre; bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları hükümlerinin uygulanmasında; aşağıda sayılanlar, 4'üncü ve 5'inci maddelere göre sigortalı sayılmaz: **a)** İşverenin iş yerinde ücretsiz çalışan eşi. **b)** Aynı konutta birlikte yaşayan ve üçüncü derece dâhil bu dereceye kadar hısımlar arasında ve aralarına dışardan başka kimse katılmaksızın, yaşadıkları konut içinde yapılan işlerde çalışanlar. **c)** Ev hizmetlerinde çalışanlar (Ücretle ve sürekli olarak çalışanlar hariç). **d)** Askerlik hizmetlerini er ve erbaş olarak yapmakta olanlar ile yedek subay okulu öğrencileri. **e)** Yabancı bir ülkede kurulu herhangi bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına Türkiye'ye bir iş için gönderilen ve yabancı ülkede sosyal sigortaya tabi olduğunu belgeleyen kişiler ile Türkiye'de kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan, yurt dışında ikamet eden ve o ülke sosyal güvenlik mevzuatına tabi olanlar. **f)** Resmî meslek ve sanat okulları ile yetkili resmî makamların izniyle kurulan meslek veya sanat okullarında ve yüksekokullarda fiilen normal eğitim süreleri içinde yapılan, tatbikî mahiyetteki yapım ve üretim işlerinde çalışan öğrenciler. **g)** Sağlık hizmet sunucuları tarafından işe alıştırılmakta olan veya rehabilite edilen, hasta veya maluller. **h)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri gereği sigortalı sayılması gerekenlerden 18 yaşını doldurmamış olanlar. **ı)** Kamu idareleri hariç olmak üzere, tarım işlerinde veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz işlerde çalışanlar ile tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan; tarımsal faaliyette bulunan ve yıllık tarımsal faaliyet gelirlerinden, bu faaliyete ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın aylık ortalamasının, bu Kanunda tanımlanan prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından az olduğunu belgeleyenler. **j)** Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlardan, aylık faaliyet gelirlerinden bu faaliyetine ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarı, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından az olduğunu belgeleyenler. **k)** Kamu idarelerinin dış temsilciliklerinde istihdam edilen ve temsilciliğin bulunduğu ülkede sürekli ikamet izni veya bu devletin vatandaşlığını da

haiz bulunan Türk uyruklu sözleşmeli personelden, bulunduğu ülkenin sosyal güvenlik kurumunda sigortalı olduğunu belgeleyenler ile kamu idarelerinin dış temsilciliklerinde istihdam edilen sözleşmeli personelin uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri çerçevesinde ve temsilciliğin bulunduğu ülkenin ilgili mevzuatının zorunlu kıldığı hâllerde, işverenleri tarafından bulunulan ülkede sosyal sigorta kapsamında sigortalı yapılanlar. (h) bendinin uygulanmasıyla ilgili olarak, bir meslek veya sanat okulunu bitirenlerden, 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre mahkemece ergin kılınmak suretiyle, öğrenimleriyle ilgili görevlerde çalışanlar hakkında 18 yaşın bitirilmiş olması şartı aranmaz. Birinci fıkranın (ı) bendinin uygulanmasında, Türkiye Ziraat Odaları Birliğinin görüşü alınır. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **4. Sigortalılığın Başlangıcı:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; sigorta hak ve yükümlülükleri, aşağıda belirtilen tarihlerden itibaren başlar: **a)** Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için çalışmaya, meslekî eğitime veya zorunlu staja başladıkları tarihten. **b)** Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan; gelir vergisi mükellefi olanlar ile şahıs şirketlerinden kolektif, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları ve donatma iştiraki ortaklarının vergi mükellefiyetlerinin başladıkları tarihten; sermaye şirketlerinden limitet şirket ortakları ile sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarının, şirketin ticaret sicil memurluklarınca tescil edildikleri tarihten; anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortaklarının, yönetim kuruluna seçildikleri tarihten; gelir vergisinden muaf olanların ise, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı oldukları tarihten; tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar için, tarımsal faaliyetlerinin kanunla kurulu ilgili meslek kuruluşlarınca veya kendilerince, bir yıl içinde bildirilmesi hâlinde kaydedildiği tarihten, bu süre içinde bildirilmemesi hâlinde ise bildirimin Sosyal Güvenlik Kurumuna yapıldığı tarihten; köy ve mahalle muhtarları için, seçildikleri tarihten; 4'üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilenler için ise lisans belgesine istinaden fiilen çalışmaya başladıkları tarihten. **c)** Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için, göreve başladıkları veya bu Kanunun 4'üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (d) ve (e) bentleri kapsamındaki okullarda öğrenime başladıkları tarihten. Birinci fıkranın (b) bendinin uygulanmasında, gelir vergisinden muaf olanlar ile tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların kayıt ve tescil işlemleri ile ilgili olarak kanunla kurulmuş ilgili meslek kuruluşlarının görüşleri alınır. **5. Sigortalı Bildirimi ve Tescili:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesine göre; işverenler, 4'üncü maddenin birinci

fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişileri, 7'nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalılık başlangıç tarihinden önce, sigortalı işe giriş bildirgesi ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlüdür. Ancak işveren tarafından sigortalı işe giriş bildirgesi; aşağıda belirtilen sürede Kuruma verilmesi hâlinde, sigortalılık başlangıcından önce bildirilmiş sayılır: **a)** İnşaat, balıkçılık ve tarım iş yerlerinde işe başlatılacak sigortalılar için, en geç çalışmaya başlatıldığı gün. **b)** Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçlarına sefer esnasında alınarak çalıştırılanlar ile Kuruma ilk defa iş yeri bildirgesi verilecek iş yerlerinde; ilk defa sigortalı çalıştırmaya başlanılan tarihten itibaren bir ay içinde çalışmaya başlayan sigortalılar için, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç söz konusu bir aylık sürenin dolduğu tarihe kadar. **c)** Kamu idarelerince istihdam edilen 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa göre işsizlik sigortasına tabi olmayan sözleşmeli personel ile kamu idarelerince yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınanların, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde. Maddenin diğer hükümleri şöyledir: **1.** Sigortalılar, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç bir ay içinde, sigortalı olarak çalışmaya başladıklarını Kuruma bildirirler. Ancak, sigortalının kendini bildirmemesi, sigortalı aleyhine delil teşkil etmez. **2.** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendinde bulunanlar hariç olmak üzere diğer alt bentleri kapsamında sigortalı sayılan kişiler için 7'nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sigortalılık başlangıcından; (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için ise kanunla kurulu meslek kuruluşlarına kayıt tarihinden itibaren kendi mevzuatına göre kayıt veya tescili yapan ilgili kurum, kuruluş ve birlikler, vergi daireleri ve esnaf sicil memurluğu sigortalı işe giriş bildirgesi düzenleyerek Kuruma vermekle yükümlüdür. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde sayılanların bildirimleri en geç 15 gün, (4) numaralı alt bendinde sayılanların bildirimleri ise en geç bir ay içinde yapılır. Ayrıca 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendinde sayılanların kendileri tarafından da sigortalılık bildirimleri yapılabilir. 4'üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilenlerin ise çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç bir ay içinde tescil eden kuruluş tarafından Kuruma bildirilmesi zorunludur. Kurum bu bildirimlerden itibaren bir ay içinde tescili yapılan kişilere, sigortalılık hak ve yükümlülüklerinin başladığını bildirir. **3.** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişileri çalıştıracak işverenler, bu kapsamda ilk defa veya tekrar çalıştırmaya başlattıkları kişileri, 7'nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen sigortalılık başlangıcından itibaren, on beş gün içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirmekle yükümlüdürler. Aynı kamu idaresinin farklı birimleri arasındaki naklen tayin ve görevlendirmelerde bildirim yapılmaz. **4.** Kamu idareleri ile bankalar, Kurumca sağlanacak elektronik

altyapıdan yararlanmak suretiyle, Kurumca belirlenecek işlemlerde, işlem yaptığı kişilerin sigortalılık bakımından tescilli olup olmadığını kontrol etmek ve sigortasız olduğunu tespit ettiği kişileri, Kuruma bildirmekle yükümlüdürler. **5.** Bu maddenin ikinci ve beşinci fıkraları hariç olmak üzere, diğer fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen ilgililer hakkında, 102'nci madde hükümlerine göre idarî para cezası uygulanır. **6.** Sigortalı işe giriş bildirgesinin şekli ve içeriği, bildirgenin verilme yöntemleri ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **6. Sigortalılığın Sona Ermesi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesine göre; kısa ve uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık, aşağıda belirtilen tarihlerden itibaren sona erer: **a)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların, hizmet akdinin sona erdiği tarihten. **b)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların; **1.** Gelir vergisi mükellefi olanlar için, mükellefiyetlerini gerektiren faaliyetlerine son verdikleri tarihten, **2.** Gelir vergisinden muaf olanlar için, esnaf ve sanatkâr sicili kaydının silindiği veya 6'ncı maddenin birinci fıkrasının (k 'yukarıda j') bendi kapsamına girdiği tarihten, **3.** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (3) numaralı alt bendi kapsamına girenlerden, şahıs şirketlerinden kolektif, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları ve donatma iştiraki ortaklarının vergi mükellefiyetlerinin sona erdiği tarihten, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarının, şirketin ticaret sicil memurluğundan kaydının silindiği tarihten, limitet şirket ortaklarından hisselerinin tamamını devreden sigortalıların, hisse devrinin yapılmasına ortaklar kurulunca karar verildiği tarihten, anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortaklarının yönetim kurulu üyeliklerinin sona erdiği tarihten, iflas veya tasfiye durumu ile münfesih duruma düşen şirketler için ortağın talep etmesi hâlinde, mahkeme kararı ile iflasın, tasfiyenin açılmasına, ortaklar kurulu kararı ile tasfiyenin başlamasına veya şirketin münfesih duruma düşmesine karar verildiği, ortakların talepte bulunmaması hâlinde, mahkemece iflasın kapatılmasına karar verildiği, tasfiyesi sonuçlanan şirketlerin ortaklıklarının ise tasfiye kurulu kararının ticaret sicili memurluğunca tescil edildiği tarihten, **4.** Tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar için, tarımsal faaliyetlerinin sona erdiği veya 6'ncı maddenin birinci fıkrasının (ı) bendi kapsamına girdiği tarihten, **5.** Köy ve mahalle muhtarlarının, muhtarlık görevlerinin sona erdiği tarihten, **6.** Herhangi bir yabancı ülkede ikamet eden ve o ülke mevzuatı kapsamında sigortalı olarak çalışmaya başladığı veya ikamet esasına bağlı olarak, o ülke sosyal güvenlik sistemine dâhil olduğu tarihten, **7.** (3) numaralı alt bent kapsamında iflas veya tasfiye durumu ile münfesih duruma düşen şirketlerin ortaklarından 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışmaya başlayanların, çalışmaya başladıkları tarihten, **8.**

Köy ve mahalle muhtarlarından; kendi adına ve hesabına bağımsız çalışmasından dolayı gelir vergisi mükellefiyeti bulunanlar hariç, aynı zamanda hizmet akdi ile çalışanların çalışmaya başladığı tarihten, **9.** Gelir vergisinden muaf olan, ancak esnaf ve sanatkârlar sicili kaydına istinaden 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, bu sigortalılıklarının devamı sırasında, hizmet akdi ile çalışanların çalışmaya başladığı tarihten. **c)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların; **1.** Ölüm veya aylık bağlanmasını gerektiren hâllerde görev aylıklarının kesildiği tarihi, 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun 40'ıncı maddesinde belirtilen yaş hadleri ile sıhhî izin sürelerinin doldurulması hâlinde ise bu süre ve hadlerin doldurulduğu tarihleri takip eden ay başından, **2.** Diğer hâllerde ise görevden ayrıldıkları tarihten. **d)** 5'inci madde gereği bazı sigorta kollarına tabi tutulanların, sigortalı sayılmalarını gerektiren hâlin sona erdiği tarihten. **e)** 6'ncı maddenin birinci fıkrasının (l 'yukarıda k') bendi kapsamında olanlardan, çalışmakta iken bulunduğu ülkenin sosyal güvenlik kurumu ile irtibatlandırılanlar ile uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri çerçevesinde, seçimini bu yönde kullananlar için sigortalandıkları tarihten. Ancak, hastalık ve analık hükümlerinin uygulanmasında sigortalılık; **a)** İlgili kanunlar gereği sigortalının ücretsiz izinli olması, greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hâllerinde, bu hâllerin sona ermesini, **b)** Diğer hâllerde ise birinci fıkrada belirtilen tarihleri takip eden onuncu günden başlanarak yitirilmiş sayılır. Birinci fıkranın (a), (c) ve (d) bentlerine göre sigortalılığı sona erenlerin durumları işverenleri tarafından, (b) bendinde belirtilen şekillerde sona erenlerin durumları ise kendileri ve sözü edilen bentte belirtilen faaliyetin sona erme hâlinin bildirildiği kuruluşlar veya vergi daireleri tarafından, en geç on gün içinde Kuruma bildirilir. Bu kişilerin meslek kuruluşlarına ya da vergi dairelerine olan yükümlülüklerini yerine getirmemiş olmaları, sigortalılığın sona ermesine ilişkin belge ya da bilginin verilmesine engel teşkil etmez. Birinci fıkranın (e) bendine göre sigortalılığı sona erenler ile 8'inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendine göre bildirimi yapılan sigortalıların, sigortalılığının sona ermesine ilişkin bildirimleri, üç ay içinde Kuruma yapılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **7. Sigortalıların İşleri Nedeniyle Geçici Olarak Yurt Dışında Bulunmaları:** 5510 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan sigortalıların işverenleri tarafından geçici görevle yurt dışına gönderilmeleri, (c) bendinde sayılan sigortalıların mevzuatlarında belirtilen usule uygun olarak yurt dışına gönderilmeleri veya (b) bendinde sayılanların sigortalılığa esas çalışması nedeniyle yurt dışında bulunmaları hâlinde, bu görevleri yaptıkları sürece, sigortalıların ve işverenlerin sosyal sigortaya ilişkin hak ve yükümlülükleri devam eder. **C – İş Yerleri ve İşverenlere İlişkin**

Hükümler: 1. İş Yeri, İş Yerinin Bildirilmesi, Devri, İntikali ve Nakli: 5510 sayılı Kanunun 11'inci maddesinde şu düzenlemelere yer verilmiştir. **a)** İş yeri, sigortalı sayılanların maddî olan ve olmayan unsurlar ile birlikte işlerini yaptıkları yerlerdir. **b)** İş yerinde üretilen mal veya verilen hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen iş yerine bağlı yerler, dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi diğer eklentiler ile araçlar da iş yerinden sayılır. **c)** İşveren, örneği Kurumca hazırlanacak iş yeri bildirgesini en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte, Kuruma vermekle yükümlüdür. Şirket kuruluşu aşamasında, çalıştıracağı sigortalı sayısını ve bunların işe başlama tarihini, ticaret sicili memurluklarına bildiren işverenlerin, bu bildirimleri Kuruma yapılmış sayılır. Ticaret sicili memurlukları, kendilerine yapılan bu bildirimi en geç on gün içinde Kuruma bildirmek zorundadır. **d)** 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi şirketlerin nevilerinin değişmesi, birleşmesi veya diğer bir şirkete katılması durumunda, bu hususların ticaret siciline tesciline ilişkin ilan tarihini; adi şirketlerde şirkete yeni ortak alınması durumunda ise en geç yeni ortağın alındığı tarihi takip eden on gün içinde, iş yeri bildirgesi ile Kuruma bildirilmek zorundadır. **e)** İş yerinin faaliyette bulunduğu adresten başka bir ildeki adrese nakledilmesi, sigortalı çalıştırılan bir işin veya iş yerinin başka bir işverene devredilmesi veya intikal etmesi hâlinde, iş yerinin nakledildiği, yeni işverenin işi veya iş yerini devraldığı tarihi takip eden on gün içinde, iş yerinin miras yoluyla intikali hâlinde ise mirasçıları, ölüm tarihinden itibaren en geç üç ay içinde, iş yeri bildirgesini Kuruma vermekle yükümlüdür. İş yerinin aynı il sınırları içinde Kurumun diğer bir ünitesinin görev alanına giren başka bir adrese nakledilmesi hâlinde, adres değişikliğinin yazı ile bildirilmesi yeterlidir. Bu işlerde çalışan sigortalıların, sigorta hak ve yükümlülükleri devam eder. **f)** Valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişileri, yapı ruhsatı ve diğer tüm ruhsat veya ruhsat niteliği taşıyan işlemlerine ilişkin bilgi ve belgeler ile varsa bunların verilmesine esas olan istihdama ilişkin bilgileri, verildiği tarihten itibaren bir ay içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdürler. **g)** Bu maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında, 102'nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca idarî para cezası uygulanır. İdarî para cezası uygulanması, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesine engel teşkil etmez. **h)** Alt işveren, asıl işverenin iş yerinde çalıştırdığı sigortalıları, işverenle aralarında yaptıkları sözleşmenin ibrazı kaydıyla, Kurumdan alacağı özel bir numara ile asıl işverenin kayıtlı olduğu dosyadan bildirir. **i)** İş yeri bildirgesinin verilmemesi veya geç verilmesi, bu Kanunda belirtilen hak ve yükümlülükleri ortadan kaldırmaz. İş yeri bildirgesinin şekli ve içeriği ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **2.**

İşveren, İşveren Vekili, Geçici İş İlişkisi Kurulan İşveren ve Alt İşveren: 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre sigortalı sayılan kişileri çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar işverendir. İşveren adına ve hesabına, işin veya görülen hizmetin bütününün yönetim görevini yapan kimse, işveren vekilidir. Bu Kanunda geçen işveren deyimi, işveren vekilini de kapsar. İşveren vekili ve 4857 sayılı İş Kanununda tanımlanan geçici iş ilişkisi kurulan işveren, bu Kanunda belirtilen yükümlülüklerinden dolayı işveren ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur. 4'üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine tabi olanlar hakkında, işverenlerin bu Kanunda belirtilen yükümlülükleri, bunları çalıştıran işçi sendikaları ve konfederasyonları veya işveren tarafından; 4'üncü maddenin dördüncü fıkrasına tabi olanlar hakkında, işverenlerin bu Kanunda belirtilen yükümlülükleri, bunları çalıştıran kamu idareleri veya eğitim gördükleri okullar tarafından yerine getirilir. 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna göre çalıştırılanlar hakkında, işverenlerin bu Kanunda belirtilen yükümlülükleri, bunları çalıştırmaya yetkili makam tarafından yerine getirilir. Ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutukluların işvereni, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu, işveren vekilleri ise Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumunun sorumlu müdür ve amirleridir. Bir işverenden, iş yerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin bir işte veya bir işin bölüm veya eklentilerinde, iş alan ve bu iş için görevlendirdiği sigortalıları çalıştıran üçüncü kişiye alt işveren denir. Sigortalılar, üçüncü bir kişinin aracılığı ile işe girmiş ve bunlarla sözleşme yapmış olsalar dahi, asıl işveren, bu Kanunun işverene yüklediği yükümlülüklerden dolayı alt işveren ile birlikte sorumludur. **D - Hizmet Akdiyle veya Kendi Adına ve Hesabına Bağımsız Çalışan Sigortalıların Tabi Olduğu Kısa Vadeli Sigorta Hükümleri: 1. İş Kazasının Tanımı, Bildirilmesi ve Soruşturulması:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesine göre, iş kazası; **a)** Sigortalının iş yerinde bulunduğu sırada, **b)** İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle, **c)** Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak iş yeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda, **d)** Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda, **e)** Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında, meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen özre uğratan olaydır. İş kazasının 4'üncü

maddenin birinci fıkrasının; **a)** (a) bendi ile 5'inci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından bunları çalıştıran işveren tarafından, o yer yetkili kolluk kuvvetlerine derhâl ve Kuruma da en geç kazadan sonraki üç iş günü içinde, **b)** (b) bendi kapsamında bulunan sigortalı bakımından kendisi tarafından, bir ayı geçmemek şartıyla rahatsızlığının bildirim yapmaya engel olmadığı günden sonra üç iş günü içinde, iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile doğrudan ya da taahhütlü posta ile Kuruma bildirilmesi zorunludur. Bu fıkranın (a) bendinde belirtilen süre, iş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi hâlinde, iş kazasının öğrenildiği tarihten itibaren başlar. Kuruma bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmayacağı hakkında bir karara varılabilmesi için gerektiğinde, Kurumun denetim ve kontrol ile yetkilendirilen memurları tarafından veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş müfettişleri vasıtasıyla soruşturma yapılabilir. Bu soruşturma sonunda yazılı olarak bildirilen hususların gerçeğe uymadığı ve olayın iş kazası olmadığı anlaşılırsa, Kurumca bu olay için yersiz olarak yapılmış bulunan ödemeler, ödemenin yapıldığı tarihten itibaren gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlardan, 96'ncı madde hükmüne göre tahsil edilir. İş kazası ve meslek hastalığı bildirgesinin şekli ve içeriği, verilme usulü ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **2. Meslek Hastalığının Tanımı, Bildirilmesi ve Soruşturulması:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre; meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük hâlleridir. Sigortalının çalıştığı işten dolayı meslek hastalığına tutulduğunun; **a)** Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucuları tarafından usulüne uygun olarak düzenlenen sağlık kurulu raporu ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi, **b)** Kurumca gerekli görüldüğü hâllerde, iş yerindeki çalışma şartlarını ve buna bağlı tıbbî sonuçlarını ortaya koyan denetim raporları ve gerekli diğer belgelerin incelenmesi, sonucu Kurum Sağlık Kurulu tarafından tespit edilmesi zorunludur. Meslek hastalığı, işten ayrıldıktan sonra meydana çıkmış ve sigortalı olarak çalıştığı işten kaynaklanmış ise, sigortalının bu Kanunla sağlanan haklardan yararlanabilmesi için, eski işinden fiilen ayrılmasıyla hastalığın meydana çıkması arasında bu hastalık için Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirtilen süreden daha uzun bir zamanın geçmemiş olması şarttır. Bu durumdaki kişiler, gerekli belgelerle Kuruma müracaat edebilirler. Herhangi bir meslek hastalığının klinik ve laboratuvar bulgularıyla belirlendiği ve meslek hastalığına yol açan etkenin iş yerindeki inceleme sonunda tespit edildiği hâllerde, meslek hastalıkları listesindeki yükümlülük süresi aşılmış olsa bile, söz konusu hastalık Kurumun veya ilgilinin başvurusu üzerine Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun onayı ile meslek hastalığı

sayılabilir. Meslek hastalığının 4'üncü maddenin birinci fıkrasının; **a)** (a) bendi ile 5'inci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından, sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu öğrenen veya bu durum kendisine bildirilen işveren tarafından, **b)** (b) bendi kapsamındaki sigortalı bakımından ise kendisi tarafından, bu durumun öğrenildiği günden başlayarak üç iş günü içinde, iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile Kuruma bildirilmesi zorunludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen veya yazılı olarak bildirilen hususları kasten eksik ya da yanlış bildiren işverene veya 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıya, Kurumca bu durum için yapılmış bulunan masraflar ile ödenmişse geçici iş göremezlik ödenekleri rücu edilir. Meslek hastalığı ile ilgili bildirimler üzerine gerekli soruşturmalar, Kurumun denetim ve kontrol ile yetkilendirilen memurları tarafından veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş müfettişleri vasıtasıyla yaptırılabilir. Hangi hâllerin meslek hastalığı sayılacağı, iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesinin şekli ve içeriği, verilme usulü ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir. Yönetmelikte belirlenmiş hastalıklar dışında herhangi bir hastalığın meslek hastalığı sayılıp sayılmaması hususunda çıkabilecek uyuşmazlıklar, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır. **3. Hastalık ve Analık Hâli:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesine göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalının, iş kazası ve meslek hastalığı dışında kalan ve iş göremezliğine neden olan rahatsızlıklar, hastalık hâlidir. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan eşinin, kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alan kadının ya da gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşinin gebeliğinin başladığı tarihten itibaren doğumdan sonraki ilk sekiz haftalık, çoğul gebelik hâlinde ise ilk on haftalık süreye kadar olan gebelik ve analık hâliyle ilgili rahatsızlık ve özürlülük hâlleri analık hâli kabul edilir. **4. İş Kazası, Meslek Hastalığı, Hastalık ve Analık Sigortasından Sağlanan Haklar:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 16'ncı maddesine göre, iş kazası veya meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar şunlardır: **a)** Sigortalıya, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi. **b)** Sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanması. **c)** İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine, gelir bağlanması. **d)** Gelir bağlanmış olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi. **e)** İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için cenaze ödeneği verilmesi. Hastalık ve analık sigortasından sigortalıya hastalık veya analık hâllerine bağlı olarak ortaya çıkan iş göremezlik süresince, günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilir. Analık sigortasından sigortalı kadına veya sigortalı olmayan

karısının doğum yapması nedeniyle sigortalı erkeğe, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılardan; kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alan kadına ya da gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşine, her çocuk için yaşaması şartıyla doğum tarihinde geçerli olan ve Kurum Yönetim Kurulunca belirlenip Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından onaylanan tarife üzerinden emzirme ödeneği verilir. Sigortalı kadına veya sigortalı olmayan eşinin doğum yapması nedeniyle sigortalı erkeğe emzirme ödeneği verilebilmesi için, Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının; **a)** (a) bendi kapsamında olanlar için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün kısa vadeli sigorta kolları primi bildirilmiş olması, **b)** (b) bendi kapsamında olanlar için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün kısa vadeli sigorta kolları primi yatırılmış ve genel sağlık sigortası primi dâhil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması şarttır. Emzirme ödeneğine hak kazanan sigortalılardan 9'uncu maddeye göre sigortalılığı sona erenlerin, bu tarihten başlamak üzere üç yüz gün içinde çocukları doğarsa, sigortalı kadın veya eşi analık sigortası haklarından yararlanacak sigortalı erkek, doğum tarihinden önceki on beş ay içinde en az 120 gün prim ödenmiş olması şartıyla emzirme ödeneğinden yararlandırılır. **5. Ödenek ve Gelirlere Esas Tutulacak Günlük Kazanç:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 17'nci maddesine göre; iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hâllerinde verilecek ödeneklerin veya bağlanacak gelirlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç; iş kazasının veya doğumun olduğu tarihten, meslek hastalığı veya hastalık hâlinde ise iş göremezliğin başladığı tarihten önceki on iki aydaki son üç ay içinde 80'inci maddeye göre hesaplanacak prime esas kazançlar toplamının, bu kazançlara esas prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır. On iki aylık dönemde çalışmamış ve ücret almamış olan sigortalı, çalışmaya başladığı ay içinde iş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğe uğrarsa verilecek ödeneklerin veya bağlanacak gelirlerin hesabına esas günlük kazanç; çalışmaya başladığı tarih ile iş göremezliğinin başladığı tarih arasındaki sürede elde ettiği prime esas günlük kazanç toplamının, çalıştığı gün sayısına bölünmesi suretiyle; çalışmaya başladığı gün iş kazasına uğraması hâlinde ise aynı veya emsal işte çalışan benzeri bir sigortalının günlük kazancı esas tutulur. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gereği sigortalı sayılanların ödenek veya gelire esas günlük kazançlarının hesabında; **a)** Prim, ikramiye ve bu nitelikteki arızi ödemeler dikkate alınmış ise ödenek ve gelire esas alınacak günlük kazanç, ücret toplamının ücret alınan gün sayısına bölünmesiyle hesaplanacak günlük kazanca, % 50 oranında bir ekleme yapılarak bulunan tutardan çok olamaz. **b)** İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yapılan ücret, ikramiye, zam, tazminat ve bu mahiyetteki ödemelerden, ödenek ve gelirin hesabına esas alınan üç aylık

dönemden önceki aylara ilişkin olanlar dikkate alınmaz. Meslek hastalığı, sigortalının sigortalı olarak çalıştığı son işinden ayrıldığı tarihten bir yıl geçtikten sonra meydana çıkmış ise, günlük kazancı bu son işinden ayrıldığı tarih esas alınarak yukarıdaki fıkralara göre hesaplanır. İş kazası ile meslek hastalığı sigortasından bağlanacak gelirlere esas tutulacak aylık kazanç, yukarıdaki hükümlere göre hesaplanacak günlük kazancın otuz katıdır. **6. Geçici İş Göremezlik Ödeneği:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 18'inci maddesine göre; Kurumca yetkilendirilen hekim veya sağlık kurullarından istirahat raporu alınmış olması şartıyla; **a)** İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğe uğrayan sigortalıya her gün için, **b)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile 5'inci madde kapsamındaki sigortalılardan hastalık sigortasına tabi olanların hastalık sebebiyle iş göremezliğe uğraması hâlinde, iş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması şartıyla geçici iş göremezliğin üçüncü gününden başlamak üzere her gün için, **c)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile (b) bendinde belirtilen muhtarlar ile aynı bendin (1), (2) ve (4) numaralı alt bentleri kapsamındaki sigortalı kadının analığı hâlinde, doğumdan önceki bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması şartıyla, doğumdan önceki ve sonraki sekizer haftalık sürede, çoğul gebelik hâlinde ise doğumdan önceki sekiz haftalık süreye iki haftalık süre ilave edilerek çalışmadığı her gün için, **d)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile (b) bendinde belirtilen muhtarlar ile aynı bendin (1), (2) ve (4) numaralı alt bentleri kapsamındaki sigortalı kadının isteği ve hekimin onayı ile doğuma üç hafta kalıncaya kadar çalışılması hâlinde, doğum sonrası istirahat süresine eklenen süreler için, geçici iş göremezlik ödeneği verilir. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlara iş kazası veya meslek hastalığı ya da analık hâlinde geçici iş göremezlik ödeneği, genel sağlık sigortası dâhil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması şartıyla yatarak tedavi süresince veya yatarak tedavi sonrası bu tedavinin gereği olarak istirahat raporu aldıkları sürede ödenir. Ancak bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendine göre doğum öncesi ve doğum sonrası çalışmadığı sürelerde geçici iş göremezlik ödeneğinin ödenebilmesi için yatarak tedavi şartı aranmaz. İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve sigortalı kadının analığı hâlinde verilecek geçici iş göremezlik ödeneği, yatarak tedavilerde 17'nci maddeye göre hesaplanacak günlük kazancının yarısı, ayaktan tedavilerde ise üçte ikisidir. Sigorta prim ve ödeneklerinin hesabına esas tutulacak günlük kazançların alt sınırında meydana gelecek değişikliklerde, yeniden tespit edilen alt sınırın altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek almakta bulunanların veya almaya hak kazanmış veya kazanacak olanların bu ödenekleri, günlük kazançlarının alt sınırındaki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak değiştirilmiş günlük kazançların alt sınırına göre ödenir. Bir

sigortalıda iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hâllerinden birkaçı birleşirse, geçici iş göremezlik ödeneklerinden en yükseği verilir. Geçici iş göremezlik ödenekleri, toplu iş sözleşmesi yapılan iş yerleri ile kamu idarelerinin işverenleri tarafından Kurumca belirlenen usul ve esaslara göre Kurum adına sigortalılara ödenerek, daha sonra Kurum ile mahsuplaşmak suretiyle tahsil edilebilir. Geçici iş göremezlik ödeneklerinin ödeme zamanı ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **7. Sürekli İş Göremezlik Gelirine Hak Kazanma, Hesaplanması, Başlangıcı ve Birden Çok İş Kazası ve Meslek Hastalığı Hâli:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 19'uncu maddesine göre; iş kazası veya meslek hastalığı sonucu oluşan hastalık ve özürler nedeniyle Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurulları tarafından verilen raporlara istinaden Kurum Sağlık Kurulunca meslekte kazanma gücü en az % 10 oranında azalmış bulunduğu tespit edilen sigortalı, sürekli iş göremezlik gelirine hak kazanır. Sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış olan sigortalının yeniden tedavi ettirilmesi hâlinde meslekte kazanma gücünü ne oranda yitirdiği, birinci fıkrada belirtilen sağlık kurullarından alınacak raporlara göre yeniden tespit olunur. Sürekli iş göremezlik geliri, sigortalının mesleğinde kazanma gücünün kaybı oranına göre hesaplanır. Sürekli tam iş göremezlikte sigortalıya, 17'nci maddeye göre hesaplanan aylık kazancının % 70'i oranında gelir bağlanır. Sürekli kısmî iş göremezlikte sigortalıya bağlanacak gelir, tam iş göremezlik geliri gibi hesaplanarak bunun iş göremezlik derecesi oranındaki tutarı kendisine ödenir. Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç ise gelir bağlama oranı % 100 olarak uygulanır. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlara, sürekli iş göremezlik geliri bağlanabilmesi için, kendi sigortalılığından dolayı, genel sağlık sigortası dâhil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması zorunludur. Yukarıdaki fıkralara göre hesaplanan gelir, günlük kazanç hesabına giren son ay ile gelir başlangıç tarihi arasında 55'inci maddenin ikinci fıkrası hükmüne göre artırılarak belirlenir. Sigortalının sürekli iş göremezlik geliri; **a)** Geçici iş göremezlik ödeneğinin sona erdiği tarihi, **b)** Geçici iş göremezlik tespit edilemeden sürekli iş göremezlik durumuna girilmişse, buna ait sağlık kurulu raporu tarihini takip eden ay başından başlar. Sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış sigortalılardan, aynı özürlülük veya meslek hastalığı nedeniyle istirahat raporu alanlara, yazılı istek tarihinden itibaren 18'inci maddeye göre hesaplanacak bir günlük geçici iş göremezlik ödeneği ile aylık sürekli iş göremezlik gelirinin otuzda biri arasındaki fark, her gün için geçici iş göremezlik ödeneği olarak verilir. Sigortalının yeniden bir iş kazasına uğraması veya yeni bir meslek hastalığına tutulması hâlinde, meydana gelen özürlerin bütünü göz önüne alınarak kendisine, sürekli iş göremezliğini doğuran son iş kazası veya

meslek hastalığı sırasındaki kazancı üzerinden gelir hesaplanır. Ancak, sigortalının son iş kazası veya meslek hastalığı sırasındaki günlük kazancına göre bulunacak geliri, hesaplanan ilk gelirinden az ise sigortalının sürekli iş göremezlik geliri ilk kazanç üzerinden ödenir. İş kazası ve meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik hâllerinde meslekte kazanma gücündeki kayıp oranının belirlenmesine ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **8. Hak Sahiplerine Gelir Bağlanması, Evlenme ve Cenaze Ödenekleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 20'nci maddesine göre; iş kazası veya meslek hastalığına bağlı nedenlerden dolayı ölen sigortalının hak sahiplerine, 17'nci madde gereğince tespit edilecek aylık kazancının % 70'i, 55'inci maddenin ikinci fıkrasına göre güncellenerek 34'üncü madde hükümlerine göre gelir olarak bağlanır. İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü % 50 veya daha fazla oranda kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerin, ölümün iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olup olmadığına bakılmaksızın birinci fıkraya göre belirlenen tutar, 34'üncü madde hükümlerine göre hak sahiplerine gelir olarak bağlanır. İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü % 50 oranının altında kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerin, ölümün iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmaması hâlinde sigortalının almakta olduğu sürekli iş göremezlik geliri, 34'üncü madde hükümlerine göre hak sahiplerine gelir olarak bağlanır. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların hak sahiplerine gelir bağlanabilmesi için, kendi sigortalılığından dolayı, genel sağlık sigortası dâhil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması zorunludur. Gelirin başlangıcı, kesilmesi ve yeniden bağlanmasında 34'üncü ve 35'inci maddeler uygulanır. 37'nci madde hükümlerine göre hak sahiplerine cenaze ve evlenme ödeneği verilir. **9. İş Kazası ve Meslek Hastalığı ile Hastalık Bakımından İşverenin ve Üçüncü Kişilerin Sorumluluğu:** 5510 sayılı Kanunun 21'inci maddesine göre; iş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir hareketi sonucu meydana gelmişse, Kurumca sigortalıya veya hak sahiplerine bu Kanun gereğince yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri toplamı, sigortalı veya hak sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tutarlarla sınırlı olmak üzere, Kurumca işverene ödettirilir. İşverenin sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır. İş kazasının, 13'üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sürede işveren tarafından Kuruma bildirilmemesi hâlinde, bildirim tarihine kadar geçen süre için sigortalıya ödenecek geçici iş göremezlik ödeneği, Kurumca işverenden tahsil edilir. Çalışma mevzuatında sağlık raporu alınması gerektiği belirtilen işlerde,

böyle bir rapora dayanılmaksızın veya eldeki rapora aykırı olarak bünyece elverişli olmadığı işte çalıştırılan sigortalının, bu işe girmeden önce var olduğu tespit edilen veya bünyece elverişli olmadığı işte çalıştırılması sonucu meydana gelen hastalığı nedeniyle, Kurumca sigortalıya ödenen geçici iş göremezlik ödeneği işverene ödettirilir. İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık, üçüncü bir kişinin kusuru nedeniyle meydana gelmişse, sigortalıya ve hak sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değerinin yarısı, zarara sebep olan üçüncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara rücu edilir. İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık; kamu görevlileri, er ve erbaşlar ile kamu idareleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmiş ise, bu fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine yapılan ödemeler veya bağlanan gelirler için kurumuna veya ilgililere rücu edilmez. Ayrıca, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, bu Kanun uyarınca hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine veya iş kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine, Kurumca rücu edilmez. **10. Sigortalının Kendisinden Kaynaklanan Sebeplerle Tedavi Süresinin Uzaması ve İş Göremezliğinin Artması:** 5510 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre; sigortalının aşağıdaki sayılan nedenlerden dolayı iş kazasına veya meslek hastalığına uğraması, hastalanması, tedavi süresinin uzaması veya iş göremezliğinin artması hâllerinde geçici iş göremezlik ödeneği veya sürekli iş göremezlik geliri; **a)** Ceza sorumluluğu olmayanlar ile kabul edilebilir bir mazereti olanlar hariç, sigortalının iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık nedeniyle hekimin bildirdiği tedbir ve tavsiyelere uymaması sonucu tedavi süresinin uzamasına veya iş göremezlik oranının artmasına, malul kalmasına neden olması hâlinde, uzayan tedavi süresi veya artan iş göremezlik oranı esas alınarak dörtte birine kadarı Kurumca eksiltilir. **b)** Ceza sorumluluğu olmayanlar hariç, ağır kusuru yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalının kusur derecesi esas alınarak üçte birine kadarı Kurumca eksiltilir. **c)** Kasdî bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan, hastalanan veya Kurumun yazılı bildirimine rağmen teklif edilen tedaviyi kabul etmeyen sigortalıya, yarısı tutarında ödenir. **d)** Tedavi gördüğü hekimden, tedavinin sona erdiğine ve çalışabilir olduğuna dair belge almaksızın çalışan sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği ödenmez, ödenmiş olanlar da yersiz yapılan ödeme tarihinden itibaren 96'ncı madde hükümlerine göre geri alınır. 13'üncü maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilenler tarafından iş kazasının anılan bentte belirtilen süre içinde Kuruma bildirilmemesi durumunda, sigortalıya yapılacak iş göremezlik ödenekleri bildirim

tarihinden itibaren ödenir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **11. Süresinde Bildirilmeyen Sigortalılıktan Doğan Sorumluluk:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre; sigortalı çalıştırmaya başlandığının süresi içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirilmemesi hâlinde, bildirgenin sonradan verildiği veya sigortalı çalıştırıldığının Kurumca tespit edildiği tarihten önce meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hâlleri sonucu ilgililerin gelir ve ödenekleri Kurumca ödenir. Yukarıdaki fıkrada belirtilen hâllerde, Kurumca yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü masrafların tutarı ile gelir bağlanırsa bu gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri tutarı, 21'inci maddenin birinci fıkrasında yazılı sorumluluk hâlleri aranmaksızın, işverene ayrıca ödettirilir. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olduğu hâlde, 8'inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen süre içerisinde bildirimde bulunmayanlara, bildirimde bulunulmayan sürede meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı, analık halleri sonucu ilgililerin gelir ve ödenekleri Kurumca ödenmez. **12. Kısa Vadeli Sigorta Kollarında Dikkate Alınmayan Süreler:** 5510 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre; kısa vadeli sigorta kolları bakımından; **a)** Herhangi bir sebeple silahaltına alınan sigortalının askerlikte geçen hizmet süresi, **b)** Hükümlülükle sonuçlanmayan tutuklulukta geçen süre, **c)** İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortalarından geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalının iş göremediği süre, **d)** Sigortalının greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hâllerinde geçen süre, 18'inci maddede belirtilen çalışma sürelerine girmediği gibi, iş göremezliğin başladığı veya hastalığın anlaşıldığı yahut doğumun olduğu tarihten önceki bir yılın hesabında da dikkate alınmaz. **E - Uzun Vadeli Sigorta Hükümleri: 1. Malul Sayılma:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 25'inci maddesine göre; sigortalının veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını, (c) bendi kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az % 60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalı, malul sayılır. Ancak, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce sigortalının çalışma gücünün % 60'ını veya vazifesini yapamayacak derecede meslekte kazanma gücünü kaybettiği önceden veya sonradan tespit edilirse, sigortalı bu hastalık veya özrü sebebiyle malullük aylığından yararlanamaz. Yedek subay veya er olarak ya da talim, manevra, seferberlik veya harp dolayısıyla görevleri ile

ilgileri kesilmeksizin silahaltına alındıkları dönemde malul olup, bu malullükleri asıl görevlerini veya işlerini yapmaya mâni olmayanlar hakkında, bu hastalık veya özürleri sebebiyle malullük sigortasına ilişkin hükümler uygulanmaz. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların yazılı talepleri hâlinde, haklarında bu madde hükümleri uygulanmaksızın malullüklerinin mâni olmadığı başka vazife veya sınıflara nakil suretiyle tayinleri yapılmak üzere istifa etmiş sayılırlar. Bunların, istifa etmiş sayıldıktan sonra dahi, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını isteme hakları mahfuzdur. Ancak, kurumlarında başka vazife ve sınıflara nakli mümkün olanlardan özel kanunlarına göre yükümlülük süresine tabi olanlar, bu yükümlülüklerini tamamlamadıkça veya maluliyetlerinin yeni vazifelerine de mâni olduğuna dair usulüne uygun yeniden rapor almadıkça bu haklarını kullanamazlar. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan, vazifelerini yapamayacak derecede hastalığa uğrayanlar, hastalıkları kanunlarında tayin edilen sürelerden fazla devam etmesi hâlinde, hastalıklarının mahiyetlerine ve doğuş sebeplerine göre birinci fıkra uyarınca malul veya 47'nci madde hükümlerine göre vazife malulü sayılırlar. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan; personel kanunlarına tabi olmayanların hastalık sebebiyle malul sayılmalarına esas alınacak hastalık süresi hakkında kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun hastalık iznine ilişkin hükümleri uygulanır. Kanunlarındaki yazılı sürelerden önce geçen hastalığı en çok bir yıl içinde nüksetmesi hâlinde eski ve yeni hastalık süreleri birleştirilmek suretiyle işlem yapılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **2. Malullük Sigortasından Sağlanan Haklar ve Yararlanma Şartları:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 26'ncı maddesine göre; malullük sigortasından sigortalılara sağlanan hak, malullük aylığı bağlanmasıdır. Sigortalıya malullük aylığı bağlanabilmesi için sigortalının; **a)** 25'inci maddeye göre malul sayılması, **b)** En az on yıldan beri sigortalı bulunup, toplam olarak 1.800 gün veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malul olan sigortalılar için ise sigortalılık süresi aranmaksızın 1.800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması, **c)** Maluliyeti nedeniyle sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan veya iş yerini kapattıktan veya devrettikten sonra Kurumdan yazılı istekte bulunması hâlinde malullük aylığı bağlanır. Ancak, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların kendi sigortalılığı nedeniyle genel sağlık sigortası primi dâhil, prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması zorunludur. **3. Malullük Aylığının Hesaplanması, Başlangıcı, Kesilmesi ve Yeniden Bağlanması:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 27'nci maddesine göre, malullük aylığı; prim gün sayısı

9.000 günden az olan sigortalılar için 9.000 gün üzerinden, 9.000 gün ve daha fazla olanlar için ise toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, 29'uncu madde hükümlerine göre hesaplanır. Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç ise tespit edilen aylık bağlama oranı on puan artırılır. Ancak, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için 9.000 prim gün sayısı 7.200 gün olarak uygulanır. Malullük aylığı, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar ile (c) bendi kapsamında sigortalı iken görevinden ayrılmış ve daha sonra başka bir sigortalılık hâline tabi olarak çalışmamış olanların; **a)** Malul sayılmasına esas tutulan rapor tarihi yazılı istek tarihinden önce ise yazılı istek tarihini, **b)** Malul sayılmasına esas tutulan rapor tarihi yazılı istek tarihinden sonra ise rapor tarihini, **c)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmakta olanların ise, maluliyetleri sebebiyle görevlerinden ayrıldıkları tarihi takip eden ay başından itibaren başlar. Malullük aylığı almakta iken bu Kanuna göre veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmaya başlayanların malullük aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemi başında kesilir ve bu Kanuna tabi olarak çalıştıkları süre zarfında 80'inci maddeye göre belirlenen prime esas kazançları üzerinden 81'inci madde gereğince kısa ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortasına ait prim alınır. Bunlardan işten ayrılarak yeniden malullük aylığı bağlanması için yazılı istekte bulunan ya da emekliye ayrılan veya sevk edilenlere; kontrol muayenesine tabi tutulmak ve ilk aylığına esas malullüğünün devam ettiği anlaşılmak kaydıyla, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışıyorsa görevinden ayrıldığı tarihi, diğerlerine ise istek tarihlerini takip eden ödeme döneminden itibaren yeniden malullük aylığı hesaplanarak bağlanır. Bu durumdakilerden ilk bağlanan malullük aylığına esas prim ödeme gün sayısı; **a)** 9.000 günün üzerinde olanların aylıkları, 30'uncu maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi hükümleri uygulanarak hesaplanır. **b)** 9.000 günden az olanların aylıkları ise, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanmak suretiyle aylığın başlangıç tarihi itibariyle hesaplanan tutarının emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı toplamının emeklilik öncesi prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü ile emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmî aylığın toplamından oluşur. Emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmî aylık, emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı toplamı ve emeklilik sonrası çalışmaya ait prime esas kazançları üzerinden bu maddenin birinci fıkrasına göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır. Yeni aylık, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanmak suretiyle bulunan tutarın altında olamaz. Yukarıdaki (a) ve (b) bentlerinde belirtilen 9.000 prim gün sayısı, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için 7.200 gün olarak uygulanır. **4. Yaşlılık Sigortasından Sağlanan Haklar ve Yararlanma Şartları:**

5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesine göre, yaşlılık sigortasından sigortalıya sağlanan haklar şunlardır: **a)** Yaşlılık aylığı bağlanması. **b)** Toptan ödeme yapılması. İlk defa bu Kanuna göre sigortalı sayılanlara; **a)** Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olmaları ve en az 9.000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır. Ancak, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için prim gün sayısı şartı 7.200 gün olarak uygulanır. **b)** (a) bendinde belirtilen yaş şartı; **1.** 01.01.2036 ila 31.12.2037 tarihleri arasında kadın için 59, erkek için 61, **2.** 01.01.2038 ila 31.12.2039 tarihleri arasında kadın için 60, erkek için 62, **3.** 01.01.2040 ila 31.12.2041 tarihleri arasında kadın için 61, erkek için 63, **4.** 01.01.2042 ila 31.12.2043 tarihleri arasında kadın için 62, erkek için 64, **5.** 01.01.2044 ila 31.12.2045 tarihleri arasında kadın için 63, erkek için 65, **6.** 01.01.2046 ila 31.12.2047 tarihleri arasında kadın için 64, erkek için 65, **7.** 01.01.2048 tarihinden itibaren ise kadın ve erkek için 65 olarak uygulanır. Ancak yaş hadlerinin uygulanmasında (a) bendinde belirtilen prim gün sayısı şartının doldurulduğu tarihte geçerli olan yaş hadleri esas alınır. Sigortalılar, ikinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan yaş hadlerine 65 yaşını geçmemek üzere üç yıl eklenmek ve adlarına en az 5.400 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla da yaşlılık aylığından yararlanabilirler. Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce 25'inci maddenin ikinci fıkrasına göre malul sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya özrü bulunan ve bu nedenle malullük aylığından yararlanamayan sigortalılara, en az on beş yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3.960 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır. Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücündeki kayıp oranının; **a)** % 50 ila % 59 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 16 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4.320 gün, **b)** % 40 ila % 49 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 18 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4.680 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla ikinci fıkranın (a) bendindeki yaş şartları aranmaksızın yaşlılık aylığına hak kazanırlar. Bunlar 94'üncü madde hükümlerine göre kontrol muayenesine tabi tutulabilirler. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca tespit edilen maden iş yerlerinin yer altı işlerinde sürekli veya münavebeli olarak en az 20 yıldan beri çalışan sigortalılar için ikinci fıkrada belirtilen yaş şartı 55 olarak uygulanır. 55 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış olduğu tespit edilen sigortalılar, yaş dışındaki diğer şartları taşımaları hâlinde yaşlılık aylığından yararlanırlar. Emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan kadın sigortalılardan başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malul çocuğu bulunanların, bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen prim ödeme gün sayılarının dörtte biri, prim ödeme gün sayıları toplamına eklenir ve eklenen bu süreler emeklilik yaş hadlerinden de indirilir. Yukarıdaki fıkralarda belirtilen yaşlılık aylıklarından yararlanabilmek için, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalının çalıştığı işten ayrıldıktan, (b) bendinde belirtilen sigortalının sigortalılığa esas faaliyete son verip vermeyeceğini beyan ettikten sonra yazılı istekte bulunmaları, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen sigortalıların ise istekleri üzerine yetkili makamdan emekliye sevk onayı alındıktan sonra ilişiklerinin kesilmesi şarttır. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için ayrıca, yazılı talepte bulunduğu tarih itibarıyla genel sağlık sigortası primi dâhil kendi sigortalılığı nedeniyle prim ve prime ilişkin her türlü borcunun olmaması zorunludur. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **5. Yaşlılık Aylığının Hesaplanması:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 29'uncu maddesine göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar ile aynı fıkranın (c) bendine göre bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylığı, aşağıdaki hükümlere göre belirlenecek ortalama aylık kazancı ile aylık bağlama oranının çarpımı sonucunda bulunan tutardır. Ortalama aylık kazanç, sigortalının her yıla ait prime esas kazancının, kazancın ait olduğu yıldan itibaren aylık talep tarihine kadar geçen yıllar için, her yıl gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek bulunan kazançlar toplamının, itibarî hizmet süresi ile fiilî hizmet süresi zammı hariç toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanan ortalama günlük kazancın otuz katıdır. Aylık bağlama oranı, sigortalının malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi geçen toplam prim ödeme gün sayısının her 360 günü için % 2 olarak uygulanır. Bu hesaplamada 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Ancak aylık bağlama oranı % 90'ı geçemez. 28'inci maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarına göre aylığa hak kazanan sigortalılar için hesaplanacak aylık bağlama oranı, prim ödeme gün sayısı 9.000 günden az olanlar için çalışma gücü kayıp oranının 9.000 gün prim ödeme gün sayısı ile çarpımı sonucu bulunan rakamın % 60'a bölünmesi suretiyle hesaplanan gün sayısına göre, % 50'yi geçmemek üzere üçüncü fıkra uyarınca tespit edilen orandır. Prim ödeme gün sayısı 9.000 günden fazla olanlar için ise toplam prim ödeme gün sayısına göre aylık bağlama oranı belirlenir. Ancak, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için bu fıkrada geçen 9.000 prim gün sayısı 7.200 gün, % 50 oranı da % 40 olarak uygulanır. Yukarıdaki şekilde hesaplanan aylığın başlangıç tarihinin yılın ilk altı aylık dönemine rastlaması hâlinde 55'inci maddenin ikinci fıkrasına göre Ocak ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranı kadar artırılarak, yılın

ikinci altı aylık dönemine rastlaması hâlinde ise öncelikle Ocak ödeme dönemi, daha sonra Temmuz ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak, sigortalının aylık başlangıç tarihindeki aylığı hesaplanır. **6. Yaşlılık Aylığının Başlangıcı, Kesilmesi veya Sosyal Güvenlik Destek Primi Ödenmesi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddesine göre, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının; **a)** (a) ve (b) bentlerinde belirtilen sigortalılardan yaşlılık aylığına hak kazananlara, yazılı istek tarihinden sonraki, **b)** (c) bendinde belirtilen sigortalılardan yaşlılık aylığına hak kazananlara, yetkili makamdan alınan emekliye sevk onayı üzerine görevleriyle ilişiğinin kesildiği tarihi takip eden, **c)** (c) bendinde belirtilen sigortalılardan her ne şekilde olursa olsun görevinden ayrılmış ve daha sonra başka bir sigortalılık hâline tabi olarak çalışmamış olanlar ile kontrol muayenesi sonucu aylığı kesilenlerden yaşlılık aylığına hak kazananlara ise istek tarihini takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır. Aylığın ödenmesine başlanacağı tarihte hastalık sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği almakta olan sigortalının yaşlılık aylığı, geçici iş göremezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihi takip eden ay başından başlar. Ancak, bağlanacak yaşlılık aylığı geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark birinci fıkraya göre tespit edilecek tarihten başlanarak verilir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olan kişilerden yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra; **a)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi hariç olmak üzere bu Kanuna göre veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemi başında kesilir. Bunlardan bu Kanuna tabi çalıştıkları süre zarfında 80'inci maddeye göre belirlenen prime esas kazançları üzerinden 81'inci madde gereğince kısa ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortasına ait prim alınır. Yaşlılık aylığı kesilenlerden, işten ayrılarak veya iş yerini kapatarak yeniden yaşlılık aylığı bağlanması için yazılı istekte bulunanlara ya da emekliye ayrılan veya sevk edilenlere, yazılı istek tarihini veya görevinden ayrıldığı tarihi takip eden ödeme döneminden itibaren yeniden yaşlılık aylığı hesaplanarak bağlanır. Yeni aylık, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılacak artışlar uygulanarak bu fıkrada belirtilen aylık başlangıç tarihi itibarıyla bulunan tutarı ile emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmî aylığın toplamından oluşur. Emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmı aylık, talep tarihindeki emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı ve emeklilik sonrası çalışmaya ait prime esas kazançları üzerinden 29'uncu maddeye göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır. **b)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi hariç olmak üzere diğer alt bentlerine tabi çalışmaya başlayanlardan aylıklarının kesilmemesi için yazılı istekte bulunanların

yaşlılık aylıklarının ödenmesine devam edilir. Bunlardan, almakta oldukları aylıklarının % 15'i oranında sosyal güvenlik destek primi kesilir. Ancak kesilecek olan bu tutar, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalılara ilgili yılın Ocak ayında ödenen en yüksek yaşlılık aylığından alınabilecek sosyal güvenlik destek priminden fazla olamaz. Bu sigortalılardan ayrıca kısa vadeli sigorta kolları primi alınmaz. Sosyal güvenlik destek primine tabi olanların primleri, aylıklarından kesilmek suretiyle tahsil edilir. Sosyal güvenlik destek primi ödenmiş veya bildirilmiş süreler bu Kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim ödeme gün sayısına ilave edilmez, 31'inci ve 36'ncı madde hükümlerine göre toptan ödeme yapılmaz. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine tabi faaliyete başladığı için üçüncü fıkranın (a) bendine göre yaşlılık aylığı kesilenler, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılıkları devam ettiği süre içinde bu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendi hükümlerinin uygulanmasını; (b) bendi hükümlerine göre sosyal güvenlik destek primine tabi olanlar ise haklarında üçüncü fıkranın (a) bendi hükümlerinin uygulanmasını isteyebilirler. **7. Yaşlılık Toptan Ödemesi ve İhya:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesine göre, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının; (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar ile bu Kanuna göre ilk defa (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan, herhangi bir nedenle çalıştığı işten ayrılan veya iş yerini kapatan ve yaşlılık aylığı bağlanması için gerekli yaş şartını doldurduğu hâlde malullük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan sigortalıya, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında ise kendi adına bildirilen, (b) bendi kapsamında ise ödediği malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin her yıla ait tutarı, primin ait olduğu yıldan itibaren yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için, her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek toptan ödeme şeklinde verilir. Bu Kanuna göre toptan ödeme yapılarak hizmetleri tasfiye edilmiş bulunanlardan, yeniden bu Kanuna tabi olarak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olanlar, yazılı olarak müracaat etmeleri hâlinde, aldıkları toptan ödemenin ödeme tarihi ile yazılı istek tarihi arasında geçen yıllar için her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek bulunan tutarın ilgiliye tebliğ tarihini takip eden ayın sonuna kadar ödemeleri hâlinde, bu hizmetler ihya edilerek bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınır. **8. Ölüm Sigortasından Sağlanan Haklar ve Yararlanma Şartları:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 32'nci maddesine göre, ölüm sigortasından sağlanan haklar şunlardır: **a)** Ölüm aylığı bağlanması. **b)** Ölüm toptan ödemesi yapılması. **c)** Aylık almakta olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi. **d)** Cenaze ödeneği verilmesi. Ölüm aylığı; **a)** En az 1.800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş veya 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a)

bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için, her türlü borçlanma süreleri hariç en az beş yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 900 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş, **b)** 47'nci maddede yazılı sebeplerle kazaya uğramış, malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı almakta iken veya malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış, **c)** Bağlanmış bulunan malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle kesilmiş durumda iken ölen sigortalının hak sahiplerine, yazılı istekte bulunmaları hâlinde bağlanır. Ancak, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için ölen sigortalının genel sağlık sigortası primi dâhil kendi sigortalılığından dolayı prim ve prime ilişkin her türlü borcunun olmaması veya ödenmesi şarttır. **9. Ölüm Sigortasından Bağlanacak Aylığın Hesaplanması:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesine göre, sigortalının ölümü hâlinde hak sahiplerine bağlanan aylığın hesaplanmasında; **a)** Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazandığı malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı, **b)** Malullük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen sigortalının ölüm tarihi esas alınarak 27'nci veya 30'uncu maddelere göre tespit edilecek aylığı, **c)** 32'nci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamında malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının prim ödeme gün sayısı, 9.000 günden az ise 9.000 gün üzerinden, 9.000 gün ve daha fazla ise toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, 29'uncu madde hükümlerine göre hesaplanan aylığı esas alınır. Ancak, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için 9.000 prim gün sayısı 7.200 gün olarak uygulanır. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri ile 5'inci madde kapsamındaki sigortalılar için ayrı ayrı olmak üzere; sigortalıların ölümleri hâlinde ölüm sigortasından dosya bazında her yıl bağlanan aylıkların aylık başlangıç tarihinin ait olduğu yılın Ocak ayı itibarıyla yıl içine ait artışlar uygulanmaksızın hesaplanacak tutarları, yaşlılık sigortasından bir önceki yılın son ödeme ayında söz konusu sigortalılar için ayrı ayrı ödenen en düşük yaşlılık aylığından az olamaz. Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmasına hak kazanmış ise, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinin uygulanmasında bu durum dikkate alınmaz. **10. Ölüm Aylığının Hak Sahiplerine Paylaştırılması:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 34'üncü maddesine göre, ölen sigortalının 33'üncü madde hükümlerine göre hesaplanacak aylığının; **a)** Dul eşine % 50'si; aylık bağlanmış çocuğu bulunmayan dul eşine ise bu Kanunun 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e 'yukarıda d)) bentleri hariç bu Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmaması veya kendi

sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olması hâlinde % 75'i, **b)** Bu Kanunun 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e 'yukarıda d') bentleri hariç bu Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmayan veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış çocuklardan; **1.** 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi hâlinde 20 yaşını, yükseköğrenim yapması hâlinde 25 yaşını doldurmayanların veya, **2.** Kurum Sağlık Kurulu kararı ile çalışma gücünü en az % 60 oranında yitirip malul olduğu anlaşılanların veya, **3.** Yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan kızlarının her birine % 25'i, **c)** (b) bendinde belirtilen çocuklardan sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya sonradan bu duruma düşenlerle, ana ve babaları arasında evlilik bağı bulunmayan veya sigortalının ölümü tarihinde evlilik bağı bulunmakla beraber ana veya babaları sonradan evlenenler ile kendisinden başka aylık alan hak sahibi bulunmayanların her birine % 50'si, **d)** Hak sahibi eş ve çocuklardan artan hisse bulunması hâlinde her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirinin asgarî ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartıyla ana ve babaya toplam % 25'i oranında; ana ve babanın 65 yaşın üstünde olması hâlinde ise artan hisseye bakılmaksızın yukarıdaki şartlarla toplam % 25'i, oranında aylık bağlanır. Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya soy bağı düzeltilmiş veya babalığı hükme bağlanmış çocukları ile sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanır. Hak sahiplerine bağlanacak aylıkların toplamı sigortalıya ait aylığın tutarını geçemez. Bu sınırın aşılmaması için gerekirse hak sahiplerinin aylıklarından orantılı olarak indirimler yapılır.

11. Hak Sahiplerinin Aylıklarının Başlangıcı, Kesilmesi ve Yeniden Bağlanması: 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 35'inci maddesine göre, ölüm sigortasından sigortalının hak sahiplerine bağlanacak aylıklar; **a)** Sigortalının ölüm tarihini, **b)** Hak sahibi olma niteliğinin ölüm tarihinden sonra kazanılması hâlinde, bu niteliğin kazanıldığı tarihi, takip eden ay başından itibaren başlatılır. Hak sahiplerine bağlanan aylıklar 34'üncü maddede belirtilen şartların ortadan kalktığı tarihi takip eden ödeme dönemi başından itibaren kesilir. Ancak bu Kanunun 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde belirtilenlerden öğrenci olanların sigortalı sayılmaları, bağlanan aylıkların kesilmesini gerektirmez. Aylığın kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması hâlinde, 34'üncü maddede belirtilen şartlar saklı kalmak kaydıyla, müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren yeniden aylık bağlanır. Bu madde gereğince aylığı kesilen çocuklardan, sonradan Kurum Sağlık Kurulu kararı ile çalışma gücünü en az % 60 oranında kaybederek malul olduğu anlaşılanlara, 34'üncü maddede belirtilen şartları taşımaları hâlinde, malullük durumlarının tespitine esas teşkil

eden rapor tarihini takip eden ay başından itibaren, 94'üncü madde hükmü saklı kalmak kaydıyla aylık bağlanır. Yeniden bağlanan aylık, aylığın kesildiği tarihten tekrar bağlandığı tarihe kadar geçen süre için 55'inci maddenin ikinci fıkrasına göre artırılmak suretiyle belirlenir. **12. Ölüme Bağlı Toptan Ödeme ve İhya:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar ile bu Kanuna göre ilk defa aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanamaması durumunda, ölüm tarihi esas alınmak kaydıyla 31'inci maddenin birinci fıkrasına göre hesaplanan tutar, 34'üncü madde hükümleri dikkate alınarak hak sahiplerine toptan ödeme şeklinde verilir. Hak sahiplerine yapılacak toptan ödemenin toplamı, sigortalıya yapılacak toptan ödeme tutarını geçemez. Bu sınırın aşılmaması için gerekirse hak sahiplerinin hisselerinden orantılı olarak indirim yapılır. Toptan ödeme yapıldıktan sonra artan tutar olursa sigortalının ölümünden sonra doğan veya soy bağı düzeltilen veya babalığı hükme bağlanan çocuklarına da bu madde hükümlerine göre toptan ödeme yapılır. Bu Kanuna göre toptan ödeme yapılarak tasfiye edilmiş süreler, borçlanılarak veya yurt dışı hizmetleri birleştirilerek ya da sonradan hizmet tespiti nedeniyle hak kazanılan sürelerin eklenmesi suretiyle ölüm sigortasından yararlanmak için gerekli prim ödeme gün sayısının tamamlanması hâlinde, hak sahiplerinin yazılı isteği üzerine 31'inci maddenin ikinci fıkrasına göre ihya edilir. Yukarıdaki süreler, ihya edilen süreye ilişkin tutar dâhil her türlü borçların ödendiği tarihi takip eden ay başı itibarıyla bu Kanuna göre aylık bağlanmasında dikkate alınır. **13. Evlenme ve Cenaze Ödeneği:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 37'nci maddesine göre; evlenmeleri nedeniyle, gelir veya aylıklarının kesilmesi gereken kız çocuklarına evlenmeleri ve talepte bulunmaları hâlinde almakta oldukları aylık veya gelirlerinin iki yıllık tutarı bir defaya mahsus olmak üzere evlenme ödeneği olarak peşin ödenir. Evlenme ödeneği alan hak sahibinin aylığının kesildiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde yeniden hak sahibi olması hâlinde, iki yıllık sürenin sonuna kadar gelir veya aylık bağlanmaz, bu durumda olanlar 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır. Evlenme ödeneği verilmesi hâlinde, diğer hak sahiplerinin aylık veya gelirleri evlenme ödeneği verilen sürenin bitimini takip eden ödeme döneminden itibaren 34'üncü maddeye göre yeniden belirlenir. İş kazası veya meslek hastalığı sonucu veya sürekli iş göremezlik geliri, malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı almakta iken veya kendisi için en az 360 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi bildirilmiş olup da ölen sigortalının hak sahiplerine Kurum Yönetim Kurulunca belirlenip Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından onaylanan tarife üzerinden cenaze ödeneği ödenir. Cenaze ödeneği,

sırasıyla sigortalının eşine, yoksa çocuklarına, o da yoksa ana babasına, o da yoksa kardeşlerine verilir. Cenaze ödeneğinin üçüncü fıkrada sayılanlara ödenememesi ve sigortalının cenazesinin gerçek veya tüzel kişiler tarafından kaldırılması durumunda, üçüncü fıkrada belirtilen tutarı geçmemek üzere belgelere dayanan masraflar, masrafı yapan gerçek veya tüzel kişilere ödenir. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan ölenlerin hak sahiplerine kendi kurumları tarafından ilgili mevzuat gereği ölüm yardımı hariç cenaze gideri, cenaze nakil gideri ödeneği veya bu mahiyette bir ödemenin yapılması hâlinde, Kurum tarafından cenaze ödeneği ödenmez. **14. Uzun Vadeli Sigorta Kolları Bakımından Sigortalılık Süresi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 38'inci maddesine göre; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında dikkate alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı; sigortalının, mülga 02.06.1949 tarih ve 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununa, mülga 04.02.1957 tarih ve 6900 sayılı Maluliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Hakkında Kanuna, 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa, 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa, 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa, bu Kanunla mülga 17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa ve 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıklara veya bu Kanuna tabi olarak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak ilk defa kapsama girdiği tarih olarak kabul edilir. Uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri saklıdır. Bu Kanunun uygulanmasında 18 yaşından önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olanların sigortalılık süresi, 18 yaşını doldurdukları tarihte başlamış kabul edilir. Bu tarihten önceki süreler için ödenen malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri, prim ödeme gün sayılarının hesabına dâhil edilir. Aylık bağlama işlemlerinde dikkate alınan sigortalılık süreleri, sigortalılığın başlangıç tarihi ile sigortalının aylık bağlanması için yazılı istekte bulunduğu, aylık bağlanması için istekte bulunmayan sigortalılar için ise ölüm tarihi arasında geçen süredir. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar bakımından sigortalılık süresi; sigortalılığın başlangıç tarihi ile 48'inci maddeye göre yetkili makamdan emekliye sevk onayının alınarak görevi ile ilişiğinin kesildiği ayın son günü arasında geçen süredir. Vazife malullüğü aylığı almakta iken, çalışmaya başlamaları nedeniyle haklarında uzun vadeli sigorta hükümleri uygulananlar için malullük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlanmasında veya toptan ödeme yapılmasında esas alınacak sigortalılık süresi, prim ödeme gün sayısı ve prime esas kazancın hesaplanmasında, vazife malullüğü aylığı bağlandığı tarihten önceki süreler dikkate

alınmaz. **15. Uzun Vadeli Sigorta Kolları Bakımından Üçüncü Kişinin Sorumluluğu:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesine göre; üçüncü bir kişinin kastı nedeniyle malul veya vazife malulü olan sigortalıya veya ölümü hâlinde hak sahiplerine, bu Kanun uyarınca bağlanacak aylığın başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değerinin yarısı için Kurumca zarara sebep olan üçüncü kişilere rücu edilir. Malullük, vazife malullüğü veya ölüm hâli, kamu görevlilerinin veya er ve erbaşlar ile kamu idareleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmiş ise, bu fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine yapılan ödemeler veya bağlanan aylıklar için Kurumca, kurumuna veya ilgililere rücu edilmez. **16. Fiilî Hizmet Süresi Zammı:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 40'ıncı maddesine göre; aşağıda belirtilen iş yerlerinde ve işlerde 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında çalışan sigortalıların prim ödeme gün sayılarına, bu iş yerlerinde ve işlerde geçen çalışma sürelerinin her 360 günü için karşılarında gösterilen gün sayıları, fiilî hizmet süresi zammı olarak eklenir. 360 günden eksik sürelere ait fiilî hizmet süresi zammı, 360 gün için eklenen fiilî hizmet süresi ile orantılı olarak belirlenir. Çalışmanın fiilî hizmet süresi zammı kapsamında değerlendirilebilmesi için, tablonun (13) ve (14) numaralı sıralarında belirtilen sigortalılar hariç sigortalının kapsamdaki iş yerleri ile birlikte belirtilen işlerde fiilen çalışması ve söz konusu işlerin risklerine maruz kalması şarttır. Aşağıdaki bentlerden birden fazlasına dâhil olanlar için, en yüksek olan bentten fiilî hizmet süresi zammı uygulanır.

Kapsamdaki İşler/İş Yerleri	**Kapsamdaki Sigortalılar**	**Eklenecek Gün Sayısı**
1. Kurşun ve arsenik işleri	**1.** Kurşun üretilen galenit, serüzit, anglezit gibi cevherlerin çıkarılmasına ilişkin maden ocağı işlerinde çalışanlar **2.** Kurşunlu madenlerden yahut içinde kurşun bulunan kül, maden köpüğü, kurşun fırın kurumu, üstübeç artığı ve benzeri maddelerden kurşun üretimi için yapılan izabe işlerinde çalışanlar **3.** Antimuan, kalay, bronz ve benzeri maddelerle yapılan kurşun alaşımı işlerinde çalışanlar **4.** Kurşun izabe fırınlarının teksif odalarında biriken kuru tozları kaldırma işlerinde çalışanlar	60 90

2. Cam fabrika ve atölyeleri	**1.** Cam yapımında kullanılan ilkel maddeleri toz hâline getirme, eleme, karıştırma ve kurutma işlerinde (Bu işleri yapmak üzere tam kapalı odalar içinde otomatik makineli tesisat veya çalışma ortamındaki tozları sağlık için tehlike oluşturmayacak düzeye indiren havalandırma tesisatı bulunmadığı takdirde) çalışanlar **2.** Eritme işlerinde (Otomatik besleme fırınlarıyla çalışılmadığı takdirde) çalışanlar **3.** Ateşçilik işlerinde çalışanlar **4.** Üfleme işlerinde (Tamamen otomatik makinelerle yapılmadığı takdirde) çalışanlar **5.** Basınçla yapılan cam işlerinde (Cam tazyiki işleri) çalışanlar **6.** Ayna camı sanatında potalı cam dökümü işlerinde (Potalar kalıp masasına mekanik araçlarla taşınmadığı takdirde) çalışanlar **7.** Camı fırın başından alma işlerinde çalışanlar **8.** Yayma fırınlarında düzeltme işlerinde çalışanlar **9.** Traş işlerinde çalışanlar **10.** Asitle hak ve cilalama işlerinde çalışanlar **11.** Basınçlı havayla kum püskürten cihazlarla yapılan işlerde (Çalışma ortamındaki tozları sağlık için tehlike oluşturmayacak düzeye indiren havalandırma tesisatı bulunmadığı takdirde) çalışanlar **12.** Pota ve taş odalarında görülen işlerde çalışanlar	60
3. Cıva üretimi iş-leri sanayii	**1.** Cıva izabe fırınlarında görülen işlerde çalışanlar **2.** Elementer cıva bulunan ocaklarda görülen işlerde çalışanlar	90
4. Çimento fabrikaları	**1.** İlkel maddeleri kırma, ufalama, ezme, eleme ve karıştırma işlerinde	

	çalışanlar **2.** Otomatik fırınlarda pişirme işlerinde çalışanlar **3.** Klinkeri öğütme, eleme, torba ve fıçılara koyma işlerinde (Otomatik olarak tozun etrafa yayılmasını önleyici bir düzenleme yapılmadığı takdirde) çalışanlar	60
5. Kok fabrikalarıyla termik santraller	**1.** Ateşçilik, ocak temizliği, jeneratör, doldurma, boşaltma ve temizleme işlerinde çalışanlar **2.** Kimyasal arıtma işlerinde çalışanlar **3.** Gazın geçtiği cihaz ve boruların onarılması ve temizlenmesi işlerinde çalışanlar **4.** Kok fabrikalarında kömür ve ocak işlerinde çalışanlar **5.** Elektrik enerji üretim santrallerinin kazan dairesindeki ateşçilik, kül ve kömürlerin taşınması işlerinde çalışanlar **6.** Termik santrallerle her çeşit buhar kazanlarının kazan dairesindeki ateşçilik, kül ve kömürlerin taşınması işlerinde çalışanlar	60
6. Alüminyum fabrikaları	**1.** Alüminyum oksit üretimi işlerinde çalışanlar **2.** Alüminyum bronzu hazırlama işlerinde çalışanlar **3.** Alüminyum madeni üretimi işlerinde çalışanlar	60
7. Demir ve çelik fabrikaları	**1.** Demir izabe fabrikalarında cevherin demire çevrilmesi işleriyle boru fabrikalarının fırın ve döküm dairelerinde yapılan işlerinde çalışanlar **2.** Çelikhanelerin çelik yapılan fırınlarıyla bunların teferruat ve eklentilerinden olan ikinci derecedeki fırınlarda ve konvertör-lerde yapılan işlerinde çalışanlar **3.** Sıvı hâldeki demir ve çeliğin	

	tesisat ve teçhizatla veya mekanik olarak taşınmasına ilişkin işlerde çalışanlar **4.** Sıcak veya sıvı hâldeki cürufun taşınması ve işlenmesi işlerinde çalışanlar **5.** Haddehanelerde (Soğuk demirle çalışılan haddehaneler hariç), fırınlarda, hadde serilerinde, haddehaneyi kızgın veya sıvı çelik yahut demirle besleyen tesisat ve araçlarla görülen işlerle kızgın hâlde olan yarı mamul parçaların kesilmesi ve hazırlanması işlerinde çalışanlar	90
8. Döküm fabrikaları	**1.** Döküm kalıp ve maçalarının yapılması ve döküme hazır duruma getirilmesi işlerinde çalışanlar **2.** Döküm şarjının hazırlanması ve her çeşit maden eritme (İzabe) fırınlarının döküme hazır duruma getirilmesi işlerinde çalışanlar **3.** Maden eritme ve dökme işlerinde çalışanlar	60
9. Asit üretimi yapan fabrika ve atölyeler	**1.** Asit için hammaddelerin hazırlanması işlerinde çalışanlar **2.** Asidin yapılma safhalarındaki işlerinde çalışanlar **3.** Baca gazlarından asit elde edilmesi işlerinde çalışanlar	90
10. Yer altı işleri	Maden ocakları (Elementer cıva bulunduğu saptanan cıva maden ocakları hariç), kanalizasyon ve tünel yapımı gibi yer altında yapılan işlerde çalışanlar	180
11. Radyoaktif ve radyoiyonizan maddelerle yapılan işler	Doğal ve yapay radyoaktif, radyoiyonizan maddeler veya bütün diğer korpüsküler ema-nasyon kaynakları ile yapılan işlerde çalışanlar	90
12. Su altında veya su altında basınçlı hava içinde	**1.** Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerden 20-35 metreye kadar derinlik ve 2-3,5 kg/cm2 basınçta yapılan işlerde	60

çalışmayı gerektiren işler	çalışanla **2.** Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerden 35-40 (40 hariç) metre derinlik veya 3,5-4 (3,5 hariç) kg/cm2 basınçta yapılan işlerde çalışanlar **3.** Dalgıçlık işinde çalışanlar	90
13. Türk Silahlı Kuvvetlerinde	Subay, yedek subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar	90
14. Emniyet ve polis mesleğinde, Millî İstihbarat Teşkilatında	Asaleti onaylanmış olmak şartıyla adaylıkta geçirilen süreler dâhil polis, komiser yardımcısı, komiser, baş komiser, emniyet amiri, emniyet müdürleri ile bu ve daha yukarı maaş ve derecelerdeki emniyet mensupları, Millî İstihbarat Teşkilatı mensupları.	90
15. İtfaiye veya yangın söndürme işleri	Yangın söndürme işlerinde çalışanlar	60

Bu maddenin birinci fıkrası hükmüne göre hesaplanan fiilî hizmet süresi zammı, yukarıdaki tablonun (13) ve (14) numaralı sırasında yer alan sigortalılar için sekiz, diğer sigortalılar için beş yılı geçmemek üzere uzun vadeli sigorta kolları uygulamasında prim ödeme gün sayısına eklenir. Bu sürelerin, üç yılı geçmemek üzere yarısı emeklilik yaş hadlerinden indirilir. Tablonun (10) numaralı sırasında yer alan sigortalılar için bu fıkradaki süre sınırı uygulanmaz. Yukarıdaki fıkrada belirtilen yaş haddi indiriminden yararlanabilmek için ölüm ve maluliyet hâlleri hariç tablonun (10) numaralı sırasında yer alan sigortalıların en az 1.800 gün, diğer sıralarda yer alan sigortalıların ise en az 3.600 gün belirtilen iş yeri ve işlerde çalışmış olmaları şarttır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumun önerisi üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir. **17. Sigortalıların Borçlanabileceği Süreler:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 41'inci maddesine göre, bu Kanuna göre sigortalı sayılanların; **a)** Kanunları gereği verilen ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri ile 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalı kadının, iki defaya mahsus olmak üzere doğum tarihinden sonra iki yıllık süreyi geçmemek kaydıyla hizmet akdine istinaden iş yerinde çalışmaması ve çocuğunun yaşaması şartıyla talepte bulunulan süreleri, **b)** Er veya erbaş olarak silahaltında veya yedek subay okulunda geçen süreleri, **c)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanların, personel mevzuatına göre aylıksız izin süreleri, **d)** Sigortalı olmaksızın doktora öğrenimi veya tıpta uzmanlık için yurt içinde veya

yurt dışında geçirdikleri normal doktora veya uzmanlık öğrenim süreleri, **e)** Sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların normal staj süreleri, **f)** Sigortalı iken herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan bu suçtan dolayı beraat edenlerin tutuklulukta veya gözaltında geçen süreleri, **g)** Grev ve lokavtta geçen süreleri, **h)** Hekimlerin fahrî asistanlıkta geçen süreleri, **ı)** Seçim kanunları gereğince görevlerinden istifa edenlerin, istifa ettikleri tarih ile seçimin yapıldığı tarihi takip eden ay başına kadar açıkta geçirdikleri süreleri, kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları ve talep tarihinde 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt ve üst sınırları arasında olmak üzere, kendilerince belirlenecek günlük kazancın % 32'si üzerinden hesaplanacak primlerini borcun tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılarak, borçlandırılan süreleri sigortalılıklarına sayılır. Bir ay içinde ödenmeyen borçlanmalar için ise yeni başvuru şartı aranır. Primi ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz. Borçlanma sürelerinin ne şekilde belgeleneceğini belirlemeye Kurum yetkilidir. Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma hâlinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür. Sigortalılık borçlanması ile aylık bağlanmasına hak kazanılması durumunda, ilgililere borcun ödendiği tarihi takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır. Borçlanılan süreler, uzun vadeli sigorta ve genel sağlık sigortası bakımından; **a)** Birinci fıkranın (a), (b), (d), (e), (f), (g) ve (h) bentleri gereği borçlananlar, borçlandığı tarihteki 4'üncü maddenin birinci fıkrasının ilgili bendine göre, **b)** Birinci fıkranın (c) ve (ı) bentleri gereği borçlananlar, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendine göre, sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonraki sürelere ait borçlanmalarda, borçlanılan prime esas gün sayısı borçlanılan ilgili aylara mal edilir. Seçilen prime esas kazanç, borcun ödendiği tarihteki prime esas asgarî kazanca oranlanarak, söz konusu oran ilgili ayın prime esas asgarî kazancı ile çarpılır. Bulunan tutar, ilgili ayın prime esas kazancı kabul edilir. Ancak hesaplanan prime esas kazanç hiçbir suretle o ayın prime esas azamî kazancını geçemez. **18. Bildirim:** 5510 sayılı Kanunun 42'nci maddesine göre; Kurum, sigortalıya veya hak sahiplerine bağlanacak gelir, aylık veya toptan ödemeleri, gerekli belgelerin ve incelemelerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde hesap ve tespit ederek sonuçlarını yazı ile bildirir. **F - Kamu Görevlilerine İlişkin Hükümler: 1. Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Başbakanlık Görevinde Bulunanların Aylıkları:** 5510 sayılı Kanunun 43'üncü maddesine göre; Cumhurbaşkanı iken bu görevinden herhangi bir nedenle ayrılanlara, istekleri üzerine, müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren, istek tarihinde Cumhurbaşkanına ödenmekte olan aylık ödeneğin % 40'ı oranında yaşlılık aylığı bağlanır. Ancak, herhangi bir nedenle görevden

ayrılan Cumhurbaşkanı, 28'inci maddeye göre yaşlılık aylığına hak kazanıyorsa, 29'uncu maddeye göre yaşlılık aylığı ayrıca hesaplanır ve aylıklardan yüksek olanı yaşlılık aylığı olarak bağlanır. 28'inci maddeye göre aylığa hak kazanamaması hâlinde birinci fıkraya göre bağlanan aylığın tümü, 28'inci maddeye göre aylığa hak kazanması hâlinde ve 29'uncu maddeye göre hesaplanan aylık, birinci fıkraya göre bağlanan aylıktan düşükse aradaki fark, Hazineden tahsil edilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Başbakan iken bu görevinden herhangi bir nedenle ayrılanlara, istekleri üzerine, müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren, istek tarihindeki Cumhurbaşkanına ödenmekte olan aylık ödeneğin % 40'ı esas alınarak Cumhurbaşkanına bağlanacak yaşlılık aylığının % 75'i oranında yaşlılık aylığı bağlanır. Ancak herhangi bir nedenle görevden ayrılan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Başbakan, 28'inci maddeye göre yaşlılık aylığına hak kazanıyorsa, 29'uncu maddeye göre yaşlılık aylığı ayrıca hesaplanır ve aylıklardan yüksek olanı yaşlılık aylığı olarak bağlanır. 28'inci maddeye göre aylığa hak kazanılamıyorsa üçüncü fıkraya göre bağlanan aylığın tümü, 28'inci maddeye göre aylığa hak kazanılıyor ve 29'uncu maddeye göre hesaplanan aylık, üçüncü fıkraya göre bağlanan aylıktan düşükse aradaki fark Hazineden tahsil edilir. Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Başbakan iken veya bu görevlerden ayrıldıktan sonra ölenlerin hak sahiplerine, bu maddeye göre hesap edilen aylık 34'üncü madde hükümlerine göre ölüm aylığı olarak bağlanır. Bu madde kapsamında bağlanan gelir ve aylıklar, 55'inci maddenin ikinci fıkrası hükümlerine göre artırılır. **2. Bazı Kamu Görevlilerine Yaşlılık Aylığı Bağlanacak Hâller:** 5510 sayılı Kanunun 44'üncü maddesine göre; bu Kanun hükümlerinin uygulanmasında, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılan bazı kamu görevlilerine yaşlılık aylığı bağlanmasına ilişkin aşağıdaki hükümler uygulanır: **a)** 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40'ıncı maddesi gereğince yaş haddinden emekliye ayrılanlara 5.400 gün prim ödeme gün sayısı olması hâlinde, **b)** Özel kanunları gereğince kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenlere yaş şartı aranmaksızın, prim ödeme gün sayısı 9.000 gün olması hâlinde, yaşlılık aylığı bağlanır. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlardan subay, astsubay, askerî memurlarla uzman jandarma ve uzman erbaşlar ahlak noktasından hükümle veya yetersizlik ya da disiplin sebeplerinden dolayı sicilleri üzerine veyahut askerî mahkemelerce verilecek kararlar üzerine kurumlarınca resen, bunlar dışında kalanlar ise ahlak ve yetersizlik sebeplerinden dolayı yönetmeliğine göre sicilleri üzerine kurumlarınca resen emekliye sevk edilenlere ise, 28'inci maddenin ikinci ve üçüncü fıkrasında belirtilen yaş ve prim ödeme gün sayısını tamamlamaları hâlinde yaşlılık aylığı bağlanır. Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri gereğince bağlanan yaşlılık

aylıkları, 28'inci maddenin ikinci ve üçüncü fıkrasında aranan yaş ve prim ödeme gün sayısı tamamlanıncaya kadar bunları çalıştıran kamu idarelerinden tahsil edilir. **3. Kanunları Gereğince Görevden Uzaklaştırılanlar, Tutuklananlar veya Görevine Son Verilenlerin Sigortalılıkları ve Primleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 45'inci maddesine göre; bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olan sigortalılardan görevden uzaklaştırılan, görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan, kanunları gereğince eksik aylığa müstahak bulunanların prime esas kazançlarının yarısı; kanunlarına göre bu müddetler için sonradan görevlerine iade edilerek tam aylığa hak kazananların ise, prime esas kazançlarının tamamı üzerinden prim alınır. Prime esas kazançların yarısı üzerinden prim alınanların prim ödeme gün sayısı, bu sürelerin yarısı olarak hesap edilir. Görevine son verilenlerden yargı kararı ile görevlerine iade edilenlerin primleri, göreve son verildiği tarihten görevine başladığı tarihe kadar kendi kadrosunun veya emsali kadronun prime esas kazancına göre hesaplanır. Bu durumdakilerin primlerine ait sigortalı ve işveren hisselerinin gecikme cezası ve gecikme zamları kurumlarınca ödenir ve bu süreler sigortalılık süresinden sayılır. Birinci ve ikinci fıkraya göre sigortalılık durumu değişenler için ek bildirge düzenlenerek Kuruma verilir ve bu durumda 102'nci madde hükümleri uygulanmaz. Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, ilgili kanunları gereğince kullandıkları aylıksız izin sürelerinin bitiminden sonra göreve başlayanlar ile göreve başlaması için tanınan süreler ile bir yıl ve daha az süreyle aylıksız izne ayrılanların aylıksız izin sürelerinde bu Kanunun 67'nci maddesinde aranan 30 günlük prim ödeme şartı aranmaz. **4. Bazı Kamu Görevlilerinin Prime Esas Kazançları ve Prime Esas Kazanç Üst Sınırı:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 46'ncı maddesine göre; harp okulları ile fakülte ve yüksekokullarda silahlı kuvvetler hesabına okuyanların ve astsubay meslek yüksekokulu öğrencileri ile astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tabi tutulan adayların öğrenci harçlıkları ile ilgisine göre en az aylık alan teğmen veya astsubay çavuşun prime esas kazançları arasındaki farkın primi; polis akademisi ile fakülte ve yüksekokullarda Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okuyan öğrencilerin öğrenci harçlıkları ile komiser yardımcısı veya polis memuru prime esas kazançları arasındaki farkın primi, öğrenciler adına kurumlarınca ödenir. Fakülte veya yüksekokullarda kendi hesabına okuduktan sonra subay veya astsubaylığa nasbedilen veya yedek subaylık hizmetini takiben subaylığa geçirilenler ile fakülte ve yüksekokullarda kendi hesabına okuduktan sonra, komiser yardımcısı veya polis memuru olarak atananların başarılı öğrenim süreleri; borçlanmanın yapıldığı tarihte ilgisine göre en az aylık alan teğmenin, astsubay çavuşun veya polis

memuru ya da komiser yardımcısının prime esas kazancı üzerinden, bu sürelere ait primler kendilerince ödenerek borçlandırılmak suretiyle hizmetten sayılır. Bu şekilde hesap edilecek borç, tebliğ tarihinden itibaren iki yıl içinde eşit taksitler hâlinde ödenir. Fakülte veya yüksekokullarda kendi hesabına okumakta iken Türk Silahlı Kuvvetleri veya Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okumaya devam eden öğrencilerin, daha önce kendi hesabına okudukları normal okul süreleri hakkında, ikinci fıkra hükümleri uygulanır. Talim ve manevra için rütbe ile silahaltına alınan 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olan sigortalılardan rütbelerinin prime esas kazançları, vazifelerinin prime esas kazancından fazla olanların prime esas kazanç farklarına ait primleri vazife gördükleri kurumlarınca ve seferberlik ve harp için silahaltına alınanlardan vazifelerinin prime esas kazançları, rütbelerinin prime esas kazancından fazla olanların prime esas kazançları arasındaki farkın primleri de, rütbelerinin prime esas kazancını ödeyen kamu idaresince kesilerek Kuruma ödenir. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına giren sigortalıların prime esas kazançlarının tespitinde 82'nci maddede belirtilen üst sınır aranmaz. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına giren sigortalılardan, aylıksız izinli sayılmaksızın ve tabi olduğu personel kanunu ile ilgisi devam edecek şekilde yurt dışına geçici ya da sürekli görevle gönderilenlerin prime esas kazancının hesabında; geçici görevle gönderilenlerin bulundukları kadroya ilişkin prime esas kazancı, yurt dışı kadrolarına atananların ise yurt dışına atanma tarihi itibarıyla, atandıkları kadro ile atanmadan önceki yurt içi kadrosuna ilişkin prime esas kazançtan yüksek olanı esas alınır. Sürekli görevle atananların yurt dışı kadrolarına ilişkin prime esas kazancın hesabında dikkate alınacak ödeme unsurlarından, ilgili mevzuatı uyarınca söz konusu kadroya bağlı olarak belirleme yapılmamış ödeme unsur ve tutarlarını, kadrosunun bulunduğu kurum personelinin yararlanmakta olduğu ödeme unsurlarıyla sınırlı olmak ve aynı veya benzer nitelikteki kadroya ilişkin prime esas kazanca tabi ödemeleri göz önünde bulundurmak suretiyle belirlemeye ilgili kamu idaresinin görüşü üzerine Kurum ve Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir. **5. Vazife Malullüğü:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 47'nci maddesinde öngörülen hükümler şöyledir: **1.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlar için aşağıdaki hâllerde vazife malullüğü hükümleri uygulanır. 25'inci maddede belirtilen malullük; sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya iş yerinde meydana gelen kazadan doğmuş olursa, buna vazife malullüğü ve bunlara

uğrayanlara da vazife malulü denir. **2.** Vazife malullükleri; **a)** Keyif verici içki ve her çeşit maddeler kullanmaktan, **b)** Kanun, tüzük ve emir dışında hareket etmiş olmaktan, **c)** Yasak fiilleri yapmaktan, **d)** İntihara teşebbüsten, **e)** Her ne suretle olursa olsun kendisine veya başkalarına menfaat sağlama veya zarar verme amacından doğmuş olursa bunlara uğrayanlar hakkında vazife malullüğü hükümleri uygulanmaz. **3.** Kamu idareleri vazife malullüğüne sebep olan olayı, o yer yetkili kolluk kuvvetlerine veya kendi mevzuatına göre yetkili mercilere derhâl, Kuruma da en geç on beş iş günü içinde bildirmekle yükümlüdür. Kuruma bildirim, aynı süre içerisinde sigortalılar veya hak sahiplerince de yapılabilir. Vazife malullüğüne sebep olan olaydan kamu idarelerinin yetkili mercilerinin haberdar edilmemiş olması hâli dışında; ilgililerin bildirimi, kamu idarelerinin bildirim sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. **4.** Kuruma bildirim süresi; **a)** Vazife malullüğüne sebep olan olayın meydana geldiği tarihten, **b)** Hastalıklarının sebep ve mahiyetleri dolayısıyla haklarında vazife malullüğü hükümleri uygulanacaklar için, hastalıklarının tedavisinin imkânsız olduğuna dair düzenlenen kati raporun onay tarihinden, **c)** Esirlik ve gaiplik hâllerinde ise, bu hâllerin sona erdiği tarihten başlar. **5.** Süresi içerisinde bildirimde bulunulan vazife malullüğü aylıkları, sigortalının ölüm ya da maluliyeti sebebiyle göreviyle ilişiğinin kesildiği tarihi takip eden ay başından itibaren bağlanır. **6.** Vazife malullüğü süresi içerisinde bildirilmeyen sigortalılara; kamu idareleri ya da sigortalılar veya hak sahiplerince sonradan yapılacak bildirim üzerine, vazife malullüklerinin belgelenmesi ve müstahak olmaları şartıyla, bu Kanunun zaman aşımı hükümleri dikkate alınmak suretiyle vazife malullüğü aylığı bağlanır veya bağlanmış olan aylıklar düzeltilir. Bu durumda sigortalı veya hak sahiplerine bağlanacak aylık ya da aylık farklarının, vazife malullüğünün bildirildiği tarihe kadar olan toplam tutarı Kurumca ilgili kamu idaresine ödettirilir. **7.** Vazife malullüğü aylığı, vazife malullerinden itibari hizmet süreleri eklenmek suretiyle bulunacak prim ödeme gün sayısı toplamı; **a)** 10.800 güne kadar olanlara 10.800 gün üzerinden, **b)** 10.800 günden fazla olanlara, toplam prim ödeme gün sayıları üzerinden, en son prime esas kazancı esas alınmak suretiyle 29'uncu maddeye göre hesaplanacak aylıklara, malullük derecelerine göre aşağıda yazılı oranlarda ayrıca zam yapılmak suretiyle bağlanır:

Malullük Derecesi	Zam Nispeti
1	% 30
2	% 23
3	% 15
4	% 7
5	% 3
6	% 2

8. Subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ile Türk Silahlı

Kuvvetlerince görevlendirilen 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan; **a)** Harpte fiilen ateş altında, **b)** Harpte, harp bölgelerindeki harp harekât ve hizmetleri sırasında, bu harekât ve hizmetlerin sebep ve etkileriyle, **c)** Harpte veya harbe hazırlık devresinde her çeşit düşman silahlarının etkisiyle, **d)** Askerî harekâtı gerektiren iç tedip ve sınır hareketleri sırasında, bu hareketlerin sebep ve etkisiyle, **e)** Barışta veya olağanüstü hâllerde, emir veya görev ile uçuş yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak uçakta bulunanlardan uçuşun havadaki ve yerdeki sebepleriyle ve yine emir ve görev ile dalış yapan dalgıçlarla, hangi meslek ve sınıftan olursa olsun emirle görevli olarak denizaltı gemisinde veya dalgıç kıtasında bulunanlardan denizaltıcılığın veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve etkileriyle, **f)** Anayasanın 92'nci maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesini gerektiren durumlarda, birliklerin bulundukları yerlerden hareketlerinden itibaren yurt içinde, yurt dışında, yabancı ülkelerde veya yurda dönüş sırasında, vazife malulü olanlara harp malulü denir. Bunlardan uzman erbaşlara bulundukları kademenin üç ilerisindeki kademenin, uzman jandarmalara bulundukları rütbenin bir üst rütbesinin aynı kademesinin; astsubaylarla yarbay rütbesine kadar (Yarbay hariç) bir üst rütbenin aynı kademesinin, yarbaylara albay, albaylara kıdemli albay, kıdemli albay ile general ve amirallere bir üst rütbenin, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında bulunan sigortalılara ise bir üst derecesine veya kademesine karşılık gelen prime esas kazancı üzerinden aylık bağlanır. **9.** Bulundukları derecenin bir üst derecesi olmayanlar için o derecenin üç ilerisindeki kademe göstergesi, üç ilerisindeki kademe göstergesi olmayanlar için de o derecenin son kademe göstergesinin prime esas kazancı esas alınır. **10.** Harp malullerinin, malullük derecesine göre aşağıdaki yazılı göstergelerin, memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktar "Harp malullüğü zammı" olarak ayrıca eklenir.

Malullük Derecesi	Göstergeler
1	1.100
2	950
3	800
4	600
5	500
6	400

11. Harp malulü sayılanlardan bir harekâtın başarıyla sonuçlanmasını şahsen sağladığı ve örnek tutulacak cesaret ve fedakârlık gösterdiği sıralarda bu malullüğe uğradıkları usulüne göre sıralı üstlerince saptanan Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları ile Türk Silahlı Kuvvetlerince görevlendirilen sivil görevlilere, Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi ve Millî Savunma Bakanının onayı ile harp malullüğü zamları %

25 fazlasıyla bağlanır. **12.** Bu madde gereğince vazife malullüğü aylığı almakta iken veya vazife malullüğü aylığı bağlanması gerekirken ölenlerin, hak sahiplerine, müstahak olmaları halinde harp malullüğü zammı da dâhil olmak üzere prim ödeme gün sayısına bakılmaksızın ölüm aylığı bağlanır. **13.** Harp malulü olanlara verilecek harp malullüğü zammı tutarının Kurumca belirlenecek peşin sermaye değeri toplamı en geç bir ay içinde, Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı tarafından Kurumun göstereceği hesaplara yatırılır. Süresinde yatırılmayan tutarlar için 89'uncu madde hükümleri uygulanır. **14.** Vazife malullüğü aylığı bağlananlardan; **a)** 5'inci maddenin (c) bendi hükmü saklı kalmak kaydıyla vazife malullüğü aylığı bağlanmış olanlardan harp malullüğü zammı hariç, Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmaya başlayanların aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemi başından itibaren kesilir ve bunlar hakkında uzun vadeli sigorta kolları uygulanır. Bunlardan çalıştıkları süre zarfında, 80'inci maddeye göre belirlenen prime esas kazançları üzerinden 81'inci madde gereğince kısa ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortasına ait prim alınır. Bunlar ile 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışmaları nedeniyle istekleri üzerine haklarında uzun vadeli sigorta kolları uygulananlardan; yeniden aylık bağlanması için yazılı istekte bulunan ya da emekliye ayrılan veya herhangi bir nedenle görevi sona erenler hakkında sonraki çalışmaları karşılığında aylığa hak kazanmaları hâlinde bu süre için, 29'uncu maddeye göre aylık hesaplanır. Sonradan geçen çalışmalarından dolayı yaşlılık aylığına hak kazanamayanların kendilerine toptan ödeme, vefatı hâlinde ise hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanır veya toptan ödeme yapılır. **b)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmaları sırasında malullük derecelerinin değişmesi hâlinde aylığı yeni malullük derecesi de dikkate alınarak son prime esas kazancı üzerinden ilk vazife malullüğü aylığından az olmamak kaydıyla yeniden hesaplanır. **c)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi hariç olmak üzere, diğer alt bentlerine tabi çalışmaya başlayanlar hakkında 30'uncu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendi hükmü uygulanır. **15.** Vazife malullüğüne bağlı nedenlerden dolayı ölen sigortalının hak sahiplerine, bu madde gereğince tespit edilecek aylık, 34'üncü ve 35'inci madde hükümlerine göre bağlanır. Ayrıca 37'nci madde hükümlerine göre hak sahiplerine cenaze ve evlenme ödeneği de verilir. **16.** Bu maddeye göre bağlanacak vazife veya harp malullüğü aylıkları, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre emsali iştirakçiye bağlanacak harp veya vazife malullüğü aylığından az olamaz. **17.** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan, uluslararası barışı koruma ve destekleme operasyonlarında Türkiye Cumhuriyetince görevlendirilenlere, bu görevleri esnasında veya bu görevleri nedeniyle

vazife malulü aylığı ödendiği sürece harp malullüğü zammı ayrıca verilir. **18.** Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **6. Kamu Görevlilerinin Emekliye Sevk Onayları:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 48'inci maddesine göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanların yaşlılık, malullük veya vazife malullüğü işlemleri; **a)** Resen emekliye sevk hâllerinde, sigortalının çalıştığı göreve atamasındaki usule göre atamaya yetkili makamın, **b)** İstek üzerine veya yaş haddi, malullük veya vazife malullüğü hâllerinde kamu idaresinin en yüksek amirinin, **c)** Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri için Meclis Başkanlığının, belediye başkanları için belediye encümeninin, illerin daimî komisyon üyeleri için (İl daimî komisyonu ile il encümeni kastedilmiştir. İl komisyonun diye bir komisyon yoktur) il valiliğinin, çalıştıkları kamu idareleri ile ilişikleri kesilmiş olup da bir kanunla sigortalılık hakkı devam edenler için daha önce görev yaptıkları son kamu idaresinin en yüksek amirinin, **d)** Kurumların yönetim kurulu üyelerinin istek, maluliyet ve yaş haddi hâllerinde, atanmalarında atamayı yapan kurumun en yüksek amirinin, **e)** Danıştay Başkanının istek, maluliyet ve yaş haddi hâllerinde Başbakanlık, Sayıştay Başkanının aynı hâlleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı onayı ile tekemmül eder. Özel kanun hükümleri hariç olmak üzere yetkili makamın emekliye sevk onayı, talep tarihinden itibaren bir ayı geçemez. Bakanlar Kurulu kararı veya müşterek kararname ile atananların görevleriyle ilişiklerinin kesilmesi ilgili bakanın onayı ile tekemmül eder. Özelleştirilmeleri sonucu sermayesindeki kamu payı % 50'nin altına düşen kuruluşlar ile satış veya devri yapılmış olan kuruluşlarda çalışmakta iken emekliye ayrılanlar için emekliye sevk onayı aranmaz. Birinci fıkranın (b) bendine göre emekliye ayrılmak isteyenler için her durumda, istek tarihinden itibaren bir aylık süre sonunda ilişikleri kesilmiş sayılır. **7. İtibarî Hizmet Süreleri ve İtibarî Hizmet Süresi Primi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 49'uncu maddesine göre; itibarî hizmet süresi, bu Kanuna göre bağlanacak aylıklar ve yapılacak toptan ödemelerin hesabında dikkate alınan ancak hiçbir şekilde bu Kanunla tanınan hakları kazanma bakımından gerekli prim ödeme gün sayısı, yaş ve emeklilik ikramiyesinin hesabında nazara alınmayan süredir. Sigortalıların aşağıda yazılı görevlerde geçen zamlar hariç, fiilî hizmet sürelerinin her yılı için; **a)** Subay (Yedek subay dâhil), astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlardan; **1.** Harbi doğuran genel ve kısmî seferberliğe katılanların, harbin ilanından seferberliğin bitim tarihine, **2.** Seferberliği gerektiren iç tedip hareketlerine fiilen katılan birliklerde görevli olanların, çarpışmaların başlangıcından seferberliğin sona erdiği tarihe, **3.** Harp veya seferberlik ilan edilmeden, Anayasanın 92'nci maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca, yabancı ülkelere gönderilen Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapanların

çarpışma meydana gelmesi hâlinde, çarpışma süresince veya çarpışma bitmeden dönenler için Türkiye'ye dönüş tarihine kadar geçen tutsaklık süreleri dâhil fiilî hizmet sürelerinin, **b)** 4'üncü madde gereği sigortalı sayılanlardan bu fıkranın (a) bendinin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde yazılı hareketlere sivil görevli, er veya erbaş olarak katılanların, bu durumlarda geçen fiilî hizmet sürelerinin, bu tarihlerden sonra devam eden tutsaklık sürelerinin, **c)** Harp hâlinde düşmana tutsak düşen veya düşman tarafından enterne edilen sigortalılardan kanunları gereğince, aylıkları ödenmek suretiyle, sözleşmeli personel hariç olmak üzere kurumları ile ilgileri kesilmeyenlerin, bu durumlarda geçen fiilî hizmet sürelerinin, her yılı için altı ay itibarî hizmet süresi olarak eklenir. Bu nedenlerle eklenecek itibarî hizmet sürelerinin toplamı, üç yıldan fazla olamaz. Kamu idarelerinde pilot olan ve olmayan uçucu, denizaltıcı, dalgıç, kurbağa adam ve paraşütçülerin bu görevlerde geçirdikleri fiilî hizmet sürelerinin her yılı için üç ay itibarî hizmet süresi eklenir. Bunlardan bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde gösterilenler için itibarî hizmet süresi zamları ayrıca eklenir. Her yıl sonunda, sigortalının fiilî hizmet süresine bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkrası hükümleri uyarınca eklenen itibarî hizmet süresinin her otuz günü için, yılın son ayında sigortalı adına ödenen malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasına ait sigortalı ve işveren prim toplamı kadar ayrıca itibarî hizmet süresi primi işverenden tahsil edilir. Süresinde yatırılmayan tutarlar için, 89'uncu madde hükümleri uygulanır. **G - İsteğe Bağlı Sigorta Hükümleri: 1. İsteğe Bağlı Sigorta ve Şartları:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 50'nci maddesine göre, isteğe bağlı sigorta; kişilerin isteğe bağlı olarak prim ödemek suretiyle uzun vadeli sigorta kollarına ve genel sağlık sigortasına tabi olmalarını sağlayan sigortadır. İsteğe bağlı sigortalı olabilmek için Türkiye'de ikamet edenler ile Türkiye'de ikamet etmekte iken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerdeki Türk vatandaşlarından; **a)** Bu Kanuna tabi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmamak veya sigortalı olarak çalışmakla birlikte ay içerisinde 30 günden az çalışmak ya da tam gün çalışmamak, **b)** Kendi sigortalılığı nedeniyle aylık bağlanmamış olmak, **c)** 18 yaşını doldurmuş bulunmak, **d)** İsteğe bağlı sigorta talep dilekçesiyle Kuruma başvuruda bulunmak şartları aranır. **2. İsteğe Bağlı Sigorta Başlangıcı ve Sona Ermesi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 51'inci maddesine göre; isteğe bağlı sigortalılık, müracaatın Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihi takip eden günden itibaren başlar. İsteğe bağlı sigortalı olarak prim ödenen tarihlerde, 4'üncü maddeye göre sigortalı olmayı gerektirecek çalışması bulunduğu tespit edilenlerin, zorunlu sigortalılıkla çakışan isteğe bağlı prim ödenen süreleri iptal edilerek, bu süreye ilişkin ödedikleri primler ilgililere iade edilir. Ay içerisinde 30 günden az çalışan veya 80'inci

madde uyarınca prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saatinin 4857 sayılı Kanuna göre belirlenen günlük normal çalışma saatine bölünmesi suretiyle hesaplanan sigortalıların aynı ay içerisinde isteğe bağlı sigortaya prim ödemeleri hâlinde, primi ödenen süreler zorunlu sigortalılığa ilişkin prim ödeme gün sayısına otuz günü geçmemek üzere eklenir ve eklenen bu süreler, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak kabul edilir. İsteğe bağlı sigortalılık; **a)** İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirme talebinde bulunanların, primi ödenmiş son günü takip eden günden, **b)** Aylık talebinde bulunanların, aylığa hak kazanmış olmak şartıyla talep tarihinden, **c)** Ölen sigortalının ölüm tarihinden itibaren sona erer. İsteğe bağlı sigorta primi ödenmiş süreler, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulamasında dikkate alınır ve bu süreler 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak kabul edilir. **3. İsteğe Bağlı Sigorta Primleri ve Ödenmesi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 52'nci maddesine göre; isteğe bağlı sigorta primi, 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından belirlenen prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Bunun % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, % 12'si genel sağlık sigortası primidir. 51'inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilenler için 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak kaydıyla belirlenen günlük kazanç ve gün sayısı üzerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi alınır. İsteğe bağlı sigortalı olanlar, bakmakla yükümlü olunan kişi olsa dahi, 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır ve genel sağlık sigortası primini de ödemekle yükümlüdürler. Yabancı ülke vatandaşlarından Türkiye'de yerleşik olma hâli bir yılı doldurmadıkça genel sağlık sigortası primi alınmaz ve bu kişiler genel sağlık sigortalısı sayılmaz. Ait olduğu aydan itibaren en geç 12 ay içinde 89'uncu maddenin ikinci fıkrasına göre hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte primi ödenmeyen süreler, sigortalılık süresinden sayılmaz. Bu 12 aylık süreden sonra ödenen primler 89'uncu maddenin üçüncü fıkrası hükümlerine göre iade edilir. İsteğe bağlı sigortalıların zorunlu sigortalılık nedeniyle prim borcunun bulunması hâlinde, isteğe bağlı sigortaya tabi ödenen primler öncelikle zorunlu sigortalılık nedeniyle Kuruma olan borçlarına mahsup edilir. **H - Kısa ve Uzun Vadeli Sigorta Kollarına İlişkin Ortak Hükümler: 1. Sigortalılık Hâllerinin Birleşmesi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 53'üncü maddesine göre; sigortalının, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan sigortalılık hallerinden birden fazlasına aynı anda tabi olmasını gerektirecek şekilde çalışması hâlinde; öncelikle aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında, (c) bendi kapsamında çalışması yoksa ilk

önce başlayan sigortalılık ilişkisi esas alınarak sigortalı sayılır. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılanlar, kendilerine ait veya ortak oldukları iş yerlerinden dolayı, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı bildirilemezler. İsteğe bağlı sigortalı olanların 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamına tabi olacak şekilde çalışmaya başlamaları hâlinde, bu Kanunun 51'inci maddesinin üçüncü fıkrası saklı kalmak kaydıyla isteğe bağlı sigortalılık hâli sona erer. Sigortalının, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan sigortalılık hâlleri ile 5'inci maddenin (a) ve (e 'yukarıda d') bentlerine tabi sigortalılık hâllerinin çakışması hâlinde, 4'üncü madde kapsamında sigortalı sayılır ve birinci fıkra hükmü uygulanır. Sigortalının, bu madde hükmüne göre sigortalı sayılması gereken sigortalılık hâlinden başka bir sigortalılık hâli için prim ödemiş olması durumunda, ödenen primler birinci fıkraya göre esas alınan sigortalılık hâli için ödenmiş ve esas alınan sigortalılık hâlinde geçmiş kabul edilir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ilk defa sigortalı sayılanlardan 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinden birden fazlasına tabi olarak çalışmış olanların yaşlılık aylığı bağlanma taleplerinde, en fazla sigortalılığın geçtiği sigortalılık hâli, hizmet sürelerinin eşit olması ile malullük ve ölüm hâlleri ile yaş haddinden resen emekli olma, süresi kanunla belirlenen vazifelere atanma veya seçilme ve bağlı oldukları sigortalılık hâlinin kanunla değiştirilmesi durumunda ise son sigortalılık hâli esas alınır. **2. Aylık ve Gelirlerin Birleşmesi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 54'üncü maddesine göre, bu Kanuna göre bağlanacak aylık ve gelirlerin birleşmesi durumunda; **a)** Uzun vadeli sigorta kollarından; **1.** Hem malullük hem de yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıya, bu aylıklardan yüksek olanı, aylıklar eşitse yalnız yaşlılık aylığı, **2.** Malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı ile birlikte, ölen eşinden dolayı da aylığa hak kazanan sigortalıya her iki aylığı, **3.** Ana ve babasından ayrı ayrı aylığa hak kazanan çocuklara, yüksek olan aylığın tamamı, az olan aylığın yarısı, **4.** Birden fazla çocuğundan aylığa hak kazanan ana ve babaya en fazla ödemeye imkân veren ilk iki dosyadan yüksek olan aylığın tamamı, düşük olan aylığın yarısı, **5.** Hem eşinden, hem de ana ve/veya babasından ölüm aylığına hak kazananlara, tercihine göre eşinden ya da ana ve/veya babasından bağlanacak aylığı, **6.** Bu Kanuna göre vazife malullüğü aylığı almakta iken, tekrar sigortalı olanlardan hem vazife malullüğüne hem de malullük aylığına hak kazananlara bu aylıklardan yüksek olanı, aylıkları eşitse yalnızca vazife malullüğü aylığı, bunlardan hem vazife malullüğü hem de yaşlılık aylığına hak kazananlara, bu aylıkların her ikisi, **7.** Evliliğin ölüm nedeniyle sona ermesi durumunda sonraki eşinden de aylığa hak kazananlara tercih ettiği aylığı bağlanır. **b)** Kısa vadeli sigorta kollarından; **1.** Sürekli iş göremezlik geliriyle birlikte ölen eşinden dolayı da gelire hak kazanan eşe her iki

geliri, **2.** Ana ve babadan ayrı ayrı gelire hak kazananlara, yüksek olan gelirin tamamı, az olanın yarısı, **3.** Birden fazla çocuğundan gelire hak kazanan ana ve babaya, en fazla ödemeye imkân veren ilk iki dosyadan yüksek olan gelirin tamamı, düşük olan gelirin yarısı, **4.** Hem eşinden, hem de ana ve/veya babasından ölüm gelirine hak kazananlara, tercihine göre eşinden ya da ana ve/veya babasından bağlanacak geliri, **5.** Evliliğin ölüm nedeniyle sona ermesi durumunda sonraki eşinden de gelire hak kazananlara tercih ettiği geliri bağlanır. **c)** Malullük, yaşlılık, ölüm sigortaları ve vazife malullüğü ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortasından hak kazanılan aylık ve gelirler birleşirse, sigortalıya veya hak sahibine bu aylık veya gelirlerden yüksek olanın tamamı, az olanın yarısı, eşitliği hâlinde ise iş kazası ve meslek hastalığından bağlanan gelirin tümü, malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığının yarısı bağlanır. Birinci fıkradaki sıralamaya göre yapılacak değerlendirmeler sonucunda, bir kişide ikiden fazla gelir veya aylık birleştiği takdirde, bu gelir ve aylıklardan en fazla ödemeye imkân veren iki dosya üzerinden gelir veya aylık bağlanır, diğer dosya veya dosyalardaki gelir ve aylık hakları durum değişikliği veya diğer bir dosyadan gelir veya aylığa hak kazanıldığı tarihe kadar düşer. **3. Gelir ve Aylıkların Düzeltilmesi, Yükseltilmesi, Alt Sınırı, Ödenmesi ve Yoklama İşlemleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 55'inci maddesinde yer alan düzenlemeler şöyledir: **1.** Bu Kanuna göre gelir veya aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kişilerin durumlarının, kendilerine veya başka hak sahiplerine bağlanmış bulunan gelir veya aylık tutarının düzeltilmesini gerektirir bir şekilde değişmesi hâlinde gelir veya aylık tutarları, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ödeme dönemi başından başlanarak yeni duruma göre düzeltilir. **2.** Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllı tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı kadar artırılarak belirlenir. **3.** Bu Kanuna göre sigortalıya bağlanacak aylıklar ile ölen sigortalının hak sahiplerinin aylıklarının hesabına esas tutar, çalışma sürelerindeki her yıl için 82'nci maddeye göre tespit edilen prime esas günlük kazanç alt sınırları dikkate alınarak, talep veya ölüm yılına ait Ocak ayı itibariyle 29'uncu maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen ortalama aylık kazancın % 35'inden, sigortalının bakmakla yükümlü olduğu eşi veya çocuğu varsa % 40'ından az olamaz. Hak sahibi kimselerin aylıkları; hak sahibi bir kişi ise bu fıkraya göre hesaplanan alt sınır aylığının % 80'inden, hak sahibi iki kişi ise % 90'ından az olamaz. Uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince bağlanan kısmı aylıklar için bu fıkra hükümleri uygulanmaz. **4.** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılar için ayrı ayrı olmak üzere, malullük sigortasından dosya bazında her yıl bağlanan aylıkların aylık başlangıç tarihinin ait olduğu

yılın Ocak ayı itibarıyla yıl içine ait artışlar uygulanmaksızın hesaplanacak tutarları, yaşlılık sigortasından bir önceki yılın son ödeme ayında söz konusu sigortalılar için ayrı ayrı dosya bazında ödenen en düşük yaşlılık aylığından az olamaz. **5.** İş kazası veya meslek hastalığı sonucu başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma gelen sigortalı için bu Kanunun 19'uncu maddesine göre hesaplanacak sürekli iş göremezlik geliri, 82'nci maddeye göre tespit edilen prime esas kazanç alt sınırının aylık tutarının % 85'inden az olamaz. **6.** Sigortalıya veya hak sahiplerine bağlanan gelir veya aylıklar, her ay peşin olarak ödenir. Gelir ve aylıkların ödeme dönemleri, ödeme tarihleri, ödeme şekli ve ödeme merkezleri Kurumca belirlenir. **7.** Gelir ve aylık alma şartlarının devam edip etmediğine yönelik yoklama işlemlerine ilişkin usul ve esaslar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir. **4. Gelir ve Aylık Bağlanmayacak Hâller:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 56'ncı maddesine göre, ölen sigortalının hak sahiplerinden; **a)** Kendisinden aylık bağlanacak sigortalıyı veya gelir ya da aylık bağlanmış olan sigortalıyı kasten öldürdüğü veya öldürmeye teşebbüs ettiği veya bu Kanun gereğince sürekli iş göremez hâle veya malul duruma getirdiği, **b)** Kendisinden aylık bağlanacak sigortalıya veya gelir ya da aylık bağlanmamış olan sigortalıya veya hak sahibine karşı ağır bir suç işlediği veya bunlara karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmemesi nedeniyle ölüme bağlı bir tasarrufla mirasçılıktan çıkarıldıkları hususunda kesinleşmiş yargı kararı bulunan kişilere gelir veya aylık ödenmez. Ödenmiş bulunan gelir ve aylıklar, 96'ncı madde hükümlerine göre geri alınır. Eşinden boşandığı hâlde, boşandığı eşiyle fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların, bağlanmış olan gelir ve aylıkları kesilir. Bu kişilere ödenmiş olan tutarlar, 96'ncı madde hükümlerine göre geri alınır. **5. Yaş ile İlgili Hükümler:** 5510 sayılı Kanunun 57'nci maddesine göre; iş kazasıyla meslek hastalığı hâlinde, hak sahiplerine bağlanacak gelirlerin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim veya sağlık kurulu raporu ile ilk defa tespit edildiği tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri esas alınır. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında, sigortalıların ve hak sahibi çocuklarının, mülga 02.06.1949 tarih ve 5417 sayılı Kanun ve mülga 04.02.1957 tarih ve 6900 sayılı Kanun ile 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanun, 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanun, 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanun, bu Kanunla mülga 17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanun ve 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna, 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesine tabi sandıklara veya bu Kanuna göre ilk defa malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olduğu tarihte, nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri, sigortalının bu Kanuna göre ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonra doğan çocuklarının ise nüfus

kütüğüne ilk olarak yazılan doğum tarihleri esas alınır. İş kazası, meslek hastalığı, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gelir ve aylık tahsisleri ile sermaye değerinin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim raporuyla ilk defa tespit edildiği veya sigortalıların bu Kanuna ve bu Kanunla yürürlükten kaldırılmış kanunlara tabi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonraki yaş düzeltmeleri dikkate alınmaz. Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmayanlar 1 Temmuz'da, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmayanlar o ayın birinde doğmuş sayılır. Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40'ıncı maddesinde belirlenen yaş hadleri sebebiyle emeklilik işlemleri, doğum tarihlerinde ay ve gün yazılı olmayanlar ile doğum günleri 1 Eylülden önce olanlar için 1 Eylül, doğum günleri 1 Eylül ve daha sonra olanlar için müteakip yılın 1 Eylül tarihinde yapılır. **6. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 58'inci maddesine göre; bu Kanunda yazılı olan görevleri yerine getirmek üzere branşları Kurum tarafından belirlenecek uzman hekimlerden oluşan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulur. Kurul; Millî Savunma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, en fazla üyeye sahip işveren, işçi ve kamu çalışanlarını temsil eden konfederasyonlar, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu, Türk Tabipleri Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ile Kurum tarafından görevlendirilecek birer uzman hekimden oluşur. Aynı usulle birden fazla Kurul oluşturmaya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilidir. Kurula, kendi aralarından seçecekleri üye başkanlık eder. Başkan, yokluğunda yerine bakacak üyeyi belirler. Kurul, haftada en az bir kez ve en az yedi üye ile toplanır, kararlar salt çoğunlukla alınır. Oylarda eşitlik olması hâlinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Kurulda görevlendirilecek olan hekimlerin hizmet süreleri üç yıl olup, üç yıl sonunda yeniden görevlendirilebilirler. Bir takvim yılı içerisinde mazeretsiz olarak birbirini izleyen beş veya toplam on toplantıya katılmayan üyelerin üyelikleri kendiliğinden sona erer. Bu şekilde üyeliği sona eren üyenin yerine bir başka kişi, aynı usulle görevlendirilir. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kuruluna iştirak edenlerden; katıldıkları her toplantı günü için 4.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda ve ayda sekiz toplantıyı geçmemek üzere huzur hakkı ödenir. Kurulun çalışmaları ile ilgili her türlü giderler Kurumca ödenir. Kurul gerek gördüğü hâllerde dışarıdan uzman kişilerin görüşüne başvurabilir. Bu kişilere de aynı miktar ve şartlarda huzur hakkı ödenir. Kurul, sigortalılar hakkında vazife malullük derecesi iş kazası ve meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik derecesi tespiti ile çalışma gücünün maluliyeti gerektirecek derecede kaybına ilişkin Kurumca verilen

kararlardan itiraza konu olanları inceleyerek karara bağlar. Kurul, sigortalı veya hak sahiplerinin talebi üzerine görevlendirdiği uzman bir hekimi dinlemek zorundadır. Kurul, bu Kanunda yazılı görevlerle sınırlı olmak kaydıyla, mahkemelerden intikal eden ve bilirkişi sıfatıyla rapor düzenlenmesi talep edilen dava dosyaları hakkında, gerekli incelemeleri yaparak görüş bildirir. Mahkemeler, bahse konu dosyalar için belirlediği bilirkişi ücretini Kurul üyelerine iletilmek üzere Kuruma gönderir. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun hizmetlerini ifa etmesi için gerekli sekretarya işlemleri Kurumca yerine getirilir. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun görev, yetki, çalışma usul ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **7. Kurumun Denetleme ve Kontrol Yetkisi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 59'uncu maddesine göre; bu Kanunun uygulanmasına ilişkin işlemlerin denetimi, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurları eliyle yürütülür. Askerî iş yerlerine ait sigorta işlemlerinin denetim ve kontrolü, askerî iş müfettişleri tarafından da yapılabilir. Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarının görevleri sırasında tespit ettikleri Kurum alacağını doğuran olay ve bu olaya ilişkin işlemler, yemin hariç her türlü delile dayandırılabilir. Bunlar tarafından düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir. İşverenler ve sigortalılar ile iş yeri sahipleri, tasfiye ve iflas idaresinin memurları, işle ilgili gerçek ve tüzel kişiler, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarına bilgi verilmek üzere çağrıldıkları zaman gelmek, gerekli olan defter, belge ve delilleri getirip göstermek ve vermek, görevlerini yapmak için her türlü kolaylığı sağlamak ve bu yoldaki isteklerini geciktirmeksizin yerine getirmekle yükümlüdürler. Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurları görevlerini yaparken, tüm kamu görevlileri gerekli kolaylığı gösterir ve yardımcı olurlar. Bu Kanunun uygulanması bakımından, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurları, 4857 sayılı İş Kanununda belirtilen denetim, teftiş ve kontrol yetkisini de haizdir. İhaleli işler ile özel bina inşaatı iş yerleri işverenlerine, Kuruma prim borçlarının bulunmadığını gösteren ilişiksizlik belgesinin verilmesinde, 01.06.1989 tarih ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanununa göre yetki verilmiş serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirler tarafından iş yeri kayıtlarının incelenmesi sonucunda Kuruma bildirildiği tespit edilen işçilik tutarlarının uygunluğu, Kurumun denetim yetkisi saklı kalmak kaydıyla, esas alınabilir. Usul ve esasları Kurumca belirlenmiş hesaplama yöntemine uygun olarak serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirlerce düzenlenen rapor ile Kuruma yeterli işçilik bildirilmediği anlaşılan iş yeri ve işverenlerinin, tespit edilen fark işçilik tutarı üzerinden hesaplanacak prim, gecikme cezası ve gecikme zammı tutarını 102'nci maddenin birinci

fıkrasının (d) bendi ile (e) bendinin (4) numaralı alt bendi uyarınca verilecek idarî para cezaları ile birlikte ödemeleri kaydıyla ilişiksizlik belgesi verilebilir. Kurumca belirlenen usul ve esaslara aykırı hareket ederek Kurum zararına sebebiyet verdiği anlaşılan serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirler tarafından düzenlenen raporlar dikkate alınmaz ve bunların daha sonra düzenleyecekleri raporlar Kurumca işleme konulmaz. Gerçeğe aykırı rapor düzenleyen serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirler, Kurumun bu nedenle uğradığı zarardan işverenle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olup, bunlar hakkında, genel hükümlere göre Kurumun takip hakkı saklıdır. Meslek mensupları, işverenlerin devamlı iş yerlerinin sigortalıları ile yaptıkları işler ile Kurumda tescil edilmemiş veya tescil edilmiş olmakla birlikte işçilik bildiriminde bulunulmamış olan yukarıdaki işler hakkında inceleme yapamazlar. Kamu idarelerinin denetim elemanları kendi mevzuatı gereğince iş yerlerinde yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler sırasında, çalıştırılanların sigortalı olup olmadığını da tespit ederek, sigortasız çalıştırılanları Kuruma bildirmek zorundadır. Bu kurumlar ayrıca kendi mevzuatları gereğince yaptıkları inceleme ve tespitler sırasında bu Kanuna göre sigortalı sayılanların prime esas kazançlarının veya sigortalı gün sayılarının eksik bildirilmesi sonucunu doğuran tespitlerini de en geç bir ay içinde Kuruma bildirirler. Kurum bu bildirimleri esas almak üzere gerekli yasal işlemi yapar. İlgililerin itiraz hakları saklıdır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **İ - Genel Sağlık Sigortası Hükümleri: 1. Genel Sağlık Sigortalısı Sayılanlar:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 60'ncı maddesine göre; İkametgâhı Türkiye'de olan kişilerden; **a)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının; **1.** (a) ve (c) bentleri gereğince sigortalı sayılan kişiler, **2.** (b) bendi gereğince sigortalı sayılan kişiler, **b)** İsteğe bağlı sigortalı olan kişiler, **c)** Yukarıdaki (a) ve (b) bentlerine göre sigortalı sayılmayanlardan; **1.** Harcamaları, taşınır ve taşınmaz malları ile bunlardan doğan hakları da dikkate alınarak, Kurumca belirlenecek test yöntemleri ve veriler kullanılarak tespit edilecek aile içindeki geliri kişi başına düşen aylık tutarı asgarî ücretin üçte birinden az olan vatandaşlar, **2.** Vatansızlar ve sığınmacılar, **3.** 01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler, **4.** 24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre şeref aylığı alan kişiler, **5.** 28.05.1986 tarih ve 3292 sayılı Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler, **6.** 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler, **7.**

24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu hükümlerine göre korunma, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinden ücretsiz faydalanan kişiler, **8.** Harp malullüğü aylığı alanlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamında aylık alanlar, **9.** 18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununun 74'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre görevlendirilen kişiler ile aynı Kanunun ek 16'ncı maddesine göre aylık alan kişiler, **10.** 11.10.1983 tarih ve 2913 sayılı Dünya Olimpiyat ve Avrupa Şampiyonluğu Kazanmış Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler (11.10.1983 tarih ve 2913 sayılı Kanun, 24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5774 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 11.10.1983 tarih ve 2913 sayılı Dünya Olimpiyat ve Avrupa Şampiyonluğu Kazanmış Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna ve aynı Kanuna göre aylık bağlanmış olanlara yapılmış olan atıflar, bu Kanuna ve bu Kanuna göre aylık bağlanmış olanlara yapılmış sayılır), **d)** Mütekabiliyet esası da dikkate alınmak şartıyla, oturma izni almış yabancı ülke vatandaşlarından yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında sigortalı olmayan kişiler, **e)** 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun gereğince işsizlik ödeneği ve ilgili kanunları gereğince kısa çalışma ödeneğinden yararlandırılan kişiler, **f)** Bu Kanun veya bu Kanundan önce yürürlükte bulunan sosyal güvenlik kanunlarına göre gelir veya aylık alan kişiler, **g)** Yukarıdaki bentlerin dışında kalan ve başka bir ülkede sağlık sigortasından yararlanma hakkı bulunmayan vatandaşlar, genel sağlık sigortalısı sayılır. 6'ncı maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (f), (g), (h), (ı) ve (k 'yukarıda j') bentlerinde sayılanların öncelikle, genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi olup olmadığına bakılır. Genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi ise tescili yapılmaz. Aksi takdirde birinci fıkra hükümlerinden durumuna uyan bende göre genel sağlık sigortalısı sayılır. Birinci fıkranın (f) bendi kapsamında gelir alması nedeniyle genel sağlık sigortalısı sayılanlar, aynı zamanda diğer bentler gereği de genel sağlık sigortalısı sayılması halinde (f) bendi dışındaki bentler kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır. 6'ncı maddenin birinci fıkrasının (d), (e) ve (l 'yukarıda k') bentleri kapsamında olanlar, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde bulunan hükümlü ve tutuklular, birinci fıkranın (d) bendi kapsamına girenlerden Türkiye'de bir yıldan kısa süreyle yerleşik olanlar, (f) bendi kapsamında olup mülga 30.05.1978 tarih ve 2147 sayılı Kanun ve 08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanuna göre borçlanarak aylık bağlanan kişilerden ise Türkiye'de ikamet etmeyenler genel sağlık sigortalısı ve genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılmazlar. Birinci fıkranın (d) ve (g) bentlerinin uygulanmasında evli olanlar için, eşlerden hangisinin bu maddeye göre genel sağlık sigortalısı, hangisinin bakmakla yükümlü olunan kişi olacağının tespiti kendi tercihlerine

bırakılır. Diğer bentler gereği eşlerin her ikisinin de genel sağlık sigortalılık şartlarının oluşması hâlinde her ikisi de ayrı ayrı genel sağlık sigortalısı sayılır. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, ilgili kanunları gereğince bir yıldan fazla aylıksız izin kullanan eşler, genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılır. Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi ile 80'inci maddede belirtilen aile; aynı hane içerisinde yaşayan eş, evli olmayan çocuk, büyük ana ve büyük babadan oluşur. **2. Genel Sağlık Sigortalılığının Başlangıcı, Bildirimi ve Tescili:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 61'inci maddesine göre; genel sağlık sigortalılığı başlangıcının tespiti ve tescil işlemleri, aşağıdaki hükümlere göre yürütülür. 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının; **a)** (a) ve (b) bentlerinde sayılanlar, sigortalı veya isteğe bağlı sigortalı olarak tescil edildikleri tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır ve ayrıca bir bildirime gerek olmaksızın tescil edilmiş sayılır. **b)** (c) bendinde sayılanlardan; (1) numaralı alt bentte belirtilenler Kurumca tescil edildiği, (3), (4), (5), (6), (8), (9) ve (10) numaralı alt bentlerde belirtilenler ise aylığa hak kazandıkları tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır. Yukarıdaki alt bentler kapsamı dışında kalanlar ise vatansız ve sığınmacı sayıldıkları, korunma, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinden ücretsiz yararlanmaya başladıkları tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır ve ilgili kurumlarca kapsama alındığı tarihten itibaren bir ay içinde Kuruma bildirilir. (1) numaralı alt bentte belirtilenlerin taleplerinin Kurumca değerlendirilmesi sonucu talep tarihi itibariyle müstahak olduğu anlaşılanların talep tarihi; daha sonra müstahak olanların ise müstahak oldukları tarih, Kurumca tescil edildikleri tarih olarak kabul edilir. **c)** (d) bendinde sayılanlar, Türkiye'deki yerleşim süresinin bir yılı geçtiği tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır ve bu tarihten itibaren bir ay içinde verecekleri genel sağlık sigortası giriş bildirgesi ile tescil edilirler. **d)** (e) bendinde sayılanlar, işsizlik veya kısa çalışma ödeneğinden yararlanmaya başladıkları tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır ve Türkiye İş Kurumu tarafından işsizlik ödeneğinin bağlandığı tarihten itibaren bir ay içinde Kuruma bildirilir. **e)** (f) bendinde sayılanlar, gelir veya aylıktan yararlanmaya başladıkları tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır ve ayrıca bir bildirime gerek olmaksızın tescil edilmiş sayılır. **f)** (g) bendinde sayılanlar, diğer bentlere göre genel sağlık sigortalısı olmadıkları tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır ve bu tarihten itibaren bir ay içinde verecekleri genel sağlık sigortası giriş bildirgesi ile tescil edilirler. Ancak 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanların zorunlu sigortalılıklarının sona erdiği tarihten itibaren 10 gün sonra bu bent kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır. 60'ıncı madde gereği genel sağlık sigortalısı sayılanların çocukları, ana ya da babanın tescil edilmiş olmasına

bakılmaksızın ve ayrıca bir işleme gerek olmaksızın 18 yaşını doldurıncaya kadar genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi olarak sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlandırılır. 18 yaşından küçük çocuğun ana ve babası da yok ise 18 yaşını doldurıncaya kadar 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (7) numaralı alt bendi kapsamında primi Devlet tarafından ödenmek üzere genel sağlık sigortalısı sayılır. 60'ıncı madde gereği genel sağlık sigortalısı iken durumunda değişiklik olan kişilerden, aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendine veya (g) bendi kapsamına giren kişiler durumlarında değişiklik olduğu tarihten itibaren en geç bir ay içinde Kuruma başvurmak zorundadır. Bu kişilerin 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamına girmediğinin tespit edilmesi hâlinde, durumlarında değişiklik olduğu tarihten başlamak üzere (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılırlar. Genel sağlık sigortalılığı, yerleşim yerinin Türkiye olmadığı veya 60'ıncı maddenin üçüncü fıkrası gereği genel sağlık sigortası kapsamı dışına çıkılan tarihten itibaren sona erer. Bu maddede belirtilen genel sağlık sigortası giriş bildirgesini süresi içinde vermeyenler hakkında, 102'nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre idarî para cezası uygulanır. Genel sağlık sigortası giriş bildirgesinin içerik ve şekli ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **3. Sağlık Hizmetleri ve Diğer Haklar ile Bunlardan Yararlanma:** 5510 sayılı Kanunun 62'nci maddesine göre; bu Kanun gereğince genel sağlık sigortasından sağlanacak sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlanmak, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler için bir hak, Kurum için ise bu hizmet ve hakların finansmanını sağlamak bir yükümlülüktür. Sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan genel sağlık sigortalısı ile bakmakla yükümlü olduğu kişiler yararlandırılır. Bu Kanun kapsamındaki kişilere sağlanacak sağlık hizmetleri ve diğer haklar ile kişilerden alınan primlerin tutarı arasında ilişki kurulamaz. **4. Finansmanı Sağlanan Sağlık Hizmetleri ve Süresi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 63'üncü maddesine göre; genel sağlık sigortalısının ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlıklı kalmalarını, hastalanmaları hâlinde sağlıklarını kazanmalarını, iş kazası ile meslek hastalığı, hastalık ve analık sonucu tıbben gerekli görülen sağlık hizmetlerinin karşılanmasını, iş göremezlik hâllerinin ortadan kaldırılmasını veya azaltılmasını temin etmek amacıyla Kurumca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetleri şunlardır: **a)** Kişilerin hastalanmalarına bakılmaksızın kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile insan sağlığına zararlı madde bağımlılığını önlemeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri. **b)** Kişilerin hastalanmaları hâlinde ayakta veya yatarak; hekim tarafından yapılacak muayene, hekimin göreceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik muayeneler, laboratuvar tetkik ve tahlilleri ile

diğer tanı yöntemleri, konulan teşhise dayalı olarak yapılacak tıbbî müdahale ve tedaviler, hasta takibi ve rehabilitasyon hizmetleri, organ, doku ve kök hücre nakline ve hücre tedavilerine yönelik sağlık hizmetleri, acil sağlık hizmetleri, ilgili kanunları gereğince sağlık meslek mensubu sayılanların hekimlerin kararı üzerine yapacakları tıbbî bakım ve tedaviler. **c)** Analık sebebiyle ayakta veya yatarak; hekim tarafından yapılacak muayene, hekimin göreceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik muayeneler, doğum, laboratuvar tetkik ve tahlilleri ile diğer tanı yöntemleri, konulan teşhise dayalı olarak yapılacak tıbbî müdahale ve tedaviler, hasta takibi, rahim tahliyesi, tıbbî sterilizasyon ve acil sağlık hizmetleri, ilgili kanunları gereğince sağlık meslek mensubu sayılanların hekimlerin kararı üzerine yapacakları tıbbî bakım ve tedaviler. **d)** Kişilerin hastalanmaları hâlinde ayakta veya yatarak; ağız ve diş muayenesi, diş hekiminin göreceği lüzum üzerine ağız ve diş hastalıklarının teşhisi için gereken klinik muayeneler, laboratuvar tetkik ve tahlilleri ile diğer tanı yöntemleri, konulan teşhise dayalı olarak yapılacak tıbbî müdahale ve tedaviler, diş çekimi, konservatif diş tedavisi ve kanal tedavisi, hasta takibi, diş protez uygulamaları, ağız ve diş hastalıkları ile ilgili acil sağlık hizmetleri, 18 yaşını doldurmamış kişilerin ortodontik diş tedavilerinin 72'nci maddeye göre belirlenen tutarı. **e)** Evli olmakla birlikte çocuk sahibi olmayan genel sağlık sigortalısı kadın ise kendisinin, erkek ise karısının; **1.** Yapılan tıbbî tedavileri sonrasında normal tıbbî yöntemlerle çocuk sahibi olamadığının ve ancak yardımcı üreme yöntemi ile çocuk sahibi olabileceğinin Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucuları sağlık kurulları tarafından tıbben mümkün görülmesi, **2.** 23 yaşından büyük, 39 yaşından küçük olması, **3.** Son üç yıl içinde diğer tedavi yöntemlerinden sonuç alınamamış olduğunun Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucuları sağlık kurulları tarafından belgelenmesi, **4.** Uygulamanın yapıldığı tıbbî merkezin Kurum ile sözleşme yapmış olması, **5.** En az beş yıldır genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü olunan kişi olup, 900 gün genel sağlık sigortası prim gün sayısının olması, şartlarının birlikte gerçekleşmesi hâlinde en fazla iki deneme ile sınırlı olmak üzere yardımcı üreme yöntemi tedavileri ile bir hastalığın tedavisinin başka tıbbî bir yöntemle mümkün olmaması ve Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucuları sağlık kurulları tarafından tıbben zorunlu görülmesi hâlinde yardımcı üreme yöntemi tedavileri. **f)** Yukarıdaki bentler gereğince sağlanacak sağlık hizmetleriyle ilgili teşhis ve tedavileri için gerekli olabilecek kan ve kan ürünleri, kemik iliği, aşı, ilaç, ortez, protez, tıbbî araç ve gereç, kişi kullanımına mahsus tıbbî cihaz, tıbbî sarf, iyileştirici nitelikteki tıbbî sarf malzemelerinin sağlanması, takılması, garanti süresi sonrası bakımı, onarılması ve yenilenmesi hizmetleri. Kurum, finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin teşhis ve tedavi yöntemleri ile (f) bendinde belirtilen sağlık hizmetlerinin türlerini, miktarlarını ve kullanım sürelerini, ödeme usul ve

esaslarını Sağlık Bakanlığının görüşünü alarak belirlemeye yetkilidir. Kurum, bu amaçla komisyonlar kurabilir, ulusal ve uluslararası tüzel kişilerle iş birliği yapabilir. Komisyonların çalışma usul ve esasları Maliye Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirlenir. 60'ıncı maddede sayılan genel sağlık sigortalısı sayılma şartlarının yitirilmesi hâlinde, devam etmekte olan tedavi nedeniyle sağlanacak sağlık hizmetleri kişinin iyileşmesine kadar sürer. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının görüşü üzerine Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **5. Kurumca Finansmanı Sağlanmayacak Sağlık Hizmetleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 64'üncü maddesine göre, Kurumca finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetleri şunlardır: **a)** Vücut bütünlüğünü sağlamak amacıyla yapılan ve iş kazası ile meslek hastalığına, kazaya, hastalıklara veya konjenital nedenlere bağlı olarak ortaya çıkan durumlarda yapılacak sağlık hizmetleri dışında estetik amaçlı yapılan her türlü sağlık hizmeti ile estetik amaçlı ortodontik diş tedavileri. **b)** Sağlık Bakanlığınca izin veya ruhsat verilmeyen sağlık hizmetleri ile Sağlık Bakanlığınca tıbben sağlık hizmeti olduğu kabul edilmeyen sağlık hizmetleri. **c)** Yabancı ülke vatandaşlarının, genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayıldığı tarihten önce mevcut olan kronik hastalıkları. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak, Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **6. Yol Gideri, Gündelik ve Refakatçi Giderleri:** 5510 sayılı Kanunun 65'inci maddesine göre; hekimin veya diş hekiminin muayene veya tedavi sonrası tıbben göreceği lüzum üzerine genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetinden yararlanmaları için muayene ve tedavi edildikleri yerleşim yeri dışına yapılan sevkinde, ayakta tedavilerde kendisinin ve bir kişi ile sınırlı olmak üzere refakatçisinin gidiş ve dönüş yol gideri ve gündelikleri; yatarak tedavilerde ise gidiş ve dönüş tarihleri için gündelikleri ile yol gideri Kurumca karşılanır. Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yatarak tedavileri sırasında, hekimin veya diş hekiminin tıbben göreceği lüzum üzerine yanında kalan refakatçinin yatak ve yemek giderleri bir kişi ile sınırlı olmak üzere Kurumca karşılanır. Yurt içinde veya yurt dışına yapılan sevkler nedeniyle ödenecek gündelik, yol, yatak ve yemek giderlerinin tutarı 72'nci maddede belirtilen Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu tarafından belirlenir. Sürekli iş göremezlik veya malullük durumlarının tespiti, kontrolü veya periyodik sağlık muayenesi amacıyla yapılan sağlık hizmeti giderleri ile yol ve gündelik giderleri de bu madde hükümlerine göre ödenir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **7. Yurt Dışında Tedavi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 66'ncı maddesine göre; 63'üncü maddede sayılan sağlık

hizmetlerinin yurt içindeki sağlık hizmet sunucularından sağlanması esastır. Ancak; **a)** 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde sayılan genel sağlık sigortalılarından; işverenleri tarafından Kurumca belirlenen usule uygun olarak veya kamu idareleri için özel mevzuatlarında belirtilen usule uygun olarak geçici görevle yurt dışına gönderilenlere, acil hâllerde, **b)** 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde sayılan genel sağlık sigortalılarından, işverenleri tarafından Kurumca belirlenen usule uygun olarak veya kamu idareleri için özel mevzuatlarında belirtilen usule uygun olarak sürekli görevle yurt dışına gönderilenler ile bunların yurt dışında birlikte yaşadıkları bakmakla yükümlü olduğu kişilere, **c)** Sağlık Bakanlığının uygun görüşü üzerine yurt içinde tedavisinin yapılamadığı tespit edilen kişilerin, sağlık hizmetleri yurt dışında sağlanır. Yurt içinde yapılması mümkün olmayan tetkiklerin de yurt dışında yapılması sağlanabilir. Ancak, yukarıdaki fıkranın (a) ve (b) bentleri gereği yurt dışında sağlanan sağlık hizmetlerinin Kurumca karşılanacak bedelleri, yurt içinde sözleşmeli sağlık hizmet sunucularına ödenen tutarı geçemez. Bu tutarı aşan kısım işverenler tarafından ödenir. Uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri saklıdır. Bakanlar Kurulu kararı ile birlik hâlinde ya da kamu idarelerinin yetkili makamlarınca yurt dışına askerî veya güvenlik amaçlı görevlendirilenlerin, bu Kanun kapsamına giren sağlık hizmetlerinin sağlanması ile bu hizmetlere ilişkin giderlerin yurt içindeki sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularına ödenen tutarı aşan kısmı, kurumlarınca karşılanır. Kurum, birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamındaki kişilerin sağlık hizmetlerini, bu kişilerin geçici veya sürekli görev süresince genel sağlık sigortası için Kuruma ödenen prim tutarını geçmemek kaydıyla, ilgili ülkede sağlık sigortası yaptırmak suretiyle de sağlayabilir. Birinci fıkranın (c) bendi gereğince yurt dışına sevk edilen kişilerin sağlık hizmeti bedelinin tümü ödenir. Ancak bu tutar varsa Kurumun yurt dışında sevke konu tedaviye ilişkin sözleşmeli olduğu sağlık hizmet sunucularına ödenen tutarı geçemez. Bu kişilerin 65'inci madde hükümlerine göre yapılacak giderleri ayrıca karşılanır. Yukarıdaki hâller dışında, yurt dışında sağlık hizmetlerine ilişkin giderler Kurumca ödenmez. Bu maddenin uygulanmasında 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olması nedeniyle genel sağlık sigortalısı sayılanların daimî olarak altı aydan fazla süreyle yurt dışında görevlendirilmeleri durumu, sürekli görevle yurt dışına gönderilme sayılır. Kamu idarelerinde çalışan sigortalılar dışında 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların geçici veya sürekli görevlendirilmesine ilişkin usuller ve süreler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **8. Sağlık Hizmetlerinden Yararlanma Şartları:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 67'nci maddesine göre; 18 yaşını

doldurmamış olan kişiler, tıbben başkasının bakımına muhtaç olan kişiler, acil hâller, iş kazası ile meslek hastalığı hâlleri, bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalıklar, 63'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri gereğince sağlanan sağlık hizmetleri, 75'inci maddede sayılan afet ve savaş ile grev ve lokavt hâli hariç olmak üzere sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlanabilmek için; **a)** 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) ve (f) bentleri hariç diğer bentleri gereği genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarihten önceki son bir yıl içinde toplam 30 gün genel sağlık sigortası prim ödeme gün sayısının olması, **b)** 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (g) bendine tabi olan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yukarıdaki bentte sayılan şartla birlikte, sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarihte 60 günden fazla prim ve prime ilişkin her türlü borcunun bulunmaması, **c)** 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerine tabi olan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yukarıdaki bentlerde sayılan şartla birlikte, sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarihte prim ve prime ilişkin her türlü borcunun bulunmaması, şarttır. Ancak, genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamından çıkanların genel sağlık sigortalısı olduğu tarihten itibaren otuz gün içinde sağlık hizmetlerinden yararlanabilmesi için, bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki prim ödeme gün sayısı aranmaz. Ayrıca 60'ıncı madde kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanların; **a)** Herhangi bir sebeple silahaltına alınan sigortalının askerlikte geçen hizmet süresi, **b)** Hükümlülükle sonuçlanmayan tutuklulukta geçen süre, **c)** İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortalarından geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalının iş göremediği süre, **d)** Sigortalının greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hâllerinde geçen süre, sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarihten önceki son bir yıl içinde toplam 30 gün genel sağlık sigortası primi ödeme gün sayısı hesabında dikkate alınmaz. Ayrıca genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlanabilmeleri için sağlık hizmet sunucularına başvurduklarında acil hâller hariç olmak üzere (Acil hâllerde ise acil hâlin sona ermesinden sonra); nüfus cüzdanı, sürücü belgesi, evlenme cüzdanı, pasaport veya Kurum tarafından verilen resimli sağlık kartı belgelerinden birinin gösterilmesi zorunludur. 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanlar, zorunlu sigortalıklarının sona erdiği tarihten itibaren on gün süreyle genel sağlık sigortasından yararlanırlar. Bu kişilerin sigortalılık niteliğini yitirdikleri tarihten geriye doğru bir yıl içinde 90 günlük zorunlu sigortalılıkları varsa, sigortalılık niteliğini yitirdikleri tarihten itibaren 90 gün süreyle zorunlu sigortalılıklarından sonraki genel sağlık sigortalılıklarından dolayı prim borcu olup olmadığına bakılmaksızın

bakmakla yükümlü olduğu kişiler dâhil sağlık hizmetlerinden yararlandırılırlar. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **9. Katılım Payı Alınması:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 68'inci maddesine göre, 63'üncü maddede sayılan sağlık hizmetlerinden katılım payı alınacak olanlar şunlardır: **a)** Ayakta tedavide hekim ve diş hekimi muayenesi. **b)** Ortez, protez, iyileştirme araç ve gereçleri. **c)** Ayakta tedavide sağlanan ilaçlar. Katılım payı, birinci fıkranın (a) bendindeki sağlık hizmetleri için 2 Yeni Türk Lirası olarak uygulanır. Katılım payı, (b) ve (c) bentlerindeki sağlık hizmetleri için gereksiz kullanımı azaltma, sağlık hizmetlerinin niteliği itibarıyla hayatî öneme sahip olup olmaması, kişilerin prime esas kazançlarının, gelir ve aylıklarının tutarı ve benzeri ölçütler dikkate alınarak % 10 ila % 20 oranları arasında olmak üzere Kurumca belirlenir. Birinci fıkranın (a) bendindeki sağlık hizmetleri için belirlenen katılım payı tutarı, 04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca belirlenen yeniden değerleme oranı kadar her yıl artırılır. Birinci fıkranın (a) bendi gereği katılım payını; birinci basamak hizmet sunucularında yapılan muayenelerinde almamaya ya da daha düşük tutarlarda belirlemeye veya tekrar birinci fıkranın (a) bendi için belirlenen tutara getirmeye, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmet sunucularında yapılan muayenelerde ise önceki basamaklardan sevkli olarak başvurulup başvurulmadığı dikkate alınmak suretiyle yarısına kadar indirmeye veya beş katına kadar artırmaya, gerektiğinde bu tutarları kanunî tutarlarına getirmeye veya indirmeye Kurum yetkilidir. Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin birinci fıkranın (b) bendi gereği ödeyecekleri katılım payının tutarı, sağlık hizmetinin alındığı tarihteki asgarî ücretin % 75'ini geçemez. 63üncü maddenin birinci fıkrasının (e) bendi gereğince sağlanan ve bir hastalığın tedavisinin başka tıbbî bir yöntemle mümkün olmaması nedeniyle yapılacak yardımcı üreme yöntemi tedavisi dışındaki, yardımcı üreme yöntemi tedavisinde katılım payı ilk denemede % 30, ikinci denemede % 25 oranında uygulanır. Ancak katılım payında dördüncü fıkra gereği uygulanan üst limit dikkate alınmaz. 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentleri gereği genel sağlık sigortalısı sayılanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin ödemiş oldukları katılım payları, talepleri hâlinde, 29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine göre kendilerine geri ödenir. Katılım paylarını, gelir veya aylık alan kişilerin gelir veya aylıklarından, çalışanların ücret veya maaşlarından mahsup edilmek suretiyle tahsile ve katılım paylarının ödenme usulünü belirlemeye Kurum yetkilidir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularına, tahsil ettikleri katılım payı düşüldükten sonra kalan tutar ödenir. Katılım paylarının hesaplanmasında 72'nci maddeye göre tespit edilen sağlık hizmeti tutarları esas alınır.

Katılım paylarının ödenme usulleri ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **10. Katılım Payı Alınmayacak Hâller, Sağlık Hizmetleri ve Kişiler:** 5510 sayılı Kanunun 09.05.2007 tarih ve 5655 sayılı Kanun ve 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 69'uncu maddesine göre; 68'inci maddede sayılan sağlık hizmetlerinden katılım payı alınmayacak hâller, sağlık hizmetleri ve kişiler şunlardır: **a)** İş kazası ile meslek hastalığı hâlleri ile askerî tatbikat ve manevralarda sağlanan sağlık hizmetleri. **b)** 75'inci maddede yer alan afet ve savaş hâli nedeniyle sağlanan sağlık hizmetleri. **c)** Aile hekimi muayeneleri ve kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri. **d)** Sağlık raporu ile belgelendirilmek şartıyla, Kurumca belirlenen kronik hastalıklar ve hayatî önemi haiz 68'inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sağlık hizmetleri ile organ, doku ve kök hücre nakli. **e)** 94'üncü maddede tanımlanan kontrol muayeneleri. **f)** 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (4) numaralı alt bendinde belirtilen kişiler ile bunların eşleri, (5), (6), (7) ve (8) numaralı alt bentleri kapsamında sayılanlar, vazife malulleri ile 4'üncü maddenin dördüncü fıkrasının, (d) ve (e) bentlerinde sayılanlar. Ayrıca, 3713 sayılı Kanuna göre aylık bağlanmış maluller ile aynı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle vazife malullüğü aylığı alan er ve erbaşların sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez/protez ve diğer iyileştirici araç/gereçler herhangi bir katılım payı veya fark alınmaksızın ve kısıtlama getirilmeksizin karşılanır. Bu madde gereğince katılım payı alınmayacak sağlık hizmetlerini tek tek veya gruplandırarak tespite Kurum yetkilidir. **11. Hizmet Basamakları ve Sevk Zinciri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 70'inci maddesine göre; bu Kanunun uygulanması bakımından sağlık hizmeti sunucuları birinci, ikinci ve üçüncü basamak olarak Sağlık Bakanlığı tarafından basamaklandırılır. Bu basamaklar ve sağlık hizmet sunucuları arasında sevk zinciri; tanı, ön tanı, hekimlerin ve diş hekimlerinin uzmanlıkları dikkate alınmak suretiyle tüm yurtta veya il ya da ilçe bazında Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir. Aile hekimleri birinci basamak hizmet sunucuları içinde yer alır. Kurumca sağlık hizmetlerinin sağlanabilmesi için, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler sevk zinciri kurallarına uygun hareket etmek zorundadır. **12. Kimlik Tespiti ve Acil Hâller:** (1) 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 71'inci maddesine göre; sağlık hizmeti sunucuları, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere sağlık hizmeti sunumu aşamasında (Acil hâllerde ise acil hâlin sona ermesinden sonra), 67'nci maddenin üçüncü fıkrasında sayılan belgeleri ve bu belgelerin başvuran kişiye ait olup olmadığını kontrol etmek zorundadır. Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin kendi adına bir başkasının sağlık hizmeti almasını veya Kurumdan haksız bir menfaat temin etmesini

sağlaması yasaktır. Bu fiilleri işleyenlerden Kurumun uğradığı zararın iki katı kanunî faiziyle birlikte müştereken ve müteselsilen tahsil edilir ve ilgililer hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri uygulanır. Bu Kanunun uygulamasında acil hâllerin ve acil sağlık hizmetlerinin neler olduğuna, hangi yöntem ve ölçütlerle tespit edileceğine ilişkin hususlar, Sağlık Bakanlığının uygun görüşü üzerine Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **13. Sağlık Hizmetlerinin Ödenecek Bedellerinin Belirlenmesi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 72'nci maddesine göre; 65'inci madde gereği ödenecek gündelik, yol, yatak ve yemek giderlerinin Kurumca ödenecek bedellerini belirlemeye Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu yetkilidir. Komisyon, tıp eğitimini, hizmet basamağını, altyapı ve kaynak kullanımı ile maliyet unsurlarını dikkate alarak sağlık hizmeti sunucularını fiyatlandırmaya esas olmak üzere ayrı ayrı sınıflandırabilir. Komisyon, 63'üncü madde hükümlerine göre finansmanı sağlanan sağlık hizmetlerinin Kurumca ödenecek bedellerini; sağlık hizmetinin sunulduğu il ve basamak, Devletin doğrudan veya dolaylı olarak sağlamış olduğu sübvansiyonlar, sağlık hizmetinin niteliği itibarıyla hayatî öneme sahip olup olmaması, kanıta dayalı tıp uygulamaları, maliyet-etkililik ölçütleri ve genel sağlık sigortası bütçesi dikkate alınmak suretiyle, her sınıf için tek tek veya gruplandırarak belirlemeye yetkilidir. Komisyon; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını, Maliye Bakanlığını, Sağlık Bakanlığını, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığını, Hazine Müsteşarlığını temsilen birer üye ve Kurumu temsilen iki üye olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur. Komisyon kararlarını salt çoğunluk ile alır, kararlar Resmî Gazetede yayımlanır. Komisyonca gerekli görülen hâllerde sağlık hizmetlerinin türlerine göre birden fazla alt komisyon kurulabilir. Komisyonun sekretarya işlemleri Kurumca yerine getirilir. Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonuna iştirak edenlere, ayda iki defadan fazla olmamak üzere katıldıkları her toplantı günü için 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılarak bulunacak tutarı üzerinden toplantı ücreti ödenir. Komisyon çalışmaları ile ilgili her türlü giderler Kurumca ödenir. Kurum, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile dernek, vakıf, federasyon, konfederasyon ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının görüşlerini alabilir. Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunun çalışmasına, görev ve yetkileri ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Komisyon üyesi kurumların görüşleri alınarak Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **14. Sağlık Hizmetlerinin Sağlanma Yöntemi ve Sağlık Giderlerinin Ödenmesi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 73'üncü maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** Bu Kanuna göre sağlık hizmetleri, Kurum ile yurt içindeki veya yurt dışındaki sağlık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla

yükümlü olduğu kişilerin sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından satın aldıkları sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sağlanır. **b)** Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları dışındaki vakıf üniversiteleri dâhil sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularınca, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen sağlık hizmetleri bedeline ek olarak, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerden sağlık hizmeti sunucularının giderleri ve ürettikleri sağlık hizmetlerinin maliyetleri, yapılan sübvansiyonlar gibi kriterler dikkate alınarak bu bedellerin bir katına kadar alınabilecek ilave ücretin tavanını belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu tavan dâhilinde alınabilecek ilave ücret oranları Kurumca belirlenir. Ancak kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları tarafından sevk edilmesi hâlinde 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (4), (6) ve (8) numaralı alt bentleri kapsamında sayılanlar ile bakmakla yükümlü oldukları kişilerden ilave ücret alınamaz. Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen eşdeğer ilaçların, azamî fiyatı ile kişinin talep ettiği eşdeğer ilacın fiyatı arasında oluşacak fark ve optik için tavan uygulanmaz ve bu fıkra kapsamında değerlendirilmez. Bu maddeye dayanılarak çıkarılan ve 04.06.2008 tarih ve 26896 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulunun 29.05.2008 tarih ve 2008/13728 sayılı Kararına göre; kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları dışındaki vakıf üniversiteleri dâhil sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları tarafından, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen sağlık hizmetleri bedelinin en fazla % 30'una kadar ilave ücret alınabilir. **c)** Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları ise otelcilik hizmeti ile dördüncü fıkrada belirtilen istisnaî sağlık hizmetleri dışında, sağladıkları sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden ilave ücret talep edemez. Aksine bir hüküm bulunmadığı sürece, kamu idaresi ve vakıf üniversitesi sağlık hizmeti sunucularında 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda tanımlanan öğretim üyeleri tarafından sunulan sağlık hizmetleri için bu fıkra hükmü uygulanmaz, Kurum öğretim üyeleri için alınacak ilave ücret için bir tavan belirleyebilir. **d)** Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, Kurumca belirlenmiş standartların üstündeki talepleri karşılayan otelcilik hizmetleri ile hayatî öneme sahip olmama ve alternatif tedavilerin bulunması gibi hususlar göz önüne alınarak Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu tarafından belirlenen istisnaî sağlık hizmetleri için, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden belirlenen hizmet fiyatlarının üç katını geçmemek üzere ilave ücret alabilir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, Kurumca ödenecek sağlık hizmeti bedellerinin yayımlanmasını takiben otuz gün içinde ilave ücret ödemeleri için belirlenen tavanlar dâhilinde belirledikleri sağlık hizmeti fiyatlarını kuruma bildirmek zorundadır. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları fiyat değişikliklerini beş iş günü içinde Kuruma bildirirler. Tavanlar dâhilinde de olsa Kurumca belirlenen süreden önce bu fiyatlarını

artıramazlar. **e)** Kurum, provizyon işlemlerini yürütmek üzere sağlık hizmeti sunucularının mahallinde provizyon merkezi açabilir ve personel çalıştırabilir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, bu amaçla Kuruma uygun bağımsız mekân tahsis etmek zorundadır. **f)** Acil hâller dışında sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından kişilerce satın alınan sağlık hizmeti bedelleri Kurumca ödenmez. **g)** Sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından acil hâllerde alınan sağlık hizmeti bedeli, 72'nci madde gereği sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları için belirlenen bedeller esas alınarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere fatura karşılığı ödenir. Sözleşmeli ve sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucuları, acil hâllerde, sözleşmeli sağlık hizmetleri sunucuları ise Kurumun belirlediği sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden veya Kurumdan herhangi bir ilave ücret talep edemez. **h)** Kurum, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yöntemler dışında, kamu idarelerince verilecek sağlık hizmetlerini götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesiyle de sağlamaya yetkilidir. Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları, sözleşmede belirtilen götürü bedel karşılığında genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere sözleşme kapsamında verilmesi gereken her türlü sağlık hizmetini sunmakla yükümlüdür ve sözleşmede belirtilen götürü bedel dışında Kurumdan veya genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden Kanunda belirtilen ilave ücretler ve katılım payları dışında ayrıca bir bedel talep edemez. Götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesiyle temin edilen hizmetler için Kuruma ayrıca fatura ve dayanağı belge gönderilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı ile müştereken belirlenir. **i)** Sağlık hizmeti sunucuları, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetlerinden yararlanmaya müstahak olup olmadığını, Kurumun elektronik veya diğer ortamlarda sağlayacağı yöntemlere uygun olarak kontrol etmek ve belgelemek zorundadır. **j)** Sağlık hizmeti satın alma sözleşmelerinin hazırlanması ve akdedilmesi, sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **15. Genel Sağlık Sigortası Gelirlerinin Kullanım Amacı, Kısa ve Uzun Vadeli Sigorta Kolları İçin Yapılan Sağlık Harcamaları:** 5510 sayılı Kanunun 74'üncü maddesine göre, genel sağlık sigortası prim gelirleri; yönetim giderleri, genel sağlık sigortasından sağlanan sağlık hizmetleri ve diğer haklar dışında başka bir amaçla kullanılamaz. Uzun ve kısa vadeli sigorta kolları bakımından sürekli iş göremezlik, malullük, çalışma gücü kaybı hâllerinin tespiti veya bu amaçla yapılan kontroller nedeniyle oluşan sağlık hizmeti giderleri ile 72'nci maddeye göre, usul ve esasları Kurumca belirlenecek gündelik ve yol giderleri, refakatçi giderleri, kısa ve uzun vadeli sigorta kolları prim gelirlerinden karşılanır. **16. Doğal Afetler veya Savaş Hâli:** 5510 sayılı Kanunun 75'inci maddesine göre; 15.05.1959 tarih ve 7269

sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun kapsamındaki afetler ile 04.11.1983 tarih ve 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hâli Kanunu gereğince ilan edilen savaş hâlinde genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetleri Kurum tarafından sağlanmaya devam edilir. Ancak, afet veya savaş hâllerine bağlı nedenlerden dolayı Kurumca yapılan sağlık hizmeti giderleri, giderlerin ödendiği takvim yılı sonu esas alınarak genel bütçeden Kuruma bir yıl içinde transfer edilir. **17. İşverenin, Genel Sağlık Sigortalısının ve Üçüncü Kişilerin Sorumluluğu:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 76'ncı maddesine göre; işveren, iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan genel sağlık sigortalısına sağlık durumunun gerektirdiği sağlık hizmetlerini derhâl sağlamakla yükümlüdür. Bu amaçla işveren tarafından yapılan ve belgelere dayanan sağlık hizmeti giderleri ve 65'inci madde hükümlerine göre yapılacak masraflar Kurum tarafından karşılanır. Birinci fıkrada belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesindeki ihmalinden veya gecikmesinden dolayı, genel sağlık sigortalısının tedavi süresinin uzamasına veya malul kalmasına veya malullük derecesinin artmasına sebep olan işveren, Kurumun bu nedenle yaptığı her türlü sağlık hizmeti giderini ödemekle yükümlüdür. İlgili kanunları gereğince sağlık raporu alınması gerektiği hâlde sağlık raporuna dayanmaksızın veya alınan raporlarda söz konusu işte çalışması tıbbî yönden elverişli olmadığı belirtildiği hâlde genel sağlık sigortalısını çalıştıran işverenlere, bu nedenle Kurumca yapılan sağlık hizmeti giderleri tazmin ettirilir. Sağlık kurulu raporu ile belli bir işte çalışamayacağı belgelenen 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki kişiler bu işte çalıştırılamaz. Bu kişileri çalıştıran işverenler, genel sağlık sigortalısının aynı hastalık sebebiyle Kurumca yapılan masraflarını ödemekle yükümlüdür. Tedavinin sona erdiğine ve çalışılabilir durumda olduğuna dair Kurumca yetkilendirilen hekim veya sağlık kurullarından belge almaksızın başka işte çalışan genel sağlık sigortalısının aynı hastalığı sebebiyle yapılan tedavi masrafları ise kendisinden alınır. İş kazası ile meslek hastalığı, işverenin kastı veya genel sağlık sigortalısının iş sağlığını koruma ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi sonucu olmuşsa, Kurumca yapılan sağlık hizmeti giderleri işverene tazmin ettirilir. İşverenin sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır. Genel sağlık sigortalısına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere kastı veya suç sayılır bir hareketi veya ilgili kanunlarla verilmiş bir görevi yapmaması ya da ihmali nedeniyle Kurumun sağlık hizmeti sağlamasına veya bu kişilerin tedavi süresinin uzamasına sebep olduğu mahkeme kararıyla tespit edilen üçüncü kişilere, Kurumun yaptığı sağlık hizmeti giderleri tazmin ettirilir. **18. Sözleşmeli Sağlık Hizmeti Sunucularının Duyurulması ve Sağlık Hizmet Sunucusunu Seçme Serbestîsi:** 5510

sayılı Kanunun 77'nci maddesine göre; bu Kanun gereğince genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetinden yararlanmak için başvuracakları yurt içinde veya yurt dışındaki sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularının unvan, isim ve adresleri Kurumca elektronik ortamda veya diğer yöntemlerle duyurulur. Genel sağlık sigortalıları ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler, sağlık hizmeti sunucuları arasından, genel sağlık sigortasıyla ilgili diğer madde hükümlerine uymak şartıyla istediğini seçme hakkına sahiptir. **19. Sağlık Hizmeti Sunucularının Kayıt ve Bildirim Zorunluluğu ve Kontrol Yetkisi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 78'inci maddesine göre; Kurum ile sözleşmesi olan tüm sağlık hizmeti sunucuları, sağlık hizmeti sunduğu tüm kişilere ait sözleşme hükümlerinde yer verilen bilgileri, belirlenen yöntemlere ve süreye uygun biçimde elektronik ortamda veya yazılı olarak Kuruma göndermek zorundadır. Bu bilgiler gönderilmeksizin talep edilen sağlık hizmeti bedelleri, bilgiler gönderilinceye kadar ödenmez. Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişinin sağlık bilgilerinin gizliliği esastır. Sağlık bilgilerinin ne şekilde korunacağı, ulusal güvenlik nedeniyle sağlık bilgisi paylaşıma açılmayacak kişilerin tespiti ilgili bakanlıkların önerisi üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca tespit edilir. Bu kişi ve grupların sağlık bilgilerinin nasıl tutulacağı ilgili kuruluşların görüşleri alınarak hazırlanacak yönetmelik ile düzenlenir. Kurum, genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili olarak işverenler, sağlık hizmeti sunucuları ve diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdindeki defter, belge ve bilgileri inceleyebilir, ibrazını isteyebilir. Kurum, bu Kanunda belirtilen görevleriyle ilgili olarak sağlık hizmeti sunucularının yürüttüğü hizmet ve işlemleri kontrol yetkisine sahiptir. Kurum, bu yetkisini görevlendirdiği personeli vasıtasıyla veya kamu kurumları ve özel kurumlardan hizmet satın almak suretiyle kullanabilir. **J - Primlere İlişkin Hükümler: 1. Prim Alınması Zorunluluğu:** 5510 sayılı Kanunun 79'uncu maddesine göre; kısa ve uzun vadeli sigortalar ile genel sağlık sigortası için, bu Kanunda öngörülen her türlü ödemeler ile yönetim giderlerini karşılamak üzere Kurum prim almak, ilgililer de prim ödemek zorundadır. Kurumca tahsil edilen genel sağlık sigortası primleri, tahsil edilmesini müteakip doğrudan Kurum bütçesinin genel sağlık sigortası kalemine aktarılır. **2. Prime Esas Kazançlar:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 80'inci maddesine göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir: **a)** Prime esas kazançların hesabında; **1.** Hak edilen ücretlerin, **2.** Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların, **3.** İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1) ve (2)

numaralı alt bentlerde belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin, brüt toplamı esas alınır. **b)** Aynî yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgarî ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazanca tabi tutulmaz. **c)** (b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynî yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdî ödemeler prime esas kazanca tabi tutulur. Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz. **d)** Ücretler hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulur. Diğer ödemeler ise öncelikle ödendiği ayın kazancına dâhil edilir ve ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi tutulamayan kısmı, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilave edilir. Toplu iş sözleşmelerine tabi iş yerleri işverenlerince veya kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumunda, 82'nci madde hükmü de nazara alınmak suretiyle prime esas kazancın tabi olduğu en son ayın kazancına dâhil edilir. Bu durumlarda sigorta primlerinin, yukarıda belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihini izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi hâlinde, gecikme cezası ve gecikme zammı alınmaz ve 102'nci madde hükümleri uygulanmaz. **e)** Saatlik, günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kâra katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, 82'nci madde hükmüne göre belirlenen alt sınırdır. **f)** Bir işverene tabi olarak çalışan sigortalının belirli ücretinin dışında ayrıca (e) bendi kapsamında ücret alması hâlinde, prime esas günlük kazancı bunların toplamından oluşur. **g)** Primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalının, bir ay için prime esas tutulan kazancının otuzda biridir. Ancak günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki bazı günlerde çalışmamış ve çalışmadığı günler için ücret almamış sigortalının günlük kazancı, o ay için prime esas tutulan kazancının ücret aldığı gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır. **h)** Sigortalıların günlük kazançlarının hesabında esas tutulan gün sayıları, aynı zamanda, bunların prim ödeme gün sayılarını gösterir. Ancak, işveren ve sigortalı arasında kısmî süreli hizmet akdinin yazılı olarak

yapılmış olması kaydıyla, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışan ve çalıştığı saat karşılığında ücret alan sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saati süresinin 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresine göre hesaplanan günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunur. Bu şekildeki hesaplamada gün kesirleri bir gün kabul edilir. **ı)** İşveren ve sigortalı arasında çağrı üzerine çalışmaya dayalı yazılı iş sözleşmesinde taraflar arasında çalışma süresi gün, hafta ve ay olarak belirlenmemiş ise, sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı haftalık çalışma süresi en az yirmi saat kararlaştırılmış sayılarak (h) bendi hükmüne göre hesaplanır. **i)** 88'inci maddenin dördüncü fıkrasına göre ay içerisinde 30 günden az prim ödeme gün sayılarına ait eksik günlerin genel sağlık sigortası primleri, eksik çalışma süreleri dikkate alınmak suretiyle hesaplanır. **j)** Maddeye 31.07.2008 tarih ve 5797 sayılı Kanunla eklenen bent gereğince; Millî Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ek ders ücreti karşılığında ilgili mevzuatı çerçevesinde uzman ve usta öğretici olarak çalıştırılanların prim ödeme gün sayısı otuz günü aşmamak kaydıyla, bir takvim ayı içerisinde hak kazandıkları brüt ek ders ücreti toplam tutarının, prime esas günlük kazanç alt sınırına bölünmesi sonucu bulunur. Bu şekilde yapılacak hesaplamalarda tam sayıdan sonraki küsuratlar dikkate alınmaz. 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir: **a)** Aylık prime esas kazanç, 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında kalmak şartı ile kendileri tarafından beyan edilecek günlük kazancın otuz katıdır. Bu sigortalılar tarafından Kurumca belirlenen sürelerde aylık prime esas kazanç beyan edilir. Beyanda bulunmayan sigortalıların aylık prime esas kazancı, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katı olarak belirlenir. **b)** Sigortalı aynı zamanda işveren ise aylık prime esas kazancı, çalıştırdığı sigortalıların prime esas günlük kazancının en yükseğinin otuz katından az olamaz. Aylık prime esas kazancı, çalıştırdığı sigortalının otuz günlük prime esas kazancından düşük olduğu tespit edilen sigortalıların aylık prime esas kazançları, tespit edilen kazanç düzeyine çıkartılarak aradaki farkın primi, 89'uncu madde hükümlerine göre gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmak suretiyle tahsil edilir. **c)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmayı gerektirecek birden fazla durumun söz konusu olması hâlinde, bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen esaslara göre tek beyanda bulunulur. Bu Kanuna göre ilk defa 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanların prime esas kazançlarının hesabında; **a)** Aylıklarını personel kanunlarına göre alan sigortalılar için; **1.** İlgili kanunları uyarınca aylık gösterge ve ek göstergeler üzerinden ödenen aylık tutarları, **2.** Memuriyet taban aylık ve kıdem aylık tutarları, **3.** Makam, temsil ve görev tazminatları, 657 sayılı

Devlet Memurları Kanununun 152'nci maddesi uyarınca ödenen tazminatlar (Bölge, kurum, birim, çalışma mahalli, görevin niteliği ve benzeri kriterlere dayalı olarak asıl tazminatlara ilave, ek veya ayrıca ödenen tazminatlar hariç), 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 17'nci maddesinin (A) bendinde yer alan cetvelde belirtilen oranlar üzerinden ödenen hizmet tazminatı (28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanun ile 17.11.1983 tarih ve 2955 sayılı Kanuna göre tazminat veya üniversite ödeneği alanların sadece rütbelerinin karşılığı hizmet tazminatları), 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 12'nci maddesi uyarınca ödenen üniversite ödeneği, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 106'ncı maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ödenen ek ödeme, **b)** Kadro karşılığı sözleşmeli olarak görev yapan sigortalılar için işgal ettikleri kadrolar esas alınmak suretiyle (a) bendinde öngörülen unsurlar üzerinden hesaplanan tutarı, **c)** Açıktan vekil olarak atanan sigortalılar için, (a) bendinde öngörülen unsurlardan ilgili mevzuatı uyarınca ödenen tutarı, **ç)** Başka bir kadro ya da görevin ödeme unsurları esas alınmak ve kıyaslanmak suretiyle aylık veya ücret ödenen sigortalılar için; emsal alınan kadro veya görevin prime esas kazanç tutarını geçmemek üzere, bu kazancın aylık veya ücret ödenmesinde öngörülen oranında hesaplanacak tutarı, **d)** Büyükşehir belediye başkanları için bakanlık genel müdürünün, diğer belediye başkanları için ise öğrenim durumları itibarıyla 657 sayılı Kanuna göre yükselebilecekleri dereceyi aşmamak kaydıyla, 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı ek gösterge cetvelinin "VIII. Mülkî İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (d) bendinde belirtilenlerin prime esas kazançları, **e)** 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname eki cetvellerde yer alan yükseköğretim kurumlarına bağlı konservatuvarlarda 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 15'inci maddesi uyarınca sözleşme ile istihdam edilen öğretim elemanlarından sanatçı öğretim elemanı olarak istihdam edilenler için, anılan Kanunda öğretim görevlisi kadro unvanında istihdam edilenlerin tahsil ve derecelerine göre belirlenen prime esas kazanç tutarı; kamu idarelerinde sanatçı, sanatkâr ve sanatçı öğretmen olarak sözleşme ile istihdam edilenler için, tahsil ve dereceleri itibarıyla 657 sayılı Kanuna tabi olarak teknik hizmetler sınıfında yer alan mühendislerin (a) bendindeki prime esas kazanç tutarı; yükseköğretim kurumları ile diğer kamu idarelerinde sanat uygulatıcısı ve sahne uygulatıcısı olarak sözleşme ile istihdam edilenlerden en az önlisans mezunu olanlar için tahsil ve dereceleri itibarıyla 657 sayılı Kanuna tabi olarak teknik hizmetler sınıfında yer alan teknikerlerin, diğerleri için ise teknisyenlerin prime esas kazanç tutarları, **f)** İlgili kanunlarında emeklilik ya da ek gösterge açısından belirli bir kadro, unvan veya görevle bağlantı kurulanlar için, bağlantı kurulan kadro, unvan veya görevin prime esas kazanç tutarı, **g)** Bu fıkranın (a) ila (f) bentleri kapsamı dışında kalan

sigortalılar için atandıkları görev itibarıyla 657 sayılı Kanuna göre girebilecekleri sınıflardaki benzer görevlerin aynı kadro, unvan, tahsil ve derecesi için belirlenen prime esas kazanç tutarları, esas alınır. Vekâlet veya ikinci görev karşılığında ilgili mevzuatı uyarınca yapılacak ödemeler prime esas kazancın hesabında dikkate alınmaz. Yalnızca genel sağlık sigortasına tabi olanlar bakımından prime esas aylık kazancın tespitinde; 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (d) ve (g) bentlerinde sayılan kişiler için 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının iki katının otuz günlük tutarı, 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen kişiler için asgari ücret, 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen kişiler için ise prime esas asgarî kazanç tutarı esas alınır. Ancak, 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılmak için müracaat etmekle birlikte, Kurumca belirlenecek test yöntemleri ve veriler kullanılarak tespit edilen aile içindeki gelirin kişi başına düşen aylık tutarı; asgarî ücretin üçte birinden asgarî ücrete kadar olduğu tespit edilen kişiler için 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarının üçte biri, asgarî ücretten asgarî ücretin iki katına kadar olduğu tespit edilen kişiler için 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutar, asgarî ücretin iki katından fazla olduğu tespit edilen kişiler için 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarının iki katı prime esas asgarî kazanç tutarı olarak esas alınır. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **3. Prim Oranları ve Devlet Katkısı:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ve 31.07.2008 tarih ve 5797 sayılı Kanunla değişik 81'inci maddesine göre, bu Kanun gereğince alınacak sigorta prim oranları aşağıdaki şekildedir: **a)** Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının % 20'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i işveren hissesidir. **b)** Bu Kanunda belirtilen fiilî hizmet süresi zammı uygulanan işlerde 4'üncü maddenin birinci fıkrasının; **1.** (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, bu maddenin (a) bendinde belirtilen % 20 oranına; 40'ıncı maddeye göre 60 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 1 puan, 90 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 1,5 puan, 180 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 3 puan, **2.** (c) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için ise uygulanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, bu maddenin (a) bendinde belirtilen % 20 oranına; 40'ıncı maddeye göre 60 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 3,33 puan, 90 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 5 puan, 180 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 10 puan eklenmesi suretiyle belirlenir ve bu şekilde bulunan oran ile bu maddenin (a) bendinde belirtilen % 20 oranı arasındaki farka ait primin tamamı işveren tarafından ödenir. **c)** Kısa vadeli sigorta kolları

prim oranı, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre % 1 ila % 6,5 oranları arasında olmak üzere, 83'üncü maddeye göre Kurumca belirlenir. Bu primin tamamını işveren öder. Bu bent Anayasa Mahkemesinin 15.12.2006 tarih ve E.2006/111, K.2006/112 sayılı Kararı ile Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar yönünden iptal edilmiş olup, iptal kararı için 30.12.2006 tarih ve 26392 '5. Mükerrer' sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **d)** 5'inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen öğrenciler ile (e) bendinde belirtilen kursiyerler için prim oranı prime esas kazançlarının % 1'idir. Kursiyerlerin prime esas günlük kazançlarının hesaplanmasında prime esas günlük kazanç alt sınırı dikkate alınır. Aday çırak, çırak ve meslekî eğitim gören öğrencilerin prime esas kazancı ilgili kanunlarında belirtilen şekilde uygulanır. **e)** Maddenin (f) bendine göre; genel sağlık sigortası primi, kısa ve uzun vadeli sigorta kollarına tabi olanlar için 82'nci maddenin birinci fıkrasına göre hesaplanan prime esas kazancın % 12,5'idir. Bu primin % 5'i sigortalı, % 7,5'i ise işveren hissesidir. Yalnızca genel sağlık sigortasına tabi olanlar ile 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendi ve bu Kanunun geçici 13'üncü maddesinde belirtilenlerin genel sağlık sigortası primi, prime esas kazancın % 12'sidir. **f)** Maddenin (g) bendine göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar (a), (c) ve (f) bentlerindeki prim oranlarının toplamı üzerinden primlerini öderler. **g)** Maddenin (h) bendine göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılara bağlanan veya bağlanacak vazife malullüğü aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının karşılığı olmak üzere, bu kapsamdaki sigortalılar için kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi ödeneklerinin % 20'si oranında ek karşılık primi alınır. Ayrılan ek karşılık priminin tamamı kurum bütçelerinin yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşlarından itibaren altı ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ödenir. Genel bütçe kapsamındaki idarelerin ek karşılık primleri Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. **h)** Maddeye, 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla eklenen (ı) bendine göre; bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin, bu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermeleri, sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı yasal süresinde ödemeleri, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idarî para cezası

ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması şarttır. Ancak Kuruma olan prim, idarî para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48'inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler ile 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa ve 22.02.2006 tarih ve 5458 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile diğer taksitlendirme ve yapılandırma kanunlarına göre taksitlendiren ve yapılandıran işverenler bu tecil, taksitlendirme ve yapılandırmaları devam ettiği sürece bu fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu fıkra hükümleri kamu idareleri iş yerleri ile bu Kanuna göre sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz. Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkrayla düzenlenen destek unsurundan diğer ilgili mevzuat uyarınca ayrıca yararlanmakta olan işverenler aynı dönem için ve mükerrer olarak bu destek unsurundan yararlanamaz. Bu durumda, işverenlerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle uygulama, destek unsurlarından sadece biriyle sınırlı olarak yapılır. Bu Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği tespit edilen işverenler bir yıl süreyle bu fıkrayla sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu fıkrada düzenlenen teşvik, kamu idareleri hariç bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılara ilişkin matrah, oran ve esaslar üzerinden 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıkların statülerine tabi personel için de uygulanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir. Devlet, Kurumun ay itibarıyla tahsil ettiği malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası priminin dörtte biri oranında Kuruma katkı yapar. Devlet katkısı olarak hesaplanacak tutar talep edilen tarihi takip eden 15 gün içinde Hazinece Kuruma ödenir. **4. Günlük Kazanç Sınırları:** 5510 sayılı Kanunun 82'nci maddesine göre; bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, asgarî ücretin otuzda biri, üst sınırı ise günlük kazanç alt sınırının 6,5 katıdır. Günlük kazançları yukarıdaki fıkrada belirtilen alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır. İkinci fıkraya göre sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primleri ile ücretsiz çalışan sigortalılara ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder. Sigortalıların bu Kanunun 53'üncü maddesine göre belirlenen aynı sigortalılık haline tabi olacak şekilde

birden fazla işte çalışması nedeniyle Kuruma ödenen primler toplamı, bu sigortalılık hâli için belirlenen prime esas kazanç üst sınırı üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa, aşan kısmın tamamı, sigortalının talebi üzerine en geç talep tarihini takip eden ay içinde hissesi oranında sigortalıya defaten geri ödenir. Geri verilen primler için ayrıca gecikme cezası ve gecikme zammı ile faiz ödenmez. **5. Kısa Vadeli Sigorta Kolları Prim Tarifesi ve İş Kollarının ve İşlerin Tehlike Sınıf ve Derecelerinin Belirlenmesi:** 5510 sayılı Kanunun 83'üncü maddesinde öngörülen hükümler şöyledir: **a)** Kısa vadeli sigorta kolları primi, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre tespit edilir. İş kolları tehlikenin ağırlığına göre sınıflara, bu sınıflar da özel iş şartlarına ve tehlikeyi önlemek için alınmış olan tedbirlere göre derecelere ayrılır. Hangi iş kollarının hangi tehlike sınıfına girdiği, tehlike sınıf ve derecesine ait prim oranlarının ve tehlike derecelerinin belirlenmesinde uygulanacak esaslar, ilgili bakanlıkların görüşleri de alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak bir tarife ile tespit edilir. Prim tarifesi gerekli görülürse aynı usulle değiştirilebilir. **b)** Yapılan işin birinci fıkrada belirtilen tarifeye göre hangi tehlike sınıf ve derecesine girdiği ve ödenecek kısa vadeli sigorta kolları primi oranı Kurumca belirlenerek işverene ve 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlara tebliğ edilir. İş kazasını ve meslek hastalığını önleyecek tedbirler hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun bulunmadığı tespit edilen işler, Kurumca daha yüksek primli derecelere konulabilir. **c)** Kurum, iş yerinin tespit edilmiş bulunan tehlike sınıf ve derecesini yaptıracağı incelemelere dayanarak kendiliğinden veya işverenin ya da 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların isteği üzerine değiştirebilir. Kurumca yapılacak değişikliklere ilişkin kararın takvim yılından en az bir ay önce işverene, işveren tarafından değişiklik isteğinin de takvim yılından en az iki ay önce Kuruma bildirilmesi şarttır. **d)** Böylece karara bağlanacak değişiklikler, karar veya istekten sonraki takvim yılı başında yürürlüğe girer. **e)** İşverenler ile 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlar, tehlike sınıf ve derecesi ile prim oranı hakkında Kurumca yapılacak yazılı bildirimi aldıktan sonra bir ay içinde Kuruma itiraz edebilir. Kurum, bu itirazı inceleyerek en geç üç ay içinde karara bağlayarak sonucunu itiraz edene bildirir. İlgililer, Kurumun kararı üzerine, kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili mahkemeye başvurabilir. Kuruma itiraz edilmesi veya mahkemeye başvurulması, primlerin takip ve tahsilini durdurmaz. **f)** İşverenin veya 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların itirazı; iş yerinin tehlike sınıfı ve derecesi ile kısa vadeli sigorta kolları prim oranının tebliğine ilişkin yazının işverence veya 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlar tarafından tebellüğünden itibaren bir

ay içinde yapılmış ise, değiştirilen iş kolu kodu ve tehlike sınıfı ile tehlike derecesinin hatalı uygulandığı tarihten, bir aylık süre dışında yapılmış ise, itirazın Kurum kayıtlarına intikali tarihini izleyen yılbaşından, üçüncü fıkrada belirtilen sürelerin aşılması durumunda ise, Kurumca yapılacak değişikliğe ilişkin kararın tebliğini izleyen takvim yılı başından geçerli olarak uygulanır. **g)** Bu değişiklik nedeniyle tehlike sınıf ve derecesinin yükselmesi hâlinde, kararın işverene veya 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlara tebliğ edildiği tarih ile yürürlük tarihi arasındaki süreye ilişkin kısa vadeli sigorta kollarına ait prim farkının tebliği tarihini takip eden bir ay içerisinde Kuruma ödenmesi hâlinde, fark prim için gecikme cezası ve gecikme zammı alınmaz. Aksi takdirde, fark primi 89'uncu madde uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil olunur. Tehlike sınıf ve derecesinin düşmesi hâlinde ise, kısa vadeli sigorta kolları sigortası prim farkı, işverenin varsa borçlarına mahsup edilir, yoksa iade edilir. Bir ay içinde iade edilmesi hâlinde faiz ödenmez. **6. Tehlike Sınıf ve Derecelerini Etkileyebilecek Değişiklikler:** 5510 sayılı Kanunun 84'üncü maddesine göre; işverenler ile 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlar, tehlike sınıf ve derecesini etkileyebilecek her türlü değişikliği bir ay içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür. Bu bildirim üzerine Kurum, yaptıracağı incelemeler sonunda tehlike sınıf ve derecesini değiştirebilir. Tehlike sınıf ve derecesini etkileyebilecek değişiklik bir ay içinde bildirilirse bu konuda Kurumca verilecek karar, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ay başından başlanarak uygulanır. Tehlike sınıf ve derecesini etkileyebilecek değişiklik bir ay içinde bildirilmezse; **a)** Tehlike sınıfı yükseliyorsa, değişikliğin meydana geldiği, **b)** Tehlike sınıfı düşüyorsa, değişikliğin Kurumca öğrenildiği, tarihler esas alınmak ve bu tarihlerden sonraki ay başından itibaren uygulanmak üzere, Kurumca karar alınır ve ilgililere tebliğ olunur. **7. Asgarî İşçilik Uygulaması ve Uzlaşma:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 85'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** İşverenin, işin emsaline, niteliğine, kapsam ve kapasitesine göre işin yürütümü açısından gerekli olan sigortalı sayısının, çalışma süresinin veya prime esas kazanç tutarının altında bildirimde bulunduğunun tespiti hâlinde, işin yürütümü açısından gerekli olan asgarî işçilik tutarı; yapılan işin niteliği, kullanılan teknoloji, iş yerinin büyüklüğü, benzer işletmelerde çalıştırılan sigortalı sayısı, ilgili meslek veya kamu kuruluşlarının görüşü gibi unsurlar dikkate alınarak tespit edilir. Söz konusu tespitler, Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurları tarafından yapılır. **b)** Kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan işlerden ve özel nitelikteki inşaat işlerinden dolayı bu işleri yapan işveren tarafından yeterli işçilik bildirilmiş olup olmadığı Kurumca araştırılır. Bu araştırma sonucunda

yeterli işçiliğin bildirilmemiş olduğu anlaşılırsa, eksik bildirilen işçilik tutarı üzerinden hesaplanan prim tutarı, 89'uncu madde gereği hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte bir ay içinde ödenmek üzere işverene tebliğ edilir. Tebliğ edilen prim ve gecikme cezası ve gecikme zammının ödendiği veya ödeneceğinin işveren tarafından yazılı olarak taahhüt edilmesi hâlinde borç kesinleşir. Kuruma verilecek taahhütnamede üstlenilen ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi hâlinde, işveren hakkında 88'inci ve 89'uncu maddeler uyarınca işlem yapılır. Tebliğ edilen prim ve gecikme cezası ve gecikme zammının ödenmemesi, taahhütname verilmemesi veya Kurumca iş yerinin denetlenmesine gerek görülmesi durumunda Kurumca inceleme yapılır. **c)** Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrasında belirtilen usullerle Kuruma bildirilmediği tespit edilen asgarî işçilik tutarı üzerinden Kurumca resen tahakkuk ettirilen sigorta primleri, 88'inci ve 89'uncu maddeler dikkate alınarak işverene tebliğ edilir. İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma itiraz edebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazın reddi halinde işveren, kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz. **d)** Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarınca, Kuruma asgarî işçilik tutarının bildirilmediği tespit edilen iş yerleri hakkında ayrıca 102'nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi ile (e) bendinin (4) numaralı alt bendi uyarınca idarî para cezası uygulanır. **e)** Kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar, bu maddenin uygulanmasıyla ilgili Kurumca istenilecek bilgileri ve belgeleri yazılı olarak en geç bir ay içinde vermeye mecburdur. **f)** Kuruma yeterli işçilik tutarının bildirilmiş olup olmadığının araştırılmasında, işin yürütümü için gerekli olan asgarî işçilik tutarının tespitinde dikkate alınacak asgarî işçilik oranlarının saptanması ve asgarî işçilik oranlarına vaki itirazların incelenerek karara bağlanması amacıyla Kurum bünyesinde; Kurum teknik elemanlarından dört üye, Yönetim Kurulunda temsil edilen işçi ve işveren konfederasyonlarınca görevlendirilecek iki üye, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden bir üye olmak üzere toplam yedi teknik elemandan oluşan, Asgarî İşçilik Tespit Komisyonu kurulur. **g)** Kurumca gerek görüldüğünde, aynı esaslara göre birden fazla Asgarî İşçilik Tespit Komisyonu kurulabilir. Komisyon salt çoğunlukla toplanır ve kararlar en az dört üyenin aynı yöndeki oyu ile alınır. Kurum dışındaki üyelerin üst üste üç toplantıya, son altı ay içinde ise beş toplantıya katılmaması hâlinde, toplantıya katılmayan üyeyi görevlendiren konfederasyonların yerine, üye sayısı bakımından en yüksek bir sonraki konfederasyondan üye davet edilir. **h)** Asgarî İşçilik Tespit Komisyonuna Kurum dışından görevlendirilenlere, katıldıkları her toplantı günü için 2.500 gösterge rakamının memur aylıklarının hesabında kullanılan katsayı ile çarpılarak bulunacak tutarı üzerinden huzur hakkı

Kurumca ödenir. **i)** Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurları tarafından devamlı mahiyetteki iş yerlerinde yapılan asgarî işçilik incelemesi sonucunda tespiti yapılan ve sigortalılara mal edilemeyen fark sigorta primine esas kazanç matrahı üzerinden gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte hesaplanacak sigorta primi ve buna bağlı uygulanacak idarî para cezalarında, konuya ilişkin raporun Kurumun ilgili birimine gönderilmesinden önce işverenle uzlaşma yapılabilir. Uzlaşmaya varılması hâlinde, bu durum tutanakla tespit edilir. Uzlaşılan tutarlar kesin olup, uzlaşma konusu yapılan tutarlar hakkında işverence dava açılamaz ve hiçbir mercie şikâyet ve itirazda bulunulamaz. Uzlaşılan prim ve idarî para cezaları, uzlaşma tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde ödenir. İşveren, uzlaşılan idarî para cezası tutarı için ayrıca peşin ödeme indiriminden yararlandırılmaz. Uzlaşılan tutarların, bu sürede tam olarak ödenmemesi hâlinde uzlaşma bozulur ve uzlaşılan tutarlar kazanılmış hak teşkil etmez. Uzlaşmanın temin edilememiş veya uzlaşma müzakeresinde uzlaşmaya varılamamış olması veya uzlaşmanın bozulması hâllerinde işveren, bu konuya ilişkin daha sonra uzlaşma talep edemez. **j)** Uzlaşma neticesinde indirim yapılması nedeniyle tahsil edilmemiş olan sigorta primlerinin daha sonra Kurum veya mahkeme kararıyla sigortalılara mal edilmesi hâlinde, daha önce eksik tahsil olunan sigorta primleri, sigortalının çalıştığı süre ve sigorta primine esas kazancı dikkate alınarak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil olunur. **k)** Asgarî İşçilik Tespit Komisyonunun çalışma usul ve esasları, Komisyonda görev alacak teknik elemanların nitelikleri, asgarî işçilik tespitinde uygulanacak yöntem, verilerin belirlenmesi, tamamlanmış veya devam etmekte olan işlerle ilgili yapılacak yerinde tespit kriterleri uzlaşma komisyonlarının oluşumu, çalışma usul ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **8. Prim Belgeleri ve İş Yeri Kayıtları:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 86'ncı maddesinde öngörülen hükümler şöyledir: **1.** İşveren bir ay içinde 4'üncü ve 5'inci maddeye tabi çalıştırdığı sigortalıların ve sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalıların; **a)** Ad ve soyadlarını, T.C. kimlik numaralarını, **b)** 80'inci maddeye göre hesaplanacak prime esas kazançlarını, **c)** Prim ödeme gün sayıları ile prim tutarlarını gösteren ve örneği Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenen asıl veya ek aylık prim ve hizmet belgesini, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındakiler için en geç Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar, diğer sigortalılar için ise ait olduğu ayı takip eden ayda Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma vermekle veya sigortalı çalıştırmadığı takdirde, bu hususu sigortalı çalıştırmaya son verdiği tarihten itibaren, on beş gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür. **2.** İşveren, iş yeri sahipleri; iş yeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yılı takip eden yılbaşından başlamak üzere on yıl süreyle, kamu idareleri

otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflas idaresi memurları ise görevleri süresince, saklamak ve Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde on beş gün içinde ibraz etmek zorundadır. **3.** İşverenin sigortalıyı, 4857 sayılı İş Kanununun 7'nci maddesine göre başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi hâlinde, sigortalıyı devir alan, geçici iş ilişkisi süresine ilişkin birinci fıkrada belirtilen belgelerin aynı süre içinde işverene ait iş yerinden Kuruma verilmesinden, işverenle birlikte müteselsilen sorumludur. **4.** Ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmadığı ve ücret ödenmediği beyan edilen sigortalıların, otuz günden az çalıştıklarını ispatlayan belgelerin işverence ilgili aya ait aylık prim ve hizmet belgesine eklenmesi şarttır. Kamu idareleri ile toplu iş sözleşmesi imzalanan iş yerlerinde bu şart aranmaz. **5.** Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin aylık prim ve hizmet belgesinin verilmesi gereken süre içinde Kuruma verilmemesi veya verilen bilgi ve belgelerin Kurumca geçerli sayılmaması hâlinde, otuz günden az bildirilen sürelere ait aylık prim ve hizmet belgesi Kurumca resen düzenlenir ve muhteviyatı primler, bu Kanun hükümlerine göre tahsil olunur. **6.** Sigortalıyı çalıştıran işveren ile alt işveren ve iş görme edimini yerini getirmek üzere sigortalıyı geçici olarak devralan işveren; aylık prim ve hizmet belgesinin Kurumca onaylanan bir nüshasını sigortalının çalıştığı iş yerinde, birden ziyade iş yeri olması hâlinde ise sigortalının çalıştığı her iş yerinde ayrı ayrı olmak üzere, Kuruma verilmesi gereken sürenin son gününü takip eden günden başlanarak, müteakip belgenin verilmesi gereken sürenin sonuna kadar, sigortalılar tarafından görülebilecek bir yere asmak zorundadır. **7.** Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya iş yeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı anlaşılan sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi hâlinde, bu belgeler Kurumca resen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir. İşveren, bu maddeye göre tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde, ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz, takibi durdurur. İtirazın reddi hâlinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz. Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi hâlinde, 88'inci ve 89'uncu maddelerin prim borcuna ilişkin hükümleri uygulanır. **8.** Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca iş yerinde fiilen yapılan tespitlerden ve kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi

mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden kayıt ve belgelere dayanmaksızın çalıştığı belirlendiği hâlde, hizmetlerinin veya prime esas kazançlarının Kuruma bildirilmediği anlaşılan veya eksik bildirildiği tespit edilen sigortalıların geriye yönelik hizmetlerinin veya prime esas kazançlarının, en fazla tespitin yapıldığı tarihten geriye yönelik bir yıllık süreye ilişkin kısmı dikkate alınır. **9.** Aylık prim ve hizmet belgesi işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak beş yıl içerisinde iş mahkemesine başvurarak, alacakları ilam ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamları ile prim ödeme gün sayıları dikkate alınır. **10.** Sigortalının çalıştığı bir veya birden fazla işte, bu Kanunda yazılı şartları yerine getirmiş olmasına rağmen, kendisi için verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesinin işveren tarafından verilmediği veya verilen aylık prim ve hizmet belgesinde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tespit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından gerekli ödemeler yapılır. **11.** Bu maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde, 102'nci maddeye göre işlem yapılır. **12.** Kamu idarelerinde iş yerinin özelliği nedeniyle prim belgelerinin farklı sürelerde verilme zamanını belirlemeye, Kurum yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile belgelerin içerik ve şekli, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **9. Prim Ödeme Yükümlüsü:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 87'nci maddesine göre, bu Kanunun uygulanmasında kısa ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası ve isteğe bağlı sigorta bakımından; **a)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine ve 5'inci maddenin (a) bendine tabi olanlar için bunların işverenleri, **b)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine tabi olanlar ile bu kapsamda sayılan kişilerden sosyal güvenlik destek primine tabi olanlar, isteğe bağlı sigortalı olanlar ve 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (d) ve (g) bentlerinde sayılan kişilerin kendileri, **c)** 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde sayılan kişiler için primi yılı merkezî yönetim bütçesinden karşılanmak üzere ilgili kamu idareleri, **d)** 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde sayılan kişiler ile 5 inci maddenin (e) bendinde belirtilenler için Türkiye İş Kurumu, **e)** 5'inci maddenin (b) bendinde belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim görenler ile meslek liselerinde zorunlu staja tabi tutulan öğrenciler için Millî Eğitim Bakanlığı veya bu öğrencilerin eğitim gördükleri okullar, yükseköğrenim sırasında zorunlu staja tabi tutulan öğrenciler için öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumu, **f)** 5'inci maddenin (c) ve (g) bentlerine tabi olanlar için işverenleri veya kendileri, prim ödeme yükümlüsüdür. **10. Primlerin Ödenmesi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 88'inci maddesinde yer

alan hükümler şöyledir: **a)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalıları çalıştıran işveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını ücretlerinden keserek ve kendisine ait prim tutarlarını da bu tutara ekleyerek en geç Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma öder. **b)** Hak edilen ancak, ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da birinci fıkradaki hüküm uygulanır. **c)** 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (d) ve (g) bentleri gereği genel sağlık sigortalısı sayılanlar için, her ay otuz tam gün genel sağlık sigortası primi ödenmesi zorunludur. Şu kadar ki, 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı olanların aynı ay içinde zorunlu sigorta kapsamında prim ödeme gün sayısı bulunması hâlinde, ayın kalan günleri için isteğe bağlı sigorta gün sayısı kadar genel sağlık sigortası primi ödenir. **d)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olmakla birlikte, 4857 sayılı Kanunun 13 ve 14'üncü maddelerine göre kısmî süreli veya çağrı üzerine çalışanlar ile bu Kanuna göre ev hizmetlerinde ay içerisinde 30 günden az çalışan sigortalılar için eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin 30 güne tamamlanması zorunludur. Bu durumda olan sigortalıların eksik günlerine ilişkin genel sağlık sigortası primleri, 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi veya (g) bendi kapsamında ödenir. Kamu idaresine ait iş yerlerinde çalıştırılan sigortalıların iş sözleşmesinin askıda kaldığı aylara ait genel sağlık sigortası primi, 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazancın alt sınırının 30 günlük tutarı üzerinden ilgili kamu idaresince ödenir. **e)** 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına girenler için prim ödeme yükümlülerinin ödeyecekleri genel sağlık sigortası primi; primin tahakkuk ettirileceği ay itibarıyla anılan bendin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde sayılan toplam kişi sayısının üçe bölünmesi suretiyle bulunacak kişi sayısına (3) ila (10) numaralı alt bentlerde sayılan kişi sayısının eklenmesi suretiyle bulunacak toplam kişi sayısı esas alınarak hesaplanır. Ancak, bu kişilerden aynı zamanda 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamı dışındaki bentlerin kapsamına girerek genel sağlık sigortalısı sayılanlar, bu fıkraya göre tespit edilecek kişi sayısı hesabına dâhil edilmez. **f)** 87'nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen yükümlüler, her aya ait primlerini takip eden ayda Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma öderler. Bu kişiler primlerini en fazla 360 günle sınırlı olmak üzere peşin olarak erken ödeyebilir. Erken ödeme hâlinde erken ödenen her gün için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun ek 1'inci maddesine göre erken ödeme indirimi hükümleri uygulanır. Ancak yapılan erken ödeme indirimi, prime esas kazançtan indirilmez. Erken ödemede sigortalılık süresi, sigorta priminin ait olduğu her ayın ilk gününden itibaren, prim ödeme gün

sayısına dâhil edilir. Erken ödeme yapılan ve prim ödeme gün sayısına dâhil edilmeyen sürede isteğe bağlı sigortalılığın sona ermesi hâlinde, sigortalılık süresinden sayılmayan günlere ait primler ilgililere iade edilir. **g)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendine tabi sigortalılar için, genel sağlık sigortası primi ile kısa ve uzun vadeli sigorta kolları primlerini ayrı ayrı veya birlikte tahsil edilecek şekilde prim ödeme tarihlerini veya dönemlerini belirlemeye Kurum yetkilidir. **h)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanların, her ay için otuz tam gün prim ödemesi zorunludur. **i)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen sigortalıları çalıştıran işverenler, çalıştırdığı sigortalıların primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden keserek ve kendisine ait prim tutarlarını da bu tutara ekleyerek, en geç Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma öderler. **j)** 87'nci maddenin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentlerinde belirtilen yükümlüler, her aya ait primleri ilgili ayı takip eden ayın sonuna kadar Kuruma öderler. **k)** Kuruma fiilen ödenmeyen prim tutarları, gelir vergisi ve kurumlar vergisi uygulamasında gider yazılamaz. **l)** 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, sattıkları tarımsal ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek şartıyla % 1 ila % 5 oranları arasında olmak üzere kesinti yapılmak suretiyle tahsil etmeye Kurum yetkilidir. **m)** Prim borçları katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle de ödenebilir. Bu takdirde katma değer vergisi iade hakkı sahibi kendisinin, mal veya hizmet satın aldığı veya iştirak veya ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebilir. Bu işverenlerin mahsup talebinde bulundukları ayda muaccel olan prim borçlarının birinci fıkrada belirtilen ödeme sürelerini izleyen on beş gün içinde mahsup suretiyle ödenmesi hâlinde, yasal süresi içinde ödendiği kabul edilir. Ancak prim borçlarının katma değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesi talebinde bulunulduğu hâlde, süresinde mahsup edilemeyen veya eksik mahsup edilen prim borçları için birinci fıkrada belirtilen ödeme sürelerini izleyen günden başlanarak gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanır. Kurum, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile bu uygulamadan faydalanacak işverenleri; iştigal konusu, işletme türü ve işletme büyüklüğü itibarıyla belirlemeye ve lehine mahsup talebinde bulunulan işverenlerin prim borcu ödeme süresini otuz günü aşmamak üzere uzatmaya yetkilidir. **n)** Kurum, prim ve her türlü alacaklarını, işverenlere olan borçlarından mahsup etmek suretiyle tahsil etmeye yetkilidir. **o)** Primlerin özel ödeme şekilleri kullanılmak suretiyle ödenmesi zorunluluğunu getirmeye ve primlerin yatırılacağı tahsilat kuruluşlarını belirlemeye Kurum yetkilidir. **p)** Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme

Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51'inci, 102'nci ve 106'ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. **r)** Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticarî işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dâhil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir. **s)** Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi hâlinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz. **t)** Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz. **u)** Kurumun sigorta primleri ve diğer alacakları haklı bir sebep olmaksızın bu Kanunda belirtilen sürelerde ödenmez ise kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dâhil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanunî temsilcileri Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur. **v)** Kurum, kamu idarelerinde iş yerinin özelliği nedeniyle primlerin farklı zamanlarda ödeme süresini belirlemeye yetkilidir. Prim alacaklarının tahsili için muacceliyet tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde icra yoluna başvurmayan Kurum yetkili personeli hakkında genel hükümlere göre kovuşturma yapılır. **y)** Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **11. Prim Borçlarına Halef Olma, Gecikme Cezası ve Gecikme Zammı ile İadesi Gereken Primler:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 89'uncu maddesine göre; sigortalının çalıştırıldığı iş yeri aktif veya pasifi ile birlikte devralınır veya intikal ederse ya da başka bir iş yerine katılır veya birleşirse eski işverenin Kuruma olan prim ile gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferîlerinden oluşan borçlarından, aynı zamanda yeni işveren de müştereken ve müteselsilen sorumludur. Bu hükme aykırı sözleşme hükümleri Kuruma karşı geçersizdir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Kurum yetkilidir. Kurumun prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı sürenin bittiği tarihten itibaren ilk üç aylık sürede her bir ay için % 3 oranında gecikme cezası uygulanarak artırılır. Ayrıca, her ay için bulunan tutarlara ödeme süresinin bittiği tarihten başlamak üzere borç ödeninceye kadar her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait Yeni Türk Lirası cinsinden ıskontolu ihraç edilen Devlet iç

borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizi bileşik bazda uygulanarak gecikme zammı hesaplanır. Ancak, ödemenin yapıldığı ay için gecikme zammı günlük hesaplanır. Bakanlar Kurulu, ilk üç ay için uygulanan gecikme cezası oranını iki katına kadar artırmaya veya bu oranı % 1 oranına kadar indirmeye, yeniden kanunî oranına getirmeye ve uygulama tarihini belirlemeye yetkilidir. Dava ve icra takibi açılmış olsa bile, prim ve diğer Kurum alacaklarının ödenmemiş kısmı için gecikme cezası ve gecikme zammı tahsil edilir. Yanlış veya yersiz alınmış olduğu tespit edilen primler, alındıkları tarihten on yıl geçmemiş ise, hisseleri oranında işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara veya genel sağlık sigortalılarına veya hak sahiplerine kanunî faizi ile birlikte geri verilir. Kanunî faiz, primin Kuruma yatırıldığı tarihi takip eden ay başından, iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır. Ancak Borçlar Kanununun 65'inci maddesi hükmü saklıdır. Prim iadesi nedeniyle sigortalıların, isteğe bağlı sigortalıların, genel sağlık sigortalılarının aylık, gelir, ödenek ve sağlık hizmetlerinden yararlanma şartlarını yitirmeleri durumunda, bu Kanuna göre ödenen aylık, gelir ve ödenekler ile sağlanan sağlık hizmetleri durdurulur. Yanlış veya yersiz yapılan masraflar 96'ncı madde hükümlerine göre ilgililerden geri alınır.

12. Prim ve İdarî Para Cezası Borçlarının Hak Edişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması: 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 90'ıncı maddesine göre; kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar, ihale yolu ile yaptırdıkları her türlü işleri üstlenenleri ve bunların adreslerini on beş gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür. İşverenlerin hak edişleri, Kuruma idarî para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenir. Kesin teminatları ise ihale konusu işle ilgili olarak Kuruma borçlarının bulunmadığının tespit edilmesinden sonra iade edilir. İşverenlerin, kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, bankalar ve kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar nezdindeki her çeşit alacak, teminat ve hak edişleri üzerinde işçi ücreti alacakları hariç olmak üzere yapılacak her türlü devir, temlik ve el değiştirme, Kurum alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder. Hak edişlerin mahsubu ve ödenmesi ile teminatların prim ve idarî para cezası borçlarına karşılık tutulmasına ilişkin işlemlerin usul ve esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir. Valilikler, belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından, geçici iskân veya yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce yapılan inşaat dolayısıyla, diğer kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ve bankaların ise Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek işlemlerinde Kuruma borçlarının bulunmadığına dair ilgililerden Kurumca düzenlenmiş bir belgenin istenmesi zorunludur. Bu maddede belirtilen

yükümlülükler yerine getirilmeden hak ediş ödenmesi, kesin teminatın iade edilmesi veya geçici iskân izin belgesi ve yapı kullanma izin belgesi verilmesi veya diğer işlemlerin gerçekleştirilmesi hâllerinde, ilgililer hakkında genel hükümlere göre idarî ve cezaî işlem yapılır. Ülke çapında uygulanan ve özel bir izne veya belgeye dayanmayan genel düzenlemeler hariç olmak üzere, belirli bölgelere veya sektörlere yönelik ya da kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen özel belgelere veya izinlere dayalı olarak kamudan kaynak tahsis edilmesi şeklinde kanun, kararname ve diğer mevzuatla sağlanan araştırma, geliştirme, üretim, yatırım, pazarlama ve benzeri tüm aşamalarda uygulanan Devlet yardımı, teşvik ve desteklerin, daha önce başlayıp devam eden nakdî olmayanlar hariç olmak üzere, verilmesinden önce işverenlerden Kuruma muaccel olmuş prim ve idarî para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına dair belge ve bilgilerin istenmesi zorunludur. Tecil ve takside bağlanmış ya da yapılandırılmış olan borçlara ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesinden dolayı anlaşması bozulanlardan veya bu sebepler dışında söz konusu yardım, teşvik ve desteklerden yararlanmaması gerektiği sonradan anlaşılanlardan, yapılan Devlet yardımı teşvik ve destek ödemeleri ilgili mevzuat çerçevesinde müeyyideleri ile birlikte geri alınır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının görüşleri alınarak Kurumca belirlenir. **13. Afet Durumunda Belgelerin Verilme Süresi ve Primlerin Ertelenmesi:** 5510 sayılı Kanunun 91'inci maddesine göre; iş yerleri yangın, su baskını, yer kayması, deprem gibi afete uğrayan, tabiî afet nedeniyle tarımsal faaliyetinden dolayı zarar gören işverenler ile 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar, bu durumu belgelemeleri kaydıyla olayın meydana geldiği tarihten itibaren üç ay içinde talepte bulunmaları ve prim ödeme aczine düştüklerinin, yapılacak inceleme sonucu anlaşılması hâlinde, afet tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut prim borçları ile afetin meydana geldiği tarihten itibaren tahakkuk edecek üç aylık prim borçları, olayın meydana geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar Kurumca ertelenebilir. Birinci fıkrada belirtilen durumlarda, afetin meydana geldiği ayda verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgeleri, afetin meydana geldiği ayı takip eden üç ay içinde Kuruma verildiği takdirde, süresinde verilmiş sayılır. 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun uyarınca genel hayatı etkilediğine karar verilen afetler nedeniyle, afet bölgesinde doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören işverenlerle sigortalı ve hak sahiplerinin bu Kanuna göre vermekle yükümlü oldukları belgelerin verilme süresi ile ödenmesi gereken primlerin ve diğer Kurum alacaklarının ödeme sürelerini bu Kanundaki sürelere bağlı olmaksızın, afet bölgesindeki şartları ve gelişmeleri göz önünde tutarak belirlemeye ve ertelemeye Kurum yetkilidir. Prim

borcunun ertelendiği sürede zaman aşımı işlemez ve ertelenen kısmına gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmaz. **K - Ortak ve Çeşitli Hükümler: 1. Sigortalılığın Zorunlu Oluşu, Sona Ermesi ve Sosyal Güvenlik Sicil Numarası:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 92'nci maddesine göre; kısa ve uzun vadeli sigorta kapsamındaki kişilerin sigortalı ve genel sağlık sigortalısı olması, genel sağlık sigortası kapsamındaki kişilerin ise genel sağlık sigortalısı olması zorunludur. Bu Kanunda yer alan sigorta hak ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmak, azaltmak, vazgeçmek veya başkasına devretmek için sözleşmelere konulan hükümler geçersizdir. Bu Kanuna göre alınacak sigorta primleri ve idarî para cezalarının ödenmesi için, Kurumca işverene yapılacak bildirim üzerine prim borçları ve idarî para cezaları ödenmezse, Kurumca düzenlenen prim borcunu ve idarî para cezasını gösteren belgeler resmî dairelerin usulüne göre düzenledikleri belgeler hükmündedir. Sigortalılık, bu Kanunda sayılan sigortalı sayılma şartlarının kaybedilmesi veya ölüm hâlinde sona erer. Sigortalılar, isteğe bağlı sigortalılar ile bunların hak sahiplerinin; genel sağlık sigortalıları ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin tescil ve diğer tüm işlemlerinde sosyal güvenlik sicil numarası olarak Türk vatandaşları için T. C. kimlik numarası, yabancı uyruklu kişiler için ise İçişleri Bakanlığınca verilen kimlik numarası kullanılır. **2. Devir, Temlik, Haciz ve Kurum Alacaklarında Zaman Aşımı:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ve 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla değişik 93'üncü maddesine göre; bu Kanun gereğince sigortalılar ve hak sahiplerinin gelir, aylık ve ödenekleri, sağlık hizmeti sunucularının genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanması sonucu Kurum nezdinde doğan alacakları, devir ve temlik edilemez. Gelir, aylık ve ödenekler; 88'inci maddeye göre takip ve tahsili gereken alacaklar ile nafaka borçları dışında haczedilemez. Bu fıkraya göre haczi yasaklanan gelir, aylık ve ödeneklerin haczedilmesine ilişkin talepler, borçlunun muvafakati bulunmaması hâlinde, icra müdürü tarafından reddedilir. Kurumun prim ve diğer alacakları ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak on yıllık zaman aşımına tabidir. Kurumun prim ve diğer alacakları; mahkeme kararı sonucunda doğmuş ise mahkeme kararının kesinleşme tarihinden, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılan tespitlerden doğmuş ise rapor tarihinden, kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden doğmuş ise bu soruşturma, denetim ve inceleme sonuçlarının Kuruma intikal ettiği tarihten veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden doğmuş ise bilgi ve belgenin Kuruma intikal ettiği tarihten itibaren, zaman aşımı on yıl olarak uygulanır. Bu alacaklar için 89'uncu madde gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı, 88'inci maddede belirtilen ödeme

süresinin son gününü takip eden günden itibaren uygulanır. Bu Kanuna dayanılarak Kurumca açılacak tazminat ve rücu davaları, on yıllık zaman aşımına tabidir. Zaman aşımı tarihi; rücu konusu gelir ve aylıklar bakımından Kurum onay tarihinden, masraf ve ödemeler için ise masraf veya ödeme tarihinden itibaren başlar. Zaman aşımından sonra yapılan ödemeler kabul edilir. Ancak, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalıların zaman aşımı nedeniyle prim ödenmeyen süreleri, sigortalılık süresinden sayılmaz ve bu süreye ilişkin sigortalılık hak ve yükümlülükleri düşer. **3. Kontrol Muayenesi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 94'üncü maddesinde öngörülen hükümler şöyledir: **1.** Kurum yürütülen soruşturma kapsamıyla sınırlı olmak üzere; **a)** Sağlık hizmeti alan genel sağlık sigortalısından veya bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerden, sağlık hizmetinin gerçekten alınıp alınmadığını, **b)** Sigortalının, isteğe bağlı sigortalının veya bunların hak sahiplerinin malullük, iş göremezlik raporlarında belirtilen rahatsızlıklarının mevcut olup olmadığını tespit amacıyla kontrol muayenesi ve tetkik yaptırılmasını talep edebilir. **2.** Malullük, vazife malullüğü aylığı veya sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış sigortalılar, malullük durumlarında artma veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç olduğunu ileri sürerek aylık ve gelirlerinde değişiklik yapılmasını isteyebilecekleri gibi; Kurum da harp malullüğü, vazife malullüğü, malullük aylığı veya sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış sigortalılar ile aylık veya gelir bağlanan ve çalışma gücünün en az % 60'ını yitiren malul çocukların kontrol muayenesine tabi tutulmasını talep edebilir. **3.** Kurumca yaptırılan kontrol muayenesinde veya sigortalının isteği üzerine ya da işe alıştırma sonunda yapılan muayenesinde yeniden tespit edilecek malullük durumuna göre, malullük aylığı veya sürekli iş göremezlik geliri, yeni malullük durumuna esas tutulan raporun tarihini takip eden ödeme dönemi başından başlanarak artırılır, azaltılır veya kesilir. **4.** Çalışma gücünün en az % 60'ını yitiren malul çocuklara bağlanmış bulunan gelir ve aylıklar, kontrol muayenesi sonunda tespit edilecek malullük durumuna göre, rapor tarihinden sonraki ödeme dönemi başından itibaren kesilir. **5.** Kurumun yazılı bildiriminde belirtilen tarihten sonraki ödeme dönemi başına kadar kabul edilebilir bir özrü olmadığı hâlde kontrol muayenesini yaptırmayan sigortalının malullük aylığı veya sürekli iş göremezlik geliri ile çalışma gücünün en az % 60'ını yitiren malul çocukların kendilerine bağlanmış olan gelir veya aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ödeme dönemi başından itibaren kesilir. **6.** Ancak, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildiriminde belirtilen tarihten başlayarak üç ay içinde yaptıran ve malullük veya sürekli iş göremezlik halinin devam ettiği tespit edilen sigortalının veya aylık ya da gelir bağlanmış olan malul çocuğun kesilen aylık veya geliri, kesildiği tarihten başlanarak yeniden bağlanır. **7.** Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildiriminde belirtilen tarihten üç ay

geçtikten sonra yaptıran ve malullük veya sürekli iş göremezlik hâlinin devam ettiği tespit edilen sigortalının malullük aylığı veya yeni sürekli iş göremezlik derecesine göre hesaplanacak geliri, gelir veya aylık bağlanan çalışamayacak durumda malul çocukların ise almakta oldukları gelir veya aylık, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak yeniden bağlanır. **8.** Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **4. Sağlık Raporlarının Usul ve Esaslarının Belirlenmesi:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 95'inci maddesine göre; bu Kanun gereğince, yurt dışında tedavi için yapılacak sevklere, çalışma gücü kaybı, geçici iş göremezlik ödeneklerinin verilmesine ilişkin raporlar ile iş kazası ve meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücü veya çalışma gücü kaybına esas teşkil edecek sağlık kurulu raporlarının usul ve esaslarını, bu raporları vermeye yetkili sağlık hizmeti sunucularının sahip olması gereken kriterleri belirlemeye, usulüne uygun olmayan sağlık kurulu raporu ve dayanağı tıbbî belgeleri düzenleyen sağlık hizmet sunucusuna iade ederek belirlenen bilgileri içerecek şekilde yeniden düzenlenmesini istemeye Kurum yetkilidir. Usulüne uygun sağlık kurulu raporu ve dayanağı tıbbî belgeler ile gerekli diğer belgelerin incelenmesiyle; yurt dışında tedavi için yapılacak sevklere, vazife malullük derecesini, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu tespit edilen meslekte kazanma gücünün kaybına veya meslekte kazanma gücünün kaybı derecelerine ilişkin usulüne uygun düzenlenmiş sağlık kurulu raporları ve diğer belgelere istinaden Kurumca verilen karara ilgililerin itirazı hâlinde, durum Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığı ile Kurumun birlikte çıkaracağı yönetmelikle düzenlenir. **5. Yersiz Ödemelerin Geri Alınması:** 5510 sayılı Kanunun 96'ncı maddesine göre; Kurumca işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara gelir veya aylık almakta olanlara ve bunların hak sahiplerine, genel sağlık sigortalılarına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere, fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen bu Kanun kapsamındaki her türlü ödemeler; **a)** Kasıtlı veya kusurlu davranışlarından doğmuşsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru en fazla on yıllık sürede yapılan ödemeler, bu ödemelerin yapıldığı tarihlerden, **b)** Kurumun hatalı işlemlerinden kaynaklanmışsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru en fazla beş yıllık sürede yapılan ödemeler toplamı, ilgiliye tebliğ edildiği tarihten itibaren üç ay içinde yapılacak ödemelerde faizsiz, üç aylık sürenin dolduğu tarihten sonra yapılacak ödemelerde ise bu süre sonundan itibaren hesaplanacak olan kanunî faizi ile birlikte, ilgililerin Kurumdan alacağı varsa bu alacaklarından mahsup edilir, alacakları yoksa genel hükümlere göre geri alınır. Alacakların yersiz ödemelere mahsubu, en eski borçtan başlanarak borç aslına yapılır, kanunî faiz kalan borca uygulanır. Bu hüküm ilgili hak sahiplerinin muvafakat etmeleri kaydıyla,

aynı dosyadan diğer bir hak sahibine yapılan yersiz ödemelere mahsubunda da uygulanır. Yersiz ödemenin gelir ve aylıklardan kesilmesinde, kesintinin başlayacağı ödeme dönemi başı itibarıyla kanunî faizi ile birlikte hesaplanan borç tutarı, gelir ve aylıktan % 25 oranında kesilmek suretiyle uygulanır. Yersiz ödemelerin tespiti ile geri alınmasına ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **6. Zaman Aşımı, Hakkın Düşmesi ve Avans:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ve 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla değişik 97'nci maddesine göre; bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde, iş kazası, meslek hastalığı, vazife malullüğü ve ölüm hâllerinde bağlanması gereken gelir ve aylıkların, hakkın kazanıldığı tarihten itibaren beş yıl içinde istenmeyen kısmı zaman aşımına uğrar. Kuruma müracaat etmemenin haklı bir sebebe dayandığını genel hükümlere göre ispat edenler hakkında, yukarıdaki hükümler uygulanmaz. Kısa vadeli sigorta kollarından ve ölüm sigortasından kazanılan diğer haklar, hakkın doğduğu tarihten itibaren beş yıl içinde istenmezse düşer. Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklarını tahakkuk ettirildiği tarihlerden itibaren aralıksız altı ay sonuna kadar tahsil etmeyenlerin gelir ve aylıkları, gelir ve aylık bağlanma şartlarının devam edip etmediğinin tespiti amacıyla durdurulur. Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin alacakları, hakkı doğuran olayın öğrenildiği tarihten itibaren iki yıl içinde istenmezse zaman aşımına uğrar, hakkı doğuran olay tarihinden itibaren ise beş yıl sonunda düşer. Sigortalılar ile bunların hak sahiplerinin, genel sağlık sigortalıları ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, bu Kanunun uygulanması bakımından hak ettikleri alacaklarının süresi içinde ödenememesi hâlinde, avans verilmesine Kurum yetkilidir. Sağlık hizmeti sunucuları, sunmuş oldukları hizmetlere ilişkin bir ay içinde düzenledikleri fatura ve eki belgeleri izleyen ayın on beşine kadar Sosyal Güvenlik Kurumuna teslim ederler. Fatura teslim tarihi; süresi içinde teslim edilen faturalar için teslim edildiği ayın on beşinci günü, süresi içinde teslim edilmeyen faturalar için ise teslim edildiği ayı takip eden ayın on beşinci günü olarak kabul edilir. Fatura bedelinin tamamı, fatura teslim tarihinden itibaren, altmış gün içinde, sağlık hizmet sunucularına avans olarak ödenir. Fatura ve eki belgeler, fatura teslim tarihinden itibaren üç ay içinde incelenerek avans hesabı kapatılır. İnceleme süresinin takip eden malî yıla sirayet etmesi durumunda, avans artıkları hakkında 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 35'inci maddesindeki akreditiflere ilişkin hükümler uygulanır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.* 66'ncı madde gereği sağlanan sağlık hizmetlerinin bedelleri için, yurt dışında bulunan sağlık hizmet sunucusunun talebi hâlinde, sağlık hizmetinin sunumundan önce de avans ödenebilir. **7. Ücretlerden Kesinti Yapılmaması, Özel Sigortalara İlişkin Hükümler ve Sosyal Güvenlik**

Sözleşmelerinin Yürütülmesi: 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 98'inci maddesine göre; işveren, sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası için kendisine düşen yükümlülükler nedeniyle, sigortalıların ücretlerinden kesinti yapamaz. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde özel sigortalara ilişkin hükümler, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasında dikkate alınmaz. Bu Kanun gereğince sağlık hizmetlerinden yararlananların ödemekle yükümlü oldukları katılım payları, özel sigorta şirketleri tarafından teminat veya ödeme konusu yapılamaz. Yıllık veya daha uzun süreli tamamlayıcı veya destekleyici özel sağlık sigortalarına ilişkin usul ve esaslar Kurumun uygun görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenir. Uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri kapsamında yapılacak her türlü işlemler ve hesaplaşmalar, Kurum tarafından yürütülür. İlgili sözleşmelerde irtibat kurumuna yapılan atıflar, Kuruma yapılmış sayılır. **8. Sosyal Güvenlikle İlgili Düzenlemeler ve Bildirimler:** 5510 sayılı Kanunun 99'uncu maddesine göre; sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri ile ilgili yapılacak her türlü kanunî düzenlemeler, bu Kanunda yapılır. Bu Kanun gereğince yapılacak bildirimler hakkında, 11.02.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır. **9. Bilgi ve Belge İsteme Hakkı, Bilgi ve Belgelerin Kuruma Verilme Usulü:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ve 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla değişik 100'üncü maddesine göre; 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler doğrudan, münferit olarak bilgi ve belge istenmesi hariç olmak üzere kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ise Kurumla yapılacak protokoller çerçevesinde, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak hâller ile özel hayat ve aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa Kurum tarafından kişilerin sosyal güvenliğinin sağlanması, 6183 sayılı Kanuna göre Kurum alacaklarının takip ve tahsili ile bu Kanun kapsamında verilen diğer görevler ile sınırlı olmak üzere istenecek her türlü bilgi ve belgeyi sürekli ve/veya belli aralıklarla vermeye, bilgilerin elektronik ortamda görüntülenmesini sağlamaya, görüntülenen bu bilgilerin güvenliğini sağlamaya, muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü belge ile vermek zorunda oldukları bilgilere ilişkin mikrofiş, mikrofilm, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlardaki kayıtlarını ve bu kayıtlara erişim veya kayıtları okunabilir hâle getirmek için gerekli tüm sistem ve şifreleri incelemek için ibraz etmeye mecburdurlar. Bu madde kapsamında ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar Kurumun belirleyeceği süre içerisinde söz konusu talebe cevap vermek ve gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler. Kurum, bu Kanun gereği verilecek her türlü belge veya bilginin internet, elektronik ve benzeri ortamda gönderilmesi

hususunda, gerçek ve tüzel kişileri zorunlu tutmaya, Kuruma verilmesi gereken her türlü belge, bildirge ve taahhütnameyi diğer kamu idarelerine ait formlarla birleştirmeye, söz konusu belgeleri kamu idarelerinin internet ve elektronik bilgi işlem ortamından almaya, bu idarelere yapılacak bildirimleri Kuruma verilmiş saymaya, bu Kanunun uygulaması ile ilgili işveren, sigortalı ve diğer kurum, kuruluş ve kişilerin talepleri üzerine veya resen düzenleyeceği her türlü bilgi ve belgeyi bilgi işlem ortamında oluşturmaya, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin sadece internet ve benzeri iletişim ortamından ilgili kişilere verilmesini kararlaştırmaya yetkilidir. Elektronik ortamda hazırlanacak bilgi ve belgeler adlî ve idarî makamlar nezdinde resmî belge olarak geçerlidir. Belge veya bilgileri internet, elektronik ve benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulan gerçek ve tüzel kişilerin, Kurumun bilgi işlem sistemlerinin herhangi bir nedenle hizmet dışı kalması sonucu belge ve bilgiyi, bu Kanunda öngörülen sürenin son gününde Kuruma gönderememesi ve muhteviyatı primleri de yasal süresi içinde ödeyememesi hâlinde, sorunların ortadan kalktığı tarihi takip eden beşinci iş gününün sonuna kadar belge veya bilgiyi gönderir ve muhteviyatı primleri de aynı sürede Kuruma öder ise bu yükümlülükleri Kanunda öngörülen sürede yerine getirmiş kabul edilir. Üçüncü fıkra hükümleri çerçevesinde yetkilendirilen kamu idaresi, yetkilendirildiği hususlarla sınırlı olarak kendi mevzuatında yer alan yetkileri kullanabilir. Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **10. Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri:** 5510 sayılı Kanunun 101'inci maddesine göre; bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür. **L - İdarî Para Cezaları ve Fesih Hükümleri: 1. Kurumca Verilecek İdarî Para Cezaları:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ve 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla değişik 102'nci maddesine göre, Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle diğer kanunlarda aşağıda belirtilen fiiller için idarî para cezası öngörülmüş olsa dahi ayrıca bu Kanunun; **a) 1.** 8'inci maddesinin birinci fıkrası ile 61'inci maddede belirtilen bildirgeyi, bu Kanunda belirtilen süre içinde ya da Kurumca belirlenen şekle ve usule uygun vermeyenler veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu hâlde anılan ortamda göndermeyenler hakkında her bir sigortalı için asgarî ücret tutarında idarî para cezası uygulanır. **2.** 8'inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen bildirgenin verilmediğinin, mahkeme kararından veya Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılan tespitlerden ya da diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden anlaşılması hâlinde

bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında her bir sigortalı için asgarî ücretin iki katı tutarında idarî para cezası uygulanır. **3.** İş yeri esas alınmak suretiyle bildirgenin verilmediğine ilişkin; mahkemenin karar tarihinden, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarının tespit tarihinden, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim elemanlarının rapor tarihinden, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi veya belgelerin Kuruma intikal tarihinden itibaren bir yıl içinde bu bendin (2) numaralı alt bendinde sayılan durumlardan biriyle tekrar bildirge verilmediğinin anlaşılması hâlinde, bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında bu defa her bir sigortalı için asgarî ücretin beş katı tutarında idarî para cezası uygulanır. **b)** 11'inci maddesinde belirtilen bildirgeyi, Kurumca belirlenen şekle ve usule uygun vermeyenler veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu hâlde, anılan ortamda göndermeyenler veya bu Kanunda belirtilen süre içinde Kuruma vermeyenlere; **1.** Kamu idareleri ile bilanço esasına göre defter tutmak zorunda olanlar için asgarî ücretin üç katı tutarında, **2.** Diğer defterleri tutmak zorunda olanlar için asgarî ücretin iki katı tutarında, **3.** Defter tutmakla yükümlü olmayanlar için bir aylık asgarî ücret tutarında idarî para cezası uygulanır. **c)** 86'ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgeleri, Kurumca belirlenen şekilde ve usulde vermeyenler ya da Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu hâlde anılan ortamda göndermeyenler veya belirlenen süre içinde vermeyenlere her bir fiil için; **1.** Belgenin asıl olması hâlinde aylık asgarî ücretin iki katını geçmemek kaydıyla belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık asgarî ücretin beşte biri tutarında, **2.** Belgenin ek olması hâlinde, aylık asgarî ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık asgarî ücretin sekizde biri tutarında, **3.** Ek belgenin 86'ncı maddenin beşinci fıkrasına istinaden Kurumca resen düzenlenmesi durumunda, aylık asgarî ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık asgarî ücretin yarısı tutarında, **4.** Belgenin mahkeme kararı, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde ya da bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden, hizmetleri veya kazançları Kuruma bildirilmediği veya eksik bildirildiği anlaşılan sigortalılarla ilgili olması hâlinde, belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin iki katı tutarında idarî para cezası uygulanır. **d)** 59'uncu maddesi uyarınca Kurumun defter ve belge incelemeye yetkili denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurları tarafından veya 59'uncu maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen serbest

muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirlerce düzenlenen raporlara istinaden, Kuruma bildirilmediği tespit edilen eksik işçilik tutarının mal edildiği her bir ay için, aylık asgarî ücretin iki katı tutarında idarî para cezası uygulanır. **e)** 86'ncı maddesinin ikinci fıkrasındaki yükümlülüğü Kurumca yapılan yazılı ihtara rağmen on beş gün içinde mücbir sebep olmaksızın tam olarak yerine getirmeyenlere; **1.** Bilanço esasına göre defter tutmakla yükümlü olanlar için, aylık asgarî ücretin on iki katı tutarında, **2.** Diğer defterleri tutmakla yükümlü olanlar için, aylık asgarî ücretin altı katı tutarında, **3.** Defter tutmakla yükümlü değil iseler, asgarî ücretin üç katı tutarında, **4.** Tutmakla yükümlü bulunulan defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle verilmesi gereken ceza tutarını aşmamak kaydıyla; defter ve belgelerin tümünü verilen süre içinde ibraz etmekle birlikte; kanunî tasdik süresi geçtikten sonra tasdik ettirilmiş olan defterlerin tasdik tarihinden önceki kısmı, işçilikle ilgili giderlerin işlenmemiş olduğu tespit edilen defterler, sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançların kesin olarak tespitine imkân vermeyecek şekilde usulsüz veya noksan tutulmuş defterler, herhangi bir ay için sigorta primleri hesabına esas tutulması gereken kazançların ve kazançlarla ilgili ödemelerin (Sigorta primine esas kazancın ödemeye bağlı olduğu durumlar dâhil) o ayın dâhil bulunduğu hesap dönemine ait defterlere işlenmemiş olması hâlinde, o aya ait defter kayıtları geçerli sayılmaz ve bu geçersizlik hallerinin gerçekleştiği her bir takvim ayı için, aylık asgarî ücretin yarısı tutarında; kullanılmaya başlanmadan önce tasdik ettirilmesi zorunlu olduğu hâlde tasdiksiz tutulmuş olan defterler geçerli sayılmaz ve tutmakla yükümlü bulunulan defter türü dikkate alınarak bu bendin (1) ve (2) numaralı alt bentlerine göre; Vergi Usul Kanunu gereğince bilanço esasına göre defter tutulması gerekirken işletme hesabı esasına göre tutulmuş defterler geçerli sayılmaz ve bu bendin (1) numaralı alt bendine göre, **5.** İşverenler tarafından ibraz edilen aylık ücret tediye bordrosunda; iş yerinin sicil numarası, bordronun ilişkin olduğu ay, sigortalının adı, soyadı, sigortalının sosyal güvenlik sicil numarası, ücret ödenen gün sayısı, sigortalının ücreti, ödenen ücret tutarı ve ücretin alındığına dair sigortalının imzasının bulunması zorunludur. Belirtilen unsurlardan herhangi birini ihtiva etmeyen (İmza şartı yönünden makbuz mukabilinde veya banka kanalıyla yapılan ödemeler hariç) ücret tediye bordroları geçerli sayılmaz ve her bir geçersiz ücret tediye bordrosu için aylık asgari ücretin yarısı tutarında idarî para cezası uygulanır. İbraz süresi geçirildikten sonra incelemeye sunulan ve tümünün veya bir bölümünün geçersiz olduğu tespit edilen defter ve belgeler yönünden, ayrıca geçersizlik fiilleri için idarî para cezası uygulanmaz, sadece tutulan defter türü dikkate alınarak bu bendin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentlerine göre idarî para cezası uygulanır. **f)** 85'inci maddesinin beşinci fıkrasında ve 86'ncı maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen yükümlülükleri belirtilen sürede yerine getirmeyenlere, aylık asgarî ücretin iki katı tutarında idarî

para cezası uygulanır. **g)** 8'inci maddesinin üçüncü fıkrasında, 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilenler için aynı maddenin üçüncü fıkrasında, 47'nci maddesinin üçüncü fıkrasında ve 90'ıncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen kurum ve kuruluşlar ile tüzel kişilere, aylık asgarî ücret tutarında idarî para cezası uygulanır. 8'inci maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen kamu idareleri ile bankalara sigortalı başına aylık asgarî ücretin onda biri tutarında idarî para cezası uygulanır. **h)** 11'inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen bildirim yükümlülüğünü yasal süresi içinde yerine getirmeyen ticaret sicili memurlukları ile aynı maddenin altıncı fıkrasında belirtilen yükümlülüğü yasal süresi içinde yerine getirmeyen kurum ve kuruluşlara yerine getirilmeyen her bir bildirim yükümlülüğü için aylık asgarî ücret tutarında idarî para cezası uygulanır. **ı)** Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarının; **I.** Bu Kanunun uygulanmasından doğan inceleme ve soruşturma görevlerini yerine getirmeleri sırasında işverenler, sigortalılar, iş yeri sahipleri ve bu işle ilgili diğer kişiler görevlerini yapmasına engel olamazlar; engel olanlar hakkında eylemleri başka bir suç oluştursa dahi, asgarî ücretin beş katı tutarında idarî para cezası uygulanır. **2.** Görevlerini yapmasını engellemek amacıyla cebir ve tehdit kullanan işverenler, sigortalılar, iş yeri sahipleri ve bu işle ilgili diğer kişiler fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde Türk Ceza Kanununun 265'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre cezalandırılır. Bu suçu işleyenler hakkında ayrıca asgarî ücretin on katı tutarında idarî para cezası uygulanır. **i)** Kurum tarafından bu Kanunun 100'üncü maddesi kapsamında Kurum tarafından istenen bilgi ve belgeleri belirlenen süre içinde mücbir sebep olmaksızın vermeyen kamu idareleri, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler hakkında, aylık asgarî ücretin beş katı tutarında, geç verilmesi hâlinde ise aylık asgarî ücretin iki katı tutarında idarî para cezası uygulanır. **j)** 01.08.2009 tarihinden itibaren 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalılığı sona erenlere ilişkin bildirim ile 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesinde yer alan sandıklara, sandık iştirakçiliğinin başlama veya sona ermesine ilişkin bildirimi, süresi içinde ya da Kurumca belirlenen şekle ve usule uygun olarak yapmayanlar veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu hâlde anılan ortamda göndermeyenler hakkında, her bir sigortalı veya sandık iştirakçisi için asgarî ücret tutarında idarî para cezası uygulanır. Mahkeme kararına, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelere ya da kamu idarelerinden alınan belgelere istinaden düzenlenenler hariç olmak üzere, bildirgenin yasal süresi geçtikten sonra ilgililerce

kendiliklerinden verilmesi hâlinde, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülen cezalar üçte ikisi oranında uygulanır. İdarî para cezası uygulanması 8'inci, 9'uncu, 11'inci ve 86'ncı maddelerde belirtilen belgelerin Kuruma verilmesi yükümlülüğünü kaldırmaz. İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması hâlinde, idarî para cezası kesinleşir. İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde peşin ödenmesi hâlinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idarî para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Ancak Kurumca veya mahkemece Kurum lehine karar verilmesi hâlinde, daha önce tahsil edilmemiş olan dörtte birlik ceza tutarı, 89'uncu maddenin ikinci fıkrası hükmü de dikkate alınarak tahsil edilir. Mahkemeye başvurulması idarî para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde ödenmeyen idarî para cezaları, 89'uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. İdarî para cezaları on yıllık zaman aşımı süresine tabidir. Zaman aşımı süresi, fiilin işlendiği tarihten itibaren başlar. İdarî para cezaları hakkında, bu Kanun ve 16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununda hüküm bulunmayan hâllerde 30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır. *30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **2. İdarî Yaptırımlar ve Fesih:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 103'üncü maddesine göre, Kurumca yapılan inceleme neticesinde; **a)** Sağlık hizmeti sunulmadığı hâlde sağlık hizmetini fatura ettiği, **b)** Faturayı veya faturaya dayanak oluşturan belgeleri, gerçeğe aykırı olarak düzenlediği, **c)** 64'üncü madde gereğince kapsam dışı tutulan sağlık hizmetlerini, kapsam içinde olan sağlık hizmetleri gibi gösterdiği, **d)** Sağlık hizmetlerine hak kazanmayan kişilere, sağlık hizmeti sunarak Kuruma fatura ettiği, **e)** 73'üncü madde gereğince belirlenen tavanın üzerinde ilave ücret aldığı tespit edilen sağlık hizmeti sunucuları hakkında genel hükümlere göre takip yapılır. Bu fiiller nedeniyle Kurumun yersiz ödediği tutar 96'ncı maddeye göre geri alınır. Ayrıca bu fiilleri işleyen veya sağlık hizmeti satın alınmasına ilişkin sözleşmelerde belirtilen hükümlere aykırı davrandığı tespit edilen sağlık hizmeti sunucularının Kurum ile yaptıkları sözleşmeleri feshedilebilir ve Kurumca belirlenecek süre içinde tekrar sözleşme yapılmaz. 71'inci maddede yer alan kimlik tespiti yükümlülüğünü yapmayan ve bu nedenle bir başka kişiye sağlık hizmeti sunulması nedeniyle Kurumun zarara

uğramasına sebebiyet veren sağlık hizmeti sunucularından uğranılan zarar geri alınır. **M - Diğer Hükümler: 1. Diğer Kanunlardaki Atıflar:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanun, 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanun, 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanun, 17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanun ve 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malullük, vazife malullüğü ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda kadrosuzluk tazminatının ödenmesine ilişkin T. C. Emekli Sandığına yapılmış olan atıf ile diğer kanunlarda T. C. Emekli Sandığına, Sosyal Sigortalar Kurumuna, Bağ-Kur'a yapılmış atıflar Kuruma yapılmış sayılır. **2. Uygulanmayacak Hükümler:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 105'inci maddesine göre; 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun 30'uncu maddesi, 26.10.1990 tarih ve 3671 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi ile 10.07.1987 tarih ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5'inci maddesinin on birinci fıkrası hariç olmak üzere, diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz. **3. Yönetmelikler:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 107'nci maddesine göre; bu Kanunda bahsi geçen yönetmelikler bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde çıkarılır. Kurum, bu Kanunun diğer maddelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları yönetmelik ile düzenleme yetkisine sahiptir. Kanunla ilgili olarak yürürlüğe konulan yönetmelikler ile yayımlandıkları Resmî Gazete'ler, aşağıda belirtilmiştir. **N - Sosyal Güvenlik Kurumuna Yapılan Bazı Bildirimlerin Yeterli Sayılması:** 5510 sayılı Kanuna 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; 01.08.2009 tarihinden itibaren işverenler tarafından 8'inci, 9'uncu ve 11'inci maddelere göre Kuruma yapılan sigortalı ve iş yerlerine ilişkin bildirimler; 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 3'üncü maddesi, 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 62'nci maddesi, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48'inci maddesi ve 4857 sayılı İş Kanununun 3'üncü maddesi hükümleri uyarınca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile ilgili bölge müdürlüklerine ve Türkiye İş Kurumuna yapılması gereken bildirimlerin yerine geçer. Ticaret sicili memurluklarınca iş yeri tesciline ilişkin Kuruma yapılan bildirimlerin dışında, ayrıca Bakanlık ilgili bölge müdürlüğüne bildirimde bulunulmaz. Geçici 20'nci maddede belirtilen sandıklar, Kuruma devir tarihine kadar iştirakçilerinin sandıkla ilgilerinin başlama ve sona ermesine ilişkin

bildirimlerini en geç on gün içinde Kuruma yaparlar. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. **O - Geçici Hükümler: 1. Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortasına İlişkin Bazı Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 1'inci maddesine göre; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanlar, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve bu Kanunla mülga 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanlar, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi olanlar, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kabul edilir. 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanun, 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanun, 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanun, bu Kanunla mülga 17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanuna göre bağlanan veya hak kazanan; aylık, gelir ve diğer ödenekler ile 08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre ödenmekte olan ek ödemenin verilmesine devam edilir. Bu gelir ve aylıkların durum değişikliği nedeniyle artırılması, azaltılması, kesilmesi veya yeniden bağlanmasında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümleri uygulanır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanun ve 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanuna göre ödenmekte olan sosyal yardım zammı ile telafi edici ödeme tutarları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ödenen tutarlar esas alınarak, ilgililerin gelir ve aylıklarına ilave edilerek ödenir. Sosyal yardım zammının ilavesinde tamamı dağıtılacak şekilde, hak sahiplerinin gelir ve aylıklardaki hisseleri esas alınır. Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre sigortalı sayılanlara ve bunların hak sahiplerine bağlanmış olan aylık ve gelirler, 55'inci maddenin ikinci fıkrasına göre artırılır. 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı kanunlar kapsamında geçen sigortalılık süresi fiilî hizmet süresi ve prim ödeme gün sayısı, genel sağlık sigortasının uygulanmasında gerekli olan sigortalılık süresi ve prim ödeme gün sayılarında dikkate alınır. **2. Bu Kanundan Önce Yürürlükte Bulunan Sosyal Güvenlik Kanunlarına Tabi Geçen Çalışmalar İçin Bağlanacak Aylıkların Hesabı:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 2'nci maddesine göre; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanun, 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanun, 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanun, bu Kanunla mülga 17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanuna tabi olanlara bağlanacak yaşlılık aylıkları aşağıdaki şekilde hesaplanır: **a)** Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen sürelerdeki prim ödeme gün sayılarına veya fiilî hizmet süresine ait

aylık; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki kanun hükümlerine göre, aylık talep tarihindeki toplam prim ödeme gün sayısı veya fiilî hizmet süresi üzerinden, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla hesaplanacak aylığının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadarki prim ödeme gün sayısı veya fiilî hizmet süresi ile orantılı bölümü, aylık talep tarihine kadar geçen yıllar için, her yıl gerçekleşen güncelleme katsayısı ile çarpılarak hesaplanır. **b)** Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen sürelerdeki prim ödeme gün sayılarına ait aylığı, aylık talep tarihindeki toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden 29'uncu madde hükümlerine göre hesaplanacak aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonraki prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır. Ancak, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 3.600 prim gün sayısını doldurmamış olan sigortalıların yaşlılık aylığı bağlama oranının hesabında, sigortalının Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen ve Kanunun yürürlük tarihinden önceki prim gün sayısını 3.600 güne tamamlayan hizmet sürelerinin her 360 günü için % 3 oranı esas alınır. **c)** Aylık, (a) ve (b) bentlerine göre hesaplanan kısmî aylıkların toplamından oluşur. Aylıklar ayrıca 29'uncu maddenin son fıkrasına göre artırılarak belirlenir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 17.07.1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 82'nci maddesinin (a) bendine göre gösterge sistemi içinde hesaplanacak kısmî aylıklara esas gösterge, sigortalıların ortalama yıllık kazanç hesabına giren takvim yılı sayısı esas alınmak suretiyle hazırlanacak olan gösterge ve üst gösterge tespit tabloları esas alınarak belirlenir. Bu Kanunun yürürlük tarihine kadar geçen sürelere ilişkin aylığın hesabında esas alınan asgarî aylık tutarı ile 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun geçici 82'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenen eski tam aylık tutarı, toplam prim ödeme gün sayısı içinde bu Kanunun yürürlük tarihine kadar geçen prim ödeme gün sayısının oranına tekabül eden tutar üzerinden esas alınır. Yurt dışı hizmet borçlanması yapanların aylıkları da yukarıda belirtilen fıkralara göre hesaplanır. Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında sigortalı sayılanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili kanun hükümleri ile bu madde hükümlerine göre yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra çalışmaya başlaması nedeniyle aylıkları kesilenlerden, işten ayrılarak yeniden yaşlılık aylığı bağlanması için yazılı istekte bulunanların yeni aylıkları, bu Kanunun 30'uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre hesaplanır. Malullük ve ölüm aylıkları, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar için yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümler, (b) bendi kapsamındaki sigortalılar için ise bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre esas alınan süreler dikkate alınarak 27'nci veya 33'üncü madde hükümlerine göre hesaplanır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı veya iştirakçi olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra aylık talebinde bulunanlardan, farklı sosyal güvenlik kurumlarına ya da

bu Kanunda belirtilen sigortalılık hâllerinden birden fazlasına tabi olanlara aylık bağlanmasına esas alınacak kanun, bu Kanunla mülga 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre tespit olunur ve bunlar hakkında, bu Kanunun geçici maddelerindeki hükümler uygulanır. Ancak, bunlardan bu Kanunun geçici 4'üncü maddesi kapsamına girmeyenlere 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz. Bu Kanunla mülga 2829 sayılı Kanuna göre 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanması gerekenlerden, bu Kanunun geçici 4'üncü maddesi kapsamına girmeyenler için, bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri esas alınır. (a) bendi hükümlerinin uygulamasına esas alınacak kanun, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında geçen süreler hariç, bu Kanunla mülga 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre belirlenir. Bu Kanuna tabi hizmetlerle 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesine tabi sandıklarda geçen hizmetlerin birleştirilmesinde de bu fıkra hükümleri esas alınmak suretiyle bu Kanunla mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **3. Önceki Mevzuat Hükümlerinin Uygulanması:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 3'üncü maddesine göre; bu Kanuna göre çıkarılması gereken yönetmelikler ile diğer düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut tüzük ve yönetmelikler ile diğer düzenlemelerin, bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanmaya devam edilir. **4. 5434 Sayılı Kanuna İlişkin Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ve 31.07.2008 tarih ve 5797 sayılı Kanunla değişik geçici 4'üncü maddesinde öngörülen düzenlemeler şöyledir: **1.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna göre; aylık, tazminat, harp malullüğü zammı, diğer ödemeler ve yardımlar ile 08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre ek ödeme verilmekte olanlara, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanunda kendileri için belirtilmiş olan şartları haiz oldukları müddetçe bunların ödenmesine devam olunur. Ancak, 5 ila 10 yıl arasında fiilî hizmet süresi olan iştirakçilerden dolayı dul ve yetim aylığı almakta olanların, aylık ve diğer ödemeleri, bu Kanunun 32'nci, 34'üncü ve 37'nci maddelerindeki şartları haiz oldukları müddetçe devam edilir. **2.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır. **3.** 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak çalışmaya başlayanlardan vazife malullüğü kapsamına girenler hakkında, bu

Kanunun 47'nci maddesinin birinci fıkrasına göre işlem yapılır. **4.** Bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; iştirakçi iken, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır. **5.** Bu madde kapsamına girenlerin aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır ve bu maddenin uygulanmasında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri ayrıca dikkate alınır. *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **6.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmaya başlamış olup, çalışmaya başlamadan önce ilgili mevzuatına göre alınmış ve en az % 40 oranında özürlü olduklarını gösterir sağlık kurulu raporu bulunanlar ile en az % 40 oranında doğuştan özürlü olduklarını belgeleyenlerden aylık talep tarihinde, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlara; en az 5.400 gün uzun vadeli sigorta kolları primi bildirilmiş ya da emekli keseneği ödenmiş olması kaydıyla, istekleri hâlinde bu madde hükümleri esas alınarak yaşlılık aylığı bağlanır. Ancak çalışmaya başladıktan sonra, Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücündeki kayıp oranının; **a)** % 50 ila % 59 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 5.760, **b)** % 40 ila % 49 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 6.480 gün uzun vadeli sigorta kolları primi bildirilmiş olması kaydıyla, haklarında bu fıkra hükümleri uygulanır. **7.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kamu idarelerinde hizmet akdi ile veya sözleşmeli olarak çalışanlardan; ilgili kanunları gereği 5434 sayılı Kanun ile ilgilendirilenler aynı statüde çalışmaya devam ettikleri sürece, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre sigortalı sayılırlar ve bunlar hakkında bu madde hükümleri uygulanır. **8.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanların kesenek ve karşılıkları, fiilî hizmet zammı ve itibarî hizmet süresi karşılıkları ile % 100 artış farkları hakkında 5434 sayılı Kanunun bu Kanunun yürürlüğe girmeden önceki hükümleri uyarınca işlem yapılır. Geçici 12'nci maddenin ikinci fıkrası

uyarınca kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevlerinin Kurum tarafından devralındığı tarihten itibaren, kamu idarelerince bu kapsamdaki sigortalılar için her ay emekli keseneklerine esas aylıklarının % 12'si oranında ayrıca genel sağlık sigortası primi ödenir. Bunlar için Kanunun 81'inci maddesinin (h 'yukarıda g')) fıkrası uyarınca ödenecek ek karşılıkların hesabında, genel sağlık sigortası primi tutarları dikkate alınmaz. **9.** 5434 sayılı Kanuna göre ödenen aylıklar ile bu madde kapsamında bağlanacak aylıklar, memur maaş katsayılarındaki artışlara göre yükseltilir. Ayrıca 5434 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra barem, teşkilat, kadro ve sair kanunlar ile aynı rütbe, kadro ve sair kanunlarda yapılacak değişiklikler sonucunda aylık tutarlarında meydana gelecek yükselmeler, aynı rütbe, kadro unvanı ve dereceden bağlanmış bulunan emeklilik, malullük ve vazife malullüğü aylıkları ile dul ve yetim aylıkları hakkında da uygulanır. **10.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Polis Akademisi ile fakülte ve yüksekokullarda Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okuyan veya kendi hesabına okumakta iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okumaya devam eden öğrenciler ile Emniyet Hizmetleri Sınıfında 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmakta olanların, bahse konu okullarda geçen başarılı eğitim süreleri, istekleri hâlinde; borçlanma talep tarihinde ilgisine göre en az aylık alan polis veya komiser yardımcısının emekli keseneğine esas unsurları üzerinden, bu sürelere ait sigortalı ve işveren hissesi priminin tamamı borçlandırılmak suretiyle hizmetten sayılır. Bundan doğacak borç tutarının tamamı borcun tebliğ edildiği tarihten itibaren iki yıl içinde kendileri tarafından ödenir. Ayrıca, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce üniversitelerin çeşitli fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarında kendi hesabına öğrenim yaptıktan sonra muvazzaf astsubay nasbedilenlerin sözü edilen okullarda geçen başarılı öğrenim süreleri de istekleri hâlinde; borçlanma talep tarihinde en az aylık alan astsubay çavuşun emekli keseneğine ait unsurlar üzerinden, bu fıkradaki esaslar dâhilinde borçlandırılarak tahsil edilmek suretiyle hizmetten sayılır. **11.** Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olup, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68'inci maddesine göre makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenenler hariç olmak üzere, sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanlardan; 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olanlara, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren, bu kişilerden bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olmayanlara ise bu şartları haiz oldukları tarihten itibaren 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68'inci maddesinde belirtilen şartlar da

dikkate alınarak, emsali belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarı, almakta oldukları emeklilik veya yaşlılık aylıklarına ilave edilmek suretiyle ödenir. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olup, bu Kanuna göre sigortalı iken yaşlılık aylığı bağlananlardan; 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olanlara bu Kanunun geçici 2'nci ve geçici 4'üncü maddeleri hükümleri de dikkate alınarak bu fıkrada belirtilen şartlar dâhilinde söz konusu tazminatlar aylıklarına ilave edilmek suretiyle ödenir. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan ölenlerin bu Kanunun 32'nci maddesinde belirtilen şartlara sahip olmaları hâlinde, 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68'inci maddesinde belirtilen şartlar da dikkate alınarak, hak sahiplerine bu Kanunun 34'üncü, geçici 1'inci, geçici 2'nci ve geçici 4'üncü maddeleri hükümlerine göre söz konusu tazminatlar bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ölenler için bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra ölenler için ise ölüm tarihinden itibaren ölüm aylıklarına eklenmek suretiyle ödenir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan; malullük aylığı almakta olanlar ile malullük aylığına hak kazanacaklar 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesinde belirtilen aylık bağlamaya ilişkin şartlar dikkate alınmaksızın yukarıda belirtilen tazminat haklarından yararlandırılır. Bu fıkraya göre tazminat tutarları ödendikçe Hazineden tahsil edilir. **12.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ait 5434 sayılı Kanundan kaynaklanan alacakların takip ve tahsil işlemleri 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili hükümlerine göre Kurumca sonuçlandırılır. Ancak bunlardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Maliye Bakanlığının ilgili birimleri tarafından takip ve tahsil işlemleri başlatılmış olanların işlemleri bunlar tarafından sonuçlandırılır. **13.** Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların borçlandığı, ihya ettiği hizmetleri ile birlikte bu Kanuna göre aylığa hak kazanmaları ve müracaat etmeleri hâlinde, paranın ödendiği tarihi takip eden ay başından itibaren kendilerine aylık bağlanır. Ancak emeklilik ikramiyesi ödenmiş süreler emeklilik ikramiyesinde nazara alınmaz. **14.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ölen, ancak bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre ölüm aylığının bağlanabilmesi için yeterli prim ödeme gün sayısı olmayan sigortalının hak sahiplerinin, prim ödeme gün sayısı bakımından bu Kanun hükümlerine göre ölüm aylığına hak kazanması hâlinde, müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre hesaplanacak aylıkları, bu Kanunun

32’nci, 34’üncü ve 37’nci maddelerine göre ödenir. **15.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu Kanunun 4’üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında sigortalılığı bulunmayanların borçlandığı, ihya ettiği hizmetleri ile birlikte bu Kanuna göre aylığa hak kazanmaları ve müracaat etmeleri hâlinde, bu maddeye göre borçlandığı ve ihya ettiği hizmetlerine ait paranın ödendiği tarihi takip eden ay başından itibaren kendilerine bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre hesaplanarak aylık bağlanır. Hak sahipleri hakkında bu fıkra hükmü uygulanmak suretiyle aylığa hak kazandıklarında hesaplanan aylıkları, bu Kanunun 32’nci, 34’üncü ve 37’nci maddelerine göre ödenir. Ancak bu süreler emeklilik ikramiyesinde nazara alınmaz. **16.** Kesenek veya toptan ödemeleri zaman aşımına uğramış olması nedeniyle hizmetleri tasfiye edilmiş olanların, tasfiye edilmiş süreleri bu Kanuna göre birleştirilecek hizmetlerden kabul edilir. **17.** Personel mevzuatına göre almış oldukları disiplin cezası sonucu 23.04.1999 tarihi ile 14.02.2005 tarihleri arasında memuriyetleri sona erenlerden, 22.06.2006 tarih ve 5525 sayılı Kanun uyarınca haklarında verilmiş disiplin cezaları bütün sonuçları ile ortadan kaldırılanların, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde Kuruma müracaatları hâlinde, görevlerinden ayrıldıkları tarih ile göreve başladıkları tarih arasındaki prim veya kesenek ödenmemiş süreleri, istekleri hâlinde, görevlerinden ayrıldıkları derece ve kademelerine prim veya kesenek ödenmemiş veya borçlanmak istedikleri sürenin her üç yılına bir derece ve her yılına bir kademe verilmek ve öğrenim durumları itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36’ncı maddesindeki yükselebilecekleri dereceleri geçmemek üzere tespit edilecek derece, kademe ve ek göstergeleri ile emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait tüm unsurların toplamının müracaat tarihinde yürürlükte olan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarlar esas alınarak, yine o tarihteki kesenek ve karşılık oranları borçlandırılmak suretiyle hizmetten sayılır. Bundan doğacak borç tutarının tamamı borcun tebliğ edildiği tarihten itibaren iki yıl içinde kendileri tarafından eşit taksitlerle veya defaten ödenir. **18.** 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun mülga geçici 191’inci ve mülga geçici 192’nci maddeleri uyarınca, istekleri üzerine 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kurumlarda sözleşmeli olarak çalışmakta iken anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin 12’nci ve geçici 1’inci maddelerine göre zorunlu olarak, özelleştirilen kurumlarda sözleşmeli olarak çalıştırılmakta iken 28.05.1986 tarih ve 3291 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 16’ncı ve 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ek 71’inci maddeleri uyarınca ve sözleşmeli olarak çalıştıkları kurumun özel kanunundaki hükümler nedeniyle T. C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmiş olanların söz konusu hizmetleri, bu Kanuna tabi olarak geçmiş sayılır. **19.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce

08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna tabi olan iştirakçilerin, bu Kanuna göre belirlenen prime esas kazanç matrahı ile 5434 sayılı Kanuna göre keseneğe tabi kazançları arasındaki matrah farkına ait sigorta primi iki yıl süre ile kurumlarınca karşılanır. **20.** 08.09.1999 tarihi ile bu Kanunun yürürlük tarihi arasında T. C. Emekli Sandığı iştirakçisi olanlardan, 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun 32'nci maddesine göre fiilî hizmet sürelerine zam yapılanların yaş hadlerinden, eklenilen sürenin, üç yıldan çok olmamak üzere, yarısı indirilir. **21.** Kamu görevlilerinden personel kanunlarına göre aylıksız izinli sayılanlardan, aylıksız izinli olarak geçen süreleri esnasında isteğe bağlı sigortalılık primi ödemeyenlerin, istekleri hâlinde başvuru tarihindeki prime esas kazanç tutarı üzerinden % 32 oranında hesap edilecek primleri defaten ödemeleri hâlinde, aylıksız geçen izin süreleri hizmet sürelerine eklenir. **22.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ek göstergeli veya daha yüksek ek göstergeli görevlere atanan T. C. Emekli Sandığı iştirakçilerinin bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra bu görevlerde geçen süreleri, 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ek 68'inci maddesi ile ek 73'üncü maddesinde belirtilen sürelerin doldurulmasında dikkate alınır. **23.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Emniyet Hizmetleri sınıfında çalışmakta olanlarla daha önce bu sınıflarda çalışmış bulunan personelden hâlen 4'üncü madde kapsamında çalışmaya devam edenlerin istekleri hâlinde; 4'üncü maddenin üçüncü fıkrasının (e) bendinde belirtilen okullarda geçen başarılı eğitim süreleri, ilgilinin talep tarihindeki en az aylık alan komiser yardımcısının prime esas kazancı üzerinden sigortalı prim hissesi kendilerince, işveren prim hissesi de kurumlarınca verilmek suretiyle borcun tebliğ edildiği tarihten itibaren dört yıl içinde eşit taksitler hâlinde ödenir. **5. Toptan Ödeme ve İhya Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 5'inci maddesine göre; bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için bu Kanuna göre yapılacak toptan ödemelerin, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki hizmet sürelerine ait bölümü, bu Kanunla bazı maddeleri yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla hesaplanarak, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile toptan ödemenin yapılmasına ilişkin yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için her yılın güncelleme katsayısı ile çarpılarak bulunan tutar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki süreler için bu Kanuna göre hesaplanan toptan ödeme tutarına ilave edilerek ödenir. Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce toptan ödeme yapılarak tasfiye edilen hizmetlerin 31'inci, 36'ncı ve 41'inci maddelere göre ihyasında veya borçlanılmasında, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunla bazı maddeleri yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre hesaplanan tutarı, bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarih ile ihya talebine ilişkin yazılı istek tarihi arasında geçen yıllar için, her yılın güncelleme katsayısı ile çarpılarak bulunan değeri dikkate alınır. **6. 506 Sayılı Kanuna İlişkin Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 6'ncı maddesine göre; 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanuna göre 01.04.1981 tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil edilmiş olanlar hakkında, bu Kanunun 38'inci maddesinin ikinci fıkrasındaki sigortalılık süresinin 18 yaşın doldurulduğu tarihten başlayacağına ilişkin hükmü uygulanmaz. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga ek 24'üncü maddesinde sayılan kurum ve kuruluşlarca, Kuruma ödenmeyen sosyal yardım zamları, Hazine tarafından ilgili kurum ve kuruluşlardan tahsil edilmek üzere Kuruma ödenir. 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılmış olan iş yeri tescilleri, bu Kanun hükümlerine göre yapılmış sayılır. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga 86'ncı maddesi hükmüne göre topluluk sigortasına tabi olanların ödedikleri iş kazası, meslek hastalığı, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri genel sağlık sigortası dâhil bu Kanuna göre ödenmiş sayılır. Bu süreler yatırıldıkları sigorta kolları bakımından başlangıç süresi ve prim ödeme gün sayısı olarak kabul edilir. Bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga 86'ncı maddesine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları bakımından topluluk sigortasına devam edenler, bu Kanunun 4'üncü maddesi kapsamında durumları değerlendirilerek, durumlarına uyan bent kapsamında sigortalı sayılırlar. Bunların kendileri veya işverenleri tarafından verilmesi gereken belgeler en geç üç ay içinde Kuruma verilmek zorundadır. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga 96'ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre Sosyal Sigortalar Kurumuna devir olan sandıklardan 23.01.1968 tarih ve 991 sayılı Kanunun geçici 2'nci maddesine göre bağlanmış emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylıkları ile 23.01.1968 tarih ve 991 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrasına göre Kurumca bağlanan aylıklarla dul ve yetim aylıkları (Aylık alan tek kişi de olsa) toplamı, net asgarî ücretin % 70'inden aşağı olamaz. Aylık bağlama şartları bakımından bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılarak aylık bağlanacaklar için; **a)** 28'inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen 5.400 günlük süre ilk defa; **1.** 30.04.2008 tarihi ile 31.12.2008 tarihleri arasında sigortalı sayılanlar için 4.600 gün olarak, **2.** 01.01.2009 tarihinden itibaren sigortalı sayılanlar için ise her takvim yılı başında 4.600 güne 100 gün eklenmek suretiyle 5.400 günü geçmemek üzere, **c)** 28'inci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen 3.960 günlük süre ilk defa; **1.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile 31.12.2008 tarihleri arasında sigortalı sayılanlar için 3.700 gün olarak, **2.** 01.01.2009 tarihinden itibaren sigortalı sayılanlar için ise her takvim yılı başında 3.700 güne 100 gün eklenmek suretiyle 3.960 günü geçmemek

üzere, **d)** 28'inci maddenin beşinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen 4.320 günlük süre ilk defa; **1.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile 31.12.2008 tarihleri arasında sigortalı sayılanlar için 3.700 gün olarak, **2.** 01.01.2009 tarihinden itibaren sigortalı sayılanlar için ise her takvim yılı başında 3.700 güne 100 gün eklenmek suretiyle 4.320 günü geçmemek üzere, **e)** 28'inci maddenin beşinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen 4.680 günlük süre ilk defa; **1.** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile 31.12.2008 tarihleri arasında sigortalı sayılanlar için 4.100 gün olarak, **2.** 01.01.2009 tarihinden itibaren sigortalı sayılanlar için ise her takvim yılı başında 4.100 güne 100 gün eklenmek suretiyle 4.680 günü geçmemek üzere, uygulanır. Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde iş üstlenen işverenlerce çalıştırılmak üzere bu ülkelere götürülen Türk işçilerinden, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce sadece malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi topluluk sigortasına devam edenler ile isteğe bağlı sigortalı olarak söz konusu ülkelere götürülmüş olan sigortalıların, bu Kanunun 5'inci maddesinin (g) bendi kapsamında sigortalılıkları bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay içerisinde işverenlerince sağlanır ve buna ilişkin yükümlülükler yerine getirilir. **7. 506, 1479, 5434, 2925, 2926 Sayılı Kanunlara İlişkin Ortak Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 7'nci maddesinde yer alan düzenlemeler şöyledir: **a)** Bu Kanunun yürürlük tarihine kadar 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanun, 02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanun, 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanun, bu Kanunla mülga 17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanun, 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunla 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesine göre sandıklara tabi sigortalılık başlangıçları ile hizmet süreleri, fiilî hizmet süresi zammı, itibarî hizmet süreleri, borçlandırılan ve ihya edilen süreler ve sigortalılık süreleri tabi oldukları kanun hükümlerine göre değerlendirilir. **b)** Kanunun yürürlük tarihinden önce 24.06.1965 tarih ve 635 sayılı Kanun, 18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanun, 22.07.1965 tarih ve 644 sayılı Kanun, 01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanun, 25.03.1957 tarih ve 6940 sayılı Kanun ve 26.10.1990 tarih ve 3671 sayılı Kanunla 5434 sayılı Kanunun 32'nci maddesine göre fiilî hizmet süresine müstahak görevlerde çalışanların bu görevlerde geçirdikleri süreler bu Kanunun 40'ıncı maddesi gereğince aranan 3.600 günün doldurulmasında nazara alınır. 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanunun ek 5'inci maddesinde sayılan itibarî hizmet süresi kapsamında yer alıp bu Kanunun 40'ıncı maddesinde sayılmayan işlerde bu Kanunun yürürlük tarihinden önce geçen çalışma sürelerinin bu maddenin birinci fıkrası kapsamında değerlendirilmesinde 3.600 gün prim ödeme şartı aranmaz. **c)** Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların borçlandıkları hizmetleri nedeniyle borçlanma tutarlarından ödenmeyen kısmı var ise aylıklarından emekli keseneği oranında tahsil edilmeye devam edilir. **d)** Aylıkların hesabında

41'inci maddeye ve 08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanuna göre yapılan borçlanmaların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki sürelere ait kazançları, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre değerlendirilir. Ancak, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bulunan sigortalılar için bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki dönemlere ait sürelerin bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra borçlanılması hâlinde de 41'inci madde ve 08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. **e)** Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce birden fazla dosyadan gelir veya aylık alınması durumunda bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra yeni dosyadan gelir veya aylık alınmasına hak kazanılması durumunda yeni bağlanacak dosyadaki gelir ve aylık miktarı da dâhil olmak üzere mukayese yapılarak en düşük miktarlı dosya kapsamdan çıkarılır. **f)** Birinci fıkrada belirtilen kanunlar kapsamında zorunlu sigortalı sayılanlar ile isteğe bağlı sigortalı olup sağlık sigortasından yararlananların prim ödeme gün sayıları da genel sağlık sigortası prim ödeme gün sayısı olarak değerlendirilir. **g)** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendine göre ilk defa sigortalı olanların sigortalılık başlangıç tarihinden önceki süreleri, bu Kanunun 41 ve 46'ncı maddeleri, 5434 sayılı Kanunun ek 31'inci maddesi ile 3201 sayılı Kanuna göre borçlandırılmaları hâlinde, sigortalılığın başlangıç tarihinin geriye götürülmesini ve haklarında bu Kanunun geçici maddelerinin uygulanmasını gerektirmez. **h)** Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre itibarî hizmet süresine müstahak kadro ve görevlerde bulunanlardan bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmaya devam edenlerin itibarî hizmet süreleri hakkında, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlerinin uygulanmasına devam edilir. **i)** 30.04.2008 tarihinden sonra 506, 1479, 5434, 2925 ve 2926 sayılı kanunlara göre ilk defa sigortalı veya iştirakçi olanlar hakkında bu Kanunun 28'inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır. Geçici 2'nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin son cümlesi hükmü bunlar hakkında uygulanmaz.

8. 1479 Sayılı Kanuna İlişkin Geçiş Hükümleri: 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 8'inci maddesine göre; bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi hariç diğer alt bentlerine göre sigortalılık niteliği taşıdıkları hâlde bu Kanunun yürürlük tarihine kadar kayıt ve tescillerini yaptırmayanların sigortalılık hak ve yükümlülüğü bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren başlar. Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendine göre sigortalı sayılanların hak ve yükümlülüğü ise 7'nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre başlar. Ancak, bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentlerine göre sigortalı sayılanlardan bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren sigortalılıkları başlatılanların, bu

Kanunun yürürlük tarihi ile 04.10.2000 tarihi arasında geçen vergi mükellefiyet süreleri bulunmak kaydıyla, sigortalının bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde talepte bulunması hâlinde, vergi mükellefiyet sürelerinin tamamı için 80'inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine göre talep tarihindeki prime esas kazancının % 32'si üzerinden borçlanma tutarı hesaplanır ve sigortalıya tebliğ edilir. Sigortalının kendisine tebliğ edilen borçlanma tutarının tamamını tebliğ tarihinden itibaren 6 ay içinde ödemesi hâlinde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Sigortalıya tebliğ edilen borç tutarının bu süre içerisinde tam olarak ödenmemesi hâlinde bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve ödenen tutar bu Kanunun 89'uncu maddesine göre iade edilir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 1479 sayılı Kanunun 53'üncü maddesi gereğince 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa göre başlatılmış olan icra takipleri anılan Kanun hükümlerine göre takip edilerek sonuçlandırılır. **9. Emeklilik Yaşına İlişkin Bazı Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 9'uncu maddesine göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olup da 08.09.1999 tarihinden 30.04.2008 tarihine kadar ilk defa sigortalı sayılanlar; kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmak ve 7.000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla veya kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmak ve 25 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 4.500 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında olup da 08.09.1999 tarihinden 30.04.2008 tarihine kadar ilk defa sigortalı sayılanlar kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş ve 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olması veya kadın ise 60, erkek ise 62 yaşını doldurması ve en az 15 tam yıl malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemesi şartıyla kısmi yaşlılık aylığından yararlanırlar. 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olup da 08.09.999 tarihinden 30.04.2008 tarihine kadar ilk defa sigortalı sayılanlar kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş ve 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olması veya 61 yaşını doldurması ve en az 15 tam yıl malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemesi şartıyla kısmî yaşlılık aylığından yararlanırlar. 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olup da 08.09.1999 tarihinden 30.04.2008 tarihine kadar ilk defa sigortalı sayılanlar; kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmak ve on beş yıldan beri sigortalı olup 3.600 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemek şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce bazı hükümleri yürürlükten kaldırılan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre sigortalı sayılanlardan; **a)** En az 20 yıldan beri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca tespit edilen maden iş yerlerinin yer altı iş yerlerinde sürekli çalışan ve bu işlerde en az 5.000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara yazılı

talepleri hâlinde 28'inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendindeki yaş şartları aranmaksızın yaşlılık aylığı bağlanır. **b)** En az 25 yıldan beri Bakanlıkça tespit edilen maden iş yerlerinin yer altı iş yerlerinde yer altı münavebeli işlerinde çalışan ve bu işlerde en az 4.000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara da 28'inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendindeki yaş şartları aranmaksızın 8.100 gün prim ödemiş sigortalılar gibi yaşlılık aylığı bağlanır. **c)** 50 yaşını dolduran ve malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi çalışmalarının en az 1.800 gününü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca tespit edilen maden iş yerlerinin yer altı işlerinde geçirmiş olan sigortalılara da birinci fıkrada belirtilen diğer şartlarla yaşlılık aylığı bağlanır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce beşinci fıkrada belirtilen işlerde çalışmaya başlayan sigortalıların, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce veya sonra bu işlerde geçen çalışmalarının en az 1.800 gün olması hâlinde bu çalışmalarının dörtte biri toplam prim ödeme gün sayılarına ilave edilir. Bunlar için malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, sigortalının prime esas kazancının % 23'üdür. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 14'ü de işveren hissesidir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa maden iş yerlerinin yer altı veya yer altı münavebeli işlerde çalışmaya başlayanlar hakkında, bu Kanunun fiilî hizmet zammı süresine ait hükümleri uygulanır. **10. 506 Sayılı Kanunun Malullük ve Sakatlık Hükümlerine İlişkin Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 10'uncu maddesine göre; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olup bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ilk defa sigortalı olanlardan, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga 53'üncü maddesine göre malul sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya özrü bulunan ve bu nedenle malullük aylığından yararlanamayan sigortalılar, yaşları ne olursa olsun en az on beş yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3.600 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce sigortalı olup bu Kanunun yürürlük tarihinden önce veya sonra sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanmaya hak kazanmış durumda olan sigortalılar hakkında, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga 60'ıncı maddesinin (C) bendinin (b) alt bendi ve geçici 87'nci maddesine göre işlem yapılır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlananlardan yaşlılık aylığı bağlananların aylıklarının kesilmesi ve tekrar bağlanmasında bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümler geçerlidir. Birinci ve ikinci fıkraya göre bağlanan aylıkların aylık bağlama oranı, 5.400 gün üzerinden hesaplanan orandan az olamaz. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, malullük durumlarının tespiti için talepte bulunan ve bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra malul olduklarına karar verilenler hakkında 506

ve 2925 sayılı kanunlardaki diğer şartları da taşımaları halinde anılan kanunlara göre malullük aylığı bağlanır. 55'inci maddenin dördüncü fıkrasındaki malullük aylığı alt sınırı ile 33'üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ölüm aylığı alt sınırı 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanun ve bu Kanunla mülga 17.10.1983 tarihli ve 2926 sayılı Kanuna göre bağlanacak malullük ve ölüm aylıklarında, aynı kanunlar gereği bağlanan yaşlılık aylığı ile kıyaslanarak uygulanır. 01.01.2000 tarihinden itibaren sigortalı olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce malullük aylığı bağlanması için tahsis talebinde bulunan sigortalılar ile ölen sigortalıların hak sahiplerine 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Kanunla bağlanan aylıklar, 506 sayılı Kanunun geçici 89'uncu maddesinde belirtilen alt sınır aylığı esas alınarak aylık başlangıç tarihi itibarıyla yeniden hesaplanır. Oluşacak farklar bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren dört ay içerisinde ilgililere ödenir. Yukarıdaki fıkrada belirtilen alt sınır aylıklarının hesabında, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga 92'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenen yarım aylıklar ile aynı Kanunun mülga 96'ncı maddesinin beşinci fıkrası hükmüne göre alt sınır aylığı uygulanmayan aylıklar ile sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince bağlanan kısmî aylıklar dikkate alınmaz. **11. Sigortalı Tesciline, Sigorta Sicil Numarasına ve Dış Temsilciliklerdeki Görevlilere İlişkin Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 11'inci maddesine göre; bu Kanun yürürlüğe girmeden önce mevcut sosyal güvenlik kurumlarında tescili yapılan sigortalılar ve ilk defa tescili yapılacak sigortalılar ile bunların hak sahipleri için ortak bilgi bankası oluşturulur. Bu sigortalılar ile sisteme yeni katılacak sigortalıların tescilinde, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları sosyal güvenlik sicil numarası olarak esas alınır. Sigortalıların eski sigorta sicil numaraları, bu Kanuna göre tescil edilecekleri tarihe kadar kullanılmaya devam edilir. Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında olan sigortalıların, bu Kanunun 17'nci maddesine göre hesaplanacak günlük kazançlarında; bu Kanunun yürürlük tarihinden sonraki sürelere ait prime esas kazanç hesabında dikkate alınan unsurlar, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki sürelere ait prime esas kazanç hesabında da dikkate alınır. Hizmet akdiyle çalışan sigortalılar için Kanunun 17'nci maddesi gereğince tespit edilecek günlük kazanç hesabına esas üç aylık dönemdeki kazançları Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce olanların son takvim ayı itibarıyla gelirlerinin hesaplanmasında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 506 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte dış temsilciliklerde görevli sigortalı veya genel sağlık sigortalısı personelden, temsilciliğin bulunduğu ülkede sürekli ikamet iznini veya bu devletin vatandaşlığını da haiz olanlar, uluslararası sosyal güvenlik sözleşmelerindeki hükümler saklı kalmak üzere ve Dışişleri Bakanlığının olumlu görüşünün alınması şartıyla bulunduğu ülkenin sosyal güvenlik

kurumlarıyla irtibatlandırılabilirler. Bu Kanun yürürlüğe girmeden önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre iştirakçi çalıştıran ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra da 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişileri çalıştırmaya devam eden kamu idareleri 11'inci madde uyarınca iş yeri bildirgesini Kurumca belirlenecek sürede vermek zorundadırlar. İş yeri bildirgesinin Kurumca belirlenecek süre içinde verilmemesi durumunda, 102nci maddenin (b) bendi gereğince idarî para cezası uygulanır. **12. Genel Sağlık Sigortası Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun ve 31.07.2008 tarih ve 5797 sayılı Kanunla değişik geçici 12'nci maddesinde öngörülen düzenlemeler şöyledir: **a)** Bu Kanunun uygulamasında sağlık hizmeti sunucularının sigortalılık kontrolü ve diğer provizyon işlemlerini elektronik ortamda yapmaya başlaması için gerekli altyapının kurulmasına kadar, sağlık bilgilerinin yazılı olarak tutulmasına başlanır ve sağlık belgesinin veya sağlık karnesinin Kurumca verilmesine devam edilir. **b)** Kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevleri, yürürlükten kaldırılan kanunlardaki hak ve yükümlülükler çerçevesinde ilgili kayıt ve işlemler Kurum tarafından devralınan tarihe kadar devam eder. Devir süreci üç yıl içinde tamamlanır. **c)** Kişilerin yürürlükten kaldırılan kanun hükümleri gereğince hak ettikleri sağlık hizmetleri, bu Kanun hükümleri gereğince kapsama alınmamış ise tedavi tamamlanıncaya kadar yürürlükten kaldırılan kanun hükümlerine göre Kurumca sağlanmaya devam edilir. 67'nci madde gereği hesaplanan 30 günün hesabında kişilerin lehine olan durum uygulanır. Genel sağlık sigortalısının ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlayan, ancak, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra faturalandırılan tedavi giderleri Kurum tarafından karşılanır. **d)** Bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren iki yıl süresince bu Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi uygulanmaz. Bu sürede, 18.06.1992 tarih ve 3816 sayılı Kanun kapsamında yeşil kart verilen ve verilecek kişiler durumlarında değişiklik olmaması kaydıyla başka bir işleme gerek kalmaksızın bu Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır. 3816 sayılı Kanun kapsamında yeşil kart almak için müracaat etmekle birlikte, 3816 sayılı Kanun hükümlerine göre tespit edilen aile içindeki kişi başına düşen gelir payının aylık tutarı; asgarî ücretin üçte birinden asgarî ücrete kadar olduğu tespit edilen kişiler için 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarının üçte biri, asgarî ücretten asgarî ücretin iki katına kadar olduğu tespit edilen kişiler için 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarı; asgarî ücretin iki katından fazla olduğu tespit edilen kişiler için 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarının iki katı prime esas asgarî kazanç tutarı olarak esas alınır.

e) 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (d) ve (g) bentleri gereğince sigortalı sayılanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki yıl içinde bildirimlerini yapmak zorundadır. Bu süre içinde, 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (d) ve (g) bentleri gereğince genel sağlık sigortalısı sayılanlardan; tescil talebi olmayanların 18 yaşından küçük çocuklarının sağlık hizmetlerinden yararlandırılması hâlinde bu kişilerin tescili çocuklarının sağlık hizmet sunucusuna müracaat tarihi itibarıyla yapılır. Ancak, aile hekimliği uygulamasına başlanan illerde, bu kişiler iki yıllık süreye bakılmaksızın genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişi olarak kapsama alınır. **f)** Aile hekimleri tarafından başlatılan sevk zincirine uygun olarak alınan sağlık hizmetlerinde 68'inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen katılım payları, üç yıl süreyle % 50 oranında azaltılarak uygulanabilir. **g)** 70'inci maddenin birinci fıkrası gereği yapılacak belirlemeler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde tamamlanır. Bu süre içerisinde 70'inci maddenin ikinci fıkrasının uygulanmasını il ve ilçe bazında ertelemeye Sağlık Bakanlığı yetkilidir. **h)** İlgili kanunları gereği tedavi yardımları karşılanan kişiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte herhangi bir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanun açısından genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ilgili kanunları gereği bakmakla yükümlü olunan kız çocukları bu Kanun gereğince de bakmakla yükümlü olunan kişi sayılır. Ancak durumlarında değişiklik olduğunda sağlık hizmetlerinden yararlanma koşulları bu Kanun hükümlerine göre yeniden belirlenir. Bu kişilerin sigortalı ve sigortalının bakmakla yükümlü olduğu kişilere ilişkin bilgileri ilgili kurumlar tarafından bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren en geç üç ay içinde Kuruma bildirilir. **i)** 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun, bu Kanuna aykırı hükümleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl süreyle uygulanır. **j)** 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanun kapsamında sigortalılık hâli devam eden sigortalılar ile bunların sağlık yardımına müstahak eş ve çocukları, genel sağlık sigortası hükümlerine göre sağlanan sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlanma hakkına sahiptir. **k)** 63'üncü maddede sayılan finansmanı Kurumca sağlanacak sağlık hizmetleri ile 65'inci madde gereği ödenecek gündelik, yol, yatak ve yemek giderlerinin 72'nci madde hükümlerine göre Kurumca ödenecek bedelleri tespit edilip yayımlanıncaya, 73'üncü madde hükümlerine göre sağlık hizmeti sunucuları ile sözleşmeler yapılıncaya kadar, Kurum tarafından belirlenmiş olan usul ve esaslar, sağlık hizmeti bedelleri ile protokol ve sözleşmeler geçerlidir. **13. 4046 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Geçiş Esasları:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 13'üncü maddesine göre; 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun 21'inci maddesi kapsamında iş kaybı tazminatı alanlar 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı

ve genel sağlık sigortalısı sayılır, ancak kısa vadeli sigorta kollarına tabi değildir. Sigortalıların sigortalı olduklarını ayrıca Kuruma bildirme sorumlulukları yoktur. Türkiye İş Kurumu tarafından ilk iş kaybı tazminatının ödendiği tarihi takip eden ay sonu itibarıyla, iş kaybı tazminatı alanlara ilişkin primlerin aktarıldığı anda sigortalı bildirimi ve tescili yapılmış sayılır. Bu kapsamdakilerin sigortalılıkları iş kaybı tazminatı ödeme süresinin bittiği tarihte sona erer. İş kaybı tazminatı sona erenler için bu Kanunun 9'uncu madde hükümleri uygulanmaz. İş kaybı tazminatından yararlananlar için Türkiye İş Kurumu prim ödeme yükümlüsü olmakla birlikte bu Kanun kapsamında iş yeri ve işveren sayılmaz. **14. Sosyal Güvenlik Destek Primine İlişkin Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 14'üncü maddeye göre; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi veya sigortalı olanlar, vazife malullüğü, malullük ve yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlar ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışmaya devam edenler hakkında sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edilir. Ancak; **a)** Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışanlar için sosyal güvenlik destek primi oranı 80'inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançlar üzerinden 81'inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen prim oranına yüzde 30 oranının eklenmesi suretiyle bulunan toplamdır. Yüzde 30 oranının dörtte biri sigortalı, dörtte üçü işveren hissesidir. Bu kapsamda sayılan kişilerden sosyal güvenlik destek primine tabi olanların prim ödeme yükümlüsü bunların işverenleridir. Bunlar hakkında sadece iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulanır. **b)** Bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından alınacak belgelerle doğrulamak kaydıyla faaliyette bulunulmadığına ilişkin süreler hariç olmak üzere çalışılan süreleri için, sosyal güvenlik destek primi oranı olarak bu Kanunun 30'uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde belirtilen hükümler uygulanır. Bu oran, bu maddenin yürürlüğe girdiği yılda % 12 olarak, takip eden her yılın Ocak ayında bir puan artırılarak uygulanır. Ancak bu oran % 15'i geçemez. **c)** Harp malulleri ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre aylıkları hesaplanarak ödenen veya asayiş ve güvenliğin sağlanması ile ilgili kanunlara göre vazife malullüğü aylığı almakta iken; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla çalışmaya devam edenler ile sonradan bu Kanuna tabi çalışmaya başlayacaklar için sosyal güvenlik destek primi uygulanmaksızın bu Kanunun 5'inci maddesinin (c) bendi hükümleri uygulanır. **d)** 5434 sayılı Kanuna göre vazife malullüğü aylığı almakta iken bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının

(a) ve (b) bendi kapsamında çalışmaya devam edenler hakkında, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içinde yazılı talepleri doğrultusunda bu Kanunun iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri ve uzun vadeli sigorta kolları veya sosyal güvenlik destek primine ait hükümler uygulanır. Bunlardan uzun vadeli sigorta primi ödeyenlerin belirtilen süre içinde yazılı talepte bulunmamaları hâlinde ayrıca iş kazası meslek hastalığı hükümleri uygulanır, sosyal güvenlik destek primi kesilmez. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre vazife malullüğü aylığı bağlananlardan bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi kapsamında çalışmaya başlayanlar hakkında da yazılı talepleri doğrultusunda işlem yapılır. Bu bent kapsamında olanlardan ayrıca genel sağlık sigortası primi alınmaz. 3713 sayılı Kanuna göre vazife malullüğü aylığı almakta olanlar, sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya devam eden iştirakçiler ile aynı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle vazife malullüğü aylığı alan ve bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışan veya daha sonra çalışmaya başlayan er ve erbaşların, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra müracaat tarihlerini takip eden ay başından itibaren bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre görevlerinden ayrılmasına gerek kalmaksızın alınacak emekliye sevk onayına istinaden vazife malullüğü aylıkları bağlanarak ödenir. Bu kapsamda olup da görevlerinden emekliye ayrılanlar hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır. Maddeye, 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık aylığı almakta iken çalışmaya başlayanların aylıkları kesilmez ve bunlar hakkında da bu maddenin sosyal güvenlik destek primi alınmasına ilişkin hükümleri uygulanır. **15. Prime Esas Kazancın Beyanıyla İlgili Geçiş Hükmü:** 5510 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 15'inci maddeye göre; bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi hariç, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan sigortalılardan, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce sigortalı olarak kaydı ve tescili yapılmış olanların bu Kanunun 80'inci maddesine göre belirlenen prime esas kazançlarını Kurumca belirlenecek sürede beyan etmemeleri hâlinde, ödeyecekleri aylık primler beyanda bulununcaya kadar daha önce ödemiş oldukları gelir basamaklarına karşılık gelen tutarlar üzerinden alınır. Ancak, bu tutarlar 82'nci maddede belirtilen asgarî günlük kazanç alt sınırına göre hesaplanan aylık prime esas kazanç tutarından az olamaz. **16. Kendi Adına ve Hesabına Tarımsal Faaliyette Bulunan Sigortalılar ile Esnaf Muaflığından Yararlanan Kadın Sigortalılara İlişkin Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754

sayılı Kanunla eklenen ve 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanun ve 31.07.2008 tarih ve 5797 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 16'ncı maddeye göre; bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan köy muhtarları ile (4) numaralı alt bendinde belirtilenler için 80'inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen "otuz" ibaresi ile (4) numaralı alt bendinde belirtilenler için, bu Kanunun 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde belirtilen "otuz" ibaresi, bu maddenin yürürlüğe girdiği yıl için "on beş" olarak uygulanır ve prime esas günlük kazancın otuz katını geçmemek üzere takip eden her yıl için bir puan artırılır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde belirtilen işleri, hizmet akdiyle herhangi bir işverene tabi olmaksızın sürekli ve kazanç getirici nitelikte yapmakta olanların bu maddenin yürürlük tarihinden sonra aynı şartlarla bu işleri yaptıkları, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirlenen usul ve esaslara göre tespit edilen kadın isteğe bağlı sigortalılar; bu maddenin yürürlüğe girdiği yıl için 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının on beş katı üzerinden başlanılarak, takip eden her yıl için bir puan arttırılmak suretiyle otuz katını geçmemek üzere malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi öderler. **17. Kendi Adına ve Hesabına Çalışanların Sigortalılıklarının Durdurulmasına İlişkin Hükümler:** 5510 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 17'nci maddeye göre; kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlarla tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan, 1479 ve 2926 sayılı kanunlara göre tescilleri yapıldığı hâlde, bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla beş yılı aşan süreye ilişkin prim borcu bulunanların, bu sürelere ilişkin prim borçlarını, prim borçlarının ödenmesine ilişkin Kurumca çıkarılacak genel tebliğin yayımı tarihini takip eden ay başından itibaren 6 ay içerisinde ödememeleri hâlinde, prim ödemesi bulunan sigortalıların daha önce ödedikleri primlerin tam olarak karşıladığı ayın sonu itibarıyla, prim ödemesi bulunmayan sigortalıların ise tescil tarihi itibarıyla sigortalılığı durdurulur. Prim borcuna ilişkin süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve bu sürelere ilişkin Kurum alacakları takip edilmeyerek, Kurum alacakları arasında yer verilmez. Ancak, sigortalı ya da hak sahipleri daha sonra müracaatları tarihindeki 80'inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenecek prime esas kazanç tutarı üzerinden hesaplanacak borç tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödedikleri takdirde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Sigortalılıkları önceki kanunlara göre durdurulanlar için de bu maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır. **18. Bazı Aylık Tazminat ve Yardımlara İlişkin Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 18'inci maddeye göre; ilgili kanunlarında düzenleme yapılıncaya kadar; **a)** 08.06.1949 tarih

ve 5434 sayılı Kanunun 56'ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilenlerden bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dâhil 5434 sayılı Kanuna göre vazife veya harp malulü sayılması gerekenlerin ve Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından görevlendirildiği tarihte uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak çalışmayanlardan bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dâhil 5434 sayılı Kanuna göre harp malulü sayılması gerekenlerin kendileri ile bunların dul ve yetimlerine bağlanacak aylıklar hakkında bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur. **b)** 5434 sayılı Kanunun ek 77'nci maddesinin birinci fıkrası ile bu Kanunun 47'nci maddesinin sekizinci fıkrasında sayılanlara ve bunların hak sahiplerine, ilgili kanunları ve bu Kanun çerçevesinde bağlanacak aylıkları toplamının, emsallerinin 5434 sayılı Kanunun ek 77'nci maddesine göre yükseltilerek hak kazandıkları aylıklardan düşük olması halinde, aradaki fark ayrıca ödenir. **c)** 18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ek 16'ncı maddesi, 24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanun, 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun, 11.10.1983 tarih ve 2913 sayılı Kanun (11.10.1983 tarih ve 2913 sayılı Kanun, 24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5774 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 11.10.1983 tarih ve 2913 sayılı Dünya Olimpiyat ve Avrupa Şampiyonluğu Kazanmış Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna ve aynı Kanuna göre aylık bağlanmış olanlara yapılmış olan atıflar, bu Kanuna ve bu Kanuna göre aylık bağlanmış olanlara yapılmış sayılır), 28.05.1986 tarih ve 3292 sayılı Kanun, 12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanun ile yılı bütçe kanunlarına ekli cetveller kapsamına giren kişilere ve diğer kanunlarda yapılan atıflar sebebiyle 2330 sayılı Kanun esas alınarak ilgililerine aylık, tazminat ve ek ödeme verilmesi ile yardım işlemleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dâhil 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam edilir. Bu madde kapsamına girenler için yukarıdaki fıkralar gereğince Kurumun yükleneceği ilave giderler, ödeme tarihinden itibaren en geç iki ay içinde faturası karşılığı Hazineden tahsil edilir. **19. Aylık Alanlardan Kesilecek Sağlık Sigortası Primi:** 5510 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 19'uncu maddeye göre; 1479 ve 2926 sayılı kanunlara göre aylık almakta olanlarla bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışmaları nedeniyle bu Kanunun geçici 2'nci maddesine göre aylık bağlanacaklara ilgili dosyasından on yıl süreyle sağlık sigortası veya genel sağlık sigortası primi ödememiş olanlardan, sağlık sigortası ve genel sağlık sigortası primi kesilmiş olan süreler düşülmek kaydıyla, aylıklarının % 10'u oranında ve 10 yılı tamamlayacak süreyle genel sağlık sigortası primi kesilir. **20. 506 Sayılı Kanunun Geçici 20'nci Maddesi Kapsamındaki Sandıklar ve İlgili Hükümler:** 5510 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 20'nci maddede

yer alan hükümler şöyledir: **a)** göre; 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personeli için kurulmuş bulunan sandıkların iştirakçileri ile aylık veya gelir bağlanmış olanlar ile bunların hak sahipleri herhangi bir işleme gerek kalmaksızın bu maddenin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilerek bu Kanun kapsamına alınır. Üç yıllık süre Bakanlar Kurulu kararı ile en fazla iki yıl daha uzatılabilir. Devir tarihi itibarıyla sandık iştirakçileri bu Kanunun 4'üncü maddesinin (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar. **b)** Sosyal Güvenlik Kurumu, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, her sandık için ayrı ayrı olmak üzere hesabı yapılan sandığı temsilen bir ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşu temsilen bir üyenin katılımıyla oluşturulacak komisyonca; her bir sandık için sandıktan ayrılan iştirakçiler de dâhil olmak üzere, devir tarihi itibarıyla devredilen kişilerle ilgili olarak, sandıkların bu Kanun kapsamındaki sigorta kolları itibarıyla gelir ve giderleri dikkate alınarak yükümlülüğünün peşin değeri hesaplanır. Peşin değerin aktüeryal hesabında kullanılacak teknik faiz oranı yüzde 9,8 olarak esas alınır. **c)** Belirlenen peşin değer, on beş yıldan fazla olmamak üzere, yıllık eşit taksitlerle her yıl için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak Yeni Türk Lirası cinsinden ıskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin yıllık ortalama nominal faizi üzerinden sandıklardan ve bu sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlardan müteselsilen Kurumca bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. **d)** Devir işlemi tamamlanıncaya kadar, sandık iştirakçileri, sandıktan aylık ve gelir alanlar ile bunların hak sahiplerinin sağlık ve sosyal sigorta yardımlarının sağlanması ile primlerinin tahsil edilmesine, ilgili sandık mevzuat hükümlerine göre sandıklarca ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca devam edilir. **e)** Devir işlemi tamamlandıktan sonra sandıklarca ödenen aylık ve gelirlerin, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki süreler için 506 sayılı Kanun, yürürlük tarihinden sonraki süreler için bu Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle hesaplanacak aylık ve gelirlerin üzerinde olması hâlinde söz konusu farklar, peşin değer hesabında dikkate alınır ve Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ilgililere ödenmeye devam edilir. Devir tarihinden sonra bu kişilerin gelir ve aylıklarının durum değişikliği nedeniyle artırılması, azaltılması, kesilmesi ve yeniden bağlanması işlemleri sırasında vakıf senetlerine göre yapılacak hesaplamalar ilgili sandıklar veya sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlar tarafından Kurum kontrolünde yapılır. **f)** Devir tarihi itibarıyla sandıklarda iştirakçi olanlar ile sandıklardan ayrılmış olup, aylık veya gelir almayanların sandıklara karşı hak sahibi olmaları hâlinde tahsis talep tarihi itibariyle aylıkları, bu Kanunun geçici 2'nci maddesi hükümlerine göre hesaplanır.

Geçici 2'nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin uygulanmasında bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönem için 506 sayılı Kanun hükümlerine göre Kurum tarafından ve vakıf senetlerine göre ilgili sandıklar ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlar tarafından Kurum kontrolünde hesaplama yapılır. Geçici 2nci madde kapsamında hesaplanacak aylıklar ile sandıkta geçen süreler dikkate alınarak sandık hükümlerine göre hesaplanacak aylıklar arasında fark olması hâlinde söz konusu farklar, peşin değer hesabında dikkate alınır ve Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ilgililere ödenmeye devam edilir. Bu kişilerin gelir ve aylıklarının durum değişikliği nedeniyle artırılması, azaltılması, kesilmesi ve yeniden bağlanması işlemleri sırasında vakıf senetlerine göre yapılacak hesaplamalar ilgili sandıklar veya sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlar tarafından Kurum kontrolünde yapılır. **g)** Sandık iştirakçileri ile aylık ve/veya gelir bağlanmış olanlar ve bunların hak sahiplerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna devrinden sonra bu kişilerin tabi oldukları vakıf senedinde bulunmasına rağmen karşılanmayan diğer sosyal hakları ve ödemeleri, sandıklar ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca karşılanmaya devam edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen farklara ilişkin peşin değerin ilk taksitle birlikte defaten veya taksitler hâlinde ödenmesi konusu, Sosyal Güvenlik Kurumu, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlar ile sandıkların görüş ve önerileri alınarak Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir. Taraflar, Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenecek tarihe kadar görüş ve önerilerini yazılı olarak verirler. **h)** Bu maddenin uygulanmasına ilişkin iş ve işlemlerde Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı iştirakçilerini istihdam eden kuruluşları, 18.05.2004 tarih ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu ile kurulan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsil eder. **i)** Söz konusu sandıklar ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlar ile Kurum, bu madde uygulamasına ilişkin tüm işlemler nedeniyle doğacak her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. **j)** Bu Kanunun kısa vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası hariç diğer hükümleri bakımından; vakıf senetlerinde bu Kanuna aykırı hükümler bulunması hâlinde, bu Kanunun yürürlük tarihi itibariyle bu Kanun hükümleri uygulanır. **k)** 30.04.2008 tarihinden itibaren, sandıklarca bağlanmış/bağlanacak olan gelir veya aylıklara yapılacak artışlar, 506 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir veya aylıklara yapılan artışlardan fazla olamaz. **l)** Bu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarına göre Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenecek olan aylık ve gelirler üzerindeki farklar ve bu madde çerçevesinde devre ilişkin belirlenecek usul ve esaslar bu maddenin yayımından önce 506 sayılı Kanunun ek 36'ncı maddesine göre devri gerçekleşmiş veya devam eden

sandıklar için uygulanmaz. **m)** 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 58'inci maddesi hükümleri bu madde kapsamında yapılacak devir ve diğer işlemler hakkında uygulanmaz. **21. 2108 Sayılı Yasaya İlişkin Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 21'inci maddeye göre; bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 2108 sayılı Yasanın 4'üncü maddesine göre muhtar seçildikleri tarih itibarıyla 1479 sayılı Kanuna göre kayıt ve tescilleri yapılan köy muhtarlarından; bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi hükümlerine göre sigortalılıklarını devam ettirmek isteyenlerin bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde yazılı talepte bulunmaları hâlinde sigortalılıkları aynen devam ettirilir. Bu süre içerisinde talepte bulunmayanlar hakkında ise bu Kanun hükümleri uygulanır. **22. Anonim Şirket Kurucu Ortaklarının Sigortalılıklarına İlişkin Geçiş Hükümleri:** 5510 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 22'nci maddeye göre; bu Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (3) numaralı alt bendinde belirtilen anonim şirketlerin kurucu ortaklarından daha önce 1479 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine tabi olarak sigortalı olanlardan sigortalılıklarını devam ettirmek isteyenlerin bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde yazılı talepte bulunmaları hâlinde sigortalılıkları aynen devam ettirilir. Bu süre içerisinde talepte bulunmayanların sigortalılıkları ise bu Kanunun yürürlük tarihi itibariyle sona erer. **23. Sosyal Güvenlik Prim Yapılandırılması Bozulanlara İlişkin Hükümler:** 5510 sayılı Kanuna, 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla eklenen geçici 23'üncü maddede yer alan hükümler şöyledir: **a)** 22.02.2006 tarih ve 5458 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1'inci ve 2'nci maddeleri kapsamına giren borçları yeniden yapılandırıldığı hâlde aynı Kanunun 3'üncü maddesi uyarınca yeniden yapılandırma haklarını bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi (26.05.2008) takip eden ayın sonuna kadar kaybedenlerin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden iki ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurmaları hâlinde, bozulmuş olan yeniden yapılandırma anlaşmaları, 5458 sayılı Kanuna göre yapılmış olan başvuru tarihi ve taksitlendirme süresi dikkate alınmak suretiyle ihya edilir. **b)** Yeniden yapılandırma anlaşmaları ihya edilen borçluların, yeniden yapılandırma anlaşmalarının bozulduğu tarihten sonra 5458 sayılı Kanun kapsamına giren borçları için yaptıkları ödemeler, anılan Kanunun 1'inci maddesi kapsamında olanlar için aynı borç türündeki taksit tutarlarına, 2'nci maddesi kapsamında olanlar için ise anılan Kanunun 10'uncu maddesi hükmüne göre mahsup edilir. **c)** İhya veya mahsup işlemleri sonucunda bu maddeye göre yapılan başvuru tarihinden önce vadesinde ödenmediği veya eksik ödendiği anlaşılan taksit tutarlarının, ödeme tarihine kadar gecikilen her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait Yeni Türk

Lirası (YTL) cinsinden ıskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faiz oranına bir puan eklenmek suretiyle bulunacak faiz oranının bileşik bazda uygulanması sonucunda hesaplanacak faiz miktarıyla birlikte başvuru tarihini takip eden altı ay içinde ödenmesi hâlinde, 5458 sayılı Kanunun yeniden yapılandırma hükümlerinden yararlanılır. Bu fıkrada belirtilen ödeme yükümlülüklerinin söz konusu altı aylık süre içinde tam olarak yerine getirilmemesi hâlinde yeniden yapılandırma hakkı kaybedilir ve yapılandırma işlemleri iptal edilerek, ödedikleri tutarlar sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre borçlarına mahsup edilir. **d)** Bu madde hükümlerinden yararlandırılan borçluların, bu maddeye göre yapılan başvuru tarihinden itibaren vadesi gelecek taksitleri ile cari ay prim ödeme yükümlülükleri yönünden, 5458 sayılı Kanunun 3'üncü maddesi hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, 5458 sayılı Kanunun 3'üncü maddesi hükümleri, anılan Kanunun 1'inci maddesi kapsamına giren borçlular yönünden, bu maddeye göre yapılan başvuru tarihini takip eden üçüncü ayın sonundan, 2'nci maddesi kapsamına giren borçlular yönünden ise bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen altı aylık sürenin sonundan itibaren geriye doğru bakılarak uygulanmaya başlanır. **e)** 5458 sayılı Kanunun 1'inci ve 2'nci maddeleri kapsamına giren borçları yeniden yapılandırılanlardan, aynı Kanunun 3'üncü maddesi uyarınca yeniden yapılandırma haklarını kaybetmiş olup, kapsama giren bu borçlarının tamamını sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre ödemiş olanlar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Borçlarını kısmen ödemiş olup bu maddeden yararlanmak için başvuranlara, daha önce ödemiş oldukları tutarlar iade edilmez, bu maddenin birinci ve ikinci fıkraları saklı kalmak kaydıyla mahsup işlemi yapılmaz. **f)** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 5458 sayılı Kanun kapsamına giren borçlar nedeniyle, taşınır ve taşınmaz mallara konulan hacizler ile alınan teminatlar vadesi geçmiş taksitlerin ödenmesinden sonra yapılan ödemeler nispetinde, üçüncü şahıslar nezdindeki hak ve alacaklarla ilgili hacizler ise vadesi geçmiş taksitlerin ödenmesinden sonra tümüyle kaldırılır. **g)** 1479 ve 2926 sayılı Kanunlar kapsamındaki sigortalılar veya bunların hak sahipleri, ödeme vadesi geçmiş taksitleri ile 01.04.2006 tarihinden sonraki süreye ilişkin prim borçlarını ödemeleri ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki taksit ve cari ay primlerine ilişkin ödeme yükümlülüklerini yerine getirmeleri durumunda sağlık sigortasından yararlanmaya başlatılır. **h)** Bu maddede belirtilen hükümlerden yararlanmak üzere başvuran borçluların, kapsama giren borçları nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumuna yaptıkları itirazlardan ve yargı nezdinde sürdürdükleri davalardan feragat etmeleri ve ihtilaf yaratmamaları şarttır. **i)** Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilidir. **24. Sosyal Güvenlik Alacakları:** 5510 sayılı Kanuna, 15.05.2008 tarih ve 5763

sayılı Kanunla eklenen geçici 24'üncü maddede öngörülen hükümler şöyledir: **a)** 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre takip edilen 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 3'üncü maddesi, mülga 07.12.2004 tarih ve 5272 sayılı Belediye Kanununun geçici 7'nci maddesi ve 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 5'inci maddesine istinaden Uzlaşma Komisyonunca karara bağlanan ve Bakanlar Kurulunca onaylanarak Resmî Gazete'de yayımlanan borçlar hariç olmak üzere, bu maddeye göre yapılan başvuru tarihine kadar tahakkuk ettiği hâlde ödenmemiş olan, Mart 2008 ve önceki dönemlere ilişkin sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idarî para cezası, sosyal yardım zammı ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar müracaat edilmiş olması kaydıyla 31.03.2008 tarihine kadar bitirilmiş olan özel bina inşaatı ile ihale konusu işlerden Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılan ön değerlendirme, araştırma veya tespit sonucunda yeterli işçilik bildiriminde bulunulmadığı anlaşılanların fark işçiliğe ilişkin borçları, isteğe bağlı sigortalıların Mayıs 2003 ila Mart 2008 dönemleri arasında isteğe bağlı sigortalılıklarının devam ettiği süre içindeki prim borçları, topluluk sigortasına tabi olanların Mart 2008 ve önceki dönemlere ilişkin malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ait prim borçları, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa göre sigortalı olanların 31.03.2008 tarihine kadar olan prim ve sosyal güvenlik destek prim borçları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden iki ay içinde yazılı olarak başvurulması kaydıyla, bu maddede belirtilen şartlarla peşin veya yirmi dört aya kadar eşit taksitler hâlinde ödenir. **b)** Peşin ödeme yolunun tercih edilerek borç aslının tamamının ve başvurunun yapıldığı ayın sonuna kadar sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre hesaplanan gecikme cezası ve gecikme zammının yüzde on beşinin başvuru tarihini takip eden bir ay içinde ödenmesi hâlinde, gecikme cezası ve gecikme zammının kalan yüzde seksen beşi terkin edilir. **c)** Taksitle ödeme yolunun tercih edilmesi hâlinde, birinci fıkra kapsamına giren borç asıllarına başvurunun yapıldığı ayın sonuna kadar sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre hesaplanan gecikme cezası ve gecikme zammının; on iki aya kadar taksitlendirmelerde yüzde elli beşi, on iki ayı aşan taksitlendirmelerde yüzde otuzu terkin edilir ve kalan kısmı borç asıllarına ilave edilerek taksitlendirmeye esas borç hesaplanır. Bulunan bu tutar, taksit süresine bölünmek suretiyle ödenecek aylık taksit miktarı bulunur. İlk taksitin ödeme yükümlülüğü, bu maddeye göre başvurunun yapıldığı ayı takip eden ayda başlar. Başlangıçta taksitle ödeme yolu seçilip daha sonra taksitlendirilen borcun kalan kısmının peşin ödenmek istenilmesi hâlinde, başlangıçta seçilen taksitlendirme süresine bağlı terkin oranı değiştirilmez. **d)** Borçlular, borç türü bazında taksitlendirilmiş borçlarıyla

ilgili ödeme yükümlülüklerini bir takvim yılında üç defadan fazla yerine getirmemeleri veya eksik yerine getirmeleri ya da bir takvim yılında üç defaya kadar ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarını en geç son taksiti izleyen ayın sonuna kadar gecikilen her ay için Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait Yeni Türk Lirası (YTL) cinsinden ıskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faiz oranına bir puan eklenmek suretiyle bulunacak faiz oranının bileşik bazda uygulanması sonucunda hesaplanacak faiz miktarı ile birlikte ödememeleri hâlinde, bu maddeye göre taksitlendirme haklarını kaybederler ve taksitlendirme öncesi duruma dönülerek ödedikleri taksit tutarları sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre borçlarına mahsup edilir. **e)** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş gecikme cezası ve gecikme zammı, yanlış veya yersiz alınan tutarlar hariç iade ve mahsup edilmez. **f)** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bu madde kapsamına giren borçlar nedeniyle, taşınır ve taşınmaz mallara konulan hacizler ile alınan teminatlar yapılan ödemeler nispetinde, üçüncü şahıslar nezdindeki hak ve alacaklarla ilgili hacizler ise ilk taksitin ödenmesinden sonra tümüyle kaldırılır. **g)** Bu madde kapsamına giren borçları ilgili kanunlar gereğince tecil ve taksitlendirilmiş veya yapılandırılmış olan borçlularca, tecil ve taksitlendirme veya yapılandırma işlemlerinin bozularak birinci fıkra kapsamına giren borçlarının bu maddeye göre peşin ödenmesinin veya taksitlendirilmesinin başvuru süresi içinde yazılı olarak talep edilmesi hâlinde, daha önce yapılmış olan tecil ve taksitlendirme veya yapılandırma işlemleri bozularak, ödemiş oldukları tutarlar, sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre mahsup edildikten sonra birinci fıkra kapsamına giren kalan borçları bu maddeye göre peşin ödenir veya taksitlendirilir. **h)** 22.02.2006 tarih ve 5458 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna göre yapılandırma anlaşmaları devam eden veya ihya edilen borçluların 5458 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan ancak, bu madde kapsamına giren borçları hakkında, talep etmeleri hâlinde bu madde hükümleri uygulanır. **i)** Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar birinci fıkra kapsamına giren borçlarının taksitlendirilmesini talep etmeleri hâlinde, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 5'inci maddesi ile 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 6'ncı maddesi kapsamına giren borçları için ilgili kanunlar gereğince yapılan kesinti tutarları bu madde uyarınca ödenmesi gereken taksit tutarlarına mahsup edilebilir. Kesinti tutarlarının, aylık taksit tutarlarına mahsup edilmediği durumlarda aylık taksit tutarlarının tamamı, kesinti tutarlarının, aylık taksit tutarlarını tam olarak karşılamadığı durumlarda ise bakiye taksit tutarları borçlularca ödenir. **j)** 1479 ve 2926 sayılı kanunlar kapsamındaki sigortalılar veya bunların hak sahipleri, bu madde kapsamı dışında borçlarının

bulunmaması veya bu madde kapsamı dışında borçları bulunmakla birlikte bu borçların özel kanunlara göre yapılandırılmış olup ödeme yükümlülüklerinin de yerine getiriliyor olması ve birinci fıkraya göre hesaplanan toplam borçlarının ilk dört taksitini ödemeleri kaydıyla sağlık sigortasından yararlanmaya başlatılır. **k)** Bu maddede belirtilen hükümlerden yararlanmak üzere başvuran borçluların, kapsama giren borçları nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumuna yaptıkları itirazlardan ve yargı nezdinde sürdürdükleri davalardan feragat etmeleri ve ihtilaf yaratmamaları şarttır. **l)** Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilidir. **25. Sosyal Güvenlik Alacakları İçin Yeni Ödeme Süresi:** 5510 sayılı Kanuna, 31.07.2008 tarih ve 5797 sayılı Kanunla eklenen geçici 25'inci maddedeki düzenlemeler şöyledir: **a)** 5510 sayılı Kanunun geçici 24'üncü maddesi kapsamına giren borçları anılan madde hükümlerine göre yapılandırılmamış olan işveren ve sigortalıların, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten (19.08.2008) itibaren yirmi gün içinde yazılı olarak Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurmaları kaydıyla, söz konusu madde kapsamına giren borçları bu maddede belirtilen şartlarla peşin veya on iki aya kadar taksitler hâlinde ödenir. **b)** Peşin ödeme yolunun tercih edilerek, başvuru tarihini takip eden ayın sonuna kadar borç aslının tamamının ve başvurunun yapıldığı ayın sonuna kadar sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre hesaplanan gecikme cezası ve gecikme zammının yüzde yirmisinin ödenmesi hâlinde, gecikme cezası ve gecikme zammının kalan yüzde sekseni terkin edilir. **c)** Taksitle ödeme yolunun tercih edilerek, borç aslının tamamının ve başvurunun yapıldığı ayın sonuna kadar sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre hesaplanan gecikme cezası ve gecikme zammının yüzde ellisini 12 aya kadar eşit taksitle ödemeleri hâlinde, gecikme cezası ve gecikme zammının kalan yüzde ellisi terkin edilir. İlk taksitin ödeme yükümlülüğü bu maddeye göre başvurunun yapıldığı ayı takip eden ayda başlar. Başlangıçta taksitle ödeme yolunun seçilip daha sonra taksitlendirilen borcun kalan kısmının peşin ödenmek istenmesi hâlinde, başlangıçta seçilen taksitlendirme süresine bağlı terkin oranı değiştirilmez. **d)** Geçici 24'üncü maddenin dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onuncu ve on birinci fıkraları bu maddeden yararlanmak için başvuranlar hakkında da uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilidir. **Ö – Kanunun Maddelerinin Yürürlük Tarihleri:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 108'inci maddesine göre; bu Kanunun maddeleri, farklı tarihlerde yürürlüğe girmektedir: **a)** 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıklarla ilgili geçici 20'nci maddesinin son fıkrası 01.01.2008 tarihinde. **b)** Sağlık hizmetlerinin ödenecek bedellerinin belirlenmesiyle ilgili 72'nci ve sağlık hizmetlerinin sağlanma yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesiyle ilgili

73'üncü maddesi, 506 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleriyle ilgili geçici 6'ncı maddesinin yedinci fıkrasının (b) bendi, 506, 1479, 5434, 2925, 2926 sayılı kanunlara ilişkin ortak geçiş hükümleriyle ilgili geçici 7'nci maddesinin son fıkrası, emeklilik yaşına ilişkin bazı geçiş hükümleriyle ilgili geçici 9'uncu maddesinin bir ila dördüncü fıkraları ile kendi adına ve hesabına çalışanların sigortalılıklarının durdurulmasına ilişkin hükümlerle ilgili geçici 17'nci maddesi ve 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıklarla ilgili geçici 20'nci maddesinin on ikinci fıkrası 30.04.2008 tarihinde. **c)** Genel sağlık sigortalısı sayılanlarla ilgili 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (3) ila (8) ve (10) numaralı alt bentleri ile (f) bendinde sayılanlar için genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanmasına ilişkin olarak; tanımlarla ilgili 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (1), (2), (8), (9), (10), (16), (17), (20), (22), (23), (24), (25), (26) ve (27) numaralı bentleri, genel sağlık sigortasıyla ilgili 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 77 ve 78'inci maddeleri, primlerle ilgili 79, 80'inci maddesinin dördüncü fıkrası, 81'inci maddesinin birinci fıkrasının (f yukarıda 'e') bendi ve ikinci fıkrası, 82'nci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları, 87 ila 89'uncu maddeleri, zaman aşımı, hakkın düşmesi ve avansla ilgili 97'nci maddesinin son fıkrası, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasına ilişkin bazı geçiş hükümleriyle ilgili geçici 1'inci maddesinin son fıkrası, önceki mevzuat hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili geçici 3'üncü maddesi, 506 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleriyle ilgili geçici 6'ncı maddesinin dördüncü fıkrası, sigortalı tesciline, sigorta sicil numarasına ve dış temsilciliklerdeki görevlilere ilişkin geçiş hükümleriyle ilgili geçici 11'inci maddesinin ikinci fıkrası ve genel sağlık sigortası geçiş hükümleriyle ilgili geçici 12'inci maddesi hükümleri 01.07.2008 tarihinde. **d)** Diğer hükümleri 2008 yılı Ekim ayı başında. **P - Kanunla İlgili Bakanlar Kurulu Kararları, Yönetmelikler ve Tebliğler:** 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 107'nci maddesine göre; bu Kanunda bahsi geçen yönetmelikler bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde çıkarılır. Kurum, bu Kanunun diğer maddelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları yönetmelik ile düzenleme yetkisine sahiptir. Kanunla ilgili olarak yürürlüğe konulan Bakanlar Kurulu kararları, yönetmelikler ve tebliğler ile yayımlandıkları Resmî Gazete'ler, aşağıda belirtilmiştir: **a) Bakanlar Kurulu Kararları: 1.** Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları dışındaki vakıf üniversiteleri dâhil sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları tarafından, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen sağlık hizmetleri bedeline ek olarak alınabilecek ilave ücretin belirlenmesine ilişkin 29.05.2008 tarih ve 2008/13728 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R. G.: 04.06.2008-26896). **2.** "Kısa Vadeli Sigorta Kolları Prim Tarifesi"nin yürürlüğe konulmasıyla ilgili 22.09.2008 tarih ve 2008/14173 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R. G.: 29.09.2008-27012 2. M.). **3.** "Sosyal

Güvenlik Kurumu Prim ve İdarî Para Cezası Borçlarının Hak Edişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelik"in yürürlüğe konulmasıyla ilgili 22.09.2008 tarih ve 2008/14174 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (R. G.: 29.09.2008-27012 2. M.). **b) Yönetmelikler: 1.** Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (R. G.: 23.08.2008-26976). **2.** Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliği (R. G.: 28.08.2008-26981). **2/a.** Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 23.10.2008-27033). **3.** Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği (R. G.: 28.08.2008-26981). **3/a.** Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (R. G.: 21.11.2008-27061). **4.** Sosyal Güvenlik Yüksek Danışma Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (R. G.: 25.09.2008-27008). **5.** Fiilî Hizmet Süresi Zammı Uygulamasının Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (R. G.: 27.09.2008-27010). **6.** Kamu İdarelerinin Denetim Elemanlarınca Yapılacak Tespitler Hakkında Yönetmelik (R. G.: 27.09.2008-27010). **7.** Sosyal Güvenlik Kurumu Asgarî İşçilik Tespit Komisyonunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (R. G.: 27.09.2008-27010). **8.** Fazla veya Yersiz Ödemelerin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik (R. G.: 27.09.2008-27010). **9.** Sosyal Güvenlik Kurumunca 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna Göre Kullanılacak Yetkilere İlişkin Yönetmelik (R. G.: 27.09.2008-27010). **10.** Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler ile Yeminli Malî Müşavirlerce İşYeri Kayıtlarının İncelenmesi Hakkında Yönetmelik (R. G.: 27.09.2008-27010). **11.** Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun Görev, Yetki, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (R. G.: 11.10.2008-27021). **12.** Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği (R. G.: 11.10.2008-27021). **C) Tebliğler: 1.** Genel Sağlık Sigortası Kapsamında Uygulanan "Medula" Sistemi Hakkında Tebliğ (R. G.: 07.12.2006-26369). **2.** Kamu İdarelerinde Çalışanlar ile Bunların Bakmakla Yükümlü Olduğu Kişilerin Tesciline İlişkin Tebliğ (Seri No: 2) (R. G.: 07.12.2006-26369). **3.** Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **4.** Kısa Vadeli Sigorta Kolları Uygulama Tebliği (R. G.: 28.09.2008-27011). **5.** 5510 Sayılı Kanunun 8'inci Maddesinin Yedinci Fıkrasının Uygulanması Hakkında Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **6.** İsteğe Bağlı Sigorta İşlemleri Hakkında Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **7.** 5510 Sayılı Kanun Gereğince Sigortalı Sayılanlar, Sayılmayanlar, Sigortalılığın Başlangıcı, Kuruma Bildirilmesi ve Sona Ermesi Hakkında Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **8.** 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Uyarınca İş Yerlerinin Tesciline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **9.** 5510 Sayılı Kanun Gereğince Genel Sağlık Sigortalısı

Sayılanlar, Sayılmayanlar, Sigortalılığın Başlangıcı, Kuruma Bildirilmesi Hakkında Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **10.** Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **10/a.** Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Deşiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 23.11.2008-27063). **10/b.** Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Deşiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 25.12.2008-27091). **11.** İşverenlere Verilen Devlet Yardımı, Teşvik ve Desteklerde Sosyal Güvenlik Kurumundan Alınacak Borcu Yoktur Belgesinin Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **12.** 5510 Sayılı Kanunun 4'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) Bentleri Kapsamındaki Sigortalılar ile Sadece Genel Sağlık Sigortasına Tabi Sigortalıların Prime Esas Tutulacak Kazançlarına Dair Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **13.** 5510 Sayılı Kanunun 100'üncü Maddesinin Uygulanması Hakkında Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **14.** Gelir/Aylık Ödeme ve Yoklama İşlemleri Hakkında Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **15.** 5510 Sayılı Kanunun 4'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) Bendi Kapsamında Sigortalı Olanlar ile Hak Sahiplerinin Tahsis İşlemlerine İlişkin Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **16.** 5510 Sayılı Kanunun 4'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) Bendi Kapsamında Sigortalı Olanlar ile Bunların Hak Sahibi Çocuklarının Maluliyet İşlemleri Hakkında Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **17.** İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası Bakımından İşverenin, Üçüncü Kişilerin ve Sigortalıların Sorumluluğu ile Peşin Sermaye Değerlerinin Hesaplanmasıyla İlgili İşlemler Hakkında Tebliğ (R. G.: 28.09.2008-27011). **18.** 2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği (R. G.: 29.09.2008-27012 M.). **18/a.** 2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 22.10.2008-27032). **18/b.** 2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 31.12.2008-27032/7. M.). **18/c.** 2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 17.01.2009-27113). **18/d.** 2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 29.01.2009-27125). **18/e.** 2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (R. G.: 31.01.2009-27127). **19.** Kamu Görevlilerinin Maluliyet İşlemleri Hakkında Tebliğ (R. G.: 09.10.2008-27019). **20.** Sigortalının Ölümünde Hak Sahibi Olan Ana ve Babaya Aylık Bağlanmasının Tespitine İlişkin Tebliğ (R. G.: 09.10.2008-27019). **21.** Kamu Görevlilerinin Tahsis Yardımlarına İlişkin Tebliğ (R. G.: 09.10.2008-27019). **22.** Sosyal

Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (c) Bendi Kapsamında Çalışan Sigortalıların Prime Esas Kazancının Tespitine İlişkin Tebliğ (R. G.: 09.10.2008-27019). **23.** Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının KDV İade Alacağından Mahsup Edilmesi Suretiyle Ödenmesi Hakkında Tebliğ (R. G.: 22.10.2008-27032). **24.** Ruhsat Vermeye Yetkili Mercilerce Verilen Ruhsatların Sosyal Güvenlik Kurumuna Gönderilmesi ile Geçici İskân veya Yapı Kullanma İzin Belgesinin Verilmesinde İlişiksizlik Belgesinin Aranılması Hakkında Tebliğ (R. G.: 22.10.2008-27032). **25.** 5510 Sayılı Kanun Gereğince Kendi Adına ve Hesabına Bağımsız Çalışanlardan 5 Yılı Aşan Süreye İlişkin Prim Borcu Bulunanlar İçin Yapılacak İşlemler Hakkında Tebliğ (R. G.: 14.01.2009-27110).

SOSYAL SİGORTA YÜKSEK SAĞLIK KURULU: *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

SOSYAL YARDIMLAR: *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.*

SOSYAL YARDIMLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 36'ncı maddesine göre; kamu idareleri tarafından nüfusun tamamını veya belli bir kesimini sosyal risklerden korumak amacıyla yapılan sağlık hizmetleri ödemesi, işsizlik ödeneği, hastalık ve malullük yardımları, aile ve çocuk yardımı, emeklilik aylığı veya ölüm yardımı gibi belli bir sosyal güvenlik şemsiyesi altında veya dışında yapılan nakdî ve aynî yardımlar faaliyet hesaplarına kaydedilir ve raporlanır.

SOSYAL YARDIMLARIN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 12'nci maddesine göre; kamu personeline yapılacak sosyal yardım ödemelerinde, ödemenin çeşidine göre aşağıda belirtilen belgeler aranır: **A - Evlenme Yardımı:** Aile cüzdanının dairesince onaylı örneği veya nüfus kayıt örneği ödeme belgesine bağlanır. **B - Aile Yardımı:** Aylıklarla birlikte ödenen bu yardım, personelin ilk işe girişinde alınacak Aile Yardımı Bildirimine (Örnek 14) dayanılarak ödenir. Bu bildirim, personelin aile yardımından yararlanan eş veya çocuk durumunda meydana gelen değişiklikler ile yer değiştirme suretiyle atama hâlinde yenilenir. Bildirimler, ödeme belgesinin Sayıştaya gönderilecek nüshasına eklenir. **C - Doğum Yardımı:** Doğum olayının meydana geldiği yeri ve tarihi belirten ilgilinin dilekçesi, ödeme belgesine bağlanır. **D - Ölüm Yardımı:** Ölüm olayının meydana geldiği yeri ve tarihi belirten ilgilinin dilekçesi, ödeme belgesine bağlanır. Normal süresinde ölü olarak doğan çocuklar için ödenecek ölüm yardımında, buna ilişkin raporun da aranması gerekir. **E - Tayın Bedeli:** 22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Bazı Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanun uyarınca tayın bedellerinin ödenmesinde, tayın bedelinin ilgili aya ait tutarının tespitini gösteren yazı. **F - Giyecek Yardımı:** Nakden verilmesi gereken giyecek yardımı veya dikiş bedeli ödemelerinde, ödeme

belgesine aşağıdaki belgeler bağlanır. **1.** İlgili mevzuatında belirtilen yetkili makamın onayı. **2.** Çeşitli Ödemeler Bordrosu (Örnek 13). **3.** Ödemenin miktarını gösteren yetkili makamların kararı.

SOSYAL YARDIMLARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Sosyal Hak ve Yardımlarla İlgili Hükümler.*

SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Personelin Özlük Hakları:** 01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünde genel müdür, genel müdür yardımcısı, 1. hukuk müşaviri, hukuk müşaviri, daire başkanı, sosyal yardım uzmanı ve sosyal yardım uzman yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlere bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Bu surette çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile unvanlar itibarıyla yer alan taban ve tavan ücretleri ve her çeşit ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Başbakanlık merkez teşkilatında sözleşmeli olarak çalıştırılan emsali personelin yararlandığı ücret artışlarından Genel Müdürlükte çalışan sözleşmeli personel de aynen yararlandırılır. Söz konusu personele, çalıştıkları günlerle orantılı olarak (Hastalık ve yıllık izinleri dâhil) Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarında ikramiye ödenir. Bunlardan üstün gayret ve çalışmaları sonucunda emsallerine göre başarılı çalışma yaptıkları tespit edilenlere Genel Müdürün teklifi, bakanın uygun görüşü üzerine Başbakan onayı ile Haziran ve Aralık aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarına kadar teşvik ikramiyesi ödenebilir. Kadro karşılığı sözleşme ile çalıştırılacak personel, Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgilendirilir. Genel Müdürlükte çalışan personel Başbakanlığın yararlandığı fazla çalışma ücreti, tazminat ve benzeri tüm malî ve sosyal haklardan aynı usul ve esaslara göre yararlanır. **C - Başka Kurumlardan Personel Görevlendirme:** 5263 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; Başbakanlık ve bakanlıklar ile bağlı kuruluşlarında çalışan memurlar, kendilerinin ve kurumlarının muvafakati alınmak şartıyla Genel Müdürlükte geçici olarak görevlendirilebilir. Bunlar, kurumlarından ücretli izinli sayılır ve asıl kadrolarıyla ilgileri devam eder. Bunların terfileri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kurumlarınca yapılır. Bu hükme göre görevlendirilenler, görevleri süresince aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî ve sosyal hak ve yardımları kurumlarından alırlar. **Ç - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **D - Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.*

E - Yeşil Kartlıların Tedavi Giderlerinin Karşılanması: *18.06.1992 tarih ve 3816 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yeşil Kartlıların Tedavi Giderlerinin Karşılanması.* **F - Tabiî Afetlerde Yapılan Yardımlar:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **G - Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **H - Gelir ve Kurumlar Vergisi Tahsilat Toplamı Üzerinden Pay Kesintisi:** *09.04.2003 tarih ve 4842 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir ve Kurumlar Vergisi Tahsilat Toplamı Üzerinden Pay Kesintisi.* **İ - Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri:** *03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri.*

SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMAYI TEŞVİK KANUNU HÜKÜMLERİ: A – Kanunun Kapsamı: 29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun 16.06.1989 tarih ve 3582 sayılı Kanun ve 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; fakir ve zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan, kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmayan ve bu kuruluşlardan aylık ve gelir almayan vatandaşlar ile geçici olarak küçük bir yardım veya eğitim ve öğretim imkânı sağlanması hâlinde topluma faydalı hâle getirilecek, üretken duruma geçirilebilecek kişiler bu Kanun kapsamı içindedir. Ancak, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde sayılan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin 5510 sayılı Kanun gereği ödedikleri katılım payları bu Kanun kapsamındadır. Ancak yıl içinde ödenen tutarlar, takip eden yılda Hazine tarafından Fona geri ödenir. **B - Fon Kuruluşu:** 3294 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; bu Kanunda öngörülen hizmetlerin gerçekleştirilmesi için Başbakanlığa bağlı ve T. C. Merkez Bankası nezdinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kurulmuştur. **C - Fonun Gelirleri:** 3294 sayılı Kanunun 25.06.1992 tarih ve 3824 sayılı Kanun, 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 06.07.1999 tarih ve 4397 sayılı Kanun ve 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun gelirleri, aşağıdaki gelirlerden oluşur: **a)** Kanun ve kararnamelerle kurulu bulunan ve kurulacak olan fonlardan Bakanlar Kurulu kararıyla % 10'a kadar aktarılacak miktar. **b)** Bütçeye konulacak ödenekler. **c)** Trafik para cezası hasılatının yarısı. **d)** Radyo ve Televizyon Üst Kurulu reklam gelirleri hasılatından aktarılacak % 15'lik miktar. **e)** Her nevi bağış ve yardımlar. **f)** Diğer gelirler. Bu maddeye göre, trafik para cezası hasılatından sağlanan gelir hariç, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu için tahsil edilen veya

aktarılması yapılan miktar, tahsil veya aktarmayı takip eden ayın en geç 15'ine kadar T. C. Merkez Bankası nezdindeki Fon hesabına yatırılmak zorundadır. Bu maddenin (d) bendinde yer alan gelirler hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi hükmü uygulanmaz. Bu gelirler tahsilatın yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar vergi daireleri ve muhasebe birimleri tarafından Maliye Bakanlığınca belirlenen esaslara göre, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki Fon hesabına aktarılır. Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından özürlülere yönelik olarak hazırlanan veya hazırlatılan projeler ile Başkanlığın bu konudaki faaliyetlerinde kullanılmak üzere, bu maddede sayılan gelirlerin % 5'e kadarı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu kararıyla Başbakanlığa bağlı Özürlüler İdaresi Başkanlığı emrine tahsis edilebilir. Bu amaçla tahsis edilen kaynak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulunun onaylayacağı projeler için kullanılır. **D - Fonun Çalışma Usul ve Esasları:** 3294 sayılı Kanunun 572 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 5'inci maddesine göre; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun çalışma usul ve esasları ile toplanacak kaynakların Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına dağıtım esasları yönetmelikle tespit edilir. Özürlülerin topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü ortopedik ve diğer yardımcı araç ve gereçlerin standartlara uygun olarak teminini dikkate almak suretiyle, özürlülere yönelik destek programlarına ilişkin usul ve esaslar ayrı bir yönetmelikle tespit edilir. **E - Vakıfların Gelirleri:** 3294 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının gelirleri, aşağıdaki gelirlerden oluşur: **a)** Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan aktarılacak miktar. **b)** Her nevi fitre, zekât, kurban derileri ve bağırsak yardımları (Bu bende göre elde edilecek nakdî ve aynî gelirin toplanması ve Türk Hava Kurumu, Türkiye Kızılay Derneği, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Diyanet Vakfı ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları arasında paylaştırılması usul ve esasları bir yönetmelik ile düzenlenir). **c)** İşletme ve iştiraklerden elde edilecek gelirler. **d)** Diğer gelirler. **F - Fonun Denetimi:** 3294 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun denetimi, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunca yapılır.

SOSYETE: Şirket, ortaklık.

SÖZLEŞME: *bk. Akit.*

SÖZLEŞME BİRİM FİYATI: Teknik ve özel şartnamesine uygun olarak yapılan her iş kalemi için tespit edilmiş bedel.

SÖZLEŞMEDEN DOĞAN ALACAKLAR: İki veya daha çok taraf arasında karşılıklı ve birbirlerine uygun irade beyanlarıyla onların lehlerinde ve aleyhlerinde meydana gelen borç ilişkileri. Satış, kira, hizmet, irtifak hakkı sözleşmelerinden doğan alacaklar gibi. Akitten doğan

alacaklar.

SÖZLEŞMEDEN DOĞAN ALACAK NEDENİYLE TEFERRUĞ: İdarelerin sözleşmeden ve haksız iktisaptan doğan alacakları, genel hükümlere göre, yani 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa göre takip ve tahsil edilmektedir. İdareye olan borcunu ödemeyen borçlunun taşınmaz malına haciz konularak alacağın tahsili mümkündür. İcra ve İflas Kanununun değişik 129'uncu maddesine göre, haciz konulan taşınmaz mal, icra dairesince ihaleye çıkarılır. İhalede, en yüksek bedeli teklif edene satış yapılır. Ancak, 129'uncu maddenin 17.07.2003 tarih ve 4949 sayılı Kanunla değişik hükmü gereğince artırma bedeli, taşınmaz malın belirlenmiş bedelinin en az % 60'ını bulmak ve satış isteyenin alacağına rüçhanı olan diğer alacaklılar o taşınmaz mal ile temin edilmişse, bu suretle rüçhanı olan alacakların toplamından fazla olmak ve bundan başka paraya çevirme ve paylaştırma masraflarını geçmesi gerekir. Bu ilk ihalede bu miktar elde edilmemişse, taşınmaz mal, en çok artıranın taahhüdü baki kalmak üzere, ilanda gösterilen süre sonunda yapılacak ihalede en çok artırana ihale edilir. Bu ihalede, teklif edilen bedelin, tahmin edilen bedelin % 40'ından fazla olması ve satış isteyenin alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından fazla olması ve bundan başka paraya çevirme ve paylaştırma masraflarını geçmesi gerekir. Alıcı çıkmazsa, satış talebi düşer. Böylesi bir ihalede idareler ihaleye girerek taşınmaz malın bedelini tahsil için taşınmaz malı satın alır, alacağını böylece mahsup etmiş olur. Bu işleme teferruğ veya tefevvüz diyoruz.

SÖZLEŞMELİ PERSONELLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler: *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **2. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **3. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **4. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **5. Memur veya Hizmetli Olmayanların Harcırahı:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Memur veya Hizmetli Olmayanların Harcırahı.* **6. Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *07.03.1954 tarih ve 6326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Petrol İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **7. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeliyle İlgili Hükümler:** *09.06.1958 tarih ve 7126 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Personeli Çalıştırılması ve Malî Hakları.* **8. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkeziyle İlgili Hükümler:**

27.02.1960 tarih ve 7460 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkeziyle İlgili Hükümler. **9. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.1961 tarih ve 205 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **10. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler:** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Personeline Ödemeler.* **11. Maliye Bakanlığı Mensuplarıyla İlgili Hükümler:** *04.01.1961 tarih ve 213 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maliye Bakanlığı Mensuplarına Ek Ödeme ve Fazla Çalışma Yaptırılması.* **12. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **13. Diyanet İşleri Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *22.06.1965 tarih ve 633 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Diyanet İşleri Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **14. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Aylığın Ödeme Zamanı ve Esasları.* ***b)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***c)*** *Devlet Memurları Kanunundaki İstihdam Şekilleri.* ***d)*** *Memurların Dış Memleketlere Gönderilmesi ve Yükümlülükleri.* ***e)*** *Millî İstihbarat Teşkilatında Sözleşmeli İstihdam.* ***f)*** *Sözleşmeli Ücreti.* ***g)*** *Yolluk Giderleri ve Gündelikleri.* **15. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler:** *14.01.1970 tarih ve 1211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler.* **16. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.07.1970 tarih ve 1309 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **17. Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Hükümleri:** *31.12.1980 tarih ve 2368 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Hükümleri.* **18. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler:** *01.04.1981 tarih ve 2443 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler.* **19. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sermaye Piyasası Kuruluyla İlgili Hükümler.* **20. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk.* ***a)*** *Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* ***b)*** *Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **21. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* **22. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla*

İlgili Hükümler. **23. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.04.1983 tarih ve 2813 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.* **24. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler:** *72 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kuruluyla İlgili Hükümler.* **25. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **26 . Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **27. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler:** *17.08.1983 tarih ve 2879 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler.* **28. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **29. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **30. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler:** *09.11.1983 tarih ve 2945 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler.* **31. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **32. Sağlık Bakanlığınca Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığınca Sözleşmeli Personel Çalıştırılması.* **33. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **34. Devlet Personel Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Personel Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **35. Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **36. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *29.06.1984 tarih ve 3045 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **37. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **38. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.* **39. Orman Genel**

Müdürlüğüyle İlgili Hüküm: *31.10.1985 tarih ve 3234 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Genel Müdürlüğünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **40. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **41. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *08.01.1986 tarih ve 3254 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **42. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **43. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **44. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri.* **45. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.06.1987 tarih ve 3402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **46. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **47. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi:** *28.09.1988 tarih ve 3472 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi.* **48. Avrupa Birliği Uzmanlığı ve Uzman Yardımcılığında Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** *367 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Uzmanlığı ve Uzman Yardımcılığında Sözleşmeli Personel Çalıştırılması.* **49. Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri.* **50. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **51. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **52. Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler:** *388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler.* **53. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **54. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **55. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **56. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *491 sayılı Kanun Hükmünde*

Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler. **57. Özelleştirilen İdarelerdeki Personelin Özlük Hakları:** *527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özelleştirilen İdarelerdeki Personelin Özlük Hakları.* **58. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkeziyle İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması.* **59. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **60. Özelleştirmeyle İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **61. Rekabet Kurumuyla İlgili Hükümler:** *07.12.1994 tarih ve 4054 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları.* **62. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **63. Sanayi ve Ticaret Bakanlığıyla İlgili Hükümler:** *23.02.1995 tarih ve 4077 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Personeline Ödemeler.* **64. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **65. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **66. Gümrük Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *27.10.1999 tarih ve 4458 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gümrük Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **67. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler:** *587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **68. Temsil Tazminatı:** *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı.* **69. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler.* **70. Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **71. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **72. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **73. Türk İş Birliği**

ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler: *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **74. Sözleşmeli Subay ve Astsubayla İlgili Hükümler:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **75. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **76. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hüküm:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **77. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **78. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **79. Türkiye Adalet Akademisini İlgilendiren Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **80. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *09.10.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **81. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler:** *10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler.* **82. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **83. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *27.10.2004 tarih ve 5251 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **84. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.11.2004 tarih ve 5256 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **85. Aile Hekimi Çalıştırılmasıyla İlgili Hükümler:** *24.11.2004 tarih ve 5258 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aile Hekimi Çalıştırılması ve Ödemeleri.* **86. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hüküm:** *01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **87. İl Özel İdarelerini İlgilendiren Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **88. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **89. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler. **90. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **91. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **92. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler.* **93. Nüfus Hizmetleri Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücreti:** *25.04.2006 tarih ve 5490 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nüfus Hizmetleri Kanununa Göre Fazla Çalışma Ücreti.* **94. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **95. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **96. Geçici İşçi Çalıştırılması:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **97. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **98. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri:** *24.05.2007 tarih ve 5668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri.* **99. Vakıflar Genel Müdürlüğünde Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** *20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **100. Devlet Bütçe Uzmanlarının Göreviyle İlgili Hükümler:** *Maliye Bakanlığı Devlet Bütçe Uzmanları Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Bütçe Uzmanı.* **101. Sözleşmeli Personel Ücretlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Personel Ücretlerinin Ödenmesi.* **102. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar:** *İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.*

SÖZLEŞMELİ PERSONEL ÜCRETLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 15'inci maddesine göre; sözleşmeli olarak istihdam edilen personel ücretlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A –** Yurt içinde, Aylık Bordrosu (Örnek 8) ve Personel Bildirimi (Örnek 9); dış temsilciliklerde istihdam edilen gerek Türkiye Cumhuriyeti uyruklu, gerekse yabancı uyruklu sözleşmeli personel ücretlerinin ödenmesinde ise Yurt Dışı Sözleşmeli Personel Ücret Bordrosu (Örnek 18). **B -** İşe başlama yazısı. **C –** Sözleşme. Sözleşmeli personele, sözleşmelerine göre ödenecek tazminat,

sosyal yardım, ek çalışma ve diğer ödemelerde, ödemenin çeşidine göre bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen belgeler aranır. Sözleşme ve işe başlama yazısının ilk ödemeye ait ödeme belgesine bağlanması gerekir.

SÖZLEŞMELİ SUBAY VE ASTSUBAYLARIN ÖZLÜK HAKLARI: A – Ön Sözleşme Aylığı: 13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre, sözleşmeli subay veya astsubay yetiştirilmek üzere ön sözleşme yapılanlardan; **a)** Sözleşmeli subay olarak yetiştirilecekler, 27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanuna bağlı (EK VI) Sayılı Cetvelde asteğmenler için öngörülen 9'uncu derece 1'inci kademe aylığı ile bu rütbenin karşılığı tazminat, yan ödeme ve sosyal amaçlı diğer yardım ve ödeneklerden, lojman tazminatı ile tayın bedeli hariç, aynen yararlandırılırlar. 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. **b)** Sözleşmeli astsubay olarak yetiştirilecekler, 18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanuna tabi uzman onbaşılar gibi, 11'inci derecenin birinci kademe aylığı ile bu rütbenin karşılığı tazminat, yan ödeme ve sosyal amaçlı diğer yardım ve ödeneklerden, lojman tazminatı ile tayın bedeli hariç aynen yararlandırılırlar. 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. **B – Aylıklar:** 4678 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre; sözleşmeli subay ve astsubaylar, emsali rütbe ve derecedeki muvazzaf subay ve astsubaylar hakkında uygulanan aylık, tazminat, yan ödeme ve diğer malî ve sosyal haklardan aynen istifade ederler. Sözleşmeli subay ve astsubaylardan Türk Silahlı Kuvvetlerinde on beşinci fiilî hizmet yılını tamamlayanlar; **a)** Son üç yıla ait sicil notu ortalaması sicil tam notunun % 60 ve daha yukarısı olmak, **b)** Bulunduğu derecede en az üç yılını ve bu derecenin 3'üncü kademesinde bir yılını tamamlamış olmak koşuluyla rütbe verilmeksizin bir üst dereceye yükseltilirler. Bunlara müteakip yıllarda da rütbe verilmeksizin olumlu sicil aldıkları her hizmet yılı için kademe ilerlemesi; yukarıdaki şartları taşımaları hâlinde ise, her üç yılda bir derece ilerlemesi yaptırılır. **C - Sağlık Hizmetlerinden Yararlanma ve Sosyal Haklar:** 4678 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; sözleşmeli subay ve astsubaylar ile bunların bakmakla yükümlü oldukları kimselerin, sözleşme süresince, sosyal hakları ve sağlık işlemlerinde 04.01.1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun muvazzaf subay ve astsubaylara ilişkin hükümleri uygulanır. Bunlardan 13'üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde sayılan nedenler hariç olmak üzere, sözleşme dönemleri sonunda kendi istekleri üzerine veya idarece sözleşmeleri sona erdirilenler ve sağlık sebebi ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilenlerin, Türk Silahlı Kuvvetlerinde hizmet ettikleri sözleşme süreleri kadar daha kendilerinin ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin, askerî hastanelerde ücretsiz muayene ve tedavileri ile sosyal hakları devam eder. Uygulamaya ilişkin hususlar yönetmelikte belirlenir. Emekli, adi malullük ve vazife malullüğü aylığı bağlananlar ile ölenlerin dul ve yetimlerinin

sağlık işlemleri, 04.01.1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre yürütülür. **D - Sosyal Güvenlik Kurumu ve Ordu Yardımlaşma Kurumu ile İlgilendirmeleri:** 4678 sayılı Kanunun 17'nci maddesine göre, sözleşmeli subay ve astsubay adayları ile sözleşmeli subay ve astsubaylar; ön sözleşme yapılması ile birlikte Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgilendirilirler ve ilgili Kanunun muvazzaf subaylara ve astsubaylara tanıdığı bütün haklardan aynen faydalandırılırlar. Ancak, sözleşmeli subay ve astsubay adaylarının fakülte veya yüksekokullarda geçen süreleri, adaylık süresince borçlandırılmaz. Sözleşmeli subaylar ve astsubaylar, aynı zamanda Ordu Yardımlaşma Kurumunun daimî üyesidirler. **E - Tazminat ve İkramiye Ödeme Esasları:** 4678 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; sözleşmeli subay ve astsubaylardan kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanlar ile durumları 13'üncü maddenin (h), (ı) ve (j) bentleri kapsamına girenlere aşağıda yazılı esaslara göre tazminat verilir: **a)** Herhangi bir sözleşme dönemi sonunda veya içerisinde sözleşmesi sona erenlere veya feshedilenlere son olarak aldıkları net maaşın iki katının hizmet yılı ile çarpımı tutarında tazminat verilir. Ancak, hizmet yılı olarak en fazla dokuz yıl esas alınır. **b)** Bu tazminatın hesabında 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen ek tazminatlar ve 14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat hariç olmak üzere, bütün ödemeler dikkate alınır. Sözleşmeli subay ve astsubaylardan emeklilik hakkını kazananlar ile muvazzaf subay veya astsubaylığa geçirilenlere tazminat ödenmez. Bunlar hakkında, sosyal güvenlik mevzuatı hükümleri uygulanır. Sözleşmeli subay ve astsubaylardan ilk sözleşme süresi içinde; **1.** Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden, bu evlilikleri yönetmelikte belirtilen esaslar dâhilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenler veya Türk vatandaşlığından çıkarılanlar, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarmayı gerektiren bir suçtan mahkûm olanlar ile disiplinsizlik ve ahlakî durumları sebebiyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilenler, sözleşme sürelerinin eksik kısmı ile orantılı olarak kendilerine yapılmış olan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarını, ayrıldığı veya ilişiğinin kesildiği yıldaki masraf değerleri üzerinden tazminat olarak öderler. **2.** Yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan, durumları bu fıkranın (a) ve (b) bentleri hükümlerine uyanlar hakkında, ilgili bent hükümleri uygulanmakla birlikte orada bulundukları süre içerisinde aldıkları aylık ve Devletçe yapılan masrafların dört katı ayrıca tazminat olarak alınır. Askerî eğitim esnasında sağlık sebebi veya sınıf ve ihtisaslarının gerektirdiği özel nitelikleri taşımama veya kaybetme hâlleri hariç olmak üzere, ilişikleri kesilenlere Devletçe yapılan masraf, 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanuna göre tahakkuk ettirilerek, faizi ile birlikte ödettirilir.

Askerlik yükümlülüğü bulunanların Devlete olan borçları, askerlikleri süresince ertelenir.

SÖZLEŞMELİ ÜCRETİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 147'nci maddesine göre, 4'üncü maddenin (B) bendi gereğince çalıştırılan sözleşmeli personele ödenen para.

SÖZLEŞMENİN DEVRİ: İta amirinin yazılı izni ve onayı ile ilk ihaledeki şartları taşıyan kişilere sözleşmenin devredilmesi.

SÖZLEŞME TASARISI: Müteahhit veya müşteri ile yapılacak asıl sözleşmeye esas olmak üzere, ihaleden önce hazırlanan taslak sözleşme.

SÖZLEŞMEYE BAĞLI FAİZ: Tarafların, fahiş olmamak şartıyla aralarında serbestçe belirledikleri faiz.

SPORCULARA ÖDÜL VERİLMESİ: *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:*

SPORCULARA VE BUNLARIN AİLELERİNE AYLIK BAĞLANMASI: Türk vatandaşlarından uluslararası düzeyde üstün başarı kazanmış amatör sporculara ve bunların ölümü hâlinde bakmakla yükümlü oldukları eş ve çocukları ile takım hâlinde olimpiyat veya dünya şampiyonu olmuş amatör sporcuların millî takım teknik direktör ve antrenörlerine aylık bağlanması ve uluslararası düzeyde üstün başarı kazanmış sporculara "Devlet Sporcusu" unvanı verilerek, bu başarılarının taltif edilmesi suretiyle Türk vatandaşlarının spora özendirilmesi ve bu çerçevede Devlet tarafından yapılacak yardımların şekli ile bu yardımlardan yararlanma usul ve esaslarının tespit edilerek Devlet Sporcusu unvanı verilmesine ilişkin şartların belirlenmesi amacıyla, 24.06.2008 tarih ve 5774 sayılı Kanun yürürlüğe konulmuştur. **A - Kanunun Kapsamı:** 5774 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; bu Kanun, müsabakaların yapıldığı dönem itibarıyla Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) tarafından olimpik, paralimpik ve defolimpik spor dalları içinde kabul edilmiş spor dallarının büyükler kategorisinde; olimpiyat oyunlarında, dünya veya Avrupa şampiyonalarında ferdî ya da takım sporlarında takım hâlinde birinci, ikinci ve üçüncü olan amatör sporcular ile bunların ölümü hâlinde bakmakla yükümlü oldukları eş ve çocuklarını ve takım hâlinde olimpiyat veya dünya şampiyonu olmuş amatör sporcuların millî takım teknik direktör ve antrenörlerini kapsar. Katılımcı ülkeler ve yarışma kategorisi itibarıyla birinci fıkra kapsamına girmekle birlikte belirli nüfus veya sosyal gruplar ya da meslekler ile sınırlı olarak düzenlenen oyun veya şampiyonalar ile bu oyun veya şampiyonalarda alınan dereceler bu Kanunun kapsamı dışındadır. **B - Sporcu Şeref Aylığı Verilmesi:** 5774 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; bu Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren amatör sporcular ile olimpiyat veya dünya şampiyonalarında takım sporlarında veya takım tasnifi yapılan branşlarda takım hâlinde şampiyon olmuş amatör sporcuların millî takım teknik

direktörlerinden ve antrenörlerinden, daha sonra ömür boyu hak mahrûmiyeti cezası almadıkları ve başarı derecelerinin doping dâhil herhangi bir sebeple geçersiz olarak kabul edilmediği Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından belgelendirilecek veya bildirilecek olanlara; Maliye Bakanlığına yazılı olarak müracaatları hâlinde ve başarı derecesinin kazanıldığı tarihten önceki bir tarih olmamak kaydıyla, 40 yaşını doldurdukları tarihten başlatılmak üzere ve Türk vatandaşlığını korudukları müddetçe Bakanlar Kurulu kararı ile "Sporcu Şeref Aylığı" adı altında aylık bağlanır. Kapsama dâhil amatör sporculardan, 01.07.2005 tarih ve 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 5'inci maddesi çerçevesinde alacakları sağlık kurulu raporu neticesinde özür durumuna göre tüm vücut fonksiyonlarının en az % 40'ını kaybetmiş olduğu, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının 01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 8'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca oluşturmuş olduğu sağlık kurullarınca karar verilenlere, yaş kaydı aranmaksızın bu fıkradaki usul ve esaslara göre aylık bağlanır ve ödenir. Özür durumuna göre aylık bağlananlardan, özürlülük durumunun geçici olduğu anılan sağlık kurulunca karara bağlananlar, 40 yaşını doldurdukları tarihe kadar üç yılda bir muayeneye tabi tutulurlar. Özürlülük durumu ortadan kalkan veya % 40'ın altına düşenlerin aylıkları, rapor tasdik tarihini takip eden ay başından itibaren kesilir ve haklarında birinci fıkra hükümleri uygulanır. Sporcu şeref aylığı bağlanmasını gerektirecek bir başarı derecesi bulunan amatör sporcular ile bu sporcuların millî takım teknik direktörlerinin ve antrenörlerinin aylık bağlanmasına hak kazanmaları ile ilgili bilgi ve belgeler Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından kayıt altına alınır ve aylık bağlanma işlemleri bu Genel Müdürlükçe takip edilir. Sporcu Şeref Aylığının bir aylık tutarı, 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan 30 günlük net asgarî ücretin; **a)** Olimpiyat oyunlarında ferdî olarak; birinci olan amatör sporculara % 200'ü, ikinci olan amatör sporculara % 160'ı, üçüncü olan amatör sporculara ise % 140'ı, **b)** Dünya şampiyonalarında ferdî olarak; birinci olan amatör sporculara % 140'ı, ikinci olan amatör sporculara % 120'si, üçüncü olan amatör sporculara ise % 100'ü, **c)** Avrupa şampiyonalarında ferdî olarak; birinci olan amatör sporculara % 100'ü, ikinci olan amatör sporculara % 80'i, ferdî olarak üçüncü olan amatör sporculara ise % 60'ı olarak tespit edilir. Olimpiyat oyunları ile dünya veya Avrupa şampiyonalarında takım sporlarında takım hâlinde birinci, ikinci veya üçüncü olan amatör sporculara, aynı seviyedeki bir şampiyonada ferdî başarıları sebebiyle aylık bağlananların başarı dereceleri esas alınarak hesaplanacak aylık tutarının %75'i oranında aylık bağlanır. Takım sporlarında takım hâlinde olimpiyat veya dünya şampiyonu olmuş amatör sporcuların millî takım teknik direktörlerine ve

antrenörlerine ise bu sporculara bağlanan aylık oranında aylık bağlanır. Amatör sporcular ile millî takım teknik direktörlerinin ve antrenörlerinin bu Kanun kapsamında belirtilen derecelerden birden fazlasına sahip olmaları hâlinde, kendilerine sadece sahip oldukları derecelerden en yüksek olanının karşılığı olan aylık bağlanır. **C - Aile Fertlerine Aylık Bağlanması:** 5774 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Bu Kanunun 3'üncü maddesine göre sporcu şeref aylığı almakta iken ölen amatör sporcular ile 3'üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen diğer şartları haiz olmakla birlikte 40 yaşını doldurmamış olmaları sebebiyle henüz aylık bağlanmaksızın ölen amatör sporcuların; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümlerine göre ölüm aylığı bağlanması şartlarını haiz olan eşlerine, bu şartları haiz olmaya devam ettikleri müddetçe, aylık bağlanan eşin ölümü veya aylık bağlanması şartlarını kaybetmesi hâlinde ise, yine 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre ölüm aylığı bağlanması şartlarını haiz çocuklarına bu şartları haiz olmaya devam ettikleri müddetçe aylık bağlanır. Eş veya çocuklara bağlanacak aylıkların ödenmesine, hak sahiplerinin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına yazılı talepleri üzerine ve ölüm tarihini izleyen aylık ödeme döneminden itibaren başlanır. Aylık ödenmesine ilişkin şartlara, ölüm tarihinden daha sonraki bir tarihte haiz olanlara ise, bu şartlara haiz olduktan sonraki yapacakları müracaatı izleyen aylık ödeme döneminden itibaren aylık ödenmeye başlanır. *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **2.** Eşe bağlanacak aylık tutarı, 3'üncü maddeye göre belirlenecek aylık tutarının % 75'inin; çocuklar için bağlanacak aylığın toplam tutarı ise, 3'üncü maddeye göre belirlenecek aylık tutarının % 50'sinin hesaplanması sonucu bulunacak tutardır. **3.** Aylığa müstahak birden fazla çocuk olması hâlinde, yukarıda belirtilen yönteme göre yapılacak hesaplama neticesinde bulunacak tutar çocuklar arasında eşit olarak paylaştırılır. Evlenmesi sebebiyle bu Kanuna göre bağlanmış aylıkları kesilmiş olanlardan tekrar dul kalanlara, birinci fıkrada belirtilen şartları haiz olmalarının yanı sıra sonradan evlendikleri eşlerinden dolayı gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanamamış olmaları kaydıyla, aylıkları yeniden bağlanır. Dul eşe yeniden aylık bağlanması durumunda aylık bağlanmış olan çocukların aylıkları kesilir. **4.** Bu Kanun hükümlerine göre eş ve çocuklara bağlanacak aylıklar, ölen amatör sporcunun ödemiş olduğu prim veya kesenekler karşılığında sosyal güvenlik kurumları tarafından bağlanacak aylık ya da gelirlere hak kazanılmasında veya aylık ya da gelirlerin miktarının hesabında dikkate alınmaz. **D - Aylıkların Ödenme Zamanı, Vergi Muafiyeti ve Haczi:** 5774 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; bu Kanuna göre bağlanan aylıkların ödeme dönemleri, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun aylık ödeme dönemine ilişkin hükümlerine uygun olarak belirlenir, bu aylıklar hiçbir

vergi ve kesintiye tabi tutulmaz ve nafaka borçları hariç hiçbir suretle haczedilemez. *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **E - Ödemelerin Hazineden Tahsili:** 5774 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; bu Kanunun 3'üncü ve 4'üncü maddesi gereğince, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından yapılan ödemeler, faturası karşılığında iki ay içerisinde Hazineden tahsil edilir. **F – Ücretsiz Seyahat ve Su Bedellerinde İndirim:** 5774 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince; bu Kanuna göre aylık bağlanan amatör sporcuların kendileri, 24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrası ile ek 1'inci maddesinde düzenlenen haklardan, aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlandırılırlar. *24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı.* **G - Diğer Kanunlardaki Atıflar ve Yönetmelik:** 5774 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 11.10.1983 tarih ve 2913 sayılı Dünya Olimpiyat ve Avrupa Şampiyonluğu Kazanmış Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna ve aynı Kanuna göre aylık bağlanmış olanlara yapılmış olan atıflar, bu Kanuna ve bu Kanuna göre aylık bağlanmış olanlara yapılmış sayılır. Bu Kanunun uygulanmasına dair usul ve esaslar Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. **H – Geçici Hükümler: 1. 2012 Olimpiyatlarına Sporcu Hazırlama:** 5774 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesine göre; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından, 2012 olimpiyat oyunlarına hazırlanmak amacıyla olimpik ve paralimpik spor dallarında en az yıldızlar seviyesinde olmak kaydıyla seçilecek 1000 sporcu yetiştirilir. Yetiştirilecek sporcuların iaşe, ibate ve yol giderleri Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından karşılanır. Ayrıca bu sporculara 16 yaşını doldurmamış işçiler için tespit edilen asgarî ücretin net tutarını geçmemek üzere; yaş grupları, branş farklılıkları, sporcuların karşılaması gereken kişisel giderler gibi hususlar da dikkate alınarak, gerektiğinde farklı tutarlarda belirleme yapılmak suretiyle her ay harçlık ödenir. Spor branşlarının ve sporcuların tespiti, verilecek harçlığın miktarı, iaşe, ibate ve yol giderlerinin karşılanması ile harçlık ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü alınarak, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından çıkartılacak yönetmelikle belirlenir. Bu maddeye göre yapılan harçlık ödemeleri hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ayda bir ödenir, bu ödemeler hiçbir suretle haczedilemez. **2. 2913 Sayılı Kanuna göre Bağlanmış Aylıklar:** 5774 sayılı Kanunun geçici 2'nci maddesine göre; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 2913 sayılı Kanuna göre aylık bağlanmış veya aylık bağlanması işlemleri devam etmekte olanların aylıkları; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla alabilecekleri aylık tutarından daha az

olmamak kaydıyla ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ayın aylık ödeme döneminden itibaren bu Kanunun kendi durumlarına uygun hükümlerine göre hesaplanacak tutar üzerinden ve daha önceki aylığa hak kazanma şartları esas alınmak suretiyle ödenmeye devam olunur. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği (01.08.2008) tarihten önce, 2913 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlanması hakkını kazandıracak bir derecesi veya böyle bir dereceye sahip; eşi, babası ya da annesi olmakla birlikte, bu Kanun hükümleri gereğince aylık bağlanması hakkı ortadan kalkmış olanların aylık bağlanmaya hak kazanmalarında, önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur. **3. Tedavi Yardımları:** 5774 sayılı Kanunun geçici 3'üncü maddesine göre; bu Kanunun; **a)** 3'üncü ve 4'üncü maddesine göre aylık bağlanmış olanlardan tabi oldukları sosyal güvenlik mevzuatı gereğince tedavi yardımından yararlanamayanlar, **b)** 3'üncü maddesi gereğince aylık bağlanmış olanların eş ve çocukları ile 4üncü maddesi gereğince aylık bağlanmış olan dul eşin çocukları, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu gereğince genel sağlık sigortalısı sayılıncaya kadar, 5434 sayılı Kanunun geçici 139'uncu maddesinin sekizinci fıkrasına göre Vatanî Hizmet Tertibinden aylık alanlara sağlanan tedavi yardımından yararlandırılmaya devam olunur. *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler. Sağlık yardımları konusunda, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **4. 2913 Sayılı Kanundan Yararlanmayıp Bu Kanundan Yararlananların Durumu:** 5774 sayılı Kanunun geçici 4'üncü maddesine göre; 2913 sayılı Kanuna göre aylık bağlanması hakkından yararlanamayanlardan bu Kanun ile aylık bağlanmasına hak kazananlar, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki dönemler için, "Devlet Sporcusu" unvanı verilmesi hariç bu Kanunla getirilen diğer haklardan yararlandırılmaz. Bu Kanuna göre ilk defa aylık bağlanması kapsamına alınanların aylıklarının ödenmesine ve diğer haklardan yararlandırılmasına, müracaatlarını izleyen aylık ödeme döneminden itibaren başlanır.

SPOR MÜSABAKALARINA DAYALI SABİT İHTİMALLİ VE MÜŞTEREK BAHİS OYUNLARININ ÖZEL HUKUK TÜZEL KİŞİLERİNE YAPTIRILMASI HAKKINDA KANUN HÜKÜMLERİ: Uzmanlık, ileri teknoloji ve yüksek maddî kaynak gerektiren, at yarışları hariç olmak üzere, spor müsabakaları üzerine sabit ihtimalli ve müşterek bahis oyunlarını düzenleme işine ilişkin merkezî bahis sistemi ve risk yönetim merkezinin kurulması ve işletilmesi ile başbayilik iş ve hizmetlerinin özel hukuk sözleşmesi ile hasılattan pay verilmesi modeliyle, Spor Toto Teşkilat Başkanlığınca özel hukuk tüzel kişilerine yaptırılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla, 21.02.2008 tarih ve 5738 sayılı Kanun yürürlüğe konulmuştur. **A - Spor**

Toto Teşkilat Başkanlığı Hesabına Gelir Kaydı: 5738 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre; bu Kanun gereğince yapılan ihale üzerinde kalan istekli, ihale dokümanları içinde örnekleri yer alan taahhütname ile belgeleri ve kesin teminatı sunarak sözleşmeyi, Kanunun 19'uncu maddesinde belirtildiği şekilde kendisine tebliğ edildiği tarihi izleyen en geç on gün içinde imzalamak zorundadır. Sözleşme imzalandıktan sonra geçici teminat iade edilir. Mücbir sebep hâlleri dışında, ihale üzerinde kalan isteklinin yukarıda belirtilen şekilde sözleşme imzalamaması durumunda geçici teminatı gelir kaydedilir. İhale üzerinde kalan isteklinin sözleşmeyi imzalamaması durumunda Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, en düşük ikinci teklifin ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, bu teklif sahibi istekli ile sözleşme imzalayabilir. Birinci fıkrada belirtilen sürenin bitimini izleyen üç gün içinde en düşük ikinci teklif sahibi istekliye 19'uncu maddede belirtilen şekilde tebligat yapılır. En düşük ikinci teklif sahibi sözleşme imzalanmadan önce kesin teminatı ve birinci fıkrada belirtilen belgeleri vermek zorundadır. En düşük ikinci teklif sahibinin de sözleşmeyi imzalamaması durumunda, bu teklif sahibinin de geçici teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir. **B - Uygulanmayacak Hükümler:** 5738 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine göre; bu Kanun kapsamındaki iş ve hizmetlerin özel hukuk tüzel kişilerine yaptırılması amacıyla yapılacak ihale; ceza ve yasaklama hükümleri hariç olmak üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değildir. **C - Uygulama Sonuçları Hakkında Bilgilendirme:** 5738 sayılı Kanunun 31'inci maddesine göre; spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis oyunlarının özel hukuk tüzel kişilerine yaptırılmasının uygulama sonuçlarına ilişkin olarak Spor Toto Teşkilat Başkanlığı, yılda bir defa Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunu bilgilendirir.

SPOR MÜSABAKALARINDA ŞİDDET VE DÜZENSİZLİĞİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUNA GÖRE PARA CEZALARI: *28.04.2004 tarih ve 5149 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

SPOR TEMASLARINDA HARCIRAH: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt İçi ve Dışı Spor Temaslarında Harcırah.*

STOKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 51'inci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerince satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticarî mal, artık ve hurda gibi faaliyet dönemi içinde kullanılacak veya paraya çevrilebilecek varlıkların izlenmesi için kullanılır. Stoklar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı

151 Yarı Mamuller-Üretim Hesabı
152 Mamuller Hesabı
153 Ticarî Mallar Hesabı
157 Diğer Stoklar Hesabı
158 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerince üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere edinilen tüketim mal ve malzemesiyle ham madde, yardımcı madde, ambalaj malzemesi ve diğer malzemelerin izlenmesi için kullanılır. **151 Yarı Mamuller-Üretim Hesabı:** Bu hesap; henüz tam mamul hâline gelmemiş, ancak ilk madde ve malzemeyle işçilik ve genel üretim giderlerinden belli oranlarda pay almış üretim aşamasındaki mamullerin izlenmesi için kullanılır. **152 Mamuller Hesabı:** Bu hesap, üretim çalışmaları sonunda elde edilen ve satışa hazır hâle gelmiş bulunan mamullerin izlenmesi için kullanılır. **153 Ticarî Mallar Hesabı:** Bu hesap, kamu idarelerince herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satmak amacıyla alınan ticarî mallar (Emtia) ve benzeri kalemlerin izlenmesi için kullanılır. **157 Diğer Stoklar Hesabı:** Bu hesap, yukarıdaki stok hesaplarının hiçbirinin kapsamına alınmayan ürün, artık ve hurda gibi kalemlerin izlenmesi için kullanılır. **158 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı:** Bu hesap, yangın, deprem, su basması gibi doğal afetler ile bozulmak, çürümek, kırılmak, çatlamak, paslanmak, teknolojik gelişmeler ve benzeri değişiklikler nedeniyle stokların fizikî ve ekonomik değerlerinde önemli azalışların ortaya çıkması veya bunların dışında diğer nedenlerle stokların piyasa fiyatlarında düşmelerin meydana gelmesi dolayısıyla, kayıpları karşılamak üzere ayrılan karşılıkların izlenmesi için kullanılır.

STRATEJİ GELİŞTİRME BİRİMLERİNİN ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Bakanlar Kurulunun 06.01.2006 tarih ve 2006/9972 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulup 18.02.2006 tarih ve 26084 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A - Yönetmeliğin Kapsam:** Yönetmeliğin 1'inci maddesine göre; bu Yönetmelik, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerini kapsar. **B – Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 3'üncü maddesinde yer alan tanımlardan bazıları şunlardır: **a) Harcama Birimi:** Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birimdir. **b) İdare:** Düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki her bir kamu idaresidir. **c) Müdür:** Strateji geliştirme ve malî hizmetlerin yerine getirildiği müdürlüklerin yöneticisidir. **d) Strateji Geliştirme Birimleri:** Strateji geliştirme başkanlıkları ve strateji geliştirme daire başkanlıkları ile strateji geliştirme ve malî hizmetlerin yerine getirildiği müdürlüklerdir. **e) Üst Yönetici:** Bakanlıklarda müsteşar, Millî Savunma Bakanlığında Bakan, diğer kamu

idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanıdır. **C - Strateji Geliştirme Birimlerinin Fonksiyonları, Görevleri ve Yapılanması:** Yönetmeliğin 4-9'uncu maddelerinde yer alan hükümler şöyledir: **1. Strateji Geliştirme Birimleri:** Strateji geliştirme birimlerinin görevleri, aşağıda belirtilen fonksiyonlar kapsamında yürütülür: **a)** Stratejik yönetim ve planlama: **1.** Misyon belirleme. **2.** Kurumsal ve bireysel hedefler oluşturma. **3.** Veri-analiz ve araştırma-geliştirme. **b)** Performans ve kalite ölçütleri geliştirme. **c)** Yönetim bilgi sistemi. **d)** Malî hizmetler: **1.** Bütçe ve performans programı. **2.** Muhasebe, kesin hesap ve raporlama. **3.** İç kontrol. İdarelerin görev alanı ve teşkilat yapılarına göre, bu fonksiyonlar alt birimler tarafından yürütülür. Bu fonksiyonlar birleştirilerek bir veya daha fazla alt birim tarafından yürütülebileceği gibi, bir fonksiyon birden fazla sayıda alt birim tarafından da yürütülebilir. Ancak, malî hizmetler fonksiyonu kapsamında yürütülen iç kontrol faaliyetinin, diğer faaliyetleri yürüten alt birim ve personelden ayrı bir alt birim ve personel tarafından yürütülmesi zorunludur. Genel bütçe kapsamı dışında kalan idarelerde, muhasebe yetkililiği görevi, strateji geliştirme biriminin muhasebe-kesin hesap ve raporlama fonksiyonunu yürüten alt birim yöneticisi tarafından yerine getirilir. **2. Strateji Geliştirme Birimlerinin Görevleri:** Aşağıda belirtilen görevler, strateji geliştirme birimleri tarafından yürütülür: **a)** Ulusal kalkınma strateji ve politikaları, yıllık program ve Hükûmet programı çerçevesinde idarenin orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını belirlemek, amaçlarını oluşturmak üzere gerekli çalışmaları yapmak. **b)** İdarenin görev alanına giren konularda performans ve kalite ölçütleri geliştirmek ve bu kapsamda verilecek diğer görevleri yerine getirmek. **c)** İdarenin yönetimi ile hizmetlerin geliştirilmesi ve performansla ilgili bilgi ve verileri toplamak, analiz etmek ve yorumlamak. **d)** İdarenin görev alanına giren konularda, hizmetleri etkileyecek dış faktörleri incelemek, kurum içi kapasite araştırması yapmak, hizmetlerin etkililiğini ve tatmin düzeyini analiz etmek ve genel araştırmalar yapmak. **e)** Yönetim bilgi sistemlerine ilişkin hizmetleri yerine getirmek. **f)** İdarede kurulmuşsa strateji geliştirme kurulunun sekretarya hizmetlerini yürütmek. **g)** İdarenin stratejik plan ve performans programının hazırlanmasını koordine etmek ve sonuçlarının konsolide edilmesi çalışmalarını yürütmek. **h)** İzleyen iki yılın bütçe tahminlerini de içeren idare bütçesini, stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlamak ve idare faaliyetlerinin bunlara uygunluğunu izlemek ve değerlendirmek. **i)** Mevzuatı uyarınca belirlenecek bütçe ilke ve esasları çerçevesinde, ayrıntılı harcama programı hazırlamak ve hizmet gereksinimleri dikkate alınarak ödeneğin ilgili birimlere gönderilmesini sağlamak. **j)** Bütçe kayıtlarını tutmak, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplamak, değerlendirmek ve bütçe kesin hesapla malî istatistikleri hazırlamak. **k)** İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini

tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek. **l)** Genel bütçe kapsamı dışında kalan idarelerde muhasebe hizmetlerini yürütmek. **m)** Harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını da esas alarak idarenin faaliyet raporunu hazırlamak. **n)** İdarenin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınır ve taşınmaz mallara ilişkin icmal cetvellerini düzenlemek. **o)** İdarenin yatırım programının hazırlanmasını koordine etmek, uygulama sonuçlarını izlemek ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlamak. **p)** İdarenin, diğer idareler nezdinde takibi gereken malî iş ve işlemlerini yürütmek ve sonuçlandırmak. **r)** Malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlamak ve danışmanlık yapmak. **s)** Ön malî kontrol faaliyetini yürütmek. **t)** İç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak, üst yönetimin iç denetime yönelik işlevinin etkililiğiyle verimliliğini artırmak için gerekli hazırlıkları yapmak. **u)** Bakan ve/veya üst yönetici tarafından verilecek diğer görevleri yapmak. **3. Stratejik Yönetim ve Planlama Fonksiyonu:** Stratejik yönetim ve planlama fonksiyonu kapsamında yürütülecek görevler şunlardır: **a)** İdarenin stratejik planlama çalışmalarına yönelik bir hazırlık programı oluşturmak, idarenin stratejik planlama sürecinde ihtiyaç duyulacak eğitim ve danışmanlık hizmetlerini vermek veya verilmesini sağlamak ve stratejik planlama çalışmalarını koordine etmek. **b)** Stratejik planlamaya ilişkin diğer destek hizmetlerini yürütmek. **c)** İdare faaliyet raporunu hazırlamak. **d)** İdarenin misyonunun belirlenmesi çalışmalarını yürütmek. **e)** İdarenin görev alanına giren konularda, hizmetleri etkileyecek dış faktörleri incelemek. **f)** Yeni hizmet fırsatlarını belirlemek, etkililik ve verimliliği önleyen tehditlere tedbirler almak. **g)** Kurum içi kapasite araştırması yapmak, hizmetlerin etkililiğini ve yararlanıcı memnuniyetini analiz etmek ve genel araştırmalar yapmak. **h)** İdarenin üstünlük ve zayıflıklarını tespit etmek. **i)** İdarenin görev alanıyla ilgili araştırma-geliştirme faaliyetlerini yürütmek. **j)** İdare faaliyetleri ile ilgili bilgi ve verileri toplamak, tasnif etmek, analiz etmek. **4. Performans ve Kalite Ölçütleri Geliştirme Fonksiyonu:** Performans ve kalite ölçütleri geliştirme fonksiyonu kapsamında yürütülecek görevler şunlardır: **a)** İdarenin görev alanına giren konularda performans ve kalite ölçütleri geliştirmek. **b)** İdarenin yönetimi ile hizmetlerin geliştirilmesi ve performansla ilgili bilgi ve verileri toplamak, analiz etmek ve yorumlamak. **c)** İdarenin ve/veya birimlerin belirlenen performans ve kalite ölçütlerine uyumunu değerlendirerek üst yöneticiye sunmak. **5. Yönetim Bilgi Sistemi Fonksiyonu:** Yönetim bilgi sistemi fonksiyonu kapsamında yürütülecek görevler şunlardır: **a)** Yönetim bilgi sistemlerine ilişkin hizmetleri varsa ilgili birimlerle işbirliği içinde yerine getirmek. **b)** Yönetim bilgi sisteminin geliştirilmesi çalışmalarını yürütmek. **c)** İstatistikî kayıt ve kalite kontrol işlemlerini yapmak. **6. Malî Hizmetler**

Fonksiyonu: Malî hizmetler fonksiyonu kapsamında yürütülecek görevler şunlardır: **a)** Bütçe ve performans programı: **1.** Performans programı hazırlıklarının koordinasyonunu sağlamak. **2.** Bütçeyi hazırlamak. **3.** Ayrıntılı harcama veya finansman programını hazırlamak. **4.** Bütçe işlemlerini gerçekleştirmek ve kayıtlarını tutmak. **5.** Ödenek gönderme belgesi düzenlemek. **6.** Gelirlerin tahakkuku ile gelir ve alacakların takip işlemlerini yürütmek. **7.** Yatırım programı hazırlıklarının koordinasyonunu sağlamak, uygulama sonuçlarını izlemek ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlamak. **8.** Bütçe uygulama sonuçlarını raporlamak, sorunları önleyici ve etkililiği artırıcı tedbirler üretmek. **9.** İdare faaliyetlerinin stratejik plan, performans programı ve bütçeye uygunluğunu izlemek ve değerlendirmek. **b)** Muhasebe, kesin hesap ve raporlama: **1.** Genel bütçe kapsamı dışındaki idarelerde muhasebe hizmetlerini yürütmek. **2.** Bütçe kesin hesabını hazırlamak. **3.** Mal yönetim dönemine ilişkin icmal cetvellerini hazırlamak. **4.** Malî istatistikleri hazırlamak. **c)** İç kontrol: **1.** İç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak. **2.** İdarenin görev alanına ilişkin konularda standartlar hazırlamak. **3.** Ön malî kontrol görevini yürütmek. **4.** Amaçlar ile sonuçlar arasındaki farklılığı giderici ve etkililiği artırıcı tedbirler önermek. **D - Strateji Geliştirme Birimlerinin İş ve İşlemleri:** Yönetmeliğin 10-28'inci maddelerindeki düzenlemeler şöyledir: **1. Stratejik Planlama Çalışmalarının Koordinasyonu:** Stratejik planın hazırlanması, güncellenmesi ve yenilenmesi çalışmalarında koordinasyon görevi strateji geliştirme birimleri tarafından yürütülür. Strateji geliştirme birimleri tarafından yapılacak stratejik plan hazırlık çalışmalarına idarenin diğer birimlerinin temsilcilerinin katılımı sağlanır. Stratejik planlama çalışmalarında, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 9'uncu maddesi uyarınca yapılan düzenlemelere de uyulur. **2. Performans Programı Hazırlıklarının Koordinasyonu:** Performans programının hazırlanması ve değiştirilmesi çalışmalarında koordinasyon görevi, strateji geliştirme birimleri tarafından yürütülür. Bu çalışmalarda kullanılacak belge ve cetveller ile gerekli doküman strateji geliştirme birimleri tarafından idarenin ilgili diğer birimlerine gönderilir. Birim performans programları, birimler tarafından hazırlanarak belirlenen süre içinde strateji geliştirme birimlerine gönderilir. Strateji geliştirme birimleri, birim performans programlarından hareketle idare performans programını hazırlar. Strateji geliştirme birimleri tarafından yürütülen performans programının hazırlık çalışmalarına idarenin ilgili birimlerinin temsilcilerinin katılımı sağlanır. Performans programı hazırlıklarında, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 9'uncu maddesi uyarınca yapılan düzenlemelere de uyulur. **3. Bütçenin Hazırlanması:** Bütçenin hazırlanmasında kullanılacak belge ve cetveller ile gerekli doküman, strateji geliştirme birimleri tarafından idarenin ilgili birimlerine

gönderilir. Her bir harcama birimi bütçe teklifini hazırlayarak birim performans programıyla birlikte strateji geliştirme birimlerine gönderir. Harcama birimi temsilcileri ile görüşmeler yapılarak idarenin bütçe teklifi strateji geliştirme birimleri tarafından hazırlanır. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçe teklifleri Maliye Bakanlığına, idare performans programları ise bu Bakanlığa ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına üst yönetici ile bağlı, ilgili veya ilişkili bulunulan bakan tarafından imzalanarak gönderilir. İdarelerin bütçe tekliflerinin hazırlanmasında orta vadeli program, orta vadeli malî plan, idarenin stratejik planı, bütçe çağrısı ve bütçe hazırlama rehberi, yatırım genelgesi ve yatırım programı hazırlama rehberi esas alınır. Sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin bütçelerinin hazırlanmasında teşkilat kanunları ve ilgili diğer mevzuat dikkate alınır. **4. Yatırım Programı Hazırlıklarının Koordinasyonu:** İdarelerin yatırım programı teklifinin hazırlanmasında kullanılacak belge ve cetveller ile gerekli doküman strateji geliştirme birimleri tarafından idarenin ilgili birimlerine gönderilir. Harcama birimleri yatırım programına ilişkin tekliflerini hazırlayarak strateji geliştirme birimlerine gönderir. Harcama birimleri temsilcileri ile görüşmeler yapılarak idarenin yatırım programı teklifi strateji geliştirme birimleri tarafından hazırlanır. Yatırım programı tekliflerinin hazırlanmasında orta vadeli program, orta vadeli malî plan, idarenin stratejik planı, bütçe çağrısı ve bütçe hazırlama rehberi, yatırım genelgesi ve yatırım programı hazırlama rehberi esas alınır. Sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin yatırım programı tekliflerinin hazırlanmasında, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, teşkilat kanunları ve ilgili diğer mevzuat dikkate alınır. **5. Ayrıntılı Harcama ve Finansman Programlarının Hazırlanması ve Uygulanması:** Ayrıntılı harcama ve finansman programları, harcama birimlerinin teklifleri dikkate alınarak strateji geliştirme birimleri tarafından hazırlanır ve üst yönetici tarafından onaylanır. Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ayrıntılı harcama programlarını hazırlar ve vize edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderir. Bütçe ödenekleri, Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde, nakit planlaması da dikkate alınarak vize edilen ayrıntılı harcama programları ve serbest bırakma oranlarına göre kullanılır. Özel bütçeli idareler ve sosyal güvenlik kurumları ayrıntılı finansman programlarını hazırlar ve harcamalarını bu programa uygun olarak yaparlar. Ayrıntılı harcama ve finansman programlarının hazırlanması, vize edilmesi, uygulanması ve uygulamanın izlenmesinde Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara uyulur. Mahallî idarelerin ayrıntılı harcama ve finansman programları, ilgili mevzuatında yer alan hükümlere göre hazırlanır ve üst yönetici tarafından onaylanır. **6. Bütçe İşlemlerinin Gerçekleştirilmesi ve Kaydedilmesi:** Bütçe işlemleri, harcama birimleriyle koordinasyon sağlanarak strateji geliştirme birimleri tarafından gerçekleştirilir, kayıtları

tutulur ve izlenir. Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçe işlemleri, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, merkezî yönetim bütçe kanunu ve Maliye Bakanlığınca yürürlüğe konulan düzenlemelere göre, mahallî idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının bütçe işlemleri ise ilgili mevzuatına göre gerçekleştirilir, kaydedilir ve izlenir. Bütçe kayıt ve işlemleri, strateji geliştirme birimi yöneticisinin veya yetki verdiği personelin onayıyla gerçekleştirilir ve idarenin harcama birimlerine açık tutulur. **7. Ödenek Gönderme Belgelerinin Düzenlenmesi:** Merkez teşkilatı harcama yetkililerince düzenlenerek strateji geliştirme birimlerine iletilen onaylı ödenek gönderme belgeleri, strateji geliştirme birimleri tarafından kontrol edilerek, merkez dışı birimlere gönderilir. Ancak, bütçelerinde kurumsal sınıflandırma yapılamayan ve birimlerine ödenek tahsis edilemeyen idarelerde üst yöneticinin onayıyla strateji geliştirme birimleri tarafından da ödenek gönderme belgesi düzenlenebilir. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde ödenek gönderme belgelerinin hazırlanması, onaylanması, gönderilmesi, kaydı ve tenkis işlemleri Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslara göre yürütülür. Mahallî idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının bu işlemleri ilgili mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirilir. **8. Gelirlerin Tahakkuku, Gelir ve Alacakların Takip ve Tahsili:** İdare gelirlerinin tahakkuku, gelir ve alacakların takibi ve genel bütçe kapsamı dışında kalan idarelerde bu gelir ve alacakların tahsil işlemleri, ilgili mevzuatında özel bir düzenleme bulunmadığı takdirde, strateji geliştirme birimleri tarafından yürütülür. İdarelerin işlemleri sonucunda, herhangi bir gelir tahakkuku veya gelir ve alacakların takip ve tahsilini gerektiren bir durumun ortaya çıkması hâlinde, gereğinin yapılması amacıyla ilgili birim tarafından strateji geliştirme birimlerine bildirilir. **9. Ön Malî Kontrol İşlemleri:** Ön malî kontrol görevi harcama birimleri ve strateji geliştirme birimleri tarafından yapılır. Ön malî kontrol süreci malî karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girişilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden oluşur. İdareler, kaynakların amaçlarına ve mevzuata uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması için gerekli ön malî kontrol önlemlerini alır. Etkin bir ön malî kontrol mekanizmasının kurulması idarelerin sorumluluğundadır. Harcama birimlerinde yapılacak asgarî kontroller, strateji geliştirme birimleri tarafından ön malî kontrole tabi tutulacak malî karar ve işlemlerin usul ve esasları ile ön malî kontrole ilişkin standart ve yöntemler, Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir. İdareler, Maliye Bakanlığınca yapılacak düzenlemelere uygun olarak ön malî kontrol işlemlerini yürütür. Maliye Bakanlığınca belirlenen malî karar ve işlemlerin dışında kalan malî karar ve işlemlerin de aynı usul ve esaslar çerçevesinde strateji geliştirme birimlerine kontrol ettirilmesine yönelik düzenleme yapılabilir. İdarelerce yapılacak düzenlemelerde, strateji geliştirme birimlerinin ön malî

kontrolüne tabi tutulacak malî karar ve işlemler riskli alanlar dikkate alınarak tür, tutar ve konu itibarıyla belirlenir. İdarelerce, görev alanları çerçevesinde, iç kontrol ve ön malî kontrole ilişkin olarak yapılan düzenlemeler üst yöneticinin onayıyla yürürlüğe konulur ve onayını izleyen on iş günü içinde Maliye Bakanlığına bildirilir. Strateji geliştirme birimleri tarafından yapılan ön malî kontrolün sonucu ilgili harcama birimine yazılı görüş vermek veya dayanak belge üzerine şerh düşülmek suretiyle bildirilir. Ön malî kontrol sonucunda düzenlenen yazılı görüşün ilgili malî işleme ilişkin dosyada muhafaza edilmesi ve bir örneğinin de ödeme emri belgesine eklenmesi zorunludur. Strateji geliştirme birimleri tarafından ön malî kontrol sonucunda uygun görüş verilmediği durumlarda harcama yetkilileri tarafından gerçekleştirilen işlemlerin kayıtları tutulur ve aylık dönemler itibarıyla üst yöneticiye bildirilir. Söz konusu kayıtlar iç ve dış denetim sırasında denetçilere de sunulur. **10. Taşınır ve Taşınmaz Kayıtlarının Tutulması:** İdarenin mülkiyetinde veya idareye tahsisli olan ya da idarenin kullanımında bulunan taşınır ve taşınmaz mallar ile bunlara ilişkin işlemlerin kaydı ilgili mevzuatında belirlenen kişiler tarafından tutulur. Taşınır kayıtları idarenin birimleri bazında düzenlenerek mevzuatında belirlenen sürede strateji geliştirme birimlerine gönderilir. Strateji geliştirme birimleri tarafından bu kayıtlar idare bazında konsolide edilir ve taşınmaz mal kayıtları da eklenerek icmal cetvelleri hazırlanır. **11. Muhasebe Hizmetlerinin Yürütülmesi:** 09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe hizmetleri, Maliye Bakanlığı tarafından, genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idarelerinin muhasebe hizmetleri ise, bu idarelerin strateji geliştirme birimleri tarafından yürütülür. Muhasebe hizmetleri, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde, muhasebe yetkilileri tarafından yerine getirilir. İdareler, muhasebe birimlerini, atanan veya görevlendirilen muhasebe yetkililerini, görev alanlarını ve bunlara ilişkin değişiklikleri, göreve başlama veya değişiklik tarihinden itibaren en geç beş iş günü içinde Sayıştaya ve Maliye Bakanlığına bildirir. **12. Bütçe Kesin Hesabının Hazırlanması:** Bütçe kesin hesabı, bütçe uygulama sonuçları dikkate alınarak strateji geliştirme birimleri tarafından hazırlanır. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçe kesin hesapları, Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde strateji geliştirme birimleri tarafından hazırlanarak, üst yönetici ve bağlı, ilgili ya da ilişkili bulunulan bakan tarafından onaylanır ve kesin hesap kanun tasarısına dâhil edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderilir. Mahallî idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının bütçe kesin hesapları ilgili mevzuatında yer alan hükümlere göre düzenlenir. **13. Bütçe Uygulama Sonuçlarının Raporlanması:** Bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin her türlü rapor, cetvel ve belge strateji geliştirme birimleri tarafından hazırlanır. Genel bütçe kapsamındaki idarelerde,

muhasebe hizmetleri sonucunda düzenlenen malî tabloların bir örneği muhasebe yetkilileri tarafından strateji geliştirme birimlerine gönderilir. **14. İdare Faaliyet Raporunun Hazırlanması:** Faaliyet raporları, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41'inci maddesi ve bu maddeye dayanılarak yapılan düzenlemelere uygun bir şekilde hazırlanır. Harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporları, idare faaliyet raporunun hazırlanmasında esas alınmak üzere, strateji geliştirme birimlerine gönderilir. Strateji geliştirme birimleri tarafından harcama birimleri arasında koordinasyon sağlanarak idare faaliyet raporu hazırlanır ve üst yönetici ile bağlı, ilgili veya ilişkili bulunulan bakan tarafından onaylanır. Mahallî idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının faaliyet raporları, ilgili mevzuatında yer alan düzenlemeler de dikkate alınarak hazırlanır. **15. Yatırım Değerlendirme Raporunun Hazırlanması:** Yatırım projelerini uygulayan harcama birimleri, yıllık yatırım değerlendirme raporunun hazırlanmasına dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri strateji geliştirme birimlerine gönderir. Yatırım projelerinin gerçekleşme ve uygulama sonuçlarına ilişkin yıllık yatırım değerlendirme raporu, strateji geliştirme birimleri tarafından hazırlanarak izleyen yılın Mart ayı sonuna kadar Sayıştaya, Maliye Bakanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilir. **16. Malî İstatistiklerin Hazırlanması:** Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî istatistiklerinin hazırlanmasına dayanak teşkil eden istatistikî bilgiler strateji geliştirme birimleri tarafından hazırlanarak Maliye Bakanlığına gönderilir. Merkezî yönetim kapsamı dışındaki kamu idarelerinin malî istatistikleri Maliye Bakanlığınca belirlenmiş ilkelere uygun olarak hazırlanır ve belirlenen süre içinde bu Bakanlığa gönderilir. **17. Malî İş ve İşlemlerin Diğer İdareler Nezdinde İzlenmesi:** İdarelerin, diğer idareler nezdindeki malî iş ve işlemleri, harcama birimleri arasında koordinasyon sağlanarak, strateji geliştirme birimleri tarafından izlenir ve sonuçlandırılır. Bu konudaki yazışmalar strateji geliştirme birimleri tarafından yapılır. **18. Danışmanlık Hizmeti Sunma ve Bilgilendirme Yükümlülüğü:** Strateji geliştirme birimleri, harcama birimleri tarafından birimlerine ilişkin olarak istenilen bilgileri sağlamak ve harcama birimlerine malî konularda danışmanlık hizmeti sunmakla yükümlüdür. Bu amaçla malî yönetim ve kontrol ile denetim konularında gerekli bilgi ve dokümantasyon, yetki ve görevleri çerçevesinde, strateji geliştirme birimleri tarafından oluşturulur ve izlenir. Harcama birimleri, malî mevzuatta meydana gelen değişiklikler konusunda strateji geliştirme birimleri tarafından uygun araçlarla bilgilendirilir. Malî konulardaki düzenleme ve kararların uygulanması konusunda, gerektiğinde ilgili idarelerin görüşü de alınarak, strateji geliştirme birimleri tarafından uygulamaya açıklık getirici ve yönlendirici yazılı bilgilendirme yapılabilir. **19. İç Kontrol Sistemi ve Standartları:** Strateji geliştirme birimleri, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve

geliştirilmesi konularında çalışmalar yapar ve çalışma sonuçlarını üst yöneticiye sunar. 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ve Maliye Bakanlığınca belirlenen standartlara aykırı olmamak şartıyla, idarece gerekli görülen her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar strateji geliştirme birimleri tarafından hazırlanır ve üst yöneticinin onayına sunulur. **E – Yönetmeliğin Diğer Hükümleri:** Yönetmeliğin 29-34'üncü maddelerindeki hükümler şöyledir: **1. Mahallî İdareler ile Strateji Geliştirme Birimleri Kurulmayan İdareler:** 5'inci maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilenlerin dışındaki görevler, mahallî idarelerde ilgili mevzuatında yer alan hükümler çerçevesinde kurulacak birimler; strateji geliştirme birimi kurulmayan idarelerde ise, bu idarelerin mevcut yapılarında malî hizmetlerini yürüten birimler tarafından bu Yönetmelik hükümlerine göre yerine getirilir. **2. Strateji Geliştirme Birimlerinin Yöneticileri:** Strateji geliştirme başkanları, strateji geliştirme daire başkanları ile müdürler, strateji geliştirme birimlerinin yöneticisi olup, birimlerinin görevlerinin yerinde ve zamanında yerine getirilmesinden üst yöneticiye karşı sorumludur. Strateji geliştirme birimlerinin yöneticileri, görev ve yetkilerinden bazılarını sınırlarını açıkça belirtmek, yazılı olmak ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa aykırı olmamak şartıyla ve üst yöneticinin onayıyla alt birim yöneticilerine devredebilir. Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur. **3. Çalışmalarda İş Birliği ve Uyum:** Strateji geliştirme birimlerinin faaliyet ve çalışmalarını değerlendirmek ve gerekli önlemleri almak amacıyla, strateji geliştirme birimi yöneticisinin başkanlığında alt birim yöneticilerinin katılımı ile ayda bir defadan az olmamak üzere düzenli toplantılar yapılır. Bu toplantılarda, strateji geliştirme birimlerinin faaliyetleri ve gerçekleştirilen işlemler, sorunlar, görüş ve öneriler değerlendirilerek bilgi paylaşımı, iş birliği ve uyum sağlanır. **4. Görev Ayrılığı:** Harcama yetkililiği ile muhasebe yetkililiği görevi aynı kişide birleşemez. Strateji geliştirme birimlerinde ön malî kontrol görevini yürütenler, onay belgesi ve ekleri ile şartname ve sözleşme tasarılarının hazırlanması, malî karar ve işlemlerin belgelendirilmesi, mal ve hizmetlerin teslim alınması gibi malî karar ve işlemlerin hazırlanması ve uygulanması aşamalarında görevlendirilemezler ve ihale komisyonu ile muayene ve kabul komisyonunda başkan veya üye olamazlar. **5. Strateji Geliştirme Birimlerinde Kullanılacak Defter, Kayıt ve Belgeler:** Strateji geliştirme birimlerinde kullanılacak defter, kayıt ve belgeler, aynı bilgileri içerecek şekilde elektronik ortamda da düzenlenebilir. Bu şekilde düzenlenecek defter, kayıt ve belgeler, gerektiğinde çıktıları alınarak sayfa numarası verilmek ve yetkililerince imzalanmak suretiyle konularına göre açılacak dosyalarda muhafaza edilir. **6. Evrak Kayıt Sistemi ve Yazışmalar:** Strateji geliştirme birimlerine gelen ve giden her evrak bekletilmeksizin kayda alınarak gelen ve giden evrak defterinde izlenir. Yazışmalar

sınıflandırılarak standart dosya planına göre dosyalanır ve arşiv sistemine göre korunur.

STRATEJİK ÖLÇÜT: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

STRATEJİK PLAN: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri.*

STRATEJİK PLANLAMA VE PERFORMANS ESASLI BÜTÇELEME: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kaynağının Kullanılmasının Genel Esasları.*

STRATEJİK PLANLAMAYLA İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, 26.05.2006 tarih ve 26179 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A - Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerini ve mahallî idareleri kapsar. Yerine getirmekle yükümlü oldukları hizmetlerin hassasiyeti nedeniyle Millî Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının stratejik plan hazırlaması zorunlu değildir. **B – Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde yer alan tanımlardan bazıları şöyledir: **a) Kılavuz:** Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca yayımlanan, stratejik planlama kavramlarını ve stratejik planlama sürecine ilişkin usul ve esasları ortaya koyan, ihtiyaç ve gelişmelere göre güncelleştirilen belgedir. **b) Mahallî İdare:** Yetkileri belirli bir coğrafî alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idarelerdir. **c) Strateji Geliştirme Birimleri:** Strateji geliştirme başkanlıkları ve strateji geliştirme daire başkanlıkları ile strateji geliştirme ve malî hizmetlerin yerine getirildiği müdürlüklerdir. **d) Stratejik Plan:** Kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren plandır. **e) Üst Yönetici:** Bakanlıklarda müsteşar, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanıdır. **C - Genel İlkeler:** Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre, stratejik planlama sürecinde şunlar yapılır: **a)** Kamu idaresinin hizmetinden yararlananların, kamu idaresi çalışanlarının, sivil toplum kuruluşlarının, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili diğer tarafların katılımları sağlanır ve katkıları alınır. **b)** Çalışmalar, strateji geliştirme biriminin koordinatörlüğünde tüm birimlerin katılım ve katkılarıyla yürütülür. **c)** Stratejik planların doğrudan doğruya kamu idarelerince ve idarelerin kendi çalışanları tarafından hazırlanması

zorunludur. İhtiyaç duyulması hâlinde idare dışından temin edilecek danışmanlık hizmetleri sadece yöntem ve süreç danışmanlığı ile eğitim hizmetleri konularıyla sınırlıdır. **d)** İlgili tüm kamu idareleri birbirleri ile uyum, iş birliği ve eş güdüm içinde, hesap verme sorumluluğunun gereklerini dikkate alarak çalışır. **D - Stratejik Plan Hazırlamakla Yükümlü Kamu İdareleri:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre; stratejik planlama çalışmalarının bu Yönetmelik kapsamındaki tüm kamu idarelerine yaygınlaştırılması, ekteki aşamalı geçiş takvimi dâhilinde yürütülür. Kapsamdaki kamu idareleri ilk stratejik planlarını geçiş takvimine uygun olarak en geç 31.01.2009 tarihine kadar hazırlamakla yükümlüdür. Kamu idareleri hazırlık döneminde kaydettikleri gelişmeye bağlı olarak, geçiş takviminde belirtilen tarihten önce de ilk stratejik planlarını hazırlayabilir. **E - Stratejik Planlama Sürecine İlişkin Takvim:** Yönetmeliğin 7-11'inci maddelerinde yer alan hükümler şöyledir: **1. Stratejik Planların Süresi, Güncelleştirilmesi ve Yenilenmesi:** Stratejik planlar beş yıllık dönemi kapsar. Stratejik planlar en az iki yıl uygulandıktan sonra stratejik planın kalan süresi için güncelleştirilebilir. Güncelleştirme, stratejik planın misyon, vizyon ve amaçları değiştirilmeden, hedeflerde yapılan nicel değişikliklerdir. Ayrıca; **a)** Görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen mevzuatta değişiklik olması hâlinde ilgili kamu idaresinin, **b)** Hükûmetin değişmesi hâlinde mahallî idareler hariç diğer kamu idarelerinin, **c)** Bakanın değişmesi hâlinde ilgili bakanlık ile bağlı ve ilgili kamu idarelerinin, **d)** Mahallî idarelerde üst yöneticinin değişmesi hâlinde ilgili mahallî idarenin, **e)** Doğal afet, tehlikeli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalımların vuku bulması hâllerinde ilgili kamu idarelerinin stratejik planları yenilenebilir. Yenileme, stratejik planın beş yıllık bir dönem için yeniden hazırlanmasıdır. Stratejik planın yenilenmesi kararı, yukarıdaki şartların oluşmasını müteakip en geç üç ay içinde alınır. Bu kararı takip eden altı ay içinde stratejik plan yenilenir. Stratejik planların yenilenmesinde, bu Yönetmelik hükümlerine uyulur. Güncelleştirilme durumunda ise Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına ve Maliye Bakanlığına bilgi verilir. **2. Hazırlık Dönemi ve Programı:** Kamu idarelerinin stratejik planlama süreci hazırlık dönemi ile başlar. Üst yönetici tarafından bir iç genelge ile çalışmaların başlatıldığı duyurulur. Çalışmaların sevk ve idaresini yürütmek üzere strateji geliştirme biriminin koordinatörlüğünde bir stratejik planlama ekibi kurulur. Stratejik planlama ekibi hazırlık dönemine ilişkin faaliyetleri ve zaman çizelgesini içeren bir hazırlık programı oluşturur. Hazırlık programında aşağıdaki hususlara yer verilir: **a)** Stratejik planlama sürecinin aşamaları. **b)** Bu aşamalarda gerçekleştirilecek faaliyetler. **c)** Aşama ve faaliyetlerin tamamlanacağı tarihleri gösteren zaman çizelgesi. **d)** Sorumlu birim ve kişiler. **e)** Eğitim ihtiyacı. **f)** Gerek duyulması hâlinde danışmanlık hizmeti ihtiyacı. **g)** Planlama sürecinin gerektirdiği masraflar ile beşerî ve

teknik kaynak ihtiyacı. İdareler, hazırlık programını oluştururken, geçiş takviminde bulundukları yeri, beşerî kaynaklarını, organizasyon yapısını, teknik donanımlarını, idare ölçeğini ve benzeri hususları dikkate alır. Kamu idareleri stratejik planlarını hazırlamaya başlamadan önce hazırlık programında yer alan tüm hususları gerçekleştirmek zorundadır. **3. Stratejik Planların Hazırlanması:** Hazırlık dönemini tamamlayan kamu idareleri, stratejik planlarını, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa, bu Yönetmeliğe, Kılavuza ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca yayımlanan stratejik planlamaya ilişkin diğer rehberlere uygun olarak hazırlar. **4. Bakanların Sorumluluğu:** Bakanlar, bakanlıklarının ve bakanlıklarına bağlı ve ilgili kamu idarelerinin stratejik planlarının kalkınma planlarına ve programlara uygun olarak hazırlanmasından ve uygulanmasından sorumludur. Bu sorumluluk, Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri için Millî Eğitim Bakanına, mahallî idareler için İçişleri Bakanına aittir. **5. Üst Yöneticilerin Sorumluluğu:** Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının hazırlanmasından ve uygulanmasından bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludur. **F - Stratejik Planların Kalkınma Planı ve Programlarla İlişkilendirilmesi:** Yönetmeliğin 12-17'nci maddelerinde yer alan düzenlemeler şöyledir: **1. Plan ve Programlarla İlişki:** Kamu idarelerinin stratejik planları, kalkınma planı, orta vadeli program ve faaliyet alanı ile ilgili diğer ulusal, bölgesel ve sektörel plan ve programlara uygun olarak hazırlanır. Kamu idareleri, stratejik planlarını hazırlarken orta vadeli programda yer alan amaç, politikalar ve makro büyüklükler ile orta vadeli malî planda belirlenen teklif tavanlarını dikkate alarak yıllar itibarıyla amaç ve hedefler bazında kaynak dağılım tahmininde bulunur. **2. Planın Değerlendirilmesi:** Mahallî idareler dışındaki kamu idareleri, stratejik planlarını değerlendirilmek üzere stratejik planın kapsadığı dönemin ilk yılından önceki yılın ocak ayında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, stratejik planları; **a)** Kalkınma planı, orta vadeli program ve faaliyet alanı ile ilgili diğer ulusal, bölgesel ve sektörel plan ve programlara uygunluk, **b)** Bu Yönetmelikte, Kılavuzda ve stratejik planlamaya ilişkin diğer rehberlerde belirtilen usul ve esaslara uygunluk, **c)** Stratejik planda yer alan misyon, vizyon, amaç ve hedeflerin birbirleri ile bağlantıları ve kavramsal tutarlılık, **d)** Diğer idarelerin stratejik planları ile uyum ve tutarlılık hususları açısından inceler. İnceleme sonucunda gerek görülen durumlarda hazırlanan değerlendirme raporu ilgili idareye üç ay içinde gönderilir. **3. Stratejik Planlara Son Şeklinin Verilmesi:** Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca kamu idarelerine değerlendirme raporu gönderilmesi hâlinde, ilgili idare söz konusu değerlendirme raporunu dikkate alarak stratejik plana son şeklini verir ve sunulmaya hazır hâle getirir. **4. Stratejik Planların Sunulması:** Stratejik planlar,

bakanlıklar ile bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarında bakanın, diğer kamu idarelerinde en üst yöneticinin onayını müteakip performans programı ve bütçe hazırlıklarında esas alınmak üzere Maliye Bakanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilir. Stratejik planların birer nüshası, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Sayıştaya da gönderilir. Mahallî idareler ilgili meclis tarafından kabulünü müteakip stratejik planlarını, İçişleri Bakanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderir. Stratejik planlar kamuoyuna duyurulur ve kamu idarelerinin internet sitelerinde yayınlanır. **5. Performans Programı:** Performans programları, stratejik planların yıllık uygulama dilimlerini oluşturur. Kamu idareleri performans programlarını stratejik planlarına uygun olarak Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hazırlar. Bütçeler performans programına uygun olarak hazırlanır. Performans programları, Maliye Bakanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilir. **6. Performans Göstergeleri:** Performans göstergeleri, stratejik planlarda yer alır. Performans göstergelerinin tespitine ve değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından birlikte belirlenir. Kamu idareleri, performans göstergelerini bu usul ve esaslar çerçevesinde oluşturur. **G – Tebliğler:** Yönetmeliğin 18'inci maddesine göre; bu Yönetmelikte düzenlenen hususlarla ilgili olarak gerektiğinde tebliğler çıkarmaya, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı yetkilidir.

SUÇ EŞYASI: Suçla ilgili eşya. Suçun konusunu teşkil eden, suçtan dolayı meydana gelen veya suçta kullanılan eşya. Eşya-i cürmiye.

SUÇ TEŞKİL EDEN FİİLLER: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.*

SUKUT: Düşme, aşağı inme. Büyük bir görevden ayrılma.

SUKUT-U HAK,-KKI: *bk. Hakkın Düşmesi.*

SULH: İki tarafın karşılıklı istek ve arzusu ile var olan bir çekişmenin ortadan kaldırılması.

SULHEN: Sulh yoluyla, uzlaşarak.

SULHNAME: Uzlaşma belgesi, sulh sözleşmesi.

SURET: Hukukî bir işlemi tespit eden senet ve vesikanın aslına uygun örneği. Yetkili merci veya memur tarafından tasdik edilmiş olan surete, "tasdikli suret" denir.

SURET-İ MERİYET: Yürürlüğe konulma biçimi, bir kanunun yürürlüğe konulma şekli.

SU TESİSLERİ HARCAMALARINA KATILMA PAYI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Kanun gereğince; belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce beldede, yeni içme suyu şebekesi tesisleri yapılması ve mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı hâlinde, dağıtımın yapıldığı saha dâhilindeki taşınmaz malların sahiplerinden alınan katılma payı.

SU TÜKETİM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama*

Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Elektrik, Su, Doğal Gaz ve Benzeri Tüketim Giderlerinin Ödenmesi.

SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçesi: 20.11.1981 tarih ve 2560 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre; Su ve Kanalizasyon İdaresinin bütçesi, yıllık olarak ve takvim yılı esasına göre hazırlanır. Yıllık bütçeler, kamu iktisadî teşebbüslerinde uygulanan bütçe formülüne göre düzenlenir. **B – Kuruluş ve Personelinin Devlet Memurları Kanununa Tabi Oluşu:** 2560 sayılı Kanunun 23.05.1984 tarih ve 3009 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesiyle, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi, İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur. Personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir. 2560 sayılı Kanuna, 05.06.1986 tarih ve 3305 sayılı Kanunla eklenen geçici 10'uncu maddeye göre; diğer büyükşehir belediyelerinde kurulacak su ve kanalizasyon idarelerinin adına, kadrolarına, mevcut personelinin ve mal varlığının devrine ilişkin esaslar, İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit edilir. 2560 sayılı Kanuna, 05.06.1986 tarih ve 3305 sayılı Kanunla eklenen ek 5'inci maddeye göre de, bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır. Bu hükümlere dayanılarak, on beş su ve kanalizasyon idaresi daha kurulmuştur. Mevcut on altı idare, alfabetik olarak aşağıdadır: **1.** Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **2.** Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (ASKİ). **3.** Antalya Su ve Atık Su İdaresi Genel Müdürlüğü. **4.** Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **5.** Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **6.** Erzurum Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **7.** Eskişehir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **8.** Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **9.** İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (İSKİ). **10.** İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **11.** Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **12.** Kocaeli Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **13.** Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **14.** Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **15.** Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **16.** Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü. **C - Yönetim Kuruluyla İlgili Hükümler:** 2560 sayılı Kanunun 23.05.1984 tarih ve 3009 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; Yönetim Kurulu üyeleri, Devlet memurlarına ilişkin mevzuatta yer alan istisnalar dışında, özel ya da kamu sektöründe başka bir görev alamazlar. Genel, katma ve özel bütçeli idarelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)*, kamu iktisadî teşebbüslerinin kadrolarından yönetim

kuruluna getirilenler asıl görevlerinden maaşsız izinli sayılırlar. Bu kimselerin memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve yükümlülükleri saklıdır. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde fiilî hizmet olarak hesaba katılacağı gibi bunlardan izinli oldukları sırada terfi hakkını kazananlar, başkaca hiçbir işleme gerek kalmaksızın terfi ettirilirler. Yönetim Kurulu üyelerinin ücretleri izinli sayıldıkları kurumlarda ellerine geçen ücretlerden daha az olursa, aradaki fark tazminat olarak kendilerine ödenir. **D - Denetçiler:** 2560 sayılı Kanunun 23.05.1984 tarih ve 3009 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesine göre; Genel Müdürlüğün işlemleri, hizmet süreleri içinde sürekli olarak çalışacak olan iki denetçi tarafından denetlenir. Denetçiler, Genel Müdürlüğün çalışmalarına ilişkin olarak tespit ettikleri eksiklikler, aksaklıklar ve yasa dışı işlemler hakkındaki raporlarını Genel Kurula verirler. Raporun bir örneği de bilgi için, Büyükşehir Belediye Başkanına sunulur. Ayrıca Genel Kurulun Mayıs ayı toplantısında, Yönetim Kurulunun bir yıllık faaliyeti hakkında rapor verirler. Denetçilerin istedikleri bilgi ve belgelerin Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlükçe verilmesi zorunludur. Denetçilerin ücretleri, Devlet memurlarına verilen birinci derecenin son kademesi aylık tutarını (Ek gösterge hariç) aşmamak üzere Genel Kurulca kararlaştırılır. **E - Gelirleri:** 2560 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre, Su ve Kanalizasyon İdaresinin gelirleri aşağıdaki kaynaklardan sağlanır: **a)** Su satışı ve kullanılmış suların uzaklaştırılmasına karşılık, tarifesine göre abonelerden alınacak ücretler. **b)** Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca, su ve kanalizasyon tesislerinden yararlananlardan ilgili belediye adına alınacak katılma payları. **c)** Hizmet alanındaki belediyelerin, İller Bankasınca 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun (2380 sayılı Kanun, 02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5779 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; diğer mevzuatta, 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır) gereğince nüfus esasına göre dağıtılan paylardan bu Bankaca tutularak Su ve Kanalizasyon İdaresine gönderilecek % 10'lar. **d)** Büyük ve temel yatırım programları karşılığında Devletçe yapılacak yardımlar. **e)** Su ve Kanalizasyon İdaresine devredilecek tesis ve işletmelerden sağlanan gelirler. **f)** Şahıs, kurum ve kuruluşlar için yapılan özel hizmetlerden alınacak ücretlerle ortaklıklardan ve üretilen malların satışlarından elde edilecek gelirler. **g)** Her türlü yardım ve bağışlar ile diğer gelirler. **F - Kredi ve Borçlanmalar:** 2560 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; Su ve Kanalizasyon İdaresi yurt içi kuruluşlardan, İller Bankasından, Maliye Bakanlığının izniyle yurt dışı kuruluşlardan kredi ve borç alabilir. Son düzenlemeye göre, 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun 8'inci maddesi gereğince izinler Hazine Müsteşarlığından alınır. *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine*

Garantileri ve Garantisiz Borçlar İçin İzin Alınması. Su ve Kanalizasyon İdaresi, İller Bankasından alacağı kredilerde İller Bankası Kanununun birinci maddesinde yazılı idare ve kurumlara verilen krediler hakkındaki hükümlere tabidir. **G - Hesap Özetleri ve Bilanço:** 2560 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; Su ve Kanalizasyon İdaresinin hesap işlemleri, maliyetleri, malî durumu ve işletme sonuçlarını açıklıkla gösterecek ve gerekli bilgileri düzgün aralıklarla verecek biçimde tutulur. Bu amaçla üç aylık dönemleri kapsayan ve tahmine dayalı gelir-giderlerle aynı dönemde gerçekleşen gelir-gideri gösteren hesap özetleri hazırlanarak Yönetim Kurulunun bilgi ve incelemesine sunulur. Ayrıca her bütçe döneminin bitimini izleyen üç ay içinde, geçen yılla ilgili bilanço ve faaliyet raporu hazırlanarak-denetçilerin yıllık raporu ile birlikte Mayıs ayı toplantısında Genel Kurula sunulur. Bilanço ve faaliyet raporunun Genel Kurulca onaylanmasıyla, Yönetim Kurulu ve denetçiler ibra edilmiş olurlar. **H - Uygulanmayacak Hükümler:** 2560 sayılı Kanunun 23.05.1984 tarih ve 3009 sayılı Kanunla değişik 22'nci maddesine göre; Su ve Kanalizasyon İdaresinin işlemleri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile bunların ek ve tadillerine tabi değildir. Maddenin "tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği yoktur. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **İ - Çevre Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *09.08.1983 tarih ve 2872 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **J - Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Bütçelerine Gelir Kaydı:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

SUVER-İ MUHTELİFE: Çeşitli yollar, çeşitli biçimler, çeşitli tarzlar.

SÜBUT: Gerçekleşme, şüpheye yer bırakmayacak biçimde ortaya çıkma.

SÜBUT SEBEPLERİ: *bk. Delil.*

SÜBUT VASITASI: *bk Delil*

SÜBVANSİYONLAR VE TRANSFERLER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 35'inci maddesine göre; sübvansiyon, kamu idareleri tarafından mal ve hizmet üreten işletmelere üretim miktarı, birimi veya mal ve hizmetin değeri esas alınarak yapılan karşılıksız cari ödemelerdir. Transfer ise, kamu idarelerince diğer kamu idarelerine veya diğer kişilere nakit, mal, hizmet veya diğer bir varlık şeklinde karşılıksız olarak yapılan ödemelerdir. Kamu idarelerince mal ve hizmet üreten işletmelere üretim, satış, ithalat, ihracat veya üretim aşamalarında yapılan sübvansiyonlar ile

bir kamu idaresinden doğrudan hane halkına veya kâr amacı olmayan kuruluşlara, diğer kamu idarelerine, başka devletlere veya uluslararası kuruluşlara yapılan cari transfer veya sermaye transferleri, bu transferlerden yararlanan kişi veya kuruluşları gösterecek şekilde faaliyet hesapları içinde bu amaçla açılacak hesaplara kaydedilir ve raporlanır.

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

SÜREKLİ GÖREVLE YURT DIŞINDA BULUNAN MEMURLARIN AYLIKLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanun ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 180'inci maddesine göre; sürekli görevle yurt dışına atanan memurların aylıkları görevlerine başladıkları tarihten itibaren; sürekli görevle yurt dışına gönderilen veya kurumların yurt dışı kuruluşlarına dâhil kadrolarında görev alan memurlardan görevlerine başladıktan sonra, yurt içinde veya yurt dışında başka bir göreve atananların aylıkları ise, atanma emrinin tebliği tarihini izleyen on beşinci gün sonuna kadar 156'ncı maddedeki esaslara göre ödenir. Yurt dışında bulunanlardan yerlerine atananların gelişine kadar bekleme emri alanların aylıkları, atama emirlerinin tebliğ tarihinden itibaren, iki ayı geçmemek üzere aynı maddeye göre ödenir. Sürekli görevle yurt dışına atanan memurlara, yıllık izin ile 181'inci maddede belirtilen hâl dışında, yurt içinde geçirilen süreler için yurt dışı aylığı ödenmez. Ancak, yurt dışı görev süresince toplam dört ayı geçmemek üzere, yurt içinde yataklı tedavi kurumlarında yatarak görülen tedavi süresince 156'ncı maddeye göre belirlenen emsal katsayının 1/3'ü esas alınarak yurt dışı aylığı ödenir.

SÜRE UZATIMI: Bir yapım işinde, müteahhidin haklı bir sebebe dayanarak işi, sözleşme süresinde tamamlayamaması durumunda, işi tamamlaması için kendisine idarelerce verilen süre.

Ş

ŞAHIS: Kendilerine hukukun hak ve borç sahipliği yetkisi tanıdığı varlık. Kişi. Kelimenin çoğulu, eşhas. Hakikî ve hükmî olmak üzere iki çeşittir.

ŞAHSEN: Şahıs olarak, bizzat, kendi.

ŞAHS-I SALİS: *bk. Üçüncü Şahıs.*

ŞAHSÎ: *bk. Kişisel.*

ŞAHSÎ BEYYİNE: Şahadet. Tahrirî beyyinenin aksi olarak kullanılmaktadır.

ŞAHSÎ HALEFİYET: Aralarında hukukî ilişki bulunan iki kimseden birinin veya her ikisinin yerine diğer bir şahsın kaim olması. Örneğin, kefilin eda ettiği miktar oranında, alacaklının haklarında ona halef olması gibi.

ŞAHSİYET: Hukuk süjesi olma hâli. Kişilik.

ŞAHSİYET-İ HÜKMİYE: *bk. Hükmî Şahıs.*

ŞANS OYUNLARINDAN HAZİNEYE AKTARILACAK KAMU PAYININ GENEL BÜTÇEYE GELİR KAYDI: *14.03.2007 tarih ve 5602 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ŞANS OYUNLARI VERGİSİ: 14.03.2007 tarih ve 5602 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre, her türlü şans oyunları faaliyetinden elde edilen hasılattan oransal olarak alınan vergi.

ŞANTİYE: Bir yapının yapıldığı yerde kurulan, yapım sürecine ilişkin işlerin görüldüğü geçici bir yapıyla yapımın gerektirdiği araç ve gereçlerin bulundurulduğu iş yeri.

ŞART: Bir hukukî sonucun, belirlenmiş olan ayrı bir vaziyete tabi tutulması.

ŞARTA BAĞLI VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER TABLOSU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 125'inci maddesine göre; şarta bağlı varlık ve yükümlülükler tablosu, genel yönetimin ve kapsama dâhil her bir kamu idaresinin, geçmişteki bir olay dolayısıyla gelecekte belirli koşulların gerçekleşmesi hâlinde kamu idaresi lehine veya aleyhine doğması muhtemel olan varlık veya yükümlülükleri gösterir. Tablo, dönemler arası karşılaştırma yapılabilmesini sağlamak üzere, son üç faaliyet dönemine ilişkin verileri kapsayacak şekilde hazırlanır.

ŞART-I TAKYİDİ: Sözleşmeyi sınırlandıran şart. "... üzere ...", "... şartıyla ..." gibi ibareler ile sözleşmede ifade edilir.

ŞARTLAŞMA: Bir veya birden çok şartı, tarafların karşılıklı olarak kabul etmesi.

ŞARTLI BAĞIŞ VE YARDIMLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 39'uncu maddesine göre; şartlı bağış ve yardımlar alındıklarında, tahsis amacına uygun olarak kullanılmak üzere ilgili hesaplara kaydedilir. Bunların kullanılması sonucu kamu idaresi adına kaydı gereken bir varlık üretilmiş ise, söz konusu varlık maliyet bedeliyle muhasebeleştirilir. Bağış ve yardımlar, kullanılmadığı veya amaç dışı kullanıldığı için geri

istenildiği takdirde, bütçeye gider kaydıyla ilgisine geri verilir.

ŞARTNAME: Satın alma, satış, yapım, keşfettirme, kiraya verme, kiralama, hizmet, taşıma, irtifak hakkı gibi işler hakkında, bu işleri yaptırmak isteyen idare tarafından düzenlenen ve ileride yapılacak sözleşmeye esas teşkil etmek üzere bu sözleşmenin esaslı hükümlerini, işin teferruatını, özel ve teknik şartlarını ihtiva eden ve isteklilerin teklifte bulunmaları için bilgilerine sunulan sözleşme projesi.

ŞARTNAMELERDE DEĞİŞİKLİK HÂLİNDE İLAN: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanun ve 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

ŞEHBENDER: *bk. Konsolos.*

ŞEHBENDERHANE: Konsolosluk işlerinin görüldüğü daire, konsolosluk.

ŞEHİTLİK VE SAKATLIK TAZMİNATI: *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.*

ŞEHİTLİK VE SAKATLIK TAZMİNATI: *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.*

ŞEHREMANETİ: Belediye Kanunu yürürlüğe girinceye kadar, Osmanlı Devleti'nde ve Türkiye Cumhuriyeti'nde belediye teşkilatı.

ŞEKER KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Şeker Kurulu Üyelerine Ödeme:** 04.04.2001 tarih ve 4634 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; Şeker Kurulu Başkan ve üyelerine, Yüksek Planlama Kurulunca kamu iktisadî teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyeleri için belirlenen ücret ödenir. Kurul üyeliği görevi; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 399 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede düzenlenen başka iş ve hizmet yasağının kapsamı dışındadır. **C – Özel Hesap ve Hazineye Gelir Kaydı:** *04.04.2001 tarih ve 4634 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ŞEKİL,-KLİ: Bir işlemin doğumu, üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmesi, işlemin ispat edilmesi amacıyla, kanunlarla sözleşmenin yapım biçiminin belirtilmesi. Taşınmaz malın satışının geçerli olması için resmî senet düzenlenerek resmî şekilde yapılması, hibe vaadi ve alacağın temlikinin yazılı şekilde olması gibi. Üç türlü şekil vardır: **1.** Yazılı şekil. **2.** Resmî şekil. **3.** Tasdik.

ŞEKLÎ: Biçimle ilgili, biçimsel.

ŞEKL-İ TATBİKİ: Uygulama biçimi, uygulama şekli.

ŞERAİT: Şartlar. Şart kelimesinin çoğulu.

ŞERİK: Ortak, iştirakçi. Kelimenin çoğulu, şürekâ.

ŞEY: Üzerinde ferdî hâkimiyet kurulabilen ve ekonomik değeri olan kişi dışındaki fizikî varlık. Kelimenin çoğulu, eşya.

ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ŞİKÂYETLERİN İNCELENMESİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.*

ŞİRKET: İki veya daha fazla kişinin emek ve mallarıyla birlikte ekonomik bir amaca erişmek için bir sözleşme ile birleşmeleri.

ŞİRKET MERKEZİ: Şirketin idare merkezi, hukukî varlığının bulunduğu yer. Şirketin merkezi, kanunî ikametgâh sayılır. Şirketin işletme merkezi, teknik ve ticarî işlemlerinin yürütüldüğü yer. Şirketin idare ve işletme merkezi aynı yerde de bulunabilir. Bu durumda burası, şirketin kanunî ikametgâhı sayılır.

ŞUBE: Bir merkeze hukuken ve iktisaden bağlı olmakla birlikte, harice karşı muhtariyeti haiz, bağımsız ikametgâh sahibi ve bulunduğu yerin ticaret siciline kayıtlı olup merkezin yaptığı işlemler türünden işlemlerle meşgul olan ticaret müessesesi.

ŞÛRAYIDEVLET: Danıştay.

ŞÜPHELİ CİSİMLERLE İLGİLİ ÖDÜL VERİLMESİ: *24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler.*

T

TAAHHÜT: Kendi adına veya hesabına, gerçek veya tüzel kişilere karşı, sözleşmeli veya sözleşmesiz bir işin yapılmasının veya bir malın tesliminin gerçek veya tüzel kişiler tarafından yerine getirilmesi.

TAAHHÜT DOSYASI: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 6'ncı maddesine göre; ihale veya doğrudan temin usulüyle yapılacak her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ödemelerde; onay belgesi, ihale komisyonu kararı, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesine göre doğrudan temin usulüyle ihale komisyonu kurulmadan yapılan alımlarda piyasa fiyat araştırması tutanağı (Örnek 2) veya söz konusu maddenin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında tek kaynaktan yapılan alımlara ilişkin olarak ihale mevzuatında belirlenen standart form, sözleşme yapılması hâlinde sözleşme ve Maliye Bakanlığınca gerekli görülen diğer belgeleri kapsayan taahhüt dosyası, ödemeden önce veya ilk hak edişle birlikte biri asıl diğeri onaylı suret olmak üzere iki nüsha (Taahhüt olunan işin bedeli bir defada tahakkuk ettirildiği takdirde bir nüsha) olarak muhasebe yetkilisine verilir. Taahhüt dosyasının asıl nüshası, ödeme belgesinin Sayıştaya gönderilecek nüshasına bağlanır. Ancak, mal ve hizmet alımları ile yapım işi bedellerinin bir defadan fazla tahakkuk ettirilmesi hâlinde, diğer ödemelerde bu Yönetmeliğin ilgili maddesinde sayılan belgelerden taahhüt dosyası dışındaki belgeler bağlanır. Taahhüt dosyasının onaylı sureti ise, bir defadan fazla tahakkuk ettirilen hak ediş ödemelerinin kontrolü için muhasebe biriminde saklanır.

TAAHHÜT HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 108'inci maddesine göre; bu hesap grubu, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi malî yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen taahhütler, mevzuatı gereğince bu tutarlara ilave edilen taahhütler ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılır. Taahhüt hesapları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

920 Gider Taahhütleri Hesabı

921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı

920 Gider Taahhütleri Hesabı. Bu hesap, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi malî yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarları ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılır. **921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı:** Bu hesaba, gider taahhütleri hesabına yazılan tutarlar kaydedilir.

TAAHHÜTLER İLE GARANTİLERİN KAYDI VE DEĞERLEMESİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 38'inci maddesine göre; kapsama dâhil kamu idarelerinin taahhütleri ile kamu idaresi adına verilen

garantiler, nâzım hesaplarda izlenir ve bunlara ilişkin kayıt sistemi oluşturulur. Kamu idarelerince verilen garantiler, raporlama dönemlerinde değerlemeye tabi tutulur ve bilanço dipnotlarında gösterilir. Taahhütlerden hangilerinin kayda alınacağı ve bunların raporlanmasına ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca belirlenir.

TAAHHÜTNAME: Bir kimsenin bir işi, bir şeyi üstlendiğini gösteren belge.

TAAYYÜN: Meydana çıkma, belli olma, belirme. Kelimenin çoğulu, taayyünat.

TAAYYÜN ETMEK: Belirmek.

TABAN AYLIĞI VE KIDEM AYLIĞI: 27.06.1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 1'inci maddesinin (A) bendine göre; aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa göre almakta olan personele, 1.000 gösterge rakamı üzerinden memuriyet taban aylığı ödenir. Birinci fıkra kapsamına girenlere her bir hizmet yılı için 15 gösterge rakamı karşılığı kıdem aylığı ödenir. Ancak 25 ve daha fazla hizmet yılını dolduranlar için gösterge rakamı 375 olarak uygulanır. Hizmet yılları itibarıyla ödenecek kıdem aylığının tespitinde kazanılmış hak aylığının hesabında değerlendirilen süreler esas alınır. Memuriyet taban ve kıdem aylığı miktarları, bunların göstergelerine 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154'üncü maddesine göre tespit olunan katsayılar uygulanmak suretiyle belirlenir. Memuriyet taban aylığı göstergesi için farklı katsayı tespit edilebilir. Kıdem ve memuriyet taban aylığı göstergelerini üç katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bakanlar Kurulunun 31.12.1994 tarih ve 22158 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 08.11.1994 tarih ve 94/6302 sayılı Kararıyla 01.01.1995 tarihinden geçerli olmak üzere yıllık 15 gösterge rakamı 20'ye ve 375 gösterge rakamı da 500'e yükseltilmiştir. Bu aylıklara hak kazanılmasında ve ödenmesinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer personel kanunlarının aylıklarla ilgili hükümleri uygulanır. Bu göstergeler 657 sayılı Kanun ve diğer personel kanunlarına ve kanun hükmünde kararnamelere göre her ne ad altında olursa olsun ödenmekte olan zam, tazminat, ödenek, ücret ve benzeri ödemelerin hesabında dikkate alınmaz.

TABİÎ: Doğal. Tabiatta olan, tabiatta bulunan. Olağan, alışılmış, her zamanki gibi, beklendiği gibi. Sağduyuya, mantığa, olağan düzene uygun olan. Yapmacık olmayan. Katıksız, saf.

TABİÎ AFETLER: Deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ gibi insanların istek ve iradeleri dışında meydana gelen ve çevreye zarar veren olaylar. Doğal afetler.

TABİÎ AFETLERDEN ZARAR GÖREN ÇİFTÇİLERE YAPILACAK YARDIMLAR: 20.06.1977 tarih ve 2090 sayılı Kanunun 2'nci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A** - Bu Kanuna göre yapılacak Devlet yardımları; kredi açma, karşılıksız mal veya para verme

veya teknik yardım yapma, yapılacak veya onarılacak tesislerin maliyetlerine katılma şekillerinden biri ile olur. **B -** Yardımlarda küçük işletmelerle aile işletmelerine öncelik tanınır. **C -** Afet dolayısıyla çalışma ve üretim imkânları önemli ölçüde bozulmaktan maksat, çiftçinin; **a)** Ürünlerinin, canlı-cansız üretim araçlarının ve tesislerinin değer itibarıyla en az % 40 oranında zarar görmesi, bu zararı diğer tarımsal veya başka gelirleriyle karşılayacak gücü bulunmaması ve kredi veren banka, kooperatif ve benzeri kuruluşlardan bu zararı karşılayacak borç alma imkânı olmaması, **b)** Ürünlerinin, canlı-cansız üretim araçlarının veya tesislerinin % 40'dan az zarar görmesi hâlinde, kredi alma imkânı olmaması, başka geliri bulunmaması, dolayısıyla tarımsal faaliyetlerini devam ettiremeyecek ve geçimini sağlayamayacak duruma düşmesi hâlleridir. **D -** Karşılıksız yardım, ancak yukarda belirtilen koşullarda ve geri ödeme gücü olmadığı saptanan, çiftçilere yapılabilir. Tesis maliyetine katılma, sadece çiftçilerin birlikte kullandıkları ve yararlandıkları araçlar ve tesisler için ve gereğine göre yapılabilir. Tesisin onarılması veya yenisinin sağlanmasına katılma, proje tutarının % 70'ini geçemez. **E -** Bu esaslara göre ve bölgeler itibarıyla, çiftçilere hangi afetler için, ne gibi ürünleri, canlı-cansız üretim araçları ve tesisleri için hangi şartlarda ve ne şekilde yardım yapılacağı yönetmelikte açık ve seçik bir şekilde belirtilir. **F -** Zarar ve ziyanların Devletçe herhangi bir suretle karşılanmış olanlara veya tarımsal sigortadan yararlanma imkânı bulunanlara bu kanun gereğince ayrıca yardım yapılmaz.

TABİÎ AFET NEDENİYLE YAPILAN YARDIMLAR: A - 23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; onarımı mümkün görülen ve birden fazla bağımsız bölümü olan hasarlı yapılarda, 7269 sayılı Kanun hükümlerine göre, onarım yardımından yararlanmak için kat malikleri sayı ve arsa payı çoğunluğu ile borçlanma sözleşmelerini yapmaları hâlinde, borçlanma sözleşmesi yapmayan veya bu imkâna sahip olmayan diğer kat maliklerinin herhangi bir karar almaya gerek kalmadan 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu gereğince yapının ortak yerlerinde yapılacak onarım giderlerine arsa payları oranında iştirakini sağlattırmaya, bunlardan tahsilat yapmaya ve yaptırmaya, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı yetkilidir. 7269 sayılı Kanun ile 2985 sayılı Toplu Konut Kanununa dayanılarak kredi verilen inşaatı tamamlanmış veya devam etmekte olan konutlardan hasar görenlerin, Toplu Konut İdaresine veya bankalara olan borçlarının ertelenmesi veya silinmesine Bakanlar Kurulu yetkilidir. **B -** 4123 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; yiyecek, içecek, giyecek, tıbbî yardım, çadır ve diğer her türlü taşınır mallar Kızılay'a aktarılır. Bu amaçla toplanan yardımlar derhâl tabiî afet bölgelerine intikal ettirilir ve tabiî afet bölgeleri dışında kullanılamaz. **C -** 4123 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; bu Kanun kapsamına giren yörelerde tabiî afet nedeniyle hayatını kaybeden yurttaşların birinci derecedeki yakınlarına ve sakat kalanlara 193 sayılı Gelir Vergisi

Kanununun sakatlık indirimine ilişkin 31'inci maddesinde belirtilen esas ve usuller çerçevesinde, Bakanlar Kurulunca belirlenecek miktarda yardım yapılabilir. Ödemeler Başbakanlıkça uygun görülecek fonlardan yapılır. **D -** 4123 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; bu Kanun kapsamına giren yörelerde fiilen oturdukları konutları veya fiilen kullandıkları iş yerleri tabiî afet nedeniyle hasar görenlere, 7269 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapılacak hasar tespitlerine göre, yapılacak yardımın miktar, usul ve esasları Bakanlar Kurulunca belirlenir. Ödemeler zarar görenlerin malik veya kiracı durumunda olup olmadıklarına bakılmaksızın hak sahipliği dışında karşılıksız olarak, Başbakanlıkça uygun görülecek fonlardan yapılır. **E -** 4123 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; bu Kanun kapsamına giren yöre belediyelerinin tabiî afet nedeniyle toplayamadığı emlak vergisi dâhil, diğer vergi, resim ve harçlar, 02.02.1981 tarih ve 2380 sayılı Kanuna göre kurulmuş bulunan fonlardan karşılanabilir (2380 sayılı Kanun, 02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5779 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; diğer mevzuatta, 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır). Birinci fıkraya göre hangi fondan ne miktarda ödeme yapılacağı Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır. Maddeye 29.05.2003 tarih ve 4864 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; tabiî afete maruz kalan yörelerdeki belediyeler ile özel idarelere, maruz kaldıkları hasar ve tahribatları gidermek amacıyla, 7269 sayılı Kanunun 20.6.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesi çerçevesinde, özel hesaplarda toplanan kaynaklardan yardım yapılabilir. Bu yardımların miktarı, hasar ve tahribat oranları dikkate alınarak Maliye Bakanının uygun görüşü üzerine, Bayındırlık ve İskân Bakanınca tespit edilir. Maddeye 16.11.1995 tarih ve 4133 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; bu Kanun kapsamına giren belediyelerin İller Bankasına olan yatırım borçları, Maliye Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının uygun görüşü ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde ertelenir veya terkin edilir. Bu belediyelerin İller Bankası yıllık yatırım programında bulunmayan yatırımları, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine yıllık yatırım programına derhâl alınır. Bu fıkra hükümlerinin yürütülmesi için gereken ödenekler, Maliye Bakanlığınca İller Bankasına bir ay içinde aktarılır. **F -** 4123 sayılı Kanunun 16.11.1995 tarih ve 4133 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesine göre; bu Kanun kapsamına giren yörelerde faaliyette bulunan esnaf ve sanatkârlar, serbest meslek mensupları ile sanayici ve ticaret erbabına T. Halk Bankasınca, çiftçilere T. C. Ziraat Bankasınca; Hazine Müsteşarlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilecek oran ve belirlenecek esas ve usullere göre kredi verilir. Bu kredilerin kullandırılmasından dolayı doğacak zararlar Hazinece

karşılanır. **G -** 4123 sayılı Kanunun 29.05.2003 tarih ve 4864 sayıl Kanunla değişik 9'uncu maddesine göre; tabiî afet nedeniyle ödenen veya ödenecek sigorta tazminatları, Devletçe ödenen yardımlardan düşülmez. Bu Kanunda yer alan hükümlerin uygulanması ile ilgili sürelerin tespitine Bakanlar Kurulu yetkilidir. **H -** 4123 sayılı Kanuna, 16.11.1995 tarih ve 4133 sayılı Kanunla eklenen ek 4'üncü maddeye göre; tabiî afete maruz bölgelerde çalışan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele, bütçe kanunlarında yer alan fazla çalışma ücretinin iki katını geçmemek üzere fazla çalışma ücreti ödenir. Ayrıca bu bölgede çalışan her statüdeki personele ek gösterge dâhil en yüksek Devlet Memuru aylığının brüt tutarının % 50'sini geçmemek kaydı ile tazminat, aylık ve ücretleri ile birlikte ödenir. Bu tazminat, damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Fazla çalışmanın ve tazminatın uygulama sürelerinin, hangi yörelerdeki hangi görev ve derecelere ne miktarda ödeneceği hususlarına yönelik her türlü düzenlemeyi yapmaya Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. **İ -** 4123 sayılı Kanuna, 16.11.1995 tarih ve 4133 sayılı Kanunla eklenen ek 5'inci maddeye göre; tabiî afete maruz kalan bölgelerde ticaretle iştigal eden kiracı konumundaki işletmecilere, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Vakıfları aracılığıyla proje üzerinden iş yeri edindirme yardımı yapılabilir.

TABİÎ SERVETLER VE KAYNAKLAR: Madenler, petrol yatakları, doğal gazlar gibi Devletin hüküm ve tasarrufu altında oldukları kanunlarında belirtilen ve kamu malı niteliği bulunan doğal servetler ve kaynaklar.

TABİP ODALARI VE TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

TADADÎ HÜKÜM: *bk. Tahdidî Hüküm.*

TADİL: Görülen lüzum üzerine bir kanun hükmünün değiştirilmesi. Bir şeyin belli bir bölümünün değiştirilmesi. Değişiklik. Kelimenin çoğulu, tadilat.

TADİLAT: *bk. Tadil.*

TADİL ETMEK: Değiştirmek.

TAHADDÜS: Ortaya çıkma, meydana çıkma, yok iken peyda olma.

TAHAKKUK: Gerçekleşme, gerçekliği anlaşılma, hakikat olarak meydana çıkma. Devletin gelirlerinin tahsil edilebilir, giderlerinin ödenebilir duruma getirilmesi.

TAHAKKUK ESASI: *bk. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin Hükümleri.*

TAHAKKUK MEMURU: 1050 sayılı Mülga Muhasebe-i Umumiye Kanununun 8'inci maddesine göre; kanun ve tüzüklere uygun olarak Devlet gelirlerini gerçekleştirip, tahsil edilebilir duruma getirenlere gelir tahakkuk memuru ve Devlet giderlerini mevzuata uygun biçimde gerçekleştirenlere de gider tahakkuk memuru denir.

TAHDİDAT: Sınırlamalar, kısıtlamalar.

TAHDİDÎ HÜKÜM: Hukukî hükümlerde, düzenlenen hukukî durumlar ve olaylar sayılır veya tayin edilmiş hâllere inhisar ettirilirse, bu sayılan ve

belirtilenlerin dışına çıkılamayacağını anlatmak için, bu hükümlere "tahdidî hüküm" veya aynı anlamda olarak "tadadî hüküm" denir. Bu hükümler, kıyas yoluyla benzer hâllere uygulanamaz.

TAHDİT ETMEK: Sınırlamak.

TAHKİK,-Kİ: Araştırma, doğruyu araştırma, doğruyu ortaya çıkarma.

TAHKİM: Herhangi bir uyuşmazlığın çözümünün hakeme bırakılması. Kamu kurum ve kuruluşları arasında çıkan uyuşmazlıklardan, adliye mahkemelerini ilgilendirilenlerin hakem tarafından çözümü.

TAHLİYE: Bir taşınmaz malın, haksız olan işgaline son verilmesi. Boşaltma.

TAHLİYE GİDERLERİ: Tecavüz ve müdahalelerle ilgili soruşturma ve infaz giderlerinin kimler tarafından ve nasıl ödeneceği, 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanunun 17'nci maddesi ile 127 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğinde belirtilmiştir. *04.12.1984 tarih ve 3091 sayılı Kanunun 2'nci ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesinde Giderler.* Taşınmaz malın maliki olan kamu kurum ve kuruluşlarının başvurusu olmadan, vali ve kaymakamlarca, tecavüzün önlenmesi için resen soruşturma açılması hâlinde, soruşturma ve infaz giderleri taşınmaz malın maliki olan kamu kurum ve kuruluşunca ödenir. Yukarıda belirtilen hükümlere göre; gerek resen gerekse başvuru üzerine, Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmaz malların soruşturma ve infaz giderleri, Hazinece ödenir. Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimi yetkisi Maliye Bakanlığına aittir. Ancak, bu yetki genel nitelikte bir yetkidir. Bu yerlerin soruşturma ve infaz giderleri konusunda farklı durumlar ortaya çıkabilir. **1.** Özel bir durumun olmaması hâlinde, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin soruşturma ve infaz giderleri, Hazinece karşılanır. **2.** Mera, yaylak, kışlak, harman yeri gibi kamunun ortak kullanımına bırakılmış taşınmaz malların kuru mülkiyeti Devlete, yararlanma hakkı ise, sınırları içinde bulunduğu köy veya belediyeye aittir. Bu nedenle, bu gibi yerlerin soruşturma ve infaz giderlerinin, yararlanma hakkı olan köy tüzel kişiliği veya belediye başkanlığınca karşılanması gerekir. **3.** Mülkiyeti yabancı uyruklulara ait olup 28.05.1927 tarih ve 1062 sayılı Kanuna göre, Hazinece yönetilen taşınmaz malların soruşturma ve infaz giderleri, taşınmaz mal malikinin, varsa emanet hesabında bulunan parasından, yoksa Hazine tarafından karşılanması gerekir. Soruşturma sonunda tecavüz veya müdahalenin önlenmesine karar verilirse, masrafların mütecavizden tahsili de kararda belirtilir. Bu soruşturma ve infaz giderleri, icra dairelerince tahsil edilerek giderleri karşılayan kişi ya da kuruluşa verilir. Hazine açısından, Hazineye gelir kaydedilir. Şayet giderler, 1062 sayılı Kanuna göre yönetilen taşınmaz mal maliklerinin emanet hesabından karşılanmış ise, tahsil edilen para, ilgilinin emanet hesabına yatırılır**.**

TAHMİL: Yükleme, yüklenme. Bir işi birinin üzerine bırakma.

TAHMİN EDİLEN BEDEL: İhale konusu yapılacak işlerin, idarece belirlenen bedeli.

TAHRİRAT: Resmî dairelerden bulundukları şehir dışındaki diğer resmî dairelere gönderilen ve belirli hususlarla ilgili yazı.

TAHRİRAT-I UMUMİYE: *bk. Genelge.*

TAHRİREN: Yazılı olarak.

TAHRİRÎ: Yazılı, yazı ile.

TAHRİRÎ BEYYİNE: Uyuşmazlık konusu olan olayın tespit ve hasmı ilzam eden yazılı delil. Şahsî beyyinenin aksi olarak kullanılır. Mahkeme ilamı, resmî ve hususî senet, resmî zabıtlar, resmî kayıtlar, mahkeme ve icra zabıtnameleri, özel mektuplar gibi.

TAHRİRÎ MEZUNİYET: Yazılı izin.

TAHRİRÎ ŞEKİL: Hukukî işlemin doğumunu, üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmesini, işlemin ispatını sağlaması amacıyla sözleşmenin yazılı şekilde yapılması, yazılı şekil.

TAHSİL: Gelir veya vergi toplama. Ele geçirme. Öğrenme, öğrenim. Çoğulu, tahsilat.

TAHSİLAT: Kamu alacaklarının toplanması veya süresi içinde ödenmeyenlerin zorla alınması. Tahsil kelimesinin çoğulu.

TAHSİL BURSLARI VE YURTLAR: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

TAHSİL ETMEK: (Para için) toplamak.

TAHSİS: Mülkiyeti kamu idaresinde kalmak şartıyla kamu idarelerinin özel mülkiyetindeki bir taşınmaz malın veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki bir yerin, kamu hizmetlerinde, hizmetin devamı süresince kullanılmak üzere başka bir kamu idaresinin bedelsiz olarak yararlanmasına bırakılması. "Bir şeyi birine veya bir yere ayırma" anlamındaki tahsis kelimesinin, kamu taşınmaz mallan açısından ayrı bir anlamı vardır. Kavramı, daha iyi anlayabilmek için, tarih sırasına göre, kanunlarımızda ne biçimde kullanıldığına bakmak gerekir. **A - Muhasebe-i Umumiye Kanunundan Önce Tahsis Kelimesinin Anlamı:** 1926 yılından önce çıkarılan kanunlarda tahsis, Hazineye ait bir taşınmaz malın gerçek kişilerle kamu ve özel hukuk tüzel kişilerine ayrılması veya tasarruflarına bırakılması anlamında kullanılmıştır. Bu ayırma ve tasarrufa bırakma kamu tüzel kişilerine ise, tahsisin "bedelsiz" veya "kirasız" olacağı ayrıca belirtilmiştir. **B - Muhasebe-i Umumiye Kanunundaki Tahsisin Anlamı:** Bugünkü anlamına yakın biçimde tahsis kelimesi, Mülga 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 23'üncü maddesinde kullanılmıştır. Bu maddeye göre; Devlete ait bütün taşınmaz mallar tapuda Hazine adına kaydedilir; Maliye Bakanlığınca idare edilir ve bunlardan genel bütçeli kuruluşlara tahsisi gerekenler o kuruluşa, kullandıkları sürece kirasız olarak verilebilir. Madde hükmüne göre tahsis; Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan bir taşınmaz malın, mülkiyeti Hazinede kalmak, kira istenmemek ve kamu hizmetlerinde kullanılmak üzere, Maliye Bakanlığınca, genel bütçeli bir kuruluşun

tasarrufuna bırakılmasıdır. Ayrıca, genel bütçeli kuruluşlar dışındaki kamu tüzel kişilerinin kuruluş ve görevleri ile ilgili kanunlarda da Hazine taşınmaz mallarının tahsis edilmesine dair hükümlere yer verilmiş ve tahsis kelimesi aynı anlamda kullanılmıştır. **C - 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamedeki Tahsisin Anlamı:** Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13'üncü maddesinin (d) fıkrası, tahsis kelimesine değişik anlam kazandırmıştır. 14.12.1983 tarihinde yürürlüğe giren bu hükme göre; daha önce Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmaz mallar tahsis edilirken, bu madde gereğince, Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan yerlerin de tahsis edilmesine imkân sağlanmıştır. Aslında, Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan yerler, niteliği itibarıyla kamuya tahsis edilmiş yerlerdir. Madde hükmüne göre tahsis; Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin, Maliye Bakanlığının kararı ile genel, katma *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve özel bütçeli kuruluşlarca kamu hizmetinde kullanılmak üzere, bu kuruluşların tasarrufuna kirasız bırakılmasıdır. **D - Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunundaki Tahsisin Anlamı:** 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 47'nci maddesine göre; kamu idareleri, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmeleri için mülkiyetlerinde bulunan taşınmaz malları, kendi aralarında bedelsiz olarak tahsis edebilir. *bk. Taşınır ve Taşınmazlar.* Bu hükümdeki yenilik, sadece Hazinenin özel mülkiyetindeki ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmaz mallar değil, tüm kamu idarelerinin taşınmaz mallarının tahsis işlemine konu olmasıdır. **E - Tahsisli Taşınmaz Mal ve Kamu Taşınmaz Malı İlişkisi:** Tahsis, kısaca yetkili kamu kuruluşunun kararı ile kamu idarelerinin mülkiyetindeki bir taşınmaz malın kamu taşınmaz malına dönüştürülmesi veya kamu taşınmaz malının kullanılış amaç ve şeklinin değiştirilmesidir. Tanımdan anlaşılacağı üzere, birinci hâlde, taşınmaz mal kamu malı niteliği kazanırken, ikinci hâlde niteliği değişmemekte sadece kullanılış şekli değişmektedir. Kamu taşınmaz malları, yaygın sınıflandırmaya göre, sahipsiz mallar, orta malı niteliğindeki taşınmaz mallar ve hizmet taşınmaz malları olmak üzere üç grupta toplanmaktadır. Medenî Kanunun 715'inci maddesine göre; sahipsiz mallar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerdir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 30.09.1981 tarih ve E.1979/1-167, K.1981/656 sayılı Kararı gereğince, sahipsiz malların kamu malı niteliği kazanması için herhangi bir hukuk normunun varlığına gerek yoktur. Ancak, sahipsiz malların doğal nitelikleri gereği kamu malı niteliğini kazandıkları, bir kanun hükmünce ya da örf ve âdet kurallarınca veya idarî bir işlemle tespit edilebilir. Orta malı niteliğindeki taşınmaz malların bir kısmı, tahsis yoluyla kamu malı olurken, bir kısmı da kadimden beri bu amaçlarda kullanıldıkları için orta

malı niteliğindeki kamu taşınmaz mallarıdır. Hizmet malı olan kamu taşınmaz malları, ancak tahsis yoluyla bu niteliği kazanmaktadır. Tahsis edilen taşınmaz mal, önceden kamu malı olabileceği gibi kamu idarelerinin mülkiyetindeki taşınmaz mal da olabilir. İkinci durumda, tahsisle birlikte taşınmaz mal kamu malı niteliğini kazanır. **F - Tahsisin Kamu Taşınmaz Malları Açısından Tanımı:** Yetkili makamın kararı ile kira aranmaksızın, kamu idarelerinin mülkiyetindeki bir taşınmaz malın kamu hizmetlerine veya ortak kullanımına ayrılması yahut kamu malı niteliğindeki bir taşınmaz malın kullanılış amaç ve şeklinin değiştirilmesine tahsis denir. Bu tanıma göre, bir tahsis işleminden bahsedilebilmek için şu özelliklerin mevcut olması gerekir: **1.** Tahsis, yalnız taşınmaz mallar için söz konusudur. Taşınır malların tahsisi yapılmaz. Ancak, bir binanın tahsisi yapılırken, içindeki taşınır malların birlikte tahsisi ilgili kanunda öngörülmüş ise, taşınır malların da bina ile birlikte tahsisi mümkündür. **2.** Tahsisi, ancak kanunlarda öngörülmüş yetkili makamlar yapabilir. **3.** Kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların tahsisinde, mülkiyet kamu idarelerinde kalacaktır. Bazı yazar ve uygulayıcıların görüşüne göre; tahsisle birlikte taşınmaz mal kamu malı niteliğini kazandığı için, tahsis yapıldıktan sonra, taşınmaz malın tapu kaydının terkin edilmesi gerekir. Ancak, tapu kaydının terkini, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanununun 47'nci maddesi hükmü karşısında mümkün değildir. **4.** Hem kamu idarelerinin mülkiyetindeki taşınmaz mallar hem de Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler tahsise konu olabilir. Tahsisli bir taşınmaz mal da, tahsis amacının değiştirilmesi sırasında tahsise konu olur. **5.** Tahsisle birlikte taşınmaz malın niteliği ve kullanılış amacı değişiyorsa, mülkiyet durumu da değişebilir. Mesela; Hazinenin özel mülkiyetindeki bir taşınmaz mal mera olarak tahsis edilirse, tapu kaydı terkin edilir veya bir meranın niteliğini kaybetmesi sonucu tahsisi kaldırılır ve yapılaşmaya konu olursa, tapu siciline kaydedilir. **6.** Tahsiste, taşınmaz malın kullanılma bedeli olarak kira aranmaz, bedelsiz kullanım söz konusudur. **7.** Tahsis, belirsiz bir süre için yapılır; ancak, bu süresiz anlamına gelmez. Tahsisli taşınmaz malın kamu hizmetlerinde veya kamunun ortak kullanılma ve yararlanmasında bulunduğu sürece, tahsisi kaldırılmaz. Bu ihtiyacın kalmaması durumunda, tahsis kaldırılır.

TAHSİSAT: Tahsis kelimesinin çoğulu. *bk. Ödenek.*

TAHSİSAT-I MESTURE (TAHSİSATIMESTURE): *bk. Örtülü ödenek.*

TAHSİSLİ MALLAR: Bir kanun, kanun hükmünde kararname, Bakanlar Kurulu kararı veya idarî bir işlemle kamu hizmetlerinin kullanımına ayrılan veya böyle bir hüküm yoksa, öncesi bilinmeyen zamandan beri kamu hizmetinde kullanılan mallar.

TAHVİL: Kamu tüzel kişileri veya anonim şirketler tarafından çıkarılan aynı değerde ve bütün hamillerine aynı hakları tanıyan, alınıp satılabilen borç senetleri. Kelimenin çoğulu, tahvilat. Borç senedi. Alacak senedi.

TAHVİLAT: *bk. Tahvil.*

TAHVİLEN: Değiştirilerek, çevrilerek, döndürülerek.

TAKADDÜM: Önce gelme, önce davranma, ileride bulunma, protokole göre öne geçme. Bir hakkın, kendisinden sonra gelenine önceliği.

TAKADDÜM HAKKI: Önde bulunma hakkı. Madenlerin aranması, bulunması, işletilmesi için verilen izinler ve maden yataklarının bulunmasına yardımcı olanlara tanınan haklarda, bu hak için ilk müracaat edene tanınan hak.

TAKARRÜR: Bir yerde karar kılma, yerleşme. Karar verilme.

TAKAS: Aynı kimseler arasındaki karşılıklı para veya aynı cinsten mislî şeylere ait vadesi gelmiş alacakların karşılıklı olarak silinmesi. Vereceğin alacağa sayışılması biçiminde ödeşmek. Mahsup.

TAKAS: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri*.

TAKAS ETMEK: Sayışmak, değiştirmek.

TAKAYYÜT: Bağlı olma, bağlanma, üstüne düşme, özen gösterme, kayıt altına alma.

TAKDİR: Değer biçme.

TAKDİRE BAĞLI İŞLEM: İdarelerin takdir yetkisine dayanarak yaptığı hukukî işlem, tasarruf.

TAKDİR ETMEK: Değer biçmek, değerlendirmek. Önemini, gerekliliğini, değerini anlamak.

TAKDİR HAKKI: Kanunların, hayatın bütün olaylarını ayrıntıları ile düzenlememeleri nedeniyle, ana hatları göstermek ve sınırlar koymak yahut hakkaniyet ölçüleri vermek suretiyle hüküm ve kararlarında kanunların hâkimlere verdiği serbestlik. Medenî Kanunun l'inci maddesi gereğince; Kanun, sözüyle ve özüyle değindiği bütün konularda uygulanır. Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa hâkim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyle ona göre karar verir. Hâkim karar verirken bilimsel görüşlerden ve yargı kararından yararlanır.

TAKDİR YETKİSİ: Kanun koyucunun önceden bir hareket tarzı tespit etmemiş olduğu bazı işlem ve tasarruflarda idarenin, tasarruf konusunu ve saikını yahut icra zaman ve mekânını tayin ve seçme hususunda haiz olduğu serbesti.

TAKİBAT: *bk. Takip.*

TAKİP,-Bİ: Para ve teminat borcuyla ilgili bir ilamın yerine getirilmesi yahut ilamsız olarak bir para borcunun tespit ve tahsili için icra dairelerinde yapılan işlemler. Kovuşturma, soruşturma. Kelimenin çoğulu, takibat.

TAKSİT: Borcun kısım kısım ve belirlenmiş vadelerde ödenmek üzere ertelenmesi.

TAKVİM-İ VAKAYI: *bk. Resmî Gazete.*

TAKVİM YILI: 01 Ocak ile 31 Aralık arasında geçen süre.

TAKYİT,-Dİ: Kayıt ve şarta bağlama, şart koşma.

TALİMATNAME: *bk. Yönetmelik.*

TALİP: Talep eden, istekli, isteyen, alıcı.
TAMAMLAYICI HÜKÜM: *bk. İhtiyarî Hüküm.*
TAM CİRO: *bk. Ciro.*
TAMİM: *bk. Genelge.*
TAMİMEN: Genelge göndererek.
TANIK KORUMA KANUNU HÜKÜMLERİ: A - Tanık Koruma Tedbiri Alınması Gereken Suçlar: 27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; bu Kanun hükümleri, aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir: **a)** 26.09.2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda ve ceza hükmü içeren özel kanunlarda yer alan ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve alt sınırı on yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlar. **b)** Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla kurulan bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen alt sınırı iki yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlar ile terör örgütünün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar. **B - Tanık Koruma Tedbiri Kapsamına Alınacak Kişiler:** 5726 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre, bu Kanun hükümlerine göre haklarında tanık koruma tedbiri uygulanabilecek kişiler şunlardır: **a)** Ceza muhakemesinde tanık olarak dinlenenler ile 04.12.2004 tarih ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 236'ncı maddesine göre tanık olarak dinlenen suç mağdurları. **b)** (a) bendi hükümlerine göre dinlenenlerin nişanlısı, evlilik bağı kalmasa bile eşi, kan hısımlığından veya kayın hısımlığından üst soy veya alt soyu, ikinci derece dâhil kan veya ikinci derece dâhil kayın hısımları ve evlatlık bağı bulunanlar ile yakın ilişki içerisinde olduğu kişiler. Tanık koruma tedbirleri, yukarıda sayılanların kendilerinin veya bu Kanunda belirtilen yakınlarının hayatı, beden bütünlüğü veya mal varlığı ağır ve ciddî bir tehlike içinde bulunması ve korunmalarının zorunlu olması hâlinde uygulanabilir. **C - Tanık Koruma Tedbirleri:** 5726 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre, bu Kanun kapsamında bulunanlar hakkında uygulanabilecek tanık koruma tedbirleri şunlardır: **a)** Kimlik ve adres bilgilerinin kayda alınarak gizli tutulması ve kendisine yapılacak tebligatlara ilişkin ayrı bir adres tespit edilmesi. **b)** Duruşmada hazır bulunma hakkına sahip bulunanlar olmadan dinlenmesi ya da ses veya görüntüsünün değiştirilerek özel ortamda dinlenmesi. **c)** Tutuklu veya hükümlü olanların durumlarına uygun ceza infaz kurumu ve tutukevlerine yerleştirilmesi. **d)** Fizikî koruma sağlanması. **e)** Kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belgelerin değiştirilmesi ve düzenlenmesi: **1.** Adlî sicil, askerlik, vergi, nüfus, sosyal güvenlik ve benzeri bilgi ve kayıtlarının değiştirilmesi ve düzenlenmesi. **2.** Nüfus cüzdanı, sürücü belgesi, pasaport, evlilik cüzdanı, diploma ve her türlü ruhsat gibi resmî belgelerin değiştirilmesi ve düzenlenmesi. **3.** Taşınır ve taşınmaz mal varlığıyla ilgili haklarını kullanmasına yönelik işlemlerin yapılması. **f)** Geçici olarak geçimini sağlama amacıyla maddî yardımda bulunulması. **g)** Çalışan kişinin iş yerinin ya da iş alanının değiştirilmesi veya öğrenim görenin devam

etmekte olduğu her türlü eğitim ve öğretim kurumunun değiştirilmesi. **h)** Yurt içinde başka bir yerleşim biriminde yaşamasının sağlanması. **i)** Uluslararası anlaşmalara ve karşılıklılık ilkesine uygun şekilde, geçici olarak başka bir ülkede yerleştirilmesinin sağlanması. **j)** Fizyolojik görünümün estetik cerrahi yoluyla veya estetik cerrahi gerektirmeksizin değiştirilmesi ve buna uygun kimlik bilgilerinin yeniden düzenlenmesi. Bu maddede yazılı olan tedbirlerden biri veya birkaçı aynı anda uygulanabilir. Bununla birlikte aynı sonuç daha hafif bir tedbir ile elde edilebiliyor ise, bu durum da göz önünde tutulur. Bu madde hükümlerine göre uygulanacak koruma tedbirlerinin esas ve usulleri yönetmelikte gösterilir. **D - Tanık Koruma Tedbiri Kararlarını Verecek Makam ve Merci:** 5726 sayılı Kanunun 6'nc maddesine göre; bu Kanunun 5'inci maddesinin yukarıda belirtilen (a) ila (d) bentlerinde sayılan tanık koruma tedbiri kararları, soruşturma evresinde cumhuriyet savcısı tarafından, kovuşturma evresinde cumhuriyet savcısı veya tanığın istemi üzerine veya resen mahkemece verilir. Karar verilmeden önce kolluk makamları ile diğer birimlerin hazırlayacağı değerlendirme raporları göz önünde tutulur. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, tanığın isteminin bulunması koşuluyla cumhuriyet savcısından karar alınıncaya kadar, kolluk amirinin yazılı emriyle, geçici olarak 5'inci maddenin yukarıdaki (d) bendinde belirtilen tedbir alınabilir. Bu tedbir, geciktirilmeksizin cumhuriyet savcısının bilgisine sunulur. Kovuşturma evresinde tanıklık görevinin yapılmasından sonra, 5'inci maddenin yukarıda belirtilen (e) ila (j) bentlerinde sayılan tanık koruma tedbirlerine ilişkin kararlar, tanığın istemi üzerine Tanık Koruma Kurulu tarafından verilebilir. Kurul, kovuşturma evresinin sona ermesinden sonra (d) bendinde belirtilen tedbire de karar verebilir. **E - Tanık Koruma Tedbirinin Süresi, Değiştirilmesi ve Kaldırılması:** 5726 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; bu Kanunun 5'inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan koruma tedbirlerinin süresine, şeklinin değiştirilmesine, bu tedbirlerin kaldırılmasına veya tedbirlerin aynen devam etmesine, 6'ncı maddede belirtilen makam ve mercilerce resen veya hakkında tedbir uygulanan kişinin istemi üzerine kararın uygulandığı tarihten başlamak üzere ve en geç birer yıl aralıklarla karar verilir. Kararı uygulayan koruma birimi, karar tarihinden itibaren her yıl veya gerektiğinde bu süreyi beklemeden uygulama ve takip raporu düzenleyerek, kararı veren makam veya mercie gönderir. Raporda, uygulanan tedbir şekillerinin ve sürelerinin değiştirilmesine veya tedbirin sona erdirilmesine ilişkin öneriye de yer verilebilir. Birinci fıkraya göre, koruma tedbirinin kaldırılması hâlinde, hakkında tedbir uygulanan kişinin istemi üzerine şahsî hâllerinin tedbirin uygulanmasından önceki hâle getirilmesine tedbir kararını veren makamca karar verilir. Şahsî hâllerinin eski hâle getirilmesi hâlinde bunun şekli, süresi, sonuçları, kararı veren makamca ve hakkında tedbir uygulanan kişi tarafından yapılacak işlemler ile diğer esas ve usuller

yönetmelikte gösterilir. Aşağıda sayılan hâllerde tanık koruma tedbiri kaldırılabilir. Tanığın; **a)** Koruma kararı verilmesine neden olan olay hakkında yanlış bilgi vermesi veya bildiği hususları açıklamaması, **b)** Koruma kararı verilmesine neden olan olay hakkında yalan tanıklık veya iftiradan mahkûm olması, **c)** Önceki kimlik bilgileri ile ilgili kendisinden talep edilen bilgiler hakkında yanlış beyanda bulunması, **d)** Koruma kararında belirtilen tedbirlere aykırı bir davranış içine girmesi, **e)** Koruma sebeplerinin ortadan kalkması. Bu madde hükümlerine göre alınan kararlar, hakkında tedbir uygulanan tanığa gecikmeksizin bildirilir. **F - Tanık Koruma Birimleri ve Kolluk Makamlarınca Yapılacak İşlemler:** 5726 sayılı Kanunun 11'inci maddesine göre; bu Kanun kapsamında alınacak tanık koruma tedbirlerini uygulamak üzere, Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünce tanık koruma birimleri kurulur. Bu birimlerde yeteri kadar hukukçu, idarî ve teknik uzman personel bulundurulur. Tanık koruma biriminde çalışan personel için, tanık koruma birimi tarafından verilen bilgilere göre geçici kimlik düzenlenebilir veya bunu sürdürebilmesi için belge verilebilir. Bu belgeler, tanığın korunması ile gözetilen kamu yararı veya somut diğer olgular da dikkate alınarak, soruşturma konusuyla orantılı ve amaca uygun olarak kullanılabilir. **G - Tanık Koruma Kurulu Üyelerine Ödenecek Huzur Hakkı:** 5726 sayılı Kanunun 13'üncü maddesiyle, bu Kanunda belirtilen görevleri yapmak üzere, İçişleri Bakanlığında Tanık Koruma Kurulu kurulur. Kurulun sekretarya hizmetleri, İçişleri Bakanlığı tarafından yerine getirilir. Kurul üyelerine, 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, fiilen görev yaptıkları her gün için 1.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemelerde damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. Bir ayda fiilen görev yapılan gün sayısının dördü aşması hâlinde, aşan günler için huzur hakkı ödenmez. **H - Tanık Koruma Giderlerinin Karşılanması ve Tazminatlar:** 5726 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; bu Kanun uyarınca alınacak koruma tedbirlerinin yerine getirilmesine ilişkin giderler, İçişleri Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 24'üncü maddesinde belirtilen esaslar doğrultusunda karşılanır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.* Koruma birimlerinde fiilen görev yapanlara, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuru aylığının ek gösterge dâhil yüzde otuz beşini geçmemek üzere, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslara göre tazminat ödenir. Bu tazminat, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve kısmî statüde görev yapanlara ödenmez. Bu Kanun hükümlerine göre korunanın, koruma konusu tehlike sebebiyle ölümü, sakatlanması veya malvarlığını kısmen yahut tamamen yitirmesi

hâllerinde oluşan zararlar, genel hükümlere göre Devlet tarafından tazmin olunur. **İ – Korunan Tanığa Rücu Edilmesi:** 5726 sayılı Kanunun 21'inci maddesine göre; bu Kanunun 8'inci maddesinin dördüncü yukarıda belirtilen (b) ve (d) bentlerinde belirtilen sebeplerle tanık koruma tedbiri kararının kaldırılması hâlinde, karar tarihinden, bu tedbir kararının kaldırıldığı tarihe kadar, kararı uygulayan makamlarca yapılan giderler kanunî faizleri ile birlikte tanıktan tahsil edilir, ödenmemesi hâlinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. **J - Tanık Koruma Biriminde Görev Yapanlar, Diğer Görevliler, Suçun Aydınlatılmasında Yardımcı Olanlar ve Yakınlarının Korunması:** 5726 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre; tanık koruma biriminde görev yapan personel, bu Kanun kapsamına giren suçlara ait istihbaratta, soruşturmada veya kovuşturmada görev alan kolluk amir ve memurları ile diğer kamu görevlileri, bu suçlarda kullanılan gizli soruşturmacı, bu Kanun kapsamına giren suçların ortaya çıkartılmasında yardımcı olan muhbirler ile bunların yakınları hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır. 12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20'nci maddesi hükmü saklıdır. *bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* 29.07.2003 tarih ve 4959 sayılı Topluma Kazandırma Kanunu hükümlerine göre haklarında koruma tedbiri uygulananlara bu Kanun hükümleri uygulanmaz. *bk. Topluma Kazandırma Kanununa Göre Yapılan Harcamalar.* **K – Mal ve Hizmet Alımlarının İhale Dışı Tutulması:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

TANIKLIK HİZMET ÜCRETLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Bilirkişilik, Uzmanlık, Tanıklık ve Benzeri Hizmet Ücretlerinin Ödenmesi.*

TANITMA FONUNA ÖDENEK: 10.06.1985 tarih ve 3230 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; Tanıtma Fonunun kaynaklarından birisi de Başbakanlık bütçesine bu maksatla konulacak ödenektir.

TANITMA FONUYLA İLGİLİ GELİR VE ÖDENEK KAYDI: *10.06.1985 tarih ve 3230 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

TANITMA GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderlerinin Ödenmesi.*

TAPU İŞLEMLERİNİN DAİRE DIŞINDA YAPILMASI HÂLİNDE HARCIRAH YERİNE VERİLEN ÜCRET: *02.07.1964 tarih ve 492 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.*

TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Tapu ve Kadastro Genel**

Müdürlüğünde Sözleşmeli Personel Çalıştırılması: 29.06.1984 tarih ve 3045 sayılı Kanuna, 417 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 1'inci maddeye göre; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünde genel müdür, genel müdür yardımcısı, teftiş kurulu başkanı, hukuk müşaviri ve daire başkanı kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **C - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Fiilen Arazi Üzerinde Çalışanların Harcırahı.* ***b)*** *Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.* ***c)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***d)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **Ç - Harçlar Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *02.07.1964 tarih ve 492 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **D - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Zam ve Tazminatlar.* **E - Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi:** *04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi.* **F - Aylık Ek Ödeme:** 21.06.1987 tarih ve 3402 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin 22.02.2005 tarih ve 5304 sayılı Kanunla değişik son fıkrasına göre; kadastro komisyonlarında veya kadastro hizmetlerinde görevli personele, arazide fiilen çalıştıkları sürelere münhasır olmak üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yer alan en yüksek devlet memurunun gösterge rakamının (Ek gösterge dâhil), bütçe kanunlarında Devlet memurları maaşı için belirlenen katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yarısını aşmamak üzere, her yıl Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün teklifi ve bağlı olduğu bakanlığın onayı ile hizmetin ağırlığı ve sorumluluğuna göre tespit edilecek miktarda aylık ödenek ayrıca ödenir. **G - Personeline Döner Sermayesinden Ödeme:** 3402 sayılı Kanunun 37'nci maddesine göre; döner sermaye faaliyetlerine ilişkin hizmetler Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü personeline ek görev olarak yaptırıldığı takdirde, döner sermaye gelirlerinden ödenmek üzere, kendilerine 100-300 rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımından elde edilecek tutardan, yaptıkları hizmetin özelliğine ve güçlüğüne göre Genel Müdürün onayı ile belirlenecek miktarda aylık ek görev ücreti verilebilir. **H – Döner Sermaye İşletmeleri:** 3402 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre, döner sermaye işletmeleri; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün hizmetlerine öncelik vermek ve aksatmamak kaydıyla, kamu yararının ve millî ekonomimizin gerektirdiği veya teknik olarak yapılması mümkün olduğu hâllerde; kamu kurum ve kuruluşlarından veya yerli gerçek ve tüzel kişilerden sipariş

almaya ve her türlü teknik işlemlere girişmeye ve gerektiğinde müştereken iş yapmaya yetkilidir. Genel Müdürlükçe meydana getirilmiş olan kadastral ve topografik harita, fotoğraf, nirengi ve poligon değerleri, her türlü bilgi ve belgeleri bedel karşılığında verebilir, teknik aletleri, uçakları ve benzeri araç ve gereçleri kiralayabilir. Döner sermaye işlemlerinde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 832 sayılı Sayıştay Kanununun vizeye ilişkin hükümleri uygulanmaz. Malî yılın bitiminden başlayarak iki ay içinde hazırlanacak bilanço ve ekleri ile bütün gelir ve gider belgeleri Sayıştaya, bilanço ve eklerinin onaylı birer örneği de aynı süre içinde Maliye Bakanlığına gönderilir. Maddedeki "1050 ve 832'ye tabi olmama" hükümlerin işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **I - Fazla Çalışma Ücreti Ödenmesi:** 3402 sayılı Kanuna 15.01.2009 tarih ve 5831 sayılı Kanunla eklenen geçici 9'uncu maddeye göre; 31.12.2012 tarihine kadar, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında görev yapan personel ile sözleşmeli personele (3'üncü maddenin son fıkrasındaki ödemeden yararlananlar hariç), fiilen yaptıkları fazla çalışma karşılığında ayda 60 saati ve yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda belirtilen fazla çalışma saat ücretinin üç katını geçmemek üzere, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce belirlenecek esaslar çerçevesinde döner sermaye bütçesinden fazla çalışma ücreti ödenir. **İ - Görevli Olduğu Yer Dışında Görev Verilenlerin Harcırahı:** 3402 sayılı Kanuna 15.01.2009 tarih ve 5831 sayılı Kanunla eklenen ek 2'nci maddeye göre; büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan görevlendirmeler hariç olmak üzere, memuriyet mahalli dışında kalması koşuluyla asıl görevli olduğu müdürlüğün yetki alanı dışında geçici görevle görevlendirilen personele arazi tazminatı yerine, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 14'üncü maddesi hükümleri gereğince ödeme yapılır. **J - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **K - Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **L - Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** *16.06.2005 tarih ve 5368 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **M - Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **N - Taşınmaz Mal Kayıt İşlemleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Mal Kayıt İşlemleri.* **O - Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve*

Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri. **P - Hazine Taşınmaz Mallarında Tapuda İşlem Yapmaya Yetkililer:** *Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

TARIMDA KENDİ ADINA VE HESABINA ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KANUNU HÜKÜMLERİ: Tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlara ve hak sahiplerine; malullük, yaşlılık ve ölüm hâllerinde, hangi sosyal sigorta yardımlarının sağlanacağının belirlenmesi amacıyla 17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanun yürürlüğe konulmuştur. 2926 sayılı Kanun, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak; 5510 sayılı Kanunun muhtelif maddelerinde bu Kanuna atıf yapıldığı için, bazı maddeleri kitaba alınmıştır. *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **A - Malullük Aylığının Hesaplanması:** 2926 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; malullük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya 33'üncü maddede belirtilen basamaklardan son defa prim ödediği basamağa ait göstergenin katsayı ile çarpımının % 70'i oranında malullük aylığı bağlanır. Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda ise bu oran % 80'e çıkarılır. **B - Yaşlılık Aylığının Hesaplanması:** 2926 sayılı Kanunun 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 18'inci maddesine göre; yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bulunduğu basamakta en az bir tam yıl prim ödemiş olması şartıyla 33'üncü maddede belirtilen basamaklardan son defa prim ödediği basamak göstergesinin katsayı ile çarpımının % 70'i oranında yaşlılık aylığı bağlanır. Şu kadar ki; **a)** Sigortalının bulunduğu basamakta en az bir tam yıl prim ödememiş olması hâlinde yaşlılık aylığı bir önceki basamak üzerinden hesaplanır. **b)** Yaşlılık aylığı; sigortalının kadın ise 58, erkek ise 60 yaşından sonra sigortalılığa devamda fazla olan her tam yaş için ve 25 yıldan fazla prim ödediği her tam yıl için % 70 oranı birer artırılarak hesaplanır. Yaşlılık aylığı her hâlde % 90 oranını geçemez. Bu Kanuna göre bağlanacak kısmi yaşlılık aylığı, yirmi beş yıldan eksik prim ödenmiş her tam yıl için % 70 oranı % 1 eksiltilerek hesaplanır. **C - Ölüm Aylığının Hesaplanması:** 2926 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre, sigortalının ölümü hâlinde hak sahiplerine bağlanacak aylığın tespit edilmesinde; **a)** Sigortalının almakta olduğu malullük veya yaşlılık aylığı, **b)** Sigortalının bağlanmasına hak kazanmış olduğu malullük veya yaşlılık aylığı veya kısmî yaşlılık aylığı, **c)** Malullük aylığı bağlandıktan sonra kontrol muayenesi sebebi ile aylığı kesilen sigortalı için kesilmiş bulunan malullük aylığı, **d)** Yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra 20'nci maddenin birinci fıkrasına göre kesilen aylığı, **e)** Sigortalının prim ödemekle beraber 15 tam yıl sigorta primi ödemeden ölümü hâlinde 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olanlar gibi 18'inci madde hükmüne göre hesaplanacak kısmi

aylığı esas tutulur. Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmış veya aylık bağlanmasına hak kazanmış ise (a), (b) ve (c) bentlerinde esas tutulan aylıklarda bu nedenle yapılan artış oranı dikkate alınmaz. Ölüm aylığı, her hâlde ölüm aylığının hesaplanmasına esas basamak göstergesi ile katsayının çarpımının % 90'ını aşamaz. **D - Prim Oranı ve Hesaplanması:** 2926 sayılı Kanunun 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesine göre; bu Kanuna göre ödenecek malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, sigortalının seçtiği veya intibak ettirildiği gelir basamağının % 20'sidir. **E - Primlere ve Aylıklara Esas Gelir Basamakları:** 2926 sayılı Kanunun 22.01.2004 tarih ve 5073 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesine göre; bu Kanuna göre sigortalıların ödeyecekleri primler ile aylıkların hesabında, aşağıda tespit edilen basamak göstergelerinin katsayı ile çarpılması suretiyle bulunacak tutarlar esas alınır.

Gelir Basamakları	Göstergeler
1	2.880
2	3.270
3	3.660
4	4.050
5	4.440
6	4.830
7	5.220
8	5.610
9	6.000
10	6.390
11	6.780
12	7.170
13	7.940
14	8.690
15	9.440
16	10.190
17	10.940
18	11.690
19	12.440
20	13.190
21	13.940
22	14.690
23	15.440
24	16.190

Göstergelerin değiştirilmesine ve bağlanmış ve bağlanacak aylıklara uygulama tarihini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

TARIMIN TEŞVİKİ VE ÇİFTÇİNİN DESTEKLENMESİ: 12.06.1987 tarih ve 3380 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; çiftçilerden satın alınan

ziraî ürünler için yapılan ödemelerden, o yıl içinde tevkif yoluyla alınacağı tahmin olunan gelir vergisi toplamının yüzde 60'ını aşmamak üzere tarımın teşviki ve çiftçinin desteklenmesi amacıyla bütçede bir ödenek tertip edilir. Bu ödeneği, T. C. Ziraat Bankasına aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Bakanlar Kurulu bu ödeneği, çiftçiye düşük faizli kredi vermek, çiftçiye Devletçe yapılan çeşitli desteklemelerde kullandırmak, tarımsal üretimi teşvik etmek ve çiftçiyi destekleyici diğer tedbirleri almak üzere kullandırmaya, bununla ilgili usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bakanlar Kurulu bu ödeneğin tamamı veya bir kısmını T. C. Ziraat Bankasının sermaye artırımında da kullanabilir.

TARIM İŞÇİLERİ SOSYAL SİGORTALAR KANUNUNA TABİ OLANLARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Yaşlılık Sigortası ve Yaşlılık Aylığı: 1. Yaşlılık Aylığından Yararlanma Şartları: 17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanunun 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 20'nci maddesine göre, yaşlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalının; **a)** Kadın ise 58 yaşını, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması, **b)** 15 yıldan beri sigortalı olması, **c)** En az 3.600 gün prim ödemiş olması, **d)** Sosyal Güvenlik Kurumundan yazılı istekte bulunması şarttır. 2925 sayılı Kanuna, 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla eklenen ve 23.05.2002 tarih ve 4759 sayılı Kanunla değiştirilen ek 2'nci maddeye göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte (01.06.2002); **A.** 13 yıl ve daha fazla sigortalı bulunanlar en az 15 yıllık sigortalılık süresini doldurmuş ve en az 3.600 gün prim ödemiş bulunmaları şartı ile yaşlılık aylığından yararlanabilirler. **B.** 23.5.2002 tarihinde; **a)** (A) bendi kapsamında olanlar hariç sigortalılık süresi 13 yıl (Dâhil) ve daha fazla olanlar kadın ise 40, erkek ise 44 yaşını doldurmuş olmaları, **b)** Sigortalılık süresi 12 yıl 3 aydan (Dâhil) fazla, 13 yıldan az olanlar kadın ise 41, erkek ise 45 yaşını doldurmuş olmaları, **c)** Sigortalılık süresi 11 yıl 6 (Dâhil) aydan fazla, 12 yıl 3 aydan az olanlar kadın ise 42, erkek ise 46 yaşını doldurmuş olmaları, **d)** Sigortalılık süresi 10 yıl 9 (Dâhil) aydan fazla, 11 yıl 6 aydan az olanlar kadın ise 43, erkek ise 47 yaşını doldurmuş olmaları, **e)** Sigortalılık süresi 10 (Dâhil) yıldan fazla, 10 yıl 9 aydan az olanlar kadın ise 44, erkek ise 48 yaşını doldurmuş olmaları, **f)** Sigortalılık süresi 9 yıl 3 (Dâhil) aydan fazla, 10 yıldan az olanlar kadın ise 45, erkek ise 49 yaşını doldurmuş olmaları, **g)** Sigortalılık süresi 8 yıl 6 (Dâhil) aydan fazla, 9 yıl 3 aydan az olanlar kadın ise 46, erkek ise 50 yaşını doldurmuş olmaları, **h)** Sigortalılık süresi 7 yıl 9 (Dâhil) aydan fazla, 8 yıl 6 aydan az olanlar kadın ise 47, erkek ise 51 yaşını doldurmuş olmaları, **i)** Sigortalılık süresi 7 (Dâhil) yıldan fazla, 7 yıl 9 aydan az olanlar kadın ise 48, erkek ise 52 yaşını doldurmuş olmaları, **j)** Sigortalılık süresi 6 yıl 3 (Dâhil) aydan fazla, 7 yıldan az olanlar kadın ise 49, erkek ise 53 yaşını doldurmuş olmaları, **k)** Sigortalılık süresi 5 yıl 6 (Dâhil) aydan fazla, 6 yıl 3 aydan az olanlar kadın ise 50, erkek ise 54 yaşını doldurmuş olmaları, **l)** Sigortalılık süresi

4 yıl 9 (Dâhil) aydan fazla, 5 yıl 6 aydan az olanlar kadın ise 51, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olmaları, **m)** Sigortalılık süresi 4 (Dâhil) yıldan fazla, 4 yıl 9 aydan az olanlar kadın ise 52, erkek ise 56 yaşını doldurmuş olmaları, **n)** Sigortalılık süresi 3 yıl 3 (Dâhil) aydan fazla, 4 yıldan az olanlar kadın ise 53, erkek ise 57 yaşını doldurmuş olmaları, **o)** Sigortalılık süresi 2 yıl 8 ay 15 (Dâhil) günden fazla, 3 yıl 3 aydan az olanlar kadın ise 54, erkek ise 58 yaşını doldurmuş olmaları ve en az 15 yıllık sigortalılık süresi ile 3.600 gün prim ödeme şartlarını yerine getirmeleri hâlinde yaşlılık aylığından yararlanabilirler. **2. Yaşlılık Aylığının Hesaplanması:** 2925 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 21'inci maddesine göre; yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 29'uncu maddesinde belirtilen esaslara göre aylık bağlanır. *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **3. Aylığın Başlangıcı:** 2925 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre; yaşlılık aylığının ödenmesine, sigortalının aylık bağlanması için Kurumdan yazılı istekte bulunduğu tarihi takip eden ay başından başlanır. **4. Aylığın Kesilmesi ve Yeniden Bağlanması:** 2925 sayılı Kanunun 16.10.2007 tarih ve 5698 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre, yaşlılık aylığı almakta iken sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi bir işte sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları çalışmaya başladıkları tarihte kesilir. Yukarıdaki fıkraya göre yaşlılık aylığı kesilen sigortalılardan işten ayrılarak yaşlılık aylığı verilmesi için yazılı istekte bulunan sigortalıya, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanarak bulunan aylık tutarına, yazılı istek tarihindeki emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı toplamı üzerinden, 21'inci maddeye göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü eklenmek suretiyle istek tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren ödenir. **5. Toptan Ödeme:** 2925 sayılı Kanunun 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla değişik 24'üncü maddesine göre; kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olmakla beraber malullük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan sigortalıya ödediği primlerin üçte ikisi yazılı isteği üzerine toptan ödeme şeklinde verilir. **B - Ölüm Sigortası ve Ölüm Aylıkları: 1. Sağlanan Yardımlar:** 2925 sayılı Kanunun 25'inci maddesine göre, ölüm sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır: **a)** Ölen sigortalının eş ve çocuklarına aylık bağlanması. **b)** Ölen sigortalının eş ve çocuklarına toptan ödeme yapılması. **2. Ölüm Sigortasından Aylık Bağlama Şartları:** 2925 sayılı Kanunun 12.12.2006 tarih ve 5561 sayılı Kanunla değişik 26'ncı maddesine göre; **a)** 5 yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinde en az 900 gün prim ödemiş olan, **b)** Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken veya yazılı olarak istekte bulunup malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazandıktan sonra ölen, **c)**

Bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylıkları kesilmiş olan sigortalılardan ölen sigortalının hak sahiplerine yazılı istekleri üzerine aylık bağlanır. **C - Sigortalının Geçindirmekle Yükümlü Olduğu Kimseler:** 2925 sayılı Kanunun 35'inci maddesine göre; bu Kanunun uygulanmasında, sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseler şunlardır: **a)** Karısı, çalışamayacak durumda malul veya 55 yaşını doldurmuş kocası. **b)** 18 yaşını veya ortaöğrenim yapıyorsa 20 yaşını, yükseköğrenim yapıyorsa 25 yaşını doldurmamış çocukları. **c)** 18 yaşını doldurmuş olup da çalışamayacak durumda malul çocukları. **D - Bu Kanunda Aksine Hüküm Bulunmayan Hâllerde Uygulanacak Maddeler:** 2925 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesine göre, bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde; **a)** Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 13, 14, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 31, 33, 34, 35, 36, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73,76, 77,78, 88, 89, 94, 95, 96, 97, 100 ve 101 inci, geçici 2 nci ve geçici 5 inci maddeleri ile 41 inci maddesinin (b) bendi, **b)** 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa, 1912 sayılı Kanunla eklenen ve 2422 sayılı Kanunla değiştirilen ek madde 2, 2422 sayılı Kanunla eklenen ek 2, 3 ve 4'üncü maddeler, 2422 sayılı Kanunla eklenen 2795 sayılı Kanunla değişik ek 1'inci madde, 2564 sayılı Kanunla eklenen 2795 sayılı Kanunla değişik ek 2'nci madde hükümleri uygulanır. **E – Primler:** 2925 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 30'uncu maddesine göre; bu Kanunun gerektirdiği her türlü yardım ve ödemeler için sigortalılardan, % 12,5'i genel sağlık sigortası primi olmak üzere % 32,5 oranında prim alınır.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDE AVUKATLIK ÜCRETLERİNİN DAĞITIMI: 26.02.1985 tarih ve 3155 sayılı Kanunun 14'üncü maddesinin son fıkrasına göre; Tarım Reformu Genel Müdürlüğünce istihdam edilecek avukatlara, mahkemelerce takdir edilecek vekâlet ücretleri hakkında, 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücret-i Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır. Bu Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla genel bütçe içine alındığı için, hükmün işlerliği kalmamıştır.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Genel Müdürlüğün Bütçesi: 26.02.1985 tarih ve 3155 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre, Genel Müdürlüğün katma bütçesi aşağıdaki gelirlerden meydana gelir: **a)** Genel bütçeden yapılacak Hazine yardımları. **b)** Uygulama bölgelerindeki köylerde, konut yeri olarak satılacak arsa bedelleri. **c)** Genel Müdürlük lehine takdir edilecek vekâlet ücretleri. **d)** Diğer gelirler. Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla genel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle yukarıdaki "katma bütçe" deyimin ve (a) bendinin yürürlüğü kalmamıştır. **B - Avukatlık**

Ücretlerinin Dağıtımı: *3155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım Reformu Genel Müdürlüğünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **C - İta Amirliği:** 3155 sayılı Kanunun 27'nci maddesine göre, Genel Müdürlüğün bütçe ve Fon harcamalarında ita amiri Genel Müdürdür. Genel Müdür bu yetkisini, tespit edeceği esaslar çerçevesinde astlarına devredebilir. İta amirliği deyimi yerine, 5018 sayılı Kanunda harcama yetkilisi deyimi kullanılmaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.* Genel Müdürlüğün kullanımındaki Fon, 22.11.1984 tarih ve 3083 sayılı Kanunun 20-23'üncü maddelerinde iken, 21.02.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanunla bu maddeler yürürlükten kaldırılmıştır. **D - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.**a)** Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı. **b)** Yurt İçinde Yol Masrafı.* **E - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

TARIMSAL DESTEKLEME ÖDEMELERİ: A - Tarımsal Destekleme Araçları: 18.04.2006 tarih ve 5488 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre, tarımsal destekleme araçları şunlardır: **a) Doğrudan Gelir Desteği:** Üreticilere, tarımsal üretim amacıyla işledikleri araziler için Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulunun teklifi üzerine, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen birim ödeme miktarı üzerinden, doğrudan ödeme yapılır. Ödeme miktarları, üreticilerin tarım politikaları amaçları ve çevre koruma koşullarına uyumunu kolaylaştırmak üzere farklı düzeylerde belirlenebilir. Doğrudan gelir desteği ödemelerine ilişkin esas ve usuller, bu Kanunun temel yapısıyla çelişmeyecek şekilde, her yıl Kurulun tavsiyesi ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak uygulama tebliğleri ile belirlenir. Uygulama tebliğleri, ilgili yılın ilk iki ayı içerisinde yayımlanır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, gerektiğinde ek tebliğler çıkarabilir. **b) Fark Ödemesi:** Çiftçilere üretim maliyetleri ile iç ve dış fiyatlar dikkate alınarak fark ödemesi desteği verilir. Fark ödemesi desteği öncelikle arz açığı olan ürünleri kapsar. Her yıl, fark ödemesi kapsamına alınacak ürünler ile ödeme miktarları Kurul tarafından belirlenir. Fark ödemesinden yararlanacak çiftçilerden üretim faaliyeti ve ürünlerin satışına ilişkin belgeler istenebilir. **c) Telafi Edici Ödemeler:** Üreticilerin arz fazlası olan ürünlerin üretiminden vazgeçerek alternatif ürünlere yönelmeleri teşvik edilir. Üreticilere, arazilerinde alternatif ürünleri yetiştirmelerinden dolayı karşılaşabilecekleri gelir kayıplarını önlemek üzere telafi edici ödeme yapılır. Her bir üretici için yapılacak ödeme miktarı, üreticinin alternatif ürünlerin üretimine ayırdığı arazi miktarı ile birim ödeme miktarının çarpımı suretiyle hesaplanır. Üreticilerin bir araya gelerek, alternatif ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması için yapacakları yatırımların finansmanı için ek ödemeler yapılabilir. Telafi edici ödemelerin ürün kapsamı, ürünler bazında birim ödeme miktarları, ödeme süreleri ve ek ödeme miktarları her yıl Kurulun

teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. **d) Hayvancılık Destekleri:** Hayvancılık faaliyetlerinde ırk ıslahı, kaba yem üretiminin artırılması, verimliliğin artırılması, işletmelerin ihtisaslaşması, işletmelerde hijyen şartlarının sağlanması, hayvan sağlığı ve refahı, hayvan kimlik sisteminin teşviki, hayvansal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması ile bunlarla ilgili kontrol, takip ve standartların iyileştirilmesi ve su ürünlerinin desteklenmesi amacıyla destekleme tedbirleri alınır. Hayvancılık desteklemelerinde, bölge ve iller bazında farklı destekler uygulamaya ve ödeme miktarlarını belirlemeye, Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. **e) Tarım Sigortası Ödemeleri:** Üreticilerin, üretim materyallerini ve ürünlerini sigorta ettirmelerini teşvik etmek üzere, sigorta prim bedellerinin bir kısmı Devlet tarafından karşılanır. Tarım sigortasından yararlanacak ürünler ile teminat altına alınacak riskler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. **f) Kırsal Kalkınma Destekleri:** Kırsal gelirlerin artırılması ve çeşitlendirilmesi, kırsal altyapı, toplulaştırma, tarla içi geliştirme hizmetleri ve sosyal yapının güçlendirilmesi ile doğal kaynakların korunması ve geliştirilmesi amacıyla, kırsal toplum kesimlerinin birlikte veya ferdî olarak yürütecekleri yatırım projelerinin maliyetinin bir kısmı, masraf paylaşma esasına göre, Devlet tarafından karşılanır. Kırsal kalkınma destekleri uygulaması Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yapılır. Kırsal yatırımların desteklenmesinde, köy ve diğer kırsal alanda yaşayan topluma istihdam sağlayıcı tarımsal ve tarım dışı ekonomik yatırımlara öncelik tanınır. Kırsal kalkınma destekleri çerçevesinde desteklenecek projeli yatırımlarda; hedef kitle ve yerel paydaşların katılımı, tabandan yukarı yaklaşım, sürdürülebilirlik, uygun teknolojilerin kullanılması ve modern işletmecilik sistemlerinin yaygınlaştırılması ilkelerine uyulması esastır. Desteklenecek yatırım projelerinin konuları, desteklemelerin proje türleri bazında hangi oranlarda yapılacağı ve uygulamaya dönük diğer hususlar, Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. **g) Çevre Amaçlı Tarım Arazilerini Koruma Programı Destekleri:** Erozyon ve olumsuz çevresel etkilere maruz kalan tarım arazilerinde, işlemeli tarım yapan üreticilerin, arazilerini doğal bitki örtüleri, çayır, mera, organik tarım ve ağaçlandırma için kullanmalarını teşvik etmek üzere, kendilerine belirli bir süreyi kapsayacak şekilde, çevre amaçlı tarım arazilerini koruma programı destekleri sağlanır. Ödemeler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile üreticiler arasında akdedilecek sözleşmelere dayalı olarak ve birim arazi üzerinden yapılır. Her bir üretici için yapılacak çevre amaçlı tarım arazilerini koruma programı destekleri ödemesi, üreticilerin bu program için tahsis edecekleri arazi miktarı ile birim ödeme miktarının çarpımı ile hesaplanır. Üreticilerin, bu araziler üzerinde ayrıca çevre koruma tedbirleri almaları da istenir. Çevre amaçlı tarım arazilerini koruma programı destekleri ödemelerinin hangi arazilerde uygulanacağı,

sözleşmelerin kapsamı, ödemelerin süresi ve ödeme miktarları Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. **h) Diğer Destekleme Ödemeleri:** Araştırma, geliştirme ve tarımsal yayım desteği, pazarlama teşvikleri, özel depolama yardımı, kalite desteği, piyasa düzenlemeleri desteği, organik üretim desteği, imha desteği, ürün işleme desteği, gerektiğinde bazı girdi destekleri ile tarım havzaları destekleri ve benzer konularda destekleme araçları kullanılabilir. Bu destekleme araçları her yıl Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. **B - Tarımsal Desteklemelerin Uygulama Esasları:** 5488 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre, destekleme ödemelerinde uyulması gereken esaslar şunlardır: **a)** Destekleme ödemeleri; bölge, işletme, arazi, ürün, tarım sistemi, sözleşmeli üretim, ıslah ve çevre gibi konulardaki öncelikler ve tercihler ışığında farklı miktarlarda yapılabilir. **b)** Bir tarımsal işletmenin alabileceği azamî toplam destekleme miktarı, yıllık olarak belirlenebilir. **c)** Destekler, üretici örgütleri aracılığı ile de ödenebilir. **d)** Desteklenecek ürünlerin ve destekleme ödeme miktarının belirlenmesinde kalite, standart ve sağlık kriterleri dikkate alınır. **e)** Üreticilere yapılacak her türlü destekleme ödemelerinde, entegre idare ve kontrol sistemi kullanılır. **f)** Çiftlik muhasebe veri ağı kayıtlarına ait bilgiler kontrol ve istatistikî amaçlı olarak kullanılabilir, ancak ifşa edilemez. Bu hükme uymayanlar için genel hükümler çerçevesinde cezaî işlem yapılır. **C - Tarımsal Desteklemelerin Finansmanı:** 5488 sayılı Kanunun 21'inci maddesine göre; tarımsal destekleme programlarının finansmanı, bütçe kaynaklarından ve dış kaynaklardan sağlanır. Bütçeden ayrılacak kaynak, gayrisafi millî hasılanın yüzde birinden az olamaz. **D - Haksız Ödemelerin Geri Alınması ve Hak Mahrumiyeti:** 5488 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51'inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar. Bu Kanunla belirlenen destekleme ödemelerinden, idarî hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler, beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.

TARIMSAL ÜRETİCİ BİRLİKLERİYLE İLGİLİ HÜKÜM: Birliklerin tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır.

TARIM SİGORTALARI KANUNUNA GÖRE DEVLET DESTEĞİ: A – Prim Desteği: 14.06.2005 tarih ve 5363 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; ürünler, riskler, bölgeler ve işletme ölçekleri itibarıyla Devlet tarafından sağlanacak prim desteği miktarları, her yıl Tarım ve Köyişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından

belirlenir. Prim desteğine ilişkin ödenek, her yıl merkezî yönetim bütçe kanunu ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bütçesinde yer alır. Bakanlık, sigorta şirketleri tarafından Tarım Sigortaları Havuzuna aktarılacak prim miktarlarını çiftçi kayıtları ile karşılaştırarak prim desteğini hesaplar ve gecikmeksizin Havuza aktarır. **B - Hasar Fazlası Desteği:** 5363 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; Havuz tarafından üstlenilen risklerin transferi amacıyla ulusal ve uluslararası piyasadan sağlanan korumanın yeterli bulunmaması hâlinde, Bakanlar Kurulunca belirlenecek kısım Devlet tarafından taahhüt edilir. **C – Uygulanmayacak Hükümler:** 5363 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; Tarım Sigortaları Havuzu, bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri bakımından 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir.

TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Kurum Personelinin Statüsü ve Hakları:** 04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun 26.11.2008 tarih ve 5818 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunda hizmetler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın istihdam edilen sözleşmeli personel eliyle yürütülür. Kurum personeli, sosyal güvenlik yönünden 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükümlerine tabidir. **2.** 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (IV) sayılı cetvellerde sayılan kurum ve kuruluşlarda çalışanlardan durumları, bu maddede sayılan nitelik ve şartlara uygun olanlar, kendilerinin isteği ve kurumlarının muvafakati ile Kurumda sözleşmeli olarak istihdam edilebilir. Bu şekilde istihdam edilecek personel sayısı toplam personel sayısının yüzde ellisini aşamaz. Bu şekilde görevlendirilen personel kurumundan aylıksız izinli sayılır ve asıl kadrosuyla ilgisi devam eder. Bunların terfileri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kurumlarınca yapılır. Bu hükme göre görevlendirilenler, görevde kaldıkları sürece, malî ve sosyal haklarını Kurumdan alırlar. Bu şekilde geçen hizmet süreleri, kazanılmış hak aylık, derece ve kademeleri ile ek göstergelerinin tespitinde dikkate alınır. 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı iken bu şekilde istihdam edilmeye başlayanlar, ilgileri devam eden asıl kadroları esas alınarak bu görevleri sırasında da aynı kapsamda sigortalı kabul edilir. Kamu kurum ve kuruluşlarında asli kadrosu itibarıyla makam tazminatı ödenmesi gereken görevlerde bulunmakta iken bu fıkra çerçevesinde Kurumda Başkan, genel koordinatör, birinci hukuk müşaviri, koordinatör, uzman ve denetçi olarak sözleşmeli istihdam

edilmeye başlayan ve 5510 sayılı Kanunun geçici 4'üncü maddesi kapsamında bulunanların, bu görevlerde geçen süreleri makam tazminatı veya buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenmesi gereken süre olarak değerlendirilir. **3.** Kurumun merkez teşkilâtında istihdam edilecek personel sayısı yüz seksen kişiden fazla olamaz. Sekreterlik, arşiv, idarî, malî ve personelle ilgili işlemleri yürütecek olan destek personelinin sayısı, toplam personel sayısının yüzde yirmisini geçemez. **4.** Kamu kurum ve kuruluşlarından Kurumda istihdam edilen kamu görevlileri, görevleri sona erdiğinde kurumlarında mükteseplerine uygun bir göreve atanırlar. Bunların Kurumda geçen hizmet süreleri kazanılmış hak aylıklarının tespitinde dikkate alınır. **5.** Sözleşmeli personele verilecek her türlü ödemeler dâhil net ücretler; Başkana Başbakanlık merkez teşkilâtında görev yapan genel müdür, genel koordinatörler, iç denetim koordinatörü ve birinci hukuk müşavirine Başbakanlık merkez teşkilâtında görev yapan genel müdür yardımcısı, koordinatör ve il koordinatörlerine Başbakanlık merkez teşkilâtında görev yapan daire başkanları, uzman, mütercim, avukat ve denetçilere Başbakanlık uzmanları, diğer görevlilere ise Başbakanlık merkez teşkilâtındaki benzer unvanlar ile görev yapan personel için öngörülmüş bulunan ücretleri aşmamak kaydıyla, Tarım ve Köyişleri Bakanı tarafından belirlenir. Kurumda istihdam edilen avukatlara, Kurum lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin; hukuk müşaviri ve avukatlara dağıtımı hakkında 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır. *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.* **6.** Kurum, desteklenecek proje ve faaliyetler ile ilgili başvuruların değerlendirilmesi, izlenmesi, duyurulması ve tanıtımı ile faydalanıcılara yönelik eğitim hizmeti verilmesi amacıyla; özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde, istisna veya hizmet akdi ile yerli ve yabancı uzmanları, kısmî zamanlı olarak çalıştırabilir. Kurumda bu şekilde çalıştırılacak personel sayısı, Kurumun toplam personel sayısının yüzde otuzunu geçemez. **7.** Sözleşmeli personelin bu maddede belirlenenler dışında kalan görev ve yetkileri, hizmete alınma, görevlendirme, görevde yükselme ve görevden alınma şekilleri ile sözleşme esasları, unvan ve sayıları Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. **C - Gelir ve Giderler ile Yönetilecek Hesaplar:** 5648 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre, Kurumun gelirleri şunlardır: **a)** Genel bütçeden Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulacak ödenek. **b)** Avrupa Birliği ve diğer uluslararası fonlardan sağlanacak kaynaklar. **c)** Diğer gelirler. Kurumun giderleri şunlardır: **1.** Proje ve destekleme giderleri. **2.** Tanıtım ve eğitim giderleri. **3.** Taşınır ve taşınmaz mal ile hizmet alım giderleri. **4.** Yönetim ve personel giderleri. **5.** Görevlerle ilgili diğer

giderler. Kurum bütçesi malî yıl itibarıyla Kurum tarafından hazırlanır ve Tarım ve Köyişleri Bakanı onayıyla yürürlüğe girer. Kurumun alacaklarının tahsilinde Kurum tarafından, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır. Avrupa Birliğinin tahsis edeceği malî yardımlar ve sağlanacak ulusal katkı, Avrupa Birliği ile yapılan ilgili anlaşmalardaki hükümler çerçevesinde açılacak hesaplarda tutulur. Bu hesapların yönetilmesi, kullanılması, nemalandırılması, kullanılmayan kısmının Avrupa Birliğine iade edilmesi veya kullanılmasına ilişkin hususlar ilgili anlaşmalar çerçevesinde belirlenir. Kurum, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili iş ve işlemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. **D - Dış Denetim:** 5648 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; Kurumun dış denetimi, 16'ncı maddedeki hükümler saklı kalmak kaydıyla, Sayıştay tarafından gerçekleştirilir.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞININ DÖNER SERMAYESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Teşvik Primi Verilmesi: 21.12.1967 tarih ve 969 sayılı Kanunun 28.12.2005 tarih ve 5441 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinin son fıkrasına göre; döner sermaye işletmelerinden elde edilen kârın en fazla % 80'i, kârın elde edilmesinde emeği geçen 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ve bu Kanunun 4/B maddesine tabi personele katkıları oranında, asgarî ücretin yıllık brüt tutarının iki katını aşmamak üzere, üretimi teşvik primi olarak ödenebilir. Üretimi teşvik primi dağıtımı işletme bünyesi ile sınırlıdır. **B - Kasa Tazminatı:** 969 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; bu Kanunla kurulan döner sermaye işletmelerindeki sorumlu saymanlara, kadro unvanlarına bakılmaksızın aylık tutarlarının % 15-25'ine kadar aylık kasa tazminatı verilebilir. **C - Fazla Çalışma Ücreti:** 969 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; döner sermaye işletmelerinin icaplarından olan günlük çalışma saatleri dışında çalıştırılan personeline, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca tayin ve tespit edilecek miktarda her ay fazla çalışma ücreti verilir. Ancak ödenen fazla çalışma ücreti, o personelin bir aylık maaşının 1/3'ünü geçemez. **D - Uygulanmayacak Hükümler:** 969 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; döner sermaye işletmeleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. Ancak, döner sermaye saymanları, malî yılın bitiminde idare hesaplarını Sayıştaya bilanço ve eklerinin birer örneğini de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığına göndermekle görevlidirler. Maddenin "tabi olmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Çeltik Ekimiyle İlgili Gelir Kaydı ve Ödenekler:** *11.06.1936 tarih ve 3039 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çeltik Ekimiyle İlgili Gelir Kaydı ve Ödenekler.* **C - Yabanî Zeytin, Antep Fıstığı ve Harnupları Aşılayanlara Ödül Verilmesi:** *26.01.1939 tarih ve 3573 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabanî Zeytin, Antep Fıstığı ve Harnupları Aşılayanlara Ödül Verilmesi.* **D - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **E - Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *24.03.1950 tarih ve 5659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **F - Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler:** *21.12.1967 tarih ve 969 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **G - Balıkçı Barınaklarının Kiraya Verilmesiyle İlgili Hükümler:** *22.03.1971 tarih ve 1380 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Balıkçı Barınaklarının Kiraya Verilmesiyle İlgili Hükümler.* **H - Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa Göre Tazminat Ödenmesi:** *08.05.1986 tarih ve 3285 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa Göre Tazminat Ödenmesi.* **I - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **İ - Mera Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *25.02.1998 tarih ve 4342 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **J - Mera, Yaylak ve Kışlak Tahsisi:** *25.02.1998 tarih ve 4342 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **K - Kamu İhale Kanununun Kapsam Dışında Tuttuğu İşler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **L - Tarım Sigortaları Kanununa Göre Devlet Desteği:** *14.06.2005 tarih ve 5363 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım Sigortaları Kanununa Göre Devlet Desteği.* **M - Tarımsal Destekleme Ödemeleri:** *18.04.2006 tarih ve 5488 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımsal Destekleme Ödemeleri.* **N - Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **O - Sayıştay Denetimine Tabi Olma:** *04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **P - Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri:** *21.11.2007 tarih ve 5715 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri.*

TARİFEYE BAĞLI ÖDEMELER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 35'inci maddesine göre; komisyon ücretleri ve kovuşturma giderleri, kamu kurum ve kuruluşlarınca veya kamu kurum ve kuruluşlarının denetim ve gözetimi altında bir imtiyaz hakkı dâhilinde özel hukuk tüzel kişilerince sunulan tekel niteliğindeki ilan, sigorta ile gazete, dergi, radyo, televizyon ve benzeri araçların abone giderinin ödenmesinde aşağıdaki belgeler aranır: **A -** Komisyon ücretlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Fatura (Banka komisyon ücretlerinde dekont). **B -** Kovuşturma giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Mahkeme kararı veya yetkili organların kararı. **2.** Çeşitli Ödemeler Bordrosu (Örnek 13). **C -** İlan giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Fatura. **3.** İlanın hangi tarihte ve hangi yayın aracıyla (Gazete, radyo, televizyon ve benzeri araçlar) yapıldığına ilişkin yazı veya tutanak. **D -** Sigorta giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Sigorta poliçesi veya zeyilname. **E -** Gazete, dergi, radyo, televizyon ve benzeri araçların abone giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Fatura.

TARİHÎ: Tarihe dair, tarihle ilgili, tarihsel. Tarihe geçmiş.

TARİHÎ ESER: *bk. Kültür Varlıkları.*

TARİH VARLIKLARI: *bk. Kültür Varlıkları.*

TARLA: Üzerinde herhangi bir ürün yetiştirilebilen sınırları belli edilmiş toprak parçası.

TASARRUF: Mameleke dâhil bir hakkın doğrudan doğruya devrini, içeriği itibarıyla değişmesini veya ortadan kalkmasını husule getiren bir veya çok taraflı hukukî işlem. Eski hukukta, zilyetlik.

TASARRUF EHLİYETİ: Geçerli bir hukukî işlem yapabilme yeteneği.

TASARRUF ETMEK: Mameleke ait mala sahip olmak, bunlarla ilgili hukukî işlem yapmak, bunları dilediği gibi kullanmak.

TASARRUFLARIN TEŞVİKİ VE KAMU YATIRIMLARININ HIZLANDIRILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜ: 29.02.1984 tarih ve 2983 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; bu Kanunla yapılması öngörülen işlerde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunun ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddede yer alan bu hükümlerin (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından) işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

TASARRUF MEVDUATI SİGORTA FONUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A -

Fonun Bütçesi: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun 08.03.2006 tarih ve 5472 sayılı Kanunla değişik 129'uncu maddesine göre; Fon giderlerinin, Fon gelirleri ile karşılanması esastır. Fonun bütçe yılı, takvim yılıdır. Fon, bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kendisine tahsis edilen kaynaklarını görev ve yetkilerinin gerektirdiği ölçüde, serbestçe kullanır. Fon mevcudunun kullanılış usul ve esasları ile bu Kanunla Fona verilen yetkilerin kullanılmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Fon tarafından hazırlanacak yönetmelikte gösterilir. Fon giderleri Fon kaynaklarından karşılanır. Fonun giderleri Fon Kurulu kararıyla yürürlüğe giren, stratejik planları ve performans hedefleri ile kurumsal, işlevsel ve ekonomik sınıflandırma sistemine göre hazırlanan yıllık bütçeye göre yapılır. **B – Personel Statüsü:** 5411 sayılı Kanunun 121'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Bu Kanun ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna verilen görevlerin gerektirdiği görev ve hizmetler, Fon avukatları, Fon denetçisi ve denetçi yardımcıları, Fon uzmanı ve uzman yardımcılarından oluşan meslek personeli ile idarî personel eliyle yürütülür. **2.** Başkan yardımcıları, daire başkanları, müdürler, başkanlık müşavirleri ve meslek personeli kadro karşılığı sözleşmeli statüde istihdam edilir. Kadro karşılığı sözleşmeli çalışan Fon personeli ücret, malî ve sosyal haklar dışında her türlü hak ve yükümlülükleri yönünden, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. **3.** Fonun ikinci fıkrada belirtilenler dışında kalan ve ekli (III) sayılı cetvelde yer alan pozisyonlarda çalıştırılacak personeli idarî hizmet sözleşmesiyle istihdam edilir. **C - Fonun Hesap ve Harcamalarının Denetimi:** 5411 sayılı Kanunun 24.05.2007 tarih ve 5667 sayılı Kanunla değişik 124'üncü maddesinde, bu konularla ilgili esaslara yer verilmiştir: **1.** Fonun iç denetimi Fon tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde, dış denetimi ise Fonun yıllık gider hesapları ile harcamalarının Sayıştay tarafından incelenmesi suretiyle gerçekleştirilir. **2.** Fonun yıllık hesapları, bir bağımsız denetim şirketince de denetlenir ve bağımsız denetim raporu faaliyet raporu içinde derç edilerek yayımlanır. **3.** Fon, faaliyetlerine ilişkin olarak her yılın Mart ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait kararları, yaptığı düzenlemeler ile bunların ekonomik ve sosyal etkilerini analiz eden bir faaliyet raporu hazırlar. Faaliyet raporu, ayrıca Fonun performans hedefleri ile uygulama sonuçlarının karşılaştırılmasını ve değerlendirilmesini de içerir. **4.** Fonun yıllık faaliyet raporu, malî tabloları ve bütçe kesin hesabı Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Kesin hesabın bir örneği de Maliye Bakanlığına gönderilir. **5.** Fon, faaliyetleri hakkında internet ortamı ve resmî bültenler aracılığıyla kamuoyunu azamî ölçüde bilgilendirir. **6.** Fon; dava, alacak, takip, tahsil, yeniden yapılandırma ve diğer faaliyetleri ile ilgili olarak üçer aylık dönemler itibarıyla yayımlayacağı raporlarla kamuoyunu bilgilendirir. Fon, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe

Komisyonunu, faaliyetleri hakkında yılda bir defa yapılacak toplantıyla bilgilendirir. **D – Kurulu Başkanı, Üyeleri ve Fon Personelinin Ücret ve Sosyal Hakları:** 5411 sayılı Kanunun 125'inci maddesinde, Fon personelinin malî ve sosyal haklarıyla ilgili esaslara yer verilmiştir: **1.** Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu Başkanına Başbakanlık Müsteşarı için belirlenen her türlü ödemeler dâhil malî ve sosyal haklar tutarında aylık ücret ödenir. Başbakanlık Müsteşarına ödenenlerden, vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Kurul üyelerine ise, Fon Kurulu Başkanına yapılan ödemelerin yüzde doksan beşi oranında aynı esas ve usullere göre ödeme yapılır. **2.** Fonun kadro karşılığı sözleşmeli personeli ile diğer personelinin ücretleri ve diğer malî ve sosyal hakları birinci fıkrada belirlenen ücret tavanını geçmemek üzere Fon Kurulu tarafından tespit edilir. **3.** Fon personeline, Fon Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde fazla mesai ücreti ve performansa dayalı ödül verilebilir. Her hâlde Fon personeline yapılacak ödemeler tutarı birinci fıkrada belirlenen ücret tavanını geçemez. Fonun taraf olduğu davalarda Fonu temsil eden avukatlar lehine hükmolunan vekâlet ücretlerinin hak sahiplerine dağıtımı Fon Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde yapılır. **4.** Emeklilik ve diğer bakımlardan Fon Kurulu Başkanına bakanlık müsteşarı, Fon Kurulu üyelerine bakanlık müsteşar yardımcısı, Fon başkan yardımcılarına bakanlık genel müdürü, birinci dereceli daire başkanlarına bakanlık genel müdür yardımcısı, başkanlık müşavirlerine bakanlık müşaviri, Fon denetçilerine ve denetçi yardımcılarına kazanılmış hak aylık dereceleri itibarıyla karşılık gelen bakanlık müfettişi ve müfettiş yardımcısı, Fon avukatlarına ve Fon uzmanlarına kazanılmış hak aylık dereceleri itibarıyla karşılık gelen Başbakanlık uzmanı, Fon uzman yardımcılarına Başbakanlık uzman yardımcıları için tespit edilen ek gösterge ve makam tazminatı uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler makam ve temsil tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır. Bu hükümler, akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklı kalmak üzere üniversite öğretim elemanı kadrolarından gelen Fon Kurulu üyeleri ile personel hakkında da uygulanır. **5.** Fon Kurulu Başkan ve üyeliklerine atananlardan, emekliliğini hak edip talebi sonucu emeklilik işlemi tamamlanan Fon Kurulu üyelerinin üyelikleri görev süreleri sonuna kadar devam eder. Atama yapılmadan önce kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanların, istekleri hâlinde bu kurumlara bağlılıkları devam eder ve bunlar hakkında yukarıdaki hükümler uygulanmaz. **6.** Fon Kurulu üyelerinin, Sosyal Güvenlik Kurumundan aldıkları aylıkları kesilir ve ayrılışlarında çeşitli sosyal güvenlik kuruluşlarına prim ödeyerek geçen süreleri birleştirilmek suretiyle kendilerine aylık bağlanır. **7.** Fon Başkan ve üyelerine, birinci fıkraya göre belirlenen ücretlerinin tutarında, damga vergisi hariç herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın, her ay tazminat verilir. **8.** Fon

tarafından bu Kanun hükümleri çerçevesinde yönetim ve denetimi devralınan şirketlerin yönetim, denetim veya tasfiye kurullarına atanan memurlar ve diğer kamu görevlilerine kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu üyeleri için belirlenen aylık ücretin üç katını geçmemek üzere Fon Kurulunca belirlenecek miktarda ücret ödenebilir. **E - Fon Kurulu Üyelerinin Görevden Ayrılması:** 5411 sayılı Kanunun 126'ncı maddesine göre; Fon Kurulu Başkan ve üyeliklerine atananların Fon Kurulunda görev yaptıkları sürece önceki görevleri ile olan ilişkileri kesilir. Ancak, kamu görevlisi iken üyeliğe atananlar, memuriyete giriş şartlarını kaybetmemeleri kaydıyla, görev sürelerinin sona ermesi veya görevden ayrılma isteğinde bulunmaları ve otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları durumunda atamaya yetkili makam tarafından bir ay içinde mükteseplerine uygun bir kadroya atanır. Atama gerçekleşinceye kadar bunların almakta oldukları her türlü ödemelerin Fon tarafından yapılmasına devam olunur. Bir kamu kurumunda çalışmayanlardan Fon Kurulu Başkan ve üyeliğine seçilip yukarıda belirtilen şekilde görevi sona erenlere herhangi bir görev veya işe başlayıncaya kadar, almakta oldukları her türlü ödemeler Fon tarafından verilmeye devam edilir. Bu maddede belirtilen nedenlerle üyeliği sona erenlere Fon tarafından yapılacak ödeme bir yılı geçemez. **F – Fon Kurulu Üyeleri ile Fon Personelinin Avukatlık Ücretleri:** 5411 sayılı Kanunun 127'nci maddesindeki hükümler şöyledir: **1.** Fon Kurulu üyeleri ile Fon personelinin, görevden ayrılmış olsalar dahi, görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı başlatılan soruşturma ve kovuşturmalar, ilgili üye veya personelin talebi hâlinde, bunlarla vekâlet akdi yapmak suretiyle görevlendirilecek bir avukat tarafından takip edilir. Söz konusu davalara ilişkin dava giderleri ve Türkiye Barolar Birliğince açıklanan asgarî ücret tarifesinde belirlenen avukatlık ücretinin on beş katını aşmamak üzere avukatlık ücreti, Fon bütçesinden karşılanır. **2.** Fon Kurulu üyeleri ile Fon personeli aleyhine, Fon Kurulunun veya Fonun bu Kanunda yazılı görevlere ilişkin karar, eylem ve işlemleri sebebiyle, gerek görevlerinin ifası sırasında gerek görevden ayrılmalarından sonra, açılmış veya açılacak her türlü tazminat ve alacak davası, Fon aleyhine açılmış sayılır ve bu davalarda husumet Fona yöneltilir. Avukatlık ücreti ve dava masraflarına ilişkin yukarıdaki fıkra hükmü işbu hukuk davaları için de aynen geçerlidir. Yargılama sonucunda Fon aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle Fonun ödeme yapması hâlinde, Fon bu meblağı, ilgililerinden talep eder. Fonun, yaptığı ödemeleri ilgililerinden talep edebilmesi için, bu kişiler hakkında kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi gerekir. **3.** Mülga 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 ve 65!inci maddeleri ile bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14'üncü maddesi ve bu Kanunun 71'inci maddesi uyarınca işlem yapılan bankalarla ilgili olarak bakan, Kurul veya Fon Kurulu

tarafından atanan yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle açılmış bulunan davalar da atamayı yapan ilgili mercii olan Kurum veya Fon aleyhine açılmış sayılır ve bu davalarda da husumet ilgili kuruma yöneltilir. Yargılama sonucunda ilgili kurum aleyhine karar verilmesi ve kararın kesinleşmesi nedeniyle, ödeme yapılması hâlinde, ilgili kurum bu meblağı, ilgililerinden talep eder. İlgili kurumun, yaptığı ödemeleri ilgililerinden talep edebilmesi için, bu kişiler hakkında kusurlu olduklarına ilişkin mahkeme kararının kesinleşmesi gerekir. **G – Uygulanmayacak Hükümler: 1.** 5411 sayılı Kanunun 08.03.2006 tarih ve 5472 sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddesindeki hükümler şöyledir: **a)** Bir bankanın bu Kanun hükümlerine göre faaliyet izninin kaldırılması hâlinde yönetim ve denetimi Fona intikal eder. **b)** Fon, yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankadaki sigortalı mevduatı ve sigortalı katılım fonunu doğrudan veya ilan edeceği başka bir banka aracılığı ile ödeyerek, mevduat ve katılım fonu sahipleri yerine bankanın doğrudan doğruya iflasını ister. Bu görev ve yetki münhasıran Fona aittir. Bu şekilde yapılacak iflas isteminde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 178'inci maddesinin ikinci fıkrası ve 179'uncu maddesinin iflasın ertelenmesine ilişkin hükümleri uygulanmaz. **c)** Yönetim ve denetimi Fona intikal eden banka hakkında iflas kararı verilmesi hâlinde Fon, iflas masasına 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206'ncı maddesinde yer alan üçüncü sıradaki tüm imtiyazlı alacaklılardan önce, ancak Devletin ve sosyal güvenlik kuruluşlarının 6183 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklarından sonra gelmek üzere imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder. Fon, bu Kanunun uygulanması ile sınırlı olmak üzere 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 166'ncı, 218'inci, 219'uncu, 223'üncü, 234'üncü, 236'ncı, 249'uncu, 251'inci ve 254'üncü maddelerindeki yetki ve görevler hariç olmak üzere iflas dairesi, alacaklılar toplantısı ve iflas idaresi görev ve yetkilerine sahip olarak bankayı tasfiye eder. **d)** İflasına hükmolunan bankanın Fona olan borçları, masanın nakit durumuna göre 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 232'nci maddesinde gösterilen sıra cetvelinin kesinleşmesi beklenmeksizin ödenir. Alacaklılar sıra cetvelinin düzenlenmesinde İcra ve İflas Kanununun 232'nci maddesinde öngörülen üç aylık sürenin yetersiz kalması hâlinde iflas idaresinin talebi üzerine, Fon Kurulu tarafından üçer aylık ek süreler verilebilir. **e)** İflas kararı verilmeyen hâllerde bankanın iradî tasfiyesi, banka genel kurul kararı aranmaksızın ve Türk Ticaret Kanununun anonim şirketlerin infisah ve tasfiyeye ilişkin hükümlerine tabi olmaksızın tasfiye kurulu üyelerinin Fon tarafından atanması suretiyle gerçekleştirilir. **f)** Fon, iflas ve/veya tasfiye masasının aktifindeki paralarla, iflas ve/veya tasfiye idaresi sıfatıyla tahsil ettiği paraları muhafaza ve nemalandırma hususunda 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 9'uncu ve sair ilgili maddelerine tabi değildir. 492 sayılı Harçlar Kanununun 36'ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü bu paralar

için uygulanmaz. **g)** Müflise ait taşınır ve taşınmaz malların satışında, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. **2.** 5411 sayılı Kanunun 111'inci maddesine göre; Fon, 3346 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. **H - Kamu İhale Kanununa Tabi Olmama:** 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesinin son fıkrasına göre; Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile bu Fonun kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankaların Kanuna tabi tüm işleri, Kanun kapsamı dışında tutulmuştur. **İ - İç Borçlanma:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Borçlanma.* **J - Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **K - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **L - İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

TASARRUF MUAMELESİ: Mamelek yahut mal üzerindeki ipotek gibi aynî bir hak tesis eden veya mamelekin aktif kısmında eksiltme meydana getiren işlem.

TASARRUF NİSABI: Mahfuz pay sahibi mirasçısı olan bir miras bırakanın, mal varlığının üzerinde, serbestçe ölüme bağlı tasarrufta bulunabileceği kısmı.

TASDİK: Bir hukukî muamelenin; teşriî, kazaî veya idarî bir kararın doğruluğunun veya kanuna uygunluğunun beyan edilmesi. Bu tasdik; Anayasada öngörülen şartların yerine getirilmesi; bazı hukukî işlemlerin geçerli olması; hukukî işlemlere resmiyet verilmesi ve onun teşvik edilmesi; resmî bir makamda mevcut bir kayıt veya vesikanın örneğinin aslına uygunluğunun belirlenmesi; mahkeme kararlarının kesinleşmesi için yüksek mahkemelerce onanması; yazılı bir ifadenin, ifadeyi verene ait olduğunun tespiti; senedin borçlu tarafından tasdiki, tanığın imzasıyla ifadesini onaylaması ve benzeri işler için yapılır.

TASDİK ETMEK: Bir hukukî işlem veya kararın doğruluğunu, uygunluğunu beyan etmek.

TASDİKLİ SURET: *bk. Suret.*

TASFİYE: Arıtma, ayıklama, temizleme.

TASFİYE EDİLEN BAZI FONLARIN GELİRLERİNİN GELİR VE ÖDENEK KAYDI: *20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.

TASFİYE İŞLERİ DÖNER SERMAYE İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bilançosunun Maliye Bakanlığına Gönderilmesi: 16.05.1984 tarih ve 3007 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; hesap dönemini izleyen iki ay içerisinde, her türlü gelir ve gider belgeleriyle bilanço ve ekleri Sayıştaya; bilanço ve eklerinin onaylı birer örnekleri de, aynı süre içerisinde Maliye Bakanlığına gönderilir. **B - Uygulanmayacak Hüküm:** 3007 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; döner sermaye işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümlerine tabi değildir. Maddedeki bu hükmün işlerliği yoktur. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* Ayrıca, 04.12.2003 tarih ve 5015 sayılı Kanuna, 25.01.2007 tarih ve 5576 sayılı Kanunla eklenen ek 3'üncü maddenin son fıkrasına göre, bu madde kapsamında veya kaçak petrol ile mücadele konusunda; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca, Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünce, il özel idarelerince yapılacak her türlü mal, araç-gereç ve hizmet alımlarında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu; kaçak petrolün satışında, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. **C - Gelir Kaydı:** *16.05.1984 tarih ve 3007 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **D - Kamu İhale Kanununun Kapsam Dışında Tuttuğu İşler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

TASHİH: Bir hukukî işlemde, bir kararda veya resmî sicil ve kayıtlarda meydana gelen bir yanlışlığın ilgili kişi veya makam tarafından düzeltilmesi. Düzeltme.

TASMAN: Yer altı madenciliğinin yer içinde ve yer üstünde neden olduğu hareketler, çöküntüler, kaymalar ve benzeri hareketler.

TASRİH: Belirtme, açık söyleme.

TASVİP: Uygun bulma, doğru bulma, uygun görme.

TASVİP ETMEK: Bir düşünce veya davranışın doğru olduğunu belirtmek, onamak, uygun bulmak.

TAŞERON: İhale sonucu işi üstlenen müteahhidin, işlerin bir kısmını verdiği kişi veya kişiler.

TAŞIMA: Yükleme, taşıma, boşaltma, depolama ve bunlara ilişkin ambalaj işleri.

TAŞIMA GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 44'üncü maddesine göre; taşıma giderlerinin ödenmesinde, taşımanın çeşidine göre aşağıdaki belgeler aranır: **A -** İhale suretiyle yapılan taşıma giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Taahhüt dosyası. **2.** Fatura. **3.** Hizmet İşleri Hak Ediş Raporu (Örnek 4). Yurt dışından yaptırılacak taşıma işlerine ait

giderlerin ödenmesinde, yukarıdaki (A) bendinde belirtilen belgelere ilaveten taşıma senedinin (Konşimento) aslı ile bilgisayar sistemi bulunmayan idarelerce yürütülen işlemlerde teslim kâğıdının (Ordino) onaylı bir örneğinin de ödeme belgesine bağlanması gerekir. Bilgisayar sistemi bulunan idarelerde taşıma senedinin alıcı nüshasının aslı teslim kâğıdı hükmündedir. **B -** Tarifesi belli araçlarla yapılan taşıma giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Onay belgesi. **2.** Fatura. **C -** Erlerin serbest celp ve sevklerinde, gayrimuayyen tarifeli nakil vasıtaları ile yapacakları seyahatlerle ilgili taşıma ve yiyecek bedellerinin ödenmesinde; Sevk Erleri Taşıma Ücreti ve Yiyecek Bedeli Dağıtım Bordrosu (Örnek 34), ödeme belgesine bağlanır.

TAŞIMA İHALESİ: Yükleme, taşıma, boşaltma, depolama ve bunlara ilişkin ambalaj işlerinin gördürülmesi amacıyla yapılan ihale.

TAŞINIR: *bk. Emval-i Menkule.*

TAŞINIR İŞLEM FİŞİNE İLİŞKİN İSTİSNAÎ HÜKÜMLER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 66'ncı maddesine göre; taşınır işlem fişi, aşağıda belirtilen taşınır mal alımlarında ödeme belgesine bağlanmaz: **A -** Satın alındığı andan itibaren tüketimi yapılan su, doğal gaz, kum, çakıl, bahçe toprağı, bahçe gübresi ve benzeri madde alımları. **B -** Makine, cihaz, taşıt ve iş makinelerinin servislerde yapılan bakım ve onarımlarında kullanılan yedek parçalar ile doğrudan taşıtların depolarına konulan akaryakıt, likit gaz ve yağ alımları. **C -** Dergi ve gazete gibi süreli yayın alımları. Ancak, bunlardan ihtiyaç duyulduğunda kullanılmak üzere satın alınarak depolanan bakım-onarım yedek parçaları ile likit gaz, akaryakıt ve yağlar için taşınır işlem fişi aranır. Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil) ile Millî İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğünce yapılacak savunma ve güvenlik amaçlı taşınır alımlarında, taşınırların girişine ilişkin düzenlenecek belgenin ödeme belgesine bağlanması hususunda, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 44'üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen yönetmelik hükümleri saklıdır.

TAŞINIR KÜLTÜR VARLIKLARININ MÜZELER İÇİN SATIN ALINMASI: 21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun 25'inci maddesine gereğince; Kanunun 4'üncü maddesine göre Kültür ve Turizm Bakanlığına bildirilen taşınır kültür ve tabiat varlıkları ile 23'üncü maddesinde belirlenen korunması gerekli taşınır kültür ve tabiat varlıkları, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bilimsel esaslara göre tasnif ve tescile tabi tutulurlar. Bunlardan Devlet müzelerinde bulunması gerekli görülenler, usulüne uygun olarak müzelere alınırlar. Türk askerî tarihini ilgilendiren her türlü silah ve malzemenin bulundukları veya ihbar edildikleri yerde, tarihî niteliklerinin araştırılması, incelenmesi ve değerlendirilmesi Genelkurmay Başkanlığınca yapılır. Tasnif ve tescil dışı bırakılan ve müzelere alınması gerekli görülmeyenler, sahiplerine bir

belge ile iade olunurlar. Belge ile iade olunan kültür varlıkları üzerinde, sahipleri her türlü tasarrufta bulunabilirler. Bir yıl içinde sahipleri tarafından alınmayanlar, müzelerde saklanabilir veya usulüne uygun olarak Devletçe satılabilir.

TAŞINIR MAL: *bk. Emval-i Menkule.*

TAŞINIR MALLARIN İHALE İLE ALIMI: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

TAŞINIR MAL YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ: 1. İlgili Kanun Hükmü ve Yönetmeliğin Kapsamı: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 44'üncü maddesi gereğince; taşınır malların kaydı, muhafazası, kullanımı, mal yönetim hesabının verilmesi ve mal yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir. Türk Silahlı Kuvvetleriyle (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil) Millî İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün taşınır mallarının kayda alınması ile bunların yönetim ve iç denetimine ilişkin usul ve esaslar Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca birlikte hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. Bu hükme göre hazırlanan Taşınır Mal Yönetmeliği, Bakanlar Kurulunun 28.12.2006 tarih ve 2006/11545 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulup 18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerini ve bunlara ait taşınır malları kapsar. Tüzel kişiliğinin adı Hazine olan genel bütçeli kuruluşlar, 5018 sayılı Kanunun 12'nci maddesi gereğince, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerindendir. Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil), Millî İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün taşınır mallarının kayda alınması ile bunların yönetim ve denetiminde özel mevzuatındaki hükümler uygulanır. Yönetmeliğin bu hükmündeki özel mevzuat, 5018 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen 44'üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen yönetmeliktir. Kapsamdaki idarelerin bünyesinde bulunan fabrika, imalathane ve benzeri üretim yerlerinde kullanılan ilk madde ve malzemeler ile yarı mamul ve mamul maddeler hakkında, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümleri uygulanmaz. Bunlar hakkında, kendi düzenleyici işlemlerinde belirlenen esas ve usuller uygulanır. Kamu idarelerinin görevleri gereğince herhangi bir işlemin sonuçlanmasına veya bir kararın verilmesine kadar muhafaza edilmek üzere alınan emanet taşınır mallar hakkında özel mevzuatındaki hükümler uygulanır. **2. Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin sağlıklı olarak uygulanması, Yönetmelikte geçen bazı kelime ve deyimlerin iyi bilinmesi ile mümkündür. Yönetmeliğin

uygulanmasında kullanılan önemli tanımlar, 4'üncü maddede yer almıştır: **a) Ambar:** Kamu idarelerine ait taşınır malların, kullanıma verilinceye kadar veya kullanımdan iade edildiğinde muhafaza edildiği yerdir. **b) Dayanıklı Taşınırlar:** Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde gösterilen makine ve cihazlar ile taşıtlar ve demirbaşlardır. Listeye göre bunları; makineler ve aletler grubu, cihazlar ve aletler grubu, kara yolu taşıtları grubu, su ve deniz taşıtları grubu, hava taşıtları grubu, demir yolu ve tramvay taşıtları grubu, döşeme ve mefruşat grubu, büro makineleri grubu, mobilyalar grubu, beslenme, gıda ve mutfak demirbaşları grubu, canlı demirbaşlar grubu, tarihî veya sanat değeri olan demirbaşlar grubu, kütüphane demirbaşları grubu, eğitim demirbaşları grubu, spor amaçlı kullanılan demirbaşlar grubu, güvenlik, kontrol ve tedbir amaçlı demirbaşlar grubu ve demirbaş niteliğindeki süs eşyaları oluşturmaktadır. Ayrıca, Listede "tesisler grubu"ndan söz edilmekle birlikte, taşınmaz mal olarak değerlendirildiğinden Taşınır Kod Listesine alınmadığı ve sadece muhasebe detay hesap planlarında yer alacağı belirtilmektedir. **c) Demirbaşlar:** Belirli bir hizmete tahsis amacıyla edinilen, belli bir süreye tabi olmaksızın uzun süre kullanılabilen ve kullanılmakla yok olmayan, çeşitleri ile kod numaraları Taşınır Kod Listesinin (B) bölümü 255 hesap detayında yer alan taşınır mallardır. Listeye göre bunları; döşeme ve mefruşat grubu, büro makineleri grubu, mobilyalar grubu, beslenme, gıda ve mutfak demirbaşları grubu, canlı demirbaşlar grubu, tarihî veya sanat değeri olan demirbaşlar grubu, kütüphane demirbaşları grubu, eğitim demirbaşları grubu, spor amaçlı kullanılan demirbaşlar grubu, güvenlik, kontrol ve tedbir amaçlı demirbaşlar grubu ve demirbaş niteliğindeki süs eşyaları oluşturmaktadır. **d) Harcama Birimi:** Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan merkez birimi ile ödenek gönderme belgesiyle harcama yetkisi verilen merkez dışı birimdir. **e) Harcama Yetkilisi:** Harcama biriminin en üst yöneticisidir. 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesine göre; bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi, harcama yetkilisidir. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde; idareler, merkez ve merkez dışı birimler ve görev unvanları itibarıyla harcama yetkililerinin belirlenmesine, harcama yetkisinin bir üst yönetim kademesinde birleştirilmesine ve devredilmesine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca belirlenir. Maliye Bakanlığı bu yetkisini kullanarak harcama yetkililerinin kimler olacağını, 1 sayılı Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ ile belirlemiştir. Bu Tebliğ, 31.12.2005 tarih ve 26040 dördüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **f) Hurda:** Ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı hâlde teknik ve fizikî nedenlerle alınış amaçları doğrultusunda kullanılması imkânı kalmayan veya tamiri mümkün veya ekonomik olmayan arızalar nedeniyle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılan taşınır mallar ile üretim sırasında elde

edilen kırpıntı, döküntü ve artık parçalardır. **g) Makine ve Cihazlar:** Çeşitleri ile kod numaraları Taşınır Kod Listesinin (B) bölümü 253 hesap detayında yer alan, üretim ve hizmet amacıyla kullanılan her türlü makine, cihaz ve aletlerdir. **h) Malî Hizmetler:** 5018 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesinde sayılan görevlerdir. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.* **i) Rayiç Bedel:** Taşınır malların değerleme günü ve yerindeki normal alım ve satım değeridir. **j) Strateji Geliştirme Birimi:** Strateji geliştirme başkanlıkları, strateji geliştirme daire başkanlıkları, strateji geliştirme ve malî hizmetlerin yerine getirildiği müdürlükler, mahallî idarelerde ilgili mevzuatında yer alan hükümler çerçevesinde kurulacak birimler ve strateji geliştirme birimi kurulmayan idarelerin mevcut yapılarında malî hizmetlerini yürüten birimlerdir. **k) Taşınır:** Çeşitleri ile kod numaraları Yönetmeliğe ekli Taşınır Kod Listesinin (A) ve (B) bölümlerinde gösterilen taşınır mallardır. **l) Taşınır I'inci Düzey Detay Kodu:** Taşınır Kod Listesinde gösterilen taşınır hesap kodundan sonra gelen iki haneli detay kodudur. **m) Taşınır II'nci Düzey Detay Kodu:** Taşınır Kod Listesinde gösterilen taşınır I'inci düzey detay kodundan sonra gelen iki haneli detay kodudur. **n) Taşınır Hesap Kodu:** 03.05.2005 tarih ve 2005/8844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçeve hesap planında yer alan ve taşınırın kaydedildiği ilgili hesap kodudur. Bu Yönetmelik, 08.06.2005 tarih ve 25839 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **o) Taşınır Kayıt ve Kontrol Yetkilisi:** Harcama yetkilisi adına taşınır malları teslim alan, koruyan, kullanım yerlerine teslim eden, bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre kayıtları tutan ve bunlara ilişkin belge ve cetvelleri düzenleyen ve bu hususlarda hesap verme sorumluluğu çerçevesinde harcama yetkilisine karşı sorumlu olan görevlilerdir. **p) Taşınır Kodu:** Taşınır mallın kayıtlarda detaylı izlendiği, taşınır hesap kodu ile taşınır I ve II'nci düzey detay kodu ve sonraki düzey detay kodlarının birleşiminden oluşan koddur. **r) Taşınır Konsolide Görevlisi:** Kamu idaresinin taşınır mal kayıt ve kontrol yetkililerinden aldığı harcama birimi taşınır hesaplarını konsolide ederek taşınır hesap cetvellerini hazırlamak ve biriminin bir üst teşkilattaki taşınır konsolide görevlisine vermekle sorumlu olan görevlilerdir. **s) Taşıtlar:** Yolcu ve yük taşımacılığında kullanılanlar ile özel amaçlı kullanımlar için muhtelif cihazlarla donatılmış bulunan ve çeşitleri ile kod numaraları Taşınır Kod Listesinin (B) bölümü 254 hesap detayında gösterilen taşıtlardır. Listeye göre bunları; kara yolu taşıtları grubu, su ve deniz taşıtları grubu, hava taşıtları grubu ve demir yolu ve tramvay taşıtları grubu oluşturmaktadır. **t) Tüketim Malzemeleri:** Belirli bir hizmetin üretilmesinde kullanılan, kullanımı sonucunda tükenen veya bir süre kullanıldıktan sonra ilk özelliklerini kısmen veya tamamen kaybederek bir daha kullanılamayacak duruma gelen, çeşitleri ile kod numaraları Taşınır Kod Listesinin (A)

bölümü 150 hesap detayında yer alan malzemelerdir. Listeye göre bunları; kırtasiye malzemeleri grubu, beslenme, gıda amaçlı ve mutfakta kullanılan tüketim malzemeleri grubu, tıbbî ve laboratuar sarf malzemeleri grubu, yakıtlar, yakıt katkıları ve katkı yağlar grubu, temizleme ekipmanları grubu, giyecek, mefruşat ve tuhafiye malzemeleri grubu, yiyecek grubu, içecek grubu, canlı hayvanlar grubu, ziraî maddeler grubu, yem grubu, bakım onarım ve üretim malzemeleri grubu, yedek parçalar grubu, nakil vasıtaları lastikleri grubu, değişim, bağış ve satış amaçlı yayınlar grubu, spor malzemeleri grubu, diğer tüketim amaçlı malzemeler oluşturmaktadır. **u) Üst Yönetici:** Bakanlıklarda müsteşar, Millî Savunma Bakanlığında Bakan, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali, belediyelerde belediye başkanıdır. **3. Taşınır Mallarla İlgili Sorumluluk:** Yönetmeliğin 5'inci maddesinde düzenlenen sorumluluklarla ilgili hükümler şunlardır: **a)** Harcama yetkilileri taşınır malların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan ve taşınır yönetim hesabını ilgili mercilere göndermekten sorumludur. Harcama yetkilileri taşınır kayıtlarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutulması ve taşınır yönetim hesabının ilgili mercilere gönderilmesi sorumluluğunu, taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine getirir. **b)** Harcama yetkilileri, taşınır mallara ilişkin işlem ve kayıtların usule uygun olarak yapılıp yapılmadığını kontrol etmeye veya ettirmeye; kasıt, kusur veya ihmal sonucu kırılan, bozulan veya kaybolan taşınır malların ilgililerden tazmini için gerekli işlemleri yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir. **c)** Kamu idarelerine ait taşınır malların muhafazası ile görevli olan veya kendilerine kullanılmak üzere taşınır mal teslim edilen kamu görevlileri, bu taşınırları en iyi şekilde muhafaza etmek, gerekli bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, veriliş amacına uygun bir şekilde kullanmak ve görevin sona ermesi veya görevden ayrılma hâlinde iade etmek zorundadırlar. **d)** Zimmetle teslim edilen dayanıklı taşınırlar, kullanıcıları tarafından başkasına devredilemez. Kullanıcılarının görevden ayrılması hâlinde, söz konusu taşınırların ambara iade edilmesi zorunludur. Bu şekilde teslim yapılmadan personelin kurumla ilişiği kesilmez. **e)** Taşınır malların muhafazasından ve yönetilmesinden sorumlu olanların, gerekli tedbirlerin alınmaması veya özenin gösterilmemesi nedeniyle taşınırın kullanılmaz hâle gelmesi veya yok olması sonucunda sebep oldukları kamu zararları hakkında, 27.09.2006 tarih ve 2006/11058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır. Bu Yönetmelik, 19.10.2006 tarih ve 26234 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **f)** Kullanılmak üzere kendilerine taşınır mal teslim edilen kamu görevlilerinin kasıt, kusur,

ihmal veya tedbirsizlik ya da dikkatsizlikleri nedeniyle oluşan kamu zararı, değer tespit komisyonu tarafından tespit edilecek rayiç bedeli üzerinden, ilgili mevzuat hükümleri uygulanmak suretiyle tahsil edilir. **g)** Taşınır malların özelliğinden veya olağan kullanımından kaynaklanan yıpranma ile usulüne uygun olarak belirlenen firelerden dolayı sorumluluk aranmaz. **4. Taşınır Kayıt ve Kontrol Yetkilileri:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre; taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri, harcama yetkililerince, memuriyet veya çalışma unvanına bağlı kalmaksızın, taşınır kayıt ve işlemlerini, bu Yönetmelikte belirtilen usule uygun şekilde yapabilecek bilgi ve niteliklere sahip personel arasından görevlendirilir. Dış temsilciliklerde taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri, misyon şefleri tarafından görevlendirilir. Taşınır işlemleri yoğun olan harcama birimlerinde, birden fazla taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi görevlendirilebilir. Taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin görev ve sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir: **a)** Harcama birimince edinilen taşınır mallardan muayene ve kabulü yapılanları cins ve niteliklerine göre sayarak, tartarak, ölçerek teslim almak, doğrudan tüketilmeyen ve kullanıma verilmeyen taşınır malları sorumluluğundaki ambarlarda muhafaza etmek. **b)** Muayene ve kabul işlemi hemen yapılamayan taşınır malları kontrol ederek teslim almak, bunların kesin kabulü yapılmadan kullanıma verilmesini önlemek. **c)** Taşınır malların giriş ve çıkışına ilişkin kayıtları tutmak, bunlara ilişkin belge ve cetvelleri düzenlemek ve taşınır yönetim hesap cetvellerini konsolide görevlisine göndermek. **d)** Tüketime veya kullanıma verilmesi uygun görülen taşınır malları ilgililere teslim etmek. **e)** Taşınır malların yangına, ıslanmaya, bozulmaya, çalınmaya ve benzeri tehlikelere karşı korunması için gerekli tedbirleri almak ve alınmasını sağlamak. **f)** Ambarda çalınma veya olağanüstü nedenlerden dolayı meydana gelen azalmaları harcama yetkilisine bildirmek. **g)** Ambar sayımını ve stok kontrolünü yapmak, harcama yetkilisince belirlenen asgarî stok seviyesinin altına düşen taşınır malları harcama yetkilisine bildirmek. **h)** Kullanımda bulunan dayanıklı taşınır malları bulundukları yerde kontrol etmek, sayımlarını yapmak ve yaptırmak. **i)** Harcama biriminin malzeme ihtiyaç planlamasının yapılmasına yardımcı olmak. **j)** Kayıtlarını tuttuğu taşınır malların yönetim hesabını hazırlamak ve harcama yetkilisine sunmak. Ayrıca taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri, sorumluluklarında bulunan ambarlarda kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlikleri nedeniyle meydana gelen kayıp ve noksanlıklardan sorumludurlar. Taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri, sorumluluklarında bulunan ambarları devir ve teslim etmeden görevlerinden ayrılamazlar. **5. Taşınır Konsolide Görevlileri:** Yönetmeliğin 7'nci maddesi gereğince; kamu idarelerinin merkez ve taşra harcama birimlerinin taşınır hesaplarının, ilçe, il, bölge, dış temsilcilik ve merkez teşkilatları itibarıyla konsolide edilmesi işlemlerini yürütmek üzere merkez, bölge, il ve gerek görülmesi hâlinde ilçe teşkilatlarında birer taşınır konsolide görevlisi

belirlenir. Taşınır konsolide görevlisi, kamu idarelerinin merkez teşkilatlarında strateji geliştirme birimi yöneticisine bağlı malî hizmetleri yürüten birimin bünyesindeki taşınır kayıt işlemlerinden sorumlu yöneticidir. İlçe, il veya bölge teşkilatlarında ise taşınır konsolide görevlisi, bu teşkilatların en üst yöneticileri tarafından belirlenir. Merkezdeki taşınır konsolide görevlileri, harcama birimleri ile dış temsilciliklerden ve taşradaki taşınır konsolide görevlilerinden aldıkları Taşınır Hesap Cetvellerini konsolide ederek, idarenin Taşınır Kesin Hesap Cetveli ile Taşınır Hesabı İcmal Cetvelini, üst yönetici adına hazırlamakla yükümlüdür. **6. Muhasebe Yetkililerinin Taşınır Hesabına İlişkin Görev ve Sorumlulukları:** Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; taşınır mal işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtları, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine dayanılarak çıkarılmış ilgili muhasebe düzenlemeleri ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde muhasebe yetkilileri tarafından yapılır. Muhasebe yetkilileri, harcama birimlerince hazırlanan Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetvelinde gösterilen tutarların muhasebe kayıtlarıyla uygunluğunu kontrol ederek onayladıktan sonra, harcama yetkilisine göndermekle görevli ve sorumludurlar. Muhasebe yetkililerinin bu Yönetmelikteki görevleriyle ilgili sorumlulukları, taşınır mal işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının, dayanağı belgelere uygunluğu ile harcama birimlerince hazırlanan Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetvellerini inceleyip onaylayarak harcama yetkilisine vermekle sınırlıdır. **7. Taşınır Mallarla İlgili Defterler:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre; taşınır mal işlemlerinde, örnekleri Yönetmeliğe ekli olan ve özelliklerine göre tutulması gereken defterler şunlardır: **a) Tüketim Malzemeleri Defteri:** Bu Defter, Taşınır Kod Listesinin (A) bölümünde yer alan tüketim malzemelerinin giriş ve çıkış kayıtları için kullanılır. **b) Dayanıklı Taşınırlar Defteri:** Bu Defter, Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde yer alan dayanıklı taşınırların kayıtları için kullanılır. Her bir dayanıklı taşınıra ait giriş ve çıkış kayıtları ayrı yapılır. **c) Müze Defteri:** Bu Defter, müzelerde sergilenen veya sergilenmek üzere muhafaza altında bulundurulan taşınırlar için tutulur. Her bir taşınır için ayrı kayıt yapılır. **d) Kütüphane Defteri:** Bu Defter, kütüphanelerdeki yazma ve basma nadir eserler ile kitap ve kitap dışı materyal için tutulur. Her bir taşınır için ayrı kayıt yapılır. **8. Taşınır Mallarla İlgili Belge ve Cetveller:** Yönetmeliğin 10'uncu maddesi gereğince; taşınır işlemlerinde, işlem türüne göre aşağıda belirtilen ve örnekleri Yönetmeliğe ekli olan belge ve cetveller kullanılır: **a) Taşınır İşlem Fişi:** İlgili mevzuatı çerçevesinde kabul edilerek teslim alınan taşınır malların girişleri ile taşınır malların çıkış ve ambarlar arasında devir işlemlerinde, dayanıklı taşınırların niteliklerini değiştiren esaslı onarım ve ilaveler sonucu değer artışlarında, kayıtlara esas olmak üzere 5 örnek numaralı Taşınır İşlem Fişi düzenlenir. Müze ve kütüphanelerdeki eserler için ise 5/A örnek numaralı Taşınır

İşlem Fişi kullanılır. Taşınır İşlem Fişleri en az üç nüsha olarak düzenlenir ve her malî yılbaşında "1"den başlamak üzere bir sıra numarası verilir. Fiş, dayanağını oluşturan belgenin tarihinden önceki bir tarihi taşıyamaz. Taşınır İşlem Fişinin elektronik ortamda düzenlenemediği hâllerde, seri ve sıra numaralı olarak bastırılmış fişler kullanılır. Düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin nüshaları hakkında, Yönetmeliğin ilgili maddelerine göre işlem yapılır. İhtiyaç duyulduğunda kullanılmak üzere satın alınarak depolanan ya da arşivlenenler ile süreli yayınlardan ciltletilmiş olanlar hariç olmak üzere, aşağıda sayılan hâllerde Taşınır İşlem Fişi düzenlenmez: **aa)** Satın alındığı andan itibaren tüketimi yapılan su, doğal gaz, kum, çakıl, bahçe toprağı, bahçe gübresi ve benzeri maddeler. **bb)** Makine, cihaz, taşıt ve iş makineleri ile demirbaşların servislerince yapılan bakım ve onarımlarında kullanılan yedek parçalar ile doğrudan taşıtların depolarına konulan akaryakıt, likit gaz (LPG) ve yağlar. **cc)** Kısa sürede tüketilen mutfak tipi tüpler ve yangın söndürme tüplerine yapılan gaz dolumları ile yazıcı kartuşlarının dolumları. **dd)** Dergi ve gazete gibi süreli yayınlar ile arşivlenme niteliği olmayan kütüphane materyalleri. **b) Zimmet Fişi:** Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde gösterilen kara taşıtları ve iş makinelerinin bunları sürekli olarak kullanacak personele verilmesinde 6 örnek numaralı Zimmet Fişi düzenlenir. Bu Fiş, vardiya usulü çalışılan yerlerde kullanılan kara taşıtları ve iş makineleri için iş yerinde koordinasyonu sağlayan sorumlu yönetici adına düzenlenir. Demirbaş, makine ve cihazların kullanıma verilmesinde ise 6/A örnek numaralı Zimmet Fişi düzenlenir. **c) Taşınır İstek Belgesi:** Bu Belge, ambardan taşınır mal talep edildiğinde kullanılır ve talepte bulunan birim yetkilisinin onayını taşır. **d) Dayanıklı Taşınırlar Listesi:** Bu Liste, Taşınır Kod Listesinin (B) bölümünde gösterilen taşınır mallardan oda, büro, bölüm, atölye ve servislerde kullanılmak üzere verilenler için iki nüsha olarak düzenlenir. Listenin bir nüshası taşınır malın bulunduğu yerde asılı bulundurulur. Diğer nüshası ise taşınır kayıt kontrol yetkilisi tarafından dosyasında saklanır. **e) Taşınır Geçici Alındısı:** Bu Alındı, muayene ve kabul işlemi derhâl yapılamayan hâllerde, taşınır malların geçici olarak teslim alınmasında düzenlenir. Alındının birinci nüshası taşınırı malı teslim edene verilir. Muayene ve kabul işleminden sonra, kabul edilen taşınır mallar için Taşınır İşlem Fişi düzenlenir ve bu Fişin tarih ve numarası geçici alındının dosyasında saklanan ikinci nüshası üzerine kaydedilir. Muayene ve kabul işleminden sonra kabul edilmeyen taşınır mallarda ise, ilgiliye verilen Taşınır Geçici Alındısı geri alınarak dosyasındaki ikinci nüshasıyla birleştirilir. Alındının geri alınamaması hâlinde, ikinci nüshası üzerine durumu belirtir açıklama yapılır. **f) Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı:** Bu Tutanak, taşınır malın kaybolma, çalınma ve fire gibi herhangi bir nedenle yok olması; yıpranma, kırılma veya bozulma gibi nedenlerle kullanılamaz hâle gelmesi; hurdaya ayrılması ile canlı taşınır malların ölmesi gibi

nedenlerle kayıtlardan düşülmesini sağlamak amacıyla üç nüsha olarak düzenlenir ve verilen yetki çerçevesinde üst yönetici veya harcama yetkilisi tarafından onaylanır. Bir nüshası, çıkış kaydına esas olmak üzere düzenlenen Taşınır İşlem Fişine, ikinci nüshası muhasebe birimine gönderilecek Taşınır İşlem Fişine eklenir. Diğer nüshası ise dosyasında saklanır. Bu Tutanak, bu bentte sayılan hâllerin ortaya çıkması durumunda, bu durumun araştırma gerektirmesi hâlinde harcama yetkilisi tarafından görevlendirilecek en az üç kişiden oluşan komisyon kararına, gerektirmemesi hâlinde harcama yetkilisinin kararına, sayım sonucunda taşınırların noksan çıkması hâlinde ise sayım kurulunun kararına dayanılarak taşınır kayıt kontrol yetkilisince düzenlenir ve verilen yetki çerçevesinde üst yönetici veya harcama yetkilisi tarafından onaylanır. **g) Ambar Devir ve Teslim Tutanağı:** Bu Tutanak, taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri arasındaki ambar devir ve teslim alma işlemlerinde düzenlenir. Taşınır mallar tutanağa taşınır kodları itibarıyla kaydedilir. Kayıtlara göre ambarda bulunması gereken taşınır mallar ile sayımda fiilen bulunan miktarlar, varsa fazla ve noksanlar Tutanakta gösterilir. Tutanak üç nüsha düzenlenir, bir nüshası devredene, bir nüshası devir alana verilir ve üçüncü nüshası dosyasında saklanır. **h) Sayım Tutanağı:** Bu Tutanak, taşınır malların sayım işlemlerinde taşınır II'nci düzey detay kodu itibarıyla düzenlenir ve taşınır mallar Tutanağa taşınır kodu düzeyinde kaydedilir. Tutanağın sayım fazlası veya noksanına ilişkin sayfalarının bir nüshası, giriş-çıkış işlemleri için düzenlenen Taşınır İşlem Fişi ekine, bir nüshası da Taşınır İşlem Fişinin muhasebe birimine gönderilecek nüshasına bağlanır. Sayım tutanakları, dosyasında bir bütün olarak saklanır. **i) Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli:** Bu Cetvel, taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin yıl sonu hesaplarına ilişkin işlemlerinde taşınır I'inci düzey detay kodunda gösterilen her bir taşınır mal grubu için düzenlenir ve taşınır mallar bu Cetvele taşınır II'nci düzey detay kodu düzeyinde kaydedilir. Cetvelin "Gelecek Yıla Devir" sütununda gösterilen miktarın, yıl sonlarında sayım tutanaklarının "Sayımda Bulunan Miktar" sütununda gösterilen miktara eşit olması gerekir. **j) Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetveli:** Bu Cetvel, harcama biriminin taşınır yönetim hesabının çıkarılması amacıyla, taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi tarafından harcama birimi itibarıyla taşınır I'inci düzey detay kodunda gösterilen her bir taşınır grubu için düzenlenir ve taşınır mallar bu Cetvele taşınır II'nci düzey detay kodu düzeyinde kaydedilir. **k) Taşınır Hesap Cetveli:** Bu Cetvel, taşınır konsolide görevlilerince ilçe, il, bölge, dış temsilcilik ve merkez birimlerinin taşınır hesabının çıkarılması işlemlerinde düzenlenir. Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetveli esas alınarak taşınır I'inci düzey detay kodunda gösterilen her bir taşınır mal grubu için düzenlenen bu Cetvele taşınır mallar taşınır II'nci düzey detay kodu düzeyinde kaydedilir. **l) Taşınır Kesin Hesap Cetveli:** Bu Cetvel, merkezdeki taşınır konsolide görevlisince, kamu idaresinin taşınır kesin

hesabının çıkarılması amacıyla taşınır konsolide görevlilerinden alınan Taşınır Hesap Cetveline dayanılarak taşınır I'inci düzey detay kodunda gösterilen her bir taşınır mal grubu için düzenlenir ve taşınırlar Cetvele taşınır II'nci düzey detay kodu düzeyinde kaydedilir. **m) Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetveli:** Bu Cetvel, kamu idaresinin taşınır kesin hesabının çıkarılmasına ilişkin işlemlerde taşınır hesap kodunda gösterilen her bir taşınır mal grubu için düzenlenir ve taşınır mallar Cetvele taşınır I'inci düzey detay kodu düzeyinde kaydedilir. **n) Müze/Kütüphane Yönetim Hesabı Cetveli:** Bu Cetvel, kamu idarelerinin elinde bulunan veya müzelerdeki tarihî ve sanat değeri olan taşınır mallar ile kütüphanelerde bulunan yazma ve basma nadir eserler ile diğer materyallerin yönetim hesaplarının verilmesinde düzenlenir. **9. Kamu İdarelerince Yapılabilecek Düzenlemeler ile Defter ve Belgelerin Elektronik Ortamda Tutulması:** Yönetmeliğin 11'inci maddesine göre; taşınır malların tüm giriş ve çıkış kayıtları ile kullanılacak defter, belge ve cetvellerin bilgisayar ortamında tutulması ve düzenlenmesi esastır. Kamu idareleri, bu Yönetmelikte belirlenen esas ve usullere bağlı kalmak ve Maliye Bakanlığının uygun görüşünü almak koşuluyla özel düzenleme yapabilir ve gereken hâllerde bu Yönetmelikte yer alan defter, belge ve cetveller yanında başka defter, belge ve cetveller de kullanabilirler. **10. Taşınır Malların Kayıt ve Giriş-Çıkış İşlemleri: a) Kayıt Esası ve Belge Şartı:** Yönetmeliğin 12'nci maddesine göre; kamu idarelerince bütün taşınır malların ve bunlara ilişkin işlemlerin, kayıt altına alınması esastır. Taşınır mal kayıtları, yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulur. Her bir kaydın belgeye dayanması şarttır. Bu çerçevede; **aa)** Önceki yıldan devren gelen taşınır mallar ile içinde bulunulan yılda herhangi bir şekilde edinilen veya elden çıkarılan taşınır mallar, **bb)** Taşınır mallardaki kayıp, fire, yıpranma ve benzeri nedenlerle meydana gelen azalmalar, **cc)** Sayım sonucunda ortaya çıkan fazlalar, miktar ve değer olarak kayıtlara alınarak takip edilir. **b) Kayıt Zamanı, Kayıt Değeri ve Değer Tespit Komisyonu:** Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre; taşınır mallar, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hâle geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşınırın ölümü gibi yok olma hâllerinde çıkış kaydedilir. Giriş ve çıkış kayıtları Taşınır İşlem Fişine dayanılarak yapılır. Giriş ve çıkış kayıtlarında esas alınacak değerler şöyledir: **aa)** Satın alma suretiyle edinme ve değer artırıcı değişiklik hâllerinde maliyet bedeli. **bb)** Bedelsiz devir, kullanılamaz hâle gelme, yok olma ve hurdaya ayrılma hâllerinde kayıtlı değeri. **cc)** Bağış ve yardım yoluyla edinilen taşınır mallarda; bağış ve yardımda bulunan tarafından ispat edici bir belge ile değeri belirtilmiş ise bu değer, belli bir değeri yoksa değer tespit komisyonunca belirlenen değer. Değer tespit

komisyonu, harcama yetkilisinin onayı ile taşınır kayıt ve kontrol yetkilisinin ve işin uzmanının da katıldığı en az üç kişiden oluşturulur. Komisyon değer tespitinde ticaret odası, sanayi odası, borsa, meslek kuruluşları, ilgili diğer kuruluşlardan veya aynı nitelikteki taşınırı satın alan idarelerden ve fiyat araştırması sonuçlarından yararlanabilir. Satın alma suretiyle edinilen taşınır malların maliyet bedelinin tespitinde, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır. Faturada çeşitli taşınır mallar için topluca gösterilmiş giderler olması durumunda, giderler taşınır malların alış bedelleri ile orantılı olarak paylaştırılır. Taşınır mallar, faturada kayıtlara esas olacak şekilde çeşitleri itibarıyla ayrı ayrı gösterilir. **c) Dayanıklı Taşınır Mallarda Değer Artışı:** Yönetmeliğin 14'üncü maddesine göre; kullanım devamlılığının sağlanması için yapılan bakım ve onarım harcamaları hariç olmak üzere, dayanıklı taşınır malların niteliğini, kullanım şeklini değiştiren, hizmet kalitesini ve taşınır mallardan sağlanan faydayı artıran ve benzeri amaçlarla yapılan değer artırıcı harcamalar, taşınır malın kayıtlı maliyet değerine, Taşınır İşlem Fişi düzenlenmek suretiyle ilave edilir. Bu şekilde maliyetlere ilave edilecek değer artırıcı harcamalar nitelik, tür ve tutar itibarıyla Maliye Bakanlığınca belirlenebilir. **d) Satın Alınan Taşınır Malların Giriş İşlemleri:** Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre; satın alınan taşınır mallar için, teslim alındıktan sonra, Taşınır Kod Listesindeki hesap kodları itibarıyla üçer nüsha Taşınır İşlem Fişi düzenlenir. Alımı bir merkezden yapılarak birden fazla birime doğrudan teslim edilen taşınır mallar için, taşınır malın teslim edildiği birimlerce Taşınır İşlem Fişi düzenlenir ve bir nüshası alımı yapan birime gönderilir. Alımı yapan birim, gelen fişlere dayanarak, ödemeye ve kendi giriş kayıtlarına esas olmak üzere Taşınır İşlem Fişi düzenler. Diğer birimlerden alınan Fişler, düzenlenen bu Fişin idarede kalan nüshasına bağlanır. Alımı yapan birimce giriş kayıtları yapıldıktan sonra düzenlenecek Taşınır İşlem Fişiyle de ilgili diğer birimler adına çıkış kaydedilir. Farklı hesaplara kaydı gereken taşınır malların aynı faturada yer alması hâlinde, faturadaki taşınır malların kaydedileceği hesap sayısınca fatura fotokopileri çıkarılır ve üzerine her hesap için düzenlenen Taşınır İşlem Fişinin numarası yazılır. Fişin birinci nüshası ödeme emri belgesine, ikinci nüshası ise ödeme emri belgesinin harcama biriminde kalan nüshasına bağlanır. Üçüncü nüshası, muayene ve kabul komisyon tutanağı veya idare yetkilisince düzenlenmiş kabul belgesi ile birlikte, sıralı olarak dosyalanır. Satın alınan dergi ve gazete gibi süreli yayınların bedellerinin ödenmesi sırasında Taşınır İşlem Fişi düzenlenmez. Söz konusu yayınlardan cilt birliği sağlananlar, ciltletildikten sonra Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınır. **e) Bağış ve Yardım Yoluyla Edinilen Taşınırların Girişi:** Yönetmeliğin 16'ncı maddesine göre; 5018 sayılı Kanunun 40'ıncı maddesi ile diğer mevzuat çerçevesinde bağış ve yardım olarak edinilen taşınır mallar teslim alındığında, taşınır kayıt

kontrol yetkilisi tarafından Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınır. Fişin birinci nüshası bağış ve yardım edene verilir veya gönderilir. **f) Sayım Fazlası Taşınır Malların Girişi:** Yönetmeliğin 17'nci maddesine göre; yapılan sayım sonucunda fazla bulunan taşınır mallar, Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınır. Sayım fazlası taşınır malların giriş kaydedilmesinde; söz konusu taşınır malla aynı nitelikte son bir yıl içinde girişi yapılan taşınır mal varsa bu değer, aksi hâlde değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek değer esas alınır. **g) İade Edilen Taşınırların Girişi:** Yönetmeliğin 18'inci maddesine göre; kullanıma verilen tüketim malzemelerinden herhangi bir nedenle iade edilenler, iadeyi yapan birim yetkilisinin onayını taşıyan ve iade edilen malzemenin cins ve miktarını belirten belge karşılığında teslim alınır ve Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek tekrar giriş kaydedilir. Fişin birinci nüshası taşınır malları iade edene verilir. Yönetmelik eki taşınır kod listesinde tüketim malzemesi olarak sınıflandırılan taşınır mallardan, üzerine kayıt yapmak veya yeniden formatlanmak ya da doldurulmak suretiyle tekrar kullanılması mümkün olanların, görevin tamamlanmasını takiben ambara iadesi zorunludur. Bu şekilde iade edilen taşınır mallar hakkında birinci fıkraya göre işlem yapılır. Kullanılmak üzere zimmetle verilen dayanıklı taşınır mallardan, herhangi bir nedenle ilgililerince iade edilenler için, Taşınır İşlem Fişi düzenlenmez. Bu taşınır malların kullanıma verilmelerinde düzenlenmiş olan Zimmet Fişleri, ilgili bölüm imzalanarak zimmetinden düşülen kişiye geri verilir ve Dayanıklı Taşınırlar Defterinde gerekli kayıtlar yapılır. **h) Devir Alınan Taşınır Malların Girişi:** Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre; kamu idarelerince 31'inci madde hükümlerine göre bedelsiz olarak devir alınan taşınır mallar, devreden idarenin Taşınır İşlem Fişinde gösterilen değer esas alınarak düzenlenecek Taşınır İşlem Fişi ile giriş kaydedilir ve Fişin bir nüshası yedi gün içerisinde devreden idarenin çıkış kaydına esas Taşınır İşlem Fişine bağlanmak üzere gönderilir. Devralan idarenin yapmış olduğu taşıma giderleri taşınır malın değeri ile ilişkilendirilmez. Aynı kamu idaresinin muhtelif harcama birimlerinin ambarları arasında devredilen taşınır malların alınmasında da, Taşınır İşlem Fişi düzenlenir ve Fişin birinci nüshası ilgili taşınır kayıt ve kontrol yetkilisine verilir. Aynı harcama biriminin ambarları arasındaki taşınır mal devirlerinde düzenlenen Taşınır İşlem Fişi muhasebe birimine gönderilmez. **i) Tasfiye İdaresinden Edinilen Taşınır Malların Girişi:** Yönetmeliğin 20'nci maddesi gereğince; 24.11.2000 tarih ve 2000/1724 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Tasfiye Tüzüğü hükümlerine göre, tasfiye idaresince kamu idarelerine bedelli veya bedelsiz devredilen taşınır mallar karşılığında Taşınır İşlem Fişi düzenlenir ve giriş kaydedilir. Fişin birinci nüshası taşınırı teslim eden işletme yetkilisine verilir. **j) İç İmkânlarla Üretilen Taşınır Malların Giriş İşlemleri:** Yönetmeliğin 21'inci maddesine göre; kamu idarelerinin kendi kullanımları için iç imkânlarıyla

ürettikleri taşınır mallar, değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek rayiç bedel üzerinden, Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek giriş kaydedilir. Kamu idarelerinin mülkiyetindeki arazilerde yetiştirilen ağaçlardan üretilen ekonomik değere sahip kereste, odun, meyve gibi ürünler hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır. **k) Tüketim Suretiyle Çıkış:** Yönetmeliğin 22'nci maddesine göre; tüketim malzemeleri, Taşınır İstek Belgesi karşılığında düzenlenecek Taşınır İşlem Fişi ile çıkış kaydedilir. Kamu idarelerinin iç imkânlarıyla kendi kullanımları için üretecekleri dayanıklı taşınırların üretiminde kullanılan taşınır mallar için de birinci fıkra hükmü uygulanır. Taşınır İşlem Fişi düzenlenmeden hiçbir şekilde tüketim malzemesi çıkışı yapılamaz. Tüketim malzemelerinin çıkış kayıtları, ambarlara girişlerindeki öncelik sırası dikkate alınarak "ilk giren-ilk çıkar" esasına göre ve giriş bedelleri üzerinden yapılır. **l) Kullanım Suretiyle Çıkış:** Yönetmeliğin 23'üncü maddesine göre; taşıt ve iş makineleri haricindeki dayanıklı taşınır mallar, Taşınır İstek Belgesi düzenlenmek suretiyle talep edilir. Talep edilen dayanıklı taşınır mallar, 6/A örnek numaralı Zimmet Fişi düzenlenerek kullanıma verilir. Kara taşıt ve iş makinelerinin yetkili makamın onayına istinaden yönetiminden sorumlu görevliye veya kullanıcısına verilmesinde ise 6 örnek numaralı Zimmet Fişi düzenlenir. Kara taşıtlarının dışındaki taşıtların sorumluya veya kullanıcılarına devir ve teslimine ilişkin usul ve düzenlenecek belgeler kamu idarelerince ayrıca belirlenir. Zimmet Fişine dayanılarak Dayanıklı Taşınırlar Defterine gerekli kayıtlar yapılır. Fişin birinci nüshası dosyasında saklanır. İkinci nüshası zimmetle taşınır mal teslim edilen görevlilere verilir. Oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarında kullanılmak üzere verilen taşınır mallar için Dayanıklı Taşınırlar Listesi düzenlenir ve taşınır mallar, ortak kullanım alanının sorumlusu veya yöneticisine imzası alınarak teslim edilir. **m) Devir Suretiyle Çıkış:** Yönetmeliğin 24'üncü maddesine göre; kamu idarelerince 31'inci madde hükümlerine göre bedelsiz olarak devredilen taşınır malların çıkışı, Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek yapılır. Fişin bir nüshası taşınır malın devredildiği idareye verilir. Devir alan idareden alınan Fiş, düzenlenen Fişin ekine bağlanır. Aynı kamu idaresinin muhtelif harcama birimlerinin ambarları arasında devredilen taşınır mallar için de, Taşınır İşlem Fişi düzenlenir ve Fişin birinci nüshası devredilen harcama biriminin taşınır kayıt ve kontrol yetkilisine verilir. Aynı harcama biriminin ambarları arasındaki taşınır mal devirlerinde de Taşınır İşlem Fişi düzenlenir, ancak bu Fişler muhasebe birimine gönderilmez. **n) Yabancı Ülkelere Bağış veya Yardım Olarak Verilen Taşınır Malların Çıkışı:** Yönetmeliğin 25'inci maddesine göre; yabancı ülkelere bağış veya yardım olarak verilen taşınır mallar, yetkili makamın onay veya kararına dayanılarak düzenlenecek Taşınır İşlem Fişi ile kayıtlardan çıkarılır. Onay veya kararın bir örneği Fişin ekine bağlanır. **o) Satış Suretiyle Çıkış:** Yönetmeliğin 26'ncı maddesine göre; ilgili

mevzuatı çerçevesinde satılan taşınır mallar, Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek çıkış kaydedilir. Satışa ilişkin karar veya onayın bir nüshası Fişin birinci nüshasına bağlanır. **p) Kullanılmaz Hâle Gelme, Yok Olma veya Sayım Noksanı Nedeniyle Çıkış:** Yönetmeliğin 27'nci maddesine göre; tüketim malzemelerinin özelliklerinde, ağırlıklarında veya miktarlarında meydana gelen değişmeler nedeniyle oluşan fireler, sayımda noksan çıkan taşınır mallar, çalınma, kaybolma gibi nedenlerle yok olan taşınır mallar ya da yıpranma, kırılma veya bozulma gibi nedenlerle kullanılamaz hâle gelen taşınır mallar ile canlı taşınır malın ölmesi hâlinde, Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı ve Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlardan çıkarılır. Eskimiş, solmuş, yırtılmış ve kullanılamayacak duruma gelmiş bayrakların Türk Bayrağı Tüzüğünün 38'inci maddesi uyarınca çıkarılan Eskimiş, Solmuş, Yırtılmış ve Kullanılamayacak Duruma Gelmiş Bayrakların Yok Edilmesi Usul ve Esaslarını Gösterir Yönetmelik hükümleri gereğince ilgili yerlere teslim edilmesinde de birinci fıkra hükmü uygulanır. Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen hâllerde kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlik olup olmadığı araştırılarak sonuçları, ayrı bir tutanakta belirtilir ve 5'inci madde hükmüne göre işlem yapılır. **r) Hurdaya Ayırma Nedeniyle Çıkış:** Yönetmeliğin 28'inci maddesine göre; ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı hâlde teknik ve fizikî nedenlerle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılması gerektiği, ilgililer veya özel mevzuatı çerçevesinde oluşturulan komisyon tarafından bildirilen taşınır mallar, harcama yetkilisinin belirleyeceği en az üç kişiden oluşan komisyon tarafından değerlendirilir. Komisyonca yapılan değerlendirme sonucunda hurdaya ayrılması uygun görülmeyen taşınır mallar hakkındaki gerekçeli karar harcama yetkilisine bildirilir. Komisyonca hurdaya ayrılmasına karar verilenler için, ise Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı düzenlenir. Hurdaya ayrılmasına karar verilen taşınır mallardan, kayıtlı değeri Maliye Bakanlığınca belirlenecek tutara kadar olanlar harcama yetkilisinin, belirlenen tutarı aşan taşınır mallar ise kamu idaresi üst yöneticisinin onayı ile kayıtlardan çıkarılır. Birinci fıkraya göre harcama yetkilisince oluşturulacak komisyon tarafından ekonomik değerinin olmadığı veya teknik, sağlık, güvenlik ve benzeri nedenlerle imha edilmesinin şart olduğuna karar verilen taşınır mallar, harcama yetkilisinin onayı ile imha edilir. İmha, komisyon veya komisyonun gözetiminde uzman kişiler tarafından yapılır. Bu işleme ilişkin ayrıca bir imha tutanağı düzenlenir. İmha işleminde özel mevzuat hükümleri öncelikle dikkate alınır. Hurdaya ayrılan veya imha edilen taşınır mallar, Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlardan çıkarılır. Fişin ekine, Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağının bir nüshası bağlanır. **s) Bölünen, Birleşen veya Kaldırılan Harcama Birimlerine Ait Taşınır Mallar Hakkında Yapılacak İşlemler:** Yönetmeliğin 29'uncu maddesine göre; kamu idarelerinin yeniden yapılanmaları sonucu, teşkilat

yapılarında meydana gelen değişiklikler nedeniyle bölünmesine, birleşmesine veya kaldırılmasına karar verilen harcama birimlerine ait taşınır mallarla ilgili olarak şu işlemler yapılır: **aa)** Bölünerek ayrı bir harcama birimi hâline gelen birimin kullanımına terk edilmesi hâlinde, bölünen harcama biriminin kayıtlarına çıkış, yeni oluşan harcama biriminin kayıtlarına giriş kaydedilir. **bb)** Başka bir harcama birimi ile birleşme sonucunda kaldırılan birimin kayıtlarına çıkış, bünyesinde birleşilen birimin kayıtlarına giriş kaydedilir. **cc)** Kaldırılma hâlinde, kaldırılan harcama biriminin kayıtlarına çıkış, devredilmesi kararlaştırılan harcama biriminin kayıtlarına giriş kaydedilir. Giriş ve çıkış kayıtları, Taşınır İşlem Fişi ile yapılır. Düzenlenen fişlerin birer nüshası, muhasebe birimine gönderilir. **t) Taşınır Mal Giriş ve Çıkış İşlemlerinin Muhasebe Birimine Bildirilmesi:** Yönetmeliğin 30'uncu maddesine göre; taşınır mal kayıt ve kontrol yetkilileri tarafından, kamu idarelerinin muhasebe kayıtlarında ilgili stok ve maddî duran varlık hesaplarında izlenen taşınır mallardan; satın alma suretiyle edinilenlerin giriş işlemleri ile değer artırıcı harcamalar için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin bir nüshası ödeme emri belgesi ekinde, muhasebe birimine gönderilir. Diğer şekillerde edinilen taşınır malların girişleri ve maddî duran varlık hesaplarında izlenen taşınır malların çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin birer nüshasının, düzenleme tarihini takip eden en geç on gün içinde ve her durumda malî yıl sona ermeden önce muhasebe birimine gönderilmesi zorunludur. Muhasebe kayıtlarında "150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabı"nda izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri, muhasebe birimine gönderilmez. Bunların yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II'nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilir. Muhasebe yetkilileri, taşınır mal giriş ve çıkış işlemlerine ilişkin olarak kendilerine gönderilen Taşınır İşlem Fişlerinde gösterilen tutarları II'nci düzey detay kodu itibarıyla ilgili hesaplara kaydeder. **11. Kamu İdareleri Arasında Bedelsiz Devir:** Yönetmeliğin 31'inci maddesine göre; kayıtlara alınış tarihi itibarıyla beş yılını tamamlamış ve idarece kullanılmasına ihtiyaç duyulmayan taşınır mallar, bu taşınır mala ihtiyaç duyan idarelere bedelsiz devredilebilir. Ancak devralmak isteyen idare açısından bakım, onarım ve taşıma giderleri nedeniyle ekonomik olmayan ve kullanılmasında fayda görülmeyen taşınır mallar devredilemez. Kamu idarelerince yürütülen veya desteklenen projelerin gerçekleştirilmesi için edinilen araştırma ve geliştirme amaçlı taşınır mallar, uluslararası organizasyonların gerçekleştirilmesi için alınan taşınır mallar ile devredilmediği takdirde, kullanım imkânı kalmayacak olan veya zorunlu sebeplerle devredilmesi

gereken tüketim malzemelerinin devrinde beş yıl şartı aranmaz. Bedelsiz devredilecek ve devredilemeyecek taşınırlara ilişkin diğer esas ve usuller, Maliye Bakanlığınca belirlenir. Bakanlık bu yetkisini, 08.09.2007 tarih ve 26637 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (1) sayılı Taşınır Mal Yönetmeliği Genel Tebliğinde kullanmıştır: **a) İhtiyaç Fazlası Taşınır Sorgu Ekranı:** Tebliğe göre; zorunlu veya öngörülemeyen sebeplerle ortaya çıkan ve yapılan araştırma ve değerlendirmeler sonucunda idarenin merkez ve taşra birimleri itibarıyla kullanım imkânı olmadığı anlaşılan taşınır mallar, "ihtiyaç fazlası taşınır" olarak kabul edilir ve diğer kamu idarelerine bu Tebliğdeki usul ve esaslara bağlı kalmak suretiyle bedelsiz devredebilir. Maliye Bakanlığı www.muhasebat.gov.tr web adresinde, İhtiyaç Fazlası Taşınır Sorgu Ekranı oluşturulmuştur. Kamu idareleri, tespit etmiş oldukları ihtiyaç fazlası taşınır mallarının girişlerini, bu Tebliğin bedelsiz devre ilişkin şartlar başlıklı üçüncü bölümünün birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendinde belirtilen tüketim malzemeleri hariç olmak üzere, say2000i kapsamındaki muhasebe birimleri aracılığıyla İhtiyaç Fazlası Taşınır Sorgu Ekranı kullanılmak suretiyle bu ekranda yapılacak açıklamalar çerçevesinde gerçekleştirebilirler. **b) Bedelsiz Devre İlişkin Şartlar:** İhtiyaç fazlası olduğu tespit edilen taşınır malların diğer kamu idarelerine bedelsiz devredilmesinde aşağıdaki şartlar aranır: **aa)** Taşınır mallar, kayıtlara alınış tarihi itibarıyla beş yılını tamamlamış olmalıdır. Ancak, aşağıda belirtilen durumlarda beş yıl şartı aranmaz: **aaa)** Kamu idarelerince araştırma ve geliştirme amacıyla yürütülen veya desteklenen projelerin gerçekleştirilmesi için edinilen ve proje çalışmalarının tamamlanmasından sonra sözleşme hükümlerine dayanılarak idareye devredilen taşınır mallardan idarece kullanılmasına ihtiyaç duyulmayanlar. **aab)** Uluslararası organizasyonların gerçekleştirilmesi için yapılan toplantı, konferans, tanıtım, spor, yarışma, gösteri, sergi ve benzeri faaliyetler için alınmış olan taşınırlardan söz konusu faaliyetler tamamlandıktan sonra idarece kullanılmasına ihtiyaç duyulmayanlar. **aac)** İdarece kullanım imkânı bulunmadığı gibi diğer idarelere devredilmediği takdirde çürüme, bozulma veya kullanım süresinin dolması gibi nedenlerle bir daha kullanılamayacak olan ya da diğer zorunlu sebeplerle devredilmesi gereken tüketim malzemeleri. **bb)** İdarenin ihtiyaç duymaması nedeniyle devrettiği taşınır mala, devralacak idarece ihtiyaç duyulmalı ve kullanılmasında yarar görülmelidir. **cc)** İhtiyaç fazlası taşınırlar, devralacak idareye bakım, onarım ve taşıma giderleri yönünden ekonomik olmayan malî külfetler getirmemelidir. Beş yılını tamamladığı hâlde devralmak isteyen idare açısından bakım, onarım ve taşıma giderleri nedeniyle devri ekonomik olmayan ve kullanılmasında fayda görülmeyen taşınır mallar devir işlemine konu edilmez, bu tür taşınır mallar, kuruluşların tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre satılmak veya imha edilmek suretiyle tasfiye edilir. **dd)** Devredilecek taşınır malların

devralacak idare tarafından taşınması esastır; ancak, zorunlu durumlarda devreden idare tarafından da taşıtılabilir. **ee)** Kamu idarelerinin yapmış olduğu taşıma giderleri taşınır malın değeri ile ilişkilendirilmez. **ff)** Mahallî idarelerde ortaya çıkan ihtiyaç fazlası taşınır malların, diğer idarelere devrinde ilgisine göre valinin, belediye başkanının veya birlik başkanının onayı aranır. **gg)** Taşınır mal devirleri, Maliye Bakanlığınca (Muhasebat Genel Müdürlüğü) yayımlanan Parasal Sınırlar ve Oranlar Hakkındaki Genel Tebliğinde belirlenen limitler dikkate alınarak harcama yetkilisi veya üst yöneticinin onayı ile yapılır. Devrine karar verilen taşınır mal için iki nüsha Tebliğe ekli form (Taşınır Devrine İlişkin Protokol) düzenlenir ve söz konusu taşınır mallar, Yönetmelik hükümleri gereğince gerekli işlemler yapıldıktan sonra devredilir ve devralınır. **c) Devredilemeyecek Taşınır Mallar:** Taşıt ve iş makineleri, ihtiyaç fazlası taşınır mala konu edilmez ve devredilmez. Ancak, idarece ihtiyaç duyulmadığından diğer idarelere bedelsiz devredilmesinde yarar görülenlerin devri, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerince Maliye Bakanlığının; mahallî idarelerde meclis kararlarına bağlı olarak, sosyal güvenlik kuruluşlarınca ise ilgili bakanlığın teklifi üzerine, Maliye Bakanlığının uygun görüşünün alınması suretiyle yapılır. Kamu idarelerince araştırma ve geliştirme amacıyla yürütülen veya desteklenen projelerin gerçekleştirilmesi için edinilen ve proje çalışmalarının tamamlanmasından sonra sözleşme hükümlerine dayanılarak idareye devredilen taşıt ve iş makinelerinin diğer kamu idarelerine devrinde de bu hüküm uygulanır. **12. Sayım ve Devir İşlemleri: a) Sayım ve Sayım Sonrası Yapılacak İşlemler:** Yönetmeliğin 32'nci maddesinde, sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler konusunda, şu hükümlere yer verilmiştir: **aa)** Kamu idarelerine ait taşınır malların, taşınır kayıt kontrol yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayımı yapılır. **bb)** Taşınır mal sayımları, harcama yetkilisince, kendisinin veya görevlendireceği bir kişinin başkanlığında taşınır kayıt ve kontrol yetkilisinin de katılımıyla, en az üç kişiden oluşturulan sayım kurulu tarafından yapılır. **cc)** Sayım süresince, hizmetin aksamaması ve bozulabilecek nitelikteki taşınır mallar için gerekli tedbirlerin alınması kaydıyla, taşınır giriş ve çıkışları sayım kurulunun talebi üzerine harcama yetkilisince durdurulabilir. Sayım yapılırken gerekli önlemlerin alınması, sayım kurulunun görev ve sorumluluğu altındadır. **dd)** Sayım kurulu öncelikle, taşınır kayıt ve kontrol yetkilisince ambarda bulunduğu veya ambardan çıktığı hâlde belgesi düzenlenmediği ve kayıtları yapılmadığı belirtilen taşınır mallara ilişkin işlemlerin yaptırılmasını sağlar. Sayım Tutanağının "Kayıtlara Göre Ambardaki Miktar" sütunu, defter kayıtları esas alınarak doldurulduktan sonra ambarlardaki taşınır mallar fiilen sayılır ve bulunan miktarlar Sayım Tutanağının "Ambarda Bulunan Miktar" sütununa kaydedilir. **ee)** Ambar sayım işlemleri tamamlandıktan

sonra oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarında bulunan taşınır mallar, Dayanıklı Taşınır Listeleri ve bunların verilme sırasında düzenlenen Zimmet Fişleri esas alınarak sayılır ve sayım sonuçları Sayım Tutanağında gösterilir. Kullanım amacıyla kişilere zimmetle verilmiş olan taşınır mallar için, sayım yapılmaksızın Sayım Tutanağının "Kayıtlara Göre Kişilere Verilen Miktar" sütunundaki bilgiler dikkate alınır. **ff)** Sayımda bulunan miktar ile kayıtlı miktar arasında fark bulunması hâlinde, miktarlarında farklılık bulunan taşınırların sayımı bir kez daha tekrarlanır. Yine farklı çıkarsa bu miktar "Fazla" veya "Noksan" sütununa kaydedilir. **gg)** Sayım kurulunca, taşınır malların fiilî miktarlarının kayıtlı miktarlardan eksik oluğunun tespit edilmesi hâlinde, Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı ve Taşınır İşlem Fişi; fazla olduğunun tespit edilmesi halinde ise Taşınır İşlem Fişi düzenlettirilerek, defter kayıtlarının sayım sonuçlarıyla uygunluğu sağlanır. **hh)** Düzenlenen giriş ve çıkış belgelerinin bir örneği, muhasebe kayıtlarının yapılması için muhasebe birimine gönderilir. **ii)** Kayıtların sayım sonuçlarıyla uygunluğu sağlandıktan sonra, sayım kurulu tarafından Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli düzenlenir. Cetvel, sayım kurulu ile taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi tarafından imzalanır. Bu Cetvel ve eki sayım tutanağı ile sayım sonuçlarına göre düzenlenen giriş ve çıkış belgeleri, taşınır kayıt ve kontrol yetkilisinin yıl sonu hesabını oluşturur.
b) Görevli Değişiminde Devir işlemleri: Yönetmeliğin 33'üncü maddesine göre; taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri, sorumlulukları altındaki ambarlarda bulunan taşınır malları ve bunlara ilişkin kayıt ve belgeleri, yerlerine görevlendirilenlere devretmeden görevlerinden ayrılamazlar. Yeni görevlendirilen taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri de söz konusu kayıt ve belgeleri aramak ve almak zorundadır. Ambarlarındaki taşınır malları ve taşınır mal işlemlerine ilişkin kayıt ve belgeleri teslim etmeyen veya istifa, hastalık, tutuklanma, ölüm gibi nedenlerle devir ve teslim edemeyen taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin sorumluluğundaki taşınır mallar ile dayanağı kayıt ve belgeler, devir kurulu aracılığı ile yeni taşınır kayıt ve kontrol yetkilisine devir ve teslim edilir. Devir kurulu, harcama yetkilisi tarafından belirlenen bir kişinin başkanlığında, taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin de katıldığı, en az üç kişiden oluşur. Ambarların devri, Ambar Devir ve Teslim Tutanağı düzenlenerek yapılır. Oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarında bulunan taşınır mallar, buralarda asılı Dayanıklı Taşınırlar Listesinde gösterilen miktarlar esas alınarak sayılmak ve listedeki ilgili bölüm imzalanmak suretiyle yeni sorumluya devir ve teslim edilir. Taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin geçici görev, aylıksız izin, hastalık izni gibi on günlük süreyi aşmayan geçici ayrılmalarında, harcama yetkilisi tarafından idarenin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak gerekli tedbirler alınmak suretiyle ambar kapalı tutulabilir. Bu süre gerektiğinde harcama yetkilisi tarafından uzatılabilir.

13. Taşınır Yönetim Hesabı ve Taşınır Kesin Hesabı: a) Taşınır Yönetim Hesabı: Yönetmeliğin 34'üncü maddesine göre, harcama yetkilileri tarafından Sayıştaya verilecek taşınır yönetim hesabı; önceki yıldan devreden taşınır mallar ile yılı içinde girenleri, yılı içinde çıkışı yapılan taşınır mallar ile ertesi yıla devredilenleri ve yıl sonunda yapılan sayım sonucu bulunan fazla ve noksanları gösterir. Taşınır yönetim hesabı aşağıdaki cetvellerden oluşur: **aa)** Yıl sonu sayımına ilişkin Sayım Tutanağı. **bb)** Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli. **cc)** Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetveli; Müze/Kütüphane Yönetim Hesabı Cetveli. **dd)** Yıl sonu itibarıyla en son düzenlenen Taşınır İşlem Fişinin sıra numarasını gösterir tutanak. Taşınır yönetim hesabı aşağıda açıklandığı şekilde hazırlanır ve ilgili yerlere gönderilir: **ba)** Taşınır kayıt ve kontrol yetkililerince, sayım kurulu tarafından onaylanan Taşınır Sayım ve Döküm Cetveline dayanılarak ilgisine göre üç nüsha Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetveli, Müze Yönetim Hesabı Cetveli veya Kütüphane Yönetim Hesabı Cetveli düzenlenir. Bünyesinde tarihî veya sanat değeri olan taşınır mallar ile kütüphane materyalleri bulunan kamu idareleri söz konusu cetvellerden ilgili olanını ayrıca düzenlerler. **bb)** (ba) bendine göre düzenlenecek cetvellerin ekine Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli eklenir ve harcama yetkilisinin onayına sunulur. Harcama yetkilisince, Cetvelin Taşınır Sayım ve Döküm Cetveline uygunluğu kontrol edilerek muhasebe yetkilisine gönderilir. **bc)** Muhasebe yetkilisi, gönderilen cetvellerdeki kayıtları muhasebe kayıtlarıyla karşılaştırıp uygunluğunu onaylar ve harcama yetkilisine geri gönderir. **bd)** Harcama yetkilisi, muhasebe yetkilisince onaylanmış cetvellerin bir nüshasını, Sayıştayca belirlenecek sürelerde, yıl sonu sayım tutanağı, sayım ve döküm cetveli ve yıl sonu itibarıyla en son düzenlenen Taşınır İşlem Fişinin sıra numarasını gösterir tutanak ile birlikte Sayıştaya, bir nüshasını ise malî yılı takip eden ay sonuna kadar ilgili taşınır konsolide görevlisine gönderir. Cetvellerin birer nüshası da harcama biriminde muhafaza edilir. Kamu idarelerinin yurt dışı teşkilatlarının taşınır yönetim hesabı, merkez teşkilatları aracılığıyla Sayıştaya gönderilir. **b) Taşınır Kesin Hesabı:** Yönetmeliğin 35'inci maddesindeki taşınır kesin hesabı ile ilgili düzenlemeler şöyledir: **aa)** Kamu idarelerinin taşınır kesin hesabı, taşınır konsolide görevlilerince, ilçe, il, bölge, dış temsilcilik ve merkez harcama birimleri itibarıyla düzenlenen Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetvellerinin konsolide edilmesiyle oluşturulan taşınır hesabı cetvelleri esas alınarak hazırlanır. **bb)** İlçedeki harcama birimlerinden alınan taşınır yönetim hesabına ilişkin cetveller ilçe taşınır konsolide görevlilerince konsolide edilerek iki nüsha İlçe Taşınır Hesabı Cetveli düzenlenir. Cetvelin bir nüshası malî yılı takip eden ikinci ayın on beşine kadar ildeki taşınır konsolide görevlisine gönderilir. **cc)** İl taşınır konsolide görevlileri, ildeki harcama birimlerinden alınan Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetvellerini konsolide ederek İl Merkezi

Taşınır Hesap Cetvelini hazırlar ve İlçe Taşınır Hesap Cetvelleri ile konsolide ederek, İl Taşınır Hesabı Cetvelini oluştururlar. Kamu idaresinin bölge teşkilatının bulunması hâlinde, İl Taşınır Hesap Cetvelleri Mart ayının on beşine kadar bölgedeki taşınır konsolide görevlisine gönderilir. **dd)** Bölge teşkilatı olan kamu idarelerindeki taşınır konsolide görevlileri, bölgedeki harcama birimlerinden alınan Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetvellerini konsolide ederek oluşturduğu Bölge Merkezi Taşınır Hesap Cetveli ile bölgeye bağlı illerden aldıkları İl Taşınır Hesabı Cetvellerini konsolide etmek suretiyle idarenin Bölge Taşınır Hesabı Cetvelini düzenlerler. **ee)** İki nüsha olarak düzenlenen İl/Bölge Taşınır Hesabı Cetvellerinin birer nüshaları, malî yılı takip eden Nisan ayının on beşine kadar merkezdeki taşınır konsolide görevlisine gönderilir. **ff)** Dış temsilciliklerde bulunan taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri, hazırlanan Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetvellerini Şubat ayının on beşine kadar merkezdeki konsolide görevlisine gönderirler. **gg)** Merkezdeki taşınır konsolide görevlileri, merkezdeki harcama birimlerinden alınan Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetvellerini konsolide ederek Merkez Taşınır Hesap Cetvelini, dış temsilciliklerden aldıkları Harcama Birimi Taşınır Yönetim Hesabı Cetvellerini konsolide ederek ise Dış Temsilcilikler Taşınır Hesap Cetvelini oluştururlar. **hh)** Merkezdeki taşınır konsolide görevlileri, Merkez Taşınır Hesap Cetveli ile İl/Bölge/Dış Temsilcilikler Taşınır Hesabı Cetvellerini konsolide etmek suretiyle kamu idaresinin Taşınır Kesin Hesap Cetveli ve Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvelini hazırlarlar. **ii)** Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde, Taşınır Kesin Hesap Cetvelleri ile Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvellerinin birer nüshası Mayıs ayının on beşine kadar bütçe kesin hesap cetvelleri ile birlikte Maliye Bakanlığına ve Sayıştaya gönderilir. **jj)** Sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareler, yukarıdaki hükümlere göre hazırlayacakları Taşınır Kesin Hesap Cetvelleri ile Taşınır Kesin Hesap İcmal Cetvellerinin bir nüshasını bütçelerinin uygulama sonuçlarını kesin hesaba bağlayacak mercilere gönderirler. **14. Numaralandırma ve Kod Sistemi: a) Dayanıklı Taşınır Malların Numaralanması:** Yönetmeliğin 36'ncı maddesine göre; giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınır mallara, taşınır kayıt ve kontrol yetkilisi tarafından bir sicil numarası verilir. Bu numara yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınır malın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtilir. Fizikî veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınır mallara bu işlem uygulanmaz. Sicil numarası üç grup rakamdan oluşur. Birinci grup rakam, taşınır malın Dayanıklı Taşınırlar Defterinde ayrıntılı izlenmek üzere kaydedildiği taşınır kodundan; ikinci grup rakam, taşınır malın giriş kaydedildiği yılın son iki rakamından; üçüncü grup rakam ise taşınır mala verilen giriş sıra numarasından oluşur. **b) Taşınır Kodları ve Detaylı Hesap Planı:** Yönetmeliğin 37'nci maddesine göre; taşınır malın Maliye

Bakanlığınca belirlenen düzey detay kodundan sonraki detay kodları, kamu idarelerince ölçü birimi esas alınarak belirlenir. Kapsamdaki kamu idarelerinin muhasebe detaylı hesap planları, Yönetmelik ekindeki Taşınır Kod Listesine uygun olarak belirlenir. **c) Harcama Birimi ve Ambarların Kodlanması ve Sayıştaya Bildirilmesi:** Yönetmeliğin 38'inci maddesine göre; kapsamdaki kamu idarelerinde harcama birimlerine ve bunlara bağlı ambarlara, aşağıdaki esaslara göre birer kod numarası verilir: **aa)** Harcama birimlerine iki grup ve on bir rakamdan oluşan kod verilir. Birinci grup (00.00.00.00) sekiz karakterden oluşur ve idarenin analitik bütçe uygulamasına ilişkin kurumsal sınıflandırmadaki düzeyini gösterir. İkinci grup (000) üç karakterden oluşur ve o ilçe, il, bölge veya merkezdeki harcama birimi sayısını gösterir. Maliye Bakanlığı saymanlık otomasyon sistemini (say2000i) kullanan idarelerde, Maliye Bakanlığınca verilen birim kodları kullanılır. **bb)** Harcama birimlerinin bünyesinde bulunan ambarlara, harcama yetkililerince bir düzeyli ve iki karakterden oluşan kod verilir. Bu kod aynı harcama birimine bağlı ambarların sayısını gösterir. Ambar, bağlı olduğu harcama birimi koduyla birlikte tanımlanır. Bu kodlar, taşınır kayıt ve kontrol yetkilileri ile taşınır konsolide görevlilerince yapılan taşınır mal işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen belge ve cetvellerde kullanılır. Kamu idareleri, her malî yılbaşından önce, harcama birimlerini ve bunlara bağlı ambarların açık adreslerini ve bu ambarlardan sorumlu taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin ad, soyadı ve unvanlarını gösteren listeleri, Sayıştaya göndermekle yükümlüdür. Yıl içinde yapılan değişiklikler de, değişiklik tarihinden itibaren en geç bir ay içinde Sayıştaya bildirilir. **15. Maliye Bakanlığının Yetkileri:** Maliye Bakanlığına, Yönetmeliğin 39'uncu maddesiyle verilen yetkiler şunlardır: **a)** Yönetmelik ekinde yer alan Taşınır Kod Listesi ile defter, belge ve cetvellerde değişiklik yapmak. **b)** Taşınır II'nci düzey detay kodundan sonraki detay kodları belirlemek. **c)** Taşınır malların takibine ilişkin olarak barkot sistemini uygulatmak ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemek. **d)** Taşınır kesin hesabının elektronik ortamda alınmasına ilişkin düzenlemeleri yapmak. **e)** Bakanlık birimlerinin taşınır kayıt ve işlemlerini say2000i sistemi üzerinden yaptırmak, uygulama sonuçlarına göre diğer idarelerin taşınır işlemlerinin de (say2000i) sistemi üzerinden yürütülmesine karar vermek ve buna ilişkin usul ve esaslar ile uygulama tarihini idareler itibarıyla belirlemek. **f)** Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde, tüketim malzemelerinin çıkışına esas olmak üzere taşınır II'nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı listelerin muhasebe birimine gönderilmesinde uygulanacak sürelerde değişiklik yapmak. **g)** Harcama yetkililerinin onayı ile kayıtlardan çıkarılacak taşınır mallar için tutar belirlemek. **16. Ayniyat Talimatnamesine Yapılan Atıflar:** Yönetmeliğin geçici 3'üncü maddesine göre; diğer düzenleyici mevzuatta Ayniyat Talimatnamesine yapılan atıflar, bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

TAŞINIR VE TAŞINMAZ EDİNME: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır ve Taşınmazlar.*

TAŞINIR VE TAŞINMAZ İŞLEMLERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır ve Taşınmazlar.*

TAŞINIR VE TAŞINMAZLAR: A - Taşınır ve Taşınmaz İşlemleri: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 44'üncü maddesine göre; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince, taşınır ve taşınmaz malların edinilmesi, yönetilmesi, trampası, elden çıkarılması, ecrimisilin tahsil ve takibinde izlenecek yöntem, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimi ve korunması, işgalli malların tahliyesi gibi hususlar ilgili kanunlarında düzenlenir. Bu malların kaydı ile taşınırların muhafazası, kullanımı, mal yönetim hesabının verilmesi ve mal yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir. *Söz konusu Yönetmelik için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil) ile Millî İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün savunma ve güvenlik amaçlı taşınırlarının kayda alınması ile bunların yönetim ve iç denetimine ilişkin usul ve esaslar Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca birlikte hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. **B - Taşınır ve Taşınmaz Edinme:** 5018 sayılı Kanunun 45'inci maddesine göre; genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, kamu hizmetlerinin zorunlu kıldığı durumlarda gereken nicelikte ve nitelikte taşınır ve taşınmazları, yurt içinde veya yurt dışında, bedellerini peşin veya taksitle ödeyerek veya finansal kiralama suretiyle edinebilirler. Kamu idareleri, taşınmaz satın alma veya kamulaştırma işlemlerini yetki devri yoluyla bir başka kamu idaresi eliyle yürütebilir. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin edindiği taşınmazlar Hazine adına, diğer kamu idarelerine ait taşınmazlar ise tüzel kişilikleri adına tapu sicilinde tescil olunur. Hazine adına tescil edilen taşınmazlar Maliye Bakanlığı tarafından yönetilir. Bu tescil işlemleri, adına tescil yapılan idarenin taşınmazın bulunduğu yerdeki ilgili birimine bildirilir. Kamu idarelerince üretilen malların kendi tüketimlerinde kullanılması hâlinde bunların bedelleri, rayiç bedel üzerinden ilgili ödenek tertibine gider ve karşılığı gelir kaydedilir. Kamu idareleri, ihtiyaç fazlası taşınırları ile görmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinde kullanılacağına ve amacına uygun kullanılmaması hâlinde geri alınacağına dair tapu kütüğüne şerh konulması kaydıyla, taşınmazlarını diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devredebilir. Devredilmeyecek taşınır ve taşınmazlar ile devir ve kayıt işlemlerine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca belirlenir. Kamu idareleri arasındaki taşınmazların mülkiyetine ilişkin uyuşmazlıklar, görevli

mahkemelerce çözümlenir. *Maddeyle ilgili olarak yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **C - Taşınır ve Taşınmaz Satışı:** 5018 sayılı Kanunun 46'ncı maddesine göre; genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin her türlü taşınır ve taşınmazlarının satışına, Maliye Bakanlığı yetkilidir. Satış bedelleri genel bütçeye gelir kaydedilir. Diğer kamu idarelerine ait taşınır ve taşınmazların elden çıkarılması özel kanunlarında belirtilen yetkili organlarının kararıyla mümkündür. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin taşınmazlarından değeri her yıl merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen sınırın üzerinde olanlar, Bakanlar Kurulu kararıyla satılır. **D - Taşınmaz Tahsisi:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 47'nci maddesine göre; kamu idareleri, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler. Tahsis edilen taşınmaz, amaç dışı kullanılamaz. Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Maliye Bakanlığı; diğer taşınmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya ise, maliki kamu idaresi yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Kanunlardaki özel hükümler saklıdır. *Maddeyle ilgili olarak yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **E - Mal Yönetiminde Etkililik ve Sorumluluk:** 5018 sayılı Kanunun 48'inci maddesine göre; kamu idareleri, taşınırların yönetimi, kaydı, muhafazası ve kullanımından sorumludurlar. Taşınırların özelliğinden veya olağan kullanımından kaynaklanan yıpranma ile usulüne uygun olarak belirlenen firelerden dolayı sorumluluk aranmaz. Kullanılmak üzere taşınır teslim edilen görevliler, taşınırın korunmasından ve taşınıra verilen zararlardan sorumludur. Kamu idareleri, verilen zararların sorumlularına ödettirilmesini sağlamakla yükümlüdür. Kamu idarelerine ait malları edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemleri, mevzuatında öngörülen kurallar dâhilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılır. Bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenler sorumludur.

TAŞINIR VE TAŞINMAZ SATIŞI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır ve Taşınmazlar.*

TAŞINMAZ: *bk. Gayrimenkul.*

TAŞINMAZ EDİNME: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır ve Taşınmazlar.*

TAŞINMAZ İŞLEMLERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır ve Taşınmazlar.*

TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASINA KATKI PAYI: 21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun 12'nci maddesine, 14.07.2004 tarih ve 5226 sayılı Kanunla eklenen ve 04.02.2009 tarih ve 5835 sayılı Kanunla değiştirilen fıkralara göre; belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8'inci ve 18'inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde "Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı" tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir. Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır. Bu miktar; il özel idaresince ve belediyelerce kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il özel idaresine ve il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılır ve bu pay valinin denetiminde kullanılır. İl özel idarelerince yapılan projeler için kullanılan miktar özel hesabın % 30'unu geçemez.

TAŞINMAZ MAL: *bk. Gayrimenkul.*

TAŞINMAZ MAL ALIM BEDELLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 51'inci maddesine göre, taşınmaz mal alım bedellerinin ödenmesinde aranılacak belgeler aşağıda belirtilmiştir: **A -** 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre yapılacak alımlarda, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Taahhüt dosyası. **2.** Tapu senedi veya çaplı tasarruf vesikasının onaylı örneği. **B –** 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca teferruğ yoluyla elde edilen taşınmaz bedellerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Teferruğa karar veren makamın yazısı. **2.** Satış komisyonu kararı. **3.** Tapu senedi veya çaplı tasarruf vesikasının onaylı örneği.

TAŞINMAZ MAL ALIMLARI, KAMULAŞTIRMA VE DEVLETLEŞTİRME BEDELLERİ, ONARIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Devletleştirme Karşılıklarının Ödenmesi.* ***2.*** *Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi.* ***3.*** *Taşınmaz Mal Alım Bedellerinin Ödenmesi.* ***4.*** *Yapı, Tesis ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi.*

TAŞINMAZ MAL KAYIT İŞLEMLERİ: Bakanlar Kurulunun 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan ve 02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" hükümleri şöyledir: **A - Yönetmeliğin Kapsamı:** Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre; bu Yönetmelik, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere

bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmaz malların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları kapsar. **B - Yönetmelikteki Tanımlar:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesindeki tanımlardan bazıları aşağıdaki gibidir: **1. Bakanlık:** Maliye Bakanlığıdır. **2. Cins Tashihi:** Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemidir. **3. Kayıt Planı:** Yönetmeliğin (1) numaralı ekinde yer alan taşınmazların cinslerine göre oluşturulmuş listedir. **4. Malik İdare:** Hazine adına tescilli taşınmaz mallar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler açısından Maliye Bakanlığı, diğer kamu idareleri açısından kendi tüzel kişilikleridir. **5. Taşınmaz ve Haklar:** Kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere arazi, arsa, bina, yer altı ve yer üstü düzenleri ile sınırlı aynî haklar ve kişisel haklardır. **C - Kayıt ve Kontrol Usul ve Esasları:** Yönetmeliğin 5'inci maddesinde belirtilen esas ve usuller şunlardır: **1.** Taşınmaz mal kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmaz malların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır. **2.** Kayıt işlemleri, taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsar. **3.** Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, idaresinde ve kullanımında bulunan taşınmaz malların kaydı ve yönetimi ile ilgili olarak bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken kayıt ve kontrol işlemleri; kuruluş kanunları ile özel mevzuatlarındaki hükümler uyarınca, bu idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılır. **4.** Taşınmaz mal kayıt ve kontrol işlemleri, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre, harcama yetkilileri tarafından görevlendirilecek personele yaptırılabilir. **D - Taşınmaz Mal Kayıt ve Kontrol İşlemleriyle İlgili Görev, Yetki ve Sorumluluklar:** Taşınmaz mal kayıt ve kontrol işlemleri ile görevli birim ve personelin görev, yetki ve sorumluluklar, Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde belirtilmiştir: **1.** Kayıtların mevzuata uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını ve bu kayıtlara ilişkin bilgisayar programı, defter ve belgelerin denetime hazır şekilde muhafaza edilmesini sağlamak. **2.** Herhangi bir nedenle görevlerinden ayrılmaları durumunda kayıt, defter ve belgelerini devir ve teslim etmek, göreve başladıklarında devir ve teslim almak. **3.** Yapılan kayıt ve işlemlerden dolayı harcama yetkililerine karşı sorumlu olup, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuatı gereğince harcama yetkilisi adına hazırlayacakları Ek 1'deki kayıt planına göre oluşturulan formları, malî yılı takip eden ay sonuna kadar malî hizmetler birimine göndermek. **E - Kayıt Tutulması Biçimi:** Yönetmeliğin 7'nci maddesine

göre, kamu idareleri; kayıtları, aşağıda belirtilen belgelerde yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar: **1.** Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Yönetmeliğin Ek 1'indeki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmaz malların kaydı için, Yönetmeliğin Ek 2'sindeki 'Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda yer alan bilgiler. **2.** Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Yönetmeliğin Ek 1'indeki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmaz malların kaydı için, Yönetmeliğin Ek 3'ünteki 'Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda yer alan bilgiler. **3.** Yönetmeliğin Ek 1'indeki Kayıt Planının "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmaz malların kaydı için, Yönetmeliğin Ek 4'ünteki 'Orta Malları Formu'nda yer alan bilgiler. **4.** Yönetmeliğin Ek 1'indeki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmaz malların kaydı için, Yönetmeliğin Ek 5'inteki 'Genel Hizmet Alanları Formu'nda yer alan bilgiler. **5.** Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmaz malların kaydı için, Yönetmeliğin Ek 6'sındaki "Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda" yer alan bilgiler. Kamu idarelerinin taşınmaz mal kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar taşınmaz mal icmal cetvelleri hazırlanmak üzere malî hizmetler birimine gönderilir. Malî hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur. İcmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılır ve bu taşınmaz mallara ilişkin adet ve yüz ölçüm toplamları belirtilir. Maliye Bakanlığında bu cetvellerin oluşturulması yetki ve görevi, Millî Emlak Genel Müdürlüğüne aittir. **F - Taşınmaz Malların Numaralandırılması:** Kamu idarelerince kaydedilen her taşınmaz mal için daha önce belirlenmiş taşınmaz mal numarası var ise bu taşınmaz mal numarası, yoksa kamu idarelerinin belirleyeceği taşınmaz mal numarası verilir. **G - Dosyalama ve Bu Dosyalara Konulacak Belgeler:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesi gereğince, kamu idarelerince bu Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre kaydedilen her taşınmaz mal için, taşınmaz mal ile aynı numarayı taşıyan ve aşağıdaki belgeleri içeren birer dosya düzenlenir: **1.** Satın almada, satış sözleşmesi ve tapu senedi. **2.** Trampada, trampa sözleşmesi ve tapu senedi. **3.** Kamulaştırmada; taraflar anlaşmışlarsa taraflarca düzenlenen anlaşma tutanağı ile satış sözleşmesi, anlaşamamışlarsa mahkeme kararı ve tapu senedi. **4.** 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 98'inci maddesine göre yapılan teferruğlarda, satış komisyonu kararı ve tapu senedi; 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa göre yapılan teferruğlarda, ihale kararı ve tapu senedi. **5.** 3082 sayılı Kamu Yararının Zorunlu Kıldığı Hâllerde, Kamu

Hizmeti Niteliği Taşıyan Özel Teşebbüslerin Devletleştirilebilmesi Usul ve Esasları Hakkında Kanun hükümlerine göre yapılacak devletleştirmelerde, bu Kanunun 5'inci maddesi uyarınca oluşturulacak komisyonun, aynı Kanunun 6'ncı maddesi uyarınca düzenleyeceği tutanak ve tapu senedi. **6.** Kanunlar ve uluslararası anlaşmalar gereğince kamu idarelerine intikal eden taşınmaz mallarda, tapu senedi. **7.** Mahkeme kararı ile mülkiyeti kamu idarelerine geçen taşınmaz mallarda, kesinleşen mahkeme kararı ve tapu senedi. **8.** Kadastro uygulaması sonucu kamu idareleri adına tescil edilen taşınmazlarda, kesinleşen kadastro tutanağı ve tapu senedi. **9.** Kamu idarelerine bağışlanan taşınmaz mallarda, usulüne uygun olarak düzenlenen bağış formu ile tapu senedi. **10.** İdarî yoldan kamu idareleri adına tescil edilen taşınmaz mallarda, tescilin yapıldığına ilişkin yazı ile tapu senedi. **11.** Yapım suretiyle edinilen taşınmaz mallarda, usulüne uygun olarak düzenlenen ve yetkili makam tarafından onaylanan kesin kabul tutanağı. **12.** Kiralanan taşınmaz mallarda, kira sözleşmesi. **13.** İrtifak hakkı tesis edilmek suretiyle kullanılan taşınmaz mallarda irtifak hakkı sözleşmesi (Resmî senet), kullanma izni verilen taşınmaz mallarda kullanma izni sözleşmesi, bağımsız ve sürekli nitelikli hak tesis edilmek suretiyle kullanılan taşınmaz mallarda ise sözleşme (Resmî senet) ve tapu senedi örneği. **14.** 5018 sayılı Kanunun 47'nci maddesi veya mevzuatta tahsise imkân tanıyan diğer hükümler uyarınca kamu idarelerine tahsis edilen taşınmaz mallarda, tahsis eden idarenin tahsis kararı. **15.** 5018 sayılı Kanunun 45'inci maddesi kapsamında veya mevzuatta bedelsiz devre imkân tanıyan diğer hükümlere göre bir idare tarafından bir diğer idareye bedelsiz olarak devredilen taşınmaz mallarda, devreden idare tarafından gönderilen devir kararı. **16.** Taşınmaz mala ilişkin yazışmalar. **H - Cins Tashihlerinin Yapılması:** Yönetmeliğin 10'uncu maddesine göre, kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmaz malların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar. Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmaz mallar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz mal maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır. **İ - Kayıt Değişikliği İşlemleri:** Yönetmeliğin 11'inci maddesi gereğince; kadastro, imar, ifraz, tevhit, cins tashihi, yüz ölçüm değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmaz malda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtlar kapatılıp oluşan taşınmaz mallar esas alınarak yeni kayıt tesis edilir. Terkin, satış, devir gibi mülkiyeti sona erdiren durumlarda sona eriş nedeni açıklanarak kayıt kapatılır. **J - Kayıtların Yenilenmesi:** Kayıtların yenilenmesi hâlinde, kapatılan kayıtlar da dâhil olmak üzere eski kayıtların tamamı yeni kayıtlara işlenir. **K - Tereddütlerin Giderilmesi**

Konusunda Yetkili İdare: Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre, bu Yönetmeliğin uygulanması esnasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

TAŞINMAZ MALLARIN DEVRİYLE İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

TAŞINMAZ MALLARIN İHALE İLE ALIMI: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

TAŞINMAZ MALLARIN TAHSİS VE DEVRİYLE İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: Kamu idarelerinin mülkiyetlerindeki taşınmaz malların birbirlerine bedelsiz olarak tahsis ve devri ile Hazineye ait taşınmaz mallar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kamu idarelerine tahsis ve devir işlemlerinin usul ve esaslarının belirlemesi amacıyla, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik çıkarılmıştır. Bu Yönetmelik, 10.10.2006 tarih ve 26315 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. **A – Bazı Tanımlar:** Yönetmeliğin 3'üncü maddesinde yer alan tanımlar şöyledir: **a) Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki Yerler:** Türk Medenî Kanunu ile belirlenen ve diğer kanunlarda Devletin hüküm ve tasarrufu altında sayılan yerlerdir. **b) Devir:** Düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç kamu idarelerinin, görmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinde kullanılacağına ve amacına uygun kullanılmaması hâlinde geri alınacağına dair tapu kütüğüne şerh konulması kaydıyla, taşınmaz malların mülkiyetinin diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devredilmesidir. **c) Hazine:** Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin tüzel kişiliğinin adı, Hazineye ait taşınmaz mallar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin, bu Yönetmeliğe göre tahsis ve devri ile tahsisin kaldırılması ve devir edilen yerin geri alınması açısından Maliye Bakanlığı (Millî Emlak Genel Müdürlüğü) ile defterdarlıklar ve malmüdürlükleridir. **d) Hazineye Ait Taşınmaz:** Tapuda Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmaz mallardır. **e) Kamu İdaresi:** Tahsis açısından, bu Yönetmelik ekindeki idareler ile kendilerine tahsis yapılması açısından köy tüzel kişilikleri; devir açısından, Yönetmelik ekindeki idarelerden, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç, diğer idarelerdir. Yönetmelik ekinde; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, düzenleyici ve denetleyici kurumlar, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin listeleri bulunmaktadır. **f) Kamu İdarelerinin Özel Mülkiyetindeki Taşınmaz:** Taşınmaz malın tapu sicilinde kamu idaresi adına tescilli olma durumudur. **g) Tahsis:** Mülkiyeti kendilerinde kalması koşuluyla kamu idarelerince, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla mülkiyetlerindeki taşınmaz malların, birbirlerine veya köy tüzel kişiliklerine; Hazineye ait taşınmaz mallar ile Devletin

hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin ise, Maliye Bakanlığınca hizmetin devamı süresince kamu idarelerinin veya köy tüzel kişiliklerinin bedelsiz olarak kullanımına bırakılmasıdır. **B - Tahsis Yetkisi:** Yönetmeliğin 4'üncü maddesine göre; **a)** Özel bir hüküm olmaması durumunda kamu idareleri, tahsis işlemini 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 47'nci maddesine dayanarak yapabilirler. Ancak mülkiyetlerinde bulunan taşınmaz malların tahsisini; belediyeler, 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesinin (h) bendine, il özel idareleri ise, 22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 64'üncü maddesinin (d) bendine göre yaparlar. **b)** Özel hükümler, 5018 sayılı Kanunun 47'nci maddesine göre, öncelikle uygulanır. **c)** Özel kanunları uyarınca, amacı belirtilerek kamu idarelerine tahsis edilmiş sayılan taşınmaz mallar hakkında ayrıca tahsis işlemi yapılmaz ve bu taşınmaz malların tahsisi, hizmetin devamı süresince devam eder. Ancak bu taşınmaz malların tahsis amacının ortadan kalkması veya amacı dışında kullanılması hâlinde, genel hükümlere göre maliki kamu idaresince tahsisleri kaldırılabilir veya tahsis amacı değişikliği yapılabilir. **d)** Hazineye ait taşınmaz mallar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin tahsis yetkisi özel bir hüküm olmadıkça Maliye Bakanlığı ve taşra birimlerine aittir. **e)** İlgili kanunlarında tahsis yetkisine ilişkin özel hüküm bulunduğu hâllerde tahsis işlemi, yetki verilen kurum, kuruluş veya kamu idaresi tarafından yapılır. **f)** 26.06.1939 tarih ve 3653 sayılı Yalova Termal Kaplıcalarının İdaresi ve İşletilmesi Hakkında Kanunun 1'inci maddesi gereğince Yalova Kaplıcaları bölgesinde, Yalova Kaplıcaları İşletme İdaresine arazi tahsisi ile 30.04.1992 tarih ve 3796 sayılı İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanununun 6'ncı maddesi gereğince Olimpiyat Köyü düzenlenmesi için, İstanbul'da Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne arazi tahsisine Maliye Bakanlığının teklifi ile Bakanlar Kurulu yetkilidir. **g)** 25.02.1998 tarih ve 4342 sayılı Mera Kanununun 6'ncı maddesi gereğince mera, yaylak ve kışlakların belediye veya köylere tahsisine Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilidir. **h)** 15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun ek 10'uncu maddesi uyarınca afetzedelerin iskânı amaçlarında kullanılmak üzere, orman sınırları içinde veya dışına çıkarılmış ya da çıkarılacak yerlerin Bayındırlık ve İskân Bakanlığına tahsisine, Çevre ve Orman Bakanlığı yetkilidir. **i)** 09.05.1985 tarih ve 3202 sayılı Köye Yönelik Hizmetler Hakkında Kanunun 2'nci maddesinin (e) bendi gereğince, köylere ve askerî garnizonlara su tahsisine İstanbul ilinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Kocaeli ilinde Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı, diğer illerde ise il özel idareleri yetkilidir. **j)** Hazineye ait taşınmaz mallar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerden çıkan kaynak suları ile umuma ait suların belediyelere tahsisine Maliye Bakanlığı yetkilidir. **C - Paylı Taşınmaz Malların**

Tahsisi: Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre; kamu idarelerinin paydaş bulunduğu taşınmaz malların tahsisi yapılmaz. Ancak; diğer paydaşın, tahsis talebinde bulunan kamu idaresi olması ve başka paydaş bulunmaması durumunda, tahsis işlemi yapılabilir. **D - Ön ve Kesin Tahsis ile Süresi:** Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre; kamu idareleri, üzerinde tesis yapılması planlanan ve tahsis talebinde bulunulan taşınmaz malları, talepte bulunan kamu idarelerine, tahsis amacına yönelik olarak yatırım projesinin hazırlanması, yatırım programına alınması ve tesis/ bina inşaatına başlanması amacıyla iki yıla kadar ön tahsis yapabilirler. Adına ön tahsis yapılan kamu idaresi tarafından, ön tahsis süresi içerisinde bu iş veya işlemlerin yapılması ve buna ilişkin belgeler ile mahallinde düzenlenen tespit tutanağının gönderilerek talepte bulunulması hâlinde ön tahsis, hizmetin devamı süresince olmak üzere kesin tahsise dönüştürülür. Ancak, tahsise konu taşınmaz malın aynen kullanılmak üzere tahsisi durumunda ön tahsis işlemi yapılmaksızın doğrudan kesin tahsis işlemi yapılabilir. Birinci fıkrada yer alan koşulların yerine getirilerek kesin tahsis talebinde bulunulmaması, süresiz tahsis edilen taşınmazın iki yıl süre ile tahsis amacına uygun olarak kullanılmaması veya tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi herhangi bir yazışmaya gerek kalmaksızın kendiliğinden kalkmış sayılır. **E - Tahsisli Taşınmaz Mala İlişkin Giderler:** Yönetmeliğin 7'nci maddesine göre; tahsisli taşınmaz mallarla ilgili olarak harcamalara katılma payı da dâhil olmak üzere her türlü malî yükümlülükler ve diğer giderler, tahsis yapılan kamu idaresi tarafından ödenir. **F - İşgallere Karşı Koruma:** Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre; adına tahsis yapılan kamu idaresi, tahsisli taşınmaz malın işgal ve tecavüzlere karşı korunması ile ilgili her türlü tedbiri almak, işgal ve tecavüz hâlinde yasal yollara başvurmak ve durumu; Hazineye ait taşınmaz mallar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için defterdarlık veya malmüdürlüklerine, diğerlerinde taşınmaz mal maliki kamu idaresine bildirmek zorundadır. **G - Tahsisin Kaldırılması:** Yönetmeliğin 9'uncu maddesine göre, tahsis işlemi; aşağıdaki durumlarında, tahsis yapılan kamu idaresinin görüşü alınmaksızın tahsisi yapan kamu idaresinin merkez veya taşra birimlerince resen kaldırılabilir: **a)** Kamu hizmetinin sona ermesi. **b)** Taşınmaz malın tahsis amacı dışında kullanılması veya maliki kamu idaresinin izni olmaksızın üçüncü kişilere kullandırılması. **c)** Taşınmaz malın en az iki yıl boş bırakılması veya hiç kullanılmaması. **d)** Taşınmaz malın tahsis amacının değişmesi. **e)** İmar planıyla, taşınmaz malın başka bir amaca ayrılması. **f)** Yönetmeliğin 8'inci maddesinde belirtilen tedbirleri alma ve bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi. **g)** Tahsis amacının ortadan kalkması. Yukarıdaki (e) bendine göre tahsisin kaldırılması işlemlerinde, imar planının yapımı aşamasında tahsisli kamu idaresinin uygun görüşünün alınmamış olması durumunda, ilgili kamu idaresinin görüşü alınır. Yukarıdaki (g) bendine

göre tahsisin kaldırılması işlemi, adına tahsis yapılan idarenin isteği üzerine de, tahsisi yapan malik kamu idaresi tarafından yapılabilir. **H - Tahsissiz Kullanımlarda Harcamalar:** Yönetmeliğin 10'uncu maddesine göre; tahsis işlemi yapılması gerektiği hâlde, tahsis işlemi yapılmamış taşınmaz mallar için, kullanmakta olan kamu idaresi bütçesinden 11'inci maddede belirtilen tazminat ve ecrimisil hariç ödeme yapılmaz. Ancak; Hükûmet konaklarında olduğu gibi bir kamu idaresine tahsis edilip birden fazla kamu idaresi tarafından kullanılmakta olan binalarda, hizmet vermekte olan kamu idarelerinin kullanımlarındaki mahallerin küçük onarım ve bakım giderlerine ilişkin harcamalar kullanan kamu idaresince yapılır. **İ - İzinsiz Kullanımlarda Bedel Alınması:** Yönetmeliğin 11'inci maddesine göre; kamu idaresine ait bir taşınmaz malın tahsis işlemi yapılmadan bir başka kamu idaresi tarafından kullanımı hâlinde, taşınmaz malın maliki olan kamu idaresince, kendi taşınmaz mal kira ihalesi komisyonunca belirlenen tutardaki tazminat, taşınmaz malı kullanan kamu idaresinden alınır. Bu tazminat, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde taşınmaz malı kullanan kamu idaresince ödenir. Bu sürenin geçmesi ile tazminat kesinleşir. Bu tazminatlar, 09.06.1932 tarih ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre icra dairelerince tahsil olunur. Hazineye ait taşınmaz mallar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için ise; Maliye Bakanlığı yerel birimince ilgili mevzuatına göre tespit edilen ecrimisil alınır. Rızaen ödenmeyen ecrimisil, 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil edilir. Ancak, Hazineye ait taşınmaz mallar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden ecrimisil alınmaz. **J – Taşınmaz Mal Devri ve Geri Alınması:** Yönetmeliğin 12'nci maddesine göre; özel bir hüküm olmaması durumunda, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere kamu idareleri, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 45'inci maddesine göre, mülkiyetlerinde bulunan taşınmaz malları, görmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinde kullanılacağına ve amacına uygun kullanılmaması hâlinde geri alınacağına dair tapu kütüğüne şerh konulması kaydıyla bedelsiz olarak birbirlerine devredebilirler. Özel hükümler, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 45'inci maddesine göre, öncelikle uygulanır. Kamu idarelerine devredilen bu taşınmaz mallar, hizmetin devamı süresince kullanılabilir. Ancak bu taşınmaz malların devir amacının ortadan kalkması veya amacına uygun kullanılmaması hâlinde, maliki kamu idaresince geri alınabilir. Devir amacının ortadan kalkması hâlinde geri alma işlemi, adına devir yapılan idarenin isteği üzerine de, devreden malik kamu idaresi tarafından yapılabilir. Devir yetkisi taşınmaz malın maliki kamu idaresine aittir. Hazineye ait taşınmaz malların devir yetkisi ise, özel bir hüküm olmadıkça Maliye Bakanlığına aittir. **K - Devirde Tapu Kütüğüne**

Konulacak Şerh: Yönetmeliğin 13'üncü maddesine göre, bedelsiz devredilen taşınmazın tapu kütüğüne; "Bu taşınmazın mülkiyeti … (Bu boşluğa, devir eden kamu idaresinin ismi yazılır)'e/a ait iken, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 45'inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince; … (Bu boşluğa, taşınmazın hangi kamu hizmetinde kullanılacağı yazılır)'de/da kullanılmak kaydı ile … (Bu boşluğa, kendisine devir yapılan kamu idaresinin adı yazılır)'e/a bedelsiz olarak devredilmiştir. Bu taşınmaz devir amacı dışında kullanılamaz ve aynı amaçla dahi olsa üçüncü kişilere devredilemez. Devir amacına uygun olarak kullanılmadığının tespiti veya üçüncü kişilere devredilmesi hâlinde, eski maliki kamu idaresinin talebi üzerine, devralan kamu idaresinin muvafakatine veya her hangi bir hükme gerek olmaksızın tapu idaresince devreden kamu idaresi adına resen tescil edilir." şeklinde şerh konulur. **L - Tahsis veya Devir Talebinin Yapılması:** Yönetmeliğin 14'üncü maddesine göre, tahsis yapılması veya devredilmesi istenilen taşınmaz mal hakkında; **a)** Hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında ise, bulunduğu yer defterdarlığı veya malmüdürlüğüne ya da Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğüne, **b)** Belediyeler ve il özel idareleri ile bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idarelere ait ise, ilgili belediye ve il özel idaresi ile bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareye, **c)** Diğer kamu idarelerine ait ise, maliki kamu idarelerinin merkez birimine, müracaat edilerek tahsis veya devir talebinde bulunulur. **M - Tahsis veya Devir Talep Yazılarına Eklenecek Bilgi ve Belgeler:** Yönetmeliğin 15'inci maddesine göre; tahsis veya devir talebinde bulunan kamu idaresi, taşınmaz malı hangi kamu hizmetinde kullanacağını talep yazısında açık olarak belirtir. Talep yazılarında aşağıdaki bilgilere yer verilir ve belgeler yazıya eklenir: Taşınmaz malın; **a)** Tapuda kayıtlı olduğu ili, ilçesi, mahallesi veya köyü, mevkii, pafta, ada ve parsel numarası veya cilt, sayfa ve sıra numarası, cinsi, yüz ölçümü, **b)** Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer ise, bulunduğu ili, ilçesi, mahallesi veya köyü, mevkii, sınırlarını ve yüz ölçümünü gösterir ölçekli kroki, **c)** Tamamının mı, bir kısmının mı istendiği, bir kısmı isteniyorsa, miktarı ile paftası üzerinde yeri işaretlenmiş basit krokisi, **ç)** İmar planı içinde olması hâlinde, onaylı plan örneği, planda ayrıldığı amaç, **d)** Üzerinde inşaat yapılacak ise, avan projesi, yatırım programına alınıp alınmadığı, alınmış ise proje numarası ve proje için gerekli arazi veya arsa miktarı. **N - Yerel Birimlerce Merkez Birimlerine Gönderilecek Bilgi ve Belgeler:** Yönetmeliğin 16'ncı maddesine göre, tahsis veya devir yetkisi; kamu idarelerinin il biriminde ise, ilçe birimi tarafından il birimine, merkez biriminde ise, il birimi tarafından merkez birimlerine yazılacak talep yazılarında, istenilen taşınmaz malla ilgili aşağıdaki bilgilere yer verilir ve belgeler yazıya eklenir: Taşınmaz malın; **a)** Yönetmeliğin 20'nci maddesi gereğince, tahsisine veya devrine engel bir durumunun olup olmadığı, varsa neler

olduğu, **b)** İmar planı içinde kalıp kalmadığı, plan içinde ise, plan türünün (Çevre düzeni planı, nâzım plan, uygulama imar planı gibi) ne olduğu, planda ne kadarının hangi amaca ayrıldığı, **c)** 04.04.1990 tarih ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında kalıp kalmadığı, **ç)** Hangi amaçlarda kullanılmak için istenildiği, **d)** Herhangi bir kamu hizmetine tahsisli olup olmadığı, **e)** Hâlen hangi amaçta ve ne şekilde kullanıldığı, **f)** Üzerinde muhdesat varsa, cinsi ve kime ait olduğunu da belirleyen mahallinde düzenlenmiş tespit tutanağı, **g)** Üzerinde inşaat yapılacak ise, yatırım programına alınıp alınmadığı, alınmış ise yatırım proje numarası, **ğ)** Kısmen talep ediliyor ise, istenen kısmın ifrazının mümkün olup olmadığı, **h)** Hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında ise, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine, diğer kamu idarelerine ait ise malik kamu idaresine gerekli olup olmadığı, **ı)** Merkezde dosyasının olup olmadığı, varsa dosya numarası ile en son yapılan yazışmanın tarih ve sayısı, **i)** Tapuda kayıtlı olması hâlinde, en son durumu gösteren, beyanlar ve şerhleri de içeren tapu kayıt örneği ile tapu senedi veya çaplı tasarruf vesikası, **j)** Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer ise, bulunduğu ili, ilçesi, mahallesi veya köyü ve mevkii, sınırlarını ve yüz ölçümünü gösterir ölçekli krokisi, **k)** İmar planı içinde kalması hâlinde plan örneği, **l)** 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında kalması hâlinde, kıyı kenar çizgisi işlenmiş pafta örneği, **m)** Tahsisini veya devrini talep eden kamu idaresinin mahallî birimlerinin, merkez birimlerinden alacağı uygun görüş yazısının örneği, **n)** Tahsisi veya devri konusunda yerel birimin görüşü. Taşınmaz malın tahsis ya da devrine engel bir durum varsa, yukarıdaki bilgi ve belgeler yerine bunu tespit eden bilgi ve belge yeterli olup diğer bilgi ve belgeler gönderilmez. **O - Su Tahsisi Taleplerinde Gönderilecek Bilgi ve Belgeler:** Yönetmeliğin 17'nci maddesine göre; su tahsis taleplerinde, Yönetmeliğin 16'ncı maddesinde belirtilen bilgi ve belgeler yerine, aşağıdaki bilgi ve belgeler gönderilir: **a)** Tahsis talebine konu edilen su kaynağının litre/saniye olarak debisi. **b)** Talep sahibi kamu idaresinin, su kaynağının ne kadar litre/saniye debilik kısmına ihtiyacının olduğu. **c)** Çevrede bulunan diğer yerleşim birimlerinin, tahsisi talep edilen su kaynağına ihtiyacının bulunup bulunmadığı, ihtiyaçları var ise litre/saniye olarak ihtiyaç miktarı. **d)** İstanbul ve Kocaeli illerinde büyükşehir belediyelerinin, diğer illerde il özel idarelerinin uygun görüşü ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün uygun görüşü. **P - Tahsis veya Devir Değişikliğinde Gönderilecek Bilgi ve Belgeler:** Yönetmeliğin 18'inci maddesine göre; adına tahsis yapılan veya devredilen kamu idaresi tarafından tahsise veya devre konu taşınmaz malın tahsis veya devir amacının değiştirilmesinin istenilmesi hâlinde, taşınmaz mal hakkında bu Yönetmeliğin 15'inci maddesinin (ç) ve (d) bentleri ile 16'ncı maddesinin (ç), (e), (k), (m) ve (n) bentlerinde belirtilen bilgi ve belgelerle birlikte, taşınmaz malın özelliklerinde değişiklik olmuş ise buna ilişkin bilgi ve belgeler gönderilir. Bir kamu idaresine tahsis edilen

veya devredilen bir taşınmaz malın başka bir kamu idaresi tarafından tahsisinin veya devrinin talep edilmesi hâlinde, bu Yönetmeliğin 15 ve 16'ncı maddelerinde belirtilen bilgi ve belgeler yeniden gönderilir. Ayrıca, taşınmaz malın tahsisli olduğu veya devir edilmiş bulunduğu kamu idaresinin, değişiklik konusunda uygun görüşünün olup olmadığı bildirilir. **R - Tahsisin Kaldırılması veya Devredilen Yerin Geri Alınması Hâlinde Gönderilecek Bilgi ve Belgeler:** Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre; tahsis edilen veya devredilen taşınmaz malın tahsis veya devir amacının ortadan kalkması hâlinde, taşınmaz malın tahsisinin kaldırılması veya geri alınması amacıyla, adına devir veya tahsis yapılan kamu idaresi tarafından, taşınmaz malın tahsisini ve devrini yapan malik kamu idaresine; taşınmaz malın maliki kamu idaresi tarafından, tahsisi yapılan veya devredilen taşınmaz mal hakkında yapılacak periyodik kontrollerde, bu Yönetmeliğin 9 ve 12'nci maddelerinde belirtilen sebeplerle, tahsis veya devir edilen taşınmaz malın tahsisinin resen kaldırılmasının veya geri alınmasının gerekmesi halinde, malik kamu idaresinin bu işle görevli alt birimleri tarafından, tahsise veya devre yetkili birimlerine aşağıdaki bilgiler gönderilir. Taşınmaz malın; **a)** Tahsis veya devir yazısının tarih ve sayısı, **b)** Tahsisinin kaldırılması veya geri alınması talebinin gerekçesi ve en son kullanım durumu, **c)** Tahsisinin kaldırılması veya geri alınmasına ilişkin yerel birimin görüşü. **S - Tahsis Yapılamayacak ve Bedelsiz Devredilemeyecek Taşınmaz Mallar:** Yönetmeliğin 20'nci maddesine göre, aşağıda belirtilen taşınmaz malların tahsis ve devri yapılamaz: **a)** Tapu kayıtlarında devredilemeyeceğine ilişkin şerh veya tedbir bulunan taşınmaz mallar. **b)** Kadastro mahkemesinde mülkiyeti ihtilaflı olan taşınmaz mallar. **c)** İmar planı ve imar düzenleme işlemi davalı olan taşınmaz mallar. **d)** Tahsis yapacak veya devredecek kamu idaresi ile tahsis yapılacak veya devredilecek kamu idaresi dışında üçüncü bir paydaşı bulunan paylı taşınmaz mallar. **e)** Devir durumunda elbirliği mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar. **f)** Tapu tahsis belgesi şerhi bulunan taşınmaz mallar. **g)** Kamu idarelerince üzerinde irtifak hakkı tesis edilmiş taşınmaz mallar. **h)** İmar planında öngörülen amaç dışındaki kullanımlar için talep edilen taşınmaz mallar. **i)** İmar planlarında meydan, yol, park, yeşil saha, otopark, toplu taşıma istasyonu ve terminal gibi umumî hizmetlere ayrılan ve tapudan terkin edilecek olan ve başka kullanımlar için talep edilen taşınmaz mallar. **j)** Kıyı tanımına giren ve tapu kayıtlarının, kıyı mevzuatına göre terkini gereken taşınmaz mallar. **k)** Özel kanunları gereğince, gerçek kişilerle kamu ve özel hukuk tüzel kişilerine tahsisi, devri, emirlerine ve kullanımlarına bırakılması, satışı, irtifak hakkı veya trampa yoluyla verilmesi gereken taşınmaz mallar. **l)** Kullanımı, tahsisi, devri, tasarrufu ve benzeri işlemleri özel düzenlemelere veya ilgili kurum ve kuruluşların iznine tabi olan taşınmaz mallar. **Ş - Tahsis ve Devre Engel Olmayan Durumlar:** Yönetmeliğin

21'inci maddesine göre; taşınmaz malların tapu kütüğünde bulunan ve aşağıda belirtilen şerhler, tahsis ve devir işlemi yapılmasına engel değildir: **a)** Vakıf şerhi. **b)** Kamulaştırma şerhi. **c)** İşgal ve zilyetlik şerhi. **d)** Muhdesat şerhi. **e)** İpotek şerhi. **f)** Kamu idareleri lehine konulan "... intifaı ... aittir" biçimindeki şerhler. **g)** Mülga Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünce veya Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca konulan şufa (Ön alım) hakkı şerhleri. **T - Yetki Devri:** Yönetmeliğin 22'nci maddesine göre; kamu idareleri tahsis ve devir yetkilerini sınırlarını açıkça belirtmek suretiyle, alt birimlerine veya yerel birimlerine devredebilirler. Tahsis veya devir yetkisi yerel birimlere devredilmiş ise; tahsis, devir, tahsis kaldırma ve geri alma talepleri merkeze gönderilmeksizin mevcut mevzuata göre yerel birimlerce değerlendirilerek sonuçlandırılır. **U - Tahsis ve Devirde Öncelik:** Yönetmeliğin 23'üncü maddesine göre, aynı taşınmaz mal hakkında birden fazla kamu idaresinin tahsis ve devir talebinin bulunması hâlinde; **a)** Taşınmaz malın imar planı ile kullanım durumu belli ise, planda belirtilen kamu hizmetini yapacak kamu idaresinin, **b)** Taşınmaz mal plansız alanda veya plandaki kullanım amacı "kamu hizmet alanı" olarak belirlenip ayrıntılı bilgi verilmemiş ise, sırasıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, devir talepleri hariç düzenleyici ve denetleyici kurumlar, sosyal güvenlik kurumları, belediyeler, il özel idareleri, köy tüzel kişilikleri, belediyelere bağlı ve belediyelerin kurdukları veya üye oldukları birlik ve idarelerin, il özel idarelerine bağlı ve il özel idarelerinin kurdukları ve üye oldukları birlik ve kamu idarelerinin talepleri öncelikle değerlendirilir. **Ü – Taşınmaz Malın Teslimi, Tahsisin Kaldırılması ve Geri Almanın Sonuçları:** Yönetmeliğin 24'üncü maddesine göre; tahsisi yapılan taşınmaz mal, maliki kamu idaresi tarafından tahsis işleminden sonra adına tahsis yapılan kamu idaresine, devredilen taşınmaz mal ise, maliki kamu idaresi tarafından tapudaki devir işleminden sonra devralan kamu idaresine, bir tutanak düzenlenmek suretiyle teslim edilir. Tutanakta; teslim tarihi, taşınmaz malın durumu, varsa üzerindeki bina ve tesisler, özelliklerinin neler olduğu ayrıntılı biçimde belirtilir. Tahsisi kaldırılan taşınmaz mal, maliki kamu idaresi tarafından tahsisin kaldırılması işleminden sonra, geri alınan taşınmaz mal ise, maliki kamu idaresi tarafından tapudaki geri alma işleminden sonra, bir tutanak düzenlenmek suretiyle teslim alınır. Tutanakta, teslim alınma tarihi ile teslim tarihindeki durumuna göre, noksanlıklar ve fazlalıklar ayrıntılı biçimde belirtilir. Tahsisi kaldırılan veya geri alınan taşınmazın üzerine adına tahsis yapılan veya devralan kamu idaresi tarafından yapılan bina ve tesisler, bedelsiz olarak maliki kamu idaresine geçer. Bunlar için malik kamu idaresince her hangi bir bedel veya tazminat ödenmez. **V - Devir Yerine Tahsis:** Yönetmeliğin 25'inci maddesine göre; görmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinde kullanılmak amacıyla kamu idarelerince devralınması istenilen taşınmaz

malların devri yerine, tahsisinin yapılması suretiyle kamu hizmetlerinin görülmesi sağlanabiliyor ise, taşınmaz malın devri yerine tahsisi yapılır. **Y - Masraflar:** Yönetmeliğin 26'ncı maddesine göre; tahsise veya devre konu taşınmaz malın ifraz, tevhit, tescil, tespit ve benzeri tüm işlemlerin masrafları tahsis veya devir talebinde bulunan kamu idaresi tarafından karşılanır. **Z - Görüş Alınması:** Yönetmeliğin 27'nci maddesine göre; bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili olarak ortaya çıkacak tereddütlerde, Maliye Bakanlığının görüşü alınır.

TAŞINMAZ MAL ZİLYETLİĞİNE YAPILAN TECAVÜZLERİN ÖNLENMESİNDE GİDERLER: 04.12.1984 tarih ve 3091 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; taşınmaz mallara tecavüz veya müdahale edilmesi hâlinde; taşınmaz mal merkez ilçe sınırları içinde ise, il valisi veya görevlendireceği vali yardımcısı, diğer ilçelerde ise kaymakamlar tarafından bu tecavüz veya müdahalenin önlenmesine karar verilir ve taşınmaz mal yerinde zilyedine teslim edilir. Kanunun 17'nci maddesinde, bu işlemlerle ilgili soruşturma ve infaz giderleri konusu düzenlenmiştir: **A -** Soruşturma ve infaz memurları ile infaz memuruna teknik yönden yardımcı olarak görevlendirilecek memurların yevmiye ve taşıt giderleri, başvuruda bulunanlar tarafından maliye veznesine yatırılır. **B -** Yukarıda belirtilen görevli memurlara, göreve gittikleri günler için sürelerine ve görevin belediye sınırları içinde veya dışında yapılmış olmasına bakılmaksızın Harcırah Kanununa göre verilmesi gereken yevmiyeler tam olarak ödenir. **C -** Üçüncü maddenin son fıkrasına göre görevlendirilecek soruşturma ve infaz memurları ile infaz memurlarına teknik yönden yardımcı olarak görevlendirilecek memurların yevmiye giderleri, taşınmaz malın ait olduğu kamu idareleri, kurumları ve kuruluşlarınca karşılanır. **D -** Birden çok iş, mümkün oldukça aynı günde yapılır. Bu durumda görülen işler aynı yerde ise, yevmiyeler ve taşıt ücreti başvuranlar arasında eşit olarak paylaştırılır. İşler ayrı yerlerde ise, yevmiyeler eşit olarak paylaştırılmakla birlikte taşıt ücreti uzaklıkla orantılı olarak bölüştürülür. **E -** Soruşturma sonunda tecavüz veya müdahalenin önlenmesine karar verilirse, masrafların mütecavizden tahsili de, kararda belirtilir. Bu masrafların tahsiline ait karar fıkrası, icra dairesince yerine getirilir.

TAŞINMAZ SATIŞI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır ve Taşınmazlar.*

TAŞINMAZ TAHSİSİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır ve Taşınmazlar.*

TAŞIT: Motorlu ve motorsuz her türlü ulaştırma aracı.

TAŞIT ALIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Tüketim Mal ve Malzemeleri, Demirbaş, Makine, Teçhizat ve Taşıt Alım Giderlerinin Ödenmesi.*

TAŞIT BAKIM VE ONARIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî*

Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Makine, Teçhizat, Taşıt, Demirbaş Bakım ve Onarım Giderlerinin Ödenmesi.

TAŞITLI MAL: *bk. Emval-i Menkule.*

TAŞITSIZ MAL: *bk. Gayrimenkul.*

TATBİKÎ: Uygulama ile ilgili, uygulamaya yer veren, uygulamalı, pratik.

TATBİK İMZA: Bir kimsenin bilinen, uygulanan imzası.

TATİL: Ara verme. Zilyetlik süresinde ara verme gibi.

TATİL GÜNLERİ: Cumartesi ve Pazar günlerindeki hafta tatilinden ayrı olarak 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirtilen tatil günleri: **A -** Cumhuriyet Bayramı: 28 Ekim günü saat 13'te başlar ve 29 Ekim günü devam eder. **B -** 23 Nisan günü: Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı. **C -** 19 Mayıs günü: Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı. **D -** 30 Ağustos günü: Zafer Bayramı. **E -** Ramazan Bayramı: Arife günü saat 13'ten itibaren 3,5 gün. **F -** Kurban Bayramı: Arife günü saat 13'ten itibaren 4,5 gün. **G -** 01 Ocak günü: Yılbaşı tatili.

TATİL GÜNLERİNDE ÇALIŞMA RUHSATI HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre; hafta tatili ve ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyece izne bağlı iş yerlerine, ruhsat verilmesi nedeniyle alınan maktu harç.

TAVAZZUH ETMEK: Aydınlanmak, açıklık kazanmak, belirli duruma gelmek.

TAVİZ: Bir şey verme, karşılık olarak bir şey verme.

TAVİZ BEDELİ: Üzerinde vakıf şerhi bulunan taşınmaz maldan, vakıf şerhinin kaldırılması için, vakıflar idaresine ödenen veya ödenmesi gereken, taşınmaz malın değerinin belli bir oranındaki para.

TAVZİF: Vazifelendirme, görevlendirme.

TAVZİH: Açıklama, aydınlatma.

TAYIN: Bir aylık asker azığının karşılığı olan para.

TAYIN BEDELİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımların Ödenmesi.*

TAYIN BEDELİ VERİLMESİ: 22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun 23.02.1995 tarih ve 4079 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; barışta ve savaşta, Millî Savunma Bakanlığı bütçesine bağlı fiilî kadrolarda bulunan subay, askerî memur, astsubay, uzman çavuş, sivil memur ve yardımcı hizmetler personeline, Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kıt'a ve kurumlarında görevli Maliye Bakanlığına bağlı muhasebeler teşkilatındaki memur ve yardımcı hizmetler personeline; Jandarma Genel Komutanlığı fiilî kadrolarında görevli subay, askerî memur, astsubay, uzman jandarma çavuş, sivil memur ve yardımcı hizmetler personeli ile Jandarma Genel Komutanlığı kuruluşlarında görevli Maliye Bakanlığına bağlı muhasebeler teşkilatındaki memur ve yardımcı hizmetler personeline; Emniyet Genel

Müdürlüğü kadrolarında görevli her sınıf personele; Millî İstihbarat Teşkilatında görevli sivil memurlara; Gümrük Muhafaza merkez ve iller kuruluşundaki muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarına dâhil memurlara ve muhafaza teşkilatında görevli gemi adamlarına, Çevre ve Orman Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü hizmetlerinde çalışan orman muhafaza memurlarıyla bunlara refakat eden şoförlerine ayda günlük er tayın istihkakının bir aylık tutarı tayın bedeli olarak verilir. Tayın bedelinin aylık tutarı o yılın bütçe kanununda gösterilen miktarı aşmamak üzere, Ankara mahallî rayici üzerinden Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Çevre ve Orman Bakanlığınca müştereken saptanır. Bu miktar, her yıl merkezî yönetim bütçe kanununa ekli (K) Cetvelinde tespit edilmektedir. Kanunun 2'nci maddesi gereğince; aynen veya nakit olarak verilen er tayın istihkakları ölüm hâlinde geri alınmaz. 2155 sayılı Kanuna atıf yapan kanunlar şunlardır: **A - Sıkıyönetim Kanunu:** *13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sıkıyönetim Hizmet Zammı ve Tayın Bedeli Ödenmesi.* **B - Askerî Yargıtay Kanunu:** *27.06.1972 tarih ve 1600 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler.* **C - Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu:** *09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler.* **D - Uzman Erbaş Kanunu:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **E - Uzman Jandarma Kanunu:** *28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri.* **F - Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığının Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun:** *05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **G - Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu:** *24.05.2007 tarih ve 5668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri.*

TAYYARE: Uçak.

TAZAMMUN: Kapsama, içine alma, içerme.

TAZMİNAT: Zarar ve ziyan borcunu meydana getiren işlemin veya fiilin bütün zararlı sonuçlarını karşılamak üzere verilen bedel. Maddî zarar.

TAZMİNAT ÖDEMELERİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

TAZMİNAT ÖDENMESİNİ ÖNGÖREN HÜKÜMLER: 1. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler: *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **2. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketinde Tazminat:** *04.02.1924*

tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler. **3. Köy Koruculları ve Geçici Köy Korucularına Tazminat:** *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Koruculları ve Geçici Köy Koruculları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.* **4. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Bomba İmha Tazminatı Ödenmesi:** *04.06.1937 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Bomba İmha Tazminatı Ödenmesi.* **5. Emekli Sandığına Tabi Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **6. Fiilen Arazi Üzerinde Çalışanlara Tazminat:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Fiilen Arazi Üzerinde Çalışanların Harcırahı.* **7. Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilere Tazminat:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı.* **8. Orman Yangınlarını Söndürenlere Tazminat:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Yangınlarını Söndürenlere Ödemeler.* **9. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat:** *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Afetlerde Görev Alanlara Verilen Tazminat, İkramiye ve Avans.* **10. Harçlar Kanuna Göre Ödenen Tazminat:** *02.07.1964 tarih ve 492 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.* **11. Kıbrıs'a Gönderileceklere Tazminat:** *14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler.* **12. Makam Tazminatı:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Makam Tazminatı.* **13. Devlet Memurları Kanununda Öngörülen Tazminatlar:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Zam ve Tazminatlar.* **14. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı:** *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı.* **15. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunundaki Tazminatlar:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **16. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesinde Kasa Tazminatı:** *21.12.1967 tarih ve 969 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **17. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı:** *25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı.* **18. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna Göre Tazminat:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **19. Sağlık Personeline Tazminat:** *31.12.1980 tarih ve 2368 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Hükümleri.* **20. Devlet Denetleme Kurulunda Tazminat:**

01.04.1981 tarih ve 2443 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Denetleme Kurulundaki Ödemeler. **21. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat:** *23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması.* **22. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda Tazminat:** *13.05.1981 tarih ve 2461 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyelerine Ödeme.* **23. Yükseköğretim Kanunundaki Tazminatlar:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **24. İdarî Yargı Mensuplarına Ödenen Tazminat:** *06.01.1982 tarih ve 2577 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İdarî Yargı Mensuplarına Yol Gideri, Tazminat ve Gündelik Ödenmesi.* **25. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* **26. Adlî Tıp Kurumunda Görevlendirilenlere Fark Tazminat Verilmesi:** *14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler.* **27. Sahil Güvenlik Komutanlığında Tazminat:** *09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler.* **28. Hava Harp Okulunda Tazminat:** *11.01.1983 tarih ve 2780 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hava Harp Okulu Öğrencileri ile Aday Öğrencilerine Tazminat Ödenmesi.* **29. Yargıtayda Tazminat:** *04.02.1983 tarih ve 2797 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yargıtayla İlgili Hükümler.* **30. Asayiş Tazminatı:** *10.03.1983 tarih ve 2803 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Jandarma Genel Komutanlığıyla İlgili Hükümler.* **31. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Hizmetlerin Birleştirilmesiyle İlgili Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **32. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde Tazminat:** *17.08.1983 tarih ve 2879 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler.* **33. Yükseköğretim Personel Kanunundaki Tazminatlar:** *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **34. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğinde Ödenen Tazminat:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **35. Olağanüstü Hâllerde Tazminat:** *25.10.1983 tarih ve 2935 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâllerde Ödemeler.* **36. Millî İstihbarat Teşkilatında Tazminat:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **37. Millî Güvenlik Kurulunda Tazminat:** *09.11.1983 tarih ve 2945 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler. **38. Anayasa Mahkemesinde Tazminat:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **39. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunda Tazminat:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **40. Gülhane Askerî Tıp Akademisinde Tazminat:** *17.11.1983 tarih ve 2955 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler.* **41. Emniyet Teşkilatında Ödenen Tazminat:** *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş Ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.* **42. Uzman Erbaşlara Tazminat:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **43. Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa Göre Tazminat:** *08.05.1986 tarih ve 3285 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hayvan Sağlığı Ve Zabıtası Kanununa Göre Tazminat Ödenmesi.* **44. Yüksek Hâkimlik Tazminatı:** *270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı.* **45. Uzman Jandarmaya Tazminat:** *28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri.* **46. Kara Sınırlarının Korunmasında Görev Alanlara Tazminat:** *10.11.1988 tarih ve 3497 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kara Sınırlarının Korunmasında Görev Alanlara Ödemeler.* **47. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **48. Görev Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Görev Tazminatı.* **49. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat.* **50. Yabancı Dil Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yabancı Dil Tazminatı.* **51. Kamu İktisadî Teşebbüslerinde Tazminat:** *399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **52. Terörle Mücadele Kanununa Göre Ödenen Tazminat:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **53. Adlî Personel ve Devlet Davalarını Takip Edenlere Ödenen Harcırah:** *08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.* **54. Denizcilik Müsteşarlığında Tazminat:** *491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **55. Dışişleri Bakanlığında Tazminat:** *24.06.1994 tarih ve 4009 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Dışişleri Bakanlığı Mensuplarına Ödemeler.* **56. Özelleştirme Uygulamalarında Tazminatlar:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **57. Hazine**

Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığında Tazminat: *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **58. Tabiî Afet Nedeniyle Çalıştırılan Personele Tazminat:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **59. Türkiye Kalkınma Bankasında Tazminat:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **60. Temsil Tazminatı:** *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı.* **61. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Tazminat:** *24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler.* **62. Emekli Edilen ve Toptan Ödeme Yapılanlara Tazminat:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Harcırah Ödemelerinde Sınırlamalar.* **63. Makam Tazminatının Ödenmesinde Önlisans Mezunlarının Durumu:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Makam Tazminatının Ödenmesinde Önlisans Mezunlarının Durumu.* **64. Temsil ve Görev Tazminatlarının Dikkate Alınmayacağı Durumlar:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Temsil ve Görev Tazminatlarının Dikkate Alınmayacağı Durumlar.* **65. Harp Okullarında Tazminat:** *11.05.2000 tarih ve 4566 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harp Okullarında Özlük Hakları.* **66. Bankacılık Tazminatı:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **67. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığında Tazminat:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **68. Sözleşmeli Subay ve Astsubaylara Tazminat:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **69. Kamu İhale Kurumunda Tazminat:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **70. Astsubay Meslek Yüksekokullarında Tazminat:** *11.04.2002 tarih ve 4752 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları.* **71. Özel Güvenlik Görevlilerine veya Mirasçılarına Tazminat:** *10.06.2004 tarih ve 5188 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özel Güvenlik Görevlilerine veya Mirasçılarına Tazminat Ödenmesi.* **72. Belediyelerde Tazminat:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler. 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Öngörülen Hükümler.* **73. Denetimli Serbestlik ve Yardım ile Koruma Hizmetlerinde Çalışanlara Tazminat:** *03.07.2005 tarih ve 5402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Denetimli Serbestlik ve Yardım İle Koruma Hizmetleriyle İlgili Hükümler. **74. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda Tazminatlar:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **75. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda Tazminat:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **76. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde Tazminat:** *10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler.* **77. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **78. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **79. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansıyla İlgili Hükümler:** *21.06.2006 tarih ve 5523 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli.* **80. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılmasıyla İlgili Hüküm:** *04.04.2007 tarih ve 5620 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması.* **81. Kıdem Tazminatının Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.* **82. Tazminatın Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

TAZMİN ETMEK: Zararı ödemek.

(T) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

TEBDİL: Değiştirme.

TEBEDDÜL: Bir durumdan başka bir duruma geçme, değişme. Kelimenin çoğulu, tebeddülat.

TEBEDDÜLAT: *bk. Tebeddül.*

TEBELLÜĞ: Bildirimi alma.

TEBERRU: Bağış.

TEBEYYÜN: Belli olma, meydana çıkma, anlaşılma.

TEBLİGAT: Hukukî bir işlemle ilgili kimsenin, haber almasını temin için yetkili makamın kanuna uygun şekilde yazı veya ilan yoluyla yapacağı vesikalandırma işlemi.

TEBLİGATTA HARCIRAH KARŞILIĞI VERİLEN MASRAFLAR: *11.02.1959 tarih ve 7201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.*

TEBLİĞ: Bildiri.

TECDİT,-Dİ: Önceki borcu, yeni bir borç meydana getirmek suretiyle ortadan kaldırma. Yenileme.

TECEDDÜT,-DÜ: Yenileşme, yenilik.

TECİL: Borcun belli bir zamana ertelenmesi. Erteleme.

TECİL FAİZİ: 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48'inci maddesinde düzenlenen ve bu Kanunda belirtilen alacaklar ile bu Kanuna göre takip ve tahsili öngören kanunlardaki alacakların vadesinde ödenememesi durumunda, borçlu tarafından yazı ile talep edilmek ve teminat gösterilmek şartıyla, tecil edilmesi nedeniyle borçludan alınan faiz. Tecil, amme alacağı 36 ayı geçemez. Devlete (Hazineye) ait kamu alacaklarında, tecil faizi oranı, kamu alacağını tahsille görevli bakanlar tarafından belirlenir. Tecilde taksit zamanları ve diğer şartlar, yetkili makamlar tarafından belirlenir.

TECVİZ ETMEK: Uygun bulmak, izin vermek.

TEÇHİZ: Donatma, gerekenleri tamamlama.

TEÇHİZAT ALIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Tüketim Mal ve Malzemeleri, Demirbaş, Makine, Teçhizat ve Taşıt Alım Giderlerinin Ödenmesi.*

TEÇHİZ VE TEKFİN: Ölünün yıkanıp kefenlenmesi.

TEDABİR: Tedbirler, yollar, çareler. Tedbir kelimesinin çoğulu.

TEDARİKÇİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

TEDARİK ETMEK: Bulmak, sağlamak.

TEDAVİ GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 20'nci maddesine göre; eczanelere, resmî ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarına ve personele yapılacak ilaç ve ilaç mahiyetinde olmayan ve tedavi amacıyla kullanılan çeşitli protez ve ortez, cihaz ve malzeme bedelleri ile hizmet giderlerinin ödenmesinde aranacak kanıtlayıcı belgeler aşağıda belirtilmiştir: **A -** Eczanelere yapılacak ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Hastanın sevkine ilişkin belge. **2.** İlaç fiyat kupürlerinin ve barkot diyagramının yapıştırılmış olduğu reçete. **3.** Reçetelerin kişi bazında dökümünü gösteren liste (Fatura üzerinde döküm yapıldığı takdirde ayrıca liste düzenlenmez). **4.** Fatura. Eczane ile her malî yılda yapılan anlaşmanın bir örneği, ilk ödeme belgesi ile birlikte muhasebe birimine verilir ve muhasebe birimince açılacak dosyada saklanır. **B -** Personel tarafından karşılanan tedavi giderlerinin kendilerine ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Hastanın sevkine ilişkin belge. **2.** İlaç veya tıbbî malzemeye ilişkin reçete (İlaç bedellerinin ödenmesinde fiyat kupürlerinin ve barkot diyagramının reçeteye yapıştırılması zorunludur). **3.** Fatura. Yurt dışından getirtilen ilaç bedellerinin ödenmesinde faturanın temin edilememesi hâlinde fiyat kupürleri esas alınır, bunlar yok ise Sağlık Bakanlığınca tespit edilen fiyatlar üzerinden ödeme yapılır. Türk Eczacılar Birliğince katma değer vergisi ödenerek ithal edilen ilaç bedellerinin personele ödenmesinde, yukarıda belirtilen belgelere ilave olarak Türk Eczacıları Birliğince düzenlenen Kişisel Tedavi Amacıyla

Yurt Dışından İthal Edilen İlaçlara İlişkin Liste (Örnek 26) ile alındının tasdikli bir örneği de ödeme belgesine bağlanır. **C -** Resmî ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarına yapılacak ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Hastanın sevkine ilişkin belge. **2.** Fatura (Birden fazla kişinin tedavi giderinin aynı faturada gösterilmesi hâlinde, yapılan tetkik ve tedavinin kişi bazında dökümünü gösteren onaylı bir listesi de aranır). **3.** Yatan hastalar için hasta çıkış özeti (Epikriz). Yurt dışında yapılacak tedavilere ilişkin giderlerin ödenmesinde temin edilen belgelerin ve tercümelerinin misyon şefliğinin veya ihtisas biriminin onayını taşıması gerekir. Mevzuatı gereğince hekim veya sağlık kurulu raporuna göre ödeme yapılacağı belirtilen hâllerde raporun da ödeme belgesine bağlanması gerekir. Subay, askerî memur ve astsubaylarla bunların emeklilerinin ve aile efradının tedavi giderlerinin ödenmesinde, 06.09.1961 tarih ve 10899 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliğinin sağlık işleri bölümünde belirtilen belgeler aranır.

TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk.* ***1.*** *Cenaze Giderlerinin Ödenmesi.* ***2.*** *Tedavi Giderlerinin Ödenmesi.*

TEDAVİ VE CENAZE MASRAFLARI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

TEDAVİ YARDIMIYLA İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.*

TEDAVÜL: Elden ele gezme, yürürlükte olma, geçerli olma.

TEDBİR: *bk. Tedabir.*

TEDİYE: Para borcunun ödenmesi, ödeme.

TEDİYE EMRİ: *bk. Ödeme Emri.*

TEDİYE ETMEK: Ödemek.

TEDİYE KABİLİYETİ: Borçlunun borçlarını ödeyebilecek hâlde olması. Ödeme kabiliyet.

TEDVİR: Çevirme, döndürme, döndürülme.

TEESSÜS: Kurulma, ortaya çıkma. Yerleşme, temelleşme, kökleşme.

TEEYYÜT,-DÜ: Doğru çıkma, gerçeklenme.

TEFRİK: Ayırma, seçme.

TEFSİR: Kanun, tüzük, karar, yönetmelik ve her türlü sözleşmelerdeki ibarenin açıklanması ve belirlenmesi. Yorum.

TEHİR: Adlî bir işlemin belirli olmayan bir zaman için geri bırakılması.

TEHİR-İ İCRA: İnfazı gereken hukuk davasına ait ilam hükmünün, icra ve infazını geçici olarak geri bırakmak, geçici olarak durdurmak. İcranın tehiri.

TEKABÜL: Karşı karşıya olma, karşılama, karşılık olma.

TEKÂLİF: Vergiler, teklifler. Teklif kelimesinin çoğulu.

TEKEFFÜL: Bir şeyin sorumluluğunu üzerine alma, kefil olma, yükümlenme.

TEKERRÜR: Tekrarlanma.

TEKFİN: Kefenleme, kefenlenme.

TEKLİF: Bir işin yapılması için öneride bulunma, öneri. *Ayrıca 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

TEKLİF BİRİM FİYATI: Her iş kalemi için, ihalelerde müteahhitlerin teklif ettikleri bedel.

TEKLİF VERME: İncelenmek veya kabul edilmek için bir şey sunma, önerme, öneride bulunma. İhalelerde, isteklilerin pay ileri sürmeleri.

TEKNİK ALTYAPI: Elektrik, hava gazı, içme ve kullanma suyu, kanalizasyon ve her türlü ulaştırma, haberleşme ve arıtım gibi servislerin temini için yapılan tesisler ile açık ve kapalı otopark kullanışlarına verilen genel deyim.

TEKNİK HİZMETLER: Bir yapının hizmete girmesi veya bir alanın kullanımına açılmasına kadar yapılacak olan; harita alımı, planlama, projelendirme, ihale evrakı ve fizibilite hazırlanması ve benzeri işlerin yapımı, kontrollüğü ve yönetimi ile inşaatların teknik kontrollüğü hizmetleri.

TEKNİK HİZMETLER SINIFI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesi gereğince; bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve meri hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, hidrolog, jeofizikçi, fizikçi, kimyager, matematikçi, istatikçi, yöneylemci (Hareket araştırmacısı), matematiksel iktisatçı, ekonomici ve benzeri ile teknik öğretmen okullarından mezun olup da, öğretmenlik mesleği dışında teknik hizmetlerde çalışanlar, mimarlık ve mühendislik fakültesi veya bölümlerinden mezun şehir plancısı, yüksek şehir plancısı, yüksek bölge plancısı, 3437 ve 09.05.1969 tarih 1177 sayılı kanunlara göre tütün eksperi yetiştirilenler ile müskirat ve çay eksperleri, fen memuru, yüksek tekniker, tekniker teknisyen ve emsali teknik unvanlara sahip olup, en az orta derecede meslekî tahsil görmüş bulunanlar, teknik hizmetler sınıfını teşkil eder. Maddede sözü edilen 10.06.1938 tarih ve 3437 sayılı Kanun, 09.05.1969 tarih ve 1177 sayılı Kanunla, 09.05.1969 tarih ve 1177 sayılı Kanun ise, 03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.

TEKNOGİRİŞİM SERMAYESİ: *28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.*

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Kamu Personeli Çalıştırılması: 26.06.2001 tarih ve 4691 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite personelinden teknoloji geliştirme bölgesinde yer alan faaliyetlerde araştırmacı personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulanlar, çalıştıkları kuruluşların izni ile sürekli veya yarı zamanlı olarak çalıştırılabilirler.

Yarı zamanlı görev alan öğretim üyesi, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi ve uzmanların bu hizmetleri karşılığı elde edecekleri gelirler, üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur. Sürekli olarak istihdam edilecek personele kurumlarınca aylıksız izin verilir ve kadroları ile ilişkileri devam eder. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 36'ncı maddesinin bu maddede yer alan düzenlemelere aykırı hükümleri uygulanmaz. Öğretim elemanları, 2547 sayılı Kanunun 39'uncu maddesinde öngörülen yurt içinde ve yurt dışında geçici görevlendirme esaslarına göre yapacakları çalışmaları üniversite yönetim kurulunun izni ile bölgedeki kuruluşlarda yapabilirler. Aylıklı izinli olarak bölgede görevlendirilen öğretim üyelerinin bölgede elde edecekleri gelirler üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulur. Ayrıca, öğretim elemanları üniversite yönetim kurulunun izni ile yaptıkları araştırmaların sonuçlarını ticarîleştirmek amacı ile bu bölgelerde şirket kurabilir, kurulu bir şirkete ortak olabilir ve/veya bu şirketlerin yönetiminde görev alabilirler. **B – Uygulanmayacak Hükümler:** 4691 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre, bu Kanun kapsamı bölgelerdeki faaliyetlerde; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 832 sayılı Sayıştay Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddedeki "1050, 832 ve 2886'nın uygulanmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği yoktur. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

TELAFİ ETMEK: Ziyan olan veya elden çıkan bir şeyin yerini doldurmak, karşılamak.

TELEF: Yok etme, öldürme, boş yere harcama, yıpratma.

TELEKOMÜNİKASYON HİZMETİ SUNMAK ÜZERE YETKİLENDİRİLEN İŞLETMECİLERİN ÖDEMELERİ GEREKEN HAZİNE PAYI: 04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanuna, 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen ek 37'nci maddeye göre; Telekomünikasyon Kurumu (05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunun 65'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; diğer mevzuatta geçen "Telekomünikasyon Kurumu" ibaresinden "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu" anlaşılır) tarafından sayısı sınırlandırılarak, ulusal çapta, kamuya açık mobil telekomünikasyon hizmeti sunmak üzere; **a)** Yetkilendirilen işletmeciler, süresinde ödenmeyen bedeller için abonelerine tahakkuk ettirdikleri gecikme faizi ile vasıtalı vergiler, harç ve resim gibi malî yükümlülükler ve raporlama amacıyla muhasebeleştirdikleri tahakkuk tutarları hariç olmak üzere, aylık brüt satışlarının yüzde 15'ini, **b)** Yetkilendirilen işletmecilerin şebekeleri

üzerinden telekomünikasyon hizmeti sunan diğer işletmeciler, süresinde ödenmeyen bedeller için abonelerine tahakkuk ettirdikleri gecikme faizi ile vasıtalı vergiler, harç ve resim gibi malî yükümlülükler ve raporlama amacıyla muhasebeleştirdikleri tahakkuk tutarları hariç olmak üzere, bu şebekeler üzerinden sundukları hizmetlerden elde ettikleri aylık brüt satışlarının yüzde 15'ini, Hazine payı olarak öderler. Aylık dönemler itibarıyla hesaplanan paylar, ilgili olduğu ayı izleyen ayın yirminci günü akşamına kadar Hazine Müsteşarlığının ilgili hesabına ödenir. Bu süre içinde ödenmeyen Hazine payları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Süresinde ödenmeyen paylara, vade tarihinden ödendiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanunun 51'inci maddesine göre gecikme zammı uygulanır. Brüt satışlardan maksat, işletmecinin faaliyetleri çerçevesinde satılan mal ya da hizmetler karşılığında alınan veya tahakkuk ettirilen toplam değerleri kapsayan ve gelir tablosu hesaplarından "60. Brüt Satışlar" hesabına kaydedilen tutarlardır. Hazine Müsteşarlığı; Hazine payı ödemekle yükümlü işletmecilerden açıklama isteme ve her türlü bilgi ve belgeyi talep etme hakkına sahip olduğu gibi, lisans ve kanundan doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi konularında istemde bulunabilir. Hazine Müsteşarlığı, söz konusu işletmeciler ile bunların distribütörleri ve bayileri nezdinde bilgi sistemleri dâhil her türlü inceleme ve denetim yapmaya yetkilidir. Telekomünikasyon Kurumu (05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunun 65'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; diğer mevzuatta geçen "Telekomünikasyon Kurumu" ibaresinden "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu" anlaşılır) tarafından sayısı sınırlandırılarak, ulusal çapta, kamuya açık mobil telekomünikasyon hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen işletmecilerin şebekeleri üzerinden telekomünikasyon hizmeti sunan diğer işletmecilerin; Hazine payını, yetkilendirme tarihinden itibaren her bir yıllık süre içinde üç defa süresinde ödememesi hâlinde, yapılmayan üçüncü ödemenin vadesinin bitimini müteakip Hazine Müsteşarlığının bildirimi üzerine, yetkilendirmesi bir ay içinde iptal edilir.

TELGRAF VE TELEFON KANUNUNA GÖRE HAZİNEYE GELİR DEVRİ: *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

TELİF HAKKI: Bir fikir eseri yaratan kimsenin o eser dolayısıyla haiz olduğu hak. Telif hakkı sahibi; eserin kamuya arzına ilişkin işlemleri yapmak, eserden elde edilecek malî menfaatleri tahsil etmek ve esere yapılacak tüm tecavüzlere mani olmak haklarının da sahibidir.

TELİF VE İŞLEME ÜCRETLERİ: 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, genel ve katma bütçeli kurumlarla *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için*

bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar) bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, fonlar ve özel bütçeli kurumların amaç ve görevleri ile ilgili olarak yayımlayacakları kitap, dergi, ansiklopedi, gazete, bülten ve broşür gibi yayınlar için ödenecek telif ve işlenme ücretleri ile basılı ve basılacak eser inceleme ücretleri ve bunlara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir. Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşlenme Ücretleri Hakkında Yönetmelik, Bakanlar Kurulunun 23.08.2006 tarih ve 2006/10932 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulup 23.01.2007 tarih ve 26412 Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Yayın kurullarına kurum dışından katılan üyelere ayda ikiden fazla olmamak üzere her toplantı başına 2.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımını geçmeyecek miktarda toplantı ücreti ödenir. Ansiklopedi yazı kuruluna kurum dışından katılan üyelere her fasikül için; başkana 3.600, üyelere 3.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımını geçmeyecek miktarda ücret ödenir. Bu madde kapsamına giren eserlerin seçilmesi, yayımlanması, yayım ve ansiklopedi yazı kurullarının kurulması, çalışma esasları, görevleri ve yetkileri ile diğer hususlar kurumlar tarafından çıkarılacak yönetmeliklerde düzenlenir.

TELİF VE TERCÜME ÜCRETLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 39'uncu maddesine göre; telif ve tercüme giderlerinin ödenmesinde, harcamanın çeşidine göre aşağıdaki belgeler aranır: **A -** Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşlenme Ücretleri Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca yapılacak ödemeler: **1.** Telif, işlenme (Tercüme dâhil) ve benzeri ücret ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Yetkili makamca onaylanmış ilgili yayın kurulu kararı. **b)** Telif ve Tercüme Eser Temliknamesi (Örnek 32). **c)** Telif ve Tercüme Ücretleri Hesap Cetveli (Örnek 33 veya 33/A). **d)** Fatura. **2.** İnceleme, redaksiyon, tashih veya koordinatörlük işlerinde görevlendirilecek kurum dışından ve memur olmayan uzmanlara yapılacak ücret ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Eserin inceleme, tashih, redaksiyon veya koordinatörlük hizmetine gerek görüldüğüne ve verilecek ücretin tespitine ilişkin yetkili makamın onayı. **b)** Telif ve Tercüme Ücretleri Hesap Cetveli (Örnek33). **c)** Fatura. **3.** Yayın kurulu üyelerine yapılacak ücret ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **a)** Harcama talimatı. **b)** Çeşitli Ödemeler Bordrosu (Örnek 13). **4.** Yarışma suretiyle sağlanacak eserlerle ilgili ödüllerin ödenmesinde, yetkili makamın onayını taşıyan yayın kurulu kararı, ödeme belgesine bağlanır: **B -** Kuruluşların özel yayın yönetmelikleri uyarınca yapılacak ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Yayın komisyonu kararı. **2.** Sözleşme. **3.** Telif ve Tercüme Ücretleri Hesap Cetveli (Örnek 33). **4.** Fatura. **C -** Yazma ve Arap Harfli Basma Eserler ile Şer'i Sicillerin Künyelerinin Tespiti, Yabancı Dil ve Türkçe Eserlerin Katalog Fişlerinin

Çıkartılması ve Şer'i Sicilleri Türkçeleştirme Ücret Yönetmeliği uyarınca yapılacak ödemelerde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Harcama talimatı. **2.** Sözü edilen Yönetmelik eki ücret ödeme fişi. **3.** Fatura. **D –** 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre yapılacak tercüme ücreti ödemelerinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Taahhüt dosyası. **2.** Fatura. **3.** Hizmet İşleri Hak Ediş Raporu (Örnek 4).

TELLALLIK HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelere ait hal, balıkhane, mezat yerleri ve ilgilinin isteğine bağlı olarak belediye münadisi veya tellalı bulunduran sair yerlerde, gerçek ve tüzel kişiler tarafından her ne suretle olursa olsun her çeşit menkul ve gayrimenkul mal ve mahsullerin satışı nedeniyle satış bedeli üzerinden oransal olarak alınan harç.

TEMDİT: Uzatma, sürdürme. Bir taahhüdün yerine getirilebilmesi veya bir işlemin yapılması için kanun, hâkim veya ilgili kişi tarafından verilmiş olan süreye yeni bir süre ilavesi.

TEMELLÜK: Mülk edinme, kendine mal etme, kendi mülkiyetine geçirme.

TEMEL MUHASEBE KAVRAMLARI VE İLKELERİ: *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Bilanço İlkeleri.* ***2.*** *Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu İlkeleri.* ***3.*** *Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkeleri.* ***4.*** *Muhasebenin Temelini Oluşturan Kavramlar.* ***5.*** *Nâzım Hesaplara İlişkin İlkeler.* ***6.*** *Öz Kaynaklara İlişkin İlkeler.* ***7.*** *Varlıklara İlişkin İlkeler.* ***8.*** *Yabancı Kaynaklara İlişkin İlkeler.*

TEMEL YANLIŞLIKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 139'uncu maddesine göre; temel yanlışlık, içinde bulunulan faaliyet döneminde fark edilen ve faaliyet sonuçları üzerindeki önemli etkisi dolayısıyla geçmiş dönemlerde yayımlanmış olan malî tabloların güvenilirliğini etkileyen yanlışlıklardır. Önceki dönemlerle ilgili süregelen herhangi bir temel yanlışlık, faaliyet sonuçlarının yeni dönem açılış kayıtlarında düzeltilir. Karşılaştırmalı bilgiler, eğer yanlışlık açıklamaya değecek kadar önemli görülürse düzeltilir ve aşağıdaki hususlar ayrıca açıklanır: **A -** Temel yanlışlıkların niteliği. **B -** İçinde bulunulan faaliyet dönemi ve geçmiş faaliyet dönemleri için yapılan düzeltmeler. **C -** Karşılaştırmalı malî tablolarda yer alan önceki faaliyet dönemlerine ilişkin düzeltilmiş tutarlar. **D -** Düzeltmenin karşılaştırmalı bilgiyi içerecek şekilde yapıldığına ilişkin hususlar.

TEMERRÜT,-DÜ: Vadesi geldiği veya vadesi tayin edilmemiş ise yapılan ihtara rağmen alacaklının alacağını almaması veya borçlunun borcunu ödememesi durumu.

TEMERRÜT FAİZİ: Borçlunun temerrüdü nedeniyle, borç miktarı üzerine yürütülen faiz. 3095 sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunun 15.12.1999 tarih ve 4489 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; bir miktar paranın ödenmesinde temerrüde düşen

borçlu, sözleşme ile aksi kararlaştırılmış olmadıkça, geçmiş günler için, 1'inci maddede belirtilen orana göre temerrüt faizi ödemeye mecburdur. Aynı Kanunun 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesi gereğince de; Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununa göre faiz ödenmesi gereken hâllerde, miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse, bu ödeme yıllık yüzde on iki oranı üzerinden yapılır. Bakanlar Kurulu, bu oranı aylık olarak belirlemeye, yüzde onuna kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya yetkilidir. Yine Kanunun 2'nci maddesi hükümlerine göre; Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı, yukarıda açıklanan miktardan fazla ise, arada sözleşme olmasa bile ticarî işlerde temerrüt faizi bu oran üzerinden istenebilir. Söz konusu avans faiz oranı, 30 Haziran günü, önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan avans faiz oranından beş puan veya daha çok farklı ise, yılın ikinci yarısında bu oran geçerli olur. Temerrüt faizi miktarının sözleşmede kararlaştırılmamış olduğu hâllerde, akdî faiz miktarı, yukarıdaki fıkralarda öngörülen miktarın üstünde ise, temerrüt faizi, akdî faiz miktarından az olamaz.

TEMİNAT: İhalelere katılabilmek için, isteklilerin idareye vermeleri gereken ve idarece belirlenen orandaki para veya para yerine geçen şeyler. Nakdî teminat.

TEMİNAT AKÇESİ: İnşa, onarım, taşıma ve kira gibi işlerle alım satımlara gireceklerin verdiği para teminatı.

TEMİNAT MEKTUBU: Devlet ihalelerinde, idarelere karşı geçici veya kesin teminat olarak göstermek ve vermek üzere belli bankalar tarafından istekli veya müteahhide verilen ve şekli bu konudaki özel kanuna göre tespit edilmiş olan kefalet mektubu niteliğindeki bir teminat.

TEMİNAT SÜRESİ: Yapım işi ile ilgili olarak geçici kabul ile kesin kabul arasındaki süre.

TEMLİK: Taşınmaz malın mülkiyetinin başkasına geçmesini sağlayan işlem.

TEMLİKÎ CİRO: *bk. Ciro.*

TEMSİL: Bir başkası nam ve hesabına hukukî işlem yapılması.

TEMSİL, AĞIRLAMA, TÖREN, FUAR VE TANITMA GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 47'nci maddesine göre; temsil, ağırlama, tören, fuar, tanıtma ve benzeri faaliyetlerle ilgili olarak yapılacak her türlü mal ve hizmet alımı ile yapım işlerine ilişkin giderlerin ödenmesinde, bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen belgeler aranır. Yabancı konuk ve heyetlerin ağırlanması amacıyla görevlendirilecek personel ve ilgili yönetmeliklere göre görevlendirilecek mihmandarlar tarafından yapılan temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A** - Harcama talimatı. **B** - Fatura, perakende satış fişi veya ödeme kaydedici cihazlara ait satış fişi ve adisyon. **C** - Mihmandar Hesap Cetveli (Örnek 35). Ziyafete ilişkin temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde alınacak harcama talimatında, davetli ve misafirlerin sayısı

ile mihmandarın yapacağı harcamaların neleri kapsayacağı belirtilir.

TEMSİLCİ: *bk. Mümessil.*

TEMSİL GİDERLERİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanunla değişik 147'nci maddesine göre; belirli yetki ve sorumluluk makamlarını işgal eden memurlara, temsilî mahiyette ve görevleri icabı olarak yaptıkları gerçek giderleri karşılamak üzere ilgili kurumların bütçelerine, bu maksat için konulan ödenekten özel yönetmeliği hükümleri gereğince ödenen para.

TEMSİL GİDERLERİ: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

TEMSİL GİDERLERİ VE YÖNETMELİĞİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 179'uncu maddesine göre; hangi kurumlarda hangi sınıf ve kadrolardaki Devlet memurlarının görevler icabı temsilî mahiyette masraf yapabilecekleri ve bu masrafların sarfı ile ilgili usul ve şartlar ve bunların sarf alanları ilgili kurumların görüşleri alınarak Maliye Bakanlığı ve Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı ile birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

TEMSİL KUDRETİ: Bir kamu kurum veya kuruluşu adına, hükümleri ona ait olmak üzere tasarruf yapma yetkisi.

TEMSİL ÖDENEĞİ: *09.10.1984 tarih ve 3055 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakan ve Bakanlarla Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları.*

TEMSİL TAZMİNATI: 27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A -** Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa göre makam veya yüksek hâkimlik tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlardan Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek olanlara, 30.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere temsil tazminatı ödenir. Temsil tazminatı göstergelerini kadro ve görev unvanı itibarıyla farklı olarak belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. **B -** Temsil tazminatı, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve bu tazminata hak kazanma ve ödemelerde makam tazminatı ile yüksek hâkimlik tazminatına ilişkin hükümler uygulanır. **C -** Teşkilat veya özel kanunlarında yer alan hükümlere göre kadro karşılığı sözleşmeli, sözleşmeli veya kapsam dışı statüde çalışanlara temsil tazminatı ödenmez. Bu tazminata hak kazananlara personel veya teşkilat kanunları veya diğer kanunî düzenlemeler ile kaynağı ne olursa olsun ödenmekte olan döner sermaye katkı payları, fiilen yapılmayan ders karşılığı ek ders ücreti ödemeleri, fon, ek ödeme, teşvik ödemesi ve benzeri ödemelerin aylık net tutarları, temsil tazminatının net tutarından mahsup edilir. Benzeri ödemelerin kapsamı ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir. Bu

tazminat her ne şekilde olursa olsun ikramiyelerin veya başka bir ödemenin hesaplanmasında dikkate alınmaz. **D -** Makam tazminatı ile yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde toplam iki yıl bulunduktan sonra emekliye ayrılanlara temsil tazminatları bulundukları en üst görev esas alınarak ödenir.

TEMSİL VE AĞIRLAMA GİDERLERİNDE SINIRLAMA: 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla eklenen 14/B maddesine göre; özel kanunlarla kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurum, kurul, üst kurul, enstitü, teşebbüs, fon ve sair adlarla kurulmuş kamu kurum ve kuruluşlarında, kanunlarında aksine hükümler olsa dahi, kendi özel mevzuatındaki hükümler uyarınca yapılacak temsil ve ağırlama giderlerinin yıllık toplamı, başkan ile temsil yetkisini haiz olan personelin bir aylık ortalama net ücretinin iki katını geçemez. Temsil yetkisini haiz personelin unvan ve sayıları, karar organlarınca üyeler dâhil toplam personel sayısının yüzde ikisini geçmemek üzere belirlenir.

TEMSİL VE GÖREV TAZMİNATLARININ DİKKATE ALINMAYACAĞI DURUMLAR: 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13'üncü maddesine göre temsil ve görev tazminatları; **a)** İlgili mevzuatına göre ödenmekte olan zam, tazminat, ödenek, döner sermaye payı, ikramiye, ücret ve her ne ad altında olursa olsun benzeri ödemelerin hesabında, **b)** Aylık ve ücret ödemeleri kendi özel mevzuatındaki hükümler uyarınca en yüksek Devlet memurunun veya diğer bir kamu personelinin her türlü ödemeler dâhil ücretinin belli bir katı şeklinde veya benzeri atıf ve usullerle diğer şekillerde belirlenen her türlü ödemelerin tespitinde, dikkate alınamaz ve bu gerekçeler ile ilave hiçbir artış yapılmaz.

TEMYİZ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

TEMYİZ DİLEKÇESİNİN VERİLECEĞİ YERLER: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

TEMYİZ İSTEĞİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

TEMYİZ İSTEĞİNİN KARARA BAĞLANMASI: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

TEMYİZ KUDRETİ: Bir kimsenin yaşının küçüklüğü, akıl hastalığı, akıl zayıflığı, sarhoşluk veya uyuşturucu maddeler almış olmak gibi sebeplerle makul surette hareket etme imkânından mahrum olmaması durumu. Ayırt etme gücü. Mümeyyiz olma. Medenî Kanunun 13'üncü maddesi gereğince; yaşının küçüklüğü yüzünden veya akıl hastalığı, akıl zayıflığı, sarhoşluk ya da bunlara benzer sebeplerden biriyle akla uygun biçimde davranma yeteneğinden yoksun olmayan herkes, bu Kanuna göre ayırt etme gücüne sahiptir.

TEMYİZ KURULU KARARI: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.

TEMYİZ MERCİİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

TEMYİZ SEBEPLERİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

TENFİZ: Yerine getirme, hükmü uygulama.

TENKİS: Kanuna veya hakkaniyete uygun olmayan tasarruf, mükellefiyet ve borçların kanunî veya makul sınıra indirilmesi.

TENKİS-İ BEDEL: Kamulaştırma yapan idarelerin, kamulaştırma bedelini fazla bulması nedeniyle mahkemeden azaltılmasını istediği bedel.

TENSİP ETMEK: Uygun görmek, uygun bulmak, münasip görmek.

TENZİL-İ BEDEL: Kamulaştırmayı yapan idarenin, kamulaştırılacak taşınmaz mala takdir edilen bedeli yüksek bulması nedeniyle mahkemeden indirilmesini istediği bedel.

TERAHİ: Gevşeklik gösterme, gecikme.

TERCÜME ÜCRETLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Telif ve Tercüme Ücretlerinin Ödenmesi.*

TEREDDÜTLERİN GİDERİLMESİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 147'nci maddesine göre; bu Yönetmeliğin uygulanması sırasında doğacak tereddütleri gidermeye, Maliye Bakanlığı yetkilidir.

TEREKE: Ölen bir kimsenin bıraktığı taşınır ve taşınmaz malları, hakları, alacakları ve borçlarının tümüne birden verilen isim. Miras.

TEREKKÜP,-BÜ: Meydana gelme, karışıp birleşme.

TERETTÜP,-BÜ: Sıralama, sırasında olma, sırası gelme. Ait olma, icap etme, gerekme.

TERHİN: Rehin olarak bırakma, rehine koyma.

TERHİNÎ CİRO: *bk. Ciro.*

TERİKE: Metruke, terkedilmiş anlamındaki bu kelime ıstılahta, ölen bir kimsenin terk ettiği ayn, borç, taşınır ve taşınmaz mallar için kullanılmaktadır. Tereke ile eş anlamlı kullanılmakla beraber, "tereke" kelimesi galattır.

TERKİN: Resmî sicil, defter ve kütüklerdeki kayıt ve şerhin silinmesi, çizilmesi, yani o kayıt ve şerhlerle edinilen hukukî hükümlerin kaldırılması.

TERÖRLE MÜCADELEDE GÖREV ALANLAR İÇİN TUTULAN AVUKATLARA ÖDEME: *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.*

TERÖRLE MÜCADELE KANUNU HÜKÜMLERİ: A - Terörle Mücadelede Görev Alanlar İçin Tutulan Avukatlara Ödeme: 12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun 29.06 2006 tarih ve 5532 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesine göre; terörle mücadelede görev alan istihbarat ve kolluk görevlileri ile bu amaçla görevlendirilmiş diğer personelin, bu görevlerinin ifasından doğduğu iddia edilen suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmalarda müdafi olarak belirlediği

en fazla üç avukatın ücreti ödenir ve bunlara avukatlık ücret tarifesine bağlı olmaksızın yapılacak ödemeler, ilgili kuruluşların bütçelerine konulacak ödenekten karşılanır. **B - Ödüllendirme:** 3713 sayılı Kanunun 29.06.2006 tarih ve 5532 sayılı Kanunla değişik 19'uncu maddesine göre; işlenişine iştirak etmemiş olmak koşuluyla, bu Kanun kapsamına giren suç faillerinin yakalanabilmesine yardımcı olanlara veya yerlerini yahut kimliklerini bildirenlere para ödülü verilir. Ödülün miktar, usul ve esasları İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir. **C - Koruma Tedbirleri:** 3713 sayılı Kanunun 29.06.2006 tarih ve 5532 sayılı Kanunla değişik 20'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Terörle mücadelede görev veren veya bu görevi ifa eden adlî, istihbarî, idarî ve askerî görevliler, kolluk görevlileri, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü ve genel müdür yardımcıları, terör suçlularının muhafaza edildiği ceza ve tutukevlerinin savcıları ve müdürleri, Devlet Güvenlik Mahkemelerinde görev yapmış hâkim ve savcılar, Ceza Muhakemesi Kanununun 250'nci maddesiyle yetkili kılınmış ağır ceza mahkemelerinde görev yapan hâkim ve savcılar ile bu görevlerinden ayrılmış olanlar ve terör örgütlerinin açık hedefi hâline gelen veya getirilenler ile suçların aydınlatılmasında yardımcı olanlar hakkında gerekli koruma tedbirleri Devlet tarafından alınır. **2.** Ceza Muhakemesi Kanununun 250'nci maddesi uyarınca Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca görevlendirilecek ağır ceza mahkemeleri başkan ve üyeleri ile bu mahkemelerin görev alanına giren suçları soruşturmakla ve kovuşturmakla görevli cumhuriyet savcılarının korunma ve güvenlik talepleri ilgili makam ve mercilerce öncelikle ve ivedilikle yerine getirilir. Koruma için ihtiyaç duyulan araç ve gereçler Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca temin edilir. **3.** Bu koruma tedbirleri; talep hâlinde estetik cerrahi yoluyla fizyolojik görünümün değiştirilmesi dâhil, nüfus kaydı, ehliyet, evlenme cüzdanı, diploma ve benzeri belgelerin değiştirilmesi, askerlik işleminin düzenlenmesi, menkul ve gayrimenkul mal varlıklarıyla ilgili hakları, sosyal güvenlik ve diğer hakların korunması gibi hususlarda düzenleme yapılır. Korumaya alınmış emekli personelden, meskende korunmaları mutlak surette zorunlu bulunanlar; görev yaptıkları bakanlık veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait konutlardan Maliye Bakanlığınca rayiç kiralar dikkate alınarak tespit olunacak kira bedeli ile kiralama esaslarına göre yararlandırılır. **4.** Bu tedbirlerin uygulanmasında, İçişleri Bakanlığı ile ilgili diğer kurum ve kuruluşlar gerekli her türlü gizlilik kurallarına uymak zorundadırlar. **5.** Koruma tedbirleriyle ilgili esas ve usuller, Başbakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelik ile belirlenir. **D – Malul Olanlarla Aylığa Müstahak Dul ve Yetimlere Yapılacak Yardımlar:** 3713 sayılı Kanunun 28.02.1995 tarih ve 4082 sayılı Kanun, 13.11.1995 tarih ve 4131 sayılı Kanun, 08.07.1999 tarih ve 4404 sayılı Kanun, 29.06.2006 tarih ve 5532 sayılı Kanun ve 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 21'inci maddesine göre; kamu görevlilerinden yurt içinde ve yurt dışında görevlerini ifa ederlerken

veya sıfatları kalkmış olsa bile bu görevlerini yapmalarından dolayı terör eylemlerine muhatap olarak yaralanan, sakatlanan, ölen veya öldürülenler hakkında 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* Ayrıca; **a)** Malul olanlarla ölenlerin aylığa müstahak dul ve yetimlerine bağlanacak aylığın toplam tutarı, bunların görevde olan emsallerinin almakta oldukları aylıklardan; emekli olanların öldürülmeleri hâlinde ise, dul ve yetimlerine bağlanacak aylığın toplam tutarı ve Kanuna göre kendisine bağlanabilecek emekli aylığından az olamaz. Yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak ve başkasının yardım ve desteğine muhtaç olacak derecede malul olanlar ile ölenlerin dul ve yetimlerine en yüksek Devlet memuru aylığı üzerinden, diğerlerine mevcut aylıkları üzerinden, otuz yıl hizmet yapmış gibi emekli ikramiyesi ödenir. Bu bent hükümlerine göre ilgililere fazla olarak yapılan ödemeler, faturası karşılığı ilgili Sosyal Güvenlik Kurumunca Hazineden tahsil edilir. **b)** Yurt içinde ve yurt dışında kamu konutlarından yararlanmakta iken malul olanların kendileri, ölenlerin aylığa müstahak dul ve yetimleri, Kamu Konutları Kanununda gösterilen özel tahsisli konutlarda oturanlar hariç olmak üzere, bir yıl süreyle kamu konutlarından yararlanmaya devam ederler. Bu süre sonunda kamu konutundan çıkacaklar ile kamu konutundan yararlanmayanlar ve özel tahsisli konutlarda oturanların istekleri hâlinde ikametgâh olarak kullanacakları yurt içindeki taşınmazın kira bedeli on yıl süre ile Devletçe karşılanır. Yurt dışındaki özel tahsisli konutlarda oturanların yurt dışı kira bedelleri de istekleri hâlinde bir yıl süre ile Devletçe karşılanır. **c)** Konut kredisinden istifade bakımından 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun ek 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki hüküm; malul olanlar ile bunların dul kalan eşi, eşi hayatta değilse veya evlenmiş ise çocukları hakkında da uygulanır. **d)** Malul olanlar, ölenlerin dul kalan eşleri, Sosyal Güvenlik Kurumuna tabi olarak çalışmayan ve bu Kurumdan aylık almayan kız çocukları, çalışarak hayatını kazanamayacak derecede malul ve muhtaç olan erkek çocukları, reşit olmayan çocukları ile anne ve babaları, yurt içinde Devlet Demiryollarında, Denizyolları Şehir Hatlarında ve belediye toplu taşım araçları ile belediye tarafından kurulan şirketler veya özel firmalar aracılığıyla yaptırılan toplu taşım işinde kullanılan araçlarda ücretsiz seyahat ederler. **e)** Malul olanlar ile ölenlerin dul ve yetimleri, Sosyal Güvenlik Kurumunca kendilerine verilen tanıtım kartlarını ibraz etmeleri durumunda, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bütün hastanelerde muayene ve tedavi edilirler. Bunların her türlü tedavi giderleri; ilgililerin herhangi bir kamu kurumu veya kuruluşunda çalışmaları hâlinde bu kurum veya kuruluşça, emekli, yaşlılık, malullük veya dul ve yetim aylığı almaları hâlinde bağlı bulundukları Sosyal Güvenlik Kurumunca, herhangi bir kuruma tabi olarak çalışmamaları, 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş

Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında aylık alanlar hariç emekli, yaşlılık, malullük veya dul ve yetim aylığı almamaları durumunda, Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığınca karşılanır. Malul olanların eksilen vücut organları, yurt içi veya yurt dışında en son teknik usullere göre yapılması mümkün sunileriyle tamamlatılır ve gerekirse tamir ettirilir veya yenisi yaptırılır. *Sağlık yardımları konusunda, 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **f)** Yurt içinde tedavileri mümkün olmayanlar, yetkili sağlık kuruluşlarının raporlarına istinaden yurt dışında tedavi ettirilirler. **g)** Yaşamak için gerekli hareketleri yapmaktan aciz olanlar ile kimsesizler, kamu kurum ve kuruluşlarına ait, bunlar bulunmadığı takdirde özel rehabilitasyon ve bakım merkezleri, yurtlar ve huzur evlerinde parasız olarak veya masrafları Devlet tarafından karşılanmak üzere barındırılır, baktırılır. **h)** Terörle mücadele görevi ifa ederken yaralanarak veya sakatlanarak haklarında 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmış olan erbaş ve erler, yukarıdaki (d), (e), (f) ve (g) bentlerindeki haklardan; ölen erbaş ve erlerin dul kalan eşleri ve Sosyal Güvenlik Kurumuna tabi olarak çalışmayan ve bu Kurumdan aylık almayan kız çocukları, çalışarak hayatını kazanamayacak derecede malul ve muhtaç olan erkek çocukları, reşit olmayan çocukları ile anne ve babaları ise, yukarıdaki (d) bendindeki haklardan aynen yararlanırlar. **i)** Terörle mücadeleden dolayı köyleri boşaltılan üniversite çağındaki öğrencilere ve ölenlerin çocuklarına yükseköğrenimleri süresince Devletçe karşılıksız burs verilir. Kendilerine aylık bağlanan dul ve yetimler; Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatı gereği aylıklarının kesilmesi hâlinde, bu madde ile verilen diğer haklardan da yararlanamazlar. **E - Terörden Zarar Gören Diğer Kişilere Yardım:** 3713 sayılı Kanunun 13.11.1995 tarih ve 4131 sayılı Kanunla değişik 22'nci maddesine göre, terör eylemlerinden dolayı yararlananların tedavileri Devlet tarafından yapılır. Zarar gören, can ve mal kaybına uğrayan vatandaşlara, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan öncelikle yardım yapılır. Bu Fondan ilk ve ortaöğrenim çağındaki şehit çocuklarının öğrenim masrafları karşılanır. Yardımın kapsamı ve ölçüsü, Fonun mahallî yetkililerince belirlenecek miktarı aşmamak kaydıyla Fon Kurulunca tespit edilir. **F –Kamuda ve Özel Sektörde İş Temini:** 3713 sayılı Kanuna, 13.11.1995 tarih ve 4131 sayılı Kanunla eklenen ve 27.05.2007 tarih ve 5673 sayılı Kanun ve 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla değiştirilen ek 1'inci maddeye göre; genel, katma *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlarla mahallî idareler ve sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan her nevi teşebbüs veya bağlı ortaklıklar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memur kadroları

ile sözleşmeli personel ve sürekli işçi kadrolarının % 1'ini, bu Kanunun 1'inci maddesinde yazılı terör eylemleri nedeni ve etkisiyle; **a)** Şehit olan veya çalışamayacak derecede malul olan kamu görevlileri, er-erbaş, geçici köy korucuları ve gönüllü köy korucularının varsa eşlerinin, yoksa çocuklarından birisinin, çocukları da yoksa kardeşlerinden birisinin veya, **b)** Malul olup da çalışabilir durumda olanların istihdamı için ayırmak ve bu fıkra hükümleri çerçevesinde belirlenecek kişileri işe almak veya atamak zorundadırlar. İçişleri Bakanlığı, yukarıdaki fıkra kapsamına giren kişileri tespit etmek, bunlardan bir işe girmek için istekli olanların nitelikleri ile iş gereklerini göz önüne almak suretiyle, işe alınmaları veya atamalarının yapılması için, durumlarına uygun kadrosu mevcut olan kamu kurum ve kuruluşlarına bildirmekle görevlidir. Bu kişilerin işe alınmaları veya atanmaları sırasında açıktan atama izni alınması gerekmez. Ancak, ilgililerin sınav hariç olmak üzere, kadro veya işin gerektirdiği nitelik, özellik ve şartları taşımaları zorunludur. Şehit yakınları ile çalışabilir durumda olan malullerin istihdamında takip edilecek usul ve esaslar; Maliye Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle, İçişleri Bakanlığınca üç ay içerisinde çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir. *3713 sayılı Kanun konusunda, 08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerinden Yararlanmanın Ücretsiz Olmayışı ve İstisnası.*

TERÖR VE TERÖRLE MÜCADELEDEN DOĞAN ZARARLARIN KARŞILANMASI: Terör eylemleri veya terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle maddî zarara uğrayan kişilerin, bu zararlarının karşılanmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemek amacıyla, 17.07.2004 tarih ve 5233 sayılı Kanunun yürürlüğe konulmuştur. **A - Başvurunun Süresi, Şekli, İncelenmesi ve Sonuçlandırılması:** 5233 sayılı Kanunun 28.12.2005 tarih ve 5442 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Zarar gören veya mirasçılarının veya yetkili temsilcilerinin zarar konusu olayın öğrenilmesinden itibaren altmış gün içinde, her hâlde olayın meydana gelmesinden itibaren bir yıl içinde zararın gerçekleştiği veya zarar konusu olayın meydana geldiği il valiliğine başvurmaları hâlinde gerekli işlemlere başlanır. Bu sürelerden sonra yapılacak başvurular kabul edilmez. Bu Kanun kapsamındaki yaralanma ve sakatlanmalarda, yaralının hastaneye kabulünden hastaneden çıkışına kadar geçen süre, başvuru süresinin hesaplanmasında dikkate alınmaz. **2.** İlgili valilik dışında diğer valilikler, kaymakamlıklar, Türkiye Cumhuriyeti dış temsilcilikleri, diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan başvurular ilgili valiliğe gönderilir. **3.** Zarar tespit komisyonu, zarar görenlerce yapılacak her başvuru ile ilgili çalışmalarını, başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde tamamlamak zorundadır. Zorunlu

hâllerde, bu süre vali tarafından üç ay daha uzatılabilir. **4.** Zarar tespit komisyonu, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından başvuru konusu ile ilgili her türlü bilgi ve yardımı isteyebileceği gibi, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanları bilirkişi olarak da görevlendirebilir. Komisyon, gerekli gördüğü uzmanları çalıştırabilir veya bunlardan görüş alabilir. **5.** Komisyonun başkan ve üyeleri; kendilerinin, eşlerinin ve üçüncü dereceye kadar (Bu derece dâhil) kan ve kayın hısımları ile vekili, vasisi ya da kayyımı oldukları kişilerin zararları ile ilgili komisyon toplantılarına katılamazlar. **6.** Komisyonun sekreterlik hizmetleri il özel idarelerince yürütülür. **7.** Komisyon tarafından bilirkişi olarak görevlendirilen kamu görevlilerine her başvuru dosyası için 500, diğer kişilere her başvuru dosyası için 1.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere komisyon kararı ile ödeme yapılır. Bu ödemeler, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. **8.** Zararların tespiti amacıyla memuriyet mahalli dışında keşfe katılan komisyon üyeleri ile bilirkişilere 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre harcırah ödenir. Komisyonun avukat üyesine ödenecek harcırahın tespitinde, birinci dereceden maaş alan Devlet memuruna ödenen harcırah miktarı esas alınır. Bu ödemeler, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. **9.** Komisyon üyeleri bilirkişi olarak görevlendirilemez. **10.** Komisyonun giderleri İçişleri Bakanlığı ve/veya il özel idaresi bütçesinden karşılanır. **11.** Dava açma süresi içinde yapılan başvuru, nihaî işlem sonucunun ilgiliye tebliğine kadar genel hükümlere göre dava açma sürelerini durdurur. **B - Karşılanacak Zararlar:** 5233 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre, bu Kanun hükümlerine göre sulh yoluyla karşılanabilecek zararlar şunlardır: **1.** Hayvanlara, ağaçlara, ürünlere ve diğer taşınır ve taşınmaz mallara verilen her türlü zararlar. **2.** Yaralanma, sakatlanma ve ölüm hâllerinde uğranılan zararlar ile tedavi ve cenaze giderleri. **3.** Terörle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetler nedeniyle kişilerin mal varlıklarına ulaşamamalarından kaynaklanan maddî zararlar. **C - Zararın Tespiti:** 5233 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; 7'nci maddede belirtilen zararlar, zarar görenin beyanı, adlî, idarî ve askerî mercilerdeki bilgi ve belgeler göz önünde tutularak olayın oluş şekli ve zarar görenin aldığı tedbirlere göre, zarar görenin varsa kusur veya ihmalinin de göz önünde bulundurulması suretiyle, hakkaniyete ve günün ekonomik koşullarına uygun biçimde zarar tespit komisyonu tarafından doğrudan doğruya veya bilirkişi aracılığı ile belirlenir. Taşınmaz mala ilişkin zarar tespitinde, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 11'inci maddesinde belirtilen kıymet takdiri esasları kıyasen uygulanır. **D - Yaralanma, Sakatlanma ve Ölüm Hâllerinde Yapılacak Ödemeler:** 5233 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; yaralanma, sakatlanma ve ölüm hâllerinde 7.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunan miktarın; **1.** Yaralananlara altı katı tutarını

geçmemek üzere yaralanma derecesine göre, **2.** Çalışma gücü kaybı, yetkili sağlık kuruluşları tarafından üçüncü derece olarak tespit edilenlere dört katından yirmi dört katı tutarına kadar, **3.** Çalışma gücü kaybı, yetkili sağlık kuruluşları tarafından ikinci derece olarak tespit edilenlere yirmi beş katından kırk sekiz katı tutarına kadar, **4.** Çalışma gücü kaybı, yetkili sağlık kuruluşları tarafından birinci derece olarak tespit edilenlere kırk dokuz katından yetmiş iki katı tutarına kadar, **5.** Ölenlerin mirasçılarına elli katı tutarında, nakdî ödeme yapılır. Nakdî ödemenin tespitine esas tutulacak miktar, ödeme yapılmasına ilişkin valinin veya İçişleri Bakanının onayı tarihinde geçerli gösterge ve katsayı rakamları esas alınarak belirlenir. Yukarıdaki 5'inci bende göre belirlenen nakdî ödemenin mirasçılara intikalinde, 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun mirasa ilişkin hükümleri uygulanır. Bakanlar Kurulu, nakdî ödemeye esas tutulan gösterge rakamını yüzde otuza kadar artırmaya veya kanunî sınıra kadar indirmeye yetkilidir. Bu Kanun kapsamındaki zararlardan dolayı, zarar gören kişilere gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından yapılan ödemeler sebebiyle Devlete rücu edilemez. **E - Zararların Karşılanma Şekli:** 5233 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; 7'nci maddenin (a) ve (c) bentlerinde yazılı zararlar (Yukarıda, B/1 ve 3), aynî veya nakdî olarak karşılanır. Ancak, bu zararların karşılanmasında imkânlar ölçüsünde aynî ifaya öncelik verilir. Aynî ifa, bireysel veya genel nitelikli projeler çerçevesinde yapılabilir. **F - Mahsup Edilecek Miktarlar:** 5233 sayılı Kanunun 11'inci maddesi gereğince; 5'inci maddenin (b) bendine göre belirlenen miktarlar, mahsup tarihindeki değerleri üzerinden, 8'inci ve 9'uncu maddelere göre hesaplanacak toplam gayrisafi ifa bedelinden düşülür. **G - Zararın Karşılanmasına İlişkin Sulhname:** 5233 sayılı Kanunun 28.12.2005 tarih ve 5442 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre; zarar tespit komisyonu, doğrudan doğruya veya bilirkişi aracılığı ile yaptığı tespitten sonra 8'inci maddeye göre belirlenen zararı, 9'uncu maddeye göre hesaplanan yaralanma, sakatlanma ve ölüm hâllerindeki nakdî ödeme tutarını, 10'uncu maddeye göre ifa tarzını ve 11'inci maddeye göre mahsup edilecek miktarları dikkate alarak, uğranılan zararı sulh yoluyla karşılayacak safi miktarı belirler. Komisyonca, bu esaslara göre hazırlanan sulhname tasarısının örneği davet yazısı ile birlikte hak sahibine tebliğ edilir. Davet yazısında hak sahibinin sulhname tasarısını imzalamak üzere otuz gün içinde gelmesi veya yetkili bir temsilcisini göndermesi gerektiği, aksi takdirde sulhname tasarısını kabul etmemiş sayılacağı ve yargı yoluna başvurarak zararının tazmin edilmesini talep etme hakkının saklı olduğu belirtilir. Davet üzerine gelen hak sahibi veya yetkili temsilcisi sulhname tasarısını kabul ettiği takdirde, bu tasarı kendisi veya yetkili temsilcisi ve komisyon başkanı tarafından imzalanır. Sulhname tasarısının kabul edilmemesi veya ikinci fıkraya göre kabul edilmemiş sayılması hâllerinde, bir uyuşmazlık tutanağı düzenlenerek bir

örneği ilgiliye gönderilir. Sulh yoluyla çözülemeyen uyuşmazlıklarda ilgililerin yargı yoluna başvurma hakları saklıdır. **H - Zararın Karşılanması:** 5233 sayılı Kanunun 28.12.2005 tarih ve 5442 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesine göre; sulhnamede belirlenen zararlar, sulhnamenin imzalanmasından sonra valinin onayı üzerine ifa tarzına göre İçişleri Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulan ödenekten üç ay içerisinde karşılanır. Bakanlık, elli bin Yeni Türk Lirasının üzerindeki aynî ifa veya nakdî ödemelerin İçişleri Bakanı onayı ile yapılmasını kararlaştırabilir. Bu miktar, her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298'inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranında artırılır. Devletin ödeme nedeniyle genel hükümlere göre sorumlular hakkında rücu hakkı saklıdır.

TERÖR VE TERÖRLE MÜCADELEDEN DOĞAN ZARAR ÖDEMELERİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 30'uncu maddesine göre; 17.07.2004 tarih ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun ve ilgili yönetmelikleri uyarınca sulhen karşılanacak zararların nakden ödenmesinde; aşağıdakiler, ödeme belgesine bağlanır: **A -** Ödenecek zararın miktarını belirleyen ve zarar tespit komisyonu başkanı ile alacaklı veya temsilcisi tarafından imzalanan sulhname. **B -** Valinin onayı veya gereken hallerde İçişleri Bakanının onayı.

TESCİL: Bazı hakların veya hukukî imkân ve durumların oluşabilmesi için, kanunlarda gösterilen sicillere kaydedilmesi, aynî hakların oluşabilmesi için tapu siciline yazılması.

TESELLÜM: Bir malın zilyetliğinin ele geçirilmesi.

TESELSÜL: Birden fazla kimselerin alacaklıya karşı borcun tamamından tek tek sorumlu olmaları veya birden fazla alacaklıların tek bir borcu isteme hakkı olmasını öngören durum.

TESEYYÜP: Kayıtsızlık, tembellik, üşenme, ihmalcilik.

TESLİM: Bir borç hükmünün yerine getirilmesi veya mülkiyetin devri için taşınır bir malın diğerine maddeten verilmesi.

TESVİYE: Ödeme, düzleme, beraber etme.

TEŞEBBÜS: Girişim, girişme.

TEŞEKKÜL: Kuruluş. Kurulma. Belli bir varlık ve biçim kazanma.

TEŞKİLAT: Ortak bir amaç etrafında bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu kurum.

TEŞRİÎ TEFSİR: Yasama organı tarafından objektif ve umumî olarak yapılan tefsir. 1960'tan önceki anayasalara göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tefsir yapma yetkisi bulunmaktaydı. Bunlara "Türkiye Büyük Millet Meclisi tefsir kararı" denilmekteydi. Bu tefsir kararları, bir hukuk kuralı olarak hâlen uygulanmaktadır.

TEŞRİN-İ EVVEL (TEŞRİNİEVVEL): Ekim ayı.

TEŞRİN-İ SANİ (TEŞRİNİSANİ): Kasım ayı.

TETKİK: İnceleme, araştırma. Çoğulu tetkikat.

TETKİKÂT: *bk. Tetkik.*

TETKİK MERCİİ: İcra ve iflas dairelerinde, işlemlerine karşı yapılan itiraz ve şikâyetlere bakan mahkeme.

TEVAKKUF: Durma, bekleme.

TEVDİ: Emaneten malı birine verme; satılmak üzere, bir komisyoncuya mal bırakma; teminat karşılığı olarak, üçüncü bir kişiye para veya kıymetli evrak bırakma; alacaklının temerrüdü hâlinde, borçlunun borcunu hâkimin tayin edeceği mahalle veya ticarî eşya ise, ardiyeye bırakma; temlik dolayısıyla aidiyeti tartışmalı bulunan bir alacak borçlusunun, borçtan beri olmak için mahkemeye veya emrine yatırması. Kelimenin çoğulu, tevdiat.

TEVDİAT: *bk. Tevdi.*

TEVDİ MAHALLİ: Kira bedeli, irtifak hakkı bedeli gibi bir borcun taraflarca veya kanunla belirlenmiş olan ödeme yeri.

TEVELLÜT,-DÜ: Doğum, doğma.

TEVFİKAN: Uygun olarak, uyularak, uyarak.

TEVHİT,-Dİ: Tapu siciline ayrı ayrı kaydedilmiş ve birbirine bitişik olup aynı malike ait taşınmaz malların tek taşınmaz mal hâline getirilmesi işlemi.

TEVKİL ETMEK: Birini vekil tayin etmek.

TEVKİLÎ CİRO: *bk. Ciro.*

TEVSİ: Genişletme.

TEVSİK: Uyuşmazlığa neden olan fiilî veya hukukî olayın olduğuna veya olmadığına hâkimin kanaatini çekmek için usul hukukunun kullanılmasına izin verdiği ispat edici belgelerle olayın belgelendirilmesi.

TEVZİ,-İ: Dağıtmak, üleştirmek.

TEZYİD-İ BEDEL: Kamulaştırılan taşınmaz malın malikinin, kamulaştırma bedelini az bulması nedeniyle mahkemeden artırılmasını istediği bedel.

TEZYİT,-Dİ: Artırma, artırılma.

TİCARET BORSALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. *Ayrıca bk. Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle İlgili Hükümler.*

TİCARET ODALARI VEYA BUNLARIN TEŞKİL ETTİKLERİ BİRLİKLERİN EMEKLİ SANDIKLARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesine tabi emekli sandıklarıyla ilgili hükümler için bk. Bankalar, Sigorta ve Reasürans Şirketleri, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Borsalar veya Bunların Teşkil Ettikleri Birliklerin Emekli Sandıklarıyla İlgili Hükümler.*

TİCARET ODALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır

ve bütçesi, bağımsız bütçedir. *Ayrıca bk. Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle İlgili Hükümler.*

TİCARET VE SANAYİ ODALARI, TİCARET ODALARI, SANAYİ ODALARI, DENİZ TİCARET ODALARI, TİCARET BORSALARI İLE TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçeleri: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler:** *08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler.* **C - Artırma İlgili İhaleleriyle İlgili Bilgi ve Belge Temini:** *08.09.1983 tarihli ve 2886 sayılı Kanunun ve Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **D - Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi:** *04.11.1983 tarih ve 2942 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi.* **E - Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler:** *24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler.* **F - Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler:** *25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kalkınma Ajanslarıyla İlgili Hükümler.* **G - Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi:** *21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi.* **H - İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler:** *02.11.2007 tarih ve 5706 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansıyla İlgili Hükümler.* **İ - Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **J - Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **K - Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

TİCARET VE SANAYİ ODALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. *Ayrıca bk. Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle İlgili Hükümler.*

TOBB EKONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

TOPLAM BEDEL ÜZERİNDEN BİRİM FİYAT SÖZLEŞMESİ: *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.*

TOPLANTILARA KATILMA GİDERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

TOPLANTILARA KATILMA GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Kurs ve Toplantılara Katılma Giderlerinin Ödenmesi.*

TOPLANTI ÜCRETİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

TOPLANTI ÜCRETLERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Türk Kodeksi Komisyonuyla İlgili Hükümler: *03.03.1926 tarih ve 767 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Kodeksi Komisyonu Üyelerine Ödenecek Ücret.* **2. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *10.06.1949 tarih ve 5441 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **3. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.08.1961 tarih ve 351 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler.* **4. Uyuşmazlık Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *12.06.1979 tarih ve 2247 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uyuşmazlık Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **5. Yükseköğretim Genel Kururluyla İlgili Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **6. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **7. Vergi Konseyiyle İlgili Hükümler:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Vergi Konseyi Üyelerine Ödenen Huzur Hakkı.* **8. Sağlık Bakanlığındaki Bilimsel Nitelikli ve Ruhsatlandırma Komisyonlarıyla İlgili Hükümler:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığınca Bilimsel Nitelikli ve Ruhsatlandırma Komisyonlarında Görevlendirilenlere Ödemeler.* **9. Yüksek Sağlık Şûrasıyla İlgili Hükümler:** *181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Sağlık Şûrası Üyelerine Ödenen Huzur Hakkı.* **10. Transit Petrol Boru Hatları Kuruluyla İlgili Hükümler:** *19.02.1985 tarih ve 3154 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Transit Petrol Boru Hatları Kurulu Üyelerine Toplantı Ücreti Ödenmesi. **11. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **12. Telif ve İşleme Yayın Kurullarıyla İlgili Hükümler:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Telif ve İşleme Ücretleri.* **13. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Denizcilik Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **14. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **15. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarıyla İlgili Hükümler:** *14.06.2001 tarih ve 4681 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarına Ödemeler.* **16. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **17. İç Denetim Koordinasyon Kuruluyla İlgili Hükümler:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol Sistemi.* **18. Devlet Muhasebesi Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Hesapları.* **19. Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi, Sınıflandırılması ve Desteklenmesiyle İlgili Hükümler:** *14.07.2004 tarih ve 5224 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi, Sınıflandırılması ve Desteklenmesiyle İlgili Kurul Üyelerine Ödeme.* **20. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler:** *22.02.2005 tarih ve 5302 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İl Özel İdareleriyle İlgili Hükümler.* **21. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması Konusundaki İstisna:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **22. Mahallî İdare Birlikleriyle İlgili Hükümler:** *26.05.2005 tarih ve 5355 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Mahallî İdare Birlikleriyle İlgili Hükümler.* **23. Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşlarıyla İlgili Hükümler:** *07.06.2005 tarih ve 5362 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşlarında Aylık Ücretler ve Huzur Hakları.* **24. Belediye Kanunundaki Hükümler:** *03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediye Kanununda Öngörülen Hükümler.* **25. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **26. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **27. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:**

31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri. **28. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *21.09.2006 tarih ve 5544 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **29. Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kuruluyla İlgili Hükümler:** *11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu ve Malî Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığında Ek Ödeme.* **30. Enerji Verimliliği Kanunu Hükümleri:** *18.04.2007 tarih ve 5627 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Enerji Verimliliği Kanunu Hükümleri.* **31. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunda Ücretler:** *Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları.* **32. Toplantı Hizmet Alımı Bedellerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Çeşitli Hizmet Alımları Bedellerinin Ödenmesi.* **33. Toplantılara Katılma Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Kurs ve Toplantılara Katılma Giderlerinin Ödenmesi.* **34. Toplantı Ücretinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.*

TOPLU KONUT İDARESİ BAŞKANLIĞINDA AVUKATLIK ÜCRETLERİNİN DAĞITIMI: 02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanuna, 05.05.2004 tarih ve 5162 sayılı Kanunla eklenen ek 8'inci maddeye göre; Toplu Konut İdaresi Başkanlığı lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin; hukuk müşavirlerine, avukatlara ve hukuk servislerinde fiilen görev yapan memurlara dağıtımı hakkında, 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücret-i Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır. Ayrıca, 29.04.1969 tarih ve 1164 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; mahkemelerde ve icra dairelerince Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü lehine hükmedilip, tahsil olunan vekâlet ücretlerinin tevzi ve tediyesinde 1389 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Ancak 08.12.2004 tarih ve 5273 sayılı Kanunla, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü, teşkilatıyla birlikte kaldırılmıştır. Bu nedenle maddenin işlerliği kalmamıştır. 1164 sayılı Kanundaki görevler de, 5273 sayılı Kanunla Toplu Konut İdaresi Başkanlığına verilmiştir. *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.*

TOPLU KONUT İDARESİ BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** 02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanuna, 412 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve

08.12.2004 tarih ve 5273 sayılı Kanunla numarası teselsül ettirilen ek 3'üncü maddeye göre; Toplu Konut İdaresi Başkanlığında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılmasına dair hükümlerine bağlı kalınmaksızın özel bilgi ve ihtisas gerektiren konularda sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu İdarenin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59'uncu maddesinde belirtilen unvanlarına ait kadroları ile daire tabibi kadrosu karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bunlar istekleri hâlinde, Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgilendirilirler. Bu suretle sözleşmeli çalıştırılacaklardan, T. C. Emekli Sandığından aylık alanların bu aylıkları kesilmez. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması***.** Yukarıdaki fıkralara göre çalıştırılacakların adedi, ücretlerinin taban ve tavanı ile diğer mali hakları, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak hizmet sözleşmesi esaslarına göre tespit edilir. Bu İdarede Başbakanlık ile diğer kamu kurum ve kuruluşları personeli maaşsız izinli ve sözleşmeli olarak çalıştırılabilirler. Bu kişilerin memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve mükellefiyetleri saklı tutulur. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde fiilî hizmet olarak hesaba katıldığı gibi, bunlardan izinli oldukları sırada terfi hakkını kazananlar başkaca hiçbir işleme lüzum kalmaksızın terfi ettirilirler. **C – Yeni Birim Kurma ve Diğer İdarelerden Personel Çalıştırma:** 2985 sayılı Kanuna, 29.05.2003 tarih ve 4864 sayılı Kanunla eklenen, 08.12.2004 tarih ve 5273 sayılı Kanunla numarası teselsül ettirilen ve 31.07.2003 tarih ve 4966 sayılı Kanunla değiştirilen ek 6'ncı maddeye göre; Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca uygulama yapılacak yerlerde ihtiyaç olması hâlinde, Başkanlıkça gerekli birimler kurulabilir. Bu birimlerde Başkanlık teşkilatı kadrolarındaki personel çalıştırılır; hangi kadroların bu birimlere tahsis edileceği, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8'inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki usule tabidir. Gerektiğinde valilik, belediye ve diğer kamu kurumları personelinden ihtiyaç duyulanlar Başkanlığın talebi üzerine kurumları tarafından bu birimlerde geçici olarak görevlendirilirler. Uygulamanın tamamlanmasını müteakip bu birimler kaldırılır ve personeli kurumlarına iade edilir. **D – Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı:** *02.03.1984 tarih ve 2985 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Toplu Konut İdaresi Başkanlığında Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **E - Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun ve Toplu Konut Kanunundaki Uygulanmayacak Hükümleri:** 29.04.1969 tarih ve 1164 sayılı Kanunun 542 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 6'ncı maddesine göre; arsa alımı ve satımı, harita, planlama kamu tesis ve hizmetlerinin yapılması, diğer döner sermaye işlemleri 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi değildir. Ancak, döner sermaye ile yapılacak işlerden doğan gelir ve

giderler için, malî yılın bitiminden itibaren iki ay içinde Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca bir bilanço düzenlenir. 832 sayılı Sayıştay Kanununun 40'ıncı maddesi uyarınca hazırlanan bilanço ve eki cetveller ile belgeler Sayıştaya, bilanço ve eklerinin birer örneği ise Maliye Bakanlığına aynı süre içinde gönderilir. 2985 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; bu Kanun hükümlerine göre yapılacak işlemlerde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 832 sayılı Sayıştay Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Yine 2985 sayılı Kanuna, 412 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek 5'inci maddeye göre; bu Kanunla yapılması öngörülen işlerde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddelerin "tabi olmama ve uygulanmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **F - Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **G - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **H - Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **I - Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlarla İlgili Hükümler:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **İ - 4684 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükümleri:** *20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **J - Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **K - Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **L - Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *04.03.2004 tarih ve 5104 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **M - Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi İçin Ödeme:** *04.03.2004 tarih ve 5104 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kuzey Ankara Girişi Kentsel*

Dönüşüm Projesi İçin Ödeme. **N - Yurt Dışına Çıkış Harcının Toplu Konut İdaresine Aktarılması:** *08.03.2007 tarih ve 5597 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışına Çıkış Harcının Toplu Konut İdaresine Aktarılması.* **O - Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

TOPLULUK SİGORTASIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler: *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **2. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

TOPLUMA KAZANDIRMA KANUNUNA GÖRE YAPILAN HARCAMALAR: 29.07.2003 tarih ve 4959 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; haklarında Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri ve terör örgütü içindeki konum ve faaliyetleriyle uyumlu bilgi verdikleri tespit edilerek bu Kanun hükümleri uygulananlar için, mahkeme kararının kesinleşmesi beklenmeksizin ilgilinin isteği hâlinde gerekli görülen koruma tedbirleri ile kişinin topluma kazandırılması için her türlü tedbir İçişleri Bakanlığı tarafından alınır. Koruma tedbirlerinin uygulanması ile ilgili harcamalar İçişleri Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibine konulan ödenekten karşılanır. Bu harcamalar hakkında 4.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. 05.06.1985 tarih ve 3216 sayılı Kanun ile 25.03.1988 tarih ve 3419 sayılı Kanun hükümlerinden yararlananlar hakkında koruma tedbirlerinin uygulanmasına devam edilir. Bu harcamalar hakkında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz

TOPRAK: *bk. Arazi.*

TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNUNA GÖRE GELİR KAYDI: *03.07.2005 tarih ve 5403 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İÇİN SENET İHRACI: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

TOPTAN ÖDEMEYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **2. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili*

Hükümler. **3. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı:** *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı.* **4. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı:** *25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı* **5. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **6. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* **7. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesiyle İlgili Hükümler:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **8. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler:** *17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler.* **9. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.* **10. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat.* **11. Harcırah Ödemelerinde Sınırlamalar:** *631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Harcırah Ödemelerinde Sınırlamalar.* **12. Emeklilere Ek Ödemeyle İlgili Hükümler:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **13. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **14. Yurt İçi Sürekli Görev Yolluğunun Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Yurt İçi Sürekli Görev Yolluğunun Ödenmesi.*

TÖREN GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderlerinin Ödenmesi.*

TRAKYA ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

TRAMPA: Belli bir malın ve hakkın mülkiyetinin bir başka kişinin malı ile değiştirilmesi borcunu doğuran sözleşme.

TRANSFERLER: *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Sübvansiyonlar ve Transferler.*

TRANSİT PETROL BORU HATLARI KURULU ÜYELERİNE

TOPLANTI ÜCRETİ ÖDENMESİ: 19.02.1985 tarih ve 3154 sayılı Kanuna, 27.06.2001 tarih ve 4693 sayılı Kanunla eklenen 29/A maddesine göre; Transit Petrol Boru Hatları Kurulu üyelerine ayda ikiden fazla olmamak üzere her toplantı için 1.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonunda bulunacak miktar üzerinden toplantı ücreti ödenir.

TROFE: Yaban hayvanının boynuz, diş, post ve benzeri hatıra değeri taşıyan parçaları.

TUNCELİ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

TUTANAK,-ĞI: Resmî görevli huzurunda, meydana gelen bir işlemi tespit ve belgelemek amacıyla düzenlenen vesika.

TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUNA GÖRE GELİR KAYDI: *23.02.1995 tarih ve 4077 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

TÜKETİM MAL VE MALZEMELERİ, DEMİRBAŞ, MAKİNE, TEÇHİZAT VE TAŞIT ALIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 48'inci maddesine göre; her türlü tüketim mal ve malzemeleri ile demirbaş, makine, teçhizat ve taşıt alımlarına ilişkin giderlerin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Taahhüt dosyası. **B –** Fatura. **C -** Muayene ve kabul komisyonu tutanağı. **D -** Taşınır işlem fişi. Özelliğinden dolayı stoklama imkânı bulunmayan ve acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, tıbbî tüketim malzemeleri ile test ve tetkik tüketim malzemelerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesinin (f) bendine göre alınması hâlinde, alımın acil bir durum sebebiyle gerçekleştirildiğine ve stoklanmasının mümkün bulunmadığına ilişkin belge de ödeme belgesine bağlanır. Yurt dışından yapılacak alımlarda yukarıdaki belgelere ilaveten, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Dövizin bankaca yurt dışına transfer edildiğine ilişkin belge. **2.** Taşıma senedi (Konşimento). Yurt dışından yapılan satın almalarda ödenen vergilerin idarece geri alınması hâlinde, fatura aslı yerine onaylı örneği aranır. Alımı bir merkezden yapılan, ancak alım yapılan merkez dışındaki birimlere teslim edilen mal ve malzemeler için, birimlerin teslim aldıklarına ilişkin belgelere dayanılarak alımı yapan merkezce düzenlenen taşınır işlem fişi ödeme belgesine bağlanır.

TÜKETİM MALZEMELERİ: *bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.*

TÜREV ÜRÜN: *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.*

TÜRK AKREDİTASYON KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A –

Kurumun Bütçesi: Kurum, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B - Personel ve Nitelikleri:** 27.10.1999 tarih ve 4457 sayılı Kanunun 20'inci maddesine göre, Kurum personeli hizmet akdi ile çalıştırılır. Hizmet akdi ile sürekli istihdam edilen personele verilecek aylık ücret, en yüksek Devlet memurunun her türlü ödemeler dâhil ücretinin iki katını geçmemek üzere, Yönetim Kurulunca belirlenir. En yüksek Devlet memuruna ödenenlerden, gelir vergisine tabi olmayanlar, bu Kanuna göre de gelir vergisine tabi tutulmaz. **C - Kurumun Gelirleri:** 4457 sayılı Kanunun 21'inci maddesine göre, Kurumun gelirleri şunlardır: **a)** Akredite edilmiş kuruluşların, yıl içinde akreditasyon kapsamındaki faaliyetleri karşılığı elde ettikleri brüt gelirlerinin % 1'i. **b)** Yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler. **c)** Genel bütçeden yapılacak yardımlar. **d)** Her türlü yardım ve bağışlar. **e)** Kuruma ait taşınmaz malların gelirleri. **f)** Yukarıda sayılan gelirlerin nemalandırılması suretiyle elde edilecek gelirler. Türk Akreditasyon Kurumunun gelir-gider fazlası Kurumun bir sonraki yıl bütçesine aktarılır. **D – Uygulanmayacak Hükümler:** 4457 sayılı Kanunun 22'inci maddesine göre, Kurumun gelir ve giderleri ile ilgili tüm işlemleri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir. Maddedeki "1050, 2886 ve 6245'e tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

TÜRK DİL KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **C - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.*

TÜRK DİŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Tedavi Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Tedavi Giderlerinin Ödenmesi.*

TÜRK HAVA KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.*

TÜRK İŞ BİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçe ve Denetim: 02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre; Başkanlığın bütçesi, aşağıdaki kaynaklardan oluşur: **a)** Genel bütçeden bu amaçla Başbakanlık bütçesine konulacak ödenek. **b)** Gerçek ve tüzel kişilerden sağlanan yardım ve bağışlar. **c)** Lüzumu hâlinde, Başbakan onayı ile diğer kaynaklardan yapılacak transferler. Başkanlığın her türlü hesap ve işlemleri, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabidir. Başkanlık, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle maddenin (a) bendinin yürürlüğü kalmamıştır. **B – Tazminat Ödenmesi:** 4668 sayılı Kanunun 17'nci maddesinin beşinci fıkrasına göre; Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığında fiilen çalışan personel (Sözleşmeli personel hariç), Başbakanlık merkez teşkilatında çalışan personelin yararlandığı fazla çalışma ücretinden aynı usul ve esaslarla yararlanır. Bu şekilde çalışan personele ayrıca, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil); **1.** Başkan için % 90'ını, **2.** Başkan yardımcıları ve 1. inci Hukuk Müşaviri için % 70'ini, **3.** Daire başkanları için % 60'ını, **4.** Şube müdürleri, avukat, teknik yardım uzman ve uzman yardımcılarından; **a)** 1-4'üncü derecelerden aylık alanlar için % 50'sini, **b)** Diğer derecelerden aylık alanlar için % 45'ini, **5.** Diğer personelden; **a)** 1-3'üncü derecelerden aylık alanlar için % 35'ini, **b)** 4-6'ncı derecelerden aylık alanlar için % 30'unu, **c)** 7-10'uncu derecelerden aylık alanlar için % 25'ini, **d)** Diğer derecelerden aylık alanlar ile yardımcı hizmetler sınıfına dâhil kadrolarda görev yapan personel için % 20'sini geçmemek üzere, Başkanlığın bağlı olduğu bakan tarafından belirlenecek esas, usul ve oranlarda her ay tazminat ödenir. **C - Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki Personelin Görevlendirilmesi:** 4668 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; genel ve katma bütçeli daireler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* iktisadî Devlet teşekkülleri, kamu iktisadî kuruluşları ve bunlara bağlı kurum ve ortaklıklarda çalışanlar kurumlarının, Danıştay ve Sayıştay mensupları, hâkimler ve savcılar için kendilerinin muvafakati ile, Başkanlık teşkilatında görevlendirilebilir. Bu personel, kurumlarından maaşlı izinli sayılır ve aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenir. İzinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Üniversite öğretim elemanları, uzmanlıklarına uyan işler için, 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38'inci maddesine göre Başkanlık

teşkilatında görevlendirilebilir. **D - Sözleşmeli Personel Çalıştırılması:** 4668 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre; Başkanlık teşkilatında, Devlet Memurları Kanununun sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın en az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olan Türk ve yabancı elemanlar sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Bu şekilde istihdam edileceklerin çalıştırılma usul ve esasları ile Devlet Memurları Kanununun 4'üncü Maddesinin (B) bendine göre çalıştırılan sözleşmeli personel için belirlenen tavan ücreti aşmamak kaydıyla sözleşme ücretleri Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **E - Uygulanmayacak Hükümler:** 4668 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre; Başkanlığın görevleri kapsamındaki işlemlerde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 832 sayılı Sayıştay Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddedeki "1050, 832 ve 2886'nın uygulanmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **F - Koordinasyon Ofisleri:** 4668 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; Başkanlığın yurt dışında yürüteceği proje, program ve yardım işlemlerinin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması için Başkanlıkta görevli personelden görevlendirilecekler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilecek ve ofis hizmetlerinde kullanılacak personelin niteliği, sayısı, görev süresi ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personele yapılacak harcamalar dışında kalan harcamaların neler olacağı ile harcamaya ilişkin usul ve esaslar Başkanlığın önerisi ve Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. **G - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.*

TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Öğretim Elemanları:** 23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre; **a)** Türkiye Adalet Akademisinde yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği yapılarak, 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38'inci maddesi hükümlerine göre geçici olarak öğretim elemanı görevlendirilebilir. Bunlar hakkında bu Kanun ile Yükseköğretim Kanunu hükümleri uygulanır. Akademide, 2547 sayılı Kanunun 34'üncü ve 11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 16'ncı maddeleri hükümlerine göre sözleşmeli olarak yabancı uyruklu öğretim elemanları çalıştırılabilir. **b)** Akademide,

(a) bendinde belirtilenler dışında, Türkiye Adalet Akademisi Başkanının talebi üzerine yetkili kurul ve organlarınca uygun görülen yeteri kadar Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyesi, meslekte fiilen on yılını tamamlamış adlî, idarî ve askerî yargı hâkim ve savcıları, avukatlar, noterler ile alanında uzman kişiler ders vermekle görevlendirilebilirler. Bunlara 38'inci madde hükümlerine göre ders ücreti ödenir. **C - Akademide Görevlendirilenler:** 4954 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; kamu kurum, kuruluş ve kurullarında çalışanlar, ilgili kurum, kuruluş ve kurulun uygun görmesi ve ilgilinin kabul etmesi şartı ile Akademi Yönetim Kurulu tarafından, yapılacak çalışmanın kapsamı ve süresi de dikkate alınarak en çok bir yıl süreyle görevlendirilebilirler. Süresi sona erenler, aynı usule göre yeniden görevlendirilebilir. Uygun görme kararı; Yargıtay üyeleri hakkında Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu, Danıştay üyeleri hakkında Danıştay Başkanlık Kurulu, Askerî Yargıtay üyeleri hakkında Askerî Yargıtay Başkanlar Kurulu, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyeleri hakkında Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu, hâkimler ve savcılar hakkında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Adalet Bakanlığında çalışan hâkimler hakkında Bakan, askerî hâkim ve savcılar hakkında Millî Savunma Bakanlığı, noterler hakkında Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu tarafından verilir. Yukarıdaki hükümlere göre Akademide görevlendirilenler, kurumlarınca görev süresince aylıklı izinli sayılırlar. Bunların aylık, ek gösterge, tazminat ve diğer malî ve sosyal hak ve yardımları kendi kurum, kuruluş ve kurullarınca ödenir ve her türlü özlük hakları devam eder. Akademide çalıştıkları süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır, terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. **D - Diğer Çalışanlar:** 4954 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre; Akademide, yabancı uyruklular dâhil sözleşmeli olarak araştırmacı ve danışman çalıştırılabilir. Emekli olan yüksek mahkeme üyeleri, üniversite öğretim üyeleri ve alanında uzman diğer kişiler Akademide sözleşmeli olarak çalıştırılabilirler. Bu şekilde çalıştırılacakların emekli aylıkları ve diğer ödemeleri kesilmez. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **E – Eğitim ve Kurslara Katılanların Malî, Sosyal ve Diğer Özlük Hakları:** 4954 sayılı Kanunun 34'üncü maddesine göre; Akademinin uzmanlık eğitimine ve meslekî kurslarına bu Kanun hükümlerine ve ilgili yönetmeliklere göre katılan görevlilere aylık, ek gösterge, tazminat ve diğer malî ve sosyal hak ve yardımları kendi kurum, kuruluş ve kurullarınca ödenir ve bunların her türlü özlük hakları devam eder. Akademide geçirdikleri süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır, terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. **F - Gelir Kaynakları:** 4954 sayılı Kanunun 35'inci maddesine göre, Akademinin gelir kaynakları şunlardır:

a) Her yıl Adalet Bakanlığı bütçesine konulacak ödenek. **b)** Akademiye yapılacak her türlü yardım, bağış ve vasiyetler. **c)** Akademi tarafından yapılacak araştırma, eğitim, öğretim, danışma ve diğer hizmetlerden alınacak ücretler. **d)** Yayın gelirleri. **e)** Akademiye ait taşınır veya taşınmaz malların gelirleri. **f)** Yukarıda sayılan gelirlerin nemalandırılması suretiyle elde edilecek gelirler. Ancak Akademi, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle, maddenin (a) fıkrasının yürürlüğü kalmamıştır. **G - Ücret ve Diğer Malî Haklar:** 4954 sayılı Kanunun 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla değişik 37'nci maddesine göre; Akademi Başkanı ve başkan yardımcılığına atananlar, birinci sınıf hâkim ve savcı için ilgili mevzuatında öngörülen tüm malî, sosyal ve emeklilik haklarından aynen yararlanırlar. Akdemi Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinden uhdesinde kamu görevi bulunanlara ayda ikiden fazla olmamak üzere her toplantı günü için 2.500, uhdesinde herhangi bir kamu görevi bulunmayanlara ise 3.500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktar üzerinden toplantı ücreti ödenir. Akademi Başkan ve başkan yardımcılarına ve 22'nci maddenin (a) bendine göre görevlendirilenlere 5.000, 23'üncü maddeye göre görevlendirilenlere 4.000, Eğitim Merkezi Müdürüne 3.000, Eğitim Merkezi müdür yardımcılarına 2.500, Genel Sekretere 2.250, diğer idarî personele 2.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktar üzerinden aylık ek ödeme yapılır. Ek ödeme, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Ek ödemenin ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. **H - Ders Ücreti:** 4954 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre, Akademide ders vermekle görevlendirilen öğretim elemanlarından; **a)** Üniversite öğretim elemanlarına Yükseköğretim Personel Kanununa göre, **b)** Üniversite dışından görevlendirilenlere, birinci derecede olanlar için profesörlere, ikinci derecede olanlar için doçentlere, üç veya daha aşağı derecede olanlar ile kamu görevlisi olmayanlar için okutmanlara ödenen kadar, ders ücreti ödenir. **İ - Denetim Kurulu Üyelerine Ödenecek Ücret:** 4954 sayılı Kanunun 39'uncu maddesine göre; Türkiye Adalet Akademisi Denetim Kurulu üyelerine, denetim için yapacakları çalışma süresince yılda on beş günü geçmemek üzere uhdesinde kamu görevi bulunanlara 500, uhdesinde herhangi bir kamu görevi bulunmayanlara 700 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpılması sonucu bulunacak miktarda günlük ücret ödenir. Yapılacak ödeme, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. **J - Hizmet Ücreti:** 4954 sayılı Kanunun 41'inci maddesine göre; meslek öncesi eğitim programları hariç olmak üzere, Akademi hizmetleri ücretlidir. Bu ücretler, kamuda çalışanlar için çalıştığı kurum, kuruluş veya kurullar tarafından, diğerleri için bizzat kendileri tarafından ödenir. Akademi

hizmetlerinden yararlanma ve ücretlere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir. **K – Uygulanmayacak Hükümler:** 4954 sayılı Kanunun 47'nci maddesine göre; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescil hükümleri Akademi hakkında uygulanmaz. Sayıştay Kanununun vize ve tescil ile ilgili 30, 32, 33, 36 ve 37'nci maddeleri ile 1050 sayılı Kanun, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 81'inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Bu nedenle maddenin yürürlüğü kalmamıştır.

TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun 17'nci maddesine göre; Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, her yıl için yapacağı işlerin programına ve masraflarına karşılık olmak üzere genel bütçeden verilmesi gereken ödenek tutarını Başbakanlığa sunar. Ancak, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Personel Statüsü ve Ödeme:** 2690 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre; Türkiye Atom Enerjisi Kurumu personeli hakkında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır. Kurum başkanı, başkan yardımcısı, daire başkanı, genel sekreter, grup başkanı, nükleer araştırma ve eğitim merkezi müdürü ile müdür yardımcısı ve atom enerjisi komisyonu tarafından belirlenecek bölüm başkanı, uzman ve teknik hizmetler sınıfına dâhil diğer kadrolarda, Başbakanın onayı ile ve bu kadrolar karşılık gösterilmek kaydıyla sözleşmeli personel çalıştırabilir. Kanuna, 547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ek maddeye göre; Türkiye Atom Enerjisi Kurumunda, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre çalışan personele (Sözleşmeli personel hariç) Başbakanlık merkez teşkilatında çalışan personele ödenmekte olan fazla çalışma ücreti aynı esas ve usullere göre ödenir. **C - Türkiye Atom Enerjisi Kurumunda Başka Kuruluş Personelinin Görevlendirilmesi:** 2690 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; 13.12.1960 tarih ve 160 sayılı Kanunun *(160 sayılı Kanun, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yürürlükten kaldırılmıştır. Aynı hükümler, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesinde yer almıştır. bk. Geçici Süreli Görevlendirme)* 4'üncü maddesi kapsamına giren kurum ve kuruluşların personeli, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun bu Kanunun 12'nci maddesinin üçüncü fıkrasındaki sayılan kadroları karşılık gösterilmek üzere görevlendirilebilirler. Bu görevlendirme, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları için, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu; öğretim elemanları için ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu hükümlerine göre yapılır. Diğer kurumların personeli kendi kurumlarından aylıksız izinli sayılmak suretiyle sözleşmeli olarak görevlendirilebilirler. Aylıklarını kendi kuruluşlarından almak suretiyle görevlendirilecek teknik personele Türkiye Atom Enerjisi Kurumunca ödenecek ücretler ile kurum dışından Atom Enerjisi Komisyonu ve Danışma Kurulu toplantılarına katılacak üyelere toplantı

günü başına ödenecek huzur ücreti, Atom Enerjisi Komisyonunun önerisi ve Başbakanın onayı ile belirlenir. Kurumca yapılan görevlendirmelerde 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uygulanır. **D - Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Gelirleri:** 2690 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun gelirleri şunlardır: **a)** Her yıl Başbakanlık bütçesine Türkiye Atom Enerjisi Kurumu adına konacak ödenekler. **b)** Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna yapılacak ve Kurumca kabul edilecek her türlü iç ve dış yardımlar ile bağış ve vasiyetler. **c)** Mal ve hizmet üretimi ve yayın satış gelirleri. Bu gelirlerden, hesap yılı sonuna kadar harcanmayanlar Hazineye aktarılır. **E - Uygulanmayacak Hükümler:** 2690 sayılı Kanunun 15'inci maddesinin (b) bendine göre; Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun çalışmaları ve atom enerjisi programının uygulanmasıyla ilgili olarak yurt içi ve yurt dışından yapılacak nükleer alandaki temel ve uygulamalı araştırmalarla doğrudan alakalı her türlü alım, satım, onarım ve inşaat hizmetleri 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümlerine ve Sayıştayın vize ve denetimine tabi değildir. Maddenin "1050, 2490 ve Sayıştay vize ve denetimine tabi olmama" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **F - Denetleme:** 2690 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu idarî ve malî konularda Yüksek Denetleme Kurulunun denetimi altındadır. Yüksek Denetleme Kurulunun yıllık ve ara raporlarında Kurumun idarî ve malî işlemleri ile ilgili olarak bazı konuların denetlenmesi istendiği takdirde, Başbakanın onayıyla maliye müfettişlerince gerekli incelemeler yapılır. Başbakanlık gerektiğinde rapor sonuçlarını yargı organlarına intikal ettirir. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu her yıl sonunda çalışma raporu hazırlar ve bunu Başbakana sunar. **G - Maliye Müfettişlerinin Yetkileri:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maliye Teftiş Kurulu.* **H - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **I - Nükleer Faaliyetlerin Düzenlenmesi ve Denetlenmesiyle İlgili Personel Çalıştırması Hususu:** 09.11.2007 tarih ve 5710 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesine göre; Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, nükleer faaliyetlerin düzenlenmesi ve denetlenmesi görevini yerine getirecek yeni bir kurum kurulana kadar 09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu gereğince bu görevine devam eder. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu görevlerini yerine getirirken özel bilgi ve ihtisas gerektiren işlerde, kadro aranmaksızın uygun nitelikli yerli ve yabancı

uyruklu sözleşmeli personel çalıştırabilir. Bunlara ödenecek ücret ve diğer malî haklar Başbakan tarafından belirlenir. **İ - Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. *Ayrıca bk. Barolar ve Türkiye Barolar Birliğiyle İlgili Hükümler.*

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Ödüller Verilmesi:** 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12'nci maddesine göre; Türkiye Bilimler Akademisi tarafından, bilimsel araştırmaları teşvik ve bilimin öneminin ülke kamuoyunca takdir ve kabulünü sağlamak için bilimsel araştırmalarıyla dünya çapında emsallerine nazaran üstün başarı gösteren bilim adamlarına ödül verilebilir. Ödülün tutarı ve dağıtım esasları Akademi Konseyi tarafından belirlenir. **C - Araştırma Desteği:** 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13'üncü maddesine göre; Akademi üyelerine ulusal ve uluslararası araştırma ve geliştirme faaliyetlerini sürdürebilmeleri için, yılda, Devlet Memurları Kanununa göre en yüksek Devlet memuru brüt aylığının yıllık tutarı kadar araştırma desteği sağlanabilir. **D - Malî Hükümler:** 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14'üncü maddesine göre; Akademi hizmetleriyle ilgili bütün giderler, malî yılbaşında, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu bütçesinde açılacak özel tertibe aktarılmak üzere, Başbakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekle karşılanır. Bütçe teklifi Akademi Konseyi tarafından hazırlanarak Temmuz ayı başında Başbakanlığa gönderilir. Giderlerin yapılmasında, 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kanununda yer alan esas ve usuller uygulanır. Akademinin faaliyetlerinden dolayı sağlanan gelirler ve yapılan bağışlar, Akademi hizmetlerinde kullanılmak üzere, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu bütçesinde Akademi adına açılan özel tertibe gelir kaydedilir. Akademinin hesapları, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu hesapları ile birlikte aynı usul ve esaslar dâhilinde denetlenir. Akademinin sekretarya hizmetleri Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu tarafından yerine getirilir. Ancak Akademi, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır.

Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle, maddenin bütçeye ilişkin hükümlerinin işlerliği kalmamıştır. **E - Geçici Görevlendirme:** 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15'inci maddesine göre; Türkiye Bilimler Akademisi, kadro şartı aranmaksızın yerli veya yabancı geçici süreli anlaşmalı araştırıcı ve danışman çalıştırabilir. Anlaşmalı araştırıcılar ve danışmanlar; üniversiteler, genel ve katma bütçeli dairelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* özel idare ve belediyeler ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kurumların mensupları arasından da seçilebilir. Bunların aslî görevlerine ait bütün hakları saklı kalır ve her türlü tazminatlarına halel gelmez. Çalışma şartları ve anlaşmalarına göre verilecek ücretler Akademi Konseyince tespit edilir.

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Kurum, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesiyle birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B – Kurumun Gelir Kaynakları ve Gelecek Yıllara Yaygın Yüklenmeler:** 17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 29.06.2005 tarih ve 5376 sayılı Kanun ve 31.07.2008 tarih ve 5798 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesine göre, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun gelir kaynakları şunlardır: **a)** Her yıl genel bütçeden aktarılacak tutar. **b)** Kuruma yapılacak her türlü yardımlar, bağışlar ve vasiyetler. **c)** Kurum dışına verilecek hizmetler karşılığında alınacak olan paraların % 60'ı. **d)** Yayım gelirleri ve diğer faaliyet gelirleri. **e)** Kuruma ait taşınır veya taşınmaz malların gelirleri. **f)** Danışma hizmeti karşılığı elde edilecek gelirler. **g)** İşletme ve şirketler ile diğer birimlerden aktarılan gelirler. **h)** Buluşlardan doğan haklara ilişkin gelirler. Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanamayan paralar, Kurumun ertesi yıl gelir hesabına aktarılır. Aşağıda belirtilen konulara ilişkin olarak Kurum Başkanının onayı ile süresi dört yılı geçmemek üzere gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişilebilir: **aa)** Kurum tarafından yürütülen ve desteklenen proje ve programlar için zorunlu olan ve toplam maliyetinin % 75'ini geçmemek üzere yapılan mal ve hizmet alımları. **bb)** Fikrî ve sınaî hak alımları ile fikrî ve sınaî mülkiyet haklarının ulusal ve uluslararası kuruluşlar nezdinde tesciline yönelik vekillik hizmetlerinin temini. Araştırma, geliştirme, teknoloji ve yenilik projeleri için gerekli olan ve yurt dışından temini zorunlu bulunan malların temini ile ilgili olarak, yüklenicilerin akreditif karşılığı kredi şeklindeki ödemeleri kabul etmemeleri hâlinde imzalanan sözleşmelerde ön ödeme yapılacağı yönünde hüküm bulunması kaydıyla, ilgili birimlerin yönetim kurullarının onayı alınarak teminat alınmaksızın yüklenme tutarına kadar bütçe dışı ön ödeme yapılabilir. **C – Şirketlerinin Denetimi, Kadroları ve Yönetmeliklerinin Yürürlüğe Konulması İçin Görüş Alınmaması:**

278 sayılı Kanunun 31.07.2008 tarih ve 5798 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesine göre; sermayesinin yarısından fazlası Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna ait olan şirketler Yüksek Denetleme Kurulu tarafından denetlenir. Bilim Kurulu tarafından görüşülerek karara bağlanan kadrolara ilk defa verilecek açıktan atama izinleri hariç olmak üzere, Kurum hakkında 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanmaz. Kurum tarafından hazırlanacak yönetmelik ve benzeri düzenleyici işlemlerden Bilim Kurulu kararı ile yürürlüğe girenler için diğer kurum ve kuruluşların görüşünün alınması gerekmez. **D – Gelir ve Ödenek Kaydı ile Bu Ödeneklerin Kullanımı:** 278 sayılı Kanunun 31.07.2008 tarih ve 5798 sayılı Kanunla değişik 16'ncı maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **a)** Kurum tarafından yürütülen dış destekli projelere ilişkin faturalı olarak veya ön ödeme alınması suretiyle tahsil edilen tutarlar, Kurum bütçesine gelir ve ödenek kaydedilir. Kaydedilen bu tutarlar ile Kurum tarafından desteklenen araştırma ve geliştirme projeleri ile diğer projeler için tahsis edilen kaynaklardan Kurumun uygun göreceği projelere ilişkin tutarlar, Kurum bütçesine gider kaydedilmek suretiyle proje yürütücüsü kamu kurum ve kuruluşları (Bu Kanunun 2'nci maddesinin (c) bendi gereği kurulan merkez ve enstitüler dâhil) ile gerçek ve tüzel kişilerin hesaplarına aktarılır. Bu şekilde kaynak aktarılan proje yürütücüsünün 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ve bu idarelerde görevli kişilerden olması hâlinde, aktarılan tutarlar ilgili idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin açılacak özel hesaplarda izlenir. Bu kapsamda yapılan harcamalar 5018 sayılı Kanuna göre denetlenir. **b)** Kurum tarafından desteklenen projelerde, proje süresiyle sınırlı olmak kaydıyla proje kapsamında ve projeye ilişkin hizmetlerde görev alan kamu kurum veya kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında bulunanlara, kadro veya pozisyonlarına bağlı olarak bir ayda ödenmekte olan tutarın yüzde 75'ini geçmemek kaydıyla proje sözleşmesinde belirlenen tutarlar üzerinden proje teşvik ikramiyesi ödenebilir. Bu ödeme, bir kişinin aynı anda birden fazla projede yürütücü olarak görevli olması durumunda en fazla iki, araştırmacı ve diğer personel olması durumunda ise en fazla dört proje için yapılır ve buna ilişkin esas ve usuller Bilim Kurulu tarafından belirlenir. Bu projelerde görev alan diğer proje personeline ve hizmetinden yararlanılacak diğer kişilere proje sözleşmesinde belirlenen tutarlar üzerinden ücret ödenir. **c)** Kurum tarafından desteklenen projeler ile Kurum tarafından yürütülen dış destekli projeler için ön ödeme yapılabilir. **d)** Kurum tarafından desteklenen projeler ile Kurum tarafından yürütülen dış destekli projelerde, üzerinde proje yürütülen ve söz konusu projenin aslî unsurunu teşkil eden taşıtlar hakkında, 237 sayılı Taşıt Kanununun 9'uncu ve 10'uncu maddeleri uygulanmaz. **e)** Kurumun görevlerini yerine getirebilmesi amacıyla desteklenen proje ve faaliyetler

için öngörülen yılları bütçe ödeneklerinin ilgili tertiplerinde yer alan ödenekten harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin ilgili tertiplerine devren ödenek kaydedilir. **f)** Bu maddenin birinci fıkrasına göre aktarılacak tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi ve bu madde kapsamında yapılacak ön ödemelere ilişkin esas ve usuller ile Kurumun bütçe ödeneklerinin kullanılması, tertipler arasında aktarma yapılması ve diğer bütçe işlemlerinin gerçekleştirilmesinde uygulanacak esas ve usuller, Maliye Bakanlığının görüşü doğrultusunda Kurum tarafından belirlenir. 31.07.2008 tarih ve 5798 sayılı Kanunun 12'nci maddesi gereğince; bu madde hükümleri, 01.01.2009 tarihinde yürürlüğe girer. **E – Personel ve Malî Hakları: 1.** 278 sayılı Kanunun 294 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 31.07.2008 tarih ve 5798 sayılı Kanunla değişik 17'nci maddesine göre; Kurumun Başkanı, danışmanları, araştırmacıları, yöneticileri ve her türlü personeli özel hukuk hükümlerine tabi olup bu kimseler hakkında 03.07.1939 tarihli ve 3659 sayılı Kanun ile açıkça hüküm konulmadıkça bunun yerine geçecek kanun hükümleri uygulanmaz. Kurum ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Diğer kanunlardaki düzenleme ve kısıtlamalara tabi olunmaksızın, toplu iş sözleşmesi kapsamında bulunanlar dışındaki Kurum personeline ödenecek aylık net ücret, toplu iş sözleşmesi kapsamındaki personele ödenen ve Bilim Kurulu tarafından referans olarak belirlenen göreve karşılık gelen pozisyona yapılan ödemelerin iki katını; bu Kanunun 19'uncu maddesi uyarınca Kurumda görevlendirilen kişilere yapılacak aylık net ödeme ise toplu iş sözleşmesi kapsamındaki personele ödenen ve Bilim Kurulu tarafından referans olarak belirlenen göreve karşılık gelen pozisyona yapılan ödemeleri geçmemek üzere Bilim Kurulu tarafından belirlenir. Kurumda görevlendirilecek hakem, izleyici, panelist, kurul ve komite üyeleri ile benzeri kişilere yapılacak net ödeme tutarı ise 40.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu elde edilecek tutarı ve bir ayda yapılacak toplam net ödeme için 60.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu elde edilecek tutarı geçmemek üzere, diğer kanunlardaki düzenleme ve kısıtlamalara tabi olmaksızın Bilim Kurulunca belirlenir ve doğrudan ilgililerine ödenir. Bilim Kurulu bu madde uyarınca yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye, ücretin bir kısmını performansa bağlamaya yetkilidir. Ancak, sözleşmeli olarak çalışan personel toplu iş sözleşmesi kapsamına alınmaz ve bunlara toplu iş sözleşmeleri ile hiçbir menfaat sağlanamaz. **2.** 278 sayılı Kanunun 498 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 18'inci maddesine göre; Bilim Kurulu üyelerine verilecek ücretler, hâlen kamu kurumlarında çalışanların kurumlarındaki her türlü hakları, emekli statüsündekilerin emekli maaş ve makam tazminatları saklı kalmak kaydıyla, başkanın teklifi üzerine Başbakan tarafından belirlenir. *Emekli aylıklarının*

kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması. **3.** 278 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; Kurum, anlaşmalı araştırıcı ve danışman kullanabilir. Daimî veya anlaşmalı araştırıcılar ve danışmanlar yabancılar arasından da seçilebilirler. Anlaşmalı araştırıcılar ve danışmanlar, üniversiteler, genel ve katma bütçeli dairelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* özel idare ve belediyeler ve 3659 sayılı Kanuna bağlı kurumların mensupları arasından da seçilebilirler. Bu takdirde, bunların esas görevlerine ait bütün haklar saklı kalır ve her türlü tazminatlarına halel gelmez. Kullanılma yolları ve anlaşmalarına göre verilecek ücretler Kurumca tespit edilir. Ücretlerin verilmesinde 7244 sayılı kanunun üçüncü maddesi hükmü uygulanmaz. **4.** 278 sayılı Kanuna, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen ek 3'üncü maddeye göre; bu Kanun ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa göre görevlendirileceklerin aslî görevlerine ait aylık, ücret, ödenek, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî ve sosyal hakları ödenmeye devam olunur. Bunlara Kurumca ödenecek ücretler, 2547 sayılı Kanunun 38'inci maddesinin son fıkrasında yer alan sınırlamaya tabi olmaksızın, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuruna her ne ad altında olursa olsun fiilen yapılan malî ve sosyal hak niteliğindeki her türlü ödemeler dâhil bulunacak toplamının altı aylık net ortalamasını geçmemek üzere Başbakanca tespit olunur. **5.** Kanunun 17'nci maddesinde sözü edilen 3659, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. **F - Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **G - Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun Giderleri:** *77 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun Giderleri.* **H - Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler:** *497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler.* **İ – Kurumdan Mal ve Hizmet Alımlarında İhale İstisnası:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **J - Enerji Verimliliği Kanunu Hükümleri:** *18.04.2007 tarih ve 5627 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Enerji Verimliliği Kanunu Hükümleri.* **K - Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi:** *28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI VE DİVAN ÜYELERİNİN TEMSİL ÖDENEKLERİ İLE TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ HESAPLARINI İNCELEME KOMİSYONUNCA SEÇİLEN DENETÇİ ÜYENİN ÖDENEĞİ: A – Başkan ve Divan Üyelerinin Temsil Ödeneği: 09.10.1984 tarih ve 3054 sayılı Kanunun

420 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 1'inci maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına ve Divan üyelerine, aşağıda belirtilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda temsil ödeneği verilir:

Unvanlar	Göstergeler
Başkan	6.000
Başkanvekili	5.000
İdare amiri	3.600
Kâtip üye	3.600

B – Denetçi Üyenin Ödeneği: 3054 sayılı Kanunun 27.12.1993 tarih ve 3952 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca seçilen denetçi üyeye de kâtip üye için belirtilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda ödenek verilir. Denetçi üyeye kesintisiz bir ayı geçen vekâlet hâllerinde ödenek vekile verilir. **C – Ödeneklere Hak Kazanma:** 3054 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; birinci ve ikinci maddelerde yazılı ödeneklere, göreve başlama tarihinden itibaren hak kazanılır. Bu ödenekler herhangi bir vergi ve kesintiye tabi değildir ve her ay peşin olarak çekle ödenir. Bu ödeneklere esas teşkil eden göstergeler emeklilik hesabında hiçbir surette dikkate alınmaz.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞININ TALEBİYLE SAYIŞTAYIN DENETİM YAPMASI: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması.*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL SEKRETERLİĞİNDEKİ ÖDEMELER: A – Personel Hakkında Hükümler: 13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun 21.12.1989 tarih ve 3594 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilatının kadrolarında çalışan personel hakkında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun istisnaî memurluklarla ilgili hükümleri uygulanır. **B –Güvenlik Görevlileriyle İlgili Ödemeler:** 2919 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; Genelkurmay Başkanlığınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tahsis edilen askerî kuvvetin; ulaştırma, barınma, yakacak, akaryakıt veya elektrik, su ve hava gazı, döşeme, demirbaş, büro makineleri ile demirbaşların bakım ve onarım ihtiyaçları Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından, özlük hakları dâhil diğer her türlü ihtiyaçları bağlı bulundukları kuvvetlerce karşılanır. İçişleri Bakanlığınca tahsis edilen emniyet birliğinin kadrosundaki görevli emniyet personelinin aylık ve ödenekleri ile diğer malî sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmeye devam olunur. Bunlara verilecek ek ödeme ve sosyal yardımlar, Başkanlık Divanınca Türkiye Büyük Millet Meclisindeki emsali kadro personeline tatbik edilen esaslara göre tespit edilir. **C – Fazla Çalışma Ücreti:** 2919 sayılı Kanunun 478 sayılı Kanun

Hükmünde Kararnameyle değişik 10'uncu maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği teşkilatı kadrolarında çalışan memurlara, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek Devlet Memuru aylığının (Ek gösterge dâhil); **a)** 15-11'inci derecelerden aylık alanlara % 20'sini, **b)** 10-7'nci derecelerden aylık alanlara % 25'ini, **c)** 6-4'üncü derecelerden aylık alanlara % 30'unu, **d)** 3-1'inci derecelerden aylık alanlara % 35'ini geçmemek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca tespit edilecek usul ve esaslar çerçevesinde her ay aylıkla birlikte, gelir vergisine tabi olmaksızın, peşin olarak fazla çalışma ücreti ödenir. **D – Komisyonlarda Sözleşmeli Olarak Çalışan Personel:** 2919 sayılı Kanunun 11'inci maddesine göre; komisyonlarda görevli raportörlerden sözleşmeli olarak istihdam edilenlere verilecek ücret ve sair hakları genel uygulama çerçevesinde Başkanlık Divanınca kararlaştırılır. **E - Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Personel Görevlendirilmesi:** 2919 sayılı Kanunun 21.12.1989 tarih ve 3594 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre; genel ve katma bütçeli dairelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* iktisadî Devlet teşekkülleri ve kamu iktisadî kuruluşlarında ve bunlara bağlı kuruluş ve müesseselerde çalışanlar, kurumlarının ve kendilerinin muvafakati ile Türkiye Büyük Millet Meclisi idarî teşkilatında Sözleşmeli olarak istihdam edilebilirler. Başkanlığın bu konudaki talepleri, ilgili kurum ve kuruluşlarca öncelikle sonuçlandırılır. Bu personel ilgili kurumundan aylıksız izinli sayılır, izinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Bu personelin Türkiye Büyük Meclisinde çalıştıkları süre, varsa mecburî hizmetlerine sayılır. Bu madde hükmüne göre çalışanlara Türkiye Büyük Millet Meclisi İdarî Teşkilatında çalıştıkları süre, karşılığında herhangi bir mecburî hizmet yükletilmez. Birinci fıkrada belirtilen kurumlarda görevli personel, aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla da Türkiye Büyük Millet Meclisi teşkilatında görevlendirilebilirler. Ancak bu şekilde görevlendirilecek personel, (Emniyet hizmetleri sınıfında görevli olup Türkiye Büyük Millet Meclisinde sürekli görevle görevlendirilenler dâhil) Türkiye Büyük Millet Meclisi personeline uygulanan fazla çalışma, özel hizmet tazminatı ve sağlık hizmetlerine ilişkin hükümlerden usulüne göre faydalandırılır. Ayrıca, kurumlarından farklı olarak ödenen zam ve tazminatlarla emsali Türkiye Büyük Millet Meclisi personelinin almakta olduğu zam ve tazminat miktarları kurumlarında ödenen zam ve tazminatlardan fazla ise, aradaki fark Türkiye Büyük Millet Meclisince ödenir. **F - Sözleşmeli Personel:** 2919 sayılı Kanuna, 21.12.1989 tarih ve 3594 sayılı Kanunla eklenen ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değiştirilen ek 1'inci maddeye göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi idarî teşkilatında Genel

Sekreter, genel sekreter yardımcısı, Başkanlık başmüşaviri, hukuk müşaviri, daire başkanı, baştabip, daire başkan yardımcısı, müdür, müdür yardımcısı, şube müdürü, grup başkanı, saray müdürü, uzman, uzman yardımcısı, raportör ve stenograf, stenograf yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Gerekli hâllerde Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama faaliyetleri ile ilgili özel bilgi ve ihtisas gerektiren konularda, kadro aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlere bağlı kalmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı, Başbakanlık merkez teşkilatında uygulanan esaslarla paralellik sağlanacak şekilde Başkanlık Divanınca tespit olunur. **G - Özel Hizmet Tazminatı:** 2919 sayılı Kanuna, 21.12.1989 tarih ve 3594 sayılı Kanunla eklenen ve 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değiştirilen ek 2'nci maddeye göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi teşkilatında çalışan personelden hangi görevleri yapanlara ne miktarda özel hizmet tazminatı ödeneceği, ifa edilen görevin niteliği, yetki ve sorumluluk mevkileriyle ile hizmet sınıfı, kadro derece ve unvanları da göz önünde bulundurulmak suretiyle her yıl Başkanlık Divanınca tespit edilir. Ancak bu tazminatın en yüksek tutarı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre ödenmekte olan özel hizmet tazminatının en üst tutarını geçemez. Bu tazminatın ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır ve bu tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz. Bu Kanun hükümleri uyarınca kadro karşılığı sözleşmeli olarak istihdam edilenlere; Başbakanlık merkez teşkilatındaki emsali sözleşmeli personele ödenmekte olan özel hizmet tazminatı tutarını geçmemek üzere, sözleşme ücreti dışında ayrıca özel hizmet tazminatı ödenebilir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL SEKRETERLİĞİ TEŞKİLAT KANUNUNA GÖRE GELİR VE ÖDENEK KAYDI: *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN DENETLENMESİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Dış Denetim.*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN MUHASEBE HİZMETLERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın Muhasebe Hizmetleri.*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ÜYELERİNİN ÖDENEK VE YOLLUKLARI: A - Ödenek, Yolluk, Diğer Malî ve Sosyal Haklar: 26.10.1990 tarih ve 3671 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin aylık ödeneklerinin tutarı, en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu miktardır. En yüksek Devlet memuruna ödenenlerden gelir vergisine tabi olmayanlar, bu Kanuna göre

de gelir vergisine tabi tutulmaz. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine, bu madde uyarınca hesaplanacak aylık ödenek tutarının yarısı, yolluk olarak ödenir. Bu yolluklar herhangi bir suretle haczedilemez. Türkiye Büyük Millet Meclisi, üyeleri en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu malî ve sosyal haklardan yararlanırlar**. B - Milletvekilleri ile Yasama Organı Eski Üyelerinin Sosyal Hakları:** 3671 sayılı Kanunun 24.11.1994 tarih ve 4049 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; milletvekillerinin, Yasama Organı üyeliği ile açıktan atandığı bakanlık görevi sona erenlerin ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin; ölenlerin aylık veya 5'inci madde gereğince tazminat alan veya müstahak olup da, bu tazminatı 5'inci maddenin üçüncü fıkrasındaki şartlar sebebiyle alamayan dul ve yetimlerinin tedavileri, Türkiye Büyük Millet Meclisince sağlanır. 3671 sayılı Kanunun 5'inci maddesi, 27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **C - Hak Kazanma ve Ödeme:** 3671 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bu sıfatı iktisap ettikleri aydan itibaren, bu Kanunda belirtilen ödenek ve yolluklara hak kazanırlar. Herhangi bir nedenle Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sıfatı kalkanların istihkakları, bu sıfatın kalktığı ayı takip eden ay başından itibaren verilmez. Ancak, ölüm ve çeşitli sebeplerle genel seçimin yenilenmesi hâlinde, önceden aldıkları üç aylık ödenek ve yolluklar geri alınmaz. Aylık ödenek ve yollukların üç aylığı peşin olarak ve çekle ödenir. **D - Ölüm Yardımı:** 3671 sayılı Kanunun 7'nci maddesine göre; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin ölümleri hâlinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu aylığın (Ek gösterge dâhil) on iki aylık tutarı, ölüm yardımı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden usulü dairesinde ve resen ödenir. Yasama Organı üyeliği sona erenler için bu yardım, ölüm tarihi itibarıyla birinci fıkraya göre hesaplanacak miktarın yarısı tutarında olmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden ödenir. Bu madde uyarınca ölüm yardımı yapılanlara diğer mevzuat hükümleri ile öngörülen ölüm yardımları yapılmaz. Bu maddenin tatbikinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 208'inci maddesi hükümleri uygulanır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **2. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **3. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **4. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüyle İlgili**

Hükümler: *24.03.1950 tarih ve 5659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **5. Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **6. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **7. Derece Yükselme Şartları:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* **8. Sayıştay Kanunu Hükümleri:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Genel Uygunluk Bildirimi ve Sayıştay Raporları.* ***b)*** *Sayıştayın Bütçesi.* ***c)*** *Sayıştayın Görev ve Yetkisi.* ***d)*** *Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması.* ***e)*** *Sayıştayın Verimlilik ve Etkinlik Değerlendirmesi.* ***f)*** *Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.* ***g)*** *Sayıştay Mensuplarının Görev ve Yetkileri.* ***h)*** *Sayıştay Savcısının Görevleri.* **9. Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay Verilmesi:** *26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay Verilmesi.* **10. Anayasanın Bütçe Konusundaki Hükümleri:** *18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının ilgili hükümleri için bk. Anayasanın Bütçe Konusundaki Hükümleri.* **11. Sayıştayın Görev ve Yetkisi:** *18.10.1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Görev ve Yetkisi.* **12. Siyasî Partilere Devlet Yardımı:** *22.04.1983 tarih ve 2820 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Siyasî Partilere Devlet Yardımı.* **13. Milletvekili Seçimi Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *10.06.1983 tarih ve 2839 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **14. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler:** *17.08.1983 tarih ve 2879 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler.* **15. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **16. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **17. Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü:** *04.11.1983 tarih ve 2941 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü.* **18. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler. **19. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **20. Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanuna Göre Gelir Kaydı:** *18.01.1984 tarih ve 2972 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **21. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler:** *233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleriyle İlgili Hükümler.* **22. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödeneği:** *09.10.1984 tarih ve 3054 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödeneği.* **23. Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları:** *09.10.1984 tarih ve 3055 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakan ve Bakanlarla Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları.* **24. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları:** *26.10.1990 tarih ve 3671 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları.* **25. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Yolluk Giderleri:** *05.12.1990 tarih ve 3686 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Yolluk Giderleri.* **26. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler:** *13.04.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler.* **27. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **28. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler:** *587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **29. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* **30. Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun Yol Giderleri:** *15.04.2003 tarih ve 4847 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun Yol Giderleri.* **31. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.* ***b)*** *Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.* ***c)*** *Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclis ve Sayıştayın Muhasebe Hizmetleri.* ***d)*** *Dış Denetim.* ***e)*** *Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap.* ***f)*** *Kamu Maliyesi.* ***g)***

Malî İstatistikler. ***h)*** *Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu.* **32. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **33. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **34. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **35. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **36. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli:** *21.06.2006 tarih ve 5523 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli.* **37. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **38. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **39. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **40. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **41. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **42. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLET DEMİRYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Ulaştırma Hizmeti Veren Kuruluşlarda Harcırah: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulaştırma Hizmeti Veren Kuruluşlarda Harcırah.* **B - Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih*

ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri. **C - Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün Özelleştirilen Limanlarından Elde Edilen Gelirler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **D - Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.* **E - Kamu İhale Kanununun Kapsam Dışında Tuttuğu İşler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **F - Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **G - Kamulaştırma Sertifikası:** *24.12.2003 tarih ve 5027 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamulaştırma Sertifikası.* **H – Taşınmaz Mallarının Satış Gelirlerinin Kullanım Yeri:** 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine, 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi (TCDD) Genel Müdürlüğünün mülkiyetindeki taşınmaz mallardan işletmecilik fazlası olanların satışından elde edilen gelirler, TCDD tarafından yeni demir yolu inşaatı ve mevcut demiryollarının bakımı, onarımı ve iyileştirilmesi ile demir yolu araçlarının temininde kullanılır. **İ – Taşınmaz Mallarının Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca Satışı:** 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun 30'uncu maddesine, 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; TCDD'ye ait işletmecilik fazlası taşınmaz mallardan TCDD Yönetim Kurulunca uygun görülenler, 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanun çerçevesinde özelleştirilmek üzere Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bildirilir. Bunun üzerine söz konusu taşınmaz mallar Özelleştirme Yüksek Kurulunca özelleştirme kapsam ve programına alınır. Özelleştirme uygulamasına ilişkin iş ve işlemler, 4046 sayılı Kanuna göre Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca yürütülür. Özelleştirme uygulamaları sonucunda elde edilecek gelirler, özelleştirme giderleri düşüldükten sonra tahsilini izleyen on beş gün içerisinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca TCDD Genel Müdürlüğüne aktarılır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI, TÜRKİYE HALK BANKASI VE TÜRKİYE EMLAK BANKASIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Satışa Hazırlık ve Yeni Statüleri: Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin (Bankalar) çağdaş bankacılığın ve uluslararası rekabetin gereklerine göre çalışmalarını ve özelleştirmeye hazırlanmalarını sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılmaları ile hisse satışlarına ilişkin düzenlemelerin ve hisselerin tamamına kadarının özel hukuk hükümlerine tabi gerçek ve tüzel kişilere

satışının gerçekleştirilmesi amacıyla, 15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanun yürürlüğe konulmuştur. Kanunun 1'inci maddesine göre; **1.** Bankalar, anonim şirket statüsündedirler. Bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile genel hükümlere tabidirler. 18.06.1999 tarih ve 4389 sayılı Bankalar Kanunu, 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak; 5411 sayılı Kanunun 169'uncu maddesine göre, 4389 sayılı Bankalar Kanununa yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır. Bu hüküm nedeniyle bankalar, 5411 sayılı Kanuna tabidir. **2.** Bankaların çalışma konuları ve amaçları, merkezleri, sermaye miktarları, hisseleri, genel kurulları, yönetim ve denetim organları, hesapları ve kârlarının dağıtımı ile faaliyetlerine, devir, birleşme, fesih ve tasfiyelerine ilişkin diğer esaslar, ana sözleşmelerinde gösterilir. **3.** 16.07.2004 tarih ve 5230 sayılı Kanunla değişik bent hükmü gereğince; 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 399 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 237 sayılı Taşıt Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler ile 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 13'üncü maddesi ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 277'nci maddesi, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Malî ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname bankalar hakkında uygulanmaz. Maddedeki "6245 ve 2886'nın uygulanmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **B - Personelin Durumu: 1.** 4603 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin 3'üncü bendine göre; bankaların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut personeli hakkında aylık, özlük ve emeklilikleri yönünden tabi oldukları mevzuatın uygulanmasına devam olunur. Bunlardan uygun görülenler istekleri hâlinde, emeklilik statüleri devam etmek üzere özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılabilir. **2.** 4603 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin 2'nci bendine göre; bankaların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte çalışmakta olan personeline en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının % 180`ini geçmemek üzere görev ve unvanlarına göre yönetim kurullarınca

belirlenecek miktarda bankacılık tazminatı ödenir. Bu personele bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar bankalarca kendi iç mevzuatına göre yol parası, geçici görevlendirme ve ikamet gideri olarak yapılmış olan ödemeler bu Kanuna göre yapılmış sayılır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış olan bu tür ödemeler, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve bundan sonra her ne ad altında olursa olsun, bu mahiyette ödeme yapılmaz. **3.** 4603 sayılı Kanunun geçici 1'nci maddesinin 30.01.2002 tarih ve 4743 sayılı Kanunla değişik 3'üncü bendine göre; bankalarda 31.12.2002 tarihinden sonra özel hukuk hükümlerine tabi olmayan personel çalıştırılamaz. Yeniden yapılandırma sürecinde bankaların yönetim kurullarınca gerek özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılmak üzere kendisine sözleşme teklif edilen ancak özel hukuk hükümlerine göre çalışmayı kabul etmeyen gerekse özel hukuk hükümlerine göre çalışması uygun görülmeyip sözleşme imzalanmayan personel, bankaların yönetim kurullarınca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Devlet Personel Başkanlığı kendisine bildirilen personel listelerini en geç kırk beş gün içerisinde (Özelleştirme kapsam ve/veya programındaki kuruluşlar hariç) tespit edeceği kamu kurum ve kuruluşlarındaki boş kadro ve pozisyonlara atanmalarını sağlamak üzere ilgili kurum veya kuruluşa gönderir. İlgili kurum ve kuruluş bildirimin ulaştığı tarihten başlayarak en geç beş iş günü içinde bu personelin atanmalarını yaparak atamalara ilişkin bilgileri Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı ile ilgili bankalara bildirir. Atama tarihi itibarıyla personelin bankalarla ilişiği kesilmiş sayılır. Personelin atandığı kurumda fiilen göreve başlayacağı tarihe kadar geçen sürede her türlü malî ve sosyal hakları bankalarca karşılanmaya devam olunur. Bu fıkrada hüküm bulunmayan hâllerde, 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun 22'nci maddesi hükümleri uygulanır. Ataması yapılan personel hakkında bankalar tarafından yapılacak tebliğ işlemini takiben 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 62 ve 63'üncü maddelerinin uygulanmasından atamayı yapan kamu kurum veya kuruluşu sorumludur. Ancak, bu şekilde nakledilen personelden anılan madde uyarınca eski kadrolarına ait hakları şahıslarına bağlı olarak saklı tutulanlar için bankacılık tazminatı da şahıslarına bağlı bir hak teşkil etmez. 4046 sayılı Kanunun 22'nci maddesi kapsamında Özelleştirme Fonu tarafından yapılması öngörülen ödemeler ilgili bankalar tarafından yapılır. **C – Bedel Ödenmeden Görev Vermeme:** 4603 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla değişik 1'nci bendine göre; bankaların, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce çeşitli kanun ve kararnamelerle verilmiş görevler nedeniyle doğan ve bütçe ödenekleri ile karşılanamayan yıllara ilişkin olarak banka sigorta muamele vergisi eklenerek oluşmuş görev zararı alacakları, yeniden yapılandırılmaları kapsamında belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tasfiye edilir. Bankalara bedeli önceden ödenmeden görev verilemez. **D – Geçici Nitelikteki Diğer Hükümler:**

4603 sayılı Kanuna, 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla eklenen ve 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değiştirilen geçici 3'üncü maddesinde yer alan hükümler şunlardır: **1.** Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi ve/veya Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi tarafından devir alınan taahhütler ile aktifler arasındaki menfi fark, devir alan bankaya Hazine Müsteşarlığınca nakit ve/veya özel tertip Devlet iç borçlanma senedi şeklinde avans mahiyetinde ödenir. Ancak Hazinece avans mahiyetinde yapılan ödemeler ve devir tarihi itibarıyla nâzım hesaplarda yer alan taahhütlerden nakde dönüşenler, Bankalar Yeminli Murakıplarınca yapılacak incelemeler sonucu düzenlenecek nihaî raporlar ve onaylanacak devir bilançoları esas alınarak kesinleştirilir. Söz konusu inceleme sonucunda nakde dönüşen taahhütler de dâhil edilerek Hazine aleyhine tespit edilen farkın, ilave faiz yürütülmeksizin ilgili harcama kaleminden bankalara nakden ödenmesine ve/veya anılan bankaların kâr paylarından Hazineye isabet eden tutarlarını, Hazineden bu madde kapsamında olan alacaklarına mahsup etmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan; mahsup işlemlerini Müsteşarlığın teklifi üzerine, bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bankalar Yeminli Murakıplarınca Hazine lehine bir farkın tespit edilmesi hâlinde ise, bankalarca nakden ödeme yapılır ve /veya daha önce ihraç edilmiş senetler geri alınabilir. Söz konusu senetlere ilişkin herhangi bir nakden ödeme yapılmış olması hâlinde, bu tutar Hazinece senede ilişkin ödemenin yapıldığı tarihe en yakın tarihte gerçekleştirilen ıskontolu Hazine ihalesinde oluşan yıllık bileşik faiz esas alınarak hesaplanacak faiz tutarıyla birlikte Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi ve/veya Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketinden nakden tahsil edilir. **2.** Maddeye, 30.01.2002 tarih ve 4743 sayılı Kanun, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanun ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla eklenen ve değiştirilen hükümler gereğince; bu madde hükmü uyarınca yapılan Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin devir işlemleri nedeniyle doğan menfi farka ilişkin hesaplar muhasebe kayıtları bakımından Tasfiye Hâlinde Emlak Bankası Anonim Şirketinin Hazineye borçlu olmasını sağlayacak şekilde izlenir. Bu madde uyarınca yapılan devir sonucu oluşan menfi fark nedeniyle doğan Hazine alacağı, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206'ncı maddesi kapsamında imtiyazlı bir alacak niteliğindedir. Bu madde uyarınca yapılan devir sonucu oluşan menfi fark nedeniyle doğan Hazine alacağı, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 446'ncı maddesinin ikinci fıkrasının uygulanmasında dikkate alınmaz. Bu devirden dolayı T.C. Ziraat Bankası bilançosunda görünen alacaklar özelleştirme süreci başlayana kadar karşılık ayrılarak giderilir ve karşılıklar ayrıldıkları yıla ait kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir. **3.** 4603 sayılı Kanuna, 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen geçici 7'nci maddeye göre; 20.6.2001 tarih ve 4684

sayılı Kanun ve 2001/2312 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketinin ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası aracılığıyla Tarım Kredi Kooperatiflerinin avans olarak tasfiyesi yapılan görev zararı ve/veya gelir kayıplarının kesin tespitini teminen yapılacak nihaî inceleme sonuçlarına göre; Hazine aleyhine bir farkın doğması hâlinde, söz konusu farkın ilave faiz yürütülmeksizin ilgili harcama kaleminden nakden ödenmesine veya anılan bankaların önceki yıllara ait kâr paylarından Hazineye isabet eden tutarlarını, Hazineden olan görev zararı veya gelir kaybı alacaklarına mahsup etmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan; mahsup işlemlerini Müsteşarlığın teklifi üzerine bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı yetkilidir. **E – 4603 Sayılı Kanunun Yürürlük Süresi:** 4603 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; bu Kanun, bankalar hakkında sermayelerindeki kamu payı % 50'nin altına düşünceye kadar uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu hüküm nedeniyle, 4603 sayılı Kanun geçici nitelikte bir kanundur. **F - Yapım İşlerinin Kamu İhale Kanununa Tabi Olması:** 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu Kanunun 30.07.2003 tarih ve 4964 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesinin son fıkrasına göre; 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların yapım ihaleleri dışındaki Kanuna tabi işleri, Kanun kapsamı dışında tutulmuştur.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Bütçesi: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **2. Personel Statüsü:** 14.01.1970 tarih ve 1211 sayılı Kanunun 32'nci maddesine göre; Banka personeli, Bankanın memurları ile Banknot Matbaası işçilerinden oluşur. "Banka memuru" deyimi, Banka hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevlerde, devamlı vazife görmek üzere atanan kişileri ifade eder. Banka personeli, bu Kanun ile Banka Meclisince düzenlenecek statü hükümlerine tabidir. Banka Meclisi kararı ile sözleşmeli olarak yerli ve yabancı uzman çalıştırılabilir. **3. Ücret Rejimi:** 1211 sayılı Kanunun 33'üncü maddesine göre; Banka Başkan ve başkan yardımcılarının aylık ücretleriyle temsil ödenekleri, Bakanlar Kurulunca tespit olunur. Yönetim Komitesi Başkan ve üyelerine, şubeler ve Banknot Matbaası Yönetim Komiteleri başkan ve üyelerine, bu görevleri dolayısıyla aylıklarının üçte ikisini aşmamak kaydıyla verilecek ek ücret, Banka Meclisince tayin olunur. Diğer memurların aylıkları, kendilerini atamaya yetkili Banka Meclisi ve Merkez Yönetim Komitesince, yukarıdaki ücretler göz önünde bulundurulmak suretiyle tespit olunur. Bu tespitte nazara alınacak esaslar ile memurlara ait görev seyahat yollukları ve sair bütün hususlar 32'nci maddede gösterilen statüde belirtilir. **4. Hesap Dönemi:** 1211 sayılı

Kanunun 57'nci maddesine göre; Bankanın hesap dönemi, takvim yılıdır. **5. Bilanço ve Rapor:** 1211 sayılı Kanunun 58'inci maddesine göre; Banka, her takvim yılı sonu itibarıyla düzenleyeceği bilanço ve kâr ve zarar hesabı ile yıllık faaliyet raporunu, Genel Kurulun toplantısından önce Başbakanlığa verir ve bilançoyu Resmî Gazete ile yayınlar. **6. Provizyonlar ve Hususî İhtiyat:** 1211 sayılı Kanunun 59'uncu maddesine göre; Bankanın yıllık gayrisafi kârından, ertesi yıllarda Bankaya has işlemler dolayısıyla meydana gelebilecek muayyen riskleri karşılamak üzere, Banka Meclisince uygun görülecek tutarlarda provizyonlar ayrılabilir. Zaman aşımına uğrayan banknotlarla, 37'nci maddenin (b) fıkrası gereğince değiştirmeden doğan farklar hususî ihtiyata alınır. **7. Kârın Dağıtılması:** 1211 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesine göre, Bankanın yıllık safi kârı aşağıdaki şekilde dağıtılır: **a)** % 20 si ihtiyat akçesine. **b)** Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, % 6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara. **c)** Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok % 5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve % 10'u fevkalade ihtiyat akçesine. **d)** Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok % 6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara. Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye Hazineye verilir. **8. Yeniden Değerlendirme Farkları:** 1211 sayılı Kanunun 25.04.2001 tarih ve 4651 sayılı Kanunla değişik 61'inci maddesine göre; Türk Lirası değerinin değişmesi nedeniyle Bankanın aktif ve pasifindeki altın ve dövizlerin yeniden değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir veya giderler geçici bir hesapta izlenir. Bu gelir ve giderlerin gerçekleşmesi hâlinde, gerçekleşen tutarlar kâr ve zarar hesabına aktarılarak, bu hesaptan dağıtıma tabi tutulur. **9. Tasfiye:** 1211 sayılı Kanunun 62'nci maddesine göre; Bankanın tasfiyeye girmesi hâlinde uygulanacak tasfiye esasları, bir kanunla tespit edilir. Tasfiye neticesinde hasıl olan net varlıktan evvela hisse senetleri bedeli ödenir. Hisse senetleri başa baş ödendikten sonra kalan miktarın % 80'i Hükümete, % 20'si hissedarlara dağıtılır. **10. Askerlik Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *21.06.1927 tarihli ve 1111 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **11. Yurt Dışı Eğitim Masraflarının Tahsili:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışı Eğitim Masraflarının Tahsili.* **12. Hazinedarlık:** *14.01.1970 tarih ve 1211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazinedarlık.* **13. Temerrüt Faizi:** *04.12.1984 tarih ve 3095 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temerrüt Faizi.* **14. Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılmasıyla İlgili Gelir Kaydı:** *30.05.1984 tarih ve 3212 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **15. Serbest Bölgeler Kanununa Göre Hazineye Gelir Kaydı:** *06.06.1985 tarih ve 3218 sayılı Kanunun*

ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler. **16. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **17. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununda Öngörülen Hükümler:** *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.* **18. Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hüküm:** *25.03.1987 tarih ve 3332 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **19. Gümrük Vergisi Hasılatından Liman İşleten Kuruluşlara Pay Verilmesi:** *25.06.1992 tarih ve 3824 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gümrük Vergisi Hasılatından Liman İşleten Kuruluşlara Pay Verilmesi.* **20. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları:** *07.12.1994 tarih ve 4054 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları.* **21. Hazine Müsteşarlığının Görevi:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **22. İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **23. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **24. Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler:** *23.05.2000 tarih ve 4568 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler.* **25. Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununa Göre Gelir Kaydı:** *28.03.2001 tarih ve 4632 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **26. Kamu İhale Kanunu Kapsamı Dışında Tutulan İşler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **27. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **28. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** 28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Hibe Alma ve Verme.* ***b)*** *İç Borçlanma.* ***c)*** *Nakit, Borç ve Risk Yönetimi.* ***d)*** *Risk Hesabı.* **29. Özel Tüketim Vergisi Hasılatının Paylaşımı:** *06.06.2002 tarih ve 4760 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özel Tüketim Vergisi Hasılatının Paylaşımı.* **30. Gelir ve Kurumlar Vergisi Tahsilatından Pay Kesintisi:** *09.04.2003 tarih ve 4842 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir ve Kurumlar Vergisi Tahsilat Toplamı Üzerinden Pay Kesintisi.* **31. Sivil Hava Araçlarının Üçüncü Kişilere Verdiği Zararlarla İlgili Gelir Kaydı:** *26.06.2003 tarih ve 4911 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin*

Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler. **32. Malî İstatistikler:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî İstatistikler.* **33. Müşterek Fon Hesabı:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Müşterek Fon Hesabı.* **34. Yabancı Ülkelerde Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşleri:** *İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esasların ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **35. Emanet Yabancı Kaynaklar:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Emanet Yabancı Kaynaklar.* **36. Hazır Değerler:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Hazır Değerler.* **37. Yabancı Para Cinsinden Yapılan İşlemler ve Kur Değişiklikleri:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Yabancı Para Cinsinden Yapılan İşlemler ve Kur Değişiklikleri.* **38. Faiz, Iskonto ve Diğer Borçlanma Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Faiz, Iskonto ve Diğer Borçlanma Giderlerinin Ödenmesi.* **39. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **40. Artırma İhalelerinde Teminat:** *Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

TÜRKİYE DEĞERLEME UZMANLARI BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B – Para Cezalarının Gelir Kaydı:** 28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanuna, 21.02.2007 tarih ve 5582 sayılı Kanunla eklenen 40/D maddesinin beşinci fıkrasına göre; Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği üyeleri, Birlik Statüsüne ve Birlikçe alınacak kararlara uymak zorundadırlar. 2499 sayılı Kanuna, 21.02.2007 tarih ve 5582 sayılı Kanunla eklenen ve 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik 47/A maddesine göre; Kanunun 40/D maddesinin beşinci fıkrasındaki yükümlülüğe uymayan üyelere, Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Yönetim Kurulunca bin Türk Lirasından beş bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Birlik, verdiği cezaları ilgiliye tebliğ eder ve tahsil ve gelir kaydı için Yatırımcıları Koruma Fonuna bildirir. İdarî para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı hâlinde, verilen para cezası iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarda üç katı artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde, idarî para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz.

TÜRKİYE ELEKTRİK İLETİM ANONİM ŞİRKETİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.*

TÜRKİYE ELEKTRİK KURUMU DIŞINDAKİ KURULUŞLARIN ELEKTRİK ÜRETİMİ, İLETİMİ, DAĞITIMI VE TİCARETİ İLE GÖREVLENDİRİLMESİ HAKKINDA KANUNA GÖRE GELİR KAYDI: *04.12.1984 tarih ve 3096 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKÂRLARI KONFEDERASYONUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Esnaf ve Sanatkârlar Odaları ile Bu Odaların Üst Kuruluşları Olan Birlik, Federasyon ve Konfederasyonuyla İlgili Hükümler.*

TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Federasyon Bütçesi: Federasyon bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. 17.06.1992 tarih ve 3813 sayılı Kanunun 28.04.2005 tarih ve 5340 sayılı Kanunla değişik 21'inci maddesine göre; Federasyonun bütçesi, Yönetim Kurulunca düzenlenerek Genel Kurulun onayından sonra uygulanır. Başkan, tahsilat ve harcamaları bütçede belirtilen esaslar çerçevesinde yapmaya yetkilidir. Başkan, yetkisini sınırlarını belirtmek kaydıyla başkanvekillerine ve Genel Sekretere devredebilir. Federasyonun bütçesinden en az yüzde iki oranında pay, eğitim faaliyetlerinde kullanılmak üzere Merkez Hakem Kuruluna verilir. **B – Federasyonun Kuruluş Yapısı:** 3813 sayılı Kanunun 28.04.2005 tarih ve 5340 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; her türlü futbol faaliyetlerini millî ve milletlerarası kurallara göre yürütmek, teşkilatlandırmak, geliştirmek ve Türkiye'yi futbol konusunda yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek üzere özel hukuk hükümlerine tabi ve tüzel kişiliğe sahip, özerk Türkiye Futbol Federasyonunun kurulmuştur. **C - Federasyonun Gelirleri:** 3813 sayılı Kanunun 25.05.2004 tarih ve 5175 sayılı Kanun ve 28.04.2005 tarih ve 5340 sayılı Kanunla değişik 22'nci maddesine göre, Federasyonun gelirleri şunlardır: **a)** Futbol müşterek bahis oyunlarından kulüplere verilen isim hakkının % 15'i. **b)** Kulüplerin profesyonel (Jübile maçları hariç) müsabaka hasılatlarının % 10'u. **c)** Başvuru harçları ve para cezaları. **d)** Kulüplerin televizyon ve radyodan yapılacak müsabaka yayınlarından elde ettikleri gelirlerin % 10'u ile millî ve temsilî müsabakaların televizyon ve radyo yayınlarından elde edilecek gelirler. **e)** Sponsorluk gelirleri. **f)** Millî ve temsilî müsabaka gelirlerinden kesintilerden sonra kalan net meblağ. **g)** Tescil, vize, aktarma, aidat ve benzeri gelirler. **h)** Mal varlığı gelirleri, mal varlığı değerlerinin devir, temlik ve satışından elde edilen gelirler. **i)** Faiz gelirleri. **j)** Bağış ve yardımlar. **k)** Diğer gelirler. **D - Federasyonun Giderleri:** 3813 sayılı Kanunun 14.04.2000 tarih ve 4563 sayılı Kanun, 25.05.2004 tarih ve 5175 sayılı Kanun ve 28.04.2005 tarih ve 5340 sayılı Kanunla değişik 23'üncü maddesine göre; Federasyon bu Kanunla kendisine verilen görevleri yerine getirebilmek için, ilgili mevzuat ve bütçe esasları çerçevesinde gerekli bütün harcamaları yapar. Federasyonun yıllık toplam

gelirinin en az % 15'i, her bütçe döneminde 31 Aralık tarihine kadar Federasyona sunulan ve Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen projelerde kullanılmak üzere ikinci ve üçüncü liglerde takımı bulunan kulüplere; en az % 15'i ise futbolla ilgili olmak kayıt ve şartı ile her bütçe döneminde 31 Aralık tarihine kadar Federasyona sunulan ve Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen altyapı, eğitim veya tesis projelerinde kullanılmak üzere ilgili kurum, kuruluş ile spor kulüplerine, Genel Kurul kararı ile federasyonun kaynak kullandırılmasına ilişkin düzenlemesine uygun şekilde, katılım payı karşılığı olarak kullandırılır. Federasyonun bütçe dışı yapacağı harcamalara (Primler dâhil) ve yatırımlara ilişkin usul ve esaslar, Genel Kurul onayı ile belirlenir. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından spor kulüplerine veya kamu kurumu veya kuruluşlarına protokol karşılığında devredilen, kiralanan veya süreli intifa hakkı tesis edilen spor tesislerine ait protokol tribünlerinin kullanılmasında kişi sayılarının tespiti ve protokol yönlendirmesi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü talimatları dâhilinde il ve ilçe müdürlüklerince yapılır. Türkiye futbol liglerinin isim haklarından elde edilen gelirlerin yüzde otuz beşi üçüncü lig, yüzde yirmi beşi ikinci lig kulüplerine eşit olarak dağıtılır. Kalan yüzde kırklık kısım ise, Federasyon payı kesildikten sonra en üst lige katılan kulüplere yine eşit olarak dağıtılır. **E - Malî Denetimi:** 3813 sayılı Kanunun 29.11.2007 tarih ve 5719 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesine göre; Federasyonun hesapları ve malî durumu, uluslararası spor sektöründe denetim tecrübesi bulunan bağımsız denetim kuruluşlarına denetletilir. Denetim raporları kamuoyuna duyurulur. Rapor, Genel Kurul tarihinden en az bir ay önce Genel Kurul üyelerine gönderilir ve ayrıca Genel Kurula sunulur. Aynı şirket aralıksız olarak beş yıldan fazla denetim görevi yapamaz.

TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI ANONİM ŞİRKETİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Kuruluşu ve Kuruluşunda Uygulanacak Hükümler: 25.03.1987 tarih ve 3332 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; Bakanlar Kurulu, Devlet Yatırım Bankasını, mal ve hizmetlerin ithalat ve ihracatı ile yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinin, dış yatırımların ve yurt içi yatırım malı imalat ve satışının kredilendirilmesi, finansmanı, desteklenmesi, sigorta ve garanti edilmesi konularında özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket şeklinde faaliyet göstermek üzere yeniden düzenler. Devlet Yatırım Bankasının tüzel kişiliğinin devam etmesi suretiyle anonim şirket şekline dönüştürülmesi ile ilgili esaslar, intikal hükümleri, Bankanın ilgili olduğu bakanlığın tespiti, Bankanın unvanı, maksat ve iştigal konuları, sermaye yapısı, idare ve temsili, organlarının teşkili, atama ve seçilme usulleri, görev ve yetkileri, denetlenmesi ve tasfiyesi ile ilgili hususlar Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenir. Bakanlar Kurulu kararı göz önünde tutularak hazırlanacak Banka esas mukavelesi, Türk Ticaret Kanununun anonim şirketlerin kuruluşuna ilişkin hükümler uygulanmaksızın ticaret siciline tescil ve ilan

edilir. Banka esas mukavelesindeki değişiklikler de aynı usule tabidir. Bakanlar Kurulu kararında düzenlenmeyen hususlarda Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır. 25.08.1989 tarih ve 20263 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 07.08.1989 gün ve 89/14425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla Devlet Yatırım Bankası, Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi adıyla yeniden düzenlenmiştir. **B - Banka Kaynakları:** 3332 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; Bakanlar Kurulu, Bankaya 2'nci maddedeki faaliyetleri gerçekleştirmek üzere, bütçe, fonlar, bankalar ve diğer kaynaklardan tahsis edilecek imkânları, belirlemeye ve bunların kullanımını yönlendirmeye yetkilidir. **C – Mevzuat:** 3332 sayılı Kanunun 26.09.1990 tarih ve 3659 sayılı Kanun ve 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Banka için anonim şirket hâline dönüştürüldüğü tarihten itibaren 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri, 3182 sayılı Bankalar Kanununun kalkınma ve yatırım bankaları ile ilgili olanlar dışındaki hükümleri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri, 237 Sayılı Taşıt Kanunu hükümleri, 3379 sayılı Kanunla değiştirilen 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu hükümleri ile kuruluş sırasında 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun anonim şirket kuruluşuna ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu mevzuatta değişiklikler olmuştur: **a)** Maddedeki "1050 ve 2886'ya tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **b)** 233 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin personele ilişkin hükümleri, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yeniden düzenlenmiştir. *bk. Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personeliyle İlgili Hükümler.* **c)** 3182 sayılı Kanun, 4389 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. Bankalarla ilgili olarak yürürlükte olan kanun, 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunudur. 5411 sayılı Kanunun 169'uncu maddesine göre, diğer kanunlarda mülga 3182 sayılı Bankalar Kanunu ve bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 4389 sayılı Bankalar Kanununa yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. **d)** 7397 sayılı Kanun, 03.06.2007 tarih ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. 5684 sayılı Kanunun 37'nci maddesine göre; diğer mevzuatta mülga 21.12.1959 tarih ve 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununa yapılan atıflar, bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. **2.** Sabit ve mütehavvil teminatlar, Bankanın kendi bünyesinde tutularak

aşağıdaki kıymetlere yatırılmak suretiyle değerlendirilir: **a)** Türk lirası olarak nakden tevdiat ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca alım satım konusu yapılan dövizler. **b)** Devlet iç ve dış istikraz tahvilleri, Hazine bonoları, gelir ortaklığı senetleri ile Devletin ihraç edeceği veya Devletin garantisi altında bulunan diğer değerler. **c)** Şirketlerin borsada kota edilmiş olan tahvilleri (Şu kadar ki; bir şirkete ait tahvil ve hisse senetleri toplamı, teminat akçelerinin yüzde onundan fazlası için karşılık gösterilemez). **d)** Türkiye'deki gayrimenkuller (Şu kadar ki; gayrimenkul olarak gösterilecek teminat karşılıkları teminat akçeleri tutarının yarısını geçemez. Bankalar Kanununun gayrimenkul işlemleri ile ilgili hükümleri uygulanmaz). **3.** Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin politik riskler nedeniyle kredi, sigorta ve garanti işlemlerinden doğabilecek zararları Hazinece karşılanır. Bu kapsamda, Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin bir önceki yıla ait kâr paylarından Hazineye isabet eden tutarı, Hazineden olan politik risk alacaklarına mahsup etmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan; bu işlemleri anılan Müsteşarlığın teklifi üzerine gelir ve gider hesapları ile ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Kurumun Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Veri Kalite Kontrol Kurulunda Görevlendirme:** 10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun 41'inci maddesine göre; Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında, Veri Kalite Kontrol Kurulu oluşturulur. Kurulun çalışmalarına yardımcı olmak üzere Başkanlıkça geçici veya sürekli çalışma grupları oluşturulabilir. Bu gruplarda, kamu kurum ve kuruluşlarından personel görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilen personelin aylık, ek gösterge, ödenek, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî ve sosyal hak ve yardımları kendi kurumlarınca ödenir. **C - Danışma Kurulları, Özel İhtisas Komisyonları ve İnceleme-Araştırma Grupları:** 5429 sayılı Kanunun 43'üncü maddesine göre; sayım, araştırma ve proje çalışmalarında ihtiyaç duyulan konularda gerçek ve tüzel kişilerin uzmanlık, deneyim ve görüşlerinden yararlanmak, en son bilimsel teknik ve yöntemlerin uygulamaya aktarılmasını sağlamak amacıyla danışma kurulları oluşturulabilir. Ayrıca, Kurumun hizmet birimlerinde gerektiğinde sürekli veya geçici özel ihtisas komisyonları ve inceleme- araştırma grupları kurulabilir. Danışma kurullarında, özel ihtisas komisyonlarında ve inceleme-araştırma gruplarında görev alacaklardan uhdesinde kamu görevi bulunup da diğer kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilenlere her toplantı günü için 1.000, uhdesinde herhangi bir kamu görevi bulunmayanlara ise 2.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktar üzerinden ve ayda ikiden fazla olmamak

üzere toplantı ücreti ödenir. Danışma kurullarında, özel ihtisas komisyonlarında ve inceleme-araştırma gruplarında görev alacak Başkanlık personeline herhangi bir ücret ödenmez. **D - Personel Rejimi ve Fazla Çalışma:** 5429 sayılı Kanunun 17.05.2006 tarih ve 5503 sayılı Kanunla değişik 45'inci maddesine göre; Başkanlıkta; başkan, başkan yardımcısı, 1. hukuk müşaviri, daire başkanı, istatistik müşaviri, hukuk müşaviri, bölge müdürü, Türkiye İstatistik Kurumu uzmanı, Türkiye İstatistik Kurumu uzman yardımcısı, istatistikçi, matematikçi, mühendis ile dört yıllık yükseköğrenim görmüş olmak kaydıyla programcı kadrolarına atananlar, kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli çalıştırılabilir. Sözleşmeli olarak Başkanlıkta fiilen çalışan personele, bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde unvanlar itibarıyla yer alan taban ve tavan ücretleri arasında kalmak üzere, Başkan tarafından belirlenecek tutarda aylık brüt sözleşme ücreti ödenir. Başbakanlık merkez teşkilatında sözleşmeli olarak çalıştırılan emsali personelin yararlandığı ücret artışlarından Başkanlıkta çalışan sözleşmeli personel de aynı usul ve esaslara göre aynen yararlandırılır. Bu personel Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilişkilendirilir. Söz konusu personele, çalıştıkları günlerle orantılı olarak (Hastalık ve yıllık izinleri dâhil) Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarında ikramiye ödenir. Bunlardan üstün gayret ve çalışmaları sonucunda emsallerine göre başarılı çalışma yaptıkları tespit edilenlere Başkanın teklifi, ilgili bakanın uygun görüşü üzerine Başbakan onayı ile Haziran ve Aralık aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarına kadar teşvik ikramiyesi ödenebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile söz konusu personele yapılacak diğer ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Özel uzmanlık gerektiren hizmetlerde sözleşmeli olarak yabancı uzman çalıştırılabilir. Bu şekilde çalıştırılacak olan yabancı uzmanlara yapılacak ödemeler ile çalışma usul ve esasları Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Başkanlık merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında çalışan (Kadro karşılığı çalışan sözleşmeli personel dâhil) memurlara 10.10.1984 tarihli ve 3056 sayılı Kanunun 31'inci maddesinde yer alan fazla çalışma ücreti aynı esas ve usullere göre ödenir. Kanuna, 17.05.2006 tarih ve 5503 sayılı Kanunla eklenen (III) Sayılı Cetvel aşağıdadır:

(III) Sayılı Cetvel Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Sözleşmeli Personeline İlişkin Aylık Ücret Sınırları (Brüt Ytl)		
Görev Unvanı	Taban Ücreti	Tavan Ücreti
Başkan	2.050	2.260
Başkan yardımcısı	1.650	1.960
1. Hukuk müşaviri	1.292	1.837
Daire başkanı, hukuk müşaviri	1.220	1.725
İstatistik müşaviri, hukuk müşaviri		
Kadro derecesi 1	1.206	1.689
Kadro derecesi 2	1.189	1.647
Kadro derecesi 3	1.174	1.634
Kadro derecesi 4	1.163	1.622
Kadro derecesi 5	1.148	1.610
Türkiye İstatistik Kurumu uzmanı		
Kadro derecesi 1	1.206	1.689
Kadro derecesi 2	1.186	1.647
Kadro derecesi 3	1.174	1.634
Kadro derecesi 4	1.162	1.622
Kadro derecesi 5	1.149	1.610
Kadro derecesi 6	1.137	1.597
Kadro derecesi 7	1.124	1.585
Türkiye İstatistik Kurumu Uzman yardımcısı	942	1.267
İstatistikçi, matematikçi, mühendis, programcı		
Kadro derecesi 1	912	1.092
Kadro derecesi 2	815	1.056
Kadro derecesi 3	718	1.035
Kadro derecesi 4	621	1.015
Kadro derecesi 5, 6, 7, 8	524	1.005

E - Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Personelin Görevlendirilmesi: 5429 sayılı Kanunun 47'nci maddesine göre; kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan memur ve diğer kamu görevlisi statüsünde olanlar, Resmî İstatistik Programı kapsamındaki görevler için, kurumlarının muvafakati alınmak ve aylık, ek gösterge, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer malî ve sosyal hak ve yardımları kendi kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Başkanlıkta görevlendirilebilir. **F - Sayım Komiteleri ve Görevlendirme:** 5429 sayılı Kanunun 48'inci maddesine göre; sayımların hazırlık, uygulama ve değerlendirme çalışmalarını yürütmek ve koordine etmek üzere, Başkanın veya görevlendireceği bir kişinin başkanlığında Merkez Sayım Komiteleri

kurulur. Bu komitelere gerektiğinde, üniversiteler, ilgili bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinin katılımı sağlanır. Sayımlar, Başkanlığın belirleyeceği il ve ilçelerde ve tespit edeceği esaslar çerçevesinde mahallin en büyük mülkî amirinin başkanlığında kurulacak sayım komitesi ve buna bağlı sayım bürosu tarafından yapılır. Mahallî komite ve büroların çalışmalarından, bunlara her türlü araç, gereç ve eleman sağlanmasından o yerin en büyük mülkî idare amiri sorumludur. Sayımlarda kamu kurum ve kuruluşlarının taşra teşkilatı personeli de mahallin en büyük mülkî amiri tarafından görevlendirilebilir. **G - Ödemeler:** 5429 sayılı Kanunun 49'uncu maddesine göre; sayım, araştırma ve veri kalite kontrolü ile inceleme ve denetleme işlerinde kurum içinden veya dışından bu Kanun gereğince geçici görevle görevlendirilecek olan kişilere başka yerde görevlendirildikleri süre için verilecek gündelikler, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca belirlenecek gündeliklerin bir buçuk katı olarak uygulanır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesinin (C) fıkrasına göre sözleşmeli olarak çalıştırılacak geçici personele ödenecek ücretler, Kurum dışından görevlendirileceklere verilecek zarurî gider karşılıkları ve her çeşit ödenekler ile anket formu başına verilecek ödenekler ve bunların usul ve esasları Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilir. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesinin (C) fıkrasına göre sözleşmeli olarak çalıştırılacak geçici personele, bu Kanunun 45'inci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında verilecek fazla çalışma ücreti, 15-11'inci dereceden aylık alanlar için tespit edilen tutar kadar ödenir. Bu Kanun gereğince geçici görevle görevlendirilenlere verilecek yol ve konaklama giderleri ile sürekli görevle görevlendirilenlerin harcırahları da 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca ödenir. Sayım, araştırma, inceleme, denetleme ve veri kalite kontrolü için alanda görevlendirilenler, mahallî idarelerce işletilen toplu taşım araçlarından geçici görev süresince ücretsiz ve kamu kurum ve kuruluşlarının konaklama ve sosyal tesis imkânlarından, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının personeline uygulanan şartlarla aynen yararlandırılır. **H - Yeniden Değerleme Oranı:** *213 sayılı Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri için bk. Yeniden Değerleme Oranı.* **I - Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **İ - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)*** *Zam ve Tazminatlar.* **J - Bağ-Kur'a Tabi Olanların Aylıklarıyla İlgili Artışlar:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **K - Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımcıları*

Koruma Fonu Konusundaki Hükümler. **L - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **M -Eksiltme İhalelerinde Bedel Artış Oranı:** *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.* **N - Malî İstatistikler:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Malî İstatistikler.* **O - Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler:** *29.01.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Amacıyla Ödemeler.* **Ö - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **P - Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi:** *02.07.2008 tarih ve 5779 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi.* **R – Hazine Taşınmaz Mallarının Artırma İhalelerinde Bedel Artış Oranı:** *Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

TÜRKİYE İŞ KURUMUNDA AVUKATLIK ÜCRETLERİNİN DAĞITIMI: *25.05.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun 15'inci maddesinin ilgili hükmü için bk. Türkiye İş Kurumuyla İlgili Hükümler.*

TÜRKİYE İŞ KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Kurum Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, sosyal güvenlik kurumu bütçesi kapsamı içindedir. **B - Yönetim Kurulu Üyelerinin Ücretleri:** 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; mazeretsiz olarak toplantıya katılmayan üyelerin ücretlerinden, yönetim kurulu yönetmeliğine göre kesinti yapılır. Toplantılara iştirak eden Yönetim Kurulu Başkanı ve müşterek kararname ile atanan üyelerine, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34'üncü maddesine göre kamu iktisadî teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen miktarlarda ilave aylık ücret verilir. Diğer yönetim kurulu üyelerine ise, kadrosunun karşılığı olan aylık ve diğer malî haklar ödenir. Yolluklarda, 10.2.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uygulanır. **C - İl İstihdam ve Meslekî Eğitim Kurullarına Ödenek Ayrılması:** 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun 15.05.2008 tarih ve 5763 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesine göre, illerde il istihdam ve meslekî eğitim kurulu kurulur. Kurul, yürütme kurulu ve denetim Kurulu üyelerine, 6245 sayılı Harcırah Kanunu doğrultusunda günlük harcırah ödenir. Kurulun yönetim ve denetim faaliyetleri, iş gücü piyasası araştırma ve planlama çalışmaları için Kurum tarafından ödenek tahsis edilir. Bu ödeneğin miktarı, aktif işgücü programları için Türkiye İş Kurumu tarafından il müdürlüğüne tahsis edilen toplam ödeneğin yüzde beşini geçemez. **D – Personele Ödemeler:** 4904 sayılı Kanunun 15'inci maddesindeki hükümler şöyledir: **1.** Türkiye İş Kurumu personeli

hakkında, bu Kanun ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır. **2.** Kurum, her türlü dava ve icra takipleri için genel hükümlere göre vekâlet akdi ile lüzum görülecek sayıda avukat çalıştırabilir. Hukuk müşavirlerine, kadrolu avukatlara ve hukuk servislerinde fiilen görev yapan personele, 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücret-i Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.* **3.** Fazla çalışma gerektiren her türlü Kurum işleri için çalışma saatleri dışında görevlendirilecek Kurum personeline (l, 2 ve 3 üncü derece yönetici kadrolarında bulunanlar dâhil), fazla çalışma yaptırılabilir. Fazla çalışma ücreti ve fazla çalışmanın yaptırılması ile ilgili diğer hususlar, Yönetim Kurulunun kararı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **4.** Kurumda fiilen çalışan personele, her yıl asgarî ücretten az olmamak kaydıyla kendi aylıkları tutarında (Ek gösterge dâhil) iki ikramiye verilir. İkramiyenin tarihlerini belirlemeye Yönetim Kurulu yetkilidir. **5.** 4857 sayılı İş Kanununun 30'uncu maddesinin son fıkrası uyarınca Kuruma aktarılan idarî para cezaları hariç olmak üzere Kurum gelirlerinden, Kurumda fiilen çalışan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında görevlendirilenler dâhil kadrolu personele görev unvanı, çalışma verimi ve hizmetlerin rasyonelliğini sağlayacak ilkeler göz önünde bulundurularak Yönetim Kurulunca uygun görülen ve Bakanlıkça onaylanan oran ve miktarda ek ödeme verilir. Ek ödemelerin aylık tutarı 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda tanımlanan en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının % 150'sini geçemez. Ek ödemelerde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulamaz. Ek ödemeye ilişkin usul ve esaslar çıkarılacak bir yönetmelikle tespit edilir. **E - Kurum Gelirleri:** 4904 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre, Kurumun gelirleri şunlardır: **a)** Her yıl Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesine Kurum için konulan ödenek. **b)** Kurumca verilecek eğitim ve danışmanlık hizmetleri bedeli ile işverenlerden ve tarım aracıları ile özel istihdam bürolarından alınan masraf karşılıkları. **c)** 4857 sayılı İş Kanununun 30'uncu maddesinin son fıkrası uyarınca Kuruma aktarılan idarî para cezaları. **d)** Bu Kanun gereğince özel istihdam bürolarından alınan idarî para cezaları. **e)** Kurumun taşınır ve taşınmaz mallarından elde edilen gelirler. **f)** Gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılan bağış, vasiyetler ve Kurumca hazırlanan standart form ve benzerlerinin satışından elde edilecek gelirler ile diğer gelirler. **F – Kuruma Gelir Kaydı:** *25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **G – Uygulanmayacak Hükümler:** 4904 sayılı Kanunun

1'inci maddesine göre; Kurum, vize ve tescile ilişkin hükümler hariç, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanununa tabidir. Kurumun malları, alacakları, banka hesapları 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile 01.03.1926 tarih ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu bakımından Devlet malı hükmünde olup haczedilemez, alacakları da Devlet alacağı derecesinde imtiyazlıdır. Kurum malları hakkında İcra ve İflas Kanununun iflasa ilişkin hükümleri uygulanmaz. Sayıştay Kanununun vize ve tescil ile ilgili 30, 32, 33, 36 ve 37'nci maddeleri ile 1050 sayılı Kanun, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 81'inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ise, 04.11.2004 tarih ve 5252 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 5252 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; mevzuatta, yürürlükten kaldırılan Türk Ceza Kanununa yapılan yollamalar, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda bu hükümlerin karşılığını oluşturan maddelere yapılmış sayılır. **H - Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **I - Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **İ - İşsizlik Sigortası:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **J - Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **K - Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu:** *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.* **L - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçesi: Bankanın tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. **B - Bankanın Kaynakları:** 14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre, Bankanın amacına ulaşmasını sağlayacak öz ve yabancı kaynaklar şunlardır: **a)** Öz Kaynaklar: **1.** Sermaye. **2.** İhtiyatlar ve karşılıklar. **b)** Yabancı Kaynaklar: **1.** Hazine kefaletiyle Türk Lirası veya döviz mukabili çıkarılacak tahviller. **2.** Hazine ve T.C.Merkez Bankasınca açılacak krediler, verilecek avanslar. **3.** Gerektiğinde Hazine kefaleti verilmek suretiyle yerli ve yabancı kuruluşlardan sağlanacak krediler. **4.** Diğer kaynaklar. **C - Yatırım Fonu ve Ortaklığı:** 4456 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; Banka, sermaye piyasası mevzuatı uyarınca menkul kıymetler yatırım ortaklığı ve menkul kıymetler yatırım fonu kurabilir ve aracı kurum olarak faaliyet gösterebilir. **D - Sermaye:** 4456 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; Banka kayıtlı sermaye sisteminde olup, kayıtlı sermayesi 75 trilyon TL'dir. Bankanın hisse senetleri nama

yazılıdır. Bankanın kayıtlı sermaye tavanı içinde sermaye artırımı Yönetim Kurulu kararı ile gerçekleştirilir. Kayıtlı sermaye tavanı ise, Genel Kurul kararı üzerine Bakanlar Kurulunca artırılabilir. Yönetim Kurulu; rüçhan haklarını kısıtlamaya, itibarî değerin üzerinde hisse senedi çıkarmaya, tahsisli pay satışı yapmaya ve hisse senetlerini değişik kupürler hâlinde bastırmaya yetkilidir. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, Bankanın kayıtlı sermaye sisteminin işleyişi 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde yürütülür. **E - Kaynakların Kullanışı:** 4456 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; Banka, kaynaklarını yıllık plasman programına göre kullanır. Plasman programında; **a)** Kaynakların sektörlere, yörelere ve şirket yapılarına göre tahsisi, **b)** İştirak ve kredi için yapılacak tahsisler, **c)** Yörelere ve şirket yapılarına göre uygulanacak kredi faizleri, vadeleri ve ödenmesiz dönemleri belirtilir. Yıllık plasman programları Başbakanlık ile Maliye Bakanlığına gönderilir. **F - Hesap Dönemi ve İş Programı:** 4456 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre, Bankanın hesap dönemi takvim yılıdır. Banka, her hesap dönemi için faaliyetlerini düzenleyen bir iş programı hazırlar. Bu iş programında; **a)** 8'inci maddede sözü edilen plasman programına, **b)** Personel kadrosuna, **c)** Yatırım programına, **d)** Gelir ve gider bütçesine, **e)** Finansman programına, **f)** Değerlendirme kıstaslarına, **g)** İşçi şirketi tanımına, **h)** Gerekli görülen diğer konulara yer verilir. **G - Banka Personeli:** 4456 sayılı Kanunun 15'inci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Banka hizmetlerinin gerektirdiği görevler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütülür. **2.** Banka personelinin hizmete alınmaları, görev ve yetkileri, nitelikleri, atanma, ilerleme, yükselme, görevden alınma şekilleri, disiplin esasları, yükümlülükleri, unvan ve sayıları Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir. **3.** Banka personelinin ücret ile diğer malî ve sosyal hakları ile sözleşme esasları; Genel Müdürün teklifi ve Yönetim Kurulunun onayı alındıktan sonra Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir. Ayrıca Banka personeline çalıştığı günlerle orantılı olarak Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında birer aylık ücret tutarında ikramiye ödenir. Ancak, aylık ücret, her türlü sosyal yardımlar, zam, tazminat, ödenek veya diğer adlar altında yapılan bütün ödemelerin (İkramiyelerden bir aya isabet eden miktar dâhil, yönetim üyeliği ücreti hariç) aylık ortalaması, Yüksek Planlama Kurulunca Banka için tespit edilecek üst sınırı aşamaz. **4.** Banka personelinin emeklilik işlemlerinde, genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdürler için belirlenen ek gösterge rakamını geçmemek üzere, ifa ettikleri görevleri itibarıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre girebilecekleri sınıflardaki benzer görevlerin aynı kadro, unvan ve derecesi için belirlenmiş ek göstergeler ve makam tazminatları uygulanır.

H – Uygulanmayacak Hükümler: 4456 sayılı Kanunun 17'nci maddesine göre; Banka, Sayıştay denetimine, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununa, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine tabi değildir. Maddedeki "1050, 2886 ve 6245'e tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **İ - Kârın Dağıtımı:** 4456 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; Bankanın gayrisafi kârından vergi ve diğer yasal yükümlülükler ayrıldıktan sonra dağıtılabilir kârdan, Türk Ticaret Kanunu, Bankalar Kanunu (18.06.1999 tarih ve 4389 sayılı Bankalar Kanunu, 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak; 5411 sayılı Kanunun 169'uncu maddesine göre, 4389 sayılı Bankalar Kanununa yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır) ve sair ilgili mevzuat hükümlerine göre birinci temettü dağıtımı gerçekleştirilir. Bu şekilde dağıtılacak birinci temettüden sonra kalan kârın, Genel Kurulca tespiti yapılacak % 5'e kadar olan kısmı, personelin brüt üç aylık ücreti ile sınırlı olarak Yönetim Kurulunun tespit edeceği esaslar dâhilinde dağıtılmak üzere temettü olarak personele ayrıldıktan sonra, kalan kârdan Türk Ticaret Kanunu ve Genel Kurulca gerekli görülen diğer ödenek ve yedek akçeler ayrılır ve kalanı Genel Kurulca pay sahiplerine ikinci temettü payı olarak dağıtılır. **J - Gözetim ve Denetim:** 4456 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre; Başbakanlık, Bankanın faaliyetlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetmekle görevlidir. Bu görev, Bankanın görev ve yetkilerini daraltmayacak ve normal faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yerine getirilir. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu, her yıl Bankanın faaliyetlerine ilişkin bir rapor hazırlar ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunar. Yüksek Denetleme Kurulu, Bankaya ilişkin raporunu Nisan ayı sonuna kadar Bankaya gönderir. Bankanın Genel Kurulu en geç Haziran ayı sonuna kadar toplanır ve Yüksek Denetleme Kurulunun raporunu da dikkate alarak kararlarını verir. **K - Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler:** *23.05.2000 tarih ve 4568 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler.*

TÜRKİYE KATILIM BANKALARI BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

TÜRKİYE KIZILAY DERNEĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *29.05.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Yardımlaşma*

ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu Hükümleri.

TÜRKİYE KÖMÜR İŞLETMELERİ KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Elektrik Piyasası Kanununa Göre Gelir ve Ödenek Kaydı.*

TÜRKİYE MUHASEBE STANDARTLARI KURULUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. 28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanuna, 15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; denetlenmiş finansal tabloların sunumunda; finansal tabloların ihtiyaca uygun, gerçek, güvenilir, dengeli, karşılaştırılabilir ve anlaşılabilir nitelikte olmaları için ulusal muhasebe ilkelerinin gelişmesi ve benimsenmesini sağlayacak ve kamu yararı için uygulanacak ulusal muhasebe standartlarını saptamak ve yayınlamak üzere, kamu tüzel kişiliğini haiz, idarî ve malî özerkliğe sahip Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu kurulmuştur. Kurul üyelerine, Yüksek Planlama Kurulu tarafından kamu iktisadî teşebbüslerinin yönetim kurulu üyelerine ödenen miktarda huzur hakkı ödenir. Kurulun gelirleri, Türkiye Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler ve Yeminli Malî Müşavirler Odaları Birliğinin gelirlerinin yüzde ikisinden, oluşturulacak muhasebe standartlarının telif haklarından, ilgili kuruluşların katkılarından ve diğer faaliyet gelirlerinden oluşur. Kurul, vize ve tescil açısından 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 492 sayılı Harçlar Kanununa tabi değildir. Kurulun gelir ve giderleri Sayıştay denetimine tabidir. Kurul, faaliyetlerinin düzenli olarak yürütülmesi amacıyla personel istihdam edebileceği gibi, gerektiğinde ilgili kuruluşlardan konuyla ilgili eleman istihdam edebilir. Maddenin "tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçesi: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Noterlerin Harç, Vergi ve Resim Bedellerini Yatırması:** *18.01.1972 tarih ve 1512 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Noterlerin Harç, Vergi ve Resim Bedellerini Yatırması.* **C - Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.*

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. *Ayrıca bk. Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğiyle İlgili Hükümler.* **B - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMUNUN GELİRLERİ: A – Devamlı Gelirler: 04.12.1984 tarih ve 3093 sayılı Kanunun 15.06.1987 tarih ve 3383 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun gelirleri şunlardır: **a)** Radyo, televizyon, video ve birleşik cihazlardan tahsil edilecek ücretler. **b)** Elektrik enerjisi hasılatından bu Kanuna göre ayrılacak paylar. **c)** Genel bütçeden yapılacak katkılar. **d)** Radyo ve televizyon vasıtasıyla yapılan her çeşit ilan ve reklam ile faaliyet gelirleri. **e)** Film, bant, plak, nota, dergi, kitap ve benzerlerinin yapım, yayın ve satışından elde edilecek gelirler. **f)** Radyo ve televizyonla ilgili her türlü ticari işlemler ve ortaklıklardan elde edilecek gelirler. **g)** Düzenlenecek konser, temsil ve benzeri programlara giriş ücreti ve bu yerlerde yapılacak ilan ve reklamdan elde edilecek gelirler. **h)** Yapılacak her türlü bağış, yardım ve diğer gelirler. **B - Cihazların İmalat ve İthalatı ile Gümrük Girişi:** 3093 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; Kanunun 1'inci maddesinde belirtilen cihazları imal veya ithal edenler satıştan önce; ticarî ithalat maksadı dışında yurda getirenler de ithal işlemlerinden önce, bandrol veya etiket almaya mecburdur. Bu bandrol ve etiketler, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu tarafından veya bu Kurumun yetkili kılacağı diğer kurum veya kuruluşlarca verilir. **C – Bir Kez Tahsil Edilen Gelirler:** 3093 sayılı Kanunun 15.06.1987 tarih ve 3383 sayılı Kanun, 06.07.1999 tarih ve 4397 sayılı Kanun ve 09.07.2008 tarih ve 5784 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; **a)** Aşağıdaki cihazları imal veya ithal edenler satış sırasında, fabrika çıkış fiyatı veya ithal maliyeti üzerinden bir defaya mahsus olmak üzere, **1.** Renkli televizyon için % 8, **2.** Siyah-beyaz televizyon için % 8, **3.** Radyo, portatif radyo-teyp, radyo-pikap için % 8, **4.** Video için % 12, **5.** Birleşik cihazlar için; **aa)** Video-televizyon-radyo (Video-televizyon, radyo-televizyon) için % 12, **bb)** Müzik seti ve benzerleri için % 10, **6.** Yukarıda sayılan cihazların dışında kalan ve radyo televizyon yayınını almaya yarayan her türlü cihazlar için % 10 tutarında ücret tahsil ederler ve 5'inci maddeye göre Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna öderler. **b)** Ticarî ithalat maksadı dışında yurt dışından getirilecek (a) bendinde belirtilen cihazlardan bir defaya mahsus olmak üzere alınacak ücretler her yıl Aralık ayında gelecek takvim yılından geçerli olmak üzere Bakanlar Kurulu tarafından maktu olarak

tespit edilir. **c)** Nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişiler, iletim, dağıtım ve perakende satış hizmetlerine ilişkin bedeller hariç olmak üzere, elektrik enerjisi satış bedelinin yüzde ikisi tutarındaki payı (Katma değer vergisi, diğer vergiler, fon ve paylar ile benzeri kesintiler hariç) faturalarında ayrıca gösterir ve bu kapsamdaki bedelleri Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettirirler. Organize sanayi bölgeleri tüzel kişilikleri, serbest tüketici olarak tedarikçilerden katılımcıları için temin ettikleri enerjiye ilişkin olarak Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna ayrıca pay yatırmaz. **d)** (a) ve (c) bentlerinde belirtilen oranları yüzde yüzüne kadar artırmaya veya eksiltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. **D - Tahsilat:** 3093 sayılı Kanunun 15.06.1987 tarih ve 3383 sayılı Kanun ve 06.07.1999 tarih ve 4397 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre; **a)** Kanunun 1'inci maddesinde belirtilen cihazları imal ve ithal edenler, bir ay içinde sattıkları cihazlardan 4'üncü maddenin (a) bendine göre tahsil ettikleri ücretleri, en geç müteakip üçüncü ayın onuna kadar, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna bir beyanname ile bildirerek ve aynı süre içerisinde ödemekle yükümlüdürler. Aksi takdirde her geçen gün için yürürlükteki en yüksek ticarî kredi faizi oranı üzerinden tahakkuk ettirilecek faiz miktarı ile birlikte, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun (Gecikme cezası hariç) hükümlerince tahsil olunur. **b)** Gümrük idareleri, bu Kanunun 4'üncü maddesinin (b) bendine göre yurda giren cihazlardan alınacak ücretlerin tahsilatını yaparak, aylık tahsilat toplamını en geç takip eden ayın on beşinci gününe kadar Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettirir. **c)** Nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişilerce, bu Kanunun 4'üncü maddesinin (c) bendine göre hesaplanacak bedeller en geç tahakkuku takip eden ikinci ayın yirmi beşinde Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun göstereceği banka hesabına ödenir ve tahakkuk cetvelleri aynı süre içinde Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna gönderilir. Nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişiler üçer aylık dönem bilançoları kesinleştiğinde, o dönemin ödemeleri ile bilançoya göre ortaya çıkacak farklar müteakip ayın sonuna kadar taraflarca mutabakatı yapılarak tasfiye edilir. Ödemelerin geciktirilmesi hâlinde, her geçen ay ve kesri için, nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişilere 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda öngörülen gecikme zammı oranında gecikme faizi uygulanır. Kurum alacağı 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerince takip ve tahsil olunur. **d)** Diğer gelirlerin takip ve tahsilat şekli Kurumca tespit edilir.

TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER:

A - Bütçesinin Hazırlanması ve Finansman Açığı: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. 11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun 36'ncı maddesine göre; Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun

yıllık bütçesi ile yatırım ve finansman programları, Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulur. Ancak, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun yıllık yatırım ve finansman programı konusunda, Yönetim Kurulu kararından önce, Devlet Planlama Teşkilatı ile Maliye Bakanlığının vizesinin alınması gereklidir. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun yıllık finansman programında tespit olunan açık, genel bütçeden karşılanır. **B - Kurum Sermayesi:** 2954 sayılı Kanunun 33'üncü maddesine göre; Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun nominal sermayesi yirmi milyar Türk Lirasıdır. Bu Sermaye Yönetim Kurulunun teklifi, Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulunun tasvibi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile artırılabilir. Sermayenin kaynakları şunlardır: **a)** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ödenmiş sermaye. **b)** Genel bütçeden, sermayeye mahsuben yapılacak ödemeler. **c)** Yıllık kârlardan, bu Kanunun 34'üncü maddesi ve diğer kanunlar uyarınca ayırımlar yapıldıktan sonra kalacak bakiyeler. 2954 sayılı Kanunun 34'üncü maddesine göre; yıllık bilanço, kâr ve zarar hesaplarının Yönetim Kurulunca onaylanmasını müteakip; **aa)** Yıllık kârın % 10'u ödenmiş sermayenin % 25'ine kadar kanunî yedek akçe olarak, % 10'u da nominal sermayenin % 10'una kadar olağanüstü yedek akçe olarak ayrılır. **bb)** Mevzuat gereğince ödenecek vergi, fon ve aidatlar düşüldükten sonra kalan kâr özel yedek akçe hesabına naklonulur. Zararlar, öncelikle özel yedek akçeden karşılanır. Özel yedek akçenin yetmemesi hâlinde, bu zararlar sırasıyla olağanüstü yedek akçeden ve kanunî yedek akçeden karşılanır. **C – Personel İstihdam Şekilleri:** 2954 sayılı Kanunun 11.06.2008 tarih ve 5767 sayılı Kanunla değişik 49'uncu maddesine göre, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel ve geçici personel eliyle gördürülür. **D - Personelin Özlük Hakları:** 2954 sayılı Kanunun 322 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 11.06.2008 tarih ve 5767 sayılı Kanunla değişiklik ve eklemeler yapılan 50'nci maddesine göre; Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu personeli, aşağıda düzenlenen hükümler dışında kamu iktisadî kuruluşlarının personel rejimine tabidir: **a)** Kurumun haber ve program hizmetlerini doğrudan doğruya yapan ve yürütenlerden yükseköğrenim yapmış olanlar 8'inci derecenin ilk kademesinden işe başlarlar, 1'inci derecenin son kademesine kadar yükselebilirler. Yükseköğrenim yapmamış olanlar 10'uncu derecenin ilk kademesinden işe başlarlar, 3'üncü derecenin son kademesine kadar yükselebilirler. Ancak, bu fıkra hükümlerine göre belirlenen giriş ve yükselebilme dereceleri, 657 sayılı Kanunun 36'ncı maddesinde belirlenen derecelerden aşağı olamaz. **b)** Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunda çalışan personele ödenecek mahrumiyet zammı, 657 sayılı Kanuna tabi memurlar için tespit edilecek miktar ve şartlara uygun olmak kaydıyla Yönetim Kurulu tarafından bir yönetmelikle tespit edilir. **c)** Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun haber ve program hizmetlerinin yürütülmesinde Kurum dışından

görevlendirileceklere başka iş ve hizmet yasağına ilişkin hükümler uygulanmaz. Kurum Yönetim Kurulunca tespit edilecek sayıdaki yabancı dil yayınları mütercim spikerlerine, 657 sayılı Kanunun 59'uncu ve müteakip maddelerindeki istisnaî memuriyetlere ilişkin hükümler uygulanır. **d)** Kurum personeline hizmetin bütünlüğü ve ifa edilen görevin özelliği dikkate alınarak, en yüksek Devlet memuru aylığını (Ek gösterge dâhil) geçmemek üzere, Kurum Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit olunan oran veya miktarlarda tazminat ödenir. Kurum personeline bu tazminat dışında, 657 sayılı Kanunun "Zam ve tazminatlar" başlıklı değişik ek maddesinde öngörülen zam ve tazminatlar ödenmez. **e)** (a) bendine giren görevlerde bulunduktan sonra, öğrenim durumu itibarıyla hizmete giriş derece ve kademesi bu fıkrada belirtilen giriş derece ve kademesinden daha aşağı olan sınıflardan birine geçenlerin, ilk ilerleme ve yükselmeleri için kanunî bekleme sürelerine kazandıkları süre kadar ilave edilir. **f)** 657 sayılı Kanunun değişik 43'üncü maddesinin (B) fıkrası hükümleri Kurum personeli hakkında da uygulanır. Ancak, anılan fıkranın (j) bendi hükümleri saklı kalmak üzere, genel idare hizmetleri sınıfına dâhil kadrolara uygulanacak ek göstergeler, bu memuriyetlerin niteliği ve yönetim sorumluluğu göz önünde bulundurularak ve diğer kamu kuruluşlarındaki emsallerini geçmemek şartı ile, Kurumun Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit olunur. **g)** 322 ve 420 sayılı kanun hükmünde kararnamelerle değişik bent gereğince, Kurumda kadro karşılığı sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bunların kadro unvanları, sayısı, ücretlerinin taban ve tavanı ile diğer hususlar, Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. Ayrıca; özel bilgi ve ihtisasından yararlanmak üzere en çok on Genel Müdür müşaviri istihdam edilebilir. Birinci ve ikinci fıkraya göre çalıştırılacaklar, istekleri hâlinde, Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilgilendirilirler. Bunlardan Sosyal Güvenlik Kurumu ile ilgilendirilenlerin; **1.** Tahsil durumlarına göre giriş ve yükselebilecekleri derece ve kademeleri, (a) bendi hükümlerine göre belirlenir. **2.** Kazanılmış hak aylıkları, öğrenim durumlarına göre yukarıda belirlenen giriş dereceleri esas alınmak ve yükselebilecekleri dereceyi aşmamak kaydıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 87'nci maddesinde sayılan kurumlarda 18 yaşından sonra geçen hizmetler, hazırlık kıtası ile okul dönemi dâhil yedek subaylıkta, yedek subay öğretmenlikte, muvazzaf ve ihtiyat erlikte geçen sürelerin her yılı için bir kademe ilerlemesi ve her üç yıl için bir derece yükselmesi verilmek suretiyle değerlendirilerek tespit edilir. Ayrıca, 1 Mart 1979 tarihinde, 13 Aralık 1960 tarih ve 160 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinde sayılan kuruluşlarda görevli bulunanlara *(160 sayılı Kanun, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yürürlükten kaldırılmıştır. Aynı hükümler, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesinde yer almıştır. bk. Geçici Süreli Görevlendirme)* 2182 sayılı Kanun hükmüne göre bir derece

ilave edilir. Bu fıkrada sayılan T. C. Emekli Sandığına tabi olarak çalışan personelin emekli keseneğine esas aylıkları ile kazanılmış hak aylıkları saklıdır. **3.** Emekli kesenek ve karşılıkları; emekli keseneğine esas aylıkları 8 ve 7'nci derecede olanlar için 100, 6 ve 5'inci derecede olanlar için 150, 4 ve 3'üncü derecede olanlar için 200, 2'nci derecede olanlar için 300 ve 1'inci derecede olanlar için 400 ek gösterge uygulanmak suretiyle hesaplanır. Ancak, daha yüksek ek göstergeli yönetici kadroları karşılık gösterilerek çalıştırılanların emeklilik keseneklerine ve karşılıklarına bu ek göstergeler esas alınır. **h)** Borçlar Kanunu hükümleri gereğince de sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bunlara (g) bendi hükümleri uygulanmaz. **ı)** Sözleşmeli personel; Kurumda radyo-televizyon yayın, yapım, teknik ve bilişim hizmetlerini yürütmek ve sayısı 300'ü geçmemek üzere Kurumca yapılacak sınavla istihdam edilen, istihdama ve sözleşmeye ilişkin usul ve esasları Yönetim Kurulunca belirlenen personeldir. Bu şekilde çalıştırılacak olanların ücretleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenlere uygulanan sözleşme ücreti tavanının dört katını geçemez ve bu fıkrada belirtilen ücret dışında herhangi bir ödeme yapılamaz. Bu suretle çalıştırılacaklar, sosyal güvenlikleri bakımından 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine tabidir. Yabancı uyruklular da sözleşmeli olarak istihdam edilebilir. Bu personelin istihdam, sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeleri Yönetim Kurulunca tespit edilir. **i)** Geçici personel, sosyal güvenlik bakımından 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine tabi olan, bir yıldan az süreli istihdam edilen ve işçi sayılmayan kimselerdir. Bu statüdeki personelin istihdam ve ücretlerine ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulunca tespit edilir. **j)** Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu personelinin yurt içinde geçici görevle memuriyet mahalli dışına görevlendirilmesi durumunda, bu personele 6245 sayılı Harcırah Kanunu gereğince her yıl bütçe kanununda emsali devlet memuru için belirlenen gündeliklerin iki katını geçmemek üzere Yönetim Kurulu kararı ile belirlenen tutarda gündelik ödenir. Kurum personelinin yurt içinde geçici görevle memuriyet mahalli dışına görevlendirilmesi halinde, 6245 sayılı Kanunun 33'üncü maddesindeki on günlük sınırlama dikkate alınmaz. Ayrıca, yurt içi ve yurt dışında görevlendirilenlerin konaklama yer ve ücretlerine ilişkin hususlar Yönetim Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu şekilde tespit edilen yerlerde kalanlara gündelikleri yüzde elli oranında azaltılarak ödenir. **E - İkramiye:** 2954 sayılı Kanunun 322 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 51'inci maddesine göre; Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunda görevli kadrolu veya sözleşmeli personele, yılda dört aylık ücret tutarını aşmamak üzere Genel Müdürün teklifi ve Yönetim Kurulunun onayı ile ikramiye verilebilir. **F - Fazla Çalışma ve Fazla Çalışma Ücreti:** 2954 sayılı Kanunun 52'nci maddesine göre, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu personeline ücretle

fazla çalışma yaptırılabilir. Fazla çalışma esasları ve süresi, Devletin diğer personeli için tanınan sürenin iki katını geçmemek, saat ücreti ise Devlet memurları için tanınan miktarlara bağlı kalınmak kaydıyla yönetmelikle tespit edilir. 2954 sayılı Kanuna, 01.10.1992 tarih ve 3840 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu haber, program ve teknik hizmetlerinde (Vardiye hariç) fiilen görev yapan personele, 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Değişik 31'inci maddesine göre, Başbakanlık Merkez Teşkilatında çalışan memurlara ödenen miktar ve nispetlerde ve aynı esaslar dâhilinde fazla çalışma ücreti ödenir. **G – Kurum İçin Öğretim ve Eğitim:** 2954 sayılı Kanunun 54'üncü maddesine göre, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu; personeline, görevleri arasına giren konularda yurt içinde ve dışında eğitim, öğrenim ve ihtisas yapma imkânını sağlar, bu maksatla kurslar açar ve kendi maksatları için personel yetiştirmek üzere kendi kadrolu personeline veya 08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Kanun hükümlerine göre, öğrencilere burs verebilir. *08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Ülkelere Gönderilecek Öğrencilere Yapılan Ödemeler.* Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun düzenlediği hizmet içi eğitimlerde ya da oluşturacağı danışma kurulları ile memur alımı maksadı dışında teşkil edilecek sınav jürilerinde ve hazırlayacağı programlarda, gerektiğinde yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanlarından ve diğer eğitim kurumlarının öğretim görevlilerinden yararlanılabilir. Kurumun sürekli kadrolarında çalışanların Kurumun aslî fonksiyonları ile ilgili konularda üniversite ve yüksekokullarda öğretim üyesi veya yardımcısı olarak görev almalarına, her derecedeki resmî öğretim kurumlarında öğretmenlik yapmalarına, esas görevlerini aksatmamak şartıyla Genel Müdürün teklifi üzerine Yönetim Kurulunca izin verilebilir. Bu görevlilerin Yönetim Kurulu kararı ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ortaklıklarında görevlendirilmeleri de mümkündür. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu görevlilerinin, aslî görevlerinin dışında Kuruma bağlı radyo ve televizyon postalarında yapacakları yayın ile Kurum içerisinde verecekleri dersler için kendilerine yayın ve ders başına ödenecek ücretlerin azamî haddi ile bu personelin çalışmaları ile ilgili esaslar yönetmelikle tespit edilir. **H - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **İ - Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun Gelirleri:** *04.12.1984 tarih ve 3093 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun Gelirleri.* **J - Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **K - Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler:** *13.04.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla İlgili Hükümler.

TÜRKİYE SAKATLAR KONFEDERASYONUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu.*

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALÎ MÜŞAVİRLER VE YEMİNLİ MALÎ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluyla İlgili Hükümler.* **C - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI ARACI KURULUŞLARI BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler:** *28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatırımcıları Koruma Fonu Konusundaki Hükümler.*

TÜRKİYE SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİ BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

TÜRKİYE ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER FEDERASYONU: *13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

TÜRKİYE TOHUMCULAR BİRLİĞİ VE ALT BİRLİKLERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI TÜRK ANONİM ORTAKLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Bankanın tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. **B – İşlem ve Hesapları Raporu:** 11.01.1954 tarih ve 6219 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; Bankanın yıllık işlem ve hesapları, Umumî Murakabe Heyetince tetkik edilerek bir rapora bağlanır. Bu rapor Bankanın Umumî Heyetine, murakıpların raporlarıyla birlikte sunulur ve bir sureti de Vakıflar Genel Müdürlüğüne verilir. **C - Uygulanmayacak Hükümler:** 6219 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; 1050, 2490 ve 3460 sayılı kanunlar ile bunların ek ve tadilleri, Banka ve kuracağı ortaklıklar hakkında uygulanmaz. "1050 ve 2490 sayılı kanunların uygulanmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735*

sayılı Kanununun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 17.06.1938 tarih ve 3460 sayılı Kanun ise, 12.03.1964 tarih ve 440 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. **D - Harcırah Kanunu Kapsamı Dışında Olması:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırah Kanunu Hükümleri.*

TÜRKİYE VE ORTA-DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Kanunun 21'inci maddesine göre, Enstitü bütçesi Başbakanlık içinde yer alır. İta amiri Genel Müdür ve tahakkuk amiri Genel Sekreterdir. Ancak; Enstitü, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B - Personel Görevlendirme:** 7163 sayılı Kanunun 17'nci maddesine göre, Enstitü; 2'nci maddede yazılı görevlerini başarabilmek için; genel, katma ve özel bütçe ile idare olunan *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar. Özel bütçeli kuruluşların 2006'dan önceki tanımı ve kapsamı için bk. Özel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri)* daire ve müesseselerde çalışanlar arasından tecrübe ve eserleriyle amme idaresi alanında tanınmış olup İdare Heyetince seçilecek olan kimseleri, çalıştıkları daire ve müesseselerin muvafakatlerini, almak şartıyla, Enstitü öğretim, araştırma veya sair faaliyetlerinde en çok üç yıl müddetle görevlendirebilir. Bu suretle görevlendirilmiş olanlar çalıştıkları daire ve müesseselerdeki kadro, unvan ve her türlü haklarını muhafaza ederler ve Enstitüdeki çalıştıkları müddet terfi ve kıdemlerine sayılır. 7163 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre; asıl vazifeleri uhdelerinde kalmak şartıyla öğretim, araştırma ve derleme çalışmalarına geçici olarak katılanlara beher ders veya konferans saati veya inceleme veya araştırma için ödenecek ücretler her yıl Enstitü bütçesi ile birlikte Bakanlar Kurulunca yeniden tespit olunur. **C – Gelirleri:** 7163 sayılı Kanunun 22'nci maddesine göre, Enstitünün gelir kaynakları şunlardır: **1.** Her yıl Başbakanlık bütçesine konulacak ödenek. **2.** Katma bütçeli idarelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* özel idareler ve belediyeler, iktisadî Devlet teşekkülleri ve buralara bağlı müesseseler bütçelerinden yapılacak yardımlar. **3.** Enstitüye yaptırılacak araştırma, danışma ve ekspertizler ve her türlü hizmetlerden alınacak ücretler. **4.** Her türlü neşriyat gelirleri. **5.** Her türlü hibe, vasiyet, yardımlar ve taşınır ve taşınmaz mallar ve haklar ve bunların gelirleri. Maddenin 1'inci fıkrasının işlerliği kalmamıştır. Kendi bütçesi de kanunla yürürlüğe konulmaktadır. **D - Uygulanmayacak Hükümler:** 7163 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; Enstitü; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine ve Sayışta-yın vize denetimine tabi değildir.

Maddenin "tabi olmama" hükmünün yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **E – Kesin Hesap:** 7163 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre, Enstitü bütçesinin kesin hesabı İcra Komitesince hazırlanır ve İdare Heyeti tarafından onaylanır. Bu hükümlerin de yürürlüğü kalmamıştır. 5018 sayılı Kanuna göre; kesin hesap, merkezî yönetim kesin hesap kanun tasarısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. **F - Maliye Müfettişlerinin Yetkileri:** *25.06.1958 tarih ve 7163 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maliye Teftiş Kurulu.* **G - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***b)*** *İkinci Görev Yasağı ve İstisnalarında Ödemeler.* **H - Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri:** *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **İ - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **J - Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti:** *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.*

TÜRKİYE YATIRIM DESTEK VE TANITIM AJANSININ BÜTÇE VE PERSONELİ: A - Bütçe ve Denetimi: Kamu tüzel kişiliğini haiz kurum olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. 21.06.2006 tarih ve 5523 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansın bütçesi, aşağıdaki kaynaklardan oluşur: **a)** Ajans tarafından ücret karşılığı sağlanabilecek çeşitli hizmetler karşılığında elde edilecek gelirler. **b)** Genel bütçeden Başbakanlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenek. **c)** Gerçek ve tüzel kişilerden sağlanan yardım ve bağışlar. Ajans bütçesinin gelir, gider ve muhasebesine ilişkin usul ve esaslar ile Ajans hizmetlerinden ücret karşılığı sağlanacak olanların bağlı olacağı esaslar, Ajans tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Ajansın hesap yılı malî yıldır. Ajans her hesap yılından en az altı ay önce gelecek yıl içinde yapacağı işlerin programına ve masraflarına karşılık olmak üzere Başbakanlık bütçesinden ödenmesini talep ettiği tutarı Başbakana bildirir. Ajans gelirlerinin, giderlerini karşılaması esastır. Ajans gelirleri, Başkan tarafından uygun görülen bankalarda açılacak hesaplarda tutulur. Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanmayan paralar Maliye Bakanlığına bildirildikten sonra Ajansın ertesi yıl gelir hesabına aktarılır. Ajansın giderleri Başbakan tarafından onaylanan bütçeden karşılanır. Ajansın malî işlemleri, Sayıştayın denetimine tabidir. Sayıştayın denetime

ilişkin raporu Başbakanlığa ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. **B - Personele İlişkin Hükümler:** 5523 sayılı Kanunun 10'uncu maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Ajans hizmetleri, toplam sayısı 30'u geçmemek üzere, iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen uzman personel ve destek personeli eliyle yürütülür. Sekreterlik, halkla ilişkiler, arşiv, idarî, malî ve personelle ilgili işlemler gibi işleri yürütecek olan destek personelinin sayısı, Ajans toplam personel sayısının yüzde yirmisini geçemez. **2.** Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan, bu Kanunda belirtilen nitelikleri taşıyanlar, kendilerinin isteği ve kurumlarının muvafakati ile Ajansta başkan, daire başkanı veya uzman personel olarak istihdam edilebilir. Bunların kurumlarıyla olan ilişkileri iş akdinin yapılmasıyla son bulur. Bunlara verilecek ücret ile diğer malî ve sosyal haklar yapılacak iş akdi ile belirlenir. Bu şekilde istihdam edilenler, Ajanstaki görevleri sona erdiğinde, öğrenim durumları, hizmet yılı ve unvanları dikkate alınarak önceki kurumlarında kariyerlerine veya durumlarına uygun boş bir kadro veya pozisyona en geç üç ay içinde atanırlar ve herhangi bir işleme gerek kalmaksızın en geç bir ay içerisinde göreve başlatılırlar. Ancak, bu kişilerin atanmalarında, önceki kurumlarındaki idarî unvanlar dikkate alınmaz. Bu fıkra uyarınca önceki kurumlarına dönen kişilerin Ajansta geçen hizmetleri kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinde değerlendirilir. Bu durumda kıdem tazminatları ödenmez ve bu süreler emeklilik ikramiyesinin hesabında dikkate alınır. Bu şekilde görevlendirilecek personel sayısı toplam personel sayısının yüzde otuzunu aşamaz. **3.** Başkan ile diğer personelin ücret ve gündelikleri ile diğer malî haklarının üst sınırı Başbakan tarafından belirlenir. **4.** Ajansın, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren geçici mahiyetteki işlerinde vekâlet, istisna veya hizmet akdi ile yerli ve yabancı danışman ve uzmanlar istihdam edilebilir. **5.** Başkan ve diğer personelin, görevlerinin ifası sırasında yaptıkları masrafların hangilerinin Ajans bütçesinden karşılanabileceğine dair usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. **6.** Başkan, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda belirtilen nitelikleri haiz bir iç denetçi atar. **C - Uygulanmayacak Hükümler:** 5523 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; bu Kanunun uygulanmasında, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uygulanmaz.

TÜRKİYE ZİRAAT ODALARI BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Ziraat Odaları ve Türkiye Ziraat Odaları Birliğiyle İlgili Hükümler.*

TÜRK KODEKSİ KOMİSYONU ÜYELERİNE ÖDENECEK ÜCRET: 03.03.1926 tarih ve 767 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre, Türk Kodeksi Komisyonu üyelerine, bütün toplantı süresine mahsus olarak bütçede kabul olunan miktar dâhilinde maktu olarak ücret verilir. Türk Kodeksi Komisyonu üyelerine ödenecek bu ücret, her yıl merkezî yönetim bütçe kanununa ekli (K) Cetvelinde tespit edilmektedir.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMARLARI ODALARI VE TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

TÜRK PARASININ KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA KANUNA GÖRE İKRAMİYE ÖDENMESİ: 20.02.1930 tarih ve 1567 sayılı Kanuna, 15.02.1954 tarih ve 6258 sayılı Kanunla eklenen ek 3'üncü maddeye göre; bu Kanuna aykırı fiilleri ihbar edenlerle suç delillerinin tespitinde hizmeti görülenlere, hangi hâllerde ikramiye verileceği ve verilecek ikramiyenin miktar ve nispeti, Bakanlar Kurulu kararı ile tespit olunur. Ancak verilecek ikramiyenin miktarı, bu Kanun gereğince hükmolunacak para cezalarından tahsil edilecek miktarın % 45'ini geçemez. *Ayrıca, maliye müfettişlerinin yetkileri konusunda, 20.02.1930 tarih ve 1567 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maliye Teftiş Kurulu.*

TÜRK PARASININ KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA KANUNA GÖRE VERİLEN İKRAMİYELERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜNDE AVUKATLIK ÜCRETLERİNİN DAĞITIMI: 06.11.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanunun 22'nci maddesinin son fıkrasına göre; Türk Patent Enstitüsü Hukuk Müşavirliğinde görev yapan hukuk müşavirleri, avukatlar ve diğer elemanlar, mahkemelerde ve icra dairelerinde takdir edilen vekâlet ücretinden, 02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücret-i Vekâlet Hakkında Kanun hükümlerine göre faydalanırlar. *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.*

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Gelirler, Giderler ve Bütçe: 09.10.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanunun 25'inci maddesinde; Enstitünün geliri, gideri ve bütçesiyle ilgili düzenlemelere yer verilmiştir. 5018 sayılı Kanunla Enstitü, özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. Madde gereğince; marka ve patent başvuruları için 02.07.1964 tarih ve 492 sayılı Harçlar Kanununun (8) sayılı tarifesinde belirtilen harç miktarları, Enstitünün yapacağı hizmetler karşılığında alınacak ücretlerle birlikte Enstitü tarafından tahsil edilir ve bu surette toplanan harçlar aylık olarak Maliye Bakanlığına aktarılır**. B – Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı:** *06.11.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Patent Enstitüsünde Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **C - Personelle İlgili Hükümler:** 5000 sayılı Kanunun 26'ncı

maddesinde yer alan düzenlemeler şöyledir: **1.** Enstitüde Başkan, başkan yardımcısı, daire başkanı, hukuk müşaviri, müşavir, şube müdürü, patent uzmanı, marka uzmanı, uzman, patent uzman yardımcısı, marka uzman yardımcısı, mütercim, çözümleyici, programcı, bilgisayar işletmeni kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı kalınmaksızın sözleşmeli personel istihdam edilebilir. Yabancı uzmanlar da sözleşmeli olarak istihdam edilebilir. Yabancı uzmanların istihdamı Enstitünün hazırlayıp Bakanlığın onaylayacağı yönetmeliğe göre yapılır. **2.** Belli bir uzmanlık gerektiren nitelikteki iş ve hizmetler için Yönetim Kurulu kararı ile istisna akdi çerçevesinde işlem yapılır. **3.** Enstitüde sağlık ve eğitim gibi işlerde çalıştırılmak üzere, ihtiyaca göre Yönetim Kurulunun onayı ile yurt içinden ve yurt dışından özel anlaşmalarla sözleşmeli olarak yerli ve yabancı kişiler çalıştırılabilir. **4.** Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **5.** Sözleşmeli personel istekleri hâlinde, Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgilendirilirler. **6.** Enstitü, marka ve patent işlemlerinin yürütülmesinde yurt içi ve yurt dışındaki kuruluşların hizmetlerinden yararlanabilir. Bu suretle yararlanılacak hizmetler için ücretler, Enstitünün yapacağı hizmetlerin karşılığı ücretlerle birlikte Enstitü tarafından tahsil edilir ve ilgili kuruluşlara ödemeler Enstitü tarafından yapılır. **7.** Enstitü Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerine, kamu iktisadî teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine bu görevleri nedeniyle yapılan ücret ödemesi aynen uygulanır. **D - Uygulanmayacak Hükümler:** 5000 sayılı Kanunun 28'inci maddesine göre; bu Kanun ile kurulan Enstitü tarafından yapılması öngörülen iş ve işlemlerde, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri uygulanmaz. Madde hükmünün işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **E - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **F - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.*

TÜRKSAT UYDU HABERLEŞME KABLO TV VE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi ve Hukukî Yapısı: Şirketin tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. 04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanuna, 16.06.2004 tarih ve 5189 sayılı Kanunla eklenen ve 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunla değiştirilen ek 33'üncü maddede yer alan hükümler şöyledir: **1.** 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi, Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi (Türksat A.Ş.) unvanı altında bir anonim şirket kurulmuştur. **2.** Türksat A.Ş.'nin hisselerinin tamamı Hazine Müsteşarlığına aittir. **3.** Türksat A.Ş.'de iş

mevzuatına tabi personel istihdam edilir. Türksat A.Ş.'nin faaliyete geçtiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Türk Telekomun iş mevzuatına tabi bulunan personeli, istekleri ve Türksat A.Ş. Yönetim Kurulunun uygun görmesi hâlinde, Türksat A.Ş.'ye devredilir. Bu personelin tabi olduğu sosyal güvenlik kuruluşu ile ilişkisi ve kıdem tazminatı uygulaması aynı usul ve esaslar dâhilinde Türksat A.Ş.'de devam eder. **4.** Türksat A.Ş., sermayesinde kamu payı ne oranda olursa olsun 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimine ilişkin 2.4.1987 tarihli ve 3346 sayılı Kanunun 9'uncu maddesi hükümleri uygulanır. **5.** Kamu kurum ve kuruluşları ile Kızılay uydu üzerinden ihtiyaç duydukları hizmetleri Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi tarafından yönetilen uydulardan sağlamak kaydıyla, her kurum ve kuruluştan alabilir. Kamu kurum ve kuruluşları, 5369 sayılı Kanun kapsamında Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinden doğrudan alacakları hizmetler yönünden 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idareler, e-devlet ile ilgili bilgi ve iletişim teknolojileri hizmetleri kapsamında, Türksat A.Ş.'den doğrudan yapacakları hizmet alımları yönünden, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir. **B – Sayıştay Denetimine Tabi Olmama:** *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.*

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ BESLEME KANUNU HÜKÜMLERİ: A - Kanundaki Tanımlar: 24.05.2007 tarih ve 5668 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre, bu Kanunun uygulanmasında yer alan deyimlerin anlamı şöyledir: **1. Türk Silahlı Kuvvetleri:** Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığıdır. **2. Askerî Personel:** Subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, askerî öğrenci, sivil memur, işçi, erbaş ve erlerdir**. 3. Kazandan Besleme:** Yükümlülük ve zorunluluktan dolayı toplu olarak sıcak veya kumanya olarak, bütün giderleri Devlet tarafından karşılanan beslemedir. **4. Tayın Bedeli:** Kazandan beslemeye alınamayanlara, 22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Bazı Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanun kapsamında ödenen aylık yemek parasıdır. **5. Günlük Yemek Bedeli:** En az üç öğün ve gerektiğinde de ara öğünleri içeren, yemek çizelgesinin hazırlanmasında ölçüt olarak kullanılan harcamaya esas paranın üst miktarıdır. **6. Güçlendirilmiş Yemek Bedeli:** Normal çalışma koşullarından daha yoğun beden hareketini içeren görev ve eğitimlerin yapılması için gerekli kaloriyi sağlamak amacıyla günlük yemek bedelinin yüzde yirmi beş artırılmasıyla elde edilen paranın miktarıdır. **7. Ara Öğün:** Günlük üç öğün yemeğin dışında; meyve, çerez, tatlı, ikramlık gibi gerektiğinde soğuk veya sıcak olarak verilen yiyecek ve

içeceklerdir. **8. Günlük Yemek Çizelgesi:** Besleneceklere verilecek yemeklerin öğün bazında dağılımını, yemeklerin içeriklerini, kalorisini, parasal değerini ve kullanılacak yiyecek maddelerinin miktarı gibi bilgileri içeren denetime bağlı tüketim belgesidir. **B - Günlük Yemek Bedeli:** 5668 sayılı Kanununun 3'üncü maddesine göre; günlük yemek bedeli, bu Kanuna ekli ölçüt tablosunda gösterilen gıda maddelerinin fiyatlandırılmasıyla belirlenir. Belirlenen bu değere; salça, tuz, baharat, sarımsak, maydanoz, dereotu, limon, sirke gibi tatlandırıcılar için yüzde beş eklenerek, yapılacak yemek çizelgesinin günlük üst sınırı bulunur. **C - Uygulama İlkeleri:** 5668 sayılı Kanununun 4'üncü maddesinde yer alan hükümler şunlardır: **1.** Günlük yemek bedelini aşmayacak şekilde, beslenmeye elverişli her türlü gıda maddeleri ile yeterli ve dengeli beslenmeyi sağlayacak en az üç öğünlük, gerektiğinde de ara öğünleri içeren günlük yemek çizelgesi hazırlanır. **2.** 17.03.1981 tarih ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirtilen resmî ve dinî bayramların her günü ve yılbaşında, ara öğün kapsamındaki yiyecekleri verebilmek için günlük yemek bedelinin yüzde elli fazlasına kadar yemek çizelgesi düzenlenir. **3.** Kazandan beslemenin yemekhanelerde toplu olarak yapılamaması durumunda, günlük yemek bedelini aşmayacak şekilde, her türlü dayanıklı hazır gıda maddeleriyle ve/veya birlik tarafından önceden hazırlanarak ambalajlanmış yiyecekler kumanya olarak verilir. **4.** Kazandan beslemesi olanaksız olan askerî öğrenci, erbaş ve erlere tayın bedeli verilir. Ayrıca, askerlik şubelerince celp ve kıtalarına sevk edilenlere, kıt'a veya kurumlarından terhis edilenlere ve hava değişimine gönderilenlere, askerlikten sayılan gün kadar tayın bedeli ödenir. **5.** Görev koşullarına bağlı olarak, bir kişinin günlük beslenme gereksinimini karşılayacak şekilde, öğünlere göre özel olarak oluşturulmuş hazır yemek ve yiyecekler verildiğinde, yiyeceklerin parasal değerinin, günlük yemek bedelinin altında veya üstünde olması durumu dikkate alınmaz. **6.** Gerektiğinde yedirilmek üzere depolanan, ancak değişim için tüketilmesi gereken dayanıklı hazır gıda maddeleri, tek tek veya tam olarak yemek çizelgesinde gösterilerek yedirilir. Üç öğünü karşılayacak şekilde ve bunlarla birlikte gerektiğinde ekmek eklenmesiyle yeterli ve dengeli beslenmeyi sağlayacak şekilde yedirildiğinde bu yiyeceklerin parasal değerinin, günlük yemek bedelinin altında veya üstünde olması durumu dikkate alınmaz. Ancak, ayrı gün ve öğünlerde tek tek yedirilmesi günlük yemek bedeli içerisinde yapılır. **7.** Zorunlu nedenlerle içme suyu gereksinimi olduğunda, Kuvvet Komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının onayı ile zorunluluğun devamı süresince ve bedeli dikkate alınmadan, bir kişi için günlük üç litreye kadar ambalajlanmış içme suyu verilir. **D - Yemek Hizmetinin Satın Alınması:** 5668 sayılı Kanununun 5'inci maddesine göre, kazandan beslenecek personel için; yemek hazırlama, pişirme, dağıtım ve temizlik gibi yemek öncesi ve sonrasına yönelik mal ve

hizmetlerden bir kısmı veya tamamı satın alınabilir. Bu durumda, beslenecek hedef kitleye bağlı olarak günlük yemek bedeli veya güçlendirilmiş yemek bedeline; yönetmelikle oranları belirlenen, yemek dağıtımı öncesi ve sonrasında yapılan işletme ve genel giderler eklenir. **E - Kazandan Beslenen Askerî Personele Tayın Bedeli Verilmesi:** 5668 sayılı Kanununun 6'ncı maddesine göre; birlik ve kurum nöbetçileri ile savaş, iç güvenlik harekâtı, sınır ötesi harekât veya yüzer birlik personeli hariç olmak üzere, bu Kanun kapsamında tayın bedeli veya yemek yardımı aldığı hâlde kazandan beslenen askerî personelin, tayın bedeli veya yemek yardımının beslendikleri gün ve öğün sayılarına karşılık gelen kısmı aylıklarından kesilir. **F - Kazandan Beslenecekler:** 5668 sayılı Kanununun 7'nci maddesine göre; günlük yemek bedeli kapsamında askerî öğrenci, erbaş ve erler ile aşağıda belirtilenler de kazandan beslenirler: **1.** Askerî ceza ve tutukevleri ile disiplin ceza ve tutukevlerinde tutuklu, hükümlü ve askerî birliklerde gözaltında bulunan askerî personel ile sivil kişiler. **2.** Disiplin cezası nedeniyle birlikten ayrılamayan askerî personel. **3.** Harp esirleri, gözaltına alınan veya iltica eden yabancı ordu personeli. **4.** Yapılan uluslararası anlaşmalarda hüküm olması koşuluyla veya Millî Savunma Bakanlığının onayıyla, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için İçişleri Bakanlığının onayıyla Türkiye'deki askerî okullarda eğitilen yabancı ordu personeli. **5.** Kuvvet Komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının onayıyla, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kadrosunda olmayan ancak askerî birliklerle beraber görev yapan veya tatbikatlara katılan ve görev koşullarının kazandan besleme yapılmasını zorunlu kıldığı kişiler. **6.** Hava Harp Okuluna geldikleri tarihten, deneme uçuşu ve paraşütle atlama eğitimlerinin tamamlanmasına kadar geçen süre içindeki aday öğrenciler ile günlük veya öğün bazında beslenme desteğinin verilmesinin zorunlu olduğu koşullarda, askerî okulların sınavına girecek aday öğrenciler. **7.** Birlik komutanlığı tarafından askerî personele görev yaptıkları yerlerde yemek yeme ortamının sağlanamaması ve birliğin konumu gereği yerleşim yerlerine uzaklığı veya görevin yapıldığı yer gereğince toplu beslenmesi uygun görülen birlik personeli. **8.** Birlik veya kurumun nöbetçi personeli. **9.** Yurt dışında görev yapan ve besleme desteğini bünyesinde bulunduran askerî birlik personeli (Bu birliklerin yiyecek maddelerini bulundukları ülkeden karşılamaları durumunda, günlük yemek bedeli, satın alma fiyatlarına göre hesaplanır). **10.** Eğitim ve öğrenimleri süresince askerî okullarda öğrenci olan ön sözleşmeli subay ve astsubaylar. **G - Güçlendirilmiş Yemek ile Beslenecekler:** 5668 sayılı Kanununun 8'inci maddesine göre; aşağıda sıralanan görev ve eğitimleri yapan personel, bu durumları süresince güçlendirilmiş yemek bedeli üzerinden beslenir. Bu kapsamda, Kuvvet Komutanlıkları için Genelkurmay Başkanlığının önerisine göre Millî Savunma Bakanının, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için İçişleri

Bakanının onayı alınır: **1.** Savaş ve askerî harekâtlarda bulunan birlik personeli. **2.** Deprem, sel, orman yangınları gibi doğal afetlerde arama, kurtarma ve söndürme görevi yapan birlik personeli. **3.** Terörle yaygın ve yoğun bir şekilde mücadeleye yönelik iç güvenlik harekâtı ile görevli birlik personeli. **4.** Çalışma koşullarının gereği yoğun beden hareketini içeren görev ve eğitimleri yapan birlik personeli. **5.** Türk Silahlı Kuvvetleri spor takımlarından, yoğun beden hareketlerini yapan takımların toplu olarak çalışma kamplarında bulunan personeli. **H - Bazı Birlik ve Kurumlara Besleme Desteği Sağlanması:** 5668 sayılı Kanununun 9'uncu maddesine göre; askerlik şubeleri, jandarma karakolları ve bağlı birliklerinden ayrı bir bölgede geçici bir süre veya sürekli görev yapan birlik personeli, yemek hizmetlerine yönelik işlerde çalışan personel kadrosunun veya gereken olanakların yetersiz olması durumunda; bölgelerinde bulunan ve besleme desteği verebilecek en yakın askerî birlik tarafından beslenirler. **İ – Uygulama:** 5668 sayılı Kanununun 10'uncu maddesine göre; yıllık yiyecek bütçesinin belirlenmesinde kullanılan hesaplamalar için yemek bedeli ölçüt tablosundaki kuru baklagiller, meyve ve sebzelerin hangi gıda maddelerinden oluşacağı ve diğer yiyecek maddelerinin tahmini fiyatları, her yıl Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı tarafından birlikte hazırlanan, bütçe yapımına dayanak olacak fiyatlandırma kitapçığında gösterilir. Depo ve bütçe olanaklarına göre, yemek çizelgesinin yeterli ve dengeli beslenmeyi sağlayacak düzeyde yapılmasından sonra, günlük yemek bedelinden artan parasal değerler sonraki günlere aktarılmaz. Günlük yemek çizelgesi içeriğinin mutfaklarda uygulandığı sırada, birliğe gelen ve gidenlerin olması durumunda; gelenler için depo olanaklarına göre öğün bazında ek çizelge düzenlenir. Gidenler için mutfak ve yemekhanede henüz işlenmemiş olan gıda maddeleri kiler fazlalığı olarak depoya geri alınır.

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ HASTA BESLEME KANUNU HÜKÜMLERİ: A - Kanunun Kapsamı: 21.11.2007 tarih ve 5715 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; bu Kanun, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait yataklı tedavi yerlerinde; **a)** Tedavileri yatılı olarak yapılan hasta ve yaralılar ile anne sütü ile beslenmesi gereken bebeklerin annelerinin, **b)** Taburcu edilen veya muayene edilerek raporlarında belirtilen süre içinde istirahat ve tedavilerine birlik ve kurumlarında devam edilecek olan askerî öğrenci, erbaş ve erlerin, doktorun gerekli görmesi durumunda tedavilerine katkı sağlayacak beslenme gereksinimlerinin karşılanmasını kapsar. **B – Tanımlar:** 5715 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde yer alan tanımlar şöyledir: **a) Normal Yemek:** Hastanın günlük kalori ve besin öğeleri gereksinimini karşılamak amacı ile üç öğün olarak verilen yiyecek ve içecekler. **b) Diyet Yemeği:** Hastanın tıbbî zorunluluktan veya tedavisi gereği besin öğelerinden bir veya birkaçının miktarındaki azaltma ve çoğaltmaları öngören ve bunlara bağlı olarak besin maddelerinin çeşitleri,

miktarı, hazırlanışları ile öğün sayısı ve zamanının normal yemekten farklı olduğu yiyecek ve içecekler. **c) Ara Öğün:** Beslenmeleri normal yemek olarak yapılan hastalara günlük sıvı gereksinimlerinin, vitamin ve posa ihtiyaçlarının bir bölümünü karşılamak ve moral vermek için öğün aralarında verilecek sıcak veya soğuk içecekler ile her türlü meyve ve yiyecek. **d) Yataklı Tedavi Yerleri:** Türk Silahlı Kuvvetlerinin sağlık hizmetlerini yürüten kurum veya kuruluşlardan, hasta veya yaralıların yatırılarak tedavisini sağlayacak nitelikte olan kıta tabiplikleri, revirler, dispanserler, seyyar, çevre, merkez ve özel dal hastaneleri ile ilmî ve tıbbî merkezler. **C - Görev, Yetki ve Sorumluluklar:** 5715 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **a)** Hastanın, kontrolü ve biyokimyasal bulguları doğrultusunda, normal veya diyet yemeği verilerek beslenmesine doktoru, tedaviye uygun besin maddelerinin seçimi, çeşitleri ve miktarı, hazırlama şekilleri ile öğün sayılarına doktorunun görüşünü de alarak diyetisyen karar verir. **b)** Doktorun onayı ile tıbben beslenecek durumda olmayan veya tedavisi gereği beslenmemesi gereken hastalara besin maddeleri verilmez. **c)** Normal hasta yemek listesi, günlük istihkak tutarı içinde kalmak koşuluyla, yeterli ve dengeli beslenmeyi sağlayacak her türlü besin maddeleri, depo veya bütçe imkânları göz önüne alınarak diyetisyen tarafından belirlenir. **d)** Diyet yemeği alacak hastalara, diyetisyenin uygun göreceği miktar ve sıklıkta, depo veya bütçe imkânları doğrultusunda her türlü yiyecek maddesi, sınırlamaya tabi olmadan gruplandırılarak ve normal yemek listelerinden de azamî ölçüde yararlanılarak verilir. **e)** Yatarak tedavileri tamamlandıktan sonra nekahet dönemlerini veya muayene edildikten sonraki ilaçlı tedavilerini birlik veya kurumlarında geçirerek askerî öğrenci, erbaş ve erlerin beslenmelerinin nasıl olacağı ve süresi, doktor tarafından taburcu belgesi veya raporda belirtilir. Bu tür hastaların beslenmeleri, hastanın birlik veya kurumuna ait imkânlar da göz önüne alınarak diyetisyen tarafından belirlenecek kriterlere göre yapılır. Ayrıca askerî öğrenci, er ve erbaşlardan taburcu olanlara, gerekli görüldüğünde, birliğine veya varacağı yere bağlı olarak uygun cins ve miktarda kumanya verilir. **D - Beslenme Yöntemi:** 5715 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre, hasta beslenmesinde normal yemek ve diyet yemeği olmak üzere iki yöntem uygulanır. Normal yemek verilerek tedavisi sürdürülen hastalara ayrıca öğün aralarında yiyecek, içecek ve taze meyve verilir. Normal yemeğin günlük istihkak miktarını oluşturan besin maddeleri; et, yumurta, kuru baklagiller; süt ve süt ürünleri; taze sebze ve meyveler; ekmek ve tahıllardan oluşan gruplar ile yağ, şeker, tatlılar, çeşni vericiler ve çaylardan seçilir. Normal hasta yemek listesinde, günlük istihkak tutarının altında kalan parasal değerler gösterilir ve söz konusu bakiyeler gerektiğinde yıl sonunda aşım yaratmayacak şekilde diğer günlerdeki yemek listelerinin oluşturulmasında kullanılabilir. İçme suyunun uygun bulunmadığı bölgelerdeki hastanelerde, yemek pişirme ve hastaların içme

suyu gereksinimi uygun yöntemlerle karşılanır. Beslenme hizmetinin, bu amaçla personel istihdam edilmemesi ve ödeneğin olması kaydıyla ihale yoluyla temin edilmesi hâlinde; yönetmelikte belirtilen normal yemek istihkak tutarına pişirme, temizlik ve dağıtım giderleri gibi satın alınacak hizmetin kapsamına bağlı olarak diğer girdilerin bedelleri de eklenir. Bu girdilerin neler olduğu ve ne şekilde hesaplanacağına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. **E - Yönetmelikle Düzenlenecek Hususlar:** 5715 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; bu Kanunun uygulanmasına ilişkin esaslar, normal yemeğin günlük istihkak tutarının belirlenmesinde parametre olarak kullanılacak olan besin maddelerinin cins ve miktarı, beslenme hizmetinin kurumun dışında yapılması veya yüklenici firmalar yahut tarafından verilecek yemek hizmetlerine yönelik ilkeler, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Sayıştayın da görüşü alınarak Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkartılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ PERSONEL KANUNU HÜKÜMLERİ: 1. Kapsamı: 27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun 135'inci maddesine göre; subay ve astsubayların aylık ve ödenekleri ile hizmetle ilgili her çeşit ödemeler ve askerî öğrencilerin harçlıkları, özel kanun hükümleri saklı kalmak şartı ile bu Kanunda yazılı esaslar dâhilinde yürütülür. **2. Tanımlar:** 926 sayılı Kanunun 136'ncı maddesindeki tanımlar şöyledir: **a) Aylık:** 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanunla değişik bent hükmü gereğince; Silahlı Kuvvetlere mensup subay ve astsubayların fiilî kadrolarına, rütbe, kıdem ve kademe yıllarına göre kendilerine ay itibarıyla ödenen para. **b) Harçlık:** Askerî öğrencilere her ay bulundukları okullara ve sınıflara göre ödenen para. **c) Temsil Giderleri:** Belirli makamları işgal edenlere, görevleri icabı gerçek giderleri karşılamak üzere bütçeye konulan ödenekten özel yönetmeliği hükümlerine göre ödenen para. **d) Ödül:** 23.01.1992 tarih ve 3768 sayılı Kanunla değişik bende göre, bu Kanunun ilgili bölümlerinde belirtilen hâllerden dolayı verilen nakdî ve aynî armağan. 5. 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanunla eklenen ve 20.01.1976 tarih ve 1933 sayılı Kanunla değiştirilen bende göre tanımlar: **aa) İş Güçlüğü Zammı:** Niteliği ve çalışma şartları bakımından güç olan işlerde çalışanlara ödenen para. **bb) İş Riski Zammı:** Hayat ve sağlık için tehlike arz eden hizmetlerde çalışanlara ödenen para. **cc) Eleman Teminindeki Güçlük Zammı:** Temininde, görevde tutulmasında veya belli yerlerde istihdam edilmesinde güçlük bulunan elemanlar için ödenen para. **dd) Malî Sorumluluk Tazminatı:** Sayışta-ya hesap vermekle yükümlü saymanlara ödenen para. **3. Gösterge Tabloları:** 926 sayılı Kanunun 03.07.1975 tarih ve 1923 sayılı Kanun, 12.02.1982 tarih ve 2596 sayılı Kanun ve 366 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 137'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** Silahlı Kuvvetlerdeki subayların, astsubaylıktan subay olanların,

astsubayların, uzman erbaş ve uzman jandarmaların aylıkları, rütbe, rütbedeki kıdem ve kademe esasına göre saptanır. En düşük gösterge rakamı 560, en yükseği 1500'dür. Albaylar ile general ve amirallere 1500 gösterge rakamı uygulanır. Rütbe, rütbe kıdemliliği ve kademelere göre, gösterge tabloları şöyledir: **aa)** Subayların gösterge tablosu, 12.02.1982 tarih ve 2596 sayılı Kanun ve 26.03.1982 tarih ve 2642 sayılı Kanunla değişik Ek-VI Sayılı Cetvelde gösterilmiştir:

Ek-VI Sayılı Cetvel

Subaylar İçin Aylık Gösterge Tablosu

		Kademeler								
Dereceler	Rütbeler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Alb. Kd.Alb. General Amiral	1500	-	-	-	-	-	-	-	-
1	Yarbay	1320	1380	1440	-	-	-	-	-	-
2	Kd. Binbaşı	1155	1210	1265	1320	1380	1440	-	-	-
3	Binbaşı	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	-
4	Kd. Yüzbaşı	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	1265
5	Yüzbaşı	835	865	895	915	950	985	1020	1065	1110
6	Kd. Üsteğ.	760	785	810	835	865	895	915	950	985
7	Üsteğ.	705	720	740	760	785	810	835	865	895
8	Teğmen	660	675	690	705	720	740	760	785	810
9	Asteğ.	620	630	645	660	675	690	705	720	740

Tablonun sonundaki not gereğince; harp okulu öğrenim süresinden bir yıl fazla öğrenim gören fakülte ve yüksekokul mezunu teğmenler 8’inci derece 2’nci; iki yıl fazla öğrenim görenler 8’nci derece 3’üncü; üç yıl fazla öğrenim görenler 8’inci derece 4’üncü kademesinden göreve başlarlar. **bb)** Astsubaylıktan subay olanların gösterge tablosu, 26.03.1982 tarih ve 2642 sayılı Kanun ve 499 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik Ek-VII Sayılı Cetvelde gösterilmiştir:

EK-VII Sayılı Cetvel

A – 109'uncu Maddeye Göre Astsubaylıktan Subaylığa Geçenlerin Derece ve Kademeleri (Astsubay İken Bulunduğu Subaylıkta Ulaşabileceği Rütbelerin İlk Kademeleri)

Der. Kad.	Gös.	Teğ.	Üsteğ.	Kd. Üsteğ.	Yzbş.	Kd. Yzbş.
8-1	660	8-2	7-2	6-2	5-2	4-2
8-2	675	8-3	7-3	6-3	5-3	4-3
8-3	690	7-1	6-1	5-1	4-1	3-1
7-1	705	7-2	6-2	5-2	4-2	3-2
7-2	720	7-3	6-3	5-3	4-3	3-3
7-3	740	6-1	5-1	4-1	3-1	2-1
6-1	760	6-2	5-2	4-2	3-2	2-2
6-2	785	6-3	5-3	4-3	3-3	2-3
6-3	810	5-1	4-1	3-1	2-1	1-1
5-1	835	5-2	4-2	3-2	2-2	1-2
5-2	865	5-3	4-3	3-3	2-3	1-3
5-3	895	4-1	3-1	2-1	1-1	1-3

EK-VII Sayılı Cetvel

B – 109'uncu Maddeye Göre Astsubaylıktan Subaylığa Geçenler İçin Aylık Gösterge Tablosu

	Kademeler								
Dereceler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1320	1380	1440	-	-	-	-	-	-
2	1155	1210	1265	1320	1380	1440	-	-	-
3	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	-
4	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	-
5	835	865	895	915	950	985	1020	1065	1110
6	760	785	810	835	865	895	915	950	985
7	705	720	740	760	785	810	835	865	895
8	660	675	690	705	720	740	760	785	820

cc) Astsubaylar hakkındaki gösterge tabloları, 12.03.1982 tarih ve 2596 sayılı Kanun, 366 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 17.06.1992 tarih ve 3815 sayılı Kanun, 28.06.2001 tarih ve 4699 sayılı Kanun ve 05.02.2009 tarih ve 5837 sayılı Kanunla değişik Ek-VIII Sayılı Cetvelde gösterilmiştir:

Ek-VIII Sayılı Cetvel

Astsubaylar İçin Aylık Gösterge Tablosu
(Üstçavuş ve kıdemli üstçavuşlukta
üçer yıllık rütbe bekleme süresine tabi olanlar)

		Kademeler								
Dereceler	Rütbeler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	II.Kad. Kd. Bçvş.	1320	1380	1440	-	-	-	-	-	-
2	II. Kad. Kd. Bçvş.	1155	1210	1265	1320	1380	1440	-	-	-
3	Kad. Kd. Bçvş.	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	-
4	Kd. Bçvş.	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	-
5	Kad. Bçvş.	835	865	895	915	950	985	1020	1065	1110
6	Bçvş.	760	785	810	835	865	895	915	950	985
7	Kd. Üçvş.	705	720	740	760	785	810	835	865	895
8	Üçvş.	660	675	690	705	720	740	760	785	810
9	Kd. Çvş.	620	630	645	660	675	690	705	720	740
10	Çvş.	590	600	610	620	630	645	660	675	690

Yükseköğrenim yapmış olan astsubayların intibakları; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun genel idare hizmetleri sınıfında, aynı yükseköğrenimi bitirenler için tespit edilen derece ve kademelerden hizmete başlamış kabul edilerek yapılır. Bu intibaklar personelin fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokulunu bitirdiğine dair resmî belgeyi ibraz edip müracaatını yaptığı tarihteki derece ve kademelerine, iki yıl süreli yükseköğrenim için bir kademe, üç yıl süreli yükseköğrenim için iki kademe, dört yıl süreli yükseköğrenim için bir derece ilave edilerek yapılır. İki ve üç yıl süreli yükseköğrenimini tamamlayarak intibakları yapılmış olanların, daha sonra lisans öğrenimini tamamlamaları hâlinde intibak işlemleri, bir defaya mahsus olmak üzere tekrar yapılır. Yükseköğrenimden dolayı bir defadan fazla yapılan intibak işlemleri toplamı bir dereceden fazla olamaz, beş yıl ve üzerindeki öğrenimlerin dört yıldan fazlası için kademe verilmez. Fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarını bitirdikten sonra astsubay sınıf okulunu bitirip astsubay nasbedilenlerin yükseköğrenim intibakları astsubay çavuşluğa nasıplarında yapılır. Yükseköğrenim intibakı yapılan astsubayların sonraki rütbelerinin ilk kademeleri, intibak yoluyla verilen derece ve kademe miktarı kadar fazladır. **dd)** Maddeye, 28.05.2003 tarih ve 4861 sayılı Kanunla eklenen değiştirilen fıkraya göre; astsubay meslek yüksekokulu mezunları ve kendi nam ve hesabına fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokulunu bitirerek temel askerlik eğitiminde başarılı olup astsubay çavuşluğa nasbedilenler, Ek-VIII/A Sayılı Cetvele göre

9’uncu derecenin birinci kademesinden göreve başlarlar. Bunlar görevde oldukları süre içerisinde lisans tamamlama eğitimi yaptıkları veya en az dört yıl ve daha fazla süreli bir fakülte veya yüksekokulu bitirdikleri takdirde, mezun olduklarına dair resmî belgeyi ibraz edip müracaatını yaptığı tarihteki derece ve kademelerine iki kademe ilave edilerek intibakları yapılır. Birden fazla fakülte veya yüksekokul öğrenimi dikkate alınmaz. Bu şekilde intibakı yapılan astsubayların sonraki rütbelerinin ilk kademeleri intibak yolu ile verilen kademe miktarı kadar fazladır. Kanuna, 28.05.2003 tarih ve 4861 sayılı Kanunla eklenen ve 05.02.2009 tarih ve 5837 sayılı Kanunla değiştirilen ve eklemeler yapılan cetveller şöyledir:

Ek-VIII/A Sayılı Cetvel

Astsubay Meslek Yüksekokulu Mezunu ve Fakülte, Yüksek Okul veya Meslek Yüksekokulunu Bitirerek Temel Askerlik Eğitiminde Başarılı Olup Astsubay Çavuşluğa Nasbedilen Astsubaylar İçin Aylık Gösterge Tablosu
(Üstçavuş ve kıdemli üstçavuşlukta üçer yıllık rütbe bekleme süresine tabi olanlar)

		Kademeler								
Dereceler	Rütbeler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	II.Kad. Kd. Bşçvş.	1320	1380	1440	-	-	-	-	-	-
2	Kad. Kd. Bçvş.	1155	1210	1265	1320	1380	1440	-	-	-
3	Kd. Bçvş.	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	-
4	Kad. Bçvş.	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	-
5	Bçvş.	835	865	895	915	950	985	1020	1065	1110
6	Kd. Üçvş.	760	785	810	835	865	895	915	950	985
7	Üçvş.	705	720	740	760	785	810	835	865	895
8	Kd. Çvş.	660	675	690	705	720	740	760	785	810
9	Çvş	620	630	645	660	675	690	705	720	740

Ek-VIII/B Sayılı Cetvel

Astsubaylar İçin Aylık Gösterge Tablosu
(Üstçavuş ve kıdemli üstçavuşlukta
altışar yıllık rütbe bekleme süresine tabi olanlar)

		Kademeler								
Dereceler	Rütbeler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Kad.Kd. Bçvş. II.Kad.Kd. Bşçvş.	1320	1380	1440	-	-	-	-	-	-
2	Kd.Bçvş.- Kad.Kd. Bçvş. II.Kad.Kd. Bçvş.	1155	1210	1265	1320	1380	1440	-	-	-
3	Kad.Bçvş.	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	-
4	Bçvş.	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	-
5	Kad.Kd. Üçvş.	835	865	895	915	950	985	1020	1065	1110
6	Kd. Üçvş.	760	785	810	835	865	895	985	950	985
7	Kad.Üçvş.	705	720	740	760	785	810	810	865	895
8	ÜÇvş.	660	675	690	705	720	740	740	785	810
9	Kd.Çvş	620	630	645	660	675	690	790	720	740
10	Çvş.	590	600	610	620	630	645	660	675	690

Ek-VIII/C Sayılı Cetvel

Astsubay Meslek Yüksek Okulu Mezunu ve Fakülte, Yüksekokul veya Meslek Yüksekokulunu Bitirerek Temel Askerlik Eğitiminde Başarılı Olup Astsubay Çavuşluğa Nasbedilen Astsubaylar İçin Aylık Gösterge Tablosu
(Üstçavuş ve Kıdemli Üstçavuşlukta
Altışar Yıllık Rütbe Bekleme Süresine Tabi Olanlar)

		Kademeler								
Dereceler	Rütbeler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Kd.Bçvş. Kad.Bçvş. II.Kad.Kd. Bşçvş.	1320	1380	1440	-	-	-	-	-	-
2	Kad.Kd. Bçvş.	1155	1210	1265	1320	1380	1440	-	-	-
3	Bçvş.	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	-

4	Kad.Kd. Üçvş	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	-
5	Kd. Üçvş.	835	865	895	915	950	985	1020	1065	1110
6	Kad.Üçvş.	760	785	810	835	865	895	915	950	985
7	ÜÇvş.	705	720	740	760	785	810	835	865	895
8	Kd.Çvş	660	675	690	705	720	740	760	785	810
9	Çvş.	620	630	645	660	675	690	705	720	740

Maddeye, 28.05.2003 tarih ve 4861 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; uzman jandarma ve uzman erbaşlardan muvazzaf astsubaylığa nasbedilenlerden, nasbedildikleri astsubay çavuş rütbesinin aylığından fazla derece ve kademe aylığı alanlar; daha önce emsal oldukları uzman jandarma veya uzman erbaşların derece, kademe ve yükselecekleri yeni derece ve kademe aylıklarına göre aylık almaya devam ederler. Ancak, yükselecekleri astsubaylık rütbe ve rütbe kıdemliliğindeki derece ve kademe aylıkları, daha önce emsal oldukları uzman jandarma veya uzman erbaşların derece ve kademe aylıklarına eşit veya fazla hâle gelince, emsali astsubaylar hakkındaki aylık derece ve kademelerine tabi tutulurlar. **ee)** Maddeye, 18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunla eklenen ve 28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanun, 366 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 17.06.1992 tarih ve 3815 sayılı Kanunla değiştirilen uzman jandarma çavuşların gösterge tablosu, Ek-IX Sayılı Cetvelde gösterilmiştir:

EK–IX Sayılı Cetvel

Uzman Jandarma Çavuşlar İçin

Aylık Gösterge Tablosu

		Kademeler								
Dereceler	Rütbeler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	VIII. Kad. Çvş.	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	-
4	VII. Kad. Çvş.	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	1265
5	VI. Kad. Çvş.	835	865	895	915	950	985	1.020	1.065	1110
6	V. Kad. Çvş.	760	785	810	835	865	895	915	950	985
7	IV. Kad. Çvş.	705	720	740	760	785	810	835	865	895
8	III. Kad. Çvş.	660	675	690	705	720	740	760	785	810
9	II. Kad. Çvş.	620	630	645	660	675	690	705	720	740
10	I. Kad. Çvş.	590	600	610	620	630	645	660	675	690
11	Çvş.	560	570	580	590	600	610	620	630	645

b) 499 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik fıkraya göre; yukarıdaki gösterge rakamlarına, aşağıdaki rütbe ve derecelere göre

belirlenen ek gösterge rakamları eklenir: **aa)** Subaylar için, 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle Kanuna eklenen ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değiştirilen I Sayılı Ek Gösterge Cetveli (109'uncu maddeye göre astsubaylıktan subay olanlar dâhil) şöyledir:

I Sayılı Ek Gösterge Cetveli

(Subaylar İçin)

Unvanı	Derece	Ek Gösterge
a) Genelkurmay Başkanı	1	9.000
b) Kuvvet komutanları ve Jandarma Genel Komutanı (Orgeneral ve oramiral olmak kaydıyla)	1	8.400
c) Orgeneral ve oramiral	1	8.000
d) Korgeneral ve koramiral	1	7.600
e) Tümgeneral ve tümamiral	1	7.000
f) Tuğgeneral ve tuğamiral	1	6.400
g) Kıdemli albay	1	5.800
h) Albay	1	4.800
j) Diğer subaylar (Bu Kanunun 109'uncu maddesine göre astsubaylıktan subay olanlar dâhil)	1 2 3 4 5 6 7 8	3.600 3.000 2.200 1.600 1.300 1.150 950 850

bb) Astsubaylar için, 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle Kanuna eklenen ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değiştirilen III Sayılı Ek Gösterge Cetveli şöyledir:

III Sayılı Ek Gösterge Cetveli

(Astsubaylar İçin)

Derece	Ek Gösterge
1	3.600
2	3.000
3	2.200
4	1.600
5	1.300
6	1.150
7	950
8	850

cc) Askerî hâkimler için, 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle

Kanuna eklenen ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değiştirilen IV Sayılı Ek Gösterge Cetvelindeki ek göstergelerin uygulanacağı belirtilmekle birlikte, bu göstergelerin yürürlüğü kalmamıştır. Askerî hâkim ve savcılar için, Hâkimler ve Savcılar Kanununun ek geçici 2'nci maddesi hükümleri uygulanmaktadır. *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargı Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **4. Katsayı:** 926 sayılı Kanunun 138'inci maddesine göre; subay ve astsubay maaş tutarlarının hesabı için gösterge tablolarındaki gösterge rakamlarının çarpılacağı katsayı, Devlet memurları için tespit edilen katsayıdır. Maddeye 12.02.1982 tarih ve 2596 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; katsayı değişimi, aylıklarda artış veya eksiliş sayılmaz. **5. Kademe Aylığı:** 926 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanunla değişik 139'uncu maddesine göre; subay ve astsubayların rütbe ve rütbe kıdemliliklerine ait gösterge tablolarındaki aylık derecelerinden, bu dereceye ait hizmet yıllarına, bu Kanunun ilgili bölümündeki esaslara göre tespit edilmiş kademelerden her biri için tespit edilen gösterge rakamına tekabül eden aylıktır. **6. Rütbe Aylığı:** 926 sayılı Kanunun 26.03.1982 tarih ve 2642 sayılı Kanunla değişik 140'ıncı maddesine göre; rütbe aylığı, subay ve astsubayların gösterge tablosundaki rütbe ve rütbe kıdemliliklerinin her biri için saptanan aylıktır. **7. Rütbe ve Rütbe Kıdemliliklerinin İlk ve En Yüksek Kademe Aylıkları:** 926 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanunla değişik 141'inci maddesine göre; Kanunda gösterilen gösterge tablolarında yer alan rütbe ve rütbe kıdemliliklerinden her birindeki birinci aylık göstergesine tekabül eden miktar, o rütbe ve rütbe kıdemliliğinin ilk kademe aylığını, son aylık göstergesine tekabül eden miktar en yüksek kademe aylığını gösterir. **8. Ödenecek Brüt Aylık Tutarı:** 926 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanunla değişik 142'nci maddesine göre; Kanunda yer alan her rütbe ve rütbe kıdemliliğine ait gösterge tablolarındaki rakamların katsayı ile çarpılmasından elde edilecek miktar, ödenecek brüt aylık tutarını gösterir. **9. Harçlıklar:** 926 sayılı Kanunun 06.11.1996 tarih ve 4205 sayılı Kanun ve 11.06.2008 tarih ve 5768 sayılı Kanunla değişik 143'üncü maddesine göre, askerî öğrencilerin harçlıkları aşağıda gösterilmiştir:

Sınıflar	Teğmen Rütbesinin Birinci Kademe Brüt Aylığının Oranı (%)
a) Harp okullarında, üniversite ve yüksekokullarda öğrenimde bulunan askerî öğrenciler	
Birinci sınıfta	50
İkinci sınıfta	55
Üçüncü sınıfta	60
Dördüncü sınıfta	65

Beşinci sınıfta Altıncı sınıfta Yedinci sınıfta	70 75 80
b) Yedek subay okulu öğrencilerine	50
c) Askerî lise öğrencilerine Hazırlama sınıfında Dokuzuncu sınıfta Onuncu sınıfta On birinci sınıfta On ikinci sınıfta	 25 30 35 40 45
d) Askerî ortaokul öğrencilerine Birinci sınıfta İkinci sınıfta Üçüncü sınıfta	 15 17 20
Sınıflar	Bu Kanuna Ekli Ek-VIII/A Sayılı Cetvele Göre Hesaplanacak Astsubay Çavuş Rütbesinin Birinci Kademe Brüt Aylığının Oranı (%)
e) 11.06.2008 tarih ve 5768 sayılı Kanunla değişik hükme göre; astsubay hazırlama ve astsubay meslek yüksekokulu öğrencilerine Hazırlama okulu dokuzuncu sınıfta Hazırlama okulu onuncu sınıfta Hazırlama okulu on birinci sınıfta Hazırlama okulu on ikinci sınıfta Meslek yüksekokulu birinci sınıfta Meslek yüksekokulu ikinci sınıfta	 40 45 50 55 80 85
f) 28.05.2003 tarih ve 4861 sayılı Kanunla değişik hükme göre; kendi nam ve hesabına fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarını bitirenlerden astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine alınanlara	90

28.02.1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun hükümleri saklıdır. Harçlıklardan vergi ve diğer kesintiler yapılmaz. Harçlıklar haczedilemez. **10. Yurt Dışı Aylıkları:** 926 sayılı Kanunun 26.03.1982 tarih ve 2642 sayılı Kanun ve 351 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 144'üncü maddesine göre; Silahlı Kuvvetlerin yurt dışı kadrolarında görev alan subay ve astsubayların aylıkları, 142'nci maddeye göre tespit edilen aylık tutarından, alınacak vergi ve kanunlar gereğince yapılacak bütün kesintiler indirildikten sonra (OYAK kesintisi hariç) 657 sayılı Devlet

Memurları Kanununun 156'ncı maddesindeki esaslar dâhilinde tespit edilecek miktar üzerinden ödenir. Staj ve öğrenim için yurt dışına gönderilen personele, bu amaçla yapılacak aylık ödemeler Bakanlar Kurulu kararı ile tespit olunur. **11. Aylığın Ödeme Zamanı:** 926 sayılı Kanunun 145'nci maddesine göre; subay, astsubay ve askerî öğrencilerin aylık ve harçlıkları, her ayın başında peşin olarak ödenir. Emekliye ayrılma ve ölüm hâllerinde, o aya ait peşin ödenen aylık veya harçlık geri alınmaz. Maddeye 03.07.1975 tarih ve 1923 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince; bu Kanun hükümlerine göre aylık almakta iken esir, harp gaibi olanların ve enterne edilenlerin ailelerine kanunî kesintiler dışında kalan maaşlarının 3/4'ü ile tayın bedeli ve hizmet eri tazminatının yarısı ödenir. Bunların aileleri doğum-ölüm yardımı, tahsil bursu, lojman ve sağlık tesislerinden yararlanmaya devam ederler. Adı geçenlerin yurda dönmelerinde ödenmeyen miktarlar usulüne uygun onaylanmış antlaşmalar gereğince almış oldukları avanstan mahsup edildikten sonra arta kalanı kendilerine ödenir. İlgililerin Silahlı Kuvvetlerden çıkarılmasını gerektiren bir suçtan mahkûmiyetleri hâlinde arta kalan miktarlar ödenmez, şu kadar ki, gaipler hakkındaki Medenî Kanun hükümleri saklıdır. Ancak; son düzenlemeye göre, aylıklar ayın on beşinde ödenmektedir. *28.09.1988 tarih ve 3472 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi.* **12. İlk Atanmada Aylığa Hak Kazanma:** 926 sayılı Kanunun 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 146'ncı maddesine göre; ilk defa göreve atanan subay ve astsubaylar, kararname veya karar metninde yazılı nasıp tarihini takip eden ay başından itibaren aylığa hak kazanırlar. Ancak, Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı okullardan mezun olanlardan yeni görev yerlerine ataması yapılan subay ve astsubayların takip eden ay başına kadar olan döneme ait kıst aylıkları peşin ödenir. **13. Kademe İlerlemesinde Aylığa Hak Kazanma:** 926 sayılı Kanunun 147'nci maddesine göre; subay ve astsubaylar, kademe ilerlemesinde onay metninde yazılı tarihi takip eden ay başından itibaren kademe maaşına müstahak olurlar. **14. Rütbe Terfiinde ve Kıdemlilik Aylığa Hak Kazanma:** 926 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanun ve 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 148'inci maddesine göre; rütbe terfi veya rütbe kıdemliliği onanan subay ve astsubaylar kararname, karar veya onay metninde yazılı yükselme tarihini takip eden ay başından itibaren yeni rütbe veya kıdemliliğin birinci kademe aylığına hak kazanırlar. Ancak, her yıl 30 Ağustos Zafer Bayramı günü rütbe terfii veya rütbe kıdemliliği onanan subay ve astsubaylara rütbe terfii veya rütbe kıdemliliğinin onaylandığı tarihten itibaren, takip eden ay başına kadar olan döneme ait aylık farkları kıst olarak ödenir. **15. Ek Görev Aylığına Hak Kazanma ve Bunun Ödenme Şekli:** 926 sayılı Kanunun 149'uncu maddesine göre; 7356 sayılı Kanunun ilgili maddeleri gereğince ek görev verilen subay ve astsubaylara, mezkur kanunun 11'inci maddesi

gereğince ek görev aylığı verilir. 7356 sayılı Kanun, 10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 3225 sayılı Kanunun 20.06.2002 tarih ve 4762 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre, döner sermaye işlerini yürütmek için tertiplenecek kadrolara ait hizmetler; Harita Genel Komutanlığı ve Seyir ve Hidrografi Dairesi Başkanlığı ile hastane, fabrika, tersane, atölye, dikim evi, ikmal ve bakım merkezi, matbaa, laboratuvar ve okul gibi askerî kuruluşların görevlilerine, Millî Savunma Bakanlığı ve kuvvet komutanlıklarındaki subay ve astsubaylarla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele ek görev olarak verildiği takdirde, döner sermaye gelirlerinden ödenmek üzere kendilerine her yıl bütçe kanunlarında gösterilen maaşlara ait katsayının, taban olarak belirlenen 2.000, tavan olarak belirlenen 4.000 rakamı ile çarpılmasından elde edilecek tutar arasında, Millî Savunma Bakanlığı Döner Sermaye Yönetim Kurulunca belirlenecek miktarda ek görev ücreti ödenebilir. **16. Ek Ders Ücreti:** 926 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanun ve 24.04.2008 tarih ve 5758 sayılı Kanunla değişik 150'nci maddesine göre; her derecedeki askerî okullarda ve Meslek Programları Yönetmeliği gereğince açılan kurslarda, hizmetin gerektirdiği kadrolara öğretmen atanamaması hâlinde, 5044 sayılı Kanunun esaslarına göre öğretmenler ile subay ve astsubaylara ders görevi verilebilir. Birinci fıkra gereğince kendilerine ders görevi verilenlere ders saati başına ödenecek ücret, her yıl bütçe kanunlarında gösterilir. Askerî eğitim ve öğretim kurumları dışında her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile üniversite, akademi, okul, kurs veya benzeri kuruluşlarda da subay ve astsubaylara haftada yedi saati geçmemek üzere ücretle ek ders görevi verilebilir. Ancak, millî güvenlik bilgisi dersi için yedi saatlik kısıtlama uygulanmaz. Bu fıkra hükmü uyarınca ek ders görevi verilenlere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 176'ncı maddesine göre ek ders ücreti ödenir. **17. Yolluk Giderleri ve Gündelikleri:** 926 sayılı Kanunun 151'inci maddesine göre; subay ve astsubaylardan, görevin ifası için sürekli veya geçici olarak görev yerinden ayrılanların yolluk giderleri ve gündelikleri özel kanun hükümlerine göre ödenir. **18. Temsil Giderleri:** 926 sayılı Kanunun 152'nci maddesine göre; Silahlı Kuvvetlerin hangi kadrolarında bulunanların görevleri icabı temsilî mahiyette masraf yapabilecekleri ve bunun miktarları, Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının teklifleri ile Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Temsil giderlerinin sarfı ile ilgili usul ve şartlar ve bunların sarf alanları Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken tanzim edilecek bir yönetmelikte belirtilir. **19. Aile Yardım Ödeneği: a) Miktarı:** 926 sayılı Kanunun 29.07.1998 tarih ve 4376 sayılı Kanunla değişik 153'üncü maddesine göre; evli bulunan subaylara ve astsubaylara her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi ve çocukları için, Devlet memurlarına ödenen miktarda aile yardımı ödeneği ödenir. Dul subay ve

astsubayların çocukları için yukarıdaki fıkralar hükmü uygulanır. Boşanma veya ayrılık vukuunda mahkeme, bu yardımın hangi tarafa ve ne oranda verileceğini de kararında belirtir. Subay ve astsubayın geçimini sağladığı üvey çocukları ve evlat edindikleri çocukları için de bu ödenek verilir. **b) Aile Yardım Ödeneğinin Ödeme Usulü:** 926 sayılı Kanunun 154'üncü maddesine göre; aile yardımı ödeneği, subay ve astsubayların her ay aylıkları ile birlikte ödenir. Karı ve kocanın her ikisi de memur iseler, bu ödenek yalnız kocaya verilir. Aile yardım ödenekleri hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir ve borç için haczedilemez. **c) Aile Yardım Ödeneğine Hak Kazanma:** 926 sayılı Kanunun 155'inci maddesine göre; subay ve astsubaylar, eş için ödenen aile yardımı ödeneğine evlendikleri; çocukları için ödenen yardıma da, çocuklarının doğduğu tarihi takip eden ay başından itibaren hak kazanırlar. **d) Aile Yardımı Ödeneği Hakkını Kaybetme:** 926 sayılı Kanunun 156'ncı maddesine göre; subay ve astsubaylar, eş için ödenen aile yardımı ödeneği hakkını boşanma veya eşinin ölümü, çocuk için ödenen yardım ödeneği hakkını da çocuğun ölümü veya 157'nci maddedeki hâllerin vukuunu takip eden ay başından itibaren kaybederler. **e) Çocuk İçin Aile Yardımı Ödeneği Verilmeyecek Hâller:** 926 sayılı Kanunun 01.03.2007 tarih ve 5589 sayılı Kanunla değişik 157'nci maddesine göre, aşağıdaki hâllerde çocuklar için aile yardımı ödeneği verilmez: **aa)** Evlenen çocuklar. **bb)** 25 yaşını dolduran çocuklar (25 yaşını bitirdiği hâlde evlenmemiş kız çocukları ile çalışamayacak derecede malullükleri resmî sağlık kurulu raporuyla tespit edilenler için süresiz olarak ödeneğin verilmesine devam olunur). **cc)** Kendileri hesabına ticaret yapan veya gerçek veya tüzel kişiler yanında her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışan çocuklar (Öğrenim yapmakta iken tatil devresinde çalışanlar hariç). **dd)** Burs alan veya Devletçe okutulan çocuklar. **20. Sürekli Görevle Yurt Dışında Bulunanlardan Yurt İçinde Bir Göreve Atananların Aylıkları:** 926 sayılı Kanunun Kanunla değişik 162'nci maddesine göre; sürekli görevle yurt dışına gönderilen subay ve astsubaylardan, bu görevlerine başladıktan sonra yurt içinde bir göreve atananlara atanma emrinin kendilerine tebliği tarihine kadar olan aylıkları 144'üncü maddeye göre ödenir. Ancak, bu subay ve astsubayların yurt içinde bir göreve atanmalarında yerlerine atananların gelişine kadar bekleyeceklerine dair emirde sarahat bulunanların aylıkları, atanma tarihinden itibaren en çok iki ay ödenmeye devam edilir. **21. Yurt Dışında Görevde Bulunanlardan Geçici Görevle Merkeze Çağrılanların Aylıkları:** 926 sayılı Kanunun 163'üncü maddesine göre; sürekli görevle yurt dışına gönderilen subay ve astsubaylar, geçici görevle en çok bir ay süre ile merkeze çağrılabilirler. Bu süre içinde aylığı katsayılı ödenir. **22. Yurt Dışında Görevli Bulunanlardan Farklı Katsayılı Başka Bir Memlekete Atananların Aylıkları:** 926 sayılı Kanunun 164'üncü maddesine göre; yurt dışında sürekli bir görevde

bulunan subay ve astsubaylardan farklı ödeme katsayısı uygulanan başka bir memlekete naklen atananlar, 142'nci madde esasları gereğince 144'üncü maddeye göre aylık alırlar. **23. Yurt Dışında Görevli Bulunanlardan Bir Başka Memlekete Geçici Olarak Gönderilenlerin Aylıkları:** 926 sayılı Kanunun 165'inci maddesine göre; yurt dışında görevli bulunan subay ve astsubaylardan, geçici görevle bir başka memlekete gönderilenlerden, geçici görev süresi bir aya kadar olanların (Bir ay dâhil) aylıkları; esas görevli oldukları yabancı memlekete ait katsayılı aylıklarıdır. Bu tarihten itibaren esas görevli bulunduğu yabancı memleketteki göreve başladığı tarihe kadar olan süre için; **a)** Geçici görevle bulunduğu memleketin katsayılı aylık tutarı, almakta olduğu kat sayılı aylığından fazla ise, aradaki fark günlük olarak kendisine hareketinden evvel veya vazifesine döndükten sonra ödenir. **b)** Geçici görevde bulunduğu memleketin katsayılı aylık tutarı, kendi katsayılı aylığından az ise aradaki fark kendisinden alınmaz. **24. Doğum Yardım Ödeneği:** 926 sayılı Kanunun 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 176'ncı maddesine göre; subay ve astsubaylardan çocuğu dünyaya gelenlere, Devlet memurlarına ödenen miktarda doğum yardımı ödeneği verilir. Ana ve babanın ikisinin de subay veya birisinin subay diğerinin Devlet memuru veyahut da babasının astsubay ananın Devlet memuru olması hâlinde, doğum yardım ödeneği babaya verilir. Mahkemelerce verilen ayrılık süresi içinde doğan çocuklar için bu yardım, anaya verilir. Doğum yardım ödeneği hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın, saymanlarca derhal ödenir. Bu yardım borç için haczedilmez. **25. Ölüm Yardım Ödeneği:** 926 sayılı Kanunun 568 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 177'nci maddesine göre, subay ve astsubaylardan; memur olmayan eşi ile aile yardım ödeneğine müstahak çocuğu ölenlere, orgeneral aylığı (Ek gösterge dâhil) tutarında, kendisinin ölümü hâlinde ise, sağlığında bildiri ile gösterdiği kişiye, sağlığında bildiri vermemiş ise eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa ana ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine orgeneral aylığının (Ek gösterge dâhil) iki katı tutarında ölüm yardım ödeneği verilir. Ölüm yardım ödeneği, hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın, saymanlarca derhâl ödenir. Bu yardım borç için haczedilemez. Yurt dışında sürekli görevle bulunan subay ve astsubaylara verilecek ölüm yardım ödeneğinde, 144'üncü maddede yazılı katsayı uygulanmaz. **26. Tedavi ve Cenaze Masrafları:** 926 sayılı Kanunun 178'inci maddesine göre; tedavi ve cenaze masrafları, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanun ve Yönetmeliğinde gösterildiği şekilde uygulanır. **27. Yakacak Yardımı:** 926 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanunla değişik 179'uncu maddesine göre; Devlet memurlarının hangi hâllerde ve hangi yerlerde ve ne miktarda ve ne şekilde yakacak yardımı alacaklarına dair çıkarılacak kanun ve yönetmelik, subay, astsubay, uzman erbaş ve uzman jandarma çavuşlar

hakkında da aynen uygulanır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun yakacak yardımını düzenleyen 213'üncü maddesi, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yürürlükten kaldırılmıştır. **28. Giyecek ve Yiyecek Yardımı:** 926 sayılı Kanunun 180'inci maddesine göre; giyecek ve yiyecek yardımı, özel kanun ve yönetmeliklerde gösterildiği şekilde verilir. **29. Tahsil Bursları ve Yurtlar:** 926 sayılı Kanunun 181'inci maddesine göre; mahrumiyet yerlerinde görevli subay ve astsubayların bulundukları yerlerde, orta dereceli okullar bulunmadığı takdirde, bu dereceli okulda okuma hakkını kazanan çocuklarını, yatılı okulda okutmak isterlerse, pansiyon ücreti indirimlerinden faydalanırlar. Bu hususlarda Devlet memurları hakkında uygulanan esaslara tabidirler. Öğrenim yılı içinde mahrumiyet yeri ödeneğine tabi olmayan yerlerdeki bir göreve atanan veya ölen veyahut da emekliye ayrılan subay ve astsubayların çocukları için yapılan indirim, bulundukları ders yılı sonuna kadar devam eder. Millî Savunma Bakanlığı öğrenci yurtlarından istifade etmekte olan orta dereceli okulda okuyan çocukları için, subay ve astsubaylar tarafından ödenen ücretin yarısı, Millî Savunma Bakanlığınca ödenir. Kanunun 182'nci maddesi gereğince; pansiyonlarda ücret indiriminden faydalanan subay ve astsubayların çocukları, sınıfta kalırlarsa aynı sınıf için ikinci sene bu haktan faydalanamazlar. **30. Vazifede Malul Kalan ve Ölenlerin Ailelerine Ödenecek Tazminatlar:** 926 sayılı Kanunun 183'üncü maddesine göre; subay ve astsubaylardan vazife esnasında malul kalan ve ölenlere ödenecek tazminatlar, özel kanunlarla yürütülür. **31. İş Güçlüğü, İş Riski ve Temininde Güçlük Zammı ile Malî Sorumluluk Tazminatı:** 926 sayılı Kanuna, 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanunla eklenen ve 20.01.1976 tarih ve 1933 sayılı Kanunla değiştirilen ek 3'üncü maddeye göre; Subay, astsubay, uzman erbaş ve uzman jandarmalardan; **a)** Niteliği ve çalışma şartları bakımından güç olan işlerde çalışanlara iş güçlüğü zammı, **b)** Hayat ve sağlık için tehlike arz eden hizmetlerde çalışanlara iş riski zammı, **c)** Temininde, görevde tutulmasında veya belli yerlerde istihdam edilmesinde güçlük bulunan elemanlara temininde güçlük zammı, **d)** Sayıştaya hesap vermekle yükümlü olan saymanlara malî sorumluluk tazminatı ödenir. Bu tazminat ve zamların hangi işi yapanlara, hangi görevde bulunanlara ödeneceği, miktarları, ödeme usul ve esasları her yıl, Genelkurmay Başkanlığı ve Millî Savunma Bakanlığının müştereken lüzum göstermesi üzerine, Maliye Bakanlığının görüşü alındıktan sonra, Millî Savunma Bakanlığının teklifi ile Bakanlar Kurulunca yılda bir defa tespit edilir ve bu tespiti izleyen malî yılbaşından itibaren yürürlüğe girer. **32. Harp Okulları ve Harp Akademilerinde Ders Görevi Verilenlerin Ücreti:** 926 sayılı Kanuna, 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanunla değiştirilen ek 4'üncü maddeye göre; harp okulları, sınıf okulları ve harp akademilerinde ders görevi verilen üniversite öğretim üyeleri, öğretim görevlileri veya profesör, doçent unvanını kazanmış asker ve sivil kişiler

ile öğretim görevliliği niteliği üniversite senatosunca kabul edilen asker ve sivil kişilere ders saati başına ödenecek ücret her, yıl bütçe kanunlarında gösterilir. **33. Kadrosuzluk Tazminatı:** 926 sayılı Kanuna, 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanunla eklenen ve 499 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle yeniden düzenlenen ek 5'inci maddeye göre; 49'uncu maddenin (d) bendi gereğince aynı rütbede hizmete devam ettirilen general ve amirallerden ve rütbe bekleme süresini dolduran albaylardan kendi isteği üzerine emekliye ayrılanlara da, 49 uncu maddenin (f) bendi esaslarına uygun olarak kadrosuzluk tazminatı ödenir. Kanunun 28.06.1978 tarih ve 2159 sayılı Kanunla değişik 49'uncu maddesinde, general ve amiral miktarları konusu düzenlenmiştir. Maddenin 499 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 05.04.2001 tarih ve 4635 sayılı Kanunla değişik (f) bendinde ise, kadrosuzluk tazminatı hükümleri yer almıştır. Bekleme süreleri sonunda terfi ettirilemeyen general ve amiraller emekliye sevk edilirler. Bunlardan; **a)** Bekleme ve görev süresi sonunda emekliye sevk edilen veya bu süreler içerisinde kendi isteği üzerine emekliye ayrılan orgeneral-oramiraller, **b)** Bekleme süresi sonunda, kadrosuzluk sebebiyle terfi ettirilemeyerek emekliye sevk edilen general ve amiraller, **c)** Bu maddenin (d) bendi gereğince aynı rütbede hizmete devam ettirilerek kadrosuzluk nedeniyle, bir üst rütbeye terfi ettirilmeyip emekliye sevk edilen general ve amiraller, **d)** 47'nci maddenin (f) bendine göre korgeneral-koramiralliğe yükselemeyen ve bekleme süresi sonunda emekliye sevk edilen tümgeneral-tümamiraller, **e)** Yaş haddinden emekliye ayrılan general-amiral ve albaylar ile, **f)** Kadrosuzluk nedeniyle yaş haddinden önce emekliye sevk edilen albay, yarbay, binbaşı ve yüzbaşılara, emekliye sevk edildikleri tarihi takip eden ay başından itibaren, orgeneral aylığının (Ek gösterge dâhil); yüzbaşılara % 30'u, binbaşılara % 50'si, yarbaylara % 55'i, albaylara % 70'i, tuğgeneral-tuğamirallere % 75'i, tümgeneral-tümamirallere % 80'i, korgeneral-koramirallere % 90'ı, orgeneral-oramirallere % 100'ü oranında kadrosuzluk tazminatı, rütbelerinin ve makamının yaş haddinden az olmamak üzere 65 yaşına kadar olan sürede Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenir. Ancak; bu suretle verilecek emekli aylığı ve kadrosuzluk tazminatının toplamı, Silahlı Kuvvetlerde görevli aynı rütbedeki bütün emsalinden en az istihkak, tazminat ve aylık alanın eline geçenden fazla olamaz. Sosyal Güvenlik Kurumu, üç aylık devreler hâlinde bu meblağı faturası karşılığında Hazineden tahsil eder. Bu tazminatlar vergiye tabi değildir ve yaş haddinden önce ölenlerin varislerine intikal etmez. Maddenin (g) bendi gereğince; yargı kararlarıyla bir üst rütbeye yükselen albay ve general-amirallerden, ancak kadrosuzluk nedeniyle (Bekleme süresini doldurmadan) emekliye sevk edilenlere de yeni rütbesi üzerinden (f) bendindeki esas ve usullere göre kadrosuzluk tazminatı verilir. 926 sayılı Kanuna 24.04.2008 tarih ve 5758 sayılı Kanunla eklenen geçici 30'uncu maddeye göre; bu Kanunun ek 5'inci maddesi kapsamında

kadrosuzluk tazminatı almaya hak kazanmış olanlar hariç olmak üzere, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emeklilik hakkını elde etmiş olan kıdemli albaylardan kendi isteği ile emekli olanlara da yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar, 49'uncu maddenin (f) bendi esaslarına göre kadrosuzluk tazminatı ödenir. **34. Yabancı Bir Memleket veya Kurumda Görev Alma:** 926 sayılı Kanuna, 31.07.1970 tarih ve 1323 sayılı Kanunla eklenen ve 28.06.2001 tarih ve 4699 sayılı Kanunla değiştirilen ek 10'uncu maddeye göre; yabancı bir memlekette veya uluslararası kuruluşlarda Genelkurmay Başkanlığının muvafakati ile görev alacak subay veya astsubaylara, Millî Savunma Bakanlığının (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için İçişleri Bakanlığının) teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile beş yıla kadar maaşsız izin verilebilir. Birleşmiş Milletler Teşkilatı ile Türkiye Cumhuriyetinin üye olduğu veya imzaladığı anlaşmalarla taraf bulunduğu diğer uluslararası teşkilatlar nezdinde ateşkesi denetlemek üzere gözlemci sıfatıyla görev alan veya barış gücünde görevlendirilen subay ve astsubaylara ise, aynı usul ve süre ile maaşlı izin verilebilir. Bu personele, görevlendirilen teşkilat tarafından yapılacak ödemelerin dışında, ayrıca, aynı kararname ile tespit edilecek tutarda aylık ek ücret de verilebilir. **35. Seferde ve Barışta Silahaltına Alınanlara Ödemeler:** 926 sayılı Kanuna, 03.07.1975 tarih ve 1923 sayılı Kanunla eklenen ek 16'ncı maddeye göre; muvazzaflık hizmeti dışında olmak üzere, seferde ya da talim veya manevra maksadıyla barışta silahaltına alınan yedek subay ve yedek astsubaylara, rütbe, kıdem ve kademelerine göre kıtaya iltihaklarından itibaren, silahaltında bulundukları sürece aylık ve her türlü özlük hakları, Millî Savunma Bakanlığınca ödenir. Özel kanunları gereğince, silahaltında bulundukları sürece aylıklarının ödenmesine devam edilenler hakkında, o kanunlar hükümleri saklıdır. **36. Hizmet Tazminatı:** 926 sayılı Kanuna, 02.02.1981 tarih ve 2379 sayılı Kanunla eklenen ve 368 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 05.02.2009 tarih ve 5837 sayılı Kanunla değiştirilen ek 17'nci maddede düzenlenen hükümler şöyledir: **a)** 29.07.1998 tarih ve 4376 sayılı Kanunla değişik bent gereğince; Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu uyarınca aylık tazminat alanlar, hâkim ödeneği alanlar ve yurt dışına sürekli görevle gönderilenler hariç olmak üzere; Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında bulunan ve aşağıda rütbeleri belirtilen personele, hizalarında gösterilen oranların orgeneral aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda hizmet tazminatı ödenir.

Rütbeler	Tazminat Oranı (%)
A – Subaylar	
Genelkurmay Başkanı	455
Kuvvet komutanları ve Jandarma Genel Komutanı (Orgeneral ve oramiral olmak şartıyla)	400
Orgeneral ve oramiral	380
Korgeneral ve koramiral	335
Tümgeneral ve tümamiral	310
Tuğgeneral ve tuğamiral	290
Kıdemli Albay	280
Albay	260
Yarbay	220
Kıdemli binbaşı	212
Binbaşı	201
Kıdemli yüzbaşı	188
Yüzbaşı	180
Kıdemli üsteğmen	171
Üsteğmen	160
Teğmen	151
Asteğmen	102
B – Astsubaylar (Üstçavuş ve kıdemli üstçavuşlukta üçer yıllık rütbe bekleme süresine tabi olanlar)	
II. Kad. Kd. Bçvş.	201
Kad. Kd. Bçvş.	188
Kd. Bçvş.	177
Kad. Bçvş.	165
Bçvş.	151
Kd. Üstçvş.	140
Üstçvş.	130
Kd. Çvş.	111
Çvş.	102
C – Astsubaylar (Üstçavuş ve kıdemli üstçavuşlukta altışar yıllık rütbe bekleme süresine tabi olanlar)	
II. Kad. Kd. Bçvş.	250
Kad. Kd. Bçvş.	205
Kd. Bçvş.	201
Kad. Bçvş.	188
Bçvş.	177
Kad.Kd.Üçvş.	165

Kd. Üstçvş.	151
Kad.Üçvş.	140
Üstçvş.	130
Kd. Çvş.	111
Çvş.	102
D - Uzman jandarmalar	
VIII. Kad. Bçvş.	130
VII. Kad. Bçvş.	121
VI. Kad. Bçvş.	110
V. Kad. Bçvş.	108
IV. Kad. Bçvş.	105
III. Kad. Bçvş.	102
II. Kad. Bçvş.	100
I. Kad. Bçvş.	94
Çvş.	90
E - Uzman erbaşlar	
Uzman çavuş	100
Uzman onbaşı	94

Bu Kanunun 121'inci maddesi gereğince, tabur komutanlığı ve bölük komutanlığı görevleri ile bu görevlerin Genelkurmay Başkanlığınca belirlenecek eşiti görev yerlerine asaleten veya boş kadrolara asaleten vekil olarak atamaları yapılan subay ve astsubaylara, orgeneral aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının % 15'i oranında ek hizmet tazminatı ayrıca ödenir. Bende, 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen fıkraya göre; bu Kanunun 121'inci maddesi gereğince, gemilere atanan personele fiilen görev yapmaları şartıyla, orgeneral aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının subaylara % 20'si, astsubaylar ile Devlet memurlarına % 13'ü, uzman erbaşlara % 10'u oranında her ay ayrıca ek hizmet tazminatı ödenir. Bu tazminat, hangi kuvvet ve sınıftan olursa olsun, gemilerde fiilen seyir yapmak suretiyle geçici olarak ya da kontrol, tecrübe, denetleme yapmak veya eğitim yaptırmak amaçları için görevlendirilen subay, astsubay, uzman erbaş ve sivil memurlara da görevli bulundukları her gün için otuzda bir oranında ödenir. Şu kadar ki; Uçuş Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu hükümleri gereğince aylık yıpranma tazminatı alanlar ile 14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanun ile ek ve değişiklikleri kapsamına girenlere de yurt içi aylıkları esas alınmak kaydıyla aynı tazminat ödenir. Bu Kanunun 14 ve 109'uncu maddelerine göre astsubaylıktan subaylığa geçenlerin hizmet tazminatı, subay nasbedilmeden önce emsal oldukları astsubayların yükseldikleri rütbe, kıdem ve kademeler için öngörülen hizmet tazminatından az olamaz. **b)** Sıkıyönetim hizmet zammı hariç olmak üzere; yukarıda (a)'da belirtilen ve bu tazminattan yararlanamayan personelin çeşitli ödemelerle bir ayda aldıkları net tutarlar, bu maddede

sayılan ve tazminattan yararlanan personele çeşitli ödemelerle bir ayda verilen net tutarlardan az ise, aynı kıta ve karargâhtaki aynı rütbe ve kıdemdekiler arasında meydana gelen fark ayrıca tazminat olarak ödenir. **c)** 26.12.2001 tarih ve 4730 sayılı Kanun ve 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanununla değişik bende göre; Genelkurmay Başkanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak görev yapan memurlara; anılan Kanuna tabi en yüksek Devlet Memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının % 45'ini geçmemek üzere aylık derecelerine, görev unvanlarına, görev yeri ve özelliklerine, öğrenim durumlarına, çalışma şartlarının zorluğuna göre Millî Savunma Bakanlığının teklifi ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine belirlenecek miktar, oran, esas ve usuller dairesinde ek özel hizmet tazminatı ödenebilir. Millî Savunma Bakanlığıyla Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında veya kadro açıklamalar bölümünde özel nitelikli (İstisnaî memur) olarak gösterilen görev yerlerine atanan, yüksekokul mezunu 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlara ise, en yüksek Devlet Memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının % 80'ini geçmemek üzere yukarıdaki fıkrada belirlenen usul ve esaslar dâhilinde ek özel hizmet tazminatı ödenebilir. Ancak bu fıkraya göre ek özel hizmet tazminatı alacakların toplamı 200 kişiyi geçemez ve bu fıkradan yararlananlara yukarıdaki fıkraya göre ayrıca ek özel hizmet tazminatı ödenmez. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Zam ve Tazminatlar" başlıklı ek maddesine göre "Adalet Hizmetleri Tazminatı" alan personelden, yukarıdaki fıkralar kapsamında bulunanlara ödenecek ek özel hizmet tazminatı, bu fıkralarda belirlenen tavan oranlarının 2/3'ünü geçemez. **d)** Bu maddede belirtilen tazminatlar aylıklarla birlikte ödenir ve damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi değildir. Söz konusu tazminatların hak edilmesinde ve ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. **37. Makam Tazminatı:** 926 sayılı Kanuna, 12.02.1982 tarih ve 2596 sayılı Kanunla eklenen ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 22.11.1995 tarih ve 4137 sayılı Kanunla değiştirilen ek 18'inci maddeye göre; **a)** Bu Kanuna ekli V sayılı makam tazminatı cetvelinde yazılı rütbe ve görevlerde bulunanlara hizalarında gösterilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda makam tazminatı ödenir. Makam tazminatı damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. **b)** Bu rütbe ve görevlerde çalıştıktan sonra emekliye ayrılanlara, yukarıdaki fıkraya göre bulunacak miktarın tamamı hayatta bulundukları sürece her ay Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenir. Sosyal Güvenlik Kurumu, bu ödemeleri üç aylık devreler hâlinde faturası karşılığında Hazineden tahsil eder. Kanuna 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 568 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değiştirilen V Sayılı Cetvel şöyledir:

V Sayılı Makam Tazminatı Cetveli

Sıra No	Kadro ve Rütbe Unvanı	Tazminat Göstergeleri
1	Genelkurmay Başkanı	30.000
2	Orgeneral veya oramiral olmak şartıyla, kuvvet komutanları ve Jandarma Genel Komutanı	20.000
3	Orgeneral ve oramiral	15.000
4	Korgeneral ve koramiral	10.000
5	Tümgeneral ve tümamiral	8.000
6	Tuğgeneral ve tuğamiral	7.000
7	Kıdemli Albay	4.500
8	Albay	3.500
9	Yarbay	2.000

Cetvelin sonundaki nota göre; bu Kanuna tabi olup profesör ve doçent unvanına sahip olanlardan öğretim görevlisi olarak usulüne uygun bir şekilde akademik kariyerini kullanabilecekleri yerlere atananlara, rütbelerine göre yukarıdaki makam tazminatı ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi emsali akademik personel için akademik kadro unvanları itibarıyla belirlenen makam tazminatı miktarından yüksek olanı ödenir. **38.Aylıksız İzin:** 926 sayılı Kanuna, 29.07.1983 tarih ve 2870 sayılı Kanunla eklenen ve 29.07.1998 tarih ve 4376 sayılı Kanun ve 18.06.2003 tarih ve 4902 sayılı Kanunla değiştirilen ek 20'nci maddeye göre; bursla gidenler de dâhil, yetiştirilmek üzere veya sürekli görevle yurt dışına gönderilen personel kanunlarına tabi kamu personelinin; Türk Silahlı Kuvvetlerinde subay, astsubay veya Devlet memuru olarak görevli eşlerine, hizmet safahatları süresince her defasında bir yıldan az olmamak üzere en çok dört yıla kadar aylıksız izin verilebilir. Aylıksız izin alanlara bu Kanun ve diğer kanunlarla tanınan özlük hakları verilmez.

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ PERSONEL KANUNUNA GÖRE VERİLEN ÖDÜLLERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.*

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ STRATEJİK HEDEF PLANIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının Sâri Taahhütlere Girişme Yetkisi: 02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının, ilgili yıl genel ekonomik büyüklükleri ile bütçe büyüklükleri dikkate alınmak suretiyle Bakanlar Kurulunca onaylanan yıllık programlarında yer verilen mal ve hizmet alımı, üretimi ve yenileştirme, yapım ana silah ve malzeme sistemleri ile mühimmat tedarikine ilişkin projeler için sonraki yıllara ait giderleri tutarında gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye, ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri

Bakanlığı yetkilidir. Yıllık programlarda her projenin toplam maliyeti, başlama ve bitiş tarihi, önceki yıllar harcama tutarı ile cari ve gelecek yıllar tahminî gider toplamının gösterilmesi zorunludur. Bakanlar Kurulu, projeleri revize etmeye ve revize yetkisinin belli bir limite kadar olan kısmını ilgisine göre, Millî Savunma Bakanlığına veya İçişleri Bakanlığına devretmeye yetkilidir. **B - Bütçeye Ödenek Konulması:** 3833 sayılı Kanunun 22.02.2006 tarih ve 5459 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının yıllık programlarının gerektirdiği ödenekler, ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı ilgili yılları bütçelerinin ilgili tertibinde yer alır. **C - Avans ve Kredi İşlemleri:** 3833 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; yurt içinden sağlanamayan ihtiyaçlar, yurt dışından peşin veya kredili olarak sağlanır. Bu Kanun kapsamındaki işlerle ilgili avans ve kredi işlemlerinde 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri uygulanmaz. Maddedeki "1050'ye tabi olmama" hükümlerin işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Kefalet Sandığı: *02.06.1934 tarih ve 2489 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kefalet Sandığı.* **2. Millî Müdafaa Mükellefiyeti:** *07.06.1939 tarih ve 3634 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Müdafaa Mükellefiyeti.* **3. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **4. Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Aile ile Birlikte Oturulması Yasak Edilen Bölgelere Geliş ve Gidişte Aile Harcırahı.* ***b)*** *Birlik Hâlinde Yabancı Ülkelere Gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri Mensuplarının Harcırahı.* ***c)*** *Fiilen Arazi Üzerinde Çalışanların Harcırahı.* ***d)*** *Harcırah Hesabında Esas Tutulacak Yol.* ***e)*** *Harcırahın Ödenmesi ve Mahsubu.* ***f)*** *Harcırahlarını Diğer Kanun Hükümlerine Göre Alanlar.* ***g)*** *Harcırah Verilecek Kimseler.* ***h)*** *Memur veya Hizmetli Olmayanların Harcırahı.* ***i)*** *Sevke Memur ve Erbaş ve Erlere Verilecek Gündelik.* ***j)*** *Yurt Dışında Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***k)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***l)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **5. Orman Kanununa Göre İkramiye:** *31.08.1956 tarih ve 6831 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Orman Kanununa Göre İkramiye.* **6. Millî Savunma Bakanlığı İlmî İstişare ve Araştırma Kuruluyla İlgili Hüküm:** *18.05.1959 tarih ve 7279 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Millî Savunma Bakanlığı İlmî İstişare ve Araştırma Kuruluyla İlgili Hüküm.* **7. Millî Savunma Bakanlığına Tahsisli Taşınmaz Malların Satışından Elde Edilen Gelirler ve Ödenek Kaydı:** *28.12.1960 tarih ve 189 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk.*

Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler. **8. Kullandığı Taşınmaz Malların Satışında Uygulanmayacak Hükümler:** *28.12.1960 tarih ve 189 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığıyla İlgili Hükümler.* **9. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *03.01.1961 tarih ve 205 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ordu Yardımlaşma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **10. Askerler İçin Tutulacak Avukat Ücretinin Ödenmesi:** *01.04.1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerler İçin Tutulacak Avukat Ücretinin Ödenmesi.* **11. Ordu Evleri, Askerî Gazino, Kışla Gazinoları ve Askerî Müzelerin Sayıştay Denetimine Tabi Olmaması:** *04.01.1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimine Tabi Olup Olmama.* **12. Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Uygulanmayacak Hükümleri:** *04.01.1961 tarih ve 211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığıyla İlgili Hükümler.* **13. Er ve Erbaş Harçlıkları:** *23.02.1961 tarih ve 257 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Er ve Erbaş Harçlıkları.* **14. Harp Gemilerinin Satışından Elde Edilen Gelirlerin Özel Ödenek Kaydı:** *11.07.1963 tarih ve 269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **15. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler:** *14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kıbrıs'a Gönderileceklere Ödemeler.* **16. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Aylığın Ödeme Zamanı ve Esasları.* ***b)*** *Aylıksız İzin.* ***c)*** *Derece Yükselmelerinde Yükselme Şartları, Onay Mercii ve Derece Yükselmesi Yapamayanlar.* ***d)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***e)*** *Ek Göstergeler.* ***f)*** *Geçici Süreli Görevlendirme.* ***g)*** *Hazarda Eğitim ve Manevra İçin Silahaltına Alınanların Aylıklarının Ödenmesi.* ***h)*** *Makam Tazminatı.* ***i)*** *Seferde Muvazzaflık Hizmeti Dışında Silahaltına Alınan Memurların Aylıklarının Ödenmesi.* ***j)*** *Seferde veya Talim ve Manevra İçin Hazarda Silahaltına Alınanların Askerlik Sürelerinin Kademe ve Derece İntibakları.* ***k)*** *Sefer Hâline Geçişte Silahaltında Bulunan Memurların Aylıkları.* ***l)*** *Silahaltına Alınmazdan Önce Kadrolarından Açıkta Bulunanların Aylıkları.* ***m)*** *Zam ve Tazminatlar.* **17. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları:** *14.07.1966 tarih ve 772 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Özlük Hakları.* **18. Sayıştay Denetimini Kolaylaştırıcı Tedbirlerin Alınması:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetimini Kolaylaştırıcı Tedbirlerin Alınması.* **19. Sayıştay Denetlemesi:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Denetlemesi.* **20. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Talebiyle Sayıştay Denetimi:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın, Türkiye Büyük Millet*

Meclisi Başkanlığının Talebiyle Denetim Yapması. **21. Sayıştayın Yargılaması:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştayın Yargılaması.* **22. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı:** *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı.* **23. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Öngörülen Hükümler:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **24. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı:** *24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı.* **25. Sıkıyönetim Hizmet Zammı ve Tayın Bedeli Ödenmesi:** *13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sıkıyönetim Hizmet Zammı ve Tayın Bedeli Ödenmesi.* **26. Sıkıyönetim Komutanının Mallardan Yararlanması:** *13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sıkıyönetim Komutanının Mallardan Yararlanma Yetkisi.* **27. İş Kanununa Göre Ödenen Kıdem Tazminatı:** *25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı.* **28. Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler:** *27.06.1972 tarih ve 1600 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargıtay Başsavcılığında Görevlendirilen Savcılara Ödemeler.* **29. Tayın Bedeli Ödemeleri:** *22.06.1978 tarih ve 2155 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tayın Bedeli Verilmesi.* **30. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hükümleri:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **31. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması:** *23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması.* **32. Anıtkabir Giderleri:** *11.09.1981 tarih ve 2524 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anıtkabir Giderleri.* **33. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **34. Devlet Mezarlığı Harcamaları:** *06.11.1981 tarih ve 2549 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Mezarlığı Harcamaları.* **35. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı:** *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.* **36. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **37. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler:** *09.07.1982 tarih ve 2692 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçesi ve Ödemeler.* **38. Jandarma Genel Komutanlığıyla İlgili Hükümler:** *10.03.1983 tarih ve 2803 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Jandarma Genel Komutanlığıyla İlgili*

Hükümler. **39. Silahlı Kuvvetlerle İlgili Dernekler:** *16.06.1983 tarih ve 2847 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **40. Kültür Varlıklarının Kültür ve Turizm Bakanlığına Devri:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür Varlıklarının Kültür ve Turizm Bakanlığına Devri.* **41. Taşınır Kültür Varlıklarının Müzeler İçin Satın Alınması:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Taşınır Kültür Varlıklarının Müzeler İçin Satın Alınması.* **42. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler:** *17.08.1983 tarih ve 2879 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personeline Ödemeler.* **43. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler:** *13.10.1983 tarih ve 2919 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğindeki Ödemeler.* **44. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *01.11.1983 tarih ve 2937 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî İstihbarat Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **45. Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü:** *04.11.1983 tarih ve 2941 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seferberlik ve Savaş Hâlinde Araç, Gereç ve Hizmet Verme Yükümlülüğü.* **46. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler:** *09.11.1983 tarih ve 2945 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Güvenlik Kuruluyla İlgili Hükümler.* **47. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **48. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler:** *17.11.1983 tarih ve 2955 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler.* **49. Askerî Hastane Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler:** *17.11.1983 tarih ve 2957 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Hastane Döner Sermayesiyle İlgili Hükümler.* **50. Maliye Teftiş Kurulu:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Maliye Teftiş Kurulu.* **51. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Muhasebat Genel Müdürlüğünün Görevleri.* **52. Saymanlık Müdürlüğü:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Saymanlık Müdürlüğü.* **53. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **54. Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılmasıyla İlgili Hüküm:** *30.05.1984 tarih ve 3212 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* ***b)*** *Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılmasıyla İlgili Hüküm.* **55. Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve**

İşletilmesine İlişkin Kanun Hükümleri: *10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **56. Millî Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarındaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler:** *10.06.1985 tarih ve 3225 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığı İle Kuvvet Komutanlıklarındaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler.* **57. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *07.11.1985 tarih ve 3238 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **58. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **59. Yüksek Hâkimlik Tazminatı:** *270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı.* **60. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hüküm:** *285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğiyle İlgili Hükümler.* **61. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri:** *28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Jandarma Kanunu Hükümleri.* **62. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi:** *28.09.1988 tarih ve 3472 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi.* **63. Kara Sınırlarının Korunmasında Görev Alanlara Ödemeler:** *10.11.1988 tarih ve 3497 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kara Sınırlarının Korunmasında Görev Alanlara Ödemeler.* **64. Harp Akademileri Öğretim Elemanlarının Hakları:** *24.05.1989 tarih ve 3563 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harp Akademileri Öğretim Elemanlarının Hakları.* **65. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **66. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **67. Görev Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Görev Tazminatı.* **68. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat.* **69. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı.* **70. Yabancı Dil Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yabancı Dil Tazminatı.* **71. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **72. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler:** *02.07.1992 tarih ve 3833 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planıyla İlgili Hükümler.* **73. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **74. Başbakanlıkta Ödenen Fazla**

Çalışma Ücreti: *547 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkta Ödenen Fazla Çalışma Ücreti.* **75. Seferberlik ve Savaş Hâline Harp Sanayii Ödenekleri:** *28.02.1995 tarih ve 4083 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seferberlik ve Savaş Hâline Harp Sanayii Ödenekleri.* **76. Muhtaç Erbaş ve Er Ailelerinin Ücretsiz Tedavisi:** *18.02.1998 tarih ve 4341 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhtaç Erbaş ve Er Ailelerinin Ücretsiz Tedavisi.* **77. Yurt Dışı Tedavi Giderlerine Katılım Payı:** *29.07.1998 tarih ve 4375 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışı Tedavi Giderlerine Katılım Payı.* **78. Temsil Tazminatı:** *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı.* **79. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler:** *24.02.2000 tarih ve 4536 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerle İlgili Hükümler.* **80. Harp Okullarında Özlük Hakları:** *11.05.2000 tarih ve 4566 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harp Okullarında Özlük Hakları.* **81. Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler:** *23.05.2000 tarih ve 4568 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanundaki Hükümler.* **82. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **83. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **84. Yapı Denetimi Hükümleri:** *29.06.2001 tarih ve 4708 sayılı Kanun ve 3194 sayılı İmar Kanununun ilgili hükümleri için bk. Yapı Denetimi Hükümleri.* **85. Hibe Alma ve Verme:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hibe Alma ve Verme.* **86. Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları:** *11.04.2002 tarih ve 4752 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları.* **87. Türkiye Adalet Akademisini İlgilendiren Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **88. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu Hükümleri:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.* ***b)*** *Bütçelerin Uygulama Esasları.* ***c)*** *Taşınır ve Taşınmazlar.* **89. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması:** *17.07.2004 tarih ve 5233 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması.* **90. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler:** *16.06.2005 tarih ve 5366 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler.* **91. Sosyal Sigortalar ve**

Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri: *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **92. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi:** *21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre İkramiye Verilmesi.* **93. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri:** *24.05.2007 tarih ve 5668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri.* **94. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri:** *21.11.2007 tarih ve 5715 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu Hükümleri.* **95. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **96. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği Hükümleri.* **97. Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşların Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşleri:** *İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esasların ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **98. Malî Olmayan Varlıklar ve Sınıflandırılması:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Malî Olmayan Varlıklar ve Sınıflandırılması.* **99. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.* **100. Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği Hükümleri:** *31.12.2005 tarih ve 26040 sayılı (3.Mükerrer) Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmeliğin hükümleri konusunda, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Aylık Ödemeleri.* ***b)*** *Cenaze Giderlerinin Ödenmesi.* ***c)*** *Er ve Erbaş Harçlıkları ve Tayın Bedellerinin Ödenmesi.* ***d)*** *İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.* ***e)*** *Olağanüstü Hâllerde ve Yeni Bir Giderin Ortaya Çıkması Hâlinde Yapılacak Ödemelere İlişkin Düzenlemeler.* ***f)*** *Ödül ve İkramiyelerin Ödenmesi.* ***g)*** *Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi.* ***h)*** *Taşınır İşlem Fişine İlişkin İstisnaî Hükümler.* ***i)*** *Tedavi Giderlerinin Ödenmesi.* ***j)*** *Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zarar Ödemeleri.* ***k)*** *Yolluklara İlişkin Diğer Hükümler.* ***l)*** *Yurt İçi Sürekli Görev Yolluğunun Ödenmesi.* ***m)*** *Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.* **101. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar:** *İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esasların ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.* **102. Ön Ödeme Usul ve**

Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri: *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **103. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **104. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Faaliyet Raporlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **105. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kesin Hesapların Düzenlenmesiyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **106. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Stratejik Planlamayla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **107. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **108. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Taşınmaz Malların Tahsis ve Devriyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **109. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **110. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **111. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kaçakçılıkla Mücadeleyle İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **112. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Performans Programlarıyla İlgili Yönetmelik Hükümleri.*

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B –Enstitünün Gelirleri:** 18.11.1960 tarih ve 132 sayılı Kanunun 16.05.1985 tarih ve 3205 sayılı Kanun ve 16.07.2004 tarih

ve 5230 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesine göre, Türk Standartları Enstitüsünün gelirleri şunlardır: **1.** Türk Standartları Enstitüsünün çalışma konuları ile ilgili oldukları veya çalışmalarından doğrudan doğruya yahut dolayısıyla faydalandıkları ilgili bakanlıklarca Türk Standartları Enstitüsünün mütalaası alınarak tespit edilen 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi teşekkül, müessese ve ortaklıklarla, bakanlıkların teftiş ve denetlemesi altındaki birlik, kurum ve ofislerin her yıl bütçelerine koyacakları 5.000 lira maktu aidat ile bir önceki yılın bilançosuna göre tahakkuk eden safi kârlarının binde birine tekabül eden nispî aidatlar (4603 sayılı Kanuna tabi bankalar hariç). **2.** Türk Standartları Enstitüsünün yapacağı hizmetler karşılığı olarak gerçek ve tüzel kişilerden Yönetim Kurulunca uygun görülecek miktarda veya tarifelerine göre alınacak ücretler. **3.** Yayın ve (TSE) markasından sağlanacak gelirler. **4.** Her türlü yardım, bağış ve sair gelirler.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

TÜRK TARİH KURUMU BAŞKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **C - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.*

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON ANONİM ŞİRKETİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Türk Telekom Çalışanlarının Statüsü, Ücret Rejimi ve Emekliliği: 04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanuna, 27.01.2000 tarih ve 4502 sayılı Kanunla ek 22'nci maddedeki hükümler şöyledir: **a) Personelin Statüsü:** 12.05.2001 tarih ve 4673 sayılı Kanunla değişik bende göre; Türk Telekom'daki kamu payı % 50'nin altına düşünceye kadar, Türk Telekom Yönetim Kurulu üyeliklerine atanacaklarda Devlet memurluğuna atanabilme genel şartlarına sahip olma ve en az dört yıllık yükseköğrenim görme şartları aranır. Bunların dışında kalan personel iş mevzuatı uyarınca istihdam edilir. İş mevzuatına göre istihdam edilenlere ilişkin kayıt ve şartlar Yönetim Kurulu tarafından tayin olunur. Türk Telekom, Yönetim Kurulu kararıyla sözleşmeli olarak yerli ve yabancı yönetici ve uzman çalıştırabilir. **b) İş mevzuatına Tabi Diğer Personelin Ücretleri:** İş mevzuatına tabi olan diğer Türk Telekom çalışanlarının aylık ücretleri kendilerini atamaya yetkili olan Yönetim Kurulu tarafından tespit olunur. **c) Harcırah:** Türk Telekom çalışanlarının harcırah miktarları ile harcırah ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Türk Telekom

Yönetim Kurulunca belirlenir. **d) Personelin Emekliliği:** Maddenin (c) bendi gereğince; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte T. C. Emekli Sandığına tabi olarak çalışmakta olan personelin İş Kanununa göre istihdam edilmeyi tercih etmeleri hâlinde isteyenlerin T. C. Emekli Sandığı ile irtibatları devam eder. Bu durumda ilgililerin hizmet sürelerinin değerlendirilmesi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu personelin emeklilik işlemlerinde, genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdürler için belirlenen ek gösterge rakamını geçmemek üzere, ifa ettikleri görevler itibarıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre girebilecekleri sınıflardaki benzeri görevlerin aynı kadro, unvan ve dereceler için belirlenmiş ek göstergeler ve makam tazminatları uygulanır. 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıdaki maddede sözü geçen 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malullük, vazife malullüğü ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. **B – İş Mevzuatı Kapsamına Geçen Personelin Durumu:** 406 sayılı Kanuna, 16.06.2004 tarih ve 5189 sayılı Kanunla ek 32'nci maddeye göre; ek 22'nci maddenin (a) bendinin bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri uyarınca belirlenen aslî ve sürekli görevlere ilişkin kadrolarda çalışmakta olan personel, istekleri hâlinde iş mevzuatına tabi personel statüsüne geçirilir ve ek 22'nci maddenin (c) bendi hükümleri bunlar hakkında da uygulanır. Bu kadrolardan boş ve/veya herhangi bir sebeple boşalacak olanlar hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. İş mevzuatına tabi personele, kadrolu ve sözleşmeli statüde iken 5434 sayılı Kanuna tabi olarak geçen hizmet süreleri için ödenecek kıdem tazminatının tutarı Türk Telekom'daki kamu payı % 50'nin altına düştükten sonra bu hizmetleri işçilikte geçmiş gibi kabul edilerek iş mevzuatına göre hesaplanır. 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak kaydıyla, maddede sözü geçen 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malullük, vazife malullüğü ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. **C - Telekomünikasyonla İlgili Satış Bedellerinin Gelir Kaydı:** *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir,*

Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler. **E - Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** 04.02.1924 tarih ve 406 sayılı Kanunun *ilgili hükümleri için bk. Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **F - Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **G - Evrensel Hizmetin Sağlanması Nedeniyle Bütçeye Gelir Kaydı:** *16.06.2005 tarih ve 5369 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

TÜRK ULUSLARARASI GEMİ SİCİLİ HARÇLARINDAN GELİR KAYDI: *16.12.1999 tarih ve 4490 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Kurumun Gelirleri, Giderleri, Bütçesi ve Denetimi: 03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre, Kurumun gelirleri şunlardır: **a)** Mamul üretimi, satışı ve uygunluk belgesi başına alınacak tutar. **b)** Tescil, izin ve ruhsat harçları. **c)** Bu Kanunda yer alan idarî para cezalarının yüzde yirmi beşi. Kurumun giderleri şunlardır: **1.** İdarî giderler. **2.** Sektörle ilgili araştırma-geliştirme faaliyetleri ile tütün ve alkol tüketiminden kaynaklanan kamusal, toplumsal ya da tıbbî nitelikteki her türlü zararlı etkileri önleyecek çalışmaları yönlendirerek organizasyonu sağlamak üzere gerekli gördüğü faaliyetlerin desteklenmesinden doğan giderler. Kurumun giderleri Kurul kararıyla yürürlüğe giren yıllık bütçeye göre yapılır. Kurumun bütçe yılı takvim yılıdır. Yıllık gelir ve gider arasındaki fark Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslar dâhilinde genel bütçeye aktarılır. Kurum Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabidir. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu, 10.12.2007 tarih ve 5018 sayılı Kanunla düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle, maddenin bütçeyle ilgili hükümlerinin işlerliği kalmamıştır. **B - Personel Rejimi:** 4733 sayılı Kanunun 03.04.2008 tarih ve 5752 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesindeki hükümler şöyledir: **1.** Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, idarî hizmet sözleşmesiyle sözleşmeli olarak istihdam edilen personel eliyle yürütülür. **2.** Kurum personeli ücret ve malî haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. **3.** Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme

Kurulu Başkanı ve üyeliklerine atananlar ile ekli (I) sayılı cetvelde gösterilen kadrolarda bulunan Kurum personeli, 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabidir. Emeklilik yönünden, Kurul Başkanına bakanlık müsteşarı, Kurul üyelerine bakanlık müsteşar yardımcısı, Kurum başkan yardımcılarına bakanlık genel müdürü, I. hukuk müşavirine bakanlık I. hukuk müşaviri, daire başkanlarına bakanlık genel müdür yardımcısı ve Kurum meslek personeline kazanılmış hak dereceleri itibarıyla karşılık gelen Başbakanlık uzmanı ve Başbakanlık uzman yardımcıları için tespit edilen ek gösterge ve makam tazminatı uygulanır. Bu görevlerde birinci derece için belirlenmiş olan ek göstergelerin uygulanması suretiyle geçirilen süreler makam tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır. Diğer personel hakkında ise, genel hükümler esas alınır. **4.** Kurul Başkan ve üyeliklerine atananlardan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu veya özel mevzuatla düzenlenmiş personel rejimine tabi olanlar, Kuruldaki görevleri sona erdikten sonra başvurmaları hâlinde ilgili bakan tarafından, mükteseplerine uygun bir kadroya atanırlar. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır. **5.** Kurul Başkan ve üyelerinin aylık net ücretleri, en yüksek Devlet memurunun her türlü ödemeler dâhil aylık net ücretinin iki katını geçmemek üzere, bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilir. **6.** Kurum personelinin ücret ve diğer malî hakları, Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde Kurulca tespit olunur. 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıdaki maddede sözü geçen 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malullük, vazife malullüğü ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. **C - İkramiye Ödenmesi:** 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 03.04.2008 tarih ve 5752 sayılı Kanunla değişik 8'inci maddesinin dördüncü fıkrasına göre; ambalajlarında bandrol, etiket, hologram, pul, damga veya benzeri işaret bulunmayan ürünleri ya da taklit veya niteliğine uygun olmayan işaretleri taşıyan ürünleri ticarî amaçla bulunduran, nakleden, satışa arz eden veya satanlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Bu fıkrada belirtilen ürünlere el konulması, muhafazası ve tasfiyesi ile bunları ihbar edenlere ve yakalayan kamu görevlilerine ikramiye ödenmesi hususlarında 21.03.2007 tarih ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda kaçak eşya için öngörülen usuller uygulanır. **D - Uygulanmayacak Hükümler:** 09.05.1955 tarih ve 6551 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; Tekel İdaresi, bu Kanunla

tekel dışı bırakılan maddelerin muhafazası için kullanılan ve mülkiyeti kendisine ait bulunan bütün gayrimenkulleri ve tesisleri, Bakanlar Kurulu kararıyla ve Muhasebe-i Umumiye Kanununun 24'üncü maddesine tabi tutulmaksızın genel hükümler dairesinde gerçek ve tüzel kişilere satmaya salahiyetlidir. Maddedeki "tabi olmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

TÜZEL: Hükmî. Hukukî, hukuk ile ilgili.

TÜZEL KİŞİ: *bk. Hükmî Şahıs.*

TÜZEL KİŞİLERİN İKAMETGÂHI: *bk. Hükmî Şahısların İkametgâhı.*

TÜZÜK: *bk. Nizamname.*

1590

U

UÇUCULARA ÖDENECEK TAZMİNAT: *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.*

UÇUCU VE KURBAĞA ADAMLARA ÖDENECEK TAZMİNAT: *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.*

UÇUŞ, DALIŞ VE ATLAYIŞ TAZMİNATININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

UÇUŞ, PARAŞÜT, DENİZALTI, DALGIÇ VE KURBAĞA ADAM HİZMETLERİ TAZMİNATI: A - Kanunun Kapsamı: 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre; bu Kanun, Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup pilot, silah sistem operatörü uçuş ekibi personeli, paraşütçü, denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlar ile bunların adayları hakkında uygulanır. **B - Tanımlar:** 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunda geçen kavramların anlamları, 3'üncü maddede gösterilmiştir: **1. Pilot ve Pilot Adayı:** Türk Silahlı Kuvvetleri uçuş eğitimi teşkillerinden veya yabancı bir devlet uçuş okul veya kurslarından pilotluk diploması alan ve diploması usulüne göre onaylanan kimseye pilot; pilot olmak için sayılan yerlerde fiilen uçuşa başlayanlara pilot adayı denir. Pilotlar, statülerine göre jet pilotu ve pervaneli pilotu olmak üzere ikiye ayrılır. **a)** Muharip jet uçuş birliklerinde; av, av-bombardıman ve taktik keşif görevleri yapmak üzere yetiştirilerek jet pilotu sertifikası alan ve bu niteliğini muhafaza eden pilot, jet pilotu statüsünde, **b)** Jet pilotu statüsü dışında kalan diğer pilotlar pervaneli pilotu statüsünde, kabul edilir. **2. Silah Sistem Operatörü ve Silah Sistem Operatörü Adayı:** Türk Silahlı Kuvvetleri uçuş teşkillerinde veya yabancı bir devlet uçuş okulu veya kurslarından silah sistem operatörü diploması alan ve diploması usulüne göre onaylanan pervanesiz jet uçağında; darbe, av-bombardıman, av-önleme ve keşif görevleri yapılması için pilotla birlikte uçarak uçaktaki silah sistemlerini kullanan kimseye silah sistem operatörü; silah sistem operatörü olmak için jet uçağında uçuşa başlayanlara, silah sistem operatörü adayı denir. **3. Uçuş Ekibi:** 01.03.2007 tarih ve 5590 sayılı Kanunla değişik bende göre; uçmakta olan bir hava vasıtasının içinde pilot ile beraber bulunarak uçuş vazifelerinin yapılmasına katılmalarının gerekli olduğu kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca onaylanan kimse veya kimselerdir. **4. Paraşütçü ve Paraşütçü Adayı:** Türk Silahlı Kuvvetleri paraşütçülük okulu veya yurt içi, yurt dışı kurslarından paraşütçülük diploması alan ve diploması usulüne uygun olarak onaylananlara paraşütçü; paraşütçü olmak için sayılan yerlerde

fiilen paraşütçülük eğitim ve öğrenimine başlayanlara, paraşütçü adayı denir. **5. Denizaltıcı, Dalgıç ve Kurbağa Adam ile Denizaltıcı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Adayı:** Denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam okul ve kurslarından diploma alan ve diploması usulüne göre onaylanan kimselere niteliklerine göre denizaltıcı dalgıç ve kurbağa adam; denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam olmak için sayılan yerlerde fiilen eğitim ve öğrenime başlayanlara denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam adayı denir. **6. Paraşütçülük Hizmeti:** Bu hizmet, sağlık nedenleri hariç zorunlu olup, Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında paraşütçü, arama-kurtarma, iz bulucu, özel harp özel birlik ve paraşütçü komando olarak gösterilen görevler ile bunların sevk ve idaresinde bilfiil görevli paraşütçü niteliklerini taşıyan personelin hizmetlerine denir. **7. Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmeti:** Bu hizmetler, sağlık nedenleri hariç zorunlu olup, Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam olarak gösterilen görevler ile bunların sevk ve idaresi ile bilfiil görevli denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam niteliklerini taşıyan personelin hizmetlerine denir. **8. Uçuş Hizmet Süresi:** Uçucuların, okul veya uçuş kurslarında ilk uçuşa başlama tarihlerinden itibaren uçuculuktan ayrılmalarına kadar geçen uçuculuk süreleridir. **9. Paraşütçülük Hizmet Süresi:** Paraşütçülerin, okul veya paraşütçü kurslarında ilk atlayışa başlama tarihinden itibaren paraşütçülükten ayrılmalarına kadar geçen sürelerdir. **10. Denizaltıcı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmet Süresi:** Denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamların denizaltı dalgıç ve kurbağa adam okul veya kurslarında ilk dalışa başlama tarihinden itibaren dalıcılıktan ayrılmalarına kadar geçen sürelerdir. **11. Kıstas Aylık:** 08.06.1989 tarih ve 3570 sayılı Kanunla değişik bent gereğince, en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarıdır. **12. Hizmet Yılı:** Bu Kanunda geçen uçuş, atlayış ve dalış hizmet yılları veya yalnızca "yıl" kavramları 01 Eylül tarihinde başlayıp 31 Ağustos tarihinde biten 12 aylık dönemi kapsar. **C - Uçuculara Ödenecek Tazminat:** 2629 sayılı Kanunun 08.06.1989 tarih ve 3570 sayılı Kanun ve 499 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 4'üncü maddesine göre; **1.** Jet pilotlarına ve jet pilot adaylarına kıstas aylığın % 100'ü, **2.** Pervaneli pilot ve pervaneli pilot adaylarına kıstas aylığın % 70'i, **3.** Silah sistem operatörlerine ve silah sistem operatörü adaylarına kıstas aylığının % 90'ı, **4.** Uçuş ekibi personeline kıstas aylığın % 65'i üzerinden bu Kanuna ek cetvelde hizmet yılları (Adaylar için birinci hizmet yılı) karşılığında gösterilen oranda aylık uçuş tazminatı ödenir. Harp okulu öğrencileri ile sözleşmeli subay adaylarına pilotluk eğitimine başlamadan önce havacılık ders konuları içerisinde yapacakları fiilî uçuş eğitiminin her uçuş saati başına kıstas aylığın % 1'i tazminat olarak ödenir. **D - Paraşütçülere Ödenecek Tazminat:** 2629 sayılı Kanunun 499 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 01.03.2007 tarih ve 5590 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre; askerî paraşütçü hizmet kadrolarına atanan paraşütçü ve paraşütçü

adayı subay, sözleşmeli subay ve astsubaylarla, askerî paraşütçü niteliklerini kurdukları hâlde kadro ve hizmet gerekleri nedeniyle Silahlı Kuvvetlerin diğer görevlerine atanan subay, sözleşmeli subay ve astsubaylardan kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının onayı ile daha sonra tekrar paraşütçülük hizmetlerinde görevlendirilmeleri gerekli görülenlere zorunlu yıllık atlayış miktarının yarısını tamamladıkları sürece, kıstas aylığın % 60'ı üzerinden bu Kanuna ek cetvelde hizmet yılları (Adaylar için 1'inci hizmet yılı) karşılığında gösterilen oranda aylık atlayış tazminatı ödenir. Paraşütçülerden, Özel Harbin Özel Birliğinde bilfiil görev yapanlara, yıllık zorunlu atlayış miktarlarını tamamladıkları sürece ek cetvelde hizmet yılları karşılığında gösterilen aylık tazminat oranları subaylar ve sözleşmeli subaylar için 20, astsubaylar için 15, uzman jandarma ve uzman erbaşlar için 10'ar puan artırılarak ödenir. Görev esnasında sakatlanarak sağlık kurullarından "paraşütle atlayamaz" raporu alan personel de diğer kadro görevlerine ataması yapılıncaya kadar bu fıkra hükmünden istifade etmeye devam eder. Özel Harbin Özel Birliğinde ve diğer birliklerde görevli paraşütçülerden, görevinin ihtisası gereği aynı zamanda dalgıç ve kurbağa adam olarak da eğitim ve görev yapan subay, sözleşmeli subay ve astsubaylara, dalgıç ve kurbağa adamlar için gösterilen zorunlu yıllık dalış süresini de tamamladıkları sürece ek cetvelde hizmet yılları karşılığında gösterilen aylık tazminat oranları ayrıca 10'ar puan artırılarak ödenir. Askerî okul öğrencileri ve subay ve astsubay sınıf okulu öğrencilerinden (Sözleşmeli subay adayları ve sözleşmeli subaylar dâhil) paraşütle atlayış eğitimine katılanlar ile askerî paraşütçü olmak üzere seçilen erbaş ve erlere, okul veya kursta her atlayış başına kıstas aylığın % 1,5'u, temel atlayışlarını tamamlayarak yukarıda belirtilen askerî okullarda paraşüt eğitimine devam eden öğrenciler ile paraşütçü kadrolarında görevlendirilen erbaş ve erlere görevlendirildikleri müddetçe her atlayış başına kıstas aylığın % 3'ü atlayış tazminatı olarak ödenir. Yılda 40 atlayıştan fazlası tazminat yönünden dikkate alınmaz. **E - Denizaltıcı, Dalgıç v Kurbağa Adamlara Tazminat:** 2629 sayılı Kanunun 499 ve 562 sayılı kanun hükmünde kararnameler ve 01.03.2007 tarih ve 5590 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesine göre; denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam kadrolarına atanan veya denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam olmak üzere seçilerek eğitime başlayan personelden; **1.** Denizaltıcı subaylar ve sözleşmeli subaylar ile denizaltıcı kursiyer ve stajyer subay ve sözleşmeli subaylara kıstas aylığın % 70'i, **2.** Denizaltıcı astsubaylar ile denizaltıcı kursiyer ve stajyer astsubaylara kıstas aylığın % 65'i, **3.** Dalgıç ve kurbağa adam subay, sözleşmeli subay ve astsubaylar ile dalgıç ve kurbağa adam kursiyer ve stajyer subay ve astsubaylara, kıstas aylığın % 60'ı üzerinden bu Kanuna ek cetvelde hizmet yılları (Adaylar için birinci hizmet yılı) karşılığında gösterilen oranda aylık dalış tazminatı ödenir. Denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam kursu gören

sözleşmeli subay adayları ile kurbağa adam kursu gören harp okulu öğrencilerine kurs süresince kıstas aylığının % 4'ü oranında aylık dalış tazminatı ödenir. Denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam olmak üzere seçilen erbaş ve erlere kursa katılmalarını takip eden ay başından itibaren kıstas aylığının % 2'si, kursu başarmalarından itibaren denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam kadrolarında görevlendirildikleri müddetçe kıstas aylığın % 4'ü oranında aylık dalış tazminatı ödenir. Denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam niteliklerini korudukları hâlde kadro ve hizmet gerekleriyle Silahlı Kuvvetlerin diğer görevlerine atananlardan, kuvvet komutanlarının, Jandarma Genel Komutanının veya Sahil Güvenlik Komutanının onayı ile tekrar denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam hizmetlerinde görevlendirilmeleri gerekli görülen ve sağlık durumları elverişli olan denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlara yıllık zorunlu dalış saatini tamamladıkları sürece hizmet yıllarına bağlı olarak denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlara ödenen oranda aylık tazminat ödenir. **F - Tazminatın Ödenme Şartları ve Kesilmesi:** 2629 sayılı Kanunun 08.06.1989 tarih ve 3570 sayılı Kanun, 568 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 01.03.2007 tarih ve 5590 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesine göre; **1.** Pilotların, silah sistem operatörlerin ve uçuş ekibi personelinin uçuş tazminatı alabilmeleri için bir yılda en az; **a)** Uçuş hizmeti 10 yıldan az veya tüm uçuşu 1.500 saatin altında olanların 60 saat, **b)** Uçuş hizmeti 10-20 yıl veya tüm uçuşu 1.500-2.500 saat arasında olanların 30 saat, **c)** Uçuş hizmeti 20 yıldan veya tüm uçuşu 2.500 saatten fazla olanların 15 saat, uçuş yapmaları şarttır. **2.** Askerî paraşütçülerin aylık atlayış tazminatı alabilmeleri için bir yılda en az; **a)** Asteğmen-binbaşı rütbelerindeki subaylar ile astsubay çavuş-astsubay başçavuş rütbelerindeki astsubayların 24, **b)** Yarbay-general rütbelerindeki subaylar ile astsubay kıdemli başçavuş rütbesindeki astsubayların 12, paraşüt atlayışı yapmaları şarttır. **3.** Denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamların aylık dalış tazminatı alabilmeleri için bir yılda en az; **a)** Dalış hizmeti 10 yıldan az veya tüm dalışı 1.500 saatin altında olanların 60 saat, **b)** Dalış hizmeti 10-20 yıl veya tüm dalışı 1.500-2.500 saat arasında olanların 30 saat, **c)** Dalış hizmeti 20 yıldan veya dalışı 2.500 saatten fazla olanların 15 saat dalış yapmaları şarttır. **4.** Kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca Genelkurmay Başkanlığının onayı alınmak kaydıyla; **a)** Bu maddede belirtilen yıllık zorunlu uçuş, atlayış ve dalış süreleri malzeme, araç ve teknik zorunluluk veya imkânsızlıklar nedeniyle veya olağanüstü durumlarda azaltılabilir. **b)** 20 uçuş veya dalış hizmeti yılı veya 2.500 saatten fazla uçuş veya dalışı olan uçucu, denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlarla, yarbay-general rütbelerindeki veya 500'den fazla atlayışı olan paraşütçü personelden geçici bir süre için ve devamlı olarak, 3 yılı geçmemek kaydıyla uçucu, paraşütçü, denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam statü ve hakları baki kalmak üzere yıllık zorunlu uçuş, atlayış ve dalış süre ve miktarları aranmayabilir. **5.**

Yıllık zorunlu uçuş saati, atlayış miktarı veya dalış süresini tamamlamayanların uçuş, atlayış ve dalış tazminatının % 50'si müteakip hizmet yılı başlangıcından itibaren kesilir. Normal tazminat önceki yıldan noksan kalan süre veya miktarın tamamlanmasını takip eden ay başından itibaren ödenmeye başlanır. **6.** Pilot, silah sistem operatörü, uçuş ekibi personeli, askerî paraşütçü, denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamların aylık tazminat alabilmeleri için görev ve hizmete ilişkin istekleri gereği gibi yerine getirmedikleri yolunda bir yıl içinde emrinde çalıştığı en yakın iki üst derece amirlerinin imzasını taşıyan yazılı iki ihtar veya aylık bir fena faaliyet raporu almamış olmaları şarttır.
Bu şartı taşımayanların tazminatının % 50'si tebliğ tarihini izleyen ay başından itibaren kesilir. Bu kesilme durumunu düzelttiğine dair en yakın iki üst derece amirlerinden olumlu kanaat raporu alıncaya kadar devam eder. Normal tazminat, olumlu kanaat raporunun alındığı tarihi izleyen ay başından itibaren ödenir. **7.** Uçuş, paraşütle atlayış ve dalış hizmetine ilişkin görevler sırasındaki kazalar ve diğer sağlık nedenleri sonucunda hava değişimi alan veya geçici olarak uçuştan, paraşütçülükten veya dalıştan başka hizmetlere nakledilen pilotlara silah sistem operatörlerine, uçuş ekibi personeline, paraşütçülere, denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlara iki yıl süre ile son aldıkları aylık tazminat ödenir. Bu süreler uçuş, atlayış, dalış hizmetinden sayılır ve bu süre zarfında uçuş, atlayış, dalış zorunluluğu aranmaz. İki yıldan fazlası için aylık uçuş, atlayış, dalış tazminatı kesilir. Bunlar tekrar göreve başladıklarında diğer şartları haiz iseler aylık tazminat göreve başladıkları tarihi izleyen ay başından itibaren ödenir. **8.** Uçuş, paraşütle atlayış, dalış tazminatı alan personelden uçuş, paraşütle atlayış ve dalışla ilgisi olmayan yurt dışı daimî görevlere atananların yurt dışı daimî görevlerde geçen süreleri uçuş, atlayış, dalış hizmet süresinden sayılır. Ancak, bu görevlere atananların yurttan ayrılış tarihini izleyen ay başından itibaren aylık uçuş, atlayış ve dalış tazminatı kesilir. **9.** Yukarıda 1'inci bent kapsamına giren personele; aynı bentte belirtilen zorunlu uçuş saatinden fazla uçtukları her uçuş saati için, uçuş hizmet yılının son ayındaki uçuş tazminatının % 4'ü oranında ayrıca her yıl toptan ödeme yapılır. Bu ödemenin yapılmasında 120 saatten fazla uçuşlar dikkate alınmaz. Bu şekilde ödenen tazminat damga vergisi hariç hiçbir vergiye tabi tutulmaz. **G - Yıpranma Tazminatı:** 2629 sayılı Kanunun 499 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 8'inci maddesine göre, yıpranma tazminatının ödenme usul ve şartları aşağıda gösterilmiştir: **1.** Uçuş, atlayış, dalış kıymetlendirme kurullarının kararları ile; **a)** Sekiz uçuş hizmet yılını tamamladıktan sonra daimî olarak yer hizmetine nakledilen pilotlara, silah sistem operatörlerine, **b)** On iki uçuş hizmet yılını tamamladıktan sonra daimî olarak yer hizmetine nakledilen uçuş ekibi personeline, **c)** Sekiz paraşütle atlayış hizmet yılını tamamladıktan sonra daimî olarak diğer sınıf görevlerine nakledilen veya paraşütçülük görevi yapamayan askerî paraşütçülere, **d)** Denizaltıcı,

dalgıç ve kurbağa adam subaylar ile sözleşmeli subaylar için sekiz, astsubaylar için on iki dalış hizmet yılını tamamladıktan sonra denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam hizmet kadrolarında görev alamayacak duruma gelerek daimî olarak diğer görevlere nakledilen denizaltıcı dalgıç ve kurbağa adamlara, **2.** Uçuş, atlayış, dalış hizmetine ilişkin görevler sırasındaki kazalar sonucunda veya diğer sağlık nedenleri ile yetkili sağlık kurulları raporlarına dayanılarak daimî olarak yer hizmetine veya diğer sınıf görevlerine nakledilen uçucu, paraşütçü denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlara, Silahlı Kuvvetlerde görevde bulundukları sürece uçuş, atlayış, dalış görevlerinden ayrıldıkları tarihteki derece ve kademelerinin ödenme tarihindeki karşılığının (Ek gösterge dâhil) % 10'u tutarında aylık yıpranma tazminatı ödenir. Ancak bu tazminat 10 yıldan sonra ödenmez. **3.** Disiplinsizlik nedeniyle, bu madde kapsamına girenlere ve kendi istekleri ile ayrılanlara yıpranma tazminatı ödenmez. **H - Diğer Personele Ödenecek Tazminat:** 2629 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; hangi meslek ve sınıftan olursa olsun, uçak veya denizaltı vasıtaları içinde fiilen uçmak veya dalmak suretiyle bu vasıtaların uçmasında veya dalmasında görev alanlar ile bu vasıtaları kontrol ve tecrübe maksatları için görevlendirilen ve aylık uçuş veya dalış tazminatı almayan personelin her uçuş veya dalış saati başına kıstas aylığın % 1'i kendilerine tazminat olarak ödenir. Ancak bu şekilde görev yapanlara bir ay içinde ödenecek tazminat miktarı, kıstas aylığın % 10'unu geçemez. **İ - Öğretmenlere Verilecek Yetiştirme İkramiyesi:** 2629 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; **1.** Hava Harp Okulu, hava okulları, diğer uçuş okul ve kursları öğrencilerini, aynı hava vasıtasında fiilen uçurmak suretiyle yetiştiren uçuş öğretmenleri ile kıtalarda çift kumandalı hava vasıtalarında atış, alet, intibak ve standardizasyon uçuş öğretmenliği yapanlara, öğretmenlik uçuş saati başına, **2.** Paraşütçü okul ve kurslarında öğrencilerini aynı hava vasıtalarından fiilen paraşütle atlatmak suretiyle yetiştiren öğretmenler ile kıtalarda paraşütçülük eğitimi için uçaktan paraşütle atlatma öğretmenliği yapanlara, uçaktan yaptıkları her atlayış grubu başına, **3.** Dalgıç veya kurbağa adam okul ve kurslarında öğrencileri fiilen dalmak suretiyle yetiştiren öğretmenlerin her dalış saati başına, kıstas aylığın binde üçü, yetiştirme ikramiyesi olarak ayrıca ödenir. Bu ikramiye öğretmenliğin yapıldığı ayın sonunda verilir. **J - Uçak ve Gemi Tipi:** 2629 sayılı Kanunun 01.03.2007 tarih ve 5590 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesine göre; Silahlı Kuvvetlerde uçucuların, paraşütçülerin ve denizaltıcıların bu hizmetlerini yapacakları uçak (Sabit veya döner kanatlı) ve gemi tipi, görev ve ihtiyaca göre kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca saptanır. **K - Hizmet Süresi Hesabı:** 2629 sayılı Kanunun 01.03.2007 tarih ve 5590 sayılı Kanunla değişik 12'nci maddesine göre; uçuş, paraşütle atlayış, dalış hizmet sürelerinin hesabında başlangıç, tarihi; okul veya kurslarda ilk uçuşa, atlayışa, dalışa başlanılan

tarihtir. Uçuştan, atlayıştan, dalıştan ayrılma tarihi ise durumlarına göre; **1.** Uçuş, atlayış, dalış kıymetlendirme kurullarının karar tasdik tarihi, **2.** Yetkili sağlık kurulu raporunun tasdik tarihi, **3.** Uçuculardan istekleri üzerine ayrılmaları kabul edilenlerin dilekçe tarihidir. Başlangıç ve uçuştan atlayıştan, dalıştan ayrılma tarihleri arasındaki süre, uçuş, atlayış, dalış hizmet süresidir. Uçuş, paraşüt, denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam hizmet süreleri, hizmet yılı başlangıcına göre tespit edilir. Yıl hesabında altı ay ve daha fazla süreler tam yıla tamamlanır. Altı aydan az süreler dikkate alınmaz. Hizmet yılları her yıl 01 Eylül tarihine göre düzenlenerek, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca onandıktan sonra ilgililere duyurulur. 23 yıl ve daha fazla uçuculuk, paraşütçülük, dalıcılık hizmet süresi olan bütün pilot, silah sistem operatörü, uçuş ekibi personeli, paraşütçü, denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlara 23'üncü hizmet yılı karşılığında gösterilen oranda aylık tazminat ödenir. **L - Şehitlik ve Sakatlık Tazminatı:** 2629 sayılı Kanunun 376 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 13'üncü maddesine göre; **1.** Pilot, silah sistem operatörü ve bunların adaylarıyla uçuş ekibi personelinin uçuş hizmet faaliyetlerinden, **2.** Paraşütçü ve paraşütçü adaylarının uçuş faaliyetleri ile paraşüt atlayışlarından, **3.** Denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlar ile bunların adaylarının denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam hizmet faaliyetlerinden, **4.** Hangi meslek ve sınıftan olursa olsun; vazifeli olarak askerî uçak veya askerî maksatla kullanılan uçak ve denizaltıda bulunan askerî personel ile bir askerî hizmetin ifası için bu vasıtalarda bulunanlar, uçak veya denizaltıda bulundukları esnada veya paraşütle atlayış faaliyetlerinden, şehit olan veya sakat kalanlara bu Kanun hükümlerine göre tazminat verilir. 2629 sayılı Kanunun 28.02.1995 tarih ve 4082 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesinde tazminatın miktarları belirlenmiştir: **a)** Şehit olanların kanunî mirasçılarına kıstas aylığın 60 katı, **b)** Sakatlananlara 5434 sayılı Kanun uyarınca vazife malulü olanlar hakkında esas alınan 13.07.1953 gün ve 1053 sayılı "Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkındaki Nizamname"de gösterilen 6 derece üzerinden ve sakatlık derecelerine göre (a) bendinde belirtilen miktarın; birinci dereceye % 75'i, ikinci dereceye% 65'i, üçüncü dereceye % 65'i, dördüncü dereceye % 45'i, beşinci dereceye % 35'i, altıncı dereceye % 25'i, **c)** Yaralanma ve sakatlık durumları (b) bendinde gösterilen derecelerde olmamakla birlikte görevlerinden ayrılmalarına neden olmuş ise, (a) bendinde belirtilen miktarın % 20'si, tutarında maddî ve manevî tazminat ödenir. Bu tazminatın tespitine esas tutulacak kıstas aylığı, tazminat verilmesine dair karar tarihindeki kıstas aylığıdır. **d)** (a) bendi esaslarına göre tespit edilen tazminatın kanunî mirasçılara intikalinde; şehidin eş ve füruu veya yalnızca füruu ile içtima eden ve ölüm tarihinde sağ olan ana ve babanın her birine ayrı ayrı olmak üzere % 10 tutarındaki kısmı verildikten sonra kalanı içtima eden diğer mirasçılara

ödenir. Diğer hâllerde miras hükümleri uygulanır. Ancak ana ve babaya verilen tazminat, çocukların her birine ödenen tazminattan fazla olamaz. **M - Statünün Kaybı:** 2629 sayılı Kanunun 01.03.2007 tarih ve 5590 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesine göre; kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca teşkil edilecek yetkili kurullar tarafından uçucu, paraşütçü, denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlardan görevlerinin gerektirdiği nitelikleri kaybettikleri veya görev isteklerini yerine getirmedikleri anlaşılanların bu statülerine son verilir. **N - Olağanüstü Hâllerde Silahaltına Alınan Personel ve Ödenecek Tazminat:** 2629 sayılı Kanunun 499 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 16'ncı maddesine göre; olağanüstü hâllerde Türk Silahlı Kuvvetlerinin uçucu, paraşütçü, denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam personel ihtiyacını karşılamak üzere silahaltına alınan subay, sözleşmeli subay, astsubay, erbaş ve erlerden gerekli görülenler branşları ile ilgili okul, birlik veya kurslarda, eğitime tabi tutulurlar. **1.** Kurs esnasında subay, sözleşmeli subay ve astsubaylar kendi statüsünde bulundukları adaylar gibi tazminat alırlar. Subay, sözleşmeli subay ve astsubaylara kurslardan ve okullardan mezuniyeti müteakip Silahlı Kuvvetler içinde veya dışında geçmiş uçuculuk, paraşütçülük, dalıcılık hizmet yılları da dikkate alınarak aylık uçuş, paraşüt, dalış tazminatı ödenir. **2.** Uçucu, denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam erbaş ve erlere okul veya kursta kıstas aylığının % 2'si, kursu bitirip kadrolarda görevlendirildikleri sürece kıstas aylığının % 4'ü aylık uçuş, dalış tazminatı olarak ödenir. Ancak uçuculardan fiilen pilotluk görevini yapanlara kıstas aylığının % 10'u, aylık uçuş tazminatı olarak ödenir. **3.** Paraşütçü erbaş ve erlere birlik veya okullardaki yer eğitim süresince her atlayış başına kıstas aylığının % 1,5'u temel atlayışlarını tamamlayarak kadrolarda görevlendirildikten sonra her atlayış başına kıstas aylığının % 3' ü paraşüt atlayış tazminatı olarak ödenir. Yılda 40 atlayıştan fazlası tazminat yönünden dikkate alınmaz. **4.** Yukarıdaki bentlerde sayılanlara, bu Kanun hükümlerine göre şehitlik ve sakatlık tazminatı ödenir. **O – Aylıkların Ödenme Şekli:** 2629 sayılı Kanunun 17'nci maddesine göre; bu Kanunda belirtilen aylık tazminat ay başında peşin olarak ödenir ve damga resmî hariç herhangi bir vergiye tabi değildir. Aylık tazminat ödemelerinde Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır. **P – Diğer Hükümler: 1.** 2629 sayılı Kanunun 18'inci maddesine göre; **a)** Pilot paraşütçülere ayrıca aylık atlayış tazminatı ödenmez. **b)** Paraşütçüler, uçuş tazminatından yararlanamazlar. **c)** Denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam hizmetlerinden ancak birinden tazminat ödenir. 2629 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; bu Kanun kapsamına girenlerden 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun hükümlerine göre görev yaparken bu Kanunun 13'üncü maddesindeki faaliyetlerinden dolayı şehit olanlar veya sakatlananlar 14'üncü maddeye göre şehitlik ve sakatlık tazminatı alırlar, ayrıca 2330

sayılı Kanundan yararlanamazlar. 2629 sayılı Kanuna Ek Cetvelin 568 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik şekli şöyledir:

Ek Cetvel

	A – Hizmet Grubu: Jet Pilotu, Pervaneli Pilotu, Helikopter Pilotu, Jet Silah Sistem Operatörü	**B** – Hizmet Grubu: Denizaltıcı Subay, Denizaltıcı Astsubay, Dalgıç, Kurbağa Adam	**C** – Hizmet Grubu: Uçuş Ekibi, Paraşütçü
Hizmet Yıl	Tazminat Oranları (%)	Tazminat Oranları (%)	Tazminat Oranları (%)
1	290	284	270
2	297	289	274
3	306	294	280
4	315	301	286
5	324	305	291
6	326	311	295
7	337	316	300
8	343	320	304
9	348	324	310
10	355	326	316
11	359	332	319
12	365	338	324
13	373	346	329
14	377	349	334
15	383	353	340
16	390	357	346
17	393	363	351
18	397	366	357
19	405	371	363
20	411	376	368
21	418	381	372
22	425	386	378
23	460	438	431

UÇUŞ TAZMİNATININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

UFUK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf*

Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.

UHDE: Bir işi üzerine alma, kendisinde olma.

UHDESİNDE OLMAK: Üstünde olmak, sorumluluğu altında olmak, mülkiyetinde olmak, zilyetliğinde olmak.

UKUD: Sözleşmeler. Kelimenin tekili, akd.

ULAŞTIRMA BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE İŞLETMESİNE GELİR KAYDI: *10.07.2003 tarih ve 4925 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ULAŞTIRMA BAKANLIĞINCA ALINAN DENİZ DİBİ TARAMALARI, DENEY VE ARAŞTIRMA BEDELLERİNİN GELİR KAYDI: *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

ULAŞTIRMA BAKANLIĞINCA OLUŞTURULAN DANIŞMA KURULLARININ GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: 09.04.1987 tarih ve 3348 sayılı Kanuna, 27.01.2000 tarih ve 4502 sayılı Kanunla eklenen ek 1'inci maddeye göre; Ulaştırma Bakanlığı, teknolojinin getirdiği yeni ulaştırma ve haberleşme hizmetleri ile ilgili olarak oluşturulacak politikaların tespitinde, Bakanlık dışından tecrübeli ve yetişkin kişi ve kuruluş temsilcilerinin katıldığı geçici danışma kurulları kurabilir. Bu kurul üyelerinin yol ve konaklama giderleri ile birlikte kurulun diğer faaliyet giderleri Ulaştırma Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

ULAŞTIRMA BAKANLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Ulaştırma Bakanlığınca Oluşturulan Danışma Kurullarının Giderlerinin Ödenmesi:** *09.04.1987 tarih ve 3348 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulaştırma Bakanlığınca Oluşturulan Danışma Kurullarının Giderlerinin Ödenmesi.* **C - Yapım İhalelerinde Yetki:** *09.04.1987 tarih ve 3348 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yapım İhalelerinde Yetki.* **D - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Harcırah Hesabına Esas Tutulacak Kilometre veya Deniz Mili.* ***b)*** *Memuriyet Mahalli İçinde Seyyar Olarak Görev Yapan Memur ve Hizmetlilerin Harcırahı.* ***c)*** *Ulaştırma Hizmeti Veren Kuruluşlarda Harcırah.* **E - Karayolları Trafik Kanunu Hükümleri:** *13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **F - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **G - Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün Özelleştirilen Limanlarından Elde Edilen Gelirler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **İ - Ulaştırma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesine Gelir**

Kaydı: *10.07.2003 tarih ve 4925 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **İ - Kara Yolu Geçişinde Yabancı Araçlardan Alınan Ücret:** *10.07.2003 tarih ve 4925 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kara Yolu Geçişinde Yabancı Araçlardan Alınan Ücret.* **J - Bölünmüş Yollarla İlgili Hüküm:** *19.11.2003 tarih ve 5003 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bölünmüş Yollarla İlgili Hükümler.* **K - Ulaştırma Bakanlığınca Alınan Deniz Dibi Taramaları, Deney ve Araştırma Bedelleri:** *14.07.2004 tarih ve 5217 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **L - Evrensel Hizmetin Sağlanması Nedeniyle Bütçeye Gelir Kaydı:** *16.06.2005 tarih ve 5369 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **M - Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler:** *10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler.* **N - Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler:** *05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla İlgili Hükümler.* **O - İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar:** *İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ilgili hükümleri için bk. İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.*

ULAŞTIRMA HİZMETİ VEREN KURULUŞLARDA HARCIRAH: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 53'üncü maddesine göre; Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları ve Devlet Havayolları gibi ulaştırma hizmeti ifa eden müesseselerin memur ve hizmetlilerine verilecek harcırah, bu Kanun ile tespit edilmiş bulunan miktarları aşmamak ve Kanunun genel esasları dışına çıkmamak şartıyla, Maliye Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığınca, müesseselerin özelliklerine göre tüzüklerle tespit olunur.

ULAŞTIRMA VE HABERLEŞME GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 43'üncü maddesine göre, ulaştırma ve haberleşme giderlerinin ödenmesinde aşağıdaki belgeler aranır: **A-** Kamu kurum ve kuruluşlarınca veya kamu kurum ve kuruluşlarının denetim ve gözetimi altında bir imtiyaz hakkı dâhilinde özel hukuk tüzel kişilerince sunulan tekel niteliğindeki telefon, teleks, telefaks ile ilgili her türlü hat ve benzeri ulaştırma ve haberleşme araçlarının kullanım ve abone giderleriyle telgraf ve posta pulu bedellerinin ödenmesinde; yurt içi ve yurt dışı şehirler arası telefon görüşme bedellerinin resmî-özel ayrımını gösterir, kullanıcının beyanına dayalı olarak ilgili daire amirince onanmış fatura, ödeme belgesine bağlanır. **B -** Tekel niteliğinde olmayan veya ihale mevzuatına göre temin edilen telefon, teleks, telefaks ve benzeri ulaştırma ve haberleşme araçlarının her türlü hat kullanım ve abone giderlerinin ödenmesinde,

aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Taahhüt dosyası. **2.** Yurt içi ve yurt dışı şehirler arası telefon görüşme bedellerinin resmî-özel ayrımını gösterir, kullanıcının beyanına dayalı olarak ilgili daire amirince onanmış fatura. **C -** Bir bağlantıyla ulaşılan (Telefon, kablo, internet vb.) televizyon ve benzeri araçların abone giderleri ile bilgisayar haberleşmesi ve haber ajansları abonelik giderleri gibi bilgiye abonelik giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Taahhüt dosyası. **2.** Fatura.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi ve Gelirleri: 04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre, Enstitünün gelirleri şunlardır: **a)** Eti Holding A.Ş.'nin bor ürünlerinin satışından % 0,2 oranında pay. **b)** Bor madenleri işletmelerinden alınan Devlet hakkının % 15'i. **c)** Enstitüye yapılacak yardımlar, bağışlar ve vasiyetler. **d)** Enstitünün ücret karşılığı verdiği hizmet gelirlerinin tamamı ile sürekli ve süreli personel tarafından yapılacak Ar-Ge projeleri karşılığı alınan ücretlerin % 20'si. **e)** Yayın gelirleri. **f)** Patent gelirleri ve sair gelirler. Enstitünün gelirlerinin, giderlerini karşılaması esastır. Enstitü gelirleri, Yönetim Kurulunun uygun gördüğü bankalarda açılacak hesaplarda tutulur. Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanmayan paralar Maliye Bakanlığına bildirildikten sonra Enstitünün ertesi yıl gelir hesabına aktarılır. Enstitünün gelirleri bu Kanunda belirtilen görevlerini tam olarak yerine getirebilmesi için yeterli düzeye gelinceye kadar, gerekli malî kaynak genel bütçeden karşılanır. Enstitünün giderleri, Yönetim Kurulunca onaylanan bütçeden karşılanır. Ancak; Enstitü, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. **B - Personelin Statüsü:** 4865 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre; Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, idarî hizmet sözleşmesi ile istihdam edilen sürekli personel eliyle yürütülür. Enstitü personeli ücret ve malî haklar dışında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. Enstitüde proje ve araştırmaların gerektirdiği niteliklere sahip proje ve araştırma süresi ile sınırlı olarak yeterli sayıda süreli personel istihdam edilebilir. Enstitüde süreli olarak görevlendirilen personelin çalıştıkları süre zarfında ücretleri ile sosyal güvenlik ve benzeri yükümlülükleri Enstitü tarafından ödenir. Enstitüde bu şekilde istihdam edilen kamu kurum ve kuruluşları personeli kurumlarından izinli sayılırlar. Bu kişilerin statüleri ile buna ait her türlü hak ve mükellefiyetleri saklı tutulur. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfi hakkını kazananlar başkaca hiçbir

işleme lüzum kalmaksızın terfi ettirilirler. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır. Enstitüde yabancı danışman ve uzmanlar da istihdam edilebilir. Enstitü personelinin nitelikleri ile sözleşme usul ve esasları, Enstitünün önerisi ve Bakanın onayı üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelik ile tespit edilir. Enstitüde istihdam edilecek yabancı danışman ve uzmanların nitelikleri ile sayısı, ücretleri ve sözleşme usul ve esasları da bu yönetmelikte düzenlenir. Yabancı danışman ve uzmanlar hariç, Enstitü personelinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48'inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartlar ile Enstitünün amaçlarının gerektirdiği nitelikleri taşımaları zorunludur. **C - Malî Hakları:** 4865 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; emeklilik açısından, Enstitü Başkanı genel müdür, koordinatörler Başbakanlık başkanları, uzmanlar bakanlık daire başkanına denk statüde kabul edilir. Yabancı danışman ve uzmanlar hariç, Enstitü Başkanı ile sürekli ve süreli personelin aylık ücret ve diğer malî hakları, 13.07.2001 tarihli 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerine, ayda ikiden fazla olmamak üzere uhdesinde kamu görevi bulunanlara 2.000 gösterge rakamının, uhdesinde her herhangi bir kamu görevi bulunmayanlara ise 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri, Enstitü Başkanı, sürekli ve süreli personel ile vekâlet ve istisna akdi ile hizmet verenlerin ve yabancı danışman ve uzmanların görevlerinin ifası sırasında yaptıkları masrafların hangilerinin Enstitü bütçesinden karşılanabileceğine dair usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. **D – Denetim:** 4865 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre; Enstitü, 21.02.1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescil hükümleri hariç, Sayıştay denetimine tabidir. Sayıştay Kanununun vize ve tescil ile ilgili 30, 32, 33, 36 ve 37'nci maddeleri, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 81'inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. **E – Uygulanmayacak Hükümler:** 4865 sayılı Kanunun 17'nci maddesine göre; Enstitü, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescile ilişkin hükümlerine tabi değildir. Maddedeki hükmünün işlerliği bulunmamaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.*

ULUSLARARASI ÇOCUK KAÇIRMANIN HUKUKÎ YÖN VE KAPSAMINA DAİR KANUN HÜKÜMLERİ: Velayet hakkı ihlal edilerek Sözleşmeye taraf bir ülkeden diğer bir taraf ülkeye götürülen veya alıkonulan çocuğun mutat meskeninin bulunduğu ülkeye iadesine veya şahsî ilişki kurma hakkının kullanılmasına dair 25.10.1980 tarihli Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukukî Veçhelerine Dair Sözleşmenin

uygulanmasını sağlamaya yönelik usul ve esasların düzenlemesi amacıyla, 22.11.2007 tarih ve 5717 sayılı Kanun çıkarılmıştır. **A - Kanunun Kapsamı:** 5717 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; bu Kanun, bir kişiye veya bir kuruma tek başına veya birlikte kullanılmak üzere tevdi edilmiş bulunan ve yer değiştirmenin veya alıkonulmanın gerçekleştiği sırada fiilen kullanılmakta olan velayet veya şahsî ilişki kurulması haklarının ihlalinden hemen önce mutat meskeninin bulunduğu taraf ülkelerden birinde bulunan çocuklara uygulanır. **B - Çocuğun Giderleri:** 5717 sayılı Kanunun 26'ncı maddesine göre; bir aile yanına veya paralı özel bir kurum ya da benzeri teşekküllere yerleştirilen çocuğun (On altı yaşını tamamlamamış kişiler) giderleri Devletçe ödenir. Ödenecek bu meblağ aile mahkemesince verilecek bir kararla tespit edilir. Haksız yere ödeme yapılmasına sebebiyet veren ilgililere karşı Devletin, genel hükümler uyarınca rücu hakkı saklıdır. **C - Yargılama Masrafları:** 5717 sayılı Kanunun 27'nci maddesine göre, bu Kanunun uygulanmasından doğan dava ve işler harca tabi değildir. Yargılama masrafları kovuşturma ödeneğinden karşılanır. Bununla birlikte yargılama masrafları davayı kaybedene yükletilir. Şu kadar ki; başvuruda bulunan adına bir avukat veya müşavirin katılımından doğan masraflar ile çocuğun iadesi sebebiyle doğan masraflar kovuşturma ödeneğinden karşılanmaz. **D - Adlî Yardım:** 5717 sayılı Kanunun 28'inci maddesine göre, bu Kanunun uygulanmasında başvuruda bulunan, adlî yardımdan yararlanabilir.

ULUSLARARASI GENEL YÖNETİM MUHASEBESİ STANDARTLARININ UYARLANMASI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 140'ıncı maddesine göre; geliştirilen uluslararası genel yönetim muhasebesi standartlarının ilk defa uygulanacak olması veya mevcut bir standardın değiştirilerek uygulanacak olması durumunda, gerekli hazırlıkların yapılabilmesi için, uygulamaya ne zaman başlanılacağı, önceden Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunca duyurulur ve gerekli görülmesi hâlinde bir geçiş dönemi belirlenir.

ULUSLARARASI KURULUŞTA HİZMET ALMA: *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Bir Memleket veya Uluslararası Kuruluşta Hizmet Alma.*

UMUMÎ: Genel. Bazı düzenlemelerde, kamu. Kelimenin tekili, âm.

UMUMÎ BÜTÇE: Merkezî idare biçiminde örgütlenmiş ve Devletin temel görevleri olan yasama, yürütme ve yargı görevlerini yürüten kuruluşların gelir ve giderlerini düzenleyen ve yıllık olarak kanunlaştırılan bütçe. Genel bütçe. *Ayrıca, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

UMUMÎ BÜTÇELİ İDARE: Genel bütçe ile idare edilen ve her yıl çıkarılan genel bütçe kanununda gösterilen kuruluş. Genel bütçeli kuruluş. *Ayrıca 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçe Türleri, Kapsamı ve İlkeleri.*

UMUMÎ HAYATA MÜESSİR AFET: Deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri tabiî afetler nedeniyle yapılara ve kamu tesislerine önemli derecede zarar veren veya vermesi muhtemel yerlerdeki afet.

UMUMÎ HAYATA MÜESSİR AFETLER DOLAYISIYLA ALINACAK TEDBİRLERLE YAPILACAK YARDIMLARA DAİR KANUNA GÖRE GELİR VE ÖDENEK KAYDI: *15.05.1959 tarih ve 7269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

UMUMÎ MUVAZENE: Genel bütçe.

UMUMÎ TEBLİĞ: *bk. Genel Tebliğ.*

UMUMÎ VEKÂLETNAME: Bir kimsenin kendi adına her türlü işi yapması için, başkasına vermiş olduğu vekillik belgesi. Genel vekâletname.

UNSUR: Bir şeyin teşekkülü için gereken şart ve parçalar. Herhangi bir hukukî olayın var olabilmesi için zarurî sayılan şartlar. Bir şey telef veya tahrip olmadıkça, kendisinden ayrılması mümkün olmayan mütemmim cüzler, o şeyin unsurlarıdır.

USUL,-LÜ: Bir kimsenin ana ve babası istikametinde yukarıya doğru olan bütün kan hısımları. Üst soy hısımlığı. Ana, baba, ana ile babanın ana ve babaları gibi. Bir amaca ulaşmak için izlenen, tutulan yol, yöntem, tarz. Kelimenin tekili, asl.

USULSÜZ TEVDİ: Muhafaza edilmek üzere verilen şeyin, milsen geri verilmesi hususunun sarahaten veya zımnen kararlaştırılmış bulunması hâlindeki tevdi. Bir miktar paranın açık olarak verilmesi gibi.

USUL VE FÜRU HISIMLIĞI: Biri diğerinin sulbünden gelenler arasındaki hısımlık. Evlatla ana, baba arasındaki kan hısımlığı gibi. Alt soy ve üst soy hısımlığı.

UŞAK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

UYGULAMA PROJESİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

UYGULAMA YILI: Yıllara sâri büyük yapım ve onarım işlerinde projenin uygulanacağı yıl.

UYGULAMA YILI BİRİM FİYATI: İş programına uygun olarak her yıl yapılacak iş kalemlerine ait belirlenmiş bedel.

UYGUN BEDEL: Artırma ihalelerinde, tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere, teklif edilen bedellerin en yükseği; eksiltme ihalelerinde, tahmin edilen bedeli geçmemek üzere, teklif edilen bedellerin komisyonca uygun görüleni.

UYGUN GÖRÜŞ ALINMASI GEREKEN HÂLLERDEKİ ÖDEMELERDE ARANACAK BELGELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Vize veya Uygun Görüş Alınması*

Gereken Hâllerdeki Ödemelerde Aranacak Belgeler.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Aylık Ek Ödemeler:** 12.06.1979 tarih ve 2247 sayılı Kanunun 23.07.2008 tarih ve 5791 sayılı Kanunla değişik 38'inci maddesi gereğince; Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanının mazereti hâlinde yerine başkanlık edene, bu sürelerin içinde kaldığı her ay itibarıyla, toplantıya katılan başsavcılar ile asıl ve yedek üyelere, toplantı yapılan ay itibariyle, aylık ve ödeneklerinden ayrı olarak 7.500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda ödenek verilir. Toplantıya başsavcılar yerine katılan savcılara, toplantı yapılan ay itibarıyla; Uyuşmazlık Mahkemesinin raportörlerine ise her ay olmak üzere, aylık ve ödeneklerinden ayrı olarak 3.500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda ödenek verilir. Bu ödenekler, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulamaz. Kanunun 39'uncu maddesi gereğince; Uyuşmazlık Mahkemesinin araç, gereç ve sair ihtiyaçları ile Başkan, Başkanın mazereti hâlinde Uyuşmazlık Mahkemesine Başkanlık eden üyeye, Başsavcı, Başkanunsözcüsü ile yardımcılarına, Uyuşmazlık Mahkemesinin asıl ve yedek üyelerine ve raportörlerine verilen ücret Adalet Bakanlığı bütçesine eklenecek ödeneklerden karşılanır. **C - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **D - Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* **E - Yüksek Hâkimlik Tazminatı:** *270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı.*

UZMAN ERBAŞ KANUNU HÜKÜMLERİ: A - Özlük Hakları: Uzman erbaşların özlük hakları, 18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun 10.02.2004 tarih ve 5085 sayılı Kanunla değişik 16'ncı maddesinde yer almıştır: **1.** Uzman erbaşlara, göreve başlamış olmak kaydıyla sözleşmenin onaylandığı tarihten geçerli olarak Kanuna ekli Ek 1 Sayılı Aylık Gösterge Tablosu üzerinden aylık verilir. Uzman çavuşlar 10'uncu derecenin birinci kademesinden; uzman onbaşılar ise, 11'inci derecenin birinci kademesinden giriş yaparlar. Uzman onbaşılıktan uzman çavuşluğa terfi edenlerin intibakları, bulundukları derece ve kademenin bir üst derecesinin aynı kademesine yapılır. Uzman erbaşlara; yan ödemeleri, Silahlı Kuvvetler hizmet tazminatı, aile yardımı ödeneği, doğum yardımı ödeneği, ölüm yardımı ödeneği ve yakacak yardımı 27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanun esaslarına göre, tayın bedeli 22.06.1978 tarihli ve 2155 sayılı Kanun esaslarına göre ödenir. Uzman

erbaşlardan uçuş, paraşüt, denizaltı, dalgıç ve kurbağa adam hizmetlerinde görevlendirilenlere Silahlı Kuvvetler hizmet tazminatına ek olarak, bu hizmetlerde görevlendirilen ve aynı uçuş, dalış ve atlayış hizmet süresinde bulunan astsubaylara 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanun esaslarına göre hizmet yılları itibarıyla ödenen uçuş, dalış ve atlayış tazminatlarının % 30'u tutarında aylık uçuş, dalış ve atlayış tazminatı ayrıca ödenir. Uzman erbaşlar mevcut hükümler dâhilinde, Millî Savunma Bakanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait konutlardan, kiralama sisteminden ve lojman tazminatından da istifade ederler. Tutuklanan, firar veya izin tecavüzünde bulunan ve cezası infaz edilmekte olan uzman erbaşların aylık, ödenek ve tazminatları hakkında, 926 sayılı Kanunun 65'inci maddesi hükümleri uygulanır. **2.** Kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanlardan hizmet süresi beş yılı geçmeyenlere, ayrıldıkları tarihte almakta oldukları net maaşları tutarının (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28'inci maddesinde belirtilen ek tazminatlarla 14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve lojman tazminatı ile yabancı dil tazminatı hariç) iki katının toplam hizmet yılı ile çarpımından bulunacak miktarda ikramiye verilir. Hizmet süresi beş yılı geçenlere ise beş yıllık hizmetleri için yukarıdaki esasa göre hesaplanacak tutara; ayrıldıkları tarihte almakta oldukları net maaşları tutarının (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28'inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve lojman tazminatı ile yabancı dil tazminatı hariç), beş yıldan fazla olan hizmet yılı toplamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın ayrıca ilave edilmesi suretiyle tespit edilecek miktarda ikramiye verilir. Ancak, uzman erbaşlara ödenecek ikramiye, hiçbir suretle ayrıldıkları tarihte almakta oldukları ikramiye ödenmesine esas net maaşlarının yirmi katını geçemez. İkramiyelerden; damga vergisi hariç, vergi kesilmez. **3.** Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden; bu evlilikleri, Yabancı Uyruklu Kişilerle Evlenen Subay ve Astsubaylar Hakkında Yönetmelikte belirtilen esaslar dâhilinde Genelkurmay Başkanlığı tarafından uygun görülmeyenlerin, çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkartılanların veya disiplinsizlik ve ahlakî nedenlerle sonradan Silahlı Kuvvetlerde kalması uygun görülmeyenlerin sözleşmeleri feshedilir ve bunlara ikramiye ödenmez. Astsubay nasbedilenlere de ikramiye verilmez. Sağlık, vefat, istihdam edildiği kuvvet komutanlığı veya sınıfının değiştirilmesi yahut bulunduğu kadronun kaldırılması durumunda bir yılı tamamlamadan ayrılanlara, bir yıl içinde alması gereken ikramiye tutarı, on iki aya eşit olarak bölünmek suretiyle hizmet ettiği her aya isabet eden miktarda ödeme yapılır. **4.** Maddenin 11.06.2008 tarih ve 5768 sayılı Kanunla değişik dördüncü fıkrasına göre; asgarî dört yıl fiilî hizmetlerini, komando birliklerinde komando olarak veya kadro görev yeri sadece

yüzer birliklerde bulunan sınıflarda tamamlamış olan uzman erbaşlar ile uzman erbaşların istihdam edildiği kadro görev yerinin herhangi bir nedenle kaldırılması veya bu kadrolarda uzman erbaş istihdam edilmesine gerek kalmaması durumlarında uzman erbaşlar, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından, ihtisas sahibi olduğu diğer birliklerdeki boş olan uzman erbaş kadro görev yerlerine atanabilirler veya başka bir sınıfta istihdam edilebilirler. Bu durumda olan uzman erbaşların ilgili kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının görüşleri alındıktan sonra Genelkurmay Başkanlığı tarafından kuvvetleri değiştirilebilir. Bu fıkra uyarınca, atanan, kuvvet veya sınıf değişikliği işlemine tabi tutulan uzman erbaşlar, sözleşmenin feshini isteyebilirler. Bu şekilde sözleşmenin feshini isteyen uzman erbaşların istekleri kabul edilir ve bunlara bu Kanun esaslarına göre tahakkuk edecek ikramiye ödenir. **5.** Uzman erbaşlıktan ayrılanlardan kamu kurum ve kuruluşlarına memur veya sözleşmeli personel olarak atananlar ile iş kanunlarına tabi olarak çalışanların emekli olmaları durumunda; 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 20'nci maddesi uyarınca ödenecek emekli ikramiyesi veya iş kanunlarına göre ödenecek kıdem tazminatının hesabında, bu maddeye göre ödenen ikramiyede esas alınan hizmet süreleri dikkate alınmaz. 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıdaki maddede sözü geçen 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malullük, vazife malullüğü ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. **6.** Maddeye 11.06.2008 tarih ve 5768 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; görevde iken işledikleri ve 12'nci maddenin dördüncü fıkrasının (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen hususlar nedeniyle haklarında dava açılan ancak, yargılama sırasında sözleşme süresinin bitmesi nedeniyle kendi istekleri ile ayrılan uzman erbaşlara, yargılama sonuçlanıp kesinlik kazanıncaya kadar ikramiye ödemesi yapılmaz. Yargılama sonucunda beraat edenlere hak ettikleri ikramiye ödenir. Yargılama sonucunda anılan bentlerde belirtilen şekillerde mahkûm olanlara ise ikramiye ödemesi yapılmaz. **7.** Vefat eden uzman erbaşların dul ve yetimlerine, Sosyal Güvenlik kurumunca aylık bağlanamaması durumunda, bu Kanun esaslarına göre hesaplanacak ikramiye kanunî mirasçılara aynen ödenir. **8.** Kanuna, 10.02.2004 tarih ve 5085 sayılı Kanunla eklenen Ek 1 Sayılı Cetvel aşağıdadır:

Ek 1 Sayılı Cetvel

Uzman Erbaşlar İçin Aylık Gösterge Tablosu

Dereceler	Kademeler								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	1020	1065	1110	1155	1210	1265	1320	1380	---
4	915	950	985	1020	1065	1110	1155	1210	1265
5	835	865	895	915	950	985	1020	1065	1110
6	760	785	810	835	865	895	915	950	985
7	705	720	740	760	785	810	835	865	895
8	660	675	690	705	720	740	760	785	810
9	620	630	645	660	675	690	705	720	740
10	590	600	610	620	630	645	660	675	690
11	560	570	580	590	600	610	620	630	645

B - Tedavileri: 3269 sayılı Kanunun 10.02.2004 tarih ve 5085 sayılı Kanun ve 11.06.2008 tarih ve 5768 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Uzman erbaşlar ve bunların bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin tüm sağlık işlemleri hakkında, 04.01.1961 tarih ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu hükümleri uygulanır. Ancak, uzman erbaşların hava değişimi ve istirahat süresinin toplamı, tedavi süresi hariç olmak üzere istirahat ve hava değişiminin başladığı tarihten geriye doğru son bir yıl içerisinde üç ayı geçemez. Sürenin hesaplanmasına en son alınan hava değişimi ve istirahat süresi dâhil edilir. Hava değişimi ve istirahat süresi üç ayı geçenlerin Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişikleri kesilir. Bunlardan barışta ve savaşta görev esnasında veya görev dışında görevlerinden dolayı bir saldırıya veya kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananların, iyileşinceye kadar ilişikleri kesilmez, izinli sayılırlar. Sıhhî arızası devam edenler ve kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır. **2.** Uzman erbaş emeklileri ile harp malullüğü, vazife malullüğü veya adi malullük aylığı bağlanarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan uzman erbaşlar, bunların bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri ile harp ve vazife malullüğünü gerektiren nedenlerden dolayı vefat edenlerin maaşa müstahak dul ve yetimleri, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 66'ncı maddesinin (a) ve (b) fıkraları ile 67'nci ve 70'inci maddeleri hükümlerinden aynen istifade ederler. **3.** Uzman erbaşlardan; **a)** Kendi kusurları olmaksızın idare tarafından sözleşmeleri yenilenmeyenler ile sözleşme süresi içinde vefat, bir yıl içerisinde Kanunda belirtilen süreden daha fazla hava değişimi süresini geçirme, bulunduğu kadronun kaldırılması, istihdam edildiği kadronun sağlık niteliğini kaybetme

nedenleriyle sözleşmeleri sona erenler ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin, Türk Silahlı Kuvvetlerinde uzman erbaş olarak hizmet edilen süre kadar ve on yılı geçmemek üzere, **b)** Sözleşme süresi sonunda kendi istekleriyle sözleşmeleri yenilenmeyenler ile istihdam edildiği kuvvetinin değiştirilmesi yahut sınıfının kaldırılması sebebiyle kendi istekleri üzerine sözleşmesi feshedilenler ve bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin ise Türk Silahlı Kuvvetlerinde uzman erbaş olarak hizmet edilen sürenin yarısı kadar ve beş yılı geçmemek üzere, muayene ve tedavi hizmetleri asker hastanelerinde, asker hastanelerinin bulunmadığı garnizonlarda ise garnizon komutanlıklarından sevk alınmak şartıyla kamu sağlık kuruluşlarında ücretsiz olarak verilmeye devam edilir. Bunların sağlık giderleri Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Ancak, kamu kurum ve kuruluşlarının ve sosyal güvenlik kurumlarının sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı doğanlar, bu hakları mevcut olduğu sürece bu maddeye göre sağlanan sağlık hizmetlerinden ve asker hastanelerinden yararlanamazlar. **4.** Görevde iken işledikleri ve 12'nci maddenin dördüncü fıkrasının (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen hususlar nedeniyle haklarında dava açılan ancak, yargılama sırasında sözleşme süresinin bitmesi nedeniyle kendi istekleri ile ayrılan uzman erbaşlardan, yargılama sonucunda anılan bentlerde belirtilen şekillerde mahkûm olanlar ile bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin, karar kesinleşme tarihinden itibaren asker hastanelerinden veya kamu sağlık kuruluşlarından ücretsiz yararlanmalarına son verilir. **5.** Sözleşmeleri sağlık nedeniyle sona erenlerden; sözleşmelerinin sona ermesine neden olan sıhhî arızalarının tedavisine devam edilenlere, sözleşme sona erme tarihinden başlamak şartıyla on iki ayı geçmemek üzere tedavi süresince, görevdeki emsallerinin almış oldukları net maaşların (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28'inci maddesinde belirtilen ek tazminatlar ile 14.07.1964 tarih ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat ve yabancı dil tazminatı hariç) 2/3'ü her ay sağlık yardımı olarak kurumlarınca ödenir. Bu ödemeden hiçbir kesinti yapılmaz. Ödemeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir. Ancak, sözleşme sona erme tarihinden itibaren on iki ay içerisinde sözleşmenin sona ermesine neden olan sıhhî arızasından dolayı, 5434 sayılı Kanuna göre malullük aylığına hak kazananlara, hak kazandıkları tarihten itibaren söz konusu yardım kesilir.

UZMAN JANDARMA KANUNU HÜKÜMLERİ: A – Aylıklar: 28.05.1988 tarih ve 3466 sayılı Kanunun 02.12.1993 tarih ve 3920 sayılı Kanunla değişik 21'inci maddesine göre; uzman jandarmalara, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda uzman jandarmalar için belirlenen gösterge tablosuna göre aylık verilir. Ayrıca, uzman jandarmalara dereceleri itibarıyla, astsubaylar için belirlenmiş olan ek göstergelerin 2/3'ü uygulanır. Uzman jandarmalara, Silahlı Kuvvetler tazminatı, aile

yardım ödeneği, doğum yardım ödeneği, ölüm yardımı ödeneği ve yakacak yardımı 926 sayılı Kanun, tayın bedeli 2155 sayılı Kanun, emniyet ve asayiş hizmeti muhtelif ücret ödemesi 2803 sayılı Kanun esaslarına göre ödenir. Durumları uyanlar, 2629 sayılı Kanun hükümlerinden faydalanırlar. Maddeye 12.06.2003 tarih ve 4892 sayılı Kanunla eklenen hüküm gereğince, hizmete çağrılan yedeğe ayrılmış uzman jandarmalara muvazzaf emsalleri gibi özlük hakları verilir. Maddeye, 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla eklenen fıkraya göre; her yıl 30 Ağustos Zafer Bayramı günü rütbe terfii onanan uzman jandarmalara rütbe terfiinin onaylandığı tarihten itibaren, takip eden ay başına kadar olan döneme ait aylık farkları kıst olarak ödenir. **B - Adayların Harçlığı:** 3466 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; uzman jandarma adaylarına okuldaki eğitim ve öğrenim süresince, uzman jandarma çavuş rütbesinin birinci kademe brüt aylığının net tutarında harçlık ödenir. Bu harçlıklar, hiçbir kesintiye ve vergiye tabi olmadığı gibi borç için de haczedilemez. **C - Yolluk Giderleri ve Gündelikler:** 3466 sayılı Kanunun 24'üncü maddesine göre; uzman jandarma çavuşlarından, görevin ifası için sürekli veya geçici olarak görev yerinden ayrılanların yolluk giderleri ve gündelikleri, yürürlükteki özel kanun hükümlerine göre ödenir.

UZMANLIK HİZMET ÜCRETLERİNİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Bilirkişilik, Uzmanlık, Tanıklık ve Benzeri Hizmet Ücretlerinin Ödenmesi.*

UZUN VADELİ DIŞ MALÎ BORÇLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 79'uncu maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idareleri adına vadesi faaliyet dönemini aşan bir süreyle; yabancı para üzerinden yapılan dış borçlanma, program ve dış proje kredi kullanımlarına ait anapara tutarları (Mal, hizmet ve eğitim bedeli olarak kullanılan krediler dâhil), garantili borçlardan devir alınanların anapara tutarları ile kur farklarının izlenmesi için kullanılır. Bu grupta yer alan tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içerisindeki kısa vadeli dış malî borçlar hesap grubunda yer alan ilgili hesaplara aktarılır. Uzun vadeli dış malî borçlar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

410 Dış Malî Borçlar Hesabı

410 Dış Malî Borçlar Hesabı: Bu hesap, kanunların verdiği yetkiye dayanılarak, kamu idareleri adına herhangi bir dış finansman kaynağından, belirli bir geri ödeme planına göre geri ödenmek üzere sağlanan dış borçların anapara tutarları ve kur farklarının izlenmesi için kullanılır.

UZUN VADELİ İÇ MALÎ BORÇLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 78'inci maddesine göre; bu hesap grubu, kamu idarelerinin vadesi faaliyet dönemini aşan; kredi kurumlarına olan borçları, para ve sermaye piyasası araçlarıyla sağlanan iç malî borçları ve

uzun vadeli diğer iç malî borçların anapara tutarları ve kur farklarının izlenmesi için kullanılır. Bu grupta yer alan tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içerisindeki kısa vadeli iç malî borçlar hesap grubundaki ilgili hesaplara aktarılır. Uzun vadeli iç malî borçlar, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

400 Banka Kredileri Hesabı
403 Kamu İdarelerine Malî Borçlar Hesabı
404 Tahviller Hesabı
407 Çıkarılmış Diğer Menkul Kıymetler Hesabı
409 Uzun Vadeli Diğer İç Malî Borçlar Hesabı

400 Banka Kredileri Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerince banka ve diğer finans kuruluşlarından sağlanan ve vadesi faaliyet dönemini aşan kredilere ilişkin tutarlar ile kur farklarının izlenmesi için kullanılır. **403 Kamu İdarelerine Malî Borçlar Hesabı:** Bu hesap, diğer kamu idarelerine olan ve vadesi faaliyet dönemini aşan malî borçların izlenmesi için kullanılır. **404 Tahviller Hesabı:** Bu hesap, kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurum nam ve hesabına ulusal para birimi veya döviz cinsi ve dövize endeksli olarak ihraç edilen ve karşılığında nakit imkânı sağlayan tahviller ve özel tertip tahviller ile bunlardan döviz cinsi ve dövize endeksli olanların kur farklarının izlenmesi için kullanılır. **407 Çıkarılmış Diğer Menkul Kıymetler Hesabı:** Bu hesap, bu grupta tanımlanmış menkul kıymetler dışında kalan çıkarılmış diğer menkul kıymetlerin izlenmesi için kullanılır. **409 Uzun Vadeli Diğer İç Malî Borçlar Hesabı:** Bu hesap, madenî para basımından doğan borçlar ile karşılığında kâğıt verilmeyen ve diğer hesaplarda izlenemeyen uzun vadeli diğer iç malî borçların izlenmesi için kullanılır.

UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 77'nci maddesine göre; bu ana hesap grubu, vadesi faaliyet dönemini aşan uzun vadeli yabancı kaynakları kapsar. Uzun vadeli yabancı kaynaklar; uzun vadeli iç malî borçlar, uzun vadeli dış malî borçlar, faaliyet borçları, diğer borçlar, alınan avanslar, borç ve gider karşılıkları, gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları ile diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar hesap grupları şeklinde bölümlenir.

Ü

ÜCRET GARANTİ FONU: *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.*

ÜCRETLERDEN HACİZ YOLUYLA KESİNTİ: *09.06.1932 tarih ve 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Maaş ve Ücretlerden Haciz Yoluyla Kesinti.*

ÜCRETLERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. İşçi Ücretlerinin Ödenmesi.*

ÜCRETSİZ SEYAHATTE YOL MASRAFI: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Parasız ve Tenzilli Tarife ile Seyahatte Yol Masrafı.*

ÜÇÜNCÜ KİŞİ: bk. ÜÇÜNCÜ ŞAHIS.

ÜÇÜNCÜ ŞAHIS: Bir sözleşmede, bir davada, bir icra takibinde taraflardan olmayan kişi. Şahs-ı salis.

ÜÇ YÜZ YETMİŞ BEŞ SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME HÜKÜMLERİ: *27.06.1989 tarih ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri.* ***2.*** *Diğer Kurumlarda Vekâleten veya Geçici Olarak Görevlendirilen ve Kadro Aylıklarını Kendi Kurum veya Kuruluşlarından Alanların, İlgili Kurum Ödemelerinden Yararlanamamaları.* ***3.*** *Ek Ödeme Yapılması.* ***4.*** *Ek Tazminatlar.* ***5.*** *Görev Tazminatı.* ***6.*** *İç Denetçilere Ek Ödeme Yapılması.* ***7.*** *Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat.* ***8.*** *Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince Yapılan Sınavlarında Görevlendirilen Millî Eğitim Bakanlığı Personeline Ödeme.* ***9.*** *Sendika Ödeneği Ödenmesi.* ***10.*** *Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı.* ***11.*** *Telif ve İşleme Ücretleri.* ***12.*** *Yabancı Dil Tazminatı.*

ÜNİVERSİTE: 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinin (d) bendine göre, üniversite; bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur.

ÜNİVERSİTELERLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ÜNİVERSİTE ÖDENEĞİ: *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.*

ÜSTAT,-DI: Farsça'dan dilimize geçen ve "öğretmen, usta, sanatkâr, bir bilim veya sanat alanında üstün yeri olan kimse, profesör" anlamındaki bu kelime, Maliye Bakanlığı merkez denetim elemanları arasında, alt kıdemde olanların, üst kıdemdekilere hitap biçimi olarak kullanılmaktadır.

ÜST HAKKI: Malikin, üçüncü kişiye, taşınmaz malın altında veya üstünde yapı yapmak veya mevcut yapıyı muhafaza etmek yetkisini veren irtifak hakkı.

ÜST SOY HISIMLIĞI: *bk. Usul.*

ÜST YÖNETİCİLER VE SORUMLULUKLARI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu.*

V

VADE: Bir işin yapılması, bir borcun ödenmesi için gösterilen süre, mühlet. *Ayrıca bk. bk. Mehil.*

VAHİD-İ FİYAT: İnşaat ve imalat gibi işler için hesaplanan fiyat, birim fiyatı. Bir inşaatın metre kare biriminin fiyatı, çok sayıda alınan taşınır malın bir tanesinin fiyatı gibi.

VAHİD-İ KIYASÎ: Birim.

VAKIA: *bk. Hukukî Vakıa.*

VAKIFLARA GENEL YÖNETİM KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN BÜTÇELERİNDEN YARDIM YAPILMASIYLA İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ: *Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik hükümleri için bk. Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

VAKIFLARA YAPILACAK ÖDEMELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Siyasî Parti, Dernek, Birlik, Sandık, Kurum, Sendika, Vakıf ve Benzeri Teşekküllere Yapılacak Ödemeler.*

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Genel Müdürlük, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. 20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun 38'inci maddesine göre; Vakıflar Genel Müdürlüğünün bütçesi, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde hazırlanır. Bütçe, Vakıflar Meclisinin uygun görüşünden sonra süresi içerisinde ilgili mercilere sunulur. Gelir fazlaları ertesi yıla devreder. **B - Genel Müdürlüğün Gelirleri:** 5737 sayılı Kanunun 39'uncu maddesine göre, Vakıflar Genel Müdürlüğünün gelirleri şunlardır: **a)** Kira gelirleri. **b)** İşletme kârları. **c)** İştirak gelirleri. **d)** Yönetim ve temsil payları. **e)** Mazbut vakıflara ait taşınmaz malların satışından elde edilecek gelirler. **f)** Taviz bedelleri. **g)** Genel Müdürlüğe ait taşınmaz malların satışından elde edilecek gelirler. **h)** Şartlı bağışlar. **i)** Şartsız bağışlar. **j)** Diğer gelirler. **C - Bazı Gelirler ile Bağışların Harcanması:** 5737 sayılı Kanunun 40'ıncı maddesine göre, 39'uncu maddenin (e) ve (f) bentlerinde yer alan gelirler; ait olduğu vakfa taşınmaz mal alımında, vakfın taşınmaz mallarının onarım ve yapımında kullanılır. Ayrıca Vakıflar Meclisi kararıyla gelir getirici yatırımlarda, yurt içi ve yurt dışında bulunan ve geliri kalmayan vakıflara ait vakıf kültür varlıklarının bakım ve onarımlarında da kullanılabilir. Vakıflar Genel Müdürlüğüne yapılan şartlı bağışlar, bağış yapanın şartları doğrultusunda harcanır. **D - Vakıf Kültür Varlıklarının**

Tespiti, Tescili ve Yaşatılması: 5737 sayılı Kanunun 28'inci maddesine göre; Vakıflara ait yurt içi ve yurt dışındaki taşınır ve taşınmaz vakıf kültür varlıklarının tespiti, envanterinin çıkarılması, tescili, Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait olanların korunması, mülkiyeti el değiştirmiş vakıf kültür varlıkları ile koruma alanlarının kamulaştırılması, değerlendirilmesi, onarımı, restorasyonu ve gerektiğinde yeniden inşası Genel Müdürlükçe yürütülür. Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası Genel Müdürlüğe veya mazbut vakıflara ait işletme ve iştiraklerin; Kurumlar Vergisi matrahının yüzde onu, yeterli geliri bulunmayan mazbut vakıflara ait vakıf kültür varlıklarının onarımında kullanılmak üzere Genel Müdürlüğe aktarılır. Yeterli geliri bulunmayan mazbut vakıflara ait vakıf kültür varlığı niteliğindeki taşınmaz malların, benzer amaçlı mazbut vakıfların gelirleriyle korunmasına ve yaşatılmasına Vakıflar Meclisi yetkilidir. **E - Yönetim ve Temsil Masrafı:** 5737 sayılı Kanunun 34'üncü maddesine göre; intifa hakkına konu mazbut vakıflar ile Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından geçici olarak yönetilen vakıfların yıllık gayrisafi gelirlerinin yüzde yirmisi, yönetim ve temsil masrafı olarak Genel Müdürlük bütçesine gelir kaydedilir. **F - Vakıflar Meclisi Üyelerinin Huzur Hakkı:** 5737 sayılı Kanunun 44'üncü maddesine göre; uhdesinde kamu görevi bulunmayan Vakıflar Meclisi üyelerine, ayda dörtten fazla olmamak üzere her toplantı günü için 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. **G - Personel Rejimi:** 5737 sayılı Kanunun 67'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **a)** Vakıflar Genel Müdürlüğü personeli, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir. **b)** Genel Müdürlükte genel müdür, genel müdür yardımcısı, vakıflar meclisi üyesi, 1. hukuk müşaviri, rehberlik ve teftiş başkanı, başmüfettiş, müfettiş, basın ve halkla ilişkiler müşaviri, daire başkanı, bölge müdürü, hukuk müşaviri, müdür, şube müdürü, vakıf uzmanı, avukat, mimar ve mühendis, şehir plancısı, müze araştırmacısı ile kurum tabibi kadrolarına atananlar, kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli çalıştırılabilir. **c)** Sözleşmeli olarak Genel Müdürlükte fiilen çalışan personele, bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde unvanlar itibarıyla yer alan taban ve tavan ücretleri arasında kalmak üzere, Vakıflar Meclisi tarafından belirlenecek tutarda aylık brüt sözleşme ücreti ödenir. Başbakanlık merkez teşkilatında sözleşmeli olarak çalıştırılan emsali personelin yararlandığı ücret artışlarından Genel Müdürlükte çalışan sözleşmeli personel de aynı usul ve esaslara göre aynen yararlandırılır. Bu personel Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilişkilendirilir. Söz konusu personele, çalıştıkları günlerle orantılı olarak (Hastalık ve yıllık izinleri dâhil), Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarında ikramiye ödenir. Bunlardan

üstün gayret ve çalışmaları sonucunda emsallerine göre başarılı çalışma yaptıkları tespit edilenlere Genel Müdürün teklifi, ilgili bakanın uygun görüşü üzerine Başbakan onayı ile Haziran ve Aralık aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarına kadar teşvik ikramiyesi ödenebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile söz konusu personele yapılacak diğer ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir. **d)** Genel Müdürlük merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında çalışan memurlara (Kadro karşılığı sözleşmeli personel hariç) 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 31'inci maddesinde yer alan fazla çalışma ücreti aynı usul ve esaslara göre ödenir. **H - Performans ve Vekâlet Ücreti:** 5737 sayılı Kanunun 72'nci maddesine göre; Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Hastanesi personelinin katkısıyla elde edilen döner sermaye gelirlerinden bu birimde çalışan memurlara; hizmet sunum şartları, personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, hizmete katkısı, performansı, serbest çalışıp çalışmaması ile muayene, ameliyat, anestezi, girişimsel işlemler ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi unsurlar esas alınmak suretiyle, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kurumlarında unvanlara göre uygulanan tavan ödeme miktarları aşılmamak kaydıyla, Sağlık Bakanlığı personeli için tespit edilen esas ve usuller de dikkate alınarak Vakıflar Meclisince belirlenecek usul, esas ve oranda ödeme yapılabilir. Bu şekilde yapılacak ödeme, cari yılda elde edilen döner sermaye gelirinin yüzde ellisini geçemez. Birinci fıkrada belirtilen haklardan faydalanan personel haricinde kalan tüm personele, vakıf kira gelirlerinin yüzde üçünü geçmemek ve maaşlarının üçte birini aşmamak üzere, Vakıflar Meclisince belirlenecek usul, esas ve oranda ödeme yapılabilir. Bu ödemelerden damga vergisi hariç kesinti yapılmaz. Vakıflar Genel Müdürlüğü lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin; avukatlara ve hukuk servislerinde fiilen görev yapan memurlara dağıtımı hakkında, 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücret-i Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yoluyla uygulanır. *02.02.1929 tarih ve 1389 sayılı Kanun hükümleri için bk. Devlet Davalarını Sonuçlandıranlara Ödenecek Vekâlet Ücretleri.* **İ - Muafiyet ve İstisnalar:** 5737 sayılı Kanunun 77'inci maddesinde öngörülen düzenlemeler şunlardır: **a)** Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmaz mallar Devlet malı imtiyazından yararlanır, haczedilemez, rehnedilemezler. Tüm iş ve işlemleri, her türlü vergi, resim, harç ve katılım payından istisnadır. **b)** Genel Müdürlük tarafından açılacak davalarda teminat aranmaz. **c)** Genel Müdürlüğün ve mazbut vakıfların tahsil edilemeyen gelirleri, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre Genel Müdürlükçe tahsil edilir. **d)** Vakıf kültür varlıklarının onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesi ve kamulaştırma işlemleri, 180

sayılı Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi değildir. **e)** Vakıf kültür varlıklarının, restorasyon veya onarım karşılığı kiralama işlemleri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. Bu harcama ve kiralamalara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir. **f)** Yurt içi veya yurt dışında vakıf kültürünü araştırmak, geliştirmek ve desteklemek amacıyla gerçek ve tüzel kişiler; Genel Müdürlüğün görev alanı ile ilgili faaliyet ve yatırım programlarında yer alan her türlü ilmî organizasyon, stratejik araştırma, konferans, sempozyum ve benzeri kültürel faaliyetlerin yürütülmesi kapsamında sponsorluk yapabilirler. Bu faaliyetlerle ilgili sponsor kişi veya şirketler Genel Müdürlüğün belirleyeceği esaslar dâhilinde reklam alabilirler. Vakıflar adına kayıtlı taşınır ve taşınmaz vakıf kültür varlıklarının bakım, onarım ve restore edilmesi, yaşatılması, çevre düzenlemesi ve kamulaştırılması dâhil Genel Müdürlüğün kontrolünde gerçek ve tüzel kişilerin kendileri tarafından yapılacak harcamalar, bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamalarının tamamı Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi matrahından düşülür.

g) Kuruluşunda veya kurulduktan sonra vakıflara bağışlanan taşınır ve taşınmaz mallar, Veraset ve İntikal Vergisinden istisnadır. **J - Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Hastanesinden Genel Müdürlüğe Geçen Personel ve İşletmelerle İlgili Geçici Hükümler:** 5737 sayılı Kanunun geçici 9'uncu maddesine göre; Sağlık Bakanlığı kadrolarında bulunarak Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Hastanesinde çalışırken Vakıflar Genel Müdürlüğü kadrolarına nakledilen personelin, 06.01.2005 tarih ve 5283 sayılı Kanunun 5'inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan hükümlerden yararlandırılmasına devam olunur. Genel Müdürlüğe bağlı olarak faaliyette bulunan Ayvalık Vakıf Zeytinlikleri, Vakıf Memba Suları ve Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Hastanesi işletmeleri; 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun geçici 11'inci maddesi hükmüne göre, döner sermayeli işletmelerin yeniden yapılandırılması ile ilgili düzenleme yapılıncaya kadar faaliyetlerini döner sermaye işletmesi olarak yürütmeye devam ederler. **K – Sözleşmeli Personelin Aylık Ücret Sınırları:** 5737 sayılı Kanunun 67'nci maddesinde yer alan Vakıflar Genel Müdürlüğünün sözleşmeli personeliyle ilgili aylık ücretlerin taban ve tavanını gösteren cetvel şöyledir:

(III) Sayılı Cetvel

Vakıflar Genel Müdürlüğü

Sözleşmeli Personeline İlişkin Aylık Ücret Sınırları (Brüt YTL)

Görev Unvanı	**Taban Ücreti**	**Tavan Ücreti**
Genel Müdür	980.00	1.726.00
Vakıflar Meclisi Üyesi, Genel Müdür Yrd., I. Hukuk Müşaviri, Rehberlik ve Teftiş Başkanı	920.00	1.651.00
Başmüfettiş, Daire Başkanı, Hukuk Müşaviri, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, Bölge Müdürü	650.00	1.602.00
Müdür, Şube Müdürü	520.00	1.377.00
Müfettiş, Vakıf Uzmanı		
Kadro Derecesi 1	895.00	1.377.00
Kadro Derecesi 2	890.00	1.350.00
Kadro Derecesi 3	860.00	1.320.00
Kadro Derecesi 4	830.00	1.290.00
Kadro Derecesi 5	805.00	1.265.00
Kadro Derecesi 6	780.00	1.240.00
Kadro Derecesi 7	760.00	1.200.00
Avukat, Mimar, Mühendis, Şehir Plancısı, Kurum Tabibi, Müze Araştırmacısı		
Kadro Derecesi 1	890.00	1.350.00
Kadro Derecesi 2	860.00	1.320.00
Kadro Derecesi 3	830.00	1.290.00
Kadro Derecesi 4	805.00	1.265.00
Kadro Derecesi 5	780.00	1.240.00
Kadro Derecesi 6	760.00	1.200.00

L - Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **M - Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığıyla İlgili Hükümler:** *11.01.1954 tarih ve 6219 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığıyla İlgili Hükümler.* **N - Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümleri:** *22.06.1965 tarih ve 633 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **O - Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **P - Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Ek Göstergeler.* ***b)***

Makam Tazminatı. ***c)*** *Zam ve Tazminatlar.* **R – Ecrimisillerle İlgili Hükümler:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **S - Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **T - Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler:** *16.06.2005 tarih ve 5366 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenmesiyle İlgili Hükümler.*

VAKIFLAR TARAFINDAN KURULAN ÜNİVERSİTELER: *bk. Bağımsız Bütçeli Kuruluşlar.*

VAKIF YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINA DEVLET YARDIMI: 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanuna, 26.06.2001 tarih ve 4689 sayılı Kanunla eklenen ek 18'inci maddede yer alan hükümler şöyledir: **A -** Vakıflar tarafından kurulmuş yükseköğretim kurumlarının giderlerine katkıda bulunmak amacıyla; bütçede yer alan ödenekle sınırlı olmak üzere, ilgili vakıf yükseköğretim kurumunun müracaatı, Yükseköğretim Kurulunun görüşü ve Millî Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca Devlet yardımı yapılır. **B -** Yapılacak Devlet yardımı; Devlet yükseköğretim kurumlarına o yıl tahsis edilen toplam bütçe ödeneklerinin örgün öğrenci sayısına bölünmesiyle elde edilen tutarın, ilgili vakıf yükseköğretim kurumunda okuyan örgün öğrenci sayısıyla çarpılması sonucu bulunacak miktarın % 30'unu geçemez. Ancak, bu miktarın üniversitelere dağıtımı; öğrenci seçme ve yerleştirme sisteminde kullanılan sayısal (% 50), sözel (% 20) ve eşit ağırlıklı (% 30) puan türlerinin parantez içinde gösterilen ağırlıklar uygulanarak, üniversitenin toplam örgün öğrenci sayısına göre yapılır. Yükseköğretim Kurulu bu oranları yarısına kadar yükseltmeye veya eksiltmeye yetkilidir. En az iki yıl eğitim-öğretim yapmış olan vakıf üniversiteleri, Devlet yardımı almak amacı ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına müracaat ederler. Vakıf yükseköğretim kurumlarına Devlet yardımının yapılabilmesi için bu kurumların; **a)** En az iki eğitim-öğretim yılını tamamlamış olması, **b)** Öğrencilerin en az % 15'ine eğitim-öğretim masraflarını karşılayacak düzeyde tam burs vermesi, **c)** Öğrenci alınan her lisans programı için, öğretim üyesi yetiştirmek amacıyla, vakıf üniversitelerince seçilerek Yükseköğretim Kurulu tarafından yurt içinde veya yurt dışında belirlenen üniversitelere yerleştirilen ve izlenen doktora öğrencilerine, kontenjanı 50'ye kadar olan programlar için bir öğrenciye, 50 ile 100 arasında olan programlar için iki öğrenciye ve kontenjanı 100'den fazla olan programlar için üç öğrenciye eğitim-öğretim ve diğer masraflarını karşılayacak düzeyde burs vermesi veya üniversitelerin bu doktora öğrencilerinin sayısı kadar, yurt dışında yerleşik Türk uyruklu öğretim üyesini en az bir eğitim-öğretim yılı sözleşmeli tam gün statüsünde çalıştırdığını Yükseköğretim Kuruluna belgelemesi, **d)** Üniversitelerin lisans

düzeyindeki örgün öğretim programlarında en az bir eğitim-öğretim yılı sözleşmeli tam gün statüsünde çalışan (Kısmî statüde görevli, ek ders veya diğer üniversitelerden görevlendirme suretiyle çalışanlar hariç) öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının, bu esasa göre hesaplanan tüm Devlet üniversitelerinin öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının ortalamasına eşit veya daha az olması, **e)** Üniversiteler Arası Kurulca görevlendirilen komisyonca yapılacak değerlendirme sonucunda; bir önceki yıl sonu itibarıyla tespit edilen tanınmış bilimsel dergilerde, üniversitede en az bir eğitim-öğretim yılı sözleşmeli tam gün statüsünde çalışan (Kısmî statüde görevli, ek ders veya diğer üniversitelerden görevlendirme suretiyle çalışanlar hariç) öğretim üyesi başına düşen yayın sayısı bakımından, bu esasa göre sıralanan tüm Devlet üniversitelerinin ilk yarısına girecek durumda olması, **f)** Öğrenci seçme ve yerleştirme sisteminde sayısal, sözel ve eşit ağırlığa göre, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince o yıl yerleştirilen örgün öğretim öğrencileri arasında ilk % 5'e giren öğrenci almış olması ve üniversitenin örgün öğretim programlarına o yıl yerleştirilen toplam öğrenci sayısı ile her bir puan türünün ikinci fıkrada belirtilen göreceli önemini yansıtan ağırlıkları dikkate alınarak yapılan değerlendirmede, bu esasa göre sıralanan tüm Devlet üniversitelerinin ilk yarısına girmesi, şartlarından asgarî (a), (b), (c) ve (d) bentlerini yerine getirmeleri gerekmektedir. Buna göre, ikinci fıkrada belirtilen miktarın; **1.** (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılan tüm şartları yerine getiren vakıf yükseköğretim kurumlarına tamamına kadar, **2.** Asgarî şartlardan (a), (b), (c) ve (d) bentlerinin yanı sıra (e) veya (f) bentlerinden birini yerine getiren vakıf yükseköğretim kurumlarına % 80'ine kadar, **3.** Sadece asgarî şartları yerine getiren vakıf yükseköğretim kurumlarına % 60'ına kadar Devlet yardımı verilir. Asgarî şartları yerine getiremeyen vakıf yükseköğretim kurumlarına Devlet yardımı yapılmaz. **C -** Bu maddede belirtilen azamî ve asgarî düzeyler arasında yer alan vakıf yükseköğretim kurumlarına yapılacak yardım miktarı, Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılacak değerlendirme esas alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilir. Vakıf yükseköğretim kurumlarına yapılacak yardım her yılın en geç Ekim ayı sonuna kadar iki eşit taksit hâlinde ödenir. **D -** Yardım alan vakıf yükseköğretim kurumu her yıl Nisan ayı sonuna kadar bir önceki yılın gelir ve giderlerini Maliye Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ile Yükseköğretim Kuruluna göndermek zorundadır. **E -** Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili olarak vakıf yükseköğretim kurumlarından her türlü belge ve bilgiyi istemeye ve gerektiğinde merkez denetim elemanları vasıtasıyla denetim ve inceleme yaptırmaya, Maliye Bakanlığı yetkilidir.

VALİ: İdarî taksimat dairelerinin en büyüğü olan ilin idare başkanıdır. Vali, ilde Devletin ve her bakanlığın mümessili, merkezin en büyük idare amiri ve icra memuru, il tüzel kişiliğinin icra organı ve mümessilidir. Bir ilde Hükûmeti temsil eden en yetkili yönetim görevlisi. İlbay.

VALİLERİN MERKEZDE GÖREVLENDİRİLMESİ: 14.02.1985 tarih ve 3152 sayılı Kanunun 37'nci maddesine göre; valiler, atanmalarındaki usule göre, valilik kadro ve unvanlarını muhafaza etmek suretiyle merkezde görevlendirilebilirler. Merkezde görevlendirilen valiler, Bakan tarafından İçişleri Bakanlığı Müsteşarlığı, müsteşar yardımcılığı, genel müdürlük, kurul başkanlığı, Bakanlık 1'inci Hukuk Müşavirliğinde veya inceleme, araştırma, soruşturma ve eğitim işlerinde; Başbakanlığın talebi üzerine, Başbakanlık ve diğer bakanlıkların müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdürlük ve bu görevlere eşdeğer durumda olan diğer üst kademe yöneticiliklerinde; unvan ve özlük hakları saklı kalmak kaydı ile görevlendirilebilirler. Valilik sıfat ve unvanını kazanmış olanlar, valilik dışında atandıkları görevlerde de bu unvanlarını kullanabilirler. İllerde fiilen valilik yapmamış olanlar, vali olarak merkezde görevlendirilemezler.

VALİLİK,-Ğİ: Valilik makamı ve bu makama bağlı dairelerin tümü. Vilayet.

VARAK: *bk. Evrak.*

VARİDAT: Kamu hizmetlerinden doğan masrafları karşılamak için devlet tarafından konulan vergiler, devlet mallarının gelirleri ve borçlanmalardan elde edilen gelirler. Gelirler.

VARİDE: Gelen evrak. Gelen şey.

VARİDE NUMARASI: Resmî dairelerde, gelen evrakın kaydedildiği gelen evrak defterindeki ilgili evraka ait numara.

VARİS: Mirasçı, kendisine miras kalan kimse.

VARİT,-DE: Gelen, ulaşan, yetişen.

VARLIKLARA İLİŞKİN İLKELER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 9'uncu maddesine göre, varlıklara ilişkin ilkeler şunlardır: **A -** Varlıklar, likidite durumlarına göre dönen ve duran varlıklar ana hesap gruplarına ayrılır. Dönen varlıklar ana hesap grubu; hazır değerler, menkul kıymet ve varlıklar, faaliyet alacakları, kurum alacakları, diğer alacaklar, stoklar, ön ödemeler, yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri, gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları ile diğer dönen varlıklar hesap gruplarına, duran varlıklar ana hesap grubu ise; menkul kıymet ve varlıklar, faaliyet alacakları, kurum alacakları, malî duran varlıklar, maddî duran varlıklar, maddî olmayan duran varlıklar, özel tükenmeye tabi varlıklar, gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları ile diğer duran varlıklar hesap gruplarına ayrılır. **B -** Faaliyet dönemi içinde paraya dönüştürülebilecek veya kullanılarak tüketilecek varlık ve alacaklar bilançoda dönen varlıklar ana hesap grubu içinde gösterilir. **C -** Faaliyet dönemi içinde paraya dönüştürülmesi öngörülmeyen ve hizmetlerinden bir faaliyet döneminden daha uzun süre yararlanılacak varlıklar ve vadesi faaliyet dönemini aşan alacaklar, bilançoda duran varlıklar ana hesap grubu içinde gösterilir. Dönem sonunda, vadeleri bir yılın altında kalan alacaklar, bu grupta yer alan hesaplardan dönen varlıklar ana hesap grubundaki ilgili hesaplara

aktarılır. **D -** Bu Yönetmelikte belirtilen durumlarda varlıkların, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değerleriyle gösterilebilmesi için, varlıklardaki değer düşüklükleri gösterilerek karşılıkları ayrılır. Dönen varlıklar ana hesap grubu içinde yer alan alacaklar, stoklar ve diğer dönen varlıklar içindeki ilgili kalemler için yapılacak değerlendirme sonucunda, gerekli durumlarda uygun karşılıklar ayrılır. **E -** Bilançoda duran varlıklar ana hesap grubu içinde yer alan maddî ve maddî olmayan duran varlıklar ile diğer duran varlıkların maliyetlerini, bunlardan yararlanılan dönemlere dağıtmak amacıyla, her dönem ayrılan amortismanların birikmiş tutarları bilançoda ayrıca gösterilir. **F -** Duran varlıklar ana hesap grubu içinde yer alan özel tükenmeye tabi varlıkların maliyetini ilgili dönemlere yüklemek amacıyla, her dönem ayrılan tükenme paylarının birikmiş tutarları bilançoda ayrıca gösterilir. **G -** Maddî ve maddî olmayan duran varlıklar ile diğer duran varlıkların, raporlama tarihinde gerçek değerleriyle gösterilmesi amacıyla, bu Yönetmeliğin ilgili hükümleri uyarınca yeniden değerlemeye tabi tutulması gerekir. Dönem sonu bilanço gününde varlık hesaplarında kayıtlı olup yabancı para cinsinden takip edilen varlıklar da değerlemeye tabi tutulur. **H -** Gelecek dönemlere ait olarak önceden ödenen giderler ile cari dönemde tahakkuk eden ancak, gelecek dönemlerde tahsil edilecek olan gelirler muhasebeleştirilir ve bilançoda gösterilir. Varlıklar arasında yer alan alacaklara ilişkin olarak tahakkuk eden ancak, tahsil zamanı gelmeyen faiz alacakları ilgili hesaplarda gösterilir. **İ -** Tutarları net olarak hesaplanamayan alacaklar için herhangi bir tahakkuk kaydı yapılmaz. Bu tür alacaklar bilanço dipnotlarında veya eklerinde gösterilir. **J -** Mal ve hizmet karşılığı teminat veya depozito olarak verilen tutarlar, varlıklar içinde gösterilir. **K -** Stoklarını hesaplarında izlemeye karar veren kamu idarelerince; satmak, üretimde veya tüketimde kullanmak amacıyla edinilen ilk madde, malzeme, yarı mamul veya mamul mal, ticarî mal, yan ürün, artık ve hurda gibi stoklar maliyet bedelleriyle dönen varlıklar içindeki ilgili hesaplara kaydedilir ve raporlanır. Bunlardan yapılan satışlar, tüketimler veya kullanımlar stok hesaplarından düşülerek karşılıkları duruma göre ilgili varlık veya gider hesaplarına kaydedilir.

VARLIK TEMİNATLI MENKUL KIYMETLER: 28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanuna, 21.02.2007 tarih ve 5582 sayılı Kanunla eklenen 13/B maddesine göre, varlık teminatlı menkul kıymetler; ihraççıların genel yükümlülüğü niteliğinde olan, alacaklar ve duran varlıkların teminatı altında ihraç edilen borçlanma senetleridir.

VASİ,-Sİ: Reşit ve mümeyyiz olmayan kimselerin hak ve menfaatlerinin idaresi amacıyla mahkeme tarafından görevlendirilen kişi.

VATANÎ HİZMET TERTİBİ AYLIKLARININ BAĞLANMASI: 28.05. 1986 tarih ve 3292 sayılı Kanunda düzenlenen hükümler şöyledir: **A – Kanunun Amaç ve Kapsamı:** Kanunun 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; bu Kanunun amacı, hiçbir

karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk vatanına hizmet etmiş Türk vatandaşlarından, bu hizmetleri ilgili kamu kurumları tarafından kayıt altına alınmış ve aynı kamu kurumları tarafından bu kayıtlar esas alınarak bu Kanuna göre aylık bağlanması yönünde görüş bildirilmiş olanlara veya bunların ölümü hâlinde muhtaç duruma düşen aile fertlerine vatanî hizmet tertibinden bağlanacak aylıkların usul ve esaslarını tespit etmektir. **B - Aylık Bağlanması:** Kanunun 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; birinci madde kapsamına giren Türk vatandaşlarına veya bunların ölümleri hâlinde üçüncü maddede belirtilen şartları haiz aile fertlerine, hayatta bulundukları sürece ödenmek üzere Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile aylık bağlanabilir. Vatanî hizmet tertibinden bağlanacak aylıklar; ilgililerin kendileri için 700, dul eşleri için 550, yetim ve bakmakla yükümlü olduğu diğer yakınları için 400 gösterge rakamının, bütçe kanunlarıyla Devlet memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımından bulunacak miktarda ödenir. Yukarıda belirtilenlerden herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan gelir veya aylık bağlanmadığı gibi, zorunlu olarak sosyal güvenlik kurumlarından birine tabi olmayı gerektiren bir işte de çalışmadığını belgelemek suretiyle yazılı talepte bulunan hak sahiplerinin aylıkları ise, yazılı taleplerinin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden aydan geçerli olmak üzere ve bu durumları devam ettiği müddetçe 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan otuz günlük net asgarî ücret tutarı (Dul eşler için bu tutarın yüzde 75'i, diğer yakınları için ise yüzde 50'si) esas alınarak ödenir. Bu aylıklar hiçbir vergi veya kesintiye tabi olmadığı gibi haczedilemez. **C - Aile Fertlerine Aylık Bağlanması:** Kanunun 24.11.1994 tarih ve 4049 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre; bu Kanun gereğince aylık alanların ölümleri hâlinde, ölüm tarihini izleyen ay başından başlamak üzere ölenlerin dul ve yetimlerine; 5434 sayılı T.C.Emekli Sandığı Kanununun 67'nci maddesinde belirtilen aylığa müstahak dul ve yetimlerine yapılan ödemelerle esas alınan unsurlara ve aynı Kanunun 75 ve 108'inci maddesinde yer alan hükümlere göre, dul ve yetim aylığı bağlanır. 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 104'üncü maddesine göre; bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıdaki maddede sözü geçen 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanuna yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malullük, vazife malullüğü ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. **D - Diğer Kanunlarda Yer Alan Atıflar ve Saklı Hükümler:** Kanunun 4'üncü maddesine göre; diğer kanunlarda 15.06.1978 tarih ve 2150 sayılı Kanuna yapılan atıflar, bu Kanunun ilgili maddelerine

yapılmış sayılır. Vatanî hizmet tertibinden aylık alanlarla ilgili özel kanunlardaki hükümler saklıdır. **E – 3292 Sayılı Kanuna Atıf Yapan Kanunlar: 1. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **2. İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun:** *24.02.1968 tarih ve 1005 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İstiklal Madalyalılara Ödenen Şeref Aylığı.* **3. T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'dan Aylık veya Gelir Almakta Olanlara Ek Ödeme Yapılması ile Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'dan Aylık veya Gelir Almakta Olanlara Ödenen Gelir ve Aylıklarda 2006 Yılında Yapılacak Artışlar ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **4. Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu:** 16.05.2006 tarih ve 5502 sayılı Kanunun 15'inci maddesi gereğince; 3292 sayılı Kanun ödemeleriyle ilgili görevler, Sosyal Güvenlik Kurumu Primsiz Ödemeler Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir. **5. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanun:** 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 60'ncı maddesi gereğince; 28.05. 1986 tarih ve 3292 sayılı Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler, genel sağlık sigortalısı sayılır. *Ayrıca 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

VAZ': Konulma, koyma.

VAZIYET: Bir şeye veya işe el koymak.

VAZİFE: *bk. Vazife ve Salahiyet.*

VAZİFEDE MALUL KALAN VE ÖLENLERİN AİLELERİNE ÖDENECEK TAZMİNATLAR: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

VAZİFE MALULLÜĞÜ İLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Malullük ve Malullük Aylığıyla İlgili Hükümler.*

VAZİFE VE SALAHİYET: Bir yargı merciinin bir davayı halletmek için haiz olduğu güç ve yükümlülük. Vazife, davanın cinsi ve niteliğine göre veya mahkemenin derecesine göre, bir yargı merciinin haiz olduğu güç ve yükümlülük. Salahiyet, aynı tür ve nitelikteki davaların hal ile mükellef kaza mercilerinden yer itibarıyla davayı incelemeye ve çözmeye memur edilmiş olan merciin haiz olduğu güç ve yükümlülük. Geniş anlamda yetki, görevi de içine almak üzere kullanılır.

VAZİFE VE SALAHİYET UYUŞMAZLIĞI: En az iki mahkemenin, bir davayı görmede, kendilerini yetkili veya yetkisiz saymaları. Görevsizlik.

VAZİÜLYET,-Dİ: Bir şeye veya işe el koyan kimse.

VAZİYET: Durum, konum, tavır, hâl.

VAZİYET PLANI: Bir yapının ya da yapıların kentsel yer bölümü ya da yapı adası üzerine yerleşme biçimini gösteren şekil.

VAZOLUNMAK: Konulmak, koymak.

(V) CETVELİ: *bk. Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa Bağlı Cetveller.*

VECİBE: *bk. Borç.*

VEKÂLET: Birinin yerine iş görme yetkisini veren sözleşme. Bakanlık.

VEKÂLET GÖREVİNİN FİİLEN YAPILMASI ŞARTI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 174'üncü maddesine göre, vekâlet aylıklarının ödenebilmesi için görevin fiilen yapılması şarttır.

VEKÂLET GÖREVİ VE AYLIK VERİLMESİNİN ŞARTLARI: 14.07. 1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanun, 21.06.2005 tarih ve 5371 sayılı Kanun ve 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanunla değişik 86'ncı maddesine göre; memurların kanunî izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları hâlinde, yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabilir. Maddenin diğer hükümleri şöyledir: **A -** Bir görevin memurlar eliyle vekâleten yürütülmesi hâlinde aylıksız vekâlet asıldır. **B -** Ancak, ilkokul öğretmenliği (Yaz tatili hariç), tabiplik, diş tabipliği, eczacılık, köy ve beldelerdeki ebelik ve hemşirelik, mühendis ve mimarlık, veterinerlik, köy ve kasaba imamlığına ait boş kadrolara, Maliye Bakanlığının izni (Mahallî idarelerde izin şartı aranmaz) ile açıktan vekil atanabilir. **C -** Aynı kurumdan birinci fıkrada sayılan ayrılmalar dolayısıyla atanan vekil memurlara vekâlet görevinin üç aydan fazla devam eden süresi için, kurum dışından veya açıktan atananlarla kurum içinden ilkokul öğretmenliğine atanan öğretmenler ile veznedarlık görevine atananlara göreve başladıkları tarihten itibaren vekâlet aylığı ödenir. **D -** Bu Kanuna tabi kurumlarda çalışan veteriner hekim veya hayvan sağlık memurları, veteriner hekim veya hayvan sağlık memuru bulunmayan belediyelerin veterinerlik veya hayvan sağlık memurluğu hizmetlerini ifa etmek üzere bu hizmetlerle ilgili kadrolara vekâlet aylığı verilmek suretiyle atanabilirler. **E -** Yukarıda sayılan hâller dışında, boş kadrolara ait görevler lüzum görüldüğü takdirde memurlara ücretsiz olarak vekâleten gördürülebilir. **F -** Bu Kanuna tabi kurumlarda malî, nakdî ve aynî sorumluluğu bulunan saymanlık kadrolarının boşalması hâlinde, bu kadrolara işe başladıkları tarihten itibaren vekâlet aylığı verilmek suretiyle memurlar arasından atama yapılabilir.

VEKÂLETEN: Vekil olarak.

VEKÂLET, İKİNCİ GÖREV AYLIK VE ÜCRETLERİ İLE DİĞER ÖDEMELER: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanun, 241, 378 ve 631 sayılı kanun hükmünde kararnameler ve 28.06.2006 tarih ve 5528 sayılı Kanunla değişik 175'inci maddesine göre; bir göreve vekâleten atanan memurlara vekâlet edilen görevin kadro derecesinin birinci kademesinin üçte biri, açıktan

atananlara ise (Köy ve kasaba imamlığı kadrolarına atananlara 146'ncı maddede yazılı asgarî ücret aylık tutarından aşağı olmamak üzere) üçte ikisi verilir. Bulundukları yerden başka bir yerdeki bir göreve vekâlet suretiyle atananlara, 6245 sayılı Harcırah Kanununun geçici görevle başka yere gönderilenlere ilişkin hükümleri uygulanır. Ancak, kurum içinden veya diğer kurumlardan vekâlet edenlere vekâlet aylığı ödenebilmesi için, vekilin asılda aranan şartları taşıması zorunludur. 88'inci maddeye göre ikinci görev verilen memurlara, bu görevleri karşılığında aylık ödenebilmesi için boş bir kadroya ait görevin ikinci görev olarak yürütülmesi gerekir. Bu şekilde görevlendirilenlere, görevlendirildikleri kadro derecesinin ilk kademe aylığının üçte ikisi ödenir. Ancak, sağlık grup başkanlığı, baştabip ve baştabip yardımcılığı hizmetlerinin ikinci görev olarak yürütülmesi hâlinde, kadro şartı aranmaz ve bu hizmetleri yürütenlere almakta oldukları aylığın üçte ikisi ikinci görev aylığı olarak ödenir. Açıktan vekil olarak atananlar, bu Kanunla memurlara tanınan sosyal haklardan da yararlanırlar ve bunlara ödenecek vekâlet aylığının hesabına memuriyet taban aylığı da dâhil edilir.

VEKÂLETNAME: Bir diğerine verilen temsil yetkisini ve bunun kapsamını tespit eden yazılı belge.

VEKİL: Kendisine vekâlet verilen kimse. Önceleri, bakan. Maliye Vekili, Nafıa Vekili gibi.

VEKİLLERİN SORUMLULUĞU: *bk. Mesuliyet.*

VELAYET: Reşit ve mümeyyiz olmayan çocukların hak ve tasarruflarının idaresini, anne ve babanın yapması.

VELİ: Velayet hakkına sahip olanlardan her biri, ana ile baba veya bunlardan biri.

VERASET: Bir kişinin ölümü ile mamelekini mirasçıların iktisap ettiği hukukî durum.

VERASET İLAMI: Bir miras bırakanın mirasçılarını gösteren ve mahkemeden alınan resmî belge, mahkeme kararı.

VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ: 08.06.1959 tarih ve 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununa göre; Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset yoluyla veya herhangi bir suretle olursa olsun, ivazsız bir tarzda bir şahıstan diğer şahsa intikali durumunda, müterakki oranlarda alınan vergi.

VERGİ: Kamu giderlerine halkın katılması, kamu giderlerine karşılık olarak ve ancak kanunla düzenlenerek halktan alınan para.

VERGİ KONSEYİ ÜYELERİNE ÖDENEN HUZUR HAKKI: 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, 16.07.2004 tarih ve 5228 sayılı Kanunla eklenen ek 33/A maddesine göre, Vergi Konseyinin Başkan ve üyelerinden; uhdesinde kamu görevi bulunanlara 2.000, bulunmayanlara 3.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ve ayda dört toplantıyı geçmemek üzere, her toplantı günü için damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaksızın

Maliye Bakanlığı bütçesinden huzur hakkı ödenir.

VERGİ, RESİM, HARÇ VE BENZERİ GİDERLERE İLİŞKİN ÖDEMELER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 33'üncü maddesine göre; iş veya mal veya hizmet satın alınması sırasında ödenen vergi, resim ve harçlar dışında kalan; taşıt vergileri, emisyon ölçüm giderleri, belediye resim ve harçları, noter harcı, muayene ve ruhsat harçları ve benzeri giderler ile diğer vergi, resim ve harç ödemelerinde; aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A** - Harcama talimatı. **B –** Alındı.

VERİLE EMRİ: Bütçeden yapılacak bir harcamanın, mevcut ödeneğe dayanılarak hazırlanan ve ita amirince izin verilip sayman tarafından ödenmesini sağlayan belge.

VERİLEN GARANTİ HESAPLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 109'uncu maddesine göre; bu hesap grubu, kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kamu idarelerince diğer kamu idareleri lehine verilen garanti tutarları ile bunlardan iptal olunan, ilgili kurumca ödemesi yapılan veya ikraza dönüştürülenlerin izlenmesi için kullanılır. Verilen garanti hesapları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

930 Verilen Garantiler Hesabı

931 Verilen Garantiler Karşılığı Hesabı

930 Verilen Garantiler Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerince diğer kamu idareleri lehine verilen garanti tutarları ile bunlardan ilgili kurumca ödemesi yapılan, iptal olunan, ikraza dönüştürülen veya kamu idaresince üstlenilenlerin izlenmesi için kullanılır. **931 Verilen Garantiler Karşılığı Hesabı:** Bu hesaba, verilen garantiler hesabına yazılan tutarlar kaydedilir.

VESAYET: Reşit ve mümeyyiz olmayan kişilerin hak ve tasarruflarının idaresinin başka bir kişiye verilmesi.

VETERİNER HEKİM ODALARI VE TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

VETERİNER HEKİM ODALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

VESİKA: *bk. Hüccet. Delil.*

VEZAİF: Ödevler, görevler, günlük ücretler, yevmiyeler. Kelimenin tekili, vazife.

VİCAHÎ HÜKÜM,-KMÜ: *bk. Hüküm.*

VİLAYET HUSUSÎ İDARESİ: *bk. İl Özel İdaresi.*

VİZE: Bir işlemi onaylamak veya o işleme değer vermek yahut bir sarf işlemi yapan memurun bu işleminin kanuna ve bütçeye uygunluğunu temin etmek için yetkili makamı işgal eden şahıs tarafından mühür, imza veya paraf konması.

VİZE İŞLEMLERİ: Bir gider işlemi yapan memurun bu işleminin yasaya ve bütçeye uygunluğunun yetkili makam tarafından incelenerek onaylanması işlemleri.

VİZE VEYA UYGUN GÖRÜŞ ALINMASI GEREKEN HÂLLERDEKİ ÖDEMELERDE ARANACAK BELGELER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 65'inci maddesine göre; kamu idarelerinin yapacakları harcamalarında, ilgili mevzuatında vize veya uygun görüş alınmasının belirtildiği hâllerde, duruma göre vize yazısı veya cetveller ile uygun görüş yazıları ilk ödemeye ait ödeme belgesine bağlanır. Ön malî kontrol sonucunda uygun görüş verilmediği hâlde, harcama yetkilileri tarafından gerçekleştirilen alımların ödenmesinde, uygun görülmediğine ilişkin görüş yazısının da ödeme belgesine bağlanması gerekir.

VUKU,-U: Olma, meydana gelme, oluş.

VUKUAT: Olanlar, olan bitenler. Polisi ilgilendiren olay. Vak'a kelimesinin çoğulu.

VUKUF: İlgili olan bir kimsenin belirli bir zamanda var olan bir durumu bilmesi veya bilmemesi olayını anlatan deyim.

VÜRUD: Gelme, yetişme, varış, varma.

1630

Y

YABANCI: Bir devlete göre, kendi uyrukluluğunda olmayan gerçek veya tüzel kişi.

YABANCI BİR MEMLEKET VEYA KURUMDA GÖREV ALMA: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

YABANCI BİR MEMLEKET VEYA ULUSLARARASI KURULUŞTA HİZMET ALMA: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanun ve 351 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 77'nci maddesine göre; yabancı memleketlerde veya uluslararası kuruluşlarda kurumlarının muvafakati ile görev alacak memurlara, ilgili bakanlığın teklifi ve Başbakanın izni ile (Her üç yılda bir Başbakanın izni alınmak kaydıyla) memuriyeti süresince toplam yabancı memleketlerde on yıla, uluslararası kuruluşlarda yirmi bir yıla kadar maaşsız izin verilebilir. Yukarıdaki fıkraya göre izin alan memurların kadro ile ilişkileri devam eder ve yabancı memleketlerde veya uluslararası kuruluşlarda görevde geçen süreler için emeklilik hakları, sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine uyulmak kaydı ile saklı kalır. Bu kimselerin görevlerine dönmek istemeleri hâlinde; bu Kanunun sınav veya seçme ile ilgili hükümleri dikkate alınmak suretiyle, yabancı memleketlerde veya uluslararası kuruluşlarda geçirdikleri hizmet sürelerinin her yılı bir kademe ilerlemesine ve her üç yılı bir derece yükselmesine esas olacak şekilde ve boş kadro bulunduğu takdirde değerlendirilir.

YABANCI DİL TAZMİNATI: 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 2'nci maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **A -** Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu hükümlerine göre almakta olan personelden, (Kadro karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalışan personel dâhil), Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığınca müştereken belirlenen dillerden yine bu iki kurum tarafından tespit olunan esas ve usuller çerçevesinde yapılan yabancı dil seviye tespiti sonunda her bir dil için (A) düzeyinde başarılı olanlara 1.500, (B) düzeyinde başarılı olanlara 600, (C) düzeyinde başarılı olanlara 300 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan tutarı geçmemek üzere Maliye Bakanlığının teklifi ve Başbakan onayı ile belirlenecek miktarlarda aylık yabancı dil tazminatı ödenebilir. **B -** Ödenecek yabancı dil tazminatı farklı diller için farklı miktarlarda belirlenebileceği gibi, personelin görev yeri, kadro unvanı ve sorumluluğuna, bildiği yabancı dil sayısına ve düzeyine göre de farklı miktarlarda belirlenebilir. **C -** Bu madde uyarınca yapılan sınavlar beş yıl

süreyle geçerlidir. Bu sürenin bitiminde sınava girmeyenlerin yabancı dil seviyeleri bir alt düzeye inmiş sayılır, seviyeleri (C) düzeyinde olanların yabancı dil tazminatları kesilir. Bu madde uyarınca yapılan sınavlara diğer mevzuatla yapılan atıflara ilişkin olarak da bu fıkra hükmü geçerlidir. **D** - Yabancı dil tazminatına hak kazanmada ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır ve damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

YABANCI DİL TAZMİNATININ ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Zam, Tazminat ve Benzeri Ödemeler.*

YABANCI KAYNAKLARA İLİŞKİN İLKELER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 10'uncu maddesine göre, yabancı kaynaklara ilişkin ilkeler şunlardır: **A** - Yabancı kaynaklar vade yapılarına göre kısa vadeli yabancı kaynaklar ve uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap gruplarına ayrılır. Kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu; kısa vadeli iç malî borçlar, kısa vadeli dış malî borçlar, faaliyet borçları, emanet yabancı kaynaklar, alınan avanslar, yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri, ödenecek diğer yükümlülükler, borç ve gider karşılıkları, gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları ve diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar hesap gruplarına, uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu ise; uzun vadeli iç malî borçlar, uzun vadeli dış malî borçlar, faaliyet borçları, diğer borçlar, alınan avanslar, borç ve gider karşılıkları, gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları ve diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar hesap gruplarına ayrılır. **B** - Kamu idarelerinin vadesi faaliyet dönemiyle sınırlı olan yükümlülükleri, bilançoda kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içinde gösterilir. **C** - Kamu idarelerinin vadesi faaliyet dönemini aşan yükümlülükleri, bilançoda uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içinde gösterilir. Dönem sonu bilanço gününde bu grupta yer alan yükümlülüklerden vadeleri bir yılın altına inenler, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki ilgili hesaplara aktarılır. **D** - Gelecek dönemlere ait olarak önceden tahsil edilen gelirler ile cari dönemde tahakkuk eden ancak, gelecek dönemlerde ödenecek olan giderler tahakkuk tarihinde muhasebeleştirilir ve bilançoda gösterilir. Yabancı kaynaklar arasında yer alan borçlara ilişkin olarak tahakkuk eden ancak, ödeme zamanı gelmeyen faiz borçları ilgili hesaplarda gösterilir. **E** - Kamu idarelerinin bilinen ve tutarları tahmin ve hesap edilebilen bütün yabancı kaynakları kaydedilir ve bilançoda gösterilir. **F** - Dönem sonu bilanço gününde yabancı kaynak hesaplarında kayıtlı olup, yabancı para cinsinden takip ve ödemesi yapılan tutarlar değerlemeye tabi tutulur ve raporlama tarihindeki değerleriyle malî raporlarda gösterilir. **G** - Mal ve hizmet karşılığı teminat veya depozito olarak alınan tutarlar yabancı kaynaklar içinde gösterilir.

YABANCILARLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler: *04.02.1924 tarih ve 406 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler. **2. Fahrî Konsoloslara Yapılan Ödemeler:** *09.12.1933 tarih ve 2349 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Fahrî Konsoloslara Yapılan Ödemeler.* **3. Avukatlardan Hizmet Satın Alınması:** *08.01.1943 tarih ve 4353 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avukatlardan Hizmet Satın Alınması.* **4. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **5. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *11.02.1950 tarih ve 5539 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Karayolları Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **6. Harcırah Hesabında Esas Tutulacak Yol:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcırah Hesabında Esas Tutulacak Yol.* **7. Misafir ve Ziyaretçilere Refakat Edenlerin Harcırahı:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Misafir ve Ziyaretçilere Refakat Edenlerin Harcırahı.* **8. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkeziyle İlgili Hükümler:** *27.02.1960 tarih ve 7460 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkeziyle İlgili Hükümler.* **9. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması:** *16.12.1960 tarih ve 168 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması.* **10. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesini İlgilendiren Hükümler:** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **11. Değerli Kâğıtlar Kanunu Hükümleri:** *21.02.1963 tarih ve 210 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Değerli Kâğıtlar Kanunu Hükümleri.* **12. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **13. Devlet Memurları Kanunundaki İstihdam Şekilleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Memurları Kanunundaki İstihdam Şekilleri.* **14. Yabancı Bir Memleket veya Uluslararası Kuruluşta Hizmet Alma:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Bir Memleket veya Uluslararası Kuruluşta Hizmet Alma.* **15. Hazinedarlık:** *14.01.1970 tarih ve 1211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazinedarlık.* **16. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler:** *14.01.1970 tarih ve 1211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler.* **17. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **18. Kültür Ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez**

Müdürlüğüyle İlgili Hükümler: *19.06.1979 tarih ve 2252 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Merkez Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **19. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması:** *23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması.* **20. Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanun Hükmü:** *11.09.1981 tarih ve 2522 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanun Hükmü.* **21. Yabancı Uyruklu Öğrencilerle İlgili Hüküm:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **22. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* **23. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **24. Devlet İhale Kanunu Hükümleri:** *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.* **25. Başbakanlıkla İlgili Hükümler:** *10.10.1984 tarih ve 3056 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Başbakanlıkla İlgili Hükümler.* **26. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **27. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi:** *08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi.* **28. Serbest Bölgelerde İhale Usulüne Tabi Olmama:** *06.06.1985 tarih ve 3218 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Serbest Bölgelerde İhale Usulüne Tabi Olmama.* **29. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri:** *18.03.1986 tarih ve 3269 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uzman Erbaş Kanunu Hükümleri.* **30. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *21.05.1986 tarih ve 3289 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **31. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri:** *07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri.* **32. Harp Akademileri Öğretim Elemanlarının Hakları:** *24.05.1989 tarih ve 3563 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harp Akademileri Öğretim Elemanlarının Hakları.* **33. Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili Hükümler:** *388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresiyle İlgili*

Hükümler. **34. Küçük Ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme Ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *12.04.1990 tarih ve 3624 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **35. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler:** *497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler.* **36. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezinin Bütçesi ve Personel Çalıştırması.* **37. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **38. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları:** *07.12.1994 tarih ve 4054 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Rekabet Kurumu Personelinin Statüsü ve Malî Hakları.* **39. Hazine Müsteşarlığının Görevleri:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığının Görevleri.* **40. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler:** *09.12.1994 tarih ve 4059 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığıyla İlgili Hükümler.* **41. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **42. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler:** *14.10.1999 tarih ve 4456 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketiyle İlgili Hükümler.* **43. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler:** *587 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Doğal Afet Sigortaları Kurumuyla İlgili Hükümler.* **44. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **45. Türk İş Birliği Ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği Ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **46. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **47. Kamu İhale Kanunu Hükümleri:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.* **48. Endüstri Bölgelerinde Gelir Kaydı:** *09.01.2002 tarih ve 4737 sayılı Kanun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **49. Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazine Alacaklarının Tahsili ve İdaresi.* **50. Hibe Alma ve Verme:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı*

Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hibe Alma ve Verme. **51. Hazinece Borç Verilmesi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hazinece Borç Verilmesi.* **52. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **53. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **54. Kara Yolu Geçişinde Yabancı Araçlardan Alınan Ücret:** *10.07.2003 tarih ve 4925 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kara Yolu Geçişinde Yabancı Araçlardan Alınan Ücret.* **55. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **56. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *09.10.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Patent Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **57. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **58. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler:** *10.11.2005 tarih ve 5431 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeline Ödemeler.* **59. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **60. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli:** *21.06.2006 tarih ve 5523 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının Bütçe ve Personeli.* **61. İskân Kanununun Malî Hükümleri:** *19.09.2006 tarih ve 5543 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İskân Kanununun Malî Hükümleri.* **62. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *21.09.2006 tarih ve 5544 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **63. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *04.05.2007 tarih ve 5648 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **64. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri:** *24.05.2007 tarih ve 5668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu Hükümleri.* **65. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.11.2007 tarih ve 5710 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **66. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi:** *28.02.2008 tarih ve 5746 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.* **67. Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Ön Ödeme Usul*

ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümleri. **68. Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği Hükümleri:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Fahrî Konsolosluklar Aidat ve Giderlerinin Ödenmesi.* ***b)*** *Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler.* ***c)*** *Kurs ve Toplantılara Katılma Giderlerinin Ödenmesi.* ***d)*** *Ödünç Verme ve Yardımla İlgili Bedellerin Ödenmesi.* ***e)*** *Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi.* ***f)*** *Sözleşmeli Personel Ücretlerinin Ödenmesi.* ***g)*** *Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar ve Tanıtma Giderlerinin Ödenmesi.* ***h)*** *Yolluklara İlişkin Diğer Hükümler.* **69. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri:** *Taşınır Mal Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Taşınır Mal Yönetmeliği Hükümleri.* **70. Tahliye Giderleri:** *127 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğinin ilgili hükümleri için bk. Tahliye Giderleri.*

YABANCI MEMLEKETLERDE TÜRK KÜLTÜRÜNE HİZMET EDENLERE SOSYAL YARDIM YAPILMASI: A – Yardım Yapılabilmenin Şartları: 16.12.1960 tarih ve 168 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; yabancı memleketlerde Türk kültürüne hizmet eden Türk asıllı ve yabancı uyruklu öğretmen veya din görevlilerine, görevlerinden ayrılışları hâlinde kendilerine, vefatları hâlinde ise dul ve yetimlerine bu Kanun hükümlerine göre sosyal yardım yapılır. Sosyal yardımdan faydalanabilmek için; **a)** 25 yıl veya daha fazla hizmetten sonra görevden ayrılmak veya asgarî on beş yıl hizmeti bulunup 60 yaşını tamamlamış olmak, **b)** Özürlü olması veya tedavisi mümkün olmayan hastalık sebebiyle çalışamaz hâle gelindiğinin, en az üç doktordan oluşan bir sağlık kurulu tarafından düzenlenecek raporla belgelenmesi ve bu raporda belirtilen sebebin görevini yapmasına engel teşkil ettiğinin Sağlık Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Dışişleri Bakanlığınca uygun görülmesi, **c)** Durumu yukarıdaki (a) ve (b) bentlerinde gösterilen haller kapsamına girmemekle birlikte, Dışişleri Bakanlığı tarafından takdir edilecek sebeplerle görevini bırakmış olmak, **d)** Görevlerini yapmaları sırasında, şahsiyet ve Türk kültürüne hizmetlerinin sebep ve etkisiyle, bulundukları ülke makamlarınca görevlerinden men edilmiş olmak şartlarından en az birisini haiz olunması zorunludur. **B – Yardımların Tespiti ve Sağlık Yardımları:** 168 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre; yapılacak sosyal yardımın aylık tutarı ile yardımların tahakkuku ve ödenmesine ilişkin hususlar; ilgililerin hizmet yılları ile tamamlamış oldukları eğitimin seviyesi ve alanı, pedagojik formasyonlarının bulunup bulunmadığı, görev unvanları, yerleştikleri ülke ve mahallî geçim endekslerindeki gelişmeler dikkate alınarak, her yıl Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından müştereken tespit olunur. Bu Kanun uyarınca sosyal yardım yapılmakta olanların kendileri ile bunların tedavi

yardımı ya da hastalık sigortası hakkı bulunmayan eşlerinin, Türkiye'de sağlık kurum ve kuruluşlarındaki tedavilerine ilişkin giderler ile ilaç giderleri; 08.06.1992 tarih ve 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanunda düzenlenmiş olan şartlar aranmaksızın, yeşil kart verilmek suretiyle anılan Kanun hükümlerine göre karşılanır. *18.06.1992 tarih ve 3816 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yeşil Kartlıların Tedavi Giderlerinin Karşılanması.* **C – Yardımdan Yararlanabilmenin Şartları:** 168 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre, bu Kanunda yazılı sosyal yardımdan faydalanabilmek için; **a)** İlgilinin cemaatten veya tabiiyetinde bulunduğu hükûmetten yeteri kadar yardım veya emekli aylığı almamış olması, **b)** Türk kültürüne ve devrimlerine aykırı harekette bulunmaması, **c)** Dışişleri Bakanlığınca takdir olunacak mücbir sebepler dışında, başka bir memlekette yerleşmek maksadıyla bulunduğu memleketten ayrılmaması şarttır. **D – Yardım Yapılanların Durumlarının Tespiti ve Sicillerinin Tutulması:** 168 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; sosyal yardımdan faydalanacak öğretmenler ile din görevlilerinin yabancı memleketlerde Türk kültürüne hizmetleri, devrimlere sadakatleri ve başarı durumları Dışişleri Bakanlığınca tespit edilir ve bunlardan öğretmen olanların sicilleri Millî Eğitim Bakanlığınca, din görevlisi olanların sicilleri ise Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından tutulur. **E – Ödenekler:** 168 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; bu Kanun hükümleri gereğince yapılacak sosyal yardımlar, Dışişleri Bakanlığı bütçesinde açılacak özel bir fasıldan ödenir.

YABANCI PARA CİNSİNDEN YAPILAN İŞLEMLER VE KUR DEĞİŞİKLİKLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 19'uncu maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **A -** Yabancı para cinsinden yapılan işlemler, fiyatı yabancı para cinsinden belirlenen mal ve hizmetlerin alım ve satımları, yabancı para cinsinden borç temin edilmesi ve borç verilmesi, yabancı para birimine dayalı bir anlaşmaya taraf olunması, yabancı para cinsinden bir varlığın elde edilmesi veya elden çıkarılması ve yabancı para cinsinden bir yükümlülüğün oluşması veya yerine getirilmesi gibi işlemlerdir. **B -** Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve faaliyetler ulusal para birimi cinsinden kaydedilir. Ulusal para dışında yabancı bir para cinsinden raporlama yapılması hâlinde, yabancı paranın cinsi ve yabancı para cinsinden raporlama yapılmasının nedenlerinin dipnotlarda belirtilmesi gerekir. Yabancı para cinsinden yapılan bir işlem ve faaliyet, işlem ve faaliyetin gerçekleştiği tarihteki kur üzerinden kaydedilir. **C -** Yabancı paralar ve yabancı para cinsinden izlenen varlıklar ve yabancı kaynaklar, raporlama tarihinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca belirlenen ilgili döviz kuru üzerinden değerlemeye tabi tutulur ve değerleme günündeki kur üzerinden muhasebe kayıtlarında gösterilir. **D -** Yabancı para cinsinden yapılan

parasal bir işlemin ilk kayda alındığı gün ile değerleme günü ya da ödeme günü veya tahsilat yoluyla kayıtlardan çıkarıldığı gün arasındaki kurlarda değişme olduğunda ortaya çıkan kur farkları oluştukları dönemlerde gelir, gider veya emanet olarak kaydedilir. Öz kaynaklarda meydana gelen değişmenin ne kadarının kur farklarından kaynaklandığı ve kur farklılıklarının raporlara etkileri raporların dipnotlarında belirtilir.

YABANCI ÜLKELERDE ALIM, YAPIM VE HİZMET İHALELERİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

YABANCI ÜLKELERDE SATIŞ, TRAMPA, KİRA VE İRTİFAK HAKKI: *08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet İhale Kanunu Hükümleri.*

YABANCI ÜLKELERE GÖNDERİLECEK ÖĞRENCİLERE YAPILAN ÖDEMELER: 08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Kanun, genel ve katma bütçe *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* ile idare olunan Devlet daireleri ve tekel idarelerinin, il özel idarelerinin, belediyelerin, ticaret odalarının ve sözleşmeleri gereğince öğrenci göndermeye mecbur olan şirketlerin öğrenim için yabancı ülkelere gönderecekleri öğrenciler konusundaki hükümleri düzenlemektedir. **A – Bütçelere Ödenek Konulması ve Bunun Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesine Aktarılması:** Kanunun 12'nci maddesine göre; genel ve katma bütçe ile idare olunan dairelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* öğrenimde bulunan veya yeniden gönderecekleri öğrenci için her sene bütçeleriyle kabul olunacak ödenekler her daire adına ayrı ayrı maddeleri içermek üzere Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde açılacak bir fasılda toplanır. Diğer makamlar kendi hesaplarına öğrenimde bulunan ve yeniden gönderilecek olan öğrencinin Millî Eğitim Bakanlığından alacakları miktara göre yıllık ödeneklerin ödenmesini, her yıl Nisan sonuna kadar Maliye Bakanlığına yazılı olarak taahhüt ederler. Bu taahhütler toplamı, bir taraftan gelir bütçesine dâhil diğer taraftan da Millî Eğitim Bakanlığı bütçesindeki öğrenci ödeneği faslına bir madde olarak konulur. **B – Öğrenci Aylık ve Giderlerinin Tespiti:** Kanunun 07.02.1990 tarih ve 3612 sayılı Kanunla değişik 13'nci maddesine göre; öğrenci ödeneği, bütün öğrencileri kapsamak üzere, her yıl Millî Eğitim Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca tespit edilecek aylık miktar ile zarurî giderler toplamından teşekkül eder. **C – Yurda Dönüş ve Göreve Başlayışa Kadar Ödeme:** Kanunun 17'nci maddesine göre; Millî Eğitim Bakanlığı, her öğrencinin öğrenimini tamamlamasından altı ay önce, durumu ait olduğu makama bildirir. Öğrenimini tamamlayıp dönen öğrenci, ay içinde taahhütname ile bağlı olduğu makama müracaata mecburdur. Müracaatından itibaren mensup olduğu makamca bu öğrenciye bir görev tayin edilmedikçe üç ay müddetle yabancı ülkelerdeki öğrenimde bulunan öğrenci için verilmesi kararlaştırılmış aylığının yarısı

aylık ödenek olarak verilir. **D – Görev Verme ve Bu Konuda Sorumluluklar:** Kanunun 18'inci maddesine göre; dönüp müracaat etmiş olan bir öğrenci, uzmanlığı dâhilinde kendisine teklif olunacak hizmeti kabule mecburdur. Ancak bu mecburiyet, müracaatından itibaren üç ay sonuna kadar bir hizmete tayin edilmeyenler için düşer. Birinci maddede sayılı makamlardan belediyeler, ticaret odaları ve şirketler tarafından öğrenime gönderilen öğrenci hariç olmak şartıyla, diğer makamlara ait öğrenci için 10'uncu maddeye uyularak bu öğrencinin taahhütnameleri hükümlerinin uygulanması ile görevli olanlar, dönen öğrenciyi açıkta bırakmamak üzere zamanında bütçeleri ile ödenek teklif etmemek veya boş bir görev kadrosunu bulundurmamak gibi tedbirleri önceden almayan ve seçim ve tayin ile yükümlü olanlar, öğrenimden dönen ve müracaat eden öğrenciyi uzmanlıkları dâhilinde boş bir hizmete kanunî sebepler olmaksızın tayin için gerekli işlemleri yapmada ve gecikme gösterdikleri takdirde, o öğrencinin yabancı ülkelerde öğrenim uğrunda yapılmış masrafı ödemeye mecburdurlar. Taahhütname ile bağlı olduğu makam tarafından kendisine müracaatından itibaren iki ay içinde iş gösterilmeyen öğrenci, üçüncü ay sonuna kadar Devletin herhangi bir dairesi hizmete tayin edebilir ve bu takdirde öğrencinin taahhütnamesindeki mecburiyeti, kendisini hizmete tayin eden daireye intikal eder. **E – Dönmeyen, Geri Çağrılan ve Göreve Başlamayanların Yükümlülüğü:** Kanunun 19'uncu maddesine göre; geriye çağrılan öğrenciyle öğrenimini bitirerek üç ay içinde dönmeyenler ve 17 ve 18'inci maddeler gereğince müracaat ve teklif olunan hizmetleri kabul etmeyen öğrenci ile bunlardan mecburî hizmet süresi içinde istifa eden veyahut memuriyetten çıkarılma cezasına uğrayanlar Memurîn Kanununun altmış dördüncü maddesi uyarınca öğrenim masraflarını faizleriyle beraber ödemeye mecburdurlar. 788 sayılı Memurîn Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurlar Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. Aynı konu, 657 sayılı Kanunun 28.07.1971 tarih ve 1449 sayılı Kanunla değişik 79'uncu maddesinde düzenlenmiştir.

YABANCI ÜLKELERE ÖDÜNÇ VERME VE YARDIMLA İLGİLİ BEDELLERİN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödünç Verme ve Yardımla İlgili Bedellerin Ödenmesi.*

YABANÎ ZEYTİN, ANTEP FISTIĞI VE HARNUPLARI AŞILAYANLARA ÖDÜL VERİLMESİ: 26.01.1939 tarih ve 3573 sayılı Kanunun 09.07.1956 tarih ve 6777 sayılı Kanunla değişik 15'inci maddesine göre; beş yüz ağaçtan aşağı olmamak üzere yabanî zeytin, Antep fıstığı ve harnupları aşılayanlara veya aşılı zeytinler, Antep fıstığı ve harnupların bakım işlerini en iyi yapanlara, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca takdir edilecek miktarda nakdî mükâfat verilir.

YAKACAK YARDIMI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

YAKLAŞIK MALİYET: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.

YALOVA TERMAL KAPLICALARI İŞLETME İDARESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Uygulanmayacak Hükümler: 26.06.1939 tarih ve 3653 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; kaplıcalar işletmesi, ticarî usullere göre idare olunur ve bunların sarfiyatı 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2490 sayılı Arttırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerinden ve Sayıştay vizesinden müstesnadır. Maddenin "müstesna olma" hükmünün yürürlüğü yoktur. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **B – Gelir Kaydı:** *26.06.1939 tarih ve 3653 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

YALOVA ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

YANGIN SİGORTASI VERGİSİ: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki menkul ve gayrimenkul mallar için yapılan yangın sigortaları dolayısıyla alınan primler üzerinden alınan oransal vergi.

YANILMA: *bk. Hata.*

YAN SOY HISIMLIĞI: *bk. Civar Hısımlığı.*

YAN TESİSLER: Belli bir alana yayılmış olan inşaat işinde, ana maksada hizmet eden bina dışında kalan yapı ve tesisler.

YAPI ARAÇLARI BİLDİRİSİ: Bazı ihalelerde, o işi yapmaya yeterli makine ekipmanına sahip olup olmadığını belirlemek üzere, kendisinde mevcut veya temin edebileceği araçları gösteren ve istekli tarafından idareye verilen liste.

YAPI DENETİMİ HÜKÜMLERİ: Can ve mal güvenliğini temin amacıyla; imar planına, fen, sanat ve sağlık şartlarına, standartlara uygun kaliteli yapı yapılması için, proje ve yapı denetimine ilişkin usul ve esaslar, 29.06.2001 tarih ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunda düzenlenmiştir. Kanunun 30.06.2004 tarih ve 5205 sayılı Kanunla değişik l'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince; 3194 sayılı İmar Kanununun 26'ncı maddesinde belirtilen kamuya ait yapılar, tesisler ve 27'nci maddesinde belirtilen ruhsata tabi olmayan yapılar ile tek parselde, bodrum katı dışında en çok iki katlı ve toplam iki yüz metre kareyi geçmeyen müstakil yapılar, bu Kanunun kapsamı dışında bırakılmıştır. 3194 sayılı İmar Kanununun 26'ncı maddesine göre; kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak veya yaptırılacak yapılara, imar planlarında o

maksada tahsis edilmiş olmak, plan ve mevzuata aykırı olmamak üzere mimarî, statik, tesisat ve her türlü fennî mesuliyeti bu kamu kurum ve kuruluşlarınca üstlenilmesi ve mülkiyetin belgelenmesi kaydıyla avan projeye göre ruhsat verilir. Devletin güvenlik ve emniyeti ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin harekât ve savunması bakımından gizlilik arz eden yapılara;

belediyeden alınan imar durumuna, kat nizamı, cephe hattı, inşaat derinliği ve toplam inşaat metre karesine uyularak projelerinin kurumlarınca tasdik edildiği, statik ve tesisat sorumluluğunun kurumlarına ait olduğunun ilgili belediyesine veya valiliklere yazı ile bildirdiği takdirde, 22'nci maddede sayılan belgeler aranmadan yapı ruhsatı verilir. 3194 sayılı İmar Kanununun 27'nci maddesine göre; belediye ve mücavir alanlar dışında köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanların köy yerleşik alanları ve civarında ve mezralarda yaptıracağı konut, hayvancılık veya tarımsal amaçlı yapılar için inşaat ve iskân ruhsatı aranmaz. Ancak yapının fen ve sağlık kurallarına uygun olması ve muhtarlıktan izin alınması gerekir. Bu hükümler dikkate alındığında, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının yapı ve tesisleri, 4708 sayılı Kanun kapsamı dışında tutulduğu anlaşılmaktadır.

YAPI İŞLERİ BİRİM FİYATI TARİFELERİ: Yapı işlerinde birim fiyatın ifade ettiği işlerin özelliğini içeren, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca bir kitap olarak hazırlanmış liste.

YAPI İŞLERİ GENEL FİYAT ANALİZLERİ: Yapım işlerinde birim fiyatı oluşturan malzeme, işçilik, genel gider ve kârı ayrıntılı olarak gösteren, Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca çıkarılan analiz listesi.

YAPI KULLANMA İZNİ: Bina için, yetkili makamlar tarafından verilen ve binanın oturulabilir nitelikte olduğunu tespit eden belge.

YAPI KULLANMA İZNİ HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince, inşa edilen yapıların kullanılmasına izin verilmesi nedeniyle alınan maktu harç.

YAPIM: Her türlü inşaat, ihzarat, imalat, sondaj, tesisat, onarım, yıkma, değiştirme, iyileştirme, yenileştirme ve montaj işleri.

YAPIM İHALELERİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

YAPIM İHALELERİNDE YETKİ: Hazinenin yapım ihaleleri konusundaki yetkiler, farklı kuruluşlara aittir: **A - Bayındırlık ve İskân Bakanlığı:** 180 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereğince; küçük onarım ihaleleri ile Ulaştırma Bakanlığınca yürütülen yapım işleri dışındaki yapım ihalelerini yürütme görevi, bu Bakanlığa aittir. **B - Ulaştırma Bakanlığı:** 09.04.1987 tarih ve 3348 sayılı Kanuna göre; demir yolları, limanlar, barınaklar, kıyı koruma yapıları, kıyı yapı ve tesisleri, hava meydanları ve bunlarla ilgili tesislerin plan ve programını hazırlamak, yapımını gerçekleştirmek, bakımını ve onarımını yapmakla ilgili yapım ihaleleri, bu Bakanlığın görev alanına girmektedir. **C - Denizcilik**

Müsteşarlığı: 491 sayılı Kanun Hükmüne Kararnamenin 07.02.2002 tarih ve 4745 sayılı Kanunla değişik 7'nci maddesinin (g) bendi gereğince; liman tesislerinin ve ulaşım alt sistemlerinin çok noktalı taşıma sistemlerine uygunluğunu sağlamak için kara, hava ve deniz yolu ulaşım sistemlerine entegre olabilecek tesisleri planlamak, yapmak veya yaptırmak görevi, Denizcilik Müsteşarlığı Deniz Ulaştırması Genel Müdürlüğüne aittir. **D - Vakıflar Genel Müdürlüğü:** *20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıflar Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **E - Diğer Kuruluşlar:** Küçük onarımla ilgili yapım ihaleleri, bu binaları kullanan ilgili kuruluşlarca gerçekleştirilir.

YAPIM İHALESİ: Her türlü inşaat, ihzarat, imalat, sondaj, tesisat, onarım, yıkma, değiştirme, iyileştirme, yenileştirme ve montaj işlerinin yaptırılması amacıyla yapılan ihale.

YAPIM İŞİNDE ÖDENEK AKTARILMASI: Genel bütçeli kuruluşlara ait bütçeye konulmuş inşaat ve büyük onarım ödenekleri, ilgili yılı başında Bayındırlık ve İskân Bakanlığına aktarılır ve bu kuruluş tarafından inşaat ve büyük onarım ihaleleri gerçekleştirilir.

YAPIM İŞİNDE YATIRIMCI KURULUŞUN GÖREVLERİ: A - Yatırım programına, yapılacak işin koydurulması. **B -** İnşaat için uygun arsa temin edilerek yapılacak işe tahsis edilmesi. **C -** Yatırımın projelerinin hazırlatılması. **D -** Bütçeye yeterli miktarda ödeneğin konulmasının sağlanması.

YAPIM İŞLERİ HAK EDİŞ RAPORU: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Hak Ediş Raporu.*

YAPIM İŞLERİNDE SİGORTA PRİMLERİ: 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 13'üncü maddesinin (a) bendine göre; kesin teminatın müteahhide ödenmesi için, Sosyal Güvenlik Kurumundan ilişiksiz belgesi getirilmesi gerekir. *05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Hükümleri.* Müteahhidin Sosyal Güvenlik Kurumuna borcunun bulunması hâlinde, kesin teminat paraya çevrilerek borcuna karşılık tutulur. 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 90'ıncı maddesine göre; kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar ve bankalar, ihale yolu ile yaptırılan her türlü işleri üzerine alanları ve bunların adreslerini on beş gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına bildirmekle yükümlüdür. İşverenlerin hak edişlerinin, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ihale konusu işin yapıldığı süreye ilişkin prim ve her türlü borçlarının olmaması kaydıyla ödenmesi, kesin teminatlarının ise ihale konusu işle ilgili olarak Kuruma borçlarının bulunmadığının tespit edilmesinden sonra iadesi esastır. Valilikler, belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından, geçici iskân veya yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce ilgililerden yapılan inşaat dolayısıyla; diğer kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar ve

bankaların, Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek işlemlerinde Kuruma borçlarının bulunmadığına dair Kurumca düzenlenmiş bir belgenin istenmesi zorunludur. Bu maddede belirtilen yükümlülükler yerine getirilmeden hak ediş ödenmesi, kesin teminatın iade edilmesi veya geçici iskân izin belgesi ve yapı kullanma izin belgesi verilmesi veya diğer işlemlerin gerçekleştirilmesi hâllerinde, ilgililer hakkında genel hükümlere göre idarî ve cezaî işlem yapılır.

YAPIM İŞLERİNİN YATIRIM PROGRAMINA ALINMASI: 540 sayılı Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye göre, yıllık yatırım programlarını hazırlamak Devlet Planlama Teşkilatına ait bir görevdir. İnşaatın yapılabilmesi için öncelikle yatırım programına alınması gerekir. Her kamu kuruluşu, kendi yatırım programını hazırlayarak Devlet Planlama Teşkilatına göndermekte ve bunların tümü, yıllık yatırım programında yer almaktadır. Yapım işinin en önemli safhası, programa alma ile ilgilidir. Yıllık yatırım programına uygun olarak da bütçeye ödenek konulmaktadır.

YAPIM MÜTEAHHİDİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

YAPI, TESİS VE ONARIM GİDERLERİNİN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 54'üncü maddesine göre; yapı, tesis ve onarım giderlerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A** - Taahhüt dosyası. **B –** Fatura. **C** - Yapım İşleri Hak Ediş Raporu (Örnek 3).

YAPI YAKLAŞIK MALİYETİ: Mimarlık ve mühendislik hizmetleri ücretinin hesabına temel olan ön kabul; ön projeden, yoksa ihtiyaç programından çıkarılan miktarların birim maliyetle çarpılması sonucu bulunan değer.

YAP-İŞLET-DEVRET MODELİ: 08.06.1994 tarih ve 3996 sayılı Kanunun 09.05.2008 tarih ve 5762 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinin (e) bendine göre; ileri teknoloji veya yüksek maddî kaynak ihtiyacı duyulan projelerin gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere geliştirilen özel bir finansman modeli olup, yatırım bedelinin (Elde edilecek kâr dâhil) sermaye şirketine veya yabancı şirkete, şirketin işletme süresi içerisinde ürettiği mal veya hizmetin idare veya hizmetten yararlananlarca satın alınması suretiyle ödenmesi.

YAP-İŞLET MODELİ: 16.07.1997 tarih ve 4283 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre; elektrik enerjisi santrallerinin üretim şirketleri mülkiyetlerinde kurulmalarını, işletilmelerini, üretilen elektrik enerjisinin belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde satışını içeren modeli.

YAPTIRIMLAR VE YETKİLİ MERCİLER: A - Ödenek Üstü Harcama: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun 70'inci maddesine göre; kamu zararı oluşturmamakla birlikte bütçelere, ayrıntılı harcama programlarına, serbest bırakma oranlarına aykırı olarak veya ödenek gönderme belgelerindeki ödenek miktarını aşan harcama talimatı veren harcama yetkililerine, her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat dâhil yapılan bir

aylık net ödemeler toplamının iki katı tutarına kadar para cezası verilir. **B - Kamu Zararı:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun ve 25.04.2007 tarih ve 5628 sayılı Kanunla değişik 71'inci maddesine göre, kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır. Kamu zararının belirlenmesinde, aşağıdaki hususlar esas alınır: **1.** İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması. **2.** Mal alınmadan, iş veya hizmet yaptırılmadan ödeme yapılması. **3.** Transfer niteliğindeki giderlerde, fazla veya yersiz ödemede bulunulması. **4.** İş, mal veya hizmetin rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla alınması veya yaptırılması. **5.** İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması. **6.** Mevzuatında öngörülmediği hâlde ödeme yapılması. Kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edilir. Alınmamış para, mal ve değerleri alınmış; sağlanmamış hizmetleri sağlanmış; yapılmamış inşaat, onarım ve üretimi yapılmış veya bitmiş gibi gösteren gerçek dışı belge düzenlemek suretiyle kamu kaynağında bir artışa engel veya bir eksilmeye neden olanlar ile bu gibi kanıtlayıcı belgeleri bilerek düzenlemiş, imzalamış veya onaylamış bulunanlar hakkında Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunların bu fiillere ilişkin hükümleri uygulanır. Ayrıca, bu fiilleri işleyenlere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dâhil yapılan bir aylık net ödemelerin iki katı tutarına kadar para cezası verilir. Kamu zararının, bu zarara neden olan kamu görevlisinden veya diğer gerçek ve tüzel kişilerden tahsiline ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. *Sözü edilen yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.* **C - Yetkisiz Tahsil ve Ödeme:** 5018 sayılı Kanunun 72'nci maddesine göre; kanunların öngördüğü şekilde yetkili kılınmamış hiçbir gerçek veya tüzel kişi, kamu adına tahsilat veya ödeme yapamaz. Yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılması, kamu hizmeti karşılığında veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanması veya başka adlarla tahsilat veya ödeme yapılması hâllerinde; söz konusu tutarlar, yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılanlardan alınarak, ilgisine göre bütçeye gelir kaydedilir veya ilgililerine iade edilmek üzere emanet hesaplarına kaydedilir. Ayrıca, bunlar hakkında ilgili kanunları uyarınca adlî ve idarî yönden gerekli işlemler yapılır. **D - Para Cezaları ve Yetkili Merciler:** 5018 sayılı Kanunun 73'üncü maddesine göre; bu Kanunda belirtilen para cezaları, ilgili kamu idaresinin üst yöneticisi tarafından verilir. Para cezaları, karar verilmesini izleyen ay başından başlamak üzere ve herhangi bir hüküm almaya gerek kalmaksızın;

ilgililerine yapılan her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dâhil bir aylık net ödemelerin dörtte biri oranında kesilerek tahsil olunur. **E - Zaman Aşımı:** 5018 sayılı Kanunun 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 74'üncü maddesine göre; kamu zararının meydana geldiği ve bu Kanunda belirtilen para cezalarının verilmesini gerektiren fiilin işlendiği yılı izleyen malî yılın başından başlamak üzere, zaman aşımını kesen ve durduran genel hükümler saklı kalmak kaydıyla onuncu yılın sonuna kadar tespit ve tahsil edilemeyen kamu zararları ile para cezaları zamanaşımına uğrar.

YARDIMCI HİZMETLER SINIFI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 15.05.1975 tarih ve 1897 sayılı Kanun ve 24.04.2008 tarih ve 5757 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; yardımcı hizmetler sınıfı, kurumlarda her türlü yazı ve dosya dağıtmak ve toplamak, müracaat sahiplerini karşılamak ve yol göstermek; hizmet yerlerini temizleme, aydınlatma ve ısıtma işlerinde çalışmak veya basit iklim rasatlarını yapmak; ilaçlama yapmak veya yaptırmak veya tedavi kurumlarında hastaların ve hastanelerin temizliği ve basit bakımı ile ilgili hizmetleri yapmak veya kurumlarda koruma ve muhafaza hizmetleri gibi ana hizmetlere yardımcı mahiyetteki görevlerde her kurumun özel bünyesine göre ve yine bu mahiyette olmak üzere ihdasına lüzum gördüğü yardımcı hizmetleri ifa ile görevli bulunanlardan 4'üncü maddenin (D) bendinde tanımlananların dışında kalanları kapsar. Bende, 318 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen hükme göre; bu sınıfa dâhil personel tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetlerden, hizmet yerlerinin ve tedavi kurumlarının temizlenmesi, tesisatın bakım ve işletilmesi ve benzeri nitelikteki hizmetlerin üçüncü şahıslara ihale yoluyla gördürülmesi mümkündür.

YARDIM ÖDEMELERİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Katılma Payı, Sermaye Teşkilleri, Yardım, Pay ve Benzeri Ödemeler.*

YARGIÇ: *bk. Hâkim.*

YARGI ÇEVRESİ: Bir mahkemenin yargılama yetkisinin sınırlarını belirleyen coğrafî resmî alan. Kaza dairesi.

YARGILAMA GİDERLERİ: *bk. Masarıf-ı Muhakeme.*

YARGILAMA GİDERLERİNİN DEVLETÇE ÖDENMESİ: A – Genel Hükümler: 04.12.2004 tarih ve 5271 sayılı Kanunun 324'üncü maddesine göre; harçlar ve tarifesine göre ödenmesi gereken avukatlık ücretleri ile soruşturma ve kovuşturma evrelerinde yargılamanın yürütülmesi amacıyla Devlet Hazinesinden yapılan her türlü harcamalar ve taraflarca yapılan ödemeler yargılama giderleridir. Hüküm ve kararda yargılama giderlerinin kimlere yükletileceği gösterilir. Giderlerin miktarı ile iki taraftan birinin diğerine ödemesi gereken paranın miktarını mahkeme başkanı veya hâkim belirler. Devlete ait yargılama giderlerine ilişkin kararlar, Harçlar Kanunu hükümlerine göre; kişisel haklara ilişkin

kararlar, 09.06.1932 tarih ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yerine getirilir. Türkçe bilmeyen ya da engelli olan şüpheli, sanık, mağdur veya tanık için görevlendirilen tercümanın giderleri, yargılama gideri sayılmaz ve bu giderler Devlet Hazinesince karşılanır. **B - Sanığın Yükümlülüğü:** 5271 sayılı Kanunun 325'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; yargılamanın değişik evrelerinde yapılan araştırma veya işlemler nedeniyle giderler meydana gelmiş olup da, sonuç sanık lehine ortaya çıkmışsa, bu giderlerin sanığa yüklenmesinin hakkaniyete aykırı olacağı anlaşıldığında mahkeme, bunların kısmen veya tamamen Devlet Hazinesine yüklenmesine karar verir. **C - Beraat veya Ceza Verilmesine Yer Olmadığı Kararı Verilmesi Hâlinde Gider:** 5271 sayılı Kanunun 327'nci maddesine göre; hakkında beraat veya ceza verilmesine yer olmadığına karar verilen kişi, sadece kendi kusurundan ileri gelen giderleri ödemeye mahkûm edilir. Bu kişinin önceden ödemek zorunda kaldığı giderler, Devlet Hazinesince üstlenilir. **D - Kanun Yollarına Başvuru Sonucunda Gider:** 5271 sayılı Kanunun 330'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre; kanun yollarından birine başvuran taraf, bu başvurusunu geri almasından veya başvurunun reddolunmasından ileri gelen giderleri öder. Kanun yollarına başvuran cumhuriyet savcısı ise, sanığın ödemek zorunda bulunduğu giderler, Devlet Hazinesine yükletilir.

YARGILAMANIN İADESİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

YARGILAMANIN İADESİ İSTEMİNİN GÖRÜŞÜLMESİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

YARGILAMANIN İADESİ SEBEPLERİ: *21.02.1067 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay İlamlarına Karşı Kanun Yolları.*

YARGI ÖDENEĞİ: *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.*

YARGI ÖDENEĞİ VE EK ÖDEME: *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.*

YARGITAYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Teşvik Tazminatı:** 04.02.1983 tarih ve 2797 sayılı Kanunun 02.06.2000 tarih ve 4574 sayılı Kanunla değişik 55'inci maddesiyle, Yargıtay Yayın İşleri Müdürlüğü görevlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla Yargıtay Yayınları Döner Sermaye İşletmesi oluşturulmuştur. Döner sermaye işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa bağlı değildir. Maddenin "1050 ve 2886'ya (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından) bağlı olmama" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. Maddenin beşinci fıkrasına göre; Döner Sermaye İşletmesi kadroların atanmış 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele (Yayın İşleri Müdürü dâhil), Döner Sermayenin faiz gelirleri hariç dönem sonu safi kârından Döner Sermaye Yönetim Kurulunca belirlenen miktar ve esaslar çerçevesinde Yargıtay Birinci Başkanının onayı ile teşvik tazminatı ödenir. Ancak tazminat miktarı, işletmenin dönem sonu safi kârının % 10'unu ve ilgilinin yıllık net ele geçen ücretinin % 25'ini geçmez. Ödeme, bilanço yılını izleyen yıl içinde ve bir defada yapılır. Döner sermayenin yıllık bilançoları gider belgeleriyle birlikte malî yılın bitiminden itibaren iki ay içinde Sayıştaya ve bilançonun bir örneği de Maliye Bakanlığına gönderilir. **C - Yol Giderleri, Tazminatlar ve Gündelikler:** 2797 sayılı Kanunun 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 67'nci maddesine göre; Yargıtay Birinci Başkanı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili ile Yargıtayda görevli tetkik hâkimleri ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı başyardımcısı, Yargıtay cumhuriyet başsavcı yardımcılarından keşif, bilirkişi incelemesi veya delillerin tespiti ve soruşturma için görevlendirilenlere gerçek yol giderleri ile görevde geçen günler için ek gösterge dâhil brüt aylık tutarlarının otuzda biri oranında gündelik verilir. Bu gündelikler, zorunlu giderleri karşılamazsa, aradaki fark belgelere dayalı olmak şartı ile ayrıca ödenir. Ancak, bu suretle yapılacak ödemeler, gündeliklerin yüzde ellisini geçemez. Cumhuriyet Başsavcı başyardımcısı ve yardımcılarından 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu uyarınca başka bir yerde görevlendirilenlere bu görevleri süresince günde 1.500 lira ilave net ödemede bulunulur. **D - Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***b)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **E - Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri:** *21.02.1967 tarih ve 832 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sayıştay Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **F - Danıştayla İlgili Hükümler:** *06.01.1982 tarih ve 2575 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Danıştayla İlgili Hükümler.* **G - Askerî Yargı Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Askerî Yargı Mensuplarının Aylık ve Ödenekleri.* **H - Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri:** *24.02.1983 tarih ve 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Hâkimler ve Savcılar Kanunu Hükümleri.* **İ - Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **J - Yüksek Hâkimlik Tazminatı:** *270 sayılı Kanun*

Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yüksek Hâkimlik Tazminatı. **K - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **L - Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **M - Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

YASA: *bk. Kanun.*

YASAL TEMSİLCİ: *bk. Kanunî Mümessil.*

YAŞAR ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

YAŞLILIK AYLIĞIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **2. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **3. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatıyla İlgili Hükümler:** *20.04.1967 tarih ve 854 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gemi Adamlarının Kıdem Tazminatı.* **4. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatıyla İlgili Hükümler:** *25.08.1971 tarih ve 1475 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İş Kanununa Göre Kıdem Tazminatı.* **5. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *02.09.1971 tarih ve 1479 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağ-Kur'a Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **6. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **7. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler:** *17.10.1983 tarih ve 2925 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa Tabi Olanlarla İlgili Hükümler.* **8. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri:** *17.10.1983 tarih ve 2926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümleri.* **9. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi:** *08.05.1985 tarih ve 3201*

sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yurt Dışında Bulunanların Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi. **10. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **11. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **12. İşsizlik Sigortasıyla İlgili Hükümler:** *25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. İşsizlik Sigortası.* **13. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler:** *10.07.2003 tarih ve 4924 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli İstihdamıyla İlgili Hükümler.* **14. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **15. Emeklilere Ek Ödemeyle İlgili Hükümler:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **16. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

YATACAK YERİ BULUNMAYAN MAHALLERDE GEÇİCİ GÖREV YAPANLARIN VASITA ÜCRETİ: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 21'inci maddesine göre; şehir ve belde haricinde, yatacak yeri bulunmayan ve böyle bir yeri bulunan mahalle bir nakil vasıtası ile gidilip gelinmesi zarurî olan yerlere geçici görev ile gönderilenlere, her gün için bu mahalden en yukarı köy, belde veya şehre kadar gidiş ve geliş mutat nakil vasıtası ücreti ödenir.

YATILI BÖLGE VE ÖZEL EĞİTİME MUHTAÇ ÇOCUKLARA MAHSUS OKULLARDAKİ DÖNER SERMAYEYLE İLGİLİ HÜKÜMLER:

A – Uygulanmayacak Hükümler: 11.07.1972 tarih ve 1607 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre; döner sermeye işlemleri, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ile 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu hükümlerine ve sarftan önce Sayıştay vizesine tabi değildir. Ancak her çalışma dönemi sonunda düzenlenecek bilançolar, ekleri ve bütün gelir ve gider belgeleri ile birlikte malî yılın bitiminden itibaren dört aylık bir süre içinde Sayıştay Başkanlığına, bilanço ve eklerinin birer örnekleri de aynı süre içinde Maliye Bakanlığına gönderilir. Maddenin "1050, 2490 ve Sayıştay vizesine tabi olmama" hükümlerinin yürürlüğü bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için*

bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. **B - Gelir Kaydı:** *11.07.1972 tarih ve 1607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

YATIRIM AMAÇLI VARLIK EDİNİMLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 21'inci maddesine göre; kira veya sermaye geliri veya bunların her ikisini elde etmek amacıyla edinilen ve kısa dönemde satış veya diğer işlemlere konu edilmesi düşünülmeyen yatırım amaçlı varlıklar, maliyet bedeliyle kaydedilir.

YATIRIMCILARI KORUMA FONU KONUSUNDAKİ HÜKÜMLER: Fonun tüzel kişiliği olup bütçesi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır. 28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanuna, 558 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun yeniden düzenlenen 46/A maddedeki hükümler şöyledir: **A -** Hakkında tedrici tasfiye veya iflas kararı verilen aracı kurumların ve Bankalar Kanunu (4389 sayılı Bankalar Kanunu, 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunuyla yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak; 5411 sayılı Kanunun 169'uncu maddesine göre, 4389 sayılı Bankalar Kanununa yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır) hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Bakanlar Kurulu kararıyla faaliyetleri durdurulan bu Kanununun 50'nci maddesi (a) bendi hükmü kapsamındaki bankaların, yaptıkları sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemleri nedeniyle müşterilerine karşı hisse senedi işlemlerinden doğan nakit ödeme ve hisse senedi teslim yükümlülüklerini ve bu Kanunun 46/B maddesinde düzenlenen görevleri bu Kanunda öngörülen esaslara göre yerine getirmek ve tasfiye giderlerini karşılamak amacıyla tüzel kişiliği haiz Yatırımcıları Koruma Fonu kurulmuştur. Bütün aracı kuruluşlar, bu Fona katılmak zorundadır. **B –** Maddeye, 21.02.2007 tarih ve 5582 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; Sermaye Piyasası Kurulu, 46'ncı maddenin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca tedricî tasfiyesine karar verilmesi hâlinde ipotek finansmanı kuruluşunun tedricî tasfiyesinin Fon tarafından yürütülmesine, ayrıca ihraççının yükümlülüklerini vadesinde yerine getirememesi, yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aşması, yönetiminin kamu kurumlarına devredilmesi, faaliyet izninin kaldırılması veya iflası hâlinde ipotek teminatlı menkul kıymetler ve varlık teminatlı menkul kıymetlerin teminatı olan varlıklardan oluşan teminat havuzları ile kurucusunun veya konut finansmanı fonu veya varlık finansmanı fonunun geri ödeme güçlüğüne düşmesi hâlinde konut finansmanı fonu ve varlık finansmanı fonu malvarlıklarının tedricî tasfiyesinin veya idaresinin Fon tarafından yürütülmesine karar verebilir. Bu fıkra uyarınca Fon tarafından yapılacak tedricî tasfiye ve idareye ilişkin harcamalarda Fon gelirlerinden

hangilerinin kullanılabileceği Kurul tarafından belirlenir. **C -** Fon sermaye piyasası araçlarının kaydını tutmakla görevli Merkezî Kayıt Kuruluşu tarafından idare ve temsil olunur. Fonun yönetim ve çalışma esasları Kurulca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir. **D -** Sermaye Piyasası Kurulu, Fonun hesap ve işlemlerini inceleme ve denetlemeye, bu hususta fondan her türlü bilgiyi istemeye yetkilidir. Kurul, inceleme ve denetim sonuçlarına göre, gerekli gördüğü hususların yerine getirilmesini Fondan isteyebilir ve gerektiğinde, Fonun yönetiminin Kurula devredilmesini ilgili bakandan talep eder. İlgili bakan, fon yönetiminin geçici veya sürekli olarak devrine karar vermeye yetkilidir. **E -** Fon, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile vize ve tescil açısından 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir. Fon, Sayıştay tarafından denetlenir. Bendin "tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği bulunmamaktadır. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **F -** Fonun gelirleri şunlardır: **a)** Aracı kuruluşların yatıracağı yıllık ödentiler. **b)** 23.01.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanunla değişik bende göre; Kurul, menkul kıymetlerin işlem gördüğü borsalar ve Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından verilen idarî para cezalarının tahsil edilen kısmının yüzde ellisi. **c)** Tutarı Kurul tarafından belirlenen geçici ödentiler. **d)** Fon varlığının getirisi. **e)** Diğer gelirlerden. Yukarıdaki (a) bendindeki ödentinin, ilgili yılı izleyen yılın ikinci ayı sonuna kadar, geçici ödentilerin Kurulca belirlenecek sürede Fon hesabına yatırılması zorunludur. Bu süre içerisinde yatırılmayan ödentilere her ay için bir önceki aya ilişkin Türkiye İstatistik Kurumu tüketici fiyat endeksindeki artışın üç katını aşmamak kaydıyla Kurulca belirlenecek oranda gecikme faizi uygulanır. **G -** Fonu aracı kuruluşlarca yatırılacak yıllık ödentilerin tutarı, yıllık hisse senedi işlem hacimlerinin parasal miktarının on binde birini aşmayacak şekilde Kurulca belirlenir. Kurul bu azamî sınırı aşmamak kaydıyla; aracı kuruluşların türü ve risk durumları itibarıyla ayrı ayrı belirleyeceği oranlar üzerinden ödeme yapılmasını istemeye yetkilidir. **H -** Fon varlığı ihtiyacı karşılamaya yetmediği takdirde, aracı kuruluşlardan, daha sonraki yıllarda yapacakları ödentilere mahsuben, bir önceki yıldaki hisse senedi işlem hacimlerinin parasal miktarının on binde birine kadar geçici ödenti alınabilir. Aracı kuruluşlardan alınan bu ödentinin ihtiyacı karşılamakta yetersiz kalması hâlinde, bakiye kısım için İstanbul Menkul Kıymetler Borsası tarafından Fona avans verilir. **İ -** Fon varlığı rehnedilemez, teminat gösterilemez, üçüncü şahıslar haczedilemez. **J -** Fon varlığının

kullanılış şekil ve esasları, geçici ödentilerin mahsup ve avansın geri ödeme koşulları ile diğer konular Kurulca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. *Ayrıca, Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğince verilen para cezalarının gelir kaydı konusunda, 28.07.1981 tarih ve 2499 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Değerleme Uzmanları Birliğiyle İlgili Hükümler.*

YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ AMACIYLA ÖDEMELER:

A - Kanunun Kapsamı: 29.01.2004 tarih ve 5084 sayılı Kanunun 12.05.2005 tarih ve 5350 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesinin (a) bendine göre, bu Kanun aşağıda belirtilen yerlerde uygulanır: **1.** Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurt içi hasıla tutarı, 1500 ABD Doları veya daha az olan iller: Adıyaman, Afyonkarahisar, Ağrı, Aksaray, Amasya, Ardahan, Bartın, Batman, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Çankırı, Diyarbakır, Düzce, Erzincan, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Hakkâri, Iğdır, Kars, Kırşehir, Malatya, Mardin, Muş, Ordu, Osmaniye, Siirt, Sinop, Sivas, Şanlıurfa, Şırnak, Tokat, Uşak, Van ve Yozgat. **2.** Yukarıda belirtilen iller dışında kalan ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca, 2003 yılı için belirlenen sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasına göre, endeks değeri eksi olan iller: Artvin, Çorum, Elazığ, Kahramanmaraş, Karaman, Kastamonu, Kilis, Kütahya, Nevşehir, Niğde, Rize, Trabzon ve Tunceli. Buradaki iller, 04.06.2005 tarih ve 25835 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (2) seri numaralı Yatırım ve İstihdamın Teşviki Genel Tebliğinde yer almıştır. **B - Sigorta Primi İşveren Hissesi Teşviki:** 5084 sayılı Kanunun 12.05.2005 tarih ve 5350 sayılı Kanun, 28.03.2007 tarih ve 5615 sayılı Kanun ve18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre, 31.12.2009 tarihine kadar uygulanmak üzere 2'nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde; **a)** 01.04.2005 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, en az on işçi çalıştırmaları koşuluyla, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçilerin, **b)** 01.04.2005 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinden asgarî on işçi çalıştıranların iş yerlerinde fiilen çalışan işçilerin, prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde sekseni Hazinece karşılanır. **C - Enerji Desteği:** 5084 sayılı Kanunun 12.05.2005 tarih ve 5350 sayılı Kanun, 28.03.2007 tarih ve 5615 sayılı Kanun ve18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesine göre; 31.12.2009 tarihine kadar uygulanmak üzere 2'nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde, 01.04.2005 tarihinden itibaren faaliyete geçen ve asgarî on işçi çalıştıran işletmeler ile 01.04.2005 tarihinden önce faaliyete geçmiş ve asgarî on işçi çalıştıran işletmelerden; fiilen ve sürekli olarak hayvancılık (Su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dâhil), organik ve biyoteknolojik tarım, kültür mantarı yetiştiriciliği ve kompostu, seracılık, sertifikalı tohumculuk ve soğuk hava deposu ile imalat sanayi,

madencilik, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanlarında faaliyette bulunanların elektrik enerjisi giderlerinin yüzde yirmisi Hazinece karşılanır. Bu orana; 01.04.2005 tarihinden sonra faaliyete geçen işletmelerde asgarî sayıdan sonraki her bir işçi için, 01.04.2005 tarihinden önce faaliyete geçmiş işletmelerde ise bu tarihten sonra işe başlayan ve asgarî işçi sayısından sonraki her bir işçi için 0,5 puan eklenir. Hazinece karşılanacak oran, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde faaliyette bulunan işletmeler için yüzde elliyi, diğer alanlarda faaliyette bulunan işletmeler için yüzde kırkı geçemez. Fiilen ve sürekli olarak çalıştırılan işçi sayısının tespitinde, aylık prim ve hizmet belgeleri esas alınır. Bu maddenin uygulanmasına yönelik asgarî kapasiteleri belirlemeye Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı, elektrik enerjisi giderlerinin iadesine ilişkin süreleri tespit etmeye, iadeyi nakden veya mahsuben yaptırmaya ve uygulamanın usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı müştereken yetkilidir. **D – Diğer Hükümler:** 5084 sayılı Kanunun 7'nci maddesindeki hükümlerin bazıları şöyledir: **a)** Maddenin 12.05.2005 tarih ve 5350 sayılı Kanunla değişik (c) bendine göre; 01.10.2003 tarihinden sonra özelleştirme kapsamında devir alınan işletmeler hariç olmak üzere, mevcut ve faaliyette bulunan işletmelerin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi hâller 3, 4 ve 6'ncı maddelerin uygulamasında yeni işe başlama olarak değerlendirilmez. **b)** Maddenin 12.05.2005 tarih ve 5350 sayılı Kanunla değişik (d) bendine göre; kapsama dâhil olan illerde bulunan iş yerleri dolayısıyla birden fazla aylık prim ve hizmet belgesi verilmesi durumunda işçi sayısı olarak, 6'ncı madde uygulamasında ilgili iş kolu veya sektörde faaliyet gösteren işletmelere ilişkin bordrolardaki işçi sayısının toplamı dikkate alınır. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad veya unvan ya da bir iş birimi olarak açılması hâlinde, bu faaliyetle ilgili olarak bu Kanun hükümleri uygulanmaz. **c)** Maddenin (e) bendine göre; yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi ek bir kapasite ve istihdam artışına neden olmayan, sadece teşviklerden yararlanmak amacıyla yapılan işlemler, bu Kanunla getirilen teşviklerden yararlanamaz. **d)** Maddenin (f) bendi gereğince; 4'üncü madde hükmüne göre Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz, 6'ncı madde kapsamında Hazinece karşılanılan enerji giderleri, iadenin yapıldığı dönemde gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir olarak dikkate alınır. **e)** Maddenin (g) bendine göre; kamu işletmeleri hakkında 4'üncü madde hükmü uygulanmaz. **f)** Maddeye, 16.07.2004 tarih ve 5228 sayılı Kanunla eklenen ve 26.12.2006 tarih ve 5568 sayılı Kanun ve 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanunla değiştirilen (h) bendine

göre; bu Kanunun 3, 4 ve 6'ncı maddelerinde yer alan destek ve teşvikler, bu maddelerde belirtilen sürelere bakılmaksızın Kanun kapsamına giren illerdeki yeni yatırımlardan; 31.12.2004 tarihine kadar tamamlananlar için 31.12.2009 tarihine kadar, 31.12.2007 tarihine kadar tamamlananlar için beş yıl, 31.12.2008 tarihine kadar tamamlananlar için dört yıl, 31.12.2009 tarihine kadar tamamlananlar için üç yıl süreyle uygulanır. **g)** Maddeye, 12.05.2005 tarih ve 5350 sayılı Kanunla eklenen (i) bendine göre; bu Kanun kapsamındaki yatırımlarla ilgili olarak yatırıma başlama ve yatırımın tamamlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı müştereken yetkilidir. **h)** Maddeye, 12.05.2005 tarih ve 5350 sayılı Kanunla eklenen (j) bendine göre; bu Kanun kapsamındaki illerde bulunan işletmelerden, bu Kanunda düzenlenen destek unsurlarından diğer ilgili mevzuat uyarınca yararlanmakta olanlar; aynı dönem için ve mükerrer olarak, bu Kanunla sağlanan destek unsurlarından ayrıca yararlanamaz. Bu durumda, işletmelerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle uygulama, destek unsurlarından sadece biriyle sınırlı olarak yapılır. **E – Geçici Hüküm:** 5084 sayılı Kanuna, 28.03.2007 tarih ve 5615 sayılı Kanunla eklenen geçici 2'nci maddeye göre; bu Kanunun 3'üncü, 4'üncü ve 6'ncı maddelerinde yer alan destek ve teşviklerden, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren beş yıl süreyle, bu maddelerdeki şartları taşımaları kaydıyla Gökçeada ve Bozcaada'daki işletmeler de yararlanır.

YATIRIM PROGRAMI HAZIRLAMA REHBERİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

YAZILI BİLDİRİM: Herhangi bir resmî işlemin, ilgili kişiye yazılı olarak bildirilmesi.

YAZILI HUKUK: Kanun koyucu tarafından kabul edilerek ilan edilen kanunlardaki kurallar. Bunun zıt anlamlısı, örf ve âdet hukukudur.

YAZILI ŞEKİL: *bk. Tahrirî Şekil.*

YED: Kudret, kuvvet, güç, el.

YEDEKLER: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 90'ıncı maddesine göre; bu hesap grubu, yasal zorunluluk veya diğer nedenlerle alınan kararlar uyarınca ayrılan yedeklerin izlenmesi için kullanılır. Yedekler, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaplardan oluşur:

540 Yasal Yedekler Hesabı
541 Statü Yedekleri Hesabı
542 Olağanüstü Yedekler Hesabı
548 Diğer Yedekler Hesabı
549 Özel Fonlar Hesabı

540 Yasal Yedekler Hesabı: Bu hesap, mevzuatı uyarınca ayrılmış bulunan yedeklerin izlenmesi için kullanılır. **541 Statü Yedekleri Hesabı:** Bu hesap, ana sözleşme hükümleri çerçevesinde ayrılan yedeklerin izlenmesi için kullanılır. **542 Olağanüstü Yedekler Hesabı:**

Bu hesap, ayrılmasına karar verilen olağanüstü yedek akçeler ile dağıtım dışı kalan kârların izlenmesi için kullanılır. **548 Diğer Yedekler Hesabı:** Bu hesap, özellikle kendi bölümlerinde tanımlanmamış olan olumlu faaliyet sonuçlarından ayrılan diğer yedeklerin izlenmesi için kullanılır. **549 Özel Fonlar Hesabı:** Bu hesap, tasarrufu zorunlu yasal fonlar ile diğer maksatlarla ayrılan fonların izlenmesi için kullanılır.

YEDEK ÖDENEK: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

YED-İ ADİL: Uyuşmazlık konusu olmuş bir şeyin saklanması ve idaresi kendisine verilen kimse. Yed-i mürtehin.

YED-İ EMİN (YEDİEMİN): Mülkiyeti ihtilaflı bir şeyin, ihtilaf çözülünceye kadar idare ve korunmasını sağlamak üzere, mahkemece görevlendirilen kimse.

YED-İ MÜRTEHİN: *bk. Yed-i Adil.*

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

YEMİNLİ MALÎ MÜŞAVİRLER ODALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir.

YENİ BİR GİDERİN ORTAYA ÇIKMASI HÂLİNDE YAPILACAK ÖDEMELERE İLİŞKİN DÜZENLEMELER: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Olağanüstü Hâllerde ve Yeni Bir Giderin Ortaya Çıkması Hâlinde Yapılacak Ödemelere İlişkin Düzenlemeler.*

YENİDEN DEĞERLEME: Kanunların, belli durumların varlığı hâlinde, ekonomik değerlerin yeniden gözden geçirilerek günün şartlarına uygun hâle getirilmesi.

YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 89'uncu maddesine göre; bu hesap grubu, bilançonun aktifinde kayıtlı maddî ve maddî olmayan duran varlıklar ile diğer duran varlıkların yeniden değerlemesinde oluşan farkların izlenmesi için kullanılır. Yeniden değerleme farkları, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

522 Yeniden Değerleme Farkları Hesabı

522 Yeniden Değerleme Farkları Hesabı: Bu hesap, bilançonun aktifinde kayıtlı maddî ve maddî olmayan duran varlıklar ile diğer duran varlıklardan yeniden değerlemeye tabi tutulanların yeniden değerlemesinde oluşan farkların izlenmesi için kullanılır.

YENİDEN DEĞERLEME ORANI: 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 17.12.2003 tarih ve 5024 sayılı Kanunla değişik mükerrer 298'inci maddesi gereğince, Maliye Bakanlığınca tespit edilip her yıl Aralık ayı

içinde Resmî Gazetemde yayımlanan, yeniden değerleme yapılacak yılın Ekim ayında (Ekim ayı dâhil) bir önceki yılın aynı dönemine göre Türkiye İstatistik Kurumunun toptan eşya fiyatları endeksinde meydana gelen ortalama fiyat artış oranı.

YENİDEN DEĞERLEME UYGULAMASI: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 28'inci maddesine göre; kapsama dâhil kamu idareleri, bilançolarına dâhil amortismana tabi varlıkları ve bu varlıklar üzerinden ayrılmış olup bilançolarında gösterilen amortismanları, son üç yıllık fiyatlar genel düzeyindeki değişim toplamı Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen oranı geçerse, her hesap dönemi sonu itibarıyla Maliye Bakanlığınca belirlenecek esas ve usullere göre aşağıdaki şekilde yeniden değerlemeye tabi tutarlar: **A -** Bilanço varlıkları ve bu varlıklar için geçmiş yıllarda ayrılmış olan amortismanlar, yeniden değerlemenin yapılacağı yıla ait oran ile çarpılmak suretiyle yeniden değerlenir. **B -** Yeniden değerleme neticesinde doğacak değer artış ve azalışları, ilgili maddî duran varlık hesabına kaydedilirken, karşılıkları da yeniden değerleme farkları hesabına kaydedilir. Değer artış veya azalışı, amortismana tabi varlıkların yeniden değerlemesinden önceki net bilanço varlık değerlerinin, bu kıymetlere yeniden değerleme oranının tatbikinden sonra bulunacak net bilanço varlık değerlerinden indirilmesi suretiyle bulunur. Net bilanço varlık değeri, varlıkların bilanço varlıklarında yazılı değerlerinden, birikmiş amortismanın düşülmesi suretiyle bulunan miktarı ifade eder. **C -** Bir hesap dönemi sonu itibarıyla yapılacak değerlemede esas alınacak yeniden değerleme oranı, Maliye Bakanlığınca belirlenir. **D -** Hesap dönemi içinde edinilen amortismana tabi varlıklar için edinildiği dönem için yeniden değerleme yapılmaz. **E -** Değerleme, malî yıl sonu itibarıyla yapılır. **F -** Bir varlığın yeniden değerlemesi sonucunda ortaya çıkan artış tutarı, öz kaynaklar ana hesap grubu içindeki yeniden değerleme farkları hesabına ilave edilir. Bir varlık herhangi bir nedenle elden çıkarılmışsa yeniden değerleme artışı da hesaplardan çıkarılır. Yeniden değerleme farkları hesabına kaydedilmiş tutarlar ilgili varlık tamamen amorti edildikten sonra net değer hesabına aktarılabilir.

YENİLEME: Önceki borcun, yeni bir borç meydana getirmek suretiyle ortadan kaldırılması. Tecdit.

YENİ MEMURİYET MAHALLİNDE İŞE BAŞLAMADAN VEYA YOLDA VEFAT HÂLİNDE AİLE HARCIRAHI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 13'üncü maddesine göre; daimî memuriyetle bir mahalle tayin olunup da yolda veya yeni memuriyet mahallinde işe başlamadan evvel vefat eden memur veya hizmetli ailesini birlikte götürmüş bulunuyorsa, harcırah hak eden aile efradına ölümün meydana geldiği mahalden itibaren ve ailesini birlikte götürmemiş ise, bunlara vefat tarihinde bulundukları mahalden itibaren, 45'inci madde esasına göre harcırah verilir.

YENİ TÜRK LİRASI: 'Türk Lirasından altı sıfır atılması" olarak bilinen

düzeleme, 28.01.2004 tarih ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanunda yapılmıştır. **A - T. C. Devletinin Para Birimi:** Kanunun l'inci maddesi gereğince; Türkiye Cumhuriyeti Devletinin para birimi, Yeni Türk Lirasıdır. Yeni Türk Lirası'nın alt birimi, Yeni Kuruluş'tur. Bir Yeni Türk Lirası (YTL) yüz Yeni Kuruş'a (YKr) eşittir. Bakanlar Kurulu, Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruş'ta yer alan "Yeni" ibarelerini kaldırmaya ve uygulamaya ilişkin esasları belirlemeye yetilidir. Bu hükme dayanılarak, 05.05.2007 tarih ve 26513 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulunun 04.04.2007 tarih ve 2007/11963 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan "Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruşta Yer Alan Yeni İbarelerinin Kaldırılmasına ve Uygulama Esaslarına İlişkin Karar"ın 1'inci maddesiyle Türkiye Cumhuriyeti Devletinin para birimi olan Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruşta yer alan "Yeni" ibareleri, 01.01.2009 tarihinden geçerli olmak üzere kaldırılmıştır. **B - Türk Lirası ile Yeni Türk Lirası Arasında Değişim Oranı:** Kanunun 2'nci maddesine göre; Türk Lirası değerler, Yeni Türk Lirası'na dönüştürülürken, bir milyon Türk Lirası (1.000.000 TL) eşittir bir Yeni Türk Lirası (l YTL) değişim oranı esas alınır. **C - İşlemlerde Kuruş'un Esas Alınması:** Kanunun 2'nci maddesinin ikinci fıkrasının 16.07.2004 tarih ve 5228 sayılı Kanunla değişik hükmüne göre; Türk Lirası değerlerin Yeni Türk Lirasına dönüşüm işlemlerinin ve Yeni Türk Lirası cinsinden yapılan işlemlerin sonuçlarında ve ödeme aşamalarında yarım Yeni Kuruş ve üzerindeki değerler bir Yeni Kuruşa tamamlanır; yarım Yeni Kuruşun altındaki değerler dikkate alınmaz. Bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 24.12.1937 tarih ve 3290 sayılı Devlet Hesaplarında Liranın Esas İttihaz Edilmesi Hakkında Kanunda da Para için benzer hüküm vardı: "Tahakkuk, tahsil ve tediyede, yirmi Para ve daha aşağı kesirler tay ve yirmi Para'dan fazla kesirler Kuruş'a iblağ edilir." O tarihteki uygulamada, 40 Para bir Kuruş'a eşitti. Yeni düzenlemede, Para'ya dönüş yoktur ve işlemlerde Kuruş esas alınmıştır. **D - Türk Lirası'na Yapılan Atıflarda Değişiklik:** Kanunun 3'üncü maddesine göre; kanunlarda ve diğer mevzuatta, idarî işlemlerde, yargı kararlarında, her türlü hukukî muamelelerde, kıymetli evrak ve hukukî sonuç doğuran diğer belgeler ile ödeme ve değişim araçlarında Türk Lirası'na yapılan atıflar, "bir milyon TL eşittir bir YTL" değişim oranında, Yeni Türk Lirası'na yapılmış sayılır. Bu hüküm nedeniyle, Kitabın muhtelif maddelerindeki parasal değerlerde, bu değişim oranının dikkate alınması gerekir.

YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.*

YER DEĞİŞTİRME MASRAFI: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili*

hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk. ***a)*** *Harcırah Hesabına Esas Tutulacak Kilometre veya Deniz Mili.* ***b)*** *Yurt İçinde Yer Değiştirme Masrafı.* ***c)*** *Yurt Dışı Yer Değiştirme Masrafı.*

YER DEĞİŞTİRME SURETİYLE ATANMALARDA BAZI DURUMLARDA EŞE ÖDEME: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 12.05.1982 tarih ve 2670 sayılı Kanun ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 72'nci maddesine göre, kurumlarda yer değiştirme suretiyle atanmalar; hizmetlerin gereklerine, özelliklerine, Türkiye'nin ekonomik, sosyal, kültürel ve ulaşım şartları yönünden benzerlik ve yakınlık gösteren iller gruplandırılarak tespit edilen bölgeler arasında adil ve dengeli bir sistem içinde yapılır. Yeniden veya yer değiştirme suretiyle yapılacak atamalarda; aile birimini muhafaza etmek bakımından kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanarak memur olan diğer eşin de isteği hâlinde ataması, atamaya tabi tutulan memurun atandığı yere 74 ve 76'ncı maddelerde belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır. Yer değiştirme suretiyle atanmaya tabi memurun atandığı yerde eşinin atanacağı teşkilatın bulunmaması ya da teşkilatı olmakla birlikte niteliğine uygun münhal bir görev bulunmaması ve ilgilinin de talebi hâlinde, bu personele eşinin görev süresi ile sınırlı olmak üzere aşağıdaki şartlarda izin verilebilir. Bu suretle izin verilenlere, aylık ve diğer ödemelerine karşılık olarak, aylık (Taban ve kıdem aylığı dâhil), ek gösterge, zam ve tazminatlarının kanunî kesintiler düşüldükten sonraki net miktarının, eşleri; **A -** Olağanüstü hâl bölgesine dâhil illerle bu illere mücavir olarak belirlenen illerde görevli olanlara % 60'ı, **B -** Kalkınmada 1'inci derecede öncelikli yörelerde görevli olanlara % 50'si, **C -** Kalkınmada 2'nci derecede öncelikli yörelerde görevli olanlara % 25'i, kurumlarınca kadro tasarrufundan ödenir. Eşleri diğer yörelerde görevli olanlar ise ücretsiz izinli sayılır. Yukarıda sayılanların kadroları eşlerinin görevlendirme süresiyle sınırlı olarak saklı tutulur. Ancak, bu süre memuriyet boyunca dört yılı hiçbir surette geçemez. Bunların kademe ilerlemesi, emeklilik ve diğer bütün hakları ve yükümlülükleri devam eder. Ancak ücretsiz izin verilenlerin bu sürelerinin emeklilikten sayılabilmesi için kesenek ve kurum karşılıklarının her ay kendileri tarafından, Sosyal Güvenlik Kurumuna yatırılması gerekir.

YEREL YÖNETİMLER: *bk. Mahallî İdareler.*

YER GÖRME BELGESİ: İhale şartnamesinde müteahhidin iş yerini görüp incelemesi şartı bulunuyor ise, müteahhidin yaptığı inceleme sonucu işveren tarafından verilen belge.

YERLEŞİM PLANI: Kurulacak tesiste yapılması gerekli tüm yapı ve tesisleri ölçekli olarak gösteren proje.

YERLEŞİM YERİ: Kendisine ulaşan kara yolları üzerinde sınırının, başlangıcı ve bitimi bir işaret levhası ile belirlenmiş olan yerleşme, çalışma ve barınma amacı ile insanların yararlandıkları yapı ve tesislerin bir arada bulunduğu ve kara yolu trafiğine etkileri tespit edilmiş ve idarî taksimatla

belirlenmiş olan il, ilçe, köy veya mezra gibi yerler. Bir toplumsal kümenin ya da daha kalabalık bir nüfus topluluğunun, yaşamak ve ekonomik etkinliklerini sürdürebilmek amacıyla seçip yerleştikleri kent, kasaba, köy ya da daha küçük bir yer. İkametgâh. *Ayrıca bk. İkametgâh.*

YERLİ İSTEKLİ: *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

YEŞİL KARTLILARIN TEDAVİ GİDERLERİNİN KARŞILANMASI: A – Kanunun Kapsamı: 18.06.1992 tarih ve 3816 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesine göre, bu Kanun; 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olmakla birlikte, 4857 sayılı İş Kanunun 13 ve 14'üncü maddelerine göre kısmî süreli veya çağrı üzerine çalışanlar ile bu Kanuna göre ev hizmetlerinde ay içerisinde otuz günden az çalışan sigortalılar hariç, hiçbir sosyal güvenlik kurumunun güvencesi altında bulunmayan ve bu Kanunun öngördüğü usul ve esaslar çerçevesinde belirlenecek aile içindeki kişi başına düşen gelir payının aylık tutarı 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen brüt asgarî ücretin 1/3 ünden az olan ve Türkiye'de ikamet eden Türk vatandaşlarının; 5510 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde sağlanacak sağlık yardımlarını kapsar. Yeşil kart almaya hak kazananlara on sekiz yaşını doldurmamış çocuklar da dâhil başvuru tarihi esas alınarak yeşil kart düzenlenir. Ancak bu kişilerin yeşil kart veren birimlere başvuru tarihinden önceki bir tarihte acil hâller nedeniyle sağlık hizmeti sunucusuna başvurması hâlinde, yeşil kart veren birimlere başvuru tarihinden önceki doksan günü geçmemesi kaydıyla sağlık hizmet sunucusuna başvurduğu tarih itibariyle yeşil kart düzenlenir. Ancak, herhangi bir sağlık güvencesi altında olanlara bağımlı olarak sağlık hizmetlerinden yararlanması gerekenler, silahaltında bulunanlar bu Kanun kapsamı dışındadır. Ayrıca, hane halkı arasında genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamında olmayan birisinin bulunması hâlinde, bu Kanunun öngördüğü usul ve esaslar çerçevesinde belirlenecek aile içindeki kişi başına düşen gelir payının aylık tutarı dikkate alınarak bu Kanun kapsamında değerlendirilir. Birinci fıkradaki miktarı üç katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. **B - Yeşil Kart ve Temel Esaslar:** 3816 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; **a)** Bu Kanun kapsamına giren vatandaşlara bu Kanunun öngördüğü tedavi hizmetlerinden yararlanmaları amacıyla birer "Yeşil Kart" verilir. **b)** Aylık gelir veya gelir payları artarak ikinci maddede belirtilen miktarın üzerine çıktığı anlaşılanların bu Kanunla öngörülen hakları sona erer ve kendilerine verilen Yeşil Kart geri alınır. **C - Aylık Gelir veya Gelir Paylarının Hesaplanması:** 3816 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre, bu Kanunun uygulanmasında; ikinci maddede öngörülen aylık gelir veya gelir payı, aynı hanede yaşayan eş, ana, baba ve çocuklar ile üçüncü dereceye kadar hısımların gelirleri esas alınarak hesaplanır. Yukarıdaki fıkrada belirtilen hane halkı gelirinin

hesaplanmasında her bir kişinin; **a)** Hizmet karşılığı olarak ücret veya yevmiye gibi nakdî gelirleri, **b)** Nakdî tarım gelirlerinin tutarı, **c)** Menkul veya gayrimenkul kira, faiz ve temettü gelirleri, **d)** Devletten, özel teşebbüslerden veya başka kişi ve kuruluşlardan elde ettikleri nakdî transfer ve hibe gelirleri, **e)** Yukarıdaki bentlerde belirtilen türlerden aynî gelirleri, göz önünde tutulur. Hane halkının her birinin yukarıdaki fıkraya göre elde ettikleri nakdî ve aynî bütün gelirlerinin toplamı, hanede yaşayan hısımların sayısına bölünerek her birinin gelir payının ikinci maddede belirtilen miktarın altında olup olmadığı tespit edilir. **D - İl ve İlçelerde Sağlık Güvencesi Tespiti:** 3816 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; bu Kanuna göre sağlık hizmetlerinden yararlanmak isteyen kişilerin talepleri, bu Kanundaki esas ve usullere göre, illerde il idare kurulu, ilçelerde ilçe idare kurulu tarafından değerlendirilerek karara bağlanır. **E - Yeşil Kartın ve Sağlık Hizmetlerinin Verilişi:** 3816 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; Yeşil Kart, gerekli araştırma ve incelemeler yapıldıktan sonra, il ve ilçe idare kurullarının kararı üzerine valilik ve kaymakamlıkça hak sahiplerine verilir. **F - Malî Kaynak ve Ödeme:** 3816 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 9'uncu maddesine göre; primin tahakkuk ettirileceği ay itibarıyla, yeşil kart verilen kişi sayısının üçe bölünmesi suretiyle bulunacak kişi sayısının, 5510 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına girenler için tespit edilen prim miktarı ile çarpımı sonucu bulunacak olan tutar Sosyal Güvenlik Kurumu bütçesine ilave edilir. **G - Cezai Müeyyideler:** 3816 sayılı Kanunun 14.07 2004 tarih ve 5222 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesine göre; bu Kanun kapsamına girecek durumda olmadığı hâlde gerçek dışı beyan veya gerçeğin gizlenmesi suretiyle Yeşil Kart alarak ücretsiz tedaviden yararlananlar ve yararlandırılanlar ile aylık geliri veya gelir payı bu Kanun kapsamı dışına çıkmayı gerektirmesine rağmen Yeşil Karttan yararlanmaya veya yararlandırmaya devam edenlere yapılan harcamalar kendilerinden, velilerinden veya kanunen bakmakla yükümlü bulunan yakınlarından iki misli olarak geri alınır ve bu belgeleri kullanan ve düzenleyenler hakkında ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Yeşil Kart sahibine verilen tedavi hizmetlerinin bedellerini gösteren fatura ve benzeri belgelerin gerçeğe aykırı olarak düzenlenmesi suretiyle fazla ödemeye sebebiyet verilmesi hâlinde, fazla ödenen meblağ, belgeyi tanzim edenlerden iki misli olarak geri alınır ve bunlar hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. **H - Saklı Olan Hükümler:** 3816 sayılı Kanunun 11'inci maddesine göre, özel kanunlara göre ücretsiz sağlık hizmetlerinden yararlanma hakları olup da bu Kanuna göre Yeşil Kart talebinde bulunmayanların anılan kanunlardan doğan hakları saklıdır. Bu Kanuna göre Yeşil Kart alacak durumda olmayanların ödeme gücünü aşan sağlık hizmetleri ile bu Kanun kapsamında olmayan sağlık hizmetleri ile bu Kanun kapsamında olmayan sağlık hizmetlerinin

ücret ve bedellerinin karşılanmasında, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Kanununun hükümleri uygulanmaya devam edilir. **İ - 3816 Sayılı Kanuna Atıf Yapan Hükümler: 1. Köy Korucularıyla İlgili Hükümler:** *18.03.1924 tarih ve 442 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Köy Korucuları ve Geçici Köy Korucuları Görevlendirilmesi ve Malî Hakları.* **2. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlerle İlgili Hükümler:** *16.12.1960 tarih ve 168 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yabancı Memleketlerde Türk Kültürüne Hizmet Edenlere Sosyal Yardım Yapılması.* **3. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü.* **4. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **J – Kanunun Yürürlük Durumu:** 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 106'ncı maddesi gereğince; 3816 sayılı Kanun bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren iki yıl sonra (01.10.2010 tarihinde), yürürlükten kaldırılmıştır.

YETERLİK,-Ğİ: *bk. Ehliyet*

YETERLİK BELGESİ: Yapı, tesis ve onarım ihalelerine katılmak isteyenlerin, ihale komisyonlarına vermek zorunda oldukları ve verilen iş için geçerli olan belge. Ehliyetname.

YETİMLERLE İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Dul ve Yetimlerle İlgili Hükümler.*

YETKİ: *bk. Salahiyet.*

YETKİ DEVRİ: *bk. Salahiyet Teffizi.*

YETKİSİZ TAHSİL VE ÖDEME: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yaptırımlar ve Yetkili Merciler.*

YETKİSİZ TEMSİL: *bk. Salahiyetsiz Temsil.*

YETKİ TECAVÜZÜ: *bk. Salahiyet Tecavüzü.*

YEVMİYELER: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Geçici Görev Gündeliğinin Verilebileceği Azamî Süre.* ***b)*** *Hayatî Tehlike Arz Eden Hastalıklarla Mücadelede Yevmiye.* ***c)*** *Memleket İç ve Dışında Mücbir veya Zatî Sebepler ve Vahim Hastalıklar Yüzünden Yola Devam Edememe Hâlinde Yevmiye.* ***d)*** *Memleket İç ve Dışında Harcıraha Esas Seyahat Günlerinin Hesabı.* ***e)*** *Memuriyet Mahalli Dışına Gönderilenlerin Gündeliği.* ***f)*** *Özel Önemi Haiz Merasimlere İştirak Edeceklerin Dış Yevmiyeleri.* ***g)*** *Sevke Memur ve Erbaş ve Erlere Verilecek Gündelik.* ***h)*** *Yurt Dışında Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***i)*** *Yurt İçi ve Yurt Dışında Kurslara Katılanlara Verilecek Gündelik.* ***j)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.*

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı

içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM HAK EDİŞLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 72'nci maddesine göre; bu hesap grubu, yıllara yaygın taahhüt işleri yapan kamu idarelerinin üstlendikleri işlerden gerçekleştirdikleri kısım karşılığında aldıkları hak edişlerin izlenmesi için kullanılır. Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

350 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Edişleri Hesabı

350 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hak Edişleri Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerinin üstlendiği yıllara yaygın inşaat ve onarım işlerinden tamamlanan kısımlar için düzenlenen hak ediş bedellerinin izlenmesi için kullanılır.

YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM MALİYETLERİ: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 53'üncü maddesine göre; bu hesap grubu, yıllara yaygın inşaat ve onarım işleri yapan kamu idarelerinin, bu işleri dolayısıyla yaptıkları harcamaların izlenmesi için kullanılır. Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri, niteliklerine göre bu grup içinde açılacak aşağıdaki hesaptan oluşur:

170 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabı

170 Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri Hesabı: Bu hesap, kamu idarelerinin üstlendikleri yıllara yaygın inşaat ve onarım işlerinin maliyetlerinin projeler bazında izlenmesi için kullanılır.

YIPRANAN TARİHÎ VE KÜLTÜREL TAŞINMAZ VARLIKLARIN YENİLENMESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: 16.06.2005 tarih ve 5366 sayılı Kanunun 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; yenileme alanında kalan Hazineye ait taşınmaz mallar; bir kamu hizmetine tahsisli olanlar, ön izin verilmiş veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilmiş olanlar, 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu kapsamında bulunan yerler ile sivil ve askerî hava alanları ve mânia planları kapsamında kalan yerler hariç olmak üzere, Maliye Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile projeyi yürüten il özel idaresine veya belediyeye bedelsiz olarak devredilir. Devir işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Devir tarihinden itibaren beş yıl içinde devir amacına uygun olarak kullanılmayan taşınmaz mallar, bedelsiz olarak resen Hazine adına tescil edilir. Söz konusu taşınmaz mallardan elde edilecek gelirin, proje ve uygulama giderleri düşüldükten sonra kalan kısmının yüzde 50'si Hazineye aktarılır. Yenileme alanı ilan edilen yerlerde, yenileme projesi kapsamında kalan taşınmaz mallar devir işlemleri sonuçlandırılıncaya kadar Hazinece satılamaz, kiraya verilemez, tahsis edilemez, ön izin veya irtifak hakkına konu edilemez. Mülkiyeti veya idaresi Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait bulunan taşınmaz mallar ile tapu kayıtlarında vakıf şerhi bulunan taşınmaz mallarda bu Kanun hükümlerinin nasıl uygulanacağı Vakıflar

Genel Müdürlüğü ve il özel idaresi veya belediyece müştereken belirlenir. Yenileme alanlarında uygulanacak projelerin kamulaştırma, plan, proje ve yapım işlerinde kullanılmak üzere, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12'nci maddesine göre oluşturulan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı hesabından belediyelere aktarma yapılır.

YIPRANMA TAZMİNATI: *28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminatı.*

YIPRANMA TAZMİNATI: *28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminatı.*

YİYECEK YARDIMI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 212'nci maddesine göre; Devlet memurlarının hangi hâllerde yiyecek yardımından ne şekilde faydalanacakları ve bu yardımın uygulanması ile ilgili esaslar, Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelik ile tespit olunur.

YOLA DEVAM EDEMEME HÂLİNDE YEVMİYE: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Memleket İç ve Dışında Mücbir veya Zatî Sebepler ve Vahim Hastalıklar Yüzünden Yola Devam Edememe Hâlinde Yevmiye.*

YOL HARCAMALARINA KATILMA PAYI: 26.05 1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanuna göre; belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce yeni yol açılması, mevcut yolların % 40 oranında veya daha fazla genişletilmesi, kaldırımsız ve bakımsız bulunan yolların kaldırım veya parke kaldırım hâline getirilmesi veya asfaltyapılması, kaldırım veya şose hâlindeki yolların parke, beton veya asfalta çevrilmesi, mevcut kaldırım veya parkelerin sökülüp yeniden düzenlenmesi nedeniyle yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden alınan katılma payı.

YOLLUK GİDERLERİ VE GÜNDELİKLERİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 177'inci maddesine göre; bu Kanun hükümlerine tabi Devlet memurlarından bir görevin ifası için sürekli veya geçici olarak görev yerinden ayrılanların yol giderleri ve gündelikleri, yolluklar hakkındaki özel kanun hükümlerine göre ödenir. Sözleşmeli olarak çalıştırılanların yol masrafları ile gündelikleri sözleşmelerindeki şartlara göre ödenir.

YOLLUK GİDERLERİ VE GÜNDELİKLERİ: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

YOLLUK KARŞILIĞI VERİLEN TAZMİNATLARIN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 24'üncü maddesine göre; yolluk karşılığı verilen tazminatlar ile seyahat kartı bedellerinin ödenmesinde, aşağıda belirtilen belgeler aranır: **A -** Memuriyet mahalli dışında seyyar olarak görev yapanların tazminatlarının ödenmesinde,

aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Çeşitli Ödemeler Bordrosu (Örnek 13). **2.** Malî hizmetler birimince onaylı, seyyar görev dağılım listesi. **B -** Fiilen arazi üzerinde çalışanların tazminatlarının ödenmesinde; Çeşitli Ödemeler Bordrosu (Örnek 13), ödeme belgesine bağlanır. **C -** Tahsildar, yoklama memuru, mutemet, veznedar, satın alma memuru, tebliğ memuru, posta ve evrak dağıtıcısı, takip memuru, mübaşir gibi unvanlarla memuriyet mahallinde gezici olarak görev yapan memur ve hizmetlilerden fiilen bu görevlerde çalışanlar ile sayılan unvanlara sahip olmamakla birlikte, fiilen bu hizmetleri gören personele verilecek seyahat kartı bedellerinin ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** İlgililerin adı, soyadı ve unvanları ile fiilen bu görevleri yaptıklarını gösteren onay. **2.** Taşıt işleten kuruma ait fatura. **3.** Malî hizmetler birimince onaylı, seyahat kartı verilecek personel listesi. Seyyar görev dağılım listesi ile seyahat kartı verilecek personel listesinin malî yılın ilk ödemesine ait ödeme belgesine bağlanması gerekir.

YOLLUKLARA İLİŞKİN DİĞER HÜKÜMLER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 27'nci maddesine göre; yolluklarla ilgili giderlerin ödenmesinde, aşağıdakilerin ödeme belgesine bağlanması gerekir: **A -** Takip edilmesi gereken yolun dışında bir yoldan veya kullanılması gereken taşıt aracından başka bir araçla yolculuk yapılmasının zorunlu olduğu hâllerde, yetkili makamdan alınacak onay veya rapor. **B -** Uçakla yapılan seyahatlerde, yolcu bileti; bilette kayıtlı gidiş-dönüşten birisinin kullanılmaması nedeniyle biletin iadesi gerektiği takdirde, gerçekleşen seyahat ücretini gösteren belge; yabancı heyet ve temsilcilerin ülkelerine dönüşlerinde uçak biletlerinin kendilerine verilmesi hâlinde ise, söz konusu giderlerin tutarı ile kurumca karşılandığını belirten ve ilgili birim yetkilisince imzalanan belge. **C -** Taksi ile yapılan seyahatlerde (Belediye hudutları dâhilindeki taksi ücretleri hariç), fatura veya perakende satış fişi veya ödeme kaydedici cihazlara ait satış fiş. **D -** Geçici görev yolluklarının avans suretiyle ödenmesinde, görevlendirme yazısı veya harcama talimatı; sürekli görev yolluklarının avans suretiyle ödenmesinde, ise atama onayı. **E -** Görevine ait meslekî ve sıhhî yeterliliklerinin tespiti veya kurumlarınca görülecek lüzum üzerine sınav için gönderilenler ile yurt içinde meslekî bilgilerini artırmak amacıyla memuriyet mahalli dışında açılan kurs veya okullara gönderilenlerin söz konusu sınav veya kursa katıldığını gösteren belge. **F –** 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Harcırah Kanununda belirtilen nedenlerden dolayı yola devam edememe hâlinde, gecikilen günlere ait gündeliklerin ödenebilmesi için, bu durumu kanıtlayan mülkî veya askerî mercilerden alınacak belge. **G -** Sürekli görevle başka bir yere atananların atamalarından vazgeçildiği takdirde, buna ilişkin onay ve ödenecek tazminat miktarını gösteren onaylı cetvel ile alınmış olan taşıt biletleri. **H -** Geçici görevle başka bir yere görevlendirilip, sonradan görevlendirilmelerinden vazgeçilenlerin alınmış olan bilet ücretlerinin

ödenmesinde, buna ilişkin yazı ile taşıt biletleri. **İ –** Yurt içi veya yurt dışı tedavi yolluklarının ödenmesinde; bulunduğu yer dışındaki bir tedavi kurumuna sevk edildiğine veya yurt dışında tedavisinin gerekli olduğuna ilişkin belge (Sevk edildikleri yerlere bir kimse refakatinde gitmesinin gerekli olduğu hâllerde ise bu durum ayrıca belge üzerinde gösterilir). Denetim, kurs, yarışma, gösteri veya benzeri işler nedeniyle toplu olarak yapılan seyahatlerde, geçici görev yolluğu bildirimleri yerine Toplu Seyahatler Yolluk Bildirimi (Örnek 29) düzenlenir.

YOLLUKLARIN ÖDENMESİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Yolluk Karşılığı Verilen Tazminatların Ödenmesi.* ***b)*** *Yolluklara İlişkin Diğer Hükümler.* ***c)*** *Yurt Dışı Geçici Görev Yolluğunun Ödenmesi.* ***d)*** *Yurt Dışı Sürekli Görev Yolluğunun Ödenmesi.* ***e)*** *Yurt İçi Geçici Görev Yolluğunun Ödenmesi.* ***f)*** *Yurt İçi Sürekli Görev Yolluğunun Ödenmesi.*

YOL MASRAFI, YEVMİYE, AİLE MASRAFI VE YER DEĞİŞTİRME MASRAFININ BİRLİKTE VERİLMESİNİ İCAP ETTİREN HÂLLER: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesine göre; yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafı aşağıdaki hâllerde verilir: **A -** Yurt içinde veya yurt dışında görev yapmakta iken yurt içinde veya yurt dışındaki sürekli bir göreve naklen atanan ya da yabancı ülkelerdeki memuriyet merkezi değiştirilen memur ve hizmetlilere yeni görev yerlerine kadar. **B -** Kadro dolayısıyla açıkta kalan veya vekâlet emrine alınan memurlara, açık aylıklarını Türkiye dâhilinde tesviye ettirecekleri yere kadar. **C -** Asılın gelişine kadar geçici olarak gönderilmiş olmayıp da vekâlet namı altında asaleten gönderilen ve vekâlet süresi belli olmayan kumandan ve memurlara vazife mahallerine kadar.

YOL MASRAFLARI: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***a)*** *Biletinin Yemeksiz Olarak Alınması Mümkün Olmayan Vasıtalarda Seyahat Ücreti.* ***b)*** *Memuriyet Mahalleri İçinde Yol Masrafı.* ***c)*** *Özel Görevli Emniyet Mensuplarının Yol Masrafı.* ***d)*** *Parasız ve Tenzilli Tarife ile Seyahatte Yol Masrafı.* ***e)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***f)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.*

YORUM: *bk. Tefsir.*

YÖNETİCİLERİN SORUMLULUĞU: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 144'üncü maddesine göre; yönetim ve raporlama amaçlarına uygun ve etkin bir muhasebe sisteminin oluşturulmasını sağlamak üzere muhasebe birimlerinin ve kamu idarelerinin yöneticileri, aşağıda belirtilen konularda gerekli tedbirleri alırlar: **A -** İşlemlerin sistemli olarak ve zamanında muhasebeleştirilmesini sağlayan etkin bir kayıt sisteminin oluşturulması. **B -** Bütün gider ve gelir işlemlerinin hesaplara aynı yöntemle kaydedilmesi. **C -** Net olarak tanımlanmış kavramlar ve belgelere dayalı bir muhasebeleştirme sürecinin kurulması.

D - Malî raporlar ve tabloların düzenli olarak hazırlanması. **E -** Bütçe ödeneklerinin her aşamada kaydı ve kullanımını izleyecek bir sistemin oluşturulması. **F -** Malî raporların dipnotlarında muhasebe politikalarının belirtilmesi ve bilgilerin doğru yorumlanmasını sağlayacak yeterli detayda açıklamaların yer alması. **G -** Borçlar ve diğer malî yükümlülükler ile ileride yükümlülük doğurabilecek taahhüt ve garantilerin kaydı, izlenmesi ve kamuoyuna açıklanması.

YÖNETİCİLERİN SORUMLULUĞU, GÖREVLİLERİN NİTELİKLERİ, MUHASEBE SİSTEMİNİN DENETLENMESİ: *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak belirtilen maddelere bk.* ***1.*** *Muhasebe Memurlarının Nitelikleri, Sorumlulukları ve Eğitimleri.* ***2.*** *Muhasebe Sistemleri ve Raporların Standartlara Uygunluğunun Denetlenmesi.* ***3.*** *Yöneticilerin Sorumluluğu.*

YÖNETMELİK,-Ğİ: Kanun ve tüzüklerin hükümlerinin açıklanmasını sağlamak ve uygulamada memurlara rehber olmak, kanun ve tüzüklere aykırı hükümler ihtiva etmemek üzere; bir bakanlık, birden fazla bakanlıkla müştereken veya Bakanlar Kurulunca yahut diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca düzenlenen ve yürürlüğe konulan kurallar. Talimatname.

YUNUS EMRE VAKFINA KAMUDAN PARA AKTARMA: 05.05.2007 tarih ve 5653 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin (b) bendine göre; Yunus Emre Vakfının gelirlerinden birisi de, genel bütçeden ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca aktarılacak miktarlardır.

YURT DIŞI AYLIKLARI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

YURT DIŞI EĞİTİM MASRAFLARININ TAHSİLİ: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanuna, 01.08.1996 tarih ve 4160 sayılı Kanunla eklenen ve 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değiştirilen ek 34'üncü madde gereğince; ilgili kanunlarına göre; öğrenim yapmak, yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak, staj yapmak veya benzeri bir nedenle geçici süreli görevlendirilmek suretiyle, üç ay veya daha fazla süre ile yurt dışına gönderilen kamu personeli, yurt dışında bulundukları sürenin iki katı kadar mecburî hizmetle yükümlüdürler. Bu şekilde yurt dışına gönderilecek personelden, örneği Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanmış "Yüklenme Senedi ile Muteber İmzalı Müteselsil Kefalet Senedi" alınır. Anılan personelin mecburî hizmet yükümlülüğünü yerine getirmeden veya tamamlamadan görevinden ayrılması, istifa etmiş sayılması ya da bir ceza ile görevine son verilmesi hâlinde, kendileri için kurumlarınca fiilen döviz olarak yapılmış olan her türlü masraflar, aynı döviz cinsi ve miktarı üzerinden borçlandırılır. Döviz borcu toplamından mecburî hizmetin tamamlanan kısmı için hesaplanan miktar indirilir. Hesaplanan borç miktarı, ilgilinin durumu ve ödettirilecek meblağ dikkate alınarak azamî beş yıla kadar taksitlendirilebilir. Borç miktarı ilgili tarafından Türk Lirası ile ödenir ve yapılan ödeme miktarı tahsil tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca tespit ve ilan edilen efektif satış kuru üzerinden

dövize çevrilerek yukarıda belirlenen şekilde hesaplanan döviz borcundan mahsup edilir. Yönetmelikle belirlenen başarısızlık ve geri çağrılma hâllerinde de, ilgililer için fiilen döviz olarak yapılmış olan her türlü masrafların tamamı aynı esaslara göre ödettirilir. Bu yönetmelik Maliye Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığının görüşü üzerine Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanır. 30.04.1992 tarih ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 19'uncu maddesine, 492 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen (ı) bendi kapsamında bulunanlar hakkında üçüncü fıkra hükmü, 08.04.1929 tarih ve 1416 sayılı Ecnebî Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun ve diğer kanun hükümleri uyarınca yurt dışına gönderilen öğrenciler hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. Kendi imkânları ile yurt dışında öğrenim gören öğrenciler bu madde hükmünün dışındadır.

YURT DIŞI GEÇİCİ GÖREV YOLLUĞUNUN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 25'inci maddesine göre; yurt dışı geçici görev yolluklarının ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Görevlendirme yazısı veya harcama talimatı. **B –** Yurt İçi / Yurt Dışı Geçici Görev Yolluğu Bildirimi (Örnek 27). **C -** Yatacak yer temini için ödenen ücretlere ilişkin fatura. Yatacak yer temini için alınan faturanın dairesince onaylanmış tercümelerinin de ödeme belgesine bağlanması gerekir.

YURT DIŞINA ÇIKIŞ HARCININ TOPLU KONUT İDARESİNE AKTARILMASI: 08.03.2007 tarih ve 5597 sayılı Kanunun 1'inci maddesindeki düzenleme şöyledir: **A -** Türkiye Cumhuriyeti pasaportu ile yurt dışına çıkış yapanlardan çıkış başına 15 YTL harç alınır. **B -** Yurt dışına çıkış harcının mükellefi, yurt dışına çıkış yapan kişilerdir. **C -** Çıkış tarihi itibarıyla yurt dışında oturma izni bulunanlar ve yedi yaşını doldurmamış olanlar ile yurt dışına ticarî amaçla sefer yapan kara, deniz, hava ve demir yolu toplu taşıma ve yük taşıma araçlarının mürettebatından yurt dışına çıkış harcı alınmaz. **D -** Harcın beyan ve ödenmesinden sorumlu tutulan gerçek ve tüzel kişiler, tahsil ettikleri harcı gelir veya kurumlar vergisi bakımından bağlı oldukları vergi dairesine bir beyanname ile bildirmek ve üç gün içinde ödemekle yükümlüdürler. **E -** Bu Kanun hükümlerine göre ödenen harç, katma değer vergisi matrahının hesabında dikkate alınmaz. **F -** Gelir İdaresi Başkanlığı; harcın tahsilat şeklini belirlemeye, harca tabi işlemlere taraf olanları harcın ödenmesinden sorumlu tutmaya, harca ilişkin beyan dönemlerini tahsilat tutarına bağlı olarak, on beş günlük, aylık veya üçer aylık dönemler itibarıyla tespit etmeye, harcın iadesi ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. **G -** Bu madde uyarınca alınan harçlar, 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun 2'nci maddesinin (f) bendine göre Toplu Konut İdaresine aktarılır.

YURT DIŞINDA AYLIKLAR: A – Aylıkların Miktarı: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla değişik

156'ncı maddesine göre; kurumların yurt dışı kuruluşlarına dâhil kadrolarında görev alan Devlet memurlarının aylıkları, 155'inci maddeye göre tespit edilen aylık tutarından, alınacak vergi ve kanunlar gereğince yapılacak bütün kesintiler indirildikten sonra (Kefalet Sandığı kesintileri hariç) kalan kısmın, Devlet Personel Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşüne dayanılarak Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilecek emsal ile çarpılmasından hasıl olacak miktar üzerinden ödenir. Asıl aylığın ödeme miktarı ile emsali tutarı arasındaki fark, her türlü vergiden müstesnadır. Bu emsal her yıl merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir. **B - Dış Memleketler Aylık Katsayısı:** 657 sayılı Kanunun 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 157'nci maddesine göre; 156'ncı maddede yazılı katsayılar, her yabancı memleketin ekonomik durumu, para ve geçim şartları ile memurun temsil görevi ve aile yükümlülüğü göz önünde tutulmak suretiyle saptanır ve aynı usul uyarınca değiştirilir.

YURT DIŞINDA BULUNANLARIN YURT DIŞINDA GEÇEN SÜRELERİNİN SOSYAL GÜVENLİKLERİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: A – Kapsam: 08.05.1985 tarih ve 3201 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; Türk vatandaşlarının yurt dışında on sekiz yaşını doldurduktan sonra, Türk vatandaşı iken geçen ve belgelendirilen sigortalılık süreleri ve bu süreleri arasında veya sonunda her birinde bir yıla kadar olan işsizlik süreleri ile yurt dışında ev kadını olarak geçen süreleri, bu Kanunda belirtilen sosyal güvenlik kuruluşlarına prim ödenmemiş olması ve istekleri hâlinde, bu Kanun hükümlerine göre sosyal güvenlikleri bakımından değerlendirilir. **B – Tanımlar:** 3201 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 2'nci maddesinde yer alan tanımlar şunlardır: **a) Sosyal Güvenlik Kuruluşları:** Sosyal Güvenlik Kurumu ile 17.07.1964 tarih ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'nci maddesine tabi sandıkları. **b) Sosyal Güvenlik Kanunları:** 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20'nci maddesi ile 24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun ile bu kanunlara ait ek ve değişiklikleri. **c) Sürelerin Değerlendirilmesi:** Türk vatandaşlığını haiz olanların 1'inci maddede belirtilen sürelerinin istekleri hâlinde değerlendirilmesi. **C - Başvurulacak Kuruluşlar:** 3201 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre; bu Kanunun 1'inci maddesinde belirtilenler ile yurt dışında çalışmakta iken veya yurda kesin dönüş yaptıktan sonra ölenlerin Türk vatandaşı olan hak sahipleri sigortalının Türkiye'de hiçbir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi çalışması yoksa Sosyal Güvenlik Kurumuna, Türkiye'de çalışması varsa en son tabi olduğu sosyal güvenlik kuruluşuna müracaat etmek suretiyle bu Kanunla

getirilen haklardan yararlanırlar. Sosyal güvenlik sözleşmeleri uygulanmak suretiyle kendilerine veya hak sahiplerine kısmî aylık bağlanmış olanların borçlanma işlemleri aylık aldıkları sosyal güvenlik kuruluşunca yapılır. **D - Borçlanma Tutarı ve Borçlanma Tutarının İadesi:** 3201 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; borçlanılacak her bir gün için tahakkuk ettirilecek borç tutarı, başvuru tarihindeki 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 82'nci maddesinde belirtilen prime esas asgarî ve azamî günlük kazanç arasında seçilecek günlük kazancın % 32'sidir. Ancak, prime esas asgari günlük kazancın altında olmamak üzere borçlanma tutarına esas alt sınırı farklı bir miktarda belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Borçlanılan süreler, yurda kesin dönüş yapılmış olması şartıyla aylık tahsisi için yazılı talepleri hâlinde 5510 sayılı Kanunun 41'inci maddesinin son fıkrası hükümlerine göre değerlendirilir. Tahakkuk ettirilen borç tutarı, tebliğ edildiği tarihten itibaren üç ay içerisinde ödenir. Ödeme yapılan gün sayısı prim ödeme gün sayısına ve prime esas kazanca dâhil edilir. Tahakkuk ettirilen prim borcunu tebligat tarihinden itibaren üç ay içerisinde ödemeyenler için yeniden başvuru şartı aranır. Borçlanmadan sonradan vazgeçenler ile yapılan borçlanma sonrasında aylık bağlanması için gerekli şartları yerine getiremeyenlere ve bunların hak sahiplerine talepleri üzerine yaptıkları ödemeler, faizsiz olarak iade edilir. Ancak yurt dışında iken borçlanma isteğinde bulunacak sigortalı veya hak sahipleri Yeni Türk Lirası olarak bildirilecek tutarın karşılığını, Yeni Türk Lirası olarak öderler. **E - Süre Tespiti ve Sigortalılığın Başlangıcı:** 3201 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 5'inci maddesine göre; yurt dışındaki sigortalılık sürelerinin tespitinde, bunu belirten ve istek sahibinin ibraz edeceği ispatlayıcı belgelerde kayıtlı bulunan tarihler arasındaki son tarihten geriye doğru olmak üzere gün sayıları esas alınır, bu tespitte 1 yıl 360 gün, 1 ay 30 gün hesaplanır. Sosyal güvenlik kanunlarına tabi hizmetleri olanların, borçlandıkları gün sayısı, prim ödeme gün sayıları ile ilgili hizmetlerine katılır. Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler borçlanılmış ise, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlanılan gün sayısı kadar geriye götürülür. Sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi hizmeti bulunmayan istek sahiplerinin sigortalılıklarının başlangıç tarihi, borçlarını tamamen ödedikleri tarihten borçlanılan gün sayısı kadar geriye götürülen tarihtir. Yurt dışı hizmet borçlanmasına ait süreler 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre hangi sigortalılık hâline göre geçmiş sayılacağının belirlenmesinde; Türkiye'de sigortalılıkları varsa borçlanma talep tarihindeki en son sigortalılık hâline göre, sigortalılıkları yoksa aynı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında geçmiş sigortalılık süresi olarak kabul edilir. Sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış ülkelerdeki hizmetlerini, bu Kanuna göre borçlananların, sözleşme yapılan ülkede ilk defa çalışmaya

başladıkları tarih, ilk işe giriş tarihi olarak dikkate alınmaz. **F - Aylık Tahsisi ve Aylığın Başlama Tarihi:** 3201 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 6'ncı maddesine göre; **1.** Bu Kanuna göre değerlendirilen sürelere istinaden aylık tahsisi yapılabilmesi için; **a)** Yurda kesin dönülmüş olması, **b)** Tahakkuk ettirilen borcun tamamının ödenmiş olması, **c)** Borcun tamamının ödenmesinden sonra yazılı istekte bulunulması şarttır. Yukarıdaki şartları yerine getirenlerden tahsise hak kazananların aylıkları, yazılı istek tarihini takip eden ay başından itibaren başlatılmak üzere 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve 506 sayılı Kanunun geçici 20'nci maddesi hükümlerine göre bağlanır. **2.** Kanun hükümlerinden yararlanmak suretiyle aylık bağlananlardan tekrar yurt dışında yabancı ülke mevzuatına tabi çalışanlar, ikamete dayalı bir sosyal sigorta ya da sosyal yardım ödeneği alanlar ile Türkiye'de sigortalı çalışmaya başlayanların aylıkları, tekrar çalışmaya başladıkları veya ikamete dayalı bir ödenek almaya başladıkları tarihten itibaren kesilir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun sosyal güvenlik destek primi hakkındaki hükümleri, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak suretiyle aylık bağlananlar için uygulanmaz. Yurt içinde veya yurt dışında çalışması sona erenlerin veya ikamete dayalı bir ödenek alanlardan ödenekleri sona erenlerin, aylıklarının tekrar ödenmesi için yazılı talepte bulunmaları hâlinde, talep tarihini izleyen ay başından itibaren aylıkları tekrar ödenmeye başlanır. **G - Bu Kanundan Yararlanamayacaklar:** 3201 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; bu Kanunun yürürlük tarihinden önce veya sonra, bu kanunla yürürlükten kaldırılan 30.05.1978 tarih ve 2147 sayılı Kanun ve sosyal güvenlik kanunlarına göre kendilerine veya hak sahiplerine aylık bağlanmış olanlar ile aylık bağlanması için müracaat edip de aylığa hak kazanmış durumda bulunanlar bu Kanundan yararlanamazlar. **H - Kısmî Aylıklar:** 3201 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; sosyal güvenlik sözleşmeleri uygulanmak suretiyle sosyal güvenlik kanunlarına göre kendilerine veya hak sahiplerine kısmî aylık bağlanmış olanlar, talep ettikleri takdirde, 4'üncü madde hükmüne göre tahakkuk ettirilen borçlarını tamamen ödemeleri şartıyla kısmî aylıkları, borçlarını ödedikleri tarihi takip eden ay başından itibaren tam aylığa çevrilir. Bu uygulamada borç miktarının tahakkukunda sözleşme akdedilen ülkenin sigorta kurumlarınca gönderilmiş olan hizmet cetvelindeki, tam aylığa yeterli olan gün sayıları nazara alınır. Ancak, istekleri hâlinde sigortalı veya hak sahipleri, hizmet cetvelindeki gün sayılarının tamamını da borçlanabilirler. **İ - Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri ile Transferi Sağlanan Primlerin İadesi:** 3201 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesine göre; Türk vatandaşları hesabına yabancı ülkelerdeki sosyal güvenlik kurumlarına yatırılmış bulunan primlerin, ülkeler arası anlaşmalarla Türkiye'ye transferlerinin sağlanması hâlinde; **a)** Transfer

olunan primlere ilişkin sürelerin tamamını bu Kanuna göre borçlanarak, tahakkuk ettirilen borcunu da ödemiş olanlara, transfer olunan primlerin tamamı, **b)** Transfer olunan primlere ilişkin sürelerin bir kısmını bu Kanuna göre borçlanarak tahakkuk ettirilen borcunu da ödemiş olanlara, transfer olunan primlerin borçlandıkları süreye isabet eden orandaki miktarı, transfer tarihindeki cari kur üzerinden Türk Lirası karşılığı olarak ilgili sosyal güvenlik kuruluşunca sigortalıya, hak sahiplerine veya mirasçılarına iade edilir. **J – Yönetmelik:** 3201 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre; bu Kanunun uygulanması ile ilgili esaslar Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı, Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca üç ay içinde müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. **K – Geçici Hükümler: 1. Emekli Sandığına Tabi Olanların Borçlanmalarının Hesaplanması:** 3201 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 5'inci maddeye göre; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten (08.05.2008) önce 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi iştirakçi olanların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce veya sonra yurt dışında geçen hizmetlerinin borçlandırılmasında, borç tutarı ilgililerin Türkiye'den ayrılmadan önce Sandığa tabi hizmetlerinden en son bıraktıkları derece ve kademelerine yurt dışında geçirdikleri ve borçlanmak istedikleri sürenin her üç yılına bir derece ve her yılına bir kademe verilmek ve öğrenim durumları itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 36'ncı maddesindeki yükselebilecekleri dereceleri geçmemek üzere tespit edilecek derece, kademe ve ek göstergeleri ile emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait tüm unsurların toplamının müracaat tarihinde yürürlükte olan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarlar esas alınarak, yine o tarihteki kesenek ve karşılık oranlarına göre hesap edilir. **2. Zorunlu Göçe Tabi Tutulanların Hizmet Borçlanması:** 3201 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 6'ncı madde gereğince; sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerden, 01.01.1989 tarihinden bu maddenin yürürlüğü tarihine (08.05.2008) kadar zorunlu göçe tabi tutulan, Türk vatandaşı olup Türkiye'de ikamet eden ve 01.07.1976 tarih ve 2022 sayılı Kanun dâhil olmak üzere sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir veya aylık almamak koşulu ile yurt dışında geçen ve belgelendirilen çalışma süreleri bu Kanuna göre borçlandırılmak suretiyle yaşlılık aylığı bağlanmasında sosyal güvenlikleri bakımından değerlendirilir. **3. Diğer Hükümler:** 3201 sayılı Kanuna, 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla eklenen geçici 7'nci maddeye göre; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten (08.05.2008) önce hizmet borçlanması talebinde bulunanlardan; borç tahakkuku yapılmış olanların, borç tahakkuku ile ilgili işlemleri devam edenlerin, tahakkuk ettirilen borçlarını ödeyenlerin ve borçlandıkları yurt dışı hizmetleri dikkate alınarak aylık bağlanmış olanların kazanılmış hakları saklıdır. 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra

(01.10.2008) ilk defa aynı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışmaya başlayanların 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki yurt dışı borçlanma süreleri de, aynı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilir. Bunların aylıklarının hesabında 5510 sayılı Kanunun geçici 2'nci maddesi hükümleri uygulanır. Bu Kanunun uygulamasında 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrası, 82'nci maddesi, 106'ncı maddesinin birinci fıkrasının (24) numaralı bendi ve geçici 7'nci maddesinin dördüncü fıkrası bu maddenin yayımı tarihinde yürürlüğe girmiş sayılır.

YURT DIŞINDA GÖREVDE BULUNANLARDAN GEÇİCİ GÖREVLE MERKEZE ÇAĞRILANLARIN AYLIKLARI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

YURT DIŞINDA GÖREVLİ BULUNANLARDAN BİR BAŞKA MEMLEKETE GEÇİCİ OLARAK GÖNDERİLENLERİN AYLIKLARI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

YURT DIŞINDA GÖREVLİ BULUNANLARDAN FARKLI KATSAYILI BAŞKA BİR MEMLEKETE ATANANLARIN AYLIKLARI: *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.*

YURT DIŞINDA GÖREVLİ MEMURLARDAN FARKLI KATSAYILI MEMLEKETE ATANANLARIN AYLIKLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 182'nci maddesine göre; yukarıdaki maddelerde gösterilen memurların, aylıklarına uygulanmakta bulunan ödeme katsayılarından farklı ödeme katsayısı uygulanan bir başka memlekete naklen atanmalarında 180'inci madde hükmü uygulanır.

YURT DIŞINDA GÖREVLİ PERSONELE NAKDÎ TAZMİNAT VERİLMESİ VE AYLIK BAĞLANMASI: A – Kanunun Kapsamı: 23.04.1981 tarih ve 2453 sayılı Kanunun 01.06.1994 tarih ve 3994 sayılı Kanunla değişik 1'inci maddesine göre; bu Kanun, aşağıdaki kimseleri kapsar ve bunlar hakkında, 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır: **1.** Yurt dışında sürekli görev veya her türlü geçici görev nedeniyle bulunan Türk uyruklu kamu personelinden; bu görevlerinden dolayı (Görevleri sona ermiş olsa bile) yurt dışında maruz kaldıkları tedhiş veya uğradıkları suikast sonucu ölen, sakat kalan ya da yaralananlar. **2.** Anayasanın 92'inci maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalar uyarınca ya da 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 10'uncu maddesi gereğince görevlendirilenler ile yabancı ülkeler veya uluslararası sahalarda yapılan eğitim, tatbikat, manevra veya harekât sırasında bu görevin başlangıcından bitimine kadar geçen süre içerisinde ölen, sakat kalan ve yaralananlar. *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanun ilgili*

hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması. **B – İki Defa Yaralanmama:** 2453 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre, aynı olay ve durum nedeniyle; **1.** 2330 sayılı Kanundan yararlanmış olanlara birinci maddedeki hüküm ayrıca uygulanmaz. **2.** Kendilerine vatanî hizmet tertibinden aylık bağlananlar, 2330 sayılı Kanunun 4'üncü maddesindeki % 25 oranındaki aylık artırma hükmünden yararlanamazlar. **C – Hasar Tespit Raporu ve Ödemeler:** 2453 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; bu Kanun kapsamına giren personelin, yurt dışında kendilerine veya mallarına yönelen tedhiş veya yapılan suikast sonucu taşınır ve taşınmaz mallarının kısmen veya tamamen tahrip olması hâlinde; sigorta şirketleri veya yabancı makamlar herhangi bir tazminat ödemedikleri takdirde olayın vuku bulduğu ülkenin mevzuatına göre düzenlenecek hasar tespit raporunda belirtilen miktarda hasar tazminatı, hak sahibinin bağlı olduğu kurumca ödenir. Ancak, ilgili ülke mevzuatının uygulama imkânı bulunmaması gibi zorunlu hâllerde en yakın misyon şefi tarafından teşkil edilecek ve uzmanlardan oluşan bir kurulca düzenlenecek hasar tespit raporu ödemeye esas alınır. Sigorta şirketleri ve yabancı makamların ödedikleri tazminatın tutarı, hasar tespit raporunda belirtilen miktardan az olduğu takdirde aradaki fark ödenir. **D – Tedavi ve Cenaze Masrafları:** 2453 sayılı Kanunun 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; birinci madde kapsamına giren personel ile bunların eş ve ikinci derece dâhil kan ve birinci derece sıhrî hısımlarından yurt dışında maruz kaldıkları tedhiş veya uğradıkları suikast neticesinde ölenlerin cenazelerinin nakil ve defin giderleri, personelin bağlı bulunduğu kurumca karşılanır. Yukarıdaki fıkrada belirtilen olaylar neticesi ölen diğer Türk uyrukluların cenazelerinin nakil ve defin giderleri, gerektiğinde Dışişleri Bakanlığınca karşılanır.

YURT DIŞINDAKİ MEMURLARDAN GEÇİCİ GÖREVLE MERKEZE ÇAĞRILANLARIN AYLIKLARI: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 181'inci maddesine göre; sürekli görevle yurt dışına gönderilen Devlet memurları, geçici görevle en çok bir ay süre ile merkeze çağrılabilir. Bu süre içinde aylığı katsayılı ödenir.

YURT DIŞINDAN YAPILACAK MAL VE HİZMET ALIMLARINDA ARANAN ÖDEME BELGELERİ: *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun 22'nci Maddesinin (d) Bendine Göre Yapılacak Alımlara İlişkin Bedellerin Ödenmesi.*

YURT DIŞINDA VERİLECEK GÜNDELİKLERİN MİKTARI: 10.02. 1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 34'üncü maddesine göre; bu Kanun gereğince verilecek yurt dışı gündeliklerinin miktarı, gidilecek ülkeye, memur ve hizmetlilerin aylık veya ücret tutarları ile görevin mahiyetine göre, malî yıl itibarıyla ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tayin olunur. Geçici görev ile yabancı ülkelere gönderilenlere, özel anlaşmaları

gereğince yabancı devlet, uluslararası kuruluş veya resmî diğer kuruluşlar tarafından ödeme yapıldığı takdirde bu ödemeler gündeliklerinden indirilir.

YURT DIŞINDA YOL MASRAFI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanun ve 368 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 29'uncu maddesi ve Kanuna 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla eklenen ve 16.06.1983 tarih ve 2851 sayılı Kanunla değiştirilen ek 1'inci maddeye göre; yurt dışında sürekli ve geçici görev yolculuklarında, ekspres ve yataklı vagon ücreti dâhil olmak üzere, tren, vapur veya uçak bilet bedeli yol masrafı olarak ödenir. Ayrıca buna istasyon, liman veya terminal ile ikamet yeri arasındaki taşıt ve hamal ücreti ilave olunur. Yurt dışında özel otomobilleriyle seyahat edenler hakkında da, bu Kanuna bağlı (1) Sayılı Cetvelin 5 sayılı açıklama esasları uygulanır. Tren ve vapurla yapılacak yurt dışı görev yolculuklarında aylık dereceleri 4 ve daha yukarı olanlara birinci mevki, 4'üncü dereceden aşağı olanlara ikinci mevki üzerinden; uçakla yapılacak yolculuklarda ise, Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil etmekle görevlendirilen milletvekilleri, Başbakan, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Genelkurmay Başkanı, bakanlar, kuvvet komutanları ve Jandarma Genel Komutanı, orgeneral ve oramiraller, Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı ile Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Sayıştay Başkanı, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve Diyanet İşleri Başkanı ile bunların resmî çağrıya uyarak yolculuğa katılan eşlerine, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Başbakanlık Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı, Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve merkezde sürekli görevde bulunanlar dışındaki büyükelçilere birinci, bunların dışındakilere turist sınıfı üzerinden yol gideri ödenir.

YURT DIŞI SAĞLIK BİRİMLERİNDEKİ AYLIKLAR: 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 03.06.2007 tarih ve 5683 sayılı Kanunla eklenen ek 7'nci maddeye göre; Sağlık Bakanlığı, insanî ve teknik yardım amaçlı ve geçici süreli olmak üzere yurt dışında sağlık birimleri kurabilir ve işletebilir. Bu amaçla görevlendirilen personele yurt dışındaki görevleri süresince gündelik verilmez. Bunlara gittikleri ülkelerde sürekli görevle bulunan ve dokuzuncu derecenin birinci kademesinden aylık alan meslek memurlarına ödenmekte olan yurt dışı aylığının yarısını geçmemek üzere unvanları itibarıyla Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenen tutarda aylık ödeme yapılır.

YURT DIŞI SÜREKLİ GÖREV YOLLUĞUNUN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 26'ncı maddesine göre; yurt dışı sürekli görev yolluklarının ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Atamalarda atama onayı, diğer hâllerde harcama talimatı. **B –** Yurt İçi / Yurt Dışı Sürekli Görev Yolluğu Bildirimi (Örnek 28).

YURT DIŞI TEDAVİ GİDERLERİNE KATILIM PAYI: 29.07.1998 tarih ve 4375 sayılı Kanunun 19.04.2000 tarih ve 4565 sayılı Kanunla değişik 4'üncü maddesine göre; tedavi amacıyla yurt dışına gönderilenlerden, yurt dışı tedavi giderlerinin % 4'ü oranında katılım payı alınır. Alınacak katılım payı, hak sahiplerinin her türlü ödemeler dâhil net aylık veya ücretlerinin üç katını geçemez. Vefat edenlerin katılım payının kalan kısmı, mirasçılardan tahsil edilmez. Erbaş ve erler ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu hükümlerine göre yurt dışına tedaviye gönderilenlerden katılım payı alınmaz.

YURT DIŞI YER DEĞİŞTİRME MASRAFI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanun, 16.06.1983 tarih ve 2851 sayılı Kanun ve 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanunla değişik 46'ncı maddesine göre; yurt dışı yer değiştirme masrafı memur veya hizmetlinin; **A -** Kendisi için yurt dışı gündeliğinin yirmi katı, **B –** Harcırah alabilecek aile fertlerinin her biri için yurt dışı gündeliğinin sekiz katı (Bu miktar yurt dışı gündeliğinin otuz iki katını aşamaz), **C -** Her kilometre veya deniz mili başına yalnız kendisi için yurt dışı gündeliğinin binde yedisi olarak hesaplanır. Yabancı ülkelerden dönüşlerde, yer değiştirme masrafının yukarıdaki (C) bendine göre verilecek kısmı, aynı şehirde ikamet eden her ikisi de memur veya hizmetli olan eşlerden yalnız birisi için hesaplanıp ödenir.

YURT İÇİ GEÇİCİ GÖREV YOLLUĞUNUN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 22'nci maddesine göre, yurt içi geçici görev yolluklarının ödenmesinde duruma göre aşağıdaki belgeler aranır: **A –** Yurt içi geçici görev yolluklarının ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Görevlendirme yazısı veya harcama talimatı. **2.** Yurt İçi / Yurt Dışı Geçici Görev Yolluğu Bildirimi (Örnek 27). **3.** Yatacak yer temini için ödenen ücretlere ilişkin fatura. **B -** Denetim elemanlarının yurt içi geçici görev yolluklarının ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **1.** Yurt İçi / Yurt Dışı Geçici Görev Yolluğu Bildirimi (Örnek 27). **2.** Yatacak yer temini için ödenen ücretlere ilişkin fatura. **3.** Özel şahıslardan ev veya pansiyon kiralama hâlinde, ilk ödemede kira sözleşmesinin aslı, sonraki ödemelerde ise onaylı örneği; kira ödemesinin banka hesabına yatırılmak suretiyle yapılmış olması hâlinde, ayrıca banka makbuzu.

YURT İÇİNDE VERİLECEK GÜNDELİKLERİN MİKTARI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanun, 16.06.1983 tarih ve 2851 sayılı Kanun, 14.01.1988 tarih ve 311 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 28.03.1988 tarih ve 318 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 28.08.1991 tarih ve 451 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 17.06.1992 tarih ve 3814 sayılı Kanun, 07.06.2000 tarih ve 4576 sayılı Kanun, 07.02.2002 tarih ve 4745 sayılı Kanun, 31.07.2003 tarih ve 4969 sayılı Kanun, 31.07.2003 tarih ve 4970 sayılı Kanun, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanun, 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı

Kanun ve 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla değişik 33'üncü maddesinde öngörülen hükümler şunlardır: **A -** Bu Kanun gereğince verilecek yurt içi gündeliklerinin miktarı her yıl merkezî yönetim bütçe kanunları ile tespit olunur. **B -** Devamlı ikamet ettikleri yerler dikkate alınarak kurumlarınca belirlenen görev merkezi, mıntıka merkezi ve grup merkezi dışına teftiş, denetim, inceleme veya soruşturma görevi ile gönderilen Devlet Denetleme Kurulu üyeleri ile geçici uzmanları, Sayıştay denetçi ve yardımcıları, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkan, üye, uzman müşavir, uzman ve uzman yardımcıları, Silahlı Kuvvetler Denetleme ve Tetkik Kurulları Başkan ve üyeleri, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre atanan iç denetçiler, bakanlık, müsteşarlık ve bağımsız genel müdürlük müfettiş ve müfettiş yardımcıları, Maliye Bakanlığı hesap uzman ve uzman yardımcıları, bankalar yeminli murakıp ve murakıp yardımcıları, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda görevli bankacılık uzmanı, hukuk uzmanı ve bilişim uzmanı ile bunların yardımcıları, Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanı ve üyeleri, bakanlıklar merkez teşkilatına dâhil kontrolör ve stajyer kontrolörler, Hazine Müsteşarlığı sigorta denetleme uzman ve uzman yardımcıları ile aktüer ve aktüer yardımcıları, İçişleri Bakanlığı dernekler denetçisi ve dernekler denetçi yardımcıları, Diyanet İşleri Başkanlığıyla Tarım Reformu Genel Müdürlüğü müfettiş ve müfettiş yardımcıları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş müfettişleri ve yardımcıları ile iş güvenliği müfettişleri ve yardımcıları, Sosyal Güvenlik Kurumu müfettiş ve müfettiş yardımcıları, ilköğretim müfettişleri ve müfettiş yardımcıları, tapu ve kadastro denetmenleri ve denetmen yardımcılarıyla defterdarlık denetmenlerinden; **1.** Türkiye düzeyinde teftiş, denetim ve inceleme yetkisini haiz bulunanlara, birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 1,3 katı, **2.** Bölge düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 1,1 katı, **3.** İl düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 0,9 katı, gündelik olarak ödenir. Bu şekilde gündelik ödenenlerden, yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak üzere, gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı ayrıca ödenir. **C -** Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile müdürlükleri, Cumhurbaşkanlığı ve Devlet senfoni orkestraları, oda orkestraları, Devlet Türk Halk Müziği Korosu, Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, Devlet Çok Sesli Müzik Korosu ve Devlet Halk Dansları Topluluğu tarafından düzenlenecek yurt içi sanat faaliyetlerine münferiden ve topluca katılan sanatçılarla diğer görevlilere kanunlara göre kurumlarınca karşılanan seyahat ve ikamet giderlerine ilave olunarak, 2'nci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarlarının iki katı gündelik olarak verilir. **D**

- Bu Kanun hükümlerine göre gündelik ödenenlerden (B) fıkrasına göre gündelik ödenenler hariç, yurt içinde yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak ve her defasında on gün ile sınırlı olmak üzere gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı ayrıca ödenir.

YURT İÇİNDE YER DEĞİŞTİRME MASRAFI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanun, 16.06.1983 tarih ve 2851 sayılı Kanun ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 45'inci maddesine göre, yurt içinde yer değiştirme masrafı memur veya hizmetlinin; **A** - Kendisi için yurt içi gündeliğinin yirmi katı, **B –** Harcırah alabilecek aile fertlerinin her biri için yurt içi gündeliğinin on katı (Bu miktar yurt içi gündeliğinin kırk katını aşamaz), **C** - Her kilometre veya deniz mili başına, yalnız kendisi için yurt içi gündeliğinin yüzde beşi olarak hesaplanır. Kanunun 13, 15, 16 ve 17'nci maddelerde yazılı olup aile fertlerinin memur veya hizmetli ile birlikte olmaksızın başka bir mahalle gitmeleri veya bu mahalden dönüşleri dolayısıyla harcırah verilmesi kabul edilen hâllerde, aile fertlerine verilecek yer değiştirme masrafı, bunlardan birisinin memur veya hizmetli olarak nazarı itibara alınması suretiyle hesaplanır. Bu maddeye göre harcırah alabilecek memur veya hizmetlinin eski görev mahallinden yeni görev mahalline atanan memur veya hizmetli eşine (C) bendi uyarınca hesaplanacak miktarın yarısı ödenir.

YURT İÇİNDE YOL MASRAFI: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 27'nci maddesine göre; yurt içinde yol masrafı, muayyen tarifeli nakil vasıtaları ile seyahatte, bu Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin birinci sütununda yazılı makam ve sıfatlar ile vazifeli aylık veya ücret tutarlarına göre aynı cetvelin ikinci sütununda yazılı mevkiin tarife üzerinden bilet parası ve muayyen tarifeli olmayan nakil vasıtalarıyla seyahat hâlinde ise (3) numaralı sütunda gösterilen nakil vasıtalarına göre seçilen gerçek masraftan oluşur. Ancak Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Başbakan, bakanlar ve Genelkurmay Başkanına görev seyahatlerinde refakat eden kimseler, bu madde hükmüyle kayıtlı olmaksızın bu kimseler tarafından tayin olunacak mevkilerde seyahat edebilirler. 6245 sayılı Kanunun 27'nci maddesi ile bu maddeyle Kanuna eklenen ve 311 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değiştirilen (1) Sayılı Cetvel, 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanun ve 368 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 29'uncu madde ve Kanuna 11.12.1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla eklenen ve 16.06.1983 tarih ve 2851 sayılı Kanunla değiştirilen ek 1'inci madde birlikte dikkate alındığında, Kanun kapsamına dâhil kimselerin yurt içi yol masrafı şöyledir: **A – Cumhurbaşkanı:** Kanunun 2'nci maddesine gereğince; oluşan tüm masrafları, bu Kanun hükümlerine tabi tutulmaksızın ödenir. **B – Birinci Sınıf Uçak Ücreti Ödenenler:** Bunlar; Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Türkiye Büyük Millet

Meclisini temsil etmekle görevlendirilen milletvekilleri, Başbakan, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Genelkurmay Başkanı, bakanlar, kuvvet komutanları ve Jandarma Genel Komutanı, orgeneral ve oramiraller, Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı ile Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Sayıştay Başkanı, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve Diyanet İşleri Başkanı ile bunların resmî çağrıya uyarak yolculuğa katılan eşlerine, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Başbakanlık Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı, Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve merkezde sürekli görevde bulunanlar dışındaki büyükelçilerdir. Bunlara; vapur ve tren gibi (Ekspres ve kuşet ücretleri dâhil) muayyen tarifeli taşıt ile seyahatlerde yataklı vagon farkı dâhil olduğu hâlde birinci mevki bilet ücreti, gayrimuayyen tarifeli taşıtlarla seyahatte yapılan gerçek yol masrafı ödenir. Yolculuklarını uçakla yapabilirler. **C – Aylık Kadro Dereceleri Bir Olan Memur ve Hizmetliler ile Kanunun 33'üncü Maddesinin (b) Bendine Dâhil Olanlar:** Bunlar; kadro dereceleri bir olanlar ile Devlet Denetleme Kurulu üyeleri ile geçici uzmanları, Sayıştay denetçi ve yardımcıları, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkan, üye, uzman müşavir, uzman ve uzman yardımcıları, Silahlı Kuvvetler Denetleme ve Tetkik Kurulları Başkan ve üyeleri, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre atanan iç denetçiler, bakanlık, müsteşarlık ve bağımsız genel müdürlük müfettiş ve müfettiş yardımcıları, Maliye Bakanlığı hesap uzman ve uzman yardımcıları, bankalar yeminli murakıp ve murakıp yardımcıları, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda görevli bankacılık uzmanı, hukuk uzmanı ve bilişim uzmanı ile bunların yardımcıları, Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanı ve üyeleri, bakanlıklar merkez teşkilatına dâhil kontrolör ve stajyer kontrolörler, Hazine Müsteşarlığı sigorta denetleme uzman ve uzman yardımcıları ile aktüer ve aktüer yardımcıları, İçişleri Bakanlığı dernekler denetçisi ve dernekler denetçi yardımcıları, Diyanet İşleri Başkanlığı ile Tarım Reformu Genel Müdürlüğü müfettiş ve müfettiş yardımcıları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş müfettişleri ve yardımcıları ile iş güvenliği müfettişleri ve yardımcıları, Sosyal Güvenlik Kurumu müfettiş ve müfettiş yardımcıları, ilköğretim müfettişleri ve müfettiş yardımcıları, tapu ve kadastro denetmenleri ve denetmen yardımcıları ile defterdarlık denetmenleridir. Bunlara; vapur ve tren gibi (Ekspres ve kuşet ücretleri dâhil) muayyen tarifeli taşıt ile seyahatlerde yataklı vagon farkı dâhil olduğu hâlde birinci mevki bilet ücreti, gayrimuayyen tarifeli taşıtlarla seyahatte mutat ve ekonomik taşıtlara ait yol masrafı ve icap ve zaruret hâlinde kullanılacak diğer taşıtlara göre gerçek yol masrafı ödenir. Yolculuklarını uçakla yapabilirler. **D – Yukarıdakiler Dışında Kalan ve Aylık Dereceleri 2-4 Olan Memur ve Hizmetliler:** Bunlara; vapur ve tren gibi (Ekspres ve kuşet ücretleri dâhil) muayyen tarifeli taşıt ile seyahatlerde birinci mevki bilet ücreti, gayrimuayyen tarifeli taşıtlarla seyahatte mutat ve ekonomik

taşıtlara ait gerçek yol masrafı ödenir. Yolculuklarını uçakla yapabilirler. **E - Aylık Dereceleri 5 ve Daha Aşağı Derecede Olan Memur ve Hizmetliler:** Bunlara; vapur ve tren gibi (Ekspres ve kuşet ücretleri dâhil) muayyen tarifeli taşıt ile seyahatlerde ikinci mevki bilet ücreti, gayrimuayyen tarifeli taşıtlarla seyahatte mutat ve ekonomik taşıtlara ait gerçek yol masrafı ödenir. Bunların uçakla seyahati, zorunlu hâllere münhasır olmak ve dairelerince lüzum gösterilmesi veya uygun bulunması ile mümkündür. **F – Diğer Hususlar: 1.** Muayyen tarifeli olmayan taşıtlarla seyahatte, "Mutat ve ekonomik olan taşıt"dan maksat, iki mahal arasında mutat olarak otomobil, otobüs gibi taşıtlar işlemekte ise bunlardan ucuz olanıdır. **2.** Cetvele göre hak etmiş bulundukları mevki ücretinden fazla bir şey ödenmemek şartıyla, daha pahalı mevki ile seyahat edilebilir. **3.** Muayyen tarifeli taşıtlarda yemeksiz bilet ücreti, yemeksiz biletin temini mümkün olmadığı hâllerde ise yemekli bilet ücreti ödenir. **4.** Özel otomobilleriyle seyahat edenlere, hak etmiş oldukları taşıt ücreti ile bu taşıta göre geçecek günler için verilmesi gereken gündelikten fazla ödeme yapılmaz.

YURT İÇİ SÜREKLİ GÖREV YOLLUĞUNUN ÖDENMESİ: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 23'üncü maddesine göre; yurt içi sürekli görev yolluklarının ödenmesinde, aşağıdakiler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Atamalarda atama onayı, diğer hâllerde harcama talimatı. **B –** Yurt İçi / Yurt Dışı Sürekli Görev Yolluğu Bildirimi (Örnek 28). **C -** Resmî mesafe haritasında gösterilmeyen yerler için yetkili mercilerden alınacak onaylı mesafe cetveli. Kamu görevlilerinden emekliliğini isteyen veya emekliye sevk olunanlara, haklarında toptan ödeme hükümleri uygulananlara, emekli iken yeniden hizmete alındıktan sonra cezaen olmamak üzere görevlerine son verilenlere ve terhis olunan yedek subaylara ve bunlardan görevde iken ölenlerin kanunî mirasçılarına mevzuatları gereğince verilen tazminatların ödenmesinde ise yetkili makamın onayı ödeme belgesine bağlanır.

YURT İÇİ VE DIŞI SPOR TEMASLARINDA HARCIRAH: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; yurt içinde ve dışında tertip edilen millî ve resmî spor temasları dolayısıyla seyahat edecek sporcu ve idarecilerin bu seyahatlerine ait yol masrafları ile yevmiyeleri, Maliye Bakanlığının mütalaası alınmak suretiyle Bakanlar Kurulunca tespit edilecek esaslar dairesinde ödenir.

YURT İÇİ VE YURT DIŞINDA KURSLARA KATILANLARA VERİLECEK GÜNDELİK: 10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun 11.12. 1981 tarih ve 2562 sayılı Kanunla değişik 37'nci maddesine göre; meslekî bilgilerini artırmak amacıyla memuriyet mahalli dışında açılan kurs veya okullara gönderilenlere, bu Kanuna göre geçici görev gündeliği verilir. Bu maksatla yabancı memleketlere gönderilenlere özel anlaşmaları gereğince, yabancı devlet, uluslararası kuruluş veya resmî diğer kuruluşlar tarafından ödeme yapıldığı takdirde bu ödemeler gündeliklerinden

indirilir. Yurt içinden veya yurt dışından sağlanan burslara dayanılarak veya aylıkları transfer edilmek suretiyle staj ve öğrenim amacıyla yurt dışına gönderilenlere bu madde hükmü uygulanmaz. Bunlara ilgili kanun hükümlerine göre hak ettikleri ödeme yapılır.

YÜKLENİCİ: Sözleşme gereği bir iş veya eseri yapmayı taahhüt eden kişi. Müteahhit. *Ayrıca 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

YÜKLENMEYE GİRİŞİLMESİ: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bütçelerin Uygulama Esasları.*

YÜKSEK HÂKİMLİK TAZMİNATI: A – Yüksek Hâkimlik Tazminatı Göstergeleri: 270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 1'inci maddesine göre; aşağıda unvanları yazılı görevlerde bulunanlara, hizalarında gösterilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda yüksek hâkimlik tazminatı ödenir. Bu tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır.

Sıra No	Kadro ve Görev Unvanı	Tazminat Göstergeleri
1	Anayasa Mahkemesi Başkanı, Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, Sayıştay Başkanı ve Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı	15.000
2	Anayasa Mahkemesi üyeleri, Yargıtay-Danıştay birinci başkan vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili, Yargıtay-Danıştay-Sayıştay daire başkanları, Adalet Bakanlığı Müsteşarı	8.000
3	Yargıtay-Danıştay-Sayıştay üyeleri, birinci sınıf hâkim ve savcılar (Birinci sınıf hâkim ve savcılardan; Adalet Bakanlığında bakanlık yüksek müşaviri, müsteşar yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, genel müdür, A. P. K. Kurulu Başkanı ve müstakil daire başkanı görevini yapmakta olanlar dâhil) ve Sayıştay Savcısı	7.000
4	Birinci sınıfa ayrılmış, bu sınıfa ayrıldığı tarihten itibaren de meslekte üç yılını doldurmuş Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilme hakkını da kaybetmemiş bulunan hâkim ve savcılar	4.500
5	Birinci sınıfa ayrılmış diğer hâkim ve savcılar	2.000
6	Anayasa Mahkemesinin 18.11.1998 tarih ve E.1997/70, K.1998/72 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.	
7	Anayasa Mahkemesinin 18.11.1998 tarih ve E.1997/71, K.1998/73 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.	
8	Birinci sınıfa ayrılmış diğer Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay savcı yardımcıları	2.000

22.12.2005 tarih ve 5435 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesine göre;

yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar, 23.01.1987 tarih ve 270 sayılı Yüksek Hâkimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 1'inci maddesinde yer alan yüksek hâkimlik tazminatı cetvelinin (3) ve (4) numaralı sırası aşağıdaki şekilde uygulanır:

3	Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Üyeleri, birinci sınıf hâkim ve savcılıkta üç yılını doldurup Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemiş olanlar, Sayıştay Savcısı	7.000
4	Birinci sınıfa ayrılmış, bu sınıfa ayrıldığı tarihten itibaren de meslekte üç yılını doldurmuş, Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kazanmış birinci sınıf hâkim ve savcılar	4.500

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce birinci sınıf olan hâkim ve savcılar, daha önceden hak kazandıkları ek gösterge ve yüksek hâkimlik tazminatı rakamlarına göre aylık almaya devam ederler. **B – Emeklilere Yüksek Hâkimlik Tazminatı Ödenmesi:** 270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesine göre; birinci madde kapsamına dâhil bulunanlardan yüksek hâkimlik tazminatını almaya müstahak oldukları tarihten itibaren bu görevlerde en az iki yıl çalıştıktan sonra emekliye ayrılanlara, anılan maddeye göre bulunacak miktarın tamamı hayatta bulundukları sürece Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenir. Sosyal Güvenlik Kurumu, bu ödemeleri üç aylık devreler hâlinde faturası karşılığında Hazineden tahsil eder. **C – Askerî Yargıda Yüksek Hâkimlik Tazminatı Ödenmesi:** 270 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 418 ve 570 sayılı kanun hükmünde kararnameler ve 25.06.1992 tarih ve 3825 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesine göre; **1.** Askerî yargıda aşağıda unvanları yazılı görevlerde bulunanlara, hizalarında gösterilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda yüksek hâkimlik tazminatı ödenir. Bu tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. Bu tazminattan yararlananlara ayrıca 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 18'inci maddesi gereğince makam tazminatı ödenmez.

Sıra No	Kadro ve Görev Unvanı	Tazminat Göstergeleri
1	Askerî Yargıtay Başkanı, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı, Askerî Yargıtay Başsavcısı, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı ("General-amiral rütbesinde olmak şartıyla" ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 07.02.2007 tarih ve E.2005/61, K.2007/17 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir)	15.000
2	Askerî Yargıtay İkinci Başkanı ("Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı" ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 07.02.2007 tarih ve E.2005/61, K.2007/17 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir), Askerî Yargıtay daire başkanları ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi daire başkanları	8.000
3	Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyeleri ile birinci sınıfa ayrıldıktan sonra bu sınıfta altı yılını tamamlamış ve askerî yüksek yargı organları üyeliklerine seçilme niteliklerini kaybetmemiş askerî hâkim subaylar	7.000
4	Birinci sınıfa ayrıldıktan sonra bu sınıfta üç yılını tamamlamış ve Askerî Yargıtay ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyeliklerine seçilme hakkını kaybetmemiş askerî hâkim subaylar	4.500
5	Birinci sınıfa ayrılmış askerî hâkim subaylar	2.000

2. Yüksek askerî yargı organları dışındaki görevlerde bulunan askerî hâkim sınıfı general-amiraller, yüksek hâkimlik tazminatından yararlanamazlar. Bunlara, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 18'inci maddesindeki makam tazminatı ödenir. **3.** Yüksek hâkimlik tazminatı almaya müstahak oldukları tarihten itibaren bu görevlerde en az iki yıl çalıştıktan sonra emekliye ayrılanlara, bu maddeye göre bulunacak miktarın tamamı hayatta bulundukları sürece Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenir. Sosyal Güvenlik Kurumu, bu ödemeleri üç aylık devreler hâlinde, faturası karşılığında Hazineden tahsil eder. Askerî hâkim sınıfı, general ve amirallerle albaylara yukarıda esaslara göre ödenecek tazminat miktarının rütbelerinin karşılığı makam tazminatından az olması hâlinde, rütbelerinin karşılığı makam tazminatı ödenir.

YÜKSEKÖĞRENİM KREDİ VE YURTLAR KURUMUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçe Yapısının Son Durumu: Kurum, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçesi, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bu nedenle aşağıda belirtilen 34'üncü maddesinin yürürlüğü kalmamıştır. **B -**

Personel Hükümleri: 16.08.1961 tarih ve 351 sayılı Kanunun 23'üncü maddesine göre; üniversitelerce yönetilecek yurtların işletilmesi için, döner sermayeye lüzumlu kadrolar üniversitelerce ihdas edilir. Bu kadrolarda çalışan personelin ücretleri döner sermayeden ödenir. 351 sayılı Kanunun 43'üncü maddesine göre; Yönetim Kurulu üyelerine (Maaşlı veya ücretli bir görevi bulunanlar dâhil) Genel Kurulca tespit edilecek miktarda ücret verilir. Yönetim Kurulunun toplantılarına diğer mahallerden katılanlara toplantı günleri de dâhil olmak üzere kanunî harcırahları Kurumca ödenir. **C – Gelirler:** 351 sayılı Kanunun 28'inci maddesine göre, Kurumun gelirleri aşağıda yazılı kaynaklardan elde edilir: **a)** Sermayenin ödenmemiş kısmı için on yıl müddetle ve her yıl 40 milyon liradan aşağı olmamak üzere Devlet bütçesine konacak ödenekler. **b)** Yardımlar ve bağışlar. **c)** Kurum tarafından veya Kurum yararına verilecek müsamereler ve tertip edilecek piyango çekilişler gelirleri. **d)** Kurumun açtığı kredilerden alacağı masraf payı ile yurtların her çeşit geliri. Kurumun kuruluş sermayesi tamamen ödendikten sonra, yukarda sayılan gelirler sermayeye katılır. **D - Gelirler ve Giderlerin Gösterilmesi:** 351 sayılı Kanunun 34'üncü maddesine göre; finansman planının gelirler kısmında, genel bütçeden yapılacak ödemelerle birlikte Kurumun diğer gelirleri ve yurt işletme hasılatı gösterilir. Giderler kısmında ise, gelirler toplamı üzerinden % 5 oranında her yıl ayrılacak ihtiyat akçesi ile Kurumun o yıla ait bütün giderleri ve yurt işletme harcamaları yer alır. Planda bu gelir ve giderleri denkleştiren safi gelir de gösterilir. **E - Uygulanmayacak Hükümler:** 351 sayılı Kanunun 36'ncı maddesine göre; Kurumun hesap işlem ve harcamaları ve bedeli Kurum tarafından ödenmek üzere Kurum adına, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, üniversiteler, yüksekokul ve akademiler tarafından girişilecek yüklenmeler, sağlanacak iş ve hizmetler; üniversitelere, yüksekokullara ve akademilere Kurumun tahsis ettiği döner sermaye ile sağlanan ihtiyaçlara ait işlemler, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerinin ve Sayıştay vizesine tabi değildir. Maddenin "tabi olmama" hükmünün yürürlüğü yoktur. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **F - Yükseköğretim Öğrencilerine Verilen Krediler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **G - Adalet Bakanlığıyla İlgili Hükümler:** *29.03.1984 tarih ve 2992 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adalet Bakanlığıyla İlgili Hükümler.* **H - Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili**

Hükümler: *19.11.1992 tarih ve 3843 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler.* **İ - Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri:** *03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri.* **J - Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi:** *Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Öğrenim Giderlerinin Ödenmesi.*

YÜKSEKÖĞRENİM ÖĞRENCİLERİNE BURS KREDİ VERİLMESİNE İLİŞKİN KANUN HÜKÜMLERİ: A – Kanunun Amaç ve Kapsamı: 03.03.2004 tarih ve 5102 sayılı Kanunun 1'inci maddesine göre, bu Kanunun amacı; yurt içinde yükseköğrenim gören öğrencilere burs, kredi ve nakdî yardım verilmesiyle ilgili esas ve usulleri düzenlemektir. Bu Kanun, Kanunda gösterilen tüm kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar. **B - Burs ve Kredilerin Verilmesi:** 5102 sayılı Kanunun 2'nci maddesine göre, Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu; yurt içinde yükseköğrenim gören ve bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmeliklerle belirtilen usul ve esaslar dâhilinde, yeterlikleri ve ihtiyaçları tespit edilen öğrencilere burs-kredi verebilir. Genel bütçeli daireler, katma bütçeli idareler *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar),* kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları, bütçenin transfer tertibinden yardım alan kuruluşlar, il özel idareleri ve bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme kapsam ve programına alınmış, hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan özel hukuk hükümlerine tabi kuruluşlar, fonlar, döner sermayeler, kamu bankaları, kanunlarla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kurumlar ile kurul/üst kurullar ve diğer tüm kamu kurum ve kuruluşları (Belediyeler hariç) birinci fıkrada belirtilen yükseköğrenim öğrencilerine burs, kredi ve nakdî yardım adı altında herhangi bir ödeme yapamazlar; ilgili mevzuatları gereği burs, kredi verilmesini öngördükleri yükseköğrenim öğrencilerini, Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna bildirirler. Genel bütçeli daireler ve katma bütçeli idarelerle *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu dışında kalan kurum ve kuruluşlarca bildirilen öğrencilere ödeme yapılabilmesi için bu kurum ve kuruluşlarca gerekli meblağ, Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunca belirlenen ödeme tarihinden en geç otuz gün öncesine kadar, Kurum hesabına yatırılır. **C - Diğer Kuruluşlarca Yapılacak İşlemler:** 5102 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; bu Kanunun yayımı tarihinden sonra belediyeler tarafından, yükseköğrenim öğrencilerine burs, kredi verilmesi veya nakdî yardım yapılması hâlinde, yapılan yardımların türü, miktarı ve kaç öğrenciye ne kadarlık süre için verildiğine ilişkin bilgiler üçer aylık dönemler itibarıyla Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna bildirilir.

D - Malî Muafiyet ve Haciz: 5102 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre, Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunca verilecek burs-kredi taahhüt senetlerinin noterde tanzim ve tasdik edilmesine ilişkin iş ve işlemler; vergi, resim ve harca tabi değildir. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunca verilen burs-kredi ve nakdî yardımlar haczedilemez.
E - Ek Ödeme: 5102 sayılı Kanunun 5'inci maddesine göre; Devlet bütçesinden sağlanan ödenekler dışındaki Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu gelirlerinden karşılanmak üzere Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda çalışan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele, görev unvanı esas alınarak Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Yönetim Kurulunca uygun görülen oran ve miktarlarda her ay ek ödeme verilir. Ek ödemelerin aylık tutarı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda tanımlanan en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının % 130'unu geçemez. Ek ödemelerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Ek ödemeye ilişkin usul ve esaslar Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Yönetim Kurulunca belirlenir. Ek ödemeler, Kurumun bir yılda toplanan gelirlerinin % 16'sını geçemez.

YÜKSEKÖĞRETİM KANUNUNDA ÖNGÖRÜLEN HÜKÜMLER: A - Yükseköğretim Kurulu Genel Kurulu ve Yürütme Kurulundaki Ödemeler: 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun 301 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 6'nci maddesinin (d) bendine göre; Yükseköğretim Kurulu Yürütme Kurulunun Başkan ve üyelerinin ücretleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre en yüksek Devlet memuruna ödenen aylık (Ek gösterge, yan ödeme ve her çeşit tazminatlar dâhil) iki katını geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Yürütme Kurulunda görev alanlara, ayrıca kamu kurumlarınca ücret ödenmez. Emekli olanların ise emekli aylıklarının ödenmesine devam olunur. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması***.** Yürütme Kurulunda görev alan kamu personelinin her türlü özlük hakları saklı kalır ve aylıksız izinli sayılırlar. Yükseköğretim Genel Kurulunun Yürütme Kurulu dışında kalan üyelerine ödenecek toplantıya katılma ücreti (Huzur hakkı), her toplantı için Devlet memur aylıkları kat sayısının 4.000 rakamı ile çarpımı sonucunda bulunacak meblağdır. Ancak, bir yılda on ikiden fazla toplantıya katılma ücreti ödenemez. **B - Yükseköğretim Denetleme Kurulunun Genelkurmay Başkanlığı Üyesi ve Üyelerin Ücretleri:** 2547 sayılı Kanunun 8'inci maddesine göre; Kurula Genelkurmay Başkanlığınca seçilen üye, diğer özlük hakları saklı kalmak kaydı ile maaşsız izinli sayılır. Kurul üyelerinin ücretleri, Yükseköğretim Kurulu üyelerine ödenen ücreti geçmeyecek şekilde Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Emekli olarak seçilenlerin emekli

maaşlarının ödenmesine devam edilir. *Emekli aylıklarının kesilmemesi konusunda, 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **C - Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Döner Sermayesi ve Personele Ödeme:** 2547 sayılı Kanunun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanun, 21.02.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanun ve 18.06.2008 tarih ve 5772 sayılı Kanunla değişik 10'uncu maddesindeki hükümler şöyledir: **1.** Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, bu hizmetleri ücret veya bedel karşılığı yapar. Toplanan ücret veya bedeller, Yükseköğretim Kurulu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinde oluşturulan döner sermaye işletmesinde toplanır. **2.** Döner sermayeden elde edilen gelir fazlası, her yılın sonunda döner sermaye işletmesinin sermayesine eklenebileceği gibi ertesi yılın döner sermaye gelirine de eklenebilir. **3.** Döner sermaye işletmesi, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. Fıkranın "tabi olmama (2886 sayılı Kanunun eksiltme ihaleleri açısından)" hükümlerinin işlerliği yoktur. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **4.** Döner sermaye faaliyetlerinin gerektirdiği giderlerle Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi için gerekli her türlü harcamalar, döner sermayeden yapılır. **5.** Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinde görevli personele (İşçiler hariç) Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine ÖSYM Başkanı tarafından personelin kurum çalışmalarına katkısı, sorumluluğu, kadro unvanı ve derecesi gibi kriterlere göre belirlenecek miktarda aylık maktu fazla mesai ücreti döner sermaye gelirlerinden ödenebilir. **6.** Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinin önceki yıldan devreden finansman fazlasının % 25'i her yıl Şubat ayı sonuna kadar Yükseköğretim Kurulu hesabına aktarılır. Aktarılan bu tutarı, bir yandan Yükseköğretim Kurulu bütçesinin (B) işaretli cetveline öz gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvelin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine ödenek olarak eklemeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir. Sermaye ödenekleri, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir. **7.** Ödenek kaydedilen tutarlar, öncelikle yükseköğretim kurumlarının bilimsel araştırma projeleri ile yurt içi ve yurt dışı öğretim elemanı ve öğrenci değişim programlarının desteklenmesi, yurt içi ve yurt dışında öğretim üyesi ve araştırmacı yetiştirilmesi ile Yükseköğretim Kurulunun fizikî ve beşerî altyapısının güçlendirilmesi amacıyla kullanılır. **8.** Söz konusu hizmet ve faaliyetlere ilişkin olarak Yükseköğretim Kurulunca uygun görülen tutarlar, ilgili yükseköğretim kurumlarına tahakkuk ettirilmek suretiyle ödenir. Yurt içi ve yurt dışı öğretim elemanı ve

öğrenci değişim programlarının desteklenmesi ile yurt içi ve yurt dışında öğretim üyesi ve araştırmacı yetiştirilmesi amacıyla yükseköğretim kurumlarına ödenen tutarlar karşılığını bir yandan ilgili yükseköğretim kurumunun (B) işaretli cetveline öz gelir, diğer yandan (A) işaretli cetveline ödenek kaydetmeye ilgili yükseköğretim kurumu yetkilidir. **9.** Bilimsel araştırma projelerinin desteklenmesi için yükseköğretim kurumlarına ödenen tutarlar, ilgili idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin açılacak özel hesaplarda izlenir. Aktarılan bu tutarların harcanması ve muhasebeleştirilmesine ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu tarafından müştereken belirlenir. Bu kapsamda yapılan harcamalar, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre denetlenir. **D - Öğretim Görevlileri İstihdamı ve Ödemeleri:** 2547 sayılı Kanunun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesine göre, öğretim görevlileri; üniversitelerde ve bağlı birimlerinde bu Kanun uyarınca atanmış öğretim üyesi bulunmayan dersler veya herhangi bir dersin özel bilgi ve uzmanlık isteyen konularının eğitim-öğretim ve uygulamaları için, kendi uzmanlık alanlarındaki çalışma ve eserleri ile tanınmış kişiler, süreli veya ders saati ücreti ile görevlendirilebilirler. Öğretim görevlileri, ilgili yönetim kurullarının görüşleri alınarak fakültelerde dekanların, rektörlüğe bağlı bölümlerde bölüm başkanlarının önerileri üzerine ve rektörün onayı ile öğretim üyesi, öğretim üye yardımcısı ve öğretim görevlisi kadrolarına atanabilirler veya kadro şartı aranmaksızın ders saati ücreti veya sözleşmeli olarak istihdam edilebilirler. **E - Araştırma Görevlilerinin Yurt Dışına Gönderilmesi ve Ödemeleri:** 2547 sayılı Kanunun 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 33'üncü maddesinin (a) bendinin üçüncü göre; lisansüstü eğitim-öğretim için yurt dışına gönderilecek araştırma görevlileri hakkında yukarıdaki atama süresi ile ilgili hüküm uygulanmaz. Bu gibilerin öğrenim ücretleri ve yollukları dâhil her çeşit sosyal ve diğer giderleri bağlı bulundukları üniversitelerin personel giderleri içerisinde açılacak özel tertipten ödenir. Lisansüstü eğitim-öğretim için yurt dışına gönderilen araştırma görevlileri kadrolarında bırakılırlar ve (Burslu gidenlerin bir yılı aşan süreleri ile şahsen özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kurumlarınca kendilerine aylıksız izin verilmesi uygun görülenler hariç) aylık ve diğer her türlü ödemelerin kanunî kesintilerin sonra kalan net tutarının % 60'ını kurumlarından alırlar. Bunlardan kurumlarınca gönderilenlere, 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun hükümlerine göre aynı ülkede bulunan öğrencilere verilen tahsisat tutarında ayrıca ödeme yapılır. Burslu gidenlerin aldıkları burs miktarları bu miktarın altında ise aradaki fark kurumlarınca kendilerine ayrıca ödenir. Bunların okul ücretleriyle eğitim ve öğretime başlayabilmeleri için zorunlu olan kurs ücretleri karşılanır. Kitap ve kırtasiye bedelleriyle diğer eğitim ve öğretim giderlerini karşılamak için her yıl Mart ve Eylül aylarında iki eşit

taksitte ödenmek üzere birer aylıkları tutarında ek ödenek verilir. **F - Yabancı Uyruklu Öğretim Elemanı Çalıştırılması:** 2547 sayılı Kanunun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanunla değişik 34'üncü maddesine göre; yükseköğretim kurumlarında, sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim elemanları, ilgili fakülte, enstitü veya yüksekokul yönetim kurulunun önerisi ve üniversite yönetim kurulunun uygun görüşü üzerine rektör tarafından atanırlar. Bunlar, öğretim görevleri bakımından, bu Kanunda aylıklı öğretim elemanları için konulmuş olan hükümlere tabidirler. Yabancı uyruklu öğretim elemanlarının bu şekilde atanmaları veya görevlendirilmeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Bakanlar Kurulu kararını gerektiren hükümlerine tabi olmadan, Yükseköğretim Kurulunca İçişleri Bakanlığına bildirilir ve iki ay içinde alınacak olumlu görüş neticesinde ilgili üniversitesi ile sözleşmesi yapılır. **G - Profesör ve Doçentlerin Çalışma Esasları:** 2547 sayılı Kanunun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanun, 260 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 14.05.1997 tarih ve 4249 sayılı Kanun ve 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesinde yer alan hükümler şöyledir: **1.** Üniversitede devamlı statüde görev yapan profesör ve doçentler, özel kanunlarla belirlenen görevler ve telif hakları hariç olmak üzere, yükseköğretim kurumlarından başka yerlerde ücretli veya ücretsiz, resmî veya özel başkaca herhangi bir iş göremezler, ek görev alamazlar, serbest meslek icra edemezler. Üniversite yönetim kurulunun iş birliğine karar verdiği kamu kuruluşlarında, kamu yararına hizmet amacını güden kuruluşların işletmelerinde veya diğer özel kuruluşlardaki çalışmaları üniversitede sürdürülmüş sayılır. Bu kurumlardan alınan her türlü ücretler döner sermayeden pay alan profesör ve doçentin bağlı bulunduğu birimin döner sermayesine gelir kaydedilir. **2.** Üniversitede kısmî statüde görev yapan profesör ve doçentler; üniversite ödeneği, idarî görev ödeneği, geliştirme ödeneği ve döner sermaye gelirlerinden pay veya ücret alamazlar. Devamlı statüde görev yapan emsali profesör ve doçentlerin yararlandığı makam, temsil veya görev tazminatlarından 1/2 oranında yararlanırlar. **3.** Profesör ve doçentler; bilgi ve görgülerini artırmak ve bilimsel araştırma yapmak üzere, kontenjanla yurt dışında çalışmalara katıldıklarında, masrafları, Devlet bütçesinden, döner sermayeden ve üniversitenin diğer gelir kaynaklarından ödenmez. **H - Üniversitelerin Uygulama Alanına Yardımı:** 2547 sayılı Kanunun 37'nci maddesine göre; yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluş veya kişilerce, üniversite içinde veya hizmetin gerektirdiği yerde, üniversiteler ve bağlı birimlerden istenecek, bilimsel görüş proje, araştırma ve benzeri hizmetler ile üniversitede ve üniversiteye bağlı kurumlarda, hasta muayene ve tedavisi ve bunlarla ilgili tahliller ve araştırmalar üniversite yönetim kurulunca kabul edilecek esaslara bağlı olmak üzere yapılabilir. Bu hususta alınacak ücretler ilgili yükseköğretim kurumunun veya buna bağlı birimin döner sermayesine

gelir kaydedilir. **İ - Kamu Kuruluşları ve Vakıflarda Görevlendirme:** 2547 sayılı Kanunun 243 ve 422 sayılı kanun hükmünde kararnameler, 25.10.1990 tarih ve 3670 sayılı Kanun ve 29.05.1991 tarih ve 3747 sayılı Kanunla değişik 38'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** Öğretim elemanları; ilgili kurumlar ile kendisinin isteği, üniversite yönetim kurulunun uygun görmesi ve rektörün onayı ile ihtiyaç durulan konularda, özlük işlemleri kendi kurumlarınca yürütülmek kaydıyla, bakanlıklarda, Silahlı Kuvvetler ile Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Adlî Tıp Kurumu, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ve Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı, kamu kuruluşları ve kamu yararına çalışan kuruluşlar veya gerçek kişiler tarafından kurulan vakıflar ile kanunla kurulmuş sosyal güvenlik kurumları ile kamuya yararlı dernekler ve bunların iştiraklerinde, araştırma-geliştirme kurumları ve diğer kamu kuruluşlarında geçici olarak görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirilenler (Adlî Tıp Kurumu ile vakıflarca kurulmuş hastaneler, sağlık merkezleri, sağlık ocakları ve gezici sağlık araçları hariç) döner sermayeden yararlanamazlar. Ancak ilgili bulunduğu yükseköğretim kurumlarındaki aylık ve diğer ödemeler ile öteki hakları devam eder. **2.** Yükseköğretim Kurulunun isteği ve ilgili kamu kuruluşunun onayı ile yükseköğretim kurumları veya birimleri, ilgili adlî mercilerin talebi ile adlî tıp mevzuatı çerçevesinde adlî tıp olaylarında ve diğer adlî konularda resmî bilirkişi olarak görevlendirilebilirler. **3.** Bu madde uyarınca görevlendirilen öğretim elemanları kendi kurumlarından alacakları aylık ve ödeneklerin yanı sıra, görevlendirildikleri kurumda yürüttükleri görev için birinci derecenin dördüncü kademesinde bulunan bir genel müdürün aylık ve ek gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan tutarı geçmemek üzere, ilgili bakan tarafından tespit edilecek miktarı net olarak ikinci görev aylığı şeklinde ayrıca alırlar. Bunlar görevlendirildikleri kurumlarca kendilerine bu suretle yapılan ödemeleri döner sermayelere yatırmak zorunda değildirler. Bunlara görev yapacakları kurumca bu ödeme dışında başkaca bir ödeme yapılmaz. **J - Yurt İçinde ve Yurt Dışında Görevlendirme:** 2547 sayılı Kanunun 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 14.05.1997 tarih ve 4249 sayılı Kanunla değişik 39'uncu maddesine göre; öğretim elemanlarının kurumlarından yolluk almaksızın yurt içinde ve dışında kongre, konferans, seminer ve benzeri bilimsel toplantılarla, bilim ve meslekleri ile ilgili diğer toplantılara katılmalarına, araştırma ve inceleme gezileri yapmalarına, araştırma ve incelemenin gerektirdiği yerde bulunmalarına, bir haftaya kadar dekan, enstitü ve yüksekokul müdürleri, on beş güne kadar rektörler izin verebilirler. Bu şekilde on beş günü aşan veya yolluk verilmesini gerektiren veya araştırma ve incelemenin gerektirdiği masrafların üniversite ile buna bağlı birimlerin bütçesinden veya döner sermaye gelirlerinden ödenmesi icap eden durumlarda, ilgili yönetim kurulunun kararı ve rektörün onayı gereklidir. Öğretim

elemanları birinci fıkrada ve bu Kanunun 33'üncü maddesinde sayılan yurt dışına gönderilme hâlleri dışında mesleklerine ait hizmetlerde yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak veya staj yapmak için Yükseköğretim Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca üniversiteler itibarıyla bir yılı geçmeyecek şekilde her yıl belirlenecek kontenjan ve süreler dâhilinde yurt dışına gönderilebilecekleri gibi aynı amaçlarla dış burslara dayanılarak da gönderilebilirler. Belirlenen kontenjanların üniversiteye bağlı birimler arasında dağıtımı üniversite yönetim kurulunun kararı ve rektörün onayı, gönderilme ise ilgili yönetim kurulunun kararı ve rektörün onayı ile olur. Zorunlu hâllerde yurt dışında kalma süresi ilgili yönetim kurulunun kararı ve rektörün onayı ile yarısına kadar uzatılabilir. Bunlar hak ve yükümlülükleri bakımından 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre aynı amaçla yurt dışına gönderilenlerin tabi oldukları hükümlere tabi olurlar. Ancak, bunlara yapılacak ödemenin miktarı Devlet memurlarına yapılacak ödemeyi geçmemek üzere üniversite yönetim kurulunca daha düşük olarak tespit edilebilir. Öğretim elemanlarından kendilerine yurt dışı kuruluşlarınca burs veya ücret sağlananlar, görev yapacakları sürece Yükseköğretim Kurulunun belirleyeceği esaslara göre üniversite yönetim kurulunun kararı ile aylıklı veya aylıksız izinli de sayılabilirler. Gerek birinci fıkraya göre geçici görev yolluğu verilmek suretiyle yurt içinde ve yurt dışında bir yere gönderilenler olsun, gerekse ikinci fıkraya göre gidiş-dönüş yol yevmiyesi ile gideri ödenmek suretiyle yurt dışına gönderilenler olsun, bunlara verilecek yolluk, emsali Devlet memuruna verilen yolluğun aynı olmak üzere genel hükümler çerçevesinde tespit edilir. Geçici görev yolluğu Yükseköğretim Kurumu hesabına gönderilenlere kurum bütçesinden üniversite dışındaki kurum hesabına gönderilenlere ise ilgili kurumun bütçesinden ödenir. Türk cumhuriyetleri ve akraba topluluklarındaki yükseköğretim kurumlarından resmî davet alan öğretim elemanlarına üç yılı aşmamak ve bütün özlük hakları saklı kalmak üzere üniversite yönetim kurulunun kararı ve Millî Eğitim Bakanlığının onayı ile aylıklı izin verilebilir. **K – Kurumlar Arası Yardımlaşma:** 2547 sayılı Kanunun 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik 40'ıncı maddesine göre; **a)** Yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyeleri ile ders vermekle görevli öğretim yardımcıları, bağlı bulundukları fakülte veya yüksekokulda haftalık ders yükünü dolduramadıkları takdirde, kendi üniversitelerinin diğer birimlerinde veya o şehirdeki yükseköğretim kurumlarında ders yükünü doldurmak üzere rektör tarafından görevlendirilebilirler. Ders yükü içindeki çalışmalar karşılığında ek ders ücreti ödenmez. Haftalık ders yükünün üstünde başka bir yükseköğretim kurumunda görevlendirilen öğretim elemanlarına, görev aldıkları kurum bütçesinden ek ders ücreti ödenir. **b)** Öğretim üyeleri, ihtiyacı olan üniversitenin isteği ve kendi arzusu üzerine ve ilgili yönetim kurullarının görüşü, rektörün önerisi ile

Yükseköğretim Kurulu tarafından, istekte bulunan üniversitenin birimlerinde en az bir eğitim-öğretim yılı için görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirilenlerin kadroları beş yıl süre ile saklı tutulur. Açık bulunan bir öğretim üyeliği kadrosuna yapılacak atamada adayların niteliklerinde eşitlik olduğu durumlarda gelişmekte olan bölgelerdeki yükseköğretim kurumlarında toplam en az beş yıl bu şekilde veya kadrolu olarak hizmet yapan öğretim üyelerine öncelik verilir. **c)** Bu Kanun kapsamına girmeyen Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Teşkilatına bağlı yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ihtiyacı; bu kurumların tercihan bulundukları şehirlerdeki diğer yükseköğretim kurumlarından koordine sonucu ismen yapacakları istek üzerine, ilgili rektörlüklerce (a) fıkrasındaki esaslara göre karşılanır. **d)** (a) fıkrası uyarınca, kendi üniversitelerinin aynı şehirdeki diğer birimlerinden veya aynı şehirdeki diğer yükseköğretim kurumlarından görevlendirilebilecek öğretim elemanı bulunmaması hâlinde, başka şehirlerdeki yükseköğretim kurumlarından ders vermek üzere görevlendirilen öğretim elemanlarına, 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre geçici görev yolluğu ve anılan fıkradaki esaslara göre iki katı ek ders ücreti ödenir. **L - Öğretim Üyesi İhtiyacının Karşılanması:** 2547 sayılı Kanunun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanunla değişik 41'inci maddesine göre; Yükseköğretim Kurulunca; bu Kanun kapsamındaki Devlet yükseköğretim kurumlarının, çeşitli bilim ve sanat dallarındaki öğretim üyesi ihtiyaçları ve bu öğretim üyesi ihtiyaçlarının hangi yükseköğretim kurumlarından karşılanacağı, öğretim üyesi mevcutları dikkate alınarak tespit edilir ve ihtiyaçlar karşılanmak üzere ilgili üniversitelere bildirilir. Bu üniversitelerin rektörleri, Yükseköğretim Kurulunca ihtiyaç listelerinin kendilerine intikal ettirilmesi tarihinden itibaren en çok iki hafta içinde ihtiyaçları karşılamak üzere hangi öğretim üyelerini görevlendirdiklerini Yükseköğretim Kuruluna bildirirler. Bu görevlendirmeler bir yarıyıldan az, dört yarıyıldan fazla olmamak üzere kadroları kendi üniversitelerinde kalmak kaydıyla yapılır. Bu madde hükümlerine göre veya 40'ıncı maddenin (b) fıkrası hükmüne göre yapılan görevlendirmelerde tebligat, işten ayrılma, mehil müddeti ve işe başlama konularında Devlet memurlarına ilişkin hükümler uygulanır. Bu madde veya bu Kanunun 40'ıncı maddesinin (b) fıkrası hükümlerine göre yapılan görevlendirmelerde, görevlendirme kararında görev süreleri belirtilir. Bunlara özlük hakları kurumlarında devam etmek kaydıyla görev yapacağı kurumun bulunduğu yer ve özelliklerine göre o kurum kadrolarında çalışanların yararlandıkları ödenek ve diğer haklar ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre geçici görev yolluğu, görev yapacağı üniversite bütçesinden ödenir. Bu maddede veya bu Kanunun 40'ıncı maddesinin (b) fıkrasında belirtildiği şekilde görevlendirildikleri kendilerine tebliğ edilenlerden kanunî süresi içinde göreve başlamayanlar istifa etmiş sayılır. Bu şekilde istifa etmiş sayılanlar, bu hizmeti yerine

getirmedikçe herhangi bir yükseköğretim kurumunda yeniden görevlendirilemezler ve diğer kamu kuruluşlarında çalıştırılamazlar. **M - Cari Hizmet Maliyeti:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **N - Gelir Kaynakları:** 2547 sayılı Kanunun 55'inci maddesine göre; yükseköğretim üst kuruluşları, yükseköğretim kurumları ve bunlara bağlı birimlerin gelir kaynakları şunlardır: **a)** Her yıl bütçeye konulacak ödenekler. **b)** Kurumlarca yapılacak yardımlar. **c)** Alınacak harç ve ücretler. **d)** Yayın ve satış gelirleri. **e)** Taşınır ve taşınmaz malların gelirleri. **f)** Döner sermaye işletmelerinden elde edilecek karlar. **g)** Bağışlar, vasiyetler ve diğer gelirler. **O - Malî Kolaylıklar:** 2547 sayılı Kanunun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanunla değişik 56'ncı maddesindeki hükümlerden bazıları şöyledir: **a)** Maddenin (e) bendi gereğince; üniversite, fakülte, enstitü ve yüksekokul, konservatuvar, meslek yüksekokulları ile bunlara bağlı kuruluşlar ve birimler tarafından yapılan bilimsel, teknik inceleme ve araştırma ile yayımların gerektireceği her türlü giderler hakkında, 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. **b)** Maddenin (f) bendine göre; yükseköğretim üst kuruluşlarının ve üniversitelerin inşaat, makine ve teçhizatı ile ilgili işlerle bunların bakım ve onarımlarında, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 135'inci maddesi ile 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. **c)** Maddenin (g) bendine göre; üniversite bütçesindeki ödenekleri, diğer bir üniversite bütçesine aktarmaya, ilgili rektörün görüşü ve Yükseköğretim Kurulunun önerisi üzerine Maliye Bakanı yetkilidir. Maddenin "uygulanmama" hükümlerinin işlerliği yoktur. *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler. 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Yürürlükten Kaldırdığı Hükümler.* **P - İta Amirliği ve Malî Denetim:** 2547 sayılı Kanunun 01.03.2006 tarih ve 5467 sayılı Kanunla değişik 57'nci maddesine göre; yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının bütçeleri, genel ve katma bütçelerin *(Katma bütçeli kuruluşların son hukukî durumu için bk. Katma Bütçeli Kuruluşlar)* bağlı bulunduğu esaslara uygun olarak hazırlanır, yürürlüğe konur ve denetlenir. İta amiri, üst kuruluşlarda başkan, üniversitelerde rektördür. Bu yetki uygun görülen ölçüde gerektiğinde yardımcılara, dekanlara, enstitü ve yüksekokul müdürlerine, üst kuruluşlara bağlı birim başkanlarına ve üst kuruluş ve üniversite genel sekreterlerine devredilebilir. Vakıf üniversitelerinde ita amiri, mütevellî heyet başkanıdır. Devlet yükseköğretim kurumları, 5018 sayılı Kanunla özel bütçe kapsamına alınmıştır. Bütçeleri, merkezî yönetim bütçesi ile birlikte

kanun olarak yürürlüğe konulmaktadır. Bütçeleri de, 5018 sayılı Kanuna göre hazırlanır. İta amirliği deyimi yerine, 5018 sayılı Kanunda harcama yetkilisi deyimi kullanılmaktadır. *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.* Ancak, vakıf yükseköğretim kurumları, 5018 sayılı Kanunun kapsamı dışındadır. **R – Döner Sermaye ve Sermayeden Harcamalar:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **S - Görevlilerin Kurumlara Dönüşü:** 2547 sayılı Kanunun 14.04.1982 tarih ve 2653 sayılı Kanun, 01.11.1990 tarih ve 3676 sayılı Kanun ve 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik 36'ncı maddesine göre; **a)** Bir süre öğretim üyesi olarak çalıştıktan sonra Bakanlar Kuruluna veya Yasama Organı üyeliğine seçilenler, bu görevlerde geçirdikleri süreler hesaba katılmak ve buna göre aylık dereceleri yükseltilmek, meslek unvan ve sıfatlarını kazanma ile ilgili hükümler saklı kalmak şartıyla başvurmaları hâlinde, bu Kanun hükümlerine göre ayrıldıkları yükseköğretim kurumuna kadro koşulu aranmaksızın dönerler. Bunlardan emekli iken yükseköğretim kurumlarına dönenlerin veya yükseköğretim kurumlarına döndükten sonra emekliliğe hak kazanıp emekli olanların emekli aylıkları kesilmez. *Emekli aylıklarının ödenmesiyle ilgili olarak 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması***.** Bunlara yükseköğretim kurumlarınca, ders yükü zorunluluğu aranmadan ek ders ücreti ve sınav ücreti ile döner sermaye payı ödenir; bu ödemelerin dışında aylık, ödenek, tazminat ve benzeri herhangi bir ödeme yapılmaz. **b)** Yükseköğretim kurumlarından, mahkeme veya disiplin kararları ile çıkarılanlar hariç olmak üzere herhangi bir nedenle kendi isteği ile ayrılan öğretim üyeleri başvuruları üzerine bu Kanun hükümleri çerçevesinde kadro koşulu aranmaksızın tekrar ayrıldıkları yükseköğretim kurumlarına dönebilirler. **c)** Yükseköğretim Kurulu veya Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeliklerine, rektör ve dekanlıklara yükseköğretim kurumları ile bir kamu görevinde iken seçilenlerden, süresinin tamamlayarak yeniden seçilmemeleri sebebiyle ayrılanların, bu görevlerinde geçirdikleri süreler hesaba katılmak ve buna göre aylık ve dereceleri yükseltilmek suretiyle meslek, unvan ve sıfatları dikkate alınarak ayrıldıkları tarihten itibaren kendi kurumlarına boş kadro koşulu aranmaksızın dönüşleri yapılır. **T - Özlük Hakları:** 2547 sayılı Kanunun 62'nci maddesine göre; üniversite öğretim elemanları ve üst kuruluşlar ile üniversitelerdeki memur ve diğer görevlilerin özlük hakları için bu Kanun, bu Kanunda belirtilmeyen hususlar için Üniversite Personel Kanunu, Üniversite Personel Kanununda bulunmayan hususlar için ise genel hükümler uygulanır. **U - Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.* **Ü -**

Meslekî ve Teknik Eğitim Bölgesinde Ders Ücreti: 2547 sayılı Kanuna, 29.06.2001 tarih ve 4702 sayılı Kanunla eklenen ek 24'üncü maddeye göre; meslekî ve teknik eğitim bölgeleri içindeki meslekî ve teknik ortaöğretim kurumları ile diğer kamu ve özel kurum ve kuruluşlarda görevli olup da meslek yüksekokullarındaki ders ve uygulamalarda görevlendirilen öğretmenlere, uzman kişilere, emekli öğretim elemanlarına ve emekli öğretmenlere, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununda belirtilen miktarda saat başına ders ücreti ödenir. **V – Özel Gelir ve Ödenek:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **Y – Yaz Okulları Ücretleri ve Özel Ödenek:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **Z- Tezsiz Yüksek Lisans Programları:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

YÜKSEKÖĞRETİM KURULUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI: 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinin 29.06.2001 tarih ve 4702 sayılı Kanunla değişik (c) bendine göre, yükseköğretim kurumları; üniversite ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, araştırma ve uygulama merkezleri ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ve kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokullarıdır.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA İKİLİ ÖĞRETİM YAPILMASIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Öğrenim Ücreti: 19.11.1992 tarih ve 3843 sayılı Kanunun 7'nci maddesinde yer alan düzenlemeler şöyledir: **1.** İkinci öğretim isteğe bağlı ve paralıdır. Paralı öğretime kabul edilecek öğrencilerin ödeyecekleri öğrenim ücretleri, öğrenim dallarının niteliklerine, yükseköğretim kurumlarının özelliklerine ve sürelerine göre öğrenci maliyetleri de dikkate alınarak Yükseköğretim Kurulunun görüşü ve Millî Eğitim Bakanlığının önerisi üzerine, Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Ancak, alınacak ücretler normal örgün öğretim için belirlenen cari hizmet maliyetlerinin yarısından az olamaz. Hazırlık sınıfı hariç, bulundukları sınıfın bütün derslerini vermek ve ilk yüzde ona girmek suretiyle bir üst sınıfa geçmiş olan öğrenciler, üst sınıfta o yıl için, normal örgün öğretim öğrencilerinin ödeyecekleri öğrenci katkı payı kadar miktarı, öğrenim ücreti olarak öderler. **2.** Öğrenim ücretleri, peşin

olarak ya da biri kayıt veya kayıt yenileme sırasında, diğeri Şubat ayında olmak üzere iki eşit taksitte üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü adına millî bankalardan birinde açılacak hesaba yatırılır. **3.** Bu miktarlar rektörlükçe en geç ilgili ayın sonuna kadar ilgili saymanlı hesabına bir yandan gelir, diğer yandan özel ödenek kaydolunmak üzere aktarılır. Yatırılan bu miktarlar Maliye Bakanlığınca özel ödenek kaydedilir. Kaydolunan ödenekler ikinci öğretime ilişkin giderlerin yanı sıra bu öğretimin yapıldığı birimlere öncelik verilmek suretiyle, o üniversitenin veya yüksek teknoloji enstitüsünün giderlerinde kullanılır. **4.** Bu ödeneklerin harcanmayan kısmı, ertesi yılın bütçesine devren gelir ve ödenek kaydolunur. **5.** Öğrenim ücretlerinin birinci taksitini ödemeyenlerin kayıtları yapılmaz ve yenilenmez. İkinci taksitlerini ödemeyen öğrencilere ise bir aylık ek süre tanınır, bu süre içerisinde de öğrenim ücretini kanunî faiziyle birlikte ödemeyen öğrencinin yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kesilir. **6.** Öğrenim ücreti Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunca kredi olarak verilmez. **B - Ders Ücreti:** 3843 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; normal örgün öğretimde zorunlu ders yükünü doldurmuş olan öğretim elemanlarına ikinci öğretimde verdikleri her ders için; dolduramamış olan öğretim elemanlarına bu yükün doldurulmasından sonra verdikleri her ders için, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11'inci maddesinde öngörülen hükümler
çerçevesinde ek ders ücreti ile ara sınav, yarıyıl ve yıl sonu sınavları için ödenecek ücretlerin üç katını aşmayacak şekilde ikinci öğretim programları esas alınarak, Yükseköğretim Kurulunun görüşü, Millî Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine, Bakanlar Kurulunca belirlenecek ders ücreti ödenir. **C - Fazla Çalışma Ücreti:** 3843 sayılı Kanunun 12'nci maddesine göre; yükseköğretim kurumlarının ikinci öğretim yapan birimlerinde görevli öğretim elemanları ile idarî personele yasal çalışma saati bitiminden sonra fiilen yaptıkları fazla çalışma süreleri için saat ücreti ödenir. Yapılacak fazla çalışmanın aylık saati ile ödenecek ücretin miktarı, Yükseköğretim Kurulunun görüşü, Millî Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine her yıl bütçe kanunu ile belirlenen saat başı fazla çalışma ücretinin üç katını aşmayacak şekilde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Ancak, öğretim elemanlarına aynı süre için ek ders ücreti ile birlikte fazla çalışma ücreti ödenmez. Maddeye 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla eklenen fıkra gereğince; öğretim elemanlarına ödenecek ek ders ve sınav ücretleri ile personele ödenecek fazla çalışma ücretlerinin toplamı, toplanan ikinci öğretim ücretlerinin % 70'ini aşamaz. **D – Bütçeye Ödenek Konulması:** 3843 sayılı Kanunun 13'üncü maddesine göre; Yükseköğretim Kurulunca ikinci öğretim yapılmasına karar verilen öğretim programlarının bağlı olduğu yükseköğretim kurumunun bütçesine ikinci öğretim giderlerini karşılamak üzere yeterli ödenek konulur. **E - Lisanüstü Öğretim:** 3843 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre;

üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri bünyelerindeki enstitülerde ikinci lisanüstü öğretim yapılmasına, ilgili enstitü yönetim kurulunun ve senatonun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca karar verilir. Bu öğretim isteğe bağlı ve paralıdır. İkinci lisanüstü öğretime kabul edilecek öğrencilerin ödeyecekleri öğrenim ücreti, maliyetler dikkate alınarak ilgili üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulunun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilir. Öğrenim ücreti 7'nci madde uyarınca açılan hesaba iki eşit taksit halinde ödenir. İkinci lisanüstü öğretimde görevlendirmeler ve ders ücreti bu Kanun hükümlerine, diğer hususlar normal lisanüstü öğretimle ilgili mevzuat hükümlerine tabidir. **F - Hüküm Bulunmayan Hâller:** 3843 sayılı Kanunun 15'inci maddesine göre; bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır. **G - Gelir ve Ödenek Kaydı:** *19.11.1992 tarih ve 3843 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.*

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA PARASIZ YATILI VEYA BURSLU OKUTULACAK ÖĞRENCİLERE ÖDEMELER: *15.06. 1989 tarih ve 3580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler.*

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler: *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **2. Harcırahlar:** *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Yurt Dışında Yol Masrafı.* ***b)*** *Yurt İçinde Verilecek Gündeliklerin Miktarı.* ***c)*** *Yurt İçinde Yol Masrafı.* **3. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Ödemeler:** *04.01.1961 tarih ve 209 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Bakanlığı Döner Sermayesinden Personeline Ödemeler.* **4. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler:** *16.08.1961 tarih ve 351 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuyla İlgili Hükümler.* **5. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler:** *17.07.1963 tarih ve 278 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuyla İlgili Hükümler.* **6. Diyanet İşleri Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *22.06.1965 tarih ve 633 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Diyanet İşleri Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **7. Devlet Memurları Kanunu Hükümleri:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Aylığın Ödeme Zamanı ve Esasları.* ***b)*** *Bakanlıklar Arası Ortak Kültür Komisyonu Tarafından Yurt Dışında Görevlendirme.* ***c)*** *Ders Görevi.* ***d)*** *Ders ve Konferans*

Ücretleri. ***e)*** *Devlet Memurları Kanunu Hükümleri.* ***f)*** *Ek Göstergeler.* ***g)*** *İkinci Görev Yasağı ve İstisnalarında Ödemeler.* ***h)*** *Makam Tazminatı.* ***,i)*** *Millî Eğitim Bakanlığınca Ek Ders Ücretlerinin Ödenmesi.* ***j)*** *Sağlık Personeline Ödenen Nöbet Ücreti.* ***k)*** *Zam ve Tazminatlar.* **8. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri:** *27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu Hükümleri.* **9. Nakdî Tazminat Hükümlerinden Yararlananların Üniversite Hastanelerinde Ücretsiz Tedavisi:** *03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması.* **10. Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanunda Öngörülen Hükümler:** *31.12.1980 tarih ve 2368 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun Hükümleri.* **11. Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için, aşağıda alfabetik olarak verilen maddelere bk.* ***a)*** *Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* ***b)*** *Üniversite.* ***c)*** *Yükseköğretim Kanununda Öngörülen Hükümler.* ***d)*** *Yükseköğretim Kurumları.* ***e)*** *Yüksek Teknoloji Enstitüsü.* ***f)*** *Vakıf Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.* **12. Adlî Tıp Kurumunda Görevlendirme:** *14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adlî Tıp Kurumuyla İlgili Hükümler.* **13. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler:** *09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Atom Enerjisi Kurumuyla İlgili Hükümler.* **14. Vakıflar Tarafından Kurulan Üniversiteler:** *28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bağımsız Bütçeli Kuruluşlar.* **15. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları Üyelerine Ödemeler:** *21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları Üyelerine Ödemeler.* **16. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunu İlgilendiren Hükümler:** *11.08.1983 tarih ve 2876 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla İlgili Hükümler.* **17. Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı:** *124 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kurum ve Kuruluşlarında Avukatlık Ücretlerinin Dağıtımı.* **18. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri:** *11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Personel Kanunu Hükümleri.* **19. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler:** *10.11.1983 tarih ve 2949 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Anayasa Mahkemesiyle İlgili Hükümler.* **20. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler:** *11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuyla İlgili Hükümler.* **21. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle İlgili Hükümler:** *17.11.1983 tarih ve 2955 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gülhane Askerî Tıp Akademisiyle*

İlgili Hükümler. **22. Kadrolarla İlgili İstisna Hükmü:** *190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kadro İhdası, Kullanımı ve İptali.* **23. Hâkim ve Savcı İhtiyacını Karşılamak İçin Burs Verilmesi:** *29.03.1984 tarih ve 2992 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Adalet Bakanlığıyla İlgili Hükümler.* **24. Devlet Personel Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Personel Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **25. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca, Sınaî Alandaki Teknolojik Gelişmeleri Teşvik Etmek Amacıyla Yapılan Ödeme:** *08.01.1985 tarih ve 3143 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca, Sınaî Alandaki Teknolojik Gelişmeleri Teşvik Etmek Amacıyla Yapılan Ödeme.* **26. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi:** *28.09.1988 tarih ve 3472 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Aylıkların Ayın On Beşinde Verilmesi.* **27. Harp Akademileri Öğretim Elemanlarının Hakları:** *24.05.1989 tarih ve 3563 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harp Akademileri Öğretim Elemanlarının Hakları.* **28. Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler:** *15.06.1989 tarih ve 3580 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Okutulacak Öğrencilere Ödemeler.* **29. Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Bilişim Personeli Çalıştırılması ve Ücretleri.* **30. Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **31. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince Yapılan Sınavlarda Görevlendirilen Millî Eğitim Bakanlığı Personeline Ödeme:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince Yapılan Sınavlarda Görevlendirilen Millî Eğitim Bakanlığı Personeline Ödeme.* **32. Görev Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Görev Tazminatı.* **33. Ek Tazminatlar:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Tazminatlar.* **34. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Kamu Görevi Sona Erenlere Ödenen Tazminat.* **35. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı.* **36. Yabancı Dil Tazminatı:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Yabancı Dil Tazminatı.* **37. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri:** *12.04.1991 tarih ve 3713 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Terörle Mücadele Kanunu Hükümleri.* **38. İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler:** *9.11.1992 tarih ve 3843 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılmasıyla İlgili Hükümler.* **39. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler:** *497 sayılı Kanun Hükmünde*

Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Türkiye Bilimler Akademisiyle İlgili Hükümler. **40. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler:** *540 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Devlet Planlama Teşkilatıyla İlgili Hükümler.* **41. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Özürlüler İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **42. Muhtaç Erbaş ve Er Ailelerinin Üniversite Hastanelerinde Ücretsiz Tedavisi:** *18.02.1998 tarih ve 4341 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Muhtaç Erbaş ve Er Ailelerinin Ücretsiz Tedavisi.* **43. Temsil Tazminatı:** *27.01.2000 tarih ve 4505 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Temsil Tazminatı.* **44. Harp Okullarında Özlük Hakları:** *11.05.2000 tarih ve 4566 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harp Okullarında Özlük Hakları.* **45. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler:** *27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Avrupa Birliği Genel Sekreterliğiyle İlgili Hükümler.* **46. Polis Akademisinde Ek Ödeme:** *25.04.2001 tarih ve 4652 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Polis Akademisinde Ek Ödeme ve Döner Sermaye İçin Uygulanmayacak Hükümler.* **47. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler:** *02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türk İş Birliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığıyla İlgili Hükümler.* **48. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları:** *13.06.2001 tarih ve 4678 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sözleşmeli Subay ve Astsubayların Özlük Hakları.* **49. Teknoloji Geliştirme Bölgeleriyle İlgili Hükümler:** *26.06.2001 tarih ve 4691 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Teknoloji Geliştirme Bölgeleriyle İlgili Hükümler.* **50. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kurumuyla İlgili Hükümler.* **51. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesi.* **52. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *28.03.2002 tarih ve 4749 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **53. Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları:** *11.04.2002 tarih ve 4752 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Astsubay Meslek Yüksekokullarında Özlük Hakları.* **54. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler:** *04.06.2003 tarih ve 4865 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsüyle İlgili Hükümler.* **55. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler:** *23.07.2003 tarih ve 4954 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Adalet Akademisiyle İlgili Hükümler.* **56. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri:** *03.03.2004 tarih ve*

5102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun Hükümleri. **57. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması:** *21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilerden Bazılarının Bir Kadroya Atanamaması ve Maaşları Kesilmeksizin Çalışamaması.* **58. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuyla İlgili Hükümler.* **59. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler:** *19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla İlgili Hükümler.* **60. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye İstatistik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **61. Emeklilere Ek Ödeme:** *08.02.2006 tarih ve 5454 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emeklilere Ek Ödeme.* **62. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **63. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler:** *21.09.2006 tarih ve 5544 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Meslekî Yeterlilik Kurumuyla İlgili Hükümler.* **64. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri:** *27.12.2007 tarih ve 5726 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tanık Koruma Kanunu Hükümleri.* **65. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkeziyle İlgili Hükümler:** *bk. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkeziyle İlgili Hükümler.* **66. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu Üyeliği:** *Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu ve Çalışma Esasları.* **67. Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği Hükümleri:** Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin *ilgili hükümleri için bk.* ***a)*** *Ek Çalışma Karşılıklarının Ödenmesi.* ***b)*** *Yabancı Dil Tazminatının Ödenmesi.*

YÜKSEKÖĞRETİM KURUM VE KURULUŞLARINDA AVUKATLIK ÜCRETLERİNİN DAĞITIMI: 124 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 45'inci maddesine göre; yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının hukuk müşavirliği ve avukatlık kadrolarında bulunan ve fiilen bu görevleri yürütenlerle hukuk servisinden çalışan diğer personeli, mahkemeler ve icra dairelerince hükmolunup tahsil olunan avukatlık ücretlerinden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 146'ncı maddesi hükümleri çerçevesinde yararlanırlar.

YÜKSEKÖĞRETİM PERSONEL KANUNU HÜKÜMLERİ: A – Kapsam: 11.10.1983 tarih ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 2'nci maddesine göre; bu Kanun 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa tabi üniversite öğretim elamanlarının aylık,

ödenek ve sair özlük haklarını kapsar. **B - Öğretim Elemanlarının Sınıflandırılması:** 2914 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine göre; bu Kanuna tabi öğretim elemanlarının sınıfları ile başlangıç dereceleri aşağıda gösterilmiştir: **1. Öğretim Üyeleri Sınıfı:** Bu sınıf; profesörler, doçentler ve yardımcı doçentlerden oluşur. **a)** Profesörler, profesör kadrosuna atandıkları tarihi izleyen ay başından itibaren birinci derecenin, **b)** Doçentler, doçent kadrosuna atandıkları tarihi izleyen ay başından itibaren üçüncü derecenin, **c)** Yardımcı doçentler, yardımcı doçent kadrosuna atandıkları tarihi izleyen ay başından itibaren beşinci derecenin ilk kademe aylığını alırlar. Yukarıdaki bentlere göre üst dereceye atananlar, bu dereceleri kazanılmış hak olarak aldıktan sonra geçirecekleri her yıl için bir kademe ilerlemesinden yararlanırlar. **2. Öğretim Görevlileri ve Okutmanlar Sınıfı:** Bu sınıf, öğretim görevlileri ile okutmanlardan oluşur. **3. Öğretim Yardımcıları Sınıfı:** Bu sınıf, araştırma görevlileri ile uzman, çevirici ve eğitim-öğretim planlamacılarından oluşur. Öğretim görevlileri, okutmanlar ve öğretim yardımcılarının giriş dereceleri (657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 36'ncı maddesinin "Ortak Hükümler"i ile getirilen kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleri hariç) Devlet Memurları Kanunu hükümleri uyarınca öğrenim niteliğine ve süresine göre tespit edilecek kazanılmış hak aylık derece ve kademelerine iki derece eklenmek suretiyle belirlenir. **C - Öğretim Elemanlarının Görev Aylıkları:** 2914 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi gereğince; öğretim elemanlarının bu Kanunun 3'üncü maddesine göre tespit edilen görev aylıkları kazanılmış hak teşkil etmeyip, aylık ödemelerine esas tutulur ve bu Kanun kapsamından çıkmaları hâlinde dikkate alınmaz. Öğretim üyelerinden 3'üncü maddenin (A) bendinde gösterilen kadrolara atandıkları tarihte kazanılmış hak aylık dereceleri; unvanları için öngörülen giriş derecelerinin üzerinde olanlar ile bu kadrolara derece yükselmesi suretiyle ulaşanlar hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 161'inci maddesi uygulanır ve kazanılmış hak aylıkları başlangıç derecelerinin ileri kademelerine gelenlerin aylıkları, bu kademeler üzerinden ödenir. Bunların başarılı geçen hizmet süreleri, kazanılmış hak derecelerinde kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir. **D - Gösterge Tablosu ve Ek Göstergeler:** 2914 sayılı Kanunun 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 5'inci maddesine göre; üniversite öğretim elamanlarının aylıklarının hesaplanmasında, Devlet memurlarının aylıklarına esas olan gösterge tablosu ve katsayı dikkate alınır. Aylıkların hesabında ayrıca, bu Kanuna ekli ek gösterge cetvelinde unvan ve derecelere göre belirlenen ek gösterge rakamları dikkate alınır. Kanuna, 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen ve 24.11.1994 tarih ve 4048 sayılı Kanunla değiştirilen ek gösterge tablosu aşağıdadır:

Ek Gösterge Cetveli

Unvanı	Gösterge	Ek Gösterge
a) Profesörlerden rektör, rektör yardımcısı, dekan, dekan yardımcısı, yüksekokul müdürü olanlar ile profesörlük kadrosunda dört yılını tamamlamış bulunanlar	1	6400
b) Profesörler	1	5300
c) Doçentler	1-3	4800
d) Yardımcı doçentler	3-5	3600
e) Öğretim görevlisi, okutmanlar, diğer öğretim yardımcıları	1 2 3-7	3600 2700 2300

E - Doktora veya Tıpta Uzmanlık Öğrenimi, Doçent Kadrosuna Atanma: 2914 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine göre; yükseköğrenimi tamamladıktan sonra, hizmete girmeden önce veya hizmet sırasında yüksek lisans veya yükseköğrenim üstü uzmanlık öğrenimi görenlere, bir kademe ilerlemesi; tıpta uzmanlık belgesi alanlara veya doktora yapanlara ve doçentlik unvanını alarak doçent kadrosuna atananlara bir derece yükselmesi uygulanır. **F - Derece Yükseltilmesi:** 2914 sayılı Kanunun 7'ci maddesine göre, öğretim elemanları; **1.** Yükselebilecekleri derecede aynı unvanla boş bir kadronun bulunması, **2.** Derecesi içinde en az üç yıl bulunmuş ve bu derecenin üçüncü kademe aylığını bir yıl fiilen almış olmaları, **3.** Bu süre içinde olumlu sicil almış bulunmaları, şartıyla bir üst dereceye yükseltilebilirler. **G - Kademe İlerlemesi:** 2914 sayılı Kanunun 8'nci maddesine göre; öğretim elemanlarının kademe ilerlemesi, bulundukları kademede en az bir yıl çalışmış ve olumlu sicil almış olmalarına ve aynı derecede ilerlenebilecek bir kademenin bulunmasına bağlıdır. Kademe ilerlemesi, ilgililerin hak kazandıkları tarihten geçerli olmak üzere yapılır. **H - Derece Yükseltilmesi ve Kademe İlerlemesinde Onay Makamı:** 2914 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine göre; derece yükseltilmesi ve kademe ilerlemesi, üniversite rektörünün onayı ile yapılır. **İ - Haklardan Yararlanma:** 2914 sayılı Kanunun 10'uncu maddesine göre; öğretim elamanları, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 187- 213'üncü maddeleri ile düzenlenen sosyal hak ve yardımlardan faydalanırlar. **J - Ek Ders Ücreti:** 2914 sayılı Kanunun 375 ve 527 sayılı kanun hükmünde kararnameler, 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanun, 26.06.2001 tarih ve 4689 sayılı Kanun ve 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunla değişik 11'inci maddesinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1.** 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 36'ncı maddesine göre haftalık okutulması mecburî ders yükü saati

dışında, kısmî statüde bulunanlar dâhil, öğretim elamanlarına görev unvanlarına göre Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen mecburî ve isteğe bağlı dersler ve diğer faaliyetler için bu ders ve faaliyetlerin haftalık ders programında yer alması ve fiilen yapılması şartıyla en çok yirmi saate kadar, ikinci öğretimde ise en çok on saate kadar ek ders ücreti ödenir. Ders yüklerinin tamamlanmasında öncelikle normal örgün öğretimde verilen ders ve faaliyetler dikkate alınır. **2.** Öğretim elemanlarının teorik derslerle yaptırdıkları uygulama, yönettikleri tez, seminer ve doktora çalışmalarının ve ara sınavların ne ölçüde ders yükünden sayılacağı Yükseköğretim Kurulunca belirlenir. Ara sınavlar için Yükseköğretim Kurulunca öğrenci sayısı göz önünde bulundurulmak suretiyle tespit edilecek ders yükü beş saati, diğer faaliyetler için belirlenecek ders yükü ise bir saati geçemez. Teorik dersler dışındaki faaliyetlerin ders yükünün tamamlanmasından sonraki kısmı ek ders ücretinin hesabında dikkate alınır. Ancak mecburî ders yükünün tamamlanmasında ve ek ders ücretinin hesabında, teorik dersler dışındaki faaliyetlerin haftalık en fazla on saatlik kısmı dikkate alınır, kalan kısmı ise maaş karşılığı sayılır. **3.** Dersi veren öğretim elemanına her ders için ayrı ayrı olmak üzere yarı yıl ve yıl sonu dönemlerinde her 50 öğrenci için 300 gösterge rakamının Devlet Memurları Kanununa göre aylıklar için belirlenen katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda sınav ücreti ödenir. Öğrenci sayısının hesabında küsurlar tama iblağ edilir ve 500 öğrenciden fazlası dikkate alınmaz. Ara sınavlar ve bütünleme sınavları için sınav ücreti ödenmez. **4.** Ek ders ücreti, aşağıdaki göstergelerin Devlet Memurları Kanununa göre aylıklar için belirlenen katsayı ile çarpımından oluşur:

Unvanı	**Ek Ders Ücreti Göstergesi**
Profesör	300
Doçent	250
Yardımcı doçent	200
Öğretim görevlisi ve okutman	160

5. Yükseköğretim kurumlarının kadrolarında olmayıp bu unvanları taşıyanlardan ders saati başına görevlendirilenlerin sosyal güvenlik kuruluşlarından almakta oldukları aylıklar, bu şekilde görevlendirilmeleri nedeniyle kesilmez. **6.** Müfredat programları uyarınca normal çalışma günlerinde çalışma saatinin bitiminden ve saat 17.00'den sonra başlayan gece öğretimi ile hafta tatili, yarı yıl veya yaz tatillerinde yapılan öğretimde yukarıdaki şekilde hesaplanan ek ders ücretleri % 60 zamlı ödenir. Yaz ve yarı yıl tatillerinde yapılan öğretim için verilecek ek ders ücretinin hesabında ders yükü dikkate alınmaz. **K - Üniversite Ödeneği:** 2914 sayılı Kanunun 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 12'nci maddesine göre; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi en

yüksek Devlet memuru brüt aylık (Ek gösterge dâhil) tutarının, aşağıda belirtilen oranlarında, her ay üniversite ödeneği olarak ödenir:

Unvanlar	Oran (%)
1. Profesörlerden rektör, rektör yardımcısı, dekan, dekan yardımcısı, yüksekokul müdürü olanlar ile profesör kadrosunda üç yılını tamamlamış bulunanlara	245
2. Diğer profesör kadrosunda bulunanlara	215
3. Doçent kadrosunda bulunanlara	175
4. Yardımcı doçent kadrosunda bulunanlara	165
5. Diğer öğretim elemanlarından;	
a) Birinci dereceden aylık alanlara	130
b) İkinci dereceden aylık alanlara	117
c) Üçüncü dereceden aylık alanlara	110
d) Dördüncü ve beşinci dereceden aylık alanlara	104
e) Diğer derecelerden aylık alanlara	98

Bu ödenek damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve kısmi statüde görev yapanlara ödenmez. **L - İdarî Görev Ödeneği:** 2914 sayılı Kanunun 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 13'üncü maddesine göre; almakta oldukları aylık gösterge ve ek gösterge brüt tutarının; rektörlere % 70'i, rektör yardımcıları ve dekanlara % 30'u, dekan yardımcıları, enstitü ve yüksekokul müdürleri, konservatuvar müdürleri ile bölüm başkanlarına % 20'si, enstitü, yüksekokul ve konservatuvar müdür yardımcılarına % 15 'i idarî görev ödeneği olarak ayrıca ödenir. Birden fazla idarî görevi bulunanlara, idarî görev ödeneğinden en yüksek olanı verilir. Bu Kanuna tabi olmayan kişiler arasından tayin olunan rektörlere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre birinci derece memur son kademe aylığı (En yüksek ek gösterge dâhil) ile bunun bir katı tutarında ek ödemede bulunulur. Bu Kanunun 10'uncu maddesi hükümleri, bunlar hakkında da uygulanır. **M - Geliştirme Ödeneği:** 2914 sayılı Kanunun 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanunla değişik 14'üncü maddesine göre; diğer yükseköğretim kurumlarına göre sosyoekonomik açıdan daha az gelişmiş yerlerde öğretim yapan ve/veya yeterli sayıda öğretim elemanı sağlanamayan yükseköğretim kurumları ile bunların bölümlerinde görevli öğretim elemanlarına; almakta oldukları aylık gösterge ve ek gösterge toplamının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın beş katına kadar geliştirme ödeneği ödenebilir. Geliştirme ödeneği verilecek yükseköğretim kurumları, ödeneğin verilmesine ilişkin usul ve esaslar ile oran veya miktarları, bu ödenekten yararlanma süresi ile yararlanamayacak olanlar ve diğer hususlar Yükseköğretim Kurulu ile Millî Eğitim Bakanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilir. Bu ödenek damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. **N - Diğer Kurum Mensuplarını İlgilendiren Hükümler:**

2914 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre; bu Kanun hükümleri, 7163 sayılı Kanunla kurulan Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü kadrosunda çalışan profesörler, öğretim ve araştırma mütehassısları (Doçentler gibi), öğretim görevlileri, okutmanlar ve asistanlar hakkında da uygulanır. Bu Enstitüde görevli asistanlar hakkında araştırma görevlisi gibi işlem yapılır. Bu Kanun hükümleri gereğince Yükseköğretim Kurulu, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu gereğince de Üniversiteler Arası Kurul tarafından alınan kararlar, bu Enstitü mensuplarına da aynen uygulanır. **O - Uygulanacak Diğer Kanun Hükümleri:** 2914 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre; bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır. **P - Eğitim Öğretim Ödeneği:** 2914 sayılı Kanuna, 24.11.1994 tarih ve 4048 sayılı Kanunla eklenen ve 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değiştirilen ek 1'inci maddesine göre; 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun 33'üncü maddesi ve 39'uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yurt dışına gönderilenler ile anılan Kanunun 38'inci maddesine göre diğer kurum ve kuruluşlarda görevlendirilenlerden yükseköğretim kurumlarındaki kadro görevini yapmayanlar hariç olmak üzere, Yükseköğretim Kurumlarında görevli öğretim elemanlarına en yüksek Devlet memuru aylığı (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının on ikide biri, her ay aylıklarla birlikte eğitim öğretim ödeneği olarak ödenir. Bu ödenek damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. **R - Makam Tazminatı:** 2914 sayılı Kanuna, 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değiştirilen ek 2'nci maddesine göre; bu Kanuna ekli Makam Tazminatı Cetvelinde yazılı kadro ve görev unvanlarına atananlara, hizalarında belirtilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda makam tazminatı ödenir. Makam Tazminatı damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz. Makam tazminatının hak edilmesinde ve ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. Bu tazminattan yararlananlara ayrıca diğer kanunlarda belirtilen yüksek hâkimlik tazminatı ve makam tazminatı ödenmez. Kanuna, 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen Makam Tazminatı Cetveli, aşağıdadır:

Makam Tazminatı Cetveli

Tazminat Sıra No	Kadro ve Görev Unvanı	Tazminat Göstergeler
1	Rektörler	7.000
2	Profesörler (Bu kadroda üç yılını tamamlamış olmak şartıyla)	6.000
3	Profesörler	4.500
4	Doçentler (Kazanılmış hak aylıkları birinci derece olmak şartıyla)	2.000

YÜKSEK SAĞLIK ŞÛRASI ÜYELERİNE ÖDENEN HUZUR HAKKI: 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 210 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 28.03.2007 tarih ve 5614 sayılı Kanunla değişik 31'inci maddesine göre; Sağlık Bakanlığınca verilecek önemli sağlık konuları hakkında görüş bildirmek ve tababet şubeleri sanatlarını ifadan doğan adlî konularda görüş vermek üzere, Yüksek Sağlık Şûrası kurulmuştur. Şûra üyelerine 1593 sayılı Umumî Hıfzıssıhha Kanununun 16'ncı maddesinde tespit edilen huzur hakkı ödenir. 1593 sayılı Kanunun16'ncı maddesi gereğince; Yüksek Sıhhat Şûrası üyelerine, her toplantıya mahsus olmak üzere her yıl bütçesinde miktarı yazılı bir huzur hakkı verilir. Bu ücret, her yıl merkezî yönetim bütçe kanununa ekli (K) Cetvelinde tespit edilmektedir.

YÜKSEK SEÇİM KURULUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, genel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B - Seçim İşleriyle İlgili Hükümler:** *26.04.1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Seçim İşleriyle İlgili Hükümler.* **C - Ek Ödeme Yapılması:** *375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Ek Ödeme Yapılması.* **D – Oylarla İlgili Evrakın Basımı ve Hizmet Alımı:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Tanımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükmü için bk. Yüksek Teknoloji Enstitüsü.* **C – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ: 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun 17.08.1983 tarih ve 2880 sayılı Kanunla değişik 3'üncü maddesinin 03.04.1991 tarih ve 3708 sayılı Kanunla değişik (c) bendine göre, yüksek teknoloji enstitüsü; özellikle teknoloji alanlarında yüksek düzeyde araştırma, eğitim-öğretim, üretim, yayın ve danışmanlık yapan, kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip bir yükseköğretim kurumudur.

YÜKSELİNEBİLECEK DERECENİN ÜSTÜNDE BİR DERECEYE YÜKSELME: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 241 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 37'nci maddesine göre; bu Kanun hükümlerine göre öğrenim durumları, hizmet sınıfları ve görev unvanları itibarıyla azamî yükselebilecekleri derecelerin dördüncü kademesinden aylık almaya hak kazanan ve son altı yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlardan, son sicil notu olumlu bulunanların kazanılmış hak aylıkları kadro şartı aranmaksızın bir üst dereceye yükseltilir.

YÜKÜMLÜ: Sözleşme şartlarını yerine getirmek zorunda olan kişi.

YÜKÜMLÜLÜK: Sözleşme şartlarını yerine getirme zorunluluğu.

YÜRÜRLÜK: Kanunların ve diğer mevzuatın yürürlüğe girme zamanı. Bu, genellikle ilgili mevzuatta belirtilir. Ayrıca, bunun duyurulması amacı ile de mevzuat Resmî Gazete'de yayımlanır. Bu, ilan niteliğindedir. Bu yolla, herkesin mevzuatı öğrenmiş olduğu kabul edilir. Diğer taraftan, bunları bilmemek mazeret sayılmaz.

YÜZ ÖLÇÜMÜ: Bir taşınmaz malın kapladığı alan.

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

Z

ZABIT,-BTI: Bir eylemle ilgili olarak tarafların beyanlarının, imzaları karşılığı yazılı duruma getirilmesi.

ZABITNAME: Resmî memur huzurunda meydana gelen bir işlemi tespit ve tevsik etmek amacıyla tutulan belge. Aynı anlamda "zabıt", "zabıt varakası" deyimleri de kullanılır. Hâkim huzurunda ve mahkeme haricinde geçen adlî işlemlere ise, "zabıt vesikası" veya "zabıt varakası" denir.

ZABIT VARAKASI: *bk. Zabıtname.*

ZABIT VESİKASI:*bk. Zabıtname.*

ZAİL OLMAK: Sona ermek.

ZAMAN AŞIMI: Kanunun tayin ettiği şartlar altında bir zamanın geçmesi üzerine, bir hak kazanma veya bir külfetten kurtulma. Mürur-u zaman.

ZAMAN AŞIMI: *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yaptırımlar ve Yetkili Merciler.*

ZAMAN AŞIMININ HESAPLANIŞI, KESİLMESİ, DURMASI VE BORÇLAR KANUNUNUN İLGİLİ HÜKÜMLERİ: Kitabın konusuyla ilgili kanunların bazılarında, özel zaman aşımına yer verilmiş, bazılarında ise, genel hükümlere atıf yapılmış ve bazılarında ise, Borçlar Kanununa atıf yapılmıştır. Zaman aşımı konusundaki genel hükümlere ise, Borçlar Kanununda yer verilmiştir. **A - Çift Hükümlerin Uygulanışı:** Zaman aşımı ile ilgili olarak hem özel, hem de genel hüküm varsa, özel hüküm öncelikle uygulanır. Özel hüküm bulunmaması durumunda, genel hüküm nükteliğindeki Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır. **B - Borçlar Kanunundaki Zaman Aşımı Süreleri: 1. Genel Zaman Aşımı Süresi:** 818 sayılı Borçlar Kanununun 125'inci maddesi gereğince; bu Kanunda başka bir zaman aşımı süresi öngörülmemiş ise, her çeşit dava hakkı on yıllık zaman aşımına tabidir. **2. Beş Yıllık Zaman Aşımına Tabi Davalar:** Borçlar Kanununun 126'mcı maddesine göre; aşağıda belirtilen alacak ve davalar, beş yıllık zaman aşımına tabidir: **a)** Kira bedelleri, anapara faizleri ve belirli zamanlarda ödenmesi gereken aidat hakkındaki davalar. **b)** Erzak bedeli, nafaka, otel ve lokanta masraflarıyla ilgili davalar. **c)** Maddenin, 29.06.1956 tarih ve 6763 sayılı Kanunla değişik bendi gereğince; sanatkârların veya esnafın emeklerinin karşılığı, perakendecilerin sattığı malların parası, noterlerin meslekî hizmetlerinin karşılığı, başkalarının maiyetinde çalışan veya müstahdemi olan kimselerin, hizmetçilerin ve işçilerin ücretleri hakkındaki davalar. **d)** Maddenin 29.06.1956 tarih ve 6763 sayılı Kanunla değişik 4'üncü bendine göre; ticarî olsun olmasın bir şirket akdine dayanan ve ortaklar arasında açılmış bulunan bütün davalar ile bir şirketin müdürleri, temsilcileri, murakıplarıyla şirket veya ortaklar arasındaki davalar, vekâlet akdinden, komisyon akdinden, acentelik sözleşmesinden, ticarî

tellallık ücreti davası hariç, tellallık akdinden doğan bütün davalar, müteahhidin kasıt ve ağır kusuru ile akdi hiç veya gereği gibi yerine getirmemiş ve bilhassa ayıplı malzeme kullanmış veya ayıplı bir iş meydana getirmiş olması sebebiyle açılacak davalar hariç olmak üzere istisna akdinden doğan bütün davalar. **3. Haksız Muamelede Zaman Aşımı Süresi:** Borçlar Kanununun 41'üncü maddesi gereğince; "gerek kasten, gerek ihmal ve teseyyüp yahut tedbirsizlik ile haksız bir surette diğer kimseye bir zarar ika eden şahıs, o zararın tazminine mecburdur." Aynı Kanununun 60'inci maddesine göre de; zarar adıyla nakdî bir meblağ ödenmesi ile ilgili dava hakkı, zarar gören tarafın zararı ve failini öğrendiği tarihten itibaren bir yıl ve her hâlde, zararı gerektiren fiilin meydana geldiği tarihten itibaren on yıl geçmekle zaman aşımına uğrar. **4. Haksız İktisapta Zaman Aşımı:** Borçlar Kanununun 61'inci maddesine göre; haklı bir sebep olmaksızın başkasının zararına mal iktisap eden kimse, onu geri vermeye mecburdur. Aynı Kanunun 66'ncı maddesi gereğince de; haksız surette mal iktisabından dolayı açılabilecek dava hakkı, zarar görenin geri alma hakkının olduğunu öğrendiği tarihten itibaren bir yıl geçmesiyle ve her hâlde, bu hakkın doğduğu tarihten itibaren on yıl geçmesi ile zaman aşımına uğrar. **5. Satış ve Trampada Zaman Aşımı:** Borçlar Kanununun 207'nci maddesi gereğince; satıcı daha uzun bir süre için kefalet etmemiş ise, satılan taşınır malın ayıbına karşı tekeffülden doğan dava hakkı, satılandaki ayıp daha sonra meydana çıksa bile, müşteriye teslim tarihinden itibaren bir yıl geçmekle zaman aşımına uğrar. Aynı Kanunun 217'nci maddesi gereğince de trampalarda, taşınır mallarla ilgili hükümler uygulanır. **6. Bağış Sözleşmelerinde Zaman Aşımı:** Borçlar Kanununun 242, 244 ve 245'inci maddelerinde, bazı şartların mevcut olması hâlinde, bağış yapana rücu hakkı tanınmıştır. Kanunun 246'ncı maddesi gereğince de; bağış yapan, rücu sebeplerini öğrendiği günden itibaren bir yıl içinde, bağış yapmaktan rücu etmeğe hakkı vardır. Şayet bağış yapan bir yıl dolmadan ölürse, dava hakkı mirasçılarına geçer ve mirasçılar, eksik kalan süre sonuna kadar, yani miras bırakanın rücu sebeplerini öğrendiği andan itibaren bir yıl içinde, rücu davası açabilirler. Bu sürenin dolması ile, dava hakkı zaman aşımına uğrar. **7. Yapım İşlerinde Zaman Aşımı:** Borçlar Kanununun 363'üncü maddesine göre; yapılan şeyin kusurlu olmasından dolayı iş sahibinin haiz olduğu haklar, müşterinin haklarının tabi olduğu zaman aşımı hükümlerine tabidir. Diğer bir ifade ile, satışla ilgili zaman aşımı hükümleri uygulanır. Bu da bir yıldır. Ancak, madenin ikinci fıkrası gereğince; taşınmaz mal inşaatı ile ilgili kusurlardan dolayı iş sahibinin müteahhide ve inşaata iştirak eyleyen mimar ve mühendise karşı talep ve dava hakkı, tesellüm tarihinden itibaren beş yıllık zaman aşımına tabidir. **C - Borçların Yerine Getirilmesi ile İlgili Zamanlar:** Bu konudaki hükümler, Borçlar Kanununun 74-80'inci maddelerinde yer almıştır: **1. Hemen Yerine Getirilme:** Borcun yerine getirilmesi konusunda bir süre

şart koşulmamış ise, işin niteliğinden de anlaşılamıyorsa, borcun hemen ödenmesi ve derhâl yerine getirilmesi talep olunabilir. **2. Ertelenmiş Borçlarda Zaman: a) Ay Üzerine Vade:** Borcun yerine getirilme zamanı ayın başı ise, ayın birinci; ayın sonu ise, ayın sonucu günü; ayın ortası ise, ayın on beşi anlaşılır. **b) Diğer Vadeler:** Bir borç veya sair herhangi bir tasarruf, sözleşmenin yapılmasından itibaren bir sürenin sonunda ifa ve icra edilecekse, vadeler, aşağıdaki biçimde tespit edilir: **aa)** Süre, gün ile tayin edilmiş ise borç, sözleşmenin yapıldığı gün sayılmayarak sürenin son günü muaccel olur. Süre, sekiz veya on beş gün ise, bu süre bir veya iki haftayı değil, tamam sekiz veya on beş günü ifade eder. **bb)** Süre haftalar ile tayin edilmiş ise, borç son haftanın, sözleşmenin yapıldığı güne ismen denk gelen gününde muaccel olur. **cc)** Süre ay ile veya yıl, yarı yıl, yılın dörtte biri gibi birden fazla ayları içeren bir zaman ile tayin edilen borç, sözleşmenin yapıldığı gün ayın kaçıncı günü ise, son ayın buna tekabül eden günü muaccel olur. Son ayda tekabül eden gün yoksa, borç son ayın son günü ifa olunur. Yarım ay tabiri, on beş günlük bir süreye eşittir. Süre, bir veya birden fazla ay ile yarım ay ise, on beş gün son olarak hesap edilir. **c) Tatil Günleri:** Hafta tatiline veya kanunen tatil olarak kabul edilen diğer bir güne tesadüf eden vade, kendiliğinden, bu günü takip edip tatil olmayan ilk güne geçer. *bk. Tatil Günleri.* Bunun aksine sizleşme de yapılabilir. Yeri gelmişken belirtmek gerekir ki, son yıllarda, Başbakanlık Genelgesi ile tatil günlerinin öncesinde ve sonrasındaki bazı iş günlerinde, kamu personelinin "idarî izinli sayılması", bir tatil günü sayılmaz. Vade, böyle bir güne rastlarsa, ertesi iş gününe geçmez. **3. İşlere Tahsis Olunan Saatlerde İfa:** Borç vade gününde işlere tahsis olunan saatler içinde yerine getirilir ve alacaklı tarafından kabul edilir. Bu nedenle de, mesai saati bittikten sonra, alacaklıya borcun ödenmesi konusunda zorlama yapılamaz. **4. Vadenin Uzatılması:** Borcun ifası için tayin olunan vade uzatılmış ise, yeni süre, aksi şart edilmedikçe, önceki vadenin sonunu takip eden birinci günden başlar. **5. Vadesinden Önce İfa:** Sözleşme hükmünden veya mahiyetinden veya hâl icabından iki tarafın aksini kastettikleri anlaşılmadığı takdirde, borçlu borcunu vadesinden önce ifa edebilir. Ancak borçlunun, vadeden önce ödemede bulunmasından dolayı sözleşme ile veya âdeten mezun olmadıkça, bir miktar indirimi yapma hakkı yoktur. **D - Borçlunun Temerrüdü:** Borçlar Kanununun 101'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; "muaccel bir borcun borçlusu, alacaklının ihtarıyla, mütemerrit olur." Aynı maddenin ikinci fıkrası gereğince de; borcun yerine getirileceği gün birlikte tayin edilmiş veya muhafaza edilen bir hakka istinaden iki taraftan birisi bunu usulen bir ihtarda bulunmak suretiyle tespit etmiş ise, mücerret bu günün sona ermesi ile borçlu mütemerrit olur. Kitap konularıyla ilgili mevzuatta, vadeler belli olduğu için, genel olarak borçlunun temerrüde düşürülmesi için ihtara gerek yoktur. Bazı özel durumlarda, protesto çekmeğe veya

mahkemeden karar almaya gerek kalmaz veya temerrüde düşürmek için ihtar gerebilir. Bunlar, ilgili maddelerde belirtilmiştir. **E - Sözleşme ile Değiştirilemeyen Zaman Aşımları:** Borçlar Kanununun 127'nci maddesi gereğince; yukarıda belirtilen beş ve on yıllık zaman aşımı süreleri, kesin olup sözleşme ile değiştirilemez. **F - Zaman Aşımının Başlangıcı:** Bu konu, Borçlar Kanununun 128 ve 129'uncu maddelerinde yer alınmıştır: **1. Genel Olarak:** Zaman aşımı, alacağın muaccel olduğu zaman başlar; alacağın muacceliyeti bir ihbar vukuuna tabi ise, zaman aşımı bu haberin verilebileceği günden itibaren cereyan eder. **2. Belirli Zamanlarda Verilen İvazlarda:** Ölünceye kadar irat ve belirli zamanlarda ödenen sair şeylerin tesviyesini talep hususunda zaman aşımı, ilk ödenmemiş olarak kalan taksidin muacceliyet kazandığı günden başlar. Alacak hakkında zaman aşımı meydana gelince, alacağa dâhil olan diğer taksitler hakkında da zaman aşımı meydana gelmiş olur. **G - Zaman Aşımı Sürelerinin Hesaplanışı:** Borçlar Kanununun 130'uncu maddesine göre; sürelerin hesabında, zaman aşımının başladığı gün dikkate alınmaz ve zaman aşımı, ancak sürenin son günü kullanılmaksızın geçtiği surette meydana gelmiş olur. Bununla birlikte, borçların yerine getirilmesi ile ilgili olarak yukarıda belirtilen zamanların tespitine ilişkin kurallar, zaman aşımı sürelerinin hesaplanışında da uygulanır. **H - Fer'î Borçlarda Zaman Aşımı:** Borçlar Kanununun 131'inci maddesi uyarınca; asıl alacak hakkında zaman aşımı meydana gelince, faiz ve sair fer'î alacaklar da zaman aşımına uğrar. **İ - Zaman Aşımının Durması:** Bu konudaki hükümler, Borçlar Kanununun 132'nci maddesinde düzenlenmiştir. Aşağıdaki durumlarda, zaman aşımı cereyan etmez ve cereyana başlamış ise, durur: **1.** Velayet devam ettiği sürece, çocukların ana ve babalarına karşı olan alacakları hakkında. **2.** Vesayet devam ettiği sürece; vesayet altında bulunanların, vasi veya sulh hâkimi ve asliye mahkemeleri hâkimleri zimmetinde olan alacakları hakkında. **3.** Nikâh devam ettiği sürece; karı kocadan birinin, diğeri üzerinde olan alacakları hakkında. **4.** Hizmet sözleşmesi devam ettiği sürece; hizmetçilerin, istihdam edenlere karşı olan alacakları hakkında. **5.** Borçlu, alacak üzerinde intifa hakkını haiz olduğu sürece. **6.** Alacağı, bir Türk mahkemesi huzurunda iddia etmek imkânı olmadığı sürece. Zaman aşımı, durduran sebeplerin ortadan kalktığı günün sonundan itibaren başlar. Şayet zaman aşımı süresi daha önce başlamış, sonra durmuş ise; başlamış olan cereyanına devam eder. **J - Zaman Aşımının Kesilmesi:** Borçlar Kanununun 133-136'ncı maddelerinde düzenlenen hükümler şöyledir: **1. Kesilme Sebepleri:** Aşağıdaki durumlarda, zaman aşımı kesilir: **a)** Borçlu borcunu ikrar ettiği, özellikle faiz veya mahsuben bir miktar para veya rehin yahut kefil verdiği takdirde. **b)** Alacaklı veya hakeme müracaatla veya icraî takibat yahut iflas masasına müdahale ile hakkını talep eylediği hâlde. **2. Kesilmenin Sonuçları: a)** Zaman aşımı, mütesel-silen borçlu olanlardan veya taksimi kabil olmayan bir borcun müşterek borçlularından birine

karşı kesilmiş olunca, diğerlerine karşı da kesilmiş olur. **b)** Zaman aşımı, asıl borçluya karşı kesilmiş olunca, kefile karşı da kesilmiş olur. **c)** Zaman aşımı, kefile karşı kesilmiş olunca, asıl borçluya karşı kesilmiş olmaz. **3. Yeni Sürelerin Başlanması: a) İkrar ve Hüküm Alınması Hâlinde:** Zaman aşımı kesilmiş olunca, kesilme tarihinden itibaren yeni bir süre cereyan etmeye başlar. Şayet; borç bir senette ikrar edilmiş veya bir hüküm ile sabit olmuş ise, yeni süre, daima on yıldır. **b) Alacaklının Fiili Hâlinde:** Bir dava veya defi ile kesilmiş olan zaman aşımı, dava devam ettiği sürece, iki tarafın yargılanmayla ilgili her işleminden ve hâkimin her emir ve hükmünden itibaren yeniden cereyana başlar. Kesilme; icraî takibattan dolayı ise, zaman aşımı takibe müteallik her işlemden itibaren yeniden cereyana başlar. Kesilme; bir iflasa müdahaleden dolayı ise zaman aşımı, iflasa müteallik hükümlere göre alacağı yeniden talep etmek mümkün olduğu zamandan itibaren yeniden cereyana başlar. **K - Davanın Reddi Halinde Ek Süre:** Borçlar Kanununun 137'nci maddesi gereğince; dava ve defi, vazıyet eden hâkimin salahiyeti olmaması veya tamiri kabil ve şekle müteallik bir noksan veya vaktinden önce ikame edilmiş olması sebebi ile reddolunmuş olup da arada zaman aşımı süresi son bulmuş ise; alacaklı, hakkını talep etmek için altmış günlük ek bir süreden istifade eder. **L - Taşınır Mal Rehni ile Temin Edilmiş Alacaklarda Özel Durum:** Alacağın bir taşınır mal rehni ile temin edilmiş bulunması, bu alacak hakkında zaman aşımı cereyanına engel olmaz. Borçlar Kanununun 138'inci maddesinde düzenlenen bu hüküm, aslında bir istisna değildir. Fakat; aynı maddeye göre alacaklı, rehinden hakkını kullanma yetkisini muhafaza eder. **M - Zaman Aşımının Dermeyanı Gereği:** Borçlar Kanununun 140'inci maddesi gereğince; zaman aşımı dermeyan edilmediği surette hâkim, zaman aşımını kendiliğinden nazara alamaz.

ZAMAN AŞIMIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: 1. Borçlar Kanunu Zaman Aşımı Hükümleri: *22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Zaman Aşımının Hesaplanışı, Kesilmesi, Durması ve Borçlar Kanununun İlgili Hükümleri.* **2. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler:** *08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Emekli Sandığına Tabi Olan Personelle İlgili Hükümler.* **3. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler:** *17.07.1064 tarih ve 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar Kurumuna Tabi Olan Sigortalılarla İlgili Hükümler.* **4. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler:** *14.01.1970 tarih ve 1211 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla İlgili Hükümler.* **5. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri:** *24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun Hükümleri.* **6. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri:**

07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Hükümleri. **7. Gelirlerin Toplanması:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelirlerin Toplanması.* **8. Harcama Yapılması:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Harcama Yapılması.* **9. Yaptırımlar Ve Yetkili Merciler:** *10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yaptırımlar ve Yetkili Merciler.* **10. Kabahatler Kanundaki İdarî Para Cezası Hükümleri:** *30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelir, Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Bütçelere Kaydıyla İlgili Hükümler.* **11. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.* **12. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri:** *Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Memurlarca Verilen Zararlarla İlgili Yönetmelik Hükümleri.* **13. Ödenemeyen Giderler ve Emanet Hesapları:** *Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri için bk. Ödenemeyen Giderler ve Emanet Hesapları.* **14. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri:** *Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri için bk. Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümleri.*

ZAMAN-I İDARE: Yönetim zamanı, yönetim dönemi.

ZÂMİN: Bir şeyi tazmin eden kimse.

ZAM, TAZMİNAT VE BENZERİ ÖDEMELER: Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 10'uncu maddesine göre; kamu görevlilerine mevzuatları gereği yapılacak zam, tazminat ve benzeri ödemelerde aşağıda belirtilen belgeler ödeme belgesine bağlanır: **A -** Yabancı dil tazminatı verilebilmesi için, yabancı dil sınav sonuç belgesi; gördükleri öğrenim nedeniyle yabancı dil bilgisinin tespitine gerek görülmeyenlerde ise insan kaynakları biriminin yazısı. **B –** 28.02.1985 tarih ve 3160 sayılı Emniyet Teşkilatı Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanunu uyarınca yapılacak ödemede, ilgilinin uçuş ekibi kapsamında olduğuna ilişkin yetkili makamın onayı; uçuş ekibi dışında olup aynı Kanunun 5'inci maddesi uyarınca görevlendirilenlere tazminat ödenmesinde, görevlendirme yazısı; yıpranma tazminatının ödenmesinde, bakan onayı; şehitlik tazminatının ödenmesinde, yetkili makamın onayı; sakatlık tazminatının ödenmesinde, yetkili makamın onayı ve sakatlık derecesini gösterir rapor. **C –** 03.11.1980 tarih ve 2330 sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 18.01.1993 tarih ve 21469 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmelik uyarınca yaralanma, sakatlanma veya ölüm hâlinde nakdî tazminat

ödenmesinde, yetkili makamlarca onanmış nakdî tazminat komisyon kararı. **D –** 13.05.1971 tarih ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu uyarınca sıkıyönetim hizmet zammının ödenmesinde, görevlendirme onayı ile Sıkıyönetim Hizmet Zammı Bordrosu (Örnek 11). **E –** 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uyarınca emniyet ve silahlı kuvvetler mensupları ile aktif istihbarat görevlilerine verilen ek tazminatların ödenmesinde, Başbakan onayı. **F –** 28.02.1982 tarih ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu ile 27.07.1967 tarih ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu uyarınca ödenecek tazminatlarda, Uçuş, Dalış ve Atlayış Hizmetleri Tazminatı Bordrosu (Örnek 12). **G** - Yukarıdaki bentlerde sayılanların dışında özel mevzuatları gereğince yapılacak zam, tazminat ve benzeri ödemelerde, ilgili mevzuatında belirtilen yetkili makamın onayı. Yukarıda (A), (B), (D) ve (E) bentlerinde belirtilen yabancı dil sınav sonuç belgesi, onay, yazı ve raporun her malî yılın ilk ödemesine ait ödeme belgesine bağlanması gerekir. Aylıklarla birlikte ödenen tazminatlar Aylık Bordrosunda; aylıklarla ödenmeyen tazminatlar ise özel bordrosunda veya Çeşitli Ödemeler Bordrosunda (Örnek 13) gösterilir. İş riski, iş güçlüğü, malî sorumluluk tazminatı ve eleman teminindeki güçlük zammı ile özel hizmet tazminatlarına ilişkin ana cetvel ve dağılım listelerinin, malî hizmetler birimince onaylandığı ayı izleyen aya ait ödeme belgesine bağlanması gerekir.

ZAM VE TAZMİNATLAR: 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanuna, 31.07.1970 tarih ve 1327 sayılı Kanunla eklenen ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 152'nci madde olarak teselsül ettirilen, 562, 570 ve 571 sayılı kanun hükmünde kararnameler, 03.04.1998 tarih ve 4359 sayılı Kanun, 07.06.2000 tarih ve 4576 sayılı Kanun, 27.06.2000 tarih ve 4587 sayılı Kanun, 05.04.2001 tarih ve 4636 sayılı Kanun, 02.05.2001 tarih ve 4668 sayılı Kanun, 07.02.2002 tarihli ve 4745 sayılı Kanun, 16.04.2003 tarih ve 4848 sayılı Kanun, 01.05.2003 tarih ve 4856 sayılı Kanun, 25.06.2003 tarih ve 4904 sayılı Kanun, 16.07.2003 tarih ve 4947 sayılı Kanun, 24.07.2003 tarih ve 4956 sayılı Kanun, 29.07.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanun, 31.07.2003 tarih ve 4970 sayılı Kanun, 06.11.2003 tarih ve 5000 sayılı Kanun, 30.06.2004 tarih ve 5204 sayılı Kanun, 27.10.2004 tarih ve 5251 sayılı Kanun, 10.11.2004 tarih ve 5256 sayılı Kanun, 01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Kanun, 10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Kanun, 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanun, 21.03.2006 tarih ve 5473 sayılı Kanun, 01.07.2006 tarih ve 5538 sayılı Kanun, 01.07.2006 tarih ve 5540 sayılı Kanun, 20.02.2008 tarih ve 5737 sayılı Kanun, 24.04.2008 tarih ve 5757 sayılı Kanun, 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanun ve 07.01.2009 tarih ve 5830 sayılı Kanunla değişikler ve eklemeler yapılan 152'nci maddede, zam ve tazminatlarla ilgili hükümler düzenlenmiştir. **I. Zamlar: A** - Niteliği ve çalışma şartları bakımından güç olan işlerde

çalışanlara iş güçlüğü zammı ödenir. **B -** Hayat ve sağlık için tehlike arz eden hizmetlerde çalışanlara iş riski zammı ödenir. **C** - Sayıştaya hesap vermekle yükümlü olan saymanlarla vezne açığından malen sorumlu olan veznedar ve diğer görevlilere malî sorumluluk zammı ödenir. **D** - Temininde, görevde tutulmasında veya belli yerlerde istihdam edilmesinde güçlük bulunan elemanlar için temininde güçlük zammı ödenir. **II- Tazminatlar:** Görevin önem, sorumluluk ve niteliği, görev yerinin özelliği, hizmet süresi, kadro unvan ve derecesi ve eğitim seviyesi gibi hususlar göz önüne alınarak bu Kanunda belirtilen en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dâhil) brüt tutarının, aşağıda belirtilen nispetleri aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca belirlenecek esas, ölçü ve nispetler dâhilinde tazminatlar ödenir:

Tazminatlar	**Ödenecek Oran Tavanı (%)**
A - ÖZEL HİZMET TAZMİNATI	
a) Genel idare hizmetleri sınıfına dâhil kadrolarda bulunanlarla üst yönetim görevi yapan personelden;	
1. Birinci derece kadrolarda bulunanlar için	345
2. İkinci derece kadrolarda bulunanlar için	100
3. Üçüncü derece kadrolarda bulunanlar için	80
4. Dördüncü derece kadrolarda bulunanlar için	70
5. Beş, altı ve yedinci derecelerden aylık alan şube müdürü, müdür, sayman (Muhasip ve muhasebeci kadrosunda olanlar dâhil), başkan ve bunların yardımcıları için	60
b) Sağlık hizmetleri sınıfına dâhil kadrolarda görev yapanlardan;	
1. Klinik şefi, klinik şef yardımcısı, başasistanlık görevini yapanlar ile uzman tabipler için	215
2. Diğer dört yıl ve daha fazla süreli yükseköğrenim veren okul mezunları için	145
3. Dört yıldan aşağı yükseköğrenim veren okul mezunları için	100
4. Lise dengi meslekî öğrenim veren okul mezunları için	72
5. Ortaokul dengi meslekî öğrenim veren okul mezunları için	60
Ancak, sağlık hizmetleri sınıfına ait kadrolarda görevli olup da, bu görevleri ile ilgili olmayan bir üst öğrenimi bitirenler için önceki öğrenim durumlarına ait tazminat oranları esas alınır.	

Sağlık hizmetleri sınıfına dâhil kadrolarda bulunan personelden; kalkınmada öncelikli yörelere sürekli görevle atananlara bu yörelerde fiilen çalıştıkları sürece uzman tabipler için 90, diğerleri için 75 puana kadar, diğer yörelerden Bakanlar Kurulunca belirlenecek köy ve diğer yerleşim birimlerine sürekli görevle atananlara ise 15 puana kadar ilave ödeme yapılabilir.	
c) Teknik hizmetler sınıfına dâhil kadrolarda görev yapanlardan; **1.** Dört yıl ve daha fazla süreli yükseköğrenim veren okul mezunları için Yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis, mimar ve şehir plancısı kariyerlerini haiz olup (Bunlardan müdür ve daha üst merkez ve taşra birim yöneticileri dâhil) 1-4'üncü derecelerden aylık alan ve kurumlarınca belirlenen büyük yatırım projelerinde fiilen çalışanlara bu projelerde çalıştıkları sürece ayrıca % 30'una kadar ilave ödeme yapılabilir. Ancak, bu hükme göre ilave ödeme yapılacak toplam personel sayısı, ilgili kurumun belirtilen kariyerleri haiz toplam personel sayısının % 10'unu geçemez. (Hesaplamalarda küsurlar tama iblağ edilir). **2.** Dört yıldan aşağı yükseköğrenim veren okul mezunları için **3.** Lise dengi meslekî öğrenim veren okul mezunları için Ancak, teknik hizmetler sınıfına ait kadrolarda görevli olup da, bu görevleri ile ilgili olmayan bir üst öğrenimi bitirenler için önceki öğrenim durumlarına ait tazminat oranları esas alınır. Teknik hizmetler sınıfına dâhil kadrolarda bulunan personelden kalkınmada öncelikli yörelere sürekli görevle atananlara, bu yörelerde fiilen çalıştıkları sürece ayrıca 35 puana kadar ilave yapılabilir. Teknik hizmetler sınıfına dâhil kadrolarda bulunan personelden açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara, bulundukları kadrolar esas alınmak suretiyle, çalışılan her gün için belirlenecek oranlarda ve üçer aylık dönemler itibarıyla toplamı 60 puanı aşmayacak şekilde, dönem sonlarında ödenmek üzere ek özel hizmet tazminatı verilebilir.	168 100 72
d) Avukatlık Hizmetleri Sınıfına dâhil kadrolarda bulunanlar için	135
e) Başbakanlık başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş yardımcıları için	230

f) Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkan, üye, başdenetçi, denetçi ve denetçi yardımcıları, Başbakanlık, bakanlık, müsteşarlık, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği ve Gelir İdaresi Başkanlığı iç denetçileri ile Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı ve Gümrük Müsteşarlığı merkez denetim elemanları için	210
g) Bakanlık, Denizcilik Müsteşarlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve bağımsız genel müdürlük (Mahallî idarelere bağlı genel müdürlükler hariç) başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş yardımcıları ile başkanlık, müstakil genel müdürlük, büyükşehir belediyesi, büyükşehir belediyesi bulunan illerin il özel idaresi ile üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri iç denetçileri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş yardımcıları ve bakanlıklar merkez teşkilatına dâhil kadrolarda görevli başkontrolör, kontrolör ve stajyer kontrolörler, İçişleri Bakanlığı denekler denetçisi ve dernekler denetçi yardımcıları, Sosyal Güvenlik Kurumu başmüfettişi, müfettiş ve müfettiş yardımcıları, Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığı müfettiş yardımcıları için	195
h) Başbakanlık uzmanları, Devlet Planlama Teşkilatı planlama uzmanları, hazine uzmanları, dış ticaret uzmanları, Türkiye İstatistik Kurumu uzmanları, Devlet personel uzmanları, Devlet bütçe uzmanları, sosyal güvenlik uzmanları, çalışma uzmanları, yurt dışı işçi hizmetleri uzmanları, iş sağlığı ve güvenliği uzmanları, Maliye Bakanlığı vergi, muhasebe ve millî emlak denetmenleri, büyükşehir belediyeleri ile bunlara bağlı genel müdürlük başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş yardımcıları, ilköğretim müfettişleri ile dış ticarette standardizasyon denetmenleri, sosyal yardım uzmanları ve bunların yardımcıları, (f) ve (g) bendinde sayılmayan iç denetçiler için	130
i) Malî suçları araştırma uzmanları, Devlet muhasebe uzmanları, Devlet gelir uzmanları, Devlet malları uzmanları, maliye uzmanları, vergi istihbarat uzmanları, gelir uzmanları, malî hizmetler uzmanları, millî emlak uzmanları, çevre ve orman uzmanları, sanayi ve ticaret uzmanları, marka uzmanları, patent uzmanları, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı uzmanları, denizcilik uzmanları, gümrük uzmanları, teknik yardım uzmanları, bakanlık ve bağlı kuruluşların A. B. uzmanları, Savunma Sanayi Müsteşarlığı uzmanları, özürlüler uzmanları, aile ve sosyal araştırma uzmanları, kadının statüsü uzmanları, çalışma ve sosyal	

güvenlik eğitim uzmanları, istihdam ve meslek uzmanları, kültür ve turizm uzmanları, ulaştırma ve haberleşme uzmanları, vakıf uzmanları, tapu ve kadastro denetmenleri ile bunların yardımcıları için	120
j) Diğer belediyeler ve bunlara bağlı genel müdürlük başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş yardımcıları, yüksekokul mezunu olmak şartı ile belediye iktisat müfettişleri ve büyükşehir belediyeleri hesap işleri murakıpları ve bunların yardımcıları için	100
k) İçişleri Bakanlığı il planlama uzmanları ve bunların yardımcıları için	75
l) Dışişleri meslek memurlarından (Aday meslek memurları dâhil); **1.** 1-2'nci derecelerden aylık alanlar için **2.** 3-6'ncı derecelerden aylık alanlar için **3.** 7-9'uncu derecelerden aylık alanlar için	 140 125 105
m) Millî İstihbarat Teşkilatı fiilî kadrosuna dâhil personel için	345
B - EĞİTİM, ÖĞRETİM TAZMİNATI	
Eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfına dâhil öğretmen unvanlı kadrolarda fiilen öğretmenlik yapanlara (Öğretmen unvanlı kadrolarda bulunanlardan okul müdürü ve okul müdür yardımcısı, yönetici ve eğitim uzmanı olarak görevlendirilenler ile ceza evi okullarında çalışan öğretmenler dâhil, ilköğretim müfettişleri hariç olmak üzere); **a)** 1-2'nci derecelerden aylık alanlar için **b)** 3 ve 4'üncü derecelerden aylık alanlar için **c)** Diğer derecelerden aylık alanlar için	 100 95 85
Millî Eğitim Bakanlığına bağlı meslekî ve teknik öğretim okul ve kurumlarına atölye, laboratuvar veya meslek dersleri öğretmeni olarak eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfına dâhil öğretmen unvanlı kadrolara atananlardan Bakanlar Kurulunca belirlenecek okul, kurum ve branşlarda görev yapanlara ayrıca; **a)** Dört yıl veya daha fazla yükseköğrenim görenler için **b)** Üç ve iki yıllık yükseköğrenim görenler için	 15 10
Birinci fıkrada sayılanlardan ayrıca; **a)** Başöğretmen unvanını kazanmış olanlar için **b)** Uzman öğretmen unvanını kazanmış olanlar için	 40 20
C - DİN HİZMETLERİ TAZMİNATI	
a) İl müftü yardımcısı, ilçe müftüsü ve mesleğiyle ilgili yükseköğrenim mezunu olup "vaiz" kadrosuna atananlar için	165

b) Din hizmetleri sınıfına dâhil kadrolarda bulunanlardan;	
1. Yükseköğrenim mezunu olanlar için	80
2. İmam-hatip lisesi mezunları için	78
3. Diğerleri için	74
c) Diyanet İşleri Başkanlığı merkez ve taşra teşkilatının genel idare hizmetleri sınıfına dâhil kadrolarında bulunup, (a) ve (b) bentlerinde sayılanlar dışında kalan personele ayrıca	25
D - EMNİYET HİZMETLERİ TAZMİNATI	
a) Emniyet hizmetleri sınıfına dâhil kadrolarda bulunanlardan;	
1. Emniyet Genel Müdürü için	335
2. Birinci Sınıf Emniyet Müdürlüğü kadrolarına atananlardan;	
- Genel müdür yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Ankara, İstanbul ve İzmir il emniyet müdürleri için	285
- Daire başkanı, 1. Hukuk Müşaviri, diğer il emniyet müdürleri, Polis Koleji Müdürü ve koruma müdürleri için	265
- Diğerleri için	215
3. İkinci sınıf emniyet müdürlüğü kadrolarına atananlar için	195
4. Üçüncü sınıf emniyet müdürlüğü kadrolarına atananlar için	185
5. Dördüncü sınıf emniyet müdürlüğü kadrolarına atananlar için	175
6. Emniyet amirliği kadrolarına atananlar için	151
7. Başkomiser kadrolarına atananlar için	138
8. Komiser kadrolarına atananlar için	131
9. Komiser yardımcılığı kadrolarına atananlar için	126
10. Diğerlerinden;	
- 2, 3 ve 4'üncü derecelerden aylık alanlar için	118
- 5, 6 ve 7'nci derecelerden aylık alanlar için	111
- 8, 9, 10 ve 11'inci derecelerden aylık alanlar için	102
11. Çarşı ve Mahalle bekçileri için % 72'sine	72
12. Ankara ve İstanbul büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde çevik kuvvet müdürlüklerine ait kadrolara atanmış olanlara ayrıca	5
E - MÜLKÎ İDARE AMİRLİĞİ ÖZEL HİZMET TAZMİNATI	
Mülkî idare amirliği sınıfına dâhil kadrolarda bulunanlardan;	
a) Müsteşar için	
b) Olağanüstü hâl bölge valisi, il valileri ve Emniyet Genel Müdürü (Vali) için	345
c) Kurul başkanı, müsteşar yardımcısı, 1. Hukuk Müşaviri,	335

genel müdürler, Strateji Geliştirme Başkanı ile bu görevleri yürüten merkezde görevli valiler için	
d) Merkezde görevli diğer valiler için	330
e) Diğerlerinden;	290
- 1'inci dereceden aylık alanlar için	
- 2 ve 3'üncü derecelerden aylık alanlar için	290
- 4 ve 5'inci derecelerden aylık alanlar için	280
- Diğer derecelerden aylık alanlar için	260
- Kaymakam adayları için	240
- Vali unvanını kazananlar hariç olmak üzere, kaymakamlık unvanını kazandıktan sonra İçişleri Bakanlığı merkez teşkilatında görev yapanlar ile merkez valilerine ayrıca	175
	30
F - DENETİM TAZMİNATI	
Özel hizmet tazminatı bölümünün;	
a) (e), (f) ve (g) sırasında sayılanlardan:	
- Kamu iktisadî teşebbüslerindeki görevliler için	10
- Diğerleri için	30
b) (h), (i), (j) ve (k) sırasında sayılanlar için	20
G - ADALET HİZMETLERİ TAZMİNATI	
Yüksek mahkemeler, Yüksek Seçim Kurulu, Sayıştay, il ve ilçe seçim kurulları, adlî, idarî, askerî yargıda (Ceza infaz kurumları ve icra müdürlükleri personeli dâhil) görevli bu Kanuna tabi personelden;	
a) Genel idare hizmetleri sınıfında bulunanlar için	180
b) Yardımcı hizmetler sınıfında bulunanlar ile teknik hizmetler sınıfında olduğu hâlde bu sınıfın özel hizmet tazminatından yararlanamayanlar için	56
c) (a) ve (b) sıralarında sayılanlar dışında kalan hizmet sınıflarında bulunanlar için kendi hizmet sınıfları için öngörülen tazminatlara ek olarak ayrıca	22
d) Ceza evi müdürü, infaz ve koruma başmemuru, infaz ve koruma memurlarına ayrıca	10
H – YUKARIDAKİLER DIŞINDA KALANLARIN TAZMİNATI	
Bu Kanunda belirtilen hizmet sınıflarında olup da yukarıdaki bölümlerde yer alan tazminatlardan yararlanmayan personelden;	
a) Yardımcı Hizmetler Sınıfına ait kadrolarda bulunanlar için	45
b) Diğer hizmet sınıflarına ait kadrolarda bulunanlar için	50

Hizmetin niteliği itibarıyla birden fazla özel hizmet tazminatı verilmesi gereken durumlarda, bu tazminatlardan fazla olanı ödenir. Mülkî idare amirliği özel hizmet tazminatı, emniyet hizmetleri tazminatı, din

hizmetleri tazminatı ve adalet hizmetleri tazminatı (C ve G bölümlerinin (c) bentlerinde sayılanlar hariç) ödenenlere özel hizmet tazminatı ödenmez. **III. Ortak Hükümler:** Bu zam ve tazminatların hangi işi yapanlara ve hangi görevlerde bulunanlara ödeneceği, miktarları, ödeme usul ve esasları ilgili kurumların yazılı isteği ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine, Maliye Bakanlığınca bütün kurumları kapsayacak şekilde ve 154'üncü madde uyarınca katsayının Bakanlar Kurulunca değiştirilmesi durumu hariç, yılda bir defa olmak üzere hazırlanır ve Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulur. Ancak Millî İstihbarat Teşkilatı fiilî kadrosuna dâhil bulunanlara ödenecek iş güçlüğü, iş riski, temininde güçlük ve malî sorumluluk zammının miktarları ile özel hizmet tazminatı oranları, ödeme usul ve esasları Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Başbakan tarafından belirlenir. Bu zam ve tazminatlara hak kazanmada ve bunların ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. Ancak; **A -** Sağlık kurulu raporu üzerine verilen hastalık izinleri, **B -** Kanser, verem ve akıl hastalıkları gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananların kullandığı hastalık izinleri, **C -** Hastalıkları sebebiyle resmî yataklı tedavi kurumlarında yatarak tedavi gördükleri tedavi süreleri, hariç olmak üzere bir takvim yılı içinde kullanılan hastalık izin süreleri toplamının yedi günü aşması hâlinde, aşan sürelere isabet eden zam ve tazminatlar % 25 eksik ödenir. Yurt dışına sürekli görevle görevlendirilenlere bu zam ve tazminatlar ödenmez. Ancak bunlardan yurt içine geçici olarak geri çağrılanlardan yurt dışı aylıklarının kesilmesini gerektirecek kadar yurt içinde kalanlara, bu süre içinde zam ve tazminatları ödenir. Kamu kurum ve kuruluşları (Mahallî idareler dâhil) bu maddede belirtilen zam ve tazminatları; hizmetin gerekleri ve malî imkânlarını dikkate alarak personeline Bakanlar Kurulunca belirlenen oran ve miktarlardan daha düşük bir oran ve miktar üzerinden ödeyebilirler. Bu maddenin ikinci bölümünde yer alan tazminatlar damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi değildir.

ZAPT Ü RAPT: Düzen, disiplin. Taşınır malların ele geçirilmesi.

ZARAR: Mamelekte, sahibinin iradesi veya rızası dışında meydana gelen eksilme.

ZARAR VE ZİYAN: Mamelekte, sahibinin iradesi veya rızası dışında meydana gelen eksilme, malların kaybolması.

ZARB: *bk. Darp.*

ZARFINDA: İçerisinde.

ZARURÎ GİDERLER: Bir şeyin korunması amacıyla yapılan ve menfaatini bilen ve koruyan, bir mal sahibinin de işlerini gördüğü takdirde aynı suretle hareket edeceği kabul olunması gereken masraflar. Zarurî masraflar.

ZARURÎ MASRAFLAR: *bk. Zarurî Giderler.*

ZATÎ: *bk. Kişisel.*

ZEMİN AÇMA İZNİ VE TOPRAK HAFRİYATI HARCI: 26.05.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre; zemin ve yol, kanal açma izni verilmesi, yapım ve yıkım artığı malzeme ile toprak kazısının taşınması için belediyelerce yer gösterilmesi ve bu yerlerin tesviyesi nedeniyle alınan maktu harç.

ZİRAAT BANKASIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Çeltik Ekimiyle İlgili Gelir Kaydı ve Ödenekler: *11.06.1936 tarih ve 3039 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Çeltik Ekimiyle İlgili Gelir Kaydı ve Ödenekler.* **B - Ek Göstergeler:** *14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Ek Göstergeler.* **C - Tarımın Teşviki ve Çiftçinin Desteklenmesi:** *12.06.1987 tarih ve 3380 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tarımın Teşviki ve Çiftçinin Desteklenmesi.* **D - Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler:** *320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili hükümleri için bk. Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüyle İlgili Hükümler.* **E - Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler:** *24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Özelleştirme Uygulamalarıyla İlgili Hükümler.* **F - Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar:** *23.07.1995 tarih ve 4123 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Tabiî Afet Nedeniyle Yapılan Yardımlar.* **G - Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Özel Hesabı:** *17.02.2000 tarih ve 4533 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Özel Hesabı.* **H – Özelleştirmeyle İlgili Hükümler:** *15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Emlak Bankasıyla İlgili Hükümler.* **İ - Kamu İhale Kanununun Kapsam Dışında Tuttuğu İşler:** *04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun ilgili hükümleri için bk. Kamu İhale Kanunu Hükümleri.*

ZİRAAT ODALARI VE TÜRKİYE ZİRAAT ODALARI BİRLİĞİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A - Bütçeleri: Mesleklerle ilgili kamu kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Yatılı Bölge ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Mahsus Okullardaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler:** *11.07.1972 tarih ve 1607 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Yatılı Bölge ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Mahsus Okullardaki Döner Sermayeyle İlgili Hükümler.* **C - Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri:** *31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Hükümleri.*

ZİRAAT ODALARIYLA İLGİLİ HÜKÜMLER: *bk. Ziraat Odaları ve Türkiye Ziraat Odaları Birliğiyle İlgili Hükümler.*

ZİRVE ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: A – Bütçesi: Vakıf yükseköğretim kurumu olup 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun kapsamı dışındadır ve bütçesi, bağımsız bütçedir. **B - Devlet Yardımı:** *04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Vakıf*

Yükseköğretim Kurumlarına Devlet Yardımı.

ZİYA: Bir malın kaybolması, kaybolmuş sayılması.

ZİYADE: Bir şeyde meydana gelen fazlalık.

ZİYARETÇİLERE REFAKAT EDENLERİN HARCIRAHI: *10.02.1954 tarih ve 6245 sayılı Kanunun ilgili hükümleri için bk. Misafir ve Ziyaretçilere Refakat Edenlerin Harcırahı.*

ZONGULDAK KARAELMAS ÜNİVERSİTESİYLE İLGİLİ HÜKÜMLER: **A – Bütçesi:** 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanuna göre; bütçesi, özel bütçe kapsamı içinde olup merkezî yönetim bütçesi içinde kanunla düzenlenmektedir. **B – Diğer Hükümler:** *bk. Yükseköğretim Kurumlarıyla İlgili Hükümler.*

ZOR ALIM: Bir kimsenin taşınır ve taşınmaz mallarının ya da taşınmaz mallarının, kendi rızası olmaksızın zorla elinden alınması. Müsadere.

ZORLA İCRA: *bk. Cebrî İcra.*

ZUHUR: Görünme, meydana çıkma, baş gösterme.

KİTABA KONU EDİLEN MEVZUAT
(Tarih Sırasına Göre)

1725

1726

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
000	04.02.1329	Memurîn Muhakematı Hakkında Kanun-u Muvakkat
000	14.05.1331	Vakt-ı Seferde İcraat-ı Hükûmete Karşı Gelenler İçin Cihet-i Askeriyece İttihaz Olunacak Tedabir Hakkında Kanun-u Muvakkat
000	13.09.1331	Ahar Mahallere Nakledilen Eşhasın Emval ve Düyun ve Matlubat-ı Metrukesi Hakkında Kanun-u Muvakkat
000	22.09.1332	Ahar Mahallere Nakledilen Eşhasın Emval ve Düyun ve Matlubat-ı Metrukesine Mütedair Muvakkat Kanunun 2'nci Maddesinin 1'inci Fıkrasına Müzeyyel İbare Hakkında Muvakkat Kanun
224	20.04.1338	Memalik-i Müstahlasadan Firar ve Gaybubet Eden Ahalinin Emval-i Menkule ve Gayrimenkuleleri-nin İdaresi Hakkında Kanun
333	15.04.1339	Ahar Mahallere Nakledilen Eşhasın Emval ve Düyun ve Matlubat-ı Metrukesi Hakkındaki 17 Zilkade 1333 ve 13 Eylül 1331 Tarihli Kanun-u Muvakkatın Bazı Mevaddı ile 20 Nisan 1338 Tarihli Emval-i Metruke Kanununu Muaddil Kanun
406	04.02.1924	Telgraf ve Telefon Kanunu
442	18.03.1924	Köy Kanunu
618	14.04.1925	Limanlar Kanunu
657	22.04.1925	Harita Genel Komutanlığı Kanunu
743	17.02.1926	Türk Kanun-u Medenîsi
748	22.02.1926	Emval-i Milliye ve Metrukeden veya Mazbut Vakıflardan, Bazı Müessesat ile Belediyelere Satılabilecek Arazi ve Arsalar Hakkında Kanun
765	01.03.1926	Türk Ceza Kanunu
767	03.03.1926	Türk Kodeksi Hakkında Kanun
788	31.03.1926	Memurîn Kanunu
818	22.04.1926	Borçlar Kanunu
904	07.06.1926	Islah-ı hayvanat Kanunu
968	27.01.1927	Millî Matbaa Tahsisatının Mütedavil Sermaye Hâlinde İstimaline Dair Kanun
1050	26.05.1927	Muhasebe-i Umumiye Kanunu
1062	28.05.1927	Hudutları Dâhilinde Tebaamızın Emlakine Vazıyet Eden Devletlerin Türkiye'deki Tebaaları Emlakine Karşı Mukabele-i Bilmisil Tedbir İttihazı Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
1080	16.06.1927	Menafi-i Umumiyeye Hâdim Müessesattan Hususî Binası Olmayanlara Birer Bina Satılmasına Dair Kanun
1086	18.06.1927	Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
1111	21.06.1927	Askerlik Kanunu
1156	25.06.1927	Kanuna Mugayir Tahakkuk ve Tediye Muamelatını İhbar Edenlere İkramiye İtasına Dair Kanun
1331	24.05.1928	Mübadil, Gayrimübadil, Muhacir ve Saireye Kanunlarına Tevfikan Tefviz veya Adiyen Tahsis Olunan Gayrimenkul Emvalin Tapuya Raptına Dair Kanun
1349	24.05.1928	Emval-i Metruke Hesab-ı Carilerinin Bütçeye İrat Kaydına Dair Kanun
1389	02.02.1929	Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücret-i Vekâlet Hakkında Kanun
1407	23.03.1929	Mübadil, Gayrimübadil, Muhacir ve Saireye Kanunlarına Tevfikan Tahsis Olunan Gayrimenkul Emvalin Tapuya Raptına Dair 24 Mayıs 1928 Tarih ve 1331 Numaralı Kanuna Müzeyyel Kanun
1412	04.04.1929	Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu
1416	08.04.1929	Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun
1475	29.05.1929	Nakdî Tazminat Kanunu
1567	20.02.1930	Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun
1593	24.04.1930	Umumî Hıfzıssıhha Kanunu
1631	22.05.1930	Askerî Muhakeme Usulü Kanunu
1700	09.06.1930	Dâhiliye Memurları Kanunu
1706	10.06.1930	Jandarma Kanunu
1833	27.06.1931	Arazi Vergisi Kanunu
1837	04.07.1931	Bina Vergileri Kanunu
1891	10.12.1931	2 Şubat 1929 Tarih ve 1389 Numaralı Kanunun Birinci Maddesine Merbut Cetvele Bir Fıkra İlavesi Hakkında Kanun
1905	26.12.1931	Menkul ve Gayrimenkul Emval ile Bunların İntifa Haklarının ve Daimî Vergilerin Mektumlarını Haber Verenlere Verilecek İkramiye Hakkında Kanun
1918	07.01.1932	Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun
2004	09.06.1932	İcra ve İflas Kanunu
2025	25.06.1932	Menafi-i Umumiyeye Müteallik İmtiyazat Hakkındaki 10 Haziran 1326 Tarihli Kanuna Bazı Maddeler Tezyiline ve Bu Kanunun Bazı Maddelerinin İlgasına Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
2313	12.06.1933	Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun
2349	09.12.1933	Fahrî Konsolosların Aidatı Hakkında Kanun
2395	22.03.1934	Kazanç Vergisi Kanunu,
2489	02.06.1934	Kefalet Kanunu
2490	02.06.1934	Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu
2548	30.06.1934	Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun
2559	04.07.1934	Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu
2722	18.05.1935	4 Şubat 1340 Tarihli Telgraf ve Telefon Kanununa Müzeyyel Kanun
2804	14.06.1935	Maden Tetkik ve Arma Genel Müdürlüğü Kanunu
2819	14.06.1935	Elektrik İşleri Etüt İdaresi Teşkiline Dair Kanun
2829	21.10.1935	Limanlar Hakkındaki 618 Sayılı Kanunun 7'nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
2996	29.05.1936	Maliye Vekâleti Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun
3039	11.06.1936	Çeltik Ekimi Kanunu
3201	04.06.1937	Emniyet Teşkilatı Kanunu
3290	24.12.1937	Devlet Hesaplarında Liranın Esas İttihaz Edilmesi Hakkında Kanun
3423	03.06.1938	Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Meslekî ve Teknik Öğretim Okulları Döner Sermayesi Hakkında Kanun
3437	10.06.1938	Tutun ve Tütün İnhisarı Kanunu
3460	17.06.1938	Sermayesinin Tamamı Devlet Tarafından Verilmek Suretiyle Kurulan İktisadî Teşekküllerin Teşkilatıyla İdare ve Murakabeleri Hakkında Kanun
3468	20.06.1938	Pul ve Kıymetli Kâğıtların Bayiler ve Memurlar Vasıtasıyla Sattırılmasına ve Bunlara Satış Aidatı Verilmesine Dair Kanun
3503	27.06.1938	Kefalet Kanununun 3'üncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun
3533	29.06.1938	Umumî, Mülhak ve Hususî Bütçelerle İdare Edilen Daireler ve Belediyelerle Sermayesinin Tamamı Devlete veya Belediye veya Hususî İdarelere Ait Daire ve Müesseseler Arasındaki İhtilafların Tahkim Yoluyla Halli Hakkında Kanun
3573	26.01.1939	Zeytinciliğin Islahı ve Yabanîlerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun
3634	07.06.1939	Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3645	16.06.1939	İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri Teşkilat ve Tesisatının İstanbul Belediyesine Devrine Dair Kanun
3653	26.06.1939	Yalova Termal Kaplıcalarının İdaresi ve İşletilmesi Hakkında Kanun
3656	30.03.1939	Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülü Hakkında Kanun
3659	03.07.1939	Bankalar ve Devlet Müesseseleri Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülü Hakkında Kanun
3704	07.07.1939	Köy Eğitmen Kurslarıyla İlk Öğretmen Okullarının İdaresine Dair Kanun
3780	18.01.1940	Millî Korunma Kanunu
3887	29.06.1940	Millî Müdafaa İhtiyaçları İçin Yapılacak İstimlakler Hakkında Kanun
3890	03.07.1940	09 Haziran 1932 Tarihli İcra ve İflas Kanununun (No: 2004) Bazı Maddelerini Muaddil Kanun
3959	30.12.1940	T. C. Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi Teşkiline Dair Kanun
4081	02.07.1941	Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun
4109	11.08.1941	Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkında Kanun
4180	30.01.1942	Millî Korunma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
4288	10.08.1942	Türkiye Cumhuriyeti Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi Adının Değiştirilmesi Hakkında Kanun
4325	16.12.1942	Ankara Elektrik ve Hava Gazı ve Adana Elektrik Müesseselerinin İdare ve İşletmeleri Hakkında Kanun
4353	08.01.1943	Maliye Vekâleti Başhukuk Müşavirliğinin ve Muhake-mat Umum Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve Vilayetler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanun
4357	13.01.1943	Hususî İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığı ve Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanun
4358	13.01.1943	Ceza ve Tevkifevleri Umum Müdürlüğünün Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun
4483	19.07.1943	İzmir Tramvay ve Elektrik Türk Anonim Şirketi İmtiyazıyla Tesisatının Satın Alınmasına Dair Mukavelenin Tasdiki ve Bu Müessesenin İşletilmesi Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4489	13.11.1943	Yabancı Memleketlere Gönderilecek Memurlar Hakkında Kanun
4598	21.06.1944	Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne Dair Olan 3656 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanununa Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
4759	13.06.1945	İller Bankası Kanunu
4785	09.07.1945	Orman Kanununa Bazı Hükümler Eklenmesine ve Bu Kanunun Birinci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4914	08.06.1946	Orman Kanununa Ek 3444 Sayılı Kanunun 7'nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun
4933	13.06.1946	İnönü Armağanları Kanunu
5009	17.02.1947	Telgraf ve Telefon Kanununa Ek 2722 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
5417	02.06.1949	İhtiyarlık Sigortası Kanunu
5421	03.06.1949	Gelir Vergisi Kanunu
5422	03.06.1949	Kurumlar Vergisi Kanunu
5434	08.06.1949	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu
5441	10.06.1949	Devlet Tiyatrosu Kuruluşu Hakkında Kanun
5539	11.02.1950	Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
5659	24.03.1950	Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu
5682	15.07.1950	Pasaport Kanunu
5773	23.05.1951	T. C. Emekli Sandığı Kanununun 99'uncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun
5797	27.06.1951	Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Genel Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine Dair Olan 4353 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5846	05.12.1951	Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
5951	09.06.1952	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Bazı Değişiklikler Yapılmasına ve Bu Kanuna Bazı Hükümler Eklenmesine Dair Kanun
5953	13.06.1952	Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun
6023	23.01.1953	Türk Tabipleri Birliği Kanunu
6095	02.07.1953	Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı Müşterek Enfrastrüktür Programı Gereğince Türkiye'de Yapılacak İnşa ve Tesis İşlerine Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
6122	09.07.1953	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun
6132	10.07.1953	At Yarışları Hakkında Kanun
6136	10.07.1953	Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun
6183	21.07.1953	Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
6200	18.12.1953	Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun
6219	11.01.1954	Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanunu
6224	18.01.1954	Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu
6235	27.01.1954	Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu
6237	27.01.1954	Limanlar İnşaatı Hakkında Kanun
6245	10.02.1954	Harcırah Kanunu
6258	15.02.1954	Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki 1567 Sayılı Kanunun 5540 Sayılı Kanunla Değiştirilen 1'inci, 3'üncü ve 4328 Sayılı Kanunla Değiştirilen 4'üncü Maddelerinin Değiştirilmesine v e Bu Kanunun Süresinin Uzatılmasına ve Bazı Ek Maddelerin İlavesine Dair Kanun
6311	03.03.1954	T. C. Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Hükümler Eklenmesine Dair Kanun
6326	07.03.1954	Petrol Kanunu
6343	09.03.1954	Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun
6349	10.03.1954	İstanbul Birleşik İdaresinin Ayrılması Hakkında Kanun
6388	11.03.1954	T. C. Emekli Sandığı Kanununa Bazı Maddeler Eklenmesi ve 5441 Sayılı Kanunun 11'inci Maddesinin Kaldırılması Hakkında Kanun
6551	09.05.1955	Barut ve Patlayıcı Maddelerle Silah ve Teferruatı ve Av Malzemesinin İnhisardan Çıkarılması Hakkında Kanun
6643	25.01.1956	Türk Eczacıları Birliği Kanunu
6741	22.06.1956	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 53'üncü Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun.
6745	22.06.1956	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 75'inci Maddesinin Tadili ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun.
6760	27.06.1956	Vakıflar Umum Müdürlüğü Vazife ve Teşkilatı Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
6762	29.06.1956	Türk Ticaret Kanunu
6763	29.06.1956	Türk Ticaret Kanununun Meriyet ve Tadbiki Şekli Hakkında Kanun
6772	04.07.1956	Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması ve 6452 Sayılı Kanunla 6212 Sayılı Kanunun 2'nci Maddesinin Kaldırılması Hakkında Kanun
6777	09.07.1956	Zeytinciliğin Islahı ve Yabanîlerinin Aşılattırılması Hakkında 3573 Sayılı Kanunun Sakız ve Nevileriyle Harnuplara da Teşmiline Dair Kanun
6794	18.07.1956	1111 Sayılı Askerlik Kanununa Ek Kanun
6802	13.07.1956	Gider Vergileri Kanunu
6831	31.08.1956	Orman Kanunu
6842	01.09.1956	5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32'nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun
6846	10.09.1956	Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Olan Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Bu Kanuna Ek Bir Madde İlavesine Dair Kanun
6893	30.01.1957	Islah-ı Hayvanat Kanununun 31'inci Maddesinin Tadiline ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
6900	04.02.1957	Maluliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Hakkında Kanun
6940	25.03.1957	Riyaset-i Cumhur Senfoni Orkestrası Kuruluşu Hakkında Kanun
6964	15.05.1957	Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu
7054	11.09.1957	Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki 5539 Sayılı Kanuna Ek Kanun
7117	14.05.1958	Hususî İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair 4357 Sayılı Kanunun 11'inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
7126	09.06.1958	Sivil Savunma Kanunu
7145	25.06.1958	6245 Sayılı Harcırah Kanununun 1'inci Maddesinin (b) Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun
7163	25.06.1958	Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Teşkilat Kanunu

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
7184	07.01.1959	T. C. Emekli Sandığı Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun
7187	12.01.1959	Harcırah Kanununun 14'üncü Maddesinin 5. Fıkrasının Tadiline Dair Kanun
7198	06.02.1959	T. C. Emekli Sandığı Kanununun 40'ıncı Maddesinin Tadili Hakkında Kanun
7201	11.02.1959	Tebligat Kanunu
7242	28.02.1959	5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa Ek Kanun
7244	28.02.1959	Çeşitli Teadül ve Teşkilat Kanunlarıyla Diğer Kanunlarda Mevcut Aylık ve Ücret Tutarlarının Değiştirilmesi Hakkında Kanun
7258	29.04.1959	Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun
7268	11.05.1959	1706 Sayılı Jandarma Kanununa Üç Madde Eklenmesine Dair Kanun
7269	15.05.1959	Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun
7279	18.05.1950	Millî Müdafaa Vekâleti İlmî İstişare ve Araştırma Kurulu Teşkiline Dair Kanun
7338	08.06.1959	Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu
7356	12.06.1959	Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine Bağlı Fabrikalara Mütedavil Sermaye Tahsisine Dair Kanun
7397	21.12.1959	Sigorta Murakabe Kanunu
7402	04.01.1960	Sıtmanın İmhası Hakkında Kanun
7462	28.02.1960	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi Kanunu
7472	06.05.1960	Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun
7460	27.02.1960	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Teşkilat Kanunu
7462	28.02.1960	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketi Kanunu
23	15.07.1960	Sermayesinin Tamamı Devlet Tarafından Verilmek Suretiyle Kurulan İktisadî Teşekküllerin Teşkilatı ile İdare ve Murakabeleri Hakkında 3460 Sayılı Kanuna Ek "Geçici" Kanun
83	15.09.1960	Millî Müdafaa Vekâleti İlmî İstişare ve Araştırma Kurulu Teşkiline Dair 7279 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde İlavesi Hakkında Kanun
85	20.09.1960	7126 Sayılı Sivil Müdafaa Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Kaldırılması ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
107	21.10.1960	7126 Sayılı Sivil Savunma Kanununun Bazı Maddelerini Tadil Eden 85 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Kaldırılması ve Mezkur Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
108	24.10.1960	Savunma Sekreterlikleri Kurulmasına Dair Kanun
132	18.11.1960	Türk Standartları Enstitüsü Kuruluş Kanunu
160	13.12.1960	Devlet Personel Dairesi Kurulması Hakkında Kanun
168	16.12.1960	Yabancı Memleketlerde Türk Asıllı ve Yabancı Uyruklu Öğretmenlere Sosyal Yardım Yapılması Hakkında Kanun
189	28.12.1960	Millî Savunma Bakanlığı İskân İhtiyaçları İçin Sarfiyat İcrası ve Bu Bakanlıkça Kullanılan Gayrimenkullerden Lüzumu Kalmayanların Satılmasına Salahiyet Verilmesi Hakkında Kanun
193	31.12.1960	Gelir Vergisi Kanunu
195	02.01.1961	Basın-İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun
196	02.01.1961	Ekici Tütünleri Satış Piyasalarının Desteklenmesine Dair Kanun
198	02.01.1961	2349 Sayılı Fahrî Konsolosların Aidatı Hakkındaki Kanunun 1 ve 2'nci Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun.
203	02.01.1961	657 Sayılı Kanunun 4 ve 6'ncı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Üç Madde ile Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
205	03.01.1961	Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu
209	04.01.1961	Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun
211	01.04.1961	Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu
212	04.01.1961	Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tazmini Hakkındaki 5953 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
213	04.01.1961	Vergi Usul Kanunu
224	05.01.1961	Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun
228	05.01.1961	Emekli Sandıkları ile Maluliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Kanunlarına Tabi Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun.
237	05.01.1961	Taşıt Kanunu
257	23.02.1961	Er ve Erbaş Harçlıkları Kanunu

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
298	26.04.1961	Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun
334	09.07.1961	Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
351	16.08.1961	Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu
1	22.01.1962	Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları Hakkında Kanun
197	18.02.1963	Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu
198	18.02.1963	Emlak Alım Vergisi Kanunu
210	21.02.1963	Değerli Kâğıtlar Kanunu
243	30.05.1963	Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkındaki 224 Sayılı Kanunun 29'uncu Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun
269	11.07.1963	Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanun
278	17.07.1963	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun
286	18.07.1963	Köy Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
353	25.10.1963	Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu
357	26.10.1963	Askerî Hâkimler Kanunu
359	24.12.1963	Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Kanunu
439	05.03.1964	Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Yüksek ve Orta Dereceli Okullar Öğretmenleri ile İlkokul Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saatleri ile Ek Ders Ücretleri Hakkında Kanun
440	12.03.1964	İktisadî Devlet Teşekkülleriyle Müesseseleri ve İştirakler Hakkında Kanun
468	12.05.1964	Kamu İktisadî Teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun
488	01.07.1964	Damga Vergisi Kanunu
492	02.07.1964	Harçlar Kanunu
500	14.07.1964	Kıbrıs'a Gönderilecek Türk Askerî Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleriyle Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkında Kanun
506	17.07.1964	Sosyal Sigortalar Kanunu
545	23.02.1965	5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
580	08.04.1965	Millî Prodüktivite Merkezi Kuruluş Kanunu
618	28.05.1965	İller Bankası Kanununun 2'nci Maddesinin Değiştirilmesi, 3'üncü Maddesine Bir Fıkra ve Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
633	27.06.1965	Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
634	23.06.1965	Kat Mülkiyeti Kanunu
635	24.06.1965	Uzman Jandarma Kanunu
644	06.07.1965	Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu
657	14.07.1965	Devlet Memurları Kanunu
670	15.07.1965	5434 Sayılı Emekli Sandığı Kanununu Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler ile Bazı Fıkralar Eklenmesi Hakkında Kanun
772	14.07.1966	Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu
775	20.07.1966	Gecekondu Kanunu
832	21.02.1967	Sayıştay Kanunu
852	10.04.1967	Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Kuruluşu Hakkında Kanun
854	20.04.1967	Deniz İş Kanunu
875	01.06.1967	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32'nci Maddesinde 6842 Sayılı Kanunla Eklenen (G) Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun
899	13.07.1967	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60'ıncı Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine ve 73'üncü Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Madde ile Geçici İki Madde Eklenmesine Dair Kanun
920	25.07.1967	772 Sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
926	27.07.1967	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu
933	28.07.1967	Kalkınma Planının Uygulanması Esaslarına Dair Kanun
969	21.12.1967	Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanun
991	23.01.1968	Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığının Sosyal Sigortalar Kurumuna Devri Hakkında Kanun
1005	24.02.1968	İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
1045	12.04.1968	2004 Sayılı İcra ve İflas Kanununun 3890 Sayılı Kanunla Değişik 83'üncü Maddesinin İkinci Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun
1051	02.07.1968	Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair 15.05.1959 Gün ve 7269 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
1053	03.07.1968	Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun
1101	07.02.1969	5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine ve Bu Kanunun Bazı Hükümlerinin Kaldırılmasına Dair Kanun
1136	19.03.1969	Avukatlık Kanunu
1164	29.04.1969	Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun
1173	05.05.1969	Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun
1177	09.05.1969	Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu
1186	23.10.1969	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
1211	14.01.1970	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu
1238	26.02.1970	19 Mart 1969 Gün ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerine Fıkralar ve Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
1239	02.03.1970	5434 Sayılı T. C.Emekli Sandığı Kanununa Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
1243	05.03.1970	3017 Sayılı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilat ve Memurîn Kanununa Bir Madde ile İki Geçici Madde İlavesine Dair Kanun
1260	21.05.1970	21.02.1967 Tarih ve 832 Sayılı Sayıştay Kanununda Değişiklik Yapılması ve Bu Kanuna Geçici Üç Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
1264	28.05.1970	Madenî Ufaklık Para ve Hatıra Para Bastırılması Hakkında Kanun
1309	14.07.1970	Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Kuruluşu Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
1310	14.07.1970	5441 Sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu Hakkındaki Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bir Maddesinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Bazı Maddelerin Eklenmesine Dair Kanun
1312	15.07.1970	Türkiye Elektrik Kurumu Kanunu
1319	29.07.1970	Emlak Vergisi Kanunu
1322	31.07.1970	Genel Kadro Kanunu
1323	31.07.1970	27.07.1967 Tarih ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
1325	31.07.1970	Millî Savunma Bakanlığı Görev ve Teşkilatı Hakkında Kanun
1327	31.07.1970	657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine ve Bu Kanun Kapsamı Dışında Kalan Kamu Personelinin Aylık ve Ücretlerine Dair Kanun
1377	01.03.1971	5434 Sayılı T. C.Emekli Sandığı Kanununun 12'nci Maddesinin II İşaretli Fıkrasına Bir (N) Bendi ve Sözü Geçen Kanuna Geçici İki Madde Eklenmesine ve 5434 Sayılı Kanuna 23.02.1965 Tarihli ve 545 Sayılı Kanununun 5'inci Maddesi ile Eklenen Ek Maddede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
1380	22.03.1971	Su Ürünleri Kanunu
1402	13.05.1971	Sıkıyönetim Kanunu
1425	08.07.1971	5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine ve Bu Kanun ile Diğer Kanunların Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesine ve Kaldırılmasına Dair Kanun
1449	28.07.1971	31 Temmuz 1970 Tarih ve 1327 Sayılı Kanunun 35'inci Maddesi ile Değiştirilen 14 Temmuz 1965 Tarih ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 79'uncu Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
1473	25.08.1971	Türk Hava Kuvvetlerinin Güçlendirmesi ve Millî Hava Sanayimizin Kurulması Amacıyla Katılma Payı İhdası ve Millî Piyango Hasılatının Bu Gayeye Sarfı Hakkında Kanun
1475	25.08.1971	İş Kanunu

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
1476	26.08.1971	05.09.1963 Tarihli ve 326 Sayılı Kanunun Geçici 1'inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bazı Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
1479	02.09.1971	Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu
1480	07.09.1971	Afet Bölgelerinde Çalıştırılacak Personele Yapılacak Ödemeler Hakkında Kanun
1481	08.09.1971	Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanun
1512	18.01.1972	Noterlik Kanunu
1571	09.03.1972	Bazı Tekel Maddeleri Fiyatlarına Yapılan Zamlardan Elde Edilen Hasılatın T. C. Merkez Bankasında Açılacak Bir Deprem Fonu Hesabında Toplanmasına Dair Kanun
1582	25.04.1972	04.01.1961 Tarih ve 211 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 87 ve 88'inci Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun
1592	02.06.1972	5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa Bir Ek Madde ile Bir Fıkra ve Üç Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
1600	27.06.1972	Askerî Yargıtay Kanunu
1602	04.07.1972	Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu
1607	11.07.1972	Yatılı Bölge ve Özel Eğitime Muhtaç Çocuklara Mahsus Okullarda Döner Sermaye Kurulmasına Dair Kanun
1610	17.07.1972	29.07.1970 Gün ve 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanununun Bazı Maddelerinin Kaldırılması, Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Hükümler Eklenmesi Hakkında Kanun
1615	19.07.1972	Gümrük Kanunu
1621	19.09.1972	5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32'nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun
1623	22.09.1972	5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa 23.02.1965 Gün ve 545 Sayılı Kanunun 5'inci Maddesiyle Eklenen Ek Maddenin 1'inci Fıkrasının Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
1654	06.02.1973	15.05.1971 Tarih ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 26'ncı Maddesine Bir Fıkra ve Bu Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun
1702	05.04.1973	Petrol Reformu Kanunu
1737	30.05.1973	5539 Sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanunda Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
1738	30.05.1973	Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanunu
1739	14.06.1973	Millî Eğitim Temel Kanunu
1753	21.06.1973	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
1765	25.06.1973	Üniversite Personel Kanunu
1890	17.04.1975	23.02.1961 Gün ve 257 Sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununun 2'nci ve 6'ncı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun
1897	15.05.1975	657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bazı Maddeler Eklenmesine Dair 12 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
1908	10.06.1975	14.07.1964 Gün ve 500 Sayılı Kıbrıs'a Gönderilecek Türk Askerî Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleriyle Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkındaki Kanunun 1'inci Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Üç Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
1912	16.06.1975	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
1923	03.07.1975	926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
1933	20.01.1976	926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa 31.07.1970 Tarih ve 1223 Sayılı Kanunla Eklenen Ek 2'nci ve Ek 3'üncü Maddeleriyle 136'ncı Maddesine Eklenen (e) Bendinin Değiştirilmesi ve Kanuna Ek Geçici Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
1976	18.03.1976	5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 56'ncı Maddesinin Tadiline ve Bu Kanuna 2 Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
2012	20.05.1976	5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa Üç Geçici Madde ile Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
2013	01.06.1976	5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 6'ncı Maddesi ile Bu Kanuna 1425 Sayılı Kanunla Eklenen Ek 6'ncı Maddenin Değiştirilmesine ve Ayrıca 2 Ek ve 1 Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
2022	01.07.1976	65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun
2090	20.06.1977	Tabiî Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun
2098	11.08.1977	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Bazı Ek ve Geçici Maddelerle 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32'nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun
2106	25.08.1977	Kıbrıs'a Gönderilecek Türk Askerî Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleriyle Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkındaki 14.07.1964 Tarihli ve 500 Sayılı Kanunun 10.06.1975 Tarihli ve 1908 Sayılı Kanunla Değişik 1'inci Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Maddeye Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun
2108	29.08.1977	Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasası
2147	30.05.1978	Yurt Dışında Çalışan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Çalışma Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun
2149	15.06.1978	5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 68'inci Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
2150	15.06.1978	Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Alanların Aylıklarının Yükseltilmesi Hakkında Kanun
2155	22.06.1978	Bazı Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanun
2159	28.06.1978	926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 31'inci Maddesinin (a) Bendi ile 49'uncu Ek Geçici 14'üncü Maddelerinin Değiştirilmesine 66 ve 112'nci Maddesinin 3'üncü Fıkra (d) Bendinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun
2161	28.06.1978	5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa 3 Geçici Madde ile 1 Ek Madde Eklenmesi Hakkındaki 2012 Sayılı Kanunun Geçici Maddelerinin Ek Maddeler Olarak ve Bu Maddelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
2162	29.06.1978	Sağlık Personelinin Tam Süre Çalışma Esaslarına Dair Kanun
2167	29.06.1978	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
2177	18.01.1979	5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Aynı Kanuna Bir Ek Madde ile Geçici Maddeler Eklenmesine İlişkin Kanun
2182	20.02.1979	657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa Ek Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
2215	01.03.1979	1979 Yılı Bütçe Kanunu
2229	19.04.1979	1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
2234	17.05.1979	26.04.1961 Tarihli ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerin Kaldırılması ve Buna Bir Ek Madde ile 5 Geçici Madde Eklenmesi, 24.05.1961 Tarihli ve 304 Sayılı Cumhuriyet Senatosu Üyelerinin Seçimi Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, 25.05.1961 Tarihli ve 306 Sayılı Millet Vekili Seçimi Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bazı Maddelerinin Kaldırılması Hakkında Kanun
2238	29.05.1979	Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılanması ve Nakli Hakkında Kanun
2247	12.06.1979	Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun
2251	19.06.1979	1425 Sayılı Kanunun Ek 1'inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun
2252	19.06.1979	Kültür Bakanlığı Döner Sermeye Kanunu
2261	19.02.1980	Kamu Güvenliğine ve Kolluk Hizmetlerine İlişkin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bunlara Yeni Hükümler Eklenmesi Hakkında Kanun
2298	01.03.1980	1980 Yılı Bütçe Kanunu
2299	20.03.1980	21.06.1927 Günlü ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununa Bazı Ek Maddeler ve Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun
2301	19.09.1980	1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesine ve Bazı Hükümler Eklenmesine Dair Kanun
2302	23.09.1980	Atatürk'ün Doğumunun 100'üncü Yılının Kutlanması ve "Atatürk Kültür Merkezi" Kurulması Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
2319	17.10.1980	854 Sayılı Deniz İş Kanununun 04.07.1975 Tarihli ve 1967 Sayılı Kanunla Değişik 20'nci Maddesinin Değiştirilmesi ve 51'inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun
2320	17.10.1980	1475 Sayılı İş Kanununun 1927 Sayılı Kanunla Değişik 14'üncü Maddesinin Değiştirilmesi, 98'inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 1927 Sayılı Kanunla Değişik 25'inci Maddesinin 7'nci Fıkrasının Değiştirilmesi ve 04.07.1975 Tarihli Ve 1927 Sayılı Kanunun 6'ncı Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun
2330	03.11.1980	Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun
2343	21.11.1980	210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
2354	08.12.1980	1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununa Üç Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
2358	12.12.1980	5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 40'ıncı Maddesinde Değişiklik Yapılmasına ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun
2361	24.12.1980	31.12.1960 Gün ve 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
2363	24.12.1980	5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanunu ile 1005 Sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması ve 2150 Sayılı Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Alanların Aylıklarının Yükseltilmesi Hakkındaki Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
2368	31.12.1980	Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun
2379	02.02.1981	926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 137'nci Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna Bir Ek Madde ile Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
2380	02.02.1981	Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun
2422	06.03.1981	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, İki Maddesinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Bazı Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
2423	06.03.1981	1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar ve Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine ve Bir Ek Maddenin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun
2429	17.03.1981	Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun
2443	01.04.1981	Devlet Denetleme Kurulu Kurulması Hakkında Kanun
2450	23.04.1981	Atatürk'ün Doğumunun 100'üncü Yılının Kutlanması ve Atatürk Kültür Merkezi Kurulması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
2453	23.04.1981	Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun
2457	05.05.1981	854 Sayılı Deniz İş Kanununun 20'nci Maddesi ile 1475 Sayılı İş Kanununun 14'üncü Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde ile 2319 ve 2320 Sayılı Kanunlara Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
2461	13.05.1981	Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu
2464	26.05.1981	Belediye Gelirleri Kanunu
2499	28.07.1981	Sermaye Piyasası Kanunu
2522	11.09.1981	Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanun
2524	11.09.1981	Anıtkabir Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun
2527	25.09.1981	Türk Soylu Yabancıların Türkiye'de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İş Yerlerinde Çalıştırabilmelerine İlişkin Kanun
2531	02.10.1981	Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun
2547	04.11.1981	Yükseköğretim Kanunu
2548	06.11.1981	Gemi Sağlık Resmi Kanunu
2549	06.11.1981	Devlet Mezarlığı Kanunu
2559	13.11.1981	5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 3'üncü Maddesi ile 15'inci Maddesinin (H) Fıkrasının Değiştirilmesi ve 39'uncu Maddesine (J) Fıkrası ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
2560	20.11.1981	İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
2562	11.12.1981	6245 Sayılı Harcırah Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
2563	11.12.1981	Askerî Yargıtay Kanunu ile Askerî Hâkimler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
2564	11.12.1981	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Ek ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
2566	18.12.1981	Bazı Kamu Görevlerine Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun
2575	06.01.1982	Danıştay Kanunu
2577	06.01.1982	İdarî Yargılama Usulü Kanunu
2588	21.01.1982	492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
2589	21.01.1982	2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
2595	12.02.1982	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 1765 Sayılı Üniversite Personel Kanunu ile 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bazı Maddelerinin Kaldırılması Hakkında Kanun
2596	12.02.1982	926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
2629	28.02.1982	Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu
2634	12.03.1982	Turizmi Teşvik Kanunu
2642	26.03.1982	926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
2653	14.04.1982	2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
2659	14.04.1982	Adlî Tıp Kurumu Kanunu
2665	28.04.1982	5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek Maddeler ile Ek Geçici Maddeler Eklenmesine ve 1005 Sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunun Değişik 1'inci Maddesi ile 2150 Sayılı Vatanî Hizmet Tertibinde Aylık Alanların Aylıklarının Yükseltilmesi Hakkındaki Kanunun Değişik 1'inci Maddesinin (B) Bendinin Değiştirilmesine Dair Kanun
2670	12.05.1982	657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
2684	17.06.1982	İlköğretim ve Ortaöğretimde Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanun
2690	09.07.1982	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu
2692	09.07.1982	Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu
2698	11.08.1982	Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanunu
2709	18.10.1982	Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
2762	10.12.1982	1475 Sayılı İş Kanununun 14'üncü Maddesinin, 854 Sayılı Deniz İş Kanununun 20'nci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
2780	11.01.1983	Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler ile Uçuş ve Paraşüt Eğitimine Tabi Tutulacak Harp Okulu Öğrencileri Hakkında Kanun
2795	28.01.1983	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Bentlerinin Değiştirilmesine ve Bir Bendinin Kaldırılmasına Dair Kanun
2797	04.02.1983	Yargıtay Kanunu
2802	24.02.1983	Hâkimler ve Savcılar Kanunu
2803	10.03.1983	Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu
2808	28.03.1983	Petrol Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Kanuna Bazı Fıkralar Eklenmesi Hakkında Kanun
2809	28.03.1983	Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu
2813	05.04.1983	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kuruluşuna İlişkin Kanun
2820	22.04.1983	Siyasî Partiler Kanunu
2821	05.05.1983	Sendikalar Kanunu
2822	05.05.1983	Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu
2828	24.05.1983	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu
2829	24.05.1983	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun
2832	24.05.1983	11 Temmuz 1970 Tarihli ve 1309 Sayılı Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Kuruluşu Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair 22 Mart 1983 Tarihli ve 59 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
2839	10.06.1983	Milletvekili Seçimi Kanunu

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
2847	16.06.1983	Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Harp Malulü, Gaziler, Şehit, Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanun
2851	16.06.1983	6245 Sayılı Harcırah Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
2852	23.06.1983	08.06.1949 Tarihli ve 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 37'nci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
2853	23.06.1983	08.07.1971 Günlü ve 1425 Sayılı Kanuna Ekli 03.07.1975 Günlü ve 1922 Sayılı Kanunla Değiştirilen Emeklilik Gösterge Tablosu ve 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa 1425 Sayılı Kanunla Eklenen Geçici 3'üncü Madde ile Aynı Kanunla Eklenen ve 1922 Sayılı Kanunla Değiştirilen Ek 5'inci Maddenin Değiştirilmesine İlişkin 27.10.1978 Günlü ve 16 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
2863	21.07.1983	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
2865	21.07.1983	08.06.1949 Tarihli ve 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
2869	29.07.1983	1475 Sayılı İş Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Geçici Eklenmesi Hakkında Kanun
2870	29.07.1983	27.07.1967 Tarih ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
2872	09.08.1983	Çevre Kanunu
2876	11.08.1983	Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu
2879	17.08.1983	Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Teşkilatı Kanunu
2880	17.08.1983	2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
2886	08.09.1983	Devlet İhale Kanunu
2895	22.09.1983	22.04.1341 Tarihli ve 657 Sayılı Harita Müdüriyet-i Umumiyesi Kanununun Adının Değiştirilmesine Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
2896	23.09.1983	31.08.1956 Tarihli ve 6831 Sayılı Orman Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun
2898	23.09.1983	08.06.1949 Tarihli ve 5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde ile İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
2902	27.09.1983	14.07.1965 Tarihli ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa 1327 Sayılı Kanunla Eklenen ve 1897 Sayılı Kanun ile Değiştirilen Ek 2'nci Maddenin (c) Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun
2913	11.10.1983	Dünya Olimpiyat ve Avrupa Şampiyonluğu Kazanmış Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması Hakkında Kanun
2914	11.10.1983	Yükseköğretim Personel Kanunu
2918	13.10.1983	Karayolları Trafik Kanunu
2919	13.10.1983	Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanunu
2921	14.10.1983	13.06.1945 Tarihli ve 4759 Sayılı İller Bankası Kanununun 3'üncü Maddesinin Değişik (A) Fıkrası ile 7'nci Maddesinin (B) Fıkrasının ve 14'üncü Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında (21.02.1983 -57 Sayılı) Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
2925	17.10.1983	Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu
2926	17.10.1983	Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu
2933	24.10.1983	Madalya ve Nişanlar Kanunu
2935	25.10.1983	Olağanüstü Hâl Kanunu
2937	01.11.1983	Millî İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu
2940	01.11.1983	11 Temmuz 1963 Tarih ve 269 Sayılı Tahsis Edildikleri Gayelerde Kullanılmalarına İmkân veya Lüzum Kalmayan Harp Sefinelerinin Satılmasına Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun 3'üncü Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun
2941	04.11.1983	Seferberlik ve Savaş Hâli Kanunu
2942	04.11.1983	Kamulaştırma Kanunu

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
2943	09.11.1983	20.02.1968 Tarih ve 1005 Sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkındaki Kanunun İki Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
2945	09.11.1983	Millî Güvenlik Kurulu ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Kanunu
2946	09.11.1983	Kamu Konutları Kanunu
2949	10.11.1983	Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun
2954	11.11.1983	Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu
2955	17.11.1983	Gülhane Askerî Top Akademisi Kanunu
2957	17.11.1983	Bazı Askerî Hastanelere Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun
2972	18.01.1984	Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun
2981	24.02.1984	İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
2983	29.02.1984	Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun
2985	02.03.1984	Toplu Konut Kanunu
2990	02.03.1984	08.09.1983 Tarihli ve 2886 Sayılı Devlet İhale Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
2992	29.03.1984	Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3007	16.05.1984	Gümrük Mevzuatına Göre Tasfiye Edilecek Eşya Hakkında Döner Sermaye Kanunu
3009	23.05.1984	20.11.1981 Tarihli ve 2560 Sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Üç Ek ve Üç Geçici Madde Eklenmesine İlişkin 05.08.1983 Tarihli ve 56 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3030	27.06.1984	Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3032	27.06.1984	22.04.1983 Tarihli ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun 61'inci Maddesine Bir Bent ve Aynı Kanuna Bir Ek Madde ile Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
3040	13.07.1984	29.04.1959 Tarihli ve 7258 Sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
3045	26.09.1984	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3046	27.09.1984	Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 174 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 13.12.1983 Gün Ve 174 Sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 202 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3054	09.10.1984	Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödeneği Hakkında Kanun
3055	09.10.1984	Başbakan ve Bakanların Temsil Ödenekleri ile Dışarıdan Atanan Bakanların Ödenek ve Yollukları Hakkında Kanun
3056	10.10.1984	Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3065	25.10.1984	Katma Değer Vergisi Kanunu
3082	20.11.1984	Kamu Yararının Zorunlu Kıldığı Hâllerde, Kamu Hizmeti Niteliği Taşıyan Özel Teşebbüslerin Devletleştirilmesi Usul ve Esasları Hakkında Kanun
3091	04.12.1984	Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun
3093	04.12.1984	Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu
3095	04.12.1984	Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun
3096	04.12.1984	Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun
3100	06.12.1984	Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3143	08.01.1985	Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
3146	09.01.1985	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
3152	14.02.1985	İçişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 176 Sayılı İçişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına, Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına ve Bu Kanun Hükmünde Kararnameye İki Madde Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3154	19.02.1985	Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
3155	26.02.1985	Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
3157	26.02.1985	5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa 21.07.1983 Tarih ve 2865 Sayılı Kanunla Eklenen Ek Maddenin (C) Fıkrasının Değiştirilmesine İlişkin Kanun
3160	28.02.1985	Emniyet Teşkilatı Uçuş ve Dalış Hizmetleri Tazminat Kanunu
3162	07.03.1985	21.02.1967 Tarih ve 832 Sayılı Sayıştay Kanununda Değişiklik Yapılması ve Bu Kanuna Üç Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
3165	14.03.1985	02.09.1971 Tarihli ve 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Üç Ek Madde ile Altı Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
3166	14.03.1985	5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
3168	20.03.1985	17.07.1964 Tarih ve 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Ek Madde ile Dört Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
3175	26.03.1985	Köy Kanununun 74'üncü Maddesine İki Fıkra Eklenmesine Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3179	13.04.1985	13 Kânunusani 1943 Tarihli ve 4357 Sayılı Hususî İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarında Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimaî Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3182	25.04.1985	Bankalar Kanunu
3184	25.04.1985	03.01.1961 Tarihli ve 205 Sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun 21'inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
3185	25.04.1985	11.01.1983 Tarihli ve 2780 Sayılı Hava Harp Okuluna Girmeye İstekli Aday Öğrenciler Hakkında Kanunun Adının ve 2'nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
3194	03.05.1985	İmar Kanunu
3201	08.05.1985	Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun
3202	09.05.1985	Köye Yönelik Hizmetler Hakkında Kanun
3205	16.05.1985	18 Kasım 1960 Tarihli ve 132 Sayılı Türk Standartları Enstitüsü Kuruluş Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun
3212	30.05.1985	Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımlarının Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanun
3213	04.06.1985	Maden Kanunu
3215	05.06.1985	2 Temmuz 1953 Tarih ve 6095 Sayılı Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı Müşterek Enfrastüktür Programı Gereğince Türkiye'de Yapılacak İnşa ve Tesis İşlerine Dair Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun
3216	05.06.1985	Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanun
3218	06.06.1985	Serbest Bölgeler Kanunu
3220	06.06.1985	11.02.1959 Tarih ve 7201 Sayılı Tebligat Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3222	06.06.1985	İcra ve İflas Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve 3182 Sayılı Bankalar Kanununun 92, 93 ve 94'üncü Maddeleri ile Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 500'üncü Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun
3224	07.06.1985	Türk Diş Hekimleri Birliği Kanunu
3225	10.06.1985	Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanun
3230	10.06.1985	Tanıtma Fonu Teşkili ile 11.07.1939 Tarihli ve 3670 Sayılı Millî Piyango Teşkiline Dair Kanunun 4'üncü Maddesine Bir Bent Eklenmesi Hakkında Kanun
3233	16.06.1985	04.07.1934 Tarihli ve 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
3234	31.10.1985	Orman Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3238	07.11.1985	Savunma Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının Kurulması ve 11.07.1939 Tarih ve 3670 Sayılı Millî Piyango Teşkiline Dair Kanunun İki Maddesi ile 23.10.1984 Tarih ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3239	04.12.1985	213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 2978 Sayılı Ücretli Vergi İadesi Hakkında Kanun, 492 Sayılı Harçlar Kanunu, 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu, 210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu, 1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, 3074 Sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanunu, 2380 Sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile 6802 Sayılı Gider Vergileri Kanunda Değişiklikler Yapılması ve Bu Kanunlara Bazı Hükümler Eklenmesi ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Eki 1 Sayılı Cetvele Yeni Kadrolar Eklenmesi Hakkında Kanun
3251	07.01.1986	17.07.1964 Tarihli ve 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3254	08.01.1986	Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
3269	18.03.1986	Uzman Erbaş Kanunu
3279	29.04.1986	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek Maddeler Eklenmesin Hakkında Kanun
3284	07.05.1986	08.06.1949 Tarihli ve 5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Aynı Kanuna 10 Ek Madde ile 15 Geçici Madde Eklenmesi ve 03.03.1954 Tarihli ve 6311 Sayılı, 02.03.1970 Tarihli ve 1239 sayılı, 08.07.1971 Tarihli ve 1425 Sayılı, 24.12.1980 Tarihli ve 2363 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
3285	08.05.1986	Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu
3288	15.05.1986	1380 Sayılı Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3289	21.05.1986	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
3290	22.05.1986	24.02.1984 Tarih ve 2981 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
3291	28.05.1986	1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, 3182 Sayılı Bankalar Kanunu, 2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun, 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu, 07.11.1985 Tarihli ve 3238 Sayılı Kanun, 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve 1177 Sayılı Tütün Ve Tütün Tekeli Kanununun Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Kamu İktisadî Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun
3292	28.05.1986	Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun
3293	28.05.1986	2813 Sayılı Telsiz Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
3294	29.05.1986	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu
3305	05.06.1986	20.11.1981 Tarihli ve 2560 Sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna İki Ek Madde ile Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
3308	05.06.1986	Meslekî Eğitim Kanunu

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3322	19.11.1986	Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameler ile Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 182 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3332	25.03.1987	Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler ile 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 Sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3346	02.04.1987	Kamu İktisadî Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun
3348	09.04.1987	Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
3357	15.04.1987	28.12.1960 Tarihli ve 189 Sayılı Millî Savunma Bakanlığı İskân İhtiyaçları İçin Sarfiyat İcrası ve Bu Bakanlıkça Kullanılan Gayrimenkullerden Lüzumu Kalmayanların Satılmasına Salahiyet Verilmesi Hakkında Kanunun Değişik 3'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun
3359	07.05.1987	Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu
3366	18.05.1987	22.05.1986 Tarih ve 3290 Sayılı Kanun ile Değişik 24.02.1984 Tarih ve 2981 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
3377	23.05.1987	298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun Bazı Hükümlerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3379	11.06.1987	7397 Sayılı Sigorta Şirketlerinin Murakabesi Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3380	12.06.1987	Tarımın Teşviki ve Çiftçinin Desteklenmesi, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3383	15.06.1987	2954 Sayılı TRT Kanunu ile 3093 Sayılı TRT Kurumu Gelirleri Kanunun Bazı Hükümlerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3387	17.06.1987	Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3395	20.06.1987	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
3396	20.06.1987	1479 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına, Bir Ek ve Üç Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
3402	21.06.1987	Kadastro Kanunu
3403	10.09.1987	Seçimlerle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin XVIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimi Hakkında Kanun
3418	24.03.1988	Eğitim, Gençlik, Spor ve Sağlık Hizmetleri Vergisinin İhdası ile 3074 Sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanunu, 197 Sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, 1318 Sayılı Finansman Kanunu, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklikler Yapılması ve Bu Kanunlara Bazı Hükümler Eklenmesine Dair Kanun
3419	25.03.1988	Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanun
3446	12.03.1988	2992 Sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 3221 Sayılı Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3448	12.05.1988	Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3466	28.05.1988	Uzman Jandarma Kanunu
3470	07.08.1988	22.04.1983 Tarih ve 2820 Sayılı Siyasî Partililer Kanununa 27.06.1984 Tarih ve 3032 Sayılı Kanunla Eklenen Ek 1'inci Maddesinde İki Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun
3472	28.09.1988	Devlet Memurları ile Diğer Kamu Görevlilerinin Aylıklarının Ödeme Zamanının Değiştirilmesine Dair 09.09.1987 Tarih ve 289 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulüne Dair Kanun
3473	28.09.1988	Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3480	13.10.1988	Maluller ile Şehit Dul ve Yetimlerine Tütün ve Alkol Ürünlerinin Satış Bedellerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun
3484	26.10.1988	4353, 5539, 6200 ve 6760 Sayılı Kanunlarda Yer Alan Parasal Sınırların Saptanmasına İlişkin 11.12.1978 Tarih ve 17 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun
3488	27.10.1988	Uygulanma İmkânı Kalmamış Olan Kanunların Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun
3497	10.11.1988	Kara Sınırlarının Korunması ve Güvenliği Hakkında Kanun
3507	07.12.1988	2972 Sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3516	11.01.1989	Ölçüler ve Ayar Kanunu
3517	12.01.1989	Radyo ve Televizyon Vericisi İstasyonlarının Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü Tarafından Kurulması ve İşletilmesi ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3538	19.04.1989	2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
3542	26.04.1989	3194 Sayılı İmar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3563	24.05.1989	Harp Akademileri Kanunu
3568	01.06.1989	Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanunu
3570	08.06.1989	28.02.1982 Tarihli ve 2629 Sayılı Kanun ile 28.02.1985 Tarihli ve 3160 Sayılı Kanununda Değişiklik Yapılması ve Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Uçucu Personele Tazminat Verilmesi Hakkında 338 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun
3580	15.06.1989	Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanun
3582	16.06.1989	3294 Sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3588	16.11.1989	Noterlik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3594	21.12.1989	2919 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Ek Madde ile İki Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
3611	24.01.1990	2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 3221 Sayılı Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmümde Kararnamenin Kabulü Hakkına Kanun
3612	07.02.1990	Bazı Kanunların Bakanlar Kuruluna Yetki Veren Hükümlerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Bazı Kanunların Bakanlar Kuruluna Yetki Veren Hükümlerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3621	04.04.1990	Kıyı Kanunu
3624	12.04.1990	Küçük ve Orta Ölçekli Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun
3628	19.04.1990	Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla İlgili Mücadele Kanunu
3646	16.05.1990	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Adına Tescil Edilecek Taşınmaz Mallar Hakkında Kanun
3649	17.05.1990	657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa Bir Ek Madde İlave Edilmesine Dair Kanun
3650	17.05.1990	5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
3657	06.06.1990	Devlet Memurları Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3658	07.06.1990	03.11.1980 Tarihli ve 2330 Sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun
3659	26.09.1990	25.03.1987 Tarihli ve 3332 Sayılı Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun
3670	25.10.1990	Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğünün Kurulması ile 14.01.1970 Tarihli ve 1211 Sayılı ve 04.11.1981 Tarihli ve 2547 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 422 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3671	26.10.1990	Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair Kanun
3672	31.10.1990	2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3676	01.11.1990	2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 60'ıncı Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
3677	01.11.1990	21.02.1967 Tarih ve 832 Sayılı Sayıştay Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun
3683	22.11.1990	Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun
3686	05.12.1990	İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu
3703	14.03.1991	2828 Sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu, 3289 Sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 179 ve 181 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun
3704	20.03.1991	07.11.1985 Tarihli ve 3238 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında 390 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3708	03.04.1991	2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bu Kanuna Dört Ek Madde Eklenmesi ve Bir Ek Maddenin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun
3713	12.04.1991	Terörle Mücadele Kanunu
3717	08.05.1991	Adlî Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun
3742	15.05.1991	Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
3745	29.05.1991	Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
3747	29.05.1991	2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Dört Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3751	30.05.1991	21.05.1986 Tarihli ve 3289 Sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Değişik 13'üncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
3753	30.05.1991	Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
3761	28.08.1991	1005 Sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
3767	26.12.1991	190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 434 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3768	23.01.1992	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
3771	05.02.1992	Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3783	05.03.1992	65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında 01.07.1976 Tarih ve 2022 Sayılı Kanunun Birinci Maddesinin Birinci Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun
3789	24.03.1992	22.04.1983tarih ve 2820 Sayılı Siyasî Partiler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
3794	29.04.1992	Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına, Bankalar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine ve 35 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun
3796	30.04.1992	İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanunu
3797	30.04.1992	Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
3812	17.06.1992	Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3813	17.06.1992	Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
3814	17.06.1992	6245 ve 657 Sayılı Kanunlarla 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3815	17.06.1992	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
3816	18.06.1992	Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanun
3822	19.06.1992	İller Bankası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3824	25.06.1992	Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3825	25.06.1992	2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2992 Sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, 2461 Sayılı Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu ile 190 ve 270 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3828	01.07.1992	657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3833	02.07.1992	Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sâri Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanun
3840	01.10.1992	11.11.1983 Tarihli ve 2954 Sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
3843	19.11.1992	Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
3920	02.12.1993	375 ve 285 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ve 14.07.1965 Tarihli ve 657 Sayılı, 27.07.1967 Tarihli ve 926 Sayılı, 18.03.1986 Tarihli ve 3269 Sayılı 28.05.1998 Tarihli ve 3466 Sayılı Kanunların Bazı Maddeleri ile 481 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Yürürlükten Kaldırılması

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
3946	26.12.1993	213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 197 Sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, 3505 Sayılı Kanun ve 2978 Sayılı Vergi İadesi Hakkında Kanun ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun
3951	27.12.1993	Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3952	27.12.1993	09.10.1984 Tarihli ve 3054 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Divan Üyelerinin Temsil Ödenekleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonunca Seçilen Denetçi Üyenin Ödeneği Hakkında Kanunun 2'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun
3956	27.12.1993	15.05.1959 Tarihli ve 7269 Sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3959	28.12.1993	Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunile Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun Bazı Madelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun
3984	13.04.1994	Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun
3994	01.06.1994	Yurt Dışında Görevli Personele Nakdî Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3995	01.06.1994	506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi ile 4792 Sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
3996	08.06.1994	Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanun
3998	09.06.1994	Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanun
4000	10.06.1994	Telgraf ve Telefon Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
4001	10.06.1994	İdarî Yargılama Usulü Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4009	24.06.1994	Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
4046	24.11.1994	Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun
4048	24.11.1994	Yükseköğretim Personel Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4049	24.11.1994	11.10.1983 Tarih ve 2913 Sayılı Kanun, 28.05.1986 Tarih ve 3292 Sayılı Kanun, 26.10.1990 Tarih ve 3671 Sayılı Kanun, 8.6.1949 Tarih Ve 5434 Sayılı Kanun ile 14.7.1965 Tarih Ve 657 Sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
4054	07.12.1994	Rekabetin Korunması Hakkında Kanun
4059	09.12.1994	Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
4069	16.02.1995	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
4077	23.02.1995	Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun
4079	23.02.1995	6831 Sayılı Orman Kanununun, 2155 Sayılı Bazı Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun
4082	28.02.1995	2330 Sayılı Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 3'üncü ve 10'uncu, 2629 Sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 14'üncü, 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 64'üncü, 3480 Sayılı Malul-ler ile Şehit, Dul ve Yetimlerine Tütün ve Alkol Ürünlerinin Satış Bedellerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 4'üncü ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21'inci Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4083	28.02.1995	Seferberlik ve Savaş Hâline İlişkin Harp Sanayii Faaliyetinin Yürütülmesi Hakkında Kanun
4104	04.04.1995	T. C. Emekli Sandığı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması ve Bu Kanuna İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
4120	07.07.1995	07.11.1985 Tarihli ve 3238 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4121	23.07.1995	07.11.1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Başlangıç Metni ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun
4122	23.07.1995	Millî Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu
4123	23.07.1995	Tabiî Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanun
4125	27.10.1995	Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Siyasî Partiler Kanunu ve Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
4131	13.11.1995	Terörle Mücadele Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
4133	16.11.1995	23.07.1995 Tarih ve 4123 Sayılı Tabiî Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanun ile 15.05.1959 Tarih ve 7269 Sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
4137	22.11.1995	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
4148	26.06.1996	Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4149	26.06.1996	832 Sayılı Sayıştay Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
4160	01.08.1996	26.05.1927 Tarih ve 1050 Sayılı, 14.07.1965 Tarih ve 657 Sayılı, 16.08.1961 Tarih ve 351 Sayılı, 29.08.1977 Tarih ve 2108 Sayılı, 04.11.1981 Tarih ve 2547 Sayılı, 23.05.1928 Tarih ve 1322 Sayılı, 09.11.1983 Tarih ve 2946 Sayılı ve 11.11.1986 Tarih ve 3320 Sayılı Kanunların Bazı Hükümlerinde Değişiklik Yapılması ve Bazı Hükümlerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun
4161	01.08.1996	Telgraf ve Telefon Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4205	06.11.1996	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, Er ve Erbaş Harçlıkları Kanunu ve Kıbrıs'a Gönderilecek Türk Askerî Birliği Mensuplarının Aylık ve Ücretleri ile Çeşitli İstihkakları ve Birliğin Başka Giderleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına ve 24.12.1991 Tarihli ve 467 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun
4206	07.11.1996	375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28'inci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
4208	13.11.1996	Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine, 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4232	03.04.1997	Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bu Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4249	14.05.1997	Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4280	03.07.1997	Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun
4283	16.07.1997	Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun
4301	06.08.1997	Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun
4302	07.08.1997	Turizmi Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4306	16.08.1997	İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.03.1988 Tarihli ve 3418 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kâğıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanun
4314	11.12.1997	Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4315	22.12.1997	Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
4336	05.02.1998	Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasının Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4341	18.02.1998	Muhtaç Erbaş ve Er Ailelerinin Ücretsiz Tedavisi Hakkında Kanun
4342	25.02.1998	Mera Kanunu
4354	01.04.1998	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
4356	01.04.1998	Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4359	03.04.1998	14.07.1965 Tarih ve 657 Sayılı, 08.06.1949 Tarih ve 5434 Sayılı, 05.03.1964 Tarih ve 439 Sayılı, 30.04.1992 Tarih ve 3797 Sayılı, 11.10.1983 Tarih ve 2914 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması ve 05.01.1961 Tarih ve 222 Sayılı, 24.11.1994 Tarih ve 4048 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun
4362	28.05.1998	Emniyet Teşkilatı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4369	22.07.1998	Vergi Usul Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Gelir Vergisi Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Gider Vergileri Kanunu, Emlak Vergisi Kanunu, Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu, Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu, Damga Vergisi Kanunu, Harçlar Kanunu, 3505 Sayılı Kanun, Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun, Belediye Gelirleri Kanunu, 1318 ve 4208 Sayılı Kanunlar ile 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4375	29.07.1998	Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu, Devlet Memurları Kanunu ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4376	29.07.1998	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına ve Bu Kanuna Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun
4389	18.06.1999	Bankalar Kanunu
4397	06.07.1999	Radyo ve Televizyon Verici Tesislerinin Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğüne Devredilmesi ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4404	08.07.1999	Terörle Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4419	23.07.1999	Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması ile Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun
4432	04.08.1999	İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4445	12.08.1999	Siyasî Partiler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
4447	25.08.1999	İşsizlik Sigortası Kanunu
4448	26.08.1999	Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
4456	14.10.1999	Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun
4457	27.10.1999	Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
4458	27.10.1999	Gümrük Kanunu
4481	26.11.1999	17.08.1999 ve 12.11.1999 Tarihlerinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4483	02.12.1999	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun
4487	15.12.1999	Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ile Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununun Değiştirilmesine Dair Kanun
4489	15.12.1999	Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4490	16.12.1999	Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4502	27.01.2000	Telgraf ve Telefon Kanunu, Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Telsiz Kanunu ve Posta, Telgraf ve Telefon İdaresinin Biriktirme ve Yardım Sandığı Hakkında Kanun ile Genel Kadro Ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4505	27.01.2000	Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanun
4533	17.02.2000	Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanunu
4536	24.02.2000	Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun
4542	01.03.2000	Seferberlik ve Savaş Hâli Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4549	08.03.2000	Bazı Kanunların Döner Sermayelere İlişkin Hükümlerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4563	14.04.2000	Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4565	19.04.2000	Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu, Devlet Memurları Kanunu ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4566	11.05.2000	Harp Okulları Kanunu
4567	11.05.2000	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa Bir Ek Madde ile Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun
4568	23.05.2000	Bazı Fonların Tasfiyesine İlişkin Kanun
4569	24.05.2000	Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4572	01.06.2000	Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun
4574	02.06.2000	Yargıtay Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine ve Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli Cetvelde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4576	07.06.2000	Devlet Memurları Kanunu, Harcırah Kanunu, Bazı Sağlık Personelinin Devlet Hizmeti Yükümlülüğüne Dair Kanun, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, Kadastro Kanunu ile Genel Kadro Ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4586	23.06.2000	Petrolün Boru Hatları ile Transit Geçişine Dair Kanun
4587	27.06.2000	Avrupa Birliği Genel Sekreterliği Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
4603	15.11.2000	Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun
4628	20.02.2001	Elektrik Piyasası Kanunu
4629	21.02.2001	Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanun
4630	21.02.2001	Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun
4631	28.02.2001	Hayvan Islahı Kanunu
4632	28.03.2001	Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu
4634	04.04.2001	Şeker Kanunu
4635	05.04.2001	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü ile Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4636	05.04.2001	Millî Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığının Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun
4638	05.04.2001	Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
4641	11.04.2001	Ekonomik ve Sosyal Konseyin Kuruluşu, Çalışma ve Yöntemleri Hakkında Kanun
4643	12.04.2001	Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4644	12.04.2001	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Devlet Memurları Kanunu ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun
4645	12.04.2001	Emniyet Genel Müdürlüğüne Ait Araç, Gereç, Mal ve Malzemenin Satış, Hibe, Hek ve Hurda Durum ve İşlemleri ile Hizmet Satışına Dair Kanun
4646	18.04.2001	Doğal Gaz Piyasası Kanunu
4650	24.04.2001	Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4651	25.04.2001	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4652	25.04.2001	Polis Yükseköğretim Kanunu
4667	02.05.2001	Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4668	02.05.2001	Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
4671	09.05.2001	Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun ile Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4673	12.05.2001	Telgraf ve Telefon Kanunu, Posta, Telgraf ve Telefon İdaresinin Biriktirme ve Yardım Sandığı Hakkında Kanun ile Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4677	13.06.2001	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun
4678	16.06.2001	Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanun
4681	14.06.2001	Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu
4684	20.06.2001	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4688	25.06.2001	Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4689	26.06.2001	Yükseköğretim Kanunu ile Yükseköğretim Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4691	26.06.2001	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu
4693	27.06.2001	Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4697	28.06.2001	Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4699	28.06.2001	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4701	28.06.2001	Millî Müdafaa Mükellefiyet Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4702	29.06.2001	Yükseköğretim Kanunu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu, İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 24.3.1988 Tarihli ve 3418 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bazı Kâğıt ve İşlemlerden Eğitime Katkı Payı Alınması Hakkında Kanun ile Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4706	29.06.2001	Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4708	29.06.2001	Yapı Denetimi Kanunu
4721	22.11.2001	Türk Medenî Kanunu
4724	07.12.2001	Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun
4730	26.12.2001	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4731	28.12.2001	17.08.1999 ve 12.11.1999 Tarihlerinde Meydana Gelen Depremlerden Zarar Görenlerin Vergi Borçları ve Vergi Cezalarının Terkini ile Vergi Usul Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Harçlar Kanunu ve Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında
4733	03.01.2002	Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
4734	04.01.2002	Kamu İhale Kanunu
4735	05.01.2002	Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4736	08.01.2002	Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4737	09.01.2002	Endüstri Bölgeleri Kanunu
4743	30.01.2002	Malî Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4745	07.02.2002	Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, Devlet Memurları Kanunu, Harcırah Kanunu ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4748	26.03.2002	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
4749	28.03.2002	Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun
4751	03.04.2002	Vergi Usul Kanunu, Emlak Vergisi Kanunu ve Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
4752	11.04.2002	Astsubay Meslek Yüksekokulları Kanunu
4756	15.05.2002	Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun, Basın Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4759	23.05.2002	Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4760	06.06.2002	Özel Tüketim Vergisi Kanunu
4761	12.06.2002	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4762	20.06.2002	Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4769	29.07.2002	Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanunu

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4773	09.08.2002	İş Kanunu, Sendikalar Kanunu ile Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4782	02.01.2003	Uluslararası İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Rüşvet Verilmesinin Önlenmesi İçin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4787	06.01.2003	Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun
4791	15.01.2003	Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4810	19.02.2003	Adlî Tıp Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4817	27.02.2003	Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun
4822	06.03.2003	Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4839	03.04.2003	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4842	09.04.2003	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4847	15.04.2003	Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanunu
4848	16.04.2003	Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
4854	24.04.2003	Bazı Kanunlardaki Cezaların İdarî Para Cezasına Dönüştürülmesine Dair Kanun
4856	01.05.2003	Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
4857	22.05.2003	İş Kanunu
4861	28.05.2003	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, Uzman Erbaş Kanunu, Uzman Jandarma Kanunu, Gülhane Askerî Tıp Akademisi Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Askerlik Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4864	29.05.2003	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4865	04.06.2003	Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Kurulması Hakkında
4875	05.06.2003	Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu
4892	12.06.2003	Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4902	18.06.2003	Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ile Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4904	25.06.2003	Türkiye İş Kurumu Kanunu
4905	25.06.2003	Devlet Memurları Kanunu ile Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4911	26.06.2003	Sivil Hava Araçları Üçüncü Şahıs Malî Mesuliyet Sigortasının Ticarî Olarak Temin Edilemeyen Kısmının Devlet Garantisi ile Karşılanması Hakkında Kanun
4915	01.07.2003	Kara Avcılığı Kanunu
4916	03.07.2003	Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4924	10.07.2003	Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4925	10.07.2003	Kara Yolu Taşıma Kanunu
4926	10.07.2003	Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu
4947	16.07.2003	Sosyal Güvenlik Kurumu Teşkilatı Kanunu
4948	17.07.2003	Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Bazı Devlet Büyüklerinin Mezarları Hakkında Kanun
4949	17.07.2003	İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4954	23.07.2003	Türkiye Adalet Akademisi Kanunu
4956	24.07.2003	Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun ve Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerin Değiştirilmesi, Yürürlükten Kaldırılması ve Bu Kanunlara Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
4958	29.07.2003	Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu
4959	29.07.2003	Topluma Kazandırma Kanunu
4962	30.07.2003	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun
4963	30.07.2003	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
4964	30.07.2003	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
4966	31.07.2003	Bazı Kanunlarda ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4968	31.07.2003	540 Sayılı Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4969	31.07.2003	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4970	31.07.2003	Bazı Kanunlarda ve 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4971	01.08.2003	Bazı Kanunlarda ve Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
4982	09.10.2003	Bilgi Edinme Hakkı Kanunu
4999	05.11.2003	Orman Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5000	06.11.2003	Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
5003	19.11.2003	Karayolları Genel Müdürlüğünce Yapılacak Bölünmüş Yol İnşasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Kanun
5005	03.12.2003	Millî Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5015	04.12.2003	Petrol Piyasası Kanunu
5018	10.12.2003	Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu
5020	12.12.2003	Bankalar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
5024	17.12.2003	Vergi Usul Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5027	24.12.2003	2004 Malî Yılı Bütçe Kanunu
5035	25.12.2003	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5043	13.01.2004	Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
5072	22.01.2004	Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişiklerine Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5073	22.01.2004	Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa Göre Gelir veya Aylık Almakta Olanların Gelir ve Aylıklarında Artış ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5079	22.01.2004	Öğretmen ve Eğitim Uzmanı Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Parasız Yatılı veya Burslu Öğrenci Okutma ve Bunlara Yapılacak Sosyal Yardımlara İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5083	28.01.2004	Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun
5084	29.01.2004	Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5085	10.02.2004	Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5101	03.03.2004	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
5102	03.03.2004	Yükseköğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun
5104	04.03.2004	Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi Kanunu
5105	04.03.2004	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5148	27.04.2004	Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerle Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Kamu İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5149	28.04.2004	Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun
5162	05.05.2004	Toplu Konut Kanununda ve Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Toplu Konut İdaresi Başkanlığına Ait Bölümünde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5174	18.05.2004	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu
5175	25.05.2004	Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5176	25.05.2004	Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5177	26.05.2004	Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
5184	03.06.2004	Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5185	03.06.2004	Yalova Termal Kaplıcalarının İşletilmesi ve Kaplıcaların İnkişafı İşlerinin Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletine Bağlı Hükmî Şahsiyeti Haiz Bir Teşekküle Devri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5188	10.06.2004	Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun
5189	16.06.2004	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5192	17.06.2004	Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5195	22.06.2004	Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5198	24.06.2004	Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu, Sosyal Sigortalar Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5199	24.06.2004	Hayvanları Koruma Kanunu
5200	29.06.2004	Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu
5204	30.06.2004	Millî Eğitim Temel Kanunu ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
5205	30.06.2004	Yapı Denetimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanan
5216	10.07.2004	Büyükşehir Belediyesi Kanunu
5217	14.07.2004	Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5219	14.07.2004	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5220	14.07.2004	Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5221	14.07.2004	Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun
5222	14.07.2004	Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5223	14.07.2004	Devlet Memurları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
5224	14.07.2004	Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun
5225	14.07.2004	Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5226	14.07.2004	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5228	16.07.2004	Bazı Kanunlarda ve 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5230	16.07.2004	Pamukbank Türk Anonim Şirketinin Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketine Devri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
5233	17.07.2004	Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun
5234	17.09.2004	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5235	26.09.2004	Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun
5237	26.09.2004	Türk Ceza Kanunu
5251	27.10.2004	Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
5252	04.11.2004	Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun
5253	04.11.2004	Dernekler Kanunu
5256	10.11.2004	Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
5258	24.11.2004	Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun
5262	01.12.2004	Organik Tarım Kanunu
5263	01.02.2004	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
5266	02.12.2004	Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5271	04.12.2004	Ceza Muhakemesi Kanunu
5272	07.12.2004	Belediye Kanunu
5273	08.12.2004	Arsa Ofisi Kanunu ve Toplu Konut Kanununda Değişiklik Yapılması ile Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün Kaldırılması Hakkında Kanun
5275	13.12.2004	Ceza ve Güvenlik Tedbirlerin İnfazı Hakkında Kanun
5281	30.12.2004	Vergi Kanunlarının Yeni Türk Lirasına Uyumu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5283	06.01.2005	Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesine Dair Kanun
5286	13.01.2005	Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5300	10.02.2005	Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu
5302	22.02.2005	İl Özel İdaresi Kanunu
5304	22.02.2009	Kadastro Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5307	02.03.2005	Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu
5310	02.03.2005	Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5312	03.03.2005	Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale e Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun
5320	23.03.2005	Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun
5326	30.03.2005	Kabahatler Kanunu
5335	21.04.2005	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5340	28.04.2005	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5345	05.05.2005	Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
5346	10.05.2005	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun
5350	12.05.2005	Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5352	25.05.2005	Adlî Sicil Kanunu
5355	26.05.2005	Mahallî İdare Birlikleri Kanunu
5362	07.06.2005	Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu
5363	14.06.2005	Tarım Sigortaları Kanunu
5366	16.06.2005	Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun
5368	16.06.2005	Lisanslı Harita Kadastro Mühendisleri ve Büroları Hakkında Kanun
5369	16.06.2005	Evrensel Hizmet Kanunu
5371	21.06.2005	Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu, Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun, Devlet Memurları Kanunu ve Tababet ve Şuabat-ı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun ile Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5376	29.06.2005	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5378	01.07.2005	Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5386	02.07.2005	Sosyal Sigortalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5391	02.07.2005	İl Özel İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5393	03.07.2005	Belediye Kanunu
5398	03.07.2005	Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5402	03.07.2005	Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanunu
5403	03.07.2005	Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu
5411	19.10.2005	Bankacılık Kanunu
5413	20.10.2005	Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu ve Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5428	29.10.2005	Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun
5429	10.11.2005	Türkiye İstatistik Kanunu
5431	10.11.2005	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
5432	17.11.2005	Bilgi Edinme Hakkı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5433	30.11.2005	Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5435	22.12.2005	Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5436	22.12.2005	Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5441	28.12.2005	Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 867 ve 170 Sayılı Kanunlara Tabi İşletmeler Dışında Kalan Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına, Ziraat Vekâletine Merbut Bazı Mektep ve Müesseselerin Suret-i İdaresi Hakkında Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun
5442	28.12.2005	Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5443	28.12.2005	Köy Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5445	29.12.2005	Mahallî İdare Birlikleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5449	25.01.2006	Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun
5450	26.01.2006	Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Bağlı Okulların Millî Eğitim Bakanlığına Devredilmesi ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5454	08.02.2006	T. C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'dan Aylık veya Gelir Almakta Olanlara Ek Ödeme Yapılması ile Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur'dan Aylık veya Gelir Almakta Olanlara Ödenen Gelir ve Aylıklarda 2006 Yılında Yapılacak Artışlar ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5455	08.02.2006	Emniyet Genel Müdürlüğüne Ait Araç, Gereç, Mal ve Malzemenin Satış, Hibe, Hek ve Hurda Durum ve İşlemleri ile Hizmet Satışına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5458	22.02.2006	Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5459	22.02.2006	Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sâri Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5467	01.03.2006	Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5471	07.03.2006	Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları ile Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun ile 2006 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5472	08.03.2006	Bankacılık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5473	21.03.2006	Değişik Adlar Altında İlave Ödemesi Bulunmayan Memurlara ve Sözleşmeli Personele Ek Ödeme Yapılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5481	05.04.2006	Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
5488	18.04.2006	Tarım Kanunu
5490	25.04.2006	Nüfus Hizmetleri Kanunu
5491	26.04.2006	Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5498	10.05.2006	Gülhane Askerî Tıp Akademisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
5502	16.05.2006	Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu
5503	17.05.2006	Türkiye İstatistik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5504	18.05.2006	Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5510	31.05.2006	Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
5520	13.06.2006	Kurumlar Vergisi Kanunu
5523	21.06.2006	Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Kurulması Hakkında Kanun
5528	28.06.2006	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5532	29.06.2006	Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5536	29.06.2006	Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5538	01.07.2006	Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelere Eklenmesi ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5540	01.07.2006	Dâhiliye Memurları Kanunu, İl İdaresi Kanunu, İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5543	19.09.2006	İskân Kanunu
5544	21.09.2006	Meslekî Yeterlilik Kurumu Kanunu
5549	11.10.2006	Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun
5553	31.10.2006	Tohumculuk Kanunu
5560	06.12.2006	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
5561	12.12.2006	Sosyal Sigortalar Kanunu ile Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5568	26.12.2006	Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Hesabının Tasfiyesi ve Bu Hesaptan Yapılacak Ödemelere Dair Kanun, Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Belediye Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5570	27.12.2006	Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullandırılmasına Dair Kanun
5571	28.12.2006	Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Seyahat Acenteleri ve Seyahat Acenteleri Birliği Kanunu ile Turizmi Teşvik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5576	25.01.2007	Petrol Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5577	25.01.2007	Devlet İhale Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5580	08.02.2007	Özel Öğretim Kurumları Kanunu
5582	21.02.2007	Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5583	22.02.2007	Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5589	01.03.2007	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5590	01.03.2007	Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5593	01.03.2007	Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5594	06.03.2007	Büyükşehir Belediyesi Kanunu, Belediye Kanunu, İl Özel İdaresi Kanunu ve Mahallî İdare Birlikleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5595	06.03.2007	İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5597	08.03.2007	Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5602	14.03.2007	Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun
5604	15.03.2007	Malî Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun
5607	21.03.2007	Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu
5611	27.03.2007	Emniyet Teşkilatı Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5614	28.03.2007	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5615	28.03.2007	Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5620	04.04.2007	Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5622	05.04.2007	Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünün Gümrük Müsteşarlığına Bağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5625	18.04.2007	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5627	18.04.2007	Enerji Verimliliği Kanunu
5628	25.04.2007	Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5648	04.05.2007	Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
5651	04.05.2007	İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5653	05.05.2007	Yunus Emre Vakfı Kanunu
5655	09.05.2007	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5664	22.05.2007	Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanun
5667	24.05.2007	Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketince Devlet İç Borçlanma Senedi Satışı Adı Altında Toplanan Tutarların Ödenmesi Hakkında Kanun
5668	24.05.2007	Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanunu
5670	25.05.2007	Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5673	27.05.2007	Köy Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5674	27.05.2007	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun
5680	01.06.2007	Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5683	03.06.2007	Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5684	03.06.2007	Sigortacılık Kanunu
5686	03.06.2007	Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu
5698	16.10.2007	Sosyal Sigortalar Kanunu, Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5706	02.11.2007	İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Hakkında Kanun
5710	09.11.2007	Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun
5715	21.11.2007	Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanunu
5717	22.11.2007	Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukukî Yön ve Kapsamına Dair Kanun
5719	29.11.2007	Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5726	27.12.2007	Tanık Koruma Kanunu
5728	23.01.2008	Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5737	20.02.2008	Vakıflar Kanunu
5738	21.02.2008	Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanun
5739	26.02.2008	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5741	26.02.2008	Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5743	26.02.2008	Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5745	27.02.2008	375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5746	28.02.2008	Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun
5747	06.03.2008	Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5749	13.03.2008	Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5752	03.04.2008	Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğünün Yeniden Yapılandırılması ile Tütün ve Tütün Mamullerinin Üretimine, İç ve Dış Alım ve Satımına, 4046 Sayılı Kanunda ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5754	17.04.2008	Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5757	24.04.2008	Emniyet Teşkilatı Kanunu, Devlet Memurları Kanunu ve Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5758	24.04.2008	Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5761	07.05.2008	Turizmi Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5762	09.05.2008	Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun ile Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5763	15.05.2008	İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5766	04.06.2008	Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5767	11.06.2008	Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu ile Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5768	11.06.2008	Askerlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5772	18.06.2008	Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5774	24.06.2008	Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanun
5779	02.07.2008	İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun
5784	09.07.2008	Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5785	10.07.2008	Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5787	16.07.2008	Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5791	23.07.2008	Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun ile Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5793	24.07.2008	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5794	30.07.2008	Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5797	31.07.2008	Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
5798	31.07.2008	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5809	05.11.2008	Elektronik Haberleşme Kanunu
5810	12.11.2008	Serbest Bölgeler Kanunu ile Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5812	20.11.2008	Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5818	26.11.2008	Ziraî Mücadele ve Ziraî Karantina Kanunu ile Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

KANUNLAR

Sayısı	Tarihi	Adı
5830	07.01.2009	Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Devlet Memurları Kanunu ve Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5831	15.01.2009	Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5835	04.02.2009	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5837	05.02.2009	Askerlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5838	18.02.2009	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER

Sayısı	Adı
2	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bu Kanunun 1327 Sayılı Kanunla Değişik Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
5	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 2 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname
35	Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
72	Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
77	Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kurulmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname
78	Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
91	Menkul Kıymetler Borsaları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
110	Türkiye Elektrik Kurumu Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
124	Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdarî Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
178	Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
180	Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER

Sayısı	Adı
181	Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
190	Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
199	657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
209	13.12.1983 Tarihli ve 180 Sayılı Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Hükümlerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
210	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 181 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname
217	Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
231	Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
233	Kamu İktisadî Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
234	Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
241	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileriyle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
243	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
260	2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi ve Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
269	241 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve 6245 Sayılı Harcırah Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
270	Yüksek Hâkimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
281	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ve Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
285	Olağanüstü Hâl Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
293	29.03.1984 Tarihli ve 2992 Sayılı, 13.05.1981 Tarihli ve 2461 Sayılı, 12.06.1979 Tarihli ve 2247 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER

Sayısı	Adı
294	17.07.1963 Tarihli ve 278 Sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
301	2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun İki Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname
306	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
307	10.10.1984 Tarihli ve 3056 Sayılı Kanunun Bazı Maddeleri ile 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
311	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
312	3056 Sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 21'inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname
318	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
320	Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
322	Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
331	657 ve 3056 Sayılı Kanunlar ile 233 ve 320 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
346	2949, 3202 ve 7471 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
351	Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
366	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ve 3466 Sayılı Uzman Jandarma Kanununda Yer Alan Aylık Gösterge Rakamlarının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
367	Bakanlıklarda ve Bağlı Kuruluşlarda Avrupa Topluluğuyla İlgili Birimler Kurulması ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
368	Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER

Sayısı	Adı
375	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
376	2629 Sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam, Hizmetleri Tazminat Kanunu ve 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 13'üncü Maddesinin (D) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
378	Pasaport Kanunu, Devlet Memurları Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Yükseköğretim Personel Kanunu ve Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile 190 ve 281 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
383	Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
388	Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
399	Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
408	T.C.Emekli Sandığı Kanunu ile 233 ve 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
409	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
412	Toplu Konut Kanununa Bazı Maddeler Eklenmesi ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvelde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname
417	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
418	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
420	Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER

Sayısı	Adı
422	1211 Sayılı Kanun ile 2547 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması ve Kadının Statüsü ve Sorunları Başkanlığının Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
432	Olağanüstü Hâl Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5'inci Maddesinin Son Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname
441	Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
444	Başbakanlık Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
449	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
451	Harcırah Kanununun 33'üncü Maddesinin (B) Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
453	Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 58'inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
475	Devlet Memurları Kanunu, Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
476	T. C. Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
478	2879 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Teşkilatı Kanunu ile 2919 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
485	Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
486	Memurlar ile Diğer Bazı Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
491	Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
492	Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname
497	Türkiye Bilimler Akademisinin Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER

Sayısı	Adı
499	926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3563 Sayılı Harp Akademileri Kanunu, 2629 Sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu, 205 Sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu, 1468 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde Astsubay Nasbedilenlere Giyecek ve Teçhizat Verilmesi Hakkında Kanun, 4608 Sayılı Muvazzaf Subay ve Askerî Memullara Verilecek Elbise ve Teçhizat Hakkında Kanun ve 211 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
516	Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname
527	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
536	Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
540	Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
542	Arsa Ofisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
543	Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname
544	Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
546	5434 Sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanunu, 29.02.1984 Tarihli ve 2983 Sayılı, 28.05.1986 Tarihli ve 3291 Sayılı Kanunlar ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması ve 30.05.1994 Tarihli ve 531 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname
547	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
549	22.01.1990 Tarihli ve 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER

Sayısı	Adı
557	Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
558	Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
562	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
563	Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname
568	Türk Silahlı Kuvvetleri Personeli Ölüm Yardımı Ödeneğinin Artırılması ve Bazı Sınıflara Hizmet Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
570	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
571	Özürlüler İdaresi Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
572	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname
576	Doğal Afetlerde Yapılacak Yardımların Düzenlenmesi ile Vergilerin Ödeme Sürelerinin Uzatılmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
579	Millî Piyango Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında KHK`ye Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname
581	Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair 7269 Sayılı Kanun ile Mera Kanunu, Muhasebe-i Umumiye Kanunu, 2886 Sayılı Kanun ile İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
582	Afetten Doğan Zararların Giderilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
587	Zorunlu Deprem Sigortasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
589	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
596	Sivil Savunma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER

Sayısı	Adı
600	Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
602	Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
608	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Devlet Memurları Kanunu ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
624	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname
626	Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
631	Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Malî ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

TÜZÜKLER

Resmî Gazete	Adı
08.11.1951-7951	Vazife Malullüklerini Belirten Usul ve Belgeler Hakkında Tüzük
15.8.1953-8485	Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkındaki Nizamname
11.01.1974-14765	İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü
17.03.1985-18697	Türk Bayrağı Tüzüğü
19.06.2002-24790	Tıpta Uzmanlık Tüzüğü
03.01.2001-24276	Tasfiye Tüzüğü

BAKANLAR KURULU KARARLARI

Tarihi	Sayısı	Konusu
08.01.1336	3747	Emval-i metruke kanunları gereğince, Vakıf İdaresi ile Hazine adına tescil edilen yerlerin sahiplerine iadesine ilişkin ve T.B.M.M.'nce, 14 Eylül 1338 tarih ve 284 sayılı Kararla reddedilen Kararname
12.08.1961	5/1560	"1389 Sayılı Kanuna Göre Vekâlet Ücreti Tevzi Yönetmeliği"nin yürürlüğe konulması
13.07.1953	4/1053	"Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkındaki Nizamname"nin yürürlüğe konulması
27.07.1973	7/6913	"Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği"nin yürürlüğe konulması
20.05.1975	7/10036	"Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in yürürlüğe konulması
06.06.1978	7/15754	"Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar"ın yürürlüğe konulması
19.01.1983	83/6022	"Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in yürürlüğe konulması
27.06.1983	83/6510	"Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik"nin yürürlüğe konulması
07.08.1989	89/14425	Devlet Yatırım Bankasının, Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi adıyla yeniden düzenlenmesiyle ilgili Karar.
08.11.1994	94/6302	Devlet Memurları Kanunundaki kıdem aylığının hesabına esas alınan gösterge rakamlarının yükseltilmesi
19.02.1998	98/10668	Devlet Memurları Kanunundaki ek gösterge tablosuna "Başbakanlık merkez teşkilatında araştırmacı" unvanının eklenmesi

BAKANLAR KURULU KARARLARI

Tarihi	Sayısı	Konusu
07.09.1999	99/13385	Devlet Memurları Kanunundaki ek gösterge tablosuna "Savunma sekreteri " unvanının eklenmesi
24.11.2000	2000/1724	"Tasfiye Tüzüğü"nün yürürlüğe konulması
14.05.2001	2001/2312	T. C. Ziraat Bankası Anonim Şirketi, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin görev zararı alacaklarının tasfiye edilmesi
14.05.2001	2001/2473	"Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in yürürlüğe konulması
02.08.2002	2002/4635	"Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in yürürlüğe konulması
24.12.2002	2002/5037	"4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslar"ın yürürlüğe konulması
24.12.2002	2002/5038	"4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Mal Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslar"ın yürürlüğe konulması
24.12.2002	2002/5039	"4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Yapım İşlerine İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslar"ın yürürlüğe konulması
17.01.2003	2003/5210	"4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Mal Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar"ın yürürlüğe konulması
03.04.2003	2003/5443	"Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in yürürlüğe konulması
04.11.2003	2003/6392	Millî Savunma Bakanlığınca, Kamu İhale Kanununun 3'üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılacak ihalelere ilişkin "Esaslar"ın yürürlüğe konulması

BAKANLAR KURULU KARARLARI

Tarihi	Sayısı	Konusu
19.04.2004	2004/7173	Devlet Memurları Kanunundaki ek gösterge tablosuna "Gümrükler başmüdürü (Ankara, İstanbul, İzmir), Gümrükler muhafaza başmüdürü (Ankara, İstanbul, İzmir) " unvanının eklenmesi
28.04.2004	2004/7221	"4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar"ın yürürlüğe konulması
18.05.2004	2004/7631	Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılacak ihalelere ilişkin ekli Esaslar'ın yürürlüğe konulması
14.09.2004	2004/8030	"İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esaslar"ın yürürlüğe konulması
18.04.2005	2005/8771	"4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Mal Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar"ın yürürlüğe konulması
03.05.2005	2005/8844	"Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği"nin yürürlüğe konulması
30.12.2005	2005/9912	"Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik "in yürürlüğe konulması
30.12.2005	2005/9913	"Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik"in yürürlüğe konulması
06.01.2006	2006/9972	"Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik"in yürürlüğe konulması
26.04.2006	2006/10397	"Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar"ın yürürlüğe konulması
26.06.2006	2006/10654	"İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik"in yürürlüğe konulması

BAKANLAR KURULU KARARLARI

Tarihi	Sayısı	Konusu
03.07.2006	2006/10656	"Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik"in yürürlüğe konulması
07.08.2006	2006/10876	"Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in yürürlüğe konulması
23.08.2006	2006/10932	"Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşlenme Ücretleri Hakkında Yönetmelik"in yürürlüğe konulması
13.09.2006	2006/10970	"Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik"in yürürlüğe konulması
27.09.2006	2006/11058	"Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik"in yürürlüğe konulması
03.10.2006	2006/11042	Millî Savunma Bakanlığınca, Kamu İhale Kanunun 3'üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılacak ihalelerle ilişkin 04.11.2003 tarih ve 2003/6392 Kararnamenin eki "Esaslar"da değişiklik yapılması hakkındaki "Esaslar'ın yürürlüğe konulması
28.12.2006	2006/11545	"Taşınır Mal Yönetmeliği"nin yürürlüğe konulması
04.04.2007	2007/11963	Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruşta Yer Alan Yeni İbarelerinin Kaldırılmasına ve Uygulama Esaslarına İlişkin Karar
09.07.2007	2007/12379	"Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in yürürlüğe konulması
29.05.2008	2008/13728	Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları dışındaki vakıf üniversiteleri dâhil sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları tarafından, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen sağlık hizmetleri bedeline ek olarak alınabilecek ilave ücretin belirlenmesi
26.05.2008	2008/13761	Bazı yatırımlarda uygulanacak fiyat farkı esaslarının belirlenmesine ilişkin Kararın yürürlüğe konulması

BAKANLAR KURULU KARARLARI

Tarihi	Sayısı	Konusu
29.05.2008	2008/13728	Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları dışındaki vakıf üniversiteleri dâhil sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları tarafından, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen sağlık hizmetleri bedeline ek olarak alınabilecek ilave ücretin belirlenmesi
15.09.2008	2008/14247	"Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik"in yürürlüğe konulması
22.09.2008	2008/14173	"Kısa Vadeli Sigorta Kolları Prim Tarifesi"nin yürürlüğe konulması
22.09.2008	2008/14174	"Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdarî Para Cezası Borçlarının Hak Edişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelik"in yürürlüğe konulması
18.11.2008	2008/14374	"İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik"in yürürlüğe konulması
16.12.2008	2008/14447	"4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Kapsamındaki Yapım İşlerinde Beklenmeyen Fiyat Artışları Nedeniyle Uygulanacak İlave Fiyat Farkı Esasları"nın yürürlüğe konulması
13.02.2009	2009/14667	Millî Savunma Bakanlığınca, Kanunun 3'üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılacak ihalelerle ilişkin 04.11.2003 tarih ve 2003/6392 Kararnamenin eki "Esaslar"da değişiklik yapılması hakkındaki "Esaslar"ın yürürlüğe konulması

KAMU İHALE KURULU KARARLARI

Tarihi	Sayısı	Konusu
12.12.2002	2002/DK-8	"Yerli malı"nın belirlenmesine ilişkin esaslar
20.12.2002	2002/DK-15	Kamu İhale Kurumu için sözleşme bedellerinden alınan ücretler
20.12.2002	2002/DK-16	İhalelere katılmaktan yasaklama

KAMU İHALE KURULU KARARLARI

Tarihi	Sayısı	Konusu
14.01.2003	2003/DK.D-5	"Kamu İhale Kurulu Üyeleri ile Kamu İhale Kurumu Personelinin Uyacakları Meslek İlkeleri"nin tespiti
17.01.2003	2003/DK.D-8	Sözleşmelerin devredilmesi
07.04.2003	2003/DK.D-105	Kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama
22.04.2003	2003/DK.D-129	Haklarında kamu davası açılmış idare görevlilerinin ihale işlerinde çalıştırılmamaları
13.06.2003	2003/DK.L-185	Kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olup olmama konusundaki teyitler
19.06.2003	2003/DK.D-192	"4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesinin € Bendine Göre Yapılacak Alımlarda Uygulanacak Esas ve Usuller"in tespiti
05.09.2003	2003/DK.D-258	"4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesinin € Bendine Göre Yapılacak Alımlarda Uygulanacak Esas ve Usuller"in tespiti
27.10.2003	2003/DK.D-371	Kamu İhale Kurumundan görüş istemenin ancak; idarelerin bağlı, ilgili veya ilişikli bakanlık tarafından yapılması hâlinde değerlendirebileceği
13.11.2003	2003/DK.D-436	"Kamu İhale Kurulu Üyeleri ile Kamu İhale Kurumu Personelinin Uyacakları Meslek İlkeleri"nin tespiti
04.12.2003	2003/DK.D-458	Kamu İhale Bülteni ile ilgili genel esaslar
13.04.2007	2007/DK.D-54	4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10'uncu maddesinde belirtilen gerçeğe aykırı hususlar içeren taahhütnameler
16.10.2008	2008/DK.D-120	İş kazası ve meslek hastalıkları sigorta primleri

YÖNETMELİKLER

Resmî Gazete	Adı
00.00.0000-00000	Ayniyat Talimatnamesi
31.08.1961-10894	1389 Sayılı Kanuna Göre Vekâlet Ücreti Tevzi Yönetmeliği
06.09.1961-10899	Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliği

YÖNETMELİKLER

Resmî Gazete	Adı
11.08.1973-14622	Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği
29.06.1975-00000	Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
22.12.1978-16497	Bütçe Kontrolörleri Görev ve Çalışma Yönetmeliği
17.10.1979-16787	Maliye Bakanlığı Devlet Bütçe Uzmanları Görev ve Çalışma Yönetmeliği
07.08.1981-17421	Türk Silahlı Kuvvetleri Ödül Yönetmeliği
18.03.1983-00000	Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
13.08.1983-18134	Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik
30.10.1983-18206	Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği
16.12.1984-18607	Devlete Ait Taşınmaz Mal Satış, Trampa, Kiraya Verme, Mülkiyetin Gayri Aynî Hak Tesis, Ecrimisil ve Tahliye Yönetmeliği
30.01.1987-19357	Dış Ülkelerdeki Kuruluşların Yerel İhtiyaçlarının Sağlanmasına Ait Yönetmelik
08.06.1988-19836	Pul ve Değerli Kâğıtların Bayiler ve Yetkili Memurlar Vasıtası ile Sattırılmasına ve Bayilere Satış Aidatı Verilmesine Dair Yönetmelik
07.06.1989-20188	Maliye Bakanlığı Muhasebat Kontrolörleri Görev ve Çalışma Yönetmeliği
14.01.1990-20402	Devlet Muhasebesi Genel Yönetmeliği
14.01.1990-20402	Devlet Muhasebesi Muamelat Yönetmeliği
00.00.0000-00000	Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Yapılacak Harcamalar İçin Verilen Avans ve Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik
18.01.1993-21469	Nakdî Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmelik
05.07.1995-22334	Muhasebat Genel Müdürlüğü Muhasebe Denetmenleri Görev ve Çalışma Yönetmeliği
09.07.1995-22338	Muhasebat Genel Müdürlüğü Devlet Muhasebe Uzmanları Görev ve Çalışma Yönetmeliği
08.06.2001-24426	Eskimiş, Solmuş, Yırtılmış ve Kullanılamayacak Duruma Gelmiş Bayrakların Yok Edilmesi Usul ve Esaslarını Gösterir Yönetmelik

YÖNETMELİKLER

Resmî Gazete	Adı
15.06.2001-24433	Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
19.07.2001-24467	Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü Muhasebe Uzmanlığı Görev, Çalışma ve Atama Yönetmeliği
11.07.2002-24812	Dış Proje Kredilerinin Dış Borç Kaydı, Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik
29.08.2002-24861	Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
19.12.2002-24968	Hizmet Alımları Muayene ve Kabul Yönetmeliği
19.12.2002-24968	Danışmanlık Hizmet Alımları Muayene ve Kabul Yönetmeliği
19.12.2002-24968	Mal Alımları Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik
19.12.2002-24968	Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği
24.12.2002-24973	Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliği
17.04.2003-25082	Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
11.09.2003-25226	Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği
11.09.2003-25226	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği
11.09.2003-25226	Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği
11.09.2003-25226	Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği
08.06.2004-25486	Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
08.06.2004-25486	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
08.06.2004-25486	Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
08.06.2004-25486	Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
15.07.2004-25523	4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesinin (h) Bendinde Belirtilen Alımlara İlişkin Yönetmelik

YÖNETMELİKLER

Resmî Gazete	Adı
13.08.2004-25552	Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
06.01.2005-25692	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
17.02.2005-25730	Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
17.02.2005-25730	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
13.05.2005-25814	Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
08.06.2005-25839	Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
22.06.2005-25853	Mal Alımları Denetim Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
22.06.2005-25853	Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
22.06.2005-25853	Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
22.06.2005-25853	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
22.06.2005-25853	Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
25.09.2005-25947	Afet Harcamaları Yönetmeliği
08.10.2005-25970	İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
08.10.2005-25970	İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği
25.11.2005-26004	Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
07.12.2005-26016	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
31.12.2005-26040	Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
31.12.2005-26040	Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği
21.01.2006-26056	Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

YÖNETMELİKLER

Resmî Gazete	Adı
21.01.2006-26056	Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
18.02.2006-26084	Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
26.02.2006-26092	Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
26.02.2006-26092	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
26.02.2006-26092	Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
26.02.2006-26092	Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
10.03.2006-26104	Mahallî İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
17.03.2006-26111	Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik
26.04.2006-26150	Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun Kapsamında Mal ve Hizmet Alımına İlişkin Yönetmelik
26.04.2006-26150	Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
26.05.2006-26179	Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
12.07.2006-26226	İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
17.07.2006-26231	Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik
02.10.2006-26307	Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik
10.10.2006-26315	Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik
14.10.2006-26319	Belediyelerin Kentsel Altyapı İhtiyaçları İçin Tahsis Edilen Ödeneğin Kullanımına İlişkin Yönetmelik
15.10.2006-26320	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
15.10.2006-26320	Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
19.10.2006-26324	Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
30.12.2006-26392	Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği

YÖNETMELİKLER

Resmî Gazete	Adı
18.01.2007-26407	Taşınır Mal Yönetmeliği
23.01.2007-26412	Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşlenme Ücretleri Hakkında Yönetmelik
01.05.2007-26509	Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
19.06.2007-26557	Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik
20.07.2007-26588	Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
14.08.2007-26613	Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
14.08.2007-26613	Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
14.08.2007-26613	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
14.08.2007-26613	Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
25.08.2007-26624	Malî Hizmetler Uzmanlığı Yönetmeliği
12.09.2007-26641	Çerçeve Sözleşme İhalelerinde Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik
30.10.2007-26685	5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Kaçak Eşya Yakalanması Hâlinde Muhbir ve El Koyanlara İkramiye Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
31.12.2007-26743	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
05.04.2008-26838	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
05.04.2008-26838	Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
05.04.2008-26838	Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
16.04.2008-26849	Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
05.07.2008-26927	Dış Proje Kredilerinin Dış Borç Kaydı, Bütçeleştirilmesi ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
05.07.2008-26927	Dış Proje Kredilerinin Dış Borç Kaydına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik

YÖNETMELİKLER

Resmî Gazete	Adı
05.07.2008-26927	Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik
23.08.2008-26976	Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
28.08.2008-26981	Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliği
28.08.2008-26981	Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği
25.09.2008-27008	Sosyal Güvenlik Yüksek Danışma Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
27.09.2008-27010	Fiilî Hizmet Süresi Zammı Uygulamasının Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
27.09.2008-27010	Kamu İdarelerinin Denetim Elemanlarınca Yapılacak Tespitler Hakkında Yönetmelik
27.09.2008-27010	Sosyal Güvenlik Kurumu Asgarî İşçilik Tespit Komisyonunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
27.09.2008-27010	Fazla veya Yersiz Ödemelerin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
27.09.2008-27010	Sosyal Güvenlik Kurumunca 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna Göre Kullanılacak Yetkilere İlişkin Yönetmelik
27.09.2008-27010	Serbest Muhasebeci Malî Müşavirler ile Yeminli Malî Müşavirlerce İş Yeri Kayıtlarının İncelenmesi Hakkında Yönetmelik
11.10.2008-27021	Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun Görev, Yetki, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
11.10.2008-27021	Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği
23.10.2008-27033	Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
12.11.2008-27052	Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
12.11.2008-27052	Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
18.11.2008-27058	Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmelik
19.11.2008-27059	Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
21.11.2008-27061	Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YÖNETMELİKLER

Resmî Gazete	Adı
25.11.2008-27065	Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik
20.12.2008-27086	İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
20.12.2008-27086	İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
03.01.2009-27099	İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik
07.02.2009-27134	Sağlık Hizmeti Sunan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu Kapsamındaki İdarelerin Teşhis ve Tedaviye Yönelik Olarak Birbirlerinden Yapacakları Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Yönetmelik

KAMU İHALE TEBLİĞLERİ

Resmî Gazete Tarihi	Konusu
25.07.2005	Kamu İhale Genel Tebliği
11.11.2005	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
02.12.2005	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
22.02.2006	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
06.06.2006	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
15.10.2006	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
19.10.2006	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
19.12.2006	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
14.08.2007	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
18.04.2008	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
15.05.2008	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
25.10.2008	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
09.01.2009	Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
28.01.2009	İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Tebliğ
04.02.2009	4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Kapsamındaki Yapım İşlerinde Beklenmeyen Fiyat Artışları Nedeniyle Uygulanacak İlave Fiyat Farkı Esaslarının Uygulanmasına İlişkin Tebliğ

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU TEBLİĞLERİ

Resmî Gazete	Adı
29.12.2005-26038	Yapım İşlerinde İş Deneyiminde Değerlendirilecek Benzer İşlere Dair Tebliğ
07.12.2006-26369	Genel Sağlık Sigortası Kapsamında Uygulanan "Medula" Sistemi Hakkında Tebliğ
07.12.2006-26369	Kamu İdarelerinde Çalışanlar ile Bunların Bakmakla Yükümlü Olduğu Kişilerin Tesciline İlişkin Tebliğ
28.09.2008-27011	Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ
28.09.2008-27011	Kısa Vadeli Sigorta Kolları Uygulama Tebliği
28.09.2008-27011	5510 Sayılı Kanunun 8'inci Maddesinin Yedinci Fıkrasının Uygulanması Hakkında Tebliğ
28.09.2008-27011	İsteğe Bağlı Sigorta İşlemleri Hakkında Tebliğ
28.09.2008-27011	5510 Sayılı Kanun Gereğince Sigortalı Sayılanlar, Sayılmayanlar, Sigortalılığın Başlangıcı, Kuruma Bildirilmesi ve Sona Ermesi Hakkında Tebliğ
28.09.2008-27011	5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Uyarınca İş Yerlerinin Tesciline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ
28.09.2008-27011	5510 Sayılı Kanun Gereğince Genel Sağlık Sigortalısı Sayılanlar, Sayılmayanlar, Sigortalılığın Başlangıcı, Kuruma Bildirilmesi Hakkında Tebliğ
28.09.2008-27011	Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ
28.09.2008-27011	İşverenlere Verilen Devlet Yardımı, Teşvik ve Desteklerde Sosyal Güvenlik Kurumundan Alınacak Borcu Yoktur Belgesinin Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğ
28.09.2008-27011	5510 Sayılı Kanunun 4'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) Bentleri Kapsamındaki Sigortalılar ile Sadece Genel Sağlık Sigortasına Tabi Sigortalıların Prime Esas Tutulacak Kazançlarına Dair Tebliğ
28.09.2008-27011	5510 Sayılı Kanunun 100'üncü Maddesinin Uygulanması Hakkında Tebliğ
28.09.2008-27011	Gelir/Aylık Ödeme ve Yoklama İşlemleri Hakkında Tebliğ

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU TEBLİĞLERİ

Resmî Gazete	Adı
28.09.2008-27011	5510 Sayılı Kanunun 4'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) Bendi Kapsamında Sigortalı Olanlar ile Hak Sahiplerinin Tahsis İşlemlerine İlişkin Tebliğ
28.09.2008-27011	5510 Sayılı Kanunun 4'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) Bendi Kapsamında Sigortalı Olanlar ile Bunların Hak Sahibi Çocuklarının Maluliyet İşlemleri Hakkında Tebliğ
28.09.2008-27011	İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası Bakımından İşverenin, Üçüncü Kişilerin ve Sigortalıların Sorumluluğu ile Peşin Sermaye Değerlerinin Hesaplanmasıyla İlgili İşlemler Hakkında Tebliğ
29.09.2008-27012M	2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği
09.10.2008-27019	Kamu Görevlilerinin Maluliyet İşlemleri Hakkında Tebliğ
09.10.2008-27019	Sigortalının Ölümünde Hak Sahibi Olan Ana ve Babaya Aylık Bağlanmasının Tespitine İlişkin Tebliğ
09.10.2008-27019	Kamu Görevlilerinin Tahsis Yardımlarına İlişkin Tebliğ
09.10.2008-27019	Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (c) Bendi Kapsamında Çalışan Sigortalıların Prime Esas Kazancının Tespitine İlişkin Tebliğ
22.10.2008-27032	2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
22.10.2008-27032	Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının KDV İade Alacağından Mahsup Edilmesi Suretiyle Ödenmesi Hakkında Tebliğ
22.10.2008-27032	Ruhsat Vermeye Yetkili Mercilerce Verilen Ruhsatların Sosyal Güvenlik Kurumuna Gönderilmesi ile Geçici İskân veya Yapı Kullanma İzin Belgesinin Verilmesinde İlişiksizlik Belgesinin Aranılması Hakkında Tebliğ
23.11.2008-27063	Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Deşiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
25.12.2008-27091	Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Deşiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
31.12.2008-27032	2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU TEBLİĞLERİ

Resmî Gazete	Adı
17.01.2009-27113	2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
14.01.2009-27110	5510 Sayılı Kanun Gereğince Kendi Adına ve Hesabına Bağımsız Çalışanlardan 5 Yılı Aşan Süreye İlişkin Prim Borcu Bulunanlar İçin Yapılacak İşlemler Hakkında Tebliğ
29.01.2009-27125	2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
31.01.2009-27127	2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

MİLLÎ EMLAK GENEL TEBLİĞLERİ

Sayısı	Tarihi	Konusu
127	29.03.1985	3091 sayılı Kanun
237	05.09.1998	İnşaat yasağı getirilmiş taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının maliklerine verilen kıymet belgeleri
252	26.03.2001	237 sayılı Millî Emlak Genel Tebliğinin yürürlüğünün durdurulması
313	29.08.2007	Taşınmaz mal satışları

YARGI KARARLARI

Tarihi	Sayısı	Makam ve Konu
30.09.1981	E.1979/1-167, K.1981/656	Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun sahipsiz malların kamu malı niteliği kazanması için herhangi bir hukuk normunun gerekmediği konusundaki Kararı.
05.02.1992	E.1990/22, K.1992/6	657 sayılı Devlet Memurları Kanununa eklenen III sayılı Ek Gösterge Cetvelin iptaliyle ilgili Anayasa Mahkemesi Kararı
18.11.1998	E.1997/70, K.1998/72	270 sayılı Yüksek Hâkimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyle ilgili Anayasa Mahkemesinin iptal Kararı
18.11.1998	E.1997/71, K.1998/73	270 sayılı Yüksek Hâkimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyle ilgili Anayasa Mahkemesinin iptal Kararı

YARGI KARARLARI

Tarihi	Sayısı	Makam ve Konu
19.12.1999	E.1999/4799, K.1999/6483	237 sayılı Tebliğin iptaliyle ilgili Danıştay 6'ncı Dairesinin Kararı
15.12.2006	E.2006/111, K.2006/112	5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81'inci maddesiyle ilgili Anayasa Mahkemesinin iptal Kararı
07.02.2007	E.2005/61, K.2007/17	270 sayılı Yüksek Hâkimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyle ilgili Anayasa Mahkemesinin iptal Kararı
17.05.2007	E.2004/46, K.2007/60	08.05.1991 tarih ve 3717 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin bazı hükümlerinin iptali hakkında Anayasa Mahkemesi Kararı
20.03.2008	E.2006/109, K.2008/82	213 sayılı Vergi Usul Kanununun ek 13'üncü maddesinde ibare iptali hakkında Anayasa Mahkemesi Kararı
31.10.2008	E.2008/34, K.2008/153	06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrasının iptali hakkında Anayasa Mahkemesi Kararı
31.10.2008	E.2008/34, K.2008/25	06.03.2008 tarih ve 5747 sayılı Kanunun geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrasının yürürlüğünün durdurulması hakkında Anayasa Mahkemesi Kararı

DİĞERLERİ

Resmî Gazete	Adı veya Konusu
00.00.1988-00000	Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi
27.11.2002-24949	Cumhurbaşkanlığının 26.11.2002 tarih ve D-1-2002-792 sayılı Tezkeresi
04.11.2004-25633	İdarelerin Yabancı Ülkelerdeki Kuruluşlarının Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerine İlişkin Esaslar
04.06.2005-25835	(2) seri numaralı Yatırım ve İstihdamın Teşviki Genel Tebliği
31.12.2005-26040	İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar
31.12.2005-26040	1 sayılı Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ
04.05.2007-26512	Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsü
31.08.2007-26629	Cumhurbaşkanlığının 30.08.2007 tarih ve D-1-2007-544 sayılı Tezkeresi

DİĞERLERİ

Resmî Gazete	Adı veya Konusu
08.09.2007-26637	Bedelsiz devredilecek ve devredilemeyecek taşınırlara ilgili (1) sayılı Taşınır Mal Yönetmeliği Genel Tebliği

BİBLİYOGRAFYA

1816

BİBLİYOGRAFYA

Başbakanlık, T. C. Resmî Gazete Koleksiyonu.

Berki, Ali Himmet, **Vakfa Dair Yazılan Eserlerle Vakfiye ve Benzeri Vesikalarda Geçen Istılah ve Tabirler,** Vakıflar Genel Müdürlüğü Neşriyatı, Ankara, Doğuş Matbaacılık ve Ticaret Limitet Şirketi Matbaası, 1966.

Cin, Halil, **Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması,** Boğaziçi Yayınları, II. Baskı, İstanbul, 1985.

Çapçı, Orhan, **Türkiye'de Amme Emlaki Hükümleri,** Ankara, Maarif Matbaası, 1943.

Çeker, Orhan, **Arazi Kanunnamesi,** Ebru Yayınları Osmanlı Kanunları Serisi No:2, İstanbul, Gümüş Basımevi, 1985.

Demirkan, Uçar, **İngilizce ve Fransızca Karşılıklarıyla Maliye Terimleri Sözlüğü,** Maliye Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayını No:1996/342, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1996.

Develioğlu, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat,** Aydın Kitap Evi Yayınları Sözlük Dizisi No: 2, Ankara, Doğuş Ltd.Şti. Matbaası, 1982.

Ercilasun, Ahmet B.- **Zülfikar,** Hamza-**Korkmaz,** Zeynep- **Parlatır,** İsmail-**Önen,** Yaşar-**Türkmen,** Fikret-**Birinci,** Necat, **İmla Kılavuzu,** Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayını No: 525, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1996.

Eren, Hasan-**Gözaydın,** Nevzat-**Parlatır,** İsmail-**Tekin,** Talat-**Zülfikar,** Hamza, **Türkçe Sözlük,** Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayını No: 549, c.1-2, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1988.

Kardeş, Salahaddin, **Ansiklopedik Hazine Malları Sözlüğü,** Maliye Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayını No: 2004/364, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 2004..

Kardeş, Salahaddin, **Belediyelere Verilebilen Hazine Taşınmaz Malları,** Türkiye Belediyeler Birliği Yayını, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2005.

Kardeş, Salahaddin, **Hazine Malları,** Maliye Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayını No:1999/350, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1999.

Kardeş, Salahaddin, **Hazine Malları Mevzuatı Rehberi,** Maliye Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayını No:1995/340, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1995.

Kardeş, Salahaddin, **Hazineye Ait Taşınır Mallar,** Muhasebat Kontrolörleri Derneği Yayını No: 19, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2007.

Kardeş, Salahaddin, **Kamu ↔ Özel Hizmet Birimleri Ansiklopedisi,** Muhasebat Kontrolörleri Derneği Yayını No: 14, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2006.

Kardeş, Salahaddin, **Kişi, Kurum ve Kuruluşlara Verilebilen Hazine Taşınmaz Malları,** Ankara, 1987 (Yayımlanmamıştır).

Kardeş, Salahaddin, **Millî Emlak,** Muhasebat Kontrolörleri Derneği Yayını No: 15, 2. Baskı, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2007.

Kardeş, Salahaddin, **Millî Emlak Mevzuatı Kılavuzu,** Maliye Bakanlığı Tetkik Kurulu Yayını No: 1981/234, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1982.

Kardeş, Salahaddin, **Millî Emlak Sözlüğü,** Devlet Malları Uzmanları Derneği Yayını, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2008, 232 s.

Kardeş, Salahaddin, **Tahsis, Devir ve Terk Açısından Millî Emlak,** Ankara, 1987 (Yayınlanmamıştır)

Kırbaş, Sadık, **Devlet Malları,** Ankara, Birlik Yayıncılık Ltd. Şti., 1985.

Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü, **Hazine Davaları ile İlgili Kanunlar-Tüzükler-Yönetmelikler,** Maliye Bakanlığı Tetkik Kurulu Yayını No: 1977/179, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1977.

Maliye Bakanlığı Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü, **Maliye Teşkilatı Tarihçesi ve Mevzuatı,** Maliye Bakanlığı Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü Yayını No: 1994/3, Genişletilmiş 2. Baskı, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1994.

Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü, **Hazineye Ait Malların Vergi ve Resimleri,** Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara, Güneş Matbaacılık T.A.Ş., 1964.

Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü, **Hazineye Ait Taşınır ve Taşınmaz Malların Satış İşlemleri,** Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara, Güneş Matbaacılık T.A.Ş. , 1964.

Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü, **Hazineye Ait Taşınmaz Malların Kira ve Ecrimisil İşlemleri,** Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara, Güneş Matbaacılık T.A.Ş. , 1964.

Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü, **Hazineye Ait Taşınmaz Malların Tahsis İşlemleri,** Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara, Güneş Matbaacılık T.A.Ş. , 1964.

Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü, **Hazinenin Mal Edinmesi İşlemleri,** Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara, Güneş Matbaacılık T.A.Ş., 1964.

Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü, **Millî Emlak Genel Tebliğleri (1944-1964),** Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü Yayını, c.2, Ankara.

Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü, **Millî Emlak Genel Tebliğleri (1964-...),** Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü Yayını, c.3, Ankara.

Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü, **Millî Emlak Genel Tebliğleri (173-228) ve Genelgeleri (1993/1-1997/5),** Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü Yayını, c.6, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1997.

Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü, **Millî Emlak Genel Tebliğleri (229-238) ve Genelgeleri (1997/06-1999/01),** Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü Yayını, c.7, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1999.

Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü, **Osmanlı'dan Günümüze Maliye Teşkilatı ve Görevleri Mevzuatı,** Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü Yayını No: 1998/1, c.1-2, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1998.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü, **Hazine Davaları ile İlgili Kanunlar-Tüzükler-Yönetmelikler-Genelgeler,** Maliye ve Gümrük Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayını No: 1985/276, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1985.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü, **Millî Emlak Genel Tebliğleri (73-140),** Maliye ve Gümrük Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayını No: 1987/297, c.4, Ankara Başbakanlık Basımevi, 1988.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü, **Millî Emlak Genel Tebliğleri (141-172),** Maliye ve Gümrük Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayını No: 1991/319, c.5, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1991.

Maliye Vekâleti Millî Emlak Müdürlüğü, **Millî Emlak Muamelelerine Müteallik Mevzuat,** Maliye Vekâleti Millî Emlak Müdürlüğü Yayını, Ankara, Başvekâlet Matbaası, 1937.

Maliye Vekâleti Millî Emlak Umum Müdürlüğü, **Millî Emlak Rehberi,** Maliye Vekâleti Millî Emlak Umum Müdürlüğü Yayını No:3, Ankara, Başvekâlet Devlet Matbaası, 1944.

Maliye Vekilliği Millî Emlak Umum Müdürlüğü, **Millî Emlak Umumî Tebliğleri (1920-1943),** Maliye Vekilliği Millî Emlak Umum Müdürlüğü Yayını No.2, c.1, Ankara, Başvekâlet Devlet Matbaası, 1944.

Özmen, İhsan-**Çorbalı,** Halim, **3402 Sayılı Kadastro Kanunu Şerhi,** Genişletilmiş 2. Baskı, Ankara, Adalet Matbaacılık Tic. Ltd. Şti. , 1991.

Özmen, İhsan, **Eski ve Yeni Hukukumuzda Gayrimenkul Mevzuatı,** Ankara, Feryal Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti., 1986.

Turguter, Necip, **Ayniyat Yönetmeliği Açıklaması,** Genişletilmiş 2. Baskı, Ankara, Feryal Matbaacılık, 1998.

Türk Hukuk Kurumu, Türk Hukuk Lügatı, Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü Yayını, 3. Baskı, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1991.

Yalçınkaya, Feyyaz-**Kartal,** Turhan, **Devlet Malları,** Ankara, Yeni Desen Matbaası, 1971.

Yılmaz, Prof.Dr. Ejder, **Hukuk Sözlüğü,** Yetkin Yayınları, Ankara, Yetkin Basımevi, 1996.

Salâhaddin Kardeş

1944'te Erzurum'da doğdu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat ve Maliye Bölümünden (1973), Devlet Memurları Yabancı Diller Eğitim Merkezi Fransızca Bölümünden (1990-1991) ve Millî Güvenlik Akademisinden (2000) diploma aldı.

Maliye Bakanlığında sırasıyla; Ankara Defterdarlığı Kızılbey Vergi Dairesi Vergi Memuru (1973), Millî Emlak Kontrolörü (1973-1980), Personel Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Vekili (1980), Millî Emlak Kontrolörü (1980-1984), Millî Emlak Başkontrolörü (1984-1987), Millî Emlak Genel Müdürlüğü Daire Başkanı (1987-1996) ve Genel Müdür Yardımcısı (1996-2001) ve Bişkek (Kırgızistan) Büyükelçiliği Maliye Müşaviri (2001-2004) görevlerinde bulundu. Yurt dışı görevi dönüşü atandığı Millî Emlak Başkontrolörü görevinden, kendi isteğiyle emekli oldu (2009).

Yayımlanmış kitapları:

1. Bir Hasret (Şiir), Konya, Yıldız Basımevi, 1964, 32 s.

2. Bir Gül Ol (Şiirler), Konya, Kanaat Matbaası, 1965, 64 s.

3. Millî Emlak Mevzuatı Kılavuzu, Maliye Bakanlığı Tetkik Kurulu Yayını No: 1981/234, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1982, 228 s.

4. Hazine Malları Mevzuatı Rehberi, Maliye Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayını No: 1995/340, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1995, 228 s.

5. Hazine Malları, Maliye Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayını No: 1999/350, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1999, 408 s.

6. Ansiklopedik Hazine Malları Sözlüğü, Maliye Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayını No: 2004/364, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 2004, 1258 s.

7. Belediyelere Verilebilen Hazine Taşınmaz Malları, Türkiye Belediyeler Birliği Yayını, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2005, 182 s.

8. Kamu ↔ Özel Hizmet Birimleri Ansiklopedisi, Muhasebat Kontrolörleri Derneği Yayını No: 14, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2006, 1141 s.

9. Millî Emlak (2. Baskı), Muhasebat Kontrolörleri Derneği Yayını No: 15, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2007, 810 s.

10. Hazineye Ait Taşınır Mallar, Muhasebat Kontrolörleri Derneği Yayını No: 19, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2007, 413 s.

11. Millî Emlak Sözlüğü, Devlet Malları Uzmanları Derneği Yayını, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2008, 232 s.

12. Mülkî İdare Amirlerinin Görev ve Yetkileri, Mahallî İdareler Derneği Yayını No: 65, Ankara, Kalemdar Matbaacılık, 2008, 242 s.

13. "Tehcir" ve Emval-i Metruke Mevzuatı, Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayını No: 2008/379, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2008, 209 s.

14. Tüm Kamu İdarelerinin Bütçe ve Muhasebe Ansiklopedisi, Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayını No: 2009/387, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık, 2009, 1811 s.